

**ΤΑΜΕΙΟΝ**  
**ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ**





1

# ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΤΗ: ΥΠΟ

ΜΙΓΝΙΟΥ (MIGNE)

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΚΔΟΘΕΙΣΗ:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ, ΦΡΑΣΕΩΝ  
ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ,

ΔΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΟΥΚ ΟΛΙΓΑ

ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ, ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΕΙΣ ΟΜΗΡΟΝ ΠΑΡΕΚΒΟΛΩΝ  
ΚΑΙ ΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ

ΥΠΟ

ΔΩΡΟΘΕΟΥ ΣΧΟΛΑΡΙΟΥ

Πρώην Μητροπολίτου Λαρίσσης του Θεσσαλού,

ΥΦ' ΟΥ ΚΑΙ ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΤΥΠΟΙΣ ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Συντάξαντος και τούς εν τῇ βιβλῷ ταύτῃ Πίνακας.



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

Παρά τῇ πλατείᾳ τῆς Μητροπόλεως.

1883



ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΙΩΑΝΝΟΥ  
ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

236385



ΤΗ:

ΜΙΑ: ΑΓΙΑ: ΚΑΘΟΛΙΚΗ: ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ:

ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ:

ΚΑΙ ΤΟΔΕ

ΠΡΟΣΗΝΕΓΚΕ ΚΑΙ ΑΝΕΘΗΚΕΝ

Ο ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΕΝ ΥΠΗΡΕΤΑΙΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ





«Οὐδεμία γὰρ αὐτάρκης ἀνθρώπου φύσις οὔτ' ἐν λόγοις, οὔτ' ἐν ἔργοις, ἀναμάρτητος εἶναι. κρατίστη δέ, ἢ πλεῖστα μὲν ἐπιτυχάνουσα, ἐλάχιστα δὲ ἀστοχοῦσα».

(Διον. Ἀλικ. περὶ τοῦ Θεουκιδ. χαρακτῆρος. κεφ. γ'.)

Τὸ γὰρ τὴν Πατέρων πίστιν καὶ ὁμολογεῖν καὶ συγγράφειν τοῦτ' ἐστὶ· διὸ πολλοὶ στεφανοῦνται. Εἰ δ' ἐπὶ τούτοις οὐ φημι δίκαιον ἀξιοῦσθαι ἐπαίνων, καθότι ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσελήλυθα· πολλῶ μᾶλλον οὐδὲ μέμψεως. Ἐκάτερον γὰρ ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραφῆς καὶ τοὺς ἀγίους ἀναδραμεῖται. Τὰ αὐτὰ γὰρ πάλιν ἐρῶ, ὡς οὐδὲν ἀπ' ἑμαυτοῦ ἴδιον εἶπον, ἀλλὰ τὰ παρὰ τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν διδασκάλων τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας περὶ τῆς ὑγιούς τῶν χριστιανῶν πίστεως διδασκόμενα, ταῦτα ἐξελεξάμεθα.

(Μανουὴλ Καλέκας PNB', 661).

«Ἐγὼ δὲ τῇ μὲν ἑμαυτοῦ δυνάμει τόδε τὸ ἔργον σταθμώμενος τὴν ἐγχείρησιν ὀρθῶδῶ· θαρρῶν δὲ τῷ φιλοτίμῳ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν, μείζοσιν ἢ κατ' ἑμαυτὸν ἐγχειρῶ».

(Θεοδώρ. ΠΒ', 881).

Ἐγὼ μὲν οὖν τῆς τε τῶν νοσοῦντων ἔνεκα θεραπείας, καὶ τῆς τῶν ὑγιαίνοντων προμηθεύμενος ὠφελείας, τοῦτον ἀνεδεξάμην τὸν πόνον· τοὺς δὲ τοῖς ἀλλοτρίοις ἐντυχάνοντας πόνοις παρακαλῶ, εἰ μὲν ἅπαντα εὖ ἔχει τὰ γεγραμμένα, τὸν τούτων ἀνυμῆσαι δοτῆρα, καὶ τοῖς πεπονηκόσι προσευχὰς ἀντιδοῦναι· εἰ δὲ τινα ἐλλείπει, μὴ πάντων ἑμοῦ, τούτων ἔνεκα, καταγῶναι, ἀλλ' ἐκ τῶν εὖ εἰρημένων τὸ κέρδος κομίσασθαι.

(Ὁ αὐτὸς ΠΓ', 788-789).



Δωροθέου (α) φρόντισμα ταῦτα καὶ πόνος,  
Ἄνδρὸς φυγόντος κλῆσιν ἄλλην καὶ τρίτην.  
Ὡς ἀσθενῆς γάρ, ἀξιώματος βάρος  
Ἦγοντε δόξης οὐχ ὑπέστη βαστάσαι.  
Κοῦφος διέπλει τὴν θάλασσαν τὴν βίου,  
Καὶ τῆς προνοίας ἐτρέφησε τὴν χάριν.

(Κατὰ τὸν ἱερὸν Ἰωάννην Εὐχαΐτων. ΡΚ', 1199).

(\*) Τὸ πρωτότυπον Ἰωάννου μᾶλλον ἀσυμβίβαστόν ἐστι τῷ ἱαμβικῷ μέτρῳ. Σ. Ἐ.





# ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ

ΠΡΩΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

## ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ

Θεός και αὖθις ἔστω ἡμῖν παντός ἔργου και λόγου προοίμιον· ἀρχὴ γὰρ αὕτη πασῶν ἀσφαλεστάτη, και οἱ ταύτης ἐχόμενοι πρὸς λιμένα καταντῶσιν ἀναπαύσεως. Ἐκ Θεοῦ οὖν και ἡμεῖς και αὖθις ἀρξώμεθα, και εἰς αὐτὸν τὸν λόγον καταπαύσωμεν.

Ὁμολογούμενον, ὅτι ἀρχαῖοί τε και νεώτεροι, Ἐκκλησιαστικοί τε και θύραθεν σοφοὶ τὰ μαθήματα και ἐν γένει τὰς γνώσεις τροφήν εἶναι τῆς ψυχῆς ἀπεφήναντο, ὁ δὲ ὕπατος τῶν φιλοσόφων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν τοῦ φίλου αὐτοῦ, σπεύδοντος ἀκοῦσαι Πρωταγόρου, «ὄρα, ὦ μακάριε, φησί, μὴ περὶ τοῖς φιλότατοις κυβεύῃς τε και κινδυνεύῃς· και γὰρ δὴ και πολὺ μείζων κίνδυνος ἐν τῇ τῶν μαθημάτων ὦνῃ, ἢ ἐν τῇ τῶν σιτίων· σιτία μὲν γὰρ και ποτὰ πριάμενον παρὰ τοῦ καπήλου και ἐμπορίου ἔξεστιν ἐν ἄλλοις ἀγγείοις ἀποφέρειν, και πρὶν δέξασθαι αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα πίνοντα ἢ φαγόντα, καταθέμενον οἴκαδε, ἔξεστι συμβουλευσασθαι, παρακαλέσαντα τὸν ἐπίοντα (α), ὅ,τι τε ἐδεστέον ἢ ποτέον και ὅ,τι μὴ, και ὁπόσον και ὁπότε· ὥστε ἐν τῇ ὦνῃ οὐ μέγας ὁ κίνδυνος· μαθήματα δὲ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ ἀγγείῳ ἀπενεγκεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη, καταθέντα τὴν τιμὴν, τὸ μάθημα ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ λαβόντα και μαθόντα ἀπιέναι ἢ βεβλαμμένον, ἢ ὠφελημένον.» Ποικίλης δ' οὔσης ἑκατέρας τῶν τροφῶν, καθάπερ ἐν τῇ τοῦ σώματος αἰρεῖται ἕκαστος τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος, καθ' ἣν ἔχει ὄρεξιν ἢ δίαιταν, οἱ παῖδες δὲ μόλιον συνήθως και οἱ λίχνοι τέρπονται εἰς ὀνθυλεύματα και καρυκεύματα, και τὰ μελίπηκτα, και τοῖς ἡττον ὑγιεινά, και τῶν ἐλευθέρων ἀλλότρια θεωρούμενα παρὰ τοῖς ἐγκρατῶς διαιτωμένοις (β), οὕτω και ἐν τῇ τῆς πνευματικῆς τροφῆς μεταλήψει μόνον οἱ ἀσθενοῦς κρίσεως τὴν στερεὰν και ὑγιᾶ τροφήν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τίθενται τῇ πρὸς καιρὸν λιπαινούσῃ. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος και ἐν τούτῳ ἔδειξε τὴν ὀρθοφροσύνην αὐτοῦ, και ἐν συγκρίσει πρὸς τὰλλα, ἀρχαῖά τε και νεώτερα, εἰ οὐχὶ τὸ μόνον, ἐν τοῖς πρώτοις τουλάχιστον

(α) Τὸν ἱατρὸν ἐνοεῖ ἐνταῦθα.

(β) Περὶ Ἀγησιλάου τοῦ μεγάλου διηγείται ὁ Πλούταρχος, ὅτι «Θάσιοι ἔπεμφαν αὐτῷ, τὴν χώραν αὐτῶν διαπορευομένῳ μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἄλφιτα και χῆνας και τραγήματα και μελίπηκτα, και ἄλλα παντοδαπὰ βρώματά τε και πόματα πολυτελῆ· μόνα δὲ τὰ ἄλφιτα δεξάμενος, τὰ λοιπὰ ἀπάγειν ἐκέλευσεν ὀπίσω τοὺς κεκομικότας, ὡς οὐδὲν αὐτῷ ὄντα χρήσιμα. Διπαρούντων δὲ και δεομένων πάντως λαβεῖν, ἐκέλευσεν αὐτοῖς, τοῖς εἴλωσι διαδοῦναι. Πυθομένων δὲ τὴν αἴτιαν ἔφη, τοὺς ἀνδραγαθίαν ἀσκούοντας τὰς τοιαύτας λιχνείας οὐχ ἀρμόζει προσέσθαι· τὰ γὰρ δελεάζοντα τοὺς ἀνδραποδώδεις, τῶν ἐλευθέρων ἀλλότρια.»

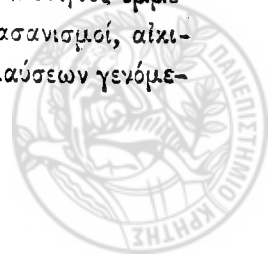
B



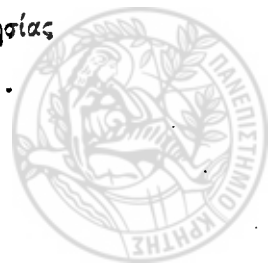
στον δικαίως τάσσοιτο ἂν ὡς πρὸς τὴν πληθὺν τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἐν οἷς διαλάμπουσιν ἀληθεῖς γνώσεις, ὑψηλαὶ θεωρίαι, ὄρθαι κρίσεις, ἀποφθέγματα φιλοσοφικά, παραγγέλματα ἠθικά, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὑγιῆς διανοητικὴ τροφή.

Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐκ πάντων τῶν τὸν χριστιανισμὸν ἀσπασαμένων ἔθνων, μόνον τὸ Ἑλληνικὸν συνεταύτισε τὴν αὐτονομίαν, τὴν πολιτείαν καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ μετὰ τῆς νέας αὐτοῦ θρησκείας, τοῦ χριστιανισμοῦ. Εἰκότως ἄρα ὁ οὐράνιος διδάσκαλος, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, ὁ μὴ βλέπων εἰς πρόσωπα, εἰκότως ἀνεφώνησεν· «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅτε Ἑλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ προσήλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, παρακαλοῦντες αὐτὸν καὶ λέγοντες, Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν, Φίλιππος δὲ καὶ Ἀνδρέας ὁμοῦ ἀνήγγειλαν τοῦτο τῷ Ἰησοῦ» (α). Διότι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μάλιστα ἐκ πάντων εὔρε τὴν διδακταλίαν ταύτην ὡς τὴν μόνην κατάλληλον τῇ διανοητικῇ ἀναπτύξει αὐτοῦ, καὶ οὐ μόνον αὐτὸ διαρκῶς ἐνετρυφᾷ τε καὶ ἐντρυφᾷ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς παγκοσμίου, οὕτως εἰπεῖν, καταστάσεως γλώσσης αὐτοῦ ἐχρησίμευσεν ὡς ὄργανον πρὸς τὴν πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου ἐξάπλωσιν τῆς οὐρανίου ταύτης διδασκαλίας. Naί, τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μόνον ἐκ πάντων ἀναποσπάστως συνέδεσεν Ἑλληνισμὸν καὶ χριστιανισμὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν τοὺς τῆς Ἑσπερίας σοφοὺς ἐπονομάσαι ἰδίᾳ Ἑλληνικὴν καί, ὡσπερ πάλαι τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα οὐκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας ἐδόκει εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι συνέβαινε τοὺς τῆς Ἑλληνικῆς παιδείσεως ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας, οὕτω καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ ἐπωνύμου Ἑλληνικῆ Ἐκκλησία τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν δηλοῦσθαι ἐπεκράτησεν Ἐκκλησίαν, ἥτις, ὡς ἄλλη Κιβωτός, ἀλώβητα καὶ ἀνόθευτα διεφύλαξεν ἐπὶ αἰῶνας καὶ δόγματα, καὶ παραδόσεις, καὶ γλώσσαν, καὶ ἥθη, καὶ τοὶ πολεμουμένη φανερώς τε καὶ ἀφανῶς, διωκομένη, καταδυναστευομένη, καὶ ὁμως ἀκράδαντος μένουσα ἐν ταῖς ἀποστολικαῖς διδασκαλίαις καὶ παραδόσεσι· καὶ οὕτω διέσωσε καὶ θρησκείαν, καὶ ἔθνισμὸν, καὶ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους. Ἐκ τῶν κόλπων δὲ αὐτῆς ἀνεβλάστησαν ποιμένες, ἔργω τε καὶ λόγῳ μιμηταὶ καὶ ὁπαδοὶ τοῦ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων θέντος, ποιμένες καθοδηγήσαντες τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην πρὸς νομάς σωτηρίους, οὗ φημι Βασίλειοι, Γρηγόριοι, Ἀθανάσιοι, Χρυσόστομοι κλπ. οὐδὲ Φώτιοι, Εὐγενικοί, Γεννάδιοι, Μαργαρίνοι, Πηγαῖ, Λουκάρεις, Δοσίθεοι, Χρῦσανθοι, Μηριάται, ἀλλὰ καὶ οἱ μέχρις ἡμῶν διαπρέψαντες, Κύριλλοι, Γρηγόριοι, Εὐγένιοι, Θεοτόκαιοι, Κωνσταντίοι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῖς ἔχουσι τῶν ἀοιδίμων ἐκείνων βαίνοντες, διὰ τῆς ὑγιοῦς τροφῆς ἀνέθρεψαν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα.

Καὶ ὁμως ὁ τοιοῦτον παρελθὼν ἔχων Ἑλληνα, ὁ καὶ τὸν ἐπαχθέστατον τῶν ζυγῶν προελόμενος ἢ ἐπ' ἐλάχιστον παρεκκλίνει τῆς πατρίου αὐτοῦ θρησκείας, ὁ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ διαφυλάξας τὸν τε ἔθνισμὸν καὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ ἐν ἡμέραις πονηραῖς, ἐν ἡμέραις βαρείας δοκιμασίας, ἐν κακουχίαις, στεναγμοῖς καὶ θλίψεσιν, ἐπέπρωτο ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις, ἐν ἡμέραις πλήρους αὐτονομίας καὶ αὐτοδιοικήσεως, ἀσύγνωστον ὀλιγωρίαν δεικνύουσι πρὸς τὰ πάτρια· καὶ ὁ χθιζὰ τε καὶ πρῶτίζα ἀκλόνητος ἐμμένων ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ, καθ' οὗ οὐκ ἴσχυσαν ἐπ' αἰῶνας ἄγριοι διωγμοί, βασανισμοί, αἰκισμοί, ἐξορία, θάνατοι, μαρτύρια, θεράπων τῶν ἐφημέρων ἡδονῶν καὶ ἀπολαύσεων γενομέ-



νος, τέλεον εἰς λήθην παραδοῦναι τὸ παρελθόν, καὶ ἀποσκορακισάμενος τὰ σεμνὰ καὶ ἀγνά ἤθη αὐτοῦ ἀτάσθαλον καὶ τρυφηλὸν βίον ἐλέσθαι. Ἡ τοιαύτη δ' ἐγκατάλειψις τῶν πατρίων κατ' ἀκολουθίαν οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο ἐπενεγεῖν, ἢ καὶ τὴν πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ἐσχάτην ψυχρότητα καὶ παντελῆ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ἀγνοίαν, κατέχουσαν δυστυχῶς οὐ μόνον ἰδιώτας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τῶν ἄλλων ὀδηγούς καὶ ἰθύντορας, οὕτως ἀμαθεῖς ἐν τούτῳ εἶναι δοκοῦντας, ὥστε τὸ μὲν σῶμα πλέον τι ἢ ὡς θνητὸν παντοιοτρόπως περιθάλλειν, καὶ ἅπειρα ἐκάστοτε νέα εὐζωΐας, ἡδυπαθείας τε καὶ εὐπαθείας μέσα ἐπινοεῖν, τῆς δὲ ψυχῆς, τῆς ἀσυγκρίτως τιμιωτέρας τοῦ σώματος, οὐδὲ λόγον ποιεῖσθαι, εἰ κατὰ γε τὸ προφητικόν, ἀπόλλυται λιμῶ καὶ δίψῃ οὐχὶ ἄρτου καὶ ὕδατος, ἀλλὰ λιμῶ τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου· ὁ δὲ κακῶς ἐννοούμενος πολιτισμὸς, μετὰ τοῦ λαοφθόρου ὑλισμοῦ κινδυνεύει ὑποσκάπτων ἡρέμα τὰ θεμέλια τοῦ ἐθνικοῦ βίου ἡμῶν, δεινὴν ἐπαπειλεῖν κατάπτωσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἡθικῶς τε καὶ κοινωνικῶς, καὶ πολιτικῶς. Καὶ οἱ μὲν ξένοι ἐκμεταλλεύοντες τὰ ἡμέτερα, ὑλικὰ τε καὶ πνευματικὰ, μετὰ ζήλου ἀναδιφῶσι τοὺς προγονικοὺς ἡμῶν θησαυρούς, καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν Πατέρων ἡμῶν ζητοῦσι τὴν ὑγιᾶ τοῦ νοῦς τροφὴν μετὰ μόχθων πολυετῶν, μυριάδας ταλλήρων προσαναλίσκοντες· ἔστω πρὸς τοῖς ἄλλοις περιφανὲς παράδειγμα ὁ αἰμὴνηστος Μίγιος (Migne) ἀναδυσάμενος εἰς τὸν ἐπιπονώτατον ἀγῶνα τοῦ μετὰ σχολίων, μεταφράσεων, ἐκτενεστάτων ἀναλυτικῶν Πινάκων ἐκδοῦναι πλήρη τὴν σειρὰν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας· ἡμεῖς δέ, ὅ,τι μὲν θηνεῖον, καὶ ἀποσκυβαλιστέον ἔτι, ἐγκολπούμεθα ἀβασανίστως, τὰ δὲ ἡμέτερα, καὶ αὐτὰ τὰ πολλοῦ λόγου ἄξια, λαξ πατοῦμεν, οἱ τολμηρότεροι, ὡς ἀπάρδοντα τῷ νεωτέρῳ πολιτισμῷ, ἢ ἐν μοίρᾳ Καρὸς τιθέμεθα, ἰδίᾳ δὲ τὰ τῶν Πατέρων, πρόχειρον ἔχοντες εἰς ἀπολογίαὶν ὅτι τοῖς κληρικῶς καὶ τοῖς περὶ τὴν θεολογίαν ἀσχολουμένοις χρήσιμα ταῦτα, ἦτοι ἐκ προθέσεως διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν, ἐν ἐπικαλύψωμέν τὴν περὶ ταῦτα ὀλιγωρίαν ἡμῶν, ἢ καὶ ἐξ ἀγνοίας, ἀπατώμενοι οἰκτρῶς καὶ ἐν τούτῳ· διότι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας οὐχὶ ἐκ τῶν τυχόντων, οὔτε ἐκ τῶν ἐν τοῖς κελλείοις αὐτῶν κλειομένων καὶ μόνον περὶ τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας φροντιζόντων ἀσκητῶν ἦσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων καὶ περιφανεστάτων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς αὐτῶν, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσεως αὐτῶν, ἐκ λαμπρῶν καὶ ἐπισήμων οἰκῶν καταγόμενοι, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν ποικίλων ἐπιστημονικῶν γνώσεων αὐτῶν, θαυμαζόμενοι καὶ τιμώμενοι παρὰ τε τοῖς ἐθνικοῖς φιλοσόφοις τοῖς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, καὶ παρὰ τοῖς σοφοῖς τῆς Ἑσπερίας· ὡς ποιηταί, φιλόσοφοι, φυσιολόγοι, ἰατροί, νομικοί, ῥήτορες, ἀρχαιολόγοι, ἀστρονόμοι καὶ πάσης θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας καὶ γνώσεως εἰς ἄχρον ἐληλακότες, ὡς βλέπει ἕκαστος ἐν τοῖς συγγράμμασι καὶ αὐτῶν τῶν τὸν μοναχικὸν βίον ἀσπασαμένων· ἀρκούμεθα ἵνα παραπέμφωμεν τὸν δυσπιστοῦντα εἰς τὰ Ἄπαντα οὐχὶ Βασιλείου, τοῦ τὴν φύσιν τῶν ὄντων τρανώσαντος, οὔτε Γρηγορίου τοῦ τῆς θεολογίας τὴν ἐπωνυμίαν φέροντος, ἢ τοῦ ἐμαίμου αὐτοῦ Καισαρίου, οὔτε τοῦ Χρυσορρήμονος, ἀλλὰ τοῦ Ἰσιδώρου, τοῦ Ἀββᾶ Νεῖλου, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Μελετίου Μοναχοῦ, παρ' οὗ καθὼς μοναχοῦ, ἤκιστα προσδοκοῖ ἂν ὁ ἀναγνώστης ἀνατομίαν, φυσιολογίαν, ψυχολογίαν καὶ ὄρους ἐπιστημονικωτάτους· ὁ δὲ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Μεθόδιος φυσιολογῶν, ἐν τῷ Συμπόσιον τῶν δέκα Παρθένων ἐπιγραφόμενῳ ἔργῳ αὐτοῦ, χρῆται ἐλευθεροστομίᾳ ἤκιστα συνάδουση τῇ παρθενικῇ αἰδοῖ καὶ σεμνοπρεπείᾳ. Ἐπιλείψει δ' ἂν ἡμᾶς ὁ χρόνος ἀναλύοντας ἐν ἕκαστον τῶν πολυειδῶν καὶ ἀπειροπληθῶν συγγραμμάτων τῶν θείων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Πατέρων.



Ὅποιοι δὲ οἱ καρποὶ τῆς τοιαύτης τῶν πατρίων ἐγκαταλείψεως καὶ πρὸς πᾶν ὄθνετον καὶ ξένον προσηλώσεως ἡμῶν; ἀπωλοφυράμεθα ἤδη αὐτοὺς καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Κλειδί τῆς Πατρολογίας (περὶ ἧς κατωτέρω), οὐκ ἂν εἶη δ' ἄπο σκοποῦ καὶ ἐνταῦθα βραχεία τινὰ ἐπαναλαβεῖν, ἔχοντες δι' ἐλπίδος, ὅτι ἡ πιστὴ εἰκὼν τοῦ ἐπιπολάζοντος κακοῦ τοῖς μὲν ἐν αὐτῷ τῷ κακῷ ὄσιν ὑποδείξει εἰς οἶον βάραθρον ὑπολισθαίνουσι, τοῖς δὲ κηδομένοις τοῦ ἔθνους μέριμναν ἐμποιήσει τῶν πρὸς θεραπείαν ληπτέων μέτρων. «Οἱ καρποὶ καὶ ἀποτελέσματα, ἐλέγομεν, τῆς ἐπεισάκτου ταύτης ἀνατροφῆς καὶ ἀναστροφῆς εἰσὶν ψυχρότης καὶ ὄκνος, κόρος καὶ προσοχισμὸς περὶ τὴν πάτριον εὐσέβειαν, τὴν καὶ ἔθνος καὶ γλώσσαν διατώσασαν· πώρωσις καὶ φίμωσις συνειδήσεως· αὐθάδεια καὶ ἀσχημοσύνη περὶ τοὺς γεννήτορας, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ σοφωτέρους· μισαδελφίαι, ἀπιστίαι, κακουργίαι, σαρκολατρεία, θνητόψυχος ὑλοπάθεια. Πάντες ἐν πᾶσι καθ' ἑαυτοὺς σοφοί· πάντες συζητηταί· πολλοὶ δὲ παιδεῖαν, ἐλευθερίαν, χρηστὰ ἤθη νομίζουσι τὸν δόλον, τὴν ἀπάτην καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους καταφρόνησιν· ἵνα μὴ σέβηται ὁ νεώτερος τὸν πρεσβύτερον, ὁ ὑποδεέστερος τὸν ἀνώτερον, ὁ ἀμαθὴς τὸν πεπαιδευμένον· ἵνα ὦσιν ὑπὲρ τὸ μέτρον φιλόνοιχοι, αὐστηροὶ κριταὶ εἴτε πρὸς ἥττονας, εἴτε πρὸς ἴσους, ἢ καὶ πρὸς κρείττονας, διὰ λοιδοριῶν, ὕβρεων καὶ βωμολοχίας. Ἡθικὴν δὲ ὑπολαμβάνουσι τὴν θωπείαν, τὴν μηχανορραφίαν, τὴν ῥαδιουργίαν, καὶ ὡς μόνην ῥητορικὴν δεινότητα θαυμάζουσι ταῦτα, καὶ ὡς ἐντιμον ζηλοῦσι πολιτικὴν. Τὸ φρονεῖν περὶ θρησκείας ἕκαστον, κατὰ τὸ δοκοῦν, τὸ λαλεῖν κατ' αὐτῆς ἀναφανδὸν καὶ ἀσυστόλως, τὸ πράττειν κατὰ τὰς ἀλλοκότους αὐτοῦ δοξασίας, τὸ περιφρονεῖν τὰς ἱεροτελεστίας καὶ μηδενὸς σεβασμοῦ ἀξίας λογιζέσθαι τὰς πατρίους καὶ πατροπαραδότους σεμνάς συνηθείας, ταῦτα ὑπὸ πολλῶν νομίζεται ἐλευθερία καὶ πολιτισμὸς». (α)

Καὶ τοιαύτη μὲν ὡς ἐν εἰκόνι οἰκτρᾷ μὲν ἀλλὰ πιστῇ ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Ποία δὲ φροντίς, ποία μέριμνα καταβάλλεται πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ κακοῦ ὑπὸ τῶν δυναμένων καὶ ὀφειλόντων κήδεσθαι τῆς σωτηρίας τοῦ πολυπαθοῦς ἔθνους ἡμῶν; εἴπωμεν τάληθές; προσθῶμεν ἀλγηδόνα ἐπὶ ἀλγηδόνας, ἢ διέλθωμεν ἐν σιγῇ; τρυτο προελοίμεθ' ἄν, εἰμὴ ἐφοβούμεθα τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν, «Ἀναβόησον, διακελευομένου, ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν φωνὴν σου, καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν» (β). Ὑπέκοντες οὖν τῇ θεῖᾳ ἐντολῇ, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸν Θεοδώρητον, κἀνταῦθα πολλὴν ἔστιν ἰδεῖν διαφορὰν· «Οἱ μὲν γὰρ ἀληθῶς τὴν κοινὴν νοσοῦσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀδιαφόρως καὶ ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ἐναντία προσφέρουσιν· ἕτεροι δὲ τὴν ἀλήθειαν ἐπιστάμενοι, ταύτην μὲν ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς κατακρύπτουσι ταμείοις, τὰ δὲ δυσσεβῆ μετὰ τῶν ἄλλων κηρύττουσιν· ἄλλοι δὲ τοῦ φθόνου τὸ πάθος δεξάμενοι, τὸ οἰκεῖον ἔχθος ἀφορμὴν τοῦ κατὰ τῆς ἀληθείας πολέμου πεποιήνται, καὶ πᾶσαν κατὰ τῶν τῆς ἀληθείας κηρύκων εἰσφέρουσι κακοήθειαν. Εἰσὶ δὲ οἱ τῶν μὲν ἀποστολικῶν δογμάτων ἀσπάζοντα τὴν ἀλήθειαν, τὴν δὲ τῶν κρατούντων δέισαντες δυναστείαν, δημοσιεῦσαι ταύτην πεφρίκασιν· καὶ στένουσι μὲν καὶ ὀδύρονται τῶν κακῶν τὴν φορὰν, σύνεισι δ' ὅμως τοῖς τὰς τρικυμίας ἐγείρουσιν». Οὐκ ὀλίγοι δὲ βαρυσταλοῦσι μὲν τῇ ὀσμῆραϊ ἐπὶ τὰ χεῖρω προβαινούσῃ ταύτῃ ἐθνικῇ διαφθορᾷ τῆς ἐνεστώσης γενεᾶς, ἀλλ' ἀπέλπιδες, τὴν ἐφήμερον ῥαστώνην αἰρούμενοι, θεόθεν προσδοκῶσι τὴν σωτηρίαν, οὐκ

(α) Κλεις Πατρολογίας. σελ. λ'.

(β) Ἡσαίας ΝΗ'.



ειδότες ὅτι καὶ τὸ θεῖον φιλεῖ τῶ κάμνοντι συγκάμνειν· τοὺς δ' ὀπωσδήποτε ἀγωνιζόμενους πρὸς ἀναστολήν τοῦ κακοῦ διασύρουσιν ὡς τῶν ἀδυνάτων ἐφιεμένους καὶ ματαιοπονοῦντας.

Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἐὰν τῶντι κηδόμεθα τῆς εὐημερίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, καὶ ἐπιθυμῶμεν παρασκευάζειν αὐτῶ μέλλον ἐνδοξον καὶ ἐφάμιλλον τῶ παρελθόντι βίῳ αὐτοῦ, ἀνάγκη πᾶσα καὶ Κυβέρνησις καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, καὶ πνευματικοὶ ποιμένες, καὶ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι, πάντες οἱ ὀπωσδήποτε δυνάμενοι ἐπιδρᾶν ἐπὶ τῆς εὐπλάστου καὶ φιλοτίμου νεολαίας, ἀνάγκη, φημί, ἀποτρέπειν αὐτὴν παντὶ σθένει τῆς δηλητηριώδους καὶ ξένης ἡμῖν τροφῆς τοῦ νοός, ἧτις δυστυχῶς κινδυνεύει ἐπ' ἐσχάτων κατακλύσαι σύμπασαν τὴν κοινωνίαν ὑπὸ παντοῖα σχήματα, μυθιστοριῶν, δειλεστικῶν ἀναγνωσμάτων καὶ εἰκονισμάτων, καὶ συνιστᾶν αὐτῇ τὴν ὄντως ὑγιᾶ καὶ ἐθάδα τοῖς πατράσιν ἡμῶν τροφήν, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τῆν ἔθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν καὶ ἀναγέννησιν πραγματευομένων βιβλίων, τὴν σύντονον μελέτην τῶν προγονικῶν ἡμῶν χρησιμωτάτων καὶ διδακτικωτάτων συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, καὶ τῶν ἀξίων διαδόχων αὐτῶν, τῶν θείων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, πρὸ πάντων δὲ τῆς ἁγίας Γραφῆς, «Πᾶσα γὰρ Γραφή θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανάρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ» (α), ἔπειτα δὲ καὶ παντὸς ἐν γένει βιβλίου, ἀφ' οὗ ἠθικὴν τινα ὠφέλειαν καὶ πνευματικὴν ὄντως τροφήν ἔστι καρποῦσθαι τὸν ἀναγινώσκοντα, καὶ κρεῖττονα ἑαυτοῦ γενέσθαι.

Ἀπὸ τοιούτων ἀρχῶν ὀρμώμενοι, καὶ καθῆκον ἡμῶν θεωροῦντες ἵνα τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον πρὸς νομάς σωτηρίους καθοδηγῶμεν, τοῦ κρύψαντος τὸ τάλαντον τὸ ἐπιτίμιον φοβούμενοι, κατὰ μὲν τὸ 1879 ἐξεδώκαμεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Κ λεις Πατρολογία» τόμον ὀγκώδη ἐξ 80 καὶ ἐπέκεινα τυπογραφικῶν φύλλων εἰς 4ον, ἐν ᾧ κατετάξαμεν σύμπασαν τὴν ἀπειροπληθῆ ὕλην τῆς ἐν Παρισίοις ὑπὸ Μιγνίου (Migne) εἰς ἑκατὸν ἐξήκοντα καὶ ἓνα τόμους ἐκδόσεως Ἑλληνικῆς Πατρολογίας, ἐν καταλόγῳ ἀκριβεῖ καὶ συστηματικῶ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν τῶν τόμων σειρᾶν, σημειώσαντες ἐνὸς ἐκάστου τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἀπὸ τοῦ α'-ιε'. αἰῶνος ἀκμασάντων, τὰ συγγράμματα, γνήσιά τε καὶ ἀμφιβαλλόμενα, τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἤκμασαν, τοὺς τόμους, ἐξ ὧν τὰ συγγράμματα ἐκάστου σύγκεινται, τὰς σχετικὰς πρὸς ἓνα ἕκαστον πραγματείας, τὰς ἀναλύσεις, τὰ σχόλια, τὴν φρασεολογίαν, τὰ λεξικολόγια, τὰς μαρτυρίας καὶ σημειώσεις, ἃς περιέχει ἡ εἰρημένη ἐκδοσις, πρὸς δέ, συμπεριελάβομεν καὶ τὰ ἅπαντα τῶν ἐν τῇ Πατρολογία μὴ ἀναφερομένων συγγραφέων, Ζωσίμου, Ἰωάννου Λυδοῦ, Προκοπίου Καισαρέως κλπ. ἐκ τῆς ἐν Βόννῃ ἐκδόσεως αὐτῶν, πρὸς πληρεστέραν καὶ τελειοτέραν τοῦ ἔργου κατάρτισιν, φρονοῦντες ὅτι σύνταγμα οὕτως ἔχον οὐ μόνον τοῖς περὶ τὴν θεολογίαν ἀσχολουμένοις χρησιμεύσει ὡς ὁδηγός, ἀλλὰ καὶ παντὶ ἐν γένει ἐπιστήμονι καὶ λογίῳ, καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς ἐν ὑστέρῳ λόγῳ τιθεμένοις τὴν τῶν θείων ἡμῶν Πατέρων ἀνάγνωσιν, καταδείξει οἷος καὶ ἕσος θησαυρὸς ἐγκειται ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν. Προαναγγείλαμεν δὲ ὅτι «ἔχομεν ἔτοιμα εἰς τύπωσιν δύο ἕτερα πονήματα, ἀναγκαιότατα καὶ λίαν ὠφέλιμα· τὸ μὲν Ταμεῖον τῆς ὅλης Πατρολογίας ἐπιγραφόμενον, ἧτοι Γενικὸν ἀναλυτικὸν πίνακα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν συντεταγμένον, καὶ πεπλουτισμένον δι' ἀκριβεστάτης συλλογῆς πασῶν τῶν ἐν τῇ ὅλῃ Πατρολογία εὑρισκομένων ἀξιοσημειῶτων ἐννοιῶν, λέξεων, πραγμάτων καὶ κυρίων ὀνομάτων, καὶ τῆς παραπομπῆς αὐτῶν, τὸ δὲ, ὡς

(α) Β'. Πρὸς Τιμόθ. Γ', 46.



ἤδυσμά τι, κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον, καὶ ἄνθος ἐπεισόδιον τοῖς φιλομαθέσι, περὶ ἀναγνώσεως τῶν ἀγίων Γραφῶν, ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν θείων ἡμῶν Πατέρων» (α).

Καὶ ὕλικῶς μὲν οὐδὲν ἔκαρπώσαμεθα ἐκ τῆς ἐκδόσεως ταύτης, χιλιάδας δραχμῶν προσαναλώσαντες, ἠθικῶς ὅμως ἀντημέφθημεν δεόντως διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν κόπων ἡμῶν ὑπὸ τε φιλολογικῶν σωματείων καὶ θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν, καὶ ὑπὸ προσώπων ὑψηλῆς περιωπῆς ξένων ἐθνοτήτων, πρὸς ἑσους ἐπέμφσαμεν ἀντίτυπα τοῦ συγγράμματος ἡμῶν, πρὸς οὓς δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας ἵνα ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν, δι' ἃς εὐμενεῖς ἐξέφρασαν ἡμῖν κρίσεις περὶ τοῦ ἔργου ἡμῶν· «θεινή ἢ εὐνοια δεκάσαι τὰς ψήφους».

Ἐκτοτε δὲ ἐπὶ τριετίαν οὐ διελίπομεν νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπεξεργαζόμενοι ἃ ἐπηγγειλάμεθα δύο πονήματα, καὶ ἐπὶ τὸ τελειότερον, ὡς ἡμῖν ἐφικτόν, καταρτίζοντες, καίτοι οὐκ εὔδιακειμένου ἡμῖν τοῦ σώματος, ἀλλὰ πολιὰς μὲν ἤδη τὰς τρίχας, νωθρὰν δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου τὴν δύναμιν, ὑπότρομον δὲ καὶ ὑποσκάζοντα ἔχοντες τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς δέ, πλὴν τῆς ἠθικῆς, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, ἐνθαρρύνσεως τυχόντες ἐκ τοῦ προτέρου ἔργου ἡμῶν.

Ὅθεν καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδισταζόμεν ἐπιχειρῆσαι εἰς ἔργον ἐπιπυνώτερον καὶ δαπανηρότερον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔνθεν μὲν προτροπαῖς προσώπων φίλων, ὧν περὶ πολλοῦ ποιούμεθα τὰς κρίσεις ἐνδόντες, ἔνθεν δὲ πεποιθότες ἐνδομύχως, ὅτι τὸ καλὸν ὀφείλομεν πράττειν ἀπολύτως χάριν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, ἀπεδύθημεν εἰς τὸν ἀγῶνα, παρὰ μόνου τοῦ τῶν καλῶν ἀνταποδότου προσδοκῶντες τὴν τε ἐπὶ τούτῳ ἐνίσχυσιν, καὶ τὴν ὄντως ἀμοιβήν.

Τὸ δὲ πόνημα ἡμῶν, καίτοι οὐκ ὀλίγα συμπεριλαβόντες ἐν αὐτῷ ἐκ τε τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων, ἐκ τῶν Εὐσταθίου εἰς Ὅμηρον παρεκβολῶν καὶ ἐξ Ἑλλήνων φιλοσόφων, ποιητῶν καὶ λογογράφων, καὶ ὅμως καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐπικρατεστέρου, καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ προεκδοθὲν ἔργον ἡμῶν, Ταμεῖον τῆς Πατρολογίας ἐπεγράψαμεν· διότι τοῖς πᾶσι πρόδηλον ὅτι τὰ δύο ταῦτα ἀλληλένδετά εἰσιν, καὶ οὔτε κλεις ἄνευ ταμείου χρησιμεύει, οὔτε ταμεῖον ἄνευ κλειδὸς δύναται νὰ ὑπάρχη.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν συνωδὰ τοῖς ἐν τῇ Κλειδί προανηγγελμένοις περιορίσθημεν εἰς ἀπλὴν μνεῖαν τῶν ἐν τῇ Πατρολογίᾳ, καὶ εἰς ἀναλυτικὸν πίνακα, διὸ καὶ οὐκ ὀλίγων θεμάτων ἀκροθιγῶς πῶς ἐψάυσαμεν, ὡς τοῦ περὶ τῆς λοιδορησαμένης τῷ ἀδελφῷ Μαριάμ, ἀμέσως ἐν τῇ ἀρχῇ, παραπέμφαντες εἰς τὸν οἰκεῖον τόμον· ὡσαύτως οὐκ ὀλίγων ἐρωτήσεων τὰς ἀποκρίσεις χάριν συντομίας παρελείψαμεν, ἀρκεσθέντες ἵνα παραπέμφωμεν ἑποῦ δεῖ. Ἀλλὰ, προὶόντος τοῦ ἔργου, συνιδόντες ὅτι ἡ Πατρολογία, ὡς σύγγραμμα σπάνιον, καθὼς πολυτόμον τε καὶ πολύτιμον, πάνυ ὀλίγοις καθίστατο προσιτή, διότι οὐδ' αὐταὶ αἱ πλούσιαι ὀπωσοῦν βιβλιοθήκαι συνήθως εὐμοιροῦσιν αὐτῆς, ὥστε δυσκόλως δύναίτο ἂν ὁ ἀναγινώσκων εὐρίσκειν ἐκ τοῦ προχείρου τὴν λύσιν τῶν ἀποριῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτι διὰ τοιαύτης ἀπλῆς σημειώσεως παρεμφερές τι ἐποιοῦμεν τῷ ἐπιστρωνύντι κατάλογον ποιικίλων ἐδυσμάτων τε καὶ ἠδυσμάτων ἄνευ καὶ παραθέσεως αὐτῶν τοῖς δαιτυμόσιν, ἐκρίναμεν ὠφελιμώτερον καὶ συντελεστικώτερον τῷ σκοπῷ ἡμῶν τῆς πνευματικῆς ταύτης πανδαισίας καὶ μετόχους ποιεῖν τοὺς ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας μετασχεῖν αὐτῆς κεκλημένους. Ὅθεν καὶ εὐρύναντες, ἤ μᾶλλον εἰπεῖν, πάντῃ ἀλλάξαντες τὸ ἀρχικὸν ἡμῶν σχέδιον, κατεστήσαμεν τὸ ἔργον οἰονεῖ ἐπιτομὴν τῶν σπουδαιότερων θεμάτων τε καὶ ἐννοιῶν, καὶ νέαν, οὕτως εἰπεῖν, Πατρολογίαν, ἀνθολογοῦντες, ὡς εἶχομεν κρίσεώς τε καὶ δεξιότητος,

τὰ ωραιότερα καὶ διδακτικώτερα τεμάχια. Συνεχωνεύσαμεν δὲ καὶ τὸ ἕτερον πόνημα τὸ περὶ ἀναγνώσεως, παρενθέντες αὐτὸ εἰς τὸ περὶ ἀναγνώσεως καὶ ἀκροάσεως τῶν Γραφῶν ἄρθρον, ὅπερ καὶ διὰ τοῦτο κατέστη πολὺ ἐκτενέστερον, ἀλλὰ καὶ πληρέστερον· τὰ δ' ὅπωςδῆποτε παραλειφθέντα ἐπιφυλαττόμεθα ἵνα ἐν καιρῷ εὐθέτω συμπληρωσώμεν ἐν παραρτήματι. Οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα ἀνεμνήσθημεν τοῦ σοφοῦ Σιράχ ὀρθότατα εἰπόντος· «Ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος, τότε ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσῃται, τότε ἀπορρηθήσεται».

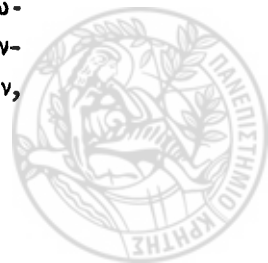
Ἴνα δὲ μὴ φανῶμεν μεροληπτοῦντες, ἵνα μὴ εἶπω πρὸς τὸ οἰκεῖον φρόνημα καθυποτάττοντες ἢ ἀφομοιοῦντες τὰ τῶν Πατέρων, οὐδ' αὐτὰ τὰ ἀντιφατικὰ φαινόμενα παρελείψαμεν, ἀλλὰ πιστῶς καὶ ἀκριβῶς διατηρήσαντες ἐκάστου τὰς κρίσεις καὶ δόξας, αὐτολεξεὶ ἀείποτε παρεθέμεθα ὅσα ἠρανοσάμεθα τεμάχια· ἐνθα δὲ ἡμαρτημένον ἐδόκει ἡμῖν τὸ κείμενον εἶτε ἕνεκα τυπογραφικοῦ (ὅπου ἐνεχώρει ἀμφιβολία) παροράματος, εἶτε ἐκ γλωσσικοῦ ἰδιώματος, παρενεθέμεθα τὸ sic (οὕτως ἔχει) χάριν ἀκριβείας.

Πλείσθ' ὅσα δὲ γραμματικά παρενεύσαμεν ἐκ τῶν «Εὐσταθίου εἰς Ὅμηρον παρεκδολῶν», οὐχὶ ἄνευ σκοποῦ, ἀλλὰ διότι ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν ἐδοξεν ἡμῖν παραλλάσσουσα τῆς ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν λεξικοῖς· καὶ ἐν τοῖς πλείστοις μὲν ἐποισάμεθα καὶ τὴν παραπομπήν, ἀλλὰ καὶ ὅπου παρελείφθη αὕτη, νοητέον τὸ Λεξικὸν τοῦ Εὐσταθίου εἰς πᾶν ὅ,τι περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν λεκτικὴν ἐρμηνείαν ἀφορᾷ.

Τελευταῖον τὴν ὠφέλιαν τῶν ἀναγνωστῶν ἀείποτε ὑπ' ὄψει ἔχοντες, καὶ ἐπιθυμοῦντες ἵνα τὸ βιβλίον χρήσιμον καταστήσωμεν παντὶ τῷ ἀνὰ χεῖρας αὐτὸ λαμβάνοντι, καὶ τοὶ ἀλφαβητικῶς συντεταγμένον, ἀλλ' ἐπειδὴ περιεῖχε καὶ οὐκ ὀλίγα μακρότατα ἄρθρα, περιέχοντα διαφόρων Πατέρων χωρία περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος πραγματευόμενα, καθὼς καὶ πλείσθ' ὅσα παρενθεθιμένα ἐν διαφόροις ἀρθροῖς περὶ ἄλλων τινῶν, πρὸς εὐχερῆ εὑρεσιν οἰασδῆποτε ἐννοίας, λέξεως ἢ ὀνόματος, ἐπλουτίσαμεν τὸ ἐκδιδόμενον μέρος τοῦ συγγράμματος καὶ διὰ Πινάκων, ἀναθέντες τὴν σύνταξιν αὐτῶν τῷ ἐλλογίμῳ κ. Γαβριήλ Σοφοκλεῖ, ἀναλαβόντι καὶ τὴν ἐλλην ἐπιστάσιαν καὶ φροντίδα τῆς τυπώσεως τῶν ἤδη δημοσιευομένων στοιχείων **A** καὶ **B**, πρὸς ὃν καὶ δημοσίως ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν διὰ τὴν εὐσυνείδητον ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῷ ἔργου.

Τα δὲ λοιπὰ στοιχεῖα μέχρι τοῦ **Ω**, συντεταγμένα ἤδη καὶ ἔτοιμα εἰς τύπωσιν, ἐκδοθήσονται κατὰ τεύχη, ἐκ πέντε τυπογραφικῶν φύλλων ἕκαστον, πρὸς εὐκολίαν τῶν φιλοχρίστων ἡμῶν συνδρομητῶν. Ἀνεθήκαμεν δὲ καὶ τὸ ταπεινὸν τοῦτο ἔργον ἡμῶν τῇ μιᾷ, ἀγίᾳ, καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησίᾳ, ἢ ἀφιερωότες καὶ ἡμᾶς αὐτούς, οὐδέποτε παυσόμεθα ὑπερμαχοῦντες αὐτῆς, κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων ἡμῶν, ὡς οἱ ἐλάχιστοι στρατιῶται τοῦ νυμφίου αὐτῆς Χριστοῦ.

Καὶ ἡμεῖς μὲν μεμνημένοι τῶν τοῦ Ἀποστόλου, «Ἐκαστος δὲ βλεπέτω, πῶς ἐποικοδομεῖ»· θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός· εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται, ἢ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὅποιόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει· εἴτινος τὸ ἔργον μένει, ὃ ἐπωκοδόμησε, μισθὸν λήψεται, εἴτινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός»· ταῦτα λέγω ἀείποτε ἐν νῷ ἔχοντες, ἐπωκοδομήσαμεν ὡς ἡδυνάμεθα. Καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ ζωῆς καὶ θανάτου κυριεύων,



οὐ ἐν τῇ χειρὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν, εὐδοκήσειεν ἂν ἐπιτρέψαι τὴν ἐν τῇ παροικίᾳ ταύτῃ διαμονὴν ἡμῶν· πάροιχοι γὰρ πάντες καὶ παρεπίδημοὶ ἔσμεν ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸν ψαλμωδόν, οὐ διαλείψομεν μέχρι τελευταίας πνοῆς ἐργαζόμενοι καὶ ἀτεχνῶς, ὅση ἡμῖν δύναμις (τὸ δὲ καδδύναμιν ἔρδειν καὶ Θεῷ φίλον), πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, τοὺς δὲ τοῖς ἡμετέροις ἔργοις ἐντευζομένους, εὐχόμενοι αὐτοῖς τὰ κατ' ἄμφω σωτηρία, ἀναμιμνήσκομεν τῶν τοῦ Ἰσιδώρου· «Μὴ ἀπὸ τῆς φήμης ψηφίζου· ἀλλὰ ἀκριβῶς βασανίσας δοκίμασον. Καὶ εἰ μὲν εὖ ἔχει, τῷ Θεῷ ἴσθι· εἰ δὲ δόξει σοι ἐλλειπῆ γεγράφθαι, τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀσθενείᾳ συγγίνωσκε, τῇ μὴ δυναμένῃ ὡς βούλεται φράσαι».

Ἀθήνησι Φεβρουαρίῳ μεσοῦντι  
ἔτους σωτηρίου αὐπγ'.







ἐξήγ. = ἐξήγησις	Ἰω. = Ἰωάννης
Ἐξ. ἢ Ἐξοδ. = Ἐξοδος	Καθολ. = Καθολικός
ἐπιθ. = ἐπιθετικῶς	κ. ἐ. = καὶ ἐξῆς
ἐπίθ. = ἐπίθετον	κλπ. = καὶ λοιπὰ
Ἐπίκτ. = Ἐπίκτητος	Καισ. = Κιαισαρείας
ἐπίρρ. = ἐπίρρημα	Καισάρ = Κιαισάρης
ἐπιστ. = ἐπιστολή	Κάλλ. = Κάλλιστος
Ἐπιφ. = Ἐπιφάνιος	Καν. = Κανὼν
Ἐρκν. = Ἐρκνιστής	Κεδρ. = Κεδρηνός
Ἐρημ. = Ἐρημίτης	κεφ. = κεφάλαιον
έρμ. = ἐρμηνεία	Κλυδ. = Κλυδῖος
έρώτ. = ἐρώτησις	Κλήμ. = Κλήμης
Εὐάγρ. = Εὐάγριος	Κλίμ. = Κλίμακος
Εὐθάλ. = Εὐθάλιος	Κολκσ. = Κολασσαεῖς
Εὐθύμ. = Εὐθύμιος	Κορ. = Κορινθίους
Εὐλόγ. = Εὐλόγιος	Κοσμ. = Κοσμᾶς — Κούμ. = Κούμας
Εὐσέβ. = Εὐσέβιος	Κρήτ. = Κρήτης
Εὐστ. = Εὐστάθιος	Κτηστ. = Κτησιπῶντος
Ἐφεστ. = Ἐφεσίους	Κυζ. = Κυζικηνός
Ζαχ. = Ζαχαρίας	Κύρ. = Κύριλλος
Ζιγ. = Ζιγαβηνός	Κωνστ. = Κωνσταντῖνος ἢ Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τοῦ Πατριάρχης
Ζώσ. = Ζώσιμος	Λαέρτ. = Λαέρτιος
Ἠθ. Νικομ. = Ἠθικὰ Νικομάχεια	Λ. ἢ Λεξ. = Λεξικόν
Ἡρόδ. = Ἡρόδοτος	λ. ἢ λέξ. = λέξις
Ἡσ. = Ἡσάκις	Λεόντ. = Λεόντιος
Θαλάτ. = Θαλάσσιος	Λευίτ. = Λευιτικόν
Θαυμ. = Θαυματουργός	Λογοθ. = Λογοθέτης
Θεοδώρ. = Θεοδώρητος	Λόγ. = Λόγος
Θεόδ. = Θεόδωρος	Λουκ. = Λουκᾶς
Θεόφ. = Θεόφιλος	Λουκιαν. = Λουκιανός
Θεοφύλ. = Θεοφύλακτος	Λυδ. = Λυδὸς
Θηβ. = Θηβαῖος	Μάγ. = Μάγιστρος
Ἰάκ. = Ἰάκωβος	Μακ. = Μακάριος
Ἰγνάτ. = Ἰγνάτιος	Μαλ. = Μακλάας
Ἰεζ. = Ἰεζεκιήλ	Μαλκχ. = Μαλκχίας
Ἰερ. = Ἰερὰ	Μάξ. = Μάξιμος
Ἰερκπόλ. = Ἰερκπόλεως	Μάρκ. = Μάρκος
Ἰερ ἢ Ἰερμ. = Ἰερεμίας	Ματθ. = Ματθαῖος
Ἰεροσολ. = Ἰεροσολυμίτης ἐπὶ Κοσμᾶ πάντοτε.	Μ. ἢ Μέγ. = Μέγας
Ἰεροσ. = Ἰεροσολύμων	Μεθ. = Μεθόδιος
Ἰμέρ. = Ἰμέριος	Μελέτ. = Μελέτιος
Ἰνδικοπλ. = Ἰνδικοπλεύστης	Μέλ. = Μελισσᾶ
Ἰουστ. = Ἰουστίνος	Μένανδρ. = Μένανδρος
Ἰππόλ. = Ἰππόλυτος	Μεταρρ. = Μεταρραστής
Ἰσιδ. = Ἰσιδώρος	Μετοχ. = Μετοχίτης
Ἰσορ. = Ἰσορίκ	Μιτυλ. = Μιτυλήνης
Ἰσορικ. = Ἰσορικὸς	Μιχ. = Μιχαήλ
Ἰσ. = Ἰσως	



Μον. = Μοναχός	σ. ἢ σελ. = σελίς
Μοψ. = Μοψουεστίας	Σεραιπ. = Σεραιπίων
μυθ. = μυθολογικόν	σημ. = σημείωσις
Ναζ. = Ναζιανζηνός	Σικελ. = Σικελιώτης
Νεϊλ. = Νεϊλος	Σιλεντ. = Σιλεντιάριος
Νεμέσ. = Νεμέσιος	Σιμοκ. = Σιμοκάττης
Νικ. ἢ Νικήτ. = Νικήτας.	Σιν. = Σινάιτης
Νικηρ. = Νικηρόρος	Σολιτ. = Σολιτάριος
Νικόλ. = Νικόλαος	Σολ. = Σολομώντος
Νικομ. = Νικομηδείας	Σοφ. = Σοφία
Νύσσ. = Νύσσης	σοφ. = σοφιστής
Ὀλυμπ. = Ὀλυμπιόδωρος	στερ. = στερητικόν
Ὅμηρ. = Ὅμηρον	Στέρφ. = Στέφανος
ὄμιλ. = ὄμιλία	στ. ἢ στήλ. = στήλη
Ὅμολ. = Ὅμολογητής	Στουδ. = Στουδίτης
Π. = περί, ἐν σελ. 83. στήλ. 6'.	Στράβ. = Στράβων
Παλαιολ. = Παλαιολόγος	Ἐχολαστ. = Ἐχολαστικὸς
Παλλάδ. = Παλλάδιος	Σχόλ. = Σχόλια
Παμρ. = Παμρίλου	Σχολιαστ. = Σχολιαστής
παρ. = παρὰ	Συμ. = Συμεῶν
παρβλ. ἢ παρὰβ. = παρὰβλας	Συνέσ. = Συνέσιος
παράλλ. = παράλληλα	Σύν. = Σύνοδος
παράφρ. = παράφρασις	Συν. = Συνόδου
παρεκβ. = παρεκβολή	συντ. = συντάσσεται
παρ. ἢ παροιμ. = παροιμίαι	Σωζ. = Σωζόμενος
Πασχ. = Πασχάλιον	Σωκρ. = Σωκράτης
Π. ἢ Πατρ. = Πατριάρχης	Σωφρ. = Σωφρόνιος
Παῦλ. = Παῦλος	Ταράστ. = Ταράσιος
Παχ. = Παχυμέρης	Τατιαν. = Τατιανός
Πέτρ. = Πέτρος	Τιμ. = Τιμόθεος
Πηλ. = Πηλουσιώτης	Τίτ. = Τίτος
Πισίδ. = Πισίδης	Τραπεζ. = Τραπεζούντιος
πληθ. = πληθυντικῶς	Τύρ. = Τύριος
Πλούταρχ. = Πλούταρχος	ὑποκ. = ὑποκριτικόν
πόλ. = πόλεω	ὑποσημ. = ὑποσημείωσις
Ποντ. = Ποντικὸς (Εὐάγρ.)	Φιλιππ. = Φιλιππησίους
πράξ. = πράξεις	Φίλιππ. = Φίλιππος
Πρεσβ. = Πρεσβύτερος	φιλόσ. = φιλόσοφος
πρόθ. = πρόθεσις	Φιλοστ. = Φιλοστέργιος
Πρόκλ. = Πρόκλος	Φώτ. = Φώτιος
Προκ. ἢ Προκόπ. = Προκόπιος	Χριστ. = Χριστιανός
πρ. = πρὸς	Χριστόφ. = Χριστόφορος
προσ. = προσηγορικόν.	χρ. ἢ χρον. = χρονικόν
ῥ. = ῥήμα	Χρυσόστ. = Χρυσόστομος
Ῥωμ. = Ῥωμαίους — Ῥώμ. = Ῥώμης	Χων. = Χωνιάτης
Σεβηρ. = Σεβηριανός	Ψαλμ. = Ψαλμοί
Σελευκ. = Σελευκείας	ᾠριγ. = ᾠριγένης.





# ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

## Α

**Α** και **Ω**. Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ Κύριος, **ὁ ὢν**, καὶ **ὁ ἦν**, καὶ **ὁ ἐρχόμενος**, ὁ Παντοκράτωρ. (Ἀποκ. Α', 8.—ΚΑ', 6), ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος (αὐτόθι ΚΒ', 13).— Α καὶ Ω, κατὰ Μάρκον τὸν Γνωστικόν. (Εἰρην. Ζ', 601 - 612).

**Ἀκλιμά**. Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις Ἀκλιμά τὴν κερθένον δηλοῖ (Ὠριγ. ΙΑ', 725).

**Ἀκρών**. Τί δήποτε τοῦ Ἀκρών καὶ τῆς Μαρίας λοιδορησάντων Μωϋσεῖ, ἢ Μαρίας δίνας ἠτήθη μόνη; (Εἰρην. Ζ', 1245.—Ἰσίδ. ΟΗ', 844).

Ἀκρών πῶς ἐγένετο προφήτης Μωϋσέως, καὶ Μωϋσῆς Θεὸς Ἀκρών; — Ὡς περ ὁ Θεὸς προσέειπεν τῷ Μωϋσεῖ, οὕτως ὁ Μωϋσῆς τῷ Ἀκρών διὰ καὶ προφήτης ὁ Ἀκρών προσηγορεύθη τοῦ Μωσέως, τουτέστιν ἐρμηνεύς. «Καὶ Ἀκρών ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης, ἐρμηνεύς» διότι βραχδύγλωστος ἦν ὁ Μωϋσῆς. (Διατ. Ἀποστ. Α', 676 - 677.—Θεοδώρ. Π', 244.—Κοσμᾶς Ἱεροσολ. ΑΗ', 369).

Μωϋσῆς καὶ Ἀκρών οὐκ ἐγεννήθησαν ἐξ Ἀμεράμ (Ἀβράμ ἢ Ἀμβράμ); (Ἀθην. ΚΕ', 157).—Ἀκρών ὁ ἀρχιερεὺς ἤμαρτε μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν Θεόν. Μωϋσῆς δὲ ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ Θεός. Εἶτα Μωϋσῆς μὲν αἰτῶν ὑπὲρ ἀρχιερέως ἀμχαράνοντος, ἐδυσώπει τὸν Κύριον Ἰησοῦς; δὲ ὁ μονογενὴς αἰτῶν ὑπὲρ ἡμῶν, οὐ δυσωπεῖ τὸν Θεόν; (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 393).— Πρῶτον γὰρ Ἀκρών ἐλούσκατο, εἶτα γέγονεν ἀρχιερεὺς. Διὰ δὲ τῆς λούσεως καὶ τοῦ χρίσματος ἀρχιερεὺς ἐγένετο, καὶ χριστὸς ἐκλήθη. (αὐτόθι. 433. 1093).— Τύπος ἦν Χριστοῦ. (αὐτόθι. 676).— Ἰνα τὴν ἱερωσύνην αὐτῷ διατηρήσῃ Θεός, ἐν ξύλῳ ἐθχυμακτούργησεν (αὐτόθι.

1029).— Ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀκρών τύπος ἦν τοῦ τεκεῖν τὴν Θεοτόκον. (αὐτόθι. 761).— Ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀκρών ἢ ἀπεσχισμένη καὶ τετμημένη τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν δηλοῖ, βλαστῆσκα (αὐτόθι. 1029).— Ἀκρών μουτικῶς τί σημαίνει; (Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 340 - 341).

Τίς τομοθετῶν ἐπιφανέστατος;— Μωϋσῆς. Τίς ἱερέων ἀγιώτατος;— Ἀκρών. οὐχ ἤττον ἀδελφοὶ τὴν εὐσέβειαν ἢ τὰ σώματα κ. ἐ. (Γρηγ. Νζζ. ΑΕ', 833).— Ἀκρών πρόθυμος ἦν εἰς διακονίαν (αὐτόθι. 512).— Προσεκλήθη εἰς τὸ ἕρος (αὐτόθι. 1068).— Μέγας ἦν μετ' αὐτοῦ δὲ ἐχρίσθησιν εἰς ἱερωσύνην οἰοῖσιν αὐτοῦ, Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ (αὐτόθι. 844 - 845).— Μέχρι τοῦ πάγωνος καὶ τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ ἔσταζε τὸ μύρον (αὐτόθι. 844).— Δεύτερος τὴν ἀγιωσύνην μετὰ τὸν Μωϋσέα ἐρχεται. (ΛΓ', 192 - 193).

Ἀκρών Λόγιον καὶ οἱ ἐν αὐτῷ δώδεκα λίθοι. — Σχημα τοῦ Λογίου, καὶ ὀνομασία τῶν λίθων (Ἐπιρᾶν. ΜΓ', 293-304).— Ἀκρών τύπος ἦν Χριστοῦ καὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ νοουμένης ἱερωσύνης, οἰνεὶ προκινάδειξίς ὡς ἐν σικαῖς ἔτι τὰς ἀμυδροτέραις (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 728-729).— Ἀκρών ἢ ἱερωσύνη κατωτέρα ἦν τῆς ἱερωσύνης Μελχισεδέκ. πῶς καὶ διὰ τί; (Χρυσόστ. ΞΓ', 101 - 110).

Περὶ τῆς βλαστῆσκατῆς ῥάβδου τοῦ Ἀκρών ἐνθα καὶ περὶ τῶν Τριῶν Παιδῶν, Δανιήλ καὶ Ἰωνᾶ (Νεῖλος ΟΘ', 917).

Ἀκρών ἐρμηνεύεται ὄρεινός. (Ἀναστ. Συναίτ. ἐρμηνεῖα Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ΠΘ', 1204).

**Ἀβ ἄκτις** (ab actis) μὲν ὄνομα τῷ φροντισματι σημαίνει δὲ καθ' ἐρμηνείαν τὸν τοῖς ἐπιχρήμασι πραττομένοις ἐφροσῶτα ὡς ἄβ πιγμέντις, τοὺς ἐπὶ τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἄβ ἀση-



κρήτις ἐπὶ τῶν ἀσηκρήτων. (Ἰωάν. Λυδ. ἔκδ. Βόν. σελ. 213 - 215).

**Ἄβα** ἢ **Ἄβαι**, πόλις τῆς Φωκίδος. Τὸ ἐν Ἄβαις ἱερὸν συγκρατικὴ μετὰ τοῦ Φαύλου στρατηγοῦ τῶν Φωκέων ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου. (Εὐσέβ. ΚΑ', 664).

**Ἄβύπτιστα** παιδίδια *βυβλα*, Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν θανόντα ποῦ ἀπέρχονται, εἰς κρίσιν, ἢ εἰς Πηράδεισον; — Ἀπόκρ. τοῦ Θεοῦ ἀναλύσκωντος τὴν ἰδίαν ἀπόφρασιν, τὴν λέγουσαν· Ἄβυπτιδίου ἀμαρτίαν πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με, καὶ ἠποιοῦν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με» (Δευτερ. Ε', 9-10), καὶ «οὐκ ἀποθάνουσιν πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνουσιν ὑπὲρ πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ ἐκυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθνεύσκει» (Δευτερ. ΚΑ', 16), καὶ «Ἡ δὲ ψυχὴ ἢ ἀμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθνεύεται· υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐδὲ πατὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· δικαιοσύνη δικαίου ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία ἀνόμου ἐπ' αὐτὸν ἔσται» (Ἰεζεκ. ΙΗ', 20)», ἐμοὶ δοκεῖ οὐκ εἰστέρχεσθαι εἰς γένων. Πλὴν οὐ καλὸν τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ ψηλαφᾶν. (Ἀνακτ. Σιν. ΟΘ', 709).

**Ἄβαρ**, τῆς Σύρων φωνῆ πέρα σημαίνει· ἐξ οὗ καὶ τὸ Ἀβραάμ. (Χρυσόστ. ΝΔ', 628).

**Ἄβαρις** ὁ ὑπερβόρειος, Σκύθης τὸ γένος, σοφὸς καὶ μάγος περίφημος. — Οὐδεὶς νομίζει θεὸν Ἄβαριν τὸν ὑπερβόρειον, ὃς δύνανται εἶχε τοσὴνδε, ὥστε οὐστῶ [βέλει] συμφέρεισθαι. (Ὡριγ. ΙΑ', 960). — Ἦκεν Ἄβαρις Ἀθήναζε τόξον ἔχων, φαρέτραν ἡμμένον εἰς ὄμιον, χλαμύδι σφιγγόμενος. Ζώνη ἦν κατ' ἰζὺν χρυσῆ, ἀναξυρίδες ἐκ ταρσῶν ἄκρων ἄχρι τῶν γλουτῶν ἀνατείνουσιν κ.έ. (παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 1272-1273. — Γρηγόρ. Ναζ. ΑΖ', 684). — Μυθολογία περὶ αὐτοῦ. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 509). — Ἀδύριδος διστόν τοῦ ὑπερβορείου τί ἂν λέγοιμι; — Τούτῳ παρὰ βάλλει Γρηγόριος τὸ ὕψος τῆς εὐσεβεῖας αὐτοῦ τε καὶ Βασιλείου. (ΑΓ', 524).

**Ἄβαροι**. Ἔθνος οἱ Ἄβαροι τῶν Ἀμαζοβίων, τῶν ὑπὲρ τὸν Καύκασον τὰ ἐπέκεινα πεδία νεμομένων, οἱ τοὺς γειτνιῶντας Τούρκους περσευότες, ἐπεὶ κακῶς πρὸς αὐτῶν ἐπεπόνθησαν, ἐπὶ τὸν Βόσπορον ἀφίκοντο, κ.έ. (Εὐαγγρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2789). — Ἄβαροι, Οὐνοὶ καὶ Σκλαβηνοὶ ἐπὶ Μχυρικίου αὐτοκράτορος.

(Θεοφύλ. Σιμοκ. ἔκδ. Βόν. σελ. 46). — Ἀβάρων καταγωγή. (αὐτόθ. 282-288). — Πόλεμος αὐτῶν εἰς τὰ τεῖχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. — Καταγωγή αὐτῶν. (Γεώργ. Πισίδ. ΛΒ', 1264 - 1294).

**Ἀβασγοί**, πότε ἐχριστιάνισαν; Εὐνούχιζον ἐκυτοῦς περὶ τὴν ἀρβενωπίαν σιδήρω· ἐξυπνέτουν ἐν τοῖς βασιλείαις ὡς εὐνοῦχοι (Εὐαγγρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2740).

**Ἀβδακκούμ** ὁ Προφήτης· ὑπομνήματα εἰς τὴν προφητείαν αὐτοῦ (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΑ', 844 - 944. — Θεοδώρητος Κύρρου ΠΑ', 1809 - 1836 — Θεόδωρ. Μοψουεστίας ΞΓ', 424-449). — Κανονικὸν τὸ βιβλίον τῆς προφητείας αὐτοῦ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 473 - 1595. — Ἄθαν. Ἀλεξ. ΚΓ', 1176-1177 - ΚΗ', 288-361). — Ἀβδακούμ βιβλίον ἀπόκρυφον (Ἄθην. ΚΗ', 432). — Κομίζει τροφήν τῷ Δανιήλ (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 393). — Ἀβδακούμ καὶ Μιχαίου τῶν προφητῶν λείψανα πότε καὶ τοῦ εὐρέθησαν (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 1505).

**Ἀβγαρος**, βασιλεὺς Ὀστρονηῶν, ἐκέλευσε τῶν ἀποκοπτομένων τὰ αἰδοῖα ἀποκόπτεσθαι καὶ τὰς χεῖρας· καὶ ἔκτοτε οὐδεὶς ἀπεκόψατο ἐν τῇ Ὀστρονηῇ. (Εὐσέβ. ΞΑ', 476). — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν (Εὐσέβ. Κ', 121).

**Ἀβδηρα**, πόλις τῆς Θράκης παράλιος· ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ Ἀβδήρου φίλου τοῦ Ἡρακλέους. — Ἀβδηρικὸν πάθος, ἀσθένειά τις ὁμοία μὲν περιοδικὴν τινα μακίαν, ἢ ὁποῖα ἰδίως ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἀβδηρίταις (Λεξ. Μυθ. Γεωγρ. καὶ Ἱστορ. Γκαρπολά). — Ἀβδηρολόγος ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν Ἀβδήρων ἄνθρωπος. (Τατιαν. Γ', 841. — Ἀθηναγόρας Γ', 961. — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 787. σχόλ.).

**Ἀβδισὺν** προφήτης· ὑπομνήματα εἰς τὴν προφητείαν αὐτοῦ. (Θεόδωρ. Μοψουεστ. ΞΓ', 304 - 317. — Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΑ', 581-596. — Θεόδωρ. ΠΑ', 1709 - 1717).

**Ἀβελ**. Ἀβελ δίκαιος, Κάιν ἀδικος (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 85). — Ἀβελ δευτέρος τὴν γέννησιν ἀπὸ Ἀδάμ. Ἐπὶ ἀνθρώπων πολλὰκις εὐρίσκομεν τὰ πρῶτα χεῖρα καὶ τὰ δευτέρω κρείττω, ὡς ἐπὶ Κάιν καὶ Ἀβελ, ἐπὶ Ἰσμαὴλ καὶ Ἰσαάκ, ἐπὶ Ἠσαῦ καὶ Ἰακώβ (αὐτόθ. Β', 85 - 88). — Ἐρμηνεῖα τῶν ὀνομάτων Κάιν καὶ Ἀβελ καὶ σημασία αὐτῶν. (αὐτόθ. Β', 125 - 128). —

Κάιν ἐρμηνεύεται ζῆλος, Ἄβελ πένθος. (αὐτόθ. Β', 140. — Εὐσέβιος περὶ Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων (ΚΑ', 860).

Σειρὰ τῆς ἀρετῆς καὶ θεοσεβείας ἀπὸ Ἄβελ. Εἰ γὰρ καὶ δικρόφοις γεγονῶσι χρόνοις οἱ ἄγιοι καὶ τῷ ὄντι τῆς ἀληθείας κήρυκες, ἀλλήλοισ τε συμφωνοῦσι, καὶ οὐ διαφύρονται πρὸς ἑαυτούς, ἀλλ' εἰς ταῦτὸν ἀλλήλοισ ὀρμῶσιν, ἐνὸς ὄντες τοῦ Θεοῦ προφῆται, καὶ τὸν αὐτὸν συμφῶνως εὐαγγελιζόμενοι λόγον (Ἀθην. ΚΕ', 429). — Ἄ γοῦν Μωσῆς ἐδίδασκε, ταῦτ' Ἀβραχὰμ ἐφύλαττεν· ἃ δὲ Ἀβραχὰμ ἐφύλαττε, ταῦτα Νῶε καὶ Ἐνῶχ ἐγίνωσκον, διακρίνοντες καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα, καὶ εὐάρεστοι γενόμενοι τῷ Θεῷ. Καὶ γὰρ καὶ Ἄβελ οὕτως ἐμπαύρησεν, ἐπιστάμενος ταῦτα, ἅπερ ἦν μαθὼν παρὰ τοῦ Ἀδάμ, τοῦ καὶ αὐτοῦ μαθόντος παρὰ Κυρίου, ὅς καὶ, ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων ἐλθὼν, εἰς ἀθέτησιν τῆς ἀμαρτίας ἔλεγεν (διὰ στόματος Ἰωάννου Ἐπιστ. Α', κεφ. Β', 7)· οὐκ ἐντολὴν καιρὴν δίδωμι ἱμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς» (Ἀθην. αὐτόθ. 432). — Οὕτω τότε ἀποθνήσκοντες τινός, πρόθεν ἔμαθεν ὁ Κάιν φονεῦσαι τὸν Ἄβελ; — ὁ διάβολος κατ' ὄναρ ὑπέδειξεν αὐτῷ. (Ἀθην. ΚΗ', 632). — Συνεχώρησεν ὁ Θεὸς τὴν ἀνάκρισιν τοῦ Ἄβελ, ἵνα ἄρριζος γένηται θάνατος, αἷματι δικαίου φυτουργούμενος. Ἄνωθεν οὖν ἡ τοῦ Ἄβελ διὰ Χριστοῦ προκεκήρυκται δίκη καὶ νίκη. Διὸ καὶ φησιν ὁ Ἀπόστολος· ἀκαὶ ἀποθανῶν Ἄβελ ἔτι λαλεῖν. (Πρ. Ἑβρ. ΙΑ', 4. — Ἀθην. ΚΗ', 1077). — Φοβερόν ἀκοή Θεοῦ, καὶ τῆς Ἄβελ φωνῆς αἰσθνομένη διὰ τοῦ σιγῶντος αἵματος· φοβερὰ δὲ τοῦ παντός κόσμου συμπλήρωσις, ὡς μὴ εἶναι μηδαμοῦ φυγεῖν Θεοῦ κίνησιν. κ. ἐ. (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΕ', 956).

**Ἄβελ καὶ Κάιν.** Πραγματεῖς ἱστορικῆ καὶ ἠθικῆ περὶ Κάιν καὶ Ἄβελ (Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΘ', 32-44). — Περί τῆς θυσίας καὶ προσφορῆς Ἄβελ καὶ Κάιν καὶ τῆς τούτων ἀρετῆς καὶ κακίας (Χρυσόστ. ΜΘ', 132. κ. ἐ.) — Περί τῶν αὐτῶν ὀμιλίαι (Χρυσός. ΕΒ', 719). — Ὅτι οὐ δεῖ φεύγειν τὸ κακῶς παθεῖν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ποιεῖν· καὶ ὅτι ὁ τὸν πλησίον κακοποιῶν αὐτὸς μᾶλλον πάσχει δεινὰ, ἢ ἐκεῖνος. (Περί Ἄβελ καὶ Κάιν Χρυσόστ. ΝΓ', 158. κ. ἐ.). — Λόγος εἰς τὸν Κάιν καὶ Ἄβελ· καὶ περὶ τῆς

ἀρετῆς τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς τοῦ ἐτέρου κακίας (Βασίλ. Σελευκεῖς ΠΕ', 61-73). — Περί Ἄβελ καὶ Κάιν (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 576).

[Τί δὴ τοῦ Ἀδάμ ἡμαρτηκότος, Ἄβελ ὁ δίκαιος ἐτελεύτησε πρῶτος; — Σαθρὸν ἡθουλήθη ὁ Θεὸς γενέσθαι τὸν τοῦ θανάτου θεμέλιον] (Θεοδώρητος Π', 145). — Φωτίου Πραγματεῖς περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἄβελ (ΡΑ', 120. 636).

**Ἄβελ,** πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐπὶ Θεοδώρητου Ἄβελᾶ καλουμένη (Θεοδώρ. Π', 649).

**Ἄβεννήο,** στρατηγὸς Δαυὶδ, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰωάβ. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 484).

**Ἄβεσσαλώμ,** Ἄβεσσαλώμ καὶ Δαυὶδ (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 590). — Ἄβεσσαλώμ καὶ αἱ κακίαι αὐτοῦ. Ὀμιλίαι εἰς τὸν Ζ'. ψαλμόν· «Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με». (Ἀστέρ. Ἀμασ. Μ', 460 - 477). — Τί ἐστὶ τὸ ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Ἄβεσσαλώμ; ἠθικῆ ἐρμηνεία (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΔ', 545). — Ἱστορία καὶ ἐλαττώματα Ἄβεσσαλώμ (Χρυσόστ. ἐξήγησις εἰς τὸν Ζ'. ψαλμόν. ΝΕ', 80-106). — Θάνατος Ἄβεσσαλώμ. (Θεοδώρ. Π', 645-648). — Τί σημαίνει ἡ τοῦ Ἄβεσσαλώμ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ; Τὴν τῶν Ἰουδαίων εἰκονίζει κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἐπανάστασιν (Φώτιος ΡΑ', 1169).

**Ἄβιθάορ,** Ἀχιμέλεχ καὶ Σαδώκ οἱ ἱερεῖς (Θεοδώρ. Π', 621. 652. 673).

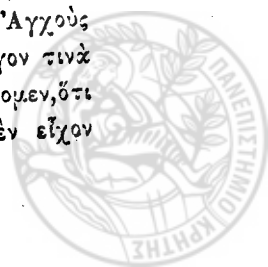
**Ἄβιασάφ,** ὅς ἐλληνίδι φωνῇ λέγοιτ' ἄν πατὴρ συναγωγῆ (Ὠριγ. ΙΓ', 1185).

**Ἄβιδά,** ἐρμηνεύεται πατὴρ μου οἶκος. (Ὠριγ. ΙΒ', 121).

**Ἄβίλιος,** δεῦτερος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας (Εὐσέβ. Η', 248).

**Ἄβιμέλεχ,** βασιλεὺς Σικιμιτῶν, λίθω βληθεὶς ὑπὸ γυναικὸς ἐρονεύθη. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 603 - 604).

**Ἄβιμέλεχ,** βασιλεὺς Γεράρων, ἤρπασε τὴν Σάρδην (Χρυσόστ. ΝΔ', 417). — Δαυὶδ ἐνώπιον Ἀβιμέλεχ Ἀγγούς Γεθθαίων βασιλέως ἠλλοιοῦτο τὸ πρόσωπον. (Ἀθην. ἀπολογία περὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ ΚΕ', 657). — Διὰ τί Ἀβιμέλεχ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ΑΓ'. ψαλμοῦ μνημονεύεται, τῆς ἱστορίας διδασκούς Ἀγγούς Γεθθαίων βασιλέα; — Τοιοῦτον λόγον τινὰ φθάσαντα ἐκ παραδόσεως εἰς ἡμᾶς ἔχομεν, ὅτι οἱ βασιλεῖς τῶν ἀλλοφύλων κοινῶν μὲν εἶχον



ὄνομα τὸ *Ἀβιμέλεχ*, ἴδιον δὲ ἕκαστος ᾧ προσηγόρευετο, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐστὶ βραβιλαίς ἰδεῖν, Κκίταρχς λεγομένους κοινῶς καὶ Αὐγούστους, ἀλλὰ καὶ τὰ κύρια ἐαυτῶν κεκτημένους ὀνόματτα. Τοιοῦτον καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἐστὶ τὸ *Φαραώ* κ. ἐ. (Βασίλ. ΚΘ', 349 - 352).

**Ἀβίττα**, γυνὴ δότις (Παλλὰδ. ΛΔ', 1234).

**Ἀβοδάσσαρος**, ὃν δ Βήρωτος ὀνομάζει Ἀβοδάσσαρον κέκληται παρ' Ἑβραίοις *Ναβοχοδονόσορ* (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1165).

**Ἀβουκάτοι**, οἱ πρὸς συνηγορίαν κελούμενοι, συνήγοροι, δικηγόροι. (Ἰωάννης Λυδὸς σελ. 201).

**Ἀβουλία** κρατούντων καὶ ὑπηκόων. Ἀλλὰ κακῶς, φησί, τὰ τῶν πρῆγματων καὶ τὰ τῆς πολιτείας διάκεινται, καὶ πολὺς ἡμῖν περὶ τούτου λόγος, πολὺς δ ἄγων. Καὶ τίς ἡ αἰτία; ἢ τῶν κρατούντων, φησὶν, ἀβουλία. Οὐχ ἢ τῶν κρατούντων ἀβουλία, ἀλλ' ἢ ἡμῶν ἀμαρτία, ἢ τῶν πλημμελημάτων εἴπραξις. Ἐκείνη τὰ ἄνω κάτω πεποίηκεν, ἐκείνη πάντα τὰ δεινὰ εἰσήγαγεν, ἐκείνη τοὺς πολεμίους ἐξώπλισεν, ἐκείνη τὴν ἡτταν ἐνήργησεν. Οὐκ ἄλλοθεν ἡμῖν δ τῶν ἀνιερῶν ἐσμός ἐπλεόνασεν, ἀλλ' ἢ ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας· ὥστε καὶ Ἀβραάμ τις ἢ δ κρατῶν, καὶ Μωϋσῆς, καὶ Δαυὶδ, καὶ Σολομῶν δ σοφώτατος, καὶ ἀπάντων δικαιοτέρος ἀνθρώπων, ἡμῶν κακῶς διακειμένων, ἀδιόφορον ἔχει τὴν πρὸς τὰ κακὰ αἰτίαν. κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΓ', 103).

**Ἀβουλήτως τρέχειν καὶ κοπιᾶν**. Ὁ ἀβουλήτως κοπιῶν καθολικῶς πτωχεύει· δ δὲ μετ' ἐλπίδος τρέχων, δίπλουτος ἔσται (Ἰωάν. δ τῆς Κλίμακος ΠΗ', 652). — *Ἀβουλον* καὶ *αβούλητον* οὐ ταυτόν· τὸ μὲν γὰρ τὸ ἀπερίσκεπτον, τὸ δὲ τὸ ἀκούσιον μὴνύει· καὶ τὸ μὲν εἰς τὸ πράττειν, τὸ δὲ εἰς τὸ πάσχειν βλέπει· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἄσκεπτος πρᾶξις, τὸ δὲ κατηνχημασμένον πάθος. (Ἰσιδ. Πηλουσ.ΟΗ', σελ. 1456).

**Ἀβουδάδιος**, ἐπίσκοπος ἐν Γαλλίᾳ. (Ἀθην. ΚΕ', 337).

**Ἀβούργος**, Καισαρεύς, Βασιλείου καὶ Γρηγορίου φίλος. (Βασίλ. ΑΒ', 317). — Καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην γνωστὸς. (αὐτόθ. 449). — Ἄλλοτε μὲν ἐν τῇ τῶν βερβάρων χώρα ἦν, ἄλλοτε δὲ τοῖς στρατιώταις σιτηρέσια παρεῖ-

χεν (αὐτόθ. 708). — Ἄλλοτε δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐπεφάνετο (αὐτόθ. 708). — Πολλοὺς συνέστησεν αὐτῷ ὁ Μέγας Βασίλειος (αὐτόθ. 656).

**Ἀβουτήριος**, ἀνὴρ ἀγαθός, φονευθεὶς ὑπὸ Μαρκεντίου. (Ἀθανάσ. ΚΕ', 604).

**Ἀβραάμ**. Πατὴρ πάντων ἦν τῶν ἐθνῶν, δ Ἀβραάμ. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ ἔθνος· δ πάλαι τῷ Ἀβραάμ ὁ Θεὸς ὑπέσχετο, καὶ πατέρω πολλῶν ἐθνῶν θῆσιν ἐπηγγεῖλατο. Νῶς δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀβραάμ πατὴρ ἦν, καὶ ἀπλῶς παντὸς ἀνθρώπων γένους. (Ἰουστ. Γ', 752). — *Ἀβραάμ ὄνομα τί σημαίνει*; Ἐκαλεῖτο γὰρ Ἀβραάμ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, προσεβρέθη δ' ὕστερον *Ἀβραάμ*· φωνῆ μὲν ἐνός στοιχείου τοῦ α διπλασιασθέντος, δυνάμει δὲ μεγάλου πράγματος καὶ δόγματος ἐνδειξαμένου τὴν μεταβολήν. *Ἀβραμ* μὲν γὰρ ἐρμηνευθὲν ἐστὶ πατὴρ μετέωρος, *Ἀβραάμ* δὲ πατὴρ ἐκλεκτός ἡχοῦ· τὸ μὲν πρότερον ἐμφαίνει τὸν ἀστρολογικὸν καὶ μετεωρολογικὸν ἐπιμαλούμενον, οὕτω τῶν Χαλδαίων δογμάτων ἐπιμαλούμενον, ὡς ἂν τις πατὴρ ἐγγόνων ἐπιμαλήθει· τὸ δὲ ὕστερον, τὸν σοφόν. Εἰκαῖος μὲν γὰρ καὶ πεφυρμένος ὁ φαῦλος τρόπος, ἐκλεκτός δὲ ὁ ἀγαθός, ἐπικριθεὶς ἐξ ἀπάντων ἀριστίνδην. (Φίλων καὶ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 19-20). — Ἀβραάμ ὑπόδειγμα ἐπὶ τῆς ἀστρονομίας καὶ τῆς ἀριθμητικῆς (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 304). Πατὴρ μετέωρος, φυσιολόγος, φιλόθεος (αὐτ. 20).

Τῷ Ἀβραάμ πιστῶ γενομένῳ ἐλογίσθη εἰς δικαιοσύνην· πῶς νοητέον;—Ἡ δικαιοσύνη, ὡς εἶοικε, τετραγώνος ἐστὶ, πάντοθεν ἴση καὶ ὁμοία, ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν ἀποχῇ κακῶν, ἐν εὐποιίᾳ, ἐν τελειότητι γνωστικῇ, οὐδαμῆ οὐδὲ μὴς χωλεύουσα, ἵνα μὴ ἄδικός τε καὶ ἀνίσος φανῆ· εἰς τὸ μείζον καὶ τελειότερον τῆς πίστεως προβεβηκότι τῷ Ἀβραάμ κατὰ προκοπὴν καὶ τελείωσιν, ἐλογίσθη εἰς δικαιοσύνην. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 324. κ. ἐ.).— Τετραγώνος ἀνὴρ, ὁ ἐν πᾶσι τέλειος. Λέγει γὰρ που καὶ Σιμωνίδης πρὸς Σκόπαν τὸν Κρέοντος τοῦ Θεσσαλοῦ, ὅτι ἀνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀληθῶς γενέσθαι χαλεπὸν, χερσὶ τε καὶ ποσὶ, νόμῳ τε τετραγώνον, ἀνευ ψόγου. Πλάτων (Πρωταγ.), Ἀριστοτέλ. ἠθικὰ (παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 324σημ.).

Ἐπιστευσεν Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· Πῶς; Πρῶτον μὲν, ὅτι



αὐτός ἐστιν ὁ ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, μόνος Θεός· ἔπειτα δέ, ὅτι ποιήσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· τούτῃστι τὸ ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰρημένον αὐτὸς φωστῆρες ἐν κόσμῳ (Πρ. Φιλιππησ. Β', 15). Δικαίως οὖν, κατὰ κλιπὸν τὴν ἐπίγειον συγγένειαν ἠκολούθησε τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ, σὺν τῷ Λόγῳ ξενιτεύων, ἵνα σὺν τῷ Λόγῳ πολιτευθῆ. (Εἰρην. Ζ', 985. — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 20. — Ἰουστίνος Γ', 752). — Δικαίως δὲ καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἐξ Ἀβραάμ τὸ γένος ἔχοντες, κατὰ κλιπὸν τὸ πλοῖον καὶ τὸν πικτερά, ἠκολούθησαν τῷ Λόγῳ. Δικαίως οὖν καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν τῷ Ἀβραάμ πίστιν ἔχοντες, ἄρνητες τὸν σταυρόν, ὡς καὶ Ἰσάκ τὰ ξύλα, ἀκολουθοῦμεν. (Εἰρηναῖος Ζ', 985).

Ἀβραάμ οὐκ ἐφείσατο τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσαάκ. Ὑπὲρ Ἰσάκ τοῦ δικαίου ἐράνη κριὸς εἰς σφαγὴν, ἵνα δεσμῶν Ἰσάκ λυθῆ· ἐκεῖνος σφαγεῖς ἐλυτρώσατο τὸν Ἰσάκ, οὕτω καὶ ὁ Κύριος σφαγεῖς ἔσωσεν ἡμᾶς, καὶ δεθεῖς ἔλυσε, καὶ τυθεῖς ἐλυτρώσατο. Ἦν γὰρ ὁ Κύριος ἀμνός, ὡς κριός, ὃν εἶδεν Ἀβραάμ κατεχόμενον ἐν φυτῷ Σαθέκ. Ἀλλὰ τὸ φυτὸν ἀπέριχνε τὸν σταυρόν, καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος τὴν Ἰερουσαλήμ, καὶ ὁ ἀμνός τὸν Κύριον ἐμπεποδισμένον εἰς σφαγὴν (Μελίτων Σάρδεων Ε', 1216 - 1217). — Σπέρμα δὲ Ἀβραάμ ἡμεῖς (οἱ Χριστιανοί). (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 964). — Οἱ μὲν γὰρ σπέρμα Ἀβραάμ, δοῦλοι ἔτι τοῦ Θεοῦ, οὗτοί εἰσιν οἱ κλητοὶ· υἱοὶ δὲ Ἰακώβ οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, οἱ τῆς κακίας πτερινίσαντες τὴν ἐνέργειαν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 281).

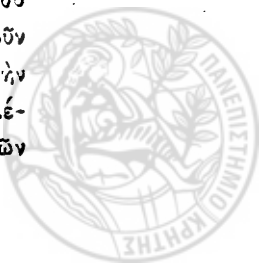
Καὶ περιέτεμεν Ἀβραάμ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἀνδρας δέκα καὶ ὀκτώ καὶ τριακοσίους. Τῷ δὲ δέκα καὶ ὀκτώ, ἰδέκα, ἠδέκα, ἔχεις Ἰησοῦν· ὅτι δὲ σταυρός ἐν τῷ τ ἐμελλεν ἔχειν τὴν χάριν λέγει τοὺς τριακοσίους. Δηλοῖ οὖν τὸν μὲν Ἰησοῦν ἐν τοῖς δυοῖν γράμμασι, καὶ ἐν ἐνὶ τὸν σταυρόν. (Βερνάβος Β', 752). — Ἀκούσας Ἀβραάμ ὅτι αἰχμαλώτος ἐλήθη ὁ Λώτ, τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς τῆς ἀριθμῆσαι, καὶ ἐπέξεληθῶν, πάμπολυν ἀριθμὸν τῶν πολεμίων χειροῦται. Φασὶν οὖν εἶναι τοῦ μὲν Κυριακοῦ σημείου τύπον τὸν σταυρόν, κατὰ τὸ σχῆμα τὸ τριακοσιοστὸν στοιχεῖον, τὸ δὲ ἰῶτα καὶ τὸ ἦτα τοῦνομα σημάειν τὸ σωτήριον. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 304 - 305). — Ἀπ' Ἀβραάμ πρῶτον

ἤρξατο ἡ περιτομή· καὶ ὅτι τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πολλοὶ τῶν ἐπαχθόντων δαίμονας ἐχρῶντο ἐν τοῖς λόγοις αὐτῶν τῷ εὐ Θεοῦ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσάκ καὶ Ἰακώβ ἐξορκίζεσθαι. (Ῥοιγ. ΙΑ', 697-700. — Ἰουστίνος περὶ ἐξορκισμοῦ τῶν δαιμόνων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ, Ἰσάκ καὶ Ἰακώβ. Γ', 676).

Περὶ τῆς κκλητικῆς ὁ Ἀβραάμ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῶν Χαναανίων. Περὶ τῆς δὲ, κατὰ τὴν τῶν Σύρων γλῶτταν, Ἑβραῖος προσκαγορεύεται. Προπάτωρ δὲ Ἀβραάμ ὁ Ἑβραῖος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐθνικὸν Ἑβραῖοι. (Ῥοιγ. ΙΕ' 217). — Ἀβραάμ ἀπὸ τοῦ Ἀβρα, ὅπερ ἐστὶ πέρα, ἐλέγετο· καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑδέμ, ὅπερ ἐστὶ γῆ, Ἀδάμ ἐλέγετο, ὅπερ ἐστὶ γῆνιός. (Χρυσόστ. ΝΔ', 628). — Ἀβραάμ περὶ τῆς, ὡς πέρον οἰκῶν τοῦ Ἰορδάνου (Προκῆπ. Γαζ. ΠΖ', 333. — Χρυσόστ. ΝΔ', 624-625. — Γεννάδιος Ἀ Κωνσταντινουπόλεως ΠΕ', 1664. κ. ἐ.) — Τοῦ τῶν Ἑβραίων προπάτωρ, Ἀβραάμ τινὲς τῶν ἱστορικῶν μετ' ἐπικίνου μνημονεύουσι, Βήρωτος, Ἐκκταῖος, Νικόλαος Δαμασκηνός, Εὐπόλεμος, Ἀλέξανδρος Πολυίστωρ, Ἀρτάπικνος, Μήλων, Δημήτριος κ.λ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 705 - 764).

Τοὺς Αἰγυπτίους ἀριθμητικῶν καὶ ἀστρολογίαν ἐδίδαξε. Θουμκσθεῖς οὖν ὑπ' αὐτῶν ἐν ταῖς συνουσίαις ὡς συνετώτατος, καὶ δεινός ἀνὴρ οὐ νοῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πείσαι λέγων, περὶ ὧν αἱ ἐπιχειρήσεις διδάσκειν, τὴν τε ἀριθμητικὴν αὐτοῖς χαρίζεται, καὶ τὰ περὶ ἀστρολογίαν περὶ δίδωσι. Πρὸ γὰρ τῆς Ἀβραάμ περὶ τῆς Αἰγύπτου τούτων εἶχον ἀμνηθῶς. Ἐκ Χαλδαίων γὰρ τεκνῶν ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνας. (Ἰωσήπος πρὸ Εὐσεβίου ΚΑ', 705). — Πεντακόσια ἔτη πρὸ Μωϋσέως ἤμικσε. Πόθεν ἐκλήθη; (αὐτόθ. 705 - 708).

Ὅτι οἱ τοῦ Ἀβραάμ προπάτωρ θεοσεβῶς ἐπολιτεύθησαν. Τοιοῦτος δὲ πέφηνεν ὁ πρὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νενομοθετημένος νόμος καὶ βίος, τὴν πλκιοτάτην καὶ πρεσβυτέρων Μωϋσέως εὐσέβειαν ἀνανεούμενος, καθ' ἣν ὁ θεοφιλὴς Ἀβραάμ, καὶ οἱ τούτου προπάτωρ δαίμωνται πολιτευόμενοι. Εἰ γοῦν ἐβελήσεις τὸν τε Χριστιανῶν βίον, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ πᾶσιν ἔθνεσι καταβεβλημένην θεοσεβειαν συνεξετάσαι τῷ τρόπῳ τῶν



ἀμφὶ τὸν Ἀβραάμ ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ μεμρτυρημένων, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εὐρήσεις. (Εὐσέβ. ΚΒ', 44-45).—Ὅτι δ' Ἀβραάμ πρὸ νόμου καὶ Μωσέως γενόμενος τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς ἐτήρει ἀκριβῶς, Χριστιανικῶς, ἀλλ' οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς βεβιωκῶς. (αὐτόθ. 49 - 68. κ. ἐ.).

*Ἀβραάμ θεία φιλοξενία.* Ἀβραάμ δὲ ἐδικαιώθη μὲν ἐκ πίστεως, ὁ μέγας πατριάρχης, καὶ θύει θυσίαν ξένην, καὶ τῆς μεγάλης ἀντίτυπον Θεὸν δὲ οὐχ ὡς Θεὸν εἶδεν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπον ἔθρεψε, καὶ ἐπηνέθη σεβασθεὶς ὅσον κατέλαβεν. (Γρηγόρ. Ναζ. περὶ θείων δράσεων ΛΓ', 49—53). — Διὰ τί Ἀβραάμ τῇ εικοστῇ πρώτῃ πατριαρχείᾳ ἐδοξάζθη; — Τρισσομένη γὰρ ἡ ἐβδόμη τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐργάζεται. — Περὶ τοῦ ἐβδόμου ἀριθμοῦ (αὐτόθ. 433). — Σύγκρισις θυσίας Ἀβραάμ καὶ Μωσέως. (ΑΕ', 916). — Θεοῦ θαύματα εἰδεινυ πρότερον Ἐνώχ μετατιθέμενος, Ἡλίας ἀναλαμβάνομενος, Νῶε δικασιζόμενος, Ἀβραάμ καλούμενος, καὶ πικρὸν παρ' ἡλικίαν τιμώμενος, εἰς πίστιν ἑτέρου τοῦ ἐπηγγελμένου σπέρματος, καὶ τὸν μονογενῆ προσφέρων θυσίαν πρόθυμον, ἱερεῖον ξένον παρὰδοξὸς ἀσεβῶν ἀπώλειαν κ. ἐ. (ΑΕ', 545 - 548).

*Ἀβραάμ κόλπος τι ἐστὶ;* Εἶτα προσελθὼν ὁ θεὸς ἱεράρχης, εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ ποιεῖται κ. ἐ. ἵνα ἡ θεαρχικὴ ἀγαθότης κατατάξῃ τὸν κοιμηθέντα ἐν φωτὶ καὶ χώρῃ ζώντων, εἰς κόλπους Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, ἐν τόπῳ οὗ ἀπέδρα δόξην καὶ λύπην καὶ στενυχμὸς. Κόλποι δὲ εἰσιν, ὡς οἶμαι, τῶν μακκρίων πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων πάντων αἱ θεϊόταται καὶ μακαρισταὶ λήξεις, αἱ τοὺς θεοσιδεῖς ὑποδεχόμεναι πάντας εἰς τὴν ἐν αὐταῖς ἀγήρω καὶ μακαριωτάτην τελείωσιν. (Διον. Ἀρσοπ. περὶ τῶν κεκοιμημένων Γ', 452 - 569). — Σὺ δὲ ἡμῖν οὐρανὸς ἐμβατεῖος, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή, καὶ ἐν κόλποις Ἀβραάμ, οἵτινες δὴ οὗτοί εἰσιν, ἀναπαύσασαι. (Γρηγόρ. Ναζ. ΑΕ', 776).— «Κόλπος Ἀβραάμ σημαίνει τὴν περιοχὴν τῶν ἀγαθῶν, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Κόλπος Ἀβραάμ ἡ θεία μακαριότης, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

*Ἀβραάμ εἰς Αἴγυπτον.* Ἡ εἰς Αἴγυπτον κἀθοδος αὐτοῦ οὐκ ἔσχε καταργῆσαι τὰ εἰ-

δωλκ. Μωϋσῆς ἐκεῖ γεγέννηται, καὶ οὐδὲν ἤτον ἦν ἐκεῖ ἢ τῶν πεπλανημένων θρησκεία καὶ ἡ εἰδωλοκρατεία. (Ἀθανάστ. ΚΕ', 157 - 160). — Ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀβραάμ χάριν τῆς Σάρρας (αὐτόθ. 436).—Μόλις μέγας γεγονώς, ἐγνώσθη τοῖς ἐγγύς (αὐτόθ. 157).—Ἀγοῦν Μωϋσῆς ἐδίδασκε, ταῦτ' Ἀβραάμ ἐφύλαττε ταῦτα Νῶε καὶ Ἐνώχ ἐγίνωσκον (αὐτόθ. 432).—Ἀβραάμ ἐτεφρνώθη οὐκ ἀναίρεθεις, ἀλλ' ὅτι πιστὸς γέγονε τῷ Θεῷ. Περὶ τῆς ἐκ πίστεως δικαιοσύνης (αὐτόθ. 588). — Ἐπὶ κλίβωνος ἐκλιπὼν ἀπέθανεν (αὐτόθ. 160). — Βιβλίον ἀπόκρυφον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἰς ὄνομα τοῦ Ἀβραάμ. (Ἀθανάστ. ΚΗ', 432).

*Πρὸς τοὺς λέγοντας εἶναι τέκνα Ἀβραάμ.* «Κύριε, Σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατήρ, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ πατήρ ἡμῶν εἶ, καὶ πρὸς σέ βλέπομεν ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν». (Ἡσ. ΞΓ', 15-19.-ΞΔ', 1 - 12 — Ἱερου. ΙΒ', 1.—Ἰουστίνος Γ', 529.—Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 460.—Ἀθανάσιος ΚΕ', 160 κ. ἐ.).

Ἀβραάμ πρεσβύτερος ἦν διὰ τὴν πολιώσασαν αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀρετῆν· ἡ δὲ ἐκκλησία εὐχέσθω, μὴ ἀρχεισθῆναι αὐτῆς πρεσβύτερον, τὸν τῆς προσηγορίας ἄξιον ταύτης. Ψευδώνυμοι τοίνυν οἱ παρ' Ἰουδαίους πρεσβύτεροι. (Βασίλ. Α', 288).—Ἀβραάμ, Μαγουσαῖοι, καὶ μάγοι. (Βασίλ. ΑΒ', 953). — Θέλεις μαθεῖν, ἀγαπητέ, πῶς ἐμακροθύμουν εἰ ἀγιοί, καὶ οὐκ ἀπεγίνωσκον; Τὸν Ἀβραάμ ὁ Θεὸς νεώτερον ἐκάλεσε, καὶ ἐκ τῆς Ἀσσυρίων γῆς μετέθηκεν αὐτὸν εἰς τὴν Παλαιστίνην, φήσας αὐτῷ· «Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ· καὶ ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου, δὲ οὐκ ἐξαριθμηθήσεται». Καὶ προῆλθε πολλὸς ἐτῶν ἀριθμὸς, καὶ ἐνεκρώθη μὲν αὐτοῦ ἡ φύσις, ἐν προθύροις δὲ ἡ τελευτή, καὶ οὐκ εἶπεν, ὅτι, Κύριε, αἶμαί μοι παίδας ἐπαγγέλλῃ, καὶ πατέρω με ἔσεσθαι πάντων τῶν ἐθνῶν προλέγεις, κ. ἐ. (Βασίλ. ΑΑ', 1333 - 1337).—Πρόκειται μιμήσεως παράδειγμα—ὁποῖα ἡ ὑπακοή αὐτοῦ (αὐτόθ.).

*Ἀβραάμ ἐδικαιώθη πρὶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ θῆσαι.*

Ἡ δικαίωσις αὐτοῦ παράδειγμα τῆς ἡμετέρης δικαίωσης. Πάντα τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ διὰ τῆς πίστεως· ἐκλήθη φίλος Θεοῦ πρὶν πιστεῦσαι. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 512 - 513).

— Ἀβραάμ τὸν Κύριον ὑπεδέξατο. Οὐδὲν ζέ-  
νον λέγομεν. Περὶ θείων δράσεων (αὐτόθ. 744).  
— Ἀβραάμ σύγχρονος ἦν Νίνου καὶ Σεμιράμι-  
δος· ὁ Θεὸς ἐπιλέγεται τὸν Ἀβραάμ τῷ αὐτῷ  
χαρακτῆρι τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστο-  
λικῆς ἐκκλησίας. κ. ἐ. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 192 -  
193). — Παιδες αὐτῷ ὑπῆρξαν ὀκτώ, Ἰσμαὴλ  
ἐκ τῆς Ἀγκρ' ἐξ ἐκ τῆς Χεττούρας· ὁ Ἰσαάκ  
ἐκ τῆς Σάρρας, ὁ μόνος ἦν κληρονόμος (αὐτόθ.  
196). — Κατὰ τὸ ἐννενηκοστὸν καὶ ἑννατον ἔτος  
τῆν περιτομὴν εἴληφεν ἐντολῇ τοῦ Θεοῦ (αὐ-  
τόθ. 209). — Ἀβραμιαῖοι ἀπὸ Ἀβραάμ ἐκλή-  
θησαν οἱ τῆς αὐτῆς θεοσεβείας ὄντες. (αὐτόθ.  
196). — Ἀβραάμ πίστις καὶ θυσία. Ἐπαγγελ-  
σία Θεοῦ καὶ ὄρκος. Ἱστορία τῶν κατὰ τὸν  
Ἀβραάμ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 565-576). — Ἐγ-  
κώμιον εἰς τὸν Ἀβραάμ (αὐτόθ.). — Ἀλληγορικὴ  
ἐρμηνεία τῆς μετοικίσεως τοῦ Ἀβραάμ ὑπὸ  
θεολογικὴν ἔποψιν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 940 -  
944). — Λόγος εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὰς ἀρε-  
τὰς αὐτοῦ (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 101 - 112).  
— Περὶ Ἀβραάμ, Σάρρας καὶ Ἰσαάκ. (Κοσμ.  
Ἱεροσολ. ΛΗ', 354 - 356). — Περὶ τῆς ἀρε-  
τῆς Ἀβραάμ καὶ Σάρρας. (Νεῖλος ΟΘ', 905.  
κ. ἐ.). — Πῶς ἡ Σάρρα παραπεσοῦσα ἀκολάστου  
βικιλέως ἐρμῆ ἀβλαβῆς διεσώθη; (Νεῖλος ΟΘ',  
912). — Ὁρκος τοῦ ἀποσταλέντος παιδὸς εἰς  
Μεσοποταμίαν πρὸς εὔρεσιν συζύγου διὰ τὸν  
Ἰσαάκ διὰ τί ἐπὶ τῶν μηρῶν τοῦ Ἀβραάμ  
ἐγένετο; (Νεῖλος ΟΘ', 325. — Φώτιος ΡΑ',  
953 - 956. — Χρυσόστομος ΝΔ', 436-443. —  
Διδώδωρος Ταρσοῦ ΛΓ', 1575. — Θεοδώρητος Π',  
184-185).

Πῶς νοητέον τὸ εἰρημένον τῷ Ἀβραάμ· Πλη-  
θύνω πληθυνῶ σε; — Οὐρανίους ἀστροὺς καὶ  
ψάμμω θαλαττίχ παρειάσειν τὸ τοῦ Ἀβραάμ  
ἐπηγγελίατο σπέρμα ὁ Θεός, μνηνῶν ὅτι τινὲς  
μὲν ἐξ αὐτῶν διαλάμψουσιν, οἳ ἦσαν οἱ προ-  
φῆται καὶ οἱ δίκαιοι, ἀπόστολοι τε καὶ οἱ ἐξ  
αὐτῶν πιστεύσαντες, καὶ ἔργοις διαπρέψαντες,  
οἷς ὁ Σωτὴρ μὲν ἔρη, ἀλαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν  
ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Ἀπόστολος,  
«ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν τῷ κόσμῳ»·  
τινὲς δὲ χαμιπετεῖς καὶ χαμιζήλοι ἀλώ-  
σσονται, ἀθέσαιοί τε καὶ ὑπὸ παντὸς ἀνέμου  
περιφερόμενοι, οἵτινες καὶ ἐξευτελισθήσονται,  
ὡς ψάμμω θαλαττίχ τε καὶ ἀκρπος λογισθέν-  
τες. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 972). — Ἐγκώμιον εἰς

τὸν Ἀβραάμ ἐπὶ τῇ τοῦ Ἰσαάκ σφραγῆ· ἐν ᾧ  
πῶς τις κηρύττεται καὶ στεφανοῦται ὑπὸ Θεοῦ  
(Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1268 - 1269). — Περὶ Ἀ-  
βραάμ καὶ Ἰακώβ τῶν πατριαρχῶν, καὶ τῆς  
τούτων πολυγαμίας προκυματεία (Ἰσίδ. Πηλ.  
ΟΗ', 704 - 708). — Ἀβραάμ ὑπομονὴ διὰ τὴν  
ἀρκαγὴν τῆς Σάρρας. (ΟΗ', 856). — Ἐρμηνεῖα  
εἰς τὸ, «Τίς ἀνγγελεῖ τῷ Ἀβραάμ, ὅτι θη-  
λάζει παιδίον Σάρρας;» (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 869-  
872. — Χρυσόστ. ΝΔ', 422-428. — Κλήμ. Ἀλεξ.  
Η', 280 κ. ἐ. 312). — Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ  
Ἰακώβ μνεῖς ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰς ἔλεγχον τῶν  
Ἰουδαίων, ἐνθρονουμένων μὲν ἐπὶ τῷ γένει,  
ἀρετῆς δὲ χηρευόντων. (Ἰσίδωρ. Πηλουσιώτ.  
ΟΗ', 281).

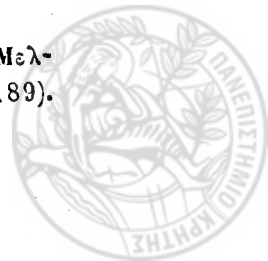
Περὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Μελχισεδέκ (Κύριλ.  
Ἀλεξ. ΞΘ', 80-88). — Περὶ Ἀβραάμ καὶ τῆς  
ἐπαγγελίας Ἰσαάκ· καὶ ὅτι δι' αὐτῶν προετυ-  
ποῦτο τῆς πίστεως τὸ μυστήριον (αὐτόθ. 112-  
128 κ. ἐ.). — Περὶ Ἀβραάμ καὶ τῆς θυσίας  
τοῦ Ἰσαάκ (αὐτόθ. 137 - 148). — Περὶ τῆς  
Σάρρας καὶ τοῦ Φαρκῶ (Θεοδώρ. Π', 166). —  
Περὶ τῆς Σάρρας καὶ τοῦ Ἀβιμέλεχ. (αὐτόθ.  
169). — Διὰ τί δὲ τυθῆναι προσέταξε δάμα-  
λιν τριετίζουσαν, καὶ κρινὸν τριετίζοντα, καὶ  
αἶγα τριετίζουσαν, καὶ τρυγῶνα καὶ περιστε-  
ρῶν; (Θεοδώρ. Π', 173. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ',  
553). — Πῶς Ἀβραάμ πιστὸς ὀνομάζεται εἰρη-  
κῶς τῷ Θεῷ, ἀκατὰ τί γινώσκωμαι τοῦτο, ὅτι  
κληρονομήσω αὐτήν;» (Θεοδώρ. Π', 172. — Φώ-  
τιος ΡΑ', 1069).

Διὰ τί ὁ Θεὸς τὸν Ἀβραάμ ἐπέειρασε, τὰ  
πάντα προγινώσκων; (Θεοδώρ. Π', 181 - 184).  
— Περὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Ἀγκρ' (αὐτόθ.  
Π', 176). — Τί δήποτε περιτμηθῆναι αὐτὸν  
προσέταξεν ὁ Θεός; (αὐτόθ. 177). — Οἱ ρι-  
λοξενηθέντες ἄγγελοι ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀ-  
βραάμ ἔρχον; (αὐτόθ. 177).

Τίς ὁ τῆς περιτομῆς σκοπός; (Ἀναστ. Σιν.  
ΠΘ', 556). — Ἰσὶ Ἀβραάμ ἐκ Χεττού-  
ρας (αὐτόθ. 556). — Πόση ὠρίσθη ἡ προκοικία  
τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ; (αὐτόθ.).

Πῶς νοητέον τὸ, «Δύναται ὁ Θεὸς καὶ ἐκ  
τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀ-  
βραάμ;» (Φώτιος ΡΑ', 957. — Χρυσόστομος  
ΝΖ', 194 - 202).

Ἀφήγησις ἱστορικὴ περὶ Ἀβραάμ καὶ Μελ-  
χισεδέκ. (Χρονικὸν Πασχάλ. ΛΒ', 173 - 189).



Ἔτερα ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου  
περὶ Ἀβραάμ.

Λόγοι εἰς τὸν μκαίριον Ἀβραάμ, ὅτι φιλό-  
σοφος καὶ φιλόθεος ἦν. (Ν', 737 - 746. — ΝΓ'.  
537 - 542). — Διὰ τί Ἀβραμ ἐκλήθη Ἀβραάμ,  
ὡς Σάρρξ ἢ Σάρκ, Ἰκωὺ καὶ Ἰσραήλ, Πέ-  
τρος καὶ Σίμων; κ. ἐ. (ΝΔ', 624-630). — Περὶ  
τῆς ἀρπυγῆς τῆς Σάρρξ ἐν Αἰγύπτῳ (ΝΓ',  
297-305). — Περὶ τῆς ὑπομονῆς καὶ καρτερίας  
Ἀβραάμ, καὶ πῶς δυνάμεθα μιμεῖσθαι αὐτόν;  
(ΝΓ', 292 - 305). — Περὶ τῆς ἀρπυγῆς τῆς  
Σάρρξ ἐν Γεράροις ὑπὸ τοῦ βκπιλέως Γεράρων  
Ἀβιμέλεχ (ΝΔ', 413 - 422). — Ὁ Ἀβραάμ  
καὶ Ἀαρὼν κατώτεροι ἦσαν τοῦ Μελχισεδέκ·  
ὅστις εὐλόγησε τὸν Ἀβραάμ· ὁ δὲ Ἀβραάμ  
ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων. Ἰερὺς  
δὲ ὁ Μελχισεδέκ οὐ κατὰ τὴν τυπικὴν καὶ λη-  
ξιν ἔχουσαν ἰερωσύνην Ἀαρὼν, ἀλλ' ἰερὺς εἰς  
τὸν αἰῶνα. κ. ἐ. (ΜΗ', 915 - 928. — Εὐσέβιος  
ΚΒ', 49 - 68). — Ὀνομασία Ἀβραάμ· κέρδος  
ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. — Οἱ γονεῖς αὐτοῦ  
οὐκ εἶχον τὴν εὐσέβειαν καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ·  
εἰδωλολάτρη· γὰρ ἦσαν. Τῆς τοῦ Θεοῦ σο-  
φίας ἔργον ἦν τὸ τοιοῦτον ὄνομα ἐπιθεῖναι  
αὐτῷ. (ΝΔ', 619 - 630). — Διὰ τί τὸν Ἀὐτ  
κοινωνὸν ἐλάμβανε τῆς ὁδοιπορίας; — ἐν ποίχ  
ἡλικίᾳ ἤλθεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν; (ΝΓ', 282-  
292). — Ἀπέστειλεν αὐτόν οικονομικῶς ὁ Κύ-  
ριος εἰς Αἴγυπτον, διδάσκων τῆς ἀρετῆς.  
(ΝΓ', 292-305). — Ἐροβείτο τὸν θάνατον καὶ  
ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Γεράροις. (ΝΓ', 299. — ΝΔ',  
415 - 416). — Ἐπανήλθε πλούσιος ἐξ Αἰγύ-  
πτου. (ΝΓ', 303). — Πίστις αὐτοῦ (ΝΓ', 341  
- 350). — Εἰς φιλοξενίαν τοὺς ἀγγέλους ἐ-  
δέξατο. (Περὶ ἀρετῆς γυναικῶν δμιλία ΝΑ',  
237. 225 - 240). — Περιγραφή συγκινητικω-  
τάτη περὶ τῆς θυσίας τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ὅτι ὁ  
Ἀβραάμ ἐπροφήτευσεν εἰπών· «ὁ Θεὸς ὕψεται  
ἐκυτῷ πρόβατον εἰς δλοκάρπωσιν, τέκνον» (ΝΔ',  
428 - 434). — Φιλοσοφία καὶ μετριότης αὐ-  
τοῦ (ΝΓ', 305 - 312). — Γαπεινοφροσύνη αὐ-  
τοῦ (αὐτόθ. 285. 312. 363). — Εὐσέβεια αὐ-  
τοῦ (αὐτόθ. 317 - 318). — Πάσας ἐκέκτητο  
τὰς ἀρετὰς (ΝΔ', 619 - 630. — Ν', 737 -  
746). — Διὰ τί προσταχθεὶς τὸν υἱὸν θῆσαι,  
οὐκ ἀπεκάλυψε τοῦτο τῇ ἰδίᾳ γυναικί; (αὐτόθ.  
738). — Πέρεση γεγονέναι φασίν. (ΝΕ', 313).

— Περὶ τῆς φιλοξενίας αὐτοῦ (αὐτόθ. 505 -  
512. — ΝΓ', 147. — ΜΗ', 988 - 1039). — Διὰ  
τοῦ Ἀβραάμ ὁ Θεὸς ἐπικίδευσεν τοὺς Αἰγυ-  
πτιοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους, τοὺς Πέρσας δη-  
λονότι. (ΝΕ', 48). — Ὁ βίος αὐτοῦ ἀγαθοὺς καὶ  
κακοὺς μειμιγμένους ἦν. (ΝΓ', 240). — Ἡ πίστις  
αὐτοῦ τύπος ἦν τῆς ἡμετέρας πίστεως. (Ξ',  
467. κ. ἐ.). — Ἰσος τοῖς ἀποστόλοις τοῦ Χρι-  
στοῦ ἦν. (ΝΔ', 625 - 626).

**Ἀβραασάξ** ἢ **Ἀρδαασάξ**, ἅγιον ὄνομα,  
κατὰ τὸν αἰρετικὸν Βασιλείδην, περιέχον ἀρι-  
θμὸν τξξ', ὅτοι εἰσὶ κατ' αὐτόν καὶ Καρπο-  
κράτην οἱ οὐρανοί. (Δίδυμος ΛΘ', 992. — Ἐπι-  
φάνιος ΜΑ', 316. — Θεοδώρητος ΠΓ', 349).

**Ἀβρότονος**, ἡ λιθνήτις, φυτὸν ὅπου  
ἂν ἐμψυῆ ἐκεῖ ὄφρις οὐκ ἐμψωλεύει. (Ἐπιφάν.  
ΜΑ', 889).

**Ἀβυδος**, πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας ἀπέ-  
ναντι τῆς Σηστοῦ ἐκ ταύτης ἔξυθεν ὁ Ξέρξης  
τὴν γέφυρκα ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἵνα διαβιβάσῃ  
τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐ-  
ρώπην. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 354. — Προκοπ.  
Ἱστορ. περὶ Ἀβύδου καὶ Σηστοῦ ἔκδ. Βόν.  
τόμ. Γ', 302. — Εὐσταθίου λεξ. περὶ Ἀβύ-  
δου καὶ Σηστοῦ). — Ἰστέον ὅτι τὸ Ἀβυ-  
δος ὕστερον ἐπὶ συκοφάντου ἐτέθη προνομικ-  
κῶς, διὰ τὸ δοκεῖν συκοφάντας εἶναι τοὺς Ἀ-  
βυδηνοὺς· ὅθεν καὶ Ἀβυδοκόμμι οἱ ἐπὶ συ-  
κοφαντίχ κομῶντες· τίθεται δὲ φασίν, ἡ λέ-  
ξις καὶ ἐπὶ τοῦ εἰκαίου καὶ οὐδενὸς ἀξίου.  
Κωμωδοῦνται δέ, φασί, καὶ εἰς μαλακίχ οἱ  
τῆς Ἀβύδου. (Παρειβ. Εὐσταθ. εἰς Ὀμηρον).

**Ἀβυσσος**. «Καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω  
τῆς ἀβύσσου». Ἀόρατος ἦν ἡ γῆ· ὕδωρ πολὺ  
δυσέριχτον ἔχον ἑαυτοῦ τὸ πέρας ἐπὶ τὸ κάτω  
κ. ἐ. (Βκσίλ. ΚΘ', 37). — Διὰ τί λέγει «τι-  
θεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους;» Ἀκολουθότερον  
ἦν ὡς πρὸς τὴν κοινὴν ἔννοιαν εἰπεῖν, *τιθεὶς  
ἐν ἀβύσσοις τοὺς θησαυροὺς*· τουτέστιν, ἐν μυ-  
στηρίῳ συνέχων τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον. Νῦν δὲ  
ὡς πρὸς τινὰ κειμήλια ἀξία τῶν θείων θησαυ-  
ρῶν τὰς ἀβύσσους εἶναί φησι. Μήποτε οὖν οἱ  
περὶ τῆς κρίσεως λόγοι, ἀρρήτοι ὄντες καὶ ἀ-  
κατάληπτοι ταῖς ἀνθρωπίναις ἐννοίαις, ἀβυσ-  
σοι λέγονται, ἐν μόνῃ τῇ τοῦ Θεοῦ γνώσει ἀπο-  
κειμένων τῶν λόγων, καθ' οὓς ἕκαστα οικονομεῖ;  
ὅτι γὰρ τὰ περὶ ἕκαστον κρίματα ἀβυσσος προσ-  
ηγορεύθη, δηλοῖ τό, «τὰ κρίματά σου ἀβυσσος

πολλή. (αὐτόθ. ΚΘ', 336.—Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 84. 476).—Ἄβυσσος ἀληθῶς καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου καρδία (Μακάρ. Αἰγύπτ. ΛΑ', 908).

**Ἄγαθος**, ἀπόστολος, ἐκ τῶν Ο' καὶ προφήτης (ᾠριγ. ΙΓ', 1364.—Εὐτέβ. Κ', 144.—Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 1004).

**Ἄγαθὸν**. Ὅτι τὰ ἡτοιμασμένα τοῖς δικαίοις ἀγαθὰ οὔτε ὀφθαλμῶς εἶδεν, οὔτε οὖς ἤκουσεν, οὔτε ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ἀνέβη. (Ἠγήσιππος Ε', 1325).—Ἐν ψυχῇ τὰ ἀγαθὰ κτητὰ τοῖς ἀγαθοῖς, ἀγαθοὶ δὲ οἱ χριστιανοὶ μόνοις ἄρα τοῖς χριστιανοῖς κτητὰ τὰ ἀγαθὰ. Τούτων δὲ τῶν ἀγαθῶν πλουσιώτερον οὐθέν πλούσιοι ἄρα οὗτοι μόνοι. (Κλήμ. Ἀλεξ. ΙΙ', 605).—«Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς;» θεόθεν ἦκειν τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις διδάσκουσα εἶρηκεν ἡ Γραφή, δυνάμει καὶ ἰσχύϊ τῆς διαδόσεως καθηκούτης εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Ο'. 393).—Ἀγαθὰ πάντα θεόθεν οὕτως οὖν καὶ ἡ θεόθεν δικτείνουσα εἰς ἀνθρώπους ὠφέλεια γνώριμος καθίσταται, συμπρακταῶν ἀγγέλων καὶ δι' ἀγγέλων γὰρ ἡ θεὸς δύνამει παρέχει τὰ ἀγαθὰ, εἴτ' οὖν ὀρωμένων, εἴτε καὶ μὴ. (αὐτόθι).—Ἡ θεὸς δύνამει παρέχει τὰ ἀγαθὰ ἅπαντα δόσις ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἀνωθεν ἐστὶ καταβαίνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων. Καὶ συνελόντι φάνη, πᾶσα ὠφέλεια θιωτική, κατὰ μὲν τὸν ἀνωτάτω λόγον ἀπὸ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, τοῦ πάντων ἐξηγουμένου Πατρὸς, δι' Υἱοῦ ἐπιτελεῖται, δε καὶ διὰ τοῦτο Σωτῆρ πάντων ἀνθρώπων, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, μάλιστα δὲ πιστῶν κατὰ δὲ τὸ προσεχές, ὑπὸ τῶν προσεχῶν ἐκαστοῖς, κατὰ τὴν τοῦ προσεχοῦς τῷ πρώτῳ αἰτίῳ Κυρίῳ ἐπίταξιν τε καὶ πρόσταξιν. (Κλήμ. Ἀλεξ. αὐτόθι).

**Ἄγαθὸν ἔργον**. «Ἄννα ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινεῖτο, καὶ ᾠνῆ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο». Α', Βασίλ. Α', 13. Ὁ δὲ Θεός, ἅτε καρδιογνώστης καὶ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσθαι, ἐπήνεσε τῆς Ἄννης τὸ ἔργον, καὶ ἐπλήρωσε τὴν δι' εὐχῆς αἴτησιν αὐτῆς.—Ἀγαθὴν νηστεία μετὰ προσευχῆς, ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. Γωβίς ΙΒ', 8. Νηστεία δὲ ἀποχὰς κακῶν μηνύουσι, πάντων ἀπαξιαπλῶς, τῶν τε κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ λόγον καὶ κατὰ δίκαιον αὐτήν. (Κλήμ. Ἀλεξ.

Θ' 321-324).—Αὐτίκα θυσίαι μὲν αὐτῷ, εὐχαί τε καὶ αἶνοι κ.ε. (αὐτόθ. 469).—Οὐδὲν δ' γνωστικὸς καὶ τῆς νηστείας τὰ αἰνίγματα τῶν ἡμερῶν τούτων, τῆς τετραβδος καὶ τῆς πρᾶσκευῆς λέγω. Ἐπισημαίνονται γὰρ ἡ μὲν Ἑρμοῦ, ἡ δὲ Ἀφροδίτης. Αὐτίκα νηστεύει κατὰ τὸν βίον φιλαργυρίας τε ὁμοῦ καὶ φιληδονίας. ἐξ ὧν αἱ πᾶσαι ἐκρύβονται κακίαι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 504).

Περὶ ἔργων ἀγαθῶν ἰδ. ἐν τῇ λέξει ἔργον.

Ἀγαθὰ γοῦν τὰ μὲν αὐτὰ κατ' ἑαυτά, τὰ δὲ μετέχοντα τῶν ἀγαθῶν, ὡς τὰς καλὰς πράξεις φημὲν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1252 κ.ε.).

*Τίνα τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίνα τὰ κακά;* καὶ ὅτι ἐν προαιρετικοῖς ταῦτα καὶ ἐν ἀπροαιρέτοις, κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν οὐχ ὡς ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ Στωϊκοί. (περὶ ἀγαθῶν, κακῶν, καὶ οὐδετέρων ᾠριγ. ΙΒ', 1145-1165).—Εἰς τὸ ἀπολλοῖ λέγουσι, τίς δεῖξει ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ; (αὐτόθι).—Πραγματεία εἰς τὸ «ἐσκήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαρῶν». (ᾠριγ. ΙΒ', 264-281.—ΙΓ', 112-113).—Ἀγαθὰ, κακά, καὶ οὐδέτερα κατὰ Ζήνωνος τὸν Στωϊκόν. (Διογ. Λαέρτ. εἰς Ζήνωνος πρὸς ᾠριγένει σσημ. ἰδ' 813).—Ἀγαθῶν καὶ κακῶν διακρίσις ὅτι οὐ δεῖ ἀπλῶς, οὐδὲ ἀνεξετάστως ὑπὸ τῶν ὑποκρινομένων τὴν ἀλήθειαν συναρπάζεσθαι ἀπὸ τοῦ δεδομένου ἡμῖν πρὸς τῆς Γραφῆς χαρκτηῆρος γνωρίζειν ἕκαστον (Βασίλ. ΛΑ', 748).—Ἀγαθὰ, εἰ τὰ πρόσκαιρα τοιαῦτα τυγχάνουσιν, ὅποια τὰ αἰώνια; εἰ τὰ ὀρατὰ τοσοῦτον ποθητά, πόσον τὰ ἀόρατα; Ἐν τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς σκοπήσωμεν, ἑαυτοὺς ἐπιγνωσόμεθα, Θεὸν γνωρίσωμεν, τὸν κτίσαντα προσκυνήσωμεν, τῷ Δεσπότη δουλεύσωμεν, τὸν Πατέρα δοξάσωμεν, τὸν τροφὴ ἡμῶν ἀγαπήσωμεν, τὸν εὐεργέτην αἰδεσθησόμεθα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν τῆς πρᾶσεως καὶ τῆς μελούσης προσκυνῶντες οὐκ ἀπολήξωμεν, τὸν δι' οὐ παρέσχετο ὑποκρίν, καὶ τὰ ἐν ἐπαγγελίαις πιστούμενον, καὶ τῇ πείρᾳ τῶν παρόντων βεβαιούντα ἡμῖν τὰ προσδοκώμενα (Βασίλ. ΚΘ', 120).—Ὁ γῆινος ἄνθρωπος ἀγαθὰ ἡγεῖται μόνον τὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἄρθρα ἐφόδια, (αὐτόθ. 456).—Ἄλλως τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους, καὶ ἄλλως τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς ἐπιβλέπει ὁ Θεός (αὐτόθ. 356-357).—Ἀγαθὰ τὰ πρῶτα καὶ μέγιστα, ἡ πρὸς τὸν

πλάνη. (αὐτόθ. 301). — Τὸ αὐτὸ δὲ ἐστὶ τῆ φύσει καὶ ἀγαπητὸν καὶ ἀγαθόν. Τὸ γὰρ κακὸν οὐ τῷ ἀγαθῷ ἐναντίον ἐστὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἐκυτῶ. (αὐτόθ. 392). — Εἰς τὸ αὐθιγὸν ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. (αὐτόθ. 700). — Γίνου ζηλωτὴς τῶν ὀρθῶς βιούντων, καὶ τούτων τὰς πράξεις ἐγγράφει τῇ σῆ καρδίᾳ. Εὐχου γενέσθαι τῶν ὀλίγων. Σπάτιον γὰρ τὸ ἀγαθόν· διὸ καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εἰσπερχόμενοι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν (ΛΑ', 645). — *Ta αγαθα τῆς γῆς φάγεσθε*. Τοῖς μὲν ταπεινῶς ἀκούουσι γίνονται ἐπαγγελίαι τῆς ὑπακοῆς μισθὸς δίδοται· τοῖς δὲ πνευματικῶς τοῦ βουλήματος τῆς Γραφῆς ὑπακούουσι γῆς ἀγαθὰ τῆς πνευματικῆς λέγεται, ἣν οἱ μακαρίζόμενοι παρεῖς κληρονομήσειν λέγονται. (Α', 204 - 205. — Ἰσίδωρ. ΟΗ', 440). — Ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώποις οὐδέν, ὃ μὴ πάντως εἶναι καὶ θεόδοτον. Οὐ δύναται ἀνθρώπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Τί γὰρ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 261).

*Ὅτι ἐρέσπαρται τῇ φύσει τὸ ἀγαθόν*. Ὅτι φυσικῶς ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἡ εὐσέβεια, καὶ τῶν ὑστερον χρόνοις πολλοῖς τηρουμένων εἰς ἔκβασιν κατὰδηλος ἦν τοῖς Θεῷ εὐχρηστοῦσιν ἢ εἰδήσις, καὶ Ἐνώς διδασκέτω σε, καὶ Ἐνώχ, καὶ Μελχισεδέκ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 420-421 — 456 - 457). — Ὁ μὲν μηδὲν ἐκυτῶ, ὃ σοφὴ, συνειδῶς ἀγαθόν, μετριολογῶν, συγγνώμων, μᾶλλον δὲ ἐπιγνώμων, οὐ ταπεινόφρων ἐστίν· ὃ δὲ μετὰ πολλὰ κατωρθώματα ταπεινοφρονῶν οὗτός ἐστι κυρίως ὁ μετριάξειν εἰδῶς (5 αὐτὸς αὐτόθ. 668). — Τὸ ἀγαθὸν Θεὸς μὲν ἔχει κατὰ φύσιν οὐκ ἀβούλητον, ἀλλὰ καὶ προαιρετικὴν, οὐδὲ βιαίαν, ἀλλ' ἐκούσιον, ἡμεῖς δὲ κατὰ ἄσκησιν καὶ προκοπὴν ἀναλαμβάνομεν, οὐκ ἀναγκάστειον ἔχοντες τοῦτο, ὡς περ ἡ θεία φύσις· ἀλλὰ μεταπίπτον, εἰ ἔρσι τῶν ἔρωι ἀχρηστῶς χροεῦσαιεν (αὐτόθ. 797). — Ἀγαθοῦ ἀπλῶς ἀνδρός, καὶ σοφοῦ ἐπιστήμονος δικφορὰ τίς; Σοφοῦς ἔγωγε οὐκ ἔσομαι (οὐ γὰρ νομοθετῶ, ἀλλὰ γνώμη ἀποφάσσομαι) τοῦς τῶν νοερῶν ἀρεταῖς κεκοσμημένους, οἳ οἱ ἦσαν οἱ λόγον ἔχοντες καὶ σοφίαν γνώσεως· ἀγαθὸς δὲ, τοῦς ταῖς παρὰ τινων κλυόμεναις ἀλόγοις· οἳ οἱ ἦσαν οἱ σοφὸν μὲν εἰπεῖν οὐδὲν δυνάμενοι, διὰ δὲ τῆς

ἀρίστης πολιτείας τοῦς θεωμένους παιδεύοντες· ὧν ἡ σιγὴ τοῦ λόγου τοῦ ἐρήμου πράξεων χρησιμωτέρη. Εἰ δὲ τις καὶ τὰς νοερὰς καὶ ἄς φασιν ἀλόγους ἔχει, τοῦτον καὶ ἀγαθὸν καὶ σοφὸν ὀρισκίμην. (αὐτόθ. 1389). — Ἀγαθὸν τὸ ἐκ φύσεως, ἀδόκιμον· τὸ δὲ ἐκ προαιρέσεως, ἐπικινετόν. Μὴ μέγα φρονεῖτε οἱ ἐκ φύσεως εὐνοῦχοι. Τὸ γὰρ τῆς σωφροσύνης ἔσως ἀκούσιον. Οὐ γὰρ ἦλθεν εἰς βάσανον, οὐδὲ τὸ σωφρονεῖν ἐδοκιμάσθη διὰ τῆς πείρας. Τίς πυρὶ χάρις τοῦ καίειν; τὸ γὰρ καίειν ἐκ φύσεως ἔχει. Τίς ὑδατι χάρις τοῦ κάτω φέρεσθαι; τοῦτο γὰρ ἔχει παρὰ τοῦ δημιουργήσαντος. Τίς χιόνι τῆς ψυχρότητος χάρις, ἢ τῷ ἡλίῳ τοῦ φαίνειν; Φαίνει γὰρ καὶ μὴ βούληται. Χαρίζου μοι τὸ βούλεσθαι τὰ βελτίονα. Χαρίζη δὲ, ἐὰν σὰρξ γενόμενος, πνευματικῶς γένῃ· ἐὰν τῇ μολυθδίτιδι τῆς σαρκὸς ἐλκόμενος πτερωθῆς ὑπὸ τοῦ λόγου· ἐὰν οὐράνιος εὐρεθῆς, ταπεινὸς γεγονῶς· ἐὰν σαρκὶ συνδεθῆς, ὑπὲρ σάρκα φανῆς (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 301).

Ἄλλ' ὁ Κύριός φησι πρὸς τὴν μητέρα τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου· Τὸ μὲν ποτήριον πίνονταί, τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἐστὶν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. Ματθ. Κ', 20-23. — Ἄλλ' οἷς δέδοται. Οὐδὲν οὖν ὃ ἡγεμῶν νοῦς; οὐδὲν ὃ πόνος; οὐδὲν ὃ λόγος; οὐδὲν ἡ φιλοσοφία; οὐδὲν τὸ νηστεῦσαι; τὸ χαμευνησθαι; τὸ πηγὰς στάζειν δακρύων; Τούτων οὐδέν, ἀλλὰ κατὰ τινα ἀποκλήρωσιν καὶ ἱερεμίας ἀγιάζεται, καὶ ἄλλοι ἐκ μήτρας ἀλοτριούνται; ἱερεμ. Α', 5. — Ψαλμ. ΡΚΓ', 1. Τοῦτο ὑπολαβεῖν λίαν ἄτοπον καὶ οὐκ ἐκκλησιαστικόν. Ἄλλ' οἷς δέδοται, πρόσθετος τό, τοῖς οὖσιν ἀξίους· οἱ τὸ εἶναι τοιοῦτοι, οὐ μόνον παρὰ τοῦ Πατρὸς εἰλήφασιν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦς δεδώκασιν. (Γρηγόρ. ΛΓ', 300 - 301). — Οὐ πάντες, φησί, χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. Τὸ δέδοται, ὅταν ἀκούσης, μηδὲν αἰρετικὸν πάθη, μὴ τὰς φύσεις εἰσπαλάγης, μὴ τοῦς χοϊκοῦς, καὶ τοῦς πνευματικοῦς, καὶ τοῦς μέσους. Εἰσὶ γὰρ οὕτω τινὲς διακείμενοι κκκῶς, ὥστε οἶσθαι τοῦς μὲν πάντη ἀπολυμένης εἶναι φύσεως, τοῦς δὲ σωζομένης, τοῦς δὲ οὕτως ἔχειν, ὅπως ἀν ἡ προαιρέσεις ἀγῆ πρὸς τὸ χεῖρον, ἢ βέλτιον. Ἐπιτηδειότητα μὲν γὰρ ἄλλον ἄλλου μᾶλλον, ἢ ἐλαττον ἔχειν,

κἀγὼ δέχομαι· οὐκ ἀρκεῖν δὲ μόνην τὴν ἐπι-  
τηδείωσιν πρὸς τελείωσιν· λογισμὸν δὲ εἶναι  
τὸν ταύτην ἐκκαλούμενον, ἵνα ἡ φύσις εἰς ἔργον  
προέλθῃ, καθάπερ λίθος πυρίτης σιδήρῳ κρου-  
σθεῖς, καὶ οὕτω πῦρ γένηται. (αὐτόθ. 297). —  
Ὅταν ἀκούσης οἷς δέδοται πρόσθετος, δέδοται  
τοῖς βουλομένοις καὶ τοῖς οὕτω νεύουσι. Καὶ  
γὰρ ὅταν ἀκούσης, αὐτοῦ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ  
τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ, συμβου-  
λεύω σοι ταύτην ὑπολαβεῖν. Ἐπειδὴ γὰρ εἰσί  
τινες οἱ τοσοῦτον μεγαλοφρονοῦντες, ἐπὶ τοῖς κα-  
τορθώμασιν, ὥστε τὸ πᾶν ἐκυτοῖς διδόναι, καὶ  
μηδὲν τῷ ποιήσαντι, καὶ σοφίαντι, καὶ χο-  
ρηγῶ τῶν κελῶν, διδάσκει τούτους ὁ λόγος,  
ὅτι καὶ τὸ βούλεσθαι καλῶς δεῖται τῆς παρὰ  
Θεοῦ βοηθείας· μᾶλλον, καὶ αὐτὸ τὸ προσι-  
ρεῖσθαι τὰ δέοντα θεῖον τι καὶ ἐκ Θεοῦ δῶ-  
ρον φιλοκνηστικῶς· δεῖ γὰρ καὶ τὸ ἐρᾶν ἡμῖν  
εἶναι, καὶ τὸ ἐκ Θεοῦ σώζεσθαι. Διὰ τοῦτο  
φησιν αὐτοῦ τοῦ θέλοντος τουτέστιν, οὐ τοῦ θέ-  
λοντος μόνον, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος μόνον, ἀλ-  
λὰ καὶ τοῦ Θεοῦ ἐλεοῦντος. Εἶτα, ἐπειδὴ καὶ  
τὸ βούλεσθαι παρὰ Θεοῦ, τὸ πᾶν εἰκότως ἀ-  
νέθηκε τῷ Θεῷ (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 297 - 300.  
- Λόγος ΛΓ', 281 - 298).

Ἐξελέχτο ὁ Κύριος δώδεκα μαθητάς, κρί-  
νας ἀξίους ἐκυτοῦ κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ',  
269 - 285). — Ἀτενίσωμεν οὖν εἰς τοὺς τε-  
λειῶς λειτουργήσαντας τῆ μεγαλοπρεπεῖα αὐ-  
τοῦ δόξης. Ἀδῶμεν τοὺς πατριάρχας, τοὺς  
προφήτας, τοὺς ἀποστόλους, καὶ πάντας τοὺς  
τοῦ Θεοῦ δικαίους καὶ ἁγίους (Κλήμ. Ἀλεξ.  
περὶ ἔργων ἀγαθῶν καὶ τῆς θείας χάριτος καὶ  
βοηθείας Η', 1312 - 1381).

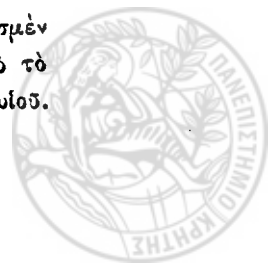
Ἀγαθὸν ἐφετόν. Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας· ἐκ  
τῶν ἀπορρήτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεο-  
λόγου ἐπιῶν (Νικήτας Δαυτὸς ΛΗ', 712-728).  
— Ἀγαθὸν ποιήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὐρήσει  
ὑμᾶς. Ἀγαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ  
ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. Ἀγαθὸν τὸ ὀλί-  
γον μετὰ δικαιοσύνης, ἢ τὸ πολὺ μετὰ ἀδι-  
κίας. (Τωβίτ ΙΒ', 7, 8).

Ἀγαθός. Περὶ τῆς λέξεως ἀγαθός.

Εἰς ἀγαθός, ὁ Θεὸς κυρίως. «Οὐδεὶς ἀγα-  
θός, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός». Ἀλλὰ τοῦτο οὐ συμ-  
κρύνει τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Κατα-  
χρηστικῶς δὲ ἐν πολλοῖς ἀναφέρει ἡ θεία  
Γραφή τὸ ἀγαθόν. — Ἀγαθός Σαμουήλ. — Δ-

γαθός ἦν Σαούλ. — Ἀγαθὸν πορεύεσθαι εἰς οἴ-  
κον πένθους. — Ἀνοιξον, Κύριε, τὸν θησαυρόν σου  
τὸν ἀγαθόν. — Ἀγαθός λόγος ὑπὲρ δόμικ. — Ἀ-  
γαθός ὁ κύων ὁ ζῶν ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.  
— Ἀγαθὸν τὸ μὴ εὐξασθῆσαι, ἢ τὸ εὐξασθῆσαι  
καὶ μὴ ἀποδοῦναι. — Ἀγαθὸν ἐν ζῳῇ αὐτοῦ.  
— Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακός. — Ἀγαθοὶ οἱ δύο  
ὑπὲρ τὸν ἕνα. — Μισθός ἀγαθός ἐν μόχθῳ. —  
Ἀγαθὸν ὃ ἐστὶ καλόν. — Ἀγαθὸν τὸ ἀντέχε-  
σθαι. — Ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα. — Ἀγα-  
θὸν εἰς κερδίαν αὐτοῦ. — Ἀγαθὸν τὸ ἀκουσαὶ  
ἐπιτίμησιν σοφοῦ. — Ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγου ὑπὲρ  
ἀρχὴν αὐτοῦ. — Ἀγαθὸν μικρόθυμος. (Ἐκκλη-  
σιαστής). — «Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες (Ματθ.  
Ζ', 11) οἴδατε δόμικτα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέ-  
κνοις ὑμῶν» (Ἐπιρᾶν. ΜΓ', 49). — Ἀγαθὸν μεῖζον  
τοῦ μεῖζονος ἀπηλλάχθαι κακοῦ, κακὸν δὲ μεῖ-  
ζον τοῦ ἀδικεῖσθαι τὸ ἀδικεῖν· τὸ μὲν γὰρ, ἰδίον  
ἐστὶ κακόν, τὸ δὲ, ἀλλότριον. (Συνέσιος ΞΓ'  
1428). — Ἀγαθὸν παρόν, καὶ ἀπόν. Οὐ γὰρ  
ἂν γένοιτο ἀγαθοῦ παρόντος, ὥσπερ ἀπόντος,  
τῷ πεπειρημένῳ συνκίσθησις. Τοῦ μὲν γὰρ ἡ  
συνέχει τῆς ἀπολαύσεως κλέπτει τῆς εὐφρο-  
σύνης τὴν αἰτήσιν· ὁ δὲ, κατὰ μικρὸν χωρι-  
σθεῖς τῶν ἡδέων, εὐθύς ἔχει κεντοῦσιν ἐκ πα-  
ραλλήλου τὴν μνήμην, οἷων ἄρα ὄντως στερί-  
σκεται. (Συνέσιος ΞΓ', 1529). — Τί ἄλλο ἀγαθὸν  
ἄλλ' ἢ Θεός; Οὐκοῦν αὐτῷ ἀποδοῦμεν πάντα  
τὰ κατ' ἡμᾶς, καὶ εὖ ἡμῖν ἔσται· ὁ γὰρ ἀγα-  
θός πάντως καὶ ἀγαθῶν ἔσται ὁ παροχέως  
δωρεῶν. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 1124).

Περὶ τοῦ τίνας πράξεις δεκταὶ τῷ Θεῷ καὶ  
πῶς; Τρεῖς οἶδα τάξεις τῶν σωζομένων, δου-  
λείαν, μισθωρίαν, υἰότητα· εἰ δούλος εἶ, τὰς  
πληγὰς φοβήθητι· εἰ μισθωτός, πρὸς τὸ λα-  
θεῖν βλέπε μόνον· εἰ δὲ ὑπὲρ τούτους, καὶ  
υἰός, ὡς πατέρας αἰδέσθητι. Ἔργασαι τὸ κα-  
λόν, ὅτι καλόν τῷ πατρὶ πείθεσθαι, κἂν εἴσῃ  
μηδὲν ἔσεσθαι μέλλοι. Τοῦτο αὐτὸ μισθός,  
τὸ τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι. (Γρηγόριος. Ναζ. ΛΓ',  
373). — Τρεῖς διαθέσεις εἰσὶ, δι' ὧν ὀφείλομεν  
ποιεῖν τὸ ἀγαθόν, ὡς λέγει ὁ θεὸς Γρηγόριος·  
ἢ γὰρ φοβούμενοι τὴν κόλασιν ποιοῦμεν τὸ  
ἀγαθόν, καὶ ἐσμέν ἐν τῇ δουλικῇ καταστά-  
σει· ἢ διὰ τὸ λαθεῖν τὸν μισθόν, καὶ ἐσμέν  
ἐν τῇ διαθέσει τοῦ μισθωτοῦ, ἢ δι' αὐτὸ τὸ  
καλόν, καὶ ἐσμέν ἐν τῇ διαθέσει τοῦ υἱοῦ.  
(Δωρόθ. Ἀββᾶς ΠΗ' 1784-1785).



*Ἄγαθὸν ἄνευ κακοῦ.* Ἄγαθὸν ἐνταῦθα ἄνευ κακοῦ οὐ δύναται εἶναι. Ὅρα γὰρ ἐν προομιόις τοῦ κηρύγματος πόσα σκάνδαλα, οὐ λέγω τὰ παρὰ τῶν ἔξωθεν· ταῦτα γὰρ οὐδὲν ἦν· ἀλλὰ τὰ ἐνδόν· κ. ἐ. Οὐδὲ γὰρ ἐν κελοῦ τινος γινομένου μὴ συνυφιστάναί καὶ πονηρόν· μὴ δὴ θορυβώμεθα κ. ἐ. (Χρυσόστ. Ξ', 243). — Ὅρα ὅσον ἄγαθὸν ἐστὶν ἡ θλίψις, πόσον εὐχόμενοι ἐν νυκτὶ ἤνυον κ. ἐ. (αὐτόθ. 201). — Ὅρα πανταχοῦ τοὺς πειρασμοὺς μέγιστα τίκτοντας ἄγαθὰ κ. ἐ. (αὐτόθ. 377). — Πάντων δὲ τῶν ἄγαθῶν μήτηρ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη (αὐτόθ. 399). — Μὴ πολυπραγμονεῖν, ὅτι οἱ ἄγαθοὶ ταλαιπωροῦνται· καὶ διὰ τί; (Χρυσόστ. ΜΖ' 443-444). — Τί τοῖς ἄγαθοῖς κακοὶ μεμιγμένοι εἰσίν; ἴνα οἱ ἄγαθοὶ διακλῦμπωσι μᾶλλον κ. ἐ. (ΜΘ', 265 κ. ἐ.). — Ἄγαθου ἀνδρὸς δόξα ἐστὶ τὸ ἔχειν οὐς κοσμεῖταις εὐεργεσίαις τῶν ἄγαθῶν αὐτοῦ κ. ἐ. (ΞΒ', 479 - 480). — Ἄγαθοὶ δυσπραγοῦσιν, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς λαμπρότεροι ἀναδειχθῶσιν, ὡς οἶδεν ὁ εὐμύχκνος καὶ σοφὸς ἱατρὸς τῶν ψυχῶν τῶν ἡμετέρων (ΞΓ', 867-872). — Λόγος περὶ τοῦ, ὅτι οὐ χρὴ θορυβεῖσθαι ὀρῶντας ἡμᾶς τοὺς μὲν ἄγαθούς· δυσπραγοῦντας, τοὺς δὲ πονηροὺς ἐν ἀφρονίᾳ τυγχάνοντας (αὐτόθ. 867 - 872). — Ἄγαθοῖς καὶ πονηροῖς χρησίμως ἀναμίγνυσθαι διὰ τί; (ΝΓ', 372 - 374). — Ἡρώτησάς με· τίνας ἔνεκεν ἄγαθοὶ τινες ἄνδρες ἀπευκταίοις τισὶ περιπίπτουσιν, οἷον ἀλγήμασι σωματικοῖς κ.τ.λ. Γίνωσκε τοίνυν, ὅτι περὶ τὰ τοιαῦτα συμβαίνει τοῖς δικαίοις, ἵνα διὰ τούτων οἱ καταφρονοῦντες κατὰφροβὸι γένωνται, καὶ τὴν ἑαυτῶν ὀφρὸν κατὰσπάσωσι κ. ἐ. Πλὴν τούτου σημείωσαι, ὅτι τὰ συμβαίνοντα σκυθρωπὰ τοῖς δικαίοις οὐδὲν παντελῶς λυμκί-νεται τῇ ψυχῇ, προσθήκην δὲ προσενεῖ τούτοις αἰωνίων μισθῶν (Νεῖλος ΟΘ', 377 - 380. 604 - 605. 633. 637).

Πῶς νοητέον, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἄγαθὸν ἐν ἀνθρώποις, εἰ μὴ ὃ φάγεται, καὶ πίεται, καὶ δεῖξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ; — Οὐ σκληρῶς ἐσθίειν καὶ πίνειν προστάσσει ὁ Ἐκκλησιαστής, ἀλλὰ πνευματικῶς ἐσθίει δέ τις καὶ πίνει πνευματικῶς, ἐργαζόμενος τὰς ἐντολάς Κυρίου (Ἀναστ. Σιν. ΗΘ', 593).

Ποῖά εἰσι τὰ ἄγαθὰ ἐκεῖνα, τὰ ὑπὸ τοῦ

Χριστοῦ δωρηθέντα ἡμῖν, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρκαύψαι, καθὼς φησὶν ὁ κορυφαῖος Πέτρος; Γινώμαι περὶ τούτων (Ἀναστ. Σιν. ΗΘ', 705). — Παράλληλα περὶ ἄγαθου καὶ κακοῦ ἔκ τε τῆς θείας Γραφῆς, τῶν πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων (Μαξίμος ΙΑ', 721 - 729). — Δεῖ τὸν ἄγαθὸν ἐπιδείκνυσθαι ἐν μὲν τοῖς λόγοις, ἃ φρονεῖ, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις, ἃ ποιεῖ. (Ἰπερίδου παρὰ Μαξίμου αὐτόθ. 729).

### Ἱερά παράλληλα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

Περὶ τοῦ αὐτεξουσίου ΙΕ', 1109 - 1113).

Περὶ ἀγαθοεργίας (αὐτόθ. 1136 - 1148).

Περὶ ἀγαθῆς καὶ κακῆς ἀγγελίας (αὐτόθ. 1241 - 1244).

Περὶ ἀγαθῶν καὶ μοχθηρῶν τοῦ βίου (αὐτόθ. 1113 - 1136 — 1280 - 1284).

Περὶ ἀγάπης καὶ ῥόδου Θεοῦ· ὅτι παντὸς ἀγαθοῦ ὑπερέχουσιν (αὐτόθ. 1085 - 1093. — ΙΖ', 480).

Περὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Ὅτι σωτήριος ἡ τούτων ἐφορία καὶ ἐπιστάσις τοῖς πράγμασι καὶ τῷ λαῷ (ΙΖ', 473 - 476).

Περὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων, ὅτι περιφρονοῦνται ὑπὸ τῶν ἀδίκων καὶ ἀσεβῶν, καὶ διασύρονται. (αὐτόθ. 517-520).

*Ἄγαθὸν τί ἐστίν.* «Οἶδκ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν τῇ σαρκί μου τὸ ἀγαθόν». Πρ. Ῥωμ. Ζ', 18. — Τοῦτο οὐκ εἰς ἑαυτὸν ὁ Παῦλος εἶρηκεν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τῆς ἀνθρωπίνης οἰκειούμενος φύσεως κ. ἐ. (Φώτιος ΡΑ', 1032). — Περὶ ἀγαθοῦ βίου (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1729). — Ἄγαθῷ περὶ οὐδενὸς φθόνος οὐδεὶς. (Αἰνεῖς Γαζ. ΠΕ', 968). — Ἄγαθοποιεῖν τοὺς κακοποιοῦντας ἡμᾶς, διὰ τί; (Χρυσόστ. Ὁμιλ. ΝΖ', 377 - 388).

**Ἄγαθότης.** Τίς οὖν ὁ χαρακτηρ τῆς ἀληθινῆς ἀγαθότητος; Τὸ μὴ μόνον πρὸς τι τὸ ὠφέλιμον ἔχειν, μηδὲ κατὰ κειροῦς τινὰς ἢ ἐπωφελεῖς ἢ ἄχρηστον φρίνεσθαι· μηδὲ τινὲ μὲν εἶναι καλόν, ἐτέρῳ δὲ οὐ τοιοῦτον κ. ἐ. (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΓ', 500 κ. ἐ.). — Περὶ φιλικῶν θρωπίκων Θεοῦ, καὶ ἀγαθότητος, καὶ μακροθυμίας· καὶ ὅτι κρεῖττον ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων (Ἱερά παράλληλα Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΖ', 392 - 397).



**Ἀγαθωσύνη** καὶ χρηστότης ἐν τίνι διαφέρουσιν ἀλλήλων; Χρηστός Κύριος. — Χρηστός ἄνθρωπος οἰκτεῖρων καὶ κηρῶν. — Ἀγάθων, Κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς. — Ἀγαθὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν. — Πλατυτέρων οἰκτι εἶναι τὴν χρηστότητα (Βασίλ. ΛΑ', 1224 - 1225).

**Ἀγιοθάμιμων**, ἐπίσκοπος ἐν Αἰγύπτῳ (Ἀθην. ΚΕ', 392. 405. 340. 376).

**Ἀγαθορχίδης**, ἱστορικός (Φώτ. ΡΓ', 697 - 700. — Λόγοι αὐτοῦ (Φώτ. ΡΔ', 9 - 73).

**Ἀγαθίτζης**, σχολαστικὸς Μυριναῖος, ἱστορικός (ΙΗ', 1247 - 1596) ἠγάπη ἐκ παίδων τὸν ἠρώων ῥυθμόν. Ποιήματα καὶ συγγράμματα αὐτοῦ (αὐτόθ. 1271). — Πατρὶς αὐτοῦ (αὐτόθ. 1274). — Ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν μετὰ πόνου καὶ δυσπραχείας, καὶ περὶ τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ (αὐτόθ. 1401). Σχόλια εἰς αὐτόν (αὐτόθ. 1595 - 1608).

**Ἀγαθοδαμέων**, ἐπίσκοπος ἐν Αἰγύπτῳ (Ἀθηνάσ. 796 - 808).

**Ἀγαθόνικος**, ἅγιος, βίος αὐτοῦ (ΡΝΔ', 1229 κ.έ.).

**Ἀγαθός**, ὄνομα κύριον ἐπισκόπου τινὸς ἐν Αἰγύπτῳ (Ἀθηνάσ. ΚΕ', 653. — ΚΤ', 808).

**Ἀγάλλειν**. Ὁ Εὐνόμιος τὸ Ἀγάλλειν ἀντὶ τοῦ ὀνομάζειν ἐνόησεν· ἀλλὰ τὸ ἀγάλλειν ἵσον ἐστὶ τῷ ἐπικαυχᾶσθαι καὶ ἐπυρραίνεσθαι, καὶ εἴ τι τῆς τοιαύτης ἐμράσεως ἔχεται (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 961).

**Ἀγαλλειανὸς Ἀλέξιος**, διάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (ΡΜΑ', 276).

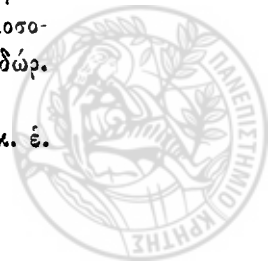
**Ἀγαλλειανὸς Θεόδωρος** (ΡΝΗ', 1011).

**Ἀγαλλμα**, Ἀγάλλματα καὶ Νουμάς (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 777 κ.έ. — Ἀγάλλματα ὡς θεοὶ προσκυνούμενα, καὶ περὶ ἀγαλλμάτων. (Ὠριγ. ΙΑ', 657 - 669). — Ἀγάλλματα σέβειν μωρὸν καὶ ἀνόητον. — Ἀἴρεσις ἢ συνήθειαι. — Ἐργα χειρῶν ἀνθρώπων. — Προσεκύνουν δὲ πάλαι οἱ μὲν Σκύθαι τὸν ἀκινάκην, οἱ Ἄραβες τὸν λίθον, οἱ Πέρσαι τὸν ποταμόν, οἱ δὲ ἔτι πλεονεκτήριον ξύλον ἰδρύνοντο περιφανῶς, καὶ κίονας ἵπτων ἐκ λίθων, ἃ δὴ καὶ ξόανα προσηγορεύετο. Ἔξονα ἀγάλλματα, κυρίως τὰ ἐκ ξύλων ἐξεσμένα ἢ λίθων (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 133-201 κ.έ.). — Περὶ τοῦ ἀγάλλματος Παλλάδιον, τοῦ διοπετεῖς κελουμένου (αὐτόθ. 136-137). — Περὶ ἀγαλλμάτων καὶ ἀγαλλματοποιῶν (αὐτόθ. 133 - 180). — Περὶ ἀγαλλμάτων καὶ ξοάνων (Εὐσέβ. ΚΑ', 345 - 401,

ἔθνα καὶ περὶ μαντείων καὶ χρηστηρίων). — Περὶ τῶν ἀγαλλμάτων Ἀθηνᾶς καὶ Ἀρτεμίδος, τῶν διοπετεῶν κελουμένων (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1300 - 1301 καὶ Σουίδας αὐτόθ. στήμ. 1301) — Περὶ ἀγαλλμάτων ἢ εἰκόνων, ἅτινα δοκοῦσι διακρίνειν ἢ ἰδρύνειν, καὶ περὶ ἄλλων τινῶν δεισιδαιμονιῶν (Ἰωάννης Λυδὸς ἔκδ. Βόν. σελ. 282.) — Ἀγαλλματι μικρὰ παρ' Ἑλλησιν, ἐν οἷς ἦν κεραλή κυνός, καὶ προκρυομένη ἄλλη κεραλή αἰλούρου, καὶ ἐτέρη ἰέρκος, καὶ ἔσθεον Ἑλληνες ταῦτα, καὶ ἐν οἴκοις ἔγραλλον· οὐ μόνον δὲ τοιαύτην φύσιν ἔγραλλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα θηριόμορφα τινε, ἃ ἐτέθειντο οἱ Αἰγύπτιοι. Ἐρμᾶς δὲ δίγλυφός ἐστιν, ἄλλο τι ἐμπροσθεν, ἄλλο δὲ ὀπισθεν (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 488 - 489). — Ἀγάλλματα καὶ εἰδῶλα ἐθνικῶν τύποι χριστιανῶν καὶ εἰκόνες. (Φώτ. ΡΑ', 653 - 656). — Περὶ ἀρχῆς ἀγαλλμάτων, εἰκόνων, ἀγαλλματοποιῶν, καὶ ἀγαλλματοποιῶν (Ἀθηνάσ. Γ', 916 - 948).

**Ἀγαλμα ἐμψυχον**. Ὡς δὲ οἱ τὰ ἐπίγεια θρησκείοντες τοῖς ἀγάλλματι καθάπερ ἐπαίτουσι προσεύχονται, τὰς βεβήκας ἐπὶ τούτῳ τιθέμενοι συνθήκας, οὕτως ἐπὶ τῶν ἐμψύχων ἀγαλλμάτων, τῶν ἀνθρώπων, ἢ μεγαλοπρέπεια τοῦ λόγου ἢ ἀληθὴς πρὸς τοῦ ἀξιολύτου παραλαμβάνεται διδασκάλου, καὶ ἡ εἰς τούτους εὐεργεσία εἰς αὐτόν ἀναφέρεται τὸν Κύριον, οὗ κατ' εἰκόνα παιδεύων ὁ τῷ ὄντι ἄνθρωπος δημιουργεῖ καὶ μεταρρυθμίζει, καὶ κινεῖ εἰς σωτηρίαν τὸν κατηγούμενον ἄνθρωπον. Ὡς γὰρ τὸν σίδηρον Ἀρην προσκαλοῦσιν Ἑλληνες, καὶ τὸν οἶνον Διόνυσον κατὰ τινε ἀναγοράν· οὕτως ὁ γνωστικὸς, ἰδίῳ σωτηρίῳ ἠγούμενος τὴν τῶν πέλας ὠφέλειαν, ἀγαλμα ἐμψυχον εἰκότως ἂν τοῦ Κυρίου λέγοιτο, οὐ κατὰ τὴν τῆς μορφῆς ιδιότητα, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῆς δυνάμεως σύμβολον, καὶ κατὰ τὸ τῆς κηρύξεως ὁμοίωμα. Πᾶν ἄρα ὅ,τι περὶ ἂν ἐν νῷ, τοῦτο καὶ ἐπὶ γλώσσης φέρει, πρὸς τοὺς ἐπαίτει ἀξιῶν ἐκ τῆς συγκαταθέσεως καὶ ἀπὸ γνώμης λέγων ἅμα καὶ βίου (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 473). — Ἀγαλλμα αὐτόξυστον μετριοπροσύνης (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 764). — Φιλοσοφίας ἀγαλλμα (αὐτόθ. 624). — Ἀγάλλματα φιλοσοφίας ἐν ταῖς ψυχαῖς δημιουργοῦσιν (Θεοδώρ. ΠΓ', 832).

**Ἀγαμέμνων**. Ἀκρασία Μενελάου κ.έ.



(Ίουστ. Γ', 229. — Τατιανός περί Ἀγαμέμνονος Γ', 881. — Κλήμης Ἀλεξ. Η', 117). — Ὅτι δὲ Πλάτων τὸν Ἀγαμέμνονα ἐκ τοῦ ἄγαν μένειν ρησὶ περι ἐτυμολογίας ἑλληνικῶν καὶ ἑβραϊκῶν ὀνομάτων (Εὐσέβ. ΚΑ', 853-864. — Κοσμῆς Ἱεροσολ. ΛΗ', 435).

**Ἀγαμία.** Εὐρύς δ' ἂν πολλοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν, καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖκας, κατὰ γυναικῶν ἀγαμίους, ἐλπίδι τοῦ μᾶλλον συνέσθηται τῷ Θεῷ. Εἰ δὲ τὸ ἐν παρθενίᾳ καὶ ἐν εὐνουχίᾳ μεῖναι μᾶλλον παρίστησι τῷ Θεῷ, τὸ δὲ μέχρις ἐννοίας καὶ ἐπιθυμίας ἐλθεῖν ἀπάγει (Ἀθηνᾶ. Γ', 965). — Ἡ πρόθεσις τε ἐκάστου, τοῦ τε ἐκυτὸν εὐνουχίσαντος, τοῦ τε αὖ γάμῳ διὰ παιδοποιεῖν συζεύξαντος, ἀνένδοτος πρὸς τὸ ἤττον διχόμεναι ὀρεῖται. Εἰ μὲν γὰρ ἐπιτείνῃ οἷός τε ἔσται τὸν βίον, μείζονα ἀξίῳ ἐν Θεῷ αὐτὸς ἐκυτῷ περιποιήσεται, καθαρῶς ἅμα καὶ λελογισμένως ἐγκρατευσάμενος· εἰ δὲ ὑπερβῆς ὅν εἴλετο κινῶν εἰς μείζονα δόξαν, ἔπειτα ἀποπέσει, πῶς τὴν ἐλπίδα ἔχει; ἔχει γὰρ ὡς περὶ ἡ εὐνουχία, οὕτω καὶ ὁ γάμος ἰδίως λειτουργίας καὶ δικονόμιας, τῷ Κυρίῳ διαφερούσας κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. περί ἀγαμίας καὶ γάμου Η', 1177-1213). — Περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ ὠφελείας τοῦ γάμου. (αὐτόθ. 1064 - 1097 — 1188 - 1213). — Ἀγαμία ἐκουσία, εὐνουχίζειν ἐκυτὸν (Ἦριγ. ΙΑ', 711. 1492 σημ.)

*Ἀγαμίαν τινες ἐκήρυξαν*; Ἀπὸ Σατορνίνου καὶ Μαρκίωνος τῶν αἰρετικῶν οἱ καλούμενοι ἐγκρατεῖς ἀγαμίαν ἐκήρυξαν, ἀθετοῦντες τὴν ἀρχαίαν πλάσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡρέμα κατηγοροῦντες τοῦ ἄρβην καὶ θῆλυ εἰς γένεσιν ἀνθρώπων πεπονηκότος, καὶ τῶν λεγομένων πρὸ αὐτοῦ ἐμφύχων ἀποχὴν εἰσηγήσαντο (Εἰρην. Ζ', 690. — Εὐσέβ. Κ', 400). — Ἀγαμία δὲ ἐν τούτῳ ἔχει τὸ σεμνόν, ἐν τῷ κεχωρισθαι τῆς μετὰ γυναικῶν διαγωγῆς. Ὡς ἐὰν ἐπαγγελόμενος τις τῷ ὀνόματι, ἔργῳ τὰ τῶν γυναικῶν συνοικούντων ποιῇ, δηλὸς ἐστὶ τὸ μὲν τῆς παρθενίας σεμνόν ἐν τῇ προσηγορίᾳ διώκων, τοῦ δὲ καθ' ἡδονὴν ἀπρεποῦς μὴ ἀφιστάμενος (Βασίλ. ΛΒ', 401).

*Παρθενία καὶ σεμνὸς γάμος.* (Ἐπιφάν. ΜΒ', 824). — Περὶ παρθενίας καὶ γάμου (Θεοδώρ. ΠΓ', 532 - 545. — Βασίλ. περί παρθενίας Λ', 669 - 809). — Περὶ παρθενίας καὶ τῶν ἐκ τοῦ

γάμου δυσχερῶν (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΓ', 317-416). — Περὶ παρθενίας καὶ μοναχίας (Χρυσόστ. ΜΗ', 533 - 596. 599-620. Λόγι τρεῖς, ἔνθα καὶ εἰς νεωτέρων χηρεύουσαν (599 - 610). — Ἀγαμία κληρικῶν κατὰ τόπους (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 637 κ. ἐ.). — Νόμος περί ἀγαμίας Σωζῶρι. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 881 - 885). — Περὶ ἀγαμίας καὶ γάμου (αὐτόθ. 925).

Δίγαμος διὰ τί οὐ δεκτὸς εἰς ἱερωσύνην (Ἦριγ. ΠΓ', 1241-1252). — Δίγαμος τίνες οὐ δέχονται (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 641).

*Ἀγαμία καὶ γάμος.* Ἰνῦν δὲ τοῦτο κινθάνεις, ὡ Φριταῖς, τὸ αὐὸ συμφέρει γαμῆσαι; Πρότερον δὲ οὐκ ἐπίστασο, ἡνίκα τὰς χηρείας ἐώρας, καὶ τὰς ὀρφανίας, καὶ τοὺς ἀώρους θανάτους, καὶ τὰ διάδοχα τῶν κρότων πένθη, καὶ τοὺς ἐπὶ τοὺς θαλάμους τάφους, καὶ τὰς ἀτεχνίας, καὶ τὰς κακοτεχνίας, καὶ τοὺς ἀτελεῖς τόκους καὶ ἀμήτορας, καὶ πᾶσαν τὴν περιτὰ κωμῶδιον ἢ τραγωδίαν; Ἀμφότερα γὰρ εἰπεῖν οἰκειότατον. Συμφέρει γαμῆσαι; καὶ γὰρ δέχομαι. Τίμιον γὰρ ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· συμφέρει δὲ τοῖς μετρίοις, οὐ τοῖς ἀπλήστοις, καὶ πλέον ἢ δεῖ τὴν σάρκα τιμᾶν βουλομένοις. Ὅταν τοῦτο ὁ γάμος ἦ, καὶ συζυγία, καὶ παιδῶν διχοδοχῆς ἐπιθυμία, κκλὸς ὁ γάμος· πλείονας γὰρ εἰσάγει τοὺς εὐαρεστοῦντας Θεῷ. Ὅταν δὲ ὕλην ἐξάπτῃ, καὶ ταῖς ἀκάνθαις περιβάλλῃ, καὶ ὄλον κακίας ὁδὸς εὐρίσκηται, τότε καὶ γὰρ φθέγγομαι· οὐ συμφέρει γαμῆσαι (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΣ', 293). — Καλὸν ὁ γάμος· ἀλλ' οὐκ ἔχω λέγειν, ὅτι καὶ ὑψηλότερον παρθενίας. Μὴ δὴ χαλεπαίνετε, ὄσαι ὑπὸ ζυγόν. «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις». Πλὴν ἀλλήλαις συνδεδεσθε καὶ παρθένοι, καὶ γυναῖκες, καὶ ἐν ἔστε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἀλλήλων καλλώπισμα. Οὐκ ἂν ἦν ἄγαμος, εἰ μὴ γάμος κ. ἐ. (αὐτόθ. 293).

*Περὶ πρεσβυτέρων ἀγάμων καὶ ἐγγάμων.* (Γρηγ. Ναζ. ΛΣ'. 396. — ΛΕ', 1177 - 1185). — Περὶ ἀγαμίας τῶν κληρικῶν τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας (Φώτ. ΡΒ', 721 - 741. — Ἴδε καὶ τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ τοῦ μεγάλου Φωτίου σημειώσεις τοῦ ἐλλογιμοῦ καὶ ζηλωτοῦ τῶν πατρῶων I. Ν. Βαλέτα· ἐπιστολαὶ Φωτίου ἐν Λονδίῳ 1864. σελ. 169 - 181). — Ποῖοι κληρικοὶ ὀφείλουσι γαμετῶν ἀπέχεσθαι. Κανόνες τῆς ἑκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου (Πη-

δύλιον).—Ὁ ς', ἀπειδὴ παρὰ τοῖς Ἀποστο-  
λικαῖς κανόσιν κ. ἐ.—δ IB', ἀκκί τοῦτο δέ  
εἰς γυνῶσιν ἡμετέρων ἤλθεν κ. ἐ.—δ IG', «Ἐ-  
πειδὴ ἐν τῇ Ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ κ.ἐ.—δ MH',  
«Ἡ τοῦ πρὸς ἐπισκοπῆς προεδρίαν κ. ἐ.—Καὶ  
σύνταγμα Κανόνων Φωτίου (ΡΔ', 760 - 761).

Περὶ ἀγκυμίας ἢ περθεμίας (Ἰωάν. Δαμασκ.  
ΙΔ', 1205 - 1212).—Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου  
ἀγκυμιά, ὡς αὐτὸς ἐκφράζεται, δηλοῖ ἀρνησιν  
αὐτοῦ, ὥστε μὴ δεῦξασθαι μὴ μόνον τὴν ἐπισκο-  
πικὴν ἔδραν Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ  
πᾶσαν ἄλλην ἐπισκοπὴν.—Ἀληθευέτωσαν δὲ  
καὶ τινες περὶ ἡμῶν, ὅτι γυναικὸς ἀλλοτρίας  
ἐπεθυμήσαμεν, οἱ μὴδὲ ἰδίαν ἔχειν θελήσαν-  
τες· οὐδὲ τὰ Σάσιμα ἐδέχθημεν, οὐδ' ἄλλην  
(Γρηγ. Νζζ. ΑΓ', 272 - 273).

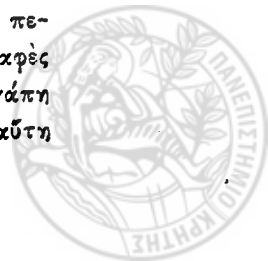
**Ἄγκυ.** Εἰς μὲν τῶν ἐπτὰ θυλλουμένων  
σοφῶν περῆνετε, μηδὲν ἄγαρ. Πλάτων δὲ ὁ  
τῶν φιλοσόφων κορυφαῖος ἔρη· «τῶ ὄντι τὸ  
ἄγκυ τι ποιεῖν, μεγάλην φιλεῖ εἰς τοῦναντίον  
μεταβολὴν ἀνταποδιδόναι ἐν ὄρκιαι, καὶ ἐν  
φυτοῖς, καὶ ἐν σώματι, καὶ δὴ καὶ ἐν πολι-  
ταῖσι οὐχ ἥκιστα.» Ποτέρῳ τοίνυν ἀκολουθη-  
σαι προήρηται; τῷ τῶν σοφῶν ἄκρω, ἢ τῷ  
τῶν φιλοσόφων σὺ πλεόν; τοῖν γὰρ ἀμφοῖν δι-  
κχιος ἂν εἴης πεισθῆναι. Ὁ μὲν γὰρ περῆνε-  
σεν· ὁ δὲ καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν χρῆ πεισθῆναι  
τῇ περηνέσει ἐδήλωσεν (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ',  
1369).—Ἄγκυ, λίαν, μάλα (Θεοδώρ. ΠΑ',  
1252).—Ἄγκυ ἀγίους (αὐτόθ. 325).—Ἄγκυ  
ἀδικωτάτων, — ἄγκυ ἀδυνάτων — ἄγκυ αἰρε-  
τικοῖς — ἄγκυ ἀναγκάτως — ἄγκυ ἀρμολίως —  
ἄγκυ αὐτῷ τὸ κηρύττειν ἀρμύττει· — ἄγκυ  
ἀτελεσεστάτοις κτλ. (Θεοδώρ. ΠΔ', 865-866).

**Ἄγκυ ἀκτῆσις καὶ θυμὸς** (Βασ. ΛΑ', 1129).

**Ἄγκυ ἀκτῆσις καὶ ἐκδίκησις.** Ἰσθι, ὃ βέλ-  
τιστε, ὅτι κἂν τούτῳ πταίωμεν, τὰ μὲν εἰς  
ἐκυτοῦς δρώμενα ἐκδικούντες, τὰ δὲ εἰς τὸν  
Θεὸν παρορῶντες. Ὅταν μὲν γὰρ ἡμεῖς ἀδι-  
κώμεθα, ἢ πρόκλησις χρησιμωτάτη· ὅταν δὲ  
τὸ θεῖον, τό γε τῶν παροινούντων μέρος (οὐ-  
δεμία γὰρ εἰς τὴν ἀκήρκτον ἐκείνην φύσιν  
διαβαίνει· βλάβη), τῆς ἐπιεικειῆς ὁ θυμὸς ὠ-  
ριαότερος· ἡμεῖς δὲ τοῦναντίον δρώμεν, τοῖς  
μὲν ἡμετέροις ἐχθροῖς ἀτύγγωστοι, τοῖς δὲ  
κατὰ τοῦ Θεοῦ ὀπλιζοῦσι τὴν γλῶτταν ἡμε-  
ροι ὄντες καὶ φιλόανθρωποι. Ἐγκυ ἀκτῆσέ ποτε  
Μωϋσῆς ὁ πρόκτατος κατὰ τῶν μοσχοποιη-

σάντων ἀγκυ ἀκτῆσιν πάσης πρόκλητος κρείτ-  
τον, καὶ Ἠλίς κατὰ τῶν εἰδωλολατρῶν,  
καὶ Ἰωάννης κατὰ Ἡρώδου, καὶ Παῦλος κατὰ  
τοῦ Ἐλύμα· οὐχ ἐκυτοῦς, ἀλλὰ τὸ θεῖον ἐκ-  
δικούντες, ἀρκούν μὲν ἐκυτῶ, τὴν δὲ τῶν φι-  
λκρέτων μισοπονηρίαν ἀποδεχόμενοι, τὰς δὲ  
εἰς ἐκυτοῦς ὕβρεις περῶρων· ταύτην γὰρ ἀ-  
ρετήν εἶναι ἐνόμιζον καὶ φιλοσοφίαν. (Ἰσιδ.  
Πηλ. ΟΗ', 1469 - 1472).

**Ἄγκυ ἀκτῆσις.** Ἄγκυ τῶν πρώτων Χριστιανῶν.  
Ποία ἐθιμοταξίαι ἐτηρεῖτο ἐν ταῖς γινόμεναῖς  
ἀγκυσις (Δικτ. Ἀποστ. Α', 672 - 676). —  
Ἰπεροχὴ τῆς πρὸς Θεὸν ἀγκυσις (Κλήμ. Ῥώμ.  
Α', 309 - 313).—Χερκκτῆρες αὐτῆς (αὐτόθ.)  
— Περκκτεῖμα ἀγκυσις ἐκ τῆς ἀγκυσις Γρα-  
φῆς καὶ ἐκ τῆς Ἰστορίας (αὐτόθ. 315-322).—  
Ὁ ἔκων ἀγκυσις ἐν Χριστῷ, τηρησάτω τὰ τοῦ  
Χριστοῦ περκκτεῖμα (αὐτόθ. 309).—Ἄγκυ  
πρὸς πάντας μετ' εὐχῶν καὶ δεήσεων (Ἰου-  
στίνος Γ', 345. 697). — Περκκτεῖται τῇ ἀ-  
γκυσις ἢ τε φιλοξενία, φιλοτεχνία τις οὕσα  
περὶ χρῆσιν ξένων· ξένοι δὲ ὧν ξένια τὰ κο-  
σμικὰ κοσμικοῦς γὰρ τοῦς εἰς γῆν ἐπιζόντας  
καὶ τὰς περκκτικὰς ἐπιθυμίας ἐξκκούμεν. —  
Φιλοξενία, ξένοι, ἐπίξένοι, φίλοι, ἀδελφοὶ κ. ἐ.  
(Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 976 - 981). — Ἄγκυσις καὶ  
τὰ ἐξ αὐτῆς ἀγκυσις καὶ ὠφέλιμα (αὐτόθ. 1320  
- 1325). — Εἰ δὲ καὶ εἰς βασιλείαν Θεοῦ κε-  
κλήμεθα, ἀζίως τῆς βασιλείας πολιτευώμεθα,  
Θεὸν ἀγκυσις, καὶ τὸν πλησίον. Ἄγκυσις δὲ  
οὐκ ἐν φιλήματι, ἀλλ' ἐν εὐνοίᾳ κρίνεται. Οἱ  
δὲ οὐδὲν ἄλλ', ἢ φιλήματι καταψοφοῦσι τὰς  
Ἐκκλησίας, τὸ φιλοῦν ἔνδον οὐκ ἔχοντες αὐτό.  
Καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο ἐκκέκληκεν ὑπονοίας  
αἰσχρὰς καὶ βλασφημίας, τὸ ἀνέδην χρῆσθαι  
τῷ φιλήματι, ὅπερ ἐχρῆν εἶναι μυττικόν. Ἄ-  
γκυσις, αὐτὸ κέκληκεν ὁ Ἀπόστολος. Ἔστι δὲ  
καὶ ἄλλο ἀγκυσις φίλημα, πλῆρες ἰοῦ, ἀγκυ-  
σύννη ὑποκρινόμενον. Ἡ οὐκ ἔσται, ὅτι καὶ τὰ  
φιλῆμα, προκκπτόμενα μόνον τῷ στόματι,  
δδύνκεις ἐπιτρίβει τοῦς ἀνθρώπους; φίληματα  
δὲ πολλάκις ἐνίητιν ἰὸν ἀκολασίας. Ὁ γοῦν Σω-  
κράτης φυλάσσειται κελεύει καὶ τὰ βλέμματα  
καὶ τὰ φίλημα τῶν καλῶν, ὡς χκλεπώτε-  
ρον. σκορπίων καὶ φιλῆμα ἰὸν ἐνίητιν πε-  
φυκῶτα (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 660). — Σκρῆς  
τοίνυν ἡμῶν γεγένηται, ὡς οὐκ ἔστιν ἀγκυσις  
τὸ φίλημα. Ἡ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀγκυσις, αὐτῆ



ἐστὶ φησιν Ἰωάννης, ἵνα τὰς ἐντολάς τηρήσωμεν, οὐχ ἵνα σαίνωμεν ἀλλήλους ἐν τῷ στόματι· «καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βραβεῖαι οὐκ εἰσίν». Ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ ἐκτὸς κατὰ τὰς ὁδοὺς ἀγαπητῶν ἀσπασμοί, παρρησίας ἀνοήτου γέμοντες, καταφανῶν τοῖς ἐκτὸς εἶναι βουλομένων, οὐδὲ ἐλαχίστης μετέχουσι χάριτος (αὐτόθ. 661). — Εἶτα καὶ ἀσπαζέσθωσαν ἀλλήλους οἱ ἄνδρες, καὶ ἀλλήλας αἱ γυναῖκες, τῷ ἐν Κυρίῳ φιλήματι· ἀλλὰ μὴ τις δολίως, ὡς Ἰούδας τὸν Κύριον φιλήματι παρέδωκεν (Διατ. Ἀπόστ. Α', 736-737). — Καὶ πάλιν ὁ διάκονος εἰπάτω πᾶσιν· ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ· καὶ ἀσπαζέσθωσαν οἱ τοῦ κλήρου τὸν ἐπίσκοπον, οἱ λαϊκοὶ ἄνδρες τοὺς λαϊκοὺς, αἱ γυναῖκες τὰς γυναῖκας (αὐτόθ. Α', 1089). — Καὶ ἀσπασμένων ἀλλήλους ἀπάντων, ἡ μυστικὴ τῶν ἱερῶν πτυχῶν ἀνάρρησις ἐπιτελεῖται (Διον. Ἀρσοπ. Γ', 425). — Ἀλλήλους ἀσπαζόμεθα πκυσάμενοι τῶν εὐχῶν (Ἰουστ. Γ', 428). — Ἀγνὸν τὸ ἡμέτερον φίλημα καὶ ἀνύβριστον (Ἀθηναγ. Γ', 964). — Εἶτα βοᾷ ὁ διάκονος· ἀλλήλους ἀπολάβετε, καὶ ἀλλήλους ἀσπαζώμεθα. Μὴ ὑπολάβῃς τὸ φίλημα ἐκεῖνο σύνηθες εἶναι τοῖς ἐπ' ἀγορᾶς γινομένοις ὑπὸ τῶν κοινῶν φίλων. Οὐκ ἔστι τοῖνυν τοιοῦτον τὸ φίλημα· ἀνακίρνησι τὰς ψυχὰς ἀλλήλας, καὶ πᾶσαν ἀμνησιακίαν αὐταῖς μνηστεύεται. Σημεῖον τοῖνυν ἐστὶ τὸ φίλημα τοῦ ἀνακρηθῆναι τὰς ψυχὰς, καὶ πᾶσαν ἐξορίζει μνησιακίαν (Κύριλ. Ἱερ. ΑΓ', 1112). — Οὐδαμοῦ θρήνος, οὐδαμοῦ δάκρυα ἐνταῦθα, ἀλλ' ἀσπασμοί, καὶ φιλίαι, καὶ περιπλοκαὶ τῶν ἀδελφῶν τὸ οἰκεῖον μέλος ἐπιγινωσκόντων, καὶ ὡς περ ἐκ μακρᾶς ἀπολαυόντων ἀποδημίας κ. ἐ. διὰ τοῦτο καὶ τὸ φίλημα εἰρήνη καλεῖται (Χρυσόστ. ΝΑ', 98). — Πῶς οὖν ἀσπάσῃ τὸν ἀδελφόν; πῶς ἄψῃ τῆς θυσίας; πῶς ἀπογεύσῃ τοῦ αἵματος τοῦ δεσποτικοῦ, τοσοῦτον ἔχων ἐπὶ τῆς διανοίας ἰόν; (ΝΖ', 284 - 285). — Μνημονεύωμεν οὖν διακιντὸς τούτων τῶν ῥημάτων, ἀγαπητοί, καὶ τῶν ἀγίων φιλημάτων, καὶ τοῦ φρικωδестаύτου ἀσπασμοῦ τοῦ πρὸς ἀλλήλους (ΜΘ', 382 - 391). — Σκοπεῖται δὲ ὡς καί, ἐν τῷ μυστικῷ καιρῷ, τοῦ νυμφίου τὰ μέλη δεχόμενοι, καταφιλοῦμέν τε καὶ περιπτυσσόμεθα, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπιτίθεμεν καὶ τῇ καρδίᾳ (Θεοδώρ. ΠΑ', 53). Ἰδ. καὶ τὰς λ. ἀσπασμὸς καὶ φίλημα.

## Ἔτερα ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

*Ἀγάπη καὶ φόβος Θεοῦ.* Ὁ τοῦ ἀπακθῶς Θεοῦ φόβος ἀπακθῆς· φοβεῖται γὰρ τις οὐ τὸν Θεόν, ἀλλὰ τὸ ἀποπεσεῖν τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ τοῦτο δεδιώς, τὸ τοῖς κακοῖς περιπεσεῖν φοβεῖται, καὶ δέδιδε τὰ κακὰ. Ἐν φόβῳ Κυρίου, λέγει ἡ Γραφή, ἐλπίς ἰσχύος. Ἀνάγει γοῦν ὁ τοιοῦτος φόβος ἐπὶ τε τὴν μετάνοιαν, ἐπὶ τε τὴν ἐλπίδα. Ἐλπίς δὲ προσδοκία ἀγαθῶν, ἡ ἀπόντος ἀγαθοῦ εὐελπίς, ἢ ἐπὶ τὴν ἀγάπην χειραγωγεῖν μεμαθήκαμεν. Ἀγάπη δὲ δμόνοια ἂν εἴη τῶν κατὰ τὸν λόγον καὶ τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον, ἢ συνελόντι φάναι, κοινωνία βίου· ἡ ἐκτένεια φιλίας καὶ φιλοστοργίας μετὰ λόγου ὀρθοῦ περὶ χρῆσιν ἐταίρων· ὁ δὲ ἐταῖρος ἕτερος ἐγὼ (Η', 976 - 977). — Ἀγάπαι αἰρετικῶν αἰτχραὶ καὶ ἀσελγεῖς (αὐτόθ. 1177 - 1213, ἔνθα περὶ σωφροσύνης καὶ νομίμου γάμου).

*Ἀγάπη εἰς Θεόν.* «Οἴδαμεν δέ, ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσι». κ. ἐ. (1257 - 1265). — Ἀγάπη εἰς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Ὁ μὲν οὖν πρῶτος βῆμας τῆς γνώσεως καὶ σωτηρίας ἡ μετὰ φόβου διδασκαλία, δι' ἣν ἀπεχόμεθα τῆς ἀδικίας· δεύτερος δὲ ἡ ἐλπίς, δι' ἣν ἐφιέμεθα τῶν βελτίστων· τελειοὶ δὲ ἡ ἀγάπη, ὡς προσήκόν ἐστι, γνωστικῶς ἤδη παιδεύουσα (αὐτόθ. 1265). — Πρόκειται δὲ τοῖς εἰς τελείωσιν σπεύδουσιν ἡ γνῶσις ἡ λογικὴ, ἡς θεμέλιος ἡ ἀγία τριάς, πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη· μεῖζων δὲ τούτων (πίστεως καὶ ἐλπίδος) ἡ ἀγάπη. Ἀμέλει ἀπάντα ἔξοστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα ἔξοστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ, φησὶν ὁ Ἀπόστολος (αὐτόθ. 1265 - 1316). — Ἀγάπη ἀγνή, ἡ πρὸς πάντας ἴση. Μαθέτωσαν τί ταπεινοφροσύνη παρὰ Θεῷ ἰσχύει, τί ἀγάπη ἀγνή παρὰ Θεῷ δύναται, πῶς ὁ φόβος τοῦ Κυρίου καλὸς καὶ μέγας, σώζων πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ ὁσίως ἀναστροφεμένους ἐν καθαρᾷ δικαιοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα βεβαιοῖ ἢ ἐν Χριστῷ πίστις. «Δεῦτε, τέκνα», ὁ Κύριος λέγει· «ἀκούσατέ μου· φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς». κ. ἐ. (αὐτόθ. 1316 - 1329, ἔνθα διδασκαλίᾳ πάσῃ ἡλικίᾳ καὶ τάξει ἀ-

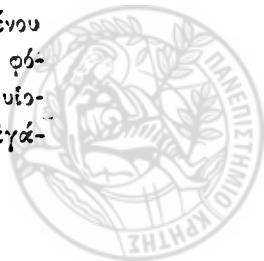
ναγκάει και ὠφέλιμος, καὶ πλεονεκτῆματα τῆς ἀγάπης ἀνεκτίμητα. — Ἡ σεμνὴ οὖν τῆς φιλικανθρωπίας ἡμῶν καὶ ἀγνή ἀγωγή, κατὰ τὸν Κλήμεντα (Ῥώμ. Α', 308 - 313) τὸ κοινωρελὲς ζητεῖ, ἐάν τε μακρυρῆ, ἐάν τε καὶ παιδεύη ἔργῳ τε καὶ λόγῳ· διττῷ δὲ τούτῳ, ἀγάρῳ τε καὶ ἐγγάρῳ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, τὸ ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον· αὕτη εἰς τὸ ἀνεκδιήγητον ὕψος ἀνάγει. Ἀγάπη καλύπτει πληθὺς ἀμαρτιῶν, ἀγάπη πάντα ἀνέχεσθαι, πάντα μακροθυμεῖ· ἀγάπη κολλᾷ ἡμᾶς τῷ Θεῷ· πάντα ποιεῖ ἐν ἁμοιότητι· ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐτελειώθησαν πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ· διὰ τὴν ἀγάπην οὐδὲν εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ἡ ἀγάπη ἀμαρτάνειν οὐκ ἐξ. Αἱ γενεαὶ δὲ πᾶσαι ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τῆς δευτέρας ἡμέρας παρήλθον, ἀλλ' οἱ ἐν ἀγάπῃ τελειωθέντες κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν ἔχουσι χώραν εὐσεβῶν, οἱ φανερωθήσονται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ κ. ἐ. (αὐτόθ. 1320 - 1365, ἔθελον καὶ περὶ τῆς πρὸς τὴν πατριδὴν ἀγάπης). — Ἀγάπη τῆς κατὰ Χριστὸν ἀρετῆς ἐκούσια. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ δι' ἐκυτὴν αἰρετή, οὐ δι' ἄλλο τι. Ἀληθείας, δικαιοσύνης, σωφροσύνης αἰτίαι, ἡ ἀγνωστία καὶ κυριωτάτη πάσης ἐπιστήμης ἀγάπη (Θ', 493 - 496). — Ἀγάπη θεοσεβοῦς πρὸς τὸν πλησίον. Οὕτω δὲ ἔχων ὁ γνωστικὸς πρὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, πρὸς τε τοὺς πέλας, καὶ οἰκέτης ἢ, καὶ πολέμιος νόμῳ γενόμενος, καὶ ὀστρεῶν, ἴσος καὶ ὁμοῖος εὐρίσκεται· οὐ γὰρ ὑπερορᾷ τὸν ἀδελφόν, κατὰ τὸν θεῖον νόμον ἁμαρτάνων ὄντων καὶ ἁμαρτηρίων· ἀμείλει θλιβόμενον ἐπικουρῶν, πρὸς τὴν ἀμαρτήσιν, καὶ βιωτικαῖς χρείαις ἐπικουρῶν, διδοὺς τοῖς δεομένοις πᾶσιν, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, δικαίως δὲ καὶ κατ' ἀξίαν· πρὸς δὲ καὶ τῷ καταδιώκοντι καὶ μισοῦντι, εἰ τούτου δέοιτο· ὀλίγα φροντίζων τῶν λεγόντων διὰ φόβον αὐτῷ δεδωκέναι, εἰμὴ διὰ φόβον, δι' ἐπικουρίαν δὲ τοῦτο ποιοίη. Οἱ γὰρ πρὸς ἐχθροὺς ἀριλάγυροι καὶ μισοπόνηροι, πόσῳ μάλλον πρὸς τοὺς οἰκείους ἀγαπητικοί; Ὁ τοιοῦτος ἐκ τούτου πρόεισιν ἐπὶ τὸ ἀκριβῶς εἰδέναι, καὶ ὅτῳ ἂν τις μάλιστ' ἀγαπᾷ, καὶ ὁπόσον, καὶ ὁπότε, καὶ ὁπως ἐπιδῶ. Τίς δ' ἂν καὶ ἐχθρὸς εὐλόγως γένοιτο ἀνδρὸς οὐδεμίαν οὐδ' αὐμῶς πρὸς ἐχθρὸν αἰτίαν ἔχοντα; κ. ἐ. (αὐτόθ. 496-497—512-513).

Ἀγάπη δι' ἐλέους καὶ φιλικανθρωπίας. Πῶς οὖν ὁ ἄνθρωπος ταῦτα δίδωσι; Δώσω γὰρ οὐ μόνον τοῖς φίλοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς φίλοις τῶν φίλων. Καὶ τίς οὗτός ἐστιν ὁ φίλος τοῦ Θεοῦ; Σὺ μὲν μὴ κρίνε τίς ἀξίος, ἢ τίς ἀνάξιος· ἐνδέχεται γὰρ σε διαμαρτεῖν περὶ τὴν δόξαν. Ὡς ἐν ἀμυβόλῳ δὲ τῆς ἀγνοίας, ἀμεινον καὶ τοὺς ἀνάξιους εὐποιεῖν διὰ τοὺς ἀξίους, ἢ φυλασσόμενος τοὺς ἴσους ἀγαθούς, μηδὲ τοῖς σπουδαίοις περιπεσεῖν. Ἐκ μὲν γὰρ τοῦ φείδεσθαι, καὶ προσποιεῖσθαι δοκιμάζειν τοὺς εὐλόγως ἢ μὴ τευξομένους, ἐνδέχεται σε καὶ θεοφιλῶν ἀμελεῖσθαι τινῶν (αὐτόθ. 637 - 640). — Καθάπερ γὰρ τὸ θερμὸν εὐρύνειν εἴωθεν, οὕτω καὶ ἡ ἀγάπη. Θερμὸν γὰρ τι χρῆμα ἡ ἀγάπη (αὐτόθ. 773).

Ἀγάπη μείζων πάντων τῶν ἀγαθῶν. Ἄνευ ἀγάπης, ἡ προσευχὴ ἀπρόσδεκτος παρὰ τῷ Θεῷ. Ἡ μνησικακία, ἡ κατάκρισις, ὁ φθόνος, ἡ διαβολή, καὶ τὸ μῖστος, στεροῦνται τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης (Ἀθην. ΚΗ', 645).

Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Οὐ τοῦ τυγόντος δὲ ἐστὶν εἰς τὸ τέλειον χωρησικατῆς ἀγάπης, καὶ τὸν ὄντως ἀγαπητὸν ἐπιγινώσκαι· ἀλλὰ τοῦ ἐκδυσσαμένου ἤδη τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, καὶ ἐνδυσσαμένου τὸν νέον, τὸν ἀνακκινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος. Τὸ δέ, «ἐξ ὅλης ἀγαπήσεις», μερισμὸν εἰς ἕτερα οὐκ ἐπιδέχεται· διὰ τοῦτο ὀλίγοι ἐκ πάντων φίλοι Θεοῦ προσηγορεύθησαν. Καὶ τῷ ὄντι, μόνοι φίλοι Θεοῦ καὶ ἀλλήλοις οἱ ἀγαθοί. Οὐδεὶς δὲ τῶν πονηρῶν καὶ ἀμαρτηρῶν φίλος. Οὐδὲ γὰρ πίπτει τὸ τῆς φιλικῆς καλῶν εἰς μοχθηρὰν διάθεσιν· διότι οὐδὲν αἰσχροὺς καὶ ἀνάριστον εἰς συμφωνίαν δύναται χωρῆσαι φιλικῶς. Τὸ γὰρ καλὸν οὐ τῷ ἀγαθῷ ἐναντίον ἐστὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἐαυτῷ (ΚΘ', 392). — «Ἡγάπησα», φησὶν ὁ προφήτης, αὐτὸν εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου». Οὐ παντός ἐστιν εἰπεῖν τό, «ἠγάπησα», ἀλλὰ τοῦ τελειομένου ἤδη καὶ ὑπερβαίνοντος τὸν τῆς δουλείας φόβον, καὶ ἐν τῷ πνεύματι γενομένου τῆς υἱοθεσίας (αὐτόθ. 484). — Ὁ δὲ ὑπὸ τῆς ἀγά-



πης τετελειωμένος πρὸς τὴν τοῦ υἱοῦ λοιπὸν ἀξίαν ἀνέδραμεν (αὐτόθ. 364). — Ὅτι πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ ἐν τῷ νόμῳ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐμαρτυρήθη, ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ δευτέρᾳ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν (Ἠθικὰ ΛΑ', 705). — Ἀπόδειξις τῆς πρὸς Θεὸν ἀγάπης τίς; (αὐτόθ. 705-708. 709-717). — Ἀδίδακτος ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη. Οὔτε γὰρ φωτὶ χίρσειν, καὶ ζωῆς ἀντιποιεῖσθαι παρ' ἄλλου μεμαθήκαμεν, οὔτε ἀγαπᾶν τοὺς τεκόντας ἢ θρεψαμένους ἕτερος ἐδίδαξεν. Οὔτως οὖν, ἢ καὶ πολλῶ μάλλον, τοῦ θείου πόθου οὐκ ἐξωθέν ἐστὶν ἢ μάθησις, ἀλλ' ὁμοῦ τῆ συστάσει τοῦ ἀνθρώπου, σπερμακτικὸς τις λόγος ἡμῶν ἐγκαταβέβληται, οἰκοθεν ἔχων τὰς ἀφορμὰς τῆς πρὸς τὸ ἀγαπᾶν οἰκειώσεως. Προγκματεῖα περὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης (αὐτόθ. 908-916). — Ὅμοίως περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης (916-920). — Ἡ ἀγάπη μήτηρ καλεῖται τῶν ἐντολῶν (αὐτόθ. 324). — Μεγίστη ἐστὶ τῶν ἀρετῶν, ἥτις τὸν Χριστιανὸν ἰδιὸν τινα περιβάλλει χαρκατῆρα (αὐτόθ. 708). — Ἐγκώμιον ἀγάπης (αὐτόθ. 688). — Ἰδιότης αὐτῆς (αὐτόθ. 1216). — Τίνα τὰ σημεῖα αὐτῆς, ὅτι ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν (αὐτόθ. 1224). — Ποῦ ἐγκτεῖται ἡ ἀγάπη (αὐτόθ. 1197). — Δύο ἐστὶ τὰ εἶδη αὐτῆς. (αὐτόθ. 1205). — Πῶς δυνάμεθα τοὺς ἐχθρούς ἀγαπᾶν, καὶ τίνα τῶν ἐχθρῶν εἶδη (αὐτόθ. 1200). — Ἀγαπᾶν αὐτοὺς κατὰ τὸ εὐαγγέλιον (αὐτόθ. 708). — Ἀγάπη ἀληθὴς ἢ πρὸς τὸν πλησίον, εὐαγγελικὴ ποίκα (αὐτόθ. 916). — Ἀγάπη εἰς Θεὸν καὶ πόθος δικαῆς πῶς κατορθοῦται (αὐτόθ. 908). — Ὅπου γὰρ ἐλλείπει ἡ ἀγάπη, ἐκεῖ πάντως ἀντιστρέφεται τὸ μῆτος. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, ἀνάγκη πᾶσι τὸ μῆτος εἶναι τὸν διάβολον. Ὡς περ οὖν ὁ τὴν ἀγάπην ἔχων τὸν Θεὸν ἔχει, οὕτως ὁ τὸ μῆτος ἔχων τὸν διάβολον ἐν ἑαυτῷ τρέφει. Διὰ τοῦτο προσήκει τὴν μὲν ἀγάπην ἔσθαι καὶ ὁμοίαν παρὰ πάντων τοῖς πᾶσιν εἶναι, τὴν δὲ τιμὴν ἐκάστη κατὰ τὸ πρέπον γίνεσθαι. (αὐτόθ. 885).

*Ἀγάπη εἰς Θεὸν καὶ ὑπακοή* Ὅπως δὲ τρεῖς ταῦτας ἐγὼ διαφορὰς τῆς δικθέσεως πρὸς τὴν ἀπκρίτητον ἀνάγκην τῆς ὑπακοῆς καθορῶ. Ἡ γὰρ φοβούμενοι τὰς κολάσεις ἐκκλίνουμεν

ἀπὸ τῶν κακῶν, καὶ ἐσμέν ἐν τῇ διαθέσει τῇ δουλικῇ, ἢ, τὰ ἐκ τοῦ μισθοῦ κέρδη διώκοντες, τῆς ἑαυτῶν ἕνεκεν ὠφελείας πληροῦμεν τὰ προσταγμᾶτα, καὶ κατὰ τοῦτο προσεοικαμεν τοῖς μισθίοις ἢ δι' αὐτὸ τὸ καλόν, καὶ τὴν πρὸς τὸν δεδωκότα ἡμῶν τὸν νόμον ἀγάπην, χίρυντες, ὅτι οὕτως ἐνδόξω καὶ ἀγαθῷ Θεῷ δουλεύειν κατηξιώθημεν, καὶ ἐσμέν οὕτως ἐν τῇ τῶν υἱῶν διαθέσει. (αὐτόθ. 896).

Ποταπὴν ἐν ἀλλήλοις ἔχειν δεῖ τὴν ἀγάπην; Οἶκν ὁ Κύριος ἐδειξε, καὶ ἐδίδαξεν, εἰπὼν ἅ Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἐγὼ ἠγάπησα ἡμᾶς» καὶ ἐζῆς. Ποίω τρόπῳ δυνηθῆ τις κατορθῶσαι τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην; Ἀπόκρ. Πρῶτον μὲν φοβούμενος τὸ κρῖμα τῶν παρκαθινόντων τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, εἰπόντος, ὅτι ὁ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ οὐκ ὀψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν· ἔπειτα δὲ ἀντιποιοῦμενος ζωῆς αἰωνίου. Ἡ γὰρ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰωνιὸς ἐστίν. (αὐτόθ. 1188).

*Τί τὸ μέτρον τῆς πρὸς Θεὸν ἀγάπης;* Τὸ ὑπὲρ δύναμιν αἰετὴν τὴν ψυχὴν ἐπεκτείνεσθαι πρὸς τὸ τοῦ Θεοῦ θέλημα, κατὰ σκοπὸν καὶ ἐπιθυμίαν τῆς αὐτοῦ δόξης. Πῶς κατορθοῦται ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη; Ἐὰν εὐσυνειδήτως καὶ εὐγνωμόνως διακτεθῶμεν ἐπὶ ταῖς παρ' αὐτοῦ εὐεργεσίαις κ. ἐ. καὶ τίνα εἰσὶ τὰ γνωρίσματα αὐτῆς; (αὐτόθ. 1224).— Ἀγάπην ἄνευ πίστεως πῶς δύναται τις ἔχειν; (αὐτόθ. 1201). — Τί ἐστὶ τὸ, «ἡ ἀγάπη οὐκ ἀσχημονεῖ;» (αὐτόθ. 1248).— Περὶ ἀγάπης ψυχρυνθείσης, καὶ χλιαρῶν χριστιανῶν τακτανισμός. (αὐτόθ. 1488-1496).— Ἀγάπη ψυγεῖται. Διότι καιρὸς πονηρῶν ἐστίν· ἐν ᾧ οἱ μὲν ὑποσκελίζουσι νῦν, οἱ δὲ ἐνάλλονται τῷ πεσόντι, ἄλλοι δὲ ἐπικροτοῦσιν· ὁ δὲ τῷ ὀκλάσκοντι χεῖρα ὀρέγων ἐκ συμπαθείας οὐκ ἔστι· καίτοι γε, κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, οὐδ' ὁ τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον παρκαθρῶν ἀκατάγνωστος. Ἄλλ' οὐχὶ ταυτὸν τοιαῦτα. Πόθεν; Ὅπου γε, διὰ πάντων τῆς ἀγάπης ψυγείσης, ἀνήρηται μὲν ἀδελφῶν σύμπνοις, ὁμονοίας δὲ ἀγνοεῖται καὶ ὄνομα, ἀνήρηται δὲ ἀγαπητικαὶ νοουθεσίαι· οὐδαμῶς σπλάγγνον χριστιανόν, οὐδαμῶς δάκρυον συμπαθείας. Οὐκ ἔστιν ὁ τὸν ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβανόμενος, ἀλλὰ τοσοῦτον μῆτος τοῖς ὁμοφύλοις πρὸς ἄλ-

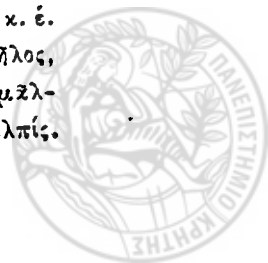
λήλους ἐκκέκχυται, ὥστε μᾶλλον τοῖς πλησίον πτώμασιν, ἢ τοῖς οἰκείοις ἕκαστος κατορθώμασιν ἐπαγγάλλονται· ὡς περὶ δὲ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς διεφθαρμένους διμιλίας ἀναπιμπλάμενοι, οὕτω καὶ νῦν πάντες ἀλλήλοις γεγονόταμεν ὁμοιοί, ὑπὸ τῆς κατασχούσης τὰς ψυχὰς ἡμῶν φιλονεικίας πρὸς τὸν τῶν κακῶν ζῆλον ὑπαχθέντες. Ἐντεῦθεν ἀσύγγνωστοί μὲν καὶ πικροὶ κἀθίηται τῶν ἀποτυγχανόντων ἐξετασσί, ἀγνώμονες δὲ καὶ δυσμενεῖς τῶν κατορθουμένων κριταί· καὶ τοσοῦτον, ὡς ἔοικε, τὸ κακὸν ἡμῶν ἐνίδρωται, ὥστε καὶ τῶν ἀλόγων γεγονόταμεν ἀλογώτεροι· εἶγε ἐκεῖνα μὲν, τὰ ὁμόφυλα ἀλλήλοις συναγελάζονται, ἡμῶν δὲ ὁ χλωπέωτατος πόλεμος πρὸς τοὺς οἰκείους ἐστίν. (ΑΒ', 216). — Ἡ ἀγάπη πρῶτος καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶ καὶ ὅτι δεῖ ἀποβρίπτειν μὲν τὸ τῶν ὀργιζομένων σκυθρωπὸν, καὶ μὴ ἀποτέμνειν ἐκυτὸν τῆς πρὸς τοὺς ἀδελφούς συναρθείας. (αὐτόθ. 421). — Δῶρον τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἡ ἀγάπη. (αὐτόθ. 569). — Ἡ ἀγάπη τὸ πλήρωμά ἐστὶ τοῦ νόμου. (αὐτόθ. 745). — Γνώρισμα καὶ χαρακτηρ τῶν χριστιανῶν ἡ ἀγάπη ἐστίν. (αὐτόθ. 404). — Τιμιώτατον πάντων τῶν πραγμάτων ἡ ἀγάπη ἐστίν. Οὐκ ἀρνούμεθα δὲ μυριοὶς σφάλμασιν ὑποκεισθαι, ἀνθρώποι ὄντες καὶ ἐν σαρκὶ ζῶντες. (αὐτόθ. 740). — Ὁ ἀγάπην ἔχων Θεὸν ἔχει. (αὐτόθ. 1156). — Τὰ πρῶτα καὶ μέγιστα ἀγαθὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον. (αὐτόθ. 263). — Τῆς ἀρχαίας ἀγάπης τύπος ἦν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτι ἀπὸ τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τὰ πέρατα μικροῖς συμβόλοις ἐφοδιζόμενοι οἱ ἐξ ἐκάστης Ἐκκλησίας ἀδελφοὶ πάντας πατέρας καὶ ἀδελφούς εὔρισκον· ὁ νῦν μετὰ τῶν ἄλλων ἀφήρηται ἡμῶν ὁ ἐχθρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τί ἄλλο, ἢ ἐψύχμεν τὴν ἀγάπην, ἀφ' ἧς μόνως τοὺς ἐαυτοῦ μαθητάς ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε χαρακτηρίζεσθαι; (αὐτόθ. 701 - 704). — Ἡμεῖς δὲ, ἐκείνων ὄντες τῶν πατέρων, οἱ ἐνομοθέτησαν διὰ μικρῶν χαρακτηρῶν τὰ τῆς ἐπιμιξίας σύμβολα ἀπὸ περάτων τῆς γῆς εἰς πέρατα περιφέρεισθαι, καὶ πάντας πᾶσι πολίτας καὶ οἰκείους εἶναι, νῦν ἀποτένομεν ἐκυτοῦς τῆς οἰκουμένης, καὶ οὔτε ἐπισχυρόμεθα τῇ μονώσει, οὔτε ζημίαν φέρειν τὸν διασπασμὸν τῆς δημοσίας τι-

θέμεθα· οὔτε φρίσσομεν, ὅτι εἰς ἡμᾶς φθάσει ἢ φοβερὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν προφητεία, εἰπόντος, ὅτι, ἀδικὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν». (αὐτόθ. 741). — Περὶ συνόδου. Ἀρχαίος δὲ τῆς ἀγάπης νόμος. Ἀρχαίως ἀγάπης θεσμούς ἀνανεύσθαι, καὶ πατέρων εἰρήνην, τὸ οὐράνιον δῶρον Χριστοῦ καὶ σωτήριον, ἀπομακρυνθὲν τῷ χρόνῳ, πάλιν πρὸς τὴν ἀκμὴν ἐπαναγαγεῖν, κ. ἐ. Τί γὰρ ἂν γένοιτο χαριέστερον, ἢ τοὺς τοσοῦτω τῷ πλήθει τῶν τόπων διεοργημένους τῇ διὰ τῆς ἀγάπης ἐνώσει καθορᾶν εἰς μίαν μελῶν ἀρμονίαν ἐν σώματι Χριστοῦ δεδεσθαι; (αὐτόθ. 433). — Δύνανται οἱ ἐκὰς ὄντες γείτονες εἶναι τῷ πνεύματι. (αὐτόθ. 604). — Καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς τὸ ἀναγκαῖον τῆς κοινωνίας ὁ Κύριος ἡμᾶς ἐδίδασκεν (αὐτόθ. 493). — Φυλακτέον μὴ ὁ ἥλιος δύσῃ ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐργῇ (αὐτ. 292-293). — Περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον λόγος (αὐτόθ. 1148-1153).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

#### Ἀγάπη καὶ διχόνοια.

Ἡμεῖς δὲ εἴ τις ἐρωτήσῃ, τί τὸ τιμιώτερον ὑμῶν καὶ προσκυνοῦμενον; πρόχειρον εἰπεῖν. Ἡ ἀγάπη. Ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν ἡ ἀγάπη ἐστὶ. Ῥῆσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος· καὶ τοῦτο χάρις μᾶλλον ἀκούων, ἢ ἄλλο τι, ὁ Θεός. Τί διὰ νόμου καὶ προφητῶν κερτάλιον; οὐκ ἄλλο, ἢ τοῦτο συγχωρήσει ὁ Εὐαγγελιστῆς ἀποκρίνασθαι. Τί δήποτε οὖν οἱ τῆς ἀγάπης οὕτω μιτούμεν τε καὶ μιτούμεθα, καὶ οἱ τῆς εἰρήνης (μνησθῆναι καὶ διδάτῃαλοι) πολεμοῦμεν ἀκήρυκτά τε καὶ ἀκκτάλλακτα, καὶ οἱ τοῦ ἀκρογωνιαίου διαστάμεθα, καὶ οἱ τῆς πέτρας σειόμεθα, καὶ οἱ τοῦ φωτὸς ἐσκοτίμεθα; κ. ἐ. (ΑΒ', 1136 κ. ἐ.). — Καὶ τὸ αἴτιον τί; φιλαρχία τυχόν, ἢ φιλοχρηματία, ἢ φθόνος, ἢ ὑπεροψία, ἢ ὑποψία, ἢ τι τῶν ὅσα μηδὲ τοὺς ἀθέους δρῶμεν πάσχοντας· καὶ τὸ χάριεν, ἢ τῶν ψήρων μετὰθεσις. Ὅταν ἀλώμεν, εὐτεθεῖς ἐσμεν καὶ ὀρθόδοξοι, καὶ καταφύγομεν ψευδῶς ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, ὡς ὑπὲρ πίστεως στασιάζοντες κ. ἐ. (αὐτόθ. 1136 - 1152). — Θερμὸς ὁ ζῆλος, πρᾶον τὸ πνεῦμα, φιλόκρητων ἡ ἀγάπη, μᾶλλον δὲ αὐτοφιλοκρηπία· μακρόθυμον ἢ ἐλπίς.



Ὁ ζῆλος ἀνάπτει, τὸ πνεῦμα πρᾶναι, ἡ ἐλπίς ἀναμένει, ἡ ἀγάπη συνδεῖ, καὶ οὐκ ἐξ σκεδασθῆναι τὸ ἐν ἡμῖν καλόν. Καὶ ἐν ἐκ τῶν τριῶν ἡ ἀγάπη μένει (αὐτόθ. 1152 - 1156).

Συμφυγίαν δὲ τὴν ἀγάπην ὀρίζομαι,  
τὴν πρὸς Θεὸν δέ, καὶ ὁδὸν θεώσεως.  
Ἡ δὲ ἔχθρα μοι ὕσνοια καὶ διάστασις·  
Ἐχθρα δὲ καὶ πόλεμος, εὐρέτης κακῶν.

(ΑΖ', 957).

Ἀγάπη καὶ πόθος γλυκὺς τύραννος. Ὄντως ἡμέρα μία βίος ὅλος ἀνθρώπου τοῖς πόθῳ κάμνουσιν. Ἐτη δεκατέσσαρα δουλεύων Ἰακώβ τῷ Σύρῳ Λάβδιν ὑπὲρ τῶν δύο παρθένων οὐκ ἔκκαμνεν. Ἦσαν γὰρ αὐτῷ, φησί, αἱ πᾶσαι ἡμέραι ὡς ἡμέρα μία, διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτάς. Ἴσως ὅτι ἐν ὄψεσιν ἦν τὸ ποθοῦμενον, ἢ ὅτι κοῦφον τὸ κάμνειν ἔρωτι, καὶ ἡ ἀναβολὴ τὸ λυπηρὸν ἔχη. Οὕτω τὸ ἔτοιμον εἰς ἐξουσίαν, ἀργὸν εἰς ἐπιθυμίαν, ὡς τις ἔφη τῶν πρὸ ἡμῶν (δ Πλίνιος). Ἐγὼ γοῦν ἡνίκα παρήμεν, ἐλάχιστα τοῦ πάθους ἐπιισθιζόμενος, ἡνίκα ἐχωρίσθη, ἔγων τὸν πόθον τὸν γλυκὺν τύραννον· καὶ κινδὸν οὐδὲν κ. ἐ. (ΑΕ', 1229). — Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ πόθος θερμοτάτη καὶ εὐπορωτάτη εἰς κατηγορίαν ἐστίν, ὅταν γένηται ζῆλος, λύπη ἐκ τῆς ὑπεροφίας προσλαβὼν ἀπροσδόκητον. Εἴ τις ὑμῶν οἴστωρ πληγὴς ὑπερώφθη, γνωρίζει τὸ πάθος, καὶ συγγνώσεται τοῦτο παθοῦσι, καὶ τχύτης ἐγγὺς γενομένοις τῆς ἀπονοίας (αὐτόθ. 521). — Συνεισέρχεται γὰρ, οὐκ οἶδ' ὅπως φίλτρον τοῖς κατὰ τι συναπτομένοις, οὐχ ἤττον τοῖς λοιποῖς πρᾶγμασιν, ἢ τοῖς περὶ ἀγχιστεῖν αἵματος. Τάχα δὲ διὰ τὸ τῆς μεταβολῆς ἀθρόον τε καὶ παρὰδοξον, δ κρεῖττον λόγου καὶ παρδειγματος. Ἐπεὶ γλυκὺ μὲν ἥλιος μετὰ νέφος, ὃ τῶς συνεκαλύπτετο· γλύκιον δὲ τὸ ἔαρ, ὅτι μετὰ χειμῶνος κατήφρουν· ἡδίων δὲ μειδιῶσα γκλήνη, καὶ θάλασσα ἠπλωμένη, καὶ ταῖς ἀκταῖς προσπίζουσα μετὰ πνευμάτων στάσιν, καὶ οἰδαίνοντα κύματα. (αὐτόθ. 1176). — Ὁ Θεὸς χαίρει πρὸ τῶν ἄλλων ἀγάπῃ καλούμενος, ἵνα νομοθετήσῃ καὶ τοῖς ὀνόμασι τὸ φιλάδελφον, ὃ τὴν καινὴν ἐντολὴν δούς ἐν τῷ τοσοῦτον ἀγαπᾶν ἀλλήλους, ὅσον καὶ ἡγαπήμεθα (αὐτόθ. 841). — Οὐδὲν γλυκύτερον, ἢ τὸ κενῶσαι πᾶσαν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν (ΑΓ', 296).

Ἐκ τῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Ἀγάπη γὰρ καὶ φόβος ὁ πρὸς τὸν Κύριον τὸ πρῶτον τοῦ νόμου ἐστὶ πληρωμα. Δεῖ οὖν ἔκκαστον ἡμῶν καθάπερ ἰσχυρὰν τινα καὶ στερεὰν κρηπίδα τὸν φόβον τε καὶ τὴν ἀγάπην ἐν τῇ ἐαυτοῦ τιθέναι ψυχῇ, καὶ ταύτην ἐπάρδειν ἔργοις τε ἀγαθοῖς καὶ εὐχῇ διακρεῖ. Οὐ γὰρ ἀπλῶς, οὐδ' αὐτομάτως ἡμῖν ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη ἐγγίνεσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ διὰ πολλῶν πόνων, καὶ μεγάλων φροντίδων, καὶ συνεργείας τῆς τοῦ Χριστοῦ. κ. ἐ. (ΑΔ', 409-442). — Τί σημαίνει, «Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει;» Τοῦτο δηλοῦντός ἐστιν, ὅτι περὶ οἱ τῶν εἰρημένων χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος ἐπιτυχόντες, μήπω δὲ διὰ τῆς πληροστάτης καὶ ἐνεργοῦς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος τῆς ἀρκῆς τῶν παθῶν ἐλευθερίας ἀξιοθέντες, οὐδέπω τοῦ ἀσφαλοῦς ἤψαντο, κ. ἐ. (αὐτόθ. 845). — Τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην πῶς δυνατοὶ γενησόμεθα κτήσασθαι (αὐτόθ. 848). — Πῶς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν τῇ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπῃ συνδέειν χρή. (αὐτόθ. 425). — Ὅπερ τις ἐφίλησε τοῦ παρόντος κόσμου τούτου, καὶ βρῦνει δὴ τὴν ἐκείνου διάνοιαν, καὶ οἶονεὶ κάτω καθέλκει, καὶ συνωθεῖ, καὶ ἀνακύψει αὐτὴν οὐκ ἀνίησι. Περὶ ἀγάπης οὐρανίων καὶ ἐπιγείων. (αὐτόθ. 885 - 889). — Λόγος περὶ ἀγάπης (αὐτόθ. 908 - 936).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Νύσσης.

Ἡ ἀγάπη πῶς οὐδέποτε πίπτει; Τοῦ δὲ τοῦ τοιούτου δόγματος καὶ ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἡμῖν καθηγήσατο, πάντων τῶν νῦν ἐν ἡμῖν καὶ ἐπὶ τῷ κρεῖττονι σπουδαζομένων παύλῳν τινα καὶ κατκυστολὴν παρραγγείας, μόνης δὲ τῆς ἀγάπης οὐχ εὐρῶν τὸν ὄρον. Προφητεῖαι γὰρ, φησί, κατκαρθηθήσονται, καὶ γνώσεις παύσονται· ἡ δὲ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ αἰεὶ ὠσαύτως ἔχειν. Ἀλλὰ καὶ πίστιν καὶ ἐλπίδα συνδεδραμηκέναί τῇ ἀγάπῃ λέγων, πάλιν καὶ τούτων αὐτὴν ὑπερτίθησιν· εἰκότως. Ἡ γὰρ ἐλπίς μέχρις ἐκείνου κινεῖται, ἕως ἂν μὴ παρῇ τῶν ἐλπίζομένων ἀπόλαυσις. Ὅτι πᾶσαι αἱ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ κρεῖττον ἐνεργεῖαι παύσονται, ἐλπίς, ἔφρασις, μνήμη καὶ ὅσαι τοιαῦται, πλὴν τῆς ἀγαπητικῆς κι-

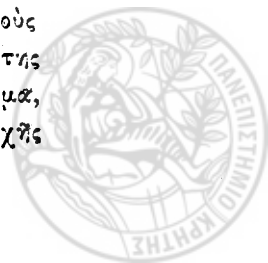


νήσεως. Καὶ ἡ πίστις ὡσαύτως ἔρεισμα τῆς τῶν ἐλπιζομένων ἀδηλίας γίνεται, ἡ δὲ κατ' ἀγάπην ἐνέργεια μένει, τὸ διχδεχόμενον αὐτὴν οὐχ εὐρίσκουσα. Διὸ καὶ προτερεῖται τῶν τε κατ' ἀρετὴν κατορθουμένων ἀπάντων, καὶ τῶν τοῦ νόμου περὶ γαγγεμάτων. Εἰ οὖν ἐπὶ τοῦτο ποτε τὸ τέλος φθάσειεν ἡ ψυχὴ, ἀνευδῶς ἔξει τῶν ἄλλων, ἅτε δὴ τοῦ πληρώματος περιδεδρῆχμένη τῶν ὄντων κ. ἐ. (ΜΓ', 96). — Ὅτι κόρον οὐκ ἔχει ἡ πρὸς τὸν Θεὸν τῶν ἀγίων ἀγαπητικὴ σχέσις. Ἀἴριος οὖν ἐστὶν ὁ παρ' Ὁριγένους ἀναπλασθεὶς τῶν νόων κόρος, καὶ ἡ ἐκ τούτου κατάπτωσις αὐτῶν καὶ ἀνάκλησις, ἀφ' οὗ τὸ πολυθρόύλλητον δόγμα τῆς τῶν ψυχῶν προὑπάρξεώς τε καὶ ἀποκαταστάσεως ἀστῆφ φορᾶ περιφερομένων κατασκευάζει, τὰ ἑλληνικὰ μυθεύματα τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀληθείᾳ ὡς κακῶν πλαστιγῆκα πηλος προσμῖζχι σπουδάσας. (αὐτόθ. ἐν σημ. 96). — Ἀγάπης οὐρανίων καὶ ἐπιγείων περιγρῆ, καὶ ἀγίων μαρτύρων πόθος (αὐτόθ. 765). — Τί ἐστὶ τὸ βέλος τῆς ἀγάπης, καὶ τίς ὁ βάλλων αὐτό, καὶ πῶς ἀλληγορικῶς ἐν τῷ Ἄσμηκτι ἐρμηνεύονται. (ΜΔ', 852). — Ἀγάπη ὁ Θεὸς ἐστὶ, καὶ πῶς τιτρώσκει τὴν καρδίαν (αὐτόθ.). — Τί ἐστὶ τὸ τᾶττειν ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν ἀγάπην (αὐτόθ. 848).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ ἀγάπη σιωπῇ οὐ καλύπτεται. «Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ Θεός». Τοιοῦτον τῶν ἐρώντων τὸ ἔθος, μὴ κατέχειν σιγῇ τὸν ἔρωτα, ἀλλ' εἰς τοὺς πλησίον ἐκφέρειν, καὶ λέγειν ὅτι φιλοῦσι. Θερμὸν γὰρ τι πρᾶγμα τῆς ἀγάπης ἡ φύσις, καὶ σιγῇ στέγειν αὐτὴν οὐκ ἂν ἀνέχοιτο ἡ ψυχὴ (ΝΕ', 159). — Καὶ μὴ μοι λεγέτω τις· καὶ πῶς δύναμις φιλεῖν τὸν Θεόν, ὃν οὐ βλέπω; Καὶ γὰρ πολλοὺς οὐχ ὀρώντες φιλοῦμεν, οἷον τοὺς ἐν ἀποδημῆ φίλους ὄντας ἡμῖν, ἢ παῖδας καὶ πτεράς, ἢ συγγενεῖς καὶ οἰκείους· καὶ οὐδὲν γίνεται κώλυμα ἐκ τοῦ μὴ ὄρεν, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο μάλιστα ἐκκαίει τὸ φίλτρον, αὔξει τὸν πόθον. Οὐχ ὄρε; τὸν Θεόν, ἀλλ' ὄρε; τὰ δημιουργήματα, ὄρε; αὐτοῦ τὰ ἔργα, οὐρανόν, καὶ γῆν, καὶ θάλατταν. Ὁ δὲ φιλῶν, καὶ ἔρ-

γον ἴδη τοῦ φιλουμένου, καὶν ὑπόδημα, καὶν ἱμάτιον, καὶν ὁ,τιοῦν ἕτερον, διαθερμαίνεται. Οὐχ ὄρε; τὸν Θεόν, ἀλλ' ὄρε; αὐτοῦ τοὺς οἰκέτας, τοὺς φίλους, τοὺς ἀγίους ἀνδρας λέγω καὶ παρρησίαν ἔχοντας· θεράπευσον ἐκείνους νῦν, καὶ ἔξεις τοῦ πόθου παρρησίαν οὐ τὴν τυχοῦσιν. (αὐτόθ. 159). — Ἄλλως δὲ τὸν ἔρωτα τὸν παρ' ἡμῖν τρία ταῦτα ποιεῖν εἴωθεν, ἡ εὐμορφία σώματος, ἡ εὐεργεσίας μέγεθος, ἡ τὸ φιλεῖσθαι παρ' αὐτοῦ. Τούτων γὰρ ἕκαστον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δύναται ἐμποιεῖν φίλτρον ἡμῖν. Ἐπὶ τοῦ Θεοῦ δὲ καὶ τὰ τρία ταῦτα ἐστὶν ἰδεῖν μεθ' ὑπερβολῆς τοσαύτης, ὅσην οὐδὲ λόγος παρᾶσθῆσαι δύνησεται (αὐτόθ. 160). — Ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη πάντα θησαυρὸν ὑπερβάλλει, πάσης καλλονῆς ὑπερτερεῖ τῇ ὠραιότητι αὐτοῦ καὶ τῷ κάλλει κ. ἐ. (αὐτόθ. 165 κ. ἐ.). — Περὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης καὶ τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ (αὐτόθ. 155 - 167). — Πατρικὴ ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων, εἰ τῇ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη συγκριθεῖ, κακίκα λέγεται. (ΝΖ', 313). — Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν θεῖαν διδασκαλίαν πνευματικῆς ὑγιείας σημειῖον ἐστὶ (ΝΓ', 118). — Ἡ ἀγάπη τῶν ἐχθρῶν ἐξαγορασμὸς τῶν ἀμαρτιῶν μέγας, καὶ μεγάλην πρὸς Θεὸν πίστιν δείκνυσι (αὐτόθ. 46 κ. ἐ.). — Ὑπερβαίνει πάσαν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ μιμεῖται τὸν Θεόν (ΝΔ', 683 - 685). — Ἡ γὰρ τῆς ἀγάπης φύσις κόρον οὐκ οἶδεν, ἀλλ' ἀεὶ τῶν ἀγαπωμένων ἀπολαύουσα, πρὸς μείζονα ἀίρεται φλόγα. Ἰσασι ταῦτα καλῶς, ὅσοι φιλεῖν εἴωθασιν (ΝΑ', 17). — Πνευματικὴ ἀγάπη, θεῖα καὶ ἀνθρωπίνη, καὶ τίς ἡ διαφορὰ αὐτῶν. — Ἀπαντας μὲν φιλῶ τοὺς ἀγίους, μάλιστα δὲ τὸν μακάριον Παῦλον, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τὴν σάλπιγγα τὴν οὐράνιον, τὸν νυμφαγωγὸν τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο δὲ εἶπον, καὶ ὃν περὶ αὐτὸν ἔρωτα ἔχω εἰς μέσον ἐξήνεργα, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνοὺς ποιήσω τοῦ φίλτρον. Οἱ μὲν γὰρ τὸν σωματικὸν ἔρωτα ἔρωντες εἰκότως αἰσχύνονται ὁμολογεῖν, ἅτε καὶ ἑαυτοὺς κατασχύνοντες, καὶ τοὺς ἀκούοντας βλάπτοντες, οἱ δὲ τὸν πνευματικόν, μηδέποτε ὁμολογοῦντες παυέσθωσιν· καὶ γὰρ καὶ ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἀκούοντας ὠφελουσι διὰ τῆς καλῆς ταύτης ὁμολογίας. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ ἔρωσ ἐγκλημα, οὗτος δὲ ἐγκώμιον· ἐκεῖνος μὲν πάθος ψυχῆς



διαβεβλημένον ἐστίν, οὗτος δὲ εὐφροσύνη ψυχῆς καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ κόσμος ἄριστος· ἐκεῖνος εἰσάγει πόλεμον εἰς τὴν τῶν ἐρώντων διάνοιαν, οὗτος καὶ τὸν ὄντα πόλεμον ἐκβάλλει, καὶ ἐν εἰρήνῃ πολλῇ τοὺς ἐρώντας καθίστησι. Κἀκεῖθεν μὲν (ἐκ τοῦ σωματικοῦ ἔρωτος) οὐδὲν ὄφελος γίνεται, ἀλλὰ καὶ πολλὴ ζημίαι χρημάτων καὶ δαπάνη τις ἀνόητος, καὶ ζωῆς ἀντροπή, καὶ οἰκιῶν δλόκληροι διακροαί· ἐντεῦθεν δὲ (ἐκ τοῦ πνευματικοῦ ἔρωτος) πολὺς ὁ πλοῦτος τῶν κατορθωμάτων, πολλὴ ἡ περιουσία τῆς ἀρετῆς. Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, οἱ μὲν σωματικῶν εὐμόρφων ἐρώντες, καὶ πρὸς τὰς λαμπράς τῶν ὄψεων κεχηνότες, ἂν ᾧσιν αἰτχροὶ καὶ δυσειδεῖς, οὐδὲν ἐκ τῆς ἐκείνων ἐπιθυμίας εἰς ἀπκλαγγὴν τῆς οἰκείας κερδαίνουσιν ἀμορφίας, ἀλλὰ καὶ αἰτχρότεροι κρινονται καὶ εἰδέχθεστεροι· ἐπὶ δὲ τοῦ πνευματικοῦ ἔρωτος τοῦναντίον ἅπαν. Ὁ γὰρ ψυχῆς ἀγίας ἐρών, καὶ εὐμόρφου καὶ λαμπρᾶς, καὶ περικαλλοῦς, κἂν αὐτὸς αἰσχροὺς ἢ καὶ δυσειδῆς, κἂν ἀπάντων ἀνθρώπων αἰτχιστος, ἐμμένων τῷ ἔρωτι τῶν ἀγίων, τυχέως ἔσται τοιοῦτος, οἷος ὁ ἐρώμενος. Καὶ γὰρ καὶ τοῦτο τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας· ἔργον, τὸ σῶμα μὲν ἀμορφον καὶ πεπηρωμένον μὴ δύνασθαι διορθοῦν, ψυχὴν δὲ αἰτχρὰν καὶ δυσειδῆ δύνασθαι λαμπρὰν καὶ περικαλλῆ ποιεῖν. Ἀπὸ γὰρ τῆς εὐμορφίας τῆς ἐκείνου (τοῦ σώματος) οὐδὲν ἂν γένοιτο κέρδος· ἀπὸ δὲ τοῦ κάλλους τοῦ ταύτης (τῆς ψυχῆς) τοσαῦτα ἔξεστι κερπώσασθαι ἀγαθὰ, ὅσα εἰκὸς κεκτῆσθαι τὸν ἐραστὴν ἔχοντα Θεόν. Περὶ ταύτης τῆς εὐμορφίας καὶ ὁ Δαυιδ ἐν ψαλμοῖς ἄδων, α' Ἀκουσον, φησί, αθύγατερ, καὶ ἴδε, καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου, καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου· κάλλος ἐνταῦθα λέγων τὸ κατὰ ψυχὴν, ὅπερ δι' ἀρετῆς καὶ εὐλαβεῖας συνίσταται (NA', 301 - 302. 310).

Ἀγάπης εἶδη δύο, θεία καὶ ἀνθρωπίνη (Ξ', 619). — Περὶ τῆς εἰς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης (αὐτόθ. 613 - 622). — Δύναμις τῆς ἀγάπης (ΞΒ', 49 - 56). — Ἡ τῆς πνευματικῆς ἀγάπης βίαι οἷα ὀφείλει εἶναι (αὐτόθ. 399 - 406). — Ὅποιος ἢ τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη (ΝΘ', 153 - 158). Περὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης (αὐτόθ. 377 - 378). — Τὴν

πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην μὴ μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἔργοις ἐπίδεικνῆναι. Μένωμεν τοίνυν καὶ τῶν δογμάτων τούτων τὴν ἀκρίθειαν ἔχοντες, καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν ἀγάπην ἐπισπώμενοι. Πρῶτον γὰρ μισοῦντας ἠγάπηστε, καὶ ἐχθροὺς ὄντας κατήλλαξε· λοιπὸν δὲ ἀγαπῶντας ἀγαπᾶν βούλεται κ. ἐ. (ΞΑ', 608 - 610). — Ἐνὸς χρεῖα μόνον, τοῦ γνησίου ἀγαπᾶν τὸν Θεόν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἔπεται. Οἴδαμεν δέ, ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν. (Ξ', 539 - 548). — Εἴτις τὸν Θεὸν ἔχει ὑπόθεσιν τῆς πρὸς τὸν πλησίον φιλικῆς προηγουμένην, ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἔστι. Νυνὶ δὲ τοὺς πλείονας ὀρωμεν ἑτέρως ἔχοντας φιλικῆς ἀφορμᾶς. Ὁ μὲν γὰρ ὅτι φιλεῖται, φιλεῖ· ὁ δέ, ὅτι ἐτιμήθη· ὁ δέ, ὅτι ἐν ἑτέρῳ τινὶ βιωτικῷ πράγματι γέγονεν αὐτῷ χρήσιμος ὁ δεῖνα· ὁ δέ, δι' ἑτερόν τι τοιοῦτον· διὰ δὲ τὸν Χριστὸν δύσκολόν ἐστιν εὑρεῖν τινα γνησίως καὶ, ὡς ἐχρῆν φιλεῖν, τὸν πλησίον φιλοῦντα. Οἱ γὰρ πλείους ἀπὸ τῶν βιωτικῶν εἰσι συνδεδεμένοι πραγματικῶν ἀλλήλοις (NH', 587-588). — Τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης ἀληθῆς φύσις (NB', 661). — Ἡ τοῦ Χριστοῦ ἀγάπη τὴν τῶν γηίνων καταφρόνησιν γεννᾷ (NB', 459 - 480). — Ἀγάπης ὑπέκκαυμα ὁ γάμος τί, καὶ διὰ τί (ΝΓ', 195. — ΞΑ', 289-292). — Ἀγάπη τελεία τίς. Πᾶσα πρᾶξις ἀγαθὴ καρπὸς ἀγάπης ἐστίν. Ὁμιλίαι περὶ τελείας ἀγάπης, καὶ τῆς κατ' ἀξίαν τῶν ἔργων ἀναποδόσεως (ΝΓ', 279 - 290). — Ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον διὰ περκενέσεως (ΞΓ', 27 - 36). — Ὁμιλίαι περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀγάπης ἀγαθῶν. (ΞΑ', 257 - 306). — Ἀγάπη ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα· γυναικὸς πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἀνδρα, γονέων πρὸς τὰ τέκνα κτλ. (ΞΑ', 289 - 296. — ΞΒ', 303-310). — Πάντα μετὰ ἀγάπης γενέσθω (ΞΑ', 375). — Ὁμιλίαι περὶ ἀγάπης (ΞΙ', 567-579. — Ξ', 773-776). — Ἀγάπη τί ἐστίν; Ἀγάπη δὲ ἐστίν, οὐ φιλὰ ῥήματα, οὐδὲ προσρήσεις ἀπλῶς, ἀλλὰ προστασίαι καὶ δι' ἔργων ἐπίδειξις (Ξ', 447. 285). — Πῶς τις Χριστὸν ἀγαπᾷ; Οὐ γὰρ οὕτως οἱ ἀνθρωποι ταῖς εὐεργεσίαις ἐπάγονται, ὡς τῷ φόβῳ σωφρονίζονται, οἱ δὲ θυμαστοὶ καὶ μεγάλοι καὶ Θεῷ φίλοι, οὐδενὸς τούτων δέονται. Τοῦτο ἐστὶ φιλεῖν τὸν Χριστόν, τοῦτο μὴ μισθωτὸν εἶναι, μηδὲ πραγματεῖν καὶ καπηλεῖν ἠγεῖσθαι,

ἀλλ' ὄντως ἐνάρετον εἶναι, καὶ διὰ τὸ τῷ Θεῷ φίλον πάντα ποιεῖν (Ξ', 60). — "Ὅτι θεοπροπές, ἔργον ἢ κατὰ Θεὸν ἀγάπη ἐστὶ καὶ ἀγάπης ἐγκώμιον (ΞΑ', 681 - 682). — Ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν ἐστὶ τὸ ἀπροσκόπτως κατὰ δύναμιν ποιεῖν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. (ΞΑ', 605 κ. ἐ.). — Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη σώζει τὸν σύνδεσμον τῆς εἰρήνης. Ὁμιλίαι: (ΞΒ', 69 - 79). — Ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἀληθῆς φιλία. Ἀγάπην ζητεῖ παρ' ἡμῶν ὁ Πάβλος οὐ τὴν τυχοῦσιν, ἀλλὰ τὴν συγκολλησάν ἡμᾶς καὶ ἀδικασπᾶστως ἔχειν πρὸς ἀλλήλους ποιοῦσαν. Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα κ. ἐ. (ΞΒ', 79 - 87). — Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη μέγα ἀγαθόν τὸν δὲ πλησίον ἀγαπῶντες ἐκυτοῖς χριζόμεθα (ΞΓ', 141 - 142). — Εὐχερῆς ἢ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη τὸ δὲ μισεῖν ἐπικηρῆς καὶ θορόβους ἐμποιοῦν (ΝΕ', 62). "Ὡςπερ γὰρ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὁμορφονία ἐργάζεταί εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν· ὅπου δὲ εἰρήνη καὶ ὁμόνοια, τὰ τῆς ζωῆς μετὰ ἀδείας ἐστὶ καὶ μετὰ ἀσφαλείας ἀπάτης, οὕτως ἡ στάσις καὶ ἡ φιλονεικία θανάτους ἐργάζεταί." Ἐνθα δὲ ἡ ἀγάπη, πολλὴ ἡ ἀσφάλεια, πολλὴ ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ ῥοπή. Αὕτη γὰρ μήτηρ τῶν ἀγαθῶν, αὕτη ῥίζα καὶ πηγὴ, αὕτη πολέμων ἀνίσεις, φιλονεικίας ἀρκησιμὸς (ΝΕ', 385).

Πιστεύομεν τοίνυν καὶ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ἵνα μὴ καὶ περὶ ἡμῶν λέγηται, «Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀνοῦνται». (ΝΘ', 445 - 446). — Οὐδὲν γὰρ ὁμοιοῖς ἴσον οὐδὲ συμφωνίας· ὁ γὰρ εἰς πολλοστός ἐστὶν οὕτως. Ἄν γὰρ ὁμοψυχοὶ ὦσι δύο ἢ δέκα, οὐκέτι εἰς ἐστὶν ὁ εἰς, ἀλλὰ δεκαπλησίων ἕκαστος αὐτῶν γίνεται, καὶ εὐρήσεις ἐν τοῖς δέκα τὸν ἕνα, καὶ ἐν τῷ ἐνὶ τοὺς δέκα· αὐξητικὸν ἢ ἀγάπη. (αὐτόθ. 425 - 426). — Ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη, ἀνευ τῆς πρὸς τὸν πλησίον οὐ δύναται ὑπάρχειν. (αὐτόθ. 415). — Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη οὐκ ἀποκλείει τοὺς ἀμαρτωλούς. (ΞΓ', 578). — Ἡ ἀγάπη μήτηρ τῶν ἀγαθῶν ποιητικὴ καὶ διδάσκαλος ἀρετῆς ἀπάσης, καὶ πλήρωμα νόμου (Ξ', 617-618. 431-432).

Ἀγάπαι. Τί ἦταν παρὰ τοῖς χριστιανοῖς αἱ λεγόμεναι Ἀγάπαι. (ΞΑ', 223 - 232 — ΝΒ', 444 — ΞΓ', 120 - 122 — Θεοδώρ. ΠΒ', 313. — Κωνόνες· τῆς ἑκτῆς ὁ ΟΔ', τῆς ἐν Λαοδικεῖς ὁ ΚΗ', τῆς ἐν Γάγγρη ὁ ΙΑ'. Τῆς ἐν Κα-

θαργένη ὁ ΜΘ'. — Φώτιος ΡΔ', 629-632. Ἴδε καὶ Βλάστριν καὶ Πηδάλιον).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Περὶ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης καὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως καὶ λατρείας (ΞΗ', 408-477). — Περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης κατλ. (αὐτόθ. 480 - 533). — Ἔτι περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. (αὐτόθ. 533 - 588). — Ἀγάπη εἰς Θεόν, πατέρα, μητέρα καὶ ἀδελφούς. Πῶς νοητέον τό, εἴτις ἔρχεται πρὸς με, καὶ οὐ μισεῖ τοὺς καθ' αἷμα, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐκυτοῦ ψυχὴν; Λουκ. ΙΔ', 26. — Οὐ τοὺς τῆς ἐμψύτου φιλοστοργίας ἀτιμάζει νόμους, οὐδὲ τῆς φυσικῆς διαθέσεως, τῆς ὀφειλομένης γονεῦσι μὲν παρὰ τέκνων, γυναιξὶ δὲ παρὰ τῶν συνηρμοσμένων, ἀδελφοῖς δὲ πρὸς ἀδελφούς κατακρῶνεται εἶναι διδάσκει, ἐχθρούς ποιησάμενους τοὺς οἰκειοτάτους, ἵνα συνῶμεν αὐτῷ καὶ ἀκολουθεῖν ἰσχύσωμεν· ὁ γὰρ κελεύει ἀγαπᾶν τοὺς ἐχθρούς, πῶς ἂν ἠθέλησε μισεῖν τοὺς κατὰ φύσιν οἰκείους; οὔτε οὖν ἀγνοῆσαι τὴν φύσιν, οὔτε δουλεῦσαι προστάττει Χριστός, ἀλλὰ χρῆσθαι τῇ φύσει πρὸς τὸ ἀμεινὸν καὶ σωτήριον· συνεπάγεσθαι γὰρ τὸ οἰκεῖον θέλει εἰς τὴν αὐτοῦ Χριστοῦ φιλίαν, ἀλλὰ μὴ ἀφέλεσθαι διὰ τοῦ οἰκείου τῆς θείας ἀγάπης κ. ἐ. (ΟΒ', 793). — Περὶ τῆς εἰς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ὁμιλίαι (ΟΖ', 536 - 552. 553 — 577).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.

"Ὅτι οὐδὲν μεῖζον ἀγάπης· ἐν ᾧ καὶ ἀποδείξεις ἔχει τὰς ἀδελφικὰς ζυγάδας.

Οὐδὲν οὕτω Θεῷ περισπούδαστον, ὡς ἀγάπη δι' ἣν καὶ ἄνθρωπος γέγονε, καὶ μέχρι θανάτου ὑπήκουσεν· διὰ τοῦτο γὰρ ἡ πρώτη κλησις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀδελφοὶ δύο γεγονέναι, ἐνδειξάμενον διὰ τῶν προοιμίων εὐθύς τοῦ πκνόςφου Σωτῆρος, ὅτι πάντας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἀδελφικῶς συνάπτει βούλεται. Ἀγάπης τοίνυν μηδὲν ἡγάμεθα προτιμότερον, ἢ περὶ συνδέει πάντα, καὶ ἐν ὁμοιοῖς συμπεροῦση φυλάττει (ΟΗ', 185). — Περὶ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης· περὶ φθόνου, καὶ ἀρετῆς (αὐτόθ. 664). Περὶ τῶν αὐτῶν (αὐτόθ. 1057 - 1072). — Ἀγάπη

γενική ἐστὶν ἀρετή, περιληπτικὴ ἀπασῶν τῶν κατ' εἶδος ἀρετῶν (αὐτόθ. 1064). — Εἰ δὲ πάντες εἰώθασιν ἐν ταῖς ἀσπόνδοις συμφοραῖς προτιμότερον ἄγειν τὸ τυχεῖν ὢν αὐτοὶ βούλονται, ἢ τοὺς πολεμίους ὧν ὀρέγονται διαμαρτεῖν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ τοῦ Χριστοῦ σεμνυόμενοι εἶναι μνηστῆρι, μὴ τὸ ἐχυτῶν συμφέρον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς διαφερομένων ζητῶμεν. Ἐν γὰρ τῷ συμφέροντι τῶν πέλας, εἰ καὶ παρὰδοξον τὸ λεχθησόμενον, καὶ τὸ ἡμέτερον συμπεριέχεται (αὐτόθ. 1508. 1504 - 1509).

### Ἐκ τῶν τοῦ Ἀββᾶ Νείλου.

Ἀγάπη πόθεν τίκεται. — Ἐπιποθεῖ, φησί, τὸ πνεῦμα, ὃ κατώκισεν ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν (Ἰακωβ. Δ', 5). — Τί δὲ ἐπιποθεῖ, καὶ στέργει, καὶ ἀγαπᾷ τὸ θεῖον Πνεῦμα, ἢ τὴν ἔνωσιν, καὶ ὁμόνοιαν καὶ τὴν φιλαλληλίαν τῶν ἀδελφῶν; ἢ δὲ ἀγάπη ἐκ ταπεινοφροσύνης καὶ εὐλαβείας κυτίζεται, τὸ δὲ μῖτος καὶ ἡ πικρὰ βρακανία ἐκ τῆς ὑπεροψίας καὶ ἀλαζονίας προέρχεται· διὸ εἴρηται, ὅτι «ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται», διὰ τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν ἀντιστρατευόμενος αὐτοῖς, καθάπερ τῷ πρώτῳ τὴν ὑπερηφάνειαν νοσήσαντι Σατανᾷ· «ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν», τουτέστι πνευματικὰ τινα πηγάζει· δωρήματα τοῖς διὰ τὸν Θεὸν ταπεινοῦσθαι σπουδάζουσιν (ΟΘ', 144). — Ἀγάπη ἢ κατὰ Θεὸν ἄλλη, καὶ ἄλλη ἐστὶ ἢ κατὰ κόσμον καὶ σάρκα κτηνώδης τις καὶ ἄλογος φιλία. Παράινσεις διδασκαλικὴ (αὐτόθ. 280 - 285).

### Ἐκ τῶν Θεοδωρήτου Κύβρου.

Τό, «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου», καὶ τὰ ἐξῆς πῶς νοητέον; — Πᾶσαν τῆς ἀγάπης τὴν δύναμιν ἀφιερόν τῷ πεποιηκότι Θεῷ, μετὰ δὲ τὸν ποιητήν, ἀπονέμειν ἐκάστῳ τὰ πρόσφορα, καὶ γονεῦσι δὲ καὶ γυναικί, καὶ παισί, καὶ ἀδελφοῖς, καὶ φίλοις. Τῆς γὰρ τοῦ Θεοῦ ἀγάπης καὶ τὸ τεκῶτα πληροῦν. Ὁ ἀγαπῶν με γὰρ, φησί, τὰς ἐντολάς μου πληρώσει. Αἱ δὲ τοῦ Θεοῦ ἐντολαὶ περὶ τούτων διαγορεύουσι. (Π', 409). — Ἀγάπη, πόθος, φίλτρον. Οὐκ οἴμαι τοὺς θερμῶς

ἀγαπῶντας ταῖς τῶν ἀγαπωμένων ὡδῶσι κρίνειν ὀρθῶς· κλέπτει γὰρ ὁ πόθος τὸ δίκαιον. Καὶ γὰρ οἱ πικτέρες ὡρᾷ λάμπειν τὰ δυσειδῆ παιδίκα νομίζουσι· καὶ παῖδες ὡσχύτως τὸ τῶν πικτέρων εἰδεχθῆς οὐχ ὀρθῶσιν· οὕτω καὶ ἀδελφὸς ἀδελφὸν βλέπει, οὐχ ὡς ἡ φύσις, ἀλλ' ὡς ἡ διάθεσις δείκνυσιν. Οὕτω τὴν σὴν θειότητα κρίνει τοῖς ἐμοῖς ὑπέληφα λόγοις, τοῦ φίλτρον τὴν ψῆφον ἐξενεγκόντος. Μεγίστη γὰρ ἀληθῶς ἢ τῆς ἀγάπης ἰσχὺς, καὶ συσκιάζει πολλάκις τῶν φίλων οὐ μικρὰ πλημμελήματα. (ΠΓ', 1176). — Ἀγαπᾷ τοὺς ἐχθρούς ἐντολήν ἔχομεν· τὸ δὲ παρῶν τοὺς φίλους πολεμουμένους, τῆς τῶν φύλων ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἔξω μερίδος (αὐτόθ. 1352-1353). — Λόγος περὶ τῆς θείας καὶ ἀγίας ἀγάπης (ΠΒ', 1497-1524). Ὑμετέρη ἀγάπη (αὐτόθ. 964). Ὑμετέρη καθαρότης (αὐτόθ. 1053). Ὑμετέρη εὐλάβεια (αὐτόθ. 1217). ἢ σὴ θειότης (ΠΓ', 1176).

### Ἀγάπαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ γὰρ εἰώθασιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, μετὰ τὴν μυστικὴν λειτουργίαν, ἐστῆσθαι κοινῇ πλοῦσίοι τε καὶ πένητες· καὶ πολλῇ ἐντεῦθεν παρὰμυθία τοῖς πενομένοις ἐγένετο, τῶν μὲν εὐπύρων οἴκοθεν τὰ ὀψώνια κομιζόντων, τῶν δὲ πενίχ συζώντων, διὰ τὴν μετουσίαν τῆς πίστεως, κοινωνούντων τῆς εὐωχίας. Ἀλλὰ τοῦτο τοῦ χρόνου προϊόντος οὐ δεόντως ἐγένετο, ἀλλὰ κατεφρόνου τῶν πενήτων οἱ εὐποροὶ. Τοῦτο μαθὼν ὁ θεῖος Ἀπόστολος, γράφει καὶ περὶ τούτου τὰ πρόσφορα. (ΠΒ', 313. — Χρυσόστ. ΕΑ', 223 - 232. — ΝΒ', 444).

### Ἐκ τῶν Εὐσεβίου Ἀλεξανδρείας, Ἀντιόχου Μοναχοῦ κλπ.

Λόγος περὶ ἀγάπης (ΠΓ', 324 - 328). — Πάσης δικαιοσύνης ὑψηλοτέρα ἐστὶν ἡ ἀγάπη. Οὐδὲν ἀγχιὸν δύνηται ποιῆσαι ἄνθρωπος, ἐὰν μὴ τὴν ἀγάπην ἔχη συνεργῶσιν αὐτῷ. (αὐτόθ.). — Λόγος περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾷν τὸν κόσμον μετὰ Γραφικῶν χωρίων (Ἀντ. ΠΘ', 1472-1476). — Λόγος περὶ τοῦ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον. (αὐτόθ. 1725 - 1728). Περὶ φιλοξενίας (αὐτόθ. 1728 - 1729). Περὶ φιλοπτωχίας (αὐτόθ. 1729 - 1732). Περὶ τοῦ ἐπισκέπτεσθαι (αὐτόθ. 1732 - 1736). Περὶ τοῦ μὴ ἐλπίζειν ἐπ' ἄνθρωπον (αὐτόθ. 1736 - 1737).

ἀπαντες μετὰ τῶν Γραρικῶν χωρίων). Περὶ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης ὁμοίως. (αὐτόθ. 1833-1837). — Λόγος περὶ ἀγάπης, καὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἐν ἀρεταῖς Τριάδος, πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμακος ΠΗ', 1153 - 1164). — Πραγματεῖα περὶ ἀγάπης καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐπιγείων καὶ οὐρανόων ἀγαθῶν (Μάζ. ὁ Ὁμολ. ΛΑ', 392 - 420). — Κεφάλαια περὶ ἀγάπης ἑκκτοντὰς Α'. (Λ', 960 - 984). — Ὁμοίως περὶ ἀγάπης ἑκκτοντὰς Β'. (αὐτόθ. 984-1017). ὁμοίως περὶ ἀγάπης ἑκκτοντὰς Γ'. (αὐτόθ. 1017 - 1048). ὁμοίως περὶ ἀγάπης ἑκκτοντὰς Δ'. (αὐτόθ. 1048-1080).

Περὶ ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ καὶ ὅτι παντὸς ἀγαθοῦ ὑπερέχουσιν. (Ἰερὰ παρὰλλ. Ἰωάν. Δαμκτκ. ΛΕ', 1085 - 1093. — ΛΓ', 480). — Περὶ ἀγάπης, καὶ εἰρήνης καὶ εἰρηνοποιῶν. (αὐτόθ. 1193 - 1204. — ΛΓ', 480). — Πραγματεῖα περὶ τῆς εἰς Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης (Φώτ. ΡΑ', 656 - 664).

**Ἀγαπητὰ** γυναῖκες. Μὴ ἔχειν τοιαύτας τοὺς μοναχοὺς. (Ἀθην. ΚΗ', 839). — Ἀλλὰ μὴ τοῦτο στραφῆ εἰς βλάβην τισί, καὶ δόξωσιν ἐν τούτῳ λαμβάνειν πρόφρασιν, συνεισάκτους καὶ ἀγαπητὰς ἐπικλησόμενας ἑαυτοῖς ἐπινοεῖν διὰ κκομήχανον ὑπόνοιαν. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 716). — Κατηγοροῦσι δὲ δῆθεν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὰς ἀγαπητὰς λεγομένας συνεισάκτους γυναῖκας κεκτημένων, ὡς καὶ αὐτῶν τοῦτο ἐπιτελούντων κρυφῆ διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων αἰδῶ (ΜΑ', 1064). — Τὰς δὲ συνεισάκτους αὐτοῦ γυναῖκας, ὡς Ἀντιοχεῖς ὀνομάζουσιν. (Εὐσέβ. Κ', 713).

**Ἀγαπητὸς**, διάκονος, πεμφθεὶς παρὰ Λουκίφρου εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδροῖσι σύνοδον (Ἀθην. ΚΓ', 808). — Ἀγαπητὸς διάκονος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης ἐκκλησίας (Εὐαγγρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 1153-1185). — Ἀγαπητὸς, φίλος τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 623. 648. 711).

**Ἀγαπητὸς καὶ Θεοδόσιος ἐπίσκοποι Συναδάων.** (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 741).

**Ἀγαπητὸς υἱός**, τουτέστι γνήσιος (Θεοδώρ. ΠΒ', 597. — Π', 1188). Ἀγαπητὰ καὶ ἀγαπητικὰ ῥήματα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 580).

**Ἀγάπιος**, ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ. (Εὐσέβ. Κ', 732). — Ἀγάπιος αἰρετικός, εἷς ἐκ τῶν ἰβ' μνηστῶν τοῦ Μάνητος, ὁ

τὴν Ἐπτάλογον συντάξας (Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 593 σημ. — Πέτρος Σικελιώτης ΡΔ', 1265. — Θεοδώρ. ΠΓ', 377 - 381). — Τοῦ αὐτοῦ Ἀγαπίου λόγοι καὶ δυσσέβεια (Φώτ. ΡΓ', 521 - 525). — Ἀγάπιος ὁ φιλόσοφος καὶ Χριστόδωρος ὁ ποιητής. (Ἰωάν. Λυδ. ἔκδ. Βόν. σελ. 219).

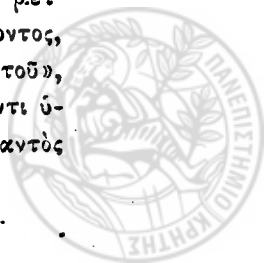
**Ἄγαρο**, ἐν τῇ ἐρήμῳ μυστικῶς τὸ βᾶπτισμα εἰκονίζεν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 588). Ἄγαρο καὶ ὁ μετ' αὐτῆς λαλήσας ἄγγελος ἐν τῇ ἐρήμῳ. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 352 - 355).

**Ἀγαρηνοί**, (Θεοδώρ. Π', 804). Φρόνημα αὐτῶν περὶ τῆς θεότητος τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. — Διάλογος Ἀγαρηνοῦ καὶ ὀρθοδόξου. (Α', 846-848). — Διάλογος Ἀγαρηνοῦ καὶ Χριστιανοῦ περὶ Χριστοῦ, καὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ (Ἰωάν. Δαμκτκ. ΛΔ', 1585 - 1597). — Θεοδώρου Ἀβουκάρα ἐπισκόπου Καρῶν, κατὰ αἰρετικῶν, Ἰουδαίων καὶ Σαρακηνῶν ἔλεγχος. (ΛΖ', 1461-1601). — Ἐλεγχος τῆς θρησκείας τῶν Ἀγαρηνῶν, ἧτοι Ἀράβων καὶ Σαρακηνῶν (Ἰωάν. Ἱεροσ. ΡΘ', 517. κ. ἐ. — Σαμωνᾶς ἐπίσκοπος Γάζης ΡΗ', 821 κ. ἐ. — Εὐθύμιος Ζιγβηνὸς ΡΑ', 1332 κ. ἐ. ΡΑΑ', 9 - 401. — Ἰωάννης Καντακουζηνὸς περὶ τῆς θρησκείας τῶν Μωαμεθανῶν ΡΝΔ', 372-676 κ. ἐ. — Μανουὴλ Β. Παλαιολ. διάλογοι μετὰ Πέρσου Ἀγαρηνοῦ ΡΝΓ', 111 - 125 κ. ἐ. — Ἀνώνυμος περὶ τοῦ βίου Μωάμεθ ΡΝΗ', 1077 κ. ἐ. — Βαρθολομαίου Ἐδεσσηνοῦ ἔλεγχος τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν θρησκείας, Μωάμεθ καὶ Κορανίου ΡΔ', 1384 - 1457). — Μῆνες σεληνιακοὶ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς (αὐτόθ. 1457. — Ἐπι δέ, Ἰωάν. Δαμκτκ. ΛΓ', 1336 κ. ἐ. — Νικήτας Χωνιάτης ΡΗ', 105 κ. ἐ.).

**Ἄγγαί**, πόλις τῆς Παλαιστίνης, νῦν ἔρημος ἐστὶ τόπος κατὰ δυσμάς Βαβυλῆ, οὐ πλεῖστον ἀπέχων (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 320).

**Ἄγγαῖος**, ὁ προφήτης ὑπομνήματα εἰς αὐτόν (Θεόδ. Μοψουεστ. Ξ', 424. — Κύριλλος Ἀλεξ. ΟΑ', 1021 κ. ἐ. — Θεοδώρητος ΠΑ', 1860 κ. ἐ.) — Τί περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματός φησι (Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 960).

**Ἄγγαρεύειν**. τοῦ Κυρίου προστάσσοντος εἰς τὴν σὲ ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο, καὶ τοῦ Ἀποστόλου διδάσκοντος, αὐποτάσσεσθαι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ, εἰ δεῖ παντὶ καὶ ὅ,τι δῆποτε ἐπιτάσσοντι ὑπακούειν. — «Τὸ καλὸν κατέχευε ἀπὸ παντός



ἔργου πονηροῦ ἀπέχεσθε.—Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις· ἐξ ὧν παιδευόμεθα, ὅτι καὶ πολὺ γνήσιός τις ἦ, καὶ ὑπερβαλλόντως ἐνδοξος ὁ κωλύων τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου προστεταχμένον, ἢ προτρέπων ποιεῖν τὸ ὑπ' αὐτοῦ κεκωλυμένον, φευκτὸς ἢ καὶ βδελυκτὸς ὀφείλει εἶναι ἐκάστῳ τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον (Βασίλ. ΛΑ', 1160-1161.—'Αναστ. Σιν. ΠΘ', 693). — Περὶ ἀγγαρίας ('Ἱερὰ παρὰλλ. 'Ἰωάν. Δαμκασ. ΙΕ', 1249).—'Αγγαρίαι φρικώδεις ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ κακοτροπία ἀδίκου ὑπουργοῦ ('Ἰωάν. Λυδ. ἔκδ. Βόν. 263 - 265).

**Ἀγγελίων** καὶ ὀργάνων διαφόρων ὀνομασία (Σχόλ. εἰς Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 777 - 794).

**Ἀγγελία**, ἀγαθή. ('Ἱερὰ παρὰλλ. 'Ἰωάν. Δαμκασ. ΙΕ', 1241).—'Αγγελία κακή. ('Ἱερὰ παρὰλλ. αὐτόθ. ἕως 1244).

**Ἀγγέλλων**. Περὶ ἀγγέλλοντος καὶ μεσάζοντος· καὶ ὅτι ὁ τὸν σταλέντα ἐξουθενῶν, τοῦ πέμψαντος περιφρονεῖ. ('Ἱερὰ παρὰλλ. 'Ἰωάν. Δαμκασ. αὐτόθ. 1228. — ΙΓ', 476).

**Ἀγγελικὴ** μορφή, καθ' ἣν ὤρθη τοῖς πατράσιν, ἢ ἐφάνετο ὁ Θεὸς Λόγος (Εὐσέβ. ΚΒ', 369 - 400).

**Ἀγγελικοὶ** αἵρετικοὶ ('Ἐπιφ. ΜΑ', 1037).

**Ἀγγελίνη**, χῶρος ἐπέκεινα τῆς Μεσοποταμίας κείμενος, ἐξ οὗ οἱ ἀγγελικοὶ ('Ἐπιφ. ΜΑ', 1040).

**Ἀγγελίων**, ἀγαλματοποιός ('Ἀθηναγ. Γ', 924).

**Ἀγγελοι**, πόσοι εἰσὶ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου;—Δύο εἰσὶν ἄγγελοι μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἷς τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἷς τῆς πονηρίας. Καὶ ὁ μὲν τῆς δικαιοσύνης ἄγγελος τρυφερός ἐστι καὶ αἰσχυνηρός, καὶ πρῶτος καὶ ἰσχυρός· λαλεῖ δὲ οὗτος περὶ δικαιοσύνης, περὶ ἀγγελίας, περὶ σεμνότητος, περὶ αὐταρκειάς, περὶ πικνότητος ἔργου δικαίου, καὶ περὶ πάσης ἀρετῆς ἐνδόξου. Ταῦτα πάντα ὅταν εἰς τὴν καρδίαν σου ἀναβῆ, γίνωσκε ὅτι ὁ ἄγγελος τῆς δικαιοσύνης μετὰ σοῦ ἐστίν· τούτῳ οὖν πίστευε καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐγκρατῆς αὐτοῦ γενοῦ. — Ὅρα οὖν καὶ τοῦ ἀγγέλου τῆς πονηρίας τὰ ἔργα. Πρῶτον πάντων ὀξύχολός ἐστι καὶ πικρὸς καὶ ἄφρων, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ, καταστρέφοντα τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ· Ὅταν αὐτὸς ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ἀναβῆ, γινώθι αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὅταν γὰρ ὄξυ-

χολία τίς σοι προσέλη, ἢ πικρία, γίνωσκε ὅτι αὐτός ἐστιν ἐν σοί· εἶτα ἐπιθυμία πράξεων πολλῶν καὶ κακῶν κ. ἐ. Ἐχεις οὖν ἀμφοτέρων τῶν ἀγγέλων τὰς ἐνεργείας. Προσχωμένον οὖν ἀκριβῶς ἑαυτοῖς, καὶ τῷ ἀγγέλω τῷ πονηρῷ ἀποταξώμεθα, τῷ δὲ ἀγγέλω τῆς δικαιοσύνης ἀκολουθήσωμεν ('Ἐρμᾶς Β', 928 —'Αντίοχος Μον. αὐτόθ. 929).—Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλ. περὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτῷ μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων (ΠΘ', 1616-1617).

**Ἐκ τῶν Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου.**

'Αγγέλων οὐράνιος ἱεραρχία (Γ', 136 - 145. Παράρρησις Παχυμέρους αὐτόθ. 149 - 164. Σχόλιον Μαζέμου Δ', 36 - 49.—Τί ἐστιν ἱεραρχία, καὶ τίς ἡ κατὰ ἱεραρχίαν ὄνησις αὐτ. 164-168. Περ. Παχ. αὐτ. 169-177. Μαξ. Σχόλ. Δ', 49-52).

Τί σημαίνει ἡ τῶν ἀγγέλων ἐπωνυμία (αὐτόθ. 177 - 181. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 188-193. Μαξ. Σχόλ. Δ', 52 - 60). — Διὰ τί πάσαι αἱ οὐράνιοι οὐσίαι ἀπὸ κοινοῦ ἄγγελοι λέγονται (αὐτόθ. 196. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 197 - 200. Μαξ. Σχόλ. Δ', 60-64). — Τίς ἡ πρώτη τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακόσμησις, τίς ἡ μέση, τίς ἡ τελευταία (αὐτόθ. 200 - 201. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 201-205. Μαξ. Σχόλ. Δ', 64 - 65). — Περὶ τῶν Σεραφίμ, καὶ Χερουβίμ, καὶ τῶν Θρόνων, καὶ περὶ τῆς πρώτης αὐτῶν ἱεραρχίας (αὐτόθ. 205-212. Περ. Παχ. αὐτόθ. 213-237. Μαξ. Σχόλ. Δ', 65 - 77.— Περὶ τῶν Κυριοτήτων, καὶ τῶν Δυνάμεων, καὶ τῶν Ἐξουσιῶν, καὶ τῆς μέσης αὐτῶν ἱεραρχίας (αὐτόθ. 237 - 241. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 244-256. Μαξ. Σχόλ. Δ', 77-84).

Περὶ τῶν Ἀρχῶν καὶ Ἀρχαγγέλων, καὶ τῶν Ἀγγέλων, καὶ περὶ τῆς τελευταίας αὐτῶν ἱεραρχίας (αὐτόθ. 257 - 261. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 264 - 272. Μαξ. Σχόλ. Δ', 84 - 89).

'Αγγελος ἐπιστατὴς ἐκάστου ἔθνους (αὐτόθ. 261).—Μιχαὴλ ἡγεῖτο τῶν Ἰουδαίων (αὐτόθ.). — Πῶς ἀγγέλων ἀγαθῶν ἐπεστώτων τοῖς ἔθνεσι μόνος ὁ Ἰσραὴλ ἐγίνωσκε τὸν Θεόν; (αὐτόθ. 261). — Ἐπικάληψις καὶ συναγωγή τῆς ἀγγελικῆς εὐταξίας (αὐτόθ. 272 - 273. Παράρρ. Παχ. αὐτόθ. 276-284. Μαξ. Σχόλ. Δ', 89 - 92). — Διὰ τί πάσαι αἱ οὐράνιοι οὐσίαι, ἀπὸ κοινοῦ *δυνάμεις οὐράνιοι* καλοῦνται (αὐ-

τ6θ. 284-285. Παρ. Παχ. αὐτ. 288-292. Μαξ. Σχόλ. Δ', 92 - 93). — Διὰ τί οἱ κατὰ ἀνθρώπους ἱεράρχαι ἄγγελοι καλοῦνται (αὐτόθ. 292 - 293. Παράφρ. Παχ. αὐτόθ. 296 - 300. Μαξ. Σχόλ. Δ', 93-96).

Διὰ τί ὑπὸ τῶν Σεραφίμ λέγεται καθαρ-θῆναι ὁ προφήτης Ἡσαΐας (αὐτόθ. 300 - 308. Παράφρ. Παχ. αὐτόθ. 309-320. Μαξ. Σχόλ. Δ', 96 - 104). — Κατὰ τὴν τάξιν ἔχουσι καὶ τὴν ἔλλαμψιν (αὐτόθ. 277). — Τί σημαίνει ὁ περὶ δεδομένος ἀγγελικὸς ἀριθμὸς (αὐτόθ. 321. Παράφρ. Παχ. αὐτόθ. 324-325. Μαξ. Σχόλ. Δ', 104). — Τίνες αἱ μορφωτικαὶ τῶν ἀγγελικῶν Δυναμέων εἰκόνες. Τί τὸ πυροειδές, τί τὸ ἀνθρωποειδές κτλ. (αὐτόθ. 325 - 340. Παράφρ. Παχ. αὐτόθ. 341-369. Μαξ. Σχόλ. Δ', 104-113). — Ὅπως ἡ ἱεραρχία αὐτῶν ἄρχειται (αὐτόθ. 208). — Ὅτι αἱ ὑφειμέναι τῶν οὐρανίων οὐσιῶν πρὸς τῶν ὑπερβόηκων ἐκδιδάσκονται τὰς ἐπιστήμας· αἱ δὲ περὶ τῶν ὑψηλότεραι ὑπ' αὐτῆς τῆς θεαρχίας τὰς μυσταίς ἐλλάμπονται (αὐτόθ. 209). — Κινήσεις εἰσὶν ἐπ' αὐτῶν αἱ ἄπικυτοι πρὸς τὰς νοήσεις ἐνεργεῖται· νόες γὰρ εἰσὶν ἀσίγητοι (αὐτόθ. 221).

Πῶς νοητέον περὶ τοὺς ἀγγέλους τὰ πάθη (αὐτόθ. 141). — Ἡ γὰρ αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς ὁποῖα (αὐτόθ. 305 - 365). — Ποῖα τάγματα λεκτέον νοητά, καὶ ποῖα νοερά (αὐτόθ. 748). — Γενέσεως καὶ φθορᾶς ἀνώτεροι αἱ Δυναμίς (αὐτόθ. 749). — Ὅτι τρεπτοὶ εἰσι κατὰ τὴν γνώμην (αὐτόθ.). — Τί ἐστὶ ἐνώσεις καὶ χωρίσεις ἐν αὐτοῖς (αὐτόθ. 752). — Πῶς ἐλίσσονται (αὐτόθ.). — Ἀγαθοεργίαι αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους (αὐτόθ. 1035).

Περὶ τοῦ πολέμου τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν δαιμόνων, καὶ περὶ τῆς τοῦ Σατανᾶ καταπτώσεως. (Παπίου Ἱερὰπόλ. καὶ Ἀνδρέου Καισ. Ε', 1260. - Ρτ', 325).

Περὶ τοῦ ὅτι ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ ἄγγελος περέπεται φύλαξ, καθὼς ἡ θεία Γραφή λέγει κ. ἐ. (Ἰουστ. Γ', 1277). — Ὅ μὲν οὖν Λόγος πρὸ τῆς τῶν ἀνδρῶν κατασκευῆς ἀγγέλων δημιουργὸς γίνεται· τὸ δὲ ἐκάτερον τῆς ποιήσεως, εἶδος αὐτεξούσιον γέγονε, τὰγαθοῦ φύσιν μὴ ἔχον, ὑπερ μόνῳ πάρεστι τῷ Θεῷ, τῆ δὲ ἐλευθερίᾳ τῆς προκίρεσεως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκτελούμενον· ὅπως ὁ μὲν φαῦλος

δικαίως κολάζεται, δι' ἑαυτὸν γεγονώς μαχθηρός· ὁ δὲ δίκαιος χάριν τῶν ἀνδροκαθημάτων ἀξίως ἐπαινῆται, κατὰ τὸ αὐτεξούσιον τοῦ Θεοῦ μὴ παραβῆς τὸ βούλημα (Γατικν. Γ', 820).

Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

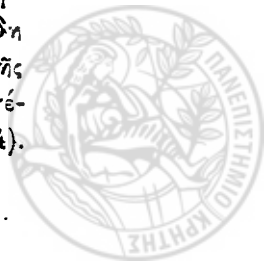
Ἄγγελοι, φύλακες ἀνθρώπων καὶ κατὰ Πλάτωνα (Θ', 136. 189). — Τῶν μικρῶν δέ, κατὰ τὴν Γραφήν, καὶ ἐλαχίστων τοὺς ἀγγέλους τοὺς ὄρωντας τὸν Θεόν, πρὸς δὲ καὶ τὴν εἰς ἡμᾶς δι' ἀγγέλων τῶν ἐφεστώτων ἤκουσαν ἐπισκοπὴν ἐμφάνων οὐκ ὀκνεῖ (Πλάτων) γράφειν (αὐτόθ. 134-136. — ἀ' Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Ματθ. ΙΗ', 10). — Τοὺς ἀγγέλους καὶ πνεύματα καὶ πῦρ προσηγόρευσε ὁ προφήτης, τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ταχὺ δι' ἐκτέρων διδάσκων. Ὁξεῖα μὲν γὰρ τοῦ πνεύματος ἢ φύσις, ἰσχυρὰ δὲ τοῦ πυρὸς ἢ ἐνέργεια. Ἄγγελοι δὲ χρώμενος ὑπουργοῖς ὁ τῶν ὅλων Θεός, καὶ εὐεργετεῖ τοὺς ἀξίους, καὶ κολάζει τοὺς ἐναντίους· καὶ διὰ τοῦτο καὶ πυρὸς ἐμνημόνευσε, τὴν κολαστικὴν σημαίνων ἐνέργειαν (αὐτόθ. 133. — Χρυσόστ. ΝΕ', 647).

« Ἀπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται  
 » Ἐὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου  
 » Ἀγαθός· κακὸν γὰρ δαίμον' οὐ νομιστέον  
 » εἶναι, βίον βλάπτοντα χρηστόν· πάντα γὰρ  
 » Δεῖ ἀγαθὸν εἶναι τὸν Θεόν ».

(Μένανδρ. παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 192).

Ἄλλὰ καὶ αἱ τῶν ἐνκρέτων ἀνθρώπων ἐπίνοια κατ' ἐπίπνοιαν θείαν γίνονται, διατιθεμένης πῶς τῆς ψυχῆς, καὶ διαδιδομένου τοῦ θείου θελήματος εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ψυχάς, τῶν ἐν μέρει θείων λειτουργῶν συλλαμβανόμενων εἰς τὰς τοικύτας διακονίας· κατὰ γὰρ τὰ ἔθνη καὶ πόλεις νε νέμονται τῶν ἀγγέλων αἱ προστασίαι κ. ἐ. (αὐτόθ. 389 - 409).

Ἀγαθὸν περὶ Θεοῦ δι' ἀγγέλων (αὐτόθ. 393). — Κράτιστον μὲν ἐν γῆ ἀνθρώπος ἁ θεοσεβέστατος, κράτιστον δὲ ἐν οὐρανῷ ἄγγελος, τὸ πλησιαιτέρον κατὰ τόπον καὶ ἡδὴ καθρωτέρον τῆς αἰωνίου καὶ μακκαρίας ζωῆς μεταλαγχάνων (αὐτ. 408-409). — Περὶ ἀγγέλων· ὅτι πρωτόκτιστοι κτλ. (αὐτόθ. 660-664).



«Ὅτε διεμερίζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ». (Δευτερ. ΑΒ', 8. 9). — Τὰ γὰρ ἔθνη ὑπὸ ἀγγέλους τεταγμένα εἰσίν, ὡς ἐπιμαρτυρεῖ μοι Μωϋσῆς ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ θεράπων. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 952).

Τὸ πρῶτον κατὰ ἀριθμὸν ἔθνων ἦσαν οἱ ἄγγελοι· νῦν δὲ οὐ κατὰ ἀριθμὸν ἔθνων, ἀλλὰ πιστῶν. Ἐκαστος γὰρ πιστὸς ἄγγελον ἔχει φυλάσσοντα αὐτόν, ὡς γέγραπται· «Παρειμβλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλω τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς» (Ψαλμ. ΑΓ', 8). Ἐπεὶ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἕκαστος ἀνὴρ τῶν εὐδοκίμων ἄγγελον ἔχει, καθὼς φησιν Ἰακώβ (Γεν. ΜΗ', 15. 16)· «Ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με ἐκ νεότητός μου». (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 621. — Ψαλ. Λ', 11. 12). — Παντὶ πεπιστευκότι εἰς τὸν Κύριον ἄγγελος παρεδρεύει, ἐὰν μήποτε αὐτὸν ἡμεῖς διὰ τῶν πονηρῶν ἔργων ἀποδιώξωμεν· ὡς γὰρ τὰς μελίσσας καπνὸς φυγαδεύει, καὶ τὰς περιστερὰς ἐξελαύνει δυσωδία, οὕτω καὶ τὸν φύλακα τῆς ζωῆς ἡμῶν ἄγγελον ἢ πολὺδακρυς καὶ δυσώδης ἀφίστησιν ἀμαρτία. «Μὴ δῶς γὰρ, φησὶν, εἰς σάλον τὸν πόδα σου, καὶ οὐ μὴ νυστάξῃ ὁ φυλάστων σε» (Βασίλ. παρ' Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 621). — Ἐκάστῳ ἔθνει ἄγγελον ἐφειστάκει φησὶν ἡ Γραφή. Ὁ γὰρ τῷ Δαυιδῷ προσδικλεγόμενος ἄγγελος καὶ ἄρχοντα *Περσῶν* εἶρηκε, καὶ ἄρχοντα *Ἑλλήνων* καὶ τὸν *Μιχαὴλ ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων* (Ἐπιφάν. αὐτόθ. 621 - 624). — Τοὺς ἁγίους ἀγγέλους ἴσμεν παρὰ Θεοῦ τεταγμένους εἰς γε τὸ δεῖν τοῦ πεπιστευκόσιν ἐπικουρεῖν, καὶ οἶονεὶ καθηγεῖσθαι λαῶν (Κύρ. Ἄλεξ. αὐτόθ. 624). — Τὸν δὲ ποιητὴν τῆ μὲν τῶν ἀγγέλων ἐπιστάσις φρουρεῖται τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, ὅπως μὴ βίη καὶ τυραννίδι χρώμενος (ὁ Σατανᾶς), ἀοράτως ἐπιών, οὐς διὰ φθόνον ἐμίσησεν, ἀδεῶς διαφθεῖρη κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 468. κ. ἐ. 889. κ. ἐ. 896 κ. ἐ.). — Ἴσμεν δὲ καὶ πιστεύομεν τὰς τε δοξολογίας ἡμῶν, καὶ τὰς πρὸς Θεὸν εὐχαριστίας τε καὶ δεήσεις καὶ πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν ἀγγέλων προσάγεσθαι· εἴπερ ἔστιν ἀληθές τὸ ἐν Εὐαγγελίοις παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἰρημένον· «Ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς δρώσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». (Νικ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 353):

Οἱ ἄγγελοι οὐκ εἰσὶ θεοί. Ὁμολογουμένως μὲν φημὲν ἀγγέλους, αὐτομαρτυρικῶς ὄντας πνευματικῶν, καὶ εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν» κ. ἐ. (Ὠριγ. ΙΑ', 1185 - 1189). — «Ὡςπερ οὐ πάντες μὲν ἄνθρωποι χρηματίζουσιν ἄνθρωποι Θεοῦ, μόνοι δὲ οἱ ἄξιοι τοῦ Θεοῦ, ὁποῖος ἦν ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀναγέγραπται ἄνθρωπος Θεοῦ, ἢ περὶ ἀλλήσιν ἔστι τοῖς ἀναγεγραμμένοις, οὕτω δὲ καὶ οὐ πάντες ἄγγελοι, ἄγγελοι λέγονται εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μόνον οἱ μακάριοι· οἱ δὲ ἐκτραπέντες ἐπὶ τὴν κακίαν, ἄγγελοι τοῦ διαβόλου ὀνομάζονται, ὡςπερ οἱ φυλοὶ ἄνθρωποι, ἄνθρωποι ἀμαρτίαι, ἢ υἱοὶ λοιμοῦ, ἢ υἱοὶ ἀδικίας. Ἐπεὶ οὖν καὶ ἄνθρωποι οἱ μὲν εἰσι σπουδαῖοι, οἱ δὲ φυλοὶ· διὸ καὶ οἱ μὲν τοῦ Θεοῦ, οἱ δὲ τοῦ διαβόλου εἶναι λέγονται· ἀλλὰ καὶ ἄγγελοι οἱ μὲν τοῦ Θεοῦ, οἱ δὲ τοῦ πονηροῦ· δίκαιοι δὲ οὐκέτι διχῶς· πάντες γὰρ ἀποδείκνυνται εἶναι φυλοὶ. (αὐτόθ. 1553).

Ἄγγελος διακονεῖ ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ (αὐτόθ. 452). — Προσάγουσιν εἰς τὸν Θεὸν τὰς προσευχάς, καὶ συγχίρουσιν ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ ἡμῶν. (αὐτόθ. 448). — Ἐτάχθησαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τὴν τῶν καρπῶν γένεσιν καὶ τῶν ζώων (αὐτόθ. 1604). — Τίνες αὐτῶν ἐτάχθησαν ἐπὶ τῶν κολάσεων. (αὐτόθ. 64). — Ἐξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα ἐληλύθησαν ἄγγελοι, κακοὶ δὲ γενόμενοι δεσμοῖς ὑπεβλήθησαν ἐν γῆ, ὅθεν καὶ τὰς θερμὰς πηγὰς εἶναι τὰ ἐκείνων δάκρυα· μῦθος Κέλσου. (αὐτόθ. 1261). — Ἄγγελοι τῶν αἰρετικῶν Ὀφειτῶν ὁποῖοι ἦσαν (αὐτόθ. 1337-1341). — Ἐπιφάν. ΜΑ', 641-653. — Θεοδώρ. ΠΓ', 364 - 368). — Σαδδουκαῖοι τίνες δόξαν εἶχον περὶ ἀγγέλων, καὶ ὅτι ἠξίουσαν τροπικῶς ἐξηγεῖσθαι τὰ περὶ αὐτῶν. (Ὠριγ. ΙΓ', 885). — Ἄγγελοι. Αἰθέρια σώματα, καὶ ἀγοσιδῆς φῶς ἀποδίδωσιν αὐτοῖς ὁ Ὠριγένης (αὐτόθ. 1569). — Τοὺς μετ' ἡμῶν ἀγγέλους οὐχ ὀρώμεν· οὐ γὰρ οὕτοι βούλονται, οὐδ' ἡμεῖς ἄξιοι ἔσμεν. (αὐτόθ. 1864). — Τεταγμένοι εἰσὶν ἐπὶ τῶν ἐπιγεῖων, πυρός, ἀέρος, γῆς. (αὐτόθ. 365). — Οἱ φύλακες ἄγγελοι πότε καταλείπουσιν ἡμᾶς. (αὐτόθ. 1240 - 1241). — Ἄγγελος καὶ ἄρχων ὁ προϊστάμενος τῆς ἐκκλησίας. (αὐτ. 1240-1241). — Εἰ κατακτενηρὰ ἔστιν ἡ τῶν ἀγγέλων λειτουργία πρὸς τὸ ἐν-



σπείρεσθαι ψυχὰς σώματι. (δ αὐτὸς ΙΔ', 489). — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 720 - 721). — Ἀγγέλους καὶ ἀγίους μακκαρίζομεν καὶ εὐφημοῦμεν, ἐγχειρισθέντας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὰ χρήσιμα τῷ γένει ἡμῶν, οὐ μὴν τὴν ἐρειλομένην πρὸς Θεὸν τιμὴν τούτοις ἀπονέμομεν· οὔτε γὰρ ὁ Θεὸς τοῦτο βούλεται, οὔτ' αὐτοί, οἱ τὰ τοιαῦτα ἐγχειρισμένοι. (Ὡριγ. ΙΑ', 1604-1605. 572-573). — Ὡς ἄγγελοι ἔσονται οἱ τῆς ἀναστάσεως τευζόμενοι. (αὐτόθ. 96. — Μεθόδ. ΙΗ', 277).

Ἀγλαορῶν ἔπραξας γὰρ ἀπορήνασθαι τὸν Κύριον, ὡς οἱ τῆς ἀναστάσεως τευζόμενοι ἔσονται τότε ὡς ἄγγελοι, ἐνθα πειράζουσιν αὐτὸν οἱ Σαδδουκαῖοι. Ἐπέφερες οὖν οἱ δὲ ἄγγελοι ἐκτὸς ὄντες σαρκός, ἐν μακκαριότητος ἀκρότητι, διὰ τοῦτο καὶ δόξης εἰσὶ καὶ ἡμᾶς δὲ ἄρα, ἐξισάζεσθαι μέλλοντας ἄγγελοι, ἀνάγκη δὴ σαρκῶν ὡσαύτως ἐκείνοις γυμνοῦς, ἄγγελους ἔσεσθαι δεῖν κ. ἐ. Δικρορὰ γένους ἄγγέλων καὶ λοιπῶν αὐλῶν δυνάμεων (Μεθ. ΙΗ', 277 - 278).

Ἐκ τῶν Εὐσεβίου Παμφίλου.

Ἀγγελοὶ περὶ τῆς τῶν λογικῶν συστάσεως καὶ περὶ ἀντικειμένων δυνάμεων. (ΚΑ', 548-557). — Ὅτι ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ ἐφέστηκεν ἄγγελος· τοῦτο καὶ Πλάτων μαρτυρεῖ. (αὐτόθ. 1168). — Ὁμοίως Μένανδρος ὁ κωμικός·

Ἄπαντα δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται  
εὐθὺς γενομένη κ. ἐ.

(αὐτόθ. 1136. — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 192).

Ὅτι μὴ καθόλου ὀρθῶς ὁ Πλάτων τὸν περὶ τῶν νοητῶν οὐσιῶν ἐφώδευσε λόγον, ἀλλ' Ἐβραῖοι. Πραγματεῖα περὶ τούτου. (Εὐσεβ. αὐτ. 1144 - 1148. 1140 - 1144). — Ποίαν μορφήν ἀποδίδωσιν Ἀγγέλοις ἡ Γραφή. (ΚΒ', 388 - 401). — Ἐτάχθησαν ὑπὸ Θεοῦ φύλακες τοῖς ἀνθρώποις. (αὐτόθ. 268-273). — Ἡ τιμὴ, ἣν τοῖς ἄγγελοις ἀπονέμομεν, εἰς Θεὸν ἀνέρχεται. Ἐν τοῖς δογματικοῖς τῶν αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ) λόγων περὶλήραμεν εἰναί τινος δυνάμεις μετὰ τὸν ἀνωτάτω Θεόν, ἀσωμάτους τὴν φύσιν καὶ νοερὰς, λογικὰς τε καὶ πικναρέτους, τὸν πικμβασίλειά χορευούσας, ὧν πλείους καὶ μέχρις ἀνθρώπων νεύματι τοῦ Πικτοῦ διὰ τινος σωτηρίου, οἰκονομικὰς ἀπεστάλθαι, ἧς δὴ γνωρίζειν καὶ τιμᾶν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας

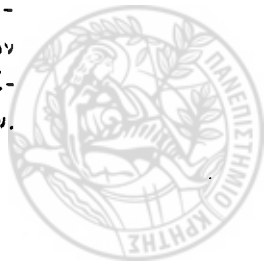
ἐδιδάχθημεν, μόνῳ τῷ πικμβασίλει Θεῷ τὴν σεβάσμιον τιμὴν ἀπονέμοντες. Ἐτι πρὸς τούτοις ἔγνωμεν πικρ' αὐτοῦ μαθόντες πολεμικὰς τινὰς καὶ ἐχθρὰς τοῦ ἀνθρωπείου γένους ἀμφὶ τὸν περὶ γῆν ἀέρα πικτᾶσθαι, καὶ σὺν τοῖς πικνηροῖς δικτρίθειν δυνάμεις δαιμόνων καὶ πικνεμάτων πικνηρῶν, καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀρχόντων, οὓς πικντὶ σθένει φεύγειν πικπαιδύμεθα. (αὐτόθ. 193). — Ὅτι ἀγγελικὴ φύσις οὐκ ἦν ἡ τῷ Μωϋσεῖ χρηματίζουσα· κρείττων δὲ τις ἦν ἡ κατ' ἄγγελον. (αὐτόθ. 393).

Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Ἀγγελοι οὐκ ἠδύναντο ἐξαγοράσαι τοὺς ἀνθρώπους, οὐ γὰρ εἰσὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. (ΚΕ', 120). — Πῶς διακονοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ πῶς διακρίνονται τοῦ Λόγου ἐν τῇ Γραφῇ (ΚΖ', 140-141). — Τί ἐστὶν ὄρος οὐσίης ἀγγέλου; — Ἀγγελος γὰρ ἐστὶ ζῶον λογικόν, αὐλον, ὕμνο-λογικόν, ἀθήκτον. — Τί δὲ ἔργον τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων ὑπάρχει; Ὑμνος ἀληθτος καὶ ἔρος ἀπικυστος τῆς μεγαλοπικπεικῆς τοῦ Θεοῦ· τάχα δὲ καὶ εὐχὴ ἔμμονος ὑπὲρ σωτηρίας ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐταὶ αἱ τάξεις καὶ στρατιῶτα λέγονται, δεῖ λοιπὸν ἐννοεῖν τάξιν διδασκαλικὴν, τάξιν ἐπικτρεπικὴν, τάξιν τιμωρητικὴν, τάξιν ψυχῶν χαριστικὴν, τάξιν ἐν ἀνθρώποις πικρομικητικὴν· ὡς περὶ δὲ τάξεως διακρορᾶν ἐν ταῖς ἀνω δυνάμεισιν ἔγνωμεν, οὕτω καὶ στάσεως καὶ γνῶσεως. κ. ἐ. (ΚΗ', 77. 616).

Ἀγγελοι πικτε καὶ πικθεν, καὶ πικς γεγόνασιν;

Ἀπικρ. Οὔτε πικθεν, οὔτε πικς γεγόνασιν οἱ ἄγγελοι, δυνικτὸν φύσει ἀνθρωπικὴν εἰπεῖν· εἰ μὴ τοῦτο μόνον, ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναί λόγῳ Θεοῦ γεγόνασιν. Τὸ δὲ πικτε, οἱ μὲν φικτὶ τῇ πικῶτῃ ἡμῆρα, οἱ δὲ πικρὸ τῆς πικῶτης ἡμῆρας. (αὐτόθ. 601). — Εἰ μὴ γὰρ ἄρα οὐρανῷ καὶ γῆ καὶ ἄγγελοι ἐκτίσθησαν, οὐκ ἔλκεγε τῷ Ἰῶβ, «ὅτε ἐγεννήθησαν ἄστρα, ἦνεσάν με πικντες ἄγγελοὶ μου φικνη» Ἰῶβ. ΑΗ', 7. Τῆλαυγῶς γὰρ σημαίνει ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος, ὅτι οὔτε μετὰ τὰ ἄστρα γεγόνασιν ἄγγελοι, οὔτε πικρὸ οὐρανοῦ καὶ γῆς οὐδὲν ἦν τῶν κικτισμένων. Ὅτι, ἀέν ἀρχῆ ἐπικῶησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανόν καὶ τὴν γῆν, ὡς ἀρχῆς οὔτης κικσεως, καὶ οὐδὲν πικρὸ αὐτῆς τῶν κικτισμένων. [Ἐπικφάν. ΜΒ', 17 - 20].



*Πότεν δὴ λολ, ὅτι κτιστοὶ εἰσιν οἱ ἄγγελοι; οὐδὲν γὰρ τι τοιοῦτον ἐμφέρεται ἐν τῇ βιβλίῳ τῆς Γενέσεως.*

Ἀπόκρ. Γινώσκων ὁ Θεὸς τὸ φιλεῖδωλον καὶ πολυθεον τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τῶν Ἰουδαίων, τούτου χάριν ἀπέκρυψεν ἐν τῇ Γενέσει τὸν περὶ ἀγγέλων λόγον, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὺς θεοποιήσωσιν οἱ τὸν μόσχον καὶ ἄλλα τινὰ θεοποιήσαντες. Ὅτι δὲ κτιστοὶ εἰσι καὶ οἱ ἄγγελοι, ἄκουσον τοῦ ἁγίου Πνεύματος διὰ τοῦ Προφήτου λέγοντος: «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν· αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν». Ψαλμ. ΡΜΗ', 2 - 6. (Ἀθην. ΚΗ', 601).

Ἐκ τῆς οὐσίας δὲ τοῦ φωτὸς τούτου εἰσιν οἱ ἄγγελοι, ἢ ἄλλης τινὸς φύσεως; — Ἀπόκρ. Ὅσον διαφέρει τοῦ ἀπτερός ὁ ἥλιος, τοσοῦτον διαφέρει ἡ οὐσία τῶν ἀγγέλων πάσης τῆς ὀρωμένης κτίσεως. (αὐτόθ. 601).

*Πόσος δ' ἄρα ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀνθρωπότητος;* — Ἀπόκρ. Οἱ μὲν φκιν ἐννενήκοντα ἐννέα μέρη εἶναι τῶν ἀγγέλων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τὴν παρεβολὴν τοῦ Κυρίου τῶν ἐκατὸν προβάτων, ἄλλοι δὲ ἐννέα, κατὰ τὴν παρεβολὴν τῶν δέκα δραχμῶν· ἕτεροι δὲ ἰσχυρίσθους λέγουσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀγγέλους, φέροντες εἰς μικρυρίαν τό, α' Ἐστησεν ὄρις ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ». Δευτερ. ΑΒ', 8. (αὐτόθ. 601 - 604). — Τίμη παρήλλακται ἡ οὐσία τῶν δαιμόνων τῆς οὐσίας τῶν ἀγγέλων; Ἀπόκρ. Ἡ οὐσία οὐ παρήλλακται, ἀλλ' ἡ προαίρεσις, ὡς περ ἡ γνῶμη δικαίου καὶ ἀμικρωλοῦ. (αὐτόθ. 604).

*Πόσα τάγματα καὶ πόσαι οὐσαι ἀγγέλων;* — Οὐσία μία, ὡς περ καὶ ἀνθρώπων μία. Τάγματα δέ, ὡς φησιν ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Διονύσιος, ἐννέα. (αὐτόθ. 604). — Μεταβλητοὶ εἰσιν ἀπὸ τοῦ καλοῦ εἰς τὸ κακόν. Οἱ ἄγγελοι οὐκ εἰσιν ἀγαθοὶ φύσει, ἀλλὰ μετοχῇ· τὸ γὰρ φύσει ἀγαθὸν οὐ τρέπεται. (αὐτόθ. 1136). — Ἡ οὐσία αὐτῶν ἄγνωστος τοῖς ἀνθρώποις. Τρία εἰσι κατ' οὐσίαν ἀνθρώποις ἀγνωρίστα καὶ ἀόριστα, Θεός, ἄγγελος, ψυχὴ, μόνῳ Θεῷ κατ' οὐσίαν γνωριζόμενα. (αὐτόθ. 536. 613). — Καὶ πῶς οἱ προφῆται πολλάκις εἶδον τὸν Κύριον, καὶ πολλοὶ ἀγγέλους; — αΘεὸν οὐδεὶς εἶωρακε πώ-

ποτεν Ἰωάν. Α', 18. αΘν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτε ἰδεῖν δύναται» Α'. πρ. Τιμ. Γ', 16. Ὡς τε οὐδεὶς ἀνθρώπων δύναται Θεοῦ οὐσίαν γυμνῆν ἰδεῖν οὐδαμοῦ· ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀσθένειαν συγκαταβητικῶς ὁ Θεὸς σχηματιζόμενος, τοῖς προφήταις ἐφάνετο. Ὅθεν πρόδηλον ὅτι, οὐ τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ ἔβλεπον, ἀλλὰ τὴν δόξαν· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν γυμνῶν ψυχῶν χρῆ ἐννοεῖν. Οἱ ἄγγελοι οὐ κατ' οὐσίαν φαίνονται ἐπὶ τῆς γῆς τοῖς ἀνθρώποις. Φθαρτὸς γὰρ ὀφθαλμὸς οὐ δύναται οὐσίαν ἀφθαρτον θεωρῆσαι. Ἐπειδὴ οἱ ἄγγελοι οὐχ ἐνὶ σχήματι ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίζονται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν σχήματι νεανίσκων μετασχηματιζόμενοι, οἱ δὲ ἐν εἰδει στρατιωτῶν· καὶ ἀπλῶς πολλὰ μὲν αὐτῶν αἰ μορφά, μία δὲ ἡ οὐσία (αὐτόθ. 613 - 616). — Πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι ἄγγελοι ἐπὶ τοῦ Ἀβραάμ ἐσθίοντες οὐ πάντως σαρκὸς ἐπέφερον φύσιν. Πραγματεία (αὐτόθ. 1377 - 1384).

Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Παντὶ πεπιστευκῶτι εἰς τὸν Κύριον ἄγγελος παρεδρεύει, ἐὰν μήποτε αὐτὸν ἡμεῖς ἐκ τῶν πονηρῶν ἔργων ἀποδιώξωμεν. (ΚΘ', 364). — Προτειχίζεται καὶ παρεμβάλλεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φρουρὸς τῶν ἀρετῶν ἡμῶν (αὐτόθ.). — Αἱ ἀρεταὶ αὐτῶν ἀνώτεροι τῶν ἀρετῶν ἡμῶν εἰσιν, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτῶν πολὺ τῆς ἀνθρωπίνης διαφέρει. (αὐτόθ. 241). — Ἔργον ἀγγέλων δοξολογεῖν καὶ ὑμνολογεῖν τὸν Θεόν. (αὐτόθ. 301). — Τὸ μὲν εἶναι τοῖς ἀγγέλοις ὁ δημιουργὸς Λόγος παρῆσχε· τὸν ἁγιασμὸν δὲ αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συνεπέφερον. Οὐ γὰρ νήπιοι κτισθέντες οἱ ἄγγελοι, εἴτε τελειωθέντες τῇ κατ' ὀλίγον μελέτῃ, οὕτως ἄξιοι τῆς τοῦ Πνεύματος ὑποδοχῆς γεγόνασιν· ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ συστάσει καὶ τῷ οἰνοῖ φεράματι τῆς οὐσίας αὐτῶν συγκαταβληθείσης, ἔσχον τὴν ἀγιότητα. Διὸ καὶ δυσμετάθετοί εἰσι πρὸς κακίαν, εὐθύς, οἰνοῖ βραχὴ τινι, τῷ ἁγιασμῷ στοιχειωθέντες, καὶ τὸ μόνιμον εἰς ἀρετὴν τῇ δωρεᾷ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἔχοντες. (αὐτόθ. 333).

*Οὐδεμίαν μεταβολὴν δέχονται.* Οὐ γὰρ ἄγγελοι ἐπιδέχονται τὴν ἀλλοίωσιν. Οὐδεὶς γὰρ παρ' ἐκείνοις παῖς, οὐδὲ νεανίσκος, οὐδὲ πρε-

σβύτης, ἀλλ' ἐν ἣ περ ἐξ ἀρχῆς ἐκτίσθησαν κταστώσει, ἐν ταύτῃ δικαμένουσιν, ἀκεραίας αὐτοῖς καὶ ἀτρέπτου τῆς συστάσεως σωζομένης. (αὐτόθ. 338). — Ὁ τῷ Μωϋσεῖ ἐπιφανείς, «καὶ Θεός, καὶ μεγάλης βουλῆς καλεῖται ἄγγελος» (αὐτόθ. 608 - 612). — Ὁ πρὸ τοῦ Μωϋσεώς ἐκυτὸν ἄγγελον ὀνομάσας, οὐκ ἔστιν ἕτερος, ἢ ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος. — Ὁποδῆποτε ὁ αὐτὸς καὶ Θεὸς καὶ ἄγγελος, καλεῖται, νοεῖται ὁ μονογενὴς τοῦ Θεοῦ Λόγος (αὐτόθ. 609-612).

*Πάντες οἱ ἄγγελοι τῆς αὐτῆς εἰσι φύσεως.* Ἄγγελοι πάντες, ὡς περ προσηγορίας μιᾶς, οὕτω καὶ φύσεως πάντως τῆς αὐτῆς ἀλλήλοις τυγχάνουσιν· ἀλλ' ὅμως οἱ μὲν αὐτῶν ἐθνῶν προστήκασιν, οἱ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν πιστῶν εἰσι παρεπόμενοι. Ἀξιόμα ἐθνάρχου ἄγγελου, καὶ ἐνός ἐκάστου (αὐτόθ. 656 - 661). — *Διὰ τί οὐ συνδοξάζομεν ἄγγέλους Θεῶ;* Ἄγγελοι θεωροῦσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς τοῦ ἐν οὐρανοῖς, κατὰ ῥησιν ὁ Σωτήρ, καὶ τοῦτο αὐτῶν ἢ μεγάλη δόξα καὶ μακαριότης. Ἐργα δὲ εἰσι Θεοῦ, κατὰ τό, «Ὁ ποιῶν τοὺς ἄγγέλους αὐτοῦ πνεύματτα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πρὸς φλόγα»· Θεὸς δὲ αὐτοὺς ἀγιάζει, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐνεργεῖ, κατὰ περ ἐν ἀγίοις ἀνθρώποις, οἱ καὶ ἀναγγέλλουσι τὰ Θεοῦ εὐεργετήματα, κατὰ περ ἀνθρώποι. Διόπερ οὐδὲ συνδοξάζομεν ἄγγέλους Θεῶ, κατὰ περ οὐδὲ ἀνθρώπους. Οὐ γὰρ ἴδιαι αὐτῶν τὰ δι' αὐτῶν εὐεργετήματα λογιζόμεθα, ἀλλὰ Θεοῦ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐνεργοῦντος (αὐτόθ. 729). — Τὸ τοῦ Δαυὶδ, «Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου», τίνες ἦσαν, ἀλλ' ἢ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐπὶ τοῖς προτέροις αὐτοῦ ἀγαθοῖς χαίροντες, ἄγγελοι δηλαδή ἀγαθοὶ καὶ λειτουργοὶ Θεοῦ τῆ τῶν ἀνθρώπων συγχαίρειν εἰωθότες σωτηρίας; εἶγε, ἀεπὶ ἐνὶ ἀμικτωλῷ μετνοοῦντι ἐν τοῖς οὐρανοῖς χαρὰ γίνεται;· καὶ, «Παρεμβλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλω τῶν φοβουμένων αὐτὸν» (Α', 97).

Ἄγγελοις ἐμπειπιστευμένη ἐστὶν ἡ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπιστάσις, οἵτινες γνωρίζουσι τὰ ἀρχαῖα, καὶ ἀπορῶσι καὶ πρὸς τὰ νῦν (αὐτόθ. 208). — Ὁ ἀνθρώπος μετὰ ἄγγέλους ἐν λογικοῖς τάσσεται (αὐτόθ. 253). — Τεῖχος εἰσιν αἱ οὐρανοὶ δυνάμεις ἀπορρήτους ἡμᾶς τηροῦν, ὅσον ἀν παρῶσι χρόνον (αὐτόθ. 356). — Οἱ συμπονοῦντες ἡμῖν τὰ πρὸς σωτηρίαν, σύνοικοι καὶ γείτονες, ἐγγύθεν παρεχόμενοι τὴν βοή-

θειαν, ἄγγελοι εἰρηνικοί, οἱ δὲ πρὸς κόλασιν περλαμπνόμενοι, πῶρῶθεν ἄγονται κ. ἐ. (αὐτόθ. 576). — Θεὸς μόνος ἀπλοῦς καὶ ἀσύνθετος· κόσμος σύνθετος· ἀνθρώπος σύνθετος ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς συνεστῶς. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄγγελον ἕνα ἀριθμῶ ἐροῦμεν, ἀλλ' οὐχ ἕνα τῆ φύσει, οὐδὲ ἀπλοῦν. Οὐσίαν γὰρ μετ' ἀγιασμοῦ τὴν τοῦ ἄγγελου ὑπόστασιν ἐνοοῦμεν (ΑΒ', 248 - 249). — Ἡ οὐσίαι αὐτῶν πνεῦμά ἐστιν ἀέριον, ἢ πῦρ ἄυλον· διὸ καὶ ἐν τόπῳ εἰσί, καὶ ὄρατοὶ γίνονται, ἐν τῷ εἶδει τῶν οἰκειῶν αὐτῶν σωμάτων τοῖς ἀξίοις ἐμφορνίζόμενοι. Ὁ μὲν τοι ἀγιασμός ἐξῶθεν ὦν τῆς οὐσίαις, τὴν τελείωσιν αὐτοῖς ἐπάγει διὰ τῆς κοινωνίας τοῦ Πνεύματος. Φυλάσσουσι δὲ τὴν ἀξίαν τῆ ἐπιμονῆ τοῦ κελοῦ, ἔχοντες μὲν ἐν προκίρσει τὸ αὐτεξούσιον κ. ἐ. (αὐτόθ. 137).

*Ἐν τόπῳ εἰσὶ καὶ χώρῳ περιγράφονται.* Ὁ ἐπιστάς ἐν ἐνί, οὐκ ἔστιν ἐν ταύτῳ καὶ παρ' ἐτέρῳ (αὐτόθ. 168). — Ὁ τῷ Ζαχαρίῳ διαλεγόμενος ἄγγελος, καὶ ὁ τῷ Κορηλίῳ ἐπιστάς οὐκ ἦσαν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἐν οὐρανῷ. Τὸ μὲν τοι Πνεῦμα ὁμοῦ τε ἐν Ἀββακούμ ἐνεργεῖν καὶ ἐν Δαυιδ ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας πεπίστευται. Πανταχοῦ παρῶν ὁ Θεὸς καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα· «Ὁ πανταχοῦ παρῶν, καὶ τὰ πάντα πληρῶν» (αὐτόθ. 168 - 169). — Οἱ ἄγγελοι ἅγιοι εἰσι καὶ κελοῦνται ἐκ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος. Τελείωσις αὐτῶν ἐστὶν ὁ ἀγιασμός, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἐμμονή. Οὐκ εἰσὶ φύσει ἅγιοι· ὁ ἀγιασμός ἐκτός ἐστι τῆς οὐσίαις τῶν ἄγγέλων· ἡ οὐσίαι αὐτῶν συμπληροῦνται διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐλεύθεροὶ εἰσι, καὶ πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν τρεπτοί. — Τῆ βοηθείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνεργοῦσιν. Οὐ δύνανται εἰπεῖν, *Δύξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ*, εἰμὴ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος δυνατούμενοί. — Ἐν ἄγγελοις καὶ ἀρχαγγέλοις τὰ πάντα συνεχέοντο ἄν, εἰ τὸ Πνεῦμα ἀπ' αὐτῶν ἀπεχώρει. — Οὐ δύνανται προλέγειν τὰ μέλλοντα ἢ διδάσκειν, εἰ μὴ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. — Οὐκ εἰσὶ μακάριοι, εἰ μὴ ὅτι ἐπὶ τὸν Θεὸν ὀρώσιν. Οὐχ ὀρώσιν ἄνευ τοῦ Πνεύματος. — Ὁδηγὸς αὐτῶν τὸ Πνεῦμα, καὶ ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ. Τὰ ἔργα αὐτῶν τελοῦσι δυνάμει τοῦ ἁγίου Πνεύματος. — Τὰ Σεραφίμ οὐ δύνανται λέγειν, Ἄγιος, Ἄγιος, εἰ μὴ ἐδίδαξεν αὐτὰ τὸ Πνεῦ-



μα, ποσάκις ἐστὶν εὐσεβὲς τὴν δοξολογίαν ταύτην ἀναφωνεῖν (αὐτόθ. 137 - 140).

Αἱ τῶν οὐρανῶν δυνάμεις παρὰ τοῦ Πνεύματος ἐστερεώθησαν, τῆς στερεώσεως δηλονότι ἐπὶ τὸ δυσμετάπτωτον τῆς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἐξεως νοουμένης. Ἡ γὰρ πρὸς Θεὸν οἰκείωσις, καὶ τὸ πρὸς κακίαν ἄτρεπτον, καὶ τὸ ἐν μακκαρίότητι διαρκές, παρὰ τοῦ Πνεύματος ταῖς δυνάμεις δέδοται (αὐτόθ. 157). — Ἐν τοῖς ἀγγέλοις οὐδεμίᾳ διάκρισις δούλων καὶ ἐλευθέρων. Ἀλλήλων μὲν οὐ κκτάρχουσιν, ἐπειδὴ πλεονεξίας ἕμοιρα τὰ οὐράνια· Θεῷ δὲ πάντα ὑποκύπτει, καὶ ὡς δεσπότη τὸν ἀπειλούμενον φόβον, καὶ ὡς δημιουργῶ τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν ἀποδιδόντα (αὐτόθ. 161). — Ταῖς ἀγγέλοις ἄγνωστος ἡ ἐσχάτη μακκαρίότης· «Ἄλλ' οὐδὲ οἱ ἄγγελοι,» φησὶν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, αἴψασιν» τούτέστιν, οὐδὲ ἡ ἐν αὐτοῖς θεωρία καὶ οἱ λόγοι τῶν διακονιῶν εἰσι τὸ ἔσχατον ὀρεκτόν. Παχεῖα γὰρ καὶ τούτων ἡ γνῶσις συγκρίσει τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ καὶ δημιουργοῦ (αὐτόθ. 256 - 257). — Ἐφοροὶ τῆς ἐκκλησίας οἱ ἄγγελοι (αὐτόθ. 889). — Ἐπιστατοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἰονεὶ παιδαγωγοὶ τινες (αὐτόθ. 1241 - 1244). — Διὰ τί οἱ ἄγγελοι Πατρὶ καὶ Υἱῷ παρὰ τῷ Παύλῳ (Α'. πρ. Τιμοθ. Ε', 21) συμπεριελήφθησαν (αὐτόθ. 117 - 121).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων.

Ἀγγέλων ὁ ἀριθμὸς ἄπειρος (ΑΓ', 904). — Τοσοῦτον μείζων ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ὅσον ὁ οὐρανὸς περιεκτικώτερος τῆς γῆς (αὐτόθ.). — Βλέπουσιν οἱ ἄγγελοι τὸν Θεόν, οὐ καθὼς ἐστὶν ὁ Θεός, ἀλλὰ καθόσον καὶ αὐτοὶ χωροῦσιν (αὐτόθ. 545. 548). — Ἀγγέλων ἐνδικίτημα ὁ οὐρανὸς (αὐτόθ. 433). — Ἐν δικήροις οὐρανοῖς, καὶ κατὰ τάξεις ἄλλας ἄλλοι ὑπερτέρως διήρηνται (αὐτόθ. 949). — Ἀγγελοι καὶ Ἀρχάγγελοι ἐν τῇ κατωτέρῃ πάντων τάξει καὶ οὐρανῷ εἰσιν (αὐτόθ. 548). — Λεπτὰ καὶ φωτεινὰ περιβέβληνται σώματα (αὐτόθ. 940). — Φιμωσθήσαν αἰρετικοὶ οἱ λέγοντες ἀγγέλων δημιουργημὰ τὸν κόσμον, οἱ τὸ τοῦ Μονογενοῦς ἀξίωμα προκράζειν βουλόμενοι. Εἴτε γὰρ ὀρατὰ, εἴτε ἀόρατα, εἴτε Θρόνοι, εἴτε Κυριότητες, εἴτε τι ὀνομαζόμενον, πάντα διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο (αὐτόθ. 717). — Κύριος

αὐτῶν ὁ Χριστός· ἀξίωμα δὲ ἀγγέλων τὸ Χριστῷ ὑπηρετεῖν (αὐτόθ. 673). — Μέλλοντες δορυφόροι τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ δευτέρῃ παρουσίᾳ (αὐτόθ. 473). — Τελειωτῆς καὶ ἀγιαστῆς αὐτῶν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον (αὐτ. 473-477). — Συχοὶ παρίστανται τῷ βαπτίσματι, καὶ τοῖς βαπτιζομένοις ἐπιφωνοῦσι· «Μακάριοι ὧν ἀφῆθησαν αἱ ἀνομίαι» κ.έ. (αὐτόθ. 357-361). — Οἱ Ἀγγελοι καὶ Ἀρχάγγελοι βλέπουσι τὸν Θεὸν ἐλασσόνως, ἢ οἱ Θρόνοι καὶ Κυριότητες (αὐτ. 545). — Ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία ἀνεκδιήγητος εἰς ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους (αὐτ. 393-396).

Ἐκ τῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Ἀγγελος, ψυχὴ, δαίμων, σῶμα ἐστὶ. Κἂν γὰρ λεπτὰ εἶεν, ἀλλ' ὅμως ἐν ὑποστάσει, χαρακτηρῆται, καὶ εἰκόνη κατὰ τὴν λεπτότητα τῆς ἐκυτῶν φύσεως, σῶμα τυγχάνει λεπτὸν (ΑΔ', 893). — Ἀγγελος καὶ ἄνθρωπος αὐτεξούσιος (αὐτόθ. 221). — Ἀψηλάφητοι καὶ ἀόρατοι οἱ ἄγγελοι· ἐνδικίτημα ἀγγέλων καὶ δαιμόνων (αὐτόθ. 569 - 573). — Εὐχὴ εἰς τὸν ἄγγελον τὸν ὑπὸ Θεοῦ ταχθέντα σκοπεῖν καὶ φυλάττειν ἡμᾶς (αὐτόθ. 448).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ.

Ἀγγελικὴ τάξις· πνευματικὴ ἐστὶν αὐλὸς καὶ ἀσώματος, ἐγγύτατα τοῦ Θεοῦ· περιγραφὴ αὐτῆς (ΑΓ', 72). — Εἰ καὶ ἀρχὴν ἔλαβον, οὐ μέντοι καὶ τέλος ἐξουσίαν (αὐτόθ. 89). — Κάλιστον τῶν ὄντων καὶ ὑψηλότατον Θεός· δεύτερον δὲ ὅσα ἐκ Θεοῦ πρῶτα καὶ περὶ Θεόν, τὰς ἀγγελικὰς λέγω καὶ οὐρανόους δυνάμεις, αἱ, πρῶται σπῶσκι τοῦ πρώτου φωτός, καὶ τῷ τῆς ἀληθείας λόγῳ τρανούμεναι, φῶς εἰσι καὶ αὐταὶ, τελείου φωτός ἀπυγάσματος· τούτων δὲ οὐδὲν οὕτως ἴδιον, ὡς τὸ ἀμαχόν τε καὶ ἀστασίαστον κ.έ. (ΑΕ', 737). — Θεὸς μὲν ἐστὶ φῶς τὸ ἀκρότατον, καὶ ἀπρόσιτον, καὶ ἄρρητον, οὔτε νῦν καταληπτόν, οὔτε λόγῳ ῥητόν, πάσης φωτιστικῶν λογικῆς φύσεως. Δεύτερον δὲ φῶς ἄγγελος, τοῦ πρώτου φωτός ἀπορροή τις, ἢ μετουσία, τῇ πρὸς αὐτὸ νεύσει καὶ ὑπουργίᾳ τὸν φωτισμὸν ἔχουσα. Τρίτον φῶς ἄνθρωπος (ΑΓ', 364). — Ἀγγέλων δὲ πρῶτος ὁ μὲν στασιαστικὸς τολμήσας, καὶ ὑπὲρ τὴν ἀ-

ξίαν ἀρθίηναι κατένχοντι Κυρίου πνυτοκρατο-  
ρος τραχηλιάσας, καὶ τὴν ὑπὲρ τὰ νέφη κα-  
θέδρην ἐπινοῶν, ὡς ὁ τοῦ Προφήτου λόγος  
(Ἦσ. ΙΔ', 14), δίκην ἔδωκε τῆς ἀπονοίας ἀ-  
ξίαν, σκότος ἀντὶ φωτός εἶναι κατκαριθεῖς,  
ἢ τό γε ἀληθέστερον εἶπετι, ὅρ' ἐκυτοῦ γε-  
νόμενος (ΑΕ', 737 - 740. — ΑΓ', 321). Οἱ  
δὲ λοιποὶ ἄγγελοι μένουσιν ἐπὶ τῆς ἐκυτῶν  
ἀξίαις, ἧς πρῶτον τὸ εἰρηναῖον καὶ ἀτασσί-  
στον, τὸ ἐν εἶναι λαβόντες παρὰ τῆς ἐπαινε-  
τῆς καὶ ἀγίας Τριάδος, παρ' ἧς καὶ τὴν ἔλ-  
λαμψίν (ΑΕ', 740 — ΑΓ', 628 - 629).

Πρῶτον τοὺς ἄγγέλους ἐδημιούργησαν ὁ Θεός,  
δευτέρως λαμπρότητας, λειτουργοὺς τῆς πρώτης  
λαμπρότητος· εἶτε νεερά πνεύματα, εἶτε πῦρ  
οἶον αὐλον καὶ ἀτώμακτον, εἶτε τινὰ φύσιν ἄλλην  
ἔτι ἐγγυτάτω τῶν εἰρημένων, ταύτας ὑπολη-  
πτέον. Οὐκ ἀκίνητοι, ἀλλὰ δυσκίνητοι πρὸς τὸ  
καλόν εἰσιν οἱ ἄγγελοι (ΑΓ', 320 - 321). —  
Διὰ τί πνεῦμα καὶ πῦρ καλοῦνται (αὐτόθ. 72).  
— Ἄλλοι ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης ἐπε-  
τέχθησαν ἐπιτηρεῖν (αὐτόθ.). — Ἐποιήθησαν  
οὐχ ἵνα δοξασθῇ Θεός, ἀλλ' ἵνα μὴ λείπῃ τὸ  
εὐεργετῆσθαι καὶ ταῖς πρώταις μετὰ Θεὸν φύ-  
σεσιν (αὐτόθ.). — Περὶ τὸ πρῶτον αἷτιον ἀεὶ  
χορεύουσι τῷ καλῷ μορφούμενοι, ὡς τε ἄλλους  
φωτίζουσιν (αὐτόθ. 72). — Τελειότερον ἡμῶν  
τρηνοῦνται τὸν Θεόν, καὶ ἄλλων ἄλλαι πλεῖον  
ἢ ἔλαττον, κατ' ἀνχλογίαν τῆς τάξεως (αὐτόθ.  
32). — Περὶ ἄγγέλων καὶ δικιμόνων. Ποιεῖν γὰρ  
λέγεται τοὺς ἄγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ  
τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα (αὐτόθ. 72.  
149. 225. 365. 409. — ΑΕ', 1109). — Ἀγ-  
γελικαὶ ὑποβάσεις καὶ ὑπερβάσεις, τάξεις καὶ  
δικασμῆσεις αὐτῶν (ΑΓ', 205. 862). — Ἀγ-  
γελοι ἔφοροι τῆς ἐκκλησίας. — Χαίρετε, ἄγγε-  
λοι, τῆςδε τῆς ἐκκλησίας ἔφοροι, καὶ τῆς ἐμῆς  
παρουσίας καὶ ἐκδημίας (ΑΓ', 492).

Ἐκ τῶν Καισαρίου

ἀδελφοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζ.

Ἐρώτ. Εἰ τάγματά ἐστιν ἄγγέλων, καὶ πόσα  
αὐτῶν, καὶ τίνες τὴν φύσιν, καὶ εἰ τὰ μέλ-  
λοντα οἶδασιν.

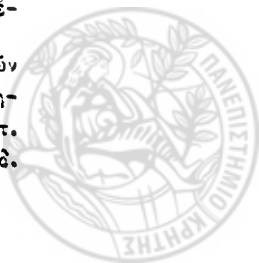
Ἀπόκ. Κτιστοὶ μὲν οἱ ἄγγελοι καὶ τρεπτοί,  
πνεύματα λογικὰ εἰς διακονίας ἀποστελλό-  
μενα, καθὼς φησιν ὁ τῶν θείων μελωδὸς (Ψαλ.

ΡΓ', 4), καὶ μετ' αὐτὸν Παῦλος ὁμοφώνως  
(πρ. Ἐβρ. Α', 7), ὁμοῦ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀξίαν  
δηλοῦντες· ἐπὶ τὰ δὲ (α) τάγματα τυγχάνουσιν,  
καθὼς Ἰούδας ἔγραψε, καὶ ὁ ὑψηλὸς ἐξέκριθη· εἶτι  
Ἀπόστολος, ὃ καὶ ἐπόμενοι οἱ τῆς θείας τελε-  
τῆς ἱερεῖς ἀναφωνοῦσι Θεῷ· Σὲ ὁμοῦσιν Ἀγ-  
γελοι, Ἀρχάγγελοι, Θρόνοι, Κυριότητες, Ἀρχαί,  
Ἐξουσίαι, Δυναμίεις. Ὅτι δὲ τρεπτοί, ἐναργῆς  
ἀπόδειξις· ἐπὶ τὸ χεῖρον τραπεῖς ὁ ἀρχέκκ-  
κος διάβολος, συναποστήσας ἐκυτῶ ἱκνοῦς  
τῶν ἀγγέλων, οὐ φύσει, ἀλλὰ γνώμη τραπέν-  
τας τῇ ὑποσπορᾷ τοῦ σφῶν ἡγουμένου, αὐτῷ  
κατάλληλον τοῦ δράκτος τὴν προσηγορίαν  
δεξαμένου· ἐκ γὰρ τοῦ διαβάλλειν τὸ δρόφυ-  
λον φερωνύμως κέκληται *διάβολος*. Σατὰν δέ,  
ἐκ τοῦ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἀντικεισθαι· διὸ καὶ  
τῶν ὑπεροσμίων κατήρρηκται, καὶ ὑπὸ Ἠ-  
σαίου (ΙΔ', 12) τοῦ θεσπεσίου τῶν Χερουβιμ  
ἐξηγητοῦ ὀνειδίζεται (ΑΗ', 913). — Ἀγνοοῦτι  
δὲ ἄμα βροτοῖς καὶ ἄγγελοι τὰ μέλλοντα·  
μόνης γὰρ τῆς θείας Τριάδος γινώσκειν τὰ ὄν-  
τα, καὶ προγινώσκειν τὰ ἐσόμενα. Διανοοῦσι  
δὲ ταύτη καὶ ἡμεῖν, τῇ μὲν θεοπρεπῶς δου-  
λεύοντες, τοῖς δὲ οἰκονομικῶς, πρὸς σωτηρίαν  
τὰ παρ' ἐκείνης προσταττόμενα κ. ἔ. (αὐτόθ.  
913). — Στέλλονται εἰς τιμωρίαν τῶν ἀπει-  
θῶν καὶ τῇ κακίᾳ ἐμμενόντων (αὐτόθ. 913 -  
916 - 921). — Διὰ τί Μωϋσῆς μὴ ἀπ' ἄγγε-  
λων ἤρξατο καὶ τῶν ἄνω τῆς συγγραφῆς,  
ἀλλὰ παρθραμῶν τοὺς δῆμους τῶν ἀγγέλων,  
καὶ τὰ ὑπερουράνια πάντα, ἀπ' οὐρανοῦ καὶ  
γῆς τοῦ συντάγματος ἤρξατο; (αὐτόθ. 921).  
— Ὁ διάβολος πῶς μετ' ἄγγέλων παρίστα-  
ται τῷ Θεῷ, ὡς ἡ τοῦ μακκαρίου Ἰώβ φησιν  
ἱστορία· «Καὶ ἦλθεν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ,  
καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν». (αὐτόθ.  
920 - 921).

Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Ἀγγελοι. Τὰ γὰρ ἔθνη ὑπὸ ἀγγέλους τε-  
ταχμέναι εἰσίν, ὡς ἐπιμαρτυρεῖ Μωϋσῆς ὁ τοῦ  
Θεοῦ θεράπων (ΜΑ', 952 - 953). — Ἀγγελοι  
σὺν τῷ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἐκτίσθησαν. «Ὅτε ἐ-

(2) Ἐκ παραδρομῆς ἴσως ἀντὶ ἐνεία, μετὰ τῶν  
Χερουβιμ καὶ Σεραφίμ, ὡς δοξάζει ἡ ἐκκλησία, ση-  
μειοῖ δὲ ὁ πολὺς ἐν Θεολογίᾳ Διονύσιος (ἰδ. ἀνωτ.  
σελ. 32 στῆλ. α'). καὶ ὁ Μ. Βασίλειος. — Σημ. τοῦ Ἐκδ.



γεννήθησαν ἄστρα (Ἰωβ ΛΗ', 7), ἦνεσάν με πάντες ἄγγελοι μου φωνῆ» (αὐτόθ. 17).—Ἐκ τῶν ἀγίων ἀγγέλων λείπεται τὰ δύο ταῦτα· τὸ προγινώσκειν καὶ τὸ κρίνειν. Τίμιοι μὲν γὰρ εἰσιν ἀπὸ τῆς ἀγίας Τριάδος κεκτημένοι τοῦτο· ἀλλ' οὐ γὰρ οἶδασιν τὰ ὠριμμένα πότε γίνεσθαι· κτιστοὶ γὰρ εἰσι κ. ἐ. (ΜΓ', 57).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Διὰ τί ὁ Θεὸς τοὺς ἀγγέλους οὐκ ὠνόμασε κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν, ἔχοντας πάντα τὰ προσόντα ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον· ὁμοίως καὶ τὸ ἀφθαρτον, καὶ τὸ ἄϋλον καὶ τὸ ἀόρατον, καὶ τὸ καθαρὸν; κ. ἐ. (ΜΔ', 1329-1345).—Ἄλλ' ὅστις ἐστὶν ἐν τῇ φύσει τῶν ἀγγέλων τοῦ πλεονασμοῦ τρόπος, ἀρρήτος μὲν καὶ ἀνεπινόητος στοχασμοῖς ἀνθρωπίνους, πλὴν ἀλλὰ πάντως ἐστὶν οὗτος ἂν καὶ ἐπὶ τῶν βραχὺ τι περὶ ἀγγέλους ἠλαττωμένων ἀνθρώπων ἐνήργησεν, εἰς τὸ ὠριμμένον ὑπὸ τῆς βουλής τοῦ πεποιηκότος μέτρον τὸ ἀνθρώπινον αὐζῶν κ.ἐ. (αὐτ. 188-189).—Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ ἄγγελος τοῦ Σατανᾶ τί ἐστι; (αὐτόθ. 338-341).

### Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστούμου.

Ἄγγελοι φύλακες πάντων ἀνθρώπων, ἐκάστου ἔθνους, ἐκάστης ἐκκλησίας (ΝΘ', 755. καὶ ὁμιλία εἰς τὴν σύναξιν τῶν ἀρχαγγέλων αὐτόθ.).—Ἄγγελοι ἐκλεκτοὶ τινες ἦσαν; ἄρα ὡς ὄντων τινῶν μὴ τοιούτων; Οὐχί. Τοὺς μέντοι ἀγγέλους τῷ Θεῷ καὶ τῷ Χριστῷ συνέταξεν, οὐχ ὡς ὁμοτίμους, ἀλλ' ὡς δούλους. (ΞΒ', 587.—[Θεοδώρ. ΠΒ', 821]).—Ἄγγέλων ἴδιον τὸ ὑπουργεῖν, οὐχὶ τὸ γνῶμης καὶ βουλῆς κοινωνεῖν (ΝΔ', 588.—ΝΘ', 687-700).—Λόγος περὶ ἀκατάληπτου καὶ ἀγγέλων. (ΜΗ', 719-728). Διὰ τί Μωϋσῆς σιωπᾷ περὶ τῆς δημιουργίας τῶν ἀγγέλων (Σεβηριαν. ΝΓ', 431-432). Περὶ ἀγγέλων, Θεοῦ, καὶ ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 464-466).—Ἄγγελοι δούλοι εἰσι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλαχοῦ δι' ἡμᾶς πέμποντα, καὶ πρὸς σωτηρίαν ἡμετέραν λειτουργοῦσιν. Ὅμιλία εἰς τὴν, «καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ». (ΞΓ', 27-36).

Ἐκαστος ἡμῶν ἄγγελον ἔχει φύλακα. Ὁ-

μιλία (αὐτόθ. 893-895).—Ἵτι ἐκάστῳ κλίματι ἄγγελοι ἐφροσθήκασιν. (ΝΘ', 687-700).—Ἔστι καὶ ἐν ἀνθρώποις ἄγγελος· καὶ πῶς ἄνθρωπος γίνεσθαι ἄγγελος (ΞΒ', 76).—Ἐκαστος γὰρ πιστὸς ἄγγελον ἔχει, ἐπεὶ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἕκαστος ἀνὴρ τῶν εὐδοκίμων ἄγγελον εἶχε, καθὼς φησὶν ὁ Ἰακώβ, Γεν. ΜΗ', 16. «Ὁ ἄγγελος ὁ τρέφων με, καὶ ὁ βυόμενός με ἐκ νεότητός μου». Εἰ τοίνυν ἄγγελους ἔχομεν, νήφωμεν, καθάπερ παιδαγωγῶν τινῶν ἡμῶν παρόντων· πάρεστι γὰρ καὶ δαίμων. Διὰ τοῦτο εὐχόμεθα, καὶ λέγομεν αἰτοῦντες τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, καὶ πανταχοῦ εἰρήνην αἰτοῦμεν. (αὐτόθ. 322).—Ἄγγελοι κήρυκες τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, τῆς ἀναστάσεως, καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας (Ξ', 29-32).—Ἄγγελος Σατᾶν, ὁ ἀντικείμενος λέγεται τῇ τῶν Ἑβραίων φωνῇ· καὶ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Βασιλείων (Ε', 4.) τοὺς ἀντικειμένους οὕτως ἐκάλεσεν ἡ Γραφή· οὐκ ἦν Σατᾶν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, τουτέστιν, ἀντικείμενος, πολεμῶν, ἢ ἐνοχλῶν (ΞΑ', 577. κ.ἐ.—Θεὸς φύσις καὶ ἄγγελοι ἀκατάληπτος. (ΝΓ', 462—ΜΗ', 707).—Ὁ Θεὸς πρὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐδημιούργησε τοὺς ἀγγέλους (ΜΖ', 427).

Οὐ δυνάμεθα νοῆσαι τὴν οὐσίαν τῶν ἀγγέλων, ἐπεὶ ἀνώτεροι ἡμῶν εἰσι, κατὰ τί; (ΜΗ', 739-740).—Ὅσον ἄγγελος ἀνθρώπου διαφέρει. (αὐτόθ. 728-736).—Τῆς κτίσεως ταύτης τῆς δρωμένης εἰς ἄγγελος μόνος ἀντιβρόπος ἐστὶν (αὐτόθ. 714).—Ὁ ἀὴρ ἀγγέλων ἐμπέπλησται, πολλῶ μᾶλλον ἢ ἐκκλησία (Ν', 443).—Τίνος ἕνεκεν ἄγγελοι οὐκ ἐνεχειρίσθησαν κηρύξαι τὸ Εὐαγγέλιον (Ν', 478-482.—ΝΒ', 834).—«Ἄγγελοι κρινοῦμεν» (Α'. πρ. Κορ. Γ', 3) τί ἐστι; Τοὺς τοῦ διαβόλου λέγει ἄγγελους, τοὺς ἀποστάτας, ὧν τὴν ῥηθυμίαν δι' ἡμετέρας σπουδῆς κατακρινοῦμεν (Ν', 687).—Ἄγγελος Σατᾶν περὶ τῷ Παύλῳ τίς; Τὰ σκεύη τοῦ διαβόλου, καὶ τοὺς ἐκεῖνῳ διακονουμένους ἀνθρώπους ἄγγελους τοῦ Σατανᾶ καλεῖ. (αὐτόθ. 603).—Ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ οἱ λαβόντες τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἦσαν ἄγγελοι. (ΝΓ', 187).—Ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων πῶς ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος (ΞΒ', 333. 26).—Ἐκαστος ἄνθρωπος τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἄγγελον ἔχει. (Ξ', 201).—Ἄγγελος ἐφάνη τῷ Μωϋσεὶ πορευο-

μένω εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐφόβει αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν γυναικᾶ παρκαθεῖν εἰς Αἴγυπτον, οὐχ ὅτι περιέτεμε τὸν παῖδα (Ντ', 325-326).

\* Ἄγγελος Κυρίου εἰπτήκει τὰς ὑπὲρ τῆς Ἱερουσαλήμ ἀναφύων λιτάς, καὶ λέγων (Ζαχ. Α', 12). «Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσεις τὴν Ἱερουσαλήμ; κ.έ.» (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 761-764).—\* Ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι, πῶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ὡς καὶ πᾶσα λογικὴ κτίσις, δι' ἀγαπᾶσθαι καὶ δικαιοσύνης. (Οτ', 1084-1085).

\* Ἄγγελοι ὀλοθρευταί. Καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἀρξέσθε κ.έ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 648-649) εἰς τό, «Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ». (αὐτόθ. 1253).—Διὰ τί οἱ οὐράνιοι ῥήτορες πτεροφόροι τῇ γομφῇ ζωγράφουνται; (Νετλ. ΟΘ', 360).—Τίδήποτε τῆς τῶν ἀγγέλων οὐκ ἐμνήσθη δημιουργίας ὁ Μωϋσῆς; (Θεοδώρ. Π', 77-80.—Φώτ. ΡΑ', 501-508).—Προὔπῃρον οὐρανοῦ καὶ γῆς ἄγγελοι, ἢ σὺν τούτοις ἐγένοντο; (Θεοδώρ. Π', 80-84).—Ἄγγελοι εἰς χρῆ προστελέσθη. Τιμᾶν δεῖ, ἀλλ' οὐχὶ λητρεύειν. (ΠΒ', 613.—Καν. ΛΕ', τῆς ἐν Αποδικαίει Συν.).

Περὶ ἀγγέλων, καὶ τῶν καλουμένων θεῶν, καὶ περὶ τῶν πονηρῶν δαιμόνων (ΠΓ', 861-897).—\* Ἄγγελοι χριστιανῶν, καὶ δαίμονες Ἑλλήνων (αὐτόθ. 889-897).—Τοὺς ἀγγέλους, οὔτε κατὰ τοὺς τῶν Ἑλλήνων ποιητὰς καὶ φιλοσόφους θεοποιούμεν, καὶ εἰς θῆλυ καὶ ἄρρεν τὴν ἀσώματον διακρίνομεν φύσιν, οὐδέ, κατὰ τοὺς τῶν αἰρετικῶν μύθους, ποιητὰς τῆς κτίσεως ὀρίζομεθα, οὔτε μὴν συναϊδίους εἶναι φημεν τῷ τῶν ὄλων Θεῷ. (αὐτόθ. 468-473)—Περὶ τοῦ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων. (αὐτόθ. 473-477).—*Satanas* ἄρχων δαιμόνων κατὰ τὰ θεῖα λόγια, ὁ ἀποστάτης. Καλεῖ δὲ αὐτὸν ἡ θεία Γραφὴ καὶ διάβολον, ὡς τὸν Θεὸν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις συκοφαντοῦντα (αὐτόθ. 893-896.—Π', 651. 704).

\* Ἄγγελοι καὶ δαίμονες μυσταγωγοὶ τοῦ βίου. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 120 σημ.).

Οἱ μὲν δαίμονες εἰσι Διὸς μεγάλοι διὰ βουλάς  
Ἑσθλοὶ ἐπιχθόνιοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

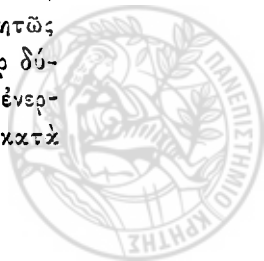
Ἡσίοδος (αὐτόθ.).

Δαίμονας μὲν οἱ ἄλλοι φιλόσοφοι, ὁ δὲ ἱερός λόγος ἀγγέλους εἶωθε καλεῖν προσφυστέρω χρώμενος ὀνόματι. Φίλων. (αὐτόθ.).—Τὰ μὲν γὰρ πρ' ἡμῖν θεῖα λόγια οὐδ' ὄλως ἀγαθὸν

οἶδεν ὀνομάζειν δαίμονα, πάντας δὲ πονηροὺς εἶναι τοὺς τῆς λέξεως ταύτης, καὶ δὴ καὶ τῆς προσηγορίας μετεληχότας κ.έ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 248).—Εἰς γένη τέτταρα πάντας τοὺς δαίμονας διακροῦσιν Ἑλληνες. Πρώτιστα πάντων τὸν πρῶτον ἀφορίσκοντες Θεόν, εἰδέναι φασὶ τοῦτον εἶναι τὸν ἐπὶ πᾶσι πρῶτόν τε ὄντα καὶ πάντων Θεόν, πατέρα τε καὶ βασιλέα, μεθ' ὃν γένος τὸ Θεῶν ὑπάρχειν δεύτερον, ἐπόμενον δὲ τὸ δαιμόνων, τὸ δὲ ἡρώων τέταρτον· ἀπαντα τῆς τοῦ κρείττονος ιδέας μετασχόντα, πῆ μὲν ἄγειν, πῆ δὲ ἄγεσθαι, καὶ φῶς ἄπαν προσπαρορέσθαι τὸ τοιόνδε φωτὸς μετοχῆ. Ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ χειρόνος οὐσίας τὸ κακὸν ἡγεσθαι φασί. Τοῦτο δὲ εἶναι μοχθηρῶν δαιμόνων γένος, ψιλῶ μὲν οὐδαμῶς χρώμενον τάγαθῷ, δύνανται γε μὴν ἐν τῇ τῶν ἐναντίων φύσει κεκτημένον πρώτην, καθάπερ ἐν τοῖς κρείττοσιν ὁ Θεός· πᾶν δὲ τὸ τοιόνδε σκότος προσπαρορέσθαι κ.έ. (αὐτόθ. 245-248).—Δαίμονες, προσρώνημα ἐν ἴσῳ τῷ μακάριε. Δαίμων ἐπὶ τῆς ἐν ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ ψυχῆς· καὶ δαίμων ἡ τύχη, ἢ ἡ μοῖρα. Ὅθεν ὀλβιοδαίμων, ὁ τύχη ὀλβία χρώμενος. Δαίμων, μέση λέξις, ὅτι διὰ προσθήκης ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ διακρίνεται· ἀγαθὸς δαίμων, κακὸς δαίμων· ἐν συνθέσει δὲ, εὐδαίμων ἢ δυσδαίμων (Λεξικ. Εὐσταθίου).

\* Ἄγγελος ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων. Ἐκαστον ἔθνος ἔχει ἄγγελον προστατοῦντα αὐτοῦ (Ἄμμ. ΠΕ', 1380).—Καὶ ὅτι, ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων ἔχει ὀδηγὸν ἄγγελον—καὶ ὅτι συνεχῶς ἐώρων ἀγγέλους οἱ πιστοὶ (αὐτόθ. 1540).—Περὶ δημιουργίας ἀγγέλων, καὶ γνώμη Πλάτωνος περὶ αὐτῶν (Γεννάδ. ΠΕ', 1624).—Ἄγγελός ἐστι ζῶον λογικόν, πύρινον, αὔπνον (Ἄνας. Σιν. ΠΘ', 76). Καὶ ὅτι ἕκαστος ἔχει ἄγγελον φύλακα, ἔνθα καὶ γινώματι Πατέρων (αὐτόθ. 621-625.—Γεώργ. Πισίδ. ΛΒ', 1444-1446).

\* Ἄγγελοι, καὶ ψυχὴ, καὶ ἀπερίγραπτον. Ὁ ἄγγελος σωματικῶς μὲν ἐν τόπῳ οὐ περιέχεται, ὥστε τυποῦσθαι καὶ σχηματίζεσθαι· ὅμως λέγεται εἶναι ἐν τόπῳ διὰ τὸ παρεῖναι νοητῶς καὶ ἐνεργεῖν, κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, καὶ μὴ εἶναι ἀλλοχού, ἀλλ' ἐκεῖσε νοητῶς περιγράφεσθαι, ἔνθα καὶ ἐνεργεῖ· οὐ γὰρ δύναται κατὰ ταῦτον ἐν διαφόροις τόποις ἐνεργεῖν. Μόνον γὰρ Θεοῦ ἐστι τὸ πανταχοῦ κατὰ



ταῦτόν ἐνεργεῖν κ. ἐ. (Ἰωάν. Δαμ. ΛΔ', 849 - 853. — Ἱερὰ πρῶλλ. ΛΕ', 1077-1080 κ. ἐ.).

— Ἡ δὲ ψυχὴ συνδέδεται τῷ σώματι ὄλω, καὶ οὐ μέρος μέρει· καὶ οὐ περιέχεται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ περιέχει αὐτό, ὡς περ πῦρ σίδηρον, καὶ ἐν αὐτῷ οὔσα, τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἐνεργεῖ (ΛΔ', 853). — Ἀπερίγραπτον μὲν οὖν μόνον ἐστὶ τὸ Θεῖον, ἀναρχον ὄν, καὶ ἀτελεύτητον, καὶ πάντα περιέχον, καὶ μηδεμιᾶ καταλήψει περιεχόμενον κ. ἐ. (αὐτόθ. — Χρυσοστ. περὶ ἀκαταλήπτου λόγου πέντε ΜΗ', 701-748). — Περὶ δημιουργίας ἀγγέλων (Ἰω. Δαμ. ΛΔ', 865). — Τί ἐστὶν ἄγγελος (αὐτόθ. 865 - 873).

Περὶ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων καὶ τῆς πτώσεως αὐτῶν (αὐτόθ. 873 - 877). — Χρῆ δὲ γινώσκω, ὅτι ὅπερ ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις ὁ θάνατος, τοῦτο τοῖς ἀγγέλοις ἡ ἔκπτωσης. Μετὰ γὰρ τὴν ἔκπτωσιν, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετάνοια, ὡς περ οὐδὲ τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τὸν θάνατον (αὐτόθ. 887). — Ἱερὰ παράλληλα περὶ ἀγγέλων ὅτι καὶ ἄγγελοι ἀμωρότησαντες κολάζονται (ΛΕ', 1096-1097). — Ὅτι ἀγγέλους φύλακας ἡμῶν ἐπέστησεν ὁ Θεὸς (αὐτόθ.). — Ὅτι ἐν αἰοιδίῳ εὐφροσύνη, καὶ ἀρρήτῳ μωκαριότητι διάγουσι λειτουργοῦντες τῇ σεβασίῳ Τριάδι (ΛΖ', 501 - 508).

Περὶ ἐνεργείας δαιμόνων διάλογος. Περὶ ἐνεργουμένων, ἤτοι δαιμονώωντων ἢ ἐνθουσιαστῶν (Μιχ. Ψελλὸς ΡΚΒ', 820 - 876). — Ἀλυσίς πονηρὰ καὶ χαλεπὴ τῶν δαιμόνων ἐστὶν ἡ ἐνέργεια, ἀλυσίς παντὸς σιδήρου δυνατωτέρα κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΜΗ', 733). — Τί περὶ δαιμόνων δοξάζουσιν Ἕλληνας καὶ περὶ μαγείας (Μιχ. Ψελλὸς ΡΚΒ', 876 - 881).

**Ἄγδαμεία**, πόλις τῆς Φρυγίας (Σωκρ. ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 821).

**Ἄγενεῖοι**, ὅτι δεῖ τοὺς ἀγενεῖους ἐν τοῖς μοναστηρίοις ἰδίως ἔχειν δικίτας καὶ οἰκήσεις (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 1197).

**Ἄγενῆς** καὶ μὴ ἐξ ἐλευθέρων, καὶ ὅμως ἐπιπρόμοιος·—ἐπίγραμμα ἐπιτάριον.

Ἀρχεδικὴ πατὴρ, ἀνδρὸς, ἀδελφῶν τ' οὔσα τυράνων Παιδῶν τ' οὐκ ἤροθι νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

Ἐγὼ δὲ ἐδικαίωσα αὐτὰ ταῦτα μνηῦσι. τάχα πως κἄν νῦν γυνόης σαυτόν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 908).

**Ἄγεννησία**. Οὐκ ἐστὶν ἡ ἀγεννησία οὐσία τοῦ Πατρὸς (Βασίλ. ΚΘ', 565 κ. ἐ.—Γρηγ.

Νύσσ. ΜΑ', 408 κ. ἐ.— ΜΕ', 605. 917 κ. ἐ.).

**Ἄγεννητον**. Ἄγεννητον τοῦ ἀσυνθέτου τί διαφέρει (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΕ', 917 - 928).

— Ἄγεννητον. Τίς ἡ ἀληθὴς ἔννοια αὐτοῦ· ποῖσι αἱ τρεῖς αὐτοῦ σημασίαι, καὶ πῶς κακοήθως ἐρμηνεύουσιν αὐτὸ οἱ αἰρετικοὶ (Ἀθην. Ἀλεξ. ΚΕ', 416 - 476). — Ἄγεννητον ἐν ταῖς Γραφαῖς οὐχ εὐρηται (ΚΖ', 73. 776, ἔνθα καὶ τὰ σημαζόμενα αὐτοῦ.— Ἐπιφάν. ΜΒ', 561).

— Ὅποια ἡ ἐναντιώσις τοῖς δεχομένοις τὸ γεννητὸν καὶ τὸ ἀγεννητὸν οὐσίαν. (Βασίλ. ΚΘ', 636 - 637). Ὅτι ταῦτα ἰδιώματά τινά ἐστιν (αὐτόθ. 640 - 652).— Ἡ λέξις αὕτη τὸ πρῶτόν ἐστι στοιχεῖον τῆς ἀσεβείας τῶν αἰρετικῶν (αὐτόθ. 516 - 517). — Ἡ λέξις Πατὴρ καὶ τὸν Υἱὸν δείκνυσι, καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ἀγεννητος βούλεται (αὐτόθ. 517).— Οὐχὶ μᾶλλον ἀγεννητον ἢ Πατέρω καλεῖσθαι τὸν Θεόν, ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ οὐκ εἶπε· βλαπτέετε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγεννητου, ἀλλ' εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς (αὐτ. 517). — Ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ λόγοις ἡ λέξις ἀγεννητος οὐ τί ἐστὶν, ἀλλ' ὅτι οὐ πρὸ ἄλλου ἐστίν, ἐμφανίζει (αὐτόθ. 544 - 545). — Ὡς περ πρὸ ἀνθρώποις ἡ γεννησις ἔκ τινος οὐκ ἐστὶν ἡ οὐσία αὐτῶν, οὕτως οὔτε ἐν τῷ Θεῷ τὸ ἀγεννητον (ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ ἐξ οὐδενὸς γεννησθαι), τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δύναται δηλοῦν (αὐτόθ. 545). — Οὐ καλεῖται ὁ Θεὸς ἐν τῇ Γραφῇ ἀγεννητος (αὐτόθ. 677). — Τὴν λέξιν ταύτην οὔτε ὁ Θεὸς ἐν τῇ Γραφῇ ἐπέγραψεν ἐαυτῷ, οὔτε τις τῶν ἁγίων εἶρηκεν (αὐτόθ. 677 - 693). — Ἄγεννητος οὐ σημαίνει τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ τί ἐστὶν, ἀλλὰ τί οὐκ ἐστὶν (αὐτόθ. 653 - 661 κ. ἐ.). — Ἡ τοῦ γεννητοῦ καὶ ἀγεννητου οὐσία οὐ διακρίεται, ἀλλ' ὅλον ὅλον γεννητὸν ἐξ ἀγεννητου, τέλεια δύο, καὶ οὐ δύο μέρη ἐξ ἐνός τινος αὐτόθ. 685). — Ὅτι οὐκ ἀπὸ ὁμωνυμίας ταυτότης, ἀλλ' ἀπὸ φύσεως θείας ἐνότης γνωρίζεται. Διάφοροι ἐκδοχαὶ τῆς λέξεως ἀγεννητοι (αὐτόθ. 748-761).

— Περὶ ἀγεννητου καὶ γεννητοῦ Ἐπιφάν. κατὰ ἀνομοίων Ἀετίου καὶ Εὐνομίου τῶν αἰρετικῶν (ΜΒ', 516 - 637).— Ἄγεννητον τί ἐστὶν; Ἄγεννητον ἡγουν ἀκτιστον, μόνον τὸ θεῖον ὑπάρχει. Ἄγεννητον, εἴωθε καλεῖν ἢ ἐξω φιλοσοφία πᾶσαν ἀόρατον φύσιν· ὁμοίως καὶ οὐσίαις τὰς ὑποστάσεις (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 289). — Ὁδηγὸς θεολογίας τοῦ αὐτοῦ (αὐτόθ. 52-309).

— Ὅτι οὐκ ἀπὸ ὁμωνυμίας ταυτότης, ἀλλ' ἀπὸ φύσεως θείας ἐνότης γνωρίζεται. Διάφοροι ἐκδοχαὶ τῆς λέξεως ἀγεννητοι (αὐτόθ. 748-761).

— Περὶ ἀγεννητου καὶ γεννητοῦ Ἐπιφάν. κατὰ ἀνομοίων Ἀετίου καὶ Εὐνομίου τῶν αἰρετικῶν (ΜΒ', 516 - 637).— Ἄγεννητον τί ἐστὶν; Ἄγεννητον ἡγουν ἀκτιστον, μόνον τὸ θεῖον ὑπάρχει. Ἄγεννητον, εἴωθε καλεῖν ἢ ἐξω φιλοσοφία πᾶσαν ἀόρατον φύσιν· ὁμοίως καὶ οὐσίαις τὰς ὑποστάσεις (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 289). — Ὁδηγὸς θεολογίας τοῦ αὐτοῦ (αὐτόθ. 52-309).

— Ὅτι οὐκ ἀπὸ ὁμωνυμίας ταυτότης, ἀλλ' ἀπὸ φύσεως θείας ἐνότης γνωρίζεται. Διάφοροι ἐκδοχαὶ τῆς λέξεως ἀγεννητοι (αὐτόθ. 748-761).

— Περὶ ἀγεννητου καὶ γεννητοῦ Ἐπιφάν. κατὰ ἀνομοίων Ἀετίου καὶ Εὐνομίου τῶν αἰρετικῶν (ΜΒ', 516 - 637).— Ἄγεννητον τί ἐστὶν; Ἄγεννητον ἡγουν ἀκτιστον, μόνον τὸ θεῖον ὑπάρχει. Ἄγεννητον, εἴωθε καλεῖν ἢ ἐξω φιλοσοφία πᾶσαν ἀόρατον φύσιν· ὁμοίως καὶ οὐσίαις τὰς ὑποστάσεις (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 289). — Ὁδηγὸς θεολογίας τοῦ αὐτοῦ (αὐτόθ. 52-309).

— Ὅτι οὐκ ἀπὸ ὁμωνυμίας ταυτότης, ἀλλ' ἀπὸ φύσεως θείας ἐνότης γνωρίζεται. Διάφοροι ἐκδοχαὶ τῆς λέξεως ἀγεννητοι (αὐτόθ. 748-761).

— Περὶ ἀγεννητου καὶ γεννητοῦ Ἐπιφάν. κατὰ ἀνομοίων Ἀετίου καὶ Εὐνομίου τῶν αἰρετικῶν (ΜΒ', 516 - 637).— Ἄγεννητον τί ἐστὶν; Ἄγεννητον ἡγουν ἀκτιστον, μόνον τὸ θεῖον ὑπάρχει. Ἄγεννητον, εἴωθε καλεῖν ἢ ἐξω φιλοσοφία πᾶσαν ἀόρατον φύσιν· ὁμοίως καὶ οὐσίαις τὰς ὑποστάσεις (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 289). — Ὁδηγὸς θεολογίας τοῦ αὐτοῦ (αὐτόθ. 52-309).



**Ἄγερωχος.** Ἡ συνήθεια τὴν λέξιν ταύτην ἐπὶ ψόγου τάσσει. Τοὺς γὰρ αὐθάδεις καὶ ἀπικιδεύτους, καὶ θρασεῖς, καὶ ἀλαζόνας, καὶ οἰηματίας, καὶ ἐπηρμένους, ἀγερώχους λέγουσιν. Ὁ δὲ Ὀμηρὸς καὶ τινες τῶν σοφῶν τοὺς ἄγαν ἐντίμους ἀγερώχους φασίν, ἀπὸ τοῦ ἄγαν ἐπὶ τὸ γέρας ὀχεῖσθαι. Ἐνιοὶ δὲ τῶν γλωσσογράφων (Ἡσύχιος) ἰδίως τοὺς νησιώτας εἶπον ἀγερώχους καλεῖσθαι, διὰ τὸ ἐπεισάκτω τροφῇ κεχρησθῆαι αὐτούς, ἀπὸ τοῦ ἀγείρειν ὀχήν, ἢ γοῦν συνάζειν τροφήν· ὀχή γὰρ λέγεται τροφή παρὰ τοῖς πολλοῖς τῶν σοφῶν, ἐκ τοῦ ἔχειν καὶ διακρατεῖν τὸν ζῶν (Σχόλιον παρὰ Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 737. 689). — Ἄγερωχος δηλοῖ καὶ τοὺς σεμνοὺς καὶ ἠνιοχικοὺς παρὰ τὸ ἄγειν ῥῆον καὶ ἐλαύνειν ὄχους (Λεξ. Εὐστ.) — Ἄγερωχος λέγει τοὺς Τρῶας, ὃ τὸν ἐστὶ τῷ ὑπερηφάνους, καὶ ἀξιοῦντας ἄγαν γέρας ἔχειν (αὐτόθ.). — Ἄγερωχος ὁ ῥηδῖως ἀγόμενος καὶ χερόμενος εἰς ὅ,τι ἂν βουληθεῖν ἐν τῷ μεταμορφοῦσθαι· Νέστωρ μὲν κατὰ σύνεσιν, Χρομῖος δὲ ὡς πρεσβύτερος, Περικλύμενος δὲ ὡς γενναϊότερος, ἢ καὶ ὡς δεξιώτερος (αὐτόθ.).

**Ἄγέστη** ῥωμαϊστί· ἐλληνιστί δὲ διώρυξ, ὑπόνομος (Εὐάγρ. ΠΓ', 2748).

**Ἀγῆνωρ,** Κάδμου καὶ Εὐρώπης πατήρ. Ἀρπαγὴ Εὐρώπης (Γατικανὸς Γ', 876). — Εἷς τῶν Φορωνέως παίδων. — Ἀγῆνωρ θυμὸς, ὁ ἄτρεστος καὶ ἄγαν ἀνδρεῖος. — Ἀγῆνωρ, ἐπιθετον, ποτὲ μὲν ἐπὶ ψόγῳ (θρασύς καὶ ὕβριστής), ποτὲ δὲ ἐπὶ ἐπαίνῳ κτλ. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἄγιος.** Ἄγιος ἀγίωρ. Περὶ Ἀγίου ἀγίων, Βασιλέως βασιλέων, Κυρίου κυρίων, Θεοῦ θεῶν (Διον. Ἀρεοπαγ. Γ', 969). — Ἀγιότης τί ἐστὶ; — Ἀγιότης ἐστὶ παντὸς ἄγους ἐλευθέρου, καὶ παντελὸς καὶ πάντη ἄχραντος καθαρότης. κ.έ. (αὐτόθ. 969-977). — Ἀγιασθεῖα ἀγιωσύνη, καθαρότης, λατρεία (αὐτόθ. 472 - 529). — Ἀγιασθεῖα, καὶ ἱερεῖς· ἀγιασθεῖα, ἀγιασθεῖα (Θεοδώρ. Π', 452. — ΠΔ', 867).

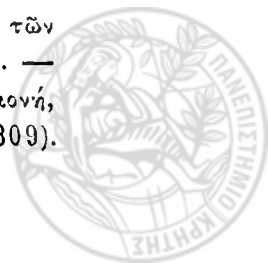
Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

Ἀγίων καὶ δικαίων ἀνδρῶν εὐχὰς ἐκπληροῖ ὁ Θεός. Πλήρης δὲ ἡ Γραφὴ πᾶσα ἢ καθ' ἡμᾶς κατὰ τὰς τῶν δικαίων εὐχὰς ἐπακούοντός τε καὶ ἐπιτελοῦντος τοῦ Θεοῦ ἕκαστον τῶν αἰτημάτων (Θ', 244 - 245. 248. κ.έ.).

— «Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινουσι;» (αὐτόθ. 517 - 524. 416. κ.έ.). — Ἀγίων εὐχῶν ἀποτελέσματα. Τοιοῦτους κτήσαι τῷ σῶ πλούτῳ καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ δορυφόρους, ὧν στρατηγεῖ Θεός, δι' οὓς καὶ νῦς βαπτιζομένη κουφίζεται, μόναις εὐχαῖς ἀγίων κυβερνωμένη, καὶ νόσος ἀκμάζουσα δαμάζεται, χειρῶν ἐπιβολαῖς διακομένη, καὶ προσβολὴ ληστῶν ἀφοπλίζεται, εὐχαῖς εὐσεβέσι σκυλευομένη, καὶ δαιμόνων βία θραύεται, προστάγμασι συντόνοις ἐλεγχόμενη κ.έ. ἐν ἔργοις (αὐτ. 640). — Ἀγιασμός πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρί, τί; Φαμέν δὲ ἡμεῖς ἀγιάζειν τὸ πῦρ οὐ τὰ κρέα, ἀλλὰ τὰς ἀμικρωλοὺς ψυχὰς· πῦρ οὐ τὸ παμράγον καὶ βάνασσον, ἀλλὰ τὸ φρόνιμον λέγοντες, τὸ διακνούμενον διὰ ψυχῆς τῆς διερχομένης (sic) τὸ πῦρ (αὐτόθ. 449).

Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος. Τὸ γὰρ τρίτον τὰ τίμια ζῶα ταῦτα προσφέρειν τὴν δοξολογίαν Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος, λέγοντα, τὰς τρεῖς ὑποστάσεις τελείας δεικνύοντα ἐστίν, ὡς καὶ ἐν τῷ λέγειν τό, Κύριος, τὴν μίαν οὐσίαν δηλοῦσιν (ΚΕ', 220). — Ἄγιοι. Οἱ ἄγιοι πῶς ἐπιφάνονται πολλάκις ἐν τοῖς ἑαυτῶν ναοῖς καὶ σοροῖς; Ἀπόκρ. Ἐένον καὶ παρὰδοξον τὸ ἐπερώτημα, καὶ πιστοτάτης ψυχῆς δεόμενον εἰς ἀπόκρισιν. Ὅμως εἰ χωρεῖς, ἀκουσον, μὴ ὀκλάζων τῷ λογισμῷ. Αἱ ἐν τοῖς ναοῖς καὶ σοροῖς τῶν ἀγίων γινόμεναι ἐπισκιάσεις καὶ ὀπτασίαι οὐ διὰ τῶν ψυχῶν τῶν ἀγίων γίνονται, ἀλλὰ δι' ἀγγέλων ἀγίων μετασχηματιζομένων εἰς τὸ εἶδος τῶν ἀγίων. Πῶς γὰρ, εἰπέ μοι, μίαν οὐσα ψυχὴ τοῦ μακκαρίου Πέτρου ἢ Παύλου δύναται κατ' αὐτὴν τὴν ῥοπήν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ ἐπιφανεῖν ἐν χιλίοις ναοῖς αὐτοῦ, ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ; Τοῦτο γὰρ, οὔτε ἄγγελος εἰς δύναται ποιῆσαι ποτε. Μόνου γὰρ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἐν δυοῖς τόποις καὶ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἐν αὐτῇ τῇ ῥοπῇ εὐρίσκεισθαι. Ἐπεὶ καὶ αὐταὶ αἱ νοερὰὶ δυνάμεις ἀπολιμπάνονται πάντως τῆς ἐν οὐρανοῖς δοξολογίας, ἤνικα δ' ἂν ἀποστέλλωνται εἰς διακονίαν ἐπὶ τῆς γῆς (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθανάσιον ἀποδιδόμενων ΚΗ', 613). — Ἀγίων ἀνδρῶν ἐγκράτεια, ἀγνεῖα, ὑπομονή, παρθενία (Λόγ. περὶ ὑπομονῆς; ΚΓ', 1297-1309).



Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Ἄγια. Ὅτι οὐ δεῖ τὰ ἅγια τῇ ἐπιμιζίῃ τῶν πρὸς τὴν κοινὴν χρείην καθυβρίζειν· ὅτι οὐ δεῖ τὰ τοῖς ἀνακειμένοις τῷ Θεῷ ἀρωρισμένα εἰς ἑτέρους ἀναλίττειν, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ τοῦ περισσεύματος (ΛΑ', 748-749). — Τὰ ἅγια τοῖς κυσί, καὶ τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων. Πῶς δίδωσί τις τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, ἢ βάλλει τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· ἢ πῶς συμβαίνει τὸ ἐπιφερόμενον· «Μήποτε κατακπτήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς; Ἀπόκ. (αὐτόθ. 1249).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου καὶ Φωτίου.

Μὴ δότε τοῖνυν τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, ἤτοι τοῖς πολλαίς τὸν θεῖον λόγον δεξάμενοις Ἰουδαίοις, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον ἐπιστρέφουσιν, ἢ τοῖς ἐξ αἱρέσεων ἐπὶ τὸν ἀληθῆ λόγον βυβλίζουσι, καὶ παλινστοῦσι πρὸς τὴν προτέρην κκάνοικν. Τοὺς δὲ μαργαρίτας μὴ βάλλειν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων ἐκελεύσθημεν, τῶν πάθεσι συμφορομένων, καὶ χοιρώδη βίον μετερχομένων, μήποτε κατακπτήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς πονηροῖς αὐτῶν ἐπιτηδεύμασι, βλαστημοῦντες τὸ θεῖον ὄνομα, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. Ἡ γὰρ πρὸς τοὺς τοιοῦτους τῶν μυστηρίων μετὰδοσις, ῥήξις ἐστὶν ἀνεγερτος τοῖς καταρρονητικῶς μεταδιδούσιν (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 280). — Ἐπειδὴ ἅγιος ὁ θεῖος λόγος καὶ μαργαρίτης ὄντως τιμαλφέστατος, κύνες δὲ καὶ χοῖροι οὐ μόνον οἱ περὶ τὰ δόγματα, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ τὰς πράξεις πταίοντες, κατακπτήσις δὲ ἢ περὶ αὐτῶν ἔρις καὶ ζυγομαχία, τῶν μὲν τὴν ὀρθότητά τῶν δογματικῶν ἀνατρέπειν πειρωμένων, τῶν δὲ τὴν ἀρίστην πολιτεῖαν ἐξυβρίζοντων κ. ἐ. (αὐτόθ. 1272 - 1273).

Τοῦ Κυρίου λέγοντος· «Μὴ βάλlete τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων» πῶς δεῖ διδάσκειν τοὺς ἀπίστους; Ἄγια καὶ μαργαρίται, ὅ τε τοῦ θεοῦ κηρύγματος λόγος, καὶ τὸ δεσποτικὸν καὶ ἄχραντον χρηματίζει σῶμα· μαργαρίται μὲν, ὅτι τίμια, καὶ ὅτι λαμπρὰν τῆς σωτηρίας τὴν αἴγλην τοῖς εἰλικρινῶς προσιοῦσιν ἐκπέμπουσιν· ἅγια δὲ, ὅτι τε σεπτὰ, καὶ ὅτι τῆς πλάνης ἀφορίζοντες τῇ ἀληθείᾳ

ἀντιθέτασι· κύνες δὲ, καὶ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν ἀπίστων, ὅσοι πολλαίς τὸν τῆς εὐσεβείας κατηχηθέντες λόγον, οὐ μόνον οὐδὲν ἔμεινον διετέθησαν, ἀλλὰ καὶ τὴν λύσσαν αὐτῶν κατὰ τῆς ἐραξ ἡμῶν θρησκείας ἐμμανέστερον κυνῶν ὑλακτούντων ἐπεδείξαντο· χοῖροι δὲ, ὅσοι τῷ βορβόρῳ τῶν παθῶν ἐγκαλινδούμενοι, πρὸς τὰς παροικίαις ἀναισθητῶς τε καὶ ἀνεπιστρέφως ἔχουσιν κ. ἐ. Εἴησαν δ' ἂν μαργαρίται καὶ ἅγια, οὐ τὰ εἰρημένα μόνον, ἀλλὰ γε καὶ τῶν θυμῶν τὰ χαρίσματα· καὶ πρὸς τοῦτοις, αὐτὰ τὰ θυμῶν καὶ τρίτον, εἰ βούλει, τὸ ἀποστολικὸν καὶ θεῖον ἀξίωμα, ὃ κατὰ διαδοχὴν τὸ ἀρχιερέων γένος ὀρᾷται κληρούμενον· κ. ἐ. (Φώτ. ΡΑ', 940-945. — ΡΓ', 1137-1180. — ἐκ τῶν τοῦ ἀγίου Μεθοδίου περὶ τῶν γεννητῶν ἐκλογῆ κατὰ σύνοψιν). — Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰ ἅγια, λόγῳ εὐλογιῶν, εἰς τὰς παροικίας πέμπεσθαι. Κανόνες. (Φώτ. ΡΔ', 609).

Ἔτερα ἐκ τῶν τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ἄγιασμός. Τίς ἐστὶν ὁ μολυσμὸς τῆς σαρκός, καὶ τίς ὁ μολυσμὸς τοῦ πνεύματος· καὶ πῶς αὐτῶν καθαρύομεν· ἢ τίς ὁ ἅγιασμός· καὶ πῶς αὐτὸν κτησόμεθα. — Ἀπόκρ. Μολυσμὸς ἂν εἴη, σαρκὸς μὲν τὸ ἀναμίγνυσθαι τοῖς αὐτουργοῦσι τὰ ἀπηγορευμένα, πνεύματος δὲ τὸ ἀδικορεῖν πρὸς τοὺς φρονούντας ἢ ποιούντας τὰ τοιαῦτα. κ. ἐ. Ἄγιασμός δὲ ἐστὶ τὸ ἀνακεῖσθαι τῷ ἀγίῳ Θεῷ ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ἀδιστάκτως ἐν πικντὶ κικρῷ, διὰ φροντίδος καὶ σπουδῆς τῶν αὐτῷ ἀρεσκόντων. κ. ἐ. (ΛΑ', 1117).

Ἄγιος πῶς τις δύναται γενέσθαι; Μιμεῖσθαι τοὺς ἁγίους τοὺς κατὰ Θεόν, καὶ μὴ ἐξομοιοῦσθαι τοῖς ἄλλοτρίοις τῆς τοῦ Κυρίου διδασκαλίας. (αὐτόθ. 745-748). — Αἱ τῶν ἁγίων πράξεις οὐκ ἄνευ καρποῦ ἀναγινώσκονται· αὐταὶ γὰρ διεγείρουσι πρὸς ἀρετὴν. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἀνθρώποις ἐκ τῆς τῶν λόγων αὐξήσεως συνίσταται τὰ ἐγκώμια· τοῖς δικαίοις δὲ ἀρκεῖ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἢ ἀλήθειαι πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτῶν τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀρετῆς. Ὡστε, ὅταν διηγώμεθα τοὺς βίους τῶν δικαιοψάντων ἐν εὐσεβείᾳ, δοξάζομεν πρῶτον τὸν Δεσπότην διὰ τῶν δούλων· ἐγκωμιάζομεν δὲ τοὺς δικαίους διὰ τῆς μαρτυρίας ὧν

ἴμεν, εὐφραίνομεν δὲ τοὺς λαοὺς διὰ τῆς ἀκοῆς τῶν καλῶν. Προτροπὴ γὰρ πρὸς σωφροσύνην ὁ βίος τοῦ Ἰωσήφ, καὶ πρὸς ἀνδρίαν περὶ κλησὶς τὰ τοῦ Σαμφὼν διηγήματα. κ. ἐ. (αὐτόθ. 492-508).— Ἀγιοσύνης κατορθώματα, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον. (αὐτόθ. 704).

Ἀγίων πρεσβεῖαι καὶ τιμῆ. Δέχομαι δὲ καὶ τοὺς ἄγιους ἀποστόλους, προφήτας καὶ μαρτυροὺς, καὶ εἰς τὴν πρὸς Θεὸν ἱερείαν τούτους ἐπικλοῦμαι, τοῦ δι' αὐτῶν, ἡγοῦν διὰ τῆς μεσιτείας αὐτῶν, ἰλεῶν μοι γενέσθαι τὸν φιλόνηρον Θεόν, καὶ λύτρον μοι τῶν πταισμάτων γενέσθαι καὶ δοθῆναι. Ὅθεν καὶ τοὺς χαρακτηρῶν τῶν εἰκόνων αὐτῶν τιμῶ καὶ προσκυνοῦν, κατ' ἐξῆρτον τούτων περὶ αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ οὐκ ἀπηγορευμένων, ἀλλ' ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἡμῶν τούτων ἀνιστορουμένων. (ΑΒ', 1100).— Ἀγίων πρεσβεῖαι εἰς Θεόν, καὶ θύματα αὐτῶν ἔνθα περὶ νεκρῶν καὶ εἰκόνων ἁγίων [Νεῦλος ὁ μέγας ΟΘ', 577-581].

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Περὶ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ἁγίων, πρεσβεῖας, τιμῆς καὶ προσκυνήσεως.

Αὐτὸς δὲ (Ἀθναῖσιος) ἄνωθεν ἡμῶς ἐποπτεύουσι ἰλεως, καὶ τὸν λαὸν τόνδε διεξάγεις τέλειον τελείας τῆς Τριάδος προσκυνητὴν κ. ἐ. (ΑΕ', 1128).— Σὺ δὲ (Ἡρων), ἐποπτεύουσι ἡμῶς ἄνωθεν ἰλεως, καὶ τὸν ἡμέτερον διεξάγεις λόγον καὶ βίον, κ. ἐ. (αὐτόθ. 1193).— Ταῦτα καὶ πλείω τούτων ἐπισημαίνομεν, καὶ τὴν περὶ θένον Μαρίαν ἱερατεύουσα βοήθηται περὶ θένον κινδυνεύουσα κ. ἐ. (αὐτόθ. 1181).— Οὐκ ἠδέεσθαι τὰ ὑπὲρ Χριστοῦ σφάγια, οὐδὲ ἐροθήθης τοὺς μεγάλους ἀγωνιστάς; κ. ἐ. ὦν αἱ μεγάλοι τιμαὶ καὶ πνηγύρεις; παρ' ὧν δίκαιοι ἐλάττωνται, καὶ νόσοι θεραπεύονται; ὦν αἱ ἐπιφάνειαι, καὶ ὦν αἱ προφῆσεις; ὦν καὶ τὰ σώματα μόνον ἔτα δύνανται ταῖς ἀγίαις ψυχαῖς, ἢ ἐκφώμενα, ἢ τιμώμενα; ὦν καὶ ῥηνίδες αἵματος μόνον, καὶ μικρὰ σύμβολα πάθους ἔτα δύνανται τοῖς σώμασι. Ταῦτα οὐ σέβεις, ἀλλ' ἀτιμῶσαις κ. ἐ. (αὐτόθ. 489).— Σὺ δὲ (Βασίλειε) ἡμῶς ἐποπτεύουσι ἄνωθεν, ὧ θεία καὶ ἱερὰ κερκλή, καὶ τὸν δεδομένον ἡμῖν παρὰ Θεοῦ σκόλοπον τῆς σαρκός, τὴν ἡμέτερον πι-

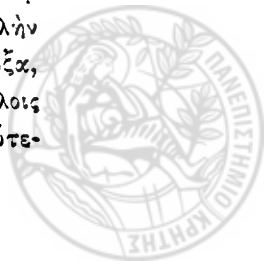
δαγωγίαν, ἢ στήσαις ταῖς σαυτοῦ πρεσβεῖαις, ἢ καὶ νῦν πείσαις κροτερῶς φέρειν; κ. ἐ. (ΑΓ', 604).— Ἄνωθεν ἐποπτεύει, εἶ οἶδα, νῦν τὰ ἡμέτερα, καὶ χεῖρα ἐρέγει τοῖς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ κάμνουσιν. κ. ἐ. (ὁ Ἰωσήφ) (αὐτόθ. 244).— Καὶ γὰρ πείθομαι τὰς τῶν ἁγίων ψυχὰς τῶν ἡμετέρων αἰσθάνεσθαι. (ΑΖ', 368).

Ἀγίους μετὰ θάνατον τιμῶν προσήκει. (ΑΓ', 497).— Πείθομαι δ' ὅτι καὶ τῆ πρεσβεῖα νῦν μᾶλλον, ἢ πρότερον τῆ διδασκαλίᾳ, ὅσω καὶ μᾶλλον ἐγγίξει Θεῷ, κ. ἐ. (ΑΕ', 989).— Ἀγίων τῶν προτέρων ἀμνηστικῶν μνημῶν ποιούμενοι, οὐδαμῶν ὕβριν αὐτοῖς φέρομεν (αὐτόθ. 1177).— Τί οἱ ἅγιοι ὑπὸ τῶν κακῶν καταθλίβονται; (αὐτόθ. 1017). Οὐδὲν θυμωστόν. (αὐτόθ.).— Ἀγιώτατος. Ἐπεὶ δὲ τὸν μὲν ἀγιώτατον τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμὸν (Ἀθναῖσιον) καὶ ἀρχιερέα τῶν ἱερέων κ. ἐ. (αὐτ. 1213).— Καὶ χειροτονεῖ ῥηδίως ἡμῖν πολλοὺς μὲν ἄγιους, πολλοὺς δὲ ἀθέτους παρὰ τὸ εἶδος ὁ κειρὸς, μᾶλλον δὲ πάντας ἀθλίους. (αὐτόθ. 1137).— Τί καὶ τοὺς ἄλλους ἀθημερὸν πλάττεις ἄγιους, καὶ χειροτονεῖς θεολόγους, καὶ οἷον ἐμπνηξ τὴν παιδείαν, καὶ πεποιήκας λογίων ἀμαθῶν πολλὰ συνέδρια; κτλ. (ΑΓ', 24 κ. ἐ).

### Ἐκ τῶν Ἀστερίου Ἀμασειάδος.

Ἀγίους διὰ τί θεῶν τιμῶν. — Ἀρετὴ γὰρ τιμωμένη πολλοὺς ἐγείρει πρὸς ζῆλον. Καλὴ καὶ συμπερούσα τοῖς ἀσκουμένοις τὰ σπουδαῖα τῶν ἁγίων ἢ μνήμη. Οὐ γὰρ λόγῳ παιδεύει μόνον τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας, ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τῶν βεβιωκότων ὁρθῶς ἐναργεῖς διδασκάλους προτίθησιν. Ἡ γὰρ λογικὴ παιδεία, τῆς πρακτικῆς ἐνεργείας ἡττων καὶ ἀσθενεστέρη διδάσκαλος; καὶ ὅσω τῆς ἀκοῆς τὴν ὄψιν ἀκριβεστέρην εἶναι φαμεν, τοσούτῳ διωμολόγηται τοῦ λόγου τὴν πράξιν κρατεῖν. κ. ἐ. (Μ', 300 - 301 κ. ἐ.).

Ἀγίων δόξα οὐ μίαν τῶν πάντων. Ἰερὸς μὲν γὰρ καὶ θεσπέσιος ἅπας ὁ τῶν γενναίων μαρτύρων κατάλογος, πάθει τὴν ὑπὲρ πάθους ἀποδοῦς χάριν, αἷματι δὲ τὴν ὑπὲρ αἵματος τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων ἀμοιβὴν ἐκπληρώσας. Πλὴν ἐν αὐτοῖς τούτοις, οὐ μίαν τῶν πάντων ἢ δόξαν, οὐδὲ πρὸς ἐν μέτρον ἔτα τὰ γέρα τοῖς ὅλοις ἀποκεκληρωται; ἀλλὰ τὸ πρῶτον καὶ δευτέ-



ρον οὐδὲ δ τῶν ἁγίων ἐκφεύγει κητάλογος. Αἴτιον δὲ οἶμαι τούτου, τὸ λίαν ἀπηκριβωμένον τοῦ κριτοῦ καὶ ἀπρόσκλητον κ. ἐ. (αὐτόθ. 304 κ. ἐ.). — Εὐσεβεῖα δὲ ἀληθής, τὸ προσκυνεῖν τε καὶ τιμᾶν τοὺς δι' ἐκεῖνον (τὸν Χριστὸν) πάθη καρτερικῶς ἐνεγκόντας, κ. ἐ. (αὐτόθ. 316 κ. ἐ.). — Διὰ τοῦτο τὰ εὐσεβῆ σώματα σεμνῶς περιστεύλιντες, ὡς κειμήλια πολυτίμητα τῷ πικρῷ βίῳ φυλάσσομεν, φρουροῦμεν δὲ αὐτοῖς ὡς ἡμετέροις πλεονεκτήμασι, καὶ τοῖς μάρτυσιν ἢ ἐκκλησίαις τετελείχεται, ὡς πόλις ὀπλίταις γενναίοις, κ. ἐ. — Οἱ δὲ ταῖς ἀνθρωπικαῖς περιστάσεσιν ἢ συμφοραῖς πιεζόμενοι, ὡς ἐπὶ τι κρησφύγετον ἐπὶ τὰς ἀναγκύσεις τῶν τρισημικαίων σπεύδουσιν. Πρεσβυτάς αὐτοὺς τῶν εὐχῶν καὶ αἰτημάτων διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς παρρησίας ποιοῦμεν. Ἐντεῦθεν πενίαι λύνονται, καὶ ἰατρεύονται νόσοι, καὶ ἀρχόντων ἀπειλαὶ κοιμίζονται· πικρῶν δὲ τῶν παρχῶν καὶ χειμῶνων τοῦ βίου λιμένες εἰσὶν εὐδίοι, οἱ ἱεροὶ τῶν μαρτύρων σηκοὶ (αὐτόθ. 317 κ. ἐ.).

Ἀντιρρήσεις ἐθνικῶν καὶ αἰρετικῶν Εὐνομιανῶν περὶ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους τιμῆς, ἐπικλησεως καὶ πρεσβείας, καὶ ἀπάντησις πρὸς ἀμφοτέρους.

Ἡμεῖς μάρτυρας οὐ προσκυνοῦμεν, ἀλλὰ τιμῶμεν, ὡς γενήσιους προσκυνητὰς Θεοῦ. Οὐ σέβομεν ἀνθρώπους, θαυμάζομεν δὲ τοὺς ἐν κειρῷ πειρασμῶν καλῶς σεβασθέντας Θεῷ. Ἐν θήκαις φιλοκάλοις ἀποτιθέμεθα, καὶ οἴκους τῆς ἀναγκύσεως ἐγείρομεν ταῖς κατασκευαῖς μεγαλοπρεπεῖς, ἵνα ζηλώσωμεν τὰς τῶν καλῶς τελευτησάντων τιμάς. Οὐκ ἄμισθον δὲ τὴν εἰς αὐτοὺς σπουδὴν ἐπιδεικνύμεθα, ἀλλὰ τῆς προστασίας αὐτῶν τῆς πρὸς Θεὸν ἀπολαύομεν. Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἀρκεῖ ἡ ἡμετέρα εὐχὴ δυσωπήσαι Θεὸν ἐν κειρῷ ἀνάγκης καὶ συμφορᾶς (ἢ γὰρ δέησις ἡμῶν οὐ παράκλησις ἐστίν, ἀλλὰ ἀμικτημάτων ὑπόμνησις), διὰ τοῦτο, τοῖς ἀγαπωμένοις παρὰ τοῦ Δεσπότητος δημοδούλοις προσφεύγομεν, ἵνα ἐκεῖνοι ἐν τοῖς ἰδίοις κατορθώμασι τὰ ἡμέτερα θεραπεύσωσι πλημμελήματα. Ποῖον οὖν ἐγκλημα, ὅτι τιμῶντες μάρτυρας καὶ αὐτοὶ σπουδάζομεν ἀρέσκειν Θεῷ; Τίς κατηγορίαν προστάταις προσφεύγειν; Ἐξετάσωμεν λοιπὸν καὶ τὰ σῶ, εἰ τοῦ ἐγκλήματος δὲ κατηγοροῦ καθαρῆς. Καὶ πῶς; ὅς μ-

ρίους τῶν τεθνεώτων ἀνθρώπων οὐ τιμᾶς, ἀλλ' ὡς θεοὺς προσκυνεῖς κ. ἐ. (αὐτόθ. 321 - 333).

Πολλὰ καὶ τελευτήσαντες οἱ ἅγιοι δύνανται, καὶ ἀπελθόντες τοῦ βίου εὐεργετοῦσιν ἀνθρώπους· καὶ μάρτυς τῶν λεγομένων ὁ Ἐλισσαῖος, πάλαι μὲν ἀπελθὼν τοῦ βίου καὶ κοιμηθείς, ἀθάνατον δὲ καὶ ἀχώριστον τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν λαβὼν, τῷ χῶματι περεδρεύουσαν καὶ τοῖς ἀψύχοις δαστέοις κ. ἐ. (αὐτόθ. 325). — Ἁγίων θαύματα, θῆκαι, μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ· ἅγιος μέγα κτήμα (αὐτόθ. 321 - 333). Βλ. καὶ τὰς λέξεις δίκαιος καὶ μάρτυρες.

Ἁγίων σώματα καὶ λείψανα, καὶ θαύματα καὶ περὶ τῆς τιμῆς αὐτῶν. Κατὰ Μανιχαίων (Σαρπείων Μ', 909). — Τῶν ἁγίων αἱ ἀμαρτίαι ἐργόρησαν, ἵνα ἡ ἀλήθεια γνωσθῇ· ὅτι ἐκ τῶν ὁμοίων φύντες, καὶ ὁμοίως φύντες, ἀρετῇ τὸ μείζον εἰλήφασιν, οὐ φύσει νικήσαντες, ἀλλ' ἀρετῇ διαπρέψαντες. Εἰ δὲ παρὰ τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀποστόλοις, οὐχ ἡ φύσις, ἀλλ' ἡ προαίρεσις τὸ ὀριστικὸν ἔχει, παρὰ τῶν εὐρομεν ἀναμάρτητον τὴν φύσιν, ὅπου παρὰ τοῖς ἀποστόλοις οὐχ εὐρομεν; (αὐτόθ. 921). — Ὅτι ἔστι μετάνοια (αὐτόθ. 900 - 924). — Τιμητέον τοὺς ἁγίους ὡς φίλους Χριστοῦ, ὡς τέκνα καὶ κληρονόμους Θεοῦ κ. ἐ. Οὗτοι ταμεῖα Θεοῦ καὶ κληρὰ γεγονόσι καταγώγια κ. ἐ. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 1161 - 1176. — Νικηρ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 476 κ. ἐ. 589 κ. ἐ.).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ἁγίων τιμὴ (ΜΓ', 728 - 729 κ. ἐ.). — Τὸ γὰρ ὑπεροχὰς καὶ ἐπιβάσεις ἐν τοῖς ἁγίοις ὀρίζεσθαι, οὐκ ἀνθρωπίνης ἀν' ἡ δοκιμασίας, ἀλλ' ἐπικρίσεως καὶ ἀληθείας Θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ μνήμας τοιούτων καὶ τηλικούτων ἀνδρῶν κοινωεῖν ἀξιωθέντας, εὐχαριστεῖν ἀναγκαῖον, οὐχ ὅσον ὀρεῖλομεν, τοῦτο γὰρ ἀδύνατον· ἀλλ' ὅσον ἰσχύομεν, τοῦτο γὰρ εὐαπόδεκτον. Ἀπαιτοῦσι δὲ ταῦτα οἱ ἅγιοι παρ' ἡμῶν τὰς τιμάς, οὐχ ἵνα τι κερδαίνωσιν εὐφημούμενοι, ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς κοινωνήσωμεν εὐεργετούμενοι. Ἐκεῖνο δὲ πάλιν οὐδένα τῶν εὐσεβῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ὡς οὐ μόνον Πέτρου καὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ πάσης ὁμοῦ τῆς ἀποστολικῆς ἀρμονίας τὰς μνησίας ἐπιτελοῦμεν. Εἰ γὰρ, κατὰ

τὴν τῶν δογματῶν ἀλήθειαν, οἱ μελῶν τάζειν ἐπέχοντες ἐνὸς σώματος ἀποπληροῦσι σχῆμα, δηλονότι δοξαζόμενου μου μέρους ἐνός, ὡς φησιν ὁ Ἀπόστολος, συνοδοξάζεται πάντα τὰ μέλη, καὶ μάλιστα ἐπ' ἐκείνων τῶν μακαρίων καὶ τελειωτάτων ἀνδρῶν, οἷς πάντα συμφωνεῖ πρὸς ἀλήθειαν, καὶ ὁ τρόπος, ὁμόγνωμος, καὶ ἡ πίστις ὁμόδοξος, καὶ ὡς κοινὰ τὰ τῆς εὐσεβείας πλεονεκτήματα τούτων, κοινὰ καὶ τὰ πρὸς τῆς ἀληθείας σεμνολογήματα (αὐτ. 732-736).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἄγιον σκιαὶ καὶ ἱμάτια ἀσθενεῖς ἐθεράπευον, καὶ δαίμονες ἐδίωκον. Εἰσὶ γὰρ ἡμῖν, εἰσὶν ἐπιφθάλμιον πνευματικαί, τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ τοῦ σταυροῦ δύναμις. Αὕτη ἡ ἐπιφθάλμιον οὐχὶ τῶν χηρῶν ἐξέρχεται μόνον, καὶ εἰς πῦρ ἐμβάλλει τὸν δράκοντα, ἀλλὰ καὶ τραύματα ἴαται· εἰ δὲ καὶ πολλοὶ λέγοντες οὐκ ἴαθησαν, πρὸς τὴν αὐτῶν ὀλιγοπιστίαν, οὐ πρὸς τὴν ἀσθενείαν τοῦ λεχθέντος. Ἐπεὶ καὶ τὸν Ἰησοῦν οἱ μὲν ὤθουν καὶ ἔθλιβον, καὶ οὐδὲν ἐκέρδιον, ἢ δὲ αἰμορροῦσιν οὐδὲ τοῦ σώματος ἀψυκμένη, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ κρασπέδου μόνον, χρονίους ἔστησεν αἰμάτων πηγὰς. Τοῦτο τὸ ὄνομα καὶ δαίμονες φοβερὸν καὶ πάθει καὶ νοσήμασι. Τούτῳ τοίνυν κλωπιζώμεθα, τούτῳ τειγζώμεθα ἐχυτοῦς. Οὕτω καὶ ὁ Παῦλος ἐγένετο μέγας, καίτοι τῆς αὐτῆς φύσεως ἡμῖν κἀκείνος ἦν, ἀλλ' ἡ πίστις αὐτὸν ἄλλον ἀντ' ἄλλου πεποίηκε· καὶ τοσαύτη ἦν ἡ περιουσία, ὡς καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ πολλὴν ἔχειν ἰσχύον. Ποίως οὖν ἂν εἴημεν ἀπολογίως ἄξιοι, εἴγε ἐκείνων μὲν καὶ αἱ σκιαὶ καὶ τὰ ἱμάτια θάνατον ἤλαυνον, ἡμῶν δὲ οὐδὲ αἱ εὐχαὶ τὰ πάθη καταστέλλουσι; Τί οὖν τὸ αἷτιον; Πολλὴ τῆς γνώμης ἢ διαφορὰ ὡς τάγε τῆς φύσεως ἴσα καὶ κοινὰ· καὶ γὰρ ὁμοίως ἡμῖν καὶ ἐτέχθη, καὶ ἐτρέφη, καὶ τὴν γῆν ὤκησε, καὶ ἀέρα ἐνέπνευσεν· ἀλλὰ τὰ ἄλλα πολὺ μείζων ἡμῶν ἦν καὶ βελτίων, τὸν ζῆλον, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην. Μιμησώμεθα τοίνυν αὐτόν. κ. ε. (Ξ', 463 - 464). — Ἄγιοι ἀληθινὴν δόξαν ἔχουσι καὶ ἐν τῷ παρόντι βίω, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. (ΞΒ', 621 - 625).

Ἄγιον ἑορταὶ καὶ πνευματικαί, λιμένες εὐδοιοὶ καὶ ὄρμιοι σωτήριοι (ΝΑ', 241). — Χάρις

ἀγίων οὐ διακόπτεται θανάτῳ (ΝΒ', 833). — Ἄγιον ἔθος· εἰ μὲν τι πράξειεν φαῦλον, ἐκπομπέουσι αὐτό, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν θρηνοῦσι, καὶ πᾶσι ποιοῦσι κατάδηλον· εἰ δὲ τι γενναῖον καὶ μέγα, ἀποκρύπτουσι, καὶ λήθη παρεπέμπουσι κ. ε. (ΝΑ', 305).

Ἄγιον τιμὴ. Αἱ τῶν ἀγίων ἑορταὶ οὐκ ἐν τῇ περιόδῳ τῶν ἡμερῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἐπιτελούντων κρίνονται. κ. ε. Ἀλλὰ βούλει τρυφᾶν; παρεπέμπε τῷ τάφῳ τοῦ μάρτυρος, ἔκχεε πηγὰς δακρύων ἐκεῖ, σύντριψον τὴν διάνοικον, ἄρον εὐλογίαν ἀπὸ τοῦ τάφου· λαβὼν αὐτὴν συνήγορον ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐνδιὰτριβε αἰετὸς διηγήμασι τῶν παλαισμάτων ἐκείνου· περιπλάκηθη τὴν σοφόν, προσηλώθητι τῇ λάρνακι· οὐχὶ τὰ δευτέρου μόνον τῶν μαρτύρων, ἀλλὰ καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν, καὶ αἱ λάρνακες πολλὴν βρῦουσι εὐλογίαν. Λάβε ἔλαιον ἄγιον, καὶ κατάχρισόν σου ὅλον τὸ σῶμα. κ. ε. (Ν', 662-666).

Ἄγιος πόθεν; Ἀπὸ τῆς ἀγάπης. (Ξ', 30-34). — Πάντες οἱ πιστοὶ ἄγιοι. Ἰδοὺ, ἄγιους καλεῖ, ἄνδρας ἔχοντας καὶ παιδικὰ καὶ γυναικῆ καὶ οἰκέτας· ἐννοήσωμεν ὅση κατέχει νῦν ἡ ῥηθυμία, καὶ πῶς σπανίζει τὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ ὅση τότε ἡ φορὰ τῶν ἐναρέτων, ὡς καὶ τοὺς κοσμικοὺς ἄγιους καὶ πιστοὺς λέγεσθαι. Ἐποίησεν ἡμᾶς ὁ Χριστὸς ἄγιους, ἀλλὰ δεῖ μεῖναι ἄγιους. Ἄγιος ἐστὶν ὁ τῆς πίστεως μετέχων· ἄμωμος, ὁ ἀνεπίληπτον βίον μετιών. Ἄλλ' ἀγιότητα καὶ τὸ ἀνεπίληπτον οὐχ ἀπλῶς ἐπιζητεῖ, ἀλλὰ τὸ ἐνώπιον αὐτοῦ τοιοῦτους φέρεσθαι· εἰσὶ γὰρ ἄγιοι καὶ ἄμωμοι, ἀλλ' ἀνθρώποις οὕτω νομιζόμενοι, οἱ τάφοις εἰκότες κεκοιμημένοι, καθὼς οἱ τὰς δορὰς τῶν προβάτων ἔχοντες. Ἄλλ' οὐ τοιοῦτους ζητεῖ, ἀλλ' οἷους ὁ προφήτης φησὶ· «Καὶ κατὰ τὴν καθαρότητα τῶν χειρῶν μου.» Ποίαν; Τὴν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀγιοσύνην ζητεῖ, ἣν ὁ τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμὸς δεῖ. Οὐ γὰρ ἀπὸ πόνων οὐδὲ κατορθωμάτων τοῦτο γίνεται, ἀλλ' ἀπὸ ἀγάπης· οὔτε ἀπὸ ἀγάπης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρετῆς. Εἰ γὰρ δὴ ἀπὸ ἀγάπης μόνης, ἐχρῆν ἄπικτας σωθῆναι· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας πάλιν ἀρετῆς μόνης, περιττὴ ἡ πικρία αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ), καὶ πάντα τὰ οἰκονομηθέντα. Ἄλλ' οὔτε ἀπὸ τῆς ἀγάπης μόνης, οὔτε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας

πάλιν ἀρετῆς, ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων. Ἐν ἀγάπῃ, φησὶν (δ' Ἀπόστολος), προορίσας ἡμᾶς. Οὐδένα γὰρ ἂν ἔσωσεν ἡ ἀρετή, τῆς ἀγάπης μὴ οὐσίας. κ. ἐ. (ΞΒ', 9-16). — Ἀγίων ἀνδρῶν βίος καὶ πολιτεία, νέων, γερόντων, καὶ ἀπκλῶν παρθένων (αὐτόθ. 93-100).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Ὅτι χρὴ τοὺς ἁγίους πανταχῆ μονοτρόπους ὄρασθαι, καὶ οὐχ ἑτερογνώμονας. Ἡ δὲ ὑπόκρισις χρῆμα πονηρὸν καὶ ἀδόκιμον παρὰ τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. (ΞΗ', 368).

Ἀγιώτεροι καὶ ἱερώτεροι πῶς, καὶ τίνες; Οὐδ' αὖ ἐκεῖνό φαμεν, ὡς τοῖς ἄγαν ἐκλελυμπρυσμένοις ἐκ πολυειδοῦς ἀρετῆς, καὶ βίου κατάρθωσιν τὴν ἐννομιωτάτην ἐπησκηκόσιν, ὃ μὴ τοιοῦτος συντετάσσεται, κληρονομήσει δὲ ὅτι, κατὰ τὸ ἴδιον μέτρον, οὐκ ἀσυμφανές. Οὐκοῦν, καθὼς πεπιστεύκαμεν εἰς τὸν τῶν ὅλων Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν, καὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἄνωθεν ἰσχὺν πεπλουτήκαμεν· ἐνεδυσάμεθα γὰρ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν τῷ ἁγίῳ κατεσφραγισμένοι Πνεύματι· τεθειμέθα καὶ ἡμεῖς ὡς ἐν ἀρσένων τάξει τε καὶ λόγῳ, καὶ κατελογίσθημεν ἐν βίβλῳ Θεοῦ. Πλὴν ἔστι τις κἀνθάδε διαφορά. Πρῶτοι γὰρ ὡς περ ἐν ἀπογραφῇ, καὶ ἀγγχοῦ Θεοῦ μᾶλλον οἱ ἱερώτεροί τε καὶ ἀγιώτεροι. Μία μὲν ἡ πίστις ἢ εἰς Χριστόν· πλὴν, οὐχ ἅπαντες οἱ πεπιστευκότες ἐν δμοίῳ καὶ ἴσῳ τρόπῳ τὲ εἰσι καὶ βίῳ· ἀλλ' οἱ μὲν, οὕτως· οἱ δὲ, οὕτως, κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Παύλου φωνήν. Οὐκοῦν, οἱ μὲν βίου σεμνότητι προὔχοντες, ἀγιώτεροι δὲ διὰ τοῦτο, πρώτην ἔχουσι τὴν τάξιν ἐν ἀπογραφῇ τῇ θεῷ, καὶ ἐν μνήμῃ Θεοῦ· οἱ δὲ τὸ μείον ἔχοντες, ἐν ἀγίασμῳ, διὰ τὸ μείον ἐν ἀρετῇ, δεύτεροί που πάντως καὶ ἐν ἀπογραφαῖς. Καὶ πῶς ἂν γένοιτο καὶ τοῦτο σφές; Ἀπό γε τῶν γεγραμμένων. (αὐτόθ. 316). — Ἀγιώτερον γὰρ ἀείπου τὸ ἱερώτερον γένος κ. ἐ. (αὐτόθ. 348 - 352).

Ἀγίασμός δ' κατὰ Χριστόν· ὅτι ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἐν νόμῳ, ἀλλ' ἐν Χριστῷ κ. ἐ. (αὐτόθ. 212 - 261). — Ἀγίασμός ἐν πνεύματι κ. ἐ. (αὐτόθ. 760 κ. ἐ. — ΟΔ', 540 - 552). — Ἀγίους καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν μισεῖ ὁ κόσμος. Μισεῖ γὰρ ὁ κόσμος διὰ Θεὸν τοὺς Θεῷ προσε-

δρεύοντες, καὶ τοῖς παρ' αὐτοῦ διωρισμένοις εἰκόντας νόμοις, καὶ λόγον οὐδένα τῆς ἐν κόσμῳ ποιουμένους ἡδονῆς κ. ἐ. Διὰ τοι τοῦτο καὶ παρὰ τοῦ κόσμου μεμίσηνται, τουτέστι, τῶν τὰ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ἐλομένων, καὶ τὴν φιλήδονον τχύτην καὶ μυσχωτάτην ἀγαπώντων ζωὴν. Οὐ γὰρ ἠδεῖς τοῖς ἐν κόσμῳ τῶν ἁγίων οἱ λόγοι, διατύροντες ἀεὶ τὰ ἐν τῷδε τῷ βίῳ κακὰ κ. ἐ. (ΟΔ', 529 κ. ἐ.).

Ἄγιοι ἀδικοῦμενοι. Ἀλλὰ γὰρ τίνες ὄλωσιν οἱ ἀδικοῦντες αὐτούς; Φέρε δὴ, φέρε κατὰ θρήσωμεν. Ἀδικοῦσιν ἁγίους πλεῖστοί τε ὄσωσι καὶ ἐπὶ πολλοῖς, τὸν τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦντες λόγον, οἱ τῶν ἱερῶν δογμάτων ἀνεπιστήμονες, καὶ πάσης ὀρθότητος ἀπεννηγεμένοι. Οὔτοι δὲ εἰσι τὰ μικρὰ καὶ βέβηλα τῶν αἰρετικῶν ἐργαστήρια, ἅπερ ἂν εἴποι τις θανάτου πύλας· οὔτοι διωγμοὺς καὶ θλίψεις ἐπάγουσι τοῖς ὀρθοποδοῦσι περὶ τὴν πίστιν· κατὰ τούτων οἱ Θεῷ γνώριμοι ποιοῦνται τὰς λιτάς, τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἀπομιμούμενοι κ. ἐ. (ΟΒ', 848 - 852).

Ἄγιοι καὶ καθαρὸι πάσης ἀμαρτίας τίνες; Πολλοὶ γοῦν ἅγιοι γεγονάσι καὶ καθαρὸι πάσης ἀμαρτίας· Ἰερραίας δὲ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἡγιασμένος, καὶ Ἰωάννης ἔτι κυφορούμενος ἐσκίρτησεν ἐν ἀγκλιάσει ἐπὶ τῇ φωνῇ τῆς Θεοτόκου Μαρίας κ. ἐ. (ΟΖ', 13 κ. ἐ.).

Ἀγίων εὐκλεία. Τῆς μὲν τῶν ἁγίων εὐκλείας τε καὶ δόξης ἐλάσσων ἐστὶ πᾶς λόγος· γεγονάσι γὰρ φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, κατὰ τὸ γεγραμμένον. Ὅταν δὲ τὰ θεῖα λαλῶσι μυστήρια, πρόπον ἂν εἴη παρὰ πάντων λέγεσθαι πρὸς αὐτούς· οὐκ ἐστὲ ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα (τὸ ἀγιον) τοῦ Πατρὸς, τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν κ. ἐ. (αὐτόθ. 985 - 989).

Ἀγιαζῶν καὶ ἀγιαζόμενοι τίνες καὶ πῶς (ΟΔ', 25-32). Ἀγιασκαὶ καὶ εὐχασθαι. Τὸ γὰρ ἀγιαζεῖν δύνασθαι διὰ μετουσίως τοῦ Πνεύματος, μόνῃ τῇ τῶν ὅλων κρητούσῃ μέτεστι φύσει· τὴν δὲ τοῦ ἀγιαζεσθαι δύναμιν, ὡς ἐν νομικῇ δὲ δῆλον ὅτι συνηθεῖα φημί, φηνωτάτην ἡμῖν καὶ αὐτὸς ὁ Σολομὼν καταστήσει· λέγων· «Παγίς ἀνδρὶ τυχῶν τι τῶν ἰδίων ἀγιασκαὶ μετὰ γὰρ τὸ εὐχασθαι μετκνοεῖν γίνετα κ. ἐ. (αὐτ. 544-552).

Ἀγίων πειρασμοὶ καὶ θλίψεις· ἀγίων εὐφρασύνη καὶ ἀγαλλίαμα (ΟΖ', 1009 - 1016).

Ὅτι, Ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἀρξασθε, εἶπεν ὁ Θεὸς τοῖς ὀλοθρευταῖς ἀγγέλοις, διὰ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ, πῶς νοητέον; Κατὰ ἱερῶν, ἀμελούντων τῶν ἐκυτῶν καθηκόντων. Ἐπὶ τῶν ἁγίων μου ἀρξασθε, ὅπερ καὶ ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων μετέφρασεν εἰπὼν· ἀκκιρὸς τοῦ ἀρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ πρῶτον ἀρ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ Εὐαγγελίῳ; καὶ, «Εἰ δὲ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμάρτωλὸς ποῦ φρανεῖται;» (Α'. Πέτρ. Δ', 17-18). Δίκαιον γὰρ τοὺς τῆ τιμῆ καὶ τῆ ἀξίᾳ ὑπερέχοντες, τούτους, εἰ ἀμάρτοιεν, καὶ ἐν ταῖς τιμωρίαις πλεονεκτεῖν (Ἰσίδ. Πηλουσ. ΟΗ', 648-649). — «Πέποιθας σεκυτὸν ὀδηγὸν εἶναι τυρλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεκυτὸν οὐ διδάσκει; ὁ κηρύττων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις;» κ. ἐ. (Πρ. Ῥωμ. Β', 17-24).

Ἄγισμα, κρίσμα, μαρτύριον, διὰ λημα. Τὸ μὲν ἄγισμα κρίσμα ἐκάλεισε, μαρτύριον δὲ τὸν βασιλικὸν στέφανον (Θεοδώρ. Π', 773). — Ἀγιαζέιν· αἱ γὰρ χεῖρες τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰς τὸ ἀγιαζέιν εὐκκιρεῖν ὀφείλουσι (ΠΒ', 1037). — Ἀγιαζέιν ἀντὶ τοῦ ἀφορίζειν· ἠγίασεν αὐτήν, ἀντὶ τοῦ ἀφώρισε τέθεικεν. Ἠγιασμένοι εἰσίν, ἀντὶ εἰς τοῦτο ἀφωρισμένοι (Π', 117). — Πᾶν τὸ εἰς τι ἀφορίζομενον ἀγιασται καλεῖ (ἢ Γραφή). Ἀγιασάτε νηστεῖν, τουτέστι ἀφορίσατε (ΠΑ', 1657). Ἀγιαζέιν μεῖζον τοῦ κτίζειν (ΠΔ', 867). Ἀγιαζέιν τὴν γλῶτταν ὡδαῖς πνευματικαῖς (ΠΒ', 620). — Ἀγιαζουσαι χριστιανῶν ἀληθεῖαι καὶ προφητεῖαι (ΠΓ', 989).

Ἀγιασμός. Τὸν μυστικὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν, μετὰ τὸν ἀγιασμόν, αἶμα δεσποτικὸν ὀνομάζομεν (ΠΓ', 53, ἔνθα περὶ τῆς θείας εὐχαριστίας). — Ἀγιασμός τῶν θείων καὶ τιμίων δώρων (αὐτόθ. 168 κ. ἐ.—Νικόλαος Μεθώνης ΡΛΕ', 509-517. — Θεόδωρος Ἀνδίδων ΡΜ', 417-468. — Βησσαρίων Νικαίας ΡΞΑ', 449-480). Βλέπ. τὰς λέξεις ἄριστος, εὐχαριστία, κοινωνία, μετάληψις. — Ἀγιασμός τῶν Θεοφανεῶν φυλαττόμενος ἐπὶ ἐν καὶ δύο ἔτη, οὐ φθειρομένης τῆς τῶν ὑδάτων ἐκείνων φύσεως τῷ μήκει τοῦ χρόνου (Δουκάγκιος περὶ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας ΠΓ', 2178).

Ἄγιοι, εἰς τινὰ χρεῖαν ἀφωρισμένοι. Ἄγιον τὸ τοῖς ἱερεῦσιν ἀφωρισμένον (Θεοδώρ. Π', 576). Ἠγιασμένοι εἰσὶ, κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς Γραφῆς· ὡς περὶ τὸ ἀνάθημα καὶ ἐπὶ τοῦ ἄγαν ἁγίου καὶ ἀφωρισμένου τῷ Θεῷ τίθησι τὰ θεῖα λόγια, καὶ μὲν τοὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄγαν ἑναγοῦς καὶ βεβήλου· ἀνάθημα γὰρ καλοῦμεν καὶ τὰ τῷ Θεῷ προσφερόμενα, καὶ τοὺς διὰ τινὰ πικρανομῖαν τῆς ἐκκλησίας ἐκβαλλομένους· οὕτως ἁγίους οὐ μόνον τοὺς ἀφωρισμένους τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς εἰς τινὰ χρεῖαν ἀφωρισμένους καλεῖ (ΠΑ', 325. 1841).

Ἄγια τῷ Θεῷ ἀνατεθέντα. Πῶς νοητέον τό, «Εἰσήνεγκε Σολομῶν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅγια Σολομῶντος.» — Ἄγια κέκληκε τὰ τῷ Θεῷ ἀνατεθέντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν πολέμων ἀκροθίνια προσενεχθέντα· οἷον ἀνεθεμάτισεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Νκυῆ τὴν Ἰεριχώ, πάντα τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἀνέθηκε τῷ Θεῷ. Ἄγια τοίνυν κέκληκε τὰ ἀφορισθέντα τῷ τῶν ὅλων Θεῷ (Π', 689).

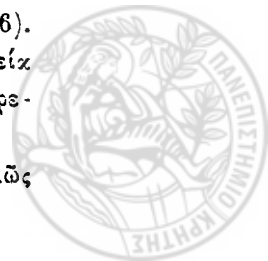
Ἄγιον προσευχή. Ἰατρῶν μὲν γὰρ παιδὲς ἐκίστω παθήματι κατάλληλον προσφέρουσι φάρμακον· ἡ δὲ τῶν ἁγίων προσευχὴ κοινὸν ἐστὶ παθῶν ἀλεξιφάρμακον (ΠΒ', 1417).

Ἄγιον αἱ προσευχαί, καὶ κατὰ τὸν τῆδε βίον, μήτιγε μετὰ θάνατον, εἰς τοὺς ἀξιούς ἱερῶν εὐχῶν, ἤγουν εἰς τοὺς πιστοὺς ἐνεργοῦσι. Τὸ δέ, μήτιγε μετὰ θάνατον, πάντως ἐνταῦθα μηδὲν ἕτερον, ἢ τό, πόσω γε μᾶλλον, ὑποληπτέον (Ἰωάν. Δαμκασ. ΛΕ', 249 — Διον. Ἀρεοπ. Γ', 552-584). Μαρτυρίαι θείων Πατέρων περὶ τῆς τούτων ἀληθείας (Ἰωάν. Δαμκασ. ΛΕ', 249-277).

Ἄγιον κεφαλή. Καὶ σου τὴν ἁγίαν καὶ Θεῷ φίλην περιπτύσσομαι κεφαλήν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1184). — Ἀγιότης. Πέρουσι μὲν ἡ ἀγιότης ὑμῶν. Ὅσιότης· εὐλαβέστατος. Ἰερὰ κεφαλή (αὐτόθ. 1224. 1184). Ἡ σὴ φιλοθεία (αὐτόθ.). Θεοσεβεία σου (αὐτόθ. 1365). Θεοφιλέστατε (1212). ἁγιωσύνη τῆ σῆ· ἁγιωσύνην σὴν (αὐτόθ. 1209. 1213. 1224. 1232. 1324. 1325. 1332). Ἀγιώτατος ἐπίσκοπος, θεοφιλέστατος (αὐτ. 1316).

Ἄγιον καὶ μαρτύρων τιμὴ· πραγματεία (αὐτόθ. 1008-1033). — Πολιοῦχοι καὶ προσβευταὶ οἱ ἅγιοι (αὐτόθ. 1012).

Ἄγια, καὶ Ἄγια ἁγίων. Οὐ γὰρ ἀπλῶς



Ἄσµατα προεγράφει, ἢ λέγεται, ἢ προσαγορεύεται, ἀλλὰ Ἄσµατα ἄσµάτων, ἵνα ἀκούσῃς Ἄσµατα ἄσµάτων ὑπομνησθῆς τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων. Οὐ μόνον γὰρ Ἄσµατα ἄσµάτων ἔχοµεν, ἀλλὰ καὶ Ἄσµατα ἁγίων, καὶ Σχόδια σχοδιάτων. Ὡς περ οὖν τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων µεῖζονά τινε µυστηριώδη καὶ ἀπόκρυφον ἔχει τὴν τιμὴν, ἔπειτα τοῦ ἐνικυτοῦ εἰσιόντος τοῦ ἀρχιερέως εἰς τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων, οὕτω καὶ τὰ Ἄσµατα τῶν ἄσµάτων πνευματικὴν καὶ βουθεύσαν τὴν τῶν τεθησχυρισµένων ἀγαθῶν νοηµάτων εὕρεσιν ἔχει. Καὶ ὡς περ τὰ Σχόδια τῶν σχοδιάτων µεῖζονα τῆς πηλοῦσης ἀναπύσεως ἔχει τὴν τῶν µελλόντων ἀγαθῶν ἀνάπυσιν· ἐκεῖνι γὰρ Σχόδια σχοδιάτων, αἱ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἀναπύσεις καὶ εὐαχίαι τῶν ἐνταῦθα Σχοδιάτων, τουτέστι τῆς τῶν ἀμαρτηµάτων ἀργίας κ. ἐ. (Φίλων Κερκύσιος Μ', 29).—Τρεῖς δὲ τοῦ ἐνικυτοῦ κατ' Ἐπιφάνιον (Περὶ τῆς ἐπωµίδος Ἀαρῶν καὶ τῶν ἐβ' λίθων ΜΓ', 301) εἰσῆρχετο ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων, τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, τῇ τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ τῆς Σκηνοπηγίας. — Τὰ Ἄσµατα ἁγίων, τὸ ἀπόκρυφον τε καὶ ἄδυτον τοῦ νοῦ (ἐν ᾧ τὸ θυσιαστήριον ἱδρυτο), καὶ αὐτοῖς τοῖς ἱερεῦσιν ἀνεπίδρατον ἦν, πλὴν ἐνὸς τοῦ προτεταγµένου τῆς ἱερωσύνης, ὃς ἔπειτα τοῦ ἐνικυτοῦ κατὰ τινε νόμιμον ἡμέραν, μόνος ἀποβῆτο τέρην τινὰ καὶ µυστικωτέρην προσάγων ἱερουργίαν ἐπὶ τὸ ἐντὸς παρεδύετο. Ὅτι τύπος ἦν καὶ εἰκὼν τῆς νέας ταύτης καταστάσεως ἢ τῆς ἐν τῷ νεῷ εἰσόδου διακροῶ (Γρηγόριος Νύσσ. ΜΓ', 133).—*Ἄγια ἁγίων*. Δύο βωμοὶ τὸ πάλαιον ἦσαν, εἷς μὲν ἀπὸ χαλκοῦ κατασκευασµένος, ἕτερος δὲ χρυσοῦς. Καὶ ὁ μὲν, πάνδημος ἦν σχεδόν, προκειµένος τοῖς ἱερεῖοις τοῖς τοῦ πλήθους πικρῶς· ὁ δὲ, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπέκειτο καὶ τοῦ καταπέτασµατος ἕνδον. Ἄσµατα ἁγίων τὸ ἕνδον τοῦ καταπέτασµατος, τὸ δὲ ἔξω Ἄσµατα μόνον κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΕ', 430).—Ἡ πρώτη σκηνὴ ἐπωνοµάζετο ἄσµατα. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασµα σκηνὴ ἢ λεγοµένη Ἄσµατα ἁγίων κ. ἐ. Σύµβολον ταῦτα τῆς µελλούσης καταστάσεως κ. ἐ. (Γεννάδιος Α'. Πατριάρχης. Κωνσταντ. ΠΕ', 1664-1665).—Περὶ τοῦ νοῦ, θυσιασίου ἐσπερινῆς καὶ ἑωθινῆς κτλ.—Περὶ τοῦ µὴ εἰσέρχεσθαι τὸν Ἀαρῶν διὰ παντὸς εἰς τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων. (Κύριλλος Ἀλεξ.

ΞΘ', 580-589 ἐρµηνεῖ καὶ ἐπίστασις μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων).—Πότε ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὰ Ἄσµατα τῶν ἁγίων εἰσῆγε; — Ἐν τῇ τοῦ ἱλκσμοῦ ἡμέρᾳ, ἣν ἐπιτελεῖσθαι προσέταξεν ὁ Θεὸς τῇ δεκάτῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός. (Θεοδώρ. Π', 328-333).

Ἄσµατα ὁ Θεός. Περὶ τοῦ τρισαχίου ὕμνου, καὶ περὶ τοῦ ἐπὶ Πρόκλου Πατρ. Κωνσταντ. θαύµατος. (Κωνσταντ. ΠΕ', 1740).

Ἄσµατα, ἁγία, ἁγιασθήτω. Ἄσµατα νηστείας θρέµµατα. Σπουδάσωµεν τὴν νηστείαν ἁγίαν φυλάξαι. — Ἄσµατα νηστείαν ἡμεῖς αὐτὴν ἀσµατίζοµεν, ἢ ὑπὲρ αὐτῆς ἀσµατίζοµεθα; Ἄσµατα τοῦ φυλάξαι ἁγίαν αὐτὴν, τοῦτο εἶρηκεν ὁ προφήτης. Ὡς περ γὰρ ὅτε εὐχόμεθα, Ἄσµατα στήτω τὸ ὄνομα σου, οὐχὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόµατος αὐτοῦ εὐχόμεθα (τὸ γὰρ ὄνομα αὐτοῦ ἀσµατίζει πάντα), ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικέκληται ἡµῖν· τὸ ὄνομα σου ἐφ' ἡµῖν ἁγιασθήτω. Πικρὰ γὰρ τῷ ἁγίῳ πάντα ἁγία· ἁγίος ὁ Θεὸς ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Καὶ ὁ οὐρανὸς δὲ αὐτοῦ ἁγίος· ἀεὶ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ. Οἱ ἄγγελοι ἁγίοι· «μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ». Ἡ γῆ ἢ ἔχουσα τὴν λατρείαν ἁγίαν· ἀεὶ γῆν ἁγίαν αὐτοῦ. Ἡ αὐλὴ ἁγία· «Προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ». Ὁ νεκρὸς ἁγίος· Ἄσµατα ὁ νεκρὸς σου, θαύµατος ἐν δικαιοσύνη. Ἄσµατα τὰ θυόµενα τότε πρόσδραττα ἐλέγετο. Ἡ δικθῆκη ἁγία. Ἡ πόλις ἱερουσαληµ ἁγία. Οὐδὲν γὰρ προσέρχεται Θεῷ µὴ ὄν ἁγίον. Διὸ λέγει Παῦλος· «Καὶ τὸν ἁγιασµόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται Θεόν.» (Σεβηρικανὸς ΝΓ', 437). — Ἄσµατα στήτω τὸ ὄνομα σου, ἀντὶ τοῦ δοξασθῆτω. Ἄσµατα νηστείας (Θεοδώρ. ΠΑ', 432).—Ἄσµατα ἀπολυσις. Περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ἁγίων. (Γεννάδιος Β'. Π. Κων. ΡΝΘ', 1272-1309).

Ἄσµατα Πάντες. Λόγοι εἰς τοὺς ἁγίους πάντας. (Γρηγόριος ὁ θαύµατος Γ', 1197.—Χρυσόστ. Ν', 705. κ. ἐ.—Κωνσταντ. διάκονος ΠΗ', 480 κ. ἐ.).

Ἄσµατα ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. (Α', 904. κ. ἐ. σηµειώσεις).—Ἄσµατα τόμος ὑπὲρ τῶν ἡσυχάζόντων ἔργων τε καὶ λόγων. (ΡΝ', 1225. κ. ἐ.—Νικόλαος Π. Κωνσταντ. ΡΙΑ', 392. κ. ἐ.).—Περὶ ἁγίων, καὶ μακαριζοµένων ἐφ' ὧς δρῶσι χωρὶς θείας Γραφῆς καὶ ἱερῶν Πατέρων περὶ αὐτῶν. (Ἰωάν. Δαµασκ. ΛΕ', 1233-1240).—Ἄσµατα µνεῖσι, εἰ ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμα.



(Ευσέβ. Ἀλεξ. Π', 357). — Περὶ τῆς πρὸς Θεὸν δεήσεως τῶν ἁγίων ὑπὲρ ἡμῶν. (Μιχαὴλ Γλυκᾶς ΡΝΗ', 913 - 921).

**Ἀγκηθᾶ**, θῆλυ. Ἀνὴρ μὲν γὰρ δηλοῦται Ἐβραϊστὶ τῆ φωνῆ ἕ· ἄρῶν δὲ τῆ φωνῆ ζα· χάρ· καὶ πάλιν γυνὴ μὲν τῆ φωνῆ ἔσσα· θῆλυ δὲ τῆ ἀγκηθᾶ (ᾠριγ. ΙΓ', 1228. Περὶ ἀνδρός, γυναικὸς καὶ γάμου).

**Ἀγκίλαι**, γυναικίαι, αἱ δι' ἀγκιλῶν αἰχμηλωτισθεῖσαι. Ἀγκίλιον εἶδος ἀσπίδισκαρίου, ἐξ οὗ καὶ ἀγκίλας τὰς δορυκτῆτους γυναικίαις ὠνόμαζον· τὴν γὰρ ἀρέσκουσαν αὐτῷ τυχὸν γυναικίαι δὲ στρατιώτης ἔσκεπε τῷ ἀγκιλίῳ ἐπὶ τῆς ἐφόδου, ὡς μὴ βλάπτοιο πρὸς τινος, οἷα φυλαττομένη τῷ σώσονται ταύτην. (Ἰωάν. Λυδ. 129).

**Ἀγκιστροθηρευταί**, Ἀμφιβολεῖς καὶ ἀλιεῖς, καὶ ἀγκιστροθηρευτάς, τοὺς εἰδώλων ἱερέας καλεῖ Ἡσαΐας. (Θεοδώρ. ΠΑ', 352).

**Ἀγκυρα**, πόλις Γαλατίας. Ἐπιστολὴ πρχμυθητικὴ τῆ ἐκκλησίᾳ Ἀγκύρας (Βασίλ. ΑΒ', 309). — Ἐριδες καὶ διχοστασίαι ἀνερύησαν ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπισκόπου Ἀθηνασίου. (αὐτ. 512). — Γρηγόριος ὁ Νύσσης εἰς τὴν τῆς Ἀγκύρας ἐκκλησίαν συνεκάλεσε σύνοδον. (αὐτ. 505). — Ἡ ἐπ' Ἀγκύρας πίστις. Ὅσας ἐξέθεντο πίστει οἱ Πατέρες. — Ἐπ' Ἀγκύρας ἄλλην, ἐτέραν ἐν Σελευκείᾳ, ἐτέραν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν πολυθρόλλητον, ἐν Λαμψάκῳ ἐτέραν, μετὰ ταῦτα τὴν ἐν Νίκῃ τῆς Θράκης, νῦν πάλιν τὴν ἐν Κυζίκῳ. (αὐτ. 924).

**Ἀγκυρωτός**, Λόγος Ἐπιφανίου οὕτω καλούμενος, ὅτι ἀγκύρας δίκην τὸν περὶ τῆς ζωῆς καὶ σωτηρίας ἐρευνῶντα νοῦν ἄγει, διὰ τὸ περισυλληπτικὸν τῆς ἐν αὐτῷ συντάξεως τῶν πολλῶν τῆς πίστεως μερῶν. κ. ἐ. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 12. 17-236). — Εἰ δέ σοι φίλον ὀνόματα διαφόρων λαμβάνειν αἰρέσεων, τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀγκυρωτῷ βιβλίῳ, ὃ συντάξεν ὁ Κυπρίων ἐπίσκοπος Ἐπιφάνιος, ἐντυγχάνων διδάσκου (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰσορ. ΕΖ', 649).

**Ἀγλάϊσμα**, τὸ τῆς εὐσεβείας ἀγλάϊσμα (Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας), τῆς ἀρετῆς τὸ ἀρχέτυπον, ἢ ἀκριβῆς τῆς φιλοσοφίας εἰκὼν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1400).

**Ἀγλαοφῶν**, καὶ λοιποὶ διάσημοι ζωγράφοι (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 61).

**Ἀγνεῖα** ἐν ἱεροποιίαις καὶ εὐχαῖς ἐξωτερι-

καῖς. — Ἀελουμένους δεῖ ἐπὶ τὰς ἱεροποιίας καὶ τὰς εὐχὰς ἰέναι, καθαρὸς καὶ λαμπρὸς· καὶ τοῦτο μὲν συμβόλου χάριν γίνεσθαι, τὸ ἐξωθεν κεκοσμηθῆναι τε καὶ ἡγνίσθαι· ἀγνεῖα δὲ ἐστὶ φρονεῖν ὅσια. Καὶ δὴ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ βαπτίσματος εἶη ἄν, καὶ ἡ ἐκ Μωϋσέως παρὰ διδομένη τοῖς ποιηταῖς ὧδέ πως. κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1352). — Ἡγνίζοντο δὲ καὶ οἱ Ἐβραῖοι καὶ οἱ Ἕλληνας. Ἰσθὶ μὴ λουτρῷ, ἀλλὰ νόμῳ καθρῶς. (αὐτόθ.). — Ἀγνεῖα γὰρ, οἶμαι, τελεία ἢ τοῦ νοῦ, καὶ τῶν ἔργων, καὶ τῶν διανοημάτων, πρὸς δὲ καὶ τῶν λόγων εὐλιχρίνεια, καὶ τελευταία ἢ κατὰ ἐνύπνια ἀναμνηστικά. Ἰκανὴ δέ, οἶμαι, ἀνθρώπῳ κάθαρσις μετάνοια ἀκριβῆς καὶ βεβαία· εἶγε, κατεγνωκότες ἐκυτῶν ἐπὶ ταῖς προγενομέναις πράξεσι, προίεμεν εἰς τὸ πρόσθεν, τὰ μετὰ ταῦτα νοήσαντες, καὶ τὸν νοῦν ἐξκαθαίνοντες τῶν τε κατ' αἰσθησιν τερπόντων, καὶ τῶν πρόσθεν πλημμυλημάτων κ. ἐ. (αὐτόθ. 1352-1353. κ. ἐ.).

Ἄγνον γρὴ νηοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα ἔμμεναι . . .

Ἐπίγραφμα ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ νοῦ. Ἐνταῦθα γὰρ ὁ νεὸς τοῦ θεοῦ τρισὶν ἡδρασμένους θεμελίους, πίστει, ἐλπίδι, ἀγάπῃ φαίνεται. (Θ', 28-29. κ. ἐ.).

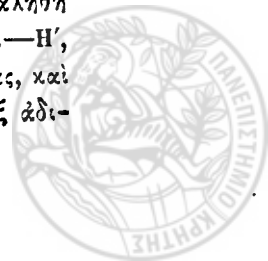
Ἀείσω συνοισίαι, θύρας δ' ἐπίθεσθε, βέβηλοι.

(Πυθαγόρας).

Καὶ Πλάτων· ἀγεωμέτρητος οὐδεὶς εἰσίτω. (αὐτόθ. σημ.).

Πᾶς ἀγνός ἐστιν ὁ μηδὲν ἐκυτῷ κακὸν συνιδῶν.

Αὐτίκα ἢ τραγωδίᾳ λέγει· «Ὁρέστα, τίς σ' ἀπόλλυσι νόσος; — ἡ σύνεσις· ὅτι σύνοιδα δεινὸν εἰργασμένος». Τῷ γὰρ ὄντι ἡ ἀγνεῖα οὐκ ἄλλη τίς ἐστὶ, πλὴν ἡ τῶν ἀμνησμάτων ἀποχή. Καλῶς ἄρα καὶ Ἐπίχρμος φησι· «καθαρὸν τὸν νοῦν ἐὰν ἔχῃς, ἅπαν τὸ σῶμα καθρῶς εἶ». Αὐτίκα καὶ τὰς ψυχὰς προκαθαίρειν χρεῶν φημεν ἀπὸ τῶν φύλων καὶ τῶν μοθηρῶν δογμάτων διὰ τοῦ λόγου τοῦ ὀρθοῦ· καὶ τότε οὕτως ἐπὶ τὴν τῶν προηγουμένων κεφαλαίων ὑπόμνησιν τρέπεσθαι. Ἐπεὶ καὶ πρὸ τῆς τῶν μυστηρίων παραδόσεως καθαρμούς τινας προσάγειν τοῖς μυῆσθαι μέλλουσιν ἀξιούσιν, ὡς δέον τὴν ἄθειον ἀποθεμένους δόξεν, ἐπὶ τὴν ἀληθῆ τρέπεσθαι παράδοσιν. (αὐτόθ. 436-437. — Η', 704-705. κ. ἐ.). — Ἀγνεῖα ἐκ πορνείας, καὶ ἐγκράτεια ἐξ ἀκρασίας· καὶ δικαιοσύνη ἐξ ἀδι-



κίας.—α' Ἰδοὺ γὰρ γέγονε κινὰ τὰ πάντα· τίς γὰρ μετοχή δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνίᾳ φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῶ πρὸς Βελίχρ; ἢ τίς μερὶς πιστῶ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις καὶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; Ταῦτα οὖν ἔχοντες τὰς ἐπικηγγελίας, καθιέρωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ πικρῆς μόλυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.» (Η', 1165 κ. ε.).

Ἄγνεϊα σώματος, θυσίαι ζῶσιν, εὐάρεστοι τῷ Θεῷ (Ἀθην. Ἀλεξ. ΚΓ', 1297 κ. ε.). Κοινωνὸν μὲν τὸ περὶ ἀγγελίαν τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Παύλου, μᾶλλον δὲ ἐπικηγγέλλει τοῖς ἀγιωσύνην ἀσκοῦσι κ. ε. (κυτόθ.). — Περὶ ἀγνεΐας ἔπη (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 648). — Ἄγνεϊας καὶ ἀγνισμοῦ ὄροι. Ἄγνισμός ἐστιν ἡ Θεοῦ συνουσίαι (κυτόθ. 957. 945 - 964). — Περὶ ἀγνεΐας (Χρυσόστ. ΝΖ', 255 - 256). — Ἄγνεϊας ἀνάκτορον. Οἶξ μὲν, ὃ ἀγνεΐας ἀνάκτορον, ὅτι εἰκότως δυσχεραίνει; (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 920 καὶ 1028).

Ἄγνεϊα Μωϋσέως (Θεοδώρ. Π', 373).

Ἄγνεϊα χριστιανισμοῦ.— Ὅτι Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνας ἀγνεΐαν καὶ περθεϊάν οὐκ ἤσκουν· εὐλογίαν γὰρ τὴν παιδοποιεῖν ἐνόμιζον (ΠΒ', 804 - 805). — Πελάγιος Λαοδικεΐας ἐν αὐτῇ τῇ περὶ τῆς πρώτης τῶν γάμων ἡμέρᾳ, τὴν ἀγνεΐαν τῆς κοινωνίας προτιμῆσαι τὴν νόμῳ ἐπεισε (αὐτόθ. 1148). — Ἄγνεϊας πλουτοῦ (αὐτόθ. 272 - 273).

Περὶ ἀγνεΐας καὶ σωφροσύνης λόγος.

Ἄγνεϊα ἐστὶν ἀσωμάτου φύσεως οἰκείωσις· ἀγνεΐα ἐστὶ φύσις ὑπὲρ φύσιν ὑπερφυῆς ἀρνησις καὶ ἀσωμάτοις σώματος θνητοῦ καὶ φηκροῦ περὶ ἀδόξου ὄντως ἀμιλλᾶ. Τίς ἐστὶν ἀγνός; τίς σώφρων; τί ἐστὶ σωφροσύνη; κ. ε. (Ἰωάν. δ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 880 - 904, ἐνθα τί ἐστὶν ἀκαθαρσία· τί ἀπέλγειν· καὶ τί ἀρχαία). Σχόλια διὰ φέρων Πατέρων εἰς τὸν περὶ ἀγνεΐας λόγον (κυτόθ. 904 - 924).

Περὶ ἀγνεΐας καὶ σωφροσύνης τεμάχια ἔχεται τῆς θείας Γραφῆς, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν σοφῶν (Μάξιμ. δ Ὁμολ. ΛΑ', 736-744). — Περὶ ἀγνεΐας, ἐγκρατείας, σωφροσύνης· λόγοι μετὰ Γραφικῶν χωρίων (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1449 κ. ε.—1492 κ. ε.—1496 κ. ε.). — Περὶ ἀγνεΐας, περθεϊας, σωφροσύνης καὶ γάμου σεμνοῦ (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΓ', 241 - 261

μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν θείων Πατέρων.— Ἀντών. ἡ Μέλισ. ΡΑΓ', 808-813). Μίσθωμα πόρνης ἀγνός οὐ μερίζεται.

Δεινὸν εἰς κελῶν ἐπίνοιαν ἢ ἀπέλγειν. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΓ', 256. — ΛΕ', 1241).

Ἄγνεΐαν, ἀγνεΐαν. Τί ἀνίτηται τό, α' Ἀγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον; κ. ε. Σήμερον γὰρ, τὴν τοῦ νόμου λέγει κατὰ τὸν αὔριον δέ, τὴν εὐαγγελικὴν σημαίνει ἀλήθειαν, ὡς ὑπὸ τοῦ νόμου μνησθεῖσθαι, καὶ μετ' ἐκεῖνον φανεῖσθαι (Ἰσίδ. ΟΗ', 385. — Θεοδώρ. Π', 261 - 264).

Ἄγνοεῖν. Προφάσεις ἀδικιολόγητοι ἐπὶ τῷ δῆθεν ἀγνοεῖν.— Ἄλλ' οὐ πάντες, φησί, φιλοσοφοῦμεν. Μὴ τι οὖν οὐδὲ πάντες τὴν ζωὴν μετερχόμεθα; τί σὺ λέγεις; πῶς οὖν πεπίστευκας; πῶς δὲ εἶτι ἀγαπᾷς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον σου, μὴ φιλοσοφῶν; πῶς δὲ σεαυτὸν ἀγαπᾷς, εἰ μὴ φιλοζωεῖς; Γράμματα, φησὶν, οὐκ ἔμαθον. Ἄλλ' εἰ μὴ τὸ ἀναγινώσκειν ἔμαθες, τὸ ἀκούειν ἀναπολόγητον, ὅτι μὴ διδασκτόν. Πίστις δὲ οὐ σοφῶν τῶν κατὰ κόσμον, ἀλλὰ τῶν κατὰ Θεὸν ἐστὶ κτήμα· ἢ δὲ καὶ ἀνευ γραμμάτων ἐκπαιδεύεται· καὶ τὸ σύγγραμμον αὐτῆς, τὸ ἰδιωτικὸν ἅμα καὶ θεῖον, ἀγάπη κέκληται, σύνταγμα πνευματικόν. Ἐξὸν δὲ ἀκροᾶσθαι μὲν σοφίας θεϊκῆς, ἀλλὰ καὶ πολιτεῦσθαι ἐξόν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν κόσμῳ κοσμίως κατὰ Θεὸν διάγειν κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 656 κ. ε.).

Ἄγνοεῖν ἀνευ γνώσεως. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἡ μυστικὴ θεολογία, οὐκ αἴσθησις, οὐ λόγος, οὐ νοῦς κίνησις, οὐκ ἐνέργεια, οὐκ ἔξις, οὐκ ἄλλοι τῶν ἡμετέρων περὶ τῆς τῆς ἀλλ' ἐν ἀκριβεῖ ἀκινήσει νοῦς τὰ περὶ αὐτῆς ἐλλημυθέντες, γνωσόμεθα ὅτι ὑπὲρ πάντα, ὅσα ἂν ὁ νοῦς νοήτοι, ἐστὶ καὶ τὸ μυστικὸν καὶ ἀνεκλάλητον ἔχουσα, εἰς τοῦτο μόνον τῶν λόγων ἐστὶ, καὶ θεολογία λεγθήσεται, διότι περὶ Θεοῦ λέγεται, ὅτι ὑπὲρ τὰ πάντα ἐστὶ κ. ε. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 1016 κ. ε.).

Ἄγνοεῖν ἀγνοίαν. Ἄγνοεῖν ἀγνοίαν ἐστὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνοίξαι καὶ ἀμαθείας μηδὲ αὐτοῦτο νοεῖν καὶ συναισθάνεσθαι, ὅτι ἀμαθίαν καὶ ἀνοηταίνει· ὅτι οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐδὲν οἶδεν· ὅπερ ἐστὶν ἡ λεγομένη διπλῆ ἀγνοία (Σχόλ. εἰς Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 903. — Γρηγ. Ναζ. αὐτόθ. 12 - 25).

Ἄγνοεῖν ἑαυτόν. Τῶ ὄντι γὰρ ἔοικε πάντων εἶναι χαλεπώτατον ἑαυτὸν ἐπιγινῶναι. Τὰ μὲν ἡμέτερα ὁποῖά τινα, ἐστὶ τὴν φύσιν διδασκόμεθα, ἡμεῖς δὲ αὐτοὺς ἀγνοοῦμεν (Βασίλ. ΚΘ', 204). — Ἄγνοεῖν ἑαυτούς. «Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται». Καὶ τίνας ἔνεκεν τοῦτο ἐπήγαγεν (ὁ Ἀπόστολος); Δεικνύς ὅτι οὐ βιάζεται, οὐδὲ φιλονεικεῖ, ὅπερ σημεῖόν ἐστι τῶν οὐ τὰ ἑαυτῶν βουλομένων ἰστῆν, ἀλλὰ τὸ ἐτέροις συμφέρον σκοπούντων (Χρυσόστ. ΞΑ', 317—ΝΖ', 327 κ. ἐ.). — Βέλτιον ἀγνοεῖν καλῶς, ἢ μανθάνειν κακῶς, πῶς καὶ διὰ τί; (ΝΑ', 691—692). — Ἄγνοεῖν τὴν φύσιν ὁ θυμὸς ἀναγκάζει (Θεοδώρ. ΠΑ', 301).

**Ἄγνοῖται**, αἰρετικοί. Πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι ἠγνόησεν ὁ Υἱὸς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν. Κατὰ Ἄγνοητῶν καὶ Ἀνθρωπομορφιτῶν (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 1100). — Ἄγνοῖται οἱ λέγοντες ἄλλα τέ τινα τὸν Κύριον ἀγνοῖσαι κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ τὴν ἡμέραν δὲ τῆς συντελείας (Γιμῆθ. Πρῶτ. ΠΓ', 41). — Ἄγνοητῶν κίνημα πότε ἤρξατο (Λεόντιος Βυζ. ΠΓ', 1232. — Δαμασκ. ΙΔ', 756. — Εὐθύμ. Ζιγ. ΡΑ', 1105).

Πῶς ὀφείλομεν νοεῖν τὴν περὶ συντελείας ἀγνοῖαν τοῦ Υἱοῦ; Ἀπόκρ. Ἐζητημένον ἤδη παρὰ πολλοῖς τὸ εὐαγγελικὸν ῥητὸν περὶ τοῦ ἀγνοεῖν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὴν ἡμέραν τοῦ τέλους, καὶ τὴν ὥραν, καὶ μάλιστα συνεχῶς προβαλλόμενον παρὰ τῶν Ἀνομοίων ἐπὶ κηχαιρέσει τῆς δόξης τοῦ Μονογενοῦς, καὶ ἐξῆς (Βασίλ. ΑΒ', 876—885).

Διπλῆ τίς ἐστὶν ἀγνοία· ἡ μὲν διαβαλλομένη, ἡ δὲ ἀδιάβλητος· καὶ ἡ μὲν, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν, ἡ δὲ, οὐκ ἐφ' ἡμῖν. Καὶ ἡ μὲν διαβαλλομένη καὶ ἐφ' ἡμῖν, ἡ περὶ τὴν ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν ἀγνοία· ἡ δὲ ἀδιάβλητος καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν, ὅσα θελόντων ἡμῶν γινώσκουν οὐ γινώσκουσαν οἷον τὰ πόρρω γινόμενα, τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. Εἰ οὖν τὰ πόρρω ἐν τοῖς ἀγίοις προφήταις καὶ τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν διεγινώσκετο χάριτι, πῶς οὐχὶ μᾶλλον πάντα ἠπίστατο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀνθρώπινον, οὐ φύσει, ἀλλ' ἐνώσει τῇ πρὸς τὸν Λόγον; κ. ἐ. (Μάξιμ. Ι', 837—840 — Χρυσόστ. Ξ', 25—34). — Τό, «Οὐκ οἶδα ἡμεῖς» οὐ τοῦ Σωτῆρος τὴν ἀγνοίαν, ἀλλὰ τὴν ἀποστροφὴν δηλοῖ (Χρυσόστ. ΝΑ', 81).

**Ἄγνοια**. Ἄγνοια γινῶσιν οὐκ ὀρθῶς κρί-

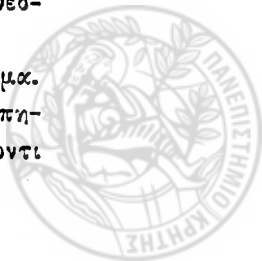
νει. Ὅθεν πρὸ πάντων πάση κρίσει διὰ τῆς προφητικῆς ἐπαγγελίης τὸν προφήτην ζητεῖν δεῖ, καὶ γινόντα, τοῖς λοιποῖς τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ λόγοις ἀνεκδοιάστως ἐπεσθαι, καὶ θάρρουντα περὶ τῶν ἐλπιζομένων, πολιτεῦσθαι τῇ πρώτῃ κρίσει, γινόντα οὖν ὅτι ὁ ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸ ψεύσασθαι φύσιν οὐκ ἔχει. Διὸ ἐάν τι τοῦ λοιποῦ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ῥηθέντων δοκῇ ἡμῖν μὴ καλῶς εἰρησθαι, εἰδέναι χρὴ, ὅτι οὐκ αὐτῶ εἰρησθαι κακῶς, ἀλλ' αὐτὸ ἡμεῖς καλῶς ἔχον οὐκ ἐνόησαμεν. Ἄγνοια γὰρ γινῶσιν οὐκ ὀρθῶς κρίνει, ἅτε δὴ οὔτε γινῶσις πρόγνωσις ἀληθῶς κρίνειν πέφυκεν, ἀλλ' ἡ πρόγνωσις τοῖς ἀγνοοῦσι παρέχει τὴν γινῶσιν (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 84 κ. ἐ.).

Ἄγνοια διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς θεωρίας. Ἡμεῖς δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν ἀγνοοῦμενα διὰ προφητῶν μεμαθήκαμεν· οἵτινες ἅμα τῇ ψυχῇ πεπεισμένοι, ὅτι πνεῦμα τὸ οὐράνιον ἐπέन्दυμα τῆς θνητότητος τὴν ἀθανασίαν κεκτήσεται, τὰ ὅσα μὴ ἐγίνωσκον αἱ λοιπαὶ ψυχαὶ προῦλεγον. Δυνατὸν δὲ παντὶ γυμνητεύοντι κτήσασθαι τὸ ἐπικόσμημα, καὶ πρὸς τὴν συγγένειαν τὴν ἀρχαίαν ἀναδραμεῖν. (Τατιαν. Γ', 852).

Ἄγνοια φαντασία ἐστὶν εἰκουσα, μεταπτωτικὴ ὑπὸ λόγου· τὸ δὲ μεταπίπτον, ὡς καὶ τὸ συνασκούμενον ἐκ λόγου ἐφ' ἡμῖν. Παράκειται δὲ τῇ ἐπιστήμῃ ἢ τ' ἐμπειρίᾳ καὶ ἡ εἰδησις, σύνεσις τε καὶ νόησις καὶ γινῶσις κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1013 κ. ἐ.). — Ἄγνοια ἀκατηγόρητος. Ἐπεὶ τοίνυν δι' ἀγνοίαν φιλονεικοῦσι περὶ τούτων, συγγνωστὸν πρᾶγμα πεπονηότες ἀγνοία γὰρ οὐ κατηγορίαν ἀναδέχεται, ἀλλὰ διδαχῆς προσδεῖται (Κλαύδιος Ἀπολλιν. Ε', 1297).

Ἄγνοίας καὶ πλάνης διαφορά. Πολλή μοι δοκεῖ εἶναι διαφορά τῶν ἀγνοούντων πρὸς τοὺς πεπλανημένους. Ὁ γὰρ ἀγνοῶν εἰκέναι μοι δοκεῖ ἀνδρὶ ἐπ' εὐθηνουμένην πόλιν μὴ ὄρμαζν βουλευθέντι, διὰ τὸ ἀγνοεῖν τὰ ἐκεῖ κατὰ τὸ δὲ πεπλανημένος, μαθόντι μὲν τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἀγαθὰ, ἐν δὲ τῶ ὄρμαζν κατὰ τὴν δδόν, τρίβον παραλλάξαντι, καὶ διὰ τοῦτο πλανωμένω. Οὕτως οὖν μοι δοκεῖ πολλὴν διαφορὰν εἶναι τῶν εἰδῶλα σεβόντων πρὸς τοὺς ἐν θεοσεβείᾳ ἀλωμένους (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 260).

Ἄγνοίας ἐπίστασις τὸ πρῶτόν ἐστι μάθημα. Ὁ τοίνυν δίκαιος ζητήσῃ εὐρεσιν ἀγαπητικὴν, εἰς ἣν σπεύδων, εὐτυχεῖ. «Τῶ κρούοντι



γάρ,» φησίν (ὁ Κύριος), «ἀνοιγήσεται»· καί, «Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν.» Οἱ γὰρ ἀρπάζοντες τὴν βασιλείαν βιασται οὐ τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις, ἐνδελεγεῖται δὲ ὀρθοῦ βίου, ἀδικαλείτοις τε εὐχαῖς ἐκβιάζεσθαι εἴρηνται, τὰς ἐπὶ τοῖς προτέροις ἀμαρτήμασιν ἀπειληφότες κηλίδας.

Τὴν μέντοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι.

Τῷ δ' αὖ πονοῦντι καὶ Θεὸς συλλαμβάνει.

Οὐ γὰρ ἐν μέσοισι κεῖται δῶρα δυσμάχητα Μοισᾶν τῷπιτυχόντι φέρειν. Ἡ γοῦν τῆς ἀγνοίας ἐπίστασις τὸ πρῶτόν ἐστι μάθημα τῷ κατὰ Λόγον βυθίζοντι. Ἀγνοήσας τις, ἐζήτησε· καὶ ζητήσας εὐρίσκει τὸν διδάσκαλον· εὐρών τε ἐπίστευσε· καὶ πιστεύσας, ἤλπισεν· ἀγαπήσας τε ἐντεῦθεν ἐξομοιοῦται τῷ ἡγαπημένῳ, τοῦτο εἶναι σπεύδων, ὃ φθάσας ἡγάπησε (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 33 κ. ε.).

Ἀγνοια τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν. Οὐ γὰρ εἰ δι' ἀφροσύνην τι συνίσταται καὶ διαβόλου ἐνέργειαν, μᾶλλον δὲ συνέργειαν, τοῦτο διάβολος ἢ ἀφροσύνη· ὅτι μηδεμίαν ἐνέργειαν φρόνησις· ἔξις γὰρ ἢ φρόνησις· οὐδεμίαν δὲ ἐνέργειαν ἔξις. Οὐ τοίνυν οὐδὲ ἢ δι' ἀγνοίαν συνισταμένη πράξις ἤδη ἀγνοια, ἀλλὰ κακία μὲν δι' ἀγνοίαν, οὐ μὴν ἀγνοια κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. αὐτόθ. 492 κ. ε.).—Ὅτι χειρὸν μὲν τὸ κρῖμα τῶν συνιέντων, καὶ μὴ ποιούντων· οὔτε δὲ τὸ κατὰ ἀγνοίαν ἀμαρτάνειν ἀκίνδυνον. Οὐκ αἶρει τὴν ἀμαρτίαν ἢ ἀγνοια· οὔσα δὲ ἐκουσία αὔξει αὐτὴν (Βασίλ. ΑΑ', 717. 1112).—Μὴ νομίζειν ἀρκεῖν εἰς ἀπολογίαν τὴν ἀγνοίαν (Χρυσόστ. Ε', 635 - 637 — ΝΗ', 713 - 724).—Ἀγνοια τῆς ἐξόδου ἡμῶν τῆς ἐντεῦθεν χρησίμῃ, διὰ τί; (Χρυσόστ. ΝΗ', 713 - 714).

Ἀγνοίας πρόφασις. Καὶ τοὺς μὲν προαγωνιστὰς καὶ προστάτας γενέσθαι τῆς ἀσεθείας, τοὺς δὲ ταχθῆναι τὰ δεύτερα, ἢ φόβῳ καταπεισθέντας, ἢ χρεῖα δουλωθέντας, ἢ κολακείᾳ δελεασθέντας, ἢ ἀγνοίᾳ κλαπέντας, τὸ μετριώτατον· εἴ τῳ καὶ τοῦτο αὐταρκες εἰς ἀπολογίαν τῶν λαοῦ προεστάνει πεπιστευμένων κ. ε.· Διδασκάλῳ δὲ πῶς τοῦτο δώσομεν, ὃς καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἀγνοίας ἐπανορθοῖ, ἂν περ ἢ μὴ ψευδῶνυμος; κ. ε. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1109).

Ἀγνοια τῆς φύσεως τῶν ὄντων. Καὶ γὰρ εἰ καὶ τὴν φύσιν ἀγνοοῦμεν τῶν γενομένων, ἀλλὰ τόγε δλοσχερῶς ὑποπίπτον ἡμῶν τῇ αἰσθήσει τοσοῦτον ἔχει τὸ θαῦμα, ὥστε καὶ

τὸν ἐντρεχέστατον νοῦν ἐλάττονα ἀναφανῆναι τοῦ ἐλαχίστου τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, πρὸς τὸ ἢ δυνηθῆναι αὐτὸ κατ' ἀξίαν ἐπεξελεθεῖν, ἢ τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον ἀποπληρῶσαι τῷ κτίσαντι; ὃ πάσα δόξα, τιμὴ καὶ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (Βασίλ. ΚΘ', 28. — Γεώργ. Πισίδ. ΛΒ', 1430).

Ἀγνοια. Τί ἐστὶν ἀγνοια καὶ τί γινώσις; Μηδεὶς δὲ γενεαλογεῖν ἡμᾶς ἀναγκαζέτω τὴν ἀγνοίαν, πόθεν αὕτη λέγων καὶ ἀπὸ τίνος· ἀλλ' ἐξ αὐτῆς νοσῶτω τῆς τοῦ ὀνόματος σημασίας, ὅτι ἡ γινώσις καὶ ἡ ἀγνοια τῶν πρὸς τί πῶς ἔχει τὴν ψυχὴν ἐνδείκνυται. Οὐδὲν δὲ τῶν πρὸς τι, νοουμένων τε καὶ λεγομένων, οὐσίαν παρίστησιν. Ἄλλος γὰρ ὁ τοῦ πρὸς τι, καὶ ἕτερος ὁ τῆς οὐσίας λόγος. Εἰ οὖν ἡ γινώσις οὐκ ἔστιν οὐσία, ἀλλὰ περιττὴ τῆς διανοίας ἐνέργεια, πολὺ μᾶλλον ἢ ἀγνοια πόρρω τοῦ κατ' οὐσίαν εἶναι ὠμολόγηται. Τὸ δὲ μὴ κατ' οὐσίαν ὄν, οὐδὲ ἔστιν ὄλω κ. ε. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΤ', 176).

Ἱερουργία περὶ ἀγνοίας. Ἱερουργία προσεφέροντο καὶ ὑπὲρ ἀμαρτίας, καὶ πλημμελείας καὶ ἀγνοίας. Δηλοῖ δὲ ἡ μὲν ἀμαρτία νόμου τινὸς παράβασιν ἐθελούσιον· ἡ δὲ πλημμελεία, τὴν ἐκ περιστάσεως τινος γεγεννημένην παρανομίαν· συνέβηκε γὰρ τινεὶ παρὰ γνώμην ἢ λεπρῷ πελάσαι, ἢ νεκρῷ, ἢ γονορρῦεῖν· ἡ δὲ ἀγνοια σαφῆ τὴν ἐρμηνείαν ἔχει· οὐ γὰρ πάντες ἀπαντας τοὺς νόμους ἠπίσταντο (Θεοδώρ. Π', 300 - 308).—Περὶ τῶν ἐν ἀγνοίᾳ γενομένων ἱεροπραξιῶν, οἷον χειροτονιῶν, βαπτισματός, κουρᾶς μοναχῶν κτλ. τί ποιητέον; ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις (Θεόδ. Στουδ. ΛΤ', 1645 - 1665).

Ἄγνός, καθαρός, βλέπ. *ἀγνεία*.

Ἄγνος, λῦγος, λυγαριά, δένδρον ὑψηλὸν (Μεθόδ. ΙΗ', 34).—Κλάδοις δένδρων τὰς οἰκίας κοσμεῖν διηγορεύσειν (ὁ νόμος)· συνηρίθμησε δὲ τοῖς ἄλλοις κλάδοις καὶ τὸν ἄγνον, ὡς σωφροσύνης δηλωτικὸν (Θεοδώρ. Π', 341).

Ἀγνωμοσύνη, ἀγνώμων. Εὐγνωμοσύνη πρὸς Θεὸν (Χρυσόστ. ΕΒ', 301 - 310).—Ἀγνωμοσύνη. Οἱ ὑπὲρ ὧν χάριτας εἰδέναι ὀφείλουσιν, ὑπὲρ τούτων ἐγκλοῦντες, πάντας τοὺς τῆς ἀγνωμοσύνης ὑπερβαίνουσιν ὄρους. Δέον γὰρ, εἰ καὶ μὴ ἔργοις οἰοί τέ εἰσι, λόγοις εὐχαριστοῖς ἀμείβεσθαι, ἐγκλήματα ῥάπτουσι

(Ἰσίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 641 καὶ 556. — Ἀντιόχ. Μον. λόγος περὶ εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστίας ΠΘ', 1797 - 1800. — Ἰωάν. Δαμασκ. περὶ ἀγνωμοσύνης καὶ εὐγνωμοσύνης ΙΕ', 1229 - 1233. 1560 - 1561). — Τίς ἂν ἀξίως θαυμάσῃται τοῦ Δεσπότητος τὴν ἀγαθότητα; ἀγνωμονούμενος γὰρ, καὶ λίαν ἀχριστούμενος, κήδεσται τῶν ἀχρίστων, καὶ πᾶσαν αὐτῶν ποιεῖται πρόνοιαν (Θεοδώρ. ΠΑ', 1144 κ. ἐ.). — Ἀγνώμονες οἰκεῖται. Εἰ γὰρ τὸν συναπτόμενον τοῖς τῷ Κυρίῳ ἀνακειμένοις προσφίενοι ἀδικόρως τοῖς ἀγνώμοσι τῶν οἰκειῶν τὰ αὐτῶ διαφέροντα (Βασίλ. ΛΑ', 941-944). — Ἀγνωμονοῦντες καὶ ἀχριστοῦντες (Ἰερ. Παρ. βλ. Δαμασκ. ΙΕ', 1229).

**Ἀγνώμων Βάσσις** (ὄνομα κύριον), δικάλογον μετὰ τοῦ Ὄριγένους ἐποιήσατο (Ἰερ. Παρ. ΙΑ', 41. 49).

**Ἀγνώστῳ Θεῷ.** Ἀσχημάτιστον τὸ ὄν, καὶ ἀνωμόμαστον. Κἂν ὀνομάζωμεν αὐτὸ ποτε οὐ κυρίως κ. ἐ. Τὰ γὰρ λεγόμενα ἢ ἐκ τῶν προσόντων αὐτοῖς ῥητὰ ἔστιν, ἢ ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα σχέσεως· οὐδὲν δὲ τούτων λαβεῖν εἶόν τε περὶ τοῦ Θεοῦ κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 121 - 129). Περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀγνώστου Θεοῦ πραγματεία (Ἀθην. ΚΗ', 1428 κ. ἐ. — Χρυσόστ. Ξ', 267 - 276). — Διὰ τί ἐν τῷ βωμῷ ἐπεγεύραπτο Ἀγνώστῳ Θεῷ (Ἰσίδ. ΟΗ', 1128).

Ἐπίγραμμα τοῦ ἐν Ἀθήναις βωμοῦ.

Θεοῖς Ἀσίαις, καὶ Εὐρώπῃς, καὶ Αἰθίοψι, Θεῷ Ἀγνώστῳ καὶ Ξένῳ (Εὐθάλ. δικάκονος ΠΕ', 692).

**Ἀγνοκλέται** αἰρετικοί, οἱ μὴ κλίνοντες γόνυ ἐν ταῖς προσευχαῖς αὐτῶν. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 757).

**Ἀγνονον** τῆς ψυχῆς. Τὸν θλαδίαν καὶ τὸν ἐκτομίαν εἰσελεῖν εἰς ἐκκλησίαν ἀπαγορεύει, διὰ τί; Τὸ ἄγνονον τῆς ψυχῆς αἰνίττεται· ἀλλοτριὰ γὰρ Θεοῦ ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀκκαρπία. Ἀλλως δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ κτηνῶν ἀπαγορεύει τὰ τριαῦτα ποιεῖν· εἰς γὰρ τὴν τοῦ γένους ἀϋξήσιν τὰ γεννητικὰ δεδημιουργηται μόρια. (Θεοδώρ. Π', 428).

**Ἀγορὰ** ἐν τοῖς προκυλίαις τῶν ἐκκλησιῶν· περὶ τῶν ἐν συνόδοις πραγματειῶν, ἡγοῦν οὐ δεῖ γίνεσθαι ἀγοροπωλησίας. (Βασίλ. ΛΑ', 1020). — Ἀγορασίαν καὶ πρᾶσιν οὐκ ἴσασιν. Νείλου διήγημα περὶ ἡθῶν καὶ ἐθῶν τῶν Αἰ-

θιόπων βαρβάρων. (ΟΘ', 612 - 625. κ. ἐ. — Ἰω. Δαμασκ. ΙΓ', 312).

**Ἀγοραῖοι** δικασταί. α' Ἀγοραῖοι ἄγονται. (Πράξ. Ἀποστ. ΙΘ', 38). Εἶδος ἦν δικαστῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ εὐτελῶν οἱ ἀγοραῖοι, οἵτινες ἐδίκαζον τοῖς πένησι καὶ ἀγοραῖοις ἀνθρώποις· διὸ καὶ ἀγοραῖοι ἐκκλοῦντο μᾶλλον· ὥσπερ εἶπεν οἱ ἔκδικοι κατὰ πόλεις τινάς· οἱ δὲ ἀνθύπατοι ταῖς τῶν πλουσίων ἢ τῶν ἐγκλημάτων δίκαις ὑπήκουον. Ἡ, ἀγοραῖοί εἰσιν οἱ δικολόγοι, πρὸς τὸ ἀγορεύειν λεχθέντες, ὃ ἔστι δημηγορεῖν. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1577).

**Ἀγοραῖος καὶ ἀγόρειος.** Ἀγοραῖος σημαίνει τὸν πονηρὸν ἐν ἀγορᾷ· ἀγόρειος δὲ τὸ ἐν ἀγορᾷ τιμώμενον. Ἀνὴρ τις ἀγοραῖος πράγματτα βουλόμενος παρσχεῖν ἀνθρώπῳ ἀπραγμοσύνη συζῶντι, εἴλκυσεν αὐτὸν εἰς δικαστήριον κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1457).

**Ἀγορανόμοι,** Αἰτίτες Ῥωμαῖοι καλοῦσιν αὐτούς (Ἰωάν. Λυδ. 147).

**Ἄγος** πόσεως, κηλίδις ἐκκλησίας, καὶ ὄβρις ἐλευθερίας, καὶ τῶν συνόντων ἐλετηρὰ, καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν αἰσχίστων οὐκ ἀποδέχομαί σε κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 912).

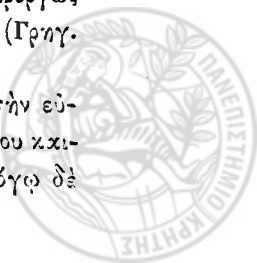
**Ἄγρα** ἰχθύων, καὶ κητῶν δι' ἀνθρωπίνης ἐπινοίας· μέθοδος τῆς ἄγρας (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 265). — Πτηνῶν καὶ ζώων ἄγρα (Θεοδώρ. ΠΓ', 629 - 644).

**Ἄγραφα** νόμιμα τῆς ἐκκλησίας πόθεν; Ἐκ τῆς ἀθημοσιεύτου ταύτης καὶ ἀπορρήτου διδακτικῆς, ἦν ἐν ἀπολυπραγμονήτῳ καὶ ἀπεριεργάστῳ σιγῇ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἐφύλαξαν, καλῶς ἐκεῖνο δεδιδχαγμένοι, τῶν μυστηρίων τὸ σεμνὸν σιωπῇ διασώζεσθαι κ. ἐ. (Βασίλ. ΑΒ', 185. 188 - 189). — Ἄγραφος τρόπος δοξολογίας (αὐτόθ. 193).

**Ἄγραφοι παραδόσεις** (αὐτόθ. 200 κ. ἐ.).

Πάλιν καὶ πολλάκις ἀνακυκλεῖς ἡμῖν τὸ ἄγραρον. Ὅτι μὲν οὖν οὐ ξένον τοῦτο, οὐδὲ παρείσακτον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πάλαι καὶ τοῖς νῦν γνωρίζομενον καὶ παρὰ γυμνούμενον, δεδεικται μὲν ἤδη πολλοῖς τῶν περὶ τοῦτου διειληφῶτων, ὅσοι μὴ ῥηθύμως, μηδὲ παρέρως ταῖς θεαῖς Γραφαῖς ἐντυχόντες κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 156-172).

**Ἄγραφος καινοτομία.** — Ἐγγραφοὺς τὴν εὐσέθειαν (προσενεγκεῖν) κατὰ τῆς ἀγράφου καινοτομίας· ἵνα βασιλεῖ μὲν βασιλεύς, λόγῳ δὲ



λόγος, γράμματι δὲ γράμμα καταπαλαίηται. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1121-1124).—\*Αγραφον κήρυγμα. Καὶ γὰρ τὸ ἀγραφον κήρυγμα Εὐαγγελιον (ὁ Παῦλος) καλεῖ. (Χρυσόστ. ΞΑ', 523).

\*Αγραφα. Γογγυσμὸς Ἀρειανῶν, ὅτι ἀγραφοὶ εἰσιν αἱ λέξεις, ἐλέγχεται παρ' αὐτῶν μάταιος. Ἐξ ἀγράφων γὰρ ἀσεβήσαντες, ἀγραφα δὲ τό, ἐξ οὐκ ὄντων, καὶ τό, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν, αἰτιῶνται, ὅτι ἐξ ἀγράφων μετ' εὐσεβείας κατεκρίθησαν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 925). — \*Αγραφος Ἰουδαίων διδασκαλία (αὐτόθ. 848).—\*Αγραφος νόμος τῆς φύσεως (ΠΓ', 917).

\*Αγραφος διδασκαλία καὶ παράδοσις.

Οὐκ ἄγραφον δὲ οἱ πρεσβύτεροι, μήτε ἀπασχολεῖν βουλόμενοι τὴν διδασκαλικὴν τῆς παραδόσεως φροντίδα τῇ περὶ τὸ γράφειν ἄλλη φροντίδι, μηδὲ μὴν τὸν τοῦ προσκείμεσθαι τὰ λεχθησόμενα καιρὸν καταναλίσκοντες εἰς γραφήν. κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 712).

\*Αγραφον ἐκκλησιαστικὸν ἔθος, ὡς νόμον, δεῖ κρατεῖν καὶ φυλάττειν. (Φώτ. ΡΔ', 456-465, ἔνθα περὶ ἀγράφου παραδόσεως ἐκ τῶν θείων Πατέρων κατὰ πλάτος). — \*Αγραφα ἔθιμα ἐκκλησιαστικὰ κατὰ τόπους (Σωκρ. ΞΖ', 625-645). — \*Αγραφοὶ προστάξεις καὶ δοκητάριοι (Ἰωάν. Λυδὸς 208. κ. ἐ.).

\*Αγριέλαιος, καλλιέλαιος γίνεται. Ἐὰν προσλάβῃ τὴν θείαν διὰ πίστεως δύναμιν, τῇ χρηστῇ καὶ ἡμέρῳ καταφυτευθεὶς γνώσει, καθάπερ ἡ ἀγριέλαιος, ἐγκεντριθεῖσα τῷ ὄντως καλῷ καὶ ἐλεήμονι λόγῳ, πέττει τε τὴν παραδιδομένην τροφήν, καὶ καλλιέλαιος γίνεται· ὁ γὰρ τοι ἐγκεντρισμὸς τὰς ἀχρεῖους εὐγενεῖς ποιεῖ, καὶ τὰς ἀφόρους φορτίμους γίνεσθαι βιάζεται, τέχνη τῇ γεωργικῇ καὶ ἐπιστήμῃ τῇ γνωστικῇ (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 341. κ. ἐ. ἔνθα καὶ κατὰ πόσους τρόπους ὁ ἐγκεντρισμὸς γίνεται).

\*Αγριόβους, περὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ. (Κοσμ. Ἰνδικοπλ. ΠΗ', 444).

\*Αγρίππας Κάστωρ. (Ε', 1269. — Εὐσέβ. Παμφ. Κ', 317).—\*Αγρίππας ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας, ὁ καὶ Ἡρώδης καλούμενος· ὃς καὶ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου ἀνεῖλεν. (Εὐσέβ. Κ', 157-160).—\*Αγρίππας υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω. (Εὐσέβ. Κ', 189). — \*Αγρίππας Ἡρώδης, υἱὸς Ἀριστοβούλου, καὶ ἕτερος, ὁ κατὰ Παῦλον. (Ἀλέξ. Μοναχ. ΠΖ', 4040).

\*Αγριππῆνος, ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. (Εὐσέβ. Κ', 377).

\*Αγροικία. Εἰ καὶ χρησίμως ἡ ἀγροικία τῇ σιωπῇ συγκαλύπτεται, ἀλλ' ἀναγκαιὸν ἐστὶ μὴ μακρᾶ σιωπῇ παραδοῦναι τὰ σιωπῆς οὐκ ἄξια. Κύριος γὰρ σοφοὶ τυφλοῦς, καὶ τῶν ἐκ πίστεως προερχομένων ἀπλῶν ῥημάτων μᾶλλον προσίεται τὰ ψελλίσματα, ἢ τῶν ῥητόρων τὰς ἐκ τῶν λόγων ἄρκυς διελιττομένας, καθάπερ λαβύρινθον. (Πέτρ. Σικελ. ΡΔ', 1240).

\*Αγροῦκος καὶ ἀγροικός. Ἰστέον δέ, ὅτι ἀγροικός μὲν ἐστὶν ὁ ἐν ἀγροῖς αὐλιζόμενος, ἀγροῦκος δὲ ὁ ἀμαθὴς καὶ ἀπαιδευτος καὶ τὸ ὄλον ἀνόητος. (Σχόλ. Γρηγ. Ναζ. ΑΣ', 910). — \*Αγροῦκου γὰρ ἐστὶ σοφία φιλονεικεῖν περὶ τῶν μηδεμίαν βλάβην τοῖς ἀκροαταῖς οἰσόντων· διὸ καὶ σπουδαῖοι καλοῦνται οἱ εὐδόκιμοι, καὶ τοῖς φαύλοις ἀντιδιαστέλλονται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1248. 544).—\*Αγροικιὸν πλῆθος. Καὶ πλῆθος ἀγροικιὸν συναθροισάντων. (Θεοδώρ. ΠΓ', 144). — \*Αγροικιὴ σισύρα ἀλουργίδος τιμιωτέρα. (αὐτόθ. 1424). — Καὶ ἕτερον ἀγροικὸν ἢ ἀγροῦκον (αὐτόθ. 1385).

\*Αγροικὸς σοφοί. Οὐ διὰ πλῆθος γραμμάτων, ἀλλὰ διὰ μέγεθος πραγμάτων. κ. ἐ. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 533-536. 544. 1248).

\*Αγρός. Τί σημαίνει παραβολικῶς ὁ ἀγρός; τίς ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀγροῦ καὶ ἡ δύναμις; — \*Οτι μὲν διὰ τοῦ ἀγροῦ τὸν κόσμον σημαίνει ἢ τοῦ Δεσπότη φωνή, παντὶ δήλον ἐκ τῶν Εὐαγγελίων ἐστίν. κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 853-856).—\*Αγρός ὁ κόσμος, σπόρος τὸ κήρυγμα, τὰ δὲ ζιζάνια ὕστερον· ὡς ἐκ τούτου δυνατὸν ἡμῖν ἐπιγνῶναι, ὅτι τὰ μὲν μετὰ τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν ἐπινενομημένα φρονήματα, περιττὴ τίς ἐστὶ καὶ διαμονιώδης ἐπισπορά. (Μάρκος Ἐρημίτης ΞΕ', 1117 εἰς τὸν Μελχισεδέκ).— Πῶς νοητέον τό, «Δύο ἔσονται ἐν ἀγρῷ;» ἐκ τοῦ περὶ κρίσεως τοῦ ἀγίου Ἐφραίμ. Περὶ δικαίων καὶ ἀδικίων, περὶ κριτῶν καὶ ἡγουμένων (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 697). — \*Αγρός ἐκκλησιαστικὸς· ἔνθα περὶ νόμων, συνηγόρων, ἀδικίων καὶ ἀδικουμένων. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1181-1184). — \*Αγρέ, πόσων ἦς, καὶ πόσων ἔσει; παροιμία δημώδης περὶ ἀλλαγῆς δεσποτείας κτημάτων (Χρυσόστ. ΞΒ', 556).

\*Αγρούηρος, ἢ Ἀγρότης, ἢ Ἀγρός, θεότης σεβασμῆς παρὰ Φοίνιξι καὶ Βυβλίσι· ἔνθα

περί θεοποιήσεως ἐφευρετῶν ἀνθρώπων. (Εὐσέβ. ΚΑ', 80. κ. έ.).

**Ἄγρυπνία.** Ὅτι δεῖ προσκαρτερεῖν ταῖς προσευχαῖς καὶ ταῖς ἀγρυπνίαις. (Βασίλ. ΛΑ', 784).—Ἄγρυπνία καὶ λιτανεῖαι, ἀρχαία τῆς ἐκκλησίας ἔθνη. (ΛΒ', 764).—Ἄγρυπνία, παννυχίδες. Ὁμιλία Χρυσοστ. (ΞΓ', 467-472).—Περὶ ἀγρυπνίας καὶ ψαλμωδίας Ὁμιλία δύο μετὰ καὶ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μον. ΠΘ', 1748-1765, ἔνθα καὶ περὶ προσευχῆς καὶ κατκνύσεως).—Τί ὠφελεῖ ἡ ἀγρυπνία. Γεγράφηκάς μοι λέγων, ὅτι ἤθελον μαθεῖν, τί ὠφελεῖ ἡ ἀγρυπνία τὸν ἄνθρωπον, ὅτι πολλοὺς μὲν βλέπω γοργευομένους πρὸς αὐτήν· περιττὸν δὲ ἡγοῦμαι τὸ ἀγρυπνεῖν, ἐπειδὴ τὸν ὕπνον τῷ Ἀδὰμ ὁ Θεὸς ἐπέβαλε, καὶ χρὴ πάντως κοιμᾶσθαι. Τῶν γὰρ ἀγαθῶν μου χρεῖαν οὐκ ἔχει ὁ Θεός. Ἀπάντησις περὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἀγρυπνιῶν (Νείλου ἐπιστολὴ ΟΘ', 92-100).—Περὶ ὕπνου καὶ προσευχῆς καὶ τῆς ἐν συνοδίᾳ ψαλμωδίας. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 937-940.—Σχόλ. περὶ τούτων αὐτόθ.).—Περὶ ἀγρυπνίας σωματικῆς, πῶς διὰ τούτης γίνεται ἡ τοῦ πνεύματος, καὶ πῶς δεῖ αὐτήν μετιέναι. (αὐτόθ. 940-941.—Σχόλ. περὶ τούτων αὐτόθ. 941-945).

**Ἀγύρται** καὶ μητραγύρται. «Μὴ περιβλέπου δὲ φησιν (ὁ Ἐκκλησιαστής), ἐν ῥύμαις πόλεως· μηδὲ πλανῶ ἐν ταῖς ἐρημίαις αὐτῆς.» Ἐρημία γὰρ ὡς ἀληθῶς, καὶ ὄχλος ἀκολάστων ἦ, ἔνθα μὴ πάρεστιν ἄνθρωπος σωφρονῶν. Περιφέρονται δὲ αὗται ἀνά τὰ ἱερά ἐκθυόμεναι καὶ μαντευόμεναι (γυναῖκες ἄσεμνοί), ἀγύρταις καὶ μητραγύρταις καὶ γραίαις βωμολόχοις οἰκοφθορούσαις, κ. έ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 596, ἔνθα περὶ γυναικῶν σεμνῶν καὶ ἀσέμων, τίσι συνδιατριπτέον, καὶ τίσι μὴ. 592-600. — Παραινέσις εὐστοχος περὶ τοῦ μὴ καλλωπιῆσθαι τὰς γυναῖκας, καὶ ἑαυτὰς ἀσχημίζειν. Θεοδώρ. ΠΓ', 1381).—Ἀγύρται μὲν οἱ ἔργον ποιούμενοι τὸ τὰς ἀγυῖας περινοστεῖν, φλυαρίαις τε συνείρειν· μητραγύρται δὲ οἱ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν, τῇ Ῥέξ, ἀνακείμενοι, γοητειῶν ἐγγυηταί, καὶ φίλτρων δῆθεν συσκευασταί, οὓς καὶ Γάλλους καλοῦσιν, ἀποκόπους ζντας τῶν γεννητικῶν, καὶ πρὸς τὰ ἀσχήμονα πάθη ἐτοιμοτάτους. (Σχόλ. πρὸς Κλήμ. Η', 595). Βλέπ. καὶ μητραγύρται.

**Ἄγυιαί,** Νινευὴ πόλεως, καὶ κήρυγμα τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1733).

**Ἄγχεμαχος,** ἱστορικός. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 844).

**Ἄγχεθυροί** ἀρεταί εἰσι καὶ κακίαι. Εἰς τὸ εἰρημένον, «Μὴ ἐκκλίνης δεξιὰ ἢ ἀριστερά» καὶ ὅτι, πόνῳ κατορθοῦται ἡ ἀρετή. Ἐπειδὴ ἡ μὲν ἐλευθερίτης μέση ἐστὶν ἀσωτίας καὶ φειδωλίας, ἡ δὲ μεγαλοψυχία ὑπερηφανίας καὶ ταπεινότητος, ἡ δὲ εὐσέβεια δεισιδαιμονίας καὶ ἀσεβείας· διὸ καὶ ἀγχιθύρους εἶναι τὰς κακίας ταῖς ἀρεταῖς σοφοὶ ὀρισάμενοι ἄνδρες, τὴν μέσην χώραν ταῖς ἀρεταῖς ἀπέδοσαν. κ. έ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1304. κ. έ. 681. κ. έ.).—Ἀγχιθύρους αἰρετικούς θεραπεύειν τῇ προσθήκῃ κατὰ τὸ ἐλλεῖπον, τῇ ἀφαιρέσει δὲ κατὰ τὸ πλεονάζον. (Θεοδώρ. ΠΓ', 117).—Ἀγχιθύροι αἰρετικοί, εἰς παρ' ἄλλου λαθῶν, ἢ προσθεῖς τὰς τερατολογίας. (αὐτόθ. 29).

**Ἄγχινοῖα.** Ἀγχινοῖας μεταποιούμενοι. Πλὴν ἔστω συγγνώμη τοῖς δι' ἄγνοιαν κατακολουθήσασιν. Τί δ' ἂν εἴποις περὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι καὶ ἀγχινοῖας μεταποιούμενοι, δι' ἄς εἶπον αἰτίαις τῶν κρατούντων ἠττήθησαν; οἶον, ἡ φόβῳ καταπεισθέντες, ἡ χρεῖξ δουλωθέντες, ἡ κολακείᾳ δελεασθέντες, ἡ ἀγνοίᾳ κλαπέντες, τὸ μετριώτατον, προαγωνιστὰ καὶ προστατάται τῆς ἀσεβείας ἐγένοντο, καὶ τὴν τῆς εὐσεβείας σκηνὴν ἐπὶ πολὺ ἔπαιξαν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1109).

Ἐν τοῖς ἐγκυκλίσις μαθήμασιν.

Ἦδη γάρ τινες τοῖς φίλτροις τῶν θεραπαινίδων δελεασθέντες, κατεγῆρασαν, οἱ μὲν αὐτῶν ἐν μουσικῇ, οἱ δὲ ἐν γεωμετρικῇ, ἄλλοι δὲ ἐν γραμματικῇ, οἱ πλεῖστοι δὲ ἐν ῥητορικῇ. Ἄλλ' ὡς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα συμβάλλεται πρὸς φιλοσοφίαν, τὴν δέσποιναν αὐτῶν, οὕτω καὶ φιλοσοφία αὐτῇ πρὸς σοφίας κτῆσιν συνεργεῖ. Ἔστι γὰρ ἡ μὲν φιλοσοφία ἐπιτήδευσις σοφίας· ἡ σοφία δὲ ἐπιστήμη θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων, καὶ τῶν τούτων αἰτίων. Γένοιτ' οὖν, ὥσπερ ἡ ἐγκύκλιος μουσικῆ φιλοσοφίας, οὕτω καὶ φιλοσοφία δούλη σοφίας. Φιλοσοφία δὲ ἐγκράτειαν μὲν γαστρός, ἐγκράτειαν δὲ τῶν μετὰ γαστέρα, ἐγκράτειαν δὲ καὶ γλώσσης ἀναδιδάσκει. Ταῦτα λέγεται μὲν εἶναι δι' αὐτὰ αἰρετά, σεμνότερα δὲ φαίνονται, εἰ Θεοῦ τιμῆς καὶ ἀρεσκείας ἕνεκα ἐπιτηδεύοιτο (Κλήμ.

Ἄλεξ. καὶ Φίλων Ἰουδ. παρὰ Κλήμ. Η', 721).

Εἰ δὲ παραστήσεις μοι διδασκάλους πρὸς φιλοσοφίαν προπαιδεύοντα, καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ γυμνάζοντα, οὐκ ἀποτρέψομεν ἀπὸ τούτων τοὺς νέους. Πειράσομαι δὲ προγυμνασομένουσ ἀυτοὺς ὡς ἐν ἐγκυκλίουσ μαθήμασι καὶ τοῖς φιλοσοφοῦμένοισ ἀναβιδάσαι ἐπὶ τὸ σεμνὸν καὶ ὑψηλὸν τῆς λεληθυίας τοὺς πολλοὺς χριστιανῶν μεγαλοφωνίας, περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἀνιχνιστάτων διακλαμβανόντων. (ᾠριγ. παρὰ Κλήμ. αὐτ. 721 σημ.).—Δύναται οὖν ἡ εὐφυΐα σου Ῥωμαϊκὸν σε νομικὸν ποιεῖν τέλειον, καὶ ἐλληνικὸν τινα φιλόσοφον τῶν νομιζόμενων ἐλλογίμων αἰρέσεων. Ἄλλ' ἐγὼ τῆ πάση τῆς εὐφυΐας δυνάμει σου ἐβουλόμην καταχρησασθαι σε τελικῶς μὲν εἰς χριστιανισμόν, ποιητικῶς δέ. Διὰ τοῦτ' ἂν ἠξιάμην παραλθεῖν σε καὶ φιλοσοφίας Ἑλλήνων τὰ οἶονεἰ εἰς χριστιανισμόν δυνάμενα γενέσθαι ἐγκύκλια μαθήματα, ἢ προπαιδεύματα, καὶ τὰ ἀπὸ γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας χρήσιμα ἐσόμενα εἰς τὴν τῶν ἱερῶν Γραφῶν διήγησιν ἴν', ὡς περ φασὶ φιλοσόφων παῖδες περὶ γεωμετρίας καὶ μουσικῆς, γραμματικῆς τε καὶ ῥητορικῆς καὶ ἀστρονομίας, ὡς συνερίθων φιλοσοφίᾳ, τοῦθ' ἡμεῖς εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῆς φιλοσοφίας πρὸς χριστιανισμόν. (ᾠριγ. παρὰ Κλήμ. αὐτόθ. 722 σημ.).

**Ἀγχιστεία.** Οὐδὲν ἡ σωματικὴ συγγένεια τοσοῦτον, ὅσον ἡ τῶν τρόπων ἀγχιστεία. (Ἰσίδ. ΟΗ', 688).—Ἀγχιστείων, καὶ πλημμέλημα, κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. (Θεοδώρ. Π', 357).

**Ἀγχόνη,** Ἰούδα ἀδικία πρὸς τὸν Διδάσκων, καὶ Σαούλ πρὸς τὸν εὐεργέτην Δαυίδ. (Θεοδώρ. Π', 1280. 1756.—ΠΑ', 1936. κ.έ.).

**Ἀγχώ,** πόλις τῆς Φοινίκης, ἡ νῦν Πτολεμαΐς (Ἠροκόπ. Γαζ. ΠΖ', 1048).

**Ἀγωγὴ** θεία. Ἡ δὲ ἀγωγὴ ἡ θεία κτήμας ἐστὶν εἰς ἀεὶ παραμένον. (Κλήμ. Ἄλεξ. Η', 313. 249-684). — Οὐ γὰρ ἐν πολέμῳ, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ παιδευομένη. Πολέμῳ μὲν οὖν πολλῆς δεῖ τῆς παρασκευῆς· ἀψιλείας τε χρῆζει ἢ τροφῆ· εἰρήνῃ δὲ καὶ ἀγάπῃ, ἀρεταῖς καὶ ἀπράγμονες ἀδελφαί· οὐχ ὄπλων δεόνται, οὐ παρασκευῆς ἀσώτου. Λόγος ἐστὶν αὐταῖς ἡ τροφή. Ὁ δὲ τὴν ἐνδεικτικὴν καὶ παιδευτικὴν ἡγεμονίαν κεκληρωμένος Λόγος,

παρ' οὗ τὸ εὐτελές τε καὶ ἄτυρον, καὶ τὸ ὅλον φιλελεύθερον καὶ φιλάνθρωπον, φιλόκαλόν τε ἐκμανθάνομεν· τοῦτον εἰ καὶ ἐν λόγῳ μετ' οἰκειότητος ἀρετῆς ἐξομοιοῦμενοι τῷ Θεῷ, οὐκ εἰς ἐκμέλειαν καὶ ῥηθυμίαν μεταχωρεῖν δεῖ· ἀλλ' ἐκπῶνει καὶ μὴ ἀπόκαμνε. Ἔση γὰρ οἶος οὐκ ἐλπίζεις, οὐδ' εἰκάσαι δύναιο ἂν. (αὐτόθ. 369. κ. έ.).

**Ἀγωγῶν διαφορά.** Ὁς δὲ ἐστὶ τις ἄλλη μὲν φιλοσόφων ἀγωγὴ, ἄλλη δὲ ῥητόρων, παλαιστῶν δὲ ἄλλη, οὕτως ἐστὶ γενναία διάθεσις φιλοκάλῳ προαιρέσει κατάλληλος, ἐκ τῆς Χριστοῦ παιδευτικῆς περιγενομένη· καὶ τὰ τῆς ἐνεργείας πεπαιδευμένα, σεμνὰ διαπρέπουσι, πορεῖα τε καὶ κατάκλισις, καὶ τροφή, καὶ ὕπνος, καὶ κοίτη, καὶ δίκαια, καὶ ἡ λοιπὴ παιδεία κ. έ. (αὐτόθ. 369 κ. έ.). — Ἡ σεμνὴ οὖν τῆς φιλάνθρωπίας καὶ φιλαδελφίας ἡμῶν καὶ ἀγνὴ ἀγωγὴ, κατὰ τὸν Κλήμεντα (Ῥώμ. Α', 308 - 313. 290) τὸ κοινωφελές ζητεῖ, ἐάν τε μαρτυρῆ, ἐάν τε παιδεύῃ ἔργῳ τε καὶ λόγῳ (αὐτόθ. 1320. 692).—Ἀγώγιμος γεγονώς ἤρνεῖτο (Θεοδώρ. ΠΒ', 1405. 1389).

**Ἀγών,** πνευματικὸς. Παράκλησις καὶ προτροπὴ εἰς πνευματικὸν ἀγῶνα (Κλήμης Ῥώμ. Α', 336 - 339).

**Ἀγῶνες** ἐν Ἑλλάδι, Ἰσθμια, Νέμεα, Πύθια καὶ Ὀλύμπια καὶ εἰς τίνων μνήμας ἐτελοῦντο αἱ πανηγύρεις ἐκεῖναι (Κλήμ. Ἄλεξ. Η', 109 κ. έ.—Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 578-579). — Ἀγῶνες ἐν προσιμίουσ κουρότεροι. Ἐκεῖνους δὲ εὐρημητέον καὶ ἀνακηρυκτέον, ὧν ἡ τελευτὴ τῶν ἀγῶνων εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν στεφάνων περιέστη (Ἰσίδ. ΟΗ', 1564 - 1565. 1364).—Ἀγῶνων ἀρχὴν λαμπρὰν μὲν ἔσχε, αἰσχρὸν δὲ τέλος (αὐτόθ. 1544).—Ἀγῶν προετέθη τῷ Ἀδὰμ τὸ ξύλον (Θεοδώρητος ΠΒ', 124).—Ἀγῶνων τέλος. Μετὰ μέντοι τῶν ἀγῶνων τὸ τέλος, τὴν τῶν πειρασμῶν αἰτίαν δὲ δίκαιος νομοθέτης ἐδήλωσεν (ΠΓ', 1184). — Ἀγῶνα ἀνιχνεῖν (ΠΑ', 1257). Καὶ προτεθεικῶς οἶόν τι ἄθλον ἀξιεράστον ἐπὶ τοῦς ἀγῶνας προτρέπει δὲ προρήτης (Π', 1105).

**Ἀγωνάλια,** ἐορτὴ Ῥωμαίων ἀσκηθόρα καὶ γενάρχη Ἠλίῳ, ὡς περ ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπὶ ταῖς ἀσκηθόρασις τελετὴ. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 118. ἔνθα περὶ τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς ὀνομασίας τῶν ἐπτὰ λόρων αὐτῆς).



**Ἄγωνία** καὶ ἀγών, ὁ τόπος λέγεται διὰ τὸ κυκλοτερές, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν γωνίαν, ἥς εἰς τύπον καὶ στέφανοι κυκλοτερεῖς τοῖς νικῶσιν ἐπετίθεντο (Ἰωάν. Λυδὸς σελ. 43. ἔνθα καὶ περὶ τῶν τεσσάρων χρωμάτων τοῦ ὄχλου Ῥωμίων καὶ Βυζαντιῶν).

**Ἄγωνισῶν.** Ἄγωνιζόντων ἠρχέλαον ἢ ἐξ Αἰγύπτου ἐπάνοδος τοῦ Κυρίου. (Θεοδώρ. ΠΔ', 72). Ἄγωνιστῶν τὴν ἀποστολικὸν νόμον (ΠΒ', 308). — Ἄγωνία ὑπὲρ τοῦ Παύλου (αὐτόθ. 220). — Περὶ ἀγωνίας καὶ φόβου. Ὁ γὰρ ἀγωνιστῶν νήρει, καὶ ὁ δεδοικὸς ὑπὲρ πατρὸς προσέχει· ὁ ἀκούων τῆς κατηγορίας ἐπιθυμεῖ δέξασθαι τὴν ἀπολογία (Χρυσόστ. Ὁμιλ. ΝΑ', 371 - 387).

**Ἄγωνίζεσθαι.** Ὅτι οὐ δεῖ ἐγκαταλιμπάνειν τοὺς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγωνιζομένους (Βασίλ. ΛΑ', 804). — Ἄγωνίζεσθαι μὲν χρὴ ὑπὲρ τῶν τῆς ἀρετῆς προρρήμων· οὐ μὴν αὐτοῖς ἐπιδεικνύσθαι· διὸ ἐνεκεν, τοῦ τ' ἐκείνους μὴ ὑπεισῶσαι, τοῦ τε κολακείας ὑπόνοιαν ἐκφυγεῖν (Ἰσίδ. ΟΗ', 1356). — Οὔτε παραιτεῖσθαι δεῖ τοὺς ἀγῶνας, οὔτε πρὸς τοὺς ἐπιπηδᾶν μὴ κλουμένους δὲ ἡσυχάζειν, καὶ τὸν κερὸν ἀναμένειν τῶν ἀγῶνων, ἵνα καὶ τὸ ἀκενόδοξον καὶ τὸ γεννητὸν ἐπιδειξώμεθα (Ἰωάν. τῆς Κλήμ. ΠΗ', 1081).

Ἄγωνίζεσθαι ἐν τῷ παρόντι βίῳ ἀγαθὸν καὶ εὐκόλον. Ὁ γὰρ ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ ἀγωνιζόμενος, ἐν ᾧ τοσαύτη κέχυται δωρεά, ἐν ᾧ τοσαύτη χάρις, εὐκόλως ἐπιτεύξεται τῶν βραβείων. Ὁμιλία Χρυσόστ. (ΞΑ', 481 - 490). — Ἄγωνίζεσθαι ἀγῶνα μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐγκρατείας. Ὁμιλία μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων (Ἀντ. Μοναχ. ΠΘ', 1668-1673).

**Ἄγωνιστής.** Ἐπὶ μὲν τῶν ἔξωθεν ἀγῶνων ἄλλος ἐστὶν ὁ ἀγωνιστής, καὶ ἄλλος ὁ κηρύξ· ὁ τοὺς νικῶντας ἀνακηρύττων. Ἐπὶ δὲ τῶν θείων τὸν στεφανίτην καὶ κήρυκα εἶναι νοσηροθέτηται. Μὴ τοίνυν τινὲς τῶν εἰς τὸν διδασκαλικὸν ἰδρυθέντων θρόνον, ὡς ἀγῶνα ἄλλοις δικαίθηντες, τῶν ἀγῶνων ἔξω εἶναι νομίσωσι, μήτε ἀρκεῖν αὐτοῖς ἡγείσθωσαν τὸ ἀνακηρύττειν τοὺς νενικηκότας, ἀλλ' αὐτοὶ σεμνότητός τε καὶ πάσης ἀρετῆς ἀγωνιστῆ καὶ στεφανίτη τυγχάνοντες, καὶ ἀλειφέτωσαν τοὺς ἀγωνιζομένους, καὶ ἀνακηρύττετωσαν τοὺς νενικηκότας. Εἰ δὲ θάτερον χρῆναι

μόνον προσεῖναι αὐτοῖς νομίζοντες ἑαυτοὺς παραλογίζονται, κωμωδηθήσονται μὲν ὑπὸ πάντων, καὶ ἐξευτελισθήσονται ὡς ἀνάνδροι, ἐλεγχθήσονται δὲ καὶ παρὰ τοῦ Παύλου κ. ε. (Ἰσίδ. ΟΗ', 945. Περὶ τῶν ἀμελούντων τοῦ κηρύγματος ἐπισκόπων).

Ἄγωνιστὰς ἐνδόξως ἀγωνιζομένους οὐκ ὀλοφύρετον, ἀλλ' ἐκείνους θρηνητέον τοὺς ἐπὶ ληστείας καὶ ἀνδροφονίας θέοντας, μάλιστα μὲν, ὅταν κακουργῶσιν, ἔπειτα δὲ καὶ ὅταν κολάζωνται (αὐτόθ. 716).

Ἄγωνιστὰι μάρτυρες πάσης ἡλικίας, καὶ προσβῆται καὶ θαύματα αὐτῶν (Θεοδώρ. ΠΓ', 1032. — Περὶ μαρτύρων τιμῆς αὐτόθ. 1008 - 1033).

**Ἄγωνοθέτης,** ἀθλοθέτης, ἀγῶνων δικαθέτης, ἀθλων ἐπιμελητής, προστάτης, ἐπόπτης, βραβευτής καὶ δεσπότης (Γεώργ. Πισίδ. ΛΒ', 1315 - 1316).

**Ἄδάμ,** εἰ εἶχε πρόγνωσιν. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 136-140). — Ὁ μέντοι Σίμων (ὁ μάχος) καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἄλλοις τῷ κορυφαίῳ (τῶν ἀποστόλων) διαλεγόμενος ἔλεγεν· εἰ πρόγνωσιν εἶχεν ὁ Ἄδάμ, διὰ τί οὐ προέγνω τὴν τοῦ ὄφραως ἀπάτην; — Καὶ ὁ Πέτρος· εἰ πρόγνωσιν οὐκ εἶχε, πῶς τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πρὸς τὰς ἐπομένους πράξεις ἅμα τῷ γεννηθῆναι ἐπέθηκεν ὀνόματα; Τὸν μὲν γάρ, Κάιν ὀνόμασεν, ὃ ἐστὶ ζῆλος (α)· ζηλώσας γὰρ ἀνεῖλε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· τὸν δέ, Ἄβελ ἐκάλεσεν, ὃ ἐστὶ πένθος· ἐπ' αὐτῷ γὰρ φονευθέντι ἐπέθηκεσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ. Εἰ δὲ τὸ πλάσμα προεγίνωσκε, πολλῶ μᾶλλον ὁ πλάστης αὐτός· εἰ καὶ ὁ παρὰρρων ἐκεῖνος (Σίμων) ἀπὸ τὸ εἰπεῖν τὴν Γραφήν, ὅτι «Ἐπειρῶσεν ὁ Θεὸς τὸν Ἄβραάμ», καὶ ὅτι «Καταβάς ἐπὶ Σόδομα ὄψομαι», ἔλεγεν ἀγνοῖαν ἔχειν τὸν Θεὸν (Μιχ. Γλυκῆς ΡΝΗ', 444).

Τίνος ἔνεκεν ὁ διάβολος διὰ τοῦ ὄφραως καὶ οὐ δι' ἑτέρου τῶν ζῶων προσέβαλε τῷ Ἄδάμ, καὶ τῶς πῶθεν δῆλον, ὅτι διὰ τοῦ ὄφραως προσέβαλε τῷ Ἄδάμ, τῆς Γραφῆς ὅπουδήποτε μὴ σαφῶς οὕτω λεγούσης· καὶ εἰ ἀληθῶς, τίνος ἔνεκεν ἡ Γραφή τοῦτο τέλειον ἔκρυψεν. (αὐτόθ. 721 - 728).

(α) Ἄβελ ἀπὸ Θεοῦ. Κάιν, κτήμα, ἢ ζηλοτυπία. Ἄβελ ἀτμὶς ἢ πένθος, ἢ ἀναφέρων, ἢ σχοίσιμα. (Λεξικ. Ἑβρ. ὀνομάτων σημ. Β'. 140).

Ἄδὰμ ἔτι νήπιος τὴν γινῶσιν, πῶς νοητέον;

Τὸ μὲν ξύλον τὸ τῆς γνώσεως αὐτὸ μὲν καλόν, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ καλός· οὐ γὰρ ὡς οἴονται τινες, θάνατον εἶχε τὸ ξύλον, ἀλλ' ἡ παρακοή. Οὐ γὰρ τι ἕτερον ἦν ἐν τῷ καρπῷ, ἢ μόνον γινῶσις· ἡ δὲ γινῶσις καλή, ἐπὶ αὐτῇ οἰκειῶς τις χρήσιμη. Τῇ δὲ οὔσῃ ἡλικίᾳ ὁ Ἄδὰμ νήπιος ἦν ἔτι, διὸ οὐπω ἠδύνατο τὴν γινῶσιν κατ' ἀξίαν χωρεῖν. Καὶ γὰρ νῦν, ἐπὶ γεννηθῆ παιδίον, οὐκ ἤδη δύναται ἄρτον ἐσθίειν, ἀλλὰ πρῶτον γάλακτι ἀνατρέφεται, ἔπειτα κατὰ πρόσθεσιν τῆς ἡλικίας καὶ ἐπὶ τὴν στερεὰν τροφήν ἔρχεται. Οὕτως ἂν ἐγγόνει καὶ τῷ Ἄδὰμ· διὸ οὐχ ὡς φθονῶν αὐτῷ ὁ Θεός, ὡς οἴονται τινες, ἐκέλευσε μὴ ἐσθίειν ἀπὸ τοῦ τῆς γνώσεως ξύλου κ. ἐ. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1092 κ. ἐ.).

Ἄδὰμ, ποῦ εἶ; Οὐχ ὡς ἀγνοῶν τοῦτο ἐποίει ὁ Θεός, ἀλλὰ, μακρόθυμος ὢν, ἀφορμὴν ἐδίδου αὐτῷ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως.

Ἄδὰμ θνητὸς ἢ ἀθάνατος ἐπλάσθη, καὶ διὰ τί ὁ Θεός ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἔπλασε τὴν Εὐάν; Ἄλλὰ φήσει οὖν τις ἡμῖν· θνητὸς φύσει ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος; Οὐδαμῶς. Τί οὖν ἀθάνατος; Οὐδὲ τοῦτό φαμεν. Ἄλλ' ἔρεῖ τις· οὐδὲν οὖν ἐγένετο; Οὐδὲ τοῦτο, ἐγὼ οἶμαι. Οὔτε οὖν φύσει θνητὸς ἐγένετο, οὔτε ἀθάνατος. Εἰ γὰρ ἀθάνατον αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς ἐπεποιήκει, θεὸν αὐτὸν ἐπεποιήκει. Πάλιν, εἰ θνητὸν αὐτὸν ἐπεποιήκει, ἐδόκει ἂν ὁ Θεός αἴτιος εἶναι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Οὔτε οὖν ἀθάνατον αὐτὸν ἐποίησεν, οὔτε μὴν θνητόν, ἀλλὰ καθὼς ἐπάνω προειρήκαμεν, δεκτικὸν ἀμφοτέρων. Ἰνα, εἰ βέβοι ἐπὶ τὰ τῆς ἀθανασίας, τηρήσας τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, μισθὸν κομίσηται παρ' αὐτοῦ τὴν ἀθανασίαν, καὶ γένηται θεός· εἰ δ' αὖ τραπίη ἐπὶ τὰ τοῦ θανάτου πράγματα, παρακούσας τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς ἑαυτῷ αἴτιος ἢ τοῦ θανάτου. Ἐλευθέρον γὰρ καὶ αὐτεξούσιον ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον. Ὁ οὖν ἑαυτῷ περιποιήσατο δι' ἀμελείας καὶ παρακοῆς, τοῦτο ὁ Θεός αὐτῷ νυνὶ δωρεῖται διὰ ἰδίᾳς φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης, εἰς ὑπακούοντάς αὐτῷ τοὺς ἀνθρώπους. Καθάπερ γὰρ παρακούσας ἄνθρωπος θάνατον ἑαυτῷ ἐπεσπάσατο, οὕτως ὑπακούσας τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ὁ βουλόμενος δύναται περιποιήσασθαι ἑαυτῷ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐδῶκε γὰρ ὁ Θεός ἡμῖν νόμον

καὶ ἐντολὰς ἀγίας, ἅς πᾶς ὁ ποιήσας δύναται σωθῆναι, καὶ τῆς ἀναστάσεως τυχὼν κληρονομησάμενος τὴν ἀφθαρσίαν.

Ἐποίησεν ὁ Θεός τὴν γυναῖκα ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἄδὰμ. Καὶ τοῦτο δὲ οὐχ ὡς μὴ δυνάμενος κατ' ἰδίαν πλάσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἀλλὰ προηπίστατο ὁ Θεός, ὅτι ἤμελλον οἱ ἄνθρωποι πληθύνειν θεῶν ὀνομάζειν. Προγινώσκων οὖν ὢν, καὶ εἰδώς, ὅτι ἡ πλάνη ἔμελλε διὰ τοῦ ὄψεως ὀνομάζειν πληθύνειν θεῶν τῶν οὐκ ὄντων (ἐνὸς γὰρ ὄντος Θεοῦ ἕκτοτε ἤδη ἐμελέτα ἡ πλάνη πληθύνειν θεῶν ὑποσπείρειν, καὶ λέγειν· ἔσεσθε ὡς θεοί), μήπως οὖν ὑπονοηθῆ, ὅτι ὅδε μὲν ὁ Θεός ἐποίησε τὸν ἄνδρα, ἕτερος δὲ τὴν γυναῖκα, διὰ τοῦτο οὐκ ἐποίησε τοὺς δύο ἄμφω. Ἄμα δ' ἐποίησεν ὁ Θεός τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, οὐ μόνον ἵνα καὶ διὰ τούτου δειχθῆ τὸ μυστήριον τῆς μοναρχίας τῆς κατὰ τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἵνα πλείων ἢ ἡ εὐνοια εἰς αὐτούς. Πρὸς μὲν οὖν τὴν Εὐάν ὁ Ἄδὰμ εἶπεν· «Τοῦτο νῦν ὁστέον ἐκ τῶν ὁστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου.» Ἔτι δὲ προεφήτευσεν, λέγων· «Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.» Ὁ δὲ καὶ αὐτὸ δείκνυται τελειούμενον ἐν ἡμῖν αὐτοῖς. Τίς γὰρ ὁ νομίμως γαμῶν οὐ καταφρονεῖ μητρός, καὶ πατρός, καὶ πάσης συγγενείας, καὶ πάντων τῶν οἰκειῶν, προσκολλώμενος καὶ ἐνούμενος τῇ ἑαυτοῦ γυναικί; (αὐτόθ. 1093 - 1097).

Εἰ δὲ τις ὄκνος ὑμῖν ἐνοχλεῖ πίστεως περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως, πείσθητε τούτοις, οἷς ἔτι προσέχειν οἴεσθε δεῖν, καὶ γινώτε ὅτι τὸ παρ' ὑμῖν χρηστήριον, ἀξιοθὲν ὑποτινος ὕμνον τοῦ παντοκράτορος ἐκδοῦνάι Θεοῦ, οὕτως ἐν μέσῳ τοῦ ὕμνου ἔφη·

Ὁς πρῶτον πλάσας μερόπων, Ἄδὰμ δὲ κατέσασα. Καὶ τοῦτον σώζεσθαι τὸν ὕμνον παρὰ πολλοῖς ὢν ἴσμεν συμβαίνει, εἰς ἔλεγχον τῶν μὴ πείθεσθαι τῇ ὑπὸ πάντων μαρτυρουμένη ἀληθείᾳ βουλομένων. (Ἰουστίν. Γ', 309).

Περὶ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας. Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου, Ἰὼβ φησιν, οὐδ' εἰ μίᾳ ἡμέρᾳ ἢ ζωῇ αὐτοῦ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1200-1208). — Καθ' Ἑβραϊδα φωνῆν ὁ Ἄδὰμ ἄνθρωπος ἐστὶ· καὶ ἐν τοῖς δοκοῦσι περὶ τοῦ

Ἄδὰμ εἶναι φυσιολογεῖ ὁ Μωϋσῆς τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως. Καὶ γὰρ ἐν τῷ Ἄδὰμ, ὡς φησιν ὁ λόγος, πάντες ἀποθνήσκουσι, καὶ κατεδικάσθησαν ἐν τῷ ἁμαρτωλίῳ τῆς παραβάσεως Ἄδὰμ. Οὐχ οὕτω περὶ ἐνός τινος, ὡς περὶ ὅλου τοῦ γένους, ταῦτα φάσκοντες τοῦ θείου λόγου· καὶ γὰρ ἐν τῇ τῶν λεγομένων ὡς περὶ ἐνός ἀκολουθίᾳ ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἄδὰμ κοινὴ πάντων ἐστὶ· καὶ τὰ κατὰ τῆς γυναικὸς οὐκ ἐστὶ, καθ' ἧς οὐ λέγεται. (Ῥωμ. ΙΑ', 1093. 1460 κ. ἐ.). — Ἐπειδὴ περ ἁμαρτῶν ὁ Ἄδὰμ θανάτῳ τὸ γένος ὑπέβαλε, καὶ τὴν φύσιν ὅλην ὑπεύθυνον τῷ χρέει πεποίηκε, Θεὸς ὑπάρχων ὁ Υἱὸς καὶ ἄνθρωπος ἀνακαλεῖται τοῦ Ἄδὰμ τὸ παράπτωμα. (Ἰουστίν. Γ', 1224). — Ὡς περ οὐδὲ τὸ γεννηθῆναι αὐτὸν (τὸν Χριστὸν) καὶ σταυρωθῆναι ὡς ἐνδεῆς τούτων ὑπέμεινε, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ γένους τοῦ τῶν ἀνθρώπων, ὃ ἀπὸ τοῦ Ἄδὰμ ὑπὸ θανάτου καὶ πλάνης τὴν ὑπὸ τοῦ ὄρωτος ἐπεπτώκει, παρὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν ἐκάστου αὐτῶν πονηρευσαμένου. (κυτόθ. 635. κ. ἐ.).

Ἐν ἁμαρτίαις συνελήφθη. Ὁ τοῦτο εἰπεῖν βούλεται ὁ Δαυὶδ, ὅτι τῶν ἡμετέρων προγόνων κατήσασα ἡ ἁμαρτία, ὁδὸν τινὰ καὶ τρίβον διὰ τοῦ γένους εἰργάσατο. Διδακτόμεθα δὲ διὰ τούτων ἁπάντων, οὐχ ὅτι φυσικὴ τῆς ἁμαρτίας ἡ ἐνέργεια, ἀλλ' ὅτι βέπει ἡ φύσις ἐπὶ τὸ πταίειν, ὑπὸ τῶν παθημάτων ἐνοχλουμένη· νικᾷ δὲ ὁμοῦς ἡ γνώμη πόνοις συνεργῶς κεχηρημένη. Οὐ τοίνυν, ὡς τινες ἀνοήτως ὑπέλαβον, τοῦ γάμου κατηγορεῖ, οὕτω νενοηκότας τό, ἀέν ἀνομίαις συνελήφθη, ἀλλὰ τὴν ἄνωθεν ὑπὸ τῶν προγόνων τοληθεῖσαν παρανομίαν εἰς μέσον προφέρει, κἀκείνην λέγει γεγονῆσθαι τῶν βουμάτων τούτων πηγῆν. (Χρυσόστ. ΝΕ', 583).

Ἐπὶ πᾶσιν εἰδέναι αὐτοὺς (τοὺς Ἕλληνας) κἀκεῖνο ἐχρῆν· ὅτι φύσει μὲν ἐπιτήδαιοι γυγόνμενοι πρὸς ἀρετὴν, οὐ μὴν ὥστε ἔχειν αὐτὴν ἐκ γενετῆς, ἀλλὰ πρὸς τὸ κτήσασθαι ἐπιτήδαιοι. Οὗτ' ἄρα φύσει, οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί· ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῶν δέξασθαι αὐτάς, τελειουμένοις δὲ διὰ τοῦ ἔθους. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 317. καὶ Ἀριστ. Ἠθ. Νικομ. αὐτόθ. ἐν σημ.).

Τέλεις ἐπλάσθη, ἡ ἀτελής ὁ Ἄδὰμ ; — Ὡς λόγῳ λέγεται τὸ πρὸς τῶν αἰρετικῶν ἀπο-

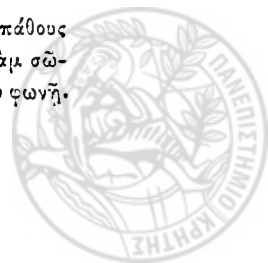
ρούμενον ἡμῶν, πρότερον τέλειος ἐπλάσθη ὁ Ἄδὰμ, ἡ ἀτελής. Ἄλλ' εἰ μὲν ἀτελής, πῶς τελείου Θεοῦ ἀτελεῖς τὸ ἔργον, καὶ μάλιστα ἀνθρώπου ; εἰ δὲ τέλειος, πῶς παραδίδει τὰς ἐντολάς ; Ἀκούσονται γὰρ καὶ παρ' ἡμῶν, ὅτι τέλειος κατὰ τὴν κατασκευὴν οὐκ ἐγένετο, πρὸς δὲ τὸ ἀναδέξασθαι τὴν ἀρετὴν ἐπιτήδαιοι· διαφέρει γὰρ δήπου ἐπὶ τὴν ἀρετὴν γυγόνμενοι ἐπιτήδαιοι πρὸς τὴν κατῆσιν αὐτῆς· ἡμᾶς δὲ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν βούλεται σώξασθαι. κ. ἐ. (κυτόθ. 317). — Ἐπισημαντέον μὲντοι κἀκεῖνο, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ Ἄδὰμ διηρημένως εἶπε τῆς τε σαρκὸς τὴν ποίησιν καὶ τῆς ψυχῆς, ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς μόνον τὴν λήψιν εἶπε τῆς πλευρᾶς. (Θεόδ. Ἡρακλείδης παρ' Ῥωμ. ΙΕ', 174).

Ἄδὰμ καὶ Ἐνὼς τί διαφέρουσιν ;

Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Ἄδὰμ, Ἑβραίων ὄνομα ὑπάρχον, παρὰ τῷ Μωσῆι τοῦ γηγενοῦς ἀνθρώπου γένοιτο· ἀν ἐπώνυμον, ὅτι δὴ παρ' Ἑβραίοις Ἄδὰμ ἡ γῆ καλεῖται· παρ' ὃ καὶ ὁ πρῶτος γηγενῆς ἐτύμως Ἄδὰμ ὑπὸ Μωσέως ἀνεῖρηται. Ἐχοι δ' ἀν καὶ ἄλλην ἢ προσηγορία διάνοιαν, εἰς τὸ ἐρυθρὸν μεταλαμβανόμεναι, καὶ τὴν τοῦ σώματος παριστώσα φύσιν (α).

Ἄλλὰ τὸν μὲν γεώδη, καὶ γήινον, καὶ γηγενῆ, ἢ τὸν σωματικὸν καὶ σάρκινον ἄνθρωπον, τῷ τοῦ Ἄδὰμ ἐπεσημάνετο προσήματι. Καλοῦσι δὲ καὶ ἄλλως παῖδες Ἑβραίων τὸν ἄνθρωπον, Ἐνὼς ἐπονομάζοντες, ὃν δὴ φασιν εἶναι τὸν ἐν ἡμῶν λογικόν, ἕτερον ὄντα τὴν φύσιν τοῦ γεώδους Ἄδὰμ. Διάνοιαν δὲ περιέχει καὶ ὁ Ἐνὼς οἰκείαν, ἐπιλήσμων τῇ Ἑλληνῶν ἐρμηνευόμενος φωνῇ. Τοιοῦτον δὲ πέφυκεν ὑπάρχειν τὸ ἐν ἡμῶν λογικὸν τῆς πρὸς τὸ θνητὸν καὶ ἄλογον συμπλοκῆς ἕνεκα. Τὸ μὲν γὰρ πάντα καθαρόν, καὶ ἀσώματον, καὶ θεῖον, καὶ λογικόν, οὐ μόνον τῶν πρόσθεν γυγόνμενων τὴν μνήμην, ἀλλὰ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι τὴν γυνῶσιν δι' ἄρκων ἀρετὴν θεωρίας περιείληρε. Τὸ δὲ ἐν σαρκὶ πεπιλημένον, ὁστέοις τε καὶ νεύροις καταπεπαρμένον, ὄγκον τε μέγαν καὶ βαρὺν ἐπηχισμένον τὸ σῶμα, λήθης πολλῆς καὶ ἀμαθείας συνιδῶν

(α) Δάμαλις πυρρᾶ. Τοῦτο δὲ τοῦ σωτηρίου πάθους ἐπλήρου τὸν τύπον. Καὶ γὰρ ἐνταῦθα τὸ ἐξ Ἄδὰμ σῶμα τὸ ἐρυθρὸν σημαίνει τὸ ὄνομα τῆ Ἑβραίων φωνῆ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 781).



ὁ παρ' Ἑβραίοις λόγος, εὐθυβόλῳ κέκληκε προσρήματι, Ἐνώσ ἐπονομάσας, ὑπερ δὲ ἡλοῦ τὸν ἐπιλήσμονα. «Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;» Ἄνθ' οὗ τὸ Ἑβραϊκὸν ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης τοῦ ἀνθρώπου κλήσεως τὸ Ἐνώσ περιείληθεν· ὡσεὶ ἔλεγε σαφέστερον· Τί οὐτός ἐστὶν ὁ ἐπιλήσμων, ὅτι σύ, ὦ Θεέ, μιμνήσκῃ αὐτοῦ, καίπερ ὄντος ἐπιλήσμονος; Τὸ δέ, αἰὲν υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν, ἢ ἢ υἱὸς Ἀδάμ, κεῖται παρὰ τοῖς δηλουμένοις· ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν καὶ Ἀδὰμ καὶ Ἐνώσ· τοῦ μὲν σαρκικοῦ διὰ τοῦ Ἀδάμ, τοῦ δὲ λογικοῦ διὰ τοῦ Ἐνώσ περισταχμένου. (Εὐσέβ. Παμφ. ΚΑ', 856 κ. ἐ., ἐνθα Πλάτων περὶ ὀνομασίας ἀνθρώπου, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς παρ' Ἑβραίοις· περὶ ἀνωτάτου τοῦ Θεοῦ κυρίου ὀνόματος, τοῦ ἀρρήτου καὶ ἀφθέγχατου. κ. ἐ.). — Περὶ τοῦ Ἀδάμ καὶ Ἐνώσ, τουτέστιν ἀληθοῦς ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 521-529).

### Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Ἀδὰμ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὀνομάσθη. Τὸν πρῶτον τῶν ἀνθρώπων γενόμενον, ὃς καὶ κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν Ἀδὰμ ὀνομάσθη, λέγουσιν αἱ ἱεραὶ Γραφαὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀνεπισχύντῳ παρρησίῃ τὸν νοῦν ἐσχληκέναι πρὸς τὸν Θεόν, καὶ συνδιαίτησθαι τοῖς ἁγίοις ἐν τῇ τῶν νοητῶν θεωρίᾳ, ἣν εἶχον ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, ὃν καὶ ὁ ἅγιος Μωϋσῆς τροπικῶς παρὰδεισον ὀνόμασεν. Ἰκάνῃ δὲ ἡ τῆς ψυχῆς καθαρότης ἐστὶ τὸν Θεὸν δι' ἑαυτῆς κατοπτρίζεσθαι, καθάπερ καὶ ὁ Κύριός φησι· «Μακάριοι οἱ καθарοὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.» (ΚΕ', 8 κ. ἐ.).

Εἰ δὲ ἄκτιστος ἄκτιστον σῶμα ἀνελάβετο, κατήρηται τοίνυν ἡ πρώτη πλάσις, ἀπόβλην δὲ ἀρχέτυπος Ἀδάμ, οὗ ἡμεῖς μέχρι σήμερον ἀπόγονοι τυγχάνομεν κατὰ τὴν τῆς σαρκὸς διαδοχὴν. Πῶς οὖν Χριστὸς ἡμᾶς μετόχους ἑαυτοῦ κατεστήσατο; Πῶς δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει· «Ὅτε γὰρ ἁγιαζῶν καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες;» (ΚΓ', 1100 κ. ἐ.). — Ὁ Ἀδάμ δημιουργηθεὶς οὐχ ὑπέκειτο τοῖς ἀμαρτητικοῖς λογισμοῖς, πῶς, καὶ διὰ τί; (αὐτόθ. 1140 - 1165). — Πῶς δὲ Ἀδάμ, πῶς δὲ ἡ Εὐα, μὴ μεσιτεύοντος γάμου;

Περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰ μὴ ὁ Ἀδάμ παρέβη τὴν ἐντολήν (αὐτόθ. 1321).

Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις Ἀθανασίου.

Τίς πρὸ πάντων ὀνόμασε Θεὸν τὸν Θεὸν ἐπὶ γῆς; Πρόδηλον ὅτι ὁ διάβολος, ὅτε πρὸς τὴν Εὐα ἔλεγεν· «Τί ὅτι εἶπεν ἡμῖν ὁ Θεός;» (ΚΗ', 628).

Ποῦ θέλομεν λέγειν, ὅτι ἔστιν ὁ παράδεισος; Οἱ μὲν γὰρ φασὶν ὅτι ἐν Ἱερουσαλήμ, οἱ δὲ ἐν οὐρανοῖς. Ἀμφότερα μὴ ἀληθῆ κ. ἐ. (αὐτόθ.).

Φθαρτὸν λέγομεν τὸν παράδεισον, ἢ ἀφθαρτον; οὔτε φθαρτὸν, οὔτε πάντῃ ἀφθαρτον (αὐτόθ.).

Τί δὲ ἦν τὸ ξύλον, ἐξ οὗ τὸν καρπὸν ἔφαγεν ὁ Ἀδάμ; Οὐδὲ ἐν τούτῳ συμφώνως εἰρήκασιν οἱ Πατέρες· καὶ δικαίως. Ὅπερ γὰρ ἡ θεία Γραφή ἐκουσίως ἀπέκρυψεν, οὐδεὶς κατὰ ἀκρίβειαν εἰπεῖν ἴσχυσεν· οἱ μὲν τοῦτο, οἱ δὲ ἐκεῖνο εἶπον κ. ἐ. (αὐτόθ. 629).

Καὶ εἰ μὴ παρέβη ὁ Ἀδάμ τὴν ἐντολήν, πῶς ἔμελλε γενέσθαι ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ πλῆθος; Ὁ λόγῳ συστησάμενος τὸ πᾶν οἶδε καὶ ἠδύνετο κ. ἐ. (αὐτόθ.).

Πόσον χρόνον ἐν παραδείσῳ ἐποιήσατο ὁ Ἀδάμ; Ἀμφιβαλλόμενον τοῖς Πατράσι τὸ ἐρώτημα· οἱ μὲν εἶπον τοῦτο, οἱ δὲ ἐκεῖνο κ. ἐ. (αὐτόθ.) (α).

Ἀδὰμ τάφος. Τάφος ἦν εἰς τὸν Κρανίου τόπον, ὃν Ἑβραίων οἱ διδάσκαλοι φασὶ τοῦ Ἀδάμ εἶναι τάφος. Ἐκεῖ γὰρ αὐτὸν μετὰ τὴν κατάραν τεθάρθαι διαβεβαιουῦνται (αὐτόθ. 208) (β).

Ἀδάμ ποιήσις, πτωσις· νόμος Θεοῦ διὰ τί ἐδόθη αὐτῷ, καὶ περὶ τῆς τῶν πάντων δημιουργίας (ΚΕ', 96 - 197).

### Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Ἀδάμ ἦν ποτε ἄνω, οὐ τόπῳ, ἀλλὰ τῇ προαιρέσει, ὅτε, ἄρτι ψυχωθεὶς καὶ ἀναβλέψας εἰς οὐρανόν, περιχαρὴς τοῖς δρωμένοις γενόμενος κ. ἐ. (ΛΑ', 344 κ. ἐ. περὶ τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδάμ, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αἷτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός).

Θέσις καὶ κατάστασις τοῦ Ἀδάμ ἐν τῷ παραδείσῳ (αὐτόθ. 344). Πτωσις αὐτοῦ (αὐτόθ. 344).

(α) Ἴδε κατωτ. Καισάριον.

(β) Ἴδε κατωτ. Ἐπιφάνιον. — Κοσμ. Ἱεροσολ.

τόθ. 348). Ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου. (αὐτόθ.). Ἐπὶ ψευδοῦς ἐλπίδος δόξης ἀπεβλήθη. (αὐτόθ.). Διὰ τί οὐκ ἐκ φύσεως εἶχε τὰ σκεπάσμετα; (αὐτόθ. 349).

Ἀδάμ, ποῦ εἶ; τί δηλοῖ ἡ ἀνάκλησις; Οὐ γὰρ διδραχθῆναι ἐζήτει ὁ πάντα εἰδώς, ἀλλὰ νοῆσαι αὐτὸν ἐβούλετο, οἷος ἀνθ' οἴου γέγονε. Ποῦ εἶ; ἀντὶ τοῦ, εἰς οἷον πτώμα κατελήλυθας ἀπὸ τηλικούτου ὕψους; (ΚΘ', 489).

Ἀδὰμ κατὰστασις. Περὶ τοῦ γνωστοῦ καλοῦ καὶ πονηροῦ, εὐρήσεις ἐν τῇ Γενέσει ἀναδραμῶν τὴν πρὸ τῆς ἀμαρτίας κατὰστασιν τοῦ Ἀδὰμ παραπλησίαν οὔσαν τῇ νῦν ἀναγεγραμμένη. Ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ἦν τοῦ πονηροῦ κατὰ πείραν· διὸ καὶ ὁ Κύριος ἐν μὲν τῇ παιδικῇ διαθέσει τὸ ἀκέρκιον καὶ ἄτρωτον ἔτι τοῦ Ἀδὰμ ἐμιμήσατο· ἐν δὲ τῷ ἄθετεῖν τὴν πονηρίαν, τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς παρανομίαν ἐπληρωθῶσατο (Α', 465).

Ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι τῆς πικρουσίας τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν Λουκᾶ γενεαλογίαν, γενεαὶ ἐβδομήκοντα ἑπτὰ (ΑΒ', 964).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἀδάμ, ἑωσφόρος καὶ φθόνος. Οὗτος καὶ τὸν ἑωσφόρον ἐσκότισε, καταπεσόντα δι' ἔπαρσιν. Οὐ γὰρ ἦνεγκε, θεὸς ὢν, μὴ καὶ θεὸς νομισθῆναι· καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐξέβλεπε τοῦ παραδείσου δι' ἠδονῆς κλέψας καὶ γυναικίος. Ἐπείσθη γάρ, ὡς θεὸς εἶναι βραβανίζεται, τοῦ τῆς γνώσεως ζύλου τέως εἰργόμενος (ΑΓ', 269).

Οἱ δὲ τὴν ἀγεννησίαν, καὶ τὴν γέννησιν φύσεις θεῶν ὁμωνύμων τιθέμενοι, τάχα ἂν καὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ τὸν Σήθ, ὅτι ὁ μὲν οὐκ ἀπὸ σαρκὸς· πλάσμα γάρ· ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, ἀλλήλων κατὰ τὴν φύσιν ἀλοτριώσουσιν. Εἰς οὖν θεὸς ἐν τρισί, καὶ τὰ τρία ἐν, ὡς περ ἔφαμεν (αὐτόθ. 348).—Πῶς ἐλύθη τὸ κατὰκριμα τῆς σαρκὸς αὐτοῦ; Ἐπειδὴ γὰρ ᾤετο ἀήττητος εἶναι τῆς κακίας ὁ σοφιστής, θεότητος ἐλπίδι δελεάσας ἡμᾶς, σαρκὸς προβλήματι δελεάζεται· ἴν', ὡς τῷ Ἀδὰμ προσβαλὼν τῷ Θεῷ περιπέση, καὶ οὕτως ὁ νέος Ἀδὰμ τὸν παλαιὸν ἀνασώσεται, καὶ λυθῆ τὸ κατὰκριμα τῆς σαρκὸς, σαρκὶ τοῦ θανάτου θανατωθέντος (αὐτόθ. 349).

Ἀδὰμ ἐξέβλήθη τοῦ παραδείσου ὑπὸ τοῦ

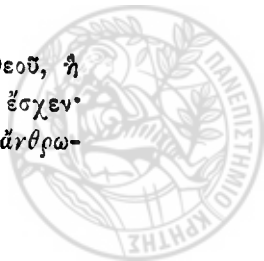
Θεοῦ, ἵνα μετανοήσῃ. Κατοικίξει αὐτὸν τοῦ παραδείσου κατέναντι, ἵνα βλέπων ὅθεν ἐξέπεσε, καὶ ἐξ οἷων εἰς οἷα κατηνέχθη, λοιπὸν ἐκ μετανοίας σωθῆ [Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 392, ἔνθα περὶ μετανοίας].

Περὶ τῆς στάσεως τοῦ Ἀδὰμ πρὸ τοῦ παραβῆναι αὐτὸν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ μετὰ τὸ αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ τὴν ἰδίαν εἰκόνα καὶ τὴν ἐπουράνιον. Συνέχει δὲ ἡ ὁμιλία καὶ ζητήσεις τινὰς πάνυ ὠφελίμου. (Μακάρ. Αἰγ. ΑΔ', 557-569).—Διὰ τί πτέρυγας σωματικὰς οὐ κατεσκεύασεν αὐτῷ ὁ Θεός; Τὸν γὰρ Ἀδὰμ κτίσας ὁ Θεός, οὐ κατεσκεύασεν αὐτῷ πτέρυγας ὡς τοῖς πετεινοῖς, τὰς τοῦ Πνεύματος τοῦ ἀγίου πτέρυγας προευτρεπίσας αὐτῷ. (516).

Ἀμαρτήσαντος τοῦ Ἀδὰμ σύμπασα ἡ κτίσις μετ' αὐτοῦ ἐξέπεσεν. (αὐτόθ. 548). Κατὰ πόσους τρόπους ἀπώλετο, τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ παραβάς; (αὐτόθ. 557). Οὐ λέγομεν δὲ ὅτι τὸ ὄλον καὶ ἠφανίσθη, καὶ ἀπέθανεν. Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπέθανε, τῇ δὲ ἰδίᾳ φύσει ζῆ. (αὐτ.).—Παραβάσαντος τὴν ἐντολὴν, ἐπεισῆλθεν ὁ ὄφις, καὶ δεσπότης αὐτοῦ γέγονεν. (αὐτόθ.).—Ὅποῖος θάνατος ἐπῆλθε τῷ Ἀδὰμ; Ὡς περ κατὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδὰμ θάνατον αὐτοῦ καταψηφισαμένης τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος, τοῦτο πρῶτον μὲν ὑπέστη κατὰ ψυχὴν, τῶν νοερῶν αὐτῆς αἰσθητηρίων τῇ στερήσει τῆς ἐπουρανίου καὶ πνευματικῆς ἀπολαύσεως ἀπεσθηκότων αὐτῷ, καὶ νεκρῶν ὡς περ γεγενημένων, ὕστερον δὲ καὶ ὁ τοῦ σώματος θάνατος, οὕτω νῦν διὰ σταυροῦ καὶ θανάτου τοῦ Σωτῆρος, τῇ ἀνθρωπότητι καταλλαγεῖς ὁ Θεὸς ἀποκαθίστησι τὴν πιστεύσασαν ἐν ἀληθείᾳ ψυχὴν ἔτι ἐν σαρκὶ οὔσαν εἰς τὴν τῶν οὐρανίων φώτων καὶ μυστηρίων ἀπόλαυσιν, καὶ τὰ νοερὰ αὐτῆς αἰσθητήρια τῷ θείῳ πάλιν φωτὶ τῆς χάριτος ὁμματοῖ, ὕστερον δὲ καὶ αὐτῷ τῷ σώματι θάνατόν τε καὶ ἄφθαρτον περιβαλεῖ δόξαν. (αὐτόθ. 957-960).

### Ἐκ τῶν Καισαρίου ἀδελφοῦ τοῦ Γρηγορίου.

Ἰστέον δέ, ὅτι ἡ μὲν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐν πάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι τὸ τέλος ἔσχεν· εἶπε γάρ, καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἵνα ἄνθρω-



πον, οὐχὶ τὸν Ἀδάμ. Μετὰ δὲ τὸ ἐπαγαγεῖν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὰ ιδιώματα, ἤγουν τὸ ἄρσεν καὶ τὸ θῆλυ, τότε ἐπωνόμασεν αὐτὸν Ἀδάμ, ἤγουν γήινον πλάσμα, Ἐβραϊστί· καθὼς δὲ Παῦλος διὰ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς χοικὸν αὐτὸν ἐνομάζει (ΑΗ', 1116 - 1120, ἔνθα περὶ ψυχῆς καὶ νοός.)

Πόσας ἡμέρας διέτριψεν ὁ Ἀδάμ ἐν τῷ παραδείσῳ; — Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ἱστορούντων τὰ κατ' αὐτόν, οἱ μὲν λέγουσιν, ἐξ ἡμέρας· διὸ φησί, ἕκτη ἡμέρᾳ ἦλθεν ὁ Σωτήρ· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ἐξ ἑνὸς ὥρας· διὸ καὶ ἕκτη ὥρᾳ ἐσταυρώθη ὁ Σωτήρ· ἕτεροι δὲ τεσσαράκοντα λέγουσιν ἡμέρας ἐνδικαιτηθέντα τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐντρυφήσαντα, ἐξωθηῖναι τῇ παραβάσει· ἄς, φησὶν, ἀντεισάγων ὁ Χριστὸς καὶ ἀντιστηκῶν οὐκ ἔρχεσθαι, οὐδὲ ἔπιεν, τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπὸ τοῦ διαβόλου πειραζόμενος ὡς ἀνθρώπος. (αὐτ. 1009-1013, ἔνθα περὶ τῆς τεσσαράκονθήμερου νηστείας.)

Πῶς νοητέον τὴν δοθεῖσαν τῷ Ἀδάμ ἐντολὴν ἐν τῷ παραδείσῳ. — Ξύλον δὲ ζωῆς τὸ περιληπτικὸν παντὸς ἀγαθοῦ. κ. ἐ. (αὐτόθ. 1013-1016, ἔνθα περὶ ἀμαρτίας· ὅτι ἀμαρτία ἡ παρακοή καὶ πᾶσα κακία ἐνομάζεται). — Γινώσκων ὁ Θεός, ὅτι μέλλει παραβῆναι τὴν ἐντολὴν ὁ Ἀδάμ, διὰ τί αὐτῷ ἔδωκεν αὐτήν, ἢ πάλιν παραβῆντα διὰ τί θανάτῳ κατέκρινεν; (Ἀπόκρ. αὐτόθ. 1020).

Ἀδάμ πρῶτος ὑπὸ Θεοῦ δημιουργηθεὶς ἀνθρώπος πάντων βασιλεύειν τῶν ἐπὶ γῆς λαχόν, καὶ θεῶν ἐννοιῶν ὑπάρχων ἐργάτης, ἐξόριστος γίνεται τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου. κ. ἐ. [Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 364 κ. ἐ.] — Λόγος ἐστίν, ὡς Ἀδάμ ἐκβληθεὶς τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καθίσας ἀπέναντι ἔκλαυσε πικρῶς· Χριστὸς δὲ νέος διὰ τοῦτο γέγονεν Ἀδάμ, ἵν' ἐκεῖνον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπαναγάγῃ μακαριότητα. [αὐτόθ. 438].

### Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Καὶ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς Ἀδάμ τῇ ἕκτη ἡμέρᾳ πλασθεὶς ἀπὸ γῆς, καὶ λαθὼν τὸ ἐμφύσημα ἐξωογονήθη. Οὐ γὰρ, ὡς τινες οἴονται, ἀπὸ πέμπτου ἠρξάτο, καὶ ἐν τῇ ἕκτη ἐπλάσθη· ἔσφαλται γὰρ ἢ τῶν λεγόντων τοῦτο διανοοίαι. Ἀπλοῦς οὖν τε ἦν καὶ ἄκακος, οὐκ ὄνο-

μάτι κεκτημένος ἕτερον, οὐ δόξης, οὐ γνώμης, οὐ βίου διακρίσεως ἐπέκλυσιν κεκτημένος, ἢ Ἀδάμ μόνον κληθεὶς, τὸ ἐρμηνευόμενον ἀνθρώπος. Τοῦτω πλάσσεται ἐξ αὐτοῦ ὁμοίκα αὐτῷ γυνή, ἐκ τοῦ αὐτοῦ σώματος, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμφυσήματος· παῖδες δὲ γεννῶνται αὐτῷ ἄββένες τε καὶ θήλειαι. (ΜΑ', 177-181).

Καὶ οὐδὲν ἦν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ αἵρεσις, οὐ γνώμη ἐτέρα καὶ ἐτέρα, ἀλλ' ἢ μόνον ἀνθρώποι ἐκαλοῦντο, ἐνὸς χείλους καὶ μιᾶς γλώττης. Ἦν δὲ μόνον ἀσέβεια καὶ εὐσέβεια, ὁ κατὰ φύσιν νόμος, καὶ ἡ κατὰ φύσιν ἐνὸς ἐκαστου προκρίσεως τοῦ θελήματος, καὶ οὐκ ἀπὸ διδασκαλίας, οὔτε ἀπὸ συγγραμμάτων συγγραφῶν πλάνη· οὐκ Ἰουδαϊσμός, οὐχ αἵρεσις τις ἐτέρα, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν, ἡ νῦν πίστις ἐμπολιτευομένη ἐν τῇ ἄρτι ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀπ' ἀρχῆς οὕσα, καὶ ὕστερον πάλιν ἀποκαλυφθεῖσα. Τῷ γὰρ βουλομένῳ φιλαλήθως ἰδεῖν, ἀρχὴ πάντων ἐστὶν ἡ καθολικὴ καὶ ἀγία Ἐκκλησία ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ. Ἀδάμ γὰρ πρωτόπλαστος πέπλασται οὐκ ἐμπερίτομος, ἀλλ' ἀκροβύστης μὲν τῇ σαρκί, οὐκ εἰδωλολάτρης δὲ ἦν· καὶ ἦδει Πατέρα Θεόν, καὶ Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα· προφήτης γὰρ ἦν. Οὐκ ἔχων τοῖνον περιτομήν, οὐκ ἦν Ἰουδαῖος· ζόανα δὲ μὴ προσκυνῶν ἢ ἄλλο τι, οὐκ ἦν εἰδωλολάτρης. Τί οὖν ἦν μήτε περιτομήν ἔχων, μήτε εἰδῶλα σέβων, ἀλλ' ἡ τοῦ χριστιανισμοῦ τὸν χαρακτῆρα ὑποφαίνων; — Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄβελ, καὶ ἐπὶ τοῦ Σὴθ, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐνώς, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐνώχ, καὶ ἐπὶ τοῦ Μαθουσάλα, καὶ ἐπὶ τοῦ Νῶε, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐβερ, ἄχρι τοῦ Ἀβραάμ διαληπτέον. Ἐνήργει δὲ τότε εὐσεβεία τε καὶ ἀσεβεία, πίστις καὶ ἀπιστία· πίστις μὲν ἐπέχουσα τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν εἰκόνα, ἀπιστία δὲ ἐπέχουσα ἀσεβείας τὸν χαρακτῆρα καὶ παρανομίας, ἐναντία τοῦ κατὰ φύσιν νόμου, ἕως τούτου τοῦ προδεδηλωμένου χρόνου (αὐτόθ. 188-184, ἔνθα περὶ συγγραφῶν θηριολόγων, ἐρπετολόγων καὶ βοτανολόγων 177).

Ἀδάμ ὅτι οὐ σώζεται, μωρὸν κήρυγμα Τατιανοῦ καὶ Τατιανῶν αἰρετικῶν. — Καὶ εἰ ὁ Ἀδάμ οὐ σώζεται, τὸ φύραμα, οὐδέ τι τοῦ φυράματος σώζεται. Εἰ γὰρ ὁ πρωτόπλαστος καὶ ἐξ ἀθίκτου γῆς γενόμενος σωτηρίας οὐ μεθέξει, πῶς τὰ ἐξ αὐτοῦ γεγεννημένα μεθέ-

ξει σωτηρίας; ὁ γάμος οὐ πορνεία ἐστὶν οὐδὲ μῦθος· οὐδὲ βδέλυγμα (αὐτόθι. 841 κ. ἐ.). — Ἦλθεν ὁ Κύριος ζητῆσαι τὸ πεπλανημένον πρόβατον, σῶσαι τὸν Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἐξ Ἀδὰμ. Ἀνθρώπος τις κατέβηκεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, τὸν Ἀδὰμ σημερινεῖ, τὸν ἀπὸ τῆς δόξης τῆς μείζονος εἰς ἐλάττωσιν κατενεχθέντα καὶ ληστῆς περιπεσόντα, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρεβολήν. Ὁθεν καὶ τὸν ἅγιον Ἀδὰμ τὸν πατέρα ἐν ζῶσι πεπιστεύκαμεν δι' ὃν καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ ἡμεῖς πάντας Χριστὸς ἦλθε σῶσαι, τοῖς μὲν πάλαι αὐτὸν γινώσκουσι καὶ μὴ πλανηθεῖν ἀπὸ τῆς αὐτοῦ Θεότητος, ἕνεκα δὲ σφαλμάτων ἐν ἄδη κατεσχημένοις ἀμνηστειάν χαρίσασθαι· τοῖς μὲν ἔτι ἐν κόσμῳ διὰ μετνοίας, τοῖς δὲ ἐν ἄδη δι' ἐλέους καὶ σωτηρίας (αὐτόθι. 844). — Διὸ καὶ θαυμάσαι ἔστι τὸν εἰδόντα, ὡς καὶ ἐν βίβλοις ἠρώκαμεν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῷ Γολγοθᾷ ἐσταυρωθῆναι, οὐκ ἄλλη που, ἀλλ' ἡ ἐνθα ἔκειτο τὸ τοῦ Ἀδὰμ σῶμα. Ἐξελθὼν γὰρ ἐκ τοῦ παρεδείσου, καὶ κατωκηκῶς κατέκτανε αὐτοῦ πολλῶ τῷ χρόνῳ, καὶ διὰ πολλῶν τῶν ἡμερῶν διελθὼν, ὕστερον ἦλθε καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, Ἱεροσολύμων δὲ φημι, καὶ τὸ χρεῶν ἀποδεδωκῶς ἔκεῖσε ἐτάφη ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Γολγοθᾷ. Ὁθεν εἰκότως τὸ ἐπώνυμον ὁ τύπος ἔσχε Κρανίου ἐρμηνευόμενος τόπος, ἧς ὀνομασίας τὸ σχῆμα τοῦ τόπου ἐμφέρειν τινὰ οὐχ ὑποδείκνυσιν (αὐτ. 844 κ. ἐ.). — Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 801. 772-821).

Διὰ τί ἐξέβηκεν ὁ Θεὸς τοῦ παρεδείσου τὸν Ἀδὰμ; Οὐκοῦν ἠδύνατο ζῆν, εἰ μὴ κεκώλυτο γεύσασθαι τῆς ζωῆς. Ἐκωλύθη δέ, ὅπως ἡ μὲν ἀμαρτία συναποκτανθεῖσα τῷ σώματι θάνῃ, τὸ δὲ σῶμα ἀναστῆ, τῆς ἀμαρτίας ἀπολομένης. Ἦναι τοίνυν μὴ ἡ κακὸν ἀθάνατον ὁ ἀνθρώπος, ὡς ἔφη, ἡ αἰείζων, ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀμαρτίαν κρατιστεύουσαν, ἅτε ἐν ἀθανάτῳ βλαστῆσασαν σῶματι, καὶ ἀθάνατον ἔχουσαν τροφήν, ὁ Θεὸς αὐτὸν διὰ τοῦτο θνητὸν ἀπεφάνηκε νεκρότητα περιβαλὼν. Τοῦτο γὰρ οἱ δερμάτινοι χιτῶνες ἐβούλοντο (αὐτ. 1108 κ. ἐ.).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ἀδὰμ τύπος τῆς ἀγίας Τριάδος, πῶς;

Ἔστι γὰρ, ἔστιν, ὡς ἐμοὶ γε δοκεῖ, ἡ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευὴ φοβερά τις καὶ δυσερμή-

νευτος, καὶ πολλὰ τὰ ἀπόκρυφα ἐν αὐτῇ μυστήρια Θεοῦ ἐξεικονίζουσα. Καὶ ὡς περ ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ φύσις τὰ μὲν ἐκτὸς ἑαυτῆς εὐχερῶς κατανοεῖ, ἑαυτὴν δὲ κατανοῆσαι ὅποια ἐστὶν οὐ δύναται, οὕτω παντὶ ὀφθαλμῷ ἀνθρωπίνης διανοίας δυσθεώρητος καὶ δυσκατάληπτος ὁ τῆς ἡμετέρας δημιουργίας λόγος καθέστηκε κ. ἐ. Ποιεῖ ζῶον, ὡς περ τινὰ μικτὸν κόσμον συγγενῆ τῶν δύο κόσμων (ἀοράτου καὶ ὀρατοῦ), ἐξ ἄσωμάτου καὶ ἀθανάτου καὶ ἀφάρτου ψυχῆς, καὶ ἐξ ὑλικοῦ καὶ ὀρωμένου τετραστοίχου σώματος συγκαίμενον· οὕτως γενομένου, πάλιν φησὶν ἡ Γραφή, ὅτι «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν.» καὶ Θεὸν λέγει τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα (ΜΔ'. 1328).

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ διάφοροι γινώμει περὶ τούτου τοῖς ἐξηγηταῖς ἐρρήθησαν. Οἱ μὲν γὰρ τὸ ἀρχικὸν καὶ ἐξουσιαστικὸν τοῦ ἀνθρώπου τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν εἶπον, ἕτεροι δὲ τὸ νοερὸν καὶ ἀόρατον τῆς ψυχῆς· ἄλλοι τὸ ἀφάρτον καὶ ἀναμάρτητον, ὅτε γέγονεν ὁ Ἀδὰμ· ἕτεροι προφητεῖαν αὐτὸ εἰρήκασι περὶ τοῦ βλαπτίσματος· ἕσχατον δὲ πάντων, ὡς περ εἰ τῷ ἐκτρομάτι, ὤφθη κάμοι ἕναι περὶ τούτου εἰπεῖν· οἶον·

Πρῶτόν γε πάντων ἐκεῖνο ζητῆσαι ἄξιον, τό, τί δήποτε μὴ μᾶλλον τοὺς νοερούς καὶ ἀύλους, καὶ οὐρανίους, καὶ πλησιοθέους ἀγγέλους ὠνόμασεν ὁ Θεὸς κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ; Καὶ γὰρ καὶ τὸ ἀρχικὸν καὶ τὸ ἐξουσιαστικὸν πάσης τῆς γῆς, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοὶ ἔχουσι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ τὸν ἀνθρώπον. Ὁμοίως καὶ τὸ ἀφάρτον, καὶ τὸ ἀύλον, καὶ τὸ ἀόρατον, καὶ τὸ καθαρὸν, καὶ πάντα ὅσα ἄλλα ἐγκώμια περὶ τοῦ Ἀδὰμ εἶποις, ὑπερβαλλόντως εἶσιν ἐν τοῖς νοεροῖς καὶ οὐρανίοις τῶν ἄσωμάτων χοροῖς. Οὐκοῦν τι βαθύτερον ἡμῖν τῶν προκειμένων τὸ κατ' εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου ἀνιτίτεται. Οὐ γὰρ μίαν τινὰ εἰκόνα καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ ὁ ἀνθρώπος κέκτηται, ἀλλὰ καὶ δευτέραν, καὶ τρίτην, ἐξεικονίζων ὡς περ ἐν ἐσόπτρῳ τινὶ καὶ σκιεγραφίᾳ τυπικῇ, οὐ φυσικῇ, τῆς τρισυποστάτου Θεότητος τὸ μυστήριον. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ ἐνός τῆς ἀγίας Τριάδος Θεοῦ Λόγου σαφῶς προγράφων.

Και τάχα κατ' εικόνα μὲν ἐστὶ γυμνή ἡ ψυχὴ τῆς Θεότητος, καθ' ὁμοίωσιν δὲ τῆς τοῦ Λόγου σαρκώσεως τὸ σύνθετον τῆς ἡμῶν ψυχῆς καὶ σώματος κ. ἐ. (αὐτόθ. 1328 - 1345, ἔνθα διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος).

Περὶ πλάσεως τοῦ Ἀδάμ. Ὅτι τὸν πρωτόπλαστον ἀθάνατον ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν (αὐτόθ. 652 κ. ἐ.).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἀδάμ πῶς παρέβη τὸν νόμον; (ΝΓ', 79). Ἀδάμ λέξις Ἑβραϊκῆ. Εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβαλλόμενον φωνήν, οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ, ἀλλ' ἢ τὸν γῆινον. Ἐδὲμ δὲ τὴν παρθένον σημαίνει γῆν· αὕτη ἡ παρθένος (Μαρία) ἐκείνης τῆς παρθένου γῆς τύπος ἦν κ. ἐ. Ἐδὲμ ἡ γῆ, Ἀδάμ ὁ γῆινος, ὁ χοϊκός, ὁ γηγενής (ΝΑ', 129. ἔνθα περὶ μετονομασίας ὀνομάτων 125 - 131). — Διὰ τί ἐντολὴν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἔδωκεν; (ΜΖ', 435). Καὶ πρὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν περὶ αὐτοῦ προϋνοεῖ ὁ Θεὸς (ΜΗ', 929 κ. ἐ.). — Πῶς ἠδύνατο πληθυνθῆναι οἱ ἄνθρωποι, εἰ μὴ γάμος ἐξ ἀρχῆς; ὑπῆρξεν; Ὀμιλία περὶ παρθενίας (αὐτόθ. 533 - 596). — Διὰ τί δερματίνους χιτῶνας περιεβλήθησαν ὑπὸ Θεοῦ ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐά; ἔνθα κατὰ πολυτελείας καὶ καλλωπισμοῦ (ΜΖ', 527 κ. ἐ.). — Διὰ τί ὁ Ἀδάμ ἐκβλήθη τῷ παραδείσου παρ' αὐτὸν κατώκησεν; Τὸν γὰρ Ἀδάμ κολάσαι βουλόμενος, οὐ πόρρω τοῦ παραδείσου κατώκησεν, ἀλλ' αὐτοῦ πλησίον ἐκείνου, ἵν' ἔχη διηνεκῆ κόλασιν, τὴν θέξιν τοῦ ποθομένου χωρίου, θεωρῶν μὲν αὐτὸ διὰ παντός, ἀπολαῦται δὲ οὐκ ἐπιτραπόμενος. κ. ἐ. ἔνθα περὶ τῶν μὴ φευγόντων τὰς ἀφορμὰς τῆς ἁμαρτίας (αὐτόθ. 497 κ. ἐ.).

Ἀδάμ πρὸ τῆς πτώσεως ἀγγέλοις ἦν ὁμοῖος καὶ καθαρός. Καὶ γὰρ ἀθανασίας αἰνίγματα ἐκείνα ἦν, ἡ πρὸς Θεὸν ὁμιλία, τὸ ἀταλαίπωρον τῆς ζωῆς, τὸ λύπης καὶ φροντίδων ἀπηλλάχθαι καὶ πόνων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπικαίρων. Οὔτε γὰρ ἱματίου ἐδεῖτο ὁ Ἀδάμ, οὐκ ὀρόφου, οὐκ ἄλλης τινὸς τοιαύτης κατασκευῆς, ἀλλ' ἀγγέλοις μᾶλλον ἐφέκει, καὶ πολλὰ τῶν μελλόντων προῆδει, καὶ σοφίς ἐπεπλήρωτο πολλῆς. Ὁ δὲ πόνος ὕστερον γέγο-

νεν, ὕστερον ἰδρώς, ὕστερον αἰσχύνῃ καὶ ἡ δειλία καὶ τὸ ἀπαβρῆσιαστον· τότε δὲ οὐ λύπη, οὐκ ὀδύνη, οὐ στεναγμός· ἀλλ' οὐκ ἔμεινεν ἐπὶ τῆς ἀξίας ἐκείνης. (ΞΑ', 143). — Πρὸ τῆς ἁμαρτίας τὰ θηρία ὡς δούλους εἶχε. Βλέπε γὰρ τὸν Ἀδάμ μῆπω ἁμαρτήσαντα, καὶ τὰ θηρία ὡς δούλα καὶ ὑπήκοα ἔχοντα, καὶ ὡς δούλοις αὐτοῖς καλοῦντα ὀνόματα. Ὅτε δὲ τὴν ὄψιν τῆς ἁμαρτίας ἐσπίλωσε, τότε τὰ θηρία αὐτὸν οὐκ ἐγνώριζον, καὶ τὰ δούλα πολέμικα κατ' αὐτοῦ γεγονάσι. (ΝΕ', 37, κ. ἐ. ἔνθα περὶ τῶν ἐκ τῶν οἰκείων πολέμων, ἀδελφῶν, γυναικός, υἱῶν κτλ. (ΞΑ', 35 - 39).

Πῶς εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐκπέπτωκεν ὁ Ἀδάμ; Εἶπε τῷ Ἀδάμ ὁ Θεός· τόδε τι πρᾶξον, καὶ τόδε μὴ πρᾶξῃς· ἐκείνος ὡς πλέον τι νομίζων εὐρίσκειν παρήκουσε, καὶ ὅπερ εἶχεν ἀπώλεσεν (ΞΑ', 41). — Περὶ τῶν θελόντων εἶναι σοφώτεροι τοῦ Θεοῦ, τῶν μὴ πειθομένων ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ μὴ βουλομένων χειραγωγεῖσθαι ἐκ τε τῆς τάξεως καὶ καλλονῆς τῶν ὀρωμένων, καὶ οὕτω μεγαλύνειν καὶ δοξάζειν τὸν τῶν ἔργων δημιουργόν (39-48).

Ἀδάμ καὶ Εὐά ἤμαρτον, καὶ τὸ ἁμαρτημα ἐν· ἀμφοτέροι γὰρ ἔφαγον ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὐκ ἀμφοτέροι δὲ τὴν αὐτὴν ἔδοσαν δίκην. Ὁ δούλος ὁ εἰδώς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ μὴ ποιήσας, δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ εἰδώς, καὶ μὴ ποιήσας, δαρήσεται ὀλίγας. Ἴδοι δ' ἂν τις καὶ ἀπὸ συνέσεως ἐπιτεταμένης καὶ ἀπὸ ἀφελείας διαφορὰν γινομένην κολάσεως. Καὶ πολλὰ ἕτερα εὗροι τις ἂν τὰ ποιοῦντα διαφορὰν κολάσεως, καὶ διαφορὰν ἐλέους καὶ φιλανθρωπίας. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· τό, ἀνόμως, οὐχὶ χαλεπώτερον, ἀλλ' ἡμερώτερον. Καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. (ΝΕ', 73 κ. ἐ., ἔνθα περὶ διαφορὰς ἁμαρτημάτων, καὶ περὶ τῆς εἰς Θεὸν καταφυγῆς καὶ ἀντιλήψεως. 71-80).

Εὐεργεσία Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀδάμ, καὶ ἀχαριστία αὐτοῦ πρὸς τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην· ἔνθα ἀνατροπὴ τῶν λεγόντων· διὰ τί ὁ Θεὸς τὴν ἐντολὴν ἐκείνην δέδωκε γινώσκων, ὅτι ταύτην παραβήσεται; (ΝΓ', 111-118).

Ἦπνος τοῦ Ἀδάμ καὶ ἔκστασις, τί ἦν; — Οὔτε ἔκστασις μόνον ἦν τὸ συμβάν, οὔτε Ἦπνος ὁ συνήθης, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ σοφὸς καὶ εὐ-



μήχανος τῆς ἡμετέρας φύσεως δημιουργὸς ἐμελλεν ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ μίξιν ἀφαιρεθῆσαι, ἵνα μὴ ἡ αἰσθησις ὀδύνην αὐτῷ ἐργάσθαι κ. ἐ. (αὐτόθ. 120. κ. ἐ.). — Εὐδαιμονία αὐτοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ. (αὐτόθ. 124. κ. ἐ.). — Εἰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ εἶχε, πρὶν τοῦ φαγεῖν τὸ ξύλον; (αὐτόθ. 117). Διὰ τί τὸ ξύλον γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ καλεῖται; Καὶ γὰρ πολλοὶ τῶν φιλονείκως διακειμένων λέγειν ἐπιχειροῦσιν, ὅτι μετὰ τὴν βρώσιν τοῦ ξύλου τὴν γνῶσιν ἔσχεν ὁ Ἀδὰμ τοῦ διακρίνειν τὸ καλὸν καὶ τὸ χεῖρον· τοῦτο δὲ τῆς ἐσχάτης ἂν εἴη ἀνοίας κ. ἐ. (αὐτόθ. 132). Τὸ γὰρ καλὸν καὶ πονηρὸν ἐκεῖνοι μόνον ἀγνοοῦσι, ὅσοι τῶν κατὰ φύσιν εἰσὶν ἀπεστερημένοι φρενῶν· ὁ δὲ Ἀδὰμ σοφίας πολλῆς ἐπεπλήρωτο, καὶ διαγνωστικὸς ἐκατέρων τούτων ἦν κ. ἐ. (ΝΔ', 605 - 606). Ἀπὸ τῆς πλάσεως ἐσχῆκει τὴν γνῶσιν. (αὐτόθ. 606). — Διὰ τί ἅμα φαγῶν τοῦ ξύλου, ἀμέσως οὐκ ἀπέθανεν; Δείκνυνται δὲ ζήσαντες μετὰ τὴν παρακοήν, καὶ τὸ τῆς βρώσεως μετασχεῖν, πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν. Τοῦτο δοκεῖ μὲν ἀπλῶς τοῖς ἐπιπολαίως ἐντυγχάνουσι τοῖς ἐγκειμένοις ἔχειν ζήτησιν τινα· εἰ δὲ τις εὐγνωμόνως τὴν ἀκοήν ὑπόσχοιτο, σαφές ἐστὶ τὸ εἰρημένον, καὶ οὐδεμίαν τῷ προσέχοντι ζήτησιν ἔχον. Εἰ γὰρ καὶ πολὺν ἐτῶν χρόνον ἔζησαν, ἀλλ' ὅμως ἀφ' ἧς ἤκουσαν τό, «Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ,» καὶ τὴν ἀπόφασιν ἐδέξαντο τοῦ θανάτου, καὶ θνητοὶ γεγονάσι, καὶ ἐξ ἐκείνου ἂν τις εἶπεν αὐτοὺς τεθνηκέναι κ. ἐ. (ΝΓ', 147). «Ὅτι πρὸ τῆς ἀμαρτίας εἶχε τὴν γνῶσιν τοῦ ἀγαθοῦ. (Σεβηριανὸς ΝΓ', 487).

Ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ (Ἀδὰμ) τὰ τέσσαρα κλίματα τοῦ κόσμου εἰσὶν· Ἀνατολή, Δύσις, Ἄρκτος, Μεσημβρία. (Σεβηρ. αὐτόθ. 477).

Τῆς προφητείας εἶχε τὸ δῶρον. Τῶν ὀνομάτων ἃ μὲν ἔβηκεν ὁ Θεός, ἃ δὲ ὁ Ἀδὰμ. Καὶ ὁ μὲν Θεὸς ἐκάλεσεν οὐρανόν, γῆν, θάλασσαν, στερέωμα, ἡμέραν, πῶς, νύκτα, καρπὸν, βοτάνην, χόρτον, ξύλα. Τὰ κτήνη δὲ καὶ τὰ πετεινὰ ὁ Ἀδὰμ. κ. ἐ. (Σεβηρ. αὐτόθ. 480-500. — Χρυσόστ. ΝΓ', 86-90).

Ἀνθρώπος τῆ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ πῦρ λέγεται. Τοῦτο τὸ ὄνομα οὐκ ἐδόθη τῷ Ἀδὰμ ἀργῶς. Ἀλλὰ τέσσαρά ἐστι στοιχεῖα ἐν τῷ

κόσμῳ, γῆ, ὕδωρ, ἀήρ, πῦρ. (Σεβηρ. ΝΓ', 473). — Ἀδὰμ κατ' εἰκόνα πῶς. (αὐτόθ. 475, ἐνθα περὶ ψυχῆς. 476). — Ἐδέμ, ἐρμηνεύεται τρυφή. Ἀντὶ ἐν τόπῳ τρυφερῷ, ἐν τόπῳ καλῷ, ἔβαλε τὸν Ἀδὰμ. (αὐτόθ. 477).

Ἀδὰμ, ποῦ εἶ; Οὐκ ἠγνόει ὁ Θεὸς ὅπου διέτριβεν ὁ Ἀδὰμ, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς ἡμαρτηκόσιν ἔβραπται τὸ στόμα, τῆς ἀμαρτίας ἀποστρεφούσης τὴν γλῶσσαν, καὶ τοῦ συνειδότος αὐτῆς ἐπιλαμβανομένου, καὶ μένουσιν ἀχανεῖς οἱ τοιοῦτοι, ὡς περ τινὶ δεσμῷ τῆ σιγῆ κατεχόμενοι κ. ἐ. (ΜΘ', 95 κ. ἐ.).

Περὶ τοῦ Ἀδὰμ. (Κυρίλ. Ἀλεξ. Γλαφυρῶν εἰς Γένεσιν ΕΞ', 16-32).

Εἷς καὶ μόνος ἄνθρωπος ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ Θεοῦ ἐπλάσθη, καὶ ἔλαβε ψυχὴν ζῶσαν διὰ τοῦ θείου ἐμφυσήματος. Οὐ πολλὰ σώματα πεποίηκεν ὁ Θεὸς ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἰς ταῦτα κατέβαλε τὰς ἐκπεσοῦσας ψυχάς. Ἐποίησέ τε ἐκ τοῦ ἐνὸς αἵματος, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος, πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· «Ὁ γὰρ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός·» οὐχ οἱ πρῶτοι ὄχλοι τῶν μυρίων ἀνθρώπων ἐκ γῆς χοϊκοί. «Καὶ δι' ἐνός,» φησὶν, ἀνθρώπου ἡ ἀμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον·» οὐ γὰρ δὴ διὰ πλήθους ἀνθρώπων. (Νεῖλ. Ἀββ. ΟΘ', 153).

Ἀδὰμ καὶ Εὐὰς εὐλογία. — Οὐδεὶς προσκρούσας τῷ Θεῷ, καὶ ἐξοριζόμενος εὐλογεῖται· ὁ δὲ γε Ἀδὰμ πεπλασμένος ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἡ Εὐὰ ἐκ τῆς τούτου πλευρᾶς γεγεννημένη βοηθὸς πρὸς τὸ τεκνογονῆσαι, ὡς μήπω μηδὲν ἀμαρτήσαντες, εὐλογοῦνται ὑπὸ Θεοῦ, αὐξηθῆναι καὶ πληθυνθῆναι καὶ κατακυριεῦσαι πάσης τῆς οἰκουμένης. Πῶς οὖν, ὡς λέγεις, προήμαρτεν ὁ Ἀδὰμ καὶ τὸ τούτου γύναιον ἐν τοῖς ἐπ' οὐρανοῖς; (αὐτόθ. 153-156. — Χρυσόστ. ΝΓ', 86).

Τί δήποτε τὸν παράδεισον ἐφύτευεν ὁ Θεὸς μέλλων ἐκεῖθεν τὸν Ἀδὰμ διὰ τὴν ἀμαρτίαν εὐθὺς ἐξορίζειν; Ποῦ ὁ παράδεισος, ἐν οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς; (Θεοδώρ. Π', 121).

Τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι καλὸν καὶ πονηρὸν, νοητὰ χρῆ λέγειν, ἢ αἰσθητά; Οὐκ εἶχον τὴν γνῶσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, πρὸ τῆς τοῦ ἀπειρημένου καρποῦ μεταλήψεως; (αὐτόθ. 124). — Πῶς

οὖν μετὰ τὴν βρώσιν ἐγνώσαν, ὅτι γυμνοὶ ἦσαν ; πρὸ γὰρ τῆς βρώσεως τχύτην οὐκ εἶχον τὴν αἰσθησιν ; (αὐτόθ. 125).—Τί δὴποτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ τὴν γυναῖκα διέπλασεν ; Εἰ φρόνιμος ὁ ὄφρις, καὶ ἐπαινούμενος· μόριον γὰρ ἢ φρόνησις ἀρετῆς. (αὐτόθ. 128). Ἔλογος ὢν ὁ ὄφρις πῶς διελέχθη τῇ Εὔχῃ ; Τί ἐστὶ, «Διηνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί ; » Τί δὴποτε τοῦ διαβόλου τὴν ἀπάτην προσενεγκόντος, ὁ ὄφρις κολάζεται ; (αὐτόθ. 129). — Διὰ τί τὸν ὄφριν ἐδημιούργησεν ὁ Θεός, ὄργανον αὐτὸν προειδῶς τῆς πονηρίας ἐσόμενον ; Διὰ τί δὲ τὸν διάβολον ἐποίησεν, εἰδῶς τοιοῦτον ἐσόμενον ; Ἄγαθὸν τὸν Θεὸν ὀνομάζοντες, πῶς αὐτῷ περιάπτετε τοσαύτην ἀποτομίαν ; κ.έ. (αὐτόθ. 132).—Τίνος ἕνεκα οὐκ ἀπέθικεν εὐθὺς τὴν ἐντολὴν παρὰ τὸν Ἀδάμ ; (αὐτόθ. 137). Τοὺς χιτῶνας τοὺς δερματίνους τί νοητέον ; (αὐτόθ. 137). Τί ἐστὶ τό, ἄΐδου γέγονεν Ἀδὰμ ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν ; » (αὐτόθ. 141-144. Φώτ. ΡΑ', 168-173).

Ἄδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε, σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας». Πῶς δεῖ νοεῖν τό, σωθήσεται διὰ τῆς τεκνογονίας ; (Φώτ. ΡΑ', 445-452).—Τί ἐπραττεν Ἀδὰμ ἐν παραδείσῳ ; (αὐτόθ. 1128).—Πόθεν τῆς Γραφῆς ἐστὶ λαβεῖν ὑπὸ τοῦ διαβόλου τὸν Ἀδάμ ἀπατηθῆναι ; Πᾶσι μὲν εὐσεβέσι νομίζεται τοῦτο, ἀλλ' ἡ Γραφή διὰ τοῦ ὄφριος μόνον ἀπατηθῆναι τὴν Εὔχην, δι' αὐτῆς δὲ τὸν Ἀδάμ εἰσάγει, περιφανεστέρην τοῦ ζητήματος τὴν λύσιν ἔχει κ.έ. (αὐτόθ. 1129-1132).

Ἐπόησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον· τῷ ἀορίστῳ τῆς σημασίας ἄπαν ἐνδείκνυται τὸ ἀνθρώπινον· οὐ γὰρ συνωνομάσθη τῷ κτίσματι νῦν Ἀδάμ· ἀλλ' ὄνομα τῷ κτισθέντι ἀνθρώπῳ, οὐχ ὁ τίς, ἀλλ' ὁ καθόλου ἐστὶ. Τῇ γὰρ θεῖχ προγνώσει τε καὶ δυνάμει πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῇ πρώτῃ κατασκευῇ παρείληπται κ.έ. Ἀδὰμ δὲ πλάσμα γήινον, χοϊκός. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 129-136).—Ἀδὰμ ἐν τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ γέγονε, καὶ περὶ τὴν ἕκτην ὥραν παρέπεσε. κ.έ. (αὐτόθ. 220-229).

Λόγοι δύο εἰς τὸν Ἀδάμ Βασιλείου Σελευκείας. (ΠΕ', 37 κ.έ.—49. κ.έ.).—Ὅτι ὁ Ἀδάμ σοφώτατος καὶ διορατικὸς καὶ προφήτης

ὑπῆρχε πρὸ τῆς παρκακοῆς (Ἱερ. Παράλλ. Δαμασκ. 45', 469. κ.έ.).

**Ἀδαμα** καὶ Σεβοίμ· αὐταὶ δὲ εἰσι τῆς Σοδομητικῆς πενταπόλεως. (Βασίλ. Α', 160).—Ἀδαμά, ὅπερ σημαίνει γῆν τὴν παρβενικὴν, ἀφ' ἧς ἐγένετο τὸ σῶμα τοῦ Ἀδάμ (αὐτ. 644).

**Ἀδαμάντιος** ἐπίσκοπος Αἰγύπτου (Ἀθανάστ. ΚΕ', 392. 405).—Ἀδαμάντιος λόγιος· Ἐπιστολὴ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ πρὸς αὐτὸν (ΛΖ', 377).

**Ἀδάμας**· Μυστικὴ αὐτοῦ ἔννοια. Ἰδιον γὰρ τῆς θείας φύσεως τὸ ἀπαθὲς καὶ ἀδάμαστον (Μάξιμ. Δ', 560). Ἰδιότητες αὐτοῦ (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 643).—Περιγραφή αὐτοῦ καὶ ἐνέργεια, καὶ πότε ἐφόρει αὐτὸν ὁ Ἀρχιερεὺς· (Ἐπιφάν. ΜΓ', 501, καὶ περὶ τῶν δώδεκα λίθων τῶν ἐν τῷ Λογίῳ τῆς ἐπωμίδος τοῦ Ἀαρῶν 293-304. [Σεβηρικανὸς περὶ τῶν ΙΒ', λίθων, ὅτι ἕκαστος ἐδήλου ἐκάστην ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Περὶ τοῦ πετάλου τοῦ ἱερέως τοῦ φέροντος τοὺς δώδεκα λίθους· ὅτι ἐκ τῶν δώδεκα λίθων τούτων ὁ πράσινος ἀφώρισται τῇ ἱερατικῇ φυλῇ, ὁ ἀνθραξ τῇ βασιλικῇ· διὰ τί ; Ἐπειδὴ πυρὸς ἴδιον τὸ καίειν καὶ φωτίζειν, καὶ βυπλιέως ἴδιον εὐεργετεῖν καὶ κολάζειν (ΝΓ', 479.—Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 388-396)].—Τὸν πεσόντα ἄνθρωπον εἰς ἀδάμαντα τρέψας (Θεοδώρ. ΠΓ', 473).—Ἀδαμάντινον τεῖχος (ΠΒ', 225).

**Ἀδαμεανοὶ** αἰρετικοί. Ἀσπάλακι παραβάλλεται ἡ αἵρεσις αὐτῶν (Ἐπιφάν. ΜΑ', 953). Περιγέλαστος ἐστὶ. Περιγραφή αὐτῆς. Γυμνοὶ εἰσήρχοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν, ἦν ἐκάλουν παραδείσον (αὐτόθ. 953-957).

**Ἀδανα**, πόλις τῆς Κιλικίας. (Προκοπ. Ἱστορ. τόμ. Γ', σελ. 319).

**Ἀδαντος** καὶ Ἀδήμαντος καὶ Ἀδας, μαθηταὶ τοῦ αἰρετικοῦ Μάνη· συνέταξαν τὸ κατὰ Θωμᾶν Εὐαγγέλιον. Μηδεὶς ἀναγινωσκέτω τὸ κατὰ Θωμᾶν Εὐαγγέλιον· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐνὸς τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ἀλλ' ἐνὸς τῶν κακῶν τριῶν τοῦ Μάνη μαθητῶν (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 593.—Θεοδώρ. ΠΓ', 380-381.—Πέτρος Σικελ. ΡΔ', 1277.—Ἐπιφάν. ΜΒ', 72 κ.έ.).

**Ἀδάπανον** τὸ Εὐαγγέλιον. Πῶς ; Οὐκοῦν ἡ μὲν πίστις καθαρὸν ἠχείτω καὶ μεγαλόφωτον ἐν τῷ τῆς ἀγίας Τριάδος κηρύγματι· ὁ δὲ βίος μιμείσθω τοῦ καρποῦ τῆς ροῆς τὴν φύ-

σιν. Ἐκείνης τε γὰρ ἄβρωτός ἐστιν ἡ ἐπιφάνεια, στερεῶν τε καὶ κατεστυμμένω τῷ ἐλύτρῳ διειλημμένη· τὸ δὲ ἐγκείμενον, ἡδὺ μὲν ὀφθῆναι τῷ ποικίλῳ τε καὶ εὐκόσμῳ τῆς τοῦ καρποῦ διαθέσεως, ἡδίων δὲ τῇ γεύσει γίνεται, καταγλυκαῖνον τὴν αἴσθησιν· ἢ τε φιλόσοφος καὶ κατεσκληκυῖα διαγωγὴ δύσληπτός τις οὖσα καὶ ἀηδῆς τῇ αἰσθήτει, πλήρης ἀγαθῶν ἐλπίδων ἐστί, κατὰ τὸν ἴδιον καρπὸν πεπανθεῖσα. κ. ἐ. Τοῦ γὰρ νόμου κελεύοντος τοὺς τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντας τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζεσθαι, καὶ μὴ κωλύοντος ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, καὶ τοὺς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλοντας ἐκείθεν ζῆν, οὗτος (ὁ Παῦλος) ἀδάπανον ποιεῖται τὸ εὐαγγέλιον, πεινῶν, καὶ διψῶν καὶ γυμνητεύων. Οὗτοί εἰσιν οἱ καλοὶ κόσμυβοι, οἱ τὸν χιτῶνα τῶν ἐντολῶν τῇ παρ' ἑαυτῶν προσθήκῃ κατακοσμοῦντες. κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 389 κ. ἐ.).

**Ἄδδῶ**, Βιβλίον μνημονευόμενον ἐν τῇ βίβλῳ τῶν Βασιλειῶν καὶ μὴ εὐρισκόμενον. (Ἀθαν. Περὶ μνημονευομένων καὶ μὴ εὐρισκομένων βιβλίων ΚΗ', 436-437).

**Ἄδεια**. Ἄδειαν δίδωμι τῷ ἀέρι κεχρησθῆαι τῇ φύσει· φυσιολογία. (Θεοδώρ. ΠΓ', 577).

**Ἄδειν**. Ἄδετε ἐν μιᾷ φωνῇ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Πατρί, ἵνα ὑμῶν ἀκούσῃ. (Ἰγνάτ. Ε', 648).—Ἄδειν ἐν ἐκκλησίαις (ἐν τοῖς ναοῖς) ἄνευ ὀργάνων. Οὐ τὸ ἄσαι ἀπλῶς ἐστί τοῖς νηπίοις ἀρμόδιον, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἀψύχων ὀργάνων ἄσαι, καὶ μετὰ ὀρχήσεως καὶ κροτάλων· διὸ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παρήρηται ἐκ τῶν ἄσμάτων ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων ὀργάνων καὶ τῶν ἄλλων τῶν νηπίοις ὄντων ἀρμόδιων, καὶ ὑπολέλειπται τὸ ἄσαι ἀπλῶς. κ. ἐ. (Ἰουστίν. Γ', 1353).—Ὁ ἄδων πρὸς τὸ ὠτίον τοῦ κωφοῦ, εἰς μάτην ἄδει, καὶ ὁ διαλεγόμενός σοι ἐκ τῆς Γραφῆς πεπληρωμένῳ ἀνοίας, καὶ ὑπνοῦντι, ἐγγηγορότος τοῦ σώματος, τοὺς λόγους ἀπόλλυσι. (Νεῖλος ΘΘ', 329).

**Ἄδέκαστος**. Οὐχ οὕτως· οὐκ ἐάσω σε ἐπὶ ταυτησί τῆς ἀνοίας. (Θεοδώρ. ΠΑ', 308). Καὶ ἀδέκαστον οὐκ ἐάσω. (αὐτόθ. 716).

**Ἄδελφέ μου**. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας πρὸς Σαπώρην τὸν Περσῶν βασιλέα. (Θεοδώρ. ΠΒ', 976).—Ἄδελφέ προσφιλέστατε. Κωνσταντῖνος πρὸς Εὐτέβιον. (Θεοδώρ. ΠΒ', 952).—Ἄδελφέ ἀγαπητέ. (αὐτόθ. 956. 957).

**Ἄδελφοί**. Κωνσταντῖνος πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπισκόπους. (αὐτόθ. 980.—Ἄδελφοὶ ἀγαπητοί. (αὐτόθ. 937. 965. 984. 993).—Ἄδελφοὶ τιμιώτατοι. (αὐτόθ. 933).

**Ἄδελφή**, ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος, ἐν ὅσῳ ἐν αὐτῷ μένει. Δικαιολογήματα καὶ προφάσεις αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ σώματος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 729).—Ἄδελφή πρεσβυτέρα ἢ γεωργία τῆς τεκτονικῆς, ναυπηγικῆς. κτλ. (αὐτόθ. 646).

**Ἀδελφικῆς συμφωνίας** οὐδὲν θυμηρέστερον· ἀἴδου δὴ τί καλόν, ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό;» (ΠΑ', 1912).

**Ἀδελφικὴ ζυγομαχία**, ἐξ ἧς καὶ Θεὸς ἀτιμάζεται καὶ ἄνθρωπος (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1145).

**Ἀδελφομιξία**, ἤτοι αἰμομιξία. (Καν. Θεοδώρου Στουδίτου ΙΘ', 1728).—Ἔγνω Κάιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. κ. ἐ. Οὐκ εἶπεν, ἔγνω Κάιν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Αὕτη γὰρ ἡ προσηγορία τῆς διαδοχῆς οἰκεία. κ. ἐ. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 253).

**Ἀδελφοποιία**. Οὔτε ἡ ἐκκλησία, οὔτε ὁ νόμος δέχεται τὰς λεγομένας συντεκνίας καὶ ἀδελφοποιίας. Πολλῶ δὲ μάλλον ἀπαγορεύει τοῦτο τοῖς μοναχοῖς. (Νικηφ. Πατριάρ. Κωνστ. Ρ', 1064).

**Ἀδελφιδούς**, υἱὸς ἀδελφῆς. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀδελφαὶ τυγχάνουσιν ἢ τε Ἰουδαίων πληθὺς καὶ ἡ ἐξ ἔθνῶν Ἐκκλησία, ἐκείνης δὲ υἱὸς κατὰ σάρκα Χριστός, εἰκότως αὐτὸν ἀδελφιδοῦν καλεῖ, ὡς τῆς ἀδελφῆς υἱὸν γενόμενον κατὰ τὸ ἀνθρώπινον. (Θεοδώρ. ΠΑ', 81).

**Ἀδελφοὶ** τοῦ Κυρίου, καὶ συγγενεῖς τῆς Παρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας. (Διατ. Ἀποστ. Α', 769-776.—Σωφρόν. Ἱεροσολ. ΠΖ', 3364.—Νικηφ. Καλλίστ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΡΜΕ', 729-733. 756-760—Ἰππόλ. Θηβ. ΡΙΖ', 1036-1041.—Συμ. Μάγ. καὶ Λογοθ. Α', 772.—Εὐθύμ. Ζηγ. ΡΚΘ', 737.—Χρυσόστ. παρὰ ταῖς Διατ. Ἀποστ. Α', 772.—Κοσμάς Βεστήτωρ. ΡΖ', 1005-1012.—Σεβῆρος ἐν τῇ Σειρᾷ εἰς Λουκᾶν. Α', 775-776.—Ἐπιφάν. ΜΒ', 709-712.—ΜΓ', 121.—Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 809-813. 284-288).

**Ἀδελφοὶ Χριστοῦ καὶ υἱοὶ Θεοῦ** οἱ Ἀπόστολοι. (Θεοδώρ. Π', 1064). Ἀδελφοὶ γὰρ οὐδαμῶθεν ἐγενόμεθα, ἀλλ' ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας. (Χρυσόστ. Ὁμιλ. Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον. ΕΑ', 321-332).

**Ἀδελφοί.** Εἶπωμεν ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς συγχωρήσωμεν, ἂν ἄρα δέχωνται. Συγχωρήσωμέν τι μικρόν, ἵνα τὸ μεῖζον ἀντιλάβωμεν, τὴν ὁμόνοιαν. Ἦττηθῶμεν, ἵνα νικῆσωμεν κ.έ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1149).—Μηδχμῶς, ὧ φίλοι καὶ ἀδελφοί· ἀδελφοὺς γὰρ ὑμᾶς καλῶ ἔτι, καίπερ οὐκ ἀδελφικῶς ἔχοντες· μὴ οὕτω διανοώμεθα. κ.έ. (ΑΓ', 17). Εἰ δὲ μὴ, δέξαι μου τὴν παρρησίαν. Καὶ ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἐλέγχει πλεονεκτούμενος. (αὐτόθ. 216).

Ἀδελφὸς τῆς κτίσεως· ἀδελφὴν ἔχων τὴν κτίσιν. Θεολογία περὶ Χριστοῦ, ὡς πρωτοτόκου καὶ Μονογενοῦς (Θεοδώρ. ΠΒ', 597).

Ἀδελφὸς οὐ μόνον ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν φύς γονέων, ἀλλὰ καὶ ὅς ἂν ὁμόφυλος ᾖ, ὁμογνώμων τε καὶ τοῦ αὐτοῦ Λόγου κεκοινωνηκώς. κ.έ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1024).—Ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους οἱ χριστιανοί, ὡς ἂν τοῦ ἐνὸς Θεοῦ ὄντες, καὶ ἐνὸς διδασκάλου μαθηταί. Λέγει δὲ καὶ Πλάτων, ὅτι οἱ πολῖται ἀδελφοί εἰσι. (Θ', 145-148. 196 κ.έ.).—Αὐτίκα τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς θεωρῶν, καὶ τῆς σαρκὸς τὸ κάλλος αὐτῆ βλέπει τῆ ψυχῆ, τῆ μόνον τὸ καλὸν ἄνευ τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς ἐπισκοπεῖν εἰθισμένη. Ἀδελφοὶ δ' εἰσι τῶ ὄντι κατὰ τὴν κτίσιν τὴν ἐξειλεγμένην, καὶ κατὰ τὴν ὁμοίθειαν, καὶ κατὰ τὴν τῶν ἔργων ὑπόστασιν, τὰ αὐτὰ ποιοῦντες, καὶ νοοῦντες, καὶ λαλοῦντες ἐνεργήματα ἀγία καὶ καλὰ, ἃ ὁ Κύριος αὐτοὺς ἠθέλησεν ἐκλεκτοὺς ὄντας φρονεῖν. Πίστις μὲν γὰρ ἐν τῶ τὰ αὐτὰ αἰρεῖσθαι· γνώσις δὲ ἐν τῶ τὰ αὐτὰ μεμαθηκέναι καὶ φρονεῖν· ἐλπίς δὲ ἐν τῶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν καὶ ποθεῖν. (αὐτόθ. 505).—Οὗτος ἐν ἔξει γενόμενος εὐποητικῆ, θᾶπτον τοῦ λέγειν καλῶς εὐεργετεῖ, τὰ μὲν τῶν ἀδελφῶν ἀμαρτήματα μερίσασθαι εὐχόμενος εἰς ἐξομολόγησιν καὶ ἐπιστροφὴν τῶν συγγενῶν, κοινωνεῖν δὲ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν προθυμούμενος τοῖς φιλότατοις. Αὐτοὶ δὲ οὕτως αὐτῶ οἱ φίλοι. (αὐτόθ. 512).

Ἀδελφὸν ἄλλον οὐχ ἔξω, μητρὸς καὶ πατρὸς οὐκ ἔτι ὄντων· σοφῶν γινώμαι παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. (Θ', 233 κ.έ.).—Εἰ καὶ ἀδελφὸς ὁ ὑμέτερος μὲν κατὰ σάρκα, ἡμέτερος δὲ κατὰ πνεῦμα, ἀπῆρε μὲν ἐντεῦθεν πρώην, ὡς μηκέτι ἐπιφοιτήσων, εἰ μὴ ὑμᾶς θηρεύσειεν· ἐπεφοίτησε δὲ πάλιν, ὡς μηκέτι ὑποστρέψων, ἐπειδὴ ἀπέ-

τυχε τῆς θήρας· ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀγάπης ἀναγκασόμενος, ἤξει πάλιν, θηρεύσων ὑμᾶς εἰς ζωὴν (Ἰσίδ. ΟΗ', 1421).—Ἀδελφῶν ἀρεταὶ εἰς μίμησιν (αὐτόθ. 1429).—Ἀδελφῶν διαφοραὶ.—Οὐ γὰρ τι χρηστὸν ἢ φιλονεικία ὠδίνει (αὐτόθ. 1456).—Δυσὶν ποτὲ ἀδελφοῖν πιστοῖν καὶ φίλοιν ἀρίστοιν, καὶ εἰς ἀρετὴν ἀμιλλωμένοι, κριτὴν με ἐλομένοιν, καὶ ὄρω στέρξειν τὰ κριθητόμενα ἰσχυρισσόμενοι, ἐκείνον ἐψηφισάμην κρείττονα εἶναι, ὅς ἐν τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ἰσάμιλλος ὢν, ἐν τῇ ταπεινοφροσύνῃ πλεονεκτεῖ (αὐτόθ. 1540).—Περὶ διαφορομένων ἀδελφῶν (αὐτόθ. 1576. 1577).

Ἀδελφοῦ ἀπαιδὸς γυνὴ καθ' Ἑβραίους. Τί δήποτε ἐμπτύεσθαι κελεύει ὁ νόμος τὸν τοῦ ἀπαιδὸς ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα μὴ βουλόμενον γῆμαι; Ἀνάγκην αὐτοῖς διὰ τῆς ἀτιμίας φιλαδελφίας ἐπιθεῖς κ.έ. (Θεοδώρ. Π', 432 κ.έ.).

Ἀδελφῶν κήδεσθαι· Χρυσοστ. Ὁμιλ. (ΝΑ', 143 - 148).

Εἰς τό, α' Ἐὰν ἀμάρτη ὁ ἀδελφός σου Ἑρμηνεῖα Ὀριγένους (ΙΓ', 1173 κ.έ.).—Περὶ φιλαδελφίας καὶ φίλων μετὰ Γραφικῶν ῥητῶν καὶ τῶν θύραθεν (Μάξ. ΙΑ', 753-764.—Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1253.—ΙΖ', 404-405. 540).

Ἄδερ ὁ Ἰδουμαῖος, συγγέεται μετὰ Ἱεροβοάμ βασιλέως τῶν δέκα φυλῶν (Ὀριγ. ΙΑ', 89).

Ἄδεῶς θύειν οἱ πλείους ἐβούλοντο, καὶ τὴν γνώμην ἐγύμνωσαν (Θεοδώρ. ΠΑ', 393).—Καθάπερ γὰρ ἀγνωστὸς ἐπὶ χέρσου ἀγραῦ ἐν τῇ μὴ γεωργουμένη ἀδεῶς φύεται γῆ, οὐ σκαπάνης ἐνοχλοῦσης, οὐκ ἀρότρου διατέμνοντος, οὕτω ῥαδίως ὑμῖν ἢ παρ' ἐμοῦ ἐπαχθήσεται τιμωρία (αὐτόθ. 1605).

Ἄδηλα, πρόδηλα, ἔκδηλα. Τῶν μὲν οὖν αἰτίων τὰ μὲν ἐστὶ πρόδηλα, τὰ δὲ ἐπιλογισμῶ λαμβανόμενα, τὰ δὲ ἄδηλα, τὰ δὲ ἀναλογισμῶ. Καὶ τῶν ἀδῆλων τὰ μὲν, πρὸς καιρὸν ἄδηλα, κατὰ μὲν τινα καιρὸν ἀποκεκρυμμένα, κατὰ δὲ τινα πάλιν ἔκδηλα βλεπόμενα, τὰ δὲ, φύσει ἄδηλα, τὰ κατὰ μηδένα καιρὸν πρόδηλα γενέσθαι δυνάμενα. Καὶ τῶν μὲν φύσει τὰ μὲν καταληπτά, ἄπερ οὐκ ἄδηλά τινες ἐκάλουν, διὰ σημειῶν ἀναλογιστικῶς λαμβανόμενα, καθάπερ ἢ συμμετρία τῶν λόγῳ θεωρητῶν πόρων, τὰ δὲ ἀκατάληπτα, τὰ κατὰ μηδένα τρόπον ὑπὸ κατάληψιν πεσεῖν δυνά-

μενα, ἀ δὴ καὶ ἀδηλα ἐν τῷ κηθάπαξ λέγεται. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 592-601).

Ὅτι μὲν πολλὰ ἀδηλά ἐστιν ἡμῖν, καὶ λογισμῶ οὐκ εὐθήρατα ἀνθρωπίνῳ, δῆλον· ὅτι δὲ ἐκεῖνα ἡμῶς διαφεύγει, καὶ τοῦτο χρησίμως, τὰ μὴ συντελοῦντα ἡμῖν εἰς σωτηρίαν, καὶ τοῦτο δῆλον. Σκοπήσωμεν οὖν, τί ἡμῖν λυσιτελεῖ εἰς μακαριότητα, τί δ' οὐ· καὶ οὕτω βασιανίσωμεν τὰ λεγόμενα κ. ἐ. Εἰ δὲ τις λέγειν ἔχοι, λέξει μὲν ἴσως, οὐ πείσει δὲ τὸ δὲ δικαιοσύνην, καὶ ἀνδρείαν, καὶ φρόνησιν, καὶ σωφροσύνην, καὶ εἴτι τούτων συγγενὲς εἰδέναι τε καὶ πράττειν, τοῦτ' εἰς τὴν κορυφαιοτάτην μακαριότητα ἀναπέμπει τοὺς ἐπιστήμονας. Χρῆ οὖν τῶν μὲν μηδὲν ἡμῖν συντελούντων ἀπέχεσθαι, τῶν δὲ λυσιτελούντων ἀντέχεσθαι. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 704).

Ἄδηλον Δαυτὸ γένος μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ τοῦ αἰωνίου ἄρχοντος (Θεοδ. ΠΑ', 1197).

Ἄδηλων καὶ γνωστῶν Πατριαρχῶν ἐκκλησιαστικαὶ ἀποφάσεις (ΡΙΘ', 725 - 1297).

**Ἄδημονία.** Ἄδημονία ἐστὶ σκυθρωπὴ τῆς ψυχῆς διάθεσις, ἐπὶ ἀποτυχίᾳ τινὸς τῶν ποθουμένων γινομένη. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 77).

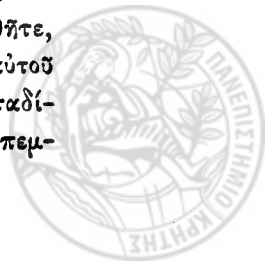
**Ἄδης.** Ἴνα δὲ μή τις εἴπῃ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν νομιζομένων φιλοσόφων, ὅτι κόμποι καὶ φόβητρά ἐστι τὰ λεγόμενα ὑφ' ἡμῶν· ὅτι κολάζονται ἐν αἰωνίῳ πυρὶ οἱ ἄδικοι· καὶ διὰ φόβον, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ καλὸν εἶναι καὶ ἀρεστόν, ἐναρέτως βιοῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀξιούμεν, βραχυεπῶς πρὸς τοῦτο ἀποκρινοῦμαι, ὅτι, εἰ μὴ τοῦτο ἐστίν, οὔτε ἔστι Θεός· ἢ εἰ ἔστιν, οὐ μέλει αὐτῷ τῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἀρετῆ, οὐδὲ κακίας, καὶ ὡς προέφημεν, ἀδικῶς τιμωροῦσιν οἱ νομοθέται τοὺς παραβάνοντας τὰ διατεταγμένα καλὰ. Ἄλλ' ἐπεὶ οὐκ ἄδικοι ἐκεῖνοι, καὶ ὁ αὐτῶν πατήρ (ὁ Θεός) τὰ αὐτὰ αὐτῷ πράττειν διὰ τοῦ λόγου διδάσκων, οἱ τούτοις συντιθέμενοι οὐκ ἄδικοι. Νομοθέτης γὰρ καὶ πηγὴ νόμων αὐτός, ὑφ' οὗ πάντες οἱ κατὰ μέρος νομοθέται. κατὰ Φίλων κ.

Ἐὰν δὲ τις τοὺς διαφόρους νόμους τῶν ἀνθρώπων προβάληται, λέγων ὅτι παρ' οἷς μὲν ἀνθρώποις τάδε καλὰ, τάδε δὲ αἰσχροὶα νενόμισται, παρ' ἄλλοις δὲ τὰ παρ' ἐκείνοις αἰσχροὶα καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροὶα καλὰ νομίζεται, ἀκούετω καὶ τῶν εἰς τοῦτο λεγομένων. Καὶ νόμους διατάξασθαι τῇ ἑαυτῶν κακίᾳ ὁμοίους τοὺς πο-

νηροὺς ἀγγέλους ἐπιστάμεθα, οἷς χαίρουσιν οἱ ὅμοιοι γενόμενοι ἀνθρώποι· καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος παρελθὼν, οὐ πάσας δόξας, οὐδὲ πάντα δόγματα καλὰ ἀποδείκνυσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν φαῦλα, τὰ δὲ ἀγαθὰ. Ὡστε μοι καὶ πρὸς τούτους τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ὅμοια εἰρήσεται, καὶ λεχθήσεται διὰ πλειόνων, ἐὰν χρεῖα ᾖ.

Μεγαλειότερα μὲν οὖν πάσης ἀνθρωπείου διδασκαλίας φαίνεται τὰ ἡμέτερα· διὰ τοῦτο λογικὸν τὸ ὄλον τὸν φανέντα δι' ἡμᾶς Χριστὸν γεγονέναι καὶ σῶμα, καὶ Λόγον, καὶ ψυχὴν. Ὅσα γὰρ καλῶς αἰεὶ ἐφθέγγαντο, καὶ εὖρον οἱ φιλοσοφήσαντες ἢ νομοθετήσαντες, κατὰ Λόγου μέρος εὐρέσεως καὶ θεωρίας ἐστὶ πονηθέντα αὐτοῖς. Ἐπειδὴ δὲ οὐ πάντα τὰ τοῦ Λόγου ἐγνώρισαν, ὅς ἐστι Χριστός, καὶ ἐναντία ἑαυτοῖς πολλάκις εἶπον. Καὶ οἱ προγεγραμμένοι τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, λόγῳ πειραθέντες τὰ πράγματα θεωρῆσαι καὶ ἐλέγξαι, ὡς ἀσεβεῖς καὶ περιεργοὶ εἰς δικαστήρια ἤχθησαν.

Ὁ πάντων δὲ αὐτῶν εὐτονώτερος πρὸς τοῦτο γενόμενος Σωκράτης τὰ αὐτὰ ἡμῖν ἐνεκλήθη. Καὶ γὰρ ἔφασαν αὐτὸν καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν, καὶ οὐς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, μὴ ἡγεῖσθαι. Ὁ δὲ δαίμονας μὲν τοὺς φαύλους καὶ πράξαντας ἀέφασαν οἱ ποιηταί, ἐκβαλὼν τῆς πολιτείας καὶ Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους ποιητάς, παραιτεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδαξε· πρὸς Θεοῦ δὲ τοῦ ἀγνώστου αὐτοῖς, διὰ λόγου ζητήσεως, ἐπίγνωσιν προὔτρεπετο εἰπῶν· τὸν δὲ πατέρα καὶ δημιουργὸν πάντων οὐθ' εὐρεῖν ῥάδιον, οὐθ' εὐρόντα εἰς πάντας εἰπεῖν ἀσφαλές. Ἄ δὲ ἡμέτερος Χριστὸς διὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἔπραξε. Σωκράτει μὲν γὰρ οὐδεὶς ἐπιστεύθη ὑπὲρ τούτου τοῦ δόγματος ἀποθνήσκειν· Χριστῷ δὲ τῷ καὶ ὑπὸ Σωκράτους ἀπὸ μέρους γνωσθέντι, οὐ φιλόσοφοι οὐδὲ φιλόλογοι μόνον ἐπίεσθησαν, ἀλλὰ καὶ χειροτέχναι, καὶ παντελῶς ἰδιῶται, καὶ δόξης, καὶ φόβου, καὶ θανάτου καταφρονήσαντες. Ἐπειδὴ δὲ δύναμις ἐστὶν ἡ τοῦτο πράττουσα τοῦ ἀβήτου Πατρός, καὶ οὐχὶ ἀνθρωπείου λόγου τὰ σκευή. (Ἰουστίνος Γ', 460-461). — Ἐν τῇ πάλιν γεννησομένη ἐνδόξῳ παρουσίᾳ Χριστοῦ σωθῆτε, καὶ μὴ καταδικασθῆτε εἰς τὸ πῦρ ὑπ' αὐτοῦ (αὐτόθ. 553). — Ὅταν εἰς κρίσιν καὶ καταδί- κην τοῦ πυρὸς ἀπαύστως κολάζεσθαι πεμ-



φθῶσιν (αὐτόθ. 572 - 573). Καὶ πάλιν. Ἦνίκα ἡμεῖς πρὸς τῇ ἐξόδῳ τοῦ βίου γινόμεθα, αἰτῶμεν τὸν Θεὸν τὸν δυνάμενον ἀποτρέψαι πάντα ἀναιδή, πονηρὸν ἄγγελον, μὴ λαβέσθαι ἡμῶν τῆς ψυχῆς (αὐτόθ. 721).

Ἡ γὰρ πλάνη καθ' ἑαυτὴν μὲν οὐκ ἐπιδεικνυται, ἵνα μὴ γυμνωθεῖσα γένηται κατάφωρος, πιθανῶ δὲ περιβλήματι πανούργως κοσμομένη, καὶ αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀληθεστέραν ἑαυτὴν παρέχειν φαίνεται, διὰ τῆς ἐξωθεν φαντασίας τοῖς ἀπειροτέροις (Εἰρηναῖος Ζ', 437 - 444. — Ἰωάν. Δαμασκ. 45', 601-644).

Εἰ μὴ ἦν ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ἔρμαιον ὁ θάνατος, καὶ εὐωχία τοῖς κακοῖς ὁ βίος κατὰ Πλάτωνα. Οὐκ ἔστιν οὖν κατὰ τὸν Αἰσχύλου Τήλεφον νοεῖν ἀπλῆν οἴμον εἰς αἴδου φέρειν, ὁδοὶ δὲ πολλαί, καὶ ἀπάγουσαι ἀμαρτίαι. Πολυπλανεῖς τούτους, ὡς ἔοικε, τοὺς ἀπίστους διακωμωδῶν Ἀριστοφάνης φησίν·

«Ἄγετε φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόθιοι, φύλλων γενεῆ  
[προσόμοιοι·

ὀλιγοδρανεῖς, πλάσματα πηλοῦ, σκιοειδέα φύλ' ἀμενηνά,  
ἀπτηνές, ἐφημέριοι ταλαοὶ βροτοί, ἀνέρες εἰκελόνηυροι·  
Καὶ ὁ Ἐπίχαρμος·

Ἄβτα ἀνθρώπων φύσις, ἄσκοι γέ εἰσι πεφουσημένοι.

Ἥμῖν δὲ ὁ Σωτὴρ εἶρηκε· «Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής» διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεὸν κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1257). — Οἱ εἰς Ἄδου κτταβάντες πρὸ Χριστοῦ προφήται πρόδρομοι Χριστοῦ ἦσαν κ. ἐ. (Ἄριγ. ΙΒ', 1024-1025).

Περὶ τῆς εἰς ἄδου καθόδου τοῦ Κυρίου, καὶ τῶν αὐτῶ ἐκεῖ πιστευσάντων. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1560 - 1561). Ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις· ὡς ἐκ τούτου γινῶναι ἡμῶς, ὅτι κατελθὼν εἰς ἄδου ὁ Κύριος, καὶ κηρύξας ἄφεςιν τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν, ἀπέλυσε τὰς ψυχὰς τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων. κ. ἐ. (αὐτόθ. 1565. κ. ἐ.). — Καὶ ἔστι μὲν σαφὲς ἀνάγνωσμα ἐν ταῖς Καθολικαῖς, ὅτι ἐκήρυξεν ἐν ἄδου τοῖς ἀπειθήσασιν ἀνθρώποις· ἐκήρυξε δὲ οὐχὶ μάτην, ἀλλ' ἵνα τοὺς πιστεύσαντας τῷ κηρύγματι λυτρώσῃται. Ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὦν, τοὺς πιστεύσαντας ἡλευθέρου τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων διὰ τῆς θείας ἀναγεννήσεως, ἐπὶ τὸ ἀρχέτυπον αὐτοὺς ἀναστοιχείων. Ἐνθα καὶ περὶ Ἰούδα. (αὐτόθ. 1608-1609).

Κήρυγμα Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τοῖς ἐν ἄδου. (Εὐσέβ. Ἀλεξανδρείας ΠΓ', 380-384). Λόγοι καὶ διάλογοι, Ἄδης καὶ διάβολος. (αὐτόθ. 384-414. — Εὐσέβ. Ἑμέσης αὐτόθ. 509 - 536). — Διόπερ ὁ Κύριος εὐηγγελίτατο καὶ τοῖς ἐν ἄδου. Φησὶ γ' οὖν ἡ Γραφή· λέγει ὁ Ἄδης τῇ ἀπώλει· εἶδος μὲν αὐτοῦ οὐκ εἶδομεν, φωνὴν δὲ αὐτοῦ ἠκούσαμεν. Οὐχ ὁ τόπος δήπου φωνὴν λαβών, εἶπε τὰ προειρημένα, ἀλλ' οἱ ἐν ἄδου καταταγέντες, καὶ εἰς ἀπώλειαν ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότες. κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 265-268).

Ἄδης καὶ ἀπώλεια. (Ἰώβ. ΚΓ', 6. Σειρὰ εἰς Ἰώβ εἰς σελ. 254. ἐρμην. — Ἑρμηνεῖα εἰς τὴν Α', Πέτρου (Γ', 19) ὑπὸ Νικοδήμου σελ. 121. — Ἑρμῆς Β', 996).

Γυμνὸς ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπώλειᾳ. Ταῦτα δὲ προφητικῶς εἰς τὴν διὰ σαρκὸς οἰκονομίαν τοῦ Μονογενοῦς εἶρηται. Αὐτοῦ γὰρ ἐνώπιον γυμνὸς ἔστιν ὁ ἀφεγγὴς καὶ σκοτεινὸς ἄδης, καὶ ἡ γείτων τοῦ ἄδου ἀπώλεια, ἡγουν θάνατος, οὐκ ἔχει ἀποκρυβήν. Αὐτὸς ἀνθρωπος γεγονώς, καὶ τὸν ἄδην ἐσκύλευσε, καὶ τοὺς ἐκεῖσε ἐν ἀνδρείᾳ ἐξήγαγεν. Εἶρηται δὲ καὶ ἐν ταῖς Παροιμίαις· «Ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρὰ Κυρίῳ» οὐκ ἐκρύβη γὰρ παρ' αὐτῶ οὔτε τὸ χωρίον, ἐν ᾧ αἱ ψυχὰι κατείχοντο πρὸ τῆς αὐτοῦ ἐπιδημίας, οὔτε οἱ ἀπολέσθαι δόξαντες διὰ τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄδου κατῆλθε, καὶ τὰς ἀπ' αἰῶνος ψυχὰς αἰωνίων δεσμῶν ἀπέλυσεν. (Νικήτ. Ἡρακλείας παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 266-267 σημ.).

«Καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διεήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ, τοῦ μὴ διαλιπεῖν. Καὶ καταβήσονται οἱ ἐνδοξοὶ, καὶ οἱ μεγάλοι, καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς (τῆς γῆς), καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. Καὶ ταπεινωθήσεται ἀνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνὴρ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται.» (Ἦσ. Ε', 14-15). Ἰνα τὸ ἀδρὸν τῶν ἀπολλυμένων ὁ λόγος ἡμῖν παραστήσῃ, πλατύνειν ἔφη τὸν ἄδην τὸ στόμα αὐτοῦ. Ὡς περὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅσα λάθρως ὑπὸ πολλῆς ἐνδείας τὴν τροφὴν διαρπάζει, καὶ πλατύνει τὸ στόμα περιτεινόμενον τῇ τροφῇ, οὕτω καὶ ὁ ἄδης τὸ ἑαυτοῦ στόμα εὐρυχωρότερον ποιεῖν εἶρηται.

Τάχα δὲ ἡμῖν ὁ λόγος ἐνδείκνυται κοινόν τινα τόπον ἐν τῷ ἐσωτάτῳ τῆς γῆς, ἐπίσκιον πάνταχόθεν, καὶ ἀλαμπῆ, τὸ τοῦ ἄδου χωρίον εἶναι· στόμιον δὲ τι ἐπὶ τὰ κοῖλα καθήκον, δι' οὗ τὴν κάθοδον εἶναι ταῖς πρὸς τὸ χεῖρον κατεγνωσμέναις ψυχαῖς· ὁ δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων, ὥστε ὑποδέξασθαι πάντας, εὐρυχωρότερον φησὶν (ὁ προφήτης) γεγενῆσθαι· οὐ γὰρ ζῶν τι ὁ ἄδης, οὐδὲ δύναμις τις ἐπιτεταγμένη τοῖς ἀποθνήσκουσι, κατὰ τὴν μυθοποιῶν τῶν ἔξωθεν. (Βασίλ. εἰς Ἡσαΐαν Α', 592).—Ἄδης ἐπλάτυνε τὸ στόμα αὐτοῦ. Προσωποποιεῖα. (Χρυσόστ. ΝΓ', 63. — Θεοδώρ. ΠΑ', 257).

Τί ἐστὶ, καὶ ποῦ κεῖται ὁ ἄδης. Μὴ ἀδύνατον εἶναι τὴν ψυχὴν, διαλυθέντος τοῦ σώματος, ἐν τοῖς στοιχείοις εἶναι. Καὶ τοῦτο εἶπον πρὸς τὴν διδασκαλον. Ποῦ ἐκεῖνο τὸ πολυθρόλλητον τοῦ ἄδου ὄνομα, πολὺ μὲν ἐν τῇ συνθειᾷ τοῦ βίου, πολὺ δὲ ἐν ταῖς συγγραφαῖς ταῖς τε ἔξωθεν καὶ ταῖς ἡμετέραις περιφερόμενον, εἰς ὃ πάντες οἴονται, καθάπερ εἰς τι δοχεῖον, ἐνθένδε τὰς ψυχὰς μετανίστασθαι; Οὐ γὰρ ἂν τὰ στοιχεῖα τὸν ἄδην λέγοις. — Καὶ ἡ διδάσκαλος· Δῆλος εἶ, φησί, μὴ λίαν προσεσχηκῶς τῷ λόγῳ. Τὴν γὰρ ἐκ τοῦ δρωμένου πρὸς τὸ ἀειδὲς μεταστάσιν τῆς ψυχῆς εἰποῦσα, οὐδὲν ἔμην ἀπολελοιπένας εἰς τὸ περὶ τοῦ ἄδου ζητούμενον. Οὐδὲ γὰρ ἄλλο τί μοι δοκεῖ παρὰ τε τῶν ἔξωθεν καὶ παρὰ τῆς Γραφῆς τὸ ὄνομα τοῦτο διασημαίνειν, ἐν ᾧ τὰς ψυχὰς γίνεσθαι λέγουσι, πλὴν τὴν εἰς τὸ ἀφανές τε καὶ ἀειδὲς μεταχώρησιν. — Καὶ πῶς, εἶπον ἐγώ, τὸν ὑποχθόνιον χῶρον οἴονται τινες οὕτω λέγεσθαι, καὶ ἐν αὐτῷ κάκεινον τὰς ψυχὰς πανδοχεύειν, καθάπερ τι χῶρημα τῆς τοιαύτης φύσεως δεκτικόν, τὰς ἀποπτάσας ἤδη τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐφελκόμενον; Ἄλλ' οὐδὲν μᾶλλον, φησὶν ἡ διδάσκαλος, τὸ δόγμα διὰ τῆς ὑπονοίας ταύτης παραβλαβήσεται, κἂν ἀληθὴς ὁ λόγος ὁ κατὰ σέ. Εἰ γὰρ τὸ συνεχῆ τε πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀδιάσπαστον εἶναι τὸν οὐράνιον πόλον τῷ ἰδίῳ κύκλῳ πάντα ἐμπεριέχοντα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τὴν γῆν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν αἰωρεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν κυκλοφορουμένων τὴν κίνησιν περὶ τὸ ἐστὼς καὶ πάγιον γίνεσθαι, ἀνάγκη πᾶσα, φησὶν, ὅτι περ ἂν ἐκάστῳ ἐκ τῶν στοιχείων ἢ κατὰ τὸ ἄνω

τῆς γῆς μέρος, τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἀντικείμενον εἶναι, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὄλον αὐτῆς τὸν ὄγκον ἐν κύκλῳ περιθεούσης (Γρηγ. Νύσσ. Μακρίνια ΜΓ', 68-69 κ. ἐ..—Ἡλιάς Κρήτης εἰς τὰ τοῦ Βασιλείου περὶ ἄδου. ΛΓ', 815).

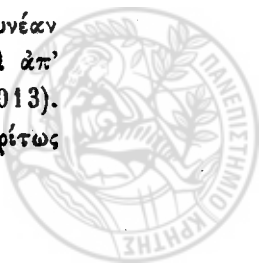
Καὶ καθάπερ κατελθόντι τῷ Ἀδάμ εἰς τὸν ἄδην, ἠκολούθησαν οἱ μετασχόντες τῆς φύσεως, οὕτως ἀναστάντι τῷ Δεσπότη Χριστῷ, κοινωνήσῃ τῆς ἀναβιώσεως πᾶσα τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις. (Θεοδώρ. ΠΓ', 248).—Ὁ δὲ Ἐμμανουὴλ καὶ εἰς τὸν ἄδην κείμενον τὸν Ἀδάμ εἰς τοὺς οὐρανούς ἀνεβίβασεν. (ΠΑ', 276).

Ἐν δὲ τῷ αἰάζῳ, καὶ δεῖδια βῆμα Θεοῦ, Καὶ ποταμούς πυρόεντας, ἀφεγγέα τ' αἰνὰ βέρεθρα. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1348-1349).

Πάντων ἀνάστασιν ἔσεσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων, καὶ τῶν ἐνθάδε βεβιωμένων ἀνταπόδοσιν, ἡ θεόπνευστος πιστοῦται Γραφή. Ποταμὸς δὲ πυρὸς ἔλκειν λέγεται κατὰ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, ὡς φησὶ Δανιὴλ (Ζ', 10). Ἄδης δὲ λέγεται τόπος ἀειδῆς κατ' ἐπωνυμίαν κεκλημένος, ὃν καὶ θεὸν Ἑλληνας ὑπετόπασαν. Ὅμηρος γὰρ μυθεύεται Ἄδην βασιλεύειν τῶν ὑπὸ χθόνα καὶ νεκρῶν. Γρηγόριος δὲ ὁ θεῖος ἀφεγγῆ βάραθρά φησὶ τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὃ τοῖς ἀπίστοις σὺν τῷ διαβόλῳ κατὰ τὴν θείαν ἀπόφασιν ἐζητοῖμασται (Κοσμ. Ἱεροσολ. εἰς Γρηγ. Ναζ. ΑΗ', 416). — Μέννηται καὶ Πλάτων τῶν ἐν ἄδου κολάσεων ἐν τῷ Φαίδωνι, λέγων περὶ τῶν λήξεων καὶ τῶν ἀποκληρώσεων τῶν ψυχῶν, ὅτι οἱ ἀδίκως βεβιωκότες κολάζονται ἐν τῷ Κωκυτῷ, καὶ ἐν τῷ Πυριφλεγέζοντι, καὶ ἐν τῷ Ταρτάρῳ. Ποταμὸς δὲ ὁ μὲν Κωκυτὸς ψυχρότατος, ὁ δὲ Πυριφλεγέθων θερμότατος· ὁ δὲ Τάρταρος μέσος τις τόπος, ἐν ᾧ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων, καὶ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων, καὶ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων, καὶ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων, καὶ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων, καὶ ἀνίμνησις ἐστὶ καὶ κατάποσις ὑδάτων. (αὐτ. 427-428).

Ἄιδος κυνέη. Ὅμηρος λέγει ἐπὶ τὸ μυθικώτερον, ὅτι Ζεὺς τὴν κυνέαν τοῦ Ἄδου περιέβαλε τοῖς Ἑλλησιν, ὥστε μὴ δρασθαι. Ἡ δὲ κυνέα περικεφαλαία ἐστὶ τοῦ Ἄδου, τουτέστι τοῦ Πλούτωνος· λέγει δὲ καὶ κυνέαν νέφος εἶναι τι, ἐν ᾧ κρύπτονται οἱ θεοὶ ἀπ' ἀλλήλων (αὐτόθ. 624. — Νόννος ΛΓ', 1013).

Ἄδης ἀδιαφιλονεικῆτος. Ἄδης ἀδιαφιλονεικῆτος.



δέξασθε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Εἰ δέ τις ἀπιστεῖ τοῖς λεγομένοις, καὶ λῆρον ἡγεῖται τῶν ἀποστόλων τὰ ῥήματα, τῆδε μαθέτω τὴν τούτων ἀλήθειαν. Πολλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος βίου καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς καὶ οἱ τούτου γε κήρυκες προηγόρευται· ἐθέτησαν δὲ καὶ ἄλλα ἄλλα, ἐκείνῳ μὲν οὐδαμῶς, τῷ δὲ βίῳ τούτῳ προσήκοντα κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1117-1152).

**Ἀδηφαγία.** Ἐὰν δὲ τροφῆς συμμέτρου μεταλάβωμεν, μηδέποτε αἰσχυνώμεθα. Σώματι γὰρ ἡμεῖς τούτῳ συνέπλεξεν ὁ Δεσπότης, ὃ μὴ δυνατὸν ἐτέρως συνεστάναι, εἰ μὴ ταύτης μεταλάβοι· μόνον τὰ τῆς ἀμετρίας ἐκκοπτέσθω. Τοῦτο γὰρ ἡμῖν καὶ πρὸς τὴν ὑγίειαν τοῦ σώματος καὶ εὐεξίαν τὰ μέγιστα συμβάλλεται. Ἡ οὐχ ὀρᾶτε καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀπὸ τῶν πολυτελῶν τραπεζῶν καὶ τῆς ἀμέτρου ἀδηφαγίας τὰ μυρία ἐπαγόμενα νοσήματα; Πόθεν ποδαλγίαι; πόθεν καρηδάρια; πόθεν ὁ τῶν χυμῶν τῶν διεφθαρμένων πλεονασμός; πόθεν τὰ ἄλλα μυρία νοσήματα; κ. ἐ. (Χρυσόστ. περὶ Νηστείας ΝΓ', 84).— Ἡ γαστήρ πρὸς γαστριμαργίαν κατήπειγεν, ἡ γαστριμαργία τὴν ἀδηφαγίαν εἰσγάζετο, ἡ ἀδηφαγία τὰς τῆς ἀδικίας ὠδινεν ἐπινοίας. Δυσχεραίνουσα πολλάκις ταῖς τῆς σαρκὸς ἀνάγκαις ὑπήκουσα, καὶ ἀδημονοῦσα καὶ λίαν ἀλγοῦσα τὰς ταύτης ἐπιθυμίας θεραπεύειν ἠναγκαζόμενη κ. ἐ. (Ψυχῆς δικαιολογήματα ἐνώπιον Θεοῦ κατὰ τοῦ σώματος. Θεοδώρ. ΠΓ', 729 κ. ἐ.),

**Ἀδιάδοχος βασιλεία.** Ὁ Θεὸς ἀψευδής. Πῶς ὑπόσχεται τῷ Δαυὶδ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξειν, καὶ τὴν βασιλείαν ἀδιάδοχον τηρήσειν· οὔτε δὲ τὸ γένος ὀρῶμεν, οὔτε τὴν βασιλείαν· ἀμφοτέρω γὰρ ἐπαύσατο· πῶς πείσομεν τοὺς ἀντιλέγοντας, ὡς ἀψευδῆς ὁ Θεός; Ἄρα ὄντως ἡ προφητεία τὸν Δεσπότην κηρύττει Χριστὸν (Θεοδώρ. ΠΓ', 64).

**Ἀδιαίρετα, ἄτομα.** Ἀδιαίρετον καὶ ἄτομον οἱ μὲν διὰ τὸ ἀπαθὲς ὠνομάσθαι φασίν· οἱ δὲ, διὰ τὸ ἄγαν σμικρόν, ἄτε δὴ τομὴν καὶ διαίρεσιν δέξασθαι οὐ δυνάμενον. Καλοῦσι δὲ οὕτω τὰ σμικρότατα ἐκεῖνα καὶ λεπτότατα σώματα, ἃ διὰ τῶν φωταγωγῶν εἰσβάλλων ὁ ἥλιος δεικνυσιν ἐν ἐκυτῷ ἄνω τε καὶ κάτω παλλόμενα. (Περὶ ὕλης καὶ κόσμου γινώμη· φι-

λοσόφων ἀσύμφωνοι. Θεοδώρ. ΠΓ', 897-924).

Ἀδικιρέτως ὁ Χριστὸς Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Κατὰ μὲν τὴν θεότητα Θεός, κατὰ δὲ τὴν πρόσληψιν τῆς σαρκὸς ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Κύριος τῆς δόξης ἐσταυρωθῆαι λέγεται. Καὶ γὰρ ἑκατέρωθεν μετέχει φύσεως, τουτέστιν ἀνθρωπίνης καὶ θείας. Ἐν τῇ ἀνθρώπου φύσει τὸ πάθος ὑπέμεινεν, ἵνα ἀδικιρέτως καὶ Κύριος τῆς δόξης, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου εἶναι λέγεται ὁ παθῶν, καθὼς γέγραπται· «Ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς» κ. ἐ. (Περὶ τῆς ἐνσάρκου θείας οἰκονομίας, ὅτι ἀσύγχυτος ὁ διπλοῦς τὴν φύσιν Θεὸς καὶ ἄνθρωπος (αὐτ. 185. 105. 220).— Ὅτι ἀπαθὴς ἡ τοῦ Κυρίου θεότης (220-317).

**Ἀδιανόητον, καὶ ἀνόητον.** Μανιωδῆς ἐστὶ φρονεῖν τὸ ἐξ οὐκ ὄντων τὸν Ἰῶν γεγενῆσθαι, χρονικὴν ἔχοντα τὴν προβολὴν κ. ἐ. Ἀδικινόητον γὰρ καὶ πάσης ἀμαθίας ἀνάπλεων, τὸν αἴτιον γινόμενόν τινος, αὐτὸν μεταγενέστερον λέγειν τῆς ἐκείνου γενέσεως. (Θεοδώρ. ΠΒ', 896—897).

**Ἀδιάπτωτον.** Περὶ τοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τελεῖσθαι ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τὴν τοῦ ἁγίου Πάσχα ἑορτήν. Διάταγμα Κωνσταντίνου. Τί γὰρ ἡμῖν κέλλιον, τί δὲ σεμνότερον ὑπάρξει δινησεται, τοῦ τὴν ἑορτὴν ταύτην, παρ' ἧς τὴν τῆς ἀθανασίας εἰλήφμεν ἐλπίδα, μιᾷ τάξει καὶ φανερῶ λόγῳ παρὰ πᾶσιν ἀδικηπτῶτως φυλάττεσθαι; (Θεοδώρ. ΠΒ', 933).

**Ἀδιαφορία** πρὸς τὰ θεῖα. Εἰσὶ γὰρ οἱ οὐδὲ ἀνέχονται τὴν ἀρχὴν ἐπακοῦσαι τῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν προτρεπόντων, καὶ δὴ φλυαρεῖν ἐπιχειροῦσι, βλασφήμους τῆς ἀληθείας καταχέοντες λόγους, σφίσι αὐτοῖς τὰ μέγιστα τῶν ὄντων ἐγνωσκῆσαι συγχωροῦντες, οὐ μαθόντες, οὐ ζητήσαντες, οὐ πονέσαντες, οὐχ εὐρόντες τὴν ἀκολουθίαν· οὐς ἐλεήσειεν ἂν τις, ἢ μισήσειε τῆς τοικύτης διαστροφῆς. Εἰ δὲ τις ἰάσιμος τυγχάνει, φέρειν δυνάμενος ὡς πῦρ ἢ σίδηρον τῆς ἀληθείας τὴν παρρησίαν, ἀποτέμνουσαν, καίουσαν τὰς ψευδεῖς δόξας αὐτῶν, ὑπεχέτω τὰ ὄντα τῆς ψυχῆς. Ἔσται δὲ τοῦτο, ἐὰν μὴ, ῥαθυμεῖν ἐπιγόμενοι, ἀποδιωθῶνται τὴν ἀλήθειαν, ἧ, δόξης ὀριγνόμενοι, καινοτομεῖν βιάζονται. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 541).

Οἱ τοίνυν τῶν ἀσεβῶν ἀπτόμενοι λόγων, ἄλλοις τε ἐξάρχοντες, μηδὲ εὐ τοῖς λόγοις τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἐξημαρτημένως συγχρόμενοι, οὔτε



αὐτοὶ εἰσίσασιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οὔτε οὐς ἐξῆπάτησαν ἐὼς τι γυγχανεῖν τῆς ἀληθείας· ἀλλ' οὐδὲ τὴν κλεῖν ἔχοντες αὐτοὶ τῆς εἰσόδου, ψευδῆ δέ τινα, καὶ ὡς φησιν ἡ συνήθεια, ἀντικλεῖδα, δι' ἧς οὐ τὴν ἀυλαίαν ἀναπετάσαντες, ὡς περ ἡμεῖς διὰ τῆς τοῦ Κυρίου παραδόσεως εἰσέμεν, παράθυρον δὲ ἀνατεμόντες, καὶ διορύξαντες λάθρα τὸ τειχίον τῆς ἐκκλησίας, ὑπερβαίνοντες τὴν ἀλήθειαν, μυσταγωγοὶ τῆς τῶν ἀσεβῶν ψυχῆς καθίστανται (αὐτόθ. 545 - 548).

**Ἄδιαφορον.** Κατὰ μέρος ἀρῶν τὴν κατηγορίαν, καὶ δείκνυσιν ἀδιάφορον τὴν τῶν εἰδωλοθύτων μετάληψιν, οὐδὲν διαφέρουσαν τῆς τῶν εἰδώλων λατρείας (Θεοδώρ. ΠΒ', 305).— Ἄδιαφόρος γὰρ καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς ἐτολμάτο. Κατὰ γὰρ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθος καὶ κόμας εἶχον, καὶ τὰς κεφαλὰς κεκαλυμμένας ἔχοντες προσήχοντο τῷ Θεῷ (αὐτόθ. 312).

**Ἄδιεξόδευτον.** Αὐτὸς δὲ διήνοιξεν ἡμῖν καὶ τὴν ἀδιεξόδευτον τοῦ θανάτου φρουράν, καὶ συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν (Θεοδώρ. Π', 1389).

**Ἄδικεῖν, ἀνταδικεῖν, ἀδικεῖσθαι.** «Τολμᾶ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσιν» (Α', Πρ. Κορ. Γ', 1 - 2). Ἐξ ἐπιδρομῆς οἶον, μεταφράζοντες τὴν ῥῆσιν τοῦ Ἀποστόλου, τὴν διάνοιαν τοῦ ῥητοῦ παραστήσομεν, κατ' ἴσιν τοῦ γνωστικοῦ (χριστιανοῦ) τὴν τελειότητα ὑπογράφει. Οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀδικεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ἀδικεῖν ἴσθησι τὸν γνωστικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀμνησικακὸν εἶναι διδάσκει, μηδὲ εὐχεσθαι κατὰ τοῦ ἀδικήσαντος ἐπιτρέπων. Οἶδε γὰρ καὶ τὸν Κύριον ἀντικρυσ, εὐχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν παραγγείλαντα. Τὸ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἀδίκων κρίνεσθαι τὸν ἡδικημένον φάτκειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀνταποδοῦναι βούλεσθαι δοκεῖν καὶ ἀνταδικῆσθαι. κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 517-521).— Εἰ τὸ ἀδικεῖν πονηρόν, καὶ τὸ ἀνταδικεῖν ὁμοῖον. Καὶ μὴν εἰ ὁ ἀδίκων κακῶς ποιεῖ, ὁ ἀντιποῖων κακῶς οὐδὲν ἦττον κακῶς ποιεῖ. (Μάξ. Τύρ. αὐτ. σημ.).

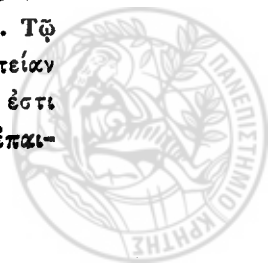
Ὅτι οὐ δεῖ ἀμύνεσθαι τοῖς ἀδικεῖν ἡμᾶς παρεσκευασμένους. (Διατ. Ἀποστ. Α', 561.— Παράλληλα χωρὶς τῆς θείας Γραφῆς, καὶ ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος. Εὐσέβ. Παμφ. ΚΑ', 1085)

— Τὸ μὲν ἀδικηθέντα μὴ ἀμύνεσθαι θεῶν ἡγοῦμαι· τὸ δὲ μετρίως, νόμιμον καὶ ἀνθρώπινον· τὸ δὲ ἀμέτρως, παράνομον καὶ ἀλιτήριον, μᾶλλον διαβολικόν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1473).

— Ὡς περ ὁ ἀμύνεσθαι ἐπιθυμῶν μὲν, ἀδυνατῶν δέ, τό γε εἰς αὐτὸν ἦγον ἡμῶντο, οὕτω καὶ ὁ ἀμείψασθαι βουλόμενος, μὴ δυνάμενος δέ, ἡμείψατο. Ἐπειδὴ γὰρ οὐ πάντως τῆ βουλήσει ἢ δύνამις ἔπεται, ἀπὸ τῆς γνώμης τὰ πράγματα κρίνεται. (αὐτόθ. 1540. 709. 808. 809).— Πᾶς γὰρ ἀδίκων εἰς ἀπολογίαν ἐτοιμος. Ἄλλ' οὐ νόμος τῆς ἐκκλησίας τὸ σπάμιον· εἴπερ μηδὲ μίξ χελιδῶν ἔαρ ποιεῖ, μηδὲ γραμμὴ μία τὸν γεωμέτρην, ἢ πλοῦς εἰς τὸν θαλάττιον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 352).

**Ἄδικεῖν καὶ ἀδικεῖσθαι.** Οὐ τοῖς ἀδικουμένοις, ὡ βέλτιστε, ἀλλὰ τοῖς ἀδικουσιν ἐπικρέμαται ὁ κίνδυνος ἄπας· οὐς καὶ ἀγωνιᾶν καὶ τρέμειν δίκαιον. Εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀδικεῖν, καὶ τὸ μὴ εἰδέναι φέρειν ἀδικούμενον (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 808).— Ὅτι ἢ ἐν τῷ ἀδικεῖσθαι ἢ παροινεῖσθαι φιλοσοφία πολλή. Εἰ Σωκράτης ὁ τῶν Ἀττικῶν δογμάτων νομοθέτης, καὶ τυπτηθεὶς οὐκ ἡμῶντο, αὐτὸς τί ἀλύεις μόνον ὑβρισθεὶς, ὡς γέγραπας; Εἰ γὰρ φιλοσοφῆσαι, αὐτὸς μὲν τὴν Σωκράτους δόξαν ἀποίησεν, εἰ καὶ ἦττον Σωκράτους πεπαρφήσασιν· ὁ δὲ ἐξ ἐναντίας ὡς βέλει τῆ μεγαλοψυχίᾳ τρωθήσεται, ἢ καὶ ἔσθ' ὅτε τῆς φιλαμαρτήμονος μεταβληθήσεται καὶ γνώμης, καὶ γλώσσης, καὶ χάριν σοι οἴσεται ὡς αἰτίῳ τῆς ἀλλοιώσεως (αὐτόθ. 185-188).— Κακὸν μὲν τὸ ἀδικεῖν· κάκιον δὲ τὸ ἀδίκως ψηφίζεσθαι. Τὸ μὲν γὰρ ἐλπιδᾶ βοηθείας καταλιμπάνει τῷ ἀδικηθέντι, τὸ δὲ καὶ καύτην ἀφαιρεῖται, βεβαιῶσαν τὸ ἀδικημα. Μήτ' οὖν ἀδικῶμεν, μήτ' ἂν κριταὶ αἰρεθείημεν, ἀδίκως ψηφίζόμεθα (αὐτόθ. 1145).

«Καὶ ὁ ἀδίκων ἐνευλογεῖται.» Τί ἐστίν; Παρὰ τὸ εὖ λέγεσθαι ἐνταῦθα εἰρηται τὸ εὐλογεῖται, τουτέστιν ἐπαινέται, ἐγκωμιάζεται παρὰ τῶν κολακευόντων αὐτόν, καὶ ἐπιτριβόντων αὐτοῦ τὴν κκίαν, καὶ μὴ αἰσθησιν τῆς νόσου διὰ τῆς σιωπῆς ἐμποιῆται ἀνεχομένων· διὸ καὶ ἀνήκεστος ὁ τοιοῦτος εὐρίσκεται. Τῷ γὰρ μὴδ' αἰσθησιν τοῦ πάθους ἔχειν, θεραπείαν οὔτε ζητεῖ, οὔτε προσίεται. Καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅταν ἢ κακία ἐπαι-



νήται, και μηδὲ κακία εἶναι νομίζηται. Διὸ χρὴ μάλιστα μὲν, εἰ δυνατόν, διορθοῦν τὸν τοιοῦτον· εἰ δὲ μή, μηδὲ κολακεύειν, μηδ' ἐπιτρέβειν τὸ πάθος· ἀλλὰ τῇ σιωπῇ αἰσθησιν αὐτῷ τῆς πονηρίας ἐμποιεῖν. Εἰ δὲ τις μηδὲ τοῦτο ποιεῖν βούλοιο, φεύγειν προτροπάδην, ἵνα μὴ κοινωνῶς τῆς ἀδικίας διὰ τῆς κολακείας ὀφθεῖς, κοινωνῶς αὐτῷ κἀν ταῖς τιμωρίαις εὐρεθῇ (αὐτόθ. 1233). — Ἀδικῶν, ὧ δεινότατε, οὐ λυθάνεις· και διὰ τοῦτο τὴν μὲν εὐθυδικίαν φεύγων, ἐπὶ δὲ παραγρηφᾶς καταφεύγων, τὰς πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων, ἀλλ' οὐκ εἰς ἀποφυγὴν τῶν ἀδικούντων ἐπινοηθείσας. Γνοὺς οὖν ὡς πεφώρασαι, ἐξ εὐθείας ἀπολογοῦ (αὐτόθ. 1448).

**Ἀδικεῖσθαι.** Εἰς τὸ τοῦ Ἀποστόλου (Α', πρ. Κορ. Γ', 7). «Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε και ἀποστερεῖτε· και ταῦτα ἀδελφοὺς;» Εἰ και τις, ὡς γέγραφας, τὴν ψυχὴν ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀλλοτρίων εἰς ἀπόνοιαν ἐρεθίζει, οὐ μόνον ἀδικεῖν, ἀλλὰ και φλυαρεῖν διεγνωνκῶς, γέγραπται, «Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε;» ἀκουέτω, εἴ γε ὧτα ἔχει, και μὴ ταῦτα ἢ φιλοχρηματία ἀπέφραξεν, ὅτι εἰ και τοῦτο ἐμοὶ γέγραπται, σοὶ οὐ γέγραπται ἀποστερεῖν. Μὴ τοίνυν σοι γενέσθω πλεονεξίικς πρόφασις ἢ ἀποστολικὴ παραίνεσις· μηδὲ ἐπειδὴ παρήνευεν ἐμοὶ ἀποστερεῖσθαι, σοὶ χώρην νόμιζε δεδῶσθαι τοῦ ἀδικεῖν· ἐμοὶ γὰρ σωτηρίαν τὸ ἀδικεῖσθαι, σοὶ δὲ τιμωρίαν φέρει τὸ ἀποστερεῖν (αὐτόθ. 1157).

Ἵτι τὸν ἑαυτὸν μὴ ἀδικοῦντα οὐδεὶς παραβλάψῃ δύναται (Χρυσόστομου Λόγος ΝΒ', 459 - 480). — Οἶδα ὅτι τοῖς παχυτέροις, και πρὸς τὰ παρόντα κεχῆνῶσι, και τῇ γῆ προσηλωμένοις, και αἰσθηταῖς μὲν δουλεύουσιν ἡδοναῖς, τῶν δὲ νοερῶν οὐ σφόδρα ἀντεχομένοις, καινός τις και παράδοξος ὁ λόγος οὗτος εἶναι δόξει· και γελάσσονται δαψιλές, και καταγνώσσονται ἡμῶν, ὡς ἀπίθανα λεγόντων ἐκ προοιμίων τῆς ὑποσχέσεως κ. ἐ. (αὐτόθ. 459 - 460). — Δικαστῶν ἐστὶν ἀρετὴ τὰ παρ' ἐκατέρων μαθόντας μετὰ ἀκριβείας ἀπάσης, τότε τὰ παρ' ἑαυτῶν ἐπάγειν (αὐτόθ. 461). — Ἡ κοινὴ τῶν πολλῶν πρόληψις, και ἐν τῷ μακρῷ βίωθεῖσα παρὰ ταῖς πολλῶν διανοίαις, ταῦτα κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀπα-

σαν ῥητορεῦσι λέγουτα· πάντα, φησίν, ἄνω και κάτω γέγονε, πολλῆς συγχύσεως τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐμπέπλησται γένος, και πολλοὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν οἱ ἀδικούμενοι κτλ. (αὐτόθ. 461). — Παραδείγματα ἀδικούντων ἢ ἀδικησάντων ἐκυτούς, και μὴ (αὐτόθ. 464 κ. ἐ.). — Προφάσεις τῶν δῆθεν ἀδικουμένων (αὐτόθ. 469 - 480). — Οὐδεὶς ἡμᾶς ἀδικεῖν δύναται, ἀν μὴ τὸν ἄνω πλοῦτον μόνον ἀρπάσῃ. Τοῦτον φυλάζωμεν κ. ἐ. (ΞΒ', 281 - 288). — Ὁ ἀδικῶν μάλιστα ἑαυτὸν ἀδικεῖ (αὐτόθ. 457 κ. ἐ.).

Τοὺς ἀδικοῦντας και κατηγοροῦντας γενναίως φέρειν (αὐτόθ. 457 κ. ἐ.). — Τὸ κακῶς ποιεῖν ἐν τῷ κακῶς ποιησαί ἐστιν. Εἰπέ γὰρ μοι· εἴ τις ὑβρίζει τοὺς κρατοῦντας, ἢ λοιδοροῖτο τοῖς ἀρχουσι, τίνα ἀδικεῖ; ἑαυτὸν, ἢ ἐκείνους; Ἀπλοῦν ὅτι ἑαυτὸν (αὐτόθ. 458).

Ἐάν τις ἀδικηθεῖς ὑπὸ τινος, μηδενὶ ἀνάθηται, λόγῳ μακροθυμίας και ἀνεξικακίας, δόξῃ δὲ τῷ Θεῷ ἀποδιδόναι τὸ κρῖμα, εἰ κατὰ Θεὸν ποιεῖ. (Βασίλ. ΛΑ', 1237).

Ἀδικεῖν ἀπιστον ἐξεστὶν; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ και παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου. (Ἀθην. ΚΗ', 649). — Ἐγὼ και σοὺ κήδομαι και τοῦδε· σοὺ μὲν ὡς μὴ ἀδικοῖς· τοῦδε δὲ, ὡς μὴ ἀδικοῖτο. Εἰ δὲ και σοὶ δοκεῖ μετὰ τοῦ Πλάτωνος, τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι μεῖζον εἶναι κακόν. (Συνέσ. ΞΓ', 1357). — Ἀδικεῖσθαι και μὴ ἀδικεῖν. Ὁμιλία μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1793-1796). — Περὶ τοῦ ὅτι οὐκ αἰεὶ τὸ πλεῖστον ἀριστον· μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων και τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ', 1016 - 1017. — Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1252). — Μὴ ἀδικεῖν τοὺς ἐπὶ μισθῷ δουλεύοντας· μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΓ', 184).

**Ἀδικήματα.** Τοῦτο γὰρ και ὁ Κύριος ἐν τοῖς ἱεροῖς Εὐαγγελίοις ἔφη· «Ἐρχεται τοῦ κόσμου τούτου ὁ ἀρχων, και ἐν ἐμοὶ εὐρήσει οὐδέν.» Ἄλλ' ὁμως και μηδὲν εὐρὼν ἀδικῶς τῷ θανάτῳ παρέδωκε. Τοῦτο τὸ ἀδικήμα ἐκείνου μὲν (τοῦ διαβόλου) τὸ κράτος κατέλυσε, τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὸν ξῆλον ἠνέφξε (Θεοδώρ. Π', 1389).

Τίνος χάριν Σαμουὴλ διὰ τὰς τῶν παιδῶν παρανομίας οὐκ ἔτισε δίκας; Ἀδικήματα ἦν, οὐκ ἀσεβήματα τὰ παρὰ τούτων γινόμενα κ. ἐ. (Θεοδώρ. Π', 548). — Εἰ και τῶν κατὰ κακίαν και ἀρετὴν ἐνεργημάτων οὐκ ἐκ τῶν

ἐφ' ἡμῖν ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαί, ἀλλ' ἐκ τῆς γεννήσεως αἱ ἀνάγκαι, περιττοὶ μὲν οἱ νομοθέται τὰ ἀρετὰ καὶ φευκτὰ ὀρίζοντες, περιττοὶ δὲ οἱ δικασταί, ἀρετὴν μὲν τιμῶντες, κακίαν δὲ κολάζοντες. Οὐ γὰρ τοῦ κλέπτου, ἢ τοῦ φονέως τὸ ἀδίκημα, οἷς γε οὐδὲ βουλομένοις κρατεῖν τῆς χειρὸς οἶόν τε, διὰ τὴν ἐπὶ τὰς πράξεις κατεπέιγουσαν αὐτοὺς ἀστρονομίαν, καὶ τὴν ἐκ τῆς εἰμαρμένης ἀνάγκην ἐπικειμένην. (Καισάρ. ΑΗ', 988-997).

Ἄδικία. Ἄδικίαν φέρειν μεῖζον τοῦ εὖ ποιεῖν. (Χρυσόστ. ΞΒ', 457. κ. ε.).—Ἄδικίως ἀρχεῖν μηδενός σε ἀδικουῦντος, θηρίων ὄντως χαλεπώτερον. (αὐτόθ. 458). — Φέρε πρῶτον ἐξετάσωμεν τί ἐστὶν ἀδικία, καὶ περὶ ποίων πραγμάτων ὕλην συνίστασθαι πέφυκε· καὶ τί ποτὲ ἐστὶν ἀνθρωπίνη ἀρετὴ, καὶ τί τὸ λυμαινόμενον ταύτην, καὶ τί ποτε δοκεῖ μὲν λυμαινέσθαι, οὐ λυμαινέσθαι δέ. (ΝΒ', 462-480).

Ἄδικία πάτη πεπληρωμένους» (πρ. Ῥωμ. Α', 29). Ἐν ἐνὶ τούτῳ τῷ τῆς ἀδικίως προσρήματι, κοινῇ τὰ εἰς ἀλλήλους αὐτῶν πάντα περιλαβῶν ἀμικρτήματα, ἐν τοῖς ἐξῆς ἀπαριθμεῖται καθ' ἕκαστον. (Γεννάδ. Α'. Πατρ. Κωνσ. ΠΕ', 1669).—Διαφορὰ ἀδικίας καὶ ἀδικίας. Ἔστι κλέμμη, καὶ κλέμμα, καὶ ἀδικία, καὶ ἀδικία. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ' 756).

«Εἰ μὲν κακῶς ἐλάλησα, μικρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις.» (Ἰωάν. ΙΗ', 23). Ἔξεστιν, ὧ θουμάσις, ἀλλων ὑβρίζοντων, μὴ ὑβρίζεσθαι, καὶ ἀδικούντων, μὴ ἀδικεῖσθαι. Εἰ δὲ αἰνιγματῶς σοὶ τοῦτ' εἶναι δοκεῖ, ταχέως αὐτὸ λῦσαι πειράσομαι. Ὁ γὰρ φιλοσοφῶν, καὶ πράως τὰς παρὰ τῶν ἐχθρῶν φέρων ὑβρεῖς καὶ ἀδικίας, οὐθ' ὑβρίζοντων ὑβρίζεται, οὐτ' ἀδικούντων ἀδικεῖται κ. ε. (Ἰσίδ. Πηλ. Περὶ σοφίας, ἀδικίας καὶ ὑβρεως παράθεσις ΟΗ', 1284-1285).

Ἦδιον οὐδέν, οὐδὲ μουσικώτερον [λέγειν]

Ἔστ', ἢ δύνασθαι λοιδορούμενον φέρειν.

Ἄλοιδορῶν γάρ, ἢ ὁ λοιδορούμενος

Μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖθ' ὁ λοιδορῶν.

(Φιλῆμων).

Ὡς δὲ τύπτων τὸν μὴ ἀλγοῦντα ἐαυτὸν τιμωρεῖται (οὔτε γὰρ τὸν ἐχθρὸν ἠμύνατο, καὶ τὸν θυμὸν οὐκ ἀνέπαυσε), οὕτως δὲ τὸν ἀλοιδόρητον ὀνειδίξων παραμυθίαν εὔρειν τοῦ πάθους οὐ δύναται (αὐτόθ. 1283 - 1284 ἐν σημ. — Βασίλ. ΛΑ', 357 - 372).

Ἄδικία καὶ εἰς Θεὸν ἀσέβεια. — Ἄδικία γὰρ καὶ Θεοῦ ἀθεραπεία φευκτὰ μὲν αἰεὶ καὶ ἀσύμφορα, μάλιστα δὲ ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ παρατάττεσθαι. Πατρίδι μὲν ἐπαρτήγειν καὶ νόμοις πατρίοις, καὶ τοῖς ταῦτα λυμαινόμενοις ἤκιστα ἐφιέναι, ἀλλὰ παντὶ σθένει ἀμύνεσθαι, ὅσιόν τε ἂν εἴη καὶ μάλα γενναῖον. Ὅσοι δὲ κέρδους ἕκατι καὶ δυσμενείας ἀλόγου, μηδὲν ἐπὶ κλημα ἔνδικον ἔχοντες, ἔπειτα φοιτῶσιν ἀνὰ τὴν θνητείαν, τοὺς μηδὲν ἡδικοκῶτας σινόμενοι, οὗτοι ἀλαζόνες εἰσὶ καὶ ἀτάσθαλοι, οὔτε θέμιν εἰδότες, οὔτε μέλον αὐτοῖς εἰ τὸ θεῖον νεμεσᾷ τοῖς γιγνομένοις (Ἀγαθίας Σχολ. ΠΗ', 1329).

Πῶς νοητέον τὸ «Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι» (πρ. Ῥωμ. Γ', 5). — Ἐνταῦθα τό, συνίστησι, τῷ θεσπεσίῳ Παύλῳ εἶρησκει οὐχὶ προκαταρκτικὸν αἴτιον, ἢ ὅλως αἴτιον τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης τὴν ἡμῶν ἀδικίαν δογματίζοντι. Ποῦ γὰρ τοῦτο λογισμὸς οὐκ ἀφρηρημένος τὸ αὐτεξούσιον, οὔτε περιυβρισμένος τὸ κατ' εἰκόνα περὶ τοῦ θεοῦ Παύλου λογίσασθαι δύναται; Ἀλλὰ τό, συνίστησι νῦν, ὅτι ἀντὶ τοῦ καθίστησθαι ἐμφανῆ παρήλειπται, πᾶσιν ἐπιγινώσκεσθαι ποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὴν εἰς ὑπαρξιν προαγωγὴν νυνὶ τὸ τῆς λέξεως σημαίνει· οὐδὲ τῆς ἀδικίας ἡμῶν καρπὸς ἐστὶν ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη κ. ε. (Φώτ. ΡΑ', 432 - 433. — Χρυσόστ. Ξ', 438 κ. ε. — Θεοδώρ. ΠΒ', 77. — Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 460).

Ἄδικον κέρδος. Οὐ μὴν ποτ' ἂν ἀρετὰν ἀλάζωμαι ἀντ' ἀδίκου κέρδους. Ἄδικον δὲ ἀντικρυς κέρδος, ἡδονὴ καὶ λύπη, πόνος τε καὶ φόβος, καὶ συνελόντι εἰπεῖν τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, ὧν τὸ παρατυτικῶν τερπνὸν ἀνιαρὸν εἰς τοῦπιόν. «Τί γὰρ ὄφελος, ἐὰν τὸν κόσμον κερδίσης, φησὶν ὁ Κύριος, τὴν δὲ ψυχὴν ἀπολέσης;» Δῆλον οὖν τοὺς μὴ ἐπιτελοῦντας τὰς καλὰς πράξεις, οὐδὲ γινώσκειν τὰ ὠφέλιμα ἐκυτοῖς (Κλήμ. Ἄλεξ. Θ', 336).

Πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάσθω,

Καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω·

Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον

Ἐξόμμαχον ἔσται, κού μὴ ποθ' ἄλῳ

Περὶ τὴν πόλιν ὦν, ὡς περ ἐκείνος-Δαιλὸς κ.τ.λ.

(Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 658 κ. ε.).

Διό μοι δοκεῖ ὁ θεῖος νόμος ἀναγκαιῶς τὸν φόβον ἐπαρτᾶν, ἵν' εὐλαβεῖται καὶ προσοχῇ τὴν



ἀμεριμνίαν ὁ φιλόσοφος κτήσεται τε καὶ τηρήσῃ ἀδιαπτώτως τε καὶ ἀναμάρτητος ἐν πᾶσι διαμένων κ. ἐ. (Κλημ. Ἀλεξ. Η', 1065. καὶ περὶ τοῦ ἐκ τῶν παθῶν ἀνωφελοῦς κέρδους διὰ παραδειγμάτων καὶ γνωμῶν σοφῶν. 1048 - 1080). — Πάντες δὴ οὗτοι οὐκ αἰσχύονται σαφῶς δμολογεῖν τὴν ἐκ τῆς εὐλαβείας ὠφέλειαν· ἡ δὲ ἀληθὴς καὶ οὐκ ἄλογος σοφία, οὐ λόγοις ψιλοῖς καὶ θεσπίσμασι πεποιοῦσα, ἀλλὰ σκεπαστηρίοις ἀτρώτοις καὶ μυστηρίοις δραστηριοῖς, ταῖς θεαῖς ἐντολαῖς συγγυμνασίᾳ τε καὶ συνασκήσει μελετῶσα, δύναμιν θεῖαν κατὰ τὸ ἐμπνεόμενον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Λόγου λαμβάνει. — Τοῖς δὲ τὸ σωτήριον διορᾶν ὀρθῶς δυναμένοις οὐκ οἶδα εἴτι φίλτερον φανήσεται τῆς τε σεμνότητος τοῦ νόμου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἀλλὰ γὰρ ὅταν ὑπέρτονον ᾄδειν λέγηται, ὡς περὶ καὶ ὁ Κύριος ἐπὶ τινὰς, ἵνα μὴ τινες τῶν ζηλούντων αὐτὸν ἔκτονον καὶ ἀπόχορδον ᾄσωσιν, οὕτως ἀκούω οὐχ ὡς ὑπέρτονον, ἀλλὰ τοῖς μὴ βουλομένοις ἀναλαβεῖν τὸν θεῖον ζυγόν, τούτοις ὑπέρτονον· τοῖς γὰρ ἀτόνοις καὶ ἀσθενικοῖς τὸ μέτριον ὑπέρτονον δοκεῖ, καὶ τοῖς ἀδίκοις ἀκροδίκαιον τὸ ἐπιβάλλον. Ὅσους γὰρ διὰ τὸ φιλικῶς πρὸς ἀμαρτίας ἔχειν ἢ συγγνώμη παρεξέρχεται, οὗτοι τὴν ἀλήθειαν ἀπήνειαν ὑπολαμβάνουσι, καὶ τὴν αὐστηρίαν ἀποτομίαν, καὶ ἀνηλεῆ τὸν μὴ συναμαρτάνοντα μηδὲ συγκατασπῶμενον (αὐτόθ. 1068 κ. ἐ.). Ὅτι οἱ δίκαιοι καὶ ἅγιοι οἱ κατὰ νόμον καὶ τὰς ἐντολάς βίωσαντες οὔτε ἀπὸ δρυὸς παλαιφάτου ἦσαν, οὐδ' ἀπὸ πέτρης κ. ἐ. — Σοφὸν ἔγωγε ἡγοῦμαι οὐ τὸν τὰς τῶν ποιητῶν βραψωδίας, καὶ τὰς τῶν ῥητόρων δεινότητάς, καὶ τὰς τῶν σοφῶν τερθρείας, ὡς νομίζεις, ἐπὶ γλώσσης ἔχοντα, ἀλλὰ τὸν τὸ ἦθος ἐξασκήσαντα, καὶ τὸν τρόπον ῥυθμίσαντα κ. ἐ. ἔνθα περὶ τῆς ἐξωθεν παιδείας. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1604 κ. ἐ.).

Ἄδικον ἐφ' ὕβρει τῆς ἐκκλησίας. Οὐδεὶς παρὰ τὸ δίκαιον ἐκβιάσασθαι τὸν πένητα ἐφ' ὕβρει τῆς ἐκκλησίας τῆς ὀρεγούσης τοῖς ἀδικουμένοις τὴν χεῖρα δυνήσεται. (αὐτόθ. 1601).

Ἄδικος λόγος. Ἡ δὲ σοφιστικὴ τέχνη, ἣν ἐξήλωσαν Ἕλληνας, δύναμίς ἐστι φανταστικὴ διὰ λόγων δοξῶν ἐμποιοτικὴ ψευδῶν ὡς ἀληθῶν· παρέχει γὰρ πρὸς μὲν πειθῶ τὴν ῥητορικὴν, πρὸς τὸ ἀγωνιστικὸν δὲ τὴν ἐριστικὴν

κ. ἐ. Οὐδαμοῦ δ' ἐν τούτοις ἡ ἀλήθεια· εἴ τις μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, διδασκαλίᾳ δέ τινι (φησί) τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται ἔρις, φθόνος, βλασφημία, ὑπόνοιαι πονηραὶ, διαπαρτριβία (διατριβὴ παρὰ τε τὸν καιρὸν καὶ παρὰ τὸ δέον) διεφθαρμένων τὸν νοῦν ἀνθρώπων, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας. Παγκάλως οὖν ὁ τραγικὸς Εὐριπίδης ἐν ταῖς Φοινίσσαις (474 - 5) λέγει·

. . . . . ὁ δ' ἄδικος λόγος  
Νοσῶν ἐν αὐτῷ φαρμάκων δεῖται σοφῶν.

Ἰγυαίνων μὲν γὰρ ὁ σωτήριος εἴρηται Λόγος, αὐτὸς ὢν ἀλήθεια· καὶ τὸ ὑγιαίνον ἀεὶ ἀθάνατον μένει· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑγεινοῦ τε καὶ θεοῦ διάκρισις, ἀθεότης τε καὶ πάθος θανατηφόρον. Λύκοι οὗτοι ἀρπαγες, προβάτων κωδοῖς ἐγκεκρυμμένοι, ἀνδραποδισταὶ τε καὶ ψυχαγωγοὶ εὐγλωσσοί, κλέπτοντες μὲν ἀφανῶς, διελεγχόμενοι δὲ λησταί, αἰρεῖν ἀγωνιζόμενοι καὶ δόλω καὶ βίᾳ ἡμᾶς δὴ τοὺς ἀπερίττους, ὡς ἂν εἰπεῖν ἀδυνατωτέρους κ. ἐ. (Κλημ. Ἀλεξ. Η', 736-741.—Θεοδώρ. ΠΓ', 789-825).

Ἄδικος. Οὐκ ἐθεάσω τινὰ ἐν πλατεῖᾳ κρίζοντα· καὶ ἀδικεῖ καὶ κρᾶζει, καὶ τοὺς πολλοὺς ἀπατᾷ, καὶ ὁ ἀδικούμενος σιωπᾷ, καὶ ὡς ἄδικος νομίζεται. Ἴνα οὖν μὴ ὁ Δαυὶδ τοιοῦτος νομισθῇ, δοκιμαστὴν τῆς κραυγῆς αὐτοῦ τὸν Θεὸν ἐκάλεσεν· «Σύνες τῆς κραυγῆς μου.» (Ἀστέρ. Ἀμασ. Μ', 429). — Τοῖς ἀδίκοις ἡ δίκη χρεωστεῖ τὴν δικαίαν τιμωρίαν, καὶ πάντως ἀποδώσει, εἴπερ μὴ μέλλοι ἄδικος εἶναι ἡ δίκη, ἢ πάντα δικαίως διέπουσα, καὶ τῆς δικαιοσύνης πολλὴν ποιουμένη πρόνοιαν. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1380).

Ἄδικοι καὶ πλεονέκται. Τῶν ἀδίκων καὶ πλεονεκτῶν οἱ μὴδ' ὅτι ἀμαρτάνουσιν εἰδότες, ἀνήκεστα (ἀμαρτάνουσι) τὸ γὰρ μὴ αἰσθῆσθαι τῆς ἀβρωστίας, ἐν ἧ εἰσιν, ἐπίτασις ἀναισθησίας ἐστὶ, καὶ εἰς ἀναληγσίαν παντελεῆ καὶ νεκρότητα τελευτᾷ. Τούτους τοῖνον χρὴ μάλιστα ἐλεεῖν. Τὸ γὰρ κακῶς ποιεῖν τοῦ κακῶς πάσχειν ἐστὶν ἐλεεινότερον. (Ἰσίδ. ΟΗ', 692). — Οὐδεὶς γὰρ ἀδικῶν τὴν δίκην ἔλαθεν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐνταῦθα, οἱ δὲ ἐκεῖσε ἔδοσαν δίκην. (αὐτόθ. 708-709). — Εἴ τὴν πενίαν κρινομένην ἐλεεῖσθαι οὐ θέμις· οὐ γὰρ δίκαιον ἀδικεῖσθαι τὸ δίκαιον· οἱ

τῷ πλούτῳ τὴν ψῆφον ἀδίκως νέμοντες, καὶ λήμμασι τὸν τῆς δικαιοσύνης ζυγὸν παρασαλεύοντες, ποίως οὐκ ἂν δικαίως ἀπολαύσειεν τιμωρίας; (αὐτόθ.). — Ἄδικος ψῆφος. Ἦλεγξε τῆς ἀμαρτίας τὴν ἀδικίαν, ὅτι καὶ μὴ ὑποκείμενον θανάτῳ σώμα (τὸν Χριστὸν) θανάτῳ παρέδωκε. Τοῦτο δέ γε δεξάμενος διὰ τὴν ἀδικὸν ψῆφον τῆς ἀμαρτίας, ἐγένετο λύτρον. (Θεοδώρ. ΠΒ', 129).

Οὐκ ἀδικος ἡ ἐκλογή (Ἰερεμ. ὑπὸ τοῦ Θεοῦ). προέλαβε γὰρ ταύτην ἡ γνῶσις. (ΠΑ', 497).

**Ἄδικοι ἄρχοντες καὶ δικασταί.** Οἱ βδελυσσόμενοι κρῖμα, καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες· οἱ οἰκοδομοῦντες Σιών ἐν αἵματι, καὶ Ἱερουσαλήμ ἐν ἀδικίαις. Τὸ κρίνειν, φησὶν (ὁ προφήτης Μιχαίας), πεπιστευμένοι, κατέχειν ἀκλινῶς οὐκ ἠβουλήθητε τὰ τῆς δίκης ζυγὰ· ἀλλὰ τοῦ δικαίου μὲν ἐποιεῖσθε λόγον οὐδένα, τὸ δὲ ἀδικὸν δίκαιον ἐπειρᾶσθε δεικνύναι, καὶ ταύτη κεχηρημένοι τῇ γνῶμῃ, αἰμάτων ἀδίκων τὴν Ἱερουσαλήμ ἐνεπλήσατε· δωροδοκίαν μὲν οἱ ἄρχοντες χρώμενοι, οἱ δὲ Ἱερεῖς τὰς περὶ τῶν νομίμων ἀποκρίσεις μετὰ χρημάτων ποιοῦμενοι, καὶ προῖκα τὴν θεῖαν ἐκτελεῖν λειτουργίαν οὐκ ἀνεχόμενοι· οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἐναντίων πνευμάτων ἐνεργούμενοι προφηταί, ἔμισθον τὴν ψευδῆ μαντεῖαν παρέχοντες. (αὐτόθ. 1757).

Ὁὐ ποιήσετε ἀδικὸν ἐν κρίσει. Τὸ μὲν γὰρ γινώσκειν τὸ δίκαιον, ἐκ φύσεώς τε καὶ νόμου· τὸ δὲ φυλάττειν, ἐκ τοῦ μὴ εἶκειν αἰδοῦ καὶ ἐλέφ. Καὶ παρὰ Θεῶ δέ, ὅτε κρίσις, οὐκ ἔτι ἔλεος, ἀλλ' ἔργων ἀντίδοσις· ὡς περ νῦν, ὅτε χάρις, οὕτω κρίσις, ἀλλ' ἢ πρὸς τὸ παιδεύειν. — Ἀποτεμῶν αὐτοὺς (τοὺς Ἑβραίους) τῶν ἄλλων ἔθνῶν, τὰ πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς δρίζει δίκαια (ὁ νόμος)· ἡμεῖς δὲ (τοὺς Χριστιανούς) ἀναμίξας ἔθνεσι πρὸς πάντας κελεύει φυλάττειν τὸ δίκαιον, καὶ ὧσιν ἐτερόδοξοι. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 757). — Ἄδικος αἵτησις. Ὅτι τὰς ἀδίκους αἰτήσεις οὐ χρὴ πρὸς πέρας ἀγεῖν, καὶ μῆτηρ τύχη ἢ τὴν αἵτησιν ποιουμένη, μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1252). — Ἀπλήστως ἔχομεν πρὸς τὴν τοῦ πλείονος ὄρεξιν. (αὐτόθ.). — Ἄδικίαν δὲ καὶ πλεονεξίαν Χριστὸς οὐ βούλεται τρέφεσθαι. (Χρυσόστ. ΝΗ', 761).

**Ἄδικος ἀρά.** Περὶ ἀρᾶς εὐλόγως ἢ ἀδίκως

ἐπαγομένης· καὶ ὅτι χρὴ εὐλογεῖν, καὶ μὴ καταρᾶσθαι, μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1256).

**Ἄδικούμενοι.** Τοὺς νόμους εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἀδικουμένων οἱ νομοθέται γεγράφασι, καὶ τὴν ῥητορικὴν ἀσκαοῦσι τέχνην οἱ τὸν δικανικὸν ἀσπαζόμενοι βίον, ἵνα τοῖς δικαίαις δεομένοις βοηθεῖας συνηγορῶσι. Καὶ λόγων τοίνυν ῥητορικῶν, καὶ τῆς τῶν νόμων ἐπιστήμης μεταλαχῶν, ὧ φίλη κεφαλὴ, εἰς δέον χρῆσαι τῇ τέχνῃ, καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνων βαλλομένοις ἐπάμυνε, προβαλλόμενος, καθάπερ ἀσπίδα, τοὺς νόμους· καὶ μηδεὶς ἀδικῶν ἀπολαύτω συνηγορίας, καὶν οἰκειότατος ἦ. (Θεοδ. ΠΓ', 1181. 1184. 1192). — Ὅτι χρὴ βοηθεῖν ἀδικουμένοις μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἰερ. Παράλλ. Δαμασκ. ΙΕ', 1192-1193). — Ὁ ἀδίκως τι πάσχων καὶ εὐχαριστῶν τῷ συγχωροῦντι Θεῷ, ἴσος ἐστὶ τοῦ διὰ τὸν Θεὸν τὰ αὐτὰ πάσχοντος. (Ὁμιλ. Χρυσόστ. ΜΘ', 81-92).

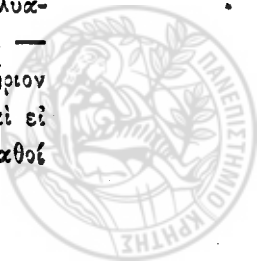
**Ἄδιούτωρες,** Λατινιστὶ βοηθοί. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 196).

**Ἄδιμητος,** Χάριν Ἀδμήτου Φοῖβος ἀκαιρεκόμης τὰς εἰλίποδας βοῦς ἐποίμανεν. (Ἀθηναγ. Γ', 853. 936).

**Ἄδωναῖοι,** ὄφκουν περὶ τὸν Λίβανον καὶ τὸν Ἀμανόν. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 349).

**Ἄδότητον,** ἀπροσδόκητον. Ἀλλὰ τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, καὶ σώφρονι λογισμῷ κεχηρημένοι, οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων ἀδόκητον. Οὐδὲν γὰρ τούτων σταθερὸν καὶ βέβηχον. κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1188). — Οἱ μὲν μετρίως λυπούμενοι καὶ δακρύειν ἰσχύουσιν· οἱ δὲ καταπληττόμενοι ἐπὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς, οὐδὲ δακρύσαι δύνανται. Τοῦτο δὲ αὐτοῖς τίκει τὸ ἀδόκητον· τὸ γὰρ μὴ πάλαι μελετηθὲν τῷ λογισμῷ, τῷ ἀθρόως συμβαίνειν, ἐξίστησιν (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1561).

**Ἄδολεσχία,** μῦθος περὶ ἀδολεσχίας. Ἐπεὶ δὲ μοι τὴν σιωπὴν ἐγκαλεῖς, καὶ τὴν ἀγροικίαν, ὧ κκλέ καὶ ἀττικέ, φέρε σοι δὴ καὶ μυθολογήσω μῦθον οὐκ ἄμυστον, εἴπως ἄρα ταύτη γε δυναίμην ἐπισχεῖν σε τῆς φλυαρίας. κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 209-212). — Φράζε δὴ οὖν ὅπως αὐτῷ τὸ φροντιστήριον ἔχει, καὶ ὁ τῶν ἀκροατῶν σύλλογος, καὶ εἰ φοιτῶσιν εἰς αὐτοῦ τανῦν νέοι τινὲς ἀγαθοί



τε και καλοὶ καὶ τὴν ψυχὴν ἄσυλοι. Καὶ γὰρ με δέος ἔχει ἀκήριον ἀγωνιῶντα μὴ ἐμπλήσῃ τῆς αὐτοῦ ἀδολεσχίας τοὺς νέους. Δεινὸς γὰρ ὁ ἀνὴρ δικροθεῖται· ψυχὰς, ἀφιστῶν Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας. (Ζαχαρ. Μιτυλ. ΠΕ', 1021).—'Αδολεσχία περισερᾶς. (Θεοδώρ. ΠΑ', 401-464).

'**Αδολία**, δόσις. (Παλλάδ. ΛΔ', 1234).—'Αδολία παρθένος φίλη Χρυσοστόμου· ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτὴν πέντε. (ΝΒ', 629. 637. 640. 691. 713).

'**Αδοξα** πράττειν. Τὸ ἀδοξα πράττοντα ἔνδοξον δοκεῖν εἶναι, πολλοῖς μὲν εὐκταῖον, σοφοῖς δὲ οὐκ ἐράστμιον. Ἡ γὰρ ἔξωθεν δόξα τὴν ἔνδον ἀδοξίαν νευροῦ· καὶ τὸ δοκεῖν ὑγιαίνειν τοῦ ὄντως ὑγιζίνειν φαντασίαν ἐμποιοῦν, οὐδὲ θεραπεῖαν προσιεσθαι συγχωρεῖ. (Ίσιδ. ΟΗ', 1513).—Σεμνύνεσθαι χρὴ ἐπὶ τῷ πράττειν ἃ χρὴ. Ἔστι γὰρ ἀπραξία πράξεως αἰρετωτέρα. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῷ ἀδοξεῖν ἀπλῶς οὐ χρὴ λυπεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ δικαίως ἀδοξεῖν· ἔστι γὰρ ἀδοξία δόξης ἀσφαλεστέρα. (αὐτόθ.).

'**Αδόξαστοι**. Ἐρην. Ἡμεῖς ζητήσεως οὐ δεόμεθα· ἀκριβῶς γὰρ τῆς ἀληθείας ἐχόμεθα. —Ὁρθῶδ. Τοῦτο καὶ τῶν αἰρετικῶν ὑπέλιθην ἕκαστος· καὶ μὲν τοὶ καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἑλληνας, τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων προστατεύειν νομίζουσι. Καὶ οὐ μόνοι γε οἱ τὰ Πλάτωνος καὶ Πυθαγόρου θρησκευόντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς Ἐπικούρου συμμορίας, καὶ οἱ πάμπαν ἄθεοι καὶ ἀδόξαστοι. Προσῆκει δὲ μὴ προλήψει δουλεύειν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ γνῶσιν ἐπιζητεῖν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 32).

'**Αδοξος**. Οὐκ ἀδοξος ὁ Κύριος. Εἰς τό, αὐτὸς Κύριος ἐβασίλευσεν, καὶ Πάτερ δόξασόν με. (Ἰω. ΙΖ', 5). (Θεοδώρ. Π', 1624).

'**Αδραμύττειον**, πόλις τῆς μ. Ἀσίας, ὁ Τραϊανὸς ἔκτισεν, ἀπὸ Ἀδραμύττου τοῦ ἀδελφοῦ Κροίσου· ὄνομα δὲ αὐτῇ τὸ πάλαι Ὑποπλάκιοι Θῆβαι. (Ἰω. Λυδ. σελ. 61).

'**Αδράστεια**. Πᾶσι γὰρ πάντα ἴσα κεῖται παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔστιν αὐτὸς ἀμεμφής. Ἐλεεῖται δὲ ὁ δυνάμενος, καὶ ὁ βουλευθεὶς ἰσχύει. Ταύτη καὶ τὸν νοῦν εἰλήφαμεν, ἵνα εἰδῶμεν ὃ ποιοῦμεν· καὶ τό, Γνώθι σαυτὸν, ἐνταῦθα εἰδέναι· ἐφ' ᾧ γεγόναμεν· γεγόναμεν δὲ εἶναι πειθήνιοι ταῖς ἐντολαῖς, εἰ τὸ βούλεσθαι σώζεσθαι ἐλόμεθα. Αὕτη που ἡ Ἀδράστεια,

καθ' ἣν οὐκ ἔστι διαδράναι τὸν Θεόν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 425).—Τὴν δὲ Πρόνοιαν τοῦτο κεκλήκασι, διότι πρὸς τὸ χρησίμον οἰκονομεῖ ἕκαστα. Ἀδράστειν δὲ τὴν αὐτὴν, ὅτι οὐδὲν αὐτὴν ἀποδιδράσκει. Ἔνθα περὶ Μοιρῶν, καὶ περὶ τοῦ χρεῶν (Θεοδώρ. ΠΓ', 960. καὶ περὶ τύχης, εἰμαρμένης, παταμοῦ, δεζιοῦ καὶ ἀριστεροῦ κτλ. αὐτόθ. 256 - 289).—Παρ' Ἰταλοῖς ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς ἀποφράζεται, σεκοῦνδον δὲ αὐτόν, οἶονεὶ εὐτυχῆ, πατριῶς καλοῦσι, κατ' εὐφημισμὸν, ὡς Εὐμενίδας καὶ Ἀδράστειαν, καὶ Πάρκας κατ' αὐτοὺς τὰς μηδενὸς φειδομένης Μοίρας (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 48).

'**Αδραστος**. Ἀδράστου ἵπποι. Λέγεται τοὺς Ἀδράστου ἵππους μυρικής ὄψω συσχεθέντας, τὸν Ἀδραστον ἀποβαλεῖν κ. ἐ. (Κοσμ. Ἰεροσ. ΛΗ', 351).—Ἀδραστος παραμυθούμενος τὴν Ὑψιπύλην τὸν Νεμσακὸν συνεστήσατο ἀγῶνα, ὃς ὕστερον τῷ Διὶ ἀνιερώθη (Σχολιας. Κλήμ. Θ', 782).—Περὶ Ἀδράστου, πόλεως Ἀδραστείας, καὶ τόπου καλουμένου Ἀδράστου βλέπ. Στέφ. Βυζ. ἐν τῇ λ. Ἀδράστεια.

'**Αδριανοί**, πόλις (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 821). ἢ Ἀδριανούπολις.

'**Αδριανὸς** μοναχός. Εἰσαγωγή αὐτοῦ εἰς τὰς θείας Γραφὰς (ΛΗ', 1273 κ. ἐ. — Φώτιος ΡΓ', 45).

'**Αδριανὸς Αἴλιος**, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων, Τραϊανοῦ διάδοχος.—Κοδράτου ἀπολογία πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν (Ε', 1265).—Ἀδριανοῦ ἐπιστολὴ ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν (Ἰουστ. Γ', 432-433).—Ἐτέρα Μινουκίῳ Φουνδάνῳ ὑπὲρ τοῦ μὴ δεῖν ἀκριτως τοὺς Χριστιανούς ἐλάυνειν (Εὐσέβ. Κ', 325).—Ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος κατελύθησαν αἱ ἀνθρωποθυσίαι. (Περιγραφή αὐτῶν ἐκ τῶν τοῦ Πορφυρίου καὶ ἄλλων. αὐτόθ. 269 - 289).—Ἀδριανὸς ὁ αὐτοκράτωρ πατὴρ πατριδος ἀνηγορευθῆ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σεβαστῆ (Χρον. Πασχ. ΛΒ', 616).—Οἰκοδομαὶ αὐτοῦ ἐν Νικομηδείᾳ, Νικαίᾳ, Κυζίκῳ, καὶ ἐν πολλαῖς δὲ ἄλλαις πόλεσιν (αὐτόθ. — Ἰωάν. Μακάλ. ΛΖ', 420-425).—Ἀδριανοῦ βσιλεία (Ζώσιμος Ἰσορ. σελ. 13).—Ἀδριανὸς ἐκ τῆς Αἰλίων ἐτύγχανεν φαμελίας, οἶονεὶ γενεᾶς. Ὅθεν ἔδοξεν αὐτῷ τὸ Αἰλίων ὄνομα τοὺς ὑπηκόους προγράφειν. Ὅθεν καὶ Αἰλία ἢ Ἰερουσαλήμ· καὶ γὰρ αὐτὸς αὐτὴν ἀλούσκει

ἐπόλισεν (Ἰωάν. Λυδ. 9 -10).—Ἀδριανοῦ βρασιλέως μελέται (Φωτ. Βιβλιοθ. ΡΓ', 45). — Οὗτος δὲ ὁ Ἀδριανὸς λωβηθεὶς τὸ σῶμα, καὶ μεταστειλάμενος ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἰατρῶν, ἤτησε παρ' αὐτῶν ἰατροῖν τοῦ σώματος αὐτοῦ. Οἱ δὲ πολλὰ κεκμηκότες, καὶ μηδὲν ἀνύσαντες, ἐσκώφθησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐπιστολὴν ὀνειδιστικὴν γράψαι κατ' αὐτῶν, τὴν τέχνην αἰτιωμένην, ὡς μηδὲν εἰδυῖαν, τῆς περικειμένης αὐτῷ νόσου ἕνεκα (Ἐπιφάν. ΜΓ', 260). — Τὸν τάφον τοῦ Κυρίου σκέπη περιτείχισεν οὐχ ὁ Ἀδριανός, ἀλλὰ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας (Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 833). — Ἐπὶ Ἀδριανοῦ δευτέρον ἡ Ἱερουσαλήμ ἠρημώθη (Ἐπιφάν. ΜΓ', 261).

Συστάντες οὗτοι (οἱ Ἰουδαῖοι) ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐσπούδαζον ἐπὶ τὴν προτέραν πολιτείαν ἐπνελεθεῖν, οὐκ εἰδότες ὅτι ψήφῳ Θεοῦ πολεμοῦσι, κελευούσῃ διὰ παντὸς ἐρημοῦσθαι τὴν πόλιν· τὸν δὲ Θεῷ πολεμοῦντα περιγενέσθαι ἀμήχανον. Συρρήξαντες τοίνυν τῷ βασιλεῖ, πάλιν εἰς ἀνάγκην αὐτὸν κατέστησαν παντελοῦς ἐρημώσεως. Καθελὼν γὰρ αὐτοὺς ἐκεῖνος καὶ χειρωσάμενος, καὶ τὰ λείψανα ἀφανίσας πάντα, ἵνα μηδὲ ἀναισχυντεῖν ἔχωσι λοιπόν, τὸν ἀνδριάντα ἔστησε τὸν ἑαυτοῦ. Εἶτα συνιδῶν, ὅτι συμβαίνει χρόνῳ ποτὲ τοῦτον καταπεσεῖν, ὥστε αὐτοῖς ἐνθεῖναι καυτήρα ἀνίατον τῆς ἤττης καὶ τῆς ἀναισχυντίας ἐκείνης ἔλεγχον, τὸ ὄνομα τὸ ἑαυτοῦ τοῦ τῆς πόλεως ἐπέθηκε λειψάνοις. Ἐπειδὴ γὰρ Αἴλιος Ἀδριανὸς ἐχρημάτιζεν, οὕτω καὶ τὴν πόλιν καλεῖσθαι ἐνομοθέτησεν, ἐκεῖθεν τε *Aidia* μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεται, ἀπὸ τῆς ἐπωνυμίας τοῦ κρατήσαντος καὶ καθελόντος αὐτὴν (Χρυσόστ. ΜΗ', 900).—Τὸ δὲ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ προῤῥηθὲν ἐπλήρωσεν, τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ πῆξας (ΝΓ', 240). — Ἀδριανὸς ἐν κυνηγεσίῳ κατέβαλε μέγαν λέοντα ἐν Λιβύῃ πολλῶν χρόνῳ κατανεμηθέντα πᾶσαν Λιβύην. (Λεξικ. Εὐσταθίου εἰς Ὅμηρον).

*Ἀδριανὸς καὶ Ἀντίνοος* (Ἐπιφ. κατὰ Κέλσου ΙΑ', 965. 1529.—Ἀθανάσ. ΚΕ', 20).

*Ἀδριανούπολις*. Εὐτρόπιος ἐπίσκοπος αὐτῆς καὶ Λούκιος (Ἀθαν. ΚΕ', 700. 713).

*Ἀδύνατα*. Ἀδυνάτων μὴ ἐρᾶν. Χρῆ δὲ εἶναι τῶν ἀδυνάτων μὴ ἐρᾶν, ἀλλ' ἐκείνων ἐφιέμενον, τὰ εἰκότα εὐχεσθαι. Ἐπεὶ καὶ Μωσῆς

ὁ ἱεροφάντης, καὶ Παῦλος ὁ θεσπέσιος, ἐν ἐνόιοις, οὐχ ὧν ἤτησαν ἔτυχον· ἀλλ' ὅτι μὴ καλῶς ἤτησαν, ἐδιδάχθησαν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 576-577). — Λεόντ. Βυζ. ΗΓ', 2069. — Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1232).

Παροιμίαι ἐπὶ ἀδυνάτων· λέοντα ζυρεῖν, ἀσκὸν δέρειν, ὄνον πέκειν (κείρειν). (Λεξ. Εὐσταθ. εἰς Ὅμηρον).

«Τίς ἐστὶν ἀνθρώπος, ὃς ζήσεται, καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου;» Περιγενέσθαι γὰρ αὐτὸν τοῦ θανάτου τῶν ἀδυνάτων· ζῶσι τοίνυν μετὰδος φιλανθρωπίαις (Κύριε). (Θεοδώρ. Π', 1596).—Τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ δύο κατὰ ταῦτὸν ὁδοῦ τινος κοινωνῆσαι, μὴ δηλώσαντας ἀλλήλοις ὅπου τε καὶ τίνος χάριν ἀπαίρουσιν κ. ἐ. (ΠΑ', 1677. 1764). — Ὡς ἀδύνατον ἢ ὑψηλότερον γενέσθαι τὸν οὐρανόν, ἢ βαθύτεραν τὴν γῆν, οὕτως ἀδύνατον παντελοῦς ἀπορροφῆσαι τὸν Ἰσραήλ, ἤτοι τοὺς τῷ Θεῷ πεπιστευκότας, καὶ τὸ σωτήριον δεξαμένους κήρυγμα. (αὐτόθ. 669). Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἐποικοδομεῖν δεῖ, οὐ θεμέλιον καταβάλλειν· ἄλλον γὰρ θεμέλιον καταβάλλειν ἀδύνατον τὸν ἐπιστημόνως οἰκοδομῆσαι βουλόμενον. Μὴ τοίνυν ἐξ ἀνθρώπων ἑαυτοὺς ὀνομάζετε· Χριστός γὰρ ἐστὶν ὁ θεμέλιος. (ΠΒ', 248-249).—Τοὺς γὰρ τῆς ἀναστάσεως τετυχηκότας ἀδύνατον πάλιν θανάτῳ περιπεσεῖν. (αὐτόθ. 752).

*\*Αδύτα*. Ἀδύτον τί ἐστὶ, καὶ πόθεν καλεῖται. Τὸ ἄδύτον οὐκ ἄψυχόν ἐστὶν, οὔτε χειρόδημον· ἀλλὰ τὸ κρυπτόν τῆς καρδίας ἡμῶν ταμεῖον, ἐὰν ἀληθῶς ἄδύτον ἢ τῇ κακίᾳ, καὶ τοῖς πονηροῖς λογισμοῖς ἀνεπίδατον. κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 1149).

*\*Αδύτα Ἑλλήνων*. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 68-133).—Ἀδύτα τοίνυν ἄθεα μὴ πολυπραγμονεῖτε, οὐδὲ βροθῶν στόματα, τερπείας ἔμπλεα, ἢ λέβητα θεσπρωτικῶν, ἢ τρίποδα Κιβόρατον, ἢ Δωδωναῖον χαλκεῖον· γεράνδρουαν δὲ ψάμμοις ἐρήμοις τετιμημένον, καὶ τὸ αὐτόθι μαντεῖον, αὐτῇ δρῦϊ μεμαρκασμένον, μύθοις γεγηρακόσι καταλείψατε. Σείσηται γοῦν ἡ Κασταλίας πηγὴ, καὶ ἡ τοῦ Κολοφῶνος ἄλλη πηγὴ, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως τέθηκενάμακτα μαντικά κ.τ.λ. (αὐτόθ. 68 - 345). — Ἐπιτομὴ τῶν ἀπορρήτων τελετῶν καὶ κρυφίων μαν-

στηρίων τῆς πολυθέου πλάνης. (Εὐσέβ. ΚΑ', 120-132.—Θεοδώρ. ΠΓ', 1060-1093).

**Ἄδυτα** χριστιανῶν (Κλήμ. Θ', 32 κ. ε.).—

**Ἄδυτα** τοῦ Πνεύματος. Ἡ τῶν θεῶν λογίων ἐξήγησις δεῖται μὲν ψυχῆς κέκαθαρμένης, καὶ ῥύπου παντὸς ἀπηλλαγμένης, δεῖται δὲ καὶ διανοίας ἐπτερωμένης, καὶ καθορᾶν τὰ θεῖα δυναμένης, κατατολμώσης τῶν ἀδύτων τοῦ Πνεύματος· χρήζει δὲ καὶ γλώτσης ὑπουργούσης τῇ διανοίᾳ, καὶ τὴν ἐκείνης θεωρίαν ἀξίως ἐρμηνευούσης. (Θεοδώρ. ΠΑ', 28).

**Ἄδωδος**, βασιλεὺς θεῶν παρὰ Φοινίξι. (Εὐσέβ. ΚΑ', 84. Φοινίκων Θεολογία. αὐτόθ. 76-89).

**Ἄδωναῦ**, Κύριος, Κύριος, Κύριος. — Κύριος ὁ Θεός. (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 613).—Κύριος, ὁ Κύριος ἡμῶν. (Ψαλμ. Η', 2).—Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου Κυρίου. (Ἰεζ. Η', 1). — Ἐν τισὶ γέγραπται, χεὶρ Κυρίου Κυρίου καὶ γε ἐν ἄλλοις εὐρήκαμεν, ὅτι πολλαχού τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ Κύριος φωνῇ τὸ σεβάσιμον παρ' Ἑβραίοις ἐστὶν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὅ,τι περ οὐ ταχέως προφέρονται. Πλὴν ἔσθ' ὅτε τό, κύριος, τάσσεται καὶ ἐπὶ τῶν δούλων κυρίου. Ἐνθα οὖν κεῖται τό, Κύριος Κύριος, χρῆ εἰδέναί, ὅτι τὸ μὲν ἕτερον οἰονεὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἀρρήτῳ ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· τὸ δὲ λοιπὸν τό, Κύριος (παρ') Ἑβραίοις Ἄδωναῖ, ἐπὶ τοῦ Κυρίου τάσσουσιν, ὁτὲ μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, ὁτὲ δὲ οἰονεὶ ἐπὶ τοῦ Κυρίου τῶν δούλων. Τὸ οὖν Ἄδωναῖ Κύριος τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος οὐδὲν διαφέρει τοῦ Κυρίου, ὡς ἐκδεδώκαμεν. (Ὁριγ. ΙΓ', 796).

**Ἄδωνατος**, Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐκαλεῖτο καὶ Εἰδωλιανός, καὶ Πισαῖος, καὶ Ἄδωναῖος, καὶ Κασσίταυρος. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 604).

**Ἄδωνις**. Θρηγοῦσαι τὸ Θαμμουζ' τὸν λεγόμενον παρ' Ἑλλήσιν Ἄδωνιν Θαμμουζ' φασὶ καλεῖσθαι παρ' Ἑβραίοις καὶ Σύροις. (Ὁριγ. ΙΓ', 797.—Ἰουστίν. Γ', 365.—Θεόφιλ. Ἀντιοχ. αὐτόθ. 1037.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 109.—Εὐσέβ. ΚΑ', 197).—Ἄδώνιδος ἱστορία, μυθολογία καὶ ἀλληγορία. Κῆποι Ἄδώνιδος καὶ δένδρα Ταντάλου. Διὸ παροιμιακῶς, δένδρα Ταντάλου ἐπὶ ἀκερδῶν τίθεται· κῆποι δὲ Ἄδώνιδος ἐπὶ τῶν ἀκάρπων καὶ ἀκυμδρῶν· κῆποι γὰρ Ἄδώνιδος φυτῶρικα ταχὺ ἀναθάλλον-

τα ἔσω χύτραις ἢ ἀρρίχου, καὶ ὅλως κοφίνου τινός, καὶ αὐτίκα ῥιπτούμενα κατὰ θαλάσσης καὶ ἀφανιζόμενα καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ κατὰ τὸν ὠκύμορον Ἄδωνιν θανάτου, ὃς ἀνθήσας νεοτήσιον ταχὺ ἀπήνηθησε, καταβλήθεις ὑπὸ Ἄρεως κατὰ τὸν μῦθον. Γυναῖκες δὲ τοὺς τοιοῦτους τημελοῦσσι κήπους ὠσίουν ἐπιταφίους. (Λεξ. Εὐστ. εἰς Ὅμηρον).

**Ἀέθλιος** ἱστορικός. (Κλήμ. Ἀλεξ. περὶ ἀγαλαμάτων καὶ ἀγαλακτοποιῶν Η', 133 κ.ε.).

**Ἀεθλεύειν**, ἀντὶ τοῦ κακοπαθεῖν· ἀεθλος καὶ ἀεθλον, ὁ μὴ θελητὸς κόπος.

**Ἀεῖ**, ἀντὶ τοῦ διαψάλλματος, κατὰ Ἀκύλαν. (Θεοδώρ. Π', 864).

**Ἀειγεννῆς** ὁ Υἱός. Ἀεῖ ὁ Θεός, αἰεὶ ὁ Υἱός· ἄμα Πατήρ, ἄμα Υἱός. (Θεοδώρ. ΠΒ', 912).

**Ἀέρα δέρειν**, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀπράκτοις ἐπιχειρούντων ἀπὸ τῶν πυγμαχούντων εἰλημμένη, οἱ πολλάκις οὐκ εὐστοχοῦντες μάτην κινουσι τὰς χεῖρας, ἀέρα δέροντες.—Κατὰ πετρῶν σπεῖρειν—εἰς οὐρανὸν τοξεύειν—εἰς πῦρ ξαίνειν—εἰς τετρημένον ἀντλεῖν πίθον—καθ' ὕδατος γράφειν—εἰς ὕδωρ σπεῖρειν—δικτύφ ἀνεμον θηρᾶν—ἀνέμφ διαλέγεσθαι. κτλ. Ὅθεν καὶ ὁ Ἀπόστολος (Α', πρ. Κορ. Θ', 26). «Οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων». (Φώτ. ΠΒ', 624. 853.—Ἐπιστολαὶ Φωτ. ὑπὸ Ι. Βαλέτα σελ. 419. 494.—Λεξ. Εὐστ. εἰς Ὅμηρ.).

**Ἀεργία**, ἡ ἀργία καὶ ἡ εἰς ἔργον ἀτεχνία καὶ ἀνεπιστημοσύνη.

**Ἀέριος**, αἰρετικός. — Ἀερίος τις πάλιν ὠσαύτως τῷ κόσμῳ γεγένηται μέγα κακόν, ἐμβροντηθεὶς τὴν ἔννοιαν, ἐπαρθεὶς τὸ φρόνημα. Πᾶσα γὰρ αἰρεσις κακοβουλία τῶν γενομένων ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους· ἡ κενοδοξία ἢ ἐπάρεσως ταῦτα εἰργάσατο, ἢ ἐπιθυμίας ὀρεξις, ἢ ζῆλος πρὸς τοὺς πέλας, ἢ παροξυσμός, ἢ προπέτεια.—Πόθεν καὶ πῶς ἤρξατο ἡ αἵρεσις αὐτοῦ. Μεταξὺ ἄλλων ἔλεγε· Τί ἐστὶν ἐπισκοπος πρὸς πρεσβύτερον; Οὐδὲν διαλλάττει οὗτος τούτου. κ. ε. Εἰτά φησι, τί ἐστὶ τὸ Πάσχα, ὅπερ παρ' ὑμῶν ἐπιτελεῖται; Ἰουδαῖοις πάλιν μύθοις προσανέχετε. Οὐ γὰρ χρῆ, φησί, τὸ Πάσχα ἐπιτελεῖν. Τὸ γὰρ Πάσχα ἡμῶν ἐτύθη Χριστός. — Κατηγόρει τὸ μνημονεύειν ὀνομάτων τεθνεώτων, καὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν. Ἀνῆρει τὰς νηστείας. κτλ.—Ἀνατροπῇ τῶν κακοδοξίων καὶ τῆς διδασκαλικῆς αὐτοῦ.



(Ἐπιφ. ΜΒ', 504-516.—Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 1116).—*Αεριοι* αίρετικοί ἀπὸ Ἀερίου. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 504-516).

**Ἀερόλιθοι.** Καὶ θυμαστὸν οὐδέν, εἰ προθεωροῦσιν ἄνθρωποι τὰ ἐσόμενα, τῆς φύσεως αὐτῆς προδεικνυούσης τὰ πράγματα κ.έ. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 280 - 281).

**Ἀέροπος.** (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1057).

**Ἀέτιος,** αίρετικός καὶ Εὐνόμιος καὶ τὰ κατ' αὐτούς· τί ἐδογματίζον· καὶ ὅτι πρῶτοι οὗτοι μίαν κατὰδυσιν ἐπὶ τοῦ βηπτίσματος ἐπενόησαν (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 1361 - 1365. 1085. 1141). — Καὶ γὰρ καὶ ὁ θρυλούμενος Ἀέτιος, ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος, οὐκ ἰδίαν ἐφευρῶν μακίαν θρασύνεται, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀρειανὴν ἑτεροδοξίαν χειμαζόμενος ἐναυάγησε καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἀπακηθέντων παρ' αὐτοῦ (Ἀθαν. ΚΓ', 689).—Φίλος ἦν τοῦ Ἀκακίου καὶ διδάσκαλος Εὐδοξίου (αὐτόθ. 760-761).—Τίς ἦν ἐν ἀρχῇ, καὶ πῶς ἐπαιδεύθη κτλ. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 516 - 517). Σύγγραμμ. αὐτοῦ, Συνταγματικόν καλούμενον καὶ παρ' Ἐπιφάνιω σωζόμενον (αὐτόθ. 533). — Τριακόσια κεφάλαια ἐποίησε πάσης βλασφημίας ἐμπλεχ (αὐτόθ. 545). Ἀναίρεσις καὶ ἀνατροπὴ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ΛΓ', κεφαλαίων αὐτοῦ (αὐτόθ. 549). — Τὸ μὲν τὰς τῶν Σαδδουκαίων, τὸ δὲ τὰς τῶν ἐθνικῶν πλάνας ἔλαθεν (αὐτόθ. 629 κ.έ.). — Ἀέτιος καὶ αίρετικοί (Ἡλίας Κρήτης ΛΓ', 901). — Ἀέτιος αίρετικός καὶ ἐρθόδοξος. Διάλογος (Ἀθαν. ΚΗ', 1173-1201). Ἀέτιος ὁ Σύρος πρῶτος ἐδίδαξεν ἀνόμιον εἶναι τῷ Πατρὶ κατὰ τὴν οὐσίαν τὸν μονογενῆ Υἱὸν (Βασίλ. ΚΘ', 500). — Μαθητὴς αὐτοῦ ἦν Εὐνόμιος ὁ Γαλάτης (αὐτόθ.). Ἀρχηγὸς τῆς αίρέσεως τῶν Πνευματομάχων· ἔστι γὰρ τι αὐτοῖς παλαιὸν σόφισμα ὑπὸ Ἀετίου τοῦ προστάτου τῆς αίρέσεως ταύτης ἐξευρεθὲν (ΛΒ', 73.—Ἡλίας Κρήτης ΛΓ', 815). — Περὶ Ἀετίου καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 260 - 261. — Θεοδώρ. ΠΓ', 417. — Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστορ. ΞΖ', 297. 472. — Φιλοστόργ. ΞΕ', 501 - 509). — Ἀετιοὶ αίρετικοί, οἱ καὶ Ἀνόμοιοι (Ἐπιφάν. ΜΒ', 516 κ.έ.).

**Ἀέτιος,** φίλος Χρυσοστόμου, οὐχὶ ὁ αίρετικός. Ἐπιστολὴ πρὸς αὐτὸν (ΝΒ', 721). — Ἀέτιος Ἀμιδηνός, λόγιο αὐτοῦ ἱατρικοί (Φώτ. ΡΓ', 721 - 733).

**Ἀετίτης λίθος.** Ὡς εἰ καὶ αετοὶ πρὸς σω-

τηρίαν τῶν ἐν τῇ καλιᾷ νεοσσῶν, τὸν λεγόμενον αετίτην λίθον εὐρόντες, φέρουσιν ἐπ' αὐτήν, πόθεν ὅτι σοφοὶ αετοί, καὶ τῶν ἀνθρώπων σοφώτεροι, τῶν ἐκ πείρας τὸ τοῖς αετοῖς δοθὲν φυσικὸν βοήθημα εὐρόντων διὰ τοῦ λογισμοῦ καὶ μετὰ νοῦ χρῆσαμένων; (Ὀριγ. ΙΑ', 1161.—Ζῶων ἀλεξιφάρμακα καὶ πρόνοια (Ἐπιφάν. ΜΓ', 524).

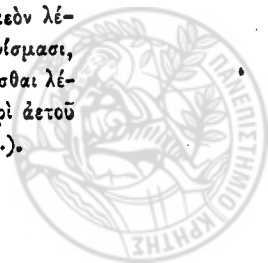
**Ἀετός.** (α). Ἀετοῦ μορφή, λέοντος, βοός, καὶ ἵππων, τί ἐμφάνει; Λέοντος μὲν τὸ ἡγεμονικόν, καὶ ῥωμαλέον, καὶ ἀδάμαστον. Ἀετοῦ δὲ, τὸ βησιλικόν καὶ ὑψιφρόρητον, καὶ ταχυπετές κτλ. Βοὸς δὲ τὸ ἰσχυρόν, καὶ ἀκμαῖον· τῶν δὲ ἵππων τὸ εὐπειθὲς καὶ εὐήνιον (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 336 - 337).

Ἀετοὶ καὶ πτώμα, τί δηλοῖ; «Ὅπου τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ οἱ αετοί.» Τὸ πλῆθος τῶν ἀγγέλων, τῶν μαρτύρων, τῶν ἀγίων ἀπάντων δηλοῖ. Νοητοὶ εἰσὶν αετοί, οἱ μὴδὲ τῆς νεκρωτικῆς ἀμαρτίας ἔχοντες, μὴδὲ τοῖς χαμαιζήλοις πράγμασιν ἐνηλούμενοι, ἀλλ' ὑψιπετεῖς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν γῶσιν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα καθαρὸν ἔχοντες, πρὸς τὴν τοῦ θείου φωτὸς ἀκτίνα ἀβλαβῶς ἀτενίζοντες, κατὰ τοὺς αἰσθητοὺς αετούς. Οἱ τοιοῦτοι οὖν ὅπου ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἡμετέρου σώματος συναχθήσονται, καὶ οὕτω πάντες σὺν Κυρίῳ ἔσονται (Ἀμμών. ΠΕ', 1385).

Ἀετὸς ὁ τῶν πετεινῶν βασιλεὺς πάντα μικρὸν ὄρνιν ὑπὸ τὴν αὐτοῦ καλιᾷν οἰκοῦντα περιέπει, πᾶν βλαπτικὸν ἀποτρέπων, αὐτοῦ τε βασιλικῶς προϊστάμενος, καὶ κηδεμονικῶς ἀντεχόμενος, φυσικὴν ἔχων τὴν εἰς τὸ καταδέεστερον ἐπικουρίαν. Παράδειγμα μιμήσεως τῶν δυνατῶν καὶ ἰσχυρῶν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ βοηθεῖας ἀνάγκην ἔχοντας. (Κοσμ. Ἱεροσολ. εἰς Γρηγ. Ναζ. ΛΗ', 666-667).

Οἱ αετοὶ διακρίνουσι τὰ γνήσια αὐτῶν τέκνα τῶν νόθων καὶ ἀκτίσει τοῦ ἡλίου. Ὅτ' ἂν γὰρ τοὺς νεοσσούς ἡ αετὸς τῶν ὠν ἐξαγάγη, ὁ πατὴρ παραγίνεται, καὶ τὰ μὲν ἴδια τέκνα ἐπιγινώσκει, τὰ δὲ νόθα τῆς καλιᾷ ἀποβάλλεται. (αὐτόθ. 476).

(α) Ἀετὸς παρὰ τὸ α ἐπιτατικόν καὶ τὸ ἐτεδὸν λέγεται, ὡς λαὸν ἀληθῆς καὶ αἰσῖος ἐν τοῖς οἰωνίσμασι, καὶ ὅτι τῷ Δεῖ εἰς ἀέρα ἀλληγορουμένῳ ἀπιερῶσθαι λέγεται καθ' ὁμοιότητα ἐτομολογίας. Ἐνθα περὶ αετοῦ ἱστορία καὶ μυθεύματα (Λεξ. Εὐστ. εἰς Ὀμηρ.).



Ἄετός ἀδικώτατος περὶ τὴν τῶν ἐκγόνων ἐκτροφήν· δύο γὰρ ἐξχαγαῶν νεοσσούς, τὸν ἕτερον αὐτῶν εἰς γῆν καταρρήγνυσι, ταῖς πληγαῖς τῶν πτερωτῶν ἀπωθούμενος, τὸν δὲ ἕτερον μόνον ἀνχλαθῶν, οἰκισιοῦται, διὰ τὸ τῆς τροφῆς ἐπίπονον ἀποποιοῦμενος ὃν ἐγέννησεν. Ἄλλ' οὐκ ἔξ τούτου, ὡς φασί, διαφθερῆσαι ἢ φήνη (α), ἀλλ' ὑπολαβοῦσα αὐτὸν τοῖς οἰκείοις ἑαυτῆς νεοσσοῖς συνεκτρέφει· ἐνθα περὶ σκληρῶν καὶ ἀδίκων γονέων. (Βασίλ. ΚΘ', 177-180).—Ὁ δὲ αἰτός ὡς μὲν τίκεται τρία, ἐκλείπει δὲ τούτων τὰ δύο, ὡς περὶ ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς λεγομένοις Μουσαίου ἔπεσιν·

«Ὅς τρία μὲν τίκεται, δύο τ' ἐκλείπει, ἔν δ' ἀλεγεινέει.»

Ὡς μὲν οὖν τὰ πολλὰ οὕτω συμβαίνει· ἦδη δὲ καὶ τρεῖς νεοσσοὶ ὠμίμενοι εἰσίν. Ἐκβάλλει δὲ αὐξανομένων τὸν ἕτερον τῶν νεοττῶν ἀχθόμενος τῇ ἐδωδῇ· τὸν δὲ ἐκβληθέντα δέχεται καὶ τρέφει ἢ φήνη. (Ἀριστοτέλ. περὶ Ζῶων βιβλ. Γ', κεφ. 6).

Ἄετός, ὁ βρασιλεύς τῶν Βαβυλωνίων καλεῖται (Ἰεζεκ. ΙΖ', 1-3). Ἄετὸν ἐνταῦθα τὸν βρασιλέα τῶν Βαβυλωνίων ἐκάλεσε· μέγαν δὲ αὐτὸν καὶ μεγαλοπτέρυγον εἶπε, καὶ μακρὸν τῇ ἐκτάσει καὶ πλήρη ὀνύχων ὠνόμασε, διὰ τὸ τῆς στρατιᾶς πλήθος, καὶ τὸ τῆς δυνάμεως μέγεθος, καὶ τὸ τάχος τῆς ἐφόδου· καθάπερ γὰρ τῷ αἰετῷ πτέρυγες καὶ ὄνυχες ὄπλα, οὕτω τοῖς βρασιλεύσι στρατιῶται καὶ ἵπποι. Οὗτος τοίνυν ὁ αἰτός, φησὶν, ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον. Τί ἐστὶ τὸ ἥγημα; Βουλὴν, γνώμην. Λίβανον δὲ τὴν Ἰουδαίαν ἐκάλεσε, διὰ τὸ πλησίον ἐκείνου τοῦ ὄρους κεῖσθαι (Χρυσόστ. ΜΘ', 192.—Διον. Ἀρεοπ. Γ', 1080-1081).

Ἄετὸν κἀνθραξ· μαιεύεται· παροιμία, καὶ μύθου ἀφήγησις. (Λεξ. Εὐστ. εἰς Ὅμηρ.).

Ἄετὸν καὶ κόρακα οὐ φάγεσθε (νόμος Μωσέως). διὰ τί; αἰτίαι ἀλληγορικῆ. (Βαρυάβας Β', 752-756).

Ἄετοῦ ἀστερισμοῦ ἀνατολή. (Εὐσέβ. ΙΘ', 1100).

Ἄέτωμα, μέρος τι τοῦ νοῦ, ὃ καὶ αἰτός, διὰ τὸ εἰκέναι αἰτοῦ πτέρυξι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄζαρίας ἢ Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωακὰέ. (Ἰωακ. ΙΓ', 1505).

(α) Φήνη ὄρνειον αἰετῶδες· ὅτι καὶ τοὺς ἐκθέτους αἰετῶδες ἐκτρέφειν λέγεται. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἄζουρά γυνὴ Σήθ. Ἐνθα περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀδάμ. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 672).

Ἄζυγωτάτη θεότης. Ἀνισότητος ζυγῶ γλώττη μεμνηνύη τὴν ἀζυγωτάτην, ὡς οἶονται, διατέμνοντες τῆς ἀχράντου θεότητος Τριάδος, καὶ τὴν ἐν οὐσίᾳ μιᾷ, ἐν βρασιλείᾳ, ἐν κυριότητι, ἐν θεότητι, ἐν δυνάμει, ἐν δημιουργίᾳ, καὶ ὅσα πρέπει τῇ αὐτῆς μακροκρίτητι. (Θεοδώρ. Π', 1300).

Ἄζυμα, τί δηλοῦσι. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ σύμβολον τῶν ἀζύμων, ἵνα μὴ τὰ παλαιὰ τῆς κακῆς ζύμης ἔργα πράττητε. Ὑμεῖς δὲ πάντα σαρκικῶς νουήκατε, καὶ ἤγεσθε εὐσέδειαν, ἐν τοιαῦτα ποιοῦντες τὰς ψυχὰς μεμεστωμένοι ἦτε δόλου καὶ πάσης κακίας ἀπλῶς. (Ἰουστίν. Γ', 504-505).—Ἀζύμων ἀγιασμός· Ἐπεὶ δὲ ἐκήρυξεν αὐτὸς ὢν τὸ Πάσχα, ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὡς πρόδρομον ἐπὶ σφαγὴν ἀγόμενος, αὐτὸς ἐδίδαξε μὲν τοὺς μαθητὰς τοῦ τύπου τὸ μυστήριον τῆς Π', ἐν ἣ καὶ πυθνάνονται αὐτοῦ· «Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα; «Ταύτη οὖν τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ ἀγιασμός τῶν ἀζύμων, καὶ ἡ προετοιμασία τῆς ἑορτῆς ἐγένετο. Πέπονθε δὲ τῇ ἐπιούσῃ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, αὐτὸς ὢν τὸ Πάσχα, καλλιερθεῖς ὑπὸ Ἰουδαίων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 757).

Περὶ ἀζύμων καὶ τοῦ Πάσχα. Οὗτοι πάντες ἐτήρησαν τὴν ἡμέραν τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης τοῦ Πάσχα κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, μηδὲν παρεκβαίνοντες, ἀλλὰ κατὰ τὸν κανόνα τῆς πίστεως ἀκολουθοῦντες. κ. ἐ. καὶ πάντοτε τὴν ἡμέραν ἠγάγον οἱ συγγενεῖς μου, ὅταν ὁ λαὸς ἤρτυε τὴν ζύμην. (Πολυκράτης Ἐφέσου Ε', 1360-1361).

Ὅταν γὰρ ἑορτάζῃς ἄζυμα, φησὶν, ἐπὶ πικρίδων φάγεσθε. Τί βούλεται ὁ λόγος λέγων, ὅτι δεῖ τὸν ἑορτάζοντα τῷ Θεῷ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἐσθίειν, κατακνηστέον. Ἐὰν μὲν ἄζυμα διηγῆσθε ὁ Ἀπόστολος, οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἢ ἐρμηνεία, τὸ δὲ ἀκόλουθον τῆς ἐρμηνείας ἀναγκαῖον ἐστὶν παραπλήσιον εἶναι τῇ ἀποστολικῇ διηγῆσει. Ὁ Ἀπόστολος, τὰ περὶ τῶν Ἀζύμων διηγῆσθε λέγων· «Ἐορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εὐκρινεῖς καὶ ἀληθεῖς κ. ἐ.» (Ῥωμ. ΙΓ', 425).

Ἐν τρισὶν ὕλαις ἐτέλουν οἱ Ἰουδαῖοι τὸ Πάσχα, καὶ ἐν τρισὶν ἀρεταῖς, καὶ ἐν τρισὶ μάρ-

τυρσι κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Νόμου. Καὶ αἱ μὲν τρεῖς ὕλαι, ὁ ἄμνός, ἦσαν, τὰ ἄζυμα, καὶ ἡ πικρίδα· αἱ δὲ τρεῖς ἀρεταί, περιεζωσμένοι, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ βρακτοῖαν ἐν ταῖς χερσίν· οἱ δὲ τρεῖς μάρτυρες, γραμματεῖς ἐπὶ τῇ τραπέζῃ ἐστῶτες καὶ ἀκριβῶς γινώσκοντες τὴν τῆς σελήνης ἀπόχυσιν, διὰ ποτηρίου τινὸς σαλευομένου καὶ σημαινομένου· σαλπίζοντος εὐθύς τοῦ Ἱερέως, ὅτι Πάσχα ἐστὶ Κυρίου· καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ ἀκουσμά τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, ἐποιοῦν τὴν ζύμην ἀνευ ἄρτου ἡμέρας ἐπτὰ. Πρὸ δὲ τοῦ σημείου τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς σάλπιγγος οὐκ εἶχον ἐξουσίαν ἐτοιμάσαι ἡμέρας ἐπτὰ ἄμνόν, ἢ ἄζυμον, ἢ πικρίδα. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἐποίησε τὴν παράδοσιν τῶν ἁγίων μυστηρίων ὡρὰ τῆς νυκτὸς ἐβδόμῃ· ἡ δὲ εἴσοδος τῶν ἄζυμοφάγων ἐγένετο παρασκευῆ ἑσπέρας μετὰ τὸ ταφῆναι τὸν Κύριον. Διὰ τοῦτο οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ ἄρτον τέλειον λέγουσι παραδοῦναι τὸν Κύριον ἐν τοῖς ἁγίοις μυστηρίοις, καὶ οὐκ ἄζυμον· ἵνα πιστώσῃται, ὅτι τέλειον σῶμα ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου (λέγω δὲ ἔμψυχον καὶ ἔνουν, καὶ οὐ καθάπερ ὁ αἰρετικὸς Ἀπολλινάριος ἔλεγεν, ὅτι σῶμα μόνον) ἀνελάβετο. Ἄλλ' ἡμεῖς ἄρτον τελειούμενον φαμεν τὸν δι' ἀλεύρου καὶ ζύμης καὶ ἄλατος συνεστηκότα· καθάπερ σῶματι ὁ πνευματικὸς, καὶ νοί· σῶμα γὰρ χωρὶς πνοῆς, νεκρὸν ἔστι· καὶ τὸ ἄζυμον μόνον μὴ ἔχον ζύμην νεκρὸν ἐστὶ καὶ οὐ ζωτικὸς ἄρτος· ἐπειδὴ ἡ ζύμη ζῶν δίδωσι τῷ φυράματι καὶ ἔνωσιν, καθάπερ τὸ πνεῦμα τῷ σῶματι, καὶ τὸ ἄλας τῷ νῶ· καὶ διὰ τοῦτο τελοῦμεν τὸ μυστήριον δι' ἄρτου τελειομένου, ἵνα μὴ τῇ βλασφημίᾳ τοῦ ἀσεβοῦς Ἀπολλιναρίου περιπέσωμεν. κ. ε. (Ἀθαν. περὶ ἄζυμων ΚΓ', 1328. 1332. 1257).

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἄζυμων νηστεύειν Ἰουδαίους οὐκ ἦν θέμις. Παρανομίαι αὐτῶν. (Χρυσόστ. ΜΗ', 871-882).

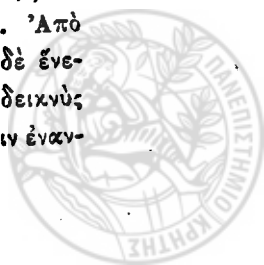
Ἀζύμους ἄρτους τῷ θυσιαστηρίῳ προσέφερον· διὰ τί; ζυμίτας δὲ ἀπαγορεύει προσφέρειν, διὰ τῶν αἰσθητῶν διδάσκων τὰ νοητά. Ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἄζυμος ἄρτος αὐτοσχεδιδός ἐστιν, ὁ δὲ ζυμίτης ἔχει τι τῆς ζύμης τῆς παλαιᾶς, ἀπαγορεύει ὁ νόμος, μηδὲν τοῖς θεοῖς τῆς Αἰγυπτιακῆς διδασκαλίας ἀναμιγνῆναι. Οὕτω

καὶ ὁ Κύριος τοῖς ἱεροῖς λέγει μαθηταῖς· «Προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων» (Θεοδώρ. Π', 276-277).

Τίς ὁ τῶν ἄζυμων λόγος; Ὁ νόμος ἡμᾶς ἐδίδαξεν· ἔφη γὰρ· «Ἐπτὰ ἡμέρας φαγῆ ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξήλθετε ἐξ Αἰγύπτου» (κυτόθ. 424 — περὶ τῆς ἐξόδου καὶ τοῦ Πάσχα αὐτόθ. 249-256).

Ἄζυμον σταῖς· Ἐκπέμπονται δὲ (οἱ Ἑβραῖοι) τῆς Αἰγυπτίων κατὰ μέσσην νύκτα, μονονουχίσκτους τε δοῦναι καὶ δουλείας ἀπαλλαττόμενοι. Ἐν γὰρ τοῖς σκότῳ τῷ νοητῷ, καὶ οὐκ ἐν τῷ φωτὶ τῷ θεῷ, τὸ δούλον εἰς ἀμαρτίαν αἰεὶ πως εἶναι φιλεῖ. «Πᾶς γὰρ ὁ τὰ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς.» Ἄζυμον δὲ τὸ σταῖς ἐκφέρεται, καὶ ἐπισιτισμοῦ δίχα φεύγουσι. Κατεβιάζοντο γὰρ, φησὶν, οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαόν, σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς· εἶπαν γὰρ ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκουμεν. Ἀνέλαθε δὲ ὁ λαὸς καὶ τὸ σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, τὰ ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων.» (Ἐξοδ. ΙΒ', 33. 34). Οὐ γὰρ οἶμαι δεῖν, τοὺς τῷ Θεῷ κολλῆσθαι μέλλοντας, οἰκειότητά τε πρὸς αὐτὸν ἡρημένους, κακίας λείψανον ἐπιφέρεισθαι κοσμικῆς, οὔτε μὴ ἀλοτρίαις τε καὶ ἀνιέροις ἐφοδιάζεσθαι τροφαῖς, δῆλον ὅτι ταῖς νοηταῖς· ἄζύμους δὲ εἶναι φιλεῖν ἄρτους, τὸ ἐφίεσθαι λοιπὸν τοῦ ζωογονοῦντος τὸν κόσμον. Ἐορτάσειεν γὰρ οἱ τοιοῦδε καθαρῶς, καὶ τὴν ἀξιόληπτον τῷ Θεῷ λατρείαν ἀποπεραίνοντες, ὑπ' αὐτῷ μένουσι διὰ παντός. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 208-209).

Τίς ἦν ἡ πρώτη τῶν ἄζυμων ἡμέρα. Πρώτην τῶν ἄζυμων, τὴν πρὸ τῶν ἄζυμων φησὶν· εἰώθει γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας αἰεὶ ἀριθμεῖν τὴν ἡμέραν· καὶ ταύτης μνημονεύει, καθ' ἣν ἐν τῇ ἑσπέρᾳ τὸ Πάσχα ἐμελλε θύεσθαι· τῇ γὰρ πέμπτῃ τοῦ σαββάτου (τῆς ἐβδομάδος) προσῆλθον. Καὶ ταύτην ὁ μὲν (τῶν Εὐαγγελιστῶν) τὴν πρὸ τῶν ἄζυμων καλεῖ, τὸν καιρὸν λέγων καθ' ὃν προσῆλθον· ὁ δὲ οὕτω λέγει· «Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἄζυμων.» τό, ἦλθε, τοῦτο λέγει, ἐγγὺς ἦν, ἐπὶ θύραις ἦν, τῆς ἑσπέρας δηλονότι μεμνημένος ἐκείνης. Ἀπὸ γὰρ τῆς ἑσπέρας ἤρχοντο κ. ε. Τίνος δὲ ἔνεκεν τὸ Πάσχα ἐπετελεῖ; Διὰ πάντων δεικνύς μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμέρας, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐναν-



τίος τῷ νόμῳ κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΗ', 729 κ. ἐ.). — Ὅθεν κατάδηλον γίνεται, ὅτι διάφορον ἦν ὁ μυστικὸς δεῖπνος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πάσχα, ὡς ἀνωτέρω εἰρήται. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐτέλουν τὸ Πάσχα δι' ἄμνου, ἀζύμων καὶ πικραλίδων περιεζωσμένοι, ὑποδεδημένοι, καὶ βακτηρίαν ἐν χειρὶ κρατοῦντες. Ἐν δὲ τῷ μυστικῷ δεῖπνῳ ἀνέκειντο ὑπῆρχε τρυβλίον, ζωμός, ἄρτος κτλ. Ἄμνος δὲ ἦν αὐτὸς ὁ Κύριος.

Μετὰ ἐνζύμου ἄρτου ἐτελεῖτο ἡ θεία μυσταγωγία· ἡ δὲ λέξις ἀζυμα προφερθεῖσα ποτε κακοβούλως ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἰουδαίων Σαββατίου τοῦ Ναυακτιανοῦ, οὐ μικρὸν συνετάραξε τὸν λαὸν (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 745. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1356).

Ὅτι οἱ τὰ ἄζυμα προσκομίζοντες νεκρὰν σάρκα, καὶ οὐχὶ ζῶσαν προσφέρουσιν· ὅτι ὁ Χριστὸς οὐκ ἔφαγε τὸ νομικὸν Πάσχα. Καὶ γὰρ μετὰ τὸ δεῖπνῆσαι παρέδωκε, διὰ τῆς τοῦ ἄρτου κλάσεως, τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης μυστήριον κατὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν. Ὅτε δὲ ἑορτῆ τῶν ἀζύμων ἦν ἐν τῷ Σαββάτῳ κατὰ τὴν ΙΕ'. ἡμέραν τοῦ μηνός, ἐν τῷ τάφῳ ἔκειτο ὁ Κύριος. Ἀζύμων οὖν μὴ ὄντων πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἀζύμων ἐν ὄλῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ποῦ εὐρέθησαν τότε τὰ ἄζυμα, ὅτε μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν τὸ δεῖπνον ἔφαγεν ὁ Χριστός; Παύσασθε οἱ τῆ ἀληθείᾳ ἀντιμαχόμενοι. Καὶ τό, « Ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα » οὕτω νοεῖται. Ἡτοιμάζον γάρ, οἶον καὶ προπαρασκευάζον τὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα· καὶ τό, « Αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ Πάσχα » πῶς νοήσεις, εἰ τῆ πέμπτη ἦν τὸ Πάσχα; Πῶς τῆ Παρασκευῆ εἰς τὸ πραιτώριον οὐκ εἰσῆλθον, ἀλλ' εὐλαβοῦντο προκαθαιρόμενοί πως διὰ τὴν τοῦ Πάσχα μετάληψιν; (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ', [388]). — Πρὸς τοὺς ἀζυμίτας Ἀρμενίους καὶ Ἰακωβίτας, Ἰουδαίόφρονας, καὶ τῆς Ἀπολλιναρίου ὄζοντας αἰρέσεως. Τὰ ἄζυμα οὐκ ἄρτος, ὡς ἂν τις εἴποι, τέλειος καὶ δλόκληρος, οὐδ' αὐτοτελεῖ, ἀλλ' ἑλλιπῆ καὶ ἡμιτελεῖ τινα, δεόμενα τοῦ πληρώματος τῆς ζύμης. Ἄρτος δὲ ὁ ἄρτιος, αὐτοτελεῖς, τέλειος, πληρέστατος, ὡς τὸ ὄλον ἔχων ἐν ἑαυτῷ· τὸ δὲ ἄζυμον καλεῖται καὶ ἐγκρυφίας καὶ κολύριον, (κολλίκιον κοινῶς). Τὸ πλήρωμα τοίνυν τῆς ἀζύμου ζύμης τῶν Ἰουδαίων Χριστός

ἐστίν, ὃς ἐλθὼν, τὸ ἐλλιπὲς καὶ ἀτελεῖς ἐπλήρωσε τοῦ νόμου, καὶ τοῦτο τελειώσας κατέπαυσεν. (αὐτ. 389-396. — Λέοντος Ἀλλατίου πραγματεία λατινιστὶ μετὰ καὶ ἐλληνικῶν χωρίων, ὅτι ἐνζυμος καὶ ἀζυμος ἄρτος μετὰ τὴν ἐπίκλησιν καὶ τὸν ἀγιασμὸν οὐδὲν διαφέρει· ἐν τοῖς τοῦ Ἰωάν. τοῦ Δαμασκηνοῦ ΛΔ', 367-416 καὶ ΛΓ', 1719 σημ.—βλέπε καὶ τὰς λέξ. Εὐχαριστία καὶ ἄρτος· καὶ Πηδάλιον, καὶ Εὐστράτιον Ἀργέντην).

Περὶ τε τῶν ἀζύμων καὶ τῶν σαββάτων, ἡ Μωσαϊκῶς ἀσυντηρήτως ἐπιτελοῦντες συκοινωνεῖτε τοῖς Ἰουδαίοις, γράφει Λέων Ἀχρὶδῶν πρὸς πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν Φράγκων, καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αἰδεσιμώτατον Πάπαν. Τὰ γὰρ ἄζυμα καὶ τὰ σάββατα ἐκεῖνοι φυλάττειν παρὰ Μωϋσέως ἐνετάλησαν· τὸ δὲ ἡμέτερον Πάσχα ὁ Χριστὸς ἐστίν, ὃς, ἵνα μὴ κατὰ τὸν νόμον νομισθῆ ἀντίθεος, καὶ περιτμήθη, καὶ τὸ νομικὸν Πάσχα ἐτέλεσε πρότερον, εἶτα ἐκεῖνο καταπαύσας, τὸ ἡμέτερον ἐκαινούργησε (ΡΚ', 836-844).

Ἰλαρίωνος Μοναχοῦ περὶ ἄρτου μυστικοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀζύμου τῶν Λατίνων Λόγος, διαλεκτικὸς· ὑποστηρίζει δὲ ὅτι νόμιμα τὰ ἄζυμα. (ΡΝΗ', 977-984). — Ἰωσήφ Μεθώνης περὶ τῆς μυστικῆς καὶ ἱεραῆς τελετῆς, ὅπως δι' ἐνζύμου τε καὶ ἀζύμου ἄρτου ὀρθοδόξως καὶ ἀληθῶς τὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ σῶμα ἱεουργεῖται. (ΡΝΘ', 1189-1225). — Μάρκου Ἐφέσου, περὶ ἐνζύμου καὶ ἀζύμου ἄρτου· ὅτι ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία παρέλαβε παρὰ τῶν θεοφόρων Πατέρων δι' ἐνζύμου ἄρτου ἐκτελεῖν τὴν θείαν μυσταγωγίαν. (ΡΞ', 1080-1089).

Ἀζώτιοι καὶ ἡ Σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου. (Ἰουστίν. Γ', 784).

Ἀηδῶν· πῶς ἄγγυρον ἡ ἀηδῶν, ὅταν ἐπωάζῃ, διὰ πάσης νυκτὸς τῆς μελωδίας μὴ ἀπολήγουσα. Φυσιολογία ζῶων. (Βασίλ. ΚΘ', 181). — Ἀηδῶν ἐκαλεῖτο καὶ ἡ πρεσβυτάτη τῶν Πανδάρω θυγατέρων. Μῦθος περὶ τῆς εἰς ὄρνιν μεταμορφώσεως αὐτῆς. — Ὅτι τὰ θήλεα τῶν ἀηδῶνων οὐκ ἄδουσιν. — Ἀηδόνες καὶ αἱ Σειρήνες, ὡς καλὸν ἄδουσιν (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀήρ. Ἀναξιμένης ὁ Μιλήσιος τὸν ἀέρα ἔλεγεν ἀρχὴν εἶναι τοῦ παντός. Ἀρχέλαος δὲ Ἀπολλοδώρου Ἀθηναῖος, ἀέρα ἄπειρον καὶ τὴν

περὶ αὐτὸν πυκνότητα καὶ μάνωσιν, ἀρχὴν εἶναι ἀπάντων λέγει. Δόξει περὶ ἀρχῆς τοῦ παντός. (Ίουστίν. Γ', 248. — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 244. — Η', 756-765. — Ἑρμείας φιλόσ. Γ', 1169-1180).

Ἄηρ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αἰθέρα διακχύσεως καὶ θερμότητος παράγει ἀνέμους. (Ἀθανάσ. ΚΕ', 56).

Ἄηρ κεχυμένος ἐν τῇ φύσει μαλακὸς καὶ ὑγρὸς διηνεκῆ τροφὴν τοῖς ἀναπνεύουσι παρέχει. (Βασίλ. ΚΘ', 80). — Μηδεμιᾶς παρατάσεως δεῖται τὸ φῶς δι' αὐτοῦ πορευόμενον. (αὐτόθ. 45). — Τὰ περὶ τὴν ἀέρα πάθη ταῖς μεταβολαῖς τῆς σελήνης συνδιατίθεται. (αὐτόθ. 144). — Πυκνότερος τοῦ αἰθέρος ἐστίν. (αὐτόθ. 180). — Ἄηρ, ὃν ὁ Θεὸς ἐποίησε, περιέχει τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ· Θεὸς δέ, ὁ καὶ τοῦ ἡλίου καὶ ἀέρος δημιουργός, ἄρα μακρὰν ἀπέχει τοῦ κόσμου; (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 1020).

Ἄηρ τί ἐστι καὶ ὁποῖόν τί ἐστίν. Πάτης γὰρ τῆς φωτιστικῆς τε καὶ πυρώδους οὐσίας ταῖς ἰδίαις ποιότησι τῶν ἄλλων ἀποκριθείσης, ἡ μὲν τοῦ ἀέρος κατὰ σκευὴ σιωπᾶται, καίτοι καὶ τοῦτο ἐν δευτέροις εἰκὸς ἦν μετὰ τὴν τοῦ πυρὸς ἀναδρομὴν φυσιολογήσει· διότι συγγενεῖά τις ἐστὶν αὐτῷ κατὰ τὸ κοῦφον, πρὸς τὴν τῷ πυρὶ ἐθεωρουμένην κοφύτητα· εἴθ' οὕτως περὶ τῆς βρεῖξ διηγήσασθαι φύσεως. Ὁ δὲ Μωϋσῆς τὰ μὲν περὶ ταύτης λέγει, τὸν δὲ ἀέρα τῷ λόγῳ περὶήσιν, οὐχ ὡς μηδὲν συνεισφέροντα πρὸς τὴν τοῦ κόσμου παντός συμπλήρωσιν, οὐδ' ὡς ἀποκεκριμένον τῆς τῶν στοιχείων δυνάμεως, ἀλλὰ τάχα ὅτι τῷ μαλακῷ τε καὶ εὐεῖκτῳ τῆς φύσεως ἐκάστου τῶν ὄντων δεκτικὸς ἐστὶν ὁ ἀήρ, ἐν ἑαυτῷ δεικνύων τὰ ὄντα, οὐ χρῶμα ἴδιον ἔχων, οὐ σχῆμα, οὐκ ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοτρίοις χρώμασι τε καὶ σχήμασι περιμορφοῦται.

Λαμπρὸς τε γὰρ γίνεται τῇ τοῦ φωτός ἐλλάμψει, καὶ πάλιν μελαίνεται σκιαζόμενος· αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν οὔτε λαμπρὸς, οὔτε μέλας ἐστί· παντὶ δὲ σχήματι περιφύεται, καὶ καὶ ὑπὸ πάτης χρωμάτων ἰδέας καταχρῶννεται, καὶ πρὸς πᾶσαν κίνησιν τῶν ἐν αὐτῷ φερομένων ἐπιτηδεῖως ἔχει. Ἀπόνως τε γὰρ ὑποχωρεῖ πρὸς τὸ φερόμενον ἐκατέρωθεν, καὶ αὐτομάτως τῷ ὄγκῳ τοῦ κινουμένου περισχι-

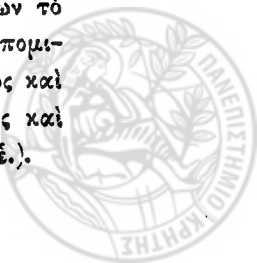
ζόμενος ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὸ κατόπιν ἀντικαθίσταται. Ἄλλὰ καὶ τὸ ὑγρὸν τοῦ ἀμφορέως προχέοντος, ὅ,τι περ' ἂν ἐν ἑαυτῷ τύχη, τῷτε προχεομένῳ δίσταται, καὶ ἀντεισέρχεται αὐτομάτως ἐπὶ τὰ ἐντὸς τοῦ ἀγγείου πρὸς τὸ κενούμενον· καὶ μυρία τοιαῦτα τὸ μαλακὸν τε καὶ εὐεῖκτον τῆς τοῦ ἀέρος δεικνυσι φύσεως.

Ἐπεὶ οὖν ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ τῶν ἀνθρώπων ζωὴ καὶ πᾶσα σχεδὸν ἡ τοῦ ζῆν δύναμις, καὶ ἡ τῶν αἰσθητηρίων ἐνέργεια ἐν τῷ ἀέρι τὴν ἰσχὺν ἔχει· βλέπομέν τε γὰρ δι' αὐτοῦ καὶ ἀκούομεν, καὶ τῶν ἀσφρητῶν τὴν ἀντίληψιν ὡσαύτως δι' αὐτοῦ ποιοῦμεθα, τῇ τοῦ πνεύματος ὁλητῇ τὸ κυριώτατον τῶν κατὰ τὴν ζωὴν ἐνεργουμένων ἐστίν (sic). Ὁ γὰρ τοῦ ἀναπνεῖν πικυσάμενος, καὶ τοῦ ζῆν πάντως ἐπαύσατο. Τούτου χάριν ὁ σοφὸς Μωϋσῆς ἀφυσιολόγητον εἶπεν τὸ σύντροφόν τε καὶ ὁμόφυλον ἡμῶν στοιχεῖον, ᾧ ἀπὸ γεννήσεως εὐθύς ἐντροφέμεθα· ἀκούσαν ἡγούμενος τοῦ μέρους τούτου διδάσκαλον τὴν ἔμφυτον τε καὶ συγγενῆ τῆς φύσεως ἡμῶν πρὸς τὸν ἀέρα σχέσιν. (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΔ', 85-88. κ. ε.).

Ἄηρ μελαινόμενος τῇ βλάβῃ Μωϋσέως ἐν Αἰγύπτῳ τί δηλοῖ, τοῖς μὲν τῶν Αἰγυπτίων ὀφθαλμοῖς μελαινόμενος, ἐπὶ δὲ τῶν Ἑβραίων τῷ ἡλίῳ καταλαμπόμενος; (αὐτόθ. 349).

Τίς ὁ χέας ἀέρα, τὸν πολὺν τοῦτον πλοῦτον καὶ ἀφθονον, οὐκ ἀξίαις, οὐ τύχαις μετρούμενον, οὐχ ὄροις κρατούμενον, οὐχ ἡλικίαις μεριζόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ μάννα διανομήν, αὐταρκεῖν περιλαμβνόμενον, καὶ ἰσομορία τιμώμενον; τὸ τῆς πτηνῆς φύσεως ὄχημα, τῶν ἀνέμων ἕδραν, τὴν ὠρῶν εὐκαιρίαν, τὴν ζώων ψύχωσιν, μᾶλλον δὲ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα συντήρησιν, ἐν ᾧ σώματα, καὶ μεθ' οὐ λόγος, ἐν ᾧ φῶς καὶ τὸ φωτιζόμενον, καὶ ἡ ὄψις ἡ δι' αὐτοῦ βέουσα; (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 65. κ. ε. περὶ τῆς θαυμασίας μεγαλειότητος τῶν τοῦ Θεοῦ καὶ δημιουργοῦ οὐρανίων καὶ ἐπιγείων ποιημάτων).

Ἄηρ καὶ γῆ. Ἡ μὲν τροφὰς, ὃ δὲ ἀναπνεῖν χαριζόμενος ζῳίς ἅπασι, καὶ διὰ τούτων τὸ ζῆν συνέχεται, γονέων φιλοστοργίαν ἀπομιμουμένον. Περὶ τῆς τοῦ παντός τάξεως καὶ εὐκοσμίας, καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα εὐνοίας καὶ ὑποχωρήσεως. (Π. εἰρήνης ΑΕ', 741. κ. ε.).



Ἄηρ πλήρωμα κενού. και πνευστή φύσις. (Ὅροι Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 947).—Περὶ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ ἀέρος. (Γεώρ. Πισ. ΙΒ', 1449).—Εἰδέναι χρή, ὅτι οὐρανὸν συνήθως ἡ Γραφή τὸν ἀέρα λέγει, ὡς τό, «Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ», και τό, «Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν» τουτέστιν ἐπὶ πολὺ τοῦ ἀέρος ὑψοῦνται. κ. ε. (Βασίλ. ΑΑ', 352).

Ἄερος φύσις. Ὁδῶ τοίνυν βαδίζοντες, ἐξετάσωμεν τοῦ ἀέρος τὴν φύσιν, πῶς λεπτοτάτη μὲν ἐστὶ, και διολισθαίνουσα, και ῥαδίως διαφεύγουσα, και τῶν συνεχόντων δεομένη. Διὸ τῶν ὄλων ὁ ποιητής, οὐρανὸν και γῆν δημιουργήσας ἐν μέσῳ τούτων διέχεε, και τούτῳ τεύχος ἀβραγῆς διὰ τῶν δύο τούτων σωμάτων μηχανησάμενος, και αὐτὸν τοῖς ἐν μέσῳ τούτων ἐμφύχοις σώμασι ζωῆς συνεργὸν ἀποφύνας. Τοῦτον γὰρ και ἡμεῖς ἀναπνέοντες ἀνθρωποι ζῶμεν, και τῶν ἀλόγων δὲ ζῶων ὄσα πτηνὰ, και ἔρπετά, και ἀμφίβια, τοῦτον ἔχει τῆς ζωῆς συνεργὸν ἔνθα και περὶ ἄλλων διαφόρων ἰδιοτήτων τοῦ ἀέρος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 576-588. Ἀπόδειξις θείας προνοίας ἀπὸ ἀέρος, και γῆς, και θαλάσσης, και ποταμῶν, και πηγῶν).

Περὶ ἀέρος και ἀνέμων.

Ἄηρ ἐστὶ στοιχεῖον λεπτότατον, ὑγρὸν τε και θερμόν, τοῦ μὲν πυρὸς βαρύτερον, τῆς δὲ γῆς και τῶν ὑδάτων κουρότερον, ἀναπνοῆς και ἐκφωνήσεως αἴτιον, ἀχρωμάτιστον, ἦτοι ἐκ φύσεως χρῶμα μὴ κεκτημένος, διειδές, διαφανές· φωτὸς γὰρ ἐστὶ δεκτικόν· και ταῖς τρισὶν αἰσθήσεσιν ἡμῶν διακονοῦν· δι' αὐτοῦ γὰρ ὁρῶμεν, ἀκούομεν, ὁσφρακνόμεθα· δεκτικὸν θλίψεώς τε και ψύξεως, ξηρότητός τε και ὑγρότητος· οὐ πᾶσαι αἱ κατὰ τόπον κινήσεις εἰσὶν, ἀνω, κάτω, ἔσω, ἔξω, ἀριστερά, δεξιά, και ἡ κυκλοφορικὴ κίνησις. Οἴκοθεν μὴ κεκτημένος τὸ φῶς, ἀλλ' ὑπὸ ἡλίου και σελήνης, και ἀστρων, και πυρὸς φωτιζόμενος. Και τοῦτό ἐστὶν, ὃ εἶπεν ἡ Γραφή, ὅτι «Σκότος ἦν ἐπ' ἅνω τῆς ἀβύσσου,» θέλουσα δεῖξαι, ὡς οὐκ οἴκοθεν ὁ ἀηρ τὸ φῶς κέκτηται, ἀλλ' ἄλλη τίς ἐστὶν οὐσία ἡ τοῦ φωτός. Ἄνεμος δὲ ἐστὶ κίνησις ἀέρος· ἢ, ἀνεμὸς ἐστὶ ρεῦμα ἀέρος τῆς τῶν τόπων ἐξαλλαγῆς, ὅθεν βρεῖ τὰς ἐπωνυμίας ἀμείβων· τόπος δὲ ἀέρος ἐκάστου σώματος περιοχῆ. Εἰσὶ δὲ τόποι διάφοροι, ὅθεν ἡ

τοῦ ἀέρος γίνεται κίνησις, ἐξ ὧν και οἱ ἀνεμοὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσιν. κ. ε. Ἄνεμων ἀριθμὸς και ὀνομασίαι. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 900).

Ἄηρ κατὰ θηλυκὸν γένος ἡ ἀορασία, διὰ τὸ μέλαν τοῦ ἀέρος, και ἡ νέφωσις και σκότωσις τοῦ περιέχοντος. Αἰθὴρ δὲ ἡ αἰθρία και καθαρὸς ἀηρ, παρ' Ὀμήρῳ.—Ἄηρ, τὸ στοιχεῖον, Ζεὺς λέγεται ἀλληγορικῶς, και ὅτι παρὰ τὸ ἄω (τὸ πνέω) λέγεται ἀήρ.

Ἄησυλος, βλαπτικὸς ἢ ἀηδής.

Ἄησυρον, τὸ κουφον. Ὅθεν και ἀήσυροι μύρμηκες ἐπιθετικῶς.

Ἄήτης, ἡ τοῦ ἀνέμου πνοὴ και αὐτὸς ὁ ἀνεμος, και θηλυκῶς ἀήτα. Ἄητον θάρσος ἐπιθετικῶς, τὸ πολὺ και γοργὸν κατὰ ἀνεμον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄθανασία, βλ. ἐν τῇ λέξει, ψυχή, κατὰ πλάτος.—Περὶ ἀθανασίας (Τατιανὸς Γ', 836 κ. ε.—Εἰρηναῖος Ζ', 1157-1159.—Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΕ', 480. κ. ε.—Αἰνεῖας Γαζήτος ΠΕ', 872-1004.—Εὐσέβ. ΚΑ', 917-928.—313. κ. ε.).

Ἄθανάσιος, ὁ Μέγας, Ἀλεξανδρεῖας ἐπίσκοπος. Περὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀπάντων ἴδ. Κλειδα Πατρολογίας τόμ. ΚΕ'-ΚΗ'.—Πίναξ γεωγραφικὸς τῆς Αἰγύπτου. (ΚΕ', 53).—Πατριάρχαι Ἀλεξανδρεῖας και Πάπαι Ῥώμης (αὐτόθ. 183-184).—Βίος και πολιτεία τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου ὑπὸ ἀδῆλου συγγραφέως (αὐτ. 184-211).—Ἐκ τῶν τοῦ Φωτίου (αὐτ. 210-223.—Φώτιος ΡΔ', 132-157.—ΡΓ', 64. 420).—Βίος Ἀθανασίου ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ. (ΚΕ', 223-246).—Ἐγκώμια παλαιῶν περὶ τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου. (αὐτ. 274-279)(α).

### Συγγράμματα αὐτοῦ.

Λόγος κατὰ Ἑλλήνων, ἦτοι ἐθνικῶν (ΚΕ', 4-96).—Λόγος περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως και ἐπιφανείας τοῦ Λόγου και Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (αὐτόθ. 96-197).—Ἐκθεσις πίστεως. (αὐτόθ. 200-208).—Εἰς τό, «Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς»·—περὶ τοῦ Υἱοῦ. (αὐτόθ. 208-220).

Ἐπιστολὴ Ἐγκύκλιος τοῖς κατὰ τόπον συλλειτουργοῖς, ὅτε παρὰ τῶν Ἀρειανῶν διωγμὸς

(α) Ταῦτα εὐρίσκονται ἐν τοῖς Προλεγομένοις τοῦ ΚΕ'. τόμου λατινικοῖς ἀριθμοῖς, μετεφράσθησαν δὲ ἐλληνιστί. Σημ. τοῦ ἐκδ.

ἐγένετο. (ΚΕ', 221 κ.έ.). — Ἀπολογητικὸς κατὰ Ἀρειανῶν. (αὐτόθ. 248). — Ἐπιστολὴ περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου. (αὐτ. 416). — Περὶ Διονυσίου Ἀλεξανδρείας. (αὐτ. 480 κ.έ.). — Ἐπιστολὴ πρὸς Δρακόντιον ἡγούμενον, καταστάντα ἐπίσκοπον, καὶ ἀποφυγόντα τῆς ἐπισκοπῆς λάθρα. (αὐτ. 524 κ.έ.). — Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους Αἰγύπτου κατὰ Ἀρειανῶν. (αὐτόθ. 537). — Ἀπολογία πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντίνον. (αὐτόθ. 596 κ.έ.).

Ἀπολογία περὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ, ἠνία ἐδιώκετο ὑπὸ Συριανοῦ δουκός. (αὐτόθ. 644 κ.έ.). — Ἐπιστολὴ πρὸς Σεραπίωνα. (αὐτ. 685 κ.έ.). — Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς μοναχοὺς περὶ Ἀρειανῶν. (αὐτ. 692). — Πρὸς τοὺς μοναχοὺς ἱστορία Ἀρειανῶν. (αὐτ. 696 κ.έ.). — Κατὰ φροῦδὰ καὶ διαβολὰ τῶν Εὐσεβιανῶν κατ' αὐτοῦ. (αὐτ. 256 κ.έ.). — Διῶρισε τὸν Φρουμέντιον. (αὐτ. 636). — Ἠρνήθη δεχθῆναι τοὺς Ἀρειανούς· εἰς κοινωνίαν. (αὐτόθ. 356). — Κατηγόρησαν αὐτοῦ Μελητιανοὶ καταγένοι· τὸ μυτικὸν ποτήριον. (αὐτόθ. 265).

Λόγοι κατὰ Ἀρειανῶν τέσσαρες (ΚΖ', 12-524). — Ἐπιστολαὶ τέσσαρες πρὸς Σεραπίωνα κατὰ τῶν βλασφημούντων καὶ λεγόντων κτίσμα εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. (αὐτόθ. 529-676). — Ἐπιστολὴ ἱστορικὴ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ γνωρίμους, περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀρμίνῃ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων. (αὐτ. 681-792 δογματικῆ). — Ὁ πρὸς Ἀντιοχεῖς τόμος Ἀθανασίου περὶ ὀρθοδόξου πίστεως. (αὐτόθ. 796-809). — Ἰωβιανοῦ αὐτοκράτορος καὶ Ἀθανασίου Ἐπιστολαὶ περὶ ὀρθοδόξου πίστεως (αὐτ. 813-824). — Βίος ἁγίου Ἀντωνίου (αὐτόθ. 857-976). — Τεμάχια περὶ Ἀντωνίου καὶ ἐπιστολῶν πρὸς Ὀρσίκιον. (αὐτόθ. 976-981). — Λόγος Β'. περὶ τῆς ἐνσάρκου ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ Λόγου κατὰ Ἀρειανῶν καὶ Ἀπολλιναρίου. (αὐτόθ. 984-1028). — Ἐπιστολὴ πρὸς 90 ἐπισκόπους κατὰ Ἀρειανῶν. (αὐτόθ. 1029-1048). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἐπίκτητον ἐπίσκοπον Κορίνθου κατὰ Ἀρειανῶν. (αὐτ. 1049-1069). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀδέλριον ἐπίσκοπον κατὰ Ἀρειανῶν. (αὐτόθ. 1072-1084). — Ἐπιστολὴ πρὸς Μάξιμον φιλόσοφον. (αὐτ. 1085-1089). — Περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας λόγοι δύο κατὰ Ἀπολλιναρίου.

(αὐτόθ. 1093-1165). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην καὶ Ἀντίοχον πρεσβυτέρους. (αὐτόθ. 1165-1168). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀμοῦν μονάζοντα. (αὐτ. 1169-1180). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ρουφίνον (αὐτόθ. 1180-1181). — Ἐπιστολὴ πρὸς μοναχοὺς καὶ ἐν πίστει Θεοῦ ἰδρυμένους. (αὐτόθ. 1185-1188). — Περὶ μετανοίας καὶ ἐνός μόνου βηπτίσματος (αὐτόθ. 1217-1221). — Κατὰ τοῦ αἵρετικῆ Οὐαλεντίνου. (αὐτ. 1224). — Ἐρμηνεία εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον. (αὐτόθ. 1232). — Περὶ τοῦ κατὰ τὸν κοινὸν ἄνθρωπον ὑποδείγματος· ὅτι ὁ Κύριος τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. (αὐτόθ. 1233-1249). — Περὶ τῶν ἐννέκ ἀνάτων παθῶν τῆς τοῦ Ἡρώδου τελευτῆς. Περὶ ψευδοπροφητῶν. Πῶς νοητέον τό, α' Ὁ ἐμβλέψας γυναικὶ κ.έ. » — Αἰνεῖτε τὸν Κύριον. Ὁς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων κ.έ. — Ὁφθαλμὸν σκανδαλίζοντα ἐκκόψωμεν, πῶς νοητέον. — Μὴ ἐν ἄζύμοις ἑορτάζειν μετὰ Ἰουδαίων· θεολογεῖται ὁ Λόγος· γενεαλογεῖται ὁ ἄνθρωπος· τεμάχια ἐκ τῶν τοῦ Ἀθανασίου (αὐτόθ. 1252-1260). — Περὶ πίστεως λόγος δ μείζων (αὐτόθ. 1264-1292). — Κατὰ Παύλου Σαμοσατέως αἰρέσεις καὶ καθαιρέσεις. Περὶ ἐπισκόπων Ἀντιοχεῖς Εὐφρονίου, Πλάκητος, Στεφάνου, οὗ Ὀναγρος ὄνομα διὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν ψυχὴν. (αὐτόθ. 1293-1296). — Λόγος περὶ ὑπομονῆς. α' Ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται εἰς τέλος. (αὐτ. 1297-1309). — Λόγος εἰς τὰ Βάβια. (αὐτόθ. 1309-1313). Κατὰ Ναυκτιανῶν τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς καθκρούς, περικοπαί. (αὐτόθ. 1316-1317). Περικοπαί καὶ τεμάχια μὴ σωζομένων συγγραφῶν. (αὐτόθ. 1320-1325). — Περὶ ἄζύμων. (αὐτόθ. 1328-1332). — Τεμάχια ἐκ τῶν ἑορταστικῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ. (αὐτ. 1433-1441).

Ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμούς. (ΚΖ', 12-545). — Τεμάχια ὑπομνημάτων εἰς τοὺς ψαλμούς. (549-589). — Περὶ τῶν τίτλων τῶν ψαλμῶν μετὰ τοῦ κειμένου καὶ ἐρμηνείας. (αὐτόθ. 649-1341). — Τεμάχια ὑπομνημάτων εἰς Ἰωβ 1344-1348). — Τεμάχια ὑπομνημάτων εἰς τὸ Ἄσμα ἄσματων. (ΚΖ', 1348-1361). Τεμάχια ὑπομνημάτων εἰς Ματθαῖον. (ΚΖ', 1364-1389). Εἰς Λουκᾶν. (αὐτ. 1392-1404). — Τεμάχια ὑποβολιμαῖα εἰς τὴν α', καὶ β', πρὸς Κορινθίους. (αὐτόθ. 1404-1408).

## Ἄμφιβαλλόμενα.

Περὶ τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. (ΚΗ', 25-29).—Μαρτυρίαι ἐκ τῆς Γραφῆς περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος. (αὐτόθ. 29-80. ἔνθα καὶ ἔροι διάφοροι).—Ἐπιστολὴ καθολικὴ πρὸς Ὀρθοδόξους Ἐπισκόπους τῶν διαφόρων θεμάτων. (αὐτόθ. 81-84).—Ἐλεγχος ὑποκρίσεως τῶν περὶ Μελέτιον, καὶ Εὐσέβιον Σαμοσατέα. (αὐτόθ. 85-88). Περὶ σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. (αὐτ. 89-96).—Περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ πρὸς τοὺς Σαβελλιζοντας. (αὐτόθ. 96-121).—Ὅτι εἰς δ Χριστός. (αὐτόθ. 121-132).—Περὶ Σαββάτων καὶ περιτομῆς. (αὐτόθ. 133-141).—Ὁμιλίαι εἰς τὸν σπόρον. (αὐτόθ. 144-168).—Εἰς τό, «Πορευθέντες εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην.» (αὐτ. 169-185).—Εἰς τὸ πάθος τοῦ Κυρίου καὶ τὸν Σταυρόν. (αὐτόθ. 185-249).—Περὶ παρθενίας καὶ ἀσκήσεως. (αὐτόθ. 252-281).—Σύνοψις ἐπίτομος τῆς θείας Γραφῆς, Παλαιᾶς τε καὶ Νέας Διαθήκης. (αὐτόθ. 284-437).

## Ὑποβολιμαῖα.

Διάλογος ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν συνόδῳ πρὸς Ἄρειον. (ΚΗ', 440-500).—Κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων. (αὐτόθ. 501-524).—Ἱστορία εἰς τὸν Μελχιτεδέκ. (αὐτ. 525-529).—Πρὸς Ἰωβιανὸν περὶ πίστεως. (αὐτόθ. 532).—Περὶ ὄρων θεολογικῶν. (αὐτόθ. 533-553).—Διδασκαλίαι πρὸς Ἀντίοχον Δούκαν. (αὐτόθ. 556-597).—Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων, τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων. (αὐτ. 597-708).—Τεμάχιον περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων. (αὐτόθ. 709).—Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις εἰς τὰς παραβολὰς τοῦ Εὐαγγελίου. (αὐτόθ. 712-729).—Ἐκ τῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. (αὐτόθ. 729-744).—Ἐκ τῶν ψαλμῶν (αὐτόθ. —744-752).—Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου. (αὐτόθ. 753-773).—Ἐτεραι θεολογικαὶ τινες ἐρωτήσεις. (αὐτόθ. 773-796). Περὶ τοῦ ἐν Βηρυτῶ γεγονότος θαύματος. (αὐτόθ. 797-812).—Λόγος κατὰ Λατίνων, ὅτι τὸ Πνεῦμα ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. (αὐτόθ. 824-832).—Σύνταγμα διδασκαλίας πρὸς μοναχοὺς, κληρικούς, καὶ λαϊκοὺς. (αὐτόθ. 836-905).—Ὁμιλίαι εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρόμου, εἰς τὴν Ἐλισάβετ καὶ

τὴν Θεοτόκον. (αὐτ. 905-917).—Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου. (αὐτόθ. 917-957).—Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ. (αὐτόθ. 959-972).—Εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου. (αὐτόθ. 973-1000).—Εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν. (αὐτόθ. 1001-1024). Εἰς τό, «Πορευέσθε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην.» (αὐτόθ. 1024-1033).—Εἰς τὰ Βαίαι. (αὐτόθ. 1033-1048).—Εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα. (αὐτόθ. 1048-1061).—Εἰς τοὺς ἁγίους Πατέρας καὶ Προφήτας, καὶ εἰς τὴν πάνσεπτον Ἐκκλησίαν. (αὐτ. 1061-1073).—Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα. (αὐτόθ. 1073-1092). Εἰς τὴν Ἀνάληψιν. (αὐτόθ. 1092-1100).—Ἐγκώμιον εἰς Ἀνδρέαν τὸν Ἀπόστολον. (αὐτ. 1101-1108).—Λόγος περὶ κρινετικῆς, ὅτι τρεῖς ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς παρὰ τοῦ Χριστιανοῦ. (αὐτόθ. 1108-1113).—Διάλογοι δύο περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐν οἷς διαλέγονται Ὀρθόδοξος καὶ Ἀνόμοιος Ἀρειανιστής. (αὐτόθ. 1116-1201).—Διάλογος περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐν ᾧ αἰρετικοῦ φρονούντος τὰ τοῦ Πνευματομάχου Μκκεδονίου ἀντίθεσις πρὸς Ὀρθόδοξον. (αὐτόθ. 1201-1249).—Διάλογοι περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, Ὀρθόδοξος πρὸς Ἀπολλινχριστὴν, δύο. (αὐτόθ. 1249-1285).—Κατὰ Αἰρέσεων λόγοι διάφοροι εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν μετὰ καὶ πίνακος τῶν περιεχομένων. (αὐτ. 1289-1393).—Σύνταγμα διδασκτικὸν καὶ λίαν ὠφέλιμον. (αὐτόθ. 1396-1408).—Διδασκαλίαι πρὸς μοναχοὺς. (αὐτόθ. 1409-1425).—Περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ, Ἀγνώστῳ Θεῷ. (αὐτ. 1428-1432).—Περὶ σώματος καὶ ψυχῆς. (αὐτόθ. 1432-1433).—Λιβερίου Ῥώμης ἐπιστολὴ πρὸς Ἀθανάσιον, καὶ Ἀθανασίου πρὸς Λιβέριον. (αὐτόθ. 1441-1444).—Βίος ἁγίας Συγκλητικῆς. (αὐτόθ. 1488-1557).—Πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ κληρὸν Περσίας. (αὐτόθ. 1565-1568).—Σύμβολον τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου. (αὐτ. 1581-1592).—Τριάς φύσις μία, οὐσία μία, ἐνέργεια, θεότης μία. (αὐτόθ. 1594).—Λεξικὸν Ἀθανασίου. (αὐτόθ. 1609-1622).—Ἀθανάσιος ἀναيرهθῆναι ἔμελλεν ὑπὸ Ἰουλιανοῦ, καὶ ἐπέβη τῷ Θεοδώρῳ πλοίῳ, πάντοθεν κεκαλυμμένῳ, προπέμποντος αὐτὸν ἀββᾶ Πάμμωνος κ. ἐ. (ΚΓ', 980).—Συσκευὴ κατὰ Ἀθανασίου ὑπὸ Στεφάνου Ἀντιοχείας, ᾧ ὄνομα ἦν Ὀναγρος. (αὐτόθ. 1293-1294).



Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ  
Ναζιανζηνοῦ.

Ἐγκώμιον εἰς Ἀθανάσιον. Ἀθανάσιον ἐπαι-  
νῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι· ταῦτόν τε γὰρ ἐκεῖ-  
νόν τε εἰπεῖν, καὶ ἀρετὴν ἐπαινέσαι· ὅτι πᾶ-  
σαν ἐν ἑαυτῷ συλλαβὼν εἶχε τὴν ἀρετὴν, ἥ,  
τόγε ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἔχει. (ΑΕ', 1081).  
— Τὴν τοῦ λαοῦ προεδρίαν πιστεύεται, ταύ-  
τον δὲ εἰπεῖν τῆς οἰκουμένης ἀπάτης ἐπι-  
στασίαν. (αὐτόθ. 1088). — Πῦρ καθαρτήριον  
τῆς φαύλης ὕλης καὶ μοχθηρᾶς, ἥ πτύον γε-  
ωργικόν, ᾧ τὸ κοῦρον τῶν δογμάτων καὶ τὸ  
βρῦ διακρίνεται, ἥ μάχαιρα τὰς τῆς κακίας  
ρίζας ἐκτέμνουσα. κ.έ. (αὐτόθ. 1089). — Ἐπει  
δὲ τὸν μὲν ἀγιώτατον τῆς οἰκουμένης ὀφθαλ-  
μόν, καὶ ἀρχιερέα τῶν Ἱερῶν τὸν τῆς ὁμο-  
λογίης καθηγητὴν καὶ διδάσκαλον τοῖς ἑαυ-  
τοῦ περὶ τῆς εὐσεβείας ἀγῶσι, τὴν μεγάλην  
φωνήν, τὸ τῆς πίστεως ἔρεισμα, τὸν δεύτε-  
ρον Χριστοῦ λύχνον καὶ πρόδρομον. κτλ. αὐτόθ.  
1213.) — Τὸν τῆς ἀθανασίας ἐραστὴν καὶ  
ἐπάνυμον, εἴτε τὸν ἐκείνου καὶ θρόνον, καὶ  
λόγῳ, καὶ πολιᾶ διάδοχον τὸν νέον Πέ-  
τρον, Ἀθανάσιον. (ΑΓ', 244). — Ἐν τοῖς θεοῖς  
ἦθεσι καὶ παιδεύμασιν ἐτρέφη. Πάντων καὶ  
τῶν πρὸ Χριστοῦ καὶ τῶν μετὰ Χριστὸν δι-  
καίων τὰς ἀρετὰς ἐμιμήθη. (ΑΕ', 1085-1088).  
— Βίος καὶ πράξεις αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1081-  
1128.)

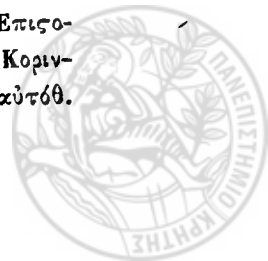
Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Οὐδεὶς πλεῖον (Ἀθανασίου) ἠθύμει διὰ τὴν  
τραχηὴν τῶν Ἐκκλησιῶν. (ΑΒ', 424). — Το-  
σοῦτον περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅσον καὶ περὶ  
τῆς Ἀλεξανδρέων ἐφρόντιζεν. (αὐτόθ. 429). —  
Οὐδεὶς καιρὸς διέλειπεν αὐτῷ, τοῦ νοθετεῖν,  
ἐπιτιμᾶν, πραινεῖν, ἀποστέλλειν εἰς ἄλλας  
ἐκκλησίας. (αὐτόθ. 429-433). — Ἰκτρός τῶν  
ἀθηνῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Κυρίου διατη-  
ρούμενος. Ἐβλεπε διὰ τῆς θεωρίας τοῦ νοδῶ  
αὐτοῦ, τί πανταχοῦ διεπράττετο· ἐκ παιδὸς  
ἐνήγησεν ἀγῶσιν. (αὐτόθ. 456-460). — Πρὸς  
αὐτὸν ἀπευθύνεται ὁ Βασίλειος, ὅπως τῆς  
Ἀνατολῆς, καὶ πρῶτον τῆς Ἀντιοχείας καθη-  
συχάτωσι τὰς ταραχάς. (αὐτόθ. 424-425). —  
Ἄς παρὰ τῆς Δύσεως ἔλαβεν ἐπιστολὰς Βα-

σιλείῳ πέμπει. (αὐτόθ. 472). — Ἀνέβαλε τὴν  
μετὰ Μελετίου Ἀντιοχείας κοινωνίαν, καίτοι  
Βασιλείου μετολαβοῦντος, καὶ Μελετίῳ κοινω-  
νοῦντος. (αὐτόθ. 952). — Τὰ κατὰ Ἀθανάσιον  
καὶ Μελέτιον Ἀντιοχείας ἐπὶ τῆς βασιλείας  
Ἰωβιανοῦ. (αὐτόθ. 785). — Ἐπιστολαὶ πρὸς  
αὐτὸν Βασιλείου. (αὐτόθ. 456). — Τὰς ἐπιστο-  
λὰς αὐτοῦ ἐτήρει ὁ Βασίλειος, καὶ πᾶσι τοῖς  
αἰτοῦσιν ἐπεδείκνυ. (αὐτόθ. 753). — Περὶ τοῦ  
δυσωνύμου ἡγεμόνος τῆς Λιβύης ἐπιστολὴ πρὸς  
αὐτόν. (αὐτόθ. 416).

Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Διάκονος ἦν Ἀλεξάνδρου· οὐκ ἦν παρών,  
ὅτε Ἀλέξανδρος ἐτελεύτα. Μέλλων δὲ τελευ-  
τᾶν Ἀλέξανδρος παρήγγειλεν Ἀθανασίῳ ἀπο-  
δοθῆναι τὴν ἐπισκοπίαν, ἀπόντι. Ἔθος δὲ ἐν  
Ἀλεξανδρείᾳ μὴ χρονίζειν μετὰ τελευτῆν Ἐ-  
πισκόπου τοὺς καθισταμένους, ἀλλ' ἄμα γί-  
νεσθαι εἰρήνης ἕνεκα, τοῦ μὴ παρατριβᾶς γε-  
νέσθαι ἐν τοῖς λαοῖς, τῶν μὲν τόνδε θελόν-  
των, τῶν δὲ τόνδε. Κατέστησαν δὲ δι' ἀνάγκη-  
ν, μὴ παρόντος Ἀθανασίου Ἀχιλλᾶν. Ὁ δὲ  
θρόνος ἦν καὶ ἡ ἱερωσύνη ἐτοιμαζομένη τῷ ἐκ  
Θεοῦ κεκλημένῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ μακαρίτου Ἀ-  
λεξάνδρου ὠρισμένῳ. Μετὰ τρίμηνον ἐπισκο-  
πίαν Ἀχιλλᾶ θανόντος, Ἀθανάσιος κατεστά-  
θη. — Ζῆλος Ἀθανασίου, ἄμα ἐπισκόπου χειρο-  
τονηθέντος ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅθεν πάν-  
τα τὰ κατ' αὐτοῦ κινήθηεντα ἐκ τοῦ ὑπερ-  
βάλλοντος ἐν αὐτῷ θεοθεν ζήλου ἐπράχθη τε  
καὶ συνεσκευάθη· ὥστε καὶ ἐξορικός αὐτὸν  
ὑπομείναι· καὶ τῆς τῶν Ἀρειανῶν μετὰ δυ-  
ναστείας ἀδικωτάτης ἀκοινωνησίας. (ΜΒ',  
220). — Συσκευὴ Μελητιανῶν κατὰ Ἀθανα-  
σίου. — Προτρέπει Μελητιανούς, καὶ παρακαλεῖ,  
ὅπως ἐνωθῶσιν (αὐτόθ. 196). — Σύνοδος ἡ ἐν  
Τύρῳ κατ' αὐτοῦ. (αὐτόθ. 197 κ. ἐ.). — Οὐρ-  
σάκιος καὶ Οὐάλης τὰ Ἀρείου φρονούντες δι'  
Εὐσεβίου Ἀθανάσιον ἐσυκοφάντησαν. (αὐτόθ.  
196-197). — Ἐξορίζεται ἐπὶ ἰδ'. ἔτη εἰς Ἱτα-  
λίαν. (αὐτόθ. 200). — Ἀρσένιος σῶος ἀνεურίσκα-  
ται. (αὐτόθ.). — Πάλιν ἐξωρίσθη, καὶ πάλιν ἐπὶ  
Ἰωβιανοῦ ἐπνεύθηεν. (αὐτόθ. 201). — Ἐπιστο-  
λὴ αὐτοῦ πρὸς Ἐπίκτητον ἐπίσκοπον Κοριν-  
θίων περὶ τῆς αἰρέσεως Ἀπολλιναρίου. (αὐτόθ.  
644-672 κ.έ.).



Ἐκ τῆς Σωκράτους καὶ Σωζομένου  
Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Ἀθανάσιος κομιδῆ νήπιος ὧν ἔπαιζε σὺν  
ἐτέροις ἡλικιώταις ἱερὸν παίγιον. (ΞΖ', 116).  
— Μετὰ πολλοὺς ἐκείνους τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐ-  
σεβείας ἀγῶνας τὸν τῆδε βίον κατέλιπε,  
τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη σὺν πολλοῖς κινδύ-  
νοις τὴν ἐπισκοπὴν διανύσας, καταλιπὼν εἰς  
τὸν ἑαυτοῦ τόπον Πέτρον, ἄνδρα εὐλαβῆ καὶ  
ἐλλογιμον. (αὐτόθ. 505-508). — Ἀθανάσιος αὐ-  
τοδίδακτος ἦν Ἱερεύς. Καὶ τὰ κατ' Ἀθανά-  
σιον. (Σωζόμ. αὐτόθ. 976 κ. ἐ. 1000-1008.  
1036. 1041. 1045. 1052-1056. 1100-1109.  
1113. 1125. 1128-1157. 1229. 1256. 1317).

Οὕτω φρονεῖν ἐδιδάχθημεν παρὰ τῶν ἁγίων  
Πατέρων, ὅτι Θεοτόκος ἡ ἁγία Παρθενος. Καὶ  
γούν ὁ τῆς ἀοιδίμου μνήμης πατὴρ ἡμῶν Ἀ-  
θανάσιος, τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας κα-  
τακοσμήσας τὸν θρόνον ἐφ' ὅλοις ἔτεσι τεσ-  
σαράκοντα καὶ ἕξ τὴν ἀριθμόν, καὶ ταῖς τῶν  
ἀνοσιῶν αἰρετικῶν εὐρεσιλογίαις ἀμαχόν τινα  
καὶ ἀποστολικὴν ἀντιτάττων σύνεσιν, καὶ οἷον  
εὐσομοτάτῳ τινὶ μύρῳ τοῖς ἰδίους συγγράμ-  
μασι κατευφραίνων τὴν ὑπ' οὐρανόν, καὶ ἐπ'  
ὀρθότητι καὶ εὐσεβείᾳ νοημάτων παρὰ πάν-  
των μαρτυρούμενος, τὸ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος  
συνθεὶς βιβλίον, ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ, ἄνω τε καὶ  
κάτω Θεοτόκον ἀποκαλεῖ τὴν ἁγίαν Παρθέ-  
νον. (ΟΖ', 13. κ. ἐ.). — Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας  
φανώτατος ἑσφόρος. (Λεόντιος Βυζ. ΠΓ',  
1361. — Φώτ. ΡΓ', 64. 420. — ΡΔ', 132-156.  
— ΡΒ', 576).

Ἀθανάσιος φίλος Βασιλείου, καὶ πατὴρ Ἀ-  
θανασίου Ἐπισκόπου Ἀγκύρας. Ἐπιστολὴ Βα-  
σιλείου πρὸς αὐτὸν τῷ μὴ δέχεσθαι προχει-  
ρῶς κακοδοῦλων διχβολάς. Ἐπαινος, καὶ προ-  
τροπὴ περὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ. (Βασίλ. ΑΒ',  
296-297). — Ἀθανάσιος Ἐπίσκοπος Ἀγκύ-  
ρας. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτὸν ἐνθαῖ-  
ρυντικῆ. (αὐτ. 297-301). — Μεγάλους ὑπὲρ  
πίστεως ἀγῶνας ὑπένεγκεν. (αὐτόθ.). — Στε-  
ρέωμα πίστεως ὤφειτο αὐτὸν ὁ Βασίλειος εἶ-  
ναι. (αὐτόθ.). — Τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀγκύρας  
εἰς ἓν συνήνωσε καὶ συνέπηξε. Πολλὰ ἐν τῇ  
Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ εἰργάσθη. Τὴν ἐπὶ τῷ  
ἀθανάτῳ αὐτῷ κατατεθλιμμένην Ἀγκυραν πα-

ραμυθεῖται Βασίλειος. (αὐτόθ. 309-312).

Ἀθανάσιος Πατρ. Ἀντιοχείας; μονοφυσίτης.  
Ἀθανάσιος ἐκεῖνος, ὁ τῶν Ἰακωβιτῶν οὕτω  
καλούμενος Πατριάρχης; ἀνὴρ γόης, καὶ συγ-  
χεαὶ ἀλήθειαν πάντων δεινότατος. (Μάξιμ.  
κ', 96. — Θεοφάν. παρὰ Γεωρ. Πισ. κβ', 1606.  
Σχολ.). — Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Μεθώνης. Ἐπι-  
τάχιος εἰς αὐτόν, λατινιστί. (Πέτρος Σικελιώ-  
της ΡΔ', 1365 κ. ἐ.). — Ἀθανάσιος ἀρχιεπι-  
σκοπος Κορίνθου, ἐκ τῆς τετραβίβλου Ζώτου  
Ἰακωβίτου τεμάχιον. Περὶ τῶν σωματικῶν  
ιδιοτήτων Χριστοῦ τοῦ θεοῦ. (ΡΓ', 1024).  
Ἀθανάσιος Πατρ. Κωνσταν. ὁ Α'. ὁ ἐκ τοῦ  
Ὄρους Γάνου ἐπατριάρχευσεν δις συγγράμματα  
αὐτοῦ καὶ ἐπιστολαί. (ΡΜΒ', 471-528). —  
Ἀθανάσιος ὁ Β'. Πατρ. Κωνστ. ὁ τελευταῖος  
τῶν πρὸ τῆς ἀλώσεως Πατριαρχῶν. (Σ. Βυ-  
ζαντ. Ἡ Κωνσταντινούπολις τόμ. Β', σελ.  
527). — Ἀθανάσιος Γ'. ὁ Πατελλάριος τοῦπί-  
κην, Πατρ. Κωνστ. ἐπατριάρχευσεν τρίς. (Σ.  
Βυζαντ.) αὐτόθ. σελ. 533-535. — Ἀθανάσιος  
Δ'. Πατρ. Κωνστ. (Σ. Βυζαντ. αὐτόθ. σελ.  
538). — Ἀθανάσιος ὁ Ε'. Πατρ. Κωνστ. (Σ.  
Βυζ. αὐτόθ. σελ. 540).

Ἀθάνατα. Τῶν ἀθανάτων φρόντιζε πραγ-  
μάτων, τῶν δὲ μετ' ὀλίγον οὐκ ἔτι ὄντων ἀ-  
μέλει. Εἴτε γὰρ ἀγαθὰ, εἴτε φαῦλα εἴη τάν-  
ταῦθα, τέλος ἔχει, καὶ τοῦτο τάχιστα· τὰ δὲ  
ἐκεῖ πέρας οὐκ οἶδε, τέλος οὐκ ἐπίσταται.  
Ταῦτα τὰ γράμματα εἰ καὶ ὀλίγα ἐστίν, ἀλλὰ  
γε φίλα, καὶ διαθέως βρῦοντα. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1388).

Ἀθάνατοι, Περσῶν τάγμα στρατιωτῶν,  
οἱ καλούμενοι παρ' αὐτοῖς ἀθάνατοι· ἀρι-  
θμός ἐστιν οὗτος μυρίων γενναίων ἀνδρῶν.  
(Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστ. ΞΖ', 780. — Ἰωάν. Μαλάλ.  
κζ', 541).

Ἀθάνατος. Κυρίως ἀθάνατος ὁ Θεός·  
οὐσία γὰρ ἀθάνατος, οὐ μετουσία· οὐ γὰρ παρ'  
ἐτέρου τὴν ἀθανασίαν ἔχει λαβὼν· τοῖς δὲ  
ἀγγέλοις καὶ τῇ ψυχῇ, αὐτὸς τὴν ἀθανασίαν  
δεδώρηται. Εἰ τοίνυν ἀθάνατον αὐτὸν ὁ θε-  
σπέσιος ὀνομάζει Παῦλος, καὶ μόνον τὴν ἀθα-  
νασίαν ἔχειν φησί, πῶς αὐτῷ (τῷ Χριστῷ) τὸ  
τοῦ θανάτου προσαρμόζεται πάθος; (Θεοδώρ.  
ὅτι ἀπαθὴς ὁ Κύριος κατὰ τὴν θεότητα· ὅτι  
ἡ ψυχὴ ἀθάνατος. ΠΓ', 268 κ. ἐ.). — Καὶ τῶν  
δικαίων, καὶ τῶν ἀμαρτωλῶν ἴσσην ἔχει τὴν  
ἡλικίαν· οὐδ' οὐ μὴ γενήσεται ἔτι ἐκεῖ ἄω-

ροσ. (Ἦσ. ΞΕ', 18). — Ἀθάνατος γὰρ καὶ ἡ τῶν δικαίων ἀπόλαυσις, καὶ τῶν ἡμαρτηκῶτων ἡ κόλασις· καὶ τὰς διαφόρους δὲ ἡλικίας ἐκβάλλει καὶ τὴν ἄωρον καὶ τὴν ἕζωρον. (Θεοδώρ. ΠΑ', 485-488).

Κορεσθῆσθαι ἔφη (δὲ προφήτης) τῆς ἀθάνατου τροφῆς ἀπολαύσοντας· τὴν δὲ θείαν τροφήν, καὶ τὴν πνευματικὴν ἴσμεν διδασκαλίαν, καὶ τὴν μυστικὴν καὶ ἀθάνατον εὐωχίαν, ἣν οἱ μεμυημένοι γινώσκουσι καὶ διδάσκουσι. (Π', 1021-1024).

**Ἀθάνατος κακὸν** λέγεται ἡ Σκύλλα, ἀντὶ τοῦ δαίμων κακοποιός, καὶ μὴ περικυτῆ θνήσκειν. (Λεξικ. Εὐσταθ.).

**Ἀθεῖα**, Ἀθεῖαν νοποῦσιν οἱ προνοεῖν τὸν Θεόν, καὶ κυβερνᾶν τὰ ἀνθρώπινα μὴ νομίζοντες ὡς ἔστιν ὁ ἐφορῶν καὶ πρυτανεύων ἅπαντα. (Θεοδώρ. Π', 889).

**Ἀθέμιτος**, ὁ ἄδικος. Ἀθέμιστον δὲ ἔθνος, ἐπιθετικῶς τὸ μὴ κοινωνικῶς βιοῦν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀθεμιτουργεῖαι** ἐθνικαί, καὶ χριστιανισμοῦ εὐεργεσίαι τῇ ἀνθρωπότητι. (Εὐσεβ. ΚΑ', 40 κ. ἐ.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 168-133 κ. ἐ.). — «Διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα.» Ὑποβάθρα, φησὶν ὁ προφήτης, καὶ ρίζα τῆς ἀσεβείας ἡ τοῦ βίου διαφθορά. Εἰς ἀκολασίαν γὰρ σφᾶς αὐτοῦ καὶ θηριώδη βίον ἐνδεδωκότες, τοῦ Θεοῦ τὴν μνήμην τῆς διανοίας ἐξέβαλον. (Θεοδώρ. Π', 949).

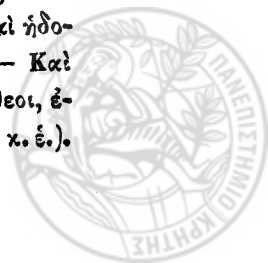
**Ἀθεοὶ** καὶ αἰρετικοί. Δόξης δὲ ἐπιθυμοῦσιν, ὅσοι τὰ προσφυῆ τοῖς θεοῖς λόγοις ὑπὸ τῶν μακαρίων ἀποστόλων τε καὶ διδασκάλων παραδεδομένα ἐκόντες σοφίζονται, δι' ἐτέρων παρεγγειρήσεων ἀνθρωπεύει διδασκαλίαις, ἐνιστάμενοι θεῖα παραδίδουσι ὑπὲρ τοῦ τὴν αἵρεσιν συστήσασθαι. Τίς γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν τηλικούτοις ἀνδράσι, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν λέγω γνῶσιν ὑπελείπετο λόγος, αἰρετικῶν φέρε εἰπεῖν, τὴν ὀρθὴν μὴ βαδισάντων ὁδόν; Οὐ γὰρ ἂν ὑπερέβαλον σοφία τοὺς ἔμπροσθεν ἀνδρας, ὡς προεξευρεῖν τι τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἀληθῶς ῥηθεῖσιν· ἀλλ' ἀγαπητὸν ἦν αὐτοῖς, εἰ τὰ παραδεδομένα μαθεῖν ἠδυνήθησαν.

Ὁ γνωστικός ἄρα ἡμῖν ὁ μόνος, ἐν αὐταῖς καταγεγράσας ταῖς Γραφαῖς, τὴν ἀποστολικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν σῶζων ὀρθοτομίαν

τῶν δογμάτων, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ὀρθότατα βιοῖ, τὰς ἀποδείξεις, ὡς ἂν ἐπιζητήσῃ, ἀνευρίτκει, ἀναπεμπόμενος ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τε νόμου καὶ προφητῶν. Ὁ βίος γὰρ, οἶμαι, τοῦ γνωστικοῦ οὐδὲν ἄλλο ἔστιν, ἢ ἔργα καὶ λόγοι τῆ τοῦ Κυρίου ἀκόλουθοι παραδίδουσι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 541-544). — Οὗτός ἐστιν ὁ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν, ὁ γνωστικός, ὁ μιμούμενος τὸν Θεόν, καθόσον οἶόν τε, μηδὲν παραλιπὼν τῶν εἰς τὴν ἐνδεχομένην ὁμοίωσιν ἐγκρατευόμενος, ὑπομένων, δικαίως βιούς, βασιλεύων τῶν παθῶν, μεταδιδούς ὧν ἔχει, ὡς οἷός τε ἔστιν εὐεργετῶν καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ. (Η', 1040).

Ἀθεοῦ καὶ εὐσεβοῦς θέσις. «Τὸν Θεὸν εἴλου σήμερον, εἰναί σου Θεόν, καὶ Κύριος εἴλετό σε σήμερον γενέσθαι λαὸν αὐτῷ περιούσιον.» (Δευτ. ΚΓ', 17. 18). Τὸν γὰρ σπεύδοντα θεραπεύειν τὸ ὄν, οἰκέτην ὄντα, ἐξοικειοῦται ὁ Θεός, γενόμενον ὁμοῦ καὶ θεοφιλῆ καὶ φιλόθεον. Πλάτων δὲ ὁ φιλόσοφος, εὐδαιμονίας τέλος τιθέμενος, ὁμοίωσιν Θεῷ φησὶν αὐτὴν εἶναι κατὰ τὸ δυνατόν. Τὸ γὰρ ὁμοιωθῆναι κατὰ τὸ δυνατόν τῷ Θεῷ, τέλος ὠρίσατο τῶν ἀγαθῶν. Παραδειγματῶν, ὦ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἐστῶτων τοῦ μὲν θεοῦ εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου· οὐχ ὀρῶντες, ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἡλιθιότητός τε καὶ ἐσχάτης ἀνοίας λανθάνουσι, τῷ μὲν ὁμοιοῦμενοι διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιοῦμενοι κ. ἐ. (Πλάτων. — Φίλων. παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1040-1048).

Ἡ γὰρ ἀκόλουθος Χριστῷ διδασκαλία καὶ τὸν δημιουργὸν ἐκθειάζει, καὶ τὴν πρόνοιαν μέχρι τῶν κατὰ μέρος ἀγει, καὶ τρεπτὴν καὶ γενετήν οἶδε τὴν τῶν στοιχείων φύσιν, καὶ πολιτεύεσθαι εἰς δύναμιν ἐξομοιωματικὴν τῷ Θεῷ διδάσκει, καὶ τὴν οἰκονομίαν, ὡς ἡγεμονικόν, τῆς ἀπάσης προτεσθαι παιδείας. «Βλέπετε οὖν, μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.» (Πρ. Κολασ. Β', 8.). φιλοσοφίαν δὲ οὐ πάσαν, ἀλλὰ τὴν ἐπικούρειον, πρόνοιαν ἀναιροῦσαν, καὶ ἠδονὴν ἐκθειάζουσαν. (αὐτόθ. 748-757). — Καὶ ποιηταὶ μὲν καὶ φιλόσοφοι οὐκ ἔδοξαν ἄθεοι, ἐπιτήσαντες περὶ Θεοῦ. (Ἀθηναγ. Γ', 900 κ. ἐ.).



Περὶ τῆς τῶν ἀθέων δόξης, ἀπὸ τοῦ δεκάτου τῶν Νόμων Πλάτωνος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1032-1057).—Ἄθεοι καὶ ἐκτὸς τοῦ Υἱοῦ τὸν Πατέρα ἐγνωκότες μόνον, κατὰ τὸν Ἀπόστολον. (Δίδυμος ΛΘ', 272).—Περὶ τοῦ ἀφρευκτον εἶναι τὸν Θεόν· καὶ ὅτι πάντα ἐφορᾷ, καὶ οὐδὲν αὐτὸν λέληθεν· μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ', 1077-1097—ΛΔ', 789-801).—Πάντες δὲ Θεῶν χατέουσιν ἄνθρωποι. Εἰ δὲ ἐν τοῖς ὕστερον ἄθεοι ἀπέβησαν Διαγόρας ὁ Μιλήσιος, καὶ Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος καὶ Διογένης ὁ Φρύξ, καὶ Ἴππων, καὶ Σωσίας, καὶ Ἐπίκουρος διδόντων εὐθύνας, ὁποίας οὐκ ἂν ἄλωτος εἶη Ὅμηρος. (Λεξ. Εὐσταθίου).

**Ἄθεον.** Μάγων καὶ Χαλδαίων τὸ ἄθεον ἐξηλέγγετο. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1381).

**Ἄθεος αἵρεσις.** Περὶ ὧν καὶ διαβεβαιούμεθα οὕτως ἔχειν, καὶ οὕτω φρονεῖν, καὶ πάλαι οὕτως ἐσχηκέναι, καὶ μέχρι θανάτου ὑπὲρ ταύτης συνίστασθαι τῆς πίστεως, ἀναθεματίζοντες πᾶσαν ἄθεον αἵρεσιν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 940-941).—Οὐχ οὕτω δὲ πιστεύομεν, ὡς ἄνθρωποις ἀθέους δύνασθαι κρατῆσαι πώποτε τοῦ θείου· κἂν γὰρ πάλιν ἰσχύσωσι, καὶ πάλιν ἠττηθήσονται, κατὰ τὸν σεμνόφωνον προφήτην Ἡσαΐαν. (αὐτόθ. 921).

**Ἄθεόρες,** στάχυες ἀγεννεῖς, οὓς οὐκ ἀξιοῦσιν θερίζειν ὁ γεωργός. Ὅθεν ἀθερίζειν τὸ ἐκφαυλίσειν καὶ καταφρονεῖν. (Λεξ. Εὐσταθίου).

**Ἄθετεῖν.** Ὅτι οὐ δεῖ ἀθετεῖν τὰ ἀπαξ ὀρθῶς κριθέντα, μηδὲ εἰ θάνατόν τις ἐπάγοι. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1088-1096).—Εἰς τό, α' Ἄθετήσας τις νόμον Μωσέως· κ. ἐ. Ἑρμηνεία. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1260-1261).

**Ἄθηνᾶ,** Ἀθήνη, Ἀθάνα, Ἀθηναία, καὶ Ἀθηνᾶ. (Λεξικ. Εὐσταθίου).—Ἀθήλα καὶ Ἀθήλη, ὃ ἐστὶ μὴ θηλάσασα, καὶ Ἀθήνη ἡ φρόνησις. Ἀθηνᾶς πέντε λέγουσιν εἶναι· τὴν μὲν Ἡρακλείου τὴν Ἀθηναίαν, τὴν δὲ Νείλου τὴν Αἰγυπτίαν, τρίτην τοῦ Κρόνου, τὴν πολέμου εὐρέτιν, τετάρτην τοῦ Διός, ἣν Μεσσήνιοι Κορυφασίαν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐπικεκλήκασιν· ἐπὶ πᾶσι τὴν Πάλλαντος καὶ Τιτανίδος τῆς Ὠκεανού. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 100).—Πολέμων δὲ λέγει τὴν Ἀθηνᾶν ὑπὸ Ὀρνύτου τραθῆναι. (αὐτόθ. 113).

Ἀθηνᾶς ἐπίθετα (παρ' Ὀμήρω), ἀγελείη,

τριτογένεια, εἰρεσιώνη, κορυφασίη, ὅτι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐγεννήθη. (Σχόλ. Θ', 782-779).

Ἀθηνᾶς Ἱέρεια οὐκ εἰώθει θύειν ἀμνήν· διὰ τί; (Λεξ. Εὐσταθίου).—Ἀθηνᾶς πέπλος ποικίλος, καὶ πύρινον ἄρμα ἀλληγορικῶς τί δηλοῦσι. (αὐτόθ.).

Ἀθηναία κυρίως ἡ Ἀθηνᾶ. Πρακτασμειοῦνται οἱ παλαιοὶ μὴ λέγεσθαι ποτε Ἀθηναίαν γυναῖκα, ὡς θεῖόν τι τυγχάνον ὄνομα καὶ ὑπερηρμένον οὐ θέμις ὑποκαταβῆναι καὶ θνητοῖς ἀνθρώποις ἐγκαθεσθῆναι, καὶ ὡς οἶον ἱεροσυληθῆναι θεῖαν κλησιν. Ἡ δὲ γυνὴ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν λέγεται οὐχὶ Ἀθηναία, ὡς ἀνήρ Ἀθηναῖος, ἀλλὰ γυνὴ Ἀττική, ἀστὴ κ. ἐ. (Λεξ. Εὐσταθίου).

Περὶ Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἀλληγοριῶν αὐτῆς. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 42. 44. 69).—Γλαυκῶπις δὲ ἡ Ἀθηνᾶ διὰ τὴν τοῦ ἀέρος ὄψιν ἐγγλαυκὸν εἶναι. Περσέξ δὲ τὸν Ἥλιον καὶ Γοργόνα τὴν ἡμέραν· καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς ὥρολογίοις ἔθος ἐγγλύφεσθαι Γοργόνα ἀντὶ τοῦ ἡμέραν. (αὐτόθ.).—Γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν διὰ τὸ πυρῶδες γράφουσι, καὶ γλαυκα αὐτῇ τὸ ὄρνεον προσνέμουσιν, ὅπερ ἐγγήγορε διὰ πάσης τῆς νυκτός. Ἀθηνᾶν δὲ κεφαλαίαν τὴν φρόνησιν ἔλεγον. (αὐτόθ. 74).

Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν αὐλῶν, οὓς εὖρε Μαρσύας· ὃς λέγεται ἐρίσαι τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ἠττηθῆναι, καὶ ἐκδαρῆναι παρὰ τὸν ποταμόν, ἐξ οὗ Μαρσύας ὁ ποταμὸς λέγεται. (Νόννος Ἀββάς ΛΓ', 1044).—Ἀθηνᾶ καὶ δράκων καὶ ἄνθρωπος δρακοντόπους· ὅθεν καὶ Ἐριχθόνιος ἀπὸ τοῦ ἐρίου καὶ τῆς χθονὸς λαβῶν τὸ ὄνομα. (αὐτόθ. 1049).—Ἀθηνᾶς γέννησις, καὶ γέννημα. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 487. ἔνθα δὲ μῦθος).—Ἀθηναίη φίλη μετ' Ἀθήνην. Κύπρι φίλη μετὰ Κύπριν. (Σχόλ. ΠΕ', 940. Μουσαῖος περὶ ἔρωτος).

**Ἀθηναγόρας,** φιλόσοφος Ἀθηναῖος. — Πρεσβεία ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. (Γ', 889-972).—Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν. (αὐτόθ. 973-1021).

**Ἀθῆναι.** Ἀθῆναι δύο ἦσαν, ἡ περιώνυμος ἐν Ἀττικῇ, καὶ ἑτέρα ἐν Εὐβοίᾳ. Ἄλλ' ἀπὸ μὲν τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ οἱ πολῖται Ἀθηναῖοι, ἀπὸ δὲ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ Ἀθηνηταὶ λέγονται· ὡς περ Ἐρατοσθένους φησὶν ἐν τῷ πρώ-

τω Γεωγραφουμένων. (Βίος Ἀράτου παρ' Εὐσεβ. ΙΘ', 1156).—Μικρὰς Ἀθήνας ἐκάλουν καὶ τὴν Φιλαδέλφειαν διὰ τὰς ἐορτὰς καὶ τὰ ἱερὰ τῶν εἰδώλων. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 75). — Ἀθηναὶ κώμη καὶ ἐν Λαζίκῃ, οὐχ ὅτι Ἀθηναίων ἀποικία, ὥσπερ τινὲς οἴονται, ἀλλὰ γυνή τις Ἀθηναίκα ὄνομα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις κυρία ἐγεγόνει τῆς χώρας. (Προκόπ. τόμ. Β', σελ. 465).

Ἀθηναί. Τὴν πόλιν ἡμῶν ἄπαντες Ἕλληνες ὑπολαμβάνουσιν, ὡς φιλολόγος τὲ ἐστὶ καὶ πολυλόγος, Λακεδαιμόνα δὲ καὶ Κρήτην, τὴν μὲν βραχυλόγον, τὴν δὲ πολυνοίαν μᾶλλον ἢ πολυλογίαν ἀσκοῦσαν. (Πλάτων παρὰ Κλήμ. Η', 759 σημ.).

Ἀθηναί ἐδαφος τῶν λόγων Ἀθήνας τὰς χρυσὰς ἐμοὶ ὄντως, καὶ τῶν καλῶν προξένους, εἴπερ τινί. (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΖ', 513). — Σοφιστομανοῦσιν Ἀθήνησι τῶν νέων οἱ πλεῖστοι καὶ ἀρροδέστεροι· οὐ τῶν ἀγενῶν μόνον καὶ τῶν ἀνωμένων, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν εὐγεγονότων καὶ περιφανεστέρων, ἅτε πλῆθος σύμμικτον ὄντες, καὶ νέοι, καὶ δυσκάρητοι ταῖς ὁρμαῖς. Ἀναστροφή τῶν ἐν Ἀθήναις σπουδάζοντων νέων. (αὐτόθ. 513-516).—Νόμος Ἀττικὸς περὶ τῶν ξένων μαθητῶν. (αὐτόθ. 516). — Τελετὴ αὐτῶν. (αὐτόθ.).

Ἀθηναί βλαβεραὶ μὲν τοῖς ἄλλοις, τὰ εἰς ψυχὴν ἡμῖν δὲ οὐδεμίαν παρὰ τούτων ζημία, τὴν διάνοιαν ἰπεπυκνωμένοι καὶ πεφραγμένοι. Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις θεαμάτων καὶ διαχύσεων. (αὐτόθ. 521-524). — Περιγραφή φιλικίας Γρηγορίου καὶ Βασιλείου ἐν Ἀθήναις. (αὐτόθ. 513). — Τί ἔθος ἐκράτει πρὸς τοὺς νεωστὶ ἐρχομένους νέους ποιεῖν. Τί πρὸς τὸν Βασίλειον ἐποίησαν. (αὐτόθ. 516).

Ἀθηνῶν ἐμβάδες ἀνάτρητοι καὶ στολαὶ Ἀττικουραγεῖς καὶ θερίστρια. (Συνέσ. ΞΓ', 1380). — Ἀποκαλύψεις καὶ ὄνειρους τῶν εἰς Ἀθήνας ἀφικομένων καὶ ἀπερχομένων· οἱ μὴδὲν μὲν ἡμῶν τῶν θνητῶν διαφέρουσιν· οὐκ οὐκ εἰς σύνοισιν γε τῶν Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος ἀναστρέφονται δὲ ἐν ἡμῖν, ὥσπερ ἐν ἡμίονοις ἡμίθεοι, διότι τεθέονται τὴν Ἀκαδημίαν τε καὶ τὸ Λύκειον, καὶ τὴν ἐν ἧ Ζήνων ἐφιλοσόφει Ποικίλην, νῦν οὐκέτ' οὐσαν ποικίλην. (αὐτόθ. 1381).

Ἀθηναί ἐπὶ Συνεσίῳ. Ὡς οὐδὲν ἔχουσιν αἱ νῦν Ἀθηναί σεμνόν, ἀλλ' ἢ τὰ κλεινὰ τῶν

χωρίων ὀνόματα. Καὶ καθάπερ ἱερῶν διαπετραγμένου τὸ δέρμα λείπεται, γνῶρισμα τοῦ πάλαι ποτὲ ζῶου, οὕτως ἐνθένδε φιλοσοφίας ἐξφικισμένης, λείπεται περινοστοῦντα θαυμάζειν τὴν Ἀκαδημίαν τε καὶ τὸ Λύκειον, καὶ νῆ Δίκα τὴν Ποικίλην στοάν τὴν ἐπώνυμον τῆς Χρυσίππου φιλοσοφίας, νῦν οὐκέτ' οὐσαν ποικίλην· ὁ γὰρ ἀνθύπατος τὰς σανίδας ἀφείλετο, αἷς ἐγκατέθετο τὴν τέχνην ὁ ἐκ Θάσου Πολύγνωτος. Νῦν μὲν οὖν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Αἴγυπτος τρέφει τὰς Ὑπατίας δεξαμένη γονάς· αἱ δὲ Ἀθηναί, πάλαι μὲν ἦν ἡ πόλις ἐστία σοφῶν· τὸ δὲ νῦν ἔχον σεμνύνουσιν αὐτὰς οἱ μελιττουργοί· οἵτινες οὐ τῇ φήμῃ τῶν λόγων ἀγείρουσιν ἐν τοῖς θεάτροις τοὺς νέους, ἀλλὰ τοῖς ἐξ Ὑμηττοῦ σταμνίοις. (αὐτόθ. 1324.—Βλέπε καὶ ἐν λέξει Ἀττικῇ).

Ἐν Ἀθήναις οἱ ἀτιμίαις κατεγνωσμένοι, ἢ τὰς χεῖρας μὴ ὄντες καθαροί, οὐκ ἦσαν δεκτοὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. (Βασιλ. ΛΒ', 445). — Τελεταὶ καὶ μυστήρια ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 800-801).

Ἀθηναί καὶ Βηρυτὸς πόλεις νομικαί· ὅθεν ὁ Ἰουστινιανὸς μετεκαλέσατο νομικούς. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 657).—Ὁ Ἰουστινιανὸς πρόσταξιν ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας μὴδένα διδάσκειν φιλοσοφίαν, μῆτε νόμιμα, ἐξηγεῖσθαι. (αὐτόθ. 661.—Προκόπ. αὐτόθ. σημ. Ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς πέμψας εἰς Ἀθήνας ἐκέλευσε μὴδένα τολμᾶν διδάσκειν φιλοσοφίαν καὶ ἀστρονομίαν.)—Ἰουστινιανὸς τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι πασῶν πόλεων τὰ τε πολιτικὰ καὶ θεωρικὰ ζύμπαντα χρήματα εἰς τὸ δημόσιον ἐπὶ τῷ προσχήματι τούτῳ μετέηγεκεν, ἐφ' ᾧ ἐνθένδε οἱ στρατιῶται οὗτοι σιτίζοντο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔν τε τῇ ἄλλῃ πάσῃ Ἑλλάδι καὶ οὐχ ἥμιστα ἐν Ἀθήναις αὐταῖς οὔτε τις ἐν δημοσίῳ οἰκοδομία, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν γενέσθαι ζυνέστη. (Προκόπ. τόμ. Γ', σελ. 14).

Ἀθηνῶν ἔπαινος. Ἀριστείδου Παναθηναϊκός. (Παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 1460-1461).

Ἔθος ἐν Ἀθήναις ἦν φαρμακοῦς ἄγειν δύο, τὸν μὲν ὑπὲρ ἀνδρῶν, τὸν δὲ ὑπὲρ γυναικῶν, πρὸς καθαρισμὸν ἀγομένους. Καὶ ὁ μὲν τῶν ἀνδρῶν μελαινας ἰσχάδας περὶ τὸν τράχηλον εἶχε, λευκάς δὲ ἄτερος, Σύμβαχοι δὲ, φησὶν, ὠνομάζοντο. Τὸ δὲ καθάρσιον τοῦτο λοιμικῶν νόσων ἀποτροπιασμός ἦν, λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ

Ἄνδρῳ γε τοῦ Κρητός, οὗ τεθνηκότος ἐν ταῖς Ἀθήναις παρανόμως, τὴν λοιμικὴν ἐνόσησαν οἱ Ἀθηναῖοι νόσον, καὶ ἐκράτει τὰ ἔθος αἰεὶ καθαιρεῖν τὴν πόλιν τοῖς φαρμακοῖς. (Ἑλλάδιος παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 317).

Τὰ ἐν Ἀθήναις τέσσαρα γονικὰ δικαστήρια· α'. τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ὃ δικάζει τοὺς ἐκ προνοίας τὸν φόνον δεδρακότας· β'. τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ ὅπερ ἐτάζει τοὺς ἀκουσίως· γ'. δὲ τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ, ὃ συνίσταται ἐπὶ τῶν λεγόντων δικαίως τὴν ἀναίρεσιν πεποικημένοι, καὶ δ'. τὸ ἐν Φρεατοῦ, ὃ δικάζει τὸν χρόνον μὲν τινα φεύγοντα ῥητόν, αἰτίαν δὲ πρότερον ἐτέρου ἔχοντα φόνου· δς καὶ κρινόμενος ἐπὶ νηὸς ἔξωθεν τοῦ Πειραιῶς ἀπολογούμενος ἄγκυραν καθίει, διότι ὁ νόμος αὐτὸν οὐκ ἐδίδου τῆς γῆς ἐπιβῆναι. Ἀρεοπαγίται μὲν οὖν ἐκαλοῦντο οἱ τὸν ἐκούσιον φόνον κρίνοντες, οἱ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις κοινῶς Ἐφέται. (Ἑλλάδ. αὐτόθ. ΡΔ', 321).

Πρόρρησις ἐν ταῖς τελεταῖς. Ἐν τῇ πρώτῃ τῆς τελετῆς ἡμέρᾳ πρόρρησις ἦν, ὡς περ Ἀθήνησι, τοιαύτη· Εἴ τις ἄθεος ἢ χριστιανός, ἢ ἐπικούρειος ἢ κει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω, οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ Θεῷ τελειθώσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. (Λουκιαν. τόμ. Β', σελ. 288).

Φθέγομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε,  
Ἐκὰς ἐκὰς, ὅστις ἀλιτρός. [ἑβηλοι.

Πηραϊέσεις. Πηραφυλάττου μὲν, ὃ ἄριστε, τοὺς ἀμυήτους, καὶ τῶν θείων λόγων ἀναξίους, οἵτινες καὶ γελοῖα πολλάκις τὰ πάσης εὐφημίας κρεῖττονα· φθέγγου δὲ οἷς θέμις. Οὐ γὰρ κυσίαν, οὐδὲ χοίρους ἀνθρωπομόρφους, ἀλλὰ τοῖς ἀγγελικὸν βιοῦσι βίον, δοτέον τὰ ἅγια, κατὰ τὸν θεῖον χρησμὸν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 652).

Ἀθῆναι ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, καὶ τὴν Ἑλλάδα κάκιστα διαθέντων. (Ζώσιμος σελ. 36).—Σεισμός ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, πλὴν τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῆς Ἀττικῆς, διὰ θαύματος. (ὁ αὐτὸς σελ. 192-193).—Ἀθῆναι καὶ Ἀλάριχος. Σωτηρία Ἀθηναίων διὰ θαύματος. Εἴτοδος Ἀλαρίχου εἰς Ἀθήνας μετ' ὀλίγων. Ἀλάριχος πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν ἀβλαβῆ κατέλιπε δέει τῶν φανέντων φασμάτων (ὁ αὐτ. σελ. 252-253).

Ἀθηναῖοι δεισιδαιμονέστεροι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ὁ Πυθῶν ἐν ταῖς Πράξεσιν (ΙΖ', 22-23) ἀναγράφεται λέγων πρὸς τοὺς Ἀρεοπαγίτας·

α δεισιδαιμονέστεροι· ὑμᾶς θεωρῶ διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὖρον βωμόν, ἐν ᾧ ἀνεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες εὐτεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Ἀθηναῖοι δεισιδαιμονέστεροι (τῶν ἄλλων Ἑλλήνων) οὐδὲ τὸν Πᾶνα ᾗδεσαν ὅστις ἦν, πρὶν ἢ Φιλιππίδην εἰπεῖν αὐτοῖς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 129).—Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐπειδὴ οὐκ ἐξ ἀρχῆς τοὺς θεοὺς πάντας παρέλαβον, ἀλλὰ κατὰ χρόνους, καὶ ἄλλους τινάς, ὡς ἐκ τῶν Ὑπερβορέων, ὡς τὰ τοῦ Πανός, ὡς τὰ μικρά, ὡς τὰ μεγάλα μυστήρια ἐπήγαγον ὕστερον, οὗτοι στοχαζόμενοι ἀπὸ τούτων, ὅτι εἰκὸς καὶ ἄλλον εἶναι θεόν, ὑπ' αὐτῶν δὲ ἠγνοῆσθαι, ἵνα καὶ περὶ ἐκεῖνον ὦσιν εὐκαθοσίωτοι, τούτῳ βωμόν ἔστησαν ἐπιγράφοντες, Ἀγνώστῳ Θεῷ, μονονουχί τοῦτο δηλοῦντες, καὶ εἴ τις ἀγνώστος εἴη Θεός. (Χρυσόστ. ΕΒ', 677.—ΝΑ', 73).

Διὰ τί Πυθῶν Ἀθηναῖοις διαλεγόμενος, ἀπὸ τῶν ἰδίων γραμμάτων αὐτοῖς διαλέγεται; (Φώτ. ΡΑ', 945).

Ἀθηναῖοι τόποι· περιγραφὴ τόπων καὶ ὀνομάτων. (Μιχαὴλ Ψελλός. ΡΚΒ', 1156-1160).—Τὰς ἐπιστολάς Πλάτωνος Ἀθηναῖοι τὰς παρὰ Δίονος πεμφθείσας δημοσίᾳ ἀνέθεσαν. (Χρυσόστ. ΝΖ', 392).

Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῷ ἐν Ἀργεῖ ἀκούσματι τῆς ἀλληλοκτονίας παραυτίκα ἐκάθηρχν τὴν πόλιν. (Ἑλλάδιος παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 320).

Ἀθηναῖοι ἐκαλοῦντο καὶ Ἴωνες καὶ Ἰάονες καὶ Ἀττικοὶ καὶ Ἀκταῖοι, καὶ ἡ χώρα Ἀκτὴ καὶ Ἀκταία. (Λεξικ. Εὐσταθ.).—Ἀθηναίων βασιλέων στάσις κατὰ τοὺς Θησεῶς χρόνους.—Ἀθηναίων ἐπικλήσεις διάφοροι ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς βασιλευσάντων. (Λεξ. Εὐστ.).

Δις ἐπτὰ παίδων ἀποστολὴ πρὸς Κρήτας ὑπὸ Ἀθηναίων διὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀνδρόγεω, καὶ χρησμὸς Ἀπόλλωνος ἀμφίβολος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 360 κ. ἐ.).—Ἀθηναῖοι ἐν ζυλίνῳ τείχει εὐρεῖν τὴν σωτηρίαν χρησμὸς Ἀπόλλωνος ἔλεγεν. (αὐτόθ. 369).—Ἀνθρωποθυσία Ἀθηναίων. (αὐτόθ. 272 κ. ἐ.).—Ἀθηναῖοι, ὡς περ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, οὐκ εἶχον δημοσίας ἀναγραφὰς τῶν τοῦ Δράκοντος νόμων ἀρχαιοτέρας. (αὐτόθ. 797).—Ἀθηναῖοι γεωργίαν καὶ ναυπηγίαν εὖρον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 644).

Ἀθηναίων φιλόκαινον. Ὁ Ἀθηναῖοι δὲ πάντες

καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρου, ἢ λέγειν τε καὶ ἀκούειν καινότερον. » (Πράξ. ΙΖ', 21).— Ἀθηναίων ψελλισμοί. Ἀττικίζειν καὶ Δωρίζειν. (Τατιαν. Γ', 864-888).— Ψυχολογία Ἀθηναίων ἐν τοῖς μύθοις καὶ μυστηρίοις (αὐτόθ.).— Περὶ τῆς Ἑλλήνων φυσικῆς θεολογίας. (Εὐσέβ. ΚΑ', 156-164).

Ἀθηναίων φρόνημα ἐλευθερίας. Ξερέτης, ὦ σοφιστά, τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸ τῶν Ἀθηναίων φρόνημα οὐκ ἠδυνήθη ζεῦξαι τῷ τῆς δουλείας ζυγῷ, ἀλλὰ πάντα μὲν ἐκίνει, καὶ τὸν ταγέντα τοῖς στοιχείοις ἐκαινοτόμει θεσμόν, ἐκείνους δὲ τῶν δεδογμένων οὐ μετεκίνησε· σὺ ἀπὸ συμβουλῆς ψιλῆς ἐνόμισας μετακινεῖν τὸ φρόνημα, καὶ εἰς θωπεῖαν τρέπειν καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον; Πέπαυτο τοιαῦτά τινα ἡμῖν παραιῶν· εἰ δὲ μή, τοῦ χοροῦ τῶν φίλων σε ἀποκρinoῦμεν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 745-748).

Ἀθηναίων εὐχὴ πρὸς τοὺς γνησίους τῶν φίλων. Φασὶ τινες, πρῶην τοὺς Ἀθηναίους εὐχὴν ποιεῖσθαι, μηδένα τῶν φίλων τῶν γνησίων θεάσασθαι ἀρχὴν ἐγχειρισθέντα. Ὁ γὰρ τῆς ἡγεμονίας ἐπιτυχῶν, πρῶτον μὲν εἰς ὑπερφηκίαν ἐκτρέπεται, καὶ ἑαυτὸν ἀγνοεῖν καὶ τοὺς φίλους ἀναγκάζεται, καὶ οὐκέτι τῶν ἰδίων λογισμῶν κυριεύει, τῇ δὲ κἀκεῖσε μετακλινομένης τε καὶ μεταφερόμενος, καὶ πρᾶτων τὰ μὴ συντελοῦντα. Ἐπειτα δὲ σχεδὸν ὑπὸ πάντων μισεῖται, καὶ ἐπιβουλεύεται· καὶ ἔστιν εὐάλωτος, καὶ πρόκειται ἕτοιμος πρὸς τῷ παντὶ χαλεπῷ κινδύνῳ καὶ περιστάσει, καὶ ταῖς ἀνηκέστοις περιπεσεῖν συμφοραῖς. Διόπερ κἀγὼ νυνὶ εὐχομαι μὴ τυχεῖν σε τῆς σπουδασθείσης ἀρχῆς, ἵνα τὸν φίλον μου ἀπολέσω τὸν γνήσιον, καὶ προσηνῆ, καὶ χρηστῶν. (Νεῖλος ΟΘ', 372).

Ἀθηναίων Ἱεροφάντης. Καὶ εἰς μὲν που παρ' Ἀθηναίους Ἱεροφάντης, οὐδὲ πιστευόμενος ἑαυτοῦ τὰς ἀρσενικὰς ὀρέξεις, ὡς κύριος αὐτῶν εἶναι δυνάμενος καὶ κρατεῖν αὐτῶν ἐς ὅσον βούλεται, κωνειασθεῖς τὰ ἀρσενικὰ μέρη, καθαρὸς εἶναι νομίζεται πρὸς τὴν νενομισμένην παρ' Ἀθηναίους ἀγιστείαν. (Ὀριγ. ΙΑ', 1492).

Ἀθηναίων νόμος. Νόμος ἦν Ἀθήνησι παλαιός, ὡς δ' ἐγὼ φημι καὶ κάλλιστα ἔχων, ἐπειδὴν φθάρτιεν εἰς ἤβην οἱ νέοι, πρὸς τέχνας ἄγεσθαι, ἄγεσθαι δὲ τὸν τρόπον τοῦτον

προτίθεσθαι δημοσίᾳ ἐκάστης τέχνης ὄργανα, καὶ προσάγεσθαι τούτοις τοὺς νέους· ὅτ' ἂν τούτοις χαίρων ἕκαστος, καὶ προστρέχων, τούτου καὶ τὴν τέχνην διδάσκεισθαι· ὡς τοῦ μὲν κατὰ φύσιν ἐπιτυχάνοντος ὡς τὰ πολλὰ, τοῦ δὲ παρὰ φύσιν διαμαρτάνοντος. Τὸ δὲ μὴ βιάζεσθαι ῥοῦν ποταμοῦ, καὶ ἡ παροιμία παιδεύει, καὶ ἵπποσύνην δεδαότα μὴ ἄδειν ἐθέλει ἢ ποίησις· μὴ τί γένηται; μὴ καὶ τῆς ἵπποσύνης διαμάρτης καὶ τῆς ῥῥῆς. (Γρηγόρ. Ναζ. ΑΖ', 289.36-41.—Γρηγ. Θαυμ. μετάφρ. εἰς Ἑκκλησιαστ. Ι', 997-1000).

Τίπτε με θρολλήσαντες ἐμὴν ἀπεπαύσατ' αἰοδὴν;  
Ἴππεὺς ἵππεύειν ἐδάη, καὶ αἰοδὸς αἰδεῖν·

Ἦν δὲ τις ἵππεύειν δεδαῶς ἐθίλησεν αἰδεῖν,

Ἄμφοτέρων ἡμαρτε, καὶ ἵπποσύνης καὶ αἰοδῆς.

Ἐπίγραμμα ἐν Ἀνθολογίᾳ (παρὰ Γρηγ. ΑΖ', 290 στμ.)

Ἐρδοι τις, ἦν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

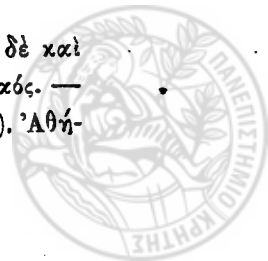
Ἐκαστος εἰς δ' ἵππευκεν. (αὐτόθ. 290).

Ἀθηναῖοι ἀστράβην καλοῦσι τὴν ἡμίονον· βλέπε τὴν λέξ. Ἀστράβη.

Ἀθηναίων γυναῖκες καλλωπιζόμεναι, καὶ ἔπαινος τῆς τῶν Λακεδαιμονίων πόλεως. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 521-553. καὶ περὶ καλλωπισμοῦ καὶ ἀληθοῦς κάλλους 553-681).

Ἀθηναίων δῆμοι καὶ τάξεις. Διόδωρος δ Σικελιώτης φησὶν ἐν δευτέρᾳ Βιβλιοθηκῶν, Σόλωνα, ἐν Αἰγύπτῳ μαθόντα, νόμον Ἀθηναίοις γράψαι τοιοῦτον, ὥστε εἰς τρεῖς μοῖρας τὴν πολιτείαν διατάττεσθαι, εἰς εὐπατρίδας, οἱ περὶ σοφίαν καὶ λόγους ἐσχόλαζον· δευτέραν δὲ τὴν γεωργικὴν ἅμα καὶ πρόμαχον· τρίτην τὴν βάνουστον καὶ τεχνουργόν· τὴν δὲ μετὰ ταύτας ἄτιμον, ἐξ ἧς οἱ δῆθεν χρεωδῆστεροι ἐν τοῖς γεωργικοῖς ἅμα καὶ μαχίμοις προσήδρευον, δουλεύοντες αὐτοῖς καὶ τὸ πολεμεῖν καὶ γεωργεῖν διδασκόμενοι. Τούτους Ἴταλοι τήρωνας ἐκάλεσαν, ἀπὸ τοῦ τείρεσθαι καὶ ταλαιπωρεῖν ἐν τῷ δουλεῖν. Ἀθηναίους γὰρ ἐν ἅπασιν οἱ Ῥωμαῖοι ζηλώσαντες, οὕτω καὶ αὐτοὶ τὸν δῆμον διέθηκον· ταύτη γὰρ καὶ τρήβους (tribus) τὰς φυλάς ἐπωνόμασαν, ἐκ τῆς εἰς τρεῖς μοῖρας τῆς πολιτείας διανομῆς. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 159-160).

Ἀθηναίων, Ἀθηναῖς ἱερὸν, οὐχὶ δὲ καὶ Ἀθηναῖον, ὡς Ἑραῖον, ὃ ἐστὶν Ἑρας ναός. — Ἀθηναῖον ἀκρωτήριον. (Λεξικ. Εὐσταθ.). Ἀθή-



καιον δὲ ἤδη τὸ ἐν Ἀθήναις, ἢ ἐξ Ἀθηναίων. Αἰδοῦς βωμὸς ἐν Ἀθήναις· βλέπ. Αἰδώς.

Μιχαήλ Ἀκομινάτου ἢ Χωνιάτου ἐπισκόπου Ἀθηναίων Ὑπομνηστικὸν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξιον Α'. Κομνηνὸν περὶ Ἀθηναίων καὶ τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ, ἐν ἣ ἐλεεινῆ εὐρίσκοντο καταστάσει. (PM', 361. 377-382).— Στίχοι αὐτοῦ περὶ τῆς πάλαι ποτὲ εὐκλεοῦς πόλεως Ἀθηναίων. (αὐτόθ. 383-384).

**Ἀθηναῖς**, ἡ καὶ Εὐδοκία, καὶ τὰ κατ' αὐτήν. (Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 525-533.— Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 784. 840.— Νικηφ. Καλλ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΡΜΓ', 1129 κ. ἐ.).

**Ἀθηνογένης**, ὕμνον καταλέλοιπε τοῖς συνοῦσιν αὐτῷ, ὡς περ τι ἀλεξιτήριον. (Βασίλ. ΑΒ', 205).

**Ἀθηνόδωρος**, Ἀθηναῖος ἐπικούρειος, εἰς τῶν πρώτων αἰρετικῶν, ὄπαδὸς Σίμωνος τοῦ Μάγου. (Κλήμ. Ρώμ. Β', 161-216).— Ἀθηνόδωρος ἐπίσκοπος Πόντου. (Εὐσέβ. Κ', 676).

**Ἀθήρ**, τὸ τοῦ στάχους λεπτότατον ἄκρον, καὶ ἀθήρες οἱ ἀγενεῖς στάχυες, οὓς οὐκ ἔστι θερίζειν. Βλέπ. καὶ λέξ. Ἀθήρες.

**Ἀθήρη**, ἡ ἐψημένη σμηδαλις, ἡ ἀθάρα.

**Ἀθηρηλοιογός**, πτύον, λιμνητήριον, ἀθέρων ὀλοθρευτικόν.

**Ἀθίγγανοι**, αἰρετικοί, Μελχισδεκίται εἰσιν, οἱ νῦν προσαγορευόμενοι Ἀθίγγανοι. Οὗτοι τὸν Μελχισδεκ ἀυχοῦσιν, ἐξ οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν εἰλήφασιν. Οὔτε δὲ Ἑβραῖοι, οὔτε ἔθνηκοί εἰσι. Δοκοῦσι γὰρ τὸ μὲν Σάββατον φυλάττειν, τὴν δὲ σάρκα μὴ περιτέμνεσθαι. Οὗτοι οὐδένα ἄνθρωπον ἄπτεισθαι αὐτῶν ἀνέχονται. Ὅθεν Ἀθίγγανοι ἐκ τοῦ μὴ θίγειν ἢ παρ' ἄλλων θίγεσθαι κ. ἐ. (Τιμόθ. Πρεσβύτ. ΠΓ', 33).

**Ἀθλα** τὰ διδόμενα οὐ μόνον τοῖς νικῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπλῶς ἀγωνιζομένοις.— Ἀθλος ὁ ἀγὼν κατὰ ἀρσενικὸν γένος· ἄθλον δὲ οὐδετέρως τὸ ἔπαθλον· ἄεθλον, ἄθλον, παρὰ τὸ ἐθέλειν ἄμφω λέγονται.

**Ἀθλεῖν** νομιμῶς τί εἶσι. (Ἰσίδ. ΟΗ', 888).

**Ἀθληταὶ** ἐσκώπτοντο ἐπὶ πάχει σώματος καὶ νοῦ. (Λεξ. Εὐσταθ.)— Ἀθληταὶ ἀρετῆς ἐθελοῦσιοι. (Θεοδώρ. Π', 132).— Ἀθλητῶν συμμορία. (ΠΒ', 1385).— Ἀθλητικὴ πρὸς ἀρετὴν. (αὐτόθ. 1328).

**Ἀθλίαις**, κύριον παρὰ τὸ ἄθλον, καὶ ὅτι

διεκομψδεῖτο ὡς ἄθλιος διὰ τὴν πρὸς τὸ ἄθλιον παρήχησιν τῆς φωνῆς.

**Ἀθλιος**, ὁ δυστυχῆς καὶ δευσδαίμων, ὅτι παρὰ τὸ ἄθλον, ὃ δηλοῖ τὴν κακοπάθειαν.— Ἀθλιος καὶ μακάριος. Μακάριος μὲν ὁ διὰ λόγου καὶ θεωρίας διασχὼν τὴν ὕλην καὶ τὸ σαρκικὸν τοῦτο, εἴτε νέφος χρῆ λέγειν, εἴτε προκάλυμμα. Ὅστις δὲ ὑπὸ τῆς συζυγίας (λόγου καὶ θεωρίας) χείρων ἐγένετο, καὶ τοσοῦτον τῷ πηλῷ συνεσχέθη, ὡς μὴ δυναθῆναι ἐμβλέψαι πρὸς τὰς τῆς ἀληθείας αὐγάς, μηδὲ ὑπὲρ τὰ κάτω γενέσθαι, γεγωνὼς ἄνωθεν, καὶ πρὸς τὰ ἄνω καλούμενος, ἄθλιος οὗτος ἐμοὶ τῆς τυφλώσεως, κἂν εὐροῇ τοῖς ἐνταῦθα. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1084).

**Ἀθλιότης** τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, καὶ περιγραφὴ αὐτοῦ. Σικιὰ καὶ ὄναρ καὶ καπνός, ὧ βέλτιστε, καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν θάττων ἀφιπταμένων, ὃ τῶν ἀνθρώπων εἰκότως κέκληται βίος; Διὸ οὐδὲ χρῆ αὐτῷ προστετηκέναι, οὐδὲ τρυφὴν ἠγεῖσθαι τὴν τρυφὴν. Τὸ γὰρ πλέον ἐν ἀναισθησίᾳ ἔχει. Ἡ μὲν γὰρ πρώτη ἡλικία πολλῆς γέμει τῆς ἀνοίας· ἡ δὲ πρὸς τὸ γῆρας ὀδεύουσα πᾶσαν τὴν ἐν ἡμῖν αἰσθησιν καταμαραίνει. Καὶ ὀλίγον ἐστὶ τὸ μέσον τὸ δυνάμενον μετ' αἰσθήσεως τρυφῆς ἀπολαῦσαι. Μᾶλλον δὲ οὐδ' ἐκεῖνο εἰλικρινῶς αὐτῆς μετέχει, μυρίων φροντίδων, καὶ πόνων, καὶ λυπῶν λυμαιομένων αὐτῷ. Εἰ δὲ καὶ εἰλικρινῶς ἀπέλαυεν, ὅπερ ἀδύνατον, οὐ τὸ μέσον κύριον ὄφελον εἶναι τῶν ἄκρων, ἀλλὰ τὸ συναμφοτέρον κρατεῖν τοῦ μέσου. Ὅταν δὲ καὶ τὸ μέσον μυρίοις χειμῶσι, καὶ φροντίσι, καὶ κινδύνοις, καὶ ἐπιβουλαῖς, καὶ πόνοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ νυνὶ παραλείψω, ἐκταράττηται, ποῖ τὴν τρυφὴν μοι δείξεις; εἰπέ μοι. (Ἰσίδ. ΟΗ', 617-620).

Ἐπάμεροι. Τί δέ τις; Τί δ' οὐ τις; Σικιᾶς ὄναρ, ἄνθρωποι.

(Πινδάρ. Πύθια Η', 135-6).

**Ἄλλ'** ὧ ἐφήμεροι ἄνθρωποι. πῶς ἂν εἴποι τις τὸν μὲν μέγαν γεγεννημένον, τὸν δὲ μικρὸν καὶ μηδαμινόν; οὐχ ὀρῶμεν σικιᾶς ἄπαντες ὑπάρχοντες ὄναρ; (Σχόλ. εἰς Πίνδαρον).

Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ὁ μὲν χρόνος στιγμῆ, ἡ δὲ οὐσία βέουσα, ἡ δὲ αἰσθησις ἀμυδρά, ἡ δὲ ὄλου τοῦ σώματος σύγκρασις εὐσχηπτος, ἡ δὲ ψυχὴ ῥεμβός, ἡ δὲ τύχη δυστέκμαρ-



τον, ἡ δὲ φήμη ἄκριτον· συνελόντι δὲ εἶπεν, πάντα τὰ μὲν τοῦ σώματος ποταμός, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ὄνειρος καὶ τύφος, ὁ δὲ βίος πόλεμος καὶ ξένου ἐπιδημία, ἡ ὑστεροφημία δὲ λήθη. (Μάρκ. Αὐρηλ. Τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλ. Β΄.)

**Ἀθρεῖν**, ὄρνειν καὶ περισκοπεῖν.

**Ἀθρόα** πάντ' ἀπέτισεν παροιμία ἐπὶ τοῦ μίαν μὲν, ἀλλὰ μεγάλην δόντος ποιήν ἐπὶ πολλοῖς κακοῖς προὑπάρξασιν.

**Ἀθροισαίς** ἐπὶ διδασκαλίᾳ καὶ πνευματικῇ ὠφελείᾳ. Τοῦτό ἐστι σύνοδος. Διὰ τοῦτο οἱ πατέρες ἡμῶν τοὺς συλλόγους τούτους ἐπέγνωσαν, ἵνα ἅ καθ' ἐκάστην ἡμέραν μαθεῖν οὐ δύναμεθα, τῇ τῶν διδασκόντων καὶ ὑπομιμνησκόντων ἐνδείᾳ, ταῦτα δι' ἑτους συνιόντες ἐν κοινῇ πανηγύρει ὑποδεξώμεθα. (Βασίλ. ΛΑ΄, 1448). — Λόγος περὶ συναθροίσεως καὶ ἀκροάσεως. (αὐτόθ. 1437-1457).—Ἀθροιστικαὶ λέξεις ὅτι φιλοῦσι δασύνεσθαι· οἶον ἄπας, ἄλις, κ.τ.λ.

**Ἀθρόον**, τὸ αἰφνίδιον, παρὰ τὸ α στερητικόν, φιλοῦται· ἐπὶ δὲ τὸ ὁμοῦ παρὰ τὸ α, ὃ ἐστὶν ἄμα, ἐδασύνετο παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς· παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις φιλοῦται ἐν πάσῃ σημασίᾳ.

**Ἀθρους**, ὁ ἀθόρυβος, παρὰ τὸν θροῦν. Ἀθρός ὁ συνηθροισμένος. Ἀθροῖο οἱ ὁμοῦ συνηγμένοι καὶ μὴ ἐσκεδασμένοι.

**Ἀθυμεῖν**. Φίλον γὰρ πῶς τοῖς ἀθυμοῦσι τὸ ἄμικτον καὶ φιλέρημον. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ΄, 577).

**Ἀθυμία** ἐξ ἀναμνήσεων προηγουμένων εὐτυχιῶν, καὶ ἐπομένων ἀτυχημάτων. (Χρυσόστ. ΜΖ΄, 425 κ. ἐ.).—Ἡ ἀθυμία χαλεπώτερα τοῦ δαίμονος. (Χρυσόστ. Λόγοι. ΜΖ΄, 447-494).—Μεγάλη τῆς ἀθυμίας ἡ τυραννίς, καὶ πολλῆς ἡμῖν τῆς ἀνδρείας δεῖ, ὥστε στήναι πρὸς τοῦτο τὸ πάθος γενναίως, καὶ τὸ χρήσιμον ἀπ' αὐτοῦ καρποῦμενος, τὸ περισσὸν ἔξ. Ἐχει γὰρ τι καὶ χρήσιμον. (ΝΘ΄, 419).—Ἀθυμία καὶ εὐθυμία ἄμα πῶς; (Ξ΄, 301-302).

Ἀθυμίας χαλαρόν. Τεκμηριοὶ γὰρ πολλάκις τὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν τῶν προσώπων ἢ θέσις, καὶ συνδιατίθεται τοῖς τῆς ἐννοίας κινήμασιν οὐ χροᾶ μόνον προσώπου, ἀλλὰ καὶ κινήσεις ὀφθαλμῶν, καὶ ὀφρύων συναγωγὴ τε καὶ ἀνεσις· κ. ἐ. φυσιολογικ. (Θεοδώρ. ΠΓ΄,

700-767). — Ἀθυμία καὶ λύπη. Λόγος περὶ αὐτῶν. (Συμεῶν Μάγιστρος ΛΒ΄, 1277-1288). — Περὶ ἀθυμίας καὶ λύπης μετὰ Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξ. ΛΑ΄, 876-880—Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ΄, 1209-1213.—Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ΄, 1509-1513).—Ἀθυμος ὁ μὴ εὐθυμος, ἤγουν μὴ εὐφραϊνόμενος.

**Ἀθύραι**, Βυζαντίων ἐπίγειον. — Ἀθύραι πόλις ἐν Θράκῃ (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Γ΄, 296) ἐκ τοῦ α στερητικῆς καὶ τοῦ θύραι.

**Ἀθύρειν**, τὸ ἀδιακρίτως ὁμιλεῖν, παίζειν.

**Ἀθύρμα**. Ἀθύρματα, παίγνια, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου γυναικεῖα σκιρτήματα. Ἀθύρει, παίζει. Παιδικὰ ἀθύρματα ταῦτα, παρ' ἠϊόνα παιζόντων, καὶ ἐκ ψάμμου οἴκου συντιθέντων καὶ λυόντων. (Ζαχαρ. Μιτυλ. Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ κόσμος οὐτ' ἀφθαρτος οὔτε ἀναρχος· καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι δῆθεν ὁ δημιουργὸς ἐδύνατο κάλλιον δημιουργῆσαι τὸν κόσμον. ΠΕ΄, 1032 κ. ἐ.).—Κομιδῆ γὰρ νηπίων παιδῶν ὁ τρόπος οὗτος ἐν ψάμμῳ τῆς παιδείας, εὐθὺς μετὰ τὸ πληρῶσαι συγχεόντων τὰ γινόμενα πράγματα. (Γρηγόρ. Νύσσ. αὐτ. σημ.).

**Ἀθυρόγλωσσος** λέγεται, οὐ τῇ γλώσσῃ οὐκ ἐπίκειται θύρα· οἱ δὲ παρὰ τὸ ἀθύρειν, ὃ ἐστὶν ἀδιακρίτως ὁμιλεῖν.—Ἀθυρώματα στόματα ψευδολογίας προφέροντα. (Θεοδώρ. ΠΓ΄, 1308).—Ἀθυρώματα στόματα τῶν ἀρνούμενων τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν τοῦ παντός ἀρμονίαν. Βλέπετε αὐτὴν τοῦ Θεοῦ τὴν πρόνοιαν δι' ἐκάστου μορίου τῆς κτίσεως διακύπτουσαν, καὶ φαινομένην καὶ φθεγγομένην, καὶ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων μονονουχί βοῶσαν, καὶ τὰ ἀθύρωτα ἡμῶν ἐπιστομιζούσαν στόματα, καὶ τὰς ἀχαλινώτους ὑμῶν χαλινοῦσαν γλώττας κ. ἐ. (αὐτόθ. 561).—Τὴν γλώσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν· τίνες; (Π΄, 944).—Ἀθυρόγλωττοι ἐν τοσοῦτοις καὶ τηλικούτοις ἐγκλήμασιν. Ὡς περὶ γὰρ τοῖς κατορθοῦσι μετριάζειν μετὰ τὰ κατορθώματα ἔθος, οὕτω καὶ τοῖς ἀμαρτάνουσι μετὰ τὰ πταίσματα ἐπαίρεσθαι. (Ἰσίδ. ΟΗ΄, 1016).

**Ἀθῶος** Ζεὺς ὁ ἐν Ἀθῶ τιμώμενος μετὰ προσγραφῆς πρὸς διαστολήν τοῦ Ἀθῶος, ὁ ἀζήμιος. Ἀθῶος δὲ Ἀθῶιος, ὡς πατρώϊος πατρῶος, Μηνῶιος Μηνῶος κ.τ.λ.—Ζηνὸς Ἀθῶου. (Παρ' Εὐσταθίῳ λεξικ. εἰς Ὅμηρον).

**Ἀθῶος**, ἀθῶον καὶ δίκαιον οὐκ ἀπο-



κτενεῖς». (Ἐξοδ. ΚΓ', 7).—Οὐ γὰρ τῆς εὐσεβείας τῆς εἰς Θεὸν ἦν αὐτοῖς (τοῖς Ἰουδαίοις) ὁ λόγος. Οὐδὲ γέγονεν αὐτοῖς χαλινὸς ἢ διὰ Μωϋσέως ἐντολὴ λέγουσα· «Ἀθῶν καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς». Προτιμῶσι δὲ μᾶλλον τῆς εἰς Θεὸν αἰδοῦς τὸν ἀνθρώπινον φόβον. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 889).

**Ἄθως**, ὄρος· ἀπὸ Ἄθω γίγαντος κληθεῖς, ᾧ Ποσειδῶν, φασί, τὸ ὄρος ἐπέθετο. — Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός· παροιμία. Δόξειε δ' ἂν τεθῆναι ἢ παροιμία ἐπὶ τῶν ἐχόντων καὶ πῶρῶθεν ἐφικνεῖσθαι ἢ καθικνεῖσθαι τῶν ταπεινοτέρων δι' ὑπεροχὴν τινα· ἐπεὶ καὶ ὁ Ἄθως ὑψηλότατος ὢν εἶχεν ἐν καιρῷ περὶ δεῖλην σικὰν ἀποτελεῖν, ἰκνουμένην ἕως καὶ εἰς ἄγαλμα Λημνίας βοός. Τριακοσίους δέ, φησί, σταδίου; Λήμνου ἀπέχων ὁ Ἄθως, ὅμως σκιάζει αὐτήν. Διοκλῆ δὲ φασί, τὸν Ῥηγῖνον ἀρχιτέκτονα, ἐπαγγείλασθαι Ἀλεξάνδρῳ διαγλύψαι τὸν Ἄθω τοῦτον, καὶ κατασκευάσαι ἀνδριάντα αὐτοῦ, θατέρᾳ μὲν χειρὶ μυριάδρον πόλιν κατέχοντα, θατέρᾳ δὲ ποταμὸν προῖέμενον, ὡς δοκεῖν τοῖς παραπλέουσιν ὅτι σπένδει. (Εἰς τὸ Ἄθω πλεονάζει τὸ ο, ὡς ἐν τῷ φῶς φῶς, Κῶς Κῶς). (Εὐστ. εἰς Ὀμηρον).

Μακροβίοι ἐνομιζόντο οἱ ἐν Ἄθῳ κατοικοῦντες. Ὁ Πλάτων, νοσηροῦ χωρίου λεγομένου εἶναι τῆς Ἀκαδημίας, καὶ συμβουλευόντων αὐτῷ ἰατρῶν εἰς τὸ Λύκειον μετοικῆσαι, οὐκ ἠξίωσεν, εἰπὼν· ἄλλ' ἔγωγε οὐκ ἂν οὐδὲ εἰς τὰ ἄκρα τὰ τοῦ Ἄθω μετόκησα ἂν ὑπὲρ τοῦ μακροβιώτερος γενέσθαι. (Αἰλιαν. Ποικ. Ἰστ. ΙΓ', βιβλ. Θ', κεφ. Ι'). — Μακροβίους γὰρ ἐπιστευέτο τοὺς ἐνοικοῦντας ποιεῖν ὁ Ἄθως, καὶ ἐξαιρέτως μία τῶν ἐν αὐτῷ πόλεων, Ἀκρόθωον, οὐδετέρως (Ἡρόδ. Ζ', 22), ἢ Ἀκρόθωοι ἀρσενικῶς καὶ πληθυντικῶς (Θουκυδ. Δ', 109) καλουμένη· ἦν εἰκὸς ἐνταῦθα αἰνίττεσθαι τὸν Αἰλιανόν, Ἀκρόθωον αὐτήν ὁ ῥωμαϊκὸς Γεωγράφος Μέλας (Β', 2) τῇ παραγωγῇ καταλληλότερον ὀνομάζει. Ἐχει δὲ τοῦτο κοινὸν ὁ Ἄθως πρὸς ἄπανθ, ὡς εἰπεῖν, τὰ δεινὰ τε καὶ μετέωρα τῶν χωρίων. (Σημ. Κοραῆ εἰς Αἰλιανόν, αὐτόθ.).

**Ἀθωνίτης** Πέτρος. (Γρηγόρ. Παλαμᾶς ΡΝ', 989-996 — ΡΜΗ', 917).

**Ἀϊά**, τὸν ὄντα σημάζει. Τοῦτο τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα ἀνέκφραστον ἦν παρ' Ἑβραίοις. Σα-

μαρεῖται δὲ Ἰάβ· ἢ Ἰαβέ, αὐτὸ λέγουσιν, ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ ῥήματος δύναμιν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 460).—Τί ἐστι· «Καὶ τὸ ὄνομά μου Κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς;» (Ἐξοδ. Γ', 3.) Διδάσκει πόσης αὐτὸν (τὸν Μωϋσῆν) καὶ τιμῆς καὶ εὐμενείας ἠξίωσεν. Ὁ γὰρ τοῖς Πατριάρχαις οὐκ ἐδήλωσεν ὄνομα, τοῦτο αὐτῷ δῆλον ἐποίησεν. Ἐφη γὰρ πρὸς αὐτόν, «Ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν.» Τοῦτο δὲ παρ' Ἑβραίοις ἀφραστον ὀνομάζεται· ἀπείρηται γὰρ αὐτοῖς τοῦτο διὰ τῆς γλώττης προφέρειν. Γράφεται δὲ διὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων (Ἑβραϊστί), διὸ καὶ τετράγραμμα αὐτὸ λέγουσι. Τοῦτο δὲ καὶ τῷ πετάλῳ ἐπεγέγραπτο τῷ χρυσοῦ, ὃ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀρχιερέως ἐπετίθετο, τῇ ταινίᾳ τῆς κεφαλῆς προσδεσμούμενον. Καλοῦσι δὲ αὐτὸ Σαμαρεῖται μὲν Ἰαβέ, Ἰουδαῖοι δὲ Ἀϊά (ἢ Ἰά) (Π', 214).

Δέκα ὀνόμασι παρ' Ἑβραίοις ὀνομάζεται ὁ Θεός· ὢν ἐν μὲν Ἀδωναὶ λέγεται, ὃ ἐστι Κύριος· ἕτερον δὲ Ἰά, ὃ καὶ αὐτὸ ἐλληνικῶς εἰς τὸ Κύριος μετελήθη. Ἐτερον δὲ τι παρὰ ταῦτά ἐστι τὸ τετράγραμμα, τὸ ἀνεκφώνητον ὃν παρ' Ἑβραίοις, ὃ καταχρηστικῶς παρὰ μὲν αὐτοῖς Ἀδωναὶ καλεῖται, παρὰ δὲ ἡμῖν Κύριος. Τοῦτο δὲ φασί γεγράφθαι ἐπὶ τῷ πετάλῳ, τῷ χρυσοῦ, τῷ ἐπὶ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀρχιερέως, κατὰ τὸ ἐν νόμῳ εἰρημένον, ἐκ τύπων σφραγίδος, ἀγίασμα τῷ Κυρίῳ πί. πί. Τὰ δὲ λοιπὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα, *Ηλ, Ἐλωτ, Ἀδωναὶ, Σαβαῶθ, Σαδδαὶ, Ἰαθ, Ἐσεριέ*, καὶ τὰ προγεγραμμένα τρία, ὢν ἐστι τὸ τετράγραμμα, τὸ τούτοις γραφόμενον τοῖς στοιχείοις, Ἰάθ. ηπ'. ουαῦ. ηπ'. πί. πί.

Τὸ ἐπὶ τοῦ Κυρίου τυχτόμενον ἀνεκφώνητον ὄνομα διὰ τεσσάρων γράφεται στοιχείων· διὰ τοῦ ηῶθ, διὰ τοῦ ηπ', διὰ τοῦ ουάβ, καὶ διὰ τοῦ ηθπ'. Τούτων μέσον παρεντεθὲν μετὰ τὰ πρῶτα· διὸ παρ' Ἑβραίοις στοιχεῖον καλούμενον *έν*, ὃ ἐστὶν ὀδόντες· ὡς εἶναι τὸν εἰρμόν τῶν πέντε γραμμάτων οὕτως· Ἀρχὴ αὐτὴ ὀδόντες ἐν αὐτῇ ὁ ζῶν· ἐρμηνεύεται (δὲ) τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τὸ ηῶθ, ἀρχή, καὶ διὰ τοῦ ηπ', αὐτή, καὶ διὰ τοῦ ουάβ, ἐν αὐτῇ, καὶ διὰ τοῦ ηθπ' ὁ ζῶν. (Σημειώσεις εἰς Ὀριγ. κατὰ Κέλσου ΙΑ', 1709-1710).

Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα καὶ χρυσοῦ πετάλῳ ἐγχαρატτόμενον, καὶ τῇ ἀρχιερατικῇ ταινίᾳ δε-

σμοῖς ἀρμοζόμενον, τὸ τοῦ ἀρχιερέως ἐφρούρει τε καὶ ἐκόσμει μέτωπον, κ. ἔ. Τοῦτο δὲ παρὰ μὲν Ἑβραίοις λέγεται *Αἰά*, παρὰ δὲ Σαμαρείταις *Υαβέ*. Γράφεται δὲ καὶ γράμμασι τούτοις, ἰώθ· ἄλφ· οὐαύθ· ηθ· δι' ὧν δηλοῦται τὸ ἀναρχόν τε καὶ ἀτελεύτητον τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο γὰρ παρίστησι καὶ τὸ α'Ο' ΩΝ. » Αὕτη γὰρ ἡ φωνὴ μήτε πρὸ αὐτοῦ, μήτε μετ' αὐτὸν εἶναι τι κυρίως καὶ ὑπάρχειν ὅλως ἐνδείκνυται· ὅπερ τὸ αἰεὶ εἶναι καὶ αἰδίως εἶναι συνίστησιν. (Φώτ. ΡΑ', 568-569).

α'Ο' ὀνομαζῶν τὸ ὄνομα Κυρίου θανάτῳ θανατούσθω. » (Λευϊτ. ΚΑ', 16).— Εἰ μὲν ἀρρήτην ὄνομα τὸ θεῖον καὶ γνώσεως μεῖζον, πῶς ἐπέκειτο θάνατος τῷ φθεγγόμενῳ ἢ ζημίᾳ; (Λύσις καὶ ἐρμηνεία. Φώτ. ΡΑ', 569).

Τὸ *Υεχθα* ἐμφαίνει τὸ αἰεὶ εἶναι τοῦ ὄντος· ὄντος. Ἐγὼ εἰμι ὁ ὧν. Περὶ τοῦ τετραγράμμου ἢ τετραγράμματος ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν τούτου στοιχείων καὶ τοῦ *Αἰά* (ὃ τινες διορθοῦσιν *Υαώ*), καὶ τοῦ *Υαβέ*, βλέπε Οἰκονόμον περὶ τῶν Ο'. Ἐρμηνευτ. τῆς Παλαιᾶς θείας Γραφῆς (Γόμ. Β' σελ. 597 καὶ τόμ. Δ' σελ. 67).

**Αἶα**, ὄνομα κύριον πηγῆς τινος.

**Αἶα**, πόλις Κολχίδος παρὰ τὸν Φάσιν ποταμόν.

**Αἶακός**, διὰ προσευχῆς αὐτοῦ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ μεγάλου αὐχμοῦ ἐλυτρώσατο. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 245.— Εὐσέβ. ΚΑ', 772.— Νόννος ΛΓ', 1061.— Κοσμάς Ἱεροσ. ΛΗ', 375.430).

**Αἶακίδα**. Περὶ Αἰακιδῶν (Κοσμάς Ἱεροσολ. 375.440).

**Αἶας** ὁ Τελαμώνιος ἄτρωτος ἐνομήσθη διὰ τὸ μηδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος ἱστορεῖσθαι αὐτὸν τρωθῆναι.

**Αἶας** καὶ Ζήνων, ἄνδρες περιβόητοι ἐπ' ἀρετῆ. Καὶ οἱ τότε Ἱερωμένοι. (Σωζόμ. ΕΖ', 1504-1505).

**Αἶγαί**, πόλις Εὐβοίας. — *Αἶγαί* νῆσος ἐν τῷ Αἶγαίῳ πελάγει. — πόλις Κιλικίας, ἐν τῇ Ἀπολλωνίῳ ὁ Τυανεύς ἱεράσατο τῷ Ἀσκληπιῷ. (Εὐσέβ. ΚΒ', 800).

**Αἶγαζον** πέλαγος ἀπὸ Αἰγῶν πόλεως Εὐβοίας, ἢ ἀπὸ Αἶγαίῳ τοῦ καὶ Βριάρεω. — Αἶγαζον πέλαγος οὐκ ἀπηνές καὶ ἄγριον. (Ἱμερίου Μελέται παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 1360).

**Αἶγαίων** ὁ ἐκατόγχιρ ἐβόηθει μετὰ τῆς Θέτιδος τὸν Δία. (Ἀθαν. ΚΕ', 25).— Αἶγαίω-

νος Ἱστορία καὶ ἀλληγορία. (Λεξ. Εὐσταθ).

**Αἶγανέα**, ποιμενικὴ ῥάβδος. — Εἶδος δόρυκος ἐλαφρὸν καὶ μακρόν.

**Αἶγεια** κρέα, ὅτι ἐκ τῆς τροφῆς αὐτῶν εὐτονοὶ καὶ γλίσχροι γίνονται χυμοί.

**Αἶγειρος** Ἀθήνησιν ἐπάνω τοῦ θεάτρου. Ὅθεν καὶ ἀπ' αἰγείρου θέα, παροιμιακῶς λέγεται— Ἦν γοῦν, φασί, αἶγειρος Ἀθήνησιν ἐπάνω τοῦ θεάτρου, ἀφ' ἧς ἐθεώρουν οἱ μὴ ἔχοντες τόπον· ὅθεν καὶ ἡ ἀπ' αἰγείρου θέα ἐλέγετο· καὶ παρ' αἶγειρον θέα, ἢ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, καὶ ἦν φασιν εὐωνοτέρη. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Αἶγίλιψ**, τόπος ὁ αἶγας λιπαίνων καί, ὁ ὑπὸ αἰγῶν λιπαίνόμενος, καί, ὁ ὑπὸ αἰγῶν λιπόμενος. — Αἶγίλιψ πέτρα, ἣτις διὰ τὸ τοῦ ὕψους δυσανάβατον καὶ ὑπὸ αἰγῶν λείπεται, ἀλτικού ζώου καὶ πετροβατικοῦ. Αἶγίλιπες πέτραι, ἃς διὰ τὸ δυσανάβατον αἱ αἶγες λείπουσιν.

**Αἶγινα**, νῆσος. Καὶ Αἶγινα παροιμιακῶς λέγεται εἰς τό, Εὐζαίτ' ἂν εἴπερ εὐροεῖ τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ ἀριστα τύχης ἔχει, μὴ ἀκοῦσαι παροιμιωδῶς πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου τό,

Τὰ πρῶτ' ἀρίστους παῖδας Αἶγιν' ἐκτρέφει. Καὶ ὅτι διὰ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἠρωᾶς τινὰς λέγεται, οἱ ἀκμαῖοι μὲν ὄντες ἠυδοκίμου, ὕστερον δ' ἐπὶ τὸ χειρόν μετέβαλον. (Λεξ. Εὐσταθ.)

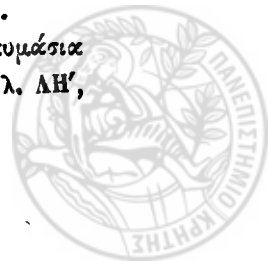
**Αἶγιεπυρῶδος** πῶα, ἢν αἶγες νέμονται.

**Αἶγις** Ἀπόλλωνος, Ἀθηναῶν· αἰγίοχος Ζεὺς· μῦθοι καὶ ἀλληγορία. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Αἶγις Διὸς τὰ νέφη καὶ αἱ ἀστραπαὶ καὶ βρονταί. — Ἀθηναῶν καὶ Ἀπόλλωνος αἰγίδες ὄπλα ἐκφοβητικά.— τὰ περὶ τὸν ἀέρα δείματα.— Καὶ οἱ τοῦ Διονύσου τὰ ὄργια τετελεσμένοι μετὰ τῶν αἰγίδων ἔτρεχον, τοὺς κύνας διασπῶντες καὶ μεμνηότες, καὶ βακχεύοντες. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1241).

**Αἶγυπτία**. Τοῦτο καὶ ἡ Αἰγυπτία πεποίηκε. Τὴν γὰρ τῆς αἰσχροῦς ἐπιθυμίας δουλείαν ἀσπασαμένη, καὶ τὴν ἀνδραποδώδη κολακίαν προσενεγκούσα τῷ σώφρονι, εἶτα μὴ δειλιάσασα, μηδὲ ταῖς τῆς ἡδυπαθείας περιπειράσα πάγαις, ἀλλοτρίαις εὐνῆς ἀπεκάλει ληστὴν τῆς σωφροσύνης τὸν ἐραστήν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1389).

Αἶγυπτία κακὰ Πληγαὶ τοῦ Φαραῶ.

Αἶγυπτιαὶ πυραμίδες καὶ λοιπὰ θαυμάσια καὶ κολοσσαῖα ἔργα. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 533. 546).



**Αἰγυπτιαάζειν**, τὸ πανουργεῖσθαι διὰ τὸ παρ' Αἰγυπτίους κακοήθειαν ἐπιχωριάζειν. Ἐνθα παροιμίαι ἐπὶ εὐφημίᾳ καὶ δυσφημίᾳ. Λεσβιάζειν, Κιλικιάζειν. Αἰγυπτιαάζειν τὸ πονηρεύεσθαι, καὶ Κρητίζειν τὸ ψεύδεσθαι, καὶ Αἰζωνεύεσθαι τὸ κκαλολογεῖν. Βλέπ. *Αἰζωνεῖς*. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Αἰγυπτιαάσαι τὴν χροάν τινὸς λέγεται ὁ ἥλιος, ἀντὶ τοῦ ἐπικαῦσαι. — Χροάν δὲ τὴν σὴν ἥλιος λάμπων φλογὶ αἰγυπτιαάσει. — Ἄλλὰ καὶ τὸ πανουργεῖν καὶ κακοτροπεύεσθαι. (αὐτόθ.).

Αἰγυπτιακῆς πόλεως ἐπίσκοπος ἦν Νέπως. Δοξασίαι αὐτοῦ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 408). — Αἰγυπτιακὸς κλύδων τὰ κατὰ Κύριλλον καὶ Θεοδώρητον. (αὐτόθ. ΠΓ', 1453 κ. ε.).

Αἰγυπτιακὸν ἔτος (Γεμῖνος περὶ μηνῶν παρ' Εὐσεβ. ΙΘ', 800-804 κ. ε.).

**Αἰγύπτιοι**, ὅτι φιλοπόται ἱστοροῦνται. Καὶ ὅτι ἄμπελος ἐν Αἰγύπτῳ πρῶτον εὐρέθη. (Λεξ. Εὐσταθ.). — *Αἰγύπτιοι*. Παροιμία (αὐτόθ.).

Δεινοὶ πλέκειν τοὶ μηχανὰς Αἰγύπτιοι.

Αἰγύπτιοι Λακεδαιμονίους μόνους Ἑλλήνων τιμῶντες. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Οἱ Αἰγύπτιοι Ἀστρολογίαν, Γεωμετρίαν, καὶ λύχνους ἄπειν εὖρον πρῶτοι, καὶ τὸν ἐνιαυτὸν εἰς δώδεκα μῆνας διεῖλον, καὶ ἐν ἱεροῖς μίσγεσθαι γυναιξὶν ἐκώλυσαν, μηδὲ εἰς ἱερὰ εἰσεῖναι ἀλούτους ἀπὸ γυναικὸς ἐνομοθέτησαν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 784. Ἐνθα περὶ εὐρέσεως γραμμάτων, τεχνῶν, καὶ ἐπιστημῶν. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 833. — Θεοδώρ. ΠΓ', 793-796. — Εὐσέβιος ΚΑ', 789 κ. ε. — Γρηγόρ. Ναζ. ΔΕ', 461).

Αἰγύπτιοι τὰ ἱερὰ αὐτῶν διὰ συμβόλων καὶ αἰνιγμάτων παρίσταν. — Οὐ τοῖς ἐπιτυχοῦσιν Αἰγύπτιοι τὰ παρὰ σφίσι ἀνετίθεντο μυστήρια, οὐδὲ μὴν βεβήλοις τὴν τῶν θείων εἰδησιν ἐξέφερον, ἀλλ' ἢ μόνοις γε τοῖς μέλλουσιν ἐπὶ βασιλείαν προΐεναι, καὶ τῶν ἱερέων τοῖς κριθεῖσιν εἶναι δοκιμωτάτοις ἀπὸ τε τῆς τροφῆς, καὶ τῆς παιδείας, καὶ τοῦ γένους. Αἰνίγματα Αἰγυπτίων καὶ ἐρμηνεῖα αὐτῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 68-73).

Αἰγυπτίων ἄδύτα. Ἐντεῦθεν αἱ προφητεῖαι οἱ τε χρησμοὶ λέγονται δι' αἰνιγμάτων, καὶ αἱ τελεταὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἀναίδην οὐ δείκνυνται, ἀλλὰ μετὰ τινῶν καθαρμῶν καὶ προῤῥήσεων. Τίμια δὲ ἦν τότε παρ' αὐτοῖς μαθή-

ματα τὰ ἱερογλυφικὰ καλούμενα, τὰ ἐν τοῖς ἄδύτοις, οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐγκρίτοις παραδιδόμενα. (αὐτόθ. 73-88). — Ἐνθα περὶ τῶν συμβολικῶν Αἰγυπτίων καὶ φιλοσόφων.

Αὐτίκα οἱ παρ' Αἰγυπτίους παιδευόμενοι πρῶτον μὲν πάντων τὴν Αἰγυπτίων γραμμάτων μέθοδον ἐκμανθάνουσι, τὴν ἐπιστολογραφικὴν καλουμένην, δευτέραν δὲ τὴν ἱερατικὴν, ἢ χρωάνται οἱ ἱερογραμματεῖς· ὑστάτην δὲ καὶ τελευταίαν τὴν ἱερογλυφικὴν, ἧς ἢ μὲν ἐστὶ διὰ τῶν πρώτων στοιχείων κυριολογική, ἢ δὲ συμβολική, κ. ε. περὶ ἱερογλυφικῶν συμβόλων. (αὐτόθ. 40 — Διόδωρ. Σικελ. βιβλ. Β'. κεφ. 4).

Αἰγυπτίων φιλοσοφία, καὶ ἡ ἱεροπρεπὴς αὐτῶν θρησκεία, καὶ τὰ τὴν Αἰγυπτίῳ εὐσέβειαν περιέχοντα. (Κλήμ. Θ', 248-256).

Αἰγυπτίων προφήτης. Τάξις ἱεραρχίας καὶ διδασκαλίας, περὶ θυμάτων, ἀπαρχῶν, ὕμνων, εὐχῶν, πομπῶν, ἐορτῶν, καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ προφήτης ἔξεισι, προφανέες τὸ ὑδρεῖον ἐγκεκολλημένους· ὧς ἐπονται οἱ τὴν ἔκπεμψιν τῶν ἄρτων βαστάζοντες. Οὗτος, ὡς ἀν προστάτης τοῦ ἱεροῦ, τὰ ἱερατικὰ καλούμενα δέκα βιβλία ἐκμανθάνει, περιέχει δὲ περὶ τε νόμων καὶ θεῶν, καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων. Ὁ γὰρ τοι προφήτης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τῆς διανομῆς τῶν προσόδων ἐπιστάτης ἐστίν. Ἐνθα καὶ περὶ τῶν βιβλίων τοῦ Ἑρμοῦ. (αὐτόθ. 253-256).

Αἰγυπτίων δόγμα περὶ ψυχῆς καὶ μετενσωματώσεως. (Κλήμ. αὐτόθ. 253). — Πρῶτόν φασι Πυθαγόραν ἀποφῆναι τὴν ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμειβούσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζώοις. (Διογ. Λαέρτ. βιβλ. Η', 812). — Πρῶτοι δὲ καὶ τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοί εἰσιν οἱ εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατος ἐστὶ. Τοῦ σώματος δὲ καταφθίνοντος, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον ἐσθύεται. Ἐπεὰν δὲ περιέλθῃ πάντα τὰ χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ πετεινά, αὐθὶς ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινόμενον ἐσθύειν. Τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχιλίσι ἔτεσι. Τούτῳ τῷ λόγῳ εἰσὶ οἱ Ἑλλήνων ἐχρήσαντο, οἱ μὲν πρότερον, οἱ δὲ ὕστερον, ὡς ἰδίῳ ἑωυτῶν ἐόντι· τῶν ἐγὼ εἰδὼς τὰ οὐνόματά, οὐ γράφω. (Ἡρόδ. Β', 123).

Αἰγυπτίων ἱερεῦσιν οὐκ ἐπιτρέπεται ἐν ταῖς αὐτῶν ἀγνείαις σιτεῖσθαι σάρκα, ὀρνιθίου

τε ὡς κουροτάταις χρῶνται· καὶ ἰχθύων οὐχ ἄπτονται, καὶ δι' ἄλλους μὲν τινὰς μύθους, μάλιστα δὲ ὡς πλκδάρην τὴν σάρκα τῆς τοιαῆς δε κατασκευαζούσης βρώσεως· ἔνθα περὶ σαρκοφαγίας, ζωοθυσίας, ἐγκρατείας, καὶ εὐπροσδέκτου εἰς Θεὸν θυσίας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 444-449. — Ἰουλιανοῦ λόγοι, 5 καὶ 6 κατὰ χριστιανῶν, περὶ τοῦ παμφαγεῖν καὶ μὴ). — Αἰγυπτίων ἀλληγορουμένη θεολογία. (Εὐσέβ. ΚΑ', 164-181). — Αἰγυπτίων καὶ Φοινίκων θεολογία. (αὐτόθ. 48-49.76). — Ἐπιτομὴ τῆς Αἰγυπτίων θεολογίας, καὶ ὡς εἰς Ἑλληνικὰς μετακομίσθη. (αὐτόθ. 93). — Διὰ τί τὰ ζῶα ἐθεοποιούν. (αὐτόθ. 99—104).

Αἰγύπτιοι παρὰ τῶν Χαλδαίων καὶ τοῦ Ἀβραάμ τὴν Ἀστρονομίαν καὶ Ἀριθμητικὴν παρέλαβον. (Εὐσέβ. αὐτόθ. 705). — Ἀπόγονοι τοῦ Χοῦμ καὶ Μεσρακιμ ἦσαν. (αὐτόθ. 708-712.789).

Αἰγύπτιοι δεισιδαιμονέστατον ἔθνος, καὶ πρῶτοι αἵτιοι τῆς εἰδωλολάτρου πλάνης. (Εὐσέβ. ΚΒ', 373). — Αὐτίκα γοῦν τῶν Αἰγυπτίων ὑμῶν οἱ ἀρχηγέται, οἱ περὶ μετεωρολογίας αὐχοῦντες καὶ τῶν ἀστρῶν τὰς φύσεις διακρίνειν ἐπαγγελλόμενοι, ὑπὸ κακῆς αὐτοῖς ἐνδομυχούσης ὑπονοίας πάση αὐτῷ (τὸ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ὄνομα) ἀτιμίζ ὅσον τὸ κατ' αὐτοὺς ὑπέβαλον. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν παρέδοσαν βουὴν τὸν λεγόμενον Ἄπιν σέβειν, οἱ δὲ τράγον, οἱ δὲ αἴλουρον, οἱ δὲ ὄφιν, ἄλλοι καὶ ἰχθύν καὶ κρόμμυα καὶ γαστρῶν πνεύματα, καὶ ἀλόγων ζῶων μέλη. (Κλήμ. Ῥώμης Β', 288-289. ἔνθα περὶ ἀληθινοῦ καὶ μόνου Θεοῦ). — Αἰγύπτιοι σέβουσι Συῆται μὲν φάγγρον τὸν ἰχθύν, μαιώτην δὲ (δὲ ἄλλος ἰχθύς) οἱ τὴν Ἐλεφαντίνην οἰκοῦντες, Ὁξυριγγίται δὲ τὸν φερώνυμον τῆς χώρας αὐτῶν ὁμοίως ἰχθύν· ἔτι γε μὴν Ἡρακλεοπολίται ἰχνεύμονα, Σαῖται δὲ καὶ Θηβαῖται πρόβατον, Λυκοπολίται δὲ λύκον, Κυνοπολίται δὲ κύνα, τὸν Ἄπιν Μεμφίται, Μενδῆσιοι τὸν τράγον. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 120-121, ἔνθα χεῖρους Αἰγυπτίων λέγει τοὺς Ἑλληνας· ὅτι Θεσσαλοὶ μὲν τοὺς πελαργοὺς τιμῆκασι διὰ τὴν συνήθειαν, Θηβαῖοι δὲ τὰς γαλᾶς διὰ τὴν Ἡρακλέους γένεσιν· Θετταλοὶ πάλιν μύρμηκας, Σάμιοι πρόβατον κλπ.).

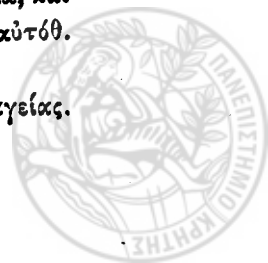
Αἰγυπτίων θεότητες καὶ λατρεῖαι κατὰ πόλεις διάφοροι. Περὶ γὰρ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μυ-

σαρῶν οὐδὲ λέγειν ἐστί, πᾶσιν ἐπ' ὀφθαλμῶν ὄντων, ὅτι ἐναντία· καὶ μυχόμενας ἀλλήλαις ἔχουσι τὰς θρησκείας αἱ πόλεις· καὶ οἱ ἐκ γειτόνων αἰεὶ σπουδάζουσι κατὰ τῶν πλησίον τὰ ἐναντία σέβειν. (Ἀθην. ΚΕ', 45.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 120.—Ὀριγ. ΙΑ', 1232-1237). — Αἰγύπτιοι οὐ ταῦτὰ τοῖς Φοίνιξι προσεκύουον εἰδῶλα. (Ἀθην. ΚΕ', 45). — Αἰγύπτιοι τοὺς Πελασγοὺς ἐδίδαξαν τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα. (αὐτόθ. 48). — Ὅποιοι οἱ θεοὶ αὐτῶν. (αὐτόθ. 20). — Τὸ ὕδωρ καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐτίμων. (αὐτόθ. 48). — Αἰγύπτιοι Χαλδαῖοι καὶ Ἰνδοὶ δεδομένοι ἦσαν εἰς τὴν μαγείαν. (αὐτόθ. 180. 185). — Ἦσαν ἄρα Αἰγύπτιοι φαρμακεῖς, καὶ οὐ πάντα Ὀμηρος ψεύδεται. (Συνέσιος ΞΓ', 1541).

Αἰγυπτίων θεοί. Περὶ Ἰσιδος καὶ Μενδησίω, Πανός τραγοπροσώπου, Ἄπιδος βοῦς καὶ Νείλου. (Νόννος ΛΓ', 1052, ἔνθα περὶ Πριάπου καὶ τοῦ Πανός). — Περὶ Ἰσιδος, Μενδησίω τράγων, Νείλου, καὶ περὶ τῶν κνωδάλων καὶ τῶν ἔρπετῶν, ὧν ἐσέβοντο οἱ Αἰγύπτιοι. (αὐτόθ. 1072). — Αἰγύπτιοι μὲν κνώδαλα τιμῶντες καὶ ἔρπετά, τὰς Ἴβεις ἐσέβοντο, καὶ τοὺς κροκοδείλους, καὶ τοὺς ὄφεις, τοὺς αἰλούρους καὶ γαλέας, καὶ τινὰ γένη τῶν ἰχθύων, ἐξ ἀλόγου τιμῆς ἑαυτοῖς ἀτιμίαν ποριζόμενοι. (Κοσμᾶς Ἱεροσολ. ΛΗ', 506-508). — Αἰγύπτιοι αἰλούρους καὶ κύνας καὶ λύκους καὶ ὄφεις καὶ δράκοντας ἀντὶ τοῦ Θεοῦ προσεκύουον. Καὶ αἰσχύνομαι λέγειν, πλὴν λέγω, καὶ κρόμμυα γὰρ ἤδη παρὰ τισὶ προσεκυρήθη. Καὶ ἐκ τούτων ὀνόματα ταῖς πόλεσιν ἐτίθεσαν. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 553).

Αἰγυπτίων μυτήρια καὶ θαυματοποιία. — Ὅσοι μὲν κατὰ τὴν Αἰγυπτίων χώραν, τῷ μὲν Κρόνῳ ἕτεροι τελισκόμενοι, κλοιοῖς ἑαυτοὺς σιδηρεῖς καθείρξαντες, χαίτη τε ὑπερτάτη, ἐσθῆτι τε ῥυπαρᾷ καὶ καταμεμωκημένη, ὡς κρῖκοις μὲν τοὺς ἑαυτῶν μυκτῆρας ἐμπεύραντες καθ' ἐκάστην τῷ Κρόνῳ ὀργιάζουσι ἐμμανεῖς κ. ἐ. (Ἐπιφάν. Περὶ τῶν ἐν ἐκάστη πόλει καὶ τελετῇ γινομένων ὀργίων. ΜΒ', 801). — Καταγέλαστα αὐτῶν ἦθη καὶ λατρεῖα, καὶ περιγραφὴ τινῶν τῶν ἑορτῶν αὐτῶν. (αὐτόθ. 801-804).

Αἰγύπτιοι εὐρεταὶ φαρμακεῖς καὶ μαγείας. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 189-192).



Αιγύπτιοι ιατροί. Ἰατρικὴν Ἄπιν τὸν Αἰγύπτιον, μετὰ δὲ ταῦτα Ἀσκληπιὸν τέχνην αὐξῆσαι ἱστοροῦσιν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 789. ἔνθα τίνες πρῶτοι καὶ τίνα ἔθνη ἐφεύρον τέχνας καὶ ἐπιστήμας.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 784-796. ἐξ ὧν καὶ Εὐσέβιος ἔλαβεν).—Αἰγύπτιοι θρασεῖς. Ἡγεῖται μὲν ἡ φύσις ὡς πρῆσβυτέρα τῆς γνώμης, νικᾷ δὲ τὴν φύσιν ἡ γνώμη· καὶ τούτου τεκμήριον ἐναργὲς ὁ ἐλλογιμώτατος Ἀθανάσιος ὁ ῥήτωρ (ὁ μέγας). Αὐχῶν γὰρ πατρίδα τὴν Αἴγυπτον, οὐ μετέλαβε τῆς τοῦ ἔθνους θρασυτήτος, ἀλλὰ πρᾶκτον τὸν τρόπον ἔκέρρασεν. Ἔστι δὲ καὶ τῶν θεῶν θερμώτατος ἐραστής. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1197).—Περὶ δὲ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας τὸναντίον Τοιαῦτα τοῦ Αἰγυπτίου (Κυρίλλου) τὰ κυήματα, πονηροῦ πατρὸς (τοῦ Θεοφίλου) ἀληθῶς ἔγγονα πονηρὰτερα. (αὐτόθ. 1417. 1193).

Αἰγυπτίων βασιλέων σειρά. Ἀπὸ τοῦ βρασιλέως Σέθως ἐκλήθη Αἴγυπτος. Τὸ γὰρ Σέθως, φασίν, Αἴγυπτος καλεῖται. (Θεοφίλ. Ἀντιαχεΐας Γ', 1148-1149).—Ἐκ τῶν ἀναγραφῶν τῶν Αἰγυπτίων ἡ Ἱστορία (Τατιανὸς Γ', 804).—Ὁ δὲ Πλάτων δῆλον ὡς σεμνύνων αἰετοὺς βαρβάρους εὐρίσκειται, μεμνημένος αὐτοῦ τε καὶ Πυθαγόρου τὰ πλεῖστα καὶ γενναϊότατα τῶν δογμάτων ἐκ βαρβάρων μαθόντων. Διὰ τοῦτο καὶ γένη βαρβάρων εἶπε· Γένη φιλοσόφων ἀνδρῶν βαρβάρων· γινώσκων ἔν τε τῷ Φαίδρῳ τὸν Αἰγύπτιον βασιλέα, καὶ τοῦ Θωῦθ ὑμῖν σοφώτερον δείκνυσιν, ὃν τινα Ἐρμῆν οἶδεν ὄντα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 768-769).—Πρῶτός ἐστι Ταύατος ὁ τῶν γραμμῶν τὴν εὐρεσίαν ἐπινοήσας, καὶ τῆς τῶν ὑπομνημάτων γραφῆς κατάρξας, καὶ ἀπὸ τοῦδε ὡς περ κρηπίδα βαλόμενος τοῦ λόγου, ὃν Αἰγύπτιοι μὲν ἐκάλεσαν Θωῦθ, Ἀλεξανδρεῖς δὲ Θώθ, Ἐρμῆν δὲ Ἑλληνας μετέφρασαν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 72-73).—Περὶ τῶν βασιλέων τῶν Αἰγυπτίων. Πρὸς δὲ περὶ Σεσώστριος καὶ Ἐρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου (Χρον. Πασχ. 168-169).

Αἰγυπτίων θεολογία καὶ φιλοσοφία. Οὐ γὰρ λανθάνειν ἐνίοις ὑμῶν οἴμαι, ἐντυγχάνοντας πάντως που τῇ τε Διοδώρου ἱστορίᾳ, καὶ ταῖς τῶν λοιπῶν τῶν περὶ τούτων ἱστορησάντων, ὅτι καὶ Ὅρφεός, καὶ Ὅμηρος, καὶ Σόλων ὁ τοὺς νόμους Ἀθηναίους γεγραφώς, καὶ Πυθαγόρας, καὶ Πλάτων, καὶ ἄλλοι τινές, ἐν τῇ

Αἰγύπτῳ γενόμενοι, καὶ ἐκ τῆς Μωϋσέως ἱστορίας ὠφελήθεντες, ὕστερον ἐναντία τῶν προτέρων μὴ δοξάντων καλῶς αὐτοῖς ἀπεφάναντο. (Ἰουστίν. Γ', 268-269).

Αἰγυπτίων σκυλευόμενα ὑπὸ τῶν ἀναχωρησάντων Ἑβραίων. Διὰ τούτων οἱ Ἰσραηλιταὶ κατεσκεύασαν τὴν Κιβωτόν. Ἐν Αἰγύπτῳ παροικούντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐκεῖ παροικίας κεκερδήκασι, τὸ εὐπορήσαι τοσαύτης ὕλης τιμίας εἰς τὰ χρήσιμα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ. (ᾠριγ. ΙΑ', 89).—Οἱ Αἰγύπτιοι κακολογοῦσι τοὺς Ἑβραίους ἐν ταῖς αὐτῶν Ἱστορίαις. (αὐτόθ. 681).

Αἴγυπτον ἐξελεῖν, τὴν σιδηρᾶν κάμινον, κατακλιπεῖν σε τὴν ἐκεῖσε ἀθείαν, καὶ ὑπὸ Μωϋσέως ἀχθῆναι, καὶ τῆς ἐκεῖνο νομοθεσίας καὶ στρατηγίας, ἐπέισθης; Πίστευσον. Ἐρηρυσμένος ἴστασο, πάγιος βεβηκώς, ἐν μηδενὶ σκευόμενος ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, μηδὲ πιθωνότητος λόγοις παρασυρόμενος. Ἄν πνευματικῶς θεωρῆς, χρῆσαι παρ' Αἰγυπτίων σκευῆ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ· μετὰ τούτων ὄδευσον. Ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐφοδιάσθητι, μᾶλλον δὲ τῶν σῶν. Χρεωστεῖταί σοι μισθὸς τῆς δουλείας καὶ τῆς πλινθείας κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 642-652).

Αἰγύπτιοι ἐγκρατέστατοί εἰσι τῶν πατρικῶν αὐτῶν παραδόσεων. (ᾠριγ. ΙΑ', 757).

Αἰγυπτίους ἦν ἔθος μὴ ἀπτεσθαι νεκροῦ, τετήρηται δὲ καὶ εἰς δεῦρα παρὰ τοῖς τῶν εἰδώλων προσκυνηταῖς, τὸ δεῖν, εἰσφοιτῶντας ἐν ἱεροῖς, νεκρῶ περιτυχεῖν παραιτεῖσθαι σώματι. Μολυσμὸν γὰρ εἶναι τὸν ἀνωτάτω φασὶ τὸ οὐχ ὅπως δὴ μόνον, εἴτις ἔλοιτο θίγειν, ἀλλὰ γὰρ καὶ εἰ ἐν ψιλᾷς ταυταισὶ παραπίπτει θεάσις. Ἐνθα περὶ καθαρισμοῦ σαρκὸς καὶ θεάς. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 189-192).

**Αἴγυπτος**, θηλυκῶς ἡ χώρα. Αἴγυπτος κατὰ γένος ἀρσενικὸν ὁ Νεῖλος ποταμὸς. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Αἴγυπτος ὅτι παρὰ τὴν αἴγαν παιῖνεν λέγεται κατὰ τινάς.

Αἴγυπτος, υἱὸς Βήλου τοῦ Λεθύης, πατήρ υἱῶν πεντήκοντα, ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν τῶν Μελαμπόδων χώραν, ἧς ἤρξεν, Αἴγυπτον ὠνόμασεν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἴγυπτου ἐμπόριον ὅτι περὶ Φάρον ἢ Νάυκρατιν ἦν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἴγυπτου Γεωγραφικὸς Πίναξ. (ΚΕ', LIII). Αἴγυπτου μέλας χῶρος καὶ Αἰγυπτίων βα-

σιλεῖς Φαραῶ· οἱ τοὺς Ἑβραίους πάλαι κατεδούλωσαν.

Φεύγων Αἰγύπτιο μέλαν πέδον, ἔργα τε πικρά,  
Καὶ Φαραῶ βασιλῆα, πάτρην δ' ἐπὶ θείαν ὀδεύει.

(Κοσμ. Ἱεροσολ. εἰς Γρηγ. Ναζ. ΑΗ', 351).

Ἡ Αἰγυπτος ἐκκλησιαστικῶς ποτὲ μὲν εἰς τὸν ἐνεστῶτα κόσμον λαμβάνεται, ποτὲ δὲ εἰς τὴν σάρκα, ποτὲ δὲ εἰς ἀμαρτίαν, ποτὲ δὲ εἰς ἀγνοίαν, ποτὲ δὲ εἰς κάκωσιν. (Σχόλ. εἰς Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 910).— Αἰγυπτος σκοτισμὸς ὀνομάζεται, χρῆναι δὲ οἶμαι τοὺς οἵπερ ἐτμὲν πνευματικῶς προσβάλλειν τοῖς ἐν σκιᾷ καὶ τύποις. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 189).

Αἰγύπτου πληγαί. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 308. 349).— Ἡ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐξαγωγή τῶν Ἑβραίων ἐκ τῆς δουλείας τοῦ Φαραῶ τί ἐδήλου, καὶ τίνοσ τύπος ἦν. Ἐκεῖ Μωϋσῆς εἰς Αἰγυπτον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πεμπόμενος ἐνταῦθα Χριστὸς ἐκ τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν κόσμον ἀποστελλόμενος· ἐκεῖ, ἵνα ἐξαγάγῃ λαὸν ἐξ Αἰγύπτου θλιβόμενον· ὧδε Χριστὸς, ἵνα ῥύσηται τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ καταπονουμένους. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 1068).

Περὶ τῆς εἰς Αἰγυπτον καθόδου τοῦ Κυρίου.— Πρὸς Ἰουδαίους Ἡσαΐας λέγει (ΙΘ', 1. 21.). «Ἰδοὺ Κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἦξει εἰς Αἰγυπτον, καὶ σεισθήσεται πάντα τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου.» Καὶ πάλιν· «Γνωσθήσεται Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ φοβηθήσονται Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.» (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 232).

Αἰγύπτου βασιλεῖς. Κοινὸν τὸ ὄνομα Φαραῶ εἶχον· καὶ ὁ ἐπὶ Ἰωσήφ, καὶ ὁ ἐπὶ Μωϋσέως, καὶ ὁ ἐπὶ Σολομῶντος, Φαραῶ ἐκκαλοῦντο· ὡς Ἀβιμέλεχ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀλλοφύλων κοινόν, ἴδιον δὲ ἕκαστος ὁ προσηγορεῖτο· ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐστὶ βασιλείας ἰδεῖν, Καίσαρας λεγομένους κοινῶς καὶ Αὐγούστους, ἄλλα δὲ τὰ κύρια ἑαυτῶν κεκτημένους ὀνόματα. (Βασίλ. ΚΘ', 349-352. βλέπ. καὶ Ἀβιμέλεχ.).

Ἐν Αἰγύπτῳ νόμος ἦν τὸ ἱερατικὸν γένος εἰς βασιλεῖν προσάγειν, τὸ ἔχον χρηστότητα καὶ παιδείαν, καὶ γινώσκιν· ἔνθα τὰ προσόντα τοῦ χρηστοῦ βασιλέως. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 452. καὶ Πλάτωνος Πολιτεία αὐτόθ. σημ. Περὶ μὲν Αἰγυπτον οὐδ' ἔξεστι βασιλέα χωρὶς Ἱερατικῆς ἄρχειν· ἀλλ' ἐὰν ἄρχῃ καὶ τύχη πρότερον ἐξ ἄλλου γένους βιασάμενος, ὅσπε-

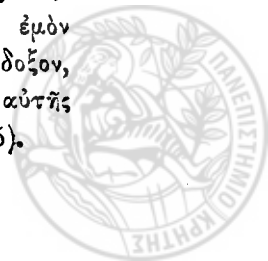
ρον ἀναγκασθῆναι εἰς τοῦτο εἰστελεῖσθαι αὐτὸν τὸ γένος).

Ἐν Αἰγύπτῳ πρῶτον θεοὶ οἱ ἄρχοντες.— Ἦδη ὧν, τῶν αἰ εἰκόνες ἦσαν, λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Β', 144), τοιοῦτους ἀπεδείκνυσάν σφραγίσαντας πάντας ἐόντας, θεῶν δὲ πολλὸν ἀπηλλαγμένους. Τὸ δὲ πρότερον τῶν ἀνδρῶν τούτων, θεοὺς εἶναι τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἄρχοντας, οἰκέοντες ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι· καὶ τούτων αἰεὶ ἔναι τὸν κρατέοντα εἶναι. Ὅστανον δὲ αὐτῶν βασιλευσάν Ὡρον τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλληνας ὀνομάζουσι. Ὅσιρις δὲ ἐστὶ Διόνυσος κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν. (Ἀθηναγ. Γ', 953).

Αἰγυπτίων εἰς Θεὸν καὶ εἰς τὰ διὰ Μωϋσέως τέρατα καὶ σημεῖα αὐτοῦ ἀπιστησάντων, δικαία ἀπώλεια. (Χρυσόστ. ΝΕ', 402).—Τοὺς Αἰγυπτίους Μυίας καλεῖ ὁ προφήτης Ἡσαΐας διὰ τὸ ἀναιδῆς καὶ ἀναίτηχτον, καὶ ὅτι συνεχῶς δικακρούμενοι συνεχῶς ἐπέησαν. (ΝΓ', 87).

Οἱ Αἰγύπτιοι ἔμποροι τοὺς κατὰ Δύσιν πάντας ἐδίδασκον. Οὕτω καὶ οἱ τὴν Δύσιν οἰκούντες πάντες πάντα ἐμάθονον κατ' ἐμπορίαν Αἰγυπτίοις συγγενόμενοι. Ἄλλως δὲ ἐν ἀρχαῖς καὶ ἐν προοιμίαις οὐδὲ πολλὰ ἔθνη κατὰ τὸ μέρος τῆς οἰκουμένης ἐκείνο ἦν· ἀλλ' ἡ πολυανθρωπία καὶ ἡ πολυοχλία ἐν τοῖς μέρεσι τοῖς κατὰ τὴν Ἀνατολήν συνειστήκει. (ΝΕ', 49).

Τοὺς ἀπ' Αἰγύπτου προσφθέζομαι· Αἰγύπτου ταύτης, ἣν πλουτίζει μὲν ποταμὸς ἐκ γῆς ὕων, καὶ πελαγίζων ὕριον (κατὰ καιρὸν καὶ πρὸς ὦραν)· πλουτίζει δὲ Χριστὸς ὁ ἐμὸς πρότερον μὲν εἰς Αἰγυπτον φυγαδευόμενος, νυνὶ δὲ ἀπ' Αἰγύπτου χορηγούμενος· τότε μὲν, ἐκ τῆς Ἡρώδου παιδοφορίας, νῦν δὲ, ἐκ τῆς τῶν πατέρων φιλοτεχνίας. (Γρηγ. Ναζ. εἰς παρούσιν τῶν Αἰγυπτίων (μετὰ) στόλου καταπλευσάντων σιταγωγῶν ΑΓ', 241-256).— Ἡ Αἰγυπτος τρέφουσα σωματικῶς, τρέφει καὶ πνευματικῶς. (αὐτόθ. 241).—Τοιαῦτά σου, Αἰγυπτε, τὰ νῦν διηγήματά τε καὶ θαύματα. Αἰγύπτου καὶ Ἐπισκόπων ἔπαινος. (αὐτόθ. 245 κ. ἐ.).—Λαὸς ἄριστος καὶ θερμότατος τὴν εὐσέβειαν ὁ τῆς Αἰγύπτου λαὸς ἐμὸς· ἐμὸν γὰρ ὀνομάζω, τὸν ὁμόφρονα καὶ ὁμόδοξον, καὶ παρὰ τῶν αὐτῶν πατέρων, καὶ τῆς αὐτῆς Τριάδος προσκυνητὴν κ. ἐ. (αὐτόθ. 245).



Αιγυπτίων μαρτύρων ἐγκώμιον. Εὐλογη-  
τὸς ὁ Θεός, ὅτι καὶ ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες,  
Αἰγύπτου τῆς θεομάχου καὶ μηχανικωτάτης, καὶ  
ὄθεν τὰ ἄθεα στόμακτα, ὄθεν αἱ βλάστημοι  
γλῶσσαι. (Χρυσόστ. Ν', 693-698).—Περὶ Αἰγυ-  
πτίων μοναχῶν. (Νζ', 88-89). — Περὶ τοῦ  
ἀγίου Ἀντωνίου. (αὐτόθ. καὶ παρ' Ἀθνακσίω  
ΚΓ', 827-828 κ. ἐξ.)

Περὶ τῶν ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις ἐν Αἰγύ-  
πτω ἀμκασάντων ἀγίων ἀνδρῶν. (Σωζόμ. ΞΖ',  
1068-1085).

Ἐπτά με φωνήεντα Θεὸν μέγαν ἀφθιτον αἰνεῖ  
Γράμματα, τὸν πάντων ἀκάματον πατέρα.

Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ὑμνοῦσι διὰ  
τῶν ἐπτὰ φωνηέντων οἱ Ἱερεῖς, ἐφεξῆς ἠχοῦν-  
τες αὐτά· καὶ ἀντὶ αὐλοῦ, καὶ ἀντὶ κιθάρης  
τῶν γραμμάτων τούτων ὁ ἦχος ἀκούεται.  
(Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΚΖ', 607-608 σημ.)

Αἰγύπτιοι ἐπίσκοποι, οἱ μετὰ Ἀθανασίου  
εἰς Τύρον ἤλθον, διαμαρτύρονται δι' ἐπιστολῆς  
κατὰ τῆς συσκευῆς τῶν Εὐσεβιανῶν. Ἐπιστο-  
λὴ αὐτῶν. (Ἀθανάσ. ΚΕ', 385).— Διαμαρτύ-  
ρονται κατὰ τῶν εἰς Μαρεώτην σταλέντων.  
(αὐτόθ. 388).— Ἐπιστολαὶ αὐτῶν, ἃς Διονυ-  
σίω Φλαβίῳ κόμητι ἐπέδωκαν. (αὐτόθ. 389-  
393). — Ἐπιστολὴ αὐτῶν πρὸς Ἰούλιον Πά-  
παν Ῥώμης. (αὐτόθ. 252 - 281). — Ἡθῶουν  
τὸν Ἀθανάσιον. (αὐτόθ. 329). — Εἰρήνην εἶ-  
χον μετ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ Γρηγόριος διάδοχος Ἀθα-  
νασίου ἤλθεν. (αὐτόθ. 225).— Αἰγυπτίων ἐπι-  
σκόπων 94 ὀνόματα, οἱ ἐν Σαρδικῇ ὑπέγρα-  
ψαν. (αὐτόθ. 337).— Διωγμὸν ὑφίστανται χά-  
ριν Ἀθανασίου. (αὐτόθ. 408-409). — Ἐννε-  
νήκοντα ἐπίσκοποι ἐδιώχθησαν δι' Ἀθανάσιον.  
(αὐτόθ. 629).— Ἀπέπτυν τὴν τῶν Ἀρειανῶν  
αἵρεσιν. (αὐτόθ. 584-585).— Ἐπίσκοποι Αἰ-  
γύπτου καὶ Λιβύης περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα μετὰ  
Ἀθανασίου γράφουσι πρὸς τοὺς ἐπισκόπους  
Ἀφρικῆς. (ΚΓ', 1029 κ. ἐ.).

Αἰγύπτιοι ἐπίσκοποι κατεδίκασαν τὸν Ἀ-  
πολλινάριον. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτοὺς  
(ΑΒ', 984). — Παρακαλεῖ αὐτοὺς ὁ Βασί-  
λειος, ὅπως ἐπιχειρήσωσιν ἐπαναγαγεῖν αὐ-  
τόν. (αὐτόθ. 988). — Γράφει αὐτοῖς ὁ Βασί-  
λειος, ἵνα μετὰ περισκέψεως δέχωνται τοὺς  
μαθητὰς Μαρκέλλου, μεθ' ὧν ἐκοινωνήσαν.  
(αὐτόθ.).

Περὶ τῆς αἰρέσεως Μαρκέλλου καὶ Σαβελ-

λίου καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ψαλλομένων ὕμνων  
καὶ εὐχῶν. (Βασίλ. αὐτόθ. 760—765).

Περὶ τῶν κατ' Αἰγύπτου ἐκπαιδευθέντων  
παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, ὅτι παραπλήσιοί  
πως τὴν φωνὴν εἰσι, τραχύτερον τὰ τε ἄλλα  
καὶ τοῖς ὀνόμασι μάλιστα χρώμενοι κ. ἐ.  
(Θεοδ. Μετοχίτης ΡΜΔ', 948).

**Αἶ δ' ἄγε**, ἀντὶ τοῦ, ἐὰν δ' ἄγε·—καί, αἶ  
δὲ λῆς, ἀντὶ τοῦ, ἐὰν θέλῃς.

**Αἰγωλιός**, πτηνὸν τι νυκτερινόν.

**Αἰγώνυξ**, μὲ αἰγὸς ὄνουχας.

**Αἰγωπός**, μὲ αἰγὸς ὀφθαλμοῦς.

**Αἰδέομαι**, εὐλαβοῦμαι. Αἰδέσιμος ὁ σέ-  
βας ἢ εὐλάβειαν ἐμπνέων· ἢ τρόπος, ἢ ιδιό-  
της ἀξία σεβασμοῦ, αἰδουσιμότης. — Αἰδεις,  
σέβας, εὐλάβεια.— Αἰδουτός, ἀξιοσεβαστος.

**Αἰδημονέω**, εἰμι αἰδήμων.— Αἰδημοσύ-  
νη, συστολή, σεμνότης.— *Αἰδήμων*, ἐντροπα-  
λός, εὐήθης.— Αἰδήτιμος, ἀντὶ αἰδέσιμος.

**Ἄϊδης**, ἀήρ αἰδής, ὃ ἔστιν ἀφανής.

**Ἄϊδιος**, ὁ βέβαιος καὶ στάσιμος.— Ἄϊ-  
διον δὲ τὸ ἄχρονον, τὸ χρόνου παντὸς καὶ  
αἰῶνος κατὰ τὸ εἶναι πρεσβύτερον. (Βασίλ.  
ΚΘ', 608).— Ἄϊδιόν ἐστι τὸ ἀεὶ διάγον. Καὶ  
τὸ μὲν αἰδιον οὐ λέγεται καὶ ἀναρχον, τὸ δὲ  
ἀναρχον λέγεται καὶ αἰδιον. Ἄναρχον δὲ λέ-  
γεται τὸ μὴ ἔχον ἀρχήν· τοῦτο δὲ ἔστιν ὁ  
Θεός. Διὸ καὶ ἀναρχος λέγεται καὶ αἰδιος,  
τουτέστιν ἀτελεύτητος. (Ἀθαν. ΚΗ', 536).—  
Θεός ἐστιν εἰς ἀναρχος, αἰδιος, ἀτελεύτητος.  
Ἄϊδιον τὸ μὴ πρόσκαιρον λέγεται. Ὁ τοίνυν  
μήτε αἰδιόν ἐστι, μήτε ἀτελεύτητον, τοῦτο  
πάντως ἐν τῇ φηαρτῇ τε καὶ ἐπικήρῳ θεωρεῖ-  
ται φύσει. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 480).

Ὁ θεσπέσιος Μωϋσῆς τῶν μὲν ὄντων ἐδή-  
λωσε τὴν ἀρχήν, τοῦ δὲ Ποιητοῦ οὐκ ἔσχυ-  
σεν εὐρεῖν τὴν ἀρχήν. Καὶ αἰδιον τοίνυν ἐγνω-  
κώς τὸν Θεὸν καὶ ποιητὴν τοῦ παντὸς ὀνο-  
μάσας, καὶ ἀγαθὸν ποιητὴν, τῷ φυσιολογι-  
κῷ τὸ θεολογικὸν μάλκ σοφῶς συνήρμοσεν.  
Ἄλλως δὲ προμεμαθήκεσαν οἱ ταῦτα διδα-  
σκόμενοι τοῦ Θεοῦ τὸ αἰδιον. «Ὁ ὧν ἀπέ-  
στακκέ με πρὸς ὑμᾶς» εἶπε Μωϋσῆς· τὸ δέ,  
**Ὁ ὧν**, τοῦ αἰδίου δηλωτικόν ἐστι. (Θεοδώρ.  
Π', 77).

Ἄϊδιόν ἐστι τὸ ἀεὶ ὄν, τὸ μηδέποτε ἀρξά-  
μενον, οὐδὲ λῆγον. Οὐ πᾶν ἀτελεύτητον πάν-  
τως καὶ ἀναρχον· οἱ γὰρ ἄγγελοι καὶ αἱ ψυ-



χαί ἀρχὴν μὲν εἶχον εἶναι, τέλος δὲ οὐκ ἔχουσιν. (Ἀναστ. Σινχίτ. ΠΘ', 56).

**Ἄιδυρις**, ὁ ἄπειρος καὶ ἀνεπιστήμων.—

Ἄιδυρίς, ἡ ἀτεχνία καὶ ἀνεπιστημοσύνη.

**Αἰδύλος**, ὁ θρασύς ἀντιφραστικῶς.

**Αἰδώς**, ἐκ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ἰδεῖν· δυσωπία γὰρ τις ἐστὶν ἡ αἰδώς.

Αἰδώς ἐν ὀφθαλμοῖς, ὅτι φυσικῶς λέγεται παρ' Ἀριστοτέλει, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔδραν αἰδοῦς εἶναι, οἷα τῶν αἰδημόνων ἀπὸ τῆς ὄψεως χαρακτηριζομένων. Παιρμιτικῶς δὲ τό, αἰδώς ἐν ὀφθαλμοῖς, λέγεται ἐπὶ ὄνειδισμῶ τῶν παρόντων μὲν τινα περιεπόντων, ἀπόντος δὲ ἀμελούντων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἰδώς καὶ Νέμεσις, ὅτι καλῶς συνδυάζονται παρ' Ὀμήρῳ, διὰ τὸ ἐκ τῆς νεμέσεως ἐπιγίνεσθαι τὴν αἰδῶ.

Ὅτι ἡ μὲν ἀγαθὴ παρὰ τὸ αἰεὶ τὸ δέον ἔχειν αὐτὴν λέγεται, ἡ δὲ κακὴ παρὰ τὸ αἰεὶ ἐνδείξαι αἰτίαν εἶναι. Αἰδῶ ὁ Ὀμηρος λέγει τὰ αἰδοῖξ ἐν τῷ,

Εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἴματα δύσω,

Χλαϊνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τὰ τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει.

Καὶ ὅρα, ὅτι δμώνυμος λέξις καὶ ἡ αἰδώς· οὐ γὰρ μόνον τὸ ἐπαινετὸν πάθος τῆς ψυχῆς, δ καὶ αἰσχύνη λέγεται κοινότερον κατὰ τό, αἰσχύνομαι σε προσβλέπειν ἐναντίον, ἤγουν αἰδοῦμαι· ἀλλ' ἰδοῦ καὶ σώματος μέρος· οὐ γὰρ ἔκειτο ἴσως μίξ λέξις δηλωτικῆ τοῦ καλύμματος τῆς αἰδοῦς, ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι μὲν βράκων φασίν, ἕτεροι ἀναξυρίδα ἐκ τοῦ ἀνασύρεσθαι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἰδώς καὶ ἐντροπή. Εἰ δὲ ἡ παρουσία τινὸς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ διὰ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν αἰδῶ πρὸς τὸ κρεῖττον αἰεὶ σχηματίζει τὸν ἐντυγχάνοντα, πῶς οὐ μάλλον ὁ συμπαρῶν αἰεὶ διὰ τῆς γνώσεως, καὶ τοῦ βίου καὶ τῆς εὐχαριστίας ἀδιαλείπτως τῷ Θεῷ, οὐκ εὐλόγως ἂν ἑαυτοῦ παρ' ἑκάστω κρεῖττων ἂν εἶη κατὰ πάντα, καὶ τὰ ἔργα, καὶ τοὺς λόγους, καὶ τὴν διάθεσιν; Τοιοῦτος ὁ πανταχοῦ παρεῖναι τὸν Θεὸν πεπεισμένος, οὐχὶ δὲ ἐν τόποις τισὶν ὄρισμένοις κατακεκλεισμένον ὑπολαβὼν, ἵνα μὴ χωρὶς αὐτοῦ ποτε οἰηθῆς εἶναι, καὶ νύκτα καὶ μεθ' ἡμέραν ἀκολαστήνη. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 449-452. — Η', 517).

Ὅπλον ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις ἡ αἰδώς ἰσχυρόν, πρὸς τὴν τῆς ἀμαρτίας ἀποφυγὴν. Συγ-

γενῶς δὲ ἔχει πρὸς ἄλλα καὶ οἰκείως κατὰ τὴν αἰδῶ καὶ τὸ κατ' αἰσχύνην πάθος, δι' ὧν ἀμφοτέρων ἡ ἀμαρτία κωλύεται, εἴπερ ἐθέλοι τις πρὸς τοῦτο χρῆσθαι τῇ τοιαύτῃ τῆς ψυχῆς διαθέσει. Μᾶλλον γὰρ τοῦ φόβου πολυλάκις ἡ αἰδώς πρὸς τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἀτόπων ἐπαιδαγωγῆται· ἀλλὰ καὶ ἡ αἰσχύνη ἐπακολουθοῦσα τοῖς ἐλέγχοις τοῦ πλημμελήματος, ἰκανὴ δι' ἑκυτῆς σωφρονῆσαι τὸν ἀμαρτάνοντα πρὸς τὸ μὴ πάλιν ἐν τοῖς ὁμοίοις γενέσθαι. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 649).

Καὶ ἐστὶν, ὡς ἂν τις ὄρω τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὑπογράψειεν, αἰσχύνη μὲν ἐπιτεταμένη αἰδώς, αἰδώς δὲ τὸ ἔμπαλιν ὑφειμένη αἰσχύνη. Μᾶλλον δὲ κυριώτερον ἂν τις καθίκοιτο τῆς τῶν ὀνομάτων ἐμφάσεως εἰπὼν, αἰσχύνη εἶναι τὴν μετὰ τὴν πρᾶξιν τῶν κατεγνωσμένων ἐπιγινομένην αἰδῶ, αἰδῶ δὲ, κατὰ τὸ ἀντίτροπον, τὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι τι τῶν κατεγνωσμένων αἰσχύνην, δι' ἧς ἡ ὁρμὴ τῶν ἀπρεπῶν ἀνακόπτεται. Δείκνυται δὲ καὶ τῷ κατὰ πρόσωπον χρώματι ἢ τῶν παθῶν διαφορὰ τε καὶ κοινωνία. Ἡ μὲν γὰρ αἰδώς ἐρυθματι μόνῳ ἐπισημαίνεται, συμπαθόντος πῶς τῆ ψυχῆ τοῦ σώματος κατὰ τινα φυσικὴν διάθεσιν, καὶ τοῦ περικαρδίου θερμοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὄψεως ἀναζέσαντος· ὁ δὲ αἰσχυνθῆς ἐπὶ τῆ φανερώσει τοῦ πλημμελήματος πελιδνός γίνεται καὶ ὑπέρυθρος, τοῦ φόβου τὴν χολὴν τῷ ἐρυθματι μίξαντος. (αὐτόθ. 649-652).

Τῶν δ' αὖ κακίστων μέμψις, αἰνετὸν πάθος.

Αἰδώς δὲ συστολή τις ἐστ' αἰσχους φόβου.

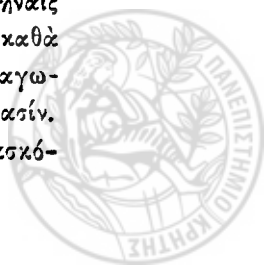
Αἰδοῦς δὲ περιτρόνησις, ἡ ἰταμότης.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 951).

Αἰδώς καὶ αἰσχύνη ἀγαθὴ, καὶ αἰσχύνη πονηρά, μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ', 1249).— Λόγος περὶ τοῦ αἰδεῖσθαι τοὺς ἱερεῖς μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μον. ΠΘ', 1820-1824).

Αἰδώς ἡ ἐπὶ γονέων, καὶ φίλων καὶ εὐεργετῶν καὶ διδασκάλων φόβος ἀκρατος, καὶ αἰδώς δέει συγκεκρασμένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἰδοῦς καὶ Ἀφελείας ναὸς ἦν ἐν Ἀθήναις περὶ τὸν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς νεών, καθὰ καὶ Παυσανίας ἱστορεῖ, ἅς, οἱ μὲν παιδαγωγούς, οἱ δὲ τροφούς τῆς θεᾶς γενέσθαι φασίν. Ἔστι δὲ τὸ αἶνιγμα τοῦ χρῆνα· τὸν διδασκό-



μενον ἢ τὰ πρὸς φρόνησιν Ἀθηναῖν, ἢ τὰ πρὸς ἄλλας τέχνας, ὧν Ἀθηναῖ ἐπιστακτεῖ, αἰδῶ τε τηρεῖν εἰς τοὺς διδασκάλους, καὶ ἀφελῶς αὐτοῖς προσφέρεσθαι καὶ ἀπεριέργως, οἷα μὴ εἰδότας. Τὸ γὰρ ἔξω τοῦ δέοντος περὶεργον πονηρίκν τε ἔχει ἀπρεπῆ, καὶ τοὺς διδασκάλους λυπεῖ· ὅτι δὲ ἀφέλειαν οὐ μόνον ἐπὶ ἀπλότητος οἱ παλαιοὶ ἐτίθουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μεγαλείου τινὸς καὶ ἐνδοξότητος, ἐν ῥητορικοῖς δηλοῦται λεξικοῖς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Αἰδοῖος** ὁ ἀξιος αἰδοῦς. Αἰδοίη ταμίη ἢ σώφρων.

**Αἰέλιοι** λέγονται οἱ ἀδελφὰς γυναῖκας ἔχοντες.

**Αἰένυπνος**, ὁ θάνατος παρὰ Σοφοκλεῖ.

**Ἀἴξανᾶ** καὶ **Σαζανᾶ** Αὐξούμεως τυράννοις ἐπιστολή Ἀθανασίου (ΚΕ', 636).

**Αἴζηός**, ὁ νεανίης καὶ ἀκμάζων τῇ ἡλικίᾳ, παρὰ τὸ ἀεὶ ζεῖν.

**Αἴζόκροτος** ἡ ξηρασία παρὰ τὸ αἶζν.

**Αἴητου** βροχίλεια (Ζώσιμ. σελ. 31).

**Αἰθαλῆς** πρεσβύτερος. (Ἀθαν. ΚΕ', 381).

**Αἰθάμ** καὶ **Αἰμᾶν** ψαλμῳδοί. (Θεοδώρ. Η', 681).

**Αἰθῆρ** ἐπὶ αἰθρίας καὶ καθαροῦ καὶ ἀνεφέλου ἀέρος. Ἀἴρ δὲ ἡ ἀορασία καὶ σκότωσις. Οὐρανὸς δὲ ὁ λιμνάζων ἀἴρ καὶ παχύς. Αἰθῆρ, παρὰ τὸ αἰθεῖν, ὃ ἐστι καίειν καὶ λάμπειν.—Αἰθῆρ πυρώδης ἐστὶ καὶ διακκῆς (Βασίλ. ΚΘ', 69).—Τὸν αἰθέρα ἄυλον ἔφρασκον οἱ περὶ τὸν Ἀριστοτέλη, καὶ πέμπτης παρὰ τὰ τέσσαρα αὐτὸν εἶναι φύσεως. (ᾠριγ. ΙΑ', 1121).—Αἰθῆρ, εἰ ζῶα τρέφει. (Ἀράτου Φαινόμενα παρ' Εὐσεβίῳ ΙΘ', 998).

**Αἰθιοπία**. Χωρογραφία αὐτῆς (Φιλοστῶρ. ΞΕ', 485).

Αἰθιοπίας καὶ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης περιγραφή. (Ἀγαθαρχίδης παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 20-73).

Αἰθιοπία δύο. Αἰθιοπες κατὰ κορυφὴν ἔχουσιν ἐν ταῖς τροπαῖς τὸν ἥλιον. Δύο γὰρ Αἰθιοπίας τῇ φύσει ὑποληπτέον ὑπάρχειν, περὶ τε τὸν θερινὸν τροπικὸν τὸν παρ' ἡμῶν κύκλον περιοικούντων Αἰθιοπῶν, καὶ περὶ τὸν ἡμῶν μὲν χειμερινόν, τοῖς δὲ ἀντίποσι θερινόν. (Γεμῖνος παρὰ Εὐσεβ. ΙΘ', 840-841).

Αἰθιοπία χώρα καλεῖται πάντα τὰ μεσημβρινὰ μέρη ἀπὸ ἀνατολῶν χειμερινῶν μέχρι δυσμῶν· ἄλλοι δὲ ὅτι τὰ πρὸς Αἰγύπτῳ τῆς

Λιβύης ἔσχατα βόρεια· καὶ πῶς τοὺς Αἰθιοπικὸν δίχα μεμερίσθαι ὁ Ὅμηρος λέγει· καὶ περιγραφὴ τῆς Αἰθιοπικῆς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Αἰθιοπῶν καὶ Ἀραβίων θεοί.** (ᾠριγ. ΙΑ', 1237).—Οἱ Αἰθιοπες τὰς κόγχας τῶν γονάτων περιηροῦντο, ὡς αἱ Ἀμαζόνες τοὺς ἑτέρους τῶν μαστῶν. Καὶ περὶ ὀκταήμερου περιτομῆς Ἑβραίων, καὶ Ἰσραηλιτῶν τρισκαίδεκα τοῦς. (Εὐσεβ. ΚΑ', 501).—Ἀπόγονοι ἦσαν τοῦ Χούμ. (αὐτόθ. 709).

Αἰθιοπες ἐν τοῖς εἰδώλοις διαφέρονται Αἰγυπτίων· ἔνθα περὶ διαφορᾶς ἐθνικῶν θεοτήτων. (Ἀθαν. ΚΕ', 45).—Μέχρις Αἰθιοπῶν ἔφθασε τὸ Εὐαγγέλιον, ἔνθα καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη. (αὐτόθ. 188.)

Περὶ τοῦ τῶν Αἰθιοπῶν ἀρίστου. Ὅθεν Αἰθιοψ ὁ Ζεὺς διὰ τὸ ἐν Αἰθιοπικῇ ἐξαίρετως τιμᾶσθαι. Ὅμηρός φησιν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἀπῆλθεν εἰς Αἰθιοπίαν ἐπ' ἀριστον. Οἱ γὰρ Αἰθιοπες ἀριστοποιήσαντες ἐκάλεσαν αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς σὺν αὐτῷ. Τὸ δὲ ἀριστον τῶν Αἰθιοπῶν καὶ ἡ δίκαια αὐτῆ, θυσία ἦν γινομένη τῷ Διὶ· τὰ δὲ ἔπη εἰσι ταῦτα·

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὀκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας  
Χθίζος ἔβη μετὰ δαίτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔποντο.

(Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 629).

Ἀἰθιοπες ἐκτομίαι. Παραχρᾶσθαι τῇ σαρκὶ ἐδίδασκον αἰρετικοὶ τινες· εἴρηται δὲ τὸ παραχρᾶσθαι καὶ περὶ ἐκάστου πράγματος ἐκ περιουσίας γινομένου.—Περὶ ᾠριγένους. Σοὶ δὲ κακομηχανία εἰς αἰσχροτάτον ἄνδρα ἐπενοήθη. Αἰθιοπία γὰρ αὐτῷ παρεσκεύασαν εἰς παράχρησιν τοῦ σώματος. (Διατ. Ἀποστ. Α' 936 καὶ σημ.—Ἐπιφάν. περὶ τῆς ᾠριγενιανῶν αἰρέσεως ΜΑ', 1061-1072).

**Αἰθιοψ** ὁ εὐνοῦχος καὶ περὶ Αἰθιοπίας. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 832).—Αἰθιοψ ἐκ τοῦ αἴθω καὶ τοῦ ὄπτω σύγκειται, καὶ δηλοῖ τὸν ἐπικεκαυμένον τὴν ὄψιν. Αἰθιοψ ἀνὴρ καὶ Αἰθιοψ γυνή, καὶ Αἰθιοπίσσα ἡ ἐξ Αἰθιοπῶν.

Αἰθιοπία σμήχειν, καὶ εἰς πῦρ ξαίνειν, καὶ πλίνθον ἐψεῖν· παροιμία εἰς τὸν ματαιοπονοῦντα. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 777).

**Αἰθουσα** ἐρίδουπος κ. ἐ. Περὶ αἰθουσῶν. (Λεξικ. Εὐσταθ.).

**Αἰθόμενον** πῦρ, ἐπιθετικῶς· ὅτι πρὸς διαστολὴν λέγεται τοῦ μὴ τοιούτου. Αἰθόμενα ἱερὰ πρὸς διαστολὴν τῶν μήπω θυομένων.

**Αἴθοψ** ὁ θερμός, ἡ λαμπρός, ἡ πυρρός, ἡ μέλας· αἴθοψ χροιά, ἡ μέλαινα. — Αἴθοψ κάπνός, ἀναδιδόμενος. Αἴθοψ οἶνος, ὁ οἶον ἐπικεκαυμένος τὴν ὄψιν, ἤτοι μέλας, ἡ ἐρυθρός ἡ θερμός.

**Αἴθρανος**, ἡ καὶ ἀνδράχλη, ὑποπόδιον κάτωθεν ἀνθρακκας ἀνημμένους ἔχον· ἰδιωτικῶς δὲ δηλοῖ γυναικεῖον ποδαρούλιον, παρὰ τὸ αἴθρειν, ὃ ἐστὶ λάμπειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Αἴθρη**, λάμψις, εὐδία, αἰθρία.

**Αἴθρηγενέτης** Βορέας, ὁ αἴθρον ποιῶν, ἤγουν ψύχος καὶ αἰθρία.

**Αἴθρος**, ἀρσενικῶς ἡ ἐωθινὴ στίβη, ὃ ἐστὶ πάχνη καὶ παγετός, καὶ τὸ ἐκεῖθεν ψύχος.

**Αἴθρεια**, ἡ Ἀθηναῖ ἐπιθετικῶς, ἡ φωσφόρος.

**Αἴθρεια**, θαλάσσιαι κορῶναι.

**Αἴθων**, ἵππος καὶ βοῦς καὶ λέων καὶ ἀνθρωπος, ἐπιθετικῶς. Αἴθωνες ἵπποι οἱ μέλανες, οἱ εὐκίνητοι, οἱ πυρροί. — Αἴθωνες λέσθητες οἱ αἰθόμενοι, ὃ ἐστὶ λάμποντες καὶ γεγανωμένοι.

**Αἴκα**, ἀντὶ τοῦ αἴκεν, (ἐάν).

**Αἴλια**, ἐκλήθη ἡ ποτὲ Ἱερουσαλήμ ἀπὸ Αἰλίου Ἀδριανοῦ αὐτοκράτορος. (Εὐσέβ. Κ', 165-312. — Κύριλ. Ἱεροσολ. ΔΓ', 833. — Χρυσόστ. ΜΗ', 900. — Γελάσιος Κυζικηνός. ΠΕ', 1326. — Ἀλέξανδρος Μον. ΠΖ', 4044-4045).

**Αἰλάμ** ὠνόμασται τῇ Ἑβραίων φωνῇ τὰ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ προπύλαιον. (Θεοδώρ. Π', 685). — *Αἰλαμίται*, ἔθνος ἀραβικὸν πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσση. Ἑρμηνεύεται *ψεκτοί* (ᾠριγ. ΙΓ', 592-3).

**Αἰλάων**, Αἰλών, καὶ Αἰλώθ, πόλις. Κεῖται δὲ ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ὃν Ἐρυθρὰν προσαγορεύουσι θάλασσαν. (Θεοδώρ. Π', 777).

**Αἰλιανός**, ἱστορικὸς περὶ τῶν ἐν Ἰνδῷ μαργάρων ἢ μαργαριτῶν. (ᾠριγ. ΙΓ', 848-853. ἐνθα καὶ σημ.). — *Αἰλιανός* ἐπίσκοπος Αἰγύπτου. (Ἀθαν. ΚΕ'.337). — *Αἰλιανός*, πρὸς ὃν ἔγραψε Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας. (Βασίλ. ΑΒ', 776).

**Αἰλιενος**, ὁ ἐπὶ Λίνῳ τῷ ποιητῇ θρῆνος, αἰχμῆς, καὶ λίνος, ὧδ' ἡ ἰσουργούντων παρὰ τὸ λίνον.

**Αἰλιος** Πούπλιος Ἰούλιος ἀπὸ Δελβεταῦ κολωνίης τῆς Θράκης ἐπίσκοπος. (Εὐσέβ. Κ', 481).

**Αἰλουροι** θεοὶ Αἰγυπτίων. (Νόννος ΛΓ', 1072). — Αἴλουρος, ἦν κάτταν ἡ συνήθεια λέγει. Ἰδὼν τις Συμεὼν τὸν Στυλιτῆν ἐπὶ τοῦ κίονος ἐστῶτα, ἐπυθάνετο τί ἂν εἶη τοῦτο. Ὁ δὲ ἔφη αἴλουρον εἶναι. (Εὐάγριος ΠΓ', 2880).

**Αἰλουρέων**, ἐπίσκοπος Αἰγύπτου. (Ἀθανάσιος. ΚΕ', 392).

**Αἰλώος**, Αἰλωαῖος εἰς τῶν πρώτων ἀγγέλων παρ' Ὀφίταις αἰρετικοῖς. (ᾠριγ. ΙΑ', 1345. — Εἰρηναῖος Ζ', 694. — Ἐπιφάν. ΜΑ', 324-364. 641 κ. ἐ. αὐτόθ.). — Περὶ διαφόρων ὀνομάτων διαστραφέντων ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν, Ἀδωναῖος, Ἐλωαῖος κτλ. (ᾠριγ. ΙΑ', 1345-1360).

**Αἷμα** ἐν ἴσῳ τῷ σπέρμα καὶ γενεὰ ἐν τῷ. Ταύτης τοι γενεῆς καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι. (ᾠμηρος).

Αἷμα σταφυλῆς ὁ οἶνος τροπικῶς. — Αἷμα ὕσει πρότερον· παροιμία ἐπὶ ἀδυνάτων. — Εἰ πάντα τὰ ὕδατα αἷμα ὑπὸ Μωϋσέως γεγένηται, πῶς ἐπάγει ἡ Γραφή τό, «Ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ ἔπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ὡσαύτως.» (Ἀπόκρισις καὶ λύσις. Ἰουστίν. Γ', 1273). — Εἰ μὴ τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ ψυχὴ, διὰ τὸ ἐκχυθέντος ἐκείνου τὸ ζῶον ἀπόλλυσθαι, διὰ ποίων λόγων καὶ ὑποδειγμάτων δείκνυται, ὅτι ἔστι ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ἢ ἕτερον τῇ κτίσει ἀόρατον; (Ἀπόκρ. καὶ λύσις αὐτόθ. 1309).

«Ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.» (Ἰωάν. Γ', 54). Ἐναργὲς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπαγγελίας τὸ πότιμον ἀλληγορῶν, δι' ὧν ἡ Ἐκκλησία, καθάπερ ἀνθρωπος, ἐκ πολλῶν συνεστηκυῖα μελῶν ἀρδεταί τε καὶ συμπήγνυται, καὶ αὐξεται καὶ συγκροτεῖται· ἐξ ἀμφοῖν, σώματος μὲν, τῆς πίστεως, ψυχῆς δὲ τῆς ἐλπίδος, ὡς περ καὶ ὁ Κύριος ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος· τῷ γὰρ ὄντι αἷμα τῆς πίστεως ἢ ἐλπίς, ὑφ' ἧς συνέχεται, καθάπερ ὑπὸ ψυχῆς ἢ πίστεως. Διαπνευσάσης δὲ τῆς ἐλπίδος, δίκην ἐκρυέντος αἵματος, τὸ ζωτικὸν τῆς πίστεως ὑπεκλύεται. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 296). — Πρωτόγονον γὰρ τὸ αἷμα εὐρίσκεται ἐν ἀνθρώπῳ· ὃ δὴ τινες οὐσίαν εἰπεῖν ψυχῆς τετολημάκασι. Περὶ αἵματος καὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ. Πῶς ζωογονεῖται καὶ τρέφεται αἷματι τὸ ἔμβρυον ἐν τῇ μήτρᾳ· πῶς



γάλακτι μετὰ τὸν τοκετόν· πῶς τὸ αἷμα εἰς γάλα μεταβάλλεται. Πότε αὐξάνει παρὰ τοῖς ζώοις, καὶ πότε ὑγρότερον γίνεται. Ἀλληγορικάι πνευματικαὶ αἵματος καὶ γάλακτος. (αὐτόθ. 296-312).

Πρωτόγονον τὸ αἷμα εὐρίσκεται ἐν ἀνθρώπῳ, τοῦτο δὴ τὸ αἷμα φυσικῆ τρεπόμενον πέψει, κησάσης τῆς μητρὸς, φιλοστοργίᾳ συμπαθεῖ, ἐξανθεῖ καὶ γηράσκει πρὸς τὸ ἄφθονο τοῦ παιδίου. Καὶ ἔστι μὲν τῆς σαρκὸς ὑγρότερον τὸ αἷμα, οἷον ὑγρά τις οὐσα σάρξ, τοῦ δὲ αἵματος νοστιμώτερον τὸ γάλα καὶ λεπτομερέστερον κ. ἔ. (Θ', 773).

Τειρεσίᾳς δὲ ἔχει μὲν λογισμὸν τῶν ἀνθρωπίνων, μάντεύεται δὲ οὐδ' αὐτὸς περὶ τῶν εἰμαρμένων τοῖς ζῶσι πρὶν πιεῖν τοῦ αἵματος. Οἴεται γὰρ καὶ Ὅμηρος, καθὰ καὶ πλεῖστοι τῶν μετ' αὐτὸν ὑπέλαβον, ἐν τῷ αἵματι εἶναι ἀνθρώποις τὴν περὶ τὰ θνητὰ φρόνησιν· ἐπεὶ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν πολλοὶ τούτων πιστοῦνται, δεικνύντες, ὅπερ καὶ ὑποθερμκνθέν ὑπὸ πυρετοῦ καὶ χολῆς, ἀφραίνειν ποιεῖ καὶ ἀνοητεῖν. Ἐμπεδουκλῆς τε οὕτω φαίνεται ὡς ὄργανον πρὸς σύνεσιν τοῦ αἵματος, οὕτω λέγων.

Αἷματος ἐν πλάγεσιν τετραμμένον ἀντιδρῶντος,  
Τῆ τε νόημα μάλιστα κικλήσκειται ἀνθρώποισιν·  
Αἷμα γὰρ ἀνθρώποις περικάρδιόν ἐστι νόημα.

(Στοχάδος παρὰ Κλήμεντι Η', 296 σημ.).

Ἐδοξέ τις ματαιόφροσι λέγειν, ὅτι οὐδὲν διαφέρει τοῦ κτήνους ὁ ἀνθρώπος, ἀλλ' ὡς ὁ θάνατος τοῦ κτήνους, οὕτως ἐστὶ καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἀνθρώπου, μὴ ἔχοντός τινα οὐσίαν ἀθάνατον. Καὶ γὰρ, φησὶν, ὁ ἀνθρώπος καὶ τὸ κτῆνος θνήσκουσιν, ἐξερχομένου καὶ κενουμένου τοῦ αἵματος. — Ἀπόκρ. Τοῦ αἵματος ἡ φύσις παρὰ μὲν τοῖς ἀλόγοις οὐσία τίς ἐστὶ ζωτική, οὗ τινος τὸ ζῶον στερούμενον θνήσκει· παρὰ δὲ τῆ καθ' ἡμᾶς φύσει τῆ λογικῆ ἢ τοῦ αἵματος φύσις σύνδεσμός ἐστὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἀφαιρουμένου τοῦ συνδέσμου, ἀνάγκη πάσα καὶ τὰ συνδεδεμένα χωρίζεσθαι. (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθανάσιον ΚΗ', 681, ἔνθα καὶ περὶ θανάτου, ἀνευ κενώσεως αἵματος).

«Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐκ ἔδρασε» κ. ἔ. (Γέν. Θ', 4-5). — Τίνος χάριν ἀπαγορεύει τοῦ αἵματος τὴν μετάληψιν; ὅπερ γὰρ ἐστὶ, φησὶν ὁ νόμος, ἀνθρώπῳ ψυχῆ, τοῦτο τοῖς ἀλόγοις τὸ αἷμα (Θεοδώρ. Η', 157).

Αἷμα ἀνθρώπων εἰς θυσίας. «Καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν». (Ψαλ. ΡΕ', 37-39 — Θεοδώρ. αὐτόθ. 1732). — Τὴν μαιφόνον αὐτῶν ἰατρεύων γνῶμην ὁ Θεὸς ἀπαγορεύει τὸν φόνον. Εἰ γὰρ τὸ τῶν ἀλόγων αἷμα φαγεῖν, ψυχὴν ἐστὶ φαγεῖν, πολλῶ μᾶλλον ἀνόσιον τὸ τὴν λογικὴν ψυχὴν χωρίσαι τοῦ σώματος (Δευτ. ΙΒ', 23. — Θεοδώρ. Π', 420). — Πολλὴ δὲ τῆς ἀσεβείας ἡ ὑπερβολὴ τοῦ σφάζειν τοὺς παῖδας. Ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐγένετο· ὡς πόλις τῶν αἱμάτων (αὐτόθ. ΗΑ', 1044. 1052-1053). — Τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηται σου μνεῖα (αὐτόθ. 1020). — Ἡ ἀγριότης τῶν αἱμοβόρων (αὐτόθ. 992).

Τίνες ὑπῆρχον, ὧν τὸ αἷμα ὁ Πιλάτος τῶν θυπιῶν ἔμιξεν; Οἱ Γαλιλαῖοι, οἱ καὶ τοῖς δόγμασιν ἐξακολουθήσαντες Ἰουδα τοῦ Γαλιλαίου, οὗ καὶ Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (Ε', 17) μέμνηται. (Ἀναστ. Σιν. ΗΘ', 800).

Αἷμα Χριστοῦ. Ταῦτα πρὸς ὑμᾶς τοὺς μετακλημμένους λέγω, καὶ πρὸς ὑμᾶς τοὺς διακονουμένους. Καὶ γὰρ ἀναγκαῖον καὶ πρὸς ὑμᾶς διαλεγεῖσθαι, ὥστε μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς διανέμειν τρυφὴν τὰ δῶρα. Οὐ μικρὰ κόλασις ὑμῖν ἐστὶν, εἴ τινα συνειδότες τινὰ πονηρίαν, συγχωρήσετε μετασχεῖν ταύτης τῆς τραπέζης. Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῶν χειρῶν ἐκζητηθῆσεται τῶν ὑμετέρων (Χρυσόστ. ΝΗ', 744). — Ἄλλ' οἱ τοῦ Δεσποτικοῦ αἵματος ἀξιούμενοι, καὶ ἀξίως τῆς δωρεᾶς ταύτης πολιτευόμενοι ἐπανθούσαν αὐτῆς ἔχουσιν τὴν τοῦ Δεσποτικοῦ αἵματος χάριν (Θεοδώρ. ΗΑ', 1529). — Τοῦτον τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι γόνου κλίνας, φεύγων μὲν πᾶν αἷμα βδελυκτὸν κ. ἔ. Ἐπιστολὴ Κωνσταντίνου πρὸς Σαπώρην τὸν Περσῶν βασιλέα. (ΠΒ', 976).

Τὸ αἷμα τὸ ἅγιον. Τοῦτο τὸ αἷμα τὴν εἰκόνα ἡμῖν ἀνθηρὰν ἐργάζεται τὴν βασιλικὴν· τοῦτο κάλλος ἀμήχανον τίθει· τοῦτο μακρανθῆσαι τῆς ψυχῆς τὴν εὐγένειαν οὐκ ἀφήσιν, ἄρδον αὐτὴν συνεχῶς καὶ τρέφον. Τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν σιτίων ἡμῖν αἷμα γινόμενον, οὐκ εὐθέως τοῦτο γίνεται. ἀλλ' ἕτερόν τι· τοῦτο δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' εὐθέως τὴν ψυχὴν ἀρδεύει, καὶ μεγάλην τινὰ δύναμιν ἐμποιεῖ κ. ἔ. (Χρυσόστ. ΝΘ', 261).

Αἷμα καὶ ὕδωρ. Ὁ Κύριος τῇ μὲν προβολῇ τοῦ αἵματος τὴν βεβραϊότητα τῆς σαρκὸς ἐπεδείκνυτο· τῇ δὲ προσθήκῃ τοῦ ὕδατος τὴν ἀχραντὸν καθαρότητα ἐδήλου. (Ἀθαν. ΚΓ', 1125). «Πίστε εἰς αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης τὸ ὑπὲρ ὁμῶν ἐκχυνόμενον» καὶ περ οὐχ αἷμα τοῦ Κυρίου ἐστὶν ὁ οἶνος τῆς ἀμπέλου. Διὸ εἶπεν ὁ Κύριος περὶ τοῦ ἰδίου σώματος· «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος.» Αἷμα δὲ οὐκ ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς τοῦ Λόγου θεότητος, ἀλλ' ἐξ οὗ ἐφόρεσεν ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 1289). — Ζωῆς γὰρ τύπος τὸ αἷμα, καὶ εἰς ὁσμήν εὐωδίας ἀνακείμενος τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ὡς ὑπὲρ πάντων τε ἅμα καὶ ὑπὲρ ἐκάστου. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 757).

Εἰς τὸ γεγραμμένον «Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου», ἐρμηνεύει καὶ παραίνεσις. (Ἰσιδ. ΟΗ', 581-584).

**Αἱμακσιά**, ὅτι κυρίως τὸ ἐξ ἀκανθῶν φραγμὰ ἀπλῶς δὲ πᾶν περιφραγμὰ οὕτω λέγεται, καὶ τειχίον ἐκ χαλκίων ὅμοιον φραγμῷ. Αἱμακσιὰ δὲ παρὰ τὸ αἰμάσσειν τοὺς μεταχειριζομένους διὰ τὸ ἐξ ἀκανθῶν καὶ βάτων γίνεσθαι. Αἱμακσιὰ καὶ αἰ τῶν ὄφρων καταδύσεις λέγονται.

**Αἷματος πηγὴ**. Ὅτι παρὰ Συβαρίταις ἀνεβλυσεν αἷματος πηγὴ ἐν τινὶ τῶν βωμῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Αἷματοειδῆ ὕδατα**. Ἱστορία καὶ φυσιολογία περὶ τοιούτων. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Αἱματόδεντα ἡματα**, κυρίως τὰ ἐν τῷ φιλικίμῳ πολέμῳ.

**Αἱμελιανός**, ἡγεμὼν Αἰγύπτου. (Εὐσέβ. Κ', 664). — Αἱμιλιανοῦ αὐτοκράτορος βασιλεῖα. (Ζώσιμ. σελ. 31).

**Αἱμέλιος Φροντίτος ἀνθύπατος**. (Εὐσέβ. Κ', 476).

**Αἱμίμοντον**, μέρος τῆς Θράκης· περιγραφὴ τῶν περὶ αὐτὸ πόλεων. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Γ', σελ. 304).

**Αἱμνιον** καὶ ἀμνιον, ἀγγεῖον αἵματος τῶν σφαζομένων ἱερείων, παρὰ τὸ αἷματος δεκτικόν.

**Αἱμομιξία** ἐθνικῶν· διαμάχαι ἐθνῶν καὶ πόλεων, ἀνθρωποθυσίαι κ.τ.λ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 36-45. ὅτι μὴ ἀκρίτως ἡμῖν ἡ περὶ τῶν ὠφελιμωτάτων πίστις κατὰ καιρὸν παραλαμβάνεται. — Βασίλ. Καν. ΟΕ', — τῆς ἐν Ἀγκύρῃ Καν. ΚΕ').

**Αἱμόνες**, ἔθνος θεσσαλικόν.

**Αἱμόροφους** γυνή. Ὀμιλίχ Χρυσοστόμου εἰς τὴν αἱμόροφουσαν. (ΞΔ', 17-20).

**Αἱμός** ὁ δρόμος παρ' Αἰσχύλῳ, καὶ Αἱμός ὄρος τῆς Θράκης.

**Αἱμοφόρουκτον**, τὸ αἱμοβαφές, αἱμόφυρτος, ὁ αἷματι πεφυρμένος.

**Αἱμύλιοι** λόγοι. Αἱμύλιοι καὶ μαλακοὶ λόγοι, οἱ κολακευτικοὶ καὶ προσηνεῖς, μαλακοὶ μὲν πρὸς διαστολήν τῶν ἀπειλητικῶν· σκληροὶ γὰρ ἐκεῖνοι· αἱμύλιοι δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς, δόλιοι, πιθανοί, πλάνοι, ποικίλοι· καὶ ἄλλως δὲ αἱμύλιοι, οἱ ὡς εἰπεῖν γνήσιοι, καὶ οἷους ἂν εἴποι τις τῶν πρὸς αἷματος. Ἡ καὶ ἄλλως, αἱμύλιοι, οἱ μὴ ψοφήσαντες εἰκῆ περὶ τὰ τῆς ἀκοῆς πρόθυρα, ἀλλ' ἔσω παρεσδύντες, καὶ οἷον ἀψάμενοι αἷματος, ἢ θερμοὶ καὶ ἐνεργοί, οὐ μὴν ψυχροὶ καὶ ἀπρακτοὶ, ὡς ἐκ μεταρροῆς τῶν ἐναίμων ζώων, ἢ θερμότερα τῶν ἀναίμων εἰσὶ. Παράγωγον τοῦ αἱμύλος, αἱμύλιος, ὡς δηλοῖ τό, αἱμύλα κωτίλλουσα. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Αἱμών**, ὁ ἐπιστήμων οἶονεὶ δαίμων, ἦτοι δαήμων.

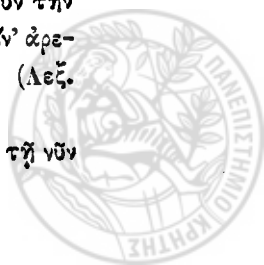
**Αἱμώσια** σῦκα ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, διὰ τὸ ὑπέρυθρον καὶ αἷματοειδὲς τοῦ χρώματος οὕτω κληθέντα.

**Ἀἰνὰ**, πληγὴ. Ἡ γὰρ Ἀἰνὰ τῇ Σύρων φωνῇ πληγὴ καλεῖται. Ἀἰέ, καὶ Ἀνά. (Γέν. ΑΣ', 24). (Θεοδώρ. Π', 201) καὶ Ἀιναός. (αὐτόθ.).

**Αἰνᾶν**. Τίνος ἕνεκεν ὁ Μωϋσῆς κατὰ τὴν Γένεσιν γενεαλογῶν τὰς ἡγεμονίας Ἡσαῦ, τῶν μὲν ἄλλων ἀπλῶς διέρχεται τὰ ὀνόματα, ἐπὶ δὲ τὸν Αἰνᾶν ἐλθὼν φησὶν· «οὗτός ἐστιν ὃς εὔρε τὸν Ἰαμὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ;» κ. ε. 404). — Ἡ Σύρων φωνὴ τὸν Ἰαμὶν πηγὴν ἐθέλει καλεῖν· αἰ πηγαὶ δὲ καὶ τὰ φρέατα περισπούδαστον χροῖμα τοῖς ἐξ Ἀβραάμ· ποιμένες γὰρ ὄντες πολὺν λόγον εἶχον τῶν πηγῶν καὶ φρεάτων. (Φώτ. ΡΑ', 404).

**Αἰναρέτης**, ἐπὶ ἐπαίνῳ καὶ ψόγῳ, σύνθετον ἐκ τοῦ αἰνόν· παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἄλλοις σύνθετος· οἷον Αἰνόπαρις, Αἰνελένη· οὕτω καὶ Αἰναρέτης ὁ ἐπὶ κακῷ ἔχων τὴν ἀρετήν, ἤγουν τὴν ἀνδρίαν κατ' ἐξοχήν. Γράφεται δὲ καὶ αἰν' ἀρετῆς. Ἀνδρεῖος πρὸς δυστυχίαν ἄλλων. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Αἰνέας** παραλυτικός· ἐν Λύδῃ μὲν τῇ νῦν



Διοσπόλει, ἐν ὀνόματι Χριστοῦ ὁ Πέτρος Αἰνεάν τὸν παράλυτικὸν ἐθεράπευσεν. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 497).

**Αἰνεΐας Γαζαῖτος.** Περί ἀθανασίας ψυχῆς καὶ ἀναστάσεως σωμάτων. Διάλογος. (Θεόφραστος ΠΕ', 865-1004).

**Αἰνεΐου** βρασιλεία μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν, καὶ πλοῦς εἰς Σικελίαν. (Λεξ. Εὐσταθ.) —Περί Αἰνεΐου. Κοσμάς Ἱεροσολ. (ΑΗ', 478).

**Αἰνεῖν**, ἐπαινεῖν, ἐγκρίνειν, στέργειν, ὑπόσχεσθαι, ἀποποιεῖσθαι εὐσχήμως.

«Αἰνεῖ ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον.» Ὁμιλία Χρυσοστόμου (ΝΕ', 519-528). —Αἰνεῖν καὶ ὑμνεῖν ἀδιαλείπτως τὸν Κύριον ὀφείλομεν, ὡς περ ἀδιαλείπτως ἀναπνέομεν τὸν ἀέρα, κὰν ἐν μέσῳ πραγμάτων στρεφώμεθα. Δύναται γὰρ ὁ φρόνιμος καὶ θεοφιλὴς νοῦς διηνεκῶς μνήμην σώξειν τοῦ κτίσαντος. «Ἐμνήσθη γὰρ, φησὶν ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. ΟΓ', 4), τοῦ Θεοῦ καὶ ἠυφράνην.» —«Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνῳ (Ψαλμ. ΡΝ', 4).» Ὅργανα ἑναρμόνια αἱ πολλαὶ εἰσὶν ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ περὶ πλειόνων δόγματα, οὐδεμίαν ἔχοντα πρὸς ἄλληλα διαφωνίαν. Ὅργανον δὲ πάντων τούτων περιεκτικὸν ἐστὶν ἡ φιλόχριστος τοῦ σοφοῦ ψυχὴ. (Νεῖλος ΟΘ', 169-172. — Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 388. 433. — Μάξιμος Ι', 844).

«Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.» Παρακελευσάμενον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῖς ἐν οὐρανοῖς τάγμασιν αἰνεῖν τὸν Κύριον, μεταφέρει τὸν λόγον τοῖς ἐπιγείοις παρακελευόμενον. Τριῶν δὲ ὄντων ταγμάτων, ἐπουρανίων, ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων, τῶν καμπτόντων γόνου τῷ Ἰησοῦ, τὰ μὲν οὐράνια διὰ τῶν προειρημένων ἐπὶ τὸν ὕμνον τρέπονται, τὰ δὲ ἐπίγεια διὰ τὸ εἰπεῖν· «Ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς, νεκίσκοι καὶ παρθένοι.» Πλὴν δὲ τούτων μνήμην ποιεῖται ἐπὶ τὰ καταχθόνια τρεπόμενος, ἃ διὰ τῶν δρακόντων καὶ τῶν ἀβύσσων σημαίνεται. (Ἀθανάσιος ΚΓ'. 1256).

**Αἰνεσις.** «Ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἰνεσίς μου ὁ Κύριος. — Τοὺς δοξάζοντάς με ἀντιδοξάσω.» δηλονότι ὁ καλῶς δοξάζων τὸν Θεόν, δεδοξασμένος ἐστὶ παρ' αὐτῷ. Συμφωνεῖ δὲ τῇ δόξῃ καὶ ἡ αἰνεσίς· ὥστε ὁ καλῶς δοξάζων, καὶ ὑγιῶς αἰνεσεῖ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 321).

**Αἰνεσις**, ὡδή, καὶ ὕμνος, καὶ προσευχή,

καὶ ψαλμός, τοιαύτην πρὸς ἄλληλα τὴν διαφορὰν ἔχει. Ψαλμός μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ μουσικοῦ μελωδία· ὡδὴ ἡ διὰ στόματος γινομένη τοῦ μέλους μετὰ τῶν ῥημάτων ἐκφώνησις· ἡ δὲ προσευχή, ἱκετηρία ἐστὶ περὶ τινος τῶν συμφερόντων προσαγομένη τῷ Θεῷ· ὕμνος δὲ ἡ ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἡμῖν ἀγαθοῖς ἀνατιθεμένη τῷ Θεῷ εὐφημία. Αἶνος δὲ ἦτοι αἰνεσις, ταύτῳ γὰρ ἐπ' ἀφοτέρων τὸ σημαίνόμενον, τῶν θείων θυμαμάτων περιέχει τὸν ἔπαινον· οὐδὲν γὰρ ἄλλοτὶ ἐστὶν ἔπαινος, εἰμὴ τοῦ αἶνου ἐπίτασις. (Γρηγ. Νύσσο. ΜΔ', 493). — Ἡ εἰς Θεὸν ὕμνωδιὰ πνευματικὴ ἐστὶν ἑορτὴ (ἐν τε εὐτυχίᾳ καὶ δυστυχίᾳ). Τοιγάρτοι οἱ Ἰουδαῖοι ἔφασκον· «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσασμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.» ἐν ᾗ κατὰ νόμους καὶ ἔθνη τὰ Ἰουδαίων, ἡ τῆς αἰνεσεως θυσία προσεκομιζέτο, χορδαῖς καὶ ὄργανοις ἐκπεραιουμένη. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 208).

Αἶνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ' αἰνούμενος· Κακῶς ἀκούειν κρείσσον, ἢ λέγειν κακῶς.

(Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 935—ΑΗ', 809-812).

**Αἰνεσιδῆμος**, φιλόσοφος Ἀλεξανδρεὺς πυρῶνιστής. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1256). — Αἰνεσιδῆμου Πυρῶνίων λόγοι Η'. Ἀνάλυσις αὐτῶν περιληπτικὴ. (Φώτ. ΡΓ', 693-697).

**Αἰνεσιος** ἄββας, ἀνὴρ τις ἀξιόλογος, καὶ τῇ ἀσκήσει διαπρέψας. (Παλλάδ. ΛΓ', 1211).

**Αἶνη** ἔπαινος, αἶνημι αἰνῶ, αἰνητὸς αἰνετός· **Αἶρη** δηϊότης, δεινὴ μάχη, κακὴ ἔρις.

**Αἶνεα**, πόλις Περγαίων, ὅθεν οἱ Αἰνιᾶνες.

**Αἶνεγμα** ὁ λόχος, ὁμωνύμως παρὰ Θηβαίοις, διὰ τὸ τοὺς λοχῶντας κρύπτεσθαι καὶ λανθάνειν.

**Αἶνιγμα**, καὶ παραβολή. Αἶνιγμα δὲ νομίζω εἶναι διέξοδόν τινα περὶ ὡς γεγονότων μὴ γεγονότων, μῆτε γενέσθαι δυναμένων, σημαίνοντων δ' ἐν ἀποκρυφῇ ἀπόρρητόν τι. Οἶον ὡς ἀπὸ παραδείγματος τὸ ἐν Κριτικῆς (Θ', 8-15). «Ἡορευόμενα ἑπορευθήσαν τὰ ξύλα τοῦ χριστοῦ ἐφ' ἑαυτῶν βασιλέω.» — Ὁ ἄκανθος ὁ ἐν τῷ λιθάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν Κέδρον τὴν ἐν τῷ λιθάνῳ, λέγων· Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. (Δ', Βασ. ΙΔ', 9). — Ὁ ἀετὸς ὁ μέγας, ὁ μεγαλοπτερυγος, ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης ὀνύχων. (Ἰεζεκ. ΙΖ', 3). — Παραβολὴ ἐστὶ λόγος ὡς

περὶ γενομένου τοῦ μὴ γενομένου μὲν κατὰ τὸ ῥητόν, δυναμένου δὲ γενέσθαι, τροπικῶς δηλωτικὸς αἰνιγμάτων, ὡς τό, «Ἐξήλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι.» (Λουκ. Η', 5).—Προσεχετε λαὸς μου τῶ νόμῳ μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· ἀνοιξάτω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.» (Ψαλ. ΟΖ', 1.2).—Στέφανος χαρίτων ἢ περιοχῆ τῶν ἀρετῶν, διὰ τὸ συνδεδέσθαι ἀλλήλαις. (ᾠριγ. τεμάχια ἐρμηνειῶν εἰς τὰς Παροιμίας, ΙΓ', 25. 17-33—Θεοδώρ. εἰς Ἱεζεκίηλ. ΠΑ', 960 κ. ἐ. 1024-1028).—Ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία καὶ δι' αἰνιγμάτων τὰ μέλλοντα ἡμῖν ὑποφαίνει. (Βασίλ. ΚΘ', 52. 596—Λ', 52).

**Αἰνίγμα**, αἰνίγματα, αἰνιγματωδῶς, αἰνίσσεται, θεολογικῶς. (Θεοδώρ. Π', 101. 285. 288. 541-544. 1321-1324. 1433-1436. 193. 381. 764. 808. 937.—ΠΑ', 456-457. 960. 1024. 1028.—ΠΒ', 152. 953-956.—ΠΓ', 1044 κ. ἐ. 1125-1152).

Ἵτι δεῖ τὰς ἀξιώσεις τῶν αἰνιγμάτων σιωπᾶσθαι. (Λεξ. Εὐσταθ.). καί, *Αἰνίζομαι* τὸ αἰνίσσομαι, ὅτι παρὰ τὸν αἶνον λέγεται, ὃ δηλοῖ ἀπόκρυφον λόγον.

**Αἰνόςθεν** *αινώς*, ἀπὸ δεινοῦ δεινῶς, καὶ ἐκ δεινῶν δεινοτέρως.—*Αἰνόςθεν*, τοπικὸν ἐξ Αἶνου πόλεως τῆς Θρακίας.

**Αἰνόν**, φωνὴ προτασσομένη ἐν συνθέσει παρ' Ὀμήρῳ, οἶον ἐν τῷ Αἰναρέτης, Αἰνόπαρις, Αἰνελένη. Βλέπε. *Αἰναρέτης*.

**Αἶνος**, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς λόγου τίθεται ἢ λέξις, ὅθεν τὸ παραινῶ. Αἶνος ὁ μυθώδης καὶ παροιμιώδης καὶ ἀπόκρυφος καὶ ἐσχηματισμένος λόγος, ὃς καὶ γρίφος καὶ αἰνιγμα λέγεται.—Αἶνός δεινός, ὁ σκοτεινός, παρὰ τὸν αἶνον, ὃ δηλοῖ καὶ τὸ αἰνίγμα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Αἶνος* ὁ ἔπαινος παρὰ τὸ ἰαίνειν, καὶ αἶνος ὁ μωυῦμος ὁ συμβολικὸς λόγος, ὃ ἐστὶν αἰνίγμα παρὰ τὸ αἶνόν, ὃ ἐστὶ δεινόν· βρύνεται ἢ λέξις πρὸς διαστολὴν τοῦ αἶνός ἐπιθέτου.

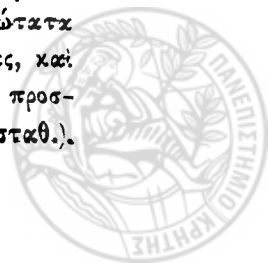
**Αἶνος** κύριον, πόλις θρακικῆ. Μετὰ δὲ Χερρόνησον Αἶνος οἰκεῖται πόλις, ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ τῆς προσηγορίας ὠνομασμένη. Αἰνεῖας γὰρ ἦν, ὡς περ λέγουσιν, ὁ τοῦ Ἀγχίσιου. Περὶ Αἶνου καὶ πόλεων τινῶν θρακικῶν (Προχόπ. Ἱστορ. τόμ. Γ', 303-304).—Αἶνους καλεῖ

τὴν Αἶνον Ἀθανάσιος (ΚΕ', 713. Ὀλύμπιον ἐπίσκοπον Αἶνων).—*Αἶναι* παρὰ Σχολ. Κλήμ. καὶ *Αἶνοι* παρὰ Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ.).

**Αἰνῶν** τόπος πέραν τοῦ Ἰορδάνου.—Αἰνῶν δὲ ἐρμηνεύεται ὀφθαλμὸς βρασάνου, τουτέστιν ἐξητασμένη, καὶ βεβασανισμένη, καὶ ἔγκοπος θεωρία. (Νεῖλ. ΟΘ', 184).

**Αἶξ**, παρὰ τὸ αἰσσειν λέγεται, καὶ ἐκ συναίρεσεως ἔχει τὴν δίφθογγον. Αἶξ οὐρανια, ἢ μεγάλη καὶ ὑψηλή. Καὶ αἶξ οὐρανια· παροιμία ἐπὶ τῶν δωροδοκούντων. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ὀλύμπιον Δία αἰγός, καὶ μάλιστα τῆς κατὰ τὴν Ἀμάλθειαν, φέρεται παροιμία τό, *αἶξ οὐρανια*, ὁμοία τῷ λευκῆ ψήφος, κατὰ Πausανίαν· ὡς γὰρ ἡ Ἀμάλθεια, φησί, τροφὸς ἦν τοῦ Διός, οὕτω καὶ ἡ τοιαύτη ψήφος ἔτρεφε τοὺς δωροδοκούντας δικαστάς. Ἡ καὶ ἄλλως· ὡς περ ὁ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς ἔχων κέρας, πάντ' εἶχεν, οὕτω καὶ οἱ κυρμεύοντες, φησί, τὰς ἀρχὰς καὶ τᾶλλα ἀργυριζόμενοι· διὸ καὶ *αἶξ οὐρανια* εἶκε λέγεσθαι οἰνοὶ θεία, καὶ ὑψοῦσα τοὺς δικαστάς, ὅσοι δῶρα ἐλάμβανον. Ἵτι δὲ ὁ μῦθος οὐρανῶσας κατηστέρισε τὴν τοῦ Διὸς Αἶγα, καὶ ὡς τὸ κατ' αὐτὴν κέρας μεγαλόδωρον ἦν, ἐξ οὗ καὶ Ἡρακλῆς ἔσχεν ἀγαθὰ, πολλοὶ καὶ πολλαχοῦ δηλοῦσιν. Οὕτω δὲ καὶ περὶ τῆς ζωογόνου παρ' Ἀττικοῖς λευκῆς ψήφου, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ κέρατος, ὡς οὐ μόνον τὸ ζωτικόν ἐστίν, ἀλλὰ που καὶ τοπικὸν τροπικῶς, ὡς δηλον ἐκ τοῦ, ὑπικέρατα πέτραν, καὶ κέρατα ποταμῶν, ἦτοι καμπαί. Καὶ ἐπὶ ἰσχύος δὲ τὸ κέρας, καὶ ἐπὶ πολεμικῆς ἐκτάξεως, κέρας δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. Ἐδηλώθη δὲ κέρας καὶ τριχῶν ἐμπλοκή, καὶ συμποσίου δὲ τι σκεῦος, ἐπεὶ κέρασι βοῶν οἱ παλαιοὶ καὶ πρῶτοι ἔπινον· ὅθεν καὶ Διόνυσος, φασί, κερατοφυῆς ἐπλάττετο, καὶ Ταῦρος ἐκαλεῖτο, καὶ ἐν Κυζικῆ ταυρόμορφος ἴδρυτο. Καὶ ἐκ τοιούτου δὲ κέρατος καὶ τὸ μῖξαι οἶνον ὕδατι κερᾶσαι φάμεν κ.ἐ. (Λεξικ. Εὐσταθ. ἐνθα *Αἶγαι* καὶ *Αἶγα* πόλεις, καὶ *Αἶγιον*, ἧς οἱ πολῖται Αἰγιεῖς.

*Αἶγῶν* ἡλικίας ὀνομασία· ὅτι τῶν αἰγῶν οἱ μὲν τέλειοι τράγοι καὶ ἕξαλοι, οἱ δὲ μετὰ ταῦτα τῇ ἡλικίᾳ χίμαροι, τὰ δὲ νεώτατα ἔριφοι· καὶ ὅτι ἐσσηνες, καὶ πρητῆνες, καὶ ἐπιπρητῆνες, καὶ ἄττηγοι αἶγες κατὰ προσηγορίαν ἡλικιῶν καλοῦνται. (Λεξ. Εὐσταθ.).



ἐνθα καὶ περὶ προβάτων, βοῶν, βουβάλων, ἡμιόνων, γάλλκκος κ.τ.λ.).

Αἶγος ἐπιπρητῆνος ἐρυθροῦ πῆρη ἀρίστη.  
(Παροιμίαι. αὐτόθ.).

**Αἶξ.** Εἰς τὸν τῶν τριγῶν ἔπαινον διὰ τί ἡ ἀγία Γραφή τὸ ζῶον τοῦτο παραλαμβάνει; (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 1104-1105). «Τρίχωμά σου, ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν, αἱ ἀπεκαλύφθησαν» κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 128-129 κ. ἐ.).

**Αἶξων** κύριον, ἐξ οὗ,

**Αἶξωνες**, δῆμος τῆς Ἀττικῆς· οὗ οἱ δημόται ἐσκώπτοντο ἐπὶ κακολογίᾳ, καθ' ἃ καὶ οἱ Σφήττιοι ἐπ' ἀγριότητι· ὅθεν καὶ *Αἶξω-νεύθαι* τὸ κακολογεῖν. Βλέπ. καὶ *Αἰγυπτιάζειν*.

**Αἶολος** κύριον. Αἶολοι τρεῖς ἱστοροῦνται, ὁ μὲν Ἕλληνας τοῦ Δευκαλίωνος, ἀφ' οὗ *Αἰολεῖς* τὸ ἔθνος· ὁ δὲ Ἰππότου καὶ Μελανίπτης, ὁ δὲ τρίτος Ποσειδῶνος καὶ Ἄρνης. — Αἶολος ἀνέμων ταμίης καὶ τὰ κατ' αὐτόν, πάντα ὑφ' Ὁμήρου λεγόμενα. — Ἐξ Αἰόλου, Αἰολεῖς οἱ Θετταλοί. Αἰολικὴ διάλεκτος ἐπικοινωνεῖ τῇ Δωρικῇ.

**Αἶολος** ἐπιθετικῶς, ὁ ποικίλος καὶ πανούργος ἄνθρωπος. Αἰόλου οἶστρος, ὁ ποικίλος καὶ εὐκίνητος.

**Αἰολόπουλοι** Φρύγες. Τοὺς δὲ Φρύγας αἰολοπόλους λέγει Ὁμηρος, ὡς εἴτις εἴποι ταχυίππουσ, ἱππικούς, ἱππότας, ὡς ἐφ' ἱππων κινουμένους (αἰόλλω γὰρ τὸ ταχέως δίκηνη ἀέλλης κινῶ), ἢ ποικίλως ἱππαζομένους (Λεξ. Εὐστ.).

**Αἰπός**, ὑψηλός. Βλέπ. καὶ *Αἰπός*. — Αἰπεῖα πόλις, ἢ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐκτισμένη. Αἰπεινὴ Ἰλιος, ἢ ὑψηλή. — *Αἰπὰ* ρεῖθρα, τὰ βαθέα.

**Αἰπόλος**, οἶνον αἰγοπόλος, ἢ αἰποπόλος.

**Αἰπύς**, ὁ ὑψηλὸς καὶ χαλεπὸς ἐκ τοῦ α ἐπιτατικῆ καὶ τοῦ ἰπῶ, τὸ βλάπτω. Αἰπύς βρόχος, ὁ ὑψόθεν δεδεμένος.

Ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῦ μελάθρου.

**Αἶρα**, ἡ σφύρα, παρὰ τὸ ραῖω, ὃ ἐστι φθειρω, κατὰ μεταθεσιν· καὶ *αἶρα* εἶδος τι σπέρματος. Ἡ δὲ λεγομένη *αἶρα*, καὶ ὅσα λοιπὰ νόθα σπέρματα τοῖς τροφίμοις ἐγκαταμέμικται, ἅπερ ζιζάνια προσαγορεύειν σύνθηες τῇ Γραφῇ, οὐκ ἐκ τῆς τοῦ σίτου μεταβολῆς γίνεσθαι, ἀλλ' ἐξ οἰκείας ἀρχῆς ὑπέστη, ἴδιον ἔχοντα γένος (Βασίλ. ΚΘ', 104).

**Αἶρε**, ἀΐχολοῦθαι γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον· Αἶρε αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς (Πράξ. ΚΑ',

36 — ΚΒ', 22). Τί ἐστίν, Αἶρε αὐτόν; — Ἔθος ἤντοῖς Ἰουδαίοις, καθ' ὧν ἀναπεφάνοντο τοῦτο λέγειν· καὶ ἐπὶ Χριστοῦ τὸ αὐτὸ φαίνονται ποιοῦντες καὶ λέγοντες, Ἄρον αὐτόν, τοῦτέστιν, ἐκ τῶν ζώντων ποίησον ἀφανῆ (Χρυστός. Ε', 323. 333). — Ἐπαρον αὐτόν ἐκ τῶν ζώντων (Ἀμμών. ΠΕ', 1585).

**Αἶρειν**, ἀπὸ τὸ ἀεῖρειν. Αἶρειν ἀπὸ χθονός.

**Αἶρεῖν**, θηρατικὴ λέξις.

**Αἶρεσθαι** μισθόν, τὸ μισθαρνεῖν.

**Αἶρεῖσθαι**, ἀντὶ τοῦ λαμβάνειν παρ' Ὁμήρω· παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον τὸ προκρίναι, καὶ ἐπιλέξασθαι (Λεξ. Εὐσταθ.).

Αἶρεῖσθαι τὸ καλόν. Εἰ καὶ δειναὶ ἐν τοῖς πράγμασιν συμβαίνουσαι ἀπορίαι τὸ εἰκὸς ἀνελεῖν, καὶ τὸ παρεμπίπτον ἀντὶ τοῦ πρόποντος ἀναγκάζουσιν, ἀλλ' οὖν οἱ φρονήσεως οὐκ ἀμοιροῦντες, καὶ τῇ θεῖᾳ δεξιᾷ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέποντες, τὸ πρόπον μᾶλλον τοῦ παρραυτικά δοκοῦντος αἰρούμενοι, οὐ τῷ δόξαι ἠττησθαι δυσχεραίνουσιν, ἀλλὰ τῷ ὄντως νενικηκέναι ἀγάλλονται. Νίκη γὰρ ἀληθῶς οὐ δοκεῖν παραχρήμα νενικηκέναι, ἀλλὰ τὸ ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας μὴ ἐκπεπτωκέναι. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1549).

**Αἶρεσιάρχαι** πρῶτοι, αἰρέσεις, καὶ Αἰρετικοί. (Ἠγήσιππος Ε', 1308-1328). — Τὴν Ἐκκλησίαν ἐκάλουν Παρθένον· οὕτω γὰρ ἔφθαρτο ἀκοαῖς μεταίαις. Ἀρχεται δὲ ὁ Θέβουλις, διὰ τὸ μὴ γενέσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον, ὑποφθίρειν, ἀπὸ τῶν ἐπτά αἰρέσεων ὧν, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῷ λαῷ, ἀρ' ὧν Σίμων, ὅθεν οἱ Σιμωνιανοὶ καὶ οἱ ἐξῆς· ἕκαστος ἰδίως καὶ ἐτέρως ἰδίαν δόξαν παρεισήγαγεν. Ἀπὸ τούτων ψευδόχριστοι, ψευδοπροφῆται, ψευδαπόστολοι, οἵτινες ἐμέρισαν τὴν ἑνωσιν τῆς Ἐκκλησίας φθοριμαίοις λόγοις κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1321-1324). — Ὅτι χρῆ χωρίζεσθαι τῶν αἰρετικῶν. Οὗτοι γὰρ εἰσιν ἐν δορυ προβάτων λύκοι. Ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ψευδαπόστολοι, πλάνοι καὶ φθορεῖς, ἀλωπέκων μερίδες, καὶ χαμαιζήλων ἀμπελώνων ἀφανισταί, δι' οὓς ψυγῆσεται ἡ τῶν πολλῶν ἀγάπη. (Διατ. Ἀποστ. Α', 944). — Φεύγειν τῶν ἀσεβῶν αἰρετικῶν κοινωνίαν. (αὐτόθ. 957). — Φεύγειν τοὺς αἰρεσιάρχας ὡς ψυχῶν φθορέας. (αὐτόθ. 976).

Αἰρεσιάρχαι ψευδωνύμου γνώσεως. (Εὐσέβ.



Κ', 316 κ. ε. 328 κ. ε.).— Ὅπόθεν ἀνεφύησαν αἱ αἱρέσεις, καὶ ὅστις ἀρχηγὸς τῆς ἀσεβείας γεγένηται. (Διπτ. Ἀποστ. Α', 920).— Αἱ αἱρέσεις καὶ πρὸς ἑαυτὰς καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν διαφωνοῦσιν. (933).— Αἱρέσεις καὶ σχίσματα δεῖ φεύγειν. (909).— Αὗται καὶ τὰ ἤθη διστρέφουσιν. (αὐτόθ. 925.976-977).— Αἱρεσιαρχεῖν ἐκ τοῦ ἀρχαιρεσιάζειν. (Α.Εὐς.).

**Αἱρετικοί**, Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτὸν κακὸδοξοὶ (Ἰουστίν. Γ', 368).— Κακοδοξίαι αὐτῶν καὶ ἀναίδην μίξεις. (αὐτόθ. 369.416).— Περὶ αἱρέσεων καὶ σχισμάτων. (αὐτόθ. 549-552.669).— Αἱρετικοὶ ἐπὶ τὴν ὀρθοδοξίαν ἐρχόμενοι. Τοῦ αἱρετικοῦ ἐπὶ τὴν ὀρθοδοξίαν ἐρχομένου τὸ σφάλμα διορθοῦται, τῆς μὲν κακοδοξίας τῇ μεταθέσει τοῦ φρονήματος, τοῦ δὲ βλαπίσματος τῇ ἐπιχρίσει τοῦ ἁγίου μύρου, τῆς δὲ χειροτονίας τῇ χειροθεσίᾳ, καὶ οὐδὲν τῶν πάσαι μένει ἄλυτον. (Ἐκ τῶν εἰς Ἰουστίν. Γ', 1261.1600).

Αἱρετικῶν παραδοξολογία. Αἰῶνα προόντα, Προπάτορα καὶ Βυθόν, Ἐννοίαν καὶ Χάριν, καὶ Σιγὴν κ.τ.λ. (Εἰρηναῖος Ζ', 445 κ. ε.).— Ὁρκοὶ Εἰρηναίου πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ Φλωρῖνον· ὅτι τὰ τῶν αἱρετικῶν δόγματα οὐκ ἔστιν ὑγιεὺς γνώμη. Ταῦτα ἀσύμφωνά ἐστι τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὴν μεγίστην ἀσέβειαν περιβάλλοντα καὶ αὐτούς, καὶ τοὺς πειθομένους αὐτοῖς· ταῦτα τὰ δόγματα οὐδὲ οἱ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας αἱρετικοὶ ἐτόλμησαν ἀποφάνεσθαι ποτε· ταῦτα τὰ δόγματα οἱ πρὸ ἡμῶν προσβύτεροι, οἱ καὶ τοῖς ἀποστόλοις συμφοιτήσαντες, οὐ παρέδωκαν. (αὐτόθ. 1225-1228).— Αἱρετικῶν τινῶν κακοδοξίαι καὶ διήγησις περὶ αὐτῶν. (αὐτόθ. 1265-1321).

Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

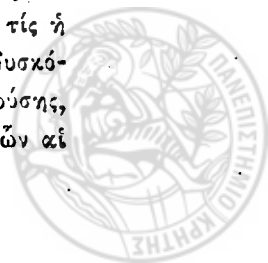
Αἱρέσεις ἀπολείπουσι τὴν ἐξ ἀρχῆς Ἐκκλησίαν. Αὐτίκα ὁ εἰς αἵρεσιν ὑποπεσὼν διέρχεται δι' ἐρημίας ἀνδρῶν, τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν κατὰ ληπῶν, ἐρημὸς Θεοῦ, ὕψω ἀνδρῶν ζητῶν, τὴν αὐοικητον καὶ δίψιον ἐπερχόμενος γῆν, συνάγων χερσὶν ἀκχερίων. (Η', 812).

Πρὸς τοὺς προβάλοντας τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας αἱρέσεις ἐπὶ τῇ ἀπιστίᾳ, ἢ ψυχρότητι καὶ ἀδιανομίᾳ. Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι (καὶ πολλοὶ ἄλλοι τούτοις ὅμοιοι), πρῶτον μὲν οὖν

αὐτὸ τοῦτο προσάγουσιν ἡμῖν λέγοντες, μὴ δεῖν πιστεῦειν διὰ τὴν διαφωνίαν τῶν αἱρέσεων· πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἄλλων ἄλλα δογματιζόντων. Πρὸς οὓς φημέν, ὅτι καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ παρὰ τοῖς δοκιμητάτοις τῶν παρ' Ἑλλήσι φιλοσόφων πάμπολλαι γεγόνασιν αἱρέσεις· καὶ οὐδέ ποτε δεῖν ὀκνεῖν, ἤτοι φιλοσοφεῖν καὶ Ἰουδαίειν τῆς διαφωνίας ἕνεκα τῆς πρὸς ἀλλήλας τῶν παρ' ὑμῖν αἱρέσεων· ἔπειτα δὲ ἐπισπαρήσασθαι τὰς αἱρέσεις τῇ ἀληθείᾳ, καθάπερ τῷ πυρὶ τὰ ζιζάνια, πρὸς τοῦ Κυρίου προφητικῶς εἴρηται, καὶ ἀδύνατον μὴ γενέσθαι τὸ προεξηρημένον ἔσθαι· καὶ τούτου ἡ αἰτία, ὅτι παντὶ τῷ καλῷ μῶμος ἔπεται (Θ', 524).

Αἱ αἱρετικοὶ παραβαίνουσι τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανόνα. Ἄλλ' ὡς ἀψευδεῖν χρῆ τὸν ἐπιεικῆ, καὶ μηδὲν ὄν ὑπέσχηται ἀκυροῦν, καὶ ἄλλοι τινὲς παραβαίνωσι συνθήκας, οὕτω καὶ ἡμεῖς κατὰ μηδένα τρόπον τὸν ἐκκλησιαστικὸν παραβαίνειν προσήκει κανόνα· καὶ μάλιστα τὴν περὶ τῶν μεγίστων ὁμολογίαν ἡμεῖς μὲν φυλάττομεν, οἱ δὲ παραβαίνουσι. Πιστευτέον οὖν τοῖς βεβαίως ἔχομένοις τῆς ἀληθείας (αὐτόθ. 525).

Ἦδη δὲ καὶ ὡς ἐν πλάτει χρωμένοις τῆδε τῇ ἀπαλογίᾳ, ἔνεστι φάναι πρὸς αὐτούς, ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ ἐνεντίας δόξας κεκτημένοι κατὰ τὰς οικείας αἱρέσεις, ἐπίσης ἔργῳ θεραπεύουσιν. Μήτι οὖν, κάμων τις τὸ σῶμα, καὶ θεραπείας δεόμενος, οὐ προσίεται ἱατρὸν διὰ τὰς ἐν τῇ ἱατρικῇ αἱρέσεις; Οὐκ ἄρα οὐδὲ ὁ τὴν ψυχὴν νοσῶν καὶ εἰδώλων ἔμπλεως, ἕνεκά γε τοῦ ὑγιᾶναι, καὶ εἰς Θεὸν ἐπιστρέψαι, προφασισαίτο ποτε τὰς αἱρέσεις. Ναὶ μὴν διὰ τοὺς δοκίμους, φησὶν, αἱ αἱρέσεις· δοκίμους, ἦτοι τοὺς εἰς πίστιν ἀφικνουμένους λέγει, ἐκλεκτικώτερον προσιόντας τῇ κυριακῇ διδασκαλίᾳ, καθάπερ τοὺς δοκίμους τραπεζίτας τὸ κίβδηλον νόμισμα τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ παραχρημάματος διακρίνοντες· ἢ τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ πίστει δοκίμους ἤδη γενομένους κατὰ τὸν βίον, κατὰ τὴν γνῶσιν. Διὰ δὲ τοῦτο ἄρα πλείονος ἐπιμελείας καὶ προθυμίας δεόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πῶς ἀκριβῶς βιωτέον, καὶ τίς ἢ ὄντως οὕσα θεοσέβεια. Ἀπὸ γάρ, ὅτι δυσκόλου καὶ δυσέργου τῆς ἀληθείας τυγχανούσης, διὰ τοῦτο γεγόνασιν αἱ ζητήσεις, ἀρ' ὧν αἱ



φιλαυτοὶ καὶ φιλόδοξοι αἱρέσεις, μὴ μαθόντων μὲν μηδὲ παρεληφθέντων ἀληθῶς, οἷσιν δὲ γνώσεως εἰληφθέντων (αὐτόθ. 525).

Διὰ πλείονος τοίνυν φροντίδος ἐρευνητέον τὴν τῷ ὄντι ἀλήθειαν, ἣ μόνη περὶ τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν καταγίνεται· πόνῳ δὲ ἐπεται γλυκεῖα εὐρεσίς τε καὶ μνήμη. Ἐπαποδυτέον ἄρα τῷ πόνῳ τῆς εὐρέσεως διὰ τὰς αἱρέσεις. Διακριτέον δὲ ὁμοῦ τε τῆ καταληπτικῆ θεωρίᾳ καὶ τῷ κυριωτάτῳ λογισμῷ τὸ ἀληθές ἀπὸ τοῦ φαινομένου. Καὶ ὡς περὶ ὁδοῦ μιᾶς μὲν τῆς βασιλικῆς τυγχανούσης, πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων τῶν μὲν ἐπὶ τινα κρημνόν, τῶν δὲ ἐπὶ ποταμὸν ῥοώδη ἢ θάλασσαν ἀγχιβιβθῆ φερουσῶν, οὐκ ἂν τις ὀκνήσῃ διὰ τὴν διαφωνίαν ὀδεῦσαι, χρήσαιτο δ' ἂν τῇ ἀκινδύνῳ καὶ βασιλικῇ καὶ λεωφόρῳ· οὕτως, ἄλλα ἄλλων περὶ ἀληθείας λεγόντων, οὐκ ἀποστατέον, ἐπιμελέστερον δὲ θηρατέον τὴν ἀκριβεστάτην περὶ αὐτῆς γνώσιν κ. ε. (αὐτόθ. 525 - 528).

Αἰρετικοὶ δοξόσοφοι καὶ φιλόνοικοι. Ματαῖα τοίνυν τοῖς Ἑλλήσιν ἢ πρόφασις αὕτη· τοῖς μὲν γὰρ βουλομένοις ἐξέσται καὶ τὸ εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν· τοῖς δὲ αἰτίας ἀλόγους προβαλλομένοις, ἀναπολόγητος ἡ κρίσις. Πότερον γὰρ ἀναιροῦσιν, ἢ συγκατατίθενται εἶναι ἀπόδειξις; Οἴμαι πάντας ἂν ὁμολογήσειν, ἄνευ τῶν τὰς αἰσθήσεως ἀναιρούντων. Ἀποδείξεως δ' οὐσης, ἀνάγκη συγκαταβαίνειν εἰς τὰς ζητήσεις, καὶ δι' αὐτῶν τῶν Γραφῶν ἐκμανθάνειν ἀποδεικτικῶς, ὅπως μὲν ἀπεσφάλησαν αἱ αἱρέσεις, ὅπως δὲ ἐν μόνῃ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἦτε ἀκριβεστάτη γνώσις καὶ ἡ τῷ ὄντι ἀρίστη αἴρεσις. Τῶν τε ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἐκτρεπομένων, οἱ μὲν σφᾶς αὐτοῦς μόνους, οἱ δὲ καὶ τοὺς πέλας ἐξάπατᾶν ἐπιχειροῦσιν. Οἱ μὲν οὖν δοξόσοφοι κλοῦμενοι, οἱ τὴν ἀλήθειαν εὐρηκέναι νομίζοντες, οὐκ ἔχοντες ἀπόδειξιν οὐδεμίαν ἀληθῆ, ἑαυτοῦς οὕτοι ἀπατῶσιν ἀναπεπαῦσθαι νομίζοντες· ὧν πλῆθος οὐκ ὀλίγον, τὰς τε ζητήσεις ἐκτρεπομένων διὰ τοὺς ἐλέγχους, ἀποφευγόντων δὲ καὶ διδασκαλίας διὰ τὴν κατάγνωσιν. Οἱ δὲ τοὺς προσιόντας ἐξάπατῶντες πανοῦργοι σφόδρα· οἱ καὶ παρακολουθοῦντες αὐτοῖς, ὅτι μηδὲν ἐπίστανται, πιθκοῦς ὅμως ἐπιχειρήμασι σκοτίζουσι τὴν ἀλήθειαν. Ἐτέρα δ', οἴμαι, τῶν πιθανῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ ἐτέρᾳ τῶν ἀλη-

θῶν ἢ φύσις. Καὶ ὅτι τῶν αἱρέσεων ἀνάγκη τὴν ὀνομασίαν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἀληθείας λέγεσθαι, γινώσκουμεν· ἀφ' ἧς τινα ἀποσπάσαντες ἐπὶ λύμῃ τῶν ἀνθρώπων οἱ σοφισταί, ταῖς ἐξευρημέναις σφίσις ἀνθρωπικαῖς τέχναις ἐγκατορούξαντες, ἀυχοῦσι προῖστασθαι διατριβῆς μᾶλλον, ἢ Ἐκκλησίας. (αὐτόθ. 528).

Οἱ αἰρετικοὶ παρεξηγοῦσι τὰς θείας Γραφὰς ἀπ' αὐτῶν ἐκλεγόμενοι τὰ ἀμφιβόλως εἰρημμένα· οὐ τὸ σημαίνονμενον σκοποῦντες, ἀλλ' αὐτῇ ψιλῇ ἀποχρώμενοι τῇ λέξει. Σχεδὸν γὰρ ἐν πᾶσι, τοῖς ὀνόμασι μόνους προσανέχουσι τὰ σημαίνονμενα ὑπαλλάττοντες. Ἡ ἀλήθεια δὲ οὐκ ἐν τῷ μετατιθέσθαι τὰ σημαίνονμενα εὐρίσκειται· οὕτω μὲν γὰρ ἀνατρέψουσι πάντα ἀληθῆ διδασκαλίαν. Οὐτ' οὖν ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν ἐθέλουσιν, αἰδούμενοι καταθέσθαι τὸ τῆς φιλαυτίας πλεονέκτημα· οὐτ' ἔχουσιν ὅπως διαθῶνται τὰς αὐτῶν δόξας, βιαζόμενοι τὰς Γραφὰς, φθάσαντες δ' ἐξενεγκεῖν εἰς τοὺς ἀνθρώπους δόγματα ψευδῆ, σχεδὸν ἀπάσαις ταῖς Γραφαῖς ἐναργῶς μαχόμενοι, καὶ αἰεὶ ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀντιλογούντων αὐτοῖς ἐλεγχομένοι τὸ λοιπὸν ἔτι καὶ νῦν ὑπομένουσι, τὰ μὲν μὴ προσίσθαι τῶν προφητικῶν, τὰ δὲ, ἡμᾶς αὐτοῦς, ὡς ἄλλης γεγονότας φύσεως, μὴ οἴους τε εἶναι συνεῖναι τὰ οἰκεῖα ἐκείνοις διαβάλλουσιν· ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἑαυτῶν διελεγχόμενα ἀρνοῦνται δόγματα, ἀντικρὺς ὁμολογεῖν αἰδούμενοι, ἃ κατ' ἰδίαν ἀυχοῦσι διδάσκοντες οὕτως. Οὕτω γὰρ κατὰ πάσας ἔστιν ἰδεῖν τὰς αἱρέσεις ἐπιόντας αὐτῶν τὰς μοχθηρίας τῶν δογμάτων. (αὐτόθ. 533).

Ἐπειδὴν γὰρ ἀνατρέπωνται πρὸς ἡμῶν, δεικνύντων αὐτοῦς σαφῶς ἐναντιουμένους ταῖς Γραφαῖς, δυοῖν θάτερον ὑπὸ τῶν προεστώτων τοῦ δόγματος ἔστι θεάσασθαι γινόμενον· ἢ γὰρ τῆς ἀκολουθίας τῶν σφετέρων δογμάτων, ἢ τῆς προφητείας αὐτῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἑαυτῶν ἐλπίδος καταφρονοῦσιν· αἰροῦνται δὲ ἐκάστοτε τὸ δόξαν αὐτοῖς ὑπάρχειν ἐναργέστερον, ἢ τὸ πρὸς τοῦ Κυρίου διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένον καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου, προσέτι δὲ καὶ τῶν ἀποστόλων συμμαρτυρούμενόν τε καὶ βεβαιούμενον. Ὁρῶντες οὖν τὸν κίνδυνον αὐτοῖς οὐ περὶ ἐνὸς δόγματος, ἀλλὰ περὶ τὸ τὰς αἱρέσεις διατηρεῖν, οὐ τὴν ἀλήθειαν ἐξευρίσκειν (τοῖς μὲν γὰρ ἐν μέσῳ καὶ προχέ-

ρω; ἐντυχόντες· παρ' ἡμῖν, ὡς εὐτελῶν κατε-  
φρόνησαν), ὑπερβῆσαν δὲ σπουδάζσαντες τὸ κοι-  
νὸν τῆς πίστεως, ἐξέβησαν τὴν ἀλήθειαν.  
(αὐτόθ. 536).

Μὴ γὰρ μαθόντες τὰ τῆς γνώσεως, τῆς ἐκ-  
κλησιαστικῆς μυτηρία, μηδὲ χωρήσαντες τὸ  
μεγαλεῖον τῆς ἀληθείας, μέχρι τοῦ βήθους  
τῶν πραγμάτων κατελθεῖν ἀποβόρθησαν·  
ἐξ ἐπιπολῆς ἀνγκνόντες, παρεπέψαντο  
τὰς Γραφάς. Ὑπὸ δοξοτορίας τοίνυν ἐπηρεμέ-  
νοι, ἐρίζοντες διατελοῦσι, δῆλοι γεγονότες,  
ὡς τοῦ δοκεῖν μᾶλλον (α), ἤπερ τοῦ φιλοσο-  
φεῖν προνοοῦνται. Αὐτίκα οὐκ ἀναγκάσις ἀρ-  
χᾶς πραγμάτων καταβαλλόμενοι, δόξαις τε  
ἀνθρωπίναις κεκινημένοι, ἔπειτα ἀναγκάσις  
τέλος ἀκολουθεῖν αὐτοῖς ἐκποριζόμενοι, δια-  
πληκτίζονται διὰ τοὺς ἐλέγχους, πρὸς τοὺς  
τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν μεταχειριζομένους· καὶ  
πάντα μᾶλλον ὑπομένουσι, καὶ πάντα, φασί,  
κάλων κινουσι (β), καὶ ἀσεβεῖν διὰ τὸ ἀπι-  
στεῖν ταῖς Γραφαῖς· μέλλωσιν, ἤπερ μετατί-  
θενται, ὑπὸ φιλοτιμίας, τῆς αἰρέσεως καὶ τῆς  
πολυβυλλήτου κατὰ τὰς Ἐκκλησίας αὐτῶν  
πρωτοκαθεδρίας, δι' ἣν κἀκείνην τὴν συμπο-  
τικὴν διὰ τῆς ψευδωνύμου ἀγάπης πρωτοκλι-  
σίαν ἀσπάζονται (αὐτόθ. 536).

Πᾶσα αἵρεσις, ὡς εἴκεν, ἀρχὴν ὧτα ἀκού-  
οντα οὐκ ἔχει τὸ σύμφορον, μόνον δὲ τοῖς πρὸς  
ἡδονὴν ἀνεωγῆτα. Οἰηματῆται οἱ αἰρετικοί. Οἰή-  
σεως δὲ θεραπείαις τριπτή, καθάπερ καὶ παντὸς  
πάθους· μάθησίς τε τοῦ αἰτίου, καὶ τὸ πῶς  
ἂν ἐξαιρεθῆι τοῦτο· καὶ τρίτον ἡ ἀσκησις τῆς  
ψυχῆς, καὶ ὁ ἐθισμὸς πρὸς τοῖς κριθεῖσιν ὀρθῶς  
ἔχειν ἀκολουθεῖν δύνασθαι. Ὡς γὰρ ὀρθολογὸς  
τεταραγμένος, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῖς παρὰ  
φύσιν θολωθεῖσα δόγμασιν, οὐχ οἷα τε τὸ φῶς  
τῆς ἀληθείας διδιδεῖν ἀκριβῶς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν  
ποσὶ παρορᾷ. Ἐν οὖν θολερῷ ὕδατι καὶ τὰς ἐγ-  
χέλεις (γ) ἀλίσκεσθαι φασιν ἀποτυφλουμένας.  
Καὶ καθάπερ τὰ πονηρὰ παιδία τὸν παιδα-  
γωγὸν ἀποκλείει, οὕτως οὗτοι τὰς προφητείας  
εἵργουσιν ἐαυτῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὑφορώμενοι  
δι' ἔλεγχον καὶ νοθεσίαν. Ἀμέλει πάμπολλα  
συγκαττύουσι ψεύματα καὶ πλάσματτα, ἵνα δὴ

(α) Οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος ἀλλ' εἶναι θέλει. (Αἰσχύλ.).

(β) Πάντα κάλων σείειν. Παροιμία ἐπὶ τῶν πάσῃ  
προθυμία χωρμένων. (Σουίδας).

(γ) Βλέπε. Ἐγχελεῖς.

εὐλόγως δόξωσι μὴ προσίσθαι τὰς Γραφάς  
(αὐτόθ. 536-537). — Κενοί εἰσιν οἱ αἰρετι-  
κοὶ τῶν τοῦ Θεοῦ βουλημάτων καὶ τῶν τοῦ  
Χριστοῦ παραδόσεων εἶναι φασιν, πικρίζοντες  
ὡς ἀληθῶς, κατὰ τὴν ἀγρίαν ἀμυγδαλὴν, ἐξάρ-  
χοντες δογμάτων, πλὴν ὅσα δι' ἐνέργειαν τῶν  
ἀληθῶν ἀποθέσθαι καὶ ἀποκρύψαι οὐκ ἔχουσιν.  
(αὐτόθ. 537).

Τρόπος τοῦ φυγεῖν τὰς αἰρέσεις, καὶ προ-  
τιμᾶν τὴν ἀλήθειαν. (αὐτόθ. 640). — Πῶς τὴν  
αἵρεσιν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς πίστεως δυνάμεθα  
διακρίνειν. (αὐτόθ. 529).

Αἰρετικῶν πρὸς ἀλλήλους διαφωνία. Κα-  
τάφρονουσι γοῦν ἀλλήλων καὶ καταγελωσι, καὶ  
συμβαίνει τὸν αὐτὸν νοῦν παρ' οἷς μὲν ἐντι-  
μότατον εἶναι, παρ' οἷς δὲ παρανοίας ἐκλω-  
κέναι. (αὐτόθ.).

Οὐ γὰρ γρη῏ ποτε, καθάπερ οἱ τὰς αἰρέσεις  
μετιόντες ποιούσι, μοιχεύειν τὴν ἀλήθειαν,  
οὐδὲ μὴν κλέπτειν τὸν κανόνα τῆς Ἐκκλη-  
σίας, ταῖς ἰδίαις ἐπιθυμίαις καὶ φιλοδοξίαις  
χαρίζομένους ἐπὶ τῇ τῶν πλησίον ἀπάτῃ, οὐς  
παντὸς μᾶλλον ἀγαπῶντας, τῆς ἀληθείας αὐ-  
τῆς ἀντέχεσθαι διδάσκειν προσήκει. Εἴρηται  
γοῦν ἀντικρῶς· ἂ' Αναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι  
τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, ἵνα μὴ κριθῶσιν,  
ἀλλὰ ἐπιστραφῶσιν οἱ προακηκούτες. Ὅσοι  
δὲ ταῖς γλώσσαις αὐτῶν δολιοῦσιν, ἐγγραφα  
ἔχουσι τὰ ἐπιτίμια. (αὐτόθ. 545).

Αἵρεσις ἐπ' ἀγχιθῶ, ἢ ἐπὶ βλάβῃ. Ἡ αἵρε-  
σις ἐστὶ πρόσκλισις δόγμασι πολλοῖς ἀκολου-  
θίαν πρὸς ἀλλήλα κατὰ τὰ ρηινόμενα περι-  
έχουσα, πρὸς τὸ εὖ ζῆν συντείνουσα· καὶ τὸ  
μὲν δόγμα ἐστὶ κατάληψις τις λογικῆ· κατά-  
ληψις δὲ ἔξις καὶ συγκατάθεσις τῆς διανοίας.  
Οὐ μόνον οἱ ἐφεκτικοί, ἀλλὰ καὶ πᾶς δογμα-  
τικὸς ἐν τισιν ἐπέχειν εἴωθεν, ἥτοι παρὰ γνώ-  
μης ἀσθένειαν, ἢ παρὰ πραγμάτων ἀσάφειαν,  
ἢ παρὰ τὴν τῶν λόγων ἰσοσθενίαν. (αὐτ. 581).

Οὐ τοίνυν ψευδὴς ἡ φιλοσοφία, καὶ ὁ κλέ-  
πτῆς, καὶ ὁ ψεύστης κατὰ μετασχηματισμὸν  
ἐνεργείας τὰ ἀληθῆ λέγει. Οὐδὲ μὴν διὰ τὸν  
λέγοντα προκαταγνωστέον ἀμαθῶς καὶ τῶν  
λεγομένων, ἀλλὰ τὰ λεγόμενα σκοπητέον, εἰ  
τῆς ἀληθείας ἔχεται. Ἦδη δὲ καὶ καθολικῶ  
λόγῳ πάντα ἀναγκάτια καὶ λυσitelῆ τῷ βίῳ  
θεόθεν ἦκειν εἰς ἡμᾶς λέγοντες, οὐκ ἂν ἀμάρ-  
τοιμεν· τὴν δὲ φιλοσοφίαν, καὶ μᾶλλον Ἐλ-

λυσιν οἶον διαθήκην οἰκείαν αὐτοῖς δεδῶσθαι, ὑποβήθραν οὖσαν τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες τὰ Ἑλλήνων ἐθελοκωφῶσι τὴν ἀλήθειαν, ἐξευτελίζοντες τὴν φωνὴν τὴν βάρβαρον, ἣ καὶ ὑφορώμενοι τὸν ἐπηρητημένον τῷ πιστῷ κατὰ τοὺς πολιτικούς νόμους τοῦ θανάτου κίνδυνον. Ὡς περ δὲ ἐν τῇ βαρβάρῳ φιλοσοφίᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἐπεσπάρη τὰ ζιζάνια πρὸς τοῦ τῶν ζιζανίων οἰκείου γεωργοῦ. Ὅθεν αἱ τε αἱρέσεις παρ' ἡμῖν συνκνεφύησαν τῷ γονίμῳ πυρῷ, οἱ τε τὴν ἐπικουρείον ἀθεστῆτα καὶ τὴν ἡδονὴν, καὶ ὅσα ἄλλα παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐπέσπαρται τῇ ἑλληνικῇ φιλοσοφίᾳ κηρύσσοντες, νόθοι τῆς θεσθέν δωρηθείσης γεωργίας Ἑλλήσιν ὑπάρχουσι καρποί. (αὐτόθ. 288-289).

Τὰ συνεργοῦντα δὲ πρὸς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, οὐδὲ αὐτὰ ἀδόκιμα. Ἡ γοῦν φιλοσοφία πρόνοιαν καταγγέλλουσα, καὶ τοῦ μὲν εὐδαίμονος βίου τὴν ἀμοιβήν, τοῦ δ' αὖ κακοδαίμονος τὴν κόλασιν, περιληπτικῶς θεολογεῖ· τὰ πρὸς ἀκρίθειαν δὲ καὶ τὰ ἐπὶ μέρους οὐκ ἔτι σώζει. Οὔτε γὰρ περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, οὔτε περὶ τῆς κατὰ τὴν πρόνοιαν οἰκονομίας, ὁμοίως ἡμῖν διαλαμβάνει· οὐ γὰρ τὴν κατὰ Θεὸν ἔγνω θρησκείαν. Διόπερ αἱ κατὰ τὴν βάρβαρον φιλοσοφίαν αἱρέσεις, καὶ Θεὸν λέγουσιν ἕνα, καὶ Χριστὸν ὑμνωσιν, κατὰ περίφρασιν λέγουσιν, οὐ πρὸς ἀλήθειαν ἄλλον τε γὰρ Θεὸν παρευρίσκουσι, καὶ τὸν Χριστὸν, οὐχ ὡς αἱ προφητεῖαι παραδιδόασιν, ἐκδέχονται. Ἄλλ' οὖν γε τὰ ψευδῆ τῶν δογμάτων αὐτοῖς, ἐς τ' ἂν ἐναντιῶνται τῇ κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἀγωγῇ, καθ' ἡμῶν ἐστίν. Ἐνθα περὶ οἰκονομίας, παραβολῶν καὶ παραδόσεων. (αὐτόθ. 348 κ. ἐ.).

### Ἐκ τῶν Εὐσεβίου Παμφίλου.

Αἰρετικοὶ διαρθεύουσι τὰς Γραφάς. (Κ', 512).—Τινὲς μὲν παρχαράττουσι τὰς θείας Γραφάς καπηλεύοντες· ἔνιοι δὲ αὐτῶν ἀρνοῦνται καὶ τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας, ἀνόμου καὶ ἀθεοῦ διδασκαλίας ἕνεκα. (αὐτόθ. 517).—Περὶ τῶν αἰρεσιάρχων Οὐαλεντίνου, Κέδρωνος κ.τ.λ. (αὐτόθ. 328 κ. ἐ.).—Κωνσταντίνου διάταγμα πρὸς τοὺς αἰρετικούς.—Ἀφαίρεσις τόπων συνάξεων τῶν αἰρετικῶν. (αὐτόθ. 1140-1144).

### Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Αἰρετικῶν ῥημάτια ἐκτεθλυμένα πρὸς γυναικάρια. (ΚΓ', 57 κ. ἐ.).—Ἀρειανῶν καὶ αἰρετικῶν ἀντιρρήσεις περὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνατροπὴ αὐτῶν. (αὐτόθ. 11-525).—Αἰρετικοὶ κηλούμενοι ἀπὸ τῶν διδασκάλων αὐτῶν, Ἀρειανοί, Μκνιχαῖοι κ.λ. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Κυρίου, εἰς ὃν καὶ τὴν πίστιν ἔχομεν, οὐχὶ δὲ ἐκ τῶν μακαρίων Ἀποστόλων, διδασκάλων ἡμῶν γενομένων. (αὐτόθ. 16 κ. ἐ.).—Αἰρετικοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ τοὺς ἀπλουτέρους ἀπατῶντες, βούλονται εἶναι ὡς σοφώτεροι τῶν Ἀποστόλων, καὶ μυστικώτεροι τῶν Προφητῶν, καὶ ἐξουσιαστικώτεροι τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ ἀθεντικώτεροι τοῦ Κυρίου. (αὐτόθ. 1156 κ. ἐ.).—Αἰρετικοὶ πρόφασιν λογομαχίας παρέχουσιν ἐν ἄλλοις ἐγκαλούμενοι, καὶ ἀντ' ἄλλων ἀποκρινόμενοι. (αὐτόθ. 1313).—Αἱρέσεων μαιφύρος προκίσεις. (αὐτόθ. 125).—Αἰρετικοῖς μὴ προσέχειν, καὶ ἀλήθειαν λέγουσιν ὑποκρίνονται γὰρ τοῖς ῥήμασιν, ἵνα ἀπατήσωσι. (ΚΖ', 1397).

Κατὰ παστῶν τῶν αἱρέσεων Λόγος. (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθανάσιον ΚΗ', 501-524).—Διάγνωσις ὅτι ἡ τῶν χριστιανῶν πίστις παστῶν εὐσεβεστέρᾳ ἐστί. (αὐτόθ. 624-628).—Αἵρεσις αἰρέσεως διαφέρει. (αὐτόθ. 672).—Λόγοι Ἀθανασίου κατὰ διαφόρων αἰρετικῶν. (αὐτ. 1289-1393).—Αἰρετικὸς ἐστὶ συκοφάντης καὶ κατήγορος ἀληθείας. Αἵρεσις ἢ ψευδῆς ὑπόληψις τοῦ μὴ ὄντος. (αὐτόθ. 549).—Χριστιανὸς δ' ὀρθόδοξός ἐστίν ἀληθινὸς οἶκος Χριστοῦ, λογικὸς δὲ ἔργων ἀγαθῶν καὶ δογμάτων ὀρθῶν συνιστάμενος. (αὐτόθ. 549.—Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 77).—Περὶ Αἰρετικῶν καὶ ἀπίστων θαύματα ποιούντων, τί δεῖ λέγειν; (ΚΗ', 665).

### Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Τί σοι τὸ παρὰ τῆς φύσεως αἰνίγμα βούλεται; Ὅτι χρὴ πολλάκις ἡμᾶς καὶ παρὰ τῶν ἄλλοτρίων τῆς πίστεως εὐτονίην τινὰ προσλαμβάνειν εἰς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἐπίδειξιν. Ἐὰν γὰρ ἴδῃς τὸν ἐν βίῳ ἔθνικῳ, ἢ ἀπὸ τινος αἰρέσεως ἐνδικαστῆρος τῆς Ἐκκλησίας

ἀπεσχισμένον, βίου σώφρονος καὶ τῆς λοιπῆς κατὰ τὸ ἦθος εὐταξίας ἐπιμελούμενον, πλέον σεαυτοῦ τὸ σπουδαῖον ἐπίτεινον, ἵνα γένη παράπλησιος τῇ καρποφόρῳ συκῇ κ. ἐ. (ΚΘ', 112).—Οἱ γὰρ τυφλοὶ διδασκάλους τὴν ὁδηγίαν ἑαυτῶν ἐπιτρέψκντες ἐστέρησαν ἑαυτοὺς τῆς τοῦ φωτὸς ἀπολαύσεως. Οὐ γὰρ μόνον ὁ πονηρὰς ἔχων περὶ Θεοῦ ἐννοίας ὑπεύθυνος, ἀλλὰ καὶ ὁ τούτων πρὸς τὴν ἀπώλειαν ταύτην καθηγησάμενος. (κृत. 457).—Οἱ ἀμαθέστατοι τὰ ἀνθρωπολογούμενα τῇ θεότητι ἀσεβῶς προσάπτουσι, καὶ τὰς πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ῥηθείσας Γραφὰς μονομερῶς ἐκλαμβάνοντες πίπτουσιν, ὁδηγεῖσθαι καλῶς οὐκ ἀνεχόμενοι. «Εὐθεῖτι γὰρ αἱ ὁδοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ταῖς εὐθείαις προσκόπτουσιν.» (ᾠσὴ ΙΔ', 9). Καὶ τὸ θαῦμα, ἀφ' ὧν ὠφελοῦνται οἱ τῇ πίστει ὑγιαίνοντες, ἀπὸ τούτων βλάπτονται οἱ νοσοῦντες περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας ἀργάας, ὡς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος. (Α'. πρ. Τιμ. Γ', 4). Ὅτι δὲ ψυχῆς νόσημά ἐστι τὸ κακῶς καὶ περιέργως ζητεῖν περὶ Θεοῦ, καὶ μάλιστα μετὰ ἀπιστίας, πᾶσι φανερόν. (αὐτόθ. 752).

Εἰ χρὴ φεύγειν τὸν ἐν ἀμαρτίαις ἐξετασθέντα τὴν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους κοινωνίαν, ἢ καὶ πρὸς τοὺς κακῶς ζῶντας διακρίνεσθαι. (Ἀπόκρ. ΛΑ', 1096-1097).

Ποίον ἔσχεν ἀρχὴν ἢ περὶ τὰς συλλαβὰς τῶν αἰρετικῶν πρακτικῆς. Ἡ περὶ τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς λέξεις τούτων μικρολογίαι οὐχ ἀπλῆ τίς ἐστιν, ὡς τῷ δόξαι, οὐδὲ εἰς μικρὸν τοῦ κακοῦ φέρουσα, ἀλλὰ βαθεῖαν ἔχει καὶ συνεσιασμένην βουλήν κατὰ τῆς εὐσεβείας. (ΑΒ', 73 κ. ἐ.).

Αἰρέσεις διακρίνονται τῶν σχισμάτων καὶ τῶν παρξυναγωγῶν. Αἰρέσεις λέγεται, ὅπου περὶ τῆς εἰς Θεὸν πίστεως ἢ διαφορὰ σχίσματα δὲ τοὺς δι' αἰτίας τινὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ζητήματα ἰσχυρὰ πρὸς ἀλλήλους διενεχθέντας· παρξυναγωγὰς δὲ τὰς συναρξείας τὰς παρὰ τῶν ἀνυποτάκτων πρεσβυτέρων ἢ ἐπισκόπων καὶ παρὰ τῶν ἀπαιδευτῶν λαῶν γινόμενας, ὠνόμασαν οἱ παλαιοὶ. (αὐτόθ. 665 κ. ἐ.).—Αἰρετικούς ὠνόμασαν οἱ παλαιοὶ Πατέρες τοὺς παντελῶς ἀπερῆρηγμένους, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πίστιν ἀπηλλοτριωμένους. (αὐτόθ.).

Αἰρετικοὶ κύνες καὶ λύκοι βραρεῖς, ἐν ἐπιφρα-

ναίᾳ προβάτων τὸ δολερὸν ὑποκρύπτοντες, πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὸ Χριστοῦ ποίμνιον διασπῶσιν, οὓς φυλακτέον ὑμῖν. (αὐτόθ. 309).—Τὴν τούτων φεύγειν δεῖ κοινωνίαν. (αὐτόθ. 973).—Τοὺς ἐπανιόντας ἐκ τῆς Ἀρειανῆς αἰρέσεως ἀναδέχεσθαι Ἀθνασίος ἔλεγεν, εἰ τὴν ἐν Νικαίᾳ πίστιν ὠμολόγουν. (αὐτόθ. 753).—Οὕτω δέχεσθαι αὐτούς, ὥστε μὴ τὴν Ἐκκλησίαν δοκεῖν αὐτοῖς προσιέναι, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτοὺς τῇ Ἐκκλησίᾳ. (αὐτ. 992-993).

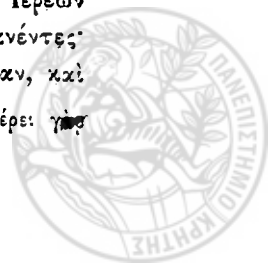
Τί περὶ τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν δεῖ φρονεῖν, καὶ εἰ χρὴ αὐτὸ δέχεσθαι. (αὐτόθ. 665).—Αἰρετικούς μετανοοῦντας δέχεσθαι χρὴ ἐπὶ ἐξόδῳ. (αὐτόθ. 673).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ.

Ἦν ὅτε γαλήνην εἶχομεν ἀπὸ τῶν αἰρέσεων, ἠνίκα Σίμωνες μὲν, καὶ Μαρκίωνες, Οὐλεντινοὶ τε τινες, καὶ Βασιλεῖδαι, καὶ Κεδρωνες, Κήρινοί τε καὶ Καρποκράταις, καὶ πᾶσιν ἢ περὶ ἐκείνους φλυαρία τε καὶ τερατεία, καὶ ἐπὶ πλεῖστον τὸν τῶν ὄλων Θεὸν τεμόντες, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἀγαθοῦ τῷ Δημιουργῷ πολεμήσαντες, ἔπειτα κατεπόθησαν τῷ ἑαυτῶν Βυθῷ καὶ τῇ Σιγῇ παραδοθέντες, ὡς περ ἦν ἄξιον. Μοντανοῦ δὲ τὸ πονηρὸν πνεῦμα, καὶ τὸ Μανοῦ σκότος, καὶ ἡ Ναυάτου θρασύτης, ἢ καθαρότης, Σαβελλίου τε ἢ κακῆ συνηγορία τῆς μοναρχίας εἶξε, καὶ ὑπεχώρησεν ἄλλο δὲ οὐδὲν παρελύπει τὴν Ἐκκλησίαν. Οἱ γὰρ διωγμοὶ καὶ λαμπροτέραν αὐτὴν ἐποίουν τοῖς πάθεσιν. (ΑΕ', 1208 κ. ἐ.).

Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ καὶ δευτέρα ζάλη κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐγείρεται, ὁ τυρῶν τῆς ἀδικίας, τὸ πλήρωμα τῆς ἀσεβείας, ὁ λεγεὼν τῶν πνευμάτων, ἢ ἀντίχριστος γλῶσσα, ὁ ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος λαλήσας νοῦς, ἢ κατατομὴ τῆς θεότητος, Ἄρειος δὲ καλῶς μετὰ τῆς μαρκίας ὀνομαζόμενος.— Πάλιν πονηρὰ βασιλεία (α), καὶ πάλιν ἀνὰ τὴν τὸ κακόν. Καὶ λύκοι βραρεῖς, ἄλλοι ἄλλοθεν διαλαβόντες ἡμᾶς, τὴν Ἐκκλησίαν σπαράττουσιν. Ἱερεῖς τε κατὰ Ἱερέων ἐξοπλισθέντες, καὶ δῆμοι δῆμοις ἐπιμανέντες· καὶ βασιλεῦς ἀσεβείᾳ διδοὺς παρῆρησίαν, καὶ

(α) Οἶμαι τὴν Κωνσταντίου λέγειν· ἐπιφέρει γὰρ τὴν ἐξῆς Ἰουλιανοῦ καὶ Οὐάλεντος.



κατὰ τῆς ὀρθῆς δόξης νομοθετῶν· καὶ οἱ μῆτε ἄνδρες, μῆτε γυναῖκες, παρ' αὐτῶ δυναστεύοντες (εὐνοῦχοι). Τίς ἂν τὰ τότε κακὰ πρὸς ἀξίαν ἐκτραγωδήσῃ; τὰς φυγάς, τὰς δημεύσεις, τὰς ἀτιμίας κ.τ.λ. τὰ ἔτι τούτων χαλεπώτερα, τοὺς αἰκισμούς, τοὺς θανάτους, τὰς θριαμβεύσεις ἐπισκόπων, φιλοσόφων, ἀνδρῶν, γυναικῶν, νέων, γεγηρακῶν; (αὐτόθ. 1209).

Αἰρετικῶν δολιότητες καὶ ἀπάται. (ΑΓ', 21-24).—Γεχνολόγοι, ἀντί πιστῶν. Ἱεροῦλοὶ τοῦ γράμματος. (αὐτόθ. 101-104). — Αἰρετικῶν κακίαι καὶ ἀδικίαι. Κόμπος αὐτῶν ἐπὶ πλήθει καὶ πλούτῳ. (αὐτόθ. 212-225).

### Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων.

Καὶ οὐ μόνον ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἐπηγωνίσατο ταῦτα ὁ διάβολος· ἀλλὰ γὰρ ἤδη καὶ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ψευδῶς λεγομένων, τῶν τῷ εὐαγγελιστῶ Χριστοῦ ὀνόματι κακῶς προσαγορευομένων, ἐτόλμησαν ἀσεβῶς ἀπαλλοτριῶσαι τὸν Θεὸν τῶν οικείων ποιημάτων. Τοὺς τῶν αἰρετικῶν λέγω παῖδας, τοὺς δυσωνόμους καὶ ἀθεωτάτους, προσποιουμένους μὲν εἶναι φιλοχρίστους, μισοχρίστους δὲ παντελῶς· ὁ γὰρ τὸν Πατέρα τοῦ Χριστοῦ δυσφημῶν, ἐχθρὸς ἔστι τοῦ Υἱοῦ. Ἐτόλμησαν εἰπεῖν οὗτοι δύο θεότητος, μίαν ἀγαθὴν καὶ μίαν κακὴν ὡ πολλῆς ἀβλεψίας! Εἰ θεότης, πάντως καὶ ἀγαθὴ· εἰ δὲ οὐκ ἀγαθὴ, τί καλεῖται θεότης; Θεοῦ γὰρ ἡ ἀγαθότης. Ἐπειδὴ γὰρ Θεῷ πρέπει τὸ φιλόανθρωπον, τὸ εὐεργετικόν, τὸ παντοδύναμον· λοιπὸν δυοῖν θάτερον, ἢ Θεὸν καλεῖται σὺν τῷ ὀνόματι καὶ τῇ ἐνεργείᾳ· εἰ δ' ἀποστερεῖσθαι μέλλοιεν τῶν ἐνεργειῶν, μὴ καλεῖται σὺν τῇ προσηγορίᾳ. (ΑΓ', 556-557).

Ἐτόλμησαν αἰρετικοὶ λέγειν δύο θεοὺς, καὶ δύο πηγὰς ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ, καὶ ταύτας ἀγεννήτους εἶναι. Εἰ ἀγέννητοι ἀμφότεροι, πάντως ὅτι καὶ ἴσται, καὶ ἀμφότεροι κραταιαί. Πῶς οὖν ἀναίρει τὸ σκότος τὸ φῶς; «Τίς γὰρ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;» φησὶν ὁ Ἀπόστολος κ. ἐ. Περὶ αἰρετικῶν, τῆς κακοδοξίας αὐτῶν, καὶ τῶν πρωταιτίων καὶ ἀρχηγῶν τῶν αἱρέσεων· ἐνθα ἀνατροπὴ τῆς πλάνης καὶ κακοδοξίας αὐτῶν. (αὐτόθ. 557-604).

Περὶ τῶν λεγόντων τὴν μὲν αἴρεσιν τῶν

πρακτέων ἐφ' ἡμῖν εἶναι, τὴν δὲ τῶν αἱρεθέντων ἀπόδοσιν ἐπὶ τῇ εἰμαρμένῃ. Ἀνάπτυξις φιλοσοφικῶς καὶ θεολογικῶς, ὅτι οὐκ ἔχει οὕτω. (Νεμέσιος Ἑμέσης Μ', 741-780).

Διὰ τοῦτο φροντιστέον, μῆτε τῇ βραχυτάτῃ ἀπάτῃ αἰρεῖσθαι, τειχέον τῇ ψυχῇ κάλλιτον οἰκοδομοῦντας, ἵνα μῆτε τῷ μείζονι αἰρεθῶμεν. Ὁ γὰρ περὶ τὰ βραχυτάτα σφαλεῖς, πταίσει ποτὲ καὶ περὶ τὰ μείζονα. Λύκοι πολλοὶ κώδια ἠμφισμενοί. Ἰδοὺ γὰρ πολλοὶ μὲν εἰσιν οἱ προσλθόντες, καὶ ὧδε κάκειτε πλάζονται, ἀντί κωδίων τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ περιβεβλημένοι, καὶ λεγόμενοι μὲν ὁ μὴ εἰσιν, ὄντες δὲ ὁ λέγεσθαι οὐκ ἀνέχονται· ἀλλὰ τὴν οικείαν πονηρίαν καλύπτοντες τῷ σχήματι τοῦ ὀνόματος, καὶ κοινωνοῦντες μὲν τῷ ὀνόματι, ἄρδην δὲ διαφθεῖραι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐσπουδαχότες, κατὰ μὲν τοῦ Ἰησοῦ στρατευόμενοι, Ἰησοῦν δὲ ἐπικεκλημένοι. Αὐτὴ γὰρ ἔστιν ἡ χαλεπωτάτη πονηρία, ὅτι λέγονται τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, Χριστῷ πολεμοῦντες· ἐπεὶ γὰρ ἠτόνησεν ἡ πονηρία πολεμεῖν πρὸς Θεόν, κέχρηται τῷ ὀνόματι, ἵνα τῇ χρήσει τοῦ ὀνόματος οἴησιν ἐμπούησασα τοὺς ἄφροσιν, ὡς οικεία τοῦ Χριστοῦ, ὧδε κάκει, ὡς βούλεται, λυμάνηται τοὺς τῷ Σωτῆρι πιστευκότας. (Σεραπτ. Αἰγύπτ. Μ', 901-925).

### Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Περὶ ὀγδοήκοντα αἱρέσεων, ἀρχηγῶν αὐτῶν, κακοδοξιῶν καὶ παραλογισμῶν, πλάνης καὶ ἀθείας ἐκάστης. Ἱστορία ἐκάστης καὶ ἀνατροπὴ. (ΜΑ', 173-1200.— ΜΒ', 9-756). — Περὶ δὲ τῆς ὀνομασίας ἐκάστης, τῆς ἀρχῆς καὶ δοξασιῶν περιληπτικῶς βλέπε τὴν ἡμετέραν *Κλειδα τῆς Πατρολογίας* ἐν τῇ λέξει *Ἐπιφάνιος*.

Ἡμεῖς τὰς τῶν αἱρέσεων ῥίζας τε καὶ γνώμας πειρώμενοι ἀποκαλύπτειν, οὐ βλάβης ἐνεκεν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ καθάπερ τοῖς προειρημένοις συγγραφεῦσι (ῥιζολόγοις καὶ βοτανολόγοις) διὰ σπουδῆς ἐγένετο, οὐ τὸ κακὸν σημεῖναι, ἀλλὰ πρὸς φόβον καὶ ἀσφάλειαν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, εἰς τὸ γινώσκειν τὰ δεινὰ καὶ ὀλετήρια, καὶ προασφαλίεσθαι, καὶ διαδιδράσκειν σὺν τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει, διὰ τοῦ προσέγειν καὶ μὴ συναμιλλῆσθαι κ. ἐ. (αὐτόθ.

177. ἔνθα παραβολὴ τῆς αἰρέσεως πρὸς τὸν ἰὸν τῶν ἐρπετῶν). — Πᾶσαι αἱ αἰρέσεις ἐκ τῶν ἐλληνικῶν μύθων συναΐξασαι ἑαυταί, τὴν πλάνην κατέβαλον, μεταποιήσασαι εἰς ἄλλην διάνοιαν χείρονα. (αὐτόθ. 357). — Παραβολὴ προσφορωτάτη τῆς συγχύσεως τῶν αἰρέσεων. Πᾶσα δὲ αἵρεσις, ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἐξοκείλσασα ἐν σκότῳ τυφλώττει, καὶ μωπαίνει, ἕτερα ἀνθ' ἑτέρων διανοουμένη. Ἐοίκασι γὰρ οὗτοί τισιν ἀτέχνους, καὶ μὴ γινώσκουσιν ἐκάστης ποιότητος, καὶ χρήσεως, καὶ κόσμου ἐκάστου μέλους. Καὶ ὡς εἶπεν ληρωδὴς τι, εἰς ὃ προβάλλομαι λέγειν, ὅμοιον τῆς αὐτῶν ἀνοησίας· ὡς περιτιθέσκει τὰ ὑποδήματα τῆ κεφαλῆ, τὸν δὲ στέφανον τοῖς ποσὶ, καὶ κλοιδὸν χρύσειον περὶ τὴν γαστέρα κτλ. (αὐτόθ. 1033). — Τίσι ἐοίκασιν οἱ ἐκ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ εἰς τὴν αἵρεσιν παρεκτρέπομενοι. (αὐτόθ. 1036).

Αἵρετικοὶ ἀποστολικοί. Ἱστορίαι καὶ ἀνασκευὴ τῶν κκοδοξίων αὐτῶν. (αὐτ. 1040 κ. ἐ.).

Παραβολὴ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς αἰρέσεις. (αὐτόθ. 1044). — Οἱ αἵρετικοὶ παραβάλλονται τῷ βουπρήστῳ κωνθάρῳ. (αὐτόθ. 665). — Πόθεν ἐγεννήθησαν αἱ αἰρέσεις, καὶ ὅτι πλεῖστα αὐτῶν αἱ ἀφορμαί. (Ἀέριος κ. λ. ΜΒ', 504-516). — Ἐξοχος παραβολὴ τῶν Π' αἰρέσεων ληρθεῖσα ἐκ τοῦ Ἄσματος τῶν Ἄσμάτων. (αὐτόθ. 772). — Ποικίλαι αἱ τῶν αἵρετικῶν βλασφημίαι. (αὐτόθ. 701). — Εἰ ὑπῆρχον αἰρέσεις καὶ ἐν ἄλλοις ἔθνεσι. (αὐτόθ. 797). — Αἰρέσεων ἀρχηγοὶ πρὸ Χριστοῦ Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖοι, καὶ μετὰ Χριστόν. (αὐτόθ. 788-832). — Ἀνακεφαλαίωσις τῶν Π' αἰρέσεων. (αὐτόθ. 833. 885). — Αἰρέσεις πρὸ Χριστοῦ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν, καὶ τὰ ἐκάστης δόγματα. (αὐτόθ. 844 - 853). — Αἰρέσεις ἀπὸ Χριστοῦ μέχρις Ἐπιφανίου. (αὐτόθ. 853-885).

Πᾶσα αἵρεσις ψεύδεται, μὴ λαβοῦσα Πνεῦμα ἅγιον, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Πατέρων ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῆς Ἐκκλησίας· ἔνθα καὶ κατὰ Ὠριγένους. (ΜΓ', 128 - 132).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Πόρνη γὰρ ἡ αἵρεσις ἐστὶν ταῖς ἡγαπημέναις ἡδοναῖς δουλεύουσα. (ΜΓ', 548 κ. ἐ.). — Ὁ τῆς ὑγκινοῦσης πίστεως λόγος τοῖς ἐυγνωμόνως τὰς θεοπνεύστους φωνὰς παραδε-

χομένοις ἐν τῇ ἀπλότῃ τὴν ἰσχὺν ἔχει, καὶ οὐδεμιᾶς λόγου περινοίας εἰς παράστασιν τῆς ἀληθείας προσδεῖται, ἣν ἐκ τῆς τοῦ Κυρίου φωνῆς παρελάβομεν ἐν τῷ λουτρῷ τῆς παλιγγενεσίας, τὸ τῆς σωτηρίας μυστήριον παραδόντος. Διαιρῶν γὰρ εἰς δύο τὴν τῶν χριστιανῶν πολιτείαν, εἰς τε τὸ ἠθικὸν μέρος, καὶ εἰς τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν, τὸ μὲν σωτήριον δόγμα ἐν τῇ τοῦ βαπτίσματος παραδόσει κατησφαλίσαστο, τὸν δὲ βίον ἡμῶν διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ κατορθοῦσθαι κελεύει κ. ἐ. (αὐτόθ. 1088-1093).

Κατὰ Εὐνομίου τοῦ αἵρετικοῦ λόγος· IB', (ΜΕ', 244-1131). Ἀνάλυσις ἐκάστου αὐτῶν· βλέπε ἡμετέραν *Κλειδα Πατρολογίας* ἐν λέξει *Γρηγόριος Νύσσης* τόμ. ΜΕ'.

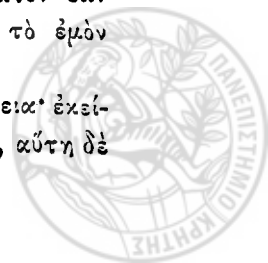
Ἀντιβῆθητικὸς πρὸς τὰ Ἀπολλιναρίου. (ΜΕ', 1124 κ. ἐ.). — Κατὰ Ἀρείου καὶ Σαβελλίου. (αὐτόθ. 1281). — Περὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος κατὰ Μακεδονικῶν τῶν πνευματομάχων. (αὐτόθ. 1351 κ. ἐ.).

### Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Κατὰ αἵρετικῶν λόγος, ὅτι ὁ Υἱὸς ὁμοούσιος τῷ Πατρί. (ΜΗ', 755-767). — Ἐκ πολέμου χθὲς ἐπανήλομεν, ἐκ πολέμου καὶ μάχης αἵρετικῆς, ἡμαχμέναι τὰ ὅπλα ἔχοντες, τὸ ζῆρος τοῦ λόγου πεφοινιγμένον, οὐ σώματα καταβαλόντες, ἀλλὰ λογισμοὺς ἀνελόντες, καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαυρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτον γὰρ τῆς μάχης ταύτης τὸ εἶδος· διὸ καὶ τοιαύτη τῶν ὄπλων ἡ φύσις. (αὐτόθ. 767. κ. ἐ. — Ν', 702-706).

Ἡ Ἐκκλησία μήτηρ ἐστὶ τῶν οικειῶν τέκνων, καὶ τούτους δεχομένη, καὶ τοῖς ξένοις τοὺς κόλπους ἐφαπλοῦσα. Κοινὸν θέατρον ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἦν, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία καὶ ταύτης βελτίων. Ἐκεῖνη μὲν ἐλάμβανεν ἄλογα, καὶ ἐφύλαττεν ἄλογα· αὕτη λαμβάνει ἄλογα, καὶ μεταβάλλει. Οὐ διώκω αἵρετικόν, ἀλλὰ τὴν αἵρεσιν. Ἐμοὶ ἔθος ἐστὶ διώκεσθαι, καὶ οὐ διώκειν· ἐὰν εἰσέλθῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀλόπηξ' αἵρετικὸς, ποιῶ τοῦτον πρόβατον· ἐὰν εἰσέλθῃ λύκος, ποιῶ αὐτὸν ἀρνίον τὸ ἐμὸν μέρος κ. ἐ. (Ν', 701-702).

Χαλεπωτέρα τοῦ δαίμονος ἡ ἀσέβεια· ἐκεῖνη μὲν γὰρ ἔχει συγγνώμην ἢ μακίαν, αὕτη δὲ



πάσης ἀπολογίης ἢ νόσος ἐστέρηται. (ΜΗ', 725). — Ἡ τῶν Γραφῶν ἀγνοία τὰς αἱρέσεις ἔτεκε· τοῦτο καὶ βίον διεφθαρμένον εἰσήγαγε· τοῦτο τὰ ἄνω κάτω πεποίηκεν. (αὐτόθ. 995). — Τὰ γὰρ αἱρετικά δόγματα, ἐναντία ὧν παρελάβομεν, ἀναθεματίζειν χρή, καὶ τὰ ἀσεβῆ δόγματα ἐλέγχειν, πᾶσαν δὲ φειδῶ ἀνθρώπων ποιεῖσθαι, καὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας. (αὐτόθ. 952). — Μετρίως τοὺς αἱρετικοὺς χρή συγγίνεσθαι.

Φθίρουσιν ἡμῶν χρῆσθ' ὁμίλια κακαί.

«Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε,» λέγει Κύριος. Ἰν' οὖν μὴ τὰ μέγιστα ἑαυτοὺς βλάβωμεν, φεύγωμεν αὐτῶν τὰς συνουσίας, εὐχόμενοι μόνον καὶ παρακαλοῦντες τὸν φιλόανθρωπον Θεόν, τὸν θέλοντα πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐλθεῖν, ἀπαλλάξαι αὐτοὺς τῆς πλάνης (αὐτόθ. 718). — Τῶν αἱρετικῶν ἢ παρθενία οὐδὲν ἔχει βραβεῖον, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἄγνοιαι κ.έ. (αὐτόθ. 533 - 537 κ.έ.). — Οἱ αἱρετικοὶ τῶν ἐθνικῶν ἀθλιώτεροι (αὐτόθ. 536). — Κατὰ Ἀνομοίων καὶ λοιπῶν αἱρετικῶν μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων· καὶ ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Χρυσοστόμου πολλοὶ ἦσαν αἱρετικοὶ (αὐτόθ. 797 κ.έ.).

Τοὺς αἱρετικούς ἐκ τῶν Γραφῶν ἀναιρεῖν χρή (ΝΘ', 233). — Κατὰ αἱρετικῶν περὶ τῆς ἐκ τῆς Παρθένου γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (αὐτόθ. 709 - 714. — ΞΒ', 765 - 788). — Κατὰ τῶν αἱρετικῶν Μαρκιῶνος, Πύλου Σαμοσατέως, καὶ κατὰ Ἰουδαίων περὶ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως (ΝΖ', 77). — Προφάσεις ἐθνικῶν ἐπὶ τῶν προσέρχεσθαι εἰς τὸν χριστιανισμόν διὰ τὰς πολλὰς αἱρέσεις (Ξ', 239-246). — Αἱρετικῶν ἀντιλογίαι οὐδὲν βλάπτουσι σώφρονα λογισμὸν (αὐτόθ. 239-246. 745 κ.έ.). — «Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα φανεροὶ γένωνται οἱ ἐν ὑμῖν δόκιμοι» (Α'. πρ. Κορ. ΙΑ', 9). Αἱρέσεις ἐνταῦθα οὐ τούτῳ λέγει τὰς τῶν δογμάτων, ἀλλὰ τὰς τῶν σχισμάτων (ΞΑ', 225 - 227). — Οἱ αἱρετικοὶ ἐξ ἐκάστης αἱρέσεως ἐλάμβανον τὰ ὀνόματα αὐτῶν, οἱ δὲ χριστιανοὶ παρὰ μόνου τοῦ Χριστοῦ (Ξ', 244 - 246).

Αἱρέσεις παρ' Ἑβραίοις γενικαὶ τρεῖς, Φαρισαῖοι, Σαδδουκαῖοι, καὶ Ἑσσηνοί, οἱ καὶ Ὅσιοι λέγονται (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ Ἑσσηνοὶ ὄνομα) διὰ τὸ τοῦ βίου σεμνόν· οἱ αὐτοὶ δὲ καὶ Σι-

κάριοι διὰ τὸ εἶναι ζηλωταί. Μὴ τοίνυν ἀλγῶμεν, ὅτι αἱρέσεις εἰσὶν, ὅπου καὶ ψευδόχριστοι καὶ τῶ Χριστῷ ἐπιθέσθαι ἠθέλησαν καὶ πρὸ τούτου καὶ μετὰ τοῦτο, ὥστε συσκιάσαι τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια λάμπει, καὶ διάδηλος ἐστὶ πανταχοῦ (αὐτόθ. 324-326). — Κοινὰ τὰ δόγματα τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας· οὐδεὶς τύφος ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ πολλὴ ἡ εὐταξία κ.έ. (αὐτόθ. 239 - 246).

Ὅταν πληθυνθῇ ἡ ἀνομία, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη. Τοῦτο τὰς αἱρέσεις ἔτεκε πάσας· ἐκ γὰρ τοῦ μὴ φιλεῖν τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἑαυτῶν ἐφθόνουν εὐδοκιμοῦσιν, ἐκ δὲ τοῦ φθονεῖν ἐφιλάρχουν, ἐκ δὲ τοῦ φιλαρχεῖν αἱρέσεις ἔτεκον κ.έ. (ΞΒ', 509 κ.έ.). — «Αἱρετικὸν ἄνθρωπον, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ.» Τὸν ἀδιόρθωτον λέγει, ὃν οἶδεν ἀνίατα νοσοῦντα (αὐτόθ. 632). — Διάκρισις αἱρετικῶν πῶς γίνεται. Ἀπαριθμησις τῶν αἱρεσιάρχων· κακοδοξία αὐτῶν καὶ ἀνατροπὴ (ΞΓ'. 73 κ.έ.).

Ἐκ τῶν Θεοδωρήτου Κύρρου.

Αἱρετικοὶ ζητήσεις οὐ δέχονται. Ὁρθόδοξος. Ἄμεινον μὲν ἦν συμφωνεῖν ἡμᾶς, καὶ τὴν ἀποστολικὴν διδακτικαίην φυλάττειν ἀκήρατον. Ἐπειδὴ οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου τὴν ὁμόνοιαν διελύσαντες, καινὰ νῦν ἡμῖν προβάλλεσθε δόγματα, δίχα τινὸς ἔριδος, εἰ δοκεῖ, ζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν. — Αἶρετ, Ἡμεῖς ζητήσεως οὐ δεόμεθα· ἀκριβῶς γὰρ τῆς ἀληθείας ἐχόμεθα. — Ὁρθόδ. Τοῦτο καὶ τῶν αἱρετικῶν ὑπέληφεν ἕκαστος κτλ. βλέπε ἐν λέξει Ἀδοξαστοί.

Ποῖα ἔχνη δεῖ ἀκολουθεῖν ἐν ταῖς ζητήσεσι καὶ ἐρευναῖς πρὸς εὐρεσιν τῆς ἀληθείας. (ΙΙΓ', 32-105).

Αἱρετικῶν δοξασίαι περὶ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου, καὶ ἀνατροπὴ (αὐτόθ. 105-220). — Περὶ τοῦ πῶς Θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὁ σαρκωθείς Θεὸς Λόγος (αὐτόθ. 220 - 336). — Αἱρετικῆς κακομυθίας ἐπιτομὴ ἐν λόγοις πέντε (αὐτόθ. 336 - 556· ἐνθα αἱρεσιάρχη, αἱρέσεις, καὶ ὀρθόδοξα δόγματα, μυστήρια, καὶ διατυπώσεις).

Αἱρέσεις ἀπὸ Χριστοῦ, τίνες ὁμολογοῦσι τὴν θεότητα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ· καὶ τίνες μὲν τὴν θεότητα μόνην, τίνες δὲ μόνην τὴν ἀνθρωπότητα (αὐτόθ. 113 κ.έ.).



Αίρεσιῶται ἀπὸ πρεσβυτέρων οἱ ἀναθεματισθέντες, καὶ ἀπὸ διακόνων (ΠΒ', 909. 912). — Αἰρετικοὶ καὶ πᾶσα αἵρεσις ἐλέγχεται διὰ τῶν ὀλίγων ῥημάτων τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου (αὐτόθ. 572). — Αἵρέσεις ἔννομοι (ΠΑ', 41).

Αἰρετικῶν διαφωνίαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔννομίου ἔκθεσις. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἰσορ. ΕΖ', 584-593. 620. 621 κ. ἑ. 645-649).

### Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.

Ἡ ἐκ φιλαρχίας, οἴμαι, ἢ ἐκ προλήψεως, δύο δυσκαταγωνίστων παθῶν, τὰς αἵρέσεις τετάχθαι. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ὑπηκόοις μὴ ἀξιώσαντες εἶναι, οἱ δὲ μετὰ τὸ προληφθῆναι, διδαχθῆναι μὴ καταδεξάμενοι, νεωτέρας διδασκαλίας σπέρματα καταδεδλήκασιν, τοῖς καθεστῆκόσιν ἐμμεῖναι μὴ ἀξιώσαντες. (ΟΗ', 1477). — Ἡ φιλαρχία ἀπάντων αἰτίξ τῶν κακῶν, ἢ καὶ τὰ καθεστῶτα ἀνατρέπειν πειρωμένη, δεινοῦς πολέμους οὐ μόνον ἐφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐπικωμάσκει παρσκευάσεν.

Οἱ μὲν Πυθαγόρειοι σιγὴν ἠσκηκότες, τοὺς μέγα φρονούντας ἐπὶ εὐγλωττῆ ἀπεκλήρυττον· οἱ δὲ Ὀμηρίζοντες τοὺς Πλατωνικοὺς διέσυρον· οἱ δὲ Πλατωνίζοντες τοὺς Ὀμηρίζοντας ἀστελείας ἐγράφοντο. Καὶ οἱ μὲν Ἀριστοτελικοὶ πρὸς τοὺς Πλατωνίζοντας ἐπαπεδύσαντο· οἱ δὲ Στωϊκοὶ πρὸς τοὺς Ἀριστοτελικούς ἐφράζαντο· Ἐπικουρείων δὲ καὶ μεμνησθαι ἀτοπώτατον. Καὶ ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς δὲ τὸ αὐτὸ ἐπηκολούθησεν. Οἱ μὲν γὰρ Λογικοὶ (α) τοὺς Μεθοδικούς ἐστηλίτευσαν· οἱ δὲ Μεθοδικοὶ κατὰ τῶν Λογικῶν ἐφράζαντο. Οἱ μὲν γὰρ πολλὰς καὶ ποικίλας ῥίξας ἔφασαν τῶν παθῶν· διὸ καὶ ποικίλοις ἐχρῶντο βοηθήμασι, τὰς ῥίξας πολυπραγμονοῦντες τῶν νοσημάτων, καὶ οὕτως ἀναστέλλοντες τὰς πηγὰς τῶν παθῶν. Οἱ δὲ δύο μόνας αἰτίας ὥρισαντο, στέγνωσιν καὶ ῥύσιν, διὸ καὶ τὸ, ἢ κενωτέον, ἢ στακτέον ἐδογματίσταν. Οἱ δὲ ἐμπειρικοὶ καὶ τούτους κάκεινους ἔσκωπτον. Εἰ δὲ καὶ τὰς

(α) Ἱατροὶ Λογικοὶ, Μεθοδικοὶ, Ἐμπειρικοὶ ἐκαλοῦντο τὸ πάλαι· καὶ οἱ μὲν ἐφύλαττον τὸ δόγμα, τὴν μυστικότητῃ· οἱ δὲ τὴν μέθοδον τῆς θεραπείας προστίμων, καὶ οἱ τρίτοι Ἐμπειρικοὶ.

τῶν ῥητόρων καὶ τὰς τῶν ποιητῶν, καὶ τὰς τῶν συγγραφέων πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς εἰπεῖν ἐθελήσασιν, πολὺς καὶ λόγος καὶ χρόνος ἀναλωθήσεται. (αὐτόθ. 1105-1108).

Ὅθεν αἵρέσεις Πυθαγορείων, Ὀμηρίζοντων, Πλατωνίζοντων, Ἀριστοτελικῶν, Στωϊκῶν, Ἐπικουρείων, Ἱατρῶν Λογικῶν, Μεθοδικῶν, Ἐμπειρικῶν, Ῥητόρων, Ποιητῶν, Συγγραφέων, Σωκρατικῶν, Κυνικῶν, Λουκιανιστῶν. Τίς οὖν τολμήσει τῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων πρεσβεύοντων εἰπεῖν, ὅτι πολλαὶ παρὰ χριστιανοῖς αἵρέσεις ἐτέχθησαν, τοσαύτας ὄρων καὶ παρ' ἐκείνοις διὰ φιλαρχίαν; Εἰ δὲ αὕτη ἐξοστρακισθεῖ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἐλπὶς ἐστὶ χρηστὴ πάντας εἰς τὸ θεῖον κήρυγμα ὁμοφώνως καὶ ὀρθόδοξως συνδραμεῖν. (αὐτόθ. 1108).

Τί θαυμάζεις, εἰ μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἔνσαρκον παρουσίαν πολλαὶ αἵρέσεις ἐτέχθησαν, ὅποτε καὶ πρὸ τῆς παρουσίας αὐτοῦ οὐκ ὀλίγαι ἦσαν αἵρέσεις; Τῶν γὰρ ἀνθρώπων οἱ μὲν μὴδὲ εἶναι τὸ θεῖον ἐνόμιζον· οἱ δὲ εἶναι μὲν, μὴ προνοεῖν δέ. Καὶ οἱ μὲν προνοεῖν μὲν, τῶν δ' οὐρανίων μόνον· οἱ δ' οὐ μόνον τῶν οὐρανίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγείων, οὐ πάντων δέ, ἀλλὰ τῶν ἐξόχων, οἷον βασιλέων τε καὶ ἀρχόντων. Καὶ οἱ μὲν αὐτοματισμόν, οἱ δὲ εἰμαρμένην, οἱ δὲ εἰκῆ φέρεσθαι τὰ πάντα ἀπεφάναντο. Καὶ οἱ μὲν τὰ εἰδῶλα προσκυνεῖν εὐσεβὲς ἐνόμιζον· οἱ δὲ τὸ μητρογαμεῖν. Καὶ οἱ μὲν τὸ ἀνθρωποθυτεῖν, οἱ δὲ τὸ ζωοθυτεῖν· οἱ μὲν τὸ βουθυτεῖν, οἱ δὲ καμηλοσφαγεῖν καὶ οἱ μὲν τὸ ἀλληλοσφαγεῖν, οἱ δὲ τὸ ποηφαγεῖν. Ἄλλ' εἰ πάντα εἰς μέσον ἀγάγοιμι, ἴσως ἂν ἀπιστηθήσομαι μὲν, οὐκ ἐλεγχθήσομαι δέ. Εἰ τοίνυν αἰεὶ πρὸς ἑαυτὸ ἐττασιαζέ τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ οὐ τὰ αὐτὰ ἐδόξαζε (κατὰ καιροῦς γὰρ ἀνθρωποὶ νεωτεροποιοί, ἢ καὶ στασιαζόντες, τὰ καθεστῶτα μὲν ἐκίνουν, ἐνομοθέτου δὲ τὰ δοκοῦντα), τί θαυμάζεις, εἰ καὶ νῦν περὶ πρᾶγμα θεῖον καὶ λόγου κρείττον διαφωνεῖν προσποιοῦνται, ὑπὸ φιλαρχίας ἐκβυχθεῖν; (αὐτόθ. 1108).

Πολύτροποι τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀγαπῶσι τὸ παλαιῶς Ἀττικίζειν, οἱ δὲ τὸ σαφῶς εἰπεῖν τοῦ Ἀττικισμοῦ πρότερον ἄγουσι, λέγοντες· τί τὸ κέρδος ἐκ τοῦ Ἀττικίζειν, ὅταν τὰ λεγόμενα, ὡς περ ἐν σκότῳ κρύπτηται, καὶ

ἄλλων δέηται τῶν εἰς φῶς αὐτὰ ἀξόντων ; Ἄλλοι δὲ χαίρουσι τῇ ἐποποιίᾳ· καὶ ἕτεροι μὲν τῇ σεμνότητι τῆς τραγωδίας, ἄλλοι δὲ τῇ στομυλότητι τῆς κωμῆδίας, καὶ ἄλλοι τῇ ἀβρότητι τῆς ῥητορικῆς. Ἄλλ' οὐδὲ οὗτοι συμβαίνουσιν· οἱ μὲν γὰρ τὸ ὕψος τοῦ Πλάτωνος ἀποδέχονται, οἱ δὲ τὴν Θουκυδίδου σεμνότητα· καὶ οἱ μὲν τὴν Ἰσοκράτους λειότητητα, οἱ δὲ τὴν Δημοσθένους δεινότητα· πάσας γὰρ αὐτὸν σεσιτῆται τὰς τῶν λόγων τέχνας οἶονται, καὶ ἐν τῷ δεινῷ καὶ πικρῷ καὶ παθητικῷ καὶ ἐναγωνίῳ πάντας ὑπερβάλλεσθαι. Καὶ οἱ μὲν τὴν Λυσίου, οἱ δὲ Ἰσαίου, οἱ δὲ Αἰσχίνου ἀγαπῶσι λέξιν. Τοσούτων οὖν ὄντων τῶν διαφερομένων, πῶς τις συγγραφῶν πᾶσιν ἀρέσειεν, οὐκ ἔχω λέγειν. Οἱ μὲν οὖν πρὸς δόξαν ὄρωντες, ὡς βούλονται γραφέωσαν· οἱ δὲ ἱεροὶ καὶ οὐράνιοι χρησμοί, ἐπειδὴ πρὸς ὠφέλειαν πάσης τῆς ἀνθρωπότητος ἐρρέθησαν καὶ ἐγράφησαν, τῇ σαφηνείᾳ ἐκράθησαν κ. ἐ. Συγκρινέτωσαν τοίνυν τοῖς λεγομένοις σοφοῖς τὴν τῶν θεῶν λογίων σαφήνειαν, καὶ παυέσθωσαν φλυαροῦντες, καὶ τὴν θεῶν τῶν χρησμῶν φράσιν ἀποδεχέσθωσαν, οὐ πρὸς φιλοτιμίαν, ἀλλὰ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων βλέψασιν. (αὐτόθ. 1152-1153).

### Ἐκ τῶν τοῦ Ἀββᾶ Νείλου.

Καταγελῶσι πολλοὶ τῶν ὀρθοδόξων τῶν μυστήρια καλούντων τὰ μυθάρια τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν αἰρετικῶν. Πᾶσα δὲ αἵρεσις ἔξω τῆς Χριστοῦ βίνουσα Ἐκκλησίαις, μυστήρια ὀνομάζει τὰ παραφρονήματα· οὕτω καὶ Μανιχαῖοι μυστήρια καὶ θησαυρὸν ἀγαθὸν ἀποκαλοῦσι τὰ βιβλικὰ τῆς δυσσεβείας, καὶ τῆς παρνομίας. Ἦδη γὰρ ἐνεργεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀπωλείας (ΟΒ', 133).

Αἰρεσιάρχων κινδηλία. Ὡς περὶ δὲ μεταβλητῶν ἐντεχον εἰκόνα βασιλέως εἰς κυνὸς ἢ ἀλώπεκος μορφήν, καὶ λέγων αὕτη ἐστὶν ἡ τοῦ βασιλέως ἀληθῆς εἰκὼν, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ Αἰρεσιάρχαι, γραῶν τρόπον συγκαττύσαντες ῥήματα καὶ λέξεις τινάς, καὶ παραβολὰς θείας Γραφῆς; ἀποσπᾶσαντες, ἐφαρμολογοῦν βιάζονται τοῖς ἐκυτῶν μύθοις τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ μὴ ἀγνοεῖτε τοὺς τοιοῦτους (αὐτόθ. 173). — Οἱ αἰρετικοὶ λύκοι, τοὺς ἀπὸ τῆς κακίτης

αἰρέσεως μεταπηδῶντας πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ καλῶς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ τὴν εὐσεβειαν, ἀναποδιστὰς καὶ φαῦλους; ἀποκαλοῦσιν (196).

Αἵρέσεων διάφοροι ὀνομασίαι, πλάναι, καὶ κηκοδοξίαι· αἰρεσιάρχων ὀνόματα, καὶ δόξαι (Τιμῶθ. Πρῶτ. ΠΤ', 12 - 73). — Τρεῖς τάξεις εὐρίσκουμεν τῶν προσερχομένων τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ πρώτη μὲν τάξις ἐστὶ τῶν δεομένων τοῦ ἀγίου βαπτίσματος· δευτέρα δέ, τῶν μὴ βαπτιζομένων, χριόμενων δὲ τῷ μύρῳ τῷ ἀγίῳ· καὶ τρίτη τῶν μῆτε βαπτιζομένων, μῆτε χριόμενων, ἀλλὰ μόνον ἀναθεματιζόντων τὴν ἰδίαν καὶ πᾶσαν ἄλλην αἵρεσιν. (αὐτόθ. 13). — Τίνες εἰσὶν οἱ βαπτιζόμενοι. (αὐτόθ. 13 - 33). — Τίνες οἱ χριόμενοι τῷ ἀγίῳ μύρῳ. (αὐτόθ. 33-40). — Τίνες οἱ μῆτε βαπτιζόμενοι, μῆτε χριόμενοι, ἀλλὰ μόνον τὴν ἰδίαν αἵρεσιν ἀναθεματιζόντες (αὐτόθ. 40-45). — Αἰρετικοὶ σχισματικοὶ τίνες. (αὐτόθ. 40-41). — Αἰρετικοὶ Ἀκεφαλοὶ, τίνες, καὶ εἰς πόσα τμήματα διηρέθη ἡ τούτων αἵρεσις (αὐτόθ. 41-56). — Διὰ τί οὕτως ὀνομάστησαν (αὐτόθ. 56-68). — Περὶ σχισμάτων τῶν καλουμένων Δικαινομένων. (αὐτόθ. 52-68).

Περὶ βαπτιζομένων, καὶ μὴ βαπτιζομένων αἰρετικῶν (Νίκων Μον. ΠΤ', 69-73). — Αἵρεσις Ἀρμενίων, καὶ εἰ χρὴ βαπτίζεσθαι τοὺς Ἀρμενίου, προσερχομένου; τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. (αὐτόθ. 72-73).

Κατὰ αἰρετικῶν ἱστορία καὶ ἀνατροπή. (Λεόντ. Βυζ. αὐτ. 1193-1316). — Κατὰ Σευήρου καὶ Ἀφρατοδοκητῶν. Κατὰ Νεστορικῶν καὶ Εὐτυχιανιστῶν. (αὐτόθ. 1268-1757). — Κατὰ Μονοφυσιτῶν. (αὐτόθ. 1769 - 1901). — Ἐπίλυσις τῶν ὑπὸ Σευήρου προεδλημένων συλλογισμῶν. Διάλογος ὀρθοδόξου καὶ Ἀκεφάλου. (αὐτόθ. 1916-1946). — Κατὰ Σευήρου (αὐτόθ. 1901-1916). — Κατὰ Ἀπολλιναρίου. (αὐτόθ. 1948-1976).

Αἰρεσιάρχαι, καὶ αἵρέσεις μέχρι Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Ἀπαρίθμησις αὐτῶν, καὶ ἀναθεματισμὸς. Ἄπαντας τοίνυν τοὺς προαναφερομένους αἰρεσιάρχας, καὶ τὰς μετὰ τούτους ὀνομασθείσας δυσσεβεστάτας αἵρέσεις καὶ σχίσματα ἀναθεματίζω καὶ καταθεματίζω ψυχῇ καὶ καρδίᾳ καὶ στόματι, ἐνόησα τε

καὶ λόγοις καὶ ῥήμασι, καὶ πάντῃ ἕτερον αἰρεσιάρχην ἐλέθριον, καὶ πᾶσιν ἑτέραν παμβέβηλον αἵρεσιν, καὶ πᾶν ἕτερον σχίσμα θεήλατον, ὅσους περὶ ἡ ἀγία καὶ καθολικὴ ἡμῶν Ἐκκλησία ἀναθεματίζει. Ἀναθεματίζω δὲ καὶ καταθεματίζω καὶ πάντας αὐτῶν τοὺς δούλους. (Σωφρόν. Ἱεροσ. ΠΖ', 3148-3200).

Ὅδηγός περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαλέγεσθαι καὶ ζητεῖν μετὰ αἰρετικῶν. Αἵρέσεις καὶ ἀνατροπὴ αὐτῶν. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 36-309). Βλέπε ἡμετέραν *Κλειδα Πατρολογίας* ἐν λέξ. Ἀναστάσιος, ἔνθα περίληψις ἐκάστου κεφαλαίου καὶ §. — Αἵρεσις Σευήρου πῶθεν ἐβλάστησεν. Ἀνατροπὴ αὐτῆς; ἐκ τε τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων (αὐτόθ. 101-309 καὶ περὶ τῶν ἁγίων συνόδων, τῆς ψήφου αὐτῶν καὶ τῶν κανόνων 308-309). — Αἵρέσεις ἀπὸ Οὐάλεντος καὶ Μάνεντος καὶ Μαρκιῶνος, καὶ καθεξῆς ἕως Εὐτυχοῦς, καὶ Διοσκοῦρου, καὶ Σευήρου, καὶ Θεοδοσίου, καὶ Γαϊκνοῦ, τῶν μίαν λεγόντων φύσιν τῆς σαρκὸς καὶ τῆς θεότητος τοῦ Ἐμμανουὴλ (αὐτόθ. 204 κ. ἐ. 309). — Ἐνστάσεις καὶ ἀνατροπὴ (αὐτόθ.). — Αἰρετικῶν καὶ ὀρθοδόξου διὰ λόγους περὶ τινῶν ῥήσεων, ὧν προσφέρουσιν ἐκ τῶν ἁγίων Πατέρων (αὐτόθ. 204-284-309).

Χριστιανὸν ὀρθόδοξον ὑπὸ αἰρετικῶν ἐρωτώμενον, καὶ τὰ δόγματ᾽ αὐτῶν μὴ γινώσκοντα, ὡς ἰδιώτην, χρὴ ἀποκρίνεσθαι· Ἐγὼ ἄνθρωπος ἰδιώτης εἰμί. Ἄλλ' ἐὰν ἄρα ἐν εἰλικρινείᾳ τὴν ἀλήθειαν ἐπιζητήσῃς, ἐλθέ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, κακεῖ μαθηθῆναι τὴν εὐσέβειαν. Ἐνθα καὶ ἀπόκρισις ἰδιώτου πρὸς αἰρετικούς αἰτηθέντας. (αὐτόθ. 768-769). — Τίνος χάριν ἐν τῇ τῶν χριστιανῶν πίστει τοσαῦται αἵρέσεις καὶ σχίσματα ὑπάρχουσιν; (αὐτόθ. 768-772).

Αἵρέσεις ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας μέχρι τῆς ἐποχῆς Ἀντιόχου Μοναχοῦ (615 μ. Χ). (ΠΘ', 1844-1849). — Αἵρέσεις πᾶσαι ἐπ' ὀνόματι ἀνθρώπου ὀνομαζόμεναι, οἷον Ἀρειανοί, Νεστοριανοί, Σευηριανοί, καὶ ἄλλαι ὁμοίως, τοῦ διαβόλου εἰσὶν αἵρέσεις. Τοῦτο ἔστω σοι σημεῖον πρὸς ἀσφάλειαν σύντομον καὶ βεβίαν. Ἡ γὰρ καθολικὴ Ἐκκλησία οὐκ ἔτι κληταὶ ὄνομα ἀνθρώπου, ἀλλὰ πάντες ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χριστιανοὶ ὀνομαζόμεθα. Οὕτω δὲ πιστεύομεν, ὡς

καὶ οἱ μεγάλοι φωστῆρες καὶ διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας, Ἀθανάσιος, Βασίλειος, Γρηγόριος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Κύριλλος καὶ λοιποὶ· καὶ τοὺς μὴ οὕτω φρονούντας ἀποστρεφόμεθα καὶ ἀναθεματίζομεν, μετὰ τῶν ὑπογεγραμμένων αἵρέσεων τῶν μετὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου κατὰ διαφόρους καιροὺς παρεφυσισῶν. (ὧν τὰ ὀνόματα ἴδ. αὐτόθ. 1844-49).

Προπαρητικὴ τις καὶ γυμναστικὴ τῶ βουλομένῳ μαθεῖν τίς ὁ τρόπος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ οἰκονομίας, καθ' ὃν πέπρακται, καὶ τίνα τὰ πρὸς τοὺς ταύτην μὴ ὀρθῶς νοούντας λεγόμενα παρὰ τῶν τῆς Ἐκκλησίας τροφίμων. Δόξαι τινῶν αἰρετικῶν, οἷον Μάνεντος, Παύλου Σαμοσατέως, Ἀπολλιναρίου, Θεοδώρου Μοψουεστίας, Νεστορίου, Εὐτυχοῦς, Ἰουλιανοῦ, καὶ Σευήρου. (Θεόδ. Πρεσβ. Ραίθου ΙΑ', 1484-1504).

Περὶ αἵρέσεων ἐν συντομίᾳ ὅθεν ἤρξαντο, καὶ πῶθεν γέγονασιν. Πρωτότυποι τέσσαρες· α'. Βαρβαρισμός. β'. Σκυθισμός. γ'. Ἑλληνισμός. καὶ δ'. Ἰουδαϊσμός. Ἐξ ὧν πᾶσαι ἀνεφύησαν. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΔ', 677-780). — Περίληψις τῶν ἀπὸ Ἐπιφανίου, μέχρις Ἰω. τοῦ Δαμασκηνοῦ αἵρέσεων. (αὐτόθ. 756). — Νεστοριανοί. (αὐτόθ. 737). — Εὐτυχιανισταί. (αὐτόθ. 740). — Μονοφυσίται Αἰγύπτιοι, οἱ καὶ Σχισματικοί. (αὐτόθ. 741). — Ἀφθαρτοδοκῆται. (αὐτόθ. 753). — Ἀγνοῆται, οἱ καὶ Θεμιστιανοί· Βαρσανουφῆται, οἱ καὶ Σεμιδαλίται· Ἰκέται, οἵτινες ὕμνους τῷ Θεῷ προσφέρουσι μετὰ χορείας τινὸς καὶ ὀρχήσεως· Γνωσιμάχοι· Ἡλιοτροπίται· Θνητοψυχῆται· Ἀγνουκλίται· Θεοκαταγνώσται· Χριστολύται· Ἐθνόφρονες· Δονατικοί. (αὐτόθ. 757). — Ἡθικοπροσκοπταί· Παρεμηνευταί· Λαμπετιανοί· Μονοθεληταί· Αὐτοπροσκοπταί. (αὐτόθ. 760-761). — Χριστιανοκατήγοροι. (αὐτ. 773-780).

Ἐκθεσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. (αὐτόθ. 789-1228). — Τὰ περιεχόμενα ἐνὸς ἐκάστου ζητήματος καὶ ἐρωτήματος βλέπε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ *Κλειδί τῆς Πατρολογίας* ἐν τῇ λέξει Ἰωάν. Δαμασκηνός τόμ. ΙΔ'.

Λόγοι τρεῖς ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκότων. (αὐτόθ. 1232-1317). — ΙΓ', 1348 κ. ἐ.). — Λίβελλος περὶ ὀρθοῦ φρονήματος. (ΙΔ', 1421 κ. ἐ.).

Κατὰ Ἰακωβιτῶν. (αὐτόθ. 1436 κ. ἐ.). — Κατὰ Μανιχαίων. (αὐτόθ. 1505 κ. ἐ.). — ΙΓ',

1320 κ.έ.).—Διάλεξις Σαρακηνουῦ καὶ Χριστιανουῦ (ΛΔ', 1585 κ. έ.—ΛΓ', 1336 κ. έ.).

Περὶ αἱρέσεων καὶ συνόδων. (Γερμ. Α'. Πατριάρχ. Κωνστ. ΛΗ', 40-88).

Ἐγγειρίδιον κατὰ αἱρετικῶν, Ἰουδαίων καὶ Σαρακηνῶν κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. (Θεόδ. Ἀβουκάρας ΛΖ', 1461-1469). — Κατὰ Ἀκεφάλων Σευηριανῶν ἡγουν Ἰακωβιτῶν. (αὐτόθ. 1469-1492). — Κατὰ Αἱρετικῶν καὶ ἀθέων, ὅτι ἔστι Θεός. (αὐτόθ. 1492-1521). — Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις θεολογικαὶ κατὰ αἱρετικῶν. (αὐτόθ. 1521-1609).

Δόγματα ὀρθόδοξα, ἀπερ ἐξέθεντο οἱ ἄγιοι Ἀπόστολοι, καὶ πάντες οἱ ἄγιοι Πατέρες καὶ οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι. (Ἀνόνημος ΛΗ', 1229-1240). — Αἵρεσις Καρτηνιτῶν, καὶ Ἱστορία αὐτῆς. (Παχῶμ. Μοναχ. αὐτόθ. 1360-1364).

Περὶ Αἱρέσεων, χριστιανομαχῶν, εἰκονομάχων, καὶ ὀρθοδόξου πίστεως. (Νικηφ. Π. Κωνσ. Ρ', 169-856). — Τὰ καθέκαστα περιληπτικῶς βλέπ. ἐν τῇ ἡμετέρᾳ *Κλειδί τῆς Πατρολογίας* τόμ. Ρ'.

Ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικοῦς ἢ σχισματικοῦς συνεύεσθαι. Κανόνες καὶ νόμοι. (Φώτ. ΡΔ', 609-612). — Τί ἐστὶν αἵρεσις, καὶ τί σχίσμα, καὶ τί παρασυναγωγὴ. Κανόνες καὶ νόμοι. (αὐτόθ. 865-889. 1157-1166). — Περὶ βιβλίων αἱρετικῶν καὶ ψευδεπιγράφων, καὶ τοῦ μὴ κρύπτειν τινὰ τῆς χριστιανοκατηγορικῆς αἱρέσεως βιβλίον, ἀλλὰ καίεσθαι. Κανόνες καὶ νόμοι (αὐτόθ. 872-873). — Περὶ τῶν ἐκβληθέντων αἰρεσιαρχῶν. Κανόνες καὶ νόμοι. (αὐτόθ. 873-876). — Περὶ αἱρετικῶν προσιόντων τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ (αὐτόθ. 876-877). — Περὶ κληρικῶν καὶ ἐπισκόπων αἱρετικοῦς συγκοινωνούντων, ἢ ἐπιτροπομένων αὐτοῖς; ἐνεργεῖν, ἢ δεχομένων αὐτῶν βάπτισμα ἢ θυσίαν. Περὶ γάμων αἱρετικῶν πρὸς ὀρθοδόξους κτλ. (αὐτόθ. 887-889. 1157-1166). — Εἰ δυνατόν κληροῦσθαι τοὺς ἐξ αἱρέσεως προσιόντας. Τίνες αὐτῶν βηπτίζονται, καὶ τίνες χρίονται; καὶ ὅτι δεῖ πράξαι κεχρηῆσθαι αὐτοῖς; διὰ τὸ ἐπιστρέψαι. (αὐτόθ. 885-889).

Φωτίου τοῦ Πατριάρχου ἐρωτήματα δέκα σὺν Ἰσικί ταῖς ἀποκρίσεσιν.

Α'. Ἐν ποίῳ φαίνονται πεπραχότες οἱ Ῥωμαῖοι παραλόγως; (ΡΔ', 1220).

Β' Πόσους καὶ ποίους οὐκ ἐδέξαντο οἱ Ῥω-

μαῖοι ὀρθῶς Πατριάρχας; οὐδὲν δὲ ἢ ἀπερίσκεπτος αὐτῶν ἔβλαψεν αὐτοὺς ἀποστροφῆ. (αὐτόθ. 1221).

Γ'. Ποίων ἐκβληθέντων Πατριαρχῶν, τῇ τῶν κρατούντων πρὸς αὐτοὺς ἀπεχθεῖα βασιλείων, οἱ μετ' αὐτοὺς ὀρθόδοξοι ὄντες ἀποδέχονται; (αὐτόθ.).

Δ'. Τίνων κατακριθέντων οἱ ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθέντες οὐδὲν ἐβλάβησαν; (αὐτόθ.).

Ε'. Πότε κινήθητε εἰς ἔχθραν κατ' ἀλλήλων, τινὲς ἀπεφῆναντο, καὶ οὐδέτερος αὐτῶν ἐκ τούτου τι παρεβλάβη, οὐθ' ὁ ποιήσας, οὐθ' ὁ καθ' οὗ πεποιήκεν. (αὐτόθ. 1124-1125).

Σ'. Πόσοι οἰκουμενικαῖς συνόδοις ὑπακούειν ἀπέστησαν, ἀλλ' οὐδὲν αὐτὰς ἔβλαψαν. (αὐτ.).

Ζ'. Ποιοὶ βρασιλεῖς ἠγωνίσαντο περὶ εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν; (αὐτόθ. 1225-1228).

Η'. Ἐν ποίαις συνόδοις, καὶ περ ἐκ διαφορῶν ἀρχιερατικῶν θρόνων συνελεγμένων τῶν συνελθόντων, οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν τὰ δεδομένα, διὰ τὸ μὴ ἐνδίκως καὶ κατὰ θεσμὸν ἐκκλησιαστικὸν γενέσθαι. (αὐτόθ. 1228).

Θ'. Πότε καθρέθησαν ἐπίσκοποι, καὶ πάλιν ἐδέχθησαν κανονικῇ εὐθύτητι, ἢ τῇ τοῦ ἰδίου λαοῦ παρακλήσει. (αὐτόθ. 1229).

Ι'. Πόσοι τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἀπέστησαν; (αὐτόθ. 1232).

Ἱστορία καὶ ἔλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῆς τῶν Μανιχαίων τῶν καὶ Πυυλικιανῶν λεγομένων αἱρέσεως. (Πέτρ. Σικελιώτης ΡΔ', 1240-1349 — Εὐθύμ. Ζιγ. ΡΑ', 1189-1244).

Ἐλεγχος Ἀγαρηνῆς αἱρέσεως. (Βαρθολομαῖος Ἐδεσσηνός. ΡΔ', 1384-1445). Κατὰ Μωάμεθ. (αὐτόθ. 1448-1457).

Πανοπλία δογματικὴ κατὰ αἱρέσεων. (Εὐθύμ. Ζιγ. ΡΑ', 20-1362. ἔνθα περὶ τῶν ἐπισημοτέρων ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου μέχρις αὐτοῦ (1122 μ. Χ.) σωζομένων ἢ ἀνθρωπιστῶν αἱρέσεων).

Περὶ τῆς τῶν Ἀρμενίων αἱρέσεως. (ΡΑ', 1173-1189). — Περὶ τῆς τῶν Βογομίλων αἱρέσεως. (αὐτόθ. 1289-1332). — Περὶ τῆς τῶν Σαρακηνῶν αἱρέσεως. (αὐτόθ. 1332-1360).

Περὶ τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ἐξήγησις, καὶ διάλεξις αὐτοῦ μετὰ Σαρακηνουῦ φιλοσόφου. (ΡΑΑ', 9-40).

Ἀναθέματα κατὰ τῶν αἱρετικῶν τῆς βλασφημίου καὶ πολυειδοῦς αἱρέσεως τῶν ἀθέων

Μασσαλιανῶν, καὶ τῶν Φουνδαικτῶν καὶ Βογομίλων κτλ. (αὐτόθ. 40-48).—Αἵρεσις Φουνδαικτῶν καὶ κακοδοξίαι αὐτῶν. (αὐτόθ. 48-57).—Αἵρεσις Ἐνθουσιαστῶν. (αὐτόθ. 41-42).

Θησαυρὸς ὀρθοδόξου πίστεως. (Νικήτας Χωνιάτης ΡΜ', 9-292).

Κατὰ αἵρέσεων καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας. Μκεδονίου αἵρεσις. (αὐτόθ. 9 - 32). — Νεστορίου (αὐτόθ. 33-37). — Εὐτυχοῦς (αὐτόθ. 37-48).—Σευηρικῶν (αὐτόθ. 48-68).—Περὶ τῆς πέμπτης συνόδου καὶ τῶν κατ' αὐτήν. (αὐτόθ. 68 - 76). — Περὶ τῆς αἵρέσεως τῶν Ἀσφαρτοδοκτῶν. (αὐτόθ. 76 - 81). — Περὶ τῆς ἕκτης συνόδου καὶ τῶν κατ' αὐτήν. (αὐτόθ. 81-89).—Περὶ τῆς αἵρέσεως τῶν Ἀρμενίων. (αὐτόθ. 89-104).—Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἀγαρηνῶν. (αὐτόθ. 105-136).—Περὶ τοῦ δόγματος, Σὺ δὲ προσφέρων καὶ προσφερόμενος, καὶ προσδεχόμενος. Σύνοδος Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. (αὐτόθ. 137 - 201).—Περὶ τοῦ ῥητοῦ, ὅτι, α'Ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν». Σύνοδος. (αὐτόθ. 201-281).—Περὶ τῆς καινοφανοῦς αἵρέσεως τῶν Λιζικιανῶν. (αὐτόθ. 281 - 284).—Τοῦ αὐτοῦ Νικήτα διάφορα τεμάχια ἐκ τῶν περὶ αἵρέσεων μὴ σωζομένων λόγων. (αὐτόθ. 284-292).

Αἵρετικῶν κοιμητήρια ἢ μαρτύρια. Μὴ ἀπιέναι εἰς αὐτὰ τοὺς τῆς Ἐκκλησίας, εὐχῆς ἢ θεραπείας ἕνεκα (Καν. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Θ'). — Αἵρετικοὺς ἢ σχισματικοὺς οὐ δεῖ συνεύχεσθαι. (αὐτόθ. Καν. ΑΓ'.—Καν. ΞΕ'. Ἀποστ.).

**Αἵρετὸν** ὄνομα καλόν, ἢ πλοῦτος πολὺς· τουτέστιν, ἀμείνων ὑπόληψις ἀγαθῆ τῆς ἐν πλούτῳ φαιδρότητος καὶ περιφανείας· ἔνθα περὶ δόξης εὐνούχων, ὅσοι ἀν φυλάξωσι τὰ τοῦ Θεοῦ προστάγματα. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΔ', 497).

**Αἶσα**, ὁ τοῦ παντὸς λόγος, ἢ εἰμαρμένη, τὸ πεπωμένον· καὶ αἶσα τὸ καθήκον, εἴτουν προσῆκον, καί, ἢ μερίς. Αἶσα ἐλπίδος, ἀντὶ τοῦ ἐλπίς περιφορστικῶς.

### Αἴσθησις.

Αἴσθησις ἐστὶν εἰσοδοχὴ τις ἐκτοθεν.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 948).

Πᾶν μέλος καθαρῖσωμεν, ἀδελφοί, πᾶσαν ἀγνίσωμεν αἴσθησιν. Φωτισθῶμεν τὸν ὀφθαλμόν, ἵν' ὀρθὰ βλέπωμεν· φωτισθῶμεν ἀκοήν, φωτισθῶμεν γλῶσσαν, ἵνα ἀκούσωμεν, τί λαλήσει Κύριος ὁ Θεός, καὶ ἀκουστὸν ἡμῖν γέ-

νηται τὸ πρῶϊνὸν ἔλεος, καὶ ἀκουτισθῶμεν ἀγαλλίσαι καὶ εὐφροσύνην, ἀκοῆς θείας ἐνηχοῦμενοι, ἵνα μὴ ὦμεν μάχαίρα ὀξεῖα, μηδὲ ξυρὸν ἠκονημένον, μηδὲ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν στρέφωμεν κόπον καὶ πόνον, ἀλλὰ λαλῶμεν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην. Ἰαθῶμεν ὄσφρησιν, ἵνα μὴ θηλυνώμεθα, μηδὲ ἀντὶ ὀσμῆς ἡδείας κοινορτώμεθα. Καθαρθῶμεν ἀφῆν, γεῦσιν, λάρυγγα, μὴ μαλακῶς ἐπαφῶμενοι, καὶ λειότητι χαίροντες. (ΑΓ', 413).

Αἴσθησεων καὶ μελῶν φυλακῆ. Ὁρατός ἦν εἰς ὄρασιν καὶ καλὸς εἰς βρῶσιν, ὁ ἐμὲ θανάτωσας καρπός. Φεύγωμεν τὰς εὐχροίας· μὴ γλυκανθήτω σοὶ φάρυγξ, οὗ κατασφύεται πᾶν τὸ διδόμενον. Ἡ ὄσφρησις ἐθήλυνέ σε ; φεῦγε τὰς εὐωδίας. Τῆ ἀφῆ κατεμαλακίσθης ; ἀπόταξι ταῖς λειότησιν. Ἡ ἀκοῆ παρέπεισε ; θές θύραν τοῖς ἀπατηλοῖς λόγοις καὶ περιέρχοις κ. ἐ. (αὐτόθ. 613).

Καὶ τὰ τῶν αἰσθησεων κινήματα κατὰ τὴν διάνοικν ἀποτυποῦνται, κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐνεργεῖαν φανεροῦνται. Ἐξ ἀμφοῖν γὰρ ἢ κατὰληψις. Πάλιν αὖ ὡς αἴσθησις πρὸς τὸ αἰσθητόν, οὕτω νόησις πρὸς τὸ νοητόν. Διτταὶ δὲ καὶ αἱ πράξεις, αἱ μὲν κατ' ἐνοίαν, αἱ δὲ κατ' ἐνεργεῖαν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 361).

Αἰσθησεις σωματικαί, ἀλλὰ καὶ θεῖαι. Ὡς περ γὰρ ἐπὶ τοῦ σώματος διάφοροι αἰσθησεις εἰσὶ, γεῦσις καὶ ὄρασις, οὕτω κατὰ τὰς λεγομένας ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος θείας αἰσθησεις, ἄλλη μὲν τις ἀν εἶη δρατικὴ τῆς ψυχῆς δύναμις καὶ θεωρητικὴ· ἄλλη δὲ ἢ γευστικὴ καὶ ἀντιληπτικὴ τῆς ποιότητος τῶν νοητῶν τρωφῶν. Καὶ ἐπεὶ ὁ Κύριος, καθ' ὃ μὲν ἄρτος ἐστὶ ζῶν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, γευστός ἐστι, τρώφιμος ὦν τῆ ψυχῆ· καθ' ὃ δὲ σοφία ἐστίν, δρατός ἐστιν, ἥς τοῦ κάλλους ἐραστῆς ὁμολογεῖ εἶναι ὁ λέγων· «Ἐραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς·» καὶ προστάσσει ἡμῖν τό, «Ἐράσθητι αὐτῆς καὶ τηρήσει σε.» Διὰ τοῦτο ἐν ψαλμοῖς εἴρηται τό· «Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστός ὁ Κύριος.» Ὡς περ δὲ ὁ Κύριος γευστός καὶ δρατός, οὕτω καὶ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ θάνατος γευστός καὶ δρατός. (Ὠριγ. ΙΔ', 676-677).

Αἰσθησεις παρὰ τοῖς ἀγγέλοις, τί δηλοῦσιν ; Γραφικὴ αὐτῶν παράστασις τί ; (Διον. Ἀρεοπ.

Γ', 349-352). Ἐνθα περὶ αἰσθήσεων ἀνθρώπου καὶ ἀλόγων ζώων, καὶ περὶ φυτῶν μὴ ἐχόντων μὲν αἴσθησιν, ἀλλὰ φυτικὴν δύναμιν.

Ἵππελῆραμεν δὲ τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐν ἐξηλλαγμένῃ τε καὶ ἰδιαζούσῃ φύσει, παρὰ τὴν σωματικὴν παχυμέρειαν· Ὡς γὰρ πᾶντα τὸν κόσμον διὰ τῆς αἰσθητικῆς ἀντιλήψεως ἐπιγινώσκοντες, δι' αὐτῆς τῆς κατὰ τὴν αἴσθησιν ἡμῶν ἐνεργείας εἰς τὴν τοῦ ὑπὲρ αἴσθησιν πράγματός τε καὶ νοήματος ἔννοιαν ποδηγούμεθα, καὶ γίνεται ἡμῖν ὁ ὀφθαλμὸς ἐρμηνεὺς τῆς παντοδυνάμου σοφίας, τῆς τῷ παντὶ μὲν ἐνθεωρουμένης, τὸν δὲ καθ' ἑαυτὸν τοῦ παντός περιδεδραγμένον δι' ἑαυτῆς μηνυούσης, οὕτω καὶ πρὸς τὸν ἐν ἡμῖν βλέποντες κόσμον, οὐ μικρὰς ἔχομεν ἀπορμὰς πρὸς τὸ διὰ τῶν φαινομένων καὶ τοῦ κεκρυμμένου, τῆς ψυχῆς δηλονότι, καταστοχάσασθαι. Κεκρυπται δὲ ἐκεῖνο, ὃ ἐφ' ἑαυτοῦ ὄν νοητὸν τε καὶ ἀειδὲς διαφεύγει τὴν αἰσθητικὴν κατανόησιν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 28).

Τί γὰρ ἦν αὐτῷ (τῷ Ζαχαρίῃ) κοινὸν τῆνικαῦτα καὶ τῷ λαῷ; Τῷ μὲν τὰς αἰσθήσεις μύσχαντι ἤδη, καὶ τὸν νοῦν τῶν κάτω καὶ αἰσθητῶν ἐκβαλόντι, καὶ μόνοις τοῖς ἄνευ παχύτητος ὁμιλοῦντι κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΔ', 40).—Καὶ ὀφθαλμοῖς τὸ βλέπειν ἀφρημένοις ὑγιαίνει τὴν αἴσθησιν δωρησάμενος. (ΠΓ', 753).

Αἰσθήσεις εἰσὶν ἡμῖν πέντε. Αἰσθητὸν οὖν ἐστὶ πᾶν τὸ μιᾶ τῶν πέντε αἰσθήσεων ὑποπίπτον. Αἰσθητῆριον δὲ τὸ ὅλον τοῦ σώματος ὄργανον, τὸ τὰς αἰσθήσεις τηροῦν· αἰσθητικὸν δέ, πᾶν ζῶον αἴσθησιν φόβου καὶ θανάτου ἔχον. Νοητὸν δὲ ἐστὶ τὸ διαφεύγον τὰς πέντε ἡμῶν αἰσθήσεις, οἶον, ὄρασιν, ἀκοήν, ὄσφρησιν, γεῦσιν, καὶ ἀφήν. (Ἀναστᾶς. Σιν. ΠΘ', 73).—Περὶ αἰσθήσεων, αἰσθητηρίων ἐκάστης, καὶ αἰσθητῶν, ὄρισμοὶ καὶ φυσιολογία. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 933-937.—Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ'. 1108-1148).

Αἰσθητεῖς ἀναιροῦντες τίνες. Πρὸς τοὺς περὶ Ἐσνοφάνην καὶ Πικμενίδην τὰς αἰσθήσεις ἀναιροῦντας. Ἀπὸ τοῦ ὀγδόου τῶν περὶ φιλοσοφίας Ἀριστοτέλους. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1244-1245).—Πρὸς τοὺς κατὰ Πύρρωνα Σκεπτικούς, ἧτοι ἐφεκτικὸς ἐπικληθέντας, μηδὲν καταληπτὸν εἶναι ἀποφηνάμενος. Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ (αὐτόθ. 1245-1257).—Πρὸς τοὺς κατὰ Ἀριστιπ-

πον φιλοσόφους, μόνον λέγοντας τὰ πάθη εἶναι καταληπτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ ἀκατάληπτα. (αὐτόθ. 1257-1260).—Πρὸς τοὺς περὶ Μητροδώρον καὶ Πρωταγόραν μόνον δεῖν πιστεύειν τὰς αἰσθήσεις λέγοντας. (αὐτόθ. 1260-1264).—Πρὸς τοὺς κατ' Ἐπίκουρον, ἡδονὴν τέλος ὀριζομένου. (αὐτόθ. 1225-1272).

Αἴσθησις τῶν δεινῶν. Ἐπειδὴ τῶν δεινῶν, ὧν δρωμεν, αἴσθησιν οὐδ' αὐτοὶ ἔχομεν διὰ βρῦθιμίαν καὶ φιλαυτίαν, οὔτε ἑτέροις παρέχομεν, διὰ τὸ κῆκείνους μηδὲν ἀμεινον ἡμῶν διακεῖσθαι, διὰ τοῦτο νομίζοντες ὑγιαίνειν, οὔτε ἰκτροὺς ἐπιζητοῦμεν, οὔτε θεραπευθῆναι βουλόμεθα· ἀλλ' οὐδ' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι νοσοῦμεν ἴσμεν· ὅπερ ἐσχάτης ἀναλγησίας, μᾶλλον δὲ νεκρώσεως. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1404).

Αἴσθησις ἀμαρτίας. Τῆς θείας Γραφῆς λεγομένης. (Γέν. Β', 97). α' Ἐξαπέτειλεν ἔτι ὁ Θεὸς ἐκ τῆς γῆς πᾶν ζῷον ὠραῖον εἰς ὄρασιν καὶ καλὸν εἰς βρωσιν· οὐ τολμηρὸν ἄγαν τὸ τοῖς οἰκείοις ἀκολουθεῖν λογισμοῖς, καταλιπόντας τὴν διδασκαλίαν τοῦ πνεύματος. Διόδωρος. (Θεοδώρ. Π', 121).—Οἱ προπάτορες εἶχον τὴν γνῶσιν τῆς ἀμαρτίας, τὴν δὲ πεῖραν προσέλαβον ὕστερον. (αὐτόθ. 125).

Αἴσθησις ἐκ τῆς φλογός. Ἐξελθόντων δὲ τῶν ἁγίων Τριῶν Παίδων ἐκ τῆς καμίνου τῆς φλογός, θαυμάζουσι μὲν ἅπαντες σατράπαι καὶ τοπάρχαι, καὶ στρατηγοί, θεωροῦντες ἀκήρτα διατηρηθέντα τῶν ἁγίων τὰ σώματα, καὶ τὰς τρίχας αὐτὰς οὐδεμίαν αἴσθησιν ἐκ τῆς φλογός δεξαμένους ἐκείνης· οὐ τὰς τρίχας δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὰ ὑποδήματα ἀκέραια μείναντα, ὡς καὶ αὐτῆς ἀπηλλάχθαι τῆς ἀπὸ τοῦ πυρός ὁσμῆς. (ΠΑ', 1344).—Αἴσθησις αἰχμαλωσίας. (αὐτ. 1929).

Αἰσθητὰ καὶ νοητά. Διπλῆ τίς ἐστὶν ἐν τοῖς οὐσι κατανόησις, εἰς τὸ νοητὸν τε καὶ αἰσθητὸν τῆς θεωρίας διηρημένης. Καὶ οὐδὲν ἂν παρὰ ταῦτα καταληφθεῖν ἐν τῇ τῶν ὄντων φύσει τῆς διαίρεσεως ταύτης ἔξω φερόμενον. Διήρηται δὲ ταῦτα πρὸς ἄλληλα πολλῶ τῷ μέσῳ, ὡς μήτε τὴν αἰσθητὴν ἐν τοῖς νοητοῖς εἶναι γνωρίσμασι, μήτε ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐκείνην, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐκατέραν χαρακτηρίζεσθαι. Ἡ μὲν γὰρ νοητὴ φύσις, ἀσώματόν τι χρῆμά ἐστὶ καὶ ἀναφές καὶ ἀνείδεον, ἡ δὲ αἰσθητὴ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἐντός ἐστὶ

τῆς διὰ τῶν αἰσθητηρίων κατανοήσεως κ. ἐ.  
(Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 25).—Ἐν μέσῳ τέθεικεν ὁ  
Θεὸς τὸν ἄνθρωπον αἰσθητῶν καὶ νοητῶν.  
(Θεοδώρ, Π', 105).

**Αἴσιμος**, ὄρνις, ὁ εὐτυχής. Αἴσιμος ἀνήρ  
καὶ αἰσίμη γυνή, οἱ τὸ καθήκον καὶ τὸ δίκαιον  
τηροῦντες. Αἴσιμον τὸ καθήκον. Αἴσιμα πίνειν,  
κατὰ αἴτιμον καὶ καθήκον. Αἰσιμοῦν, τὸ εἰς  
τὰ αἴσια δαπανᾶν.

**Αἴστος**, ἄπυστος, ἀρνήτης καὶ, περὶ οὗ  
μηδὲν ἴσησί τις μήτε αὐτὸς ἰδὼν, μήτε ἐκ  
πύστεως (ἐρωτήσεως, ἐξ ἀκοῆς).

**Αἴσυλον**, ἐφάμαρτον· αἴσυλον τὸ ἄδικον,  
παρὰ τὸ συλᾶν· αἰσυλοεργός, ὁ αἴσυλα ἐργα-  
ζόμενος.

**Αἰσύμη**, πόλις θρακική.

**Αἰσυμνᾶν**, τὸ ἄρχειν καὶ τῶν αἰσίων, ὅ  
ἐστὶ τῶν δικαίων.

**Αἰσυμνητήρ**, ἄρχων, αἰσυμνήτης, βρα-  
βευτής, ἀγωνοθέτης.

**Αἰσχίνης**, Ἀθηναῖος εἰς τῶν δέκα ῥητό-  
ρων. Λόγοι αὐτοῦ καὶ ἐπιστολαί. Περὶ τῶν  
λόγων αὐτοῦ, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ βίου συνο-  
πτικῶς (Φώτ. ΡΓ', 113-117 — ΡΔ', 173-  
176).— *Αἰσχίνης* ῥήτωρ<sup>2</sup>· Μιλήσιος, παρ' ῥήσισ-  
στικὸς κληθείς, ὃς οὐκ εἰς καλὸν τῆς παρ' ῥή-  
σιας ἀπέβη.

**Αἰσχύλος**, ὁ ποιητής· ἕνα ἐδόξαζε Θεόν,  
λέγων·

Χώριζε θνητῶν τὸν Θεόν, καὶ μὴ δόκει

Ὅμοιον σαυτῷ σάρκινον καθεστάναι.

Οὐκ οἶσα δ' αὐτόν· ποτὲ μὲν ὡς πῦρ φαίνεται κ. ἐ.

(Ἰουστίν. Γ', 313-316—Εὐσέβ. ΚΑ', 1136).

— Ὅτι ἠττηθεὶς ποτε τραγῳδίᾳ τῷ χρόνῳ,  
ἔφη, ἀντιθέσθαι τραγῳδίαν.

**Αἰσχρολογία**. Αἰσχρολογίαι δὲ παντε-  
λῶς αὐτοῖς τε ἡμῖν ἀφεκτέον, καὶ τοὺς χρω-  
μένους αὐτῇ ἐπιστομιστέον, καὶ ὄψει δριμυ-  
τέρᾳ, καὶ προσώπου ἀποστροφῆ, καὶ τῷ ἀπο-  
μυκτηρισμῷ, πολλάκις δὲ καὶ λόγῳ τραχυτέ-  
ρω κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 452-456).

Αἰσχρὰ ποῖα, καὶ πῶς δεῖ φεύγειν αὐτά.  
(Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 452-465).—Τὸ γὰρ ἐν τοῖς  
ὀνόμασιν ἀτακτεῖν, μελέτην ἐμποιεῖ τοῦ καὶ  
εἰς τὰ ἔργα ἀκοσμεῖν· τὸ δὲ περὶ τὴν φωνὴν  
σωφρονεῖν ἀσκεῖν ἐστὶ λαγνεῖαι καὶ καρτερεῖν.  
Διειλήφαμεν δὲ βχθυτέρῳ λόγῳ, ὡς ἄρα οὕτε  
ἐν τοῖς ὀνόμασιν, οὐδὲ μὴν ἐν τοῖς συνουσια-

στικοῖς μορίοις, καὶ τῇ κατὰ γάμον συμπλο-  
κῇ, καθ' ὧν κεῖται τὰ ὀνόματα, τὰ περὶ τὴν  
συνήθειαν οὐ τετριμμένα, ἢ τοῦ ὄντως αἰσχροῦ  
προσηγορίαι τάττεται. Οὐδὲ γὰρ γόνου καὶ  
κνήμη καὶ τὰ μέλη τοιαῦτα, οὐδὲ μὴν τὰ  
ἐπ' αὐτοῖς ὀνόματα, καὶ ἡ δι' αὐτῶν ἐνέργεια,  
αἰσχρὰ ἐστὶ· μέλη δὲ καὶ τὰ αἰδοῖα τοῦ ἀν-  
θρώπου, αἰδοῦς, οὐκ αἰσχύνης (α) καταξιωμέ-  
να· αἰσχρὸν δὲ ἡ παράνομος αὐτῶν ἐνέργεια,  
αἰσχρὸς καὶ ὀνειδὸς διὰ τοῦτο καὶ κολάσεως  
ἄξιος. Μόνον γὰρ τῷ ὄντι αἰσχρὸν ἡ κακία καὶ  
τὰ κατὰ τὴν ἐνεργούμενα. Τοῦτοις δὲ ἀ-  
ναλόγως αἰσχρολογίαι εἰκότως ἂν καλοῖτο ἢ  
περὶ τῶν τῆς κακίας ἔργων λογοποιεῖα. (αὐ-  
τόθ. 453-456 κ. ἐ.).

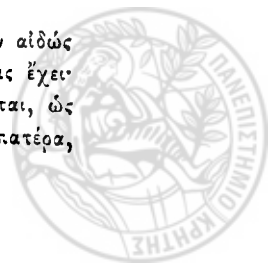
Ἦν γὰρ τις οὐκ αἰσχύνεται τοὺς λόγους,  
τούτων πολλῶ δῆποθεν οὐδὲ τὰ ἔργα. Τοι-  
ούτον τι διὰ τούτων δηλοῦν βούλεται. Ὡς  
οὐκ ἐν τοῖς ὀνόμασι τῶν μελῶν ἡ αἰσχροῦτης  
ἐνθεωρεῖται, οὐδὲ γὰρ ὁ μηρός, φέρε, οὐχ ἡ  
κνήμη αἰσχρὸν τι παρεμφάνει διὰ τοῦ ὀνό-  
ματος, ὡς οὐδὲ τὸ στόμα, οὐχ ἡ γλῶσσα, οὐ-  
τως οὖν οὐδὲ τὸ αἰδοῖον· ἀλλ' εἰ σκοπεῖν ἀ-  
κριβῶς χρῆ, καὶ σεμνότης τῷ ὀνόματι ἐπα-  
κολουθεῖ, αἰδοῦς ἄξιον ἀποφαίνουσα τὸ καθ'  
οὗ τοῦτο τέθειται· οὕτω καὶ τὸν πατέρα καὶ  
τὸν ἄλλῳ τινὶ κρείττονα· ἀφ' οὗ καὶ ἡ παρ'  
Ὀμήρῳ Ἑλένη τό·

Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσι, φίλε ἐκυρέ . . .

Οὔκουν ἐν τοῖς ὀνόμασι τὸ αἰσχρὸν, ἀλλ' ἐν  
τῇ παραλόγῳ χρήσει ἐνθεωρεῖται, ὡς καὶ τῷ  
στόματι, καὶ τῇ γλώσσῃ τὰ σαπρὰ ἀναμάτ-  
τουσι καὶ δυσώδη. (Σχόλ. Κλήμ. Θ', 789).

Αἰσχρὰ φθεγγόμενοι· ἁτάφος ἀνεωφγμένος ὁ  
λάρυγγ' αὐτῶν καλεῖται. (Χρυσόστ. ΝΕ', 67.  
— Πόσον κακὸν τὸ αἰσχρὰ φθέγγεσθαι. (ΞΒ',  
440).— Ἐξετάσωμεν τὸν αἰσχρὰ φθεγγόμε-  
νον, πῶς ἐστὶ καταγέλαστος, πῶς ἑαυτὸν κα-  
θυβρίζει πρῶτον· καθάπερ τις βρόβρον τινὰ ἀπὸ  
τοῦ στόματος ἀφίει, οὕτως ἑαυτὸν μολύνει.  
Εἰ γὰρ τὸ βεῖθρον οὕτως ἀκάθαρτον, ἐνόη-  
σον οἷα ἡ πηγὴ τοῦ βορβόρου τούτου· ἅ' ἕκ  
γὰρ τοῦ περισσέυματος τῆς καρδίας τὸ στό-

(α) Αἰδώς καὶ αἰσχύνη διαφέρει, ὅτι ἡ μὲν αἰδώς  
ἐστὶν ἐντροπὴ πρὸς ἕκαστον, ὡς σεβόμενός τις ἔχει·  
αἰσχύνη δὲ, ἐφ' οἷς ἕκαστος ἀμαρτῶν αἰσχύνεται, ὡς  
μὴ δέον τι πράξαι. Καὶ αἰδεῖται μὲν τις τὸν πατέρα,  
αἰσχύνεται δὲ, ὃς μεθύσκειται.



μα λαλεῖ. » Ἐγὼ δὲ οὐ διὰ τοῦτο πενθῶ μόνον, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ εἶναι δοκεῖ τῶν ἀτόπων τοῦτο πρᾶ τισιν. Ἐντεῦθεν αὖξεται τὰ κακά, ὅταν καὶ ἀμαρτάνωμεν, καὶ μηδὲ πλημμελεῖν νομίζωμεν. Βούλει οὖν μαθεῖν ὅσον κακὸν τὸ αἰσχρὰ φθέγγεσθαι; Ἐνόησον τοὺς ἀκούοντας, πῶς ἐρυθριῶσιν ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ τῇ σῆ. Τί γὰρ εὐτελέστερον ἀνδρὸς αἰσχρολόγου; Τί ἀτιμότερον; Εἰς γὰρ τὴν τῶν μίμων ὠθοῦσιν ἑαυτοὺς οἱ τοιοῦτοι τάξιν, καὶ εἰς τὴν τῶν πεπορνευμένων γυναικῶν· μᾶλλον δέ, ἐκεῖναι ἐρυθριῶσι μᾶλλον, ἢ ὑμεῖς κ. ἐ. (ΞΑ', 440).—Περὶ αἰσχρολογίας μετὰ Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν θύραθεν. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1253-1256).—Περὶ αἰσχροῶν πράξεων ἐκ τῆς Γραφῆς. (ΙΖ', 425-428).

**Αἰσχος.** Οὐδὲ ἀναίδην δουλευτέον τοῖς ἀτιμοτάτοις μέρεσιν ἡμῶν, γαστρὶ καὶ αἰδοίοις, δι' ἐπιθυμίαν κολακευόντων τὸν ἡμέτερον νεκρὸν (τὸ σῶμα)· τρέφεται γὰρ καὶ ζωοποιεῖται διακονουμένη εἰς ἀπόλαυσιν ἐπιθυμία, καθάπερ ἔμπαλιν κολουμένη μακραινεται. Πῶς δὲ ἐστὶ δυνατόν, ἠττηθέντα τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν, ἐξομοιοῦσθαι τῷ Κυρίῳ, ἢ γνῶσιν ἔχειν Θεοῦ; Πάτης γὰρ ἡδονῆς ἐπιθυμία κατάρχει· ἐπιθυμία δὲ λύπη τις καὶ φροντίς, δι' ἔνδεικν ὀρεγομένη τινός. Ὡς τ' οὐκ ἄλλο τί μοι δοκοῦσιν οἱ τοῦτον ἐπανηρημένοι τὸν τρόπον, ἀλλ' ἢ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο·

... Πρὸς τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχειν  
ἐπίσπαστον (ἐκούσιον) ἑαυτοῖς κακὸν αἰρούμενοι,  
ὄν καὶ ἐς ὕστερον. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1145).

Αἰσχος δέ, κάλλους ὕβρις.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 949).

**Αἰσχροῶ** ἔπη, αἰσχροὺν ἔπος, δνειδιστικοὶ λόγοι.—Ὁ τὸν πλησίον οἰκοδομῶν, οὗτός ἐστιν ἀγαθός. Ὡς περ οὖν ὁ οἰκοδομῶν ἀγαθός, οὕτως ὁ καθιρωτῶν, σαπρὸς καὶ φθῶλος. Καὶ σὺ τοίνυν, ἀγαπητέ, εἰ μὲν ἔχεις τι τοιοῦτον εἰπεῖν, ὃ δύνανται βελτίω ποιῆσαι τὸν ἀκούοντα, μὴ κωλύσης λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας· εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἔχεις, ἀλλὰ πονηρὰ καὶ διεφθαρμένα ῥήματα, σίγησον, μὴ κατηγορήσης τοῦ πλησίον. Οὗτος γὰρ ὁ λόγος σαπρὸς ἐστίν, οὐκ οἰκοδομῶν τὸν ἀκούοντα, ἀλλὰ καὶ καταστρέφων. Ἄν τε γὰρ ἀρετῆς ἐπιμελήται, πρὸς ἀπόνοιαν αἴρεται πολλάκις· ἂν τε ἡμελημένος ἢ, ῥαθυμότερος γίνεται. Ἄν αἰσχροὺν

μέλλης φθέγγεσθαι ῥήμα καὶ γέλωτος γέμον, σίγησον κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΑ', 209). Καὶ περὶ κακολογίας, πονηροῦ ἔθους, γάμου νομίμου, συμπεριφορᾶς συζύγων, καὶ μακτιῶν δαπανῶν ἐν τοῖς γάμοις κλπ. (αὐτόθ. 207-240).

Ἰστέον ὅτι οὔτε τὸ αἰσχροὺν οἶόν τε ἀγαθὸν γενέσθαι τῇ τῶν πρακτόντων συμφωνίᾳ κοσμουμένον, καὶ πάντες ῥήτορες καὶ σοφιστικὶ συναγωνίζονται, οὔτε τὸ καλὸν μεταπεσεῖται εἰς τούναντίον, καὶ εἰς μόνος, μᾶλλον δὲ μηδ' εἰς φαίνεται τούτου ἐρραστής. Περὶ τοίνυν τὴν τῶν πολλῶν ψῆφον, αὐτῆς ἔχου τῆς ἀρετῆς κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1513).

Αἰσχροὺν, καὶ νόμιμον κατ' ἐντολὴν θεῶν. Αἰσχροὺν ἢ μοιχεῖα, νόμιμος ἢ παιδοποιεῖα· αὐξάνεσθε γὰρ ἐλέχθη σκαὶ πληθύνεσθε. (Γέν. Α', 28). Καὶ οὐ χρὴ τὸ διάταγμα βδελύσσεσθαι τοῦ Δημιουργοῦ, ἐξ οὗ δὴ καὶ αὐταὶ γεγονάμεν. Ἀρχὴ γὰρ γενέσεως ἀνθρώπων ἢ τοῦ σπέρματος εἰς τοὺς αἰλακας τῆς μήτρας γίνεται καταβολὴ κ. ἐ. Τολμηρὸν τὸ βδελύσσεσθαι τὴν παιδουργίαν, ἣν αὐτὸς οὐκ ἐπαισχύνεται ταῖς ἀμιάντοις ὁ Παντοκράτωρ ἐργαζόμενος χερσὶ. κ. ἐ. Πῶς δὲ οὐκ ἄτοπον τὸ ἀπαγορεύεσθαι γάμων συναλλαγᾶς. κ. ἐ. Περὶ τῶν ἐκ μοιχεῖας ἀνόμως συζυμένων, καὶ παρανομίας μοιχῶν κ. ἐ. (Μεθόδ. Συμπόσ. Γ'. Παρθένων ΙΗ', 48-60).

Θεοφιλὲς γὰρ τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς γλώττης ἐπὶ τὰ ἔργα τὸ κόσμιον διαχειραγωγεῖν. Ὅδος δὲ ἐπ' ἀναισχυνητικὴν ἢ αἰσχρολογίαν· καὶ τέλος ἀμφοῖν ἢ αἰσχροεργία. Ὅτι δὲ γαμεῖν ἢ Γραφῆ συμβουλεύει, οὐδὲ ἀφίτασθαι ποτε τῆς συζυγίας ἐπιτρέπει, ἀντικρυς νομοθετεῖ· «Ὁὐκ ἀπολύσεις γυναῖκα» κ. ἐ. Περὶ παραδίδοσθαι τὴν Ἰερειαν μοιχευθεῖσαν, κελεύει ὁ νόμος, καὶ λιθοβολεῖσθαι τὸν μοιχόν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1096).— Πᾶν οὖν, εἴτι ῥυπαρὸν καὶ μεμολυσμένον ἐπιτήδευμα, ἀφαγνιστέον τοῦ γάμου. Εἰς βοήθειαν καὶ τὴν ἀρίστην σωφροσύνην παντὸς τοῦ βίου ὁ γάμος νερόμισται, οὐχὶ εἰς ὕβριν τῶν σωμάτων. (αὐτόθ. 1093).

—Τοῖς τραγωδοποιοῖς δὲ ἢ Πολυξένη, καίτοι ἀποτραπτομένη ἀναγγέγραπται, ἀλλὰ καὶ θνήσκουσα,

Πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν,

Κρύπτουσ' ἄ κρύπτειν ὄμματ' ἀρβένων ἐχρῆν.

Ἦν δὲ κάκεινη γάμος ἢ συμφορὰ. Τὸ ὑποπε-



σεῖν οὖν καὶ παραχωρῆσαι τοῖς πάθεσιν ἐσχάτη δουλεία· ὡς περ ἀμέλει τὸ κρατεῖν τούτων ἐλευθερία μόνη κ. ἐ. Καθαρὸν οὖν τὸν γάμον, ὡς περ τι ἱερὸν ἄγαλμα, τῶν μαινότων φυλακτέον, ἀνεγειρομένοις μὲν (τοῖς συζύγοις) ἐκ τῶν ὕπνων μετὰ Κυρίου, ἀπιοῦσι δὲ εἰς ὕπνον μετ' εὐχαριστίας καὶ εὐχομένοις.

Ἡμῖν δὲ εὐνάξη, καὶ ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ. (κυτόθ. 1096). Καὶ κατὰ ἀγαμίας καὶ ποινηῆς ἀγάμων (κυτόθ. 1072-1096).

Αἰσχροαἰρετικῶν αἰῶνες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 468).

Αἰσχρορῆρημοσύνη, ἔσον τῷ, αἰσχρολογία.

Αἰσχροουργία ἐθνικαί. (Θεοδώρ. ΠΓ', 893-897).

Αἰσχύνειν, ἀντίκειται τῷ καλλύειν. Αἰσχύνει καὶ κατασχύνει γένος, ὃ κατ' ἀρετὴν ἀνόμιος τοῖς προγόνοις. Αἰσχύνειν τινά, τὸ κακίη τινὶ ἔνοχον ἀποδειξάι. Αἰσχύνειν νεκρὸν τὸ τῆς κατὰ τὸ σῶμα ὀλότητος κολοβοῦν.

Αἰσχύνεσθαι. Ὁμιλία περὶ τῆς κατὰ Θεὸν αἰσχύνης, ἀκπηλεύτου, ἀκιδήλου καὶ ἀνεπιλήπτου αἰδοῦς, μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΞ', 1633-1637).—Τὸ μὲν εἰδέναι ἃ δεῖ, αἰσχύνης ὄντως ἀπαλλάττει, τὸ δὲ μὴ εἰδέναι, αἰσχύνῃ ἀθανάτῳ περιβάλλει. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 1037).

Αἰσχύνεσθαι τῷ κακῶς ἀκούειν καὶ κακῶς ἀγορεύειν. Ἄλλ' ἔστιν ἄρα καὶ τοῦτο δευτέρον ἀγαθόν, τὸ αἰσχύνεσθαι. Τὸ μὲν γὰρ ἀναμάρτητον θείας ἀντικρύς ἐστὶ καὶ μοίρας καὶ φύσεως, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς οὐκ εὖ γενομένοις ἐρύθημα σωφροσύνης τις ἂν ἀπεφῆναντο. (Συνέσ. ΞΓ', 1421).

Αἰσχύνῃ, ὅτι ὁ ἀρετῆς ἐκπετών, εἴτε ἐντραπείας αἰσχύνῃ παθεῖν λέγεται· αἰσχύνῃ ἐν ἴσῳ τῷ αἰδῶς. «Σοφοὶ κρύψουσι τὰς αὐτῶν αἰσχύνας.» (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 789. Περὶ τῶν ἐχόντων μῶμον ἐν τῷ σώματι καὶ μὴ δεκτῶν εἰς ἱερωσύνην).

Αἰσχύνῃ γράφειν πρὸς ἀδιόρθωτον. Καὶ γράφοντα πολλάκις αἰσχύνομαι, καὶ πράσσοντα οὐ καλῶς ἀποστρέφομαι· καὶ ἀπορῶ τί σοι ἀποκριθῶ, οὐχ ὡς λειπόμενος σαφηνείας, ἀλλὰ φειδόμενος τῆς ἀκοῆς σου, ὡς ἀναξίως κ. ἐ. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 360).—Αἰσχύνεται μὲν ἢ θάλασσα τὴν ψάμμον, καὶ μέχρις ἐκεῖνης λιτῶσα, χαλινῷ τῷ ὄρω τῷ θείῳ κωλυμένη. (Θεοδώρ. Π', 1697. 1989.—ΠΓ', 917).

Αἰσχύνῃ ἀγαθή, καὶ αἰσχύνῃ κακὴ ἐκ Γραφικῶν χωρίων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1249).

Αἰσῶπος παρὰ τὸ αἰθῶ, αἰσῶ. Πχροιμία Αἰσῶπειον ἄχθος. Πχροιμία ὅθεν ἔλαβον πολλὰ ἀρχήν. (Εὐστάθ. εἰς Ὀδύσ.).—Αἰσῶπος ὁ λογοποιὸς καὶ ψευδολόγος. (Γατικ. Γ', 876).

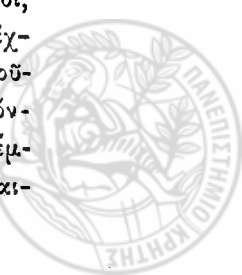
Αἰτεῖν καὶ ἀπαιτεῖν. Αἰτεῖν τὸ μὴ χρεωστούμενον, ἀπαιτεῖν δὲ τὸ χρεωστούμενον.—Αἰτεῖν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ Κυρίου ἐπαγγελιαμένου, ὅτι «Πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε.» πῶς αἰτήσαντές τινα καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔλαβον; ὡς ὁ Ἀπόστολος, ὁ Ἱερεμίας, καὶ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς; Πρῶτον μὲν εἰδέναι δεῖ, ὅτι οὐ πᾶν ὃ θέλομεν αἰτεῖν ἐπετράπημεν, οὐ μὴν οὐδὲ τὸ συμφέρον αἰτεῖν πάντως γινώσκομεν κ. ἐ. (Βασίλ. ΛΑ', 1256-1260.—Χρυσόστομ. ΝΑ', 363 κ. ἐ.).—Προσέλωμεν εὐκαίρως, ἀκαίρως· μᾶλλον δέ, οὐδέποτε ἔστιν ἀκαίρως προσελθεῖν· ἄκαιρον γὰρ τὸ μὴ διηνεκῶς προσιέναι. Τὸν γὰρ ἐπιθυμοῦντα διδόναι διὰ παντὸς εὐκαιρον αἰτεῖν· ὡς περ γὰρ τὸ ἀναπνεῖν οὐδέποτε ἄκαιρον, οὕτως οὐδὲ τὸ αἰτεῖν, ἀλλὰ μὴ αἰτεῖν ἄκαιρον. (Χρυσόστ. ΝΖ', 307).—Αἰτεῖν παρὰ Θεοῦ τὰ πρέποντα καὶ τῇ ψυχῇ ὠφέλιμα. Τοὺς δὲ αἰτοῦντας καὶ κατηγοροῦντας γενναίως φέρειν. (κυτόθ. 451 κ. ἐ.).

Αἰτεῖν παρὰ Θεοῦ. Τὸ μὲν γὰρ παρὰ τοῦ Θεοῦ αἰτεῖν, λογικῶν ἰδίων, τὸ δὲ ζητεῖν, καὶ τῶν ἀλόγων· ἀλλ' ὅμως καὶ τούτοις ὁ Θεὸς τὴν ἀναγκαίαν παρέχει τροφήν. (Θεοδώρ. Π', 1701. 1441).—Αἰτεῖν παρὰ Θεοῦ μὴ ἐκεῖνα, ἃ καλὰ ἡμῖν δοκεῖ εἶναι, ἀλλ' ἄπερ ἂν αὐτὸς ὁ διδοὺς εἰδείη χρήσιμα εἶναι. (Ἰσιδ. ΟΗ', 864).

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά καὶ εὐχομένοις καὶ  
[ἀνεύκτοις  
Ἄμμι δίδου· τὰ δὲ λυγρὰ καὶ εὐχομένων ἀπε-  
[ρῦκοις·

(Παρὰ Πλάτωνι· Ἀλκιβιάδης).

Αἰτεῖν παρὰ Θεοῦ τὰ μὴ πρέποντα. Ἄμαθεῖς τινες, καὶ φιλόκοσμοι ἄνδρες προσεκοίβτες τῇ σῇ ἀθλιότητι, ἐμπαθῶς φερόμενοι, ὑγίειαν καὶ πλοῦτον, καὶ σπατάλην, καὶ ἐχθρῶν ἀπώλειαν δι' εὐχῆς τὸν Κύριον αἰτοῦσιν, εἴτα τῆς τοιαύτης βλαβερᾶς ἀποτυχόντες αἰτήσεως εἰς ἀπιστίαν χωροῦσιν, ἢ μένοντι τὸν Θεόν. Ἄλλοι πάλιν ἄλλο τι ἐξαι-



τοῦντες, καὶ μὴ κομιζόμενοι συμφερόντως (οὐ γὰρ πάντως ἄπερ φιλοῦμεν καὶ ὠφελεῖ) τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα, φησί, καθ' ὃ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, γογγύζουσιν εὐθὺς χαλεπίνοντες ἐπὶ τῇ ἀποτεύξει, καίτοι πολλάκις κατεγνωσμένοι τὸν βίον ὑπάρχοντες, ἐτοίμως βούλονται ἐπακοῦσθαι. (Νεῖλος ΟΘ', 104 - 105. 381).

Μὴ αἴτει μέγαν, ἵνα μὴ δυοῖν θάτερον, ἢ τυγχάνων λυπῆς, ἢ μὴ τυγχάνων λυπῆ. (Συνέσ. ΞΓ', 1408).

Αἰτήματα πῶς χορηγεῖ ὁ Θεός. Τοῖς μὲν οὖν ἐξ ἀμαρτιῶν μετανοηκόσι καὶ μὴ στερεῶς πεπιστευκόσι διὰ τῶν δεήσεων παρέχει ὁ Θεὸς τὰ αἰτήματα, τοῖς δὲ ἀναμαρτήτως καὶ γνωστικῶς βιοῦσιν ἐννοησαμένοις μόνον δίδωσι. Καρδιογνώστην γὰρ τὸν Θεὸν παρελήραμεν, οὐκ ἐκ κινήματος ψυχῆς, καθάπερ ἡμεῖς· οἱ ἄνθρωποι· ἀλλ' οὐδὲ ἐκ τοῦ ἀποθαίνοντος κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 321-324 κ. ἐ.).

Αἴτησις καὶ δέησις χρηστοῦ καὶ ἐνκρέτου. Καλὴ γὰρ ἡ κτισθεῖσα δὴ οἰκονομία, Κύριε, καὶ πάντα εὔδικοῦται, οὐδὲν ἀναιτίως γίνεται. Ἐν τοῖς σοῖς εἶνά με δεῖ, Παντοκράτορ· καὶ ἐνταῦθα ὦ, παρὰ σοὶ εἰμι· ἀδελφὸς δ' εἶναι θέλω, ἵνα σοὶ συνεγγίζῃς δυνηθῶ, ὀλίγοις καὶ ἀρκεῖσθαι, μελετῶν τὴν σὴν ἐκλογὴν τὴν δικαίαν τῶν καλῶν ἀπὸ τῶν ὁμοίων. (Η', 1357).

Αἴτησις εὐλογίης. Εὐλόγησον δὴ ἡμᾶς, ὦ Πάτερ, εὐλογίαν πνευματικὴν, καὶ ἦν πάντες εὐχόμεθα λαβεῖν ἀεὶ, καὶ τὴν οὐ σοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ καὶ τοῦτοις πᾶσι χρησίμην· παρακάλεσον τὸν κοινὸν ἡμῶν ἀπάντων Δεσπότην, εἰς τὸ μακρὸν γῆρας τοῦ Ἰσαὰκ τὴν ζωὴν τὴν σὴν ἐξαγαγεῖν. Τοῦτο γὰρ καὶ ἐμοὶ καὶ τοῦτοις τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς πιότητος τῆς γῆς τιμιώτερον καὶ ἀναγκαϊότερον. Πρὸς Φλαβιανὸν Ἀντιοχείης. (Χρυσός. ΜΘ', 257).—*Αἰτοῦντες*· περὶ αἰτούντων ἤγουσιν προσαιτούντων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ', 1253).

Αἰτεῖται κατ' Ἀριστοτέλην καὶ Ὅρισμοί. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 581-601) — Αἰτεῖται τέσσαρες, ἡ ὕλη, τὸ κινεῖν, τὸ εἶδος, τὸ τέλος (αὐτόθ. 584 κ. ἐ.).—Αἰτεῖται καὶ σωτηρίας αἴτιον, θεολογικῶς. (αὐτόθ. 604-652). — Κατὰ Αἰρετικῶν περὶ τούτων. (αὐτόθ. 652-697).—Ἐκ τῶν προφητῶν ἐκλογαί (αὐτόθ. 697-728).—Περὶ τῆς τοῦ Παντός αἰτείας πρὸς Πλάτωνα. (Ἰππόλυτος Γ', 796 κ. ἐ.).

Αἰτεῖται ἀσθενειῶν καὶ ἀώρων θανάτων. Λόγος Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τοὺς πενθοῦντας ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου πρὸς τὸν αἰδιον μεθισταμένους. (ΜΓ', 497 - 537). — Αἰτεῖται τοῦ κακοπαθεῖν, τοῦ ἀτυχεῖν, τοῦ πίπτειν, τοῦ κολάζεσθαι. (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΕ', 896 - 909). — Τῶν κακῶν αἴτιοι πολλάκις ἡμεῖς αὐτοί. (Βασίλ. ΛΑ', 329-353).—Ἐπειδὴ μικραὶ αἰτεῖται μεγάλους, πολλάκις ἀνάπτουσι πολέμους, παραινῶ σοὶ μὴ σπινθηρὰς φιλονεικιῶν ἐμβάλλειν. Ἀναρῆπιζόμεναί γὰρ αἰμάχαι, πάντα τὰ κατὰ ἐκ τῆς τῶν διαφερομένων ἐκρίζουσι ψυχῆς. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1040).

Τίς ἡ τῶν δεικνυομένων αἰτεῖα διδάσκειται παρὰ τοῦ ἀ' ὀρθότου ἀγγέλου. (Θεοδώρ ΠΑ', 1881). — Αἰτεῖται φουλισμοῦ οἱ ἱερεῖς. (αὐτόθ. 1964).—Αἰτεῖται τοῦ κακῶς νοεῖν καὶ βλέπειν, τὸ ἀτεξούσιον, οὐχ ὁ Θεός. (Π', 437-444).—Αἰτεῖται σωματικῶν ὀργάνων. Ἀνθρωπολογία καὶ φυσιολογία. (ΠΓ'. 593-605 κ. ἐ.).

Αἴτιον καὶ αἰτιατά. (Διονύς. Ἀρεοπ. Γ', 456. 932.—Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 592).—Αἴτιον καὶ αἰτιατὸν ποσαχῶς. Τῶν αἰτιῶν τὰ μὲν προκαταρκτικά, τὰ δὲ συνεκτικά, τὰ δὲ συνεργά, τὰ δὲ ὧν οὐκ ἄνευ. (αὐτόθ. 584-600).—Αἴτιον τὸ μὴ κωλύον, οὐκ ἔστιν αἴτιον. (Η', 797).—Εἶναι γὰρ πάσης πλάνης καὶ ψευδοδοξίας αἴτιον, τὸ μὴ δύνασθαι διακρίνειν πῆ τε καὶ ἀλλήλους τὰ ὄντα κοινῶν, καὶ πῆ διενήνοχεν. (Θ', 304).—Εἰκότως ἄρα προκναπεφώνηται καὶ τοῖς Ἑλλησιν·

Ἄρχα μεγάλας ἀρετᾶς ὄνασ' ἀλάθεια

Μὴ πταίσης ἐμὰν σύνθεσιν τραχεῖ ποτὶ ψεῦδει.

(Πίνδαρος παρὰ Στοβχίω. αὐτόθ. 304).

Αἴτιον πρῶτον, εἷς καὶ μόνος ὁ Θεός. (Εὐσέβ. ΚΑ', 880 - 884). — Αἴτιον δεύτερον Ἑβραίων καὶ Πλάτωνος. (αὐτόθ. 884-900).—Αἴτιον τί ἐστὶ καὶ ποσαχῶς. (αὐτ. 456-461).

Αἰτεῖται ἐπὶ Θεοῦ πόσα; (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθῶν. ΚΗ', 784.) — Αἰτιατά πόσα; (αὐτόθ.).

Αἴτιος ἀπολελυμένως, καὶ αἴτιος τοῦδέτινος. Αἴτιος ὁ ὑπὸ αἰτεῖται καὶ μέμψιν, τουτέστιν αἰτιατέος. Αἴτιος ὁ τὴν αἰτεῖται τοῦ γενομένου ἔχων. Αἰτεῖται πρόβω ἀπέχοντα τοῦ αἰτεῖται· ἔκθεσις αὐτῶν. (Εὐστᾶθ. εἰς Ἰλιάδ.).

Περὶ τελείου καὶ ἐνός τοῦ παντός αἰτεῖται. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 976-996).—Περὶ μυστικῆς Θεολογίας. (αὐτόθ. 997-1040).—Ὅτι οὐδὲν

των αίσθητων ὁ παντὸς αἰσθητοῦ καθ' ὑπεροχὴν αἴτιος. (αὐτόθ. 1040-1045).—Ὅτι οὐδὲν τῶν νοητῶν ὁ παντὸς νοητοῦ καθ' ὑπεροχὴν αἴτιος. (αὐτόθ. 1045-1064).

**Αἴτνη**, ὄρος Σικελικὸν πυρκαῆς. Περὶ Αἴτνης καὶ Αἰτναίου πυρός. (Νόννος ΛΓ', 1009).—Αἴτνη ὑπεράνω τῆς Κατάνης. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 479. 646).—Αἴτνη καὶ Βίβιος (Βεσούβιον). (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Β'. σελ. 636-638).

**Αἰτωλὸς** κύριον, ἀφ' οὗ Αἰτωλίχ. Αἰτωλὸς ὅτι τὸν ἐπαίτην αἰνίττεται παρὰ τὸ αἰτεῖν· ὅθεν καὶ περαιοίχ

Τὸ μὲν χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ δὲ νοῦς ἐν Κρωπιδῶν· εἶτα κατὰ παραγραμματατισμὸν ἐν Κλωπιδῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Αἰτώλιος ἐθνικόν. Κατὰ χρεὶ ἐγένοντο διὰ τοὺς πολέμους καὶ τὴν πρυφὴν. Ἱστοροῦνται δὲ καὶ ἀριστοὶ σφενδο- νῆται.

**Αἰχμαλωσία** Ἑβραίων εἰς Βαβυλῶνχ. (Εὐσέβ. ΚΒ', 921 κ. ἐ.).—Αἰχμαλωσίας ἐλευθερία, καὶ δέησις ἀπαλλαγῆς. (Θεοδώρ. Π', 1348.—Νεῖλ. ΟΘ', 336).

**Αἰχμάλωτοι**. Περὶ αἰχμαλώτων εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων εὐρισκομένων, καὶ μὴ δυναμένων τὰ τῆς θρησκείας ἀκωλύτως ἐπιτελεῖν. (Ἀναστάσ. Σιν. ΠΘ', 733. 784. 792).

**Αἶψα**, ταχύ. Αἶψηρῆ ἀγορὰ ἐπιφύηματι- κῶς, ἀντὶ τοῦ ταχέως.

**Αἰών**, ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ.

Τόνδε λίπη ψυχὴ καὶ αἰών.

Αἰών ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ, καὶ ὁ κατ' αὐτὴν χρόνος· καὶ τελευτῆσαι τὸν αἰῶνα, τὸ ἀποθνεῖν. Ὅτι δι' ἡμερῶν καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν ἀριθμεῖται.

Αἱ αἰρέσεις καὶ πρὸς ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἀλήθειαν διαφωνοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ, πλείους εἶναι θεοὺς λέγουσιν· οἱ δὲ, τρεῖς ἀνάρχους· οἱ δὲ, δύο ἀγεννήτους· οἱ δὲ, αἰῶνας ἀπείρους. (Διατ. Ἀποστ. Α', 933).—Ὁ νῦν αἰὼν θηλὺς ἐστίν, ὡς μήτηρ τέκνων τίκτων ψυχάς, ὁ ἐσόμενος ἀρρῆν ἐστίν, ὡς πατὴρ ἀποδεχόμενος τὰ αὐτοῦ τέκνα. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 85).

Αἰών καὶ αἰώνιος. Περὶ θείων ὀνομάτων. (Διονύσ. Ἀρεοπ. Γ', 585-597).—Περὶ παντοκράτορος, παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾧ περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου. (αὐτόθ. 936-940.—Παχυμ. παράφρ. αὐτόθ. 944-948).

Λέγουσιν οἱ αἰρετικοὶ εἶναι ἐν ἀοράτοις καὶ

ἀκατονομάζοις ὑψώμασι τέλειον Αἰῶνα προνό- τα· τοῦτον δὲ Προπάτορα, Πρῶτον, Προαρχὴν καὶ Βυθὸν κ. ἐ. (Εἰρηναῖος Ζ', 445. 620. 628. Βλέπ. καί, Αἰρετικῶν παραδοξολογίαι, ἐν τῇ λέξει *Αἰρετικοί*).—Πόθεν οἱ αἰῶνες προήλθον κατὰ Μάρκον τὸν Γνωστικόν· ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῶν γραμμῶν τὴν γένεσιν αὐτῶν δογμα- τίζουσιν. (αὐτόθ.—Θεοδώρ. ΠΓ', 353.—Κύριλλ. Ἱεροσολ. Περὶ Αἰῶνων, Βυθοῦ, Σιγῆς. Πόθου κ.τ.λ. τῶν αἰρετικῶν ΛΓ', 565-568).—Αἰῶνα καὶ Πρωτόγονον θνητοὺς ἀνδρας οὕτω καλουμένους· εὐρεῖν δὲ τὸν Αἰῶνα τὴν ἀπὸ τῶν δένδρων τροφήν. Φοινίκων θεολο- γία (Εὐσέβ. ΚΑ', 76—89).

Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. (Πρ. Ἑβρ. ΙΑ', 3). Ὁ Θεὸς γὰρ ἀγαθὸς ἐστίν, μᾶλλον δὲ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος ὑπάρχει· ἀγαθῶ δὲ περὶ οὐδενὸς ἂν γένοιτο φθόνος. (Ἀθαν. ΚΕ', 101).

Ὅτι οὐ δεῖ τὰ ἰδιώματα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν προσδοκᾶν, ἀλλ' ἀγγελικὸν καὶ ἀπροσδεῖ βίον εἰδέναι ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. (Βασίλ. ΛΑ', 805).—Παρόντος καὶ μέλλοντος διαφορά. Οὗτος ὁ αἰὼν τῆς μετανοίας, ἐκεῖνος τῆς παρακλήσεως· οὗτος τῆς ὑπομονῆς, ἐκεῖνος τῆς ἀνταποδόσεως. (αὐτόθ. 892).

Αἰῶνες αἰῶνων. Αἰῶνες ἴδιον εἰς ἑαυτὸν ἀναστρέφειν, καὶ μηδαμοῦ περατοῦσθαι. Διὰ τοῦτο τὴν κεφαλὴν τοῦ χρόνου οὐχὶ πρῶτην ἡμέραν, ἀλλὰ μίαν ὠνόμασεν, («ἡμέρα μία» Γέν. Α', 5.), ἵνα καὶ ἐκ τῆς προσηγαρίας τὸ συγγενὲς ἔχη πρὸς τὸν αἰῶνα. Εἰ δὲ πολλοὺς ἡμῖν αἰῶνας παρίστησιν ἡ Γραφή, αἰῶνα αἰῶνος, καὶ αἰῶνας αἰῶνων, πολλαχοῦ λέγουσα, ἀλλ' οὖν κἀκεῖ οὐχὶ πρῶτος, οὐδὲ δεύτερος, οὐδὲ τρίτος ἡμῖν αἰὼν ἀπηριθμηται· ὥστε μᾶλλον καταστάσεων ἡμῖν καὶ πραγμάτων ποικίλων διαφοράς, ἀλλ' οὐχὶ περιγραφὰς καὶ πέρατα καὶ διαδοχὰς αἰῶνων ἐκ τούτου δείκνυσθαι. (ΚΘ', 49-52).—Ἡ μὲν γὰρ κοινὴ συνήθεια ἢ χρόνους ἢ αἰῶσιν ἅπαν διάστημα ὑποβάλλει. Ἐπειδὴ ὅπερ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὁ χρόνος, τοῦτο ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις ἢ τοῦ αἰῶνος φύσις ἐστίν. (αὐτόθ. 596.—Καισάρ. περὶ Αἰῶνες αἰῶνων ΛΗ', 1000-1001).

Τοῖς αἰδίοις διάστημα τὸν αἰῶνα λαμβά-

νομεν, τὸ μὴ κινήσει τινί, μηδὲ ἡλίου φορᾶ μεριζόμενον καὶ μετρούμενον, ὅπερ ὁ χρόνος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 77).—Διχῆ δὲ τοῦ ἀπείρου θεωρουμένου κατὰ τε ἀρχὴν καὶ τέλος (τὸ γὰρ ὑπὲρ ταῦτα, καὶ μὴ ἐν τούτοις ἀπειρον), ὅταν μὲν εἰς τὸν ἄνω βυθὸν (εἰς τὰ παρελθόντα) ὁ νοῦς ἀποβλέψῃ, οὐκ ἔχων ὅποι στή καὶ ἐπερίσῃται ταῖς περὶ Θεοῦ φαντασίαις, τὸ ἐνταῦθα ἀπειρον καὶ ἀνέκβατον, ἀναρχον προσηγόρευσε· ὅταν δὲ εἰς τὰ κάτω (εἰς τὰ μέλλοντα) καὶ τὰ ἐξῆς, ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον· ὅταν δὲ συνέλθῃ τὸ πᾶν, *Αἰώνιον*. Αἰὼν γὰρ, οὔτε χρόνος, οὔτε χρόνου τι μέρος· οὐδὲ γὰρ μετρητόν· ἀλλ' ὁ παρ' ἡμῖν ὁ χρόνος, ἡλίου φορᾶ μετρούμενος, τοῦτο τοῖς αἰδίοις αἰών. (αὐτόθ. 320.623).

«Μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰώνος» πῶς νοητέον. Ἑρμηνεία (αὐτόθ. 108).

Χίλια ἔτη τοῦ αἰώνος τούτου, ἀφθάρτη κόσμῳ καὶ αἰῶνι παραβαλλόμενα τοιοῦτά τί εἴτιν, ὡς εἴτις ψάμμον μίαν τῆς ὄλης ψάμμου τῆς θαλάσσης λάβοι κ. ἐ. (Μακάρ. Αἰγύπτ. ΛΔ', 964).

Αἰὼν τί ἐστὶ; Αἰὼν, διάστημα ἀχρόνως ἀείρον (Γρηγ. Ναζ. Ὅροι ΛΖ', 946). — Ἐκ τοῦ αἰώνος καὶ ἕως τοῦ αἰώνος σὺ εἶ. καὶ, «Ἐως τῶν νεφελῶν ἢ ἀλήθεια αὐτοῦ.» Οὐχ ὄρουσ τιθέμεν αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ αἰδίοιο πιστεύομεν. Οὐ γὰρ ὁμηλιξ αὐτῷ ὁ αἰών. (Δίδυμ. ΛΘ', 312).—Καὶ γε τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὖρη ἄνθρωπος τὸ ποιήμα, ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. (Γρηγόρ. Νύσσ. Εἰς τὸν Ἐκκλησ. ΜΔ', 752).—«Καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.» (Ἐξ. ΚΑ', 6). Ἐντεῦθεν δὴλον, ὡς οὐ πανταχοῦ ὁ αἰὼν τοῦ ἀπείρου ἐστὶ δηλωτικός, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ ὠρισμένου χρόνου σημαντικός. Οὕτω καὶ ὁ μακάριος Δαυὶδ· Ἄ ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. (Ψαλμ. ΠΘ', 8). τὸν δὲ ἀνθρώπινον οὕτως ὠνόμασε βίον. (Θεοδώρ. Π', 272 — ΠΑ', 1073. — Περὶ αἰώνων, κατὰ τῶν Γνωστικῶν αἰρετικῶν ΠΓ', 465 - 468. 360).—Αἰῶνος ὄνομα καὶ παρὰ τοῖς ἕξω καὶ παρὰ τῇ θεῖᾳ Γραφῇ πολλάκις ἐπὶ ὠρισμένου χρόνου λαμβάνεται, πλὴν ἐπὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1265-1268).—Χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ τοῦ αἰώνος ὄνομα πολύσημόν ἐστι· πλεῖστα γὰρ σημαίνει.

Αἰὼν γὰρ λέγεται καὶ ἡ ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων ζωὴ καὶ ὁ χιλίων ἐτῶν χρόνος. Πάλιν αἰὼν, ὅλος ὁ παρῶν βίος, καὶ αἰὼν ὁ μέλλον, ὁ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀτελεύτητος κ. ἐ. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΔ', 861).

Αἰώνων ποιητῆς ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1268. — ΠΒ', 686. 896).—Ὡς περὶ ὁ Ἀδάμ τοῦ παρόντος αἰώνος πατὴρ ὀνομάζεται, οὕτως αὐτὸς τοῦ μέλλοντος. (ΠΑ', 297).—Αὐτὸς τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων· πρὸς θνητοὺς ὁ Δαυὶδ· Ἐκ τοῦ αἰώνος καὶ ἕως τοῦ αἰώνος σὺ εἶ. καὶ ὁ θεὸς Ἀπόστολος· Ἄδι' οὗ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν. »

Περὶ αἰῶνος καὶ αἰωνιότητος. (Χρυσόστ. ΝΘ', 19-40).—Αἰὼν πονηρός. Περὶ τῶν προφασιζομένων καιρῶν καὶ ἡμέρας πονηράς. (ΞΑ', 619 κ. ἐ.).

Αἰὼν ὁ παρῶν θάλασσα· πέλαγος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. (Νεῖλος ΟΘ', 337). — Περὶ τῶν λεγομένων ἐπτὰ αἰώνων. Λέγονται ἐπτὰ αἰῶνες τοῦ κόσμου τούτου, ἡγοῦν' ἀπὸ τῆς κτίσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς μέχρι τῆς κοινῆς τῶν ἀνθρώπων συντελείας καὶ ἀναστάσεως. Ἔστι μὲν γὰρ συντέλεια μερική, ὁ ἐκάστου θάνατος· ἐστὶ δὲ καὶ κοινή καὶ παντελής συντέλεια, ὅτε μέλλει κοινὴ γίνεσθαι τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασις. Ὁ γδοος δὲ, αἰὼν ὁ μέλλον. Ἔνθα περὶ αἰώνων, αἰωνίου ζωῆς, αἰωνίου κολάσεως κ. λ. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΔ', 861-864).

Τὸν αἰῶνα τριχῶς λέγει ἡ Γραφή· ἦτοι τὸν τῆς ζωῆς ἐκάστου χρόνον, ἢ τὴν τοῦ χρόνου καθόλου παρέκτασιν, ἢ τὸ διηνεκές τε καὶ ἀτελεύτητον· ἔνθα τὰ Γραφικὰ χωρία καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν διαλήψεων. (Ἀδριανοῦ εἰσαγωγή εἰς τὰς θείας Γραφάς. ΛΗ', 1297-1300).

Εἰ τὰ τέλη τῶν αἰώνων εἰς ἡμᾶς κατήνησεν (Α'. πρ. Κορινθ. Ι', 11), ἐν ποίοις αἰῶσιν ὁ τοῦ Χριστοῦ πλοῦτος εἰς ἡμᾶς ἐπιδειχθήσεται; Ἑρμηνεία. (Φώτ. ΡΑ', 109-112).

Αἰὼν νοητός, ἐξ οὗ τὸ σύμπλεγμα· συνάγονται γὰρ πρῶτον μὲν ἐξ ὠρῶν, εἶτα ἡμερῶν, εἶτα ἐβδομάδων, εἶτα μηνῶν, εἶτα ἐνιαυτῶν, ἐκεῖθεν καιρῶν, καὶ τῶν λοιπῶν αἰώνων, πρὸς τὸ ἀρχέτυπον εἶδος τοῦ νοητοῦ καὶ πατρογενοῦς αἰῶνος. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 26-27. — Αἰὼν, χρόνος, ἐνιαυτός, σελ. 38).

**Αἰώρα** ἐκ τοῦ αἰωρῶ, τὸ κρεμῶ. Αἰώρα

καὶ ἑώρα ἢ κρεμάθρα, καὶ ὄνομα γυναικός.

**Ἄκᾶ**, ἐπίρρημα, ἤσυχα, σιγανά.

**Ἀκαδημαϊκός**, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

**Ἀκαδημία**, γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Πλάτωνος ἰδρυθέν. — Πλάτωνα, φασίν, ἐν Ἀκαδημίᾳ συστησάμενον τὴν διατριβήν, πρῶτον Ἀκαδημαϊκὸν κληθῆναι, καὶ τὴν ὀνομασθεῖσαν Ἀκαδημαϊκὴν φιλοσοφίαν συστήσασθαι. Πλάτωνος διάδοχοι, Σπεύσιππος, Πολέμων. (Εὐτέβ. ΚΑ', 1193). — Δευτέρα Ἀκαδημία ὑπὸ Ἀρκεσιλάου συνεστήθη τρίτη ὑπὸ Καρνεάδου καὶ Κλειτομάχου τέταρτη ὑπὸ Φίλωνος καὶ Χαρμίδου, καὶ πέμπτη ὑπὸ Ἀντιόχου. (κυτόθ.). — Ἀκαδημαῖοι καὶ φιλοσοφικαὶ αἱρέσεις. (Κοσμᾶς Ἱεροσ. ΛΗ', 555-559). — Ἀκαδημικὸς τόπος ἦν νοσώδης ἐν Ἀθήναις. Διὸ δὲ καὶ Πλάτωνά φασι τὴν ἐκ τοῦ σώματος βλάβην προειδόμενον, τὸ νοσῶδες χωρίον τῆς Ἀττικῆς τὴν Ἀκαδημίαν καταλαβεῖν ἐξεπίτηδες, ἵνα τὴν εὐπάθειαν τοῦ σώματος περικόπη. (Βασίλ. ΛΒ', 1348. Βλέπ. καὶ ἐν τῇ λ. Ἀθως). — Πλάτων ἐν τῷ τῆς Ἀκαδημίας κήπῳ διέτριβεν ἄρδων τε καὶ φυτεύων, καὶ ἐλαίας ἐσθίων, καὶ εὐτελῆ παρατιθέμενος τράπεζαν, καὶ πάσης ἐκείνης τῆς φαντασίας ἐκτός ὢν. (Χρυσόστ. ΜΖ', 339). — "Ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ γελᾶν οὐκ ἐζήν· ὕβρει γὰρ καὶ ῥαθυμίᾳ ἐπειρῶντο τὸ χωρίον ἄβαστον φυλάττειν. (Αἰλιαν. Π. Ι. βιβλ. Γ'. κεφ. ΛΕ').

**Ἀκαθαρσία** καὶ ἀσέλγεια. Τὴν μὲν ἀκαθαρσίαν ὁ νόμος ἔδειξε, χρησάμενος τῷ ὀνόματι ἐπὶ τῶν ἀκουσίως ἐκ φυσικῆς ἀνάγκης συμβαινόντων, τὴν δὲ ἀσέλγειαν δοκεῖ μοι ἐμφαίνειν ὁ σοφώτατος Σολομών, ἡδὺν καὶ ἀνάλγητον ὀνομάσας (τὸν ἀσελγή). «Ἐν πικρῷ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν· ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται» (Παροιμ. ΙΔ', 23). «Ὡς εἶναι τὴν ἀσέλγειαν διάθεσιν ψυχῆς μὴ ἔχουσιν ἢ μὴ φέρουσιν ἄλγος ἀθλητικόν, ὡς περ καὶ ἀκρασία ἐστὶν ἢ μὴ σχοῦσα κράτος κατὰ τῶν ἐνοχλουτῶν ἡδονῶν. (Βασίλ. ΛΑ', 1129).

Πόσης τοῦτο ἀθλιότητος, τῶσων θορήνων καὶ ὀδυρῶν, ὅταν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ τόφος ἀκαθαρσίας γένηται; (Χρυσόστ. ΝΗ', 676). — Καθάρσις σωματικῆ, καὶ ψυχῆς καθαρισμῶν ἀμελεῖν. (κυτό.). — Ἀτιμικὸς σωματικῶν ἐν ἀκαθαρσίᾳ.

(Ξ', 414). — Ἀκαθαρσία πᾶν εἶδος ἀμαρτίας. (ΞΑ', 592).

Ἀκαθαρσία νοός. Νοός ἐστὶν ἀκαθαρσία πρῶτον μὲν τὸ γινῶσιν ἔχειν ψευδῆ, δεύτερον δέ, τὸ ἀγνοεῖν τι τῶν καθόλου· ὡς πρὸς ἀνθρώπινον νοῦν λέγω· ἀγγέλου γὰρ ἐστὶ, τὸ μηδὲν τῶν ἐπὶ μέρους ἀγνοεῖν· τρίτον δέ, τὸ ἐμπαθεῖς ἔχειν λογισμούς· τέταρτον δέ, τὸ συγκατατίθεσθαι τῇ ἀμαρτίᾳ. — Ψυχῆς δ' ἐστὶν ἀκαθαρσία τὸ μὴ ἐνεργεῖν κατὰ φύσιν. Ἐκ τούτου γὰρ τίκονται τῷ νῷ ἐμπαθεῖς λογισμοί. Ἦν δὲ γὰρ ἐνεργεῖ κατὰ φύσιν, ὅταν αἱ παθητικαὶ αὐτῆς δυνάμεις, ὁ θυμὸς λέγω καὶ ἡ ἐπιθυμία, ἐν τῇ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς νοημάτων προσβολῇ ἀπαθεῖς διαμένωσιν· ἢ δὲ κατ' ἐνέργειαν ἀμαρτία, σώματος ἐστὶν ἀκαθαρσία. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 785 Σχόλ.).

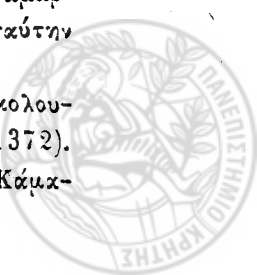
**Ἀκάθαρτον** ἐν ἴσῳ τῷ ἀθεράπευτον ἐνίστε. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἀκάθαρτα πνεύματα· ἄνθρωπος ἐν ἀκαθαρσίᾳ· κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν· ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθαι· τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτα ἦν, νῦν δὲ ἁγία ἐστὶν. Πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης. Ἀκάθαρτα πνεύματα τρία κ.τ.λ. βλέπ. Συμφωνία (Ταμεῖον) τῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης Λέξεων.

Ἀκάθαρτα καὶ καθαρὰ ζῶα. Ἀκάθαρτοι ἄνθρωποι κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. (Θεοδῶρ. Π', 312-349). — Ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῆ. (κυτόθ. 356-365. 385). — Ἀκάθαρτα καὶ καθαρὰ καθ' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς. «Πάντα μὲν, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, καθαρὰ τοῖς καθαρῶς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.» (Πρ. Τίτ. Α', 15). Οὐκ ἄρα παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν καθαρὰ ἢ ἀκάθαρτα, ἀλλὰ παρὰ τὴν προαίρεσιν τῶν μεταλαμβανόντων. Ἀκάθαρτα ὄρνιθες, ἰχθύς, ἔλκρος, οἶνος, καὶ πολλὰ ἕτερα. Ἄλλ' οὐδὲν εἰ βουλοίμεθα μὴ ἀκριβολογεῖσθαι, ἀκάθαρτον, ἀλλὰ πάντα καθαρὰ. Οὐδὲν ὁ Θεὸς ἐποίησεν ἀκάθαρτον· οὐδὲν γὰρ ἀκάθαρτον, εἰμὴ ἢ ἀμαρτία μόνη· ψυχῆς γὰρ ἄπτεται, καὶ ταύτην ῥυποῖ κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΞΒ', 679-682).

**Ἀκάθιστος** ὕμνος. Ἱστορία καὶ ἀκολουθία αὐτοῦ. (Γεώργ. Πισιδ. ΛΒ', 1348-1372).

**Ἀκαίνα**, κάμαξ μετρητικὴ γῆς. Κάμα-



κες αἱ ἀκαιναι, στερίσκουσαι τοῦ καίνεσθαι τοὺς ἐρίζοντας περὶ γῆς, οἷς δι' αὐτῶν ἡ ἴση εὐρίσκεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκαιρέα** καὶ ἀμετρία. Οὐ τὸ θεολογεῖν καὶ τὴν θεολογίαν κωλύω, ὡς περ ἀσεβές (ὁ περ εὐσεβές), ἀλλὰ τὴν ἀκαιρίαν· οὐδὲ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ τὴν ἀμετρίαν. Ἡ μέλιτος πλησμονὴ καὶ κόρος ἐμετὸν ἐργάζεται, καίπερ ὄντος μέλιτος, καὶ «Καιρὸς παντὶ πράγματι», ὡς Σολομῶντι κἀμοὶ δοκεῖ, καὶ τὸ καλὸν οὐ καλόν, ὅταν μὴ καλῶς γένηται. Ἐνταῦθα δὲ μόνον, τὸν καιρὸν ἀτιμάσομεν, οὐ μᾶλλον τιμητέον τὸ εὐκαιρον; (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 16).

**Ἀκαιρον.** Ὅτι μὲν ὁ τὴν εὐκαιρίαν τῶν πραγμάτων προδιδούς, τῆς τῶν καλῶν διακρίσει θήρας, δῆλον· ὅτι δὲ καὶ πάντα καλὰ ἐν καιρῷ αὐτῶν, ὁ Ἐκκλησιαστής ἐδίδαξεν. Εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, τί ξενίζει, εἰ ὁ Σωτὴρ ἔφη περὶ τοῦ φρονίμου καὶ πιστοῦ οἰκονόμου, ὅτι δώσει τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; Τὸ γὰρ ἀκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν, καὶ ἡ εὐεργεσία καιροῦ ἀμοιρήσασα, καὶ τὸ ὄνομα ἀπόλλυσιν. Τίς οὖν ἡ αἰτία, ἡ τὰ αὐτὰ μὴ τῶν αὐτῶν τυγχάνειν παρασκευάζουσα; Ἡ εὐκαιρία δηλονότι, ἡ καὶ τὸ διδόμενον μεῖζον καὶ ἐρασιμώτερον δημιουργοῦσα κ. ἐ. περὶ ἀκαιρίας καὶ εὐκαιρίας. (Ἰσίδ. ΟΗ', 861).—Ἀκαιρος εὐνοικα οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει. Διὰ τοῦτο εἰς εὐκαιρον πάντα δίδωσιν ὁ Θεός. (αὐτόθ.).—Ἀκαιρος ἡ τοῦ νόμου δικαιοσύνη. Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. (Πρ. Ῥωμ. Θ', 32—Γ', 4.—Θεοδώρ. ΠΒ', 164).

**Ἀκακήτητα,** Αἰολικῶς ἀντὶ ἀκακήτης, ὁ εἰρηνικός, ὁ μὴ κακοποιῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκακία.** Περὶ μακροθυμίας, ἀκακίας, πραότητος, ὑπομονῆς. Ἐσο ἀκακος, ἥσυχος, ἀγχθός, τρέμων τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ. (Διατ. Ἀποστ. Α', 1005).—Περὶ ἀκακίας καὶ μνησικακίας. (Λόγος Χρυσοστόμου ΞΓ', 777-788.—μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν. Μάξ. ΙΑ', 1000-1004.—Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1136-1148).

**Ἀκακία** καὶ ἀκακος. Διττῶς νοοῦμεν τὴν ἀκακίαν. Ἡ γὰρ τὴν ἀπὸ τῆς ἀμφοτερίας ἀλ-  
λὰ τριῶσιν λογισμῶν κατορθουμένην, καὶ διὰ μακρᾶς προσοχῆς καὶ μελέτης τῶν ἀγαθῶν οἷόν τινα ρίζαν τῆς κακίας ἐκτεμόντες, κατὰ ἐτέρησιν αὐτῆς παντελεῖ τὴν τοῦ ἀκάκου προσ-

ηγορίαν δεχόμεθα· ἡ ἀκακία ἐστὶν ἡ μήπω τοῦ κακοῦ ἐμπειρία, διὰ νεότητα πολλάκις ἢ βίου τινὸς ἐπιτήδευσιν, ἀπειρῶς τινῶν πρὸς τινὰς κακίας διακειμένων. Οἷον ὁ παῖς οὐκ οἶδεν ὑπερηφανίην, οὐκ οἶδε δόλον καὶ ῥαδιουργίαν. Πάλιν εἰσὶ τινες τῶν τὴν ἀγροικίαν οἰκούντων, οὐκ εἰδότες τὰς ἐμπορικὰς κακουργίας, οὐδὲ τὰς ἐν δικαστηρίῳ διαπλοκάς. Τοῦς τοιούτους ἀκάκους λέγομεν, οὐχ ὡς ἐκ προαιρέσεως τῆς κακίας κεχωρισμένους, ἀλλ' ὡς μήπω εἰς πῆραν τῆς πονηρᾶς ἕξεως ἀφιγμένους. Ἀκακος δὲ κυρίως, ὁποῖος ἦν Δαυὶδ λέγων· «Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην» (Ψαλμ. ΚΕ', 11). ὁ πᾶσαν πονηρίαν διὰ τῆς κατ' ἀρετὴν ἀσκήσεως τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἀπαστήσας κ. ἐ. (Βασίλ. ΛΑ', 408-413).—«Ἀκακος δὲ παντὶ λόγῳ πιστεύει.» Ἀπάτη καὶ δόλος αἰρετικῶν πρὸς τοὺς ἀπλοὺς καὶ ἀπειροκάτους. κ. ἐ. (Ἀθαν. ΚΕ', 545).

**Ἀκάκιος,** μαθητῆς καὶ διάδοχος Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, ὑπεκρίνετο φοβούμενος, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἠρνεῖτο. (Ἀθαν. ΚΕ', 429).—Ἐχθρὸς ἦν Ἀθηνασίου. (αὐτόθ. 725).—Καθάρθη ἐν τῇ ἐν Σαρδικῇ Συνόδῳ. (αὐτόθ. 333.725).—Ὁμοίως ἐν τῇ ἐν Σελευκείᾳ ἀρνούμενος τὰ ἐν Νικαίᾳ γραφέντα. (ΚΓ', 701).—Τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον οὐκ ἀπεδέχετο. (αὐτόθ. 704).—Ἐν τοῖς Ἐγκαινίοις ἀγράφοις ἐχρήσαντο λέξεσιν αὐτῶν καὶ οἱ περὶ αὐτόν. (αὐτόθ. 757).—Ἀρειανὸς ἦν. (Βασίλ. ΛΒ', 936).—Περὶ τοῦ ἥθους καὶ τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῦ. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 445).—Ἦν ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, μαθητῆς καὶ διάδοχος Εὐσεβίου. Ἐμίσει Κύριλλον τὸν Ἱεροσολύμων. (αὐτόθ. 445).—Τίνας εἶχεν ἐχθρούς, καὶ διὰ τί τὴν κακοδοξίαν αὐτοῦ ἔκρυπτεν. (αὐτόθ.).—Ἐχθεσις τῆς πίστεως αὐτοῦ καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐν Σελευκείᾳ Συνόδῳ. (αὐτόθ. 449). Ἐν ταύτῃ (τῇ Συνόδῳ) τὴν λέξιν ἁμοούσιον ἀφῆρσαν. (αὐτόθ. 452).—Ἀνασκευὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς πίστεως αὐτῶν. (αὐτόθ. 456).—Ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Ἀρειανῶν ἦσαν. (αὐτόθ.).

**Ἀκάκιος** πρεσβύτερος, φίλος Βασιλείου. (ΑΒ', 789).—Ἀκάκιος ἕτερος, πρεσβύτερος· ἐπιστολὴ Χρυσοστ. (ΝΒ', 727).—Ἀκάκιος καὶ Παῦλος πρεσβύτεροι, δι' οὓς κατ' αἴτησιν αὐτῶν ὁ Ἐπιφάνιος ἔγραψε περὶ τῶν αἰρέσεων. (ΜΑ',

176). — Ἐπιστολὴ αὐτῶν πρὸς Ἐπιφάνιον. (αὐτόθ. 156).

**Ἀκάκιος** Ἀμιίδης, λαμπρὸς ἐν ἔργοις καὶ λόγοις. Πράξεις αὐτοῦ χριστιανικωτάτη, ἐφελκυσασα εἰς θυμαστμὸν καὶ εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν βασιλέα Περσῶν καὶ πάντας. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΞ', 781-784). — Ἀκάκιος καὶ Στρατήγιος κόμητες διασημότατοι ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. (Εὐσέβ. Κ', 1136). — Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Βεβρόιας, διαπρεπὴς ἐν ἐπισκόποις. (Σωζ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΞ', 1504—ΟΖ', 1445). — Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελετινῆς. (ΟΖ', 1468).

**Ἀκαλαρόβειτης** Ὀκεανός, ὁ ἀκαλῶς, ὁ ἐστὶν ἡσύχως καὶ ἀψόφως βέων.

**Ἀκαλήφη**, κνίδη, ὅτι καὶ θαλασσία ἐστὶν ἀκκλήφη, καὶ ὅτι κατ' ἀντίφρασιν λέγεται, ὡς μηδὲν ἀκκλόν, ὃ ἐστὶ λειόν, ἔχουσα κατὰ τὴν ἀφήν.

**Ἀκαλόν**, πρᾶϋ, μαλθακόν, ἄσφορον, ἥσυχον.

**Ἀκάμας** ἥλιος, ὁ στερβός καὶ ἀκοπίαστος κατὰ τὴν περιπόλησιν. Ἀκάμας ποταμὸς ἐπιθετικῶς, ὁ ἀέναντος, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἀκάματος· καὶ ἀκάμας Ὀκεανός, καὶ ἀκάματος ἄνθρωπος ὁ ἀνύπεικτος, καὶ περὶ πράξεις ἀκματος καὶ ἀνδρικός.

**Ἀκάματον** πῦρ, τὸ ἐγκρατῶς τῆς ὑποκειμένης ὕλης δρακτόμενον, καὶ μὴ κάμνον, μὴ τῆς ὕλης ἐκλιπούσης.

**Ἀκαμπτος** δρόμος, ὁ μακρὸς καὶ δι' εὐθείας περίπατος.

**Ἀκανθαί.** Οὐ γὰρ ἀκανθαί· παροιμιακῶς εἰς ὑπόμνημα λέγεται τοῦ πάλαι ἀκανθώδους καὶ δυσκόλου βίου· ὡς βλακνίτης βίος, ὃς ὕστερον ἐξ ἐπιμελείας καὶ εὐρέσεως ἀλετοῦ ἐξήνεγκε παροιμίαν τὴν, ἀληθεσμένον βίον ζῆ, ἐξ ἀγρίου καὶ ἀκανθώδους, τοῦ πρότερον· ὃν δηλοῖ τό, οὐ γὰρ ἀκανθαί, ὑπομιμνήσκον τὴν τοῦ παλαιοῦ βίου μεταβολήν. Ἐντεῦθεν καὶ τό, ἄλις δρυός, ἐπὶ τῶν δυσχερῶς, φασί, καὶ ἀηδῶς ἐσθιόντων, ὕστερον δὲ κάλλιόν τι εὐρόντων· τὸ δέ γε, ἄλλην δρῶν βαλάνιζε, ἄλλως ἐναλλαγὴν βίου δηλοῖ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκνθον** ἐμπαγήναι. (Ψαλμ. ΛΑ', 4). —

**Ἀκνθον** τὴν ἀμαρτίαν ἐκάλεσε, καὶ ὡς ἀχρηστον βλάστημα, καὶ ὡς κεντεῖν πεφυκός. (Θεοδώρ. Π', 1088 κ. ἐ.). — Ἀκάνθας αἰρετι-

κὰς κατασπείρειν. (ΠΒ'. 840). — Ἀκάνθας ἐπεγείρει, λέγεται τις θυμούμενος, ἐκ μεταφορῆς τῶν ἐχθρῶν. — Ἀκνθῶν, περιεκτικόν.

**Ἀκάνθινον** ἔλαιον, ὅτι ἐξάιρετον ἦν τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν τὸ ἀκνθίνω ἐλαίω μετὰ λουτρὸν χρίσθαι· καὶ ὅτι ἐν Καρμανίᾳ ἐγίνετο. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκνθοδόλον** τὸ ῥόδον, ὡς ἀκάνθης προβολή.

**Ἀκρνᾶνες** ἔθνος. Περὶ καταγωγῆς καὶ ὀνομασίας αὐτῶν. (βλ. Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκρνανία**, παρέχει μαργαρίτας. Ἰσθόρηται δὲ καὶ τέταρτον γένος εἶναι μαργαριτῶν περὶ τὴν Ἀκρνανίαν ἐν ταῖς τῶν ὀστρέων πίναις· οὐ σπουδαῖοι οὗτοι ἄγαν κ. ἐ. (Ὀριγ. περὶ μαργαριτῶν ΙΓ', 853).

**Ἀκρνπία** τοῦ θεοῦ λόγου ἐκ βραθυμίας. Ἀλλὰ τίς μοι δώσει τὴν δύναμιν τοῦ λόγου ἐκείνου, οὐ τὸ τέλος σωτηρία τῶν ἀκουόντων ἦν; Μίαν προήκατο φωνὴν Ἱεροσολυμίταις ὁ Πέτρος, καὶ τοσαῦται χιλιάδες ἀνθρώπων τῇ περιβολῇ τοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ ἀλιέως ἐσαγηνεύθησαν. Τοσοῦτοι δὲ καὶ τοιοῦτοι παρὰ τῶν διδασκάλων ἐν ἡμῖν τρίβονται, τίς γέγονε τῶν σωζομένων προσθήκη; κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσα ΜΓ', 542-553).

**Ἀκασκα**, ἐπίρρημα, ἀντι τοῦ ἡρέμα.

**Ἀκαταθύμιον**, τὸ μὴ κατὰ ψυχὴν. Ἀποθύμιον τὸ αὐτό· ἐναντίον δὲ τῷ ἀποθυμίῳ τὸ καταθύμιον. Τὸ δὲ ἀπὸ θυμοῦ ἀντι τοῦ ἔξω ψυχῆς. Εἰ δὲ ἀπὸ θυμοῦ τις λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅτε ἐν θυμῷ τινὸς ὦν, ἦτοι ἔσω ψυχῆς, εἶτα ἐκπέση ἐκεῖθεν, ἄρα ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον ἐξ ὀμμάτων φασὶ τὸν πηρωθέντα· ὁμοίως καὶ τινὰς ἀπὸ ἐπάρχων, καὶ ἐτέρους ἀπὸ βασιλέων (τοὺς πρὶν τοιούτους). (Λ. Εὐσταθ.).

**Ἀκατάληπτα.** Καίτοι φασὶ τινες τὸν σοφὸν ἄνθρωπον πεπεισθαι εἶναι τινὰ ἀκατάληπτα, ὡς καὶ περὶ τούτων ἔχειν τινὰ κατὰληψιν καταλαμβάνοντος, ὅτι ἀκατάληπτα ἔσται τὰ ἀκατάληπτα, ὅπερ ἐστὶ κοινὸν καὶ τῶν ὀλίγων προορᾶσθαι δυναμένων· βεβαιοῖ γὰρ ὁ τοιοῦτος εἶναι τινὰ ἀκατάληπτα. Ὁ Γνωστικός δὲ ἐκεῖνος, περὶ οὗ λέγω, τὰ δοκοῦντα ἀκατάληπτα εἶναι τοῖς ἄλλοις, αὐτὸς καταλαμβάνει, πιστεύσας ὅτι οὐδὲν ἀκατάληπτον τῷ Ἰῶ τοῦ Θεοῦ, ὅθεν οὐδὲ ἀδίδακτον

ὁ γὰρ δι' ἀγάπην τὴν πρὸς ἡμᾶς παθὼν, οὐδὲν ἂν ὑπεστείλατο εἰς διδασκαλίαν τῆς γνώσεως. Γίνεται τοίνυν αὕτη ἡ πίστις ἀπόδειξις βεβηχία· ἐπεὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ παραδοθεῖσιν ἀλήθεια ἔπεται. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίην ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα, καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζει· ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεία καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων, ὁ τῆς σοφίας μαθητής. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 292).

Ἄλλὰ καὶ Θεὸν εἶναι τὸν πάντων ποιητὴν καὶ δημιουργὸν πιστεύωμεν. Πῶς γὰρ ἂν ὑπέστη τὸ πᾶν, μὴ τινος οὐσιώσαντός τε καὶ συναρμόσαντος; Καὶ Πρόνοιαν συνεισάγωμεν, τὴν τοῦδε τοῦ παντός συνεκτικὴν τε καὶ συνδετικὴν. Ἐπεὶ καὶ προνοητὴν εἶναι τούτων, ὧν ποιητὴν εἶναι ἀναγκαῖον· εἰ μὴ μέλλοι τὸ πᾶν τῷ αὐτομάτῳ φερόμενον, ὡς περὶ ὑπὸ λαίλαπος ναῦς, αὐτίκα λυθῆσθαι τε καὶ διασπασθῆσθαι διὰ τὴν ἀταξίαν τῆς ὕλης, καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν σύγχυσίν τε καὶ ἀκοσμίαν ἐπαναχθῆσθαι. Καὶ τοῖς ἡμετέροις μάλιστα ἐπιστατεῖν δεξώμεθα τὸν ἡμέτερον, εἴτε ποιητὴν, εἴτε πλάστην βούλει καλεῖν· κἄν διὰ τῶν ἐναντίων ὁ βίος ἡμῶν διεξάγῃται, διὰ τοῦτο τυχὸν καὶ ἀγνοουμένων, ἵνα τῷ δυσθεωρήτῳ τὸν ὑπὲρ πάντα λόγον θαυμάζωμεν. Ἐπειδὴ τὸ μὲν ῥαδίως ληπτὸν ἅπαν εὐκαταφρόνητον, τὸ δὲ ὑπὲρ ἡμᾶς ὄσα δυσεφικτότερον, τοσοῦτῳ θαυμασιώτερον· καὶ γυμνάζει τὸν πόνον ἅπαν τὸ διαφεῦγον τὴν ἔρεσιν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 901-904).

Ἀκατάληπτα τῷ ἀνθρώπῳ ὅτι πολλά· Θεός, ἄγγελοι, ψυχὴ, σύστασις καὶ διάλυσις σώματος κ.τ.λ. Πίστις οὖν διὰ τοῦτο ἀκούει, ὅτι πᾶς ὁ πιστεύων οὐκ ἐρευνᾷ, ὡς οἱ ἄπιστοι Θεόν. Καὶ τί λέγω Θεόν; Οὐδὲ τὰ τοῦ Θεοῦ ποιήματα ἀνθρώποις εὐληπτα. (Ἱερών. περὶ τῆς Ἀγ. Τριάδος Μ', 853-856. — Ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν δρωμένων καὶ ψηλαφωμένων. αὐτόθ.). — Ἐὰ μὲν ἐφικτὰ ῥάδιον θηρεῖται, ἅτε οὐ πολλῆς δεόμενα πραγματείας, τὰ δὲ δυσεφικτα, εἰ καὶ ἐργωδέστερα, ἀλλ' ὅμως ἀλωτὰ καθέστηκε· τὰ δὲ ἀνεφικτα, οὐδαμῶς ἀλώσιμα ὄντα, πόνον μὲν προξενεῖ τοῖς τολμῶσιν ἐπὶ θήραν ἐξελεθεῖν· καὶ οἱ οἰώδηποτε καιρῷ πρᾶγμα πάσης θήρας κρεῖττον θηρᾶν ἐπιχειροῦντες, τοῦ τέλους διαμακρτάνουσιν. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1145).

Πολλάκις ἐθαύματα τὴν ἀγνοίαν τῶν πίστεως μὲν περὶ καὶ πολιτείας ἀρίστης μηδένα ποιουμένων λόγον, ἐκεῖνα δὲ πολυπραγμονούντων καὶ ζητούντων, ἃ μὴδ' εὐρεῖν οἶόν τε, καὶ τὸ θεῖον παροξύνει ζητούμενα. Ὅταν γὰρ ἄπερ ἡμᾶς οὐκ ἠθέλητεν εἰδέναι, ταῦτα βιάζομεθα μαυθάνειν, οὔτε εἰσόμεθα (πῶς γὰρ Θεοῦ μὴ βουλομένου); καὶ τὸ κινδυνεύειν ἡμῖν ἐκ τοῦ ζητεῖν περιέσται μόνον. Ἐάταντες τοίνυν, ὡς ὑπερφυῆ καὶ μηδαιμόθεν ἀλώσιμον, τὴν περὶ τούτων βάτανον, καὶ εἰς τὸν τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας καταφυγόντες λιμένα, ἐκεῖθεν τὴν ἀσφάλειαν ποριζώμεθα. (αὐτόθ. 537).

Τί τὰ κατὰ σκυτὸν ἀγνοῶν, ἀνθρώπε, τὰ ὑπὲρ σκυτὸν ζητεῖς; Καὶ τί λέγω τὰ κατὰ σκυτὸν; Ἐν τῶν ἐν χερσὶ μοι ἐρμήνευσον, καὶ τότε τὰ ὑπὲρ σκυτὸν πολυπραγμονοῦντα οὐκ αἰτιάσομαι. Τὸ πῦρ, ἀφ' οὗ πηγάζουσιν αἱ τέχναι, οὐ μόνον ἀπὸ σιδήρου καὶ χαλκοῦ καὶ λίθων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὑδάτων καὶ ξύλων ἐκπηδᾶν πέφυκε. Διήγησαι οὖν μοι τὸ θαῦμα· ἄρ' ἔγκειται τῷ ξύλῳ; καὶ πῶς οὐκ ἀναλίσκει τοῦτο; Ἄλλ' οὐκ ἔγκειται· πῶς οὖν ἐξ αὐτοῦ τίκτεται; Εἰ τοίνυν τὸ πῦρ, οὐ ἄνευ σχεδὸν οὐδὲν ἀξιόλογον μηχανῶνται ἀνθρώποι (ἐπίκουρον γὰρ ἔστι ψύχους, σκότου δὲ ἀλεξιφάρμακον, συνεργὸν δὲ εἰς πᾶσαν τέχνην καὶ ἐπιστήμην), οὐδεὶς δύναται φράσαι πῶς ἐμφωλεύει μὲν ταῖς ὕλαις, οὐκ ἀναλίσκει δὲ ταύτας, ὅταν δ' εἰς τὸ ἔξω πηδῆσθαι, ἀναλωτικὸν γίνεταί τῶν τεκουσῶν ὑλῶν· πέπαυτο ἐκεῖνα περιεραζόμενος, ἃ μῆτε ἐφικτὰ ἦν, μῆτε εἰ ἐφικτὰ ἦν, μέγα τι συντελέσαι πρὸς ἀρετὴν ἠδύνατο κ. ἐ. (αὐτόθ. 544-545).

Τὸ θεῖον κλίτοι φανότατον ὄν, καὶ ἡλίου πολλῷ λαμπρότερον, ἰδεῖν μὲν ἀδύνατον· οὐδὲ γὰρ θνητοῖς ὄμμασιν ἔστι χωρητόν, νοεῖν δ' οὐκ ἀδύνατον· νῶ γὰρ μέγιστα καθαρῶ τὰς ἑαυτοῦ ἀκτῖνας διὰ τῆς προνοίας ἐπιπέμπει· καταλαβεῖν δὲ δυσχερέστατον· παντὸς γὰρ τοῦ νοουμένου μεῖζόν ἔστι καὶ ὑψηλότερον· εὐμενὲς δὲ ἔχειν, ῥάδιον· ἀρετὴν γὰρ ἀσπάζεταί καὶ φιλεῖ. Εἰ τοίνυν ἐθέλομεν τὸ πᾶσιν ἀχώρητον χωρῆσαι, καὶ ἀξιοθῆναι χρήματος πᾶσαν ὑπερβαίνοντος ἀξίαν, σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην, καὶ φρονήτει, καὶ ἀνδρίαν, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐζυτοῦς κοσμησώμεν. Ψυχῆς



γὰρ ἀγνῆς τόπον οἰκειότερον καὶ πρεπωδέστερον οὐχ ὀρίζεται ἐπὶ γῆς· διὸ καὶ ἔφη (Λευϊτ. ΚΓ', 12.— Β'. πρ. Κοριν. Γ', 16)· α' Εὐνοική-σων ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω. (αὐτόθ. 636).

Περὶ ἀκαταλήπτου λόγοι ΙΒ', Χρυσοστόμου (ΜΗ', 701-812) α'. κατὰ Ἀνομοίων (701 κ.έ.). β'. κατὰ Ἀνομοίων καὶ Ἰουδαίων. (709 κ.έ.). γ'. Ὅτι οὐδὲ ἡ συγκατάθεσις τοῦ Θεοῦ φορητὴ τοῖς Σερραφίμ. (719 κ.έ.). δ'.—ε'. Πρὸς Ἀνομοίους. (727-745 κ.έ.). ς'. Ἐγκώμιον εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον καὶ θεολογίαι. (747-756). ζ'.-η'. Θεολογικὸς καὶ κατὰ Ἀνομοίων. (756-767) θ'. Εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον καὶ κατὰ Ἀνομοίων (779 κ.έ.). ι'.—ιβ'. Κατὰ Ἀνομοίων. (783-801 κ.έ.).

Περὶ τοῦ ἀκατάληπτον εἶναι τὸν Θεόν, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἡμᾶς τὰ κρυπτὰ ζητεῖν, ἢ περιεργάζεσθαι. (Ἱερὰ Παράλληλα Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1080-1085).

**Ἀκαταληψία.** Περὶ τῆς Πυρρωναίου ἀκαταληψίας· δόξα Πυρρῶνος καὶ Πυρρωνιστῶν καὶ ἀνατροπὴ αὐτῆς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 577-592 κ.έ.—Διογ. Λαέρτ. βιβλ. Θ', §. 61 κ.έ.).

**Ἀκατάστατος.** Περὶ ἀκαταστάτων ἐν λογισμῶ, καὶ τῆ γνώμῃ ἀνιδρύτων. (Παράλλ. Δαμασκ. ΙΓ', 576).

**Ἀκατέργαστον,** «Τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.» (Ψαλμ. ΡΛΗ', 15). Ἀμόρφωτόν με εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, τουτέστι μηδέπω λαβόντα τύπον, ἔτι πλασσομένον, ἔτι ὑφαινόμενον, καὶ οὕτω με εἶδον σαφῶς, ὡς ἐκεῖνον τὸν μεμορφωμένον, ὡς ἐκεῖνον τὸν τετυπωμένον, ὡς ἐκεῖνον τὸν πεπληρωμένον, καὶ οὐδεμίαν ἡμέραν ἔτι δεόμενον πρὸς τὴν ἀπάρτησιν. (Χρυσόστ. ΝΕ', 417. — Ἰσιδωρ. Πηλ. ΟΗ', 373).

**Ἀκατονόμαστον.** Μέρος τῆς ψυχῆς τέταρτον ἀκατονόμαστον κατ' Ἐπίκουρον. (Θεόδωρ. ΠΓ', 929).

**Ἀκατος,** ποτήριόν τι πλοιοειδές, οὕτω λεγόμενον ὁμωνύμως.

**Ἀκέραιος,** ἀπλοῦς, πραῦθυμος, ἀόργητος.

**Ἀκερσοκόμης** ὁ Ἀπόλλων ἐπιθετικῶς, ὁ ἀφθαρτος τὴν κόμην. Ἀκερσοκόμης ὁ χρόνος. Τὸν καιρὸν δ' ὄρω παροελάσσαντα, καὶ μοι δοκεῖ τοῦτον οὐκ ἀκόμψως ὁ αἰνιγματιστῆς ἀπεικάζων λόγος, ἔμπροσθεν μὲν ἀκερσοκόμην, ἔπισθεν δὲ κουρίαν ἐν χρῶ διαγράψασθαι.

Ἐπειδὴν γὰρ τις ὀπίσω τοῦ χρόνου γένηται, καὶ μυρίαίς αὐτὸν ἐπιδιώκῃ τέχναις, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ περιδράξασθαι. Ἄλλ' εὐγέ σοι καὶ τῆς διὰ βράδους (sic) ἐλθούσης συμπαθοῦς προαιρέσεως· φίλων γὰρ, οὐχὶ τῆ χρεῖα τὴν χάριν μετρεῖν, τῆ προθέσει δὲ κρίνειν τὴν εὐνοίαν. (Φώτ. ΡΒ', 877-880).

**Ἀκεῖσθαι** τὸ θερκαπεύειν, καὶ φιλοκαλεῖν καὶ ἀναρράπτειν, περὶ νεῶν καὶ ἱματίων λέγεται.

**Ἀκεσταὶ** φρένες, αἱ εὐδιόρθωτοι.

**Ἀκέστης,** ὁ ἰκτρός κατὰ Φρύγας. — Ἀκέστρια, ῥάπτρια, καὶ ὑφάντρια.

**Ἀκεσώδυνον** φάρμακον, τὸ ἀκημα ὀδύνης φέρον.

**Ἀκέφαλα** ἔπη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκέφαλοι,** αἰρετικοί, οἱ ἀπὸ Σευήρου. Σύντομος ἔκθεσις τῆς διαίρεσεως τῶν Ἀκεφάλων (Τιμόθ. Πρεσβύτ. ΠΓ', 45.— Ὁδηγός Ἀναστ. Σιναΐτου ΠΘ', 36-309). — Περὶ συνθέτου φύσεως κατὰ Ἀκεφάλων. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 1436-1491. — ΙΕ', 112-125. — Γεώργιος Πισίδ. ΙΒ', 1601-1620 σχόλια. 1621-1676). — Ἀκέφαλος ἢ μείουρος τοῦ προβλήματος ἢ ζήτησις. (Ζαχαρ. Μιτυλ. ΠΕ', 1025).

**Ἀκέφαλος,** εἶδος βοτάνης ἀγαθῆς πρὸς τὰ σπληνικὰ πάθη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκῆ,** ἢ καὶ ἀκωκῆ, ἀκμὴ καὶ ὀξύτης τοῦ στομώματος τοῦ σιδήρου.

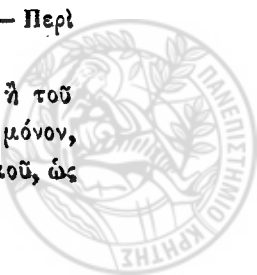
**Ἀκηθεῖα** ὄπλα, τὰ ἡμελημένα.

**Ἀκηδέστω,** ἀφροντίστως, δίχα τοῦ κηδεσθαι.

**Ἀκηδῆς,** ἀφροντις, ἀφοβος. Ἀκηδῆς νεκρός, ὁ ἀτημέλητος, ὁ ἀταφος, ὁ ἀκηδέυτος.

**Ἀκηθεῖα,** ἀφροντισία. Ἀκηθεῖα, φιλία ἀερική, βημάτων περιαγωγός, φιλεργίας μῖσος, ἡσυχίας μάχη, ψαλμωδίας ζάλη, εὐχῆς ὄκνος, ἀσκήσεως χαύνωσις, ἄωρος νυσταγμός, περιστρεφόμενος ὕπνος, μανίας βάρος, κέλλης μῖσος, πόνων ἀντίπαλος, καρτερίας ἀντίζυγος, μελέτης κήμωτρον, Γραφῶν ἀμαθία, λύπης μέτοχος, ὥρολόγιον πείνης. (Νεῖλος ΟΘ', 1140-1144, ἔνθα ἐκτίθησι τὰς ἀντιζύγους τῶν ἀρετῶν κακίας· καὶ 1145-1164. — Περὶ ἀκηθεῖας καὶ ἀκηθεῖαστοῦ 1157).

Ἰστέον ὅτι πάντα τὰ ἄλλα πάθη, ἢ τοῦ θυμικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἐφάπτεται μόνον, ἢ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, ἢ καὶ τοῦ λογιστικοῦ, ὡς



ήλσθη (sic) και η άγνοια. Ἡ δὲ ἀκηδία πασῶν τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἐπιδραττομένη, πάντα σχεδὸν ἄμοθυμαδὸν κινεῖται πάθη διὸ και πάντων τῶν ἄλλων παθῶν ἐστὶ βχυρύτερον. Καλῶς οὖν ὁ Κύριος τὸ κατ' αὐτῆς φάρμακον δεδωκῶς ἔφη (Λουκ. ΚΑ', 19. — Ματθ. ΚΔ', 13). «Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.» (Ἀμμών. ΠΕ', 1385).

«Ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας.» (Ψαλμ. ΡΙΗ', 28). Ἡ συνεχὴς προσβολὴ τῆς ἀμαρτίας διαλύει πολλὰκις τὸν τόνον τῶν λογισμῶν, και ἀπχυδῆσχι τὸν ἀθλητὴν παρασκευάζει, και τὴν καλουμένην ἀκηδίαν ἐργάζεται· χαυνουμένη ἡ ψυχὴ τὸν ὕπνον εἰσδέχεται, ὁ δὲ ὕπνος ἐπάγει τὸν θάνατον· διὸ περ βεδχιωθῆναι και στηριχθῆναι ὁ προφῆτης ἀντιβολεῖ. Τὸ δὲ καταπίπτειν εἰς ἀμαρτίαν, και ῥχθυμῖχ και ὀλιγωρίχ και ἀκηδία κρυτεῖσθαι, και μὴ πρόθυμον εἶναι πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, νυσταγμός ἐστὶ. Και ἐν ἐτέρῳ ψαλμῷ (ΙΒ', 4) κατὰ ταύτην τὴν ἐνοιαν εὔχεται ὁ προφῆτης λέγων· «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὕπνώσω εἰς θάνατον.» (Χρυσόστ. ΝΕ', 682.—Θεοδώρ. Π', 1829-1832).

Ἀκηδία και ἀκηδιαστής. Ὁ ἀκηδιαστής ὡς ἀπογινώσκων τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας λογίζεται· και γὰρ ἀκηδία ἐστὶν ἀσκήσεως μῖσος μοναχικοῦ ἐπχυγγέλματος, κοσμικῶν μακαρίστρια (sic), Θεοῦ διαβλήτωρ, ὡς ἀσπλάγγνου και ἀφιλανθρώπου. (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1724).

Περὶ ἀκηδίας, Λόγος Ἰωάννου τῆς Κλίμακος. (ΠΗ', 857-861.—Σχόλ. Πατέρων αὐτόθ. 861-864 μετὰ Γραφικῶν χωρίων, και δέσεις εἰς Θεὸν περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ δεινοῦ τούτου δαίμονος. Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1513-1520).—Περὶ ἀκηδίας και ἀθυμίας (Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1209).

Ἀκῆλητος νοῦς, ὁ ἀπαθῆς και ἀθελητος, ἡ ἀκατάπλαστος.

Ἀκῆματα, θεραπεύματα.

Ἀκῆν ἔχειν, και ἀκῆν γενέσθαι, σιωπᾶν.

Ἀκηράσιος οἶνος, ὁ ἀκέραιος και μὴ διεφθορός.

Ἀκῆρατα κτήματα, τὰ ἀκέραια και μὴ χειρόμενα ληστρικῶς. Ἀκῆρκτον ὕδωρ, τὸ καθαρὸν.—Ἀκῆρατος, ὁ ἀκέραιος και σῶος.

Ἀκῆριος, ὁ μὴ ἔχων κῆρ, ἡγουν ψυχῆν,

και ἀκῆριος ὁ ἄνοσος και ἀθάνατος, και ὁ ἀβλαβῆς και μὴ παθῶν κῆρά τινα.

Ἀκίδες, αἱ προσβολαὶ τῶν παθημάτων λέγονται. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 748).

Ἀκιδυῆς, ὁ ἀσθενῆς, ἀκιδνότερος, ὁ ἀσθενέστερος ἢ εὐτελέστερος.

Ἀκικάρου στήλη. Ἀκίκαρος σοφὸς Βαβυλώνιος. Ἰερὰ γράμματα ἐν στήλαις. Ἐκ τῶν ἐν τῇ Συριαδικῇ γῆ κειμένων στηλῶν, ἱερᾶ διαλέκτῳ και ἱερογραφικοῖς γράμμασιν κεχαραγμένων ὑπὸ Θεοῦ τοῦ πρώτου (Ἐρμού). (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 772-773 κ. ἐ.).

Ἀκινδυνος Γρηγόριος. Τόμοι συνοδικοὶ κατὰ Ἀκινδύνου και Βαρλαάμ. (ΡΝΑ', 679-717. 1192.—ΡΝ', 848).—Ἀκινδυσιαί. (αὐτ.).

Ἀκις, ποταμός, ὡς ὀξυρόας, παρὰ τὸ ἀκίς.

Ἀκκαρών, θεὸς ἀλλοφύλων. Οὐδὲ ζήτησοῦσι μύτην θεὸν Ἀκκαρών, (οἱ ἐθνικοί, τελευτήσαντος Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου), ἡ εἶτι ταύτης ἐστὶ γελοιότερον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 701).

Ἀκκίξεσθαι. Πᾶς γὰρ ἄνθρωπος εἴωθεν ἀκκίξεσθαι κατὰ τῶν δεομένων αὐτοῦ κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΞΓ', 199).

Ἀκκῶ, ὄνομα γυναικός, παροιμιαικῶς· ἐν ἴσῳ τῷ ἀνόητος.

Ἀκλαυτος, ὁ ἀκλαυστος.

Ἀκλεῆς, οὐ μῆδαμοῦ κλέος, φήμη περίεσι.

Ἀκλήμων και Πάσσαλος, Κέκροπες, δόλιοι και λῖαν ἀδικώτατοι. (Κοσμ. Ἰεροσ. ΛΗ', 414). Δύο γὰρ εἶναι τινες ἀδελφοὺς ὁ λόγος διαγορεύει κατὰ γῆν πᾶσαν ἐπιδεικνυμένους ἀδικίαν. Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐλέγετο Πάσσαλος, ὁ δὲ ἕτερος Ἀκλήμων· ἐλέγοντο δὲ και Κέκροπες διὰ τὴν τῶν ἔργων δριμύτητα, ὡς φησι Δῖος ὁ ὑπομνηματιστής. Τούτοις δὲ ἡ μήτηρ, Τεμνονίς τοῦνομα, ἐωρακυῖα κατὰ γῆν πολλὰ δεινὰ ἐργαζομένους, εἶπε μὴ περιτρυχεῖν μελαμπύγῳ. Ἡρχκλῆς δὲ (ὁ μελάμπυγος) ἐπὶ ξύλῳ δεσμεύσας ἐβάστασεν αὐτούς, ἀλλ' εὐθὺς ἐλυτρώσατο και ἀπέλυσεν. (αὐτόθ. 551).

Ἀκμη. Ἀκμῆν τὴν αἰτιαὶαν Αἰολεῖς καλοῦσιν· ἀκμητος δὲ ὁ νῆστις.

Ἀκμων, ὁ τοῦ Κρόνου πατήρ· και Ἀκμων ὁ Ὠκεανὸς διὰ τὸ ἀκάματον αὐτοῦ, και ὅτι Ἀκμωνος παῖς ὁ Οὐρανὸς εἶναι μυθεύεται, και Ἀκμονίδαι, οἱ Οὐρανίδαι. — Ἀκμων, ὁ

καὶ Ἀμμων, πρεσβύτατος φιλόσοφος. Ἀκμωνός τε καὶ Ἑρμοῦ ἀκουέτω. Ἀκμωνος μὲν ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγοις πάγκρυφον τὸν Θεὸν ὀνομάζοντος· Ἑρμοῦ δὲ σαφῶς καὶ φανερῶς λέγοντος, Θεὸν νοῆσαι μὲν ἔστι χαλεπόν, φράσαι δὲ ἀδύνατον, ᾧ καὶ νοῆσαι δυνατόν. (Ίουστίν. Γ', 312).

**Ἀκοή.** Πέπεισμαι γὰρ εἰδέναι πάντα τὸν Θεὸν καὶ ἐπαίειν, οὐχ ὅτι τῆς φωνῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνοοίας. Ἐπεὶ καὶ ἡ ἀκοὴ μὲν ἐν ἡμῖν, διὰ σωματικῶν πόρων ἐνεργουμένη, οὐ διὰ τῆς σωματικῆς δυνάμεως ἔχει τὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ διὰ τινος ψυχικῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς διακριτικῆς τῶν σημαινουσῶν τι φωνῶν νοήσεως. Ὁ δὲ Θεὸς μὴ ὢν ἀνθρωποειδής, τούτου ἕνεκα, ἵνα ἀκούσῃ, οὐδὲ αἰσθήσεων αὐτῷ δεῖ κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 452-3).

Ἡ ἀκοή, μέρος κρισιώτατόν ἐστι τῶν αἰσθήσεων, καὶ τῆς ὄψεως οὐχ ἦττον διδακτικόν. Διὰ γὰρ τῶν ὧτων ἐναργῶς ἐπεισάγει τὴν μάθησιν ταῖς ψυχαῖς· καὶ κίνδυνος οὐ μικρός· καλὰ τυγχάνειν, ἢ φαῦλα διηγέματα κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 713).

Ἀκοὴ ζωῆ, καὶ θάνατος ἡ παρακοή. Ὡς θ' ὅ,τι ἂν γνῶς, τοῦτο τῷ πλήθει δίκαιον γίνεται. (Συνέσ. ΞΓ', 1417).

Ἀκοὴ ἡ εὐλογίας πλήρης. Τὸ Χριστοῦ μυστήριον· τουτέστιν ἀκοὴ ἡ εὐπειθῆς καὶ εὐήνιος, καὶ ἐπιτηδείως μὲν ἔχουσα εἰς παραδοχὴν τῶν περὶ Χριστοῦ δογμάτων, οὐκ ἀνεχομένη δὲ ψιθύρων τερετισμῶν, καὶ μυσταῶς ἀθυρογλωσσίας, ἣν ἂν ποιοῦντο τινες τῇ ἀληθείᾳ μαχόμενοι, καὶ τοῖς τῆς ὀρθότητος ἀντεξέταζοντες δόγμασιν· ἀκοῆς γὰρ δὴ τοῦτο τῆς ἀγίας καρπός. . . Βάσκανος δὲ ῥημάτων πράττειτο ἂν εἰκότως, οὐχ ἐτέρως τέ ποι' ἢ εἰς οὓς. Ἄγιον δὴ οὖν τὸ οὓς τοῖς τῆς ἀκριβείας καὶ δογματικῆς ὀρθότητος ἐπιμεληταῖς. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 760).

Ὅτι μεγίστην ὠφέλειαν ἐμποιοῦσι τὰ περὶ ἀρετῆς διηγέματα καὶ τὸ συνεχῶς μεμνησθαι τῶν ἐν ταύτῃ λαμβάντων. Εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, μηδὲν ἀπηχῆς μήτε λέγωμεν, μήτε πράττωμεν. (Ίσίδ. ΟΗ', 620).—Σεμνοπρεπῶν μὲν ἀνδρῶν ἀκοὴν ἐνοχλεῖν οὐ καλόν· τοῖς δὲ ἀδεῶς δρῶσιν ἅ δρᾶν οὐ θέμις, ἐπιτιμᾶν χρησιμώτατον. (αὐτόθ. 621).—Μὴ ὑπεχε τοῖς λογοποιοῦσι τὰς ἀκοάς. Εἰ γὰρ ῥᾶδίως

πιστεύοις τοῖς κατηγοροῦσιν, οὐκ ἐπιλείψουσιν οἱ καταψευδόμενοι καὶ πλάττοντες. (Ίσίδ. ΟΗ', 1377).

Ἄλλ' ἐκεῖνό μοι θαυμαστὸν ἐφάνη καὶ παντελῶς παράλογον, τὸ σέ, ἄνδρα ἐπὶ τῷ βάρει τοῦ ἥθους μάλιστα διαφανῆ, ἀνσχέσθαι αὐτοῖς (τοῖς κατηγοροῖς) ἀμφοτέρως ἀνεῖναι τὰς ἀκοάς, καὶ διαβολὴν κατ' ἐμοῦ παραδέξασθαι. (Βασίλ. ΑΒ', 1005).

Ἀκοὴ ἀλμυρά. Καὶ ὄψ' ἐπίθωμεν ποτίμῳ λόγῳ ἀλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι; ἢ δεῖ σου κατεπάδειν μακρότερα; (Ζαχαρ. Μιτῶλ. ΠΕ', 1092. καὶ σχόλ. 1091).

Ἀκοὴ ἀγαθῆ. «Ἴδου οὐ θέλει ὁ Κύριος ὀλοκαυτώσεις καὶ θυσίας, ὡς τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Ἴδου γὰρ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν, καὶ ἀκρόσις ὑπὲρ στέαρ κρεῶν.» (Α'. Βασίλ. ΙΕ', 22. — Θεοδώρ. Π', 561). — «Ὁ ἔστησεν οἱ πόδες αὐτοῦ.» (Ψαλμ. ΡΑΑ', 8). — Οὐκ ἀσώματον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπερίγραπτον τὸ Θεῖον εἶναι πιστεύομεν. Σωματικώτερον δὲ ἡ θεία περὶ τούτου Γραφὴ διαλέγεται, ταῖς ἀνθρωπίναις ἀκοαῖς μετιούσα τοὺς λόγους. (αὐτόθ. 1905). — «Καὶ ὑπέδειξέ μοι καὶ τὴν πύλην, τὴν πρὸς ἀνατολὰς τετραμμένην.» (Ἰεζεκιήλ ΜΔ', 1-3). Οὐκ ἐπειδὴ θύρας ἔχρηξεν εἰσιέναι βουλόμενος ὁ πανταχοῦ πκρῶν καὶ τοῖς πᾶσι περὶσταμένος, ἀλλὰ ταῖς ἀσθενεστέραις συγκατιῶν ἀκοαῖς ταῦτα διατυποῖ. (ΠΑ', 1232).

Ἀκοὴ καὶ ὄψις. Τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν καὶ τῆς ἀρετῆς ἀθλητῶν, καλὸν μὲν ἰδεῖν τοὺς ἀγῶνας, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν ὠφέλειαν ἀρύσασθαι· φέρει δ' ὅμως ὄνησιν οὐ μετρίκων τοιούτων κατορθωμάτων τὰ διηγέματα, παρὰ τῶν εἰδόντων ταῖς τῶν οὐκ εἰδόντων ἀκοαῖς προσφερόμενα. Πιστοτέρων μὲν γὰρ τῆς ἀκοῆς εἶναι τὴν ὄψιν φασὶ τινες· πείθεται δ' ὅμως καὶ ἀκοή, τῇ τῶν λεγόντων ἀληθεῖς κρῖνουσα τὰ λεγόμενα. (ΠΒ', 1284). — Ἀκοὴν προθεραπεύει μέλλων κατηγορεῖν. (αὐτόθ. 229). — Ἀκοὰς διορῶνται. (αὐτόθ. 994). — Κινεῖν ἀκοὰς. (αὐτόθ. 1248). — Θεραπεύειν τῶν ἀκούοντων τὴν ἀκοὴν. (ΠΑ', 1868). — Πείθειν τὰς ἀκοάς. (ΠΓ', 1093). — Ἀκλινεῖς ἀκοὰς διδάξει. (αὐτόθ. 1285). — Ἀκοαῖς φιλοθέοις ὡς ἥκιστα χαριζόμενος ὁ λόγος. (ΠΔ', 45).

Ἄκοαὶς ἐστὶν. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀκοαὶς αὐτῶν (τῶν ἐχθρῶν) ἐστιῶμεν ταῖς κατ' ἀλλήλων ὕβρεις· καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο δυνάμεθα συνορᾶν, ὅτι οὐκ ἀσφαλὲς ὄπλον ἐχθρῶ πιστεύειν, οὐδὲ μισοῦντι χριστιανούς· κατὰ χριστιανοῦ λόγον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1137).

Περὶ ἀκοῆς καὶ τῶν πέντε αἰσθητέων. (Νεμέσ. Μ', 637-657.—Μελέτ. ΞΔ', 1141-1148).

Ἀκοῆς καυστήρια, τί ἦν (Ὠριγ. ΙΑ', 1285.—Εἰρην. Ζ', 684).—Σφραγιδα δὲ ἐν καυτήρι, ἢ δι' ἐπιτηδεύσεως ξυρίου, ἢ ῥαφίδος ἐπιτιθέασιν οὗτοι οἱ ὑπὸ Κερποκρᾶ ἐπὶ τὸν δεξιὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀπατωμένοις. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 372).

Ἀκοίμητος ὄφθαλμός. Οὐδὲν ἀπρονοήτων, οὐδὲν ἡμελημένον παρὰ Θεῶ. Πάντα σκοπεύει ὁ ἀκοίμητος ὄφθαλμός. (Βασίλ. ΚΘ', 160).

Ἀκοιμήτων ἀρχιμυνηδρίτη, ἐπιστολὴ Θεοδώρητου. (ΠΓ', 1365).

Ἀκοινωνησία καὶ καταπάτησις ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. (ΠΓ', 1217.1220.1456.1480-1481.—ΠΒ', 1072).

Ἀκοινώνητος τόκος τῆς Παρθένου, ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ μνημονευόμενος ἄνευ χειρῶν τμηθεὶς λίθος. (Π', 1816).

Ἀκοινώνητοι. Περὶ ἀκοινωνήτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. (Καν. Ε'. τῆς Α'. Συνόδου.—Γελάτ. Κυζικ. ΠΕ', 1323.—Φώτ. ΡΔ', 732-736. 740-756).

Ἀκοίτης, ἀνὴρ σύνευρος. Ἀκοιτις ἢ δμοκοιτις, ἢ ἢ μὴ σὺν ἐτέρῳ κοιτασθεῖσα, ἀλλ' ἐκ παρθενίως ληφθεῖσα.

Ἀκολασία. Παντὸς δὲ τρυφῆς καὶ ἀκολασίας εἶδος κατὰ πῆχυν. (Ζώσιμος σελ. 223).—Ἡ μὲν ἀκολασία κόλασιν ὠδίνει, ἢ δὲ ἀγνεία ἀγιωσύνης στέφανον· δι' ἣν αἰτίαν διώκει μὲν ἢ φεύγειν γρή, φεύγει δὲ ἢ διώκειν θέμις; (Ἰσιδ. ΟΗ', 1481).

Περὶ ἀκολασίας (Βασίλ. ΑΒ', 1345-1352.—Ἱερὰ Παράλλ. Ἰωάννου Δαμσκ. ΙΖ', 425-428.—Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1488-1492. 1492-1496. 1496-1500. Λόγοι τρεῖς μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων.—Ἀκολασία καὶ ἡδονή. Νεμέσ. Μ', 677-685.—Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1113 κ. ἑ.).

Ἀκολασταίνειν. Πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐστὶν ἀκολασταίνειν· καὶ περὶ τῆς μακαρίας καὶ ἀειμνήστου ὑπκοῆς. (Ἰωάν. δ

τῆς Κλίμ. ΠΗ', 677-728.—Σχόλ. Πατέρων 728-764).—Τὸν νοῦν αἰ ἀρεταὶ καὶ αἰ κακίαι τυφλὸν ἀπεργάζονται· αἰ μὲν, ἵνα μὴ βλέπη τὰς κακίας, αἰ δέ, ἵνα μὴ πάλιν ἴδῃ τὰς ἀρετάς. (αὐτόθ. 729).—Ὁ τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ἀφείς θελήματα, οὗτος ἠρνήσατο ἑαυτόν. (αὐτόθ.).—Τοῦ ἀμελῶς βιοῦντος μακρυνον σεκυτόν, κἂν ὄνομα μέγα παρὰ πολλοῖς κέκτηται. (αὐτόθ. 732).—Ἀριστον μάθημά ἐστὶν ἀνθρώποις τὸ ἀπομαθεῖν τὰ κακά. (αὐτόθ. 740).—Ἡ δικαιολογίη οὐκ ἐστὶ τῆς πολιτείας τῶν Χριστιανῶν· καὶ οὐκ ἐστὶ σεσημειωμένη ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ. (αὐτόθ. 749).—Τὸ ἀκολασταίνειν τινὲς ἐπὶ μόνῃς τῆς πορνείας εἰρήκασι, καὶ ἀκόλαστον τὸν πόρον εἶπον· οὗτος δὲ ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ τοῦ μὴ ἔχοντος τὴν πρωτόνοιαν, καὶ τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμάς κολάζοντος, καὶ μὴ ἐῶντος προβῆναι εἰς ἔργον, ἀκόλαστον ἀπεφῆνατο. (αὐτόθ. 757).

Ἀκόλαστοι (γυναῖκες). Οὐκ ἔσασι δὲ ἀπατώμεναι, καὶ αὐτὰς μὲν ὡς σκευὸς ἐκδιδούσαι ἡδονῆς τοῖς λαγνεύειν ἐθέλουσι, τὴν δὲ ἀγνείαν τὴν σφῶν τῆς αἰσχίστης ἀντικαταλλαττόμεναι ὕβρεως, ἔργον ἡγοῦνται χρηματισμοῦ τὴν ἐπονείδιστον φθοράν. Πολλοὶ δὲ οἱ τῆς ἐταιρικῆς διάκονοι ἀκολασίας, ἄλλος ἄλλοθεν παρεισδύοντες. Εὐεπίφοροι γὰρ οἱ ἀκόλαστοι πρὸς τὴν ἀσέλγειαν, καθάπερ οἱ χοῦροι, πρὸς τὸ καταδύομενον τοῦ σκάφους ἐπιφερόμενοι. (Κλήμ. Η', 596).—Αἱ δὲ ἀνδρογύνων συνουσίαις ἡδονταὶ· παρεισρέουσι δὲ ἔνδον κιναίδων ὄχλοι, ἀθυρόγλωσσοι· μικροὶ μὲν τὰ σώματα, μικροὶ δὲ τὰ φθέγματα, εἰς ὑπουργίας ἀκολάστους ἠνδρωμένοι, μοιχείας διάκονοι, κηλίζοντες καὶ ψιθυρίζοντες κ. ἑ. (αὐτόθ. 596.—Γατιανός Γ', 857).

«Δούλους» δὲ τοὺς ὑπὸ ἀμαρτίαν (πρ. Ῥωμ. Γ', 17), καὶ αὐτὰς ἀμαρτίαις πεπραμένους» (αὐτόθ. Ζ', 14—Γ', 9), τοὺς φιληδόνοους καὶ φιλοσωμάτων οἶδεν ἢ Γραφή· καὶ θηρία μάλλον, ἢ ἀνθρώπους τοὺς παρομοιωθέντας τοῖς κτήνεσι (Ψαλμ. ΜΗ', 13. 21), θηλυμκνεῖς ἵππους (Ἱερεμ. Ε', 8) ἐπὶ τὰς τῶν πλησίον χρεμετίζοντας· ὄνος ὕβριστής, ὁ ἀκόλαστος (Ἰωβ ΙΑ', 12.—ΚΔ', 5). ἀλύκος ἄγριος» ὁ πλεονεκτικὸς (Ἱεζεκ. ΚΒ', 27), καὶ ἀφίς» ὁ ἀπατεῶν. (Γέν. ΜΘ', 17). (Κλήμ. αὐτόθ. 1225).—Μόνος γοῦν

τῶν πώποτε τὰ ἀργαλεώτατα θηρία, τοὺς ἀνθρώπους, ἐτιθάσσειεν· πτηνὰ μὲν τοὺς κούφους αὐτῶν, ἔρπετὰ δὲ τοὺς ἀπατεῶνας· καὶ λέοντας μὲν τοὺς θυμικούς, κύνας δὲ τοὺς ἡδονικούς, λύκους δὲ τοὺς ἀρπακτικούς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 56. 1225).

Ἀκόλαστοι καὶ φιλάργυροι οὐ διενηνόχασιν τῶν δαιμόνων. (Χρυσόστ. ΝΖ', 255-264. 349.—ΞΑ', 315-322).—Ἀκόλαστος γλώσσα. (Θεοδώρ. ΠΓ', 810).

Ἀκόλαστοι καὶ σώφρονες. Οἱ μὲν διὰ νηστείας καὶ χιμευνίας καὶ ἄλλων σκληραγωγῶν δαμάζουσι τῆς σαρκὸς τὰ πάθη, οἱ δὲ διὰ τῆς τρυφῆς ἐρεθίζουσι αὐτά. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1037. 1049. 1052).—Ὁ ἀκόλαστος, τουτέστιν ὁ ῥηθύμως βιούς, καὶ τὰς οἰκείας μὴ κολάζων ἐπιθυμίας, ἀλλὰ τὰς ἡνίας αὐταῖς ἐνδιδούς τοῦ ὅπου βούλοιντο χωρεῖν, εἰ ἐπιχειροῖη τὰς τῶν ἄλλων κολάζειν, καταγέλαστος ἔσται καὶ ἐπονειδιστος. Οὐ μόνον γὰρ οὐδὲν ἀνύσει, ἀλλὰ καὶ κωμωδίας ὑπόθεσις γενήσεται, κατωρθῶσαι ἐν ἄλλοις πειρώμενος, ἅπερ αὐτὸς οὐ κατώρθωσεν κ. ἐ. (αὐτόθ. 1429).

Ἀκόλαστος ὄψις. Τὴν ἀκόλαστον ὄψιν, τὴν τοῖς ἀλλοτρίοις κάλλεσιν ἐστιῶσαν ἑαυτήν, κολάσειν εἰκότως ἠπέλησεν ὁ Σωτὴρ, πραγμάτων ἡμᾶς ἀπαλλάττων, καὶ ἀμηχανίας πολλῆς· ἵνα μὴ τὸ κάλλος διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰσρῦνὲν τὸν νοῦν καταδουλώσῃται, καὶ τὰ καίρια τῆς ψυχῆς προκαταλαβόν, τὸν λογισμὸν πείσῃ τῷ πάθει· παραχωρήσαι· οὐ κρατηθέντος, δυσίατον, ἵνα μὴ λέγω ἀνίατον, γίνεται τὸ κακόν. Φυλάττου τοίνυν, ὅπως μὴ τὸ τυραννικὸν πάθος τῆς ἡδονῆς χειρωσάμενον τὴν ψυχὴν, ἀδύνατον μὲν οὐδαμῶς, δύσκολον δὲ αὐτῆς κατασκευάσῃ τὴν θεραπείαν. (αὐτόθ. 1505-1508—Χρυσόστ. διμλ. ΝΖ', 255-264).—Ἀκολάστου καὶ φιλαργύρου σύγκρισις διμιλία Χρυσόστ. (ΞΑ', 315-322).

Ἀκόλος, ὁ μικρότατος ψωμός, ὁ μὴ εἰς μικρὰ τεμνόμενος· ἀκόλος καὶ ἡ τροφή ἀπλῶς, ἢ ἔνθεσις.

Ἀκολουθεῖν. Πῶς τις ἀκολουθεῖ τῷ Σωτῆρι; Τὸ ἐν ἀνθρώποις ἀδύνατον δυνατὸν παρὰ τῷ Θεῷ· ἀλλὰ καὶ τοῦτο μεγάλης σοφίας μεστόν ἐστιν· ὅτι καθ' ἑαυτὸν μὲν ὁ ἀνθρώπος ἀσκῶν καὶ διαπονούμενος ἀπάθειαν, οὐδὲν ἀνύει· ἐκ δὲ γένηται δῆλος ὑπερπιθυ-

μῶν τούτου, καὶ διεσπουδακῶς, τῇ προσήκῃ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμειος περιγίνεται. Βουλομένης γὰρ ὁ Θεὸς ταῖς ψυχαῖς συνεπιπνεῖ· εἰ δὲ ἀποσταῖεν τῆς προθυμίας, καὶ τὸ δοθὲν ἐκ Θεοῦ πνεῦμα συνεστάλη. Τὸ μὲν γὰρ ἄκοντας σώζειν, ἐστὶ βιαζομένου, τὸ δὲ αἰρουμένου, χαριζομένου. Οὐδὲ τῶν καθευδόντων καὶ βλακευόντων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ βιασται ἀρπάζουσι αὐτήν. Αὕτη γὰρ βίη καλή, Θεὸν βιάσασθαι, καὶ παρὰ Θεοῦ ζῶν ἀρπάσαι κ. ἐ. Οὕτω γὰρ ἀκολουθεῖν ὄντως τῷ Σωτῆρι ἀνκμαρτησίαν καὶ τελειότητα τὴν ἐκείνου μετερχόμενον, καὶ πρὸς ἐκείνην ὡς περ κάτοπτρον κοσμοῦντα καὶ ῥυθμίζοντα τὴν ψυχὴν, καὶ πάντα διὰ πάντων ὁμοίως διατεθέντα κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 625-652).

Ἀκολουθεῖ ἡ φύσις τοῖς ἐξ ἀρχῆς παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ θεθεῖν ὄροις. (Θεοδώρ. ΠΓ', 477).—Πῶς ἠκολούθησε τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἡ παράδοσις τοῦ Ἀδάμ. (αὐτόθ. 215 κ. ἐ.).—Ἀκόλουθα ῥητὰ (αὐτόθ. 333).—Ἀκολουθεῖ ἔρις καὶ φιλονεικία καὶ φθόνος ἐκ τῶν πειρωμένων διδάσκειν τὰ μὴ προσήκοντα, καὶ οἰκείους λογισμοὺς ἐπομένον, ἐκ δὲ τῆς ἔριδος ἢ κατὰ τοῦ Θεοῦ βλασφημία. (ΠΒ', 824).—Καὶ βλέπετε τῷ προγόνῳ τοὺς ἀπογόνους ἀκολούθησαντας. (αὐτόθ. 353).—Ἀκολουθεῖ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων τῷ θεῷ λόγῳ καὶ νεύματι. (ΠΑ'. 1189).

Ἀκολουθία. Ἀκολουθία τῆς φύσεως τὰ σαρκὸς τέκνα· ἐπαγγελίας δὲ τὰ κατὰ χάριν παρεσχημένα. (Θεοδώρ. ΠΒ', 152).—Ἀκολουθίαι, καθ' ἃς τὸ ἐπόμενον ἑτεροπροσώπως ἐπάγεται τῷ ἡγουμένῳ.

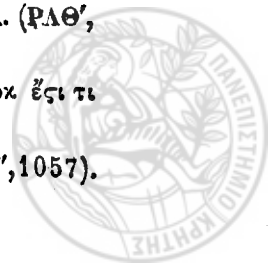
Ἀκολουθία τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Βασιλείου, Γρηγορίου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. (ΚΘ', Προλεγόμ. 326-395).

Ἀκολουθίας ἐκκλησιαστικῆς τύπος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1033).—Περὶ ἀκολουθίας καὶ τάξεως. (Ἰωάν. Δαμασκ. 47, 369). Βλέπ. τὴν λέξιν, τάξις.

Ἀκομινάτος Μιχαήλ, ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὁ καὶ Χωνιάτης (ΡΜ', 299 κ. ἐ.).—Ἀκομινάτος Νικήτας, ἀδελφὸς τοῦ Μιχαήλ. (ΡΛΘ', 287 κ. ἐ.).

Ἀκόνιτον, φάρμακον, καθ' οὗ οὐκ ἔστι τι κωνῆσαι, ὃ ἐστὶν ἐνεργῆσαι.

Ἀκοός, ἱστορικός. (Θεοφ. Ἀντιοχ. 7, 1057).



**Ἄκοπα**, ἀνευ κόπου, τὰ τοῦ Πόντου δῶρα. (Βασίλ. ΑΒ', 1032-1033. 1316-1328).

**Ἄκούειν** λόγου καὶ μὴ ὠφελεῖσθαι. Ἰγυαίνων μὲν γὰρ ὁ σωτήριος εἶρηται Λόγος, αὐτὸς ὢν ἀλήθεια· καὶ τὸ ὑγιαίνον ἀεὶ ἀθάνατον μένει· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦνός τε καὶ θεοῦ διακρίσις, ἀθεότης τε καὶ πάθος θανατηφόρον. Τοιοῦτοι δὲ οἱ ἐριστικοὶ οὔτοι, εἴτε αἰρέσεις μετίειν, εἴτε καὶ διαλεκτικὰ συνασκοῦεν τεχνύδρια, ματαιοπονίην ἐζηλωκότες, ἦν ακυβεῖαν ἀνθρώπων, ὁ Ἀπόστολος (Πρ. Ἐφεσ. Δ', 14) ἐκάλεσε, καὶ πικνουργίαν, πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης ἐπιτήδειον. «Εἰσὶ γὰρ, φησὶ (Πρ. Τίτ. Α', 10), «πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι, φρεναπατοῦντες.» Οὐκοῦν οὐ πᾶσιν εἴρηται, «Ἔμεῖς ἐστε τὸ ἄλλας τῆς γῆς.» (Ματθ. Ε', 13). Εἰσὶ γὰρ τινες τῶν καὶ τοῦ λόγου ἐπακκηκότων τοῖς ἰχθύσι τοῖς θαλασσίσις εοικότες, οἱ δὴ ἐν ἄλμῃ ἐκ γενετῆς τρεφόμενοι, ἄλλων ὅμως πρὸς τὴν συσκευασίαν δέονται. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 737. Ἐνθα καὶ γνῶμαι σοφῶν καὶ ποιητῶν).

**Ἀκούσαι καὶ ἐνωτίσασθαι**. Ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν. (Ἰερμ. ΙΓ', 15. 16-17).—Τί οὖν τὸ ἀκοῦται, καὶ τί τὸ ἐνωτίσασθαι. Τὸ ἐνωτίσασθε εἰς τὰ ὦτα δέξασθε· καὶ τὸ ἀκούσατε πρὸς ἀντιδιαστολήν λέγεται τοῦ ἐνωτίσασθε, μήποτε ἐστίν, εἰς τὴν διάνοιαν δέξασθε. Περὶ μὲν τῶν ἀπορρήτοτέρων, οἶμαι, λέγεται τό, Ἀκούσατε· περὶ δὲ τῶν αὐτόθεν χρησίμων, καὶ χωρὶς ἐρμηνείας δυναμένων ὠφελεῖται τὸν ἀκούοντα, τό, Ἐνωτίσασθε. (Ἄριγ. ΙΑ', 388 κ.ε).

Ὅτι οὐ δεῖ ἀμελεῖν τῆς τῶν ἐπιβαλλόντων γνώσεως· μετὰ προσοχῆς δὲ τῶν τοῦ Κυρίου λόγων ἀκούοντα συνιέναι καὶ ποιεῖν τὸ θέλημα αὐτοῦ. (Βασίλ. ΛΑ', 716).—Ἀκούειν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ σιωπᾶν, καὶ παρὰ τίνων δεῖ μανθάνειν τὰς γυναίκας. Ὁμιλία. (Χρυσός. ΞΑ', 315-322).

**Ἀκούειν κακῶς**. Πολλοῖς δοκεῖ τὸ κακῶς ἀκούειν, καὶ εἰς ὑπόληψιν βλάπτεσθαι παρὰ τῶν ἐχθρῶν, πάντων θανάτων ἀφορητότερον εἶναι. Φέρε οὖν καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐξετάσωμεν. Εἰπέ σέ τις κακῶς, καὶ μοιχόν, καὶ πόρνον ἐκάλεσε; Ταῦτα, εἰ μὲν ἀληθῆ λέγει, διόρθωσαι· εἰ δὲ ψευδῆ, καταγέλασον κ. ε. (ΝΔ', 700).—Οὐ γὰρ δὴ δυνήσονται κί κακηγορεῖαι

συσκιάσαι ὑμῶν τὴν λαμπηδόνα, εἰάν ὑμεῖς ἦτε μετὰ ἀκριβείας βιοῦντες. Εἰ γὰρ καὶ ἀλγεῖτε, φησὶν ὁ Κύριος τοῖς ἀποστόλοις, κακῶς ἀκούοντες καὶ βλασφημούμενοι, ἀλλ' ἐξέτε πολλοὺς τοὺς δι' ὑμᾶς θαυμάζοντας τὸν Θεόν. «Ἀπρόσκοποι γινώμεθα καὶ Ἰουδαίοις, καὶ Ἑλλήσι, καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ.» (Α' πρ. Κορινθ. Ι', 32). Κἂν τις βούληται κακηγορεῖν, μὴ τῷ κακῶς ἀκούειν ἀλγοῦντες, ἀλλὰ τῷ δικαίως ἀκούειν κακῶς κ. ε. (ΝΖ', 223-238).

**Ἀκούειν καὶ μανθάνειν**. Βίος ὀρθός, καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβόλου ἐμφράττει τὸ στόμα. Μὴ τοῖνον ἐκ τῶν σημείων μόνον νομιζέσθωσαν κεκρατηκέναι τὸ κήρυγμα, οἱ μηδεμίαν βίου ὀρθοῦ βουλόμενοι ποιεῖσθαι πρόνοιαν. Συνέπραττε γὰρ τοῖς γινομένοις καὶ λεγομένοις καὶ ὁ τῶν κηρυττόντων βίος, μηδεμίαν λαβὴν διδούς. Εἰ τοῖνον καὶ νῦν ὁ τῶν ὑφηγητῶν βίος ἡμιλλᾷτο τῇ ἀποστολικῇ πολιτείᾳ, ἕως μὲν καὶ σημεῖα ἐγένετο ἄν, εἰ δὲ καὶ μὴ ἐγένετο, ἤρκει πρὸς φωτισμὸν τῶν ὀρώντων. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1141).

**Ἀκούειν**. Προσφόρος τοῖς ἀνθρώποις ἡ θεία Γραφή διαλέγεται· καὶ ὡς ἀκούειν δύνανται, μετ'εσχηματίζει τοὺς λόγους. (Θεοδώρ. Π', 156).—Ἀκῆκοῦά τε καὶ τεθαύμακα, καὶ λίχν αἰσχύνομαι. (ΠΓ', 312).—Εἰς παραμυθίαν σκυθρωπῶν, παράδειγμα ὁ Ἰώβ. Τούτων ἀκούειν τῶν λόγων καὶ τὴν σὴν ὑπολαμβάνω φιλοθείαν, πολλὰς καὶ διαφόρους προσβολὰς σκυθρωπῶν δυναμένην πραγμάτων ἐνεγκεῖν. (αὐτόθ. 1185).—Νεστόριον ἀκούετε, ἐπίσημον ἄνδρα. (αὐτόθ. 433).—Εἰ δὲ τις πυνθάνοιτο, ἵνα τί φοβοῦμαι, ἀκουέτω μετὰ παρρησίας. Ἔστι τις ἡμέρα πονηρά, περὶ ἧς μύρια ἐν ταῖς προφητικαῖς ἀναφωνεῖται Γραφαῖς. Αἴτιος δὲ μοι τοῦ δέους ὁ παράνομος βίος. (Π', 1221).—Πονηρὰν δὲ ἡμέραν («Ἴνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ;» Ψαλμ. ΜΗ', 6) τὴν τῆς κρίσεως προσηγόρευσε, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν πολιτευόμενον ἔθος. Εἰθῶσαι γὰρ πολλοὶ κακὴν ὀνομάζουσιν ἡμέραν, ἐν ἧ λυπηροῖς τισιν αὐτοῦ συμβαίνει περιπεσεῖν. (αὐτ.).

Περὶ παρακοῆς καὶ ὑπακοῆς λόγοι δύο μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. ΠΘ'. 1552-1556).—Ὅτι εὐσχημόνως ἡμῶν βιούντων ὁ Θεὸς δοξάζεται καὶ θεραπεύεται. Παράλληλα χωρία ἐκ τε τῆς θείας Γραφῆς

καὶ τῶν Πατέρων. (Ἰω. Διμκσκ. 45', 273-280).

Ἀκουστικὴ δύναμις Θεοῦ. Οἱ ἄγαν ἠλίθιοι οὐ συνῆκαν ὡς ἀνθρώποις δι' ἀνθρώπων διαλεγόμενος ὁ Δεσπότης Θεός, τῇ τῶν ἀκουόντων ἀσθενείᾳ τοὺς λόγους μετρεῖ. Καὶ ἐπειδὴ δι' ὀφθαλμῶν δρῶμεν ἡμεῖς, τὴν ὀπτικὴν αὐτοῦ δύναμιν ὀφθαλμοὺς ὀνομάζει, καὶ αὖ πάλιν τὴν ἀκουστικὴν, ὧτα, ἐπειδὴ διὰ τούτων τῶν μορίων ἀκούομεν, καὶ τὸ πρόσταγμα, στόμα. (Θεοδώρ. Π', 104. 896). — Ἀκουστικὴ ἀνθρώπου, φυσιολογία. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1181-1184). — Τὸ ἀκουσὸν καὶ δρατὸν πολλαχοῦ τῆς θείας Γραφῆς (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 613).

**Ἀκουανῆται**, Μανιχαῖοι, οἱ καὶ Ἀκουανῆται λεγόμενοι, διὰ τινὰ Οὐέτρνον ἀπὸ τῆς Μέσης τῶν ποταμῶν ἐλθόντα, Ἀκούαν, οὕτω καλούμενον. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 29).

**Ἀκουρος**, ὁ κούρου, ὃ ἐστὶν ἄρρενος παιδὸς ἐστερημένος.

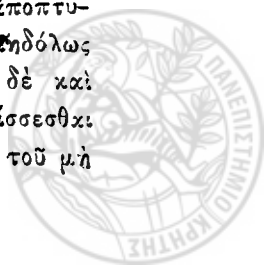
**Ἀκουσίλαος**, ἱστορικός, γράψας περὶ τῆς μακροβιότητος τῶν παλαιῶν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 701). — Πρὸ τῶν Περσικῶν ἤμαζεν· ἐνθα περὶ τοῦ ἀξιοπίστου συγγραφέων καὶ συγγραμμάτων. (αὐτόθ. 796 κ. ἐ. — Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 824).

**Ἀκούσιον** ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀγροικίας. Τὸ γοῦν ἀκούσιον οὐ κρίνεται. Διττὸν δὲ τοῦτο, τὸ μὲν γινόμενον μετ' ἀγνοίας, τὸ δὲ, ἀνάγκη. Ἐπεὶ πῶς ἂν καὶ δικάσεις περὶ τῶν κατὰ τοὺς ἀκουσίους τρόπους ἀμαρτάνειν λεγομένων; (Παραδείγματα ἀκουσίων πράξεων καὶ ἀμαρτημάτων). Τὰ προαιρετικὰ τοίνυν κρίνεται. «Κύριος ἐτάζει καρδίας καὶ νεφρούς.» (Ψαλμ. Ζ', 10). Καὶ ὁ ἐμβλέψας πρὸς ἐπιθυμίαν κρίνεται. — Τὸ δ' ἐκούσιον ἢ τὸ κατ' ὄρεξιν ἐστίν, ἢ τὸ κατὰ προαίρεσιν, ἢ τὸ κατὰ διάνοιαν. Αὐτίκα παράκειται πῶς ταῦτα ἀλλήλοις, ἀμάρτημα, ἀτύχημα, ἀδίκημα. Καὶ ἐστὶν ἀμάρτημα μὲν, φέρε εἰπεῖν, τὸ τρυφητικῶς καὶ ἀσελγῶς βιοῦν· ἀτύχημα δὲ τὸ τὸν φίλον, ὡς πολέμιον, ὑπ' ἀγνοίας βχλεῖν· ἀδίκημα δὲ ἢ τυμβωρυχία ἢ ἡ ἱεροσυλία. Τὸ δὲ ἀμαρτάνειν ἐκ τοῦ ἀγνοεῖν κρίνεται ὅ,τι χρῆ ποιεῖν συνίσταται, ἢ τῷ ἀδυνατεῖν ποιεῖν, ὡς περ ἀμέλει καὶ βόθρῳ περιπίπτει τις, ἦτοι ἀγνοήσας, ἢ ἀδυνατίσας ὑπερβῆναι δι' ἀσθένειαν σώματος. Ἄλλ' ἐφ' ἡμῖν γε ἢ τε πρὸς

τὴν παιδείαν ἡμῶν πράστασις, ἢ τε πρὸς τὰς ἐντολάς ὑπακοή· ὧν εἰ μὴ μετέχειν βουληθεῖημεν, θυμῷ τε καὶ ἐπιθυμίᾳ ἐκδότους σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδόντες, ἀμαρτησόμεθα, μᾶλλον δὲ ἀδίκητομεν τὴν ἐκυτῶν ψυχὴν κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 997-1013).

Ἀκούσιον καὶ ἐκούσιον. Δύο γεγονάσι μεταθέσεις βίων ἐπιφανεῖς ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος, αἱ καὶ δύο Διαθήκαι καλοῦνται, καὶ σεισμὸς γῆς, διὰ τὸ τοῦ πράγματος περιβόητον· ἢ μὲν ἀπὸ τῶν εἰδώλων ἐπὶ τὸν νόμον, ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ νόμου πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον· καὶ τρίτον σεισμὸν εὐαγγελιζόμεθα, τὴν ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ἐκεῖσε μεταστάσιν, τὰ μηκέτι κινούμενα, μηδὲ σκλευόμενα. Ταῦτόν δὲ αἱ δύο Διαθήκαι πεπόνθασιν· Τί τοῦτο; Οὐκ ἀθρόως μετακινήθησαν, οὐδὲ ὁμοῦ τῇ πρώτῃ κινήσει τῆς ἐγχειρήσεως. Τίνος ἕνεκα; (εἰδέναι γὰρ ἀναγκαῖον). Ἴνα μὴ βιασθῶμεν, ἀλλὰ πεισθῶμεν. Τὸ μὲν γὰρ ἀκούσιον, οὐδὲ μόνιμον· ὡς περ ἂ βίβη κατέχεται τῶν βευμάτων, ἢ τῶν φυτῶν· τὸ δὲ ἐκούσιον μονιμώτερόν τε καὶ ἀσφαλέστερον κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 160-161).

Περὶ ἀκουσίου καὶ ἐκουσίου δριμοί. (Νεμέσ. Μ', 717). — Τοῦ ἀκουσίου τὸ μὲν κατὰ βίαν, τὸ δὲ κατ' ἀγνοίαν ἐστίν. Τῶν τοίνυν κατὰ βίαν ἀκουσίων ἡ ποιητικὴ ἀρχὴ ἐξωθέν ἐστίν. Ἄλλο γὰρ τι τῆς βίβης αἰτίον ἐστίν, καὶ οὐχ ἡμεῖς. Ὅρος τοίνυν τοῦ κατὰ βίαν ἀκουσίου ἐστίν, οὐ ἡ ἀρχὴ ἐξωθεν, μηδὲν συμβαλλομένου κατ' οἰκείαν ὁρμὴν τοῦ βιασθέντος. Ζητεῖται δέ, εἰ καὶ ταῦτα ἀκουσιά ἐστίν, οἷον αἱ ἀποβολαὶ τῶν φορτίων, ἃς ποιοῦνται οἱ ναῦται χειμῶνι περιπεσόντες, ἢ ὅταν τις αἰσχροὺν πρᾶγμα καταδέξῃται παθεῖν ἢ πράξαι, ὑπὲρ τοῦ σῶσαι φίλου; ἢ πατρίδα. Ἐοίκασι δὲ μᾶλλον εἶναι ἐκούσιοι. Διὰ τοῦτο γὰρ πρόσκειται τῷ ὄρω, τό, μηδὲν συμβαλλομένου κατ' οἰκείαν ὁρμὴν τοῦ βιασθέντος. Ἐπὶ γὰρ τούτοις ἐκόντες αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν κινουσι τὰ ὀργανικὰ μόρια, καὶ οὕτω ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ φορτία. Ὅμοίως δὲ καὶ οἱ αἰσχροὶ ἢ δεινὸν τι ὑπομένοντες διὰ μεῖζον καλόν, ὡς Ζήνων ὁ ἀποφαγῶν ἐκυτοῦ τὴν γλῶτταν καὶ ἀποπτύσας Διονυσίῳ τῷ τυράνῳ, ὑπὲρ τοῦ ρηθόλως αὐτῷ ἐξείπεῖν τὰ ἀπόρρητα. Ὅμοίως δὲ καὶ Ἀνάξαρχος ὁ φιλόσοφος ὑπομείνας πτίσσεσθαι ὑπὸ Νικοκρέοντος τοῦ τυράννου ὑπὲρ τοῦ μὴ



προδοῦναι τοὺς φίλους. (αὐτόθ. 720-724.—Εὐ-  
σέβ. ΚΑ', 840.—Διογ. Λαέρτ. τόμ. Β'. σελ. 143).

Καθόλου οὖν, ὅταν ἢ διὰ φόβον μερίζοντες  
κακῶν ἔληται τις τὸ ἔλαττον κακόν, ἢ δι'  
ἐλπίδα μερίζοντες καλοῦ κατὰ δέξεται τις τὸ  
ἔλαττον κακόν, ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλως κατορθώ-  
σαι, οὐκ ἀκούσιον ὑπομένει πάθος ἢ πράξιν·  
ποιεῖ γὰρ κατὰ προαίρεσιν καὶ κατ' ἐκλογὴν,  
καὶ τότε εἰσὶν αἰρεταί. Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ἐπι-  
ταῖς τοιαύταις πράξεσι γενόμενος ἔπαινος ἢ  
ψόγος, ὅτι ἐκούσιαί εἰσιν. Ἀκουσίων γὰρ ἔργων  
οὐδεὶς ἔπαινος ἢ ψόγος ἔσται. Οὐκ ἔστι δὲ  
ῥᾶδιον διακρίνειν, ποῖον ἀντι ποίου αἰρετέον.  
Δεῖ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸ τῶν αἰσχυρῶν αἰ-  
ρεῖσθαι τὰ λυπηρά, ὡς Σωσάννα καὶ Ἰωσήφ  
ἐποίησαν, οὐκ αἰεὶ μέντοι. Ὀριγένης γοῦν,  
διὰ τὸ μὴ περιπεσεῖν τῇ αἰσχύρῃ τῇ τῶν Αἰ-  
θιοπῶν, ἐπιθύσας, τοῦ παντὸς ἐξέπεσεν (α).  
Οὕτως οὐκ ἔστιν εὐκόλος ἢ τῶν τοιούτων διά-  
γνωσις. (Νεμέσ. αὐτόθ. 721-724).

Ἔτι δὲ καὶ τούτου χαλεπώτερόν ἐστι, τὸ  
ἐμμεῖναι τοῖς δόξασιν. Οὐ γὰρ ὁμοίως ἐκπλήσ-  
σει τὰ δεινὰ προσδοκώμενα καὶ ἐπαγόμενα.  
Ἄλλ' ἐνίοτε κρίναντες ἐξιστάμεθα τῆς κρί-  
σεως, ἐν τοῖς δεινοῖς γενόμενοι, ὡς ἐπὶ τινῶν  
συμβέβηκεν ἐν τῷ μρτυρεῖν. Τὴν ἀρχὴν γὰρ  
κρτερήσαντες περὶ τὸ τέλος ἐνέδωκαν, ἐν  
τῇ πείρᾳ τῶν χαλεπῶν ἀπομαλακισθέντες.  
Μηδεὶς δὲ νομίσει τῆς ἀκολασίας τὴν ἐπιθυ-  
μίαν ἢ τὸν θυμόν, τῶν ἀκουσίων εἶναι πλημ-  
μελημάτων, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα τὴν ἀρχὴν  
ἔξωθεν ἔχει τὴν ποιητικὴν. Τότε γὰρ κάλλος  
τῆς πόρνης ἐξοίστησεν ἐπὶ τὴν ἀκολασίαν  
τὸν ἑωρακότα, καὶ ὁ παροξύνας ἐκίνησε τὸν  
θυμόν. Εἰ γὰρ καὶ τὴν ἀρχὴν ἔξωθεν ἔχουσιν,  
ἀλλ' αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν καὶ τῶν ὀργανικῶν  
μορίων ἐνεργοῦσι, καὶ οὐχ ὑποπίπτουσι τῷ  
ἔργῳ τοῦ ἀκουσίου, ὁπότε καὶ τῆς ἀρχῆς τὴν  
αἰτίαν ἑαυτοῖς παρέχονται, διὰ φύλην ἀγω-  
γὴν ὑπὸ τῶν παθῶν ῥαδίως αἰχμαλωτίζόμε-  
νοι. Ψέγονται γοῦν οἱ ταῦτα πράττοντες, ὡς  
ἐκούσιον κακὸν ὑπομένοντες. Ὅτι δὲ ἐκούσιόν  
ἐστι, δῆλον. Ἦδονται γὰρ ἐπὶ τῇ πράξει·  
τὸ δὲ ἀκούσιον λυπηρὸν ἐδείχθη. Περὶ μὲν  
οὖν τῷ ἀκουσίου τοῦ βίᾳ ταῦτα, περὶ δὲ τοῦ  
δι' ἄγνοιαν εἰπεῖν ὑπολέλειπται. (αὐτόθ. 721).

(α) Τὴν περὶ Ὀριγένους ἱστορίαν ταύτην ἴδ. εἰς  
Ἐπιφάν. (ΜΑ', 1069-1076).

Περὶ τοῦ δι' ἄγνοιαν ἀκουσίου. Πολλὰ  
πράττομεν δι' ἄγνοιαν, ἐφ' οἷς μετὰ τὴν πρᾶ-  
ξιν χαίρομεν, ὡς ὅταν τις ἄκων μὲν ἐχθρὸν  
φονεύσῃ, χαίρει δὲ ἐπὶ τῷ φόνῳ. Καὶ πάλιν  
πράττομέν τινα δι' ἄγνοιαν, καὶ ἐπὶ τοῖς γε-  
νομένοις λυπούμεθα· ταῦτα δὲ ἐκάλεσαν ἀ-  
κούσια, ὅσοις προχθεῖν ἐπακολουθεῖ λύπη.  
Τῶν οὖν δι' ἄγνοιαν δύο ἐστὶν εἶδη· ἐν μὲν  
τὸ οὐχ ἐκούσιον, ἕτερον δὲ τὸ ἀκούσιον. Πρό-  
κειται δὲ νῦν εἰπεῖν περὶ μόνου τοῦ ἀκουσίου.  
Τὸ γὰρ οὐχ ἐκούσιον τοῖς ἀκούσιος μᾶλλον  
ὑπάγεται, μικτὸν ὑπάρχον· τὴν μὲν γὰρ ἀρ-  
χὴν ἀκούσιον ἔχει, τὸ δὲ τέλος ἐκούσιον· ἐξ  
ἀποβάσεως γὰρ ἐκούσιον γέγονε τὸ ἀκούσιον.  
Διὸ καὶ οὕτως ὀρίζονται τὸ ἀκούσιον. Ἀκούσιόν  
ἐστὶ τὸ πρὸς τῷ μὴ ἐκούσιον εἶναι, ἐπίλυπον  
ὄν καὶ ἐν μεταμελείᾳ. Πάλιν, ἄλλο μὲν ἐστὶ  
τὸ δι' ἄγνοιαν τι ποιεῖν, ἄλλο δὲ, ἀγνοοῦντα.  
Ἐὰν γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἢ τῆς ἀγνοίας τὸ αἴτιον,  
ἀγνοοῦντες μὲν ποιοῦμεν, οὐ δι' ἄγνοιαν δέ.  
Ὁ γὰρ μεθύων καὶ θυμούμενος καὶ ποιωὺν τι  
φασίλον, ὁ μὲν τὴν μέθην, ὁ δὲ τὴν ὀργὴν  
αἰτίαν ἔχει τῶν ὑπ' αὐτοῦ γινομένων, ἄπερ  
ἐκούσια ἦν· ἐξῆν γὰρ αὐτῷ μὴ μεθυσθῆναι.  
Αὐτὸς οὖν ἑαυτῷ τῆς ἀγνοίας γέγονεν αἴτιος  
κ. ε. (αὐτόθ. 724-736).

Περὶ ἀκουσίου καὶ ἐκούσιου παράλληλα χω-  
ρὶα ἔκ τε τῆς Γραφῆς, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν  
θύραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ', 964-968 — Ἰω. Δα-  
μασκ. ΙΔ', 952-969).

Περὶ τῶν ἀσθενῶν πόνων τοῦ Ἀποστόλου.  
(Β'. πρ. Κορ. Γ', 3-10.—ΙΑ', 23-33).—α' Ἐν  
ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν  
στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν  
ἀκαταστασίαις.» Διαφόρως εἶπε τὰ ἔξωθεν  
ἐπιόντα. Προστίθησι δὲ τοῖς ἀκούσιος καὶ  
τοὺς ἀσθενῶν πόνους. «Ἐν κόποις, ἐν ἀγρυ-  
πνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει,  
ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι  
ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀλη-  
θείας.» κ.τ.λ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 413. 445).

Ἀκράγας, Σικελίας ὄρος καὶ πόλις δμώ-  
νυμος. (Κλήμ. Θ'. 781. Σχόλ.)—Ἀκράγαντες  
πόλις πέντε, ἐν Σικελίᾳ, Θράκη, Εὐβοίᾳ, Κύ-  
πρῳ, καὶ Αἰτωλίᾳ. (Στέφαν. Βυζάντ. Σχόλ.  
ΙΗ', 550).

Ἀκράκανος ποταμὸς ἐκ τοῦ Εὐφράτου  
λαμβάνων τὴν ἀρχὴν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 761).



**Ἀκρασία.** Ἡ δὲ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀκρασία ἀντικρυς ὡς περ ἐκ πηγῆς τοῦ οἴνου φέρεται, καὶ συνεισπίπτει τῷ ἀκράτῳ τῆς ἀσελγείας ἢ νόσου. (Βασίλ. ΑΑ', 449).—Ἀκρασία γὰρ ἐμοὶ πᾶν τὸ περιττὸν καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν· καὶ ταῦτα πεινῶντων ἄλλων καὶ δεομένων, τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ τε καὶ κράματος. (Γρηγ. Ναζ. ΑΣ', 316). — Ἀκρασία γονέων, καὶ δυσκρασία τέκνων. Τὸ μὲν ἐκ δυσκρασίας τῶν γονέων καὶ τὰ τικτόμενα δύσκρατα εἶναι, καὶ εἰκὸς καὶ δῆλον· τὸ δ' ἐξ ἀκρασίας, ἄδηλον μὲν, εἰκὸς δέ. Φυλαττέσθω δ' ἀνὴρ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφῆδρῳ εἰσερχεσθαι, ἵνα μὴ οἱ γονεῖς τοῖς τικτομένοις νοσημάτων εἰδεχθῶν αἰτιοὶ γένωνται. Μιγνύμενον γὰρ τὸ τοῦ ἀνδρὸς σπέρμα τῷ ἀκαθάρτῳ τῆς θηλείας αἵματι σώματα ἀποτίκτει νοσήμασι διαφόροις ὑποκείμενα. Ἐναπομάσσονται γὰρ τρόπον τινὰ τὴν τῶν γονέων ἀκρασίαν. Φυλάττεσθε τοίνυν, καὶ κκιρὸν συνουσίας γινώσκετε, ἵνα μὴ καὶ τὰ τέκνα τῆς ἀκολασίας ὑμῶν τὰ σύμβολα περιφέρωσιν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1044-1045. 1192.1220).

Περὶ ἀκρασίας καὶ σωφροσύνης λόγος. (Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 880-904.—Σγόλ. Πατέρων περὶ σωφροσύνης, πορνείας καὶ ἀκρασίας. 904-924).—Οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων διὰ φόβον ἀνθρώπινον τῶν παθῶν ἀπέχονται, οἱ δὲ διὰ κενοδοξίαν· ἄλλοι δὲ ἐγκράτειαν· ἕτεροι δὲ διὰ θείων κριμάτων τῶν παθῶν ἐλευθεροῦνται. (αὐτόθ. 905).

Τί ἐστὶν ἀκρασία; Κόσμησις τοῦ σώματος, περισπασμός, δκνηρία, γελωτοποιοὶ λόγοι, τὸ προσέχειν ἀναιδῶς, ἀπιστία τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ, τὸ φιλοπλατύνεσθαι· διότι θέλεις τὸ καύχημα τοῦ κόσμου, καὶ ἀγαπᾶν τὴν ἀνελετημοσύνην· διότι (θέλεις) ἀγαπᾶν τὴν κενοδοξίαν, τὸ μὴ μετρησαί τινα, τὴν ἀσυνειδησίαν, καὶ τὸ μὴ προσέχειν τῷ κρίματι τοῦ Θεοῦ. (αὐτόθ. 908).

Περὶ ἀκρασίας καὶ γαστριμαργίας· χωρὶς ἕκ τε τῆς θείας Γραφῆς, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΛΑ', 872-876.—Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1440-1452).

**Ἀκράαντον** τὸ ἀτελές.

**Ἀκραι**, ἀπλῶς τὰ ἀκρωτήρια, καὶ ἀκραι ἡτόνες.

**Ἀκρατὲς** γῆρας, στόμα, τὸ ἀκόλαστον.

**Ἀκράτισμα** καὶ ἀκρατισμός, τὸ πρῶινόν ἐμβρωμικ.

**Ἀκρατον**, ὅτι οὐ μόνον οἶνος λέγεται ἀκρατος, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἀκρατον, γάλα ἀκρατον, ἐν ᾧ ἔτι ἐστὶ τὸ τε τυρῶδες καὶ τὸ ἐλαϊῶδες καὶ τὸ ὀρρῶδες. (Λεξ. Εὐσταθ.—Θεοδώρ. ΠΒ', 1188). — Ἀκρατον φῶς. Τὸ γὰρ ἀκρατον ἐκεῖνο καὶ ἀπρόσιτον φῶς, ἡμῖν ἐστὶ σκότος, ἐνατενίζειν οὐ δυναμένοις διὰ τὴν τῆς φύσεως ἀσθένειαν. (ΠΑ', 832.—Ἰεζεκ. Α', 26-28.—Α'. πρ. Τιμόθ. Γ', 16. «Φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον»).—Ἀκρατος κρυμός. (ΠΒ', 1485). — Ἀκρατος παρρησία. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1036).

**Ἀκρατος** οἶνος. Ἔθος Ῥωμαίοις, ὑπὲρ ὑγιείας χρῆναι πάντας ἀπὸ πρῶτῃ πρὸ πάσης ἑτέρας τροφῆς ἀπογεύεσθαι ἀκράτου οἴνου εἰς ἀποτρόπαιον ποδαλγίας, τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 56).

**Ἀκράχολος**, Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀκρόχολος, ὁ ἀκρῶς χολούμενος.

**Ἀκρέμων** σοφίας, θάλος εὐγενείας, εἶπον, ἐκ τοῦ παρ' Ὀμήρῳ ὄζον Ἄρηος λαβόντες οἱ μεθ' Ὀμηρον.

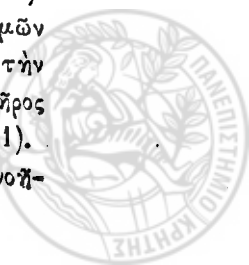
**Ἀκριδάσματα**, κρίματα, μαρτύρια, ἐντολαί, προστάγματα Θεοῦ, ταυτόσημα. Φυλάξεις αὐτά. Μηδὲ τὸ τυχὸν τῶν γεγραμμένων παραβῆναι τολμήσης. (Θεοδώρ. Π', 669-672).

**Ἀκρίθεια** καὶ συνήθεια. Ἀμφότερα τοίνυν εἰδέναι ἡμᾶς δεῖ, καὶ τὰ τῆς ἀκριθείας καὶ τὰ τῆς συνηθείας· ἐπεσθαι δὲ ἐπὶ τῶν μὴ καταδεξαμένων τὴν ἀκρότητα τῷ παραδοθέντι τύπῳ. (Βασίλ. ΛΒ', 672).

Ἡ ἀκρίθεια λεπτολογεῖ καὶ συλλογίζεται· οὐ μὴν ὅτι πάντως γινώσκει τὸ ὄν, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ φρεναπαταῖ τις ἑαυτόν. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1596).

Ἀκρίθεια ἐπὶ ιδιωτισμῶν. Ἰδίωμα δὲ ἐστὶ καὶ Ἑβραίων, καὶ Σύρων· καὶ οὗτοι κἀκεῖνοι λέγειν εἰώθασιν· Εἰσερχόμενος εἰσελήλυθε, καί, Ἐξερχόμενος ἐξελήλυθε, καί, Ἐσθίων ἐσθίει, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὁμοίως. Πλείονι τοίνυν ἀκριθεῖα χρώμενοι οἱ Ἑρμηνευταί, καὶ τοῖς Ἑβραίοις ἰδιώμασιν ἠκολούθησαν. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1512). — Ἀκριβεστέραν ἔσχε τὴν ἕκβασιν ἐφ' ἡμῶν ἢ προφητεία. (αὐτόθ. 1888). — Ἀκριβῆ τὴν ἕκβασιν ἐστὶν εὐρεῖν μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρώπησιν. (αὐτ. 1857 καὶ 1921).

Ἀκριβῶς, ἀληθῶς. Εἰ δὲ τις ἀκριβῶς νοῆ-



σαι βούλεται τὸ χωρίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου α' Ἡκασί πάντες οἱ υἱοὶ σου μακρόθεν» (Ξ', 4). Ἐν ταῖς δημοτελέσιν ἑορταῖς, ἢ ἐν ταῖς Δεσποτικαῖς, ἢ ταῖς τῶν ἁγίων μαρτύρων, θεασάσθω τὰ πλήθη συρρέοντα κ. ἐ. (αὐτόθ. 465).—Ἐπὶ Ζοροβάβελ μὲν τυπικῶς, ἀκριβῶς δὲ καὶ ἀληθῶς ἐπὶ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ. (αὐτόθ. 1196.676).—Εἰ δέ τις ἀκριβῶς συνιδεῖν ἐθελήσειεν, εὐρήσει καὶ τὸν κοινὸν τῶν ἀνθρώπων ἀλάστορα κ. ἐ. (αὐτόθ. 1124).—Ἀκριβολογία. Μὴ ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τὴν δόσιν. (Ὁμιλ. Χρυσοστ. ΞΑ', 529-536).

**Ἀκριδοφάγοι** ἐκαλοῦντο ἄνθρωποι τινες ἀκριδας σιτούμενοι. Ἀκριδοφάγοι, ἰχθυοφάγοι, σιτοφάγοι, καὶ κρεωφάγοι.

**Ἀκριες**, ἄκραι ὄρων, λόφοι, ἐσχατιαί. Ὅτι παρὰ τὸ ἄκρα λέγεται ἄκρις, ὡς παρὰ τὸ κίθαρη, κίθαρις.

**Ἀκρίς**, τὸ ζώφιον. Ἀκρίς, χόρτον, ἀκρίς οἱ βλαστοί. — Ἀκρίς καὶ μέλι ἄγριον, τροφή Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. α' Ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. » Ὅτι δὲ καὶ βοτάνη τις ἐστὶν ἀκρίς λεγομένη, ὁ Σολομὼν ἡμᾶς διδάσκει λέγων· α' Ἀνθήσει τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθήσεται ἡ ἀκρίς. » (Ἐκκλησ. ΙΒ', 5). Ἀκρίς λοιπὸν οὐχὶ ἔντομον, ἀλλὰ βοτάνη. Ἀλλ' οὐδὲ πῶς τις ἐστὶ τὸ μέλι ἄγριον, ἀλλὰ μέλι ἔντως ἄγριον, πικρότατον ὄν, καὶ πᾶσα γεύσει πολέμιον. (Ἀθην. ΚΖ', 1365. — Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 269. 1654).

Ἀκρίς βοτάνη, χόρτον, μελιζήρικ, καλὰ μὴν καρδίαι, ὀπῶραι ἄγριαι, ἄκρα βοτανῶν καὶ φύλλον. Σημειώσεις εἰς Σωφρόνιον Ἱεροσολύμων. (ΠΖ', 3729 - 3730). — Ἀκρίς, ἀπὸ τὸ ἄκρα παρὰ γεται, ὡς τε ἀκρίδες ἐνθάδε σημάειν τὰ ἄκρα τῶν βοτανῶν καὶ φυτῶν βλαστήματα, ἃ αἱ λαχανοπωλήτριαι ἐν Ῥώμῃ κοινοδημεῖ καλοῦσι Πουνταρέλλε Μαζζίτσι (puntarelle mazzichi. Σημ. εἰς τὰ Ἀνακρεόντεια Σωφρονίου ΠΖ', 3755).—Μελεάγριον δέ, γένος ἐστὶ δενδρυρίου, οὗ τρώξιμοι αἱ ρίζαι. (αὐτόθ. — Θεοφύλ. εἰς Μκτθ. ΡΚΓ', 173. — Ὀλυμπιόδ. ΙΓ', 617).

Ἀκρίς καὶ βροῦχος. Οἴμοι, ὅτι ἐπλουτήσαμεν ἐν τοῖς κακοῖς, ὅτι πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραῖα τῆς οἰκουμένης· τὰ κατάλοιπα τῆς κάμψης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος ἡ ἐρυτίβη· εἶτα ὁ

βροῦχος κ. ἐ. (Ἰωήλ. Α', 1-5. — Γρηγ. Ναζ. ΛΤ', 461).—Ἀκρίδες ὑπὸ πτηνῶν καταστρεφόμεναι. (Ζώσιμος σελ. 50).

**Ἀκρισία**, ἄκριτος, προσπάθεια καὶ καταθύμιος· ἢ περὶ τὸ ὄντως καλὸν ἀκρισία τὰ πολλὰ τῶν ἀμαρτανομένων εἴωθεν ἐξεργάζεσθαι κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΤ', 497).

**Ἀκρίσιος**, ἱστορικός. (Τατιαν. Γ', 884). — Ἀκρίσιος βασιλεὺς τοῦ Ἀργους. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΗ', 168).

**Ἀκριτα** φύλλα, τὰ δυσδιάκριτα διὰ τὸ πλῆθος. — Ἀκριτοι μῦθοι, οἱ ἀναριθμητοὶ λόγοι.

**Ἀκριτόμυθος**, ὁ ἀδιευκρίνητα καὶ συγκεχυμένα μυθούμενος (ἀγορεύων), ὁ μὴ δεόντως κρίνων, ἃ ἀγορεύει.

**Ἀκριτος** τύμβος, ὁ μὴ ὠρισμένος ἐνὶ τινὶ νεκρῷ.

**Ἀκριτόφυλλον** ὄρος, τὸ πολύφυλλον.

**Ἀκρίτως**· Ἀκρίτως γὰρ καὶ ἐκρίθημεν, καὶ ἀπόντες κατεδικάσθημεν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1361).

**Ἀκρόασεις**. Τέρψωμεν τὰς ἀκοὰς καὶ τὰς διανοίας τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις, οἰκτεῖροντες τοὺς ἀπολειπομένους τῆς ἀκροάσεως κ. ἐ. (Βασίλ. ΑΑ', 1437).—Ἀκρόασις τοῦ θεοῦ λόγου, ὅτι λίαν ὠφέλιμος καὶ σωτήριος (αὐτόθ.). — Ἀκροάματα μελῶν πρὸς ἡδονὴν πεποιημένων τὸν τόνον τῆς ψυχῆς ἐκλύουσι. (ΑΒ', 576). — Ἰνα ἢ διὰ γνώσεως, ἢ δι' ἀκροάσεως εἰσελθὼν ὁ νυμφίος ταῖς ἡγιασμέναις ἐνοικήτη ψυχαῖς. (Θεοδώρ. ΠΑ', 152).

Ἀκρόασις διδασκαλίας. Περὶ τοῦ πιστευθέντος τὰ πέντε τάλαντα. Καταβολὴν, ὧ βέλτιστε, ἀργυρίου λέγει τὴν τῶν θείων Γραφῶν διδασκαλίαν· τόκον δὲ ἀκροάσεως τὴν τῶν ἔργων ἐπίδειξιν. Ὁρῆλος γὰρ οὐδὲν ἀκροάσεως, ὅταν ἢ διὰ τῶν ἔργων ἐπίδειξις μὴ συμβαίη τοῖς λεγομένοις. Ὅτι δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἀληθές, τιμωρὶκ ἐπιταί τῷ μὲν διδάσκοντι καὶ πράττοντι, εἰ μὴ καὶ φράσειεν· τῷ δὲ ἀκούοντι, εἰ μὴ καὶ πράξειεν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1036-7).

**Ἀκροαταί**.

Ὅτι δεῖ τῶν ἀκροατῶν τοὺς πεπαιδευμένους τὰς Γραφὰς δοκιμάζειν τὰ παρὰ τῶν διδασκάλων λεγόμενα· καὶ τὰ μὲν σύμφωνα ταῖς Γραφαῖς δέχεσθαι, τὰ δὲ ἀλλότρια ἀποβάλλειν, καὶ τοὺς τοιοῦτοις διδάγμασιν ἐπιμένοντας ἀποστρέφεσθαι σφοδρότερον. (Βασίλ. Ἠθικά ΑΑ', 845).

Ἄκροαται φιλήκοοι. Οὐ λυπεῖ με ἐλάττωσις τῶν συνελθόντων ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ταύτην πανήγυριν. Ὅρῳ γάρ, ὅτι τὸ θορυβοῦν ἠλαττώθη, τὸ δὲ φιλήκοον πάρεστι. Καὶ γὰρ οὐδὲν δέομι τῶν ἔξω περιηχούντων τὸν τύπον, ἀλλ' ἐπιζητῶ ψυχὰς φιληκόους, εὐσχημόνως περιεστῶσας τὸ πνευματικὸν ἀκροατήριον, καὶ δεχομένας ἐν κόσμῳ τὰς ὑπομνήσεις τοῦ Πνεύματος, καὶ φυλασσοῦσας τῇ μνήμῃ τὰ σωτήρια διδάγματα· ἅπερ εὐχομαι ὑπάρξαι τοῖς προῦσιν. Ἐπει καὶ ποιμένι ἀτφαλεστέρα ἢ ἐνέργεια ἐν ὀλίγῳ, ἢ τῷ πλήθει τῶν ποιμνίων.— Ἐνεκ μὲν γὰρ ἀγάπης τῆς περὶ ἕκαστον πάντας ἀνθρώπους ἐβουλόμην παρεῖναι· ἀλλ' ἐπειδὴ τῷ πλήθει συμπαρέσπαρται καὶ τὸ νόθον, εὐχομαι τὸ καθαρὸν φιλοκρινηθὲν ἀκριβῶς (διακριθέν, δοκιμασθέν) κεχωρισμένον τοῦ βλαβεροῦ μόνον συνεῖναι ἡμῖν· μὴ πρὸς ἐπήρειαν περιεστηκός, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν τὴν ἀκρόασιν ποιούμενον. Εὐχομαι τὸν σῆτον κεχωρισμένον τοῦ ἀχύρου. (αὐτόθ. 1497-1508. Λόγος εἰς τὸ «Μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὀφθαλμοῖς» κ. ἐ.).

Ὅτι δεῖ τοὺς μὴ πολλὴν ἔχοντας τὴν τῶν Γραφῶν γνῶσιν, ἐν τοῖς καρποῖς τοῦ Πνεύματος γνωρίζειν τὸν χαρακτήρα τῶν ἀγίων, καὶ τοὺς μὲν τοιοῦτους δέχεσθαι, τοὺς δὲ ἄλλως ἔχοντας ἀποστρέφειν. (αὐτόθ. 848).

Ὅτι δεῖ τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· οὕτως ἀνέχεσθαι, ὡς τοῦ Κυρίου, εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀποστείλαντος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. (αὐτόθ.).— Ὅτι οἱ ἀπειθοῦντες τοῖς παρὰ τοῦ Κυρίου ἀποστελλομένοις, τὴν ἀτιμίαν οὐ μέχρι τούτων ἰστώσιν, ἀλλ' ἀνάγουσιν ἐπὶ τὸν ἀποστείλαντα, καὶ κρῖμα ἑαυτοῖς χειρόν τῶν ἐν Σοδόμοις καὶ Γομόρροις ἐπισπῶνται. (αὐτόθ.).

Ὅτι δεῖ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου οὕτω δέχεσθαι, ὡς ζωῆς αἰωνίου καὶ βασιλείας οὐρανῶν περιποιητικὴν· καὶ προθύμως ἐνεργεῖν αὐτήν, κἂν ἐπίπονος εἶναι δοκῇ. (αὐτόθ. 849).

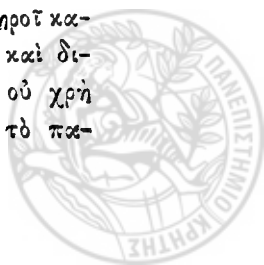
Ὅτι δεῖ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπιτίμησιν οὕτω δέχεσθαι, ὡς φάρμακον ἀναιρετικὸν παθῶν καὶ ὑγείας κατασκευαστικόν· ἐξ οὗ δηλόν ἐστιν, ὅτι οἱ ἐν πάθει ἀνθρωπαρσεκείας ἐπιείκειαν ὑποκρινόμενοι, καὶ μὴ ἐλέγχοντες τοὺς ἀμαρτάνοντας, τὸ ὄλον ζημιοῦσι, καὶ εἰς

αὐτὴν τὴν ἀληθινὴν ζωὴν ἐπιβουλεύουσιν. (αὐτόθ. 849).

Χρυσοστόμου προτροπὴ μίαν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν, ταύτην ὅλην ἀνατιθέναι τῇ ἀκρόασει καὶ τῶν ἀκουσθέντων τῇ συλλογῇ. (ΝΖ', 55).

Ἐπιτίμησις κατὰ τῶν ἀπολειφθέντων, παραινέσεις πρὸς τοὺς παρόντας. Ὅταν εἰς τὴν ὀλιγότητα ἀπίδω τὴν ὑμετέραν καὶ τὸ ποίμνιον θεάσωμαι καθ' ἑκάστην σύναξιν ἐλαττούμενον, καὶ ἀθυμῶ καὶ χαίρω· χαίρω μὲν δι' ὑμᾶς τοὺς παρόντας, ἀθυμῶ δὲ δι' ἐκείνους τοὺς ἀπόντας κ. ἐ. (ΝΑ', 143-156).

Πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας ὑπὲρ τοῦ μήκους τῶν εἰρημένων, καὶ πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας ὑπὲρ τῆς βραχυλογίας. Καὶ γὰρ ὅταν ἡ διδασκαλία μακροτέρω προβαίνει, ὄρῳ συμπατούμενους ὑμᾶς, στενοχωρούμενους, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς στενοχωρίας θλίψιν τῇ τῆς ἀκρόασεως ἀκριβεῖς λυμκινομένην· ἀκροατῆς γὰρ ἀνέσεως οὐκ ἀπολύων, οὐδὲ μετὰ σπουδῆς προσέχειν τοῖς λεγομένοις δύναιτ' ἂν. Ἐν μὲν οὖν πλήθος ὑμῶν ὄρῳ, δέδοικα πρὸς μήκος ἐκτεῖναι τὸν λόγον· τὸν δὲ πόθον ὑμῶν λογιζόμενος φοβοῦμαι συστεῖλαι τὴν διδασκαλίαν κ. ἐ. (αὐτόθ. 123 κ. ἐ.).— Περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν τινὰς ἑαυτῶν κτλ. καὶ πρὸς ἀνδρὰς περὶ τῆς πρὸς τὰς γυναῖκας εἰρήνης. Πολλὰς ὑμῶν ἔχω χάριτας, ὅτι μετὰ προθυμίας τοὺς περὶ τῆς εὐχῆς ἐδέξασθε λόγους, ὅτι με μακάριον ἐποιήσατε. Μακάριος γὰρ ὁ λέγων εἰς ὧτα ἀκουόντων· οὐκ ἀπὸ τῶν κρότων καὶ τῶν ἐπαίνων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὧν ποιοῦντας εἶδον ἐπέισθη. (αὐτόθ. 364-365).— Βραχὺς μὲν τῶν παρόντων ὁ σύλλογος, μέγας δὲ ὁ πόθος· διόπερ οὐδὲ ὁ σύλλογος βραχὺς. Οὐ γὰρ πλήθη σωμάτων ἐπιζητοῦμεν, ἀλλὰ γνώμην παρεσκευασμένην, διάνοιαν ἐπτερωμένην, ἀκροατὴν ὑψηλότερον γινόμενον τῶν βιωτικῶν ἀπάντων· κἂν εἰς ὁ τοιοῦτος ᾖ, ἱκανὸς ἐπαρκεῖσθαι τῷ λέγοντι κ. ἐ. (ΞΓ', 493 κ. ἐ.).— Ἄκροατῶν ζῆλος πεπυρωμένος· ἀγάπη ἀνυπόκοιτος· ἢ πρὸς τοὺς διδασκάλους εὖνοια. (ΜΗ', 795).— Ἄκροαται κἂν μὴ δέξωνται τὰ σπέρματα, ὁ διδάσκαλος τὸ ἑαυτοῦ ἐκπληροῦ καθήκον. (αὐτόθ. 966. Περὶ ἀκροατῶν καὶ διδασκάλων· καὶ ὅτι τὸν διδάσκαλον οὐ χρὴ ἀπογινώσκειν τῶν μαθητῶν, κἂν πρὸς τὸ παρὸν μὴ πείθωνται. Ὁμιλίχ. 964-982).



Διδασκάλου ἀρετῆ αὐτῆ, ὅταν τῶν οἰκειῶν κаторθωμάτων μάρτυρας ἔχη τοὺς μαθητευομένους (Ξ', 307 κ. ἐ.).

Θόρυβος ἀκροατῶν καὶ ἐκκλησιαζομένων. Τότε καὶ αἱ οἰκίαι Ἐκκλησίαι ἦσαν, νυνὶ δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία οἰκία, μᾶλλον δὲ καὶ οἰκίας πάσης χεῖρων. Ἐν οἰκίᾳ μὲν γὰρ πολλὴν καὶ εὐταξίαν ἴδοι τις ἂν· ἐνταῦθα δὲ πολὺς ὁ θόρυβος, πολλὴ ἡ σύγχυσις, καὶ καπηλείου οὐδὲν διενήνοχε τὰ παρ' ἡμῖν τοσοῦτος ὁ γέλως, τοσαύτη ἡ ταραχὴ, καθάπερ ἐν βλακειοῖς, καθάπερ ἐν ἀγοραῖς κρᾶζόντων, θορυβούντων ἀπάντων. Οὐ γὰρ κουρεῖον, οὐδὲ μωροπωλεῖον ἡ Ἐκκλησία, οὐδὲ ἐργαστήριον ἔτερον τῶν ἐπ' ἀγορᾶς, ἀλλὰ τόπος ἀγγέλων, τόπος ἀρχαγγέλων, βασιλεία Θεοῦ, αὐτὸς ὁ οὐρανός κ. ἐ. (ΞΑ', 313).

Συνετὸς ἀκροατῆς οὐ μικρόν· ὁ μὴ μόνον θαύματι διακόπτων τοῦ λόγου τὸν δρόμον, ἀλλὰ καὶ ἐπινοῶν τὰ δυσθεώρητα, καὶ τι παρ' ἑκυτοῦ εἰσφέρειν δυνάμενος. Ὅτι δὲ οὐ μικρόν, μετὰ τῶν ἄλλων τῶν μεγάλων καὶ ἐξαιρέτων, ὧν ἠπέλιπεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς Ἰερουσαλήμ παραιρεῖσθαι, καὶ τὸν συνετὸν ἀκροατῆν ἐνέταξεν (Ἦσ. Γ', 2)· οὐκ ἂν τοῦτο φῆσαι, εἰ μὴδὲν μέγα συνετέλει. Διὸ καὶ ὁ Πικρομικιστῆς ἔφη, «Οὓς ἀκροατοῦ, ἐπιθυμία σοφοῦ.» (Παροιμ. ΚΕ', 12). Οὐ γὰρ πολλοὺς πόρους, οὐθ' ἰδρωτᾶς αὐτῶ παρέχει, ἀλλ' ἀφορμὰς μόνον, καὶ σπέρματα ἀπαιτεῖ. Πρὸς γὰρ γεωργίαν ἡ σύνεσις ἀρκεῖ. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1001).

Περὶ ἀκροατῶν, διδασκάλων, ἐρμηνευτῶν, καὶ κηρύκων, προγματεῖς σύντομος καὶ σοφῆ. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1212 - 3.— Θεοδώρ. ΠΓ', 1173).

Ἀκροατῆς φιλαλήθης ἀμφοτέρωθεν πορίζεσθαι τὴν ὠφέλειαν· ἐπὶ μὲν τοῖς ἀγαθοῖς μαρτυρούμενος, προθυμότερος γίνεται· ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς ἐλεγχόμενος, μετανοεῖν ἀναγκάζεται. (Παρά Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 744 σχόλ.).

Παιδεύει ὁ Θεὸς τὸν ἀκροατῆν διὰ τῶν Γραφῶν τὰ εἰς σωτηρίαν· ἀλλὰ μετὰ τῆς τοῦ Θεοῦ φιλάνθρωπίας δεῖ καὶ τὰ ἡμέτερα ἐπισθαι. Ἄν τε γὰρ τὴν ἀσθeneian προβαλώμεθα, ἂν τε τὴν ταραχὴν, ἂν τε τοῦ Θεοῦ τὴν ἀγχόνητα, τὰ δὲ παρ' ἡμῶν μὴ προστεθῆ, οὐδὲν ὄφελος ἡμῖν. (Θεοδώρ. Π', 906).— Ἀκροατῆς θαυμαστὸς καὶ συνετὸς. (ΠΓ', 1173).

**Ἀκροβυστία.** Ἀκρόβυστος θς ἑαυτὸν πα-

ρέβυσε τόπῳ τινὶ ἐπικρύψας· καὶ τὸ ἐν παρὰβύστω, ἀντὶ τοῦ ἐν γωνίᾳ καὶ τόπῳ, ὃ τις οὕτω παραβέβυσται.

**Ἀκροβυστίας καὶ περιτομῆς διαφορά.** Ὅσοι γὰρ ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνοντι· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι. Τὸ δὲ ἔτι τούτων χαλεπώτερον, ὅτι καὶ ἀπὸ περιτομῆς ἀκρόβυστοι γίνονται, τέχνη τινὶ ἱερικῆ διὰ τοῦ καλουμένου σπαθιστήρος τὴν τῶν μελῶν ὑποδερματίδα ὑποσπαθισθέντες, ῥαφέντες τε καὶ κολλητικοῖς περιουθεντές, ἀκροβυστίαν ἀβίης αὐτὴν ἀποτελοῦσιν. Ἐχεις καὶ τὴν μαρτυρίαν παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ, δι' ὧν αὐτοῖς ῥήμασιν ὠδέ πως λέγει· «Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ὑπάρχει, μὴ περιτεμνέσθω. (Α'. πρ. Κορ. Ζ', 18 - 20). Ταύτην δὲ τὴν παράδοσιν τῆς κακοδαίμονος ἐννοίας φασὶ τὸν Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβ εὐρηκέναι πρὸς ἐπαρνησθεῖσιν, καὶ πρὸς ἀφανισμόν τοῦ τῶν Πατέρων αὐτοῦ χαρακτήρος. Διὸ φασὶ τὸν Θεὸν εἰρηκέναι (Μαλαχ. Α', 2). «Ἐμίσησα τὸν Ἡσαῦ, τὸν δὲ Ἰακώβ ἠγάπησα.» (Ἐπιφάν. ΜΓ', 264.—Χρυσόστ. Περὶ περιτομῆς καὶ ἀκροβυστίας. Ε', 434-438.—Θεοδώρ. ΠΒ', 73. 89. 277).

Ἀκροβυστία ἡ περιτετμηθεῖσα τοῦ Κυρίου τί ἐστίν. Περὶ ἀδήλων, ἀγράφων καὶ σεσιωπημένων οὐκ ἔξεσιν ἡμῖν περιεργάζεσθαι. (Ἄνκς. Σιν. ΠΘ', 800).

**Ἀκρογωνιαῖος** λίθος ὁ Χριστός, καὶ τίνες οἱ ἀποδοκιμάσαντες καὶ οἱ οἰκοδομοῦντες. (Χρυσόστ. ΝΕ', 335-336).

**Ἀκρόδρυα.** Λέγονται ἀκρόδρυα πάντες οἱ καρποὶ ἀπὸ μέρους τοῦ τῶν δρυῶν, καὶ δρύκαρπα τῆς παλαιόγονου τροφοφόρου δρύος. Καρπὸς ἀκροδρύων. (Ἄσμα Ἄσμ. Δ', 13.—Θεοδώρ. ΠΑ', 1640).

**Ἀκροθίνια** σκύλων. Ἀπαρχαὶ προσφερόμεναι τῷ Θεῷ ἐκ σκυλευμάτων. (Θεοδώρ. Π', 296).—*Ἀκρόθινα*, τὰ ἄκρα θινός τινος, ὃ ἐστὶ σωροῦ, καὶ τὰ λάφυρα, καὶ αἱ ἀπαρχαὶ ἀνατιθέμεναι. Καὶ παροιμία φέρεται ἐπὶ τινῶν μάτην κοπιώντων, τὸ, *Ἀκροθίνια πυγμαίων κολοσσῶ ἐφαρμάζειν*, ὅπερ ἐστὶν ἀνδρὶ μεγίστῳ μικρόν τι κέρδος εἶναι. (Εὐσταθ. Παρεκβ. καὶ Λεξ.).

**Ἀκροκελαινιῶν** ποταμός, ὁ τὴν ἄκραν

ἐπιφάνειαν πεφρικώς, ὃ ἐστὶ μελαινώμενος.

**Ἀκρόκομος**, ὃ τὸ ἄκρον τῆς κεφαλῆς κομῶν.

**Ἄκρον**, τὸ ὄρεινόν ἀκρωτήριον.

**Ἀκροπόλα** ὄρη, τὰ ἄκρα καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρέων. Τὸ ὄρος κατὰ τοὺς παλαιούς εἰς τρία διηρεῖτο, εἰς ἀκρόρειαν, εἰς ὑπερώρειαν, καὶ εἰς τέρμα· ὧν τὸ μὲν κορυφή, τὸ δὲ πλευρὰ ὄρους, τὸ δὲ τελευταῖον, οἱ καὶ πόδες· αἱ δὲ κορυφαὶ καὶ ἀκρόπολοι. (Λεξ. Εὐστ.)

**Ἀκροπολίτης** Κωνσταντῖνος (ΡΜ', 807).

— **Ἀκροπολίτης** Γεώργιος. (αὐτόθ. 957).

**Ἀκρόποροι** ὄβελοι, οἱ ὄξει· καὶ κατὰ τὸ ἄκρον πείροντες.

**Ἀκροστίχια**. Καὶ ὁ λαὸς τὰ ἀκροστίχια ψαλλέτω. (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 728—Εὐσέβ. Κ', 184.—Βασίλ. ΛΒ', 764.—Χρυσόστ. ΞΑ', 315—Σωζόμ. ΞΖ', 1276).

**Ἀκροστύλιον**, σημάσι· αὐτοῦ διάφοροι, καὶ γινώμι περὶ αὐτοῦ. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Ἀκροστόμια** φυτῶν, χαλκίων, σιδηρουργῶν χοάναι, οἷς φυτῶσιν εἰς θέρμανσιν ἢ ἀνάλυσιν. Λέγονται δὲ καὶ ἀκροφύσια.

**Ἀκρότατος**, κύριον, υἱὸς Ἀρεως Λακεδαιμονίων βασιλέως, ὑμνούμενος μὲν ἐπὶ ἀνδρία, κατάρξας δὲ βλακείας ἐν Λακεδαίμονι ἀνδρωθείς. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Ἀκροτελεύτιον**. Τὸ σύνθημα Παύλῳ τῷ ἀποστόλῳ· «Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.» (Θεοδώρ. ΠΒ', 785).

**Ἀκρότης**. Δικαιοσύνη Θεοῦ πᾶσαν ὑπερβαίνει ἀκρότητα. Ἀκρότητας γὰρ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἐκάστης οὐσίας τὸ καθαρῶτατον· ὡς ψυχῆς ἀκρότης, ὁ νοῦς· καὶ ἔρωτος ὁ τῶν ἀναβεβηκότων διάπυρος πόθος· καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας, τὸ ἐγγὺς συντεῖνον αὐλίας· ὡς πάλιν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν, πυρὸς τὸ λαμπρότατον, καὶ ὕδατος τὸ ἀχνῶδες, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναλόγως. (Παχυμ. Γ', 1021).

**Ἀκρότονοι** λέγονται οἱ ἐπὶ πολὺ διάστημα δισκεύοντες καὶ ἀπλῶς βᾶλλοντες.

**Ἀκρόγαλις** καὶ ἀκρογάλιξ. Διόνυσος καὶ ὁ ἄκρατος οἶνος· Χάλις, οἶνος ὁ χαλῶν καὶ ἀνιείς τοὺς πίνοντας· ὅθεν ἀκροχάλιξ, ὁ οἶνος μεθύων· καὶ χαλικάξειν τὸ περὶ συνουσίαν ὑφ' ἡδονῆς ἀνίσθαι καὶ ὑποστένειν. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Ἀκρωόμενος**. Ὁ διάκονος ἐστὼς πλησίον ὑμῶν (τῶν ἐπισκόπων) μετὰ ὑψηλῆς φω-

νῆς λεγέτω· Μὴ τις κατὰ τινος (ἐχέτω)· μὴ τις ἐν ὑποκρίσει (ἐστὼς ἀκροάσθω). (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 717).— Μὴ τις τῶν κατηχομένων· μή τις τῶν ἑτεροδόξων· μή τις τῶν ἀπίστων. Προέλθετε οἱ κατηχούμενοι ἐν εἰρήνῃ. Προέλθετε οἱ ἐνεργούμενοι. Προέλθετε οἱ φωτιζόμενοι. Ἀπολύεσθε οἱ ἐν μετανοίᾳ. Μὴ τις τῶν ἀμυήτων, μὴ τις τῶν μὴ δυναμένων ἡμῖν συνδεηθῆναι· ἀλλήλους ἐπίγνωτε. Τὰς θύρας, τὰς θύρας· (βλέπετε, προσέχετε, κλείσατε). Βλέπετε μὴ τις τῶν κατηχομένων (ἐν πολλαῖς παλαιαῖς λειτουργίαις αὐτόθ. 717 σημ.).— Οἱ ἀκρινῶν ἄγγελοι περιπατήσατε· ὁ διάκονος προσφωνεῖ πρὸ τοῦ ἀσπασμοῦ. (Τιμόθ. Α'. Ἀλεξ. ΑΓ', 1301).

Ἐπιγινώσκετε ἀλλήλους. Ἐπίστασθε τὴν πνευματικὴν εὐφροσύνην, οἱ ταύτης γευσάμενοι καὶ μεμνημένοι τῶν φρικτῶν μυστηρίων, τῶν λειτουργῶν τῆς θείας ἱερουργίας, τῶν μιμουμένων τὰς τῶν ἀγγέλων πτέρυγας (τῶν δικόνων) ταῖς λεπταῖς ὀθόνας ταῖς ἐπὶ τῶν ἀριστερῶν ὤμων κειμέναις, καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ περιτρεχόντων καὶ βρώντων. Μὴ τις τῶν κατηχομένων· μὴ τις τῶν μὴ ἐσθιόντων· μὴ τις τῶν κατασκόπων· μὴ τις τῶν μὴ δυναμένων θεάσασθαι τὸν Μόσχον ἐσθιόμενον· μὴ τις τῶν μὴ δυναμένων θεάσασθαι τὸ οὐράνιον αἶμα τὸ ἐκχυνόμενον εἰς ἄρεσιν ἀμαρτιῶν· μὴ τις ἀνάξιος τῆς ζώσης θυσίας· μὴ τις ἀμύητος· μὴ τις μὴ δυνάμενος ἀκαθάρτοις χεῖλεσι προσψάσασθαι τῶν φρικτῶν μυστηρίων. (Χρυσόστ. ΝΘ', 520).

Ἀλλὰ γὰρ ἴσως μέλλων ὁ λόγος, καὶ σχολαιότερον ὀδεύων, ἀποκναίσει καὶ τοὺς νῦν ἀκρωμένους, καὶ τοὺς ὕστερον ἐντευζομένους. (Θεοδώρ. ΠΓ', 561).

**Ἀκρωβολία**, ἄκρον ὀβολιαίου ἄρτου.

**Ἀκρωνυχία**. Τούτων (τῶν μοναχῶν) πλήρεις καὶ πόλεις, καὶ κῶμαι, καὶ τῶν ὄρων ἀκρωνυχίαι, καὶ φάραγγες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 892).— Φασὶ δὲ καὶ τὴν τοῦ ὄρους ἀκρωνυχίαν ἱερουργίας ἐκατέρας ἀξιοῦσθαι. Περὶ τῆς ἐν τύποις θυσίας Ἰσαάκ. (αὐτόθ. 252).— Οἱ τῆς εὐαγγελικῆς ἐρασθέντες φιλοσοφίας πόρρω μὲν τῶν πολιτικῶν θορύβων γεγέννηται· τὰς δὲ τῶν ὄρων ἀκρωνυχίας κατελιηφότες, ἢ τὸν ἐν ἐρήμοις χωρίοις ἀγαπήσαντες βίον, τῇ θεωρίᾳ τῶν θείων, καὶ τῷ ταύτῃ ζυνηροσμένῳ σφᾶς

αυτοὺς ἀπεκλήρωσαν βίῳ κ. ε. (αὐτόθ. 1132). — Ἐν τῇ τοῦ ὄρους ἀκρωνυχίᾳ εὐρῶν οἰκίσκον εὐκτῆριον Θεοδόσιος ὁ μέγας, πάννουχος διετέλεσε τὸν τῶν ὄλων Δεσπότην ἀντιβολῶν. (ΠΒ', 1252). — Ἀκρωνυχία καὶ ὄρος ὑψηλόν. (αὐτόθ. 1340).

**Ἀκρώρεια**, ἡ ἀνωτάτη ἐξοχὴ τοῦ ὄρους· ἀγνισμὸς τῶν Ἑβραίων, ἠνίκα τὸν νόμον ἐδέχοντο. (Θεοδώρ. Π', 261-264).

**Ἀκρως ἐναντία**. Ἀκρως ἐναντίοις οὐκ ἀφρίησιν ἡμῶς ἡ θεία Πρόνοια περιπίπτειν ἀμέσως. (Θεοδώρ. ΠΓ', 572).

**Ἀκρωτηριαζέειν**. Περὶ λαϊκῶν ἑαυτοῦς ἀκρωτηριαζόντων. Κανόνες. (Φώτ. ΡΔ', 925. 501.685. — Ἀποστόλ. Καν. ΚΑ'-ΚΔ'.—Α'. Καν. τῆς Α'. Οἴκουμ. Συνόδου).

**Ἀκταία**, φόρημα ποιὸν παρώνυμον τῇ θαλασσίᾳ ἀκτῇ. Ὡς δὲ θάλασσα οὐ μόνον στοιχειακὸν ὄνομα ἦν, ἀλλὰ καὶ ἰμκτίῳ προσυφαίνετο, δῆλον ἐκ τοῦ εἰπόντος· πορφυρᾶς περιβολᾶς, καὶ ἰοβαφεῖς, καὶ ὑακινθίνας, καὶ φλογίνας, καὶ θαλασσοειδεῖς· ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ ἀκτῆς θαλασσίας παρώνυμον ἦν τι φόρημα, ὡς δηλοῖ ὁ γράψας τό, φοροῦντες δὲ καὶ ἀκταίας. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκταίη**, κύριον Νηρηίδος.

**Ἀκταῖος**, ἀφ' οὗ καὶ Ἀκταία ἢ Ἀττικῆ. (Τατιαν. Γ', 884).

**Ἀκταίων** υἱὸς τοῦ Ἀρισταίου καὶ ἔγγονος τοῦ Κάδμου, θηρευτῆς ὢν ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεσπαράχθη κυνῶν ἀντι ἐλάφου. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1484. — Νόννος ΛΖ', 1061).

**Ἀκτῆ** ἀλφίτου, ἡ δωρεὰ κατὰ τοὺς παλαιοὺς, παρὰ τὸ προάγεσθαι ἢ προσάγεσθαι. — Ἀκτῆ Δημήτερος ἢ ἐκ σίτου καὶ τῶν σιτωδῶν τροφῇ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀκτῆ**, ἢ Ἀττικῆ, ἢ καὶ Ἀκταία. (Ἰω. Μακλάλ. ΙΖ', 149. — Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1164). — Ἀκτῆ Ἡπείρου, ἢ κατόπιν Λευκάς.

**Ἀκτημοσύνη**. Ἡ ἀγάπη τέκει τὴν ἀκτημοσύνην. Περὶ ἀκτημοσύνης καὶ φιλαργυρίας. (Χρυσόστ. Ε', 93-100. — ΝΖ', 285-294. — Ἰσιδ. ΟΗ', 553). — Ὅσα καὶ κτᾶται σπανίως, ὡς πολύτιμα, καὶ τηρεῖται δυσκόλως, ὡς ἐπίβουλα, καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει χρῆσιν τοῖς εὐτελεῖσι καὶ εὐώνοις, ταῦτα χριστιανῶν οὐ κτήσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ὄψεως ἡλλοτριωσθαι προσήκει· οἷα ταῖς μὲν εἰς τοὺς πένητας

λυμαινόμενα εὐποιίαις, τοῖς δὲ κεκτημένοις βασκαίνοντα τῆς σωτηρίας. (Ἰσιδ. ΟΗ', 433). Λόγος περὶ ἀκτημοσύνης, πλήρης φιλοσοφίας καὶ χάριτος. (Νεῖλος ΟΘ', 968-1060). — Ἀκτημοσύνη, ἡ κατὰ τὴν θεϊαν νομοθεσίαν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1460. — Ὀμιλία μετὰ Γραφικῶν ῥητῶν. Ἀντιοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1705-1708).

**Ἀκτῆμων** βίος. Οἱ μὲν γὰρ τὸν ἀκτῆμονα καὶ φροντίδων ἐλευθερον ἀσπαζόμενοι βίον, ὄλους ἑαυτοὺς ἀφιερῶσι τῷ τῶν ὄλων Θεῷ, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἀποφαίνουσιν ὀλοκαύτωμά τε καὶ ὀλοκάριπωμα, οὐδὲν τῷ παρόντι βίῳ καταλείποντες, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγήρω πάντα μετκτιθέντες ζώην. (Θεοδώρ. Π', 301). — Τῶν προφητῶν τὸν ἀκτῆμονα βίον ἡ Ἱστορία διδάσκει. (αὐτόθ. 757). — Εἰ μὴ ἀκτῆμων ὁ βίος, ἀφιλάργυρος κᾶν, κατὰ τὸν Ἀπόστολον. (ΠΒ', 805). — Ἄλλ' οὐδὲ τῶν νῦν πανταχοῦ συλλειτουργῶν τινα εἰς μέτρον σοφίας ἠγοῦνται μόνον σοφοί, καὶ ἀκτῆμονες, καὶ δογματῶν εὔρεται λέγοντες εἶναι, καὶ αὐτοῖς ἀποκεκαλύφθαι μόνους, ἅπερ οὐδενὶ τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐτέρῳ πέφυκεν ἐλθεῖν εἰς ἕνοιαν· ὡ ἀνοσίτου τύφου, καὶ ἀμέτρου μακρίας. (Ἀλέξ. Ἀλεξανδρ. παρὰ Θεοδώρ. (ΠΒ', 901. — ΠΓ', 1057 κ. ε.).

**Ἀκτιον** καὶ Νικόπολις. (Ἰωάν. Λυδὸς σελ. 240).

**Ἀκτῖς** ἡλίου, καὶ Ἀκτῖς ὄνομα οἰκέτου, καὶ ἀγγείου, ἐφ' οὗ οἱ ὄβολοι ῥίπτουσινται. (Λ. Εὐσταθ.). — Ἀκτῖς σκιαζομένη ὑπὸ πληθῆος ἀκρίδων. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1480). — Θερμὸς θετός ἔρως εἰς τὴν θεϊαν θεωρίαν πυρσεύων τὸν νοῦν, καὶ ταῖς ἀκτῖσι νύττων. (αὐτόθ. 1494). — Ἀκτῖνος οἱ θηρεύοντες ἀπήλαυον· οὗτος δὲ μόνος ἀπολειφθεὶς τοῖς τῆς ἀορασίας ἐδέθη δεσμοῖς. (αὐτόθ. 973). — Ἀκτῖνας κακίης φεύγειν, συγκαίειν ἐπισταμένας. (ΠΑ', 88).

**Ἀκτορίονες**, Ἀκτορος παῖδες καὶ Μολιόνης. Φιλάδελφοι ἱστοροῦνται καὶ μιᾷ ψυχῇ ἐν δυσὶ σώμασι διοικούμενοι. Ὁ δὲ μῦθος εἰς ἐν συνάπτων αὐτοῦς, δε δὴ καὶ τῷ Πλάτῳ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς λόγον τινα ἐνδέδωκεν ὅμοιον, διφθεῖς πλάττει τῷ σώματι. κ. ε. Ἀνδρεῖοι δὲ καὶ ἠνιοχικοί, καὶ διάφοροι τῶν Διοσκούρων. Λεξ. Εὐσ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 264).

**Ἀκτωρ**, Πατρόκλου πάππος, ὅτι γήμκς Αἴγιανον ἔσχεν ἐξ αὐτῆς Μενοίτιον.

**Ἀκύλας**, ἀκροατὴς ἐγένετο Σίμωνος τοῦ μάγου. (Κλημ. Ῥώμ. Β', 89. κ. ε.). — Δουλεύων τῇ Ἑβραϊκῇ λέξει ἐκδέδωκεν εἰπών· φιλοτιμότερον πεπιστευμένος παρ' Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν Γραφήν· ᾧ μάλιστα εἰώθασιν οἱ ἀγνοοῦντες τὴν Ἑβραίων διάλεκτον χρῆσθαι, ὡς πάντων μᾶλλον ἐπιτετευγμένῃ. (ᾠριγ. ΙΑ' 52). — Ἀκύλου, καὶ Θεοδοτίωνος καὶ Συμμάχου ἐκδόσεις διεφθαρμέναι ἦσαν (ΙΔ', 272). — Ἐπὶ τῶν ὑπάτων Αὐγουρίνου καὶ Σεργιανοῦ Ἀκύλας ἐγνωρίζετο, ὅς ἦν πενθερὸς Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως· ἦν δὲ Ἑλληνας, ὡς Ἀδριανός, ἀπὸ Σινώπης τοῦ Πόντου ἐρμώμενος· ὕστερον ἐβαπτίσθη, πεισθεὶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων· ἦν δὲ καὶ ἀστρονόμος, καὶ ἐγκαλούμενος περὶ τούτου ἀπὸ τῶν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μὴ πεισθεὶς, μετέπειτα τὰ τῶν Χριστιανῶν ἀθετήσας, προσήλυτός τε Ἰουδαίοις γίνεται, καὶ περιτέμενεται Ἰουδαῖος, καὶ ἐμπόνως μαθὼν τὴν αὐτῶν διάλεκτον, κατὰ στοιχεῖα ἐρμηνεῖν ἑαυτῷ ἡρμήνευσεν, οὐκ ὀρθῶς λογισμῶ, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 261-264. παρ' ᾠριγ. ΙΕ', 137. — Χρον. Πασχ. ιβ', 617. — Εὐσέβ. Κ', 452. — Ἀθαν. Ἀλεξ. ΚΗ', 433. — Ἄνας. Σιν. ΠΘ', 104). — Ἀκύλας διοικητὴς Ἀλεξανδρείας καὶ διώκτης τῶν Χριστιανῶν. (Εὐσέβ. Κ', 528-532).

**Ἀκυλος**, ὁ τῆς πρίνου καρπός.

**Ἀκυρολογία**. Ἄρνων ἐκατόμβην, νέκταρ οἰνοχοεῖν, χειρονομεῖν τοῖς σκέλεσιν, ὧν ἐκατόμβην· μοσχαρίων μὲν γὰρ ἐκατόμβην ἔστιν εἰπεῖν, ἀρνῶν δὲ οὐκ ἂν κυριολεκτικῶς. (Λεξ. Εὐσταθ.)

**Ἀκωκή**, ἀκή, ἀκμή, ὀξύτης σιδήρου.

**Ἀκωλύτως**. Ἀκωλύτως προσφέρειν διδασκαλίαν καὶ παράκλησιν. — Διαφορὰ διδασκαλίας καὶ παρακλήσεως. Διδασκαλία ἐστὶ τὸ προσφέρειν τὸν διδάσκαλον ἀκωλύτως διάφορα παιδεύματα· παράκλησις δὲ, ἢ τοὺς ἀθυμοῦντας ψυχαγωγεῖν, ἢ τοὺς ὀργιζομένους ταῖς συμβουλαῖς μεταβάλλειν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 816).

**Ἀλάβαστρος**, ἄρσεν. καὶ ἀλάβαστρον οὐδετέρως. Ἀλάβαστρον μύρου· βικίον μὲν ἐστὶν ὑάλινον, χωροῦν λίτραν ἐλαίου. Ἀλάβαστρον δὲ κέκληται διὰ τὸ εὐθρυπτον. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 284).

**Ἀλαζῶν**, ὁ ἀπὸ ἄλλης ζῶν καὶ ἀγύρτης, ἀπλῶς δὲ ὁ φέναξ καὶ πλάνην τινὰ αὐτοῦ διηγοῦμενος.

Ἐρώτησις. Τοῦ Κυρίου ἀποφνηαμένου, ὅτι, «Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.» (Λουκ. ΙΔ', 11. — Ματθ. ΚΓ', 12), καὶ τοῦ Ἀποστόλου παραγγέλλοντος, «Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονεῖν» (Α'. πρ. Τιμόθ. Γ', 17), καὶ ἀλλαχοῦ λέγοντος· «Ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, τετυφωμένοι» (Β'. πρ. Τιμόθ. Γ', 2. — Πρ. Ῥώμ. Α', 30), καὶ πάλιν, «Ἡ ἀγάπη οὐ φυσιοῦται.» (Α'. πρ. Κορινθ. ΙΓ', 4), τίς ἐστὶν ὁ ὑψηλόφρων, καὶ τίς ὁ ἀλαζῶν, καὶ τίς ὁ ὑπερήφανος, τίς δὲ ὁ τετυφωμένος, ἢ τίς ὁ πεφυσιωμένος; — Ἀπόκρ. Ὑψηλόφρων μὲν εἶη ἂν καὶ ὁ ἑκαυτὸν ὑψῶν, ὁ ἐπὶ τοῖς προσοῦσιν αὐτῷ κατορθώμασι μεγαλοφρονῶν καὶ ἐπαιρούμενος, κατὰ τὸν Φαρισαῖον ἐκεῖνον, καὶ μὴ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενος· ὁ αὐτὸς δ' ἂν λέγοιτο καὶ πεφυσιωμένος, κατὰ τὸ Κορινθίων ἐγκλημα (Α'. πρ. Κορινθ. Ε', 2). Ἀλαζῶν δὲ ὁ μὴ στοιχῶν τοῖς νομοθετημένοις, μηδὲ πληρῶν τὸ τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν· ἰδίαν δὲ ὁδὸν δικαιοσύνης καὶ εὐσεβείας ἐπινοῶν. Ὑπερήφανος δὲ ὁ ἐπὶ τοῖς προσοῦσιν αὐτῷ κομπάζων, καὶ ὑπὲρ ὅ ἐστι φαίνεσθαι ἐπιτηδεύων. Τετυφωμένος δὲ ἢ ὁ αὐτός ἐστι τάχα τῷ ὑπερηφάνῳ, ἢ ἐγγὺς τούτου, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου εἰρημένον. (Α'. πρ. Τιμόθ. Γ', 4. — Πρ. Φιλιππ. Γ', 15. «Τετύφωται μηδὲν ἐπιστάμενος.» Βασίλ. ΛΑ', 1120). — Ἀλαζονεῖαν, ὄγκον οἶδα καρδίας. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 651. Ὅροι ἀρετῶν, κακίῶν καὶ παθῶν).

Ὁ δὲ ἀλαζῶν τοὺς μὲν τιμῶντας οὐδὲν εἶναι νομίζει, τὰς δὲ παρ' αὐτῶν τιμὰς μεγάλας εἶναι ψηφίζεται. Πάλιν ὁ ταπεινὸς ὑπ' οὐδενὸς ἀλίσκεται πάλους, οὐκ ὀργή τούτῳ διανοχλῆται δυνήτεται, οὐ δόξης ἔρωσ, οὐ βεσκανία, οὐ ζηλοτυπία. Ὁ δὲ ἀλαζῶν ἅπασι τούτοις κατέχεται, καθάπερ τις σκώληξ ἐγκαλινθούμενος βορβόρῳ· καὶ γὰρ καὶ ζηλοτυπία, καὶ βεσκανία, καὶ θυμὸς ἀεὶ τὴν ἐκεῖνον διανοχλεῖ ψυχὴν. Οὐκοῦν τοιοῦτος ὁ ἀπονενοημένος ἐστὶ· καὶ γὰρ ἐκάστη παγὶς εὐκόλως αὐτὸν αἰρεῖ, ἅτε χαμαὶ ἔρποντα. (Χρυσόστ. ΝΗ', 624-626. — Καὶ περὶ ὑψηλοφροσύνης καὶ ταπεινοφροσύνης. αὐτόθ. 671-672).

Ἰδόμεν πῶθεν ἐτέχθη (τὸ πάθος), καὶ τὴν

αίτιαν ἀνέλωμεν. Ἐξ ἀλαζονείας καὶ ἀπονοίας πολλῆς. Ταύτην οὖν ἀνέλωμεν τὴν αἰτίαν, καὶ συνανῆρηται καὶ τὸ νόσημα. Τί δὲ ἡ ἀλαζονεία; Πόθεν τίκτεται; Ἐκ τοῦ μὴ ἐπισκέπτεσθαι τὰ ἡμέτερα, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν φύσεως γῆς, καίτοι οὐκ ὄντας γεωργούς, πολυπραγμονεῖν, καὶ ὑπὲρ φύσεως φυτῶν, καὶ ὑπὲρ φύσεως χρυσοῦ, καίτοι οὐκ ὄντας ἐμπορούς, καὶ ὑπὲρ ἱματίων, καὶ ὑπὲρ πάντων ὑπὲρ δὲ ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας φύσεως μηδέποτε ἀνέχεσθαι τοῦτο ποιεῖν. (Ξ', 237-238.—ΞΓ', 671-676).

Λάβε φρόνημα ἀνώτερον τῆς ταπεινότητος τῶν παρόντων, οὐχ ἵνα ἀπονενοημένος γένη καὶ ἀλαζών, ἀλλ' ἵνα μεγαλόφρων καὶ μεγαλόνοος. Ἐτερον γὰρ ἀλαζονεία, καὶ ἕτερον μεγαλοψυχία· ἀλαζών ἐστὶν ὁ ἐπὶ τοῖς μικροῖς κομπάζων, καὶ τῶν ὁμοδούλων ὑπεροφῶν. (ΝΕ', 466).

Ἀλαζονεία διδασκάλων καὶ διδασκομένων. «Μῆτι δύναται τυρλὸς τυρλὸν ὀδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; Οὐκ ἔστι μαθητῆς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρητισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.» (Λουκ. Γ', 39-40). — Οὐ γὰρ οἱ ἐν σκότῳ τῆς ἀγνώσεως ἐνισχημένοι, τοὺς τὰ ὁμοια νοσοῦντας εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν ὀδηγήσειεν· εἰ γὰρ τοῦτο βουλευθεῖεν, εἰς τὸν βόθυνον τῶν παθῶν ἀμφοτέροι ἐγκυλισθήσονται. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος τὴν παραβολήν, τὸ φιλόκομπον πάθος τῆς ἀλαζονείας τῶν πολλῶν ἀναίρων. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 601).

Πρόβριζον ὁ Σωτὴρ ἐκ τῶν ἡμετέρων δικαιοῶν, ὡς νοσημάτων αἰσχιστον, καὶ τῆς ἀπάντων ἀνωτάτω βδελυρίας ἄξιον, καταστρέφει τὴν ὑπεροψίαν. Οἶδε γὰρ οὕτως οὐδὲν ἀδικεῖν εἰσὶν τὴν ἀνθρώπου ψυχὴν, ὡς τοῦτο μάλιστα τὸ μικρὸν καὶ ἀπόπτυστον πάθος, ᾧ καὶ αὐτὸς ὁ πάντων Δεσπότης, ὡς ἐν τάξει πολεμίου δικαίως ἀντανίσταται. . . . «Κύριος γὰρ ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται.» Φιλεῖ γὰρ πῶς ἀεὶ τοῖς ἔχουσι τὸ περιφανές, τὸ πικρὸν τῆς ἀλαζονείας ἐπιτρέχειν θηρίον. Φιλεῖ δὲ τις τὴν ὑπεροψίαν ἀξιοζήλωτος ὢν, ἑαυτὸν τε διὰ τοῦτο τοῦ πέλας προτιθεῖς, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν ἀσυνέτως ὑπολαβὼν, ὡς ἐξαίρετόν τινα, καὶ ὑπερφυστάτην ἀρετὴν κατορθώσαντα, καὶ πολιτείας ὁδὸν ἀήθη τε

τοῖς ἄλλοις καὶ ἀστιβῆ δικνύσαντα. (ΟΔ', 113).

Εἰ πράξας ὁ Φαρισαῖος, κατεκρίθη, ἐπειδὴ ἔκαυχῆτατο· σὺ τί καυχῆσαι λαρυγγίζων ἀπλῶς, καὶ οὐ πράττων χρηστῶς, καὶ χείρονος ἑαυτὸν ποιῶν ἔνοχον κρίτεως, ἧς ὁ Φαρισαῖος ὑπέμενεν; (Ἰσίδ. ΟΗ', 244).—Ὅτι βδελύσσεται Χριστὸς τοὺς ἀνδρας τῶν αἱμάτων, οὐκ αὐτοὺς δὲ μόνους φημί, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀλαζόνες, ὑπερόπτας, καὶ ὑπερηφάνους. (αὐτόθ. 328).

Μὴ τὸ ἐχθροῦ κεκρατηκέναι εἰς ἀλαζονεῖαν σε παιδοτριβεῖτω. Πολλοὺς γὰρ ὑπὸ μεγαλαυχίας μεμνηόσιν, ἢ δοκοῦσα εὐπραγία εἰς τὸ χεῖρον περιφανῶς προεχώρησεν. (αὐτόθ. 548). — Βλέπε μὴ ποτε ἡ ἀνυπέροβλητός σου ἀλαζονεία ἀναγκάσῃ τὴν θεῖαν καὶ ἡμερωτάτην φύσιν τὴν οἰκείαν ἐπιδείξασθαι δύναμιν, τὴν κἀνταῦθα πανωλεθρία σε παραδοῦναι, κἀκεῖσε πικροτάτας ἀπαιτήσας δίκας δυναμένην. (αὐτόθ. 1013). — Ἐπειδὴ οὐδὲν μεγαλοφύες, οὐδὲ ὑπερφύες ἔχει ἡμῶν ἢ φύσις, ἐπὶ τὸ μέτριον αὐτὴν καὶ ἐπιεικές, ἄτε δὴ οἰκεῖον καὶ συγγενές, συνελάσωμεν, πᾶσαν ἀλαζονεῖαν ἐξορίζοντες. (αὐτόθ. 1397).

Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἱστὸς ἀράχνης (Ψαλμ. ΠΘ', 9), ῥαδίως διασπᾶται. Οὐδὲν βέβκιον, οὐδὲ σταθερὸν ἢ ἀνθρωπεῖα φύσις ἔχει. (Θεοδώρ. Π', 1604).— Προλέγει δὲ κατὰ ταῦτον καὶ τῶν τῆς ἀλαζονείας διδασκάλων τὸν ὄλεθρον. (αὐτόθ. 1581). — Ὑβριστῆς ὁ ἀλαζών. ΠΑ', 1133).

**Ἀλαλά,** ἀλαλάζω, ἀλαλή, ἀλαλαγμός. Ὁ στρατιωτικὸς ἀλαλαγμός, ἐπινίκιος φωνή.  
**Ἀλαλητός,** ὁ θόρυβος οἶνει ὁμοαλητός, καὶ ὁ στρατιωτικὸς ἀλαλαγμός, ἢ πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν νίκην βοή.

**Ἀλαλαγμός,** ἐπινίκιος εὐφημία παρὰ τῶν κεκρατηκότων, ἐγειρομένη κατὰ τῶν ἠττημένων. (Γρηγ. Νύσπ. ΜΓ', 684).—Φωνή ἐστὶ πολεμική, καὶ ὑμνοδία εἰς Θεὸν μετὰ βοῆς. (Θεοδώρ. Π', 1053).

**Ἀλαμανοῖ.** (Ἀγαθίας ΠΗ', 1286).—Νόμιμα αὐτῶν, ἤθη καὶ θρήσκευμα. (αὐτόθ. 1293. κ. ε.—Σωζόμ. ΕΖ', 1420).

**Ἀλαμανδοῦρος,** Σαρρακηνός, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νακαμάνος. (Εὐάγγρ. ΠΓ', 2845. — Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 81. 89).



**Ἀλαναῖοι**, κρεωφαγοῦσιν, ἄρτου μὴ γευόμενοι. (Εὐσέβ. ΚΑ', 465). — Ἀλανοί, βάρβαροι, ἕτεροι τῶν Ἀλαναίων. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Β'. σελ. 461).

**Ἀλάνθαστον** καὶ ἀναμάρτητον. Τὸ ἀλάνθαστον καὶ ἀναμάρτητον μόνον τῇ ἀποστολικῇ καὶ ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ ἀνήκει, κεφαλὴν ἐχούσῃ τὸν Χριστόν, καὶ ὁδηγὸν τὸ πανάγιον Πνεῦμα. «Ἐδοξεν ἡμῖν γενομένοις δημοθυμαδόν.» κ. ἐ. (Πράξ. ΙΕ', 24). Οὔτε δὲ Ἰάκωβος, οὔτε Πέτρος ἐτόλμησαν, καὶ τοὶ κρίναντες καλὸν εἶναι, δίχρα πάσης τῆς Ἐκκλησίας δογματίσαι τὰ περὶ τῆς περιτομῆς. «Ὅπου γε οὔτε πάντες ἠυθένησαν, εἰ μὴ ἐπίσθησαν ὅτι τοῦτο δοκεῖ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, οὐ καὶ προέταξαν τὴν ἀσθεντεῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ εἰπόντες.» «Ἐδοξε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν.» (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1552).

**Ἀλαός**, ὁ τυφλὸς παρὰ τὸ στερητ. α. καὶ λάω τὸ βλέπω.

**Ἀλαπαδνός**, ὁ ἀσθενὴς καὶ εὐπρόβητος.

**Ἀλαπάζειν**, παρὰ τὸ λάπτειν, ὃ ἐστὶ ῥοφεῖν, γίνεται λαπάζειν, καὶ πλεονασμῷ ἀλαπάζειν.

**Ἀλάριχος**, Γότθος καὶ ἀρχηγὸς τῶν Γότθων (Σωζόμ. ΕΖ', 1581. 1604). — Πορθεὶ τὴν Ῥώμην. (αὐτ. 1608-1612. 1616. — Σωκράτ. ΕΖ', 756). — Ἀλάριχος ἐν Ἀθήναις. Πολιορκεῖ αὐτάς· θάχυματ' ἐπὶ τῆς πολιορκίας Ἀθηναίων κατὰ τὸν χριστιανοκατήγορον Ζώσιμον. Ἀναχώρησις αὐτοῦ ἐξ Ἀθηναίων καὶ Ἀττικῆς. (Ζώσιμ. σελ. 251). — Ἀλάριχος ἐν Ῥώμῃ (αὐτόθ. 301-308. — Προκόπ. Ἱστορ. Περὶ Ἀλαρίχου, καὶ κατ'αρχαίας καὶ ὀνομασίας τῶν Γοθικῶν ἐθνῶν τόμ. Α'. σελ. 312-319). — Ἀλάριχος καὶ βάρβαροι ἀπὸ Θράκης εἰς Εὐρώπην ἐλθόντες γίνονται ὁμότατοι πάντων ἀνθρώπων. (αὐτόθ.).

**Ἄλας**, ἄλα, ἄλας. Ἐρώτησις. Τί ἐστὶ τὸ ἄλας, ὃ προσέταξεν ἔχειν ὁ Κύριος εἰπών· «Ἐρχεσθε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις ;» (Μάρκ. Θ', 50). «Καὶ ὁ Ἀπόστολος δὲ φησὶν· «Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἄλατι ἡρτυμένος.» (Πρ. Κολασσ. Δ', 6).

Ἀπόκρ. Καὶ ἐνταῦθα διὰ τῶν συνεζευγμένων ἐκάστῳ κεφαλῶν ὁ νοῦς φανερός ἐστίν. Ἐν μὲν γὰρ τοῖς τοῦ Κυρίου ῥήμασι τὸ μηδεμίαν ὑπόθεσιν τῆς ἀπ' ἀλλήλων διαλύσεως καὶ

διαστάσεως παρέχειν, αἰεὶ δὲ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης πρὸς τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος συντηρεῖσθαι διδασκόμεθα· ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀποστόλου, μνημονεύσας τις τοῦ εἰπόντος «Εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἀνευ ἄλας ; Εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κενός ;» (Ἰώβ Γ', 6), διδαχθήσεται οἰκονομεῖν τοὺς λόγους εἰς οἰκοδομὴν τῆς πίστεως, «Ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσι,» καιρῶ εὐθέτῳ καὶ τάξει εὐσχήμονι χρώμενος, πρὸς τὸ εὐπειθεστέρας γενέσθαι τοὺς ἀκούοντας. (Βασίλ. ΛΑ', 1264).

Λίβκος δὲ καὶ ἄλας αὐτοῖς τὰ ἐπιπαττόμενα· τοῦ μὲν λιβάνου τὸ εὐῶδες ἐν ἀγιασμῷ, καὶ εὐωδίᾳ Χριστοῦ, τοῦ γε μὴν ἄλας τὴν φρόνησιν ὑπεμφαίνοντος. Οὐ γὰρ ἀσύνητος ἢ μωρὸς τῶν ἁγίων ὁ λόγος, ἀλλ' ἐν χάριτι τε καὶ ἄλατι ἡρτυμένος, κατὰ τὸ γεγραμμένον· «Ἵμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς ;», καὶ χάριν διδούς τοῖς ἀκούουσιν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΗ', 681). — Προσπιθεὶς δὲ τούτοις, ὅτι «Διαθήκη ἄλας αἰωνίου ἐστὶν ἔναντι Κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ» (Ἀριθ. ΙΗ', 19), τηρεῖσθαι που πάντως ἐκεῖνο προστέταχεν, ὃ καὶ ἐν ἑτέροις ἔφη· «Οὐ διαπαύσετε ἄλας διαθήκης Κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. Ἐπὶ παντὸς δώρου ὑμῶν προσοίσετε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν ἄλας.» (Λευιτ. Β', 13). Κατεπάττετο δὲ ἄλας ἢ θυσία, τοῦ τύπου σημαίνοντος τὸ ἐμφρόνως χρῆσαι καθιεροῦσθαι Θεῷ, καὶ οἶονεὶ ποιεῖσθαι νοστιμωτάτην αὐτῷ τὴν πρόσδοον. Οὐ γὰρ βρωθήσεται ἄρτος ἀνευ ἄλατος. (Ἰώβ. Γ', 6. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΗ', 840-841).

Ὡς περ δὲ ἀνευ ἄλας, οὔτε ἄρτος, οὔτε ὄψον ἐδώδιμον, οὕτως ἀνευ τῆς ἀποστολικῆς συνέσεως καὶ διδασκαλίας, πᾶσα ψυχὴ μωρὰ καὶ ἄνοσμος, καὶ οὐχ ἠδεῖα παρὰ Θεῷ. «Ἐστῶσαν οὖν ἐν ἡμῖν οἱ ἄλας, τουτέστιν οἱ θεοὶ τε καὶ σωτήριοι λόγοι, ὧν ἐν κατ'αφρονήσωμεν, ἐσόμεθα μωροὶ καὶ ἀσύνητοι, καὶ ἀχρεῖοι παντελῶς. (ΟΒ', 796. — Θεοδώρ. Π', 305.825).

Ἄλας. Ἄλας τινὲς νοοῦσι τὰ ἐκ θαλάσσης βρώματ'α. Ἄλας κριθατῆς ἀνεμιγνύοντο ἐν ταῖς θυσίαις, καὶ ὅτι τοῖς ξένοις πρὸ τῶν ἄλλων βρωμάτων ἄλας παρετίθεντο συμβολικῶς. — Νόμος ἐστὶν Ἑλλησι μὴ ποιεῖν κακῶς τῷ συνεσθίοντι. Ἄλα δὲ ἐτίθουν οἱ παλαιοὶ ἐν ταῖς τῶν ξενίων κατ'αρχαίας συμβολικῶς ἐπευχόμενοι, ὡς περ ἄλας ἐκ δύο φύσεων, τῆς ὑδατῶ-

δους και γεγρας, εις μιαν φύσιν ἐπάγη τὴν τοῦ ἄλδος, οὕτω παγῆσαι καὶ τούτους εἰς μιαν ὁμόνοιαν. (Ἰωάν. Μαλάλ. 4Z', 166. καὶ σημ.).

Τοὺς κοινοὺς ἄλας. (Φώτ. ΡΒ', 596). Τὴν λέγουσαν αἰνίττεται Φώτιος παροιμίαν, «Ἄλας καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν» ἢ δὴ καὶ ἡ κοινὴ ἡμῶν γλῶσσα διατηρεῖ ἐπὶ τῶν παλαιῶν καὶ ἀμετάβλητον ἐχόντων φιλίαν λέγουσα· «ἔφαγαν μαζῆ ψωμί καὶ ἄλάτι.» Ἄλας γὰρ πληθυντικῶς τὸ ἄλας· μεταφορικῶς δὲ φιλίαν, οἰκειότης· ἀλλὰ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, καὶ οὐδετέρως λέγεται, τὸ ἄλας, ὡς παρὰ τοῖς Εὐαγγελισταῖς, καὶ τῷ Ἀποστόλῳ. (1. Βαλέττα; εἰς ἐπιστολὰς Φωτίου σελ. 147).

**Ἄλασθαί,** πλανᾶσθαι.

**Ἄλαστεῖν,** δεινοπαθεῖν.

**Ἄλάστωρ,** κύριον. Ἀλάστωρες κυρίως δαίμονες, Ἐρινυοῦδεις· καταχρηστικῶς δὲ, οἱ φαῦλοι ἐχθροί. Ἀλάστωρ φθονερὸν δαιμόνιον. Ζεὺς ἀλάστωρ, οὗ ἡ βλάβη ἀληστος· ὅν οὐκ ἔστι λυθεῖν, ὁ ἐπαμύνων τοῖς ἄλαστα παθοῦσι. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀλάστωρ, ὁ περιέργως πάντα ὀρῶν. — Ἀλάστωρ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ὁ διάβολος, ἀντίχριστος. (Θεοδώρ. ΠΑ', 916. 1532. — ΠΒ', 388).

**Ἄλαωπός,** ὁ ἀφανής, καὶ ὁ τυρλός.

**Ἄλαθνοί.** Ἀλαθνοὶ καὶ Ἰθνηρες καὶ περὶοικα ἔθνη, αὐτόνομά τε καὶ Πέρσαις κατήκοα. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 47 κ. ἐ.) — Ἀλαθνοὶ οἱ ἐν Εὐρώπῃ. (τόμ. Β'. σελ. 30 — Ἰωάν. Μαλάλ. 4Z', 273).

**Ἀλβίνα** ἢ Ὀσία. (Παλλάδ. ΛΔ', 1233).

**Ἀλθειανός.** Λόγος τοῦ ἁγίου Νείλου πρὸς Ἀλθειανὸν μοναχὸν ἐρμησίτην, περὶ αὐταρκείας καὶ τοῦ κατὰ Θεὸν πολιτεύεσθαι. (ΟΘ', 696-712).

**Ἀλθίνος,** Ἰουδαίος ἔπαρχος, Φῆστον διεδεχεῖς. (Εὐσέβ. Κ', 204). — Ἀλθίνου αὐτοκράτορος Ῥώμης βασιλεία. (Ζώσιμ. σελ. 14).

**Ἄλγεῖν** καὶ χαίρειν. Ἀλγῶ τῆ νόσφ, καὶ χαίρω, οὐχ ὅτι ἀλγῶ, ἀλλ' ὅτι τοῦ καρτερεῖν τοῖς ἄλλοις εἰμι διδάσκαλος· ἐπειδὴ γὰρ τὸ μὴ πάσχειν οὐκ ἔχω, τοῦτό γε τῷ πάσχειν παρακερδαίνω, τὸ φέρειν καὶ τὸ εὐχαριστεῖν, ὡς περ ἐν τοῖς εὐθύμοις, οὕτω δὴ καὶ τοῖς ἀλγεινοῖς. Ἐπειδὴ πείθουμι μηδὲν ἄλογον εἶναι παρὰ τῷ λόγῳ τῶν ἡμετέρων, καὶ ἡμῖν οὕτω φαίνονται. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ'. 77).

**Ἄλγηδών.** Ἐοικε δὲ πως, παρούσης ἀλγηδόνος, ἡ ψυχὴ νεύειν ἀπ' αὐτῆς, καὶ τίμιον ἡγεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς παρούσης ὀδύνης. — Τῶν ἀλγηδόνων τὰς μὲν ὑπομένομεν, τὰς δὲ φεύγομεν, ἡ δὲ αἴρεσις καὶ φυγὴ κατ' ἐπιστήμην γίνεται. Εἰ δὲ κατὰ μὲν δίψαν ἡ ἀλγηδὼν νοεῖται, κατὰ τὴν πόσιν δὲ ἡ ἡδονή, ποιητικὴ τῆς ἡδονῆς ἡ ἀλγηδὼν ἢ προὑπάροξασα γίνεται· ἀγαθοῦ δὲ ποιητικὸν τὸ κακὸν οὐκ ἂν γένοιτο· οὐδέτερον οὖν κακόν. Ὁ μὲν οὖν Σιμωνίδης, καθάπερ καὶ Ἀριστοτέλης «Ἵγίαινε μὲν ἄριστον ἀνδρὶ,» γράφει, «δεύτερον δέ, εὐφύξ καλὸν γενέσθαι· τρίτον δέ, πλουτεῖν ἀδόλως.» Ἐνθα καὶ γινώμυι διάφοροι ποιητῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1233-1253).

Χρήσιμος οὖν καὶ ἡ ἀλγηδὼν εὐρίσκειται κατὰ τε τὴν ἰατρικὴν, καὶ παιδευτικὴν, καὶ κολαστικὴν· καὶ διὰ ταύτης ἦθη διορθοῦνται εἰς ὠφέλειαν ἀνθρώπων· ἔνθα περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. (Κλήμ. Θ', 421).

**Ἀλδήμιος** ἢ Ἄλδος, ὁ Ζεὺς, ὃς ἐν Γάζῃ τῆς Συρίας τιμᾶται, παρὰ τὸ ἀλδαίνω, τὸ αὐξάνω· ὁ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τῶν καρπῶν. (ΞΕ', 1257 σημ. Μεθόδ.).

**Ἀλδαίνω** καὶ ἀλδήσκω, αὐξάνω· ἀλδῶ, καὶ ἀλδῶ περισπωμένως, ἐκ τοῦ ἄρδω. Ἀλθαίνω δέ, θερπαεύω.

**Ἀλέα,** ἡ θερμότης.

**Ἀλεγύνειν** καὶ ἀλγύνειν, φροντίζειν καὶ ἐν λόγῳ ποιεῖσθαι.

**Ἀλέες,** οἱ ὁμοῦ ἠθροισμένοι.

**Ἀλειαρ,** τὸ ἀπὸ πυρῶν ἄλευρον, παρὰ τὸ ἀλέω, ἀλήθω.

**Ἀλεισον,** ποτήριον τὸ ἄγαν λεῖον ἢ καὶ μὴ λεῖον, διὰ τὰ ἐμπειρασμένα δαιδάλματτα.

**Ἀλείτης,** παρὰ τὸ ἀλείτω, τὸ ἀμαρτάνω· ὅθεν ὁ ἀλιτρός.

**Ἀλειφαρ,** τὸ ἔλαιον, ἢ τὸ ἐλαιῶδες τῆς πιμελῆς, καὶ ἀλειμμά τι εὐῶδες.

**Ἀλειφατίτης.** Ἀλειφατίτης ἄρτος λέγεται ὁ πιμελῆ συμπεφυρμένος.

**Ἀλείφειν.** Ἀλείφει τὸν ἀθλητὴν ὁ παιδοτρίβης. (Θεοδώρ. ΠΑ', 853). — Ἀλείφει ὁ ἀλάστωρ διάβολος ὡς παιδοτρίβης τοὺς οἰκείους αὐτοῦ πρὸς τὴν κακίαν. (ΠΒ', 849). — Ἀλείφειν πρὸς ἀνδρείαν, τιμὴν, καὶ ἀρετὴν. Ὁμηρος·

Στήθος δὲ πλῆξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·

Τέταθε δὴ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποσ' ἔτλης·

Καὶ ἄλλα δὲ τούτοις προσόμοια καὶ παρὰ ποιητῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ φιλοσόφων ῥαδίως ἂν τις συλλέξειεν· ἀλλ' ἡμῖν οἱ θεοὶ λόγοι πρὸς πᾶσαν ὠφέλειαν ἀρκοῦσιν. (ΠΓ', 1200-1).

Συναπέστειλεν αὐτοῖς (τοῖς λατρεύουσιν αὐτὸν) ὁ Θεὸς καὶ τοὺς εὐσεβεῖς λαμπруνομένους, οἷόν τινας παιδονόμους καὶ παιδοτρίβας, ἀλείφοντας καὶ φωτίζοντας, καὶ ποδηγοῦντας ἅπαντας εἰς εὐσέβειαν. (Π', 1368). — Ἄλλὰ γὰρ οἶδα περιττὸν ποιῶν, τὸν γενναῖον τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστήν, καὶ τῶν ἄλλων ἀθλητῶν παιδοτρίβην εἰς καρτερίαν ἀλείφων. (ΠΓ', 1185). — Εἰς ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν τοὺς ἀδικουμένους ἀλείφων. (Π', 1253). — Ἀλείφων δ' Ἀπόστολος τοὺς ἀκροατὰς πρὸς τοὺς κινδύνους. (ΠΒ', 677).

**Ἀλεκτορές**, θηλυκὸν τοῦ ἀλέκτωρ.

**Ἀλεκτροῦν**. Ἄρεώς τις ὑπηρέτης οὕτω καλούμενος, εἰς ὄρνειον μεταμορφωθείς ὑπὸ Ἄρεως. μῦθος. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀλεκτροῦν τὸ ὄρνειον τῷ Ἀρεῖ ἀνέκειτο. — Ἀλεκτροῦν οἶαν οὖν θύραν εἰσιῶν ἐπικλίνει τὸν λόφον κατὰ τι ἰδίωμα. — Ἀλεκτροῦν τις ἐρασθεὶς παιδός. Περὶ ἐρώτων γυναικῶν· ὅτι ὁ Δαίδαλος ὑπουργὸς παραδέδοται. περὶ ἐρώτων γυναικῶν πρὸς ζῶα· πτηνῶν καὶ ἰχθύων πρὸς ἀνθρώπους. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ὅτι κοινόν ἐστι τῷ γένει τοῦνομα, καθὼς ὁ ὄρνις καὶ ἡ ὄρνις διγενῶς, οὕτω διχῶς καὶ ἀλεκτροῦν. Τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ χρήσεις πολλὰ· τοῦ δὲ θηλυκοῦ αὐταὶ παρ' Ἀθηναίω· πολλὰ τῶν ἀλεκτροῦνων ὑπηνέμια τίκτους· καί, Αἰ δὲ ἀλεκτροῦνες ἅπασαι καὶ τὰ χοιρίδια τέθνηκεν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀλεκτροῦν** ἐπεκαλεῖτο Ἀδαῖος ὁ τῶν Φιλίππου ξένων ἡγούμενος· καὶ γρίφος ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀλεκτροῦνων βραχί ἤλαυνον τὴν τοῦ ἥρωος ψυχὴν, κατὰ Δάμιν τὸν Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως μαθητὴν. (Εὐσέβ. ΚΒ', 836).

Πῶς Μαρτθαῖος καὶ Μάρκος οὐ συμφωνοῦσιν πρὸς τὴν ἀλέκτορος φωνήν. Ἐπειδὴ καθ' ἑκάστην ἀγωγὴν καὶ τρίτον καὶ τέταρτον φωνεῖν εἴωθεν ἀλεκτροῦν, δηλῶν ὁ Μάρκος, ὅτι οὐδὲ ἡ φωνὴ τὸν Πέτρον ἐπέσχε, καὶ εἰς μνήμην ἤγαγε, τοῦτο φησίν. Ὡςτε ἀλέκτορα φωνῆσαι ἅπαξ καὶ τρίς, ἀμφοτέρω συμφωνά ἐστιν. (Ἐν τοῖς εἰς Ἀθανάστ. ΚΗ', 705).

**Ἀλέκτωρ**, υἱὸς Ἀργείου τοῦ Πέλοπος,

— Ἀλέκτωρ υἱὸς Ἐπειοῦ βασιλέως Ἡλίδος.

**Ἀλέκτωρ**, ὁ ὄρνις, ὃς οὕτω λέγεται διὰ τὸ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς· ἐγείρειν· καὶ ἀλεκτρυάνα, ὡς ἐμφαίνει ὁ κωμικός.

**Ἀλέκτωρ**, αὐλὸς ἐπιθετικῶς, ὁ ἡδύς, καὶ δι' ὃν οὐκ ἔχει λέγεσθαι, ὃ ἐστὶ κοιμᾶσθαι, ὁ ἀκροώμενος.

Ἀλέκτωρ ἡ δμῶλεκτρος γυνή, καὶ ἀλέκτωρ ἡ παρθένος, ἡ μὴ πειραθεῖσα λέκτρου· καὶ ὅτι καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἀλέκτωρ τῷ αὐτῷ λόγῳ λέγεται.

**Ἀλεξάμενός**, Τήτιος, εὐρετῆς τοῦ μιμητικῶς γράφειν.

**Ἀλεξάνδρα**, ὄσια. (Παλλάδ. ΑΔ', 1017).

**Ἀλεξάνδρα**, τόπος, ὅπου Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου ἔκρινε τὰς θεάς. Καὶ ὄρα τὴν τοιαύτην Ἀλεξάνδρειαν, οὐκ ἂν τῷ μεγάλῳ Ἀλεξάνδρῳ παρωνυμουμένην, ἀλλὰ τῷ ἀρπαγῆ Πάριδι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀλεξάνδρεια**, ἡ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — Ἀλεξάνδρεια βιβλιοθήκη ὑπὸ Πτολεμαίου. Ὡκοδόμησε Πτολεμαῖος τὴν Φάρον, ἔνθα μετεφράσθη ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὑπὸ τῶν Ὀβ' Ἑρμηνευτῶν ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς. (Ἰουστίν. Γ', 265).

**Ἀλεξάνδρεια** παντοίως παιδεύσεως ἐργαστήριον ἦν καὶ πρὶν, καὶ ἐπὶ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 761). — Ἦς πᾶσι πάντων κρατούσης, θερμότης τὸ ἰδιαίτατον, καὶ τχύτης τὸ κάλλιστον, χριστιανισμός, καὶ τοῦτου διάθεσις, ἐκ προαιρέσεως μὲν ἀρχομένη, τῇ δὲ φύσει βεβαιομένη. Τῇ γὰρ εὐσεβεῖς τὸ θερμὸν προσχωρήσαν, ζῆλος ἐγένετο· ζῆλος δὲ, ἀσφάλεια πίστεως. (αὐτόθ. 1201).

**Δεινὰ Ἐκκλησίαις Ἀλεξάνδρεια**. (αὐτόθ. 1216 κ. ἐ.). — Ποῖα ὑπέστη ὑπὸ Παλλαδίου ἐπάρχου Ἀλεξάνδρεια καὶ Γεωργίου τοῦ Καππάδοκος, τοῦ τέρατος ἐκείνου. (αὐτόθ. 1097).

Ὁ Ἀλεξανδρέων δῆμος στασιώτης φύσει καὶ μανικός ἦν, μεγάλην ἀπανθρωπίαν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐπιδειξάμενος. (αὐτόθ. 613). — Τὸ τῶν Ἀλεξανδρέων γένος εἰς πᾶσαν δὲξῶροπον στάσιν. Πάντως δὲ ἀκηκόατε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως, ὅπως θερμοῖτε εἰσι καὶ ζέοντες ἐπὶ πᾶν, ἐφ' ὅπερ ἂν προχείρως ὀρμήσωσιν. (Ἀστέριος Ἀμασ. Μ', 344). — Ὁ Ἀλεξανδρέων δῆμος, πλέον τῶν ἄλλων δῆμων, χαίρει ταῖς στάσεσιν· εἰ δὲ ποτε καὶ

προφάσεως ἐπιλάβηται, εἰς ἀφόρητα καταστρέφει κακά. Δίχρα γὰρ αἵματος οὐ πάυεται τῆς ὀσμῆς. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 761). — Εὐδέξαπτον γὰρ τι χρῆμα πρὸς ὀργὴν δῆμος, καὶ τὰς τυχοῦσας ἀφορμὰς ὑπέκλυμα τῶν θορόδων ἔχων· οὐχ ἤκιστα δὲ πάντων ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, πλήθει τε πολλῶ κομῶν, καὶ μάλιστα ἀφανεῖ τε καὶ σύγκλυδι, καὶ παραλόγῳ θράσει τὰς ὀρμὰς γαυρούμενος. Ὅθεν ἀμέλει, φασίν, ἐξὸν τῷ βουλομένῳ τὸ προσυχὸν καταρρήξεντι, πρὸς δημοτικὴν στάσιν τὴν πόλιν ἐκβαλεῖν, ἄγειν τε καὶ φέρειν ὄπη, καὶ καθ' οὐ βούλεται. Τὰ πολλὰ δὲ καὶ παιγνιήμονα κηθεσθάναι, καθὼς Ἡρόδοτος περὶ Ἀμασιδος ἱστορεῖ. (Εὐκλ. Ἰστ. ΠΓ', 2520-2521. — Νικηφ. Κάλλιστος ΡΜΓ', 1100. — ΡΜΖ', 48).

Ὁ δὲ Γάιος (αὐτοκράτωρ Ῥώμης) ἑαυτὸν ἐξετύφωτεν, οὐ λέγων μόνον, ἀλλὰ καὶ οἰόμενος εἶναι θεός, εἶτα οὐδένας εὔρεν οὔτε Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων ἐπιτηδειότερους Ἀλεξανδρέων εἰς τὴν τῆς ἀμέτρου καὶ ὑπὲρ φύσιν ἀνθρωπίνην ἐπιθυμίας βεβαίωσιν· δεινοὶ γὰρ εἰσι τὰς κολακείας καὶ γοητείας καὶ ὑποκρίσεις, παρεσκευασμένοι μὲν θῶπας λόγους, ἀνειμένους δὲ στόμχσι καὶ ἀχαλίνοις πάντα φύροντες. Φίλων. (ΠΕ', 1065 σημ.)

Περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συμβάντων διωγμῶν καὶ κακώσεων. (Εὐσέβ. Κ', 684 κ. ε.). — Διωγμὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ. (Βασίλ. ΑΒ', 581). — Παρκαμθεῖται τοὺς Ἀλεξανδρεῖς ὁ Βασίλειος δι' ἐπιστολῆς. (αὐτόθ. 581-585). — Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς Πέτρον Β'. Ἀλεξανδρείας. (αὐτόθ. 569). — Ἐτέρα πρὸς τὸν αὐτόν, δι' ἧς ὁ Βασίλειος φιλαδέλφως ὁμολογεῖ, ὅτι προσῆκον τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἀναφέρειν, τοῦτον δὲ φροντίζειν περὶ αὐτῶν. (αὐτόθ. 992-996). — Ἀθανασίου Ἐγκύκλιος συνοδικῇ τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκόποις, ἐξιστοροῦσα τὰ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων τρομερὰ κακουργήματα τῶν Ἀρσιανῶν (ΚΕ', 252 κ. ε.).

Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπεστρέφοντο Γρηγόριον τὸν Καππάδοκα, τὸν καὶ διάδοχον Ἀθανασίου γενόμενον (αὐτόθ. 225 κ. ε.). — Ἐπιστολὴ Ἰουλίου Πάπα Ῥώμης πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ διακόνους Ἀλεξανδρείας. (αὐτόθ. 344). — Ἐπιστολὴ αὐτοκράτορος Κωνσταν-

τίνου πρὸς αὐτούς. (αὐτόθ. 348). — Οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὀρθόδοξοι ἠνάγκασαν τὸν Ἀθανάσιον συνελθεῖν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (αὐτόθ. 612).

Ἔθος ἐπισκόπου Ἀλεξανδρέων. Παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι μόνος ὁ τῆς πόλεως ἐπίσκοπος διδάτκει ἐπ' Ἐκκλησίας. Φασὶ δὲ τοῦτο οὐ πρότερον εἰωθός, ἐπιγενέσθαι, ἀπ' οὗ Ἀρειος πρεσβύτερος ὢν, περὶ τοῦ δόγματος διαλεγόμενος ἐνεωτέρευσε. Ξένον δὲ κάκεινο παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι τούτοις. Ἀναγιγνωσκόμενων γὰρ τῶν Εὐαγγελίων, οὐκ ἐπανίσταται ὁ ἐπίσκοπος· ὁ παρ' ἄλλοις οὔτ' ἔγνω, οὔτ' ἀκήκοα. (Σωζόμ. περὶ ἐθῶν τινῶν ἐν ταῖς ὁμοδόξοις Ἐκκλησίαις. ΞΖ', 1476-1477).

Διοσκόρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπεμβάσεις ἐν ξένη ἐκκλησιαστικῇ δικαιοδοσίᾳ (Θεοδώρ. ΠΓ', 1280).

Ἀλεξανδρείας πόλεως καὶ δήμου αὐτῆς περιγραφὴ. (Σημειώσεις παρὰ Ζαχαρίᾳ Μιτυλήνης ΠΕ', 1059-1068). — Ἀλεξάνδρεια ἡ Αἰγυπτία, ἥτοι Αἴθυσσα, ἐλέγετο κατ' ἐξοχὴν Πόλις, καὶ Πολίται ἐξ αὐτῆς, ὡς Ἀστὺ αἰ Ἀθηναίων, καὶ Ἀστοί, καὶ Ἀστικοὶ οἱ Ἀθηναῖοι. — Οὐ μόνος ἐστὶ τῆς κοσμικῆς σοφίας εὐφρορὸς ἡ μεγάλη τῶν Ἀλεξανδρέων πόλις, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀληθινῆς, τῆς ὄντως σοφίας παρ' ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς βρῦουσιν αἰ πηγαί. Εἰς ἣν καὶ ἡ πανταχόθεν συνέρρει νεότης τῶν περὶ φιλοσοφίαν τε καὶ ἰατρικὴν ἐσπουδακῶτων. — Τὴν μὲν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν μέσος Ἀθηνῶν περιείληψε χῶρος· ἄκρον δὲ, ἣν Ἀλέξανδρος τῆς οἰκειας τίθειται πόλεως, οἷς προσηγόρευσεν εἰργασταὶ πρὸς ἄκρον γὰρ ἔστησε πόλεως. Καὶ γνησιώτερον αὐτὴν ἐστὶ προσειπεῖν Ἀκρόπολιν, ἢ ἐφ' ἣ φρονεῖν Ἀθηναῖοι παρέλαβον. (αὐτόθ. 1017. σημ.)

Τῶν δὲ πόλεων, ὅσαι μέγεθος ἔχουσι καὶ τὴν ἀκόλουθον εὐδαιμονίαν, ταύταις συμβέβηκεν εὐκνδρεῖν, ἀμελεῖσθαι δὲ τὰς χώρας, πάντων ἐπὶ τὸ κατὰ ψυχὴν ἰλαροῦσθαι νενευκῶτων, καὶ τῇ κατασκευῇ πάντας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς ἡδονὰς εὐκαταφόρους εἶναι· τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν, ὑπερβάλλουσιν πάσας τῷ μεγεθεὶ καὶ εὐδαιμονίᾳ τὰς πόλεις· οἱ γὰρ ἀπὸ τῆς χώρας εἰς αὐτὴν ἐπιζενούμενοι, καταμένοντες ἐφ' ἰκνόν, εἰς ἐλάττωσιν ἦγον τὰ τῆς ἐργασίας. Ὅθεν ὁ βασι-

λεύς, ἵνα μὴ καταμένωσι, προσέταξε μὴ πλέον εἶκοσιν ἡμερῶν παρεπιδημεῖν. (αὐτόθ. 1063). — Μεγίστη δὲ οὔσα μετὰ τὴν Ῥώμην ἢ πόλις στενοτέρα τοῦ πλήθους ἠλέγχετο. Αἴγυπτος τὴν Ῥωμικῶν ἡγεμονίαν οὐκ ἀδοξεῖ, καὶ τοὶ πηλίκον ἀποστᾶσεως κέντρον ἔχουσα τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πλήθους γε ἀνδρῶν ἕνεκα καὶ πλούτου, πρὸς δὲ καὶ μεγέθους· μῆκος μὲν γε αὐτῆς τριάκοντα σταδίων, εὖρος δὲ οὐκ ἔλαττον δέκα. (αὐτόθ.).

Ἀλεξάνδρεια πόλις ἐστὶ μέγιστη καὶ πολυάνθρωπος, οὐκ Αἰγυπτίων μόνον, ἀλλὰ καὶ Θηβαίων καὶ Λιβύων τῶν πρὸς Αἴγυπτον τὴν ἡγεμονίαν πεπιστευμένη. (Θεοδώρ. ΠΒ', 885. αὐτόθ. 1066 σημ.).

Τῶν δὲ βασιλείων τῆς Ἀλεξανδρείας μέγρος ἐστὶ καὶ τὸ Μουσεῖον, ἔχον περίπατον καὶ ἐξέδραν, καὶ οἶκον μέγαν, ἐν ᾧ τὸ συσσίτιον τῶν μετεχόντων τοῦ Μουσείου φιλολόγων ἀνδρῶν. Ἔστι δὲ τῆ συνόδῳ ταύτῃ καὶ χρήματα κοινά, καὶ ἱερεὺς ὁ ἐπὶ τῷ Μουσεῖῳ τεταγμένος, τότε μὲν ὑπὸ τῶν βασιλέων, νῦν δ' ὑπὸ Καίσαρος. (Στράβ. βιβλ. ΙΖ'. αὐτόθ. σημ.).

Ἐπὶ Γραττιανοῦ σεισμὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γέγονεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς ἐπὶ πολὺ ὑποχωρῆσαι τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ πλοῖα ἐπὶ ξηρᾷ ἐστάναι· πλήθους δὲ πολλοῦ ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θεάματι συνδεδρμηκότος, τῶν ὑδάτων ἀθρόως ἐκδραμόντων, πέντε μυριάδες ἀνθρώπων κατεποντίσθησαν. Κεδρηνός. (αὐτόθ. σημ.).

Ἀλέξανδρος ἔκτισε πόλεις ἑβ', ὧν αἱ προσηγορίαι αὗται·

Ἀλεξάνδρειαν τὴν παρὰ Πεντάπολιν, πρότερον Χεττοῦν καλουμένην, Μέμφωσι οὔσαν ἐμπόριον,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν πρὸς Αἴγυπτον,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν πρὸς Ἄρπαν,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν Καβίωσιν,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν καὶ Σκυθίαν ἐν Αἰγαίῳσι,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Πάρω,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν περὶ Κύπριδος ποταμόν,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Τρωάδος,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Μεσσαγαγῆς,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐπὶ Πέρσας,

Ἀλεξάνδρειαν τὴν Κάσον. (Χρονικ. Πασχ. ΙΒ', 420-421).

Ἀλέξανδρος Πάρις ὁ Πριάμου. (Ἀθη-

ναγόρ. Γ', 952.—Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 428).

Ἀλέξανδρος Κκρύστιος σφαιριστής, ὃν πολίτην οἱ Ἀθηναῖοι ποιησάμενοι, ἀνδριάντας αὐτῷ ἔστησαν. (Εὐστᾶθ. περὶ σφαιριστῶν).

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου Μακεδόνων βασιλέως, ὁ μέγας· ἐκαλεῖτο Δρακοντιάδης. Ὁ γὰρ Ζεὺς ὄφει ἐξομοιωθεῖς, τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν Φιλίππου γυνίκα ἐμοίχευεν. Ὁ οὖν Ἀλέξανδρος ἐπιτηδεϊότητα πολλὴν ἐκ φύσεως κεκτημένος καὶ φρόνησιν, πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης ἐκράτησεν· ἦν δὲ καὶ σώφρων, ἀλλ' ὅμως οἰνόφλυξ. Οὗτος οὖν τοῦ ζῆν ἀπὸ πηλάγη τῆ μέθη διαφθαρεῖς· τινὲς δὲ φασιν, ὅτι καὶ τὸ σῶμα ἐλελώθητο ὑπὸ τῆς τρυφῆς. Ὁ τοίνυν τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος, φησὶν ὁ θεὸς Γρηγόριος, καὶ πάσης κρατήσας τῆς γῆς, οἰκτρῶ τέλει τὸν βίον κατέστρεψε. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 434-435).

Ἀλέξανδρος ἦν σώφρων καὶ πρόξος, Θηβαίους νεωτερίζοντας, ἐπιστήσας τὸ στρατευμα κατὰ κράτος αἰρεῖ, τὴν δὲ Πινδάρου οἰκίαν μόνην ἐκέλευσεν ἀπαθῆ διαφυλαχθῆναι, καὶ ὅστις δὲ ἦν αὐτῷ προσήκων, αἰδοῖ τοῦ ποιητοῦ διεσώζετο. (αὐτόθ. 594).—Ἀλέξανδρος τὴν ἐτέραν τῶν ἀκοῶν ἀκεραῖαν ἐτεταμίευτο τῷ διαβαλλομένῳ. (Βασίλ. ΑΒ', 297).—Ἐπιστολὴν κατὰ τοῦ ἱατροῦ δεξάμενος, ὡς ἐπιβουλεύοντος, ἐπειδὴ ἔτυχεν ἐπ' αὐτῷ τῷ καιρῷ φάρμακον λαβῶν, ὡς τε πιεῖν, τοσοῦτον ἀπέσχε πιστεῦσαι τῷ διαβάλλοντι, ὡς τε ὁμοῦ τε τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγίνωσκε, καὶ τὸ φάρμακον ἔπινεν. (αὐτόθ. 1008).—Τὰς θυγατέρας Δακρείου αἰχμαλώτους λαβῶν, θαυμαστόν τι οἶον τὸ κάλλος παρέχειν μαρτυρούμενας, οὐδὲ προσιδεῖν ἤξιωσεν, αἰσχρὸν εἶναι λέγων, τὸν ἄνδρα ἐλόντα, γυναικῶν ἠττηθῆναι. Περὶ σωφροσύνης. (αὐτόθ. 1345).—Ἀλεξάνδρου φιλανθρωπία καὶ μεγαλοψυχία. Νικήσας Πῶρον, μὴ μόνον τὸ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἰνδῶν βασιλείαν αὐθις ἐδωρήσατο. Καὶ ἦν αὐτῷ ἡ περιουσία τοῦ θάρβειν τὸ φιλάνθρωπον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 565).

Πόνιοι καὶ ἀγῶνες Ἀλεξάνδρου.

Ἀλεξάνδρῳ δὲ τί παρ' ἀξίαν, τί ἀνδρωτί, τί ἀναίμωτί, τί προῖκα, τί μὴ πονήσαντι τῶν μεγάλων; . . . Ποῦ σὺ καὶ πότε ταῖς Ἀλεξάνδρου πράξειςιν ὁδὸν ἔδωκας; Ποῖαν πέτραν ἀναίμωτι διὰ σέ εἶλε; ποῖαν πόλιν ἀφρούρη-

τον αὐτῶ παρέδωκας; ἢ ποῖν ἀνοπλον φάλαγγα; Τίς εὐρέθη βρασιλεύς ῥάθυμος, ἢ στρατηγὸς ἀμελής, ἢ κοιμώμενος πυλωρός; ἀλλ' οὐδ' εὐδακτος ποταμός, οὐδὲ χειμῶν μέτριος, οὐδὲ θέρος ἄλυπον. (Πλούταρχ. περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς λόγος β'. σελ. 417).

Λέγεται ὅτι ἐκ τῶν ὄπλων αὐτοῦ σέλας ποτὲ ἐξέλαμψεν, ἐν Ἰνδῖα κινδυνεύων. Ἐνθα περὶ φασημάτων σελασφόρων, καὶ σωμάτων πυροβολούντων. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Ἐν τῇ Ἡλιουπόλει, καὶ Μέμφι καὶ Θήβαις, εἰς λόγους τοῖς ἱερῶσιν ἀφῆχθαι λέγεται. (Ἀθηναγ. Γ', 953).—Εἰσελθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα προσεκύνησε τὸν ὄντα Θεόν. (Χρυσόστ. ΝΕ', 232).

Τρισκαίδεκάτος θεὸς παρ' Ἀθηναίοις ἀνηγορεύθη. (Αἰνείδης Γαζ. ΠΕ', 940.—Διόδωρ. Σικελ. βιβλ. ΙΓ', κεφ. 92).—Καὶ ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος τρισκαίδεκάτον ἐνόμισεν εἶναι θεὸν Ἀλέξανδρον. Καὶ γὰρ αὕτη ταύτην εἶχε τὴν ἀξίαν χειροτονεῖν καὶ ἐγκρίνειν θεούς. Ὅτε γοῦν τὰ κατὰ Χριστὸν ἀπηγγέλη πάντα, ἔπεμψεν ὁ τοῦ ἔθνους ἄρχων πυνθανόμενος, εἰ δοκεῖ αὐτοῖς καὶ αὐτὸν χειροτονῆται Θεόν. (Χρυσόστ. ΕΑ', 580-582).

Λέγεται δὲ οὐκ εὖ διακείμενος πρὸς τὰ ἀφροδίσια, καὶ γύνις ἐνομιζέτο τὸ κατ' ἀρχάς (α), ὡς δηλοῖ παρ' Ἀθηναίῳ τό, Ὀλυμπιάς παρέκλιné ποτε τῷ υἱῷ Ἀλεξάνδρῳ, Φιλίππου συνειδότης, Θετταλὴν ἐταίρην Κκαλλιξείην; περιεκαλλεστάτην οὔσαν. Εὐλαβοῦντο γάρ, φησί, μὴ γύνις εἶη, ἐπεὶ οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς τὰ ἀφροδίσια, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος. (Λεξ. Εὐστ.).—Λέγεται δ' ὅτι δίχουν (β) ποτήριον πίων, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανεν. Ἰσέον δ' ὅτι τὸ ἀζηχῆς (γ) πιεῖν μυρίους ἀπέλεσεν, ὧν εἰς καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὃς Μακεδόνι συμπίων τῷ Πρωτέα, εἶτα ποτήριον λαβὼν δίχουν, ἔσπασε μὲν γενναίως, οὐ μὴν δὲ ὑπήνεγκεν, ἀλλ' ἀπεκλίθη ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀρεῖς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον· καὶ

(α) Δηλοῖ δὲ τὸ γύνις οὐ μόνον τὸν λάγνον, ἐτι δὲ καὶ τὸν δειλόν, ἀλλὰ καὶ τὸν μὴ ἱκανὸν δι' ἀτονίαν γυναικὶ συνεῖναι.

(β) Δίχουιν ποτήριον δύο χοῶς περιέχον. Μέτρον δὲ τοῖ παλαιὸν οἱ χοεῖς, ὧν ἡ εὐθεία ὁ χοεὺς, καὶ χοῦς ἐλέγετο. Ὅθεν δίχουν ποτήριον.

(γ) Ἀζηχῆς, διηνεκῶς, ἀκαταπαύστως, καὶ καθ' ὑπερβολήν.

ἐκ τούτου, φασί, νοσήσας ἀπέθανεν. Ἄριστα οὖν τοῦτο γε φρονοῦσιν Ἰνδοί· παρ' οἷς, ὡς ἱστορεῖ Κτησίτας, οὐκ ἔστι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. Παρὰ δὲ γε Πέρσαις. ὡς φησι Δουρις, ἐφίετχι τῷ βασιλεῖ μεθύσκεσθαι ἡμέρα μιξ, ἐν ἣ τῷ Μίθρα ἔθουον, ὅτε καὶ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς τηνικαῦτα. Εἰ δὲ ὁ Πέρσης Δαρεῖος, ὁ τοὺς μάγους ἀνελῶν, ἐπιγεγραμμένον εἶχε τῷ αὐτοῦ μνήματι τό, ἠδυνάμην καὶ οἶνον πίνειν πολύν, καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς, πολυπότης μὲν ἂν εἶη, μέθυστος δὲ οὐ. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Ἰβ' ἔτος ἄγων ἀναιρεθεῖς φαρμάκῳ τελευτᾷ ἐν Βαβυλῶνι. (Χρονικὸν Πασχ. ΙΒ', 421).

Ἐν χρυσῇ πυέλῳ (λάρνακι) τεθεῖς ἐτυμβωρυχήθη. Ἄδεται δὲ καὶ Κύρου τάφος πολύλοθος, κακὰ δὲ παθῶν ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα λιχνευομένων. Οἱ παλαιοὶ ἐφιλοτιμοῦντο τὴν ἐν λαμπροῖς σκεύεσι ταφήν· χρυσῇ γοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ λάρναξ· πρὸ δὲ ταύτης ὁμοίᾳ φιάλῃ. Κεμήλια ταῦτα τοῖς ἐθέλουσι τυμβωρυχεῖν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ τοῦ Δανιὴλ προφητεῖα (Η', 5) διὰ τοῦ τράγου σημαίνεται. «Καὶ ἰδοὺ τράγου αἰγῶν ἔρχεται ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς πάσης.» Καὶ μετὰ ταῦτα λέγει ὁ προφήτης τὴν τελευταίαν Ἀλεξάνδρου καὶ τὴν τῶν τεσσάρων βασιλείων διαδοχὴν. (Χρυσόστ. ΜΗ', 894).—Ἄ γὰρ ὁ Μακεδὼν βασιλεὺς εἰργάσατο, πάντα ὑπερέβαινε λόγον, ἀπὸ μικρᾶς μὲν ὀρηθῆεις πύλεως, τὴν δὲ οἰκουμένην καταλαβὼν. Διὰ τοῦτο καὶ πτηνὴν πάρδαλιν αὐτὸν ὄραξ ὁ προφήτης, τὸ τάχος καὶ τὸ σφοδρὸν καὶ τὸ πυρῶδες καὶ τὸ ἄφνω πως διαπτηναί τὴν οἰκουμένην μετὰ τροπαίων καὶ νίκης δηλῶν. (ΞΒ', 399).

Χαλκᾷ νομίσματα Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ταῖς κεφαλαῖς καὶ τοῖς ποσὶ περιεδέσμου ἐπὶ Χρυσοστόμου. (ΜΘ', 240. Περὶ τῶν ἐπιφωδαῖς καὶ περιάπτους κεχρημένων).

Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Μακεδονίας υἱὸς ἐκ τῆς τοῦ Σεβήρου γενεᾶς καταγόμενος, αὐτοκράτωρ Ῥώμης. (Ζώσιμος σελ. 16).

Ἀλέξανδρος Α'. Πάππας Ῥώμης. (Ε', 1057.—Εὐσέβ. Κ', 303).—Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων καὶ μάρτυς. (Ι', 201.—Εὐσέβ. Κ', 541).—Ἀλέξανδρος ἱατρὸς καὶ μάρτυς. (Εὐσέβ. Κ', 428).—Ἀλέξανδρος Παυλίσταρ.

Περὶ Ἰουδαίων. (Ἰουστίν. Γ', 257. — Εὐσέβ. ΚΑ', 705. Περὶ Ἰουδαίων γραφῆς).

**Ἀλέξανδρος.** Ἀφροδισιεύς, συνίστησιν οὐδ' ἄλλο τι εἶναι τὴν εἰμακρῆν, ἢ τὰ κατὰ φύσιν γινόμενα. (Εὐσέβ. ΚΑ', 456 κ. ε.).

**Ἀλέξανδρος** δ Μοντανός, ὁ ἐπ' ὄνοματι προσφορῶν τὴν δωροληψίαν ἐπιτεχνώμενος· κέκριται ὑπὸ Αἰμιλίου Φροντίνου ἀνθυπάτου ἐν Ἐρέσω δι' ἃς ἐτόλμησε ληστείας, ὧν ἤδη παραβάτης. (Εὐσέβ. Κ', 477).

**Ἀλέξανδρος** ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. (ΙΗ', 523-608. — Εὐσεβ. Κ', 1041-1048). — Πόθεν ἢ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀρείου ζήτησις ἤρξατο, καὶ ὅτι μὴ ἐχρῆν συζητεῖν ταῦτα. Ἦν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὀρθόδοξος· ἄδολος καὶ ἀπλοῦς, ἀποστολικὸς ἀνὴρ. (Ἀθανάσ. ΚΕ', 557). — Ὁκοδόμησε τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, τὴν καλουμένην *Θεωρᾶ* (αὐτόθ. 613). — Διεβλήθη ὑπὸ Μελητιανῶν. (αὐτόθ. 268). — Ἐξέβηκε τῆς Ἐκκλησίας τὸν Ἀρειον, φρονούντα καὶ λέγοντα ταῦτα· οὐκ αἰεὶ ὁ Θεὸς Πατὴρ ἦν, οὐκ αἰεὶ ἦν ὁ Υἱός. (αὐτόθ. 564). — Ἐξέβαλε τὸν Ἀμμῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ πολλοῖς κακοῖς καὶ ἀσεβεῖς ἐξελεγχθέντα. (αὐτόθ. 237). — Μέχρι θανάτου ἠγωνίσαστο, γέρων ὧν κατὰ τῆς Ἀρείου αἰρέσεως. (αὐτόθ. 588). — Πέντε μῆνας μετὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον ἐτελεύτησεν. (αὐτόθ. 357).

**Ἀλέξανδρος** ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ὀρθόδοξος ἦν. (Ἀθην. ΚΕ', 688). — Ἀντέλεγεν Εὐσεβιανοῖς Ἀρειον βουλομένοις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰσαγαγεῖν. (αὐτόθ. 581). — Οὐκ ἤθελεν Ἀρειον ἐν τῇ τῆς Ἐκκλησίας κοινωσίᾳ. (αὐτόθ. 688). — Ἦναγκάζετο ὑπὸ Εὐσεβίου δεχθῆναι τὸν Ἀρειον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 193). — Ἐδεήθη τοῦ Κυρίου ἢ αὐτὸν ἐπάραι, ἵνα μὴ συμμολυνθῇ τῷ Ἀρείῳ, τῷ κατὰ τοῦ Κυρίου βλασφημήσαντι, ἢ ποιῆσαι παράδοξόν τι. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ ἢ εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐπληροῦτο. (αὐτόθ. 193. 217. — Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 265. — Σωζόμ. ΞΖ', 1017. — Σωκρ. ΞΖ', 173-176). — Ἀλεξάνδρου καὶ Μητροφάνους ἐπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως πολιτεία, ἐν ἣ καὶ ὁ βίος Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. (Φώτ. ΡΔ', 105-120).

α **Ἀλέξανδρος** καὶ Ὑμέναιος περὶ τὴν πίσιν ἐναυάγησαν. (Α'. πρ. Τιμόθ. Α', 20). — Ἦσαν δὲ πολυπραγμονοῦντες περὶ τὴν πίστιν, καὶ ζη-

τοῦντες λογισμοῖς οἰκείοις τὰ θεῖα μυστήρια. (Χρυσόστ. ΞΒ', 528. — Ἀθην. ΚΕ', 588).

**Ἀλέξανδρος** ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς Ἀθανάσιον. (Ἀθην. ΚΕ', 368). — Ἐγράψε πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διαμκρτυρόμενος περὶ τῆς κατὰ τοῦ Ἀθανασίου συσκευῆς. (αὐτόθ. 273. 297. 393). — Γράφει πρὸς Διονύσιον κόμητα περὶ συνωμοσίας Εὐσεβιανῶν κατὰ Ἀθανασίου. (αὐτόθ. 393). — Ἐγράψεν εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ σύνοδον. (αὐτόθ. 337).

**Ἀλέξανδρος** υἱὸς Ἡρώδου τοῦ μεγάλου κτείνεται ἐνέδρα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀριστοβούλου παρὰ Ἀντιπάτρου ἑτερομητηρίου αὐτοῦ ἀδελφοῦ. (Ἀθην. ΚΓ', 1252).

**Ἀλέξανδρος** ἐπίσκοπος Λυκοπέλεως. (ΙΗ', 409-448).

**Ἀλέξανδρος** δ ἀπὸ μοναζόντων, φίλος Βασιλείου (ΑΒ', 809) ἐν Κορυδαλλοῖς ἐπίσκοπος.

**Ἀλέξανδρος** φιλόσοφος καὶ μάρτυς ἐν ἐσχάτῃ ἔζη πενία, ἀνθρακκας κατασκευάζων. Τοῦτον Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς ἄκοντα ἐπίσκοπον ἐχειροτόνησε, κατανοήσας τὴν ἀρετὴν καὶ εὐσεβειαν αὐτοῦ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 936).

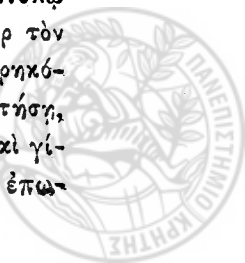
**Ἀλέξανδρος** ἐπίσκοπος Κορίνθου. Ἐπιστολὴ Χρυσοστόμου πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 707). — **Ἀλέξανδρος** μοναχός. (ΠΖ', 4013-4106). — **Ἀλέξανδρος Δ'**. Πάπας Ῥώμης. Διάταξις Κυπρία αὐτοῦ. (ΡΜ', 1527-1560). — **Ἀλεξάνδρου** Θυμασίων Συναγωγὴ καὶ Πρωταγόρου Γεωμετρίας τῆς οἰκουμένης λόγοι ἕξ. (Φώτ. ΡΓ', 604).

**Ἀλεξάνεμος** χλαῖνα, ἡ ἀποσοβοῦσα τὸ ἐξ ἀνέμων ψῦχος, ἢ βοηθοῦσα κατὰ τῶν ἀνέμων.

**Ἀλεξάρχος**, γραμμικτικός, ἑαυτὸν κατασημάτιζεν εἰς ἥλιον. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 149).

**Ἀλεξεῖν** κακὸν ἤμαρ. Ἀλεξήσεις τοῦτο Θεός, ἀντὶ τοῦ μὴ γένοιτο.

**Ἀλεξίκακος**, Ἡρακλῆς — Ἀπόλλων. — Ἀλεξίκακος βουλή, ἢ τὰ κακὰ ἀποσοβοῦσα. — Ἀλεξίκακοι καθ' Ἡσίοδον. — Πολλαχοῦ Πλάτων περὶ τούτων γράφει. Κάν τῷ Κρατύλῳ δὲ τόνδε τὸν λόγον διηύρυνεν· ἐπαινεὶ γὰρ τὸν Ἡσίοδον καὶ τοὺς ἄλλους γε ποιητὰς εἰρηκότας, ὡς ἐπειδὴν τις ἀγαθὸς ὧν τελευτήσῃ, μεγάλην μοῖραν καὶ τιμὴν ἐκεῖ ἔχει, καὶ γίγνεται δαίμων κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως ἐπι-



νομίαν. Ταύτη οὖν τίθεμαι καὶ γὰρ τὸν δαήμεονα ἀνδρα. Ὁ δὲ γε Ἡσίοδος περὶ τοῦ χρυσοῦ γένους ταῦτα ἔφη·

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο τὸ γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψεν,  
Οἱ μὲν δαίμονες ἀγνοῖ ἐπιχθόνιαι καλέονται,  
Ἐσθλοί, Ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Εἰ τοίνυν καὶ ὁ ποιητὴς καὶ ἐσθλούς καὶ ἀλεξικάκους καὶ φύλακας θνητῶν ἀνθρώπων, τοὺς ἀριστα βεβιωκότας, εἶτα τελευτήσαντας προσηγόρευσεν, ἐκράτυνε δὲ τοῦ ποιητοῦ τὸν λόγον τῶν φιλοσόφων ὁ ἀριστος (Πλάτων), καὶ χρῆναι ἔφη καὶ θεραπεύειν τούτων καὶ προσκυνεῖν τὰς θήκας, τί δήποτε μέμφεσθε τοῖς παρ' ἡμῶν γιγνομένοις, ὧ βέλτιστοι; Τοὺς γὰρ ἐν εὐσεβείᾳ λάμβαντας, καὶ ὑπὲρ ταύτης τὴν σφαγὴν δεξιμένους, ἀλεξικάκους ἡμεῖς καὶ ἱατροὺς ὀνομάζομεν, οὐ δαίμονας καλοῦντες, ἀλλὰ Θεῶ φίλους καὶ εὖνους θεράποντας, παρρησίᾳ χρωμένους καὶ τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν ἐπαγγέλλοντας τὴν φορὰν. Τοῦτο γὰρ δὴ καὶ τῶν φιλοσόφων ὁ κορυφαῖος ἐν τῇ Ἐπινομίδι δεδήλωκεν. Ἔφη γάρ· «Οὐ φημί εἶναι δυνατὸν ἀνθρώποις μακαρίους καὶ εὐδαίμοσι γενέσθαι, πλὴν ὀλίγων· μέχρι περ ἂν ζῶμεν, τοῦτο διορίζομαι· καλὴ δὲ ἐλπίς τελευτήσαντι τυχεῖν ἀπάντων.» Ἀτεχνῶς δὲ γε τοῦτο ἔοικε τοῖς ὑπὸ τῆς θείας εἰρημένοις Γραφῆς· «Μὴ μακαρίσης ἀνδρα πρὸ τελευτῆς αὐτοῦ.» (Σιρὰχ. ΙΑ', 28), καὶ, «Φῶς δικαίους διὰ παντός.» (Παροιμ. Δ', 18). «Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ.» (Σοφ. Σολ. Γ', 1), καὶ τὰ τούτοις προσόμοια. (Θεοδώρ. ΙΙΙ', 1024-1025).

**Ἀλεξίλογα** γράμματα, τὰ βοηθοῦντα εἰς τὸν λόγον.

**Ἀλέξιος** ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. (ΡΙΘ', 828. 744.—ΡΚ', 285).—**Ἀλέξιος Α'** Κομνηνός, αὐτοκράτωρ. (ΡΚΖ', 921 κ. ε.).—**Ἀλέξιος Β'** Κομνηνός (ΡΑΓ', 789).—**Ἀλέξιος Ἀριστηνός** ἐν τοῖς τοῦ Βαλσαμῶνος. (ΡΑΖ', καὶ ἰδίᾳ ΡΑΓ', 61-113).

**Ἀλεξιτήριον**. Ἀλεξιτήριον ἢ ἔνσαρκος οἰκονομία ἐγένετο πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς χάριν καὶ ἀθανασίαν ἀνακαλουμένη. (Θεοδώρ. ΙΙΔ', 88).—Πενταλόγιον περὶ ἐνανθρωπήσεως. (αὐτόθ. 65-88).

**Ἄλῆς** καὶ ἀλλῆς, ὃ ἐστὶν ἀθρόον.

**Ἀλευάδα**, βασιλεῖς Θεσσαλίας. Ἀρι-

στοτέλης δὲ ἐν τῇ κοινῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ ἐπὶ Ἀλεύα τοῦ Πυρροῦ διηρῆσθαί φησιν εἰς τέτταρας μοίρας τὴν Θετταλίαν. (Σωζόμ. ΕΖ', 845 σημ. 847).

**Ἄλευρον**. Διὰ τί ἄλευρον κρίθινον ὑπὸ τῆς ὑποπτουμένης μοιχευθῆναι προσεκομίζετο; Ἐρμηνεία. (Θεοδώρ. Π', 357-360.—Φώτ. ΡΑ', 1104).—Ἐξ ἀλεύρων παρθενικῶν ἄρτος, οὐ μύλη καὶ χερσὶ καὶ πυρὶ δημιουργηθείς. (Θεοδώρ. ΙΙΔ', 68).

**Ἄλεφ**, ἀλφεῖν· ὅθεν δηλονότικαὶ τὸ Ἀλφα ἐξ ἐβραϊδος παρηνέχθη εἰς τὴν ἑλληνίδα. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 280).

**Ἄλη**, ἢ πλάνη, καὶ ὁ ῥυπασμὸς δμωνύμων.

**Ἀλήθεια**. Προφήτης δὲ ἀληθείας ἐστὶν ὁ πάντοτε πάντα εἰδώς, τὰ μὲν γεγονότα ὡς ἐγένετο, τὰ δὲ γινόμενα ὡς γίνεται, τὰ δὲ ἐσόμενα ὡς ἔσται, ἀναμάρτητος, ἐλεήμων, μόνος τὴν ἀλήθειαν ὑψηγεῖσθαι πεπιστευμένος. Ἀναγίνωσκε, καὶ εὐρήσεις τοὺς ἀφ' ἐαυτῶν τὴν ἀλήθειαν εὐρεῖν νομίσαντας. Τοῦτο γὰρ προφήτου ἴδιον, τὸ τὴν ἀλήθειαν μηνύειν, ὡς περ ἡλίου ἴδιον τὸ τῆς ἡμέρας φέρειν. Διὰ τοῦτο ὅσοι ποτὲ ἀλήθειαν γινῶναι ἐπεθύμησαν, παρὰ δὲ τούτου μαθεῖν αὐτὴν οὐκ εὐτύχησαν, μὴ εὐρόντες, ζητοῦντες ἐτελεύτησαν. (Κλήμ. Ρώμ. Β', 80 κ. ε.).

Πάντες μὲν οὖν ὅσοι ποτὲ ἐζήτησαν τὸ ἀληθές, τὸ δύνασθαι εὐρεῖν ἑαυτοῖς πιστεύσαντες, ἐνηδρεύθησαν. Τοῦτο, ὅπερ πεπόνθασιν καὶ οἱ τῶν Ἑλλήνων φιλόσοφοι καὶ βαρβάρων οἱ σπουδαιότεροι. Ἐκ στοχασμῶν γὰρ ἐπιβάλλοντες τοῖς ὁρατοῖς περὶ τῶν ἀδήλων ἀπεπήναντο, τὸ ὅπως ποτὲ παραστᾶν αὐτοῖς, τοῦτο ἀληθές εἶναι νομίσαντες κ. ε. — Τίνοι οὖν κἂν βραχὺν νοῦν ἔχοντι οὐ φαίνεται, ὡς χρὴ τούτῳ παρὰ πάντας πιστεύειν τὰ τῷ Θεῷ δόξαντα, ὃς μόνος παρὰ πάντας ἀνθρώπους, καὶ μὴ μαθῶν ἐπίσταται; (αὐτόθ. 81).

Ὅθεν δεῖ, πάντα παρελόμενον, μόνῳ τῷ τῆς ἀληθείας πιστεύειν ἑαυτὸν προφήτῃ, ὃν πάντες κοῖναι δυνάμεθα, εἰ προφήτης ἐστί, κἂν πάνυ ἀμαθεῖς ὦμεν, καὶ σοφισμῶν ἰδιῶται, καὶ γεωμετρίας ἀπειροί, καὶ μουσικῆς ἀμύητοι. Εὐκολωτέραν γὰρ τὴν περὶ αὐτοῦ εὐρεῖν ὁ Θεὸς τέθεικε πᾶσιν, ὡς πάντων κηδεμῶν· ἵνα μήτε βάρβαροι ἐξασθενῶσιν αὐτόν, μήτε Ἕλληνες ἀδυνατῶσιν εὐρεῖν. (αὐτόθ.).



Ἀληθείας καὶ ἔθους διαφορὰ. Πολλή τις ἡ διαφορὰ τυγχάνει ἀληθείας τε καὶ συνηθείας. Ἡ μὲν γὰρ ἀλήθεια γνησίως ζητούμενη εὐρίσκεται· τὸ δὲ ἔθος ἵποτον παραληφθῆ, εἴτε ἀληθὲς εἴτε ψευδές, ἀκρίτως ὑφ' ἑαυτοῦ κρατύνεται· καὶ οὔτε ἀληθεῖ ὄντι αὐτῷ ἡδεται ὁ παραλαβών, οὔτε ψευδεῖ ἄχθεται. Οὐ γὰρ κρίσει, ἀλλὰ προλήψει ὁ τοιοῦτος πεπίστευκε, γνώμη τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐπ' ἀδήλω τύχη τὴν ἰδίαν ἐπιδεδωκώς ἐλπίδα. Καὶ οὐκ ἔστι ῥαδίως ἀποδύσασθαι τὴν πάτριον περιβολήν, κἂν πάνυ αὐτῷ δείκνυται μωρὰ καὶ καταγέλαστος οὔσα. (αὐτόθ. 164-165).

Ἀλήθειαν ἐξακριβοῦν. Οὐ γὰρ τοῖς τὰ πολὺ λέγουσιν ἔχαιρον οἱ πρεσβύτεροι, ὥσπερ οἱ πολλοί, ἀλλὰ τοῖς τάληθῃ διδάσκουσιν· οὐδὲ τοῖς τὰς ἀλλοτρίας ἐντολάς μνημονεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς τὰς παρὰ τοῦ Κυρίου τῆ πίστει δεδομένας, καὶ ἀπ' αὐτῆς παραγενομένας τῆς ἀληθείας. (Παπίας Ε', 1256.— Εὐσέβ. Κ', 296-297).

Ἀλήθεια δογματῶν καὶ ψεῦδος. Πικνὴ δόγματι καὶ λόγῳ τῆς ἐν τοῖς οὔσιν ἀληθείας ἐχομένῳ παραφύεται τι ψεῦδος. Παραφύεται δὲ οὐκ ἐξ ὑποκειμένης τινὸς ἀρχῆς κατὰ φύσιν ὀρμώμενον, ἢ τῆς κατ' αὐτὸ ὅπερ ἐστὶν ἕκαστον αἰτίας, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν τὴν ἔκθεσμον σπορὰν ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς ἀληθείας τετιμηκότων σπουδαζόμενον. κ. ἐ. (Ἀθηναγ. Γ', 973-1021).— Περὶ ἀληθείας, πίστεως, σοφίας, καὶ νοῦ. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 865-885).

Ἀλήθεια πῶθεν προεβλήθη καὶ ἐκλήθη κατὰ Πτολεμαῖον τὸν αἰρετικόν. (Εἰρήν. Ζ', 576).— Ἀληθείας σῶμα ἐξ κδ' γραμμῶν κατὰ Μάρκον τὸν αἰρετικόν. (αὐτόθ. 601-605).— Ἡ ἀλήθεια συμπροεβλήθη μετὰ τοῦ νοῦ ἐκ τῆς Σιγῆς, κατὰ Οὐαλεντίνον τὸν αἰρετικόν. (αὐτόθ. 448-449).

Ἀληθείας ἀποτυχία. Μετεώρους δὲ ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἀλαζονεῖα καὶ τρυφή ποιεῖ· καὶ ἡ εἰς τὰ περιττὰ ἀπασχολοῦσα ἡδυπάθεια ἀπάγει τῆς ἀληθείας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 520).— Ἀληθείας εὐρεσις. Παραθετέον δόξας τε καὶ φωνάς, τὰς ἐμβοώσας παρ' ἕκαστα αὐτοῖς, δι' ὧν μᾶλλον οἱ ἀκούοντες ἐπιστραφήσονται. Καὶ δὴ συνελόντι φάναι· ἐν πολλοῖς γὰρ τοῖς μαργαρίταις τοῖς μικροῖς δεῖς· ἐν δὲ πολλῇ τῇ τῶν ἰχθύων ἄγρῳ ὁ καλλιχθυσ.

Χρόνῳ δὲ καὶ πόνῳ τάληθὲς ἐκλάμψει, ἀγαθοῦ πκρατυχόντος βοηθοῦ· δι' ἀνθρώπων γὰρ θεόθεν αἱ πλεῖσται εὐεργεσίαι χορηγοῦνται. (αὐτόθ. 705).— Ναι μὴν καὶ συναφὴ τῶν δογμάτων διὰ τῆς ἀντιπαρθέσεως τὴν ἀλήθειαν μνηστεύεται. (αὐτόθ. 709).

Διαφορὰ περὶ ἀληθείας. Ἄλλως τις περὶ ἀληθείας λέγει, ἄλλως ἡ ἀλήθεια ἑαυτὴν ἐρμηνεύει· ἕτερον στοχασμὸς ἀληθείας, ἕτερον ἡ ἀλήθεια· ἄλλο ὁμοίωσις, ἄλλο αὐτὸ τὸ ὄν. Καὶ ἡ μὲν μαθήσει καὶ ἀσκήσει περιγίνεται, ἡ δὲ δυνάμει καὶ πίστει. Δωρεὰ γὰρ ἡ διδασκαλία τῆς θεοσεβείας, χάρις δὲ ἡ πίστις. Ποιοῦντες γὰρ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ θέλημα γινώσκωμεν. (αὐτόθ. 733).— «Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· ἐάν τις θέλη τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἑμυτοῦ λαλῶ· ὁ ἀπ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ.» (Ἰωάν. Ζ', 16-18).

Ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν οἴησις. Ἄλλ' ἡ μὲν ὑπόληψις τῆς γνώσεως φυσιοῦ, καὶ τύφου ἐμπίμπλησιν· οἰκοδομεῖ δὲ ἡ ἀγάπη, μὴ περὶ τὴν οἴησιν, ἀλλὰ περὶ τὴν ἀλήθειαν ἀναστρεφόμενη. Καρδία γὰρ εὐθεῖα ἐκζητεῖ γνῶσιν· ὅτι ὁ ζητῶν τὸν Θεὸν εὐρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης· οἱ δὲ ὀρθῶς ζητήσαντες αὐτήν, εἰρήνην εὐρον. Καὶ γνώσομαι, φησίν, οὐ τὸν λόγον τῶν περυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. (αὐτόθ. 752).

Ἀλήθεια μία ἐστὶ. Ἰδὲ δὲ ψεῦδος μυρίκις ἔχει ἐκτροπάς. (αὐτόθ. 733-813 κ. ἐ.).— Ἐν μόνῳ τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ ἡ ἀλήθεια. (αὐτόθ. 813-817).— Ἀλήθεια δέ, ὡς ἐν, οὐ πολλὰ τῆ φύσει· τὸ μὲν γὰρ ἀληθές, ἐν, τὸ δὲ ψεῦδος πολυσχιδές. (Γρηγ. Ναζ. Α΄, 129).

Ἀλήθεια τιμωμένη καὶ παρ' Ἑλλήσιν. Ὁρᾷς πῶς τὸν γνωστικὸν βίον καὶ Ἑλλήσιν (καὶ τοὶ μὴ εἰδότες ὡς ἐπίσασθαι χρῆ), ἐκθειάζουσι; τίς δὲ ἐστὶν ἡ γνῶσις, οὐδὲ ὄναρ ἴσασιν. Εἰ τοῖνυν λογικὸν ἡμῖν βρῶμα ἡ γνῶσις εἶναι συμπερώνηται, μακάριοι τῷ ὄντι κατὰ τὴν Γραφὴν οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν ἀλήθειαν, ὅτι πλησθήσονται τροφῆς αἰδίου. (Κλήμ. Θ', 105 κ. ἐ.).

Μερικῶς οὖν τυγχανούσης τῆς κατὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ἐμφανιμένης ἀληθείας, ἡ

τῷ ὄντι ἀλήθεια, ὡς περ ἥλιος ἐπιλάμψας τὰ χρώματα, καὶ τὸ λευκόν, καὶ τὸ μέλαν, ὁποῖον ἕκαστον αὐτῶν διαδείκνυσιν, οὕτω δὲ καὶ αὐτὴ πᾶσαν ἐλέγχει σοφιστικὴν πιθανολογίαν. "Ὅθεν καὶ Πίνδαρος"

Ἄρχῃ μεγάλας ἀρετᾶς ἀνασσ' ἀλήθεια.  
(αὐτόθ. 304 κ. ε.).

Διδάσκαλος ἀψευδῆς μόνος ὁ Κύριος. Εἴπερ οὖν καὶ κατὰ Πλάτωνα, ἢ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἢ παρὰ τῶν ἐκγόνων τοῦ Θεοῦ τὸ ἀληθές ἐκμανθάνειν μόνως οἶόν τε, εἰκότως παρὰ τῶν θείων λογίων τὰ μαρτύρια ἐκλεγόμενοι, τὴν ἀλήθειαν αὐχοῦμεν ἐκδιδάσκεσθαι διὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, προφητευθέντων μὲν τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ σαφηνισθέντων. (αὐτόθ. 345-357.197 κ. ε.).

Ἀληθείας κτήσις. Οὐ μόνον τοῖς ἐπιτυχχάνουσι ἀπλῶς οὕτω δύσκολος ἢ τῆς ἀληθείας κτήσις, ἀλλὰ καὶ ὧν τυγχάνει ἢ ἐπιστήμη οἰκεία, μηδὲ τούτοις ἀθρόαν δίδοσθαι τὴν θεωρίαν, ἢ κατὰ τὸν Μωϋσέα ἱστορία διδάσκει, μέχρις ἂν ἐθισθέντες ἀντωπεῖν, καθάπερ οἱ Ἑβραῖοι τῇ δόξῃ τῆ Μωϋσέως ("Ἐξοδ. ΑΔ', 30), καὶ οἱ ἄγιοι τοῦ Ἰσραὴλ ταῖς τῶν ἀγγέλων ὀπτασίαις (Δκνιήλ Ι', 7), οὕτω καὶ ἡμεῖς ταῖς τῆς ἀληθείας μαρμαρυγαῖς ἀντιβλέπειν δυνηθῶμεν. (Κλήμ. Θ', 357).

Καὶ μὴν ὡς τὸν αὐτὸν ἀέρα ἀναπνεῖ τὰ ζῶα ἅπαντα, ἄλλα δὲ ἄλλως, καὶ εἷς τι διάφορον· οὕτω δὲ καὶ τὴν ἀλήθειαν μετῴσασιν οἱ πλείους, μᾶλλον δὲ, τὸν περὶ ἀληθείας λόγον. Οὐ γὰρ περὶ Θεοῦ τι λέγουσιν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν πάθη ἐπὶ Θεὸν ἀνάγοντες ἐξηγοῦνται. Γέγονε γὰρ αὐτοῖς ὁ βίος τὸ πιθανὸν ζητοῦσιν, οὐ τὸ ἀληθές. Ἐκ μιμητέως δὲ ἀλήθεια οὐ διδάσκεται, ἀλλ' ἐκ μαθήσεως κ. ε. (αὐτόθ. 380-381 κ. ε.).

Ἀλήθεια ἐν τοῖς πράγμασι, καὶ οὐκ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. Οὐ γὰρ τις μὴ ἀντιλαμβάνεται, οὐδὲ ποθεῖ αὐτό, οὐδὲ ἀσπάζεται τὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν· οἱ δὲ μὴ ἐπιστάμενοι τὴν γνῶσιν, οὐδὲ κανονίζειν δύνανται τὴν ἀλήθειαν. Μεταλαμβάνειν οὖν τῶν γνωστικῶν θεωρημάτων οὐχ οἶόν τε, ἐὰν μὴ τῶν προτέρων διανοημάτων κενώσωμεν ἑαυτούς· ἀπλῶς γὰρ οὕτως ἀλήθεια κοινῶς λέγεται παντὸς νοητοῦ τε καὶ αἰσθητοῦ. Αὐτίκα ἔνεστι θεάσασθαι καὶ ζωγραφίαις ἀλήθειαν παρὰ τὴν δη-

μῶδη, καὶ μουσικῆς σεμνότητα παρὰ τὴν ἀκόλαστον. Καὶ φιλοσοφίας οὖν ἔστιν ἀλήθειά τις παρὰ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους, καὶ κάλλος ἀληθινὸν παρὰ τὸ δεδολωμένον. Οὐκ οὖν ποτέ τὰς ἐπιμέρους ἀληθείας, καθ' ὧν ἡ ἀλήθεια κατηγορεῖται, αὐτὴν δὲ τὴν ἀλήθειαν πολυπραγμονητέον, οὐκ ὀνόματα ζητοῦντες μαθεῖν· τὸ γὰρ περὶ Θεοῦ πρᾶγμα οὐκ ἔστιν ἐν, ἀλλὰ μυρία. Διαφέρει δὲ τὸν Θεὸν εἰπεῖν, ἢ τὰ περὶ Θεοῦ. Καθόλου δὲ εἰπεῖν περὶ ἐκάστου πράγματος, τῆς οὐσίας τὰ συμβεβηκότα διακριτέον· καὶ μοι ἀπόχρη φάναι Θεὸν εἶναι τὸν Κύριον πάντων· αὐτοτελῶς δὲ λέγω τὸν Κύριον πάντων, οὐδενὸς ὑπολειπομένου κατὰ ἐξαιρέσιν. Ἐπεὶ τοίνυν δύο εἰσὶν ἰδέαι τῆς ἀληθείας, τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ πράγματα, οἱ μὲν τὰ ὀνόματα λέγουσιν, οἱ περὶ τὰ κάλλη τῶν λόγων διατρίβοντες, οἱ παρ' Ἑλλησι φιλόσοφοι· τὰ πράγματα δὲ παρ' ἡμῖν ἔστι τοῖς βιβλαίοις. Οὐ τοίνυν περὶ τὴν λέξιν, ἀλλὰ περὶ τὰ σημασιώμενα ἀναστρεπτέον. (αὐτόθ. 381 κ. ε.).

Τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν. Οἱ πονεῖν ἔτοιμοι ἐπὶ τοῖς καλλίστοις οὐ πρότερον ἀποστήσονται ζητοῦντες τὴν ἀλήθειαν, πρὶν ἂν τὴν ἀπόδειξιν ἀπὸ αὐτῶν λάβωσι τῶν Γραφῶν· ἔστι μὲν οὖν κοινὰ τινα τῶν ἀνθρώπων κριτήρια, καθάπερ τὰ αἰσθητήρια· τὰ δ' ἄλλα τῶν βουλευθέντων, καὶ ἀκνησάντων τὰ ἀληθῆ τὰ διὰ νοῦ καὶ λογισμοῦ τεχνικά, λόγων ἀληθῶν τε καὶ ψευδῶν. Μέγιστον δὲ τὸ καὶ τὴν οἴησιν ἀποθέσθαι, ἐν μέσῳ καταστάντας ἀκριβοῦς ἐπιστήμης καὶ προπετοῦς δοξοσοφίας κ. ε. (αὐτόθ. 529 κ. ε.).

Ἀληθείας ἐραστής. Δεῖ δ' οἶμαι, τῷ τῆς ἀληθείας ἐραστῇ ψυχικῆς εὐτονίας· σφάλλασθαι γὰρ ἀνάγκη μέγιστα τοὺς μέγιστοις ἐχειροῦντας πράγμασιν, ἂν μὴ τὸν κανόνα τῆς ἀληθείας παρ' αὐτῆς λαβόντες ἔχωσι τῆς ἀληθείας. Οἱ τοιοῦτοι δὲ, ἅτε ἀποπεσόντες τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ τοῖς πλείστοις τῶν κατὰ μέρος σφάλλονται· εἰκότως, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἀληθῶν καὶ ψευδῶν κριτήριον, συγγεγυμνασμένον (Πρ. Ἑβρ. Ε', 14) ἀκριβῶς τὰ δέοντα αἰρεῖσθαι. Εἰ γὰρ ἐκέκτηντο, ταῖς θείαις ἐπίθοντο ἂν Γραφαῖς. (αὐτόθ. 532).

Ἀληθείας κριτήριον εἰς εὐσέβειαν καὶ θεογνωσίαν.—Ἐχομεν γὰρ τὴν ἀρχὴν τῆς δι-

δασκαλίας τὸν Κύριον διὰ τε τῶν προφητῶν, διὰ τε τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ διὰ τῶν μακαρίων ἀποστόλων, «πολυμερῶς, καὶ πολυτρόπως» ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος ἠγούμενον τῆς γνώσεως. . . . Εἰκότως τοίνυν πίστει περιβαλόντες ἀναπόδεικτον τὴν ἀρχήν, ἐκ περιουσίας καὶ τὰς ἀποδείξεις παρ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ἀρχῆς λαβόντες, φωνῆ Κυρίου παιδευόμεθα πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Οὐ γὰρ ἀπλῶς ἀποφαινομένοις ἀνθρώποις προσέχομεν, οἷς καὶ ἀνταποραίνεσθαι ἐπίτης ἔξεστιν. Εἰ δ' οὐκ ἀρκεῖ μόνον ἀπλῶς εἰπεῖν τὸ δόξαν, ἀλλὰ πιστώσασθαι δεῖ τὸ λεχθέν, οὐ τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀναμένομεν μαρτυρίαν, ἀλλὰ τῆ τοῦ Κυρίου φωνῆ πιστούμεθα τὸ ζητούμενον· ἢ πασῶν ἀποδείξεων ἐχεγγωτέρα, μᾶλλον δὲ ἢ μόνῃ ἀπόδειξι οὔσα τυγχάνει· καθ' ἣν ἐπιστήμην οἱ μὲν ἀπογευσάμενοι μόνον τῶν Γραφῶν πιστοί, οἱ δὲ καὶ προσωτέρω χωρήσαντες, ἀκριβῶς γνῶμονες τῆς ἀληθείας ὑπάρχουσιν, οἱ γνωστικοὶ κ. ἐ. (Κλήμ. αὐτόθ. 532-533 κ. ἐ.— Ἀρχὴ δ' ἐστὶν ἀποδείξεως πρότασις ἄμεσος· ἄμεσος δέ, ἥς μὴ ἄλλη πρότερον. Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. βιβλ. Α', κεφ. 11. παρὰ Κλήμ. αὐτόθ. σημ.).

Ἀλήθεια ἐν συμβόλοις καὶ αἰνίγμασι, καὶ ἀλληγορίαις. Πάντες οὖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οἱ θεολογήσαντες, βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες, τὰς μὲν ἀρχὰς τῶν πραγμάτων ἀπεκρύψαντο, τὴν δὲ ἀλήθειαν αἰνίγμασι καὶ συμβόλοις, ἀλληγορίαις τε αὐ καὶ μεταφοραῖς, καὶ τοιούτοις ἴσαι τρόποις παρὰδεδώκασιν. Ἑρμηνεία τῶν παρ' Αἰγυπτίοις, Ἕλλησι, καὶ διαφόροις ἄλλοις ἐθνικοῖς αἰνιγμάτων, συμβόλων, ἀλληγοριῶν, καὶ μεταφορῶν, καθὼς καὶ τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς. (αὐτόθ. 9-205.— Ὁριγ. ΙΑ', 677 κ. ἐ.).

Πρὸς τοὺς πλήθει μόνῃ κρίνοντας τὴν ἀλήθειαν. Πῶς οὖν οὐκ ἐλεεινοὶ οἱ πλήθει μόνῃ τοῦ λόγου τὴν ἰσχὺν ἀπονέμοντες, καὶ οὐ συνιόντες, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς δώδεκα μαθηταῖς ἀπλοῖς, ἀγραμμάτοις, πέννητιν, εὐαλώτοις, τὸ κατὰ παντὸς τοῦ κόσμου θάρσος δεδώρηται, παρασκευάσας αὐτοὺς ὁ Δεσπότης Χριστὸς οὐ ταῖς δώδεκα μυριάσιν ἀκολουθησαί, ἀλλὰ τὰς μυριάδας συνθέσθαι τοῖς δώδεκα; Οὕτως αἰεὶ τὸ κράτος τῆς ἀληθείας, καὶ παρ' ὀλίγοις τέως εὐρίσκηται. Ὁ δὲ μὴ τολμῶν δοῦναι λόγον τῆς προκειμένης ζητή-

σεως, μητ' εὐπορῶν ἀποδείξεων, καὶ διὰ τοῦτο καταφεύγων εἰς πλῆθος, δμολογεῖ τὴν ἤτταν, ὡς οὐδὲν ἔχων παρρησίας ἐρῶδιον. Τί πλῆθος ἡμῶν ἐπισείεις, ὡς περ ἀπειλῶν τῷ Θεῷ πυργοποιεῖν δευτέραν, κατὰ μίμητιν πολυχειρίας φρενοβλαβοῦς; Δειξάτω μοι κάλλος ἀληθείας, καὶ σύντομος εὐθύς ἢ πειθῶ. Πλήθος δὲ χωρὶς ἀποδείξεων αὐθεντοῦν, φοβῆσαι μὲν ἱκανόν, πείσαι δὲ οὐδαμῶς. (Ἀθαν. ΚΗ', 1340-1341).

«Πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί» καὶ, «Στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν· καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.» (Ματθ. ΚΒ', 14 — Ζ', 14). Εἰς εὐδοκιμῶν προτιμότερος ὑπὲρ μυριάδας αὐθαδείας σεμνυνομένης. Ἐμοὶ καὶ πλῆθος αἰδέσιμον, οὐ τὸ φεῦγον ἐξέτασιν, ἀλλὰ τὸ παρέχον ἀπόδειξιν· οὐ τὸ πικρῶς ἀμυνόμενον, ἀλλὰ τὸ πατρικῶς διορθούμενον· οὐ τὸ χαῖρον καινοτομίᾳ, ἀλλὰ τὸ φυλάττον πατρῶν κληρονομίαν. Ποῖον δὲ μοι καὶ πλῆθος λέγεις; Τὸ μισθωθὲν κολακείᾳ καὶ δώροις, τὸ κλαπὲν ἀμαθίᾳ τε καὶ ἀγνοίᾳ, τὸ πεπτωκὸς δειλίᾳ τε καὶ φόβῳ, τὸ προτιμησάν πρόσκαιρον ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἄπερ πολλοὶ ὠμολόγησαν; Πλήθει τὸ ψεῦδος κρατύνεις; Ἐδειξας τοῦ δεινοῦ τὴν ἐπίτασιν. Ὅσα γὰρ πλείους ἐν τῷ κακῷ, τοσοῦτα μείζων ἢ συμφορὰ. (αὐτόθ. 1340-1341. — Πρὸς τοὺς κελεύοντας μὴ δεῖν ἀπὸ τῶν Γραφῶν ζητεῖν ἢ λαλεῖν, ἀρκουμένους τῇ παρ' αὐτοῖς πίστει. 1341-1349 κ. ἐ.).

Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἡδὺ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς τὸ λαλεῖν τὰ ἀλλότρια, καὶ μάλιστα, ἐὰν τύχωσιν ὑπ' εὐνοίας τινὸς ἢ μίσους ἐλκόμενοι, ὑφ' ὧν καὶ φιλεῖ κλέπτεσθαι ὡς τὰ πολλὰ ἢ ἀλήθεια. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 408).

Ἡ ἀλήθεια ἐπιλύει τὴν πλάνην, καὶ ἀναιρεῖ τὴν ἀπάτην, καὶ πᾶν ψεῦδος προελθεῖν οὐκ ἐξ. Ἰκετεύσωμεν τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ἀλήθειαν ὄντα, ἐκλάμψαι τὴν διάνοιαν ἡμῶν, ἵνα μήτε τὴν διάνοιαν ἀναιρηθῆσαι ἀπάτη δυναθῆ, ἢ κρατηθῆσαι πλάνῃ ἰσχύσει, μήτε ἡρηκυῖα καὶ κεκρατηκυῖα ἔμμονον τὴν κράτησιν ἔχη. Αὐτὸς γὰρ βοᾷ· Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ζωὴ (Ἰωάν. ΙΔ', 6), αὐτὸς παραγγέλλει (Ματθ. Ζ', 15), «Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχον-

ται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσθωθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες.» (Σεραπίων Μ', 900 κ. έ.).—*Ὅτι οὐ δεῖ ψεύδεσθαι, ἀλλ' ἀληθεύειν ἐν παντί.* «Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναί, ναί· οὐ, οὐ. Τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.» (Ματθ. Ε', 37).—*Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ»* (Πρ. Ἑρεσ. Δ', 25).

*«Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους»* (Πρ. Κολασσ. Γ', 9).—*Ὅτι οὐ δεῖ ζητήσεις ἀνωφελεῖς ἢ ἐμφιλονεϊκοὺς ποιεῖσθαι. Ὅτι οὐ δεῖ τοῖς ἀλλοτρίοις τῆς τοῦ Θεοῦ διδασκαλίας ἐξομοιοῦσθαι· μιμεῖσθαι δὲ τὸν Θεόν, καὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν παρ' αὐτοῦ δύναμιν. Ὅτι δεῖ πᾶν ῥῆμα ἢ πρᾶγμα πιστοῦσθαι τῇ μαρτυρίᾳ τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς εἰς πληροφορίαν μὲν τῶν ἀγαθῶν, ἐντροπὴν δὲ τῶν πονηρῶν. Ὅτι οὐ δεῖ ἀπλῶς, οὐδὲ ἀνεξέτακτως ὑπὸ τῶν ὑποκρινομένων τὴν ἀλήθειαν συναρπάζεσθαι· ἀπὸ δὲ τοῦ δεδομένου ἡμῖν παρὰ τῆς Γραφῆς χαρακτῆρος γνωρίζειν ἕκαστον.* (Βασιλ. Ἠθικὰ ΛΑ', 744-748).—*Ἀλήθεια ἐκ τῶν Γραφῶν, καὶ παραχαράκται τῆς ἀληθείας οἱ πρὸς τὸ οἰκεῖον βούλημα τὴν διάνοιαν τῶν Γραφῶν διασρέφοντες.* (ΚΘ', 28-9).

*Ἀλήθεια καὶ ψεῦδος.*

*Ὅρισμὸς ἀληθείας. Γνωσις τῆς ἀληθείας.* (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 332-337 κ. έ.).—*Σοφὸν τᾶληθές, μάλιστα ὅταν ἀπλοῦν ἢ καὶ σύντομον· δεινὸν δὲ καὶ μωρὸν τὸ ψεῦδος, κἂν δεινότητι καὶ καλλιπεῖα δοκῇ κεκοσμηθῆσαι.* (Ἰσιδ. ΟΗ', 1520 - 1521).—*Οὐδὲν γὰρ τῆς ἀληθείας σαφέστερον, οὐδὲ ἀπλούστερον, ὅταν τις μὴ κακουργῇ· ὡςπερ οὖν, ἐὰν κακουργῇ, οὐδὲν δοκεῖ δυσκολώτερον.* (αὐτόθ. 1536).—*Ἠδέως ἂν καὶ ἀσμένως τὴν ἀλήθειαν τιμῶν ἠττήσθαι δοκῶ, ἢ ψευδόμενος νικῶ. Ἀληθεύων μὲν γὰρ, κἂν ἠττησθαι δόξω, νενίκηκα· ἀπάτη δὲ κρατήσας, κἂν νενικηκῆναι δόξω, ἠττημαι.* (αὐτόθ. 1565. 1508).

*Οὐδὲν τῆς ἀληθείας φανερώτερον, οὐδὲν ἰσχυρότερον γένοιτ' ἂν· ὡςπερ τοῦ ψεύδους οὐδὲν ἀσθενέστερον, κἂν μυρίοις παραπετάσμασι συσκιάζηται. Ἡ δὲ ἀλήθεια γυμνὴ πρόκειται πᾶσι τοῖς βουλομένοις αὐτῆς τὴν ὥραν περισκοπεῖν κ. έ.* (Χρυσόστ. ΝΘ', 165 κ. έ.).

*Οἱ σωφρονούντες τὴν ἀλήθειαν ἀξιόκτητον ἔσασι χρῆμα· λαμπροτέραν δ' ὅμως αὐτὴν καὶ*

*θειοτέραν παρεξισταζόμενον ἀποφαίνει τὸ ψεῦδος.* (Θεοδώρ. ΠΓ', 440 - 441. — καὶ πρὸς τοὺς Ἑλληνας 801-825).

*Ἐνθα γὰρ ἡ ἀλήθεια πρόβεισιν, οὔτε ψεῦδος ποτε πολιτεύεται, οὔτε ἀπιστίας χώραν ἔξει κακίστης εἰσδύσεως· ἀπιστίας γὰρ οὐδὲν πρὸς λόγους θεϊκοὺς χαλεπώτερον. Οὐ γὰρ καταλαμβάνει ψεῦδος ποτε τὴν ἀλήθειαν, ἕως οὐ ψεῦδος ἐστὶ καὶ γινώσκεται· οὐδὲ σκοτία φωτίζεται πώποτε, ἕως σκότος ἐστὶ καὶ ἐξόφωται.* (Σωφρ. Ἱεροσ. ΠΖ', 3228).

*Ἰσχυρὸν μὲν τᾶληθές, καὶ σιγητὸν πολλὰς· καὶ τοὺς κρύπτειν θέλοντας τὰ ἀπόρρητα κατήφεια προδίδωσι καὶ στεναγμὸς οὐχ ἐκούσιος· ἀλλ' οὐ λυθάνουσι τοὺς σοφοὺς κ. έ.* (Ἰσιδ. ΟΗ', 1641).—*Ἐκπίπτειν τῆς ἀληθείας. Ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἀληθείας ἐκπίπτων, πάντως ἐκκυλισθήσεται τοῦ προκειμένου, καὶ εἰς αἰσχρὸν καταστρέψει τέλος.* (αὐτόθ. 665).—*Μὴ τὴν ἀλήθειαν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις βιάζου, μηδὲ καθύβριζε αὐτήν, σκιάζων τέχνη σοφιστικῇ τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν· ἀλλὰ πάντα δεύτερα τοῦ ἀληθοῦς ἠγούμενος, ἀκαπήλευτον καὶ ἀδέκαστον τὴν περὶ αὐτοῦ ψῆφον ἔνεγκον.* (αὐτόθ. 1381).

*Ἀλήθεια πάντων ἰσχυρότατον, ὡς τῷ Ἑσδρα* (Ἑσδρ. Δ', 35), *κάμοι δοκεῖ. Ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα. Πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα σείεται καὶ τρέμει, καὶ οὐκ ἔστι μετ' αὐτῆς ἀδικον οὐδέν. Πάντα ἀδिका, πλὴν ἀληθείας.* (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1156 — ΛΖ', 265).

*Ἀλήθεια, Δήλωσις, Λόγιον, τὸ τοῦ ἀρχιερέως Ἀαρὼν Πέταλον. Ἑρμηνεῖα ἱστορικὴ καὶ πνευματικῇ.* (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 384 κ. έ. — Θεοδώρ. Π', 285-288).

*Ἀλήθεια ἐν ἀδικίᾳ κατεχομένη. ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων.»* (Πρ. Ῥωμ. Α', 18). *Αἱ θεόπνευστοι Γραφαὶ δόγματα μὲν θαυμαστά καὶ ὄντως θεῖα διδάσκουσι. Καὶ πολλὴν μὲν εὐλάβειαν καὶ βίον ὀρθὸν τοῖς ἀκροαταῖς ἐντιθέασι, πίστιν τε θεοφιλεῖ τοῖς σπουδαίοις παρέχουσιν· οὐ μὴν τέχνην διδάσκουσι λογιστικὴν, πρὸς τὸ δύνασθαι ἀπαντᾶν τοῖς βουλομένοις τῇ ἀληθείᾳ προσπολεμεῖν*

κ. ε. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 417 - 421. Ἔνθα ἡ ἑλληνικὴ παιδείσις ἀναγκαία τῷ Χριστιανισμῷ).

Ἡ ἀλήθεια πάσας τὰς τέχνας· καὶ τὰς ἐπιστήμας κοσμεῖ· εἰ δ' αὕτη ἀπείη, οὐδεμίαν ἔχουσι κοσμιότητος ὄραν. Φιλοσοφία, ῥητορικὴ δεινότης, Γραμμικτικὴ ἢ τῶν λόγων, εἰ μὲν τῇ ἀληθείᾳ καλλωπίζονται, ποθειναὶ ὀφείλουσιν εἶναι τοῖς ἐχέφροσιν, εἰ δὲ κατ' αὐτῆς ὀπλίζονται, ἀτιμάζονται εἰςὶ δίκαια. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 773).

ἽΟτι θεία καὶ οὐράνιος. Οἱ δὲ ὑψηλῆς φράσεως ἐρῶντες, μανθανέτωσαν, ὅτι ἄμεινον παρὰ ἰδιώτου τάληθές, ἢ παρὰ σοφιστοῦ τὸ ψεῦδος μαθεῖν. Ὁ μὲν γὰρ ἀπλῶς καὶ συντόμως φράζει· ὁ δὲ πολλὰκις ἀσαφεία καὶ τὸ τῆς ἀληθείας ἐπικρύπτει κάλλος, καὶ τὸ ψεῦδος τῇ καλλιπεείᾳ κοσμήσας, ἐν χρυσῇ κύλικι κερνατὸ τὸ δηλητήριον. Εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια τῇ καλλιπεείᾳ συναφθεῖη, δύναται μὲν τοὺς πεπαιδευμένους ὠφελῆσαι, τοῖς δὲ ἄλλοις ἄπασιν ἄχρηστος ἔσται καὶ ἀνωφελής. Διὸ καὶ ἡ Γραφὴ τὴν ἀλήθειαν περὶ λόγῳ ἠρμήνευσεν, ἵνα καὶ ἰδιῶται, καὶ σοφοί, καὶ παῖδες, καὶ γυναῖκες μάθοιεν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πάντων ἐφρόντισε, δείκνυται θεία οὐσα καὶ οὐράνιος. (αὐτόθ. 1124-5.—Μετ' οὖν δὲ ἀληθείας οὐδέν. 1136).

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐξένευσας, ἀγαπητέ, τῆς ἀληθείας, τάναντία πράττων τοῦ δεσποτικοῦ μυστηρίου, μὴ ἐπόμενος τοῖς Εὐαγγελίοις, ἤτοι τοῖς ἀποστόλοις, ἤτοι τοῖς ἁγίοις Πατράσι. Καὶ γὰρ βραρεῖαν φέρει κατ' αὐτῶν καινοτομίαν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἢ ἐκθεσίς σου. Καὶ μέντοι γε οὐκ ἀπείπω ταύτην, πολλῶν ἐπισκόπων ὑπομεμνηκότων σε, ἀλλὰ τούναντίον ζιζάνια ἔσπειρας. (Καὶ τίς ἔτι ἀνέξεταί σου διαστρέφοντος τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον;). (Κυντιανὸς πρὸς Πέτρον Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας ΠΕ', 1733-1736).

Εἰ δὲ ὁ μὲν τῆς ἀληθείας λόγος φαιδράζων ἑαυτὸν ἐπιδείκνυσιν ἡμῖν, ἡμεῖς δὲ τοὺς τε ὀφθαλμοὺς καμμύομεν, καὶ τοῖς ὡσὶ βαρέως ἀκούομεν ἐθελοκωφοῦντες, καὶ ἀποστρεφόμεθα αὐτόν, ὄντως παντὸς θρήνου ἀξίους ἑαυτοὺς καταστήτομεν, τὴν αἰσχύνην τῆς μελλούσης ἀλλοτριώσεως καὶ ἀρνήσεως Χριστοῦ, ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν, παντὸς τε τοῦ κρινομένου κόσμου, οὐ προϋπιδόμενοι· ὅτε

οὐδὲν ἡμᾶς δνήσει οὔτε ἡ πρὸς τοὺς αἰρεσιάρχας προσπάθεια, οὔτε ἡ γονικὴ, ἢ φιλικὴ, ἢ τοπικὴ συνήθεια, πρὸς τὴν ἀσέβειαν ἀλύτως τινὰς καταδεσμεύουσα, οὔτε πορισμὸς χρημάτων, ἢ κέρδη τινὰ βιαστικὰ δυσασπαστοὺς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς δεισιδαιμονίας ποιήσαντα, καὶ τὸν μέγαν πορισμὸν, τὴν εὐσέβειαν μετὰ αὐταρκείας, παριδεῖν ὑποπέσαντα.— Οὐ γὰρ δὴ φατριαστικοὶ κρότοι, καὶ ἀγῶνες ἀντιλογικοί, καὶ πρόληψις διδασκαλικῆς ἀξίας, φιλοῦντες λέγεσθαι Ῥαββὶ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ οἰκτροτάτου ἐκείνου ταλανισμοῦ καὶ τῶν ὀδυνηροτάτων βασάνων, καὶ τῆς εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον παραδόσεως ἐξαίρουνται τοὺς δε, οἱ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἠρνήσαντο, καὶ ἠυδόκησαν ἐν τῷ σκότει τοῦ ψεύδους. Εὐάρεστον γὰρ Θεῷ τὸ παντὸς προτιθέσθαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ αὐτοῦ τῆς ἀληθείας. . . Ἄρα οὖν οὐχ ἀπλῶς ζηλοῦν, ἀλλ' ἐπιγνώσει τοῦ ζηλουμένου δόγματος δεῖ. Καὶ γὰρ καὶ πᾶσα ἄλογος, καὶ ἄνομος παράδοσις, καὶ ἔθνῶν, καὶ αἰρέσεων, οἷεται τι καλὸν ποιεῖν, ὡς περ οὖν καὶ ἀνθρωποθυσίαις οἱ Σκύθαι θεοσεβοῦντες. Δέον ἄρα μὴ ἀμελεῖν, ὅση δύναμις, καὶ ἐρευνᾶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ πάντα δοκιμάζοντας, τὸ καλὸν φρόνημα κατέχειν. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1892 - 1900).

Ἄλήθειαν μὴ κρύπτειν ἐκ φόβου, συμφέροντος, φιλίας, καὶ εἴτινος ἄλλου. Περὶ γὰρ θείων ἀγωνιζόμεθα δογμάτων, ἐν οἷς ἔχομεν τὴν τῆς σωτηρίας ἐλπίδα. Πολλὴν δ' ὁμως ἔστιν ἰδεῖν κἂν τούτοις ἀνθρώπων διαφορὰν. Οἱ μὲν γὰρ ἀληθῶς τὴν κοινὴν νοσοῦσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀδιαφόρως καὶ ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ἐναντία προσφέρουσιν. Ἄτεροι δὲ τὴν ἀλήθειαν ἐπιστάμενοι, ταύτην μὲν ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς κατακρύπτουσι ταμείοις, τὰ δὲ δυσσεβῆ μετὰ τῶν ἄλλων κηρύττουσιν. Ἄλλοι δὲ τοῦ φθόνου τὸ πάθος δεξάμενοι, τὸ οἰκεῖον ἔχθος ἀφορμὴν τοῦ κατὰ τῆς ἀληθείας πολέμου πεποιήνται, καὶ πᾶσαν κατὰ τῶν τῆς ἀληθείας κηρύκων εἰσφέρουσι κακοήθειαν. Εἰσὶ δὲ οἱ τῶν μὲν ἀποστολικῶν δογμάτων ἀσπάζονται τὴν ἀλήθειαν, τὴν δὲ τῶν κρατούντων δέισαντες δυναστείαν, δημοσιεῦσαι ταύτην πεφρίκασι. Καὶ στένουσι μὲν καὶ ὀδύρονται τῶν κακῶν τὴν φορὰν, σύνεισι δ' ὁμως τοῖς τὰς τρικυμίας

ἐγείρουσι. Ταύτης τῆς συμμορίας τὴν σὴν θεοσέβειαν ὀριζόμεθα κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1353-1357 κ. ἐ.—1364 κ. ἐ.—1389. 1412).

Ἡ ἀλήθεια ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων τιμαλφεστέρα, καὶ οὐδὲν ταύτην λωβᾶται τῆς τοιαύτης κομψείας ἢ ἄγνοια. (Θεοδώρ. περὶ πίστεως ΠΓ', 789-825).—Ἀληθείας ῥήματα, λείποντα ἢ περιττά, μετ' ἀκριθείας ἐποπτεύσας καὶ διορθωσάμενος ὁ ἅγιος Λουκιανός, ἐν τοῖς οἰκείοις τῶν Γραφῶν τόποις, ἐξέδοτο τὴν ἐρμηνείαν (ΠΑ', 29).

Ὡστε τὴν ἐν τοῖς καιρίοις τῆς πίστεως ὁμολογίαν, εἰ καὶ μὴ λέξουσιν, ἀλλά γε ταῖς ἐννοίαις φυλάττεσθαι ἀπαράβατον. Οὐ γὰρ ἐν λέξεσιν ἡμῖν, ἀλλ' ἐν πράγμασιν ἡ ἀλήθεια κ. ἐ. (Ἰωάν. Πατρ. Κωνστ. ΙΓ', 1424. 1433).

Λόγος περὶ ἀληθείας μετὰ παρακλήλων Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1625-1629. — Μάξιμ. ΙΑ', 897-900 — Ἱερ. Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1204-1205. — ΙΓ', 481. — Ἀντών. Μοναχ. ΡΛΓ', 841).

Τυπικὴ ἀλήθεια περὶ τῆς Θάμαρ. (Θεοδώρ. Π', 528). — Διάβασις τοῦ Ἰορδάνου. (αὐτόθ. 464). — Τυπικαὶ ἀλήθειαι. (αὐτόθ. 288. 257. 476. 1069. 1037-1040. 1472. 1716. 1377. 1356. 1788. — ΠΑ', 253. 421. 461. 336. 521. 1016. 1168. 1228-1229. 1731. 1792. 1836. 1912. 1888. — ΠΒ', μυστηρίων τύποι 244. 721-724. 781. Ἐπιβλαβῆς ἡ ἀλήθεια ἐπὶ παραβάσει ὄρων. 1161. 1164. — ΠΓ', 252).

Περὶ ἀληθείας καὶ σκιῶς τυπικῆς ὁμιλίαι. (Χρυσόστ. Ν', 737-744).

Ἡ ἀληθὴς θεολογία τὸν Θεὸν ἡμῖν ὑποδείκνυσι Λόγον σὺν τῷ παναγίῳ Πνεύματι καὶ τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰς οὐρανόους πεποικηκότα δυνάμεις. Καὶ τὴν Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν προλαμβάνει ἡ προφητεία. (Θεοδώρ. Π', 1096). «Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερωθήσαν· καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν». (Ψαλμ. ΛΒ', 6).

Ἀληθές. Ἀληθές σημεῖον ἡμεῖς παρὰ τῆς θείας ἐλάβομεν χάριτος· ὃ κεχρημένοι κρείττους τῶν τοῦ δυσμενοῦς γινόμεθα τοξευμάτων. (Θεοδώρ. Π', 1317). «Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημεῖωσιν. (Ψαλμ. ΝΘ', 5).

Ἀληθῆ. «Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια· ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή.» (Πρ.

Φιλιππ. Δ', 8). — Τί ἐστὶν, ὅσα προσφιλή; Προσφιλή τοῖς πιστοῖς, προσφιλή τῷ Θεῷ. Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ. Ταῦτα γὰρ ὄντως ἀληθῆ, ἢ ἀρετῆ κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΕΒ', 284).

Ἀληθινοὶ προσκυνηταί. α' Ἄλλ' ἔρχεται ὄρα, καὶ νῦν ἐστὶν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. (Ἰωάν. Δ', 23). — Μὴ τοίνυν πρόβατα θύετε καὶ μόσχους, ἀλλ' ὄλον σαυτὸν ἀνάθεος τῷ Θεῷ καὶ ὀλοκαύτωσον· τοῦτο γὰρ ἐστὶ θυσίαν ζῶσαν παραστήσαι. Ἐν γὰρ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν· ὡς τὰ γε πρότερα τύπος ἦν, ἡ περιτομή, τὰ ὀλοκαυτώματα, τὰ θύματα, τὰ θυμιάματα· νυνὶ δὲ οὐκέτι, ἀλλ' ἀλήθεια τὸ πᾶν κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΘ', 190 κ. ἐ.—Κύριλ. Ἀλεξ. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως καὶ λατρείας, ἐν λόγοις ΙΖ', διαλογικῶς, ἐνθα καὶ περὶ τῆς πρότερον τυπικῆς τῶν Ἰουδαίων λατρείας. ΞΗ', 133-1125). (α).

Τὸ ἀληθές τῶν θεῶν ἐπαγγελιῶν ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν μεμαθήκατε. (Θεοδώρ. Π', 481. 1157. 1528). — Προτρέπει τοίνυν ὁ προφήτης μνηκέτι προσεδρεύειν τῷ λυχνιαίῳ φωτὶ τοῦ νόμου, ἀλλὰ τῷ ἀληθινῷ τὰς ψυχὰς καταυγάζειν. (ΠΑ', 240. 440. 1196. — ΠΓ', 65).

Ἀλήθουςαι. Εἰς τό, α' τότε ἔσονται δύο ἀλήθουςαι ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. (Ματθ. ΚΔ', 41. — Λουκ. ΙΖ', 35). Περὶ τῶν συντονίᾳ καὶ ἀγρυπνίᾳ προσεχόντων, καὶ τῶν ἐν ῥαθυμίᾳ καὶ ἀμελείᾳ θρυπτομένων. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν παραλαμβάνονται, οἱ δὲ καταλείπονται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 349. — καὶ περὶ τῶν δέκα παρθένων. αὐτόθ.).

Ἀληκτα κτήματα, τὰ μήπω εἰς λάχος ἐλθόντα, μήπω λαχόντα τινί.

Ἀληλεσιμένον βίον ζῆν. Παροιμία. Βλ. ἐν λέξ. Ἀκαρθαί.

Ἀλθαία, γυνὴ Διονύσου καὶ θυγάτηρ τοῦ Θεστίου, ἀδελφῆ τῆς Λήδας. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1057). — Καὶ εἶδος φυτοῦ.

Ἀλία, ἡ ἄθροισις παρὰ τὸ ἀλίζω.

Ἀλιάες ἄνεμοι, οἱ διὰ θαλάσσης πνέοντες.

Ἀλιαε θεαί, αἱ Νηρηίδες.

Ἀλιαε ψάμαθοι, πρὸς διαστολὴν τῶν ποταμίων.

Ἀλιάρων, τὸ ἄλατι ἠρτυμένον ἐδεσμα.

(α) Τὴν ἀνάλυσιν ἐκάστου τῶν ΙΖ' λόγων βλέπε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Κλειδί τῆς Πατρολογίας.

**Ἄλιαστον.** Ἄλιαστον δδύρεσθαι, τὸ ἀχωρίστως, ὃ ἐστὶν ἀδιαλείπτως πενθεῖν.

**Ἄλιθας,** ὁ νεκρὸς ὁ τῆς ζωτικῆς λιβάδος ἄμμορος. — Ποταμὸς ἐν Ἄδου μυθικός, οὕτω καλούμενος, καὶ Ἄλιθας ὁ δέξυς οἶνος, ὁ εἰς σπονδὰς ἄχρηστος.

**Ἄλιεῖς,** οἱ πορθμεῖς, οἱ περὶ τὴν ἄλα πονοῦμενοι.

**Ἄλιευτικὴ ἀπλότης.** Κατὰ τὴν ἀποστολικὴν παραίνεσιν, νηπιάζων, καὶ τῇ ἀλιευτικῇ ἀπλότητι διακοσμούμενος. (Θεοδώρ. ΠΑ', 316). — Αὐτίκα τοίνυν καὶ κωμωδοῦσιν ὡς βάρβαρον τὰ ὀνόματα. Ἡμεῖς δὲ αὐτῶν τὴν ἐμπληξίαν ὀλοφυρόμεθα, ὅτι δὴ ὄρωντες βρβροφώνους ἀνθρώπους τὴν ἑλληνικὴν εὐγλωττίαν νενικηκότας, καὶ τοὺς κεκομψευμένους μύθους παντελῶς ἐξεληλαμένους, καὶ τοὺς ἀλιευτικὸς σολοικισμοὺς τοὺς Ἀττικοὺς καταλελυκότας συλλογισμοὺς, οὐκ ἐρυθριῶσιν, οὐδ' ἐγκαλύπτονται, ἀλλ' ἀνέδην ὑπερμυχοῦσι τῆς πλάνης κ. ἐ. (ΠΓ', 945-948 κ. ἐ.).

**Ἄλιζωνοὶ** καὶ Ἄλιζωνες, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Ἀσίας. Ἱστορία αὐτῶν καὶ ἐτυμολογία τῆς λέξεως. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄλιη** ὁδός, ἡ μάτην γινομένη, καὶ ἡ διὰ θαλάσσης, καὶ ἄλιον, τὸ μάταιον.

**Ἄλινδῆθρα,** ἡ κονίστρα.

**Ἄλις δρυός.** Παιρομία. Βλ. ἐν λέξει Ἀκανθαί. — Ἄλις, ἡ ἄλμυρίς.

**Ἄλισκεσθαι.** Εὐκολώτερον γὰρ μὴ ἀλῶναι, ἢ ἀλόντα, ἀνακτῆσασθαι ἑαυτόν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1468).

**Ἄλισπαρτοί,** λέγονται παρὰ τοῖς κωμικοῖς οἱ δυσθεράπευτοι τὰ σώματα.

**Ἄλιταίνω,** ἀλιτεύω, ἀλιτεῖν, ἀμαρτάνω, ἀποτυγχάνω. Ἀλίτημα, ἀμάρτημα. Ἀλιτῆμενος θεοῖς, ὁ ἐφάμαρτος εἰς τὸ θεῖον.

**Ἄλιτήμων,** ὁ ἐκουσίως ἀμαρτάνων τοῦ δέοντος. Ἀλιτήμωρος, ὁ παράφρων.

**Ἄλιτήριος,** ἀλιτηρός, ἀλιτήριος. Ἀλιτήριοι διῶνται τοῦ χριστιανισμοῦ βρασιλεῖς καὶ ἔθνικοι. (Θεοδώρ. ΠΓ'. 1045-1048). — Ἀλιτήριος Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης. (ΠΒ', 1108-1109). — Ὁ ἀντίχριστος. (αὐτόθ. 665). — Ἀλιτήριοι δαίμονες. (Π', 280).

**Ἄλιτρέα,** ἀλιτροσύνη, ἡ ἀμαρτία.

**Ἄλιώ-ῶ,** κωλύω, ματαιώνω. Ἀλιῶσαι λόγον ἢ γνώμην καὶ ἀλιῶσαι βέλος, ματαιῶσαι.

**Ἄλκαία,** ἡ τοῦ λέοντος οὐρά.

**Ἄλκαῖος** ἐκαλεῖτο ὁ Ἡρακλῆς.

**Ἄλκαῖος** ὁ τῶν λοιπόρων Ἰάμβων ποιητής. (Εὐσέβ. ΚΑ', 777). — Ὅς καὶ παρῴδησε τὰς Ἐφόρου τοῦ ἱστορικοῦ κλοπὰς. Ἐνθα καὶ περὶ κλοπῶν συγγραφέων.

**Ἄλκῆ,** ἡ ἀνδρία, καὶ ἀλκῆς μνήσασθαι, τὸ ἀνδρίζεσθαι, καὶ ἀλκῆς ἐπιλαθέσθαι, τὸ ἀμελῆσαι τοῦ ἀνδρίζεσθαι.

**Ἄλκηστις,** Ἀδμήτου γυνὴ ἀποθανοῦσα ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός.

**Ἄλκεθιάδης.** Ἀντισθένης ἔσκωπεν αὐτόν, παράνομον εἶναι καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίκαιταν. (Λεξ. Εὐστ.). — Ἀπῆλειψε τὴν δίκην τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἠγήμονος δακτύλῳ ἐκ τοῦ πίνακος. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἄλκεθιάδης,** ἐνάρετος καὶ μάρτυς. (Εὐσέβ. Κ', 436-437).

**Ἄλκιμος** ὁ τὸ γένος Πάμφιλος· ὃν ὁ Πλάτων ἱστορεῖ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Διήγησις Πλάτωνος περὶ ἀναστάσεως, καὶ ἀθανασίας ψυχῆς. (Εὐσέβ. ΚΑ', 937. — Πλούταρχος αὐτόθ. 937-940).

**Ἄλκίνοος,** ὁ τῶν Φαιάκων βασιλεὺς, φιλότιμος τε ἦν τὰ πάντα, καὶ φιλόξενος κ. ἐ. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 389).

**Ἄλκιμαίων** καὶ Ἀλκμάων, υἱὸς Ἀμφιαράου, ὃς ἀπέκτεινε τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἐριφύλην.

**Ἀλκμαίων** Ἀθηναῖος, ἐπίσημος ἀνὴρ, τὴν ἐλευθερίαν ἀεὶ φυλάττειν ἐθέλων τοῖς Ἀθηναίοις. (Νόννος ΛΓ', 1060. — Κοσμ. ΛΗ', 561).

**Ἀλκμαίων** ὁ Περίθου, Κροτωνιάτης, πρῶτος φυσικὸν λόγον συνέταξε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 792).

**Ἀλκμήνη,** μήτηρ Ἡρακλέους. Ἀλκμήνη μὲν τρεῖς νύκτας ὁ Ζεὺς συνῆλθεν, ἔνθεν τριέσπερος ὁ Ἡρακλῆς, τῇ δὲ Μνημοσύνη ἐννέα συνεγένετο νυξίν, ὅθεν καὶ ἐννέα εἰσὶν αἱ Μοῦσαι. (Σχολ. Κλήμ. Θ', 782).

**Ἀλλάτιος** Λέων. (Γ', 1205. — ΙΗ', 221 — Δ', 113-192. — ΡΚΒ', 477-536).

**Ἄλλη** ἐπίββ. ἀλλαχοῦ· ἄνευ δ' ὑπογεγραμμένου σημαίνει ἄλλως.

**Ἄλληγορηταί.** Τοὺς χιτῶνας τοὺς δερματίνους τί νοητέον. Οἱ μὲν ἀλληγορηταί τὴν θνητὴν σάρκα φασὶ τὰ δέρματα· ἄλλοι δὲ τινες ἀπὸ φλοιῶν δένδρων τούτους κατεσκευῶ-

σθαι εἰρήκκσιν. Ἐγὼ δὲ γε οὐδέτερον τούτων προσίεμαι· τὸ μὲν γὰρ περιέργον, τὸ δὲ ἄγαν μυθῶδες. Τῆς γὰρ θείας Γραφῆς καὶ πρὸ τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα διαπεπλάσθαι φησάσης, πῶς οὐ μυθῶδες τὸ λέγειν μετὰ τὴν παράβασιν τῆς ἐντολῆς σάρκα αὐτοῦς εἰληφῆναι θνητὴν; κ. ἐ. (Θεοδώρ. Π', 140).

**Ἄλληγορία.** Ἄλληγορίας μύθων συγγραφεῖς. Ἄλληγορία μύθων ἐξ ἱστορίας, ὅτι καὶ ἐξ ἱστοριῶν θεραπεύονται μῦθοί τινες, καὶ ἔστι τις καὶ τοῦτο ἄλληγορία, ἡ ἀναγωγικὴ, ἣ καὶ ἱστορικὴ. Καθ' Ἡρόδοτον οἱ θεοὶ οὕτω καλοῦνται, διότι κόσμῳ ἔθεντο τὰ πάντα πρήγμακτα. Καὶ τοὺς βσιλεῖς ἐθεοποιοῦν οἱ παλαιοὶ ὡς λαῶν κοσμήτορας, κατὰ τὴν ποιήσιν. Πολλοὶ γοῦν ἢ τέχνας ἐκφῆναντες, ἢ τεχνῶν ὄργανα ἐξευρηκότες θεῖον ὄνομα ἐκλήρωσαντο. Καὶ τοῦτο ἦν τὸ τὴν ῥωμαϊκὴν πείσαν βουλήν θεοὺς ψηφίζεσθαι τοὺς ἐκείνοις εὐαρεστοῦντας ἀνθρώπους· ὧν ἦν καὶ Καῖσαρ, ὁ πρῶτος παρ' αὐτοῖς κληθεὶς ἐν ἀνθρώποις θεός, οὗ υἱὸς ὁ Σεβαστός, πρῶτος καὶ αὐτὸς θεῖον ταύτην κλήσιν λαχών. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄλληγορίας περιφραστικῆς παράδειγμα παρ' Ὀμήρω. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄλληγορικοὶ ὄνειροι καὶ θεωρηματικοί. Ἄλληγορικοὶ ὄνειροι λέγονται οἱ ἄλλα δι' ἄλλων ἀγορεύοντες, θεωρηματικοὶ δὲ οἱ οὕτως ἀπεκβάντες, ὡς καθ' ὕπνους ἐθεάθησαν. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἄλληγορικὴ περὶ τοῦ ἐνός καὶ ὄντος ἀληθινοῦ Θεοῦ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 9-205). — Τὰς ἄλληγορίας τοῦ νόμου Μωϋσῆς, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ προφῆται ἐνόουν. (Ἐπιγ. ΙΑ', 201-209 κ. ἐ.). — Πρῶτος Τάυατος ἐχρήσατο ἄλληγορίαν ἐν τῇ θεολογίᾳ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 85).

Ἄλληγορουμένη Αἰγυπτίων θεολογία. (Εὐσέβ. ΚΑ', 164-180). — Ἑλλήνων καὶ Αἰγυπτίων ἄλληγορουμένη θεολογία, καὶ ἔλεγχος αὐτῆς. (αὐτόθ. 181-225). — Ἄλληγορία τῶν ἐθνικῶν θεῶν. Ἐνθα περὶ χρηστηρίων, θυσισίων, ἀγαλαμάτων κτλ. (αὐτόθ. 228-305. 308-401 κ. ἐ.).

Ἐλεαζάρου ἀρχιερέως ὑποτύπωσις τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς νόμοις ἄλληγορουμένης διανοίας ἀπὸ τῶν τοῦ Ἀρισταίου. (Εὐσέβ. ΚΑ', 625-676).

Οἶδα νόμους ἄλληγορίας, εἰ καὶ μὴ παρ' ἑμαυτοῦ ἐξευρών, ἀλλὰ τοῖς παρ' ἐτέρων πεπονημένοις περιτυχών. Ἄς οἱ μὴ καταδεχό-

μενοι τὰς κοινὰς τῶν γεγραμμένων ἐννοίας, τὸ ὕδωρ οὐχ ὕδωρ λέγουσιν, ἀλλὰ τινα ἄλλην φύσιν, καὶ φυτὸν καὶ ἰχθὺν πρὸς τὸ ἑαυτοῖς δοκοῦν ἐρμηνεύουσι κ. ἐ. (Βασίλ. ΚΘ', 188).

Ἐν τῇ ἄλληγορίᾳ τῆς μέσης ἔχεσθαι ὁδοῦ, ἵνα μήτε παντελῶς ἀργοὶ καὶ ἀκίνητοὶ μέωμεν, μήτε περιεργότεροι τοῦ δέοντος ὤμεν, καὶ τῶν προκειμένων ἐκπτωτοὶ καὶ ἀλλότριοι. Τὸ μὲν γὰρ, Ἰουδαϊκὸν πῶς καὶ ταπεινόν, τὸ δὲ, ὄνειροκριτικόν, καὶ ὁμοίως ἀμφοτέρα κατεγνωσμένα. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 636-652). — Διατακτέωσαν γὰρ, τίς ὁ λόγος, καὶ τί τὸ τῆς ἀσχημοσύνης τῆς περὶ ταῦτα μυστήριον; Δεῖ γὰρ μηδὲ τὰς ἐμφάσεις τῶν καλῶν τὸ αἰσχρὸν ἔχειν. Εἰ δὲ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα εἶναί φασι, τί τοῦτο, πειθέτωσαν, καὶ ἐκ ποίων λόγων ἢ θεολόγων. (Γρηγ. ΛΕ', 1220). — Διὰ τί ἄλληγορικῶς ὁ Θεὸς πνεῦμα καὶ πῦρ, καὶ πῶς, ἀγάπη τε καὶ σοφία, καὶ δικαιοσύνη, καὶ νοῦς, καὶ λόγος, καὶ τὰ τοιαῦτα, αἰ προσηγορίαι τῆς πρώτης φύσεως; (ΛΓ', 41 κ. ἐ.).

Θαυμά μοι μέγιστον ἐπέρχεται, ὧ υἱοὶ τῆς πίστεως καὶ Ἐκκλησίας, πῶς τὰ ἀληθινὰ ἐξέστρεψαν οἱ φιλόνοικοι εἰς ἀλλότρια, καὶ τὰ τροπικῶς εἰρημένα εἰς τὰ ἀληθινὰ λαμβάνουσι σφαλλόμενοι κ. ἐ. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 108-156 κ. ἐ.). — Πλατύτερον δὲ κατὰ Ὀριγενικῶν ΜΑ', 1061-1200).

Ἄλληγορία καὶ τροπολογία. Ἄλληγορία ἐστὶν ἡ ἐπὶ ἀψύχων· οἶον, ὀρέων, βουῶν, δένδρων καὶ τῶν λοιπῶν· τροπολογία δὲ ἐστὶν ἡ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων μελῶν, οἶον κεφαλῆς, ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν λοιπῶν. (Μάξ. ὁ Ὀμολ. Ι', 792). — Περὶ Ἄλληγορικῆς ἐννοίας. (Χρυσόστ. ΝΕ', 208-210).

Περὶ ἄλληγορίας καὶ μεταφορᾶς τῶν εἰς τὸν Σωτῆρα προφητειῶν. — Χρῆ δ' οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς αὐτὸν εἰρημένα σαφῶς λέγειν, τὰ δὲ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἔαν περὶ ἐκείνων εἰρησθαι, περὶ ὧν εἴρηται. Οὗτος γὰρ καὶ ἀληθεύς καὶ ἀποδείξεως ὄρος. Οἱ δὲ τὰ μὴ προσήκοντα προφέροντες καὶ τὰ προσήκοντα ἀνατρέπεσθαι παρσκευάζουσιν. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1000). — Ἐοικας οὐκ ἀποδέχεσθαι τοὺς ἐπὶ τὰς θεωρίας τοὺς ἀναγινώσκοντα, παρακαλοῦντας. Σοφωτέρους γὰρ, ὡς ἔφη, τῶν Γραφῶν ἑαυτοῦς ἠγοῦμενοι, εἰς ἄπερ βούλονται μετακομίζοντες τὰ θεῖα Λόγια, πολλὰ



σφάλλουσι τούς ἀκούοντας. Ἐγὼ δ' οὐτ' ἐκείνους αἰτιασαίμην, εἰ σοφόν τι ἐξευρεῖν ἐπαγγέλλονται, οὔτε σέ, μὴ βουλόμενον, ἀλληγορεῖν ἀναγκάσαιμι. (αὐτόθ. 1192).

Ὁ θεϊότατος τοῦ Πατρὸς Υἱός τε καὶ Λόγος, ὁ τῶν ἀπάντων Δημιουργός, ὁ ἀϊδίος τε καὶ ἀρρήτος, δεῦρ' ἐπιφοιτήσας, τὴν ἀσάφειαν τοῦ κηρύγματος τῆ οἰκείᾳ ἡρμήνευσε δυνάμει· διὸ καὶ θεοδιδάκτους ἔσεσθαι πάντας τὸ προφητικὸν προεμήνυσε λόγιον. (Ψαλμ. ΟΑ', 5. 15. 17). Πάντες τοιγαροῦν οἱ νοῦ καὶ φρονήσεως οὐκ ἀμοιροῦντες, ἅτε ὑπὸ τῆς ἀνωτάτω σοφίας παιδευθέντες, ἀπάντων τῶν ἀνθρωπίνων ἀφρέμενοι, καὶ τῶν λογισμῶν ἀνωτέρω χωρήσαντες, τὰ ὑπερκόσμια φαντάζονται... Μηδὲ ἐκδιδάσκωμεθα τὰς προφητείας, μηδὲ τοῦ δμαλισμοῦ χάριν τῶν προφητικῶν χωρίων εἰς ἀγυρτικὰς ἐμπίπτωμεν λογοποιίας· ἀλλὰ νουνεχῶς καὶ καθ' ἱστορίαν εἰρημένα νοῶμεν, καὶ τὰ κατὰ θεωρίαν προφητευθέντα ἐκλαμβάνωμεν, μηδὲ τὰ σαφῶς ἱστορηθέντα εἰς θεωρίαν ἐκδιδάσκωμεν, μήτε τὰ λαμπρῶς θεωρηθῆναι ὀφείλοντα εἰς ἱστορίαν καταβιβάζοντες, ἀλλ' ἀμφοτέροις πρόσφορον καὶ κατάλληλον νοῦν ἐφαρμόζοντες. Εἰ δὲ τοιαύτη εὐρεθεῖ προφητεία, καὶ τὴν ἱστορίαν ἀρηρότως καὶ τὴν θεωρίαν ἀδιάκως σώζουσα, χρηστέον αὐτῆ κατ' ἄμφω. (αὐτόθ. 1288-1292).

Ἀλληγορικῶς καὶ παραβολικῶς. Τοῦτο δὲ ἀλληγορικῶς παρὰ τὸν ἱερατικὸν παρακαλύπτεται νόμον· ἐπεὶ οὐ προφανῶς ὁ περὶ θειοτέρων πραγμάτων λόγος, διὰ τοὺς ἀνίερους, ἀλλὰ νῦν μὲν μυθικῶς, νῦν δὲ παραβολικῶς παραδέδοται. (Ἰωάν. Λυδὸς σελ. 276).

**Ἀλληλογραφία**, ἡ ἀμοιβαῖοι λόγοι, ἐν οἷς τὰ πρόσωπα στιχηρῶς ἢ καὶ ἄλλως συντομώτερον πρὸς ἀλληλα φθέγγονται, ὅπερ καὶ ἀλληλογραφία λέγεται (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀλληλουῖα**. Μετὰ τρεῖς ψαλμοὺς λέγει τὸ Ἀλληλουῖα. (Ἄθων. ΚΗ', 276). — Ἀλληλουῖα σημασία, καὶ ἐξήγησις. Ἔστι τοίνυν τό, Ἀλληλουῖα, παρακλήσεις μυστική, πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ ὑμνωδίαν τὴν ἀκοὴν ἐπεγεύρουσα, ἵνα τοιοῦτον ᾖ τὸ σημαίνόμενον, ὅτι «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον». Ἐν οἷς γὰρ μέρεσι τῆς ἀγίας Γραφῆς αὕτη πρόσκειται ἢ φωνῆ λέγουσα, Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, διὰ τοῦ, Ἀλληλουῖα, ἐν ταῖς ἑβραϊκαῖς γραφαῖς τὸ τοιοῦτον σημαίνεται. — Αἰ-

νος Θεοῦ τὸ Ἀλληλουῖα. Ἐκ τῶν σημαντικῶν περὶ Θεοῦ ὀνομάτων παρ' Ἑβραίοις καὶ τὸ Ἰα, τὸ δέ, Ἀλληλοῖ, αἶνος νοεῖται. (Γρηγ. Νύσ. ΜΔ', 512-513.—Χρυστός. ΝΕ', 653.)— Ἀλληλουῖα, αἶνος τῷ ὄντι Θεῷ. (Θεοδώρ. ΠΔ', 24).— Ἀλληλουῖα. Τῆ ἑβραϊκῆ διαλέκτῳ ἐστὶ τὸ Ἀλλ, ἔρχεται, ἐφάνη· τὸ δὲ ηλ, ὁ Θεός· τὸ δὲ οῦια, αἰνεῖτε καὶ ὑμνεῖτε τὸν ζῶντα Θεόν. Ἀλλως Ἀλλ, ὁ Πατήρ, ηλ, ὁ Υἱός· οῦια, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἀλληλουῖα Θεός ἰσχυρός, κραταιός, αἶνος Θεοῦ, αἶνος τῷ ὄντι Θεῷ.— Ἀλληλουῖα, θεῖον αἶνον σημαίνει τρισσῶς, διὰ τὴν τρισυπόστατον Πατρός, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος ἐνιαίαν θεότητα. Ἀλλως. Ἀλληλουῖα, κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου κράζων· ὁ Κύριος ἔρχεται. Ἀλληλουῖα, αἰνέσατε, ὑμνήσατε. (Γερμανός Α'. Κωνσταντινουπόλ. ΙΗ', 412).

Ἐν Ῥώμῃ αὖ ἐκάστου ἔτους ἀπαξ τὸ Ἀλληλουῖα ψάλλουσι, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Πασχαλίου ἑορτῆς, ὡς πολλοῖς Ῥωμαίων ὄρον εἶναι, τοῦτον τὸν ὕμνον ἀξιοθῆναι ἀκοῦσαι καὶ ψάλλαι. (Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 1476).

**Ἀλληλοφάγοι**. Τῶν ἰχθύων οἱ πλεῖστοι ἀλληλοφάγοι, καὶ ὁ μικρότερος παρ' ἐκείνοις βρωμά ἐστι τοῦ μείζονος. Τί οὖν ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι ἄλλο τι ποιοῦμεν ἐν τῇ καταδυναστεία τῶν ὑποδεεστέρων; Περιγραφή ἀσπλάγχων, δολίων καὶ συσχηματιζόντων ἐν ὑποκρίσει καὶ δολιότητι. (Βασίλ. ΚΘ', 152-164).

**Ἀλλήλων**. Ἀλλήλων χρεῖαν ἔχουσι πλούσιος καὶ πένης. Ὀμιλία Χρυσοστόμου περὶ ἀγάπης. (ΞΑ', 285-296).

Ὅτι τό, ἀλλήλους ἀπέκτειναν, διαφέρει τοῦ, ἑαυτοὺς ἀπέκτειναν. Αἴας καὶ Μενόικεὺς ἑαυτοὺς ἀνεῖλον, ἑαυτὸν ἐκάτερος. Τὸ δ' ἀλλήλους, ἐπὶ τινῶν συμπεπλεγμένων κεῖται· οἷον οἱ τοῦ Οἰδίποδος παῖδες ἀλλήλους ἀπέκτειναν· ἦτοι ἕτερος τὸν ἕτερον.

Ἄλλήλων τὰ βάρη βασταζέετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. (Πρ. Γαλάτ. Γ', 2). Τὸ βασταῆσαι ἀντὶ τοῦ ἄραι συνηθες καὶ τοῖς ἐπιχωρίοις κεχρησθαι, ὡς πολλάκις παρὰ πολλῶν αὐτὸς ἤκουσα. Νόμον δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀναπληρώσομεν, τοῦ εἰπόντος· «Οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν» (Λουκ. Ε', 32), καὶ ἡμῶν νομοθετήσαντος ὅτι, ἂν ἁμαρτήσῃς εἰς σέ δάδελ-

φός σου, ὕπαγε, ἔλεγξον αὐτόν· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.» (Ματθ. ΙΗ', 15).  
 Ὅροι Εὐαγγελικοί. (Βασιλ. ΑΑ', 1196-1205).

**Ἄλλο**, ἀντὶ τοῦ ἄλλοτε ἐξ ἀποκόπης. Ἄλλο, ἀντὶ τοῦ ἀλλόφυλον καὶ ἑτερόφυλον, καὶ ἕτερον τῷ εἶδει. Ἄλλο, τὴν ἑτερότητα δηλοῦ τοῦ κακοῦ πρὸς τὸ ἀγαθόν.

**Ἄλλοδαπός**, ἐκ τοῦ ἔδαφος ἢ λέξις.

**Ἄλλόθροοι**, οἱ ἀλλόγλωσσοι, καὶ ἄλλα θροοῦντες, ὃ ἐστὶ λαλοῦντες.

**Ἄλλοίωσις**. Ἄλλοίωσις ἐστὶ προτέρας ὑπολήψεως μεταποίησις. Ἐτεροίωσις δὲ ἢ ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον μεταβολή.

Περὶ ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς τοῦ κόσμου, χωρία ἐκ τῶν θείων Γραφῶν, καὶ δόξα Πλάτωνος, Πλουτάρχου καὶ ἄλλων φιλοσόφων. (Εὐσέβ. ΚΑ', 929-948).

Ἄλλοίωσις ἐπὶ τὰ χεῖρω. (Ἰσίδ. ΟΗ', 340).

—Ἡ θεία καὶ ἀκήρατος καὶ ἀήττητος δεξιὰ ἀναλλοιωτός ἐστι, καὶ αἶε κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχει, οὔτε προκοπὴν ἐπιδεχομένη τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον· ἀκροτάτη γὰρ ἐστὶν ἀρετή, οὔτε μεταβολὴν τὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω, οὐ γὰρ οἶόν τε. Μεταβάλλει δὲ καὶ ἄλλοιὸ τὰ βελτιώσεως δεόμενα. Διὸ καὶ ψαλμὸς ἐπιγέγραπται· «Ἵπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων» τουτέστι, τῶν βελτίωσιν ἐπιδεζομένων, καὶ εἰς τὸ κρεῖττον καὶ ἀμεινον ἀναχθησομένων. Εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, οὐκ ἐστὶ περισκελές, ὅπερ ἠθέλησας μαθεῖν, αὐτὴ ἢ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰψίστου· οὐχ ἦν ἀλλοιούται· ἀναλλοιωτος γὰρ ἐστὶ, καὶ πάσης μεταβολῆς κρείττων· «Ἴδετε γὰρ, φησὶν, ἴδετε, ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι.» (Μαλαχ. Γ', 6), ἀλλ' ἦν ἀλλοιὸ καὶ μεταβάλλει, καὶ βελτιοῖ, καὶ εἰς ἀμείνονα κατὰστασιν ἄγει τοὺς ταύτης δεομένους. (αὐτόθ. 1541-1544).

Ἄλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰψίστου. Ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἁγίου βππίσματος ἐδωρήσατο τοῖς ἔθνεσι τὴν ἀλλοίωσιν. (Θεοδώρ. Π', 1188. Καινὴ ἀλλοίωσις ἐγένετο).

Ἄλλοίωσις τροφῶν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι· φυσιολογικῶς. (Θεοδώρ. ΠΓ', 593—ΠΒ', 1497).—Ἡ ἀλλοιωτικὴ δύναμις τῆς γαστρὸς ἐνεργεῖν ἐκωλύετο. (ΠΑ', 1792).

**Ἄλλοιωθησομένοι**. Ἡ δὲ «Ἵπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων» ἐπιγραφὴ (ἐν τοῖς ψαλμοῖς) τοῦτόν μοι δοκεῖ τὸν νοῦν ἔχειν· ὅτι μόνη κρεῖτ-

των ἐστὶ τροπῆς τε καὶ ἀλλοιώσεως ἢ θεία φύσις· οὐ γὰρ ἔχει πρὸς ὃ, τι χρήσεται τῇ τροπῇ, τοῦ μὲν κακοῦ ἀνεπίδεκτος οὐσα καθόλου, πρὸς δὲ τὸ κρεῖττον τραπήναι μὴ δυναμένη· οὐκ ἐστὶ γὰρ πρὸς ὃ, τι δέξεται τὴν ἀλλοίωσιν· οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἑαυτῆς κρεῖττον, πρὸς ὃ μεταθήσεται. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἄνθρωποι, ἐν τροπῇ τε καὶ ἀλλοιώσει κείμενοι, κατ' ἀμφοτέρα διὰ τῆς ἀλλοιωτικῆς ἐνεργείας, ἢ χεῖρους, ἢ βελτίους γινόμεθα. Χεῖρους μὲν, ὅταν τῆς μετουσίης τῶν ἀγαθῶν ἀποδρέωμεν, βελτίους δὲ πάλιν, ὅταν πρὸς τὸ κρεῖττον ἀλλοιούμενοι τύχωμεν κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 500).

**Ἄλλοπρόσαλλος**, Ἄρης ἐπιθετικῶς, ὁ ἄστατος καὶ ἄλλοτε πρὸς ἄλλον φίλος.

**Ἄλλος αὐτός**, οὐ μὴν αὐτὸς ἐκεῖνος. Τὸ γὰρ, ἄλλος, ἄλλος οἶος ἐγὼ, καθίσταται. Τοῦτο δὲ συνδεσποτείας, ἀλλ' οὐκ ἀτιμίας ὄνομα. Τὸ γὰρ ἄλλος, οὐκ ἐπὶ τῶν ἀλλοτρίων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἑμοουσίων οἶδα λεγόμενον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 444-5).—Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς Παροιμία ἐπὶ Θησεί εἰρημένη.—Ἄλλος, ἐπιμεριστικόν, οὐ μόνον πολλῶν τινῶν εἰς τοὺς καθ' ἓνα, ἀλλὰ καὶ δύο τινῶν, ἐν ἴσῳ τῷ ἑτερο.

**Ἄλλοτριόγαμος**. Τὸν ἀλλοτρίων γάμων ληστὴν καὶ τὸν ἀνδροφόνον οὐ καθαρῖζει τὸ ὕσσωπον. Ἐρμηνεῖα καὶ τύπος. (Θεοδώρ. Π', 1248).

**Ἄλλότριος**. Ἄλλότριος φῶς, πολέμιος ἄνθρωπος.—Ἄλλοτρία γὰρ Θεοῦ ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀκαρπία. (Θεοδώρ. Π', 428).—Ἄλλότριος τῆς θείας οὐσίας καὶ κτιστὸς οὐκ ἐστὶν ὁ Υἱός. (αὐτόθ. 264).—«Ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου.» Ἄλλοτρίους ὠνόμασεν ὁ ψαλμψδὸς (ΙΗ', 14) τοὺς δυσμενεῖς καὶ πολεμίους, καὶ παντελῶς ἀρνησαμένους τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. (αὐτόθ. 997).—Ἄλλότριος ἐγενόμεν τῶν ζώντων, καὶ ξένος τῶν συγγενῶν. (ΠΑ', 101).—Ἄλλότριος τῆς πνευματικῆς χάριτος. (αὐτόθ. 1261)—Οὐκ ἀλλότριον τῆς θείας φύσεως. (ΠΒ', 321).—Μακροθυμία πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους. (αὐτόθ. 413).—Ἄλλοτρίους γενέσθαι τῶν ἰδίων παροιμιῶν. (αὐτόθ. 1048).—Ἄλλοτρίους ἠγοῦμεθα τῆς ἐπισκοπικῆς ἀξίας. (αὐτόθ. 1373).—Καθείλομεν, καὶ τῆς ἐπισκοπῆς ἀλλοτρίους πεποιήκαμεν. (ΠΓ', 1444. 1453).

**Ἄλλοτρίαις γνάθοις γελᾶν**, ἀντὶ τοῦ, ἐκ θυμοῦ ἢ ἀμηχανίης γελᾶν, καὶ ἀηδῶς ἐσθίειν.

**Ἄλλοτρίωσις**, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐργασία τῆς ἀμαρτίας ἀπαλλοτριεῖ τοῦ Κυρίου, καὶ προσοικεῖ τῷ διαβόλῳ. Ἡ πρὸς τὸν Κύριον οικειότης οὐκ ἐν τῇ κατὰ σάρκα συγγενείᾳ γνωρίζεται, ἀλλ' ἐν τῇ σπουδῇ τῶν θελημάτων τοῦ Θεοῦ κατορθοῦται. (Βασίλ. ΛΑ', 741).

— Ἄλλοτρίωσις τῆς θείας προμηθείας. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1328).— Διὰ τοῦ ἀναθέματος τὴν τοῦ Θεοῦ ἐστήμκινεν ἀλλοτρίωσιν. (αὐτ. 1956).

**Ἄλλοφυλοί**. Ἄλλοφυλοι ἰδίως οἱ Φιλισταῖοι λέγονται, οὓς Παλαιστίνους Ἑλλήνες ὀνομάζουσι. (Βασίλ. Α', 621). — Ἦσαν μὲν ἀλλοφυλοὶ καὶ Τύριοι καὶ Σιδῶνιοι, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ τούτων πλησιόχωροι· διαφερόντως δὲ ἡ θεία Γραφή ἀλλοφύλους καλεῖ Ἀσκαλωνίτας, καὶ Γαζαίους, Γεθθαίους τε καὶ Ἀκκαρωνίτας, καὶ Ἀζωτίους, ἐπεὶ δὲ τῇ τοῦ Ἰούδα φυλῇ πλησιόχωροι. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1064-1065). — Οὐδὲν διαφέρει Ἰουδαῖος περιετμημένος τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐθνῶν θεοσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ κοσμουμένων. (Πρ. Ῥωμ. Γ', 1.— Θεοδώρ. ΠΒ', 76).

**Ἄλλως**, ἀντὶ τοῦ μάτην· καὶ ὅτι τὰ μὴ κατὰ γνώμην ἢ εὐχὴν συμβάντα, ἄλλως ἀποβεβηκέναι λέγονται, ὑπακουομένου τοῦ, ἢ ὡς ἠλιπίε τις.

**Ἄλμυρά ἀκοή**. Ἄλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι. Ἠσύχιος. Βλέπ. ἐν λ. Ἀκοή, σελ. 137 στήλ. β'. — Ἄλμυρά, χαλεπή, πικρά· ἄλμυρον, ἀλικόν· κρίνειν χυμούς ὄζει, δριμεῖς, ὀδαξιστικούς, πικρούς. (Ζαχαρ. Μιτυλ. ΠΕ', 1092 σημ. Πλάτων καὶ τῷ ἀλικῷ ὀνόματι ἐν Τιμαίῳ κέχρηται).

**Ἄλμειών**. Οὕτως ἐπεκαλεῖτό τις διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πικρίαν τοῦ ἤθους· ἀπλῶς δὲ πᾶς ἀκρόχολος καὶ πικρὸς οὕτω λέγεται παρὰ τὴν ἄλμην.

**Ἄλογεῖν**. Ὅτι προὑπάρχει αὐτοῦ τὸ λογίζεσθαι. Τὸ λέγειν μὲν οἶδε, τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα τὸν λόγον οὐκ οἶδεν.

**Ἄλογία**. Θυμὸς καὶ θυμικὸν ἐπὶ ἀλόγοις, καὶ νοεροῖς. Καὶ γὰρ ὁ θυμὸς τοῖς μὲν ἀλόγοις ἐξ ἐμπαθοῦς ὁρμῆς ἐγγίνεται, καὶ πάσης ἀλογίας ἐστὶν ἀνάπλευς ἢ θυμοειδῆς αὐτῶν κινήσις· ἀλλ' ἐπὶ τῶν νοερῶν ἐτέρω τρόπῳ χρῆ τὸ θυμικὸν ἐννοῆσαι, δηλοῦν, ὡς οἶμαι, τὴν ἀβρε-

νωπὸν αὐτῶν λογίτητα, καὶ τὴν ἀμείλικτον ἔξιν ἐν ταῖς θειοειδέσι καὶ ἀμεταβόλοις ἰδρύσεσιν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀλογίαν τε καὶ ἀναισθησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων ζώων, ἢ τῶν ἀψύχων ὑλῶν, στέρησιν λόγου καὶ αἰσθήσεως οικειῶς καλοῦμεν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀύλων καὶ νοερῶν οὐσιῶν, ἀγιοπρεπῶς τὸ ὑπερέχον αὐτῶν, ὡς ὑπερκοσμίων, ὁμολογοῦμεν κ. ἐ. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 141-144).— Τοιοῦτόν ἐστιν ἡ ἀλογία· καὶ πρὸς ἑαυτήν, καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπομάχεται, ὡς μὴδὲ περιπίπτοντας αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἢ νοεῖν, ἢ αἰσχύνεσθαι. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 201). — Τὸν ἀλογία συνόντα, ἀδύνατον ἀκολουθῆσαι τῷ Κυρίῳ, καὶ τοῦ λόγου γενέσθαι μαθητὴν. (Ἀθανάσιος. ΚΖ', 1401). — Περὶ ἀλογίας ζώων καὶ λογικῆς ἀνθρώπου. φυσιολογίκα. (Θεοδώρ. ΠΓ', 597). — Ἀλογία ἀνθρώπων καὶ φιλανθρωπία τοῦ Θεοανθρώπου Κυρίου ἡμῶν. (αὐτόθ. 749).

**Ἄλογος**, φύσει. Πᾶς γὰρ, ὃ φυσικῶς μὴ πρόσεστι λόγος, ἄλογος φύσει πάντως ἐστίν. (Ἀθαν. ΚΓ', 1292. — ΚΖ', 1401).

Ἄλογος λόγος, ὁ μὴ κατήκοος. Τὸ μὲν οὖν ἐπιπειθὲς λόγῳ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· τοῦ δὲ μὴ πειθομένου λόγῳ, ἔστι τὸ θρεπτικὸν καὶ γεννητικὸν, καὶ σφυγμικόν. Καλεῖται δὲ φυσικὸν μὲν, τὸ θρεπτικὸν καὶ γεννητικόν· ζωτικὸν δὲ τοῦ σφυγμικοῦ. (Νεμεσίος. Μ', 692-693).

Ἄλογοι καὶ Ἀνόητοι αἰρετικοί. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 888).— Ἐπεὶ δὲ τὸν Λόγον οὐκ ἐδέχοντο, διὰ τοῦτο ἄλογοι ἐκαλοῦντο. (αὐτόθ. 892. 937).— Τί κατὰ τῆς ἀποκαλύψεως λέγουσιν. (αὐτόθ. 945). — Τὰ συγγράμματα Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Κηρίνου εἶναι ἔλεγον. (αὐτόθ. 892).

Ἄλογον καὶ ἀνθρωπος λογικός. Ἔστι γὰρ ἀνθρωπος, οὐχ ὡς περ οἱ κορακόφωνοι δογματίζουσι, ζῶον λογικόν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· δειχθήσεται γὰρ κατ' αὐτοὺς καὶ τὰ ἄλογα νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικά. Μόνος δὲ ἀνθρωπος εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις Θεοῦ. Λέγω δὲ ἀνθρωπον, οὐχὶ τὸν ὁμοίᾳ τοῖς ζώοις πρᾶττοντα, ἀλλὰ τὸν πόρρω μὲν ἀνθρωπότητος, πρὸς αὐτὴν δὲ τὸν Θεὸν κειχωρηκότα. (Τατιαν. Γ', 837).— Εἰ τὰ ἄλογα ἐπινοητικὰ καὶ φυλακτικὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν σωτηρίας, καὶ οἶδε τὸ αἰρετὸν αὐτῷ καὶ τὸ φευκτὸν ὁ ἰχθύς, τί ἐροῦμεν ἡμεῖς οἱ λόγῳ τετιμημένοι, καὶ νόμῳ πε-

παιδευμένοι, επαγγελίαις προτραπέντες, Πνεύματι σοφισθέντες, εἶτα τῶν ἰχθύων ἀλογώτερον τὰ καθ' ἑαυτοὺς διακτιθέμενοι; κ. ἐ. (Βασίλ. ΚΘ', 157).

**Ἄλογα πάθη.** Ὅτι τὰ ἄλογα ἐν ἡμῖν πάθη ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἄλογον φύσιν συγγενείας τὰς ἀφορμὰς ἔχει. Φυσιολογία. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 192-196).

**Ἄλόπη,** πόλις Θεσσαλίας· καὶ ὅτι καὶ ἄλλαι τινὲς πόλεις οὕτω καλοῦνται.

**Ἄλως** διαθήκη αἰωνία. Ἐπαγγελία Θεοῦ εἰς τὴν γενεάν τοῦ Δαυὶδ. (Θεοδώρ. Π', 825).

**Ἄλουργίς.** Εὐρεσις ἀλουργίδος ἐν Τύρῳ. (Νόννος ΛΓ', 1020).

**Ἄλπεις.** Αἱ Ἄλπεις αἱ τε Σούκεις καλοῦμεναι καὶ αἱ Ἰούλιαι, δίοδοί εἰσι στεναὶ μεγίστων ὄρων ἐκατέρωθεν, καὶ ὕψ' ἐν χωρίον ἐγγύς τοῦ συμπύσσασθαι συγκλειομένων. Ἐοικασί δὲ αἱ δίοδοι αὗται τοῖς ἐν Θερμοπύλαις στενοῖς. Ἄλλ' αἱ μὲν Ἰούλιαι Ἄλπεις τὰς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας διορίζουσι τῶν Ἰταλιῶν, αἱ δὲ Σούκεις μεταξὺ τῆς Δακίας εἰσι καὶ τῆς Θράκης. (Φιλοστόργ. ΞΕ', 512).

**Ἄλσος,** χωρίον ἱερὸν σύνδενδρον, ὃ καὶ τέμενος λέγεται, καὶ δηλοῖ χωρίον ἀφωσιωμένον θεῷ τινι, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἱερὰ ἄλλα λέγονται παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Ἄλσος Λιβάνου. (Θεοδώρ. Π', 699).—Ἄλσο, Ἄουκωρῶθ. Ἀφροδίτης. (αὐτόθ. 781).

**Ἄλσειν,** πῆ μὲν τὸ ἀδημονεῖν, πῆ δὲ τὸ ἐκκελεύσθαι τῇ χαρᾷ δηλοῖ. Φασὶ δὲ τὸ ἀλσειν ἐπὶ μὲν τῆς χαρᾶς δασύνειν, ἐπὶ δὲ τῆς λύπης καὶ ἀδημονεῖν φιλοῦσθαι. (Λ. Εὐστ.).—Μὴ ἀλσειν καὶ ἀδημονεῖν ἐν τοῖς κινδύνοις, ἀλλὰ πνευματικῆς ἡδονῆς ἐμπορεῖσθαι, ὡς ὁ Παῦλος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 632. 556—Χρυσός. ΝΓ', 338).

**Ἄλυπία** καὶ ἀπροσπάθεια. Λόγος (Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 653-657. Σχόλ. αὐτόθ.—Μάξ. ΙΑ', 876-880—μετὰ παραλλήλων τῆς Γραφῆς χωρίων. Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1509 κ. ἐ.—1613 κ. ἐ. 1801 κ. ἐ.—Ἰωάν. Δεμασκ. Ἱερὰ Παράλλ. ΙΕ', 1209 κ. ἐ.—ΙΓ', 20).

**Ἄλυπεανή,** θυγάτηρ τῆς ἀδελφῆς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, περὶ ἧς γράφει Γρηγόριος πρὸς Νικέδουλον. (ΛΖ', 44).

**Ἄλύπειος.** Ἐπιστολή Χρυσοστόμου πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 716).

**Ἄλυπος.** Ἄλυπος ἐν κόσμῳ οὐδεὶς. α' Ἐν

τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. » (Ἰωάν. ΙΓ', 33). — Ἕλληνες γάρ, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἀνάγκη δεδωκότες ἀλόγῳ τὰ συμβαίνοντα ἄκοντες πείθεσθαι ὁμολογοῦσιν. Ὁ γοῦν Εὐριπίδης λέγει·

Ἄ γ' οὖν παραινῶ, ταυτά μου δέξαι γόνοι·

Ἐφ' ἡμῖν οὐδεὶς, ὅς τις οὐ ποιεῖ βροτῶν.

Θάπτει τε τέκνα, καὶ ἕτερα σπείρει νέα,

Αὐτὸς τε θνήσκει· καὶ τὰδ' ἄχθονται βροτοί.

Εἰς γῆν φέροντες γῆν. (Κλήμ. Η', 1265).

**Ἄλύπως** δωρεῖται ἡμῖν ἡ θεῖα Πρόνοια τὸν ἥλιον καὶ τὸν ἀέρα. (Θεοδώρ. Ἀπόδειξις θείας Προνοίας ἀπὸ ἀέρος, καὶ γῆς, καὶ θαλάσσης, καὶ ποταμῶν, καὶ πηγῶν. ΠΓ', 576-589).

**Ἄλυς,** ποταμός. Περιγραφή αὐτοῦ. (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΓ', 1080-1085), ἐνθα ὠραία περιγραφή τῶν πέριξ τόπων, κατὰ μίμησιν Ἰσως τῆς περιγραφῆς τόπου τινὸς τοῦ Πόντου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Βασιλείου. (ΑΒ', 276).

**Ἄλυς,** ἡ ἀδημονία, παρὰ τὸ ἀλύνειν, καὶ ἄλυς ταυτὸ τῷ ἄλλῃ, ὃ δηλοῖ τὸν ῥύπον.

**Ἄλυσις.** Ἄγνωσις τὸ μυστήριον τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει. (Πρ. Ἐφεσ. Γ', 19-20).

**Ἄλυτάρχης,** καὶ Συριάρχης, οἱ ἐπὶ τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσιν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἄρχοντες καὶ κοσμητόρες. Περιγραφή τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας Ὀλυμπίων, ἐορτῶν, καὶ προσφορῶν. (Ἰωάν. Μαλάλας ΙΖ', 428-437).

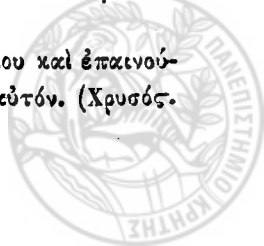
**Ἄλφα.** Ὑμεῖς δὲ ἀπειθεῖς ἐδείχθητε εἶναι, ἡμεῖς ἐχρησάμεθα τῷ ἄλφα ἕως τοῦ ω. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1136).

**Ἄλφάθητον.** Σημασία καὶ ἐρμηνεῖα αὐτοῦ κατὰ Μάρκον τὸν Γνωστικόν. (Εἰρηναῖος Ζ', 616-621).

**Ἄλφειός,** ποταμός ἐν Ἀρκαδίᾳ· μυθολογία τοῦ ποταμοῦ Ἄλφειοῦ καὶ τῆς πηγῆς Ἀρεθούσης. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 525.645.—Νικήτας Δαβίδ. αὐτόθ. 716).

**Ἄλφησται** οἱ ἄνθρωποι λέγονται κατὰ κοινὸν ἐπίθετον· ἤγουν εὐρετικοὶ καὶ ἐπινοητικοὶ διὰ τὴν περὶ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας εὐρεσιν, καὶ ὅτι παρὰ τοῦ ἀλφῶ, ὃ ἐστὶν εὐρίσκω.—καὶ εἰδός τι ἰχθύων οἱ ἀλφησται ὀμωνύμως.

**Ἄλφρος** φίλος Χρυσοστόμου καὶ ἐπαινούμενος. Ἐπιστολαὶ τρεῖς πρὸς αὐτόν. (Χρυσός. ΝΒ', 624.630.648).



**Ἄλφειτα**, πληθυντικῶς καὶ ἐνικῶς, οὐ τὸ ἀπλῶς ἄλευρον, ἀλλὰ τὸ κρίθινον κυρίως, καὶ ἄλφιτον ἐπὶ ἄρτου καὶ ἐπὶ πάσματος. Ἄλφιστόχως κεφαλὴ ἐπιθετικῶς, καὶ ἄλφιστόχως, οἱ πολλοὶ κατὰ σκῶμμα λέγονται.—Ἄλφίτων πάσμα ὅτι πάνυ σύνηθες ἦν τοῖς πηλαιῖς εἰς ῥόφημα. — Ἄλφίτων στοὰ ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἡ τοῦ Ζεῦξιδος ἀνέκειτο Ἑλένη.— Ἄλφίτων τῶν κατὰ τὴν Ἑρέτριαν, τὴν Τέω καὶ Λέσβον ἔπαινος.

**Ἄλῳα**, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, καλουμένη οὕτω διὰ τὸ ταῖς ἀπαρχαῖς ἀπὸ τῆς ἄλω τότε καταγραῖσθαι φέροντες εἰς Ἐλευσίνα.

**Ἄλῳν κοινωνοῦντες**. Ὁ ἐσθίων, φησί, μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρην ἐπ' ἐμὲ πτέρναν αὐτοῦ. (Ψαλμ. ΝΔ', 13-15). Εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁμοτράπεζος· ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. Ἴδου ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Οἱ Εὐαγγελισταὶ ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ τοῦ Ἰούδα. Καὶ μέχρι νῦν ἔστιν ἰδεῖν τὸν αὐτὸν δόλον καὶ φόνον παρὰ τισὶ πλεονάζοντα, ὡς ἡ τῶν πραγμάτων ἡμᾶς ἐκβάσις πείθει. Οὐ μόνον γὰρ τῶν ἄλῳν κοινωνοῦντες προδιδόασιν τοὺς παρέχοντας τούτους, ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν θείων καὶ ἀπορρήτων μυστηρίων μέτοχοι γενόμενοι ἀλλήλους οὐ μόνον προδιδόασιν, ἀλλὰ καὶ θανάτους κατασκευάζουσι, καὶ τοῦτο ὄρκων μεσιτεῦντων (Ἐσθ. Π', 1276). Βλέπε. καὶ Ἄλας, καὶ Ἄλος διαθήκη.

**Ἄλῳναί**, καὶ ὑποπτευθῆναι. Οὐ ταῦτόν, ὃ θαυμάσιε, τὸ ὑποπτευθῆναι τῷ ἄλῳναι· τὸ μὲν γὰρ καὶ κατὰ τοῦ μὴ δράσαντος λέγεται, τὸ δὲ κατὰ τοῦ φωραθέντος. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1588).

**Ἄλῳνητα ἀνδράποδα**, τὰ εἶωνα.

**Ἄλῳπηξ** παρὰ τὸ ἄλῳν, τὸ πλανᾶν λέγεται. Ἡ ἀλῳπηξ ἐστὶ πολύτροπον ζῶον. Πεινάσασα δὲ καὶ ἀποροῦσα τροφῆς, ἀπέρχεται ἐπὶ τοὺς ἡλιακοὺς τόπους, καὶ καταρρίπτουσα ἑαυτὴν εἰς γῆν, καὶ ἀνεχομένη τὴν πνοὴν καὶ ὑποκρίνουσα τεθνηκυῖαν κεῖται ὑπτία, τοὺς ὀφθαλμοὺς τε καὶ τοὺς πόδας ἄνω ἔχουσα. Ἐπερχομένων δὲ τῶν πτηνῶν, καὶ αὐτὴν κατεσθίειν βουλομένων, ἐκείνη ἐτοιμῶς αὐτὰ κρατεῖ. Οὕτω καὶ ὁ διάβολος παγιδεύει τὸν ἀνθρώπον. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 529-532).

**Ἄλῳπηξ**. Τῇ ἀλώπεκι δὲ παρεικάζει τὸν ἀνθρώπον ὁ Κύριος. «Εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύ-

τη.» (Λουκ. ΙΓ', 32.—Θ', 58.—Ματθ. Η', 20). — Πανοῦργον γὰρ ἀεὶ πως ἐστὶ καὶ δύστροπον τὸ θηρίον· τοιοῦτοι καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ δόλιοι. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 781). — Εἰς τὸ «Αἰ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις,» ἐρμηνεία. (Ἰσίδ. ΟΗ', 192).

**Ἄλῳς** (ἀλώνιον), εἰς κύκλον περιγράφεται, εἰς ὁμοίωσιν τῆς τοῦ παντὸς σφαιροειδείας.

**Ἄμ' ἔπος**, ἄμ' ἔργον. Παροιμία, ἣν Ὁμηρος ὑπηγόρευεν ἐν τῷ,

Αὐτίκα' ἔπειθ' ἄμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.

**Ἄμα**, χρονικῶς. Ὁμοῦ τοπικῶς. Ἄμα ἠλίφ ἀνιόντι, ἀντὶ τοῦ, ἄμα ἡμέρα. — Ἄμα θεολογικῶς. Ἄμα λέγεται κυρίως ἐπὶ τούτων, ὧν ἡ γέννησις ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κ. ἐ. (Ἰωάν. Δαμσκ. ΙΔ', 649).

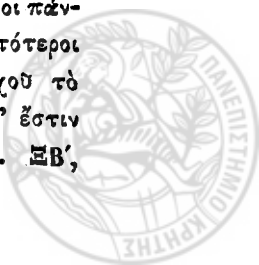
**Ἄμμα** Ἰωαννεία, ἡγουμένη, πνευματικὴ μήτηρ. (Μάξιμ. ΙΔ', 460).

**Ἄμαζῶν**, ἡ μονόμαζος. Χρῶνται δ' Ἄμαζῶνες κρέασι, καὶ που καὶ χελώναις, καὶ σαύραις καὶ ὄφειν. Ἐπιφανεῖς δὲ ἱστοροῦνται Ἄμαζῶνες, Ἰπολύτη, Ἀντιόπη, Ἀναία, Ἀνδρομάχη, Γλαύκη, Πενθεσίλεια.

Ἄμαζῶνες, ἔθνος Σκυθικὸν ἀνδρεῖον. (Σχολ. Κλήμ. Θ', 786).

**Ἄμαθια** Ἄμαθια ἀγνοίας αἰτία. Οἱ ἀμαθεῖς οὐδὲ εὐξασθαι ὀρθῶς οἷοί τε παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβεῖν τὰ ἀγαθὰ, ἀγνοοῦντες τὰ ὄντως ἀγαθὰ, οὐδ' ἂν λαθόντες, αἰσθοῖντο τῆς δωρεᾶς κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 336).—Ἄμαθης καὶ πτωχὸς κρείστων ἀφρονος καὶ στρεβλοχείλου σοφοῦ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΣ', 204 κ. ἐ.).

Ἄμαθεια (μωρία) ἐστὶ τὸ ἐρευνᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν Θεόν, τὴν πάνσοφον αὐτοῦ Πρόνοιαν, καὶ τὴν ἄβυσσον τῶν κριμάτων αὐτοῦ. Τῶν μυρμῆκων τὴν ἐργασίαν, ἀνθρώπε, κατάμαθε, τοῦ ἀράχου, τῆς χελιδόνος, τῶν μελισσῶν, καὶ μυρίων ἄλλων. Οὐ παύση οὖν τὰ περιττὰ ζητῶν; περιττὰ γὰρ ὄντως ταῦτα· οὐ παύση εἰκῆ πολυπραγμονῶν; οὐδὲν τῆς ἀμαθίας ταύτης σοφώτερόν ἐστιν, ἐν οἷς οἱ μὲν ἐπαγγελλόμενοι μηδὲν εἰδέναι σοφώτατοι πάντων εἰσίν, οἱ δὲ περιεργαζόμενοι, ἀνοητότεροι τῶν πάντων εἰσίν. Ὡστε οὐ πανταχοῦ τὸ ἐπαγγέλλεσθαι εἰδέναι, σοφίας, ἀλλ' ἐστὶν ὅπου καὶ μωρίας ἐστίν. κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΞΒ',



133-134).—Ἀμαθία μήτηρ θράσους. (Εὐά-  
γριος ΗΓ', 2832).

Ἀμαθίας καὶ πονηρίας παράθεσις. Πονηρίαν γὰρ τὴν λέγειν ἐμπειρίαν προσλαβοῦσα, πολλῶν ἀργαλεώτερα τῆς ἀμαθίας ἐργάζεται κακά. Βεβαίῳ δὲ τοῦτο καὶ Θουκυδίδης λέγων· Ἀμαθία μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον, ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας κ. ἐ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1604).

Ὅτι οὐ δεῖ μετὰ ἀμαθοῦς λογομαχεῖν. Ἀμαθία θράτος ἀπεργάζεται, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει.—Ὡς περ οὐκ ἀσφαλὲς μετὰ μαχίμου διοδοῦειν ἀοικητον, οὕτως οὐκ εὐχερὲς πρὸς ἀμαθῆ λόγους κινήσαι παιδεύσεως. Ὁ μὲν γὰρ πάσῃ τῇ δυνάμει χρῆσεται ἐπ' ἐρήμου, εἴ τι τῶν οὐκ αὐτῷ προσφιλῶν λεχθεῖν, ἢ πραχθεῖν· ὁ δὲ, εἰ μὴ πάντα πρὸς τὴν αὐτοῦ λαλεῖται ἀπαιδευσίαν, πάντας ἐκκρίνει τῆς οἰκουμένης, καὶ λόγους φιλοσόφους, καὶ ἀνδρας φιλαρέτους. Φιλεῖ γὰρ, ὡς τὰ πολλά, ἀνδρίζεσθαι ἢ ἀλογία. Καὶ νῦν αὐτὴν εὐρήσεις πανταχοῦ προσετώσαν. Οὔτε γὰρ Ἐκκλησίαν ζῆνεν αὐτῆς, οὔτε τὴν πολιτείαν, οὔτε αὐτὴν τὴν βασιλείαν ἐξω τχύτης ἰδοῖς διοικουμένην· ἀφ' ὧν καὶ τὰ κακὰ πλεονάζει, καὶ δουλοπρέπεια τὸ πανταχοῦ περιζώσαντο κράτος. Φέρε τοίνυν τὸ ἀλόγιστον γενναίως, ἐπειδὴ ἡδέως ἀνέχη τῶν ἀφρόνων, φρένικος ὢν ἐν Κυρίῳ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 368-369).

Ἀμαθοῦστος λατρεύουσιν Ὀνησίλοκον. (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 917).

Ἀμαθύνειν, τὸ λεπτόνειν ὡς ἀμαθον.

Ἀμαλεύς, καὶ ὁ κατ' αὐτὸν μῦθος.

Ἀμαλθεῖα. Βλ. Αἰξ'. Ἀμαλθείας κέρας χρυσοῦν, σύμβολον ἦν πλούτου — Ἀμαλθείας κέρας, ἢ τρίτη θυγάτηρ τοῦ Ἰώβ, τῇ Ἑλλάδι ἐρμηνεύεται γλώττη, ἀγαθῶν εὐθηρία. (Νεῖλος ΟΘ', 172).

Ἀμαλθείας κέρας οὐ μόνον τῷ τληπαθεῖ Ἡρακλεῖ, ἀλλὰ καὶ τῷ λογίῳ Ἑρμῇ οἱ ποιηταὶ ἐγγχειρίζουσιν. Ἀμαλθείας κέρας καὶ τῷ Ἀχελῷῳ ποταμῷ, ὅτι τὴν ὑποκειμένην περιήρων χώραν πᾶντορον ἐργάζεται, τὸ παιπτῶν αὐτόνομον ἔθνος ἐτοίμως χαρίζονται. Καὶ αὐδὲν ἀνθρώπων μέγα τυχεῖν, ὧν ἐκ φύσεως ἔχει καὶ τὰ ἀψυχα. Τὴν δὲ ἀληθῆ καὶ θεῖαν εὐδαιμονίαν καὶ ἀνθρώπων πρέπουσαν, καὶ πρὸς ἣν ἡ Ἀμαλθεῖα παρατιθεμένη νόσος καὶ πα-

νία εὐρίσκεται, ἐκ μόνων τῶν θεῶν Λογίων καὶ τῆς ἐκεῖθεν γεωργίας ἀμῆσασθαι. (Φώτ. ΡΑ', 641).

Τοῦτο δὲ παντὶ δῆλόν ἐστιν, ὅτι μῦθος Ἑλληνικὸς ἔπλασε τὸ κατὰ τὴν Ἀμαλθειαν διήγημα, ἣν αἶγα οὔσαν τροφὸν γενέσθαι τοῦ Κρητὸς ἐκείνου μυθολογοῦσιν, ἧς τοῦ ἐνὸς ἐκπεσόντος κέρως, βρούειν ἐκ τοῦ κοίλου τὴν παγκαρπίαν ὁ μῦθος ἐποίησεν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 973).

Ἀμαλθείας κέρας, Διὸς γέννησις καὶ τροφή· ἱστορία, φυσιολογία, ἀλληγορία, συγγραφεῖς οἱ ταῦτα μνημονεύοντες. (Ἰωάν. Λυδὸς σελ. 83-84).

Ἀμαλῆκ. Διὰ τί πικρολεθρία κελεύει παραδοῦναι τὴν Ἀμαλῆκ. (Θεοδώρ. Π', 433).— Ἀμαλῆκ πρῶτον ἔθνος, συναντᾷται κατὰ τὴν Γραφήν τῷ Ἰσραὴλ ἐξερχομένῳ τῆς Αἰγύπτου. Ἀρχὴ γὰρ, φησὶν, ἐθνῶν Ἀμαλῆκ, ὅς καὶ πρῶτος τὸν Ἰσραὴλ ἐπολέμησε. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 347).

Ἀμαλὸν ἀρνίον, τὸ ἀπαλόν, μαλλωτόν.

Ἀμαῶν, κυρίως τὸ θερίζειν, καὶ ἀμᾶσθαι τροπικῶς, τὸ τῇ δρακί συναγεῖν.

Ἀμαῶν ὄνομα κύριον, ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Ἑσθήρ. Ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἔθνους γεγραμμένη ἱστορία. (Ὠριγ. ΙΑ', 53).

Ἀμανῆται οἱ μύκητες.

Ἀμανῆται καὶ Μωαβῆται, ἔθνη Παλαιστίνης. Διὰ τί δὲ νόμος κωλύει τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν μετ' αὐτῶν ἐπιμιξίαν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα; (Θεοδώρ. Π', 429.—Κύριλλος Ἀλεξ. ΕΗ', 892.—Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 421-424).

Ἀμανὸν ὄρος πρὸς τῇ Κιλικίᾳ. Τοὺς κατοίκους αὐτοῦ Ἑλπίδιος πρεσβύτερος εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν κατέστησεν. (Χρυσόστ. ΝΒ', 711).

Ἀμαντιοὺς καὶ Ἀμαντος ἐπίσκοποι. (Ἀθαν. ΚΕ', 337).

Ἀμαξία, ἀστροθέτημά τι ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων συγκείμενον.— Ἀμαξία ἵππων ταυτὸν καὶ ἀμαξῶν καὶ ἀπήνην εἰπεῖν. Καὶ τὸ μὲν ἄρμα ἐπὶ ἵππων μόνον εἶθε λέγεσθαι· ἐπὶ δὲ ἡμιόνων χρῆ προσκεῖσθαι, καὶ τό, ἡμιονεῖα ἀμαξία. Ἀμαξία δὲ παρὰ τὸ ἄγειν τὰ ἀμώμενα, ἡγουν θερίζόμενα. Ἀρματα μεγάλα εἰς τὰς χρεῖας τῶν πολέμων ἐποίησαν. (Ὠριγ. ΙΕ', 400).— Ἀμαξία λαμπρινὴ, ὄραμα μὲ λαμπ-

πήνην (ἀπήνην)· ἀξὶ ἀμάξας λαμπηνιάς.» Ἀριθμ. 8 που ὁ Σχολιαστής. Τὰς διτρόχους λέγει, ἅς τινες Βιρώτια (Λατιν. bigota) καλοῦσιν. (Ἠριγ. ΙΕ', 1420.— Προκόπ. Γαζαῖος ΠΖ', 1116).

**Τὰ ἐξ ἀμάξης.** Παροιμία ἐπὶ χλευσμῷ καὶ κακολογίᾳ, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἐκ τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἐν τῇ τῶν Ἑλευσινίων καὶ Διονυσίων ἑορτῇ ἐφ' ἀμαξῶν φερόμεναι ὑβρίζον ἀλλήλας. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ φράσις «ἐξ ἀμάξης πκρῆσιάζεσθαι.» (Λουκιαν. Ζεὺς τραγωδός. §. 44. — Καὶ ὅλας ἀμάξας βλασφημιῶν κατασκευάζειν. Εὐνοῦχ. §.2. — Φώτιος ΡΒ', 840 — Ι. Βαλέττας ἐν ἐπιστολαῖς Φωτίου σελ. 504).

**Ἀμαξόδοιοι καὶ Ἀμαξοικοί,** ἔθνος Σκυθικόν, ζῶντες ἀπὸ θρεμμάτων καὶ γάλακτος, καὶ τυροῦ ἰππέιου. Ἰππημολογοί, γαλακτοφάγοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).— Ἀμαξόδοιοι, αἰκοί, σκηνίται, κτηνοτρόφοι, καὶ ἀπλῶς ὠτινιοῦν ὀνόματι καλούμενα ἔθνη, εὐχὰς καὶ εὐχαριστίας ἀναπέμπουσι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ τῷ Πατρὶ καὶ ποιητῇ τῶν ὄλων. (Ἰουστίν. Γ', 748-749). — Ἀμαξοβίων βίος (Χρυσόστ. ΝΒ', 687).

**Ἀμαρτεῖν.** Λέγεται ἀμαρτεῖν τὸ ὄψουσαν ἀστοχῆσαι τοῦ δέοντος· καὶ ἀμαρτεῖν τὸ ἀκολουθεῖν, ὃ καὶ ὀμαρτεῖν λέγεται· καὶ ἀμαρτεῖν ὄψεως, τὸ στερηθῆναι ὄψεως.

**Ἀμαρτία.** Ἀμαρτία ἐστὶ πᾶσα παράβασις τῶν θείων νόμων καὶ ἐντολῶν· οὐχ ἦταν καὶ τῶν τῆς Πολιτείας δικαίων καὶ εὐσεβῶν νόμων. «Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή λαμβάνει ἐνδικὸν μισθοποδοσίαν,» κατὰ τὸν Ἀπόστολον. (Πρ. Ἑβρ. Β', 2).

**Ἀμαρτία καὶ πλημμέλεια.** Δηλοῖ δὲ ἡ μὲν ἀμαρτία νόμου τινὸς παράβασις ἐθελούσιον· ἡ δὲ πλημμέλεια, τὴν ἐκ περιτάσεώς τινος γεγενημένην παρανομίαν. (Θεοδώρ. Π', 300). — Ἀμαρτία καὶ ἀσέβεια διαφέρει. (αὐτόθ. 1084).— Περὶ ἀμαρτίας καὶ φυλακῆς νόμων. (ΠΓ', 1148-1149).— Ἐνομοθέτησε δὲ ὁ τῶν ὄλων Θεὸς διὰ Μωϋσέως λέγων (Δευτερ. Γ', 7-8). «Ἔσται τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου διὰ παντός ἐν τῷ στόματί σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος, καὶ διανιστάμενος, καὶ καιταζόμενος, καὶ παρευόμενος ἐν ὁδοῖς.» (Θεοδώρ. Π', 869).

**Ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν.**

Ἀμαρτωλοὶ σώζονται διὰ μετανοίας. (Α', 552).— Μέγα δὲ παράδειγμα μετανοίας πρόκειται Δαυὶδ καὶ Νινευίται, Ἐξελίας καὶ ὁ τούτου υἱὸς Μανασσῆς. (αὐτόθ. 641-649).

Πρὸς τοὺς ἐκ καταφρονήσεως ἀμαρτάνοντας ἔστω παράδειγμα ὁ Ἀμών. Ἀμών, ὁ τοῦ Μανασσῆ υἱός, παρελογίσαστο λογισμὸν παραδόσεως κακόν, καὶ εἶπεν· ὁ πατήρ μου ἐκ νεότητος πολλὰ παρηνόμησε, καὶ ἐν γῆρα μετέγνω· καὶ νῦν ἐγὼ πορεύσομαι, καθὰ ἐπιθυμῶ ἢ ψυχὴ μου, καὶ ὕστερον ἐπιστρέψω πρὸς Κύριον. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐζωλόθρευεν αὐτὸν Κύριος Θεὸς ἐν τάχει ἐκ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς αὐτοῦ. (αὐτ. 649-660).

Ὅτι χρὴ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἰδιαζόντως ἐξελέγγειν, καὶ τοὺς μετανοοῦντας προσδέχεσθαι, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου διάταξιν. Παραδείγμω μετανοίας ἐν τῇ νέᾳ Διαθήκῃ. (αὐτόθ. 692).

Ὅτι οὐ χρὴ ἐχθροδῶς διακεῖσθαι περὶ τὸν ἅπαζ ἢ δεύτερον ἀμαρτάνοντα. Καὶ πότε χρὴ ἐκκόπτειν τῆς Ἐκκλησίας τὸν ἀμαρτάνοντα. (αὐτόθ. 693-700).

Ἀμαρτία ἐκ τοῦ ματαίου καλλωπισμοῦ. (αὐτόθ. 564).

Ὅτι φεύγειν χρὴ τῶν ἀμαρτημάτων τὴν νεφεκον. Φεύγειν δὲ οὐ τὴν ἐν λόγῳ κοινωνίαν πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας, ἀλλὰ τὴν ἐν ἔργῳ. (αὐτόθ. 616-625).

Ὁ ἀμαρτάνων ἐπὶ προσδοκίᾳ μετανοίας, οὔτε μετανοίας ἀξιοῦται, οὔτε ἀφέσεως. (αὐτόθ. 651 κ. ἐ.). — Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐλήλυθεν ἀμαρτωλοὺς σῶσαι. Μέγα ἐστὶ καὶ θαυμαστόν, οὐ τὰ ἐστώτα στηρίζειν, ἀλλὰ τὰ πίπτοντα. [Κλήμ. Ῥώμ. Α', 333].

Οἱ τῇ ἀμαρτίᾳ μεμολυσμένοι οὐ δύνανται τὸν Θεὸν γινῶναι. [Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1028].— Ἡ ἀμαρτία ἡ περὶ τὸν ἄνθρωπον κεκάκωκε καὶ τὰ θηρία. (αὐτόθ. 1080). — Ὁ Θεὸς μεγάλην εὐεργεσίαν παρέσχε τῷ ἀνθρώπῳ τὸ μὴ διαμείναι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν ἀμαρτίᾳ ὄντα, ἀλλὰ τρόπῳ τινὶ ἐν ὁμοίωματι ἐξορισμοῦ ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὅπως διὰ τῆς ἐπιτιμίας, τακτικῆς ἀποτίσεως χρόνῳ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ παιδευθεὶς ἐξ ὕστερου ἀνακληθῆ. (αὐτόθ. 1093).

Εἰ καθὼς ἡ θεία Γραφὴ διδάσκει, καὶ ἡμεῖς

πεπιστεύκαμεν, ἀμαρτίαν γεννηθεὶς ὁ Χριστὸς οὐκ ἐποίησε, πῶς πάλιν ἀληθεύει ἡ Γραφή λέγουσα (Γ'. Βασιλ. Γ', 45-46) «Ὅτι οὐδεὶς γεννηθεὶς, ὃς οὐχ ἤμαρτεν, οὐδὲ πεφυκῶς, ὃς οὐκ ἠνόμησε ;» Ἦως δὲ καὶ βρέφος τὸ σύγχρονον τῷ τόκῳ τέλος δεξάμενον, ἢ βραχὺ μέρος ζωῆς κομισάμενον, ἀμαρτίαν καὶ ἀνομίαν, ἢ τὰ τούτων ἐναντία ποιῆται ἡδύνατο ;

Ἀποκρίσις. Τό, «οὐδεὶς γεννηθεὶς, ὃς οὐχ ἤμαρτεν, οὐδὲ πεφυκῶς ὃς οὐκ ἠνόμητεν,» οὐ δείκνυσι ψευδὲς τὸ περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰρημένον τό, «Ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν» (Ἦσ. ΝΓ', 1-12). Περὶ γὰρ τοῦ ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς γεννηθέντος εἴρηται ὁ λόγος οὗτος· ὁ δὲ Χριστὸς ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ τῆς ἁγίας ἐγεννήθη Παρθένου. Νοεῖται δὲ ὁ λόγος οὕτως· Οὐδεὶς πεφυκῶς ἀμαρτάνειν, ἢ ἀνομεῖν, ὃς οὐχ ἤμαρτεν, ἢ οὐκ ἠνόμησε. Πέφυκε δὲ ἀμαρτάνειν ὁ κατὰ τὴν αὐθαίρετον προαίρεσιν ἄγων ἑαυτὸν εἰς τὸ πράττειν ἃ βούλεται, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε φαῦλα. Τὸ δὲ βρέφος, ἅτε οὐπω ὄν τῆς τοιαύτης δυναμείας, δῆλον ὅτι οὐδὲ πέφυκεν ἀμαρτάνειν. Καὶ τό· «Τίς γὰρ ἔσται καθαρὸς ἀπὸ ρύπου ; Οὐδὲ εἷς, ἐὰν καὶ μιᾶς ἡμέρας γένηται ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ;» (Ἰωβ ΙΔ', 4-5) οὐδενὶ τρόπῳ ἀρμόζει τῷ βρέφει· τὸ γὰρ βίος ἀντὶ τῆς πολιτείας ἐλέχθη· τῷ δὲ βρέφει, ὥσπερ οὐκ ἔστι πολιτεία, οὐδὲ βίος. [Ἰουστίν. Γ', 1329].

Αὕτη ἡ ἀνθρώπινη γέννησις, οὐκ ἄνευ ρύπου καὶ ἀμαρτίας τυγχάνει. Ὅθεν καὶ βαπτίζονται τὰ βρέφη τὸν διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ ρύπον ἀποπλυνόμενα. Τοῦτο δὲ λέγει (ὁ Ἰωβ) διὰ τὸ ἡσθενηκέναι τὴν φύσιν ἐκ τῆς τοῦ Ἀδάμ παραβάσεως, καὶ εὐόλισθον γεγονέναι εἰς ἀμαρτίαν· καὶ μέντοι καὶ διὰ τὴν ἐκ φιληδονίας γέννησιν, οὐ μὴν ὡς συνουσιωμένης ἡμῖν τῆς ἀμαρτίας· μὴ γένοιτο. [Ὀλυμπιόδωρος ΗΓ', 165].

Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Θεὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ Λόγου καὶ ἀπειργεῖ τῶν ἀμαρτιῶν, ἀπειλῶν, καὶ σώζει τὴν ἀνθρωπότητα, παρακαλῶν. (Η', 356 κ.έ. — 369).

Ὅτι ὡς τὸ κατόρθωμα κατὰ τὸν ὄρθον γίνεται λόγον, οὕτως ἐμπαλιν τὸ ἀμάρτημα παρὰ τὸν λόγον. Πᾶν τὸ παρὰ τὸν ὄρθον λόγον, τοῦτο ἀμάρτημά ἐστι κ.έ. Ἐνθα περὶ καθη-

κόντων καὶ παθῶν κατὰ τὰς θείας Γραφάς, καὶ τοὺς θύραθεν φιλοσόφους. (αὐτ. 372-376). — Ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ὁ Παιδαγωγὸς ἐπιστατεῖ. (αὐτόθ. 252-356).

Ἀμαρτάνειν κρύφκ. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀναβαίνων ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ὁ λέγων ἐν τῇ ψυχῇ· τίς με ὄρξ ; σκότος κύκλω μου, καὶ οἱ τοῖχοι σκέπη μου, καὶ οὐδεὶς βλέπει τὰς ἀμαρτίας μου. Τί εὐλαβοῦμαι, μὴ μνησθήσεται ὁ Ὑψίστος; (Σιρᾶχ ΚΓ', 18-19.) ταλάντατος μὲν οὗτος, ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπων δεδιῶς μόνους, λήτειν δὲ τὸν Θεὸν ὑπονοῶν. Οὐ γὰρ γινώσκει, φησὶν ἡ Γραφή, ὅτι Ἄοφθαλμοὶ Κυρίου Ὑψίστου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροί εἰσιν. Οἱ ἐπιβλέπουσι πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦσιν εἰς ἀπόκρυφα μέρη. (Σιρᾶχ ΚΓ', 16-28). «οὐκί οἱ ἐν κρυφῇ βουλήν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐροῦσι, τίς ἡμᾶς ἐώρακεν ; καὶ τίς ἡμᾶς γινώσεται, ἢ ἡμεῖς ποιοῦμεν ;» (Ἦσ. ΚΘ', 15). Λήσεται μὲν γὰρ ἴσως τὸ αἰσθητὸν φῶς τις, τὸ δὲ νοητὸν ἀδύνατόν ἐστιν. Ἦ, ὡς φησὶν Ἡράκλειτος· «τὸ μὴ δύνόν ποτε πῶς ἂν τις λάθοι ;» (Η', 516).

Μηδαμῶς τοίνυν ἐπικαλυπτώμεθα τὸ σκότος· τὸ γὰρ φῶς ἐνοικον ἡμῖν· «καὶ ἡ σκοτία, φησὶν, αὐτὸ οὐ κατέλαβε» (Ἰωάν. Α', 5). Κατακαυάζεται δὲ αὐτὸ ἡ νύξ τῷ σώφρονι λογισμῷ· λογισμοὺς δὲ (φησὶν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, οὓς ἀκοιμήτους λύχνους ἀνομαζοῦν ἡ Γραφή. «προεὶλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοιμητὸν τὸ ἐκ ταύτης φέγγος.» (Σοφ. Σολ. Ζ', 10). Καίτοι τό γε πειρασθαι λανθάνειν ἐφ' οἷς πράττει τις, ὁμολογουμένως ἀμαρτάνειν ἐστίν. Πᾶς δέ, ὃς ἀμαρτάνει, καὶ ἀδικεῖ εὐθύς, οὐχ οὕτως τὸν πέλας, ἂν μοιχεύῃ, ὡς ἑαυτόν, ὅτι μεμοίχευκεν, ἀλλὰ πάντως ἑαυτὸν χεῖρονα ἀποφαίνει καὶ ἀτιμότερον. Ὁ γὰρ ἀμαρτάνων, παρ' ὅσον ἀμαρτάνει, χείρων καὶ ἀτιμότερος αὐτὸς ἑαυτοῦ· πάντως δὲ ἡδὴ που καὶ ἀκολασία πρόσσεσι τῷ ἡττωμένῳ αἰσχροῦς ἦδονῆς. Διὸ καὶ πάντως ὁ πορνεύων ἀπέθανε Θεῷ, καὶ καταλέλειπται ἀπὸ τοῦ Λόγου, καθάπερ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, νεκρὸς· βδελύττεται γὰρ τὸ ἅγιον μολύνεσθαι, ὥσπερ οὖν εἰκός. Ἄει δὲ καθαρῷ καθαροῦ θέμις θιγγάνειν. Μὴ δὴ ἅμα χιτῶνι ἀποδυομένῳ ἀποδυτώμεθα καὶ τὴν αἰδῶ ποτε. Ἐπεὶ



οὐδέποτε τῷ δικαίῳ σωφροσύνην ἀποδύεσθαι θέμις κ. ἐ. (αὐτόθ. 516-517 κ. ἐ.).

Ἄμαρτιν οὐκ ἐξ ἀφῆς μόνον ἀλλὰ καὶ θεάσκει. Οὐ γὰρ ἀψαμένους μόνον, ἀλλὰ καὶ θεασσόμενους ἔστιν ἀμαρτεῖν· ὧν μάλιστα ἀποφεύγειν χρῆ τὸν γνητίως παιδαγωγούμενον. «Οἱ ὀφθαλμοί σου γὰρ ὄρθα βλέπέτωσαν· τὰ δὲ βλέφαρα νευέτω δίκαια.» (Παροιμ. Δ', 25). Μὴ γὰρ οὐκ ἐξόν καὶ ἰδόντα καρτερεῖν, ἀλλὰ τὸ ἐμπεσεῖν φυλακτέον. Δυνατὸν γὰρ ἰδόντα ὀλισθεῖν ἀμήχανον δέ, μὴ ἰδόντα, ἐπιθυμεῖν. Οὐ γὰρ τὸ καθαρεύειν μόνον ἀπόχρη τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκτός εἶναι τοῦ φόγου σπουδαστέον, πᾶσαν ἀποκλείσαντας ὑπονοίας αἰτίαν, πρὸς συγκεφαλιώσιν ἀγνείας, ὡς μὴ μόνον εἶναι ἡμᾶς πιστούς, ἀλλὰ καὶ ἀξιοπίστους φανῆναι. (αὐτόθ. 661 κ. ἐ.).

Ἄμαρτιν διὰ νόμου. «Διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἀμαρτίας.» (Πρ. Ῥωμ. Γ', 20).—Πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι οὐκ ἀγαθὸς ὁ νόμος φαμέν· ὁ νόμος οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἔδειξε τὴν ἀμαρτίαν. Προστάξας γὰρ ἂ ποιητέον, ἤλεγξε τὰ μὴ ποιητέα. Ἀγαθοῦ δὲ τὸ μὲν σωτήριον ἐκδιδάξαι, τὸ δὲ δηλητήριο ἐπιδειξάει· καὶ τῷ μὲν χρῆσθαι συμβουλεύσαι, τὸ δὲ ἀποφυγεῖν κελεύσαι. Πῶς δ' οὐκ ἀγαθὸς ὁ παιδεύων νόμος; κ. ἐ. (αὐτόθ. 969 κ. ἐ.).

Ἄμαρτιν θάνατος ψυχῆς λέγεται. Ἡμῖν δέ, ἀντιθέτως τοῖς ἐκ Περιπάτου (φιλοσόφοις), ὁ δοθεὶς νόμος τὰ τῷ ὄντι κακὰ ἀποφεύγειν προστάττει, ἀσέλγειαν, παιδεραστίαν, ἀγνοίαν, ἀδικίαν, νόσον ψυχῆς, θάνατον· οὐ τὸν διαλύοντα ψυχὴν ἀπὸ σώματος, ἀλλὰ τὸν διαλύοντα ψυχὴν ἀπὸ ἀληθείας· δεινὰ γὰρ καὶ φοβεραὶ τῷ ὄντι κακίαι αὐταί, καὶ αἱ ἀπὸ τούτων ἐνέργειαι. (αὐτόθ. 969). — Μήποτ' οὖν ἀμαρτημά τις ἠγείσθω τὸν γάμον τὸν κατὰ Λόγον, μὴδὲ ἀντιτασέσθω τῇ κτίσει τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς εὐφήμου ἐγκρατείας. Ἐπεὶ τὸ εὐάρεστον μετὰ σωφροσύνης ἀβλαβές, καὶ κύριος ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνει τῆς περὶ τέκνων γονῆς αἰρέσεως. (αὐτόθ. 1165 - 1193).

Ἄμαρτιν προπατορικὴ. Ἐπικατάρκτος ἡ ἡμέρα, ἢ ἐτέχθη ἐν αὐτῇ· ἡ ἡμέρα, ἐν ἣ ἔτεκέ με ἡ μήτηρ μου, μὴ ἔστω ἐπευκτὴ·» φησὶν ὁ Ἱερεμίας (Κ', 14). Οὐ τὴν γένεσιν ἀπλῶς ἐπικατάρκτον λέγων, ἀλλ' ἀποδυσπετῶν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασι τοῦ λαοῦ καὶ τῇ ἀπειθείᾳ.

«Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου,» Ἰωβ φησὶν, «οὐδ' εἰ μία ἡμέρα ἢ ζωὴ αὐτοῦ.» Ἀπολείπεται δὲ αὐτοῖς, ὡς ἔοικεν, ἀκολούθως λέγειν τὴν γένεσιν εἶναι κακὴν, οὐ τὴν τοῦ σώματος μόνην, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς, δι' ἣν καὶ τὸ σῶμα. Καὶ ὅταν ὁ Δαυὶδ εἴπῃ· Ἄννομις συνελήφθη, καὶ ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσσητέ με ἡ μήτηρ μου» (Ψαλμ. Ν', 7), λέγει μὲν προφητικῶς μητέρα τὴν Εὐάν, ἀλλὰ ἀζώντων Εὐάν μήτηρ ἐγένετο. Καὶ εἰ ἐν ἀμαρτίαις συνελήφθη, ἄλλ' οὐκ αὐτὸς ἐν ἀμαρτίᾳ, οὐδὲ μὴν ἀμαρτία αὐτός. Εἰ δὲ καὶ πᾶς ὁ ἐπιστρέφων ἐξ ἀμαρτίας ἐπὶ τὴν πίστιν ἀπὸ τῆς συνηθείας τῆς ἀμαρτωλοῦ οἶον μητρὸς ἐπὶ τὴν ζωὴν ἐπιστρέφει, μαρτυρήσει μοι εἰς τῶν δώδεκα προφητῶν φήσας· «Εἰ δὴ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἀμαρτίας ψυχῆς μου» (Μιχαῖας Γ', 7)· οὐ διαβήλλει τὸν εἰπόντα· «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε,» ἀλλὰ τὰς πρώτας ἐκ γενέσεως ὁρμάς, καθ' ἃς Θεὸν οὐ γινώσκωμεν, ἀσεβείας λέγει. (αὐτόθ. 1201-1204.—Θεοδώρ. ΠΑ', 1776).

Ἄμαρτιν ψυχῆς καὶ θάνατος. «Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.» (Πρ. Ῥωμ. Γ', 23). Κινδυνεύει τοίνυν δεδεῖχθαι θάνατος μὲν εἶναι ἢ ἐν σώματι κοινωνία τῆς ψυχῆς, ἀμαρτητικῆς οὐσης, ζωὴ δὲ ὁ χωρισμὸς τῆς ἀμαρτίας κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1224 κ. ἐ.).

Καλὸν μὲν γὰρ τὸ μὴ ἀμαρτεῖν· ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ ἀμαρτάνοντα μετανοεῖν· ὡς περ ἀριστον τὸ ὑγιαίνειν αἰεὶ, καλὸν δὲ καὶ τὸ ἀνασπῆλαι τῆς νόσου. Τὸ μηδὲ ὅπως κατὰ μηδένα τρόπον ἐξαμαρτάνειν, Θεοῦ μόνου ἴδιον. Διὰ τοῦτο καὶ μόνος κριτῆς, ὅτι ἀναμαρτητός. (αὐτόθ. 252-256. 340 κ. ἐ.).

Ἄμαρτιῶν ἄρεσις παρὰ Κυρίου. Ἀφίενται γοῦν πρὸς τοῦ Κυρίου αἱ πρὸ τῆς πίστεως, οὐχ ἵνα μὴ ὄσι γενόμεναι, ἀλλὰ ὡς μὴ γενόμεναι. (αὐτόθ. 1361).

Ἄμαρτημάτων κόλασις. Κόλασις δὲ τὸν ἀμαρτήσαντα οὐκ ὠφελεῖ εἰς τὸ μὴ πεποιθῆναι, ἀλλ' εἰς τὸ μηκέτι ἀμαρτάνειν, μηδὲ μὴν ἄλλον τινὰ τοῖς ὁμοίοις περιπεσεῖν. Ἐνταῦθα γοῦν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς διὰ τρεῖς ταύτας αἰτίας παιδεύει· πρῶτον μὲν, ἵνα αὐτὸς ἀμείνων αὐτοῦ γένηται ὁ παιδευόμενος· εἰσέπειτα, ὅπως

οὐ δι' ὑποδειγμάτων σωθῆναι δυνάμενοι προ-  
αγκρούονται νοθετούμενοι· καὶ τρίτον, ὡς  
μὴ ὁ ἀδικούμενος εὐκαταφρόνητος ἦ, καὶ ἐπι-  
τήδειος ἀδικεῖσθαι. Δύο δὲ καὶ τρόποι τῆς  
ἐπικανθοσίως. Ὁ μὲν διδασκαλικός, ὁ δὲ κο-  
λαστικός, ὃν καὶ παιδευτικὸν εἰρήκαμεν.  
Ἰστέον μὲν τοι, τοὺς μετὰ τὸ λουτρὸν τοῦ  
θεοῦ βηπτίσματος τοῖς ἁμαρτήμασι περιπί-  
πτοντας, τούτους εἶναι τοὺς παιδευομένους· τὰ  
μὲν γὰρ προενεργηθέντα ἀφείθη, τὰ δὲ ἐπιγι-  
νόμενα ἐκκαθαίρεται. (αὐτόθ. 1364 κ. ε.).

Ὅθεν καὶ ἡ μετάνοια δισσή· ἡ μὲν κοινή,  
ἐπὶ τῷ πεπλημμεληκέναι, ἡ δὲ τὴν φύσιν τῆς  
ἁμαρτίας καταμαθοῦσα, ἀφίστασθαι τοῦ ἁμαρ-  
τάνειν αὐτοῦ κατὰ προηγούμενον λόγον πεί-  
θει, ᾧ ἔπεται τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. Μὴ τοίνυν  
λεγέτωσαν, ὡς ὁ ἀδικῶν καὶ ἁμαρτάνων κατ'  
ἐνέργειαν δαιμόνων πλημμελεῖ· ἐπεὶ καὶ ἀ-  
θῶος γένοιτο. Τὰ δὲ αὐτὰ τοῖς δαιμονίοις κατὰ  
τὸ ἁμαρτάνειν αἰρούμενος, ἀνέδραστος καὶ κοῦ-  
φος καὶ εὐμετάβολος ἐν ἐπιθυμίαις, ὡς δαι-  
μων, γίνεται ἄνθρωπος δαιμονικός· (Κλήμ.  
Θ', 320).

Μυρίων γοῦν ὄντων κατ' ἀριθμὸν, ἃ πράτ-  
σουσιν ἄνθρωποι, σχεδὸν δύο εἰσὶν ἀρχαὶ πά-  
σης ἁμαρτίας, ἄγνοια καὶ ἀσθένεια· ἄμφω δὲ  
ἐφ' ἡμῖν, τῶν μῆτε ἐθέλοντων μανθάνειν, μῆτε  
αὖ τῆς ἐπιθυμίας κρατεῖν. Τούτων δὲ δι' ἦν  
μὲν οὐ καλῶς κρίνουσι, δι' ἦν δὲ οὐκ ἰσχύου-  
σι τοῖς ὀρθῶς κριθεῖσιν· οὔτε γὰρ, ἀπατηθεὶς  
τις τὴν γνώμην, δύναται· ἀνεῦ πράττειν, καὶ  
πάνυ δυνατὸς ἦ τὰ γνωσθέντα ποιεῖν· οὔτε  
καὶ κρίνειν τὸ δέον ἰσχύων, ἄμμεπτον ἑαυτὸν  
παράσχοιτ' ἂν ἐν τοῖς ἔργοις ἐξασθενῶν. Ἀ-  
κολούθως τοίνυν δύο τῷ γένει καὶ παιδεῖται  
παρὰδίδονται πρόσφοροι ἑκατέρω τῶν ἁμαρ-  
τιῶν· τῇ μὲν ἡ γνώσις τε καὶ ἡ τῆς ἐκ τῶν  
Γραφῶν μαρτυρίας ἐναργῆς ἀπόδειξις, τῇ δὲ  
ἡ κατὰ Λόγον ἀσκησις, ἐκ πίστεως τε καὶ φό-  
βου παιδαγωγουμένη. Ἄμφω δ' εἰς τὴν τε-  
λείαν ἀγάπην συναύξουσι. Γίνονται γὰρ καὶ  
μερικαὶ τινες παιδεῖται (πρὸ τῆς κρίσεως), ἃς  
κολάσεις ὀνομάζουσι, εἰς ἃς ἡμῶν οἱ πολλοὶ  
τῶν ἐν παραπτώματι γενομένων ἐκ τοῦ λαοῦ  
τοῦ κυριακοῦ κατολισθαίνοντες περιπίπτουσιν.  
Ἄλλ' ὡς πρὸς τοῦ διδασκάλου ἢ τοῦ πατρὸς  
οἱ παῖδες, οὕτως ἡμεῖς πρὸς τῆς Προνοίας κο-  
λαζόμεθα. Θεὸς δὲ οὐ τιμωρεῖται· ἔστι γὰρ

ἡ τιμωρία κακοῦ ἀνταπόδοσις· κολάζει μὲν  
τοὶ πρὸς τὸ χρήσιμον καὶ κοινῆ καὶ ἰδίᾳ τοῖς  
κολαζόμενοις. (αὐτόθ. 540-541).

Ὁ πιστὸς μέτεισιν ἐπὶ τὴν μεγίστην κό-  
λασιν, ἐπιφερόμενος τὸ ἰδίωμα τῆς μετα-  
νοίας, ὧν ἐξήμαρτε μετὰ τὸ βάπτισμα. Ἀνίσταται  
γοῦν ἔτι μᾶλλον· πρὸς δὲ καὶ ἐπαισχύνεται  
τοῖς πλημμεληθεῖσιν αὐτῷ. . . . αἱ δὲ μέγι-  
στα κολάσεις εἰσὶ τῷ πιστῷ. Ἀγαθὴ γὰρ  
ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη, καὶ δικαία ἐστὶν  
ἡ ἀγαθότης αὐτοῦ. Καὶ παύσονται ἄρα  
που αἱ τιμωρίαι κατὰ τὴν ἀποπλήρωσιν  
τῆς ἐκτίσεως καὶ τῆς ἐκάστου ἀποκαθάρ-  
σεως, μεγίστην ἔχουσι παραμένουσαν λύπην,  
οἱ τῆς ἄλλης ἀξιοὶ εὐρεθέντες αὐλῆς ἐπὶ  
τῷ μὴ συνεῖναι τοῖς διὰ δικαιοσύνην δοξα-  
σθεῖσι κ. ε. (αὐτόθ. 332). — Οὗτος (ὁ εὐ-  
σεβῆς) περισπώμενος ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐλπίδος,  
οὐ γέυεται τῶν ἐν κόσμῳ καλῶν, πάντων τῶν  
ἐνταῦθα καταμεγαλοφρονῶν, οἰκτεῖρων τοὺς  
μετὰ θάνατον παιδευομένους, διὰ τῆς κολά-  
σεως ἀκουσίως ἐξομολογουμένους κ. ε. (αὐτόθ.  
508). — Διὸ εὐλόγως τοῖς μὲν μοχθηροῖς φαύ-  
λας ἔχειν τὰς περὶ Θεοῦ διανοήσεις ἀνάγκη,  
τοῖς δὲ σπουδαίοις ἀρίστα· καὶ διὰ τοῦτο ὁ  
τῷ ὄντι βασιλικὸς τὴν ψυχὴν καὶ γνωστικός,  
οὗτος καὶ θεοσεβῆς καὶ ἀδιδασκαίμων ὢν, τί-  
μιον, σεμνόν, μεγαλοπρεπές, εὐποιοητικόν, εὐερ-  
γετικόν, ἀπάντων ἀρχηγὸν ἀγαθῶν, κακῶν  
δὲ ἀνάιτιον, μόνον εἶναι τὸν μόνον Θεὸν πε-  
πεισμένος. (αὐτόθ. 428).

Πολὺς δὲ ὁ τοιοῦτος ὄχλος· οἱ μὲν αὐτῶν,  
ἠδοναῖς δεδουλωμένοι, ἀπιστεῖν ἐθέλοντες,  
γελῶσι τὴν ἀπάσης σεμνότητος ἀξίαν ἀλή-  
θειαν, τὸ βάρβαρον ἐν παιδείᾳ τιθέμενοι· οἱ  
δὲ τινες, σφᾶς αὐτοὺς ἐπαίροντες διαβολὰς  
τοῖς λόγοις ἐξευρίσκειν βιάζονται, ζητήσεις  
ἐριστικὰς ἐκπορίζοντες, λεξειδίων θηράτορες  
(θηρητῆρες), ζηλωταὶ τεχνυδρίων, ἐριδαντέες,  
καὶ ἱμαντελικτές, ὡς ὁ Ἀβδηρίτης ἐκεῖνος  
φησι (Δημόκριτος).

Στριπτὴ γὰρ τοὶ γλῶσσα βροτῶν· πολέες δ' ἐνὶ μῦθαι  
Παντοίων· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.

Καί,

Ὅπποιόν κ' εἶπεςθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαιο.

(Η', 712 κ. ε.).

Θεὸς δὲ ἀπικθής, ἀθυμὸς τε καὶ ἀνεπιθύμη-  
τος. Αὐτίκα τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν, οὐπερ ἐπίσης

αὐτοῦ τε κύριοί ἐσμεν, καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ, ὡς τὸ φιλοσοφεῖν, ἢ μὴ· καὶ τὸ πιστεύειν, ἢ ἀπιστεῖν. Καὶ δὴ αἱ ἐντολαὶ οἰαί τε γενέσθαι, καὶ μὴ γενέσθαι ὑπ' ἡμῶν, οἷς εὐλόγως ἔπεται ἔπικινός τε καὶ ψόγος· οἳ τ' αὖ κολαζόμενοι ἔνεκεν τῶν γενομένων αὐτοῖς ἀμαρτημάτων ἐπ' αὐτοῖς μόνοις κολάζονται· παρῆλθε γὰρ τὰ γερόμενα, οὐδ' ἀγέννητον γένοιτ' ἂν ποτε τὸ γερόμενον. Ἀφίενται γοῦν πρὸς τοῦ Κυρίου αἱ πρὸ τῆς πίστεως, οὐχ ἵνα μὴ ὦσι γερόμενοι, ἀλλ' ὡς μὴ γερόμενοι. (αὐτόθ. 1360-1361). — Διὰ τοῦτο φησὶν ὁ Πέτρος εἰρηκέναι τὸν Κύριον τοῖς Ἀποστόλοις· Ἐὰν μὲν οὖν τις θελήτῃ τοῦ Ἰσραὴλ μετανοήσῃς διὰ τοῦ ὀνόματός μου πιστεύειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀρεθήσονται αὐτῷ αἱ ἀμαρτίαι μετὰ δώδεκα ἔτη. Ἐξέλθετε εἰς τὸν κόσμον, μὴ τις εἴπῃ· Οὐκ ἠκούσαμεν. (Θ', 264).

Ἐξέλθετε, εἶπεν ὁ Κύριος, ἐκ τῶν δεσμῶν, οἱ θέλοντες· δῆλον ὡς, αἱ ἐν σκότειν οὗτοι ἂν εἴεν, οἱ ἐν τῇ εἰδωλολατρείᾳ κατορωρυγμένον ἔχοντες τὸ ἡγεμονικόν. Τοῖς μὲν γὰρ κατὰ νόμον δικαίοις ἔλειπεν ἡ πίστις· διὸ καὶ τούτους ἰώμενος ὁ Κύριος ἔλεγεν, «Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε»· τοῖς δὲ κατὰ φιλοσοφίαν δικαίοις, οὐχ ἡ πίστις μόνον ἢ εἰς τὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποστήναι τῆς εἰδωλολατρείας ἔδει. Αὐτίκα ἀποκαλυφθείσης τῆς ἀληθείας, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τοῖς προπεπραγμένοις μεταμέλονται. Διὸ περ ὁ Κύριος εὐηγγελίστατο καὶ τοῖς ἐν ἄδου. (αὐτόθ. 265).

Ἀμαρτωλῶν ἐπιτυχίαι εἰς τὰς πρὸς Θεὸν δεήσεις καὶ αἰτήσεις. Κἂν τις ἡμῖν λέγῃ ἐπιτυχάνειν τινὰς καὶ τῶν ἀμαρτωλῶν κατὰ τὰς αἰτήσεις, σπανίως μὲν τοῦτο διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαίαν ἀγαθότητα· δίδεται δὲ τοῖς καὶ ἄλλους εὐεργετεῖν δυναμένοις. Ὅθεν οὐ διὰ τὸν αἰτήσαντα ἡ δόσις γίνεται, ἀλλ' ἡ οἰκονομία, τὸν σώζεσθαι δι' αὐτοῦ μέλλοντα προορωμένη, δικαίαν πάλιν ποιεῖται τὴν δωρεάν· τοῖς δ' ὅσοι ἄξιοι, τὰ ὄντως ἀγαθὰ καὶ μὴ αἰτουμένοις δίδεται (αὐτόθ. 503. — Ὅτι καὶ μοχθηρὰ ψυχὴ ἐπιδέχεται ποτε τὸ προφητεύειν. Ὁριγ. ΙΔ', 708 κ. ἔ.). — Οὐ γὰρ τοὺς ἀνάγκη τῆς κκχίς ἀπεχομένους, ἀλλὰ τοὺς προαιρέσει στεφανοῖ ὁ Θεός. Οὐ δυνατόν τινα ἀγαθὸν εἶναι· βεβχίως, εἰμὴ κατὰ προαίρεσιν οἰκείαν κ. ἔ. (Κλήμ. Θ', 756).

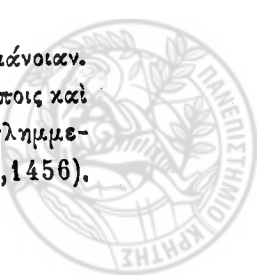
Φοβητέον ἄρχ οὐχὶ νόσον τὴν ἐξώθεν, ἀλλὰ ἀμαρτήματα, δι' ἃ ἡ νόσος· καὶ νόσον ψυχῆς, οὐ σώματος· ὅτι πᾶσα σὰρξ χόρτος· τὰ δὲ σωματικά καὶ τὰ ἐκτὸς καλὰ, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια. (αὐτόθ. 704).

Ἐκ τῶν τοῦ Ὁριγένους.

Πηγὴ καὶ ἀρχὴ πάσης ἀμαρτίας διαλογισμοὶ πονηροί· μὴ γὰρ ἐπικρατησάντων τούτων, οὔτε φόνοι, οὔτε μοιχεῖαι, οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἔσονται. Διὰ τοῦτο πάσῃ φυλακῇ τηρητέον πάντα πιστὸν τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν. (ΙΓ', 952). — Ἀμαρτίαν καταλέλοιπες, μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω. Ἐρμηνεῖα μετὰ τῶν ῥητῶν τῆς θείας Γραφῆς. (αὐτόθ. 401 - 404). — Ὅπερ δὲ πάσχουσιν ὑπὲρ τῶν ἀκολάστως καμνόντων ἱατροί, τοῦτο πάσχουσι καὶ οἱ προφήται καὶ διδάσκαλοι τῶν ψυχῶν ὑπὸ τῶν οὐ βουλομένων θεραπεύεσθαι. Ἐκεῖθεν γὰρ μισοῦνται, ὡς διατασσόμενοι παρὰ τὴν προαίρεσιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν καμνόντων, ὡς κωλύοντες τρυφᾶν καὶ θρύπτεσθαι, τοὺς καὶ ἐν νόσοις βουλομένους μὴ τὰ ἄξια τῶν νόσων λαμβάνειν. Φεύγουσιν οἱ ἀκόλαστοι τῶν καμνόντων ἱατρούς, πολλάκις αὐτοῖς καὶ λοιδορούμενοι καὶ κακολογοῦντες αὐτούς, καὶ πᾶν ὄτιποιοῦν ποιοῦντες, ὃ ποιήτειεν ἂν ἐχθρὸς ἐχθρῶν. Ἐπιλανθάνονται γὰρ οὗτοι, ὅτι ὡς φίλοι προσέρχονται, ἀφορῶντες εἰς τὸ ἐπίπονον τῆς διαίτης κ. ἔ. (αὐτόθ. 404-428).

Ὅτι οἱ ἀμαρτάνοντες υἱοὶ τοῦ διαβόλου εἰσὶ· «Πᾶς ὁ γεγέννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ οὐ δύναται ἀμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. Ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.» (Α'. Ἰωάν. Γ', 9-10). Ὅσον ποιοῦμεν ἀμαρτίας, οὐδέπω τὴν ἐκ τοῦ διαβόλου γένεσιν ἀπεδυσάμεθα, κἂν πιστεύειν εἰς τὸν Ἰησοῦν νομιζόμεθα κ. ἔ. (ΙΔ', 601 κ. ἔ.).

Ἀμαρτία κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ διάνοιαν. Κατ' ἐνέργειαν ἀμαρτάνοντες, καὶ ἀνθρώποις καὶ Θεῷ ἀμαρτάνομεν, κατὰ δὲ διάνοιαν πλημμελοῦντες, Θεῷ μόνῳ ἐξαμαρτάνομεν. (ΙΒ', 1456).



«Ίασαι τὴν ψυχὴν μου, καὶ εἰ ἡμαρτόν σοι.» Καὶ οὕτω δὲ τοῦτό φησιν, ἐπειδὴ τὰς ἡμετέρας κοινοποιεῖ εἰς ἑαυτὸν ἀμαρτίας. Διὸ λέλεκται· «Καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὴν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν,» καὶ, «Αὐτὸς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει.» (Ἦσ. ΝΓ', 4-6). Γέγονε γοῦν ὑπὲρ ἡμῶν κατάρξα δ' Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, δ' αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου κ. ἐ. (Εὐσέβ. Παμφ. ΚΒ', 724 κ. ἐ.).—Ἀμαρτία ἐξ ἀγνοίας, ἢ ἐξ ἀφῆς θνησιμαίων ζῶων προελθοῦσα, πῶς κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ἀφίετο. (αὐτόθ. 36-37).—Ἀμαρτίαι πατέρων ἐπὶ τέκνα. Ἐνὶ δὲ λόγῳ, πατὴρ δνειδῆ καὶ τιμωρὶς παίδων μηδενὶ συνέπεσθαι, πλὴν ἐάν τις τιμὴν πατῆρ, καὶ πάππος, καὶ πάππου πατῆρ ἐφεξῆς ὄφλωσι δίκην. (ΚΑ', 1016-1017. ἔνθα σύγκρισις νόμων Μωσέως καὶ Πλάτωνος).

Τὰ βρέφη ἀμύητα τῶν κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ διάνοιαν ἀμαρτημάτων, πλὴν τοῦ προπατορικοῦ ῥύπου. (Ἄθων. Περὶ τοῦ, «Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου». ΚΖ', 1368-1369).—Ἡὼς νοητέον τό, «Πᾶσα ἀμαρτία καὶ βλασφημία ἀρεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἢ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀρεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις.» Ἐρμηνεῖα θεολογική, καὶ λύσεις διαφορῶν περὶ τούτου ἀποριῶν· ἔνθα καὶ κατὰ Ὀριγένοῦς περὶ τέλους κολάσεως, καὶ Ναυάτου ἀποβλαβένου τὴν μετάνοιαν κ. ἐ. (αὐτόθ. 1384 κ. ἐ.).

Ἀμαρτίαι πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν, ἄρα καὶ νῦν ἐπάγονται; Διὰ μὲν Μωσέως τοῦτο εἶπεν ὁ Θεός· «Ἀποδιδούς ἀμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς» (Ἔξοδ. Κ', 5). ἀλλαχοῦ δέ, «Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ οἱ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθάνειται» (Δευτερον. ΚΔ', 16), καὶ, «Ἡ ψυχὴ ἢ ἀμαρτάνουσα αὕτη ἀποθνεῖται, καὶ τοῦ φαργόντος τὸν ὄμφρακα αἰμωδιάστουσι οἱ ὀδόντες» (Ἰεζ. ΙΗ', 4) κτλ. Ἐρμηνεῖα διεξοδική· (Σειρὰ Πατέρ. τόμ. Α'. σελ. 769-776. καὶ σελ. 1572).—Ὅτι δυσσεβὲς γυμνῶ προσέχειν τῷ γράμματι, αὐτὸς ὁ Θεὸς διδάσκει τὰναντία νομοθετῶν. κ. ἐ. (Σειρὰ Πατέρων τόμ. Α'. σελ. 770).

Ποία ἀμαρτία ποιεῖ τὴν προσευχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπρόσδεκτον παρὰ Θεῶ; Ἀποκρίσις. Ἡ μνησικακία, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου τὸν

λέγοντα· «Ὅτι ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κακεὶ μνησθῆς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου. . . καὶ ὑπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθ. 23-24), ὡς τῆς μνησικακίας δῆλον ὅτι ποιούσης ἀπρόσδεκτον τὸ δῶρον τῆς προσευχῆς.

Ποία ἀμαρτία μετανοίας ἀνεπίδεκτος; Ἀπόκρ. Δῆλον ὅτι ἡ ἀπόγνωσις, ἀφ' ἧς κρατηθεὶς Ἰούδας ἀπήγγαστο.

Ποία ἀμαρτία ἐστὶ βαρυτέρα πάντων τῶν πταισμάτων; Ἀπόκρ. Ἐάν, ὡς φησιν ὁ Ἀπόστολος, μεῖζον πάντων τῶν ἀγαθῶν ἢ ἀγάπη, πρόδηλον ὅτι μεῖζον πάντων τῶν κακῶν ἢ μισαδελφία, καὶ ἡ ἀσπλαγγχία, καὶ ἡ ἀνελεημοσύνη. . .

Ποία τῶν ἐντολῶν συγχωρεῖ τῷ ἀνθρώπῳ πάσας τὰς ἀμαρτίας; Ἀπόκρ. Τοῦ Κυρίου λέγοντος· «Μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε», καὶ πάλιν «Ἄφετε, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. Ζ, 1.—Ϛ', 12), πρόδηλον ὅτι καὶ τὸ μὴ κρίνειν τὴν πλησίον συγχωρεῖ τὰς ἀμαρτίας· ὡσαύτως καὶ τὸ μὴ μνησικακεῖν ἀνθρώπῳ. (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθανάσιον. ΚΗ', 645).

Ἀμαρτία ἀμαρτίας διαφέρει. (αὐτόθ. 652).—Ἀσθενὴς ὁ τοῦ θανάτου δεσμός, δίκαιον ἔχων ἀδίκως κρατούμενον. Εἰ γὰρ ἡ ἀμαρτία τῆς τοῦ θανάτου βασιλείας ἰσχύς, ὁ μήπω πταίσας ἀνεύθυνος. (αὐτόθ. 1077).

Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

«Ὅταν ἐκάστη ἐντολὴ παρὰ σοὶ πρὸς τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ κακίαν διαδικάζηται, δὸς τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τῆς ἀμαρτίας τὰ νικητήρια. Πλεονασμὸς καὶ ἰσότης κρίνονται; ἀπόφηνε κατὰ τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας, δὸς τὴν βελτίονα ψῆφον τῇ ἀρετῇ. Λοιδορία καὶ μακροθυμία ἀλλήλαις ἀντικαθίστανται; καταίτηχον τὴν λοιδορίαν, καὶ προτίμησον τὸ μακρόθυμον. Ἐχθρὰ καὶ ἀγάπη; τὴν μὲν ἀτιμὸν ποιήσας, ὑπερόρισον ὡς πορρωτάτω· τὴν δὲ ἀγάπην σεμνύνας, οἰκείην ποιήσον σεαυτῷ· Ὑπόκρισις καὶ ἀπλότης, ἀνδρεία καὶ δειλία, φρόνησις καὶ ἀφροσύνη, δικαιοσύνη καὶ ἀδικία, σωφροσύνη καὶ ἀκολασία, καὶ συνελόντι φάναι, πᾶσα ἀρετὴ πρὸς πᾶσαν κακίαν διαδικάζεται; Τότε δὴ οὖν ἐπίδειξις τὴν εὐθύτητα τῶν κρι-

μάτων, ἐν τῷ κρυπτῷ σου τῆς ψυχῆς κριτηρίῳ, καὶ οἴονεϊ πάρεδρον σεαυτῷ τὴν ἐντολὴν ποιησάμενος, δεῖξον τὸ μισοπόνηρον, ἀποστρεφόμενος μὲν τὰς ἀμαρτίας, ὑπερτιμῶν δὲ τὰς ἀρετὰς κ. ἐ. (ΛΑ', 408-413).

«Ὡς περ γὰρ διὰ τῶν ἀγαθῶν ἔργων δόξαν φέρομεν τῷ Κυρίῳ, οὕτω διὰ τῶν πονηρῶν ἔργων τὸ ἐναντίον. Τοῖς γὰρ ἀμαρτάνουσι τί λέγει; «Τὸ ὄνομά μου δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν». Καὶ πάλιν ὁ Ἀπόστολος· «Διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις (Πρ. Ῥωμ. Β', 24). Ὑβρις γὰρ ἐστὶ τῷ νομοθέτῃ ἢ τῶν νόμων ὑπεροψία καὶ κατκαρβήνησις. Καὶ οἰκίας κακῶς οἰκουμένης, ἐν ἣ θυμὸς καὶ κραυγὴ, ὕβρις καὶ γέλως, τρυφή καὶ ἀσωτία, ἀκαθαρσία καὶ ἀσέλγεια, ἐπὶ τὸν κρατοῦντα αὐτῆς ἢ ἀτιμία καὶ ἢ αἰσχύνη τῶν γινομένων ἐπάνεισιν. (ΚΘ', 285-288).

Ὁ ἀμαρτάνων διδῶσι τόπον τῷ διαβόλῳ, παρακούων τοῦ λέγοντος (Πρ. Ἐφεσ. Δ', 27). «Μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ». (αὐτόθ. 324).

Οἱ ἐν ἐφχαρίστοις ἐπιθυμίαις ζῶντες μισοῦσι τὸν δίκαιον φόβῳ τῶν ἐλέγχων. Πολλοὶ αἱ προφάσεις, δι' ἃ; ἀν μισηθεῖν ὁ δίκαιος. Καὶ ἡ φιλοπρωτία δὲ καὶ ἡ φιλαρχία πολλοὺς ἐκίνησεν εἰς τὸ μισεῖν τοὺς κρείττονας. (αὐτόθ. 384-385).—Τῶν δὲ χοϊκῶν καὶ κατὰ σάρκα ζώντων, ἡ δόξα αὐτῶν κατκακηνοῦν λέγεται («Καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χυλὸν κατκακηνώσαι»), ὡς περ τῶν ἀγίων ἡ δόξα ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς (αὐτόθ. 236).—Ἡ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ψυχὴ ἐν ταῖς τῆς σαρκὸς ἐπιθυμίαις περιστρέφεται. (αὐτόθ. 235).

Εἰς τὸ «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐσιν, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο.» (Ματθ. ΚΓ', 39). Ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀμαρτάνειν μελλόντων, ἴνα μὴ ἀμαρτῶσι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο δεκτέον ὑπὲρ ὧν καὶ σταυρωθεὶς ἔλεγε· «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν.» Οὐ δεῖ οὖν τὰ κατ' οἰκονομίαν ὡς ἀπλῶς εἰρημῆνα ἐκδέχεσθαι (αὐτόθ. 697).—Τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸ ἀλλοτριῶσαι ἑαυτὸν τοῦ Θεοῦ Λόγου γενόμενον ἄλογον, ὡς πρόβατον ἀποίμαντον ὁ ἐχθρὸς ἀρπάσας ἐν τῷ ἄδῃ ἔθετο, καὶ παρέδωκε τῷ θανάτῳ ποιμαίνειν (αὐτόθ. 453).—Ἡ ἀμαρτία τὸ πρωτότοκόν ἐστὶν ἔκγονον τοῦ ἀρχεκόου δαίμονος. (αὐτόθ. 117).

«Ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἀμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθκνον.» Ἐπικνατέλλουσι γὰρ λογισμοὶ πονηροὶ ἐκ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐντικτόμενοι. Ἐπὶ ὄντι γὰρ ἐλθούσα ἡ ἐντολή, τουτέστιν ἡ διάγνωσις τῶν καλῶν, ἐὰν μὴ κατακρατήσῃ τοῦ χειρόνος λογισμοῦ, ἀλλὰ συγχωρήσῃ ὑπὸ τῶν παθῶν ἐξανδραποδισθῆναι τὸν λογισμόν, ἀνέζησε μὲν ἡ ἀμαρτία, ἀπέθανε δὲ ὁ νοῦς, νεκρὸς γενόμενος τοῖς παραπτώμασιν (αὐτ. 221).—Παλιωθὲν γὰρ πάθος ψυχῆς καὶ κακοῦ μελέτη χρόνῳ βεβαιωθεῖσα δυσίατός ἐστιν, ἢ καὶ ἀνίκητος παντελῶς, εἰς φύσιν, ὡς τὰ πολλά, τοῦ ἔθους μεθισταμένου. . . Μκαρίον μὲν οὖν τὸ μὴ διανοηθῆναι τὸ πονηρὸν, εἰ δὲ κατὰ συναρπαγὴν τοῦ ἐχθροῦ ἐδέξω τῆ ψυχῆ βουλευμάτα ἀσεβείας, μὴ στήσῃ ἐπὶ τῆς ἀμαρτίας. (αὐτόθ. 224-25).—Ἡ γὰρ βρῦνη ἐμὴν τὰ ἀμαρτήματα, ἢ καὶ κουφίζει ἢ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' ἀκουσίως περισταμένων ἡμῶς συνδρομή. Ἐνετῆθεν διάφορός ἐστιν ἡ κρίσις. (αὐτόθ. 240).—Τίς ἡ αἰτία τοῦ μὴ ὀργῆν ἐπάγειν τὸν Θεὸν κατ' ἐκάστην ἡμέραν; Ὅτι μακρόθυμος ὁ Κύριος. (αὐτόθ. 245).—Ὡδίνες θανάτου ἡ ἀμαρτία· ἠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. (αὐτόθ. 248-249).

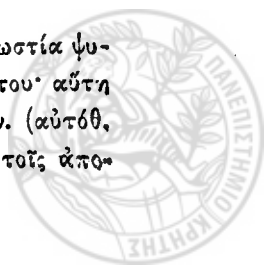
Ὅτι δεῖ πρότερον ἑαυτὸν διορθοῦσθαι ἐφ' ὧντινοῦν ἐλαττώματι, καὶ τότε ἐτέρῳ ἐγκαλεῖν. (Ἠθικά ΛΑ', 776).

Ὅτι οὐ χρὴ ἀδιαφορεῖν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτάνουσι, λυπεῖσθαι δὲ καὶ πενθεῖν ἐπ' αὐτοῖς. (αὐτόθ. 776).

Ὅτι οὐ δεῖ ἐφρησυχάζειν τοῖς ἀμαρτάνουσιν· ὅτι δεῖ τοὺς μετὰ τὸ πληρωθῆναι πάντα τρόπον τῆς εἰς αὐτοὺς ἐπιμελείας εἰς μετάνοιαν, ἐπιμένοντας τῇ ἰδίᾳ κακίᾳ ἀποστρέφουσθαι. (αὐτόθ. 777-780).

Ὅτι οὐ δεῖ τὸν χριστιανὸν μνησικακεῖν, ἀλλ' ἀπὸ καρδίας ἀφιέναι τοῖς εἰς αὐτὸν ἡμαρτηκόσιν. (αὐτόθ. 780).—Περὶ τῶν ἀναχωρούντων ἀπὸ ἀδελφότητος. (αὐτόθ. 1008-1009).—Τὸν ἀμαρτάνοντα πῶς ἐπιστρέψομεν, ἢ μὴ ἐπιστρέφοντα πῶς ἔχειν χρὴ. κ. ἐ. (αὐτόθ. 1084-1105).

Ἐπὲρ ἀμαρτίας κλαῖε. Αὕτη ἀρρώστια ψυχῆς· αὕτη θανάτός ἐστι τῆς ἀθανάτου· αὕτη πένθους ἀξία καὶ ὀδυρμῶν ἀσιγήτων. (αὐτόθ. 260).—Ἡ ἀμαρτία διὰ τοῦ Ἀδάμ τοῖς ἀπο-



γόνους μετέβη. Ἐνθα περὶ μνήμης θανάτου καὶ μερίμνης τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν διὰ τῆς μετανοίας. (αὐτόθ. 324.640 κ. ἐ.). — Ἡ ἀμαρτία πάντων τῶν καλῶν ἔργων τὸν καρπὸν σκεδάννυσιν. (αὐτόθ. 421). — Ὅτι ἡ ἐργασία τῆς ἀμαρτίας ἀπαλλοτριῶ τοῦ Κυρίου, καὶ προσοικειῶ τῷ διαβόλῳ. Ὅτι ὁ ἄκων ἐλκόμενος ὑπὸ ἀμαρτίας ὀφείλει γνωρίζειν ἑαυτὸν ὑφ' ἐτέρας προενυπαρχούσης κρατούμενον ἀμαρτίας, ἢ ἐκὼν δουλεύων, ἀγεται λοιπὸν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐφ' ἃ μὴ θέλη. (αὐτόθ. 741). — Εἰς τὸ τοῦ Ἀποστόλου (Πρ. Ῥωμ. Ζ', 18-25). «Οὐ γὰρ ὁ θέλω ἀγαθόν, τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ κακὸν τοῦτο ποιῶ» κ. ἐ. (αὐτόθ. περὶ Βαπτίσματος Λόγ. Α'. 1513-1525).

Πονηρὸς χορὸς τῶν κακῶν πράξεων περιστοιχίζει τὸν ἀμάρτωλόν· ὥσπερ γὰρ ἡ σκιά τῷ σώματι, οὕτω ταῖς ψυχαῖς αἱ ἀμαρτίαι παρέπονται, ἐναργῶς τὰς πράξεις ἐξεικονίζουσαι. (αὐτόθ. 296). — Συμφορὰς καὶ δυστυχίας ἐπάγει ἡ ἀμαρτία. (αὐτόθ. 304 κ. ἐ.). — Ποῖον κατ' αὐτῆς μῆτος τρέφειν χρή. (αὐτόθ. 594-5). — Ὅτι τέλος ἀμαρτίας θάνατος. (αὐτόθ. 717). — Ὡς γὰρ Ἀδάμ κακῶς φαγὼν τὴν ἀμαρτίαν παρέπεμψεν, οὕτως ἐξελείφομεν ἡμεῖς τὴν ἐπίβουλον βρωσιν, ἐν χρεῖν ἀδελφοῦ καὶ λιμὸν θεραπεύσωμεν. (αὐτόθ. 324). — Ὁμιλία εἰς τὸ, Πρόσεχε σεαυτῷ ἔνθα περὶ μετανοίας καὶ προσοχῆς εἰς τὸ μὴ ἀμαρτάνειν. (αὐτόθ. 197-217).

Περὶ κρίματος Θεοῦ. Λόγος. (αὐτόθ. 653-676). — Πῶς μικρὸν καὶ μέγα ἀμάρτημα λέγομεν. (αὐτόθ. 1288).

Ὁ θέλων ἐξομολογήσασθαι τὰς ἀμαρτίας ἑαυτοῦ, εἰ πᾶσιν ἐξομολογεῖσθαι ὀφείλει, καὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἢ τίσιν; (αὐτόθ. 1284). — Ὁ μετανόησας ἐπὶ ἀμάρτηματι, καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἔμπροσθεν ἀμάρτημα, τί ποιήσει; (αὐτόθ. 1285). — Πῶς δεῖ προσφέρεσθαι τοῖς τὰ μείζονα τῶν ἀμάρτημάτων παραιτούμενοις, τὰ δὲ μικρὰ ἀδιαφόρως ποιῶσιν; (αὐτόθ. 1288). — Πῶς πληροφορηθῆ ἡ ψυχὴ, ὅτι τῶν ἀμαρτημάτων καθαρθεύει. (αὐτόθ. 1289-1293).

Εἰ ὁ ἐτέρου ἀνεχόμενος εἰς τὸ ποιῆσαι ἀμαρτίαν ἔνοχος ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας. (αὐτόθ. 1112). — Πεπαισμένων γὰρ τῶν πονηρῶν πράξεων, καὶ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀμαρτίας συναφανίζεται. (αὐτόθ. 1353).

Ὅτι ὁ ἐπὶ τοῖς πρώτοις ἀμαρτήμασι παιδευθείς, καὶ τῆς ἀφέσεως καταξιωθείς, ἐὰν πάλιν ἀμάρτη, χεῖρον τοῦ προτέρου κατασκευάζει ἑαυτῷ τὸ κρῖμα τῆς ὀργῆς. (αὐτόθ. 720).

Ὅτι χεῖρον μὲν τὸ κρῖμα τῶν συνιέντων καὶ μὴ ποιούντων, οὔτε δὲ τὸ κατὰ ἄγνοιαν ἀμαρτάνειν ἀκίνδυνον. (αὐτόθ. 717).

Ἀμαρτία πληγὴ ψυχῆς ἀφανιστικὴ τῆς χάριτος τῆς δεδομένης ἡμῖν διὰ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας. (αὐτόθ. 1457).

Εἰ δυνατὸν ἐστίν, ἢ εὐχρηστον, ἢ εὐπρόσδεκτον Θεῷ, τὸν ἀμαρτίαν δουλεύοντα ποιεῖν δικαίωμα κατὰ τὸν τῆς θεοσεβείας τῶν ἁγίων κανόνα. (αὐτόθ. 1597).

Ἀμαρτιῶν ἄφεσις. Ἴδιον Θεοῦ ἀφιέναι ἀμαρτίας, αὐτοῦ τοῦτο λέγοντος· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξελείφων τὰς ἀμαρτίας σου» (Ἦσ. ΜΓ', 25). καὶ, ὡς ἔριον λευκανῶν (Ἦσ. Α', 18), ὁ δὲ Κύριος ἐμφυτῶν τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις, ἔφη· «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον· ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας ἀφιένται αὐτοῖς.» (Ἰωάν. Κ', 22-23). Εἰ τοίνυν οὐδενός ἐστιν ἀφιέναι ἀμαρτίας, ὥσπερ οὐκ ἐστίν, εἰμὴ μόνου Θεοῦ, ἀφήσει δὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τῶν ἀποστόλων, Θεὸς ἄρα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τῆς αὐτῆς ἐνεργείας τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ. (ΚΘ', 717-720).

Λόγοι ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Βασιλείου Συμεὼν Μαγίστρου. Περὶ ἀμαρτίας. (ΑΒ', 1196-1217). — Περὶ Ματκανοίας. (αὐτόθ. 1217-1223).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Γινώμεν, ὅτι τὸ μὲν μηδὲν ἀμάρτεῖν ὄντως ὑπὲρ ἀνθρώπου, καὶ μόνου Θεοῦ· τὸ δὲ ἀθεράπευτον, τῆς πονηρῆς καὶ ἀντικειμένης ἐστὶ φύσεως, καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνης ἐνεργουμένων· τὸ δὲ ἀμαρτάνοντας ἐπιστρέφειν, ἀνθρώπων μὲν, ἀλλ' ἐπιεικῶν καὶ τῆς σωζομένης μερίδος. (ΑΕ', 953). — Ἐπειδὴ γὰρ τὸ μὲν μηδὲν ἀμάρτεῖν ἐστὶ Θεοῦ, καὶ τῆς πρώτης καὶ ἀσυνθέτου φύσεως· ἀπλότης γὰρ εἰρηνικία καὶ ἀστασίκοτος· θαρρῶ δὲ εἰπεῖν, ὅτι καὶ τῆς ἀγγελικῆς, ἢ ὅτι ἐγγυτάτω τούτου, διὰ τὴν πρὸς Θεὸν ἐγγύτητα· τὴ δὲ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπινον, καὶ τῆς κάτω συνθέσεως· σύνθεσις γὰρ ἀρχὴ διστάσεως· οὐκ ᾤετο δεῖν ἀδοθήτην τὸ ἑαυτοῦ πλάσμα καταλιπεῖν ὁ Δεσπότης,

οὐδὲ περιδεῖν κινδυνεῖον τὴν ἀπ' αὐτοῦ διάστασιν κ. ἐ. (ΛΓ', 365).— Κατειχόμεθα μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ, πεπραμένοι ὑπὸ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἀντιλαβόντες τῆς κακίας τὴν ἡδονὴν κ. ἐ. (αὐτόθ. 653).

Βέβηλον οἶου καὶ βδέλυγμα' ἀμαρτίαν.  
Κάθαρος ἐστὶν ἔκπλυσις μολυσμάτων.  
Μολυσμὸν οἶδα καὶ τύπωσιν τῶν κακῶν.  
'Αμαρτί' ἐστὶ τοῦ καλοῦ παρεκτροπή.  
'Ο μὴ φύσις τε καὶ νόμος χαρίζεται.  
Νόμος μὲν ἐστὶν ἐνδικὸς πρακτῶν ὄρος.  
Παρανομί' ἐστὶν ἐν νόμῳ πονηρία.  
'Ανομίαν οἶδα τὴν νόμων ἐλευθέραν.

(ΛΖ', 958).

Σπινθήρ ἀνάπτει καὶ βραχὺς πολλὴν φλόγα.

Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ἀμαρτία μικρὰ προσβαλοῦσα πρῶτον καὶ παροραθεῖσα, εἶτα κατ' ὀλίγον προκόπτουσα καὶ αὐξοῦσα, μέγα κακὸν καὶ ψυχῆς ὄλεθρον τοῖς ταύτην ἐργαζομένοις ἐπιφέρει. (Κοσμῆς Ἱεροσολ. εἰς Γρηγόριον ΛΗ', 800).

Ἐκ τῶν Καισαρίου ἀδελφοῦ  
τοῦ Γρηγορίου.

'Οτι οὐ γυμνὸν πρόκειται τὸ κακὸν κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν φαινόμενον. Ἡ γὰρ ἀπρακτος ἀν ἦν ἡ κακία μηδενὶ κεχρωσμένη καλῶ τῷ ἐφελκομένῳ τὸν ἀπκτώμενον πρὸς ἐπιθυμίαν αὐτοῦ. Νῦν δὲ σύμμικτός ἐστιν, ἐν τῷ βῆθει τὸν κεκρυμμένον ὄλεθρον ἔχουσα, ἐν δὲ τῇ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπάτη κλοῦ τινε φαντασίαν παραδεικνύουσα. Οὕτω τὰ ἀμαρτήματα ἐγκεκρυμμένα ἔχοντα τὴν διαφθοράν, αἰρετὰ τοῖς ἀνεπισκέπτους γίνεται κ. ἐ. (ΛΗ', 1013).

'Αμαρτία ἡ παρακοὴ καὶ πᾶσα κακία ὀνομάζεται. Ἀμαρτία δὲ μοι δοκεῖ πᾶσα τοῦ κρείττονος ἀντίστασις καὶ ἀντιπαράταξις. Ταύτην δὲ φημι ὑπάρχειν τὸν διάβολον, οὐ φύσει, ἀλλὰ προαιρέσει ἐπὶ τὸ χεῖρον τραπεύοντα κ. ἐ. (αὐτόθ. 1016).— Καί, εἰ καθεῖλε τὸν ἐχθρὸν ὁ Κύριος, τίς ἡμῶν πολεμεῖ ἐκάστοις, καὶ πειρασμοῖς ἀδοκῆτοις καὶ ἀμαρτήμασι περιβάλλει; Ἀπόκρ. (αὐτόθ. 1017-1021).— «Ποσάκις ἐὰν ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου, ἀφήσω αὐτῷ;» κ. ἐ. (Ματθ. ΙΗ', 21-22) ἐρώτησις ριδ', καὶ ἀπόκρισις. (αὐτόθ. 1180-1185).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων.

Δεινὸν ἡ ἀμαρτία, καὶ νόσος χαλεπωτάτη ψυχῆς ἡ πρηνομία· ὑποτέμνουσα μὲν αὐτῆς τὰ νεῦρα, καὶ πυρὸς δὲ αἰωνίου γιγνομένη παρκίτιος. Κακὸν αὐτεξούσιον, βλάστημα προαιρέσεως κ. ἐ. (ΛΓ', 381-384).— 'Αλλ' ἐρεῖ τις. Τί ποτ' ἄρα ἐστὶν ἡ ἀμαρτία; ζῶν ἐστιν; ἄγγελος; δαίμων ἐστὶ; τί ἐστὶ τοῦτο τὸ ἐνεργοῦν; Οὐκ ἐστὶν ἐχθρὸς ἐξῶθεν, ἄνθρωπε, καταγωνιζόμενος· ἀλλὰ βλάστημα κακὸν αὐξάνον ἀπὸ σοῦ. Ὁρθοῖς βλέπε τοῖς ὀμμασί σου, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐπιθυμία. Κάτεχε τὰ σά, καὶ μὴ αἶρε τὰ ἀλλότρια· καὶ ἀρπαγὴ κεκοίμηται. Μνημόνευε τῆς κρίσεως, καὶ οὔτε πορνεία, οὔτε μοιχεία, οὔτε φόνος, οὐδέ τι τῶν παρανομημάτων ἰσχύσει παρὰ σοί. Ὅταν δὲ ἐπιλάβῃ τοῦ Θεοῦ, τότε λοιπὸν ἀρχὴ λογίζεσθαι πονηρά, καὶ συντελεῖν παράνομα κ. ἐ. Ἀρχηγὸς οὖν ἀμαρτίας ὁ διάβολος, καὶ γεννήτωρ τῶν κακῶν κ. ἐ. (αὐτόθ. 384-424).— Οὕτως οὐ τὰ μέλη τοῖς χρωμένοις αἴτια τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἡ κακὴ διάνοια, ὡς φησὶν ὁ Κύριος· ἀπὸ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται λογισμοὶ πονηροί, πορνεῖαι, μοιχεῖαι, φθόνοι, καὶ τὰ τούτοις ὁμοιαῖα. (Ματθ. ΙΒ', 19). Ἐν οἷς βούλει, ἐν τούτοις ὑπηρετεῖται σοὶ τὰ μέλη· ἠνιόχητον ταῦτα καλῶς τῷ τῆς εὐσεβείας κινήματι· χαλίνωσον αὐτὰ τῷ Θεοῦ φόβῳ· δουλαγωγῆσον αὐτὰ τῷ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς νηστείας πόθῳ, καὶ οὐδέποτε ἐπαναστήσεται σοὶ τυραννοῦντα κατὰ σοῦ. (αὐτόθ. 656-657).

Ἐκ τῶν Ἀστερίου Ἀμασειάς.

Σὺ δέ, ὦ νεοφώτιστε, μετὰ νόμον, μετὰ προφήτας, μετὰ Εὐαγγέλια, μετὰ διδασκαλίαν καὶ κατήχησιν, μετὰ τὸ ἀθλητικὸν ἀλειμμα, μετὰ τὸ νομφικὸν λουσμά, μετὰ τὸ πνευματικὸν χρίσμα, μετὰ τὸ λαμπρὸν ἔνδυμα, δοῦλος δούλης γέγονας τῷ πάθει δουλούμενος. Φύγε τὴν δουλείαν τῆς ἀμαρτίας, καὶ λάβε τὴν κληρονομίαν τῆς υἰοθεσίας. Δοῦλον οἱ νόμοι Ῥωμαίων κληρονόμον οὐ παραδέχονται· καὶ τὸν δοῦλον ὄντα τῇ ἀμαρτίᾳ οἱ τοῦ Θεοῦ νόμοι τῆς κληρονομίας ἐκβάλλουσιν. Ἐχεις τὴν θύραν τοῦ νόμου, φύγε τὴν παράθυρον τῆς ἀνομίας. (Μ',

441). — Ἡ ἀμαρτία διωκτής ἐστίν. Εἰ μὴ ἐδίωκεν ἡ ἀμαρτία, οὐκ ἂν ἡ Γραφή ὡς μήτηρ ἐνουθέτησε· «Γέγον, ὡς ἀπὸ προσώπου ὄψεως φύγε ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας.» (Σιράχ ΚΑ', 2). Θέλεις καλῶς φεύγων μὴ καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν κακῶν; Λέγει σοι ἡ Γραφή· «Μὴ ποίει κακά, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακά.» (Σιράχ Ζ', 1). Ἐπειδὴ γὰρ ἐστὶ πολλὰ καὶ διάφορα τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα, ἕκαστον τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἀεὶ ἐπιτηροῦσι τὴν ἐκάστου ὁδόν· καὶ ὁποῖν εἰς ὁδὸν ἀμαρτίας νεύσεις, τὸ πνεῦμα τῆς ἀμαρτίας ἐκεῖνό σε διώκει, καὶ συντρέχει τῷ ἀμαρτάνοντι. (αὐτόθ. 469).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ἀμαρτήματα τοῦ λογιστικοῦ τῆς ψυχῆς, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, καὶ τοῦ θυμοειδοῦς, καὶ αἱ περὶ τούτων ποιναί, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν Πατέρων. — Τούτων τοίνυν κατὰ τὸν εἰρημένον διακριθέντων τρόπον, ὅσα μὲν ἀμαρτήματα τοῦ λογιστικοῦ τῆς ψυχῆς ἀπτεται μέρους, χαλεπώτερα παρὰ τῶν Παιτέρων ἐκρίθη, καὶ μείζονος καὶ διαρκεστέρως καὶ ἐπιπονωτέρως τῆς ἐπιστροφῆς ἄξια. Τῶν δὲ δι' ἐπιθυμίαν τε καὶ ἡδονὴν γενομένων ἀμαρτημάτων τοιαύτη ἐστὶν ἡ διαίρεσις· τὸ μὲν γὰρ καλεῖται μοιχεΐα, τὸ δὲ πορνεία. . . Διότι μία ἐστὶν ἡ νόμιμος συζυγία, καὶ γυναικὶ πρὸς ἄνδρα, καὶ ἀνδρὶ πρὸς γυναῖκα. Πᾶν οὖν τὸ μὴ νόμιμον παράνομον πάντως, καὶ ὁ μὴ τὸ ἴδιον ἔχων, δηλαδὴ τὸ ἀλλότριον ἔχει. (ΜΕ', 221-228) — Ἀμαρτωλοῖς καὶ λοιμοῖς ἀνθρώποις ἔθος μισεῖν τὴν τῶν δικαίων συντυχίαν. Βαρύνει γὰρ αὐτοὺς ἡ ἑνάρετος πολιτεία, καὶ λυπεῖ τῶν ἐλέγχων ὁ τρόπος. (ΜΓ', 685). «Ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμιμος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένον αἱ τρίβοι αὐτοῦ. Εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεσθαι τῶν ὁδῶν ἡμῶν, ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν.» (Σοφ. Σολ. Β', 1-25).

### Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ ἀμαρτία λοιμός ἐστι. Νεκρὰ ἔργα ἐστὶ πάντα τὰ ζῶν οὐκ ἔχοντα, τὰ δυσωδίας πνέοντα. Ὡς περ γὰρ τὸ νεκρὸν σῶμα πρὸς οὐ-

δεμίαν αἰσθησὶν ἐστὶ χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ λυπεῖ τοὺς πλησιάζοντας, οὕτω καὶ ἡ ἀμαρτία εὐθέως τὸ λογικὸν πλήττει, καὶ οὐκ ἀφήσιν οὐδὲ αὐτὴν τὴν διάνοιαν ἠρεμεῖν, ἀλλὰ θορυβεῖ καὶ ταράττει. Λέγεται δὲ καὶ λοιμὸς τικτόμενος διαφθερίζει τὰ σώματα. Τοιαύτη ἐστὶ καὶ ἡ ἀμαρτία· λοιμοῦ οὐδὲν διενήνοχεν, οὐ τὸν ἄερα διαφθεύουσα πρῶτον, εἴτε τὰ σώματα, ἀλλ' εὐθέως εἰς τὴν ψυχὴν εἰσπηδῶσα. Οὐχ ὁρᾷ τοὺς λοιμώττοντας, πῶς φλεγμαινοῦσι, πῶς περιστρέφονται, πῶς δυσωδίας εἰσὶν ἐμπεπλησμένοι, πῶς αὐτῶν αἰσχροὶ αἱ ὄψεις, πῶς ὄλοι ἀκάθαρτοι; Τοιοῦτοὶ εἰσι καὶ οἱ ἀμαρτάνοντες, καὶ μὴ βλέπωσιν. (ΞΓ', 120).

— Πάντων τῶν κακῶν αἴτια τὰ ἀμαρτήματα. Διὰ τὰ ἀμαρτήματα λύπαι, διὰ τὰ ἀμαρτήματα ταραχαί, διὰ τὰ ἀμαρτήματα πόλεμοι, διὰ τὰ ἀμαρτήματα νόσοι, καὶ πάντα ὅσα προσπίπτει δυσίατα πάθη κ. ε. (ΜΘ', 331).

— Μέγας δαίμων ἡ ἀμαρτία· ὁ δαιμονῶν ἐλεῖται, ὁ ἀμαρτάνων μισεῖται· ἐκεῖνος συγγνώμην ἔχει, οὗτος ἀπολογίας ἐστέρηται. Κράζε, ἄνθρωπε, καὶ λέγε, «Ἐλέησόν με, Κύριε· ἔκασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἠμαρτόν σοι.» Βραχὺ τὸ ῥῆμα, καὶ πέλαγος φιλάνθρωπιᾶς εὐρίσκει ὁ ἀμαρτωλὸς ἐν πικρῷ καιρῷ καὶ τόπῳ «Ἐλέησόν με» τῇ διανοίᾳ βρωῶν. Καὶ σιωπῶντων ἀκούει ὁ Θεός· οὐ ζητεῖται τόπος, ἀλλ' ἀρχὴ τρόπου· ὁ Ἰερραμίας ἐν βορβόρῳ ἦν, καὶ τὸν Θεὸν ἐπεσπάτατο· ὁ Δαυὶδ ἐν λάκκῳ λεόντων· οἱ Τρεῖς Παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ ἦσαν· ὁ ληστής ἐν τῷ σταυρῷ· ὁ Ἰωβ ἐν κοπρίᾳ· ὁ Ἰωῆς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους, καὶ πάντας ὁ Θεὸς ἐπήκουσεν. Τὸ μὲν στόμα οὐ λαλεῖ, ἡ δὲ διάνοια βοᾷ, ὡς ἡ τοῦ Μωϋσέως. (ΝΒ', 458 κ. ε.). — Ἀμαρτωλός εἰμι, καὶ οὐ δύναμαι ἀπαντῆσαι. Αὐτὸ γὰρ τοῦτο, ὅτι ἀμαρτωλὸς εἶ, ἀπάντησον, ἵνα μὴ ἐκπέσης τῆς δικαιοσύνης. Τίς δὲ τῶν ἀνθρώπων ἔνευ ἀμαρτίας; εἰπέ μοι. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο θυσία καὶ Ἐκκλησίαι, διὰ τοῦτο εὐχαὶ καὶ νηστεῖαι, ἐπειδὴ πολλὰ τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς· διὰ τοῦτο καὶ τὰ φάρμακα κατ' αὐτῶν εὐρησθαι, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν τραυμάτων τῆς ψυχῆς κατάλληλον φάρμακον κατεσκευάσθη. Ἐχεις Ἐκκλησίαν θυσίας ἐπιφερομένην, εὐχὰς Πατέρων, Πνεύματος ἁγίου χορηγίαν, Μαρτύρων μνήμας, συναθροισμὸν Ἁγίων, καὶ πολ-



λά τοιαῦτα δυνάμενά σε ἀπό ἀμαρτίας ἀνακαλέσασθαι εἰς δικαιοσύνην. Ἰστορεῖ ἡ θεία Γραφή καὶ τῶν δικαίων καὶ ἀγίων τὰ παραπτώματα, ὅτι ἐστὶ μετάνοια· ὅτι ἀπειρος ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία, κ. ἐ. (Ν', 725-728. Ἔνθα περὶ τῶν ἀμελούντων καὶ προφασισσομένων τὰς βιωτικὰς μερίμνας εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν θείων καθηκόντων).

«Δίκαιος ἐαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογία.» (Παροιμ. ΙΗ', 17). Μέγιστον γὰρ ἐστὶν εἰς διόρθωσιν τῶν ἡμαρτημένων ἡ ὁμολογία· ὡς περὶ τῶν βρύτερον τῶν ἡμαρτημένων τυγχάνει τὸ μετὰ τὴν πράξιν τῆς ἀμαρτίας ἐπὶ τὴν ἀρνήσιν ἔρχεσθαι· ὅπερ καὶ ὁ ἀδελφοκτόνος ἐκεῖνος πέποιθε, καὶ ἐρωτώμενος παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, οὐ μόνον οὐχ ὠμολόγησε τὸ ὑπ' αὐτοῦ τολμηθέν, ἀλλὰ καὶ ἐτόλμησε ψεύσασθαι Θεῷ. (ΝΓ', 168).— «Λέγε σὺ πρῶτον τὰς ἀνομίας σου, ἵνα δικαιωθῆς.» (Ἠσ. ΜΓ', 26). Οὐ γὰρ ἀπλῶς εἶπεν ὁ προφήτης· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου· ἀλλὰ τί; Λέγε σὺ πρῶτος, φησί, τὰς ἀνομίας σου· τὸ ζητούμενον τοῦτό ἐστιν· οὐ τὸ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἰπεῖν, τὸ μὴ ἀναμεῖναι τὸν ἐλέγχοντα καὶ κατηγοροῦντα (ΜΗ', 931 κ. ἐ.).— Βούλει μαθεῖν, ὅτι ἔθος ἦν τοῖς δικαίοις μὴ ἄλλους κακῶς λέγειν, ἀλλ' ἐαυτούς; Ἄκουσον τοῦ Πύλου βοῶντος· «Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο θέμενος εἰς δικηνοῖαν, τὸν πρότερον βλάσφημον ὄντα καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν.» (Α'. Πρ. Τιμόθ. Α', 13). Ὅρθως πῶς ἐαυτὸν κακῶς λέγει; Καὶ πάλιν· «Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ.» (αὐτόθ. 15). Καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ· «Οὐκ εἰμι ἱκανός, φησί, καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.» (Α'. Πρ. Κορινθ. ΙΕ', 9). Ὁ δὲ Πέτρος ἔλεγεν· «Ἐξέλεθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἀμαρτωλὸς εἰμι.» (Λουκ. Ε', 8). Ἄκουσον πῶς καὶ Μωϋσῆς τελώνην ἐαυτὸν καλεῖ (Ματθ. Ι', 3). Οὕτως ὁ τελώνης τὰ μυρία ἠδυνήθη κακὰ ἀποθέσθαι, ἵνα εἴπῃ· «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ.» (Λουκ. ΙΗ', 13). Οὕτως ὁ Δαυὶδ, ὁ Ἠσαΐας, οἱ Τρεῖς Παῖδες· οὕτω καὶ Δανιὴλ μετὰ τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ αὐτὸς ἐαυτοῦ κατηγορεῖ, τοῦ δὲ πλησίον οὐδεὶς. Τί δήποτε; ὅτι ὁ μὲν ἐτέρους λέγων κακῶς, παροξύνει τὸν Δεσπότην, ὁ δὲ

ἐαυτὸν λέγων κακῶς ἐξίλειοι καὶ καταλλάττει. (ΝΓ', 189).— Περὶ τοῦ μὴ κατηγορεῖν ἀλλήλων. (αὐτόθ. 177-192.— ΜΗ', 927-942).

Ἄμαρτήματα ἀδελφῶν μὴ δημοσιεύειν. Ὀμιλία. (ΝΑ', 353-363).— Ἄμαρτήματα ἄλλων οὐ δεῖ ἐξετάζειν. (ΝΖ', 451-456).— Ἄμαρτάνοντας οὐ δεῖ ἀμελεῖν, ἢ ἀναβάλλειν τὸν καιρὸν, τὸ γὰρ τέλος τοῦ βίου ἀδηλον. (αὐτόθ. 223-238).— Οἱ ἐν ἀμαρτίας ζῶντες καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ δικαίως κολάζονται. (αὐτ. 416-420).— Πολλοὶ καὶ διάφοροι αἱ κολάσεις. (ΝΗ', 683-686).— Ὅτι τοὺς ἀμαρτάνοντας συνεχῶς δεῖ νοθετεῖν. (αὐτ. 717-724).

Ὅθεν ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας, ἐκεῖθεν ἡ πληγὴ τῆς τιμωρίας.— Ἐφευγε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ Δαυὶδ, ἐπειδὴ τὴν ἀγναίαν ἔφυγεν· ἔφευγε τὸν υἱὸν, ἐπειδὴ τὸν σῶφρονα γάμον ἐνύβρισεν· ἔφευγε τὸν υἱὸν, ἐπειδὴ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ τὸν λέγοντα «Οὐ φονεύσεις;» «Οὐ μοιχεύσεις;» ἠθέτησεν. Ἐπειδὴ γὰρ ἀλλοτρίαν ἀμνάδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰσήγαγε, καὶ τὸν ταύτης ποιμένα ἀπέκτεινεν, ὁ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἀμνὸς τὸν ποιμένα ἐκεράτιζεν. Ἄλλοτριον οἶκον ἐπολέμησε, καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου ἐπανάστη αὐτῷ ὁ πόλεμος. . . Ὅθεν ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας, ἐκεῖθεν ἡ πληγὴ τῆς τιμωρίας. Ἐπεὶ οὖν τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ δραπέτης καὶ φυγὰς ἐγένετο, διὰ τοῦτο τὸν υἱὸν ἀπεδίδρασκεν, ἵνα τὸν ὄλισθον τοῦ δικαίου θεασάμενοι ἀσφαλίσωμεθα τὸ πτώμα, καὶ φύγωμεν τὴν ὁμοίαν βάσανον. Πολλοὶ γὰρ καὶ εἰς τὴν σήμερον πολέμους ἐν τοῖς οἴκοις ἔχουσι, καὶ ὁ μὲν ὑπὸ γυναικὸς πολεμεῖται, ὁ δὲ ὑπὸ τέκνου πολιορκεῖται, ἄλλος ὑπὸ ἀδελφοῦ, καὶ ἕτερος ὑπὸ οἰκέτου δαμάζεται, καὶ ἕκαστος ἀκηδιᾷ, καὶ δυσχεραίνει, καὶ μάχεται, καὶ πολεμεῖ, καὶ πολεμεῖται· καὶ οὐδεὶς ἐαυτὸν λογοθετεῖ ἐνοῶν, ὅτι εἰ μὴ ἀμαρτίας ἔσπειρεν, οὐκ ἂν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀκάνθαι καὶ τρίβολοι ἀνέβησαν· εἰ μὴ σπινθήρης ἀμαρτιῶν ἔκρυψεν, οὐκ ἂν ὁ οἶκος ἀνεπυρίζετο. Ὅτι γὰρ ἀμαρτιῶν εἰσι καρποὶ τὰ οἰκεῖα κακὰ, καὶ δημίους ἐμφυλίους κατὰ τοῦ ἀμαρτάνοντος χειροτονεῖ ὁ Θεός, μάρτυς ἡ θεία Γραφή, ἧς οὐδὲν ἰσχυρότερον. Πολεμεῖ σε ἡ γυνὴ, εἰσελθόντι ὡς θηρίον ἀπαντᾷ, τὴν γλῶσσαν ὡς μάχαιραν ἀκονᾷ; Λυπηρὸν μὲν τὸ πρᾶγμα, ὅτι ἡ βοήθς ἀντίπαλος γέγονεν, ὅμως ἐαυτὸν

ἐρεύνησον, μήπως ἐν νεότητι εἰς γυναικα ἐνεωτέρισας, καὶ τὸ εἰς γυναικα τραῦμα διὰ γυναικὸς θεραπεύεται. (ΝΕ', 36-39). — «Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; ὁ ἐξ ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ, ἀλλὰ σύ, ὑπὲρ ἐμοῦ· τὰ ἐμὰ σπλάγχνα ἐμὲ πολεμεῖ· ὁ ἐμὸς λαὸς ὀπίσω Ἄβεσσαλώμ, τὸ ἐμὸν στρατόπεδον ὀπλίζεται κατ' ἐμοῦ· τὰ πρόβατά μου λύκοι γεγόνασι, καὶ λέοντες οἱ ἄρνοι, καὶ κύνες λυσσῶντες οἱ ἄμνοί, καὶ τχυροὶ κερταῖσι οἱ κριοί. (αὐτόθ. 39).

«Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.» Πολλοὶ γοῦν πολλάκις τοῖς αὐτοῖς ἀμαρτήμασιν ὑπεύθυνοι γεγόνασιν, καὶ οὐ τὴν αὐτὴν ἔδωσαν δίκην, ἑτέρας ἔχοντες αἰτίαις προϊσταμέναις αὐτῶν. Ἐν γὰρ τοῖς ἀμαρτήμασιν οὐχ ἡ φύσις ζητεῖται μόνον τοῦ γεγενημένου, ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη, καὶ ὁ καιρός, καὶ ἡ αἰτία, καὶ τὰ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν. Εἰ οἱ μὲν ἐνέμειναν, οἱ δὲ μετενόησαν, καὶ εἰ ἐκ περιστάσεως, καὶ εἰ κατὰ ἀπάτην καὶ κατὰ μελέτην. Καὶ πολλὰ ἔστι τὰ ζητούμενα, καὶ καιροῦ διαφορὰ, καὶ πολιτείας καταστάσεις κ. ἔ. (αὐτόθ. 72 κ. ἔ.).

Δουλείας τρόπους τρεῖς εἰσήγαγεν ἡ ἀμαρτία. Ἔστι τοίνυν ἀρχὴ καὶ δουλεία πρώτη, καθ' ἣν καὶ γυναικῶν οἱ ἄνδρες κρτοῦσι· μετὰ γὰρ τὴν ἀμαρτίαν ἡ ταύτης ἐγένετο χρεία. Πρὸ γὰρ τῆς πρῆκοῦς ὁμότιμος ἦν τῷ ἀνδρὶ· καὶ γὰρ ὅτε ταύτην διέπλαττεν ὁ Θεός, οἷς ἐχρήματο ῥήμασι καὶ ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ ἀνδρός, τούτοις καὶ ἐπὶ τῆς δημιουργίας τῆς γυναικός. Ὡς περ οὖν εἶπεν ἐπ' ἐκείνῳ, «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέρων» καὶ οὐκ εἶπε, Γενηθήτω ἄνθρωπος· οὕτω καὶ ἐπὶ ταύτης οὐκ εἶπε, Γενηθήτω γυνή, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα· «Ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν,» καὶ οὐχ ἀπλῶς βοηθόν, ἀλλὰ Κατ' αὐτόν, πάλιν τὸ ὁμότιμον δηλῶν. Ἐπειδὴ γὰρ πολλὴν εἰς τὴν τῆς ζωῆς ἡμῶν χρείαν τὰ ἄλογα τὴν τῆς βοηθείας εἰσήγαγε κοινωνίαν, ἵνα μὴ τῶν δούλων νομίσης εἶναι καὶ τὴν γυναῖκα, ὅρα πῶς ποιεῖ τὴν διακρίσιν φανεράν. Ἡγάγε, φησί, τὰ θηρία ἐνώπιον τοῦ Ἀδάμ, καὶ οὐχ εὐρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ κατ' αὐτόν. Τί οὖν; ὁ ἵππος οὐ βοηθός, συμπαρκαταττόμενος ἐν τοῖς πολέμοις; ὁ βοῦς οὐ βοηθός, ἄροτρον ἔλκων, καὶ συγκάμνων ἡμῖν ἐν ταῖς τῶν σπερμάτων καταβολαῖς;

ὄνος καὶ ἡμίονος οὐ βοηθοί; Ἄλλ' ἵνα μὴ τοῦτο λέγῃς, διὰ τοῦτο ἀκριβῆ ποιεῖται τὴν διαίρεσιν. Οὐχ εὐρέθη, βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ· καί, «Ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν κατ' αὐτόν,» εἶπε. Ταῦτα δὲ πρὸ τῆς ἀμαρτίας· μετὰ δὲ τὴν ἀμαρτίαν· «Πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει.» (Γέν. Γ', 16). — Ἡ καταφυγὴ σου, καὶ ὁ λιμὴν καὶ ἡ ἀσφάλεια ἐκεῖνος ἔσται σοι. Ἐν πᾶσι τοῖς ἐπιούσι δεινοῖς πρὸς ἐλεῖνον ἀποστρέφεσθαι καὶ καταφεύγειν σοι δίδωμι. Εἶδες πῶς εἰσήγαγε τὴν ὑποταγὴν ἡ ἀμαρτία; — Δεύτερον δουλείας εἶδος, τοῦ προτέρου φορτικώτερον, καὶ αὐτὸ δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐκ τῆς ἀμαρτίας ἔχει· ἡ τοῦ Χάμ, ὅς οἰκέτης καὶ δούλος τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐγένετο. (Γέν. Θ', 25). — Τρίτος δὲ (τρόπος), καὶ τῶν δύο τῶν προτέρων φορτικώτερος καὶ πολὺ φοβερώτερος, ὁ τῶν ἀρχόντων, ὁ τῶν ἐξουσιῶν. Ξίφη γὰρ ἔστιν ἰδεῖν ἠκονημένα πικρατοῦ, δημίους, κολάσεις, βασανιστήρια, τιμωρίας, τὴν μέχρι θανάτου καὶ ζωῆς ἐξουσίαν. Καὶ ὅτι καὶ οὗτος τῆς ἀρχῆς ὁ τρόπος ἀναγκαῖος διὰ τὴν ἀμαρτίαν ἐγένετο, ἄκουσον πάλιν αὐτοῦ τοῦ Παύλου περὶ τούτου φιλοσοφοῦντος· «Εἰ δὲ θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ· καὶ εἴεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῆς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ.» Ἄλλ', εἰ βούλεσθε, καὶ ἀπὸ τῆς Παλαιᾶς αὐτὸ τοῦτο ἰδῶμεν, ὅτι διὰ τὴν πονηρίαν τὴν ἡμετέραν καὶ τῆς ἀρχῆς ἐγένετο χρεία ταύτης. Τῶν προφητῶν τις πρὸξυνομένης ἐπὶ τοῖς ἀδίκους, οὕτω πῶς φησι. (Ἀβδκκ. Α', 14). «Παρασιωπήσεις ἐν τῷ καταπίνειν τὸν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον, καὶ ποιήσεις τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τοῦς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς ἐρπετὰ οὐκ ἔχοντα ἠγούμενον;» Οὐκοῦν διὰ τοῦτο ἠγούμενος, ἵνα μὴ ὡς ἐρπετὰ ὦμεν· διὰ τοῦτο ἀρχων, ἵνα μὴ ὡς ἰχθύες τῆς θαλάσσης καταπίνωμεν ἀλλήλους. Ὡς περ γὰρ διὰ τὰ νοσήματα τὰ φάρμακα, οὕτω διὰ τὰ ἀμαρτήματα αἰ κολάσεις. Ἐπεὶ ὅτι γε ὁ συζῶν ἀρετῇ τῆς ἐκεῖθεν ἐπιστασίας οὐ δεῖται, ἄκουσον τί φησιν ὁ Παῦλος· «Εἰ δὲ θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ εἴεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· οἱ γὰρ ἀρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν.» (Πρ. Ῥωμ. ΙΓ', 3). Θεατῆς σου, φησὶν, ὁ δικαστῆς ἔστιν. Ἐὰν

δρθῶς ζῆς, οὐ θεατῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπαι-  
νέτης. Καὶ τί λέγω τὴν ἀπὸ τῶν ἀρχόντων  
χρεῖαν, ὅπου γε καὶ ἐτέρων μειζόνων ἀνώτε-  
ροι οἱ φιλοσοφίαν διώκοντές εἰσιν; Ἄρχοντες  
γὰρ ἀρχόντων εἰσιν οἱ νόμοι. Ἄλλ' ὅμως οὐδὲ  
νόμων δεῖται ὁ μετ' ἐπιεικέας ζῶν. Καὶ τοῦτο  
ἀκούσων τοῦ Παύλου λέγοντος, «Δικαίῳ νό-  
μος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνοποτάκτοις,  
ἀπεθεῖσι καὶ ἀμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβή-  
λοις, πατρικλοῖαις καὶ μητρικλοῖαις, ἀνδροφό-  
νοις, πόρνοις, ἀρσενικοῖταις, ἀνδρποδιταῖς,  
ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴτι ἕτερον τῆ ὑγι-  
νούση διδασκαλίᾳ ἀντίκειται.» (Α'. Πρ Τιμόθ.  
Α', 8-11). Εἰ δὲ νόμος οὐ κεῖται, πολλῶ  
μᾶλλον ἀρχῶν οὐκ ἐφέστηκεν. Ἴδου τρίτος ἀρ-  
χῆς τρόπος, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ  
πονηρίας ἔχων τὴν ὑπόθεσιν. (ΝΔ', 593-598.  
Ὁμιλία ὅτι δουλείας τρεῖς τρόπους εἰσήγαγεν  
ἡ ἀμαρτία, καὶ πρὸς τοὺς βριθύμως ἀκούον-  
τας καὶ μὴ τιμῶντας γονεῖς;).

Περὶ τοῦ μεμνηῆσθαι τῶν προτέρων ἀμαρ-  
τιῶν καὶ ἀπροφασίτως μετνοεῖν καὶ μὴ ἀνα-  
βάλλειν τὸν καιρὸν. (ΞΑ', 551-552). — Περὶ  
ἀμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως. (ΞΓ', 731-742).

Ὅτι βέρβαρος ἡ ἀμαρτία. Κἄν γὰρ πλού-  
σιος ἢ τις, κἄν εὐγενής, τῶν εὐτελῶν ἐστὶν  
εὐτελέστερος, ὅταν ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἀλῶ.  
Ὡς περ γὰρ κἄν βασιλεὺς τις ἦ, δούλος δὲ γέ-  
νηται βαρβάρων, πάντων ἐστὶν ἀθλιώτερος, οὐ-  
τω καὶ ἐπὶ τῆς ἀμαρτίας· βέρβαρος γὰρ ἐστὶν  
ἡ ἀμαρτία, καὶ ψυχῆς οὐκ εἰδυῖα φεῖδεσθαι τῆς  
ἅπαξ ἀλούσης· ἀλλ' ἐπὶ λύμῃ τῶν ἐπιδεχο-  
μένων αὐτὴν τυραννοῦσα. Οὐδὲν γὰρ οὕτως  
ἀλόγιστον, ὡς ἀμαρτία, οὐδὲν οὕτως ἀνόη-  
τον καὶ μωρὸν καὶ βγαδαῖον· πάντα ἀνατρέ-  
πει, καὶ συγγεῖ, καὶ ἀπόλλυσιν, ἔνθα ἂν εἰσ-  
πηδήσῃ· ἀηδῆς ἰδεῖν, φορτικὴ καὶ ἐπαχθῆς.  
(ΞΑ', 80-82).

Τίς ἐστὶν ὁ ἀμαρτωλός, περὶ οὗ φησιν ἡ  
Γραφή· «Εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐ-  
τῷ, καὶ μετὰ μοιχοῦ τὴν μερίδα σου ἐτίθεις·  
τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσ-  
σά σου περιέπλεκε δολιότητα· καθήμενος κα-  
τὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ  
υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον.»  
(Ψαλμ. ΜΘ'). Ἴδου ἐν εἰκόνι τῆς κακίας τὰ  
χρώματα, καὶ πῶς θηρίον ὁ πονηρὸς γέγονε  
τῆ κακία, τῆς φύσεως τὴν εὐγένειαν προδούς.

(ΝΕ', 251-256). — Ἀμαρτωλός, δηλοῖ ἀνθρω-  
πον κολάσει καταδεδικασμένον, καὶ θανάτω  
ὑπεύθυνον. Διὰ τῆς παρκοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώ-  
που (τοῦ Ἀδάμ), ἀμαρτωλοὶ κατεστάθημεν οἱ  
πάντες. (Ξ', 473-484).

Ὅτε μὲν γὰρ ἀμαρτήματα συγχωρήσῃ· ἔδει,  
πολλῆς ἔδει τῆς πραότητος· ἐπειδὴ δὲ ἐτύχο-  
μεν τῆς δωρεᾶς, λοιπὸν καὶ κρίσεως καὶ ἐξετά-  
σεως καιρός· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι χάριτος ἀ-  
πολαῦται τὸν μὴ νήφοντα· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ  
ἔστιν οὐδὲν ἀμάρτημα καὶ ἀσέβημα, ὅπερ οὐκ  
εἴκει καὶ παραχωρεῖ τῆ δωρεᾶ· θεὸς γὰρ ἐστὶν  
ἡ χάρις· ἀἴμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα,  
καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ.» (Πρ. Ῥωμ. ΙΑ', 29.  
— Ὁμιλ. Χρυσοστ. Ξ', 21-26· ἔνθα διὰ τί βα-  
πτίζομεν κατὰ τὸ μέγα Σάββατον καὶ τὰς  
παρχιμονὰς τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν κανονικώ-  
τερον).

Ἀμαρτημάτων λύσις καὶ καθαίρεισις. Οὐκ  
ἔστιν οὐδεμία κακία μετανοῖα μὴ λυομένη.  
Μὴ μοι λέγε, Ἀπωλόμην, καὶ τί λοιπὸν; μὴ  
μοι λέγε, Ἠμάρτηκα, καὶ τί ποιήσω; Ἰατρὸν  
ἔχεις ἀνώτερον τῆς ἀρρώστιας· ἰατρὸν ἔχεις  
νικῶντα τοῦ νοσήματος τὴν φύσιν· ἰατρὸν ἔχεις  
νεύματι θεραπεύοντα· ἰατρὸν ἔχεις θελήμα-  
τι διορθούμενον, καὶ δυνάμενον καὶ βουλόμε-  
νον. Ἠμάρτηκα, λέγεις, πολλὰ καὶ μεγάλα·  
καὶ τίς ἐστὶν ἀναμάρτητος; — Ἄλλ' ἐγὼ χα-  
λεπά, φησί, καὶ μεγάλα καὶ ὑπὲρ πάντα ἄν-  
θρωπον. Ἀρκεῖ σοι εἰς θυσίαν τοῦτο. «Λέγε σὺ  
πρῶτος τὰς ἀνομίαις σου, ἵνα δικαιωθῆς.» Ἐπί-  
γνωθι ὅτι ἡμαρτες, καὶ ἀρχὴ σοι τοῦτο διορ-  
θώσεως γενήσεται. Στύγνασον, γενοῦ κατη-  
φῆς, ἔκχεε δάκρυα. Μὴ γὰρ ἄλλο τι ἐξέχεεν ἡ  
πόρνη; οὐδὲν ἕτερον, ἢ δάκρυα καὶ μετάνοιαν.  
Ἔλαβε χειραγωγὸν τὴν μετάνοιαν, καὶ προσ-  
ῆλθε τῆ πηγῆ· ἀ' Ἐλέησόν με·» ψιλὸν τὸ βῆ-  
μα, καὶ πέλαγος ἀχανές σωτηρίας εὕρισκας.  
(ΝΒ', 449-460).

Βαλανεῖον ἀμαρτίας. — Εἰ μὲν γὰρ σωματι-  
κὸς ὁ ῥύπος ἦν, εἰκότως τοῖς τῶν βαλανεῖων  
καθαρμοῖς ἑαυτὸν ἀπέσμηχες, τὴν δὲ ψυχὴν  
καταρρύπανας καὶ ποιήτας ἀκάθαρτον, τοιοῦτον  
ζήτηι καθάρσιον, ὃ τὴν ἐκείνης κηλῖδα ἀπο-  
σμηξαι δυνήσεται. Ποῖον δὲ ἐστὶ τῆς τοιαύτης  
ἀμαρτίας τὸ βαλανεῖον; Θερμαὶ δακρύων πη-  
γαί, στεναγμοὶ κάτωθεν ἀπὸ καρδίας ἀνιόν-  
τες, κατάνυξις διηνεκῆς, εὐχαὶ ἐκτενεῖς, ἐλεη-

μοσύναι δαψιλεῖς, τὸ καταγνῶναι τῶν γεγενημένων, τὸ μηκέτι τοῖς αὐτοῖς ἐπιχειρῆσαι πράγμασιν. Οὕτως ἀμαρτίας ἀποσμήχεται φύσις, οὕτως ἐκκαθαίρεται τῆς ψυχῆς ὁ ῥύπος. Ὡστε ἐὰν μὴ τοιαῦτα ποιῶμεν, κἀν ἀπάσας τῶν ποταμῶν διέλθωμεν τὰς πηγὰς, οὐδὲ μικρὸν τῆς ἀμαρτίας ταύτης ὑφελέσθαι δυνασόμεθα. (Ὁμιλία περὶ γάμου νομίμου, καὶ ἀκολασιῶν ΝΑ', 217-224). — «Πᾶν ἀμάρτημα, ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐστίν, ὃ δὲ πορνείων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει.» (Α', Πρ. Κορινθ. Γ', 18. — Ὁμιλία Χρυσοστόμου ΞΔ', 465-472. — Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1205-1212). — «Ποσάκις ἐὰν ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, ἀφήτω αὐτῷ ;» (ΝΕ', 251 - 256. — Ε', 759-762. — ΝΗ', 583-596). — Ἀμαρτημάτων πάντων οὐχ αἱ αὐταὶ κολάσεις (ΝΗ', 692 κ.έ. — ΝΕ', 244-256). — Καὶ ἐν βραχεῖ δύναμεθα νύψασθαι τὰ ἀμαρτήματα, ἐὰν βουλώμεθα. Ἐπειδὴ Δεσπότην ἔχομεν φιλόανθρωπον καὶ ἡμερον, οὐ δεῖται χρόνου πολλοῦ· μόνον ἐὰν μετὰ πολλῆς τῆς θερμότητος καὶ τῆς νήψεως αὐτῷ προσίωμεν, ἀποστήσαντες ἑαυτοὺς τῶν βεβιωμένων ἀπάντων, καὶ προσηλώσαντες τῇ ἁνωθεν ῥοπῇ. Ὅταν ὡς οἱ Νινευῖται, ὡς ἡ πόρνη, ὡς ὁ τελώνης, ὡς ὁ ληστής χρησώμεθα πολλῆ καὶ ἀκριβεῖ τῇ μετανοίᾳ, λέγει τῷ μετανοοῦντι ὁ Θεὸς (Ἦσ. ΝΗ', 9)· «Βοήθει καὶ εἰσακούσομαί σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρῶ, ἰδοὺ πάρεμι.» (ΝΗ', 247-248. — Περὶ ἀμαρτωλοῦ καὶ καρπῶν ἀξίων τῆς μετανοίας. Ὁμιλία (ΝΕ', 565-588).

Ἔτερα ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ ἀμαρτία σκοτίζει καὶ ἀποτυφλοῖ τὴν ψυχὴν. (ΝΕ', 50). — Ἡ ἀμαρτία ἐξ ἀνθρώπων θηρία ἀπεργάζεται. (αὐτόθ. 422). — Πρὶν φανῆναι ἀποκαλύπτει τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. (αὐτόθ. 235).

Ἀμαρτίαν οὐ δεδοίκασι οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων, ὅσον τὴν τιμωρίαν (ΝΣ', 37). — Ἡ τῶν ἀμαρτιῶν ἐξομολόγησις τὰ μέγιστα τῷ Θεῷ ἀρέσκει. (ΝΕ', 438). — Λύσις τῶν ἀμαρτιῶν ἐστίν ἡ ἐξομολόγησις. (αὐτόθ. 438). — Ἀμαρτίας ἀρθείσης πάντα εὐχερῆ, ἐλευθερα, ἦσυχα. (αὐτόθ. 419). — Ἀμαρτίας σκότη. (αὐτόθ. 451).

Ἀμαρτία δημοσιευθεῖσα πόσον πικρά. (ΝΖ', 343). — Ἀμαρτίας μνήμη ἕλεων ἀπεργάζεται τὸν Δεσπότην· ταμεῖον δὲ ἀσφαλὲς κατορθωμάτων λήθη. (αὐτόθ. 37). — Ἀφεςτι ἀμαρτιῶν μετὰ τὸ λουτρὸν (τοῦ βαπτίσματος) δίδοται. (αὐτόθ. 281). — Ἀμαρτίαν χωρίζει ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ· δικαιοσύνη ἡμᾶς ἐνοῖ. (ΝΗ', 538). — Τὸ μὴ θλίβεσθαι ἐπὶ τῇ ἀμαρτίᾳ μᾶλλον Θεὸν παροργίζει, ἢ τὸ ἀμαρτάνειν αὐτό. (ΝΖ', 222).

Ἀμαρτήματα ἴδια μὴ βλέπειν κακόν· ἀμαρτωλὸν δὲ ὄντα περὶ τῶν ἄλλων κρίνειν, διπλοῦν καὶ τριπλοῦν κακόν. (αὐτόθ. 310). — Ἀμαρτία πολλὰς τίκει νόσους. (ΝΘ', 212). — Ἀληθὴς ἐστὶ δουλεία (ΜΗ', 1037). — Ἀμαρτίας δουλεία σκληροτάτη καὶ τραχυτάτη. (ΝΘ', 297). — Ἀμαρτία μολύβδου βαρυτέρα. (αὐτόθ. 282). — Θανάτου βαρυτέρα (ΜΗ', 1030). — Μέγιστον τῶν ἀμαρτιῶν τὸ βάρος (ΝΑ', 25). — Τί ἐστὶ τὸ, «Ἐλέγξαι περὶ ἀμαρτίας.» (ΝΘ', 422). — Ἀμαρτίας οὐδὲν μωρότερον, οὐδὲν ἀκαθαρότερον. (αὐτόθ. 292). — Ἀμαρτία ὁ διάβολος κκεῖται παρὰ τοῦ Παύλου. (αὐτόθ. 666).

Ἀμαρτίας διάφοροι βηθοί. (ΜΗ', 1040 - 1041). — Ἀμαρτία κακὸν θηρίον. (αὐτόθ. 695). — Νόσος βαρεῖα. (αὐτόθ. 1030).

Ἀμαρτημάτων τὴν μνήμην κρατεῖν ὀφείλομεν. (ΜΖ', 421). — Πῶς καθαρίζειν δεῖ τὰ ἀμαρτήματα. (ΜΗ', 755). — Ἀμαρτίας ἄλλων εἰς μέσον ἄγειν πότε ἀρμόζει. (αὐτόθ. 849. 856). — Τὸ εἰς ἀμαρτίαν πίπτειν οὐ τοσοῦτον βρῦ, ὅσον τὸ πεσόντα ἐν αὐτῇ μένειν. (ΜΖ', 309). — Οὐδεμία ἐστὶν ἀμαρτία, ἢ οὐ δυνατὸν προσεγεθῆναι φάρμακον. (αὐτόθ. 286). — Ἀμαρτίαν χρὴ αἰσχύνεσθαι, οὐ μετάνοιαν. (ΜΘ', 338). — Ἀμαρτίαν οἱ φοβούμενοι οὐ τιμωροῦνται, ἀλλὰ καὶ οὐ στεφανοῦνται· διὰ τί. (ΜΗ', 533-596). — Οὐδὲν κακὸν ὅσον ἀμαρτία, οὐδὲν ἀγαθὸν ὅσον ἀρετή. (αὐτόθ. 955). — Ἀμαρτίας ἰδίας καταφρονεῖν, καὶ τὰς τῶν ἄλλων περιεργάζεσθαι, ὅσον μωρόν. (αὐτόθ. 687).

Ἀμαρτίας φάρμακον ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ αἱ τιμωρίαι εἰσίν. (ΜΘ', 89). — Ἀμαρτία μόνον κακόν. (αὐτόθ. 70). — Βαρὺ ἢ ἀμαρτία, πολὺ δὲ χαλεπώτερον καὶ τὸ μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτῇ. (αὐτόθ. 280). — Οὐδὲν γὰρ οὕτω δυσ-

βάστανκτον, ὡς ἀμαρτία καὶ πρκακοή. (αὐτόθ. 309-310 κ. έ.). — Ἀμαρτίαν θρήνει, ἵνα μὴ κόλασιν θρηνήσης. (αὐτόθ. 332).

Τὸ ἐν ἀμαρτίᾳ ἀποθανεῖν, κυνὸς ἀθλιώτερον ἔστιν ἀποθανεῖν. (Ν', 691 - 692). Ἀμαρτίης φύσις πηγὴ ἔστι, καὶ ῥίζα, καὶ μήτηρ κακῶν. (ΝΑ', 58). — Ἡ φύσις τῆς ἀμαρτίας, ἰδία τροφή τοῦ θανάτου. (αὐτόθ. 367).

Ἀμαρτία μέγα κακόν. (ΝΓ', 193). — Οὐδέποτε κατ' ἀξίαν τιμωρεῖ αὐτὴν ὁ Θεός. (ΝΕ', 445). — Οὐκ ἀρκεῖ τῆς ἀμαρτίας ἀφίστασθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργα πράττειν ἀγαθά. (αὐτόθ. 52. 53). — Ἀμαρτία αὐτὴ κόλασις ἔστιν. (αὐτόθ. 100).

Ἀμαρτάνειν ἀνθρώπινόν ἔστιν ἐν ἀμαρτίαις δὲ μένειν σατανικόν. (ΜΖ', 300. 301). — Οὐκ ἔστι τοσοῦτον βρῦ τὸ ἀμαρτάνειν, ὅσον τὸ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν τὸν Θεὸν αἰτιασθαι. (Ν', 759). — Ἄν καθ' ἐκάστην ἀμαρτάνης, καθ' ἐκάστην μετάνοιαν φέρει. (αὐτόθ. 337).

**Ἀμαρτωλοί.** Ἀμαρτωλοὶ καὶ πρὸ τοῦ νόμου ἐτιμωροῦντο. (ΝΕ', 481). — Οἱ ὑπὸ τὸν νόμον ἀμαρτάνοντες οὐ τοῖς αὐτοῖς τιμωροῦνται, οἷς οἱ ὑπὸ τὴν Καινὴν Διαθήκην· οὗτοι βαρύτερον. (αὐτόθ. 72. 73).

Ἀμαρτωλοὶ τινες καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ τιμωροῦνται· ἄλλοι δὲ μέρος ἐνταῦθα, καὶ μέρος ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. (ΜΗ', 1002. 1031). — Ἀμαρτωλοὶ πῦρ ἀμαρτάνοντες οὐ τὰ αὐτὰ τιμωροῦνται ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ. (αὐτόθ. 1003). — Ἄλλοι δὲ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι τιμωροῦνται (αὐτόθ. 999). — Διὰ τί ὁ Θεὸς πάντας οὐ τιμωρεῖ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ. (ΝΓ', 15. — ΝΘ', 623. 758). — Κεὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς δίδοται ὑπὲρ τῶν καλῶν ἃ ἔπραξαν μισθός τις, ὃν ἐνίοτε ἐνταῦθα λαμβάνουσι. (ΜΗ', 996. 1642).

Διὰ τί οἱ ὀλίγον ἀμαρτάνοντες ἐν τῇ παρούσῃ τιμωροῦνται ζωῇ, οἱ δὲ κακουργότεροι οὐχί; (ΜΖ', 361. 362). — Ἀμαρτωλὸς εὐδαιμόνως ζῶν, οἴκτου ἀξίος ἔστιν. (ΜΗ', 1030. 997 κ. έ.). — Διὰ τί οὐκ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀμαρτίαν αἶρονται ἐκ τοῦ μέσου οἱ ἀμαρτωλοί. (αὐτόθ. 255. — ΝΕ', 93). — Οἱ ἀμαρτάνοντες ὀλιγωτέρου οἴκτου ἀξιοί, ἢ οἱ μὴ μετνοοῦντες. (αὐτόθ. 284). — Καὶ ὁ ἀμαρτωλὸς ἔτι ἂν τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ πρὸς Θεὸν ἔχη, ἀνίκητός ἔστιν. (ΝΕ', 144) — Οὐδέποτε ἀπελπίζεσθαι ὀφείλει.

(ΜΖ', 279 — ΜΘ', 309. — ΞΓ', 102). — Ἀμαρτωλοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς καλοῦμεν· παρ' ἐτέρων δὲ καλεῖσθαι ἀπαξιούμεν. (ΜΖ', 420). — Ἀμαρτωλὸς μὴ τιμωρούμενος ἐνταῦθα, φοβείσθω. (ΜΗ', 549).

Εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ ἐπὶ θανάτῳ ἀμαρτωλοῦ. Τίνος γὰρ ἔνεκεν, εἰπέ μοι, δακρύεις οὕτω τὸν ἀπεθθόντα; ὅτι πονηρὸς ἦν; Οὐκοῦν διὰ τοῦτο εὐχαριστεῖν δεῖ, ὅτι ἐνεκόπη τὰ τῆς κακίας αὐτοῦ κ. έ. (αὐτόθ. 1020). — Ἀμαρτωλοῦ θάνατος, ἀληθῆς θάνατος· δικαίου δὲ μετástασις. (αὐτόθ. 1034).

Ἀμαρτωλοὶ πάντοτε ἐπιθυμοῦσιν ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας ἀπαλλάττεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἔξεως καὶ τῆς ἐπιθυμίας κωλύονται. (αὐτ. 528). — Ἀμαρτωλὸν ὁ Θεὸς ἀπολύτως ὀλεσθῆναι οὐ βούλεται. (ΝΕ', 139). — Ἀμαρτωλοὶ γῆ λέγονται. (ΝΓ', 183).

Ἀμαρτωλῷ μετὰ θάνατον οὐδεμίαν βοήθειαν. (ΝΗ', 714). — Ἀμαρτωλῶν διάφορα εἶδη. (αὐτόθ. 693). — Τὸν μεγάλη ἀμαρτάνοντα οὐχ ἀμβόζει τοῖς μικροῖς τῶν ἄλλων ἀμαρτήματι μετὰ φροντίδος προσέχειν. (αὐτόθ. 511). — Ἀμαρτωλοὺς οὐ τοσοῦτον μισεῖ ὁ Θεός, ὅσον τοὺς μετὰ τὴν ἀμαρτίαν μὴ συστελλομένους. (ΝΖ', 70).

Ἀμαρτωλοῖς ὁ θάνατος μυρίων κακῶν ἔστιν ἀρχή. (ΝΗ', 544). — Ἀμαρτωλοὶ θρήνων ἀξιοί, οὐχ οἱ τεθνεῶτες. (Ξ', 168).

Ἀμαρτωλοῦ ἀφροντισία χείρων ἔστι τοῦ ἀμαρτήματος. (αὐτόθ. 187). — Ἀμαρτωλὸς οὐδὲν τοῦ μεθύσου διαφέρει. (αὐτόθ. 59. 60). — Ἀμαρτωλοῦ ἀθλιότης. (ΝΓ', 170).

Ἐκ τῶν Κυριλλου Ἀλεξανδρείας.

Ἴσως ἔρεῖς κατὰ στυτόν, Κεκηλίδωμαι διὰ πολλῆς ἀμαρτίας· εἶτα, πῶς ἂν γενοίμην καθαρὸς ὁ οὕτω μεμολυμένος; — Ἄκουε τοιγαροῦν καὶ τὰ παρ' ἡμῶν. Οἶδας ὅτι πεπλημμέληκας ὄλως; ὁμολογεῖς τὴν ἀσθένειαν; διαμέμνησαι τῶν ὀλισθημάτων; ἐγγὺς εἶ τοῦ σώζεσθαι· καθάρσεως γὰρ ἀρχὴ τὸ ὁμολογεῖν ἀμαρτίας. Κεὶ γὰρ μέγα καὶ ὁμολογία καὶ φυγὴ τοῦ κακοῦ· οὕτως ἐδέχθη ὁ ἄσωτος (ΟΒ', 809). α' Ἐὰν δὲ ἀμάρτη εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ. Καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμαρτή εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ

σέ, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήτε· αὐτῷ.» — Ἄνένδεκτόν ἐστι μὴ ἔλθειν τὰ σκάνδαλα» (Λουκ. ΙΖ', 2-4). Ἐντέλλεται ἡμῖν ὁ Κύριος τὸ συγγινώσκιν ἀδελφοῖς, εἰ γένοιτό πως αὐτοὺς εἰς ἡμᾶς πλημμελεῖν. Ποῖα τοίνυν τὰ τοιαύδε σκάνδαλα; Μικροψυχίαί τάχα που καὶ λύπαι, δίκαιοί τε καὶ ἄδικοι παροργισμοί, λοιδορίαι, καταλαλιαὶ πολλάκις, καὶ τὰ τούτοις ἀδελφὰ καὶ ὁμοειδῆ τῶν πταισμάτων. Ταῦτά φημι, οὐκ ἐνδέχεται μὴ ἔλθειν, διὰ τὴν ἡμῶν που πάντως ἀσθένειαν· «Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες» (Ἰάκ. Γ', 2). Πλὴν οὐκὶ μὲν τῷ τιθέντι τὰ σκάνδαλα, ἐπιτάττει γε μὴν ἀνεξικκακεῖν τοῖς τιθεῖσιν αὐτὰ (αὐτόθ. 829).

*Ἄμαρτία προπατορικῆς, πῶς καὶ διὰ τί;*

Ἐξετάσαι χρὴ πῶς εἰς ἡμᾶς ὁ προπάτωρ Ἄδᾶμ παρέπεμψε τὴν ἐπενεχθεῖσιν αὐτῷ διὰ τὴν παράβασιν δίκην. Ἦκουσε γὰρ «Ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει» (Γέν. Γ', 19), καὶ φθαρτὸς ἐξ ἀφθάρτου γέγονε, καὶ ὑπνέχθη τοῖς δεσμοῖς τοῦ θανάτου. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτον πεσὼν ἐπαιδοποίησεν, οἱ γεγονότες ἐξ αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ φθαρτοῦ, φθαρτοὶ γεγόναμεν. Οὕτως ἐσμὲν τῆς ἐν Ἄδᾶμ κατάρκας κληρονόμοι· ὁ δὲ γε Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δεύτερος Ἄδᾶμ χρηματίσας, καὶ ἀρχὴ τοῦ γένους ἡμῶν δευτέρᾳ μετὰ τὴν πρώτην, εἰς ἀφθαρσίαν ἡμᾶς ἀνεμόρφωσε, προσδελῶν τῷ θανάτῳ, τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ καταργήσας αὐτόν, καὶ λέλυται τῆς ἀρχαίας ἀρχῆς ἢ δύνამις ἐν αὐτῷ. Διὰ τοῦτό φησιν ὁ πάνσοφος Παῦλος· «Ἐπειδὴ γὰρ ὡσπερ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, οὕτω καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν» (Α'. πρ. Κορινθ. ΙΕ', 21. 22.— Πρ. Ῥωμ. Ε', 14), ὁ δὲ ἐκάστου ἡμῶν πατήρ, καὶ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἠγιασθη, καὶ ἐκομίσαστο τὴν τῶν πλημμελημάτων ἄφεσιν, οὐ παραπέμψει καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ δῶρον. Εἷς γὰρ ἐστὶν ὁ πάντας ἁγιαζὼν καὶ δικαιοῦν, καὶ εἰς ἀφθαρσίαν ἀνακομίζων, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ εἰς πάντας ἐν ἴσῳ δι' αὐτοῦ τὸ δῶρον ἔρχεται· ἕτερον δὲ ἐστὶν ἄμαρτίας ἄφεσις, καὶ ἕτερον θανάτου λύσις. Καὶ ἕκαστος μὲν τῶν ἰδίων πλημμελημάτων κερδαίνει τὴν ἄφεσιν ἐν Χριστῷ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· κοινῇ δὲ πάντες ἀπαλλακτόμεθα τῆς ἐν ἀρχαίς ἐπενεχθείσης δίκης ἡμῖν, τῆς τοῦ θανάτου φημί, δρκαμούσης εἰς ἅπαντας, τοῦ πρώτου τοῦ καθ'

ὁμοιότητα πεσόντος εἰς θάνατον. Χριστοῦ δὲ λοιπὸν προκναλάμφαντος, εἰσβέβηκεν ἡ δικαιοσύνη, δικαιοῦσα χάριτι, καὶ ἀποσοβοῦσα τῶν ἡμετέρων σωμάτων τὴν φθοράν. (ΟΓ', 1092).

«Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἄμαρτίας, ἀφίενται, φῆσιν, ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.» (Ἰω. Κ', 23). Καὶ τοι μόνου τοῦ κατὰ φύσιν ὄντος Θεοῦ, δυναμένου τε καὶ ἐξουσίαν ἔχοντος ἀπολύειν ἄμαρτίας τοὺς ἡμαρτηκότας· τίτι γὰρ ἂν καὶ προσήκει τὸ χαρίζεσθαι τιτι τὰ ἐφ' οἷς περ ἀλοῖεν εἰς τὸν θεῖον πλημμελήσαστες νόμον, εἰ μὴ τῷ τὸν νόμον δρίταντι; Ἄγετο γὰρ δεῖν (ὁ ἐν Πατρὶ Λόγος) τοὺς τὸ θεῖόν τι καὶ δεσποτικὸν ἔχοντας ἐν ἑαυτοῖς ἤδη Πνεῦμα καὶ τοῦ διαφεῖναι τὰς τινων ἄμαρτίας εἶναι κυρίου, καὶ ὧν περ ἂν βούλωνται κρατεῖν, τοῦ ἐνοικισθέντος αὐτοῖς ἁγίου Πνεύματος ἀφίεντος τε καὶ κρατοῦντος κατὰ βούλησιν οἰκειάν, καὶν δι' ἀνθρώπων τελῆται τὸ πρᾶγμα τυχόν. Ἀφιασί γε μὴν ἄμαρτίας, ἥτοι κατέχουσιν οἱ πνευματοφόροι κατὰ δύο τρόπους, κατὰ γε διάνοιαν ἐμὴν· ἢ γὰρ καλοῦσιν ἐπὶ τὸ βάπτισμα τοὺς οἷς ἂν ἤδη καὶ τούτου τυχεῖν ὠφέλιετο διὰ τὴν τοῦ βίου σεμνότητα καὶ τὸ δεδοκιμασμένον εἰς πίστιν, ἢ διακωλύουσί τινας, καὶ τῆς θείας χάριτος ἐξείργουσιν ἔτι οὐ πω τέως γεγονότας ἀξίους· ἢ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ἀφιασί τε καὶ κρατοῦσιν ἄμαρτίας, ἐπιτιμῶντες μὲν ἀμαρτάνουσι τοῖς τῆς Ἐκκλησίας τέκνοις, μετανοοῦσι δὲ συγγινώσκοντες· καθάπερ ἀμέλει καὶ Παῦλος τὸν ἐν Κορίνθῳ πορνεύσαντα παρεδίδου μὲν εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ Πνεῦμα σωθῆ, προσίετο δὲ αὐτίς, ἵνα μὴ τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῆ, καθάπερ αὐτὸς ἐπιστέλλον φησί. Α'. πρ. Κορ. Ε', 5. (ΟΔ', 720-721).

*Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.*

Ἄμαρτίας συγχωρεῖν, λύειν καὶ δεσμεῖν. Μὴ τοίνυν κέρδους ἕνεκεν αἰσχροῦ παραποίει, ἢ παρερμῆνευε τοὺς θεῖους χρησμούς. Οὐ γὰρ ἀδικεῖν μὲν, προσφέρειν δὲ τοῖς ἱερωμένοις προστάττουςιν, ἀλλὰ τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἀπολογεῖσθαι διὰ τῶν πραγμάτων θεσπίζουσι. Τὸ γὰρ «Ἐὰν δῆσητε» περὶ τῶν ἀμαρτανόντων

εἴρηται, καὶ τὸ «Ἐὰν λύσητε» περὶ τῶν γνωσισμαχούντων. Ἀπολύεται δὲ τοῦ ἐγκλήματος, οὐχ ὁ τὸν ἱερέα ἐκμειλισσόμενος, ἀλλ' ὁ τὸν ἀδικηθέντα ἐξευμενίζόμενος. Εἰ γὰρ τοῖς ἱερωμένοις νομίζεις δεδῶσθαι τὴν τοιχύτην ἐξουσίαν, τῶν πλημμελούντων μὴ σπουδαζόντων ἀποτρίψασθαι τὰ πταίσματα, τυραννικὸς εἶναι δόξει ὁ χρησμός, καὶ πρὸς τὸ ἱερτικὸν κέρδος μόνον ὄρων, τῶν δὲ ἀδικηθέντων οὐδέν τι ποιούμενος λόγον· ὠμότεροι δὲ ἀπανθρωπότατοι οἱ τὴν τῆς ἱερωσύνης ἐστεμμένοι λειτουργίαν, μὴ πάντας ἀπολύοντες τῶν ἐγκλημάτων. Ἄλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι. Μὴ σαυτὸν παρκλογίσῃ, μᾶλλον δὲ μὴ σαυτὸν καὶ τοὺς ἀκούοντάς σε εἰς βράθυρον ὤσης. «Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας» (Β'. πρ. Κορινθ. ΙΓ', 8). Ἡ ἂν μὲν πλούσιος ἦ ὁ ἐπιορκήσας, καὶ προσενέγκῃ τῷ ἱερεῖ, ἀπολύεται, ἐὰν δὲ πένης, καὶ μὴ προσενέγκῃ, εὐθύνεται; Ἄλλὰ τοῦτο οὐ φημι πράττειν, ἀλλ' οὐδὲ ἐννοεῖν θέμις. Ἐρεῖ γὰρ σοὶ ὁ κριτής, ἀ'Υπέλαβες ἂν με ὅτι ἔσομὶ σοὶ ὅμοιος.» Ψαλμ. ΜΘ', 21. Μὴ λεγέτωσαν οἱ ἱερεῖς τό, «Δεῦτε κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ.» Ψαλμ. ΠΒ', 13. Λειτουργοὶ γὰρ εἰσιν, οὐ κοινωνοὶ· πρέσβεις, οὐ κριταί, μεστῆται, οὐ βραθυνοί. Οἱ γὰρ καὶ περὶ οἰκείων ἀμαρτημάτων, ὡς ἔφη ὁ Ἀπόστολος, θυσίας προσφέροντες, οὐκ ἂν δήπου ἐξ ἀυθεντίας καὶ τοῖς ἀμετανοήτοις, εἰ καὶ πλούσιοι εἴεν, δύναιντ' ἀφεῖναι ἀμαρτίας. (Πρ. Ἐβρ. Ε', 1 κ. ε.). Ὅτι γὰρ οὐ τοῖς ἱερωμένοις καπηλεύειν τὰ γράμματα ἐπέτρεψεν, οὐδὲ πρὸς τὸ οἰκεῖον κέρδος ὄρον ἐθέσπισεν, ἀλλὰ πρὸς τὸ τῶν ἀρχομένων συμφέρον πάντα ἐνομοθέτησεν, ὁ πάσης ἀγνείας καὶ καθαρότητος ἀνάκτορον αὐτοῦ εἶναι βουλόμενος, μεμήνυκε μὲν καὶ διὰ τοῦ ἱεροφάντου Μωσέως, μεμήνυκε δὲ καὶ δι' ἑαυτοῦ. (ΟΗ', 940-944). — Τίνος ἕνεκεν αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ποιναὶ οὐκ ἰσχύουσιν ἤδη. Ἐγὼ τῷ διδασκάλῳ δύο ταῦτα προτείνει παντὶ σθένει νομίζω, τὴν τε τοῦ βίου καθαρότητα, τὴν τε τοῦ λόγου ἰκανότητα, ἵνα πῆ μὲν ῥυθμίξῃ τὸν φοιτητὴν, πῆ δὲ σωφρονίσῃ τὸν ἀπειθῆ. Ὡς περ γὰρ οἱ γραμματισταὶ τὴν γραφίδα λαβόντες μετὰ πολλοῦ κάλλους τὰ στοιχεῖα χαράττουσι, καὶ τοῖς ἀρτιμαθέσι παρ-

χουσιν, ἔν' ὡς οἶόν τε μιμήσασθαι δυνηθεῖεν· οὕτω καὶ τοὺς ὑφηγητὰς χρὴ τὴν πολιτείαν τὴν ἐκυτῶν ὡς εἰκόνα τινὰ σαφῶς γεγραμμένην τοῖς μαθηταῖς προτιθέναι, ἔν' ὡς οἶόν τε μιμήσωνται. Εἰ δ' ἐκεῖνοι μὴ μόνον βίον ἀληπτον, ἀλλὰ καὶ θυμᾶσιον ὄρωντες οὐκ ἐνάγονται εἰς ἀρετὴν, τοῦτο οὐκ ἔτι τοῦ διδασκάλου ὀριεῖται τις ἐγκλημα, τοῦ μηδὲν παραλείψαντος τῶν ὀφειλόντων πραχθῆναι, ἀλλὰ τῆς τῶν μαθητῶν ῥαθυμίας. Ἐπειδὴ δὲ φασὶ τινες· Δι' ἣν γὰρ αἰτίαν τῷ φόβῳ οὐκ ἀπειροῦσι τοὺς φοιτητὰς τῶν ἐγκλημάτων; Φαμέν· Καὶ τίς δὲ τοῦ παραπαιδευτοῦ φόβος ἐπιτιμῆσαι; τοῦτο πολλάκις γεγενημένον οὐκ ἴσχυσεν. — Πέσαι τῇ βραθυρίῃ; ἀλλ' οὐκ ἔξεστιν. — Ἀποκηρύξαι; καὶ τοῦτο ἐξελέγηται. — Τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν; ἀλλ' οὐ τοσοῦτου γε κύριος. — Ἐπαγγεῖλασθαι τὴν βραθυρίαν τῶν οὐρανῶν; ἀλλὰ μῦθος εἶναι δοκεῖ τοῖς ῥαθυμοτέροις. — Ἀπειλῆται τὴν κρίσιν; ἀλλὰ γελῶσιν ἀκούοντες. — Ἐξελάσαι τῆς Ἐκκλησίας; πρόχειρον μὲν, ἐπανόρθωμα δὲ οὐκ ἔχον. Εἰ μὲν γὰρ τῷ παρὰ τοῦ δεῖνος δικαίως κτεψηφισμένῳ πᾶσα ἐφεξῆς ἦν ἡ Ἐκκλησία ἄβατος, καὶ συναγανάκτου ἀπαντες τῷ ταύτην θεμένῳ τὴν ψῆφον, ἴσως ἂν ἐκεῖνος σωφρονισθεὶς ἐγνωσιμάχει· νῦν δὲ ἅμα κατέγνωσταί τις ὑπὸ τούτου, καὶ παρ' ἄλλου πολλάκις θεραπεύεται, καὶ Ἐκκλησία ἐτέρα ἀναπεπταμένη, καὶ δορυφορία, καὶ δῶρα, καὶ γίνεται τῷ ἐκβεβλημένῳ χρηματισμὸς ἢ μετὰστασις κ. ε. (αὐτόθ. 937-940).

Ὅτι ποικίλα τὰ νοσήματα. Ἄτις ἄρ' ἔστιν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει κ. ε. ι. (Ματθ. ΚΔ', 45.). Τὴν ἄνοιαν, μᾶλλον δὲ τὴν ἀπόνοιαν, ὧ μακάριε, τῶν ἑαυτοῦ ἐπιρριπτόντων ἀμηχάνῳ πράγματι (ἐπισκόπων), ἢ ῥαδίως αὐτὸ καταδεχομένων κωμωδήσας, οὐκ οἶδα ὅπως ἐκεῖνο παραλέλοιπας, ὃ μάλιστα αὐτὴν δείκνυσι. Τί οὖν ἔστι τοῦτο; οὐ πάντες ἄνθρωποι τοῖς αὐτοῖς νοσήμασιν ἐάλωσαν· οὐδὲ πάντες τῇ αὐτῇ θεραπείᾳ εἴκουσιν. Ἄλλὰ πολλῶν ὄντων καὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν τῶν παθῶν, τὰ βοηθήματα πλείονα ὀφείλει εἶναι καὶ ποικιλωτέρα κ. ε. (αὐτόθ. 1225-1229 καὶ 561. 644). — Τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πολλοὶ πολλάκις τὰ αὐτὰ πεπλημμεληκότες οὐ τὴν αὐτὴν ἔδωκαν δίκην (αὐτόθ. 529).

— Ἀμαρτάνειν ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ διαφορὰ (αὐτόθ. 692. 1361). — Εἰς τὸ «Οὗτος ἤμαρτεν, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ; » Ἰωάν. Θ', 3. (αὐτόθ. 731). — Ὑλὴν νόμιζε εἶναι τὴν ἀμαρτίαν, πῦρ δὲ τὸν θάνατον (αὐτόθ. 717). — Τί σημαίνει τὸ ἐπὶ μέτρου μολυβδίνου τὸν προφήτην Ζαχαρίαν καθήμενον ἰδεῖν τὴν ἀμαρτίαν. Ζαχ. Ε', 7. (αὐτόθ. 753). — Περὶ διαφόρων κατ' εἶδος ἀμαρτημάτων (αὐτόθ. 852-853. 857). — Ὡς περ αἱ ἔχεις τῷ τῆς μητρὸς θανάτῳ, οὕτω καὶ αἱ ἀμαρτίαι τῷ τῶν τικτόντων μειοῦνται ὀλέθρῳ (αὐτόθ. 944). — Ὅτι ἡ ἀμαρτία τοῦ θανάτου χαλεπωτέρη. «Τὰ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος. Μὴ βρασιλευέτω ἐν ὑμῖν ἀμαρτία, τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἀμαρτία» ἐρμηνεύει εἰς τὰς τοῦ Ἀποστόλου περικοπὰς (αὐτόθ. 1101-1104). — Ἀμαρτιῶν περιγραφὴ κατ' εἶδος. «Ὅτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες» (ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν). Ἐπειδὴ τοῦ πλημμελεῖν τὸ ἐπαινεῖν τοὺς πλημμελοῦντας πολλῶ ἀργαλεώτερον ἐστὶ καὶ μεῖζον εἰς κολάσεως λόγον, εἰκότως εἴρηται «Οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράττουσιν.» (Πρ. Ῥωμ. Α', 32). Ὁ μὲν γὰρ μετὰ τὸ πλημμελεῖν καταγινώσκων τῆς ἀμαρτίας δυνήσεται χρόνῳ ἐκυτόν ποτε ἀνγκιτήσασθαι, μεγίστην βοήθειαν ἔχων εἰς τὸ μετγινῶναι τὴν κατάγνωσιν τῆς ἀμαρτίας· ὁ δ' ἐπαινῶν τὴν πονηρίαν τῆς ἐκ τοῦ μετανοῆσαι βοηθείας ἐκυτόν ἀποστρεφεῖ κ. ἐ. (αὐτόθ. 1117-1120. 1417). — Ἀμαρτήματα ἀκούσια, καὶ ἐκ γονέων προερχόμενα (αὐτόθ. 1220-1221). — Ποίων ἀμαρτημάτων ἄφεςιν ἐδίδου ὁ νόμος διὰ θυσιῶν ; Τῶν μὲν δοκούντων εἶναι ἀμαρτημάτων ὁ νόμος ἄφεςιν, ἢ διὰ θυσιῶν, ἢ δι' ἐλεημοσύνης, ἢ διὰ καθαρσίων παρεῖχε, τῶν δὲ ὄντων οὐχί· τὰ γὰρ συγγνώμης μερίζονα κατεδίκαζε θανάτῳ (αὐτόθ. 1261-1264). — Εἰς τό, «Χωρὶς δὲ νόμου ἀμαρτία νεκρά.» (Πρ. Ῥωμ. Ζ', 8.) ἐρμηνεία (αὐτόθ. 1120). Περὶ ἀμαρτανόντων καὶ μὴ μετανοούντων. (αὐτόθ. 1464. 1465. 1488). — Ἀμαρτάνειν ἀτιμωρητὴ μὴ νόμιζε (αὐτ. 1488. 1545). — Τὰ αὐτὰ ἀμαρτήματα καὶ παρὰ τὸν τόπον καὶ παρὰ τὸν καιρὸν ἀργαλεώτερα γίνονται (αὐτόθ. 1605). — Ὅτι μερίζονα τίτουσι δίκην τῶν πάλαι ἀμαρτησάντων οἱ μετὰ τὴν χάριν τὸν Θεὸν παροργίζοντες (αὐτόθ. 1277).

— Φοβήθητε τὸ ἐκπεσεῖν μετὰ τὴν χάριν· δυσέκνιπτον γὰρ τὸ μετὰ κάθαρσιν μόλυμμα [Συνέτ. ΞΓ', 1564.]

Ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Νείλου.

Ἀμαρτήματα χαλεπά, ἐν οἷς καὶ ὁ ὄρκος (Θ', 84. 101). — Ὅπου οἱ ἀμαρτωλοὶ, ἐκεῖ πάντως τίθεται καὶ τὸ ἰλαστήριον. Ἀμαρτωλοὺς γὰρ ἦλθεν ὁ Χριστός, οὐχὶ δικαίους καλέσει εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ἱατρὸς πλησίον τῶν νοσούντων ὀφείλει διάγειν (αὐτόθ. 101). — Ἡ μὲν ἀμαρτίαν δίκην καπνοῦ θάπττον διακλύεται, ἡ δὲ ὀφειλομένη τιμωρία καὶ κόλασις ἐπὶ πόσου; αἰῶνας ἐντείνεται ; ἐὰν λογίσῃ, φοβηθήσεται μεγάλα, καὶ τρομάξῃς (αὐτόθ. 144). — Οὐ μόνον δυσώδη καὶ ἀκαρπα, ἀλλὰ καὶ νεκρὰ κλητέον τὰ ἔργα τῆς ἀμαρτίας (αὐτόθ. 152). — Ἀμαρτωλοὶ ἐθνικοὶ καὶ χριστιανοί, καὶ σύγκρισις ἀμφοτέρων (αὐτόθ. 157). — Ἀμαρτία οὐκ ἔλλογιεῖται μὴ ὄντος νόμου, πῶς ; (αὐτόθ. 205). — Ἐκαστος ἀμαρτάνων μακρύνεται καὶ ἀποσχοινίζεται ἀπὸ Θεοῦ, οὐ τόπω, ἀλλὰ τρόπῳ, ὡς ὁ Ἄσωτος (αὐτόθ. 297). — Γινώθι ὅτι ἤμαρτες, καὶ ἀπαλείψῃς τὰς ἀμαρτίας σου· γενοῦ σαυτοῦ κατήγορος, τύπτων τὸ στῆθος καὶ λέγων ἅ Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ» καὶ τεύξῃ σωτηρίας. Ἀπεδεξάμεθά σου τὴν ἐξομολόγησιν καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην (αὐτόθ. 349. 360).

Ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας τοὺς μετὰ τὸ βάπτισμα ἡμαρτηκότας ἐξωθοῦσι τῆς κοινωνίας, ὡς οἱ Νουκτιανοὶ (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 641. περὶ ἐθίμων δημοδῶξων Ἐκκλησιῶν).

Ἀμαρτίαι ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς κατὰ τὸν νόμον. (Θεοδώρ. Π', 356-357). — Ἀμαρτίαν γυναικὸς ὑποπτειομένης ἐπὶ μοιχείᾳ. (αὐτόθ. 357-360). — Περὶ ἀκουσίων καὶ ἐκουσίων ἀμαρτημάτων. (αὐτόθ. 380). — Ἡ ἀμαρτίαν παραβαλλομένη οὐκ ἔχει εἰκόνα (ΠΒ', 81. 481). — «Σφραγίσαι ἀμαρτίας» Δανιὴλ Θ', 24. Χριστοῦ παραγενομένου λύεται ἡ ἀμαρτία τοῦ κόσμου. Χριστοῦ γὰρ ἐλθόντος οὐκέτι νόμος καὶ προφῆταις στοιχοῦσι· τέλος γὰρ νόμου Χριστός εἰς δικαιοσύνην. Διὰ τῆς τοῦ Πνεύματος ἐπιφοιτήσεως σφραγίζονται οἱ χριστιανοί, ἀνακαινιζόμενοι εἰς τὸ κατ' εἰκόνα. Διὰ τοῦ μυ-



στικοῦ ὕδατος ἀπαλείφονται αἱ ἀμαρτίαι. Διὰ τῆς μετανοίας ἰλασμός καὶ συγχώρησις γίνονται ἀμαρτιῶν, καὶ δικαιοῦνται τὶς ἐκ πίστεως, ὁ μὴ δυνήθεις ἐξ ἔργων δικαιοθῆναι νόμου. (Ἀρμώνιος ΠΕ', 1376). — Ἀμαρτίαις κέντρον ὁ θάνατος, καὶ δυνάμις τῆς ἀμαρτίας ὁ νόμος. Ἐρμηνεία. (αὐτόθ. 1549 κ. ἐ.). — Βαρυτάτη κόλασις τοῖς εὖ φρονοῦσιν ὁ ἀπὸ Θεοῦ χωρισμός· καὶ περὶ ἀμαρτανόντων καὶ συχνῶς αἰτουμένων συγγνώμην. Παράλληλα (Λεόντ. ΠΤ', 2064-2069).

Ἀμαρτήματα ἐκούσια καὶ ἀκούσια. Καθ' ἕνα τὰ ἐκ προνοίας ἀμείνω τῶν ἀκουσίων, τὰ κατ' ἄρθεμάτα, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν τοῖς ἀμαρτήματι κουφότερα τῶν ἐκουσίων τὰ ἀκούσια. Φίλων. (Λεόντ. ΠΓ', 2080). — «Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι» κ. ἐ. τὸ μὲν ἀφέθησαν ἐπὶ τοῦ βλαπτικῆτος, τὸ δὲ ἐπεκαλύφθησαν ἐπὶ τῆς μετανοίας τάττεται· τὸ δὲ ᾧ οὐ μὴ λογίσθαι Κύριος ἀμαρτίας, ἐξήγησί; ἐστὶ τοῦ ἐπικαλυφθῆναι. Ἡ γὰρ ὀρθὴ μετάνοια ἐπικαλύπτει τὴν ἀμαρτίαν, ὥστε μὴ παρὰ τῷ Θεῷ λογιζέσθαι ταύτην (Εὐλόγ. Ἀλεξ. ΠΓ', 2964). — Τὸ μὴ ἀμαρτάνειν τῷ Θεῷ ἴδιον. Οὐ τὸ μὴ ἀμαρτάνειν καθάπαξ ἀπαιτεῖ ὁ Θεός· ἀδύνατον γάρ, ἀλλὰ τὸ ταύτην ἐκτρέπεσθαι καὶ μισεῖν καὶ μετνοοῦντας γίνεσθαι δεκτοῦς (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 196 κ. ἐ.). — Ἡ ἀμαρτία τὴν δουλείαν ἐργάζεται. Πενταχοῦ ἡ ἀμαρτία δουλοπρεπής, ἡ δὲ ἀρετὴ ἀρχικὴ. (αὐτόθ. 209. 212). — Ἀμαρτίαις ἔσσις μία, ἡ συχία καὶ στάσις τοῦ πλημμελεῖν. (αὐτόθ. 240). — Τῶν δὲ φυσικῶν τὰ μὲν ἀνάγκη φύσεως ἐπιτελεῖται· τινὰ δὲ ἀκολουθίαν μὲν φύσεως γίνονται, ἐνδέχεται μὲν τοὶ καὶ μὴ γενέσθαι, οἷον τὸ παιδοποιεῖν. Ταῦτα οὖν πάντα, ὅσα ἀνάγκη φύσεως γίνονται, ἀνεῦ ἀμαρτίας ἀποτελεῖται. (Παῦλ. Χριστιαν. ΠΗ', 576-577).

Ἀμαρτάνειν. Πᾶς τις δι' ἧς ὁδοῦ παρεξέτραπη, ἐπανῆλθε πάλιν, ἐκτὸς τοῦ πορνεύσαντος. (Μάξ. αὐτόθ. 912). — Περὶ ἀμαρτίας καὶ μετανοίας (αὐτόθ. 781. 793. 1052. 1053). — Ἐάν τις ἀμαρτήσας μετενόησε, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀμαρτίαν ἔπεσεν, εἰ τὴν μετάνοιαν καὶ τοὺς κόπους ἐκείνους ἀπώλεσεν. καὶ μάλιστα εἰ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἀπέθανεν. (Ἀναστ. Σιναίτ. ΠΘ', 353 κ. ἐ. μετὰ καὶ τῶν Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν Πατέρων 357).

Ἐάν τις παύσῃται τῆς ἀμαρτίας, ἀρκεῖ τοῦτο πρὸς μετάνοιαν, ἢ οὐ; — Ἀπόκρ. ἐκ τε Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν Πατέρων (αὐτόθ. 357-361 καὶ 709). — Ἀμαρτήματα ποῖα μετὰ θάνατον συγχωροῦνται διὰ τῶν λειτουργιῶν, καὶ εὐχῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν, τῶν γινομένων ὑπὲρ τῶν κοιμηθέντων; — Ἀπόκρ. ἐκ τε τῆς Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων (αὐτόθ. 536-540. 753-756). — Πῶς νοητέον τὸ εἴπαται: ὁ ἀμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται;» (αὐτόθ. 613). — Ἀμαρτία μὴ πρὸς θάνατον τίς, καὶ πῶς νοητέον; (αὐτόθ. 616). — Ἀμαρτήματα ἐκ ποίως ἡλικίας κρίνονται παρὰ τῷ Θεῷ τοῖς ἀνθρώποις; (αὐτόθ. 712). — Ἀμαρτία καταλύουσα τὰ ἀγαθὰ ποῖα, καὶ πῶς; (αὐτόθ. 709-712). — Ἀμαρτία πᾶσα ἄρα ἐκ τοῦ δικθόλου ἐστίν; καὶ τίνα δεῖ μέφεσθαι; (αὐτόθ. 752). — Ἀμαρτία μοιχείας καὶ πορνείας (αὐτόθ. 773). — Περὶ τῶν ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ ἀμαρτημάτων, καὶ ποῖα ποῖα εἰσι βαρύτερα. (αὐτόθ. 781-784). — Ἀμαρτία προπατορικὴ πῶς καὶ διὰ τίνος διαγράφεται (αὐτόθ. 796 κ. ἐ.). — Ἀμαρτίας ἀρχὴ καὶ τέλος. Πρῶτον προσβολή· δεύτερον ἐπιθυμία· τρίτον ἕξις τοῦ κακοῦ· τέταρτον δὲ ἡ ἐνέργεια. (Μάξιμ. Λ', 812). — Περὶ ἀμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως μετὰ Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν Πατέρων. (ΛΑ', 865-872). — Ὅτι οὐκ ἐστὶ τῶν κακῶν αἴτιος ὁ Θεός. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΔ', 1102). — Ὅτι αἴτιοι τῆς ἀμαρτίας ἡμεῖς. (αὐτόθ. 1193). — Τίνος ἐνεκεν προγινώσκων ὁ Θεός, τοὺς ἀμαρτάνειν καὶ μὴ μετανοεῖν μέλλοντας ἔκτισεν (αὐτόθ. 1197). — Περὶ νόμου Θεοῦ καὶ νόμου ἀμαρτίας (αὐτόθ. 1197 κ. ἐ.). — Περὶ ἀναμαρτησίας (ΛΕ', 1172). — Ἀμαρτιῶν ἀφέσεως κατὰ πόσους τρόπους δυνάμεθα τυχεῖν, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀπογινώσκειν (αὐτόθ. 1256-1257). — Περὶ ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων. (αὐτόθ. 1557-1560). — Περὶ ἀμαρτημάτων· καὶ ὅτι τὰ ἡμέτερα ἀμαρτήματα προξενοῦσι καὶ ἔχουσιν ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά. Παράλληλα. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΓ', 476). — Περὶ ἀμαρτανόντος καὶ σφάλλλοντος· ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκτρέπεσθαι, καὶ μὴ ἀντιβῆρμεν ἐν τῷ ἐλέγχοντι. (αὐτόθ.).

Περὶ μετανοίας, καὶ τοῦ μὴ ἀμαρτάνειν λόγος μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μοναχ.

ΠΘ', 1657 - 1664). — Περὶ μετανοίας καὶ ἐξαγορεύσεως καὶ τῶν κατ' εἶδος ἀμαρτιῶν. (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1721-1729). — Τίς ἡ διάνοια τοῦ ἁ' Ἐφ' ᾧ πάντες ἤμαρτον; » Πρ. Ῥωμ. Ε', 12. (Φώτ. ΡΑ', 553-556). — « Ἦ ἐστὶ ἡ Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν ταύτην. » (Πράξ. Ἀποστ. Ζ', 60. — Λουκ. ΚΓ', 46). εἰ ἔλαβε πέρας ἡ εὐχή. (αὐτόθ. 1157 - 1160).

**Ἀμαρτοεπιής**, ψεύστης, καὶ τῶν βελτιόνων λόγων ἀμαρτάνων.

**Ἀμαρτωλός**. βλέπ. ἐν λέξ. Ἀμαρτία.

**Ἀμασις**. Βασιλεὺς Αἰγύπτου. (Εὐσέβ. ΚΒ', 845).

**Ἀμβλήδην**, ἀναβλητικῶς, καὶ προοιμιακῶς, ἢ ὀρητικῶς καὶ ἀθρόως.

**Ἀμβλίσκειν**. Ἀμβλίσκεῖν λέγεται ἡ γυνή, οἶονεὶ ἀναβλάουσα ἐκ τῆς μήτρας τὸ ἔμβρυον.

**Ἀμβλύνειν**. Ἀμβλύνειν τὴν εὐσέβειαν οὐδὲν δύναται (Θεοδώρ. ΠΑ', 1397).

**Ἀμβλωθρίδιον**, βρέφος τὸ ἐν γαστρὶ φθαρὲν· ἀμβλωμα (ΠΒ', 489. — ΠΓ', 1052).

**Ἀμβλωσις**. Ἀμβλώσεως κίνδυνος (ΠΒ', 1214-1215. — ΠΓ', 941).

**Ἀμβροσία**. Ἐκ τοῦ στερητικοῦ α καὶ τοῦ βροτός· ἀνθος τι, ὃ οἱ μὲν κρῖνον, οἱ δὲ Ἴον ἐρμηνεύουσιν. Ἀμβροσία νύξ, ἡ γλυκεία, καὶ ἀμβρόσιος ὕπνος ὁ γλυκὺς, καὶ ἀμβρόσιον τὸ ἀνθηρόν. — Ἀμβροσία, μίγμα τι ἐξ ὕδατος καὶ μέλιτος καὶ ἐλαίου· καὶ ὅτι θεῖόν τι βρώμα ἀλληγορικῶς. — Ἀμβροσία ἐπὶ εὐώδους τινὸς μύρου. — Ἀμβροσία παρὰ μὲν τοῖς πλείστοις ξηρὸν βρώμα νοεῖται, τινὲς δὲ καὶ ὑγράν τινα θεῖαν τροφήν ἐνόησαν τὴν ἀμβροσίαν. Κατασκευὴ αὐτῆς· κατὰ τινὰς συγγραφεῖς, καὶ ὅτι ἐνεαπλασίως γλυκυτέρα ἦν τοῦ μέλιτος (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀμβρόσιος**, φίλος Ὀριγένους· σύζυγος αὐτοῦ Μαρκέλλα. (Ὀριγ. ΙΑ', 85-606). — Εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν Ὀριγένης ἐπέστρεψεν αὐτόν, (Εὐσέβ. Κ', 560). τούτῳ καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ Πρωτοκλήτῳ ἀνέθετο Ὀριγένης τὸ περὶ μαρτυρίου σύγγραμμα (αὐτόθ. 588). παρεῖχε τῷ Ὀριγένει ἄφθονα τὰ πρὸς τὸ συγγράφειν ἐπιτήδεια (αὐτόθ. 567). — Μεδιολάνων Ἄ ἐπίσκοπος. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν, (ΑΒ', 709). — Πάντα ῥίψας τὰ τοῦ βίου πλεονεκτήματα, τοὺς οἰκίας ἔλαβε τῆς Βικλησίας (αὐτόθ.). — Οὐ παρ' ἀνθρώπων παρέλαβε τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἀπὸ τῶν κριτῶν τῆς γῆς ἐπὶ τὴν καθέδραν τῶν Ἀποστόλων μετέθηκεν (αὐτόθ. 708). — Αἰτεῖ παρὰ Βασιλείου τὸ σῶμα τοῦ μακαρίου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος Διονυσίου (αὐτόθ. 712). — Τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀμβρόσιον Μεδιολάνων. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 544-549. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1448 καὶ 1493. — Θεοδώρ. ΠΒ', 1225 κ. ἐ.).

**Ἀμβων**, Ἀμβωνες λόγοι ὁρῶν, καὶ πᾶσα ὑπεροχὴ καὶ οἶον ὄφρυσ, καὶ τὰ χεῖλη τῶν λοπάδων, καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον. — Ἀμβων βῆμα τῶν ἀναγνώστων. (Σωζόμ. ΕΖ', 1600). — Περὶ τοῦ μὴ δεῖν πλέον τῶν Κανονικῶν Ψαλτῶν, τῶν ἐπὶ τὸν ἀμβωνα ἀναβαίνοντων κ.τ.λ. (Κανὼν ΙΕ', τῆς ἐν Λαοδικείᾳ). — Περιγραφή τοῦ ἀμβωνος τῆς Ἁγίας Σοφίας. (Παῦλος Σιλεντιάριος ΠΓ', 2251-2264).

**Ἀμέγαρτος**, ὁ εὐτελής καὶ ἄτεχνος, καὶ ᾧ οὐκ ἂν τις φθονήσειεν· ἀμέγαρτος πόνος, ὁ εἰς μέγα αἰρόμενος, ὁ μέγας καὶ πολὺς.

**Ἀμέθυστος**, λίθος. Περιγραφή αὐτοῦ καὶ ιδιότης. (Ἐπιφάν. Περὶ τῶν ἰσθ. λίθων ΜΓ', 300).

**Ἀμείβεσθαι λόγοις**, τὸ ἀποκρίνεσθαι καὶ ἀνταπολογεῖσθαι, καὶ ἀμείβεσθαι ἔργοις, τὸ ἀνταποδιδόναι. — Ἀμείβεσθαι εὐεργέτας καὶ ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι. Παρὰ μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἔστιν εἶναι δοκεῖ τὸ εὐεργέτας ἀμείβεσθαι καὶ ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι· παρὰ δὲ τῇ θεῖᾳ φιλοσοφίᾳ, τὸ μὲν ἀμείβεσθαι τοὺς εὐεργέτας κρταεῖ, τὸ δὲ ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς οὐχί· ἀλλὰ παντὶ μὲν τρόπῳ τὸ ἀνεξικκαεῖν, εἰ δ' οἶόν τε καὶ εὐεργετεῖν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 693. 988. 1372. 1524. 1573). — Ἀμείβοντες τὰ δικαστήρια τῆς οἰκουμένης. (Θεοδώρ. ΠΒ', 353). — Εἰς φθέγμα εὐκαιρότερον ἀμειφθῆναι τὸν Ζαχαρίαν. (ΠΔ', 44).

**Ἀμέλω**, ἀμέργω, ἐκπιέζω. — « Ἀμελεγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον, ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἶμα. » (Παροιμ. ΚΔ', 33). Ἐξέταζε, καὶ τυχὸν ἀνεύροις τι ἐν αὐτῷ τροφιμώτερον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 292).

**Ἀμελεῖν**. Οὐ μέλειν, ὧ σοφέ, ἀλλὰ πράττειν χρὴ τὰ βέλτιστα· οὔτε γὰρ τὸν τῆς τελευτῆς ἴσμεν καιρόν, οὔτε τὴν τοῦ διαβόλου κακουργίαν, ἣν καθ' ἡμῶν μηχανᾶται. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1548). — Οὐχ ὁρᾷς τοὺς τὰς βιωτικὰς καὶ προσκαιροὺς λαμβάνοντας ἀρχὰς, πῶς ἐπειδὴν καιροῦ τινος δρᾶζονται, ὡς ὑπὸ

πυρός ὠθούμενοι ὑπὸ τῶν ἰδίων λογισμῶν ἐλαύνονται, καὶ συνωθοῦνται ἕκαστος αὐτῶν, καὶ λέγει· Ἐφ' ὅσον εὖρον καιρόν· ἐφ' ὅσον κρατῶ· ἐφ' ὅσον ἔχω τὸ ἐπιτάττειν καὶ εἰσκαοῦσθαι· ἐφ' ὅσον τὰ πρὸς τὸν βίον πράγματά μοι εὐθέως ὑπακούει, πλουτήσω, κτίσω, φυτεύσω, ἀρπάξω, πλατυνῶ, προλάβω, πρὶν ἢ γένηται καιροῦ παρκαλλογῆ. Μὴ ἀναμενῶ, μὴ ἀμελήσω· οὐ γὰρ οἶδα, τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. (Ἀναστ. Συναίτ. ΠΘ', 828-849). — Ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία εἰς τὴν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου φυλακὴν καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῆς οὐρανόου βασιλείας. (Βασίλ. ΛΑ', 889-900. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 829-849).

**Ἀμέλει·** ὡς τὰ πολλὰ ἀντὶ τοῦ πάντως λαμβάνεσθαι, καὶ δηλοῖ συγκατάθεσιν.

**Ἀμέλιος** φιλόσοφος Πλατωνικός, περὶ τῆς Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ θεολογίας. (Εὐσέβ. ΚΑ', 900). Δηλοῖ δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ἀμέλιος τῆς Πορφυρίου πρωτεύσας διατριβῆς· ὑπεράγεται γὰρ τὸ τῆς Ἰωάννου θεολογίας προοίμιον (Θεοδώρ. ΠΓ', 852. — Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΣ', 936).

**Ἀμεμπτος·** α) Ἀμεμπτοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς (Λουκ. Α', 6). — «Ἴνα γένησθε ἀμεμπτοι» (Πρ. Φιλιπ. Β', 15. — Πρ. Ἐβρ. Η', 7. — Α'. Πρ. Θεσσαλ. Γ', 4. — Παροιμ. Γ', 4). — Τίνος χάριν πρόσκειται τὸ ἀμεμπτοι; Διότι ἔστι καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς πορεύεσθαι, καὶ μὴ ἀμέμπτους εἶναι. Εἰμὴ γὰρ ἦν τοῦτο, οὐκ ἂν ἐλέγετο· Δικαίως διώξεις τὸ δίκαιον· ἐπεὶ καὶ τὸ καλὸν οὐκ ἔστι καλόν, ὅταν μὴ καλῶς γένηται. Ἐπὶ οὖν ποιῶμεν τὰς ἐντολάς, ὥστε μὴ ἐν τῷ συνειδῶτι ῥύπον εἶναι κενοδοξίας, ἢ ἀνθρωπαρεσκείας, ἢ ἐτέρου τινὸς τοιοῦτου, τότε ποιῶμεν τὰς ἐντολάς ἀμέμπτως. (Σημ. παρ. Ὀριγ. ΙΓ', 1807).

**Ἀμενηνοὶ** ὄνειροι· οἱ μὴ στερεμνίως φαντασιοῦντες τὰ βλεπόμενα. — Ἀμενηνός, ἀσθενής, παρὰ τὸ μένος καὶ στερητ. α.

**Ἀμεργεν**, τὸ ἐκπιέζειν, καρπολογεῖν.

**Ἀμερές·** Ἀμερές· καὶ ἀπλοῦν ταυτὸν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἔννοιαν· ἀμερές τε γὰρ ἔστι τὸ μὴ ἐκ μερῶν συγκείμενον, καὶ ἀπλοῦν ὡσχύτως, τὸ μὴ ἐκ πλειόνων τὴν σύνθεσιν ἔχον (Βασίλ. ΚΘ', 557).

**Ἀμεριμηρεῖ**, δίχως μερίμνης.

**Ἀμεσος·** Ἀμεσος δέησις ἀκουστή, καὶ

εἰς τὰ ὅσα τοῦ Θεοῦ μάλιστα πίπτουσα. (Θεοδώρ. ΠΔ', 48).

**Ἀμετάδοτος·** Ἀμετάδοτοι γινώμει καὶ αἱ τούτων τιμωρία πρὸς σωφρονισμόν ἡμῶν ἀνεγράφησαν (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 377).

**Ἀμετάθετος·** Ὅτι οὐ δεῖ εὐμετάθετον εἶναι, ἀλλ' ἐδραῖον ἐν τῇ πίστει καὶ ἀμετάθετον ἀπὸ τῶν ἐν Κυρίῳ καλῶν. (Βασίλ. ΛΑ', 760).

**Ἀμετάληπτος·** ἡ μὴ δυναμένη μεταληρθῆναι εἰς ἐτέραν ἐρμηνευτικὴν λέξιν. — Λέξεις ἀμετάληπτοι αἱ ἀνερμηνευτοί, ὡς αἴτια παρὰ Θεσσαλοῖς, προσφώνημα τιμητικὸν νεωτέρου πρὸς τροφέκ' ἀκλιτον δὲ καὶ ἀμετάληπτον ὡς καὶ γέννος, τάτα, ψάκαλα (νεογνά). (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀμεταμέλητα·** Ἀμεταμέλητα νοσεῖν (Θεοδώρ. ΠΑ', 368) — Ἀμεταμέλητος τρόπος. (Π', 1280).

**Ἀμετεώριστος·** Ἀμετεώριστος διάνοια· περὶ τοῦ κατὰ διάνοιαν ἀμετεώριστου. Ἐρμηνεία (Βασίλ. ΛΑ', 920 κ. ἐ.).

**Ἀμετρία·** Ἀμετρία διαίρεσεως τί ἐστι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 213). — Ἀμετρία ταπεινοφροσύνης Παύλου (ΠΒ', 256-257).

**Ἀμετρος** μετριότης (Θεοδώρ. Π', 580) ἄφραστος. — Ἀμέτρως (ἄφράστως) βασιλικώτερος (ὁ Θεός) (ΠΓ', 557). — *Κόσμου* δὲ λύπην ἐκάλεσε τὴν ἐπὶ ζημίῃ χρημάτων, τὴν ἐπὶ θανάτῳ παιδῶν ἢ γυναικῶν, ἧς ἡ ἀμετρία τὸν θάνατον οἶδεν ἐπάγειν· οὐ δὴ χάριν καὶ μεταμέλωνται πολλάκις οἱ πέραν τοῦ μέτρου θρηνησαντες· οἱ δὲ ἀμαρτίαν ὀλοφυρόμενοι, καὶ ἀμέτρως θρηνήσωσιν, εὐφροσύνην καρποῦνται, μεταμέλειαν οὐ δεχόμενοι. (ΠΒ', 420).

**Ἀμήν.** Τὸ δὲ Ἀμήν τῇ Ἑβραϊδί φωνῇ τὸ γένοιτο δηλοῖ (Ἰουστίν. 428). — Ἀμήν, ὃ σημαίνει γένοιτο τὰ ἐν τῇ θεοδιδάκτῳ φωνῇ. (Κύριλλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 1124). — Ἐπισφράγισμα τὸ Ἀμήν, σημαῖνον καὶ τῶν μεταλαμβαδωνῶν τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου ἀπάντησιν, γένοιτό μοι (αὐτόθ.). — Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς πάσας τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Πατρὸς ἐπλήρωσε, διὰ τοῦτο Ἀμήν τῷ Θεῷ διὰ τῆς μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ (Ἐπιφάν. ΜΑ', 800). — Προσῆκει δὲ τὸν λαὸν ἅπαντα τὸ Ἀμήν τῇ τῶν ὑμνούμενων ἐπιφέρειν φωνῇ. Τὸ γὰρ γένοιτο, γένοιτο, Ἀμήν, Ἀμήν ὁ Ἑβραῖος καλεῖ. Ὅθεν τὸ ἔθος ἐν

ταίς Ἐκκλησίαις μεμένηκε, τὸ τῇ δοξολογίᾳ τοῦ ἱερέως διὰ τοῦ Ἀμὴν συντίθεσθαι τὸν λαόν, καὶ τὴν ἐντεῦθεν κοινωνίαν προσφέρειν, καὶ τὴν εὐλογίαν λαμβάνειν. (Θεοδώρ. Π, 1736).

**Ἀμηροῦς** τῆς Κρήτης. Ἐπιστολαὶ Νικολάου Πατριάρχου πρὸς αὐτὸν (ΡΙΑ', 18-40).

**Ἀμητος**, ὁ καιρὸς τοῦ ἀμᾶν. Ἀμητος δὲ δξυτόνωσ ἢ τοῦ ἀμᾶν ἐνέργεια, καὶ ὁ τεθερισμένος καρπός.

**Ἀμηχανος**. Ἀμηχανοὶ ὄνειροι· πρὸς οὓς οὐκ ἔστι κρίσιν τινὰ ὠρισμένην μηχανήσασθαι. — Ἀμηχανος μελισσῶν ἐργασίη (Θεοδώρ. ΠΓ', 625). — Ἀμηχανεῖν, ἀπορεῖν τῇ διανοίᾳ. — Ἀμηχανος, ὁ ἀπορῶν μηχανῆς, ἤγουν ὁ ἀπλοῦς καὶ ἀπερίεργος καὶ ἄτεχνος, ἄδολος, καὶ ἀπάνουργος.

**Ἀμια**, εἶδος ἰχθύων συναγελαστικῶν.

**Ἀμειανός** καὶ Ἀμμικνός· φιλομαθῆς· καὶ τὸν βίον φιλόσοφος. (Ἰω. Λυδός. σελ. 219-221).

**Ἀμειαντος**. Ἀμειαντος λέγεται ἄκαυστος τῷ πυρὶ μένειν. Καὶ κάλαμος δὲ ἀμειάντω ἐνδυθεῖσιν ἄκαυστος μένει, ἔχουσα τὴν ἀσφάλειαν ἐκ τοῦ ἐνδύματος τοῦ ἀκαύστου. (Ἀθαν. ΚΕ', 176. — Βασίλ. ΛΑ', 173).

**Ἀμειδα**, μητρόπολις Μεσοποταμίης. (Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 416).

**Ἀμεικλας**. Ἀμεικλαν θεοποιούσι Καρχηδόνιοι. (Ἀθηναγ. Γ', 917).

**Ἀμεικτα**. Περὶ ἀμεικτων καὶ ἀκοινωνήτως ἐχόντων πρὸς ἄλληλα. (Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1257-1260).

**Ἀμειλλα**. Ἐν ἀμείλλαι· πονηραῖς ἀθλιώτερος ὁ νικήσας. (Βασίλ. περὶ πονηρᾶς καὶ ἀγαθῆς ἀμείλλης. ΛΑ', 1437-1457).

**Ἀμειλλεανός**, ἐπίσκοπος (Ἀθαν. ΚΕ', 337).

**Ἀμειροῦτζης** Γεώργιος, Τραπεζούντιος. (ΡΞΑ', 745 κ. ε.).

**Ἀμεισθον**. Ἀμεισθον τὸ ἀλγεῖν· περὶ θλίψεως καὶ χωρισμοῦ φίλων. Πότε ἔμεισθον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 365).

**Ἀμεισός**, πόλις ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ Πειραιεῖς· μετονομασθεῖσα.

**Ἀμμαι**, πτίχ. Σκαπάνης ἐξ ἀργύρου καὶ ἄμμης καὶ κορινθίας· κατεσκεύασεν Ἰουλιανός ὁ Παρχάβητης· εἰς ἀλέγεσιν τοῦ ἐν Ἱερουσολύμοις Ἰουδαίου νοῦ, ἵνα ψεύτη δῆθεν τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1112). — ἄμμα δὲ καὶ κόμβος, δεσμός.

**Ἀμμια**, γυνὴ ψευδοπροφήτις. (Εὐσέβ. Κ', 473).

**Ἀμμορος**, ἐν Ἰσραὴ τῷ κακόμοιρος, ἀντίκειται δὲ τῷ ἔμμορος, ὃ δηλοῖ τὸν ἐπιτυχῆ καὶ μέτοχον μοίρας. — Ἀμμορίη ἢ δυστυχία.

**Ἀμμουνέων** ἀπόκρυφα ὑπομνήματα. Ἐνθα περὶ μυστικῆς θεολογίας καὶ ἀλληγορίας. (Εὐσέβ. ΚΑ', 72-99).

**Ἀμμων**. Ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν τῶν θηλειῶν βοῶν διὰ τὸ εἰς γεωργίαν τοῦ ζώου χρῆσιμον, καὶ τὸ γένος αὐτῶν διὰ τῶν θηλέων μάλιστα ἀΐξειν. (Ὀριγ. κατὰ Κέλσου ΙΑ', 1236). — Ἀμμων καὶ Ἀλέξανδρος (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 149). — Ἀμμων ὁ κριοκέφαλος παρὰ Λίβυσι, ὡς παρ' Αἰγυπτίοις θεοὶ κυνοκέφαλοι, ὀφιοκέφαλοι καὶ ὄνοκέφαλοι. (Ἀθαν. ΚΕ', 20).

**Ἀμμών**. Ἐρμηνεύεται, *λαὸς μεθ' ἡμῶν*. Τάχα πρῶτοι ὑπακούονταί τῷ λόγῳ οἱ ἐλάττονα τὴν κακίαν ἔχοντες παρὰ τοὺς πλείονα αὐτὴν καὶ ἐπὶ πλείον κεχυμένην ἔχοντες (Βασίλ. Λ', 560).

**Ἀμμών**, Ἀρειανός, ὅστις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας ἐπὶ πολλοῖς κακοῖς ἐξεβλήθη τῆς Ἐκκλησίας. Γρηγορίου τοῦ διαδόχου Ἀθανασίου τὰς ἐπιστολάς ὑπέγραψεν, ὁμόφρων ὢν (Ἀθαν. ΚΕ', 237. 777).

**Ἀμμωνάριον**, οὕτως ἐκαλοῦντο δύο παρθένοι μάρτυρες (Εὐσέβ. Κ', 609).

**Ἀμμωνᾶς**, Ἀββᾶς (Παλλάδ. ΛΔ', 1131) — ἕτερος πρεσβύτερος (αὐτόθ. 1178) καὶ ἕτερος (Ἀθαν. ΚΕ', 365).

**Ἀμμώνιος**, φιλόσοφος χριστιανός. Συγγράμματα αὐτοῦ περὶ τῆς Μωϋσέως καὶ Χριστοῦ συμφωνίης (Εὐσέβ. Κ', 568. Ἀμμώνιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς τὸ διὰ τριῶν ἡμῶν καταλέλοιπεν Εὐαγγέλιον, ἦτοι συμφωνίαν Εὐαγγελιστῶν ΚΒ', 1276).

**Ἀμμώνιος** ἐπίσκοπος (Ἀθαν. ΚΕ', 532). — ἕτερος ἐπίσκοπος Ἐλερχίας (ΚΓ', 808. 980). — Ἀμμώνιος Διάκονος (ΚΕ', 384. 724). — Ἱερεὺς πιθήκου. Ἐλλάδιος μὲν οὖν ἱερεὺς τοῦ Διὸς εἶναι ἐλέγετο, Ἀμμώνιος δὲ πιθήκου. — (Ἰω. Ἐκκλ. ἱστορ. ΞΖ', 605). — Ἀμμώνιος, καὶ Εὐθέσιος καὶ Διόσκορος, οὓς ἀδελφοὺς ἀλλήλους ὄντας, Μακροὺς ἐκ τῆς ἡλικίας ὠνόμαζον (Σωζόμε. ΞΖ', 1381). — Λέγεται δὲ τοῦτον τὸν Ἀμμώνιον, εἰς ἄκρον φιλοσοφίας

προελθεῖν. Μέλλων δέ ποτε πρὸς χειροτονίαν ἐπισκοπῆς; συλλαμβάνεσθαι, ὡς ἀντιβιβλῶν οὐκ ἔπεισεν ἀπιέναι τοὺς ἐπ' αὐτὸν ἐληλυθότας, ἀποτεμὼν τὸ οὖς, Ἄπιτε, ἔφη· λοιπὸν γὰρ οὐδὲ ἐχόντα με ὁ ἱερτικὸς νόμος συγχωρεῖ χειροτονεῖσθαι. Ἄριον γὰρ χρῆσαι τὸν ἱερέα καθίστασθαι. — Αὐτὸς δὲ ἐντεῦθεν Ἄμμωνιος Παριώτης ὠνομάζετο (αὐτόθ. 1384). — Ἄμμ. Ἀββζ; ἕτερος (Παλλάδ. ΛΔ', 1933). — ἕτερος Ἀββζ; (αὐτόθ. 1177).

Ἄμμωνιος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας, ὑπομνηματιστής; τῶν θείων Γραφῶν (ΠΕ', 1361 κ. ἐ.). — Ἄμμ. Σακκῆς, φιλόσοφος. — Ἐπὶ δὲ τοῦ Κομμόδου Ἄμμωνιος ὁ ἐπίκλην Σακκῆς, δς τοὺς σάκκους καταλιπὼν, οἷς μετέφερε τοὺς πυρούς, τὸν φιλόσοφον ἠσπάσαστο βίον. Τούτῳ φοιτῆσά φασι καὶ Ὀριγένην τὸν ἡμέτερον καὶ Πλωτῖνον· τῆς Πλωτίνου δὲ διδασκαλίας τετύχηκεν ὁ Πορφύριος (Θεοδώρ. ΠΓ', 977).

**Ἄμμωνιακόν.** Ἄμμωνιακὸν ἄλλς, τὸ ἀπ' Αἰγύπτου πέμπεσθαι ἐξίχετον ἦν, ρασί, τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν. Ἐνθα περὶ πλούτου, προϊόντων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν τῷ Περσῶν βασιλεῖ ἀρεσκόντων (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄμμωνῆται,** υἱοὶ Ἄμμῶν (Θεοδώρ. ΠΑ', 725. 636).

**Ἄμνῆ** θηλ. τοῦ ἀμνός· τὸ μὲν μέσον τῆς ἡλικίᾳ πρόβατον δηλοῖ, τὸ δὲ ἐνιαύσιον, ἄρνς· ἔνθα διαφοροὶ ὀνομασίαι καὶ ἡλικίαι ἄρνων, ἀμνῶν καὶ προβάτων (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄμνησάκκον.** Ἄμνησάκκον χρῆ εἶναι τὸν τοῦ Χριστοῦ μαθητὴν (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 517 κ. ἐ.). — Ἄμνησάκκισ (Χρυσόστ. Ξ', 262. 279 κ. ἐ. — ΞΒ', 415 κ. ἐ.).

**Ἄμνηστεία·** ἀμνηστεία κακῶν ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 261).

**Ἄμνείον** θερίλλειν. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἐκ διαλείμματος τιμωρουμένων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄμνειον** καὶ Ἄμνιον, σκευὸς δεκτικὸν τοῦ τῶν σφαγιζομένων ἱερείων αἵματος.

**Ἄμνοκῶν,** ὁ εὐήθης καὶ ἀμνός τὰ εἰς νοῦν, παρὰ τὸ κοεῖν ὃ ἐστι νοεῖν ὡς ἀμνός.

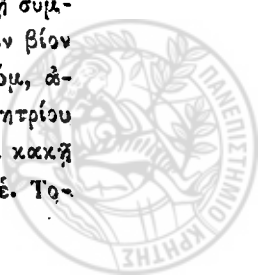
**Ἄμνός** ὁ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ ἀλληγορικὴν τυπικῶς καὶ θεολογικὴν ἔποψιν. — Καὶ ἀμνός ὁ Κύριος. Περὶ τῆς σφαγῆς Ἰσαάκ. Βλέπ. τὰ τοῦ Μελίτωνος Σάρδεων ἀνωτέρω, ἐν λέξ. Ἀβραάμ. σελ. 5. — Τὸ μυστήριον οὖν τοῦ προβάτου, ὃ τὸ Πάσχα θύειν ἐντέλλεται ὁ Θεός, τύπος ἦν

τοῦ Χριστοῦ (Ἰουστίν. Γ', 561). — Ἄδε ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄρτων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. Α', 29). Πέντε ζῶων προσφερομένων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, τριῶν μὲν χειρσίων, πτηνῶν δὲ δύο, ἄξιόν μοι ζητεῖν φαίνεται, τί δήποτε ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ὁ Σωτὴρ ἀμνός λέγεται καὶ οὐδὲν τῶν λοιπῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν χειρσίων καθέλαστον τριῶν ἡλικιῶν προσεγομένων, ἀπὸ τοῦ γένους τῶν προβάτων τὴν ἀμνὸν ὠνόμασε. Πέντε δὲ ζῶα ταῦτά ἐστι μόσχος, πρόβατον, ἀεζ, τρυγῶν, περιστέρα· καὶ τρεῖς ἡλικίαι ἐκάστου τῶν χειρσίων αὐται, μόσχος, βυῦς, μοσχάριον· — κριάς, ἀμνός, ἀρνίον· — τράγος, ἀεζ, ἔριφος. Πτηνῶν δὲ, περιστερὰς μὲν ζεῦγος νεοσσῶν μόνων, τρυγῶνων δὲ ζεῦγος τέλειον κ. ἐ. (Ὀριγ. ΙΔ', 289-296). — Ἄμνός τοῦ Θεοῦ· ἀμνός δὲ ἦν καὶ ὁ ἐπὶ σφαγὴν ἀγόμενος (Πσ. ΝΜ', 7-8). «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος» (Εὐσέβ. ΚΒ', 716 κ. ἐ. προφητεῖαι περὶ Χριστοῦ). — Διὰ τί ἀμνός λαμβάνεται σφάγιον· διὰ τί τέλειος, ἄβρην, ἐνικύσιος κτλ. ὅτι τὸν Χριστὸν κατὰ πάντα εἰκονίζει (Γρηγ. Ναζ. περὶ τοῦ γρηπτοῦ νόμου καὶ τῶν θυσιῶν ΛΓ', 640-652). — Τὸ ἀμνοῦ αἵματι κατασημῆνασθαι τὴν φλιάν καὶ τὰς εἰσοόδους τύπος ἦν Χριστοῦ (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 553 κ. ἐ.). — Περὶ τῆς θυσίας τοῦ ἀμνοῦ καὶ τοῦ Πάσχα τύπος καὶ ἀλήθεια (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 417-456). — Ἄμνοῦ κρέα διὰ τί ὀπτὰ πυρὶ ἐθθίειν προσέταξεν ὁ νόμος; Τυπικῶς τὸ μέγα τῆς οἰκονομίας μυστήριον ἐσκιαγράφει (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 320). — Διὰ τί πρὸς ἐσπέραν ἐθύετο ὁ ἀμνός; Διότι τύπον προδιέγραφε τοῦ ἀληθινοῦ ἀμνοῦ καὶ ποιμένος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν (Φώτ. ΡΑ', 1128).

### Ἄμνῶν

«Φθείρουσιν ἦθη χρῆσθ' ὀμιλία κακαί.»

Δηλοῦσι δὲ καὶ Ἄμνῶν ὁ πρεσβύτερος καὶ Ἀβεσσαλώμ ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ Μελωδοῦ, αἰσχροῦς μὲν ζήσχαντες, ἐλεεινῶς δὲ τὸν βίον καταστρέψαντες· ὁ μὲν Ἄμνῶν ἐπὶ τῆς ταπεινώσεως τῆς ὁμοπατρῖου ἀδελφῆς, κακῆ συμβουλῆ κακίστων φίλων, κατέστρεψε τὸν βίον θανατωθεὶς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν Ἀβεσσαλώμ, ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὁμοπατρῖου καὶ ὁμομητρίου τῆς ταπεινωθείτης· ὁ δὲ Ἀβεσσαλώμ κακῆ συμβουλῆ ἐπανίσταται τῷ πατρὶ κ. ἐ. Τῶ-



σοῦτόν ἐστι κακὸν ἢ τῶν κακίστων συνουσίᾳ (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1085-1088).—Περὶ Ἀμνῶν καὶ Ἀβεσσαλώμ, τοῦ ἤθους αὐτῶν, τῶν κακῶν ἀνατροφῶν καὶ τῆς αἰσχροῦς αὐτῶν καταστροφῆς (Θεοδώρ. Π', 622-637).

**Ἀμοιθαδὶς** *δικάζειν*, ἀντὶ τοῦ ἐναλλάξ, ἢ κατὰ λαχὸν καὶ κληρῶν.

**Ἀμοιθαῖοι** λόγοι. Βλέπ. *Ἀλληλογραφία*.

**Ἀμοιβή**. Χρῆ δὲ τὸν εὖ παθόντα ἀντεποιεῖν ἐν καλοῖς ἀμειβόμενον, οὐκ ἐν κακοῖς συμπράττοντα. Αὕτη γὰρ οὐκ ἔστιν ἀμοιβή, ἀλλ' ἀδικία (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 988).—Ἀμοιβὰι παροῦσαι καὶ μέλλουσαι (αὐτόθ. 1372).—Οἱ ἀμοιβῆς ἕνεκεν τὸ δέον πράττοντες καταδέεστέροι μὲν εἰσι τῶν πρὸς τὸ καλὸν εὐδοκιμούντων, ἀμείνους δὲ τῶν φόβῳ καὶ οὐ πόθῳ τοῦτο ποιοούντων πλέον, ἢ ὅσον ἡττώνται τῶν πόθῳ τὴν ἀρετὴν ἀσκούντων (αὐτόθ. 1504 καὶ 1509. 1513. 1524).

**Ἀμολγοί**. Ἀμολγοὶ λέγονται οἱ ῥήτορες κατὰ σκῶμμα παρὰ τὸ ἀμέλγειν τοὺς πελάτας. Ἀμολγοὶ ἐλέγοντο καὶ οἱ τὰ κοινὰ ἀμέλγοντες, καὶ ἐκμυζῶντες τὸ δημόσιον.—Ἀμολγὸς καιρὸς, καθ' ὃν οὐδεὶς μολεῖ, ἢ μολγεῖ, καὶ ὅτε τὸ ἐσπέρας ἀμέλγουσι τὰ θρέμματ' ἐκ νομῆς ἐλθόντα, ἢ εἰς νομὴν ἀπιόντα.

**Ἀμόργη**, πορφύρα κατὰ γλῶσσαν· καὶ ἢ τοῦ ἐλαίου ὑποστάθμη, παρὰ τὸ ἀμέργω, ἢ ἀμόργω διὰ τὸ τὴν τοῦ ἐλαίου ἀμόργην σπογγισμοῦ δεῖσθαι.

**Ἀμορῶαῖοι**, ὄκουν παρὰ τὴν Βαιθηλ καὶ ἐπέκεινα τοῦ Ἰορδάνου μέχρι Φιλαδέλφειας (Προκόπ. Γαζ. περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ οἰκούντων ἐθνῶν ΗΖ', 349).—Ἀμορῶαῖοι καὶ πάντες οἱ Χαναανῖοι (Θεοδώρ. Π', 736).

**Ἀμορφέτι**, ἐν ἀρετῇ καὶ κοσμιότητι, καὶ κάλλος ἐν κακίᾳ καὶ αἰσχροῦς σύγκρισις (Χρυσόστ. ΕΒ', 524).

**Ἀμοτον**, τὸ πλήρες καὶ ἀνευδές καὶ μότου μὴ δεδμενον, ἐκ μεταφορᾶς τῶν μοτουμένων τραυμάτων· δηλοῖ δὲ τὸ ἀπλήρωτον καὶ πολὺ.

**Ἀμούλιος** (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 115).

**Ἀμοῦν** Ἀββᾶς· ἐπιστολὴ Ἀθανασίου πρὸς Ἀμοῦν μονάζοντα (ΚΓ', 1169-1176. Περὶ ἐνυπνιαζομένων, σωφροσύνης καὶ ἀσελγείας).—Ἦν μοναχὸς ἐν Νιτρίχ. θαύματ' αὐτοῦ. Τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἶδε φερομένην εἰς οὐρανοὺς ὁ μέγας

Ἀντώνιος (αὐτόθ. 929).—Ἀμοῦν καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ βίος. (Παλλὰδ. ΛΔ', 1025-1026. 1153.—Σωζόμ. περὶ τῶν ἀγίων Ἀμοῦν καὶ Εὐτυχianoῦ ΕΖ', 900).

**Ἀμπαλος** (ἀνάπαλος), ὁ ἀναδασμὸς καὶ ἐκ δευτέρου πάλος, ὁ ἐστὶ κληρὸς.

**Ἀμπελος**. Ἀμπελος βασιλικὴ λιθοκόλλητος, ἔχουσα βότρυας ἐκ πολυτελεστάτων ψήρων συγκειμένους, κτῆμα τοῦ Περσῶν βασιλέως.—Ἀνυχάρσιδος ἀπόφθεγμα αἰνιγματικὸν περὶ τοῦ φυτοῦ καὶ καρποῦ τῶν ἀμπέλων.—Ἀμπελος ζυστὰς ἢ μὴ κανονικῶς πεφυτευμένη· στοιχάσι, ἢ κατὰ στοιχοῦς. Πράμνειος, Θασία κλπ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀμπελῶν**. Ἀλληγορικῶς ὑπὸ χριστιανικῆν ἔποψιν. «Ἵπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα» (Ματθ. Κ', 2-7).—Θεοῦ φυτεῖα ἢ καθολικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἀμπελῶν αὐτοῦ ἐκλεκτός. (Διατ. Ἀποστ. Α', 557).—Ἀμπελῶν κατὰ ταύτην τὴν διήγησιν εἶη ἂν ἢ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ· ἀγορὰ δὲ καὶ τὰ ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ὅσοι ἐκλήθησαν. Εἰς τὰ τοῦ ἀμπελῶνος ἔργα ἐξετάζεται ἢ προαίρεσις καὶ οὐ χρόνος κ.έ. (Ὁριγ. ΙΓ', 1360-1361. πλατύτερον δὲ 1488-1512).

**Ἀμπελῶνος ἔργατ'αι**. Ἀμπελῶν ἢ Ἐκκλησία, καὶ ἀντιμισθία οὐ κατὰ τὸν χρόνον, ἀλλὰ κατὰ τὴν προαίρεσιν (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 385).—Ὁμιλία εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀμπελῶνος «Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. Κ', 1 κ. ἐ.). Οἰκοδεσπότης ὁ δημιουργὸς Θεός, οἶκος ὁ κόσμος, ἀμπελῶν αὐτοῦ ἢ ἀνθρωπεῖα φύσις· ἐργάται οἱ θεοσεβεῖς καὶ τίμιοι κ. ἐ. ἔνθα τίνες οἱ ἐργάται τοῦ πνευματικοῦ ἀμπελῶνος οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὥρας ἐργασθέντες (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΖ', 1016-1101.—Νεῖλος ΟΘ', 937-940).—Ἀμπελον ἐκυτὸν προσηγόρευσεν ὁ Κύριος (Ἰω. ΙΕ', 1-5) τὸ νόσιμον καὶ καρδίαν εὐφραῖνον παρσχοόμενος κήρυγμα εἰς ἐπάνοδον τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας καὶ σωτηρίας. *Οἶνον ἀναγκαίως κκλητῆ ἢ θεῖα Γραφή τὸν ἀληθῆ θεῖος γνώσεως λόγον. Τοῦτον καὶ ἐν κρατῆρι ἢ Σοφία* (Παρ. Σολ. Θ', 2.5) ποτίζει, κρατῆρα τὴν τοῦ Κυρίου πλευρὰν ὀνομάζουσα, ἐξ ἧς ἡμῖν ἢ τῆς ζωῆς εὐφροσύνη ἐπήγαγεν (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 293).

Ἀμπελος ἡμερὶς λέγεται, παρὰ τὸ ἡμεροῦν ἡμᾶς τὸν οἶνον, καιρῶς καὶ μετρίως προσφερόμενον. Πίσιν γὰρ ἀνθρώποις καὶ φιλίαν ἡμερεύει

εὐπροσύνης τε αἴτιος, καὶ πένθους ἀλεξιφάρμακον καὶ ῥχθυμίας ἀνακρετικὸν τυγχάνει. Καὶ νοσοῦπι μὲν βοήθημα ἀπλοῦν, ποικίλων τε παθῶν παιώνιον· ὑγιαίνουσι δὲ ἔρρισμα καὶ τῆς ὑγείας τηρητικόν. Εἰ δὲ τις τό, «Μηδὲν ἄγαν» καὶ τό, «Μέτρον ἄριστον» ἀτιμάσκει παροινήσειεν, εἰς αὐτὸν ἀμυνεῖται τὴν ὕβριν, καὶ κεφαλὴν μὲν καὶ κροτάφους σφακελίσει, τὴν δὲ ῥώμην ἀπελάσει, καὶ πᾶν τὸ σῶμα ἐκλύσει, χεῖρας δὲ καὶ πόδας δήσκει (τὰ γὰρ ἄλλα τὰ τούτων ἀτοπώτερα οὐδὲ λέγειν καλόν), παραδώσει καὶ φίλοις καὶ ἐχθροῖς εἰς γέλωτα. (αὐτόθ. 1572). — Ἡμερίς, ἀμπελος (\*Ὀμηρος ἐν Ὀδυσσεὶ καὶ Ἡσύχιος), πρὸς διαστολὴν τῆς ἀγριάδος, ἦν καὶ τεθλέναι φασι σταφυλαῖς κ. ἐ. ὅθεν καὶ Ἀνάχαρσις ἐν Σκύθαις τὰ Ἑλλαδικὰ διηγούμενος, φησὶ φυτὸν καθ' Ἑλλάδα εἶναι, ὃ παραταθῆναι ἂν ἕως καὶ εἰς Σκύθας, εἰμὴ κατ' ἔτος ἐτέμνετο· τὴν ἀμπελον αἰνιττόμενος οὕτω (Λεξ. Εὐσταθ.).

\***Ἀμπελος** τὸ Κυριακὸν σῶμα, ἔνθα περὶ οἶνον καὶ σταφυλῆς μαρτυρεῖται ἀναγόμεναι εἰς τὸν Κύριον. (Ἀθην. παρὰ Θεοδώρ. ΠΓ', 89-92).

Τί ἐστὶν «Οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἀγιασθῆ τὸ γέννημα καὶ τὸ σπέρμα, ὃ ἂν σπειρῆς μετὰ τοῦ γεννήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου;» Δευτερ. ΚΒ', 9. Λύσις. (Θεοδώρ. Π', 428). — Δομετιανὸς δ' αὐτοκράτωρ διετάξατο ἐν ταῖς πόλεσιν ἀμπελον μὴ φυτεύεσθαι (Χρον. Πασχ. ΙΒ', 601).

\***Ἀμπελέσθαι**. Ἀμπελόμενος ὁ Κύριος ἀνθρωπίνην σάρκα. (Θεοδώρ. ΠΓ', 853).

\***Ἀμπλιάς**, ἀγαπητὸς ἦν Παύλῳ. (Πρ. Ῥωμ. ΙΓ', 8).

\***Ἀμπρούκλη**, διάκονος, φίλη Χρυσοστόμου. Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν τρεῖς παραμυθητικαί. (ΝΒ', 659. 662. 718.).

\***Ἀμπωτίς**—Περὶ ἀμπώτιδος φυσιολογικῶς καὶ Ἀριστοτέλους (Νόννος Ἀββᾶς ΛΓ', 1041).

\***Ἀμυγδαλαζ**, ὅταν ὄσι πικρά, πῶς μεταβάλλουσι τὸν πικρὸν καρπὸν εἰς γλυκύν, κηθῶς καὶ αἰ ὀξεῖται ῥοικαί; Ὅταν διατρηθεῖσαι τὸ πρὸς τῇ ρίζῃ στέλεχος σφῆνα πεύκης λιπαρὸν τῆς ἐντεριώνης μέτης διαλαθέντα δέξονται, εἰς εὐχρηστίαν μεταβάλλουσι τότε τοῦ χυμοῦ τὴν δυσχέρειαν. (Βασίλ. φυσιολογία δένδρων καὶ καρπῶν, ΚΘ', 109). ἔνθα καὶ ἠθικὴ προτροπή. Μηδεὶς οὖν ἐν κακίᾳ διάγων ἑαυ-

τὸν ἀπογινωσκέτω, εἰδὼς ὅτι γεωργὸς μὲν τὰς τῶν φυτῶν ποιότητος μεταβάλλει, ἡ δὲ κατ' ἀρετὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλεια δυνατὴ ἐστὶ παντοδαπῶν ἀρρώστημάτων ἐπικρατῆσαι. (αὐτόθ. 169-112). τὰ αὐτὰ Συμεῶν Μεταφραστῆς (ΑΒ', 1133 Λόγος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας).

\***Ἀμύητοι**. Ἀμύητοι δὲ καὶ οἱ οὐκ ἀμέτοχοι μὲν τῶν μυστικῶν, τοῖς δὲ αἰσθητοῖς ἐνειλούμενοι καὶ οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ὄντα εἶναι τὸ θεῖον φανταζόμενοι· δηλονότι οἱ πιστεύσαντες μὲν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, μὴ μὴν ἐπὶ τελεωτέραν ἐλθόντες γινώσιν κ. ἐ. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 1016-1020). — Μυστικῶς τὰ μυστικά φθέγγεσθαι καὶ ἀγίως τὰ ἄγια, καὶ μὴ ῥίπτειν εἰς βεβήλους ἀκόως τὰ μὴ ἔκφορα· μηδὲ σεμνοτέρους ἡμῶν ἀποφαίνωμεν τοὺς προσκυνοῦντας τοῖς δαιμονίοις, καὶ τῶν αἰσχυρῶν μύθων καὶ πραγμάτων θεραπευτάς, οἱ θάττον ἂν τοῦ αἵματος ἢ λόγων ἔστιν ὧν μεταδοῦεν τοῖς ἀμύητοις (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 17. 176). —

Ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος, ὃς ἂν ἐντεῦθεν ἀπαρῆ ἄνευ ἀρετῆς ἐν πυρὶ κείτεται· ὃ δὲ τετελεσμένος τε καὶ κεκαθαρισμένος, ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ τῶν θείων δυνάμεων χορεύσει (Ἰσίδ. ΟΗ', 725). — Οὐδεὶς γὰρ τῶν ἀμύητων λέγειν τολμᾷ «Πάτερ ἡμῶν ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» μήπω δεξάμενος τῆς υἰοθεσίας τὸ χάρισμα. — Ἀμύητος ἦν ἔτι Ἀμβρόσιος (βλέπ. Ἀμβρόσιος *Μεδιολάνων ἐπίσκοπος*), ὅτε *Μεδιολάνων* προεβλήθη ἐπίσκοπος (Θεοδώρ. ΠΒ', 1132).

Ἀμύητοι ἀμκρτίκι οἱ προπάτορες Ἀδὰμ καὶ Εὐὰ (Π', 125. 1772—ΠΒ', 692. 708.—ΠΓ', 757). — Ἀμύητοι καὶ μυσήρια (ΠΓ', 53). — Ἀμύητοις συμπολεμεῖν οὐκ ἀνέξομκι (ΠΒ', 1088). — Βλέπε τὰς λέξεις Ἀδύτα, Ἀκρωμένοι, Ἀθῆναι (ἔνθα αἱ §§ Πρὸρρήσις ἐν τελεταῖς, καὶ Παρκίνεσις), Μυστήρια, Τελεταί.

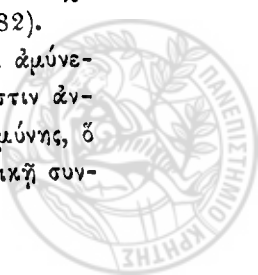
\***Ἀμυλος**, εἶδος πλακοῦντος εὐθύρπου, περὶ ὃν μύλαι ὀδόντων οὐ πονοῦνται.

\***Ἀμύμονα**. Ἀμύμονα εἰδέναι λέγεται τις καθ' ἔξιν, ἀπηνῆ δὲ εἶναι κατὰ διάθεσιν.

\***Ἀμυμώνεια**, ὕδατα ἐν Ἀργεῖ.

\***Ἀμυμώνη**, θυγάτηρ Δαναοῦ, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Νκύπλιον (Σχόλ. εἰς Κλήμ. Θ', 782).

\***Ἀμυνα** ἐπὶ ἀμοιβῆς ἀπλῶς, καὶ ἀμύνεσθαι ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς ἀμειβεσθαι, ὃ ἐστὶν ἀνταποδιδόναι. — Ἀμύνειν, τὸ χωρὶς μύνης, ὃ ἐστὶ προφάσεως βοθηεῖν, ὅθεν καὶ δοτικῆ συν-



τάσσεται, ἀμύνεσθαι δὲ (ἐκδικεῖσθαι) αἰτιατικῆ.

**Ἀμύνεσθαι.** Περὶ τοῦ μὴ ἀμύνεσθαι τὸν ἀδικοῦντα, ἢ ἀνθυβριζεῖν, πικραίνεισιν μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων (Δ. κτ. Ἀποστ. Α', 561). — "Ὅτι μὲν τὸ ἀμύνεσθαι ἀδικον οὐκ ἔστι συνθήσασθαι· ὅτι δὲ οὐδὲ φιλόσοφον συνθέσθαι δίκαιος· ἂν εἴη; κ. ἐ. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 509-512. ἔθη περιγράφει, πόσα ὑπομένει δεινά, εἰ θελήτε· εἰ τις ἀμύνασθαι). — Ἀμύνασθαι ἀμέτρως· ἀδικον. Οὐκοῦν ἀμεινον μὲν τὸ μὴ ἀμύνασθαι, ἀλλὰ φιλοσοφεῖν· οὐκ ἀπιθκον δὲ καὶ τὸ ἀμύνασθαι μετρίως τὸν φιλοσοφεῖν μὴ ἐπιστάμενον· τὸ γὰρ ἀμέτρως εἰς τὴν τοῦ ἐξ ἀρχῆς ἀδικοῦντος τάξιν παραπέμπει τὸν ἀμυνόμενον (αὐτόθ. 988). — Χρῆ ἡσυχίᾳ μᾶλλον καὶ φιλοσοφίᾳ τοὺς κακῶς ἤμας ποιοῦντας ἀμύνεσθαι (αὐτόθ. 1448). — Ἀμύνεσθαι χριστιανοῦ ἀλλότριον. (αὐτόθ. 1573). — Περὶ ἀμύνης καὶ ἀμοιβῆς. (αὐτόθ. 1524).

**Ἀμυντακός,** ῥήτωρ. (Φώτιος ΡΓ', 431).

**Ἀμφαδία φιλότης,** ἢ κατὰ νόμιμον γάμον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς μίξις.

**Ἀμφαμειῶται,** οἱ κατ' ἀγρὸν δοῦλοι, κατὰ γλῶσσαν.

**Ἀμφια** ἱερῶν ἱερῶν, ἱεροπρεπῆ καὶ λαμπρά, καὶ ὀνομασίαι αὐτῶν (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 729-756. — Θεοδώρ. περὶ στολῆς Ἀαρών, Η', 280-289).

**Ἀμφιάραιος,** υἱὸς Ἰοκλέους καὶ σύζυγος Ἐριφύλης, εἰς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Σχόλ. Κλήμ. Θ', 779).

**Ἀμφιβαίνουσαι φλέβες,** αἱ ἀπὸ τῆς μητρὸς (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1088).

**Ἀμφίβεια.** Ἀμφιβίον ἔστιν ἅπαν ἐνυδρόχερον, ὡς οἱ πηδητικοὶ βάρταχοι, καὶ παγοῦροι λοξοδρομοῦντες, ὅσα τε βιοῖ τοῖς μαλακοῖς ὕδατι καὶ τῇ ξηρᾷ διακτώμενα (Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 635-636).

**Ἀμφιβολία.** Ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις νεύειν χρέος πρὸς τὸ φιλόνητον, καὶ ἀπογινώσκειν μᾶλλον, ἢ καταγινώσκειν τῶν ὑπαιτίων. Ὁ μὲν γὰρ κακὸς τάχιστα ἂν καταγνοίη καὶ τοῦ ἀγαθοῦ· ὁ ἀγαθὸς δὲ οὐδὲ τοῦ κακοῦ βραδίως (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ' 1097). — Ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις νικάτω τὸ φιλόνητον (ΑΓ', 357). — Ἀπὸ τῶν ἁπολογουμένων τὰ ἀμφιβόλα χρῆ

κρίνειν, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀμφιβόλων τὰ ἁπολογουμένων. (Ἰσιδ. ΟΗ', 749). — Τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον οὐδέν, οὐδ' ἀσφαλές, ἀλλὰ καὶ ἄγαν δυνατὸν εἶναι δοκοῖν. ἀμφιβόλον ἔστιν. Ἀμχος δὲ μόνη ἢ θεὸς δύναμις, καὶ αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὠκύτως ἔχουτ' ἔστιν (αὐτόθ. 753). — Εὐσεβὲς ἔστιν ἐν τοῖς ἀμφιβόλοισι μὴ κατηγορεῖν τῶν δικαίων (Προκόπ. Γαζῆτος ΠΖ, 388).

**Ἀμφιβολία λόγου** ἐκ διαφόρου δικστολῆς, οἷον ἐν τῷ ἔστιν ἄξιος, ἢ ἔστι Νάξιος.

**Ἀμφιβόλος,** ὁ ἀποτρέφω βλαβόμενος παρ' Ἀρβιανῶν. — Ἀμφιβόλοι τίνες ἐκαλοῦντο (Ὀριγ. ΙΑ', 1:32. 1133).

**Ἀμφιδούλος,** ὁ ἐξ ἀμροτέρων τῶν γυνέων δούλος.

**Ἀμφιετίδης,** μωρὸς τις οὕτω καλούμενος.

**Ἀμφικτιόνη,** ἢ κατ' ἄλλους *Περικτιόνη*, μήτηρ τοῦ Πλάτωνος· πῶς καὶ παρὰ τίνος τὸν Πλάτωνα ἔτεκεν (Ὀριγ. ΙΑ', 732. 1300).

**Ἀμφιλόχεια** Φωτίου. Λόγων ἱερῶν καὶ ζητημάτων ἱερολογίαί. Πρὸς Ἀμφιλόχιον τὸν δσιώτατον μητροπολίτην Κυζίκου (ΡΑ', 45-1296).

**Ἀμφιλόχιος,** ἐπίσκοπος Ἰκονίου, βίος καὶ συγγράμματα αὐτοῦ (ΛΘ', 9-129). — Βασιλείου ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτὸν ἱθ'. (ΑΒ', 601. 629. 653. 664. — Περὶ κανόνων 697. 701. 716. — ε'. περὶ κανόνων 733. 736. 793. — γ'. περὶ κανόνων 809. 861. 864. 868. 872. 876. 928). — Περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ θεολογίας, Βασίλειος πρὸς Ἀμφιλόχιον (ΑΒ', 68-217). — Ἐπιστολὴ κανονικὴ Ἀμφιλοχίου (ΛΘ', 93-97). — Παρρησία αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον τὸν Α'. (Σωζ. Ἐκκλ. ΞΖ, 1428). — Ἦν ῥήτωρ καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ εἰθισμένος (ΑΒ', 601). Ἀπεφάσισε σὺν Ἡρακλείδῃ εἰς ἔρημον ἀποχωρήσασαι τόπαν (αὐτόθ. 601). Ἐγρηγόρει τὸν πατέρα αὐτοῦ (αὐτόθ. 605). Χειροτονηθέντα ἐπίσκοπον παραινεῖ καὶ νοθετεῖ Βασίλειος (αὐτόθ. 629). Προσκαλεῖ αὐτὸν ὁ Βασίλειος εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Εὐψυχίου εἰς τὴν πανήγυριν (αὐτόθ. 653). — Παρακαλεῖ τὸν Βασίλειον, ἵνα περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος γράψῃ (αὐτόθ. 72). — Οὐδεμίαν τῶν λέξεων, ἃς τῷ Θεῷ εἰώθαμεν ἀποδιδόναι, ἠγεῖτο δεῖν ἀνευ ἐξετάσεως καταλιμπάνειν (αὐτόθ. 68). — Ἐν-



θερμος ἦν δ ζῆλος αὐτοῦ τῆς ἀγάπης, καὶ βαρὺ τὸ τοῦ ἤθους καὶ σιωπηλὸν (αὐτόθ. 217). — Ἐπιμελῶς καὶ συνετῶς ἐμερίμνησε τὰ περὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἰσαύρων (αὐτόθ. 697) — Συμβούλῳ αὐτῷ Βασίλειος ἐχρήτο. (αὐτόθ. 736). — Γρηγόριος δ Ναζιανζηνὸς ἔγραψε πρὸς Ἀμφιλόχιον ἐπιστολὰς ἐννέκ (Βλ. Κατάλογον ἐπιστολῶν Γρηγορίου Τόμ. 37. ἐν τῇ ἡμετέρῃ *Κλειδί τῆς Πατρολογίας*). — Γρηγορίου Νύσσης πρὸς Ἀμφιλόχιον ἐπιστολὴ περιγραφικὴ εἰς οἰκοδομὴν ναοῦ (ΜΓ', 1093).

Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος Σίδης (ΟΖ', 1515 κ. ἐ.). — Ἐπίσκοπος Κυζίκου (Βλέπ. Ἀμφιλόχια).

**Ἀμφέπολος**, ὅτι ἀεὶ ἐπὶ γυναικῶν λέγεται κατὰ τινάς· ἄλλοι δὲ ὅτι κοινὴ ἐστὶ προσηγορία δούλου ἄρρενος καὶ θηλείας. — Ἀμφίπολος ἡ δούλη, πρόσπολος δὲ ὁ ἄρρην δούλος· ἄλλοι δὲ ὅτι ἀμφίπολοι μὲν αἱ θήλειαι, δμῶς δὲ οἱ ἄρρηνες. Ἀμφίπολος ἡ περὶ τὴν δέσποιναν πολουμένη θεράπκιν, ὅθεν ἀμφιπολεύειν, πρόσπολος δὲ ἡ προσπορευομένη. — Ἀμφιπολεύειν, συμπορεύεσθαι δουλικῶς, καὶ ἀπλῶς συνέπεσθαι.

**Ἀμφές** γράζεσθαι, τὸ διχονοεῖν.

**Ἀμφισβητεῖν**, ἀμφισβήτησις. Ὁ ἀμφισβητῶν δεῖται τοῦ δικάσοντος· ὁ δὲ δεόμενος δεῖται τοῦ δώσοντος. Τὴν πενίαν ὁ νόμος φιλοπραγμονεῖν οὐ βούλεται, ἀλλὰ παρκαλεῖν· εἰ δὲ τὴν πρᾶκλῆτιν ἀφεῖται εἰς συκοφαντίαν τραπεῖν, ἐλεεῖται ἐν κρίσει οὐκ ἂν εἶη δικαία. «Πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει» (Ἐξοδ. ΚΓ', 3). Ἐλεητέον μὲν γάρ, οὐ κρινόμενον δέ, ἀλλ' ἀντιβολουῖντα· εἰ δὲ τὸ παρκαλεῖν εἰς τὸ ἐγκκαλεῖν τρέψει, τὸ δίκαιον ἔμπροσθεν τοῦ ἐλέου θετέον· οὐ γὰρ δίκαιον τὸ δίκαιον διφθεیرهσθαι (Ἰσίδ. ΟΗ', 924). — Ἀμφισβητεῖν καὶ μὴ φιλονεκεῖν. Κατὰ τί χρὴ κοινὸν παρῆχειν ἑαυτόν, κατὰ τί ἔσον· καὶ τί ἀμφισβητεῖν καὶ μὴ φιλονεκεῖν καὶ τί εὐφραίνεσθαι, καὶ τί ἡδῆσθαι. φιλοσοφικωτάτη ὁδηγία (αὐτόθ. 1212-1213). — Ἡ μὲν ἀμφισβήτησις κρίσει ἀνκρωτάσθω, ἡ δὲ κρίσις τοὺς ἐλέγχους βρατανίζέτω· ἡ δὲ βράσνος τὸ δέον ἐριζέτω· ὁ δὲ ὄρος γεγράφθω· τὰ δὲ γεγραμμένα κυρούσθω· τὰ δὲ κυρωθέντα βεβχιούσθω τοῖς ἔργοις· πᾶσά τε ἀψιμαχίᾳ οἰχέσθω, καὶ φιλία χορευέτω, ἧς ἔσον οὐδὲν καὶ εἰς ἀρετῆς,

καὶ εἰς εὐδοκίμησεως, καὶ εἰς σωφροσύνης λόγον (αὐτόθ. 1456-1476). — Ἀμφισβητούμενα πῶς δεῖ διαλύεσθαι (Βασίλ. ΛΑ', 1037). — Οἱ τῆς θείας σοφίας ἠξιοῦμενοι πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητοῦντες· μὴ κέχηρησθε κριταῖς· τοῖς τὴν ἀνοικν τῆς ἀσεβείας περικειμένοις (Θεοδώρ. ΠΒ', 264. — Α'. πρ. Κορ. Γ', 1). — Περὶ λογομαχούντων καὶ ἀμφισβητούντων περὶ τὴν πίσιν. Ἱερὰ παράλ. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΓ', 92-93).

**Ἀμφέσκιοι** καὶ ἄσκιιοι· περὶ διαφορᾶς τῶν ἐν ταῖς οἰκίησιν σκιῶν, καὶ κατὰ ποίους τόπους οἰκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι (Εὐσεβ. Χρον. ΙΘ', 984-985 κ. ἐ.).

**Ἀμφιτάπητες**, οἱ ἀμφίμαλλοι τάπητες.

**Ἀμφιτρέτη**, ὅτι ἐν Νάξῳ χορεύουσα ὑπὸ Ποσειδῶνος ἠρπάσθη· εἰς τὴν γεννητικὴν τῶν ὑδάτων δύναμιν ἀλληγορεῖται (Εὐσ. ΚΑ', 200).

**Ἀμφεφῶντες**, πλακοῦντες οὕτω καλούμενοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀμφέων** καὶ **Ζῆθος**, Διὸς υἱοὶ ἐξ Ἀντιόπης τῆς Ἀσωποῦ· ὅτι Θήβας ἐτείχισαν διὰ λύρας. — Ἀμφίων ὁ Θηβαῖος καὶ Ἀρίων ὁ Μεθυμναῖος καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 49 κ. ἐ.). — Ἀμφίωνος λύρα, Ὀρφῆως. Ἐπιμηθεὺς καὶ Προμηθεὺς, ὀργάνων μουσικῶν ἐφευρεταί (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 479-481).

**Ἀμφορεύς**, σκευὸς κεραμοῦν, ἀμφοτέρωθεν φερόμενον, ὃ ἐστὶ δίωτον, καὶ ὅτι πίθου ἐλάττων, βίκου δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης. Βίκοι δὲ οἰνοδόχα, ἢ καὶ ἀπλῶς ὀστράκινα μεγάλη σκεύη.

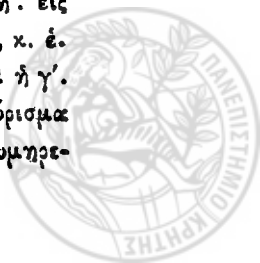
**Ἀμφότερα**. α' Ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρα ἐν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας» πρ. Ἐφεσ. Β', 14. Ὅμιλ. Χρυσοστ. (ΞΒ', 37-42). — Ἀμφοτέρον, ἐπίρρ. καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἕτερον· οἶον ἐν τῷ,

Ἀμφοτέρον, βασιλεὺς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής. — Ἀμφοτεροδέξιοι τὰς χεῖρας (Μελέτ. Μοναχ. ΕΔ', 1256).

**Ἀμφώβολα**, ἢ Ἀμφώβελα παρὰ Σοφοκλεῖ, αἰδιὰ σπλάγγων μαντεῖσι.

**Ἀμφῶτις**, ξύλινον ποτήριον χρήσιμον τοῖς ἀμέλγουσιν.

**Ἀμωμος**, ψυχμὸς τοῦ Δαυὶδ ὁ ρη'. εἰς τρεῖς στάσεις. ἢ α'. Μικαῖριοι οἱ ἀμωμοι, κ. ἐ. ἢ β'. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με, κ. ἐ. καὶ ἡ γ'. Ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμέ κ. ἐ. — Μέγχα θησαύρισμα καὶ πλοῦτον πνευματικὸν καὶ ψυχῶν θυμηρε-



στάτην λυσιτέλειαν πρὸς τε τὴν τοῦ Θεοῦ αἰνεσιν καὶ δοξολογίαν, καὶ τοῦ βίου ἡμῶν ἀσφάλειαν, καὶ ὑποτύπωσιν ἀγαθῶν ἔργων οἱ ἅγιοι Πατέρες ἡμῶν παρέδοσαν ἡμῖν ψάλλειν τὸν ριγῆ. ψαλμὸν. (Χρυσόστ. ΝΕ', 675-708).

**Ἄμῶν**, βασιλεὺς Ἰουδα, υἱὸς Μανασσῆ, ἀσεβῆς ἦν καὶ παράνομος, ὃν ταχέως ὁ Θεὸς ἐξωλόθρευσε (Διατ. Ἀποστ. Α', 649-652).

— Ἄμῶνες δὲ εἰσιν ἐξοχὰί τινες τοῦ σώματος, οἷον τείχη κωλύοντα τὰς ἐξαρθρώσεις γίνεσθαι (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1260).

**Ἄμῶς** ὁ προφήτης, εἷς τῶν ΙΒ' ἑλασσόνων προφητῶν, δευτέρος ἐν τῇ σειρᾷ. Οὐκ ἐστὶ τοῦ Ἡσαίου ὁ πκτῆρ· τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ Ἡσαίου στερέωσιν δηλοῖ, τούτου δὲ σκληρὸν ὄνομα δηλοῖ (Βασίλ. περὶ προφητῶν, τῆς ἐποχῆς αὐτῶν καὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματος ἐκάστου Α', 136). Ἦν αἰπόλου παῖς, καὶ αὐτὸς αἰπόλος (Χρυσόστ. ΝΗ', 487). — Ἰπομνήματα εἰς τὸν προφήτην Ἄμῶς (Θεόδ. Μοψουεστ. ΞΓ', 241 κ. ἐ. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΑ', 408 κ. ἐ. — Θεοδώρ. ΠΑ', 1664 κ. ἐ.).

**Ἄμωσις**, βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἤμαρζε κατὰ τοὺς χρόνους Ἰνάχου τοῦ Ἀργείου. Κατὰ Ἄμωσιν Αἰγύπτου βασιλέα, φησὶν ὁ Μενδήσιος Πτολεμαῖος, γεγονέναι Ἰουδαίους τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν, Μωϋσέως ἡγουμένου (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 820-821. — Ἰουστίν. Γ', 257. — Τατιαν. αὐτόθ. 881). — Ἄμωσις κατέλυσε τὸν τῆς ἀνθρωποθυσίας νόμον (Εὐσέβ. ΚΑ', 272). — Ἐξήχθησαν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἑβραῖοι Ἄμωσιος Αἰγυπτῆριον βασιλεύοντος (αὐτόθ. 816. 828).

**Ἄνα**, Ζεῦ ἄνα, Κλητ. — Ἄνα, ἀνάστηθι.

**Ἄναβαίνεεν**, ἀπὸ τῶν τύπων ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν (Θεοδώρ. ΠΑ', 1229). — Ἄναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου διὰ τὴν οικονομίαν εἶπεν, εὐαγγελιζόμενος τοὺς μαθητάς, οὓς φιλῶν ἀδελφούς ἐκάλει· ὅταν ἀναβιβάσῃται ἢ ἐξ ἡμῶν ἀπκρχή, ἀναβαίνοντος τοῦ ἀεὶ ὄντος πρὸς τὸν ὄντως ὄντα ἑαυτοῦ Πκτέρα. Διὰ τῶν τοιούτων λέξεων τῇ θεότητι μυστικῶς ἄμικ καὶ λευκῶς (σαφῶς) σημαίνων εἶναι αὐτὸν (Δίδυμος ΛΘ', 853). — Ἄιδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα (Βασίλ. Σελευκ. λόγ. ΠΕ', 337-349).

**Ἄναβακχεύειν**. Ἐπειτα δέ, τοὺς τούτων νεωκόρους, καὶ ὑπὸ τούτων κατειλημμένους

καὶ ἀναβεβακχευμένους ἐπὶ μισθῷ χρησιμολογεῖν, προλέγειν δὲ οὐδὲν ἀληθές (Θεοδώρ. ΠΓ', 1061-1064).

**Ἄναβάλλειν**. Οἱ ἀναεαλλόμενοι πρᾶξι καὶ δέοντα ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλονται καὶ δεινὰ (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1396). — Μὴ ἔσο ἀργὸς περὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, μὴ τὸ μὲν ποίει, τὸ δὲ ἀναβάλλου (Βασίλ. ΛΑ', 1501).

**Ἄναβαπτίζεειν**, τὸ ἐκ δευτέρου βαπτίζεειν. Ἄναβαπτίζεειν οὐ χρῆ· οὔτε μὴν τὸ παρὰ τῶν ἀσεβῶν δοθὲν βάπτισμα παραδέχεσθαι (Διατ. Ἀποστ. Α', 948). — Περὶ ἀναβαπτισμοῦ (Γελάσ. Κυζικ. ΠΕ', 1335. — Ἄναστ. Σιν. ΠΘ', 712).

**Ἄναβάσεις**. Αἱ τοῦ Θεοῦ ἀναβάσεις, οἱ τῆς θείας ἐπιβάσεως ἄξιοι, διὰ τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1097).

**Ἄναβατικόν**, βιβλίον ἀπόκρυφον Ἡσαίου, ἐξ οὗ ἀναφέρονται χωρία. (Ἄριγ. ΠΓ', 881).

**Ἄναβίωσις**· ἀναβίωσις τετελευτηκότων κατὰ Πλάτωνα (Εὐσέβ. ΚΑ', 933-948).

**Ἄναβλύζειν**. Οὐχ ὁρᾶτε τὸν ἐν τῇ Σιών ἐπιφανέντα λόγον θεολογοῦντες, καὶ τὸν ἐκ τῆς Σιών ἀναβλύσαντα νόμον; κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1077).

**Ἄναβλυστάειν**. Ποταμοὶ ἀναβλυστάειντες. κ. ἐ. (Θεοδώρ. Π', 1029. — ΠΒ', 1113).

**Ἄναβολεύς**, τὸ εἰς ὃ ἐντιθέντες τοὺς πόδας ἐριπποὶ γινόμεθα· καὶ ἀναβολεύς ἄνθρωπος ὁ εἰς τοιοῦτον ἔργον ὑπουργῶν. (ἀναβάτης, ὁ ἐρ' ἵππου, ἐπιβάτης δὲ ὁ ἐπὶ τῆς νηός).

**Ἄναβολή**, ἡ ἀνάπτωσις καὶ παράτασις, καὶ ἀργία, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱματισμὸς, καὶ τὸ προοίμιον ὀμωνύμως. — Ἄναβολὴ καὶ ἀργία. χαλεπωτάτη γὰρ ἀργία ἢ τῶν ψυχῶν νοθερία. — Ἄναβολὴ τάφρων, τὸ ἐκ τῶν τάφρων ἀναβαλλόμενον χῶμα.

**Ἄναγέννησις**. Αὐτίκα δι' ὕδατος καὶ πνεύματος ἡ ἀναγέννησις, καθάπερ καὶ ἡ πᾶσα γένεσις. Πνεῦμα γὰρ Θεοῦ ἐπεφόρετο τῇ ἀβύσσῳ· καὶ διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσαστο, μὴ χρῆζων αὐτός, ἵνα τοῖς ἀναγεννωμένοις τὸ πᾶν ὕδωρ ἀγίαση. Ταύτη τοι οὐ μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν καθαιρούμεθα. Σημεῖον γοῦν τοῦ καὶ τὰ ἀόρατα ἡμῶν ἀγιάζεσθαι, τὸ καὶ πνεύματα ἀκάθαρτα συμπεπλεγμένα τῇ ψυχῇ διυλιζεσθαι ἀπὸ τῆς γενέσεως τῆς και:

νης τε καὶ πνευματικῆς (Κλημ. Ἀλεξ. Θ', 701). — Τὸ οὖν ἄγιον Πνεῦμα ὡς τρυφερόν ὄν, καὶ μὴ ἔχον συνήθειαν μετὰ τοῦ σκληροῦ καὶ πονηροῦ πνεύματος, ἀποχωρεῖ ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου, καὶ ζητεῖ τοῦ κητοικῆται μετὰ τοῦ μακροθύμου, καὶ γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἐλεῖνος κενὸς τοῦ πνεύματος τοῦ δικαίου, καὶ ὅπως ἀποτυρλοῦται ἀπὸ τῆς δικνοίας τῆς ἀγαθῆς (Ἐρμᾶς Β', 923). — Ἀναγέννησις κατὰ ψυχὴν διὰ κατηγήσεως καὶ φωτισμοῦ, διὰ διδασκαλίας καὶ μνηστῆσεως. «Ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ (Ἀ. πρ. Κορινθ. Α', 15). — Κύειν καὶ ἀναγεννησθαι κατὰ Πλάτωνα (αὐτόθ. 29 κ. ἐ.).

**Ἀναγινώσκειν**, ἀντὶ τοῦ πείθειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς γινώσκειν. — Οὐκ ἀναγινώσκειν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπιγινώσκειν χρῆ τὰ λεγόμενα. Ἐπεὶ κέρδος οὐδὲν ἡμῖν ἔσται τῆς ἀναγνώσεως. Καὶ γὰρ θησαυρὸς ἀνωθεν πατούμενος οὐκ ἐνδείκνυται τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ χρῆ διορύξαι πρῶτον αὐτόν, καὶ κητῶσθαι κάτω, καὶ οὕτως ἀπῆσαν τὴν εὐπορίαν εὐρεῖν. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν Γραφῶν οὐκ ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀναγνώσις δεῖξαι τὸν τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν θησαυρόν, ἀν μὴ διερευνηθῆς τὸ βῆθος. Εἰ ἤρκει ἡ ἀναγνώσις, οὐκ ἂν εἶπε Φίλιππος τῷ Εὐνούχῳ «Ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» (Πράξ. Η', 30). Εἰ ἤρκει ἡ ἀναγνώσις, οὐκ ἂν εἶπεν ὁ Χριστὸς τοῖς Ἰουδαίοις, «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς.» (Ἰωάν. Ε', 39)· ὁ δὲ ἐρευνῶν οὐ μέχρι τῆς ἐπιφανείας ἵσταται, ἀλλὰ πρὸς τὸ βῆθος αὐτὸ κητῶσθαι. (Χρυσόστ. ΝΑ', 148 κ. ἐ.). — Ἐν τοῖς προοίμοις τῶν ἀναγινώσκομένων Γραφῶν πέλαιος νοημάτων εὐρίσκειται πολλῆς σοφίης γέμει τὸ προοίμιον. (αὐτόθ. 148). — Διὰ τί νηνομοθέτηται ἀναγινώσκειν τὰς περικοπὰς τῶν θείων Γραφῶν κατὰ τὰς ἑορτάς, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα καὶ ἐξῆς. (αὐτόθ. 105 κ. ἐ.). — Ἀναγινώσκωμεν πάντα τὰ περὶ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τοῖς Εὐαγγελιστάς. (Θεοδώρ. ΠΓ', 313).

«Ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» «Ὁ; τινες γὰρ φασι, βῆμάτων μνημονεύεις τινῶν τοῦ θεοπνεύστου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, οὗ τῶν πραγμάτων κατ' οὐδὲν μνημονεύεις. (Ἰσίδ. ΟΗ', 221-224). — Εἰπέ, εἴ σε ὤνησεν ἡ τῆς Βίβλου ἀναγνώσις, δεῖξόν ἐπὶ τῆς πράξεως· εἰ δὲ μένεις ἐφ' ὧν ἐκείνη κητῶσθαι, φησί

νη κητῶσθαι αὐτῆς. (αὐτόθ. 444). — Ἀναγινώσκειν καὶ ψάλλειν, ἢ εἰχεσθαι τίναν, καὶ πῶς, καὶ πότε. Καὶ ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οὐ χρῆ τοῦ; ἐκτὸς χειροθεσίας ἀναγινώσκειν. Κανόνες. (Φωτ. ΡΔ', 588-614).

**Ἀναγκάζειν**. «Ὅτι δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ κατ' ἐπιταγὴν ὑπὸ τῆς Γραφῆς ὠρισμένων προτρέπειν ἕκαστον πρὸς τὸ κρηττόν. (Βασίλ. ΛΑ', 824). — Ὅτι οὐκ ἐξέστιν ἀνάγκη ἐπιτιθέναί, ὧν αὐτὸς οὐ κητῶσθαι. «Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐκί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτὶς βρέχ καὶ δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δικτύων ὑμῶν οὐ προσφάουτε τοῖς φορτίοις.» (Λουκ. ΙΑ', 46). — Ὅτι δεῖ τὸν προσετώτα τοῦ λόγου τύπον προκείσθαι τοῖς ἄλλοις κητῶσθαι καλοῦ, κητῶσθαι πρότερον ἢ διδάσκει. (Βασίλ. ΛΑ', 824).

Ἐπεὶ γὰρ ἐγνώσαν οἱ ἀπόστολοι κητῶσθαι ἐκ τῆς δικηφονίας τῶν ἐθνῶν κητῶσθαι τοῖς πιστεύουσι, πάντες ἀμὰ γενόμενοι θεῖον νόμον ἐθέσπισαν ἐν τύπῳ ἐπιστολῆς κητῶσθαι, δι' οὗ τῆς βρυτάτης μὲν περὶ τοιούτων δουλείας τε καὶ ἐρεσχηλίας τοὺς πιστεύοντας ἡλευθέρωσαν· ὑποτύπωσιν δὲ ἀσφκῆ τῆς ὀθῆς πολιτείας καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ θεοσέβειαν ἀγούσαν ἐδίδαξαν, μόνα ὅσα ἀναγκαιῶς δεῖ φυλάττειν κητῶσθαι. (Περὶ δικηφῶν ἐθῶν τῶν κατὰ τόπους κητῶσθαι Ἐκκλησιῶν (Σωκρ. ΕΞ', 641).

«Ἀνάγκησιν εἰσελθεῖν.» (Λουκ. ΙΑ', 23). Ἐνταῦθα κητῶσθαι τῶν ἐθνῶν κητῶσθαι. Πάλα μὲν γὰρ ἦσαν οἱ ἐξ ἐθνῶν ἀγροικοὶ τὰς φρένας, ἀπηγρωμένοι τὸν νοῦν, καὶ οἷον ἐξω πόλεως, διὰ τὸ μὴ ζῆν ἐν εὐνομίᾳ, κητῶσθαι δὲ μᾶλλον καὶ σὺν ἀλογίᾳ κητῶσθαι ταύτη τοι καὶ εἰς τὰς ἐξω πόλεως ὁδοὺς, καὶ τοὺς ἐν ἀγροῖς ὄντας φρηγμοὺς ὁ κητῶσθαι κητῶσθαι ἀπεστάλη. Πλὴν προστέτακται περὶ τοῦ κητῶσθαι, οὐκ ἀπλῶς κητῶσθαι, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀναγκάσαι. Κητῶσθαι προαιρετικὸν ἀπασιν τὸ κητῶσθαι ἐστί, καὶ κητῶσθαι περὶ τοῦ Θεοῦ, εἴτε πῶς ἀναγκάζονται τινες; Καὶ τοῦτο καὶ γέγονεν οἰκονομικῶς· ἔδει γὰρ, ἔδει τοῖς ἐθνετιν, ὡς ἀρρητῶ πλεονεξία κητῶσθαι, καὶ ὑπὸ ζυγὰ κητῶσθαι διαβολικὰ, καὶ οἷον εἰς κητῶσθαι τῶν οἰκείων κητῶσθαι κητῶσθαι ἐνισχημένοις, καὶ οὐκ εἰδῶσθαι ὅπως τὸν φύσει τε καὶ ἀληθῶς ὄντα Θεόν, κητῶσθαι

τέρας κλήσεως, μιμουμένης ἀνάγκης χρείαν, ἵν' ἰσχύσειαν ἀναδλέψαι πρὸς Θεόν, καὶ τῶν ἱερῶν γεύσασθαι μαθημάτων, καὶ ἀποφοιτῆσαι μὲν τῆς ἀρχαίης ἀπάτης, ἀποπηδῆσαι δὲ τρόπον τινὰ τῆς τοῦ διαβόλου χειρός. Ἡ δὲ λέξις ὅλως ἰσχύος ἔργον τῆς θεοπροποῦς ἀποφαίνει τὴν κλήσιν. Τοιοῦτόν τι καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ εὐρίσκειται λέγων πρὸς Θεὸν περὶ αὐτῶν· «Ἐν κημῶ καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξις, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.» Ψαλμ. ΛΑ', 9. Ὁρᾷς ὅπως τινὲ χαλινῶ περιτρέπει πρὸς ἑαυτὸν ὁ τῶν ὄλων Θεὸς τοὺς ἀγρίως ἀποσκιρτήσαντας; Ἄγαθὸς γὰρ ἔστι καὶ φιλόανθρωπος, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 792-793).—Ἀναγκάζομενος ὑπὸ τῆς παρανομίας κολάζει ὁ Θεὸς (Θεοδώρ. ΠΑ', 1012).

**Ἀναγκαία τύχη**, ἡ δουλική, καθ' ἣν οὐ ζῆ τις ὡς βούλεται.—Ἀναγκία ἡ πρὸς ἀλλήλους βοήθεια. (Χρυσόστ. Ξ', 266 κ. ε.).—Ἀναγκαῖος, ὁ βίαιος καὶ ἀναγκαστικός· κοινότερον δὲ ὁ ἐπιτήδειος καὶ χρήσιμος. καὶ ἀναγκαῖοι, οἱ προσήκοντες κατὰ γένος. Ἀναγκαῖος μῦθος, ὁ ἀναγκαστικός· ἀναγκαῖοι δὲ μῶες, οἱ χρειώδεις· ἀναγκαῖοι πολεμισταί, οἱ κατ' ἀνάγκην πολεμοῦντες. — Ἀναγκαῖον, τὸ αἰδοῦτον μετῶνυμικῶς, ὡς ἀνάγκης τινὸς σύμβολον.

**Ἀναγκαῖα**. Τῶν ἀναγκαιῶν καὶ ὠφελίμων νόμων μὴ καταφρονεῖν. (Θεοδώρ. ΠΑ', 996). — Τὰ ἀναγκαῖα τοῦ νόμου καὶ τύπος (ΠΒ', 474. 493). — Τὰ ἀναγκαῖα φυλάττειν παρεγγυᾷ (αὐτόθ. 496. 789).—Τῆ φύσει τοὺς ἀναγκαιῶς νόμους τέθεικεν ὁ ποιητῆς (Π', 160.—ΠΓ', 508-509).—Τὰ ἀναγκαῖα ὁ Θεός, καθάπερ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν ἀέρα, προφανῆ πᾶσι χορηγεῖται· τὰ δὲ ὅσα μὴ ἀναγκαῖα γῆ τε καὶ ὕδατι ἔκρυψεν. Ἡμεῖς δὲ περιεργοὶ εἰς ἃ μὴ δεῖ κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. περὶ τῶν ἐπτοημένων εἰς τὰ περιττὰ καὶ μύθαια. Η', 540-553). — Ἀναγκαιῶν κτήσις καὶ χρῆσις. Πλοῦτος μὲν ἀληθής· ὁ ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἀρετὴν πράξεισι πλεονασμός· αἱ κτήσεις δὲ καὶ χρήσεις τῶν ἀναγκαιῶν οὐ τὴν ποιότητα ἔχουσι βλαβεράν, ἀλλὰ τὴν παρὰ τὸ μέτρον ποσότητα (Θ', 321).

**Ἀναγκαῖως**. Ἀναγκαῖως ἐπαίδευε διὰ τῶν

στοιχείων (Θεοδώρ. Π', 248).—Ἀναγκαῖως φέρει εἰς μνήμην (αὐτόθ. 405. 697. 893. 1021.—ΠΑ', 869.888). — Ἀναγκαῖως τὸν περὶ ἀναστάσεως συνεπέρανε λόγον(ΠΒ', 368). —Ἀναγκαῖως ἐγένετο ἡ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρώπησις (αὐτόθ. 80). — Ἀναγκαῖως τὰ θαύματα τοῖς προσηύουσιν ἐδίδοντο (αὐτόθ. 329).—Ἀναγκαῖως καὶ παραπλησίως (αὐτόθ. 696). — Ἀναγκαῖως τρίς καὶ τῆς ἐπανόδου τυγχάνουσιν (ΠΑ', 1457).

**Ἀνάγκη**, ἡ βία, ὡς καὶ Αἰσχύλος φησί.

«Τὸ τῆς ἀνάγκης ἔστ' ἀδῆριτον σθένος.»

Ἡ ἀνάγκη καὶ τοὺς θρασεῖς ἐπιεικεῖς ἐργάζεται (Θεοδώρ. Π', 752). — Ἀνάγκη τὰς τῆς θείας κηδεμονίας ἐστέρημένοις καὶ γεγυμνωμένοις συμβαίνειν δυστυχίματα. (ΠΑ', 1936 ἐν τῷ «Οὐ ποιμανῶ ὄμῃς» Ἰεζεκ. ΙΑ', 9). — Ἀνάγκη ἡ τῆς συνειδήσεως (ΠΓ', 725 κ.ε.). — Ἀνάγκη βασιλική (Π', 760). — Ἀνάγκη ἐστὶ βίαις αἰτίαι (Ἰωάν. Δεμασκ. Λύσις καὶ ἐρμηνεία λέξεων ΙΔ', 673-676).

**Ἀναγνᾶμψαι δεσμῶν**, ἀντὶ τοῦ λύσαι. κάμπτεται γὰρ δεσμευόμενος, ἀνακάμπτεται δὲ λυόμενος.

**Ἀναγνῶναι**, ἀντὶ τοῦ ἀναγνωρίσαι καὶ ἀναμνησθῆναι.

**Ἀνάγνωσις** τῶν ἁγίων Γραφῶν.

Ὁμολογούμενον δὲ ἔστιν, ὅτι πικρὴ τῷ εἰς Χριστὸν πιστεύοντι αἱ θεῖαι Γραφαὶ λόγοι εἰσὶ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς χάριτος καὶ δωρεᾶς τοῦ παναγίου αὐτοῦ Πνεύματος χορηγηθέντες. Ὁθεν ἡ ἀνάγνωσις τῶν θείων Γραφῶν τῶν ἀπαραιτήτων ἐπὶ καθηκόντων τοῦ Χριστιανοῦ, ἐξ ὧν μεγίστη ἡ πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ καρποφορὶα τοῖς βουλομένοις ὑγιαίνειν ἐν τῇ πίστει, καὶ μὴ προσέχειν ἐπιτολαῖς ἀνθρώπων τὴν ἀλήθειαν ἀποστρεφομένων (Πρ. Γίτ. Α', 14). Διὰ τῆς εὐσεβοῦς ἀναγνώσεως τῶν θείων Γραφῶν ἀλανθᾶτως ἕκαστος ἐπιτυγχάνει πικρὸς ἀγαθοῦ, οὗ εὐχεται καὶ ποθεῖ. Ἀναλαμβάνει γὰρ δι' αὐτῶν ἐν πᾶσιν ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος· ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Δι' ἧς ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος ἐπεφάνη πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσεβείαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης

τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθάρσῃ ἑαυτῶ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.» (Πρ. Τίτ. Β', 11-14).

«Τέκνον Τίτε, » λέγει ὁ Ἀπόστολος, «πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιώσθαι, ἵνα φροντίζῃς καλῶν ἔργων προσεσθαι, οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ· ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις» (Πρ. Τίτ. Γ', 8). Καὶ πάλιν «Πᾶσα γοργὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανάρθωσιν, πρὸς πειδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ. (Β'. πρ. Τιμ. Γ', 16). (α)

### Ἐκ τῶν τοῦ Ὁριγένους.

Περὶ ἀναγνώσεως τῶν θείων Γραφῶν ὁδηγία. Σὺ οὖν προηγουμένως πρόσεχε τῇ τῶν θείων Γραφῶν ἀναγνώσει, ἀλλὰ πρόσεχε· πολλῆς γὰρ προσοχῆς ἀναγινώσκοντες τὰ θεῖα δεόμεθα, ἵνα μὴ προπετέστερον εἴπωμέν τινα, ἢ νομίζωμεν περὶ αὐτῶν κ. ἐ. (ΙΑ', 92).

Ἐγὼ δὲ εἶποιμι ἄν, ὅτι ὡς περ αἱ κρίσεις τοῦ Θεοῦ μεγάλαί καὶ δυσδιήγητοί εἰσι, δοκοῦσαι αἰτίαι τυγχάνειν τοῦ τὰς ἀπαιδεύτους πλανᾶσθαι ψυχὰς, οὕτω καὶ αἱ Γραφαὶ αὐτοῦ, μεγάλαί μὲν καὶ πεπληρωμέναι νοημάτων εἰσὶν ἀπορρήτων καὶ μυστικῶν καὶ δυσθεωρήτων, σφόδρα δὲ καὶ δυσδιήγητοί εἰσι, καὶ αἰτίαι δοκοῦσι τοῦ τὰς ἀπαιδεύτους πλανᾶσθαι τῶν ἑτεροδόξων ψυχὰς, ἀπερισκέπτως καὶ μετὰ προπετείας κατηγορούντων τοῦ Θεοῦ, ἐξ ὧν οὐ νοοῦσι Γραφῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιπτώτων ἐπὶ ἀναπλατμὸν ἄλλου Θεοῦ κ. ἐ. (ΙΒ', 1453).

Ὁ Θεὸς δὲ δεδωκώς τὸν νόμον, δέδωκε καὶ τὸ εὐαγγέλιον. Ὁ ποιήσας τὰ βλεπόμενα, ἐποίησε καὶ τὰ μὴ βλεπόμενα. (αὐτόθ. 421).

Κεκληῖσθαι καὶ ἐσφραγίσθαι τὰς θείας Γραφὰς οἱ θεοὶ φασι λόγοι τῇ κλειδί τοῦ Δαυὶδ, τάχα δὲ καὶ σφραγίδι, περὶ ἧς εἴρηται τό· «Ἐκτύπωμα σφραγίδος ἀγίστου Κυρίου» («Ἐξοδ. ΚΗ', 36)· τουτέστι τῇ δυνάμει τοῦ δεδωκότος αὐτὰς Θεοῦ, τῇ ὑπὸ τῆς σφραγίδος δηλουμένη. Περὶ μὲν οὖν τοῦ κεκληῖσθαι, καὶ

(α) Βλ. Πρ. Προλεγόμενα τῆς ἡμετέρας Κλειδὸς τῆς Πατρολογίας, Α'.

ἐσφραγίσθαι ὁ Ἰωάννης ἀναδιδάσκει ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (Γ', 7.—Ε', 1) λέγων· «Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείῃ Ἐκκλητικῆς γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ Δαυὶδ, ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει.» Ταῦτα γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς ἀποκαλύψεως Ἰωάννου, καὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ (ΚΘ', 11-12) νομιστέον λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ πάσης θείας Γραφῆς ὁμολογουμένως, καὶ παρὰ τοῖς μετριώσι ἐπάξιεν λόγων θείων δυνάμενοι, πεπληρωμένης αἰνιγμαμάτων, καὶ πρᾶξιων, σκοτεινῶν τε λόγων, καὶ ἄλλων ποιητικῶν εἰδῶν ἀσφραγίσ, δυσλήπτων τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. Ὅπερ διδάσκει βουλόμενος ὁ Σωτὴρ φησιν, ὡς τῆς κλειδὸς οὐσης παρὰ τοῖς γραμματέσιν καὶ Φαρισαίοις, οὐκ ἀγωνιζομένοις τὴν ὁδὸν εὑρεῖν τοῦ ἀνοιξάει, τό· «Οὐκί ὑμῖν τοῖς νομικοῖς· ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους οὐκ ἀφίετε εἰτελεθεῖν.» Λουκ. ΙΑ', 52. (αὐτόθ. 1077 κ. ἐ. 1080).

Ἦγοῦμαι γοῦν καὶ τὸν Ἀπόστολον τὴν τοιαύτην ἔφοδον τοῦ συνιέναι τοὺς θεῖους λόγους ὑποβάλλοντα λέγειν· (Α'. πρ. Κορ. Β', 13) «Ἄ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδασκαλίᾳ ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδασκαλίᾳ Πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικῶς συγκρίνοντες. (αὐτόθ. 1081).

Εἰ δέ, «Τὰ λόγια Κυρίου, λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῆ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως» (Ψαλ. ΙΑ', 7), καὶ μετὰ πάσης ἀκριβείας ἐξητασμένως τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὑποβέβληκεν αὐτὰ διὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Λόγου, μή ποτε καὶ ὑμᾶς διαφεύγῃ ἢ ἀναλογίᾳ, καθ' ἣν ἐπὶ πάντας ἐφθασε Γραφὴν ἢ σοφίαν τοῦ Θεοῦ θεόπνευστον μέχρι τοῦ τυχόντος γράμματος· καὶ τάχα διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ ἔφη· (Ματθ. Ε', 18) «Ἰῶτα ἐν ἡ μίᾳ κερκίᾳ οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.» (αὐτόθ.).

Χρὴ μὲν τοι γὰρ τὸν ἀπαξ παραδεξάμενον τοῦ κτίσαντος τὸν κόσμον εἶναι ταύτας τὰς Γραφὰς, πεπεισθαι, ὅτι ὅσα περὶ τῆς κτίσεως ἀπαντᾷ τοῖς ζητοῦσι τὸν περὶ αὐτῆς λόγον, ταῦτα καὶ περὶ τῶν Γραφῶν. Ἔστι δὲ γὰρ καὶ ἐν τῇ κτίσει τινὰ ἀνθρωπίνῃ φύσει δυσεύρετα ἢ καὶ ἀνεύρετα· καὶ οὐ διὰ τοῦτο κατηγορητέον τοῦ ποιητοῦ τῶν ὄλων κ. ἐ. Εἰ γὰρ

κάκει (ἐν τοῖς δρωμένοις καὶ τῇ κτίσει) οὐδὲν ἦττον τὰ ἀπορήμικτα μένει, ἀποστάντων τῆς θεότητος, πόσω ὀσιώτερον ἦν, μένοντας ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς περὶ Θεοῦ, ἀπὸ τῶν κτισμάτων τοῦ γενεσιουργοῦ θεωρουμένου, μηδὲν ἄσκοπον καὶ ἀνόσιον περὶ τοῦ τηλικούτου ἀποφαίνεσθαι Θεοῦ; (αὐτόθ. 1081).

Ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ περιεχούσῃ ἐπιστήμην θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ τῶν τούτων αἰτιῶν, εἰσι θησαυροί, ὁποῖους δεῖ εἶναι τοῦς τῆς σοφίας θησαυροὺς καὶ τῆς γνώσεως· καὶ εἰσὶν οὗτοι ἀπόκρυφοι. Καὶ εἴ τις ἐστὶν ἀξιωθεὶς αἰδέεσθαι τὰ ἄρρητα ῥήματα, ἀ οὐκ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι» (Β'. πρ. Κορινθίου, IB', 4), εἰδείη ἂν «τὴν ἐν μυστηρίῳ σοφίαν τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν τῶν δικαίων» (Α'. πρ. Κορινθ. Β', 7. Πρ. Κολοσ. Β', 3). Εἰσὶν οὖν ἐν τοῖς τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀποκρύφοις θησαυροῖς λόγοι βραβεῖς καὶ ἀπόρρητοι κ. ἐ. (II', 1476).

Καλὸν καὶ λόγοις ἐνασχολεῖσθαι πνευματικοῖς, καὶ δικνοῖχ καὶ γλώττη τούτοις ἐπετυχεῖν, καὶ τῷ νόμῳ Κυρίου διαπαντὸς ἐμμελεῖσθαι. Τριῶν γὰρ ἐν γέ τι πάντων κερδαίνειν ἐπάναγκες ἐκ τούτου. Ἡ γὰρ τῶν πόνων ἐπαθλον ἐκ Θεοῦ λαμβάνομεν, τὴν τῶν κεκρυμμένων ἀποκάλυψιν, ἣ τοῦτο τὸ λυσιτελεῖς, τὸ κεντρίζεσθαι πρὸς ἀρετὴν θείοις προστάγμασιν, ἣ κατὰ τρίτον λόγον, ἀπαχόμεθα τῶν γηίνων, τῇ περὶ τὰ πνευματικὰ μερίμνη καὶ σχολῇ. Ἐπεὶ δέ, ὡς περ τῷ σίτῳ συναναφύονται τὰ ζιζάνια, καὶ τοῖς ῥόδοις συνκατέλουσιν ἀκάνθια, οὕτω καὶ ταῖς γησίαις τῶν Ἱερῶν Βιβλίων νόθοι συναναφάνονται, ἵνα μὴ τὸν νοῦν παρακλαπῆς, καὶ ἀνθέξῃ τῶν ξένων, ὡς ἡμετέρων, τὸν ἔγκριτον ἀριθμόν, ὃ φίλος, ἐξ ἐμοῦ μάνθανε, καὶ τοῦτον δεχόμενος, καὶ ὡς οἰκεῖον περιέπων, ἀποποιοῦ τὸ ἀλλότριον. (IB', 1084).

Οὐδὲν σχολιὸν ἐν τοῖς θείοις λογίοις, οὐδὲ στρογγυλιῶδες· πάντα γὰρ ἐνώπια τοῖς νοούσι. Καὶ γὰρ πᾶσαι εἰσι κατὰ τὸν Ἐκκλησιαστὴν αἱ Γραφαί, «Λόγοι σοφῶν ὡς βούκεντρα, καὶ ὡς ἤλοι περυτευμένοι, οἱ παρὰ τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός» (Ἐκκλ. IB', 11), καὶ οὐδὲν περισσὸν ἐξ αὐτῶν. κ. ἐ. (II', 832).

Διδασκαλία περὶ ἀναγνώσεως τῶν θείων Γραφῶν. (II', 36. 825 κ. ἐ.—IA', 184. 185. 188-196. 1076-1078).— Περὶ τοῦ θεοπνεύστου τῆς θείας Γραφῆς, καὶ πῶς ταύτην ἀναγνωστέον καὶ νοητέον· τίς τε ὁ τῆς ἐν αὐτῇ ἀσαφείας λόγος, καὶ τοῦ κατὰ τὸ ῥητὸν ἐν τισὶν ἀδυνάτου ἢ ἀλόγου. (αὐτόθ. 1309-1316).

Ἄγρος αἱ Γραφαὶ καὶ ἐν αὐταῖς ἡ ἀλήθεια. (II', 844. 845. 1408 κ. ἐ.). — Περὶ τοῦ θεοπνεύστου τῶν θείων Γραφῶν. (II', 3017-3468).

Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Ἄρετὴ οὐ κατορθοῦται ἄλλως, καὶ κακῶν ἀποχή, εἰ μὴ διὰ μελέτης τῶν θείων Γραφῶν. (KZ', 603).

Πρὸς τοὺς κελεύοντας μὴ δεῖν ἀπὸ Γραφῶν ζητεῖν ἢ λαλεῖν, ἀρκουμένους τῇ παρ' αὐτοῖς πίστει.— Ἀμελήσω Γραφῶν; Πόθεν ἡ γνῶσις; Καταλείψω γνῶσιν; Πόθεν ἡ πίστις; Καὶ νόμους μὲν Ῥωμαίων ἀγνοεῖν ἀκίνδυνον οὐδενί· τὰ δὲ μεγάλα θεοπίσματα τοῦ βραβείου τῶν οὐρανῶν οἱ κωλύοντες μελετᾶν καὶ μανθάνειν ποῖαν ἐπιβουλήν οὐκ ἐργάζονται; Τροφὴ ψυχῆς ἡ Γραφή. Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς. Ἐρευνᾶν εἶπεν ὁ Κύριος, τὴν ἐπιμελῆ καὶ νηφάλιον τῶν κεκρυμμένων ἐξέτασιν. Ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν ἢ τῶν ἀδήλων φανέρωσις, ἢ τῶν ἐλπιδῶν βεβήλωσις, ἢ τῶν ὑποσχέσεων ἐκβασις, ἢ τοῦ Σωτῆρος εὐρεσις· κ. ἐ. (KH', 1341-1345).— Γηίνων μὲν ἕνεκα πραγμάτων οὐκ αἰσθητόμεθα πληθὸς ψευδωνύμων, οὐρανίων δὲ χάριν δογμάτων νεύματιν ἀναποδέκτοις ἀκολουθήσω, τῶν πάλαι καὶ πρόπαιλαι μετὰ πολλῆς συμφωνίας, καὶ τῆς τῶν Γραφῶν μαρτυρίας παραδοθέντων ἀναχωρήσει; «Πολλοὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.» (αὐτόθ.). — Πᾶσα Γραφή ἡμῶν τῶν χριστιανῶν θεοπνευστός ἐστιν. Οὐκ ἀόριστα δέ, ἀλλὰ μᾶλλον ὠρισμένα καὶ κεκανονισμένα ἔχει τὰ Βιβλία κ. ἐ. (αὐτόθ. 284-436, ἔνθα καὶ περὶ τῆς ἐκάστης βίβλου τῆς Γραφῆς).— Ἡ δὲ καθολικὴ Ἐκκλησία αὐτῇ, ἐρθῶς ἀναγνωστῆ καὶ ἀκριβῶς ἐρευνήσασα τὰς θείας Γραφάς, ἐπακοδόμησεν ἑαυτὴν ἐπὶ τὴν πέτραν κ. ἐ. (αὐτόθ. 524).

Ἡ ἀγία καὶ θεοπνευστος Γραφή τὰς τῶν ἀρχαιοτέρων ἡμῶν διηγεῖται πράξεις, ποδηγοῦσα ἡμᾶς ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ χρήσιμα τῶν πρα-

κτέων, βδελυττομένους πᾶν εἶδος πονηρίας καὶ δυσσεβείας. (αὐτόθ. 1565 κ. έ.).

Πρὸς τοὺς δουλεύοντας λέξεις, καὶ μὴ τοῖς νοήμασι τῶν θείων Γραφῶν κ. έ. (αὐτόθ. 60). — Ἰουδαῖοι μὲν ἀπιστοῦντες ἔχουσι, ἀφ' ὧν ἀναγινώσκουσιν καὶ αὐτοὶ Γραφῶν, τὸν ἔλεγχον· ἄνω καὶ κάτω, καὶ πάσης ἀπλῶς θεοπνεύστου Βίβλου περὶ τούτων βρώσης, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ῥήματα πρόδηλα κ. έ. (ΚΕ', 152-153). — Ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐκ τῶν Γραφῶν ἔρυσαν καὶ γινώσκον ἀληθῆ χρεὶα βίου κλοῦ, καὶ ψυχῆς καθαρῆς, καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἀρετῆς, ἵνα, δι' αὐτῆς ὁδούσης ὁ νοῦς, τυχεῖν ὧν ὀρέγεται, καὶ καταλαβεῖν δυνήθῃ, κ. έ. (αὐτόθ. 196). — Ἡμῶν δὲ ἡ πίστις ἐστὶν ὁρθὴ καὶ ἐκ διδασκαλίας ἀποστολικῆς ὁρμωμένη καὶ παραδόσεως τῶν Πατέρων, βεβαιομένη ἐκ τῆς Νέας καὶ Παλαιᾶς Διαθήκης κ. έ. (ΚΤ', 1080).

Ἰδωμεν δὲ ὅμως καὶ πρὸς τούτους καὶ αὐτὴν τὴν ἐξ ἀρχῆς παράδοσιν, καὶ διδασκαλίαν, καὶ πίστιν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἣν ὁ μὲν Κύριος ἔδωκεν, οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, καὶ οἱ Πατέρες ἐφύλαξαν. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἡ Ἐκκλησίᾳ τελεμελιῶται κ. έ. (αὐτ. 593-596).

Καθαροὺς οὖν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἀπὸ τούτων φυλάττετε, καὶ τηρεῖτε τὴν τε τῶν Πατέρων παράδοσιν, καὶ προηγουμένως τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εὐσεβῆ πίστιν, ἣν ἐκ τῶν Γραφῶν μὲν μεμαθήκατε, παρ' ἐμοῦ δὲ πολλάκις ὑπαμνήθητε. (Ὁ μέγας Ἀντώνιος παρ' Ἀθηνᾶσι αὐτόθ. 968).

Ἐδεῖ πάντας ἀνθρώπους τῶν καλῶν μὴ ἀμυήτους ὑπάρχειν. Οὕτω γὰρ ἂν ἐγγεγυμνασμένοι τοῖς πράγμασιν, εἰ εἶεν, τὸ ἀζήμιον εἶχον ἐν βίῳ. Καὶ γοῦν τοὺς ἀκραιότερους τὰ πολλὰ τῶν χρηστῶν διέλαθε. Τοῦτο δὲ πεπύθησαν ἐκ τοῦ τὴν διάνοιν αὐτοῖς ἀμυλιτέρην καθεστάναι ὑπὸ τῆς ἀμελείας. κ. έ. (ΚΗ', 1488 κ. έ.).

**Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.**

Πᾶσα Γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος διὰ τοῦτο συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ Πνεύματος, ἵν', ὡς περ ἐν κοινῷ τῶν ψυχῶν ἰατρείῳ, πάντες ἀνθρώποι τὸ ἴκμα τοῦ οἰκείου πάθους ἔκαστος ἐκλεγώμεθαι. (ΚΘ', 209). — Οἱ τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς λόγοι στήνονται ἐπὶ τοῦ

βήματος τοῦ Χριστοῦ. «Ἐλέγξω γὰρ, φησί, καὶ πρκαστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἀμαρτίας σου.» Οὕτω καὶ πρόσχωμεν νηφόντως τοῖς λεγομένοις κατὰ τὴν Γραφὴν, καὶ εἰς ἔργον προάγειν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου σπουδάσαι ἐπειχθῶμεν, κ. έ. (Λ', 81-84 κ. έ.). — Εἰ ἔξεστιν ἢ συμφέρει τινὲ ἑαυτῷ ἐπιτρέπειν, καὶ ποιεῖν ἢ λέγειν ἂ νομίζει καλά, ἄνευ τῆς μαρτυρίας τῶν θεοπνεύτων Γραφῶν. Ἀπόκρισις. (ΛΑ', 1080-1081). — Ταῦτά μοι εἴρηται πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ κατὰ τοὺς φωστῆρας μεγέθους, καὶ σύστασιν τοῦ μηδὲ μέχρι συλλαβῆς ἀργόν τι εἶναι τῶν θεοπνεύτων ῥημάτων (ΚΘ', 144).

Μεγίστη δὲ ὁδὸς πρὸς τὴν τοῦ καθήκοντος εὔρεσιν καὶ ἡ μελέτη τῶν θεοπνεύτων Γραφῶν. Ἐν ταύταις γὰρ καὶ αἱ τῶν πράξεων ὑποθήκαι εὐρίσκονται, καὶ οἱ βίοι τῶν μακκρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδωμένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται (ΛΒ', 228). — Οὐκοῦν ἡ θεόπνευστος ἡμῶν δικιτησάτω Γραφὴ καὶ παρ' οἷς ἂν εὐρεθῇ τὰ δόγματα συνωδὰ τοῖς θεοῖς λόγοις, ἐπὶ τούτοις ἤξει πάντως τῆς ἀληθείας ἡ ψῆφος. (αὐτόθ. 688).

Τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων καὶ κηρυγμάτων τὰ μὲν ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν ἀποστόλων παραδόσεως διαδοθέντα ἡμῖν ἐν μυστηρίῳ παρεδεξάμεθα· ἅπερ ἀμφοτέρω τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχει πρὸς τὴν εὐσέβειαν. (αὐτόθ. 188-196). — Ἀποστολικὸν δὲ οἶμαι καὶ τὸ ταῖς ἀγράφοις παραδόσεσι παραμένειν. (αὐτόθ. 200. ἕνθα μαρτυρεῖται τῆς Γραφῆς ἔπονται).

**Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.**

Ἐπίκλησις πρὸ τῆς τῶν Γραφῶν ἀναγνώσεως. Εἰς ἔπη.

Κλῶθι, πάτερ Χριστοῦ πανεπίσκοπε, τῶνδε λιτῶν. (ΛΖ', 517).

Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, καὶ πρὸς τινα τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν (τὴν τοῦ Ἰωνᾶ) ἀναδραμῶν, ἐκεῖθεν εἴκυστα συμβολὴν ἑμαυτῷ πρὸς τὰ παρόντα. Μὴ γὰρ εἰκῆ ταῦτα συγγεγράφθαι νομίζωμεν, μηδὲ ὄχλον ἄλλως εἶναι ῥημάτων τε καὶ πραγμάτων, ψυχαιγωγίας ἔ-

νεκα τῶν ἀκούοντων συγκείμενα, καὶ οἷον ἀκοῆς τι δέλεαρ μέχρι τῆς ἡθονῆς; ἰσχυμένον. Ταῦτα μὲν παιζέτωσαν μῦθοι καὶ Ἕλληνες, οἷ, τῆς ἀληθείας; ὀλίγα φροντίζοντες, τῷ κομφῶ τῶν πλάσματων καὶ τῷ λίχνῳ τῶν λέξεων καὶ ἀκοῆν καὶ ψυχὴν γοητεύουσιν. Ἡμεῖς δέ, οἱ μέχρι καὶ τῆς τυχύσης κερκίης καὶ γραμμῆς τοῦ Πνεύματος τὴν ἀκρίβειαν ἔλκοντες, οὐ ποτε δεξόμεθα, οὐδὲ γὰρ ὄσιον, οὐδὲ τὰς ἐλαχίστας πράξεις εἰκὴ σπουδασθῆναι τοῖς ἀναγράφει, καὶ μέχρι τοῦ παρόντος μνήμη δικασθῆναι· ἀλλ' ἔν' ἡμεῖς ἔχωμεν ὑπομνήματα καὶ παιδεύματα τῆς τῶν ὁμοίων, εἴ ποτε συμπέσοι καιρός, διασκέψεως· ὥστε τὰ μὲν φεύγειν, τὰ δὲ αἰρεῖσθαι, οἷον κανόσι τοῖς καὶ τύποις, τοῖς προλαβοῦσιν ἐπόμενοι παραδείγμασι. (ΑΒ', 504-505).

Οὐδὲ γὰρ τοὺς Εὐαγγελιστὰς φαίμεν ἂν ὑπεναντίῳ ποιεῖν ἀλλήλοις, ὅτι οἱ μὲν τῷ σαρκικῷ τοῦ Χριστοῦ πλέον ἐνησχολήθησαν, οἱ δὲ τῇ θεολογικῇ προσέβησαν· καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς, οἱ δὲ ἐκ τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς ἐποιήσαντο τὴν ἀρχήν. Οὕτω τὸ κήρυγμα διελόμενοι πρὸς τὸ χρήσιμον, οἷμαι, τοῖς δεχομένοις, καὶ οὕτω πρὸς τοῦ ἐν αὐτοῖς τυπούμενοι Πνεύματος. (ΑΓ', 588-589).

Γενοῦ σαυτοῦ καὶ τῶν βιβλίων, αἷς καθωμίλησας, ἐν αἷς πολλοὶ μὲν βίβιοι, πολλοὶ δὲ τρόποι, πολλὰ δὲ ἡθοναὶ καὶ τελειότητες· πολλὰ δὲ, ὡς τὸ εἶκός, συμφοραὶ καὶ τραχύτητες. Πλέκει δὲ ταῦτα δι' ἀλλήλων ὁ Θεός· ἐμοὶ δοκεῖ, ἵνα μὴδὲ τὸ λυποῦν ἀθεράπευτον ᾖ, μὴδὲ τὸ εὐφραίνον ἀπαιδαγώγητον, καὶ, ἵνα τὸ ἐν τούτοις ἄστατον καὶ ἀνώμαλον θεωροῦντες, πρὸς αὐτὸν μόνον βλέπωμεν. (ΑΖ', 273).

Ἐπὶ δὲ τὸν νοῦν μετρίως πραγμύνης, Ὡς ἐν παλαιστρα, ποικίλοις συγγράμμασιν, Αὐταῖς ἐνάθει ταῖς θεοπνεύστοις Γραφαῖς, Διττῶν Διαθηκῶν συλλέγων πλοῦτον μέγαν, Τῆς μὲν Παλαιᾶς, τῆς δὲ καὶ Καινῆς αἰεῖ. Καινὴ γὰρ ἐστὶ δευτέρον γεγραμμένη, Καὶ τὴν μετ' αὐτὴν μηκέθ' ἔξουσα τρίτην. Ταύταις ἄπασαν ἀσμένως σπουδὴν νέμε· Παρ' ὧν μαθήσῃ χρηστὸν ἐξασκεῖν τρόπον, Καὶ τὸν γ' ἀληθῆ καὶ μόνον Θεὸν σέβειν. Μονὰς γὰρ ἐστὶ καὶ Τριάς ἀτίδος, Πατὴρ σὺν Υἱῷ καὶ πανάγῳ Πνεύματι. (αὐτόθ. 1589-1590).

Θεοῖς ἐν λογίοισιν αἰετὴ γλώσση τε νόμῳ τε Στροφῶσθ'· ὁ γὰρ ἔδωκε Θεὸς καμάτων τὸ δ' ἄεθλον, Καὶ τι κρυπτόν ἰδεῖν ὀλίγον φάος, ἢ τὸ δ' ἄριστον, Νύττεσθαι καθαροῖο Θεοῦ μεγάλῃσιν ἐρετμαῖς. Ἡ τρίτατον, χθονίων ἀπάγει φρένα ταῖς δε μερίμναις.

Ἐκ τῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Πηγὴ ἀκένωτος, θησαυρὸς ἀνεξάντλητος, Ὡκεανὸς ἀχανῆς εἰσὶν αἱ θεόπνευστοι Γραφαί, ἐξ ὧν περ πάντες ποταμοί, καὶ πᾶσα θάλασσα, καὶ πᾶσαι κρήναι καὶ φρέγτα πάντα νάουσι. Φάρμακα πολλὰ ἐν αὐταῖς μεμιγμένα, λυγρὰ καὶ ἐπιθλά· ὡς ἱατροὶ ἀνδρῶν πολλῶν ἀντάξιοι ἄλλων· ὡς γλώσσης θησαυρὸς γλώσσαν πρὸς πᾶσαν ἀρίστης Ἑλλαδικῆς, πασῶν χαρίτων πᾶν μέτρον ἐχούσης. (ΑΔ', 301.303).

Τί ἡ Γραφὴ παραγγέλλει τῷ ἀνθρώπῳ ποιεῖν; (αὐτόθ. 756 κ.έ.).—Τίνος ἔνεκεν ἐδόθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ θεία Γραφή; (αὐτόθ. 761).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Οἱ κατκλείοντες τὴν πικρῶν πίστιν, καὶ τῷ ἐχθρῷ συμμαχοῦντες, παραβάται τῆς πατρῴου διδασκαλίας γίνονται. (ΜΑ', 329).

Τὴν ἐκ τῆς ἀρχαιοτέρης Γραφῆς, ἐκ νόμου καὶ προφητείας, καὶ τῆς παροιμιώδους διδασκαλίας γινομένην περὶ τῆς ὑπερκειμένης φύσεως διδασκαλίαν, δι' ἐσόπτρου τινὸς καὶ αἰνίγματος ὡς μαρτυρεῖν τῆς ἀποκαλυφθείσης ἡμῖν ἀληθείας δεχόμεθα, εὐσεβῶς τὴν διανοίαν τῶν ῥητῶν ἐκλαμβάνοντες· ὡς συμφωνεῖν τῇ πρὸς τοῦ Δεσπότου τῶν ὄλων ἐκτεθείση πίστει· ἢ ἐπὶ λέξεω, καθαρῶν καὶ ἀπαρεγγεῖρητον φυλάτσομεν, ὡς παρελθόμεν, καὶ τὴν ἐν ὀλίγῳ πικροτροπῆν τῶν παραδοθέντων ῥημάτων ἐσχάτην κρίνοντες βλασφημίαν τε καὶ ἀσέβειαν. (ΜΕ', 469).

Τί τοῦ χριστιανοῦ τὸ ἐπάγγελμα. Τί χριστιανισμός. Ἄλλ' ἐπειδὴ, καθὼς φησιν ἡ Γραφή, ἄφραστον ἐστὶ τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον, πάσης ὑπερκειμένον κατὰληπτικῆς ἐπινοίας, ἀναγκαιῶς οἱ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι θεοποροῦμενοι προφηταὶ καὶ ἀπόστολοι, πολλοὺς δυνάμασι τε καὶ νοήμασιν ἐπὶ τὴν σύνεσιν τῆς ἀφθάρτου φύσεως ἡμᾶς χειραγωγοῦσιν, ἄλλου πρὸς ἄλλο τι τῶν θεοπρεπῶν νοημάτων ἡμᾶς διευθύοντος κ. ἐ. (ΜΓ', 240-249).



Θεὸν ἀληθῶς καὶ ἱερὸν χρῆμα ὁ λόγος Θεοῦ, κτῆμα ἐξείρετον, οὐκ ἄλλοθεν προσγε- νόμενον, ἀλλὰ συγκεκραμένον τῇ φύσει, ἀν- θρώπῳ δῶρον τιμιώτατον παρὰ τοῦ δημιουργήσαντος εἰς αὐτὸν ἔλθόν. Τούτῳ γοῦν ἔχει καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα τὴν διαφορὰν κ. ἐ. Τὸ δὲ τοιοῦτον ζῶον, τὸ σοφόν, τὸ πρακτικόν, τὸ δραστήριον, τὸ μνημονικόν, τὸ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ βλέπον, διὰ τὸ ποικίλαις ἡδο- ναῖς καὶ διαφόροις πάθεσι περιέλκεσθαι, ἐνὸς ὀλιγώρως ἔχει, τῆς ἀληθοῦς ζωῆς καὶ τῆς οἰκειᾶς σωτηρίας. — Ἦπτον δ' ἂν ἦν κακόν, εἰ μὴ νοοῦντες οἴκοθεν καὶ παρ' ἑαυτῶν τὸ πρό- πον καὶ τὸ συμφέρον, νοῦν ἔχοντες καὶ λόγον, ἄλλου γοῦν εἰσηγουμένου τὸ χρήσιμον, ἐπει- θόμεθα. Τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ καὶ σφό- δρα τοῖς διδασκάλοις ἀχθόμεθα, καὶ χαλε- πῶς αὐτῶν τὴν νοθεσίαν φέρομεν, καὶ ταῖς συμβουλαῖς βκρυνόμεθα κ. ἐ. (κτ. 303-316).

Ἵτι δυσμετάθετον ἐπὶ παντός ἡ συνήθεια. Ἄμυχον γὰρ ἐστὶν ἐπὶ παντός ἡ συνήθεια, πολλὴν ἔχουσα δύναμιν πρὸς ἑαυτὴν ἐλκύσαι καὶ ἐπισπάσασθαι τὴν ψυχὴν, καὶ τινὰ καλοῦ παρασχεῖν φαντασίαν, ἐν ᾧ ἂν τις σχέσιν καὶ προσπάθειαν διὰ τοῦ προσεθισμοῦ τινὰ κτή- σηται· καὶ οὐδὲν οὕτω τῇ φύσει φευκτόν ἐστιν, ὡς ἐν συνηθείᾳ γενόμενον μὴ καὶ σπουδῆς ἄ- ζιον καὶ αἰρετὸν νομισθῆναι κ. ἐ. (αὐτόθ. 357).

Τί τὸ πιστεύειν ἀφέντες, τεχνολογοῦμεν τὴν πίστιν, καὶ πληροῦμεν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κοι- νοῦ δυσμενοῦς; Καταλείψωμεν τὸ ζυγομχεῖν, καὶ σταθμίζωμεν τὰς λέξεις τοῦ δόγματος. Παυσώμεθα τοῦ θέλειν εἶναι τῶν διδασκάλων διδάτκαλοι. Μισήσωμεν τὸ λογομχεῖν ἐπὶ κατατροφῇ τῶν ἀκουόντων. Πιστεύσωμεν ὡς οἱ Πατέρες ἡμῶν παρέδωκαν· οὐκ ἐσμέν τῶν Πατέρων σοφώτεροι· οὐκ ἐσμέν τῶν διδασκάλων ἀκριβέστεροι. Μὴ γινώμεθα κατὰ ταῦτὸν δημοτράπεζοι, καὶ ἀλλήλων ἐπίβουλοι· μὴ ἐν- ταῦθα κοινωνικοί, καὶ ἔξω ἐπίβουλοι. (αὐτόθ. 1109-1112).

Ἐπειδὴ γὰρ κριτήριον ἀσφαλές τῆς ἀλη- θείας ἐπὶ παντός δόγματος ἡ θεόπνευστος ἐστὶ μαρτυρία, καλῶς ἔχειν ἠγοῦμαι τῇ πα- ραθέσει τῶν θείων καὶ τὸν ἡμέτερον λόγον πι- στώσασθαι. (ΜΕ', 248 κ. ἐ. κατὰ Εὐνομίου). — Πᾶν γὰρ τὸ παρὰ τὴν ἀλήθειαν λεγόμενον, ψευδὸς ἐστὶ πάντως καὶ οὐκ ἀληθές. (αὐτόθ.

468).—Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος, ἡ διὰ τῆς ἐπιπνοίας τοῦ Πνεύματος ἀναγραφείσα, μαρ- τυρεῖ τῷ Πνεύματι τὴν θεότητα. (αὐτόθ. 553).

Ἄρκεῖ γὰρ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἡμετέρου λό- γου τὸ ἔχειν πατρόθεν ἠκουσαν τὴν παράδο- σιν, οἷόν τινος κληρὸν δι' ἀκολουθίας ἐκ τῶν ἀποστόλων διὰ τῶν ἐφεξῆς ἀγίων παραπεμ- φθέντα. (αὐτόθ. 573 κ. ἐ.).

Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

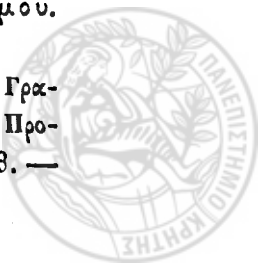
Ἡ μὲν γὰρ Ἐκκλησία, καίπερ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ διεσπαρμένη, παρὰ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν ἐκείνων μαθητῶν παραλαβοῦσα τὴν εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα, καὶ εἰς ἕνα Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς Πνεῦμα ἄ- γιον πίστιν, ἐπιμελῶς φυλάττει κ. ἐ. (ΜΑ', 533 κ. ἐ.).

Καὶ ὅροι γὰρ ἐτέθησαν ἡμῖν, καὶ θεμέλιοι, καὶ οἰκοδομὴ πίστεως, καὶ ἀποστόλων παρα- δόσεις, καὶ Γραφαὶ ἄγιοι, καὶ διαδοχαὶ διδα- σκαλίας· καὶ ἐκ πανταχόθεν ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἠσφάλισται. Καὶ μηδεὶς ἀπατάσθω και- νοῖς μύθοις. (αὐτόθ. 977).—Δεῖ δὲ καὶ πα- ραδόσει κεχρησθαι· οὐ γὰρ πάντα ἀπὸ τῆς θείας Γραφῆς δύναται λαμβάνεσθαι. Διὸ τὰ μὲν ἐν Γραφαῖς, τὰ δὲ ἐν παραδόσει παρέδω- καν οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι· ὡς φησὶν ὁ ἅγιος Ἀ- πόστολος· «Ὡς παρέδωκα ὑμῖν» καὶ ἄλλοτε· «Οὕτω διδάσκω, καὶ οὕτω παρέδωκα ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις» καὶ, «Ὡς κατέχετε· ἐκτὸς εἰμὴ εἰκῆ ἐπιστεύσατε.» (αὐτόθ. 1048).

Εἶτα δὲ περὶ τούτου αὐτὸς ἐπιλήψομαι τῆς ἀκολουθίας, ὅτι ἀναγκαῖον· ἡ Ἐκκλησία τοῦ- το ἐπιτελεῖ, παράδοσιν λαβοῦσα παρὰ Πατέ- ρων. Τίς δυνήσεται θεσμὸν μητρὸς καταλείναι, ἢ νόμον Πατρός; ὡς τὰ παρὰ τῷ Σολομῶντι εἰρημένα· «Ἄκουε, υἱέ, λόγους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπόστη θεσμοῦ μητρὸς σου» δείξας, ὅτι ἐγγράφως τε καὶ ἀγράφως ἐδίδασκεν ὁ Πατήρ, τουτέστιν ὁ Θεός, ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. (ΜΒ', 516.773).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἀνάγνωσις συνεχῆς τῶν βιβλίων τῆς Γρα- φῆς ὄργανον σωτηρίας κ. ἐ. (ΜΗ', 993).—Προ- τροπὴ εἰς αὐτήν. (αὐτόθ. 812. 991. 993. —



ΜΘ', 186. — Ξ', 156. — ΞΒ', 485). — Πῶς δεῖ γίνεσθαι τὴν τῶν θείων Γραφῶν ἀνάγνωσιν. (ΝΑ', 125).

Ἐφέλεια ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν (ΜΘ', 299.300. — ΝΕ', 512). — Ἦς Ἰερῆς Γραφῆς; οὐδὲν γονιμώτερον. (ΝΔ', 572. 615). — Οὐκ ἀρκεῖ μόνη ἡ ἀνάγνωσις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ κατανόησις αὐτῶν· ἀφ' ὧν γὰρ ὠρελεῖσθαι δεῖ, ἀπὸ τούτων βλαπτόμεθα, ὥσπερ καὶ κατὰ τὰ φάρμακα εἴωθε τοῦτο γίνεσθαι κ. ἐ. (Ξ', 250 — ΝΑ', 21).

Ἀνάγνωσις τῶν θείων Γραφῶν τὰς νόσους τῆς ψυχῆς ἀποσθένουσιν. (ΝΖ', 50). — Ἀνάγνωσις τῶν Εὐαγγελίων ἀναγκαίη. (αὐτόθ. 29). — Ἡ ἀνάγνωσις τῶν θείων Γραφῶν πῶς ἐγίνετο. (ΝΘ', 295. 296). — Πρὸ τῆς ἀναγνώσεως ἐνίπτοντο τὰς χειρὰς. (αὐτόθ.).

Ἐφέλεια εἰς ἀρετὴν καὶ ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀποστόλου καὶ οὐρανοδόχου Παύλου. Οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι λειμῶνα ἀρετῶν καὶ παρὰδεισον πνευματικὸν καλέσας τὴν Παύλου ψυχὴν. Οὕτω πολὺ μὲν ἦνθι τῇ χάριτι, ἀξίαν δὲ τῆς χάριτος ἐπεδείκνυτο τῆς ψυχῆς τὴν φιλοσοφίαν κ. ἐ. (Ν', 473 κ. ἐ.).

Παραγγέλλει δὲ ὁ θεὸς Ἀπόστολος ἱερῶσι καὶ λαϊκοῖς, καὶ πολλῶ μᾶλλον ἐπισκόποις, ἵνα μὴ ὦσιν ἀμαθεῖς, καὶ τῆς τῶν θείων Γραφῶν ἀναγνώσεως ἀμελεῖς καὶ ἀπειροί. — Ἄσυγκοπάθητον τῷ Εὐαγγελίῳ. — Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων. — Τὴν παρακαταθήκην φύλαξον. — Ἄ ἤκουτας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης. — Μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίται εἰς σωτηρίαν. — Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει κ. ἐ.» Β'. Πρὸς Τιμ. Α', 8 — Β', 2-4. — Γ', 14-15. (ΞΒ', 501-713). — Κατὰ ἀπαιδευτῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, καὶ τῆς τῶν θείων Γραφῶν ἀναγνώσεως ἀμελούντων. (ΜΗ', 659-672).

Ἡ ψυχὴ τοῦ μὴ τὰς Γραφὰς ἀναγνώσκοντος ὁμοία ἐστὶ κεχερωμένη γῆ. Τῶν δὲ Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις γεννᾷ τὸ ψυχικὸν κάλλος. Ταῦτα δὲ μέμνηθε καὶ φυλάττετε μετὰ ἀκριβείας ἀπάσης κ. ἐ. (αὐτόθ. 811-812).

Ὅτι πλείονα ἀνάγκη ἔχουσι οἱ κοσμικοὶ τῆς τῶν Γραφῶν ἀναγνώσεως, ἢ οἱ μοναχοί. Καὶ τοῦτο ἀεὶ παρακαλῶ, καὶ παρακαλῶν οὐ παύσομαι, ἵνα μὴ μόνον ἐνταῦθα (ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ) τοῖς λεγομένοις προσέχητε, ἀλλὰ καὶ οἱ γινόμενοι, τῇ τῶν θείων Γραφῶν ἀναγνώσει συνεχῶς ἐδιδασκίθητε. Μὴ μοι λεγέτω τις τὰ ψυχρὰ ῥήματα ἐκεῖνα, καὶ πολλῆς κατὰγνώσεως ἄξιον. (αὐτόθ. 991 - 1006). — Ἀνάγκη ἵνα κτώμεθα βιβλία πνευματικά, μιμούμενοι τοὺς χαλκοτύπους, τοὺς χρυσοχόους, καὶ τοὺς ἀργυροκόπους, ἔχοντας τὰ ἀναγκαῖα αὐτοῖς ἐργαλεῖα. Οὕτω δὲ καὶ ἡμῖν ἐργαλεῖα τῆς τέχνης ἐστὶ τὰ ἀποστολικά καὶ προφητικά βιβλία (αὐτόθ. 993).

Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται σαφῆ καὶ δῆλα τὰ πρὸ ἑαυτῶν κατέστησαν ἄπασιν, ἅτε κοινοὶ τῆς οἰκουμένης ὄντες διδάσκαλοι, ἵνα ἕκαστος καὶ δι' ἑαυτοῦ μαθηθῆναι δύνηται ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνης τὰ λεγόμενα. Καὶ τοῦτο προαναφωνῶν ὁ προφήτης ἔλεγεν· «Ἔσονται πάντες διδάκτοί Θεοῦ.» (Ἦσ. ΝΑ', 13). — Τίνοι γὰρ οὐκ ἔστι δῆλα τὰ τῶν Εὐαγγελίων ἄπικνα; Τίς δὲ ἀκούων, ὅτι «Μακάριοι οἱ πρκεῖς, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ,» καὶ ὅσα τοιαῦτα, διδασκάλου δεήσεται, ὥστε μαθεῖν τὸ λεγόμενον; Μεγάλῃ ἀτφάλεια πρὸς τὸ μὴ ἀμαρτάνειν τῶν Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις· μέγας κρημνὸς καὶ βάρηρον βρῦ τῶν Γραφῶν ἡ ἄγνοια· μεγάλη προδοσία σωτηρίας τὸ μηδὲν ἀπὸ τῶν θείων εἰδέναι νόμων. (αὐτόθ. 995).

Ἡ Γραφὴ θησαυρὸς καὶ πηγὴ ἐστὶν ἀνεξάντλητος καὶ ἀένας κ. ἐ. (αὐτόθ. 1005 κ. ἐ.). — Θησαυρῷ τινι προσέοικεν ἡ τῶν θείων Γραφῶν ἀνάγνωσις. Καθάπερ γὰρ ἐκεῖθεν τις καὶ μικρὸν ψῆγμα λαβεῖν δυνηθεῖν, πολὺν ἑαυτῷ τὸν πλοῦτον ἐργάζεται, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς θείας Γραφῆς καὶ ἐν βραχείᾳ λέξει πολλὴν ἐστὶν εὔρεῖν τῶν νοημάτων τὴν δύναμιν, καὶ ἄφατον τὸν πλοῦτον. Καὶ οὐ θησαυρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ πηγὴν μιμεῖται τὰ θεῖα λόγια, δαψιλῆ τὰ νάμματα ἀναδύζουσιν, καὶ πολλὴν ἔχουσαν τὴν ἐπιρροὴν κ. ἐ. (ΝΓ', 32. 76-78).

Διὰ τί αἱ ἄγιοι Γραφαὶ μετὰ χρόνον πολὺν ἐδόθησαν; (ΜΘ', 103 κ. ἐ.). — Ταῦτα δὲ πάντα συναγαγὼν ἔγραψον τῇ διανοίᾳ σου·

οὐχ ὄραξ, πῶς αἱ γυναῖκες καὶ τὰ μικρὰ πικρὰ ἀντὶ φυλακῆς μεγάλης Εὐαγγελία ἐξαρτῶσι τοῦ τραχήλου, καὶ πανταχοῦ περιφέρουσιν, ὅπου περ ἂν ἀπίωσιν ; Σὺ δὲ τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοὺς νόμους ἔγραψόν σου τῇ δικαιοσίᾳ. Καὶ ἀσφαλέστερον ἔξεις τὸ Εὐαγγέλιον οὐκ ἔξωθεν περιφέρων, ἀλλ' ἔνδον αὐτὸ τοῖς τῆς ψυχῆς ἀποτιθέμενος ; τρυφίαις κ. ἑ. (αὐτόθ. 196).

Ἡ ἐκ τῶν Γραφικῶν ἱστοριῶν μεγάλη ὠφέλεια. Ἐν αὐταῖς ἕκαστος εὕρισκει τὸ κατάλληλον φάρμακον. (αὐτόθ. 289. 299-306).

— Πολλὴν πρέχει ἡ Γραφή παρηγορίαν ἐν πᾶσι πρὸς πάντας. (αὐτόθ. — ΝΓ', 261-262).

Τίς γὰρ τοιοῦτος λιμὴν, οἶος ἡ Ἐκκλησία ; Τίς παράδεισος ὡς ἡ σύνοδος ἡ ἡμετέρα ; Οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα ὄφις ἐπιβουλεύων, ἀλλ' ὁ Χριστὸς μυσταγωγῶν· οὐκ ἔστιν Εὖς ὑποσκελίζουσα, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία ὀρθοῦσα· οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα φύλλα δένδρων, ἀλλ' ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος· οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα φραγμὸς ἀκανθῶν, ἀλλ' ἄμπελος εὐθηνούσα. Ἐὰν δὲ ἀκανθῶν εὕρω, εἰς ἐλκίαν μετὰφέρω· οὐ γὰρ ἀπορίξ φύσεως τὰ ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐλευθερία προαιρέσεως τετίμηται. (ΜΘ', 336-344).

Εὐδῖος λιμὴν τῶν Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις, λιμὴν ἀκύμαντος, καὶ τεῖχος ἀρρήχες, καὶ πύργος ἀσειστος, καὶ δόξα ἀναφαίρετος, καὶ ὄπλον ἄτρωτον, καὶ εὐθυμία ἀμάραντος, καὶ ἡδονὴ διηνεκῆς, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴποι τις καλὰ, τῶν θείων Γραφῶν ἡ συνουσία. Αὕτη καὶ ἀθυμίαν ἀποκρούεται, καὶ εὐθυμίαν διατηρεῖ, καὶ τὸν πένητα τῶν εὐπόρων πλουσιώτερον κατασκευάζει, καὶ τοῖς πλουτοῦσιν ἀσφάλειαν περιτίθησι, καὶ τὸν ἀμικτωλὸν δίκαιον ποιεῖ, καὶ τὸν δίκαιον ἐν ἀσφαλεῖ καθίστησι φυλακῆς, καὶ τὰ ὄντα κακὰ ἀνασπᾷ, καὶ τὰ οὐκ ὄντα ἀγαθὰ καταφυτεύει κ. ἑ. — Ἐως μὲν γὰρ τις μακροτέρω τῆς ἀρετῆς καθίστησιν ἑαυτὸν, μεγάλῃ φαίνεται τὰ τοῦ παρόντος βίου πράγματα. Ὅταν δὲ ἐν αὐτῷ τῷ φανοτάτῳ φωτὶ τῶν θείων ἑαυτὸν καταστήσῃ Γραφῶν, τότε καὶ τὸ εὐτελές καὶ τὸ βραχὺ καὶ τὸ οὐδαμινὸν τῶν ἐπικήρων τούτων ὄρα πραγματῶν κ. ἑ. (ΝΕ', 413-518).

Πρὸς τοὺς ἀπολιμπανομένους τῶν θείων συνάξεων· καὶ ὅτι οἱ ἀτέλεστον καταλιμπάνοντες τὴν θείαν λειτουργίαν, καὶ πρὸ τῆς τε-

λευταίας εὐχῆς ἐξερχόμενοι τὸν Ἰούδαν μιμοῦνται. Λόγος.

Πάντες ὑμεῖς ἐν εὐθυμίᾳ τήμερον, ἐγὼ δὲ ἐν ὀδύνῃ μόνος. — Ὅτι τσαῦτα τέχνη τεκοῦσα ἡ Ἐκκλησία, οὐ καθ' ἐκάστην σύναξιν ἀπολαύειν αὐτῶν δύναται, ἀλλ' ἐν ἑορτῇ μόνον. Πόσον ἦν ἀγαλλίαμα πνευματικόν, πόση χαρὰ, πόση δόξα Θεοῦ, πόση ψυχῶν ὠφέλεια, εἰ καθ' ἐκάστην σύναξιν οὕτω πεπληρωμένους ἐωρῶμεν τοὺς περιβόλους τῆς Ἐκκλησίας ; Νῦν δὲ ναῦται μὲν καὶ κυβερνῆται πάντα ποιοῦσιν, ὅπως τὸ πέλγος διχιδράμωσι, καὶ πρὸς τὸν λιμὴν καταντήσωσιν· ἡμεῖς δὲ διὰ παντὸς πελάγους σαλεύειν φιλονικούμεν, ἐν ταῖς τῶν βιωτικῶν πραγμάτων τρικυμίαις συνεχῶς ποντούμενοι, καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις στρεφόμενοι, ἐνταῦθα δὲ ἀπαξ ἡ δεύτερον μάλιστα τοῦ παντὸς ἀπαντῶντες ἐνιαυτοῦ. — Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι καθ' ἕνα λιμένας ἐν πελάγει, οὕτω τὰς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπηξεν ὁ Θεός, ἵνα ἀπὸ τῆς ζάλης τῶν βιωτικῶν θορύβων ἐνταῦθα καταφεύγοντες, γαλήνης μεγίστης ἀπολαύωμεν ; Ἐνταῦθα πᾶν ποθητὸν καὶ θυμῆρες· οὐδὲν ἐνοχλεῖ· οὐ φλέγει ἐπιθυμία, οὐ βασκανία τῆκει, οὐκ ἀπόνεια φυσᾷ, οὐ κενοδοξίας ἔρωσ διαφθείρει, ἀλλὰ πάντα ταῦτα κατέσταλται τὰ θηρία, καθάπερ θείας τινὸς ἐπιφθῆς, τῆς τῶν θείων Γραφῶν ἀκροάσεως, διὰ τῆς ἐκάστου ἀκοῆς πρὸς τὴν ψυχὴν εἰσιούσης καὶ κοιμιζούσης τὰ ἄλογα τεῦτα πάθη.

Πόσης οὖν ἀθλιότητος οὐκ ἂν εἴη, τσακῆτος μέλλοντος ἀπολαύειν φιλοσοφίας μὴ συνεχῶς ἐπιχωριάζειν καὶ φοιτᾶν πρὸς τὴν κοινὴν ἀπάντων μητέρα, τὴν Ἐκκλησίαν λέγω ; Ποίαν γὰρ ἂν ἔχοις εἰπεῖν μοι ταύτης ἀναγκαιοτέραν δικτριβὴν ; τίνα χρηστοτέραν συνουσίαν ; Τί δὲ τὸ ἐμπόδιον τῆς ἐνταῦθα δικτριβῆς ; Πάντως μοι τὴν πενίαν ἐρεῖς κώλυμά σοι γίνεσθαι τοῦ κελοῦ τοῦδε συλλόγου· ἀλλ' οὐκ εὐλογος ἡ πρόφρασις. Ἐπτά ἡμέρας ἡ ἑβδομάς ἔχει· σοὶ ἀπένειμεν ὁ Θεὸς τὰς ἑξ, ἑαυτῷ δὲ κατέλιπε μίαν. κ. ἑ. (ΜΘ', 363-364).

Τί γὰρ, εἰπέ μοι, διδάξαι σε τῶν ἀναγκαίων δυνησόμεθα, ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἢ δεύτερον παρ' ἡμῖν φοιτῶντα, περὶ ψυχῆς, περὶ σώματος, περὶ ἀθανασίας, περὶ βσιλείας οὐρανῶν, περὶ κολάσεως, περὶ γενένης, περὶ μακροθυμίας Θεοῦ,

περί συγγνώμης, περί μετανοίας, περί βαπτίσματος, περί ἀμαρτημάτων ἀφέσεως, περί τῆς κτίσεως ταύτης; τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω, περί ἀνθρώπων φύσεως, περί ἀγγέλων, περί τῆς τῶν δαιμόνων κακουργίας, περί τῶν μεθοδειῶν τοῦ διαβόλου, περί πολιτείας, περί δογμάτων, περί τῆς ὀρθῆς πίστεως, περί τῶν διεφθαρμένων αἱρέσεων; Ταῦτα γὰρ καὶ πολλῶ πλείονα τούτων τὸν χριστιανὸν εἰδέναι χρή, καὶ τούτων πάντων ἀποδιδόναι λόγον τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς κ. ἐ. (αὐτόθ. 364-372).

Ἐκκλησίαν δὲ λέγω, οὐ τόπον μόνον, ἀλλὰ καὶ τρόπον· οὐ τοῖχος Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νόμους Ἐκκλησίας. Ὅταν καταφεύγῃς ἐν Ἐκκλησίᾳ, μὴ τόπῳ καταφύγῃς, ἀλλὰ γνώμῃ. Ἐκκλησία γὰρ οὐ τοῖχος καὶ ὄροφος, ἀλλὰ πίστις καὶ βίος. — Ταῦτα δὲ λέγω, ἵνα μηδέποτε εἰς Ἐκκλησίαν καταφεύγων ἀμφισβῆσθης. Μένε εἰς Ἐκκλησίαν, καὶ οὐ προδίδουσαι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲ φύγῃς ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, οὐκ αἰτία ἡ Ἐκκλησία. Ἐὰν μὲν γὰρ ἦς ἔσω, ὁ λύκος οὐκ εἰσέρχεται· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς ἔξω, θηριόλωτος γίνῃ· ἀλλ' οὐ παρὰ τὴν μάνδραν τοῦτο, ἀλλὰ παρὰ τὴν σὴν μικροψυχίαν. Ἐκκλησίας οὐδὲν ἴσον. Μὴ μοι λέγε τείχη καὶ ὄπλα· τείχη μὲν γὰρ τῷ χρόνῳ παλαιούονται, ἡ Ἐκκλησία δὲ οὐδέποτε γηρᾷ. Τείχη βράβχοροι καταλύουσιν, Ἐκκλησίας δὲ οὐδὲ δαίμονες περιγίνονται.

Καὶ ὅτι οὐ κόμπος τὰ ῥήματα, μαρτυρεῖ τὰ πράγματα. Πόσοι ἐπολέμησαν τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ οἱ πολεμήσαντες ἀπώλοντο; αὕτη δὲ ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν ἀναβέβηκεν. Τοιοῦτον ἔχει μέγεθος ἡ Ἐκκλησία· πολεμουμένη νικᾷ· ἐπιβουλεουμένη περιγίνεται, ὑβριζομένη λαμπρότερα καθίσταται· δέχεται τραύματα, καὶ οὐ καταπίπτει ὑπὸ τῶν ἐλκῶν κλυδωνίζεται, ἀλλ' οὐ καταποντίζεται· χειμάζεται, ἀλλὰ ναυάγιον οὐχ ὑπομένει· παλαίει, ἀλλ' οὐχ ἠττᾶται· πυκτεύει, ἀλλ' οὐ νικᾶται. Διὰ τί οὖν συνεχώρησε τὸν πόλεμον; Ἴνα δείξῃ λαμπρότερον τὸ τρόπον. Προσέχωμεν τοίνυν τῇ ἀναγνώσει τῶν Γραφῶν· ἐὰν τῇ Γραφῇ προσέχῃς, ἐκβάλλει σου τὴν ἀθυμίαν, φυτεύει σου τὴν ἡδονήν, ἀναίρει τὴν κακίαν, ῥιζοῖ τὴν ἀρετήν, οὐκ ἀφίησιν ἐν θορύβῳ πρηγμάτων τὰ τῶν κλυδωνιζομένων πάσχων. Ἡ θάλασσα μαίνεται, σὺ δὲ μετὰ γαλήνης πλέεις· ἔ-

χεις γὰρ κυβερνήτην τῶν Γραφῶν τὴν ἀναγνώσιν κ. ἐ. (NB', 397-414).

Διὰ χρόνου πρὸς τὴν μητέρα ἡμῶν ἐπανήλθομεν, τὴν ποθεινὴν καὶ ἐπέραστον ταύτην ἄψκσιν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν μητέρα ἡμῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπασῶν. Μήτηρ μὲν γὰρ, οὐχ ὅτι τῷ χρόνῳ πρεσβυτέρα μόνον ἐστίν, ἀλλ' ὅτι καὶ ὑπὸ ἀποστολικῶν ἐθεμελιώθη χειρῶν κ. ἐ. Πύλαι ἄβου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς. (NA', 77-88).

Περὶ ἐπισκόπων καὶ ἱερέων ἐκπληρούντων ἢ ἀμελούντων τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας (N', 509-514).

Δύναμις τοῦ ἀκροάζεσθαι τὰ θεῖα λόγια. Μὴ τοίνυν ἀμελῆς, ἀγαπητέ, τῆς ἐνταῦθα δικτριβῆς· κἂν γὰρ τις ἀθυμίᾳ ἐνοχλῇ, ἐνταῦθα φυγαδεύεται, κἂν φροντίδες βιωτικαί, δραπετεύουσι· κἂν ἄλογα πάθη, σβέννυνται· ἀπὸ δὲ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν θεάτρων, καὶ τῶν ἄλλων συλλόγων τῶν ἔξωθεν πολλὰς ἐπιτυρόμενοι φροντίδας, καὶ ἀθυμίας, καὶ ψυχῆς νόσου; οἴκαδε ἀνχωροῦμεν κ. ἐ. (αὐτόθ. 521 κ. ἐ.).

Εἰ γὰρ οἱ ἐν τῷ θεάτρῳ καθηήμενοι ἐπικύπτουσι δύο παλαιόντων, ἵνα ἴδωσι παλαισμάτα αἰσχύνης γέμοντα, πολλῶ μᾶλλον ἡμᾶς προσέχειν δεῖ τῇ τῶν θείων Γραφῶν ἀκροάσει. (αὐτόθ. 702).

Τῶν Εὐαγγελίων ἡ ὑπεροχή.

Πάσης μὲν θεοπνεύστου Γραφῆς ἡ ἀναγνώσις γίνεται τοῖς προσέχουσιν εὐσεβεῖς ἐπίγνωσις· ἡ δὲ σεπτὴ τῶν Εὐαγγελίων γραφὴ ὑψηλοτέρων ἐστὶ διδαγμάτων ὑπεροχῆ· τὰ γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐμφορόμενα λόγια ὑψίστου βρασιλέως ὑπάρχει θεσπίσματα. Διὸ καὶ φοβερά τις ἠπέιληται κόλασις τοῖς μὴ φυλάττουσιν ἀκριβῶς τὰ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένα κ. ἐ. (NA', 41 κ. ἐ.).

Τῇ ἀναγνώσει τῶν θείων Γραφῶν προστεθήτωσαν καὶ ἔργα ἀγαθὰ. (αὐτόθ. 179). — Οὐ γὰρ ἀρκεῖ τὰ θεῖα λόγια ἐπελθεῖν μόνον, ἀλλὰ δεῖ καὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἔργων ἐπιδείξεως. Καὶ καθάπερ ἐπὶ τῆς κιθάρας ἄπτεται μὲν ὁ τεχνίτης τῶν νευρῶν, ἄπτεται δὲ καὶ ὁ ἄτεχνος· ἀλλ' ὁ μὲν λυπεῖ τὸν ἀκροατὴν, ὁ δὲ ψυχαγωγεῖ καὶ τέρπει, καίτοι γε οἱ αὐτοὶ δάκτυλοι καὶ αἱ αὐταὶ νευραὶ, ἀλλ' οὐχὶ ἡ αὐτὴ ἐμπειρία. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν θείων Γραφῶν, ἐπέρχονται μὲν πολλοὶ τὰ θεῖα λόγια, ἀλλ'

οὐ πάντες κερδαίνουσιν, οὐδὲ καρποῦνται πάντες· τὸ δὲ αἴτιον, ἐπειδὴ μήτε τοῖς εἰρημένοις ἐμβιβάζουσιν, μήτε μετὰ τέχνης τῆς κινήσεως ἀπτονται. Ὅπερ γὰρ ἐπὶ τῆς κινήσεως ἢ τέχνης, τοῦτο ἐπὶ τῶν τοῦ Θεοῦ νόμων ἢ διὰ τῶν ἔργων ἐπιδειξίς (αὐτόθ. 18-30).

Οἱ αἰρετικοὶ παραγραφόμενοι τὰς Γραφάς, τὰ μὲν ἄλλα παρατρέχουσι, ζητοῦσι δέ, εἴ που εὐροῖεν λήμματα δοκοῦν τι συντρέχειν αὐτῶν τῷ νοσήματι. Καὶ μή μοι λέγε, ὅτι ἡ Γραφή αἰτία· οὐχὶ ἡ Γραφή αἰτία, ἀλλ' ἡ ἀγνωμοσύνη αὐτῶν. Ἐπεὶ καὶ τὸ μέλι γλυκύ, ἀλλ' ὁ νοσῶν πιπρὸν αὐτὸ νομίζει· ἀλλ' οὐ τοῦ μέλιτος τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ τῆς ἀρρώστιας ἢ κατηγορίας. Οὕτω καὶ οἱ μαίνόμενοι τὰ δρώμενα οὐ βλέπουσιν· ἀλλ' οὐ τῶν δρωμένων τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ τοῦ μαينوμένου ἢ διεσφραμμένη γνώμη.— Καὶ ὡς περὶ ὁ ἀγνώμων παρ' οὐδενὸς ὠφελεῖται, οὕτως ὁ εὐγνώμων καὶ παρ' ἑαυτοῦ ὠφελεῖται. Τί τοῦ Χριστοῦ ἴσον; καὶ οὐκ ὠφελήθη ὁ Ἰούδας. Τί τοῦ διαβόλου πονηρότερον; καὶ ἐστεφανώθη ὁ Ἰώβ· καὶ οὕτε τὸν Ἰούδα ὠφέλησεν ὁ Χριστός, ἐπειδὴ ἀγνώμων ἦν, οὕτε τὸν Ἰώβ ἔβλαψεν ὁ διάβολος, ἐπειδὴ εὐγνώμων ἦν. Ταῦτα λέγω, ἵνα μή τις τὰς Γραφάς διαβάλλῃ, ἀλλὰ τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν τὰ καλῶς εἰρημένα κακῶς ἐρμηνεύοντων. Καὶ γὰρ ὁ διάβολος ἀπὸ τῶν Γραφῶν τῷ Χριστῷ διελέγετο. Ἄλλ' οὐχ ἡ Γραφή αἰτία, ἀλλ' ἡ διάνοια ἢ τὰ καλῶς εἰρημένα κακῶς ἐρμηνεύουσα. (Ν', 703-704).

Κἄν ἀπαξ ἢ δεύτερον τῆς ἐβδομάδος συλλεγώμεθα, οὐ δεῖ ῥάθυμον εἶναι τὸν ἀκροατήν. Ἐὰν γὰρ ἐξέλθῃς ἐκ τῶν ὧδε, καὶ εἴπῃ σοὶ τις, τί ὠμίλησεν ὁ Διδάσκκλος; καὶ μὴ εὖρης, αἰσχύνῃ σοι μεγίστη. Ἐὰν δὲ εἴπῃς, δάκνεις αὐτόν· κἄν τε αἰρετικός ᾖ, διορθοῖς αὐτόν, κἄν τε φίλος ᾖ ῥάθυμος, ἐφέλκεις αὐτόν, κἄν τε γυνὴ ἀκόλαστος, σωφρονεστέραν ποιεῖς. Ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν εἰπεὶ πρὸς τὴν γυναῖκα σου, ὅτι ἐκόμισας αὐτῇ ἐκ τῆς ἀκροάσεως τοῦ θείου λόγου, λόγον σοφίζοντα διάνοιαν. Παράθεσ αὐτῇ τὴν τράπεζαν τὴν πνευματικὴν. (αὐτόθ. 706). — Διὸ χρὴ μετὰ ἀκριβείας ἀπάσης φυλάττειν καὶ κατέχειν ἀπαντα, ἵνα καὶ εἰς ἑτέρους αὐτὰ διανεύωμεν· καὶ γὰρ καὶ τόκους τῶν ἀργυρίων τούτων ἀπαιτούμεθα. Προσέχωμεν τοίνυν τῇ ὑποδοχῇ,

ἵνα καὶ εἰς ἑτέρους διανεύωμεν τὰ ἀργύρια· καὶ γὰρ ἕκαστος ἐάν θέλῃ, δύναμιν ἔχει διδασκαλίας. Οὐ δύνασαι Ἐκκλησίαν ὀρθῶσαι τοσαύτην· ἀλλὰ δύνασαι τὴν γυναῖκα τὴν σὴν νοθετῆσαι. Οὐ δύνασαι πρὸς πλῆθος τοσοῦτον διαλεχθῆσαι, ἀλλὰ τὸν υἱόν σου σωφρονίσαι δύνασαι. Οὐ δύνασαι πρὸς δῆμον τηλικούτον τὸν λόγον ἀποτεῖναι διδασκαλίας· ἀλλὰ τὸν οἰκέτην σου βελτίονα ἐργάσασθαι δύνασαι κ. ἐ.—Μὴ τοίνυν, ἀγαπητέ, ἀμελῶμεν τῶν συνοικούντων ἡμῖν κ. ἐ.—Μηδεὶς ἀπλῶς μηδὲ ἡμελημένως ἀκουέτω τῶν λόγων τῶν πνευματικῶν κ. ἐ. (ΝΑ', 97-112).— Δεῖ δὲ τὰ θεῖα διδάγματα ἐγκολάπτεσθαι τῷ νῷ, ἵνα καὶ ἑτέροις διδάσκκλοι γένησθε, δυνάμενοι καὶ ἄλλους νοθετεῖν. (ΝΓ', 117—ΝΖ', 13).— Δεῖγμα ψυχικῆς ὑγιείας. (ΝΓ', 118).— Πῶς δεῖ ἀκροάζεσθαι τὰς ἐπ' Ἐκκλησίας διδασκίας (119).

Μηκαρίζω τῆς σπουδῆς ὑμᾶς, ἀγαπητοί, μεθ' ἧς εἰς τὸν πατρῶον οἶκον συντρέχετε. Ἀπὸ γὰρ τῆς σπουδῆς ταύτης καὶ περὶ τῆς ὑγιείας ὑμῶν τῆς κατὰ ψυχὴν ἔχω θαρσύνειν· καὶ γὰρ ἰατροῖον θαυμαστόν τῆς Ἐκκλησίας τὸ διδασκαλεῖον ἐστίν· ἰατροῖον, οὐχὶ σωματικῶν, ἀλλὰ ψυχῶν. Πνευματικὸν γάρ ἐστι, καὶ οὐχὶ τραύματα σαρκός, ἀλλ' ἀμαρτήματα διανοίας διορθοῦνται· τῶν δὲ ἀμαρτημάτων τούτων καὶ τῶν τραυματικῶν τὸ φάρμακον ὁ λόγος ἐστὶ κ. ἐ. (ΝΑ', 353-372. ἔνθα καὶ πρὸς ἀνδρας περὶ τῆς πρὸς τὰς γυναῖκας εἰρήνης).

Οὐ χρειὰ χρόνων ἐνταῦθα, οὐ χρειὰ πόνων, οὐ χρειὰ χρημάτων· ἀρκεῖ θελήσαι μόνον, καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς ἡμῖν κατώρθωται. Κἄν ἐνοήσωμεν τὸ ἀξίωμα τοῦ κελεύοντος Θεοῦ καὶ νομοθετοῦντος, ἱκανὴν ληψόμεθα διδασκαλίαν καὶ παραίνεσιν· οὐδὲ γὰρ οἴκοθεν φθηγγόμεθα, ἀλλ' ἐπὶ τὸν νομοθέτην ἀπαντας ὑμᾶς ἄγομεν. Ἐπεσθε τοίνυν, τῶν θείων ἀκούετε νόμων κ. ἐ. (αὐτόθ. 19 κ. ἐ.).

Πρὸς τοὺς ἐγκαταλείψαντας τὴν συναξιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὸ μὴ παρατρέχειν τὰς ἐπιγραφὰς τῶν θείων Γραφῶν. ἔνθα περὶ πολλοῦ καὶ ὀλίγου ἀκροατηρίου.— Ἄκροασις εἰς ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ἢ μυρίοι πρᾶνομοιοι (Σιράχ ΙΓ', 3). Ἔστι γάρ, ἔστι πολλάκις ἄνθρωπος εἰς μυρίων ἀντάξιον. Καί, τί λέγω ἔστιν εἰς ἄνθρωπος μυρίων ἀντάξιον μόνος; ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκουμένης ἀναγκασιώτερος, καὶ τι-

μιώτερος. Καὶ τούτου τὴν μαρτυρίαν ἀπὸ τῶν Παύλου ῥημάτων ποιήσομαι κ. ἐ. (αὐτόθ. 67-76).

Αἱ Γραφαὶ εἰσι καὶ νεκροῦ ἀναστάντος πιστότεραι. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστιν ἀληθές, ὅτι ὁ τῶν Γραφῶν οὐκ ἀκούων, οὐδὲ νεκρῶν ἀνισταμένων ἀκούσεται, ἔδειξαν οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ, ἐπειδὴ Μωϋσέως οὐκ ἤκουσαν καὶ τῶν προφητῶν, οὐδὲ νεκρούς ἀναστάντας ἰδόντες ἐπίστευσαν· ἀλλὰ νῦν μὲν ἀνελεῖν τὸν Ἀάζαρον ἐπεχείρουν, νῦν δὲ τοῖς ἀποστόλοις ἐπεπήδων, καίτοι πολλῶν ἀναστάντων νεκρῶν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ σταυροῦ.—Ἴνα δὲ καὶ ἐτέρωθεν μάθῃς, ὅτι ἀξιοπιστοτέρα ἢ τῶν προφητῶν διδασκαλίᾳ τῆς τῶν ἀνισταμένων ἀπαγγελίας, ἐκεῖνο σκόπησον, ὅτι νεκρὸς μὲν ἅπας δουλὸς ἐστίν· ἃ δὲ αἱ Γραφαὶ φθέγγονται, ταῦτα ὁ Δεσπότης ἐφθέγγετο· ὥστε καὶ νεκρὸς ἀναστῆ, καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ καταβῆ, πάντων ἕστωσαν αἱ Γραφαὶ ἀξιοπιστότεραι κ. ἐ.—Μὴ ζητῶμεν τοίνυν παρὰ νεκρῶν ἀκούειν ταῦτα, ἃ πολλῶ σαφέστερον αἱ Γραφαὶ καθ' ἐκάστην ἡμᾶς παιδεύουσι τὴν ἡμέραν κ. ἐ. (ΜΗ', 1009-1016).

Καὶ γὰρ πνευματικὸς λειμῶν, καὶ παράδεισος τρυφῆς ἢ τῶν θείων Γραφῶν ἐστὶν ἀνάγνωσις, παράδεισος δὲ τρυφῆς ἐκεῖνου τοῦ παρὰ δέισου βελτίων. Τοῦτον τὸν παράδεισον πανταχοῦ ἐξήπλωσεν ὁ Θεός, καὶ εἰς τὰ πέριχτα τῆς οἰκουμένης ἐξέτεινεν κ. ἐ. (ΝΑ', 87-97).

Ἦδὺς μὲν λειμῶν καὶ παράδεισος, πολὺ δὲ ἡδύτερον τῶν θείων Γραφῶν ἢ ἀνάγνωσις. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐστὶν ἄνθη μακρινόμενα, ἐνταῦθα δὲ νοήματα ἀκμάζοντα· ἐκεῖ ζέφυρος πνέων, ἐνταῦθα δὲ Πνεύματος αὔρα· ἐκεῖ ἀκινθαι αἱ τειχίζουσαι, ἐνταῦθα πρόνοια Θεοῦ ἢ ἀσφαλιζομένη κ. ἐ. Ὁ παράδεισος ἐν ἐνὶ χωρίῳ, αἱ δὲ Γραφαὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης· ὁ παράδεισος δουλεύει καιρῶν ἀνάγκαις, αἱ δὲ Γραφαὶ καὶ ἐν χειμῶνι, καὶ ἐν θέρει κομῶσι τοῖς φύλλοις, βρίθουσι τοῖς καρποῖς. Προσέχωμεν τοίνυν τῇ ἀναγνώσει τῶν Γραφῶν κ. ἐ. (ΝΒ', 395-397).

Καθάπερ λειμῶν εὐανθῆς διάφορα καὶ ποικίλα τὰ ἄνθη ἐν ἑαυτῷ δείκνυσιν, οὕτως ἢ θεία Γραφή τῶν δικαίων τὰς ἀρετὰς ἡμῶν δείκνυσι κ. ἐ. (ΝΑ', 395 - 406. 414). — Ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς οὐδὲν εἰκῆ καὶ ἀναιτίως

ἐγράφη. Ὅσα δὲ ἐγράφησαν, πρὸς ἡμετέραν διδασκαλίαν καὶ ὠφέλειαν ἐγράφησαν· εἰ καὶ τινα δοκεῖ ἡμῶν δυσεξήγητα ἢ δυσκατάληπτα. (ΝΓ', 410 κ. ἐ.).

Ὁ τῶν θείων ὑπερορῶν λογίων οὐ λέγεται φερωνύμως ἄνθρωπος.—Οὐ γὰρ, εἴ τις σῶμα ἀνθρώπου καὶ φωνὴν ἔχει, οὗτος ἄνθρωπος· ἀλλ' εἴ τις ψυχὴν ἀνθρώπου, καὶ διαθέσιν ἔχει ψυχῆς. Ψυχῆς δὲ ἀνθρωπίνης οὐδὲν οὕτω τεκμήριον, ὡς τῶν θείων ἔραν λογίων· ὥσπερ οὐδὲν οὕτω κτηνώδους καὶ ἀλόγου ψυχῆς δεῖγμα καὶ σημεῖον, ὡς τῶν θείων ὑπερορῶν λογίων κ. ἐ. (ΝΑ', 113-124).

Μόνον οἱ μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ἀναγινώσκοντες τὴν θείαν Γραφὴν ὀρῶσι καὶ αἰσθάνονται τοῦ ὕψους αὐτῆς. Ἐν τοῖς χωρίοις τῶν θείων Γραφῶν ὅπου περὶ ἀνδιανοίξης, ποταμῶν ἐξιόντων ὄψει πολλοὺς· καὶ ὅσον βεθέως σκάπτων ἐρευνᾷς, τοσοῦτον εὐρίσκεις πολυτιμοτέρους θησαυρούς. (αὐτόθ. 124).

Ἐν ταῖς Γραφαῖς καὶ ψιλή τις πρόσρησις μέγα τι καὶ γενναῖον ἐνδείκνυται νόημα. Εἰς τὸ ἁ' Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν, ἔνθα περὶ νομίμου γάμου, γυναικὸς καὶ πατρῶν· καὶ ὅτι οἱ ἕγγαμοὶ πολλάκις ἐπιδείκνυνται πολλῶ ἀκριβεστέραν φιλοσοφίαν τῶν ἐν μοναστηρίοις ζώντων. (αὐτόθ. 189 κ. ἐ.). — Μὴ τοίνυν μηδὲ τὰ νομιζόμενα εἶναι ψιλὰ τῶν Γραφῶν νοήματα παρὰ τρέχωμεν. (ΜΘ', 17 κ. ἐ.)

Ἄρα ἐπαιδευῆτε μηδὲν εἶναι νομίζειν πάρεργον τῶν ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ κειμένων; Ἄρα ἐμάθετε καὶ ἐπιγραφὰς καὶ ὀνόματα καὶ ψιλὰς περιεργάζεσθαι προσρήσεις, τὰς ἐν τοῖς θείοις λόγοις γεγραμμένας; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα οἶμαι λοιπὸν τῶν φιλοπόνων τὸν ἀνεξέμενον παραδραμεῖν τι τῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς κειμένων ῥημάτων, καὶ ὀνομάτων ἢ κατάλογος, καὶ χρόνων ἀριθμὸς. (ΝΑ', 195 κ. ἐ.— 143-156).

Ἁγίων ἀνδρῶν καὶ ἡ ὄψις, καὶ αὐτὸς τῶν ἱματίων ὁ στολισμὸς, καὶ αὐτὸς τῶν ὑποδημάτων ὁ τρόπος πολλὴν ἔχουσιν ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν. Καὶ γὰρ ἐντεῦθεν πολλή τις εἰς τὸν ἡμέτερον εἰσενήνεκται βίον ὠφέλεια, τὸ μαθεῖν μέχρι ποῦ τοῖς ἀναγκαῖοις ἐχρῶντο κ. ἐ. (αὐτόθ. 195 κ. ἐ.).

Περὶ τῆς πρὸς τοὺς ἱερεῖς τιμῆς καὶ εὐλαβείας. Ἐτι οὖν ζητήσωμεν, πόθεν ῥαθυμία το-

σαύτη καὶ εὐλαβείας ὑπεροψία γέγονεν, ὅταν οὕτως ὤμεν ἀπεχθῶς πρὸς τοὺς πατέρας διακείμενοι τοὺς ἡμετέρους; Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐδὲν, ὃ κατακλύσται καὶ διαφθεῖται Ἐκκλησίαν δύναιτ' ἄν, μᾶλλον δὲ οὐκ ἔστιν οὕτω γενέσθαι τοῦτο ἀλλαχόθεν ῥηθίως, ἀλλ' ἢ ὅταν οἱ μαθηταὶ τοῖς διδασκάλοις, καὶ τοῖς πατράσιν οἱ παῖδες, καὶ τοῖς ἀρχουσιν οἱ ἀρχόμενοι μὴ μετὰ πολλῆς ὡσι συνδεδεμένοι τῆς ἀκριβείας.—Διὰ δὲ ταῦτα ἀντιβῶ, καὶ παραινῶ καὶ δέομαι, ταύτης ἀποστῆναι τῆς πονηρᾶς συνηθείας. Τοὺς μὲν γὰρ ἱερεῖς κακῶς ἀκούοντες οὐδὲν παραβλάψομεν κ.έ. (αὐτόθ. 203-205).

Τῶν θείων λόγων ἡ γλυκύτης. Πρὸς τὰς τοῦ μέλιτος πηγὰς καὶ τήμερον ἡμᾶς χειραγωγῆσαι βούλομαι, μέλιτος οὐδέποτε κόρον ἔχοντος. Τοιαύτη γὰρ τῶν Παύλου ῥημάτων ἡ φύσις, καὶ πάντες δέ, ὅσοι πληροῦσι τὰς ἑαυτῶν καρδίαις ἐκ τῶν πηγῶν τούτων, διὰ Πνεύματος τοῦ ἁγίου φθέγγονται· μᾶλλον δὲ καὶ μέλιτος ἀρετὴν ἀποκλύπτει πᾶσαν ἢ τῶν θείων ἡδονῆ λογίων· ἄνω γλυκέα τῶ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον τῶ στόματί μου» (Ψαλμ. ΡΙΗ', 103). Οὐ μέλιτος δὲ ἔστιν ἡδίων μόνον, ἀλλὰ καὶ χρυσοῦ καὶ λίθου παντὸς τιμιωτέρω, καὶ ἀργυρίου πικνὸς καθηρωτέρω ἢ ἡδονῆ τῶν θείων λογίων. «Τὰ λόγια Κυρίου, λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῆ γῆ, κεκαθαρισμένον ἐπτκπλασίως» (Ψαλμ. ΙΑ', 7). Διὰ τοῦτο καὶ τις σοφὸς ἔλεγεν· (Παροιμ. ΚΕ', 27). «Ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ λόγους ἐνδόξους» (αὐτόθ. 207 κ. έ.).

Περὶ τῶν μὴ ὠφελουμένων ἐκ τῶν θείων Γραφῶν. Ἀνάγκη γὰρ καὶ βίβη, καὶ μὴ βουλομένω οὐκ ἔνι θεραπείαν εὑρεῖν ἐκ τῶν Γραφῶν, καὶ τοὺς θείους μὴ καταδεχομένω χρησμούς· καὶ ἐντεῦθεν, μᾶλλον δὲ πλέον ἐντεῦθεν ἢ ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἀποδείξεως. Τῶν γὰρ δρωμένων ἀξιοπιστοτέρων δεῖ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀπόφασιν πιστεύειν εἶναι. Διὰ τοι τοῦτο καὶ χλευαυτέρω τούτους μένει τιμωρία μὴ διορθουμένους, ὅτι δεξάμενοι τὰς Γραφάς, οὐδὲν ἐκεῖθεν εἰς τὴν τοιαύτην κκοποῦνται ὠφέλειαν. Ἴνα οὖν μὴ τοῦτο πάσχωσι, φέρε ἀψώμεθα τῆς διορθώσεως λοιπόν, τὴν αἰτίαν εἰπόντες τοῦ νοσήματος πρώτον. Τίς οὖν ἡ αἰ-

τία τῆς ἀρρώστιας τῆς τοσαύτης ἐστίν; Ἡ πολυπράγμων καὶ περίεργος γνώμη, καὶ τὸ βούλεσθαι πάντων τῶν γινομένων εἰδέναι τὰς αἰτίας ἀπάσας, καὶ φιλονικεῖν τὴν ἀκατάληπτον καὶ ἀρῶντον τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν, τὴν ἀπέρκντον καὶ ἀνεξιχνίαστον, περιεργάζεσθαι ἀναιτχύντως καὶ πολυπρᾶγμονεῖν. κ. έ. Πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας ἐπὶ ταῖς δυσημερίας (NB', 479-528).

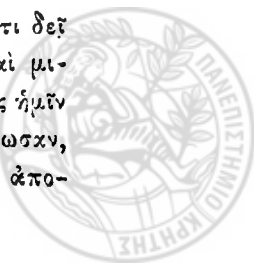
Ὁ κίνδυνος τῶν μὴ ἀκροαζομένων, ἢ μὴ δεχομένων τὰς Γραφικὰς διδασκαλίας.—Καὶ οἶδα, ὅτι πολλοὶ οὐ μόνον οὐ προσίενται τὰ παρ' ἡμῶν λεγόμενα, ἀλλὰ καὶ ὡς ληρόν τινα καὶ μῦθον ἀκούοντες οὐ προσέχουσι τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἄλλ' ἐγὼ καὶ διὰ τοῦτο δάκνομαι, καὶ ὀδυνῶμαι, ὅτι οὔτε τῶν πραγμάτων ἢ πεῖρα, οὔτε ἡ τοσαύτη τοῦ Θεοῦ ὑπόσχεσις, οὔτε φόβος τῶν μελλόντων, οὔτε αἱ καθ' ἑκάστην ἡμέραν παρ' ἡμῶν παραινέσεις, τῶν τοιούτων καθικέσθαι ἠδυνήθησαν. Ἄλλ' ἡμεῖς οὐδ' οὕτω παυσόμεθα διδάσκειν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς Γραφῆς κ.έ. (ΝΓ', 39).

Οὐδὲν γὰρ οὕτω διεγείρειν δύναται τὸν λέγοντα, καὶ εἰς πλείονα εὐπορίαν ἀγαγεῖν νοημάτων, ὡς ἡ τῶν ἀκρατῶν προθυμία· ὡς περ οἱ ἀναπεπτωκότες καὶ ῥάθυμοι ἀκραταί, καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον δκηροτέρων ἀπεργάζοντι.—Δεῖται γὰρ ἡμῶν ἡ ψυχὴ ῥάθυμος οὔσα συνεχοῦς τῆς ὑπομνήσεως. Καὶ καθάπερ τὸ σῶμα τοῦτο καθ' ἑκάστην ἡμέραν δεῖται τῆς σωματικῆς τροφῆς· οὕτω δὲ καὶ ἡ ψυχὴ χρῆζει τῆς πνευματικῆς τροφῆς καὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας, ὥστε ἐν συνηθείᾳ τινὶ τῶν καλῶν γινομένην, ἀχειρωτον ἑαυτὴν λοιπὸν καταστήσαι ταῖς ἐπιβουλαῖς τοῦ πονηροῦ (αὐτ. 45).

Ὅτι χρὴ ἀδικλείπτως περὶ πνευματικῶν διαλέγεσθαι καὶ σπουδάζειν, καὶ ἀπέχειν βωμολογιῶν καὶ θεάτρων (αὐτόθ. 54 κ. έ.).

Οὐδὲν τὸ κωλύον καὶ μετὰ ἄριστον καὶ μετὰ δεῖπνον ἀκροάζεσθαι τοῦ θείου λόγου καὶ τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας. (αὐτόθ. 81 κ. έ.). — Ἡ ἀσφάλεια τῶν μελετώντων τὰς Γραφάς (αὐτόθ. 81-84-90).

Αἱ Γραφαὶ μεγάλα εἰσὶ φάρμακα. Ὅτι δεῖ πολὺν τῆς ἀρετῆς ποιεῖσθαι λόγον, καὶ μιμεῖσθαι τοὺς ἁγίους, οἱ τῆς αὐτῆς φύσεως ἡμῖν ὄντες ταύτην μετὰ ἀκριβείας κατώρθωσαν, καὶ ὅτι ῥάθυμοισιν ἡμῖν οὐδεμίχ ἔσται ἀπο-



λογία (αὐτόθ. 90-98). — Καὶ γὰρ εἰδὼς ὁ φιλόσοφος ἡμῶν Δεσπότης τὸ ἀσθενὲς ἡμῶν τῆς προκίρσεως καὶ τὸ εὐόλισθον, μεγάλα φάρμακα ἡμῖν κατέλιπε, τὴν τῶν Γραφῶν ἀνάγνωσιν, ἵνα ταῦτα ἐπιτιθέντες ἑαυτοῖς συνεχῶς, καὶ τοὺς βίους ἀναλογιζόμενοι τῶν θυμαστώων ἐκείνων καὶ μεγάλων ἀνδρῶν, εἰς ζῆλον ἐκγώμεθα, καὶ μὴ ἀμελῶμεν τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ φεύγωμεν τὴν κακίαν (αὐτόθ. 104-105).

Ἡ τῶν θείων Γραφῶν κατανόησις οὐ δεῖται ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ φωτισμοῦ καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. — Διὰ τοι τοῦτο προσήκει ἡμῶς ὑπὸ τῆς ἄνωθεν χάριτος ὀδηγούμενους, καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἔλλαμψιν δεξιόμενους, οὕτως ἐπιέναι τὰ θεῖα λόγια. Οὐδὲν γὰρ σοφίας ἀνθρωπίνης δεῖται ἢ θεῖα Γραφή πρὸς κατανόησιν τῶν γεγραμμένων, ἀλλὰ τῆς τοῦ Πνεύματος ἀποκαλύψεως, ἵνα τὸν ἀληθῆ νοῦν τῶν ἐγκειμένων κατακαθόντες, πολλὴν ἐκεῖθεν δεξιόμεθα τὴν ὠφέλειαν (αὐτόθ. 175 κ. ἐ.). — Ἐρευνᾶν προσήκει τὰς Γραφὰς οὕτως, καθὼς οἱ μεταλλικὴν γῆν ἀνορύττοντες οὐ μέχρι τῆς ἐπιφανείας ἴστανται κ. ἐ. (αὐτ. 175-185).

Τῶν Γραφῶν ἡ ἔννοια οὐχ εὐρίσκειται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. — Θεὸς δὲ βοηθεῖ τοῖς ποθοῦσι καὶ μετὰ προσοχῆς ἐρευνῶσι τὰς Γραφὰς. Ὑπόδειγμα ἔστω τὰ συμβάδντα τῷ αἰθίοπι εὐνούχῳ. — Μέγα ἀγαθόν, ἀγαπητοί, τῶν θείων Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις. Τοῦτο τὴν ψυχὴν φιλόσοφον ἀπεργάζεται· τοῦτο πρὸς τὸν οὐρανὸν μεθίστησι τὴν διάνοιαν· τοῦτο εὐχάριστον κατασκευάζει τὸν ἀνθρώπον κ. ἐ. (αὐτόθ. 321-332—206-217).

Οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ οἱ ποιμένες τῶν λογικῶν προβάτων, κηρύττοντες καὶ διδάσκοντες ἔστωσαν τύπος καὶ ὑπογραμμός, καλὸν μιμητέως παράδειγμα (αὐτ. 251-260).

Διὰ τί ἐγράφησαν καὶ τὰ κατορθώματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων. Τὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς συμβεβηκότα, εἰ βουλοίμεθα νῆφειν, μεγίστης ἡμῖν διδασκαλίας ὑπόθεσις γίνεται. Διὰ γὰρ τοῦτο οὐ μόνον τὰ κατορθώματα τῶν ἁγίων γέγραπται, ἀλλὰ καὶ τὰ ἁμαρτήματα, ἵνα τὰ μὲν φύγωμεν, τὰ δὲ ζηλώσωμεν. Καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ δείκνυσί σοι ἢ θεῖα Γραφή καὶ δικαίους πολλὰκις σφαλέντας, καὶ ἁμαρτωλοὺς πολλὴν μεταβολὴν ἐπιδειξαμέ-

νους, ἵνα ἐκατέρωθεν ἀκροῦσταν δεξιόμεθα τὴν ἀσφάλειαν, καὶ μήτε ὁ ἐστὼς θάρῃ δρῶν καὶ δικαίους καταπετόντας, μήτε καὶ ὁ ἐν ἁμαρτήμασιν ὢν ἀπαγορεύη κ. ἐ. (αὐτόθ. 260 κ. ἐ.).

Ὅτι ἐν τοῖς πνευματικοῖς κατορθώμασι φεύγειν χρὴ τὴν ὑψηλοφοσίην. (αὐτ. 283-292). — Ἡ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαι πανήγυρίς ἐστὶ πνευματικὴ, καὶ ψυχῶν ἰατρον. — Μὴ τοίνυν ῥαθυμῶμεν, πρὸς καλῶ, ἀλλὰ διεγείρωμεν ἡμῶν τὸν λογισμόν, καὶ πρὸς τὸ βάθος αὐτῶ τῶν γεγραμμένων ὀλοσχερῶς κατοπτεύσωμεν, ἵνα δυνηθῶμεν κερδάναντες τι πλέον ἐντεῦθεν, οὕτως οἴκαδε ἐπνευθεῖν. Καὶ γὰρ πανήγυρίς ἐστὶ πνευματικὴ τοῦ Θεοῦ ἢ Ἐκκλησίαι, καὶ ἰατρον ἐστὶ ψυχῶν κ. ἐ. (αὐτόθ. 293-305).

Αἱ Γραφαὶ οὐχ ὁμοιάζουσιν ἀνθρωπίνους συγγράμματα. — Μεγάλῃ τῆς θείας Γραφῆς ἡ δύναμις, καὶ πολὺς ὁ τοῖς ῥήμασιν ἐγκεκρυμμένος πλοῦτος τῶν νοημάτων. Διὸ προσήκει μετὰ ἀκριβείας ἡμῶς προσέχοντας πολλὴν ποιῆσθαι τὴν ἔρευναν, ἵνα δὲ ψιλῆ τὴν ὠφέλειαν ἐντεῦθεν καρπώσωμεθα. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς παρήγγειλε λέγων, «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς.» Ἴνα μὴ ἀπλῶς ψιλῆ προσέχωμεν τῇ ἀναγνώσει, ἀλλὰ τὸ βάθος ἀνιχνεύοντες, τὸν ἀληθῆ τῆς Γραφῆς νοῦν καταλαβεῖν δυνηθῶμεν. Τοιοῦτον γὰρ τῆς Γραφῆς τὸ ἔθος· ἐν βραχέσι ῥήμασιν ἐστὶ πολλὰκις εὑρεῖν πολὺ πλῆθος νοημάτων. Θεῖα γὰρ ἐστὶ τὰ διδάγματα, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεναντίας τῇ σοφίᾳ τῇ ἀνθρωπίνῃ πᾶσαν αὐτὴν ἐστὶν ἰδεῖν συγκειμένην. — Σύγκρισις ἀνθρωπίνης σοφίας καὶ θείων Γραφῶν· ὅτι ἡ μὲν πρὸς ἐπίδειξιν, ἡ δὲ πρὸς ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀποβλέπει ὠφέλειαν κ. ἐ. (αὐτόθ. 341 κ. ἐ.).

Βεβαίαι ἢ ἀσφάλεια τῶν ταῖς θεαῖς Γραφαῖς ἐνασχολουμένων. — Διὰ γὰρ τοῦτο καθ' ἐκάστην τὴν πνευματικὴν ταύτην παρατίθεμεν ὑμῖν τράπεζαν, ἵνα τῇ συνεχεῖς τῆς παραινέσεως, καὶ τῇ πολλῇ τῶν θείων Γραφῶν μελέτῃ πᾶσαν ἀποτειχίσωμεν τῷ πονηρῷ δαίμονι τὴν ἐπιβουλήν κ. ἐ. (αὐτόθ. 342-350).

Πᾶσαι μὲν ἁγίαι αἱ θεῖαι Γραφαί, ἔχουσι δὲ τι πλέον οἱ ψαλμοί κ. ἐ. (ΝΒ', 533). — Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀνάγνωσις ἔχει πόνον, καὶ πολὺ τὸ φορτικόν, τοῖς εἰρημένους τέως ἐμφιλοχωρῶμεν. Ἴνα ὁμοῦ καὶ τέρπης τὴν ψυχὴν ἔδω, καὶ



ὑποκλέπτῃ τὸν πόνον. Ψαλλέτω τοίνυν τὸ στόμα, καὶ παιδευσέσθω ὁ νοῦς· οὐκ ἔστιν οὐδ' αὐτὸ τοῦτο μικρόν. (αὐτόθ. 536).

Κανὼν πίστῳς μόνος αἱ θεῖαι Γραφαί. — Ὅταν λέγηται τι μὴ ἐν ταῖς θεαῖς περιεχόμενον Γραφαίς, τῶν ἀκροατῶν ἢ διάνοια χωλαίνει, ὅτε μὲν συγκατανεύουσα, ὅτε δὲ ἀμφιβάλλουσα· καὶ ἄλλοτε μὲν ἀποστρεφομένη τὰ λεγόμενα, ὡς μύθους, ἄλλοτε δὲ κρίνουσα αὐτὰ ὡς πιθανά. Ἄλλ' ὅταν τῆς θείας φωνῆς ἢ μαρτυρία προέλθῃ ἀπὸ τῶν Γραφῶν, ἀμέσῳ βεβαιοῖ καὶ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, καὶ τοῦ ἀκούοντος τὴν διάνοιαν. (αὐτόθ. 603. 620. 625. 767. καὶ 103-105).

Πλατῶνται οἱ κρίνοντες περιττὰ μέρη τινὰ τῆς Γραφῆς. — Προσέχετε μετὰ ἀκριβείας· ἢ γὰρ τῶν Γραφῶν ἀνάγνωσις τῶν οὐρανῶν ἐστὶν ἀνοιξίς. Εἰ γὰρ οἱ τὰ μέταλλα ἀνορύττοντες οὐδὲ τὰ μικρὰ ψήγματα παρατρέχουσιν, ἀλλ' ὅταν χρυσίτιδος ἐπιλάβωνται φλεβός, τὰς ἴνας ἀκριβῶς περισκοποῦσι· πόσω μᾶλλον ἐπὶ τῶν Γραφῶν τοῦτο ποιεῖν ἡμεῖς χρὴ; κ. ἐ. Οὐ γὰρ ἐστὶν ἐπὶ τῆς Γραφῆς τὸ χρυσίον μετὰ γῆς ἀναμειγμένον, ἀλλὰ καθαρὸν χρυσίον ἐστὶ πεπωρωμένον. Οὐ γὰρ ἐστὶ μέταλλα κατεργασίας δεόμενα αἱ Γραφαί, ἀλλὰ θησαυρὸν ἔτοιμον παρέχουσι τοῖς ζητοῦσι τὸν πλοῦτον τὸν ἐξ αὐτῶν. Ἀρκεῖ γὰρ παρακύψαι μόνον, καὶ τῶν λίθων εὐθέως θεωρῆσαι τὰς μαρμαρυγὰς. (ΝΓ', 110).

Περὶ εὐκολίας καὶ δυσκολίας εἰς κατανόησιν τῶν Γραφῶν. — Τῆς δόξου ταύτης τῆς αἰσθητῆς καὶ λεωφόρου τὰ μὲν ἐστὶν ὑπτια καὶ λεῖτα, τὰ δὲ προσάντη καὶ τραχύτερα· οὕτω καὶ τῶν θείων Γραφῶν τὰ μὲν ἐστὶν αὐτόθεν πᾶσιν εὐσύνοπτα, τὰ δὲ πλείονος ἐξεργασίας καὶ πόνου δεόμενα. . . Καὶ τὰ μὲν εὐκολα καὶ ῥάδια τῶν νοημάτων, καὶ ἀπονητὶ διοδεῦσαι ἔνι, τὰ δὲ τραχύτερα καὶ προσάντη οὐχ ὁμοίως εὐπορον διαβῆναι. Διὸ νῆφειν ἀπαντας δεῖ καὶ ἐγρηγορέναι, ὅταν τοιαῦτα διαβαίνωμεν χωρία, ὥστε μὴ περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμῶν γενέσθαι τὸν κίνδυνον κ. ἐ. (αὐτόθ. 153 κ. ἐ.).

Περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς προφητείας, καὶ ἐκπτώσεως τῶν Ἰουδαίων· καὶ περὶ Μελχισεδέκ. — Ὅπερ οὖν ἐπὶ τῆς θαλάσσης γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς δικαιοῦς συμβαίνει, τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐξηγήσει τῶν θείων Γραφῶν συμπίπτει· ἀνάγ-

κη θορυβεῖσθαι, ταραττεσθαι, ἐπειδὴ ἐξέλθωμεν εἰς τὸ πέλαγος, οὐκ ἐπειδὴ τὸ πέλαγος φοβερόν, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ πλείοντες ἀπειροὶ κ. ἐ. (αὐτόθ. 163-192). — Διὰ τοῦτο Γραφὰς ἐρμηνεύομεν, οὐχ ἵνα Γραφὰς μάθητε μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ ἤθη διορθώσητε. Ἄν γὰρ τοῦτο μὴ γένηται, περιττῶς ἀναγινώσκωμεν, περιττῶς ἐξηγοῦμεθα κ. ἐ. (αὐτόθ. 186).

Παλαιῶς καὶ Καινῆς Διαθήκης εἰς ὁ νομοθέτης. — Τῆς Χριστοῦ βασιλείας τὸ εὐαγγέλιον κηρύττουσι προφήται, δέχονται δὲ οἱ τοῦ θείου λόγου ἀκροαταί, καὶ ἐρασταί καὶ ἐπαινέται. Οὐκ ἔστιν ἐντρυφήσει τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας, μὴ διψῶντα τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας κ. ἐ. Περὶ τε Παλαιῶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. (αὐτόθ. 397-410).

Κατὰ ὀρθολογιστῶν, θετικῶν καὶ αἰρετικῶν ἐκ τῶν θείων Γραφῶν ἔλεγχος. — Δεῖ τοίνυν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, τοῦτον τὸν κανόνα παρὰ τοῦ Κυρίου λαμβάνοντας, μὴ πάντα ταῖς ἐρωτήσεσι τῶν αἰρετικῶν διδόναι. Ὅταν κακῶς ἐρωτήσῃ αἰρετικός, ἀντερωτήσῃ δικαίᾳ λύσον αὐτῷ τὴν ἄτοπον πεῦσιν. Πυνθάνεται πολλακίς αἰρετικός· Οἶδας τὸν Θεόν, ἢ οὐκ οἶδας; Ἐὐκ εἴπῃς, ὅτι οἶδα, εὐθέως ἐπάγει· οἶδας οὖν ὅτι εὐσεβεῖς; Ναί, φησὶν, ὁ εὐσεβὴς κ. ἐ. Ὅρα μοι τὰ σκολιὰ ῥήματα· ὅρα μοι τῶν πονηρῶν ὄψεων τὰς ποικιλίας. Εἰδέναι χρὴ, ὅτι τοῦ εἰδέναι πολλοὶ τρόποι κ. ἐ. Τί οὖν; οἶδα τὸν Θεὸν ὅτι ἔστιν, ὅτι ἀγαθός ἐστίν, ὅτι ἀθάνατός ἐστιν, ὅτι ἀφθαρτός ἐστιν, ὅτι ἀπερινόητός ἐστιν, ὅτι ἀκατάληπτός ἐστιν, ἀσώματός ἐστιν, ἀναλλοίωτός ἐστι. Ταῦτα πάντα οἶδα, καὶ εἰδὼς προσκυνῶ. Τὸ δὲ πῶς ἐστὶν οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐδιδάχθην πολυπραγμονεῖν τὸ πῶς ἐστίν, ἀλλ' ὅτι ἔστιν. Τοῦ γὰρ Ἀποστόλου οὐδένα εὐρίσκω μείζονα διδάσκαλον, δυνάμενόν μοι κρείττονα τὴν εὐσέβειαν ὑποτίθεσθαι· ὃς λαμπρῶς χρησάμενος τῇ φωνῇ ᾧδὲ πῃ διδάσκει λέγων· «Πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστιν.» (Πρ. Ἑβρ. ΙΑ', 6). Οὐτὸ πῶς ἐστίν, ἀλλ' ὅτι ἔστι, «Καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθασποδότης γίνεται.» «Ὡστε ὁ οἶδα σέβω· οὐκ ἔμαθον οὐσίαν Θεοῦ πολυπραγμονεῖν· πιστεύειν ἔμαθον· πιστεύειν, οὐ πολυπραγμονεῖν κ. ἐ.

Ἄλλ' ὅρα τί φησὶν ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας. Μὴ γὰρ ἀργῶς ἡμῶν ὁ Θεὸς δέδωκε λογισμούς;

μη γὰρ ἀπλῶς εἰλήφραμεν τοῦ νοῦ τὸ κριτήριον; Δεῖ καὶ λογισμοὺς ἐρευνᾶν τὴν πίστιν, καὶ μὴ ἀνεξέταστον εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Καλῶς. Ἀλλὰ τῆς ἐξετάσεως ὄρον εἶναι δεῖ τὰ θεῖα λόγια, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ ἡμῖν δοθέντας τῆς εὐσεβείας κανόνας. Σὺ δὲ τοὺς κανόνας ὑπερβλίνων οὐ στοιχεῖς ταῖς θεοπνεύστοις Γραφαῖς, ἀλλὰ πολυπραγμονεῖς τὰ θεῖα, καὶ βιάζεις τὴν ἀλήθειαν, καὶ πανταχοῦ σπεύδεις καὶ λογισμῶν ἀνωμαλίᾳ μᾶλλον ἀκολουθῆσαι, ἢ πιστεῖ δουλεῦσαι, ὡς περ τῶν ἄλλων κατηλειφῶς τὴν πεῖραν, ἢ τῶν ἄλλων ἐν πείρᾳ γενόμενος τῶν ὁραμένων. Ἀπάγγελόν μοι λογισμῶν ἀκολουθίᾳ χρησάμενος, πῶς ἔστηκεν ὁ οὐρανὸς κ. ἐ. Ἐρμήνευστόν μοι τῆς γῆς τὴν κατάστασιν κ. ἐ. Μὴ ἀπλῶς ἀκολουθήσης τῷ λόγῳ, ἀλλὰ λογισμὸν ἀπόδος τῶν ζητούμενων. Ἐρμήνευσσον, πῶς μιᾶς γῆς οὔσης, μιᾶς μητρὸς, διάφορα τὰ βλαστήματα, πόθεν αἱ πικραὶ ῥίζαι, πόθεν αἱ γλυκεῖαι, πόθεν τῶν καρπῶν ἡ διαφορά. Μίχ γῆ βλαστάνουσα, εἰς ὄμβρος ὁ τρέφων, πόθεν ἡ διαφορά κτλ. κτλ. θεόσοφος πραγματεία. (αὐτόθ. 415-428).

Ψυχῆς πόθον ἐγείρει Θεοῦ λόγος, καὶ ὡς πέρ τινα λαμπράδα περιτίθησιν αὐτῇ τὴν χαράν, ἵνα καὶ τοὺς λογισμοὺς λαμπρύνηται, καὶ τὴν διάνοικν φιδρύνηται, καὶ τὰ ἁμαρτήματα καθιέρηται, καὶ τὰ νοήματα φωτίζηται. Τοιοῦτός ἐστιν ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος κ. ἐ. (αὐτόθ. 438-447).

Πανταχοῦ πίστεως ἡμῖν δεῖ, ἀγαπητοί, πίστεως τῆς μητρὸς τῶν ἀγαθῶν, τοῦ τῆς σωτηρίας φαρμάκου· καὶ ταύτης ἄνευ οὐδὲν ἔστι κατασχεῖν τῶν μεγάλων δογμάτων. Ἀλλ' εὐόικασι τοῖς πέλαγος νηὸς χωρὶς ἐπιχειροῦσι διαπερᾶν, οἱ μέχρι μὲν ὀλίγου νηχόμενοι διαρκουσι χερσὶν ὄμοῦ καὶ ποσὶ χρώμενοι, περαιτέρω δὲ προελθόντες, ταχέως ὑπὸ τῶν κυμάτων βαπτίζονται· οὕτω καὶ οἱ τοῖς οἰκείοις χρώμενοι λογισμοῖς, πρὶν ἢ τι μαθεῖν, ναυάγιον ὑπομένουσιν· καθὼς καὶ ὁ Παῦλός φησιν, (Α' πρ. Τιμ. Α', 19). «Οἵτινες περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν.» (ΝΘ', 187).

Περὶ προσοχῆς ἐν ταῖς διδασκαλίαις· καὶ πρὸς τοὺς μὴ σπεύδοντας εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ λόγου, ἀλλ' ἐν θεάτροις καὶ ἀλλαχοῦ σχολάζοντας. — Ἄν μὲν γὰρ ἰδῶ διεγερθέντας καὶ ἐπιθυμοῦντας μαθεῖν, πειράτομαι καὶ τὴν

λύσιν ἐπαγαγεῖν· ἂν δὲ χασμωμένους καὶ μὴ προσέχοντας, ἀποκρούομαι καὶ τὰ ζητήματα καὶ τὴν λύσιν, θείῳ νόμῳ πειθόμενος. «Μὴ δότε γὰρ, φησί, τὰ ἅγια τοῖς κυσί, μηδὲ ρίψατε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, ἵνα μὴ καταπατήσωσι τοῖς ποσὶν αὐτῶν» (Ματθ. Ζ', 6). Τίς δὲ ἐστὶν ὁ καταπατῶν; ὁ μὴ τίμια ταῦτα ἠγούμενος καὶ σεμνὰ κ. ἐ. (ΝΖ', 22 κ. ἐ.).

Πρόφασις τῶν μὴ ἀνγινωσκόντων τὰς Γραφάς. Τίς γὰρ ὑμῶν, εἰπέ μοι, τῶν ἐνταῦθα ἐστηκότων, ψαλμὸν ἕνα ἀπαιτηθεὶς εἰπεῖν δύναται· ἂν, ἢ ἄλλο τι μέρος τῶν θείων Γραφῶν; οὐκ ἔστιν οὐδεὶς. Καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ δεινόν, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὰ πνευματικὰ ἀναπεπωτώτεροι οὕτω, πρὸς τὰ σατανικὰ πυρός ἐστε σφοδρότεροι. Πάντα τὰ ἀπρεπῆ καὶ ἐφάρμακτα φθειγόμεθα· νῦν μὲν γελῶντες, νῦν δὲ ἀττεῖα λέγοντες· νῦν μὲν καταρῶμενοι καὶ ὑβρίζοντες, νῦν δὲ ὀμνύοντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἐπιποροῦντες· καὶ νῦν μὲν ἀποδυσπετοῦντες, νῦν δὲ βαττολογοῦντες, καὶ γραϊδίῳν ληροῦντες πλέον, τὰ μηδὲν πρὸς ἡμᾶς πάντα εἰς μέσον φέροντες. — Καὶ γὰρ εἰ βουληθεῖη τις ὑμᾶς ὠδᾶς ἐξετάσαι διαβολικᾶς, καὶ πορνικᾶς καὶ κατακεκλασμένα μέλη, πολλοὺς εὐρήσει μετὰ ἀκριβεῖς ταῦτα εἰδότες, καὶ μετὰ πολλῆς αὐτὰ ἀπαγγέλλοντας τῆς ἡδονῆς. Ἀλλὰ τίς ἡ ἀπολογία τῶν ἐγκλημάτων τούτων; Οὐκ εἰμί, φησί, τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ γυναῖκά ἔχω καὶ παιδία, καὶ οἰκίαις ἐπιμελοῦμαι. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὃ πάντα ἔλυμ ἡνατο ὅτι ἐκείνοις μόνους νομίζετε προσήκειν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν, πολλῶ πλέον ἐκείνων ὑμεῖς δεόμενοι. Τοῖς γὰρ ἐν μέσῳ στρεφομένοις, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τραύματα δεχομένοις, τούτοις μάλιστα δεῖ φαρμάκων· ὥστε τοῦ μὴ ἀνγινώσκειν πολλῶ χειρὸν τὸ καὶ περιττὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα νομίζειν· ταῦτα γὰρ σατανικῆς μελέτης τὰ ῥήματα. Οὐκ ἀκούετε Παύλου λέγοντος, ὅτι πρὸς νοθεσίᾳ ἡμῶν ταῦτα ἐγράφη; Διὰ τοῦτο πάντα ἄνω καὶ κάτω γέγονεν. Εἰ γὰρ βούλει μαθεῖν ὅσον τῶν Γραφῶν τὸ κέρδος, ἐξετάστον σεαυτόν, τίς μὲν γίνῃ ψαλμῶν ἀκούων, τίς δὲ σατανικῆς ὠδῆς· καὶ πῶς διακρίνεται ἐν Ἐκκλησίᾳ διατρίβων, καὶ πῶς ἐν θεάτρῳ καθήμενος· καὶ ὄψει πολὺ τὸ μέσον

ταύτης κἀκείνης τῆς ψυχῆς, καίτοι γε μιᾶς οὔσης. Τοῦτο ἔστι τροφή ψυχῆς, τοῦτο κόσμος, τοῦτο ἀσφάλεια· ὡς περ οὖν τὸ μὴ ἀκούειν λιμὸς καὶ φθορά. «Δώσω γάρ, φησίν, αὐτοῖς, οὐ λιμὸν ἄρτου, οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου.» (Ἀμὼς Η', 11). Ἐπὶ γὰρ λόγων καὶ ὀφείρεσθαι καὶ σώζεσθαι πέφυκεν ἡ ψυχὴ κ. ἐ. (αὐτόθ. 30-31).

Τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀλήθεια δεικνύεται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν συνεγράφη.— Τί οὖν; οὐκ ἔρκει εἰς Εὐαγγελιστῆς πάντα εἰπεῖν; ἔρκει μὲν, ἀλλὰ κἄν τέσσαρες ὦσιν οἱ γράφοντες, μήτε κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, μήτε ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, μήτε συνελθόντες καὶ διαλεχθέντες ἀλλήλοις, εἶτα ὡς περ ἀφ' ἐνὸς στόματος πάντα φθέγγονται, μεγίστη τῆς ἀληθείας ἀπόδειξις τοῦτο γίνεται· ἡ γὰρ ἐν τισι διαφωνία μέγιστον τῆς ἀληθείας ἔστι δεῖγμα κ. ἐ. (αὐτόθ. 16 κ. ἐ.).

Ὁ Χριστὸς οὐκ ἀποκλείει τὴν Παλαιὰν ἀπὸ τῆς Νέας Διαθήκης.— «Συνήκατε ταῦτα πάντα;» ἠρώτησεν ὁ Κύριος τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. «Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.» (Ματθ. ΙΓ', 51-52). Εἶδες πῶς οὐκ ἀποκλείει τὴν Παλαιὰν, ἀλλὰ καὶ ἐγκωμιάζει καὶ δημηγορεῖ, θησαυρὸν αὐτῆν καλῶν; ὥστε ὅσοι τῶν θείων εἰσὶν ἄπειροι Γραφῶν, οὐκ ἂν εἶεν οἰκοδεσπότες, ὅσοι μήτε αὐτοὶ ἔχουσι, μήτε παρ' ἐτέρων λαμβάνουσιν, ἀλλὰ περιορῶσιν ἑαυτοὺς λιμῷ φθειρομένους κ. ἐ. (NH', 484).

Παλαιὰ καὶ Νέα ἀλλήλαις συνδέθενται καὶ συμπλέκονται. Ἀκούσωμεν τοίνυν ὅσοι τῆς τῶν Γραφῶν ἀμελοῦμεν ἀναγνώσεως, ὅσην ὑπομένομεν βλάβην, ὅσην πενίαν κ. ἐ. (αὐτόθ. 485).

Ποίους ἔστιν δεῖ καὶ ὁμοτραπέζους ποιεῖν. (αὐτόθ. 495 - 504, ἔνθα περὶ παρασίτων καὶ κοιλοδούλων, καὶ ὀκνηρῶν.)

Τί ἐστι τὰ κράτιστα καὶ τὰ φυλακτῆρια, ὡς καὶ τὰ Εὐαγγέλια, ἀ πολλὰς γυναῖκες ἤδη κρεμῶσιν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ· καὶ ὅτι ὀφείλομεν μιμεῖσθαι τῶν ἀγίων τὰς ἀρετάς. (αὐτόθ. 667. ἔνθα περὶ φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας).

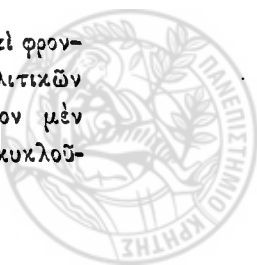
Τίςιν ὀφείλομεν δεικνύειν τὰς ἀσθενείας τῆς

ψυχῆς, οἱ ψυχικῶς ἄρρωστοι, καὶ τίνας καλεῖν ἰατροὺς εἰς θεραπείαν. — Ἐπίδειξον τὴν ψυχὴν Παύλῳ νοσοῦσαν· εἰσάγαγε Ματθαῖον, παρακάθισον Ἰωάννην. Ἀκούσον παρ' αὐτῶν τί δεῖ ποιεῖν τὸν οὕτω κάμνοντα. Πάντως ἐροῦσι, καὶ οὐκ ἀποκρύβονται. Οὐ γὰρ δὴ τεθνήκασιν, ἀλλὰ ζῶσι καὶ φθέγγονται κ. ἐ. (αὐτόθ. 684 κ. ἐ.).

Ποίαν καὶ ὁπόσην προσοχὴν ὀφείλομεν ἔχειν ἐν τῇ τοῦ Ἰωάννου θεολογίᾳ καὶ τοῖς ὑψηλοῖς δόγμασιν.— Εἰ γὰρ τὰ ἐν βασιλείαις γινόμενα ποθεῖς εἰδέναι· οἶον, τί εἶπε, τί πεποίηκε, τί βούλεται περὶ τῶν ἀρχομένων ὁ βασιλεὺς, καὶ τοι γε πολλάκις οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς ὄντα· πολλῷ μᾶλλον ἄπερ ὁ Θεὸς εἶπε ποθεῖν ἄκουσαι· καὶ μάλιστα ὅταν ἡμῖν ἅπαντα διαφέρῃ κ. ἐ. (NH', 26 - 30). — Ὁ βάρβαρος, ὁ ἀμαθής, ὁ ἀλιεὺς τοιαῦτα φθέγγεται, ἀ μηδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων σύνοιδέ ποτε, καὶ μὴ φθέγγεται μόνον, ἀλλὰ καὶ πείθει.— Τὰ τοῦ ἰδιώτου τούτου καὶ ἀγραμμάτου καὶ Σύροι, καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοί, καὶ Πέρσαι, καὶ Αἰθίοπες, καὶ μυρία ἕτερα ἔθνη εἰς τὴν αὐτῶν μεταβαλόντες γλώτταν τὰ παρ' αὐτοῦ δόγματα εἰσαχθέντα, ἔμαθον ἀνθρωποὶ βάρβαροι φιλοσοφεῖν. (αὐτόθ. 29-36).

Ὅτι ὀφείλομεν, ἵνα προμελετᾷ τις τὴν ἐπ' Ἐκκλησίας ἀναγνωσθησομένην περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.— Μίαν ὑμᾶς ἅπαντας αἰτήσας· βούλομαι χάριν, πρὶν ἢ τῶν εὐαγγελικῶν ἀψασθαι ῥημάτων· ἀλλὰ μὴ ἀνανεύσητε πρὸς τὴν αἴτησιν· οὔτε γὰρ βρῶν τι καὶ ἐπαχθὲς αἰτῶν, οὔτ' ἐμοὶ τῷ λαμβάνοντι μόνον χρήσιμον ἔσται τὸ διδόμενον, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν τοῖς παρέχουσι· καὶ τάχα πολλῷ πλέον ὑμῖν. Τίποτ' οὖν ἔστιν, ὅπερ αἰτοῦμαι ὑμᾶς; Κατὰ μίαν Σαββάτων, ἢ καὶ κατὰ Σάββατον, τὴν μέλλουσαν ἐν ὑμῖν ἀναγνωσθήσεσθαι τῶν Εὐαγγελίων περικοπὴν, ταύτην πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν μετὰ χειρὸς λαμβάνων ἕκαστος, οἴκοι καθήμενος ἀναγινωσκέτω συνεχῶς, καὶ πολλάκις περισκοπέτω μετὰ ἀκριθείας τὰ ἐγκείμενα, καὶ βασιανίζετω ταῦτα καλῶς, καὶ τί μὲν σαφές, τί δὲ ἄδηλον σημειούσθω κ. ἐ.

Εἰ δὲ τινες πράγματα αἰτιῶνται καὶ φροντίδας, καὶ πολλὴν τὴν τε τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἀσχολίαν, πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο ἔγκλημα οὐ μικρὸν, τὸ κυκλοῦ-



σθαι τοσούτων πραγμάτων πλήθει, και τοῖς βιωτικοῖς οὕτω προσηλωσθαι διὰ παντός, ὡς μηδὲ μικρὰν εἰς τὰ πάντων ἀναγκαιότερα ἄγειν σχολήν· ἔπειτα σκῆψις ταῦτα και πρόφασις. Κατηγοροῦσθαι ἂν αὐτῶν και φίλων συνουσίαι, και αἱ ἐν τοῖς θεάτροις διατριβαί, και τὰ συνέδρια, ἅπερ θέας ἔνεκεν πολλάκις ἡμέρας ἀνήλωσεν ὀλοκλήρους, και οὐδαμοῦ τὴν τῶν πραγμάτων ἀσχολίαν ἠτιάσαστό τις ἐν τούτοις αὐτῶν. Εἶτα ἐν μὲν τοῖς εὐτελέσιν ἀπροφάσιστοι πανταχοῦ, και σχολὴν ἄγειν βλαβεῖαν δύνασθε, εἰ δὲ τοῖς τοῦ Θεοῦ δέοι προσέχειν, τοσοῦτον ὑμῖν ταῦτα περιττότερα και ἀτιμότερα πάντων εἶναι δοκεῖ, ὡς μηδὲ μικρὰν οἶσθαι δεῖν ἀπονέμειν αὐτοῖς σχολήν;

Ἔστι και ἑτέρη πρόφασις τοῖς οὕτω ῥηθύμοις ἀλογωτάτη, τὸ μὴ κεκτησθαι μηδὲ ἔχειν βιβλία. Και πρὸς μὲν τοὺς πλουτοῦντας, γέλως ὑπὲρ ταύτης ἡμᾶς ἀποτεινέσθαι τῆς προφάσεως· ἐπειδὴ δὲ τῶν πενεστέρων πολλοὺς οἶμαι κατακεχρησθαι αὐτῇ συνεχῶς, ἐκεῖνο ἂν ἠδέως ἐροίμην αὐτοῦς, εἰ μὴ πάντα τὰ τῆς τέχνης ὄργανα, ἧς ἕκαστός ἐστι δημιουργός, πλήρη και ὀλοκλήρα ἔχει, ἂν μυρία κωλύη πενίαι. (Βλέπ. και σελ. 208. στήλ. β΄.)

Πλὴν ἀλλὰ και εἴ τινες οὕτω πένητες εἶεν, ἔνεστιν ἐκ τῆς συνεχῆς ἐνταῦθα γινομένης ἀναγνώσεως μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν ἐγκειμένων ἐν ταῖς θεαῖς Γραφαῖς. Εἰ δὲ ἀδύνακτον ὑμῖν τοῦτο εἶναι δοκεῖ, εἰκότως τοῦτο δοκεῖ. Οὐδὲ γὰρ μετὰ πολλῆς πολλοὶ παραγίνονται τῆς προθυμίας τῶν λεγομένων ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ αὐτὸ τοῦτο μόνον ἀποσιωπάμενοι πρὸς τὴν ἡμέραν, εὐθέως ὑποστρέφουσιν οἴκαδε. Εἰ δὲ τινες και ἐνδιατρίψαιεν, τῶν ἀναχωρησάντων οὐδὲν ἄμεινον διακρίνεται, τῆ σῶματι μόνον ἐνταῦθα παρόντες (ΝΘ΄, 77-78 κ. ε.).

Ὅτι οὐκ ἀρκεῖ ἡ ἀπλή ἀκρόασις ἢ ἀνάγνωσις τῶν Γραφῶν. — Τῶν ὀνομάτων και τῶν ῥημάτων τῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς κειμένων, οὐχ ἀπλῶς ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπακούειν βούλεται, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν μακκρίως Δαυὶδ πολλαχοῦ τῶν ψαλμῶν προέγραψε τῶν ἐκυτοῦ τό, εἰς ἀνάσσειν, και ἔλεγεν· ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμοῦς μου, και κατακινήσω τὰ ὀχυμῶσά σου ἐκ τοῦ νόμου σου (Ψαλμ. ΡΙΗ΄, 18). Ὁ δὲ τούτου παῖς, Σολο-

μών, ὑποτιθεὶς δείκνυσιν, ὅτι δεῖ καθάπερ ἀργύριον ἐκζητεῖν τὴν σοφίαν (Παροιμ. ΙΓ΄ 16). και ὁ Κύριος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις παραινῶν τὰς Γραφὰς ἐρευνᾶν κ. ε. (αὐτόθ. 97).

Πῶς δεῖ διερευνησθαι τὰς Γραφὰς, ἵνα εὐρωμεν τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔννοιαν. — Χρὴ τοῖσιν διερευνησθαι μετὰ ἀκριβεῖς πάντα. Και γὰρ ὄπλα ἐστὶ τὰ ἀπὸ τῶν Γραφῶν πνευματικά. Ἄλλ’ ἂν μὴ εἰδῶμεν ἀρμόσαι τὰ ὄπλα, και καθοπλίσαι καλῶς τοὺς μαθητάς, αὐτὰ μὲν ἔχει τὴν οἰκείαν ἰσχύν, τοὺς δεχομένους δὲ οὐδὲν ὠφελῆσαι δύναται. Οὕτω και ἐπὶ τῶν Γραφῶν, ἂν τὴν τάξιν αὐτῶν συγχέωμεν, τὴν μὲν οἰκείαν αὐταὶ δύναμιν ἔξουσι και οὕτως, ἡμᾶς δὲ οὐδὲν ὠφελήσουσι. Ταῦτα αἰετ και ἰδίᾳ και δημοσίᾳ διακλεγόμενος ὑμῖν, οὐδὲν ἀνύω πλέον· και γὰρ τοῖς βιωτικοῖς πάντα τὸν χρόνον προσηλωμένου· ὑμᾶς δὲ ὄρω, τῶν πνευματικῶν οὐδὲ ὄντα μετέχοντας. Διὰ τοῦτο και ὁ βίος ἡμῶν ἡμέληται, και ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνιζόμενοι, οὐ πολλὴν ἔχομεν τὴν ἰσχύν, ἀλλὰ καταγέλαστοι γινόμεθα, και παρ’ Ἑλλήσι, και παρὰ Ἰουδαίοις, και παρὰ αἰρετικοῖς κ. ε. (αὐτόθ. 174-176).

Τοῦ Πνεύματος τὴν χάριν ἢ Γραφῆ ποτὲ μὲν πῦρ, ποτὲ δὲ ὕδωρ καλεῖ, δεικνύσασθαι ὅτι οὐκ οὐσίαις ἐστὶ ταῦτα παραστατικά τὰ ὀνόματα, ἀλλ’ ἐνεργείας (αὐτόθ. 183). — Γυνὴ Σαμψρεῖτις ποιεῖται τοσαύτην σπουδὴν περὶ δογμάτων· ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον περὶ δογμάτων οὐ ζητοῦμεν, ἀλλὰ και περὶ πάντων, ἀπλῶς και ὡς ἔτυχε, διακρίμεθα. Διὰ τοῦτο τὰ πάντα ἡμέληται. Τίς γὰρ ὑμῶν, εἰπέ μοι, ἐν οἰκίᾳ γενόμενος, πυκτίον ἔλαβε χριστιανικὸν μετὰ χειρᾶς, και τὰ ἐγκείμενα ἐπῆλθε, και ἠρένησε τὴν Γραφὴν; Οὐδεὶς ἂν ἔχοι ταῦτα εἰπεῖν· ἀλλὰ πεττοὺς μὲν και κύβους παρὰ τοῖς πλείοσιν εὐρήσομεν ὄντας, βιβλία δὲ οὐδαμοῦ, ἀλλὰ και παρ’ ὀλίγοις. Και οὗτοι δὲ τοῖς οὐκ ἔχουσιν ἑμοίως διάκεινται, δῆσκοντες αὐτὰ και ἀποθήμενοι, διαπαντὸς ἐν κίβωτιοις· και ἡ πᾶσα αὐτῶν σπουδὴ περὶ τὴν τῶν ὑμένων λεπτότητα, και τὸ τῶν γραμμῶν κάλλος, οὐ περὶ τὴν ἀνάγνωσιν. Οὐδὲ ὑπὲρ ὠφελείας και κέρδους τὴν κτῆσιν αὐτῶν πεποιήνται, ἀλλὰ πλοῦτου και φιλοτιμίας ἐπίδειξιν ποιούμενοι, περὶ ταῦτα ἐσπουδάσασιν· τοσαύτη τῆς κενοδοξίας ἢ ὑπερβολῆ. Οὐδενὸς γὰρ ἀκούω φιλοτι-

μουμένου ὅτι οἶδε τὰ ἐγκείμενα, ἀλλ' ὅτι χρυσοῖς ἔχει γράμμασιν ἐγγεγραμμένα. Καὶ τί τὸ κέρδος; εἰπέ μοι. Οὐ γὰρ διὰ ταῦτα ἐδόθησαν αἱ Γραφαί, ἵνα ἐν βίβλοις αὐτὰς ἔχωμεν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν καρδίαις αὐτὰς ἐγκολάψωμεν κ. ἐ.

Πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον, τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καθημένους, καὶ ἠνδύων καὶ ὀρχηστῶν καὶ ὀνόματα, καὶ γένη, καὶ πόλεις, καὶ ἐνεργείας λέγειν τρόπους, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἴππων καὶ ἀρετὴν καὶ κακίαν μετὰ ἀκριβεῖς ἀπκγγέλλειν, τοὺς δὲ ἐνταῦθα ἀπαντῶντας μὴδὲν τῶν ὧδε γινομένων εἰδέναι, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Βιβλίων τὸν ἀριθμὸν ἀγνοεῖν; κ. ἐ. (αὐτόθ. 186-188. 820).

Ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἰῶτα ἐν ἡμίαν κεραϊάνουκ ἀζήμιον παραδραμεῖν κ. ἐ. (αὐτόθ. 213).—Ἐκ τῶν Γραφῶν δεῖ ἀπαντᾶν τοῖς αἰρετικοῖς (αὐτόθ. 233).

Ἐπειδὴ πλείονος δεῖται προσοχῆς τὰ πνευματικά, διὰ τοῦτο ὁ Κύριος οὐκ εἶπεν, ἵνα ἀπλῶς ἀναγινώσκωμεν, ἀλλ' ἵνα ἐνασχολώμεθα εἰς ἔρευναν ἀκριβῆ καὶ κατανενοημένην. Οὐ γὰρ εἶπεν, Ἄναγνώσκετε τὰς Γραφάς· ἀλλ' «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς» κ. ἐ. (αὐτόθ. 234-238. 315. 323. 325).

Ἄν οὕτω τοίνυν θέλωμεν τὰς Γραφάς ἐρευνᾶν μετὰ ἀκριβεῖς καὶ μὴ ἀπλῶς, δυνασόμεθα τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἐπιτυχεῖν ἂν διαπαντὸς αὐταῖς ἐνδιαιτρίβωμεν, καὶ δογματῶν ὀρθότητα, καὶ βίον εἰσόμεθα ἠκριβωμένον κτλ. (αὐτόθ. 295-296).—Ἡρόσχωμεν τοίνυν ταῖς Γραφαῖς, ἀγκλητοί· καὶ εἰ μὴδὲν ἕτερον, τὰ γοῦν Εὐαγγέλια περισπούδαστα ἡμῖν γενέσθω κ. ἐ. (αὐτόθ. 296-320).

Ὁ γὰρ φιλόβιβλος δικαίως ἂν ἐκλήθη φιλόχριστος· ὅρα πόσον κέρδος ἐστὶ τοῦ ἐρευνᾶν τὰς Γραφάς. Ὁ πάντοτε ἐν χερσὶ κατέχων τὰς ἱερὰς Βίβλους, οὐκ ἐπιλήσεται ἐκείνων τῶν φοβερῶν λόγων· «Κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεόχθησαν.» Ἡ θεία Γραφή οὐδὲν ἔλιπεν, οὐδὲ πρессиώπησε τῶν συμφερόντων ἡμῖν. Πανταχοῦ κράζει διὰ τε προφητῶν καὶ ἀποστόλων προαναφωνοῦσα καὶ προαφελίζομένη ἕκαστον, ὡς μήτηρ φιλότεκνος τὰ ἴδια τέκνα φιλοῦσα κ. ἐ. ἐνθα πολλαὶ τῆς Γραφῆς μαρτυρίαι καὶ διδασκαλίαι εἰς ἐκλογὴν τῶν καλῶν καὶ σωτηρίων, καὶ ἀποφυγῆν

τῶν κακῶν καὶ ὀλεθρίων. (αὐτόθ. 553-568).

Ἡ Γραφή ὀδηγεῖ καὶ πληροφορεῖ ἡμᾶς, πῶς διακριτέον τοὺς ἀληθεῖς ποιμένας ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν.—Μέγα, ἀγκλητοί, μέγα Ἐκκλησιαστικὴ προσοχία, καὶ πολλῆς δεόμενον φιλοσοφίας, καὶ ἀνδρείας τοσαύτης, ὅσης ὁ Χριστὸς εἶπεν, ὡς τε τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων θεῖται, ὡς τε μὴδέποτε ἐγκαταλιπεῖν αὐτὰ ἔρημα καὶ γυνά, ὡς τε πρὸς τὸν λύκον ἵστασθαι γενναίως. Τούτω γὰρ ὁ ποιμὴν τοῦ μισθωτοῦ διέστηκεν. Ὁ μὲν γὰρ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν πανταχοῦ σκοπεῖ, τῶν προβάτων ἀμελῶν, οὗτος δὲ πανταχοῦ τὴν τῶν προβάτων ἐπιζητεῖ, τὴν ἐκυτοῦ παρκατρέχων. Ποιμὴν καλὸς μιμούμενος τὸν Κύριον καὶ τοὺς ἀποστόλους αὐτοῦ· ποιμὴν μισθωτός, καὶ ποιμὴν κλέπτῃς καὶ ληστῆς κ. ἐ. (αὐτόθ. 327-336).

Ὅρα τὰ δείγματα τοῦ ληστοῦ· πρῶτον, ὅτι οὐ παρρησίῃ εἰσέρχεται· δεύτερον, ὅτι οὐ κατὰ τὰς Γραφάς· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τό, «Μὴ διὰ τῆς θύρας». Εἰκότως δὲ θύραν τὰς Γραφάς ἐκάλυσεν ὁ Χριστός. Αὐταὶ γὰρ ἡμᾶς προσάγουσι τῷ Θεῷ, καὶ τὴν θεογνωσίαν ἀνοίγουσιν· αὐταὶ πρόβατα ποιοῦσιν, αὐταὶ φυλάττουσι, καὶ τοὺς λύκους οὐκ ἀφίσχιν ἐπεισελθεῖν. Καθὰ περ γὰρ τις θύρα ἀσφαλῆς, οὕτως ἀποκλείει τοῖς αἰρετικοῖς τὴν εἴσοδον, ἐν ἀσφαλείᾳ καθιστῶσα ἡμᾶς περὶ ὧν ἂν βουλώμεθα πάντων, καὶ οὐκ ἐῴσα πλανᾶσθαι. Κἂν μὴ παρκαλύσωμεν αὐτήν, οὐκ ἐσόμεθα εὐχείρωτοι τοῖς ἐχθροῖς. Διὰ τούτης καὶ τοὺς ποιμένας καὶ τοὺς οὐ ποιμένας εἰσόμεθα ἀπαντες. Ὁ γὰρ μὴ ταῖς Γραφαῖς χρώμενος, ἀλλ' ἀναβλίνων ἀλλοχόθεν, τουτέστιν, ἐτέρην ὁδὸν ἐαυτῷ καὶ μὴ νενομισμένην τέμνων, οὗτος κλέπτῃς ἐστίν. (αὐτόθ. 323-328. Λόγος περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων καὶ αἰρετικῶν).

Ἡ τῶν Γραφῶν ἀμελεία ἐστὶ τὸ αἴτιον τῆς υπερμέτρου πλεονεξίας καὶ τῶν ἄλλων παθῶν. (αὐτόθ. 458-460).— Πολλοὶ καὶ διάφοροι τῶν ἀγίων Γραφῶν αἱ διδασκαλίαι, μίξ δὲ ἡ χάρις ἢ πᾶσιν ἐπιλάμπουσα, καὶ μίξ πηγὴ διδασκαλίας τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας. Καὶ ὅσα νόμος διαγορεύει, καὶ ὅσα προφητικὴ διδάσκουσι, καὶ ὅσα ἀπόστολοι κηρύττουσι, καὶ ὅσα τὸ Εὐαγγέλιον τῆς εὐσεβείας ὑπαγορεύει, ἀπὸ μιᾶς ὡς περ τινὸς ἀεναίου πηγῆς καὶ γονίμου περιέρχεται, τοῦ Πνεύματος τοῦ ἀγίου. «Ἡ-

ἐχύνθησαν σοφοί, καὶ ἐπτοήθησαν, καὶ ἐάλωσαν, ὅτι τὸν λόγον Κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ; » (Ἰερεμ. Η', 9). — Ἡμῖν τοίνυν ἀνθὴ τῆς ἀληθείας αἱ Γραφαὶ τῆς εὐσεβείας· καὶ πολλὰ μὲν τὰ ἀνθὴ, εἷς δὲ ὁ λειμὼν ὁ τὰ ἀνθὴ τρέφων· πολλοὶ τῆς διδασκαλίας οἱ λαμπυτήρες, εἷς δὲ ὁ φωστῆρ ὁ ἀληθινός· πολλοὶ οἱ ἀστέρες, εἷς δὲ ὁ οὐρανὸς ὁ φέρων τοὺς ἀστέρας· πολλοὶ οἱ κλάδοι, μία δὲ ἡ ῥίζα· πολλοὶ οἱ δάκτυλοι, μία δὲ ἡ χεὶρ, ἡ διὰ τῶν δακτύλων γράφουσα· πολλοὶ αἱ χορδαί, μία ἡ κιθάρα τοῦ Πνεύματος· πολλοὶ αἱ διδασκαλῆαι, μία ἡ πηγὴ τῆς εὐσεβείας κ. ἐ. (αὐτόθ. 599-610).

Ὅντως ἐπερᾶνη ἡμῖν ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἡ σωτήριος, καὶ συνεξέλαμψεν ἡμῖν τῆς εὐσεβείας ἡ δύναμις κ. ἐ.—Διὰ τοῦτο ἡ Γραφὴ πᾶσαν τοῦ Χριστοῦ τὴν οἰκονομίαν μυστήριον καλεῖ κ. ἐ.—Ζῶντα νάματα αἱ θεῖαι Γραφαί. Ἐξ ἐκείνων τῶν ἀενάων βεΐθρων καὶ τῶν ἀθανάτων ποταμῶν ἀρυσώμεθα τὰ θεῖα νάματα τῆς ἐνθέου διδασκαλίας. Ὅταν γάρ τις τὰ τοῦ Θεοῦ φθέγγεται ἀπὸ τῶν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀπὸ ζωστικῆς πηγῆς ζῶντα ἀρύεται νάματα, κατὰ τὸ εἰρημένον· «Ἐμε ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζῶντος» (Ἰερεμ. Β', 13), καὶ «Πίνε ὕδατα ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.» (Ἠσαΐας ΙΒ', 3). Ἐὰν μέντοι καταλιπόντες τὰς Γραφάς, ἐπιθυμίαις δουλεύσωμεν ἀνθρωπίνων λογισμῶν, ἐκεῖνα νοῦντες, ἃ λογισμοῖς ὑποβάλλει, εὐρίσκειται ἡμῶν τὰ ὕδατα τῆς διδασκαλίας ἐρήμου ὕδατα, οὐ ζῶντος ποταμοῦ, ἀλλ' ἐρήμου, καθὼς ἔλεγεν ὁ μακάριος Ἰερεμίας πρὸς τὴν Ἰερουσαλήμ. «Ἐπλάτυνε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπὶ ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο» (Ἰερεμ. Β', 24), τουτέστιν, ἐκεῖνα ἐλάλει, ἃ ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐπεθύμει, οὐχ ἃ ἤθελεν ὁ Θεός. Οὕτω καὶ νῦν ὁ τὰς ἐπιθυμίας τῶν οἰκείων λογισμῶν πληρῶν, καὶ μὴ τὰ τοῦ Θεοῦ ζητῶν, ἐπὶ ὕδατα ἐρήμου πλανᾶται κ. ἐ. (αὐτόθ. 687-689 κ. ἐ.).

Ἐλέγχονται οἱ προφασίζόμενοι, ὅτι τὰ αὐτὰ πάντοτε ἀναγινώσκονται ἐπ' Ἐκκλησίας. — Πολλοὶ νῦν οὐδὲ εἰς Ἐκκλησίαν εἰσιόντες, οὐκ ἴσασιν τὰ λεγόμενα· ὁ δὲ εὐνοῦχος, καὶ ἐπ' ἀγορᾶς, καὶ ἐπὶ ὀχλήματος φερόμενος, τῇ ἀναγνώσει τῶν Γραφῶν προσεῖχεν. Ἄλλ' οὐχ ὑμεῖς· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν βιβλίον ἔχει μετὰ χει-

ρας, ἀλλὰ πάντα μᾶλλον ἢ τὸ βιβλίον. (Ξ', 154-158). — Ἄλλὰ τίς ὁ λόγος τῶν πολλῶν; Ἀεὶ, φασί, τὰ αὐτὰ ἀναγινώσκονται. — Τοῦτο μάλιστα ὑμᾶς ἀπόλλυσιν. Εἰ μὲν οὖν ἤδεται αὐτὰ, μάλιστα μὲν οὐδὲ οὕτως ἀπέχεσθαι ἔδει. Ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις αἰεὶ τὰ αὐτὰ γίνονται, καὶ ὅμως οὐ λαμβάνετε κόρον. Ποῦ τὰ αὐτὰ τολμᾶς εἰπεῖν, ὁ μηδὲ τῶν προφητῶν τὰ ὀνόματα εἰδώς; κ. ἐ.— Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἐξαντληθῆναί ποτε τὸν νοῦν τῶν Γραφῶν· πηγὴ τις ἐστὶν οὐκ ἔχουσα πέρας.

Κοινὸς διάκονος ἔστηκεν ὁ διάκονος, μέγα βοῶν καὶ λέγων. Πρὸς τῶν μὲν καὶ τοῦτο πολυλάκις. Ἐκεῖνη ἡ φωνὴ κοινὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐστίν, ἣν οὗτος ἀφήσει, καὶ οὐδεὶς ὁ προσέχων. Μετ' ἐκεῖνον ἔρχεται ὁ ἀναγνώστης τῆς προφητείας Ἠσαΐου· καὶ οὐδὲ οὕτω προσέχει τις, καίτοι προφητεία οὐδὲν ἀνθρώπινον ἔχει. Εἶτα εἰς ἐπήκουον ἐκφωνεῖ λέγων, «Τὰδε λέγει Κύριος,» καὶ οὐδὲ οὕτω προσέχει τις. Τῶν δὲ πολλῶν ὁ λόγος, ὅτι αἰεὶ τὰ αὐτὰ. Εἰπέ μοι, σὺ οὐ παραινεῖς τῷ υἱῷ σου; Ἄν οὖν οὗτος εἴπῃ, ὅτι Ἀεὶ τὰ αὐτὰ, ἄρα οὐχ ἡγήσῃ ὑβριν εἶναι; Τότε ἐνῆν μὴ λέγειν τὰ αὐτὰ, ὅτε αὐτὰ καὶ ἤδαιμεν, καὶ διὰ τῶν ἔργων ἐπεδεικνύμεθα· μᾶλλον δὲ οὐδὲ τότε περιττὴ ἡ ἀνάγκη. Τί Τιμοθέου ἔσον; Ἄλλ' ὅμως καὶ ἐκεῖνῳ γράφων ὁ Παῦλος ἔλεγε· «Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει.» Βούλεσθε δεῖξω, ὅτι οὐκ ἔστι τὰ αὐτὰ; Πόσους νομίζετε εἰρηκέναι εἰς τὰ Εὐαγγέλια; ἀλλ' οὗτοι πάντες ξένως καὶ κοινῶς εἶπον. Ὅσα γὰρ ἂν τις αὐτοῖς ἐνδιατρίβῃ, τοσοῦτ' ὀξύτερον βλέπει, τοσοῦτ' πλέον ὁρᾷ τὸ φῶς καθαρὸν. Ἰδοὺ πόσα λέγω· τί ἐστὶ προφητεία; εἶπατε. Τί ἐστὶ διηγήματα; τί ἐστὶ παραβολή; τί ἐστὶν ἀλληγορία; τί ἐστὶ τύπος; τί ἐστὶ σύμβολον; τί ἐστὶν Εὐαγγέλια; Τοῦτο δὲ μόνον εἶπατέ μοι τὸ φανερόν, διὰ τί Εὐαγγέλια εἴρηται κ. ἐ. (αὐτόθ. 155-158).

Ἀπὸ τῶν Γραφῶν ἕκαστος λαβεῖν δύναται τὰ ἐπιτήδεια αὐτοῦ φάρμακα. — Παρακαλῶ καὶ δέομαι μὴ τοῦτο μόνον ὁρᾶν, ὅπως εἰς Ἐκκλησίαν ἐμβάλλητε, ἀλλ' ὅπως τι καὶ λαβόντες οἴκαδε ἀναχωρήτε τῶν οἰκείων φάρμακον παθῶν, καὶ μὴ παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τῶν Γραφῶν ἔχητε τὰ κατάλληλα φάρμακα. Ἀπλῶς εἰπεῖν, ἕκαστος τῶν οἰκείων τραυμάτων

τὰ φάρμακα ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν ἐκλεγέτω· καὶ μὴ τὸ ὅλον, μέρος γοῦν τήμερον, καὶ μέρος ἄλλιον, εἴτα τὸ ὅλον ἀπονίψασθε. Καὶ περὶ μετανοίας δέ, καὶ περὶ ἐξομολογήσεως, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ περὶ ἐπεικειάς, καὶ περὶ σωφροσύνης, καὶ περὶ πάντων εὐρήσει πολλὰ παραδείγματα. Ταῦτα γὰρ πάντα ἐγράφη πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν. Εἰ τοίνυν πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν περὶ πάντων διαλέγηται, προσέχωμεν, ὡς δεῖ προσέχειν (αὐτόθ. 219-220). Βλέπ. καὶ τὰ ἐν σελ. 213 στήλ. 6'.

Περὶ τῆς ἀγνοίας τῶν θείων Γραφῶν. — Μέγα κκχὸν ἀγνοεῖν Γραφάς· ἀπ' ὧν ὠφελεῖσθαι δεῖ, ἀπὸ τούτων βλαπτόμεθα. Οὕτω καὶ φάρμακα πολλάκις φύσιν. ἔχοντα θεραπευτικὴν, οὐκ εἰδότες τῶν χρωμένων καλῶς χρῆσθαι αὐτοῖς, διαφθείρει καὶ ἀπόλλυσι. Καὶ ὅπλα δυνάμενα φυλάττει, ἀν μηδεὶς αὐτὰ εἰδῆ περιθέσθαι, ὑπ' αὐτῶν διαφθείρεται. Τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι πάντα μᾶλλον ζητοῦμεν, ἢ τὸ τῆς ψυχῆς ὄφελος, καὶ τὰ ἀλλότρια μᾶλλον σκοποῦμεν, ἢ τὸ ἡμέτερον συμφέρον κ. ἐ. (χ'τ. 250).

«Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάτῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νοουθετοῦντες ἑαυτοὺς κ. ἐ.» Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως· τουτέστιν ἡ διδασκαλία, τὰ δόγματα, ἡ πρaxis, ἐν αἷς οὐδὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν εἶναι φησὶν δ' Ἀπόστολος, οὐδὲ τὰ ταύτης ἀγαθὰ. Ἐὰν γὰρ ταῦτα ἴδωμεν, οὐδενὶ τῶν δυσχερῶν εἴζομεν κ. ἐ. — Ἀκούσατε, παρκαλῶ, πάντες οἱ βιωτικοί, καὶ κτῆσατε βιβλία φάρμακα τῆς ψυχῆς. Εἰ μηδὲν ἕτερον βούλεσθε, τὴν γοῦν Κκκινὴν κτῆσασθε, τῶν ἀποστόλων τὰς πράξεις, τὰς Ἐπιστολάς, τὰ Εὐαγγέλια, διδασκάλους διηνεκεῖς. Μὴ περιμείνης ἕτερον διδάσκαλον. Ἐχέτε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ· οὐδεὶς σε διδάσκει ὡς ἐκεῖνα. Ὁ ἐξ ἀνθρώπων διδάσκαλος πολλὰ καὶ διὰ κενοδοξίαν καὶ διὰ βλασφημίαν ἐπικρύπτει πολλάκις. Ἡ τῶν ἱερῶν βιβλίων κτῆσις φάρμακόν ἐστι τῆς ψυχῆς· ἀν λύπη συμβῆ, ὡς περ εἰς ἀποθήκην φαρμάκων ἔγκυψον, λάβε παραμυθίας ἐκεῖθεν τοῦ δεινοῦ· ἀν ζημία, ἀν θάνατος, ἀν ἀποβολὴ οἰκείων· μᾶλλον δὲ μὴ ἔγκυπτε, ἀλλὰ ἀνάλαβε πάντα, ἔχε ἐπὶ τῆς διανοίας. Τοῦτο πάντων αἴτιον τῶν κκκῶν, τὸ μὴ εἰδέναι τὰς Γραφάς· χωρὶς ὅπλων εἰς πόλεμον βδίδζομεν· καὶ πῶς εἶδε σωθῆναι; Μὴ

τὰ πάντα ἐφ' ἡμᾶς ῥίπτετε· πρόβχτά ἐστε, ἀλλ' οὐκ ἄλογα, ἀλλὰ λογικά. (ΞΒ', 359-366).

Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Πύλου. Εἰ θέλετε μετὰ προθυμίας προσέχειν τῇ ἀναγνώσει αὐτῶν, ὡς καὶ γὰρ συνεχῶς ὁμιλῶ τῷ μακαρίῳ Παύλῳ, οὐδενὸς ἐτέρου δεηθήσεσθε· ἀψευδῆς γὰρ ὁ τοῦ Χριστοῦ λόγος, εἰπὼν· «Ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν» (Ματθ. Ζ', 7). Ἐκ δὲ τῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ μὴ προσέχειν τῇ ἀκροάσει τῶν θείων Γραφῶν, τὰ μυρία ἐφύη κακά· ἐντεῦθεν ἡ πολλὴ τῶν αἰρέσεων ἐβλάστησε λύμη, ἐντεῦθεν οἱ ἡμελημένοι βίοι, ἐντεῦθεν οἱ ἀκερδεῖς πόνοι. Ὡς περ γὰρ οἱ τοῦ φωτὸς ἀπεστερημένοι τούτου οὐκ ἀν ὀρθὰ βαδίσαιεν, οὕτως οἱ πρὸς τὴν ἀκτῖνα τῶν θείων μὴ βλέποντες Γραφῶν, πολλὰ ἀναγκάζονται καὶ συνεχῶς ἀμαρτάνειν, ἅτε δὴ ἐν σκότῳ χαλεπωτάτῳ βδίδζοντες. Ὅπερ ἵνα μὴ γένηται, διανοιζόμενοι τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν λαμπρῆδὸν τῶν ἀποστολικῶν ῥημάτων (αὐτόθ. 391.—ΞΑ', 546).

Ἐλπίδα καὶ ὑπομονὴν γενῶσιν αἱ Γραφαί. — Ἴνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρκαλήσεως τῶν Γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν, τουτέστιν, ἵνα μὴ ἐκπέσωμεν. Ποικίλοι γὰρ οἱ ἀγῶνες, ἔσωθεν, ἔξωθεν· ἵνα νευρούμενοι καὶ παρκαλούμενοι παρὰ τῶν Γραφῶν, ὑπομονὴν ἐπιδειξώμεθα· ἵνα ἐν ὑπομονῇ ζῶντες, μένωμεν ἐπὶ τῆς ἐλπίδος. Ταῦτα γὰρ ἀλλήλων ἐστὶ κατασκευαστικά, ἡ ὑπομονὴ τῆς ἐλπίδος, ἡ ἐλπίς τῆς ὑπομονῆς· ἀπερ ἀμφοτέρω ἀπὸ τῶν Γραφῶν γίνεται κ. ἐ. (Ξ', 646).

Οὐδὲν περιττὸν ἢ ἀνωφελὲς ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς. — Ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ ὀνομάτων ψιλῶν μέγαν εὐρεῖν θησαυρόν. Ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς εἰσι βάνχουσι καὶ χαῦνοι καὶ τῶν οὐρανῶν ἀνάξιοι, ὡς μὴ μόνον ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρα βιβλία περιττὰ εἶναι νομίζουσιν, ὡς τὸ *Λευϊτικόν*, ὡς τὸν *Ἰησοῦν*, καὶ ἕτερα πλειονα. Οὕτω καὶ τὴν Παλαιάν πολλοὶ τῶν ἀνοήτων ἐξέβχλον· καὶ ὁδῶ προβαίνοντες τῇ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς ταύτης συνηθείας, πολλὰ καὶ τῆς Κκκινῆς περιέκοψον. Ἀλλὰ τούτων μὲν ἅτε μεθυόντων καὶ τῇ σαρκὶ ζώντων, οὐ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος· εἰ δὲ τις φιλοσοφίας ἐραστῆς, καὶ πνευματικῆς ἀκροάσεως φίλος, ἀκουέτω, ὅτι οὐδὲ τὰ μικρὰ δοκοῦντα εἶναι ἐν τῇ Γραφῇ, εἰκῆ κείται καὶ μάτην, καὶ ὅτι τὰ Παλαιὰ

πολύ φέρει τὸ κέρδος. Ταῦτα γὰρ πάντα τύποι, καὶ πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν ἐγράφη κ. ἐ. (αὐτ. 667.). Βλέπ. καὶ τὰ ἐν σελ. 215 σήλ. α'.

Μέγα τῆς ψυχῆς ἐφόδιον εἰς σωτηρίαν τὰ ἱερά μαθήματα. Σίδηρος μὲν σίδηρον ἐξύνει, λόγος δὲ θεῖος ψυχὴν ἀκονᾷ· καὶ ἄρτω μὲν σῶμα τρέφεται, λόγῳ δὲ θείῳ ψυχὴ στηρίζεται· καθὼς καὶ ὁ μακάριος Μωϋσῆς, τὸ τροφίμον τῆς θεῖας διδασκαλίας ὑποτιθέμενος, φησὶν· «Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένου διὰ στόματος Θεοῦ ζήσεται ἄνθρωπος. (Δευτ. Η', 3). — Τροφή ψυχῆς λόγος Θεοῦ. (ΞΓ', 531-544).

Ἐκαστος ὀφείλει ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς αὐτοῦ πεποιθήσεσι καὶ φρονήμασιν, ἀκριβῆ ζυγὸν ἔχειν καὶ γνώμονα καὶ κανόνα τῶν θείων νόμων τὴν ἀπόφασιν. Διὸ παρκαλῶ καὶ δέομαι πάντων ὑμῶν, ἀφέντες τί τῶ δεῖν καὶ τῶ δεῖν δοκεῖ περὶ τούτων, παρὰ τῶν Γραφῶν ταῦτα ἄπαντα πυνθάνεσθε. (ΞΑ', 496-497).

Περὶ παιδείας καὶ ἀνατροφῆς τέκνων ἐκ τῶν θείων Γραφῶν. — Βούλει γενέσθαι εὐπειθῆ τὰ τέκνα σου; ἀπ' ἀρχῆς ἀνάτρεφε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Μὴ νομίσης περιττὸν εἶναι τὸ ἀκούειν αὐτὰ τῶν θείων Γραφῶν. Ἐκεῖ γὰρ πρῶτον ἀκούσουσι τό, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου» ὥστε ὑπὲρ σοῦ τοῦτο γίνεται. Μὴ εἶπης τοῦτο μοναζόντων ἐστὶ μὴ γὰρ μονάζοντα αὐτὸν ποιῶ (τὸν υἱόν); Οὐκ ἔστιν ἀνάγκη γενέσθαι αὐτὸν μονάζοντα. Τί δέδοικας δέος πολλοῦ κέρδους ἀνάμεστον; Χριστιανὸν αὐτὸν ποίησον. Μάλιστα γὰρ τοῖς κοσμικοῖς ἀναγκαῖον τὰ ἐντεῦθεν εἰδέναι διδάγματα, μάλιστα τοῖς πησί. Πολλὴ γὰρ ἡ ἀνοία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡλικίᾳ· τῇ δὲ ἀνοίᾳ προσθήκη γίνεται καὶ τὰ παρὰ τῶν ἐξῶθεν λόγων, ὅταν μάθωσιν ἐκεῖ τοὺς παρ' αὐτοῖς θαυμαζομένους ἤρωα; παθῶν δούλους ὄντας, καὶ δειλοὺς πρὸς θάνατον.

Ἄτοπον μὴ ἐκτρέφειν τὰ τέκνα ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Διὰ τοι τοῦτο πρῶτοι τῶν καρπῶν ἡμεῖς ἀπολαύομεν, θρασεῖς, ἀκολάστους, ἀπειθεῖς, βλασφύους ἐκτρέφοντες τοὺς παῖδας. — Δῶμεν αὐτοῖς ὑπόδειγμα ἐκ πρώτης ἡλικίας τῇ τῶν Γραφῶν ἀναγνώσει ποιοῦντες αὐτοὺς ἐνσυχολάζειν. Οἴμοι! ὅτι συνεχῶς ταῦτα λέγων, ληρεῖν νομίζομαι· πλὴν ἀλλ' ὅμως οὐ πάσομαι τὸ ἐμαυτοῦ ποιῶν. —

Πάντα ἡμῖν δεύτερον ἔστω τῆς προνοίας τῶν παίδων κ. ἐ. (ΞΒ', 149-154).

Πάντα ἡμῖν ἐπιρρίπτετε. Ὑμῶς ἐχρῆν παρ' ἡμῶν μακθάνειν μόνον· τὰς δὲ γυναῖκας παρ' ὑμῶν, τὰ παιδίκα παρ' ὑμῶν· ἀλλὰ πάντα ἡμῖν καταλιμπάνετε. Διὰ τοῦτο πολὺς ὁ κόπος. Διδάσκοντές φησιν ὁ Ἀπόστολος, καὶ νοουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Ὅρα καὶ τὸ ἀνεπαχθὲς τοῦ Παύλου. Ἐπειδὴ ἡ ἀνάγνωσις ἔχει πόνον, καὶ πολὺ φορτικόν, οὐκ ἐφ' ἱστορίας ἤγαγεν, ἀλλ' ἐπὶ ψαλμοῦς, ἔκ δμοῦ καὶ τέρπης τὴν ψυχὴν ἄδων, καὶ ὑποκλέπτει τὸν πόνον. Ὑμνοῖς φησί, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Νῦν δὲ σατανικὰς μὲν ᾠδὰς καὶ ὀρχήσεις αἰροῦσιν οἱ παῖδες· οἱ ὑμέτεροι, καθάπερ οἱ μάγειροι, καὶ οἱ ὀψῶναι, καὶ οἱ χορευταὶ ψαλμὸν δὲ οὐδεὶς οὐδένα οἶδεν, ἀλλὰ καὶ αἰσχρὴν τὸ πρᾶγμα δοκεῖ εἶναι καὶ χλευαστίαν καὶ γέλωτα. Ἐντεῦθεν ὅλα τὰ κακὰ σώζεται κ. ἐ. (αὐτόθ. 359-366).

«Οἱ πικτέρες ἡμῶν διηγήσονται ἡμῖν.» Ἀκούσατε ὅσοι τῶν παίδων ἀμελεῖτε τῶν ὑμετέρων, ὅσοι διαβολικὰ μελίσματα ἄδοντες περιπατεῖτε, τῶν δὲ θείων διηγημάτων ἀμελεῖτε κ. ἐ. (ΝΕ', 169 κ. ἐ.).

Περὶ τῶν κρινόντων ἄλλους πικρῶς καὶ ἀστηρῶς. — Ἐκ τῆς ὀλιγορίας τῶν Γραφῶν πάντα τὰ κακὰ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἐτέροις ἀμνησθήμασιν ἐσμὲν πικροὶ ἐξεταστικί, καὶ τῶν ἡμετέρων οὐδένα λόγον ποιοῦμεθα, ὅτι τὰς Γραφὰς οὐκ ἴσμεν, ὅτι τοὺς θεοὺς οὐ πιθεύομεθα νόμους (ΞΒ', 253).

Ἐν τῶ τοῦ βίου ταξιδίῳ ὀφείλομεν ἔχειν κυβερνήτην τὸν θεῖον λόγον. — Τὰ καθ' ἐκάστην ἡμέραν γινόμενα, καὶ χερσὶν ὑποβιβάλλόμενα, καὶ μυριάκις ζητηθέντα οὐδεὶς οὐδέπω εὖρεῖν δεδύνηται. Περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἐλπίδος, καὶ ἀνκστάτους. (αὐτόθ. 435-440). —

Μὴ, παρκαλῶ· ἀλλ' ἄνω πλέωμεν, μὴ νηχόμενοι λογισμοῖς· ταχέως γὰρ ἀποκαυούμεθα, καὶ καταποντισθησόμεθα· ἀλλὰ ταῖς θεαῖς κεχηρημένοι Γραφαῖς, καθάπερ πλοῖον τινὶ τὰ ἰστίχ τῆς πίστεως ἀναπετάσωμεν. Ἄν ἐν ταύταις πλέωμεν, καὶ κυβερνήτης ἡμῖν παρέσται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ἂν δὲ νηχώμεθα ἐν τοῖς λογισμοῖς τοῖς ἀνθρωπίνους, οὐκ ἔτι. — Μὴ ρίπτωμεν ἑαυτοὺς εἰς κίνδυνον φανερόν, ἀλλ' ἐπ' ἀσφαλοῦς βαίνωμεν, τῆς ἱεράς ἀγκύ-



ρχς ἐξαρτήσαντες ἑαυτούς. (αὐτόθ. 438-440).

Ἐλεγχος τῶν προφασιζομένων καὶ δικαιο-  
λογομένων περὶ τῆς ἑαυτῶν ἀμελείας.

Αἱ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις ἀνγκινωσκόμεναι  
θεῖαι Γραφαὶ ἐπιστολαὶ εἰσι καὶ δικτάγματα  
οὐχὶ ἐπιγείου βασιλείως, ἀλλὰ περὶ τοῦ Θεοῦ  
πεμφθεῖται τοῦ βασιλείως τῶν βασιλευόντων.  
Εἰσερχόμεθα τοίνυν μετὰ τῆς προσηκούσης τι-  
μῆς εἰς τὰς Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ φόβου ἐπικου-  
σώμεν τῶν λεγομένων; Τί εἰσέρχωμαι, φησὶν  
ὁ ἀμελῶν καὶ δικαιολογοῦμενος, εἰ οὐκ ἀκούω  
τινὸς ἐμιλοῦντος; Τοῦτο. πάντα ἀπολώλεκε  
καὶ διέφθιρε. Τίς γὰρ χρεὶς ἐμιλητοῦ; ἀπὸ  
τῆς ὑμετέρης ῥαθυμίας αὕτη ἡ χρεὶς γέγονε.  
Διὰ τί γὰρ ἐμιλίαις χρεῖαι; πάντα σαφῆ καὶ  
εὐθέως τὰ ἐν ταῖς Γραφαῖς, πάντα τὰ ἀναγκασ-  
τικὰ δῆλα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τέρψεώς ἐστε ἀ-  
κροαταί, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα ζητεῖτε. Εἰ-  
πέ γὰρ μοι, ποίῳ κόμπῳ λόγου Παῦλος ἔ-  
λεγεν; ἀλλ' ὅμως τὴν οἰκουμένην ἐπέστρεψε.  
Ποίῳ δὲ Πέτρος; ὁ ἀγράμματος;—Ἄλλ'  
οὐκ οἶδῃ, φησὶν ὁ προφασιζόμενος, τὰ ἐν  
ταῖς θεαῖς Γραφαῖς κείμενα. — Διὰ τί οὐκ  
οἶδῃ; μὴ γὰρ Ἑβραϊστὴν, μὴ γὰρ Ῥωμαῖστὴν,  
μὴ γὰρ ἑτερογλώσσως εἴρηται; οὐχὶ Ἑλλη-  
νιστὴν λέγεται;—Ἄλλ' ἀσφῶδες, φησὶν ὁ ἀμελής.  
— Ποῖον ἀσφές, εἰπέ μοι; οὐχὶ ἱστορίαι εἰσὶ;  
Τὰ γὰρ σαφῆ οἶδῃ, ἵνα περὶ τῶν ἀσφῶδων ἐρω-  
τήτης. Μυρία ἱστορίαι εἰσὶν ἐν ταῖς Γραφαῖς;  
εἰπέ μίαν ἐξ ἐκείνων· ἀλλ' οὐκ ἐρεῖς. Πρόρρησις  
ταῦτα καὶ λόγοι. — Καθ' ἡμέραν, φησὶν ἕτερος  
πάλιν, τὰ αὐτὰ εἰς ἀκούειν. — Τί δέ, εἰπέ μοι;  
ἐν τοῖς θεάτροις οὐ τὰ αὐτὰ ἀκούεις; Ἐν ταῖς  
ἵπποδρομίαις οὐ τὰ αὐτὰ δρᾷς; Τὰ δὲ πράγ-  
ματα πάντα οὐ τὰ αὐτὰ ἐστίν; Ὁ δὲ ἥλιος  
οὐχ ὁ αὐτὸς ἀεὶ ἀνατέλλει; τροφαῖς δὲ οὐ  
ταῖς αὐταῖς χρώμεθα; Ὅταν μὲν οὖν ῥα-  
θυμῆσαι θέλῃς, τὰ αὐτὰ λέγεις εἶναι, ὅταν δὲ  
ἐρωτηθῇς, ὡς οὐδέποτε ἀκούσας διάκεισαι· εἰ  
τὰ αὐτὰ ἐστίν, ἔχρῃν αὐτὰ εἰδέναι. — Πάντο-  
θεν ῥαθυμία καὶ σκλήφωσις τὰ ῥήματα. (αὐ-  
τόθ. 484-486).

Ἵπεροχὴ τῶν εἰδῶτων τὰς Γραφάς. — Ἐν  
πᾶσι τοίνυν εὐχαριστῶμεν τῷ Θεῷ, εἴτε οὕ-  
τως, εἴτε ἐκείνως. Ἀμφότερα γὰρ χρήσιμα·  
οὐδὲ μισῶν, οὐδὲ ἀποστρεφόμενος ἡμᾶς ποιεῖ  
ὁ Θεός, ἀλλ' ἀμφότερα φροντίζων καὶ κηδόμε-  
νος· εἰδῶς, γράφει ὁ Παῦλος πρὸς Τιμόθεον,

«Ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά γράμματα οἶδας»  
τουτέστιν, ἐκ πρώτης ἡλικίας τὰ ἱερά γράμ-  
ματα ἔμαθες. Ἱερά γράμματα τὰς θεῖας κα-  
λεῖ Γραφάς. Ἐν τούτοις ἀνεστράφησ, ὥστε καὶ  
διὰ τούτων στερεῶν εἶναι σοὶ τὴν πίστιν χρῆ,  
καὶ μηδὲν παραβλάπτουσαι. Κατὰ βάθος γὰρ  
ἡ ρίζα κεῖται, οὐ χρόνῳ τραφεῖσα πολλῷ· οὐ-  
δὲν αὐτὴν παρατρέψαι δύναται. Εἰπὼν δὲ τὰ  
ἱερά γράμματα, ἐπήγαγε, «τὰ δυνάμενά σε σο-  
φίται» τουτέστιν, οὐκ ἀφίξιν ἀνόητόν τι πη-  
θεῖν, καὶ οἷον οἱ πολλοί. (αὐτόθ. 646).

Ὁ γὰρ τὰς Γραφάς εἰδῶς, ὡς εἰδέναι χρῆ,  
οὐδενὶ τῶν γινόμενων σκνδαλίζεται, πάντα  
φέρει γενναίως, τὰ μὲν τῇ πίστει ἐπιτρέπων  
καὶ τῷ ἀκαταλήπτῳ τῆς τοῦ Θεοῦ οἰκονομίας,  
τῶν δὲ καὶ λόγους εἰδῶς, καὶ παραδείγματα  
εὐρίσκων ἐν ταῖς Γραφαῖς. ἔνθα ὑποδείγματα  
κατακληπτῶν καὶ ἀκαταλήπτων, καὶ κανόνες  
ἀρετῆς καὶ κηλίας. (αὐτόθ. 647-650).

Πολλὰ ὠκονόμησεν ὁ Θεός, ἵνα φυλαχθῶ-  
σιν αἱ Γραφαί. Ἡ δὲ τῶν θεῶν ἐπίγνωσις  
ἐπιστήμη ἐστίν· ὅτι οὐ χρῆ ὡς περὶ τὸ παι-  
δίον δέχεσθαι τὰ πάντα ἄνευ διακρίσεως. —  
Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ πᾶσι ἀπλῶς προσέχοντες,  
καὶ ἀδιακρίτως τὰς ἀκοὰς ἐκδιδόντες ἀδο-  
κίμοις, καὶ νῦν μὲν τούτοις, νῦν δὲ ἐκεί-  
νοις διδόντες. «Διδχαῖς ποικίλαις καὶ ξέ-  
ναις μὴ περιφέρεσθε.» Τοῦτο ἐστίν, πρὸς διά-  
κρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ. Λάρυξ μὲν γὰρ  
σῖτα γεύεται, ψυχὴ δὲ δοκιμάζει λόγους.

Καὶ ἡμεῖς τοίνυν μάθωμεν, καὶ μὴ, ἐὰν ἀ-  
κούσης, ὅτι οὐκ ἐστίν Ἕλληνας, οὐδὲ Ἰουδαῖος,  
εὐθέως χριστιανὸν εἶναι νομίσσης, ἀλλ' ἐξέταστον  
καὶ τὰ ἄλλα ἄπαντα· ἐπεὶ καὶ Μανιχαῖοι καὶ  
πᾶσαι αἱρέσεις τοῦτο ὑπέδυσαν τὸ προσωπεῖον,  
πρὸς τὸ οὕτως ἀπατᾶν τοὺς ἀφελεστέρους.  
Ἄλλ' ἐὰν ἔχωμεν τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς  
γεγυμνασμένα πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ  
κακοῦ, δυνασόμεθα τοὺς τοιοῦτους διακρίνειν.  
Πῶς δὲ γεγυμνασμένα γίνεται ἡμῶν τὰ αἰ-  
σθητήρια; Ἀπὸ τῆς συνεχοῦς ἀκροάσεως, ἀπὸ  
τῆς τῶν Γραφῶν ἐμπειρίας. Ὅταν γὰρ προθῶ-  
μεν αὐτῶν τὴν πλάνην, καὶ σήμερον ἀκούσης  
καὶ αὔριον, καὶ δοκιμάσης μὴ καλῶς ἔχειν,  
τὸ πᾶν ἔμαθες, τὸ πᾶν ἔγνωσ· καὶ σήμερον  
μὴ καταλάβῃς, αὔριον καταλήψῃ. Ὅρα δὲ  
χρῆ γυμνάζειν ἡμῶν τὴν ἀκοὴν ταῖς ἀκροά-  
σεσι ταῖς θεαῖς, ὥστε μὴ ξενοφωνεῖσθαι; γε-

γυμνασμένω, φησί, πρὸς διάκρισιν, τούτεστιν ἔμπειρον εἶναι. Ὁ μὲν λέγει μὴ εἶναι ἀνάστα-  
τιν· ὁ δὲ οὐδὲν τῶν μελλόντων προσδοκᾷ·  
ἄλλος ἕτερον λέγει. Θεόν· ἄλλος ἀπὸ Μαρίας  
τὸν Χριστὸν ἔχειν τὴν ἀρχήν. Καὶ θεὰ εὐ-  
θείως πῶς ἐξ ἀμετρίως πάντα ἐξέπεσον, οἱ  
μὲν πλεονάσσαντες, οἱ δὲ ἐλαττώσαντες.—  
Ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦτο τὴν πίστιν παρελάβο-  
μεν ἀπλῶς, ἵνα μὴ ἀναγκαζώμεθα μυρίαίς  
ἐπιέναι αἰρέσεσι, καὶ πράγματα ἔχειν, ἀλλ'  
ὑπερ ἂν ἢ προσθεῖναι ἢ ἀφαιρῆσαι τις ἐπιχειρή-  
σεις ἐκείνης, τοῦτο νόθον εἶναι νομίσωμεν.  
Καθ' ἕνα οἱ τοὺς κανόνας διδόντες οὐκ ἀναγ-  
κάζουσι μυρίαί μέτρα περιεργάζεσθαι, ἀλλὰ τὸ  
δοθὲν ἐκεῖνο κατέχειν κελεύουσιν. Οὕτω καὶ  
ἐπὶ τῶν δογματῶν.

Ἄλλ' οὐδεὶς βούλεται ταῖς Γραφαῖς προσέ-  
χειν· εἰ γὰρ προσείχομεν, οὐ μόνον οὐκ ἂν  
παριεπέσομεν τῇ ἀπάτῃ, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους  
ἀπκτωμένους ἀπηλλάξομεν ἂν, καὶ τῶν κιν-  
δύων ἐξεϊκλύσομεν. Ὁ γὰρ ἰσχυρὸς στρα-  
τιώτης οὐ μόνον ἑαυτῷ ἀρκέσαι δύναται, ἀλλὰ  
καὶ τὸν παραστάτην διφυλάττει, καὶ τῆς τῶν  
πολεμίων βλάβης ἐλευθερῶσαι. Νῦν δὲ οὐδὲ  
ὅτι Γραφαὶ εἰσὶν ἴσασι τινες· καὶ τοι τὸ Πνεῦ-  
μα τὸ ἅγιον τοσαῦτα ὠκονόμησεν, ὥστε αὐ-  
τὰς φυλαχθῆναι.— Ἱστορία τῆς διασώσεως τῶν  
θεῶν Γραφῶν, καὶ περιγραφὴ τῶν σωτηρίων  
αὐτῶν διδασκαλιῶν.— Ἄρα ἴστε, τίς ταῦτα  
εἶπε προφήτης, ἢ ἱστοριογράφος, ἢ ἀπόστολος  
ἢ Εὐαγγελιστής; οὐκ ἔγωγε οἴμικι, πλὴν ὀλί-  
γων κ. ἐ. (ΞΓ', 79-76).

Ὡς ἡδίστη ἢ τῶν Γραφῶν ἀνάγνωσις, καὶ  
λαμπρὸς παντὸς ἡδίων, καὶ παραδείσου τερ-  
πνοτέρα, καὶ μάλιστα ὅταν γινῶσις τῇ ἀνα-  
γνώσει πρόσκηται. Λειμῶν μὲν γάρ, καὶ ἀν-  
θῶν κάλλι, καὶ δένδρων κόμικι, καὶ ῥόδον καὶ  
κιττὸς καὶ μυρίνη τέρπει τὴν ὕψιν, ἀλλ' ὀλί-  
γων παρελθουσῶν ἡμερῶν μαραίνεται. Γρα-  
φῶν δὲ γινῶσις τειχίζει τὴν διάνοιαν, καθά-  
ρει τὸ συνειδός, ἀνασπᾷ τὰ ἀνελεύθερα πάθη,  
φυτεύει τὴν ἀρετὴν, μετάρσιον ποιεῖ τὸν λο-  
γισμὸν, οὐκ ἀρήνι ταῖς ἀδοκῆτοις τῶν πρα-  
γμάτων βηπτίζεσθαι περιστάσεσιν, ὑψηλοτέ-  
ρους καθίστησι τῶν τοῦ διαβόλου βελῶν, πρὸς  
αὐτὸν μετοικίζει τὸν οὐρανόν, ἀπολύει τὴν  
ψυχὴν τῶν συνδέσμων τοῦ σώματος, κοῦφα  
ἐργάζεται τὰ πτερά, καὶ πᾶν ὅπερ ἂν εἴπη

τις ἀγχθὸν εἰς τὴν τῶν ἀκροατῶν εἰσοικίζει  
διάνοικιν.— Ὁμιλία ὑπὲρ τῆς σπουδῆς τῶν  
παρόντων ἀκροατῶν, καὶ ῥηθυμίας τῶν ἀπολει-  
φθέντων, καὶ περὶ τοῦ ψάλλειν (αὐτ. 485 κ. ἐ.).

Τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ θρίαμβος, καὶ τῆς θύ-  
ραθεν φιλοσοφίας τὸ ἀνίσχυρον. — Πόση τοῦ  
σταυρωθέντος ἢ ἰσχύς, πόση τοῦ σταυροῦ  
ἢ δύναμις, πόση τῆς Ἐκκλησίας ἢ εὐγένεια,  
πόση τῆς πίστεως ἢ εὐτονία, πόση τῆς πλά-  
νης ἢ αἰσχύνη, πόσος τῶν δαιμόνων ὁ γέ-  
λωσ. Τὰ μὲν γὰρ τῶν φιλοσόφων καὶ παρὰ  
τοῖς ὁμοφώνοις καταλέλυται, τὰ δὲ ἡμέτερα  
καὶ παρὰ ἑτερογλώσσοις πολλὴν ἔχει τὴν δύ-  
ναμιν, καὶ τὰ μὲν ἀράχνης εὐκολώτερον δι-  
σπάσθη, τὰ δὲ ἀδάμαντος στερεώτερον πέπη-  
γε (αὐτόθ. 499-510).

«Ποῦ σοφός;» Τί ἐστὶ, ποῦ σοφός; ὡσανεὶ  
ἔλεγεν· ποῦ τὰ τῶν φιλοσόφων; ποῦ τὰ τῶν  
ῥητόρων; ποῦ τὰ τῶν σοφιστῶν; ποῦ τὰ τῶν  
λογογράφων; Οἷχεται πάντα, καὶ ἀπόλωλε,  
καὶ ἐκποδῶν γέγονεν κ. ἐ. (αὐτόθ. 529). —  
Περὶ ὁμιλίας πρεσβύτου καὶ νεανίκου· καὶ τί  
περὶ αὐτῶν λέγουσιν αἱ θεῖαι Γραφαί. Ἀλάη-  
σον πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκριβεῖς  
ἐπιστήμης. Ἀλάησον νεανίσκε, εἰ χρεῖς σου,  
μόλις δις ἐκὼν ἐπερωτηθῆς· κεραικίωσον λό-  
γον, ἐν ὀλίγοις πολλά· γίνου γινώσκων, καὶ  
ἅμα σιωπῶν. Ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξι-  
σχύου, καὶ ὅπου γέροντες, μὴ πολλὰ ἀδολέ-  
σχει κ. ἐ. (Σιράχ ΔΕ', 3-13).— Ἐρμηνεία τοῦ,  
πῶς «τὸ γράμμα κτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο-  
ποιεῖ.» (αὐτόθ. 523-530).

Περὶ τοῦ ἐπακούειν τῆς τῶν θεῶν Γραφῶν  
διδασκαλίας. Λόγος περὶ μετανοίας (αὐτόθ.  
833-838. — ΞΔ', 37-42. — Ξ', 681-698).

Εὐχαὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τῷ μέλ-  
λει ἀναγινώσκειν, ἢ ἀναγινώσκοντος ἑτέρου  
ἀκροᾶσθαι. (ΞΓ', 923-928).

Περὶ θεογνωσίας λόγος (ΞΔ', 43-46). Ὡς  
περὶ οἱ τὰς ὕψεις τῶν σωμάτων βεβλαμμένους  
ἔχοντες χρήζουσι τῶν ὀδηγούντων κ. ἐ.

Πρὸς τοὺς μεγάλᾳ τὰ παρόντα νομίζοντας  
καὶ περὶ τὰ τοῦ βίου λαμπρὰ μάρτην ἐπτοημέ-  
νους. Ἀγγέλοις μὲν οὐρανὸς εὐφροσύνης χωρίον,  
Ἐκκλησίᾳ δὲ πιστοῖς ἀντ' οὐρανῶν ἐνδιαιτή-  
μα, καὶ νόμιμον ταῖς ψυχαῖς ἠδονὴν δωρομέ-  
νη τῶν ἱερῶν ἐπαφῶν τὴν ἀκρόασιν κ. ἐ. (αὐ-  
τόθ. 453-460).

Περὶ εὐχῆς ἐκ τῶν ἀγίων Γραφῶν. (αὐτόθ. 461-465). — Πεθώμεθα δὲ τῇ θείᾳ Γραφῇ, καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῆς εἰρημένοις κατακλουθοῦντες, τὰ ὑγιῆ δόγματα σπουδάζωμεν ἐναποθέσθαι ταῖς ἐκείνων ψυχαῖς, καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ βίου ἀκρίβειαν ἐπιδείνυσθαι· ἵνα καὶ ὁ βίος μαρτυρῇ τοῖς δόγματι, καὶ τὰ δόγματα τὸν βίον ἀξιοπιστότερον ἐπιφαίνῃ κ. ἐ. (αὐτόθ. 500-501).

Ἰὼβ βιβλίον παντὶ χρήσιμον, ἐν ἰδέᾳ πάσῃ καὶ βίων καὶ περιστάσεων, ἀνδρὶ καὶ γυναικί, πρεσβυτέρῳ καὶ νέῳ, ἰδιώτῃ καὶ ἄρχοντι, πλουσίῳ καὶ πένητι, τοῖς δεξιῶς εὐθηνουμένῳ, καὶ τοῖς ἀριστεροῖς πιεζομένῳ, ἐγγύθεν λαθεῖν τὴν ἀπόδειξιν. (αὐτόθ. 505 κ. ἐ.).

Τοῦτο γὰρ βούλεται ὁ νόμος, τοῦτο ἄνωθεν προέλεγε. Μὴ οὖν περιεργάζου διὰ τί νῦν ἐρνερώθη· τοῦτο γὰρ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Θεοῦ γέγονε, καὶ οὐ δεῖ πολυπραγμοῦναι τοῦτο τὸ μυστήριον, ἀλλ' ὑπακούειν. Ὑπακοῆς γὰρ ἡ πίστις δεῖται, οὐ περιεργείας, μάλιστα ὅταν Θεὸς ἐπιτάτῃ. (αὐτόθ. 1037). — «Ἐμνήσθη τοῦ Θεοῦ καὶ ἠὐράνθη.» (Ψαλμ. Οἴ', 4). Περὶ τῆς πνευματικῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν θείων Γραφῶν ἡδονῆς. (ΞΑ', 689 κ. ἐ.).

Καλὴ μὲν ἡ τῶν ψαλμῶν λύρα· θεόπνευστος ἡ τοῦ Πνεύματος κηθάρα· τερπνὸν καὶ φοβερὸν τὸ τῆς προφητικῆς ἔμπικ· σωτήριος ἀεὶ ἡ ψαλμωδία, τὰ πάθη κοιμίζουσα τῇ μελωδίᾳ. Ὅπερ γὰρ ἐστὶν ἀκάνθικς δρεπάνη, τοῦτο γίνεταί· καὶ λύπη ὁ ψαλμὸς κ. ἐ. (Πρόκλ. Κωνσταντ. ΞΕ', 692).

Ἀντιβολὴ περὶ τῆς κατὰ Χριστὸν διδασκαλίας καὶ πολιτείας ἀκητοῦ πρὸς σχολαστικὸν ἐκ τῶν θείων Γραφῶν, λίαν διδασκτικὴ καὶ ὠφέλιμος. (Μάρκος Ἐρημ. αὐτόθ. 1072-1101).

Αἱ θεόπνευστοι Γραφαὶ δόγματα μὲν θυμαστὰ καὶ ὄντως θεῖα διδάσκουσι. Καὶ πολλὴν μὲν εὐλάβειαν καὶ βίον ὀρθὸν τοῖς ἀκροατικῶς ἀντιτιθέσκει, πῆρὶν τε θεοφιλεῖ τοῖς σπουδαίοις παρέχουσι· οὐ μὴν τέχνην διδάσκουσι λογικὴν, πρὸς τὸ δύνασθαι ἀπαντᾶν τοῖς βουλομένοις τῇ ἀληθείᾳ προσπολεμεῖν. Σφόδρα δὲ καταπολεμοῦνται οἱ πολέμιοι, ὅταν τοῖς αὐτῶν ὅπλοις γράμματα κατ' αὐτῶν κ. ἐ. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 421).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Ὅτι διὰ πάσης τῆς Μωσέως γραφῆς τὸ τοῦ Χριστοῦ μυστήριον αἰνιγματωδῶς σημαίνεται. Διὰ τοῦτο δεῖ τοῖς περὶ Θεοῦ λόγοις ἀδικλείπτως ἐντρυφᾶν, καὶ λύχον ὥσπερ τινὰ ποιῆσθαι τὸ Γράμμα τὸ ἱερόν· «Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.» Ψαλμ. ΡΙΗ', 105. (ΞΘ', 13 κ. ἐ.).

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἡ θεόπνευστος Γραφή τῆς διὰ Χριστοῦ σωτηρίας προαναφανεῖ τοὺς τύπους, οὐ μετρίαν ἐντεῦθεν τοῖς ἐντετυζόμενοις τιθεῖσα τὴν ὄνητιν (αὐτόθ. 225).

Ἴεροὶ μὲν λόγοι καὶ θείων μαθημάτων ἀθροισαὶ εὐκλεῖ ταῖς εἰρηκότι περιποιούσι τὴν ὄνητιν. «Κρεῖσσον γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν· πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν.» Παροιμ. Γ', 14. (αὐτόθ. 717).

Ἐπέφανεν ἐν ἡμῖν Θεὸς Κύριος, κατὰ τὰς Γραφάς, καὶ σεσαγήνευται δι' αὐτοῦ πρὸς τὴν διὰ πίστεως χάριν ἡ τῶν πεπλανημένων ἀγέλη. Προσοδικία γὰρ ἦν ἐθνῶν. (Ο', 857 κ. ἐ.).

Ἐκζητήσατε τὸ καλόν, καὶ μὴ τὸ πονηρόν, ὅπως ζήσητε, καὶ ἔσται οὕτω μεθ' ὑμῶν Κύριος.» Ἀμώς Ε', 14. — Ἴνα καὶ τὸ εὖ εἶναι κερδάνητε ζῶντές τε καὶ σωζόμενοι, καὶ μεθ' ὑμῶν γένοιτο Κύριος ὁ Θεός, ὁ πάντων ἔχων τὴν ἐξουσίαν. (ΟΑ', 501).

Εἰς μὲν ἅπασι τοῖς ἀγίοις προφήταις καὶ θεοφιλεῖς σκοπός, τὸ ἀναπεῖσαι τὸν Ἰσραὴλ ἀποφοιτῆσαι νεανικῶς τοῦ πλανᾶσθαι θέλει κ. ἐ. (αὐτόθ. 640 κ. ἐ.).

Ἰστέον οὖν, ὅτι Θεῶ προσκρούοντες ἐν ἐνδείᾳ μὲν εὐθύς ἐσόμεθα παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ λιμὸς ἡμᾶς κατακτῆξει δεινὸς τῶν θείων καὶ πνευματικῶν ἀγαθῶν, ἀλλήλους δὲ ὥσπερ δάκνοντες δακνῆσομεν (αὐτόθ. 749. 253 κ. ἐ.).

Καθῆρηται τὰ ὀχυρώματα, τουτέστι, πεπτῶκασι τὰ ἐξ ἀπάτης εὐρήματα, Χριστοῦ ἐπιφανέντος κ. ἐ. (ΟΒ', 137).

Προσεκτέον δὲ οὖν, οὐχὶ τοῖς ἀποφθεγγόμενοις τὰ μάττια, ψευδοεπίσι τε καὶ βωμολοχοῖς, καὶ ἐνυπνιασταῖς, Θεῶ δὲ μαλλον τῶ εἰς νοῦν ἡμῖν ἐκαστράπτουσι τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας τὸ φῶς, καὶ νοητοῦς ὑπερτοῦς καταχέοντι, τὰς διὰ τοῦ ἀγίου Πνεύματος παρακλήσεις, καὶ τὴν εὐανθεστάτην καταθέμενοι· ἡμῖν πόαν, τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς τὴν ἀ-

μώμητον γνῶσιν. Καὶ εἰ ἔλοι πῶς τις εἰς νοῦν τῶν θείων λογίων τὴν γνῶσιν, καὶ τροφῆς μετὰσχοι τῆς πνευματικῆς, τότε δὴ, τότε τὴν νοθερίαν ἀποβαλὼν ἐν τιμῇ ἔσται, λογισμῶ τῷ σῶφρονι διοικούμενος, καὶ τὴν ἀνθρώπων πρέπουσαν ἀναλαβὼν φρένα (αὐτόθ. 161).

«Πᾶς γραμμικτὸς μαθητευθεὶς ἐν τῇ βικταίᾳ τῶν οὐρανῶν, ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπων οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.» (Ματθ. ΙΓ', 52). Ὁ γὰρ ἔχων ἤδη τεθησαυρισμένην ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ νόμου γνῶσιν, εἰ προσλάβῃ τὴν εὐαγγελικὴν, πλούσιος ἔσται τις εἰς σύνεσιν, καινὰ τε καὶ παλαιὰ θεωρήματα, καθάπερ ἐξ ἀποθηκῶν, τοῖς φιλομαθέσι παρκατιθεὶς κ. ἐ. (αὐτόθ. 220-221).

Ἀπόχρη γὰρ (τοῖς εὐσεβέσιν) εἰς καρποφορίαν πνευματικὴν, τῶν τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλων ἢ καθαρὰ καὶ ἄμωμος παιδαγωγία, μονονουχί καὶ τέκνων αὐτοὺς εὐγενῶν ἀποφάινειν πατέρας, τίκτοντας νοητῶς ἐξ ἀγαθῆς καρδίας τὰ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης αὐχήμετα κ. ἐ. (αὐτόθ. 325).

Χρῆ δὴ οὖν ἄρα διαζῆν ἀγίως, καὶ ὀρθοποιδεῖν ἐν Ἐκκλησίᾳ τοὺς ἀπολέκτους ἱερουργούς, ἦτοι τοὺς κεκλημένους εἰς ἱερωσύνην. Ἔπεται γὰρ οὕτως εἰς ὑποτύπωσιν εὐκοσμίας καὶ ἀπάσης ἀρετῆς τοῖς ὑπὸ χεῖρα λαοῖς, οἱ καὶ τὸν τῶν ὄλων καταγεραίρουσι Θεόν, τῆς τῶν ἱερέων πολιτείας τὸ λυμπρὸν καὶ ἐξάριστον καταθεώμενοι κάλλος. Ὡς περ γὰρ σκανδαλίζονται λαοί, ζῆν ἔλομένων ἐκτόπως τῶν ἱερέων, οὕτω πλείστην ὕσσην κερδανοῦσι τὴν ὄνησιν κ. ἐ. (αὐτόθ. 328-329).

Εὐαγγέλιον τί ἐστι.—Εὐαγγέλιόν ἐστι λόγος περιέχων ἀγαθῶν ἀγγελικῶν πραγμάτων κατὰ τὸ εὐλογον, καὶ διὰ τὸ ὠφελεῖν εὐφραίνων τὸν ἀκούοντα, ἐὰν παραδέξηται τὸ ἀπαγγελλόμενον· ἢ λόγος περιέχων ἀγαθῶν παρουσίαν· ἢ λόγος ἀπαγγέλλων ἀγαθὸν προσδωκόμενον. (αὐτόθ. 365).

«Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ.» (Ψαλμ. ΞΖ', 12). Χρῆναι δὲ οἶμαι πρὸς τοῦτο βυθίζεσθαι, οὐ τοὺς τυχόντας ἀπλῶς, ἀλλὰ τοὺς διὰ τῆς ἀνωθεν πεφωτισμένους χάριτος. Ἐπεὶ καὶ «Πᾶσα σοφία παρὰ Κυρίου, καὶ πᾶσα ὁδὸς ἀγαθῆ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἀνωθέν ἐστι καταβατῆρον παρὰ

τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων.» Ἰακώβ. Α', 16. 17 (ΟΓ', 9-12).

Ἀκριβῆς ὄντως καὶ θεοδίδακτος τῶν ἀγίων Εὐαγγελιστῶν ἢ διάνοικ, καθάπερ ἀπὸ τινος γηλόφου καὶ περιωπῆς τῆς ἐν τῷ δύνασθαι θεωρεῖν μεγαλειότητος, πανταχόθεν τὸ τοῖς ἀχρωμένους περιαιρούσα χρήσιμον, καὶ μετὰ συντόνου τινὸς θηρωμένη σπουδῆς, ὅπερ ἂν ὑπάρχειν οἴηται λυσιτελὲς τοῖς τὸν ἀληθῆ τῶν θείων δογματῶν διψῶσι λόγον, καὶ μετὰ προαιρέσεως ἀγαθῆς τὴν ἐγκεκρυμμένην ταῖς θείαις Γραφαῖς ἐρευνῶσι διάνοικαν (αὐτόθ. 20).

«Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ.» (Ἠσαΐας Β', 3).—«Στῆτε ἐπὶ ταῖς ἑδοῖς, καὶ ἐρωτήσατε τρίβους Κυρίου αἰωνίους, καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἢ ἀγαθὴ, καὶ βαδίσετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρήσετε ἀγικισμόν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.» (Ἰερμ. Γ', 16). Τίς οὖν ἢ ὁδὸς ἢ ἀγαθὴ καὶ ἀγνίζουσα τοὺς βυθίζοντας ἐν αὐτῇ; αὐτὸς λεγέτω ὁ Χριστὸς· «Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός.» Ἰωάν. ΙΔ', 6. (αὐτόθ. 185).

Λεπτὴ μὲν γὰρ πῶς, μᾶλλον δὲ ἀσθενεστάτη λίαν ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνθρώπου διάνοικ· ἀδρηνῆς δὲ ἢ γλωτσα, καὶ μόλις τὰ ἐν χερσὶν ἐρμηνεύειν ἰσχύουσα· δυσεύρετον δὲ τῆς ἀληθείας τὸ κάλλος· καὶ οὐ τοῖς πολλοῖς ἐκκαλύπτεσθαι πεφυκός· ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἐκ διανοίας ἀγαθῆς καὶ ἀκαπηλεύτου γνώμης ἀνιχνεύουσιν αὐτό, καὶ ἀνορύττουσιν ὡς περ τινὰ θησαυρὸν οὐράνιον κ. ἐ. (ΟΕ', 9-12).

Δυστέφικτα μὲν κομιδῇ τὰ περὶ Θεοῦ καὶ τοῖς ἄγχν ἐξησηχημένοις καὶ ἀρτίως ἔχουσιν εἰς τὸ δύνασθαι καταθερεῖν μυστήρια, καὶ τὰ παντὸς ἐπέκεινα νοῦ καὶ γοῦν ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι βλέπειν, κατὰ τὸν σοφώτατον Πυθῶνα (Α' πρ. Κορινθ. ΙΓ', 2). Πυχὸς δὲ δὴ λίαν ὁ ἀνθρώπινος λόγος, καὶ ἐπὶ τῇ τῶν ἐνονοιῶν ἰσχνότητι συμπαραμαρτεῖν οὐχ οἶός τε. (αὐτόθ. 657).

«Πόνων ἀγαθῶν ὁ καρπὸς εὐκλεής;» ἀνακεκράγτος τινὸς τῶν σοφῶν, καὶ τοῖς ὅτι μάλιστα φιλεργεῖν εἰωθῶσι μονονουχί κατεπάδοντος, ἀποψηφιεῖ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές, ἢ κατακροτήσεις ἐπαίνους, ὡς ἀριστὰ τε καὶ ὀρθῶς ἐκπεποιημένον; Τὸ γὰρ τοι χρῆναι τληπαθεῖν, ἀγιοπρεπές, ὧ Ἐρμεία. (αὐτόθ. 1076).

Ἔδει μὲν πάντας τοὺς τῆ προσηγορίᾳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λαμπρονομήνους, καὶ πρόβατα εἶναι σεμνονομένους τοῦ τὴν ψυχὴν θεθικῶτος ποιμένους ὑπὲρ ἡμῶν, τῆς τοῦ ποιμένου ἀκούειν φωνῆς, καὶ τὴν ὑπ' ἐκείνου δεικνυμένην νέμεσθαι πόκν, καὶ τοῖς τῆς εὐαγγελικῆς πίστεως ὅροις καὶ νόμοις ἐμμένειν, καὶ τὴν ἀπλήν τῶν ἀποστόλων στέργειν διδασκαλίαν· ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ πληγέντες τύφῳ, καὶ δόξης κενῆς ἐραστήντες, καὶ ἐαυτοὺς ἀγνοήσαντες, τὰ τῆς πεπλανημένης αὐτῶν ἐννοίας κυήματα τῆς θεοπνεύστου διδασκαλίας προὔτιμησαν, καὶ τῆς εὐθείας εἰς τὴν ἀνω πόλιν ἀγούσης ὁδοῦ παρεκτρέπντες, εἰς πολυσχιδεῖς καὶ θανατηφόρους ἐχώρησαν ἀτραπούς, πάντες μὲν ὁμοίως πλανώμενοι, οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τῆς πλάνης ὁμοίως μετιόντες ὁδόν, ἀλλὰ διαφόρως τῆ τῶν λογισμῶν ἀκολουθοῦντες ἀπάτη, ἡγοῦμαι πρόπειν τοῖς τὴν βασιλικὴν καὶ τετριμμένην ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν ὀδεύουσιν, ἐλεεῖν τε τοὺς πλανώμενους, καὶ τὴν ἀπάτην γυμνοῦν, καὶ τὴν εὐσέδειαν ὑποδεικνύσαι, καὶ ποδηγεῖν τοὺς ἐπομένους, καὶ τῆς ἐκατέρωσε παρετροπῆς ἀπειργεῖν, ἕως ἂν τὴν βασιλίδαν πόλιν καταλάβωσιν. (αὐτόθ. 1148).

Ὅτι περὶ πολλοῦ ποιεῖται ὁ Θεὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν.—Τούτου γὰρ χάριν καὶ ὁ τῶν ὄλων Σωτὴρ εἰς τὴν οἰκουμένην ἀπέστειλε τῶν ἀποστόλων τὴν ἱερὸν χορὸν, ἵνα ταῖς ἀκτίσι τῆς θεογνωσίας τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας συντετραμμένους φωτίσωσι κ. ἐ. (αὐτόθ. 1149).

Ὁδηγὸς εἰς κήρυκα εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. Τίς ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου. — Κηρυττέτω τὴν εὐαγγελικὴν ὁ λόγος πίστιν ἀπλοικῶς οὕτω καὶ διδασκαλικῶς, μὴ διαλεκτικῶς, μηδὲ ἀντιλογικῶς, ἀλλ' Ἐκκλησιῆς Θεοῦ προσφόρως, κατασκευαστικῶς, μὴ ἐπιδεικτικῶς, διδασκατικῶς, μὴ δικανικῶς, τεχνολογίας ἀπηλλαγμένος, θεολογίᾳ κεχρημένος· μὴ πολυπραγμονῶν τὰ ἀνέφικτα, μὴ ἐρευνῶν τὰ ἀπερινόητα, μὴ νῶ καὶ λόγῳ τὰ ἀχώρητα περιγράφων, μὴ τεχνικαῖς τὸν ἀριστοτέλην ὑποβάλλων μεθόδοις, μὴ πίστιν ἔων καὶ τὴν ἀποδείξιν ἀπειτῶν· τοῖς ἀλιεῦσιν ἐπόμμενος, τὸν σκυτοτόμον (Παῦλον) ἰχνηλατῶν. αἰ δὲ τίς δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύ-

την συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἰ Ἐκκλησιῆς τοῦ Θεοῦ (Α' πρ. Κορινθ. ΙΑ', 16), ὑπὸ τοῦ τελῶνου (Ματθαίου) ποδηγούμενος, τῷ προφητικῷ κατχυγάζόμενος λύχνῳ, τῷ εὐαγγελικῷ φωτιζόμενος ἥλιῳ, μηδὲν τῶν οικείων λογισμῶν ἀναμιγνύς, πάντα δὲ τοῦ παναγίου Πνεύματος ὑφαίνων διδάσκειται. Οὗτος γὰρ τῆς θείας διδασκαλίας ὁ ὅρος (αὐτόθ. 1149).

Πρὸς εὐσεβεῖς πῶς δεῖ γίνεσθαι τὴν διδασκαλίαν.— Νῦν δέ, Θεοῦ διδόντος, τοῖς τροφίμοις τῆς πίστεως τὰ τῆς Ἐκκλησιῆς θεόδοτα προσθήτομεν δόγματα· μήτε τῷ μήκει τοῦ λόγου κόρον τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐπεισάγοντες, μήτε τῆ βραχυλογίᾳ τὴν ἀκρίθειαν παρεφθίροντες, ἀλλ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τὴν μέτην αἰρούμενοι, ἵνα μήτε τῷ πλήθει τοῦ ἀκούοντος ἀποκναίσωμεν, καὶ σαφῆ τὴν διδασκαλίαν τῆς θεογνωσίας προσοίσωμεν (αὐτόθ.).

Ταύτην τὴν πίστιν κατέχομεν· ταύτην γὰρ παρὰ τῶν θεολόγων ἀνδρῶν ἐδιδάχθημεν. Πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ συλλογισμῶν διαλεγόμενους ἐπιπώμεν Ἐκείνη σου ἡ μερίς, ἐκεῖνος ὁ κληρὸς, ἡμῶν δὲ μερίς Κύριος, ᾧ ἀκολουθοῦντες τὴν δρθὴν ὁδὸν οὐ καταλείψομεν. Ἐχομεν γὰρ τὴν θείαν Γραφὴν διδάσκουσιν διὰ βοῶμεν εἰκότως· «Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου» (Ψαλμ. ΡΙΗ', 105). Τούτῳ τῷ φωτὶ περιλαμπόμενοι, τῶν προωδευκότων πατέρων τὰ ἴχνη γνωρίσωμεν, ἐκείνοις ἀκολουθήσωμεν (αὐτόθ. 1188-1189. Περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος).

Μαθημάτων μὲν τῶν ἱερῶν κόρος ἂν γένοιτο πικτελῶς οὐδεὶς τοῖς γε ἀληθῶς ἀρτίφροσι, καὶ γινῶσιν εἰς νοῦν τὴν ζωοποιὸν συνεγηγερκόσι. Γέγραπται γάρ· «Ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευμένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» (Δευτερ. Η', 3.—Ματθ. Δ', 4). Τροφή γὰρ νοῦ ὁ λόγος ὁ παρὰ Θεοῦ, καὶ ἄρτος πνευματικὸς, στηρίζων καρδίαν ἀνθρώπου (αὐτόθ. 1253).

Ἡ τῆς θείας Γραφῆς ὀρθοτάτη ἐννοία, εἰςοικιζόμενη εἰς τὸν τῶν ἀγίων νοῦν, κατακοσμεῖν εἴωθε τὰς τῶν ἀγίων ψυχὰς· ἄς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰσάγει εἰς τὰ πελάγη τῆς ἀενάου γνώσεώς τε καὶ σοφίας Χριστοῦ κ. ἐ. (αὐτόθ. 1413).

Ἐμμένωμεν οἷς ἐλάβομεν ὅροις· μὴ ὄρια μετενέγκωμεν, ἀ ἔθεντο οἱ πατέρες ἡμῶν ἀρ-

κεσθῶμεν τῇ δοθείσῃ διδασκαλίᾳ παρὰ τοῦ Πνεύματος. Μὴ βουληθῶμεν ὑπερβῆναι Παύλου τὴν γνώσιν, ὃς ἐκ μέρους ἔφη γινώσκειν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύειν, καὶ ἐν ἐσόπτρῳ βλέπειν καὶ ἐν αἰνίγματι τὴν ἀλήθειαν (Α΄ πρ. Κορινθ. ΙΓ΄, 9). Ἀναμένωμεν τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν. Τότε τὰ τέλεια μαθησόμεθα, ὅτε δι' ἀλαζονείας οὐ βλαβησόμεθα, ὅτε δι' ὑπερηφανίας οὐ πεσούμεθα, ὅτε ἐν ἀπαθείᾳ βιωσόμεθα. Οὐκοῦν ἐν τῷ παρόντι ταῖς τῶν πατέρων διδασκαλίαις ἐμμένωμεν, ἵνα μὴ μειζῶ ζητοῦντες, καὶ τῶν ἐλαττόνων ἐκπέσωμεν· ὃ πέπονθεν ὁ προπάτωρ Ἀδάμ. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐπιθυμήσας γενέσθαι Θεός, καὶ τὸ εἶναι εἰκὼν Θεοῦ προσαπάλεσεν (αὐτόθ. 1476-1477).

Τοῖς μὲν τὴν θείαν Γραφὴν πολυπραγμονεῖν ἐθέλουσι, καὶ ἀποδιώκουσι μὲν τὸ ῥάθυμον ἐν τούτῳ, δεδιψηκόσι δὲ μᾶλλον τοῦ πράγματός τὴν κατόρθωσιν, ἐγκειμένοις τε νεανικῶς, καὶ ὄκνου δίχα παντός, περιέσται πάντως τὸ ἐν παντὶ γενέσθαι καλῶ· φωτὸς γὰρ τοῦ θείου τὸν οἰκεῖον ἀναπιμπλάσσει νοῦν. Εἶτα τοῖς τῆς Ἐκκλησίας αὐτὸν ἐνιέντες δόγμασιν, ἅπαν μὲν, ὅσον ἔνεστιν ὀρθῶς τε καὶ ἀκιδῆλως ἔχον, προσίενται, καὶ λίαν ἀσμένως κ.έ. (ΟΤ΄, 9).

Διαφόροι γὰρ δόξαις κατχμεθῶσιν οἱ τινες, πρὸς ἀλλήλους τὰ ἐπ' αὐτῷ κερησμοδοτημένα παρὰ τε τῆς Νέας καὶ Ἀρχαιοτέρης Γραφῆς. Οὐκ ἠγνοήκαμεν οὖν, ὡς οὐκ ἀνεπιτήδευτόν ἐστι τῶν ἀτόπων τοῖς ἀπυθέτοις οὐδὲν· πίπτουσι δὲ καὶ λίαν ἐτόιμως εἰς πέταυρον ἄδου καὶ εἰς παγίδα θανάτου (Ψαλμ. ΝΔ΄, 16), «Μὴ νοοῦντες μήτε ἀλέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.» (Α΄ πρ. Τιμόθ. Α΄, 7). Τίνες δὲ ἂν εἶεν οἱ πρὸς ἐκάστῳ θρούλλοι καὶ τὰ σεμνὰ μυθάρια, διειπεῖν ἀναγκαῖον. — Ἐπεταὶ ἡ ἀνατροπὴ τῶν περὶ Χριστοῦ κακοδοξιών. (αὐτόθ. 1140).

Πανταχόθεν οὖν ἄρα συνωθούμενοι πρὸς ἀλήθειαν, καὶ τὸ τοῖς ἱεροῖς γράμμασι δοκοῦν ἰχνηλατεῖν εὐμάλα σπουδάζοντες, καὶ ταῖς τῶν πατέρων ἐπόμενοι δόξαις κ.έ. (αὐτόθ. 1200).

Τοιοῦτους τοιγαροῦν διδασκάλους κερδάναντες, πείθεσθαι τούτοις καὶ ὑπέκειν προελόμεθα, παρ' ὧν δεδιδάγμεθα τὰ ἀληθῆ, ἔχομέν τε πρὸς τελείαν διδασκαλίαν καὶ παιδεύσιν τὰς θείας Γραφάς. — Μηδεὶς οὖν ὑμᾶς πει-

θέτω πλάνος, τῆς ὀρθῆς ἀποκλῖναι πίστεως. Ὅδῳ βασιλικῇ πορευόμεθα, μὴ ἐκκλίνοντες δεξιὰ, μηδὲ ἀριστερὰ· ἀπλῆν καὶ ἀκαπήλευτον τὴν ὀρθὴν πίστιν τηρήσωμεν, μὴ λογομαχίαις αἰρετικῆς ἀφορμῆς, ἀλλ' εὐσεβεῖς ἀληθοῦς πίστιν ἐπιγινώσκοντες. (ΟΖ΄, 856-857).

Οἱ τοῖς ἱεροῖς προσέχοντες γράμμασι σεσοφισμένην ἔχουσι τὴν καρδίαν, ἔργων τε ἀγαθῶν ἐπιστήμονα, καὶ ὀρθῇ πίστει λελαμπρυσμένην. Τὸ δὲ γνώσεως τῆς ἀληθοῦς ἐραῖν ζῶην ἔχει τὸ τέλος. (αὐτόθ. 981-984).

Ἔθνη γὰρ πολλάκις ἀγνοοῦντα τὴν Γραφὴν, Θεὸν δυσημαῖον οὐκ ἐκόντα· οὗτος δὲ Γραφὴν ἄπασαν κεκτημένος, οὐκ ἐνέκυψε γνησίως πρὸς τὴν θεόπνευστον Γραφὴν. — Οὐκ ἐνετράπη ἀθετεῖν βουλόμενος πατέρων, καὶ εὐαγγελιστῶν, καὶ προφητῶν παραδόσεις; κ.έ. (αὐτόθ. 993).

Οὗτοι οἱ τῆς εὐσεβεῖας διδασκαλοὶ, οἱ στόλοι καὶ ὄροφοι τῆς πίστεως, οἱ πύργοι οἱ ἀσάλευτοι, οἱ λιμένες· οἱ γαληνοφόροι, οἱ πιστοὶ καὶ φρόνιμοι οἰκονόμοι, οἱ σοφοὶ ἀρχιτέκτονες. κτλ. (αὐτόθ. 1029-1040).

Ἐχεῖς, ὃ πιστότατον καὶ ἱερώτατον Χριστοῦ ποιμνιον, τὰ τῆς ἑορτῆς ἐγκώμια· σκίρτησον. Ἐχεῖς τὰ θεῖα καὶ ἄμωμα τῆς Ἐκκλησίας διδάγματα· τύρησον. Ἐχεῖς τὰ ὅπλα τὰ πνευματικὰ κατὰ τῶν λύκων τῆς ποιμνῆς πολέμησον· παιδεύσον μὴ βλασφημεῖν· δίδασκον ὑπὲρ ἀληθείας ἀγωνίσασθαι· ἀπόδειξον ὅτι καθαρὰ ἀπὸ πάντων τῶν ζιζανίων τῆς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἡ ἄρουρα κ.έ. (αὐτόθ. 1068 κ.έ.).

Οἱ μὴ προσέχοντες τῇ ἀναγνώσει τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῇ ἀκροάσει ἀποκλεισθήσονται τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας, ὡς αἱ πάντε μωροὶ Παρθένοι. — Οἱ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν πιστῶν κοινωνίας ἑαυτοῦς μακρύνοντες ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ γίνονται (αὐτόθ. 1088).

Τοὺς ἐν εὐσεβεῖ συντετραμμένους καὶ τῶν θείων δογμάτων ἀκριβῆ καὶ τετορευμένην ἔχοντας γνώσιν, γῆν θελητὴν ὁ προφήτης ὀνομάζει λέγων· «Καὶ ἔσεσθε ὑμεῖς, γῆ θελητῆ, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη.» (Μαλαχ. Γ΄, 12). Γῆν θελητὴν εἰναί φησιν τὴν γονιμωτάτην καὶ εὐκαρπὸν, καὶ καρπῶν ἡμέρων μητέρα καὶ τροφόν· τοιαύτη δὲ πᾶσα ἔστι θεοφιλῆς καὶ

δσία ψυχῆ, γεωργόν και σπορέα ἔχουσα τὸν τῶν ὄλων Σωτῆρα Χριστόν, θς και ἱερῶν ἡμῖν δογμάτων ἑνάσφάπτει τὴν γνῶσιν. (αὐτ. 1096).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου.

Περὶ τῆς χάριτος τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν και τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας διὰ τῆς ἀναγνώσεως. (ΟΗ', 196). — Ὅτι οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς φιλοπονίας χρῆ τὰς ἱερὰς ἀναπτύσσειν Γραφὰς (αὐτόθ. 197).

Περὶ τῆς τῶν Διαθηκῶν συμφωνίας. — Καινότητα δογμάτων, ὧ φιλότις, οὐδεμίαν τῶ νόμῳ και τοῖς προφήταις ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς ἐπεισήγαγεν, ἀλλὰ τοῖς πάλαι περὶ αὐτοῦ προφανθεῖσι τὸ πέραις ἐπέθηκε. Και πάντως νουνεχῶς τὴν Παλαιὰν ἀναπτύσσειν, πάντα τὰ τῆς Νέας ἐν αὐτῇ κηρυθέντα εὐρήσεις. Τοῖς τοῖνον ἐπὶ τῶ νόμῳ ἐρηρσιζόμενοις, και ζένην ὁδὸν τὴν εὐαγγελικὴν οἰομένοις, ἐκ τῶν τοῦ νόμου ῥημάτων, τῶν τῆς χάριτος δογμάτων τὴν ἀλήθειαν τρανοῦ. Και ὄφονται οὕτως τὴν ἀμφοτέρων τῶν Διαθηκῶν ἐνδιάθετον συμφωνίαν (αὐτόθ. 256).

Ὅτι τῶν θείων Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις, και τοῖς ἐστῶσι, και τοῖς πεσοῦσι, και πᾶσιν ἀπλῶς ἐστὶν ὠφέλιμος, ἐκάστῳ χρησιμφοδοῦσα. (αὐτόθ. 725-728).

Ἐκ τῶν Νείλου τοῦ πρεσβυτέρου.

Μέταλλα μὲν τῶν λεγομένων πολυτίμων λίθων, και χρυσίτιδας φλέβας, ἀναζητεῖτωσαν οἱ φιλόκοσμοι, και τερπέσθωσαν ἑναθρυνόμενοι ταύταις ταῖς ὕλαις. Βίους δὲ ἀγίων ἀνδρῶν, και ἀρετὰς ἀνθρώπων κευωρισμένων τοῦ κόσμου, και λαθεῖν σπουδαζόντων, ἐφοῖς κατορθοῦσι καλοῖς, ἀνιχνεύτωσαν οἱ φιλόθεοι, πρὸς μίμησιν τῆς αὐτῶν ἀγωγῆς κ. ἐ. (ΟΘ', 696-697).

Φιλοσοφεῖν μὲν και Ἑλλήνων πολλοί, και Ἰουδαίων δὲ οὐκ ὀλίγοι, μόνου δὲ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἐζήλωσαν οἱ τοῦ Χριστοῦ μαθηταί· ἐπεὶ και μόνου τὴν σοφίαν αὐτὴν ἔσχον διδάσκαλον, ἔργῳ ἐπιδεικνύουσαν τὴν πρέπουσαν τῶ τοιοῦτῳ ἐπιτηδεύματι ἀγωγὴν κ. ἐ. (αὐτόθ. 720 κ. ἐ.).

Ἀνάγνωσις δὲ και προσευχὴ καλὰ τῶν εἰ-

ρημένων, οὐχ ἥκιστα, ἀλλὰ και μᾶλλον καλὰ. Μεγάλαι γὰρ και σφόδρα πολλὰ πρὸς τὸν σώφρονα συμβάλλονται βίον κ. ἐ. (αὐτόθ. 825).

Ὅσοι τῆς ὄντως πάνου πως ἀγγιθεοῦ και θεοφιλοῦς ἀθνασάις εἰσιν ἐρασταί, τῆς τε ἐπουρακνίου και θεοπροποῦς πολιτείας λειτουργοὶ τυγχάνουσιν, οὔτοι σκοπὸν ἀριστον ἐκτοῖς ὀρισάμενοι τὸν πρῶτον γε τοῦ ἱεροψάλτου Δαυὶδ μακαρισμὸν «Και ἐν τῶ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας και νυκτὸς» (Ψαλμ. Α', 2) τῆ σφῶν αὐτῶν τέθεινται ψυχῆ. (Εὐθάλ. Διάκ. ΠΕ', 628 κ. ἐ.). — Ὡς ἄρα γέ μου και ποιητῶν τις εἶρηκε τὴν ἀλήθειαν, και παρεγγυᾷ τὴν καλλίστην ἡμῖν ἐξ αὐτῆς (τῆς μελέτης) ὠφέλειαν μονονουχὶ βῶν, και φάσκων ὧδε· «Μελέτη δὲ τοῖ ἐργον ὠφελεῖ.» Και αὐ πάλιν σοφῶν γε ὁ πκνᾶριστος (Δαυὶδ) βιωφελῶς τῆ μελέτη τὸ πᾶν ἀνέθηκε κ. ἐ. (αὐτόθ. 632).

Δεῖ δὲ τὸν προσιόντα τῆ θείῃ Γραφῆ, μὴ ὡς ἀνθρώπων εἰπόντων, ἀλλ' ὡς Θεοῦ δι' αὐτῶν φθεγζόμενου τῶν εἰρημένων ἀκούειν. — Θεοῦ τὰ λόγια, πκρ' ὧ ψεῦδος οὐδὲν ἢ ἄλογον. Και δεῖ ὅσα μὲν εὐσεβῶς δυνήση νοῆσαι κρατεῖν· εἰ δὲ τί σου πκρατρῆχει τὴν δύναμιν, ἢ πατέρων μαθεῖν, ἢ τῶ Θεῶ παραπέμπειν τῶν γνώσεων, θς διδάσκει ἀνθρωπον γνῶσιν (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 24).

«Μυστήριον βασιλέως καλὸν κρύπτειν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως.» (Γωβίτ ΙΒ', 7). Και γὰρ τὸ βασιλέως μὴ φυλάττειν μυστήριον ἐπισφαλῆς και ἐπόλεθρον, και τὸ σιγᾶν Θεοῦ ἔργα παρὰδοξαι ψυχῆς φέρει τὸν κίνδυνον. (Σωφρόν. Ἰεροσ. ΠΖ', 3697).

Εὐ εἰδῶς, ὧ φίλε Πέτρε, δυσάρεστον εἶναι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, ὅκνη πολλῶ κκειτὶ χόμην ἐπὶ τῆ ὑμετέρῃ κκελύσει. Οἱ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων αὐτὸ τοῦτο τὸ συγγράφειν τι ἐθέλοντας ψέγουσιν, ὡς εἰς πράγματα κκειθιέντας ἑαυτοῦς, ἐζὸν αὐτοῖς ἀπηλλάχθαι καμάτου, και ἡσύχου διατριβῆς ἀπολαύειν· οἱ δὲ και τὰ ἐπίποναι, ὡς μηδὲν λογιζόμενοι τὴν γραφὴν, ἐν τῶ κκρυπτῶ θέντες, ἡμεροῦσιν· ἔτεροι δὲ πόθμ μὲν ἄρχονται τῆς ἀναγνώσεως, εἶτα κατολιγωρήσαντες, τῶν τετραπόδων τὸ μέτρον ποιοῦνται· οἱ δὲ και ἐν λόγῳ ὄντες τὸ κκειρον ποιοῦσι· πανευδοκμεῖσθαι γὰρ ἡγούμενοι τῆ τῶν νέων συγγραφῆ οὐδὲ προσέχειν αὐ-

τῆ ἀξιούσιν, εἰ καὶ λίαν γενναίως συγγρά-  
φοιντο οἱ συγγραφόμενοι. (Κοσμ. Ἰνδικοπλ.  
III', 385-388).

Δεῖ γὰρ τῶν ἀκροατῶν τοὺς παιδευομένους  
ταῖς θεαῖς Γραφαῖς δοκιμάζειν τὰ πρὸς τῶν  
διδασκάλων λεγόμενα, καὶ τὰ μὲν σύμφωνα  
ταῖς Γραφαῖς δέχεσθαι, τὰ δὲ ἀλλότρια ἀπο-  
βάλλειν, καὶ τοὺς τοιοῦτοις ἐπιμένοντας δι-  
δάγματα ἀποστρέφειν σφοδρότερον. «Οὐκί  
γὰρ, φησί, τῷ ἀνθρώπῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον  
ἔρχεται.» Ματθ. III', 7. (Βασίλ. πρὸς Ἀναστ.  
Σιν. ΠΘ', 608).

Προτροπὴ καὶ παροίνεσις ἐκ τῶν ἁγίων  
Γραφῶν. Λόγος λίαν ὠφέλιμος καὶ διδασκτικός.  
—Ἄει μὲν ἢ τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάρις διὰ  
πάσης τῆς τοῦ Θεοῦ Γραφῆς πρὸς ἐργασίαν τῶν  
θεῶν αὐτοῦ ἐντολῶν ἡμᾶς προτρέπεται κ. ἐ.  
—Ἡ γὰρ προεδρία καὶ σχολὴ τῆς προσευχῆς  
καὶ τῶν θεῶν Γραφῶν, μήτηρ ὑπάρχει πασῶν  
τῶν ἀρετῶν. (ΠΘ', 825-849.—672-684).

Πῶς χρὴ ἀναγινώσκειν, ἢ ἀναγινώσκοντι  
προσέχειν.—Ὅταν καὶ θεαῖς βίβλοις προσο-  
μιλῆς, μὴ ἀπλῶς ἔσο κατεσπουδασμένος ἐπι-  
τρέχων ἐξ ἐπιπολῆς, καὶ διῶν παρέργως τὰ  
γεγραμμένα· ἀλλὰ καὶ δέοι πολλάκις, καὶ δις  
καὶ τρίς τὸ αὐτὸ ἐπελθεῖν εἰς ἀκρίβειαν, μὴ  
παραιτήρη. Πλὴν ἀλλὰ καὶ μέλλων ἀναγι-  
νῶσκοντι προσέχειν ἐτέρῳ, δεήθητι πρότερον  
τοῦ Θεοῦ, Κύριε, λέγων, Ἰησοῦ Χριστέ, διά-  
νοιξον τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρ-  
δίας μου, τοῦ ἀκοῦσαι τῶν λόγων σου καὶ συν-  
ιέναι, καὶ τὸ θέλημά σου ποιῆσαι κ. ἐ. (Ἐ-  
φραίμ πρὸς Μαξίμω ΙΑ', 721).

Περὶ παιδείας καὶ φιλοσοφίας ἐκ τῆς ἀνα-  
γνώσεως καὶ ἀκροάσεως τῶν Γραφῶν μετὰ  
Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύ-  
ραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ', 817-828).

Πῖνε διδάγματα ἀπὸ τῶν θεῶν Γραφῶν,  
καὶ πόματα εὐσεβεῖς ἀπὸ φρεάτων τῆς συν-  
οικισθείσης ἡμῖν ἀπ' ἀρχῆς πρὸς τοῦ Θεοῦ  
γνώσεως, πηγῆς προσαγορευομένης, ἀφ' ἧς ἀ-  
ναβλύζει πόματα εὐφραίνοντα νοῦν, ἅπερ πο-  
ρεύεται ἐν ταῖς πλατείαις, ἐν αἷς ἡ σοφία  
παρρησίαν ἄγει. Οὐκ ἐπιτρέπει δὲ ὕδατα τῆς  
ἡμετέρας πηγῆς προεκχύσθαι, ὥστε εἰς ἄλλο-  
τρίους χωρεῖν, ἀλλὰ κρύπτειν τὰ σεμνὰ ἀπὸ  
τῶν χοιρώδη βίον ἐχόντων. (Ὀλυμπιδ. Ἀλεξ.  
ΙΓ', 475).

Ἔστι θεόπνευστος αἱ Γραφαί· εἷς ἔστιν ὁ Θεὸς  
ὑπὸ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς κηρυττόμε-  
νος, ὁ ἐν Τριάδι ὑμνούμενος καὶ δοξαζόμενος.  
—Ὡς τε κάλλιστον καὶ ψυχοφελέστατον ἐρευ-  
νᾶν τὰς θείας Γραφάς. Ὡς περὶ γὰρ δένδρον  
πρὸς τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων πεφυτευμέ-  
νον, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τῆς θεῆς ἀρδευομένη  
Γραφῆς παίεται, καὶ καρπὸν ὠριμον δίδωσι  
πίστιν ὀρθόδοξον, καὶ ἀειθαλέτη τοῖς φύλλοις,  
ταῖς θεαρέτοις, φημί, ὠραίνεται πράξεισι· πρὸς  
τε γὰρ πράξιν ἐνάρετον, καὶ θεωρίαν ἀθλόω-  
τον ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν ρυθμιζόμεθα. Πά-  
σης γὰρ ἀρετῆς παρὰ κλησιν, καὶ κακίας ἀπά-  
σης ἀποτροπὴν ἐν ταύταις εὐρίσκομεν.—Κρού-  
σωμεν τοῖνον εἰς τὸν κάλλιστον παράδεισον  
τῶν Γραφῶν, τὸν εὐόδη, τὸν γλυκύτατον, τὸν  
ὠρικτότατον κτλ. (Ἰωάν. Δαμσκ. ΙΔ', 1176-  
1180).

Τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς ἡ ἄσκησις πλού-  
του, δόξης καὶ ἀρχῆς, καὶ πάντων ὅσα τὸ θνη-  
τὸν ἀσπάξεται γένος, ὑπερέχει, σωτηρίας ἡμῖν  
ἐφόδια χαριζομένη κ. ἐ. (ΙΕ', 1041-1044).

Περὶ θεῶν λογίων· ὅτι χρὴ ἀκροῖσθαι αὐ-  
τῶν, καὶ διὰ μελέτης ἔχειν αὐτά.—«Θήσετε  
τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ  
εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, καὶ ἐφάψατε αὐτά εἰς  
σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσά-  
λευτον. Καὶ διδάξατε αὐτὰ τὰ τέχνα ὑμῶν  
λαλεῖν ἐν αὐτοῖς καθημένους κτλ.» Δευτερ.  
ΙΑ', 18. 19. (Ἰερὸν Παράλλ. ΙΓ', 12-20, ἐνθ' ἡ  
διάφορα ἔτι χωρὶς τῆς τε θείας Γραφῆς καὶ  
τῶν Πατέρων).

Οἱ ἐρευνητικῶς καὶ οὐ προδευτικῶς πᾶσι  
τοῖς Γραφικοῖς καὶ Πατρικοῖς διδάγματα ἐγ-  
κύπτοντες, καὶ τῆς ἀναγνώσεως τούτων προσέ-  
χοντες, καὶ τὸν νοῦν ἐκυτῶν τῆς εὐσεβεῖς καὶ  
τῆς ἀληθείας προσπηγύντες, καὶ οὐ πρὸς τὸ  
ἴδιον θέλημα τοῦτο φέροντες φωτίζονται θαν-  
μαστῶς (Γαράσ. Κωνσ. ΙΗ', 1453).

Περὶ τῆς ἐκ τῶν θεῶν Γραφῶν ὠφελείας·  
καὶ ὅτι αἴτιοι τῆς ἀσφαείας οὐχ οἱ ταύτας  
περιγραφάμενοι, ἀλλ' ἡ ἡμετέρα ἀμαθία καὶ  
ἀμέλεια· καὶ περὶ διδασκάλων.—Πόθεν ὁ ἐσθλός  
τῶν κακῶν, οἶον ἀσεβείας, ἀνομίας, ἀδικίας,  
ἀταξίας καὶ τῶν τοιούτων; τίς ἄρα ἡ αἰτία  
τῆς διαμαρτίας τοῦ καλοῦ; Πολλοὶ μὲν καὶ  
διάφοροι· μία δὲ πάντων μήτηρ, ἡ ἄγνοια.  
Αὐτῆς γὰρ κρατούσης ἐν τῇ ψυχῇ, οὐδὲν ἄν



γένοιτό ποτε ἀγαθὸν ἐν αὐτῇ· σκότος γὰρ ἔστι νοητόν· ἢς ἐναντίον ἢ γινώσις φῶς ἔστι· θεῶν δῶρον τοῖς εὐγνώμοσι. Γινώσιν δὲ τὴν ἀληθῆ λέγω, οὐ τὴν κοσμικὴν. Αὕτη γὰρ ἔστιν ὅτε ἐν πολλοῖς ἀμαρτάνουσα· καὶ εἶδωλον φαίη ἂν τις εἶναι ταύτην τῆς ἀληθοῦς καὶ μὴ διακιπτούσης, καὶ οἷον θερχπαινίδι.— \*Ἔστι δὲ ἀληθῆς γινώσις ἢ διὰ τῶν θείων Γραφῶν χορηγούμενη τοῖς ὀλοψύχως, καὶ μετὰ θείου φόβου ἐν εἰλικρινεῖ διανοίᾳ, μὴ μὲν τοι· πειραστικῶς, μηδὲ ἐμπαθῶς τε καὶ κκοήθως· ἐρουνῶσιν αὐτάς· αὐταὶ γὰρ εἰς βοήθειαν ἐδόθησαν τοῖς ἀνθρώποις κ. ἐ. (Παχώμ. αὐτόθ. 1333-1348).

Τὰς τεχνολογίας τῶν ὑποκλίνειν σε τῆς ἀληθείας πειρωμένων μὴ πτοοῦ. Οἷος ἂν ἢ ἀνθρώπος, παρὰ τὰ ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ κείμενα συμβουλευῶν, ἀπὸ καρδίας λαλεῖ, καὶ ἐντάλματα ἀνθρώπων διηγεῖται. Πausάσθωσαν λοιπὸν οἱ διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ψευδέσι λόγοις, καὶ \*ἐαυτοῖς προσεχέτωσαν. (Θεόδ. Στουδίτης 4Θ', 905).

Ζηλώσωμεν, ἀγαπητοί, τοὺς τῆς ἀρετῆς ἐργάτας· ἀπὸ τε τῶν τοῦ Κυρίου λόγων, καὶ ἀπὸ παλαιῶν διηγημάτων· φύγωμεν τὴν τῶν πονηρῶν μίμησιν. \*Ὡς γὰρ πολλὴ καὶ ἄφατος ἡ τῆς ἀρετῆς ἰσχὺς, οὕτω καὶ μέγα καὶ πολὺ τὸ τῆς κακίης σαθρὸν δείκνυται πολλαχόθεν. \*Ὅτι τὸν ἐνάρετον οὐδεὶς βλάβῃσι δύναται· ὁ δὲ ἐν κακίᾳ ζῶν πάντας τρέμει καὶ δέδοικεν. Σύγκρισις δι' ὑποδειγμάτων ἐναρέτων καὶ κακῶν. (Θεόδ. Μελιτηνιώτης ΡΜΘ', 884-892).

\*Ὅτι δεῖ ἡμᾶς ὡτίᾳ κτήσασθαι πνευματικὰ παρὰ Θεοῦ, καὶ ταῦτα λαβόντας, πρὸς ἀπικντκ κατακοῦειν τῶν ψυχικῶν ἡμῶν ἰατρῶν, τῆς πνευματικῆς χρῆζοντες θεραπείας. (αὐτόθ. 897-904).

Τὸ γὰρ τὴν Πατέρων πίστιν καὶ ὁμολογεῖν καὶ συγγράφειν τοῦτ' ἔστι· διὸ πολλοὶ στεφانوῦνται. Εἰ δ' ἐπὶ τούτοις οὐ φημι δίκαιον ἀξιοῦσθαι ἐπαίνων, καθότι ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσελήλυθα· πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ μέμψως. Ἐκάτερον γὰρ ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραφῆς καὶ τοὺς ἁγίους ἀναδραμεῖται. Τὰ αὐτὰ γὰρ πάλιν ἐρῶ, ὡς οὐδὲν ἀπ' ἐμαυτοῦ ἴδιον εἶπον, ἀλλὰ τὰ παρὰ τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν διδασκάλων τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας περὶ τῆς ὑγιοῦς τῶν

χριστιανῶν πίστεως διδασκόμενα. (Μανουὴλ Καλέκας ΡΝΒ', 661).

Οἱ πάλοι θεοὶ τῆς Ἐκκλησίας καθηγεμόνες καὶ θεολόγοι ἀνελλιπῶς ἐρμηνεύσαντες καὶ ἐξηγήσαντες τὰς θείας Γραφὰς παρὰ δεδῶκασιν ἡμῖν ἐν σοφίᾳ καὶ χάριτι. Μεστῶς γὰρ καὶ τελείως, καὶ ὡς οὐκ ἄμεινον, πάντα ἐκείνοις εἴρηται καὶ ἀναγγέλλονται· καὶ τὰ ἐλλείποντα κατὰ τὴνδε τὴν Δεσποτικὴν ἐπαγγελίαν ὑπ' αὐτῶν τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀναπεπλήρωται. Ἀλλὰ μηδὲν ἄλλο μετὰ τὰς κωνονικάς Γραφὰς, ἢ ταῦτας ἐξιρέτως πνεῖν καὶ λαλεῖν, καὶ τῷ νῷ στρέφειν, καὶ διὰ βίου παντὸς ἐνδικοιτῆσθαι ταύταις προρημένους, καὶ μηδὲν ἔχειν ἄλλο προὔργου νῦν ἐν τοῖσδε καιρῷ καὶ σχήματι, εἰ μὴ τὰςδε μόνον ἐν εὐχῆς μέρει ποιούμενος. Γένοιτο δὲ καὶ πᾶσιν ὁμοίως τοῖς ἀπὸ Χριστοῦ κλυομένοις, λοιπὸν ἐπὶ ταῖς τῶν μακαρίων Πατέρων καὶ διδασκάλων φωναῖς· ἀποχρώσας μετὰ τὸ πρῶτον καὶ ἀληθινὸν φῶς, τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐκείνου ζωῆς αἰωνίου ῥήματα καὶ ἐντάλματα φωτίσαι καὶ ὀντινοῦν κ. ἐ. (Ἰὼβ Μοναχ. ΡΝΗ', 1053-1056).

**\*Ἀνάγνωσις.** Μὴ τοῖνον ἀνάγνωσις τελῶμεν τὰ ἅγια, μηδὲ τὰ ὑψηλὰ ταπεινῶς, μηδὲ ἀτίμως τὰ τίμια. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 840).

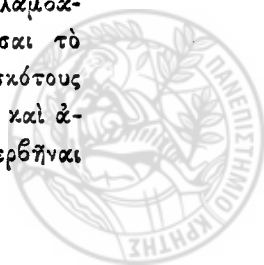
**\*Ἀναγνώσματα.** Ἀναγνώσματα οὐκ εἶχον τὰ αὐτὰ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν πᾶσαι αἱ ὁμοδόξοι Ἐκκλησίαι. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 1473-1480.—Σωκρ. αὐτόθ. 625-645).

**\*Ἀναγνώστης Ἰωάννης,** ἱστορικός. (ΡΝΓ', 583).— Ἀναγνώστου προχειρίσις. (Α', 1117).

**\*Ἀναγραμματισμὸς.** \*Ὅτι πολλὰ τῶν ὀνομάτων κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐγένοντο· οἷον χόλος—ὄχλος, ἀρετὴ—ἐρατὴ, φλύαρος—φλυῆρος· οὕτω καὶ ἐν τοῖς νοήμασιν, Ἀρσινόη—Ἡρας Ἴον (αἰκάλων θωπευτικῶς τὴν βσιλίσταν Ἀρσινόην, ὡς πρέπουσαν εἶναι Ἡρας ὀσφράδιον).—(Λεξ. Εὐσταθ.).

**\*Ἀναγωγή,** ὁ ἀνάπλους, καὶ ἀναγωγή βλαυτῶν τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα καλάμια τῶν ὑποδέσεων (βλέπ. ἐν λ. Βλαύτη).

Κατ' ἀναγωγήν, ἐκκλησιαστικῶς ἐκλαμβάνονται λόγοι ἢ ῥήσεις ἄλλο μὲν ἔχουσαι τὸ φαινόμενον, ἄλλο δὲ τὸ νοούμενον· σκότους γὰρ εἰσι ῥήματα, ἤγουν αἰνιγματώδη καὶ ἀσαφῆ, ἅτινα τοὺς μὴ δυναμένους ὑπερβῆναι



τὸ γράμμα, καὶ ἔνδον χωρῆσαι τοῦ πνεύματος βλάπτουσι κατὰ τὸ πρόχειρον λαμβανόμενα (Ἰω. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 1116-1128).— Διὰ τῆς ἀναγωγῆς ἡ δοκοῦσα τῶν Εὐαγγελιστῶν δικφωνία λύεται. (Ὠριγ. ΙΔ', 309.—Θεοδώρ. Π', 949. 432).

**Ἀναδείπνια**, ἐσπερινὰ ἐδέσματα, τραγηματώδη μετὰ τὰ κρέα καὶ ἰχθῦ; παρατιθέμενα. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀναδεῖσθαι**, περὶ κεφαλῆς; λέγεται, ὅθεν ἀναδέσμη, — ὑποδεῖσθαι δὲ ἐπὶ ποδῶν (ὑπόδημα).

**Ἀναδέσμη**, σειρὰ ἦν κύκλω περὶ τοὺς κροτάφους ἀναδοῦσιν αἱ γυναῖκες.

**Ἀναδρακεῖν**, (Ἀναδέρκομαι) εἰς τὸ πρῶν βλέμμα ἔλθῃν.

**Ἀναδραμεῖν**, ζῶν ἢ φυτόν, ἄνω δραμεῖν, ὃ ἐστὶν αὐξήθησιν· ὅθεν, ἀναδρομή, ἢ καθ' ὀλοκληρίαν αὐξήσις. — Ἀναδραμεῖν ἐν ἴσῳ τῷ ἀναχωρῆσαι.

**Ἀναδύεσθαι**, ἀντὶ τοῦ ἀνχωρεῖν, καὶ ἐκ βῆθους ἀνίεναι, ἀλλὰ καὶ, ἀναβάλλεσθαι. — Ἀναδύναι δὲ ἐν ἴσῳ τῷ ἀναπεδίσαι, εἴτουν ὑποχωρῆσαι.

**Ἀνάεδνος**, γυνή, ἢ ἀπροικος.

**Ἀναεῖραι**, τὸ ἄνω ἄραι καὶ ἀναβαρῆσαι.

**Ἀνάζαρθος**, πόλις τῆς Κιλικίας ἀπὸ Ζάρβου, ἢ Ἀζάρβου, τοῦ κτίσαντος αὐτήν, ἢ ποτὲ Διοκαισάρεια. (Ἰωάν. Μαλάλας ΙΖ', 405).

**Ἀναζωपुरεῖν**. «Δι' ἦν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωपुरεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ.» (Β'. πρ. Τιμ. Α', 6). — Ἀσβεστον πῦρ διαφυλαχθῆναι ἐν τῷ νόμῳ διέταξεν ὁ Θεός· ἡμεῖς δὲ παιδευόμεθα διὰ τούτων μὴ σβεννύναι τὸ Πνεῦμα, ἀλλ' ἀναζωपुरεῖν, ἦν ἐλάβομεν χάριν (Θεοδώρ. Π', 313).

**Ἀναθεῖναι** ὄνειδος, ἀντὶ τοῦ ἀνάπτειν καὶ ἐκκρεμῆν δίκην ἀναθήματος· φορτία δὲ ἀναθεῖναι, τὸ ἐπιθεῖναι.

**Ἀνάθεμα**. Περὶ ἀναθέματος καὶ ἀφορισμοῦ (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1257). — Ἀνάθεμα ἦν ποτε φρικτὸν καὶ φοβερόν, ὅτε κατὰ τῶν ἐνόχων τῆς ἀσεβείας ὑπὲρ τῶν τῆς εὐσεβείας κηρύκων ἐφέρετο· ἀρ' οὐ δὲ ἡ τολμηρὰ καὶ ἀνίσχυντος τῶν ἀλαστῶρων ἀπόνοια. . . τὸ οἰκεῖον ἀνάθεμα κατὰ τῶν προμάχων τῆς ὀρθοδοξίας ἀναστρέφειν ἐφρυάξατο, . . αὐτίκα καὶ τὸ φρικτὸν ἐκεῖνο καὶ ποινῆς ἀπάσης πέ-

ρας ἔσχον, εἰς μύθους καὶ παίγνια μεταπέπτωκε (Φώτ. ΡΒ', 833).

**Ἀναθεματέζεν**. «Ἡλόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου» (Πρ. Ῥωμ. Θ', 3). Πῶς, ὦ Παῦλε, εὐχῆ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ Χριστοῦ; Τί οὖν ἐστὶ τὸ ἀνάθεμα; Ἄκουσον. «Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἔστω ἀνάθεμα» (Α'. πρ. Κορ. ΙΓ', 22), τουτέστι, κεχωρισθῶ πάντων, ἀλλότριος ἔστω πάντων (Χρυσόστ. Ξ', 103). — Καθάπερ γὰρ τοῦ ἀναθέματος τοῦ ἀνατιθεμένου τῷ Θεῷ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀπλῶς ταῖς χερσὶν ἀψασθαι, οὐδὲ ἐγγὺς γενέσθαι, οὕτω καὶ τὸν χωριζόμενον τῆς Ἐκκλησίας πάντων ἀποτέμνων, καὶ εἰς πορρωτάτῳ ἀπάγων, τούτῳ τῷ ὀνόματι ἀπὸ τοῦ ἐναντίου καλεῖ, μετὰ πολλοῦ τοῦ φόβου πᾶσιν ἀπαγορεύων αὐτοῦ ἀποχωρίζεσθαι καὶ ἀποπηδᾶν (αὐτόθ. 549.603). — Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀναθεματίζειν ζῶντας ἢ τεθνεώτας. Ὁμιλ. (ΜΗ', 945-952).

Τὸ τοῦ ἀναθέματος ὄνομα δις μόνον ἐξ ἀνάγκης εἶπεν ὁ Ἀπόστολος, οὐχ ὀριστικῶς δὲ προσώπῳ τοῦτο ἐπήγαγεν· ἐν μὲν τῇ πρὸς Κορινθίους (Α'. ΙΓ', 22) εἰπὼν, «Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἔστω ἀνάθεμα.» Καί, «Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ πρερλάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.» (Πρ. Γαλ. Α', 8). Ἀνάθεμα λέγειν οὐ πικρός ἐστι. (αὐτόθ. 948). — Ἀνάθεμα μῆτε τοῖς ζῶσι μῆτε τοῖς τεθνεῶσι λέγειν δυναμέθα (αὐτόθ. 951). — Πόσον ἐπικίνδυνον τὸ προφέρειν τὸ ἀνάθεμα (αὐτόθ. 946-948). — Εἰπέ γὰρ μοι, τί ἐστὶ τοῦτο, ὃ λέγεις ἀνάθεμα; Ἴδιον τοῦτο τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν κατὰ πᾶσαν ἀριθίειαν τούτων ὡς ἀληθῶς γεγονότων διαδόχων (αὐτόθ. 948).

Ἀνάθεμα ἐπὶ καλοῦ ἐνίοτε λέγεται, οἷον τὸ ἀναθέσθαι τῷ Θεῷ (αὐτόθ. 948). — Τὸ ἀνάθεμα διπλῆν ἔχει τὴν διάνοιαν. Καὶ γὰρ τὸ ἀφιερωμένον τῷ Θεῷ ἀνάθεμα ὀνομάζεται, καὶ τὸ τούτου ἀλλότριον τὴν αὐτὴν ἔχει προσηγορίαν. Καὶ τὸ μὲν δεύτερον ἐδίδαξεν ὁ Ἀπόστολος «Ἦτω ἀνάθεμα» τὸ δὲ γε πρότερον καὶ ἡ κοινὴ διδάσκει συνήθεια. Ἀναθήματα γὰρ καλοῦμεν τὰ τῷ Θεῷ προσφερόμενα. Καὶ αὐτὸς ὁ τῶν ὄλων Θεός (Ἰησοῦς Ναυῆ Γ', 16) τὴν Ἱερικῶ πόλιν ἀνάθεμα γενέσθαι ἐκέλευ-

πεν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 149). — Σουὺλ ἀνεθεμά-  
τιστε μηδένα τροφῆς μεταλαθεῖν. Α'. Βασιλ.  
ΙΕ', 26. (Θεοδώρ. Π', 560.— ΠΑ', 1841).

**Ἀνάθεμα** καὶ **Ἀνάθημα** καὶ ἐπὶ τοῦ ἄγαν ἀ-  
γίου καὶ ἀφιερωμένου τῷ Θεῷ τίθησι τὰ θεῖα  
λόγια, καὶ μὲν τοὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄγαν ἐναγοῦς  
καὶ βεβήλου. Ἀνάθεμα γὰρ καλοῦμεν καὶ τὰ  
τῷ Θεῷ προσφερόμενα, καὶ τοὺς διὰ τινὰ πα-  
ρνομίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐκβαλλομένους. Οὐ-  
τως ἁγίους οὐ μόνον τοὺς ἀφιερωμένους τῷ  
Θεῷ καλεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς εἰς τινὰ χρεῖαν  
ἀφωρισμένους. (ΠΑ', 325).

Ἀναθεματίζειν τινὰς καὶ ἐπὶ τίσιν (ΠΓ',  
1413). — Ἀναθεματίζειν ἑαυτὸν, τί ἐστίν.  
«Ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς.» Πράξ. ΚΓ', 14. ἀντί  
τοῦ, ἔξω εἶναι τῆς κατὰ Θεὸν πίστεως, εἶπον  
ἑαυτούς, εἰ μὴ ποιήσαιεν τὰ δόξαντα (Ἀμμών.  
Ἀλεξ. ΠΕ', 1589). — Εἰ ἀναθεματισμὸν μόν-  
ον ἐπὶ τῶν ἀτόπων ἢ Παλαιὰ τε καὶ Νέα  
Διαθήκη ἐπίσταται, πῶς δὲ μυχάριος Πέτρος  
ἀρνούμενος Χριστὸν ἀναθεματίζειν ἤρξατο;  
(Ἰουστίν. Γ', 1372). — Ἀναθεματίζειν μετὰ  
θάνατον. Λεγόντων γὰρ τινῶν μὴ δεῖν ἀναθε-  
ματίζεσθαι τοὺς μετὰ θάνατον φωραθέντας  
αἰρετικούς, αὐτοὺς ἐκ τῶν θείων Γραφῶν ἔπει-  
θεν, ὅτι δεῖ ἀναθεματίζεσθαι τούτους, λέγων  
ὅτι Ἰωσίας ὁ βασιλεὺς, προφητείας αὐτῷ προ-  
μνηυσάσης, τὰ ὁσπᾶ τῶν ἐπιθυσάντων εἰς  
τάς δαμάλεις μετὰ θάνατον ἀνασκάψας κα-  
τέκαυσεν. (Δ'. Βασιλ. ΚΓ', 16). Παραπλησίως  
οὖν δεῖ καὶ τοῖς αἰρετικοῖς κεχρῆσθαι, καὶ  
μετὰ θάνατον αὐτοὺς ἀναθεματίζειν (βίος Εὐ-  
τυχίου Π. Κωνσταντ. ΠΓ', 2300). — Πρώτης  
τοῖνον κινήσεως γενομένης, εἰ δέοι, τοὺς τετε-  
λευτηκότας ἀναθέμασι περιβληθῆναι, Εὐτύ-  
χιος παρῶν ἔφη, ὅτι δεῖ κτλ. (Εὐαγγρ. Ἐκκλ.  
Ἱστορ. ΠΓ', 2773-2780).

Ἀναθεματίζειν ἢ καταρᾶσθαι τοὺς τελευ-  
τήσαντας πρὸ τῆς Χριστοῦ ἐπιδημίας οὐκ ἔξ-  
εστι χριστιανοῖς (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 764).

Ἀναθεματισμοὶ τῶν ΙΒ'. κεραλαίων Κυ-  
ρίλλου Ἀλεξανδρείας (ΟΓ', 293-312). — Ἀπο-  
λογητικὸς αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτῶν (αὐτόθ. 316-  
385). — Θεοδώρητος καὶ Κύριλλος περὶ τῶν ἰβ'.  
ἀναθεματισμῶν, ὃ μὲν Θεοδώρ. Κύρρου κατα-  
κρίνων, Κύριλλος δὲ Ἀλεξανδρείας ἀπολογού-  
μενος. (αὐτόθ. 389-452).

Ἀναθεματισμοὶ κατὰ τὴν Ὠριγένης καὶ

τῶν δημοφώνων αὐτοῦ ἐπὶ Μηνᾶ καὶ Εὐτυχίου  
Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἰουστι-  
νιανοῦ αὐτοκράτορος (ΠΓ', 1009-1041). —  
Ἱστορία τῆς ὅλης ὑποθέσεως τῶν ἀναθεματι-  
σμῶν (αὐτόθ. 945-1149).

Ἀναθεματισμοὶ Θεοδώρου ἐπισκόπου Σκυ-  
θοπόλεως πρὸς Ἰουστινιανὸν αὐτοκράτορα κατὰ  
αἰρετικῶν καὶ Ὠριγένης (ΠΓ', 232-236). —  
Ἀναθεματισμοὶ Κυντιανοῦ ἐπισκόπου Ἀρκου-  
λικῶν κατὰ Πέτρου τοῦ Κναφέως (ΠΕ',  
1733-1740).

Ἀναθεματισμοὶ τῶν πεσόντων εἰς αἱρέσεις  
ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως καὶ ἐπιστρέφόντων εἰς  
τὴν ὀρθόδοξον πίστιν (Μεθόδ. Πατρ. Κωνστ.  
Γ', 1300-1325).

**Ἀναθυμιάσθαι** μῖσος, ἀντὶ τοῦ ἀνανεοῦ-  
σθαι τὴν ὀργήν.

**Ἀναθώθ.** Ἄνδρες τῆς Ἀναθώθ. Ἱερεμ.  
ΙΑ', 21. Ἑρμηνεύεται, ἐπικουσμὸς τοῦ Θεοῦ  
(Ὠριγ. ΙΓ', 361).

**Ἀναίδην,** ἀναιδῶς, ἀναισχύτως (Θεο-  
δώρ. ΠΒ', 968). — Ἀναιδῆς. (Παράλλ. Δαμασκ.  
ἩΓ', 265).

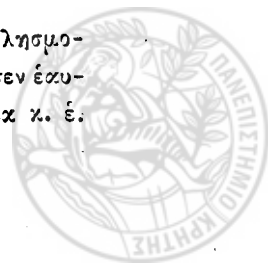
**Ἀναίνεσθαι,** τὸ ἀποφάσκειν, ἀρνεῖσθαι,  
παρατεῖσθαι τὸ μὴ αἰνεῖν, ὃ ἐστὶ μὴ συγ-  
κατατίθεσθαι, παρὰ τὸν αἶνον, ὃ δηλοῖ τὴν  
συγκατάθεσιν.

**Ἀναίσθητος,** ἔοικε λίθῳ δῆζυγῶν κρούον-  
τι καὶ μὴ διαλυομένῳ. Ἀναισθησίκα ἐςὶ νέκρω-  
σις μελῶν, δαιμονίωντων ἀδελφῆ, μεθυόντων  
δμόνοια (Θεόδ. Στοῦδ. ἩΘ', 1725).

**Ἀναισιμοῦν,** τὸ παρὰ τὸ δέον ἀναλί-  
σκεῖν· αἰσιμοῦν γὰρ τὸ εἰς τὰ αἴσια, ὃ ἐστὶ κα-  
θήκοντα, δαπανᾶν.

**Ἀναισχυντία.** Ἀναισχυντία μετὰ τὴν  
ἀμαρτίαν. Οἱ μολύναντες ἑαυτοὺς καὶ κελευ-  
σθέντες μὴ πρότερον ἐπιβῆναι, ἕως ἂν ἀποκα-  
θαίρωνται τὴν κηλίδα τὴν ἐκ τῶν ἀμαρτη-  
μάτων, εἶτα ἀναισχυντοῦντες, χαλεπώτερον  
τὸ τραῦμα ἐργάζονται, καὶ μεῖζον τὸ ἔλκος.  
Οὐ γὰρ οὕτω τὸ ἀμαρτάνειν ἐστὶ χαλεπὸν, ὡς  
ἢ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἀναισχυντία, καὶ τὸ μὴ  
πεῖθεσθαι τοῖς ἱερῶσι τὰ τοιαῦτα κελεύουσι.  
κ. ε. (Χρυσόστ. ΝΔ', 695 κ. ε.).

Ἀναισχυντία κόρον οὐκ ἔχει, οὐδὲ πλησμο-  
νὴν ἢ ἀφροσύνην· ἀλλ' ἐπὶ πάντα ἠπλωσεν ἑαυ-  
τῆς τὸν λογισμὸν, καὶ κέχνηεν τὸ στόμα κ. ε.  
(Ἐπιφάν. ΜΒ', 756).



**Ἀναισχυρία καὶ παρ' ῥησία.** Λίαν θαυμάζω τῶν καὶ τὰ πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα συγχερόμενων. Εἰς τοσοῦτον γὰρ σοφίας ἤκουσιν, ὡς τὴν μὲν παρ' ῥησίην ἀναισχυρίαν καλεῖν, τὴν δὲ ἀναισχυρίαν παρ' ῥησίαν, κατ' ἄμφω ἀμαρτάνοντες. Τοῦτο γὰρ δρῶσιν, ἢ ἵνα τὴν παρ' ῥησίην ἐπιστομίωσιν, ἢ ἵνα τὴν ἀναισχυρίαν εἰς μείζονα κακίαν παιδοτριβήσωσιν, οὐκ εἰδότες, ἢ εἰδότες μὲν, παραλογιζόμενοι δὲ ἑαυτούς, ὅτι ἀναισχυρία μὲν ἐστὶν ἢ ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις πάθεσιν ἀνακιδῆς φλυαρία, παρ' ῥησία δὲ ἢ ἐπὶ τοῖς καλλίστοις εὐτολμος ἀπολογία. Χρὴ οὖν μὴ ταῖς τῶν διεφθαρμένων γνώμας ἐπεσθαι, ἀλλὰ τῇ τῶν πραγμάτων ἀληθείᾳ. Οὐδὲ γὰρ κατὰ ἀνθρώπων μόνον ὀπλιζοῦσιν οἱ τοιοῦτοι τὰς γλώσσας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς θείας δυνάμεως· τὴν γὰρ μακροθυμίαν αὐτῆς ἀμέλειαν προσαγορεύοντες οὐκ ἐρυθριῶσιν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ ὀνόματα ἀμείβουσιν οἱ πάντολμοι, ὅποτε καὶ εἰς οὐρανὸν τὰ βέλη πέμπουσιν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1501).

Οὔτε τὴν παρ' ῥησίαν ἀναισχυρίαν κλητέον, οὔτε τὴν ἀναισχυρίαν παρ' ῥησίαν. Ἀλλὰ τὴν μὲν τοὺς πταίνοντας κοσμίως ἐλέγχουσαν, παρ' ῥησίαν, τὴν δὲ τοὺς κατορθοῦντας ὑβρίζουσαν, ἀναισχυρίαν. Ἡ μὲν γὰρ ἰκτρικῆ ἔοικεν, ἢ δὲ, λοιμικῆ καταστάσει, τῷ τὴν μὲν τοὺς ἀρρωστοῦντας ἰᾶσθαι, τὴν δὲ τοὺς ὑγιαίνοντας ταραττεῖν. (αὐτόθ. 1576).

**Ἀναίτιος,** ὁ Πατήρ, καὶ ἀγέννητος (Θεοδώρ. ΠΓ', 128).

**Ἀνακαινισμός.** Ἀνακαινισμὸς τῶν ὀρωμένων, λέγω δὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΖ', 480).

**Ἀνάκεια,** ἑορτὴ Διοσκούρων. — Ἀνακείον δὲ τὸ ἱερὸν αὐτῶν.

**Ἀνακείμενος** τόπος, ὁ χθαμαλός, ἢ ταπεινός καὶ κεκλιμένος.

**Ἀνακεῖσθαι,** ταῦτόν ἐστι τῷ κεκλίσθαι· ὅθεν ταῦτόν ἐστι καὶ ἀνακείμενον τόπον εἰπεῖν καὶ κλίμα ὄρους. — Ἀνακεῖσθαι λέγονται τὰ ἀναθήματα, ὅσα ἀνδριάντες καὶ ἀγάλματα κατακεῖσθαι δὲ οἱ εὐωχούμενοι. Σχώματα ἐπὶ τῷ κατακεῖσθαι ἀντὶ ἀνακεῖσθαι (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀνακεφαλαίωσις.** «Εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνκεφαλαίωσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐ-

ρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,» Πρ. Ἐφεσ. Α', 10. (Χρυσόστ. ΕΒ', 15). — Τρόποι ἀνακεφαλαίωσεως δύο· εἰς μὲν ὁ αὐτὰ ἐκεῖνα ζηρᾷ τὰ προλεχθέντα πάντα φράζων, ἕτερος δὲ ὁ ἐπιδρομάδην τοῖς καιρίσις μόνους ἐπεξιών (Λ. Εὐσ.).

**Ἀνακεχωρηκῶς** τόπος, ὁ ἔρημος.

**Ἀνακηκίειν,** τὸ ἀναπηθᾶν καὶ ἀνακιδῶσθαι, καὶ ἔξω περὶ τὸν χρόν ἐπιπολάζειν.

**Ἀνάκλητος** Πάπας (Β', 789).

**Ἀνακλῆναι** θύραν, ἀντὶ τοῦ ἀνοῖξαι, κλιῖναι δὲ ἀντὶ τοῦ κλειῖται.

**Ἀνακρεόντεια,** Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων (ΠΖ', 3733-3838).

**Ἀνακρένειν.** «Ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν» Α'. πρ. Κορινθ. Δ', 4. (Εὐσεβ. Ἐμέσης ΠΓ', 561).

**Ἀνακτες,** οἱ βρασιλεῖς, καὶ τι γένος ἔνδοξον ἐν Κύπρῳ.

**Ἀνακτορία,** ἡ Μίλητος ἐκλήθη ποτὲ ἀπὸ Ἀνακτός τινος, Οὐρανοῦ καὶ Γῆς υἱοῦ μυθεομένου. — Ἀνακτόριος, ὁ δεσποτικός, ἢ οὗτις ἀνάσσει.

**Ἀνάκτορον** τοῦ Θεοῦ. Ἀνακτες οἱ θεοί. Ἀνάκτορα τὰ ἱερά. Χωρίον ἄβητον τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἄδυτον εἴποις ἂν καὶ ἄψαυστον, καὶ ἄψαυστούμενον, καὶ ἀθέκτον, καὶ ἀνάκτορον. Πολυδεύκης. (Ζαχαρ. Μιτυλήν. ΠΕ', 1024). — Τὰ δὲ ἔνδον τῆς Σκηνης ἄψαυστα ἦν καὶ ἄδυτα, καὶ ἀνάκτορα. (Θεοδώρ. Π', 281). — Τῶν ἀνακτόρων τὰς κιγκλίδας (αὐτόθ. 193). — Ἄδυτον καὶ ἀνάκτορον, Ἁγία ἀγίων (αὐτόθ. 684). — Ἄδυτον τὸ ἄδυτον, καὶ ἄψαυστον καὶ ἀνάκτορον ἐκάλεσε τοῦ ναοῦ (αὐτόθ. 821. 1048). — Ἄδυτον καὶ ἀνάκτορον τῆς Σκηνης (αὐτόθ. 285). — Τῶν ἀνακτόρων ἐπιβλίνειν (ΗΒ', 1236. 1257.).

**Ἀνακτοτελέσται,** ἱερεῖς Κορυβάντων, οἱ τὰς τελετὰς ἐπιτελοῦντες τῶν ἱερῶν. Ἠσύχ. Ἁγούσι τελετὴν Ἀμφισσεῖς Ἀνάκτων καλουμένην παίδων· οἵτινες δὲ θεῶν εἰσιν οἱ Ἀνακτες παῖδες, οὐ κατὰ ταῦτά ἐστιν εἰρημένον· οἱ μὲν Διοσκούρους, οἱ δὲ Κούρητας, οἱ δὲ πλεόν τι ἐπίστασθαι νομίζοντες, Καβείρους λέγουσι. Πausanias. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 81). — Ἀνακτοτελέσται παρὰ τὸ τελεῖν καὶ τελετὰς ἐπινοεῖν περὶ τὰ ἀνάκτορα, ἅπερ ἱερά ἐστιν. Ἀνακτας γὰρ τοὺς θεοὺς ἔλεγον. (Σχόλ. Κλήμ. Θ', 781).

**Ἀνακυκλεῖν** λόγους (Θεοδώρ. ΠΒ', 353).

**Ἀνακωδῖκευσις**, νόμων Ἰουστινιανοῦ ἐντὶ τῶν παλαιοῦν, οὓς ἰδίου νόμους ποιήσας ἐν μονοβίβλῳ εἰς ἀπάσας ἔπεμψε τὰς πόλεις τοῦ Κράτους, ἰδίᾳ δὲ εἰς Ἀθήνας καὶ Βηρυτόν, νομομαθεῖς πόλεις (Ἰωάν. Μακλάλ. ΙΖ', 657).

**Ἀνακῶς**, ἐπιμελῶς, φροντιστικῶς, πεφυλαχμένως.

**Ἀναλγησία**. Εἰ μῆτε τῆς θείας παιδείας εἰσνουθέτησιν ὑμῖν γινομένης αἰσθάνεσθε, μῆτε τὰς ἡμετέρας ὑπομνήσεις εἰς μετάνοιαν δέχεσθε, Χάρυβδις τίς ἐστε, ἔδη καὶ ἀπωλείη ἐοικυῖα, πάντα τὰ διδόμενα εἰς ἀφανισμόν καταπίνοσα κ. ἐ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 381). — Ἀναλγησία ἀνήκεστον ἐστὶ κακόν· τὸ μὴ μεταγινώσκειν πταίνοντα ὀλέθριον, τὸ δὲ ἀπογινώσκειν ὀλεθριώτερον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ ῥαθυμίας, τὸ δὲ ἀπὸ ἀναλγησίας φύεται, κ. ἐ. (αὐτόθ. 537. 684). — Ἀναλγήτως διακεῖσθαι καὶ ὑποπεύεσθαι τοὺς φιλαρέτους μεγίστην ἔχει συμφορὰν (αὐτόθ. 1400). — Ἀνάληγτος ἐστὶν ἄφρων φιλόσοφος, αὐτοκατάκριτος ἐξηγητής, αὐτεγκνῆτος φιλόλογος, τυφλὸς διδάσκαλος τοῦ βλέπειν κ. ἐ. (Ἰω. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 932-936). — Οἱ τὴν ἀναλγησίαν νοσοῦντες παρέντες τὸ καθ' ἑαυτοὺς μεριμνᾶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου κληρονόμους φιλοτιμοῦνται παραπέμπειν τὰς οὐσίαις. (Νεῖλος ΟΘ', 861-865 ἐνθα στηλιτεύει τοὺς τὰς διαθήκας ποιουμένους).

**Ἀνάκλιδες**, γυναῖκες· τοιαῦται γὰρ, εἰ μὴ τις ἄλλως δαίφρων εἴη κατὰ τὴν Πηνελόπην, ἀνδρικὴν Ἀτκλάντην κλπ.

**Ἀνάληψις** τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Λόγος Ἀθανασίου εἰς τὴν Ἀνάληψιν. Ἀνάληψις, ἀνοδος ἀνθρώπων εἰς οὐρανὸν (Ἀθαν. ΚΗ', 1092-1100). — Γρηγορίου Νύσσης εἰς τὴν Ἀνάληψιν, τὴν κατ' ἐπιχώριον ἔθος τῶν Καππαδοκῶν *Ἐπισωλωμένην* λεγομένην (ΜΓ', 689-693). — Περὶ Ἀναλήψεως πρὸς Ἰουδαίους (αὐτόθ. 217). — Ἐπιφανίου Κύπρου λόγος (ΜΓ', 477-485. — Χρυσός. Ὁμιλ. Ξ', 25-33). — Τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀναλήψεως, οὐ τὸ τέλος εἶδον οἱ Ἀπόστολοι (αὐτόθ. 28). — Διὰ τί ἄγγελοι ἐφάνησαν κατὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος; (Ν', 460 κ. ἐ. — Λόγος Χρυσοστ. αὐτόθ. 441-452. — Διαφορὰ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ (αὐτόθ. 450). — Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως ἔ-

ξω τῆς Ἀντιοχείας συνήρχοντο οἱ χριστιανοί, διότι ἐκεῖ μαρτύρων σώματα ἔκειντο. (αὐτόθ. 441). — Τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν Ἀνάληψιν ἐθκυματούργουν οἱ Ἀπόστολοι, «Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς» (ΝΑ', 105). — Ἔτεροι λόγοι Χρυσοστ. εἰς τὴν Ἀνάληψιν πέντε (ΝΒ', 773-801. — Ἔτεροι ΞΑ', 711. — ΞΒ', 727. — ΞΔ', 45). — Πρόκλου Πατρ. Κωνσταντ. Λόγος (ΞΕ', 833. — Μάρκου Διαδόχου ΞΕ', 1141. — Νεῖλου Ἀββὰ τεμάχια λόγων εἰς τὴν Ἀνάληψιν ΟΘ', 1497-1501).

*Ἀνάληψις Μωϋσέως*· βιβλίον ἀπόκρυφον. (Ἀθαν. ΚΗ', 432).

**Ἀναλίσκειν τὰ ἱερά**. Ὅτι οὐ δεῖ τὰ τοῖς ἀνακειμένοις τῷ Θεῷ ἀφορισμένα εἰς ἕτερου ἀναλίσκειν, εἰ μὴ τι ἀν' ἐκ τοῦ περισσεύματος (Βασίλ. ΛΑ', 749).

**Ἀναλογία** σωμάτων. Ἀνάλογον σῶμα εἶναι λέγεται, οὐ τὸ πλάτος τρίτον ἐστὶ τοῦ μήκους.

**Ἀναλτον**, τὸ χωρὶς ἄλλων ἔδεσμα· καὶ ἀναλτος μεταφορικῶς ὁ ἀνάρτητος, ὃ ἐστὶν ἀηδής, ἀχρεῖος.

**Ἀναλύειν**, τὸ σύνθετόν τι εἰς τὸ ἀπλοῦν ἀποκαταστήσαι· ὅθεν καὶ παρ' Ὀμήρῳ, ἀναλύειν ὕφασμα.

**Ἀναμάρτητος**. «Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, εἰμὴ εἰς ὁ Θεός» — (Ἱερ. Πικράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1172). — Τὸ ἀναμάρτητον οὐκ ἔσχομεν ἐν τῇ κατασκευῇ, ἵνα ὦμεν ἐλεύθεροι· Θεῷ δὲ φίλον οὐ τὸ ἠναγκασμένον, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀρετῆς κατορθούμενον. Ἀρετὴ δὲ ἐκ προαιρέσεως καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης γίνεται· προαιρέσεις δὲ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἠρτηται· τὸ δὲ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ αὐτεξούσιον (Βασίλ. ΛΑ', 345).

**Ἀναμάρτητον ζητεῖν**. Ἐσκήληνας ἐρευνᾶν τὴν τῶν μοναχῶν καὶ ἱερέων ζωὴν, τὸ ἀναμάρτητον ζητῶν ἐν αὐτῇ, ὅπερ μόνου ἐστὶ Θεοῦ, καὶ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις ὁ κατορθῶν οὐχ ὑπάρχει. Εἰ δὲ πρόποντα τῇ φύσει ἐθέλεις ζητεῖν, τὸ μηδενὸς ἐφάπτεσθαι τῶν κατὰ γνώμην ἀδικημάτων, ὅπερ ἐστὶν ἀνθρώπου εὐχαροῦς, καὶ τὸ μὴ πολλοῖς περιπίπτειν τῶν ἀκουσίων, ὅπερ οἰκεῖον τῶν ἐγγίται Θεῷ βουλομένων· καὶ τὸ ἤττον μὲν ἐκείνων, ῥᾶστον δὲ πολλοῖς, τὸ μὴ ἐπιμῆκιστον ἐμμένειν τοῖς ἀμαρτήμασιν κ. ἐ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 421).

**Ἀναμεις**, κόμη ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ἣ θεορα-

πέυεται ἄνθρωπος, καὶ θύεται τούτῳ, καὶ ἐπὶ τῶν βωμῶν τὰ ἱερεῖα καίεται. (Εὐσέβ. ΚΑ', 209· καὶ "Arabiv καλεῖ αὐτὴν ὁ Εὐσέβιος (αὐτόθ. 173).

**Ἀναμάρτυσθαι.** Ἀναμάρτυεται τοὺς θεῖους χαρκατῆρας πᾶν ἔθνος εἰς Χριστὸν πιστεῦον (Θεοδώρ. ΠΓ', 948).

**Ἀναμιγνύειν.** Ἀναμιγνύς ὁ Ἀπόστολος καὶ προσαίτης, καὶ ἀποχειροβιώτους, καὶ τοὺς πλουτῶ κομῶντας, καὶ τοὺς δυναστεῖαν περικειμένους κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 52).

**Ἀναμιμνήσκειν,** τῶν παρ' αὐτῶν προσβειῶν (Θεοδώρ. ΠΑ', 612).—Ἀναμιμνήσκουσι δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἀμικρτημάτων, καὶ τῆς ψήφου τῆς θεῆς ὁμολογοῦσι τὸ δίκαιον (αὐτόθ. 761. 764. 765).

**Ἀνάμνησις.** Ὅτι ἀναμνήσεις εἶναι τὰς μαθήσεις ὑπέλαβόν τινες.

**Ἀναμοχλεύειν** καὶ ἐπιμοχλεύειν, τὸ μετakinεῖν. Πολλῶν μὲν δέονται καθαρτηρίων, τὴν μοχθηρὰν ἐκείνην φύσιν ἀναμοχλεύσαι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 588).—Ἀναμοχλεύοντες τοὺς κεκρυμμένους χυμοὺς (Π', 240).

**Ἀναμφισθητήτως.** Ἀναμφισθητήτως τὸ χρέος ἐκτινύουσιν αἱ ἡμέραι καὶ νύκτες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 917).

**Ἀνανίας** καὶ **Σάπφειρα.** Πράξ. Ε', 1 κ. ἐ.—Τὰ κατὰ Ἀνανίαν καὶ Σάπφειραν (Ὠριγ. ΙΓ', 1297.—Ἀθην. ΚΓ', 1316).—Ἀνανίας καὶ Σάπφειρα ἐψεύσαντο τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ὡς Θεὸν ψευδάμενοι, οὐκ ἄνθρωπον (Γρηγ. Νκζ. ΛΓ', 168.—ΛΗ', 399. 796).—Διὰ τί πταίσας ὁ Πέτρος καὶ συγχωρηθεὶς μὴ καὶ αὐτὸς συνεχώρησε τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῇ Σάπφειρᾳ (Κριστάρ. ΛΗ', 1184.—Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 300).

**Ἄννα,** μήτηρ Σαμουὴλ· χάρις ἐρμηνεύεται (Ὠριγ. ΙΓ', 1503). Ἱστορία αὐτῆς (Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 353).—Μετριότης τῶν ἡθῶν αὐτῆς καὶ πίστις εἰς Θεὸν (Θεοδώρ. Π', 532. Χρυσόστ. ΜΖ', 383. Λόγοι ἐγκωμιαστικοὶ εἰς τὴν Ἄνναν πέντε ΝΔ', 631-676).

**Ἄννα** προφήτις, θυγάτηρ Φανουήλ, καὶ τὰ περὶ αὐτῆς (Ἀμφιλόχ. Ἰκονίου ΛΘ', 49).

**Ἄννα** καὶ **Ἰωακείμ,** γονεῖς τῆς Θεοτόκου Μαρίας (Ἐπιφάν. ΜΓ', 728).

**Ἄννα** Κομνηνή, θυγάτηρ Ἀλεξίου (ΡΛΑ', 59-1214).

**Ἄνανος,** Ἀρχιερεὺς Ἰουδαίων, Σαδδου-

καῖος τὴν αἵρεσιν· θρασὺς ἦν τὸν τρόπον, καὶ τολμητῆς διαφερόντως (Εὐσέβ. Κ', 204).

**Ἄναξ,** ἐπιτιθέμενον κυρίως ὀνόμασι θεῶν· οἶον, ἄναξ Ἀπόλλων, ἄναξ Ἡρακλῆτος. **Ἄναξ** ἔστιν τῷ φροντιστῆς, ὅθεν ἄναξ ὁ βασιλεὺς, παρὰ τὸ ἀνακῶς, ὃ ἐστὶν ἐπιμελῶς ἔχειν τῶν ὑπηκόων· καὶ **Ἄναξ,** κύριον, υἱὸς Γῆς καὶ Οὐρανοῦ μυθευόμενος (Λεξ. Εὐσέβ.). **Ἄναξ Ἡρακλῆς,** (Θεοδώρ. ΠΓ', 1013).

**Ἄναξαγόρας,** ὁ Ἠγησιβούλου, Κλαζομῆσιος, φιλόσοφος. Ἀρχὰς τῶν πάντων τὰς δημιουργεῖας εἶναι ἔφη (Ἰουστίν. Γ', 248). Ὅταν μὲν Ἄναξαγόρας παραλάβῃ με, ταῦτα παιδεύει· Ἀρχὴ πάντων ὁ νοῦς, καὶ οὗτος αἴτιος καὶ κύριος τῶν ὄλων, καὶ παρέχει τὰξιν τοῖς ἀτάκτοις, καὶ κίνησιν τοῖς ἀκινήτοις, καὶ διακρίσιν τοῖς μειγμένοις, καὶ κόσμον τοῖς ἀκόσμοις. Ταῦτα λέγων Ἄναξαγόρας ἔστι μοι φίλος, καὶ τῷ δόγματι πείθομαι. Ἄλλ' ἀνθίστανται τούτῳ Μέλισσος καὶ Παρμενίδης. (Ἑρμείας φιλόσ. Περὶ διαφωνιῶν τῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων Γ', 1172 κ. ἐ.).—Μύδρους διαπύρους ἔλεγε τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας. (Ὠριγ. ΙΑ', 1197).—Οὗτος πρῶτος διήρθρωσε τὸν περὶ ἀρχῶν λόγον (Εὐσέβ. ΚΑ', 840. 1233.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 792).

**Ἄναξανδριδῆς,** κωμικός, ἠττώμενος καὶ δυσκολαίνων, τὰς κωμωδίας αὐτοῦ κατέτεμνεν.

**Ἄναξαρχος,** πιστόμενος ἐν ὄλωφ (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1269).—Περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων ἀνδρείας (Ὠριγ. ΙΑ', 1497).

**Ἄναξιμανδρος** Πραξιάνου Μιλήσιος. Τὸ ἄπειρον ἀρχὴν ἀπάντων ἔφησεν εἶναι (Ἰουστίν. Γ', 248).—Οὗτος πρῶτος γνώμονας κατεσκεύασε πρὸς διάγνωσιν τροπῶν τε ἡλίου καὶ χρόνων, καὶ ὥρων καὶ ἰσημερινῶν (Εὐσέβ. ΚΑ', 840. 1233-1244. 1229).

**Ἄναξιμένης,** Μιλήσιος· ἀρχὴν τῶν ὄντων τὸν ἀέρα ἀπεφώνησε (Εὐσέβ. ΚΑ', 1229. 57.—Ἑρμείας φιλόσ. Γ', 1173).

**Ἄνάξιος** τῆς θεῆς κηδεμονίης ὁ Ἡσαῦ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 153).

**Ἄναξυρίς,** παρὰ τὸ ἀνασύρεσθαι.

**Ἄνάξω,** ἰατρικὴν παιδείαν, ἐπάξω, παιδεύσω (Θεοδώρ. ΠΑ', 716).

**Ἄναπαλαίειν** τὴν ἐξ ἀγνοίας ἤτταν (Θεοδώρ. ΠΒ', 1108).

**Ἄναπάλλεσθαι,** ἐπὶ ἐνθουσιασμοῦ.

**Ἀναπαύσασθαι**, ἀντὶ τοῦ, θανεῖν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 929).—Ἀνάπαυσις αἰώνιος. Ὁ τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν ἐλπίζων γινώσκει καὶ τὴν εἴσοδον αὐτῆς ἐπίπονον οὐσαν καὶ τεθλιμμένην κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 529 κ. ἐ.).—Ἡ μὲν ἀνάπαυσις τοὺς νέους μόνον βλάπτει, ἡ δὲ λύπη καὶ τοὺς τελείους (Ἰσαὰκ ΠΗ', 873). Ἀνάπαυσις καὶ ἀνεσις ἐκ τῶν κόπων. Καὶ γὰρ πως εἴωθα τοὺς πόνους ἀεὶ ταῖς τοιαύταις διαλύειν ἀνεσσειν. Ἐπεὶ μὴδὲ νευρὰ φέρει τὸ σύντονον ἀεὶ τεινομένη, καὶ δεῖται τι μικρὸν τῶν γλυφίδων ἐκλύεσθαι, εἰ μέλλοι ταθῆσθαι πάλιν, καὶ μὴ ἄχρηστος ἔσσεσθαι τῷ τοξότη, μὴδὲ ἀνόνητος ἐν καιρῷ χρήσεως (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΕ', 1237).

**Ἀναπεμπάζειν**, τὸ ἀναμετρεῖν καὶ ἀναλογίζεσθαι.

**Ἀναπεπταμέναι θύραι**, ὃ ἐστὶν ἠνεφγμέναι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ὀρνιθειῶν πετερυγῶν.

**Ἀνάπηρος**, ὃ πεπηρωμένος. Ἀπηρος μὲν γὰρ ὃ μὴ ἔχων πῆρωσιν, ἀνάπηρος δὲ ὃ ἐστερημένος τῆς τοιαύτης στερήσεως· οὕτω δὲ καὶ ἀπυστος μὲν ὃ στερηθεὶς τοῦ ἀκουσθῆναι, ἀνάπυστος δὲ ὃ ἀκουσθεὶς, διὰ τὸ ἐστερηθῆσθαι τῆς τοῦ ἀπύστου στερήσεως· οὕτω καὶ τὸ ἀνάγνωστος, ὃ ἐγνωσμένος.

**Ἀναπιδύειν**, ὑδωρ, ἀναβλύζειν.

**Ἀναπίπτειν**, πῆ μὲν τὸ ἀθυμεῖν, πῆ δὲ τὸ ἀνακλᾶσθαι κατὰ τοὺς ἐρέσσοντας δηλοῖ.

**Ἀνάπλασις**, καὶ καινὴ δημιουργία ὑπὸ τῆς ἀγίας Τριάδος (Θεοδώρ. ΠΓ', 457).

**Ἀνάπλους**, ἀντίκειται τῷ κατάπλους.—**Ἀνάπλους κόλπος** καὶ λιμὴν ἐν τοῖς προαστείαις Κωνσταντινουπόλεως (Σωζόμ. ΕΖ', 1564). βλ. καὶ Στέφ. Βυζ. ἐν λ. Γυναικόπολις.

**Ἀναπόδεικτον**. Αὐτίκα οἱ φιλόσοφοι ἀναποδείκτους ὁμολογοῦσι τὰς τῶν ὄλων ἀρχάς· ὡς τ' εἴπερ ἐστὶν ἀπόδειξις, ἀνάγκη πᾶσα εἶναι τι πιστὸν ἐξ ἑαυτοῦ· ὃ δὲ πρῶτον καὶ ἀναπόδεικτον λέγεται. Ἐπὶ τὴν ἀναπόδεικτον ἄρα πίστιν ἢ πᾶσα ἀπόδειξις ἀνάγεται κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. περὶ ἀποδείξεως καὶ ἀναποδείκτου Θ', 565-568 κ. ἐ.).—Πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ ἐκ προῦπαρχούσης γίνεται γνώσεως. Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. (αὐτόθ. σημ.).

**Ἀναποδισταί**. Οἱ αἰρετικοὶ λύκοι τοὺς ἀπὸ τῆς κακίστης αἰρέσεως μεταπηδῶντας

πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ καλῶς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ τὴν εὐσέβειαν ἀναποδιστὰς καὶ φαύλους ἀποκαλοῦσι (Νεῖλος ΘΘ', 196).

**Ἀναπόμπημα**, δῶρα, τὰ ἔνεκα δυσαρσεκείας ἀναπεμφθέντα.

**Ἀναπτύξαι χεῖρας**, τὸ εἰς εὐχὴν ἐξαπλῶσαι.

**Ἀναπτυχαί**. Ἀναπτυχαὶ ἡλίου λέγονται παρὰ τὸ ἀναπτύσσειν τὰ ἐν σκότῳ, ὃ ἐστὶν ἐξαπλοῦν καὶ δηλοποιεῖν.

**Ἀνάπυστον**, τὸ ἀκουστὸν καὶ φανερόν, ἐκ τοῦ ἀάπυστον ἐπενηθέσει τοῦ ν. Κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς· εἶπεν, τὰ ἀνά στόμα πᾶσι κείμενα πυθάνεσθαι. (Λ. Εὐς.) βλέπ. καὶ λ. ἀνάπηρος.

**Ἀναργυροί**, Κοσμάς καὶ Δαμιανός. Ἐγκώμιον εἰς αὐτούς. (Γεώργ. Νικομηδ. Ρ', 1528).

—Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου βίος, μαρτύριον καὶ θαύματα (Σωφρόν. Ἱεροσ. ΠΖ', 3424-3677).

**Ἀναρπάζεσθαι**. «Παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου» Α'. πρ. Κορ. Ζ', 31. Πολλοὶ γὰρ ἐξ εὐπορίας ἄκρας εἰς πενίαν ἐσχάτην μετέπεσον· ἄλλοι δὲ ἐκ πενήτων φύντες τὰς μεγάλας ἀρχὰς ἐπιστεύθησαν, καὶ ἕτεροι τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶντες, καὶ τὰς γνάθους φουσῶντες, καὶ πάντων εἶναι κρεῖττους ὑπολαμβάνοντες, ἐξαπίνης ἀναρπασθέντες κόνις δυσώδης ἐγένοντο (Θεοδώρ. ΠΒ', 185).

**Ἀναρρήθέντες**. Ἀναρρήθέντων ἀθλητῶν ἀγῶνες (Θεοδώρ. ΠΒ', 1432).—Ἀναρρήσις τῶν καλῶς ἀγωνισαμένων (αὐτόθ. 300. 556. 628. 761. 769. 1293. 76).—Ἀναρρήσεως τυγχάνειν τὰς ψυχὰς τῶν ἐν ἀρετῇ βεβιωκότων (ΠΓ', 520).

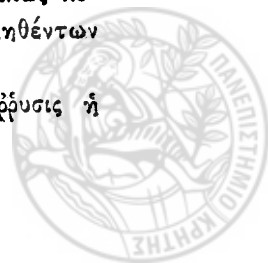
**Ἀναρρήξαι τεῖχος καὶ γῆν**, καὶ ἀναρρήξαι γαστέρα· τινὸς ξίφει, τὸ διασχίσαι καὶ διαστῆσαι.

**Ἀναρρήχασθαι**, παρὰ τὸν ἀρ' ῥ' ἵχον, ὃ δηλοῖ κόφινον, ᾧ σταφυλαὶ συγκομίζονται.

**Ἀναρροῖς ὄδειν**, ὑδωρ, λέγεται ἢ Χάρυβδις, ἀντὶ τοῦ ἀκοντίζειν, καὶ ἀναφορεῖν καὶ καταπίνειν· γράφεται δὲ καὶ δι' ἐνὸς ρ.

**Ἀναρροῦν χωρεῖν**, ὅτι ἀντίκειται τῷ κατὰ ῥοὴν φέρεσθαι· καὶ ὅτι παροιμιακῶς λέγεται ἐπὶ τῶν ἐξ εὐτυχίας μεταβληθέντων εἰς τἀνάπαλιν.

**Ἀναρρύειν**, τὸ θύειν, καὶ ἀνάρρυσις ἢ θυσία.



**Ἀνάρσιοι**, οἱ δυσμενεῖς παρὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοῦ; ἄρσασθαι, ὃ ἔστι φιλιωθῆναι ἀλλήλοις.

**Ἀναρτᾶν**. Ἀναρτᾶν ἑαυτοῦς τῆς θείας ἐλπίδος (Θεοδώρ. Π', 1129).

**Ἀναρχα**. Μὴ φαντάζου ἀναρχα, ἀνθρώπου. (Βασίλ. ΚΘ', 36).

**Ἀναρχία**. Τρεῖς περὶ Θεοῦ δόξαι· ἀναρχία, πολυαρχία καὶ μοναρχία. Αἱ μὲν οὖν δύο παισὶν Ἑλλήνων ἐπαίχθησαν καὶ παιζέσθωσαν· τὸ τε γὰρ ἀναρχον ἀτακτον, τὸ τε πολυαρχον στασιώδες, καὶ οὕτως ἀναρχον, καὶ οὕτως ἀτακτον· εἰς ταῦτο γὰρ ἀμφοτέρω φέρει, τὴν ἀταξίαν, ἢ δὲ εἰς λύσιν· ἀταξία γὰρ μελέτη λύσεως· ἡμῖν δὲ μοναρχία τὸ τιμώμενον. Μοναρχία δὲ οὐχ ἦν ἐν περιγράφει πρόσωπον, ἀλλ' ἦν φύσεως ὁμοτιμία συνίστησι, καὶ γνώμης σύμψνοια καὶ ταυτότης κινήσεως, καὶ πρὸς τὸ ἐν τῶν ἐξ αὐτῶν σύννευσις. Ὡστε καὶ ἀριθμῶ διαφέρει, τῇ γε οὐσίᾳ μὴ τέμνεσθαι. Διὰ τοῦτο μόνος ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυὰδ' ἀκινηθεῖτα μέχρι τριάδος ἔστη. Καὶ τοῦτο ἔστιν ἡμῖν ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· ὁ μὲν γεννήτωρ καὶ προβολεύς, λέγω δὲ ἀπαθῶς καὶ ἀχρόνως καὶ ἀσωμάτως· τῶν δὲ τῶ μὲν γέννημα, τὸ δὲ πρόβλημα κ. ἐ. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ὄρων ἰστάμενοι τὸ ἀγέννητον εἰσάγομεν καὶ τὸ γεννητόν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, ὡς που φησὶν αὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ Λόγος (Ἰωάν. ΙΕ', 26)· «Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται.» (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 76 κ. ἐ.). — Τὸ χάριτι ἀτελεύτητον οὐ πάντως ἀναρχον κ. ἐ. (Ἠλίς Κρήτης ΑΓ', 804-805).

Ἀναρχία καὶ ἀταξία ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ, σύγχυσις ἔστιν ἢ καὶ τοῦ πικρῶς διάλυσις, ὅταν τὰ μέλη τοῦ σώματος κατεξάνιστανται ἀλλήλων, βλάπτοντα καὶ βλαπτόμενα τῇ ἀναρχίᾳ καὶ ἀταξίᾳ κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 732) κ. ἐ. — ΑΓ', 174 κ. ἐ. 181-212). — Κακὸν μὲν ἡ ἀναρχία πανταχοῦ, καὶ πολλῶν ὑπόθεσις συμφορῶν, καὶ ἀρχὴ ἀταξίας καὶ συγχύσεως, μάλιστα δὲ ἐν Ἐκκλησίᾳ τοσοῦτον ἐπισημαστέον ἔστιν, ὅσον καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς μεῖζον καὶ ὑψηλότερον κ. ἐ. Κακὸν μὲν ἡ ἀναρχία, καὶ ἀνατροπῆς ὑπόθεσις, κακὸν δὲ οὐχ ἦν καὶ ἡ ἀπειθεια τῶν ἀρχομένων· τὸ αὐτὸ γὰρ γίνεται πάλιν. Λαδὸς

γὰρ ἄρχοντι μὴ πειθόμενος ὁμοίος ἔστι τῷ μὴ ἔχοντι, τάχα δὲ καὶ χειρῶν· ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις, ὅτι ἔστι καὶ τρίτον κακόν, ὅταν ὁ ἀρχῶν ἢ κακὸς κ. ἐ. (Χρυσός. ὁμιλ. εἰς τὸ «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέεικετε.» Πρ. Ἐβρ. ΙΓ', 17, ἔθηκ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἀρχόντων, ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν ΞΓ', 231-236).

Ἀναρχία ἐν Ἰσραήλ. «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βσιλευς ἐν Ἰσραήλ· ἀνὴρ ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.» Τοιαύτης πρόξενος βλάβης ἡ ἀναρχία (Θεοδώρ. Π', 513).

Ἀναρχία καὶ πολυαρχία (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 2064). — Περὶ ἡγουμένων ὁμιλία μετὰ Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. ΠΘ', 1773-1780). — Περὶ ἀναρχίας καὶ ἀρχῆς μετὰ Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν θύραθεν (Μάζ. ΙΑ', 776-781). — Περὶ νόμου καὶ ἀνομίας (αὐτόθ. 973-977). — Περὶ ἀρχομένων καὶ ἀναρχίας μετὰ Γραφ. χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν (Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1208-1209. — ΙΖ', 273-284. 472-476).

**Ἀναρχος**. Ἐν τῇ Γραφῇ οὐκ ἔστιν ἡ λέξις, ἀλλ' ἐκ τῶν ταύτης σημινομένων συναγεται· «Ἐγὼ εἰμι πρῶτος, ἐγὼ καὶ μετὰ ταῦτα» καὶ, «Πρὸ ἐμοῦ οὐκ ἔστιν ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται» (Ἠσ. ΜΑ', 4. — ΜΓ', 10), ὡς περὶ καὶ τὸ ἀγέννητος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 157-160). Διὰ τί ἀναρχος προσηγορεύθη ὁ Θεός; (αὐτόθ. 628 κ. ἐ.). — Ἀναρχος καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· διότι ἀρχὴν καὶ χρόνον οὐκ ἔλαβον (Κύριλ. Ἰεροσολ. ΛΓ', 693). — Ὁ Υἱὸς ὡς Θεὸς ἀναρχον ἔχει τὸ κράτος. (Θεοδώρ. Π', 877. 1209. — ΠΒ', 905). — Ἀναρχος δὲ ἔστιν, ὅτι ἀγέννητός ἔστιν· διὰ τί ἀνακλωίωτος· διὰ τί Θεός· διὰ τί Κύριος· διὰ τί Πατήρ· διὰ τί δημιουργός· διὰ τί ὑψιστός· διὰ τί παντοκράτωρ (Θεόδ. Ἀντιοχ. Γ', 1029).

**Ἀνασειράζειν** ἔπρον, τὸ ἀναχαιτίζειν.

**Ἀνασκεύασσασθαι**, εἰσῆλθε Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον ἀποκνεῶσθαι, τὰς φυσικὰς ἐκκρίσεις ποιήσασθαι. (Θεοδώρ. Π', 580).

**Ἀνασκινδαλευθῆναι**, ταυτὸν τῷ ἀνασκολοπισθῆναι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1012).

**Ἀνασκολοπίζειν**, τὸ ἀνασταυροῦν· ἐπεὶ καὶ σκόλοπος οἱ σταυροί. (Λεξ. Εὐσταθ). — Ἀνασκολοπίζοντες, ἀνασταυροῦντες (Θεοδώρ.



ΠΓ', 877). 'Ο ὕρ' ὕμῶν ἀνασκολοπισθεὶς (ΠΑ', 1956). — Τούς ἀπὸ ψήφου διαστικῆς ἀνασκολοπισθέντας δεῖ ταφῇ παραδοθῆναι. (Λεόντ. Βυζάντ. ΠΓ', 2069).

**Ἀνασπᾶν** φυτόν, κυρίως· ἀνασπᾶν δὲ τὰς ὀροῦς μεταφορικῶς ἐπὶ ἀλαζονείας (Λ. Εὐσθθ.).

**Ἀναστασία.** Χαίροις μοι Ἀναστασίᾳ τῆς εὐσεβείας ἐπάνωμε, (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ'. 489). — Πρὸς τὸν Ἀναστασίᾳς ναὸν ἔπη. (ΛΖ', 1022). — Περὶ τῆς Ἀναστασίας Ἐκκλησίας ἐνύπνιον (αὐτόθ. 1254-1261).

**Ἀναστασίας γὰρ.** Ἱστορικὴ περὶ αὐτοῦ παρὰδοσις, καὶ γινῶμαι διάφοροι. Γρηγόριος ὁ ἐκ Ναζιανζοῦ πρῶσττατο τῶν ὁμοούσιον Τριάδα δοξάζοντων. Ἐκκλησιάζε δὲ ἐν οἰκίσκῳ μικρῷ, παρ' ὁμοδόξων αὐτῷ τε καὶ τοῖς ὁμοίως θρησκευούσιν εἰς εὐκτήριον οἶκον κατασκευασθέντι. Μετὰ δὲ ταῦτα περιφανῆς τῶν ἐν τῇ πόλει νεῶς γέγονεν οὗτος, καὶ ἔστιν, οὐ μόνον οἰκοδομημάτων κάλλει τε καὶ μεγέθει, ἀλλὰ καὶ ἐναργῶν θεοφανειῶν ὠφελείαις. Προφητιμένη γὰρ ἐνθάδε θεῖα δύναμις ὑπῆρ τε καὶ ἐν δνεῖρασι, πολλοῖς πολλὰκις νόσοις καὶ περιπετείαις πραγμάτων κάμνουσιν ἐπήμυνε. Πιστεύεται δὲ ταύτην τὴν Θεοῦ μητέρα Μαρῖαν τὴν ἀγίαν Παρθένον εἶναι· ταύτη γὰρ ἐπιφαινεται. Ἀναστασίαν δὲ ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν ὀνομάζουσιν, ὡς μὲν ῥόμην, καθότι τὸ δόγμα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου πεπτωκός ἦδη ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τεθνηκός, ὡς εἰπεῖν, διὰ τὴν δύναμιν τῶν ἑτεροδόξων, ἐνθάδε ἀνέστη καὶ ἀνεβίω διὰ τῶν Γρηγορίου λόγων· ὡς δὲ τινων ἀληθῆ λέγειν ἰσχυριζομένων ἀκήκοα, ἐκκλησιάζοντος τοῦ λαοῦ, γυνὴ ἐγκύμων ἀπὸ τῆς ὑπερφύου στοᾶς καταπεσοῦσα ἐνθάδε τέθνηκε· κοινῆς δὲ παρὰ πάντων εὐχῆς ἐπ' αὐτῇ γενομένης ἀνέζησε, καὶ σὺν τῷ βρέφει ἐσώθη. Ὡς ἐπὶ παραδόξῳ δὲ θεόθεν συμβάντι ταύτην ἔλαχε τὴν προσηγορίαν ἐξ ἐκείνου ὁ τόπος. (Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 1425).

**Ἀναστασία** καὶ **Καρῶσα**, θυγατέρες Οὐάλεντος, ὧν ἐπ' ὀνόματι καὶ δημόσια λουτρά ἐν τῇ Κωνσταντινίου πόλει κατασκευασμένα ὑπὸ Οὐάλεντος δεικνύται. (Σωκρ. ΞΖ', 470. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1317.)

**Ἀναστασίμωσ** ἡμέρα. Περὶ τῆς ἀναστασίμου ἡμέρας καὶ τῆς παννυχίδος τοῦ μεγάλου

Σαββάτου (Διατχγ. Ἀποστ. Α', 892 896). — Ὅπως χρὴ τὴν ἀναστᾶσιμον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἡμέραν συναθροίζομένου· ἐορτάζειν (αὐτόθ. 1021).

**Ἀναστάσιωσ**, πρεσβύτερος, αἰρετικός, δι' οὗ καὶ Νεστόριωσ εἰς τὸ δυσσεβεῖν κατηνέχθη (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 808).

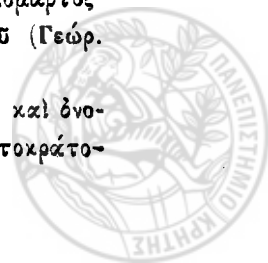
**Ἀναστάσιωσ**, αὐτοκράτωρ, ὁ καλούμενος **Δίκωροσ**. Πικνηγυρικὸς εἰς αὐτὸν (Προκόπ. Γαζ. 2793-2825). **Δίκωροσ** ἐκαλεῖτο· εἶχε γὰρ τὴν ἐν τῷ δεξιῷ ὀφθαλμῷ κόρην γλαυκὴν, τὴν δὲ ἐν τῷ ἀριστερῷ μέλαιναν (Ἰωάν. Μιχάλλ. ΙΖ', 580-581). — Πολλὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ἀνέκτισε (Θεόδωροσ Ἀναγνώστησ ΠΓ', 193 κ. ἐ.) — Ἀνέστειλε τὸ Χρυσάργυρον, καὶ τὰ κυνήγια ἔπαυσε, καὶ τὰς ἀρχὰς ὠνίουσ οὔσασ προῖκα παρεῖχεν. (αὐτόθ. 209). — Ἐβουλήθη προσθεῖναι ἐν τῷ τρισαγίῳ ὕμνῳ τὸ, **Ὁ σταυρωθεὶσ δι' ἡμᾶσ** (Εὐάγγρ. ΠΓ', 2697). — Ἰπόκρισις καὶ θάνατοσ αὐτοῦ (αὐτόθ.). — Ἀπερισκεψία αὐτοῦ (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 49-50). — ἔπικνοσ αὐτοῦ (Ἰωάν. Λυδὸσ ἐκδ. Βόν. σελ. 180-181. 191. 238). — φιλοχρηματία αὐτοῦ, προτερήματα καὶ ἐλαττώματα (αὐτόθ. σ. 239. 244. 263 κ. ἐ.) — Στίχοι σκωπτικοὶ κατ' αὐτοῦ (αὐτόθ. 239-240).

**Ἀναστάσιωσ** ἐπίσκοποσ Ῥώμησ (Σωζ. ΞΖ', 1580). — **Ἀναστάσιωσ** Σιναΐτησ, πατριάρχησ Ἀντιοχείασ (ΠΘ', 9-1288). μέγα μνημονικὸν αὐτοῦ (αὐτόθ. 160).

**Ἀναστάσιωσ Α'** Ἀντιοχείασ, μεταγενέστεροσ τοῦ ἀνωτέρω. (ΠΘ', 1289-1408). — Περὶ τῆσ ἀποβολῆσ αὐτοῦ ὑπὸ Ἰουστίνου τοῦ δευτέρου (Εὐάγγρ. ΠΓ', 2801). — ἦθοσ αὐτοῦ καὶ πιδαίξ (αὐτόθ. 2784). — Ἀναστασίου Ἀντιοχείασ καὶ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείασ ἔκθεσισ σύντομοσ τῆσ ὀρθοδόξου πίσεωσ (ΠΘ', 1400-1404).

**Ἀναστάσιωσ Β'** Ἀντιοχείασ (ΠΘ', 1409). — **Ἀναστάσιωσ** Ἀββῆσ ἐκ τῆσ Λαύρασ τοῦ ἀγίου Εὐθυμίου (αὐτόθ. 1407). — **Ἀναστάσιωσ** πρεσβύτεροσ (αὐτόθ. 1409). — **Ἀναστάσιωσ** βιβλιοθηκᾶριοσ (ΡΗ', 1186). — **Ἀναστάσιωσ** ἐπίσκοποσ Καισαρείασ τῆσ Παλαιστίνησ (ΡΚΖ', 517-532). — **Ἀναστάσιωσ** Πέρσησ διομαρτυρῆσ βίωσ καὶ πολιτεία καὶ ἀθλησισ αὐτοῦ (Γεώρ. Πισίδ. ΙΒ', 1680-1729).

**Ἀναστασιουπόλισ**, κτισθεῖσα καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτωσ ὑπὸ Ἀναστασίου αὐτοκράτο-



ρος (Προκόπ. ιστορ. τόμ. Α'. σελ. 49.—'Ιωάν. Λυδός σελ. 241).—'Ο δὲ θειότατος Ἀναστάσιος ἐτείχισε τὸ Δορὰς χωρίον τῆς Μεσοποταμίας, μέγα δὲ καὶ πᾶν ὄχυρόν, . . διὸ καὶ δικαίως μετεκλήθη Ἀναστασιούπολις. ('Ιωάν. Μελάλ. ΙΖ', 592).

Ἀναστασιούπολις ἐν Θράκη, καὶ ἄλλαι πόλεις ὁμώνυμοι περὶ τὴν Ῥοδόπην (Προκόπ. ιστορ. τόμ. Γ'. σελ. 303).

Ἀνάστασις νεκρῶν. Ἀποδείξεις ἐκ τῆς Γραφῆς περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν (Διατ. Ἀποσ. Α', 837-852.—Κλήμ. Ῥώμ. Α', 260-265).—Ἀρῥάβων τῆς ἀναστάσεως ἡμῶν ὁ Ἰησοῦς ἐγήγερται (αὐτόθ. 893).—Μετὰ τὴν ἀνάστασιν μεθέξομεν τῶν ἀκτίων τῆς καθαρᾶς γνώσεως (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 621 κ. ἐ.).—Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν Λόγος ('Αθηναγ. Γ', 973-1021).—Περὶ ἀναστάσεως καὶ κολάσεως διὰ πυρὸς ('Ιουστίν. Γ'. 356-364).—Ἐρώτ. καὶ ἀπόκρ. περὶ ἀναστάσεως (αὐτόθ. 1301-1304).—Τεμάχια ἐκ τοῦ περὶ ἀναστάσεως λόγου (αὐτόθ. 1572-1592.—Θεόφ. Ἀντιοχ. αὐτόθ. 1036-1041 κ. ἐ.—Τατιαν. αὐτόθ. 817 κ. ἐ.—Εἰρην. Ζ', 1129-1137. 1233. 1248.—Ῥωγ. ΙΑ', 1205-1217.—ΙΓ', 1560-1572.—Μεθόδ. ΙΗ', 265-329.—Εὐσέβ. Παμφίλου Περὶ τῆς ἀλλοιώσεως καὶ μεταβολῆς τοῦ κόσμου ΚΑ', 929-933).—Περὶ τῆς τῶν τετελευτηκότων ἀναβιώσεως καὶ κατὰ Πλάτωνα (αὐτόθ. 933-937—ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου αὐτόθ. 937-948).—Τῷ Ζωροάστρει χρῆται ὁ Πλάτων παρὰδείγματι πρὸς τοῦτο (αὐτόθ. 1116-1140).

Ἀμήχανόν τι πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς καὶ ἀδύνατον νομίζεται τῶν καταφθαρέντων σωμάτων ἢ ἀνάστασις κ. ἐ. ('Αθην. ΚΗ', 668-672. 1092).—Τῶν πληροφορίαν ἔχόντων τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως ἀλλότριον τὸ λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς κοιμωμένοις (Βασίλ. ΛΑ', 805 μετὰ καὶ τῶν χωρίων τῆς Νέας Διαθήκης).—'Οτι οὐ δεῖ τὰ ἰδιώματα τοῦ αἵωνος τούτου καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν προσδοκᾶν, ἀλλὰ ἀγγελικὸν καὶ ἀπροσδεῖ βίον εἶδέναι ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι (αὐτόθ. μετὰ τῶν Γραφ. χωρίων).

Περὶ ἀναστάσεως (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΕ', 781-788).—Δέχου πρὸ τούτοις ἀνάστασιν, κρίσιν, ἀνταπόδοσιν τοῖς δικαίοις τοῦ Θεοῦ σταθμοῖς. (ΛΓ', 424-425).

Μεθ' ἣν ἀνάστασις, ἡ δέσις τοῦ συνθέτου

Μεθ' ἣν τὸ συμπέρασμα, τῶν ἔντων λύσις.

\*Ἔστι δὲ δὴ τις πρὸς τὸ κρεῖσσον ἀλλαγὴ

Μεθ' ἣν κρίσις τε καὶ φόβος. Τίς δ' ἡ κρίσις; Οἰκτεῖον ἔνδον τοῦ συνειδέτος βάρους.

(Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 963 κ. ἐ.).

Ῥίζα πάσης ἀγαθοεργίας ἡ τῆς ἀναστάσεως ἐλπίς ἢ γὰρ προσδοκία τῆς μισθαποδοσίας νευροῖ τὴν ψυχὴν εἰς ἐργασίαν ἀγαθὴν. Μέγα τοίνυν τῆς ἀγίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρᾶγμα καὶ διδάγμα πίστις περὶ νεκρῶν ἀναστάσεως· μέγα καὶ ἀναγκαιότατον, ὑπὸ πολλῶν μὲν ἀντιλεγόμενον, ὑπὸ δὲ τῆς ἀληθείας πιστούμενον. Ἀντιλέγουσιν Ἑλληνας, ἀπιστοῦσι Σαμκρεῖται, διασύρουσιν αἰρετικοί. Πολυειδῆς ἡ ἀντίρροσις, ἀλλὰ μονοειδῆς ἡ ἀληθεία. (Κύριλ. Ἱεροσ. περὶ ἀναστ. ΛΓ', 1017-1041 καὶ 492).

Περὶ ἀναστάσεως. (Μακάριος Αἰγύπτ. ΛΔ', 581). Περὶ δισηῆς ἀναστάσεως τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, καὶ διαφόρου δόξης τῶν ἀνισταμένων. (αὐτόθ. 749).—Καιρὸς τῆς ἀναστάσεως (αὐτόθ. 513-517).

Καὶ γὰρ πιστεύει ἡ μήτηρ ἡμῶν, αὕτη ἡ ἀγία Ἐκκλησία, καὶ ὡς αὐτῇ ἀληθῶς κεκήρυκται, καὶ ἀληθῶς προστέτακται· Ὅτι κοιμηθησόμεθα, καὶ ἀναστησόμεθα σὺν σώματι τούτῳ, σὺν ψυχῇ ταύτῃ, σὺν παντὶ τῷ ἡμέτερῳ σκεύει, ἕνα ἕκαστος ἀπολάβῃ πρὸς ἃ ἔπραξεν. Ὅτι γὰρ ἀνάστασις νεκρῶν καὶ κρίσις καὶ βσιλεία οὐρανῶν αἰώνιος, καὶ ἀνάπαυσις τοῖς δικαίοις, καὶ κληρονομία πιστῶν, ἀληθῆ ἔστι καὶ κεκήρυκται, καὶ ἠσφάλισται, καὶ πεπίστευται, αἰ Ὅτι οὗτοι ἀναστήσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον» κατὰ τὸ γεγραμμένον ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις. Ὅσα γὰρ λέγει ὁ Ἀπόστολος καὶ πᾶσαι αἱ ἀγίαι Γραφαί, ἀληθινὰ τυγχάνει. ('Επιφάν. ΜΒ', 816-820).—Ἀμύθητα ἔστιν εἰπεῖν περὶ ἀναστάσεως εἰς πληροφορίαν τῶν ἀπίστων ἐξ ὑποδειγμάτων, ὡς καὶ τῶν ἐκ τῶν αἰρέσεων ὁρμωμένων (ΜΓ', 173).

Ἰσάγγελιοι γὰρ εἶσι καὶ υἱοὶ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. (Λουκ. Κ', 36). Ἡ δὲ τῆς ἀναστάσεως χάρις οὐδὲν ἕτερον ἡμῖν ἐπαγγέλλεται, ἢ τὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον τῶν πεπτωκότων ἀποκατάστασιν κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 188 κ. ἐ. Περὶ τῆς πλάτσεως καὶ κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου).

Ἔστι ἡ ἀνάστασις οὐ τοσοῦτον ἐκ τοῦ κηρύγματος τοῦ Γραφικοῦ, ὅσον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀνάγκης τῶν προφημάτων ἀκολούθως ἐλπίζεσθαι. (αὐτόθ. 201 κ. ἐ.).— Πρὸς τοὺς λέγοντας, Εἰ καλόν τι καὶ ἀγαθὸν ἡ ἀνάστασις, τί οὐχὶ ἤδη γέγονεν, ἀλλὰ χρόνων τισὶ περιόδοις ἐλπίζεται. (αὐτόθ. 204 κ. ἐ.).

Πῶς ἂν τις καὶ τῶν ἔξωθεν προσπαθεῖται πιστεῦσθαι τῇ Γραφῇ περὶ τῆς ἀναστάσεως διδασκούμενη (αὐτόθ. 213-224).— Ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότου ἡ ἀνάστασις (αὐτόθ. 224-229).— Λόγος περὶ ψυχῆς καὶ ἀναστάσεως, δλεγόμενος τὰ Μακρίτεια. (ΜΓ', 12-160).

Ἄνάστασις καὶ ψυχὴ. Δόξαι τῶν ἔξω φιλοσόφων περὶ ψυχῆς καὶ ἀναστάσεως (αὐτόθ. 108 κ. ἐ.).— Ἄνάστασις κατὰ τὰς ἀγίας Γραφάς, Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην. (αὐτόθ. 129 κ. ἐ.).— Ἀνάστασις νεκρῶν (αὐτόθ. 660-680).— Ἀμφιβολίαι καὶ ἀνθυποροραὶ περὶ ἀναστάσεως (αὐτόθ. 133-145).— Ἀναστάσεως δόγμα (αὐτόθ. 145 κ. ἐ.).

Ὁ γὰρ περὶ ἀναστάσεως μυρία φιλοσοφεῖν εἰδώς, οὐ δέδοικε θάνατον (Χρυσόστ. ΕΓ', 42).— Μηδεὶς τοίνυν διαπιστεῖται τῇ ἀναστάσει· εἰ δέ τις ἀπιστεῖ, ἐννοεῖτω, πόσα ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησε, καὶ δεχέσθω καὶ περὶ ἐκείνης ἀπόδειξιν. (ΞΑ', 141).— «Εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται» κ. ἐ. (Α'. πρ. Κορινθ. ΙΕ', 12-21). Ἐλσειότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν, εἰ μετὰ τοσοῦτους πολέμους καὶ θανάτους καὶ τὰ μυρία δεινά, τοσοῦτων μέλλοιμεν ἐκπίπτειν ἀγαθῶν, καὶ μέχρι τοῦ παρόντος τὰ ἡμέτερα ἔστηκε· καὶ γὰρ πάντα τῆς ἀναστάσεως ἤρτηται (αὐτόθ. 336).— Ἐκ δὲ τοῦ μὴ πιστεύεσθαι τὴν ἀνάστασιν τίτεται τὰ κακὰ (αὐτόθ.).— Ἀναστάσεως μὲν οὖν πάντες ἀπολύονται· ἐν δόξῃ δὲ οὐ πάντες ἔσονται, ἀλλ' οἱ ἐν Χριστῷ. (Ὁμιλία περὶ τῶν κεκοιμημένων ΞΒ', 435-454).— Εἰ γὰρ ἀνάστασις οὐκ ἔστι, τὰ τῆς πίστεως ἀνατέτραπται. Ἀναστάσεως τεκμήρια καὶ δικαιοκρασίαι τοῦ Θεοῦ (αὐτόθ. 623-630).— Ἔστι ἀνάστασις καὶ κρίσις (ΝΘ', 255).

Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας περὶ ἀναστάσεως κατὰ τὸ ὄραμα τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ (ΑΖ'). Ἡ θεὸς Γραφῇ ἔδειξεν ἡμῖν ἐν ὀπτασίᾳ προφητικῇ τὴν εἰκόνα τῆς μελλούσης καθολικῆς ἀναστάσεως (ΟΤ', 1093. —

Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 321. 349. 408. — Φίλωνος χρῆσις (sic) περὶ ἀναστ. αὐτόθ. 485-1288. — Νεῖλ. Ἀββὰς ΟΘ', 129-133. 149. 169. 305. — Θεοδώρ. ΠΑ', 1253 — ΠΓ', 512-525). — Τῶν νεκρῶν ἀπάντων ἐν τοῖς τάφοις ἔτι κειμένων ἡ πίστις ἡμῶν προζωγραφεῖ τὴν ἀνάστασιν (Θεοδώρ. ΠΒ', 757). — Ἀνάστασις ἐκ φυσικῶν συλλογισμῶν (ΠΓ', 897-924).

Διάλογος διὰ συλλογισμῶν καὶ ἀποδείξεων περὶ ἀθανασίας ψυχῶν καὶ ἀναστάσεως σωμάτων (Αἰν. Γαζ. φιλόσ. ΠΕ', 872-1001. — Γελάστ. Κυζικ. ΠΕ', 1317).— Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐκ τοῦ ἐμπρησμοῦ Σοδόμων. (Ἐφρημ πατρ. Ἀντιοχ. ΠΤ', 2109). — Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 288. 405). — Πῶς τὸ σῶμα τὸ ἀπὸ μυρίων θηρίων καὶ πετεινῶν καταβρωθέν, καὶ ὑπὸ μυρίων ἰχθύων ἀναλωθέν, καὶ ἐν τῷ βυθῷ ἀφοδευθέν καὶ διαλυθέν, πῶς συνάγεται, καὶ εἰς ἀνάστασιν ἔρχεται; (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 725-732 — Γεώρ. Πισ. ΛΒ', 1535-1548). — Λόγος περὶ μελλούσης κρίσεως (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1841-1845. — Μάξ. Ὁμολ. μετὰ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν ΛΑ', 928-932. — Ἰωάν. Δαμάσκ. ΛΔ', 1220-1228. — ΛΕ', 1176-1188. — ΛΖ', 484-505).

Ἀνάστασις Χριστοῦ. Πῶς παρὰ μὲν τῷ Μαρθαρίῳ οὐκ ἑορτάζεται ἐγρηγορήσας ὁ Σωτὴρ, παρὰ δὲ τῷ Μάρκῳ πρῶτῃ τῇ μῆτρί τῶν Σαββάτων. (Εὐσεβ. Περὶ τῶν ἐν Εὐαγγελίοις Ζητημάτων καὶ Λύσεων ΚΒ', 880-1277). — Περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ νεκρῶν ἀναστάσεως (Ἀθην. ΚΕ', 148 κ. ἐ. — ΚΤ', 1265-1292). — Ἐρμηνεῖαι εἰς τὸ, «Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.» (Κύριλλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 825).

Εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα, καὶ περὶ τοῦ τριημέρου τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως λόγοι πέντε (Γρηγ. Νύσσ. ΜΤ', 600-689).— Ἐπὶ τῇ ἀναστάσει τοῦ Κυρίου συμπληροῦνται πάντα, εὐλογίαι, πνευματικὴ νομοθεσία, ἐπαγγελίαι, προδικτυπώσεις, προφητεῖαι κλ. πάντα ἐκεῖνα τῆς παρουσίας χάριτος εἰσιν (αὐτόθ. 600 κ. ἐ.).— Ὅτι διαρρώως τὰ συμβεβηκότα τῇ ἀναστάσει ἰστόρησαν οἱ Εὐαγγελισταὶ (αὐτόθ. 628-652).— Περὶ ἀναστάσεως Χριστοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἐκ τῶν προφητῶν (αὐτόθ. 216).

Ἐνάστασις Χριστοῦ καὶ Παύλου κλησίαις (Χρυσόστ. ΝΑ', 113-122). — Περὶ τῆς τοῦ Κυρίου Ἀναστάσεως (Ξ', 13-26). — Διαφωνία οὐδεμίαν ὑπάρχει οὐδὲ ἐναντίωσις ἐν τοῖς Εὐαγγελισταῖς περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (ΝΘ', 635-644). — Λόγοι εἰς τὴν τριήμερον τοῦ Κυρίου ἀνάστασιν (Ν', 433 κ. ἐ. 821 κ. ἐ. — ΞΑ', 733. ΞΒ', 753 κ. ἐ. — ΝΘ', 619 κ. ἐ. — 723-754). — Κατηχητικὸς εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα· αἰετὶς εὐσεβῆς καὶ φιλόθεος κ. ἐ. (ΝΘ', 721).

Πρόκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Λόγοι, εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν (ΞΕ', 788-805). — Εἰμὴ ὁ τῶν ὄλων Θεὸς καὶ εὐεργέτης Χριστὸς κατὰ ἀλήθειαν τεθνηκώς ἐκ νεκρῶν ἀληθῶς ἐγήγερται, ματαίᾳ ἢ πῖσις ἡμῶν ὑπάρχει κ. ἐ. (Νεῖλ. Ἀββᾶς ΟΘ', 320). — Περὶ τῆς τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως· σώματος καὶ ψυχῆς ἀνάστασις (Θεοδώρ. ΠΓ', 504).

Πῶς μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁ Κύριος τροφῆς μετέλαθε (αὐτόθ. 160-220. 317). — Περὶ τῆς δοκούσης διαφωνίας τῶν Εὐαγγελιστῶν ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ Κυρίου (Εὐσεβ. Ἐμέσ. ΠΓ', 549-553. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 809-815). — Πῶς νοητέον τὴν τοῦ Κυρίου τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν (αὐτόθ. 808). — Περὶ τῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου (Ἰω. Δαμσκ. ΙΔ', 1101-1104).

Λόγος εἰς τὴν τῆς ἀρχάντου Θεοτόκου ἐν τῷ τάφῳ παρεδραῖαν, καὶ εὐχαριστήριος τῆς ὑπερλάμπρου ἀναστάσεως (Γεώργ. Νικομηδ. Ρ', 1489-1504).

Ὁ τόπος τῆς ἀγίας Ἀναστάσεως ἦτοί το ἡμῶν, ἕτερον ἢν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως· ἐν αὐτῷ ἡ μυσταγωγικὴ ἐγένετο κατήχησις (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 1056). — Ἐν τῷ ἄκρῳ μέρει τῆς πόλεως ἔκειτο. Ἐπὶ Κωνσταντίνου φθοδομήθη, καὶ ἐφαιδρύνθη (αὐτόθ. 853-856).

**Ἀνάστατοι**, πλακοῦντές τινες οὕτω καλούμενοι (Λεξ. Εὐσταθ. περὶ διαφόρων εἰδῶν πλυκούντων).

**Ἀναστεῖλαι**. Ἀναστεῖλαι τὴν πονηρὰν αὐτῶν γνώμην (Θεοδώρ. Π', 1276).

**Ἀναστῆσαι**, καθεύδοντα τὸ ἀνεγείραι, καὶ ἀναστῆσαι νεκρὸν καὶ μετοικῆσαι, ἢ ἀνεγείραι πόλιν· ἀπλῶς δὲ τὸ ἀναστατῶσαι.

**Ἀναστροφή** συνθέτων ὀνομάτων· οἶον δα-

κέθυμος, ἐκ τοῦ θυμοδαικῆς. Ἀναστροφή προθέσεων περὶ, πᾶρα· βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοι, ἀντὶ τοῦ κατέδηκτλ. (Λεξ. Εὐστ.). — Ἀναστροφή ἐν πᾶσι καθ' ὕλην. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 377-684 Παιδαγωγός).

Ἀναστροφή ἐναρέτου καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς (Θ', 101-124). — Περὶ ἀναστροφῆς καὶ δμιλίας μετὰ κακῶν καὶ φαύλων (Ἰσίδ. ΟΗ', 960-964). Βλέπ. καὶ ἐν λ. Ἀμνῶν σελ. 156 στῆλ. β'.

**Ἀνασφάλλειν**, τὸ ἀνεγείρεσθαι, ὀρθοῦσθαι, καὶ ἀναστῆναι ἀπὸ νόσου ἢ πτώματος.

**Ἀνατέμνειν**, τὸ ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω χωροῦντα τέμνειν.

**Ἀνατολή**, ὅτι δεξιὸν μέρος τοῦ κόσμου τὰ ἀνατολικά νομίζει Ὀμηρος.

Περὶ Ἀνατολῶν καὶ Δυσμῶν ἀστρονομικῶς. (Χρονικ. Εὐσεβ. ΙΘ', 828 κ. ἐ.) — Ἀνατολὴ καὶ ἐπιτολή· ὅτι διαφέρει ἀνατολὴ ἐπιτολῆς. Ἀνατολὴ μὲν γάρ ἐστιν ἡ ἄμικ τῶ ἡλίῳ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ἀναφορά, ἐπιτολὴ δὲ, ὅταν πρὸ ἡλίου ὑπὸ τὴν ἐφάν ἀνατεῖλῃ ἄστρον, εἶτα ἐπ' αὐτῷ ὁ ἥλιος ἐπιτεῖλῃ. (αὐτόθ. 993). — Τὸ εὐχεσθαι πρὸς ἀνατολὰς παρὰ δόσις ἐστὶν ἀποστολική. (Βασίλ. περὶ παραδόσεων ΛΒ', 188).

Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῶν. Ἡ ἀναρχος θεότης, ἡ φῶς οὐσα ἀίδιον κ. ἐ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 333). Ἄιδου ἀνήρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῶν (Ζαχαρ. Γ'. 12). — Τοῖς φοβουμένοις με ἀνατελεῖ ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἔχσις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ» (Μαλαχ. Δ', 2). — «Τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.» (Ἦσ. Θ', 2. — Ματθ. Δ', 16). «Ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς Ἀνατολὴ ἐξ ὕψους.» (Λουκ. Α', 78-79). Διὰ τοῦτο καὶ Ἰουδα καὶ Ἰερῶν κληρὸς πρὸς ἀνατολὰς. (Θεοδώρ. Π', 352. 385-388. 480). «Τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς.» (Ψαλμ. ΞΖ', 39).

Ἀνατολικῆς καλουμένης διδασκαλίας, κατὰ τοὺς Οὐαλεντίνου χρόνους, ἐπιτομαὶ ἐκ τῶν Θεοδότου (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 652-697). — Ἀνατολὴ πᾶσα σχεδόν, τιμιώτατε πάτερ, λέγω δὲ Ἀνατολὴν τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰλλυρικῆς μέγιστος Αἰγύπτου, μεγάλῳ χειμῶνι καὶ κλύδωνι κατασειέται (Βασίλ. ΛΒ', 433).

Ἀνατολῆς πρόεδρος, ὁ Ἀντιοχείας. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1316).

**Ἀνατόλιος**, ἐπίσκοπος Λαοδικείας. Κα-

νὸν περὶ τοῦ ἁγίου Πάσχα. (I', 207-236. — Εὐσέβ. περὶ Ἀνατολίου Κ', 724-736).

Ἀνατόλιος πατρίκιος (Θεοδώρ. ΠΓ', 1221).

Ἀνατόλιος ἐπίσκοπος Ἀδάνης. (Χρυσόστ. ΝΒ', 668).

Ἀνατόλιος ἐπικριχὸς (αὐτόθ. 726).

Ἀνατόλιος, ὁ γόης καὶ τερραξίης (Εὐάγγρ. ΠΣ', 2828 κ. ἐ.).

Ἀνατολίου Βηρυτοῦ Οὐίνδανίου Συναγωγῆ γεωργικῶν ἐπιτηδευμάτων ἐν τόμοις β'. (Φώτ. ΡΓ', 457 κ. ἐ.)

**Ἀνατομία**, θεωρία τις ἱατρικωτέρα περὶ τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς δι' ὀλίγων. — Ἀνθρωπολογία, φυσιολογία καὶ ἀνατομία, ὅπως ἔχει θέσσωσ τὰ καθ' ἕκαστον τῶν ἐν ἡμῖν καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ψυχῆς καὶ σώματος, (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 240-256).

**Ἀνατραπήναι**, ἐν ἴσῳ τῷ ἀναστραφῆναι, ὃ ἐστὶν ὑπτίον πεσεῖν καὶ ὅτι ἀνατραπήναι λέγεται ἀγγεῖον καὶ τράπεζα. Ἀνατρέπειν ἄνθρωπον, ἢ σκεῦος, ἢ τράπεζαν, καὶ ἀνατρέπειν ἔθνος, ἢ πόλιν.

**Ἀνατρέχειν**. Ἡ εἰς τοὺς ἄλλους εὐεργεσίαι εἰς αὐτὸν τὸν εὐεργετοῦντα ἀνατρέχει. (Θεοδώρ. Π', 1228).

**Ἀνατροπή** δογματῶν τινῶν ἀριστοτελικῶν (Ίουστίν. Γ', 1492-1564).

**Ἀνατροφή** παιδῶν. Περὶ ἀνατροφῆς παιδῶν, ἀναστροφῆς κτλ. Παιδαγωγός (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 249-861. — Διαταγ. Ἀποστ. Α', 821-825. — Χρυσόστ. ΝΑ', 327-338. — ΕΒ', 359-374. 384-390). — Διδασκαλίας σύντομος περὶ ἀνατροφῆς παιδῶν (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1285-1288). — Ἀνατροφή ἐκ παιδὸς καὶ τρόπος σώζει. (αὐτόθ. 1433-1454). — Καὶ ἡ ἀνατροφή συνεισφέρει πρὸς τὸ δέξασθαι εἴτε παιδείαν ἀρετῆς, εἴτε πάλιν κακίας ἀμικθίαν (πρὸς Ἰωάν. τῆς Κλήμ. ΠΗ', 1041. — Ἀρμῶν. Ἀλεξάνδρου ΠΕ', 1540).

**Ἀναυδής**, ταῦτὸ τῷ ἀναυδος, ἀναυος ὁ ἄφωνος, πρὸς τὸ αἶψα, τὸ φωνῶ.

**Ἀναφάνειν**, τὸ δεῖξαι τινα κρυπτόμενον, καὶ ἀναφαίνειν τὸ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεῖν ἄγειν. — Ἀναφανείσης τῆς Καινῆς Διαθήκης ἔλαβε τέλος ἡ Παλαιὰ (Θεοδώρ. ΠΑ', 1865). — Ἀναφανείσης τῆς πίστεως ἀργεῖ ὁ νόμος (ΠΒ', 96).

**Ἀναφανῶν**, πληθ. τοῦ ἀναφανῶν, ἐπίρρ.

Ἀναφανῶν ὀπίσειν, τὸ φανερῶς καὶ νομίμως συνεῖναι γυναικί, ἀντίθετον τῷ λάθρα καὶ κλεψιγαμεῖν οἱ δὲ μὴ γεννώμενοι παῖδες ἐκ γυναικῶν ἀναφανῶν ὀπιουμένων σκῆτιοι λέγονται.

**Ἀναφέρειν** ἐκ νόσου, ἢ παρκαρσύνης, λέγεται τις, ἢ γοῦν ῥάϊσαι καὶ ἀνασφάλλιν, καὶ ἀναφέρειν ἐκ μέθης, τὸ ἀνανήρειν. — Ἀναφέρεσθαι καὶ εἰς ἕπαταν τῶν ἀνθρώπων τὴν φύσιν (Θεοδώρ. Π', 1152).

**Ἀνάφη**, νῆτος ὑπὸ πλήθους περδίκων κινδυνεύσασα ἐρημωθῆναι. Μυτῶν ἔθνος, δεινόν τι ἰχθύων βροχή, βυτράχων, περδίκων, λαγωῶν, ἀκρίδων, λαγιδέων, ὄφρων (Λ. Εὐσ.).

**Ἀναφορά**. Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ βασιλίδα κατὰ τῆς τυραννικῆς ἀταξίης Κυρίλλου Ἀλεξ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1440-1464). — Ἀναφορὰ κατὰ ἀδίκου πίστεως (αὐτόθ. 1217-1221). — Ἀναφορὰ ἐπισκόπων (ΠΒ', 1052). — Πᾶσα γὰρ ἀσεβῆς φωνή, εἰς τὸν ἰὸν λέγεσθαι τολμωμένη, εἰς τὸν Πατέρα τὴν ἀναφορὰν ἔχει. (αὐτόθ. 901 κ. ἐ.). — Πᾶν γὰρ ὅ,τι ἂν ἐν τοῖς ἁγίοις τῶν ἐπισκόπων συνεδρίοις πράττηται, τοῦτο πρὸς τὴν θείαν βούλησιν ἔχει τὴν ἀναφορὰν (αὐτόθ. 937).

**Ἀναφορά**. Περὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς καὶ κωνινίας, Κανόν. Συνοδικοί (Φώτ. ΡΔ', 596-601). — Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν ἀναφορὰν γίνεσθαι, πικρόντος αἰρετικοῦ (αὐτόθ. 876 κ. ἐ.).

**Ἀναφορικά ἄρθρα** διὰ τῶν ἀναφορικῶν περιρίζεται τὰ ἀόριστα.

**Ἀναχάζεσθαι**, τὸ ἀναχωρεῖν καὶ ἀναποδίζεσθαι.

**Ἀναχαιτίζεσθαι**. Ἀναχαιτίζεται ἵππος ὀρμῶν χαλινῶν καὶ θάλασσαν ταῖς καταίγισι ῥιπιζομένη καὶ κυκωμένη καὶ πρὸς τὴν χέρσον ὠθουμένη τὴν ψάμμον αἰσχύεται (Θεοδώρ. ΠΓ', 917). — Τὰς ὀσφύας κελυόμεθα ζωννύναμι, ἵνα τῆς ἐπιθυμίας ἀναστέλλωμέν τε καὶ ἀναχαιτίζωμεν τὰς ὀρμὰς (ΠΑ', 1056).

**Ἀνάχαρσις**, Σκυθῶν ἦν βασιλεὺς, ἐτόξευσε τὸν ἐκυτοῦ πολίτην, τὸν μνηγύρτην μιμούμενον (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 89. — Χρυσός. περὶ Ἀναχάρσιδος καὶ σωφροσύνης ΜΖ', 367). — Ἀνάχαρσις ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν μὲν, φασίην, εἰσαχθέντων, ἀγέλαστος διέμεινε, πιθήκου δὲ εἰσαχθέντος ἐγέλασεν εἰπών, ὅτι οὗτος μὲν φύσει γελοῦς ἐστίν, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐπιτηδεύεται. — Ἐλεγεν, ὡς ψευδεῖς δόξαι τοῖς

μεθούσιν ἔπονται· ὅτι ἀλύηται οὐκ εἰσὶν ἐν Σκυθίαις, διότι οὐδὲ ἀμπελοὶ ἤγουν οὔτε οἶνος, οὔτε μέθη, ὅθεν οὐδὲ ἀλοί.

**Ἄναχειροτονεῖν** τίνος καὶ πότε. (Γελάστ. Κυζικ. ΠΕ', 1336.— Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 712.— Φώτ. ΡΔ', 439-560. 1008).

**Ἄναχοῦναι**, τὸ ἀναπλεῦσαι, καὶ ἀπᾶραι τοῦ λιμένος.

**Ἄναχρεμψις** καὶ ἀπόχρεμψις (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1225 κ. ἐ.).

**Ἄνωχεῖν**, ἀνὰ πόδα χωρεῖν, ἀναποδίζεῖν.

**Ἀνάψαι** πρυμνήσια, τὸ ἐκ πέτρας ἢ ἄλλου τινὸς ἐκδῆσαι καὶ ἀνάψαι μῶμον, τὸ οἶνονεὶ διὰ φανοῦ ἐκφῆναι.

**Ἀναψηφρίζεσθαι**, τὸ μεταψηφρίζεσθαι.

**Ἀναψύχειν**. Ἀναψύχειν λέγεται τὸ τὴν ψυχὴν ἐπανάγειν· καὶ ἀναψύχεσθαι λέγονται οἱ τὴν ψυχὴν ἐκ λειποθυμίας ἐπαναλαμβάνοντες. Ἀναψυχή, ἡ ἐκ λειποθυμίας ἐπανάληψις τῆς ψυχῆς.

**Ἀνδάνω**, τὸ ἀρέσκω ἀπὸ τὸ ἡδω, ὡς λαμβάνω ἀπὸ τοῦ λάβω κτλ.

**Ἀνδηρα**, κατὰ γλῶσσαν, αἰ ὄχθαι, ἢ αἰ τῶν τάρρων ἀναβολαί· ἤγουν τὸ ἀναλαμβανόμενον χῶμα.

**Ἀνδοκίδης**, ῥήτωρ. Ἀνάκλις τῶν λόγων αὐτοῦ. (Φώτιος ΡΔ', 165-168).

**Ἀνδοχίου**, Θύρσου καὶ Φήλικος πράξις. (Ε', 1465).

**Ἀνδράγρια**, τὰ ἀπὸ ἀνδρῶν ἀγρευόμενα.

**Ἀνδραγχος**, ὁ δῆμιος, παρὰ τὸ ἄγχειν· καὶ ὅτι πᾶς μοχθηρὸς οὕτως ἐλέγετο κατὰ σκῶμικ· καὶ ἀνδραγχος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

**Ἀνδρακάς**, ἐπίρρ. ἀντὶ τοῦ κατ' ἀνδρακαὶ ἀνδρακάς ἀνδρακάδος, ἢ τῶν ἀνδρῶν δεκάς ὁμωνύμως.

**Ἀνδράποδα**, οἱ δοῦλοι παρὰ τὸ εἶναι τοῖς δεσπόταις, ὅπερ οἱ πόδες τῷ ἄνω σώματι· ὅτι τοῖς ὑποζυγίοις μᾶλλον ἤρμοζεν ἢ κλῆσις.

**Ἀνδραποδισταί**, οἱ τὰ ἀνδράποδα πορίζομενοι τοῖς ἐμπόροις.— Ἀνδραποδοκάπηλος ὁ τῶν ἀνδραπόδων μεταβολεύς. Ἀνδραποδῶδεις τρίχας ἔχειν λέγονται οἱ ἀνόητοι κατὰ σκῶμικ. Ἀνδραπόδων κουρά, ἢ ἡλλασσον οἱ ἐλευθερωθέντες Ἀθήνησιν.

**Ἀνδράριον**, ὑποκορ. καὶ ἀνδρίον λέγεται.

**Ἀνδραρθεῖς** λίθοι, οἱ ἀνδροβαρεῖς, ὧν ἕκαστος ἀνδρὸς ἀν εἴη ἄχθος, ὃ ἐστὶ φέρτος.

**Ἀνδράχλη**, τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον γυναικεῖον ποδαλούριον (ἀΐθρακος).

**Ἀνδρέας** ἀπόστολος, Πρωτόκλητος, ἀδελφὸς Πέτρου, καὶ εἷς τῶν 16', ἀποστόλων. Ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον ἐν Σκυθίαις, ἐν Ἑλλάδι καὶ παρὰ βερβάρους· ἐν Ἀχαΐᾳ ἐτελειώθη διὰ σταυρικοῦ θανάτου. (Εὐσέβ. Κ'. 216.— Ἀθανάστ. ΚΗ', 1101-1108). — Πρεσβυτέρων καὶ διακόνων Ἀχαΐας ἐπιστολὴ περὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ. (Β', 1217-1248).— Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστ. Ἀνδρέαν. (Πρόκλος Πατρ. Κωνστ. ΞΕ', 821-828). — Βίος, πράξεις, καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου (Ἐπιφάν. Μοναχ. ΡΚ', 216-260. — Ἡσύχιος παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 197-200.— Νικήτας Δαυτῖδ ΡΕ', 53-80).

**Ἀνδρέας** ἐπίσκοπος Σχμοσάτων. (ΠΕ', 1609).

**Ἀνδρέας** Κρήτης ὁ Ἱεροσολυμίτης. (Ζ', 789 κ. ἐ.).— Κανόνες καὶ τριώδια αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1305-1437).— Κανὼν ὁ μέγας. (αὐτόθ. 1329-1385).— Ἰδιόμελα καὶ ἱαμβοὶ (αὐτόθ.).

**Ἀνδρέας** ἐπίσκοπος Καισαρείας Καππαδοκίας. (ΡΖ', 199 κ. ἐ.).

**Ἀνδρέας** διὰ Χριστὸν Σχλός. Βίος αὐτοῦ. (Νικήτ. Πρεσβ. Πατρ. Κωνσ. ΡΙΑ', 628 κ. ἐ.).

**Ἀνδρέας** ὁ ἐκ Χίου, μαρτύριον αὐτοῦ Λατινιστί. (Γεώργ. Τραπεζ. ΡΞΑ', 883).

**Ἀνδρέας** Βυζάντιος, νέος γενναῖος καὶ θαυράκλος, ὅστις κατέβαλε γίγαντα Πέρσην, ὡς ὁ Δαυτῖδ τὸν Γολιᾶθ καὶ τὸν Λυκίον ὁ Νέστωρ. (Προκόπ. Ἱστορ. Τόμος Α'. σελ. 64-65).

**Ἀνδρεῖα**. Ἀνδρεῖα γυνὴ οὐ λέγεται, ἀλλ' ἀνδρική. — Ἀνδρική γυναικὲς ἱστοροῦνται Πρόκρος ἢ Ἐρσεθῆως, καὶ τὶς Ἀργαθώνη καὶ Ῥοδογούνη, καὶ Ἀταλάντη.

**Ἀνδρεῖα**. Ἡ δὲ ἀνδρεῖα οὐκ ἐν τῷ τὰ περιστατικὰ ὑπομένειν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἡδονῆς τε καὶ ἐπιθυμίας, λύπης τε αὐ καὶ ὀργῆς κρατεῖν, καὶ καθόλου πρὸς πᾶν ἦτοι τῷ μετὰ βίης ἢ μετὰ ἀπάτης τινὸς ψυχαγωγοῦν ἡμᾶς ἀντιτάσσεσθαι. Οὐ γὰρ ὑπομένειν δεῖ τὰς κακίας καὶ τὰ καλὰ, ἀλλὰ πείθεσθαι καὶ τὰ φοβερὰ ὑπομένειν. Χρήσιμος οὖν καὶ ἡ ἀλλοτρίων εὐρίσκειται κατὰ τε τὴν ἱατρικὴν, καὶ παιδευτικὴν, καὶ κολαστικὴν· καὶ διὰ ταύτης ἦθη διορθοῦνται εἰς ὠφέλειαν ἀνθρώπων. Εἶδη δὲ τῆς ἀνδρείας καρτερία, μεγαλοφροσύνη, μεγαλοψυχία, ἐλευθεριότης, καὶ μεγαλοπρέπεια κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλέξ. Θ', 421-424). — Ἀνδρεῖα

τοῦ ὄντως θεοσεβοῦς χριστιανοῦ. (αὐτόθ. 488).

Ἀνδρεία κατὰ λόγον, γνῶσιν, καὶ προαί-  
ρειν. — Πλάτων. Λάχης. Οὐ γάρ τι, ὦ Λάχης,  
ἀνδρεῖα καλῶ οὔτε τὰ θηρία οὔτε ἄλλο οὐδὲν  
τὸ τὰ δεινὰ ὑπὸ ἀνοίας μὴ φοβούμενον, ἀλλ'  
ἄφοβον καὶ μωρόν· ἢ καὶ τὰ παιδίκα πάντα  
οἷε με ἀνδρεῖα καλεῖν, ἃ δι' ἀνοιαν οὐδὲν δέ-  
δοικεν; Ἀλλ' οἴμαι τὸ ἄφοβον καὶ τὸ ἀνδρεῖον  
οὐ ταῦτόν ἐστιν. Ἐγὼ δέ, ἀνδρείας μὲν καὶ  
προμηθείας πᾶνυ τισὶν ὀλίγοις οἴμαι μετεῖναι·  
θρασύτητος δὲ καὶ τόλμης καὶ τοῦ ἀφόβου  
μετὰ ἀπρομηθείας πᾶνυ πολλοῖς καὶ ἀνδρῶν  
καὶ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ θηρίων. Ταῦτα  
οὖν ἃ σὺ καλεῖς ἀνδρεῖα καὶ οἱ πολλοί, ἐγὼ  
θραστέα καλῶ· ἀνδρεῖα δὲ τὰ φρόνιμα, περὶ ὧν  
λέγω. (παρὰ Κλήμ. Θ', 492-496).

Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀνδρείας ἀνδρός καὶ  
γυναικός. (Βασίλ. Α', 673 κ. ἐ.). — Περὶ ἀν-  
δρείας καὶ ἰσχύος λόγος. (Χρυσόστ. ΞΓ', 811-  
818. — Μάζ. μετὰ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πα-  
τέρων καὶ τῶν θύραθεν. ΛΑ', 744-749).

Ἀνδρεία δ' ἐστὶ πρὸς τὰ δεινὰ στερότης.

(Γρηγ. Ναζ. Ὅροι ΛΖ', 749).

Ἀνδρεῖα καὶ ὑπομονή, καλὴ καὶ εὐειδεστάτη  
δυὰς ἀρετῶν, καὶ τοῖς ἀγίοις μάλιστα προ-  
παιδευσάτη· οἷς δ μακάριος προσεφώνει Δαυὶδ,  
α' Ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω ἢ καρδίᾳ σου, καὶ  
ὑπόμεινον τὸν Κύριον». (Ψαλμ. Α', 25). Ὁ δὲ  
τοῦ Σωτῆρος μαθητὴς (πρ. Ἐβρ. Ι', 36) «ὑ-  
πομονῆς ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θελημα τοῦ Θεοῦ  
ποιήσαντες κομισήσθε τὴν ἐπαγγελίαν». (Κύ-  
ριλ. Ἀλεξ. ΟΖ', 1100 κ. ἐ.).

Ἀνδρεία καὶ σοφία κοσμικὴ καὶ φιλοσοφική.  
— Ἀδικεῖσθαι γάρ, οὐκ ἀδικεῖν μεμαθήκα-  
μεν. Ἀνδρεῖαν δὲ ἠγοῦμεθα τὴν κατὰ τῶν  
δυσχερῶν ὑπεροψίαν, καὶ τὸ γενναίως φέρειν  
τὰ συμβαίνοντα. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1596. 429 κ. ἐ.).  
— Ἀνδρεῖαν δὲ καλοῦμεν τὴν δικαίαν τοῦ  
θυμοειδοῦς κίνησιν· ὥσπερ αὖ πάλιν θρασύ-  
τητα, τὴν ἀδικίον τε καὶ ἄτακτον. (Θεοδώρ.  
περὶ τῶν γενικῶν ἀρετῶν. ΠΓ', 649-652.  
644-740).

Ἀνδρεῖος καὶ ἀνδρεία ἄλογος. (Κλήμ.  
Ἀλεξ. Θ', 492). — Ὅτι τὸ μὲν πρῶον οὐκ εὐ-  
καταφρόνητον ἔχεις, οὐδὲ τὸ ἀνδρεῖον ἀνήμε-  
ρον (ἢ γὰρ φιλανθρωπία κολάζει τὴν ὠμότητα),  
ἄπνητες ἴσμεν. Ὅτι δὲ χρή σε καὶ τὰς ἄλ-  
λας ἀρετὰς ἀνακλίσασθαι, ἵνα ἐν πασι δικλᾶμ-

ποις, τοῦτο πρῶ ἐμοῦ μὲνθανε. (Ἰσίδ. ΟΗ',  
1028). — Τοὺς μὲν ἀνδρείους κολακεία χει-  
ροῦται, τοὺς δὲ ἀνάδρους φόβος· τοῖς μὲν γὰρ  
ἢ πειθῶ δοκεῖ ἀδίκιστος εἶναι, τοῖς δὲ ὁ φόβος  
ἀπκρίτητος δεσπότης. Καὶ οἱ μὲν τῷ καθυ-  
φεῖναι τοὺς ἀντιπάλους, ἠτῶνται· οἱ δὲ τῷ  
μὴ ἐνδιδόναι ἐνδιδόσκει. Μὴ τοίνυν πάντας ἐνὶ  
βοηθήματι θεραπεύειν οἴου· ἀλλὰ τοῖς πάθει  
καὶ τὰς δυνάμεις τῶν πασχόντων κατὰλληλα  
προσφέρων τὰ πικρῶνα, ἔλπιζε αὐτῶν κρατή-  
σειν. (αὐτόθ. 1616). — Ἀνδρεῖον ὄντως ἐκεῖνον  
δρίζομαι, ὃν οὔτε δυσκολία πραγμάτων, οὔτε  
ἐχθρῶν ἠλεγεῖεν ἐπιβολή, κ. ἐ. Τὸν μὲν ἐν εὐη-  
μερίᾳ μέτριον, ἐν δὲ δυσκολίᾳ πραγμάτων ἀτα-  
πεινωτον, ἀνδρεϊότατον εἶναι ἔγωγε δρίζομαι.  
(αὐτόθ. 1372).

Ἀνδρείων καύχημα διὰ μέλους σκολιοῦ· καὶ  
ἀνδρείων τινῶν, τῶν αὐτῶν δὲ καὶ σοφῶν κα-  
τάλογος ἐξ ἱστοριῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

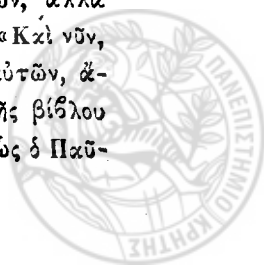
Ἀνδρειοφόντης, καὶ ἀνδροφόντης δ  
ἀνδροφόνος· καὶ ὅτι ἀποκεκλήρωται τῷ Ἄρει  
τὸ ἐπίθετον.

Ἀνδρεῖως· οἱ μὲν γὰρ (οἱ πολέμιοι) γεν-  
ναίως ἐπύκσιν, οἱ δὲ (πολεμούμενοι) ἀνδρεῖως  
φεύγουσι. «Πτῶμα καὶ σύντριμμα». (Θεοδώρ.  
ΠΑ', 497).

Ἄνδρες. Οἱ ἄνδρες στεργέτωσαν τὰς ὁμο-  
ζύγους, μνημονεύοντες, ὅτι μία ἐνὶ οὐ πολλὰ  
ἐνὶ ἐδόθησαν ἐν τῇ κτίσει. Αἱ γυναῖκες τιμά-  
τωσαν τοὺς ἄνδρας, ὡς σάρκα ἰδίαν· μηδὲ ἐξ  
ἐνόματος αὐτοὺς τολμάτωσαν καλεῖν κ. ἐ.  
(Ἰγνάτιος Ε', 905. — Δικταγ. Ἀποσ. Α', 985-  
988. — Βασίλ. ΛΑ', 852.) — Πρὸς τοὺς καλλω-  
πιζομένους· τῶν ἀνδρῶν πραγματεία, ὅτι ἄτο-  
πον, ἀνοίκειον καὶ ταπεινωτικόν. (Κλήμ. Ἀλεξ.  
Η', 577-592. Ἄνδρες γυναικῶν θηλύτεροι).

Ἄνδρες κακοί· οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νό-  
μον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν· οἱ δὲ ἀγκυπῶντες  
τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεύχος. α' Ἄν-  
δρες κκοιοὶ οὐ συνήσουσι κριμα· οἱ δὲ ζητοῦν-  
τες τὸν Κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. Παροιμ.  
ΚΗ', 4-5. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1045 764 κ. ἐ.  
ἔνθα περὶ ἀληθινῆς καὶ δολίκας φιλείας).

Ἄνδρες σκοποῦντες μὴ τὸ ἐκυτῶν, ἀλλὰ  
τὴν κοινὴν σωτηρίαν, ὡς ὁ Μωϋσῆς· «Καὶ νῦν,  
εἰ μὲν ἀρεῖς αὐτοῖς τὴν ἀμκρτίαν αὐτῶν, ἀ-  
φες· εἰ δὲ μὴ, ἐξάλειψον καμὲ ἐκ τῆς βίβλου  
σου, ἧς ἔγραψας». (Ἐξοδ. ΑΒ', 32)· ὡς ὁ Παῦ-



λος «Ἡὺχόμεν γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου». (πρ. Ῥωμ. Θ', 3), ὡς καὶ γυναῖκες τινες· οἴκι, ἡ Ἰουδίθ, ἥτις παρκαδοῦσα ἐκυτὴν τῷ κινδύνῳ ἐξῆλθε δι' ἀγάπην τῆς πατρίδος, καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ ὄντος ἐν συγκλεισμῷ (Ἰουδίθ Η', κ. ε.), ἡ Ἐσθήρ, ἡ ἐβρῦσατο τὸν λαόν, ὧν χάριν ἐκινδύνευσεν. (Ἐσθήρ Δ', 11). Σιωπῶ Μαριὰμ τὴν τοῦ Μωσέως ἀδελφὴν, τὴν Σωσάναν, τὴν Λουσιδίκην, Φιλωτέρην, Λέκιναν τὴν Ἀττικὴν, Ἐλεσίλλην, Ἀταλάντην, Ἀντίκλειαν, Ἀλκηστιν, Μακαρίαν, Θεανῶ τὴν Πυθαγορικὴν κλ. (Κλήμ. αὐτόθ. 1328-1381. 1253-1285).

Ἄνδρες ὅσοι διαπρεπεῖς τὰς φύσεις τε καὶ δυνατοὶ τὰ πλήθη συνωρλεῖν ὑπάρχουσιν. Οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ ἡγεμονικοὶ καὶ παιδευτικοί· δι' ὧν ἡ ἐνέργεια τῆς προνοίας ἀριδῆλως δεικνύεται, ὀπηνίκα ἂν ἡ διὰ παιδείας ἡ δι' ἀρχῆς τινος καὶ διοικήσεως εὖ ποιεῖν ἐθέλῃ τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεός. Ἐθέλει δὲ πάντοτε· διὸ συγκινεῖ τοὺς ἐπιτηδείους εἰς τὴν ὠφέλιμον ἐξεργασίαν τῶν πρὸς ἀρετὴν τε καὶ εἰρήνην καὶ εἰς εὐποιίαν συντεινόντων. (Θ', 389-401).

Ἄνδρῶν ἀγαθῶν κτήματα τὰ προτερήματα. —Τὸ δὲ ἐνάρετον πᾶν ἀπ' ἀρετῆς· τέ ἐστι, καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀναφέρεται· καὶ ἦτοι πρὸς τὸ γενέσθαι σπουδαίους δίδοται, ἢ πρὸς τὸ ὄντας χρῆσθαι τοῖς κατὰ φύσιν προτερήμασι· συνεργεῖ γὰρ ἔν τε τοῖς καθ' ὄλου, ἔν τε τοῖς ἐπὶ μέρους. Νόμου δὲ οἴμαι ἴδιον καὶ λόγου παντὸς ὄρθου, τὸ προσῆκον ἐκάστω, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐπιβάλλον ἀποδιδόναι· ὥσπερ γὰρ ἡ λύρα μόνου τοῦ κιθαριστοῦ, καὶ ὁ αὐλὸς τοῦ αὐλητοῦ, οὕτω τὰ προτερήματα τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐστὶ κτήματα· καθάπερ φύσις τοῦ ἀγαθοποιοῦ τὸ ἀγαθοποιεῖν· ὡς τοῦ πυρὸς τὸ θερμαίνειν, καὶ τοῦ φωτὸς τὸ φωτίζειν κ. ε. (αὐτόθ. 392).

Ἄνδρες διαπρεπεῖς ἐκκλησιαστικοὶ πρὸ τοῦ Εὐσεβίου ἀμάσχαντες. (Εὐσεβ. Κ', 637-736).

Ἄνδρες τὴν φύσιν ἀρνούμενοι, καὶ μηκέτ' εἶναι θέλοντες ἄρῆνες τὴν γυναικῶν πλάττονται φύσιν, ὡς ἐκ τούτων καταθύμια καὶ τιμὴν τῇ μητρὶ τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων θεῶν ποιῶντες. (Ἄθην. ΚΒ', 52).

Ἄνδρῶν δμολογία ἐπὶ ἀγαμίᾳ καὶ μοναχικῷ βίῳ. (Βασίλ. ΑΒ', 720.—Κλήμ. Η', 1253 κ.ε.). — Ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς ἰσότης. Ἰση ἡ παρὰ

Θεοῦ νομοθεσίαι ἀμφοτέροις. Καὶ γυνὴ μὲν κακῶς βουλευσαμένη περὶ κοίτην ἀνδρὸς μοιχᾶται, καὶ πικρὰ ἐντεῦθεν τὰ τῶν νόμων ἐπιτίμια· ἀνὴρ δὲ καταπορνεύων ἀνεύθυνος; Τί δήποτε γὰρ τὸ μὲν θῆλυ ἐκόλασαν, τὸ δὲ ἄρῆν ἐπέτρεψαν; Οὐδέχομαι ταύτην τὴν νομοθεσίαν, οὐκ ἐπαινῶ τὴν συνήθειαν. Ἄνδρες ἦσαν οἱ νομοθετοῦντες, διὰ τοῦτο κατὰ γυναικῶν ἡ νομοθεσίαι κ. ε. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 289.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1272).

Ἄνδρες Ἀρκάδες· περὶ τοῦ Ἀρκαδιοῦ ζητήματος.—Ὀμηρὸς ὁ ποιητὴς περὶ τὴν Ἀρκαδίαν γεγονώς, περιέτυχεν αὐτόθι ἀλιεῦσι φθειρίζομένοις, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς οὕτως·

Ἄνδρες ἀπ' Ἀρκάδης ἀλιήτορες, ἡ ῥ', ἐχομέν τι; ἔστι δὲ ὁ νοῦς τῆς ἐρωτήσεως οὗτος· ὦ Ἄνδρες Ἀρκάδες, ἀλιεῖς τὴν τέχνην, ἀρχὴ ἐθηρέυσαμέν τι; Οἱ δὲ ἀλιεῖς ἀπεκρίναντο τοῦτο τὸ ἔπος·

Ὅσοι ἔλομεν λιπόμεσθα, τὰ δ' οὐχ ἔλομεν φερόμεσθα. ὁ δὲ νοῦς τούτου τοῦ ἔπους τοιοῦτος· ὅτι οὐς μὲν φθεῖρας ἐθηρέυσαμεν, ἀπεκτείνουμεν ἐνταῦθα· οὐς δὲ οὐκ ἰτχύσαμεν θηρέυσασθαι, φερόμεν ἐν τοῖς ἰματίοις. Οὐκ ἐνόητε δὲ Ὀμηρὸς τοῦτο τὸ ἔπος, ὡς φασί, καὶ μικρὸν ἐκεῖσε γινόμενος ἀπέθανεν ἀπὸ λύπης. Λέγουσι δὲ εἶναι καὶ χρησμὸν δοθέντα Ὀμήρῳ, ὅτι ὅτε αὐτῷ προτεθείη ζήτημά τι καὶ μὴ εὖροι, τότε ἀποθνεύεται. (Νόννος ΑΓ', 1004.—ΑΗ', 525-526).

Ἄνδρας διορθοῦσθαι χρὴ μετὰ πάσης προθυμίας τὰς ἀνοήτους γυναῖκας. (Χρυσόστ. ΝΖ', 361.—ΕΒ', 498-500).—Ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς ἔργα τίνα. (ΕΑ', 291.—ΕΒ', 498).—Ὀμιλ. περὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. (ΕΑ', 151-160).—Ἄνδρες διὰ καλλωπισμοῦ θηρῶσι τὰς γυναῖκας· αἱ δὲ γυναῖκες καὶ οἱ ἀνδρόγονοι τοὺς ἀνδρας. (Ἰσίδ. ΟΗ', 773-777).

Ἄνδρα ἅγιον ἔχειν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ πείθεσθαι τούτῳ πᾶν ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον. (Χρυσόστ. Ε', 371 κ. ε.). — Ἄνδρες γενναῖοι καὶ θαυμαστοὶ μύρω δμοιάζουσι. (ΕΒ', 499.—Ε', 373).

Ἄνδρῶν ἀγίων βίος καὶ πολιτεία, γερόντων, νέων καὶ ἀπαλῶν παρθένων. (ΕΒ', 93-100).

Ἄνδράσι δεινοῖς μὴ δμόσε χώρει, ἀλλ' ἐνδίδου βραχύ, ὅταν μηδὲν παρκαλάπτῃ τὴν σὴν ἀρετὴν τὸ γινόμενον, καὶ ταχέως αὐτῶν ἡ ἐπιβουλή σθεσθήσεται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 713).



Ἄνδρες ἀληθεύοντες, οἷς τὸ μὲν ψεῦδος ἐστὶ πολέμιον, ἡ δὲ ἀλήθεια ἐπὶ γλώσσης οἰκεῖ. (αὐτόθ. 734).

Ἄνδρες πολλοὶ ἐν λόγοις φιλοσοφούντες, τοῖς ἔργοις ἐλέγχονται. Διὰ τοῦτο εἰρῆται· «Μάθετε καλὸν ποιεῖν» (Ἦσ. Α', 17). Τὸ γὰρ εὖ λέγειν, τοῦ ὀρθῶς πράττειν ἀπόντος, οὐ μόνον μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, ἀλλὰ καὶ γέλωτα μὲν τίκει τοῖς ῥαθύμοις καὶ σεμνοτέροις δὲ ὄχλησιν. (αὐτόθ. 724).

Ἄνδρὸς πονηροῦ ὄρκον εἰς ὕδωρ γράφει. Χρῆ τὴν μὲν ἔχθραν εἰς ὕδωρ γράφειν, ἵνα ταχέως ἀφκνίζηται· τὴν δὲ φιλίην, εἰς χαλκόν, ἵνα διὰ παντὸς βεβαία καὶ ἀκίνητος διατηρηθῆται. Παντὶ γὰρ τρόπῳ οἱ ἄριστοι παρὰ τῶν φύλων μισοῦνται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 892-893).

Ἄνδρὸς ἐναρέτου πλεονεκτῆματα καὶ ἐγκώμια. (αὐτόθ. 1341-1345).—Ἄνδρες ἐνάρετοι διωκόμενοι καὶ προπηλακίζόμενοι. (αὐτόθ. 1353-1386). — Ἄνδρες φιλάρετοι, εὐσεβεῖς καὶ σοφοί. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1380. 1289).—Μνήμη ἀγαθῆ ἐναρέτου. (αὐτόθ. 1597).

Ἄνδρὸς ἢ γυναικὸς ἀμχαρταὶ ἀνθρώπιναι κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον. (Θεοδώρ. Π', 356).

Ἄνδρῶν φύσις ἀμχαεσττέρα τῆς τῶν γυναικῶν, καὶ πολὺ πρὸς λόγους ἐτοιμοτέρη. (Κύριλ. Ἄλεξ. ΟΓ', 301).

Ἄνδρῶν μακαρίων διαγωγῆ, καὶ φιλοθέων διηγήματα. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1284-1496.—Νετλος ΟΘ', 885 κ. ἐ.).—Ἄνδρῶν ἀγίων Βίβλος, ἢ βίος τῶν περὶ Ἀντώνιον τὸν Μέγαν ἀγίων. (Φώτ. ΡΓ', 664-665).

**Ἄνδρῶν καὶ ἀνδρεῶν ταῦτόν.**

**Ἄνδρων**, ἱστορικὸς περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν προζήσεων αὐτοῦ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 773).

**Ἄνδρεία**. Ἀνδρίαν δὲ καλοῦμεν τὴν δικαίην τοῦ θυμοειδοῦς κίνησιν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 648). Βλέπ. καὶ λ. ἀνδρεία.

**Ἄνδριάς** τοῦ Χριστοῦ, ὃν ἡ αἰμοζήρουσα ἀνέστησεν. (Εὐσέβ. Κ', 680). — Ἀνδριάντες Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἐν Ἀντιοχείᾳ. Λόγοι Χρυσοστόμου εἰς τοὺς ἀνδριάντας κα'. (ΜΘ', 15-220.—Σωζόμ. ΕΖ', 1488-1489). — Ἀνδριάντα τὸν ὑπὸ τῆς πονηρίας τοῦ παλαιωθέντα ἀνανεῖ δὲ Κύριος. (Θεοδώρ. ΠΔ', 68). — Ἀνδριάντας ἐγείρειν ἀντὶ εἰκόνων, εἰ εὐσεβὲς ἐστί. (Γερμ. Α'. Πατρ. Κωνστ. ΛΗ', 188 καὶ σημ. 187).

**Ἄνδρόγεωσ** υἱὸς Μίνωσ· περὶ τῆς τελευταίας αὐτοῦ, καὶ τῶν κατὰ Θησέα καὶ Ἀριάδην ἱστορία. (Λ. Εὐσάθ.—Χρυσός. ΕΒ', 692-696).—Ἄνδρόγεωσ υἱὸς Μίνωσ τὰς κατὰ τῶν νηῶν πρύννας ἰδρύσατο. (Σχόλ. Κλήμ. Θ', 784).

**Ἄνδρόγυνον** νόμιμον· ὅτι συνερχόμενοι ἀλλήλοις, κἄν μὴ λούωνται, καθαρὸί εἰσι. Μοιχὸν δὲ ἢ πόρον λουτρὸν οὐ καθαίρει. (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 980-992, ἔνθα περὶ ἐκκρίσεων σωματικῶν, ὄνειρωγμῶν, γονοζήσιας κτλ.)—Θεανὼ ἢ Πυθαγορικὴ ἐρωτηθεῖσα, ποστταία γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς τὸ Θεσμοφόριον κάτεισιν; Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου παρχρημα, ἔφη, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε. Καὶ πάλιν, ἐρωτηθεῖσα, ποστταία γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς καθαρῆσι; ἀπεκρίνατο, ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου παρχρημα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε. (Κλήμ. Ἄλεξ. Η', 1331 σημ. καὶ, 1328-1340. — Θεοδώρ. ΠΓ', 1144. καὶ περὶ νομίμου γάμου, σωφροσύνης συζύγων, καὶ ἀκολασίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. 1124-1152).

Ἄνδρόγυνον, κατὰ Πλάτωνα, ποῖον ἦν ποῖον, καὶ ποῖον μετέπειτα κατέστη. (Εὐσέβ. ΚΑ', 972-973).

Οὐδεις ἀνδρεῖον ἔχων φρόνημα, καὶ τῆς τοῦ ἀνδρὸς προσηγορίας ἀξίος, τῆ τῶν ἀνδρογύνων θεῶ ἀλίσκεται, τῶν τὸν ἀνθρώπινον ἐξορχουμένων βίον, καὶ τὸ τνηκαῦτα μάλιστα εὐδοκιμούντων, ἡνίκα ἂν ὡς μάλιστα ἐκκαυθῶσιν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 525. 776)—Ρωμαίων νομοθέται ἐμίσησαν ἀνδρόγυνον ἐπιτήδευσιν κ. ἐ. (Κλήμ. Ἄλεξ. Η', 585-588). — Ἀνδρογύνων ἀκολασία, καὶ ἀσέλγεια ἀνδρῶν εἰς γυναῖκας, καὶ γυναικῶν εἰς ἀνδρας μετσχρηματιζομένων (αὐτόθ. 577-588).—Ἀνδρόγυνον Διονύσῳ καταγέλαστον ἀγαλμα ἰδρύσατο. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1093). — Ἀνδρόγυνος Διόνυσος· τοῦτον γὰρ φασι καὶ τὰ ἀνδρῶν ποιεῖν, καὶ τὰ γυναικῶν πάσχειν. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 402).

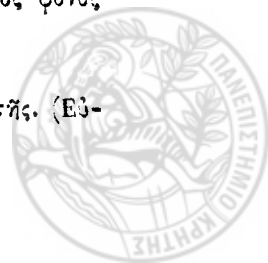
**Ἀνδροδόμος**, ταῦτόν τῳ ἀνδρῶν καὶ τρικλιτος.

**Ἀνδρόκμητος** τύμβος, ἀνδρὸς καμόντος, ὃ ἐστὶ τεθνηκότος, τάφος.

**Ἀνδροκτασία**, ὅτι καὶ ὁ παιδὸς φόνος ἀνδροκτασία λέγεται.

**Ἀνδρομάχη**, γυνὴ Ἐκτορος.

**Ἀνδρομέδα**. Ἀστερισμὸς αὐτῆς. (Εὐσέβ. ΙΘ', 872).



**Ἀνδρόμεος** ὄμιλος, ὁ τῶν ἀνδρῶν ὄχλος.

**Ἀνδρόνικος** ἡγεμών. Ἐπιστολή Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (ΑΒ', 521).

**Ἀνδρόνικος Φερονικεύς**. (Συνέσ. ΞΓ', 1384. 1400. 1433. 1441. 1444. 1456).

**Ἀνδρόνικος καὶ Ἰουρία** γνῶριμοὶ καὶ συναίχμαλῶται Πύλου καλοῦνται. (Χρυσός. Ξ', 669).

**Ἀνδρόνικος Α'**. ὁ Κομνηνός. (ΡΑΓ', 792 κ.έ.).

**Ἀνδρόνικος Κκυκτηρὸς** (ΡΜΑ', 396).

**Ἀνδρόνικος Κάλλιστος**. (ΡΞΑ', 692. 1013).

**Ἀνδρονίκων** Πηκλιολόγων Α'. καὶ Γ'. Νεκραί. (ΡΞΑ', 1048 κ.έ. 1056 κ.έ.).

**Ἀνδρονικιστὸς**, λόγοι αὐτοῦ βραχεῖς δύο πρὸς Εὐνομιαίου. (Φώτ. ΡΓ', 80).

**Ἀνδροτής**, ἡ τοῦ ἀνδρός φύσις, ἡ ἀνθρωπότης.

**Ἀνέγκλητος Πάπας**, ὅτι δεύτερος ἦν Ῥωμίων ἐπίσκοπος. (Εὐσέβ. Κ', 248).

**Ἀνέγκλητος** τὸ γὰρ ψευθὲν ὑπ' ἐξουσίαν ἀνέγκλητον. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 880).

**Ἀνέγνω** εἰ γὰρ τὴν θείαν ἀνέγνω Γραφήν, ἐγνώκει ἂν καὶ τὴν τοῦ Υἱοῦ προσηγορίαν κ.έ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1397).

**Ἀνέδην**, παρὰ τὸ ἀνίημι, ἀνέτως, ἀσυστόλως, ἀχλινώτως. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1017, καὶ 1201).

**Ἀνελεθούει**, ἡ μὴ γεννήσασα γυνή.

**Ἀνεμιμένη** φράσις, ὅτι ἐκ φωνηέντων ἐπικληθίως γίνεται.

**Ἀνεμιμένος**, ὁ ἀπόλυτος· ἀπὸ τοῦ ἀνίημι. Ἀνεμιμένος χαρκατήρ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 784).

**Ἀνεμίον**, ὃ οὐκ εἰσιν ἰμάτια.

**Ἀνεῖν κριθάς**, τὸ πτίσσειν, ὅθεν πτισσάνη.

**Ἀνεῖναι** τὸ ἀναπεῖσαι, ἐρεθίσαι.

**Ἀνεκτος** κύριον· ἀνεκτὸς δὲ ἐπίθετον.

**Ἀνελοθεῖν** τὸ ἀπᾶραι τοῦ λιμένος, κατελεθεῖν δὲ τὸ καταχθῆναι.

**Ἀνελεθίμονες**. Περὶ ἀνελεθιμόνων. (Χρυσός. ΞΒ', 196).

**Ἀνελευθερία**. Ἀνελευθερίαν δὲ φημι τὴν φειδωλίαν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 952).

**Ἀνελοθόντα** εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐρμηνεῖα. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 825 κ.έ.).

**Ἀνεμιαῖος** ἄνθρωπος, ὁ ἄστατος ὡς ὁ ἄνεμος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀνεμιόδαρτα** δένδρα λέγουσιν οἱ ἰδιῶται, ἅπερ Ὀμηρὸς ὑπὸ πνοῆς πικνοῖων ἀέμων δονεῖσθαι λέγει.

**Ἄνεμοι**, ὅτι θέρους μὲν ἐτησίαι πνέουσι, φθινοπώρου δὲ νότοι, ἔαρος δὲ οἱ λευκόνοτοι.

**Ἄνεμοκοῖται**, γένος ἐν Κορίνθῳ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους ἐπίτασθαι κοιμίζειν οὕτως ὀνομασθέν. (Λ. Εὐσταθ.—Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 245).

**Ἄνεμος** παρὰ τὸ ἄω, ὃ ἐστὶ πνέω. Ἄνεμος ῥύσις ἐστὶν ἄερος· καὶ ὅτι ἀνέμου ὕλη ἐστὶν ἀτμὸς οὐ μόνον ὑγρὰ, ἀλλὰ καὶ καπνώδης καὶ θερμὴ.

**Ἄνεμων** διαίρεσις. Οἱ ἀπὸ μεγάλης ἀρχῆς ῥέοντες ἄνεμοι εἰς δώδεκα μέρη τοῦ δρίζοντος διακροῦνται. Καὶ οἱ μὲν ἀπ' αὐτῶν ἄρκτων καὶ τοῦ κατ' αὐτάς· πόλου ῥέοντες ἀπαρκταί καλοῦνται, οἱ δὲ ἀπὸ δύσεως ἰσημερινῆς ζήφυροι, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀφρανοῦς νότοι, οἱ δὲ ἀπὸ ἀνατολῆς ἰσημερινῆς ἀπηλιῶται. Ἐνθα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μεταξὺ ὀκτώ· καὶ τίνες καλοῦνται ἐκνεφίας κοιλίας, γροφίας, αἶραι, ἀπόγειοι, γηγεμία. (Ἰωάν. Λυδὸς σελ. 104).

**Ἄνεμος** λίσσεσθ', ὃ Δελοφί, καὶ λώϊον ἔσται. Βωμὸν καὶ θυσίαν ποιήσαντες τοῖς ἀνέμοις, ἀρωγούς αὐτοὺς ἔσχον κ.έ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 245 κ.έ. ἔνθα περὶ δεήσεως ἐναρέτων εἰς θεὸν ὅτι εἰσκακούεται.—Ἡρόδοτος περὶ ἀνέμων βιβλ. Ζ'. κεφ. 178. 188 σημ. Α. Ῥαδινού εἰς Ἡρόδ. τόμ. Γ'. σελ. 194-195).—Ἄνεμων ἰδιότητες φυσικῶς καὶ θεολογικῶς. (Διονύσ. Ἀρεοπ. Γ', 357)· «Ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερυγῶν ἀνέμων.» Ψαλμ. ΙΖ', 12. (Θεοδώρ. Π', 976).

**Ἀνεμώλια** βάζειν, τὸ κενὰ φθέγγεσθαι. Ἀνεμώλια παρὰ τὸ ἀνεμοόλια κατὰ συναίρεσιν ἀνεμώλια τὰ ἀνέμοιοι οἷον ὀλλύμενα, καὶ ὡς εἰπεῖν ἀνεμώφορα. Οὕτω καὶ πρόσφα, πρόρα, καὶ ὁμορφίαι, ὁμορφίαι.—Ἀνεμώλια τόξα τὰ κενὰ καὶ ἀνενεργητά, καὶ μὴ καταστοχοῦντα τοῦ σκοποῦ.

**Ἀνεξετάστως**. Ὅτι μὴ ἀνεξετάστως τὰ τοῦ σωτηρίου λόγου φρονεῖν εἰλόμθα. Ἀποδείξεις. (Εὐσέβ. ΚΑ', 29-48).

**Ἀνεξικακία** καὶ πρῶτης εὐαγγελικῶς. (Νικήτας Δαυὶδ ΔΗ', 824).—Ἀνεξικακία καὶ μακροθυμία Θεοῦ. Ὁμιλία Χρυσοστόμου περὶ ἀνεξικακίας (ΝΔ', 675-694—Κατὰ τῶν μακρωθέντων ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν Ξ', 411-416).—Ἀνεξικακίας θείας μὴ καταδόξα, ἀλλὰ θαύμαζε αὐτήν, τὴν δι' ὑπερβάλλουσαν χρηστότητα εἰς μετάνοιαν τοὺς ἀμαρτάνον-

τας καλοῦσαν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1472). — Ἡ ἐπι-  
ταῖς ὕβρεσιν ἀνεξικακία λίχν τὴν ψυχὴν ὠφε-  
λεῖ. Τὸ γὰρ ἐπεξίεναι καὶ δύσκολον καὶ ἐρ-  
γωδέστερον, καὶ χειμῶνος τὴν ψυχὴν πληροῖ·  
ἄμεινον τὸ φιλοσοφεῖν. (κυτόθ. 1621).

**Ἄνεξιστον**, ἀνέκφορον.

**Ἄνεπαῖστος**, ἀντὶ τοῦ ἀγνωστος.

**Ἄνεπαίσχυντος**. Χαλεπὸν νόσημα τὸ  
ὑποκρίνεσθαι, καὶ ἀμφίβιον εἶναι. Χρῆ γὰρ πι-  
στεύειν ἀνυποστόλως, καυχωμένους μᾶλλον,  
ἢ περ αἰσχυνομένους· καὶ διαφρηνὴ μὲν παρρη-  
σίαν ἐπιτηδεύοντας, ὑπόκρισιν δὲ τε παρκι-  
τουμένους τὴν δουλοπρεπῆ. Διὰ γὰρ τοι τοῦτο  
καὶ ὁ σοφὸς διωρίζετο Πυλῶς (Β'. πρ. Τιμόθ.  
Β', 15). α' Ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον δεῖ εἶναι  
τὸν ὀρθοτομοῦντα τῆς ἀληθείας τὸν λόγον. »  
Καὶ περὶ ἐκυτοῦ (Πρ. Ῥωμ. Α', 16). αὐτὸ  
γὰρ ἐκασχύνομαι τὸ εὐχαγγέλιον· δύναμις γὰρ  
Θεοῦ ἔστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι. »  
(Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 769).

**Ἄνεπίγραφον βιβλίον**, ἐν ᾧ χρήσεις  
ἐλληνικαὶ καὶ βάρβαροι τῆς τῶν χριστιανῶν  
πίστεως. (Φώτ. ΡΓ', 496-497. ἔνθα καὶ ἀνά-  
λυσις τῶν περιεχομένων).

**Ἄνεπιθύμητος**. Εἷς μόνος, ὁ ἀνεπιθύ-  
μητος ἐξ ἀρχῆς, ὁ Κύριος ὁ φιλόκθρωπος, ὁ  
καὶ δι' ἡμᾶς ἄνθρωπος. Ὅσοι δὲ ἐξομοιοῦσθαι  
σπεύδουσι τῷ ὑπ' αὐτοῦ δεδομένῳ χαρακτῆ-  
ρι, ἀνεπιθύμητοι ἐξ ἀσκήσεως γενέσθαι βιά-  
ζονται. Ὁ γὰρ ἐπιθυμήσας, καὶ κατὰσχὼν  
ἐκυτοῦ, καθάπερ ἡ χήρα διὰ σωροσύνης αὐ-  
θις παρθένος. Οὗτος μισθὸς γνώσεως τῷ Σω-  
τῆρι καὶ Διδασκάλῳ, ὃν αὐτὸς ἤτησε, τὴν ἀπο-  
χὴν τῶν κακῶν, καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς εὐποιίας,  
δι' ᾧ τὴν σωτηρίαν περιγίνεται. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ',  
500—Η', 1148-1169 καὶ 1253-1255).

**Ἄνεπίφθορον**, τὸ ἀμειπτον· ἐπεὶ καὶ  
φθόνος ἐπὶ μέμφεως τίθεται.

**Ἄνεριμάτιστος ναῦς**, ἡ εὐπερίτρεπτος  
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἔρμα, ὃ ἐστὶ βάρος ἐκ κα-  
χλήκων, ἢ ἄμμων, ἢ τινος ἐτέρας τοιαύτης  
ὕλης ἐντιθέμενον ταῖς ναυσὶ πρὸς τὸ μὴ ἀνα-  
τρέπεσθαι. Βλ. ἔρμα.

**Ἄνεσις** καὶ ἀργία πανταχοῦ βλαβερά.  
Ἄχρηστον πρᾶγμα ἡ ἀνεσις, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ  
τῇ τρυφῇ οὐδὲν οὕτως ἀνεπιτήδειον, ὡς τὸ  
τρυφᾶν· προσκορὸς γὰρ ἐστὶ. (Χρυσόστ. Ξ',  
255. 256).—Τὸν χριστιανὸν οὐ δεῖ ζητεῖν ἄ-

νεσιν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, κατὰ τὸν Ἀπόστο-  
λον (πρ. Φιλιπ. Γ', 13) «τὰ μὲν ὀπίσω ἐπι-  
λανθανόμενον, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπικτεινόμε-  
νον.» (Χρυσόστ. ΞΒ', 269 - 287). — Ἄνεσις  
πρέπουσα Θεῷ, καὶ ἀνεσις πρέπουσα δαιμο-  
νίσις. (Συνεσίου Ὁμιλ. ΞΓ', 1561). — Ἄνεσις  
καὶ ἀργία ψεκτὴ καὶ παρὰ ποιηταῖς, καὶ παρὰ  
φιλοσόφοις. (Θεοδώρ. ΠΓ', 728-729 κ. ἐ.).

**Ἄνεστιος**, ὁ ἄπολις καὶ φυγᾶς.

**Ἄνετοι βόες**, οἱ ἄφετοι, παρὰ τὸ ἀνήμει.  
— Ἄνετος ὁ θεῖος νεῶς τοῖς ναύταις καὶ τοῖς  
προσάιταις, καὶ εἰσίασιν ἀδεῶς, καὶ τὸν οἰ-  
κεῖον ἀντιβολουσί Δεσπότην, ἐμοὶ δὲ καὶ αὐ-  
τος ἄβατος. Θεοδόσιος αὐτοκράτωρ κωλυόμε-  
νος ὑπὸ Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, ἐπιβῆναι τῶν  
ιερῶν προπυλαίων. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1233).

**Ἄνευ**, ἐκ τοῦ α στερητικῆς καὶ τοῦ νεύειν.

**Ἄνεύθυνος**. Καὶ μή σε ἀπατάτω μά-  
ταιος λογισμὸς, ὅτι τὸ δικαίως ἐπέξελθεῖν ἀ-  
νεύθυνον, καὶ τὸ παραδοῦναι τοῖς νόμοις τὸν  
παρνομήσαντα. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 148). —  
Ἄνεύθυνος τῆς κατηγορίας ὁ Θεός, ὡς ὁ ἱα-  
τρὸς ὁ κελεύων τῷ κάμνοντι ἀπέχεσθαι τού-  
του ἢ ἐκείνου. (Θεοδώρ. ΠΒ', 120).— Ψῆφος  
κατὰ τῶν ἀνευθύνων. (ΠΑ', 1780).

**Ἄνεψιός**, ὁ κοινῶς πρῶτος ἐξάδελφος λε-  
γόμενος. Ἄνεψιοὶ δὲ λέγονται πάντες οἱ τοῦ  
αὐτοῦ γένους ἀπὸ μέρους τῶν ἀνεψιῶν, ὃ ἐστὶ  
τῶν κοινῶς ἐξαδέλφων. — Ἄνεψιδούς ἦν τοῦ  
νομοθέτου. (Θεοδώρ. Π', 804).

**Ἄνεζα**, χυδαίικῶς ἢ γαστροκνημία· ἀλλο-  
χοῦ δέ, ὅτι ἀνεζα ἢ ἀνεζα ἢ περὶ τὴν ἰγνύαν  
ἀγκύλη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄνεηκεν** ἀντὶ τοῦ ἀνήγειρε καὶ ἀνέπεισε·  
καί, ἀνεηκεν ἢ γῆ βοτάνας, ἀντὶ τοῦ ἐβλάσθησε.

**Ἄνεηκεστος χόλος** λέγεται, ὡσεὶ καὶ νό-  
σος τις δεινὴ.

**Ἄνεηκοοὶ** καὶ ἀνυπότακτοι. (Παράλλ. Δα-  
μασκ. ΛΓ', 280. 472).

**Ἄνεηλατος**, ὁ ἀπειθής ἵππος, παρὰ τὸ  
ἐλᾶν· ἐστὶ δὲ ἱππικὴ ἢ λέξις.

**Ἄνεηλεφῆς** ναῦς, ἡ μήπω ἀλιφεῖσα πί-  
ση. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄνεηυστον**, ἀνήνυτον, τὸ ἀτέλεστον.

**Ἄνεηνωρ**, ἀνάνδρος· ἀντίκειται τῷ εὐήνωρ.

**Ἄνεηρ**, κυρίως ὁ ἄρῆν ἄνθρωπος· κατα-  
χρηστικῶς δὲ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ὀνόματι συμπε-  
ριλαμβάνεται καὶ τὸ θῆλυ γένος.

Ἄνῆρ, ὅτι καὶ γαμέτης καὶ εὐνέτης, καὶ σύζυγος, καὶ ξυνάρορος, καὶ πόσις, καὶ ἀκοίτης, καὶ παρκακοίτης, συνωνύμως λέγεται.

Ἄνῆρ νέος, καὶ ἀνῆρ μέσος καθ' ἡλικίας προσηγορίαν λέγονται. Ἄνῆρ, ὁ τέλειος τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁ συζευχθεὶς γυναικί, καὶ ὁ ἀνδρεῖος, καὶ ὁ ἀρρῆν τὴν ἔξιν, καὶ ὁ ἀπλῶς ἀνθρωπος. — Ἄνῆρ καὶ ἐπὶ ἀνδρείου καὶ πολεμιστοῦ.

Ἄνῆρ κεφαλὴ τῆς γυναικός· ἡ γυνὴ βοηθὸς τοῦ ἀνδρός. ἔνθα ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καθήκοντα, καὶ φρονίμων γυναικῶν ἔπαινος. (Δικταγ. Ἀποστ. Α', 576-588. 984-092). — Περὶ σωφροσύνης ἀνδρὸς καὶ γυναικός. (Κλήμ. Ῥώμ. 340-344).

Ἄνῆρ καὶ γυνὴ ἀνθρωπος. Ἐπίσης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὁ λόγος παιδαγωγός ἐστιν. Ἄμφοῖν ὁ Θεὸς εἷς, εἷς δὲ καὶ ὁ παιδαγωγός ἀμφοῖν· μία Ἐκκλησία, μία σωφροσύνη, αἰδῶς μία, ἡ τροφή κοινὴ, γάμος συζύγιος, ἀναπνοή, ὄψις, ἀκοή, γνῶσις, ἐλπίς, ὑπακοή, ἀγάπη, ὅμοια πάντα· ὧν δὲ κοινὸς μὲν ὁ βίος, κοινὴ δὲ ἡ χάρις, κοινὴ δὲ καὶ ἡ σωτηρία, κοινὴ τούτων καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀγωγή. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 260 κ. ἐ.). — Ἄνδράσι καὶ γυναιξὶ κοινὸν ὄνομα ἀνθρωπος. (αὐτόθ. 261 κ. ἐ. 1264-1284 καὶ 1328-1381). — Ἄνῆρ δίκαιος καὶ ἐνάρετος, τούτέστιν ὁ ἀνθρωπος, εἴτε ἀνῆρ εἴτε γυνή. (Θ', 416-473).

Ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς συμπεριφορὰ, καὶ ἀνοχὴ πρὸς ἀλλήλους. Κἂν τραχὺς ἦ, κἂν ἀγριὸς τὸ ἦθος ὁ σύνοικος, ἀνάγκη φέρειν τὴν δολόζυγα, καὶ ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως καταδέχεσθαι τὴν ἔνωσιν διασπᾶν. Πλήκτης; ἀλλ' ἀνῆρ. Πάροινος; Ἄλλ' ἠνωμένος κατὰ τὴν φύσιν. Τραχὺς καὶ δυσάρεστος; Ἄλλὰ μέλος ἤδη σόν, καὶ μελῶν τὸ τιμιώτατον. (Βασίλ. ΚΘ', 160-161. τὰ αὐτὰ παραινεῖ καὶ τῷ ἀνδρί).

Ἄνῆρ σοφός. Τὸν σοφὸν ἀνδρα, κἂν ἐκάς ναίῃ χθονός, κἂν μὴ ποτ' αὐτὸν ὄσσοις προσίδω, κρῖνω φίλον. Εὐριπίδου ἐστὶ τοῦ τραγικοῦ λόγος (ΑΒ', 420).

Τὸ δραστηκὸν δείκνυε μὴ τῷ δρᾶν κακῶς,  
Τῷ δ' εὖ τι ποιεῖν.

Εἰσὶν ἀνθρωποὶ θερμότατοι ἐν ἔργοις αὐτῶν καὶ δραστήριοι καὶ ἐνεργέστατοι. Γρηγόρ. (Νικήτας Δαβιδ ΑΗ', 837).

Λύπαι προῆλθον, ἡδοναί, θάρρη, φόβοι,  
Πλοῦτος, πενία, δόξα, δύσκληια, θρόνοι,

Ῥεῖψαν ὡς θέλουσιν· οὐδὲν ἄπτεται  
Τῶν οὐ μενόντων ἀνδρὸς εὖ βεβηκότος·  
Ἰψοῦ βίῳ τὸ πλεῖον ἦ φρονήματι.  
Δόξαν δίωκε μῆτε πᾶσαν, μῆτε ἄγαν·  
Κρεῖσσον γὰρ εἶναι τοῦ δοκεῖν . . .  
Αἴνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ' αἰνούμενος.

Γρηγόρ. (Νικήτ. Δαβιδ ΑΗ', 808. κ. ἐ.).

Ἄνῆρ σώφρων καὶ ἐπεικῆς. (Χρυσόστ. Ν', 552 κ. ἐ.). — Ἄνῆρ ἀσελγῆς καὶ τὴν ἑαυτοῦ παρορῶν γυναῖκα. (Χρυσόστ. Ὀμιλ. ΝΑ', 207-249). — «Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω» Α'. πρ. Κοριν. Ζ', 2. — «Γυνὴ δέδετα νόμῳ.» Ποίας δεῖ ἄγεσθαι γυναῖκας. (ΝΑ', 225 κ. ἐ.). — Περὶ τοῦ μὴ ἀποστερεῖν ἀλλήλους· καὶ τίνα τὰ ἔργα ἀνδρὸς καὶ τὰ γυναικός. (Ὀμιλ. Χρυσός. ΞΑ', 151-160. 285-296). — «Ἄνῆρ γλωσσώδης καὶ ὑβριστῆς οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς» ἡ κακία, ἐκτὸς τῆς τοῦ Θεοῦ ὀργῆς, καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἰκανὴ διαφθεῖραι τοὺς ἔχοντας. Οὐ μικρὸν δὲ καὶ τοῦτο εἶδος πορνείας, τὸ προπετῆ εἶναι, καὶ τῆς γλώσσης μὴ κρατεῖν. Γλωσσώδης γὰρ ἐνταῦθα τὸν ὑβριστὴν λέγει, τὸν φλύαρον, τὸν λοῖδορον, τὸν συνεχῶς ὑλακτοῦντα, τὸν οὐδὲν κυνὸς ἄμεινον διακείμενον. Καρπὸς δὲ τοῦ λοιδόρου οὗτος· πᾶσι πολέμιος, πᾶσιν ἀηδής, πᾶσιν ἐπαχθῆς καὶ φορτικὸς ὁ τοιοῦτος. (ΝΕ', 425 κ. ἐ.).

Ἄνῆρ πλήρης ἀτοπημάτων, ἔτοιμος καὶ οὐζῶροπος πρὸς ὀρμὴν, καὶ πρὸς ἀρπαγὴν τῶν ἀλλοτρίων, καὶ πρὸς τὸ παροξυνθῆναι ταχὺς, καὶ πρὸς τὰς ἀμοιβὰς τῶν δεόντων βραδύς· καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, πάντων τῶν ἀνελευθέρων παθῶν ἀκρατῆς τε καὶ ἔστι, καὶ νομίζεται. (Ἰσίδ. ΟΗ, 1449). — Ἄνῆρ τίμιος καὶ ἐνάρετος συνιστάμενος. Ἄνῆρ διαφερόντως τῇ θειοτάτῃ θρησκείᾳ ἀνακείμενος, καὶ τοῖς τὰ αὐτὰ αὐτῷ μετιοῦσιν ἐντυχεῖν περὶ πολλοῦ ποιούμενος, κάκεῖσε ἀφίκται. Ξεναγὸς τοίνυν ἀγαθὸς αὐτῷ γενοῦ· ἵνα σέ τε καὶ τὰς ἄλλας τῆς ἀρετῆς θεασάμενος εἰκόνας, ἐμπλήσῃ τὸν οἰκετὸν ἔρωτα. (αὐτόθ. 1457). — Ἄνῆρ δεινὸς ἐκεῖνος, ὃς ἐκ μὲν τῶν φαινομένων τὸ εἶδος συμβαλεῖν δύναται· δεινότερος δὲ ὁ ἐκ τῶν ἀφανῶν τὸ δέον συνειδώς. (αὐτόθ. 1561-1564). — Εἰ τὸ πλεόν τῶν ἀναγκαίων λέγειν, οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς, τὸ πλεόν τῶν ἀναγκαίων γράφειν, εἴη γυναικός. Οὐκοῦν καὶ λέγοντες καὶ

γράφοντες τὴν συμμετρικὴν τιμῶμεν. (αὐτόθ. 1544).

Ἄνῆρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ἐαυτοῦ.» (Ἰάκ. Α', 8). Βλέπ. τὴν λ. *δίψυχος*.—Ὁ Κύριος τρόπον ἀπαιτεῖ τοὺς πιστεύσαντας τὸν ἐρηρυσμένον καὶ πεπηγότα, καὶ ἐτοιμῶς ἔχοντα πρὸς διαμονὴν τοῦ καθ' ἑαυτὸν αἰρεθέντος αὐτοῖς ἀγαθοῦ. Τοῦτο δὲ ἦν ἡ πίστις ἢ εἰς αὐτόν. Τῆ γὰρ ἐπαυροτερίζειν ἀνόνητόν τε καὶ ἀκερδὲς ἀποφκίνει παντελῶς. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 853).

Ἄνῆρ πιστὸς καὶ γυνὴ πιστὴ, ἢ ὁ εἰς πιστός, καὶ ὁ ἕτερος ἀπιστος, πῶς ἠγίχεται ὑπὸ τοῦ πιστοῦ ὁ ἀπιστος; (Ἄνας. Σιν. ΠΘ', 772).

Ἄνῆρ ἐὰν γεννήσῃ ἑκατόν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πλῆθος ὅ,τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ. κ. ἐ. (Ἐκκλησ. Γ', 3-11). Τοῦτο τὸ ῥητόν τίνα διάκρισιν καὶ σαφήνειαν ἐπιδειξασθαι δύναται; (Φώτ. ΡΑ', 436).

Ἄνθεας, εὐφυῆς τις, διονυσιάζειν φιλῶν, ὡς ἱστορεῖ Ἀθήναιος· πρῶτος εὔρεῖν τὴν διὰ συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν λέγεται.

Ἄνθεια, πόλις Πελοποννήσου πλησίον Ἀργούς.— Ἄνθεια Ἑλλησπόντου πόλις πρὸς τῇ Θράκῃ· ἔστι καὶ κώμη Λιβύης, ἔστι καὶ Ἰταλίας, Ῥώμης πλησίον, ἣτις καὶ Ἄντιορ μετωνομάσθη. (Στέφ. Βυζ.— Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄνθεϊν. Μηδέπω κοσμηθεῖσα τῇ βλάστῃ, μηδὲ ἀνθήσασα λειμῶνας, καὶ ἄλση καὶ λήϊα. (Θεοδώρ. Η', 85).— Ἀνθήσας, ἐξ αὐτῶν Ἰουβάλ, ψαλτήριον καὶ κιθάραν κατέδειξεν. (αὐτόθ. 149).—Τὴν ἐν ὑμῖν ἀνοῦσαν πνευματικὴν χάριν εἰς ἀπασαν μεταθήσω τῶν ἀνθρώπων τὴν φύσιν. (ΠΑ', 376).—Ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ γένους ἀνθήσαντα (αὐτόθ. 1900).

Ἄνθέμιος, μιμητὴς τις Ἀρχιμήδους· κατὰ τὰς δι' ἐνόπτρων κύσεις. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄνθέμιος ὑπάτος καὶ ἑπαρχος. (Χρυσοστ. ἐπιστ. ΝΒ', 699).

Ἄνθέμιος Γραλλιανὸς καὶ Ἰσίδωρος Μιλῆσιος, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατοι. (Παῦλ. Σιλεντιάρ. ΠΓ', 2165.— Προκόπ. ἱστορ. τομ. Γ'. σελ. 177).— Ἄνθέμιος καὶ Μητρόδωρος αὐτοῦ ἀδελφός, οἱ μαθηματικοί. (Ἀγχιθίς ΠΗ', 1549).

Ἄνθεμόεις, λειμῶν ὁ θαλερὸς καὶ ἀνθηρός. Ἀνθεμόεις λέβης ὁ ἀναθηματικὸς ἢ ἀνθηρός.

Ἄνθεμον, τὸ ἄνθος, κατὰ γλῶσσαν.

Ἄνθεμουσα, νῆτος· ἐν τῷ Τυρρῶνικῷ πελάγει.

Ἄνθερεῶν τὸ τέλος τοῦ ὑπογενείου. (Λ. Εὐσταθ.).— Ἀνθερεῶν καὶ ὁ λάρυγξ καλεῖται. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1196).

Ἄνθέρικος ὁ τῆς ἀσφοδέλου καρπὸς ἢ καυλός· ἀνθέρικοι καὶ οἱ ἀθέρεις τῶν ἀσχαύων.

Ἄνθηδῶν, πόλις ἐσχάτη τῆς Βοιωτικῆς παραλίας πρὸς Εὐβοίᾳ.

Ἄνθηρὸς Πάππς Ῥώμης. (Γ', 167).

Ἄνθειας εἶδος ἰχθύος. Γνωμαὶ περὶ αὐτοῦ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄνθιμος, ἐπίσκοπος Νικομηδείας· ἐδέξατο τὸν μαρτυρικὸν στέφανον. (Εὐσέβ. Κ', 753).

Ἄνθιμος ἐπίσκοπος Τυζάνων. Ἐλεγχος κατ' αὐτοῦ. (Γρηγ. Νκζ. ΛΕ', 852-856).— Διαιρεθείσης τῆς Κεππαδοκίας εἰς δύο διοικήσεις, νέαν συνδιαίρεσιν πάντων ἐζήτει παρὰ τοῦ Μ. Βασιλείου εἰς τὰ περὶ Ἐπισκοπῶν ἀφορῶντα. (ΛΖ', 572).— Ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον Φαῦστον, καὶ ταραχῆς ἐνέπλησε τὴν Ἀρμενίαν. (Βασίλ. ΑΒ', 536-545 τὰ κατ' αὐτὸν καὶ Βασίλειον) φίλος ἦν Βασιλείου (αὐτόθ. 776).

Ἄνθολόγιον. Γνωμαὶ σοφῶν καὶ σπουδαίων διαφόρων ἕκ τε τῶν θεῶν Γραφῶν, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν.

Βασιλείου τοῦ Μεγάλου Ἠθικὰ παράλληλα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὅροι. (ΛΑ', 692-869. 889-1304).

Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ Ὅροι καὶ γνωμαὶ.— Πικραίνεσεις. (ΛΖ', 908-910).— Γνωμαὶ δίστιχοι (αὐτόθ. 910-915).— Γνωμικὰ δίστιχα. (αὐτόθ. 916-945).— Ὅροι παχυμερεῖς. (αὐτόθ. 945-968).

Εὐαγγερίου Μοναχοῦ (Μ', 1264-1272).

Μάρκου Ἐρημίτου. (ΞΕ', 905-1109).

Ἀγαπητοῦ Διακόνου. (ΠΓ', 1164-1185).

Λεοντίου Βυζ. Παράλλ. (ΠΓ', 2017-2103).

Δωροθέου Ἀρχιεπισκόπου (ΠΗ', 1612-1836).

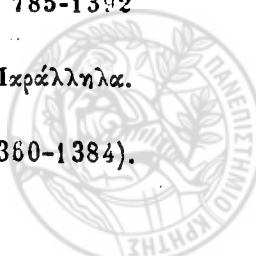
Νείλου Ἀββῆ. (ΟΘ', 812-1280).

Ἀντιόχου Μοναχοῦ. (ΠΘ', 1432-1849).

Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ. (Ι', 785-1392—ΙΑ', 721-1017).

Ἰωάννου τοῦ Διαμασκηνοῦ Ἱερά Παράλληλα. (ΙΕ', 1069-1585.—ΙΓ', 9-436).

Ἀωνόμου ἀπορθέγγματα (ΡΓ', 1360-1384).



Βασιλείου Μακεδόνος αὐτοκράτορος (PZ', XXI-LXIV).

Συμεὼν Λογοθέτου. (PIA', 132-136).

Ἰωάννου Μονάζοντος τοῦ καὶ Γεωργίδου. (PIZ', 1057).

Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας. (PKT', 253-285).

Ἥλια πρεσβυτέρου καὶ Ἐκδίκου (PKZ', 1129-1176).

Ἀντωνίου (Ἀντώνιος ἢ *Μέλισσα*) (PAΓ', 765-1241).

Γεωργίου Λαπίθου τοῦ Κυπρίου, στίχοι πολιτικοὶ αὐτοσχέδιοι εἰς κοινὴν ἀκοήν. (PMΘ', 1009).

Μανουὴλ Β'. Παλαιολόγου. (PNΓ', 313-581).

**Ἄνθος**, ἐκ τοῦ ἀναθέειν κατὰ συγκοπήν.

Ἄνθος βρασιλικῆς ἀλουργίδος κρύπτει ὁ θαλάσσιος βυθός. (Θεοδώρ. ΠΑ', 809). — Ἄνθος προσώπων (αὐτόθ. 328). — Τὸ ἄνθος τῆς ἀλουργίδος ἀποβουκολεῖ. (ΠΒ', 1232). — Ἡ εἰκὼν πρόσκαιρον ἔχει ἄνθος. (Π', 1449). — Ἀνθεὼν στεφανωτικῶν εἶδη. *Ἰορ* (Διὸς ἄνθος), *Ἰφρον*, *φλόξ*, *ἡμεροκαλλῆς* (λεγόμενον οὕτω, ἐπειδὴ νυκτὸς φυᾶν ἄμα ἠλίφ ἀνιόντι θάλλει). (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄνθοςμίας** οἶνος, ὅτι ἠρτυμένος ἦν, ὃ ἐστὶ σκευαστός, καὶ οὐχ ἀπλῶς οἶνος (Λ. Εὐσ.).

**Ἄνθρακες**. «Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα, σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἐρημικοῖς.» (Ψαλμ. ΠΙΘ', 4). Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ τὰ ἠκονημένα ἐστὶν οἱ εὐστοχοὶ λόγοι, οἱ καθικνούμενοι τῆς καρδίας τῶν ἀκρωμένων, βάλλοντες καὶ τιτρώσκοντες τὰς εὐκισθήτους ψυχάς. «Λόγοι γὰρ, φησί, σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα.» (Ἐκκλ. ΙΒ', 11). Ἐπιζητεῖ δὲ καὶ τοὺς ἄνθρακας πικρεῖναι τοὺς ἐρημικοὺς· ὥστε ὅσων ἂν μὴ καθάψῃται διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας τὰ λογικὰ βέλη, τούτοις ἐτοίμην εἶναι τὴν κόλασιν, ἣν καὶ ἐρημικοὺς ἄνθρακας προσηγόρευεν. (Βασίλ. ΚΘ', 401).

Ἄνθραξ ἐστὶ πῦρ γεῶδες, μετὰ τὴν τῆς φλογὸς πάροδον τῆ παχυτέρας ὕλης ἐναπομείναν. «Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλόν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκύ, καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. Διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος πυρός, καὶ συγκαυθήσεται, ὑπὸ φλογὸς

ἀνειμένης, ἡ ρίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναθήσεται.» Ἦσ. Ε', 20-24. (Βασίλ. Α', 420-445). — Τὸν ἄνθρακα ἔλαβε τῆ λαβίδι, ἵνα δείξῃ, ὅτι τὸ πῦρ τὸ οὐράνιον οὐχὶ καίει, ἀλλὰ καθαίρει. Συγγενὲς ἦν τούτῳ τῷ πυρὶ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς βάτου κ. ἐ. (αὐτόθ. 429). — Ὁ ἄνθραξ τοῦ Ἠσαίου νοεῖται λόγος ἀληθείας, διακλύρωσ καὶ ἐλεγκτικῶς καθαίρων τὸ ψεῦδος, οἷς ἂν ἀπὸ τῆς δραστηρίου δυνάμεως προσενεχθῆ. (αὐτόθ. 436. — Χρυσόστ. ΝΓ', 72).

Οἱ ἄνθρακες, ἡ φλόξ, καὶ ἡ καλάμη, ἄπαντα ταῦτα τὸ τῆς τιμωρίας ταχύ, τὸ εὐκολον τῆς κολάσεως παρίστησι, διὰ τῆς εἰκόνας τὴν πικνωλεθρίαν αὐτῶν δηλῶν. (Χρυσόστ. ΝΓ', 66).

«Ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.» (Ψαλμ. ΙΖ', 9). — Τὸ θεῖον πολλαχοῦ τῆς θείας Γραφῆς πῦρ ἄβυλον κατονομάζεται. Αἱ οὖν τῶν ἀγγέλων χορεῖται καὶ τῶν δικαίων αἱ ψυχαί, τῆ διὰ καθαρότητος πρὸς τὸν Θεὸν ἐγγύτητι, ἐκφλογοῦμενοι ἄνθρακες εἰκότως προσαγορεύονται, φωστήρων δίκην ἐν κόσμῳ φαινόμενοι, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες. Διττὴν γὰρ ἔσμεν τοῦ πυρὸς ἐνέργειαν, καυστικὸν τε (sic) καὶ φωτιστικόν· τοῖς μὲν ὄντως ψαύουσι, φωτιστικόν, τοῖς δὲ καταφρόνως καὶ ἀδεῶς, καυστικὸν καὶ καθαρτικόν κ. ἐ. (Καϊσάρ. ΛΗ', 1161. 1164). — Εἰς ἄνθρακα θεῖον Ἑρμηνεία. (Ἰσίδ. ΟΗ', 208-209). — «Ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.» ἐκ τοῦ Θεοῦ δηλονότι οἱ ἄγιοι κ. ἐ. (αὐτόθ. 181).

Τὸ τοῦ Ἀποστόλου (Πρ. Ῥωμ. ΙΒ', 20) «Ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐχθροῦ σου, ὅταν ψωμίζῃς αὐτόν,» πῶς νοήσομεν; Ἑρμηνεία. (Φώτιος ΡΑ', 385-389. 501-505).

**Ἄνθραξ**, λίθος. Χρῶμα αὐτοῦ. Ἰδιότητες, παραγωγή. (Ἐπιφάν. Περὶ τῶν ἰβ'. λίθων. ΜΓ', 296).

**Ἄνθρωπιείη**, ἡ τοῦ ἀνθρώπου δορά.

**Ἄνθρωπος**, κύριον, δμωνύμως τῷ προσηγορικῷ. — Ἄνθρωπος τοῦ δαίμονος, ὅτι ὡς κτημα λέγεται.

Ἄνθρώπου ἡλικιῶν ὀνομασθῆναι κατὰ τάξιν· βρέφος, παιδίον, παιδάριον, παιδίσκος, παῖς, εἶτα ἔφηβος, μειράκιον ἢ μετράξ, εἶτα νεανίσκος καὶ νεανίας, εἶτα ἀνὴρ, εἶτα ὠμογέρων, εἶτα γέρων καὶ πρεσβύτης, εἶτα ἐσχατόγηρος, ὃ καὶ πέμπελος καὶ σύφαρ παρὰ Λυκόφρονε

(Λεξ. Εὐσταθ.).—Σόλων περί τοῦ διαστήμα-  
τος ἐκάστης ἡλικίας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 372-  
380—Πυθαγόρας παρὰ Διογ. Λαερτίω εἰς Πυ-  
θαγ. βίον § 7. — Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΕ', 1108-  
1109).

Ἀνθρωπον ἦθος, ἀντὶ ἀνθρώπινον, κατὰ  
σχῆμα λόγου· οἷον Ἑλληνικα στρατόν, Ἑλλά-  
δα γλῶσσαν, διάλεκτον κλπ.

Ἀνθρώπων γένεσις μυθική μετὰ τὸν ἐπὶ  
Δευκαλίωνα κατακλυσμόν· μῦθος καὶ ἀλλη-  
γορική, καὶ ἀπλῶς περὶ μυθικῆς γενέσεως ἀν-  
θρώπων ἐκ διαφόρων φυσικῶν σωματίων. (Λεξ.  
Εὐσταθ.).

Ἀνθρωποφάγα ἔθνη, καὶ τινες τῶν κατὰ  
μέρος ἀνθρώπων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

«Ἀνθρωπος οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυ-  
μάσια τοῦ Κυρίου· ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος,  
τότε ἀρχεται· καὶ ὅταν πύσσηται, τότε ἀπὸρ-  
ρήθηται.» (Σιρᾶχ ΙΗ', 6. 7).

Ἀνθρωπος λογικὸς κατ' εἰκόνα γεγονὸς  
Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν, φέρει ἐν ἐκυτῷ συμ-  
βολικῶς τοῦ ποιήσαντος τὴν μίμησιν. Πῶς  
ἄνθρωπος νοῦς, λόγος, πνεῦμα. (Κλήμ. Ῥώμ.  
Β', 12). — Ἀνθρωπος, ὃς σοφίαν ἔλαβε, κυ-  
ριεύει τῆς κτίσεως (αὐτόθ. 133).—Πῶς μετὰ  
τοῦ Θεοῦ ἐνοῦται. (Διονύτ. Ἀρεοπ. Γ', 617.  
716).—Διὰ τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεὸς τὰ πάντα  
ἐδημιούργησεν. (Ἰουστίν. Γ', 340).—Πάντες  
ἀδελφοί εἰσιν. (αὐτόθ. 788). — Διὰ τί ὁ  
Κύριος συνεχῶς οὖν ἀνθρώπου ἐκυτὸν ὀνομά-  
ζει, καὶ οὐχὶ τῆς ἀνθρώπου; κ. ἐ. (αὐτόθ.  
1308 κ. ἐ.). — Ἀνθρώπων διχορὰ διὰ τί,  
εἰ πάντων μίαν ἔχει ἡ σὰρξ, καὶ μίαν ἡ ψυχὴ  
οὐσίαν; κ. ἐ. (αὐτόθ. 1352).

Ἀνθρωποι ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ Φορωνέως μόλις  
ἀπὸ τοῦ θηριώδους βίου ἀπηλλάγησαν. (Τα-  
τιαν. Γ', 880-881).—Εἰκόνα τῆς ἀφθαρσίας  
ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐποίησεν. (αὐτόθ. 820).  
—Ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως  
γέννηται θεωρὸς τῆς αὐτοῦ μεγαλοπρεπειᾶς κ.  
ἐ. (Ἀθηνᾶχ. Γ', 1000).—Πῶς μετέχει τι καὶ  
τῶν θηρίων ἢ τοῦ ἀνθρώπου μορφή; (αὐτόθ.  
988-989. ἔνθα καὶ περὶ ἀνθρωποφάγων). —  
Ἀνθρωπολογία καὶ ζωολογία (αὐτόθ. 997).—  
Ἀνθρωπος διὰ τί ἐπλάσθη, διὰ τί γεννᾶ, καὶ  
τίς ὁ σκοπός; (αὐτόθ. 996— Ὁ ἄνθρωπος θνη-  
τὸς ἢ ἀθάνατος ἐπλάσθη; Μέσος ὁ ἄνθρωπος  
ἐγεγόνει, οὔτε θνητὸς ὀλοσχερῶς, οὔτε ἀθάνα-

τος τὸ καθόλου, δεκτικὸς δὲ ἐκατέρων. Μετέ-  
θηκε δὲ αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Παράδεισον ἐκ  
τῆς γῆς, ἐξ ἧς ἐγεγόνει, διδούς αὐτῷ ἀφορμὴν  
προκοπῆς, ὅπως αὐξάνων καὶ τέλειος γενόμενος,  
ἔτι δὲ καὶ Θεὸς ἀναδειχθεὶς, οὕτω καὶ εἰς τὸν  
οὐρανὸν ἀναβῆ. Τὸ δὲ εἰπεῖν, Ἐργάσθε, οὐκ  
ἄλλην τινὰ ἐργασίαν δηλοῖ, ἀλλ' ἢ τὸ φυλάτ-  
τειν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ὅπως μὴ παρκα-  
κούσας ἀπολέσῃ ἐκυτὸν, καθὼς καὶ ἀπώλεσε  
δι' ἀμαρτίας. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1088-  
1097). Ὅπως τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος διεσπά-  
ρη. (αὐτόθ. 1105).—Τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος  
δνειδίζει Σίβυλλα, ἐν Ἑλλήσι καὶ ἐν τοῖς λοι-  
ποῖς ἔθνεσι γενομένη προφήτις, λέγουσα·

Ἀνθρωποι θνητοὶ καὶ σάρκινοι οὐδὲν ἐόντες,  
Πῶς ταχέως ὑψοῦσθε, βίου τέλος οὐκ ἐσοῦντες;  
Οὐ τρέμετ', οὐδὲ φοβεῖσθε Θεὸν τὸν ἐπίσκοπον ὁμῶν.

(αὐτόθ. 1109-1120.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η',  
1116-1128).

### Ἐκ τῶν Εἰρηναίου.

Ἐκ τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ζωῆς, κατὰ τὸν αἰ-  
ρετικὸν Βαλεντίνον, συμπροεβλήθησαν κατὰ συ-  
ζυγίαν Ἀνθρωπος καὶ Ἐκκλησίαι. Καὶ εἶναι  
ταύτην πρῶτον καὶ ἀρχέγονον Πυθαγορικὴν  
Τετρακτύν, ἣν καὶ ρίζαν τῶν πάντων καλοῦ-  
σιν. Ἔστι γὰρ τετρακτύς Βυθὸς καὶ Σιγή, ἔ-  
πειτα Νοῦς καὶ Ἀλήθεια κ. ἐ. Δόξα τῶν Γνω-  
στικῶν αἰρετικῶν. (Ζ', 445-465 κ. ἐ.).

Οὐ μὰ τὸν ἀμετέρα ψυχῆ παραδόντα τετρακτύν,  
Παγὰν ἀενάου φύσεως ριζώματ' ἔχουσαν·

Πυθαγόρας. (αὐτόθ.)

Ἀνθρωποι χοϊκοί, ψυχικοὶ καὶ πνευματι-  
κοί, κατὰ Βαλεντίνον, τίνες (αὐτόθ. 504-524).  
—Τρία δὲ γένη ἀνθρώπων δέχονται οἱ Γνω-  
στικοί, ὑλικούς, ψυχικούς, καὶ πνευματικούς.  
(αὐτόθ. 525 κ. ἐ. ἔνθα καὶ ἀνατροπὴ τῶν κα-  
κοδοξίων αὐτῶν).

Ἀνθρωπος πόθεν προεβλήθη καὶ ἐκλήθη,  
κατὰ τοὺς Γνωστικούς. (αὐτόθ. 576 κ. ἐ.).—  
Ἀνθρωπος διὰ τοῦ ἤχου αὐτοῦ παρήγαγε τὰ  
πάντα, κατὰ Μάρκον τὸν Γνωστικόν. (αὐτόθ.  
604 κ. ἐ.).—Παραδοξολογία τῶν Γνωστικῶν.  
(αὐτόθ. 24-237.— Ἀνασκευὴ αὐτῶν. (αὐτόθ.  
433-1321).— Ἀνθρώπου ἀτέλεια καὶ τελειό-  
της διὰ τί γέγονε καὶ πῶς. (αὐτόθ. 1105-1114).  
—Ἀνθρωπος τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πότε ἀπέβα-  
λε, καὶ πότε ἐπανέλαβεν. (αὐτόθ. 1167-1168).

Ἄνθρωπος κενός ἢ πλήρης. Ἰσθι, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ κενός ἐστίν, ἢ πλήρης. Εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ἅγιον Πνεῦμα, οὐκ ἔχει γνῶσιν τοῦ κτίσαντος, οὐ παρεδέξατο τὴν ζωὴν, Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, οὐκ οἶδε τὸν Πατέρα τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς· εἰ οὐ βιοῖ κατὰ τὸν λόγον, κατὰ νόμον τὸν οὐράνιον, οὐ σωφρονεῖ, οὐ δικαιοπραγεῖ, ὁ τοιοῦτος κενός ἐστίν. Εἰ δὲ κεχώρηκε τὸν εἰπόντα Θεόν, «Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς Θεός,» (Λευϊτ. ΚΖ', 12), οὗτος οὐκ ἔστι κενός, ἀλλὰ πλήρης. (αὐτόθ. 1244).

Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξάνδρου.

Ἀνθρωποθυσίαι ποῦ ἐγίνοντο. (Η', 124-133).

Ἀνθρωπος. Τίς ἢ ἀληθὴς αὐτοῦ ὑπεροχή, καὶ τί τὸ τῶν θηρίων αὐτὸν διακρίνον. (αὐτόθ. 205 κ. ἐ. 1220 κ. ἐ.).—Ἀνθρωπος ὄργανον ἔμπνουν, ὃ ὁ Κύριος ἐξεργάσατο κατ' εἰκόνα τὴν ἑαυτοῦ (αὐτόθ. 60 κ. ἐ.).

Ἀνθρώπων τί ἐπαγγέλλεται ὁ Παιδαγωγός. Τριῶν γέ τοι τούτων περὶ τὸν ἄνθρωπον ὄντων, ἡθῶν, πράξεων, παθῶν, ὁ προτρεπτικός εἴληχε τὰ ἥθη αὐτοῦ, θεοσεβεῖας καθηγεμῶν. Πράξεων τε ἀγαθῶν ὁ λόγος ἐπιστατεῖ ὁ ὑποθετικός. Τὰ δὲ πάθη ὁ παραμυθητικός ἰάται κ. ἐ. (αὐτόθ. 249 κ. ἐ.).—Ἀνθρωπος φιλεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐπεὶ πλάσμα αὐτοῦ ἐστὶ κ. ἐ. (αὐτόθ. 257 κ. ἐ.).

Ἀνθρώπου φυσιολογία. (αὐτόθ. 296 κ. ἐ.—312).—Ἀνθρωπολογικὴ καὶ φυσιολογικὴ, περὶ παιδοποιήσεως. (αὐτόθ. 500-536.—Θ', 360-380).—Περὶ γάλακτος μητρὸς κυητάσης. (Θ', 776).

Ἀνθρωπος παρωμοιώθη τοῖς κτήνεσιν ἀλοχσταίνων. (Η', 373 κ. ἐ. 572 κ. ἐ.).

Ἀνθρώπου δὲ ἀρετὴ δικαιοσύνη, καὶ σωφροσύνη, καὶ ἀνδρεία, καὶ εὐσέβεια. Καλὸς ἄρα ἄνθρωπος, ὃ δίκαιος, καὶ σώφρων, καὶ συλλήβδην ὁ ἀγαθός, οὐχ ὁ πλούσιος. (αὐτόθ. 544).—Καίτοι πῶς μὲν εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελῶς οἰκεῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν; Πῶς δὲ κλοκαγαθώτερον τοῦ ἀναλίσκειν εἰς ξύλα καὶ λίθους; τὸ εἰς ἀνθρώπους ἀναλίσκειν; Πῶς δὲ ὠφελιμώτερον τοῦ περιβεβληθῆναι μεγάλην οἰκίαν τὸ κεκτῆσθαι φίλους πολλοὺς; ὃ περιορίνεται τῷ προθύμως εὐεργετοῦντι. Τί δ' ἂν ὄναίτιοις τιηλοῦτον ἀπ' οἰκίας μεγέθους τε

καὶ κάλλους, ἡλίκων ἀπὸ τοῦ χαρίζεσθαι πρόλει καὶ πολίταις ἐκ τῶν ἑαυτοῦ; Μουσώνιος παρὰ Στοβαίου. (αὐτόθ. 544 καὶ σημ.).

Ἀνθρωποι θηλυπρεπεῖς καὶ καλλωπιζόμενοι. «Ἀπὸ δράσεως γὰρ ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ,» ἢ Γραφή λέγει· «Καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως ἀνθρώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων· στολισμὸς ἀνδρός, καὶ γέλωσ ὀδόντων, καὶ βήματτα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ.» Σιράχ ΙΘ', 29-30. (αὐτόθ. 588 κ. ἐ.).

Πάντα ὁ Λόγος καὶ ποιεῖ, καὶ διδάσκει, καὶ παιδαγωγεῖ. Ἴππος ἄγεται χαλινῷ, καὶ ταῦρος ἄγεται ζυγῷ, θηρίον δὲ βρόχῳ ἀλίσκεται· ὁ δὲ ἄνθρωπος μεταπλάττεται λόγῳ, ᾧ θηρὶς τιθασσεύεται, καὶ νηκτὰ δελεάζεται, καὶ πτηνὰ κατασύρεται. Οὗτος ὡς ἀληθῶς τεχνάζεται ἵππῳ χαλινόν, ταύρῳ ζυγόν, θηρίῳ βρόχον, κάλαμον ἰχθύϊ, πύργῳ ὀρνέῳ· οὗτος πολιτεύεται, καὶ γεωργεῖ, ἄρχει καὶ ὑπουργεῖ, καὶ τὰ ἄλλα δημιουργεῖ. (αὐτόθ. 677-680).

Ἀνθρωπος ὁ ὄντως κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν· οὗτός ἐστιν ὁ εὐσεβής, ὁ μιμούμενος τὸν Θεόν, καθόσον οἶόν τε, μηδὲν παραλείπων τῶν εἰς τὴν ἐνδεχομένην ὁμοίωσιν ἐγκρατευόμενος, ὑπομένων, δικαίως βιούς, βρσιλεύων τῶν παθῶν, μεταδιδούς ὧν ἔχει, ὡς οἷός τε ἐστὶν εὐεργετῶν καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ. Οὗτος μέγιστος κληθήσεται ἐν τῇ βρσιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν, «Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ». Ματθ. Ε', 19. (αὐτόθ. 1040 κ. ἐ.).—Τῷ γὰρ ὄντι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος εὐεργετῶν. (αὐτόθ. 1045-1048).

Τί ποτ' ἐστίν, ᾧ διαφέρει ἄνθρωπος θηρίων, τούτου τε αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἄγγελος σοφώτερος; «Ἠλάττωσας αὐτόν, φησί, βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους». (Ψαλμ. Η', 6). Τῷ χρόνῳ καὶ τῷ ἐνδύματι ἐλαττοῦται τῶν ἀγγέλων, ἡγουν τῇ σαρκὶ καὶ τῇ ὀλιγοχρονίᾳ ἐν κόσμῳ διατριβῇ. «Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες» κ. ἐ. πρ. Κορινθ. Ε', 2-3. (αὐτόθ.).

Εἰ γὰρ ἐκάστου τῆς οἰκείας φύσεως ἔργον ἔν, καὶ βόδς ὁμοίως, καὶ ἵππου, καὶ κύνος, τί ἂν φήταμεν τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἔργον τὸ οἰκεῖον; Ἐοικεν δ', οἶμαι, κενταύρῳ, θετταλικῷ πλάσματι, ἐκ λογικοῦ καὶ ἀλόγου συγκεῖμενος, ψυχῆς καὶ σώματος. Ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα γῆν τε ἐργάζεται, καὶ σπεύδει εἰς γῆν· τέταται δὲ ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Θεόν· ἢ γε διὰ φιλοσο-



φίς τῆς ἀληθοῦς παιδευομένη, πρὸς τοὺς ἄνω σπεύδει συγγενεῖς (τοὺς ἀγγέλους), ἀποστραφεῖσα τῶν τοῦ σώματος ἐπιθυμιῶν κ. ἐ. (αὐτόθ. 1220-1232).

\***Ἀνθρωπος φιλόσοφος.** Φιλοσοφίαν πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον ἐν Σικυῶνι δικλεγόμενος Λέοντι τῷ Φλιασίῳ τυράνῳ. Μηδένα γὰρ εἶναι σοφὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ Θεόν. Ἔχτην δὲ ἐκαλεῖτο σοφία, ἣ νῦν φιλοσοφία, καὶ σοφὸς δὲ ταύτην ἐπαγγελλόμενος, δεῖ εἶναι ἄν κατὰ ἀκρότητα ψυχῆς ἀπηκριβωμένος· φιλόσοφος δὲ δὲ σοφίαν ἀσπαζόμενος. Διογ. Λαέρτ. εἰς Πυθαγόραν. (Παρά Κλήμ. Η', 1222 σημ.). — Κινδυνεύουσιν ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν, ἢ ἀποθνήσκουν τε καὶ τεθνάναι. Πλάτων (παρα Κλήμ. αὐτόθ. 1226).

\***Ἀνθρωπος αὐτεξούσιος εἰς ἀρετήν.** — Οὐχ οἶόν τ' οὖν ἔστιν ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἐν ὄρωσιν ἐλλόγιμον γενέσθαι, μὴ μαθήσει, μήτε μελέτη τε καὶ ἀσκήσει προσηματοποιούμενος· τὴν δὲ ἀρετὴν οὐκ ἐπ' ἄλλοις τισὶν εἶναι φημεν, ἢ πάντων μάλιστα ἐφ' ἡμῖν. «Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· καὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἔστι φύσει ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀπαρεμπόδιστα· τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀσθενῆ, δοῦλα, κωλυτά, ἀλλότρια». Ἐπίκτητος. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα εἶργειν δύνανται τις προσπολεμῶν· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῖν οὐδαμῶς, οὐδ' ἂν μάλιστα ἐνίσταται· θεόδοτον γὰρ τὸ δῶρον, καὶ οὐχ ὑποπίπτον ἄλλω τινί. «Ὅθεν ἀκολασία μὲν οὐκ ἄλλου τινὸς ἂν δοξάζοιτο εἶναι κακὸν ἢ τοῦ ἀκολασταίνοντος, σωφροσύνη δὲ ἀγαθὸν αὐτοῦ σωφρονεῖν δυναμένου. (αὐτόθ. 1320-1346. ἔνθα περὶ σωφροσύνης συζύγων, ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ἀκολασίας, συμπεριφορᾶς γυναικὸς πρὸς σύζυγον).

\***Ἀνθρώπων ψυχὰι, θεοὶ κατὰ χάριν.** «Ἴσθι πεποιθὸς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ τῇ διανοίᾳ σου ἐπὶ Θεῷ, ἐπὶ δὲ σῆ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου». (Παροιμ. Γ', 5). «Ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἔστε καὶ υἱοὶ Ἰψίστου πάντες». (Ψαλμ. ΠΑ', 6). Θεοειδῆς καὶ θεοεικελὸς δὲ ἀγαθὸς ἀνὴρ κατὰ ψυχὴν, ὃ τε αὐτὸς θεὸς ἀνθρωποειδῆς. (Κλήμ. Ἀλεξ. αὐτόθ. 1360.—Θ', 293).—Φησὶ δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς τῶν σοφῶν τὰς ψυχὰς θεοῦ γενέσθαι, ὡδὲ πως γράφων·

Εἰς δὲ τέλος μάντις τε καὶ ὁμοποιοὶ καὶ ἱητροὶ  
Καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται·  
Ἐνθεν ἀναβλάστουσι θεοὶ τιμῆσι φέριστοι.

Καὶ Πίνδαρος δὲ Λυρικὸς λέγων ὡδί·

Ψυχὰι δ' εὐσεβίων ἐν οὐρανοῖς ναίουσαι,  
Μολπαῖς μάκαρα μέγαν ἀείδουσιν ἐν ὕμνοισι.

Εἰ δὲ τῶν εὐσεβῶς βεβιωκότων οὐρανοῦ ἐνδεί-  
αίτημα, ταύτην ἔχουσι τὴν λῆξιν οἱ μάρτυρες·  
τούτων γὰρ οὐδὲν εὐσεβέστερον κ. ἐ. [Θεοδώρ.  
περὶ τιμῆς καὶ δόξης τῶν ἁγίων μαρτύρων.  
ΠΓ', 1021].

\***Ἀνθρωπος δὲ θεοσεβέστατος κράτιστος ἐν γῆ.** Πίστις οὖν τὸ εἰδέναι τὸν Θεόν, ἢ πρώτη μετὰ τῆς τοῦ Σωτῆρος διδασκαλίας τὴν πεποίθησιν [ἐνεργεῖ] τὸ κατὰ μηδένα τρόπον ἄδικα δρᾶν, τοῦτ' εἶναι πρέπον ἡγεῖσθαι τῆ ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ. Ταύτην κράτιστον μὲν ἐν γῆ ἄνθρωπος δὲ θεοσεβέστατος, κράτιστος δὲ ἐν οὐρανῷ ἄγγελος. (Κλήμ. Θ', 408 κ. ἐ.).

Εἰκὼν μὲν γὰρ Θεοῦ λόγος θεῶς καὶ βασιλικός, ἄνθρωπος ἀπαθής· εἰκὼν δὲ εἰκόνας ἀνθρώπινος νοῦς. Ἐτέρῳ δ' εἰ βούλει πρᾶλαβεῖν ὀνόματι τὴν ἐξομοίωσιν, εὖροις ἂν παρὰ τῷ Μωϋσεῖ τὴν ἀκολουθίαν ὀνομαζομένην θεῖαν· φησὶ γάρ, «Ὅπισω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φυλάξατε. (Δευτ. ΙΓ', 4). Ἀκόλουθοι δ' οἴμμι καὶ θεραπευταὶ Θεοῦ πάντες οἱ ἐνάρετοι. (αὐτόθ. 140-205. ἔνθα καὶ κατὰ Πλάτωνα καὶ ἐτέρους σοφοὺς, φίλος Θεῷ μόνος δὲ ἐνάρετος).

\***Ἀνθρωπος σεμνός, ἱλαρός, δὲ ζῆτῶν παρὰ Κυρίου διδασκῆται** χρηστότητα καὶ παιδεύειν, κατ' ἐπανόρθωσιν αὐξήσας τὸ ἡγεμονικὸν τῆς τελειότητος, οὗτος ἄρα ὄντως δὲ βασιλικὸς ἄνθρωπος· οὗτος ὅσιος τοῦ Θεοῦ ἱερέυς. «Ὅπερ ἔτι καὶ νῦν παρὰ τοῖς λογιωτάτοις τῶν βαρῶν βάρων σώζεται, τὸ ἱερτικὸν γένος εἰς βασιλείαν προαγόντων. (αὐτόθ. 452 κ. ἐ.).

\***Ἄλλ' οὐκ ἐχέγγυοι διδάσκαλοι περὶ Θεοῦ λέγοντες ἄνθρωποι, καθὼς ἄνθρωποι·** οὐ γὰρ ἀξιόχρεώς γε, ἄνθρωπός τε ὢν, καὶ περὶ Θεοῦ τἀληθῆ λέγειν, δὲ ἀσθενῆς καὶ ἐπίκηνος περὶ τοῦ ἀγεννήτου καὶ ἀφθάρτου, καὶ τὸ ἔργον περὶ τοῦ πεποιηκότος. «Ὅσον γὰρ δυνάμει Θεοῦ λείπεται ἄνθρωπος, τοσοῦτον καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐξασθενεῖ, καὶ μὴ Θεόν, ἀλλὰ περὶ Θεοῦ λέγει καὶ τοῦ θείου λόγου· ἀσθενῆς γὰρ φύσει δὲ ἀνθρώπειος λόγος, καὶ ἀδύνατος φράσαι Θεόν.

Οὐ τοῦνομα λέγω· κοινὸν γὰρ τοῦτο οὐ φιλοσώφων μόνον ὀνομάζειν, ἀλλὰ καὶ ποιητῶν οὐδὲ τὴν οὐτίαν· ἀδύνατον γὰρ· ἀλλὰ τὴν δύναμιν καὶ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Μόνη τοίνυν ἡ πρὸ ἡμῖν θεοδίδακτός ἐστι σοφία· ἀφ' ἧς αἰ πᾶσαι πηγαὶ τῆς σοφίας ἤρτηνται, ὅσαι γε τῆς ἀληθείας στοχάζονται. Ἀμέλει· ὡς ἂν τοῦ Κυρίου ἦγοντος εἰς ἀνθρώπους, τοῦ διδάξαντος ἡμᾶς, μυριοὶ σημάντορες, καταγαγελεῖς, ἐτοιμαστικαί, πρόδρομοι, ἀνωθεν ἐκ καταβολῆς κόσμου· δι' ἔργων, διὰ λόγων προμηνύοντες, προφητεύοντες ἐλεύσεσθαι, καὶ ποῦ, καὶ πῶς, καὶ τίνα τὰ σημεῖα (αὐτόθ. 397-400).

Εὐσεβῆς ἄρα ὁ γνωστικός, ὁ πρῶτον ἐκυτοῦ ἐπιμελούμενος, ἔπειτα τῶν πλησίον. . . καὶ εἰς ἀρχὴν καταστικτὴ ποτέ, καθάπερ ὁ Μωϋσῆς, ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀρχομένων ἠγήσεται, καὶ τὸ ἄγριον καὶ ἄπιστον ἐξημερώσεται, τιμῇ μὲν τῶν ἀρίστων, κολάσει δὲ τῶν μοχθηρῶν, τῇ κατὰ λόγον εἰς παιδεῖν ἐγγραφομένη. Μάλιστα γὰρ ἀγαλμα θεῖον, καὶ Θεῷ προσεμπερές ἀνθρώπου δικαίου ψυχὴ (αὐτόθ. 420-421).

Ἄνθρωποι φρόνιμοι, ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι, ὡς αἱ περιστεραί (Ματθ. Ι', 16). — Ἄνθρωπος νὰς Θεοῦ καὶ σπέρμα Ἀβραάμ. Νὰς δὲ ἐστὶν ἀνθρωπος ὁ μὲν μέγας, ὡς ἡ Ἐκκλησία, ὁ δὲ μικρός, ὡς τὸ σπέρμα σώζων τὸ Ἀβραάμ. (αὐτόθ. 516. — Ὡριγένης ΙΔ', 584).

Ἄνθρωπίνης γνῶμης· τὸ πολύτροπον καὶ ἄστικτον γεννητικὸν εἶναι πέφυκε τῆς διαφωνίας, ἥτοι τῆς ἀλλήλων πρὸς ἀλλήλους· ἢ τῆς ἑαυτῶν πρὸς ἑαυτούς. (Κλήμ. Θ', 588).

Οἱ τοὺς ἐγκωμιαστικούς λόγους τοῖς πλουσίοις δωροφοροῦντες, οὐ μόνον κόλακες καὶ ἀνελεύθεροι δικαίως ἂν ἔμοι γε κρίνεσθαι δοκοῖεν, ὡς ἐπὶ πολλῶν προσποιούμενοι χρισσασθαι τὰ ἀχάριστα, ἀλλὰ καὶ ἀσεβεῖς καὶ ἐπίβουλοι· πῦρ ἐπὶ πῦρ μετοχετεύοντες, τύφω τύφον ἐπαντλοῦντες, καὶ ὄγκον πλούτῳ προσαντιθέοντες, βράζει φύσει φορτίον βαρύτερον, οὐ μᾶλλον ἐχρῆν ἀφαιρεῖν καὶ περικόπτειν, ὡς σφαλεροῦ νοσήματος καὶ θανατηφόρου. Τῷ γὰρ ὑψομένῳ καὶ μεγαλυνομένῳ ἀντίστροφος ἢ πρὸς τὸ ταπεινὸν μεταβολὴ καὶ πτώσις, ὡς ὁ θεὸς διδάσκει λόγος. «Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἄμα τῷ δοξασθῆναι· αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον». (Ψαλμ. ΛΓ', 20). αἴτις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπει-

νωθήσεται». Ματθ. ΚΓ', 12. (Κλήμ. αὐτόθ. 604-608).

Ὁ μὲν οὖν ἀνθρωπος ἀπλῶς οὗτος κατ' ἰδέαν πλάσεται τοῦ συμφυοῦς πνεύματος· οὐδὲ γὰρ ἀνείδεος, οὐδὲ ἀσχημάτιστος ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ δημιουργεῖται, ἔθθα μυστικῶς ἀνθρώπου ἐκτελεῖται γένεσις, κοινῆς οὐσης καὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς τέχνης· ὁ δὲ τις ἀνθρωπος κατὰ τύπωσιν τὴν ἐγγινομένην τῇ ψυχῇ, ὧν ἂν αἰρήσῃται, χαρκατηρίζεται. (Η', 1360). — Οὐκ οὐκ εὐλόγως οἱ κατατρέχοντες τῆς πλάσεως καὶ κακίζοντες τὸ σῶμα, οὐ συνόρωντες· τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐρῆθην πρὸς τὴν οὐρανοῦ θέαν γενομένην, καὶ τὴν τῶν αἰσθητῶν ὄργανοποιίαν πρὸς γνῶσιν συντείνουσιν, τά τε μέλη καὶ μέρη πρὸς τὸ κάλον, οὐ πρὸς ἡδονὴν εὔθετα. Ὅθεν ἐπιδοκτικὸν γίνεται τῆς τιμιωτάτης τῷ Θεῷ ψυχῆς τὸ οἰκητήριον τοῦτο· καὶ Πνεύματος ἁγίου κατὰ τὸν τῆς ψυχῆς τε καὶ σώματος ἁγισμὸν καταξιοῦται, τῷ τοῦ Σωτῆρος καταρτισμῷ τελειούμενον. (αὐτόθ. 1373).

Μόνος ἐν ἅπασι γυμνὸς γεννᾶται ἀνθρωπος, οὐχ ὄπλον, οὐκ ἔνδυμα συγγενώμενον σχῶν· οὐχ ὡς τῶν ἄλλων ζώων ἐλάττων, ἀλλ' ὅπως ἢ μὲν γυμνωσις καὶ τὸ μηδὲν συνεπάγεσθαι, κατασκευάζῃ σοὶ μέριμναν· ἢ δὲ μέριμνα τὸ σοφὸν ἐκπομπεύσῃ, τὴν ἀργίαν ἐκβάλλῃ, εἰσχαγᾶ τὰς τέχνας· δι' ἔνδειαν, γεννήσῃ μηχανῶν ποικιλίας. Ὁ γὰρ γυμνὸς πολυμήχανος, ὡς περ κέντρον τῇ χρεῖα νυτσομένος, πῶς ὑετοῦς ἀποφύγῃ, πῶς σοφίστηται κρύος, πῶς πληγὰς ἀντιφράξῃται, πῶς γεωργήσῃ τὴν γῆν, πῶς φοβήσῃ θηρία, πῶς δαμάσῃ τὰ δυνατώτερα κ. ἐ. Ἄλλην ἐξ ἄλλης ἐγέννησεν ἢ γυμνωσις σύνεσιν, ὡς εἶναι καὶ τὴν γυμνωσιν δῶρον καὶ χάριν δεσποτικῆν. Γυμνὸς οὖν καὶ ὁ Ἰώβ καταστάς χρημάτων, κτημάτων, εὐτεχνίας, πολυτεχνίας, καὶ πάντα ἐν βραχεῖ ἀποβαλὼν, τὴν εὐχάριστον ταύτην φωνὴν ἐξεβόησεν (Ἰώβ Α', 21)· «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ νηδύος, γυμνὸς καὶ ἀπελεύστομαι ἐκεῖ,» πρὸς Θεὸν δηλαδὴ καὶ τὴν μακαρίαν λῆξιν ἐκείνην καὶ ἀνάπαυσιν. (Θ', 740-741).

Ἄνθρωπολογία καὶ φυσιολογία ἀνθρώπου, καὶ πρόνοια τοῦ πλάστου καὶ δημιουργοῦ, περὶ τῆς ἀνθρώπου φύσεως. [Διον. ἐπίσκ. Ἀλεξ. Γ', 1249-1268].

Ἐκ τῶν Ὀριγένους.

«Σπέρμα Ἀβραάμ. καὶ τέκνα Ἀβραάμ.» Ἐρμηνεία. (ΙΑ', 584.) — Ἀνθρώπου γέννησις καθ' ὁμοιότητα τῶν γεννητόρων, προγόνων ἢ συγγενῶν. Ὡς περ κατὰ τὰ σωματικὰ ἀπὸ πολλῶν σπερμάτων προκόπτει· μᾶλλον ἐνεργῆσαι δυναθὲν ἔσθ' ὅτε ἐν τῶν σπερμάτων, οὕτως ἔστιν ἰδεῖν καὶ τῶν πνευματικῶν σπερμάτων. Ἐπεὶ γὰρ ἔχει ἐν ἑαυτῷ προγονικούς τε καὶ συγγενικούς τε λόγους ὁ σπείρων, ὁτὲ μὲν κρατεῖ ὁ αὐτοῦ λόγος, καὶ ἀποτίκτεται τὸ γεννώμενον τῷ σπέρματι ὅμοιον· ὁτὲ δὲ ὁ λόγος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ σπείραντος, ἢ τοῦ πατρὸς τοῦ σπείραντος, ἢ τοῦ θεοῦ τοῦ σπείραντος, ἐνίστη καὶ πάππου τοῦ σπείραντος, παρ' ὃ γίνονται οἱ ἀποτικτόμενοι ὅμοιοι τοῖς δε, ἢ τοῖς δε. Ἔστι δὲ ἰδεῖν ἐπικρατοῦντα καὶ τὸν λόγον τῆς γυναικός, ἢ τοῦ πατρὸς τῆς γυναικός, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, ἢ τοῦ πάππου αὐτῆς· κατὰ τοὺς ἐν ταῖς μίξεσι βρασμούς, ἅμα πάντων σειομένων, ἕως ἐπικρατήσῃ τις τῶν σπερματικῶν λόγων. (ἔνθα ἀνωτέρω. — Πλούταρχος παρὰ Νεμεσίω Μ', 545. 826).

\*Ἀνθρωπος συνέστηκεν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος· ὑπερκείσθω δὲ νῦν λέγειν τροπολογικῶς, ὅτι καὶ ἐκ πνεύματος συνεστήκαμεν. (ΙΓ', 1556 κ. ἐ.) — Τὸ τρισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου αἰρεσις ἐστὶ τῶν καλοδόξων Σαβελλικῶν, καὶ αἰρετικῆ φαντασία. (αὐτόθ. 1520. — Ἐπιφάν. ΜΑ', 1032 κ. ἐ.) Βλέπ. καὶ λ. ψυχῆ.

\*Ἀνθρωποι, κατὰ Κέλσον, ἐλάχιστοι τῶν ζώων, ἀνασκευὴ τῶν παραδοξολογιῶν Κέλσου. (ΙΑ', 1149-1180) — Ἀνθρωπος λέγεται ἀληθέστατα κατὰ φύσιν οὔτε ψυχὴ χωρὶς σώματος, οὔτ' αὖ πάλιν σῶμα χωρὶς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ συστάσεως ψυχῆς καὶ σώματος εἰς μίαν τὴν τοῦ καλοῦ μορφῆν συντεθέν. Ὁ δὲ Ὀριγένης τὴν ψυχὴν μόνην ἔλεγεν ἄνθρωπον, ὡς ὁ Πλάτων. [Μεθόδ. ΙΗ, 292. καὶ παρὰ Φωτίω ΡΓ', 1109]. — Ἀνθρώπου σύλληψις ἐν τῇ νηδύϊ, μόρφωσις καὶ ψύχωσις. [Μεθόδ. ΙΗ', 48-61].

Ἐκ τῶν Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου.

Περὶ τῆς ἀνθρώπου φύσεως κατ' Αἰγυπτίους, Φοίνικας καὶ Ἑβραίους. (ΚΑ', 557-584).

Περὶ τοῦ πρώτου τῶν ἀνθρώπων βίου, καὶ

ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη ἡ γυνή. (αὐτόθ. 972-973. ἔνθα Πλάτων περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ζεύγους). — Ὅτι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὁμίλουν. (αὐτόθ. 973. — Ὀριγένης κατὰ Κέλσου περὶ ὁμιλίαις καὶ νοημοσύνης ἀλόγων ζώων. ΙΑ', 1152-1180).

Περὶ τῆς παλαιᾶς ἀνθρωποθυσίας ἐκ τοῦ Πορφύριου καὶ τῶν ἄλλων. (αὐτόθ. 269-285). Ὅτι μετὰ τὴν Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν ἡ παλαιὰ ἀνθρωποθυσία κατελύθη. (αὐτόθ. 285. Κ', 1397-1413).

\*Ἀνθρώπους πυγμαίους, καὶ ἀνθρωποφάγους, καὶ σκιάποδας, ἱστορεῖ Ἰεροκλῆς, ὅτι εἶδεν Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς. (Εὐσέβ. κατὰ Ἰεροκλέους ΚΒ', 845).

\*Ὡς οἱ παλαίτατοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς κατ' οὐρανὸν φωστῆρας μόνους ἔσεβον. (αὐτόθ. 269).

Τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος τίσι μηχαναῖς κακίας καὶ δόλου ἐπήγετο ἡ ἀντικειμένη τῷ Θεῷ δύναμις. (αὐτόθ. 272 κ. ἐ.). — Ὅτι ἀναγκάτως παρεγένετο τοῖς ἀνθρώποις ὁ Σωτῆρ. (αὐτόθ. 273-305).

Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

\*Ἐπειδὴ γὰρ ἤμικρε καὶ πέπτωκεν ὁ ἀνθρωπος, καὶ πετόντος αὐτοῦ τὰ πάντα τετάρκτα, «Ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Μωϋσέως» (Πρ. Ῥωμ. Ε', 14), ἡ γῆ κεκατήρηται, ὁ ἄθλος ἠνοιγή, ὁ Παράδεισος ἐκλείσθη, ὁ οὐρανὸς ἐθυμώθη, καὶ τέλος ἐφθάρη ὁ ἀνθρωπος καὶ ἀπεκτηνώθη κ. ἐ. (ΚΕ', 209 κ. ἐ. — Βασίλ. ΚΘ', 452 κ. ἐ.). — Ἀνθρωπος λογικός, καὶ ἄλογα ζῶα. ἔνθα περὶ ἀθικασίας ψυχῆς καὶ τῆς τῶν ἀοράτων καὶ νοουμένων θεωρίας. (ΚΕ', 61-80). — Ἀνθρωποι διεφθαρμένον ἔχοντες τὴν διάνοιαν, οὐ παραδέχονται τὰ υπερβλίνοντα τοὺς ἑαυτῶν πεπληνημένους λογισμούς. Ἔστι μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς γεννητοῖς, μάλιστα δὲ ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις, ἀδύνατον ἐπικξίως εἰπεῖν περὶ τῶν ἀπόρρητων κ. ἐ. Ἄρ' οὖν ἐπεὶ μὴ δύνανται εὐρεῖν ἢ λέγειν, οὐδὲ εἶναι αὐτὰ ὁμολογοῦσι; Καὶ ὁμολογήσουσιν ἐφθαρμένην ἔχοντες τὴν διάνοιαν. (ΚΤ', 572-573). — Ἀνθρωποι ἡμεῖς ἐνωθέντες Πνεύματι, πνευματοτρόποι· Θεὸς δὲ ὁ Λόγος ἐπὶ γῆς, Θεὸς σαρκολόφος. (αὐτόθ. 996. 1105). — Ἀνθρωπος ὁ ἔτω καὶ ὁ ἔξω· κατὰ

Ἐπιφανίου. (αὐτόθ. 1120 κ. ε.).—Ἐν ἀρχῇ γὰρ πλάσις ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐποίησεν αὐτὸν ἀναμάρτητον φύτιν, καὶ αὐτεξούσιον θέλησιν. (αὐτόθ. 1249).—Ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς νοητῆς καὶ σώματος αἰσθητοῦ ζῶον γνωρίζεται εἰκότως, διὰ τὸ μηδέτερον χωρὶς τοῦ ἐτέρου προάγουσαν ἔχειν ὑπόστασιν, μηδὲ σώζειν τὸν ὅρον τῆς φύσεως. (αὐτόθ. 1233).

Ἄνθρωποθυσία. (ΚΕ', 48-52).—Ἄνθρωπος τίνι τρόπῳ πέπτωκεν. (αὐτόθ. 8-9).—Ὅτι δικαίως ὁ Θεὸς διὰ θανάτου ἐτιμώρησε τὸν ἄνθρωπον. Τί ὁ θάνατος ἐπήνεγκε τῷ ἀνθρώπῳ. (αὐτόθ. 104-105).—Οὐδὲν γὰρ οὐδὲ ἀλόγων διαφέρειν ἔμελλεν, εἰ πλεον οὐδὲν τῶν περιγείων ἐπεγίνωσκεν. (αὐτόθ. 116).—Ἄπλους ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο ἐξαγοράσαι τοὺς ἀνθρώπους; (αὐτόθ. 120).—Οὐκ ἠδύνατο ἐξαγορασθῆναι ὁ ἄνθρωπος, ἢ διὰ τῆς ἐνσπρώσεως τοῦ Κυρίου (ΚΖ', 101).—Ἐξαγορασθεὶς ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας θεὸς κατέστη. (αὐτόθ. 372). Τοῦ χρίσματος τοῦ Χριστοῦ μέτοχος ἔστιν. (αὐτόθ. 109-113).—Υἱὸς Θεοῦ γίνεται διὰ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. (αὐτόθ. 273).—Σκοπὸς αὐτοῦ ἔστι τὸ πρὸς τὸν Λόγον ἐπεκτείνεσθαι. (αὐτόθ. 432).

Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἐκ τῶν εἰς Ἄθανάσιον ἀποδιδόμενων.

Τί ἐστὶν ἄνθρωπος; Ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον νοερόν, αἰσθητικόν, θείου νοῦ καὶ ζωῆς αἰωρίου δεκτικόν, καὶ τῇ τχύτης στερῆσει θνητὸν κ. ε. (ΚΗ', 77).

Ἀνθρώποις κατ' οὐσίαν ποῖα ἀγνώριστα καὶ ἀόριστα;—Θεός, ἄγγελος, ψυχὴ. Τί ἐστὶν ἀόριστον κ. ε. (αὐτόθ. 536-540).

Ἄνθρωπος διὰ τί οὐ προγινώσκει τὴν ἡμέραν τοῦ τέλους;—Οὐκ ἀσκόπως ἀπέκρυψεν τοῦτο ἡμῖν ὁ Θεός. (αὐτόθ. 617).

Οἱ πλείους τῶν ἀνθρώπων τίνος χάριν ἐν νυκτὶ τίκονται, καὶ ἐν νυκτὶ τελευτῶσιν;—Ἔμοι δοκεῖ, ἵνα μάθωμεν διὰ τοῦ τοιοῦτου ὑποδείγματος, ὅτι σκοτεινὴ ὑπάρχει τοῦ παρόντος βίου καὶ ἡ γέννησις καὶ ἡ κοίμησις, ἡ γοῦν ἢ ἐν αὐτῷ εἴσοδος καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἔξοδος. (αὐτόθ. 664).

Ἄνθρωποι κκοφρονοῦντες οὐδὲν διαφέρουσι τῶν κτηνῶν, οἱ λέγοντες οὐδὲν διαφέρει τοῦ κτήνου; ὁ ἄνθρωπος. (αὐτόθ. 681).

Ἄνθρωπος ἐν πρόσωπον, καὶ ζῶον ἐν, ἀπό

τε πνεύματος καὶ σαρκὸς (αὐτόθ. 92).—Πῶς ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ;—Ὁ Θεὸς οὐκ ἔστιν ἀνθρωπόμορφος. Τί δὲ ἐστὶ τό, κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν; (αὐτόθ. 733-736. 85. κ.ε.).

Ἄνθρωπος διὰ τί ὁτὲ μὲν συμπαθῆς, ὁτὲ δὲ σκληρός; Ἀπόκρισις. (ΚΗ', 648).—Ἄνθρωπίνου βίου τίνες οἱ ὅροι; Ἀπόκρισις. (αὐτόθ. 668-675).—Ὁ Θεὸς ἔπλασεν ἐν ζεῦγος ἀνθρώπων, τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὕαν, διὰ τί μέλανες καὶ Αἰθίοπες; Ἀπόκρ. (αὐτόθ. 676).

Ἄνθρωπος τέλειος ὁ Χριστός, ἐκτὸς ἀμαρτίας, καὶ Θεὸς τέλειος. Ὁρθόδοξος καὶ Ἀπολλιναρικστῆς (αὐτόθ. 1265 κ. ε.).

### Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. Λόγοι δύο. (Α', 9-61).—Ἔσω ἄνθρωπος καὶ ἔξω. Πῶς οὖν δύο γνωρίσω τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον; Ναί, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, τὸν ἕνα φαινόμενον καὶ φθειρόμενον, καὶ ἕνα τὸν ὑπὸ τῷ φαινομένῳ κεκρυμμένον, ἀόρατον, τὸν ἔσω ἄνθρωπον, τὸν καὶ κυριώτερον καὶ ἀληθέστερον ἄνθρωπον. (Β'. πρ. Κορ. Δ', 16). Ἔσω τοῖνον ἔχομεν ἄνθρωπον, καὶ διπλοῖ τινες ἐσμέν· καὶ τότε ἀληθὲς λεγόμενον, ὅτι ἔνδον ἐσμέν. Ἐγὼ γὰρ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· τὰ ἔξω οὐκ ἐγώ, ἀλλὰ ἐμέ· ἐγὼ δὲ τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς κ. ε. (αὐτόθ. 47).—Ἄμέγα ὁ ἄνθρωπος πρᾶγμα, καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων. (Παροιμ. Κ', 6). τὸ τίμιον ἐν τῇ φυσικῇ κατασκευῇ ἔχων. Μόνος κατ' εἰκόνα ἐπλάσθη τοῦ Δημιουργοῦ διὰ πᾶσα ἀρχὴ καὶ ἐξουσίαν αὐτῷ ἐδόθη ἐπὶ τῶν ζώων. (ΚΘ', 449 κ. ε.—Α', 37 κ. ε.).

Τῶν μὲν ζώων ἡ κεφαλή πρὸς τὰ κάτω νένευκε, τοῦ δὲ ἀνθρώπου πρὸς τὰ ἄνω. Τῶν μὲν ἐπὶ γαστέρα· ἡ δὲ σὴ κεφαλή πρὸς οὐρανὸν διενέστηκεν. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου τὰ ἄνω βλέπουσιν· ὡς, ἐάν ποτε καὶ σὺ τοῖς πάθεσι τῆς σαρκὸς ἐαυτὸν ἀτιμάσῃς, γαστρὶ δουλεύων καὶ τοῖς ὑπὸ γαστέρα, παρκαυνοβλήθῃς τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις. (ΚΘ', 192 κ. ε.).

Ἀνθρώπου ψυχὴ καὶ ζῶον, καὶ ζῶον τινῶν ἰδιότητες; (αὐτόθ. 192-208).—Ἀνθρώπων βίος εἰς ἀρετὴν καὶ εἰς κακίαν διήρηται· ἔχει μὲν οὖν ἡ λεία ὁδὸς καὶ πρηνῆς ὁδηγὸν ἀπατηλόν, δάκιμονα πονηρόν, δι' ἡδονῆς πρὸς τὴν

ἀπώλειαν τοὺς ἐπομένους ἐπισυρόμενον· ἢ δὲ τραχεῖα καὶ ἀνάντης ἄγγελον ἀγαθόν, διὰ τῶν ἐπιπόνων τῆς ἀρετῆς πρὸς τὸ μακάριον τέλος τοὺς ἐπομένους ἄγοντα. (αὐτόθ. 221-224 κ.έ.).— Πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἀσθενῆ καὶ ἀδέξια, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν ἀληθῆ δύναμιν καὶ κυριότητα (αὐτόθ. 345).

Βραχὺ τι κατώτερος τῶν ἀγγέλων ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ διὰ τὴν ἔνωσιν αὐτοῦ τὴν μετὰ τοῦ σώματος (αὐτόθ. 449).— Τιμιώτερος οὐρανοῦ, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἀστέρων διὰ τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλάσιν (αὐτόθ. 449).— Ὅποιαι τιμῆς ἠξιώθη παρὰ τῷ Θεῷ ὁ ἄνθρωπος, οὐ συνῆκε δέ, ἀλλὰ καταλιπὼν τὸ ἔπασθαι Θεῷ καὶ ὁμοιοῦσθαι τῷ κτίσαντι, δούλος γενόμενος τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς· νῦν μὲν ὡς ἵππος θηλυμυκῆς χρεμετίζων ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ· νῦν δὲ ὡς λύκος ἀρπαξ ἑφεδρεύων τοῖς ἀλλοτρίοις· ἄλλοτε δὲ διὰ τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν δόλου τῆς πανουργίης τῆς ἀλώπεκος εἰκαζόμενος κ.έ. (αὐτόθ. 449-454). Βλέπε καὶ λ. Ἀκόλαστος.

Πολλῆς δεῖται τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ βοηθείας ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἀσθενεῖν. (αὐτόθ. 416-459).— Ἀνθρώπου ἀλλοίωσις ἐπὶ τὰ κρεῖττω καὶ χεῖρω. (αὐτόθ. 388-413).

\*Ἀνθρωπος καὶ ψυχὴ. Τί δὲ ὄντως ἡμέτερον; Ψυχὴ τε, ἣ ζῶμεν, λεπτή τις οὔσα καὶ νοερά, καὶ οὐδὲν δεομένη τῶν βραχυόντων, καὶ σῶμα, τὸ ταύτῃ δοθὲν ὄχημα πρὸς τὸν βίον παρὰ τοῦ κτίσαντος. Τοῦτο γὰρ ἄνθρωπος· νοῦς ἐνδεδυμένος προσφῶν καὶ πρεπούση σαρκί. Τοῦτο ὑπὸ τοῦ πανσόφου τεχνίτου τῶν ὄλων ἐν τοῖς μητροῖς ἡμῶν πλάττεται κόλποις. Τοῦτο εἰς φῶς ἐκ τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων θαλάμων ὁ τῶν ὠδίνων ἄγει καιρός. Τοῦτο ἀρχειν ἐτάχθη τῶν ἐπὶ γῆς. Τούτῳ γυμνάσιον ἀρετῆς ἢ κτίσις ὑφήπλωται. Τούτῳ κεῖται νόμος μιμεῖσθαι τὸν πλάστην εἰς δύναμιν, καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς εὐταξίαν σκιαγραφεῖν ἐπὶ γῆς κ.έ. (ΑΑ', 549 κ.έ.).— Πρόσεχε σεαυτῷ μόνῳ. Ἄλλο γὰρ ἐσμέν ἡμεῖς αὐτοί, καὶ ἄλλο τὰ ἡμέτερα, καὶ ἄλλο τὰ περὶ ἡμᾶς. Ἡμεῖς μὲν οὖν ἐσμέν ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, καθὼς κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος γεγενήμεθα (αὐτόθ. 204 κ.έ.).— Ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ὁ ἄνθρωπος, ἐκ δύο δηλονότι συγκείμενος.

(αὐτόθ. 212 κ.έ.).— Ἄξις τοῦ ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 212-221).— Μόνον ἐκ πάντων τῶν ζῶων ὀρθῶ τῷ προσώπῳ ἐπλάσθη. (αὐτόθ. 216).— Ὅ,τι ὑπὸ τὴν ὄψιν ἡμῶν, τοῦτο οὐκ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος. (αὐτόθ. 581).— Ὑπεροχὴ αὐτοῦ καὶ δόξα τίς, καὶ ἐν τίνι δεῖ καυχᾶσθαι. (αὐτόθ. 529).— Ἐκαστος ἡμῶν πρὸς τι χρήσιμον πεποιήται, ὡς καὶ τὰ οἰκιακὰ σκεύη. (αὐτόθ. 340).— Ἐκαστος ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ προαιρέσεως κακὸς ἐστὶν. (αὐτόθ. 348).— Ἐκ τῆς ἀμαρτίας παρεμορφώθη. (αὐτόθ. 869 κ.έ.).— Οὐδὲν ὑπελείφθη αὐτῷ, ὅθεν δοξασθῆναι. (αὐτόθ. 532).

Πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας τῇ θεῖᾳ ἀποκαλύψει, καὶ ἀμφιβάλλοντας εἰς ἃ οὐκ ἐννοοῦσι τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς, ἤγουν πρὸς τοὺς καλουμένους ὀρθολογιστάς.— Διὰ μικροῦ σοφίσματος καὶ κηβδῆλου παραλογισμοῦ οἱ τοιοῦτοι ἑαυτοὺς ὠθοῦσιν ἐπὶ τὸ βέραθρον. Ἐπειδὴ γὰρ, φησί, τρία ταῦτα ὁ νοῦς ἡμῶν κατέληφε, καὶ οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐν τοῖς οὔσιν ὃ μὴ ὑπὸ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἔρχεται τῶν ὄντων· ἢ γὰρ ἀγέννητον, φησὶν, ἐστίν, ἢ γεννητόν, ἢ κτιστόν (ὁ λόγος περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος)· ἀλλὰ μὴν οὔτε τὸ πρῶτον, οὔτε τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον ἄρα. Τοῦτο ἡμῶν τὸ ἄρα τῆς αἰωνίῳ ἀρξῆ ὑποδίκους ἡμᾶς· κατὰσθήσει. Πάντα ἐξηρεύησας; Πάντα τοῖς σεαυτοῦ λογισμοῖς ὑπὸ διαίρεσιν ἤγαγες; Οὐδὲν ἀνεξέταστον κατέλιπες; Πάντα τῷ νῷ περιέλαβες; Πάντα τῆ σεαυτοῦ καταλήψει συνέκλεισας; Οἶδας τὰ ὑπὸ γῆν; Οἶδας τὰ ἐν τῷ βυθῷ; Δαιμόνων ἀλαζονεῖται.

Οἶδα ἐγὼ ψάμμον τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης. Εἰ δὲ πολλὰ ἀγνοεῖς, καὶ μυριοπλάσια τῶν ἐγνωσμένων ἐστὶ τὰ ἀγνοούμενα, τί οὐχὶ μετὰ πάντων τὴν ἀκίνδυνον ἀγνοίαν ἀνεπαισχύντως ὁμολογεῖς; Οὐκ ἄγω δὲ σχολὴν ἐλέγχειν τῶν λογισμῶν σου τὴν ματαιότητα, οὐδὲ δεικνύσαι πόσα ἐν τοῖς οὔσι τὴν κατὰλήψιν σου τῶν λογισμῶν διαπέφευγεν. (αὐτόθ. 612-613).

Ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν λογισμῶν ἀμαρτάνει συχνότερον. (αὐτόθ. 200).— Καθημερινὰ τοῦ ἀνθρώπου καθήκοντα. (αὐτόθ.).— Πῶς ὁ Θεὸς δοξάζει τὸν ἄνθρωπον. (αὐτόθ. 908-916).— Ὁ Θεὸς κακὸν οὐκ ἐποίησε, τῶν κακῶν αἴτιος οὐκ ἐστίν. Ὁ δὲ λέγων, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς μὲν κακοὺς, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς ἔπλασεν, ἀσέβης ἐστὶ. Συνήθως λέγουσι τοῦτο οἱ ἥθος ἔ-

χοντες θορυβοποιὸν καὶ ταραχῶδες, καὶ ἐπὶ τούτῳ καταγινωσκόμενοι. (αὐτόθ. 1141.329. 353).—'Ανθρωπολογία καὶ φυσιολογία ἀρρένας καὶ θήλεος. (Α', 673-692).

'Ανθρωπάρεσκος καὶ ὑπερήφανος (ΑΑ', 1105). —'Οτι οὐ δεῖ τὸν χριστιανὸν προσπάσχειν τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων δόξῃ, οὔτε ἀντέχεσθαι τιμῆς ὑπερβαλλούσης, ἀλλὰ καὶ διορθοῦσθαι τοὺς οὕτω τιμῶντας, ἢ πλέον περὶ αὐτοῦ φρονούντας. (αὐτόθ. 792).

'Ανθρώπινα συμβαίνοντα πῶς γίνεται. Πῶς τὰ μέτα καὶ τὰ ἀδιάφορα περὶ ἡμᾶς οἰκονομεῖται, εἴτε συντυχίῃ τινὶ αὐτομάτῳ, εἴτε τῇ δικαίῃ τοῦ Θεοῦ προνοίᾳ κ. ἐ. (ΑΒ', 884).

'Ανθρώπου φύλου ῥοπή πρὸς κακίαν. (αὐτόθ. 1024).

### Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων.

'Επειδὴ γὰρ ὁ ἄνθρωπος διπλοῦς, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκείμενος, διπλοῦν καὶ τὸ καθάρσιον· τὸ μὲν, ἀσώματον, τῷ ἀσωμάτῳ· τὸ δὲ, σωματικόν, τῷ σώματι. Καὶ τὸ μὲν ὕδωρ καθαίρει τὸ σῶμα, τὸ δὲ πνεῦμα σφραγίζει τὴν ψυχὴν. (ΑΓ', 429).

'Ανθρωπος γῆ καὶ σποδός. 'Ανθρώπου διάνοια ἀσθενῆς εἰς τὰ ὑπὲρ κατάληψιν· ἢ γλῶσσα ἀνίκανος ἐρμηνεῦσαι. (αὐτόθ. 540-557—637-657). — 'Ανθρωπολογία καὶ φυσιολογία. Πανσοφία τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ ἀσθένεια ἀνθρωπίνης δικνοίας. (αὐτόθ. 652-637).

Τοὺς πνευματικούς ἀνθρώπους ὑποκεῖσθαι τοῖς πειρασμοῖς καὶ θλίψεσι, ταῖς ἐκ πρώτης ἀμικρίας βρουούσαις. [Μακάρ. ΑΔ', 613-624].

'Ανθρώπων χριστιανῶν, καὶ ἀνθρώπων τοῦ κόσμου διαφορά. Ὁ τῶν χριστιανῶν κόσμος ἕτερός ἐστι, καὶ ἀγωγή, καὶ νοῦς καὶ λόγος, καὶ πράξις ἕτερα ταυχάνει· καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου τούτου, ἕτερα καὶ διάφορα. Ὁμιλία. [αὐτόθ. 493-517].

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

'Ανθρωπος χοῦς καὶ πνεῦμα, ζῶον ὄρατὸν καὶ ἀόρατον, πρόσκαιρον καὶ ἀθάνατον, ἐπίγειον καὶ οὐράνιον, ἀπτόμενον Θεοῦ καὶ οὐ περιδρασσόμενον, ἐγγίζον καὶ μακρυνόμενον κ. ἐ. (ΑΕ', 485-489).

'Ο αὐτὸς εὐτελής κατὰ τὴν σύλληψιν καὶ γένεσιν, ὁ αὐτὸς καὶ μέγιστος καὶ ταπεινός. Πῶς συνεζύγη, οὐκ οἶδα, σῶματι καὶ ψυχῇ· καὶ πῶς εἰκὼν τέ εἰμι Θεοῦ, καὶ τῷ πηλῷ συμφύρομαι· ὁ (σῶμα) καὶ εὐεκτοῦν πολεμεῖ, καὶ ἀνιᾶ πολεμούμενον· ὁ καὶ ὡς σύνδουλον ἀγαπῶ, καὶ ὡς ἐχθρὸν ἀποστρέφομαι· ὁ καὶ ὡς δεσμὸν φεύγω, καὶ ὡς συγκληρονόμον αἰσχύνομαι· τῆξαι φιλονεικῶ, καὶ οὐκ ἔχω τίνα συνεργῶ πρὸς τὰ κάλλιστα χρήτωματι, ὡς εἰδώς εἰς ὁ γέγονα, καὶ ὅτι δεῖ με πρὸς Θεὸν ἀναβῆναι διὰ τῶν πράξεων κ. ἐ. Τίς ἢ περὶ ἐμέ σοφία; καὶ τί τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον; Ἡ βούλεται μοῖραν ἡμᾶς ὄντας Θεοῦ, καὶ ἀνωθεν βρούσαντας, ἵνα μὴ διὰ τὴν ἀξίαν ἐπαυρόμενοι καὶ μετεωρίζόμενοι καταφρονῶμεν τοῦ κτίσαντος, ἐν τῇ πρὸς τὸ σῶμα πάλη καὶ μάχῃ πρὸς αὐτὸν ἀεὶ βλέπειν, καὶ τὴν συνεζευγμένην ἀσθενεῖαν παιδαγωγίαν εἶναι τοῦ ἀξιωματός· ἵν' εἰδῶμεν οἱ αὐτοὶ μέγιστοί τε ὄντες καὶ ταπεινότατοι, ἐπίγειοι καὶ οὐράνιοι, πρόσκαιροι καὶ ἀθάνατοι, κληρονόμοι φωτός καὶ πυρός, εἴτ' οὖν σκότους, ὁποτέρως ἀνεύτωμεν; Τοιοῦτον τὸ κράμα ἡμῶν κ. ἐ. (αὐτόθ. 865). — Εἴπερ μέγιστον ἐν ἀνθρώπου φύσει τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ἡ τοῦ νοῦ δύναμις. (αὐτόθ. 1145).

'Ανθρώπου φύσις καὶ σύμπηξις, φυσιολογία. (ΑΖ', 56 κ. ἐ.).—Οὐκ ἔστιν ἕσον φυτὸν ἐκτεμεῖν, ἢ ἄνθος τι τῶν προσκαίρων, καὶ ἀνθρώπων. Εἰκὼν εἶ Θεοῦ, καὶ εἰκόνη Θεοῦ διαλέγει κ. ἐ. (αὐτόθ. 208).—Τάξις ἐκ λογικοῦ τε καὶ ἀλόγου κράματος τὸν ἄνθρωπον, ζῶον λογικόν, συνεστήσατο· καὶ συνέδησε μυστικῶς τε καὶ ἀρρήτως τὸν χοῦν τῷ νοῖ, καὶ τὸν νοῦν τῷ πνεύματι. Τάξις φυσιολογικὴ ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 185 κ. ἐ.). — 'Ανθρωπε, τί πρὸς οὐρανὸν ἀνίπτασαι, πεζὸς ὢν; Τί πύργον οἰκοδομεῖς, τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν οὐκ ἔχων; Τί καὶ σὺ μετρεῖς τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί, στοιχεῖα μεγάλα, καὶ μόνῳ μετρητὰ τῷ ποιήσαντι; Γνωθὶ σαυτὸν πρῶτον· τὰ ἐν χερσὶ κατανόησον· τίς εἶ, καὶ πῶς συνέστης, ἵν' εἰκὼν ᾗς Θεοῦ, καὶ τῷ χεῖρονι συνδεθῆς, καὶ τί τὸ κινήσαν σε, τίς ἢ περὶ σέ σοφία, καὶ τί τῆς φύσεως τὸ μυστήριον· πῶς μετρητὸ πῶς, καὶ νοῦς οὐχ ὀρίζεται, ἀλλ' ἐν ταῦτῳ μένων πάντα ἐπέρχεται κ. ἐ. (αὐτόθ. 205 κ. ἐ.).—'Ανθρώ-

πῶν πάντων μίχην καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι γῆν, μητέρα καὶ τάφον, ἐξ ἧς ἐλήφθημεν, καὶ εἰς ἣν ἀποστραφησόμεθα, μηδὲν πλέον ἀλλήλων ἔχοντες κ. ἐ. (αὐτόθ. 225 κ. ἐ.).

Ἀνθρώπου δημιουργία. Τοῦτο δὴ βουληθεὶς ὁ τεχνίτης ἐπιδείξασθαι Λόγος, καὶ ζῶον ἐν ἐξ ἀμφοτέρων, ἀοράτου τε λέγω καὶ ὄρατῆς φύσεως, δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπον· καὶ παρὰ μὲν τῆς ὕλης λαβὼν τὸ σῶμα ἤδη προϋποστάσης, παρ' ἑαυτοῦ δὲ πνοὴν ἐνθείς, ὁ δὴ νοεράν ψυχὴν καὶ εἰκόνα Θεοῦ οἶδεν ὁ λόγος, οἶόν τινα κόσμον δεύτερον, ἐν μικρῷ μέγαν, ἐπὶ τῆς γῆς ἴσθησιν, ἄγγελον ἄλλον, προσκυνητὴν μικτόν, ἐπόπτῃν τῆς ὄρατῆς κτίσεως, μύστιν τῆς νοουμένης, βρασιλέα τῶν ἐπὶ γῆς, βρασιλευόμενον ἄνωθεν. (αὐτόθ. 317-328.632).

Ἀνθρωπος ἐν τῇ γῇ. Ἐξορίζεται τοῦ παραδείσου καὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς· δερματίνους ἀμφιέννυται χιτῶνας· καὶ τοῦτο πρῶτον γινώσκει τὴν ἰδίαν αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ Θεοῦ κρύπτεται, κερδαίνει μὲντοι κἀνταῦθα τὸν θάνατον, καὶ τὸ διακοπήναι τὴν ἀμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀθάνατον ἦ τὸ κακόν· καὶ γίνεται φιλικανθρωπικὴ ἡ τιμωρία κ. ἐ.—Ἔσα τὸ ἀνθρώπινον γένος κακὰ ὑπέστη ἀπὸ τῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων, μέχρι τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Ἀνθρώπου πτώσις καὶ Θεοῦ οἰκονομία. (αὐτόθ. 324-348 κ. ἐ.).

Ἀνθρωπος ζῶον τρεπτόν, καὶ βευστῆς φύσεως ἀσθένειαν περικείμενος, καὶ μετανοίας ἀνάγκην ἔχων, ὁσάκις ὡς ἄνθρωπος ἀμαρτήσῃ. (αὐτόθ. 356. ἔνθα κατὰ Ναυάτου μὴ παραδεχομένου μετάνοιαν).

Ἀνθρώπου παλαιῶ ἐγκαίνια εἰς νέον καὶ ἀνκαινούμενον. Ἐγκαίνιζεσθε, καὶ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀπορρίψαντες, ἐν καινότητι ζωῆς πολιτεύεσθε, πᾶσι χαλινὸν ἐπιθέντες, πᾶσαν τὴν πονηράν τοῦ ξύλου βρῶσιν μισήσαντες κ. ἐ. Παιδαγωγία τῶν αἰσθήσεων, ἐξ ὧν ὁ θάνατος. (αὐτόθ. 608-621. ἔνθα καὶ περὶ παλαιῶν ἐγκαίνιων νόμος).

Ἀνθρωποι φιλοσοφοῦσι προθυμότερον ἐν τοῖς ἄλλοτριῖσι, ἢ τοῖς οἰκείοις. (ΑΖ', 32).

Ἀνθρωπος θεοφόρος, ὁ Λόγος καὶ Θεὸς σαρκοφόρος. Κατὰ τῶν νεωτεριζόντων καὶ κενωφονούντων εἰς τὰ νενομισμένα καὶ πάτρια. (αὐτόθ. 200). — Ἀνθρωπος τί οὐ φέρει τῶν ἀνικρῶν; (αὐτόθ. 348).

\*Ἐπι. Περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. (αὐτόθ. 755 κ. ἐ.).—Περὶ τῆς τοῦ ἐκτὸς ἀνθρώπου εὐτελείας. (αὐτόθ. 766 κ. ἐ.).

\*Ἀνθρωπὸς εἰμι, πλάσμα καὶ εἰκὼν Θεοῦ, τὸ σῶμα δ' ὕλη, καὶ διαστατὸν πάχος.

(αὐτόθ. 947).

\*Ὁ ψυχικὸς ἄνθρωπος οὐδέπω καλός.

\*Ὁ σαρκικὸς δέ, καὶ λίαν πάθος φίλος.

\*Ὁ πνευματικὸς δ', οὐ μακρὰν τοῦ πνεύματος.

Τίς δ' Ἀντίχριστος; πλῆρες ἰοῦ θηρίον,

\*Ἄνῃρ δυνάστης.

(αὐτόθ. 963.)

\*Ἀνθρωπος ἦν γυμνὸς κατὰ τὴν ἀπλότητα τοῦ τρόπου, κατὰ τὴν ἄτεχνον ζωὴν, καὶ κατὰ τὸ ἀναμφίστονον. Ὑστερον γὰρ μετὰ τὴν παράβασιν ἢ διπλόην, αἱ τέχναι, τὰ ἀμφια. (Σχολ. εἰς Γρηγ. ΑΓ', 910).—Ἀνθρώπου διαφορὰ ἢ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα πολλή τις· καὶ τούτων πρὸς τε τὸν ἄνθρωπον καὶ πρὸς ἄλληλα. (αὐτόθ. 899.—Κοσμ. ἀσχόλ. ΑΗ', 414-415).

\*Ἀνθρωπος τέχνην δαμάζων τὰ θηρία, δαμάζετω καὶ τὰ τῆς σαρκὸς σκιρτήματα. (ΑΗ', 650-651).—Ἀνθρωπίνου βίου εὐτέλεια καὶ ἐπίμοχθον, καὶ ὀρνέων καὶ θηρῶν τὸ ἄμοχθον, καὶ σύγκρισις ἀμφοτέρων τῶν βίων. (αὐτόθ. 654-670).

Ἀνθρωπολογίαις τεμάχια φυσιολογικά. Τέσσαρες εἰσι τοῦ θρεπτικῆς δυνάμεις· ἐλκτική, καθεκτική, ἀλλοιωτική καὶ ἀποκριτική. (Ἡλία Σχόλ. ΑΓ', 854). Περὶ λύπης, στεναγμοῦ καὶ δακρύων. (αὐτόθ. 864.866.880.881.887).

Ἀνθρώπου πλάσις, ψυχῆς οὐσίς, ἀνθρώπου ἐλευθερία· παράβασις ἐντολῆς καὶ κέρδος. (Νικήτας Δαβὶδ Εἰς τὰ ἀπόρρητα τοῦ Γρηγορ. ἐξήγ. ΑΗ', 685-700).

Ἐκ τῶν Καισαρίου ἀδελφ. τοῦ Γρηγ.

\*Ὁ μὲν Δαυὶδ σμικρύνει καὶ εὐτελίζει τὸν ἄνθρωπον λέγων (Ψαλμ. Η', 5)· «Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ;» Ἐν δὲ τῷ ΡΜΓ'. ψκλμῶ, «Κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ αὐτόν;»—Ἀνθρωπος μακτιότητι ὁμοιωθηῖ φησὶν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Σολομῶν μεγαλύνει τὸν ἄνθρωπον, καὶ σεμνύνει λέγων (Παρ. Κ', 6)· «Μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον.» Εἰ οὖν τῷ πατρὶ ὑπάρχει ἀσύμφορος, πῶς οἱ λοιποὶ τῶν προφητῶν συμφωνήσουσιν;—Ἀπόκρ. Οὐ-

δὲν τούτων οἶόν τε δεῖξαι ἀτύμῳνα τὰ τῶν θεοφάντων ῥήματα . . . Ὁ μὲν τοίνυν τὴν φύσιν ἡμῶν, ὁ δὲ τὴν τιμὴν παρίστησιν, ἦν παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν ὄλων εἰλήφαμεν, παρὰ πᾶσαν τὴν κτίσιν θεαίαις χερσὶ γενόμενοι. Ἄνκπτύξας τὸ πρῶτον Μωσέως τευχος, ἐκάτερα πκιδευθήσῃ, ὅτι αἴελαβε χουῖν ἀπὸ τῆς γῆς; ὁ Θεός, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐνεφύσῃσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς.» Ἐν τῷ, ἔλαβε καὶ ἔπλασε, τὰ τῆς τιμῆς γινώσκαται, ἐπ' οὐδενὶ τῶν κτιστῶν ῥηθέν, πλὴν ἐπὶ μόνου τοῦ ἀνθρώπου· ἐν δὲ τῷ ληφθέντι χουὶ ἀπὸ τῆς γῆς τὸ εὐτελές τῆς φύσεως ἡμῶν παιδευόμεθα, ὅτι γῆ καὶ χουὶς ὑπάρχουμεν, τὰ μηδενὸς ἄξια καὶ εὐδιόλυτα. (ΑΗ', 1041—Φώτ. ΡΑ', 113-116).

«Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με» Ψαλμ. ΡΙΗ', 73. Ἄρχ ἑτερόν τι σηκίει τὴν πλάσιν, καὶ ἄλλο τὴν ποίησιν;—Ἄπόκρ. Τὴν ποίησιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς μοι δοκεῖ νοεῖσθαι, τὴν δὲ πλάσιν ἐπὶ τῆς σωματικῆς πολυπλασίας. Χεῖρας δὲ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμά φημι, πρὸς οὓς καὶ φησι· «Ποίησωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν.» Εἰ δὲ καὶ ἡ ἱστορία φησὶν, ὅτι λαβῶν ὁ Θεός χουῖν ἀπὸ τῆς γῆς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, τῇ δράσει καὶ τῇ συνηθείᾳ τῶν πραγμάτων τὸ ἀόρατον τῆς ἐνεργείας παραδηλοῦ. Βουλήσεως γὰρ ἐνεργεῖα τὸ πᾶν, οὐχὶ δὲ χεῖρῶν πλάσις τὸ κατασκευάσμα. Πλὴν χεῖρῶν πλάσμα εἰς τιμὴν τῆς φύσεως προσηγόρευται. Ἐπει καὶ κατ' εἰκόνα Θεοῦ οὐκ εἰς μίμησιν φύσεως (οὐδὲ γὰρ φάναί οἶόν τε ὅσον ἀπέδει), ἀλλ' εἰς χαρκατῆρα ἀρχῆς τε καὶ ἐλευθεριότητος (αὐτόθ. 1041-1044).

Τὸ κατ' εἰκόνα ἐν τῷ ἀθανάτῳ τῆς ψυχῆς καὶ ἐν τῷ πάντων ἀρχεῖν αὐτόν· οὐδ' ἐν τούτοις μέντοι σώζει τὴν ἀκριβῆ πρὸς τὸ θεῖον ἰσότητα καὶ ὁμοίωσιν· ἄμφω γὰρ κτιστά, ἢ τε ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα (αὐτόθ. 1108-1109).

Τὸ κατ' εἰκόνα νοεῖται, κατὰ τὸ λογικὸν καὶ νοερὸν καὶ αὐτεξούσιον· κατὰ τὸ γεννητὸν τὸν νοῦν λόγον, καὶ προβάλλειν πνεῦμα κατὰ τὸ ἀρχικὸν (αὐτόθ. 1120).

Νοῦς καὶ ψυχὴ ταυτόν ἐστιν; Ἄπόκρ. Οὐδὲ ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ κατὰ γε τὸν ἐμὸν ὄρον ταυτόν ὑπάρχει, . . . καθὼς φησὶν ὁ Ἄπόστολος· «Ψαλῷ τῷ πνεύματι, ψαλῷ καὶ τῷ νοῦ»

(Α'. πρὸς Κορινθ. ΙΔ', 15), πνεῦμα τὴν ψυχὴν ὀριζόμενος, νοῦν δὲ τὸν αὐτῆς ἡγεμόνα καὶ πρῦτανιν κ. ἐ. (αὐτόθ. 1116).

Διὰ τί εἰπὼν ὁ Θεός, «Ποίησωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἡμετέραν» τὸ μὲν κατ' εἰκόνα ἔδωκε· τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν, ἐσιώπησε; φησὶ γὰρ ἡ Γραφή, «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.» καὶ οὐ πρόσκειται ὅτι καθ' ὁμοίωσιν· Ἄπόκρ. Μὴ βουλόμενον τὸ θεῖον ἀργούς καὶ ῥαθύμους διαβιοῦν ἡμᾶς, ἐν τῇ ἡμετέρα κατέλιπεν ἐξουσίᾳ ἐξομοιοῦσθαι αὐτῷ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν μιμήσεως, καὶ τῆς τῶν ἀρετῶν κατορθώσεως καὶ ἐπιδείξεως (αὐτόθ. 1125).—Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ τῶν ἀρετῶν τελειώσει Θεῷ ἐξομοιοῦται (αὐτόθ. 1133-1137).

Ἄνθρώπου σύλληψις καὶ ψυχὴ. Ὁ ἄνθρωπος ὄργανον γενεῆς, τὴν δὲ ψυχὴν τὸ θεῖον ἐνίσχιν. Οὐδέπω γὰρ τῇ Γραφῇ εἴρηται, ἐξαγαγέτω ἡ γυνὴ ψυχὴν· οὐδ' ὅτι συλλαβοῦτα Εὐα, ἢ Σάρρα, ἢ Ἐλισάβετ ἐξήγαγε ψυχὴν, ἀλλ' ὅτι ἐγέννησε παιδίον κ. ἐ. Ἄπορίκι καὶ λύσεις (αὐτόθ. 968-972).

Περὶ συλλήψεως ἀνθρώπου φυσιολογικῶς ἐκ τε τῆς Γραφῆς καὶ τῶν ἔξωθεν. Ἄποδείξεις ἐκ τῆς Γραφῆς, ὅτι ἡ ψυχὴ οὐ συνυπάρχει τῇ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς καταβολῇ τοῦ σπέρματος (αὐτόθ. 1044-1088).—Ἄνθρωπολογία, φυσιολογία καὶ ψυχολογία ἐπὶ τῇ συλλήψει, μορφώσει καὶ διαπλάσει, δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ· ἀνδρὸς σπέρμα ἐνεργὸν καὶ κωφόν· αἰτία θήλεος πρὸς ζωογονίαν τοῦ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς σπέρματος. Πότε ἄρρεν καὶ θῆλυ. Πότε δίδυμκ ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἢ τάνάπαλιν θῆλυ καὶ θῆλυ, ἄρρεν καὶ ἄρρεν. Κατὰ ποῖα ἔτη μεταβάλλουσι τὰς ἔξεις οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι. Περὶ τὰ δεκατέσσαρκ ἔτη ἐν ἄρρεσιν ἀρχεται τὸ σπέρμα, καὶ ἐν ταῖς θηλείαις τὰ κατὰ μῆνα, καὶ ἡ φωνὴ βαρύνεται· οἱ μαστοὶ καὶ τὰ αἰδοῖτα αὔξονται· δύσχερος δὲ ἡ γυνὴ, ἐὰν θῆλυ κυῆται μέλλῃ. (αὐτόθ. 1080-1089).

Ἰστέον ὅτι τὰ γεγονότα πρὸς τὸ ἀπλῶς ζῆν ἡμᾶς εἰσὶν ἐγκέφαλος, καρδία καὶ πνεύμων, ἡπαρ καὶ γαστήρ· καὶ τινος τούτων παθόντος, ἐξ ἀνάγκης τὸ ζῶον τελευτᾷ· ὀφθαλμοὶ δὲ καὶ χεῖρες καὶ πόδες πρὸς τὸ εὔζῆν ἡμᾶς γεγόνασιν. Τούτων γὰρ παθόντων, ζῆ



μὲν τὸ ζῶον, οὐ καλῶς δέ. Ἄλλα δὲ πρὸς διανοήσασθαι τῶν ἐπιγινομένων εἶσιν (αὐτόθ. 1084 κ.έ.).

Δερμάτινοι χιτῶνες ἀναγωγικῶς (αὐτόθ. 1100 κ.έ.).—Εἰ προϋπάρχουσα ἡ ψυχὴ κατ' οὐρανούς, ὕστερον δ' ἀμάρτησασα, εἰς τὸν παρόντα ἐξωρίσθη βίον (αὐτόθ. 1104 κ.έ. 1132).

### Ἐκ τῶν Ἀστερίου καὶ Νεμεσίου.

Ὁ ἄνθρωπος σύνθετον ζῶον, ἀπὸ σώματος τοῦ φαινομένου, καὶ τῆς λογικῆς καὶ ἀσωμάτου ψυχῆς λαχὼν εἶναι ὅπερ ἐστίν. Τῶν δὲ δύο τούτων τῶν προῤῥηθέντων οὐχ ὁμοίωμα ἢ φύσις καὶ ἡ ἀξία· ἀλλὰ τὸ μὲν ὄργανον ἐδημιουργήθη πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῆς κερταύσεως· κινούμενον· ἡ δὲ ἡγεμονεύειν ἐτάχθη καὶ βραβεύειν, ὡς κρείττων τοῦ χείρονος κ.έ. (Ἀστέρ. Μ', 369-373).

Ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς νοεῖας καὶ σώματος συνίσταται, ὡς πολλοῖς καὶ φατοῖς ἀνδράσιν ἔδοξεν. (Νεμ. Μ', 504).—Τινὲς δὲ ὧν ἐστὶ καὶ Πλωτῖνος, ἄλλην εἶναι τὴν ψυχὴν, καὶ ἄλλον τὸν νοῦν δογματίσαντες, ἐκ τριῶν τὸν ἄνθρωπον συνεστάναι βούλονται, σώματος, καὶ ψυχῆς, καὶ νοῦ· οἷς ἠκολούθησε καὶ Ἀπολλινάριος ὁ Αποδικεύς. Τοῦτον γὰρ πηξάμενος τὸν θεμέλιον τῆς ἰδίης δόξης, καὶ τὰ λοιπὰ προσφωκιδόμησε κατὰ τὸ οἰκεῖον δόγμα (τὸ ἀποκηρυχθὲν ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ὡς αἰρετικὸν καὶ βλάσφημον). Νοῦς ἐν τῇ ψυχῇ ἐστίν, ὅτι ὀρθοκλῆς ἐν σώματι (αὐτόθ. 504-505).

Ἄνθρωπος ἐξ ἀρχῆς, καθ' Ἐβραίου, οὔτε θνητὸς ὁμολογουμένως ἦν, οὔτε ἀθάνατος, ἀλλ' ἐν μεθορίαις ἐκατέρως φύσεως, θνητῆς καὶ ἀθανάτου (αὐτόθ. 516-636).—Ἄνθρώπου πρεσβεῖσι ἐξίκριτοι τίνες· (αὐτόθ.).—Ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ μόνον λογικόν, ἀλλὰ καὶ ζῶον. Ἄνθρώπου χρειὰ καὶ πάθη, ὡς ζῶου, πολλάκις περιέκλυσται τὸν λογισμὸν. Ἄνθρώπου ἐξίκριτον πρεσβεῖον καὶ ἡ μετανοία (αὐτ. 521 κ.έ.).

Ἄνθρώπου καὶ ζῶων διαφορὰ κατὰ τὸ κινεῖσθαι· ἀνθρωπεῖον πράξεων μυρία ὁδοί, ὅπερ λείπει ἐκ τῶν ζῶων. Ἐλεύθερον γὰρ καὶ αὐτεξούσιον τὸ λογικόν τοῦ ἀνθρώπου (αὐτόθ. 586-589).

### Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Μὴ περιεργάζου δὲ τὰ Θεοῦ δωρήματα, τὰ κατὰ χάριν τῶ ἀνθρώπῳ δεδομένα. Οὐκ ἀρνούμεθα πάντας ἀνθρώπους εἶναι κατ' εἰκόνα Θεοῦ· τὸ δὲ πῶς οὐ περιεργάζομεθα τὸ κατ' εἰκόνα. Οὔτε γὰρ τὸ πλάσμα νοοῦμεν κατ' εἰκόνα, οὔτε τὴν ψυχὴν, οὔτε τὸν νοῦν, οὔτε τὴν ἀρετὴν· ἀλλ' οὔτε λέγομεν τὸ σῶμα μὴ εἶναι κατ' εἰκόνα, οὔτε τὴν ψυχὴν. Πιστῶν δὲ τὸ ὁμολογεῖν τὴν Γραφήν, καὶ μὴ ἀρνεῖσθαι, ἀπίστων δὲ τὸ ἀθετεῖν τὴν χάριν. Ἔστιν οὖν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ κατ' εἰκόνα, αὐτὸς δὲ οἶδεν ὁ Θεὸς τὸ πῶς ἐστίν κ.έ. (ΜΓ', 113).—Ἄνθρωπον καλεῖ (ἡ Γραφή) τὸ χοϊκόν, ἄνθρωπον καλεῖ καὶ τὸ ψυχικόν. Ἐνεβούσησε γὰρ, φησί, εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Κτιστὴν δὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα νοοῦμεν. Πῶς κτιστὴν; Ἐνεβούσησε γὰρ, φησί· καὶ οὔτε μέρος Θεοῦ λέγομεν εἶναι τὴν ψυχὴν, οὔτε ἀλλότριον τοῦ ἐμρυτήματος. Πῶς δὲ τὸ λεπτόν τοῦτο νοεῖται, Θεῷ μόνῳ ἔγνωσται. (αὐτόθ. 113-116).

Ἄνθρωπος μόνον διπλοῦς· ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. Περὶ δὲ τοῦ νοῦ φησὶν (ὁ Ἀπόστολος Α'. πρ. Κορ. ΙΔ', 16), «Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ» καὶ ὅτι, Ὁ νοῦς μου ἀκαρπὸς ἐστίν. Ἔθετο γὰρ τὸν νοῦν, ὃν περ εἶθευ ἡ Γραφή καλεῖν καρδίαν, ἡγεμόνα, ὡς εἶπεῖν, καὶ ἠνίοχον τοῦ παντός σκεύους, δικριτὴν ἀγαθῶν τε καὶ φαύλων, δοκιμαστὴν τῶν ἐν ἡμῖν εἶ γινομένων. Νοῦς μὲν γὰρ ρήματα διακρίνει, λάρυξ δὲ οἷα γέυεται. Διακριτικὸς δὲ ὁ νοῦς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, οὐπω δὲ συγκαταθετικὸς, ἐὰν μὴ εἰς τροπὴν ἐαυτὸν δῶη.—ὑπόστασιν τινεὶ τὸν νοῦν νομίζουσιν εἶναι, καὶ φύσει τολμῶσι λέγειν τὸ εἰωθὸς ἐν τῇ Γραφῇ λέγεσθαι, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πνεῦμα, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος· «Ἦρα ὁλόκληρον ἡμῶν τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθῆναι.» (Α'. πρ. Θεσσαλ. Ε', 23). Σφάλλονται οὖν. Εἰ γὰρ ἐστὶ νοῦς τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ πνεῦμα νοῦς, ὡς καὶ αὐτοὶ νομίζουσι, ψυχὴ δὲ ἄλλη παρὰ τὸν νοῦν καὶ παρὰ τὸ πνεῦμα, οὐκέτι δύο ὑποστάσεις ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν μιᾷ συναγόμεναι ὑποστάσει· οὐκέτι ἐνυπόστατος μόνη

ψυχῇ, καὶ ἐνυπόστατον τὸ σῶμα, ἀλλ' εὐρήκαμεν λοιπὸν τέσσαρας· νοῦς μίξ ὑπόστασις, ψυχὴ ἄλλη ὑπόστασις, πνεῦμα ἄλλη ὑπόστασις, σῶμα ἄλλη ὑπόστασις. Καὶ ἐὰν πάλιν ἐρευνησώμεν, ἐπὶ πλέον ἔσται· ἐπειδὴ γὰρ πολλὰ ὀνόματα κέκτηται ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἔσω ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἔξω ἄνθρωπος. Καὶ ταῦτα πάντα ἡ Γραφὴ εἴρηκε νοηματικῶς, περισφίγγουσα ἡμῶν τὴν διάνοιαν, ἵνα μηδὲν καταλείψωμεν τῆς σωτηρίας, μηδὲ πρόφασις ἡμῖν γένηται τοῦ ἐκβῆναι τοῦ προκειμένου. (αὐτόθ. 160-165. — MB', 673-677. — Σωζόμ. ΕΖ', 1367-1361).

Ἀνθρώπων γένη τρία ὑφίστανται, πνευματικόν, χοϊκόν, ψυχικόν. Τί περὶ τούτων ἐδόξζον οἱ ἀρχαῖοι αἰρετικοί. (ΜΑ', 520 κ. ε.).

Πῶς θνητὸς καὶ ἀθάνατος ὁ ἄνθρωπος. Διὰ τί πᾶν τὸ γεννώμενον νοσεῖ, καὶ πῶς. (αὐτόθ. 1101-1120). — Ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐ δύναται εἰς ἄγγελον μεταμορφοῦσθαι. (αὐτόθ. 1117-1121). — Πῶς ἐν τῇ ἀναστάσει ἀγγέλοις σχεδὸν ὅμοιοι ἔσονται. (αὐτόθ. 1125 κ. ε.).

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ἀνθρωπολογία, φυσιολογία καὶ ψυχολογία. (ΜΑ', 128-297). — Ἀνθρωπος διὰ τί μετὰ τὴν κτίσιν τελευτᾷ. (αὐτόθ. 132-133). — Ὅτι τιμιωτέρα πάσης τῆς φαινομένης κτίσεως ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. (αὐτόθ. 133-136). — Ὅτι διὰ πάντων ἐπισημαίνει τὴν ἀρχικὴν ἐξουσίαν ἡ τοῦ ἀνθρώπου κατχουσία. (αὐτόθ. 136-140). — Ἀνθρωπος διὰ τί γυμνὸς τῶν ἐκ φύσεως ὄπλων, καὶ ὄρθιον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. (αὐτόθ. 140-149). — Ὅτι ὄργανικὸν κατασκευάσθη τοῦ ἀνθρώπου τὸ σχῆμα πρὸς τὴν τοῦ λόγου χρῆσιν. (αὐτόθ. 149-152). — Ὅτι διὰ τῶν αἰσθησεων ὁ νοῦς ἐνεργεῖ. (αὐτόθ. 152-153). — Ὅτι ἀθεώρητος ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. (αὐτόθ. 152-156). — Φυσιολογία περὶ δακρύων, γέλωτος, καὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν ὕλην, καὶ τὴν φύσιν, καὶ τὸν νοῦν κοινωνίας. (αὐτόθ. 156-164). — Περὶ ὕπνου, καὶ χάσματος καὶ ὀνείρων, αἰτιολογία. (αὐτόθ. 165-173). — Ὅτι οὐκ ἐν μέρει τοῦ σώματος ὁ νοῦς. Ἐν ᾧ καὶ διάκρισις τῶν τε σωματικῶν καὶ ψυχικῶν κινήματων. (αὐτόθ. 173-176). — Ὅτι κυρίως ψυχὴ, ἡ λογικὴ καὶ ἐστὶ καὶ λέγεται· αἱ δὲ ἄλλαι ὁμωνύμως κατονομαζόνται· ἐν ᾧ καὶ τό, διὰ πην-

τὸς τοῦ σώματος διήκει τὴν τοῦ νοῦ δύναμιν, καταλλήλως ἐκάστου μέρους προσαπομένην. (αὐτόθ. 176-177). — Θεωρία τοῦ θεοῦ ῥητοῦ εἰπόντος· «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν.» Ἐν ᾗ ἐξετάζεται, τίς ὁ τῆς εἰκόνης λόγος, καὶ εἰ ὁμοιοῦται τῷ μακκρίῳ τε καὶ ἀπκθεῖ τὸ ἐμπκθὲς καὶ ἐπίκηρον· καὶ πῶς ἐν τῇ εἰκόνι τὸ ἄρρην καὶ τὸ θῆλυ, ἐν τῷ πρωτοτύπῳ τούτων οὐκ ὄντων. (αὐτόθ. 177-188). — Τὸν ἀληθῆ τούτου λόγον μόνος ἂν εἰδείη σαφῶς ἡ ὄντως ἀλήθεια. Μέγα ἄνθρωπος διὰ τὴν τιμὴν, μηδὲν διὰ τὴν ὕλην. (αὐτόθ. 177.280.257).

Ἀνθρωπος μέσον ἐστὶ τῆς τε θείας καὶ ἀσωμάτου φύσεως, καὶ τῆς ἀλόγου καὶ κτηνώδους ζωῆς. (αὐτόθ. 181 κ. ε.). — Ἀνθρώπων πληθυσμὸς πῶς ἂν γένοιτο, εἰ ἀναμάρτητοι διέμειναν οἱ ἐξ ἀρχῆς ἄνθρωποι. (αὐτόθ. 188-189). — Ὅτι τὰ ἄλογα ἐν ἡμῖν πάθη ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἄλογον φύσιν συγγενείας τὰς ἀφορμὰς ἔχει. (αὐτόθ. 192-196). — Θεωρία τις ἰκτριχωτέρα περὶ τῆς τοῦ σώματος κατχουσίας δι' ἐλίγων· καὶ ὅτι ζωὴ ἀνθρώπου κυρίως ἐν τρισὶ μέρουσιν, ἐν ἐγκεφάλῳ καὶ καρδίᾳ καὶ ἥπατι. (αὐτόθ. 240-256).

Ἀνθρωπος πῶς δύναται κατὰ τὸ δυνατόν εἶναι εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα Θεοῦ. (αὐτόθ. 257 κ. ε.). — Ἀνθρωπος ζῶων ἀρχικόν. Ὅπου δὲ ἡ τοῦ ἀρχεῖν δύναμις, ἐκεῖ ἡ τοῦ Θεοῦ εἰκὼν. (αὐτόθ. 265 κ. ε.).

Ἀνθρώπου ὀρισμὸς θεολογικός. Ἀνθρώπος ἐστὶ ποίημα Θεοῦ λογικόν, κατ' εἰκόνα γενόμενον τοῦ κτίσαντος αὐτόν. Εἴ τι λείπει τῷ λόγῳ τούτῳ, οἱ πολλὰ προσναλώσαντες τῇ ἀναλήψει τῆς φθειρομένης σοφίης ἐπισκεψάτωσαν. (αὐτόθ. 268).

Ἀνθρώπου ἀξίσεις, ὄροι ἡλικίας, καὶ φυσιολογία. (αὐτόθ. 269 κ. ε.). — Ἀνθρωπος τὸ μὲν κατ' εἰκόνα τῇ κτίσει ἔχει, τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν ἐκ προαιρέσεως. Μέγα ἄνθρωπος, καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων. (αὐτόθ. 273-289). — Ὅτι δεῖ ταπεινοφρονεῖν ἐκ τοῦ χροῦς πλασθέντα· καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος ἀποσπᾶται τῶν γηίνων. (αὐτόθ. 289-292).

Ἀνθρωπος μικρὸς κόσμος. Κατὰ ἀλήθειαν μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος· καὶ καλῶς ἐποίησαν οἱ τούτῳ τῷ ὀνόματι αὐτόν ἀποσεμνύοντες. Πόσαι περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο πραγματεῖται

κατηναλώθησαν! Αἱ φυσιολογίαι τῶν ἱατρῶν, τῶν γυμναστῶν αἱ πρᾶκτῆρες, ἢ περὶ ἀναλογίας, ἢ περὶ τῶν μελῶν πρὸς ἄλληλα συμμετρίας, περὶ πλήθους πολυσαρκίας, ταῦτα πάντῃ εἰς τὴν περὶ ἀνθρώπου διάπλῃσιν εἰσέρχεται, ἐν μιᾷ φωνῇ ἐπ. *laeser* (αὐτ. 293-297).

Λόγος ἕτερος περὶ τοῦ τί ἐστὶ τό, *Kat' eikona kai kat' omoiōsin* Θεοῦ· ἐν ᾧ φοβερὰ καὶ δυσερμηνευτος ἡ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευή. Γνωμικὴ πολλαὶ καὶ διαφοροὶ περὶ τούτου· ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκπεσὼν τῆς θείας χάριτος ἐπλανᾶτο ἐν σκοτεινοῖς, καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου· εἴτα διὰ τῆς τοῦ νοῦ χειραγωγίας, ὡς νήπιος ἐν ἀρχῇ προσερχόμενος, ἐδείχθη ἔμψυχος· τέλος δὲ διὰ τῆς ἐπιρρανεῖς τοῦ Θεοῦ Λόγου (αὐτόθ. 1328-1345).

Λόγος κατηχητικὸς, ἐν ᾧ περὶ ἀνθρώπου ψυχῆς, καὶ ἀπολυτρώσεως. (ΜΕ', 9-105).—Περὶ τῶν ἀγανακτούντων ὅτι ἀποθνήσκει ὁ ἀνθρώπος. (αὐτόθ. 33 κ. ἐ.).—'Ανθρώπου πτώσις, καὶ αἱ ἐκ τῆς πτώσεως κακαὶ συνέπειαι. (αὐτόθ. 28 κ. ἐ.).—'Ανθρώπου πτώσις ἐστὶν ἡ ἀμαρτία· ἀνάστασις δὲ ἡ ἐκ τοῦ πτώματος τῆς ἀμαρτίας ἀνθρώπις. (αὐτόθ. 221 κ. ἐ.).

'Ανθρωπολογία, ψυχολογία, καὶ φυσιολογία. Λόγος δ' λεγόμενος τὰ *Μακρίνια*. (ΜΓ', 22-160).

Περὶ νηπίων πρὸ ὥρας ἀρχηπύζομένων. (αὐτόθ. 161-192).—Περὶ φαρμάκων καὶ ἐπιμελείας τοῦ σώματος καὶ ἀμελείας τῆς ψυχῆς, πρὸς τοὺς ἀχθομένους ταῖς ἐπιτιμήσεσιν. (αὐτόθ. 308-316).

Τί ἐστὶν ἀνθρώπινος βίος. Πᾶσα γὰρ ἀνθρώπων σπουδὴ, πρὸς τι τῶν περὶ τὸν βίον ἀσχολουμένη, νηπίων ἀντικρὺς ἐστὶ ἐπὶ ψάμμων ἀθύρματα, οἷς ἡ τῶν γινομένων ἀπόλαυσις τῆς περὶ τὰ γινόμενα σπουδῆς συναπέληξεν. Ἄμα τε γὰρ τοῦ πονεῖν ἐπαύσατο, καὶ ἡ ψάμμος πρὸς αὐτὴν συρρυσσάσα οὐδὲν ἔχονος τῶν πεπονημένων ὑπελείπετο. Τοῦτο ἐστὶν ὁ ἀνθρώπινος βίος, ψάμμος ἢ φιλοτιμία, ψάμμος ἢ δυναστεία, ψάμμος ὁ πλοῦτος, ψάμμος ἔκκρον τῶν κατὰ σπουδῆν διὰ σαρκὸς ἀπολαυομένων κ. ἐ. (ΜΔ', 628).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

'Ανθρώπος ὁ πρῶτος διὰ τί ἐκλήθη *Ἀδάμ*· καὶ περὶ μεταβολῆς ὀνομάτων καὶ τῆς Παύλου κλήσεως· *δμιλίχιδ'*. (ΝΑ', 114-156).—Περὶ τῆς

τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. (ΜΘ', 119-126).

—Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. (αὐτόθ. 135 κ. ἐ.).—Οὐδὲν ἦν εὐτελέστερον ἀνθρώπου, καὶ οὐδὲν γέγονε τιμιώτερον· ἔσχατον μέρος τῆς λογικῆς κτίσεως οὗτος ἦν, ἀλλ' οἱ πόδες ἐγένοντο κεφαλὴ, καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀννηχέθησαν τὸν βασιλικὸν διὰ τῆς ἀπαρχῆς. (αὐτόθ. 246 κ. ἐ.).

'Ανθρώπε, τίς εἶ; ἐνόησόν σου τὴν φύσιν πρότερον. Οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ὄνομα εὐρεῖν, δυνάμενον πρᾶσθησάι σου τὴν εὐτέλειαν. Ἄλλ' ἔρεῖς, ὅτι ἀνθρώπος εἰμι, ἐλευθερὸς τετιμημένος. Ἄλλ' ἐτιμήθης, οὐχ ἵνα εἰς ἀντιλογίαν τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἵνα τῆς τιμῆς πρὸς ὑπακοὴν καταχρήσῃ τοῦ τετιμηκότος. Ἐτίμησέ σε ὁ Θεός, οὐχ ἵνα αὐτὸν ὑβρίζῃς, ἀλλ' ἵνα δοξάζῃς. Τίς δὲ ὁ ὑβρίζων τὸν Θεὸν καὶ πῶς; Ὑβρίζει ὁ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ περιεργαζόμενος, ὁ ἐρευνῶν τὰ ἀκατάληπτα. Τὸ μὴ περιεργάζεσθαι τὰ ἀκατάληπτα τοῦ Θεοῦ ἔργα, δοξάζειν αὐτὸν ἐστὶ, τὸ πολυπρᾶγμονεῖν δὲ καὶ ἐρυνᾶν, οὐχὶ τὰς ἀποφάσεις μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἀποφηνάμενον ἀτιμάζειν ἐστίν. (ΜΗ', 714-718).—Πιστεύειν δεῖ τὰ ἀκατάληπτα καὶ μὴ πολυπρᾶγμονεῖν. — Ἀκατάληπτον λέγεται, ὅταν ἐρευνηθῆν καὶ ζητηθῆν μὴ καταληφθῆ πρᾶ τῶν ζητούντων αὐτό· ἀπρόσιτον δὲ ἐστίν, ὁ μὴδὲ ἐρευνησθαι ἀνέχεται τὴν ἀρχὴν κ. ἐ. (αὐτόθ. 721-740).

Πρὸς τοὺς ἀλαζονευομένους. Τίνος ἔνεκεν, εἰπέ μοι, καὶ διὰ τί ἀλαζονεύῃ; Διάσχεψαι τῆς φύσεως τὸ εὐτελές. Γῆ καὶ σποδὸς εἶ, τέφρα καὶ κόνις, καπνὸς καὶ σκιά, χόρτος καὶ ἄνθος χόρτου (ΝΑ', 68-70. ΝΓ', 184-186).

'Ανθρώπος ἀδίκος καὶ πονηρός. α' Ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσάι με. (Ψαλμ. ΡΑΘ'). Ποῦ νῦν εἰσὶν οἱ λέγοντες· Διὰ τί θηρίξ; διὰ τί σκορπιοί; διὰ τί ἔχεις; Ἴδου γὰρ εὐρηται ζῶον πλείονα κακίαν ἐπιδεικνύμενον, οὐ παρὰ τὴν φύσιν, ἀλλὰ παρὰ γνώμην, ὁ ἀνθρώπος. Ὀμιλίξ. (ΝΕ', 419-426). 'Ανθρώπος πονηρὸς χεῖρων τοῦ δαίμονος καὶ τῶν ἀγγέλων θηρίων. (αὐτ. 707-710).

Ἀπλὴν μάτην ταρασσεται πᾶς ἀνθρώπος ζῶν· θησαυρίζεις, καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά. (Ψαλμ. ΛΗ', 7). Ταρασσεται, καὶ τὸ τέλος ἀπόλλυται· ταρασσεται, καὶ πρὶν καταστῆναι καταποθεῖται· ὡς πῦρ ἀνακαίε-

τι, και ὡς καλάμη ἀποτεφροῦται. (αὐτόθ. 559 κ. ε.).

Εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ προφήτου Ἰερεμίου (Γ', 23) «Κύριε, οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἄνθρωπος πορεύσεται, καὶ κατορθώσει τὴν πορείαν αὐτοῦ.» Ὁμιλία καὶ ἐρμηνεία. (ΝΓ', 153-162).—Πῶς ὁ ἄνθρωπος ποιεῖ ὃ οὐ θέλει; (αὐτόθ. 155 κ. ε.).—Τί ἐστὶ, «Καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἤκει ἐναντίον μου;» Γέν. Γ', 13. (ΝΓ', 209 κ. ε.).

\*Ἀνθρωπος, τὸ τιμιώτερον ἀπάντων τῶν δρωμένων ζώων ἐστίν, δι' ὃν καὶ ταῦτα πάντα παρήχθη. κ. ε. (αὐτόθ. 71.—ΝΔ', 586-594. ἔνθα τί ἐστὶ τό, Κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν).

Πῶς φῶς καὶ ἄνθρωπος, ἄκουε. Τὸ φῶς δεικνυσι τὰ ὄντα· τὸ φῶς τοῦ κόσμου ὁ ἄνθρωπος· εἰσελθὼν ἔδειξέ σοι φῶς τέχνης, φῶς ἐπιστήμης. Τὸ φῶς ἔδειξε σίτον, ἡ σύνεσις ἐποίησεν ἄρτον· τὸ φῶς ἔδειξε τὸν βότρυον τῆς ἀμπέλου, τὸ φῶς τῆς συνέσεως ἔδειξε τὸν οἶνον τὸν ἐν τῷ βότρυϊ, τὸ φῶς ἔδειξε τὸ ἔριον, τὸ φῶς τοῦ ἀνθρώπου ἔδειξεν ἱμάτιον· τὸ φῶς ἔδειξεν ὄρος, τὸ φῶς τῆς συνέσεως ἔδειξε λατομίαν. (ΝΓ', 436).

Εἰκὼν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων, καὶ εἰκὼν Θεοῦ ὁ νοῦς. (αὐτόθ. 443 κ. ε.).—\*Ἀνθρωποι γὰρ ὄντες, ὡς ἄνθρωποι λαλεῖν ἐδιδάχθημεν περὶ Θεοῦ. (αὐτόθ. 461 κ. ε.).—Προσηγορία ἀνθρώπου καὶ πῦρ, καὶ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων τοῦ ὀνόματος Ἀδάμ. (αὐτόθ. 473).—\*Ἀνθρωπος ἐλευθερία γνώμης ἐκοσμήθη. (ΝΓ', 158).

Τί ἐστὶν ἄνθρωπος. (ΝΕ', 502).—Σαρκεῖος ἄνθρωπος τίς. (αὐτόθ. 47).—Διὰ τί λέγεται ψεύστης; (αὐτόθ. 324).—Ὁ ἄνθρωπος θεὸς γέγονε, καὶ ὁ Θεὸς ἄνθρωπος. (αὐτόθ. 107).—Τιμὴ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἀρετὴ ἐστίν. (αὐτόθ. 232).—Θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ καρδία αὐτοῦ. (αὐτόθ. 122).—Τὰ κακὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐξ αὐτοῦ προέρχονται. (αὐτόθ. 263).—\*Ἀνθρωπος οὔτε ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὔτε ἐκ τοῦ βίου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐπισκεΐας τοῦ Θεοῦ σώζεται. (αὐτόθ. 327).—\*Ἀξία καὶ εὐγένεια τοῦ ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 233.501).

\*Ἀνθρωπος διὰ τί ἐπλάσθη. (αὐτόθ. 465).—Κάλλιστα ἑαυτὸν γινώσκει, ὅταν ἑαυτὸν μηδὲν εἶναι νομίζῃ. (ΝΖ', 332).—Αὐτὸς ἑαυτῷ ἐστὶν ὀλέθρου αἰτία. (αὐτόθ. 305).—Ω-

φέλιμος αὐτῷ ἐστὶν ἡ ἄγνοια τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. (ΝΗ', 707).—Τὰ ἔργα αὐτοῦ οὐκ ἐστὶ περιγεγραμμένα ἐν τοῖς τῆς παρούσης ζωῆς ὁρίοις. (ΝΖ', 216).—Πόσον φροντίζει ὁ Θεὸς περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. (ΝΗ', 580).—Μὴ μόνον χάριτι, ἀλλὰ καὶ ἔργοις εἶναι χρὴ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀνθρώπους. (ΝΖ', 283).—Εὐγένεια τοῦ ἀνθρώπου, ὅς δύναται ἑαυτὸν υἱὸν Θεοῦ καλέσαι. (αὐτόθ. 279).

\*Ἀνθρωπος ἐν τῇ γῆ ἐστίν, ὅπερ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ. (ΝΓ', 208).—Εὐκόλως εἰς σφάλμα κλίνει. (ΝΘ', 208).—Πῶς ἀθάνατοί εἰσιν οἱ ἄνθρωποι. (αὐτόθ. 429).—\*Ἐκστος ἄνθρωπος ἴδιον ἔχει ἄγγελον. (Ξ', 202).—Εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὰ ἡμέτερα ἔργα πεποιθέναι. (αὐτόθ. 561).—Ὁ ἄνθρωπος μηδὲν ἔχων, δύναται πάντα τὰ ἀγαθὰ κτήσασθαι. (ΞΑ', 128-129).—Τὸν ἄνθρωπον ἀπόρρητον ἡ ἀρετὴ καθίστησιν. (αὐτόθ.).—\*Ἀνθρωπος οὐκ ἔχει ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν κυριότητα. (ΞΓ', 91 κ. ε.).

\*Ἀνθρωπος, οὐχ ὅπως ἑαυτὸν μόνον, ἀλλ' ἔτι καὶ ἄλλους ὁμοίους βοηθῆ, ἐδημιουργήθη. (ΜΖ', 351).—Τὴν τῶν ἀγγέλων οὐσίαν οὐκ ἐγνώρισε σαφῶς, ὅτι κατώτερος τῶν ἀγγέλων ἐγένετο. (ΜΗ', 721. 740).

Κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ ἐπλάσθη, διότι τὴν ἀρχὴν κατέχει ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς περὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ πάντα. (ΜΘ', 93).—\*Ἐξ ἀρχῆς ἐγίνωσκε τὴν ἀμαρτίαν κακὴν οὖσαν, καὶ τὴν ἀρετὴν ἀγαθὴν. (αὐτόθ. 132).—Οὐδὲν εὐτελέστερον ἦν τοῦ ἀνθρώπου, οὐδὲν διὰ τῆς χάριτος εὐκλεέστερον ἐγένετο. (αὐτόθ. 246).—Τίς ἀληθῶς ἐστὶν ἄνθρωπος. (αὐτόθ. 231. 232—ΞΒ', 569).—Δύναται ὁ ἄνθρωπος τὰ μέλη αὐτοῦ διατιθέναι εἴτε ὡς ὄργανα τῆς κακίας, εἴτε ὡς ὄργανα τῆς ἀρετῆς. (αὐτόθ. 66).—Μελετάτω ὁ ἄνθρωπος τὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς φροντιεῖ περὶ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ. (αὐτόθ. 80).—Πολλάκις εἰς ἄνθρωπος ἀπειροῦς ἔτος ἐστίν. (ΝΑ', 67).

\*Ἀνθρωπος ἀπάνθρωπος τὸν Θεὸν οὐ δύναται καλέσαι Πατέρα. (αὐτόθ. 45).—Οὐ πάντων τῶν θηρίων κυριεύει ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ τῆς κυριαρχίας ἐκπέπτωκεν. (αὐτόθ. 592).

\*Ἀνθρωπος διπλοῦς κόσμος, καὶ τῶν ἄνω τὸ συγγενὲς ἔχων τὴν ψυχὴν, καὶ τῶν κάτω τὸ σῶμα, σύνδεσμός τις καὶ γέφυρα, ἕνα δημιουρ-

γόν ἔχων, τὸν τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτω ἐργασάμενον (ΝΘ', 509).

Ἄνθρωπος σαρρικός, καὶ ἄνθρωπος ὑπηρέτης τοῦ Πνεύματος (ΞΑ', 408).—Πῶς γίνεται καὶ ἄγγελος καὶ θηρίον. αἰ Ἄγγελος Κυρίου ἐστὶ Παντοκράτωρ.—Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου» (Μκλζχ. Β', 7. Γ', 1). Περὶ δὲ τινῶν, αἰ Ὅρει, γεννήματα ἐχιδνῶν» (Μκθ. ΚΓ', 33). Λοιπὸν δὴ παρὰ τοὺς χρωμένους τὸ πᾶν δύναται γενέσθαι καὶ ἄγγελος, καὶ ἄνθρωπος. Τί λέγω, ἄγγελος; Καὶ Θεοῦ τέκνον. αἰ Ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες» Ψκλμ. ΠΑ', 6. (Ξ', 238).

Ὅμιλία εἰς τό, αἰ Ἀδελφοί, ἐν καὶ προληφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι πικρατώματι» Πρ. Γαλ. Γ', 1. (ΞΑ', 673-680).—Εἰς τό, αἰ Ἀνθρώπος τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ ληστὰς περιέπεσεν» Λουκ. Ι', 30. (αὐτόθ. 755).—Εἰς τό, αἰ Ἀνθρώπος τις εἶχε δύο υἱούς. Λουκ. ΙΕ', 11 κ. ε. (αὐτόθ. 781 κ. ε.).

Ἀνθρώπου φύσις περιεργόν ἐστὶ καὶ λίγνον πρὸς τὴν τῶν ἀφικνῶν καὶ τῶν κεκαλυμμένων μάθησιν. Τοῦτο δὲ αὐτῇ συμβαίνειν εἴθην, ὅταν ἀτελῆ καὶ μηδέπω κατηρτισμένην τὴν διάνοιαν ἔχη. Ὅμιλία περὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν τῶν ἀδήλων. (ΞΒ', 445-454).—Ἔσπερ οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἄνθρωπον ἀθάνατον, οὕτως οὐδὲ χωρὶς λύπης ζῶντα ἐν τῷ βίῳ, ἐν μὴ σήμερον, αὔριον ἂν μὴ αὔριον, μετὰ ταῦτα συμβαίνει τὸ λυπηρόν. (αὐτ. 603-606).

Ἀνθρώπος ἕκαστος μακκρίζει τὸν ἕτερον. Ἐκαστος ἐν ᾧ κατέχευται, τοῦτο πάντων χαλεπώτατον εἰνὶ φησι, καὶ ἀναρώτερον τοῦτο πάντων εἶναι ἡγεῖται. Τὸ γὰρ οἰκεῖον μᾶλλον αὐτὸν λυπεῖ τοῦ ἄλλοτρίου ἕκαστος ὑπὸ τῆς λύπης, ἣς κατέχευται, ταύτην φησὶν εἶναι ἀλγεινότεραν. Περιγραφή μεμψιμοιρούντων, καὶ τῶν μὴ ἀρεσκομένων οἷς ἔτυχον. (αὐτόθ. 603-606).

Ἀνθρώπε, πίστευσον τοῖς παροῦσιν, εἰ μὴ θέλεις τοῖς μέλλουσιν. (αὐτόθ. 615-618).—

Ἀνθρώποι πονηροὶ προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. (αὐτ. 643-650).

Ἀνθρωπομορφῆται αἰρετικοί, οἱ τὸν Θεὸν ἀνθρωπόμορφον λέγοντες. Ἀντροπή τῆς αἰρέσεως αὐτῶν. (ΝΓ', 71-73. 97. κ. ε. ΝΓ', 474 κ. ε.—Τιμῶθ. Πρσβ. ΠΓ', 45). Βλέπ. καὶ λ. Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.

Εἰς τό, αἰ Ποιήσωμεν ἄνθρωπον· καὶ κατὰ ἀνθρωπομορφιτῶν. Σεβηριανὸς Γαβάλων. (ΝΓ', 429-496).

Ἐκ τῶν Μελετίου Μοναχοῦ.

Ἀνθρώπος. Ὅρισμός αὐτοῦ. (ΞΔ', 1084).—Ἔστι τὸ ὄνομα ἄνθρωπος παράγεται παρὰ τὸ ἔναρθρον ἔχειν τὴν φωνήν, τῶν ἄλλων ζῶων ἀπάντων ἀνάρθρως καὶ ἀσημάντως φωνούντων, ἢ, παρὰ τὸ ἄνω θρεῖν ἢ ἀθρεῖν τὸν ὀφθαλμόν κ.τ.λ. (αὐτόθ.).—Ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων ἔχει τὴν κρᾶσιν. Πῶς ἐν τῇ μήτρᾳ αὐξάνει· ποῖα σχήματα λαμβάνει. (αὐτόθ. 1084-1089).—Πόσος ἡλικίας ἔχει (αὐτόθ. 1092).—Ἔστι διπλῆν ἔχει τὴν φύσιν, τὸ μὲν πρὸς τὸν Θεόν, τὸ δὲ πρὸς τὰ ζῶα. (αὐτόθ. 1101).—Πόσαι αἱ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ψυχικαὶ δυνάμεις. (αὐτόθ.).

Ἐκ τῶν Συνεσίου Πτολεμαίδος.

Ἀνθρώπος κακώτερος ἀτυχῶν. (ΞΓ', 1365).—Ἀνθρώποι κακοποιοί, ὡς κακοποιοὶ δυνάμεις, συντελοῦσι τῇ χρεῖα τῆς προνοίας. Κολλάζουσι γὰρ τοὺς ἀξίους κολάζεσθαι· εἰσὶ δὲ ὁμοῦ θεομισεῖς τε καὶ ἀποτρόπαιοι. (αὐτόθ. 1384).—Οἱ ἄνθρωποι οὔτε ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς φιλοῦσι καὶ χαίρουσιν, οὔτε μία δύναμις τῆς ψυχῆς ἐπ' ἑμῶν τέτακται ταῦτα. Ἀλλὰ τῷ παθητικῷ μὲν οἰκειούμεθα, καὶ ἀλλοιούμεθα· τῷ δὲ κρίνειν δυνάμεν, καὶ λόγον ἔχοντι τῆς ψυχῆς, ἐπαινοῦμέν τε καὶ μεμρόμεθα. (αὐτόθ. 1493).—Ἄνθρωπος ἑλαχίστου, δόξης ἀμελής, ἀπόλεμος, ἐν εἰρήνῃ βραχύς, ἣς πρὸς βραχύτατον ἀπολέλακεν. (αὐτ. 1512).

Ἀνθρώποι πάντες ἀλλήλων ἀδελφοὶ καὶ πλησίον. Πρηνεῖς Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου εἰς τὸν Πειρασὴν Νομικόν. (ΞΓ', 1621-1625).

Ἀνθρωπεῖα φύσις, ὑπερφρονουμένη μὲν ἀπυθιδιάζεται, καὶ εἰς φιλονεικίαν καὶ νεωτερισμὸς καθίσταται, ἀπολαύουσα δὲ τῶν ἰσῶν, μετρίάζειν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένει φιλεῖ. Αἱ ἰδίαι ἔχθραι τῶν κατὰ καιροὺς κληρικῶν τὰ μέγιστα τὴν Ἐκκλησίαν ἐβλαψαν, καὶ τὴν θρησκείαν εἰς πολλὰς αἰρέσεις κατέπεμον. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 1361).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Περὶ τῆς εἰς φαυλότητα τοῦ ἀνθρώπου παρτροπῆς καὶ αἰχμαλωσίας τῆς εἰς ἀμαρτίαν, καὶ ὁμοῦ περὶ κλήσεως καὶ ἐπιστροφῆς τῆς κατὰ μετάνωσιν, καὶ τῆς εἰς τὸ ἀμεινον ἀναδρομῆς, Διάλογος. (ΞΗ', 133-209).

Ἄνθρωπος πῶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ἐπειδὴ δὲ τοῖς τῆς ἰδίας φύσεως λόγοις τὸ ζῶον ἀπῆρτιστο, τεχνουργοῦντος Θεοῦ, κατεπλούτει παρκαρῆμα τὴν πρὸς αὐτὸν ὁμοίωσιν. Ἐνεχαράττετο γὰρ αὐτῷ τῆς θείας φύσεως ἢ εἰκῶν, ἐμψυσθέντος ἀγίου Πνεύματος. Αὐτὸ γὰρ ἐστὶν ἡ πνοὴ τῆς ζωῆς, ἐπεὶ τοι ζωὴ κατὰ φύσιν ὁ Θεός. Ἄρ' οὖν ψυχὴ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ θεῖον ἐγένετο Πνεῦμα; Καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον κομιδῆ τὸ τῆδε νοεῖν; Ἡ γὰρ ἂν ἄτρεπτος, καὶ αὐτὴ που δικαμεμένηκεν ἢ ψυχῆ. Νυνὶ δὲ ἐστὶ τρεπτὴ τρεπτὸν δὲ οὐ τι που τὸ Πνεῦμά ἐστιν. Ἀμαθὲς οὖν ἄρα τὸ εἰς ψυχὴν οἶσθαι μεταπεπλάσθαι τὸ Πνεῦμα, καὶ εἰς ἀνθρώπου μεταχωρῆσαι φύσιν. Ἄλλ' ἐψυχοῦτο μὲν τὸ πλαστουργηθὲν ἀρρήτῳ δυνάμει, κατεκαλλύνετο δὲ παρκαρῆμα τῆ τοῦ Πνεύματος δόσει· ἦν γὰρ οὐχ ἑτέρως τὴν θείαν ἡμῶς εἰκόνα δύνασθαι πλουτεῖν. (αὐτόθ. 148).

Ἄνθρωπος διπλοῦς, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. Νοῦς καὶ πνεῦμα ἐν τῇ ψυχῇ κ. ε. Κατὰ Ἀνθρωπομορφιτῶν. (ΟΓ', 1080-1096. — Τιμῶθ. Πρσβ. ΠΓ', 45).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου.

Ἄνθρωπος κόσμος ἐστὶ σύντομος, πάντων τῶν τοῦ κόσμου συμπληρωτικῶν μετέχων στοιχείων. (ΟΗ', 337).

Ἀνθρώπου κλέος ἀληθές. Οὐδὲν οὕτω καὶ παρὰ ἀνθρώποις ἐνδοξον, καὶ παρὰ Θεῷ εὐδόκιμον οἶδε ποιεῖν (τὸν ἀνθρώπον), ὡς τὸ δύνασθαι μὲν ἀβούλεται πράττειν, ἀεὶ δὲ φιλάνθρωπα καὶ βούλεσθαι καὶ πράττειν. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τὸ δύνασθαι ἐν τῇ ἀρχῇ πέρεστι, τὸ φιλάνθρωπον τούτῳ κιννάσθω, ἵνα καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἀοίδιμος γένοιτο. (αὐτόθ. 468).

«Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνήκε.» Ἐρμηνεία. (αὐτόθ. 557).

Ἀνθρωπίνων βέβαιον οὐδὲν· μόνη δὲ ἡ θεία δύναμις ἀμαχος, καὶ ἀεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ

ὡσαύτως ἔχουσι. (αὐτόθ. 753).—Πάντα γὰρ τὰ ἐξ ἀνθρωπίνων ἐπινοιῶν καινουργοῦμενα ταχινὴν ἔχει κατάλυσιν, ὅτε τῇ θείᾳ χάριτι μὴ φυλάττεται. (αὐτόθ. 405).

Ἄνθρωπος θηρίων ἀγρίων ἀγριώτερος. Τὰ μὲν θηρία κατὰ φύσιν ὄντα ἄγρια, ἀνθρωπεῖας ἀπολαύοντα τέχνης, ἡμερώτερον πολλάκις γίνονται· ἄνθρωπος δέ, ὁ τὴν κατὰ φύσιν ἐκείνων θηριωδίαν εἰς τὴν παρὰ φύσιν ἡμερότητα μεταρρυθμίζων, τὴν οἰκείαν πραότητα τὴν κατὰ φύσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν θηριωδίαν ἐκφέρει, τὸ μὲν ἄγριον ποιῶν ἡμερον, ἑαυτὸν δὲ τὸν ἡμερον ἄγριον καθιστὰς κ.ε. (αὐτόθ. 889).

Ἄνθρωπος κινδυνεύει ὡς τὰ πολλὰ ἐν μὲν δυσημερίᾳ σωφρονεῖν, ἐν δὲ εὐημερίᾳ παρονεῖν. (αὐτόθ. 893).

Ἄνθρωποι μετὰ προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων. Λόγος ἐκινεῖτο ἔναγχος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, καὶ πολλῶν πολλὰ λεγόντων, ἔφην ἐγώ, ὅτι ἡγοῦμαι πάντας ἀνθρώπους καὶ ἐλαττώματα ἔχειν καὶ πλεονεκτήματα, ἀλλὰ τοὺς μὲν εὐδοκίμους καὶ ἀρίστους μικρὰ μὲν ἔχειν καὶ εὐτελεῖ τὰ ἐλαττώματα, μέγιστα δὲ καὶ ὑπερφυῆ τὰ κατορθώματα· τοὺς δὲ ἄλλους ἢ ἀναλογοῦντα τοῖς ἐλαττώμασι τὰ πλεονεκτήματα, ἢ καὶ πλεονεκτοῦντα, ἢ καὶ πλεονεκτούμενα. Εἰσι γὰρ ἀνθρωποι, ἀπάνθρωποι μὲν, σώφρονες δέ· ἢ ἀσελεγεῖς μὲν, ἐλεήμονες δέ· ἢ θρασύτατοι μὲν, ῥαδίως δὲ μεταβαλλόμενοι· ἢ ἀδικοὶ μὲν, μετριόφρονες δέ· ἢ ἀρπαγες μὲν, ἐγκρατεῖς δέ· ἢ ἀκρατεῖς μὲν γλώσσης, ἐγκρατεῖς δὲ ἡδονῶν· ἢ ἀκρατεῖς μὲν ἡδονῶν, ἐγκρατεῖς δὲ γλώττης· ἢ γαστρὸς μὲν ἥττονος, ἀργῆς δὲ κρείττονος· καὶ συλλήθδην εἰπεῖν, οὐκ ἂν ῥαδίως πιστεύσαιμι εἶναι ἀνθρώπον, οὔτε ἐλαττωμάτων ἀμοιρον, οὔτε κατορθωμάτων ἔρημον. «Τίς καυχῆσεται ἀγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρρησιασάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἀμαρτιῶν»; (Παροιμ. Κ', 9). Ἄλλ' ἔστω παράδειγμα καὶ ὁ κριτῆς τῆς ἀδικίας, ὁ τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἀνθρώπον μὴ ἐντροπέμενος, ὅστις ἐποίησε καλόν, τὴν συνεχῶς ἰκετεύουσιν αὐτὸν ἐλεήσας χήραν, καὶ ἐπεξελθὼν τοῖς ἀδικοῦσι. (Λουκ. ΙΗ', 2. 6). Εἰ δὲ νομίζων τις τὸν θάνατον εἰς ἀνυπαρξίαν παρκαπέμειν, ἀδεῶς πλημμελεῖ, ἑαυτὸν ἀπικτῶν λαμβάνει. Ὁ θάνατος γὰρ, ὁ δοκῶν τὸ εὐγενὲς φυτὸν μαρμαίρειν (τὸν ἀνθρώπον), οὐδὲν

ἕτερόν ἐστιν, ἢ χωρισμὸς ψυχῆς τε καὶ σώματος. Εἰ δὲ ἀπιστεῖς, ἄκουε καὶ Πλάτωνος λέγοντος· Ἐπιόντος θανάτου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν θνητόν, ὡς εἰκεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει· τὸ δὲ ἀθάνατον, σῶον καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται, ὑποχωρήσεν τῷ θανάτῳ. (αὐτόθ. 925-928).— Ἄνθρωποι πάντες, καὶ αὐτοὶ οἱ εἰς ἄκρον ἀρετῆς ἐλλοκότες, ἔχουσιν ἀνθρώπινόν τι πταῖσμα. μόνον γὰρ τὸ θεῖον ἀναμάρτητον· ἀλλὰ καὶ οἱ εἰς τὸν πυθμένα τῆς κακίας ἐμπεπτωκότες ἔχουσι τι κατόρθωμα, τοῦτο ἢ ἱερὰ κηρύττει Γραφή. (αὐτόθ. 1189-1192. καὶ περὶ συγγνώμης τῶν πταιόντων, καὶ ποιῶν τῶν ἀμαρτημάτων. 1509).

Ἀνθρωπίνη ἀσθένεια εἰς ἔκφρασιν, ἢ συγγραφὴν. Μὴ ἀπὸ τῆς φήμης ψηφίζου· ἀλλὰ ἀκριβῶς βρασνίσας δοκίμασον. Καὶ εἰ μὲν εὖ ἔχει, τῷ Θεῷ ἴθι· εἰ δὲ δόξει σοὶ ἐλλιπῆ γεγραφήθαι, τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀσθενείᾳ συγγίνωσκε, τῇ μὴ δυναμένῃ ὡς βούλεται φράσαι. (αὐτ. 933).

Εἰς τό, «Ὡς τε μὴ πρὸ καιροῦ κρίνετε». Οἶδα ἐγὼ τινὰς μὲν ἀκολασίαις ἐτέρας ἐπιθυμία μελετῶντας τὸ σωφρονεῖν, τινὰς δὲ, αὐτοφρεῖς πρὸς τὴν τοικύτην ῥοπήν τοὺς λογισμοὺς ἐπικλίνοντας· καὶ τινὰς μὲν, εὐημερίας χάριν ἰλεομένους τὸ Θεῖον, τινὰς δὲ, εὐσεβεῖας ἕνεκα μόνης τὸ ἀγνὸν μετερχομένους· καὶ τινὰς μὲν εἰς ἀδικίαν βλέποντας, προκάλυμμα τῆς ἀδικίας τὴν δικαιοσύνην ἐπικνηρημένους, τινὰς δὲ, τῆς ἐπὶ τὸ δίκαιον φορᾶς ἡγεμόνα τὴν γνώμην ἔχοντας· «Ὡς τε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἀνέλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτά τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλάς τῶν καρδιῶν». (Α΄. πρ. Κορινθ. Δ΄, 5). Δῆλον δὲ, ὅτι ὁ Ἀπόστολος περὶ τῶν ἀδήλων καὶ μὴ ῥαδίως ἀκνηευμένων εἶπε, «Μὴ κρίνετε πρὸ καιροῦ· πρὸ γὰρ τῶν δῆλων καὶ ἔκρινε, καὶ κρίνειν προσέταξε, καὶ ἐξέβαλε, καὶ ἐκβάλλειν τῆς Ἐκκλησίας ἐκέλευσεν. (αὐτόθ. 1156).

Εἰς τὸ γεγραμμένον· «Ὡς περ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων» (Παροιμ. ΚΖ΄, 19). Εἰ καὶ πᾶσαι ἀρεταὶ ἐπέραστοι τοῖς τῶν καλῶν μὴ ἀνεράστοις, ἀλλ’ οὖν γε περὶ τινὰς αὐτῶν μάλλον τινες διετέθησαν. Οἱ μὲν γὰρ τὴν σωφροσύνην, οἱ δὲ τὴν δικαιοσύνην, οἱ δὲ τὴν φρόνησιν, οἱ δὲ τὴν ἀνδρείαν, οἱ δὲ ἄλλας ἀρετὰς κατ’ ἐξάριτον τετιμήκασιν, οὐ τῶν ἄλ-

λων ἀπολειφθέντες, ἀλλ’ ἀπὸ τούτων γνωριμώτεροι καταστάντες· οἷον, σωφρονέστατος εἶναι λέγεται ὁ Ἰωσήφ, καὶ τοὶ πολλὰς ἀρετὰς ἄλλας ἀσκήσας· φιλόξενος καὶ πιστὸς Ἀβραάμ· ἀνδρεῖος ὁ Ἰώβ, καίτοι πᾶσαν ἐπελθὼν ἀρετὴν ἀπὸ γὰρ τοῦ πλείστου δυναμοῦντος ἐξενίκησεν ἐκάστῳ τοῦνομα. Ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, τὸν κανόνα τῆς ἀληθείας, τὰς θείας φημι Γραφὰς, κητοπτρεύσωμεν. Τί οὖν φησὶν; «Ὡς περ οὐχ ἔστιν ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων». Ὡς τοῦ θαύματος! Ὁ αὐτὸς ἔνεστι πᾶσι χαρακτήρ· καὶ ἐν τοσαύτῃ πληθούῃ διαφορᾷ πάντως ἔνεστι προσώπων, ὡς ἀσύγχυτον τοῖς ὁρῶσιν εἶναι τὴν γνῶσιν. Εἰ γὰρ καὶ ποτε ἐν τισιν ἐνεῖναι δόξειεν ὁμοιότης, ἀλλ’ εὐρεθήσεται τι πάντως τὸ διορίζον. Εἰ γὰρ καὶ εὐόφθαλμοὶ εἰσι πολλοί, ἀλλὰ καὶ τούτοις ἐστὶ διαφορὰ. . . Ἀλλὰ καὶ ἐν θριζὶν ιδιότης ἐστίν. (αὐτόθ. 1185. 1509).

Εἰς τό, «Ὁ ψυχικὸς ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος». Τί πνευματικὸς, καὶ ψυχικὸς, καὶ σαρκικὸς. Πνευματικὸς καλεῖ ὁ Παῦλος τοὺς πνευματικῶ κεκοσμημένους χαρίσματι· καὶ οὐ μόνον τῆς φύσεως ἀνωτέρω χωρήσαντας, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν λόγων ἀκολουθεῖν διὰ τῆς πίστεως ὑπερβεβηκότας. . . Ψυχικὸς δὲ, περὶ ὧν γέγραπται· «Ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες» (Ἰούδ. ἐπιστ. 19), τοὺς τοῖς λογισμοῖς καὶ συλλογισμοῖς καὶ διαλογισμοῖς μάλλον ἐπεριδομένους, καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἐκ τούτων νομίζοντας εὐρίσκειν· οἷοι εἰσιν οἱ παρ’ Ἑλλησι σοφοί. Σαρκικοὺς δὲ τοὺς τοῖς πάθεσι τῆς σαρκὸς ἠττηθέντας ἀπὸ τοῦ πλειστοδυναμοῦντος αὐτοὺς καλῶν· οἷοι πάντες οἱ ἐναγεῖς καὶ ἀκάθαρτοι καὶ περὶ τὰς συνουσίας λυττῶντες. Εἰ γὰρ ὁ σωματικὸς σῶμα ἔχει καὶ ψυχὴν, καὶ ὁ ψυχικὸς σῶμα ἔχει, καὶ ὁ σαρκικὸς ψυχὴν, ἀλλ’ ἀπὸ τοῦ κρατοῦντος ἕκαστος καλεῖται. Ὡς περ γὰρ γήϊνον λέγεται τὸ σῶμα, καὶ τοὶ καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων μετέχον, τῷ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς γῆς μετέχον, οὕτω ἀκείνοις ἀπὸ τοῦ κρατοῦντος ἐξενίκησε τοῦνομα. (αὐτόθ. 1204. 1397-1400).

Ἀνθρώπου πρωτοπλάστου πτώσις. (αὐτόθ. 1292). — Φιλόνοιον γὰρ πως τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἐστὶ· καὶ πρὸς μὲν τοὺς μεγαλυχούντας ἀντιστρατεύεται, τοῖς δὲ ταπεινοῦν ἑαυτοῦς σπουδάζουσι, μεθ’ ἡδονῆς ἠττάται·

κακείνοις μὲν, ἀναστέλλον αὐτῶν τὸ φιλότιμον, καὶ τὰ μὴ προσόντα προστρίβεται κακὰ, τούτοις δὲ καὶ τὰ μὴ προσόντα ἐπιφημίζει καλὰ. \*Ἄλλως δὲ οὐδὲ ἀρετὴν οἷόν τε λαθεῖν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀλίγον φθόνῳ ἐπισκιασθῆ, αὐθις ἀναλάμπει, καὶ τῶν ἐπισκιασάντων κρατεῖ. (αὐτόθ. 1425).

\*Ἀνθρωποὶ ἀνώνυμοι σπουδαιότεροι τῶν περιχδομένων. Πόσους οἶει τῶν ἀνθρώπων ἀνώνυμους καὶ ἀδόξους εἶναι, πολλῶ σπουδαιότερους γεγενημένους τῶν ἄδοξων; τῷ τοῦ μὲν ποιητῶν τυχεῖν καὶ λογοποιῶν, τῶν πᾶν τὸ πραττόμενον μὴ πρὸς τὴν ἀλήθειαν κρινόντων, ἀλλὰ πρὸς ἣν εἶχον εὖνοιαν ὑπολαμβάνοντων, καὶ τὸ κατορθωθὲν οὐρανόμενης ποιούντων· τοὺς δὲ μὴ ἐσχηκέναι τοὺς ὑμνήσαντας διὰ φθόνον, ὅπερ ταῖς λαμπραῖς πράξεσιν ἀκολουθεῖν εἴωθεν. (αὐτόθ. 1605).

\*Ἀνθρωπος εἰωθὼς παίζειν τὰ θεῖα, καθάπερ τὰ βέβηλα. Πῶς γὰρ ἂν καὶ λαλήσω εἰς νενεκρωμένον καὶ ἀνήκοον οὖς; «Πῶς ἔσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίαις;» [Νεῖλος ΟΘ', 101].—\*Ὡ βάσκανοι, καὶ ἀνόητοι, καὶ τυφλοὶ τὴν καρδίαν! Ἄγνοεῖτε γὰρ ὅτι οὐκ ἀλλοτρίως εἶπεν, ἀλλὰ πλησίον τῶν νοσοῦντων ὀφείλει διάγειν ὁ ἰατρός; Περὶ μωκκαίων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν. [αὐτόθ. 885-1154].

### Ἐκ τῶν Θεοδωρήτου Κύβρου.

\*Ἀνθρώπειον. Ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν κατὰ τὸ ἀνθρώπειον. (ΠΒ', 93.268).— Δεὸς τὸ ἀνθρώπειον ἐξελεύοντα. (ΠΓ', 1184).— Μέτοχοι Χριστοῦ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα οἱ πιστεύσαντες. (Π', 1192).— Προσεκύνησαν αὐτὸν οἱ ἄγγελοι καὶ ὡς ἄνθρωπον κατὰ τὸ ἀνθρώπινον. (ΠΒ', 685).— Κατὰ τὰξιν δὲ ἄπαντα ἔδειξεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας τὰ ἀνθρώπινα. (ΠΑ', 440).— Σύνεσιν οὐκ ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ τῶν θεῶν λογίων τὴν γνῶσιν. (Π', 1872).— Ἀνθρωπίνης ἀρετῆς φιλοσοφία, καὶ καρτερία. (ΠΑ', 436).— Θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων τὸ μέσον. (αὐτ. 1273.1776).— Ἀνθρώπινον μὲν τὸ πρόσχημα, θεῶν δὲ τὸ ἀξίωμα. (ΠΓ', 217).— Λέοντα καὶ τρύμον λέοντος κέκληκεν αὐτὸν ὡς βασιλέα καὶ βασιλέως υἷόν, καὶ Θεοῦ υἷόν· καὶ γὰρ καὶ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἐκ τοῦ Δαυὶδ ἐβλάστησεν. (Π', 217).— Πειρασμὸς ἀν-

θρώπινος. (ΠΒ', 304).— Ἀνθρώπινως ἔλεγεν ὁ Πατήρ, «Ἄττησαι πρὸ ἐμοῦ.» (Π', 960.1756).— Ἀνθρώπινως ταῦτα ἐφθέγγετο. (αὐτόθ. 1020).

\*Ἀνθρώπου σῶμα, καλλοῦναι καὶ ἀσχημίαι αὐτοῦ. Ἔχει καὶ ὄραν καὶ ἀρμονίαν, καὶ τῶν μορίων τὴν χρεῖαν· ἀλλ' ἔχει καὶ κόρυζαν, καὶ πτύελον, καὶ δυσώδη κόπρον ἐκκρινόμενῃν· καὶ ἄνευ τούτων οὐκ ἔστι δυνατὸν ζῆν. (αὐτόθ. 97-100. ἔνθα περὶ θηρίων καὶ ἐρπετῶν, διὰ τί πεποίηκεν αὐτὰ ὁ Θεός).

\*Ἀνθρωπος κατ' εἰκόνα Θεοῦ πῶς, καὶ εἰς τί; (αὐτόθ. 101-117).— \*Ἀνθρωπος καὶ ψυχὴ. Ἀνθρωπολογία, σύλληψις. (ΠΓ', 477-488).— Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρωπίου σώματος, φυσιολογία. (αὐτόθ. 588-621).— Περὶ φύσεως ἀνθρώπου, κατὰ τὰς θείας Γραφὰς καὶ τοὺς θύραθεν φιλοσόφους. (αὐτόθ. 924-953).— \*Ἀνθρωπος ἐξ ὄντων καὶ μὴ ὄντων. (αὐτόθ. 465.513).

\*Ἀνθρωπος καὶ Θεὸς ὁ Χριστός, ἔπαθεν ὡς ἄνθρωπος, οὐχ ἡ θεότης. (ΠΒ', 1016. 603. 14. 960. 972. 1101. 1140.—ΠΓ', 172. 173. 176.177.88.89. 209-212. 288).— Αἰρετικῶν κωκοδοξίαι περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου (ΠΓ', 1424 κ.ε.).— Ἀνθρώπου εὐδαιμονία κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς φιλοσόφους, καὶ κατὰ τὸν Εὐαγγελικὸν νόμον. (αὐτόθ. 1096-1152).

\*Ἀνθρωπος διὰ τί κατ' εἰκόνα καὶ ὄρθιος. Λόγοι τρεῖς εἰς τὸν Ἀδάμ. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 28-61).

\*Ἀνθρωπος καὶ ψυχὴ ἀθάνατος. Αἰνείου Γαζαίου Σοφιστοῦ, Διάλογος. Θεόφραστος. (ΠΕ', 872-1004).— Ἀνθρωπος φθορᾶ σώματος καὶ τροφῆς ἐνδείξ τῶν ἀνω λογικῶν οὐσιῶν ἀπολείπεται. (Αἰν. Γαζ. ΠΕ', 912).— Ἀνθρώπου φυσιολογία κατὰ τὴν σύλληψιν. (αὐτόθ. 925).

\*Ἰατρικὴ ἀνθρώπων ἐστὶ πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις· ἀφαιρέσεις μὲν τῶν ὑπερβαλλόντων, πρόσθεσις δὲ τῶν ἐλλειπόντων. Ἱπποκράτης ἐν σημ. (αὐτόθ. 929-930).— Γόνος ἀνθρώπου πανταχόθεν ἔρχεται, ἀπό τε τῶν ὑγιερῶν τοῦ σώματος ὑγιερὸς, ἀπό τε τῶν νοσερῶν νοσερός. Εἰ οὖν γίνονται ἔκ τε τῶν φαλακρῶν φαλακροί, καὶ ἐκ γλαυκῶν γλαυκοί, καὶ ἐκ διεστραμμένων στρεβλοί, ὡς ἐπὶ τὸ πληθός, καὶ περὶ τῆς ἄλλης μορφῆς ὁ αὐτὸς λόγος, τί κωλύει καὶ ἐκ τοῦ μικροκεφάλου μικροκέ-



φαλον γίνεσθαι ; (αὐτόθ. 931-933 σημ.).— Ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσίᾳ τόκος ἐστίν. Ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳίῳ ἀθάνατόν ἐστιν, ἢ κύητις καὶ ἢ γένεσις. Καὶ μὴ θαύμαζε· ἐνταῦθα γὰρ τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ λόγον ἢ θνητῆ φύσει ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατόν ἀεὶ τε εἶναι καὶ ἀθάνατος· δύναται δὲ ταύτῃ μόνον τῇ γενέσει, ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ. Πλάτων ἐν Συμποσ. σ. 206. πκρ' Αἰνεῖχ (αὐτόθ. 969-970 ἐν ὑπόσημ.).

Περὶ ἀνθρώπου καὶ ἀθανασίας ψυχῆς, Διάλογος. (Ζηχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1012-1141).—Φυσιολογία κατασκευῆς καὶ συλλήψεως ἀνθρώπου. Τίς ἐμόρφωσε τὸ καταβαλλόμενον διὰ τῆς ἀλλοιωτικῆς δυνάμεως, καὶ εἰς εἶδος ἤγαγε ; Τίς δὲ ὁ τὴν τῶν μορίων ἐνθεὶς ἀναλογίαν καὶ ἀρμονίαν ; Ὁ ; ἐξ ὀστέων καὶ νεύρων, καὶ φλεβῶν καὶ σαρκὸς τῆς καθ' ἕκαστον συμπνοίας, καὶ εὐαρμοστικῆς, καὶ συμφωνίας, συνηρμόσατο τόδε τὸ ζῶον, καὶ συνεστήτατο ; Τίς δὲ ὁ τὴν ψυχὴν μορφωθέντι τῷ σώματι δεσμῶν, ἵνα μικρὰ ῥηκνὶς ὑγρότητος καταβληθεῖσα ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ, ζῶον λογικὸν ἀποτελεσθεῖη, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, τοῦτο δὴ τὸ μέγα, ὁ Ἄνθρωπος ; (αὐτόθ. 1041-1044.—Αἰν. Γαζ. αὐτόθ. 925-928).— Πρῶτον μὲν γὰρ, ὅτι ἐποίησέ σε ἐξ οὐκ ὄντος ὁ Θεὸς εἰς τὸ εἶναι, καὶ προήγαγέ σε εἰς τόνδε τὸν βίον. Εἰ γὰρ ὁ πατήρ σου οὐκ ἦν, οὐδὲ ἡ μήτηρ σου, πολὺ μᾶλλον οὐδὲ σύ ἦς ποτέ. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1037.— Ἀθηναγ. αὐτόθ. 980).

Ἀνθρώπων βίος ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτη. Ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἐφεξῆς κατ' ὀλίγον ὑποτεμνομένων τῶν ἐτῶν τῶν ἀνθρώπων, εἰς τοσοῦτον τὸν βίον ἐπὶ τῶν Πατριάρχων λοιπὸν κατεστήσατο χρόνον. Ταύτῃ γε μὴν ἡμῶν τῇ ἐκθέσει συμφωνεῖ καὶ Ἰώσηπος, οὕτως εἰπὼν, «Συνετέμνετο γὰρ ἤδη τοῖς ἀνθρώποις τὸ ζῆν, καὶ βραχύτερον ἐγένετο μέχρι τῆς Μωϋσέως γενέσεως, ἑκατὸν ἔτη πρὸς τοῖς εἴκοσι ζήσαντος. (Γεννάδ. Α'. Πατρ. Κωνστ. αὐτόθ. 1641).

Ἀνθρωπος ὁ κοινὸς ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος· ὁ δὲ Σωτὴρ ἐκ θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1281).— Μέρη ἀνθρώπου ψυχὴ καὶ σῶμα, μέρη δὲ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐπὶ μὲν ψυχῆς, οὐσία λογικὴ καὶ ποιότης ἀσώ-

ματος· ἐνθα ψυχολογία καὶ σώματος φυσιολογία (αὐτόθ. 1296 κ. ἐ.).

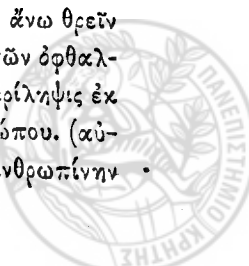
Ἄνθρωπος μία οὐσία ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. Χριστὸς διπλοῦς τὴν φύσιν, ἀλλ' οὐ τὴν ὑπόστασιν, Θεὸς τέλειος, ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ, καὶ ἄνθρωπος τέλειος, καθ' ἡμέας, ἐν μιᾷ ὑποστάσει· φύσεις δύο ἀσύγχυτοι καὶ ἠνωμένοι. (αὐτόθ. 2013-2016).— Ἀνθρώπου πλάσις καὶ κατασκευή. Χωρὶς ἔκ τε τῆς θείας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων. (αὐτόθ. 2033-2053 κ. ἐ.).

Τὸν ἄνθρωπον ἡ φύσις κατεσκεύασεν, οὐχ ὡς τὰ μονωτικὰ θηρία, ἀλλ' ὡς τὰ ἀγελαῖα καὶ σύννομα, κοινωνικώτατον, ἵνα μὴ ἑαυτῷ μόνῳ ζῆ, ἀλλὰ καὶ πατρί, καὶ ἀδελφοῖς, καὶ γυναικί, καὶ τέκνοις, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγενέσι, καὶ πατρίδι, καὶ ὁμοφύλοις, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ πολὺ πρότερον τῷ Πατρὶ καὶ ποιητῇ. Φίλων. (αὐτόθ. 2097-2100.— Ἱερὰ Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1097-1109· ἐνθα ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου καθ' Ἱπποκράτην).

Ἀνθρωποι διὰ τί ἐν θλίψεσι καὶ κακιοῦχαις· καὶ ὅτι μηδὲν οὕτως ὡς ἀργία τὴν ἀνθρώπου βλάβπτει ψυχὴν. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 232. 289).— Διὰ τί πολυχρόνιοι ἐτύχωνον τὸ πάλαι. (αὐτόθ. 261-265).

Ἀνθρωπαρέσκεια. Τὴν ἀνθρωπαρέσκειαν νωθρότης καὶ ἐπιτηδεϊότης οἶδε τρέφειν· ἐξ ὧν οἴησις καὶ ὑπόκρισις. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 713. 753).— Ἀνθρωπαρεσκοῦντες. (Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΙΓ', 76).

Ἀνθρωπος ὁ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἡμῶν. Ἀνθρώπου δρισμός. Ἀνθρωπός ἐστι ζῶον λογικόν, ὀρθοπεριπατητικόν, πλατυώνυχον· ἢ, ζῶον λογικόν, ὑλικόν, γελαστικόν· ἢ, ζῶον ἐξ ἐναντίων οὐσιῶν, ὁμόχρονος, καὶ ἀβῆτος σύνθεσις· ἢ, ζῶον λογικόν, θνητόν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. Ἐρμηνεύεται ζῶον, κατ' ἀφορισμὸν τῆς ἀψύχου κτίσεως· λογικόν, κατ' ἀφορισμὸν τῆς ἀλόγου οὐσίας· θνητόν, κατὰ διορισμὸν τῆς ἀθανάτου τῶν ἀγγέλων ὑπάρξεως· νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ὡς ἐν εἰκόνι Θεοῦ κατὰ χάριν ὑπάρχον. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 76).— Ἐν ἄνθρωπῳ οὐκ αὐτὴν τὴν φύσιν δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ ἄνω θρεῖν τὴν ὄψα, τουτέστιν ἄνω ὄρεν τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐνέργειαν. (αὐτόθ. 84-85).— Περίληψις ἐκ τῶν τοῦ Νεμεσίου περὶ φύσεως ἀνθρώπου. (αὐτόθ. 545-552).— Τί δήποτε τὴν ἀνθρωπίνην



φύσιν ὑπὲρ τὴν τῶν ἀγγέλων ἐδόξασε, καὶ ἀγαπᾷ ὁ Χριστός; (αὐτόθ. 708).

Ἀνθρώπου ζωὴ εἰ ἔχει ὄρον, ἢ οὐ; Οἱ μὲν γὰρ φασιν ἔχειν, οἱ δὲ μὴ ἔχειν. (αὐτόθ. 713-716. — Ἀθην. ΚΗ', 668-672. — Βασίλ. ΛΑ', 248-260. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 161-192. — Γερμανός Α'. Πατρ. Κωνσ. περὶ ὄρου ζωῆς ἀνθρώπου. ΙΗ', 89-132. — Φώτ. ΡΑ', 1032-1046).

Ἐτέραι ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις Φωτίου περὶ ὄρου ζωῆς μὴ εὐρισκομένη ἐν τοῖς ὑπὸ Μιγνίου ἐκδοθεῖσιν ἐν τῇ Πατρολογία. Εὐρίσκεται δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ Σοφοκλέους Οἰκονόμου ἐκδοθεῖσιν Ἀμφιλοχίαις. (Ζήτ. ΡΜΘ', σελ. 225-237. — Μιχ. Ψελλός ΡΚΒ', 916-920).

Ἀνθρώπου ψυχὴ τί ἐστὶ, καὶ ὁποῖα ἐστὶ, καὶ πῶθεν συνίσταται, καὶ πῶς ἐν τῷ σώματι ἐνεργεῖ, καὶ ποῦ μετὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ σώματος πορεύεται. Ἀπόκρισις. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 716-725). — Φυσιολογία περὶ γονιμότητος καὶ στειρώσεως. (αὐτόθ. 776-780).

Τρίκι, κελὸς φασιν, ὑπάρχουσι, τὰ τὸν ἀνθρώπον ἄγοντα· μᾶλλον δὲ πρὸς ἃ βουλήσει τε καὶ γνώμη κατὰ προαίρεσιν κινεῖται ὁ ἄνθρωπος. Θεός, καὶ φύσις, καὶ κόσμος κτλ. ψυχολογία καὶ φιλοσοφία. (Μάξ. ὁ Ὁμολ. ΙΑ', 445-453).

Ἀνθρωπολογία καὶ φυσιολογία. Ἐξάήμερος Γεωργίου Πισίδου. (ΙΒ', 1425-1578). — Στίχοι εἰς τὸν μάταιον ἀνθρώπειον βίον. (αὐτόθ. 1581-1600).

Ἀνθρώπου ἀλληγορία ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς καὶ πνεύματος. (Ὀλυμπιόδ. ΙΓ', 617). — Καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Θεόν, ὃς ἔδωκεν αὐτόν. (Ἐκκλ. ΙΒ'. 7). Τὸ πνεῦμα εἰ μὲν λέγοιτο μετὰ ψυχῆς, τὸ συνεζευγμένον τῇ ψυχῇ τὸ πνεῦμα νοοῦμεν· εἰ δὲ ἀπλῶς οὕτως, ὡς περὶ νῦν, αὐτὴν τὴν ψυχὴν νοοῦμεν τὸ πνεῦμα. Τοῦ οὖν σώματος, φησὶν, εἰς τὴν γῆν ἀναλυομένου, ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Θεὸν ἐπανέρχεται (τῶν βεβιωμένων τοὺς λόγους ἀποδώσουσα), ὃς ἐποίησεν αὐτήν. Οὐ γὰρ ἀπὸ γῆς ἢ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ· ἀλλ' ὡς αὐτὸς οἶδε μόνος ὁ ταύτης Δημιουργός, καὶ συνίσταται, καὶ συνδεσμεῖται τῷ χοικῷ τούτῳ σώματι, ὡς περὶ οὖν καὶ ἐξάγεται ὑπὸ μόνου τοῦ συνδήσαντος. (αὐτόθ. 621).

Περὶ ἀνθρώπου καὶ τῆς δημιουργίας αὐτοῦ. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 917-980). — Πῶς εἰκονί-

ζει τὸ θεῖον ὁ ἄνθρωπος. (ΙΕ', 228-233). — Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ κατασκευῆς. (αὐτόθ. 1097-1109. — Παράλλ. ΙΓ', 468. 244). — Ὅτι αὐτεξούσιον αὐτὸν πεποίηκεν ὁ Θεός, καὶ ἡγεμόνα τῶν ἐπιγείων ἀπάντων. (αὐτόθ. 418).

Περὶ ἀθνασιας αὐτοῦ. (αὐτόθ. 469). — Ὅτι ἐπ' ἀφθρησίῃ καὶ ἀθνασίῃ κατὰ θεῖαν δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διεπλάσθη, ἐντολῆς θείας δηλαδὴ φυλακτοῦσης τὴν χάριν. (αὐτόθ. 468).

Ἀνθρωποι γνωστικοί, καὶ πνευματικοί. (ΙΓ', 1296-1312).

Ἀνθρωπολογία, ψυχολογία καὶ φυσιολογία. (Μιχ. Ψελλός ΡΚΒ', 688-781). — Φυσιολογία ἀνθρώπου τεμάχιον. (Θεόδ. Ἀβουκ. ΙΖ', 1553).

Ἀνθρωποουσία. Ἐλένη ἡ Τυνδάρεω, λαχοῦσα ποτε εἰς θυτῖν θεοῖς ἀπαιροπαίοις ἢ Λυσίοις, πῶς ἐσώθη. — Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἀνθρωποκτόνος συνήθεια κατελύθη. (Ἰω. Λυδ. σελ. 113).

Ἀνθρωπόμορφον τέρας Νειλῶν. Περιγραφή αὐτοῦ, καὶ τὰ κατὰ τὸν Νεῖλον ποταμὸν συμβαίνοντα. (Θεοφύλ. Σιμοκ. ἔκδ. Βόν. σελ. 299-310).

Ἀνθρωποτόκος καὶ θεοτόκος. Θεοτόκον καὶ ἀνθρωποτόκον τὴν ἀγίαν Παρθένον προσαγορεύομεν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Δεσπότης Χριστός, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς θείας καλεῖται Γραφῆς. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1429-1432).

Ἀνθυλλα, κύριον, ἀφ' ἧς πόλις ὀμῶνυμος ἐν τῷ Νείλῳ.

Ἀνιάζειν, ἀντὶ τοῦ ἀνιάσθαι, ἢ ἀνιᾶν. — Ἀνιᾶρά. Ἀνικρῶν συνέχεια καὶ ἐκ κινδύνων εἰς κίνδυνον. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 1073).

Ἀνιγρός, ποταμὸς, ὁ καὶ Μιρέιος. Ἰδιώματα αὐτοῦ.

Ἀνιέναι. Ἀνιέναι ἀπλῶς τὸ ἐπκνέρχασθαι, καὶ τὸ ἀφιέναι τινὰ κατὰ τινος, καὶ ἀναπειθεῖν· ἀνιέναι κύνα κατὰ θηρόν, ἀντὶ τοῦ ἀφιέναι· ἀνιέναι τινὰ δεσμοῦ, ἀντὶ τοῦ λύειν· ἀνιέναι ὁ θυμὸς τὸν θυμούμενον, ἀντὶ τοῦ ἀφιέναι καί, τὸ γυμνοῦν καὶ ἐκδέρειν.

Ἀνιέρως. Ἀνιέρως ἄνθρωπον φρικῶδες ἑαυτὸν ἐπιβρίπτειν ἀξιώματι τινὶ ἱερατικῷ, ὡς οἱ Κορεῖται, ὡς Σκούλ καὶ Ὀζίας. (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 669-672). — Ἀνιέρως γὰρ κομιδῆ, πᾶν δ' ἐκ γένητι μουσαρὸν καὶ μεμολυτμένον, διὰ τοῦ προσκεῖσθαι φαύλοις τε καὶ ἀνοσίσοις

ἀνδράσι. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΞΠ', 805. Διάλογος περὶ Ἱερωσύνης).

**Ἀνέκτητος** Πάππς Ῥώμης. (Ε', 1129 κ.έ.). — Ἔσχε λόγους πρὸς Πολύκρπον Σμύρνης, ἐλθόντα εἰς Ῥώμην περὶ τινῶν Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. (Εἰρην. Ζ', 1229-1232. — Εὐσέβ. Κ', 329).

**Ἀνιμᾶσθαι**, τὸ δι' ἰμονιᾶς ὕδωρ ἀντλεῖν, καὶ ἀνιμᾶσθαι τὸ κάτωθεν ἐπὶ τὰ ἄνω ἵεσθαι. (Λ. Εὐστ.). — Τῶν νεφῶν διηγεκῶς ἀνιμωμένων τῶν ὑδάτων τὴν φύσιν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 917).

**Ἀνιπτώποδες**, οἱ μὴ νιπτώμενοι τοὺς πόδας. Παρ' Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ Σελλοὶ ἔθνος Δωδωναίων. Ἐκ τούτων ἱερεῖς τῆς γηγοῦ προεβλάλλοντο· αὐτὰ δὲ ἡ φηγὸς μκντεῖον ἦν τοῦ Διός, ἡ καλουμένη Δωδωναία θρῦς. Οὗτοι οὖν οἱ ἱερεῖς, οἷα θεοῦ ὄντες, θεραπευταί, ἀγνεύοντες οὔτε ἐλούοντο, οὔτε ἐν κλίνῃ ἐκάθευδον, ἀλλὰ χαμαί, ὡς φησὶν ὁ ποιητής, ἐν τούτῳ τῷ ἔπει·

..... ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ  
Συνναίους ὑποφῆται ἀνιπτώποδες χαματεύουσι.

(Νόννος ΛΤ', 996).

**Ἀνισότης**. Περὶ δυνάμεως, δικαιοσύνης, σωτηρίας, ἀπολυτρώσεως, ἐν ᾧ καὶ περὶ ἀνισότητος. Ἐρευνα θεολογική. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 839-909). — Ἀνισότης ἐν τῷδε τῷ βίῳ, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. Ὡς περὶ ἡ ἀνωμαλία ἡ ἐν τῷ δε τῷ βίῳ χορεύουσα τῆς ἰσότητος εἶναι δοκεῖ δικφορά, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἀνισότης. Οὐ γὰρ πάντες τῶν αὐτῶν ἀπολύσονται· οὐδὲ γὰρ δίκαιον τοῖς μὴ τὸ ἴσον πεποιηκόσι τὸ ἴσον ἀπονεμηθῆναι· ἰσότητός ἐστι καὶ δικαιοσύνης ἀπόδειξις. Ἀλλ' ἡ μὲν ἐν τὰυθῆ ἀνωμαλία μελέτης καὶ γυμνασίας ἕνεκα συγκεχώρηται· ἡ δὲ ἐκεῖθεν, δικαιοσύνης ἕνεκεν καὶ εὐδοκιμήσεως γενήσεται. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1513). — Ἡ μὲν γνῶσις τὴν ἰσότητα δείκνυσι, τὴν ἀνισότητα δὲ ἡ ἀγνοία. (Θεοδώρ. ΠΒ', 244).

**Ἀννιανὸς** πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας μετὰ Μάρκον τὸν ἀπόστολον. (Εὐσέβ. Κ', 205).

**Ἀννουβίων**, μαθητῆς Σίμωνος τοῦ Μάγου. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 161.557).

**Ἀνοήμων**, ὁ ἀνόητος, νοήμων δὲ ὁ φρόνιμος. Ἀνοηταίνειν τῶν ἡμετέρων ἐνίους (Θεοδώρ. ΠΑ', 1168). — Ἀνόητοι καὶ περιτταὶ φροντίδες. (ΠΒ', 284). — Τῶν ἀνοήτων τῆς ἀ-

ληθείας ὀλίγον μοι μέλει. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 605).

Ἄνοήτω ἐπερωτήσαντι σοφίαν λογισθήσεται. (Παροιμ. ΙΖ', 28). — Σοφοῦ δὲ, ὡς εἰκεν, ἐπερώτημα καὶ τὸν ἀνόητον σοφίζει. (Βασίλ. ΑΒ', 664). — Ἀνόητος ῥήτωρ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 656).

**Ἄνοικα**. Ἐξ ἀνοίκας τὸ τῆς ἀλαζονείας ἐπιγίνεται πάθημα. (Θεοδώρ. ΠΓ', 793).

**Ἄνοίγειν** οἶνον, ὅτι ἐκ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον ἀνοίγεσθαι λέγεται. — Ἀνοίγειν Ψαλτήριον, ἢ Εὐαγγέλιον εἰς εὐρεσιν κλαπέντων. Πόθεν ἡ συνήθεια, καὶ πῶς δεῖ γίνεσθαι λαχυστήριον. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 761. καὶ περὶ μάντεων καὶ ἐγγαστριμύθων. 773-776).

**Ἀνοίγω** καὶ οἶγω τὸ ἀπλοῦν, ὅτι ἐκ τοῦ ἐπείγω, ὃ ἐστὶ σπύδω, δοκοῦσιν ἔχειν τὴν παραληπτικὴν δίφθογγον, τραπέντος, τρῦε εἰς ο. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄνοίκειον** καὶ ἀλλότριον. Τὸ γὰρ ἀνοίκειον καὶ ἀλλότριον πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν, ἀτκκτόν ἐστι καὶ ἀλλόκοτον, οὐκ ἐν τοῖς περὶ θρησκείας καὶ εὐσεβεῖς λόγους, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἔξωθεν καὶ τῆς τοῦ κόσμου σοφίας. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 656).

**Ἄνοικος**, ταῦτὸ τῷ ἄοικος.

**Ἄνολθος**, ὁ ἀπαίδευτος, ἐπεὶ καὶ ὄλθος ἐπὶ φρονήσεως ἐνίετε τίθεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄνομία**.

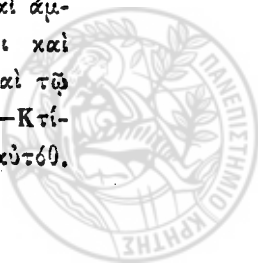
Ἄνομίαν οἶδα τὴν νόμων ἐλευθερίαν.

(Γρηγ. Νκζ. ΑΖ', 658).

**Ἄνόμοια**. Λόγος διὰ τί πάντα ἀνόμοια πεποίηκεν ὁ Δημιουργός. (Αἰν. Γαζ. ΠΕ', 968).

**Ἄνόμοιοι**. Ἄνόμοιοι ἐκλήθησαν, διότι τὸν Υἱὸν ἀνόμοιον τῷ Πατρὶ ἔλεγον. Διὰ γοῦν τὴν πολλὴν ἀναίδειαν τῆς βλασφημίας αὐτῶν Ἄνόμοιοι παρὰ πᾶσιν ἐκλήθησαν, ἔχοντες καὶ τὴν ἐξουκόρτιον (ἐξ οὐκ ὄντων) ἐπωνυμίαν, καὶ τὸν αἰρετικὸν Κωνσταντίον προστάτην τῆς ἀσεβείας αὐτῶν. (Ἀθαν. ΚΓ', 748-749). — Διάλογος Ὀρθοδόξου καὶ Ἀνομοίου περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος. (Ἀθαν. ΚΗ', 1116 κ.έ.).

Κατὰ Ἀνομοίων καὶ Σαββαλιανῶν, καὶ Ἀρείου, ἀκριβῆς θεολογία περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος. Μάχετα ἰουδαϊσμός, ἐλληνισμῶ, καὶ ἀμφοτέροι χριστιανισμῶ, ὡς περ Αἰγύπτιοι καὶ Ἀσσύριοι καὶ ἀλλήλοισ ἦσαν πολέμιοι καὶ τῷ Ἰσραὴλ κ.έ. (Βασίλ. ΛΑ', 609-617). — Κτίσμα τὸν τοῦ Θεοῦ ἡγοῦνται Υἱόν. (αὐτόθ).



601).—Πλήθος Θεῶν εισάγουσιν. (αὐτόθ. 605).  
Μάχονται τοῖς Σαβελλιανοῖς. (αὐτόθ. 601).

Ἄνομοιοι, καὶ πάντες οἱ αἰρετικοὶ κατάρχειν αἰρέσεων ἐπιθυμοῦσι. Διὸ καινοτομίας τινὰς παρεπινοοῦσι τῷ ὀρθῷ λόγῳ, γράφοντες πονηρίαν καὶ ἀσεβείαν· εἰς οὓς φθάνει τὸ οὐαί, εἰς τοὺς πατέρας τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, καὶ συγγραφέας τῶν ἀθέων δογμάτων. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τοὺς πτωχεύοντας ἐν τῇ πίστει συναρπάξουσι, καὶ καταδυναστεύουσι ψυχὰς χηρεούσας τοῦ ἀληθινοῦ νυμφίου τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ἀλλὰ καὶ τινὰ ἴδωσιν ἀπορραπισθέντα Θεοῦ διὰ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ τοῦτον ὡς περ λάφυρον ἐαυτῶν ποιοῦνται, κατεπαγγελλόμενοι μὲν αὐτοῖς πᾶσαν ἄδειαν, καὶ τὸν ἐν ἡδονῇ προτεινόντες βίον, εἰ μόνον λάβοιεν αὐτοὺς συντεθειμένους τοῖς δόγμασι τῆς ἀθεότητος. Ὅποια ἢ νῦν παραβλαστήσασα τῶν Ἄνομοίων αἵρεσις· καὶ πόρνοι καὶ μοιχοὶ, καὶ ἀρτενοκοῖταις, καὶ ἀνδραποδισταῖς, καὶ ἐπιόρκοις καὶ ψεύσταις συγχώρησιν ἀμαρτημάτων ὑπισχνούμενοι, ἐκ μόνον αὐτοὺς λάβωσι τῇ κατὰ τοῦ Μονογενοῦς βλασφημίᾳ συνεχομένους. (Βασίλ. Α', 525).

Ἄνομοιοι τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν τοῖς κτίσμασιν ἀπῆριθμουν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 297).  
—Καρποί εἰσι τὰ δόγματα αὐτῶν τῶν ὑπὸ Ἀρείου σπαρέντων. (αὐτόθ. 261).—Ἀναίρεσις δογμάτων τινῶν αὐτῶν. (αὐτόθ. 140).

Περιγραφὴ καὶ ἱστορία τῆς αἰρέσεως τῶν Ἄνομοίων. (Ἐπιφ. ΜΒ', 516-637. ἐνθα καὶ ἀνατροπὴ τῶν κακοδοξιῶν αὐτῶν).

Πολλοὶ τῶν Ἄνομοίων παρῆταν ἐν ταῖς τοῦ Χρυσοστόμου δμιλίαις ἀκρωόμενοι. (Χρυσόστ. ΜΗ', 707).—Ἐλεγον πᾶσαν τὴν σοφίαν κατέχειν. (αὐτόθ. 704).—Παρεβολὴ τῆς αἰρέσεως αὐτῶν πρὸς χερσωθεῖταν καὶ ἀγρίαν γῆν. (αὐτόθ. 717-718).—Ἐλεγον μὴ τοιοῦτον εἶναι τὸν Υἱόν, οἷος ὁ Πατήρ. (αὐτόθ. 737).—Ἐτόλμων λέγειν ὡς Θεὸν οἶδασιν, ὡς αὐτὸς ἐαυτὸν ὁ Θεὸς οἶδεν. (αὐτόθ. 711-712).—Ἀνατροπὴ τῆς ἐνστάσεως αὐτῶν· Ὁ οὐκ οἶδας σέβει. (αὐτόθ. 712).—Λόγοι πέντε Χρυσοστόμου πρὸς Ἄνομοίους περὶ ἀκαταλήπτου. (αὐτόθ. 701-748).—Πρὸς Ἄνομοίους λόγοι περὶ τοῦ ὁμοουσίου, καὶ περὶ κρίσεως. (αὐτόθ. 755-778).

Περὶ Εὐνομίου καὶ Ἀετίου τῶν ἀρχηγῶν τῶν

Ἄνομοίων καὶ Ἀετιανῶν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 417-421.—Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 360).—Ἄνομοιοι καὶ ἐξουκόντιοι (ἐξ οὐκ ὄντων). (αὐτόθ.).—Ἄνομοιοι ἢ καὶ Εὐνομιανοί. (Τιμόθ. Πρεσβ. ΠΓ', 24).

Ἄνομος. Ἄνομοι καὶ οἱ παράνομοι. (Χρυσόστ. ΝΓ', 16-18).—οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. (Ἦσ. Γ', 11. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΟΔ', 668).—καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ἐξῆύσω. (Ἰεζ. Γ', 19). Περὶ τοῦ, Πῶς χρὴ ἐπιτιμᾶν, παραινεῖν, καὶ θεραπεύειν. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1220).—Περὶ νόμου καὶ ἀνομίας ἐκ τε τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ', 973-977).—Περὶ ἀνόμων καὶ χαλεπῶν πράξεων. (Παράλλ. Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΓ', 425-428).

Ἄνόπαια, διαφόρως ἐρμηνευόμενον καὶ ἐτυμολογούμενον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄνόσιος, ὁ ἄταφος, ὕστερον δὲ ὁ ἀσεβής.  
Ἄνόστιμον, τὸ τοῦ νοστίμου ἐστερημένον, οὐ τοῦ σημαίνοντος τὸ ἡδύ, ἀλλὰ τὸ νοστήσαν.

Ἄνοῦθ Ἀββᾶς (ΛΔ', 1156).

Ἄνουθις, υἱὸς Ὀσιρίδος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 96. Διὰ τί κυνὸς κεφαλὴν εἶχεν. αὐτόθ. 100).

Ἄνοχλέζειν, τὸ ἀνακινεῖν ἐκ τοῦ ὀχλίζειν, ὁ παρὰ τὸ ὀχλεῖν.

Ἄντα, τὸ ἀντικρὺ καὶ ἐξ ἐναντίας ἐκ τοῦ ἀντην· ὡς ἐκ τοῦ κρύβδην τὸ κρύβδα.

Ἄνται, ἔθνος Οὐγγρικόν. Ἄνται καὶ Σκλαβηνοὶ ἔθνος ἐν τῷ πρὶν ἦν. Σπόρους γὰρ τὸ παλαιὸν ἀμφοτέρους ἐκάλου, ὅτι σποράδην, οἴμαι, διεσκηνημένοι τὴν χώραν οἰκοῦσι. (Προκόπ. Ἱστορ. ἐκδ. Βόν. τόμ. Β'. σελ. 332-337).

Ἄνταῖος, ὅτι ἀφ' ἧς εἶχε δεξιότητος περὶ τὸ καταβάλλειν τοὺς ἀντιπαλαίοντας Γῆς υἱὸς γεγονέναι μυθεύεται.

Ἄντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσιν. Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται. Ψαλμ. ΡΓ', 30.—Περὶ ἀνστάσεως νεκρῶν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 129 κ. ἐ.).

Ἄνταπόδομα. Ἐκθὼς ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι. Τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου. (Σιράχ ΙΖ', 23).—

**Ἀνταπόδοσις.** Περί ἀποφάσεως καὶ ἀνταποδόσεως καὶ ἀκριβείας Θεοῦ· καὶ ὅτι οὐ δεῖ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ πλέον ἀμύνεσθαι, ἢ πρὸς τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φιλάνθρωπέυεσθαι. (Παράλλ. Δαμκστ. 4E', 1248). — Ἐπί τῶν κακῶν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντων. — Ἀνταπόδοσις πρὸντων καὶ μελλόντων. (Χρυσόστ. NH', 692 κ. ἐ.). — Εἰ κατὰ τὸ δίκαιον γίνεται τῶν ἀγαθῶν ἢ ἀντίδοσις, ἐν τίσιν ἔσται ὁ ἐν νηπίῳ τελευτήσας τὸν βίον, μήτε κακὸν ἐν τῇ ζωῇ τούτῃ καταβαλλόμενος, μήτε ἀγαθόν, ὥστε διὰ τούτων γενέσθαι αὐτῷ τὴν κατ' ἀξίαν ἀντίδοσιν; Ἀπόκρισις. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 177). — Περί τοῦ μὴ ἀνταποδοῦναι κακὸν ὁμιλίᾳ μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1592 κ. ἐ.).

**Ἀντέρως** πάπια; Ῥώμης (Εὐσέβ. Κ', 588).

**Ἀντέχεσθαι.** Ἀντέχεσθαι χρῆ τῶν λυσιτελούντων καὶ ἀπέχεσθαι τῶν μηδὲν ἡμῖν λυσιτελούντων. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 704).

**Ἀντήλια** τὰ καὶ παρώπια, καὶ ἀντήλιος Ἰωνικῶς, ἀντὶ ἀνθῆλια, ἀνθῆλιος. Ἀντήλια τὰ χάριν σικῆς προβεβλημένα τῶν προσώπων τοῖς ἡλιαζόμενοις. Ἀντήλιον τὸ καὶ πρῶπιον, δέρμα περὶ τὰς ὄψεις τῶν ἵππων τιθέμενον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντην** ἀντὶ τοῦ ἀντικρυ; καὶ κατενώπιον. Ἀντικρὺ καὶ κατὰ πρόσωπον. Ἀντην εἰτιδεῖν, παρ' Ὀμήρῳ, τὸ πρὸς τοῖς ὑστερον ἀντωπῆσαι.

**Ἀντήνωρ,** Τρωϊκὸς ῥήτωρ.

**Ἀντιάδες** καὶ περὶ σθμια πρὸς τὸν οἰσοφάγον. (Μελέτ. Μοναχ. ΕΔ', 1197).

**Ἀντιᾶν** τὸ *σαντατᾶν*, καὶ ἀπολύειν.

**Ἀντιάνειραι,** αἱ Ἀμαζόνες ἐπιθετικῶς, αἱ τοῖς ἀνδράσιν ἐναντιούμεναι ἢ ἐξισούμεναι.

**Ἀντιθάλλειν,** ἐν ἴσῳ τῷ ἀντιτιθέναι.

**Ἀντίθια,** ἔπη, τὰ ἐναντιοδύναμα.

**Ἀντιβολεῖν,** τὸ ἐπιτυχεῖν καὶ συναντῆν παρ' Ὀμήρῳ· παρὰ δὲ τοῖς ὑστερον τὸ παρκαλεῖν καὶ ἱκετεῦσαι. Ἀντιβολίχ ἢ δέησις. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντιγενέθης,** Θεβαῖος μυθικὸς ἀλητήης. (Γατικν. Γ', 860).

**Ἀντίγραφα.** Ἀντιγράφων Πηλαϊᾶς Διχθήκης διαφοραί. (Ὀριγ. ΙΕ', 124).

**Ἀντιγραφεῖς.** Ἀντιγραφεῖς ῥάθυμοι, δεικνῆροί, ἢ ἀμαθεῖς. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 36).

**Ἀντιδικατιθέμενοι.** Ἐν πρώτῃ πα-

δεύοντα τοὺς ἀντιδικατιθεμένους κ. ἐ. (Ὀμιλ. Χρυσόστ. Περί κληρόνων ἐπισκόπου καὶ διδασκάλου ΞΒ', 629-636).

**Ἀντιδικομαριανῆται,** αἰρετικοί, οἱ καὶ *Διμοιρῆται* καλούμενοι. Ἐχθροὶ τῆς Περθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας τῆς ἀειπαρθένου, οἱ λέγοντες μετὰ τὸν Σωτῆρα γεγεννηκέναι, τῷ Ἰωσήφ συνῆσθαι. Ἱστορία καὶ ἀνατροπὴ τῆς βλασφημίου αἰρέσεως αὐτῶν. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 700-740). — Ἐτέρα αἰρεσις ἀντίθετος τῇ τῶν Ἀντιδικομαριανῶν ἢ τῶν *Κολλυριανῶν*. Ἰση γὰρ ἐπ' ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς αἰρέσεσιν ἡ βλάβη· τῶν μὲν κατευτελιζόντων τὴν ἀγίαν Παρθένον, τῶν δὲ πάλιν ὑπὲρ τὸ δέον δοξαζόντων. (αὐτόθ. 740-756).

**Ἀντίδικος.** Τίς ἐστὶν ὁ ἀντίδικος ἐκαστοῦ ἡμῶν ἢ πῶς αὐτῷ εὐνοήσομεν. Ἀπόκρ. Ἐπιτετηρημένως ἐνταῦθα ὁ Κύριος ἀντίδικον ὀνομάζει τὸν ἀρχιερεῖταί τι ἐπιχειροῦντα τῶν διαπερόντων ἡμῖν. Εὐνοοῦμεν δὲ αὐτῷ, ἐὰν φυλάξωμεν τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου εἰπόντος· «Τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαθεῖν, ἀφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.» (Ματθ. Ε', 40). Καὶ ἐπὶ πικρῶς πράγματος τοιοῦτου ὁμοίως. (Βασίλ. ΛΑ', 1229).

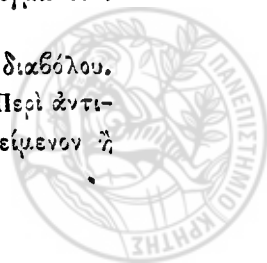
**Ἀντίδοσις.** Ὅσα γὰρ ἐὰν θέλητε, ἵνα ποιήσωσιν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς. Οὐδὲν φορτικόν, οὐδὲν ἐπαχθές οὗτος ὁ νόμος ἔχει. Ἄ θέλεις πύσχειν, ταῦτα ποιεῖ, φησὶν· Ἰση ἢ ἀντίδοσις κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΞΑ', 522). — Ἀντίδοσις τῶν καλῶν ἔργων· ὅτι οὐκ ἄμικτος τῆς δικαιοσύνης ὁ πόνος, καὶ ἐν τῷ παρῶντι βίῳ μὴ φαίνεται. (Θεοδώρ. ΠΓ', 716-740. καὶ ὅτι ἐκ τῶν παρόντων τὰ ἀρχνῆ. Περί τῆς θείας Προνοίας. 956-989).

**Ἀντίθεος,** ἀντὶ τοῦ *ισόθεος*, ἢ διὰ τὸ γένος ἢ τὸ κάλλος· ἀντίθεος λέγεται καὶ διὰ πλοῦτον ἢ ἀνδρείαν. Ἀντίθεος καὶ ὁ εἰς Θεὸν ἀντικείμενος, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἄπιστος.

**Ἀντίθετον** σχῆμα· παρὰ δειγματογ. (Λ. Ε.).

**Ἀντικειμένη δύναμις.** Περί τῆς ἐχθρᾶς καὶ ἀντικειμένης τῷ Θεῷ δυνάμεως, καὶ τοῦ τούτης ἐξάρχοντος, καὶ ὡς διὰ τούτης τὸ πάντων ἀνθρώπων ὑπήγετο γένος. Πραγματεία. (Εὐσέβ. ΚΒ', 272-273).

**Ἀντικείμενος.** Περί ἀντικειμένου διαδόλου. (Κύριλλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 409-424). — Περί ἀντικειμένων γραμματικῶς. Πᾶν ἀντικείμενον ἢ



ὡς πρᾶγμα ἀντίκειται, ἢ ὡς λόγος κ. ἐ. (Ἰωάν. Δαμκσκ. 644-645).

**Ἀντίκλεια**, Αὐτολύκου θυγάτηρ, μήτηρ δὲ Ὀδυσσεως.

**Ἀντικλείδης**, ἱστορικός, συνέταξε τοὺς *Νόστους*. (Κλήμ. Η', 125.—Εὐσέβ. ΚΑ', 273).

**Ἀντικλος**, ὄνομα ἀνδρὸς τινος ἀγαθοῦ τὰ πολεμικά.

**Ἀντικουάριοι**, Λατινιστί, οἱ καθ' Ἑλληνικὰς καλλιγράφοι. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 12).

**Ἀντίκραγος**, ὄρος τι τῆς Λυκίας.

**Ἀντικρὺ ἐπίρρ.** διαφέρει τοῦ *ἀντικρυς*.

**Ἀντιλαμβάνεσθαι**, ἀντίληψις. Ὁ μὲν μούμενος τὴν δόκησιν δηλοῦ καὶ τὴν πρόληψιν. Ὅτ' ἂν δέ τις, ἔναυσμα λαβὼν τοῦ πράγματος, ἐξάψῃ τοῦτο ἔνδον ἐν τῇ ψυχῇ πόθῳ καὶ μαθήσει, πάντα ἐπὶ τούτοις κινεῖ πρὸς τὸ ἐπιγῶναι. Οὐ γὰρ τις μὴ ἀντιλαμβάνεται, οὐδὲ ποθεῖ τοῦτο, οὐδὲ ἀσπάζεται τὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 381). — Ἀντιλαμβάνεσθαι τὰς ῥένας ἀτμῶν, καὶ τοῦ ἡδέος τὸ δυσῶδες διακρίνειν θεῖς Προνοίας. (Θεοδώρ. ΠΓ', 652 κ. ἐ.). — Ἀντιλαμβανόμενος τῆς ἄνωθεν εὐσομίας. (ΠΑ', 192).

**Ἀντιλέγειν** τῇ ἀληθείᾳ. Ἐαυτοῖς, ὧ σοφέ, ἀδοξίαν προστρέβονται, καὶ τὸ ἐξεστηκέναι τῶν ὀρθῶν λογισμῶν ὑποφαίνουσιν, οἱ καὶ τὸ τοῖς ὀρθῶς λεγομένοις ἀντιλέγειν σοφίαν εἶναι οἰόμενοι. Σοφὸν γὰρ τᾶλθές, μάλιστα ὅταν ἀπλοῦν ἢ καὶ σύντομον· μωρὸν δὲ τὸ ψευδός, κἂν δεινότητι καὶ καλλιπερίᾳ δοκῇ κεκοσμηθῆσαι. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1520). Βλ. καὶ *Ἀλήθεια*.

**Ἀντιλέγειν** τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ τῇ θεῖᾳ κλήσει, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι. (Θεοδώρ. ΠΒ', 176.181. 237-240). — Ἀντιλέγοντες ἐκ πεπωρωμένης καρδίας εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. (ΠΓ', 1077 κ. ἐ.).

**Ἀντιλεγόμενα**, βιβλία Παλαιῶς καὶ Νέας Διαθήκης. (Ὠριγ. ΙΑ', 188-196. — Ἀθην. ΚΗ', 432).

**Ἀντέληψις**, ἐωθινή τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπιφάνεια, ἢ δικτὴν ὀρθοῦ τοῖς ἐν σκότῳ καθημένοις ἐπιλάμψασα. (Θεοδώρ. Π', 1009). — Ὀδμῶν ἀντίληψις. ΠΓ', 477-484. ἔνθα φυσιολογίᾳ αἰσθήσεων, καὶ ἀνθρώπου μελῶν ἀρμονία καὶ τάξις).

**Ἀντιλογία**, τὸ ἀνυπότακτον δεικνύσι φυσιώσεως μάλλον καὶ καταφρονήσεως ἀπό-

δειξιν ἔχει, ἀλλ' οὐ ταπεινότητος καὶ ὑπακοῆς. Ἡ δικαιολογίᾳ οὐκ ἔστι τῆς πολιτείας τῶν χριστιανῶν· καὶ οὐκ ἔστι σεσημειωμένη ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι κακὸν ἢ πρὸς τοὺς μείζονας ἀντιλογία. (Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 749. — Λόγος περὶ ὑπακοῆς. αὐτόθ. 677-764. — Ὀμιλ. περὶ ἀντιλογίας μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. Ἀντιόχ. Μοναχ. ΠΘ', 1537-1540. — Παράλλ. ἔκ τε τῆς θεῖας Γραφῆς, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. Μάξιμ. ΙΑ', 913-916). — Ὅτι οὐ δεῖ ἀντιλέγειν, ἢ δικαιολογεῖσθαι πρὸς Θεόν. (Ἰερὰ Παράλλ. Ἰωάν. Δαμκσκ. ΙΕ', 1093-1096. — ΙΖ', 480).

**Ἀντέλογος** Ἱστορικός. (Κλήμ. Η', 793).

**Ἀντέλογος**, υἱὸς Νέστορος· ὅτι ἐν Τροίᾳ ὑπὸ Μένωνος ἀνηρέθη.

**Ἀντιμίνσιον**. Ἐὰν κατὰ ἄγνοιαν πληθυνθῇ (sic ἴσ. γρ. *πλυθη*) ἀντιμίνσιον, οὐ μολύνεται· ὁ γὰρ ἀγισμὸς ἐν αὐτῷ ἔστι· τὸ γὰρ ἱερὸν μικρὸν οὐ γίνεττι. (Νικηρ. Α'. Πιτρ. Κωνστ. Ρ', 853.856). — Τὰ ἀντιμίνσια, ἔνθα χρεῖα γένηται τούτων, ἀκωλύτως παραπέμπονται, καὶ οὐ περιγράφονται ἐν τῇδε τῇ ἐνορίᾳ ἢ ἐκείνῃ, ἀλλὰ καὶ ὑπερόρια γίνονται, καθὰ καὶ τὸ θεῖον μῦρον. Κελοῦνττι δὲ οὕτως, ὡς ἀντιπρόσωπα καὶ ἀντίτυπα τῶν πολλῶν *μίσεων*, τῶν καταρτιζόντων τὴν ἀγίαν καὶ δεσποτικὴν τράπεζαν. Κυρίως δέ, ἐπ' ἐκείναις τῶν τραπεζῶν τίθενται, ἅς καθιέρωσις οὐχ ἡγίασεν. (αὐτόθ. 861).

**Ἀντινομία**. Ἀντινομία ῥητορική λέγεται, ὅταν ἐκάτερον τῶν διαφερομένων μερῶν προβάλλῃ νομικὰ δικαιολογήματα.

**Ἀντινομοθετεῖν**. Ἀντινομοθετεῖν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Πνεύματος τίς τολμᾷ; (Θεοδώρ. ΠΓ', 1377).

**Ἀντίνοος**, δοῦλος Ἀδριανοῦ Καίσαρος. Ἄγων Ἀντινείος. (Ἠγήσιππος Ε', 1320). Ἀντίνοος, μειράκιον ἐν τῇ σελήνῃ ὠραῖον καθίδρυται. (Τατιαν. Γ', 828). — Σιγῶ τὰ Ἀντινίου τεμένη. (Θεόφιλ. Ἀντιόχ. Γ', 1133). — Τὰ κατὰ Ἀντίνοον, ναὸς, καὶ λατρεῖα αὐτοῦ (Ὠριγ. ΙΑ', 965). — Ἀνιέρωσεν οὗτος (ὁ Ἀδριανὸς) Ἀντίνοον, ὡς Γανυμήδην ὁ Ζεὺς. (Εὐσέβ. ΚΑ', 137). — Καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐπ' οὐνοῦ Ἀντινίου, καὶ ψευδοπροφήτας ἱερεῖς διώρισεν (αὐτόθ. 321-324. — Κλήμ. Η', 140).

**Ἀντινούπολις** ἐν Αἰγύπτῳ. (Χρυσόστ.

ΞΑ', 581. — *Ἀντιόχεια* Στέφ. Βυζ. καλεῖ αὐτήν. Ἐκλήθη δὲ λέγει καὶ *Ἀδριανοῦπολις*.

**Ἀντίον** ἐν ἴσῳ τῷ *ἀντικρῦ* ἀντίον αὐδᾶν, τὸ πρὸς ἃ ἤκουσέ τις λαλεῖν. Ἀντίον ἐλθεῖν, ἀντὶ τοῦ ἀπαντᾶσαι.

**Ἀντιόπη**, μήτηρ Ζήθου καὶ Ἀμφίονος.

**Ἀντιόχεια**. Πόλεις φέρονται τὸ πάλαι τὸ ὄνομα τοῦτο, δῶδεκα ἀναγράφονται. Πρώτη ἢ Σύρων, δευτέρη Λυδίας, τρίτη Μεσοποταμίας, *Μυθονία* καλουμένη, ἣτις παρὰ τῶν ἐπιχωρίων *Ἀσίβη* καλεῖται, ἣτις καὶ *Νισίβη* καὶ *Νισίβις* τετάρτη Πισιδίας· πέμπτη, μεταξὺ κοίλης Συρίας καὶ Ἀραβίας, *Σεμιράμιδος*· ἕκτη Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ Πυράμου· ἑβδόμη Πιερίας, ἣν *Ἀραδον* οἱ Σύροι καλοῦσιν· ὀγδόη ἢ ἐπὶ τῆς Καλλιρρόης λίμνης· ἐνάτη ἐπὶ τῷ Ταύρω ἐν Κομμαγήνῃ· δεκάτη ἐν Σκυθίᾳ· ἐνδεκάτη Καρίας, ἣτις καὶ *Πυθόπολις* ἐκαλεῖτο· δωδεκάτη ἐν τῇ Μαρζιανῇ Περθουαίων. (Στέφ. Βυζ. περὶ πόλεων ἐν λ.). — Ἀποικίαι ἑλληναὶ εἰς Ἀντιόχειαν. (Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2473-2476).

Ἀντιόχεια ἢ Συρίας, ἢ πρὸς Ὀρόντην (Σωζόμ. ΕΖ', 1336), ἐπιρηνεστάτη ἐν αὐτῇ πρῶτον ἐχρημάτισαν οἱ μαθηταὶ *Χριστιανοί*, τοῦ ἀγίου Πνεύματος τὸ προκαταγγεληθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὄνομα ἐπιτιθέντος. (Κύριλλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 1060).

Ἀντιοχεῖς πόλεως ἔπαινος ἐπ' εὐσεβεῖς, ἀρετῇ καὶ διδασκαλίᾳ. Μεγάλη πόλις, καὶ μητρόπολις τῆς οἰκουμένης. (Χρυσόστ. ΝΓ', 120-122). — Ὀμιλίαι Χρυσοστόμου εἰσοσι καὶ μία εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἀνδριάντων Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου λεχθεῖσαι ἐν Ἀντιοχείᾳ. (ΜΘ', 15-220). — Πλείων ὁ σύλλογος τῶν πιστῶν ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει. (Χρυσόστ. ΜΘ', 34-45).

Ἀντιοχεῖς εὐημερίαι πρὸ τῆς καθιρέσεως τῶν ἀνδριάντων. (ΜΘ', 34-39). — Ἀντιόχεια κεφαλὴ καὶ μήτηρ τῶν πόλεων τῶν ὑπὸ τὴν ἔω κειμένων (αὐτόθ. 47). — Ὁ δῆμος αὐτῆς εἰς εἴκοσιν ἐξετείνετο μυριάδας. (Ν', 591). — Δέκα μυριάδες ἦσαν οἱ χριστιανοὶ αὐτῆς (ΝΗ', 762-763). — Πολλάκις αὐτὴν σεισμός κατέλαβεν, καὶ λιμός, καὶ ἀρχμός. (ΜΘ', 57 κ. ἐ.). Ἐνόητον τὸ τῆς πόλεως μέγεθος· μυριάδας ψυχῶν ἔχει κατοίκους, κεφάλαιόν ἐστιν ἀπίστος τῆς οἰκουμένης. (αὐτόθ. 48-49). — Ἀντιο-

χεῖς αἱ πόλεις αἱ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Σίμωνος ἀπκτηθεῖσαι μετὰ χαρᾶς τὸν Πέτρον ἐδέξαντο. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 1452).

Πότε ἢ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῶν ἐγκαίνιων συνεκροτήθη σύνοδος, καὶ ὑπὸ πόσων ἐπισκόπων. (Ἄθαν. ΚΓ', 725). — Αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῆς καὶ διὰ τί συνεκροτήθη. (αὐτόθ. 721). — Ἀντιοχεῖς Ἐπίσκοποι. (αὐτόθ. 1293). — Τόμος Ἀθανασίου πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς καὶ τὸν κληρὸν. (αὐτόθ. 796 κ. ἐ.).

Ἡ τῆς Ἀντιοχείας Ἐκκλησία ἐπὶ Ἀθανασίου κατεταράχθη, καὶ διεσπᾶτο οὐ μόνον παρὰ τῶν αἵρετικῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν τὰ αὐτὰ φρονεῖν δοκούντων. — Ἡδύνατο μὲν τοιαύτη Ἀθανάσιος ἐπαρκεῖν. (Βασίλ. ΛΒ', 425). — Τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας ἰδεῖν ἐπιθυμεῖ ὁ Μ. Βασίλ. (αὐτόθ. 949). — Μέγας διωγμὸς αὐτῆς ἐπὶ Οὐάλεντος. (αὐτόθ. 585). — Σωζόμ. ΕΖ', 1336).

Ἡ Ἀντιόχεια ἠξιώθη θρόνου ἀρχοντικοῦ· ἐπειδὴ ἐκεῖ πρῶτον ἐχρημάτισαν οἱ πιστοὶ χριστιανοί. (Ἀμμών. ΠΕ', 1540).

Ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ προσηγορεύθη *Θεοῦπολις*. (Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2712). — Χρονογρ. Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 653. — Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Γ', σελ. 318).

Ἀντιόχεια ἐκαλλωπίσθη μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου ἐκ τῶν λαφύρων τῆς ἀλωθείσης Ἱερουσαλήμ. (Χρονικ. Πασχ. ΙΒ', 593). — Ἀντιοχεῖς κτίσματα ὑπὸ τῶν διαδόχων Ἀλεξάνδρου, καὶ αυτοκρατόρων Ῥώμης. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 360-361). — Ἀγῶνες, πνευματικοί, καὶ Ὀλύμπια ἐν Ἀντιοχείᾳ. Ἀλυτάρχει, ἄρχοντες, ἀγωνοθέται. (αὐτόθ. 428-437). — Ἀντιόχεια ἢ Σύρων, ἢ καλὴ καὶ μεγίστη, καὶ πρῶτον κτησαμένη τὸ καλὸν καὶ μακάριον ὄνομα τὸ καλεῖσθαι *χριστιανούς*. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 520-521).

Ἀντιόχεια *Πισιδίας*, ἢ γείτων Λυκαόνων. (αὐτόθ. 521. — Σωκρ. ΕΖ', 821).

Ἀντιόχεια *τῆς Καρίας*. (Σωζόμ. ΕΖ', 1420). — Ἀντιόχεια ἢ πρὸς τὴν *Μυθονία*, ἣν ἐλόντες οἱ Πέρσαι *Νισίβην* αὐτὴν ἐκάλεσαν. (Ἰω. Λυδός σελ. 227-228).

Ἀντιοχέων δῆμος ἦθη. Φύσει μὲν γὰρ ἀπας δῆμος ἀστατόν τι καὶ ἀστάθητον ἐστὶ χροῖμα, καὶ τοῖς τέρπουσι μάλλον καὶ εἰς ἡδονὰς ἐκμαίνουσι μετροῦν τὴν εὐδαιμονίαν, οὐ

μὴν τοῖς τὰ χρηστὰ καὶ ὠφέλιμα συνεκπορίζουσι τῶν ἀνδρῶν ἐφηδόμενον· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ τοῖς πρὸς πᾶσαν αὐτοὺς ἀκολασίαν καὶ τέρψιν ἐκβακχεύουσιν ἐπχυγελλόμενον. Ὁ δὲ τῆς Ἀντιοχείας λεῶς ἔχει τι καὶ πλεον εἰς ἡδυπάθειαν· καὶ ἦν ἐκπορίζη τις αὐτοῖς τὰ πρὸς ἡδονάς, καὶ θέας καὶ τέρψεις, οὗτος φιλόπολις ἀληθῶς, καὶ φιλότιμος, καὶ φιλόδημος. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 521).

Αἰτίαι τῆς κατ' αὐτῶν δυσχερεσθείας Ἰουλιανοῦ τοῦ Παρθελάτου. Ἐπιδημήσαντα τὸν Ἰουλιανὸν τῇ Ἀντιοχείᾳ δέχεται φιλοφρόνως ὁ δῆμος· φιλοθεάμων δὲ ὢν φύσει, καὶ τρυφῇ μᾶλλον ἢ πράξεισι σπουδαίαις ἐκδεδομένος, εἰκότως τὴν περὶ τὰ πάντα τοῦ βασιλέως ἐδυσχέραινε φρόνησιν καὶ σωφροσύνην, εἰργαμένου τε θεάτρων. κλπ. Λόγος Ἰουλιανοῦ μεστὸς εἰρωνείας καὶ πικρίας κατὰ Ἀντιοχέων, ἀντὶ πάσης ἄλλης τιμωρίας κατὰ τὸν φίλον αὐτοῦ Ζώσιμον Ἱστορικὸν (σελ. 140 ἐκδ. Βόν.)

Ἀντιοχεῖς διὰ τί κατέστρεψαν τοὺς ἀνδριάντας Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου. — Οἱ τὴν ἐν Συρίᾳ μεγάλην Ἀντιόχειαν οἰκοῦντες, οὐ φέροντες τὴν ἐπὶ τοῖς δημοσίοις φόροις ὀσημέρι πρὸς τῶν πρακτόρων ἐπινοουμένην προσθήκην, εἰς στάσιν ἀντέστησαν, καὶ τοὺς ἀνδριάντας αὐτοῦ τε τοῦ βασιλέως καὶ τῆς τούτω συνοικούσης αἰσχρῶς καθελόντες φωνὰς ἀφῆκαν τῶν μὲν πρακτομένων οὐκ ἀνκξίτας, οὐκ ἔξω μέντοι αἰτωμυλίας καὶ τῆς συνήθους αὐτοῖς ἀστείότητος. (Ζώσ. σελ. 223-224).

Οἱ Ἀντιοχεῖς καθελόντες τοὺς ἀνδριάντας καὶ παροξύναντες Θεοδόσιον τὸν βασιλέα, ἀρίσταντο καὶ πρᾶξιδον τὰς οὐσίας ἀγαπητῶς. (Χρυσόστ. ΜΘ', 73 κ. ἐ.). — Ὁ δῆμος Ἀντιοχέων, ἡμέρος καὶ χειροῆθης πρῶτον, ἐξ-αίφνης τοσοῦτον ἀπεσεκίτησεν, ὡς τοσαῦτα ἐργάσασθαι κακὰ, ἃ μηδὲ εἰπεῖν θέμις. (αὐτόθ. 34 κ. ἐ.). — Πολλοὶ τῶν Ἀντιοχέων συνελήφθησαν καὶ εἰς τὰς φυλακὰς ἐρρίφθησαν διὰ τοὺς καθαιρεθέντας ἀνδριάντας· πολλοὶ δὲ τὴν πόλιν κατέλιπον. (αὐτόθ. 56. 35). — Οὐκ αὐτοὶ οἱ Ἀντιοχεῖς, ἀλλὰ ξένοι καὶ ἐπήλυδες τοὺς ἀνδριάντας καθείλον, ἀλλ' ὑπεύθυνοι ἦσαν μὴ κωλύσαντες αὐτούς. (αὐτόθ. 38. 48). — Περιφανεῖς Ἀντιοχεῖς ἄνδρες εἰς κριτήρια ἀπήχθησαν καὶ καθείρχθησαν. (αὐ-

τόθ. 142. 187). — Ἀποτρέπει τῆς φυγῆς αὐτοὺς ὁ Χρυσόστομος (αὐτόθ. 76). — Ἠρημώθη ἐπὶ τούτοις ἡ Ἀντιόχεια. (αὐτόθ. 36).

Ἀντιοχεῖς οἱ χωρικοὶ, οἱ πέριξ τῆς πόλεως, τὴν Συριακὴν ἐλάλουν. (αὐτόθ. 188).

Οἱ Ἀντιοχεῖς ἐπὶ Χρυσοστόμου συνειθίζον ἴνα εἰσέρχωνται εἰς τὸν οἶκον, ἔνθα ὁ Πυῦλος συνεκάθισε καὶ συνδιελέχθη. (Ξ', 666). — Ἐπὶ Χρυσοστόμου ἔτι ἐν Ἀντιοχείᾳ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ἰουδαίζοντες ἦσαν. (ΞΑ, 648). — Οἱ Ἀντιοχεῖς ἡμέλουν τῆς συνάξεως καὶ πρὸς τὰς ἵπποδρομίας καὶ τὰ θεάτρα ἔτρεχον (ΜΗ', 755 κ. ἐ.). — Ὅταν μὲν ὁ Χρυσόστομος ὠμίλει, ἐπιτεταμένῃ σπουδῇ παρέμενον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ· ἐπὶ δὲ τῆς τελετῆς τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἀνεχώρουν οἱ πολλοί. ἔνθα παραινέσεις καὶ ἐπίπληξις. (ΜΗ', 725 κ. ἐ.). — Περὶ Ἀντιοχέων, περὶ τοῦ κάλλους καὶ ἀξιωματικότητος τῆς Ἀντιοχείας, καὶ ὅτι οἱ Ἀντιοχεῖς χριστιανοὶ ἐπὶ τῶν ἀποστόλων ἔπεμπον ἐλεημοσύνας τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ. (ΜΘ', 176).

Ἀντιόχος ὁ Ἐπιφανής. Διήγησις τοῦ μαρτυρίου, 8 τοῖς ἐπὶ τὰς Μκκκκβχίους ἐπέδωκεν. (Ωριγ. ΙΑ', 592-596). — Δαυὶδ προφητεία περὶ αὐτοῦ. (Χρυσόστ. ΜΗ', 893).

Ἀντιόχος Κυζικηνός, ἀπορούμενος χρημάτων, τοῦ Διὸς τὸ ἀγαλμα τὸ χρυσοῦν προσέταξε χωνεῦσαι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 145).

Ἀντιόχος Ἱστορικός. (Κλήμ. αὐτόθ. 152).

Ἀντιόχος υἱὸς Ἡρακλέους. (Εὐσέβ. ΚΑ', 112).

Ἀντιόχος καὶ Ἰωάννης· ἐπιστολὴ Ἀθηναισίου πρὸς αὐτούς. (ΚΓ', 1165).

Ἀντιόχος Δούκας. Διδασκαλίαι Ἀθηναισίου πρὸς αὐτόν· καὶ διέφοροι ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων. (ΚΗ', 566-588. 589-708).

Ἀντιόχος φίλος Χρυσοστόμου. Μετὰ συστατικῶν ἐπιστολῶν Χρυσοστόμου ἔρχεται πρὸς Ἀρτεμίδωρον. (ΝΒ', 712). — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀντιόχον. (αὐτόθ. 717-718). — Ἐπίσκοπος ἦν τῆς ἐν Φοινίκῃ Πτολεμαΐδος (Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 1541).

Ἀντιόχος ἀνθύπατος τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Ἀρκαδίου, οὗ ὁ Ζώσιμος κατηγορεῖ, ὡς ὄργανον πονηρίας ὄντος. (Ζώσ. σελ. 251).

Ἀντιόχος μοναχὸς ἐκ τῆς Λαύρας τοῦ Ἀββᾶ Σάββα. Λόγοι αὐτοῦ ρλ', διδασκτικώτατοι περὶ πάσης ἀρετῆς. (ΠΘ', 1411-1856). Βλέπ.



τὰ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Κλειδί τῆς Πατρολογίας λ. Ἀντίοχος.

**Ἀντίπαλον.** Τοῦ Εὐαγγελίου τὸ κήρυγμα ἀντίπαλον Ἰουδαίοις καὶ Ἐθνικοῖς (Θεοδώρ. ΠΒ', 468). — Ἀντίπαλος ὁ κατὰ πάλον, ἡγουν κλῆρον ἐναντίος, ἢ ὁ κατὰ πάλον ἴσος, ὅθεν καὶ ἀντίπαλος ἐν ἴσῳ τῶ ἰσοπαλῆς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντιπαράθεσις.** Διὰ τῆς ἀντιπραθέσεως τῶ ἐναντίῳ τὰ ἐναντία πέφυκε μάλιστα γνωρίζεσθαι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 709). — Ὅτι ἐξ ἀντιπραθέσεως τῆς ἐπὶ ταῖς ἐλάττοσι φυλαττομένης ἀκολουθίης τὴν ἐπὶ τοῖς μεῖζοσι σπουδὴν ἀπαιτούμεθα. (Βασίλ. ΛΑ', 765-768).

**Ἀντιπατρίς,** πόλις τὸ ἐθνικὸν ἀντιπάτρης. (Στέφ. Βυζ. ἐν λ.).

**Ἀντίπατρος** ὁ Στωϊκός. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 144).

**Ἀντίπατρος** Ἀσκαλωνίτης, πατὴρ τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. (Εὐσέβ. Κ', 85-88). — Ἐπαρχος Παλαιστίνης ἐγένετο ὑπὸ Ὑρκανοῦ. (αὐτόθ. 96. — Βασίλ. ΛΒ', 881).

**Ἀντίπατρος** υἱὸς Ἡρώδου. (Ἀθαν. ΚΓ', 1252).

**Ἀντίπατρος** ἡγεμὼν Κεππαδοκίας. Ἐπιστολαὶ Βασιλείου καὶ αὐτοῦ. (Βασίλ. ΛΒ', 661-664. ἔνθα, «Δις κράμβη θάνατος», ἡ βάσκανός φησι παροιμία).

**Ἀντίπατρος,** ἐπίσκοπος Βόστρων. (ΠΕ', 1764 κ. ἐ.).

**Ἀντίπατρος** Φιλίππου στρατηγός, ἀντὶ πατρὸς ἦν Ἀλεξάνδρῳ. Ἐρωτηθεὶς Ἀλέξανδρος, διὰ τί λίχν τιμᾷ Ἀντίπατρον; ἔφη ὅτι ἀντὶ πατρὸς μοί ἐστιν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 917).

**Ἀντιπελάργησις,** τὸ ἀντιβοηθεῖν, καὶ ἡ τῶν εὐεργετημάτων πρὸς τοὺς γονεῖς ἀντίδοσις ἀντιπελάργησις καλεῖται, ἐκ τῶν πελαργῶν τοὺς γονεῖς αὐτῶν γηροκομούντων. (Βασίλ. ΚΘ', 176 κ. ἐ.).

**Ἀντίπηξ,** ἡ κιβωτὸς κατὰ γλῶσσαν. Λάκωνες χηλὸν τὴν κιβωτὸν λέγουσι, Βουτεᾶσαι δὲ λάρνακα, Μιτυληναῖοι δὲ ἀντίπογα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντίποδες.** Περὶ τῶν πέντε ζωνῶν καὶ ἀντιπόδων. (Εὐσεβ. Χρονικ. ΙΘ', 980-985).

**Ἀντιποιεῖσθαι.** Ἀντιποιούμενος τῆς φιλίης τοῦ ἀνοσίου ἐκείνου. Διάλογος Κωνσταντίου βασιλέως καὶ Λιβερίου Πάπῃ Ῥώμης (Θεοδώρ. ΠΒ', 1033-1040).

**Ἀντιπρόσωπα** τὰ τμήματα τιθέναι ἀλλήλοις. (Θεοδώρ. ΠΑ', 680).

**Ἀντιῤῥητικοί,** λόγοι πέντε κατὰ τοῦ δυσεσεβοῦ; Εὐνομίου. (Βασίλ. ΚΘ', 497-773. — Γρηγ. Νύσσ. λόγοι ιβ', ΜΕ', 244-1131. — Ἰωάν. Δαμασκ. λόγοι ἀπολογητικοὶ καὶ ἀντιῤῥητικοὶ πρὸς τὰς τῶν εἰκονομάχων ἐρεσχελίς, τρεῖς. ΛΔ', 1232-1317). — Νικηφόρου Α'. Πατρ. Κωνστ. Ἀντιῤῥήσεις καὶ λόγοι ὑπὲρ τῶν ἀγίων εἰκόνων καὶ τῆς ἀμωμῆτου τῶν χριστιανῶν πίστεως, καὶ κατὰ τῶν δοξαζόντων εἰδώλοις προσκεκνηκέναι. (Ρ', 205-812).

**Ἀντίσαρα,** ἐπίνειον Λατίνων καὶ Ἀντισάρη πόλις. (Στέφ. Βυζ.).

**Ἀντισθένης,** κυνικὸς φιλόσοφος, ὃς τυφθεὶς καὶ πληγεὶς τὸ πρόσωπον, λαβὼν χαρτίον καὶ ἐγγράψας τὸν τύψαντα, ἐκόλλησεν εἰς τὸ ἐκυτοῦ μέτωπον, καὶ οὕτω περιῆγε. (Νόννος ΑΓ', 1001. — Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 596. — Ἀντισθένης; ἀλκζονεῖας, Διογένοους ὀσοφαγίας, καὶ Κράτητος κοινογαμίας. Γρηγ. αὐτόθ. 1208. — Κοσμ. Ἱεροσ. ΛΗ', 623).

**Ἀντισθένης** ὁ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως ὀπαδὸς βουλευθεὶς γενέσθαι. (Εὐσέβ. ΚΒ', 837).

**Ἀντισήκωσις,** ἀντιστάθμησις, ὅτι παρὰ τὸν σηκὸν λέγεται, ὃ καὶ σταθμὸν τινα, ὃ ἐστὶν ὄλκην καὶ βῆρος δοκεῖ σημαίνειν ὁμωμῶς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντισσα,** πόλις Λέσβου, ἐρεξῆς τῶ Σιγρίῳ ἄρ' ἦς Τέρπικνδρος ὁ Ἀντισσαῖος, διασημώτατος κιθαρωδός. (Στέφ. Βυζ.).

**Ἀντιστρατεύειν.** Πάθει πάθος ἀντιστρατεύσκει. (Θεοδώρ. Π', 352). — Ἀντιστρατεύων τὸ ψεῦδος τῇ ἀληθείᾳ. (ΠΑ', 193). — Ἀντιστρατεύομενος τῶ Θεῷ. (αὐτόθ. 1316). — Ἀντιστρατεύει οὐκ ἄγγελον. (αὐτόθ. 1320). — Ἀντιστρατεύειν προφήταις ψευδοπροφήτας. (ΠΒ', 441). — Ἀντιστρατεύων τὸ δέος τῇ ἀνομίᾳ. (αὐτόθ. 644).

**Ἀντιστροφή** παραβολῶν, οἷον κόνις ὡς δμίγλη, καὶ δμίγλη ὡς κόνις. — Ἀντιστροφή συνθέτων ὀνομάτων ἕτερα ὀνόματα ὁμοία γεννώσα, οἷον, Πάτροκλος, Κλεοπάτρα. — Ἀντιστροφή, σχῆμα λόγου, οἷον τό, τὰ μὲν ἄλλα μετὰλλα. — Ἀντιστροφή τροπικῶν καὶ παραβολικῶν ἐννοιῶν, οἷον νέφος στρατιωτῶν, στρατὸς νεφελῶν. — Ἀντιστροφῆς, σχήματος ῥητορικῶ παραδείγματα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντιτάκται**, ἀσεβεῖς αἵρετικοί, λέγοντες, ὅτι ὁ μὲν Θεὸς ὁ τῶν ὄλων, πατὴρ ἡμῶν ἐστὶ φύσει, καὶ πάνθ' ὅσα πεποιήκεν ἀγαθὰ ἐστὶν. εἰς δὲ τις τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγονόντων ἐπέσειπρε τὰ ζιζάνια, τὴν τῶν κακῶν φύσιν γεννήσας· οἷς καὶ δὴ πάντας ἡμᾶς περιέβλεπεν, ἀντιτάξας ἡμᾶς τῷ Πατρὶ. Διὸ καὶ αὐτοὶ ἀντιτασσόμεθα τούτῳ εἰς ἐκδικίαν τοῦ Πατρὸς, ἀντιπράσσοντες τῷ βουλήματι τοῦ δευτέρου. Ἐπεὶ οὖν οὗτος «Οὐ μοιχεύσεις» εἴρηκεν, ἡμεῖς, φασί, μοιχεύομεν ἐπὶ καταλύσει τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1137-1140).—Τούτους εἰκότως ἂν τις ἐφευρετὰς ὀνομάτοι κακῶν, οἱ ταῖς ἀπελγείαις τὰς βλασφημίας συνάπτουσι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 368).

**Ἀντιτείνειν**. Μήτ' ἀντίτεινε πᾶσι, μήθ' ἔπου λόγοις κ. ἐ. Γρηγ. Ναζ. Ἑρμηνεία. (Νικήτας Δαβὶδ ΛΗ', 792-793).

**Ἀντιτον**, ἀκτὶ τοῦ ἀντίπτου, ὃ ἐστὶν ἀντίποινον.

**Ἀντίτυπον**. Ἀντίτυπα μυστήρια τοῦ τιμίου σώματος αὐτοῦ καὶ αἵματος παρκαδούς. (Διακτ. Ἀποστύλ. Α', 873).—Σύμβολα, ἀντίτυπα, μεταβολή, περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας. (Θεοδώρ. ΠΓ', 165-169 κ. ἐ.). Βλέπ. *Εὐχαριστία*.

**Ἀντιφέρεσθαι**, τὸ ἀπεναντίας φέρεσθαι, ὃ ἐστὶν ἐναντιοῦσθαι· ὅθεν καὶ τὸ ἀντιφερίζειν παρκαχώγως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

**Ἀντίφρασις** ὀνομάτων καὶ πρκαγμάτων μὴ συμφώνως τῇ κλήσει, οἷον Εὐσέβιος ὁ μὴ εὐσεβής, Εὐνόμιος ὁ ἄνομος κλ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 869).

**Ἀντίφθογγα**. Οἱ μακροὶ λόγοι, καὶ νέκφαλτήρια, καὶ ἀντίφθογγα τῷ Δαυίδ. (Γρηγ. Ναζ. περὶ Ἀπολλιναρίου μεταφράσαντος τὸ Ψαλτήριον εἰς στίχους Ἑρωϊκούς. ΛΖ', 193).

**Ἀντιφῶν**. Ἀντιφῶντος ῥήτορος λόγοι. Ἀνάλυσις αὐτῶν. (Φώτ. ΡΔ', 157 κ. ἐ.).

**Ἀντίφωνα**. Ἀντιφῶνων ὕμνων δία ἀπὸ Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου τὴν ἀρχὴν ἔσχεν. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 688-692. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1536). — Φλαβιανὸς καὶ Διόδωρος οὗτοι πρῶτοι διελόντες τοὺς τῶν ψαλλόντων χορούς, ἐκ διαδοχῆς ἔβδιν τὴν Δαυιτικὴν ἐδίδαξαν μελωδίαν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1060).

**Ἀντίχαρις**, ἡ ἀντί τινος εὐεργεσίας χάρις.

**Ἀντίχειρ**, (Μελέτ. Μοναχ. ΕΔ', 1253).

**Ἀντίχθονες**. Ἀντίχθονες τὰς νύκτας καὶ

τὰς ἡμέρας παρκαλλαγμένας ἔχουσι. (Εὐσεβ. Χρονικ. ΙΘ', 981-985. — Θεοδώρ. Π', 113).

**Ἀντίχριστος**. Διάβολος, ὁ ἀρχὼν τῶν δαιμόνων· ὁ Σατάλ. (Ἰουστίν. Σ', 541-544. 729. — Εἰρην. Ζ', 1197-1207. — Ἰππόλυτ. Ι', 576). — Περὶ Χριστοῦ καὶ Ἀντιχριστοῦ ἀπόδειξις. (αὐτ. 725-788).—Περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου καὶ περὶ Ἀντιχριστοῦ λόγος. (αὐτόθ. 904-952).—Ἀντιχριστοὶ πολλοὶ γηγόνασιν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1149. — Ὀριγ. ΙΑ', 876. 1368 κ. ἐ.).—Ἀρεικὴν αἵρεσιν χριστομάχος, καὶ τοῦ Ἀντιχριστοῦ πρόδρομος. (Ἀθων. ΚΕ', 409).—Πῶς μὴ πλκανηθῆ τις ὑπὸ τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ μὴ δέξηται αὐτόν. (ΚΗ', 664-665. 700).—Βασίλειος, ὅτι τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ γινόμενα προοίμια τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀντιχριστοῦ ἠγαῖτο. (ΑΒ', 984).

Βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, κατὰ τὸν Δανιήλ, ὁ Ἀντίχριστός ἐστι. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 473). — Ψεύστης καὶ πλκνος ἔσται, ὅταν ἔλθῃ. (αὐτόθ. 916). — Πότε ἔρχεται ὁ Ἀντίχριστος. (αὐτόθ. 889) ἐκ τῆς Φυλῆς τοῦ Δαν ἔσται βασιλεύσει τρία καὶ ἡμίση ἔτη. (αὐτόθ. 888-916). — Ἀντίχριστος ὁ διάβολός ἐστι. (Μακάρ. Αἰγ. ΛΔ', 204).

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος φοβεῖται, μὴ ἐκ τῶν συγνῶν ἐρίδων καὶ αἵρέσεων τῶν χριστιανῶν Ἀντίχριστος ἐπιστῆ. (ΛΕ', 1140. — ΛΓ', 668). — Ἀντιχριστοῦ σύμμαχοι. (ΛΗ', 492.)

Ἀντίχριστος ἀποστάτης ἐστίν. (Χρυσόστ. ΕΒ', 481-482. 470. 449. 487). — Προεῖπε περὶ Ἀντιχριστοῦ ὁ Δανιήλ (ΝΓ', 232). — Ἀντίχριστοι, καὶ ψευδοχριστοὶ. (ΝΘ', 323 κ. ἐ.). — Ἐλευσις τοῦ Ἀντιχριστοῦ. (ΝΗ', 704. — Θεοδώρ. ΠΓ', 525-532. — Ἰω. Δαμασκ. ΙΔ', 1216-1217).

**Ἀντονομασία**, σχῆμα ἐν δυσιν ἢ πλείοσι λέξεσιν· οἷον κοίρη Βρισηος, ἀντὶ τοῦ κυρίου τῆς γυναικὸς ἐκείνης ὀνόματος. (Λ. Εὐστ.).

**Ἄντρον**, τὸ σπήλιον· ὅτι εἰς τὸν κόσμον ἀλληγορεῖται· μυθολογικὴ περὶ τούτου. (Λεξ. Εὐστκθ.). — Ἄντρον θεσσαλικόν, ἀρετῆς· ἐργαστήριον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 509).—Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἄντροις ἐκπιπτόντων ἀνέμων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παρκαγομένων φωνῶν καὶ ἠχοῦς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 252. 244-257).

**Ἄντρον**, ἢ Ἄντρον, πόλις τῶν ὑπὸ Πρωτεσίλαφ πκρ' Ὀμήρῳ, ὅτι παρὰ τὸ ἀντρώδειο

ἐστὶ σπηλαιώδεις εἶναι τοὺς ἐκεῖ τόπους οὕτως ἐκλήθη, καὶ ὅτι εὐφραεῖς ἔχει πέτραις πρὸς μύλωνας. Ὅθεν καὶ Ἀρτωρινὸς ὄρος λέγονται προκριμακῶς οἱ πρὸς ἀλεστὸν δεξιοί. (Λεξ. Εὐσταθ.—Στέρφ. Βυζ.).

**Ἀντυλλα** (ἱ. γρ. Ἀρθυλλια), πόλις, ὡς ἱστορεῖ Ἀθήναιος, οὐ μακρὰν Ἀλεξανδρείας· ἐφορολογεῖτο τοῖς τότε βασιλευσίν, Αἴγυπτίοις τε καὶ Πέρσις, εἰς ζώνας ταῖς γυναιξί. Βλέπ. καὶ λ. Ἀρθυλλια.

**Ἀντωμοσίχ**, δίκη ἀντωμοσμένη, τουτέστιν ἡ τῶν ἀντιδικῶν διωμοσίχ, τοῦ μὲν κατηγοροῦ τὸ δικαίως ἐγκκληεῖν, τοῦ δὲ φεύγοντος τὸ ἀδίκως ἐγκαλεῖσθαι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀντωνίνα**, γυνὴ Βελισαρίου. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμος Α' σελ. 131-136):—Καταγωγὴ καὶ βίος αὐτῆς. (Τόμ. Γ' 12-42). — Θυγάτηρ αὐτῆς Ἰωαννίνα (αὐτόθ. 34).

**Ἀντωνῆνος** αὐτοκράτωρ, ὁ Εὐσεβῆς Ἀπολογία α'. Ἰουστίνου πρὸς Ἀντωνίνον τὸν Εὐσεβῆ. (Ἰουστ. Γ', 328). — Ἐπιστολὴ Ἀντωνίνου πρὸς τὸ κοινὸν τῆς Ἀσίας. (αὐτόθ. 433 — Εὐσεβ. Κ', 333). — Δέησις αὐτοῦ πρὸς Θεὸν ἐπὶ στερήσει ὕδατος. (Κλαύδ. Ἀπολλ. Ε', 1294-1296. — Σημ. λόγου Θεμιστίου πρὸς Θεοδόσιον τὸν μέγαν. αὐτόθ. 1293). — Ἀντωνίνου Εὐσεβοῦς βασιλεῖς (Ζώσ. σελ. 13).

**Ἀντωνίνος** Καρκαλλίας (Ζώσ. σελ. 15). — Ἀντωνίνος ἕτερος μετὰ Μακρίνον (αὐτόθ. 16).

**Ἀντωνίος** ὁ μέγας· βίος αὐτοῦ. (Ἀθην. ΚΓ', 837-976). — Ἀντωνίου τοῦ Μεγ. διήγησις. (Παλλὰδ. ΛΔ', 1076). — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς Θεόδωρον. (Μ', 1065). — Περὶ τοῦ ὑπὸ Ἀθανασίου συγγραφέντος βίου τοῦ Ἀντωνίου. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1088). — Ἐπαινος Ἀντωνίου. (Χρυσόστ. ΝΖ', 89-175. — Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 133). — Περὶ Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου καὶ Παύλου τοῦ Ἀπλοῦ. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἰστ. αὐτόθ. 896).

**Ἀντωνίος** Μοναχὸς ἡ Μέλισσα καλούμενος. (ΡΑΑ', 791-924).

**Ἀντωνίου** Διογένους τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων λόγοι. (Φώτ. ΡΓ', 465-477)

**Ἀντώνιος Β'** Πατρ. Κωνστ. ὁ ἐπονομαζόμενος Κανλέας. (ΡΓ', 177).

**Ἀνύειν**, τὸ σπεύδειν, καὶ τὸ τελειοῦν, καὶ τὸ θνατοῦν.

**Ἀνυλένος**, ἀνθύπατος Αἰγύπτου ἐπαι-

νούμενος ὑπὸ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου. (Εὐσεβ. Κ', 88).

**Ἀνύπηνος**, παρὰ τὸ ἰππῆν λέγεται, ὡς παρὰ τὴν ἦβην, ὁ ἀνηβος.

**Ἀνύποιστος** ἐκ τοῦ οἰστὸς σύγκειται, ὁ παρὰ τὸ οἶω, τὸ κομίζω.

**Ἀνύποπτον**· τὸ γὰρ ἀνύποπτον καιριώτερον. Εὐφύλακτον τὸ προδήλως ἐχθρόν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 481). — Ἀνυπόπτως μεθοδεύων τὸν λόγον. (Θεοδώρ. ΠΒ', 700).

**Ἀνυπόστατον**. Ἀνυπόστατον πρᾶγμα, καὶ ἀνυπόστατος ἀνθρωπος, καὶ ἀνυπόστατος θυμὸς, ἐπιθετικῶς. — Τὸ ἀνυπόστατον δισσῶς λέγεται· ποτὲ μὲν γὰρ τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄν σημκίνει, ὡς τὸ ψεῦδος, τὸ σκότος, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἤγουν τὸ ἀνύπαρκτον· ποτὲ δὲ τὸ μὴ ἐν ἑαυτῷ ἔχον τὸ εἶναι, ἀλλ' ἐν ἐτέρῳ ἔχον τὴν ὑπαρξίν, ἤγουν τὸ συμβεβηκός. (Ἰωάν. Δαμσκ. ΙΔ', 617. καὶ περὶ οὐσίας, φύσεως, μορφῆς, ὑποστάσεως, προσώπου, ἐνυποστάτου, ἀνυποστάτου. αὐτόθ. 605-617).

**Ἀνύσιος**, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Χρυσόστ. Ἐπιστολὴ (ΝΒ', 706).

**Ἄνω** σχῶμεν τὰς καρδίας. Πρὸς τὸν Θεόν, δηλονότι, καὶ μὴ κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ τὰ γῆινα πράγματα. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 1112).

**Ἄνωθρετ** νύμφη, καὶ γυνὴ τοῦ Κρόνου. (Εὐσεβ. ΚΑ', 273).

**Ἄνωμαλία** πραγμάτων. Οὐδὲν γὰρ βίβαιον, οὐδὲν ἀκίνητον τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλὰ μιμῆται θάλασσαν. Πᾶς ἀδελφὸς πτέρην πτερινεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύεται· οὐκ ἔστι φίλος ἀσφαλῆς, οὐκ ἀδελφὸς βέβαιος. Ἀνήρηται τὸ τῆς ἀγάπης καλόν. Ἐμφύλιος ἅπαντα κατέχει πόλεμος, ἐμφύλιος, καὶ οὔτε οὔτος δῆλος, ἀλλὰ συνεσικισμένος. Μυρία πανταχοῦ προτωπεῖ· πολλὰ τῶν προβάτων αἰδορά, ἀνακρίθητοι πανταχοῦ λύκοι κεκρυμμένοι· καὶ ἀσφαλέστερον ἢ τις ἐν πολεμίοις μᾶλλον βιώσειεν, ἢ ἐν τοῖς δοκοῦσιν εἶναι φίλοις. Οἱ χθῆς θεράποντες, οἱ κολακεύοντες, οἱ χειρὰς καταπιλοῦντες, ἀθρόοι νῦν πολέμοιοι ἀνεράνησαν, καὶ τὰ προσωπεῖα ῥίψαντες, κατηγορῶν ἀπάντων πικρότεροι γεγονάσιν, ὑπὲρ ὧν πρώην χάριτας ὁμολόγουν, ὑπὲρ τούτων ἐγκαλοῦντες καὶ διαβάλλοντες. (Χρυσόστ. ΝΒ', 415).

**Ἄνωμαλία** βίου· χωρία ἐκ τῆς Γραφῆς,

τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξ. ΙΑ', 1004-1009).—'Ανωμαλία ἰσότητος ἐν τῷδε τῷ βίῳ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1512). Βλ. καὶ 'Αρισότης.

'Ανώνομος, ὁ μὴ ἔχων κύριον ὄνομα, ὃ ἐστὶ κλησιν, καὶ ὅτι ἔθνος τι ἦν, ἐν ᾧ οὐδεὶς κυρίῳ ἐκαλεῖτο ὀνόματι· ἀνώνομος καὶ ὁ ἀκλεῆς καὶ μὴ ὀνομαστός. (Λεξ. Εὐσταθ.).

'Ανωρύμου Διαθήκαι τῶν ἰβ'. Πατριαρχῶν, υἱῶν Ἰακώβ. (Β', 1037-1149).

'Ανωρύμου ἀποστολικοῦ ἀνδρὸς ἐπιστολὴ πρὸς Διόγνητον ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. (αὐτόθ. 1168-1185). — 'Ανωρύμου Τάξις κανόνων Παύλου τοῦ ἀποστόλου. (αὐτόθ. 1277-1300).

'Ανωρύμων πολλῶν τοῦ Β'. αἰῶνος τεμάχια. (Ε', 1385-1473).—'Ανωρύμου Μαρτύριον τοῦ ἀγίου Ποθεινοῦ ἐπισκόπου Λουγδούνων. (αὐτόθ. 1409 κ. ἐ.).—'Ανωρύμου Βίος Νικολάου ἡγουμένου Στουδίτου. (ΡΕ', 864-926).—'Ανωρύμων μετὰ Θεοφάνην ἱστορικῶν Βίοι βασιλέων ἀπὸ Λέοντος Ἀρμενίου μέχρι Ῥωμανοῦ τοῦ Νέου. (ΡΘ', 16-500).

'Ανωρύμου Διάλογος παρὰ πιστῶν ὀρθόδοξων πρὸς ἕλεγχον τῶν ἐνκντιῶν τῆς πίστεως. (αὐτόθ. 501-516).

'Ανωρύμου τεμάχια Βυζαντινῶν τοῦ Δ'. αἰῶνος. (ΠΕ', 1808-1826).—'Ανωρύμου Χρονικὸν περὶ τινῶν Παπῶν (ΡΙΑ', 508-512). — 'Ανωρύμου Βίος Λουκᾶ τοῦ Νέου. (ΡΙΑ', 441-480).—'Ανωρύμου στίχοι πολιτικοὶ κατασκευαστικὸι κατ' ἀλφάβητον. (ΡΙΖ', 1189-1193).—'Ανωρύμου Δόγματα ὀρθόδοξα. (ΙΗ', 1229-1240). — 'Ανωρύμου Βίος Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας. (ΡΙΑ', 479.—Θεοφύλ. ΡΚΓ', 1193-1240). — 'Ανωρύμου κατὰ Ἰουδαίων λόγος. (Φώτ. ΡΓ', 389-392).—'Ανωρύμου Περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα λόγοι. (Φώτ. αὐτόθ. 392).

'Ανωρύμου Μηνολόγιον. (ΡΓ', 1309-1332). — Περὶ παραδοχῆς Ἀθιγγάνων εἰς τὴν ὀρθόδοξίαν. (αὐτόθ. 1333). — Διήγησις περὶ τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου (αὐτόθ. 1336).—'Εγχειρίδια εἰς τὴν Π. Διαθήκην. (αὐτ. 1022-1076).— Σχόλ. παλαιὰ εἰς Εὐαγγέλιον κατὰ Μπρθαῖον. (αὐτόθ. 1077-1173).—Εἰς Μάρκον (αὐτ. 1174).—Εἰς Λουκᾶν (αὐτόθ. 1177-1217).—Εἰς Ἰωάννην. (αὐτόθ. 1217-1289).—Λειτουργία ἀγίου Βασιλείου. (αὐτόθ. 1292-1309).

'Ανωρύμου Συγγραφή περὶ Λέοντος υἱοῦ Βάρ-

δα τοῦ Ἀρμενίου. (ΡΗ', 1009-1036).—'Ανωρύμου Βίος τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Νέου. (ΡΚ', 16 κ. ἐ.).

'Ανωρύμου Περὶ Ἱεροσολύμων καὶ ἀγίων τόπων. (ΡΑΓ', 973 κ. ἐ.).

'Ανωρύμου Περὶ βίου Μωάμεθ. (ΡΝΗ', 1077-1088).

'Αξίνη, παρὰ τὸ ἀγειν, ὃ ἐστὶ κλᾶν. —

Τί δὲ ἡ ἀξίνη; τῆς ἀθεραπέυτου ψυχῆς ἡ ἐκτομὴ καὶ μετὰ τὴν κόπρον. Τί δὲ τὸ πτύον; ἡ καθαρσις. Τί δὲ τὸ πῦρ; ἡ τοῦ κούφου δαπάνη, καὶ ἡ ζέσις τοῦ Πνεύματος. Τί δὲ ἡ μάχαιρα; ἡ τομὴ τοῦ Λόγου, ἡ διακορυφία τὸ χειρὸν ἀπὸ τοῦ κρείττονος, καὶ διχοτομοῦσα τὸν πιστὸν καὶ τὸν ἀπιστον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 352).—Τὴν ἀκαρπὸν Ἰουδαίων θεωρῶν Ἰωάννης προαίρεσιν, φυτοῖς ἀκαρποῖς αὐτοὺς ἀπέικασε, πρὸς τὴν ῥίζαν αὐτῶν κεῖσθαι τὴν ἀξίνην ἀποφηνάμενος κ.ἐ. (Καισάρ. ΑΗ', 1164.—Ἰσίδ. ΟΗ', 224).

'Αξιον ἀντὶ τοῦ ἀντάξιον καὶ ἀξιον τὸ τίμιον καὶ τὸ εὖωνον ὁμωνύμως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Ἄξιον, ἡ ἀξία τιμῆ. — Πᾶν τὸ ἀξιον σωτηρίας εὐρέθη, τὸ δ' ἀνάξιον διὰ τὴν ἀμετανοησίαν καὶ τὴν πώρωσιν οὐχ εὐρεθήσεται. (Νεῖλος ΟΘ', 180).—'Αξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, καὶ τὴν Ὀκτώηχον Ἰωάννης ὁ Δαμσκ. συνέταξε. (σημ. εἰς βίον Ἰ. τοῦ Δαμσκ. ΙΔ', 462).

'Αξιος καὶ ἱκανός. Οὐ ταῦτόν δὲ τὸ μὴ εἶναι ἱκανὸν τῷ μὴ εἶναι ἀξιον, ἀναγράφει ὁ Ἰωάννης· δυνατὸν γὰρ μὴ ὄντα ἀξιον γενέσθαι ἱκανόν· δυνατὸν δὲ καὶ ἀξιον ὄντα μηδέπω εἶναι ἱκανόν. Εἰ γὰρ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον δίδονται τὰ χαρίσματα, καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, φιλανθρώπου ἂν εἴη Θεοῦ ἔργον, προορωμένου βλάβην ἀπὸ οἰήματος ἐπικολουθήσοντος, ἢ φυσιώσεως, τὸ καὶ τῷ ἀξίῳ ποτὲ μὴ διδόναι τὴν ἱκανότητά κ. ἐ. (Ὠριγ. ΙΔ', 261). — Πολλῶ γὰρ βέλτιον εἶναι διὰ τοὺς ἀξίους ὀρέγειν καὶ τοῖς ἀναξίοις, ἢ τοὺς ἀξίους ἀποστερεῖν δέει τῶν ἀναξίων. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1008-1009).

«Ὁ ἐξάγων τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς τὸ σόμα μου ἔσται» (Ἱερ. ΙΕ', 19). Τί δὲ τοῦτό ἐστιν; Ὁ ἐκ τῆς πλάνης πρὸς τὴν ἀλήθειαν, φησί, χειραγωγῶν, ἢ ἀπὸ τῆς κακίας πρὸς ἀρετὴν ὀδηγῶν τὸν πλησίον, κατὰ δύναμιν ἀνθρωπίνην, ἐμὲ μιμεῖται. (Χρυσός. ΝΓ', 36-37).

Ἄξιός, ὦ Δέσποτα, τίς τῶ σῶ νεῶ προσεδρεύει; «Κύριε, τίς παροικῆσει ἐν τῶ σκηνώματί σου; ἢ τίς κατασκηνώσῃ ἐν ὄρει ἀγίῳ σου; πορευόμενος ἀμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην.» Ψαλμ. ΙΔ', 1-2. (Θεοδώρ. Π', 956). — Ἄξιός οὐδεὶς τῶν τότε εὗρέθη, διὸ ἡ Δεββώρα ἠξιώθη προφητείας. (αὐτ. 497).

Ἄξιός, τῆς θείας ἐπιβάσεως διὰ τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα, ὧν ἐν ταῖς καρδίαις αἱ τοῦ Θεοῦ ἀναβάσεις. (ΠΑ', 1097). — Ὁ τῶν οὐρανῶν ἄξιός πρεσβύτης. (ΠΒ', 1153). — Ἄξιός τοῦ Θεοῦ ἦν. (αὐτόθ. 1336). — Ἄξιοις ἄλλοις βίος καὶ θυμῆς δοθήσεται. (ΠΓ', 521).

**Ἄξιοπιστία.** Ἄξιοπιστία τοῦ διδάσκοντος εὐπαράδεκτον μὲν τὸν λόγον καθίστησι, προσεχεστέροις δὲ τοὺς διδασκομένους παρασκευάζει. (Βασίλ. ΛΑ', 388).

**Ἄξιος,** ὄνομα ποταμοῦ τῆς Παιονίας.

**Ἄξιωμα.** Ἐπ' ἀξιώματος ἐγένου μεγάλου, καὶ ἀρχῆς ἐπελάθου ποτὲ ἐκκλησιαστικῆς; Μὴ μέγα φρόνει' οὐ σὺ τὴν ἀξίαν ἐκτήσω, ἀλλ' ὁ Θεός σε ἐνέδυσεν. Ὡς ἀλλοτρίως τοίνυν φείδου, μὴ καταχρῶμενος αὐτῇ, μηδὲ ἀποχρῶμενος εἰς τὰ μὴ προσθήκοντα, μηδὲ φυσῶμενος, μηδὲ σφετεριζόμενος, ἀλλὰ πένητα σαυτὸν εἶναι νόμιζε καὶ ἄδοξον κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΕΑ', 85). — Τοὺς ἐν ἀξιώμασιν ὄντας φόβος κατέχει διηνεκής, μὴ ἐν πολέμῳ πέσωσι, μὴ βασιλεῖ προσκρούσῃ κ. ἐ. (ΜΖ', 345).

**Ἄξυλος** ἔλη, ἐπιθ. ἡ πολυξυλος κατ' ἐπιτχσιν, ἢ ἀφ' ἧς οὐδεὶς ἐξυλεύσαστο. (Α. Εὐστθ.).

**Ἄξων.** Περί ἄξωνος καὶ πόλων. (Χρονικ. Εὐσεβ. 769-996).

**Ἀοιδίμοσ,** ὅτι μέση λέξις ἐστίν, ἤγουν ὅτι καὶ ἐπὶ καλοῖς, καὶ ἐπὶ κακοῖς λέγεται. — Ἀοιδίμοσ καὶ εὐκλεής ἐστιν ἐκεῖνος, ὅταν, ὦ σοφίας αὐτοφυῆς ἀγαλμα, ἄνευ μὲν προπτείας παρέχηται τὸ ἀνδρεῖον, ἄνευ δὲ ὕβριως τὸ βλοσυρόν· καὶ τὸ μὲν ἐμβριθὲς καθαρῶν στυγνότητος, τὸ δὲ σῶφρον οὐκ ἀπάνθρωπον, ἀλλ' ἀρρήτῳ κεκραμένον φαιδρότητι, τότε καθαρὰς τῶν κακιῶν τῶν παραπεπηγυῖων ταῖς ἀρεταῖς; αὐτὰς τὰς ἀρετὰς ἐπιδεικνύμενος, αοιδίμοσ ἐσται καὶ εὐκλής. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1621).

**Ἀοιδός.** Ὅτι τοὺς περὶ μουσικὴν καὶ ποιητικὴν αοιδούς ἐν μοίρᾳ φιλοσόφων ἕτατον οἱ παλαιοί· καὶ ὅτι ἀπολύτως αοιδοὶ οἱ τοιοῦτοι λέγονται πρὸς διαστολὴν τῶν περὶ

θρήνους καὶ γάμους καὶ τοιούτων ἄλλων αοιδῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀοιδοὶ καὶ οἱ εὐνοῦχοι. (αὐτόθ.).

**Ἀολλέες,** ὁμοῦ ἠθροισμένοι καὶ πεπυκνωμένοι, ἐκ τοῦ ἀολλής· καὶ ἀολλίζω, ἀντὶ τοῦ συναθροίζω· ὅτι ἐκ τοῦ ἐπιτατικῆς ἢ ἀθροιστικῆς γίνεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀονία** ἢ Βοιωτία, καὶ Ἄονες οἱ Βοιωτοί, καὶ Ἀόνιος σίδηρος, ὁ βοιωτικός. (Α. Εὐσταθ.).

**Ἀοπλος,** ἀπόλεμος, ἀνάιμακτος, ἀβργητος, ἀμίκτος, θεοσεβής εἰς γέροντας, εἰς ὄρφανούς θεοφιλής, εἰς χήρας ἀντιλήπτωρ, τοιοῦτος ὁ γεγευμένος τῆς ἀληθείας, καὶ κατηξιωμένος τῆς μεγάλης λυτρώσεως. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 640 κ. ἐ.).

**Ἄορα,** τὰ ξίφη, ἐκ τῆς ἄορ εὐθείας.

**Ἄορας,** τὰς γυναικὰς φησιν, ἐν τῶ,

Αἰτίων ἀκόλους οὐκ ἄορας, οὐδὲ λέβητας· ὅτι πρὸς τὸ αἰεῖω τὸ συζευγύω ἢ λέξις.

**Ἀόρατος.** Ἡ τῶν ἀοράτων διακόσμησις ἐγένετο πρὸ τῶν ὄρωμένων. (Βασίλ. ΚΘ', 13). — Περί τοῦ ἀοράτου καὶ ἀκατασκευάστου τῆς γῆς. (αὐτόθ. 28 κ. ἐ.).

**Ἀοργησία** καὶ ἀβργητος. Τὸ δὲ πρὸς ὕβριν ἤρεμον, ἀοργησίαν, ἦν δὴ πρῶτηται τοῖς πάλαι καλεῖν ἔθος. (Ἄοροι Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 949). — Ἀοργησία καὶ πραότης· Λόγος μετὰ σχολίων. (Ἰωάν. ὁ τῆς Κλήμ. ΠΗ', 828-840).

**Ἀόριστον,** ὀριστόν, δυσόριστον, καὶ εὐδριστόν. (Ἀθην. ΚΗ', 536). — Περί ὄρων θεολογικῶν. (αὐτόθ. 532-553. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 601 κ. ἐ.).

**Ἀορονος,** πόλις, κόλπος, λιμὴν. (Στέφ. Βυζ.—Λεξ. Εὐστ.).

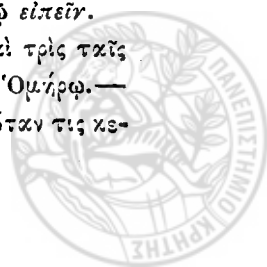
**Ἀορτήρ.** Ἰμάς ἢ σχοινίον ἐπιθ. καὶ τελαμών ἀσπίδος ἀορτήρ, ἤγουν ἐξ οὗ αἰεῖται, ὃ ἐστὶ κουρίζεται καὶ βραχύνεται ἢ ἀσπίς. (Α. Ε.)

**Ἀοσσητήρ,** ὁ ἐτοιμος καὶ σπουδαῖος βοηθός, καὶ χωρὶς ὄσσης, ὃ ἐστὶ μαντείας καὶ ἐπερωτήσεως χρηστηρίου βοηθῶν τινι.

**Ἀουῤρκιος** Μάρκελλος. (Εὐσέβ. Κ', 464).

**Ἀπαγγελία** εἰχῶν ὑπὸ μαθητοῦ οὐ προσπταῖοντος, οὐδὲ διλογοῦντος. (Συνέσ. ΕΓ', 1493). — Ἀπαγγέλλειν ἐν ἴσῳ τῶ εἰπεῖν.

**Ἀπαγγελτικοὶ** λόγοι, δις καὶ τρεῖς ταῖς αὐταῖς λέξεσιν ἐπικναφερόμενοι παρ' Ὀμήρω. — Ἀπαγγελτικὴ διήγησις λέγεται, ὅταν τις κελουσθεὶς ἀγγείλῃ τὸ ἐπιτχθέν.



**Ἀπαγκωνίσαι**, κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον τὸ τὰς χειρὰς τινος ὀπίσω δῆσαι.

**Ἀπαγορεύειν**. Περί τοῦ μὴ ἀπαγορεύειν ἐν τῷ μὴ λαμβάνειν αἰτοῦντας, μηδὲ ἀπογινώσκειν τινὰς ἑαυτῶν, μηδὲ κατεύχεσθαι τῶν ἐχθρῶν. Ὁμιλία. (Χρυσοστ ΝΑ', 363-372.

— Ἀπαγορεύσεις κενοδοξίας. (ΝΖ', 377). — Ὅσα κατὰ συνάρειαν ἀπαγορεύονται, καὶ ἀπόφασιν δέχεται ἀπειλῆς. (Βασίλ. ΛΑ', 808).

**Ἀπαγωγή**, ἡ αἰχμαλωσία, ὅτι καὶ ἄγεσθαι λέγονται τὰ λαφυραγωγούμενα.

**Ἀπαίρεσθαι**, ἀντὶ τοῦ ταχὺ φεύγειν καὶ οἶον ἀέριον φέρεσθαι.

**Ἀπάθεια**, ἐπὶ τελειότητι. Αὕτη τοίνυν ἡ πρώτη ἀγαθοποιία τοῦ τελείου, ὅταν μὴ διὰ τι χρεῖῶδες τῶν εἰς αὐτὸν συντεινόντων γίνηται κ. ἐ. Οὐκ ἐγκρατῆς οὗτος ἔτι, ἀλλ' ἐν ἔξει γέγονεν ἀπαθείς, σχῆμα θεῖον ἐπενδύσασθαι ἀναμένων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1348. 252. 232 κ. ἐ.). — Ἀπάθεια γνωστικοῦ, καὶ τελείωσης πιστοῦ δι' ἀγάπης εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας προβχίνουσα ἀφικνεῖται, ἐξωμοιωμένη Θεῷ, ἰσάγγελος ἀληθῶς γενομένη, κ. ἐ. (Θ', 517). — Ὡσπερ ἡ ἀπάθεια τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς ἀρχὴ καὶ ὑπόθεσις γίνεται, οὕτως ἡ διὰ τοῦ φθόνου γινομένη πρὸς κακίαν ῥοπή τῶν μεθ' ἑαυτὴν πάντων ἀναδειχθέντων κακῶν ὁδὸς κατέστη. (Γρηγόρ. Νύσσ. ΜΕ', 29). — Ἀπάθεια, φυσιολογικὰ ἀσωμάτων καὶ σωμάτων διαιρέσεις καὶ ἐνότης αὐτῶν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1445-1448). — Λόγος περὶ ἀπαθείας καὶ τελειότητος. (Ἰωάν. τῆς Κλίμ. ΠΗ', 1148-1152. — Σχόλ. αὐτόθ. 1152-1153).

**Ἀπαθὴς ὁ Θεός**. Διάλογος θεολογικός. Ὁρθόδοξος καὶ Ἐραριστής. (Θεοδώρ. ΠΓ', 220-317).

**Ἀπαιδευσία**. Ἀπαιδευσίαν δὲ οὐκ ἐγκαλέσεις, ἢ ὅτι τραχύ σοι δοκῶ καὶ ἀγροικον φθέγγεσθαι. Τὸ δὲ μὴ στωμύλον εἶναι, ποῦ στήσεις, μηδὲ γελοιαστὴν τινα, καὶ τοῖς συνοῦσι κεχαρισμένον, μηδὲ ἀγοράζειν τὰ πολλά, μηδὲ λαλεῖν τε καὶ περιλαλεῖν οἷς ἔτυχε καὶ ὡς ἔτυχε, ὥστε ποιῆσαι φορτικὸς καὶ τοὺς λόγους κ. ἐ. Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 224-225. — Περὶ ἀπαιδεύτου. Παράλλ. Δαμασκ. ΛΕ', 1213).

Ἀπαιδευτοὶ καὶ θρασεῖς.

Ταῦτ' εἶπον· οἱ δ' ἔκρωζον ἄλλος ἄλλοθεν,  
Δῆμος κολοῖων εἰς ἐν ἐσκευασμένος.  
Γύρθη νέων τις, καινὸν ἐργαστήριον

Δαίλαφ κόνιν σύρουσα, πνευμάτων στάσις·

Οἱ· οὐδ' ἂν ἤξιωσα τῶν τις ἐντελῶν

Φόβῳ τε θείῳ καὶ θρόνῳ δοῦναι λόγον

"Ἄτακτα παφλάζουσιν, ἢ σφηκῶν δίκην

"Ἄττουςιν εἰθὺ τῶν προσώπων ἀθρόως.

(Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1146-1147 — ΛΕ', 1153).

Οἱ γὰρ ἀπαιδευτοὶ τοῖς συνετοῖς ἐπιπηδῶσι, λόγοις ἀνοίξας πλήττοντες αὐτούς, καὶ ἄλλοθεν ἄλλος ἀπυέντως κρᾶζοντες καὶ ἀτάκτως· τὴν δὲ τοικύτην ἀνοίαν κολοιοῖς παραβάλλει Γρηγόριος ὁ θαυμασίος, καὶ σφηξὶ τοῖς ἀκριτως βομβοῦσιν ἀμφὶ τῶν ἀνθρώπων τὰ πρόσωπα θερμικνομένοις. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 669-670).

**Ἀπαίνεσθαι**, τὸ ἀρχιρεῖσθαι.

**Ἀπαιόλη** ἢ ἀπάτη, καὶ ἀπαιόλημα τὸ ἀποπλάνημα παρὰ τὸ αἰόλω.

**Ἀπαίρειν**. Ἀπαίροντες δὲ νοητῶς ἐξ ἀγνοίας εἰς ἐπίγνωσιν, ἐξ ἀμαθείας εἰς σύνεσιν, ἐξ ἀπιστίας εἰς πίστιν, καὶ αἰεὶ προκόπτοντες ἐν ἀρεταῖς. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 396).

**Ἀπαισός**, καὶ **Παισός**, πόντις καὶ ποταμὸς μεταξὺ Λαμφάκου καὶ Παρίου. (Στέφ. Βυζ.).

**Ἀπαιτεῖν**. Ἀπαιτεῖν δίκην ὑμᾶς αὐτοὺς ἐνταῦθα τῶν ἡμαρτημένων, ἰδίᾳ τῶν λανθάνοντων, οἷον φθόνου, κακοδοξίας, διαβολῆς κτλ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1217-1224).

**Ἀπάλαμνος**, ὁ ἀναλκίς, καὶ ὁ ἄπειρος καὶ ἄτεχνος, ὁ μὴ ἔχων παλαμνασθαι, ὃ ἐστὶ μηχανᾶσθαι.

**Ἀπαλθῆσεσθαι**, θεραπευθῆσεσθαι. (Λ.Ε.)

**Ἀπαλόν**, ὅτι παρὰ τὴν ἀρὴν λέγεται, καὶ ἀπαλὸν ἦτορ, καὶ ἀπαλαὶ φρένες· ἐπιθ.— ἦθος ἀπαλόν, αὐστηρόν, στασιάζον. Ὁρῶν γὰρ (ὁ Βασίλειος) τὸ μὲν ἀπαλόν, ἔκλυτον καὶ μαλκκίζον, τὸ δὲ αὐστηρόν, τραχύον καὶ ἀπυθαδιάζον, ἀμφοτέραις βοηθεῖ δι' ἀλλήλων· ἐπιεικεῖ μὲν τὸ ἀντιτυπές, στεγρότητι δὲ τὸ ἀπαλὸν κερασάμενος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 549).

**Ἀπαλὸς αὐχὴν**, τὰ περὶ τὴν λαυκαϊκίαν ἀνωτέρω τῆς κλειδὸς ἔνθεν καὶ ἔνθεν μέρη, καὶ ὅτι οὐχ ὡς ἀπλῶς τοιοῦτος, ἀλλὰ κατὰ τι τοιοῦτος οὕτω λέγεται. — Ἀπαλὸς οἶνος, ὅτι καὶ οἶνοις τισὶν ἐπιτίθεται τὸ ἀπαλόν.

**Ἀπαλοτροφῆς** σιάλος, ὁ ἐν οἴκῳ τρόφιμος χοῖρος, πρὸς διαστολὴν τῶν συχώρων.

**Ἀπαλλάξαι**. Ἐρμηνεῖα εἰς τὸ ἀ' Ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παν-

τὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας» Πρ. Ἐβρ. Β', 15. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1229-1232).

· **Ἀπάμεια**, πόλεις διάφοροι Συρίκις, ἀπὸ Ἀπάμης τῆς Σελεύκου μητρὸς· ἐκλήθη δὲ καὶ Πέλλα ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ· ἄλλη παρὰ τῷ ποταμῷ Τίγρητι· ἔστι καὶ τῆς μικρᾶς Φρυγίαις, ἣτις ἐκαλεῖτο *Κελαιναί*· ἔστι καὶ Βιθυνίας κτίσμα Νικομήδους τοῦ Ἐπιφανοῦς· ἐκαλεῖτο δὲ πρῶτον *Μύρλεια*. Ἔστι καὶ τῆς Περσείας, Ἐδέτης πρὸς ἄρκτους. (Στέφ. περὶ πόλ.).

Ἀπκμείκις Ἐπίσκοπος Θεόφιλος. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 821). — Ἀπκμείκις πόλεως πάλαι μὲν εὐδαίμονος καὶ πολυκνηθροῦ αἰωσισ. (Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2812).

**Ἀπαναίνεσθαι**, εἰς τὸ ἀπηνήνατο παρὰ κληθῆναι ἢ ψυχὴ μου· ἐμνήσθη τοῦ Θεοῦ καὶ εὐφράνθη. (Ψαλμ. ΟΤ', 3). Τὴν ὑπὸ λύπης βεβαπτισμένην ψυχὴν οὐδὲν οὕτως εὐφραίνει δύναται, ὡς ἡ θεία μνήμη. Ὡς περὶ γὰρ τὸ ἀκένωτον καὶ δυσμεταχείριστον ἱατροῖς τῆς αἱμορροούτης πάθος, ἐν ἀκκαρίᾳ ῥοπῇ ἀπηλάθη, οὕτω καὶ ἡ λύπη ἀνθρωπίνην παρὰ κληθῆναι ἀπωθουμένη, ἄτε πάσῃ παραμυθίᾳ δυσμεταχείριστος, ὑπὸ τῆς θείας μνήμης μόνης ῥαδίως οἴχεται, καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν χωρεῖ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 829).

**Ἀπανθρακίζεῖν** ἀντὶ τοῦ ὕπτῳ.

**Ἀπαντήματα**. Περὶ ἀπαντημάτων, καὶ τῶν ἀπὸ κακῶν εἰς κακὰ ἐπιπτόντων. (Παρὰλλ. Δαμασκ. ΙΕ', 1244).

**Ἀπανύειν**, τελεῖν ἀπηνύσκειν, ἐτέλεσαν.

**Ἀπαξ**. «Ἀπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεός.» (Ψαλμ. ΕΑ', 12). Ἑρμηνεία γραμμικὴ καὶ ἀλληγορικὴ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1233).

**Ἀπαράσσειν** ἐν ἔσῳ τῷ ἀποκόπτειν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀράσσω. — Ἀπήραξεν, ἀντὶ τοῦ ἀρεῖ, ὅ ἐστι σιδήρῳ, ἀπέκοψεν.

**Ἀπάργματα** καὶ ἀργματα ποιητικῶς, αἱ κοινῶς ἀπαρχαί.

**Ἀπαρίθμησις**. Ἀπαρίθμησις διαφόρου προνοίας, καὶ ὅπως ἐξ ἀρχῆς καθ' ἑκάστην γενεὴν ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰς μετάνοιαν πάντας. (Διατ. Ἀποστ. Α', 720).

**Ἀπαρνήσασθαι** ἑαυτὸν. Τὸ ἀπαρνήσασθαι ἑαυτὸν τοῦτο νόμιζε εἶναι τὸ ἐκδοτον εἰς ἄπην τῇ ἀδελφότητι παρασχεῖν, καὶ θελήματι ἰδίῳ παντάπασι μὴ στοιχεῖν, μήτε τινὸς κύριος εἶναι κ. ε. (Μακκάρ. Αἰγύπτ. ΔΔ',

848). — Ἀπαρνήσασθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Μάρκ. Η', 34). Βούλεται ὁ Θεὸς ἀφαιρεῖν τοῦ σώματος τοῦ ἡμετέρου, καὶ ἵνα πρὸς τοὺς κινδύνους ὤμεν παρὰ τετραγυμένοι. (Χρυσόστ. ΝΒ', 837). — Ἀρνεῖται ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος, ἐκν ἀφήση τὰ θελήματα αὐτοῦ τὰ φυσικά, καὶ οὐ τὰ παρὰ φύσιν· ἐκν γὰρ τὰ παρὰ φύσιν ἀφήση τις, τῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἀφήκε διὰ τὸν Θεόν· οὐδὲ γὰρ αὐτοῦ εἰσιν. Ὁ δὲ τὰ φυσικά αὐτοῦ ἀφεί, οὗτος ἠρνήσατο ἑαυτὸν. (Παρὰ Ἰω. τῆς Κλίμ. ΠΗ, 729).

**Ἀπαρχαί** καὶ δεκάται. Πᾶσαν ἀπαρχὴν προσκομίζεσθαι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς δικκῶναις, εἰς διατροφήν αὐτῶν· πᾶσαν δὲ δεκάτην προσφέρεισθαι εἰς διατροφήν τῶν λοιπῶν κληρικῶν, καὶ τῶν παροθένων καὶ τῶν χηρῶν, καὶ τῶν ἐν πενίᾳ ἐξουταζομένων. Αἱ γὰρ ἀπαρχαὶ τῶν ἱερέων εἰσὶ, καὶ τῶν αὐτοῖς ἐξυπηρετουμένων δικκῶν. (Διατ. Ἀποστ. Α', 1125). — Πᾶσαν ἀπαρχὴν γεννημάτων λινοῦ, ἄλωνος, βοῶν τε καὶ προβάτων, δώσεις τοῖς ἱερεῦσιν, ἵνα εὐλογηθῶσιν αἱ ἀποθήκαι τῶν τρυφῶν σου καὶ τὰ ἐκφόρικ τῆς γῆς σου, καὶ στηριχθῆς σίτω, οἴνω καὶ ἐλαίῳ, καὶ αὐξηθῆ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου. Πᾶσαν δεκάτην δώσεις τῷ ὄρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ· πᾶσαν ἀπαρχὴν ἄρτων θερμῶν, κεράμιον οἴνου, ἢ ἐλαίου, ἢ μέλιτος, ἢ ἀκροδρύων, σταφυλῆς, ἢ τῶν ἄλλων τὴν ἀπαρχὴν δώσεις τοῖς ἱερεῦσιν· ἀργυρίου δὲ καὶ ἱμκτισμοῦ καὶ παντὸς κτήματος τῷ ὄρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ. (αὐτόθ. 1020-1021).

Περὶ ἀπαρχῶν καὶ δεκατῶν, καὶ ὅπως ὀφείλει ὁ ἐπίσκοπος, ἢ αὐτὸς μεταλαμβάνειν ἐξ αὐτῶν, ἢ ἐτέροις διανεμῆν. (αὐτόθ. 660-665). — Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΗ', 837-841 κ.ε. — Θεοδώρ. Π', 384. — Ἀντίοχ. Μοναχ. μετὰ καὶ τῶν Γραμμικῶν χωρίων ΠΘ', 1805-1809. — Παρὰλλ. Δαμασκ. ΙΕ', 1240).

Ἀπαρχὴ τοῦ μὲν λαοῦ ἦσαν οἱ Λευῖται, τῶν δὲ Λευιτῶν οἱ ἱερεῖς, τῶν δὲ ἱερέων ὁ ἀρχιερεὺς. Θεοδώρ. Π', 357).

Ἀπαρχαί. Αὐταὶ σοὶ τῶν ἐμῶν λόγων αἱ ἀπαρχαί, ὧ θεὸς καὶ ἱερὰ κεφαλὴ τοῦτό σοι καὶ τῶν λόγων γέρας καὶ τῆς ἀθλήσεως· οὐ κόντιος Ὀλυμπιακός, οὔτε μῆλιν Δελφικὰ παί-

γνια, οὐδὲ Ἰσθμικὴ πίτυς, οὐδὲ Νεμέας σέλινα, ἀλλὰ λόγος τὸ πάντων οἰκειότατον τοῖς Λόγου θεραπευταῖς; (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1193). — Ἀπαρχαὶ τῆς πονηρίας κακία, ψεῦδος, αὐθαιρεσίαι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 693).

**Ἀπαστος**, ὁ ἀγευστος, νῆστις. (Λεξ. Εὐσταθ. — Θεοδώρ. ΠΒ', 1389). — Ἀπαστία, νηστεία παρὰ τὸ πάσασθαι, ὃ ἐστὶ γεύσασθαι, καὶ τοῦ α στερητηλοῦ.

**Ἀπατᾶν**, τὸ κακύνειν καὶ βλάπτειν· κυρίως δὲ τὸ ἀπάγειν τοῦ πάτου, ὃ ἐστὶ τῆς πεπατημένης ὁδοῦ. — Ἀπατᾶν καὶ παραλογίζεσθαι ἔχθραν ποιεῖ. Ὀμιλ. Χρυσόστ. (ΞΒ', 99 κ. ε. — ΝΓ', 263-270).

Ἀπατᾶν ἐκυτόν. Σφόδρα ἀπατῶμεν ἐκυτοῦς καὶ παραλογιζόμεθα, οἱ μὴδὲν πράττοντες ὧν προσήκει πράττειν τοὺς νικᾶν βουλομένους τῶν τὰ πάντα πραττόντων κ. ε. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1361. 1376. 1473-1476). — Αὐτὸς μὲν ἕως σαυτὸν ἀπατᾶς, ὡς ὁρῶν τὸ σαυτοῦ συμφέρον· ἐγὼ δὲ φαίην, ὅτι δοκεῖς μὲν ὁρᾶν, ὁρᾶς δὲ οὐδαμῶς. Πολλοὶ γὰρ ἠπάτησαν ἑαυτούς. (αὐτόθ. 1476. 1548). — Ἀπατᾶσθαι ὑπὸ μὴ ὁρθῆς κρίσεως. (αὐτόθ. 768).

**Ἀπατεῶν**, ὄφεις, ὁ δόλιος· ἀνθρώπων τινῶν προμοίωσις θηρίους καὶ ἐρπετοῖς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1225). — Περιγραφὴ ἀπατεῶνων. (Χρυσόστ. ΞΒ', 643. — Ὀμιλία ΝΓ', 263-270).

**Ἀπάτη**. Ἀπάτη ἐξ ἀγνοίας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 740-749). — Ἐκ προθέσεως. (αὐτόθ. 800 κ. ε.). — Ἀπάτη καὶ πλάνη ἐν ἀνθρώποις πότε ὠφέλιμος. (Ὠριγ. ΙΓ', 508-509 κ. ε.). — Περὶ ἀπάτης κατ' οἰκονομίαν γινομένης καὶ δόλου ἀμοιρούσης (Παράλλ. Δακρυκ. ΛΕ', 1224).

**Ἀπαύγασμα**. «Ὅς ὦν ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς.» (Πρ. Ἑβρ. Α', 3). — Ἐρμηνεῖα θεολογική. (Νεῖλος ΟΘ', 185-188).

**Ἀπάφροσθαι**, τὸ δι' ἀφῆς ἀπατᾶσθαι.

**Ἀπειθεια**, ὡς κακὸν βρυτάτον τιμωρεῖται. (Βασιλ. ΛΑ', 661). — Ὁ μὴ βουλόμενος ὑπακοῦσαι ἐκυτῶ μάχεται. (αὐτόθ. 989). — Πῶς χρὴ δικαιοῦσθαι τοὺς πάντας περὶ τὸν ἀπειθῆ. (αὐτόθ. 988). — Εἰ πικρὸς ῥήματος ἢ ἀπειθεῖα ἀξίη ὀργῆς καὶ θανάτου, καὶ ἰδικῶς τῶ καθ' ἕκαστον μὴ ἢ συνημμένη ἢ ἀπειλή. (αὐτόθ. 1592-1596). — Εἰ ἢ ἀπειθεια ἐν τῶ ποιῆσαι τι τῶν ἀπηγορευμένων ἐστίν, ἢ καὶ ἐν τῶ παραλιπεῖν τι τῶν ἐγκρατιμένων. (αὐτόθ.

1597). — Ἀπειθοῦντες εἰς Ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια. (ΛΒ', 1024).

Πρὸς τοὺς ἀπειθοῦντας τῆ περὶ τῶν παρὰ δόξων πράξεων τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν διηγήσει· ἔνθα θεότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ τελειότητος τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸδειξις. (Εὐσέβ. ΚΒ', 197-248). — Πρὸς τοὺς ἀπειθοῦντας τοῖς πνευματικοῖς διδασκάλοις, καὶ ἀχθομένου; ταῖς ἐπιτιμήσεσι. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 308-316. — Θεοδώρ. ΠΑ', 597).

**Ἀπειθῆς καρδία**. Πρὸς σκληρὰν καὶ ἀπειθῆ καρδίαν λόγος ὑγιῆς οὐκ εἰσέρχεται, ἀλλ' ὡς περ ἀντιτυπούμενος εἰς ἑαυτὸν ἐπανέρχεται. (Ἰουστίν. Γ', 1600).

**Ἀπειλή**. Διὰ τί ἐν καιρῷ ἀπειλῆς ὁ Θεὸς τῶν ἐκυτοῦ ἀνακτόρων οὐ φείδεται. Ἐρμηνεῖα διὰ παρὰδειγμάτων. Εἰ γὰρ τῆς ἀγνῆς Κιβωτοῦ οὐκ ἐρείσαστο, ἀλλ' ἐξέδοτο ταύτην τοῖς ἀλλοφύλοις κ. ε. (Ἰσιδ. ΟΗ', 232-233). — Ἀπειλὴ ἢ μετὰ τινος ἀρεῆς ἐκφόβησις· ἀπειλὴ τὸ καύχημα καὶ ἡ εὐχὴ. Ὡς δὲ ἀπειλὴ καὶ τὸ καύχημα λέγεται, καὶ ἀπειλεῖν τὸ αὐχεῖν, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν· γίνεται δὲ καὶ ἡ τοιαύτη λέξις παρὰ τὴν ἀπὸ πρόθ. καὶ τὸ εἰλεῖν· ἀποστρέφεται γὰρ ὁ καυχώμενος τοὺς ὑπερηφανενομένους, καθὰ καὶ ὁ ἄλλως λόγοις τοῖς πρὸς ὀργὴν ἀπειλούμενος. Ὁ μὲν τοι εὐχόμενος ἀπειλεῖσθαι καὶ αὐτὸς λέγεται παρὰ τὰς ἱερὰς πέλλας, ἦτοι φιάλας, αἷς χρῶνται οἱ θεοκλυτοῦντες, πλεονάσαντος ἐκεῖ τὸ α, ἵνα ἦ ἀπειλὴ ἢ εὐχὴ, καὶ ἐπενθέσει τοῦ ε ἀπειλή. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπειλητῆρ**, ὁ καυχώμενος καὶ λόγοις ἐκφοβῶν.

**Ἀπειπεῖν**, δοτικῆ ἀντὶ τοῦ ἀπαγορεῦσαι. Ἀπειπεῖν ἀντὶ τοῦ ἀποφάσκειν καὶ ἀπαρνεῖσθαι, τὸ ἀπαγορεύειν, τὸ σιγῆσαι, καὶ τὸ ἀποκαμεῖν, καὶ τὸ ἀποστρέψαι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπείραστος**. Οὗ δόκιμον τὸ ἀπείραστον· τὸ δὲ βρασινοῦσθαι ἐν τοῖς πράγμασι, δοκιμώτερον ὡς ἐν καμίνῳ χρυσός. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 349-360).

**Ἀπείραγεῖν**, ἀντὶ τοῦ διαχωρίζειν.

**Ἀπειρία**. Ἀνάγκη ἀπειρία καὶ κακία ἡ νιόχου τὰ ὑπερζευγμένα κατὰ κρημνῶν φέρεσθαι, ὡς περ ἐμπειρία καὶ ἀρετῆ διασωζέσθαι. (Ἰουστίν. Γ', 1600). — Τὸ γὰρ ἀπειρον ἐπὶ τῆς χρείας τρυφᾶται, τὸ δὲ μελετῆσαν θαρραεῖ



τὴν τέχνην ἣν ἔμαθεν κ. ἐ. Ἰμέριος. (Παρά Φωτίω ΡΓ', 1376).—Περὶ πείρας καὶ ἀπειρίας. (Παράλλ. Δαμασκ. ΙΓ', 261).—Ἄπειρος καὶ ἀσθενής καὶ πτωχός εἰμι διδασκαλικῶν λόγων. (Χρυσόστ. ΝΓ', 271).

**Ἄπειρόγαμος.** Τὴν ἀπειρόγαμον ἀφρο-  
ρον ὀνομάζειν οἶδεν ἢ τῶν ἀνθρώπων συνή-  
θεια. Περὶ τῆς ἀπειράνδρου καὶ ἀπειροζύγου  
ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μαρίας, καὶ τῆς κιο-  
μένης καὶ μὴ κατακκοιμένης βίτου. (Κύριλ.  
Ἄλεξ. ΟΓ', 1128).

**Ἄπειροκαλία,** ἐν ἐπαίνῳ δηλοῖ τὸ ἄπει-  
ρον κάλλος, ἐν ψόγῳ δὲ ἀπειρίαν τοῦ κάλλους  
καὶ τοῦ καλοῦ.

**Ἄπειρον.** Διχῆ δὲ τοῦ ἀπείρου θεωρου-  
μένου, κατὰ τε ἀρχὴν καὶ τέλος (τὸ γὰρ ὑπέρ-  
ταῦτα, καὶ μὴ ἐν τούτοις, ἄπειρον), ὅταν μὲν  
εἰς τὸν ἄνω βυθὸν ὁ νοῦς ἀποβλέψῃ, οὐκ ἔχων  
ὅποι στή καὶ ἀπερείσηται ταῖς περὶ Θεοῦ φη-  
τασίαις, τὸ ἐνταῦθα ἄπειρον καὶ ἀνέκβητον,  
ἄναρχον προσηγόρευσεν· ὅταν δὲ εἰς τὸν κάτω  
καὶ τὰ ἐξῆς, ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον· ὅταν  
δὲ συνέχῃ τὸ πᾶν, αἰώνιον. Αἰὼν γάρ, οὔτε  
χρόνος, οὔτε χρόνου τι μέρος· οὐδὲ γὰρ με-  
τρητόν· ἀλλ' ὅπερ ἡμῖν ὁ χρόνος, ἡλίου φορᾶ  
μετρούμενος, τοῦτο τοῖς αἰδίοις αἰῶν, τὸ συμ-  
πρεκτεινόμενον τοῖς οὔσιν, οἶόν τι χρονικὸν  
κίνημα καὶ διάστημα. Ταῦτά μοι περὶ Θεοῦ  
περιλοσοφῆσθω τανῦν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 628).

Τὸ καθόλου ἄπειρον, οὐ τινὲ μὲν ὀρίζεται,  
τινὲ δὲ οὐχί· ἀλλὰ κατὰ πάντα λόγον ἐκφρά-  
ζει τὸν ὅρον ἢ ἀπειρία. Οὐκοῦν τὸ ἐκτὸς Ὁρου,  
οὐδὲ ὀνόματι πάντως ὀρίζεται. (Γρηγ. Νύσσ.  
ΜΕ', 129. 357).

**Ἄπειρος,** ἡ ἰδίως Ἡπειρος καλουμένη  
χώρα δμωνύμως τῆ ὄλη γῆ παρ' Ὀμήρῳ.

**Ἄπειρων,** ἡ ὄλη γῆ ἐπιθ. ἤγουν σφαιροει-  
δῆς καὶ στρογγύλη.—Ἄπειρων ὕπρος, ὁ βαθύς  
καὶ πολλὸς καὶ ἀσύμμετρος, ὡς πρὸς τὸ σύνθη-  
θες τοῖς ἀνθρώποις.

**Ἄπεκτον ἀργίον,** τὸ μήπω πεχθέν, ὃ ἐστὶ  
καρέν, καὶ ὅτι νόμος ἦν Ἀθήνησιν ἀπέκτου  
ἀργῆς μὴ γεύεσθαι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄπέλαδες** τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ  
σου.» Λουκ. ΙΓ', 25. Τίνος ἔνεκεν οὐκ εἶπεν,  
ἔλαδες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, ἀλλὰ,  
Ἄπέλαδες; (Χρυσόστ. ΜΗ', 991-1006).

**Ἄπελευθερος.** Ἄπελευθερον καλεῖν εἰώ-

θημεν τὸν ἐκ δούλων γεγεννημένον, καὶ ἐκ  
δούλου ἐλεύθερον (Θεοδώρ. ΠΒ', 281).

**Ἄπελλαῖος,** ὁ Δεκέμβριος ἐκαλεῖτο. Μῆ-  
νες Μυκεδόνων καὶ σύλληψις τῆς Παρθένου  
Μαρίας. (Χρυσόστ. ΜΘ', 358.—Εὐάγρ. ΠΓ',  
27-37).—Ἄπελλαῖος, ἐβραϊστὶ *Χασελεῦ* ἢ  
*Χασλεῦ*. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1908).

**Ἄπελλῆς** ὁ ζωγράφος, καὶ αἱ ζωγραφίαι  
αὐτοῦ (Σχολιαστ. Κλήμ. Θ', 786).

**Ἄπελλῆς,** αἰρετικὸς. Ὁ γὰρ γέρον Ἄπελ-  
λῆς συμμίζεας ἡμῖν, πολλὰ μὲν κακῶς λέγων  
ἠλέγχθη. Ὅθεν καὶ ἔφατκε μὴ δεῖν ὄλως ἐξε-  
τάζειν τὸν λόγον, ἀλλ' ἔκκστον ὡς πεπίστευ-  
κε διαμένειν κ. ἐ. (Ῥόδων Ε', 1336).—Μαρ-  
κίωνος ἦν γνώριμος. Αἴρεσις καὶ κακοδοξία  
αὐτοῦ. (Ἠριγ. ΙΑ', 1265.—Εὐσέβ. Κ', 461).  
—Διάδοχος Λουκιανοῦ ἦν καὶ μθητῆς Μαρ-  
κίωνος.

**Ἄπελληῖανοι,** αἰρετικοὶ ἀπὸ Ἄπελλοῦ. Ἰ-  
στορία τῆς αἰρέσεως αὐτῶν. Ἐπιφάν. ΜΑ', 821-  
832.—Θεοδώρ. ΠΓ', 376.—Τιμόθ. Πρεσβ.  
ΠΓ', 29).

**Ἄπέλλης Ἀββάς** καὶ πρεσβύτερος. (Παλ-  
λάδ. ΛΔ', 1163).

**Ἄπελπίζειν.** Μὴ σφόδρα θαρρῆεῖν μηδ'  
ἀπελπίζειν ἄγαν. (Γρηγ. Ναζ. παρὰ Νικήτα  
Δαυίδ. ΛΗ', 797 κ. ἐ.).—

**Ἄπερίγραπτος.** Ἄπερίγραπτος ἡ τοῦ  
Θεοῦ χάρις. (Θεοδώρ. ΠΒ', 977).

**Ἄπερίγραφος,** ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ. (Θεο-  
δώρ. Π', 104).—Ἄπερίγραφος οὐκ ἔστιν ἡ λη-  
φθεῖσα φύσις τοῦ Κυρίου. (ΠΓ', 1385. 1433  
κ. ἐ.).—Περὶ τοῦ ἄφρευκτον εἶναι τὸν Θεὸν  
καὶ ἀπερίγραπτον, καὶ ὅτι πάντα περιδέδρα-  
κται, καὶ ἐφορᾶ, καὶ οὐδὲν αὐτὸν λέληθεν.  
(Παράλλ. Δαμασκ. ΙΓ', 477.—ΙΕ', 1077).

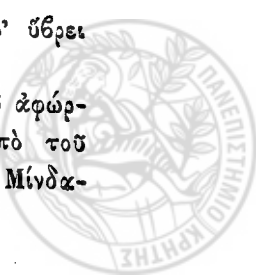
**Ἄπεριέργως,** καὶ ἄνευ πολυπραγμοσύ-  
νης δέχεσθαι τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γινόμενα κ. ἐ.  
(Θεοδώρ. Π', 1096).

**Ἄπεριττος βίος,** ὁ ἐγκρατής, ἀκτῆμων.  
(αὐτόθ. 1764).

**Ἄπεσκοτωμένα,** τὰ ἐζωγραφημένα καὶ  
κεχρωσμένα.

**Ἄπεσκυθίσθαι** λέγονται οἱ ἐφ' ὕβρει  
ὑπὸ τινων φορτικῶς κεκαρμένοι.

**Ἄπέσσουα** Λακωνικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀφώρ-  
μησε καὶ ἀπῆλθεν, ἢ ἀπέθανεν, ἀπὸ τοῦ  
σεύω, ὃ ἐστὶν δρῶ. Ἐρῆρι τὰ κελὰ. Μίνδα-



ρος ἀπέσπουκ, ἤγουν τέθνηκεν. (Λ. Εὐστρ.).

**Ἀπέχειν** τὸ ἀποθεὶν ἔχειν παρέχειν δέ, τὸ ἐγγὺς ἔχειν.

**Ἀπέχεσθαι** τῶν ἐξωθεν αἰρετικῶν καὶ μυθολογικῶν βιβλίων. Ἀναγίνωσκε τὴν Παλαιὰν θείαν Γραφήν· διέρχου ἐπιμελῶς τὴν Νέαν Διαθήκην, τὸ συμπλήρωμα τῆς Παλαιᾶς. (Διατ. Ἀποστ. Α', 569-576).

**Ἀπέχθεια.** Ὡς περ ἡ ἀπέχθεια εὐπαράδεκτόν πως τὴν πρὸς τῶν ἐχθρῶν ἐγγάζεται λοιδορίαν, οὕτως ἡ φιλία διακρούεται ταύτην καὶ ἐξικοντίζει. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1456).

**Ἀπηθεῖν**, ἀντὶ διηθεῖν, ὃ ἐστὶ διυλίζειν.

**Ἀπηλεγῆς** δ καὶ ἀπηνῆς.

**Ἀπηλιώτης**· ὅτι ὤφριεν ἀπηλιώτης λέγεσθαι διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἡλίου δασεῖαν. Ἰωνικῶς δὲ οὕτω λέγεται.

**Ἀπήμων** ὕπνος, ἐπιθετικῶς δ πημάτων ἀμέτοχος.

**Ἀπηνῆς**, δ σκληρὸς καὶ ἀπο αἴνου.—Ἀπηνῆς ἐκ τοῦ ἠὲς λέγεται, οἶνοι δ ἀπο ἀγαθότητος ὦν. — Ἀπηνεῖα εἰδέναι λέγεται τις καθ' ἑξίν, ἀπηνῆ δὲ εἶναι κατὰ διάθεσιν.

**Ἀπήωρος** κλάδοι, οἱ ἀποκρεμεῖς, ὃ ἐστὶν ἀφροστώτες τῆς ῥίζης καὶ παρεκτεταμένοι, ὅτι παρὰ τὸ αἰωρῶ λέγεται ἡ λέξις. διὸ καὶ τῶ ὦ γράφεται παρήωρος δὲ καὶ συνήωρος καὶ μετήωρος ὡς ἀπὸ τοῦ αἰερω, τοῦ κουρίζω μετέωρον ποιῶ, διὰ τοῦ ο γράφονται.

**Ἀπία** γῆ, παρ' Ὀμήρω ἡ ἀποκειμένη, ἢ ἡ Πελοπόννησος, ἀπὸ Ἀπίδος, ἢ ὅτι ἀπίων πλήθος φέρει. — Ἀπιδανεῖς οἱ Ἀρκάδες.

**Ἀπινύσσειν**, τὸ ἀλλοφρονεῖν καὶ μὴ πινυτὸν εἶναι.

**Ἀπιος**, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν πίστιν οὕτω λέγεται.

**Ἀππιανοῦ**, Ῥωμαϊκὰ ἐν βιβλίῳ κδ'. ἀνάλυσις αὐτῶν (Φώτ. ΡΓ', 100-104).

**Ἀππίου** φόρου καὶ τριῶν τετραδωνῶν (Πρόξ. ΚΗ', 15), τόπους τινὰς σημαίνει πρὸ τῆς Ῥώμης. (Ἰσίδ. ΟΗ', 376).

**Ἀπις** θεὸς Αἰγυπτίων. (Διατ. Ἀποστ. Α', 574). — Τὴν ἱετρικὴν πρῶτος εὔρε παρ' Αἰγυπτίοις (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 785). — Ἀπις ὁ ταῦρος ἀποθανῶν Σάρκαπις ἐκλήθη. (αὐτόθ. 832). — Σὺ δέ μοι τοὺς τράγους ἐπήνεις τοὺς Μενδησίους, καὶ τὸν Μεμφίτην Ἀπιν, μόσχον σιτευτὸν τινὰ καὶ πολύσκαρον. (Γρηγ.

Νκζ. ΑΓ', 245). — Ἀπις ὁ Αἰγύπτιος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 97). — Τρέφουσι τὸν Ἀπιν ἐν Μέμφει (αὐτόθ. 104). — Ἰερός ἦν τῆ Σελήνη· εἶδος αὐτοῦ. αὐτ. 212). — Πόθεν καὶ παρὰ τίνος, καὶ πότε οὕτως ἐκλήθη. (αὐτ. 732). — Τοῦ Αἰγυπτίου ὑπὲρ χρόνον τινὰ κατὰ περίοδον ἐγενεῖτο βούς, ἐκ σέλκτος σελήνης συλληφθεὶς, ἐκαλεῖτο δὲ παρ' αὐτοῖς Ἀπις. Ἐχει δὲ καὶ τινὰ σημεῖα περὶ τὴν οὐρανὸν καὶ τὴν γλῶτταν, ἐξ ὧν ἐγνωρίζετο, ὅτι ὁ Ἀπις ἐστίν. Ἐορτὴ αὐτοῦ (Νόννος ΑΗ', 508). — Ἀπις ἄνθρωπος εὐπορος ἐν Αἰγύπτῳ, διὰ τί ὡς βούς ἐλατρεύετο. (Γεώρ. Κεδρ. ΡΚΑ', 620. — Νικηφ. Ἐκκλ. Ἰστορ. ΡΜΖ', 28).

**Ἀπιστεῖν.** Ἀπιστία. Ἡ ἀπιστία ὑπόληψις τοῦ ἀντικειμένου ἀσθενῆς ἐστὶν ἀποφατική, καθάπερ ἡ δυσπιστία ἐξὶς δυσπραξέδεκτος πίστεως. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 964-965). — Οἱ Πυθαγόρου ζηλωταὶ πίστιν ἠγοῦντο τό, αὐτὸς ἔφα, καὶ ταύτη μόνη ἠρκοῦντο τῆ φωνῆ πρὸς τὴν βεβαίωσιν ὧν ἀκηκόασι· τοὺς δὲ τῆς ἀληθείας φιλοθεάμονας ἀπιστεῖν ἐπιχειροῦντας ἀξιοπίστῳ διδασκάλῳ τῶ μόνῳ Σωτῆρι Θεῷ βρασάνους τῶν λεγομένων ἀπαιτεῖν παρ' αὐτοῦ· κ.έ. (αὐτόθ. 957-968. — Ὀριγ. ΙΑ', 668. — Θεοδώρ. ΠΓ', 805 κ.έ.).

**Ἀπιστία** ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀπορίας. (Ἀθηναγ. Γ', 996-1021). — Οἱ πολλοὶ τῆ τῶν χειμῶνων καταστάσει ὁμοίαν ἔχουσι τὴν διάθεσιν, ἀνέδραστόν τε καὶ ἀλόγιστον. Πολλὰ ἀπιστία δέδρακεν ἀγαθὰ, πίστις κακὰ· ὅτε Ἐπίχαμος, Μέμνασο ἀπιστεῖν, φησὶν· ἄρθρα ταῦτα φρενῶν. Αὐτίκα τὸ μὲν ἀπιστεῖν τῆ ἀληθείᾳ θάνατον φερεῖ, ὡς τὸ πιστεῦν ζωὴν. Ἐμπαλιν δέ, τὸ πιστεῦν τῶ ψεύδει, ἀπιστεῖν δὲ τῆ ἀληθείᾳ εἰς ἀπώλειαν ὑποσύρει. Ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ τε ἐγκρατείας καὶ ἀκρασίας· ἐγκρατεῦσθαι μὲν γὰρ ἀγαθοεργίας, κακίας ἔργων. ἀπέχεσθαι δὲ ἀδικίας, σωτηρίας ἀρχή. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1220 κ.έ.). — Βέλτιον ἀποροῦντας σιωπᾶν καὶ πιστεῦν, ἢ ἀπιστεῖν διὰ τὸ ἀπορεῖν. (Ἀθην. ΚΓ', 1324).

Οὐδεὶς τῶν ὀρθῶς βεβιωκότων ἀπιστεῖ περὶ τῶν μελλόντων, ὡς περ οὖν τῶν ἡμελημένων πολλοὶ πονηρῶ πιεζόμενοι συνειδότε, οὐδὲ κρίσιν οὐδὲ ἀντίδοσιν εἶναι βούλονται. Τί εὖν ἐν ἐλπίσιν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ; ἐν ἐλπίσι μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀνθρωπίναις, αἱ διαπίπτουσι καὶ κατασχύνουσι πολλάκις τὸν ἐλπίζοντα, τοῦ προσδο-

κηθέντος πρεΐστασθαι τελευτήσαντος, ἢ ζώντος μεταβληθέντος. Ἄλλ' οὐ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα, ἀλλὰ βεβήκω καὶ ἀκίνητος ἢ ἐλπίς. Ὁ γὰρ ἐπαγγελιάμενος ἀεὶ ζῆ, ἡμεῖς τε οἱ μέλλοντες αὐτῶν ἀπολαύσεσθαι, καὶ ἀποθάνωμεν, ἀνασθησόμεθα πάλιν, καὶ οὐδὲν ὅλως ἐστὶν ὃ δύνανται ἡμεῖς κατασιχῆναι, ὡς εἰκὴ καὶ μάτην καὶ ἐπὶ σαθραῖς ἐπικρθέντες ἐλπίσιν. (Χρυσόστ. Ξ', 469). — Ἀπιστίης αἴτιον ὃ διεφθαρμένος βίος, καὶ ὃ τῆς δόξης ἔρωσ. (NH', 667). — Ἀπιστία χριστιανοῦ χειρῶν τῆς ἀπειθείας. (ΞΒ', 315). — Οἱ τῆς ἀπιστίας τὴν λώβην εἰσδεδεγμένοι οὐ μόνον ἀγνοοῦσι τὴν παγγάλεπον νόσον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄκρας εὐκληρίας ἀπολαύειν ὑπολαμβάνουσιν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 789). — Ἀπιστία νόσημα ψυχῆς κακῶν κακίστον, καὶ ἀτυχεσίας ἀρχή, καὶ ἀπωλείας περκαίτιον. (Νικηρ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 376 κ. ἐ.).

**Ἀπιστοί.** Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις. Μὴ ἀναμιγνύεσθε ἀπίστοις. (Χρυσόστ. ΞΑ', 492 κ. ἐ.). — Ἄλλ' ἡμεῖς μηδὲ οὕτως ἀπογνώμεν τῆς σωτηρίας αὐτῶν (τῶν ἀπίστων), ἀλλὰ τὸ πρὸ ἑαυτῶν εἰσφέρωμεν, καὶ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ μακροθυμίας αὐτοῖς διαλεγόμεθα, δεικνύντες καὶ τοῦ πράγματος τὴν ἀτοπίαν, καὶ τῆς βλάβης τὸ μέγεθος, καὶ μηδέποτε ἀπαγορεύωμεν αὐτῶν τὴν σωτηρίαν. (ΝΓ', 68).

Ἀπίστων καλὰ ἔργα, εἰ ἔχουσιν ἀντιμισθίαν. (Ἄναστ. Σιν. ΠΘ', 708-709). — Ἀπίστων καὶ αἰρετικῶν ἐνστάσεις εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ Κινητὴν Δικθῆκην. (κυτόθ. 204 κ. ἐ. 284-309).

**Ἀπιχθούς.** Οἱ πικρῶς μικροὶ ἰχθύες, οἱ καὶ μὴ ἐσθίοντες, ἀπιχθούς ἐλέγοντο κατὰ δέ τινας. ἀπιχθούς οἱ μὴ ἐσθίοντες ἰχθύας.

**Ἀπίων,** ὃ γραμματικῶς, μαθητῆς ὑπῆρξε Σίμωνος τοῦ Μάγου. (Κλήμ. Ρώμ. Β', 161). — Πολλὰ βιβλία συντάχθησαν κατὰ Ἰουδαίων. (κυτόθ. 176. 193). — Ὅπως τὴν δημιουργίαν ἀλληγορικῶς ἐξήγησι (κυτόθ. 196 κ. ἐ.). — Ἀνήρ δοκιμώτατος, ἔγραψε πολλὰ καὶ διάφορα. (Τατιαν. Γ', 881). — *Η. λειστονίχης* ἐπεκαλεῖτο. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 820. — Εὐσέβ. ΚΑ', 816).

**Ἀπλανεῖς,** πολυέθνεῖς καὶ πολυμιγεῖς τῶν ἀστέρων δῆμοι. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1280-1408).

**Ἀπλαστός** *μυθολογία*, ἢ τῶν μοναχῶν. (Χρυσόστ. ΞΒ', 153 κ. ἐ.).

**Ἀπληστία.** Ἀπληστία σώματος δεινόν, ἢ καὶ τοὺς τᾶλλα σοφοὺς ἐκμαίνειν δύνανται, καὶ χειρὸν φροεῖν βιάζεται, καθάπερ ὑβριστῆς πῶλος, τὸν λογισμὸν συνκρηπάζουσα. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1177). — Ἀπληστία ἐπαινετή, καὶ ἐπιθυμία ἀκόρεστος ἐστίν, ἧς ὁ θεὸς λόγος ἀντέχεσθαι προτρέπεται. Τίς οὖν ἐστὶν αὕτη; Θεοῦ μόνου καὶ τῶν θεῶν ἀπλήστως ἐρῶν αὕτη πλεονεξία καλὴ κ. ἐ. (Νικητῆς Δαβιδ ἐκ τῶν τοῦ Γρηγ. ΑΗ', 820 κ. ἐ.). — Λίχνθαυμάζω τὴν ἀπληστίαν καὶ τὴν δουλοπρέπειαν τῶν ἀεὶ μὲν χάριν αἰτούντων, μὴ παρεχόντων δέ, καὶ τεκμήριον εἶναι τοῦθ' ἡγοῦμαι ἀνελευθέρου καὶ ἀκορέστου ψυχῆς (Ἰσιδ. ΟΗ', 1528-1529). — Περὶ ἀπληστίας· καὶ ὅτι ἀπλήστως ἔχομεν πρὸς τὴν τοῦ πλείονος ὀρεξίν. (Παράλλ. Δαμασκ. ΖΕ', 1252).

**Ἀπλότης,** ἦθος ἄδολον καὶ ἀμνηστικόν. (Δικθῆκην Πατριαρχῶν Β', 1085-1089). — Ἀπλότης καὶ ἀκκία. (Ἐρμῆς Β', 1005 κ. ἐ.). — Ἡ ἀπλότης καὶ τραχύτης, μαχόμενα ἀλλήλοις (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1013-1017). — Ἡ μὲν ἀπλότης ἕξις τις ἀργὴ πρὸς κακόν· ἡ δὲ διπλόη τοῦ τρόπου κακουργία. (ΑΖ', 950).

**Ἀπλοῦν,** τὸ οἶονεῖ ἄπελον, ὃ ἐστὶ μόνον πέλον. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Περὶ ἀπλοῦ καὶ ἀκάκου τὸν τρόπον. (Παράλλ. Δαμασκ. ΖΕ', 1217).

**Ἀπὸ** πρόθ. κίνησιν ἀπὸ ἀψύχων δηλοῦ, ἢ δὲ παρὰ τὴν ἀπὸ ἐμφύχων. — Ἀπὸ ἀντὶ τῆς μετὰ ἀπὸ δειπνοῦ, ἀντὶ μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἀπὸ βασιλείων καὶ ἀπὸ ἐπάρχων, ἀπὸ θεσίων τῶν τοιούτων ἀξιωματικῶν δοκεῖ ὑπαγορεύειν ἢ πρόθεσις. Βλέπ. καὶ λ. Ἀκαταθῆμιον.

Ἀπὸ βιβλίου λέγειν, ἀντιδικαστέλλεται τῷ ἀπὸ στήθους λέγειν. — Ἀπὸ δόξης, πόρρω τῆς ὑπολήψεως. — Ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρας, ἐπὶ τῶν ἀγενεαλογητῶν ἢ ἀγρίων καὶ θηριωδῶν τὸ ἦθος, προομιμακῶς λέγεται· καὶ πῶθεν ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρας ἐμυθεύθησαν γενέσθαι οἱ ἀρχαῖοι ἄνθρωποι· ὅτε δηλαδὴ νομάδα βίον εἶλον οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὠρενόμενοι, καὶ δρυῶν καὶ λίθων κοιλότησιν ἐπίστευον τὰ νεογνά, ἐκτιθέμενοι διὰ πενίαν τὰ φίλτατα· ὅθεν καὶ φήμη διεσπάρη ἐκ τῶν εὐρισκόντων τὰ ἐκθετα βρέφη, ὡς ἄρα ἐκ δρυῶν καὶ λίθων καὶ μελιῶν γεννῶνται ἄνθρωποι. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἀπὸ μέρους τὸ ὄλον οὐκ ἐστὶ καλέσαι, εἰ μὴ τὸ μέρος ἐκεῖνο εἴη λόγου ἕξιον.

Ἐπὶ ὀφθαλμῶν γενέσθαι, λέγεται τις νεκρός, ὅταν ταρῆ. — Ἄπο σκοποῦ, τὸ μικρὸν τοῦ σκοποῦ· καί, οὐκ ἄπο σκοποῦ λέγειν, ἀντὶ τοῦ, εὐστοχεῖν τοῦ σκοποῦ.

**Ἄποδουκολεῖν** καὶ ἀποδουκολίζειν ἐπὶ τοῦ ἀπκτῆν λέγεται.

**Ἄποδώμια** *ιερά*, τὰ μὴ ἐπὶ βωμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καθαγιαζόμενα.

**Ἄπογινώσκειν.** (Βασίλ. ΑΑ', 1088). — Περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν ἡμᾶς τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. Ὁμιλία. (Χρυσοστ. ΝΕ', 527 κ. ἐ. — ΝΑ', 363-372). — Τὸν πεπτωκότα οὐ δεῖ ἑαυτὸν ἀπογινώσκειν, οὐδὲ θάρσεν τὸν ἐστῶτα. (ΝΖ', 343. — ΝΗ', 631). — Ὅτι ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἡ τῆς μετάνοιας ἀρχή. (ΞΓ', 99).

**Ἀπόγονοις** τύραννος. Καλλίστον μὲν τὸ μὴ ἀμικρῶναι καὶ πρὸς Θεὸν ἔχον ἐγγύτητα· καλὸν δὲ καὶ τὸ ἀμικρῶναι γινωσιμαχῆσαι, καὶ ταχέως ἐξαναστῆναι τοῦ πτώματος. Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ προτέρου, ὡς ἀδυνατοῦ πάντως διήμικρτες, τοῦ δευτέρου, ὡς δυνατοῦ καὶ ῥαχίου ἐπιμελήθητι, μὴ ποτέ σε ἡ τύραννος αἰχμηλωτέυση ἀπόγονοις. (Ἰσίδ. ΟΗ', 397. — Κλήμ. Η', 340-356 διὰ πρακτικῶν καὶ Γραφικῶν χωρίων).

Οὔτε θάρσεν ἀναγκάζειν ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν ἀνδραγαθῶν, οὔτε ἀπογινώσκειν ἐπὶ τοῖς ἐπιτιμημένοις· παράδειγμα Φαρισαῖος καὶ Τελώνης. (Νεῖλος ΟΘ', 168). — α' Ὁ δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέση. Α'. πρ. Κορινθ. Ι', 12. Μέχρι γὰρ τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς ἐν ἀδήλοις ἐστὶ τὰ ἀνθρώπινα. (αὐτόθ. 177). — Παράδειγμα ὁ σοφὸς Ἀπολιναριος. (αὐτόθ. 321. 356. 381).

Περὶ ἀπογνώσεως. Ὁμιλία μετὰ τῶν Γραφ. χωρίων (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1520-1525. — Παράλλ. Δαμασκ. ΛΕ', 1257).

**Ἀπόγονος**, κυρίως μὲν ὁ ἀποθὲν ἔκ τινος γένους καταγόμενος· καταχρηστικῶς δὲ παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς καὶ ἀντὶ τοῦ υἱὸς ἐνίοτε. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπογοραφή.** Εἰς ἀπογοραφὴν τῆς ἀγίας Μαρίας καὶ Ἰωσήφ λόγος. (Ἀθων. ΚΗ', 944-957. — Χρυσοστ. Ὁμιλ. Ν', 795 κ. ἐ.).

**Ἀπογοραφὴ** κτηματολογικὴ ἄδικος καὶ βλαβεῖς. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1217 κ. ἐ. 1224 κ. ἐ.). — Ἀπογοραφὴ κτημάτων ἢ ἐξίσωσις δικαίαν· λόγος πρὸς ἐξισωτὴν Ἰουλιανὸν περὶ τούτου.

(Γρηγ. Νκζ. ΑΕ', 1044 κ. ἐ.). — Ἀπογοραφεύς, ἐξισωτής, ἐκτιμητής, πρῶτον ἀπογοραφεύς. (αὐτόθ.). — Σὺν Χριστῷ γράφεις, σὺν Χριστῷ ταλαντεύεις, σὺν τῇ κεφαλῇ δοκιμάζεις, μετὰ τοῦ λόγου λογίζῃ. (αὐτόθ. 1057).

**Ἀπογοραφὴ** ἐν βίβλῳ ζώντων. Ἔσται καὶ ἄλλη τις ἐγγραφή, καὶ ἄλλος ἀπογοραφεύς· εἴ τινα βίβλον ζώντων ἀκούεις, καὶ βίβλον οὐ σωζομένων. (αὐτόθ. 1061).

**Ἀποδεικνύειν.** Ἀποδεικνύειν καὶ συνιστῆναι χρὴ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς τοὺς λόγους, ἐξ ἀποδείξεων ἐγγράφων, καὶ οὐκ ἐξ ἀσήμεων καὶ ἀκανονίστων βιβλίων, οὐδὲ ἐξ ἀλλοτρίας θρησκείας, ἀλλ' ἐξ ἑαυτῶν, ἐκ Μωϋσέως καὶ προφητῶν, καὶ ἐκ τῆς Κεινῆς Διαθήκης. (Ἀμμόν. Ἀλεξ. ΠΕ', 1605).

**Ἀπόδειξις**, κατὰ τί διαφέρει τοῦ συλλογισμοῦ· καὶ περὶ ἐρεύνης καὶ ἀποδείξεως. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 557-601). — Ἀπόδειξις ἐκ τῶν Γραφῶν περὶ τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ, πρὸς Ἰουδαίους. (Ἰππόλυτος Ι', 788-793). — Ἀπόδειξις τῶν χρόνων τῆς τοῦ Χριστοῦ πρώτης παρουσίας ἐκ τῶν θείων Γραφῶν. Κύριλ. Ἰεροσ. ΑΓ', 748 κ. ἐ.). — Τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀρκούντων πραγμάτων ἀρχαί διτταί τυγχάνουσι, ἢ ἐξ αἰσθήσεως, ἢ ἐκ νοήσεως ἐνεργουῦς πάντα ἀπόδειξις καὶ πίστις ἀρχεται κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 760-761).

**Ἀποδες** *χελιδόνες*, ἀντὶ τοῦ μικρόποδες.

**Ἀποδέχεσθαι.** Ἀποδεχόμενοι τὰ πονηρὰ καὶ ἀτιμάζοντες τὸ δίκαιον. (Παράλλ. Δαμασκ. ΛΓ', 480).

**Ἀποδιδόναι**, τὸ χρεωστικῶς ἀντιδιδόναι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς δίδόναι.

**Ἀποδιοπομπεῖν**, τὸ τῇ τοῦ ἀλεξικᾶκου Διὸς ἐπικλήσει ἀποπέμπειν τὰ φαῦλα· ταῦτόν τῷ διοπομπεῖν, παρὰ τὸ δεῖν, ὃ δηλοῖ κώδιον ἱερείου τυθέντος τῷ Διὶ καὶ τὸ πομπόν, ὅπερ ἦν κηρύκειον Ἑρμοῦ. (Λ. Εὐσταθ.).

**Ἀποδίωμαι** ἀντὶ τοῦ ἀποδιώζω.

**Ἀπόδοσις**, ἀποδιδόναι. Ὅτι δεῖ τὰ ἐπιβάλλοντα ἐκάστῳ εὐγνωμόνως ἀποδιδόναι. (Βασίλ. ΑΑ', 749). — α' Ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμὴν (Πρ. Ῥωμ. ΙΓ', 7), οὐ θωπεῖαν ἐπιδεικνύμενοι, οὐδὲ τὴν ἐκείνων εὐμένειαν θηρώμενοι κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1064).

**Ἀποδοχή.** φαύλου και σπουδαίου. Ἡ μὲν γὰρ ἀποδοχή τοῦ φαύλου, κἂν συμβῆ ποτε, ὀλιγοχρόνιός ἐστι και ἐφήμερος· ἡ δὲ τοῦ σπουδαίου ἀθηναιζέται. Διὸ και τὸ σπουδαῖον, οὐ δι' ἕτερόν τι ἀγαπᾶται· τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, ἐκ τῶν χρεῖων ἠγάπησε γάρ, φησὶν, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρώσις αὐτῶ. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 409).

**Ἀπόδρομος,** ὁ δρόμων ἀγωνιστικῶν πεπυκμένος· παρὰ δὲ Κρησὶν ἀπόδρομοι οἱ ἔρηβοι λέγονται διὰ τὸ μῆπω μετέχειν τῶν δημοσίων δρόμων (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀποδύσασθαι** ταῦτὸ τῶ ἐκδύσασθαι.

**Ἀποθαυμάζειν,** ἀντὶ τοῦ ἀποδιδόναι τὸν μισθόν, παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Χρῆ γὰρ ἀποθυμάσαι τι τὸν διδάσκαλον, ὅπερ εὐρήμως ἐβρέθη ἀντὶ τοῦ μισθὸν δοῦναι, ὅπερ γίνεται τοῖς μισθὸν λαμβάνουσι, ταῦτὸν δ' εἶπεῖν, μισθαυνοῦσιν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπόθεστος,** ὁ ἀφίλητος, ἀτημέλητος και μὴ ποθούμενος, παρὰ τό, ποθῶ, ποθέσω.

**Ἀπόθετον,** τὸ ἀποκείμενον και ἀποτεθειμένον κειμήλιον.

**Ἀποθήκη.** Τίνα τὰ ἐν ἀποθήκῃ τηρούμενα, και τίνα πυρὶ καίεται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 225).

**Ἀποθνήσκειν.** «Ὁ γὰρ ἀποθνῶν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας,» τουτέστιν ἀπήλλακται, ἠλευθέρωται, κεκαθάρισται πάσης ἀμαρτίας τῆς οὐκ ἐν ἔργοις και λόγοις μόνον, ἀλλὰ και προσπαθοῦς ἐνθυμήσεως. (Βασίλ. ΛΑ', 1552 κ. ε.).

Εἰς τὸν ἀποθνήσκοντα τῶ κόσμῳ Ἔπη (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1384). — «Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω,» ἔφη ὁ Ἀπόστολος (Α'. πρ. Κορινθ. ΙΕ', 31) τῶ πρὸς τοῦτο παρεσκευάσθαι. Ὁ γὰρ παρεσκευαζόμενος εἷς τι, εἰ και μὴ τῇ πείρῃ αὐτὸ ὑπιστάκη, ὑρίσταται τῇ προσδοκίῃ και τῇ προθυμίῃ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1037).

Περὶ τῶν ἀποθνησκόντων εἰς διαφόρους πηγίδας. (Εὐτέβ. Ἀλεξ. ΠΓ', 349-353). — Ὁ ἀποθνήσκων δύναται διὰ τινος κατασκευῆς ἀρωμάτων ἐπὶ ἡμίωρον τηρῆσαι νηράλιον τὸν λογισμὸν αὐτοῦ. Ἀνκστ. Σιν. ΠΘ', 780).

**Ἀποθυνέζεισθαι,** τὸ περιφρονεῖσθαι, ὡς ἀπὸ τοῦ θύννου, φαύλου και μὴ σπουδαστοῦ ὄντος· ἰχθύος.

**Ἀποικίαι** ἐλληνικαὶ εἰς Ἀντιόχειαν. Ὑμετέρης γενεῆς τε και ἀίματος εὐχομαι εἶ-

ναι· τὰς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα σταλείσας ἀποικίας αἰνιττομένη ἢ βρασίλισσιν Εὐδοκίᾳ. (Εὐαγρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΠΓ', 2473-2476). — Ἀποικίαι ἐθνῶν και προσηγορίαι αὐτῶν. Κητάλογος. (Χρονικ. Πατχ. ΛΒ', 136-144).

**Ἀποινα,** τὰ λύτερα, δι' ὧν φόνον ἐκφεύγει τις, οἶονεἰ ἄφονα.

**Ἀποινος** θυσία, ἡ νηράλιος και χωρὶς σπονδῆς οἴνου γινομένη.

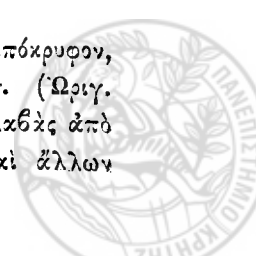
**Ἀποιχόμενοι.** Οἴχεσθαι, τὸ ἀπελθεῖν και τὸ θανεῖν, και ἀπλῶς ἀφανισθῆναι· ὅθεν οἰχόμενοι και ἀποιχόμενοι οἱ θανόντες.

**Ἀποκάλυψις.** Περὶ τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου. (Ἰππόλυτος Ι', 573-576. — Διον. Ἀλεξ. αὐτόθ. 1241—Ὠριγ. ΙΓ', 1385—Εὐσέβ. Κ', 696-704—Ἀθην. ΚΗ', 293-428—ΚΓ', 1437). Ταύτην οὐκ ἀριθμεῖ ἐν τῶ καταλόγῳ τῶν κανονικῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης ὁ Κύριλλος Ἱεροσ. ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τάσσων· συνεχῶς μέντοι ἀναφέρει αὐτήν. (Κύριλ. ΛΓ', 500. 892—Βασίλ. Καισ. ὁ Νέος ΛΓ', 1073—Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1597. 472-474).

**Ἀποκάλυψις.** Τῇ δυνάμει τῶν δρώντων ὁ φιλόανθρωπος Δεσπότης τὰς ἀποκαλύψεις μετρεῖ. «Ἐγὼ γάρ, ἔφη, δράσεις ἐπλήθυνα, και ἐν χερσὶ προφητῶν ὁμοιώθη» (Ὠσ. ΙΒ', 10)· οὐκ εἶπεν ὡφθη, ἀλλ' ὁμοιώθη. Ἡ δὲ ὁμοίωσις οὐκ αὐτὴν δηλοῖ τοῦ δρωμένου τὴν φύσιν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 49). — Ἡ ἀποκάλυψις προδείκνυσι τὰ ἐπόμενα (ΠΑ', 576). — Κατὰ θεῖαν ἀποκάλυψιν τὴν χειροτονίαν ἐδέξω. (ΠΒ', 796).

Ἀποκάλυψις τί ἐστίν· ἐπειδὴ τινες τὴν ἀποκάλυψιν ἀναιροῦσι, και λέγουσι διὰ γνώσεως και αἰσθήσεως εἶναι τὴν Ὀρασιν. Ἀπόκρισις. Ἔστιν αἴσθησις, και ἔστι Ὀρασις, και ἔστι φωτισμός. Και οὗτος, ὁ ἔχων τὸν φωτισμόν, μείζων ἐστὶ τοῦ ἔχοντος τὴν αἴσθησιν. Ἐρωτίσθη γὰρ ὁ νοῦς αὐτοῦ, ὡς ὅτι μερῖδα τινὰ μείζονα ἔλαβε παρὰ τὸν τὴν αἴσθησιν ἔχοντα, ἐπειδὴ εἶδεν ἐν ἑαυτῶ τινὰ πληροφορίαν δράσεων. Πλὴν ἄλλο ἐστὶν ἀποκάλυψις, ὅτε πράγματα μεγάλα και μυτήρικ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται τῇ ψυχῇ. (Μακκάρ. Αἰγύπτ. ΛΔ', 525).

**Ἀποκάλυψις Ἡσαίου,** βιβλίον ἀπόκρυφον, ὡς κύτως και Ἰλλιοῦ τοῦ προφήτου. (Ὠριγ. ΙΓ', 880-881). — Λαμβάνουσι δὲ λαβὰς ἀπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ Ἡσαίου, ἔτι δὲ και ἄλλων



τινῶν ἀποκρύφων. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 680 — ΜΒ', 176). — Ἀποκάλυψις Πέτρου καὶ Παύλου νόθος καὶ ἀπόκρυφος. (Σωζόμ. ΞΖ', 1477).

**Ἀπόκρυφος.** Μέθοδος τοῦ εὐρίσκειν τὴν ἀπόκρυφον, Πάσχχ, κλπ. (Εὐσεβ. Χρονικ. ΙΘ', 1300-1313 κ. έ.).

• **Ἀποκρίνεσθαι**, καὶ φέρεσθαι ἐνὶ ἐκάστω, πῶς. (Χρυσόστ. ΞΒ', 375-378). — *Ἀπεκρίθη*. Ἐπὶ τίνος παραλαμβάνεται παρὰ τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν λογίοις ἢ τοῦ ἀπεκρίθη φωνή· αὐτὴ τε καὶ τὰ παρὰ ταύτην ἐκ τῆς αὐτῆς σχηματιζόμενα λέξεως (Φώτ. ΡΑ', 148-164).

• **Ἀπόκρισις**· ὅτι οὐκ ἀνάγκη πρὸς τὰς πύσεις ἀποκρίνεσθαι κατὰ τάξιν, ἀλλ' ὅπως τύχη, καὶ ὡς συμφέρη τῷ ἀποκρινομένῳ. (Λ. Ε.).

• Ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν. Ὁργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους· λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. Παροιμ. ΙΕ', 1. ἐν ἀπολογίᾳ Ἀθανασίου (ΚΕ', 641).

Ἀποκρίσεις καὶ ἐρωτήσεις περὶ διαφόρων ἀντικειμένων θεολογικῶν, καὶ ἄλλων ὑπὸ διαφόρων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, Ἰουστίνου, Ἀθανασίου, Βασιλείου, Καισαρίου, Ἀναστασίου Σιναΐτου, Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Φωτίου κλπ. Βλέπ. λ. Ἐρωτήσεις.

**Ἀπόκρυφα βιβλία.** Περὶ ψευδεπιγράφων βιβλίων. (Διατ. Ἀποστ. Α', 949-956). — Ἀπόκρυφα καὶ μυστικὰ μὴ τοῖς πᾶσι δηλούμενα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 64. 89-109. — Θ', 88-101 κ. έ. — Εὐτέβ. ΚΑ', 156-164). — Ἀπόκρυφα βιβλία οὐκ ἀναγινώσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (Ἀθαν. ΚΓ', 1176-1180). — Αἰρετικῶν ἔστιν ἐπίνοια. (αὐτόθ. 1160. 1440). — Κανῶν καὶ ἀπαρίθμησις τῶν κανονικῶν, καὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων μὲν, μὴ κανονικῶν δέ. (αὐτόθ. 1436-1440).

Σύνοψις ἐπίτομος τῆς θείας Γραφῆς Πικλαῖς καὶ Νέκς Διαθήκης. Πᾶσα Γραφὴ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν θεόπνευστος ἔστιν. Οὐκ ἀόριστα δέ, ἀλλὰ μᾶλλον ὠρισμένα καὶ κεκανονισμένα ἔχει τὰ βιβλία· ἔστι δὲ ταῦτα. Ἐπειτα ὁ κατάλογος. (Ἀθαν. ΚΗ', 284-429). — Περὶ ἀποκρύφων καὶ ἀντιλεγόμενων. (αὐτ. 432-433).

Ἀπόκρυφοὶ καὶ νόθοι Γραφεὶ τῶν Μάρκου τοῦ Γνωστικοῦ μαθητῶν. Πλήθος ἀμύθητον ἀποκρύφων καὶ νόθων Γραφῶν, ἀς αὐτοὶ ἔπλασαν, παρεπιφέρουσιν εἰς κητὰ πλῆξιν τῶν ἀνοήτων καὶ τὰ τῆς ἀληθείας μὴ ἐπισταμένων

γράμματα. (Εἰρηγ. Ζ', 653). — Ἀπόκρυφον Εὐαγγέλιον Πέτρου καὶ Ἰωάννου. — *Arabatikön* προφητῶν Ἡλίου καὶ Ἡσαίου. (Ὁριγ. ΙΓ', 876). — Ἀπόκρυφα βιβλία, καὶ τὸ κατὰ Θωμᾶν Εὐαγγ. καὶ τίνα τὰ κανονικά. Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 500).

**Ἀποκρυφή.** «Ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ.» Ψαλμ. ΙΖ', 12. Τὸ δυσκατάληπτον καὶ ἀσφές καὶ ἀνεξερεύνητον τῶν ἀβύσσων τοῦ Θεοῦ κριμάτων ὑπεμφάνει. (Νεῖλος ΟΘ', 89. 161).

**Ἀποκτείνειν.** Περὶ τοῦ μὴ ἀποκτείνειν ἑαυτοῦς—ἐξάγειν ἑαυτόν, αὐτοκτονεῖν, αὐτοχειρίζειν. Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1044-1047).

**Ἀπολαύσεις** διὰ βρωμάτων ἐν τῇ ἀναστάσει. (Παπίε· Ἱεραπόλ. Ε', 1260. — Μάξ. εἰς Διον. Δ', 176). — Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ Παπίην τὸν Ἱεραπόλεως ἐπίσκοπον καὶ μάρτυρα, οὐδὲ Εἰρηναῖον τὸν ὄσιον ἐπίσκοπον Λουγδούνων, ἐν οἷς λέγουσιν αἰσθητῶν τινῶν βρωμάτων ἀπόλυσιν εἶναι τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν ἀποδεχόμεθα. Στέφ. Τριθεΐτης. (παρὰ Φωτ ΡΓ', 1104).

Ἀπολαύσεις σεμναί, καὶ ἀπολαύσεις ποικίλαι, αἵτινες δελεάζουσι τὴν γαστήρ, καὶ θηλύνουσι τὴν ψυχὴν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 452 κ. έ.). — Περὶ τῆς τῶν μελλόντων ἀπολαύσεως, καὶ τῆς τῶν παρόντων εὐτελείας. Ὁμιλία. (Χρυσόστ. ΝΑ', 347-354).

**Ἀπολιμπανόμενοι** τῶν συνάξεων πόσῃ ζημιοῦνται. (Χρυσόστ. ΜΗ', 735. — ΜΘ', 363).

**Ἀπολλινάριος**, πατήρ καὶ υἱὸς ἐκ Ἀποδικείας. Παιδεία αὐτῶν καὶ συγγράμματα. Αἰτία τῆς αἵρέσεως αὐτῶν. (Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 1269. 1358-1361). — Μετάφρασις ψαλτηρίου ὑπ' αὐτῶν. (ΛΓ', 1313-1537. 1627). — Κατὰ τῆς αἵρέσεως Ἀπολλιναρίου. (Ἀθαν. ΚΓ', 809). — Λόγοι δύο κατὰ Ἀπολλιναρίου (αὐτόθ. 1093-1165). — Κακοδοξίαι καὶ πλάνας Ἀπολλιναρίου καὶ Ἀπολλιναριστῶν. (ΚΗ', 520 κ. έ.). — Διάλογος Ὁρθοδόξου πρὸς Ἀπολλιναριστήν, καὶ ἀνκίσεις τῶν Ἀπολλιναρίου κακοδοξίων. (αὐτόθ. 1249 κ. έ.),

Βασίλειος ἀπολογούμενος, ὅτι Ἀπολλιναρίῳ ἐπέστειλεν. Ἐγὼ δὲ Ἀπολλινάριον μὲν ἐχθρὸν οὐδέποτε ἠγησάμην— οὐ μὴν οὕτως ἑμαυτὸν τῷ ἀνθρώπῳ συνῆψα, ὥστε τὰ ἐκείνου ἐγκλήματα αὐτὸς ὑποδέχεται· ὅπου γε ἔχω τινα καὶ αὐτὸς ἐγκλεῖν αὐτῷ, ἐντυχῶν τισι τῶν συνταγμάτων αὐτοῦ· οὐ μὴν περὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου ἢ αἰτήσας αὐτὸν οἷδα βιβλίον, ἢ

ἀποσταλὲν ὑποδεξάμενος. Ἄλλὰ πολυφωνότατον μὲν αὐτὸν ἀκούω πάντων συγγραφέων γεγενῆσθαι· ὀλίγοις δὲ ἐντετύχηκα τῶν συνταγμάτων αὐτοῦ. Οὔτε δὲ ἐδιδάχθημὲν τι, οὔτε ἐμαθητεύθημεν τῷ ἀνδρὶ, οὐ τὰ ἐγκλήματα ἡμῶν περιτρέπουσι (ΑΒ', 916). — Εἰ δὲ ἐπέστειλά ποτε πρὸ πολλῶν ἐνικυτῶν [λαϊκὸς ὢν] Ἀπολλινάριον, ἢ ἄλλω τινί, ἐγκλειῖσθαι οὐκ ὀφείλω. (αὐτόθ. 568).

Ἀποσκίρτητις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀρθῆς πίσεως. Ἐμέριτε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἰδίαν τινὰ παρσυναγωγὴν συνέστησεν. Οἱ λόγοι αὐτοῦ πληθεῖς εἰσὶν ἀτεθῶν δογμάτων, τῆς παλαιᾶς ἀσεβείας τοῦ ματταϊόφρονος Σαβελλίου δι' αὐτοῦ νῦν ἀνκνωθείσης ἐν τοῖς συντάγμασιν. (αὐτόθ. 985). — Δεύτερος μετ' αὐτὸν (Εὐστάθιον τὸν Ἀρειανόν), ἐστὶν Ἀπολλινάριος, οὐ μικρῶς καὶ αὐτὸς τὰς Ἐκκλησίας παρκαλυπῶν. Τῆ γὰρ τοῦ γράφειν εὐκολίᾳ πρὸς πᾶσιν ὑπόθεσιν ἔχων ἀρκοῦνται αὐτῷ τὴν γλῶσσαν, ἐνέπλητε μὲν τῶν ἑαυτοῦ συνταγμάτων τὴν οἰκουμένην· ἐν δὲ τῷ πλήθει δηλονότι πολλὰ καὶ ἡμάρτηται. Ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς θεολογίας οὐκ ἐκ Γραφικῶν ἀποδείξεων, ἀλλ' ἐξ ἀνθρωπίνων λογισμῶν τὴν κατασκευὴν ἔχοντα· ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ τὰ περὶ ἀναστάσεως μυθικῶς συγκεῖμενα, μᾶλλον δὲ ἰουδαϊκῶς· ἐν οἷς φησι πάλιν ἡμᾶς πρὸς τὴν νομικὴν ὑποστρέφειν λατρεῖν, καὶ πάλιν ἡμᾶς περιτμηθήσονται κτλ. Οἱ δὲ πολλοί, τὰς καινοτομίαις προσέχοντες, ἐξετράπησαν εἰς ζητήσεις καὶ φιλονείκους ἐφευρέσεις τῶν ἀνωφελῶν τούτων ῥημάτων. (αὐτόθ. 980). — Ἐπιστολὰ Βασιλείου πρὸς Ἀπολλινάριον, καὶ Ἀπολλινάριου πρὸς Βασιλείον. (αὐτόθ. 1100-1108).

Ἀπολλινάριος καὶ οἱ Ἀπολλιναρισταὶ τί περὶ Θεοῦ, καὶ τί περὶ ἀνθρώπου ἐφρόνου (Γρηγ. Νκζ. ΑΒ', 1145 κ. ἐ.). — Κατὰ Ἀπολλινάριου πρὸς Κληθόνιον ἐπιστολαί, ἐν αἷς ἐκτίθενται ἡ αἵρεσις, αἱ παράτολμοι καινοτομίαι, ἡ ἀλαζονεία, καὶ ἡ μετὰ θρασυτήτος ἀτέβεια τοῦ Ἀπολλινάριου (ΑΖ', 176-201). — Ὅτι πυκτίον ἦλθεν αὐτῷ ἐν χερσίν, ἐν ᾧ τὰ κατασκευαζόμενα ὑπὸ Ἀπολλινάριου πᾶσαν αἵρετικὴν κακίαν παρέργεται (αὐτόθ. 332). — Κατὰ Ἀπολλινάριου εἰς Ἐπη (αὐτόθ. 464-470). — Ἄνουν τὸν Χριστὸν ἀνθρώπον Ἀπολλινάριος ἐκήρυσεν, ἀρκεῖν λέγων ἀντὶ νοῦ

τὴν θεότητα (Ἠλίξ Κρήτης παρὰ Γρηγορ. σχδλ. ΛΓ', 901). — Ἀπολλινάριου βιογραφία (Κοσμᾶς Ἱεροσολ. ΑΗ', 466-469).

Ὁ πρεσβύτερος καὶ σεμνοπρεπής, Ἀπολλινάριος ὁ ἀπὸ Λαοδικείας, οὗτος ἦν ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦτο τὸ ῥῆμα (τὴν αἵρεσιν) ἐπινοήσας τε καὶ προαγόμενος. Καὶ τὰ πρῶτα μὲν ἐνηχοῦμενοι ὑπὸ τινῶν τῶν ὑπ' αὐτοῦ μεμαθητευμένων, ἠπιστοῦμεν· ἐλέγομεν γὰρ αὐτοὺς μὴ νοοῦντας τὰ βλάβω· ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου λογίου ἀνδρός, καὶ συνετοῦ, καὶ διδασκάλου, ἀφ' ἑαυτῶν ταῦτα πλάττειν, μὴ ἀπ' αὐτοῦ μεμαθηκότας. — Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἐπίκτητον Κορίνθου, ἀποκηρύττοντος τοὺς ταῦτα φάσκοντας, καὶ ταράττοντας. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 644). — Ἀνατροπὴ τῶν κακοδοξίων αὐτοῦ (αὐτόθ. 648 κ. ἐ.).

Λόγος ἀντιῤῥητικὸς πρὸς τὰ Ἀπολλινάριου φρονήματα. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 1124-1277).

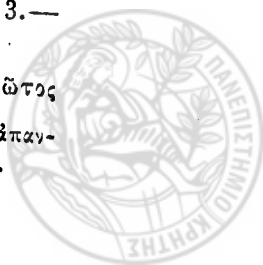
Τοῦτο, θαυμάσιε, τοῦ παράφρονος Ἀπολλινάριου τὸ ἀτόπημα· αὕτη τῶν εἰσχυόντων κρῆσιν καὶ συναλοιφὴν ἢ δυσσεβεστάτη αἵρεσις. (Χρυσόστ. ΝΒ', 757-760).

Περὶ Ἀπολλινάριου καὶ Εὐνομίου οἷα ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῇ πρὸς Νεκτάριον γράφει ἐπιστολῇ, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας τῶν τότε βιούντων μοναχῶν τὰ τῆς αὐτῶν ἐσβέσθη αἵρέσεως· πᾶσαν γὰρ τὴν Ἐω σχεδὸν ἡ αἵρεσις τῶν δύο τούτων διέλαβεν. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 1368 - 1369). — Καὶ πάντως αὐτῆς ὄψεσιν ἑώρακας τὸν Ἀπολλινάριον ἐν βίῳ σώφρονί τε καὶ σεμνῷ καταγεγραμκότα, τίμιόν τε τῷ λόγῳ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρειανομαχικῶν κειρῶν δεδιωγμένον, καὶ ὁμῶς ὁ τοιοῦτος ἐξέπεσεν εἰς αἵρεσιν, πλανηθεὶς ὑπὸ τοῦ δικθόλου, καὶ δογματίζει φανερῶς, ὅτι ἀνωθεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὴν σάρκα ἀνείληψε, μήτε ψυχὴν μήτε νοῦν ἔχουσαν, θεῖαν δὲ ἐμφυχίαν φησὶ τὴν θεότητα τοῦ Λόγου (Νεῖλ. ΟΘ', 177 — Θεοδώρ. ΠΙ', 425-428. — Τιμόθ. Πρεσβ. ΠΓ', 40 — Λεόντ. Βυζ. αὐτ. 1217-1221. 1377-1381. 1948-1976. 2044. 2033-2053).

Ἀπολλινάριος Κλαύδιος, ἐπίσκοπος Ἱερσπόλεως καὶ Ἀπολογητής (Ε', 1285-1293. — Εὐσέβ. Κ', 397. — Φώτ. ΡΓ', 56).

Ἀπολλόδωρος ὁ Κυμαῖος (α), πρῶτος

(α) Ἀπολλόδωρος Κυμαῖος ἐνταῦθα μόνον ἀπαντᾷ· ἐν τοῖς Λεξικοῖς οὐχ εὑρίθεται. Σημ. τοῦ ἐκδ.



τοῦ κριτικοῦ εἰσηγήσατο τοῦνομ. καὶ γραμματικὸς προσηγορεύθη· ἔνιοι δὲ Ἐρατοσθένην τὸν Κυρηναῖόν φασιν (Κλήμ. Η', 793).

Ἄπολλοδώρος γραμματικὸς (Γατιαν. Γ', 869. — Ἀθηναγ. αὐτόθ. 956). — Ἀπολλοδώρου Ἀθηναίου καὶ γραμματικοῦ τὴν τέχνην Συλλογὴ ὑπὸ Σωπάτρου (Φώτ. ΡΓ', 444 κ.έ.). — Ἀπολλοδώρου *Γραμματικά*, ἡ λεγομένη βιβλιοθήκη (Φώτ. αὐτόθ. 545-589).

Ἄπολλοφάνης· κακοδοξία αὐτοῦ (Διον. Ἀρσοπχ. Γ', 1080. — Εὐσέβ. Κ', 565).

Ἄπόλλων Διός, ὃ ἐστὶν ἀέρος ἢ εἰμαρμένης· οὐδὲν εἰς πεπωμένην ἀνάγεται. — Ἀπόλλων ὅτι Λητοῦς, ὃ ἐστὶ νυκτὸς οὐδός. — Ὅτι αἴτιος αἰρινιδίου θανάτου τοῖς ἀνδράσιν ἐνομιζέτο παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν. — Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν Ἀχομέδοντι θητεύσαντες, καὶ τὸ τῆς Τροίας τεῖχος οἰκοδομήσαντες· μῦθος καὶ ἀλληγορία. — Ἀπόλλωνι εἰς ἤλιον ἀναγομένῳ ὅτι διάφορος ζῶν ἀριέρωτο, οἷον ὁ κύκνος καὶ ὁ κόραξ. Διὰ τί τυροὶ καὶ αἶγες καὶ ἵπποι αὐτῷ ἐθύοντο. — Ἀπόλλωνος γενέθλιος ἡμέρα ἡ ἐβδόμη τοῦ σεληνιακοῦ μηνός· ἐνομιζέτο. Ἀπόλλωνος ἱερὰ πᾶσα νοσηνία. — Ἀπόλλωνος γοναί, αἴνιγμα περὶ τῆς Ἀπόλλωνος γενετῆς ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ. — Ἀπόλλωνος περὶ τινος ἀνθρώπου γεγονέναι μυθεύονται. — Ἀπόλλωνος καὶ Ποσειδῶνος μάχη, διεξοδικῶς ἀλληγορουμένη. (Λεξ. Εὐστάθ.).

Περὶ Ἀπόλλωνος καὶ θεῶν (Γατιαν. Γ', 824). — Ἀπόλλων ὁ Διονύσου καὶ Ἰσιδος οὐδός κατὰ Αἰγυπτίους, καὶ ἡ Ἄρτεμις (Ἀθηναγ. αὐτόθ. 953-956). — Αἰσχύλος ὡς ψευδόμαντιν κακίξει τὸν Ἀπόλλωνα (αὐτόθ.). — Ἀπόλλων δέδωκε τὸν Ἀχιλλέω καὶ φεύγει (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1037). — Ἐθήτευσεν Ἀδμήτωρ ἐν Φερκαῖς (Κλήμ. Η', 112). — Πόθεν Σμίνθιος ἐκλήθη (αὐτόθ. 121). — Λοξίας λέγεται, διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἀδολεσχίαν μᾶλλον, ἢ διὰ τὴν ἀσφραῖαν (Θ', 41). — Ἀπόλλων παρὰ Σκύθικισ *Γογγύραρος* καλεῖται (Ὠριγ. ΙΑ', 1356). — Ἀπόλλωνες ἀνκρίθμητοι (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 101 κ.έ.).

Ἀπόλλων ἀδελφὸς ἦν τοῦ Ὀσίριδος (Εὐσέβ. ΚΑ', 96). — Ἐκλήθη Ἀπόλλων, ὡς ἀπαλάττων καὶ ἀπολύων τῶν περὶ σῶμα νοσηματικῶν παθῶν τὸν ἀνθρώπον (Εὐσέβ. αὐτόθ.

157. 204). — Διὰ τί τὴν δάφνην εἶχεν ἱερὰν (αὐτόθ.). — Περὶ γενέσεως καὶ φύσεως Ἀπόλλωνος. (αὐτόθ. 220). — Ὅπως ὁ Ἀπόλλων διὰ θυσιῶν θεραπεύειν προστάττει τοὺς θεούς. (αὐτόθ. 252-269. 293. κ.έ.). — Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Πύθωνος ἐξόριστος ἦν ὁ Ἀπόλλων ἔτη ἐννέα (αὐτόθ. 325, ἐνθα περὶ Φοίβου). — Περὶ τῶν ἐκλελειπτότων χρηστηρίων ἔχρησεν αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων (αὐτόθ. 349-357). — Περὶ τῶν παιδῶν τῶν Ἀθηναίων, οὓς ἐκέλευσε δις ἐπὶ τὰ παιδᾶς καὶ κόρας ἐκπέμπεσθαι τοῖς Κρησὶ σφαχνησομένου; (αὐτόθ. 360). — Ὅτι πολλῶν θανάτου γέγονεν αἴτιος διὰ τῆς τῶν χρησμῶν ἀμφιβολίας, ὡς Κροίσου κλπ. (αὐτόθ. 360-364). — Ὡς ἐπλάτων διὰ τῶν χρησμῶν παίζοντες τοὺς ἐρωτῶντας (αὐτόθ. 365-368). — Ὅτι τῷ τῆς ἀσφραῖας σκότῳ τὴν σφῶν ἄνοιαν ἐπικρύπτουσιν (αὐτόθ. 368-401). — Διάφοροι αὐτοῦ χρησμοὶ (αὐτόθ. 376-401). — Χρησμοὶ περὶ Ἑβραίων 696 κ.έ.).

Περὶ τοῦ Λοξίου Ἀπόλλωνος (Νόννος ΛΓ', 1033-1036). — Περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀρώνου καὶ ἀνάρθρου ἀγάλματος τοῦ Ἀπόλλωνος (αὐτόθ. 1045. — Κοσμᾶς Ἱεροσολυμίτης ΛΗ', 493-496. 498-502). — Ἀπόλλωνος νὰς ἦν ἐν Δάφνῃ, κωμοπόλει τῆς Ἀντιοχείας (Χρυσόστ. ΜΗ', 852). — Κεραυνὸς κατὰ τοῦ ναοῦ τούτου κατηνέχθη (Ν', 489).

Ἀπολλωνεία, παρθένος καὶ μάρτυς ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ (Εὐσέβ. Κ', 605-608).

Ἀπολλωνίδης, Αἰγύπτιος, ἱστορικὸς (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1056). ἐκαλεῖτο καὶ Ὠράπιος.

Ἀπολλωνίδης αἰρετικὸς· τῆς ἀγίας Γραφᾶς διέστρεφεν, ὡς καὶ τινες ἄλλοι (Εὐσέβ. Κ', 512-517).

Ἀπολλώνιον, νὰς Ἀπόλλωνος, ὡς Ποσειδώνιον τὸ τοῦ Ποσειδῶνος. (Λεξ. Εὐστάθ.).

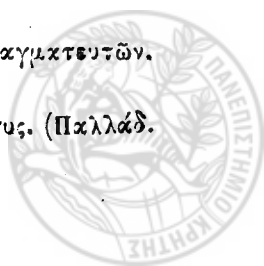
Ἀπολλώνιος, ἐπίσκοπος Ἐφέσου (Ε', 1375-1380).

Ἀπολλώνιος, Αἰγύπτιος, ἱστορικὸς, (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1144. 1160).

Ἀπολλώνιος, ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς (Εὐσέβ. Κ', 476) — Ἀπολλώνιος μάρτυς ἐν Ῥώμῃ (αὐτόθ. 485).

Ἀπολλώνιος Ἀββάς, ἀπὸ πραγματευτῶν. (Παλλὰδ. ΛΔ', 1035).

Ἀπολλώνιος Ἀββάς καὶ μάρτυς. (Παλλὰδ. αὐτόθ. 1171).





*Ἀπολλώνιος* ὁ Ῥόδιος. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 829.844).

*Ἀπολλώνιος* Τυανεύς, μάγος καὶ φιλόσοφος. Ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ. — Ὅτι καὶ φιλόσοφος ἠπάτα. (Ὠριγένης. ΙΑ', 1357-1360).

*Ἀπολλωνίου* Τυανέως χωρίον σωζόμενον περὶ τοῦ μὴ χρῆναι τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ τῶν ἀπὸ γῆς τι προσφέρειν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 260-261). — Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου πρὸς τὰ ὑπὸ Φιλδοστράτου εἰς Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα διὰ τὴν Ἱεροκλεῖ περὶ κληθεῖσαν αὐτοῦ τε καὶ Χριστοῦ σύγκρισιν ἀντιρρήσις. (ΚΒ', 796-868). — Κατὰ τὴν Νέρωνος βασιλείαν ἤκουσεν. (αὐτόθ. 800). — Γόης τις καὶ σοφιστὴς ἦν. (αὐτόθ. 804). — Τὰς τῶν ζῶων φωνὰς ἐνόει. (αὐτόθ. 812 κ. ἐ.). — Δι' ἐρμηνέως τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ συνωμίλησεν. (αὐτόθ. 820). — Ὁ Ἐλευσινίων ἱερεὺς, βουλευθέντα αὐτὸν μυηθῆναι τὰ Ἐλευσινία εἰρξεν, μὴ ἂν ποτε φήσας μυσσησθαι γόητα κ. ἐ. (αὐτόθ. 840). — Ἄ περὶ αὐτοῦ, τῶν θαυμάτων καὶ τερατειῶν Δάμις, Μάξιμος, καὶ Φιλδοστράτος ἀφηγοῦνται (αὐτόθ. 796-868). — Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 405. — Ἰωάν. Μακάλ. ΛΖ', 400-404). — Φιλδοστράτου Τυρίου εἰς τὸν Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως βίον, Λόγος η'. (Φώτ. ΡΓ', 77.1213-1249).

**Ἀπολλῶς**, Ἰουδαῖός τις Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς Γραφαῖς, καὶ ζέων τῷ Πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βῆπτισμα Ἰωάννου. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάθοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. Ἐμοὶ δοκεῖ εἶς οὗτος εἶναι τῶν ἐκατὸν εἴκοσι τῶν μετὰ τῶν ἀποστόλων βηπτισθέντων. (Χρυστόστ. Ε', 282.—ΝΑ', 192).

*Ἀπολλῶς*, περιφημος Ἀββαῶς. (Παλλὰδ. ΑΔ', 1137-1153).

**Ἀπολογία**. Ὑπὲρ τῶν καταδικωμένων Χριστιανῶν καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ τοῦ Α'. Β'. Γ'. καὶ Δ'. αἰῶνος.

*Ἀπόδοξ* ἀποστολικοί.

*Ἀρώνυμοι* ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς Διόγνητον. (Β', 168 κ.ἐ.). — Μίσος ἐθνικῶν κατὰ τῶν Χριστιανῶν. (αὐτ. 1169). Χριστιανῶν ἀρετικί. (αὐτόθ. 1173). — Ὅπερ ἐν σώματι ψυχῆ, τοῦτό ἐἴσι χριστιανοί. Χριστιανισμὸς οὐκ ἐξ ἀνθρώ-

πων, ἀλλ' ἀπ' οὐρανῶν. (αὐτόθ. 1176-1185).

*Ἰγνάτιος* ὁ Θεοφόρος. (Ε', 9 κ.ἐ.).

*Πολύκαρπος* Σμύρνης. (αὐτόθ. 995 κ.ἐ.).

*Μελίτων* Σάρδεων. (αὐτόθ. 1145 κ. ἐ.). — Νῦν διώκεται τὸ τῶν θεοσεβῶν γένος. Δίκαιος γὰρ βρασιλεὺς οὐκ ἂν ἀδίκως βουλεύσασατο πώποτε· καὶ ἡμεῖς ἠδέως φέρομεν τοῦ τοιούτου θανάτου τὸ γέρας. (αὐτόθ. 1209). — Οὐκ ἐσμὲν λίθων οὐδεμίαν αἴσθησιν ἐχόντων θεορραπεικί, ἀλλὰ μόνου Θεοῦ τοῦ πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ πάντων, καὶ ἔτι τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ ὄντος Θεοῦ Λόγου πρὸ αἰῶνων, ἐσμὲν θρησκευταί. (αὐτόθ. 1213).

*Παπίας* ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως. (αὐτ. 1251).

*Κοδράτος* ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. (αὐτόθ. 1261 κ. ἐ.). — Τοῦ δὲ Σωτῆρος ἡμῶν τὰ ἔργα ἀεὶ παρῆν' ἀληθῆ γὰρ ἦν· οἱ θεορραπειθέντες, οἱ ἀναστάντες ἐκ νεκρῶν. Οἱ οὐκ ὤφθησαν μόνον θεορραπειόμενοι, καὶ ἀνιστάμενοι, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ παρόντες· οὐδὲ ἐπιδημοῦντος μόνου τοῦ Σωτῆρος, ἀλλὰ καὶ ἀπκλαγγέντος, ἦσαν ἐπὶ χρόνῳ ἰκανῶ· ὥστε καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους χρόνους τινὲς αὐτῶν ἀρίκοντο. (αὐτόθ. 1265).

*Ἀριστείδης* φιλόσοφος. (αὐτόθ. 1261).

*Ἀρίστων* Πελαῖος. (αὐτόθ. 1271 κ. ἐ.).

*Κλαύδιος Ἀπολλινάριος*. (αὐτ. 1285 κ.ἐ.).

*Ἠγήσιππος*. (αὐτόθ. 1303 κ. ἐ.).

*Παρταῖρος*. (αὐτόθ. 1327 κ. ἐ.).

*Ῥόδων*. (αὐτόθ. 1331 κ. ἐ.).

*Μάξιμος* Ἱεροσολύμων. (αὐτόθ. 1337 κ. ἐ.).

*Θεόφιλος* Καισαρείας Παλαιστίνης. (1365).

*Πολυκράτης* Ἐρέσου. (αὐτόθ. 1355 κ. ἐ.).

*Σεραπίων* Ἀντιοχείας. (αὐτόθ. 1371 κ. ἐ.).

*Ἀπολλώνιος* Ἐρέσου. (αὐτόθ. 1375 κ. ἐ.).

*Ἀρώνυμοι* πολλοί, ὧν τινες τῶν ἀποστόλων ἤκουσαν. Τεμάχια ἐξ αὐτῶν ὑπὸ Εἰρηναίου διασωθέντα. (αὐτόθ. 1385-1401).

*Ἀγρίππας* Κάστωρ. (αὐτόθ. 1269).

*Ἀρχαῖος* ἐπίσκοπος Ἀφρικῆς. (αὐτ. 1489).

*Ἰουστίνος* φιλόσοφος καὶ μάγος. (Γ', 229-800). — Ἀπολογία αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀντωνίνον τὸν Εὐσεβῆ. (αὐτόθ. 328-440). — Ἀπολογίαι δευτέρως πρὸς τὴν Ῥωμαίων Σύγκλητον. (αὐτόθ. 441-469). — Ὀνόματός μὲν προσωνομία οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακὸν κρίνεται ἄνευ τῶν ὑποπιπτουσῶν τῷ ὀνόματι πράξεων. Ἐπεὶ, ὅσον τε ἐκ τοῦ κατηγορουμένου ἡμῶν ὀνόματος,

χρηστέτατοι ὑπάρχομεν. (αὐτόθ. 332).—Χριστιανοὶ γὰρ εἶναι κατηγορούμεθα· τὸ δὲ χρηστὸν μισεῖσθαι οὐ δίκαιον. (αὐτόθ. 333).—Ἐνθὲνδε καὶ ἄθεοι κεκλήμεθα· καὶ ὁμολογοῦμεν τῶν τοιούτων νομιζομένων θεῶν ἄθεοι εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ ἀληθεστάτου καὶ πατρὸς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ἀνεπιμίκτου δὲ κακίας Θεοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνόν τε καὶ τὸν παρ' αὐτοῦ Υἱὸν ἐλθόντα καὶ διδάξαντα ἡμᾶς ταῦτα, Πνεῦμά τε τὸ προφητικὸν σεβόμεθα. (αὐτ. 336).—Βίος χριστιανῶν καὶ προαίρεσις αὐτῶν. (αὐτ. 341).—Ἄθεοι μὲν οὖν οὐκ ἐσμέν, τὸν Δημιουργὸν τοῦδε τοῦ πικντὸς σεβόμενοι. (αὐτ. 345).—Μόνον μισούμεθα δι' ὄνομα Χριστοῦ· καὶ μηδὲν ἀδικοῦντες, ὡς ἀμάρτωλοι ἀνακυρούμεθα. (αὐτ. 364).—Οὐ κατ'εἰμαρμένην τὰ τῶν χριστιανῶν. (αὐτ. 392).

*Τατιανός.* (Γ', 804-888).

*Ἀθηναγόρας φιλόσοφος.* (αὐτ. 889-1021).

*Θέοφιλος Ἀντιοχείας* (αὐτόθ. 1024-1165).

*Ἐρμείας φιλόσοφος.* (αὐτόθ. 1167-1180).

*Εἰρηναῖος Λουγδούνων.* (Ζ').

*Κλήμης Ἀλεξανδρείας.* (Η', καὶ Θ').

*Γάιος πρεσβύτερος Ῥωμαῖος.* (Ι', 17 κ. ἐ.).

*Ἰούλιος Ἀφρικανός.* (αὐτόθ. 35 κ. ἐ.).

*Ἀλέξανδρος Ἱεροσολύμων.* (αὐτ. 201 κ. ἐ.).

*Ἀνατόλιος Λαοδικείας.* (αὐτόθ. 207 κ. ἐ.).

*Θεόγνωστος Ἀλεξανδρείας.* (αὐτ. 235 κ. ἐ.).

*Μαλχίων πρεσβύτερος.* (αὐτόθ. 247 κ. ἐ.).

*Πιέριος.* (αὐτόθ. 241).

*Ἰππόλυτος* (αὐτόθ. 261 κ. ἐ.).

*Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ θαυματουργός.* (αὐτόθ. 963 κ. ἐ.).

*Διονύσιος Ἀλεξανδρείας.* (αὐτόθ. 233 κ. ἐ.).

*Ἀρχέλαος Μεσοποταμίης.* (αὐτ. 1405 κ. ἐ.).

*Πάμφιλος μάρτυς.* (αὐτόθ. 1529 κ. ἐ.).

*Φιλέας ἐπίσκοπος Θμουϊτῶν.* (αὐτόθ. 1561).

*Θεωνᾶς Ἀλεξανδρείας.* (αὐτόθ. 1567).

*᾽Ωριγένης Ἀδαμάντιος.*—*Εὐσέβιος Παμφιλον.*—*Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας.*

*Ἀπολογηταὶ ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ.* (Εὐσέβ. Κ', 303 κ. ἐ.).

*Ἀπολογητικὸς Ἀθανασίου κατὰ Ἀρειανῶν.* (ΚΕ', 248-409).—*Ἀπολογητικὸς Εὐνομίου τοῦ δυσσεβοῦς, πρὸς ὃν ἔγραψεν ἀντιῥητικὸν ὁ Μ. Βασίλειος.* (Λ', 836-868).—*Βασιλείου ἀντιῥητικοὶ λόγοι πέντε.* (ΚΘ', 497-772).—*Ἀπολογητικοὶ λόγοι δύο Γρηγορίου Ναζιανζ. ὁ*

*α'. περὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ εἰς τὸν Πόντον* (ΛΕ', 408-513), *ὁ β'. ἐν ΛΕ', 820-825.*

*Ἀπολογητικοὶ λόγοι ἰβ'. ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Βασιλείου καὶ κατὰ τοῦ δυσσεβοῦς Εὐνομίου.* (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 244-1121).

*Ἀπολογίαι ὑπὲρ Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου Λατινιστί.* (Δ', 1012 κ. ἐ.).

*Ἀπολογία ὑπὲρ ᾽Ωριγένου; Παμφίλου τοῦ μάρτυρος Λατινιστί μετὰ καὶ ἐλληνικῶν χωρίων.* (ΙΖ', 521-632.—*Ρουρίνος αὐτ. 615 κ. ἐ. Γρηγόριος ὁ θαυματουργός. Ι', 1049 κ. ἐ. ὑπὲρ ᾽Ωριγένου καὶ τῶν δογματῶν αὐτοῦ.*—*Φώτ. ΡΓ', 393.*—*Παμφίλου τοῦ μάρτυρος καὶ Εὐσεβίου ὑπὲρ ᾽Ωριγένου.* (Φώτ. αὐτόθ. 396).

*Ἀπολογία Ἀθανασίου πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον.* (ΚΕ', 596-641).—*Ἀπολογία περὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ.* (αὐτόθ. 644-680).

*Ἀπολογία Βασιλείου* (ΛΒ', 820-833).

*Ἀπολογία Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ.* (ΛΓ', 457-492).

*Ἀπολογία πρὸς Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους, κατηγοροῦντας ἡμῶν ὡς τιμῶντων τοὺς ἁγίους μάρτυρας.* (Ἀστέρ. Ἀμασ. Μ', 321-333).

*Ἀπολογίαν πῶς χρὴ κατασκευάζειν.* (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 268).—*Πῶς δεῖ ἀπαντᾶν αἰρετικοῖς ἢ ὀρθολογισταῖς.* (Ἰσιδ. ΟΗ', 196).

*Ἀπολογία ψυχῆς καὶ σώματος ἐν τῇ τοῦ δικαιοκρίτου κρίσει καὶ ἀποφάσει.* (Θεοδώρ. ΠΙ', 727. *Περὶ ἀναστάσεως.*)—*Προσωποποιεῖν ψυχῆς καὶ σώματος δικαζομένων* (ΡΝ', 1347).

**Ἀπολυμαίνεσθαι,** τὸ καθαίρεσθαι καὶ ἀπολούεσθαι.

**Ἀπολύσαι,** αἰχμάλωτον, τὸ λύτρα λαβόντα ἀφεῖναι· ἀπολύσασθαι δὲ τὸ λύτρα δόντα βύσασθαι.

**Ἀπολυτήριον γράμμα.** Δότε τὸ γράμμα τῆς ἀφέσεως, ὡς περ τοῖς στρατιωτικοῖς οἱ βυσιλεῖς· καὶ, εἰ βούλεσθε, μετὰ δεξιᾶς τῆς μαρτυρίας, ἵνα ἔχω τὸ ἐπιτίμιον· εἰ δὲ μή, ὅπως βούλεσθε κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 488 κ. ἐ.).—*Ἀπολυτήρια γράμματα ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν τῆς χειροτονίας αὐτῶν.* (Φώτ. ΡΔ', 696).

*Εἰρηνικαὶ καὶ συστατικαὶ ἐπιστολαί, ἀπολυτήρια, κανονικαί.* (αὐτόθ. 672. 1085).—

*Διαφορὰ εἰρηνικῶν καὶ συστατικῶν ἐπιστολῶν.* (αὐτόθ. 1088 κ. ἐ.).—*Ἔστι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἢ κληρικὸν ἄνευ κανονικῶν γραμμάτων, συστατικῶν, ἀπολυτικῶν καὶ εἰρηνι-*

κῶν ὀδεύειν. Κανόνες. — Τῶν Ἀποσόλων ὁ λγ'. καὶ ιβ'. — τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι ὁ ικ'. καὶ ιγ'. — τῆς Γ' συνόδου ὁ ιζ'. — Τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁ ζ', καὶ η'. — Τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ὁ μα'. — Τῆς ἐν Καρθαγένῃ ὁ λα' καὶ ιζ'.

Περὶ συστατικῶν ἤτοι ξένων λαϊκῶν, κληρικῶν, ἐπισκόπων, καὶ ὡς οὐ χρεῖα διαφορεῖν. (Διατ. Ἀποσόλ. Α', 737-740. ἔνθα καὶ ἐν σημ. Συστατικαὶ ἐπιστολαὶ εἰσιν, αἱ διδόμεναι κληρικοῖς ἢ λαϊκοῖς ἀφωρισμένοις, ἢ ἀνγκνώσταις, ἐν ἑτέρᾳ πόλει ἀπιούσι, καὶ συνιστῶσι τῷ ἐκεῖ ἐπισκόπῳ αὐτοῦς ὡς λυθέντας τῶν ἐπιτιμιῶν, ἢ πιστοὺς ὄντας).

**Ἀπόλυτος.** Διὰ τοῦτο γὰρ λέγει καὶ τὸ ἄσχετος ἔσται, δηλονότι ἀπόλυτος, ὡς μὴ τῇ ἤττοι ἀγωγῇ καὶ διαθέσει συνεχόμενος κ. ἐ. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 465).

**Ἀπολύτρωσις.** Περὶ δυνάμεως, δικαιοσύνης, σωτηρίας, ἀπολυτρώσεως, ἐν ᾧ καὶ περὶ ἀνισότητος. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 889-909).

**Ἀπομαγδαλιὰ** καὶ ἀπομαγδαλίς, ψωμὸς ἢ σταίς, δι' οὗ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξέμακτον τὸν τῶν χειρῶν ῥύπον καὶ ἔρριπτον τοῖς κυσί. Ὅθεν ἀπομαγδαλίς σιτεῖσθαι προκομικῶς λέγονται οἱ ῥυπαρῶς βιοῦντες.

**Ἀπομάγματα,** ἀποκαθάρματα, παρὰ τὸ ἀπομάσσειν, τὸ ἀποσπογγίζειν.

**Ἀπόμακτρον,** ταὐτὸ τῷ ἀπόμαγμα. Τὸ μάσσειν ῥῆμα πολὺχρηστον, ἐξ οὗ κατὰ παραγωγὴν ἀπομάσσειν μὲν τὸ ἀπλῶς ἀποσπογγίζειν, ἀναμάσσειν δὲ τὸ ἄνω ποιεῖν τοῦτο περὶ κεφαλῆν' ἐκμάσσειν δὲ καὶ ἐκμάσσεσθαι καὶ τὸ ἀποσπογγίζειν μὲν, μάλιστα δὲ τὸ ἕκ τινος τύπον αἴρειν τινα. Ὅθεν ἐκμαγεῖτον, ἀποτύπωμα, σφραγίς, εἰκὼν τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐκμαγμα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπομεριμνᾶν,** τὸ θνήσκεν κατὰ τὴν κοινὴν γλῶσσαν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀπομύνασι,** καὶ ἀπόμνυσθαι, τὸ ἀποφτικῶς ὁμνύνασι εἴτουν (sic) ἐνόρως ἀποφάσκειν ἐπομύνασι δὲ τὸ κατκαφτικῶς ὁμνύνασι.

**Ἀπομόργεσθαι,** ἀπομοργνύειν καὶ ἀπομόργυσθαι, τὸ ἀπομάσσειν καὶ ἀποπιέζειν ἀπομόργυσθαι δάκρυα καὶ κονίην. — Ἀπωμάρξατο, ἀπέμαξεν ἢ ἐξέθλιψεν.

**Ἀπόμουςος,** ἐν ἴσῳ τῷ ἄμουςος.

**Ἀπομυθεῖσθαι,** ἐν ἴσῳ τῷ ἀπειπεῖν καὶ ἀπαγορεύειν.

**Ἀπόμυιος,** ὁ τῶν μυιῶν ἀπελαστικός. Ἀπομυίῳ Ἡρακλεῖ θύουσιν Ἡλεῖοι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 117).

**Ἀπομούξει** τινα, τὸ ἀπατῆσαι ὡς εὐήθη, ὅς ἐκ τοῦ μύξῃ καταρρέεσθαι χαρακτηρίζεται.

**Ἀπομούσσεσθαι,** τὸ τὴν μύξαν ἐκμάσσειν.

**Ἀπόνασθαι,** τὸ κερδησαι καὶ ὀνησίν τινα σχεῖν. — Ἀπώνατο τούτων οὐδὲν ὁ ψευδοπροφήτης. (Θεοδώρ. ΠΑ', 648). — Ἀπώνατο οὐδὲν Ἀριστοτέλης ἐκ τῶν δογματῶν Σωκράτους καὶ Πλάτωνος. (ΠΓ', 1097).

**Ἀπονέεσθαι,** τὸ ἐπανέρχεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀπονοστῆσαι, ἀπὸ τοῦ νέω, ὅθεν καὶ ὁ νόστος.

**Ἀπονέζεσθαι,** τὸ ἀπονίπτεσθαι.

**Ἀπόνημμα,** τὸ ἀποπίπτον ἐκ τῆς νίψεως τῶν χειρῶν ὕδωρ· ἰδίως δὲ παρ' Ἀττικοῖς ἐπὶ χοῶν νεκρικῶν καὶ ἐνυχῶν καθαιρομένων τίθεται.

**Ἀπονίπτεσθαι,** ἐλέγοντο μετὰ τὴν τροφήν κατὰ χειρῶν δὲ ὕδωρ ἐλέγετο τὸ πρὸ τῆς τροφῆς.

**Ἀπόνητρον,** τὸ τῶν χειρῶν ἢ ποδῶν ἀπόνημμα, τὸ ἐκ τῆς νίψεως ἀποπίπτον ὕδωρ.

**Ἀπόνοια,** ἀπουσίᾳ τοῦ νοῦ, τῆς ψυχῆς ἀπωθουμένης τὴν κηθήγησιν αὐτοῦ. ψυχολογία περὶ μαινομένων καὶ ἐκφρόνων. (Καيسάρ. ΛΗ', 1116-1117).

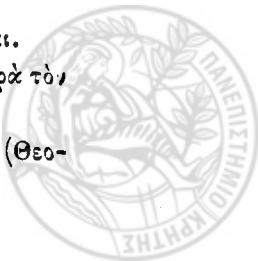
**Ἀπόνοια καὶ νουθεσία.** Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀπόνοια τῆς συμμετρίας καὶ τοῦ δέοντος ἐκπεσοῦσα, καὶ ἄπο, τουτέστι πόρρω τοῦ νοῦ γινομένη, δι' ἧς καὶ ἀπόνοια λέγεται, ἀλαζονεῖαν ἐργάζεται, τὴν νουθεσίαν παραληπτέον, ἢ ἕπερ εἴρηται παρὰ τὴν τοῦ νοῦ θέσιν. Τάχα πως ἀκούσαντες οἱ τοιοῦτοι, Ἐνθεσθε καρδίαν, εἰς ταπεινοφροσύνην ἀτμενῶς βελδίσωσιν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1537).

**Ἀπόνοια Ὀζίου,** βασιλέως Ἰουδα. Οὗτος μείζονα τῆς οἰκείας φρονήσεως ἀξίας, ἐπεπήδησε τῇ τῆς ἱερωσύνης ἀρχῇ. Τοσοῦτόν ἐστιν ἀπόνοια κακόν· καὶ γὰρ ἐκυτόν τινα ἕκαστον ἀγνοεῖν ἀναπεῖθει, καὶ μετὰ πολλοὺς πόνους ἅπαντα κενοῖ τῆς ἀρετῆς τὸν θησαυρόν. (Χρυσόστ. ΝΓ', 113). — Ἀπονοίας σύγκρισις πρὸς παρρησίαν, ἀνδρείαν, κολακείαν καὶ ταπεινοφροσύνην. (ΞΒ', 216-218).

**Ἀποξενουθεῖν,** τὸ ἀλλοτριουθεῖν.

**Ἀποξεφίσει,** τὸ ἐξορκητάσθαι, παρὰ τὸν ξιφισμὸν λέγεται, ὅς ἦν ὀρχήσεως εἶδος.

**Ἀποξύνειν** τὴν αἰδῶ τῶν μετώπων (Θεο-



δώρ. ΠΒ', 1233).—*α* Ὁψις πόρνης ἐγένετό σοι, ἀπησχύντησας πρὸς πάντας.» (Ἱερ. Γ', 3).— Αἰ τὴν ὥραν ἀπεμπολοῦσαι τῶν μετώπων ἀποξύνουσι τὴν αἰδῶ, καὶ πᾶσιν ὁμοίως προσφέρονται. (ΠΑ', 517).— Ἀποξύνει τὸν ῥύπον τῆς ἁμαρτίας. (Π', 1241).

**Ἀπόπαστος**, νῆστις. βλέπ. λ. Ἀπαστος.

**Ἀποπέμψαι** παρ' Ὁμήρῳ, ἀποπέμψασθαι δὲ παρὰ τοῖς ὕστερον. — Ἀποπέμπεται τὴν νομικὴν λατρείαν, ὡς περιττὴν ὁ προφητὰν κξ «Θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίζατε ἐπὶ Κύριον.» (Ψαλμ. ΙΑ', 6), καὶ τὴν τῆς δικαιοσύνης θυσίαν προσφέρειν νομοθετεῖ. (Θεοδώρ. Π', 892). — Ἀποπέμπονται τὸν ζυγόν. (αὐτόθ. 876).

**Ἀποπεσεῖν**. Φοβήθητε τῆς ἀξίας ἀποπεσεῖν· δυσέκνιπτον τὸ μετὰ κάθαρσιν μόλυσμα. (Συνέσ. ΞΓ', 1564).

**Ἀποπλαγχοῦναι**, ἐπὶ τοῦ πόρρω πεσεῖν τοῦ οικείου τόπου καὶ ἐκτιναχθῆναι.

**Ἀποπληροῦν**. Ἀποπληροῖ τὸ χρέος ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ, καὶ τὴν φύσιν ἐλευθεροῖ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 753).— Τὸν αἰχμάλωτον προσκυνεῖν τὸν Ἰουδαῖον, τὸν ἀνδραπόδου τάξιν ἀποπληροῦντα. (ΠΑ', 1309). — Οὐδεμίαν δὲ τῷ Θεῷ λειτουργίαν ἀποπληροῦντες. (αὐτόθ. 1596).— Τὴν κατὰ νόμον λατρείαν ἀποπληροῦν. (αὐτόθ. 1597).— Μύρου δὲ εὐώδους τὴν ἀσωτίαν ἀποπληροῦντες. (αὐτόθ. 1693). — Ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἀποπληρώσας τὰς προκαινίους βουλὰς. (αὐτόθ. 1828). — Τύπον τινὰ τοῦ Θεοῦ τῶν ὄλων ὁ προφήτης πληροῖ. (αὐτόθ. 1057).

**Ἀποπομπάζος**. Λευϊτ. ΙΓ', 7. Περὶ τοῦ ἀποπομπαίου τράγου πραγματεία. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΖ', 201-220.—Θεοδώρ. Π', 328.—ΠΓ', 1273).

**Ἀποπτος** τύπος, ταῦτὸ τῷ περιωπῇ, σκοπιά.

**Ἀπόπτωσις**, ἀπαλλοτριοῦσθαι τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀποπτώσεως, οἰονεὶ ἐγκαταλιπεῖν τὸν Θεόν. (Θεοδώρ. ΠΑ', 221).

**Ἀπορα** τῆς θείας Γραφῆς καὶ θεολογικὰ ζητήματα καὶ λύσεις αὐτῶν. (Ἰουστίν. Γ', 1208-1564.—Εὐσέβ. ΚΒ', 880-1269.—Ἀθην. ΚΗ', 532-905.—Βασίλ. ΛΑ', 653-1428.— Περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. αὐτόθ. 1429-1437.—ΛΒ', 68-217. 268 κ. ἐ. 497. 561.

620. 652. 825. 864. 876. 953. 968. 976.—Μακάρ. Αἰγύπτ. ΛΔ', 449-820.—Καισάρ. ΛΗ', 852-1189.—Νικήτας Δαβίδ εἰς τὰ τοῦ Γρηγ. ΛΗ', 685-841.—Θεοδώρ. Π', 76-858.—Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 36-824.—Μάξ. ὁ Ὁμολ. Ι', 244-856.—ΙΑ', 657-717.—Φωτίου Ἀμφιλόχ. ΡΑ', 45-1172).

*α* Ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι.» (Β'. πρ. Κορινθ. Δ', 8). Τὴν πληροφορίαν τῆς ἑαυτοῦ πεποιθήσεως ἐξ ἀντιπαραθέσεως τοῦ ἀνθρωπίνου φρονήματος δεικνύς ὁ Ἀπόστολος, ἕκαστον τῶν ἐν ἱτῷ τόπῳ τούτῳ κειμένων οὕτω τίθησι κ. ἐ. (Βασίλ. ΛΑ', 1269).

Ἀπορίαι καὶ ἀντιρρήσεις ἐθνικῶν. Ὁμιλία (Χρυσοστ. ΝΘ', 112 κ. ἐ.). — Ἀπορίαι ἐθνικῶν καὶ αἰρετικῶν, καὶ λύσεις αὐτῶν. (Ἀνας. Συναίτ. ΠΘ', 204 κ. ἐ. 284-309).

*Ἀπορον*. Ἴσως ἀγνοεῖς, ὅτι οὐδέποτε ἄπορον ἀπόρῳ λύεται· ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὁμολογουμένων τὴν πίστιν τῶν ἀμφιβαλλομένων λαμβάνειν εἰώθαμεν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 541).

**Ἀπόρραξις**, τρόπος τῆς διὰ σφαίρας παιδιᾶς, ὅτι παρὰ τὸ πρὸς τὸ ἕδαφος ἀράσσεσθαι τὴν σφαῖραν, ὥστε καὶ ἀποπάλεσθαι, οὕτω λέγεται.

**Ἀπορρέειν**. Ἀπορρέομεν εἰς χοῦν. Χρῆ μέντοι εἰδέναι τὴν φύσιν, καὶ τὸ ταύτης θνητόν τε καὶ διαρρέον, καὶ τὸν πρόγονον χοῦν, ἐξ οὗ γεγόναμεν, καὶ εἰς θν ἀπορρέομεν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1232).—Ἀπορρέοντος τοῦ λογικοῦ καὶ σθενυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης ἐπιγίνεται πάθος. (Π', 584).

**Ἀπόρρητα**. Περὶ ἀπορρήτων θεολογικῆ καὶ φιλοσοφικῆ ἔκθεσις. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 700-712).— Ἀπόρρητα παρὰ Πλάτωνι. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1080 κ. ἐ.).— Περὶ ἀπορρήτων τελετῶν, καὶ κρυφίων μυστηρίων τῆς πολυθέου πλάνης. (αὐτόθ. 120-152). — Τὰ τῶν πραγμάτων ἀπορρητότερα τοῖς ἀναγκαίοις μάλιστα τῶν ἐπιτηδείων ἀνακοινοῦσθαι χρῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς τυχοῦσιν ἀπλῶς. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 673).— Περὶ ἀπορρήτων καὶ σιωπῆς μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν θύραθεν (Μάξιμ. ΙΑ', 844-849).

**Ἀπορρίπτειν**. Οὐδὲν δύναται ἀπορρίψαι τῆς ἀγάπης. (Θεοδώρ. ΠΒ', 336).— Τὸ λογικὸν τῆς φύσεως ἀπορρίψαντες, θηρία μιμοῦνται τροφῆς ἐφιέμενα. (Π', 969).— Ἀπερρίψε

τὸν μῶμον. (ΠΒ', 1336).—Τὴν αἰδῶ ἀπορροΐψκσι. (αὐτόθ. 1296).

**Ἀπορροΐα.** Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, γεννηθέντα οὐκ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄντος Πατρὸς, οὐ κατὰ τὰς τῶν σωμάτων ὁμοιότητας, ταῖς τομαῖς, ἢ ταῖς ἐκ διαίρεσεων ἀπορροΐαις, ὡς περ Σαβελλίω καὶ Βαλεντίνω δοκεῖ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 904).

**Ἀπορροῦμα,** μέτρον παρὰ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαίοις. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 284).

**Ἀπορροῦπτειν,** ἐξῆρτωμένην ἐσθῆτα. (Θεοδώρ. Π', 1321. 1296).—Ἀπορροῦπτουσι τὸν ῥύπον λουτροῖς κεχρημένοι, ἐκβάλλειν οὕτω πως τὸ μῦθος ὑπολαμβάνοντες. (αὐτόθ. 269).

**Ἀπορροῦξ,** ἡ ἀπορροΐα τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπορροῦξ πέτρα, ἐπιθετικῶς. Ἀπορροῦγες πέτραι αἱ ἀλλήλων ἀπερρήγμεναι, καὶ ἀπορροῦγες ἀκταί, αἱ διερρωγυῖαι, παρὰ τὸ ρῆσσω τροπή τοῦ η εἰς ω.

**Ἄπος,** οὐδετέρως, ὁ κάμκτος.

**Ἀποσθεσθῆναι.** Ἀποσθεσθῆ τῆς προφητείας ἢ χάρις. (Θεοδώρ. ΠΑ', 880).

**Ἀποσεΐσθαι** ἱατρικὴν οὐ δεῖ τέχνην καὶ γὰρ αὕτη δῶρον Θεοῦ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 401).

**Ἀπόσιτοι.** Ἀπόσιτοι οἱ ἐκ νόσου τὰ σιτικὰ βδελυττόμενοι, καὶ ὑπὸ ἱατρῶν τέχνας ἱατρικαῖς κατασκοφιζόμενοι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 668).

**Ἀποσιμήχειν,** ἀμκρημάκτα διὰ δακρύων. (Χρυστός. ΞΒ', 385 κ. ε.).

**Ἀποστάσιον.** Ὁ μὲν νόμος κατὰ πᾶσαν αἰτίαν τὸ ἀποστάσιον δίδωσι· Χριστὸς δὲ οὐ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν· ἀλλὰ συγχωρεῖ μὲν μόνον χωρίζεσθαι τῆς πόρνης, τὰ δὲ ἄλλα φιλοσοφεῖν κελεύει. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 292).—Ἀποστάσιον (δι' ἀζύγιον.) Ἐγὼ δὲ ἥδιστα ἀνγνώμην ἔδωκα τῷ υἱῷ Οὐρηριανῷ πολλὰ τῶν ἐν μέσῳ παρκαδραμεῖν, ἐπὶ τῷ κυρῶσαι τὸ ἀποστάσιον, ὃ τοῖς ἡμετέροις ἀπκρέσκει πάντως νόμοις, καὶ οἱ Ῥωμαίων ἐτέρως κρίνωσιν. (ΑΖ', 245-248).

**Ἀποστάται.** Περὶ κληρικῶν ἀποστατῶν, Κανόνες καὶ νόμοι. (Φώτ. ΡΔ', 764-768. 933-952).

**Ἀποστερεῖν.** Περὶ συζύγων, μὴ ἀποστερεῖν ἀλλήλους. (Ὅμιλ. Χρυσός. ΞΑ', 151-160).—Περὶ ἀποστερούντων μισθόν, καὶ περὶ μισθωτοῦ. (Παράλλ. Δακμκτ. ΙΓ', 184).

**Ἀποστολεῖον.** Ἐν τῷ ἀποστολεῖῳ εἰρησθαι λέγει. (Θεοδώρ. ΠΔ', 53. — Φώτ. ΡΔ', 235).

**Ἀποστολικὴ χάρις.** «Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ.» (Ψαλμ. Ν', 13).—«Πνεῦμα πονηρὸν παρὰ Κυρίου ἐπνιγε τὸν Σαούλ.» (Α', Βασιλ. ΙΓ', 14).—Οὕτω τῆς ἀποστολικῆς χάριτος τὸν Ἰούδαν καταλιπούσης, εἰσελήλυθεν εἰς αὐτὸν ὁ διάβολος. (Θεοδώρ. Π', 564).—Οἱ ἠξιώμενοι τῆς ἀποστολικῆς χάριτος μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. (ΠΒ', 816).—Ἀποστολικοῖς χαρίσμασι λαμπρυνόμενος. (αὐτόθ. 888. 917. 972. 1077).

**Ἀποστολικοὶ αἵρετικοί,** ἀνκσκευὴ τῶν κκοδοξίων αὐτῶν. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 1040-1049).

**Ἀποστολικὸς θρόνος.** (Θεοδώρ. ΠΓ', 1272. 1280. 1309. 1313. 1316. 1324).

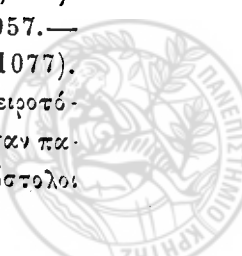
**Ἀποστολικῶς εἰπεῖν.** (Θεοδώρ. Π', 1236. 1432).—Εὐαγγελικῶς γὰρ τῷ ὄντι μᾶλλον καὶ ἀποστολικῶς ἢ προφητικῶς καὶ αἰνιγματωδῶς ταῦτα ὁ Προφήτης ἐκήρυξεν. (ΠΑ', 1425).—Ἀποστολικὴ παρκαγγελίαι. «Μὴ ἐτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενακλογίαις ἀπεράντοις.» (Θεοδώρ. Π', 80. 288. 293. 461. 616).

**Διαταγαὶ Ἀποστόλων.** (Α', 556-1156).—Περὶ τῆς θείας λειτουργίας. (αὐτόθ. 1076-1113).—Περὶ χειροτονιῶν. (αὐτόθ. 1069-1076. 1113-1125-1156).—Περὶ τῶν κεκοιμημένων. (αὐτόθ. 1144-1148. τρίτα, ἔννεκτα, τεσσαρακοστὰ. Φίλιππ. Σολιτ. ΡΚΖ', 877).—«Ὅτι ἕκκστος ἐν ᾧ ἔτάχθη κλήρω, ὀφείλει ἐμμένειν, καὶ φυλάττειν τὴν τάξιν, ἀλλὰ μὴ ἑαυτῷ ἀρπάζειν τὰ μὴ ἐγχειρισθέντα. (Α', 1149-1156).—Ἀποστολικὸν κηρύγματος ἐξήγησις. (αὐτόθ. 936-956).

**Ἀποστόλιον,** Νκὸς τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἐν Ἐρέσῳ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1456. 1461).

**Ἀπόστολοι.** Τῶν ΙΒ'. Ἀποστόλων τὰ ὀνόματα, αἱ πατρίδες αὐτῶν, οἱ γονεῖς, καὶ τοῦ ἐκήρυξεν. (Α', 754-756—Ἰππόλ. Ι', 952).—Περὶ τῶν Ο'. Ἀποστόλων. (Α', 953-957.—Δωρόθ. Τύρου. Χρονικ. Πασχ. ΙΒ', 1060-1077).

Οἱ ἀπόστολοι τῖνας ἐπισκόπους ἐχειροτόνησαν πέμποντες εἰς τὴν θεοθεν λαχοῦσαν παροικίαν. (Α', 1048-1056).—Οἱ ἀπόστολοι



ἡμῶν εὐηγγελίσθησαν ἀπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ἰησοῦς δὲ Χριστὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· καὶ πιστωθέντες ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, μετὰ πληροφορίας Πνεύματος ἁγίου ἐξήλθον εὐαγγελιζόμενοι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μέλλειν ἔρχεσθαι. Κατὰ χώρας οὖν καὶ πόλεις κηρύσσοντες, καθίστανον ἀπαρχὰς αὐτῶν, δοκιμάσκοντες τῷ πνεύματι, εἰς ἐπισκόπους καὶ διακόνους τῶν μελλόντων πιστεύειν. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 292-293).

Ἀπόστολοι οἱ θεοὶ, πιστοὶ καὶ δικαιοσύνην στύλοι τῆς Ἐκκλησίας εὐαγγελισθέντες, εὐαγγελιζόμενοι ἐξήλθον κηρύσσοντες. Ἐχλευάζοντο ἐπὶ τῷ νέφ κηρύγματι. (Β', 64 κ. ε.).

Ὅτε δὲ τοὺς ἰδίους ἀποστόλους, μέλλοντας κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ, ἐξελέξατο, ὄντας ὑπὲρ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἀνομιώτερους, ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐκ ἤλθε καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. (Βαρνάβ. Β', 736). — Οἱ ἀπόστολοι δέκα καὶ δύο εἰς μαρτύριον τῶν φυλῶν, ὅτι δέκα καὶ δύο αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ. (αὐτόθ. 748). — Αἱ δώδεκα φυλαί, αἷς διήρσεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τὴν κληρονομίαν, τύπον ἔφερον τῶν δώδεκα ἀποστόλων. Καὶ δώδεκα δὲ τοὺς ἀποστόλους, κήρυκας τῆς ἀληθείας εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἀποπέμψαι· ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ διώνυμος, Ἰησοῦς διὰ τὸ σῶζειν, Χριστὸς διὰ τὸ ἱερατεῦειν. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 676).

Ὁ τῶν ἁγίων ἀποστόλων βίος θεάρετος. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 1117-1120).

Ἀποστόλων τὰ ἀπομνημονεύματα *Εὐαγγέλια* καλεῖται. (Ἰουστ. Γ', 429). — Ἀπόστολοι δεκαδύο τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐξήλθον εἰς τὸν κόσμον, καὶ οὗτοι ἰδιῶται λαλεῖν μὴ δυνάμενοι· διὰ δὲ Θεοῦ δυνάμειος ἐμήνυσαν παντὶ γένει ἀνθρώπων, ὡς ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ διδάξαι πάντας τὸν τοῦ Θεοῦ λόγον κ. ε. (αὐτόθ. 388).

Οἱ θεοὶ ἀπόστολοι ἄπειροι τῆς διαλεκτικῆς τέχνης, ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν ἐξέθεντο. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 64-65).

Ἀποστόλων ἀπλότης ἐν τῇ εὐαγγελικῇ διδασκαλίᾳ ἄνευ σοφιστικῆς, ἄνευ ἔριδος, ἄνευ ματαιολογίας ἢ φρεναπάτης, ἅτινα ὁ μὲν Πλάτων κακοτεχνίαν προσεῖπεν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐπόμενος αὐτῷ κλεπτικὴν τινὰ τὴν σοφιστικὴν ἀποφαίνεται· καὶ ὁ Ἀπόστολος κυβεῖν

ἀνθρώπων ἐκάλεσε καὶ πανουργίαν. Οὐκοῦν οὐ πᾶσιν εἴρηται, «Ἵμεῖς ἔστε οἱ ἄλλες τῆς γῆς.» (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 736-741). — Ἀπόστολοι καὶ προφήται ἄσοφοι καὶ σοφοί. (αὐτόθ. 736-752. 813-817).

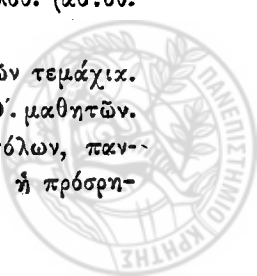
Ἀποστόλων βάπτισμα. Χριστός, λέγεται, Πέτρον μόνον βεβαπτισέναι, Πέτρος δὲ Ἀνδρέαν· Ἀνδρέας Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς λοιπούς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 745). — Πότε ἐβαπτίσθησαν οἱ ἀπόστολοι καὶ παρὰ τίνος. (Φώτ. ΡΑ', 720-721. — Σωφρ. Ἱεροσ. ΠΖ', 3372).

Ἀποστόλους διὰ τί ἐκ τελωνῶν καὶ ἀλιέων ἐξελέξατο ὁ Κύριος; (Ὠριγένης. ΙΑ', 773-785).

Ἀπόστολός ἐστι πᾶς ἀποστελλόμενος παρὰ τοῦ Θεοῦ, εἴτε ἄγγελος, εἴτε ἄνθρωπος, αὐτοὶ πάντες εἰσι λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν; (Πρ. Ἑβρ. Α', 14). — Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης» (Ἰωάν. Α', 6). — Ἐτίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον; (Ἰσ. Γ', 8). Ἀλλὰ καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀπόστολος εἴρηται τοῦ Πατρὸς· γέγραπται γάρ· «Ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ἐμολογίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν». (Πρ. Ἑβρ. Γ', 1). Καὶ νῦν οὖν, ὃν ἐὰν ἀποπέμψῃ ὁ Σωτὴρ διακονησόμενον τῇ τιμῇ σωτηρίας, ὁ ἀποστελλόμενος ἀπόστολός ἐστιν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος, ὡς περ τοῦ ἀποστελλαντός ἐστιν ἀπόστολος, οὕτω τισὶ πρὸς οὓς ἀποπέμψεται μόνος ἐστιν ἀπόστολος· ὅπερ νοῦν ὁ Παῦλος ἔλεγεν· «Εἰ καὶ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῶν εἰμὶ· ἢ γὰρ σφραγίς μου τῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.» Ἐξέστιν οὖν τινὰ εἶναι ἀπόστολον Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνὶ μόνῳ ἐξαποσταλέντα, Θεοῦ προνοία, εἰ ἐνὶ μόνῳ τὸν λόγον διηκονήσατο. (Ὠριγ. ΙΔ', 785-788).

Περὶ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, καὶ τῆς νίψεως τῶν ποδῶν τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ διδασκάλου. (αὐτόθ. 752-768).

Ἀποστολικῶν ἀνωνύμων ἀνδρῶν τεμάχια. (Ε', 1385 κ. ε.). — Ὀνόματα τῶν Ὁ. μαθητῶν. Τῶν γε μὴν τοῦ Σωτῆρος ἀποστόλων, παντί τῳ σαφῆς ἐκ τῶν εὐαγγελίων ἢ πρόσρη-



σις. Τῶν δ' ἑβδομήκοντα μαθητῶν κατάλογος οὐδείς οὐδαμῆ φέρεται· σποράδην δὲ ἀναφέρονται ἐν τῆς ἐπιστολαῖς τοῦ θεοῦ Παύλου. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐκτὸς τῶν δώδεκα ἐκαλοῦντο ἀπόστολοι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παύλου. (Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Κ', 117-120.—Νικηφ. ΡΜΕ', 696-701).

Ἀποστόλων κήρυγμα ὅποι γῆς. (Εὐτέβ. Κ', 213-216).—Ἐπιστολαὶ αὐτῶν. (αὐτόθ. 216-217). — Ἀποστόλων πρώτη διαδοχὴ. (αὐτ. 220-221.—Νικηφ. ΡΜΕ', 889-896).

Περὶ τῆς κλήσεως τῶν ἀποστόλων ἀπὸ τοῦ Εὐζ. ψαλμοῦ. Διὰ τί ἄρχοντες Νεφθαλεὶμ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐκαλοῦντο. (Εὐσέβ. ΚΒ', 685-688).—Τίνι τρόπῳ ὑπὸ τοῦ Ἡσαίου προεμνηύθησαν. (αὐτόθ. 104. ἔθνα δὴλωσις τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς, καὶ τῆς τῶν ἐθνῶν κλήσεως).

Ἀπόστολοι ἔγγαμοι. Περὶ τῶν ἐν συζυγαίαις ἐξετασθέντων ἀποστόλων. (Εὐσέβ. Κ', 277-280.—Ἰγνάτ. Ε', 824-828.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1356-1361.—Νικηφ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΡΜΕ', 877-880).—Ὁ φιλόανθρωπος Θεός, κηδόμενος τῆς ἡμῶν σωτηρίας, εἰς δύο διείλε τὴν τῶν ἀνθρώπων διαγωγὴν, συζυγίαν λέγω καὶ παρθενίαν, ἵνα ὁ μὴ δυνάμενος ὑπενεγκεῖν τὸν τῆς παρθενίας ἄθλον ἔλθοι ἐπὶ συνείκητιν γυναικός. Ἐν συζυγαίαις καὶ τεκνοτροπίας ἐν μὲν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Ἀβραάμ, Μωϋσῆς, Ἰώβ, Σαμουὴλ· ἐν δὲ τῇ Νέῃ Διαθήκῃ Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀποστόλων. (Βασίλ. ΛΑ', 628).

Οἱ θεοὶ ἀπόστολοι ὡς ἀρχιτέκτονες σοφοὶ καὶ οἰκονόμοι μυστηρίων τοῦ Θεοῦ ὠμίλου περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. (Ἀθαν. ΚΕ', 508-509).

Οἱ ἅγιοι μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπέκεινα θεωρίας, ὡς ἐν ἀνθρώποις, ἐλθόντες, καὶ καθαρθέντες ἀπὸ τοῦ λόγου, τὸ τέλος ἐπιζητοῦσι, καὶ τὴν ἐσχάτην μακαριότητα γινώσκειν ποθοῦσι. (Βασίλ. ΛΒ', 256 κ. ἐ.).—Ψευδαπόστολοι δὲ ἦσαν καὶ εἰσὶν οἱ ἀνθρωπάρεστοι, οἱ φιλόνοικοι, καὶ οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κτηλεύοντες. (ΛΑ', 1280-1281).

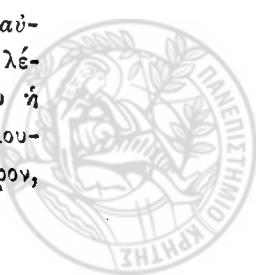
Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐπίσκοποι, οἱ τῆς Ἐκκλησίας προστατῆται, οἱ τὰς θείας Γραφὰς παραδόντες. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 497 κ. ἐ.).—Μὴ ἐπαισχυθῆς τοῖς σοῖς ἀποστόλοις. Οὐκ εἴσι χείρονες Μωϋσέως, οὐδὲ δεῦτεροι τῶν προφητῶν· ἀλλὰ καλοὶ μετὰ καλῶν καὶ κα-

λῶν καλλίονες. (αὐτόθ. 860).—Εἰ καὶ ἀγράμματοι καὶ ἰδιῶται, τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς ἐφίμωσαν διὰ τὴν τοῦ Πνεύματος ἐνέργειαν. (αὐτόθ. 993).—Ὅμοῦ δὲ πάντες οἱ ἀπόστολοι τοῦ σωτηριώδους ἐμφυσήματος ἀπολύσαντες (ἄνευφύσησε, φησί, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀάβετε Πνεῦμα ἄγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίστανται αὐτοῖς· ἂν τινων κρατήτε, κεκράτηνται.) Ἰωάν. Κ', 22.23), καὶ τοῦ συγχωρεῖν ἀμαρτίας ἐν δυνάμει Πνεύματος ἁγίου κατηξιώθησαν. (αὐτόθ. 984-989).—Τὸ αὐτὸ Πνεῦμα μένον ὅπερ ἐστὶ, καὶ πολλακίς ἐν προφήταις ἐνεργήσαν, νῦν νέον τι καὶ θαυμασίον ἐνεδείξατο. Ἐρθασε μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τοὺς Πατέρας ἡ χάρις, ἀλλ' ὥδε ὑπερβολικῶς· ἐκεῖ μὲν γὰρ μετέσχον ἁγίου Πνεύματος, ὥδε δὲ αὐτοτελῶς ἐβαπτίσθησαν. (αὐτόθ. 989-1012).

Οἱ ἀπόστολοι ἥλιοι ἦσαν ἐκλάμποντες τὰς ἀκτῖνας εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου· οἱ δὲ προφήται τοῦ ἰδίου οἴκου μόνον φωστήρες, τοῦ Ἰσραήλ. (Μακκάρ. Αἰγύπτ. ΛΔ', 573).

Ἐρώτησις. Οὐκ ἠδύναντο ἀμφοτέρωθεν οἱ ἀπόστολοι, εἰ ἤθελον, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ θελήματος ἰσχυρότερα ἦν ἡ χάρις; — Ἀπόκρισις. Ἀμφοτέρωθεν μὲν οὐκ ἠδύναντο· οὔτε γὰρ ἠροῦντο ἐν φωτὶ ὄντες καὶ ἐν χάριτι τοιαύτη. Πλὴν οὐ λέγομεν, ὅτι ἡ χάρις ἐν αὐτοῖς ἠσθένει, ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι παραχωρεῖ ἡ χάρις καὶ τοῖς τελείοις πνευματικοῖς ἔχειν τὰ θελήματα, καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ποιεῖν ἃ θέλουσι, καὶ τρέπεσθαι ὅπου βούλονται. (αὐτόθ. 700-701. 904-908).

Κατὰ ξενηλασίαις καὶ φθορῶν ἰθαγενῶν κληρικῶν. — Ἀλλὰ καὶ ξένος ἡμῖν ὁ κῆρυξ καὶ ὑπερόριος, τάχα ἂν εἴποι τις τῶν σφόδρα περιγραπτῶν τε καὶ φιλοσάρκων. Οἱ ἀπόστολοι δέ, οὐ ξένοι τῶν πολλῶν ἐθνῶν τε καὶ πόλεων, εἰς ἃς ἐμερίσθησαν, ἵνα πανταχοῦ δράμῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ἵνα μηδὲν ἀλαμπές ἢ τοῦ τρισσοῦ φωτός, καὶ τῆς ἀληθείας ἀφώτιστον, ὥστε καὶ τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις λυθῆναι τὴν νύκτα τῆς ἀγνωσίας; Ἰν' ἡμεῖς μὲν, φησὶν, εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν, ἤκουσας Παύλου λέγοντος (Πρ. Γαλ. Β', 9). Ἐστὼ Πέτρου ἡ Ἰουδαία· τί Παύλῳ κοινὸν πρὸς τὰ ἔθνη, Λουκᾶ πρὸς Ἀρχαίαν, Ἀνδρέᾶ πρὸς τὴν Ἠπειρον,



Ἰωάννη πρὸς Ἐφεσον, Θωμάζ πρὸς Ἰνδικήν, Μάρκω πρὸς Ἰταλίαν; Τί δὲ τοῖς ἄλλοις πασιν, ἵνα μὴ τὸ καθ' ἕκαστον λέγω, πρὸς τοὺς οἷς ἐπεδήμησαν; ὥστε ἢ ἀκείνοις ἐπιτίμησον, ἢ κἀμοὶ συγχώρησον, ἢ δεῖξον, ὅτι τὸν ἀληθινὸν λόγον πρεσβεύων, ἐπηρεάζῃ τὴν φλυαρίαν. (Γρηγ. Νκζ. ΑΓ', 228).

Ἀποστόλων τάξις καὶ πρὸς ἀλλήλους ἰστορίας περὶ ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ εὐταξίας ἐν πασι. (αὐτόθ. 193 κ. ἐ.). — Πῶς ἐρμηνευτέον τὸ δοθέν αὐτοῖς κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν χάρισμα τῶν γλωσσῶν, μίαν ἢ πολλὰς. (αὐτόθ. 449). — Ἀποστολικὴ διδασχὴ, καὶ τῶν θείων Πτετέρων θεολογία μόνα μέσσα πρὸς σωτηρίαν. (ΑΗ', 840).

Ἀπόστολοι, οἱ θεϊότατοι τῶν Εὐαγγελίων κήρυκες, μεθ' οὓς οἱ Μάρτυρες, καὶ μετ' αὐτοὺς πάλιν οἱ σωτηρίῳ ἀρετῇ διακλάμπαντες. Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ καὶ τῆς ἀποστολικῆς ἀρμονίας; ἔξαρχοι, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐδοξίας στέφανοι. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 725). — Κῆρυξ ὁμοῦ καὶ θεολόγος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής τοῦ Σωτῆρος γενόμενος, διὰ τὸ ἕνα μόνον φωτίζειν οἶκον, τὸν τοῦ Ἰσραήλ, λύχνος ὠνομάσθη. Οἱ δὲ τοῦ Σωτῆρος ἀπόστολοι, οὐ λύχνοι, οὐδὲ ἀστέρες, ἀλλὰ φωστῆρες ἀνηγορεύθησαν, οὐκ ἐνὶ κλίματι, οὐδὲ μιᾷ γωνίᾳ λάμποντες, ἀλλ' ἄπασαν τὴν ὑπ' οὐρανὸν κατὰσχίζοντες. (αὐτόθ. 729 κ. ἐ.). — Εἰς πᾶσαν γοῦν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν).

Οἱ θεμέλιοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ στύλοι καὶ τὰ ἐδρακίωματα τῆς ἀληθείας; οὗτοί εἰσιν αἱ ἀέννοι πηγαὶ τοῦ σωτηρίου, αἱ πολὺ, καὶ πλούσιον, καὶ θεοειδὲς νάμα τῆς διδασκαλίας προχέουσιν. Ἐπὶ τούτοις ἡμεῖς καὶ ἡ προφητικὴ περὶ τὴν φωνήν, λέγουσα· Ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.» (αὐτόθ. 733).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου.

Οὐκ ἔστι μόνον θυμωκτόν, ὅτι ἀλιεῖς, ὅτι ἰδιῶται ἦσαν οἱ κήρυκες, ἀλλ' ὅτι καὶ ἕτερα κωλύματα, φύσει κωλύματα ἦσαν, καὶ πλείων γέγονεν ἢ ἐπίδοσις. Οὐ μόνον οὐδὲν ἐκώλυεν ἢ ἰδιωτεία, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο φανερωθῆναι ἐποίησε τὸ κήρυγμα. «Θεωροῦντες δὲ τὴν

τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον.» (Πράξ. Δ', 13). Οὐ μόνον οὐδὲν ἐκώλυεν ὁ δεσμός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐποίησεν αὐτοὺς θυμωκωτέρους. Ἀὐτῶν δὲ ὀνόματι, ἔλεγον, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.» — «Οὐ δύναμεθα γὰρ ἡμεῖς ἀ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν.» (Πράξ. Δ'). Ἐδέθη καὶ Σωκράτης παρ' Ἑλλησι· τί οὖν; οὐκ εὐθέως ἔφυγον εἰς Μέγαρα οἱ μαθηταί; Πάνυ γε· οὐ γὰρ τοῦς περὶ ἀναστάσεως ἐδέξαντο λόγους. Ποῦ οἱ ἀντεροῦντες, ὅτι οὐ θεῖον τὸ κήρυγμα; ἢ ἰδιωτεία οὐκ ἦν ἱκανὴ ποιῆσαι καταγνωσθῆναι αὐτούς; οὐκ οὖν εἶδει κἄν ταῦτα φοβῆται αὐτούς; (ΞΒ', 370 κ. ἐ.).

Δώδεκα μαθηταί ἦσαν ἐπόμενοι τῷ Σωτῆρι Χριστῷ· Ἐκκλησίαις δὲ πρᾶγμα οὐδὲ εἰς νοῦν τις ἐλάμβανε τότε, ἀλλ' οὐδὲ ὄνομα· ἢ γὰρ συναγωγὴ ἦν ἀνοῦσα ἔτι. Τί οὖν εἶπε, καὶ προσεφώνησεν ὁ Σωτῆρ, τῆς οἰκουμένης σχεδὸν ἀπάσης ὑπὸ ἀσβεσίας κατεχομένης; Ἀὐτῶν ταύτη τῇ πέτρῳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.» (Ματθ. ΙΓ', 18). Ὡς βούλει τοῦτο βασάνιζε τὸ ῥῆμα, καὶ ὕψει διακλάμπουσιν αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν. Οὐ γὰρ δὴ τοῦτο θυμωκτόν ἐστι μόνον, ὅτι ἐκώλυεν αὐτὴν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἄπασαν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀχειρωτόν εἰργάσατο, καὶ ἀχειρωτόν ὑπὸ τοσούτων ἐνοχλουμένην πολέμων· τὸ γὰρ, «Πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς,» κίνδυνοί εἰσιν εἰς ἄδην κατὰγοντες. (ΜΗ', 829 κ. ἐ.).

Οὐ γὰρ δὴ ἄλλους ἀνθρώπους λαβὼν ἔξω τῆς οἰκουμένης καὶ τῆς συνηθείας ταύτης, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς ἐν τούτοις κατασπέντας καὶ πηλοῦ γενομένους μολυβωτέρους, τούτους ἐκέλευσε τὴν στενὴν καὶ τεθλιμένην ὁδεύειν ὁδόν, τὴν τραχεῖαν καὶ σκληρὰν, καὶ ἔπειθε. Καὶ πόσους ἔπειθεν; οὐ δύο καὶ δέκα καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἀλλὰ πάντας σχεδὸν τοὺς τὴν ὑπ' ἥλιον οἰκοῦντας. Καὶ διὰ τίνων ἔπειθε; διὰ ἀνθρώπων δώδεκα, ἀγραμμάτων, ἰδιωτῶν, ἀγλώττων, ἀσήμων, πενήτων, οὐ πατρίδας ἐχόντων, οὐ περιουσίας χρημάτων, οὐ σώματος δύναμιν, οὐ δόξης περιφάνειαν, οὐ προγόνων λαμπρότητα, οὐ λόγων ἰσχύν, οὐ ῥητορείας δεινότητα, οὐ τὴν ἀπό



γνώσεως προστασίαν, ἀλλ' ἀλιέων, σκηνοποιωῶν, ἑτερογλώσσων. Οὐδὲ γὰρ ὁμόφωνοι τοῖς πειθομένοις ἦσαν, ἀλλὰ ξένην τινὰ καὶ παρηλαχμὴν παρὰ πάσας τὰς γλώσσας κερτημένοι φωνήν, τὴν Ἐβραϊδα λέγω, καὶ δι' αὐτῶν ἠκοδόμησε τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, τὴν ἀπὸ περάτων εἰς πέρατα τεταμένην. (αὐτόθ. 830-838).

Τύπος ἦσαν οἱ ἀπόστολοι, ἀρχέτυπόν τινα εἰκόνα διασώζοντες· ὁ βίος αὐτῶν ἠκριβωμένος ἦν, ὡς ἀρχέτυπον αὐτοὺς καὶ παραδειγμα κεῖσθαι καὶ νόμους ἐμψύχους. Ἄπερ γὰρ τὰ γράμματα ἔλεγε, ταῦτα διὰ τῶν πρᾶγματων πᾶσιν ἐδήλου οὗτοι. Τοῦτο ἐστὶ διδασκαλία ἀρίστη· οὕτω τὸν μαθητὴν ἐνάγειν ὁ διδάσκων δυνήσεται. (ΞΒ', 273).

Οἱ ἀπόστολοι, καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ὑπὸ τῶν προφητῶν προεκλήθησαν. (ΜΗ', 820-838). — Ἀτελέστεροι πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἦσαν. Οὐχ ὄπλοις, ἀλλὰ λόγῳ καὶ θαύμασι τὴν οἰκουμένην καθυπέταξαν. (αὐτόθ. 773-778). — Ἡ σκιά αὐτῶν καὶ νεκροὺς ἀνίστα. (αὐτόθ. 782). — Ἀσθήρικτοι ἦσαν πρὸ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. (Ξ', 19 κ. ἐ.). — Ἄγγελοι φωτὸς ἦσαν καὶ τῶν ἄνωθεν πρᾶγματων ὑπηρεταί. (αὐτόθ. 45). — Ἐγκώμιον καὶ ἀληθὲς ἔπαινος αὐτῶν τίς. (αὐτόθ. 18). — Οὐδὲν πρὸς ἐπίδειξιν ἐποίουν, ἀλλὰ πρὸς σωτηρίαν. (αὐτόθ. 259). — Διὰ τί, εἰπέ μοι, ἐπὶ μὲν τῶν ἀποστόλων τοσαῦτα δυνάμεις ἐγένοντο, ἐπὶ δὲ ἡμῶν οὐχί; καὶ τοι ὁ αὐτός ἐστι Θεός, τὸ αὐτὸ ὄνομα. Ἄλλ' οὐκ ἔστι ἴσον. Πῶς; (αὐτόθ. 92 κ. ἐ.).

Διὰ τί ὁ Κύριος ἡμῶν μαστίγισθη, ἐλαυνεσθαι, καὶ δεσμοτήρια οἰκεῖν εἶχεν αὐτοὺς; Ἴνα μὴ τῶν σημείων τὸ μέγεθος θεοῦ αὐτοὺς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις νομίζεσθαι ποιήσῃ. (ΜΘ', 115). — Διὰ τῶν δεσμῶν, τῶν μαστιγώσεων καὶ τῶν κακώσεων ἐκράτησαν. (αὐτ. 167).

Πῶς ἐθεμελίωσαν τὴν Ἐκκλησίαν. Ὀμιλικ. (ΝΑ', 67-76). — Ἡ τῶν ἀποστόλων ἀποστολὴ ὑπατεία ἦν πνευματικὴ. Ἄρχοντες γὰρ εἰσιν ὑπὸ Θεοῦ χειροτονηθέντες οἱ ἀπόστολοι, οὐκ ἔθνη καὶ πόλεις διαφόρους λαμβάνοντες, ἀλλὰ πάντες κοινῇ τὴν οἰκουμένην ἐμπιστευθέντες. (αὐτόθ. 91-94).

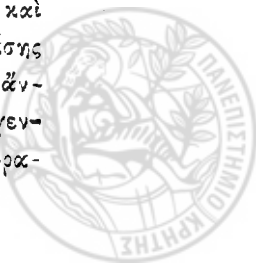
Οἱ ἀπόστολοι πρὸ τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ ἔλαβον τὸ τοῦ Ἰωάννου βᾶπτισμα· μετὰ δὲ

τὸ πάθος τὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. (ΝΒ', 785-786). — Διὰ τί ἔχαιρον μαστιγούμενοι; (ΝΓ', 199. — ΞΒ', 55-74.253). — Ἀνώτεροι τῶν προφητῶν ἦσαν (ΝΖ', 231). — Ἀποστολὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὸ κήρυγμα. Ἀξία τῶν ἀποστόλων, ὀνόματα καὶ τάξις αὐτῶν. Ἀσπασμὸς τῶν ἀποστόλων κατ' ἐντολὴν τοῦ Διδασκάλου αὐτῶν, τίς ἦν. (αὐτόθ. 377-388). — Ζῶσαι βίβλοι, καὶ νόμοι ἦσαν ἔμψυχοι διὰ τῆς χάριτος. (αὐτόθ. 15 κ. ἐ.). — Ὅτι οὐκ εἰσὶν ἱερεῖς, ἀλλ' ἱερέων μείζους. (αὐτόθ. 436).

Πρῶτος πάντων καὶ κρυφίος ὁ Πέτρος ἦν ἀγράμματος, ὁ ἰδιώτης, ὁ ἀλιεὺς Πέτρος· τοῦτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς. Ποῖους τούτους; τοὺς ἀλιεῖς, τοὺς τελῶνας· καὶ γὰρ τέσσαρες ἦσαν ἀλιεῖς, καὶ δύο τελῶνας, Ματθαῖος καὶ Ἰάκωβος, ὁ δὲ εἷς καὶ προδότης. (αὐτόθ. 381. — ΜΗ', 931. — ΞΑ', 23-30.) — Διὰ τί ἐν θάλασσῃ ἐφοβήθησαν; (αὐτόθ. 351. — Οὔπω γὰρ ὁ σταυρὸς ἦν τελεσθεῖς, οὔπω Πνεύματος χάρις δοθεῖσα. ΝΗ', 619).

Ὅποῖος δεινὸς πόλεμος κατ' αὐτῶν ἠγέρθη κατὰ τὸν τοῦ κηρύγματος αὐτῶν χρόνον! Ὁ τῶν ἀπατεῶνων, ὁ τῶν Ῥωμαίων, ὁ τοῦ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ, ὁ τοῦ μίσους ὑπὸ πάντων, ὁ τῶν ψευδοχρίστων καὶ τῶν ψευδαδέλφων. Ἰδοὺ πῶς διέκειτο τότε τὰ πρᾶγματα, καὶ πῶς ποικίλος ὁ πόλεμος ἦν, καὶ ταῦτα ἐν ἀρχῇ, ὅτε μάλιστα πολλῆς ἕκαστον ἡσυχίης δεῖται τῶν κατορθουμένων (αὐτόθ. 691).

Πῶς τὸν κόσμον καθυπέταξαν; Πόθεν αὐτοῖς ἐπῆλθε προσδοκῆσαι τῆς οἰκουμένης περιγενέσθαι, εἰ μὴ εἶδον τὸν Χριστὸν ἀναστάντα; Μὴ γὰρ ἐξεστῆκεσαν, ὥστε τοιοῦτόν τι λογίσασθαι ἀπλῶς καὶ εἰκῆ; Καὶ γὰρ ὑπερβάλλει πᾶσαν μανίαν τὸ προσδοκῆσαι ἄνευ θείας χάριτος, τοσοῦτου περιγενέσθαι πράγματος. Πῶς δ' ἂν αὐτὸ κατάρθωσαν μινόμενοι καὶ ἐξεστηκότες; Εἰ δὲ ἐσωρρονουν, ὡς περ οὖν καὶ τὰ πρᾶγματα ἐδειξε, πῶς ἄνευ τοῦ λαβεῖν ἐνέχυρον ἀξιώπιστα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ τῆς ἄνωθεν ἀπολαῦσαι ῥοπῆς, ὑπέμενον πρὸς τοσοοῦτους ἐξελθεῖν πολέμους, καὶ γῆς καὶ θαλάσσης καταπολεμῆσαι, καὶ πρὸς μεταβολὴν τῶν τῆς οἰκουμένης ἀπάσης ἐθῶν, τῶν ἐν χρόνῳ τοσοῦτω παγέντων, ἀνθρώποι δώδεκα ἀποδύσεσθαι καὶ στήναι γενναίως οὕτω; Καὶ τὸ δὴ μείζον, πρὸς τὸν οὐραν-



νὸν καλοῦντες καὶ τὰς ἄνω διατριβάς, πόθεν προτεδόντων πείθειν τοὺς ἀκούοντας; (ΞΑ', 39).

Διὰ τί οὐκ ἦσαν φιλόσοφοι; Εἰ γὰρ Πλάτωνος ἐλλογιμώτερος ἦν ὁ Παῦλος, πολλοὺς εἰκὸς ἀντιλέγειν, ὅτι οὐ τῇ χάριτι, ἀλλὰ τῇ εὐγλωττίᾳ περιεγένετο (αὐτόθ. 27 κ. ε.). — Διὰ τί πρὸ παντὸς ἄλλου τὸ τῶν γλωσσῶν χάρισμα ἔλαβον; (αὐτόθ. 295-306).

Λόγος εἰς τοὺς ἁγίους ΙΒ'. ἀποστόλους. (ΝΘ', 495-498). — Ἀποστόλων ἀλιείων καὶ φιλοσόφων πλκλιῶν σύγκρισις. (αὐτόθ. 23-54. 352). — Πῶς ἡ οἰκουμένη ἄπκσα ἠλιεύθη ὑπὸ δώδεκα πτωχῶν καὶ ἀγραμμάτων ἀνθρώπων; (Ξ', 18-26). — Περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀποστόλων καὶ τῆς Ἑλληνῶν ἐν σοφίᾳ μωρίας. (ΞΑ', 29-40). — Ὅτι θεὸς δυνάμει περιεγένοντο τῶν Ἑλλήνων ὅτι τὸ κήρυγμα αὐτῶν ἔργον ἦν θεῖος δυνάμεως. (αὐτόθ. 47-68). — Οἱ θεηγόροι ἀπόστολοι δόξης καθαροί: Ἀποστόλων καὶ Κυνικῶν διαφορὰ. (αὐτόθ. 301-306). — Οἱ ἀπόστολοι δυνκτώτεροι καὶ ῥητόρων, καὶ φιλοσόφων, καὶ τυράννων. (αὐτόθ. 543-546. — Φώτ. ΡΑ', 945). — Ἀποστόλων ἐνδύματα (ΞΒ', 254).

Ἀποστόλων διδασκαλίαι. Μέχρι τίνος ὑμεῖν περὶ βίου διαλεγόμεθα; Ἐπὶ τῶν ἀποστόλων οὕτως οὐκ ἦν, ἀλλὰ συνεχῶς μετεπήδων, τοὺς πρότερον μκνθάνοντες διδασκάλους καθιστῶντες ἐτέρων τινῶν μκθητευομένων. Οὕτως ἠδυνήθησαν τὴν οἰκουμένην περιελθεῖν, τῷ μὴ προσδεσμεῖσθαι τόπω ἐνί. Πόσης οἴεσθε διδασκαλίας δεῖσθαι τοὺς ὑμετέρους ἀδελφούς, τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, καὶ τοὺς ἐκείνων διδασκάλους; (αὐτόθ. 362).

Ἀποστολικῆς Ἑκκλησίαις σύγκρισις καὶ τῆς μετὰ ταῦτα. Οὐχὶ νῦν ὡς τὸ πάλαι. Ἄλλ' ἔοικε νῦν ἡ Ἑκκλησία γυναικὶ τῆς παλαιᾶς εὐμερίαις ἐκπεσοῦσθαι, καὶ τὰ σύμβολα κατεχούσθαι πολλαχοῦ μόνον τῆς ἀρχαίας εὐπραγίας ἐκείνης, καὶ τὰς μὲν θήκας τῶν χρυσίων ἐπιδεικνυμένη, καὶ τὰ κιβώτια, τὸν δὲ πλοῦτον ἀφρημένην ταύτη προσέοικεν ἡ Ἑκκλησία νῦν. (αὐτόθ. 312-313. 305-316).

Ὅτι τὸ ὄνομα τῶν ἀποστόλων πολλῶν ἐστὶν ἀξιωματῶν ὄνομα καὶ ὅτι τῶν ἔξωθεν ἀρχόντων καὶ αὐτῶν τῶν βασιλευόντων πολλῶ μείζονα κέκτηνται δυνάμειν οἱ ἀπόστολοι καὶ ἐξουσίαν. Ὁμιλία. (ΝΑ', 87-98).

Ἀποστόλων καὶ ἐθνικῶν φιλοσόφων σύγκρισις. Ὁμιλία (ΞΓ', 499-510. 547).

Οἱ ἀπόστολοι διὰ τί οὐ συνεχῶς λέγουσιν ὅτι ἐκ Παρθένου γέγονεν (ὁ Χριστός); (ΝΖ', 33).

Ἀποστόλων θεῖα ἔμπνευσις, καὶ οὐράνιος διδασκαλίαι. Διότι τίς ἄλλος ἐδίδαξεν αὐτοὺς; Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. (Ἰωάν. Α', 1). Ἡ λίμνη Γενησαρέτ; Ἄλλ' οὐ δογματίζει. Ἡ ἀλιεία; Ἄλλ' οὐ θεολογεῖ. Ζεβεδάιος; Ἄλλ' ἰδιώτης; Ἡ πατρίς; Ἄλλ' εὐτελής. Ἡ κόμη; Ἄλλ' ἀγροικοί, οὐ πολῖται. Οἱ Ἰουδαῖοι; Ἄλλὰ πκραβάται νόμου. Νόμος; Ἄλλὰ σκίαν εἶχε. Μωϋσῆς; Ἄλλ' ἰσχνόφωνος ἦν καὶ βρκαδύγλωσσος. Δαυὶδ; Ἄλλὰ σκώληξ καὶ οὐκ ἀνθρωπος κ.ε. [Πρόκλος Πατρ. Κωνσ. ΞΕ', 801].

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Ἰμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Τοῦ κόσμου, οὐκ ἔθνους ἐνός, ἀλλὰ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης καὶ φῶς νοητόν, καὶ τῆς ἀκτίνος πολὺ βέλτιον ὡς περ οὖν καὶ ἄλλας πνευματικόν. Ἄλλας δὲ ἡ φρόνησις. Ἐσεσθε δὲ καταφανεῖς πάσῃ τῇ οἰκουμένη, ὡς πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 373).

Ἐπιθήτετε ἐπὶ τοὺς ἄρτους λίθον καθαρὸν καὶ ἄλλας (Λευίτ. ΚΔ', 7). Ὁ μὲν λίθονος εὐωδίας ἐστὶ σύμβολον οἱ δὲ ἄλλες, συνέσεως καὶ φρενῶν ἐνυπῆρχον δὲ ἄκρως ἀμφότερα τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις. Εὐώδης γὰρ ἦν ὁ βίος αὐτοῖς καὶ γοῦν ἔφρασκον, ὅτι «Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ.» (Β'. πρ. Κοριν. Β', 15). Ἄκεῖ Βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει ἄρχοντες Ἰουδα ἠγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλῶν, ἄρχοντες Νεφθαλεῖμ. Ψαλμ. ΞΖ', 28. Σχεδὸν γὰρ ἐξ ἀπάσης φυλῆς τῆς ἐξ Ἰσραὴλ ἀπόλεκτοι γεγονῶσιν οἱ μακάριοι ἀπόστολοι. Ἦσαν δέ, πρὸς τούτῳ, καὶ πανσύνετοι καὶ φωστῆρες ἦσαν οἰκουμνικοί, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες καὶ τό γε παράδοξον εὐγλωττίαν μὲν γὰρ ἔχουσι λαμπρὰν οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοί, καὶ εὐστομοῦσιν ἄγαν, οἱ δὲ γε τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν μκθηταί, ἀνθρωποι γεγονῶσιν χειροτέχνη καὶ θαλασσοῦργοί, καὶ ἰχθυοθηῖραι, οὐ κόμπον ἔχοντες λόγων, οὐ λέξεων εὐπορίαν δεδοκιμασμένων ἀλλ' ἰδιῶται μὲν τῷ λόγῳ, πλοῦσοι δὲ τῇ γνώσει. (αὐτόθ. 585. 601. 640-641).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου.

Ἀποστόλων διδασκαλία καὶ νομοθεσία, καὶ νεωτερισμοὶ τινῶν τῶν νῦν ἐπισκόπων. Οἱ μὲν ἀπόστολοι, ἅτε τῷ θεῷ Πνεύματι σεσορισμένοι, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς δεσποτικὴν νύμφην, οὕτω διεκόσμησαν, ὡς μήτε τῶν χειρόνων αὐτῇ μηδὲν διανοχλεῖν, μήτε εἶναι τι κάλλιον, ὃ χρὴ τῷ θεσμῷ προστεθῆναι. Τινὲς δὲ τῶν νῦν τὸν διδασκαλικόν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐμπεπιστευμένων θρόνον, τολμῶσι νεωτερίζειν, καὶ τὸν παρ' ἐκείνων κοσμίως καὶ εὐσεβῶς θεμελιωθέντα θεσμὸν ἀτιμάτουντες, τὰ οἰκεῖα προκρίνουσι, τὸν ἐξ ἀρχῆς κόσμον ἀτιμότερον, δι' ὧν ποιοῦσι, νομίζοντες. Οὗτοι ἐγχειρίζουσι τὴν ἱερωσύνην τοῖς ὡς περ ἐξ ἀγορᾶς αὐτὴν ὠνησκαμένοις, οὓς εἰς ἀπώλειαν πέμπουπιν οἱ ἀπόστολοι, λέγοντες· «Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτῆσθαι· οὐκ ἔστι σοι μερίς, οὐδὲ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.» (Πράξ. Η', 20-21). Καὶ ὅταν μὲν δόξῃσι παρὰ τινῶν λοιδορεῖσθαι, εὐθύς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα προφέρουσιν, ὅταν δὲ δέη τι πράξαι τῶν δεόντων, οὐκ ἔτι τοῦτο προφέρουσιν, ὡς ἐξὸν τιμᾶσθαι μὲν ὡς ἀποστόλους, μὴ πράττειν δὲ ὡς ἀποστόλους. (ΟΗ', 1033).

Ἀποστόλων συγκατάβασις, καὶ οἰκονομία. Οἱ ἀπόστολοι οὐκ ἐκήρυττον μὲν, οὐδ' ἐνομοθέτουσαν περιτομὴν· συνεχώρουσαν δὲ, οὐχ ὅτι δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' ὅτι σοφῆς συγκαταβάσεως ἦν χρῆσις. Οὐ γὰρ ἂν ἐπέτρεψαν, ἢ ὡς δεόν φυλάττεσθαι, περὶ τὴν ἀρχὴν ἐρύλαττον. Καὶ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀπίστοις ἐστιωμένων ἔρη ὁ Παῦλος· «Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρὰ τὸ ἐπιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε.» (Α' πρ. Κορινθ. Ι', 27). Οὐ κελεύω, φησὶν, ἀπελθεῖν· εἰ δὲ βούλεσθε, οὐ κωλύω. Ἄλλο γὰρ τὸ κελεύειν, ἄλλο τὸ μὴ κωλύειν· τὸ μὲν γὰρ νομοθεσίαις ἐστί, τὸ δὲ οἰκονομίας. (αὐτόθ. 1125-1128). — Μέτριον ἀσκεῖν χρῆ, ὃ βέλτιστε, τὸ φρόνημα. Μέτριον δὲ φημι, οὐ τὸ πρὸς τοὺς μεῖζους κολακκευτικόν, ἀλλὰ τὸ πρὸς τοὺς ἐλάττους συγκαταβατικόν· οὐ τὸ δουλοπρεπές, ἀλλὰ τὸ ἡμερον· οὐ τὸ ὑποκρίσεως μεστόν, ἀλλὰ τὸ ἄδολον καὶ ἐλευθέριον, καὶ καπηλείαν μὴ ἐπιστάμενον. (αὐτόθ. 905).

Ἐμὲ τὸν μάλιστα πάντων διώκτην διὰ τοῦτο εἶπατε διώξαι, ἵνα ὃ ἀξιόπιστος κηρῶσων κατὰ συγκατάβασιν καὶ οἰκονομίαν. Ὁ γὰρ Θεὸς οὐκ ἀθρόως πάντα ποιεῖ, ἀλλὰ ἐχρησται συγκαταβάσει διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν. (Χρυσόστ. ΞΒ', 327-328.678).

Τί δὲ ἐστὶ συγκατάβασις; Ὅταν μὴ ὡς ἔστιν ὁ Θεὸς φαίνεται, ἀλλ' ὡς ὁ δυνάμενος αὐτὸν θεωρεῖν οἷός τ' ἐστίν, οὕτως ἑαυτὸν δεικνύη, ἐπιμετρῶν τῇ τῶν ὁρώντων ἀσθενείᾳ τῆς ὀφείας τὴν ἐπίδειξιν. (ΜΗ', 722). Συγκατάβασις ἐπὶ συνηθείᾳ. (αὐτόθ. 867). — Οὐ γὰρ ἢ πρὸς τὸ σὸν ἀσθενὲς συγκατάβασις ἐλάττωσις ὀφείλει γίνεσθαι τῆς ἀξίας τοῦ δυνατοῦ· ἀλλὰ τὴν μὲν φύσιν νόει θεοπρεπῶς, τὰ δὲ τκπεινότερα τῶν ῥημάτων δέχου οἰκονομικῶς. (Βασίλ. ΑΑ', 468. — Γρηγ. Ναζ. καὶ Βασίλ. Σελευκ. ἐν σημ. παρ' Ἰσιδώρ. ΟΗ', 1127).

Περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῆς Θεοτόκου. (Νεῖλος Ἀββᾶς ΟΘ', 917-924). — Περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ κηρύγματος τῶν ἀποστόλων. (Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1038-1040). — Ἀποστόλων κήρυγμα καὶ σκοπὸς τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. (Σωζόμ. ΞΖ', 853-861).

Οἱ θεῖοι ἀπόστολοι οὐ μόνον τὴν ἡπειρον, ἀλλὰ καὶ τὴν θάλασσαν περαιοῦμενοι καὶ τὰς νήσους, προσέφερον τοῦ νοεροῦ φωτὸς τὴν ἀκτῖνα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 320).

Ἀπόστολοι οὐ μόνον οἱ δῶδεκα, ἀλλὰ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα τῆς χάριτος ταύτης τετυχηκότες. (Θεοδώρ. ΠΒ', 329). — Ἀποστόλους ὠνόμαζον τοὺς νῦν καλουμένους Ἐπισκόπους· τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος τὸ μὲν τῆς ἀποστολῆς ἔνομα τοῖς ἀληθῶς ἀποστόλοις κτελίπον, τὴν δὲ τῆς Ἐπισκοπῆς προσηγορίαν τοῖς πάλαι καλουμένοις ἀποστόλοις ἐπέθεσαν. (αὐτόθ. 804). — Κτεγνωσμένοι παρὰ τῶν ἀποστόλων αἱ ἔριδες καὶ αἱ διαίρέσεις. (αὐτόθ. 1217).

Τῶν ἀποστόλων ὁ θεῖος χορὸς ἐκ σπέρματος Δαυὶδ βεβλαστηκέναι κατὰ σάρκα ἔφη τὸν Δεσπότην Χριστόν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 68). — Τὸν θεῖον Παῦλον πιστὸν εἶναι νόμιζε, καὶ πιστῶν ἀπάντων διδάσκαλον. (αὐτόθ. 120). — Τὸν ἀπόστολον Παῦλον παντελῶς ἠρνήθησαν οἱ αἰρετικοὶ Ἐλεσαῖοι, οἱ καὶ Σχμψαῖοι καλούμενοι. (Ἐπιφ. ΜΑ', 960. — Θεοδώρ. ΠΓ', 393) — Διατάξεις ἔγραψαν οἱ ἀπόστολοι. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 836). — Εἰς τό, α' Ὁ γὰρ κατεργάζομαι,

οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο ποιῶ, ἀλλ' ὁ μισῶ, τοῦτο πράσσω. Πρ. Ῥωμ. Ζ', 15. Ἑρμηνεία. (αὐτόθ. 1164-1177).

**Ἀποστροφή**, σχῆμα λόγου.

**Ἀποσφάλλειν** τινά, τὸ τῆς ὁδοῦ ἀποπλανᾶν, καὶ ἀποσφάλλειν πόνου.

**Ἀποσχίζεσθαι**. Ἀποσχίζει, οὐχ ὁ τῶν ἀσεβῶν χωριζόμενος, ἀλλ' ὁ τῶν εὐσεβῶν ἀριστάμενος. (Διατ. Ἀποστόλ. Α', 913-916). —

Ἵτι χρὴ μὴ ἀποσχίζεσθαι τῶν ἀγίων, ἀλλ' εἰρηνεύειν μαχομένους, κρίνειν τε δικαίως, καὶ μὴ προσωποληπτεῖν. (αὐτόθ. 1005).

**Ἀποταγή**, τοῦ κατηγουμένου πρὸς τὸν ἐνκντίον, καὶ συνταγή πρὸς τὸν Χριστόν. Ἀποτάσσομαι τῷ Σατανᾷ, καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ταῖς πομπαῖς αὐτοῦ, καὶ ταῖς λατρείαις αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, καὶ ταῖς ἐφουρέσεσιν αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτόν. — Μετὰ δὲ τὴν ἀποταγήν, συντασσόμενος λεγέτω· Συντάσσομαι τῷ Χριστῷ, καὶ πιστεύω, καὶ βηπτιζομαι κ. ἐ. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 1041-1044. — Χρυσόστ. ΜΘ', 231-240). — Ἵτι ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ τοῖς πονηροῖς ἀνθρώποις δι' αἰτίας ἐξ. (Φώτ. ΡΑ', 1049. — Ἰσαὰκ Καθολικὸς ΡΑΒ', 1180). — Τί ταῖς λέξεσι ταύταις δηλοῦται; Ἀποτάσσομαι σοὶ Σατανᾷ. Τίνας ἔνεκεν τὸ ἵστασθαι πρὸς δυσμᾶς. (Κύριλλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 1069-1073).

**Ἀποταγή βίου**. Παραίνεσις περὶ ἀποταγῆς βίου, καὶ τελειώσεως πνευματικῆς. (Βασίλ. ΛΑ', 625-648. — 933-941).

**Ἀποταγή καὶ ὑπακοή**. Ἡ μὲν ἀποταγή λήθη ἐστὶ προκατασχούσης γνώμης, καὶ ἀρνήσις συνηθείας, ἡ δὲ ὑπακοή, νέκρωσις καὶ φθορὰ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς μελῶν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 177-180). — Περὶ ἀποταγῆς διδασκαλία ψυχαφελεῖς διάφοροι, καὶ περὶ τῶν ἐνδυμάτων τοῦ μοναχικοῦ σχήματος (Δωρόθ. Ἀββᾶς ΠΗ', 1612-1844. — Ὁμιλίαι μετὰ τῶν Γραφ. χωρίων. Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1780-1788).

**Ἀποτακτικοί**, αἰρετικοί, οἵτινες καὶ ἀποστολικούς ἑαυτοὺς λέγειν βούλονται. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 1040 κ. ἐ. — Οἱ αὐτοὶ καὶ Ἀποτακτῆται. Τιμόθ. Πρεσβ. ΠΓ', 16. — Θεοδώρ. ΠΓ', 368).

**Ἀποταξάμενοι**. Περὶ τῶν ἀποταξαμένων, καὶ πάλιν εἰς κόσμον ἀναδραμόντων. Κα-

νόνες συνοδικοί, τῆς Α'. δ' ιβ'. τῆς Γ'. δ' ββ'. Τῆς ἐν Ἀγκύρῃ δ' β'. ε'. ζ'. Βλέπ. Πηδάλιον (Γελάσ. Κυζικ. ΠΕ', 1330). — Περὶ ἀποταξαμένων καὶ ἐξ ὑποστροφῆς ἐκεῖνα πραττόντων, οἷς ἀπετάζαντο. (Δαμασκ. ΙΕ', 1172).

**Ἀποτεθνάσαι**, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆν ἀπὸ τῶν οἰκείων διάστασιν δηλοῖ.

**Ἀποτελεσματική**, ἡ περὶ τοὺς ὄρνις καὶ τὰς διοσημείας ἐπιστήμη.

**Ἀποτίνειν ἀθρόα**. Βλέπ. λ. Ἀθρόα. — Ἀποτίνειν τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ. — Κομιδὴν ἀποτίνειν, ὅ ἐστιν ἐπιμέλειαν· ὁμοίον ἐστὶ τῷ, θρέπτρα ἀποδιδόναι, ὅ ἐστι τροφεῖν. Τοκεῦσι γὰρ θρέπτρα καὶ ὀφείλεται καὶ ἀποτίγεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀποτμος**, ἐν ἴσῳ τῷ δύσποτμος, δυσθάνατος ἢ δυστυχής. Ἐπεὶ καὶ πότμος οὐ μόνον ὁ θάνατος, ἀλλὰ καὶ ἡ τύχη, παρὰ τὸ πετεῖν, ὅ ἐστι πεσεῖν.

**Ἀποτομᾶς** γῆ, ἡ ἀποτετμημένη τῶν πέριξ.

**Ἀποτομή**, λόγος εἰς τὴν ἀποτομήν Ἰω. τοῦ Προδρόμου. (Ἀνδρ. Κρήτης ΙΖ', 1109-1141).

**Ἀπότομος**. Μὴ ἔσο ἀπότομος, μήτε πειραθῆς· θείας ἀγανακτήσεως, κἂν δοκῆς ζήλω περιφλέγεσθαι θεοσεβείας. Παράδειγμα ἀποτόμου ἔκ τινος ἱστορίας. (Κλήμ. ΟΘ', 297-300).

**Ἀποτος ἀσέβεικ**, ἡ πικρὰ (Θεοδώρ. ΠΑ', 320).

**Ἀποτρέπειν**. Ἀποτρέπει μὲν Θεὸς τῶν ἐναντίων, οὐ βιάζεται δὲ τῶν ἀνθρώπων τὴν γνώμην. (Θεοδώρ. Π', 440).

**Ἀποτρίβειν**, τὰς δόξας αὐτῶν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 193). — Ἀποτρίψασθαι τὰ δνειδή παρκαλεῖ. (Π', 1829). — Ἵνα δὲ καὶ τῶν ἀναγνωσομένων τὰς γλώσσας, καὶ τὰς τῶν ἀκουτομένων ἀκοὰς ἀποτρίψωμεν, καὶ τῆς λοιμώδους ἀπαλλάξωμεν δυσδομίας. (ΠΓ', 337).

**Ἀπότριχες**, οἱ ἀνηθοὶ παρὰ Καλλιμάχῳ.

**Ἀποτρόπαιος**. Φεύγων πᾶν αἶμα βδελυκτὸν καὶ ὀσμᾶς ἀηδεῖς καὶ ἀποτροπαίους ἐκκλίνων Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας. (Θεοδώρ. ΠΒ', 976).

**Ἀπότροπος**, ὁ κενωρισμένος καὶ οἶον ἐξόριστος· ὑπότροπος δὲ ὁ ὑποστραφεὶς καὶ παλινοστήσας.

**Ἀποτυμπανισθῆναι**, τὴν κεφαλὴν ἀ-

ποκοπήναι· καὶ ὅτι παρὰ Ῥωμαίους ἐπὶ πέντε μναῖς ὑπέμενον τινες ἀποτυμπκνισθῆναι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀποτυχία**, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀποτυχανόντων· Ἀὕτη μὲν ἡ μῆρινθος οὐδὲν ἔσπασεν. Παροιμιῶδες· ἐπὶ τῶν ἐκ πρώτης μὴ τυχόντων οὐ θέλουσι, τὸ

Ἔφρ' ἄλλην φράζονται ἐν φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω.  
Οὐ γὰρ αὕτη ἐτοίμη. Ἔστερον δὲ παροιμία δομῶς τοιαύτη ἐξεφωνήθη, αὕτη μὲν ἡ μῆρινθος οὐδὲν ἔσπασεν, ἀντὶ τοῦ αὕτη ἡ μυχανὴ οὐδὲν ἦνυσεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν σχοίνοις θηρευόντων ἢ ἀλιευόντων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀποτυχίσει** λίθον, τὸ ἀποπελεκῆσαι, παρὰ τὸ τύχος, ὄργανον λιθοξοικόν.

**Ἀπουρίζειν**, τὸ ἀφορίζειν καὶ ἀρκιρεῖσθαι· κατουρίζειν δὲ τὸ κατ' οὐρον πλεῖν.

**Ἀπουσία**. Οὐδὲν βλάπτει ἡ ἀπουσία, ὅταν πίστει ὀφθαλμοὶ ᾧσι, καὶ οὐδὲν ὠφελεῖ ἡ παρουσία, ὅταν πίστει ὀφθαλμοὶ μὴ ᾧσι. Βακτηρὶα γὰρ τίς ἐστὶν ἰσχυρὰ ἢ πίστις, καὶ λιμὴν ἀσφαλῆς, τῆς τῶν λογισμῶν ἀπκλάττουςα πλάνης, καὶ ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ τὴν ψυχὴν ἀναπαύουσα. (Χρυσόστ. ΝΓ', 273 κ. ἐ.).

**Ἀποφάνειν**, ἐκ τοῦ φᾶν, τὸ λέγω, γίνεται φάνω, ἐξ οὗ τὸ ἀποφάνω, ὅθεν ἀποφαναις.—Ἀποφῆναι κρείττους τῶν δυσμενῶν, καὶ λῦσαι τὰς συμφορὰς. (Θεοδώρ. Π', 1185).

**Ἀποφάνεσθαι**. Ἐγὼ δὲ ταῦτα οὐκ ἀποφαινόμενος λέγω· τοιμηρὸν γὰρ ἀποφαντικῶς οἶμαι λέγειν, περὶ ᾧν ἡ θεὸς διχρήθη οὐ λέγει Γραφή. (Θεοδώρ. Π', 84). — Ἀποφάνεσθαι, καὶ ἐρωτᾶν. Ὁ μὴ ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ἐρωτῶν, καὶ τῇ κρίσει τῶν ἀροκτῶν τὴν ψῆφον ἐπιτρέπων ἐμφατικωτέρην καὶ δραστηρικωτέρην τῇ ἐρωτῆσει τὴν ἀπόδειξιν ποιεῖται. Τοὺς γὰρ ἀποφαινομένους αὐθαδεῖς οἱ πολλοὶ γράφοντι· τοὺς δὲ ἐρωτῶντας, καὶ προπετεῖς κρείττους εἶναι ἠγοῦνται, καὶ ἀσμένως στεφανοῦσι, τῷ τὰ λεγόμενα καταδέχεσθαι καὶ ἐγκρίνειν αἰεὶ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1552). Ἡρὸς τοὺς κατὰ Πύρρωνα Σκεπτικούς, ἤτοι ἐρετικὸς ἐπικληθέντας, μηδὲν κατακληπτὸν εἶναι ἀποφηνάμενους. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1244-1257).

**Ἀπόφασεις**. Χρῆ γινώσκειν, ὅτι ἡ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις, ἀπόφασις λέγεται. Ἐπειδὴ πάση καταφάσει ἀντίκειται ἀπόφασις, καὶ πάση ἀπόφασει κατάφασις· ἡ ἀπόφ-

σις ἢ ἀντικειμένη τῇ κατάφασει, καὶ ἡ κατάφασις ἢ ἀντικειμένη τῇ ἀπόφασει, ἀντίφασις λέγεται· ἀνάγκη δὲ τὴν μίαν ψεῦδεσθαι, καὶ τὴν μίαν ἀληθεύειν. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 653. 664).

**Ἀποφαντικὸς λόγος**· ὁ ἀποφαντικὸς μου λόγος ἐνεργέστατός ἐστι, καὶ πρακτικώτατος, πάντα πληρῶν ὄσκα βούλομαι. (Θεοδώρ. ΠΑ', 448.—Ἀποφαντικῶς λέγειν — Ἀποφαντικῶς ἐρμηνεύειν — Ἀποφαντικῶς ἀναγινώσκειν).

**Ἀπόφασεις** ἐπεισφέρουσα κατάφασιν, οἷον οὐκ ἀλαπαδρός, ἀντὶ τοῦ ἀνδρείος.—Ἀπόφασις καὶ ἀποφάσκειν ἐκ τοῦ ἀπόφνημι. Ἀπόφασις παρατιθεμένη θετικαῖς φωναῖς, ἵτον δύναται στερῆσαι ἐν συνθέσει παραλαμβανομένη, οἷον, οὐ παραγένησις ἐν ἴφ τῷ ἀπουσία· καὶ οὐ περιτελίσις ἀντὶ τοῦ τὸ ἀτελείστον. Ἀποφάσεις δύο Ἀττικῶς ἀντὶ μιᾶς ἐν τῷ

Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα . . . . .

Οὐ τις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο

Σοὶ . . . . . βρεῖας χεῖρας ἐποίησι.

**Ἀποφάσεις** ἐπὶ τῶν θεῶν ἀληθεῖς, αἱ δὲ κατάφασεις ἀνάρμοστοι. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 141. 156. 409 κ. ἐ.).—Ἀπόφασις, ἀνατροπὴ τῆς κατάφάσεως· κατάφασις, ἀνατροπὴ τῆς ἀποφάσεως. (Ἀνκστ. Σιν. ΠΘ', 80).

**Ἀποφάσεις συνοδικαί**, ἤτοι Κανονικὸν ἐκκλησιαστικόν, διαφόρων Πατριαρχῶν. (ΡΙΘ', 725-1297.—PNB', 1085-1460).

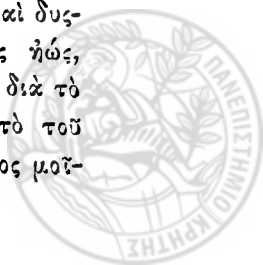
**Ἀποφαντικοὶ λόγοι**. Πολλάκις διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀντεισάγεται τὸναντίον.

**Ἀπόφθεγμα**. Ἀπόφθεγμά ἐστι βιωφελῆς προφορὰ δι' ὀλίγων λέξεων. — Ἀποφθέγματτα τῶν παρ' Ἑλλησι σοφῶν καλουμένων ὀλίγαις λέξεσι μείζονος πράγματος δήλωσιν ἐμφανίει. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 32-56). — Ἀποφθέγματτα διαφόρων Πατέρων. Βλέπε. Γνωμολόγιον. (Εὐάγρ. Ποντ. Μ', 1220. — Χρυσός. Ξ', 72 κ. ἐ.).

**Ἀποφοιτᾶν** τὸ παύεσθαι φοιτῶντα.

**Ἀποφορτίζεσθαι**. Ἀποφορτίσασθαι ἐσπούδασε τὴν περὶ τούτων γνῶσιν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 896).

**Ἀποφράς** ἡμέρα, ἡ δυσφραδῆς καὶ δυστυχῆς καὶ μηδὲ ὀνομαστή. Δυσώνυμος ἡώς, ἡ δύσφρημος ἡμέρα, ἡ δυσφραδῆς, οὐ διὰ τὸ τοῦ ὀνόματος κακῶφρονον, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ πράγματος δυσοιώνιστον· καὶ δυσώνυμος μοῦ-



ρα· δυσώνυμος διὰ τοῦ οὐκ ὀνομαστός ἐρμηνεύεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀποφράτη**, ἡ δούλη, κατὰ γλῶσσαν.

**Ἀποφυγγάνειν**. Ἀποφυγγάνουσι τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ὡς νυκτερίδες καὶ νυκτοκόρακες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 825).

**Ἀπόφυσις** τοῦ ὄστοῦ· τί ; (Μελέτ. Μοναχ. ΕΔ', 1120).

**Ἀποφώλιος**, ὁ ἀπαίδευτος καὶ ἀδίδακτος, παρὰ τὸ *φωλεόν*, ὃ δηλοῖ παιδευτήριον, κατὰ γλῶσσαν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκ τῶν φωλεῶν ἀποβαλλομένων ὀρνέων διὰ φαυλότητα. — Ἀποφώλιος εὐνή, ἡ ἀδόκιμος καὶ ἀγονος καὶ ἀκαρπος, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκ τῶν φωλεῶν ἀπορρίπτομένων οὐρίων ὠν.

**Ἀποχαιρετικὸς** λόγος Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. (ΛΓ', 457-492).

**Ἀποχή**. Οὐχ ἡ τῶν πράξεων ἀποχή δικαιοῦ τὸν πιστόν, ἀλλ' ἡ τῶν ἐννοιῶν ἀγνεΐα καὶ εἰλικρίνεια. (Κλήμ. Θ', 753). — Οὐ γὰρ ὁ ἀπεχόμενος μόνον τῆς κακῆς πράξεως δίκαιος, ἐὰν μὴ προσεξεργάσῃται καὶ τὸ εὖ ποιεῖν, καὶ τὸ γινώσκειν δι' ἣν αἰτίαν τῶν μὲν ἀφεκτέον, τὰ δὲ ἐνεργητέον. (αὐτόθ. 324). — «Μάθετε καλὸν ποιεῖν.» Ἦσ. Α', 17. Οὐκ ἀρκεῖ γὰρ εἰς τελείωσιν ἡ ἀποχή τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ δεῖ προσθεῖναι τὴν κτῆσιν τῶν ἀγαθῶν. (Θεοδώρ. ΠΑ', 229.1736).

**Ἀπόχρη**, ἐπίρρ. καὶ ῥ. ἀπόχρη, ἀπέχρησε, καὶ ὁ ἀποχρῶν, ἐξ οὗ καὶ ἀποχρώντως ἐπίρρ. — Ἀποχρῶσαν ἐπορισάμην ψυχαγωγίαν. (Θεοδώρ. Π', 1837).

**Ἀποχώρησις**. Ἀπολογία Βασιλείου πρὸς τοὺς Καισαρεῖς περὶ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ. (ΛΒ', 245-268).

**Ἀπόψυξις**, ἀποπνευμάτωσις, παρὰ τὸ ἀποψύχειν, τὸ ἀπὸ ψυχῆς γίνεσθαι, ὃ ἐστὶ ἀποπνέειν λειποθυμοῦντα ἢ θνήσκοντα· καὶ ἀποψύχειν τὸν βίον κατὰ συνήθηκα λέγεται.

**Ἀποψύχεσθαι**, ἀντὶ τοῦ ἀναψύχεσθαι. Ἀποψύχειν δὲ ἐνεργητικῶς τὸ λειποθυμεῖν.

**Ἄππα**, προσφώνησις ὑποκοριστικὴ καὶ παιγνιώδης. Οἶον ἄππα, πάππα, ὡς μάμμα, μάμμα, μαμμαία, τέττα, ἄττα κ. ἐ. (Λ. Ε.).

**Ἀπραγμοσύνη**, καὶ πράγμασι χρῆσθαι. Μὴ τῷ δεινὸς εἶναι πράγμασι χρῆσθαι, ὡς ἀδρανεῖς ψέγε τοὺς τῆς ἀπραγμοσύνης ἐσῶντας. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1489). — Λόγος περὶ ἀπραγμοσύ-

νης. (Νεῖλ. ΟΘ', 696-712). — Ἐν ἀπραγμοσύνη καὶ εἰρήνῃ διατελοῦσι, τρυφὴν ἔχοντες μόνιμον τοῦ συνειδότης τὴν καθαρότητα. (Θεοδώρ. Π', 1129). — Ἀπραγμοσύνη καὶ ἡσυχία καὶ ὅτι τὸ ἡρεμεῖν τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν προξενεῖ. (Παράλλ. Διμασκ. 47', 481. 48', 1244).

**Ἀπρακτος** ἀνίχ, ἡ καθ' ἧς οὐκ ἔστι τι πρᾶξαι οὐδὲ μηχανήσασθαι. — Ἀπρακτος ἡμέρα, ἡ ἐορτάσιμος. (Θεοδώρ. Π', 117). — Ἀπρακτα ἔργα ἢ ἐπιχειρήσεις. (ΠΒ', 1304). — Ἀπρακτοὶ ὀδύναί, παρ' Ὀμήρῳ, αἱ ἐφ' αἷς οὐκ ἔστιν ἐκδίκησις.

**Ἀπραξία**. Ἀπραξία πράξεως αἰρετωτέρα. Βλέπ. Ἄδιξα πρᾶττειν.

**Ἀπρεπὲς** λέγεται τὸ ὑπ' οὐδενὸς περιεπόμενον. — Ἀπρεπείας εἶδη καὶ πάθη. (Θεοδώρ. ΠΓ', 289).

**Ἀπρίλιος**, ὁ καὶ Ἑαρθικὸς καλούμενος. Διὰ τί κατὰ τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸν Ἀπρίλιον μῆνα τὸ ἅγιον Πάσχα, καὶ ὅτι σύμβολον τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. (Μακάρ. ΛΔ', 513).

**Ἀπρίξ**, ἐκ τοῦ *πείριξ* συγκέκοπται.

**Ἀπρονόητον**. Οὐδὲν ἀπρονόητον, οὐδὲν ἡμελημένον παρὰ Θεοῦ· πάντα σκοπεύει ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς· πᾶσι πάρεστιν, ἐκπορίζων ἐκάστῳ τὴν σωτηρίαν. (Βασίλ. ΚΘ', 160.). — Ἀπρονόητον οὐδὲν παρὰ τῆς θείας Προνοίας. Περὶ εἰμαρμένης τε καὶ Προνοίας. Λόγοι ἔξ. (Χρυσόστ. Ν', 749-774).

**Ἀπροσδεῆς**. Δόξαν δὲ ἐπίκτητον ὁ Πατήρ οὐκ ἐπιδέχεται, τέλειος, ἀπειρονόητος ὢν, ἀπροσδεῆς κάλλους καὶ πικνοῖας ἐπηρείας. (Θεοδώρ. ΠΓ', 289).

**Ἀπροσηγορία**. Μὴ τοίνυν ἀδίκει τὸν τῆς φιλίας θεσμόν, ἀλλὰ συχνῶς γράφε' οὕτω γὰρ ἔση μοι πλέον κεχαρισμένος· πολλῶν γὰρ φιλίας ἡ ἀπροσηγορία διέλυσεν. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1397).

**Ἀπρόσιτον** τὸ τῆς ἀρχῆς ὕψος, ἀλλὰ φιλόανθρωπον ἢ φιλία, δι' ἣν ἐθαῤῥήταμεν ταύτην σοι προσκαγαεῖν τὴν παράκλησιν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 296).

**Ἀπρόσκοποι**. Εἰς τὸ «Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ» Α'. πρ. Κορινθ. Γ', 32. (Χρυσόστ. ΕΑ', 205-212).

**Ἀπροσωπόληπτα** τὰ θεῖα χαρίσματα· καὶ διὰ τί οὐ πᾶσιν ἢ θεῖα ἐπίπταται χάρις. (Ἰσιδ. ΟΗ', 949-952).

**Ἀπρόσωπος.** Ἀπρόσωπος κατηγορία. (Θεοδώρ. ΠΒ', 825).

**Ἀπρωσ,** πόλις Θρακική. (Προκ. Ἱστορ. Τόμ. Β'. σελ. 603).

**Ἀπτά,** περίαπτχ. Περὶ ἀπτῶν, γοητειῶν καὶ γοήτων. (Ἀθην. ΚΓ', 1320). Βλέπ. *Περίαπτα*.

**Ἀπτερος,** μῦθος, ὁ παράμονος καὶ μὴ ἀποπτάς· ἢ ὁ ταχὺς καὶ ἰσόπτερος καὶ ταχέως εἰς τὴν ψυχὴν τινος εἰσδύς.

**Ἀπτεσθαι.** Ἀπτεσθαι τινος οὐ μόνον σωματικῶς λεγόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἐν λόγοις. Ἀπτεσθαι τὸ βέλος τινός, ἀντὶ τοῦ εὐστοχεῖν καὶ ἐπιτυγχάνειν. — Ἀπτεσθαι τὸ διὰ χειρὸς ἐπαρᾶσθαι, καὶ τὸ ἀνάπτεσθαι καὶ κρεμᾶν δμωνύμω· καὶ ποτὲ μὲν γεν. ποτὲ δὲ αἰτ. συντάσσεται κατὰ τὰ διάφορα σημαίνόμενα.

Ἀπτεται ἡ ἡμέρα τῆς ἐκτίσεως τῆ νυκτί. (Θεοδώρ. ΠΓ', 568). — Ἀπτὴ δύναιμις. (αὐτόθ. 608-609).

**Ἀπτὴν** νεοσσός, ὁ μὴ δυνάμενος πτῆναι.

**Ἀπτοεπής,** δασυτόνως ὁ καταπτόμενος τοῖς ἔπεσι, τουτέστιν ὑβριστικῶς ψιλοτόνως δὲ (ἀπτοεπής), ὁ μὴ πτοούμενος ἔπεσιν.

**Ἀπυγοὶ** καὶ μελάμπυγοι. (Νόννος ΛΓ', 1003).

**Ἀπύλωτον** στόμα, τὸ ἀθυρόγλωσσον.

**Ἀπυνδάκωτος** κύλιξ, ἡ μὴ ἔχουσα πύνδακα, ὃ ἐστὶ πυθμὲν.

**Ἀπυροὶ** τρίποδες, λέβητες, οἱ μὴπω πυρὶ προσενεχθέντες.

**Ἀπυρος** οἶνος, ὁ μὴ ἐψητός· ἀπύρωτος φιάλη, ἡ μὴ ἐπιτιθεμένη τῷ πυρὶ.

**Ἀπυστος,** ὁ μὴ πυθόμενος, καὶ ὁ περὶ οὗ οὐκ ἐπίθετό τις· καὶ ἄπυστον τὸ ἀνήκουστον, ἐκ τοῦ πέπυσται.

**Ἀπύτης** κῆρυξ, παρὰ τὸ ἀπύειν, φωνεῖν.

**Ἀπφα.** Ἀφφν τὴν ἀδελφὴν Ἀττικῶς μόνῃ ἢ ἀδελφῇ εἴποι ἄν, καὶ πάππαν τὸν πατέρα μόνος ὁ παῖς.

**Ἀπφάριον,** ὑποκορ. ἤγουν ἀδέλφιον.

**Ἀπφιον** ὑποκοριστικῶς, ἡ ἐρωμένη.

**Ἀπφύς,** ὁ πατήρ.

**Ἀπώμοσις** ἡ ἄρσις, ἐπώμοσις δὲ ἡ θέσις.

**Ἀρᾶ** καὶ ἀρᾶσθαι, ἐπὶ ἱκετεῖς λέγεται. — Περὶ ἀρᾶς ὑπὸ Κυρίου, καὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῶν ἀποστόλων γενομένης. (Παράλλ. Ἰωάν. Διμκσκ. ΛΕ', 1188-1192). — Περὶ ἀρᾶς εὐ-

λόγως ἢ ἀδίκως ἐπαγομένης· καὶ ὅτι χρὴ εὐλογεῖν καὶ μὴ καταρᾶσθαι. (αὐτόθ. 1256).

**Ἀραβες,** ἔθνος, ὅτι ἀπὸ Ἀράβου τινός οὕτως ἐκλήθησαν. — Ἀραβες ἀνθρωποθῦτχι. (Εὐσέβ. περὶ τῆς παλαιᾶς ἀνθρωποθυσίας. ΚΑ', 281-289). — Ἀράβων διάστασις καὶ θνητοψυχία (Κ', 597). — Ἀραβες ἔθνος πολέμιον πάντα τὸν χρόνον ἐκπολεμώμενον τῷ Ἰσραήλ. (Βασίλ. Α', 556). — Ἀραβες σκηνῆται βέρβαροι. (Εὐάγρ. ΠΓ', 2833). — Οὐδὲν κοινὸν εἶχον τῷ γένει τοῦ Ἰσραήλ. (Χρυσόστ. ΝΖ', 33). — Ἔθνος χεῖριστον. (Ζώσιμ. σελ. 21).

**Ἀραβία,** πλήρης ἦν κατοίκων πονηρῶν καὶ μοχθηρῶν. (Χρυσόστ. ΝΓ', 565). — Ἀραβῶν παραγωγός. (ΞΒ', 596). — Ἀραβίαις χωρογραφία. (Φιλοστ. ΞΕ', 485 κ. ἐ. — Ἀγχοθαρχ. παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 9-76). — Ἔθνη Ἀραβικὰ μέχρις Αἰγύπτου, θκλάσσης Ἐρυθρᾶς, καὶ Ἰορδάνου ποταμοῦ· ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν. (Νεῖλ. ΟΘ', 612 κ. ἐ.).

**Ἀραβιανός.** Ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεύς. (Εὐσέβ. Κ', 512).

**Ἀράβιος,** φίλος Χρυσοστόμου καὶ Ὀλυμπίαντος· ἐπιστολαὶ Χρυσοστόμου πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 635. 675).

**Ἀράβιοι,** τὴν Οὐρανίαν καὶ Διόνυσον μόνον σέβουσι. Περὶ θεῶν Αἰθιοπῶν, Ἀραβίων καὶ Αἰγυπτίων. (Ὀριγ. ΙΑ', 1233). — Ἀραβικὸς κόλπος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν οἰκοῦντες Ὀμηρεῖται καὶ Αἰθίοπες. (Προκόπ. Ἱστ. τόμ. Α'. σελ. 98-107).

**Ἀραδισσός,** χωρίον τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας. (Εὐάγρ. ΠΓ', 2832).

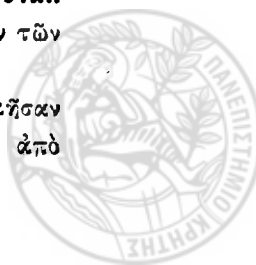
**Ἀραδος,** ὁ τῶν ὄπλων κτύπος.

**Ἀραιά** γλῶσσα ἐπιθετικῶς μετὰ δασείας μὲν ἢ στερεὰ καὶ ἐπιμήκης, μετὰ δὲ ψιλῆς ἢ βλαπτική.

**Ἀραιὰ** χεῖρ ἐπιθ. ἡ ἀσθενής, ἢ προσηγορικῶς ἢ ἀριστερά· κοινῶς μὲν ψιλοῦται ἢ ἀραιὸν φωνή, Ἀττικῶς δὲ δασύνεται. — Ἀραιὰ κνήμαι, αἱ ἀσθενεῖς καὶ βεβλαμμένοιαι. — Ἀραιὰς φρένας ἔχειν λέγεται ὁ χαῦνος, ἀντικείμενος τῷ πυκινῷ φρονοῦντι, καθ' Ὀμηρον. — Ἀραιή εἴσδος, ἀντὶ τοῦ λεπτῆ καὶ στενῆ· καὶ ὅτι δασύνεται.

**Ἀράμ,** ὁ Σύρος καλεῖται, κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων διάλεκτον. (Βασίλ. Α', 445).

**Ἀραμοί,** οἱ καὶ Ἀριμοί, ἔθνος οἰκῆσαν τὴν κατὰ κκεκαυμένην κληθεῖσαν χώραν ἀπὸ



Ἄριμου βασιλέως οὕτω κληθέν· καὶ ἄριμοι οἱ πίθηκοι παρὰ Τυρρῆνοισι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀράξης** ποταμός, ἐκ τοῦ ἀράσσειν τῇ δξύτῃτι τοῦ βεύματος ἔσχε τοῦνομα.

**Ἀράξιος**, ἐπίσκοπος παρῆν ἐν τῇ κηδεῖα τῆς ἀγίας Μακρίνης ἀδελφῆς τοῦ Μ. Βασιλείου. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 993).

**Ἄρατος**, ὁ ποιητής, παραδέχεται πρόνοιαν Θεοῦ,

Τῷ μὲν αἰεὶ, πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἰλάσκονται.  
Χαῖρε, πάτερ, μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειρα.  
(Παρά Κλήμ. Η', 180. — Εὐσέβ. ΚΑ', 1101).

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέ ποτ' ἄνδρες ἐῷμεν  
Ἄρρητον.

(Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1060).

Ἀράτου φητόν, ᾧ Παῦλος ἐχρήσατο· Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. (Χρυσόστ. Ξ', 269. — ΞΒ', 676). — Συνέγραψε *Φαινόμενα*. Ἐρατοσθ. (Εὐσέβ. ΙΘ', 1137). — Συνέγραψε *Καρύνα*. Ἀχιλλεὺς Τάτιος εἰς *Φαινόμενα* (παρ' Εὐσεβ. αὐτόθ. 953). — Διέτριψε παρ' Ἀντιγόνῳ βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας. (αὐτόθ. 988). — Τῇ Εὐδόξου κατηκολούθησε συντάξει. Ἰππάρχος εἰς *Φαινόμενα* (αὐτόθ. 1005). — Βίος Ἀράτου καὶ γένος αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1153 κ. ἑ.).

**Ἀράχνια**. Ἀραχνίων γέμειν λέγεται τι, καὶ ἀράχνια ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἀμελεῖσθαι, καὶ *elār arāchnas*, ἀντὶ τοῦ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.

**Ἀραχνίων ὑφάσματα**. Ἀριστοτέλης τοῦς λόγους διαλεκτικῶν τοῖς τῶν ἀραχνίων ὑφάσμασιν εἰλάζειν, ὡς οὐδὲν μὲν χρησίμους, λίαν δὲ τεχνικούς. *Ἀράχνειον ῥῆμα*, καὶ ἀράχνειος μίτος (Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1040).

**Ἀραχνος Κρής**: ὅτι συγγενόμενος Τειρεσίᾳ, ὅτε ἦν γυνή, εἰς γαλῆν μυθεύεται μεταβληθῆναι, Ἀφροδίτης χόλω.

**Ἀρβύλας** καὶ *arbutilides*, εἶδος ὑποδήματος. Ἀρβύλη δὲ ὑπόδημα, καὶ μέρος τι τῆς ἀρμκτείας ἀντυγος ὁμωνύμως (Λεξ. Εὐστ.). — Ὅτι τὰ σκνδάλια νυνὶ λεγόμενα ἀρβύλας ἔλεγον οἱ παλαιοί, καὶ τὸ φακιδίον ἢ φακιδίλιον, φασώλιν. Νόννοσος. (Παρά Φωτίῳ ΡΓ', 48). — Ὑπόδημα τῶς ποσίν, ἅπερ Ἑλληνες μὲν ἀρβύλας, Ῥωμαῖοι δὲ γάρβουλα καὶ κρηπίδας ὀνομάζουσιν (Ἰω. Λυδ. σελ. 130).

**Ἀρβυλόπτερος** ἐλέγετο δ] Περσεύς, ἡγουν πτερόπους· ταῖς γὰρ ἀρβύλαις καὶ οἱ πόδες συνεννοοῦνται.

**Ἄραγαὶ χεῖρες**. Χεῖρας ἀργὰς γοργοῦς ἐργασάμενος (Θεοδώρ. ΠΓ', 753). — Ἄραγαὶ μηχαναὶ τοῦ πονηροῦ (Π', 1300). — Δειξάτωσαν ἀργὰς τὰς θείας προβήσεις (ΠΑ', 645).

**Ἄραγαίνειν**, τὸ λευκαίνειν.

**Ἄραγαῖς**, πολίχνη Λαοδικεῖας (Φώτ. ΡΒ', 24). — Ἄραγαῖς, νῆτος πρὸς τῇ Λυκίᾳ. Στέφ.

**Ἄραγαλέον**, ὅτι παρὰ τὸ ἔργον ἢ παρὰ τὸ ἄλγος. Ἄραγαλέον τὸ δύσκολον καὶ ἀργῶδες. Ἄραγαλέον ἄσθημα, τὸ ἀλγεινόν.

**Ἄραγᾶντες** ταῦροι, οἱ λευκοὶ τὸ χροῶμα, ἢ διὰ τὸ λίπος.

**Ἄραγᾶριζιν**, Ἀραγαριζίμ, ὃ ἔστι μεθερμηνευόμενον Ὀρος Ὑψίστου. (Εὐσέβ. ΚΑ', 708).

**Ἀραγεῖα**, Ἑλένη, ἡ Ἀάκκιννα καὶ Πελοποννησίη. — Ἀραγεῖα Ἥρα ἢ τοῦ Ἄργου προστατοῦσα. Ἀραγεῖα φορά, περὶ συκοφαντῶν λέγεται, ὧν εὐφρόρησέ ποτε τὸ Ἄργος. — Ἀραγεῖων βασιλέων τῶν μετὰ Προῖτον βασιλευσάντων στάσις καὶ μεταβολή. — Ἀραγεῖων βασιλεῖς (Γατικιν. Γ', 881. — Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 145-176).

**Ἀραγεῖν**. Ἀραγεῖ ἢ τῆς τιμωρῆς ψῆρος ἐπὶ τῶν δεξαμένων τὰ τῆς τιμωρῆς φάρμακκα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1088. — ΠΒ', 96).

**Ἀραγεῖφόντης**, ὃ Ἑρμῆς ἀλληγορικῶς λέγεται, ὡς λόγος ἐναργῶς φαίνων τὰ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἢ ὡς ἀργὸς φόνου διὰ τὸ εἰρηνικὸς εἶναι· μυθικῶς δὲ ὡς Ἄργου τοῦ πανόπτου φονεὺς· ὅτι τὸ γει διὰ διφθόγγου γράφεται.

**Ἀραγέλλια**, κάρυκ ἰνδικά. Περὶ ἰνδικῶν προϊόντων καὶ Ἰνδικῶν. (Κοσμάς Ἰνδικοπλ. ΠΗ', 444).

**Ἀραγεμος**, νόσος ὁμμάτων, καὶ ἀραγεμα τὰ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν λευκώματα, παρὰ τὸ ἀργόν (λευκόν).

**Ἀραγεννόν**, τὸ λευκόν, παρὰ τὸ ἀργόν.

**Ἀραγέστης** βρυτοῦνος ὄνομα ἀνέμου, ἀραγεστής δὲ Νότου ἐπίθετον.

**Ἀραγῆς**, ὃ ὄφις, κατὰ γλῶσσαν, ὕθεν ἀραγεφόντης κατὰ τινὰς ὃ ὄφιοκτόνος.

**Ἀραγία**, καὶ ἀργός. Φεύγειν χρὴ τὴν ἀργίαν· ἐνδείξας γὰρ πρόξενος· ὅτι ἀργὸν οὐ χρὴ ἐσθίειν (Διατ. Ἀποστ. Α', 753-757). — Ἀραγῆ οὐ χρὴ μετακιδίονα (αὐτόθ. 600). — Ἀραγία κακουργίης ἀρχή. Περὶ προνοίας ζῶων καὶ ἰχθύων. Τί ἐρεῖς σὺ ὃ τῇ ἀραγίᾳ συζῶν; (Βασίλ. ΚΘ', 157). — Μὴ ἔσο ἀργὸς περὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου. Ἀραγία χαλεπωτάτη τῶν



ψυχῶν νόσος. Παραδείγματα ἐκ τῶν ζώων (Βασίλ. ΛΑ', 1500-1508. 1401).

Ἄργια μῆτηρ κακίας (Χρυσόστ. ΝΓ', 113).

—Ἡ ἀργία ἀρχὴ κακουργίας τοῖς ἀπαιδεύτοις γίνεται. Μὴ οὖν βδελύττου τὸ ἔργον τὸ τῶν χειρῶν, ὅτι ὠφέλιμον, καὶ πάνυ νηφάλιον. (Νεῖλ. ΟΘ', 196).

Ἄργια καταχρηστικῶς ἐορτή, ἣτις καὶ κατοπραγίας ἀρχή. Τοῖς οὖν τὸ θεῖον ἔργον ἐκτελοῦσιν οὐκ ἔστιν ἀργηταί ποτε· αὐτὸ γὰρ τοῦτο τὸ ἐνδελεχῶς προσομιλεῖν τῷ Θεῷ ἐορτὴ αὐτοῦ· ἔστιν, οὐκ ἀργία. (Ἰωάν. δ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 808. 824). — Ἀμκρτίχ ἐστὶ πάσης ἐντολῆς καὶ τῆς ἐλκχίστης παράβασις· Ἄργια δέ, τὸ μὴ ποιεῖν καὶ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ· ἀμέλεια δέ τὸ ἐργάζεσθαι μὲν, ῥαθύμως δέ· πάθος δέ, ἢ πεπηγυῖα καὶ δυσέκνιπτος ῥοπή τῆς διανοίας ἐπὶ τὰ βλάπτοντα· πτώμα δέ, τὸ εἰς ἀπιστίαν ὀλισθηῖσαι. (αὐτόθ. 1053).

Ἄργιμῆτης, ταῦρος ὁ λευκός, ὁ τὴν Εὐρώπην διακομίσας λέγεται.

Ἄργίμπασα, ἡ Ἀφροδίτη παρὰ Σκύθαις. Περὶ ὀνομασίας παρὰ Σκύθαις. (Ωριγ. ΙΑ', 1356).

Ἄργινόεις, ταῦτὸ τῷ ἀργιλώδης, ὅπερ ἐστὶ λευκώγειος.

Ἄργιόδους, σὺς ἢ κύων λευκοὺς τοὺς ὀδόντας ἔχων.

Ἄργίποδες, οἱ λευκοὶ τοὺς πόδας.

Ἄργισσα, πόλις Θεσσαλίας ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κειμένη, ἣτις καὶ Ἄργουρα ὕστερον ἐκλήθη· ἦν δὲ καὶ τόπος Εὐβοίας Ἄργουρα (Λ. Εὐστ. καὶ Στέρ.).

Ἄργματα ἀντὶ ἀπάργματα, ἀπαρχαί.

Ἄργοι κύες, εἰ μὲν περὶ θηρευτικῶν ὁ λόγος, ἀντὶ τοῦ ταχεῖς, εἰ δὲ περὶ κατοικιδίων ἀντὶ τοῦ ῥαθροί.

Ἄργολογία. Ἀπαγόρευσις ἀργολογίας, κακολογίας. κλπ. (Διατ. Ἀποστόλ. Α', 1001). — Ὅτι οὐ δεῖ φθέγγεσθαι λόγον ἀργόν, ἐξ οὗ οὐδὲν ὄφελος. (Βασίλ. ΛΑ', 744). — «Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους συζητήσεις παραιτοῦ, εἰδώς, ὅτι γενῶσι μάχας». (Β'. πρ. Τιμόθ. Β', 23). — Ἐκ ποίων ῥημάτων ἡ ἀργολογία κρίνεται. (αὐτ. 1097-1100. — Ἀντίοχ. μετὰ Γραφ. χωρίων ΠΘ', 1540-1541).

Ἄργονάυται· πῶς ἐν τῷ εἰς Κόλχους ἀνάπλω τῆς Πλαγκτὰς πέτρας παρέπλευσαν

δι' ὑποθήκης τοῦ Φινέως, καὶ περὶ τῆς ἐπανόδου αὐτῶν διὰ τοῦ Ὀκεανοῦ. Λεξ. Εὐστ. (Ἰω. Μκλάλ. ΙΖ', 157-161).

Ἄργος, ὁ πανόπτης. ἱστορικὴ καὶ μῦθος, καὶ περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν φόνου, καὶ ὅτι ἐν Ἄργούρῃ χωρίῳ τῆς Εὐβοίας ἐφονεύθη.

Ἄργος. Πᾶν πεδίον ἄργος ἐκάλουν Μακεδόνες καὶ Θεσσαλοί.

Ἄργος, πόλις, ἀπὸ Ἄργου ἀπογόνου Φορωνέως ὀνομάσθη Ἄργος Ἀχαιῶν, ἢ Πελοπόννησος, καὶ ἰδίως ἢ Λακωνικὴ πρὸς διαστολήν τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ, καὶ τοῦ Θετταλικοῦ, καὶ τοῦ Κιλικίου, καὶ τοῦ κατὰ Νίσυρον, καὶ τοῦ Μακεδονικοῦ, καὶ τοῦ Τροϊζηνίου, καὶ ἄλλων τινῶν· τὸ δὲ Ἀχαιῶν Ἄργος καὶ ἱππόβοτον λέγεται.

Ἄργος Ἰασον, καὶ ἱππειον, καὶ ἱππόβοτον καὶ Πελασγικόν, κυρίως τὸ θεσσαλικόν (Λεξ. Εὐστ.). — Ἄργος ἀπὸ μέρους ἀξίου λόγου ὅλη ἢ Ἑλλάς. Ὅθεν Ἀργεῖοι παρ' Ὀμήρῳ οἱ Ἑλληνας.

Ἄργός, ἐπίθ. Νόμος ἀργὸς ἀναφανεῖται· σὺν τούτῳ καὶ ὁ τόπος, ὁ τὴν κατὰ τοῦτον λατρεῖαν δεξάμενος (Θεοδώρ. ΠΑ', 1884). Ἄργος ὁ νόμος, τῆς χάριτος ἐλθούσης (Θεοδώρ. ΠΒ', 493).

Ἄργουρα, τόπος ἐν Εὐβοίᾳ ἀπὸ τοῦ φονευθῆναι τὸν Ἄργον τὸν πανάπτην ὀνομασθεῖς. Βλέπ. λ. Ἀργισσα.

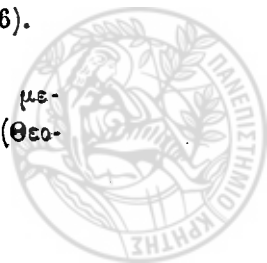
Ἄργύρνος Ἀγαμέμνονος ἐρωμένος (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 117. — Θ', 783. — Στέφ. περὶ πόλ.).

Ἄργύριον. «Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ.» Ὀμιλία κατὰ τοιζόντων (Βασίλ. ΚΘ', 264 κ. ἐ.). — «Ἐμὸν ἐστὶ τὸ ἀργύριον, καὶ ἐμὸν ἐστὶ τὸ χρυσίον.» (Ἀγγ. Β', 8). «Ἡμεῖς οὔτε πλοῦτῳ μέγα φρονοῦμεν, οὐδὲ προσόδους ἀριθμοῦμεν ἐτησίαις τε καὶ ἡμερησίαις κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 224. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 436-445). — «Ἐδει βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τοὺς τραπεζίτας» Ματθ. ΚΕ', 27. «Ἐδει βίον ἄληπτον ἐπιδεικνύμενον κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1268).

Ἄργυρᾶ καὶ χρυσᾶ σκευὴ οὐ χρὴ ἐν τῇ οἰκίῃ ἔχειν ἀνόνητον γάρ. (Κλήμ. Η', 436).

Ἄργυρίς, φιάλη ἀργυρᾶ.

Ἄργυρῆτις καὶ χρυσῆτις γῆ. Περὶ μεταλλεύσεως καὶ εὐρέσεως τῆς ἀληθείας (Θεοδώρ. ΠΓ', 861).



**Ἀργυροδίνης** ποταμός, ὁ ἀργυρέαις δίναις, ὃ ἐστὶ καθαρῶ βρύματι, διοικούμενος.

**Ἀργυρόπεζα**, θεΐτις, ἀλληγορικῶς καὶ μυθικῶς.

**Ἀργυρότοξος** Ἀπόλλων (παρ' Ὀμήρω), ὁ λαμπρότοξος.

**Ἀργυρούπολις**, προάστειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· διὰ τί ἐκλήθη Ἀργυρούπολις; Κατιδὼν οὖν ὁ Ἀττικὸς τὸν καταντικρὺ Χρυστοπόλεως τόπον εὐτερπῆ τυγχάνοντα, πρέπειν, ἔφη, τοῦτον Ἀργυρούπολιν ὀνομάζεσθαι· καὶ ῥηθεὶς ὁ λόγος εὐθὺς τὴν ἐπωνυμίην ἐκράτυεν. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 796).

**Ἀργυρόπουλος** Ἰωάννης (ΡΝΗ', 984).

**Ἀργυροπόλαι** καὶ ἀργυροπωλεῖα ἐν Κωνσταντινουπόλει (Σωζόμ. ΞΖ', 1524).

**Ἀργυρώματα**, τὰ ἀργυρᾶ ποτήρια· ἀδόκιμος ἢ λέξις, ὡς καὶ ἡ χρυσώματα.

**Ἀργῶ** ἀστερισμὸς τῆς Ἀργοῦς· θέσις αὐτῆς καὶ ἀνατολή. Ἰππάρχου Φαινόμενα. (Εὐσέβ. ΙΘ', 1040. 1113).

**Ἀργῶ** ἡ ναῦς, ἐφ' ἧς οἱ Ἀργοναῦται, ὅτι κατ' ἀντίφρασιν οὕτως ἐκλήθη, καθὰ καὶ τὸ ἀργὸν ἀντὶ τοῦ ταχύ.

**Ἀρδαδα**, πόλις Φρυγίας, πατρὶς Μοντηνοῦ τοῦ αἰρετικοῦ (Εὐσέβ. Κ', 465 κ. ε.).

**Ἀρδαλώσαι** τὸ μολῦναι, κατὰ γλῶτταν.

**Ἀρδάνιον**, ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἄρδουσι τὰ θρέμματα.

**Ἀρδεῖα**. Τῆς δὲ ἀρδεΐας ἀζίους ἀπέδωκε τοὺς κερπούς (Θεοδώρ. ΠΒ', 1396). —

**Ἀρδεύσας**, ὁ οἶνος τὴν ἐπιθυμίαν. (Π', 625).

**Ἀρέθας** ἐπίσκοπος Καισαρείας (ΡΓ', 493-785). — Ἀρέθας Σαρρακηνῶν ἄρχων (Προκόπ. Ἰστ. τόμ. Α', σελ. 89).

**Ἀρέθουσα**, πόλις Συρίας. Ἀρέθουσαι ὀκτὼ ἦσαν. (Στέρφ.—Σωζόμ. ΞΖ', 1060). — Ἀρέθουσα, κρήνη ἐν Ἰθακῇ, ἀπὸ γυναικὸς τινος ἀποπνιγείσης ἐν αὐτῇ. Βλέπ. Κόραξ Ἰθακήσιος.

**Ἀρέθουσα**, κρήνη τις καὶ ἐν Σμύρνῃ ἐλέγετο, καὶ ἑτέρα ἐν Χαλκίδι, καὶ ἄλλη ἐν Συρακούσαις, ἧς λόγος ἔρχη τὸν Ἀλφειὸν· μῦθος. (Λεξ. Εὐστ.—Στέρφ.).

**Ἀρεθούσιοι**. Μηνία αὐτῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ αὐτοκράτορος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 616). — Πῶς Μάρκον τὸν ἐπίσκοπον ἐδασάνισαν. (αὐτόθ.). — Ἐχέτου καὶ Φαλαρίδος ἀπκνηρωπότεροι. (αὐτόθ. 264).

**Ἀρειος** ὁ αἰρετικὸς, καὶ Ἀρειανοί. —

Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀλέξανδρον Κωνσταντινουπόλεως περὶ τῆς τοῦ Ἀρείου αἵρέσεως. (ΙΗ', 548-584. ἔνθα ἡ καθάρσις τοῦ Ἀρείου). — Ὅτι τὸν Ἀρειὸν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀλεξανδρείας τῆς Ἐκκλησίας ἐξέβαλε. (Ἀθην. ΚΕ', 564). — Κακοδοξία καὶ βλασφημία αὐτοῦ, καὶ ἔλεγχος αὐτῶν. (ΚΓ', 20. 584. 704). — Ὅτι προσεκληθῆναι εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐγγράφως, πλὴν δολίως, τὴν πίστιν αὐτοῦ. (ΚΕ', 685. 581). — Πῶς ἀπέθανε. (αὐτόθ. 688). Βλέπ. καὶ Ἀθανάσιος.

Κατὰ Ἀρείου, Σαβελλιανῶν καὶ τῶν Ἀνομοίων. (Βασίλ. ΛΑ', 600-617). — Σοφίσματα Ἀρειανῶν κατὰ τῆς θεότητος τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ ἀντίρρισις αὐτῶν. (αὐτόθ. 472-481). — Ἀρειανὸν σχίσμα. Τὸ μὲν πρῶτον εἰς ἀντίπαλον μοῖραν ἀποκριθὲν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐπολέμη· ὕστερον δὲ εἰς πολλὰ μέρη κατὰ μύριους τρόπους ὁ πόλεμος διεσχίσθη. (αὐτόθ. 212). — Φιλισταῖοι εἰσὶν οἱ Ἀρειανοί, τὸ γεννητὸν καὶ τὸ ἀγέννητον ἐπισείχοντες τῇ πίστει τῇ ἡμετέρᾳ. (αὐτόθ. 248). — Πληθὺς παρ' αὐτοῖς θεῶν· μέγας καὶ μικρὸς Θεός. (αὐτόθ. 909). — Τὸ τοῦ Ἰησοῦ ὄνομα οὐ φύσει, ἀλλὰ κατ' ἀξίαν τιμῆς τινος εἶναι προσγορίαν νενομίστα. (αὐτόθ.). — Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐ συμπληρωματικὸν εἶναι τῆς ἀγίας Τριάδος, οὐδὲ κοινωνὸν τῆς θείας καὶ μακαρίας φύσεως, ἀλλ' ἐν τι τῶν τῆς κτίσεως εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε τῷ Πατρὶ καὶ Υἱῷ προσεβῆσθαι. (αὐτόθ. 909). — Μόνους πάντων τοῖς Νεοκαίσαρεῦσιν οὐχ ἤψατο ἡ τῶν αἰρετικῶν Ἀρειανῶν ζάλη. (αὐτόθ. 305). — Ἡ Ἀρειανὴ αἵρεσις σχεδὸν ἀπὸ τῶν ὁρίων τοῦ Ἰλλυρικῶς μέχρι Θηβαΐδος ἐξηπλοῦτο. (αὐτόθ. 480). — Ὅ τὰ χαλεπώτερα βλασφημίας εἰς ἐπίσκοπὸν λαοῦ προτιμότερος θεωρεῖται. Φιλκρηχίαι δὲ τῶν μὴ φοβουμένων τὸν Κύριον ταῖς προστασίαις ἐπιπηδῶσι· καὶ ἐκ τοῦ προφανοῦς λοιπὸν ἄθλον δυσσεβείας ἢ προεδρία πρόκειται. Ἐπιλελοίπασιν οἱ ποιμάνοντες μετ' ἐπιστήμης τὸ ποίμνιον τοῦ Κυρίου. Οἴχεται σεμνότης ἱερτικῆ. (αὐτόθ. 480). — Νυκτερινῇ μάχῃ ἔοικεν ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν στάσις. (αὐτ. 433). Ἀρειὸς καὶ περιγραφὴ τῆς αἵρέσεως αὐτοῦ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1208-1225). — Ἀρειανισμὸς

ὡς φλόξ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἀρξάμενος πᾶσαν ἐπέδραμε τὴν οἰκουμένην.—Ἐν Νικαίᾳ κατεβλήθη ὑπὸ τῶν Πατέρων, ἀλλ' αὖθις ἐπὶ Κωνσταντίου ἀνέζησεν. (αὐτόθ. 1209). — Ἀπάτη τῶν Ἀρειανῶν μετὰ τὴν ἐν Σελευκείᾳ σύνοδον. (αὐτόθ. 1105). — Ἄρειος ἤρξατο τῆς λύσεως τῶν διαιρέσεων, ὃ τῆς μανίης ἐπώνυμος· ὅτι ἐν βεβήλοις τόποις τὴν κατὰ λυτὴν ὑπέστη, ὡς ὁ Ἰούδας. (αὐτόθ. 1096. — ΛΓ', 1125-1128). — Ἄρειου διαίσεις. (ΛΕ', 1145-1209). — Ἄρειου τὴν τῶν φύσεων ἀλλοτριώσιν, καὶ τὸν καινὸν Ἰουδαϊσμόν, μόνῳ τῷ ἄγενήτῳ τὴν θεότητα περιγράφοντος. (ΛΓ', 233-236).

Ἄρειανῶν μανία κατὰ τῶν Ὁρθοδόξων. (αὐτόθ. 249. 216. 257-261. 485). — Λόγος πρὸς Ἄρειανούς· καὶ εἰς ἐκυτόν. (αὐτόθ. 213-237). — Ὅτι Ἄρειος καὶ Ἀρειανισμὸς νέος ἐστὶν Ἰουδαϊσμός. (αὐτόθ. 233-236).

Περὶ Ἄρειου καὶ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ, κατὰ τοὺς περὶ ἐπισκόπων κανόνας τῶν ἀποστόλων (Α', 1123).

Ἄρειος, Αἴβυς ἦν τὸ γένος, πρεσβύτερος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἱστορία τῆς αἰρέσεως αὐτοῦ καὶ ἀνασκευῆ. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 201-333). — Ἀρειανοὶ ἢ Ἀρειομυῖται τίσι ῥήμασιν ἐκ τῆς Γραφῆς τὴν αἴρεσιν αὐτῶν ἐστήριζον. (αὐτόθ. 221 κ. ἐ.). — Κατὰ Ἄρειου καὶ Σαβελλίου λόγος. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 1281 κ. ἐ.).

Ἄρειος εἰς παραλλαγὴν οὐσίης εἶχε τὴν ἐν τοῖς προσώποις διφοράν. Οἱ τὴν Σαβελλίου μαινόμενοι μανίαν καὶ οἱ τὰ Ἄρειου λυτῶντες, ἐξ ἀμετρίας ἀμφοτέροι τῆς ὑγιοῦς ἐξέπεσον πίστεως· καὶ τὸ μὲν ὄνομα Χριστιανῶν ἀμφοτέροις ἐπίκειται· εἰ δέ τις τὰ δόγματ' ἐξετάσειεν, οὐδὲν ἄμεινον Ἰουδαίων διακειμένους εὐρήσει, πλὴν ὅσον ὑπὲρ ὀνομάτων διαφέρονται μόνον. (Χρυσόστ. ΜΗ', 667). — Ἀρειανοὶ ἐτόλμησαν λέγειν μέγαν καὶ μικρὸν Θεόν. (αὐτόθ. 1087). — Ἀνασκευὴ αὐτῶν, τὴν τοῦ Υἱοῦ δόξαν ἐλάττονα κατασκευαζόντων. (ΝΒ', 831. ΝΘ', 64-65 κ. ἐ.). — Διὰ τοῦ ΡΘ'. ψαλμοῦ «Ἐἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου» ἀνασκευάζονται. (ΝΕ', 264-279. — ΝΓ', 437 κ. ἐ.). — Ἐνστάσεις τῶν Ἀρειανῶν (αὐτόθ. 460 κ. ἐ.). — Ἀνατροπὴ τῶν Ἀρειανῶν καὶ Ἀνομοίων. (αὐτόθ. 455 κ. ἐ.). — Κατὰ Ἄρειου (ΞΒ', 763). — Κατὰ Ἀρειανῶν (ΝΘ', 495 κ. ἐ.).

Ὅτι ἐψηφίσθη ἀρχιερεὺς (ὁ Ἄρειος), καὶ ἀπέτυχεν τῆ ἐνεργείᾳ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας. (Φιλοστόργ. ΞΕ', 461). — Ἄρειου ἄσπρακτα καυτικά καὶ ἐπιμύλια καὶ ὀδοιπορικὰ. (αὐτόθ. 465). — Μάρκου τοῦ Διαδόχου λόγος κατὰ Ἀρειανῶν. (ΞΕ', 1149-1165. — Περὶ Ἄρειου. Σωκρ. καὶ Σωζόμ. ΞΖ', 145-156. 173-176. 41. 904. 1017). — Ἀρειανῶν διαίσεις οἱ καὶ Ὑαθυριανοὶ μετονομασθέντες. (Σωκράτ. αὐτόθ. 645-649). — Θάνατος Ἄρειου. (Σωζόμ. 1020 κ. ἐ.). Αἰρέσεως Ἄρειου ἀρχή. (Θεοδώρ. ΠΒ', 884. 673). — Ἀρειομανίται. (αὐτόθ. 921 κ. ἐ.). — Ἄρειου συμμορίαι. (αὐτόθ. 1100. 1105. 1128. ΠΓ', 412-425. — Τιμόθ. Πρεσβ. ΠΓ', 37. — Γελάσι. Κυζίκ. ΠΕ', 1344-1360).

Ἄρειου καὶ Σαβελλίου κακοδοξίαι περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος· ἐκ διαμέτρου μαχόμεναι ἀλλήλαις. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1197-1200). — Ἄρειος ἐσφάλλετο καὶ περὶ τὴν θεότητα καὶ περὶ τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ. (αὐτόθ. 1200-1217).

Ἄρειος, Ἀρειανοί, καὶ Εὐνομιανοί, καὶ ἡ τούτων αἵρεσις. (Ἰσίδ. ΟΗ', 332. 1001. 1012. 1028). — Ἀρειανῶν μαζῶν καὶ δυσσεβῶν χρήσεις ἄχρηστοι, ἀθετοῦσαι τὴν δημοσίον θεότητα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ κτίσμα τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων λέγουσαι. (Ἀναστ. Σιν. ΟΘ', 1180-1192).

Ἄρειος, ἐπίσκοπος Πετρῶν τῆς Ἀραβίης. (Ἀθην. ΚΕ', 713).

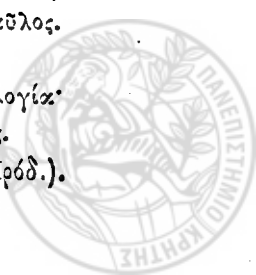
Ἄρειος, Ἡρακλεωπολίτης· Ἱστορικός. (Εὐσέβ. ΚΑ', 88).

Ἄρειος Δίδυμος, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός. (αὐτόθ. 1341).

Ἄρειος πάγος, καὶ πληθυντικῶς Ἀρειοὺς πάγους, ὡς Ἀτλαντα καὶ Ἀτλαντας. (Λεξ. Εὐστ.). — Τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον Ἀρειοῦ πάγος ἐκαλεῖτο, ὅτι Ἀρης, ὡς φασιν, ἐκεῖσε δίκας ἔδωκε. Πάγος δὲ ὁ ὑψηλὸς τόπος. Ἐν γὰρ ὄχθῳ τινὶ ἦν ἐκεῖνο τὸ δικαστήριον. Ὅθεν καὶ Πάγχαροι καλοῦνται παρὰ τισιν οἱ τῶν κωμῶν ἢ τόπων τινῶν ἄρχοντες. — Αἰτίαι τῆς δίκης καὶ καταδίκης τοῦ Ἀρεῖος. — Ἐν τῷ Ἀρείῳ πάγῳ ἐδημηγόρησε καὶ ὁ Παῦλος. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 536-537).

Ἄρειων ἵππος. Ἱστορία καὶ γενεαλογία ἄρειων ἐπίθ. ὁ ἐπικρατέστερος καὶ νικητής.

Ἄρειων, μελωδὸς ὁ Μεθυμναῖος. (Ἡρόδ.).



**Ἄρεοπαγίτης** Διονύσιος, καὶ περὶ Ἄρειου πάγου σχόλια. (Δ', 708-722).

**Ἄρες,** Ἄρες, βροτολογίε, μαιφόνε, τειχεσιπλήτα· τὸ σχῆμα παλιλλογία ἐστίν.— Ἄρες δξυτόνως κατὰ κλητικὴν ἀντὶ τοῦ βλαπτικέ.

**Ἄρέσασθαι,** τὸ εἰς φιλίαν ἀρμύσασθαι· ἀράσασθαι δὲ τὸ εὔξασθαι.

**Ἄρέσθαι** κλοπὴν ποδοῖν, παρὰ Σφοκλεῖ, ἀντὶ τοῦ λάθρα φυγεῖν.

**Ἄρέσκεια.** Εἰ τὰ καλὰ κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν ποιεῖν ὁ λόγος συγχωρεῖ. Ὁ ἑαυτῷ ἀρέσκων ἀνθρώπων ἀρέσκει. αὐτὸ Θεὸς διεσκάρπισεν ὅσῃ ἀνθρωπαρέσκων· Ψαλμ. ΝΒ', 6. ὁ ποιῶν τι κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν· τῆς θεοσεβείας ἐκπίπτει. (Βασιλ. ΑΑ', 1293). — Ἄρέσκειν τοῖς πολλοῖς. Οὐκ ἄρα ποτὲ ὀρεκτέον τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν διὰ τί. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 736-741. ἔνθα χωρὶς τῆς θείας Γραφῆς, ποιητῶν, καὶ Πλάτωνος).

**Ἄρέσκειν ἀνθρώποις.** αὐτοὶ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. πρ. Ρωμ. Η', 8. «Οὐ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν· εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.» πρ. Γαλ. Α', 10. Ὁ μὲν γὰρ ἀνθρώποις ἀρέσκειν προκιοῦμενος Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύναται, ἐπεὶ μὴ τὰ συμφέροντα ἀλλὰ τὰ τέρποντα αἰροῦνται οἱ πολλοί· ἀρέσκων δὲ τις Θεῷ, τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀνθρώπων εὐάρεστος κατ' ἐπικολούθημα γίνεταί (Θ', 500. κ. ἐ.). — Πόθεν ὀφείλω μαθεῖν, εἰ ἀρέσκει Θεῷ ἢ οὐ, ὅ, τι ἂν κατὰ βούλησιν πράξω; Ἀπόκρισις (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 760-761).

**Ἄρεταίνεειν** ἀπὸ τοῦ ἀρετᾶν, ὃ δηλοῖ τὸ εἰς ἀρετὴν ἄγειν, ἢ τὸ εὐδαιμονεῖν καὶ εὐδαιμονίζειν.

**Ἄρετή.** Ἄρετή λέγεται πᾶσα ἕξις ἀγαθή, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ ἀνδρεία, καὶ ὅτι ἀρετὴ οἶονεϊ ἐρατὴ λέγεται.

Ἄρετή ἡ εἰς τὰ ἔργα σπουδὴ μετὰ προαιρέσεως ἐν τῷ,

Ἡμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς ἀποαινυται εὐρύποτα Ζεύς.

Ἄρετή ἐπὶ ἀνδρίας ἢ ἀρχικῆς ἐξουσίας· ἐπὶ εὐδαιμονίας καὶ βίου εὐθηνείας· ἐν ἴσῳ τῷ εὐτιχία καὶ εὐδαιμονία. Ἄρετή παντοία, ὅτι οὐ μίαι τις νοεῖται παρ' Ὀμήρῳ, ἀλλὰ τὸ εὐδαιμον τῆς ζωῆς καὶ μακαριστὸν οὕτω καλεῖ, καὶ πᾶσαν ἀπλῶς ἀξιότητα κατὰ τε τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὰς πράξεις.

Ἄρετὰ γὰρ ἐπαινεόμενα, δένδρον ὡς ἀίεταται.

Αὔξεται δὲ ἀρετὰ χλωραῖς ἑέρσαις, ὡς ὅτε δένδρον [αἰσσει.

(Πίνδαρος).

Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσο· χρηστὰ δὲ τέρπου.

(Πυθαγόρας.)

Τὸ δὲ ἐπιπλήτσειν καὶ νουθετεῖν καλεῖται (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 360-369). Καὶ γὰρ ἡ ἀρετὴ αὐτὴ διαθεσίς ἐστι ψυχῆς σύμφωνος ὑπὸ τοῦ λόγου περὶ ὅλον τὸν βίον· ἔνθα καὶ περὶ καθηκόντων. (αὐτόθ. 372 κ. ἐ.).

Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, κατὰ Ξενοφῶντα· Προδίκου μῦθος. (Ἰουστίν. Γ', 461 κ. ἐ.).

Ἡ δ' ἀρετὴ μόνη καὶ διὰ καλοῦ τοῦ σώματος κατακρίνεταί, καὶ ἐπικνεῖ τῇ σαρκί, τὸ ὠρτίον τῆς σωφροσύνης ἀξιεργαστον δεικνύουσα, ὅτ' ἂν οἶονεϊ φέγγος ἐπιλάμπη τῇ μορφῇ τὸ ἥθος· τὸ γὰρ ἐκάστου καὶ φυτοῦ καὶ ζώου κάλλος ἐν τῇ ἐκάστου ἀρετῇ εἶναι συμβέβηκεν (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 544 κ. ἐ.). — Αἰτίαι τοῦ εὐδαιμονεῖν αἱ ἀρεταὶ εἰσιν (αὐτόθ. 813 κ. ἐ.). — Προφανεῖς μὲν οὖν καὶ πᾶσαι ἄλλαι ἀρεταί, αἱ παρὰ τῷ Μωϋσεῖ ἀναγεγραμμέναι, ἀρχὴν Ἑλλησι παντὸς τοῦ ἠθικοῦ τόπου παρσχομέναι κ. ἐ. (αὐτόθ. 1016-1020).— Ἀντακολουθοῦσι δὲ ἀλλήλαις αἱ ἀρεταί· καὶ παρ' ὧ αἱ τῶν ἀρετῶν ἀκολουθίαι, παρὰ τούτῳ καὶ ἡ σωτηρία, τήρησις οὔσα τοῦ εὐ ἔχοντος. (αὐτόθ.). — Καὶ οὐ δήπου τὴν ἀρετὴν αὐτὴν πάσχειν φαμέν· οὐδὲ γὰρ νοεῖ ἡ ἀρετὴ (αὐτόθ. 1233).— Ἡ ἀρετὴ αὐτὴ ἑαυτὴν ἔθλα τῶν πόνων ἔχει. Μαρτυρία καὶ ἀποδείξεις (αὐτόθ. 1268-1272).

Ἄρετή πᾶσι κοινὴ ἐστίν, ὁμοίως μὲν γυναικί, ὁμοίως δὲ ἀνδρὶ, ἐλευθέρῳ τε καὶ δούλῳ· ἐπειδὴ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀρετὴν εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως συμβέβηκεν (αὐτόθ. 1272 κ. ἐ.).— Καὶ δὴ ἡ ἀντακολουθία τῶν τριῶν ἀρετῶν περὶ τὸν ἀνθρώπον εὐρίσκειται τὸν γνωστικόν, ἠθικῶς τε καὶ φυσικῶς καὶ λογικῶς περὶ τὸ θεῖον προκυματευόμενον. Σοφία μὲν γὰρ ἐπιστήμη τῶν θείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων· δικαιοσύνη δὲ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν συμφωνία· δαιότης δὲ θεραπεία τοῦ Θεοῦ. (αὐτόθ. 1373. ἔνθα σημειώσεις περὶ Πλάτωνος καὶ λοιπῶν).— Ἀρχὴ οὖν σοφίας θεοσέβεια· σύνεσις δὲ ἀγίων προμήθεια· αὐτὸ δὲ γνῶναι νόμον

διανοιῖς ἐστὶν ἀγαθῆς.» (αὐτόθ. 1021 κ. ἐ.).

Θεόσδοτον τὴν ἀρετὴν λέγει καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Μένωνι, ὡς δηλοῦσιν αἱ λέξεις αἶδε· ἄ· Ἐκ μὲν τοίνυν τούτου τοῦ λογισμοῦ, ὃ Μένων, θεῖχ ἡμῖν φαίνεται μοῖρα παρκαγινόμενη ἢ ἀρετή, οἷς παρκαγίνεται». Ἄρ' οὐ δοκεῖ σοι τὴν εἰς πάντας ἤκουσαν γνωστικὴν εἶναι θεῖαν μοῖραν ἠνίχθαι;—Σκρόστερον δὲ ἐπιφέρει· ἄ· Εἰ δὲ νῦν ἡμεῖς ἐν παντὶ τῷ λόγῳ τούτῳ καλῶς ἐζητήσαμεν, ἀρετὴ ἂν εἴη οὔτε φύσει, οὔτε διδασκτόν, ἀλλὰ θεῖχ μοῖρα παρκαγινόμενον, οὐκ ἄνευ νοῦ, οἷς ἂν παρκαγίνηται.» Θεόσδοτος τοίνυν ἢ σοφία, δύνάμεις οὔσα τοῦ Πατρὸς, προτρέπει μὲν ἡμῶν τὸ αὐτεξούσιον, ἀποδέχεται δὲ τὴν πίστιν, καὶ ἀμειβεταὶ τὴν ἐπίστασιν τῆς ἐκλογῆς ἀρχὴ κοινωνία. Καὶ δὴ αὐτόν σοι Πλάτων παρκαστήσω ἀντικρυς ἡδὲ Θεοῦ πιασι πιστεύειν ἀξιοῦντα ἐν τῷ Τιμαίῳ. (Θ', 125). Κἀν τῷ Πρωταγόρᾳ τὴν γὰρ ἀρετὴν τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς ἔρη εἶναι· κατὰ δὲ τὸ ἐναντίον τὴν κακίαν αἴσχος ψυχῆς. (αὐτ. 144).

«Καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί. Σωφροσύνη γὰρ καὶ φρόνησις ἐκδιδάσκει δικαιοσύνην, καὶ ἀνδρεία, ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις» (Σοφ. Η', 7). Ἐπὶ πᾶσιν εἰδέναι αὐτοὺς κἀκεῖνο ἔχρη, ὅτι φύσει μὲν ἐπιτήδαιοι γεγόναμεν πρὸς ἀρετὴν, οὐ μὴν ὥστε ἔχειν αὐτὴν ἐκ γενετῆς, ἀλλὰ πρὸς τὸ κτήσασθαι ἐπιτήδαιοι. Καὶ Ἀριστοτέλης (ἠθικὰ Νικομάχεια)· «Οὐτ' ἄρα φύσει, οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί· ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῖν δέξασθαι αὐτάς, τελειούμενοις δὲ διὰ τοῦ ἔθους.» (αὐτόθ. 316-317).

Διὸ οὐ μόνον τὰς ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τὰς καλὰς ἀγαθὰ καλοῦμεν. Τῶν δὲ ἀγαθῶν ἴσμεν τὰ μὲν αὐτὰ δι' αὐτὰ αἰρετά, ὡς τὴν γῶσιν· τὰ δὲ δι' ἕτερα, ὡς τὴν πίστιν, διὰ τὴν ἐξ αὐτῆς περιγινομένην φυγὴν τε τῆς κολάσεως, καὶ ὠφέλειαν τὴν ἐκ τῆς ἀνταποδόσεως. Φόβος μὲν γὰρ αἴτιος τοῦ μὴ ἀμαρτάνειν τοῖς πολλοῖς· ἐπαγγελία δὲ ἀφορμὴ διώκειν ὑπακοήν, δι' ἧς ἢ σωτηρία. (αὐτόθ. 320).

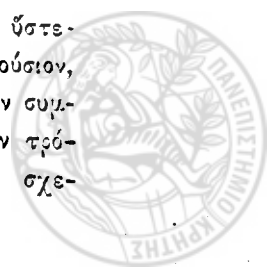
Πάντες μὲν οὖν, ὡς ἔφην, πρὸς ἀρετῆς κτήσιν πεφυκάσιν· ἀλλ' ὁ μὲν μάλλον, ὁ δὲ ἧττον πρόσεισι τῇ τε μαθησί, τῇ τε ἀσκήσει· διὸ καὶ οἱ μὲν ἐξήρκεσαν μέχρι τῆς τελείας ἀρετῆς, οἱ δὲ μέχρι τινὸς ἐφθασαν· ἀμελη-

θέντες δ' αὖ τινες, εἰ καὶ ἄλλως ἦσαν ἐφροεῖς, εἰς τούταντιον ἀπετράπησαν. (αὐτ. 317).

Ἐκκεῖται δ' ὅμως καὶ πρὸς μίμησιν τε καὶ ἐξομοίωσιν ἡμῖν θαυμαστὰ τῷ ὄντι καὶ ἄγρια τὰ τῆς ἀρετῆς ὑποδείγματα διὰ τῶν ἀναγεγραμμένων πράξεων. Καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ τῆς πράξεως εἶδος ἐμφανέστατον, διὰ τε τῶν Διαθηκῶν τῶν Κυριακῶν, διὰ τε τῶν παρ' Ἑλληνιστῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὴν φιλοσοφίαν παρηγγελμένων. Καί, συνελόντι φάναι, πᾶσα ὠφέλεια βιωτικὴ, κατὰ μὲν τὸν ἀνωτάτω λόγον ἀπὸ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, τοῦ πάντων ἐξηγουμένου Πατρὸς, δι' Υἱοῦ ἐπιτελεῖται, δε καὶ διὰ τοῦτο «Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων,» φησὶν ὁ Ἀπόστολος ἀμάλιστα δὲ πιστῶν.» Ἀ'. πρ. Τιμόθ. Δ', 10. κατὰ δὲ τὸ προσεχές, ὑπὸ τῶν προσεχῶν ἐκάττοις, κατὰ τὴν τοῦ προσεχοῦς τῷ πρώτῳ αἰτίῳ Κυρίου ἐπίταξιν τε καὶ πρόσταξιν. (αὐτόθ. 393. 253. 380 κ. ἐ.).

Ἄρετὴ καὶ ἀληθὴς ἐπιστήμη. Ἀρχῶν ἐκφυτοῦ δὲ γνωστικὸς καὶ τῶν ἑαυτοῦ, βεβαίαν κατὰ τὴν τῆς θεῖας ἐπιστήμης κεκτημένος, τῇ ἀληθεῖς γνησίως πρόσεισιν· ἢ γὰρ τῶν νοητῶν γῶσις τε καὶ κατάληψις, βεβαία δεόντως ἂν λέγοιτο ἐπιστήμη, ἧς τὸ μὲν περὶ τὰ θεῖα ἔργον ἔχειν σκοπεῖν, τί μὲν τὸ πρῶτον αἴτιον, τί δὲ αἰ· οὐ τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ χωρὶς οὐ γέγονεν οὐδὲν, τίνα τε αὖ τὰ μὲν ὡς διήκοντα, τὰ δὲ ὡς περιέχοντα, καὶ τίνα μὲν συνημμένα, τίνα δὲ διεξυγμένα· καὶ τίνα τούτων ἕκαστον ἔχει τὴν τάξιν, καὶ ἦν δύναμις, καὶ ἦν λειτουργίαν εἰσφέρειται ἕκαστον. Ἐν τε αὖ τοῖς ἀνθρωπίνοις, τί τε αὐτός ἐστιν ὁ ἀνθρωπος, καὶ τί αὐτῷ κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν ἐστί· πῶς τε αὖ ποιεῖν ἢ πάσχειν προσήκει. Τίνες τε ἀρεταὶ τούτου, καὶ κακίαι τίνες· περὶ τε ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ τῶν μέσων ὅσα τε περὶ ἀνδρείας, καὶ φρονήσεως, καὶ σωφροσύνης, τῆς τε ἐπὶ πᾶσι παντελοῦς ἀρετῆς δικαιοσύνης κ. ἐ. (αὐτόθ. 421-425).

Οὔτε γὰρ φύσει τὴν ἀρετὴν γεννώμεθα ἔχοντες, ὡς ἔφην, οὔτε γενομένοις, ὡς περ ἄλλα τινὰ τῶν τοῦ σώματος μερῶν, φυσικῶς ὕστερον ἐπιγίνεται. Ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἦν ἔθ' ἐκούσιον, οὐδὲ ἐπαινετόν. Οὐδὲ μὴν ἐκ τῆς τῶν συμβάντων καὶ ἐπιγινομένης συνθηθείας, ὅν τρόπον ἢ διάλεκτος, τελειοῦται ἢ ἀρετὴ· σχε-



δὸν γὰρ ἡ κακία τοῦτον ἐγγίνεται τὸν τρόπον. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκ τέχνης τινὸς ἦτοι τῶν ποριστικῶν ἢ τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτικῶν ἢ γνῶσις περιγίνεται. Ἄλλ' οὐδὲ ἐκ παιδείας τῆς ἐγκυκλίου· ἀγαπητὸν γάρ, εἰ περὶ τελευτᾶται μόνον τὴν ψυχὴν καὶ διακονῆσαι δύναίτο. Οἱ νόμοι γὰρ οἱ πολιτικοὶ μοχθηρὰς ἕως πράξεις ἐπιχεῖν οἷοί τε· ἀλλ' οὐδὲ οἱ λόγοι οἱ πειστικοί, ἐπιπόλαιοι ὄντες, ἐπιστημονικὴν τῆς ἀληθείας διαμονὴν παράσχοιεν ἄν. Φιλοσοφία δὲ ἡ ἑλληνικὴ οἷον προκαθίρει καὶ προεθίζει τὴν ψυχὴν εἰς παραδοχὴν πίστεως, ἐφ' ἣ τὴν γνῶσιν ἐποικοδομεῖ ἢ ἀλήθεια. Οὗτός ἐστιν οὗτος, ὁ ἀθλητὴς ἀληθῶς, ὁ ἐν τῷ μεγάλῳ σταδίῳ τῷ καλῷ κόσμῳ τὴν ἀληθινὴν νίκην κατὰ πάντων στεργνούμενος τῶν παθῶν. κ. ἐ. (αὐτόθ. 424-450 κ. ἐ.).

Ἄρετὴ ἐκ νόμου καὶ φόβου, μετὰ ἀναπτύξεως καὶ ὑποδειγμάτων, καὶ ἀρετὴ ἐκουσική, καὶ ὄντως ἀληθής. (αὐτόθ. 492-513 κ. ἐ.).

Ἄρεται καὶ ἀμφοτέρωθεν θανόντων.—Τί γενήσεται μετὰ τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν. (Ἔριγ. ΙΓ', 445-452).

Προτροπὴ εἰς ἀρετὴν καὶ φυλακὴν τῶν θεῶν ἐντολῶν. (Ἀθην. ΚΓ', 1297-1309).

Ἄρεται ποῖσι πλεῖστον πάντων τοῖς ἀρχουσι πρόπουσί τε καὶ ἀρμόζουσιν; (ΚΗ', 673-676).—Περὶ διαφορᾶς ἀρετῶν (αὐτόθ. 1405).

Ἄρετὴ ζῶων. Οὐδεμία ριζοτομικὴ τέχνη, οὐδὲ ἐμπειρία βοτανικὴ τῶν ὠφελίμων τοῖς ἀλόγοις τὴν διδασκαλίαν ἐξέυρεν· ἀλλὰ φυσικῶς ἕκαστον τῶν ζῶων τῆς οἰκείας ἐστὶ σωτηρίας ποριστικόν, καὶ ἀρρητόν τινα κέρηται τὴν πρὸς τὸ κατὰ φύσιν οἰκείωσιν (Βασίλ. ΚΘ', 196).—Εἰσὶ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν αἱ ἀρεταὶ κατὰ φύσιν, πρὸς ἃς ἡ οἰκείωσις τῆς ψυχῆς οὐκ ἐκ διδασκαλίας ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως ἐνυπάρχει. Ὡς γὰρ οὐδεὶς ἡμᾶς λόγος διδάσκει τὴν νόσον μισεῖν, ἀλλ' αὐτόματον ἔχομεν τὴν πρὸς τὰ λυποῦντα διαβολὴν, οὕτω καὶ τῇ ψυχῇ ἐστὶ τις ἀδίδακτος ἐκκλισις τοῦ κακοῦ. Κακὸν δὲ πᾶν ἀρρωστικὴ ψυχῆς· ἡ δὲ ἀρετὴ λόγον ὑγείας ἐπέχει. Καλῶς ὤρισαντο τινες ὑγίαιαν εἶναι τὴν εὐστάθειαν τῶν κατὰ φύσιν ἐνεργειῶν (αὐτόθ. 196).—Ἄρεται μὲν γὰρ ἐν μόνῃ τῇ ψυχῇ κατορθοῦμεναι πᾶσαι πᾶσιν ὁμοίως ταχθήσονται· αἷον προκτῆσι, ἐπιείκειαι, ταπεινοφροσύνη, ἀ-

γαθωσύνη, φιλαδελφία, τὸ ἄδολον, τὸ φιλάληθες, τὸ συμπαθές, τὸ ἡμερον, τὸ φιλόανθρωπον κ. ἐ. (ΛΑ', 1348).

Ἄρετὴ καὶ ἀρχή, ἡ κοινῶν ἐπιμέλεια. Εἰδότε μοι ἔγραψες, ὅτι δυσκόλως ἔχεις πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν. Καὶ γὰρ παλαιός ἐστι λόγος, τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους μὴ μεθ' ἡδονῆς ἑαυτοῦς ἐπιβάλλειν ἀρχαίς. Ἐὰ γὰρ τῶν ἰατρειούτων ἴδια, ταῦτα ὄρω καὶ τῶν ἀρχόντων ὄντα. Ὅρωσι γὰρ δεινά, καὶ πειρῶνται ἀηδῶν καὶ ἐπ' ἀλλοτρίαις συμφοραῖς οἰκείας καρποῦνται λύπας, οἳ γε ὡς ἀληθῶς ἀρχοντες κ. ἐ. (ΑΒ', 1041-1044).

Λόγοι περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας· περὶ διδασκαλίας καὶ νοουθεσίας (χρτ. 1116-1145. ΛΑ', 564-589).

Αἱ δὲ ἀρεταὶ ὅσον εἰσὶ περιεκτικαὶ πασῶν, τοσοῦτον ἀλλήλων γεννητικά. Τῆς πρώτης γὰρ ἀπούσης ἀναίρουσινται πᾶσαι· ὁμοίως δὲ τῆς δευτέρας αἱ ἀκόλουθοι· ὡσαύτως αἱ καθεξῆς (Μακάρ. Αἰγύπ. ΛΑ', 756).—Ὅτι πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ, καὶ πάντα τὰ κακὰ ἀλλήλων ἐκδέδονται, καὶ ὡσπερ εἰ ἀλλοίως τις μίξ τῆς μιᾶς ἤρτηται (Ὁμιλ. Μ'. αὐτόθ. 761).

Ἔστι μὲν οὖν οὐ πᾶν τι ῥᾶδιον τῶν ἀρετῶν τὴν νικῶσιν εὐρεῖν, καὶ ταύτη δοῦναι τὰ πρῶτα καὶ τὰ νικητήρια· ὡσπερ ἐν λειμῶνι πολυκνηθεὶ καὶ εὐώδει τῶν ἀνθέων τὸ κάλλιστον καὶ εὐωδέστατον, ἄλλοτε ἄλλου τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν ὄψιν πρὸς ἑαυτὸ μεθέλκοντος, καὶ πρῶτον δρέπεσθαι πείθοντος (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 860. καὶ ἀπαρίθησις πασῶν τῶν ἀρετῶν δι' ὑποδειγμάτων ἐκ τῆς θείας Γραφῆς. 860-864).

Εἰ δὲ δεῖ Παύλῳ καὶ αὐτῷ Χριστῷ πειθόμενον, πρώτην τῶν ἐντολῶν καὶ μεγίστην, ὡς κερφάλιον νόμου καὶ προφητῶν, τὴν ἀγάπην ὑπολαμβάνειν, ταύτης τὸ κράτιστον εὐρίσκω φιλοπτωχίαν, καὶ τὴν περὶ τὸ συγγενὲς εὐσπλαγγνίαν τε καὶ συμπάθειαν. Οὐδενὶ γὰρ οὕτω τῶν ἀπάντων, ὡς ἐλέω, Θεὸς θεραπεύεται, ὅτι μηδὲ οἰκειότερον ἄλλο τούτου Θεῷ, οὐ ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται. (αὐτόθ. 864).

Ἄρετὴν ἐπικινέσαι. (αὐτόθ. 1081). Ἄρετῆς ἄθλον (αὐτ. 1088. Ἐπιτάφιος εἰς Ἀθωνάσιον).—Ἄρετὴ γὰρ ἄμισθος, ἵνα καὶ ἀρετὴ μείνη, πρὸς τὸ καλὸν μόνον βλέπουσα. Καὶ διδασκαλία ἀληθοῦς διδασκάλου, καὶ ἀποστολικῆς ποιμένος (ΑΓ', 457-492).

Ἄρετῆς ἐργαστήριον. Ἄρετῆς ἔπαινος. Ἄρετὴ καὶ παιδεία μὴ συμβαδίζουσαι (αὐτόθ. 496-509). — Ἄρετὴ ἰδιώτου καὶ ἄρχοντος (αὐτόθ. 548-553).

Ἄρετῆς εἶδη πολλά. Τὸ πᾶν μέτρον ἄριστον ἐν τοῖς μάλιστα ἐπαινῶν ὁ Βασίλειος, καὶ παρὰ πάντα τὸν ἑαυτοῦ βίον φυλάσσας, ἠτίμαζε τὴν ἀπληστίαν· ὅμως δὲ ἀμφοτέρους περιφρονῶν, τοὺς τε λίαν συντόμους, καὶ τοὺς ἄγαν ἀπληστους. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι κατορθοῦσιν, οἱ δὲ τινὰ τῶν τῆς ἀρετῆς εἰδῶν ὄντων πλείονων· ἄπαντα δὲ οὐδεὶς ἐπέηθε πρὸς τὸ ἀκρότατον, οὐκ οὖν τῶν νῦν ἡμῶν γινωσκομένων· ἀλλ' οὗτος ἄριστος ἡμῶν, ὡς ἂν τὰ πλείω τυγχάνη κατωρθωκώς, ἢ ἐν ὅτι μάλιστα. Ὁ δὲ Βασίλειος οὕτω διὰ πάντων ἀφίκετο, ὡς εἶναι φιλοτιμία τις φύσεως (Γρηγ. εἰς Βασίλειον αὐτόθ. 573 κ. ε.).

Ἄρετὴ ἀρτίπους. Κατὰ τὸν Ἑβραϊὸν Φίλων, οὐκ ἔστιν ἀρτίπους ἢ ἐν θνητῷ τῷ σώματι ἀρετὴ, ἀλλὰ περὶ πάντων τι πάσχουσα νάρκη, μικρὸν ὅσον ὑποχωλαίνει, «Ἐνάρκησε γάρ, φησί, τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ, καὶ ἐπέσκαζεν Ἰακώβ.» Γέν. ΑΒ', 25. — Σχόλ. εἰς Γρηγ. (αὐτόθ. 912).

Ἄρετῆς βοήθης ὁ ἄρχων ἐστί, καὶ ἀνταγωνιστῆς κακίας, ἀρετῆ κρατῶν, οὐ βίξ καθεύγων, καὶ φόβῳ μᾶλλον ἢ ἔργῳ κολάζων τοὺς κακοὺς, ὅπερ τῆς ἀρίστης ὕψος ἀρχῆς. (ΑΖ', 368).

Ἄρετὴ μόνη κλέος ἀτίδιον καὶ αἰδιδιμον, κτήμα δικαιονίζον. (Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 410). — Ἡ ἀρετὴ μόνη κτήμα τῆ ψυχῆ πάντων περιφανέστερον· καὶ ταύτην ἐχρῆν τοὺς ἀνθρώπους σπουδαϊότερον μεταδιώκειν (αὐτόθ. 436). — Ἄνδρες ἐνάρετοι, καὶ συστήματα φιλοσοφικὰ (αὐτόθ. 555-584).

Ἄρετῆς ἔργα καὶ χρῆσις. (αὐτόθ. 813). — Περὶ ἀρετῆς ἀνθρωπείας· καὶ τίς ἢ ἀληθὴς καὶ τῷ ὄντι καθαρὰ ἀρετὴ. Ἑρμηνεῖα εἰς τὰ Ἀπόρρητα ἐπὶ Γρηγορίου. (Νικήτας Δαβιδ αὐτόθ. 712-776).

Τίνα τὰ εἶδη τῆς ἀρετῆς, καὶ πόσα, καὶ εἰ δυνατόν διὰ μιᾶς αὐτῶν κατορθῶσαι. Πᾶσα μὲν ἀρετὴ περισπούδαστος ὑπάρχει τοῖς τὸ λογικὸν μὴ ἀμαυρωθεῖσιν ὑπὸ τῆς ὕλης, παρὰ τε τοῖς ἀντίφροσιν ἀληθῶς. Πᾶσα δὲ κακία βδελυκτὴ, οἷα δὴ ἀντίπαλος ἰσταμένη τοῦ

κρείττονος, κατὰ τῆς ἡμετέρας ἀγωνιζομένη φύσεως κ. ε. (Καيسάρ. αὐτόθ. 1137-1140).

Μεταβέβληνται οὖν αἱ κακίαι καὶ αἱ ἀρεταί, καὶ κτηταί, καὶ ἀπόκτητοι. Ἐχεις, οὐκ ἔχεις, εὔρες καὶ ἀπολώλεκας, ἔχεις δ' εὔρες, οὐκ ἔχεις δ' ἀπολώλεκας· ἐν τοῖς εὐρίσκουσιν, ἢ ἀπολώλεκσι κρίνη. Ἔτερον δὲ τὸ εὐρισκόμενον καὶ τὸ ἀπολλύμενον· καὶ τὸ μὲν, ἢ ἀρετὴ, τὸ δὲ, ὁ ποιῶν· καὶ τὸ μὲν, ἢ κακία, τὸ δὲ, ὁ πράττων· καὶ τὸ μὲν, ἢ κακία, οὐδὲν ἰδίως γὰρ οὐδὲν ὑπόστασιν γὰρ κακίας εὔρεῖν ἀμήχανον, κ. ε. (Σεραπ. Μ', 916 κ. ε. κατὰ Μανιχαίων. — Εὐάγρ. Ποντικὸς περὶ τῶν τεσσάρων ἀρετῶν. αὐτόθ. 1285. — Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 516).

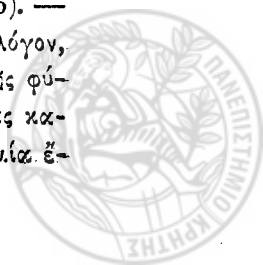
Ἄρετῆς ἰσοστάσιος μικρὸς ὅλος ὁ κόσμος. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 125).

Περὶ τῆς κατ' ἀρετὴν τελειότητος, ἢ περὶ τοῦ βίου Μωσέως λόγος. (αὐτόθ. 297-430). — Περὶ ἀρετῶν, τῆς μεσότητος αὐτῶν, καὶ τῶν ἄκρων. Δόγμα δὲ ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος, ἐν μεσότητι θεωρεῖσθαι τὰς ἀρετὰς ὀριζόμενος· διότι πέφυκε πᾶσα κακία ἢ κατ' ἔλλειψιν, ἢ καθ' ὑπέρπτωσην ἀρετῆς ἐνεργεῖσθαι κ. ε. (αὐτόθ. 420 κ. ε.). — Ὅτι τὸ ὀπωσοῦν ἔξω γενέσθαι τῆς ἀρετῆς τὸν ἴσον κίνδυνον ἔχει. (ΜΓ', 284). — Ὅτι ἀτελής εἰς τὸ ἀγαθὸν ὁ καὶ ἐπὶ τινὶ τῶν κατ' ἀρετὴν ἐλλείπων. (αὐτόθ. 385 κ. ε.). — Ὅτι γρηὶ πάσης τὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις πρὸς ἀρετὴν βλέπειν. (αὐτόθ. 388). — Μόνη ἢ ἀρετὴ, καὶ ἂν τέλειος, οὐδὲν ὠφελεῖ τῷ ἐν πᾶσι τὴν ἀρετὴν οὐκ ἀσκουμένῳ. (αὐτόθ. 389-393).

Ἄρετὴ τιμωμένη πολλοὺς ἐγείρει πρὸς ζήλον. (Ἀστέρ. Ἀμκσ. Μ', 301).

Ἄρετὴ καὶ κακία. Ὅτι ἐκ ῥαθυμίας ἢ κακίας, καὶ ἀπὸ σπουδῆς ἢ ἀρετῆς, καὶ οὐδὲν οὔτε οἱ πονηροὶ ἀνθρώποι, οὔτε αὐτὸς ὁ διάβολος τὸν νήφοντα παρεβλάψαι δύναται. Ὁμιλ. Χρυσόστ. (ΜΘ', 263-274). — Πράξις καὶ εὐκατόρθωτος ἢ ἀρετὴ, καὶ ὅτι παρὰ τὴν ἡμετέραν ὀλιγωρίαν μόνον ἐπίπονος εἶναι δοκεῖ. (αὐτόθ. 139). — Ἄρετῆς ἐγκώμιον. (ΜΗ', 750 κ. ε.).

Ἄρετῆς οὐδὲν ἴσον ὠφέλιμος καὶ ἐν τῇ παρούσῃ καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ (ΝΓ', 75). — Ὅτι δεῖ πολλὴν τῆς ἀρετῆς ποιεῖσθαι λόγον, καὶ μιμεῖσθαι τοὺς ἀγίους, οἱ τῆς αὐτῆς φύσεως ἡμῶν ὄντες, ταύτην μετὰ ἀκριβείας κατάρθωσαν, καὶ ὅτι ῥαθυμοῦσιν ἡμῶν οὐδεμίαν ἔ-



σται ἀπολογία. (ΝΓ', 90-98. 195-205). — Ἡ ἀρετὴ οὐ δεῖται τῆς ἐν τοῖς ὄρεσι διατριβῆς. (ΝΔ', 396). — Ἀγαθὸν τὸ ἐπαινεῖν τὴν ἀρετὴν. (αὐτόθ. 694).

Ἀδούλωτον ἡ ἀρετὴ, καὶ οὐδὲν αὐτῆς περιγενέσθαι δύναται· ἄν, οὐ δουλεία, οὐ αἰχμαλωσία, οὐ πένις, οὐ νόσος, οὐκ αὐτό, δ πάντων τυραννικώτερον, δ θάνατος. (ΝΓ', 152). — Ἰσχύς τῆς ἀρετῆς· ἡ μὲν γὰρ κακία, κἄν τὴν οἰκουμένην ἔχη μεθ' ἑαυτῆς, πάντων ἐστὶν ἀσθενεστέρα· ἡ δ' ἀρετὴ, κἄν μεμονωμένη τύχη, πάντων ἐστὶ δυνατωτέρα· τὸν γὰρ Θεὸν ἔχει μεθ' ἑαυτῆς· ἰστάμενον. (ΝΕ', 82). — Οὐδὲν οὕτως ἐπιδιδόναι ποιεῖ τὴν ἀρετὴν, ὡς τὸ συνεχῶς ὁμιλεῖν Θεῷ, καὶ διηνεκῶς εὐχαριστεῖν καὶ ψάλλειν τῷ Θεῷ· ψάλλει δὲ τῷ Θεῷ, ἐκπληττόμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοκρισίαν καὶ τὴν μακροθυμίαν. (αὐτόθ. 104). — Οὐδὲν οὕτως ἐλεύθερον, ὡς ἀρετὴ. (αὐτόθ. 237 κ. ἐ.). — Εὐκολος ἡ ἀρετὴ καὶ λεία, καὶ ἄδολος, καὶ ἀπλυστος, καὶ μὴ ὑπουλος· ὡς περοῦν ἡ πονηρία διεστραμμένον, ποικίλον, ἀδιεξόδευτον· ἔνθα περὶ ἀληθείας καὶ ψεύδους. (αὐτόθ. 359 κ. ἐ.). — Τί ἐστὶν ἀνθρώπων ἀρετὴ, τί ζῶων καὶ πρᾶγματων. (ΝΒ', 459-480).

Ἡ ἀρετὴ ἐκ τῶν μικρῶν ἀρῆται. Ἀρχὴν λαβοῦσα πρόβεισι, καὶ οὐδ' αὖτις ἵσταται. (Ξ', 72). — Ἐξάσκησης τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀποφυγῆς τῆς κακίας δι' ὑποδείγματων. (αὐτόθ. 505 κ. ἐ.). — Μέγα ἀγαθὸν ἡ ἀρετὴ· καὶ ὅρα πῶς μέγα ὑποδείγματα. (αὐτόθ. 365).

Ἡ ἀρετὴ ἀθάνατον ἔχει τὴν μνήμην. (ΞΑ', 593). — Κατὰ φύσιν ἡ ἀρετὴ, παρὰ φύσιν δὲ ἡ κακία, καθάπερ ἡ νόσος καὶ ἡ υγίεια. (ΞΒ', 21). — Πάσας δεῖ κατορθῶσαι τὰς ἀρετάς. Οὐ γὰρ ἀρκεῖ μία μόνον ἀρετὴ παραστῆσαι τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ μετὰ παρρησίας ἡμᾶς, ἀλλὰ πολλῆς δεῖ καὶ ποικίλης καὶ παντοδαπῆς, καὶ πάσης αὐτῆς. (αὐτόθ. 34 κ. ἐ.).

Οὐκ ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἐπίπονος, οὐκ ἐστὶ δυσκατόρθωτος. Οὐ τὸ φεύγειν πᾶν τὸ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον ἀρετὴ, ἀλλὰ φεύγειν τὴν πλεονεξίαν. Χρῶ τοῖς πᾶσιν, οὐ κωλύω· πανταχοῦ τὴν πλεονεξίαν ἐκβᾶλλε. Ἐκείνη γὰρ ἐστὶν ἡ τὴν ἀμαρτίαν ποιοῦσα, καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα πλεονάζον ἀμαρτία γέγονε. (αὐτόθ. 97).

Οὐδὲν τῆς ἀρετῆς ἡδίων, οὐδὲν κοσμιώτερον γλυκύτερον, οὐδὲν σεμνότερον ποθεινότερον·

ἔνθα πῶς δεῖ ποιεῖν τοὺς γάμους, καὶ τίνα ζητεῖν ἄνδρα τῆς παρθένου (αὐτόθ. 389 κ. ἐ.). — Ὅτι κατ' ἀλήθειαν ἀγαθὸν ἡ ἀρετὴ, καὶ οὐχ ὁ πλοῦτος (αὐτόθ. 556).

Πολλοὶ νομίζουσιν ἀρκεῖν ἑαυτοῖς πρὸς σωτηρίαν τὴν οἰκείαν ἀρετὴν· κἄν τὰ κατὰ τὸν ἑαυτῶν βίον καλῶς διάκεινται, μηδὲν αὐτοῖς εἶτι λείπειν πρὸς σωτηρίαν ἠγοῦνται. Οὐ μὴν ὀρθῶς οἴονται. Καὶ τοῦτο δείκνυσι καὶ δ τὸ τάλαντον κατορῦζας τὸ ἐν· οὐ γὰρ δὴ μειώσας αὐτὸ προσήνεγκεν, ἀλλ' ὀλόκληρον, καὶ τριοῦτον, οἶον δ παρακαταθέμενος· ἔδωκεν (αὐτόθ. 571 κ. ἐ.).

Ἐπιθυμία ἀρετῆς. Ἐπιθυμοῦμεν τῆς ἀρετῆς ὅμως ἔχεσθαι, ἀλλ' οὐ μέχρι ῥημάτων· θέλω σε σπουδάζειν ἀεὶ, καὶ οἷος ἦς πρότερον, τριοῦτον εἶναι καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον (ΞΓ', 86). — Καὶ ὄντως χρεῖα πρὸς κτῆσιν τῆς ἀρετῆς· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύματα γίνεται (ΞΒ', 654-658).

Ἀρετὴ καὶ κακία. Ἐν τῇ κακίᾳ πρώτη ἡ ἡδονή, εἶτα ἡ ἀθυμία καὶ ἡ μεταμέλεια· ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ πρώτη ἡ δοκοῦσα ἀθυμία, καὶ τότε ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ἀνέκφραστος εὐφροσύνη. (ΞΓ', 207-208). — Λόγος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας (αὐτόθ. 753-764). — Ὅτι πάντων ἡ κατὰ ψυχὴν ἀρετὴ προτιμωτέρα. Ὁμιλία. (ΞΔ', 473-480). — Ὅτι πλείονα τὴν ἀρετὴν ἀπικιτοῦμεθα ἡμεῖς, ἢ οἱ παλαιοὶ (ΝΓ', 216). — Ὅτι οὐ χρὴ πρὸς τοὺς πόνους τῆς ἀρετῆς σκοποῦντας ῥηθόμεν, ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτῆς κέρδος λογιζομένους σπουδάζειν (αὐτόθ. 228 κ. ἐ.). — Ἀρετὴν πᾶσαν μελετᾶν (ΝΖ', 190-192). — Ἡ ἀρετὴ τῷ τὰ θεῖα μελετῶντι οὐ φορτικόν. (αὐτόθ. 256-264). — Ἀρετῆς ζυγὸς κοῦφος, ὁ δὲ τῆς ἀμαρτίας φορτικώτατος (αὐτόθ. 426-428). — ΝΗ', 548).

Ἡ ἀρετὴ μόνη ἰμάτιον διάχρυσον ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν (ΝΕ', 201 κ. ἐ.). — Ὅνομα ἀθάνατον τίκει ἡ ἀρετὴ. Εἰ γὰρ μνήμης ἔρξαι διηνεκοῦς, μὴ ὀνόματα περιθῆς οἰκοδομήμασιν, ἄνθρωπε, ἀλλὰ ἀνάστησον τρόπαια κατορθωμάτων, ἃ καὶ ἐν τῷ παρόντι σοὶ βίῳ τὸ ὄνομα διατηρεῖ, καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἀθάνατον κατασκευάζει σοὶ ἀνάπαυσιν. Εἰ μνήμης ἔρξαι καὶ ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ σε διδάσκω τὴν ἀληθῆ καὶ σφρασεστάτην ὁδὸν· ἀρετῆς ἐπιμελοῦ. Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀθάνατον ὄνομα ποιεῖ, ὡς ἀρετῆς φύσις. (αὐτόθ. 231). — Ἀρετῆς λαμπρότης (αὐτόθ.



297-299).—Ἀρετὴ καὶ σωτηρία ἡμετέρα οὐχ ὑπέικουσι τῇ ἀνάγκῃ (αὐτόθ. 319-327). — Ἀρετῆς καρπὸς αἰώνιος (ΝΕ', 419).

Ἀρετὴ ἐνδόξων φιλοσόφων, καὶ ἐν δουλείᾳ ἔτι. Τοιοῦτόν ἐστιν ἡ ἀρετὴ· οὐ δι' ὧν ἐργάζεται μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ὧν πάσχει κακῶς, οὐχ ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ποιοῦντας οὐκ ἀφιεῖται κρύπτεσθαι καὶ λανθάνειν. (ΜΖ', 339).

Ἡ ἀρετὴ ἐν ταῖς θλίψεσι λαμπροτέρα. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν παρὰ πάντων ἀνακηρύττεται ἡ ἀρετὴ, καὶ διηνεκῶς στηλιτεύεται ἡ λύπη τῆς κακίας (ΝΓ', 176).

Οὐδὲν ἴσον, οὐδὲν ἰσχυρότερον ἀρετῆς. Μὴ τοίνυν χρήματα συλλέγειν σπουδάζωμεν, καὶ ταῦτα τοῖς παισὶ κατακλιμπάνειν, ἀλλ' ἀρετὴν αὐτοὺς παιδεύωμεν, καὶ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν αὐτοῖς ἐπευχώμεθα. Αὕτη γάρ, αὕτη ἡ μεγίστη περιουσία, οὗτος ὁ ἄφατος πλοῦτος, ὁ ἀδαπάνητος, ὁ καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὴν περιουσίαν πλείονα ἐργαζόμενος (ΝΔ', 570).

Οἱ τὴν ἀρετὴν ἐναντίους καλοῦντες ὀνόμασιν. Καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ δεινόν, ὅτι τὰναντία τοῖς τοῦ Χριστοῦ παραινέτε προστάγμασιν, ἀλλ' ὅτι καὶ προσηγορίαις εὐφήμοις περιστέλλετε τὴν κακίαν, οἷον τὸ μὲν ἵπποδρόμοις καὶ θεάτροις προσκεῖσθαι διαπαντὸς ἀστείότητα καλοῦντες, τὸ δὲ πλουτεῖν ἐλευθερίαν, τὸ δὲ δόξης ἐρᾶν μεγαλοψυχίαν, τὴν δὲ ἀπόνοιαν παρρησίαν· καὶ τὴν μὲν ἀσωτίαν φιλανθρωπίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν ἀνδρείαν. Εἶτα, ὡς περ οὐκ ἀρκούσης ταύτης τῆς ἀπάτης, καὶ τὴν ἀρετὴν ἐναντίους καλεῖτε ὀνόμασιν, ἀγροικίαν μὲν τὴν σωροσύνην, δειλίαν δὲ τὴν ἐπιείκειαν, ἀνανδρίαν δὲ τὴν δικαιοσύνην ὀνομάζοντες, καὶ τὸ μὲν ἄτυρον δουλοπρεπές, τὴν δὲ ἀνεξικακίαν ἀσθένειαν· καθάπερ δεδοικότες μὴ παρ' ἐτέρων τὴν ἀληθῆ τούτων προσηγορίαν ἀκούσαντες φύγῃσι τὴν λύμην οἱ παῖδες (ΜΖ', 359-360).

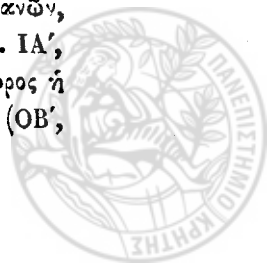
Ὅμιλις περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, καὶ ὅτι οὐ δεῖ εὐτραπελίζειν (ΜΗ', 1027-1060).

Ἀρετὴν μείζω δεῖ εἶναι τῶν μείζον εὐληγόντων δῶρον (αὐτόθ. 542).

Ἀρετὴ ἐνὸς σώζει πολλάκις πολλούς. Τῆς μὲν ἐνὸς ἀρετῆς πολλοὶ συναπολαμβάνουσι καὶ τῶν πονηρῶν· τῇ δὲ τῶν πολλῶν κακίᾳ, κἂν εἰς ὁ κατορθῶν ἢ μεταξὺ δῆμου πολλοῦ, οὐ συγκαταφέρεται· ἀλλ' εἰς μὲν ἄνθρωπος ὀρθῶς ζῶν δὴ-

μον ὀλόκληρον ἐξαρπάσαι δυνήσεται τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, πόλις δὲ ὀλόκληρος διεφθαρμένη πρὸς τὴν οἰκείαν κόλασιν καὶ τιμωρίαν ἐπισπασσῆσθαι τὸν εὖ βιοῦντα καὶ καθελεῖν οὐ δυνήσεται. (Ν', 662).—Ἀρετὴ γονέων ἀπογόνοις ὠφέλιμος. (ΜΘ', 323 κ. ἐ.).—Ἡ τῆς ἀρετῆς φύσις, οὐ πρὸς τὰ μέλλοντα ἡμᾶς ὠφελεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἤδη δίδωσι τὰς ἀμοιβάς. (αὐτόθ. 42).—Ἀρετὴ ἄνευ ἀγῶνος οὐ φέρει μέγαν ἔπαινον. (ΝΒ', 579-589). — Ἀρετῆς δύναμις. (ΝΔ', 461 κ. ἐ.).—Μεγάλων ἀγαθῶν παρκαίτιος ἡ ἀρετὴ. (ΝΓ', 194 κ. ἐ.).—Οὐ φύσεως, ἀλλὰ προαιρέσεως ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ. Εἰ γὰρ φύσεως ἦν, πάντως ἂν οἱ πονηροὶ πονηροὺς ἔτεκον, καὶ οἱ χρηστοὶ τοιοῦτους· ἐπειδὴ δὲ προαιρέσεως ἐστὶ τὸ φαῦλον εἶναι καὶ σπουδαῖον, διὰ τοῦτο καὶ πατέρων πονηρῶν παῖδες ἐγένοντο χρηστοί, καὶ παίδων ῥηθύμων πατέρες σπουδαῖοι πολλάκις, ἵνα μὴ τῇ φύσει, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ πανταχοῦ ταῦτα ἐκότερα λογιζώμεθα. (ΝΔ', 628).—Ἀρετῆς γνώσις ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔμφυτος ἐστίν. (ΝΓ', 242).

Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος· νῦν ὅτε πέπαυται τῆς ἀρχῆς· νῦν ὅτε σχολάζει κολακείας ἀπάσης ὑπόνοια. (Συνέσ. ΕΣ', 1405). — Χρήμα δέ, οἶμαι, καὶ πολυσχιδές καὶ πολύμορφον ἡ ἀρετὴ· καὶ τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας τὰ αὐχίματα, διὰ πλείστης ὄσης ἡμῖν τῆς ἀγαθοεργίας ἐκποικίλλεται. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΗ', 137).—Ἀνάντης ἡ ἀρετὴ, καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ἰέναι τραχύ, καὶ ἰδροῦν ἀνάγκη τὸν κατορθοῦν ἡρημένον. (αὐτόθ. 377).—Ἄει γὰρ πῶς ἐστὶ σκληρὰ καὶ ἀνάντης, καὶ οὐ βέσιμος τοῖς πολλοῖς ἢ εἰς ἀρετὴν ἀποφέρουσα τρίβος· εἰσελάσει δὲ ῥαδίως διὰ τῆς στενῆς πύλης, καὶ δραμεῖται τὴν τεθλιμμένην ἀγωνιζόμενος, καὶ τοὺς τοιοῦτους πόνους αἰρούμενος. Γέγραπται γοῦν· «Εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρῶν, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἄβυθου. Ἀνὴρ ἐν πόνους πονεῖ ἑαυτοῦ, καὶ ἐκβιάζεται τὴν ἐκυτοῦ ἀπώλειαν.» Παροιμ. ΙΓ', 25. 26. Ὡς γὰρ αὐτὸς πάλιν ἔφη ὁ Κύριος· «Βιαστή ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν.» Ματθ. ΙΑ', 12. Πλατεῖα δὲ ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἢ πολλοὺς εἰς ὄλεθρον καταφέρουσα. (ΟΒ', 776-777).



Ἐπιπέδον ἐν μέσῳ θορύβων ἀρετὴν κατορθῶσαι. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 197. 236. 408).—Ἀρετῆς οὐδὲν ὑψηλότερον. Ἀρετὴ δέ, φρόνησις ἐστὶ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀνδρεία, καὶ σωφροσύνη. Ὅς οὖν ἂν ἔχηται τούτων, καὶ πάγκαλός ἐστι, καὶ περιβλεπτός, καὶ οὐδενὸς πρὸς εὐζωίαν λειπόμενος. (αὐτόθ. 241).

Αἱ ἀρεταὶ διὰ τῆς πράξεως γνωρίζονται ἤπερ διὰ λόγου. Οὐ βραχέων ἀπκγγελίαι, ἀλλὰ πρᾶγματων διακονίαι τὸν τῆς θείας παιδεύσεως ζηλωτὴν ἀποφαίνει. (αὐτόθ. 300).—Παντὶ σθένει προσήκει τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀρκεῖν ἠγεῖσθαι τὸ δοκεῖν ἀσκεῖν. (αὐτόθ. 464).—Οἱ γνήσιοι τῆς ἀρετῆς ἐρασταί, καὶ ζῶντες ἐν σώματι, ὀρθοῦσι τὰς πόλεις· καὶ ἀποθέμενοι τοῦτο, ἐγκαταλείπουσιν κέντρον τοῦ πάθους. Τοιγαρτοὶ ἐπίτημοι μὲν αὐτῶν οἱ τάφοι, ἐν τιμῇ δὲ τὰ γένη, διηνεκῆς δὲ ἡ μνήμη· δικαίως. Ἀρετὴν γὰρ ἐκτέσαντο, ἧς οὐ πέφυκεν ἀπτεσθαι τελευτή. (αὐτόθ. 465).—Ἀρετῆς ἴσον οὐδὲν, οὐ μόνον ὅτι καὶ ἀσυγκρίτῳ ὑπεροχῇ τῶν ἄλλων ἀπάντων διενήνοχεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ ἀνώμαλα πράγματα ἐξομαλίζει, καὶ τὰ ἄνισα ἐξισοῖ. (αὐτόθ. 532-533).

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὀρέγονται μὲν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ ἐπ' αὐτὴν φέρουσιν ὁδὸν ὀκνοῦσιν ἰέναι. Ἄλλοι δὲ οὐδ' ἀρετὴν εἶναι ἠγοῦνται. Χρὴ γοῦν τοὺς μὲν πεῖται τὸν ὄκνον ἀποθέσθαι, τοὺς δὲ διδάξαι, ὅτι ὄντως ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ἀρετή. (αὐτόθ. 541).

Οἱ ἀρεταῖς κομῶντες. Οἱ ἀριστοὶ καὶ βασιλικώτατοι μᾶλλον ζῶσι τῶν ἀνδραποδιστῶν. Οὕτω γὰρ ὀνομάζειν δίκαιον τοὺς ἠδοναῖς ἀτόποις δουλεύοντας. Οἱ μὲν γὰρ φιλάρεστοι πάντων εἰσὶν ὑψηλότεροι, οὐ μόνον ἀθυμίας, ἀλλὰ καὶ φόβων, καὶ κινδύνων, καὶ μεταβολῆς ἀπάσης ἐστηκότες ἀνώτεροι. Οἱ δὲ τοῖς ἀμαρτήμασιν ἐγκυκλινδούμενοι, οὐδὲ ζῆν μοι δοκοῦσι διὰ τὰς ἐξ αὐτῶν ἀθυμίας, καὶ τοὺς φόβους, καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ τὸν μύριον τῶν παθῶν ἔμμόν. (αὐτόθ. 601-608).

Ἐπιπέδον ἀρετῆς ὑψηλότερον. Οὔτε χαλκῆ εἰκῶν χρυσῶ ἀπαστρέπτουσα, οὔτε χρωμάτων λάμπουσα, οὐκ ὀλυμπιακὸς στέφανος, οὐ πλαῦτος, οὐ κάλλος, οὐ βῶμη, οὐκ ἀρχή, οὐ βασιλεία, οὐκ ἄλλο οὐδὲν τῶν δοκούντων εἶναι μεγάλων, μέγα ἐστὶ καὶ σπουδῆς ἄξιον.

τῷ χρόνῳ γὰρ εἴκει, καὶ μακρύνεται, καὶ ἔργον λήθης γίνεται. Μόνη δὲ ἀρετὴ αἰδιμὸν καὶ ἀθάνατον ἔχει τὸ κλέος, οὔτε χρόνῳ εἰκουσα, οὔτε λήθῃ πρᾶχρωοῦσα, οὔτε μακρῶν ἐπισταμένη, ἀλλὰ νεκρῶν καὶ ἀμαρτῶσαν καὶ ἠβῶσαν τὴν ἀξίαν ἔχουσα· ἦν παντὶ σθένει τοὺς εἰς φρονούντας δίκαιον κτήσασθαι. (αὐτόθ. 717. 929).

Ἀρετῆς κάλλος καὶ τὸ τῆς κακίας εἰδεχθῆς. Τὴν ἀρετὴν οὐ μόνον οἱ ἐρασταὶ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐχθροὶ ἀνκηρῶν τῶν τοσοῦτόν ἐστιν αὐτῆς τὸ κάλλος. Τὴν δὲ κακίαν καὶ οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ ἐρασταὶ κακίζουσι· τοιοῦτόν ἐστιν αὐτῆς τὸ εἰδεχθῆς. Ἀλλὰ τῇ παρατυκῇ ἡδονῇ ὀπλιζομένη εὐδοκίμει πρὸς πολλοῖς, καίτοι θηριόμορφος οὔσα. . . ἀλλ' εἰς ὀλέθριον καταστρέφει τέλος. Ἀμεινον οὖν ἀπὸ πόνων εἰς ἀνάπαυσιν ἰέναι, ἢ ἀπὸ ἡδονῆς εἰς τιμωρίαν. (αὐτόθ. 625).—Ἐχει μὲν ἡ ἀρετὴ οὐ μόνον μισθόν, ἀλλὰ καὶ στέφανον καὶ κλέος αἰδιμὸν· μετῶν δὲ ὁ μισθὸς τῷ μὴ διὰ μισθὸν ποιῶντι κ. ἐ. (αὐτόθ. 636).

Ἀρετὴ εὐκολωτέρα τῆς κακίας. Ἡ ἀρετὴ δύσκολος εἶναι καὶ ἔδοξε καὶ δοκεῖ, οὐ πρὸς τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν μετιέναι αὐτὴν μὴ θελόντων ἀνυπερέβλητον βραχυμίαν. Ἐπει τῷ γε ἀκριβῶς σκοπούμεν εὐκολωτέρα πολλῶ τῆς κακίας ἐστίν. Εἰ δὲ τις ἀπιστεῖ, μὴ δὴ θορυβεῖται, ἀλλὰ ἀναμηνέτω τὴν ἀπόδειξιν, πάσης προλήψεως καὶ φιλονεικίας καθῆρὸν ἐαυτὸν δικτηρῶν. Ἐπονται παραδείγματα. (αὐτόθ. 677-681. 692. 1381. 1640 κ. ἐ.).

Ἡ μὲν κακία, καὶ χωρὶς ἐτέρης κολάσεως, κόλασις ἐστίν· ἡ δὲ ἀρετὴ καὶ δίχα στεφάνων, στέφανος. (αὐτόθ. 756).—Ὅταν τῆς κακίας ἀπόσχοιο, τότε καὶ περὶ ἀρετῆς σκοπεῖν ἂν εἴης δίκαιος. (αὐτόθ. 764).—Ἀνευ ἀρετῆς οὔτε πατρὶς ἐπιφανῆς, οὔτε γένος, οὔτε πλοῦτος, οὔτε εὐγλωττία, οὔτ' ἄλλο τι ὠφελοῦσιν. (αὐτόθ. 860-861).

Ἡ ἀρετὴ πότε νικᾷ. Κακία μὲν ἡ δυσώνομος καὶ δυσκλεῆς κρατεῖ, ὅταν τυραννὶς κατέχη· ἀρετὴ δὲ νικᾷ, ὅταν βασιλεία διακοσμητῆ τὰ πράγματα. Ἡ μὲν γὰρ τυραννὶς πρὸς τὸ οἰκεῖον, ἡ δὲ βασιλεία πρὸς τὸ τῶν ἀρχομένων συμφέρον ἀποβλέπει. (αὐτόθ. 880).

Τίνας ἀρετὰς χρὴ ἔχειν τοὺς ἐπισκοπῆς ἀ-

ρηγομένους. (αὐτόθ. 893-901). — Οἱ μὲν τὴν ψυχὴν πρὸς ἀρετὴν ἀκονῶντες, ἅτε θείας φιλοσοφίας ὄντες αὐτοφυῆ ἀγάλματα, δι' ἀνάγκην προσομιλοῦσι τῷ σώματι, καὶ τοῖς ἀναγκάσις ἀρκούμενοι τὸν τῆς φιλοχρηματικῆς ὄχλον, ἅτε πάσης κακίας πηγὴν, μισοῦντες μυρίων ἀπκλλάττονται κακῶν. (αὐτόθ. 901).

Τὴν ἀρετὴν χρὴ ἀσπαστὴν εἶναι, κἂν πάντες ψέγωσιν, οἱ τὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων οὐκ ἔχοντες· ὀρθὴν τὴν δὲ κακίαν φευκτὴν, κἂν πάντες οἱ τῶν κακῶν ἐραστικὴ αὐτὴν ἀνκηρύντωσιν. Οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν νοσοῦντων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑγιαίνοντων χρὴ λαμβάνειν τὰς τῶν πραγμάτων ψήφους. Εἰ γὰρ τοῖς νοσοῦσιν ἐψόμεθα, καὶ τῆς φιλοσοφικῆς καταγνωσόμεθα. (αὐτόθ. 921).

Οἱ τὴν ἀρετὴν ἐξοστρακίζοντες. Οἱ δὲ ταῖς κακίαις τὰ τῶν ἀρετῶν ὀνόματα περιτιθέντες, καὶ ταῖς ἀρεταῖς τὰ τῶν κακιῶν, καὶ πάντα τὰ χρώματα μιγνύντες, ἵνα ἡ ἀρετὴ δυσδιάγνωστος γένηται, αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ἐξοστρακίζουσι μοι δοκοῦσιν. (αὐτόθ. 945).

Κορυφὴ ἀρετῶν ἡ εὐσέβεια. Ἡ συμμετρία τῶν ἀρετῶν τὸ τῆς δικαιοσύνης κάλλος δημιουργεῖ κ. ε. (αὐτόθ. 948). — Οὐδὲν δυνατώτερον ἀρετῆς, οὐδὲ τυραννικώτερον. Αὕτη γὰρ ἐλέγχουσα τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς, ὑπ' αὐτῶν ἐλέγχεσθαι οὐκ ἀνέχεται· ἀλλὰ πάσας τὰς ἡνίας τοῦ πρέποντος ἐπιβάλλουσα, ἠνωχεῖ καὶ ἄγει πρὸς ὕπερ βούλεται. (αὐτ. 981).

Ἀρεταὶ μεσότητες, πῶς; Ἐπειδὴ ὅπως καὶ αἱ ἀρεταὶ μεσότητές εἰσιν, ἠθέλησας μαθεῖν, ἴσθι, ὅτι ἡ φρόνησις, μέση ἀφελείας καὶ κακουργίας ἔστηκεν· ἡ δὲ ἐλευθεριότης, ἀσωτίας καὶ φειδωλίας, ἡ δὲ μεγαλοψυχία, ἀλαζονείας καὶ τραπευιότητος· ἡ δὲ ἀνδρεία, θρασύτητος καὶ δειλίας. Χρὴ οὖν τὰς μὲν ἀκρότητας φεύγειν, τὰς δὲ μεσότητας διώκειν. (αὐτόθ. 984. 1304-1305. 1445). — Ἀρετὴν ζῆτει τὴν πάντων τῶν κακῶν ἀπαλλάττουσαν. Εἰ δὲ ἰδρωτικὸς ἔχει καὶ πόνους, μὴ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἀποφύγῃς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα περιπτύξῃαι, λογιζόμενος, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων τὸ μετὰ πόνων καὶ ἰδρωτῶν κτηθέν, κἂν μικρὸν τυγχάνῃ, ποθεινότερόν ἐστι· τὸ δὲ αὐτομάτως προσπεσόν, εὐκαταφρόνητον, κἂν ὑπάρχῃ μέγα. (αὐτόθ. 984-985).

Οἱ ἀρετῆς ἐρῶντες καὶ σοφίης ἐκλωκότες,

ἀκόρεστοι τὴν ἐπιθυμίαν ὄντες, οὐ διακλιμπάουσι τὸν θεῖον τοῦτον πυρσὸν ἐν ἑαυτοῖς ἀνάπτοντες· τοῦτο μὲν ἔργον, τὰ δ' ἄλλα πάντα νομίζοντες εἶναι πάρεργα. Μικρὰ γοῦν αὐτοῖς τὰ τοῖς ἄλλοις μεγάλα εἶναι δοκοῦντα φαίνεται, καὶ γελῶσι τὰ περιμάχητα, καὶ πατοῦσι τὰ ἀπόβλεπτα, καὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἐφίενται. (αὐτόθ. 985). — Ἀρετὴ ἐνασκουμένη ἐν ταπεινοφροσύνῃ στέφανον ἔχει λαμπρότερον. (αὐτόθ. 1021. 1417).

Ἀρετὴ καὶ παιδείσις. Ἡ μὲν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν δυσημερίαν κοσμεῖν εἴωθεν, ἡ δὲ παιδείσις, τῆς μὲν δοκεῖ κόσμος εἶναι, τῆς δὲ ὄρμος. Εἰ μὲν οὖν ἄμφο εἴχειν δυνατὸν, εἴ ἂν ἔχοι· εἰ δὲ θάπτερον λείπεται, ἄμεινον ἐλέσθαι τὴν ἀρετὴν. Τὸ γὰρ εἶναι τοῦ δοκεῖν ἀριστον, παρ' ἐμοὶ κριτῆ, προτιμότερον. (αὐτόθ. 1024). — Ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας ἀνθεκτέον· ὡς ἡ μὲν θεμέλιός ἐστιν, ἡ δὲ στεφάνη καὶ ἐγκλωπίσμα. (αὐτόθ. 1069). — Θεῖον ἐστὶ χρῆμα ἡ ἀρετή, καὶ θεωριές, καὶ μακάριον, καὶ ἀθάνατον, καὶ ὑπὸ λήθης μὴ ἠττώμενον. Ἀοίδιμος μὲν γὰρ ἐστὶ παρὰ ἀνθρώποις, παρὰ δὲ Θεῶ ἀείμνηστος. (αὐτόθ. 1317).

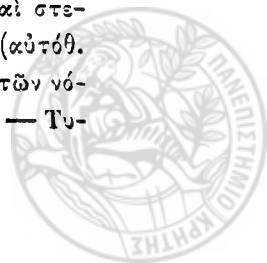
Ἀρετῆς οὐ κατισχύει κακία. Οὐ γὰρ μὴ συγχωρήσει ὁ παντεσπόπτης ὀφθαλμὸς τὴν ἀρετὴν ὑπὸ τῆς κακίας· διὰ τέλους παρευδοκίμεισθαι· ἀλλὰ ποιῆται ἐκεῖνα, ἃ αὐτῷ μὲν πρέπει, τῆ δὲ ἀρετῆ καὶ τῆ κακίᾳ χρεωστεῖται. (αὐτόθ. 1339. 1388). — Ἐναρτέτου ἀνδρὸς πολιτεία· καὶ ὅτι ὁ τῆς ἀρετῆς· πλοῦτος ἐπ' ἀσφαλείας ὀχεῖται. (αὐτόθ. 1341).

Μόνη ἡ ἀρετὴ αὐτάρκης κοσμησται τὸν ἔχοντα. Οὐδεὶς γοῦν τῶν ἐν τέλει καθ' ἑαυτὸν ἔχει τὸ γέρας, ἀλλ' ἐν τοῖς ὑπηκόοις κέκτηται τὴν τιμὴν· ὁ δὲ φιλάρετος καὶ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀναφάρτερον ἔχει τὸ κλέος. (αὐτόθ. 1364. 1416. 1417. 1421).

Περὶ ἀρετῆς διδασκάλων καὶ μαθητῶν, καὶ προτροπὴ εἰς ἀρετὴν. (αὐτόθ. 1433-1445).

Ἀρετὴ πρακτικὴ, ἡ μακκρίους ἀποφθίνουσα τοὺς ἐραστάς, ἦν καὶ Σωκράτης ἤσκει. (αὐτόθ. 1453).

Ἀρετὴν καὶ ὑβριζομένην ἀσπάζομαι καὶ φιλῶ, τὴν δὲ κακίαν καὶ τιμωμένην, καὶ στεφανουμένην ἀποστρέφομαι καὶ μισῶ. (αὐτόθ. 1468). — Ἀκίβδηλος ἀρετῆ, καὶ τῆ τῶν νόμων ἰσχυρὴ ὠπλισμένη. (αὐτόθ. 1472). — Τυ-



φλός μὲν ὁ τῶν ἀρετῶν χορός, ἄρθου μὴ καθηγουμένου δόγματος· ἀργὸν δὲ καὶ τὸ ἔρθον καθηγούμενον δόγμα, εἰ δὲ τῶν ἀρετῶν χορός ἀπολειφθεῖν· εἰ δὲ τὸ μὲν κορυφαῖον ταξιαρχοίη, αἱ δὲ χορεύουσι, παντὶ τρόπῳ ὁ χορός στερθήσεται, ὡς νομίμως τὸν ἀγῶνα διαθείς. (αὐτόθ. 1477. 1420). — Ὁ στέφανον ἐπαγγελλόμενος τὴν ἀρετὴν ἀσχοῦντι δύο χαρίζεται δωρεάς· μίαν μὲν τὴν πράξιν, ἑτέραν δὲ τὴν ἀμοιβήν· εἶγε ἢ μὲν ἀρετὴ ὑπόθεσις ἐστὶ τοῦ στεφάνου, ὁ δὲ στέφανος οὐ δίδεται ἄνευ ἀρετῆς. (αὐτόθ. 1501. 1504. 1509. 1536. 1364. 1400. 1468).

Ἀρετῆς λαμπρότης· ἐπίφθορος. Εἰώθασι πολλοὶ τῶ ἐκ τῆς ἄγαν ἀρετῆς λαμπρονομένῳ φθονεῖν· ἐπαχθῆ γὰρ καὶ φορτικὸν ἠγοῦμενοι τὸν μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς δρῶντα, ἅτε τὸν σφῶν βίον ἐλέγχοντα, ταῖς κατηγορίαις καὶ ταῖς ἐπιβουλαῖς βάλλουσιν, ὃν καὶ ζηλοῦν καὶ στεφάνου ὦφειλον. (αὐτόθ. 1533. 1561).

Ἡ ἀρετὴ ἔχει εὐπροσύννην εἰλικρινῆ καὶ ἔνδοξον καὶ ἀτελεύτητον κ. ἐ. (αὐτόθ. 1545. 1561). — Ὅτι χρῆμά ἐστι καὶ ἀναγκαῖον, καὶ συμφέρον, καὶ καλόν, καὶ πρέπον, καὶ λυσιτελές, καὶ χρήσιμον. Ἀναγκαῖον μὲν, ὅτι τοῦ πολιτεύεσθαι ἄρθως οὐδὲν ἀναγκαϊότερον· συμφέρον δέ, ὅτι πρὸς μνηστειότητα ἄγει· καλὸν δέ, ὅτι σεμνύνει τοὺς ἔχοντας· πρέπον δέ, ὅτι κοσμεῖ τοὺς κεκτημένους· λυσιτελές δέ, ὅτι λύει τὸ τέλος αὐτῆς· τοὺς πόρους· χρήσιμος δέ, ὅτι οὐδὲν αὐτῆς χρησιμώτερον. Τίς τοιγαροῦν μὴ λίαν ἐξεσττηκῶς οὐ λίαν αὐτῆς ἀνθέξεται; (αὐτόθ. 1569. 1573. 1581).

Ἀρετῆς ἄνευ οὔτε σώζεται τις, οὔτε τὴν θεῖαν βοήθειαν ἐρέλκει. Ὁ μὲν γὰρ ἀρετὴν ἀσκῶν, δίκκιος ἂν εἴη καὶ τὴν θεῖαν εἰς βοήθειαν ἐπικαλεῖσθαι ῥοπήν· ὁ δὲ μηδὲ ὄλωσεν φροντίζων ἀρετῆς, οὐδ' ἂν καλοίη, ἐπήκοον ἔξει τὸ θεῖον κ. ἐ. (αὐτόθ. 1593). — Καρπὸν μὲν γὰρ ὀρίζομαι εἶναι τὴν ἀρετὴν, φύλλα τὴν εὐγλωττίαν. Ποιεῖ μὲν οὖν τινὰ κόσμον τῷ δένδρῳ τὰ φύλλα περισειόμενα, ἀλλ' ὁ καρπὸς ἐστὶν ὁ ζητούμενος, δι' ὃν καὶ τὰ φύλλα γεγένηται. Καὶ ἴσως οὕτω κέκληται παρὰ τὸ φυλάττειν αὐτόν. (αὐτόθ. 1604).

Τὰς ἀρετὰς τίμα, μὴ τὰς εὐημερίας θεράπεις. Αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατόν εἰσι χρήμα, αἱ δὲ ῥηδίως σβέννυνται. (αὐτόθ. 1549. 1561).

Περὶ τῶν γενικωτάτων καὶ περιεκτικωτάτων τεσσάρων ἀρετῶν. (Νεῖλος ΟΘ', 164-165). — Ἀρετὴ καὶ κακία οὐκ εἰσὶν οὐσίαι φύσει ὑφροσῶσαι, καὶ πόθεν γίνονται (αὐτόθ. 380). — Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. πρὸς Ἀγαθίον μολάζοντα. (αὐτόθ. 812-937).

Ἀρεταὶ διάφοροι κατὰ διαφοροὺς τῶν ἀνθρώπων βίους, καὶ ἀρετὴ πολιτικὴ. (Θεοδώρ. Π', 673). — Μακκαβαίων ἀρετὴ αἰδιμῶς. (αὐτόθ. 1508). — Ἀρετῆς πολλὰ μέρη (αὐτόθ. 908. 956). — Ἀρετῆς μαθήματα, καὶ φιλοσοφίας διδάγματα, ὅσα τὸ τε θεῖον Εὐαγγέλιον περιέχει, καὶ τὰ ἱερὰ τῶν ἀποστόλων συγγράμματα. (ΠΑ', 1217). — Ἐλπίς ἀξίερατος διὰ τῶν κατορθωμάτων τῆς ἀρετῆς. (ΠΒ', 700).

Περὶ πρακτικῆς ἀρετῆς. Τὰ δένδρα φέρουσι μὲν αἱ ῥίζαι καὶ τρέφουσι, κοσμοῦσι δὲ οἱ κλάδοι καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ μεταξὺ τούτων ἠωρημένος καρπός. Εἰ γὰρ τις ἐκτέμνει τοὺς κλάδους, καὶ ψιλῶσι τὴν κόμην, ἄχρηστα γίνονται, καὶ γυμνοῦται τῆς εὐπρεπείας, καὶ περιττῆ παντελῶς ἢ τῶν ῥιζῶν ἀποφάνεται βλάστησις. . . Μέγιστον μὲν γὰρ ἀληθῶς, καὶ παμμέγεθες ἀγαθῶν τῶν θεῶν ἢ γυνῶσις· ἀλλ' οὐκ ἀπόχρη τέλειον ἀποφῆναι τὸν ταύτης ἀξιούμενον. Δεῖ γὰρ πρὸς καὶ τὴν ἀγαθὴν πράξιν ξυναφῆσθαι τῇ γνώσει. Ὅπερ γὰρ ἐστὶ δένδρῳ ῥίζα, καὶ ὀφθαλμὸς σώματι, καὶ οἱ στήμονες τοῖς ὑφάσμασι, τοῦτο καὶ ταῖς ψυχαῖς τῆς ἀληθείας ἢ γνώσεως, καὶ ἡ βεβαία γίνονται πίστις. Χρὴ δὲ οὐ μόνον εἰδέναι τί προσήκει περὶ τοῦ θεοῦ δοξάζειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου πολιτεύεσθαι νόμους. Ὡς περὶ γὰρ οἱ ζωγραφικὴν, ἢ σκυτοτομικὴν, ἢ ἄλλην τινὰ παιδεύμενοι τέχνην, οὐχ ὅπως μόνον ἐπιστῶνται [ταῦτα] μαθηθῆναι σπουδάζουσιν, ἀλλ' ἵνα καὶ μιμητὰς σφᾶς δεικνύουσιν τῶν διδασκάλων τοῖς ἔργοις, οὕτω δεῖ καὶ τῆς εὐσεβείας τοὺς ἐραστὰς μὴ μόνον θεολογίαν καὶ φιλοσοφίαν παιδεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῆς πρακτικῆς ἀρετῆς ἐκπαιδεύεσθαι νόμους, καὶ τούτους φυλάττειν εἰς δύναμιν· καὶ πρὸς τούτους περᾶσθαι τῆς ψυχῆς ἐκτυποῦν καὶ σκευάζειν τὸ εἶδος. (ΠΓ', 1124-1152 μετὰ ὑποδειγμάτων ἐκ τῶν θεῶν Γραφῶν καὶ τῶν θύραθεν).

Ἀρετὴ καὶ κακία. Λόγος εἰς τὸν Κάτιν καὶ Ἀβελ. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 61-73). — Τὸν

χρυσὸν μὲν δοκιμάζει τὸ πῦρ, ἀρετὴν δὲ ἀνδρὸς αἰ τῆς ζωῆς περιστάσεις χωνεύουσιν. Λόγος εἰς τὸν Δαυίδ. (αὐτόθ. 204-216 κ. ἐ.).

Ἄρετῆς πρακτικῆς διαβολὴ ὑπὸ τῶν δοκησιόφων. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1357-1396).— Ἄρετῆς ἐνεργουμένης, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κακίας κεκλεισμένοι εἰσὶ. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 184).

— Περὶ ἀρετῆς ἀνθρώπου προτάσεις καὶ ἐνστάσεις. (Παῦλ. Χριστιν. ΠΗ', 569-577).— Ἄρεται καὶ κακίαι, καὶ ὄροι τινῶν. (Ἰωάν. τῆς Κλίμ. αὐτόθ. 633 κ. ἐ. — Σχόλ. αὐτόθ. 644-653).— Ἄρετὴ ἐκάστη μήτηρ ἐστὶ τῆς δευτέρας. (Ἰσαὰκ αὐτόθ. 961).

Οὐδὲν ἕτερόν ἐστι κακία ἢ ἀρετῆς ἔλλειψις. Ἄρεται φυσικαὶ καὶ ὑπερφυσικαὶ ἐν ἡμῖν. (Σχόλ. αὐτόθ. 1049).— Κοινὴ λύμη πάση ἀρετῇ ἢ κενοδοξίᾳ. (αὐτόθ. 1048).— Ἄρεται αἰ μέσαι, βσιλικὴ εἰσὶν ὁδός. (Λωρόθ. αὐτόθ. 1725 κ. ἐ.). — Περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἀρμολογίας τῶν τῆς ψυχῆς ἀρετῶν. (αὐτόθ. 1772-1788).

Ἄρεται ψυχῆς τίνες, καὶ σώματος τίνες. (Μάξ. Ι', 785). Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχολογικῶς, θεολογικῶς καὶ φιλοσοφικῶς. (αὐτόθ. 1260-1392). — Περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας μετὰ Γραφ. χωρίων τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (ΙΑ', 721-729). — Ὅτι δεῖ τιμᾶν ἀρετὴν καὶ κολάζειν κακίαν μετὰ Γραφ. χωρίων. (αὐτόθ. 1009-1013. ἐνθα καὶ περὶ φιλικυτίας). — Ὅτι εὐχολος ἢ κακίχ, καὶ δυσπόριστος ἢ ἀρετῆ (αὐτόθ. 1013-1017). — Θεωρία περὶ ἀρετῶν. (αὐτόθ. 1172). — Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν, ψυχικῶν καὶ σωματικῶν. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 85-97). — Κτῆμα τίμιον ἢ ἀρετῆ. αὐτόθ. 1040). — Περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης. (αὐτόθ. 1377-1381).

Ἡ γὰρ ἐν μέσῃ τῇ πολιτείᾳ διὰ τῶν πολιτικῶν ἔργων τε καὶ λόγων ἀναστρεφομένη ἀρετὴ γυμνάζει τε τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ ἔρρωμενέστερον, καὶ βεβαιοῦται μᾶλλον ἀπὸ τῆς πείρας, ὅσον αὐτῆς ὑγιές τε καὶ ὀλόκληρον ὅσον δὲ κίβδηλον καὶ ἐπίπλαστον ἐμφωλεῖται ἀνθρωπίναις ζωαῖς, τοῦτο δὲ πᾶν διελέγχεται καὶ ἐτοιμότερον καθίσταται πρὸς διόρθωσιν. Ἰσίδωρος φιλόσοφ. (Πρὸς Φωτίω ΡΓ', 1304). — Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. (Κωνστ. Πορφυρογ. αὐτόθ. 952. — Ἀντών. ἢ Μέλισσα ΡΛΓ', 792-796).

Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. προσωποποιήσ. Διαθήκη πατρειπτικὴ πατὴρ πρὸς υἱούς. (Β', 1120-1125).— Προσωποποιήσ ἀρετῶν καὶ κακιῶν τῶν ἰβ'. Πατριαρχῶν ἐν εἴδει διαθηκῶν πρὸς τοὺς υἱούς αὐτῶν. (αὐτόθ. 1037-1149). Βλέπ. καὶ Ἀρωῦμου Διαθήκῃαι.

Ἄρης Ἄρητος, ὡς Λάχης Λάχητος, καὶ Ἄρεος ὡς Δημοσθένης, καὶ Ἄρης Ἄρου, καὶ Ἄρεος καὶ Ἄρεως καὶ Ἄρηος καὶ Ἄρεως Ἄρεω, ὡς Μενέλεος Μενέλεω.

Ὅτι εἰς θυμὸν ἄλογον ἀνάγεται. Ἄρης παρὰ τὴν ἀράν, ὅ ἐστι βλάβη. Ἄρης ὁ σίδηρος, καὶ ὁ πόλεμος, καὶ τὸ τραῦμα.

Ἄρες, Ἄρες, βροτολογίᾳ, μαιφόνε, τειχεσιπλήτα. Ὁ ἄλλοπρόσαλλος οὗτος καὶ ἀνάρσιος, ὡς μὲν Ἐπίχαρμος φησι, Σπαρτιάτης ἦν, Σοφοκλῆς δὲ Θραξικὰ οἶδεν αὐτόν· ἄλλοι δὲ Ἀρκάδα. Τοῦτον δὲ Ὀμηρος δεδέσθαι φησὶν ἐπὶ μῆνας τρεισκαίδεκα ὑπὸ Ὠτου καὶ Ἐριάτου παιδῶν Ἀλωέως. (Κλήμ. Ἄλεξ. Η', 101). — Τὸ ξόκνον Ἄρεος ἐν Ῥώμῃ τὸ πκλιδὸν δόρυ ἦν. (αὐτόθ. 136. Περὶ τῶν πκλιδῶν ἀγαλμάτων). — Ἕλληνες τὸν σίδηρον Ἄρησιν προσαγορεύουσι, καὶ τὸν οἶνον Διόνυσον, κατὰ τινα ἀναφοράν. (Κλήμ. Θ', 473).

Ἄρης μοιχός. Οὗτος τὴν Ἀφροδίτην ἐμίχεν. Ἡφαιστος ἔστησε τῷ Ἄρει παγίδας, ἐν αἷς ἐμπαγεῖς ἐκρατήθη. Ἡφαιστος οὖν συγκαλεσάμενος πάντας τοὺς θεοὺς μέγαν αὐτοῦ κατέχευε γέλωτα. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 402). — Ἐρρος τοῦ πολέμου, καὶ τὰ κατὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον περὶ αὐτοῦ. (αὐτόθ. 424-425). — Ἄρης καὶ Ἀφροδίτη ὑπὸ Διομήδους ἐτρώθησαν. Ὠτος καὶ Ἐφιάλτης ἐν κερᾶμω χκλκῶ δέσιμον τὸν Ἄρησιν κατέσχον. (αὐτόθ. 494). — Περὶ Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, καὶ παιδῶν Ἀλωέως. (Νόννος ΛΓ', 1038).

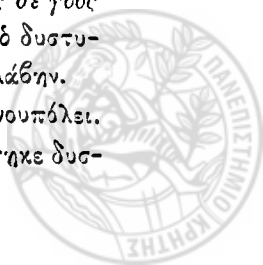
Ἄρησασθαι, εὐξασθαι ἀρέσασθαι δὲ τὸ φιλοφρονήσασθαι.

Ἄρητιάδης ἱστορικὸς ἔγραψε πραγματείαν Περὶ συνεπτώσεως ἱστορικῶν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 777).

Ἄρητιάδης ὁ ἀπὸ Ἄρεως ἢ Ἄρητος κατὰ τὸν γένος.

Ἄρητός παῖς, ὁ εὐκταῖος ἀρητὸς δὲ γόος ὁ ἀπεικταῖος καὶ ἐπάρατος. Ἄρητός, ὁ δυστυχὴς καὶ ἐπάρατος παρὰ τὴν ἀράν, βλάβη.

Ἄρθορτις νόσος, ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ταύτης δὲ τῆς νόσου ἀσθένεια καθέστηκεν δυσ-



τυχής τοῖς τὸ βασιλείον ἄστῳ κατοικοῦσι διὰ πικρῶς· τὰς δὲ αἰτίαις οὐ δίδειμι, ἵνα μὴ τὴν ἱστορίαν παραμορφώσωμαι. (Θεοφύλ. Σιμοκ. ἐκδ. Βόνν. σελ. 332).

**Ἄρθρων** (μελῶν τοῦ σώματος) ὀνομασῆαι. (αὐτόθ. 1265).

**Ἄρθρωσις**, ἄρθρωσις. (Μελέτ. Μοναχ. ΕΔ', 1260).

**Ἀριάδνη** Μίνως θυγάτηρ, καὶ περὶ τῶν κατὰ Θητέα καὶ τὸν λαβύρινθον, καὶ περὶ τοῦ θανάτου αὐτῆς ἱστορίαι (Λεξ. Εὐσταθ. — Θεοφ. Ἀντιοχ. Γ', 1057-1060. — Ἰουστίν. αὐτ. 360. — Ἀριάδνης στέφανος. Νόννος ΑΓ', 1036).

**Ἀριαραθική ἀπορία**. (Βασιλ. ΑΒ', 1060).

**Ἀριγνώτος** καὶ ἀριγνώτη, ὁ καὶ ἡ ἄγαν γνωρίζω, καὶ γνωρίζω ἐπὶ τιμῇ καὶ κλέει. Ὅτι καὶ ἐπὶ ἐξευτελισμῷ τίθεται, ἀριγνώτε σὺβάτα ἤγουν ὅν πάντες ὡς σὺβάτην γνωρίζουσιν.

**Ἀριδαῖος**. Ἀριδαῖος, καὶ Ἀρδιαῖος μετὰ θάνατον ἐτιμωρήθη. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 132-133. — Εὐσέβ. ΚΑ', 1105).

**Ἀριδαῖος** υἱὸς Φιλίππου ἐκ Φιλίνης Ἀφρισσαίης.

**Ἀριδείκετος**, ὁ πρὸς ὃν οἱ ἐντυχόντες ἀπερείδονται διὰ τὸ ἀξίωμα.

**Ἀρίζηλος**, ἀρίζηλη, ἐκ τοῦ ἀρίδηλος τροπῇ τοῦ δ' εἰς ζ'.

**Ἀριήφατος**, ὁ ἐν μάχῃ φρονεῖται παρὰ τὸ φῶ, τὸ φρονεῖω.

**Ἀριθμηθῆναι**. Ἀριθμηθῆναι τὸν λαὸν διὰ τί προσέταξεν ὁ Θεός; Ἴνα τῆς οἰκειᾶς ἐπαγγελίης δεῖξῃ τὸ ἀληθές. κ. ἐ. (Φώτ. ΡΑ', 1104. — Θεοδώρ. Π', 349-353).

**Ἀριθμητικὰ** παράλληλα· δυοῖν ἀριθμητικῶν παρ' ἄλληλα κειμένων, ὁ ἐλάττων ἀριθμὸς προηγέσθαι πέφυκεν, οἷον ἑνδεκα, δώδεκα, καὶ ἐν πικραθέσει, οἷον δύο καὶ πενήκοντα. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἀριθμητικὰ σύνθετα ἐξ ἐπιρρήμάτων διφορούμενα, οἷον τρισκαιδέκατος καὶ τρεῖςκαιδέκατος, τετρακαιδέκατον, τεσσαρεσκαιδέκατον.

**Ἀριθμῖος** Ἐξελεῖτης (γρ. Ἄρθμος ὁ Ζελεῖτης), ὃν ἐστηλίτευσαν Ἀθηναῖοι, ὅτι διέφθειρε τοὺς Ἕλληνας χρήμασιν ἐπὶ τῷ μᾶλλον ὑπακοῦσαι τῷ Πέρσῃ, ἀτιμώσαντες καὶ αὐτόν, καὶ ἄπαν αὐτοῦ τὸ γένος. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 545).

**Ἀριθμοί**. Εἰς ἀριθμοὺς κατὰγουσι τὰ

πάντα οἱ Μάρκου τοῦ Γνωστικοῦ ὄπαδοί καὶ τὴν γένεσιν τῶν αἰώνων. (Εἰρην. Ζ', 553-633). — Ὅτι μυστικῆ ἔνεστι σημασία ἐν πολλοῖς ἀριθμοῖς. ἔνθα καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ 318. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 304-308).

**Ἀριθμοί**, τὸ δ'. βιβλίον τῆς Πεντατεύχου. Τεμάχια ὑπομνημάτων. (Ἰππόλ. Γ', 605. — Ὀριγ. ἐκλογαί εἰς τοὺς Ἀριθμούς. ΙΒ', 576-584. — Κύριλλ. Ἀλεξ. ΕΘ', 589-641. — Θεοδώρ. εἰς τὰ τῶν Ἀριθμῶν ἄπορξ. Π', 349-400. — Προκοπ. Γαζ. ὑπομνήματα. ΠΖ', 793-892).

Περὶ τῶν ἀριθμῶν τρεῖς καὶ ἑπτὰ, καὶ ἕξ. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 513-517). Βλ. ἑπτὰ καὶ ἑβδομος.

Ἀριθμοὶ τινες πλήρεις, εἴτουν τέλειοι, καθ' οὓς σύνηθες ἐκφέρειν τὰ ἀριθμούμενα, ὅταν παρ' ὀλίγου ὑπερβέβηκε τὸ ἐκείνων κεφάλαιον· οἷον Κρήτην Ἐκατόμπολιν, ἐννεήκοντα τυχὸν πόλεις ἔχουσιν. Καὶ ἡ τοῦ Πέλοπος ἐπικρατεία Πελοπόννησος ἐκλήθη, καὶ ταῦτα μὴ νῆσος ἀκριβῶς, ἀλλὰ χερσόνησος· ἐπεὶ βραχὺ τι ἐνέλειψεν ὁ ὀνομασῆας; οὐ προσλογισάμενος τὸν Ἴσθμόν, ἀλλὰ διὰ τὴν πέριξ πολλὴν θάλασσαν, ὡς ὅλην νησιζομένην θεωρήσας τὴν τοῦ Πέλοπος. (Α. Ε.). — Ἀριθμὸς ὠρισμένος ἀντὶ ἀορίστου, οἷον Ἐκατόμπολις Κρήτη, ἀντὶ τοῦ πολυπόλις καὶ ἀνάπαλιν ἀόριστος ἀντὶ ὠρισμένου, οἷον πολύπους, ἀντὶ ὀκτάπους. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων Ἑλλήνων. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀριθμὸς, καὶ ἀντὶ τοῦ μάταιον πλῆθος, εὐτέλειαν δηλῶν.

Ἀριθμὸς Λευιτῶν διὰ τί ἐλάττων ὡς ἀρχόντων. — Δεῖ γὰρ τοὺς ἄρχοντας ἐλάττους εἶναι τῶν ἀρχομένων. (Θεοδώρ. Π', 352).

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἐξάς, ἐξήκοντα, ὀγδοήκοντα (αὐτ. 172-173). — Περὶ τῶν ἀριθμῶν χιλιάς καὶ μυριάς. (αὐτόθ. 212. 488. 1001).

**Ἀριμα** καὶ Ἀριμαῖον ὄρος τῆς Κιλικίης καὶ Ἀριμοὶ ἔθνος ἀπὸ Ἀρίμου βασιλέως.

**Ἀρίμινον** πόλις τῆς Ἰταλίας παραθαλάσσια. Περὶ τῆς ἐν Ἀρίμινῳ Συνόδου (Ἀθαν. ΚΓ', 681). — Ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἐν Ἀρίμινῳ Συνόδου πρὸς τὸν Αὐγουστον Κωνσταντίνον. (αὐτόθ. 696). — Τίνες ἐν αὐτῇ καθιέρωσαν. (αὐτόθ. 697). — Ἀπόφασις τῆς Συνόδου (αὐτόθ. 700). — Τίνες προέκρινον ταύτην τῆς ἐν Νικαίᾳ. (αὐτόθ. 1029-1032). — Τὰ ἐν τῇ ἐν Ἀρίμινῳ Συνόδῳ πεπραγμένα ζητεῖ ὁ Βασιλεὺς αὐτῷ ἀποσταλῆναι. (ΑΒ', 432).

**Ἀρινθαῖος**, στρατηλάτης. Ἐπιστολή παρκαλητική πρὸς αὐτὸν Βασιλείου ὑπὲρ ἀδικουμένου. (ΑΒ', 656).—Ἐπιστολή παρκαλυθητική πρὸς τὴν σύζυγον Ἀρινθαίου, θανόντος. (κυτόθ. 1000-1001).

**Ἄριος** ψάλτης, τὸ ρι ἰῶτα. Περὶ οὗ λέγεται, ὅτι Στρατόνικος ὁ κιθαρωδὸς πρὸς Ἄριον τὸν ψάλτην, ὀχλοῦντά τι κῦτῳ, ἔφη, τό, ψάλλ' εἰς κόρακας· ὅπερ ἐστὶ πικρῶδία τοῦ βάλλ' ἐς κόρακας. (Λεξ. Εὐσταθ).

**Ἀρισταῖος** Προκοννήσιος· Ὀμήρου διδάσκαλος γεγονένκι νομιζέται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀρισταῖος**, Θεβαῖος, μάντις, ἐγκρύψας ἐν γῆ ἑαυτὸν, ὅπως θεὸς νομισθῆ. ἔθθα περὶ Ἐμπεδοκλέους, Ἐμπεδοτίμου καὶ Τροφωνίου. (Γρηγ. Ντζ. ΛΕ', 581).—Ἀρισταίου εὐχὴ ἐν Κέῳ, ἐκλιπόντων ποτὲ τῶν ἐτησίων ἀνέμων. ἔθθα περὶ Αἰακοῦ καὶ Ἐμπεδοκλέους. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 245-248).—Περὶ Ἀρισταίου, Ἐμπεδοκλέους, Ἐμπεδοτίμου, καὶ Τροφωνίου τῶν μάντεων. (Νόννος ΛΓ', 985-988).—Ἀρισταῖος εὗρε καρπὸν μελισσῶν. (Ἀθην. περὶ εὐρετῶν τεχνῶν. (ΚΕ', 37).

**Ἀρισταῖος**, ἀνὴρ ἐπίσημος παρὰ Πτολεμαίῳ βασιλεὶ τῶν Αἰγυπτίων. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν παρ' Ἰουδαίοις Γραφῶν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 588-597. 625. 756).

**Ἀρίστανδρος**. Ἀρίστανδρος λέγει περὶ Πλάτωνος, ὡς οὐκ Ἀρίστωνος υἱὸς ἦν, ἀλλὰ φάσμακτος ἐν Ἀπόλλωνος εἶδει προσελθόντος τῆ Ἀμφικτιόνῃ, ἣ κατ' ἄλλους, Περικτιόνῃ μητρὶ Πλάτωνος. (Ὠριγ. ΙΑ', 1300).

**Ἀρίσταρχος** ὁ ἱστορικός. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 844).

**Ἀριστεῖας** Προκοννήσιος, καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ ἀδόμνα. (Ὠριγ. ΙΑ', 952 κ. ἐ.).

**Ἀριστείδης** φιλόσοφος, χριστιανός. (Ε', 1261.—Εὐσέβ. Κ', 308).

**Ἀριστείδης** ῥήτωρ. Λόγος αὐτοῦ ὁ Πανθηναϊκός, καὶ ἀνάλυσις αὐτοῦ. (Φώτ. ΡΓ', 1460-1488).—Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ ῥητορικῆς λόγος δ'. (κυτόθ. 1488-1529).—Ἐπὲρ Περικλέους. (αὐτόθ. 1529-1587).

**Ἀριστεῖον**, δῶρον τοῖς ἀρίστοις διδόμενον.

**Ἀριστερά** κόσμου, ὅτι ἀριστερὰ μέρη τοῦ κόσμου τὸ δυτικὸν νομιζέται; δεξιὸν δὲ τὸ ἀνατολικόν. —Ἀριστερά, ὅτι κατ' εὐφημισμὸν ἐκ τοῦ ἀρίστου πικρωνόμωσται.—Ὅτι τὰ

ἀριστερὰ δυσσιώνιστα ἐνομιζέτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς δῆλον ἐκ τῶν οἰωνοσκοπιῶν καὶ τῶν ἐξ ἀριστερᾶς πταρμῶν. —Ἀριστερὰ χεῖρ, ὅτι δυσσιώνιστος, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτῆς σκαιὰ καὶ ἐπαρίστερα λέγονται τὰ μὴ αἶσια.

**Ἀριστερὰ** καὶ δεξιὰ τίνα καλοῦσιν οἱ αἰρετικοὶ Βαλεντίνος καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 353-357).

Εἰς τό, «Μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερὰ σου τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ σου.» Μκτθ. Γ', 3. Οὐκ ἔστιν ἐν παρβύστῳ καὶ ἀποκρύφῳ κείμενος ὁ τοῦ Κυρίου νόμος, ἀλλὰ λευκὸς καὶ σαφέστατος, καὶ τοῖς προσόχοις (sic) ἀρίδῃλος. Ἐπειδὴ γὰρ τῷ εὖ ποιεῖν κενοδοξία παρέπεται καὶ ἐπίδειξις, Μηδέν, φησί, καλὸν γενέσθω παρὰ σοῦ ἐμπαθῶς, μηδὲ πέρπερος λογισμὸς ἀκολουθεῖτω τῷ κατορθώματι, ἀλλ' εἰ εὖ ποιεῖς, ἀνεπίδεικτος ἔσο καὶ ἀκομπος, τοὺς ἐνταῦθα κρότους μὴ θηρῶν, ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας στεφάνους προσδοκῶν. (Ἰσίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 241).

**Ἀριστερεῶν**, φυτὸν, κατὰ Πausανίαν, ἐπιτήθειον εἰς καθαρμὸν. Περὶ καθαρμῶν, καὶ ποῖα τὰ πρὸς καθαρμὸν εἶδη (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀριστηνὸς** Ἀλέξιος. (ΡΑΖ'. μετὰ τοῦ Θεοδώρου Βαλασαμῶνος ἐν τῇ Ἐρμηνείᾳ τῶν Ἱερῶν κανόνων.—ΡΑΓ', 64-113).

**Ἀρίστιππος** ὁ Κυρηναῖος, ἀβροδίακτος ἦν. Σοφιστικὸν οὗτος ἠρώτα τινὰ λόγον τοιοῦτον· «Ἴππος, μύρῳ χριόμενος, εἰς τὴν ἵππου ἀρετὴν οὐ βλάπτεται, οὐδὲ κύων μυρισθεὶς εἰς τὴν κυνὸς ἀρετὴν, οὐδ' ἀνθρωπος ἄρῳ ἐπήγαγε καὶ συνήγαγε. Περὶ τῶν μυριζομένων καὶ μύρων ἄπειροι διαφοραὶ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 469 κ. ἐ.). —Ἀρίστιππος γοῦν ὁ φιλόσοφος χριστάμενος μύρῳ, «Κακοὺς κακῶς ἀπολωλεκέναι χρῆναι τοὺς κιναιδούς» ἔφρασκε, τοῦ μύρου τὴν ὠφέλειαν εἰς λοιδορίαν διαβεβληκότας. (κυτόθ. 476.). —Ἀκουστῆς Λακύνδου ἦν. (Εὐσέβ. περὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν διὰ φόρων σχολῶν ΚΑ', 1212).—Ἐδίδασκεν, ὅτι μόνον ἂ πάσχομεν νοῆσαι δυνάμεθα. τούτοις Ἀριστοκλῆς ἀντικρούει. (Εὐσέβ. πρὸς τοὺς κατ' Ἀρίστιππον φιλοσόφους. αὐτόθ. 1257. καὶ περὶ φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ δοξασιῶν 1229-1289). — Πόρνας; ἠγόραζε πολυτελεῖς. (Χρυσόστ. ΝΖ', 392. ἔθθα παράθεσις φιλοσόφων πρὸς τοὺς ἀποστόλους.—ΝΘ', 31). —Ἀρίστιππος ὁ μητροδίδακτος, καὶ σύγκρισις φι-

λοσοφικῶν δοξῶν καὶ χριστιανισμοῦ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1093-1121).

**Ἀριστίων** καὶ Ἰωάννης, ἀκροαταὶ Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ. (Εὐσέβ. Κ', 297).

**Ἀριστοβούλη**. Ἀριστοβούλης ἕδος ἐν Ῥόδῳ, ἔνθα κατὰ τὰ Κρόνια ἔθουον ἀνθρωπον. (Εὐσέβ. περὶ ἀνθρωποθυσιῶν ΚΑ', 269).

**Ἀριστόβουλος**, ὁ πᾶνυ, δς ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα κατελεγμένους τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἑβραίων ἐρμηνεύσασι Γραφάς, Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τῷ τούτου πατρί, καὶ βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου τοῖς αὐτοῖς προσεφώνησε βασιλεῦσιν. (Εὐσέβ. Κ', 728).—Ἀριστοβούλου περὶ τῶν ὀνομαζομένων ὡς Θεοῦ μελῶν (ΚΑ', 636 κ. ε.).—Περὶ τοῦ Λόγου τί ἐδόξαζεν. (αὐτόθ. 548).—Περὶ τῆς φιλοσοφίας τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἑβραίων ὀρμηθείτης. (αὐτόθ. 1097-1156).—Ὅτι καὶ Πλάτων κατηκολούθησε τῇ τῶν Ἑβραίων νομοθεσίᾳ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 893).

**Ἀριστόβουλος**, βασιλεὺς καὶ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, δέσμιος πέμπεται εἰς Ῥώμην σὺν τοῖς τέκνοις. (Εὐσέβ. Κ', 88).

**Ἀριστόβουλος**, υἱὸς Ὑρακνοῦ, ἐπνίγη ὑπὸ Ἡρώδου ἐν Ἰεριχοῦ. (Εὐσέβ. ΚΒ', 621).

**Ἀριστόβουλος**, υἱὸς Ἡρώδου, φονεύεται ἐνέδρῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντιπάτρου. (Ἀθην. ΚΓ', 1252).

**Ἀριστοκλῆς**, φιλόσοφος περιπατητικὸς, περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφίας. (Εὐσέβ. ΚΑ', 848).—Περὶ Ἀριστοτέλους καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ ἱστορουμένων, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πυθαγόδος. (αὐτόθ. 1297-1301). Βλέπ. καὶ ἐν λ. *Ἄισθησις* ἔνθα περὶ τῶν τὰς αἰσθήσεις ἀναιρούτων. σελ. 124, στήλ. α'.

**Ἀριστοκρατία**. Ἀριστοκρατία λέγεται τὸ πολίτευμα, καθ' ὃ οἱ ἀριστοὶ μόνου ἐνόμωσ κρατοῦσιν.—Ἀριστοκρατία ἐκ φίλων ἀληθινῶν καὶ ἀνδρῶν τιμίῳ. (Ἰσίδ. ΠΗ', 1352).

**Ἀριστομένης** ὁ Μεσσήνιος τῷ Ἰθωμίτῃ Διὶ τριακοσίους ἀπέσφαξεν ἀνδρας. (Εὐσέβ. περὶ ἀνθρωποθυσιῶν. ΚΑ', 269-305 κ. ε.).

**Ἀριστον**, ὅτι τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰρουμένων τροφήν τῶν παλαιῶν ἀριστον ἔλεγον τὸ πᾶνυ πρῶτ' γινόμενον, Ἄρεως ἱσταμένου· οἱ δὲ πλείονες ἀριστον λέγουσι κοινῶς γεῦμα, οὐ παρὰ τὸν Ἄρην, ἀλλὰ περὶ τὸ ἀρίστως ἔχειν κατ' ἐξοχήν· καὶ ὅτι ἀριστον ἐνόησε

ἐπὶ δεῖπνου τίθεται συνωνύμως. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀριστον**, πᾶν μέτρον. ἐπικινετὸν τὸ μέτρον καὶ μέσον. (Γρηγ. Νηζ. ΛΓ', 573).

**Ἀριστόξενος** ὁ Βιθυνὸς καὶ ἡ δεινοτάτη αὐτοῦ ἀσθένεια. (Χρυσόστ. ΜΖ', 489).

**Ἀριστος**. (Γρηγ. Νηζ. ΛΓ', 573). Βλέπ. λέξ. Ἀρετή ἔνθα α' Ἀρετῆς εἶδη πολλά.

Οἱ ἀριστοὶ παντὶ τρόπῳ μισοῦνται παρὰ τῶν φύλων. Διὸ καὶ οἱ ἄγιοι αὐτὸ ὑπέστησαν· ἀλλὰ μὴ μισεῖν ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὴν ἐν αὐτοῖς κακίαν προσετάχθημεν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 893). Περὶ ἀρίστων ἀνδρῶν, ὅτι σωτήριος ἡ τούτων ἐφορία καὶ ἐπιστασία τοῖς πράγμασι καὶ τῷ λαῷ, καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν οἰκίᾳ. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΓ', 473-476). Ἐκ τῶν τοῦ Φίλωνος

Οὐ γὰρ δοκεῖν ἀριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, Βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενῶν καρπούμενος, Ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευματα.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Ζωνκρά. (ΡΛΔ', 38).

**Ἀριστος βίος**. Οὐ γὰρ διὰ τὸν ἀριστον ἡμῶν βίον ἐκλήθημεν, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ σεσωκότος ἀγάπην. «Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως». Πρ. Ἐφεσ. Β', 8. (Θεοδώρ. ΠΒ', 520).

**Ἀριστοτέλης**. Περὶ Θεοῦ καὶ ὕλης. (Ἰουστίν. Γ', 252-253. 305).—Ὅτι μὴ δυνηθεὶς γινῶναι τὴν τοῦ Εὐρίπου φύσιν τοῦ ἐν Χαλκίδι, διὰ πολλὴν ἀδοξίαν καὶ αἰσχύνην λυπηθεὶς, μετέστη τοῦ βίου. (αὐτόθ. 305).—Ἀνατροπὴ δογμάτων τινῶν Ἀριστοτελικῶν. (αὐτ. 1492-1564.—Ἀθηναγ. αὐτόθ. 901 κ. ε.—Τατιαν. αὐτόθ. 808. 860).

**Ἀριστοτέλης φιλοσοφῆσας** παρὰ Πλάτωνι, μετελθὼν εἰς τὸ Λύκειον, κτίζει τὴν περιπατητικὴν αἵρεσιν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Περὶ διαδοχῶν τῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων. Η', 764).—Ἰουδαίῳ συνεγένετο. (αὐτόθ. 776.—Θ', 224. 540).—Ἐτη εἴκοσιν ἐφοίτησε παρὰ Πλάτωνι. (Ὠριγ. ΙΑ', 817).—Διὰ τί ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Χαλκίδα μετέβη. (αὐτόθ. 781).—Τὴν μαγείαν ἀσύσταντον ἔφασκεν εἶναι. (αὐτόθ. 704).

**Ἱστορούμενα περὶ αὐτοῦ**. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1297-1301).—Περὶ πέμπτης οὐσίας, ἣν οὔτε Μωϋσῆς, οὔτε Πλάτων γινώσκει. (αὐτ. 1320 κ. ε.).—Περὶ τῶν οὐρανίων θεωρημάτων. (αὐτόθ. 1321).—Περὶ ἀθανασίας ψυχῆς δόγμα αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1328-1337).—Περὶ τέλους τί δοξάζει. (αὐτόθ. 457).—Μνημονεύει Ἰουδαίων. (αὐτόθ. 693).—Ἀριστοτέλους τὴν μικρολόγον



πρόνοιαν, καὶ τὸ ἔντεχνον, καὶ τοὺς θνητοὺς περὶ ψυχῆς λόγους κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. περὶ θεολογίας. ΛΓ', 24). — Πύρρωνος ἐνστάσεις, ἢ ἐφέξεις, ἢ ἀντιθέσεις, καὶ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν τὰς διαλύσεις, ἢ τῶν Ἀριστοτέλους Τεχνῶν τὴν κακοτεχνίαν, ἢ τῆς Πλάτωνος εὐγλωττίας τὰ γοητεύματα, οἱ κακῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν εἰσέφερασαν, ὡς περ Αἰγυπτιακαὶ τινες μάστιγες. (αὐτόθ. 201).

Ἀριστοτέλης πρόνοιαν Θεοῦ ὁμολογεῖ, μέχρι δὲ σελήνης διήκειν, τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην ἀπρονόητα καταλείπειν, ἵνα μὴ κάμνη, φησὶν, ὁ θεός, καὶ πράγματα ἔχη, καὶ τῶν καθ' ἕκαστα προνοούμενος. (Ἡλίος Κρήτης Σχόλ. εἰς Γρηγ. ΛΓ', 765). — Ἀριστοτέλης καὶ Εὐριπος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 597. — Νόννος Ἀββᾶς ΛΣ', 1004). — Ἀριστοτέλην ἀπέβαλλον οἱ Στωϊκοί. (Χρυσός. περὶ δικηφονίας φιλοσόφων. Ε', 414). — Ἀριστοτέλης τὸν Καλλισθένην ἀπέσκωψε τὸν μὲν περιττὸν νοῦν ἔχειν, τὸν δὲ ἀνθρώπινον ἀποβεβληκέαν. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 45). — Ἀριστοτέλης τῆς Πλάτωνος διδασκαλίας μεταλαχῶν, τούτων οὐκ ἀπώνατο τῶν δογμάτων κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1097).

**Ἀριστοφάνης**, ὁ κωμικός. Ἀριστοφάνει οὐ προσεκτέον, ὡς οὐδὲν οὕτω καλῶς εἰδότει, ὡς τὸ κακῶς εἰπεῖν, καὶ κωμωδήσαντι τὸν τῆς ἀρετῆς σῶφρονέστατον καὶ σοφώτατον διδασκαλον Σωκράτην, ἕως περὶ φιλοσοφίας αὐτῷ παραινέσαντα. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1528 κ. ἐ.).

**Ἀριστοφάνης** ἱστορικός. (Εὐσέβ. ΚΑ', 764).

**Ἀρίστων** ὁ Πλάτωνος πατήρ. (Ἰωαν. ΙΑ', 1300). — Βλέπ. καὶ Ἀριστάρδρος.

**Ἀρίστων**, ὁ ποιητής, περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας καὶ Θεοῦ. (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1132).

**Ἀρίστων** Πελλατος. (Ε', 1272 κ. ἐ.).

**Ἀρισφαλῆς** ὁδός, ἢ πάνυ σφάλουσα καὶ προσκόπτειν ποιούσα τὸν ὀδεύοντα, ὡς τραχεῖα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀριφραδῆς** σῆμα, τὸ εὐγνωσον σημεῖον.

**Ἀριώθ**, ἄγρια λάχανα. (Θεοδώρ. Π', 757).

**Ἀρίων** ὁ Μηθυμναῖος, Ἀμφίων ὁ Θηβαῖος, Εὐνομος ὁ Λοκρὸς ᾠδικοί. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 49-50 κ. ἐ. — Θ', 777).

**Ἀρκάδες** ἀνθρωποῦται. (Εὐσέβ. ΚΑ', 272. — Παρ' Ἡροδότῳ μυθεύονται ἀρχαῖοι, πρὸ τῆς σελήνης. (Κλήμ. Ἀλεξ. Σχόλ. Θ', 778).

**Ἀρκάδας** μιμούμενος· παροιμία ἐπὶ τῶν

ἄλλοις πονούντων. Ἀρκάδες μαχιμώτατοι ὄντες αὐτοὶ μὲν οὐδέποτε ἐνίκησαν, πολλοῖς δὲ ἄλλοις αἷτιοι τοῦ νικᾶν ἦσαν, ὃ δὴ καὶ Ἡρακλῆς ἔπασχεν· ἐξ οὗ παροιμία ἐπὶ τῶν ἄλλοις μοχθοῦντων τό, ἐν τετράδι γεννηθῆναι, κατὰ τὸν Ἡρακλέα δηλαδὴ, ὃς ἐν μηνὸς τετάρτῃ γεννηθεὶς ἄλλοις ἤθλει (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀρκὰς κυνῆ, Ἀρκαδικὸς πῖλος, Ἀρκὰς φελλός, μέσον τι πρίνου καὶ δρυὸς φυτόν. (Λ. Ε.).

Ἀρκαδικὸν ζήτημα. Βλέπ. λ. Ἀνδρες· ἔνθα α' Ἄνδρες Ἀρκάδες.»

Ἀρκὰς κύριον καὶ ἐθνικόν. Ἰστέον ὅτι ἀπὸ Ἀρκάδος ὠνόμασται ἡ Ἀρκαδία, καὶ ὅτι καὶ Πελασγία ποτὲ ἐκλήθη, καὶ Παρῥασία, καὶ Λυκαονία, καὶ Γιγαντίας καὶ Ἀζανία. (Σχόλ. παρὰ Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1051).

**Ἀρκαδιανοί**, τάγμα στρατιωτικὸν ὑπὸ Ἀρκαδίου αὐτοκράτορος συστάν καὶ οὕτως ὀνομασθέν. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 520).

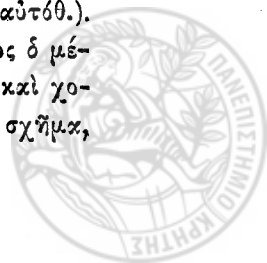
**Ἀρκαδῖος** αὐτοκράτωρ, υἱὸς Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, κατέστειλε τὸν τοῦ στρατοῦ θυμὸν, αἰτοῦντος τὴν σφαγὴν τοῦ Εὐτρόπιου· οὐκ εἴχσεν ἀπαχθῆναι τοῦ ναοῦ τὸν Εὐτρόπιον. (Χρυσόστ. ΝΒ', 395). — Ἐκ τῆς προτέρας ἐξορίας Χρυσόστομον ἐπαναχθῆναι ἐκέλευσεν. (αὐτόθ. 532). — Παρεγένετο ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἀποστόλου καὶ μάρτυρος Θωμᾶ τοῦ διακεκριμένου ἐν τῇ Ἀρυτίχ, ὅπως τὰ λείψανα τῶν ἀγίων μαρτύρων μετακομίσῃ. (ΞΓ', 474 κ. ἐ.). — Περὶ Ἀρκαδίου αὐτοκράτορος. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 660. 729. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1593).

— Ἀρκαδῖος καὶ Ὀνώριος ἄχρις ὀνόματος· ἐδόκουν ἔχειν τὸ κράτος, ἢ δὲ πᾶσα τῆς ἀρχῆς δύναμις ἦν κατὰ μὲν τὴν Ἐφῶν παρὰ Ρουφίνῳ, κατὰ δὲ τὴν Ἐσπέραν ἐν τῇ Στελίχωνος γνάμῃ. (Ζώσ. σελ. 246). — Ἀρκαδῖος τελευτῶν κατέστησεν ἐπίτροπον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου Ἰσδιγέρδην τὸν Περσῶν βασιλέα. (Προκόπ. Ἰστορ. τόμ. Α'. σελ. 13-14).

**Ἀρκαδῖος** κόμης. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (ΛΒ', 277).

**Ἀρκαδῖος** ἐπίσκοπος. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (αὐτόθ. 385). — Οἶκον πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ οἰκοδομεῖ, καὶ λείψανα μαρτύρων παρὰ Βασιλείου αἰτεῖ. (αὐτόθ.).

**Ἀρκαδῖκιν**, ἐξωμῖς. Δῆλον δέ, ὡς ὁ μέγας Δαυὶδ, ἡγρούμενος τῆς Κιβωτοῦ, καὶ χορεύων, οὐ τὸ βασιλικὸν περιεβέβλητο σχῆμα,



ἀλλ' ἐξωμίδα μόνην, ἣν νῦν καλοῦσιν Ἀρκαδί-  
κιον. (Θεοδώρ. Π', 809).

**Ἀρκαί**, πόλις τῆς Φοινίκης. (Σωκράτ.  
ΕΖ', 820).

**Ἀρκεῖν**. Εἰς τό, α' Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου·  
ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. » Β'.  
πρ. Κοριν. ΙΒ', 9. Λόγος Χρυσόστ. (ΝΘ', 507).

**Ἀρκεσίλαος**, ὁ ἐπαρκῶν τοῖς λαοῖς.

**Ἀρκεσίλαος** καὶ Τηλέμαχος υἱοὶ Ὀδυσσεῶς  
ἐκ Πηνελόπης.

**Ἀρκεσίλαος** φιλόσοφος, ἔσχε διδασκάλους  
Θεόφραστον, Κράντορα, Διόδωρον καὶ εἴτα  
Πύρρωνα. (Εὐσεβ. ΚΑ', 1197).—Προέστη τῆς  
δευτέρας Ἀκαδημίας, καὶ τί περὶ αὐτοῦ ἱστο-  
ρῆται. (αὐτόθ. 1200-1201).

**Ἀρκετικά** ἄστρα, ὅτι ἀειφχνῆ εἰσι.

**Ἀρκετικὸς** κύκλος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν  
ἀεὶ θεωρουμένων κύκλων. (Χρονικ. Εὐσεβ. ΙΘ',  
772 κ. ἐ.).—Ποῦ μείζων καὶ ποῦ ἐλάσσων γί-  
νεται. (αὐτόθ. 777 κ. ἐ.).—Τίνες ἀστέρες ἐπ'  
αὐτοῦ κεῖνται. (αὐτόθ. 1057).

**Ἀρκετος**, ἀστροθέτημά τι· ὅτι ἡ μὲν μι-  
κρὰ ἄρκτος *Kynóoura* λέγεται, ἡ δὲ μεγάλη  
*Ἐλίκη*. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀρκετος** τὸ ζῶον καὶ τὰ κατ'αὐτήν, ὡς ὀρ-  
χεῖται καὶ πκλίζει. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 649).

**Ἀρκετοῦρος**, ἀρκετοφύλαξ, ἄστρον τι οὐ-  
τω καλεῖται, ὃ καὶ *Βοώτης*, ὃ ἐστὶ βοηλάτης  
καὶ ἀμαξήγος, διὰ τὸ καὶ *ἀμαξαν* τὴν ἄρκτον  
καλεῖσθαι. (Λεξ. Εὐστ.).—Ποῦ κεῖται. (Χρον.  
Εὐσεβ. ΙΘ', 769 κ. ἐ.).—Ἀνατολὴ αὐτοῦ. (αὐ-  
τόθ. 885. 1057).—Πλάνη Εὐδόξου καὶ Ἀρά-  
του. (αὐτόθ. 1072).—Τοῦ Ἀρκετοῦρου μέμνη-  
ται ἡ Γραφή, ὃν μεταξὺ τῶν μερῶν τοῦ Ὠ-  
ρίωνος ὀρῶμεν κείμενον ἀστὲρα ὑποκίρρον. (Βχ-  
σίλ. Α', 585-588).

**Ἄρμα**, τόπος τις καὶ πόλις ἐν Βοιωτίᾳ·  
ἐνθα κατεπόθη τὸ ἄρμα τοῦ Ἀμφιάρεω. —  
Καὶ ἐν Ἀττικῇ ἐστὶν Ἄρμα, δῆμος. (Στέφ.  
περὶ πόλ. Λεξ. Εὐσταθ.—Σχόλ. Κλήμ. 779).

**Ἄρματα** πληθ. λέγει Ὀμηρος ἀντὶ ἄρμα.

**Ἄρμα** ἐπὶ μόνων ἵππων εἶθε λέγεσθαι·  
ἀμαξα δὲ καὶ ἀπήνη καὶ ἐπὶ ἄλλων ὑποζυγίων.

**Ἄρμα** ἀντὶ τοῦ ὄπλου Ῥωμαϊκῶς.—Ἄρμα  
Θεοῦ, καὶ ἄρμα πονηρῶν, τί ἐστὶ. (Χρυσόστ.  
ΝΘ', 663.—Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΘ', 1152).

**Ἄρμακάλης**, ποταμὸς, κλάδος τοῦ Εὐ-  
φράτου. (Εὐσεβ. ΚΑ', 761).

**Ἄρματιος** ἐθνικός, ὁ μέγας. Ἐπιστολὴ  
Βασιλείου πρὸς αὐτόν, ὅτι κοινῶς πάντων ἀν-  
θρώπων νόμος κοινὸς ποιεῖ πατέρας τοὺς ἐν  
ἡλικίᾳ πρεσβύτας. (ΛΒ', 1012).

**Ἄρματιος** φίλος Χρυσόστομου, ἐπιστολὴ  
πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 649).

**Ἀρμενία**, χώρα πλησίον τῶν Περσῶν  
ἀπὸ Ἀρμενίου Ῥοδίου. (Στέφ.).—Τῷ ἐπισκόπῳ  
Καισαρείας ὑπήγετο. (Βασιλ. ΛΒ', 501-504.  
540-541).—Οἱ πρεσβύτεροι Σεβαστεῖας αἰ-  
τοῦσι παρὰ Βασιλείου τὴν τῶν Ἐκκλησιαστι-  
κῶν πραγμάτων φροντίδα. (αὐτόθ. 580).—  
Πολλὴ ἦν ἡ ἀδικησὶς τῶν ἐν αὐτῇ ἐπισκό-  
πων. (αὐτόθ. 504).—Ἐθιμα, καὶ ὅτι οἱ ἐπί-  
σκοποι αὐτῆς διαφόρους γλώσσας ὄφειλον εἰ-  
δέναι. (αὐτόθ. 501).—Τὰ παρὰ τὴν Νεοκαι-  
σάρειαν μέρη ἐκοινωνοῦν τῷ Βασιλείῳ. (αὐτόθ.  
756).—Ἀρμενία τετράπολις. (αὐτόθ. 429).

Ἀρμενία πόσων κκκῶν ἠλευθερώθη. (Χρυ-  
σόστ. ΝΒ', 646).—Περιγραφὴ τῆς ἐρημώσεως  
αὐτῆς. Ἐλευθέρω τοῦ φόβου τῶν Ἰσαύρων ἐ-  
γένετο. (αὐτόθ. 646. 637).—Σφοδρὸς δ χειμῶν  
αὐτῆς. (αὐτόθ. 630).—Ἀρμενία ἡ μεγάλη τὸ  
πάλαι, ἥτις ὕστερον ἐπωνομάσθη *Περσαρμενία*,  
καὶ ἡ μικρὰ Ἀρμενία. (Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἰστ.  
ΠΓ', 2805).

**Ἀρμένιοι**. Διὰ τί καὶ τὰς τρεῖς ἑορτάς  
Χριστοῦγεννα, Φῶτα καὶ Εὐαγγελισμῶν ἑορτά-  
ζουσιν ὁμοῦ τὴν ἐκτὴν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.  
(Α', 861-864.—Ἰω. Νικαίας 44', 1436-1449).

Ἀρμενίων ἀρτζιθούρτζιον τί ἐστὶ (Α', 864).

Ἀρμενίων αἵρεσις, καὶ λίβελλος, ἐπιστρέ-  
φόντων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, οἱ οὐ βχ-  
πτίζονται, ἀλλὰ μυροῦνται. (Α', 864-872.  
655-657.—Τιμ. Πρεσβύτ. ΠΓ', 72-73.—Εὐ-  
θύμ. Ζιγαβ. ΡΑ', 1173.—Ἰσακ. Καθολ. ΡΑΒ',  
1157-1265.—Νικ. Χων. ΡΜ', 89-104).

Ἀρμένιοι οὐχ ἀπλοῦν γένος, ἀλλὰ καὶ λίαν  
κρυπτόν τι καὶ ὑφαλον. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ',  
517).— Πῶς τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ ἐλόθοντι  
εἰς Ἀθήνας προσηνήχθησαν οἱ ἐν Ἀθήναις φοι-  
τῶντες Ἀρμένιοι. (αὐτόθ.).— Πρὸς Ἀρμενίους  
περὶ πίστεως Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως.  
(ΞΕ', 856-872).

Ἰσακ. Καθολικός τῆς μεγάλης Ἀρμενίας  
περὶ Ἀρμενίων. Περὶ τῶν δύο φύσεων τῶν ἐν  
Χριστῷ. (ΡΑΒ', 1156-1165).—Περὶ τοῦ Εὐαγ-  
γελισμοῦ.—Περὶ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. (αὐ-

τδθ. 1165-1169). — Περὶ τοῦ ἄρτου, τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ (αὐτόθ. 1172-1176). — Περὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ αἵμου. (αὐτόθ. 1176-1181). — Περὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν θυσιῶν, ὡς ποιοῦσιν οἱ Ἀρμένιοι καὶ περὶ διαφόρων αἱρέσεων αὐτῶν. (αὐτόθ. 1181-1217). — Λόγος στηλιτευτικὸς τοῦ Ἰσαάκ. (αὐτόθ. 1217-1257).

Θεωριανοῦ Ὁρθοδόξου διάλεξις πρὸς τὸν Καθολικὸν τῶν Ἀρμενίων. (ΡΑΓ', 120-297).

**Ἀρμενόπουλος** Κωνσταντῖνος. (ΡΝ', 20).

**Ἀρμενον** ἀντὶ τοῦ ἀρμόδιον· ὅτι ψιλοῦται ἡ λέξις· καὶ ἄρμενα τὰ ἰστικά ἰδιωτικῶς. Τὰ βραχυνόμμενα φωνήεντα, καταλήγοντα δὲ εἰς ρ, ἐπιφερομένου τοῦ μ, δασύνεται, πλὴν τοῦ ἄρμενον, τὸ ἀρμόδιον, καὶ πλὴν τοῦ Ὁρμενος, κυρίου ἐνόματος. Ὁρμος, ἄρμα, ὄρμαθος, ἔρμα. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀρμόζεσθαι** ἐν ἴσῳ τῷ ἀρμόζειν.

**Ἀρμοζ**, ἐπίρρημα, ὃ δηλοῖ τὸ νεωστί, κατὰ γλῶσσαν Συρακουσίων.

**Ἀρμονία** θυγάτηρ Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης μυθεύεται, διὰ τὸ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν κεκρᾶσθαι ἀλλήλοις.

**Ἀρμονίαι**, αἱ συνθήκαι, ὡς ἀρμόττουται τὰ μέρη. — **Ἀρμονία** τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων, κανόνες δέκα ἐπὶ Ἀμμωνίου Ἀλεξανδρέως. (Εὐσέβ. ΚΒ', 1276-1292).

**Ἀρμονία**. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ ἀρμονία. — Ψυχὴ δὲ ψυχῆς οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἥττον· οὐκ ἄρα ἀρμονία ἐστὶν ἡ ψυχὴ. Ἐτι ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία, παρὰ μέρος, οὐσία ἐστὶ καὶ ὑποκειμένον· ἡ δὲ ἀρμονία ποιότης καὶ ἐν ὑποκειμένῳ· ἡ δὲ οὐσίαι ποιότητος ἕτερον, καὶ ἡ ψυχὴ ἄρα ἀρμονίας ἕτερον. Ἀρμονίας μέντοι μετέχει τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο ἀρμονία ἐστίν· οὐ γὰρ διότι ἀρετῆς μετέχει, ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 196, ἐνθα ἐκ τῶν Γαληνοῦ καὶ Ἱπποκράτους περὶ ψυχῆς). — Δείκνυται ἀρμονίαν ὄρισαν τὴν ψυχὴν, καὶ Σιμμία· ἀντιλέγων τῷ Σωκράτει (αὐτόθ. 193). — Ἀρμονία τῶν ὄλων. (αὐτόθ. 24. — ΜΓ', 25 κ. ἐ.). — Μία γὰρ τοῦ παντός σύμπνοια· ἄτακτον οὐδὲν, οὐδὲ ἀσύμφωνον, ἀλλ' ἕκαστον φίλιόν τε καὶ ἐπιτήδειον. (Αἰν. Γαζ. ΠΕ', 957 κ. ἐ.).

**Ἀρμόνιος**. Γρηγόριος Νύσσης πρὸς Ἀρ-

μόνιον. Περὶ τοῦ τί τὸ χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα. ΜΓ', 237-249).

**Ἀρμόνιος**, αἱρετικὸς, αἵρεσις αὐτοῦ. (Θεοδῶρ. ΠΓ', 372).

**Ἀρμοστής**, ὁ ἄρχων τῆς Ἐκκλησίας. Πρῶτον οφείλει φωτεινὸς ὁ διδάσκαλος εἶναι, καὶ ἔπειτα ἐπιχειρεῖν φωτίζειν ἑτέρους διὰ τῆς διδασκαλίας. Πῶς γὰρ πρὸ τῆς θείας ἐπιπνοίας καὶ κρίσεως ἀρμοστής ἀναδειχθήσεται; Ἀρμοστὴν δὲ ἔλεγον οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν καθιστάμενον ὑπ' αὐτῶν ἄρχοντα τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς πόλεων, παρὰ τὸ ἀρμόζειν τοὺς ἀρχομένους ζῆν κατὰ νόμους. Ὅθεν καὶ ἄρμαστῆρας πάλιν ἐκάλουον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς εἰς τὸ εὖ ζῆν διατάττοντας. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 472).

**Ἀρμόττειν**. Τοῖς γὰρ ἡμαρτηκόσι καὶ μεταμελουμένοις ἀρμόττει ὁ ἔλεος. Βαροῦχ Γ', 1. (Θεοδῶρ. ΠΒ', 768).

**Ἀρνεῖσθαι**. Οἱ Χριστὸν ἀρνούμενοι ἴσως ἀφορμὰς παρέχουσι τοῖς ἄλλοις καταλέγειν τῶν πάντων χριστιανῶν, ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν αἰρουμένοις. Οὐκ ὀρθῶς μὲν οὐδὲ τοῦτο πράττεται. κ. ἐ. (Ἰουστίν. Γ', 333). — Ἀρνεῖσθαι Χριστόν, καὶ βλασφημεῖν Πνεῦμα ἅγιον, ἔχει ἄρεσιν διὰ μετνοίας; Ἀπόκρισις. (Ἀθαν. ΚΗ', 644).

**Ἀρνήσασθαι ἑαυτόν**. Ποία ἢ καθαρὰ ἀρνήσις καὶ ἀποταγή; Ἀπόκρ. (Βασίλ. ΛΑ', 933-941). Βλέπ. καὶ Ἀπαρνήσασθαι ἑαυτόν.

**Ἀρνήσις**. Ποικίλοι οἱ τρόποι τῆς ἀρνήσεως. (Χρυσόστ. ΝΗ', 691 κ. ἐ.). — Ἀρνήσις ἀσεβείας καὶ ὁμολογία πίστεως ἐστὶ τὸ βᾶπτισμα. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 477). — Ἀρνήσις Θεοῦ διστή ἐστίν, ἢ ἔργῳ ἢ λόγῳ. (ΛΖ', 945). — Ἀρνήσις ψυχῆς ἐστὶ τὸ μηδενὸς ζητεῖν τὸ ἑαυτοῦ θέλημα, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. κ. ἐ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 297).

**Ἀρνήσις καὶ παράπτωσις**. Περὶ τῶν ἀρνήσεως διαφορῶν προσώπων καὶ ἡλικιῶν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἀληθῆ πίστιν ἐπιστρεφόντων. (Μεθόδ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 1300-1325).

**Ἀρνίον** Ἀτρέως, τὸ χρυσομαλλὸν μυθευόμενον, ὅτι ποτήριον ἦν ἔχον ἐντετυπωμένον ἀρνίον περὶ τὸν πυθμένα.

**Ἀρνυσθαι**, ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς λαμβάνειν, καὶ ἄρνυσθαι μισθὸν ἀντὶ τοῦ μισθαρεῖν, καὶ ἄρνυσθαι τινα κλέος ἢ τιμὴν, ἀντὶ τοῦ περιποιεῖν. — Ἀρνυσθαι κυρίως τὸ ἄρνα διδόντα

ἄλλο τι λαμβάνειν ἀντ' ἐκείνου· ἀπλῶς δὲ τὸ ἄρτυσθαι, τὸ ἀντικαταλλάσσεσθαι ἀπὸ ἐνὸς εἶδους τὸ καθόλου, καὶ ἄρτυσθαι ἀντὶ τοῦ περιποιεῖσθαι ἐν τῷ,

Ἄρτυμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων.

**Ἄρτυφοί,** οἱ καὶ ῥαψφοί, παρὰ τὸ ἄρτυ εἰπαθλον τῆς ᾠδῆς λαμβάνειν οὕτως ἐλέγοντο.

**Ἄρτων.** Μωαβιτικὸν ἐστὶ χωρίον· σημαίνει δὲ ἀπὸ μέρους ὄλην τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐρμηνεύεται φωτισμὸς αὐτῶν. (Βασίλ. Α', 648).

**Ἄρτον τὸ σόν,** καὶ ἔπαγε. » Ματθ. Κ', 14. — Πού ἀπελθεῖν προσετάχθη ὁ ἀκούσας; (Βασίλ. ΛΑ', 1253).

**Ἄρος,** τὸ ὄφελος, παρ' Αἰσχύλῳ.

**Ἄροτος,** τὸ ἔργον τοῦ ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἐνικυτός, παρὰ Σοφοκλεῖ.

**Ἄρόττι,** δοῦλοι παρὰ Συρακουσίους.

**Ἄρουρα,** μέτρον γῆς ἑκατὸν πήχεων· ἀπλῶς δὲ ἄρουρα ἢ πεφυκυῖα ἀροῦσθαι γῆ.

**Ἄρπάγειον** καὶ Ἄρπάγη, οὕτως ἐκλήθη ὁ τόπος, ὅθεν ἤρπάγη ὁ Γαβυμῆδης. — Ἄρπάγη, ὄργανον δι' οὗ ἐκ τῶν φρεάτων τοὺς κάδους ἀνάγουσι.

**Ἄρπάξεν,** ὅτι περὶ λέοντος λέγεται καὶ λύκου καὶ κυνός, καὶ τῶν ὁμοίων ζώων, καὶ ὅτι ἐπὶ πάντων τῶν κερχάρων κυριολεκτεῖται· καὶ οἱ ληστὰὶ ἀρπάξεν λέγονται, ὡς καὶ τὰ θηρία.

Ἄρπάξεν τὴν ὠφέλειαν. (Θεοδώρ. Π', 1177).

— Ἄρπάσαι τὴν κοινωνίαν. (αὐτόθ. 1724).

— Ἄρπάσαι τὴν πεμφθεῖσαν σωτηρίαν. (ΠΑ', 1533).

— Ἄρπάξεν τὴν προφητείαν. (αὐτόθ. 1764).

— Ἄρπάσαι τὴν συμμαχίαν. (αὐτόθ. 1944).

— Ἄρπάσαι τὸν ἀθλητὴν. (ΠΒ', 1336).

Εἰς τὸ γεγραμμένον, «Ὅτι οὐδεὶς ἀρπάξει αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ.» Ἰωάν. Ι', 29.

«Ὅτι ἀρπάσαι μὲν οὐδεὶς δύναται ἐκ τῆς ἀμάχου καὶ ἀηττήτου δεξιᾶς τοῦ; διὰ πίστεως ὁρθῆς καὶ πολιτείας ἀρίστης ἐαυτοὺς οἰκείους αὐτῆς εἶναι περκατευσάντας· ἀπατήσκει δὲ δυνήσεται. κ. ε. (Ἰσίδ. ΟΗ', 824).

«Ὅτι τὸ φέρειν ἀρπαγὴν πρῶτος τοῦ δοῦναι ἐλεημοσύνην ἴσον. Ὁμιλίαι. (Χρυσοστ. ΝΔ', 695 κ. ε.). — Ἄρπαγὴ καλὴ ἢ μηδὲν βλάπτουσα, ἢ τῶν οὐρανῶν ἀρπαγὴ. (ΞΑ', 352).

**Ἄρπαγμός.** Εἰς τό· «Ὁὐχ ἀρπαγμὸν ἠγάθησατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ.» Πρ. Φιλιπ. Β', 6.

Ἄρπαγμός. (Ἰσίδ. ΟΗ', 273-276).

**Ἄρπαξ** ἄλλοτρίας περιουσίας. Τοσαύτως πρῶην ἄλλοτρίας διαρπαξίας οὐσίας, νῦν ὀλίγην διηρηπαγμένος μοῖραν ὑπὸ δυνατωτέρου ἀνδρός, τίνος ἕνεκεν ἄχθη καὶ διαπρίη καὶ βρύχει, ὡς ἀνθρώπε; (Νεῖλος ΟΘ', 337).

**Ἄρποκράτης** καὶ Ἐπιφάνης, αἰρετικοὶ ἐκ τῶν Γνωστικῶν καλουμένων, κοινὰς εἶναι τὰς γυναικίας ἀξιοῦντες· βίος αὐτῶν καὶ κακοδοξίαι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1104 - 1140). — Κλήμης μὲν καὶ Ἐπιφάνιος καὶ Θεοδώρητος Καρποκράτην αὐτὸν καλοῦσιν, ὁ δὲ Ὀριγένης Ἀρποκράτην, καὶ Ἀρποκρατιανοὺς τοὺς ὄπαδοὺς.

**Ἄρποκρατιανοὶ** ἀπὸ Σαλώμης τῆς μητρὸς υἱῶν Ζεβεδαίου, καὶ ἀπὸ Μαριάμνης, καὶ ἄλλοι ἀπὸ Μάρθα; (Ὀριγ. ΙΑ', 1281. — Διὰ τοῦτο τοὶ Κασσιανὸς φησι, πυνθανομένης τῆς Σαλώμης, πότε γνωστήσεται τὰ περὶ ὧν ἤρετο, ἔφη ὁ Κύριος· Ὅταν τὸ τῆς αἰσχύνης ἐνδυμα πατήσητε, καὶ ὅταν γένηται τὰ δύο ἐν, καὶ τὸ ἄρξεν μετὰ τῆς θηλείας οὔτε ἄρξεν οὔτε θῆλυ. Πρῶτον μὲν οὖν ἐν τοῖς παραδιδόμενοις ἡμῖν τέτταρσιν Εὐαγγελίοις οὐκ ἔχομεν τὸ ῥητόν, ἀλλ' ἐν τῷ κατ' Αἰγυπτίους· ἔπειτα δὲ ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ, ὅτι θυμὸν μὲν ἄρξεν ἀρμήν, θῆλειαν δὲ τὴν ἐπιθυμίαν αἰνίττεται, οἷς ἐνεργήσκει μετάνοια ἔπεται καὶ αἰσχύνη. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1192-1193. 1165-1168 κ. ε.).

Ἐπερωτηθεὶς γὰρ αὐτὸς ὁ Κύριος ὑπὸ τίνος, πότε ἤξει αὐτοῦ ἡ βασιλεία, εἶπεν· ὅταν ἔσται τὰ δύο ἐν, καὶ τὸ ἔξω ὡς τὸ ἔσω, καὶ τὸ ἄρξεν μετὰ τῆς θηλείας, οὔτε ἄρξεν οὔτε θῆλυ κ. ε. Ἐρμηνείαι. (Κλήμ. Ρώμ. Α', 345-348).

Μαριάμνη καὶ Μάρθα τίνες. Ἐως μὲν γὰρ Κωνσταντίνου ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ Μαρθοῦς τις καὶ Μαρθάνη δύο ἀδελφαὶ ἐν τῇ αὐτῶν χώρᾳ ἀντὶ θεῶν προσεκυνοῦντο, ὅτι δῆθεν ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ προεξημένου Ἠλζαὶ ὑπῆρχον. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 264. 333. — Εὐσέβ. Κ', 316).

**Ἄρπυιαι,** ὄρνεα ἀρπακτικά, αἱ εἰς γυναικίας ἀσώτους ἀλληγοροῦνται. — Ἄρπυιαι ἄνεμοι κατκιγιδώδεις· καὶ ὅτι καὶ πτερωτὰ τινὰ δακτύλια πλάττονται.

**Ἄρραβῶν.** Ἰς πάντες ὑμεῖς, ὅτι ὁ ἀρραβῶν μέρος ἐστὶ μικρὸν τοῦ παντός· ὅπως, ἀκουε· Ἀπέρχεσθαι τις ἀγοράσαι οἰκίαν πολλῆς τιμῆς, καὶ λέγει· Δός μοι ἀρραβῶνα, ἵνα θάρσῃ. Ἀπέρχεσθαι τις γυναῖκα ἀγαγεῖσθαι, προῖκα συντί-



ναι ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου ἔλεγον ψευδῶς οἱ Ἀρσενιοί. (Ἀθαν. ΚΕ', 293). — Ποῦ ἐκρύπτετο καὶ πῶς ἐζητεῖτο. (αὐτόθ. 365-369). — Ἐπιστολὴ Ἀρσενίου πρὸς Ἀθανάσιον, καὶ ἔλεγχος τῆς λακοηθείας τῶν ἐχθρῶν. (αὐτόθ. 372). — Ἐν τῇ ἐν Τύρῳ συνόδῳ παρῶν ἤλεγξε τὴν συκοφαντίαν. (αὐτόθ. 377).

**Ἀρσένιος** ὁ Πηγάδων, ἔγραψε τὸν βίον τῆς μακαρίως Συγκλητικῆς. (Ἀθαν. ΚΗ', 1557).

**Ἀρσενίου** Ἀββᾶ ἀποφθέγματα. (ΞΒ', 88. — ΞΓ', 1616 κ. ἑ.).

**Ἀρσενίου** μοναχοῦ εἰς τὸν Πειραστὴν Νομικόν. (ΞΓ', 1621).

**Ἀρσενίου** τοῦ μεγάλου, διδασκάλου τῶν παίδων Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, βίος καὶ ἐπιτάφιος μετ' ἐγκωμίων, ὑπὸ Θεοδώρου Στουδίτου. (ΙΘ', 849-881).

**Ἀρσένιος** Φιλοθεΐτης μοναχός. (ΡΑΓ', 9-61).

**Ἀρσένιος** Αὐτωριανὸς Πατρ. Κωνστ. (ΡΜ', 935-957).

**Ἀρσενοκοιτία**. (Παράλλ. Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΓ', 248-261). — Ἀρσενοκοιτίαν καὶ παιδεραστίαν αὐστηρῶς ἐτιμῶρει Ἰουστινιανὸς ὁ αὐτοκράτωρ. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 644). — Ποινὰ κανονικὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς Κανόσι καὶ Θεόδ. Στουδίτης (ΙΘ', 1728).

**Ἀρσεπεδονάπται** καὶ **Ἀρσεπεδοαῦται** Αἴγυπτίων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 775. — Εὐσέβ. ΚΑ', 785).

**Ἀρταδάνης** βρασιλεὺς Περσῶν, διάδοχος Ξέρξου τοῦ Δαρείου. (Χρυσόστ. ΜΗ', 899).

**Ἀρτάδη**, μέτρον παρ' Αἴγυπτίους. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 281).

**Ἀρτάδιος** ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (ΑΒ', 421). — Συγγενῆ τῇ Σαβελίου αἰρέσει ἐκήρυττε. (αὐτόθ. 552-553). — Βαρεῖα λύπη τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τούτῳ. (αὐτόθ.). — Εἰς Νικόπολιν ἔφυγεν, ἔνθα τὸν Βασίλειον ἤκουσεν ἔλθεῖν. (αὐτόθ.).

**Ἀρτάκη**, Κυζίκου πρῶστειον. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 135).

**Ἀρταξέρξης** ὁ Μακρόχειρ, μετὰ Ἀρταδάνην βρασιλεύσας ἐπὶ τούτου ἠκολογήθη ἢ Ἱερουσαλήμ. (Χρυσόστ. ΜΗ', 899). — Ἀρταξέρξου γέννησις νόθος. (Ἀγαθ. Σχολ. ΠΗ', 1388).

**Ἀρτάπανος** ἱστορικός, περὶ Ἀθραάμ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 709). — Περὶ Ἰωσήφ. (αὐτόθ. 725). — Περὶ Μωϋσέως. (αὐτόθ. 728).

**Ἀρτεμᾶς** ὁ καὶ **Ἀρτέμων**, τὸν Χριστὸν ἔλεγε μὴ εἶναι ἄνθρωπον. (Εὐσέβ. Κ', 512-517. — Κύριλ. Ἱεροσολ. ΔΓ', 613).

**Ἀρτεμίδωρος**. Ἐπιστολὴ Χρυσος. πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 712). Βλέπ. καὶ λ. **Ἀρτίοχος**, ἔνθα ἂν Ἀρτίοχος φίλος Χρυσοστόμου.

**Ἀρτεμῆς**, ὁ ὑγιῆς καὶ ἄρτιος, ὁ ἐστὶν ἀκέραιος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀρτεμις**, οἶονεὶ ἀερότομος, ὡς ἡ αὐτὴ τῇ σελήνῃ ἄρτεμῆς, ὁ ἐστὶν ἀκέραιος, ὡς παρθένος, ἄρτιος, ὡς ὑγιείας περιποιητικῆ. (Α. Ε. — Θεοδώρ. ΠΓ', 876). — Ἀρτεμις λοχία ἐπωνυμικῶς, καὶ διὰ τί τοξότις μυθεύεται. — Ἀρτεμις Βολοσία. Οὕτω γὰρ τὴν Εἰλειθίαν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐκάλουσαν ἐπέλεγε καὶ βολὰς τὰς ὠδίνους ὠνόμαζον. — Δότερα μεγέθους ταῖς γυναῖξιν εἶναι μυθεύεται. — αἰτία αἰφνιδίου θανάτου ταῖς γυναῖξιν ἐνομιζέτο. — ὅτι γυνὴ Ἀπόλλωνος ὑπὸ τινος ὠνομάσθη. — Ἀρτέμιδος καὶ Ἥρας μάχη ἀλληγορουμένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀρτεμιν** Ἀρκάδες **Ἀπαγχομένην** καλομένην σέβουσι καὶ τιμῶσιν. **Ἀρτεμις Κορυθλίτις**. **Ἀρτεμις Ποδάγρα**. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 117). — Ἀρτέμιδος σοφίσματα. (Θ', 429). — Ἀρτεμις μάχος. (Τατιαν. Γ', 824. 865). — Ἀρτεμις **Ἐλασηδόλος**. **Ἀρτεμις**, Ὠρίων καὶ Ἀκταίων. (Νόννος ΔΓ', 1061). — Ἀρτεμις ξεροκτόνος. (αὐτόθ. 993). — Πόσον ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Ἑφεσίων, καὶ ποῖα δεισιδαιμονία ἐκέρχρητο οἱ τιμῶντες αὐτήν. (Χρυσόστ. ΞΒ', 10). — Μεγάλῃ θεᾷ Ἀρτέμιδος ναός. Νὰὸς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος. (Ξ', 297). — Ἐφεσος νεωκόρος τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος, καὶ περὶ τῶν ἀγαλμάτων αὐτῆς. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1300-1301). — Ἀρτέμιδος διοπετὲς ἀγάλμα, ἦτοι τὸ **Παλλάδιον**. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1577).

**Ἀρτέμιος** μάρτυρ. βίος καὶ ἀθλήσεις αὐτοῦ. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΖ', 1252-1320).

**Ἀρτεμίσιος** μὴν, ὁ Μάιος. Περὶ μνηῶν Μακεδονικῶν. (Χρυσόστ. ΜΘ', 358. — Εὐαγγρ. Ἐκκλ. Ἱστ. ΠΓ', 2712).

**Ἀρτέμων** αἰρετικός. (Εὐσέβ. Κ', 512-517). — Ἀρτέμων, ὃς καὶ **Ἀρτεμᾶς** ὀνομάζεται αἰρέσις αὐτοῦ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 389 κ. ἑ.).

**Ἀρτηρία** τραχεῖα πόρος τοῦ πνεύμονος ἐστὶν. Ποῖα ἢ οὐσία αὐτῆς; διὰ τί καλεῖται τραχεῖα. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1197).

—'Αρτηρία και παλμός τότε παύουσι τῆς λειτουργίας. (αὐτόθ. 1192).—Λέγεται δὲ *ἀλτηρία* καὶ *ἀρτηρία* καὶ ἀρτηρία μὲν, οἶον ἀροτηρία, ἀπὸ τοῦ ἔχειν καὶ τηρεῖν τὸ πνεῦμα· ἀλτηρία δέ, παρὰ τὸ ἀλλεσθαι· ἢ ἀεὶ ἀλλομένη καὶ πηδῶσα. (αὐτόθ. 1192).—'Αρτηρίατινες διὰ τῆς χειρὸς διέρχονται. (αὐτ. 1249).—Τραχεῖά ἐστιν ἔξωθεν, ἔσωθεν δὲ οὐκέτι. (αὐτόθ. 1197).—Λειτουργίαι τῆς ἀρτηρίας. (αὐτόθ. 1213. 1120).

**'Αρτζιδούρτζιον.** Βλ. λ. *'Αρμένιοι.*

**'Αρτι** γινώσκω ἐκ μέρους. (Α'. πρ. Κορινθ. ΙΓ', 9). Διὰ τί εἶπε τοῦτο ὁ Παῦλος. ('Ισίδ. ΟΗ', 500).

**'Αρτιος.** Εἰς τὸ α' Ἰνα ἄρτιος ἦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος. Β'. πρ. Τιμ. Γ', 17. (Χρυσόστ. 'Ομιλ. ΞΒ', 650).

**'Αρτίφρων,** ὅτι διὰ τοῦ φρεσίν ἄρτια εἶδέναι περιφράζεται.

**'Αρτος.** Βασιλεὺς τις Ἰαπυγίας.

**'Αρτος,** ἕτερός τις, μέγας ἐπικληθείς, ἀφ' οὗ ἑορτὴ τὰ Μεγαλάρτια.

**'Αρτος** παρὰ τὸ αἶρειν, ὃ ἐστι προσφέρειν λέγεται· ὅθεν καὶ προσάρματα αἱ τροφαί. (Α.Ε.—Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1221).—Κυκλοτερής τὸ σχῆμα, διότι τέλειος, ἄρτιος· κυκλοτερεῖς δὲ γίνονται οἱ ἄρτοι εἰς ὁμοίωσιν τῆς τοῦ παντὸς σφαιροειδείας.

**'Αρτος** καὶ οἶνος. Προτιθέασιν τὸν ἱερὸν ἄρτον καὶ τὸ τῆς εὐλογίας ποτήριον. Ἱερουργεῖ τὰ θεϊότατα, καὶ ὑπ' ὅψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα διὰ τῶν ἱερῶς προκειμένων συμβόλων· καὶ τὰς δωρεὰς τῶν θεουργιῶν ὑποδείξας, εἰς κοινωνίαν αὐτοῦ ἱερὰν αὐτὸς τε ὁ ἱεράρχης ἔρχεται, καὶ τοὺς ἄλλους προτρέπεται. (Διον. Ἄρεοπ. Γ', 424-428).

Ἐὰν μὴ τις ἦ ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ὕστερεῖται τοῦ ἄρτου τοῦ Θεοῦ. ('Ιγνάτ. Ε', 649). Εἰς τὸ ὑπακούειν ὑμᾶς τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ἀπερισπάστῳ διανοίῃ, ἕνα ἄρτον κλώντες, ὅς ἐστι φάρμακον ἀθανασίας, ἀντίδοτος τοῦ μὴ ἀποθανεῖν, ἀλλὰ ζῆν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ διὰ παντός. (αὐτόθ. 661).—Παυσακμένων ἡμῶν τῆς εὐχῆς, ἄρτος προσφέρεται καὶ οἶνος καὶ ὕδωρ· καὶ ὁ προσεστὼς εὐχὰς ὁμοίως καὶ εὐχαριστίας, ὅση δύναμις αὐτῷ, ἀναπέμπει, καὶ ὁ λαὸς ἐπευφημεῖ λέγων τὸ *'Αμήν.* ('Ιουστίν. Γ', 429).

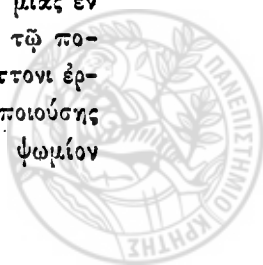
Ὅποτε οὖν καὶ τὸ κεκραμένον ποτήριον, καὶ ὁ γεγωνὸς (ἔνζυμος) ἄρτος ἐπιδέχεται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ γίνεται ἡ εὐχαριστίαι σῶμα Χριστοῦ. (Εἰρην. Ζ', 1125-1127).

Τίς ὁ ἀληθινὸς καὶ αἰώνιος ἄρτος, καὶ τίς ὁ ἐπιούσιος. (Ὁριγ. ΙΑ', 505-521).—'Αρτος σωματικός, καὶ ἄρτος πνευματικός· «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος». (Χρυσόστ. ΝΓ', 23-26 κ. ἐ.—'Ισίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 1001).—'Αρτος ὁ ἐπιούσιος· ἐρμηνεία τῆς Κυριακῆς προσευχῆς. 'Ομιλία. (ΝΖ', 273-288).—α' Ὁς ἂν φάγη ἐκ τοῦ ἄρτου τούτου, ὃν ἐγὼ δώσω, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. » Ἰωάν. Γ', 51. Ἄρτον λέγει τὰ δόγματα τὰ σωτήρια, καὶ τὴν πίστιν τὴν εἰς αὐτόν. (ΝΘ', 259 κ. ἐ.).

Περὶ τῶν ἐπτὰ ἄρτων. (Ὁριγ. ΙΓ', 969-973).—Εἰς τοὺς πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. 'Ομιλία. (Χρυσόστ. ΝΕ', 611-616.—Νεῖλ. ΟΘ', 932. 124-125.—Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 360-365).—'Αρτος ζωῆς, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ὁ στηρίζων καρδίαν ἀνθρώπου κ. ἐ. (Κύριλ. Ἄλεξ. ΞΗ', 149.—'Ισίδ. ΟΗ', 388).

Πῶς ἀγιάζεται ὁ ἐσθίων τὸν ἄρτον τοῦ Κυρίου. Ὡς περ οὐ τὸ βρῶμα, ἀλλ' ἡ συνειδήσις τοῦ μετὰ διακρίσεως ἐσθιοντος κοινοῖ τὸν φαγόντα· οὕτω τὸ ἀγιαζόμενον διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως, οὐ τῷ ἰδίῳ λόγῳ ἀγιάζει τὸν χρώμενον· εἰ γὰρ τοῦτο, ἠγίαζε γὰρ ἂν καὶ τὸν ἐσθιοντα ἀναξίως τὸν ἄρτον τοῦ Κυρίου, καὶ οὐδεὶς ἂν διὰ τὸ βρῶμα τοῦτο ἀσθενῆς ἢ ἄρρωστος ἐγίνετο ἢ ἐκοιμήτο, κατὰ τὸν Ἀπόστολον. Α'. πρ. Κορινθ. ΙΑ', 30. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου τοίνυν τοῦ Κυρίου ἡ ὠφέλεια τῷ χρωμένῳ ἐστίν, ἐπὶ ἁμιάντῳ τῷ νῷ, καὶ καθαρᾷ τῇ συνειδήσει μεταλαμβάνη τοῦ ἄρτου. (Ὁριγ. ΙΓ', 948-949).—Τὸ δὲ προσελθεῖν μετὰ πίστεως οὐ τὸ λαβεῖν ἐστι τὸ προκείμενον, ἀλλὰ καὶ μετὰ καθαρᾶς διανοίας ἀψοχθαι. Τὸ οὕτως διακεῖσθαι, ὡς αὐτῷ προσιόντας τῷ Χριστῷ. (αὐτόθ. ἐν σημ.).

'Αρτος ἡ πρᾶξις, πόσις δὲ ἡ θεωρία. (ΙΓ', 1384-1388).—Ὡς περ ὁ ἀναξίως ἐσθίων τὸν ἄρτον τοῦ Κυρίου, ἢ πίνων αὐτοῦ τὸ ποτήριον, εἰς κρῖμα ἐσθίει καὶ πίνει, τῆς μιᾶς ἐν τῷ ἄρτῳ κρείττονος δυνάμεως καὶ ἐν τῷ ποτηρίῳ, ὑποκειμένη μὲν διαθέσει κρείττονι ἐργαζομένης τὸ βέλτιον, χεῖρονι δὲ ἐμποιούσης τὸ κρῖμα· οὕτω τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ ψωμίον



δρογενές ἦν τῷ δοθέντι Ἰουδα καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ἐν τῷ· «*Λάβετε, καὶ φάγετε*» ἀλλ' ἐκείνοις μὲν εἰς σωτηρίαν, τῷ δὲ Ἰουδα εἰς κῆμα, ὡς μετὰ τὸ ψωμίον εἰσεληλυθέναι εἰς αὐτὸν τὸν Σατανᾶν. (ΙΔ', 809).—*Νοεῖσθω δὲ ὁ ἄρτος καὶ τὸ ποτήριον τοῖς μὲν ἀπλουστέροις κατὰ τὴν κοινοτέραν περὶ τῆς εὐχαριστίας ἐκδοχὴν, τοῖς δὲ βαθύτερον ἀκούειν μεμαθηκόσι κατὰ τὴν θειοτέραν, καὶ περὶ τοῦ τροφίμου τῆς ἀληθείας λόγου ἐπαγγελίαν (αὐτόθ. 809).*

Καὶ ὅσον πω ἰκεταίαι καὶ δεήσεις γίνονται ψιλός ἐστὶν ὁ ἄρτος καὶ τὸ ποτήριον· ἐπὶ δὲ ἐπιτελεσθῶσιν αἱ μεγάλα καὶ θυμωσται εὐχαί, τότε γίνεται ὁ ἄρτος σῶμα καὶ τὸ ποτήριον αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Ἀθην. ΚΖ', 1325. 1433).

Ὁ ἄρτος ἐστὶ τῶς κοινός, ἀλλ' ὅταν αὐτὸν τὸ μυστήριον ἱερουργήσῃ, σῶμα Χριστοῦ λέγεται τε καὶ γίνεται. (Γρηγ. Νύσσο. ΜΖ', 581).—*«Ὁ ἄρτος, ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωρία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ;» Διὰ τί μὴ εἶπε, Μετοχή; Ὅτι πλέον τι δηλώσαι ἠβουλήθη, καὶ πολλὴν ἐνδείξασθαι τὴν συνάφειαν ὅ γὰρ τῷ μετέχειν μόνον καὶ μεταλαμβάνειν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐνοῦσθαι κοινωνοῦμεν. (Χρυσός. ΞΑ', 200).*

Ἄρτος ὁ ἐζυμωμένος, βίου καὶ ζωῆς ἐστὶν τύπος. (Κύριλλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 836).—*Ἄρτος ζωῆς γέγονεν ἡμῶν ὁ Χριστός. (ΞΘ', 616-625).*—*Ἄρτος ἠγιασμένος καὶ νομικὴ λατρεία. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 405-408).*—*Ἄρτοι καὶ ποτήρια τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου. (Μάξιμ. Ι', 820.—Ἰω. Δαμασκ. ΙΔ', 87-90). Βλ. καὶ λ. *Εὐχαριστία.**

Τί ἐστὶ, «*Πέψουσι δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους αὐτῶν ἐν κλιβάνῳ ἐνί;*» Λευϊτ. ΚΖ', 26. Ἀπειλὴ ἐπὶ πρᾶξάσει τοῦ νόμου. (Θεοδώρ. Π', 345).—*Τί βούλεται δηλοῦν τὸ παρὰ τῷ Ἐκκλησιαστῇ (ΙΑ', 1) ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν εὐρήσεις αὐτόν.» Ἑρμηνεία. (Φώτ. ΡΑ', 417-421).*

**Ἄρτοτυρεῖται**, αἵρετικοί. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 880.—*Τιμὸθ. Πρεσβύτ. ΠΖ', 16).*

**Ἄρθ**, ἐπίφθεγμα κωπηλατῶν.

**Ἄρυσσθαι** διδασκαλίαν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 813). Ἄρυσσθαι νοτίδα·—*ἀρυσσασθαι ὀφθαλ-*

*μοῖς τὴν ὠφέλειαν.—ἀρυσσῆτι βλάβην ἐντεῦθεν.—ἀρυσσαιντο θάλλπος; (ΠΔ', 903).*

**Ἄρχάγγελοι**, ὁποῖοί εἰσι. (Διον. Ἀρσοπ. Γ', 257-272).

**Ἄρχαί**, Ἀρχάγγελοι καὶ ἄγγελοι. Τάξις αὐτῶν. (αὐτόθ. 257-272).

**Ἀρχαί**, Ὀριγένους βιβλίον περὶ ἀρχῶν. (ΙΑ', 107-417 Λατινιστὶ μετὰ καὶ Ἑλλην. χωρίων).

**Ἀρχὴ τῆς ἡμέρας**. Πῶς ἐξηγητέον τὸ «*Ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας*» (Ἐριγ. ΙΒ', 88 κ. ε.).

**Ἀρχαῖα**. «*Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν. Ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά*». Τοῦτο τῆ ἑορτῆ καρποφόρησον, τὴν καλὴν ἀλλοίωσιν ἀλλοιώθητι. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 616-620).—*Τὰ ἀρχαῖα ἔθη κρατεῖτωσαν. (Γελάσιος ΠΕ', 1325).*

**Ἀρχαιογονία**. Ἀρχαιογονίας Ἱστορία. (Θεοδώρ. ΠΓ', 125).

**Ἀρχαιολογία**. (Χρ. Πασχ. ΙΒ', 69-1160).

**Ἀρχαῖος** ἐπίσκοπος Ἀφρικῆς. (Ε', 1490). βλέπ. καὶ λ. *Ἀπολογία*.

**Ἀρχαιότης** τῶν ἱερῶν βίβλων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 820-929).

—*Ἀρχαιότης τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 209).*—*Τοῦ Εὐαγγελίου. (αὐτόθ. 604).*—*Τοῦ Λόγου. (αὐτόθ. 905).*—

*Ἀρχαιότης καὶ ἀπλότης ἡθῶν. (αὐτόθ. 1401).*

—*Ὁ γὰρ νεώτερον τὸ ἐφεύρημα· Πατέρων ἐστὶ τὸ κειμήλιον. Πᾶν τὸ ἀρχαιότητι διαφέρει ἀιδέσιμον. (Βασίλ. ΛΑ', 165 κ. ε.).*

**Ἀρχαιότης** Μωϋσέως καὶ τῶν ἱερῶν βίβλων. (Κοσμ. Ἰνδικοπλεύστης ΠΗ', 452-461. 496).

**Ἀρχαιότητες** Κωνσταντινουπόλεως. Περιγραφὴ καὶ καταστροφὴ αὐτῶν. (Ζώσ. σελ. 280-282. — Παῦλ. Σιλεντ. περὶ τῆς ἀγίας Σοφίης καὶ τοῦ Ἀμβωνος. ΠΖ', 2119-2264).

—*Ἀνωμένου βιβλίον δ'. περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (ΡΚΒ', 1190-1189 κ. ε.).—Γεώργ. Κωδ. ΡΝΖ', 436-725).*

**Ἀρχαῖος**. Ἐγὼ δὲ οὕτως ἀρχαῖος ἔχω καὶ φιλοσόφως. Περὶ θεολογίας. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 225).

**Ἀρχάριος**. Ἀρχάριοι, ἀτελεῖς, ἀγύμναστοι. Ὁ σωματικὸς κόπος τοῖς ἀρχαρίοις, ἢ ἀτελεῖσι κατὰ τὴν πνευματικὴν ἡλικίαν ὠφέλιμος ἐστὶν ἄγαν· τοῖς δὲ τελείαις πάρεργος. (Ἰωάν. δ τῆς Κλήμ. ΠΗ', 1141).

**Ἀρχέγονοι** θεοὶ Βαλεντίνου Βυθός καὶ



Σιγή. Ειρηναῖος (Θεόδωρ. ΠΓ'. 412). Βλέπ. καὶ λ. Αἰρετικοί, ἔθθα αἰρετικῶν παρχοδοξολογίαι. σελ. 111. στήλ. α'.

**Ἄρχειν**, ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς προηγεῖσθαι. Ἄρχειν ἀντὶ τοῦ βρασιλεύειν. — Ἄρχειν τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν πετεινῶν, καὶ θηρίων καὶ ἐρπετῶν διὰ τί ἄρα ἐτάχθημεν; καὶ πῶς ἐσμὲν ἄρχοντες ὑπ' αὐτῶν καταστρεφόμενοι; (Καισάρ. ΔΗ', 1121 κ. ἐ). — Ἐν ψυχῇ τὸ ἄρχον καὶ οὐκ ἐν σαρκί· ὁ λογισμὸς τῶν παθῶν δεσποτικῆς, ὡς καὶ τῶν ἰχθύων καὶ θηρίων. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 264-277).

Ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. Κηθίπερ ἐν σώματι τὸ μὲν τι ἄρχον ἐστὶ καὶ οἷον προκαθεζόμενον, τὸ δὲ ἀρχόμενον καὶ ἀγόμενον· οὕτω καὶ ταῖς Ἐκκλησιαίς διέταξεν ὁ Θεὸς ἰσότητος νόμῳ τῆς ἐχούσης τὸ κατ' ἀξίαν κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 409).

Ἀνθρώπων δὲ χαλεποῦ ὄντος τοῦ εἰδέναι ἄρχειν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα δὴ ἀρχὴν ταύτην τὴν ἡμετέραν, τὴν ἐν νόμῳ θείῳ καὶ πρὸς Θεὸν ἄγουσαν, ἧς ὅσον τὸ ὕψος καὶ τὸ ἀξίωμα, τοσοῦτος καὶ ὁ κίνδυνος τῷ γε νοῦν ἔχοντι κ. ἐ. (αὐτόθ. 420). — Ὁ ἄρχειν λαχὼν ὑπὸ τῶν νόμων δίκαιος ἂν εἴη ἄρχεσθαι· εἰ δὲ αὐτὸς ἀκυροῦ τούτου, πῶς ἂν νόμιμος εἴη ἄρχων; κ. ἐ. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1556). — Ἄρχεις νομίμως. Οὐδὲν οὕτω ποιεῖ νομίμως ἄρχειν, ὡς τὸ νομίμως ἤρχηται· ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἐν ὑψηλοῖς, ἀγαθὸς ἐστὶ καὶ ἐν ἡγεμόσιν· οἱ δὲ ἐν τῷ ἰδιωτεύειν καὶ πρωτοστατεῖν πρόχειροι, καὶ πρὸς τὸ ἄρχεσθαι ἀνεπιτήδαιοι, οὗτοι καὶ εἰς ἀρχὴν ἀνεπιτηδείατοι. (αὐτόθ. 1592 κ. ἐ.).

Ἄρχειν καὶ δουλεύειν. Τῆς περιμαχίτου καὶ ποθεινοτάτης ἅπασιν ἀρχῆς, νῦν, ὑπὲρ ποτε, σφοδρὸν ἐκυτῆς ἔρωτα τοῖς ἀνθρώποις ἐμβαλοῦσης, καὶ ῥαδίως ἐκυτὴν τοῖς ἐρῶσι παρεχούσης, οὐ μόνον οὐκ ὠνειροπολήσας, ἀλλ' οὐδὲ καλούμενος ὑπήκουσας, οὐδὲ προτεινομένην ἤρπασας, ἠγούμενος ἀρχὴν εἶναι μεγίστην, καὶ πρέπουσαν ἀνδρὶ καλῷ καγαθῷ, τὸ ἄρχειν ἑαυτοῦ δύνασθαι, τὸ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ καὶ ταῖς ἡδοναῖς ἐπιστῆσαι. Μετὰ δὲ τοῦτο, εὖ καὶ καλῶς ἐώρακας, τὴν ἀκριβῆ ἐλευθερίαν ἐν ταῖς ἡσυχίαις, ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς περιβλέπτου ταύταις ταῖς ἀρχαῖς χορεύουσαν. Πολλῆς γὰρ ἀνάγκης εἶναι εἰκότως νενόμικας τῶν μὲν ἄρχειν, ἐτέροις δὲ δουλεύειν· καὶ

τοῖς μὲν ἐπιτάττειν, τοῖς δὲ ὑπακούειν· καὶ τοὺς μὲν ἀδικεῖν, τοῖς δὲ χαρίζεσθαι· καὶ τοὺς μὲν φοβεῖσθαι, ὑπὸ δὲ τῶν μισεῖσθαι. (αὐτόθ. 905-908).

**Ἄρχελαος** ἐπίσκοπος Μεσοποταμίας. (Γ', 1405-1528). — Ἐπὶ φιλοσόφων κριτῶν ἤλεγξε Μάνεντα, ἐλληνικὸν κριτήριον συστησάμενος. Διάλογος Μάνεντος καὶ Ἀρχελάου. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 585-604). Βλ. καὶ λ. Ἀπολογηταί, σελ. 296. στήλ. α'.

Ἀρχελαος ὁ Ἀπολλοδώρου Ἀθηναῖος· ἀέρα ἄπειρον, καὶ τὴν περὶ αὐτὸν πυκνότητα καὶ μάνωσιν, ἀρχὴν ἀπάντων εἶναι ἔλεγεν. (Ἰουστίν. Γ', 248. — Ἐρμείας φιλόσ. αὐτόθ. 1173. — Εὐσέβ. ΚΑ', 840). — Ἀρχελαος, υἱὸς Ἡρώδου τοῦ μεγάλου. (Εὐσέβ. Κ', 105-108).

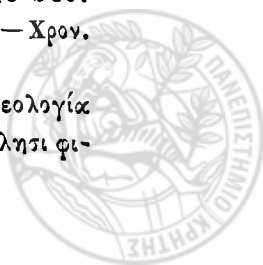
**Ἀρχέστρατος**, ὁ μάντις. Λέγεται ὅτι οὕτως ἰσχνὸς ἦν, ὥστε ὀβολοῦ μόνον ὀλκὴν ἔχειν. (Λεξ. Εὐστ. ἐνθα περὶ λεπτοσώμων καὶ ἰσχνῶν).

**Ἀρχέτυπον**. Ἀρχέτυπον παρανομίας ὁ συλλέξας ἐν Σαββάτῳ ζύλα. (Θεόδωρ. Π', 380. — Ἀρχέτυπον ὁ Δαυὶδ προτίθησιν ἑαυτόν. (αὐτόθ. 1104). — Ἀρχέτυπον φιλοσοφίης ὁ Δαυὶδ. (αὐτόθ. 1120). — Εἰκὼν καὶ ἀρχέτυπον. (ΠΑ', 1524). — Ἀρχέτυπον ἑαυτὸν προτίθησιν ὁ Παῦλος. (ΠΒ', 273. 292). — Εὐσεβεῖς ἀρχέτυπα πρόκειται. (αὐτόθ. 769). — Τὰ μυστικὰ σύμβολα παρὰ τῶν ἱερωμένων τῷ Θεῷ προσφερόμενα σύμβολά ἐστι τοῦ Δεσποτικοῦ σώματός τε καὶ αἵματος. Χρῆ γὰρ εἶναι τὸ τῆς εἰκότος ἀρχέτυπον. (ΠΓ', 165).

**Ἀρχὴ Σκυρία**. παροιμία ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ μηδὲν λυπιτελούντων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀρχὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Μαρτυρεῖται ἐκ τῶν προφητῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 697-728). — Ἀρχὴ τῶν πάντων Θεός. Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφατικοὶ φιλόσοφοι νομίζουσι, Θαλῆς, τὸ ὕδωρ· Ἀναξίμανδρος δὲ, τὸ ἄπειρον· Ἀναξίμανης, τὸν ἀέρα· Ἡράκλειτος, τὸ πῦρ· Ἀναξαγόρας, τὰς ὁμοιομερεῖς· Ἀρχελαος, ἀέρα ἄπειρον, πυκνότητα καὶ μάνωσιν· Πυθαγόρας, τοὺς ἀριθμούς· Ἐπίκουρος, τὰ ἄτομα, λόγῳ θεωρητά· Ἐμπεδοκλῆς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. (Ἰουστίν. Γ', 248-249. — Ἐρμείας φιλόσ. αὐτόθ. 1169-1180. — Χρον. Εὐσεβ. ΙΘ', 937-1001).

Ἀρχὴ. Περὶ τῆς τῶν ὄλων ἀρχῆς θεολογία ἐκ παραλλήλου τεθεῖτα τοῖς παρ' Ἑλληνι φι-



λοσόφοις καὶ Μωϋσεῖ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 825-861).

Ὅτι πολύσημον ἡ λέξις ἀρχή. Οὐ μόνον Ἑλληνες πολλά φασὶ σημαίνόμενα εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς προσηγορίας, ἀλλὰ γὰρ εἴ τις τηρήσῃ συνάγων πάντοθεν τοῦτο τὸ ὄνομα, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάζων βούλοιοτο κατνοεῖν ἐν ἑκάστῳ τόπῳ τῶν Γραφῶν ἐπὶ τίνος τέτακται, εὐρήσει καὶ κατὰ τὸν θεῖον λόγον τὸ πολύσημον τῆς φωνῆς κ. ἔ. Ἐπονται αἱ μαρτυρίαι καὶ αἱ ποικίλοι σημασίαι. (Ἐπιγ. ΙΔ', 49-80. — Βασίλ. εἰς τό, «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος.» ΛΑ', 472-481).

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἐν ἀρχῇ ταύτῃ τῇ κατὰ χρόνον. Οὐ γὰρ δὴ κατὰ πρεσβυγένειαν πάντων τῶν γενομένων προέχειν αὐτὸν μαρτυρῶν λέγει ἐν ἀρχῇ γεγονέναι, ἀλλὰ μετὰ τὰ ἀόρατα καὶ νοούμενα τῶν ὄρατων τούτων καὶ αἰσθήσει ληπτῶν τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάρξεως διηγεῖται ὁ Μωϋσῆς. (Βασίλ. ΚΘ', 13. καὶ διάφοροι σημασίαι καὶ ἐκδοχαὶ τῆς λέξεως ἀρχή. αὐτόθ. 16-20).

Ἴνα τοίνυν διδαχθῶμεν ὁμοῦ τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ ἀχρόνως συνυφεστάναι τὸν κόσμον, εἴρηται τό, Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὅπερ ἕτεροι τῶν Ἑρμηνευτῶν, σαφέστερον τὸν νοῦν ἐκδιδόντες, εἰρήκασιν ἐν κεφαλαιῷ ἐποίησεν ὁ Θεός, τουτέστιν, ἀθρόως καὶ ἐν ὀλίγῳ. (ΚΘ', 16-17). — Εἰ ὁ Υἱὸς ἀρχὴν τοῦ εἶναι ἔχει, καὶ τέλος, ὡς εἰκός, ἔξει. (αὐτόθ. 680-709). — Ὁ δύο ἀρχὰς εἰσάγων, δύο κηρύττει θεοῦ. ΛΑ', 605-617).

Τὸ δὲ Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν διδάτκει σαφῶς, ὅτι τὰ λοιπὰ μετὰ ταῦτα γέγονεν. Εἰ γὰρ μὴ πεποιήται καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα καθάπερ τὰ πρῶτα, ὧν ἐμνημόνευσε, παρεῖλκε τό, Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (Διδ. Γαρσοῦ ΑΓ', 1563).

Ἀρχὴ τί λέγεται χρονικῶς καὶ φυσικῶς. (Διδ. ΑΘ', 840). — Περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος καὶ εἰς τὸ ῥητὸν «Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ». (αὐτόθ. 769-992. ἔνθα ἐνστάσεις αἰρετικῶν καὶ ἀνατροπαί τῶν κακοδοξίων αὐτῶν ἐκ τῶν θείων Γραφῶν).

Ὁμιλίαι Χρυσοστόμου δ', εἰς τὸ Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος. (ΝΘ', 25-54. — Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1037). — Εἰς τό, Ἄπεικδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ,

θριαμβεύσας ἐν αὐτῷ (τῷ σταυρῷ) ν. Πρ. Κολοσ. Β', 15. (Ἰσίδωρ. ΟΗ', 1173).

Περὶ ἀρχῆς καὶ περὶ Πατρὸς. Θεῶν δογματῶν ἐπιτομή. Μίαν εἶναι τῶν ὄλων ἀρχὴν καὶ ἡ Παλαιὰ καὶ Καινὴ διδάτκει Γραφή, τὸν Θεὸν τῶν ὄλων καὶ Πτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγέννητον, ἀνώλεθρον, αἰώνιον, ἄπειρον, ἀπερίγραφτον καὶ ἀπερίγραφον, ἀπερίοριστον, ἀσύνθετον, ἀσώματον, ἀόρατον, ἀπλοῦν, ἀγαθόν, δίκαιον, φῶς νοερόν, δύναμιν οὐδενὶ μέτρῳ γνωριζομένην, μόνῳ δὲ τῷ θεῷ βουλήματι μετρομένην κ. ἔ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 441-448).

Λόγοι εἰς τό, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος. (Χρυσ. ΕΓ', 543-550. — Πρόκλ. Κωνστ. ΞΕ', 800-805). — Ἀρκοῦσιν οὗτοι οἱ πέντε λίθοι τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς τεῖχος. (αὐτόθ. — Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 28-37).

Θεολογία περὶ ἀνάρχου Πατρὸς καὶ συνανάρχου Υἱοῦ καὶ Πνεύματος πρὸς τοὺς κακούργως διαστρέφοντας καὶ παρερμηνεύοντας τὰς εὐαγγελικὰς καὶ πατρικὰς περὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Γραφάς. Ἐνστάσεις καὶ ἀνατροπαί. — Πάλιν γὰρ εἴρηται τῷ μακαρίῳ Βασιλείῳ ἐν τῷ λόγῳ τῆς Ἐξαήμερου Πᾶν τὸ ἀρχὴν ἔχον, πάντως καὶ τέλος ἔχει. Ἐπὶ γὰρ ἀρχὴν μοι εἴπης, περὶ τοῦ τέλους μὴ ἀμφιβόλλης. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 284-309). — Ὁ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ πικντὸς συστάσεως ὁμολογῶν, ἀναγκαίως καὶ περὶ τοῦ τέλους συνθήσεται. Ὁ δὲ ἀρχὴν τοῦ κόσμου ἀρνούμενος, καὶ τὸ τέλος οὐ παραδέχεται. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 208-213).

Ὅτι οὐ δύο ἀρχαί, μία ἀγαθή, καὶ μία πονηρά, ἐντεῦθεν εἰτόμεθα. Ἐναντία γὰρ ἀλλήλοις τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν, καὶ ἀλλήλων φθαρτικά, καὶ ἐν ἀλλήλοις, ἢ συναλλήλοις οὐχ ὑφιστάμενα. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΔ', 1193-1196). — Περὶ ἀρχῆς ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. Ὁρθόδοξος καὶ Μανιχαῖος ζητοῦντες καὶ διαλεγόμενοι. (ΙΖ', 1320-1348). — Ἄλλος διάλογος κατὰ Μανιχαίων περὶ ἀρχῆς. (ΙΔ', 1505-1597. — καὶ ΙΖ', 1421-1424. 1348-1361).

Δόξει φιλοσόφων περὶ ἀρχῶν. Ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις φυσικῶν δογματῶν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1229-1408). — Αἰνείου Γαζίου Θεόφραστος διάλογος. (ΠΕ', 872-1404).

Ζαχαρίου Μιτυλήνης διάλεξις περὶ Θεοῦ,

και δημιουργίας κόσμου. (ΠΕ', 1012-1141).

Ἀρχὴ τοῦ καλοῦ πίστις, καὶ βίος ἐνάρετος. (Ἀθων. ΚΓ', 1217-1221).—Ἀρχὴ καὶ τίτλοι ἐνὸς ἐκάστου βιβλίου τῶν θείων Γραφῶν, Παλαιῶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. (Ἀθων. ΚΗ', 284-437).—Ἀρχὴ μαθήσεως ζήτησις, καὶ ῥίζα τῆς ἐπὶ τισὶν ἀγνοουμένοις συνέσεως ἢ περὶ αὐτῶν ἐπαπόρησις. Τούτην ὁ λόγος ἐλεῖν ἐπιθυμεῖ τὴν ἀρχήν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 296).

Ἀρχὴ (ἐξουσία). Περί τῶν δυσκόλως ἐχόντων πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν. Καὶ γὰρ παλαιός ἐστι λόγος τοῦς ἀρετῆς μεταποιουμένους μὴ μεθ' ἡδονῆς ἐκυτοῦς ἐπιβάλλειν ἀρχαῖς. Τὰ γὰρ τῶν ἰατρούδων ἴδια, ταῦτα ὄρω καὶ τῶν ἀρχόντων ὄντα. Ὁρῶσι γὰρ δεινά, καὶ πειρῶνται ἀηδῶν, καὶ ἐπ' ἄλλοτριῆς συμφορᾶς οἰκείας καρποῦνται λύπας, οἳ γε ὡς ἀληθῶς ἄρχοντες. (Βασίλ. ΑΒ', 1041-1044).—Περί ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας λόγος. (αὐτ. 1305-1316).—Καλὸν αἰεὶ τὸ χειρὸν ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἄγεσθαι· πολλάκις γὰρ ἀκρισία δήμου τὸν χειρίστον εἰς ἀρχὴν προεστήσατο. Προσῆκει τοίνυν τὸν ἐπὶ πάντων ἐπὶ συνέσει καὶ εὐσταθείᾳ καὶ τῇ κατὰ τὴν ζωὴν ἀκριβείᾳ μεμαρτυρημένον διαφέρειν, τοῦτον προσηύχασθαι εἰς τὸ καθηγεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἵνα τὸ ἐν τούτῳ ἀγαθὸν κοινὸν πάντων τῶν μιμουμένων γίνηται. Πρὸς γὰρ τὸ τῶν κρατούντων ἦθος πλάττεσθαι πέφυκεν, ὡς τὰ πολλά, τὸ ἀρχόμενον· ὥστε ὁποῖοι ποτ' ἂν οἱ ἄγοντες ὦσι, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ ἀγόμενον εἶναι. (αὐτ. 1305).

Περί ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δόξης. Λόγος Χρυσοστ. (ΞΓ', 695-702).

Ἀρχὴ πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ. Λόγος Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ πρὸς τοὺς πολιτευομένους Ναζιανζοῦ ἀγωνιῶντας, καὶ τὸν ἄρχοντα ὀργίζόμενον. (ΑΕ', 964-981).—Παρχμυθία ζυμὴ καὶ νοθεσία πρὸς τοὺς ἀρχομένους. (αὐτ. 964-973).—Τί δὲ ὑμεῖς, οἱ δυνάσται καὶ ἄρχοντες; ἤδη γὰρ πρὸς ὑμᾶς ὁ λόγος μέτεισιν, ἵνα μὴ δόξωμεν πάντη τυγχάνειν ἄνισοι, καὶ τοῖς μὲν τὰ εἰκότα παραινεῖν, ὑμῶν δὲ τῇ δυναστείᾳ παρχωρεῖν, ὡς περ αἰδοῖ τὴν κατὰ Χριστὸν ἡμῶν ἐλευθερίαν, ἢ δεῖ ἐκκλίνοντες· ἢ τῶν μὲν κήδεσθαι μᾶλλον, ὑμῶν δ' ἀμελεῖν, ὧν καὶ μᾶλλον φροντίζειν ἄξιον, ὅσω καὶ εἰς μεῖζω φέρουσα ἢ ῥοπή ὁποτέρως ἂν ἔχη, καὶ

πλεῖον τὸ κατορθούμενον. Τί οὖν φατέ; καὶ τί διομολογούμεθα πρὸς ἀλλήλους; Ἄρα δέξεσθε εὖν παρρησίαν τὸν λόγον; Καὶ ὁ τοῦ Χριστοῦ νόμος ὑποτίθησιν ὑμᾶς· τῇ ἐμῇ δυναστείᾳ καὶ τῷ ἐμῷ βήματι. Ἀρχομεν γὰρ καὶ αὐτοί· προσθήσω δέ, ὅτι καὶ τὴν μεῖζονα καὶ τελειωτέραν ἀρχήν· εἰ δεῖ τῷ πνεύματι ὑποχωρῆσαι τὴν σάρκα, καὶ τὰ γήινα τοῖς ἐπουρανίοις. Δέξῃ τὴν παρρησίαν, οἶδ', ὅτι πρόβατον εἶ τῆς ἐμῆς ποιμένης, τῆς ἱερᾶς ἱερῶν, καὶ θρέμμα τοῦ μεγάλου Ποιμένος καὶ καλῶς ἄνωθεν ἡγούμενον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος καὶ τῷ φωτὶ τῆς ἀγίας καὶ μακαρίας Τριάδος, ὁμοίως ἡμῖν ἐλλαμπόμενον.—Χριστῷ συνάρχεις, Χριστῷ καὶ συνδιοικεῖς· παρ' ἐκείνου σοὶ τὸ ξίφος, οὐκ εἰς ἔργον, ἀλλ' εἰς ἀπειλήν· ὁ καθαρὸν ἀνάθημα τῷ δεδωκότι φυλάσσοιτο. (αὐτ. 976).

Βασιλεῖς, αἰδεῖσθε τὴν ἀλουργίδα· νομοθετήσει γὰρ καὶ νομοθέτας ὁ λόγος. Γινώσκετε ὅσον τὸ πιστευθὲν ὑμῖν, καὶ τί τὸ μέγα περὶ ὑμᾶς μυστήριον. Κόσμος ὅλος ὑπὸ χειρὸς τὴν ὑμετέραν δικδήματι μικρῷ καὶ βραχεῖ ῥακίῳ κρατούμενος. Τὰ μὲν ἄνω μόνου Θεοῦ· τὰ δὲ κάτω καὶ ὑμῶν. (ΑΓ', 277).—Πιστοὶ μένετε τοῖς βασιλεῦσιν οἱ περὶ τὰ βασιλεία, καὶ ταῖς ἐξουσίαις μὴ ἐπαίρεσθε, Θεῷ δὲ πρότερον, δι' ὃν καὶ τούτοις οἷς ἐπιστεύθητε. (αὐτ. 277).—Ἵποτασσώμεθα καὶ Θεῷ καὶ ἀλλήλοις, καὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἀρχουσι· Θεῷ διὰ πάντα, διὰ τὴν φιλαδελφίαν ἀλλήλοις, δι' εὐταξίαν τοῖς ἀρχουσιν· καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσω περ ἂν ὦσιν ἡμερώτεροι καὶ χρηστότεροι. (ΑΕ', 972).

Ἀρχὴ καὶ τάξις Κλήρου, ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων. (ΑΓ', 472. 185-212).

Ἀρχαὶ μὴ ὠνηταὶ καὶ τοῖς βουλομένοις πᾶσι προσιταί, τίνες. Θεάτρον τὸ βασιλικῶν αὐλῶν σεμνότερον ἢ Ἐκκλησίαι, καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ λόγου ἀκρόασις. Ἐκεῖ μὲν γὰρ τὰ διδόμενα οἷα ἂν ἦ, τῷ παρόντι συγκαταλύεται βίω, καὶ θορύβου γέμει, καὶ ταραχῆς ἐμπέπληστα· ἐνταῦθα δὲ τοιοῦτον οὐδέν, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια πᾶσα, καὶ τιμὴ ταραχῆς ἀπηλλαγμένη, καὶ ἀρχαὶ τέλος οὐκ ἔχουσαι. ἔνθα τίνες; εἰσὶν αἱ ἀληθεῖς τοῦ ἀρχοντος ἀρχαί. (Χρυσοστ. ΝΑ', 347).—Αὐταὶ αἱ ἀρχαὶ οὐκ εἰσὶ χρημάτων ὠνηταί, οὐδὲ φθοροῦντας ἔχουσι· τούτην οὐκ οἶδε κατηγόρου γλῶσσα, οὔτε βασιλῶν ὀφθαλμοί, οὐδὲ ἐπιβούλων μηχανήματα κ.έ. (αὐτ. 348).

Ἄρχῃ πασῶν ἀναγκαιοτέρα καὶ κυριώτερα ἢ γεωργικῇ. — Τί οὖν ἔσται πλέον τῆς τῶν γεωργῶν πολυχειρίας, ὅταν ἀλλήλοις πολεμῶσι, καὶ τὰ ἀλλήλων ἀρπάξωσι; Νῦν μὲν γὰρ ὁ τοῦ ἄρχοντος φόβος κατέχει, καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνων γινόμενα φυλάττει· ἐὰν δὲ ταύτην ἀνέλθῃ, περιττὸς ὁ πόνος ἐκεῖνος. — Ἔστι γὰρ ἀρχῆς εἶδη, ἐν μὲν καθ' ὃ δῆμων καὶ πόλεων ἄρχουσιν ἄνθρωποι, τὸν πολιτικὸν τοῦτον διορθοῦντες βίον· ὅπερ ὁ Πικύλος δηλῶν ἔλεγε· «Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούταις ὑποτασσέσθω· οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία, εἰμὴ ὑπὸ Θεοῦ.» (Πρ. Ῥωμ. ΙΓ', 1-7). Εἶτα δεικνύς αὐτῆς τὸ κέρδος, ἐπήγαγε λέγων, ὅτι «Ὁ ἄρχων Θεοῦ διάκονός ἐστιν, ἐκδικὸς εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι.» Ἐτερον δέ, καθ' ὃ ἑαυτοῦ τις ἕκαστος ὁ νοῦν ἔχων ἄρχει· ὃ καὶ αὐτὸ πικροδῆλωσεν εἰπών, *Εἰ δὲ θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ* τὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγων. Ἐνταῦθα δὲ ἔστι καὶ ἐτέρα ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς ἀνωτέρα. Τίς οὖν ἔστιν αὕτη; ἢ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ· ἥ καὶ αὐτῆς ὁ Πικύλος μέμνηται λέγων, «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέεικατε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες.» (Πρ. Ἐβρ. ΙΓ', 17). Αὕτη γὰρ ἡ ἀρχὴ τοσοῦτον τῆς πολιτικῆς ἀμείνων, ὅσον τῆς γῆς ὁ οὐρανός· μᾶλλον δὲ καὶ πολλῶν πλέον. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ ὅπως γενόμενα κολάσειεν ἀμικρήματα σκοπεῖ προηγουμένως, ἀλλ' ὅπως μὴ γένοιτο τὴν ἀρχὴν ἔπειτα γενόμενα, οὐχ ὅπως ἀπενέγκοι τὸν κάμνοντα, ἀλλ' ὅπως ἀφνισθεῖν. (ΞΑ', 507-508). — Ἀρχαὶ ἐπαινεταὶ καὶ ὠφέλιμοι πῶς κτῶνται. (αὐτόθ. 519-522). — Ἀρχῶν σύστασις διὰ τί ἐγένετο. (αὐτόθ. 290-293). — Ἡ ἐν ἀρχαῖς παρὰ τῆς εὐλαβείας καρπός. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΔ', 117).

Ὁ τῆς ἀρχῆς κόσμος τότε εἰς ἀκοσμίαν μεθίσταται, ὅταν νόθος τις καὶ τῆς ἀρχῆς ἀνάξιος εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσθιάσθαι. Τῷ γὰρ ἄρχοντι ἐξομοιοῦσθαι πέφυκε καὶ τὸ ἀρχόμενον. Πέφυκε γὰρ, ὡς τὰ πολλά, τὸ τῶν ἀρχομένων πλῆθος, ὡς περ εἰς ἀρχέτυπὸν τινα εἰκόνα τοῦ τῶν ἀρχόντων τρόπου ὄραν, καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξομοιοῦν ἑαυτούς. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 649).

Ἀρχειν, καὶ ἀρχεσθαι. Τὸ γὰρ εἶναι ἀρχὰς ἐν ἀνθρώποις, καὶ τοὺς μὲν ἀρχειν, τοὺς δ' ἀρχεσθαι, καὶ μὴ ἀπλῶς, μηδ' ἀνέδην ἅπαντα

φέρεσθαι, ὡς περ κυμάτων τῆδε κάκειτε τῶν δῆμων περιεγομένων, τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ἔργον εἶναι φησιν ὁ Ἀπόστολος. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ δμοτίμον οἶδε πολλάκις πόλεμον ἀναρριπίζειν, οὐκ ἀφῆκε δημοκρατίαν εἶναι, ἀλλὰ βρασιλεῖν· εἶτα πολλάς ἐποίησεν ἀρχὰς· ἄρχοντος καὶ ἀρχομένου, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, πατρὸς καὶ παιδὸς, πρεσβύτου καὶ νέου, δεσπότου καὶ δούλου, διδασκάλου καὶ φοιτητοῦ. Κὰν τοῖς ἀλόγοις δὲ ζώοις τὸ παραπλήσιον ἴδοι τις ἄν· ἐν μελίτταις, ἐν γεράνοις, ἐν ἀγέλαις ἀγρίων προβάτων, ἐν ἰχθύσι. Καὶ γὰρ πανταχοῦ ἡ ἀναρχία ἀργαλεώτατον, καὶ συγχύστεως καὶ ἀνομίας αἴτιον. Διὸ καὶ τῷ σώματι ἐνὶ ὄντι οὐ πάντα δμοτίμα, ἀλλὰ τὰ μὲν ἄρχει τῶν μελῶν, τὰ δὲ ἀρχεται. Αὐτὸ δὴ οὖν τὸ πρᾶγμα τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν, καὶ τὴν βρασιλεῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τετυπῶσθαι λέγειν θέμις, ἵνα μὴ ὁ κόσμος εἰς ἀκοσμίαν ἐμπέσῃ. Εἰ δὲ τις ἀλιτῆριος παρὰ νόμῳ εἰς ταύτην εἰσεκώμησεν, οὐ δήπου τοῦτον παρὰ Θεοῦ κεχειροτονῆταιί φημεν, ἀλλὰ συγκεχωρησθαι, ἢ πρὸς τὸ πᾶσαν τὴν οἰκίαν πονηρίαν, ὡς περ ὁ Φρακῶ, ἐξεμέσαι, καὶ οὕτω δίκην δοῦναι τὴν ἐσχάτην, ἢ πρὸς τὸ σωφρονῆσαι τοὺς ὠμότῃτος δεομένους, ὡς περ ὁ Βαβυλωνίος τοὺς Ἰουδαίους. (αὐτόθ. 657-660).

Ἀρχῆς ὄρος, ὃ ἀρχικῆς ἐπιστήμης ἀκριβέστατον βασιανιστήριον, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὑπηκόων ἅπαντα πραγματευόμενος· ὁ γὰρ τὴν τῆς ἀρχῆς εὐκοσμίαν εἰς τυραννίδα καὶ ἀκοσμίαν μετασχηματίσας, καὶ τοὺς μὲν πόνους τοῖς ἀρχομένοις προξενῶν, τὰς δὲ ἡδονὰς ἑαυτῷ θηρώμενος, οὗτος οὐ τὸν κατ' ἀρχῆς ὄρον, ἀλλὰ τὸν τῆς τυραννίδος διὰ τῶν πραγμάτων ὑπογράφει. (αὐτόθ. 781).

Ἀρχὴ καὶ χρήματα. Συγγνώμης καὶ τιμωρίας μείζονα ἄνθρωποι χρημάτων ἕνεκεν καὶ ἀρχῆς τολμῶσι, καὶ τοῦ μηδενὶ τούτων παραχωρῆσαι. Κτήτασθαι μὲν γὰρ αὐτὰ βουλόμενοι, διὰ μυρίων κκεῶν κτῶνται, καὶ φοβούμενοι ἀποβλεῖν, πολλῶν ἀργαλεωτέροις ἐγγειροῦσιν. (αὐτόθ. 893).

Ἀρχὴ ἀνόητος, φέρουσα εἰς ἀναρχίαν τὴν ἀρχὴν. Μὴ θαύμαζε, εἰ τιμωρία προηγεῖται τῶν ἐγκλημάτων, καὶ αἱ κολάσεις τοὺς ἐλέγχους φθάνουσιν· Ἀλογίως γὰρ ὦν θρέμμα, καὶ πάσης δικαιοσύνης ἀμύητος ὁ τὴν ἀρχὴν κα-

τέχων, τυχάνει τὸ δίκαιον οὐκ ὀνει. Χρῆ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τοῖς ἐγκλήμασι τὴν κρίσιν συμπεφυκέναι, καὶ μετὰ τοὺς ἐλέγχους τὴν πίστιν ἐπεσθαι· καὶ τελευταίαν τὴν ψῆφον φέρεσθαι τὴν τοῦ πταίσματος φύσιν μέτρον τῆς δίκης ὁρίζουσιν. (αὐτόθ. 981). — Ἀρχαὶ εἰς χεῖρας ἀνικάνων καὶ φαύλων. (αὐτόθ. 1341).

Ἀρχὴ ἔννομος. Οἷς τὸ ἀρχαίον καθέστηκεν ἔννομον, τούτοις δῆπου καὶ εὐ ὑπάρξει ἀκόλουθον· εὐ δὲ πράσσειν κατορθωθήσεται, ἥνικα κατύνηται ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πρὸς τὸ δμόφυλον ἀγάπη τε καὶ συμπάθεια. Ἦδε ἐστὶν ἐπιστασία ἔννομος, καὶ τοῦ παντὸς ὑπηκόου πρὸς τὸ λυσιτελεῖς ἐπιμέλεια· ὥσπερ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου, τυραννὶς ἐστὶ δυναστεία αὐτόνομος, ἐπὶ τὸ οἰκεῖον μόνον συμφέρον τῷ τυραννοῦντι μετερχομένη. (αὐτόθ. 1224).

Ἀρχῆς δυσχέρεια καὶ ἐπιβουλαί, καὶ εὐχὴ Ἀθηναίων. Βλέπ. Ἀθηναῖοι, ἔνθα Ἀθηναίων εὐχῆ. » σελ. 93, στήλ. α'.

Ἀρχῆς ἄξιοι, κατὰ Πλάτωνα, τίνες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 797-801).

Περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας χωρὶα ἔκ τε τῶν θεῶν Γραφῶν, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ').

Ἀρχαὶς μὴ ἀντιτείνειν ἀντιτύπως ἢ σκληρῶς, ἄνευ τινὸς τέχνης καὶ περινοίας, ἀλλ' ὡς ὁ Νάθαν πρὸς τὸν Δαυὶδ, ὃς τεχνηέντως καὶ περιεκαλυμμένως προσήγαγε τὸν ἔλεγχον τῷ Δαυὶδ, τὸν περὶ τῆς μοιχείας καὶ τοῦ φόνου. (Ἰωάν. Πατρ. Κωνσ. ΙΖ', 1421-1424). — Προθυμία εἰς βιωτικὰς καὶ προσκίρους ἀρχάς. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 828). — Ἀρχὴ ὑφ' ἐνὶ ἐμπιστευθεῖσα ἐπισφαλῆς. (Ζώσ. σελ. 11). — Ἀρχῶν μεταβολαὶ πρὸς βλάβην τοῦ Κράτους, ἀρχόμενοι ἀπὸ Αὐγούστου, Κωνσταντίνου κ.έ. (Ἰω. Λυδ. σελ. 167-175. 194. 196. 204).

Ἀρχηγός. Ἀρχηγοὶ ψευδωνύμου γνώσεως τίνες ἐγένοντο (Εὐσέβ. Κ', 316-321). — Ἀρχηγοὶ τῆς πλάνης οἱ ὀδηγοὶ καὶ διδάσκαλοι. (Θεοδώρ. ΠΑ', 505). — Ἀρχηγός καὶ ὀδηγός ἐν τοῖς κρείττοις Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος. (ΠΑ', 48).

Ἀρχίας, ὁ τὸν Ἀρχιλόχον ἀποκτείνας, καὶ τὰ κατ' αὐτόν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 392).

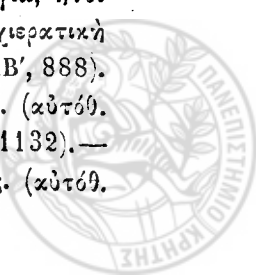
Ἀρχιδιάκονος. Ὁ ἀρχιδιάκονος ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον. (Σωζόμ. ΕΖ', 1477). — Ἀρχιδιάκονος Πηλουτίου. (Ἰσιδ. ΟΗ', 1277).

— Ἀρχιδιάκονος Ῥώμης. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1328).

Ἀρχιερεύς. Ἀρχιερεῖς Ἰουδαίων, καθ' οὓς ὁ Χριστὸς τὴν διδασκαλίαν ἐποίησατο. (Εὐσέβ. Κ', 108-113. — Νικηφ. Κάλλ. ΡΜΕ', 685-717). — Τῷ γὰρ ἀρχιερεῖ ἴδιαι λειτουργίαι δεδομέναι εἰσὶ, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἴδιος ὁ τόπος προστέτακται, καὶ λευταῖς ἴδιαι διακονίαι ἐπίκεινται. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 289). — Μυρία δὲ ὅσκι ὑποθήκῃ εἰς πρόσωπα ἐκλεκτὰ διατείνονται ἐγγεγράφαται ταῖς βίβλοις ταῖς ἀγίαις· αἱ μὲν πρεσβυτέρους, αἱ δὲ ἐπισκόποις, αἱ δὲ διακόνους, αἱ δὲ χήρας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 676-677). — Ἐπεὶ καὶ αἱ ἐνταῦθα κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν προκοπῇ ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων, διακόνων, μιμήματα, οἴμῃ, ἀγγελικῆς δόξης, ἀκείνης τῆς οἰκονομίας τυγχάνουσι. (Θ', 328-329. 405). — Ἀρχιερεύς καὶ Λευῖται καὶ περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 781. 844). — Ἀπαρχὴ γὰρ ἦσαν τοῦ μὲν λαοῦ οἱ λευῖται· τῶν δὲ λευιτῶν καὶ ἱερέων οἱ ἀρχιερεῖς. (Θεοδώρ. Π', 357. — ΠΔ', 904). — Ἀρχιερεῖς Ἰουδαίων μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἐπύκνον. (Χρονικ. Πατρ. ΙΒ', 508-509). — Ἀρχιερεῖς Ἰουδαίων ἀπὸ Ἀαρὼν μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ Τίτου. (Νικηφ. Πατρ. Κωνσ. Ρ', 1032-1036).

Ἀρχιερεύς τύπος ἐστὶ τοῦ Δεσπότη. Ὡς περὶ γὰρ ὁ Δεσπότης ἀποστέλλει τοὺς ἀγγέλους, οὕτω καὶ ὁ ἐπίσκοπος τοὺς ἱερεῖς. (Σωφρ. Ἱεροσολ. ΠΖ', 3985). — Ἀρχιερεῖς οἱ ἀπόστολοι μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Παρακλήτου. (αὐτόθ. 3981). — Ἀρχιερέα χεῖρας, καὶ περιβάλλεις τὸν ποδήρη, καὶ περιτίθης τὴν κίδαριν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 829). — Ἀρχιερέων συνέδριον. (ΑΓ', 489). — Ὡς ἀρχιερεύς καὶ διδάσκαλος τῆ ἱερατικῆς τὴν εὐσπλαγγνίαν τοῦ Θεοῦ ἐκέδησεν. (Ἀστέρ. Ἀμασ. Μ', 453). — Τοὺς κληρικούς μηδὲν τι πράττειν ἄνευ κανονικῆς ἀδείας τοῦ ἐπισκόπου, κατὰ τοὺς ἱεροὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας. (Νικηφ. Πατρ. Κωνσ. Ρ', 1061-1065).

Ἀρχιερατικῆς ἐξουσίας ἡ δύναμις. (Χρυσόστ. ΝΘ', 361). — Ἀρχιερατικὴ λειτουργία, ἧτοι διακονία. (Θεοδώρ. ΠΒ', 888). — Ἀρχιερατικὴ λειτουργία ἧτοι δικονία. (Θεοδώρ. ΠΒ', 888). Μετέδωκε τῆς ἀρχιερατικῆς χάριτος. (αὐτόθ. 972). — Ἀρχιερατικοὶ θῶκοι. (αὐτόθ. 1132). — Ἀρχιερατικῶς ἰθύνειν πεπιστευμένους. (αὐτόθ.



1196).—'Αρχιεπίσκοποι· Ἀλεξανδρείας, Ῥώμης, Ἀντιοχείας, Μεδιολάνων. (Θεοδώρ. ΠΔ', 904). — 'Αρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων. (Νεῖλ. ΟΘ', 141).

'Αρχιερωσύνη. Πόθεν δρωμέν τινες πονηρούς καὶ ἀναξίους εἰς ἀρχιερωσύνην, καὶ εἰς ἐξουσίαν λαοῦ προχειριζομένους, καὶ πολλὰ ἄτοπα κατεργάζομένους; Ἀπόκρισις. (Ἀθων. ΚΗ', 676).—'Αρχιερωσύνη κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. (Θεοδώρ. ΠΔ', 904).—Λόγοι περὶ ἀρχιερωσύνης καὶ κλήρου. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1812-1820.—Ἰω. Πατρ. Κωνστ. 47', 1420).

'Αρχιερεῖς διὰ τί ταινιοῦσι, καὶ σκεπάζουσι τὴν κεφαλήν. Ἴδιον ἀεὶ γέγονε τῶν ἀρχιερέων τὴν κεφαλήν σκέπειν ἢ διαδεσμεῖν ταινίᾳ. (Ἰω. Λυδ. σελ. 10).

'Αρχικαὶ ὑποστάσεις. Περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων κατὰ τὴν θείαν Γραφήν, καὶ κατὰ Πλάτων. (Εὐσέβ. ΚΑ', 901-948).

'Αρχιλόχος. Πάριος, υἱὸς τοῦ Τηλεσικλέους, ποιητῆς σατυρικῆς καὶ πολλὰ δηρικῆς. Δεινὸς ἦν σκώπτειν καὶ βλασφημεῖν. Ὄθεν καὶ αἰτίος τισι τοῦ ἀπάγξασθαι γέγονεν. Καὶ ἐξ αὐτοῦ παροιμία ἐπὶ τῶν οὕτω σκώπτειν εὐφρωνῶν, Ἀρχιλόχον πεπάτηκας, ὡς εἴ τις εἴπῃ, σκορπίον ἢ ὕριν ἢ κακὴν ἄκνηθην. (Λεξ. Εὐσταθ.).—'Αρχιλόχον τὸν ποιητὴν ἐν Λακεδαιμόνι γενόμενον αὐτῆς ὥρας ἐδίωξαν, διότι ἐπέγνωσκον αὐτὸν πεποικηκότα, ὡς κρεῖττόν ἐστιν ἀποβαλεῖν τὰ ὄπλα ἢ ἀποθανεῖν. Ἐνθα περὶ Ἀρχιλόχου καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. (Παρ' Ὀριγ. ΙΑ', 949-950 σημ.—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 638).—'Ἰάμβους ἐπενόησεν. (αὐτόθ. 792. 865.—'Απόλλων θυμαζᾷ τὸν Ἀρχιλόχον, ἄνδρα πικροτάτους κατὰ γυναικῶν αἰσχρορῆρημοσύνας καὶ ἀρρητολογίας, ἃς οὐδ' ἀκοῦσαι τις σῶφρων ἀνὴρ ὑπομείνειεν, ἐν τοῖς οἰκείοις ποιήμασι κεκρημένον. (Εὐσέβ. 389. 436.—Θεοδώρ. ΠΓ', 1072).—'Αρχιλόχος ποιητῆς γενναῖος τῆλλα, εἴ τις αὐτοῦ τὸ αἰσχροεπέεε καὶ τὸ κακόρρημον ἀφέλοι. (Σουΐδας).

'Αρχιμανδρίτης, διάκονος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1205).—'Αρχιμανδρίτης καὶ πρεσβύτερος (αὐτόθ. 1337. 1340. 1225. 1348. 1359. 1365. 1341.—Νεῖλ. ΟΘ', 224. 540. 241).

'Αρχιτέκτων. Ἀρχιτέκτονα καλεῖ Ἀριστοτέλης καὶ ἀρχιτεκτονικὴν ἐπιστήμην, τὸν πᾶσιν ἐπιστήμοσι καὶ πάσαις ἐπιστήμασι ἐπι-

τάσσοντά τε καὶ ἐπιτάττουσαν. Ὅποσον δὲ τὸν φιλόσοφον καὶ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι ἐτίθετο. Ἐκεῖθεν γὰρ αἱ ἀρχαὶ πάσαις ἐπιστήμασι καὶ πᾶσιν ἐπιστήμοσιν. (Ἠλίεε Κρήτ. ΛΓ', 885).

'Αρχογλυπτάδης ὁ οἰοεὶ γλύφων τὰς ἀρχάς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

'Αρχολίπαρος, ὁ λιπαρῶν ὅπως ἀρξῆ, ἢ ὁ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν λιπαίνόμενος.

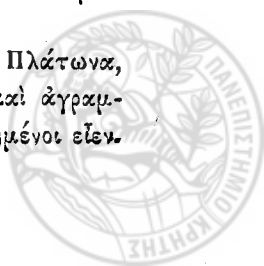
'Αρχοντες ἀρχαῖοι, ὅτι ἐκ διαφόρων θεῶν ἐμυθεύθησαν διὰ διάφορα ἐπιτηδεύματα.

'Αρχοντικοὶ αἰρετικοί. Ἱστορία, δόγματα αὐτῶν, καὶ ἀνατροπή. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 677-692.—Θεοδώρ. ΠΓ', 360).

'Αρχων. Ἀρχοντες καὶ ἐπήκοοι· οὐκ ὑπαγορεύει ὁ ἀληθὴς λόγος διὰ φήμην πονηρῶν ἀναιτίους ἀνθρώπους ἀδικεῖν, μᾶλλον δὲ ἑαυτούς, οἱ οὐ κρίσει, ἀλλὰ πάθει τὰ πράγματα ἐπάγειν ἀξιοῦτε. Καλὴν δὲ καὶ μόνην δικαίαν πρόκλησιν ταύτην πᾶς ὁ σωφρονῶν ἀποφανεῖται, τὸ τοὺς ἀρχομένους τὴν εὐθύνην τοῦ ἑαυτῶν βίου καὶ λόγου ἀληπτον παρέχειν· ὁμοίως δ' αὖ καὶ τοὺς ἀρχοντας μὴ βίῃ μηδὲ τυραννίδι, ἀλλ' εὐσεβεῖα καὶ φιλοσοφίᾳ ἀκολουθοῦντας, τὴν ψῆφον τίθεσθαι. Οὕτω γὰρ ἂν καὶ οἱ ἀρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἀπολαύσειεν τοῦ ἀγαθοῦ· ἔρη γὰρ που καὶ τις τῶν πλαιῶν (δὲ Πλάτων). « Ἄν μὴ οἱ ἀρχοντες φιλοσοφήσωσι καὶ οἱ ἀρχόμενοι, οὐκ ἂν εἴη τὰς πόλεις εὐδαιμονῆσαι. » (Ἰουστίν. Γ', 332).

Τιμὴ πρὸς τοὺς ἀρχοντας, γονεῖς, καὶ ἀνωτέρους. Τιμίον μὲν οὖν ἅπαν τὸ ὑπερέχον ἡγεῖται κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τιμητέον, ἐν μὲν τοῖς αἰσθητοῖς τοὺς ἀρχοντας, καὶ τοὺς γονεῖς καὶ πάντα τὸν πρεσβύτερον, ἐν δὲ τοῖς διδακτοῖς τὴν ἀρχαιοτάτην φιλοσοφίαν καὶ τὴν πρεσβίστην προφητείαν· ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς τὸ πρεσβύτερον ἐν γενέσει, τὴν ἄχρονον καὶ ἀναρχον ἀρχὴν τε καὶ ἀπαρχὴν τῶν ὄντων, τὸν Ἰῖόν· παρ' οὗ ἐκμανθάνειν τὸ ἐπέκεινα αἴτιον, τὸν Πατέρα τῶν ὄλων, τὸ πρεσβίστον καὶ πάντων εὐεργετικώτατον, οὐκ ἔτι φωνῆ παραδιδόμενον, σεβάσματι δὲ καὶ σιγῇ μετὰ ἐκπλήξεως ἀγίας σεβαστόν, καὶ σεπτὸν κυριώτατα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 404).

'Αρχοντας ὁποῖους δεῖ, κατὰ Πλάτωνα, καθιστάναι· καὶ ὅτι καὶ ἰδιώτας καὶ ἀγραμμάτους, εἰ μόνον τὸ ἦθος κεκοσμημένοι εἶεν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 965).



Ποῖσι πλεῖστον πάντων ἀρεταὶ τοῖς ἀρχου-  
σι πέπουσά τε καὶ ἀμύζουσιν; Ἀπόκρισις.  
Προηγούμενος τὸ συμπληθητικὸν καὶ φιλάν-  
θρωπον, τὰ καὶ Θεῶ ὑπάρχοντα· εἶτα τὸ ἀ-  
μνησίκακον καὶ ἀόργητον, καὶ ἀπροσωπότη-  
πτον, καὶ ἀδωροδόκητον, καὶ πρὸ πάντων τὸ  
μὴ εὐχερῶς, μηδὲ ἀνεξετάστως διαβολαῖς καὶ  
λοιδορίαις πείθεσθαι κ. ἐ. (Ἀθην. ΚΗ', 773).

Εἰ ἔξεστι τοῖς ἀρχουσι δῶρα λαμβάνειν, καὶ  
ταῦτα εἰς πτωχοῦς ἀναλίσκειν. Ἀπόκρισις.  
Οὐχί· καὶ εἰς μυρίας εὐποιίας ἢ εὐσεβείας αὐ-  
τὰ διαδώσωσι· διότι, κατὰ τὴν Γραφήν (Ἰωβ  
IE', 34). «Πῦρ καταφάγεται οἴκους δωροδε-  
κτῶν.» (αὐτόθ. 672). — Ἀρχοντας πονηροὺς  
διὰ τί συγχωρεῖ ὁ Θεὸς προχειρίζεσθαι; Ἀ-  
πόκρισις. Δῶσω γὰρ ὑμῖν, φησὶν ὁ Θεός, (Ἰε-  
ρεμίας Γ', 15), ἀρχοντας κατὰ τὰς καρδίας  
ὑμῶν. (αὐτόθ. 676).

Ὅτι δεῖ τοὺς ἀρχοντας ἐκδίκους εἶναι τῶν  
δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ. Ὅτι δεῖ ἐξουσίαις ὑ-  
περεχούσαις ὑποτάσσεσθαι, ἐν αἷς ἂν ἐντολὴ  
Θεοῦ μὴ παρεμποδίζηται. «Πειθαρχεῖν δεῖ  
Θεῶ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.» (Πράξ. Ε', 29).  
«Οἱ γὰρ ἀρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν  
ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν.» (Πρ. Ῥωμ. ΙΓ',  
1-3). «Πειθαρχεῖν τοῖς ἀρχουσι τοὺς ὑπη-  
κόους, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμῶς  
εἶναι.» Πρ. Τίτ. Γ', 1. (Βασίλ. ΑΑ', 860). —  
Περὶ ἐπεικεῖας καὶ φιλάνθρωπιᾶς τῶν ἀρχόν-  
των καὶ κατὰ τὸν τρόπον διοικητῶν. (ΑΒ', 516-  
525. 1041-1044).

Ὅτι βαρὺς ὁ ἀρχων. Ἐγὼ δὲ οὐ ταρραχθῆ-  
σομαι τὴν ψυχὴν κινόν τι πάσχων, εἰ ἀχθον-  
τά μοι τῶν μαθητῶν οἱ σκληρότεροι. Πάθος  
γὰρ ἐστὶ τοῦτο ἀνθρώπινον ἐξ ἀρχῆς εἰς τέ-  
λος τῶ βίῳ παρεκκόλουθον· καὶ βαρὺς μὲν ὁ  
ἀρχων ὡς ἐπὶ πᾶν τοῖς ἀρχομένοις, τοῖς δὲ  
μικροῖς καὶ παρεκκόμοις καὶ μίσους ἄξιος. Λυ-  
πεῖ γὰρ τὴν ἀμωρτίαν κωλύων. (Γρηγ. Νύσσ.  
ΜΓ', 316).

Ἀρχοντας γενναίου καὶ ἐχέφρονος ἀπάντη-  
σις πρὸς ὑπηκόους. Μετὰ τὸν θάνατον Ἰο-  
βικνοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, βουλευσαμένων τοῦ  
στρατοπέδου καὶ τῶν τότε τὰς μεγάλας ἀρ-  
χὰς ἐχόντων, ψήφω πάντων αἰρεῖται βασι-  
λεύειν Οὐκλεντινός· ὡς δὲ τὰ σύμβολα τῆς  
ἀρχῆς ἐδέξκτο, κερκχγῶτων τῶν στρατιωτῶν  
κοινωνὸν αὐτῷ τῆς βασιλείας ἕτερον ποιήσα-

σθαι, τὸ μὲν ἐλέσθαι με, φησὶν, ἀρχεῖν ὑμῶν,  
ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἐν ὑμῖν ἦν. Ἐπεὶ δὲ εἴ-  
λεσθε, ὃν νῦν αἰτεῖτε οὐκ ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ἐν  
ἐμοί· καὶ χρὴ τοὺς μὲν ἀρχομένους ὑμᾶς ἡσυ-  
χεῖν ἄγειν· ἐμὲ δὲ ὡς βασιλέα, τὰ πρακτέα  
σκοπεῖν. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 1309. —  
Θεοδώρ. ΠΒ', 1129).

Ἀρχοντές εἰσιν ὑπὸ Θεοῦ χειροτονηθέντες  
καὶ οἱ ἀπόστολοι· ἀρχοντες, οὐκ ἔθνη καὶ πό-  
λεις διακρόρους λαμβάνοντες, ἀλλὰ πάντες κοι-  
νῆ τὴν οἰκουμένην ἐμπιστευθέντες. — Ἀρχον-  
τες πνευματικοί. Παράθεσις ἀρχοντος κοσμικοῦ,  
καὶ ἀρχοντος πνευματικοῦ, καὶ σύμβολα τοῦ  
ἐνός, καὶ τοῦ ἑτέρου. (Χρυσόστ. ΝΑ', 93-94).

Ἀρχοντας πολιτικοῦ καὶ πνευματικοῦ δια-  
φορὰ ἐν τῷ διοικεῖν. Ὁ μὲν γὰρ ἐξωθεν ἀρ-  
χων, ἐπειδὴ νόμῳ κρταεὶ καὶ ἀνάγκη, εἰκότως  
οὐ πολλαχοῦ τῆς τῶν ἀρχομένων γνώμης κοι-  
νωνεῖ· ὁ μὲντοι ἐκόντων ἐφείλων ἀρχεῖν, καὶ  
χάριν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς· εἰδότην, ἂν οὕτω τὸ  
πρᾶγμα καταστήσῃ, ὡς ἀπὸ τῆς οἰκειᾶς γνώ-  
μης μόνον πάντα ποιεῖν, καὶ μηδενὶ μεταδιδῶ  
λόγον, τυραννικώτερον τὴν ἐπιστασίαν πεποιή-  
ται· τὸν δὲ πνευματικὸν ἀρχοντα δεῖ ἀνέγ-  
κλητον εἶναι. Εἰς πολλὰ γὰρ ἡ ἀρχὴ ἐξάγει,  
καὶ χαλεπώτερον ποιεῖ καὶ δυσάρεστον καὶ  
τὸν σφόδρα ἐπεικῆ. (Χρυσόστ. ΞΒ', 672).

Πρὸς ἀρχοντα. Ἐχεις μὲν ψυχὴν ἀρχικὴν  
μισῶν τὴν πονηρίαν ἐκ παιδός, ἔλαβες δὲ  
καὶ νῦν ἐκ βασιλείως ἡγεμονίαν παρέχουσαν  
δύναμιν, ἣν ἐξήτει ἡ πρόθεσις. Ἐπειδὴ τοίνυν  
Θεοῦ ἐστὶν ἀμφοτέρω τὰ χαρίσματα, χρῆσαι  
τούτοις εἰς θεραπείαν αὐτοῦ, ὅση δύναμις, ἵνα  
καὶ μείζονα δώσῃ ἐξουσίαν, εἰ ταύτην ἴδῃ  
καθαρῶς διοικουμένην. (Ἰσίδ. ΟΗ', 269-272).  
— Νυνὶ μᾶλλον ὅτε ἀρχῆς· ἐπέθεης, αἰοιδίμος  
ἂν γένοιο καὶ ζηλωτός, εἰ τοὺς ἀδικήσαντας  
μὴ ἀμύνη, ἀλλὰ καὶ νῦν μάλιστα πάντων  
τῶν λυπηρῶν λήθην ποιήσῃ, ὅτε μάλιστα τὸ  
δύνασθαί σε αὐτοὺς τιμωρῆσαι παρεσχεν ἡ  
τῆς ἀρχῆς δύναμις. (αὐτόθ. 660-661).

Πῶς δεῖ ἔχειν τὰς ἀκράς τὸν ἀρχοντα εἰς  
ἱεσάις, κατηγορίας καὶ συκοφαντίας. (αὐτόθ.  
560-561). Ἀρχων δίκαιος, φίλος Θεοῦ. Ἀρ-  
χει κρτατιῶς, οὔτε δώροις, οὔτε φιλίᾳ,  
ἀλλ' ἀξίᾳ· ὀρέγων τὸ δίκαιον. (αὐτόθ. 352-  
353). — Ἀρχόντων εὐσέβεια ὠφελιμωτάτη καὶ  
ἐκυτοῖς καὶ τοῖς ὑπηκόοις. (αὐτόθ. 580). —

Ἄρχων πότε κελῶς διοικεῖ. (αὐτόθ. 944).— Ὁ μὴ μόνον τοῖς ἀδικουμένοις ἐπαμύνων, ἀλλὰ καὶ ὅπως μηδεὶς ἀδικήσῃ προμηθεύμενος, οὗτος οὐ μόνον ἄρχων δραστήριος, ἀλλὰ καὶ νομοθέτης σοφὸς δίκαιος ἂν εἶη καλεῖσθαι· τὸ μὲν τῇ ἀρχικῇ δυνάμει, τὸ δὲ τῇ ψυχικῇ συνέσει διαπρακτούμενος. Ὁ μῆτε χάριτι, μῆτε δυσμενεῖς, μῆτε δωροδοκίᾳ λυμκινόμενος τὸ δίκαιον, οὗτος καὶ ἀριστὸς ἐστὶ τοῦ δικαίου κανῶν, καὶ ἀδέκαστος τῶν ἀμφισβητουμένων κριτής. (αὐτόθ. 980).— Ἄρχοντες τῇ τῶν νόμων ἰσχύϊ ὤπλισμένοι ὀφείλουσιν ἀναγκάζειν ἀπέχεσθαι τοῦ ἀδικεῖν τοὺς ὅθεν οὐ χρὴ κερδαίνειν ἐπιχειροῦντας, κατὰ τῶν ἀσθενεστέρων ὀπλίζοντας τὴν δεξιάν. (αὐτόθ. 1472).

Τὸν ἄρχοντα, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, χρὴ καὶ ἀγαθὸν εἶναι καὶ φοβερόν. Ἵνα οἱ μὲν εὖ βιοῦντες θαρροῖεν, οἱ δὲ ἀμικρτόντες ὀκνοῖεν· θάτερον γὰρ θατέρου χωρὶς ἀναρχία μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἀρχή. Εἰ μὲν γὰρ ἦσαν πάντες οἱ ὑπῆκοοι φιλάρεστοι, ἀγαθότητος ἦν χρεῖς μόνης· οἱ δὲ φιλαμικρτήμονες, φόβου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀγαθοῦς καὶ πονηροῦς εἶναι ἀνάγκη ἐν τοῖς ἀρχομένοις, ἀμφοτέρω μεταχειριστέον τῷ ἄρχοντι, ἵνα ἢ μὲν ἀγαθότης στηρίξῃ τοὺς σώφρονες, ὃ δὲ φόβος προκιναστέλλῃ τῶν κακίστων. τὰ πταίσματα. (αὐτόθ. 1424).

Εἰ τοὺς ὑπηκόους τῶν νόμων, καθ' οὓς πολιτεύονται, ἀνηκόους εἶναι οὐ χρὴ, πολλῶ μᾶλλον τοὺς ἄρχειν λαχόντας. Πῶς γὰρ ἂν τοῖς ἀρχομένοις διαλεχθεῖεν, ἢ τὸ δίκαιον ἐκ τοῦ ἀδίκου διακρίνοιν, οἱ μηδὲ ὅπως χρὴ ἀρχειν ἐπιστάμενοι; (αὐτόθ. 1468. Κομιδῆ γελοῖον, ἐτέρων ἀρχειν τὸν ἑαυτοῦ ἄρξαι μὴ δυναθῆναι).— Ὁ ἄρχειν λαχών, ὑπὸ τῶν νόμων δίκαιος ἂν εἶη ἀρχεσθαι· εἰ δὲ αὐτὸς ἀκυροῦ τούτους, πῶς ἂν νόμιμος εἶη ἄρχων, αὐτὸς ὑπὸ τῆς κακίας ἀρχόμενος; Δικαίως τοιγαροῦν καὶ νομίμως ἄρχε, αὐτὸς μὲν σεαυτοῦ τὴν μεγίστην ἀρχήν, τῶν δὲ ἀρχομένων δεόντως. Εἰ δ' ἄγνοιν τοῦ δικαίου σκήπτρη, ἀνακοῖνου τοῖς σοφοῖς καὶ συνετοῖς, καὶ τὸ δίκαιον μὲν τιμῶσιν, αἰσχυρῶν δὲ λημμάτων καταφρονοῦσιν. Εἰ δὲ καὶ ἔλαθέ τι, ἐπινόρθου· εἰ δὲ οἴει τοῦτο κατάγνωσιν φέρειν, ἴσθι ὅτι ἔπαινον τίκει· καὶ τοῦτο οὐκ ἀπ' ἐμυτοῦ τόσοῦτον λέγω, ὅσον ἀρχαίαις ἱστορίαις ἐντυχῶν. Βασιλεὺς γὰρ τις λίαν τοῦ δικαίου φροντίζων ἔγραψε

ταῖς πόλεσιν. α' Ἄν τι γράψω παρὰ τοὺς νόμους πρακτάτων γίνεσθαι, μὴ προσέχειν ὡς ἡγνοηκότι. β (αὐτόθ. 1556).— Ἄρχοντες ἀνδρεῖοι καὶ τροπαιοῦχοι φιλάνθρωποι τοὺς ὑπηκόους διεσώσαντο. Λυμεῶνες δὲ καὶ ἀλάστορες, διὰ τῆς ἑαυτῶν τυραννίδος ἀπηλάθησαν, οὐχ ὡς ποιμένες τοῖς ὑπηκόοις προσφερόμενοι. (αὐτόθ. 1201).

Ἄρχοντικοῦ ἀνδρὸς δεῖγμα οὐ τὸ ἀλαζονικὸν καὶ ὑπέρογκόν ἐστίν, ὡς ἡγή, ἀλλὰ τὸ ἡμερον καὶ εὐπρόσιτον, καὶ τὸ πᾶσι μετ' ἐπεικειάς προσφέρεσθαι. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ θηριοπρεπὲς καὶ ὀφιδῶδες, τοῦτο δὲ ἀρχικόν, καὶ τοῖς ὑπηκόοις λυπιτελέστατον. Οὐ γὰρ ἀπὸ φρονήματος, ἀλλ' ἀπὸ φρονήσεως τὰ τῶν ὑπηκόων κωποροῦται πράγματι. Τὸ μὲν γὰρ καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀρχομένοις σφαλερόν, ἢ δὲ ἑκατέρω ἀσφαλές· τοῖς μὲν, εἰ τὸ ἀρχικὸν ἐπὶ τὸ δημοτικώτερον νεύειν ἀναπειθοῖεν· τοῖς δὲ, εἰ τὴν ἐπιείκειαν τὴν ἡγεμονικὴν εἰς ἀγάπην μεῖζονα τοῦ φόβου τυγχάνουσαν τρέψοιεν. (αὐτόθ. 1596).

Ἄρχων καὶ ιδιώτης, καὶ ποῦ κενταὶ ἢ εὐδαιμονία τοῦ ἄρχοντος, ἢ ἀσφάλεια καὶ ὁ κίνδυνος. (αὐτόθ. 764).— Οἱ ἐκόντων ἄρχοντες, οὗτοί μοι δοκοῦσιν ὄντως ἀρχειν, καὶ μάλιστα, ὅταν περίοπτοι ὡσι δι' ἀρετὴν οἱ ἀρχόμενοι, δι' οὓς καὶ τὸ ἀρχειν ἐστὶ περιμάχητον. Οἱ δὲ ἀκόντων ἀρχειν νομίζοντες, οὗτοί μοι δοκοῦσι πρακτῆσιν εἶναι τῶν τιμωρίων διδόντων μᾶλλον, ἢ ἀρχὴν διεπόντων. (αὐτόθ. 780).— Οὔτε χρημάτων πλήθος οὐδὲν αὐταρκες πρὸς τυραννίδος ἀρχαίαν, οὔτε δορυφόρων φρουρὰ ἱκανὴ ζύεσθαι τὸν ἄρχοντα, εἰ μὴ προὔπαρχοι ἢ τῶν ὑπηκόων εὖνοια. Μάλιστα δὲ ἐκεῖνοι εἰς ἀρχῆς μῆκος ἀκινδύνως ἦλασαν, ὅσοι μὴ φόβον ἐξ ὀμότητος, πόθον δὲ τῆς αὐτῶν χρηστότητος ταῖς τῶν ἀρχομένων ψυχαῖς ἐνέσταξαν. Οὐ γὰρ οἱ ἐξ ἀνάγκης δουλεύοντες, ἀλλ' οἱ μετὰ πειθοῦς ὑπακούοντες, ἀνύποπτοι καὶ ἐξω κολακείας προσποιήτου δρώντες τε καὶ πάσχοντες δικταλοῦσιν, οὐδέποτε δ' ἀρηιάζουσιν, ἢν μὴ βίχ καὶ ὕβρις ἐπὶ τοῦτο ἀγῆθωσιν. (αὐτόθ. 780-781 ἐν σημ.).

Βραχυτελῆ οὐ μόνον τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔχεις τὴν ζωὴν. Τί τοῖνον ἀμικρταίεις ἀτελεύτητα; Καταμαθῶν οὖν πᾶσαν τὴν πολύτροπον καὶ πολύτροπον τῶν πραγμάτων



ἀπιστίαν, μᾶλλον ἐπὶ χρηστοῖς γνωρίζεσθαι κατορθώμασι σπουδάξει, ὧν καὶ οἱ ἐνταῦθα τυγχάνουσιν ἔπικνοι, καὶ οἱ μέλλοντες μισθοὶ οὐκ ἀπόλλυνται. (αὐτόθ. 201. 204).—Ἡ τῆς ἀρχῆς ἐξουσία, εἰ μὴ κέχρηται ἡμερότητι, οὐκ ἐπανθεῖ αὐτῇ ἢ Θεῷ διακονοῦσα προσήνει, ἀπόνεια δ' ἐστὶ μᾶλλον καὶ ἀγριότης· εἰ δὲ τῷ πράῳ μιγείη, καὶ τούτῳ ἰθύνει τὸ δίκαιον, καὶ εὐθύτης· ἐστὶ καὶ χρηστότης, καὶ ὁδὸς εὐνομίας, καὶ πραγμάτων γαλήνη. (αὐτόθ. 212).

Ἄρχοντες ἀλαζόνες. Ὁ Θεὸς ἐκχέων ἐπ' ἀρχοντας ἀτιμίαν, τοὺς ταπεινοὺς ἰάσατο. Ἰωβ IB', 21. (Νεῖλ. ΟΘ', 148).—Ἄρχοντες παρὰ τῆς σεπτῆς Γραφῆς μακαριζόμενοι ἢ ἐλεεινολογούμενοι. (αὐτόθ. 329).

Τί δήποτε κελεύει ὁ νόμος τὸν ἀρχοντα ἵππους μὴ πληθύνειν; (Δευτερ. ΙΖ', 16). Βούλεται αὐτοὺς τῷ Θεῷ μόνῳ θαρῆειν. (Θεοδώρ. Π', 425. 620-621).

Ἐκὼν εἰσὶν οἱ ἀρχοντες ἡμῶν Ἰουδαῖοι, ἢ ἀπιστοὶ, ἢ αἰρετικοί, δεῖ προσεύχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἢ οὐ; Ἀπόκρισις. Ναί. Ὅτι γὰρ ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος προσεύχεσθαι ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων. Α'. πρ. Τιμόθ. Β', 1-2. Πλὴν ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ προσκομιδῇ ὁ ἱερεὺς οὕτω δυσωπεῖ τὸν Θεὸν λέγων «Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ψυχῆς ὧν ἐμνήσθημεν, καὶ πάντας ἐλέησον, καὶ πάντας συγχώρησον. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 764).

Ἀρχόντων ἔργον, καὶ συμβουλαὶ πρὸς αὐτούς. (Φώτ. ΡΒ', 696).

Ἄρχοντες φθονούμενοι. Ἄνωθεν κατὰ τῶν ἀρίστων ἀρχόντων τοῖς ἐλάττωσι φθόνος φύεται. Ἐσυκοφάντει Περικλῆς Κλέων, ἔφυγε Νικίας· Ὑπέροβλον, Δημάδης δ' ἔκρινε Δημοσθένην, Κλεοφῶν Ἀλικυβιάδην ἐγράφετο, ἀνὴρ ἐλοιδόρει Θεμιστοκλέα Σερίφιος. Τῷ γὰρ ὑπερβάλλοντι τῆς τύχης φθονοῦντες, τὸ ἐλαττούμενον τῆς ἀξίας ἀνισοῦν θράσει βιάζονται. Ἐνθα δὴ καὶ μάλιστα ἐδειξεν ὕσον τὸ μέσον ἀρετῆς τε καὶ πανούργου τρόπου κατέστηκεν. Ἰμέριος σοφιστής. (Παρά Φωτίῳ ΡΓ', 1381).

Περὶ βασιλείας λόγος. (Συνέσ. ΞΓ', 1053 κ.έ.).

Περὶ ἀρχομένων. Ὅτι ἐξομοιοῦνται τοῖς τῶν κρχτοῦντων ἡθεσι, κἄν τε χρηστοί, κἄν τε μοχθηροὶ ὑπάρχωσι. (Παράλλ. Ἰωάν. Δαμ.σχ. ΙΕ', 1205-1209).

Ὅτι πρὸς τὰς πονηρὰς προαιρέσεις τῶν

ἀρχομένων, καὶ ἀρχοντας λοιμοὺς καθιστᾷ τὸ θεῖον κρίμα. Ὅτι ἐπιβλαβῆς καὶ ἐπικίνδυνος ἢ ἀναρχία, καὶ συγχύσεως αἰτία. Ὅτι σωτήριος ἢ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν ἐφορὴ καὶ ἐπιστάσις τοῖς πράγμασι καὶ τῷ λαῷ. (ΙΓ', 473-476).

Ἄρώματα, πόθεν ἐκλήθησαν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 65-68).—Ἄρωμάτων πολυτέλειαι. (Χρυσόστ. ΞΒ', 513-514).—Ἄναστ. Σιν. ΠΘ', 780).—Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 455-489).

Ἄρώματα χριστιανῶν ἢ πίστις καὶ ἡ συνείδησις· αὕτη γὰρ τοῦ Χριστοῦ ἐστὶν ἡ εὐωδία. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 625).

Ἄσάμινθος ἢ κατὰ λουτρὸν πύελος ἢ λεκάνη, παρὰ τὸ ἄσιν, ὃ ἐστὶ τὸν ῥύπον μινύθειν.

Ἄσαμωναῖοι. Οὗτοι ἦσαν οἱ καλούμενοι Μκκαβαιοί. (Εὐσέβ. ΚΒ', 621).

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμη καινόν. Ὁμιλία, τί μὲν ἄσμη τὸ παλαιόν, τί δὲ τὸ καινὸν ὑποτίθεται. (Χρυσόστ. ΝΕ', 619 κ.έ.—Ἰσίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 988).

Ἄσαφεια. Ἄλλο γὰρ δόγμα, καὶ ἄλλο κήρυγμα. Τὸ μὲν γὰρ σιωπᾷται, τὰ δὲ κηρύγματα δημοσιεύεται. Σιωπῆς δὲ εἶδος καὶ ἀσαφεια, ἢ κέχρηται ἢ Γραφῇ, δυσθεώρητον κατασκευάζουσα τῶν δογμάτων τὸν νοῦν πρὸς τὸ τῶν ἐντυγχανόντων λυσιτελέσ. Βασιλείος περὶ ἀγγράφων παραδόσεων. (ΑΒ', 189 κ.έ.—ᾠριγ. ΙΑ', 940 κ.έ.).

Περὶ τῆς ἀσαφείας τῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ διαφόρων χωρίων. Ὁμιλία Χρυσοστόμου δύο. (ΝΓ', 163-192).

Ἄσβολος, ἢ ἄσβολος καὶ ἡ ἀσβόλη.

Ἄσβολος, πατήρ Αἰθιοπίων, Χοῦμ παρὰ Φοίνιξιν καλεῖται. (Εὐσέβ. ΚΑ', 709).

Ἄσέβεια. Ὅτι τοὺς ἀσεβεῖς τελευτῶντας οὐδὲν ὠφελοῦσι μνεῖται ἢ ἐντολαί. Ἐνθα περὶ κεκοιμημένων. (Διατχ. Ἀποστ. Α', 1145-1148).—Ἄσεβῶν ὁδὸς ἄγνοια Θεοῦ. (αὐτόθ. 1109).—Ἄσεβήματα ἐθνικῶν ἀποστρέφεσθαι χρῆ. (αὐτόθ. 752).—Οὐ τοῖνον ἐξαρκεῖ τὸ πρὸς ἀσέβειαν ἀνθίστασθαι, εἰ μὴ δι' εὐσέβειαν ἢ πρὸς τὴν ἀσέβειαν ἀντίστασις γίνεται. (Ἄθων. ΚΗ', 97).—Ἀρχὴ δὲ πάσης πονηρᾶς πράξεως τὸ μὴ λογίζεσθαι κριτὴν τὸν Θεόν. (ΚΖ', 89).—Ἄσέβεια εὐρέτις κακῶν, καὶ λίαν τολμηρὸν εἰς ἐγγείρησιν. (Γρηγ. Νκζ. ΛΕ', 1097.—Τὴν ἀσέβειαν νόσον χαλεπωτάτην καὶ σκότος κα-

λῶν, οὐχ ἀμωπτόνεις τοῦ ἀληθοῦς. (Νεῖλ. ΟΘ', 152).— Ἀσεβείας ὑποβάθρα ἢ πικρονομία γίνεται. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1044.— ΠΒ', 64).

**Ἀσεβής.** Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς. Πραγματεῖς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1005-1013).

α' Ο ἀσεβής, οὗ ἐκν στραφῆ ἀφανίζεται. » Παροιμ. ΙΒ', 7. Ποικίλω; γὰρ στρεφόμενοι καθ' ἐκάστην οἱ δυσσεβεῖς ἀφκνίζονται. (Ἀθην. ΚΕ', 509).

α' Ο ἀσεβής φεύγει, μηδενὸς διώκοντος. » Παροιμ. ΚΗ', 1. Πῶς οὐδενὸς διώκοντος φεύγει; Ἐπειδὴ ἔνδον ἔχει τὸν ἐλάυνοντα, τὸν τοῦ συνειδότος κατήγορον, καὶ τοῦτον πανταχοῦ περιφέρει· καὶ καθάπερ ἑαυτὸν οὐκ ἂν δυνηθεῖν φεύγειν, οὕτως οὐδὲ τὸ ἔνδοθεν αὐτὸν ἐλάυνοντα. Τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀμαρτία. Οὐδενὸς ἐλέγχοντος προδίδωτιν, οὐδενὸς κληγοροῦντος καταδικάζει, καὶ ψοφοδεῖ ποιεῖ καὶ δειλὸν τὸν ἡμαρτηκότα· ὡςπερ οὖν ἡ δικαιοσύνη τὸ ἐναντίον. (Χρυσόστ. ΜΘ', 99).

Ἀσεβεῖ; καὶ ἀμωπτολούς οὐ δεῖ μισεῖν, ἀλλὰ καὶ προσίσθαι καὶ πικρακαλεῖν, καὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν κελεύει· ὁ Ἀπόστολος. (Α' πρ. Τιμόθ. Β', 1. 2.). Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Ὁμιλ. Χρυσόστ. (ΞΑ', 282-286).

Περὶ ἀσεβῶν καὶ ἀμωπτολῶν. (Παράλλ. Ἰω. Δικασκ. ΛΕ', 1148). — Ἀσεβεῖ; δὲ φίλον τῆ θείᾳ Γραφῆ καλεῖν τοὺς ἀθεῖκν, ἢ πολυθεῖαν θρησκυέοντας· ἀμωπτολούς δέ, τοὺς πικρονομία συζῆν προαιρουμένους, καὶ βίον διεφθαρμένον ἀσπαζομένους· λοιμούς; δέ, τοὺς μὴ μόνον σφᾶς αὐτοὺς λυμαινομένους, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις τῆς λύμης μεταδιδόντας, κατὰ τὴν ἐπισκήπτουσαν καὶ ἀνθρώποις καὶ κτήνεσι νόσον, ἧς μεταλαγχάνουσιν οἱ τοῖς νοσοῦσι πελάζοντες. Διὸ φεύγειν ὁ λόγος παρακελεύεται καὶ τὰ τούτων συνέδρια. (Θεοδώρ. Π', 668).

**Ἀσελγεία** καὶ ἀκαθαρσία. (Βασίλ. ΛΑ', 1129). Βλ. λ. Ἀκαθαρσία. ἐνθα καὶ Ἀσελγεία.

Ἀσελγοῦς καὶ σώφρονος ἀντιπαράθεσις δι' ὑποδειγματῶν. (Χρυσόστ. ΞΑ', 318-322. — Ἰωάν. δ τῆς Κλήμ. ΠΗ', 880-888).

**Ἀσέλλα,** ῥωμική, πικρῆνοσ δόσις. (Παλάδ. ΛΔ', 1234).

**Ἀσηκρήτις,** λέξις ἐκ τοῦ Ἀκτικοῦ α

σεκρεῖς· γραμμικτεῦς, ἔξοχος· ἐν τῷ λέγειν, ἀμίμητος· ἐν τῷ γράφειν καὶ συμβουλεύειν, ἀσύκριτος· σχολ. εἰς βίον Ἰω. τοῦ Δικασκηνου. (ΛΔ', 441. — Ἰω. Πατρ. Κωνσ. ΛΓ', 1428).

Ἠρέθη γὰρ ὑπογραφεὺς τοῖς τῶν κωπτοῦντων μωπτηρίοις ὑπηρετοῦμενος· οὕτω γὰρ πικρῆ τῆ Ἀυσονίδι διαλέκτῳ τὸ Ἀσηκρήτις ὄνομα, ὁ ἐπὶ τῶν μωπτηρίων μεθερμηνεύεσθαι βούλεται. εἰς βίον Νικηφόρου Πατρ. Κωνσταντινουπόλεως. (Ρ', 49.) — Ἀσηκρήτις, ὄνομα πικρφεύεν, οὕτω γὰρ ἦν. (Ἰω. Λυδ. σελ. 204. 213). — Γραμμικτεῦς τῶν ἀποβῆτων· ἀσηκρήτις κωλοῦσι τοῦτο τὸ ἀξίωμα Ῥωμικοί· σήκρητα γὰρ καλεῖν τὰ ἀποβῆτα νωνομίασι. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 182). — Πρωτοασηκρήτις, πρῶτος τῶν ἐξ ἀποβῆτων ἐν τοῖς σεκρέτοις τοῦ ἡγεμόνος, πρῶτος τῶν μωπτικῶν συμβούλων.

Ἀσηκρήτις Χριστόφορος. (ΡΙΖ', 1179 κ.έ.).

**Ἀσημοί** ἀνδρες. Πόσοι καὶ ποῖοι ἐκ ποταπῶν καὶ ἀσημῶν ἐβασίλευσαν. Ἐλλάδιος παρὰ Φωτίῳ. (ΡΔ', 305).

**Ἀσθένεια.** Ὁμιλία πικρωθητική πρὸς ἀσθενοῦντα, καὶ περιγραφή τῶν τοῦ βίου πόνων. (Βασίλ. ΛΑ', 1713-1721). — Σηκρική διὰφοροι τῆς λέξεως ἀσθένεια. Ἀσθένεια ἡ τοῦ σώματος ἀβῶστία· ἀσθένεια πάλιν τὸ μὴ πεπηγέναι ἐν τῆ πίστει ἀπλῶς, μηδὲ τέλειον εἶναι καὶ ἀπρητισμένον· ἔστι καὶ ἕτερον τρίτον, ὃ καλεῖται ἀσθένεια. Ποῖον δὲ τοῦτο; οἱ διωγμοί, αἱ ἐπιβουλαί, αἱ ἐπήρεια, οἱ πικρομοί, αἱ ἐπικωγχι. « Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἢ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται » κ. ε. ἐνθα αἱ κωπυρίζι καὶ τὰ ὑποδείγματα. (Χρυσόστ. ΞΑ', 597-604).

Ἡ θεία δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται, ὡς τὸ σεῦος ἔφη τῆς ἐκλογῆς, ἐπειδὴ ἀγράμματοι κωπτοῦσι ῥητόρων, καὶ τελῶναι εὐαγγελίζονται ἀκτημοσύνην. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος οὐκ αὐθεντία βαπλικῆ, ἀλλ' εὐτελεῖ τῆ δουλικῆ πρὸς τὴν ἀβῆτον οἰκονομικν χρησάμενος, τὴν τῶν πραγμάτων ἀλλοίωσιν πρὸς οὐράνιον πολιτεῖαν μεθήρμωσεν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 420).

Ἀσθένεια νοσοῦντος, καὶ προκίρσεις εἰς ὑγειάν. Οὐ μικρὸν τὸ εἰδέναι, ὅτι νοσεῖ τις· πολλοὶ γὰρ νοσοῦντες, οὐδὲ ὅτι νοσοῦσιν ἔκασιν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1568).

**Ἀσθένεικ ψυχῆς.** Ἀνθρωπος ἐξασθενήσας, καὶ ἐξαλλαγείς ὑπὸ τῆς νόσου τὴν ἕξιν, ἀχρειότερος μὲν πρὸς ἔργον καὶ ἀδρανῆς γίνεται, ἐπιθυμεῖ δὲ τοῦ βλάπτοντος. Οὕτω καὶ ψυχὴ ἀπονεύσασα τοῦ κελοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ χειρὸν ἀλλοιωθεῖσα, ἐκνευρίζεται μὲν πρὸς ἐργασίαν τοῦ κρείττονος, ὀρέγεται δὲ τῶν ὀλεθρίων. (Νεῖλος ΟΘ', 160).

**Ἀσθένεικ ἀκοῆς.** Νωθροὶ γηγόνυτε ταῖς ἀκοαῖς. Ἔστι γάρ, ἔστιν ἀσθένεικ τῆς ἀκοῆς. Καθ' ἕπερ γὰρ στόμαχος οὐκ ἂν δέξικτο ὑγιεινὰ σιτία καὶ δυσκατέργαστα, ἀσθενῆς ὢν, οὕτω καὶ ψυχὴ ὀγκωθεῖσα, φλεγμαίνουσα, ἄτονος γενομένη καὶ ἔκλυτος, οὐκ ἂν δυναθεῖ δέξασθαι τὸν πνευματικὸν λόγον. Ἄκουε τῶν μαθητῶν λεγόντων. «Σκληρὸς ἔστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;» Ἰω. Γ', 61. Ἄν δὲ ἰσχυρὰ ἦ καὶ ὑγιεινὴ, πάντα ῥῆστα, πάντα εὐκόλα, ὑψηλοτέρα γίνεται καὶ κουφοτέρα, μᾶλλον μετεωρίζεται, καὶ εἰς ὑψος αἴρεται. (Χρυσόστ. Ε', 384).

**Ἀσθένεια ἐπιδημιαί,** εἰμυρμένη, καὶ φυσιολογία. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 765-768).

Περὶ ἀσθενούντων καὶ νοσούντων· καὶ ὅτι χρὴ ἐπισκέπτεσθαι αὐτούς. (Ἰερὰ Παράλλ. Δαμασκ. 47', 188-189).

**Ἀσίαις.** Λειμῶν Ἀσίου περιδότης ἐν τῇ μικρῇ Ἀσίᾳ παρὰ τὸν Κάϋστρον ποταμὸν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀσίλλα,** σκευὴς τι ἰχθυερῶν.

**Ἀσις,** ῥύπος ἐν ὕδατι ξηρός, ἢ ἰλὺς παρὰ τὸ ἄζω τὸ ξηραίνω.

**Ἀσιτος,** κύριον· ὁ συγγράφας τοὺς βίους τῶν φιλοσόφων. (Εὐσέβ. ΚΑ', 821).

**Ἀσκάλαφος,** κύριον· Τρωϊκὸς τις ἐπικυρος ἀνδρεῖος. — Ἀσκάλαφος ὁ Ἄρεως ἐν Σαμυρείᾳ ταφείς τῆς Παλαιστίνης. (Α. Ε.).

**Ἀσκάλων,** πόλις Συρίας παραλία. (Εὐσέβ. ΚΑ', 672).

**Ἀσκάντης Ἀττικῶς,** ἡ κλίνη· συνηθέστερον δὲ ὁ σκίμπος· τὸ δὲ κράββατον ἀδόκιμον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀσκειν.** Ἀσκειν σιγὴν καθόλου εἰ καλὸν ἔστιν. Ἀπόκρισις δι' ὑποδείγματων. (Βασίλ. ΑΑ', 1221).

**Ἀσκελής,** τὸ σκληρὸν παρὰ τὸ σκέλλω, τὸ ξηραίνω. Ἀσκελής, ὁ σκληρὸς καὶ ἄγαν κχετεκληκῶς.

**Ἀσκέραι,** εἶδος ὑποδήματος οὕτω καλούμενον.

**Ἀσκησις.** Γίνεται δὲ ἡ ἄσκησις κατὰ τὸν Κῆρον Ἰπποκράτην οὐ μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς· ὑγίειαι, ἀκνίη πόνων, ἀκορίη τροφῆς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1072).

Περὶ ἀσκήσεως καὶ παρθενίας λόγος. (Ἀθην. ΚΗ', 252-281. — Βασίλ. ΑΑ', 1509-1512. — Ἠσαΐας Ἀββῆς Μ', 1205-1213).

**Ἀσκησις.** Περὶ τοῦ κατὰ Θεὸν σκοποῦ καὶ τῆς κατ' ἀλήθειαν ἀσκήσεως· καὶ τοῦ ὅπως χρὴ συνεῖναι ἀλλήλοις καὶ συνγωνίζεσθαι τοὺς ἀσκητάς, ὑποτύπως. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 288-305). — Ὅτι οὐ χρὴ ἐν γήρῃ ἐλθόντας χυνοῦν τὴν ἄσκησιν. (Χρυσόστ. Ὁμιλ. ΕΓ', 59-68).

Περὶ ἀσκήσεως εἰς ὑπακοὴν πίστεως. (Ἰσίδ. ΟΗ', 552). — Ὅτι σύμμετρον χρὴ εἶναι τὸν τῆς ἀσκήσεως πόιον· καὶ ὅτι τύπος ἔστω Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, καὶ ἡ τοῦ προσετώτος δοκιμασία καὶ κέλευσις. (αὐτόθ. 181-184).

— Περὶ ἀσκήσεως πρὸς ἀσκητάς. (αὐτόθ. 316).

— Οὐκ ἀρκεῖ ἡ βρώσις καὶ πόσις, καὶ στρωμνὴ Ἰωάννου πρὸς πέρας ἀσκήσεως τοῖς ταῦτα ζητοῦσιν, ἀλλὰ χρεῖα καὶ τῆς γνώμης Ἰωάννου πρὸς τὴν τελείωσιν. (αὐτόθ. 292. 321). —

Ἀσκησις τῶν θείων ἐντολῶν μίμησις ἔστι καὶ δοχεῖον ὑποδείγματι. (αὐτόθ. 345). — Περὶ ἀσκήσεως ἐν πικρῇ ἔργῳ ἀγαθῷ, ὅτι ὠφέλιμος καὶ σωτήριος. (Παράλλ. Δαμασκ. 47', 1309).

**Ἀσκητής.** Ἀσκηταὶ ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ Φίλωνα. (Εὐσέβ. Κ', 173-184). — Ἀσκητικοῦ βίου ἐγκώμιον· καὶ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ ἀσκητικοῦ βίου. Λόγος ἀσκητικὸς. (Βασίλ. ΑΑ', 881-888. 869-881). — Ἀσκητικὰ τοῦ ἀγίου Βασιλείου. (αὐτ. 620-652). — Λόγος προτρεπτικὸς εἰς τὸν ἀσκητικὸν βίον. (αὐτόθ. 625). — Βραβεῖα αὐτοῦ (αὐτόθ. 632 κ. ἐ.). — Οὐκ ἀποκλείονται αὐτοῦ αἱ γυναῖκες. (αὐτόθ. 624). — Ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τοῦ βίου οὐκ εὐχερῆς ἡ εἰς ἀμαρτίαν πτώσις. (αὐτόθ. 628). — Λόγος εἰς τὴν ὑποτύπωσιν τῆς ἀσκήσεως. (αὐτόθ. 1509-1512). — Ἐπιτίμια κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰς μοναχικὰς διατυπώσεις. (αὐτ. 1505-1516).

Ἀσκητικὴ διατάξις πρὸς τοὺς ἐν κοινῷ βίῳ καὶ κατὰ μόνους ἀσκοῦντας. (αὐτόθ. 1321-1428). — Ὅτι κλήρου ἢ προστασίας ἀδελφῶν οὐδαμῶς ἐρίεσθαι προσήκει τὸν ἀσκητήν.

(αὐτόθ. 1369).—Παραγγέλματα πρὸς Χίλων κ τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν. (ΑΒ', 348-381).—Ὅτι οὐ χρὴ τὸν ἀσκητὴν εὐθέως ἀπ' ἀρχῆς εἰς ἀκρότητα ἀσκήσεως ἐκτείνειν ἑαυτόν. (αὐτόθ. 349).—Ἀναγινώσκειν δεῖ τὰς θείας Γραφάς· πρὸ πάντων τὴν Καινὴν Διαθήκην. (αὐτόθ. 352).—Τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ οὐκέτι ζῆ· οὔτε δι' αὐτοὺς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἀποχωρεῖν δεῖ. (αὐτόθ.).—Τὸν χρυσὸν τὰ μάλα φεύγειν. (αὐτόθ. 349).—Μηδὲν παρ' οὐδενὸς δέχεσθαι ἕτερον, ἢ μόνον τὸ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ἡμέρας. (αὐτόθ. 353).—Τοῖς ἀρχομένοις ἀσκεῖσθαι ἀνάγκη ἀρχηγοῦ. (αὐτόθ. 601).—Ὁρθότερον τοῖς παραγγέλμασι σοφοῦ ἀνδρὸς ἐπισθαι, ἢ ἀνὰ τὴν ἔρημον πλανᾶσθαι. (αὐτόθ. 605).—Ἀσκητικοῦ βίου καὶ παρθενίας μετὰ τῶν κοσμικῶν ἀξιώματων ἔνωσις. (αὐτ. 532).

Ἀσκητικοῦ βίου μὴ ὀρθοῦ μῶμος, ὡς μὴ δὲν ἐπιτήδευμα οὕτως ὑποπτον εἶναι πρὸς κακίαν λοιπὸν τοῖς ἐνταῦθα, ὡς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀσκητικοῦ βίου. (αὐτόθ. 537).

Ἀσκητικά, ἢ τί τὸ χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα. (Γρηγ. Νύσσ. πρὸς Ἀρμόνιον. ΜΓ', 237-249. Βλ. καὶ λ. Ἀρμόνιος.)—Περὶ τελειότητος πρὸς Ὀλύμπιον μοναχόν. (αὐτόθ. 252-285).—Περὶ τοῦ κατὰ Θεὸν σκοποῦ, καὶ τῆς κατὰ ἀλήθειαν ἀσκήσεως, ὑποτύπωσις. (αὐτόθ. 288-305).—Πρὸς τοὺς ἀχθομένους ταῖς ἐπιτιμήσεσιν. (αὐτόθ. 308-316).—Περὶ παρθενίας καὶ ἀσκήσεως. (αὐτόθ. 317-432).—Ὅτι οὐ δεῖ τὸν ἀσκητὴν εὐτραπελίζειν. Ὁμιλ. Χρυσός. (ΜΗ', 1055-1060.)—Ἀσκητῶν καὶ δαίμων ἔπαινος. (ΞΒ', 97).—Πρὸς ἀσκητὰς κακῶς βιοῦντας, καὶ περὶ ἐναρέτου πολιτείας. (Ἰσίδ. ΟΗ', 465-468. 592. 761. 953).

Ἀσκητῶν βίος, ἐνδύματα, καὶ σχήματα. (Σωζόμε. ΞΖ', 1068-1093. 1381-1397.—Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. αὐτόθ. 509-536).

Ἀσκητικὸς λόγος Νεῖλου Ἀββᾶ. (ΟΘ', 720-809).—Ἀσκητικὰ διάφορα τοῦ αὐτοῦ. (αὐτόθ. 812-1489).—Ἀσκητικὸς λόγος εἰς Ἀλβικανὸν ἐρημίτην. (αὐτόθ. 696. 712).

Ἀσκητικὸς λόγος κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. (Μάξιμ. δ' Ὁμολ. Ι', 912-956).—Περὶ ἀσκητῶν καὶ μοναχῶν. (Παχώμ. Μοναχ. ΙΗ', 1333-1360).—Ἀσκητικὰ Φιλοθέου Μοναχοῦ. (αὐτόθ. 1369-1372).—Ἀσκητικὴ ζωὴ τί ἐστὶ. (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1681-1688).

Ἀσκητήριον. Ἐν ἀσκητηρίῳ βιώσας. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1257).

Ἀσκητὸν νῆμα, τὸ περιλοκαλημένον καὶ ἐπιμελετημένον, καὶ λέγος ἀσκητόν, τὸ μὴ αὐτοσχέδιον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀσκληπιάδης, ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας. (Εὐσέβ. Κ', 544).

Ἀσκληπιάδης Ναυκτικῶν ἐπίσκοπος. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 796 κ. ε.).

Ἀσκληπιεῖα, καὶ Ἡράκλεια, καὶ Διονύσια· ἔνθα περὶ τῆς πρὸς τοὺς μάρτυρας τιμῆς, ὅτι οὐ προσκυνοῦμεν μάρτυρας. (Ἀστέρ. Ἄμμο. Μ', 324).

Ἀσκληπιόδοτος, αἰρετικὸς, μαθητὴς Θεοδότου. (Εὐσέβ. Κ', 513).

Ἀσκληπιός, θνητὸς ὢν, καὶ Ἀπόλλων παρὰ Χεῖρωνι τῷ Κενταύρῳ ἴσθαι διδάσκοντα. (Ἰουστίν. Γ', 325. 412. 637.—Τατιαν. αὐτόθ. 824).—Ἀθηναγ. αὐτόθ. 937. 960. 1037.—Ἀσκληπιὸς εὐηργετὴς, καὶ τὰ μέλλοντα προὔλεγε κατὰ Κέλσον. (Ὠριγ. ΙΑ', 924).—Ἡ ἱατρικὴ αὐτοῦ τέχνη οὐδὲν τὸ θεῖον εἶχεν. (αὐτόθ. 948).

Ἀσκληπιοῦ τοῦ ἐν Αἰγαῖς ναοῦ κατάλυσις. (Εὐσέβ. Κ', 1121).—Ἀσκληπιοῦ σύμβολα καὶ ἀλληγορία. (ΚΑ', 201. 216-224).—Ἀπόλλωνος καὶ Φωρωνίδος φασὶν εἶναι υἱόν. (αὐτόθ. 112).—Ἰάτατο Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα ὑδέρου πάθει νοσοῦντα, καὶ εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ καταφυγόντα. (ΚΒ', 817).

Ἀσκληπιὸς ἐθεοποιήθη παρ' Ἕλλησιν, ὅτι τὴν ἱατρικὴν ἔσκησε, καὶ βοτάνιας πρὸς τὰ πάσχοντα τῶν σωμάτων ἐπενοῖε, οὐκ αὐτὸς ταύτας πλάττων ἀπὸ γῆς, ἀλλὰ τῇ ἐκ τῆς φύσεως ἐπιστήμῃ ταύτας ἐφευρίσκων. (Ἀθην. ΚΕ', 184).—Περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενων τιμῶν. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1013 κ. ε.).—Ἀσκληπιῶ ἐκέλευε Σωκράτης ἀλεκτρύονα θύειν· προλήψεις φιλοσόφων παρ' Αἰγυπτίων ληφθεῖσαι. (Χρυσόστ. Ξ', 414).

Ἀσκληπιοὶ τρεῖς λέγονται γενέσθαι, πρῶτος Ἀπόλλωνος τοῦ Ἡρακίστου (sic), δεῦτερος Ἰσχυὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ Κορωνίδος, δεῦτερος ἐν τοῖς Κυνοσοῦριδος δόξαις ἐτάφη· τρίτος Ἀρσίππου καὶ Ἀρσινόης τῆς Λευκίππου· οὗτος εὖρε τομὴν καὶ ὀδοντάγραν, καὶ τάφος αὐτῷ ἐν Ἀρκαδίᾳ. Οἱ δὲ ἀστρονόμοι αὐτόν φασιν εἶναι τὸν ὀφιοῦχον τὸν ἐπὶ τοῦ

σκορπίου ἐστὼτα. (Ίω. Λυδ. σελ. 108).

**Ἀσκληπιός** τις διὰ τὸ μὴ ἐλέσθαι τὴν πρὸς τὸν Δωὴκ κοινωσίαν, τυπτόμενος παρ' αὐτῶν ταῖς πληγαῖς ἐναπέθεκε, μᾶλλον δὲ διὰ τῶν πληγῶν εἰς τὴν ζωὴν μετετέθη. (Βασίλ. ΛΒ', 929).

**Ἀσκλητος** Ἐπιδάκρυος ὀρθοκλιμῶν ἰάθη ὑπὸ Ἀσκληπιοῦ, ὃς ἦπιος ἐκείνῳ ἐράνη. ἔνθα Ἀσκληπιός, Ποδαλείριος, Μαχάων, καὶ Τρίκκη ἢ Τρίκκαλα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀσκός** Αἰόλου· ὅτι εἰς τὸ ἀνθρώπινον ἀλληγορεῖται σῶμα, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀσκός λέξις τροπικῶς ἐπὶ ἀνθρωπείου τίθεται σώματος, ποτὲ μὲν ζῶντος, ποτὲ δὲ νεκροῦ· ὅτι ἐκ διαφόρων ζωϊκῶν δερμάτων ἐγίνοντο ἀσκοί, καὶ ὅτι καὶ ἀνθρωπεῖα δορὰ ἀσκός λέγεται. Εἰς ἀσκὸν δέρεσθαι· ἀσκός ἐλπίδων. Περὶ ἀσκῶν. (Λ. Ε.).

**Ἀσκός** ἐπεκαλεῖτο πᾶς τις ἐξ οἰνοφυγίας παχυνθείς. Παροιμία ἐπὶ τῶν τῷ βίῳ ἐπαμφοτερίζοντων, εὐ μὲν ἀσκός, εὐ δὲ θύλακος. — **Ἀσκῶ φλαυρίζειν**, παροιμία, ἥγουν κενῷ σώματι φλυαρεῖν.

**Ἀσκοὶ** νέοι καὶ παλαιοί. Ματθ. Θ', 17. Χρὴ τοίνυν ἡμᾶς, ὡς ἐπιστήμονας οἰκονόμους μυστηρίων θείων, μεταδιδόναι τὸν λόγον πρὸς ὃ χωρεῖν ἕκαστος δύναται· ῥήγνυνται γὰρ οἱ παλαιοὶ ἀσκοὶ μὴ χωροῦντες τὸν νέον τῆς ἀληθινῆς ἀμπέλου οἶνον, τούτεστι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Ἀθην. ΚΓ', 1276).

**Ἀσκραῖος**, Ἡσίοδος. Ἀσκη πόλις Βοιωτίας· ὃ Βοιώτιε, ἀντὶ τοῦ, ὃ Ἡσίοδε. Βοιωτὸς γὰρ ἦν τὸ γένος. (Σχολ. Κλήμ. Θ', 784). — Ἀσκηρῆς πόλεως θέσις καὶ ψόγος·

Ἀσκηρῆ χειμα κακή, θέρος ἀγαλήη, οὐδέποτε ἐσθλή.

**Ἀσκολιάζειν**, τὸ ἐπὶ ἀσκοῦ πεφουσημένου ἐνὶ ποδὶ ἄλλεσθαι, ὅπερ ἔν τισιν ἐορταῖς ἐγίνετο πάλαι πρὸς παιδιάν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄσμα ἄσμάτων**. Τὸ ἄσμα ὕμνος ἐστὶ τοῦ πάντων βασιλέως. — Αἱ ἀμνάδες αἱ κκαί, τὰ σεμνὰ τοῦ Λόγου θεσπίζουσαι ὄργια, χορὸν ἐγείρουσαι σώφρονα· ὃ χορὸς οἱ δίκαιοι· τὸ ἄσμα ὕμνος ἐστὶ τοῦ πάντων βασιλέως, ψάλλουσιν αἱ κόραι, δοξάζουσιν ἄγγελοι, προφηταὶ λαλοῦσιν· ἦχος στέλλεται μουσικῆς, δρόμῳ τὸν θίασον διώκουσι· σπεύδουσιν οἱ κεκλημένοι, Πατέρα ποθοῦντες ἀπολαθεῖν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 240).

Τεμάχιον ὑπομνημάτων εἰς τὸ Ἄσμα ἄσμάτων. (Ἰππόλ. Ι', 628-629. — Ὠριγ. ΙΓ', 36. 85. 89. 93. 112. 160. 165. 167. 185. 197-216. — Ἀθην. ΚΖ', 1348-1361). — Ἡ ἐν τῇ ἐξόδῳ ὠδὴ ἄσμα ἐστὶν ἐπινίκιον. α' Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ· ἐνδόξως γὰρ δεδοξασται. Ὁ δὲ Ἄσμα τῶν ἄσμάτων ἐπιθαλάμιος ἐστὶν ὠδὴ, δραματικῶς πεπλεγμένη. (Βασίλ. Λ', 345).

**Ἄσμα ἄσμάτων**. Ἑρμηνεία, ὑπομνήματα καὶ γινῶμι. (Φίλων Μ', 28-153. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 756-1117. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΘ', 1277-1293. — Ἰσίδ. ΟΗ', 1089-1092. — Θεοδώρ. ΠΑ', 16-17. 28-48). — Διὰ τί Ἄσμα ἄσμάτων, καὶ οὐχὶ ἄσμα μόνον. (Θεοδώρ. ΠΑ', 48. σημ. Ἑρμηνεία. αὐτόθ. 49-213). — Ἑξηγητικῶν ἐκλογῶν ἐπιτομὴ ἐν εἴδει σειρᾶς ἐκ τῶν Πατέρων. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 1545-1780). — Ἑρμηνεία κατὰ παράφρασιν τοῦ Ἄσματος τῶν ἄσμάτων. (Μιχ. Ψελλὸς ΡΚΒ', 537-685).

**Ἄσμα** πρῶτον καὶ ἀρχαιότατον ποῖον; Ὁμιλίη εἰς τό· α' Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ. Ψαλμ. ΛΕ', 1. (Χρυσόστ. ΝΕ', 619-630).

**Ἄσματα** βιωτικὰ καὶ πνευματικὰ, καὶ διαφορὰ αὐτῶν. (Χρυσόστ. αὐτόθ. 629).

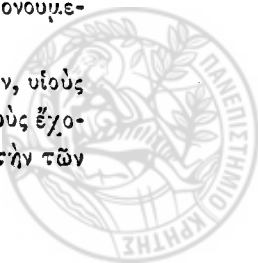
**Ἄσμα καινόν**, δηλαδὴ Εὐαγγελικόν. (Νετλος ΟΘ', 172). — Ἔστιν ἄσμα πανηγυρικόν καὶ γαμήλιον, καὶ ἔστι θρηνητικόν τε καὶ πενθικόν. Ἄδουσι γὰρ οὐ μόνον ὑμεναίους, ἀλλὰ καὶ θρήνους οἱ ἀνθρώποι. (Θεοδώρ. ΠΑ', 252).

**Ἄσμοδαῖος**, ὁ δαίμων, οὐκ ἐπέτρεπε γαμηθῆναι Σάββαν τὴν θυγατέρα Ῥαγουήλ. Γωβίας. (Ἀθην. ΚΗ', 372).

**Ἀσπάζεσθαι** τὸ ἐπισπᾶσθαι καὶ ἔλκειν εἰς ἐκυτόν, τούτεστι περιπλέκεσθαι καὶ φιλοφρονεῖσθαι. Κερσὶν ἀσπάζεσθαι τὸ δεξιῶσθαι, πρὸς δικαστολὴν τοῦ λόγου ἀσπάζεσθαι· καὶ φιλήματι δὲ ἀσπάζεσθαι λέγεται. (Λ. Ε.).

**Ἀσπασμός**, φίλημα ἅγιον. Πρ. Ῥωμ. ΙΓ', 16-33. — Α'. πρ. Κορινθ. ΙΓ', 19-20. — Α'. πρ. Θεσσαλ. Ε', 26. — Α'. Πέτρου Ε', 13). — Περὶ ἀσπασμοῦ, τί δηλοῖ, καὶ τί ἡ ἀνάγ' ῥησις. (αὐτόθ. 464). — Ἀσπασμός τῶν χειροτονουμένων τί δηλοῖ. (αὐτόθ. 528).

Διὰ τοῦτο καὶ καθ' ἡλικίαν, τοὺς μὲν, υἱοὺς καὶ θυγατέρας νοοῦμεν, τοὺς δὲ, ἀδελφοὺς ἔχομεν καὶ ἀδελφάς· καὶ τοῖς προβεβηκόσι τὴν τῶν



πατέρων καὶ μητέρων τιμὴν ἀπονέμομεν. Οὐδ' οὖν ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ γένους νοοῦμεν δνόμητα, περὶ πολλοῦ ἡμῖν ἀνύβριστα καὶ ἀδιάφθορα αὐτῶν τὰ σώματα μένειν· «Οὕτως οὖν ἀκριβώσασθαι τὸ φίλημα, μᾶλλον δὲ τὸ προσκύνημα δεῖ· ὡς εἶπου μικρὸν τῆ διανοίᾳ παραβολωθεῖη, ἔξω ἡμᾶς τῆς αἰωνίου τιθέντος ζωῆς.» (Ἀθηνηγ. αὐτ. 964).

Μνημονεύομεν οὖν διὰ παντὸς τούτων τῶν ῥημάτων, ἀγαπήτοί, καὶ τῶν ἀγίων φιλημάτων, καὶ τοῦ φρικωδέστατου ἀσπασμοῦ τοῦ πρὸς ἀλλήλους. Τοῦτο γὰρ συμπλέκει τὰς διανοίας ἡμῶν, καὶ ποιεῖ σῶμα γενέσθαι ἐν ἅπαντας, ἐπειδὴ καὶ ἐνὸς σώματος μετέχομεν οἱ πάντες. (Χρυσός. ΜΘ', 382. 389-391). Βλέπ. καὶ λ. Ἀγάπη σελ. 17-18.

Ἀσπαστήριοι οἴκοι, καὶ θεῖοι σηκοί. (Θεοδῶρ. ΠΓ', 1377). — Οἶκος ἀσπαστικός. (ΠΒ', 1233-1236).

Ἀσπασμὸς χειρῶν, χειροφιλήματα. (Θεόδ. Στουδ. ΙΖ', 1712. — Νικήτας Στηθάτος ΡΚ', 1009-1012).

Εἰς τὸ «Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν» Λόγοι δύο. (Χρυσοστ. ΝΑ', 187-205). — Ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου· καὶ εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην, τὴν σιγὴν τοῦ Ζαχαρίου, καὶ εἰς τὴν Ἐλισάβετ. Ὁμιλίαι. (Ἀντίπατρος Βόστρων ΠΕ', 1764-1776).

Εἰ δεῖ μετὰ αἰρετικῶν, ἢ μετὰ Ἑλλήνων ἢ Ἰουδαίων κατὰ συντυχίαν εὐρεθέντα που ἢ συνεσθίειν· αὐτοῖς, ἢ ἀσπάζεσθαι αὐτούς. Ὁ Κύριος τὸν κοινὸν ἀσπασμὸν ἐπ' οὐδενὸς ἀπηγόρευεν· ὁ δὲ Ἀπόστολος παραγγέλλει ἐπὶ τίνων χρὴ παρκατεῖσθαι. (Βασίλ. ΛΑ', 1165-1168).

Ἀσπάζεσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν πῶς κωλύει ὁ Σωτὴρ τοὺς μαθητὰς πέμπων εἰς τὸ κήρυγμα, ἐν ᾧ ἐνετείλατο πάντα ἀγαπᾶν; Ταῦτα οὐκ ἔστιν ἀλλήλων ἐναντία. Ἀσχολεῖσθαι γὰρ ἔδει μὴ περὶ τοὺς ἀσπασμούς καὶ τὰς δεξιώσεις, ἀλλὰ εἰς τὸ κήρυγμα. (Φώτ. ΡΑ', 1169-1172).

Ἐν Ῥώμῃ οἱ αὐτοκράτορες φιλήματι ἐδέχοντο τοὺς ἄρχοντας, πρὸς τιμὴν ἐλευθερίας, ἀπελαθέντων τῶν τυράννων διὰ Βρούτου τοῦ Ῥωμαίων ὑπάτου. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 54). — Περὶ ἀσπασμοῦ. Ὅτι τὸ μετριάξειν εὐνοίαν προξενεῖ. (Παράλλ. Ἰωάν. Δαμ. ΙΕ', 1244).

Ἀσπάλαξ καὶ σπάλαξ. Εἶδος τι ζώου, ὅπερ ἐκ γενετῆς ἐστὶ τυρλὸν (Σχόλ. Κλήμ. Θ', 786). — Ὅτι πάσης τῆς Βοιωτίας ἐχοῦσης τὸ ζῶον, μόνη Κορώνεια πόλις οὔτε φέρειν οὔτε τρέφειν αὐτὸ δύναται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀσπαρ, υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Ἀρδαβουρίου. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 789).

Ἀσπάρραγος, φυταρίου τινὸς καυλός, ὃ καὶ ἀσφάραγος διὰ τοῦ φ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀσπαρτοι. Ἀσπαρτοι ὠδίνες. Ἀσπαρτον γένος. Ἀσπαρτον, ἀνήροτον γεώργιον. (Θεοδῶρ. ΠΔ', 906. 65-68).

Ἀσπενδος, πόλις τῆς Παμφυλίας, Λεοντέως καὶ Πολυποίτου κτίσμα. (Λ. Εὐσταθ.).

Ἀσπεριμος, ὃ μὴ γεννῶν, καὶ ἀσπεριμος γενεὰ λέγεται ἢ τοῦ μὴ ἔχοντος διαδόχου.

Ἀσπεροχές, τὸ ἐντρέχες καὶ πολυσπούδαστον, παρὰ τὸ α ἐπιτατικὸν καὶ τὸ σπέρχω.

Ἀσπετον οὐδας, κυρίως ἢ ὅλη γῆ λέγεται· καταχρηστικῶς δὲ καὶ πολλοστημόριόν τι τῆς γῆς. Ἀσπετος ὕλη, ἢ πολλὴ καὶ ἄρρητος.

Ἀσπιδὲς πεδίον, τὸ δίκην ἀσπίδος περιφερές. — Ἀσπιδοποιίας δημοτικῆς ἀλληγορία. — Ἀσπίδος Ἀγαμεμνονέης τῆς παρ' Ὀμήρῳ ἔκφρασις· καὶ ὅτι μίμημά ἐστι τῆς τοῦ κόσμου καταστάσεως. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀσπίδες ἐκ χρυσοῦ καθ' ἑκατέρων τῶν ἐπωμίδων καθειμένα· τὸ μὲν σχῆμα τοῦ κόσμου, τοῦτο ἢ δὲ διάνοια, τὸ περιδέξιον τῆς κατὰ τοῦ ἀντικειμένου ὀπλίσεως ὑπαινίσσεται. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 392). — Ἀσπιδοφέρμονες ἄνδρες, οἱ ἀσπισταί. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀσπίς παρὰ τὸ α στερ. καὶ τὸ σπίζω, ὃ ἐστὶν ἐκτείνω, ἢ μὴ ἐκτεταμένη, ἀλλ' εἰς κύκλον συνηγμένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀσπίς καὶ θυρεός, ὅπλα. Κατασκευὴ καὶ δνομασία αὐτῶν. Χρήσις. σκουτάτους λατινιστί. ἀσπιδιώτας ἑλληνιστί. — Πάρμα ἕτερον εἶδος ἀσπίδος. (Ἰωάν. Λυδ. 128-129).

Ἀσπίς ἰοβόλος. Τῶν ἐχιδναίων γενῶν ἰοβόλων ἀσπίς μικρὸν μὲν καθάπτεται τύπτουσα, τοιαύτην δὲ τὴν ἐνέργειαν ἔχει, ὡς ἠδονὴν ἠγεῖσθαι τὸν ὄλεθρον. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 636). — Ἐρπετὸν δεινὸν ἐκαυτῷ λυμκινόμενον καὶ ἀντιστρεφόμενον ἀπὸ τῆς κέρκου, καὶ ἐκαυτὸ κατεσθίον, αὐτὸ ἐκυτοῦ ἀναλωτικὸν γίνεται. Τοῦτο γὰρ φασι γεγενῆσθαι κισσῶ ὑπὸ ἀσπίδων συγκλεισθεισῶν ἐν πίθοις, καὶ ἐκά-

στης τὴν ἐτέραν καταναλωσάσης, τὴν δὲ ἰταμωτέραν καὶ χαλεπωτέραν εἰς ὕστερον μεμνηκέναι μόνην καταλειφθεῖσαν, καὶ εἰς πείναν ἐλθοῦσαν, ἀπὸ τῆς ἰδίης κέρκου ἀρξαμένην ἐαυτὴν καταθεβρωκέναι, ἱστοροῦσιν τινες φυσιολόγοι κατὰ τὴν Αἰγυπτίων χώραν. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 449-452). — Ὅθεν καὶ ἀρμολίως τὸ ὄνομα αὐτῇ ἐπέθεντο, διὰ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνας καὶ ταύτην Ἀσπιδογοργόνα καλοῦντες. (αὐτόθ. 452).

Ὡς ἀσπίς παρ' ἐχίδνης ἰὸν δανειζομένη. Παροιμία. Μετέχουσι γὰρ οὗτοι (οἱ αἰρετικοὶ) ὡς ἀπ' ἀλλήλων τὸν ἰὸν δανεισάμενοι κατὰ τὴν ἐναργῆ προοίμιαν. (αὐτόθ. 308).

Ἀσπίς κωφή καὶ βύουσα τὰ ὄτια αὐτῆς. Ψαλμ. ΝΖ', 5. Ταύτην γὰρ ἐνεῖδον τοῦ θηρίου τὴν φύσιν οἱ περὶ ταῦτα σοφοί, ὅτι θυμὸν διαπιμπραμένη, ἀποκρατεῖ τὸ πνεῦμα τῆ φάρυγγι, καὶ οὐ προέτεται, ἀσκοῦ δίκην τῆ τοῦ πνεύματος ἐν ἀπολήψει περιοιδάινουσα, ὡς πάντα ἐπ' αὐτῆς ἀργὰ μένειν καὶ ἀπρακτα, ὅσα θηρίων θέλητρα διὰ τινος φυσικῆς ἀντιπαθείας παρὰ τῶν τὰ τοιαῦτα σοφῶν ἐξηυρέθη. Νοεῖν δὲ δίδουσι διὰ τούτων, ὅτι ἀνήκοος μένει τῶν ἐν κακίᾳ κεκρατημένων ἢ καρδία τῆς παρὰ τῶν διδασκάλων ἐπαγομένης αὐτοῖς θεραπείας. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 595).

Ἀσπίς, πόλις καὶ νῆτος. (Στέρ. Βυζ.).

Ἀσπλαγγνος. Ἀσπλαγγνος καὶ ὠμὸς φύσει καὶ εὐσπλαγγνοι καὶ ἐλεήμονες. (Ἀθαν. ΚΗ', 673).

Ἀσπληθῶν, πόλις ἢ καὶ Εὐδείλος κληθεῖσα, ἐν Φωκίδι.

Ἀσπουδεὶ ἐπίβρημα, ἔχουν ἀπόνως καὶ ῥαχίδως.

Ἀσπουνα, πόλις. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 821).

Ἀσσα φιλούμενον ἀντὶ τοῦ τίνα, δατυόμενον ἀντὶ τοῦ ἄτινα.

Ἀσσάριον, νόμισμα ἐξ λεπτὰ ταλάντου ἐπτὰ ἀσσάρια· τὰ δὲ ἐπτὰ λεπτὰ τῶν ἀσπρίων ῥ' ὑπάρχει δηνάριον. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 285).

Ἀσσῆρ καὶ Ἀσίης, ἐρμηνεύεται παιδιά. (Ὠριγ. ΙΓ', 1185).

Ἀσσον, ἐκ τοῦ ἐγγύς, ἔγγιον, ἔσσον, ἄσσον.

Ἀσσοσ, πόλις Ἀσιακὴ δυσπρόσοδος καὶ κατὰ κρημνός, ἐν Λυκίᾳ. (Λ. Εὐσταθ. — Στέρ.).

Ἀσσούρ, υἱὸς Νεβρῶδ. Τούτου ἢ βασι-

λεία ἐν Ὁρέχ γεγένηται, καὶ ἐν Ἀρράλ, καὶ Χαλάνη. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 185). — Τοῦτόν φασὶ παῖδες Ἑλλήνων εἶναι τὸν Ζωροάστρη, ὃς πρόσω χωρήσας ἐπὶ τὰ ἀνατολικά, οἰκιστὴς γίνεται Βάκτρων. κ. ἐ. (αὐτόθ. — Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 312).

Ἀσσυριεῖα ἐρμηνεύεται ἐβραῖοι, ἢ κατευθύνοντες. (Ὠριγ. Ἐρμηνεῖα ἐβραϊκῶν ὀνομάτων ΙΒ', 121).

Ἀσσύριοι. Τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι προσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 824). — Τὸ ὄνομα τῶν Ἀσσυρίων ἐν τῇ ἀγίᾳ Γραφῇ σημαίνει ἔθνη ἀλλόφυλα καὶ στρατιωτικὰ οἰκήσειν τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Ἰουδαίαν γῆν· ὅπερ καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν λευκοτέροις ὀνόμασιν ἐθέσπιζεν, εἰπὼν· «Καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται πακουμένη ὑπὸ ἐθνῶν.» (Εὐσέβ. ΚΒ', 505). — Ἀσσυρίων ζυγός, τί σημαίνει; (Βασίλ. Α', 617 κ. ἐ.). — Ἐν Ἀσσυρίοις Νίνος καὶ Σεμίραμις σύγχρονοι ἦσαν τῷ Ἀβραάμ. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 192). — Ἀσσυρίων καὶ Αἰνείου Ἀσκανίου χρονολογία. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 249-273).

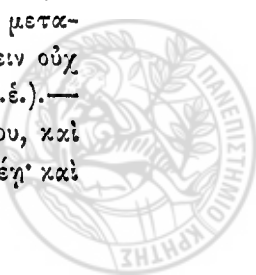
Ἀστιάθμητος, ὁ ᾧδε κάκεισε ῥέπων καὶ μὴ μένων ἐν ἰσότητι σταθμοῦ, τουτέστι μὴ σταθερός.

Ἀσταί, οὕτως ἐλέγοντο πάλαι αἱ Ἀθηναίων γυναῖκες· Ἀθηναῖαι δὲ οὐ. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἀστανῶναι παρὰ Πέρσαις οἱ καὶ ἄγγραοι, ἔχουν ἐκ διαδοχῆς γραμματοφόροι. ἔθνα καὶ περὶ ἄλλων βραβραϊκῶν λέξεων ἐν τε τοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς λογογράφοις. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἀστάρτη, ἢ Ἀφροδίτη, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ· τχύρου κεφαλὴν εἶχε σημεῖον. Τὴν δὲ Ἀστάρτην Φοίνικες τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγουσιν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 81-84). — Ἀστάρτη θεὰ Σιδωνίων, ἢ παρ' Ἑλλήσιν Ἀφροδίτη. (Θεοδώρ. Π', 724—Ἰω. Λυδ. σελ. 45).

Ἀστασία καὶ ἀβεβχιότης. Φύσει μὲν γὰρ οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων βέβχιον, οὐδὲ δμαλόν, οὐδ' αὐταρκές, οὐδὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἰστάμενον· ἀλλὰ κύκλος τις τῶν ἡμετέρων περιτρέχει παραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλας ἐπὶ μίᾳ ἡμέρας πολλάκις, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὥρας, φέρων μεταβολάς· καὶ αὔραις μᾶλλον ἔστι πιστεύειν οὐχ ἰσταμέναις κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 881 κ. ἐ.). — Πᾶς δὲ πλέων ἐγγύς ἐστι τοῦ νκυκίου, καὶ τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ περ τολμηρότερον πλῆρ' καὶ



πᾶς δ σῶμα περιεκείμενος ἐγγύς ἐστι τῶν τοῦ σώματος κακῶν, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ περ ἂν ἄρθῶς βηδίζῃ, καὶ μὴ βλέπῃ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κειμένους. (αὐτόθ. 896).

Κύκλος τις ἐστὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ παιδεύει διὰ τῶν ἐναντίων ἡμᾶς ὁ Θεός· ὡς περ συνεστήσατο τὰ πάντα σοφῶς καὶ συνέδησεν, οὕτω σοφῶς τὸ πᾶν διεξάγων καὶ κυβερνῶν τοῖς ἀνεφίκτοις αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνιάστοις κρίμασιν, ἐν δὲ τοῖς πᾶσι καὶ τὰ ἡμέτερα. Κινεῖται μὲν γὰρ, ἵνα οὕτως εἶπω, τὸ πᾶν περὶ τὸν ἀκίνητον, καὶ σαλεύεται, λόγῳ μὲν τῷ καθ' ἡμᾶς οὐδαμῶς· ὁ γὰρ αὐτὸς ἐν πᾶσιν ἐστὼς καὶ ἀκίνητος, καὶ διαφεύγει τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν (τὴν αἴσθησιν)· τοῖς δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀπαντῶσί τε καὶ συμπίπτουσιν. Καὶ τοῦτό ἐστι δόγμα Θεοῦ παλαιόν τε καὶ πάγιον, σκότος εἶναι ἀποκρυφὴν αὐτοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἡμετέρων κεχυμένον· καὶ τὰ πολλὰ μὴ καθορᾶσθαι τῆς αὐτοῦ διοικήσεως, πλὴν ὅσον ἐν ἀμυδροῖς αἰνίγμασι καὶ φαντάσμασιν· εἴτε συστέλλοντος τὸν τύπον ἡμῶν, ἵνα εἰδῶμεν τὸ μηδὲν ὄντες πρὸς τὴν ἀληθινὴν σοφίαν καὶ πρώτην, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν νεύωμεν μόνον, καὶ ζητῶμεν αἰετὰς ἐκαέθεν ἀγαθὰς ἐναστράπτεσθαι· εἴτε διὰ τῆς ἀνωμαλίας τῶν ὀρωμένων καὶ περιτρεπομένων μετὰγοντος ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ἐστῶτα καὶ μένοντα. — Πλὴν οὐδὲν ἀκίνητον, ὅπερ ἔφη, οὐδὲ ἁμυρόν, οὐδὲ αὐταρκές, οὐδὲ εἰς τέλος ὅμοιον, οὔτε τὸ εὐθυμεῖν, οὔτε τὸ ἀθυμεῖν. Περιχωρεῖ γὰρ τὰ πάντα ῥαδίως, καὶ μεταχωρεῖ, καὶ ἀντικαθίσταται· ὡς αἴρως εἶναι μᾶλλον πιστεύειν καὶ γράμματα τοῖς καθ' ὕδατος, ἢ ἀνθρώπων εὐημερίᾳ. Καὶ φθόνος μὲν εὐπραξίαν, συμφορὰν δὲ ἔλεος ἵστησιν· καὶ τοῦτο σοφῶς, κατὰ γε τὸν ἐμὸν λόγον, καὶ θαυμασιῶς, ἵνα μήτε τὸ ἀλγεῖν ἀπαρκαμύθητον ἦ, μήτε τὸ εὖ πράττειν ἀπαιδαγωγῆτον. (αὐτόθ. 969-972).

Περὶ ἀστασίας τῶν ἀνθρωπίνων δι' ὑποδείγματος τῆς Καρχηδόνος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1208. — Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 2064).

**Ἀστασίαστον.** Ὅσον δὲ εἰρηνικόν τε καὶ μέσον, ὑπ' ἀμροτέρων πάσχει κακῶς, ἢ καταφρονούμενον ἢ καὶ πολεμούμενον. — Ταῦτα οὖν δρίτται καὶ στησσαι μάλιστα μὲν Θεοῦ, τοῦ πάντα συνδέοντος· ἔπειτα δὲ καὶ ἀνθρώπων, ὅσοις τὸ

καλὸν διεσπούδασται, καὶ τὸ τῆς ἁμονομίας ἀγαθὸν γνωρίζεται. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1148).

**Ἀστατος καὶ παλιμβουλος.** Ἡ ῥάβδος ἢ καλαμίνη, ἢ ἀσθήρικος βᾶσις, ἢ πολυδόνητος γνώμη, ἢ βακτηρία νομιζομένη, καὶ βέλος εὐρισκομένη. Οὔτε γὰρ ἰσχύει ὑφίστασθαι, ἀλλὰ καὶ πάσῃ αὔρᾳ ῥιπίζεται, καὶ ταῖς κέδροις θρασύνεται παρεκτείνεσθαι κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 416). — Περὶ ἀστάτου χαρακτηῖρος. Παράλλ. μετὰ Γραφ. χωρίων, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΛΑ', 864-865). — Περὶ τῆς ἀστάτου καὶ ἀβεβήλου τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καταστάσεως· καὶ τίνι ἔοικεν ἄνθρωπος καὶ ὁ βίος αὐτοῦ· καὶ ὅτι μάταια τὰ παρόντα, καὶ σικῆς ἀδρανέστερα. (Ι. Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1113-1136).

**Ἀσταφαιός.** Εἷς τῶν ἀγγέλων παρ' Ὀφίταις αἰρετικοῖς. Τρίτης ἄρχων πύλης. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1136).

**Ἀστεῖα φεύγειν.** Οὐκ ἔστιν ἀμαρτίη τὸ ἀστεῖα λέγειν, ἀλλ' εἰς ἀμαρτίαν φέρει. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος φησι (πρ. Ἐφεσ. Ε', 4.) «Μωρολογία καὶ εὐτραπελία μὴ ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν». (Χρυσόστ. ΜΘ', 159).

**Ἀστεῖσμοι καὶ σώμματα ἀπέστρωσαν ἐκ τῶν ἐστιάσεων.** Τίνα χρὴ παραφυλάττεσθαι τοὺς ἀστεῖοις συμβιοῦντας. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 436).

Ἀστεῖότης μὲν, φαιδρότης ἐν συλλόγῳ.

Ἡ δ' εὐτραπελία, φαιδρότης ἔξω λόγου.

Λόγου δὲ μωρὸς ἐστὶν ἡ ἀχρηστία.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 953).

**Ἀστεῖος,** ὁ ἐξ ἄστρου καὶ μὴ ἀγρότης.

**Ἀστεμβάκτον,** τὸ ἀμετακίνητον παρὰ τὸ *στέμβειν*, ὃ ἐστὶν ὑβρίζειν καὶ συχνῶς μετακινεῖν.

**Ἀστεμφές,** τὸ ἀστραφές τε καὶ ἀμετακίνητον παρὰ τὸ *στέμβειν*, μετακινεῖν.

**Ἀστέρες.** Ἀστέρες διάττοντες καὶ κομῆται· ὅτι ἐκ στροφῆς ἀέρος συμβαίνουσι, καὶ ὅτι ἀέρος μεταβολὴν καὶ ἀνέμους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνουσι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ὅταν γὰρ πλημμύρη ὁ περὶ τὴν γῆν ἀήρ, καὶ εἰς τὸν αἰθέριον τόπον ὑπερχυθῇ, καὶ οἴονεϊ ὕλην τῷ πυρὶ παρασχόμενος τὸ παχὺ καὶ τεθολωμένον τῆς ἐντεῦθεν ἀναφορᾶς, ἀστέρος ἐναργῆ φαντασίαν παρέχεται. (Βασίλ. ΛΑ', 1472). — Ὅτι ἀποπον τὸ οἶεσθαι τοὺς ἀστέρας αἰτίους τῶν παρ' ἡμῶν γεγονέναι. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΒ',



56. 69. 72-73. — Βασίλ. ΛΑ', 1469.) — Τί περι αὐτῶν φασὶν οἱ περι τὴν ἀστεροσκοπίαν δεινοὶ καὶ τὴν γενεθλιακὴν. (Ὡριγ. αὐτόθ. 77-81). — Τίς ἢ αἰτία τοῦ ταῦτα τὰ σημεῖα τὸν Θεὸν πεπονηκέαι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἔστιν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὅτι πιστεύομεν τὰ τῆς μεγαλειότητος τοῦ νοῦ τοῦ Θεοῦ πᾶσαν γινῶσιν τὴν περι ἐκάστου τῶν ὄντων ἐμπεριεληφότος, ὥστε μὴδὲ τὸ τυχόν καὶ νομιζόμενον ἐλάχιστον λακνάζειν τὴν θεότητα αὐτοῦ. (αὐτ. 81-84).

Ἀστέρων ἐπισημασίαι Ἀετίου Ἀμιδηνοῦ. (Εὐσέβ. ΙΘ', 1333-1337). — Σχημα, τάξις, φωτισμός, φορὰ καὶ κινήσις αὐτῶν. (ΚΑ', 1379-1393). — Ἀστέρων οὐσίαι. Φιλοσόφων γινῶμι. (ΙΘ', 949 κ. ἐ.). — Σχημα ἀστέρων. — Εἰ ζῶα οἱ ἀστέρες. (αὐτόθ. 952). — Ὅτι οὐκ ἔχει πᾶς ἄνθρωπος ἀστέρων ὅτι οἱ ἀστέρες ἐγένοντο πρὸ τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ κατὰ εἰμαρμένης. (Ἀθων. ΚΖ', 1364-1365). — Ἐκ τῶν ἀστέρων οὐδὲ ἔστι τὰ ἡμέτερον στοχάσασθαι. (Καισάρ. ΛΗ', 973-997). — Ἀστέρων μέγεθος καὶ ἡλίου. (αὐτόθ. 976).

Εἰς τὸ εἰρημένον περι τῶν ἀστέρων « Ἀ ἀπένειμε Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω παντός τοῦ οὐρανοῦ. » Ἄκουε τοίνυν ἀπένειμε πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς παιδευσιν, πρὸς γινῶσιν, ἵνα ἐκ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς καλλονῆς τῶν κτισμάτων ὁ γενεσιουργός, ἀόρατος ὢν, θεωρητῆται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1032). — « Καὶ μὴ ποτε ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς προσκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς. » (Δευτερ. Δ', 19).

« Ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. » Ἰουδ. 13. Μεταφορικῶς τοῦτο εἴρηται περι ἀνθρώπων κατὰ προαίρεσιν ἀμωρτανόντων. Πραγματεία περι τούτου καὶ περι τῆς κινήσεως πλανητῶν καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1109-1116). — Ἀστέρες πλανῆται καὶ νεφέλαι ἄνδρῶν εἰσιν οἱ τῆς εὐθείας ἐκτρεπόμενοι, καὶ τὴν ἐναντίαν τῇ ἀρετῇ ὁδὸν βυθίζοντες. (αὐτόθ.). — Οὐ ποιητικὸς κακῶν λεκτέον τοὺς ἀπλανεῖς ἀσεβῆς γὰρ καὶ ἄλογον. (αὐτόθ. 1116. 1108).

Τὸ τοῦ Δανιὴλ (Η', 10) « Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμεως » πῶς νοητέον; Ὡς περὶ ὁ Ἀπόστολος

φησὶν, « Ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ » Πρ. Φιλιππ. Β', 15., οὕτω καὶ ὁ Δανιὴλ ἀστέρων καλεῖ τοὺς λαμπροὺς δι' εὐσέβειαν, ἀρίστους δὲ διὰ πολιτείαν. Ἡ προφητεία δὲ περι Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ τῶν Μακκαβαίων. (Ἰσίδ. ΟΗ', 729).

Ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀστέρες κακοποιοί, ἀλλὰ πάντες ἀγαθοί. Ἀλλ' ἐπεὶ καθ' ἄρμονίαν τὸ πᾶν συνίσταται, οἱ μὲν αὐτῶν εἰσι ξηροί, οἱ δὲ ὑγρύνουσιν, οἱ δὲ ἄλλο τι ἔχουσι. Πρὸς τὰς κράσεις αὐτῶν τοίνυν δοκοῦσι βλάπτειν κατὰ τὴν ἐνέργειαν, οὐ κατὰ τὴν πρόθεσιν, καὶ ὅτι τὰς ἀκράτους αὐτῶν δυνάμεις οὐχ ὑπομείνοντα τὰ ἐν τῇ γῇ βλάπτονται, ὡς καὶ ὀφθαλμοὶ ὑπὸ σφοδρότητος φωτός. (Ἰω. Λυδ. σελ. 44).

Ἀστέρες ἄτιοντες. Καὶ ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ ἐγένετο δρόμος ἀστέρων πολὺς ἀπὸ ἐσπέρας ἕως αὐγους, ὥστε πάντας ἐκπλήττεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι οὐδέποτε οἶδαμεν τοιοῦτόν τι γεγονός. (Ἰω. Μελ. λ. ΙΖ', 692).

Ἀστερία, ἢ καὶ Ἀστερίς, νῆσός τις οὕτω κληθεῖσα, μετὰξὺ Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης. — καὶ πόλις Λυδίας. (Στέφ. Βυζ.).

Ἀστερία, μάντις τῶν ὑπερβορείων. (Εὐσέβ. ΚΑ', 384).

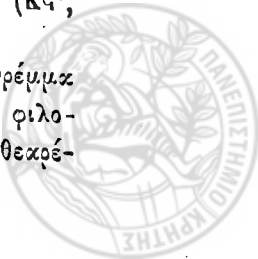
Ἀστερίον, πόλις τῆς Θεσσαλίας. (Λ. Ε.).

Ἀστερίος, Οὐρβανὸς πάππας Ῥώμης. (Γ', 141).

Ἀστερίος ὁ τῆς Ἀρείας λύσεως ὑπασπιστής, Καππαδόκης καὶ κακοήθης ἄνθρωπος. (Ἀθων. ΚΖ', 716). — Συνέγραψεν ὑπὲρ Ἀρειανῶν συNTAXIATION καὶ τὰς Ἐκκλησίας Συρίας περιήρηστο. (αὐτόθ. 713). — Κατὰ θέλησιν τοῦ Πατρὸς φησι τὸν Υἱὸν γεννηθῆναι. (αὐτόθ. 449). — Χωρὶς αὐτοῦ βλάσφημα. (αὐτόθ. 225). — Ἐν ἔλεγεν εἶναι τὸ ἀγέννητον. (αὐτόθ. 77. — ΚΕ', 437. — Φώτ. ΡΑ', 1161. ἔνθα Ἀστερίοι πόσοι γεγονάσι, καὶ τίς ἡ δόξα αὐτῶν).

Ἀστερίος ἐπίσκοπος Πέτρως τῆς Ἀραβίας ἀποσχίζεται τῶν Ἀρειανῶν. (Ἀθων. ΚΕ', 333). — Ἐξορίζεται ὑπ' αὐτῶν εἰς Λιβύην. (αὐτόθ. 713). — Παρευρέθη κατὰ τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Σύνοδον, καὶ ἐστάλη εἰς Ἀντιόχειαν. (ΚΖ', 796-797).

Ἀστερίος ἐπίσκοπος Ἀμμοσειας, τὸ θρέμμα τῆς Ὀρθοδοξίας διδάσκει τὸ ποιμνιον, φιλοπονεῖται περι τῶν ἀρετῶν, δείκνυται θεαρέ-



στου πολιτείας καταγώγιον. Συγγράμματα αὐτοῦ. (Μ', 155-480.—Φώτ. ΡΑ', 1161).—'Αστερίου εἰς μωρτύριον τῆς πνευφήμου Εὐφημίας ἔκφρασις. (Μ', 333-337).—Προτρεπτικὸς αὐτοῦ. (Φώτ. ΡΔ', 201-224).

**Ἄστερίσκος**, σημεῖον. Ὅτι παρετίθετο τοῖς ἀρίστα πεφρασμένοις ὁμηρικοῖς ἔπεσιν, ὁ βελδὸς δὲ τοῖς ἀθετουμένοις. Ὁ βελδὸς δὲ ὁμοῦ καὶ ἀστερίσκος τοῖς ἀρίστα μὲν πεφρασμένοις, μὴ κατὰ χώρων δὲ κειμένοις.

Ἄστερίσκος καὶ βελδὸς καὶ διάφορα συμβολικὰ σημεῖα ἐν στενογραφίᾳ. (Ἐπιφάν. περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. ΜΓ', 237-256).

**Ἄστερισμοί**. Περὶ τῆς αἰτίας τῆς τούτων κηθιρώσεως, καὶ ὀνομασίας αὐτῶν. (Νόννος Ἀββῆς ΑΓ', 1036-1037.—Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 461-464.—Καισάρ. αὐτόθ. 977).

**Ἄστεροίσις** οὐρανός, ὁ ἀστέρων ἔχων ἀστεροίσις δὲ οἶκος ἢ θώραξ, ὁ λαμπρὸς καὶ ἀστρῶ ἔοικώς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄστεροπή**. Ἄστεροπή; καὶ βροντῆς μυθολογία. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 492-493).

**Ἄστερουσία**, ὄρος Κρήτης, καὶ πόλις περὶ τὸν Καύκασον. (Λεξ. Εὐστ.—Στέφ. Βυζ').

**Ἄστηρ** πρὸς τὸ αἰθεῖν λέγεται, καὶ ὅτι διαφέρει ἀστρου.—Ἄστρον, περιεκτικόν τι ἀστέρων ζῳδίων σημειώνει, ἀστήρ δὲ ἐν μόνον σῶμα. (Λεξ. Εὐσταθ.—Βασίλ. Α', 585-588).

Ἄστηρ καὶ ἀστρον γινώμι μαθηματικῶν καὶ ἀστρολόγων. (Παρ' Εὐσεβ. ΙΘ', 952 κ. ἐ.).—Ἄστηρ δὲ κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν φανεί, ὁποῖος ἦν; Τὸν ὀφθέντα ἀστέρων ἐν τῇ ἀνατολῇ καινὸν εἶναι νομίζομεν, καὶ μηδενὶ τῶν συνήθων παραπλήσιον, οὔτε τῶν ἐν τῇ ἀπλανεῖ, οὔτε τῶν ἐν ταῖς κατωτέραις σφαιρῆσι· ἀλλὰ τῷ γένει τοιοῦτον γεγονέναι, ὁποῖοι κατὰ καιρὸν γινόμενοι κομῆται, ἢ δοκίδες, ἢ παγωνίαι, ἢ πίθοι, ἢ ὅπως ποτὲ φίλον Ἑλλησιν ὀνομάζουσιν τὰς διαφορὰς αὐτῶν. (Ἐπιφ. ΙΑ', 768-772).—Ἄστηρ δὲ τοὺς Μάγους ὀδηγήσας οὐκ ἦν τῶν συνήθων ἀστέρων. (Βασίλ. ΛΑ', 1469-1472, περὶ ἀστέρων κινήσεως καὶ κομητῶν).—Πῶς ὠδήγει τοὺς Μάγους; Σαμαρειτῶν καὶ Σαδδουκαίων ἀγγέλους μὴ δεχομένων, εἰκότως ἀστέρων τὸν ἀγγελὸν ὁ θεὸς Εὐαγγελιστῆς φησὶ. Νοσῶ τις καὶ λογικὴ δύναμις δὲ ἀστήρ ἦν. (Καισάρ. ΔΗ', 973-976). α' Εὐθὺν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον». Ματθ.

Β', 9. Οὐ τὴν συνήθη πορείαν τῶν ἀστέρων ἐποίει ὁ φανείς καὶ τοὺς Μάγους ὀδηγῶν ἀστήρ, ἀλλ' ἑτέρον τινὰ καινότερον ἐκείνης. (Ἰσίδ. ΟΗ', 396).—Περὶ τοῦ τοῦ Μάγους ὀδηγοῦντος ἀστέρος, κατὰ τῶν γοήτων, ἀστρολόγων, καὶ εἰμαρμένης. (Χρυσόστ. ΝΖ', 61-64).

**Ἄστηρ**, πόλις, βαρυτόνω, πρὸς διαστολήν τοῦ ἀστέρος προσηγορικῶς.

**Ἄστιθάρις** βασιλεὺς τῶν Μήδων. (Εὐσεβ. ΚΑ', 757).

**Ἄστιθῆς** ὁδός, ἢ ἀτριπτος.

**Ἄστούξενος**, οἱ προγόνων ἀστῶν, αὐτοὶ δὲ ξένοι.

**Ἄστος**, ὅτι ἀστούς ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τοὺς ἐκ τοῦ ἀστεος τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀστας τὰς ἐκ τοῦ ἀστεος γυναῖκας, καὶ ἀστήν ἐλάιαν τὴν ἐν τῇ ἀκροπόλει, τὴν καὶ ἱεράν. (Α. Εὐστ.).

**Ἄστρον** ἀρκτῶν. Βλ. λ. Ἀρκτικὰ ἀστρον.

**Ἄστρον**. Θέσις αὐτῶν καὶ ἀλληγορία. Ἡ δὲ τῶν ἀστέρων θέσις οἰκονομία καὶ τάξις ἔχει τῶν δικαίων καὶ εὐσεβῶν καὶ τηρούντων τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. (Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ'. 1077. ἔνθα τίνος τύποι οἱ ἀπλανεῖς, καὶ τίνος οἱ πλανήται).—Περὶ ἐπισημασιῶν καὶ χρόνων τῶν ἀστέρων. (Γεμῖνος παρ' Εὐσεβ. ΙΘ', 844-853).—Περὶ ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἀστέρων. (Ἀχιλλ. Γάτ. αὐτόθ. 993-996).

Μαντεῖα φοραῖς ἀστέρων ὅτι οἱ πικλοὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς κατ' οὐρανὸν φωστῆρας μόνον ἔσεβον, μηδὲν περὶ τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ, ἀλλ' οὐδὲ περὶ ξοάνων ἰδρύσεως, οὐδὲ περὶ δαιμόνων ἐπιστάμενοι. (Εὐσεβ. ΚΑ', 64-89. 513).—Ἄστρον λατρεία. (αὐτόθ. 161-224).—Πῶς παρὰ Θεοῦ εἰς σημεῖα ἐτέθησαν, ἐκ τῶν Ὠριγένους. (αὐτόθ. 477-505).—Πόθεν τὸ φῶς λαμβάνουσιν. (αὐτόθ. 1380. 1393).—Πλάτων περὶ ἀστέρων, καὶ ὅτι ὡς θεοὺς αὐτὰ σέβειν παρκαγγέλλει. (αὐτ. 1157-1164).

Ἄστρον καὶ εἰμαρμένη. Περὶ τῆς διὰ τῶν ἀστέρων εἰμαρμένης πρὸς ἀστρολόγους γοήτας. (Νεμέσ. Μ', 745-760.—Χρυσόστ. ΞΒ', 719).

Ἄστρον δὲ φύσις, πῦρ κύκλω περιδρομὸν.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 946).

Τὰ ἀστρον οὐ πεπηγάσιν, ἀλλ' ὑπάρτηνται τοῦ στερεώματος· ἐποχοῦμενοι μὲν τῷ αἰθέρι κορυφότητι φύσεως, ὑποθέοντες δὲ τοῦ στερεώματος τῇ μὲν ἐκείνου καταψύξει ἀναλόγως πρὸς τὰ κάτω συνωθούμενοι, τῇ δὲ ὑποκειμένη τοῦ

ἀέρος παχύτητι ἀνεχόμενοι. (Καισάρ. ΛΗ', 972-973).

Εἰς τὸ γεγραμμένον· «Ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἀστροῖς ἐνετειλάμην», Ἰώβ Θ', 7. καὶ εἰς τὸ «Γὰ ἀστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐνώπιον αὐτοῦ». Ἰώβ ΚΕ', 5. Τὸ μὲν ἐνετειλάμην πᾶσι τοῖς ἀστροῖς, κατὰ τὸ, «Εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, ὁ λόγος σου δικιᾶται ἐν τῷ οὐρανῷ» Ψαλμ. ΡΙΗ', 89· ἀστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐστὶν ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἐκυτῶν φύσιν καθαρὰ ἐστὶ τὰ ἀστρα, ὡς περὶ καὶ γεγένηται παρὰ τοῦ Δημοουργοῦ· αὐτῷ δὲ τῷ ποιητῇ παραβαλλόμενα τοσοῦτον ἀπέχει, ὅσον μύρμηξ οὐρανοῦ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1237).

Ἄστροις σημειοῦσθαι ὁδόν. παροικιακόν, ἤγουν μικρὰν καὶ ἐρήμην ὁδὸν βυθίζειν, ὡς οἱ πλείοντες. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄστροβάται, οἱ κατὰ μόνους σωματηγούντες ἡμίονοι, καὶ ἀστραβηλάται οἱ αὐτοὺς ἐλκύνοντες· ὑποζυγία δὲ οἱ ὑπ' ἀμάξις ζευγνύμενοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄστροβῆ, σέλλα, σαχυμάριον, παρὰ τὸ στρέφω. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Φώτιος ἐκ τῆς Ἑλλαδίου προγραμματικῆς Χρηστομαθειῶν περὶ ὀνομάτων καὶ ἰδιωτισμῶν. (ΡΔ', 316).

Ἄστρογαλέζειν, ἐν ἴσῳ τῷ πεττεῦειν καὶ κυβεῦειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄστρογάλοι. Περὶ τῆς διὰ ἀστρογάλων πικιδιᾶς καὶ τῶν ὀνομασιῶν τῶν βόλων εἴτων πτώσεων τῶν ἀστρογάλων· ἱστορία διεξοδικὴ καὶ διάφοροι ὀνομασίαι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄστρογάλος, τρίξ σημάζει, τὸν ἐν τῷ ποδὶ καὶ τὸν σπόνδυλον, καὶ τὸν πεττευτικὸν βόλον. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἄστρογάλος, γόνου, ἐπιγονατικῆς, σκέλους κτλ. φυσιολογία. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1117).

Ἄστρογάλος χειρὸς. «Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστρογάλους τῆς χειρὸς». Δανιὴλ Ε', 5. Ὁραμα Βαλτάσαρ βασιλέως Περσῶν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 856).

Ἄστροαῖος πατήρ τῶν ἀστρων λέγεται. (Παρ' Εὐσεβ. ΙΘ', 936).

Ἄστροπαλὸς σημειώδεις περὶ τόπον τινὰ τῆς Βοιωτικῆς Ἄρμα λεγόμενον. Ὅθεν καὶ παροικία· ὅταν ἀστράψῃ δι' Ἄρματος. (Λεξ. Εὐσταθ.). Βλ. λ. Ἄρμα.

Ἄστροπαῖος Ζεὺς ἐπωνυμικῶς λέγεται παρὰ τὸ ἀστράπτειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄστροπή. Στενοχωρούμενον τὸ πνεῦμα καὶ μὴ ἔχον διέξοδον ἀστράπτει θλιβόμενον. (Γρηγ. Νεζ. ΑΓ', 68).

Ἄστροίαι ἢ ἀστριες οἱ ἀστράγαλοι, οἷς παίζουσιν. Ἀστρίζειν τὸ ἀστραγάλους παίζειν. Ἀστριχοί, οἱ ἀστράγαλοι οἷς παίζουσιν. (Λ.Ε.).

Ἄστροβλήτες ἀμπελοι, Διὸς βέλη.

Ἄστρολογία. Ἀστρολογίην καὶ γενεθλιακογίην Χελδικοί ἐφρεῦρον. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 1472). — Κῆρες τὴν διὰ τῶν ἀστρων πρόγνωσιν. (Γατιν. πρ. Ἑλληνας Γ', 804). — Ἡ τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου γραφὴ θεῶν ἐστὶ ποίημα. (αὐτόθ. 825). — Καὶ Ἡστικῆς γοῦν (ΜΖ', 17), ὡς οὐ δυναμένων τούτων εὐρίσκεσθαι ὑπὸ ἀνθρώπων, φησὶ πρὸς τὴν θυγατέρα τῶν Χαλδαίων, τῶν τεύτα μάλιστα παρὰ πάντας ἐπαγγελλομένων· «Στήτωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ· ἀναγγελάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι· διὰ γὰρ τούτων διδασκόμεσθα μὴ δύνασθαι τοὺς πᾶντα περὶ ταῦτα φιλομαθεῖς προδηλοῦν, ἀβεβούληται Κύριος ἐκάστῳ ἔθνεϊ ἐπαγαγεῖν. (Ἦριγ. ΙΒ', 81).

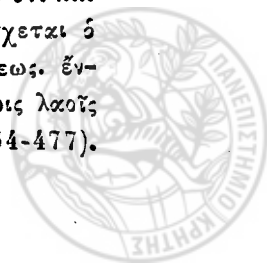
Ἀστρολογία, γένεσις καὶ εἰμαρμένη. Ἀνατροπὴ αὐτῶν, καὶ χλευασμὸς κατὰ τῶν παραδεχομένων αὐτάς· ἔνθα περὶ Ζωδιακοῦ κύκλου, ἀστερισμῶν καὶ λοιπῶν οὐρανίων σωμαμάτων. (Μεθόδ. ΙΗ', 161-176).

Ἀστρολογίην καὶ ἀριθμητικὴν Ἀβραάμ. ἐδίδαξεν Αἰγυπτίοις. (Εὐσεβ. ΚΑ', 705. — Καισάρ. ΛΗ', 976). Βλ. Ἀβραάμ.

Ἀστρολογία, ἀστερισμοί, καὶ περὶ γενέσεως ἀνθρώπων ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀστρων. Ἡ ἱστορία τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ ἀστρονόμον φάσκουσα οὐδέπω αὐτὸν θεοποιεῖν ἢ σέβειν τοὺς ἀστέρας παρέστησεν, ἀλλὰ πρὸς γεωργίας καὶ ἐπομβρίας, αὐχμούς τε καὶ χειμῶνας προτέχειν αὐτοῖς πιστεύεται. (Καισάρ. αὐτόθ. 976-997).

Ἀστρολόγοι φασίν, Ἰδοῦ, καὶ τοῦ Χριστοῦ γεννηθέντος, ἀστὴρ ἐφάνη, ὅπερ ἐστὶ σημεῖον τοῦ τὴν ἀστρολογίην εἶναι βεβαίην. Ἀνασκευὴ αὐτῶν. (Χρυσόστ. ΝΖ', 64-65).

Ἀστρομυνητεῖν Κῆρες ἐδειξαν. Καὶ ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς μαθηματικῆς θεωρίας ἐλέγχεται ὁ περὶ εἰμαρμένης λόγος καὶ τῆς γενέσεως. ἔνθα περὶ ἡθῶν καὶ ἐθίμων παρὰ διαφόροις λαοῖς παραλόγων καὶ ἀνόμων. (Εὐσεβ. ΚΑ', 464-477).



**Ἀστρονομία.** Ἀπτέον καὶ ἀστρονομίας· αὐτὴ γὰρ μετὰ τῆς τῶν μεταρσίων ἱστορίας, περὶ τε σχήματος τοῦ παντός, καὶ φορᾶς οὐρανοῦ, τῆς τε τῶν ἀστρῶν κινήσεως, πλησιαιτέρον τῇ κτιζούσῃ δυνάμει προσάγουσα τὴν ψυχὴν, εὐκισθῆτως ἔχειν διδάσκει ὠρῶν ἐτείων (sic), ἀέρων μεταβολῆς, ἐπιτολῶν ἀστρῶν· ἐπεὶ καὶ ναυτιλίᾳ καὶ γεωργίᾳ τῆς ἀπὸ ταύτης χρειᾶς πεπλήρωται, καθάπερ τῆς γεωμετρίας ἀρχιτεκτονικῆ τε καὶ οἰκοδομικῆ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 312).

Περὶ γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, καὶ λογισμῶν· ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων Ξενοφάντος. Ἐδίδασκε δὲ (Σωκράτης) καὶ μέχρις οὗτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἐκάστου πράγματός τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. (Εὐσέβ. ΚΑ', 1221).

Γεωμετρία γὰρ καὶ ἀριθμητικαὶ μέθοδοι, αἱ περὶ τῶν στερεῶν πραγματεῖται, καὶ ἡ πολυθρύλλητος ἀστρονομία, ἡ πολυάσχολος ματαιότης, πρὸς ποῖον καταστρέφουσι τέλος; εἴπερ οἱ περὶ ταῦτα ἐσπουδακότες συναίδιον εἶναι τῷ κτίστῃ τῶν ὄλων Θεῷ καὶ τὸν ὀρώμενον τοῦτον κόσμον διενόηθησαν. περὶ ἀστρῶν καὶ ἀστρονομίας. (Βασίλ. ΚΘ', 9-12). — Ἐκ πείρας δεικνύονται ὠφέλιμοι αἱ τῶν ἀστρῶν παρατηρήσεις. Τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς ἐπιδοκιμάζει. (αὐτόθ. 124-125). — Ἄλλ' οἱ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδῶντες, ἐπὶ τὴν συνηγορίαν τῆς γενεθλιακῆς τὸν λόγον ἔλκουσι, καὶ λέγουσι προσηρητῆσθαι τὴν ἡμετέραν ζωὴν τῇ κινήσει τῶν οὐρανίων κ. ἐ. (αὐτόθ. 128).

Γεωμετρία μὲν γε καὶ ἀστρονομία, καὶ τῆς ἐπικινδύνου τοῖς ἄλλοις παιδείσεως, ὅσον χρησίμων ἐκλεξάμενος (Καίσαριος), τοῦτο δὲ ἦν ἐκ τῆς τῶν οὐρανίων εὐαρμοστίας καὶ τάξεως τὸν δημιουργὸν θαυμάσαι, ὅσον βλαβερὸν ταύτης διέφυγεν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 761).

Ἀστρονομίαν λέγονται πρῶτοι εὐρηκέναι Βαβυλώνιοι· τὴν δὲ γεωμετρίαν Αἰγύπτιοι. ἔνθα περὶ μαγείας, γοητείας, καὶ φαρμακείας. (Νόννος Ἀββάς ΛΓ', 1021. — Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 491. — Χρον. Πασχ. ΛΒ', 144).

Ἀστρονομικὰ πηλαίων. (Εὐσέβ. ΙΘ', 743-745. — Γεμίνου εἰσαγωγή εἰς τὰ Φαινόμενα. αὐτόθ. 747-868. — Πτολεμαίου φάσεις ἀπλανῶν ἐπισημασιῶν. αὐτόθ. 869-913. — Ἀχιλλ. Τατ. αὐτόθ. 933-1001. — Ἱππάρχου Βιθυνοῦ καὶ Ἀράτου καὶ Εὐδόξου φαινομένων ἐξηγή-

σεων. αὐτόθ. 1001-1136. — Ἐρατοσθένους. αὐτόθ. 1136-1152. — Θεοδώρου περὶ μηνῶν. αὐτόθ. 1168-1217. — Μαξίμου τοῦ Ὀμολ. κανόνιον περὶ τοῦ Πάσχα. αὐτόθ. 1217-1280. — Ἰσακὶ Μοναχοῦ τοῦ Ἀργυροῦ περὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν κύκλων καὶ τῶν τούτοις ἐπομένων. αὐτόθ. 1280-1357).

**Ἀστρονόμοι.** Περὶ ἀστρονόμων, μάντεων, γοητῶν, καὶ γένεσιν ἢ εἰμαρμένην δοξαζόντων· περὶ ἀστέρων καὶ τῆς αὐτῶν κινήσεως. Λόγος. (Εὐσέβ. Ἀλεξ. ΠΓ', 452-461).

Περὶ ἀστρονομίας, γεωμετρίας καὶ γενεθλιακῆς κτλ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 796. ΠΒ', 565).

**Ἄστου** κοινῶς πᾶσα πόλις, ἰδίως δὲ αἱ Ἀθῆναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς· ὅτι ἄστου μὲν ἡ ἀκρόπολις, πόλις δὲ τὸ ὑπ' αὐτὴν πόλισμα.

**Ἄστυάναξ**, κύριον, παρὰ τὸ ἄστεος ἀνάσσειν· καὶ ἀστυάναξ δμῶνύμως ὁ ψυχρὸς τὰ εἰς λαγνεῖαν, παρὰ τὸ μὴ στέιν. (Λ. Εὐσταθ.).

**Ἄστυδάμας** Μιλήσιος, ὅτι ὑπερφυῆς ἦν τὸ μέγεθος, καὶ ὅτι ἀδηφάγος, καὶ ῥωμαλεώτατος· καὶ περὶ τινῶν αὐτοῦ ἔργων. (Λ. Ε.).

**Ἄστυπάλαια**, νῆτος ὑπὸ πλήθους λαγῶν ἐνοχληθεῖσά ποτε. Βλέπ. καὶ λ. Ἀνάφη.

**Ἄστυπολεῖν**, τὸ κατὰ τὸ ἄστου ἀναστρέφεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄστυρα**, πόλις. Χρῦσεια ποτὲ μέταλλα ἐσχηκυῖα. (Στέφ. Βυζ.).

**Ἄστυριος**, Ῥωμαῖος συγκλητικὸς, ἀνὴρ θεοφιλῆς. (Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Κ', 677).

**Ἄστυτις**, θρίδαξ ἢ πλατύφυλλος καὶ τετανῆ καὶ ἄκαυλος· φασὶ δὲ κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ ἱστορίῳ καὶ θρίδακα τὴν ἐκ γένεσεως πλατύφυλλον καὶ τετανῆ καὶ ἄκαυλον, ἀστυτίδα καλεῖσθαι ὑπὸ γυναικῶν, εὐνοῦλον δὲ ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων· ἐπειδὴ, φησὶν, ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς τὰ κατὰ τὴν Ἀφροδίτην οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. Διὸ καὶ δοκεῖ τὸ φυτὸν μισητὸν εἶναι τῇ Ἀφροδίτῃ. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἄστυτος** ἄνθρωπος, ὁ ἀργὸς ἐν ταῖς συνουσίαις, καὶ ἄστυτος οἶκος, ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν ἀνήρ, τουτέστιν ὁ ἄκαρπος καὶ ἄγονος παρὰ τὸ στέιν στερητικῶς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄστυκριτία** καὶ Χαλκιδία παρθένου. Παρμυθητικαὶ ἐπιστολαὶ Χρυσοστόμου. (ΝΒ', 632.642.649.661.664).

**Ἄστυκριτίος**, πρεσβύτερος, φίλος Χρυσοστόμου (ΝΒ', 671.677.).

**Ἀσύγχυτος.** Διάλογος θεολογικὸς δευτέρου ἐν τῷ Ἐρκνιστῆ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 105-220).

**Ἄσυλα Ἐκκλησιῶν.** (Ζώτ. σελ. 222. — Συλῆσ. ΞΓ', 1400. — Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 673. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1533. — Εὐάγρ. ΠΤ', 2525. — Νεαρχά Ἰουστινιανοῦ ΙΖ').

**Ἄσυλον.** Χρυσόβουλλον περὶ ἀσύλου. (ΡΞΑ', 1115). — **Ἄσυλος κληρικός.** Ψαλμ. ΡΙΗ'. (Θεοδώρ. Π', 1856). — Εὐσεβεῖς ἄσυλον καὶ κληρικός. (ΠΒ', 996). — Ἄσυλος διδασκαλίας. (αὐτόθ. 1152). — Κληρικός ἄσυλος πατρῶων δογμάτων. (αὐτόθ. 1228). — Ἄσυλος μνήμη. (αὐτόθ. 1285). — Ἄσυλος θησαυρὸς εὐσεβεῖς. (αὐτόθ. 1328). — Ἄσυλον δικτηρήσει τὴν ἀγαθὴν προθυμίαν, τὴν πίστιν τοῦ Εὐαγγελίου. (αὐτόθ. 561). — Ἄσυλος πλοῦτος ὁ ἐν οὐρανοῖς. (ΠΑ', 385). — Ἄσυλον κτήμα. (αὐτ. 1541).

**Ἀσύμβλητος,** ὁ ἀσύγκριτος καὶ ἀκράβητος.

**Ἀσύμβολον** δεῖπνον, καθ' ὃ ἐσθίει τις δωρεὰν καὶ δίχα συμβολῆς, ὃ ἐστὶν ἐράνου· καὶ ἀσύμβολος ἄνθρωπος, ὁ δυσσιώνιστος καὶ ἀπαίσιος, ἢ ἀτυτελής καὶ μηδὲν συμβαλλόμενος εἰς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν.

**Ἀσύνδετον**· ὅτι σχῆμά ἐστι γοργότητος καὶ θυμῷ καὶ ἀγωνίᾳ πρέπον· καὶ ὅτι ὁ ἀσύνδετος λόγος συντομώτερός ἐστι τοῦ μετὰ συνδέσμου, καὶ ὅτι οἱ ἀσύνδετοι λόγοι ἀρχοντικοῦ ἤθους εἰσὶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀσύφηλον** ἔπος, τὸ ἀπαίδευτον καὶ βλαπτικόν, παρὰ τὸ ἄσαι καὶ φηλῆσαι ἀσώφηλον, καὶ τροπῇ Αἰολικῇ ἀσύρηλον. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀσύφηλος ἄνθρωπος, ὁ ἄσοφος καὶ ἀπαίδευτος.

**Ἀσφάλεια,** ὅτι κρείσσω φιλοτιμίας ἐπιστραλοῦς. Καὶ τὸ τοῦ θεοῦ χρησμούς τῶν οἰκειῶν λογισμῶν προτιμότερους ἄγειν καὶ εὐχγῆς καὶ δικαιοσύνην. (Ἰσίδ. ΟΗ', 773-777. 1216). — Πολλάκις δ' ἐπινοεῖ τις εἰς ἀσφάλειαν ἐκφυγεῖν, τοῦτο εὐρίσκειται χαλεπώτατον αἴτιον συμφορῶν. Ὑποδείγματα. (αὐτόθ. 1589-1592).

**Ἀσφάλιος Ποσειδῶν,** ὁ ἀσφαλῶς συνέχων τὴν γῆν, ὡς γαιήκοχος.

**Ἀσφαλτος.** Ὅπου γὰρ θυμιᾶται ἡ ἀσφαλτος, οὐκ ἰσχύσει στῆναι ὄφις· ἐνθα ἀλληγορικῶς τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 889). — Τὴν ἀσφαλτὸν τινες τῶν διδασκάλων ἔρχσαν ἕστῆστον εἶναι. οὐχί. Ἄλλ'

ἐν Ἀσσυρίᾳ εἰσὶ πηγάς, ταύτην ἀναβλύζουσαι τὴν ὕλην μετ' ὕδατος. (Θεοδώρ. Π', 164).

**Ἀσφαλῶς ἀγορεύειν,** τὸ ἀπροσκόπτως, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοῖς ποσὶ σφαλλομένων.

**Ἀσφάραγος καὶ ἀσπάρραγος.** Περί μεγέθους ἀσπάρραγων ἱστορία φυσική. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀσφόμελος,** εἶδος φυτοῦ· ἀσφοδελοῦ δὲ ὁ τόπος ἐν ᾧ φύεται· ὅτι ἐν Ἄδου εἶναι μὴ θεύεται διὰ τὸ τῶν ἀσφοδελῶν ἄκαρπον.

**Ἀσχάλλειν,** παρὰ τὸ ἄχω, πλεονασμῷ τοῦ σ. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀσχάλλειν ἐν ταῖς διὰ Χριστὸν θλίψεσιν οὐ δεῖ, ἀλλὰ μνημονεύωμεν τῶν δεσμῶν Παύλου. (Χρυσόστ. ΞΒ', 383).

**Ἀσχετος.** Βλέπ. λ. Ἀπόλυτος.

**Ἀσχημονεῖν.** Τί ἐστι τό, α' ἢ ἀγάπη οὐκ ἀσχημονεῖ. Ἰσον τῷ εἰπεῖν, τοῦ ἰδίου σχήματος οὐκ ἐκπίπτει. Σχήμα δὲ ἀγάπης τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἀπρηθημημένα τῆς ἀγάπης ἰδιώματα. (Βασιλ. ΛΑ', 1248).

**Ἀσχολία** ἐφ' ἑνὸς ἔργου μόνου ἀπὸ πρώτης ἄχρις ἐσπέρας οὐ καλόν. (Νεῖλ. ΟΘ', 576).

**Ἀσχόλιος,** Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (ΑΒ', 609). — Μεγάλην ἐδείκνυε σπουδὴν πρὸς τὸν μακάριον Ἀθανάσιον. (αὐτόθ.). — Ἐπεμφε τῷ Βασιλείῳ ἐπιστολὴν πλήρη ἀγάπης, καὶ τὸ τοῦ μάρτυρος σῶμα, ὃ ἤτήσατο. (αὐτόθ. 633-636). — Τὸν τῶν μαρτύρων ἀγῶνα θαυμασίως περιγράφει. (αὐτόθ. 637). — Καισαρεὺς τὴν πατρίδα καὶ σεμνολόγημα τῆς πατρίδος. (αὐτόθ. 637). — Βαπτίζει Θεοδόσιον τὸν Μέγαν ἐν Θεσσαλονίκῃ. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστ. ΞΖ', 572. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1421).

**Ἀσώματα.** Τὰ δαιμόνια ἀσώματα εἰρηται, οὐχ ὡς σῶμα μὴ ἔχοντα (ἔχει γὰρ καὶ σχῆμα· διὸ καὶ συναίσθητιν κολάσεως ἔχει)· ἀλλ' ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν σωζομένων σωμάτων πνευματικῶν σκιά ὄντα, ἀσώματα εἰρηται. Καὶ οἱ ἄγγελοι σώματά εἰσιν· ὁρῶνται γοῦν. Ἄλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ σῶμα· ὁ γοῦν Ἀπόστολος Α'. πρ. Κορ. ΙΒ', 44. α Σπείρεται μὲν γὰρ σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται δὲ σῶμα πνευματικόν. — Πῶς δὲ καὶ αἱ κολαζόμεναι ψυχὰι συναίσθονται, μὴ σώματα οὔσαι; Φοβήθητε γοῦν, λέγει ὁ Κύριος, τὸν μετὰ θάνατον δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα εἰς γέενναν βαλεῖν. Ματθ. Ι', 28. Τὸ γὰρ φαινόμενον οὐ

πυρὶ καθίρεται, ἀλλ' εἰς γῆν ἀναλύεται. Ἄντικρυς δὲ ἀπὸ τοῦ Λαζάρου καὶ τοῦ πλουσίου διὰ τῶν σωματικῶν μελῶν σῶμα εἶναι δείκνυται ἢ ψυχῇ. Λουκ. ΙΓ', 24. — Ἔτεροι Γραφικαὶ μαρτυρίαι περὶ τούτου, παρὰ Κλήμεντι Ἀλεξανδρεῖ, ἐκ τῶν Θεοδότου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς καλουμένης διδασκαλίας ἐπιτομαὶ θεολογικαί. (Θ', 664-668. 652-697. 769).

**Ἄσώματα.** Θεὸς δὲ κατ' ἀρχὰς οὐδὲν ἀσώματον πλὴν αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδασκεν, ἄνωθεν τὴν τῆς πολυθείας ὑπόνοιαν ἐκκρούμενος· ἀλλ' οὐδὲ ἡ Γραφή πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τοιοῦτου τινὸς ἐμνημόνευσε, πρῶτον ἀγγέλων ἐπὶ τῆς κατὰ Ἀβραὰμ διηγήσεως μνημονεύσασα· ἡνίκα λοιπὸν ἰκανῶς ἐπαιδεύθησεν ἄνθρωποι μόνον ἐκαῖνον ἡγεῖσθαι Θεόν, τῇ τε προνοίᾳ καὶ τῇ τῶν ὄπτασιῶν ποικιλίᾳ. (Πρόκ. Γαζ. ΠΖ', 184).

**Ἄσωπός,** ποταμὸς Βοιώτιος παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ Κιθαιρῶνος ῥέων, καὶ ὅτι τέσσαρες Ἄσωποί. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄσωτος,** ὅτι ἐκ τοῦ σέσωσμαι ἐνδείχεται ὅτι σ λέγεται, στερητικῶς.

**Ἄσωτος** υἱὸς καὶ ἀμαρτωλὸς ἐπιστρέφων καὶ μετανοῶν καὶ ἐξομολογούμενος τῷ εὐσπλάγγνῳ αὐτοῦ Πατρὶ. Ἐρμηνεῖα ἐν εἰδὲι λόγου. Κλήμ. Ἀλεξ. ὑπὸ Μακκαρίου Χρυσοκεφάλου. (Θ', 757-765. — Χρυσοστόμου Λόγος εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου ΝΘ', 515-592). — Ἄτερος Λόγος εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν. (αὐτόθ. 627-636). — Ὑπόμνημα εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου, καὶ τίνες οἱ δύο υἱοί. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 801-809).

Λόγος περὶ ἀσωτίας καὶ ἀσώτου μετὰ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. ΙΑ', 984-988).

**Ἄτακτος.** «Νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. Α'. πρ. Θεσσαλ. Ε', 14. Τίνες δὲ εἰσιν οἱ ἄτακτοι; Πάντως οἱ παρὰ τὸ τῷ Θεῷ δοκοῦν πράττοντες. (Χρυσόστ. ΞΒ', 456-462). — Ὑποδείγματα εἰς σωφρονισμὸν καὶ διδασκαλίαν. (αὐτόθ. 466-468).

Ἄτάκτως περιπατεῖν. «Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ πικρῶς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν, ἣν παρέλαθε παρ' ἡμῶν». Β'. πρ. Θεσσαλ. Γ', 6. (Βασίλ. ΑΑ', 1519).

**Ἄταλαὶ παρθέροι,** αἱ μὴδὲν δυνάμεναι τλῆναι διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἀπαλόν. (Α. Εὐστ.).

**Ἄτάλαντος** Διὸ μῆτιν, ἕτος Διὸ κατὰ τὴν βουλήν.

**Ἄταλάριχος** ὁ Θεουδερύχου θυγατρίδου καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀμακλασοῦνθ. (Πρόκ. Π. Ἱστορ. τόμ. Β', σελ. 12-13).

**Ἄταλάφρων,** ὁ ἀταλά, ὃ ἐστὶν ἀπκλά καὶ πικιδριώδη φρονῶν.

**Ἄτάλλειν,** τὸ εὖ τρέφειν, ὥστε μὴ τάλαν εἶναι τὸ τρεφόμενον, καὶ τὸ ἀναπαύειν καὶ στερεῖν τοῦ τκλάσσειν· καὶ ἀτάλλειν ἐνίοτε ἀντιτοῦ σκιρτᾶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄταλοί,** λέγονται οἱ μὴ πονοῦντες κατὰ στέρησιν τοῦ ταλάσσειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄταξία** καὶ ἀκοσμία. Τάξις τὸ πᾶν συνεστήσατο. Τάξις συνέχει καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ ἐπίγεια κτλ. — Καὶ τάξεως μὲν ἐπικρατούσης, κόσμος τὸ πᾶν καὶ τὸ κάλλος ἀκίνητον. Ἄταξία δὲ καὶ ἀκοσμία, ἐν μὲν ἀέρι τοὺς σκηπτούς, ἐν δὲ γῆ τοὺς σεισμούς, ἐν δὲ θαλάσῃ τὰς ἐπικλύσεις, ἐν δὲ πόλεσι καὶ οἰκοῖς πολέμους, ἐν δὲ τοῖς σώμασι τὰς ἀρρώστιας, ἐν δὲ ταῖς ψυχαῖς τὰς ἀμαρτίας ἐκαινοτόμησεν. — Συνδαῖ μὲν γὰρ τάξις, λύσι δὲ ἀταξία, ὅταν λύσῃ τὸ πᾶν ἢ μεταποιῆσαι παραστῆ τῷ συνδήσαντι. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 173-212). — Εἰ δὲ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις καλὸν ἢ τάξις καὶ ἐπιστήμη, πολλῶν δῆπου πλέον ἐν τοῖς μεγάλοις καὶ οὐρανίοις ἀρμοδιώτερον. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 656).

**Ἄταραξία.** Χρῆμα τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅτι μάλιστα τιμαλφέςατον ἢ ἀταραξία. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 741).

**Ἄτάρδητος,** ὁ μὴ ταρβῶν, ὁ ἄφοβος.

**Ἄταρπιτός,** στενὴ ὁδὸς καὶ διηνεκῆς, καθ' ἣν οὐκ ἔστιν ἐκτραπήναι.

**Ἄταρνα,** πόλις μετὰ τὴν Μυσίας καὶ Λυδίας. Τάρνη δὲ Ἀρχαία.

**Ἄτασθαλία,** ἡ ταῖς ἀταξίαις θάλλουσα ἀφροσύνη, ἢ ἐν ταῖς θαλίαις, ὃ ἐστὶν εὐωχία ἀτη ἐκ παροινίας, τουτέστιν ἡ ἐπιτράπεζος ὕβρις καὶ ἀκοσμία. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄταυρώτη** γυνὴ ἢ ἄζυξ, καὶ μὴ ὑπὸ ἀνδρὶ γενομένη, ὡς δάμακλις ὑπὸ ταύρω. — Ἄταυρώτος γυνὴ ἢ ἄζυξ καὶ παρθένος, ἣν καὶ ἀταυρώτην λέγει ὁ κωμικός. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄτειρῆς** ὁ μὴ τέρην, ἀλλὰ δυσδάμαστος, καὶ ὡς εἶπειν ἀδαμάντινος. — Ἄτειρῆς φωνὴ ὅτι τροπικῶς λέγεται· ἀτειρῆς δὲ χαλ-

κὸς κυριολεκτικῶς, ὁ σκληρὸς καὶ δυσκατέργαστος παρὰ τὸ τείρω. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄτεκνία.** «Ἄτεκνίαν τῆ ψυχῆ μου.» Ψαλμ. ΛΔ', 12. Ἄτεκνίαν γὰρ τὴν λήθην ὠνόμασεν, ὡς διὰ τῶν παιδίων φυλαττομένης τῆς μνήμης. (Θεοδώρ. Π', 1112-1113. ἔθθα καὶ περὶ εὐνούχων).

Ἄτεκνοι γονεῖς. Πολλοὶ γὰρ τοῦ Θεοῦ τῆς οἰκονομίας οἱ λόγοι, καὶ ἡμῖν ἀπόρρητοι, καὶ ὑπὲρ πάντων εὐχαριστεῖν δεῖ, καὶ μόνους ἐκείνους ταλανίζειν τοὺς ἐν κακίᾳ ζῶντας, οὐ τοὺς παιδίμην κακῆς κερτημένους. Πάντες δίκαιοι, πάντες ἐνάρετοι, πάντες ὑπὸ Θεοῦ μαρτυρούμενοι, ὁ τῶν στείρων τούτων χορὸς. (Χρυσόστ. ΝΔ', 445-446).

**Ἄτελεια.** Περὶ ἀτελείας μοναχῶν. (Βασίλ. ΛΒ', 1020.—Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1061).

**Ἄτελευτήτων.** Ἄτελευτήτων λέγεται τὸ ἀτελές, εἴθουν ἀτέλεστον, καὶ τὸ ἀίδιον ὁμωνύμως.— Ἄτελευτήτος ὁ μὴ ἐπάγων τελευτήν ταῖς πράξεσι, καὶ ἀτελευτήτος λόγος, ὁ μὴ τετελεσμένος ἔργω.

**Ἄτελής.** Ἄτελής συνθήκη λόγου. (Θεοδώρ. ΠΒ', 149. 473).

Ἄτελής, ὁ ἀδάπανος, παρὰ τὸ τέλος, ὃ καὶ ἐπὶ δαπάνης τίθεται.— Ἄτελὸς τὸ μῆπω τελεσθέν, ἀτέλεστον δὲ τὸ ἀδύνατον τελεσθῆναι.

**Ἄτέμβειν,** τὸ στερίσκειν καὶ βλάπτειν, ὅτι παρὰ τὸ εἰς ἄτην ἐμβιβάζειν λέγεται· καὶ ἀτέμβεσθαι παρὰ τὸ εἰς ἄτην ἐμβιβάζειν. (Λ. Ε.).

**Ἄτέοντα,** βεβλημένον.

**Ἄτερο,** χωρὶς, ὅτι ἐκ τοῦ α στερητικῶ καὶ τοῦ τείρω σύγκειται· τὰ γὰρ χωρὶς ὄντα καὶ διεστῶτα οὐ τείρουσιν ἄλληλα. (Λ. Ε.).

**Ἄτέραμνα** καὶ ἀτεράμνα ὄσπρια, ἥγουν δυσέψητα· καὶ ἦθος ἀτεράμνον, τὸ ὠμὸν καὶ ἀνύπεικτον· καὶ ἀτέρμονα ὕδατα τὰ πυκνοῦντα καὶ οὕτω σκληρύνοντα, ὅτι παρὰ τὸ τείρειν λέγονται. (Λεξ. Εὐσταθ.). *Τέραμνον* δὲ ἀτυνθέτως, οἴλου στέγην σημαίνει.

**Ἄτεράμιον** ἄνθρωπος, ὁ σκληρὸς καὶ ἀτεργκτος, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀτεράμων ὄσπριων.— Ἄτεράμων καρδίκα. (Θεοδώρ. Π', 581. ἀτεράμων γνώμη, ἀτεράμονες ἄνθρωποι).

**Ἄτερμάτιστον** σκάφος. (Θεοδώρ. ΠΒ',).

**Ἄτέρμονα,** ἔσποτρα, ἐπιθ. τὰ κυκλοτερῆ, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν τέρμα, ὃ ἐστὶ τέλος.

**Ἄτερπής,** ὅτι καὶ ἀτερος λέγεται.

**Ἄτευξία.** Ἄτευξίας τοῦ καλοῦ τίς ἡ αἰτία. Γρηγ. Ναζ. (Νικ. Δαβίδ. ΛΗ', 716).

**Ἄτέχνως,** καὶ ἀτεχνῶς. Ἄτεχνῶς, δίχα δόλου καὶ φανερώς. Ἄτέχνως καὶ ἀτεχνῶς διαφέρει· τὸ μὲν γὰρ παροξύτονον σημαίνει τὸ χωρὶς τέχνης, καὶ ἀμαθῶς, τὸ δὲ περισπῶμενον τίθεται ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς, καὶ ἀδόλως, καὶ καθάπαξ, καὶ καθόλου, ἀντικρυς, ἢ φανερώς. Ἄμμωνίος (παρὰ Κλήμ. Ἄλεξ. Θ', 506 σημ.).

**Ἄτη,** ἡ βλάβη προσηγορικόν· καὶ Ἄτη κύριον, δχιμόνιον τι πλαττόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν. Ἄτηθεία τις οὐσία σωματοειδῆς μυθικῶς, καὶ πθητικῆ ποιότης, ἐνέργημα ἐκείνης. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκοντες. (Συνέσ. ΞΓ', 1544).— Οἷος πέπνυται ἀναφαινομαί· τοὶ δέ, σκιαὶ ἀίσσουσιν, Ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκοντες. (Θεοφύλ. Βουλγ. ΡΚΓ', 473).— Ἄτη ἐνλόγοις, ἢ διὰ λόγων ὕβρις.

Ἄτης λόφος ἐν Τροίᾳ, ὅπου ἡ Ἄτη μυθεύεται κατενεχθῆναι, ὑπὸ Διὸς ῥιφθεῖσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι περὶ Τροίαν πέπλασται εἶναι διὰ τὰς μεγάλας τῶν Ἰλιέων ἄτας, ὃ ἐστὶ βλάβης. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄτημέλητον.** Οὐδὲν ἀτημέλητον, οὐδὲ ἀκηδεμόνευτον παρὰ τῶ τῶν ὄλων Θεῶ. (Θεοδώρ. Π', 192. 1305. 1373. 1785. — ΠΑ', 1933. — ΠΓ', 584).

**Ἄτηρὸς** λόγος, ὁ κατὰ χόλον λεγόμενος.

**Ἄτθίς,** διάλεκτος, ὅτι ἐπικοινωνεῖ τῆ Ἰάδι.

Βροντὴν Ἄτθι· ἐνεῖκε νεόκτυπον. . . .

(Γρηγ. Ναζ. ΛΗ', 13).

Φησὶν οὖν ὁ θεῖος Γρηγόριος, ὅτι νεόκτυπον βροντὴν ἤγαγεν Ἄτθίς, εἴτε τὴν μουσαν τῆς ξένης γλώσσης Ἄτθίδος καὶ τὸ αὐτῆς σημαίνων πρὸς τὴν καλλιπέπειαν καὶ τέχνην ἐναρμόνιον, εἴτε τοὺς λόγους τοῦ οἰκείου σοφιστοῦ Προαιρεσίου νεόκτυπον ὡς βροντὴν κατὰ τὴν Ἑλλάδα φερομένους, καὶ νέον τι βροντῶντας. ἔθθα περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς, καὶ τῶν κατασκευαστῶν τούτων Κυκλώπων. Τούτων δὲ τρεῖς εἶναι τοὺς ἐξοχωτάτους, τὸν Βρόντην, τὸν Ἄστερόπην, καὶ τὸν Ἄργην. (Κοσμ. Ἱεροσολ. αὐτόθ. 535-537).

**Ἄτίξειν,** τὸ περιφρονεῖν.

**Ἄτιμαγέλαι** ταῦροι, ὅτι τῶν τεύρων οἱ χαλεπώτατοι καὶ δι' ἀκμὴν μονάζοντες οὕτω λέγονται. (Λεξ. Εὐσταθ.).



Μὴ ὡς περ ταῦρος καὶ ἀγέρωχος, καὶ ἀτιμωγέλας, τὰς ἱεράς Συνόδους ἀτίμαζε· ἀλλὰ μέγιστον ἠγοῦ κόσμον τὸ τοῖς ἀγίοις συναγελάζεσθαι. Τοῦτο γὰρ οὐ μόνον κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλειαν προξενῆται πρὸς τὸ μὴ θηριάλωτον γενέσθαι. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1597-1600).

**Ἀτιμάζειν** ἐκ τοῦ πρωτοτύπου *atimān*.

**Ἀτίμητος**, ὁ ἄτιμος παρ' Ὀμήρῳ παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ὁ πολέμητος.

**Ἀτιμος**, ἀντὶ τοῦ ἀτιμώρητος, καὶ αἰμον ἐπιβήματικῶς ἀντὶ τοῦ ἀτίμως. (Λ. Ε.).

**Ἀτιμοί**. Οὕτως ἐπηγέροθησαν οἱ ἄτιμοι ἐπὶ τοὺς ἐντίμους, οἱ ἄδοξοι ἐπὶ τοὺς ἐνδόξους, οἱ ἄφρονες ἐπὶ τοὺς φρονίμους, οἱ νέοι ἐπὶ τοὺς πρεσβυτέρους κ. ἔ. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 213-216).

**Ἀτιτάλλειν**, τὸ ἀπλῶς τρέφειν, ὅτι παρὰ τὸ ἀτάλλειν λέγεται κατὰ ἀναδιπλασιασμόν, ὃ δηλοῖ τὸ ἀναπύειν, καὶ μὴ ἔξ ταλάσσειν, ὃ ἐστὶ κακοπαθεῖν.

**Ἀτιτος**, ἄτιμος ἢ ἀτιμώρητος· καὶ ἄτιτος ποιηὴ ἢ ἀνεκδίκητος καὶ ἀναπόδοτος.

**Ἀτλας**, οἶονει τάλας, παρὰ τὸ ταλάσσειν, ὃ ἐστὶ καρτερεῖν, κατ' ἐπίτασιν, οἶονει πολύτλας· ἢ κατὰ στέρησιν, ὃ μὴ τκλάσσω, ὡς ἀκάματος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀτλας** ὄρος. Εὐρύηται καὶ πληθυντικῶς Ἀτλαντες λεγόμενον. Ἀτλας πατήρ Καλυψῶς. μυθολογία καὶ ἀλληγορία περὶ Ἀτλαντος, ὅτι διὰ τὸ κατευστοχεῖν τῶν οὐρανίων κινήσεων ἀνέχειν τὸν οὐρανὸν ἐμυθεύθη. (Λ. Ε.).

**Ἀτλαντες**, ἔθνος τι Λιβυκὸν ἐσπέριον, παροικοῦν Ἀτλαντι τῷ ὄρει, ἐν ᾧ ἔθνει οὐδεὶς ἀπὸ κυρίου ὀνόματος ἐκαλεῖτο· καὶ Ἀτλαντες ὀμωνύμως παρ' Ἀθηναίῳ ἀνδριάντες τινές τοῦ Ἀτλαντος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀτλαντικὴ πελάγη**, ἢ Ὠκεανὸν ἐσπέριον. (Θεοδώρ. Π', 1433).

**Ἀτλάντιοι** τί περὶ αὐτῶν μυθολογοῦσιν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 113-116).

**Ἀτιμητον** τὸ τοῦ Ἀποστόλου Α'. πρ. Κοριν. ΙΕ', 52 «ἐν ἀτόμῳ» τὸ ἀτιμητον καὶ ἀκαρχικὸν τοῦ χρόνου δηλοῖ. (Νεῖλ. ΟΘ', 88).

**Ἀτιμῆς**, καὶ ἀτιμῆς, ἐκ τοῦ ἄω.

**Ἀτιμοί**. Ἀτιμοὶ δημιουργοὶ τῶν νεφῶν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 53-72). — Ἀτιμῆς καὶ ἐπίπνοια τῶν ἐπὶ μισθῷ χρησιμολόγων, προλεγόντων δὲ οὐδὲν ἀληθές. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1061-1064). — Ἀτιμῆς ὑπὸ φυσιολογικὴν ἔποψιν

γνωστὸς τοῖς πάλαι, καὶ ἕτεροι ἐφευρέσεις ὑπὸ τοῦ φυσιολόγου Ἀνθεμίου τοῦ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. (Ἀγαθ. Ἰστ. ΠΗ', 1552-1556).

**Ἀτομα** σώματα, φυσιολογία καὶ θεολογία. πρὸς τοὺς κατ' Ἐπίκουρον, πρόνοιον μὲν ἀρνούμενους, ἀτόμοις δὲ σώμασιν ἀνατιθέοντας τὸ πᾶν. (Διον. Ἀλεξ. Ι', 1249-1272. — Εὐσέβ. ΚΑ', 1272-1289). — Περὶ ἀτόμου καὶ διαιρέσεως. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 545-572. 573-676. — Θεοδώρ. ΠΓ', 33).

**Ἀτονία**. Ἀτονία δυνάμειος εἰς ἐνέργειαν. (Θεοδώρ. ΠΑ', 437). — Δι' ἀτονίαν ἀπέχεσθαι ἀφροδισίων. (Λ. Ε.).

**Ἀτοπα**. Λογισμῶν ἀτόπων καθαρεύειν. (Θεοδώρ. Π', 1032. — ΠΒ', 81. 105. — Ἀτοπία. ΠΑ', 1152. 792. — ΠΒ', 65. 260).

**Ἄτος**, ὁ ἀκέρστος ἐκ τοῦ ἄατος κέκρηται, ὃ παρὰ τὸ ἄσαι, ὃ ἐστὶ κορέσαι.

**Ἄτοσα**. Πρώτην ἐπιστολὰς συντάξει Ἄτοσων φησὶν Ἑλλάνικος τὴν Περσῶν βεβίλισσιν. (Κλήμ. Η', 789. — Τατιν. Γ', 805).

**Ἄτραμύττειον πόλις**, ἢ καὶ Ἀδραμύττειον. Ἀθηναίων ἦν ἀποικία.

**Ἄτραξ**, πόλις ὑπερκειμένη Ἀργίσεως τῆς ἐπὶ τῷ Πηνειῷ.

**Ἄτραπίζειν**, τὸ βαδίζειν ἢ ὁδοποιεῖν.

**Ἄτραπιτός**, ἢ μὴ ἔχουσα ἐκτροπὴν δόδος, ἢ στενὴ καὶ εὐθεῖα. Βλ. καὶ Ἀταρπιτός. καὶ παροιμία, Ὀδοῦ παρουσίας τὴν ἀτραπὸν ζητεῖς; — Ἄτραποι πλάνης πολυσχιδεῖς. (Θεοδώρ. ΠΑ', 349).

**Ἄτροφαξυς** ἢ ἀδράφαξυς, τὸ χρυσολάχανον.

**Ἄτρεκὲς αἶμα**, τὸ ἀληθές καὶ μὴ φαντασιώδες. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Παρὰ τὸ α στερεὸν καὶ τὸ τρέω, τὸ φοβοῦμαι· ὁ γὰρ τῇ ἀληθείᾳ χείρων, οὐ μόνον οὐκ αἰσχύνεται λαλῶν ἐναντίον ὧν ἂν λέγοι, ἀλλ' οὐδὲ φοβεῖται. (ΠΖ', 3749 σημ. εἰς Σωφρ. Ἱεροσολ. — Εὐστ. Θεσσαλ. ΡΑΣ', 545).

**Ἄτρέμας**, ἐπίβρ. ἀντὶ τοῦ ἠσύχως ἀτρέμας ἦσθαι, ἀντὶ τοῦ βεβαίως ἢ ἠσύχως μένειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄτρεπτον**. Ἄτρεπτόν ἐστι τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχον. (Ἀθην. ΚΗ', 549. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 77). — Ἄτρεπτον τὸ θεῖον καὶ μακάριον. (Θεοδώρ. ΠΒ', 828). — Καὶ τῶν μὲν σωμάτων ἀφθάρτων, τῶν δὲ ψυχῶν ἀτρέπτων. (ΠΑ',



668.—ΠΓ', 521).—Ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι εἶ καὶ ἀθάνατος, ἀλλ' οὐκ ἀτρεπτος· μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν ἀτρεπτος. (αὐτόθ. 1381).

Διάλογοι θεολογικοί, Ὁρθόδοξος καὶ Ἑρανο-  
στής. Α') Ὅτι ὁ Θεὸς Λόγος ἀτρεπτος. (Θεο-  
δώρ. ΠΓ', 32-105). Β') Ὅτι ἀσύγχυτος. (αὐ-  
τόθ. 105-220). Γ') Ὅτι ἀπαθής. (αὐτόθ.  
220-317).—Ἀποδείξεις διὰ συλλογισμῶν ὅτι  
ἀτρεπτος ὁ Θεὸς Λόγος. (αὐτόθ. 317-336).

**Ἀτρεύς**· ὅτι δείξας τὸν τοῦ ἡλίου δρό-  
μον ἐναντίον τῷ οὐρανῷ ἐτιμήθη ὡς σοφός.—  
Ἀτρεύς ἐπεκαλεῖτο πᾶς ὁ κλέψας ἀρνίον.—  
Ἀτρέως χρυσόμαλλον ἀρνίον. Βλ. λ. Ἀρνίον.

Ἀτρεύς διὰ τὸ ἀτηρόν τινα γεγονέναι τὸ  
ἦθος οὕτως ἐκλήθη· ἔνθα ἐτυμολογία ἐλλη-  
νικῶν καὶ ἐν τῇ Γραφῇ ἀναφερομένων ὀνομά-  
των. (Εὐσέβ. ΚΑ', 852-864).

**Ἀτροφία**. Ἀτροφία τῆς ψυχῆς ἢ ἄγνοια,  
τροφὴ δὲ ἡ γνῶσις. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 500-501).

**Ἀτρύγετος**, ἐπίθετον κατὰ θαλάσσης  
καὶ πυρός καὶ ἀέρος, παρὰ τὸ μὴ τρυγᾶσθαι.

**Ἀτρυτος** ἐν πόνοις λέγεται, ὃν οὐ τεί-  
ρουσιν οἱ πόνοι, παρὰ τὸ τρύω. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀτρυτώνη** Ἀθηναῖα, ἡ ἄτρυτος, ὃ ἐστὶν  
ἀτειρής παρὰ τὸ τρέω τρῶ, ὅθεν τὸ τρύω. (Α.Ε.).

**Ἄττα**, προσφώνημα νεωτέρων πρὸς πρε-  
σβυτέρους, ὅτι τῆς Θεταλῶν ἐστὶ διαλέκτου,  
καὶ ὅτι πρὸς τροφέα λέγεται· *Τίττα* δὲ πρὸς  
φίλους.—ὅτι προσφώνημα ἐκ νεωτέρου ἀδελφοῦ  
πρὸς πρεσβύτερον· καὶ ὅτι πρωτόθετός ἐστιν ἡ  
λέξις καὶ ἀκίνητος καὶ ἀνεμῆνευτος. (Λεξ.  
Εὐσταθ.). Βλ. Ἄππα.

**Ἄττα**. Βλέπε Ἄσσα.

**Ἄττάγας** καὶ ἄτταγᾶς, πτηνόν τι· ὁ καὶ  
ἄτταγής, ἕος, καὶ ἄτταγῆν, ἦνος.

**Ἄττάγανα** ἢ Ἄττάγαιον, κώμη Καππα-  
δοκίας. (Βασίλ. ΑΒ', 1016).

**Ἄτταλειάτης** Μιχαήλ. (ΡΚΖ', 7-322).

**Ἄττάλλειν** ἐκ τοῦ ἄττειν καὶ ἄλλεσθαι,  
ταυτοδυναμῶν λέξεων.

**Ἄτταλος**, μάρτυς, καὶ τὰ κατ' αὐτόν.  
(Εὐσέβ. Κ', 436).—Ἄτταλος Περγαμηνός, ἕ-  
τερος μάρτυς. (αὐτόθ. 416. 428).

**Ἄτταλος** βασιλεὺς Ῥώμης, ὃν Ἀλάριχος  
πρὸς ἐμπαιγμὸν ἀναδείκνυσι καταπαίζων τῆς  
βασιλείας· καὶ ὃν μίαν ἡμέραν, ὡς βασιλέα δο-  
ρυφορούμενον προΐεναι ἐκέλευε· τὴν δὲ ἄλλην  
ἐν δούλου τάξει φρίνεσθαι παρεσκευάζε. (Σω-

κράτ. Ἑκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 756.— Σωζόμ. 1612).

**Ἄττίραχος**, ταυτὸ τῷ ψάβιον, ὃ ἐστὶν  
ἄρτου θραῦσμα ἢ τὸ ὑπὸ κάτω τοῦ ἄρτου.

**Ἄττειν**. Ἄττει εἰς πᾶσαν παρνομοίαν ὁ  
ἀμκρωτός. (Θεοδώρ. Π', 932).— ἄττει κατὰ  
τῆς χειρὸς τὸ πῦρ. (ΠΓ', 564).— ἄττειν αὐτό-  
ματον ἄνω τῶν ὑδάτων τὴν φύσιν. (αὐτόθ. 581).  
ἄττειν πέρα τῶν κειμένων ὕρων. (αὐτ. 952).  
γλῶττα ἄττουςα κατὰ τῆς ἀληθείας. (αὐτόθ.  
880).— ἄττουςιν ὡς σκορπίοι οἱ θηρίου παν-  
τὸς ἀγριώτεροι περὶ τοὺς πέλας. (αὐτόθ. 672).  
α' Ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· οὐ δεῖ τοί-  
νυν δεδιέναι τοὺς τοιοῦτους, κἄν δίκην σκορ-  
πίων ἄττουςι». Ἰεζ. Γ', 6. (Θεοδώρ. ΠΑ', 840).

**Ἄττηγοι**, αἴγες ἄρβενες, τράγοι κατὰ  
προσηγορίαν ἡλικίας οὕτω λέγονται.

**Ἄττήνσους**, τοὺς οἰκιακοὺς ὑπηρέτας τῶν  
βηγῶν ὀνόμαζον οἱ Ῥωμαῖοι, ἀπὸ τοῦ προσανέ-  
χειν καὶ πειθαρχεῖν. (Ἰω. Λυδ. σελ. 131).

**Ἄττικὴ διάλεκτος**. Βλ. Ἄτθις.— Ἄττι-  
κὴ γυνὴ λέγεται, Ἀθηναῖα δὲ οὐ. (Α.Ε.).

Ἄττικῆς δῆμων τινῶν ὀνόματα καὶ ἱστο-  
ρίκι περὶ αὐτῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄττικῆς χώρας εὐφορία κωμικῶς ἐγκωμικ-  
ζομένη. Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ἴωνες ἐκαλοῦντο,  
καὶ Ἰάονες, καὶ Ἄττικοὶ καὶ Ἀτταῖοι δὲ·  
ἐπεὶ καὶ ἡ χώρα ἀκτὴ καὶ ἀκταία. Ψέγονται  
δὲ ὡς ἄπασι χαλεποὶ, καθὰ αἱ ἱστορίαι δη-  
λοῦσιν. Ἴδιον γὰρ φασὶν οἶον αὐτοῖς φρονεῖν,  
προπηλακίζειν, ἐξοστρακίζειν, θανατοῦν, καὶ  
μάλιστα τοὺς ἀρίστους, καὶ μαρτυροῦσι τῷ  
λόγῳ Μιλτιάδης, Θεμιστοκλῆς, Ἀριστείδης,  
Σωκράτης, Ἀλκιβιάδης (Φωκίων), καὶ ἕτερος  
μυρίος ὀρμηθός. Ἐπαινος δὲ τῆς τῶν Ἀθη-  
ναίων χώρας ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου τοιοῦτος.  
Ὅφει γειμῶνος μέσου σικύου, βότρυς, ὀπώ-  
ραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα,  
ὥστε οὐκέτ' οὐδεὶς οἶδε πηνίκ' ἐστὶ τοῦ ἐνι-  
αυτοῦ. Εἶτα τινὸς εἰπόντος ὅτι μέγιστον ἀ-  
γαθὸν εἴπερ ἐστὶ δι' ἐνιαυτοῦ ὅτου τις ἐπι-  
θυμεῖ λαβεῖν, ἀντιτίθησί τις ὡς κακὸν μὲν  
οὖν μέγιστον· εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν,  
οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο. Περιχρόμεναι δὲ ἦσαν  
ἐν τοῖς Ἀθήνησιν ἀγαθοῖς καὶ ἰσχύδες αἱ ἐ-  
κεῖθεν, τὸ πρῶτον τῶν Ἀττικῶν. (Λεξ.  
Εὐσταθ.)—Εἶλον πάλαι ποτὲ αἱ Ἀθηναὶ πολὺ  
τὸ σεμνόν· δηλοῖ δὲ καὶ ὁ εἰπὼν τὰς Ἀθή-  
νας Ἐλλάδος μουσεῖον, ἔτι δὲ καὶ Πίνδαρος,

*Ἑλλάδος αὐτὰς ἔρεισμα καλέσας, καὶ Θουκυ-  
δίδης Ἑλλάδος Ἑλλάδα, καὶ ὁ Πύθιος ἐστὶν  
καὶ πρωταεῖον τῶν Ἑλλήνων.* (Ἀθῆν. καὶ  
Λεξ. Εὐσταθ.).

*Ἀττικὴ καὶ Ἀκταία* παρὰ Ἀκταίου. (Τα-  
τιαν. Γ', 884).—*Ἀκτὴ καὶ Ἀττικὴ.* (Θεόφ.  
Ἀντιοχ. Γ', 1164).—*Ἀττικὴ παρὰ τῆς Ἀτ-  
θίδος.* (Ἐπιφάν. ΜΑ', 200).

*Ἀττικίζεσθαι* καὶ μὴ ἀττικίζεσθαι γινώμηναι.  
Πολύτροποι τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ περὶ τοῦς  
λόγους ἐπιθυμίαι. Πραγματεία. (Ἰσίδ. ΟΗ',  
1152-1153).—*Ἀττικίζουσα* φράσις καὶ μὴ.  
(αὐτόθ. 1489).

*Ἀττικὸς*, Πλατωνικὸς φιλόσοφος. Περὶ  
τοῦ τριμεροῦς τῆς κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφίας·  
ἡ ἐντελής φιλοσοφία τριχῶς διηρημένη εἰς τε  
τὸν ἠθικὸν καλούμενον τρόπον, καὶ τὸν φυσικὸν  
καὶ λογικόν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 845-848).—  
Πρὸς Ἀριστοτέλην, διενεχθέντα Μωῦσεϊ καὶ  
Πλάτωνα, ἐν τῷ περὶ τοῦ τέλους λόγῳ. (αὐ-  
τόθ. 1304).—Πρὸς τὸν αὐτόν, περὶ προνοίας.  
(αὐτόθ. 1309).—*Ὅτι* γεννητὸς ὁ κόσμος.  
(αὐτόθ. 1313).—Περὶ τῶν οὐρανίων πραγμά-  
των. (αὐτόθ. 1320-1328).—Περὶ ἀθανασίας  
ψυχῆς. (αὐτόθ. 1328-1336 καὶ 1337-1341).

*Ἀττικὸς Πατριάρχης* Κωνσταντινουπόλεως  
μετὰ Ἀρσάκιον Χρυσοστόμου διάδοχον. (Σω-  
κράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 725).—Ἑλλόγιμος  
ἀνὴρ, καὶ τρόποι αὐτοῦ. (αὐτόθ. 741).—  
Διοικητικὸς αὐτοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ ὄνομα  
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τοῖς διπτύχοις τῆς  
Ἐκκλησίας ἐνέταξεν· ἦν δὲ λίχν μεταδοτικὸς,  
ἀνευ διακρίσεως θρησκείας. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ  
περὶ τούτου πρὸς Καλλιόπιον. Ἐδίδου καταλ-  
λήλους ὀνομασίας εἰς θέσεις καὶ τόπους. Βλ.  
λ. Ἀργυροῦπολις. Τελευτὴ αὐτοῦ. (αὐτόθ.  
793-797).—Γένος αὐτοῦ, παιδεία, ἦθος. (Σω-  
ζόμ. αὐτόθ. 1589-1592).—Ἐπιστολαὶ αὐ-  
τοῦ πρὸς Κύριλλον Ἀλεξανδρείας καὶ ἄλλους  
ὑπὲρ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. (ΕΖ' 348-361).  
—*Συγγράμματτα* αὐτοῦ (ΕΕ', 637-651).

*Ἀτίλας* ὁ τῆς οἰκουμένης πολέμιος.  
(Ἰωάν. Λυδ. σελ. 236).—*Σκυθῶν* ἦν βαισι-  
λεύς, καὶ ὅπως τὰ ἔωα καὶ τὰ ἑσπέρια κατέ-  
στρεψεν. (Εὐάγρ. ΠΓ', 2468).

*Ἄττις* ὁ Ζεὺς παρὰ Βιθυνοῖς. (Λεξ. Εὐ-  
σταθ.).—*Παρ' Ἑλλησι* δὲ ὁ Διονύσιος. (Κλήμ.  
Ἀλεξ. Η', 81.—Θ', 781).—Ἄττιδος καὶ Κυ-

βέλης μῦθος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 113).—*Ἀλληγο-  
ρικὴ* αὐτοῦ. (αὐτόθ. 200. 216).

*Ἀτύζεσθαι* τὸ ταράσσεσθαι καὶ ἐκπλήτ-  
τεσθαι· καὶ ἀντὶ τοῦ ἄττειν καὶ σκιρτᾶν· καὶ  
ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀτῶ γέγονεν ἀτύζω, ὡς ἀπὸ τοῦ  
κλῶ, κλύζω.

*Ἀτυχία*. Ἀτυχοῦντι φάρμακον. Δὸς τι  
καὶ μικρὸν τῷ δεομένῳ· οὐ γὰρ μικρὸν τῶν  
πάντων ἐπίδειε, ἀλλ' οὐδὲ τῷ Θεῷ, ἀν' ἣ κατὰ  
δύναμιν. Δὸς ἀντὶ μεγάλου τὴν προθυμίαν. Εἰ  
μηδὲν ἔχεις, δάκρυσον· μέγα τῷ ἀτυχοῦντι  
φάρμακον, ἔλεος ἀπὸ ψυχῆς εἰσφερόμενος·  
καὶ τὸ συναλγεῖν γνησίως πολὺ τι κουφίζει  
τῆς συμφορᾶς. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 896).

*Ἀτυχοῦσι* παραινέσεις μετὰ παραμυθίας καὶ  
εὐχαριστίας εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν. (ΛΖ',  
385-388).

*Ἄτῶ* καὶ ἀταίῳ τὸ βλάπτω.

*Ἀυαίνω* τὸ ξηραίνω.—*Ἀυαίνου* λίθος ἐν  
Αἴδου πέπλασται, παρὰ τὸ αὐκίνεσθαι, ὃ ἐστὶ  
ξηραίνεσθαι τοὺς νεκρούς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Ἀυαρις*, τόπος τις ἐν Αἰγύπτῳ οὕτω κα-  
λούμενος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 836).

*Ἀύγαρος* ὁ Ἐδεσσηῶν τοπάρχης· ὃς  
καὶ Ἀγβκρος, καὶ Ἀβγαρος, καὶ Ἀκβκρος.  
—Τὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ τῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦν  
Χριστὸν ἐπιστολῆς αὐτοῦ· καὶ ὅτι ὁ αὐτοκρά-  
τωρ Αὐγουστος ἠδέσθη καὶ ἐτίμησεν αὐτόν.  
(Εὐσέβ. Κ', 120-124.—Προκόπ. Ἱστορ. τόμ.  
Α'. σελ. 206-209).

*Ἀυγέας*, ἠλεῖος, δαίμων τις οὗτος ἐναν-  
τίος τῷ Πλούτῳ. (Σχόλ. Θ', 783.—Η', 113).

*Ἀυγειαί*, πόλις Λοκρίδος, καὶ ἐτέρη τῆς  
Λακωνικῆς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Ἀυγὴ* πυρός, τὸ σέλας. Οὐχ ὅπου τὸ πῦρ,  
ἀλλ' ὅπου ἡ αὐγὴ αὐτοῦ ἐφικνεῖται, τρυτέ-  
σιν ὁ φωτιζόμενος ὑπὸ τοῦ πυρός τόπος. (Α. Ε.).

*Ἀυγίας* ποιητής.

Ἐκ γὰρ δῶρων πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι πέλονται.  
(Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 224).

*Ἀυγουσται*. Ἀυγουσται αὐτοκρατόρων  
Κωνσταντινουπόλεως σύζυγοι, ὅσαι γεγόνασι.  
(Νικηφ. Πατρ. Κωνσταντ. Ρ', 1024-1025).

*Ἀυγουσταῖον*, τὴν ἀγορὰν καλοῦσιν οἱ  
Βυζάντιοι. Περιγραφή αὐτῆς. (Προκόπ. Ἱστορ.  
τόμ. Γ'. σελ. 181).—*Ἰδὲ* δὲ ὀψοπωλεῖον γου-  
στειῖον καλοῦσι. (αὐτόθ. σημ.).

*Ἀυγουσταῖος* θάλαμος, μέγας βασιλι-

κὺς θάλακμος, ὁ τῆς ὑποδοχῆς. (Θεοφύλ. Σχμοκ. σελ. 51).

**Αὐγουστάλιοι**, ἐλεγκταί. διὰ τί ἐκλήθησαν οὕτως. (Ίω. Αυδ. σελ. 204-210).

**Αὐγουστίνος**, ὁ τῶ οικείῳ αἵματι τοῦ μαρτυρίου ἐγγράφως γράψας Χριστοῦ τὰς φύσεις. ἔνθα ἀπκρίθησις τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων κατὰ Σευήρου τοῦ Ἀκροπόλου, λέγοντος, ὅτι οὐκέτι ἀσφαλεῖς εἰσιν αἱ τῶν ἀγίων Πατέρων φωναί. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 113).

**Αὐγουστόπολις**, πόλις Φρυγίας. (Βίος Εὐτυχίου Πατρ. Κωνστ. ΠΓ', 2284).

**Αὐγουστος**, αὐτοκράτωρ Ῥώμης· ἐβάσιλευσεν ἔτη πεντήκοντα καὶ ἐξ καὶ μῆνας τέσσαρας. (Χρυσόστ. Ν', 795 κ. ἐ).—Ἄμιλία εἰς τὸ ἀ' ἔζηθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου. Τίκεται ὁ Χριστὸς κατὰ τὸ μβ' ἔτος τῆς βασιλείας Αὐγούστου· καὶ ἐν τῷ δεκτωκιδεκάτῳ ἔτει, Τιβερίου βασιλεύοντος, ἀνέρχεται εἰς τὸν σταυρόν, καὶ πάσχει, καὶ ἀνίσταται, καὶ ἀνκλαμβάνεται. (αὐτόθ. 795-800). — Αὐγούστου Ὀκταβιανοῦ βασιλεία. (Ζώσ. σελ. 11). — Αὐγουστος τὸν τοῦ Σοφοκλέους *Μίαιρα* εἰς τὴν πάτριον φωνὴν μετένεγκε, καὶ πῶς ἐξήλειψε ταύτην ἀφήγησις. (Ίω. Αυδ. σελ. 45-46).—Αὐγούστου πατρικὴ πρόνοια. Ἐπαυε τοὺς ἀπαιδευτοὺς διοικητὰς καὶ ἄρχοντας. Ἐθῆκεν ὄρον ταῖς εὐωχίαις καὶ ταῖς προξίαι· ἐμίσει τοὺς κόλακας. (αὐτόθ. 46). — Ὀκτάβιος Αὐγουστος Σεβαστὸς ἀνηγορεύθη, καὶ Σεξτίλιος μὴν Αὐγουστος προσηγορεύθη διὰ τὸ ἐν αὐτῷ Σεβαστὸν ἀναγορευθῆναι. (Χρονικ. Πασχάλ. ΙΒ', 469).

Χρόνοι βασιλείας Αὐγούστου, καὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. (Ί. Μακάλ. ΙΖ', 352).

**Αὐδακτος** μάρτυς, καὶ τὰ κατ' αὐτόν. (Εὐσέβ. Κ', 768 κ. ἐ).

**Αὐδαῖν**, τὸ ἀνθρωπίνως λαλεῖν· φθέγγεσθαι δὲ τὸ ἀπλῶς φωνὴν ἀφιέναι· καὶ ὅτι καὶ *αὐδαῖσθαι* ἀντὶ τοῦ *αὐδαῖν* λέγεται. (Λ. Εὐστ.).

**Αὐδὴ** ἰδίως ἡ ἀνθρωπίνη φωνὴ εἴπου λαλιά, παρὰ τὸ *αὐω* τὸ φωνῶ καὶ τὸ *δέω*, ὃ ἐστὶ δεσμῶ, διὰ τὸ ἐναρμονίως συνδεδέσθαι· φθογγὴ δὲ ἡ ἀπλῶς φωνὴ καὶ ἐπὶ ἀλόγων λέγεται.—Αὐδὴ ὅτι ἐπέλαττόν τι ἐστὶν ἢ ἡ φωνή. (Λ. Εὐστ.).

**Αὐδήεις**, ὁ λόγῳ χρώμενος προφορικῶ,

καὶ αὐδήεντες ἄνθρωποι πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλων ζώων. (Λ. Εὐστ.).

**Αὐδήεσσα** γυνή, ἡ περιβόητος διὰ τι σύμβημα, ἢ ἐνδοξος καὶ εὐγενής.

*Αὐδήεσσα* θεαὶ λέγονται παρ' Ὀμήρῳ ἡ Κίρκη καὶ ἡ Καλυψὼ διὰ τὸ ἀνθρωπίνη αὐδῆ χρῆσθαι. (Λ. Εὐστ.).

*Αὐδὴν χεῖρ* ἀντὶ τοῦ φθέγγεσθαι· αὐτὴ δὲ ἡ αὐδὴ βέσει ἐκ στόματός τινος λέγεται.

**Αὐδιανοὶ** αἰρετικοὶ σχισματικοὶ ἡ Ὀδιανοί, τάγμα εἰσίν. Οὗτοι δὲ ἐν μοναστηρίοις τὴν κατοίκησιν κέκτηνται ἀναχωροῦντες, τάγμα ὄντες ἐν ἐρημίαις τε καὶ πλησιαίτερον πόλεων, ἐν προαστείοις τε καὶ ὅποι τὰς ἑαυτῶν μονὰς ἦτοι μάνδρας ἔχουσιν. Πόθεν ἐκλήθησαν, πῶς ἐσχηματίστησαν· ἱστορία καὶ ἀνασκευὴ τῶν κακοδοξίων αὐτῶν. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 340). — Κακοδοξία αὐτῶν περὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Θεοῦ. (αὐτόθ.).—Διάρροροι περὶ τοῦ τοῦ γινῶμαι, τί ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. (αὐτόθ. 344).—Χωρὶα οἷς πειρῶνται Αὐδιανοὶ δεῖξαι τὴν τοῦ Θεοῦ εἰκόνα ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι ὑφιστάναί. (αὐτόθ. 345). — Πῶς ὁ Θεὸς ὤφθη τοῖς προφήταις. (αὐτόθ. 349). — Πλάνη αὐτῶν περὶ τοῦ Πάτρχα. (αὐτόθ. 353). — Βίος αὐτῶν ἀγιώτατος, πλὴν τῶν κακοδοξίων. (αὐτόθ. 372).—Τὴν τῶν ἄλλων κοινωνίαν φεύγουσιν. (αὐτόθ.).—Περὶ τῆς αἰρέσεως τῶν Αὐδιανῶν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Αὐδίου ἢ Αὐδαίου. (Θεοδώρ. ΠΓ', 428-429).

**Αὐδιος**, ἢ *Αὐδαίος*, κατὰ Θεοδώρητον, σχισματικὸς. (Ἐπιφάν. ΜΒ', 340).—Ἐχωρήσθη τῆς Ἐκκλησίας.—Ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη. (αὐτόθ. 341).—Γέρων εἰς Συυθίαν ὑπερβόριος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου πέμπεται. (αὐτόθ. 372).—Ἐν Γοτθίᾳ μοναστήρια ἰδρύει. (αὐτόθ.).

**Αὐδοναῖος** μὴν, ὁ Ἰανουάριος· περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἑβ' μηνῶν, τῆς συλλήψεως τῆς Ἐλισάβετ, καὶ τῆς Θεοτόκου, καὶ τῆς ἐορτῆς τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. (Χρυσόστ. ΜΘ', 358).

**Αὐεῖν** τὸ φωνεῖν καὶ τὸ καλεῖν ὁμωνύμως.

**Αὐθάδεα**. Ἀπαγόρευσις γογγυσμοῦ, καὶ αὐθαδείας, καὶ ὑπερηφανίας, καὶ θρασύτητος. (Διατ. Ἀποστ. Α', 1004-1005).

**Αὐθάδεια**, αὐτοαρέσκεια, παρὰ τὸ *ἀδεῖν*, ὃ ἐστὶν ἀρέσκειν. (Ἀεξ. Εὐσταθ. — Γρηγ. Νζζ. ΑΖ', 951).

αὐθάδει, ἀλαζόνες, ὑπερήφκνοι ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται. Παροιμ. Α', 23. 31. (Κλήμ. Ῥώμ. Α', 325).

**Αὐθαίρετος.** Αὐθαίρετον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἀδούλωτον πρὸς ἐκλογὴν βίου. Παράθεσις ἐλπίζόντων εἰς Θεὸν καὶ ἀπίστων, καὶ τίσι θυσίαις εὐαρεστεῖται καὶ προσφοραῖς ὁ ἀνευδής Θεός. (Κλήμ. Θ', 420 κ. ε.).

**Αὐθέντης** ἐκ τοῦ αὐτοέντης κατὰ ἀντιστοιχίαν λέγεται. Αὐθέντης οὐχ ὁ δεσπότης, ἀλλ' ὁ αὐτοέντης, ὁ ἐστὶν αὐτομόντης, καὶ αὐτοχειρῶ φονεύς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Αὐθημερινὸς** σοφός, ὁ αὐτοσχέδιος· ὅτι παρὰ τὸ αὐτῆμαρ λέγεται.

**Αὐθι** ἐν ἴσῳ τῷ αὐτόθι· αὐθις καὶ αὐθι χωρὶς ς, καὶ αὐθεν μετὰ τοῦ ς· αὐθις τὸ πάλιν καὶ τὸ εἰς τοῦπίτω καὶ τὸ ἐκ δευτέρου, καὶ ὅτι αὐθις λέγεται Ἰωνικῶς. (Λ. Εὐσταθ.).

**Αὐθόμαϊμοι** λέγονται οἱ τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντες.

**Αὐλαία** ἡ αὐλή, κατὰ παραγωγὴν.

**Αὐλαξ** ἡ τοῦ ἀρότρου τομὴ εἰς μῆκος, παρὰ τὸν αὐλόγ, ὃ δηλοῖ ἐπιμήκη παράτασιν.

**Αὐλειαί** θύραι, αἱ ἔξω τοῦ προδόμου πρὸς αὐτῇ τῇ αὐλῇ.

**Αὐλή** παρὰ τὸ ἄω, ὃ ἐστὶ πνέω, λέγεται, ἐπενθέσει τοῦ υ. *Αὐλή* συνεκδοχικῶς ἡ ὕλη οἰκία· κυρίως δὲ τόπος διαπνεόμενος, ὃ ἐστὶν ὑπαιθρος, πρὸ τῶν μεγάλων οἴκων, καὶ αὐλαὶ τὰ βασιλεια διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν πρὸ τῶν οἴκων ὑπαίθρους τόπους. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Αὐλήσεις.** Αὐλήσεων προσηγορίαι, κῶμος, ἐπίφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικόν, ἠδύκωμος, σικυνοτύρβη, θυροκοπικόν τὸ καὶ κρουσίθυρον, κνησμὸς, μόθων, & καὶ μετ' ὀρχήσεως ἠυλεῖτο. (Λεξ. Εὐσταθ.). Ἀθήναιος.

**Αὐλητικὸς** κάλαμος, ἐκ τοῦ Μέλανος ποταμοῦ.

**Αὐλική** ὑπόκρισις. (Ἰουλικὸς παρὰ Βασιλείῳ ΑΒ', 341).

**Αὐλεζόμεναι** βόες, αἱ μὴ ἄγριαί, ἀλλ' ἐν ἐπαύλει διάγουσαι.

**Αὐλιος** ἀστὴρ ἐπιθετικῶς, ὁ ἐσπερινός, ὁ αὐλιζέσθαι ποιῶν τὰ ζῶα.

**Αὐλις,** ἀντὶ τοῦ κοίτη καὶ κατασκηνώσεις, ἐν ἴσῳ τῷ αὐλή· καὶ ὅτι βαρύνεται πρὸς διαστολὴν τοῦ *Αὐλις*.

**Αὐλός.** Περί προσηγορίας διαφόρων αὐλῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Ἔστι δὲ ὁ αὐλός ὄργανον μουσικὸν πνεύματι συνεργῶ πρὸς τὴν μελωδίαν χρώμενον. Διόπερ οἶμαι πάντα ἄγιον Προφήτην αὐλὸν τροπικῶς ὀνομάζεσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος κίνησιν. (Βασιλ. ΚΘ', 321).

**Αὐξάνεσθαι.** αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. αὐξάνεσθε, ἵνα μὴ ἐν ἐνὶ περιορισθῇ ἡ κτίσις· πληθύνεσθε, ἵνα μὴ εἰς ἓν, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλούς· καὶ πληρώσατε τὴν γῆν· πληρώσατε δὲ οὐ τῇ κατοικήσει· οὕτω γὰρ ἂν ἐστενοχωρήθημεν ζῶντες, εἰ τοσαύτη ἦν ἡ γῆ, ὅση ἡμᾶς ἐκμετρεῖ· ἀλλὰ πληρώσατε τῇ ἐξουσίᾳ κ. ε. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 272-277).

**Αὐξάνεσθαι.** Διπλῆ ἐστὶν ἡ αὐξήσις, ἡ μὲν σώματος, ἡ δὲ ψυχῆς. Ἄλλ' ἡ ψυχῆς αὐξήσις, ἡ διὰ τῶν μαθημάτων εἰς τελείωσιν προσθήκη σώματος γὰρ αὐξήσις, ἡ ἀπὸ μικροῦ εἰς τὸ καθῆκον μέτρον ἀποκατάστασις. Αὐξάνεσθε τοίνυν τοῖς μὲν ἀλόγοις ζώοις, κατὰ τὴν τοῦ σώματος τελείωσιν, κατὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς φύσεως εἴρηται, ἡμῖν δὲ αὐξάνεσθε κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατὰ τὴν προκοπὴν τὴν εἰς Θεὸν οὖσαν, ὅιος ἦν Παῦλος, τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, τῶν δ' ὀπισθεν ἐπιλανθανόμενος. (αὐτόθ. 281).—Αὕτη ἐστὶν ἡ αὐξήσις τῶν θεωρημάτων, εὐσεβείας ἀνάληψις, ἡ τοῦ πλείονος ἔκτασις, τὸ ἐπορέγεσθαι ἡμᾶς ἀεὶ τῶν ὄντων, τὸ προγενόμενον μὲν ἀεὶ κατόπιν ἑαυτοῦ ἀφιέναι, τὸ δὲ λείπον τῆς εὐσεβείας, τοῦτο ὅση δύναμις ἐπιζητεῖν. Αὐξάνεσθε οὖν αὐξήσιν, τὴν κατὰ Θεὸν τελείωσιν, τὴν κατὰ τὸν ἔνδον ἄνθρωπον· πληθύνεσθε Ἐκκλησίας τῇ εὐλογίᾳ. Μὴ ἐν ἐνὶ περιγραφῆτι ἡ θεολογία· ἀλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν κηρυχθήτω τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας. Πληθύνεσθε. Τίνες; Οἱ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον γεννώμενοι. Πληρώσατε τὴν γῆν. Σάρκα τὴν δεδομένην ὑμῖν εἰς ὑπηρεσίαν πληρώσατε ἀγαθῶν ἔργων. Ὁφθαλμὸς πλήρης ἔστω τοῦ ὄραν τὰ δέοντα. Χεὶρ πλήρης ἔστω ἀγαθῶν ἔργων. Πόδες ἔστωσαν εἰς ἐπίσκεψιν ἀσθενούντων, πορευτικοὶ ὄντες ἐφ' ἃ προσήκει. (αὐτόθ. 281-284).

**Αὐξέντιος** ἀρειανός, ἀνὴρ φιλοπράγμων μάλλον, ἢ χριστιανός, μὴ εἰδῶς μηδὲ τὴν

Ῥωμαϊκὴν γλῶτταν ἐπίσκοπος Μεδιολάνου διορίζεται ὑπὸ Κωνσταντίου, ἐξορίσαντος Διονύσιον τὸν κανονικὸν καὶ εὐσεβῆ ἐπίσκοπον. (Ἀθαν. ΚΕ', 784).—Πολλοὶς κακοῖς ἦν ὑπεύθυνος. (Κς' 1045).—Κατεδικάσθη ἐν τῇ ἐν Ῥώμῃ συνόδῳ. (αὐτόθ. 1052).—Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ Ἀμβρόσιος. (Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 1348).

**Αὕξεσθαι.** Αὕξεσθαι ἡ ἡμέρα μέχρι μεσημβρίας λέγεται διὰ τὸ τὸν ἥλιον ἐκ τῶν ταπεινότερων εἰς ὕψος ἀρεσθαι. Αὕξεσθαι κύμα, ἀντὶ τοῦ ἐγείρεσθαι.

**Αὕξουμῆται,** ἔθνος Ἀραβικόν. Χωρογραφία. (Φιλοστοργ. ΞΕ', 485-489).

**Αὕξωμας,** πόλις Ἀραβίας εἰς τὰ ἄκρα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Ῥωμαϊκῶν ὀρίων. Χωρογραφία. (Προκόπ. Ἰστορ. τόμ. Α' σελ. 102).

**Αὕξω,** ὅτι παρὰ τὸ ἔχω, ἐξω, μετὰ τοῦ α στερητικοῦ γίνεται ἀέξω, παρὰ τὸ μὴ ἐπέχεσθαι τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας τὰ αὐξάνομενα· ἀέξω οὖν καὶ κράσει ἄξω καὶ πλεονασμῷ αὕξω. (Λ. Εὐστ.).

**Ἄϋπνος** τέχνη, ἡ κυβερνητικὴ λέγεται παρὰ Λυκόφρονι. (Λ. Εὐστ.)

**Ἄϋρα.** Ἄϋρα καὶ ἀναθυμιάσις διαφέρουσιν. Ἄναξιμανδρος τοίνυν ῥύσιν ἀέρος τὸν ἄνεμον εἶπε· τινὲς δὲ ἀναθυμιάσιν ἀέρος. Ἄλλοι δὲ διαφέρειν ἄνεμον λέγουσιν αὐρας· ἄνεμον γὰρ εἶναι ῥύσιν ἀέρος· αὐραν δὲ ἀναθυμιάσιν γῆς. Ἔνθα περὶ ἀνέμων καὶ τῆς προσηγορίας ἐκάστου. (Ἀχιλλ. Τάτ. ΙΘ', 985-988).

**Ἀϋρηλιανὸς** αὐτοκράτωρ, μέλλων διωγμὸν κινῆσαι κατὰ χριστιανῶν, θεῖα δίκη τοὺς ἀγκῶνας ἀποδεσμοῦται. (Εὐσέβ. Κ', 720).—Βασιλεὺς Αὐρηλιανοῦ. (Ζώσ. σελ. 42).

**Ἀϋρηλιανὸς** καὶ Σατορνίνος στρατηγοὶ Ἀρκαδίου. Ὁμιλίᾳ Χρυσοστόμου, ὅτε οὗτοι ἐξωρίσθησαν, καὶ Γαϊνᾶς ἐξῆλθε τῆς πόλεως. (Χρυσόστ. ΝΒ', 413-420).

**Ἀϋρήλιος,** ἐπίσκοπος Καρθαγένης. Ἐπιστολῇ Χρυσοστόμου πρὸς αὐτόν. (ΝΒ', 700).

**Ἀϋριον,** ὅτι παρὰ τὸ αῶ, ὃ ἐστὶ λάμπω, λέγεται, ὡς καὶ ἡ ἡώς.

**Ἀϋσαι,** τὸ καῦσαι· καὶ ὅτι καὶ τὸ θιγεῖν καὶ ἀψοθαι σημαίνει.

**Ἀϋσταλέος** καὶ αὐσταλέος, ὃ ἐστὶν αὐστηρὸς καὶ αὐχμῶν, παρὰ τὸ αῶ, γίνεται αὐττός, ὅθεν αὐσταλέος.

**Ἀϋστηρὸς** παρὰ τὸ αῶ τὸ ξηραίνω γίνεται αὐστός, ὅθεν αὐστηρὸς.

**Ἀϋτάγρετον,** τὸ αὐθαίρετον, ἢ τὸ αὐτόθεν ἀγειρόμενον ἢ ἀγρευόμενον.

**Ἀϋτανδρος,** ἀπολωλένχι νκυς λέγεται, ἦγον σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν.

**Ἀϋτανέψιοι,** οἱ κοινῶς ἐξάδελφοι.

**Ἀϋτάρ,** ἐκ τοῦ ἀτάρ, ἐπενθέσει τοῦ υ.

**Ἀϋταρέσκεια,** ὑπὸ ἠθικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν· ὅτι χρὴ φεύγειν τὴν αὐταρέσκειαν· καὶ ὅτι δεῖγμα αὐθαδείας καθ' ἑαυτοῦ ἐκφέρει ὁ οἰόμενος εἶναι ἀκριβεστέραν τὴν ἐκυτοῦ ἰδίαν κρίσιν τῆς τῶν πλειόνων δοκιμασίας κ. ἐ. (Βασίλ. ΛΑ', 1021).—*Ἀυθετεῖν*, καὶ κκιντοτομίας εἰσάγειν ἐν τῇ πίστει οὐ δεῖ τινα ἐκυτῶ ἀρέσκοντα. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1537).

**Ἀϋτάρκεια·** αὐτάρκης βίος. Ὁ μὲν τὸν ἐγκρατέστατον καὶ αὐταρκέστατον βίον ἐλόμενος, τῇ μὲν ψυχῇ λαμπρὸς ἐστὶ καὶ μέγας, τῷ δὲ βίῳ εὐτελής. Πολλοῦ γὰρ ἄξιος ὢν, ἀναλίσκεται ὀλίγα· ὁ δὲ τὸν ἀβροδίαιτον βίον τιμῶν, καὶ τὴν φλεγμαινούσαν τράπεζαν διώκων, τῇ μὲν ψυχῇ ταπεινὸς ἐστὶ καὶ μικρὸς, καὶ χαρίτων ἔρημος, τῷ δὲ βίῳ πολυτελής. Οὐδενὸς γὰρ ἄξιος ὢν πλεῖστα ἀναλίσκεται κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1021).—Ἡ πολλὴ καὶ ἀκατάπαυστος τρυφή καὶ ἐπὶ τοὺς παρὰ φύσιν παιδοτριβεῖ ἔρωτας, καὶ πᾶσαν τοῦ μὲν σώματος τὴν ὑγίειαν, τῆς δὲ ψυχῆς λυμάνεται τὴν εὐγένειαν· ἢ ὄντως δὲ τρυφή, ἢ σώφρων, ἐν τῇ αὐταρκείᾳ ἔγκειται. (αὐτόθ. 1345).

Ἀϋτάρκεια, εὐτέλεια, καὶ λιτότης παλαιῶν ἀνδρῶν καὶ φιλοσόφων. ἔνθα πρότροπὴ καὶ παραινέσις πρὸς νέους καὶ φοιτητὰς εἰς ἀρετὴν δι' ὑποδειγμάτων. (αὐτόθ. 1437-1444).

Ἀϋτάρκεια καὶ ἀπραγμοσύνη. Ἔοικας ἀγνοεῖν ὄσσην ὁ ἀπράγμων βίος ἔχει τὴν εὐφροσύνην. Τάχα δὲ οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ τὸν αὐτόν σοι βίον ἐπανηρημένοι, ἅτε μηδέποτε ταύτης γευσάμενοι καθαρῶς. (αὐτ. 469).

Ἐπειδὴ πλείστας ἡ φύσις ἡμῶν ἀνάγκας ἔχουσα, μεγίστην ἔχει τὴν τῆς γαστρὸς (πολλὰ γὰρ ἡμῖν ἐπιτάττουσα, ἥκιστα λόγῳ πεισθῆναι βούλεται)· λογισμῷ τὴν τυραννίδα αὐτῆς περικόψωμεν, καὶ τὸ ἀχείρωτον χειρώσασθαι μηχανησώμεθα. Τοῦτο δὲ ἔσται, εἰ τῇ χρεῖξ τὴν ἀνάγκην θεραπεύσασιμεν, καὶ τῇ

αὐταρκεῖα τὴν ἀμετρίαν κολάσασιν. (αὐτόθ. 481-484).

Αὐτάρκεια βρωμάτων. Τὸ σῶμα, ὃ βέλτιστε, τροφῆς δεῖται, οὐ τροφῆς, ὀλιγοδείας, οὐ πλησμονῆς, αὐταρκεῖας, οὐ πολυτελείας. Αἱ μὲν γὰρ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ὠφελοῦσιν, ὑγίειν καὶ ῥώμην καὶ εὐεξίαν τίκτουσαι· αἱ δ' ἄμφω καταβλάπτουσι, οὐ μόνον τὴν ὑγίειαν διαφθεύρουσαι, ἀλλὰ καὶ νοσήματα ἀργαλεώτατα ὠδίνουσαι. Ἀπόδειξις δὲ σαφής, τὸ τοὺς τῆς ὀλιγοδείας ἀσκητὰς τῶν τὸν ἀβροδίατον ἐλομένων βίον καὶ συνετωτέρους καὶ ὑγιεινότερους εἶναι. (αὐτόθ. 500).

Αὐτάρκεια καὶ ἀφιλαργυρία πηλίον ἀγαθόν. Εἰ καὶ μυρίας ἀνατέμεις εὐπορίας ὁδοὺς, οὐ φημι τὸν κόρον, ἀλλ' οὐδὲ τὰς ὁδοὺς, ἅς ἐπιπορεύεται, εὐρήτεις. Μισεῖ γὰρ τοὺς ἀπλήστως τὰ χρήματα διώκοντας, καὶ ἐπιποιτᾶν αὐτοῖς οὐκ ἀνέχεται. Φιλεῖ δὲ μάλιστα πάντων τοὺς ὀλιγοδεία καὶ αὐταρκεῖα τὸν ἑαυτῶν κοσμοῦντας βίον, ἀσμένως αὐτοῖς ἐπιποιτᾶν. (αὐτόθ. 697).

Περὶ αὐταρκεῖας· μετὰ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξιμ. 4Α', 804-805. — Ἱερὰ Παράλλ. Δαμασκ. 4Ε', 1220-1224).

**Αὐτεξούσιον.** Μόνον δὲ ἐν τούτοις αὐτεξούσιον τὸν ἄνθρωπον ἐποίησεν ὁ Θεός, ἐπιτηδειότητα ἔχοντα δίκαιον ἢ ἀδικον γενέσθαι· ὃ καὶ τὰς τῶν συζυγιῶν ἐνήλλαξεν εἰκόνας, μικρὰ τὰ πρῶτα παραθέμενος αὐτῷ, μεγάλῃ δὲ τὰ δεύτερα, οἷον κόσμον, αἰῶνα. Ἄλλ' ὁ μὲν παρὼν κόσμος πρόσκαιρος, ὁ δὲ ἐσόμενος αἰδίδιος. Πρῶτη ἄγνοια, δευτέρα γνῶσις. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 85).

Τὸ ἐφ' ἡμῖν αὐτεξούσιον. Τὰς τιμωρίας καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἀγαθὰς ἀμοιβὰς, κατ' ἀξίαν τῶν πράξεων ἐκάστου ἀποδίδοσθαι διὰ τῶν προφητῶν μαθόντες, καὶ ἀληθῆς ἀποκρινόμεθα. Ἐπεὶ εἰ μὴ τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ καθ' εἰμαρμένην πάντα γίνεται, οὔτε τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ὅλως· εἰ γὰρ εἰμαρταὶ τὸν δὲ τινα ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τὸν δὲ φαῦλον, οὔθ' οὗτος ἀποδεκτός, οὔδὲ ἐκεῖνος μεμπτός κ. ἐ. (Ἰουστίν. Γ', 393).—Οὐκ ἔστι καθ' εἰμαρμένην πράττειν τοὺς ἀνθρώπους ἢ πάσχειν τὰ γινόμενα, ἀλλὰ κατὰ τὴν προκρίσειν ἐκάστον κατορθοῦν ἢ ἀμαρτάνειν. (αὐτ. 456).—Γεννητοῦ δὲ πικνὸς

ἦδε ἡ φύσις, κακίας καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι. Οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐπαινετὸν οὐδὲν αὐτῶν, εἰ οὐκ ἦν ἐπ' ἀμφοτέρω τρόπεσθαι, καὶ δύναιμι εἶχε. Δεικνύουσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ πανταχοῦ κατὰ λόγον τὸν ὀρθὸν νομοθετήσαντες καὶ φιλοσοφῆσαντες ἄνθρωποι, ἐκ τοῦ ὑπυχορθεύειν τόδε μὲν πράττειν, τῶνδε δὲ ἀπέχεσθαι. Αὐτεξούσιον τό τε τῶν ἀγγέλων γένος καὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀρχὴν ἐποίησεν ὁ Θεός. Δικαίως οὖν ὑπὲρ ὧν ἂν πλημμελήσωσι, τὴν τιμωρίαν ἐν αἰωνίῳ πυρὶ κομίσονται. (αὐτόθ. 456 κ. ἐ.)

Καὶ ὕμῃς οὖν ἀξιούμεν ὑπογράψαντας τὸ ὑμῖν δοκοῦν, προθεῖναι τοῦτο τὸ βιβλίδιον, ὅπως καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ ἡμέτερα γνωσθῆ, καὶ δύνωνται τῆς ψευδοδοξίας καὶ ἀγνοίας τῶν καλῶν ἀπαλλαγῆναι, οἱ παρὰ τὴν ἑαυτῶν αἰτίαν ὑπεύθυνοι ταῖς τιμωρίαις γίνονται, εἰς τὸ γνωσθῆναι τοῖς ἀνθρώποις ταῦτα· διὸ τὸ ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων εἶναι τὸ γνωριστικὸν καλοῦ καὶ αἰσχροῦ. (αὐτ. 468).

Τὸ δὲ ἐκότερον τῆς ποιήσεως (ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπου) εἶδος αὐτεξούσιον γέγονε, τὰ γὰρ οὐ φύσιν μὴ ἔχον, ὃ πλὴν μόνον παρὰ τῷ Θεῷ ἐστὶ, τῇ δὲ ἐλευθερίᾳ τῆς προαιρέσεως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκτελειούμενον· ὅπως ὁ μὲν φαῦλος δικαίως κολάζεται δι' αὐτὸν γερονῶς μοχθηρός· ὁ δὲ δίκαιος χάριν τῶν ἀνδραγαθημάτων ἀξίως ἐπικινῆται, κατὰ τὸ αὐτεξούσιον, τοῦ Θεοῦ μὴ παραβῶς τὸ βούλημα κ. ἐ. (Γατιαν. Γ', 820).—Ἐλεύθερον καὶ αὐτεξούσιον ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. αὐτόθ. 1096).

Τὰ οὖν ἀποστάντα τοῦ πικτικοῦ φωτός, καὶ παραβάντα τὸν θεσμόν τῆς ἐλευθερίας, παρὰ τὴν αὐτῶν ἀπέστησαν αἰτίαν, ἐλεύθερα καὶ αὐτεξούσια τὴν γνώμην γεγονότα. (Εἰρην. Ζ', 1111).

Αὐτίκα τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν, οὐπερ ἐπίσης αὐτοῦ τε κύριοί ἐσμεν καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ, ὡς τὸ φιλοσοφεῖν, ἢ μὴ· καὶ τὸ πιστεύειν, ἢ ἀπιστεῖν. Διὰ γοῦν τὸ ἐκατέρου τῶν ἀντικειμένων ἐπίσης εἶναι ἡμῶν κυρίους, δυνατὸν εὐρίσκειται τὸ ἐφ' ἡμῖν. Καὶ δὴ αἱ ἐντολαὶ οἷα τε γενέσθαι καὶ μὴ γενέσθαι ὑφ' ἡμῶν, οἷς εὐλόγως ἔπεται ἔπαινός τε καὶ ψόγος. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1360 κ. ἐ.).

Τό τε αὐτεξούσιον ὁ Πλάτων ἐνδείκνυται

διὰ τῶνδε· Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμᾶζων πλέον καὶ ἔλαττον ἕκαστος αὐτῆς μεθέξει. Αἰτία ἐλομένου, Θεὸς δ' ἀναίτιος· κακῶν γὰρ ὁ Θεὸς οὐ ποτε αἴτιος. (Θ', 200-201 καὶ ἐν ὑποσημειώσει ἐκ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας. Μὴ πάντων αἴτιον τὸν Θεόν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν. Τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον, τῶν δὲ κακῶν, ἀλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν Θεόν). — Πάντα οὖν ὅσα μηδὲν ἐκώλυεν ἐκούσιον εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ τὴν αἴρεσιν, συνεργὰ πρὸς ἀρετὴν ἐποίησέ τε καὶ ἐδειξεν, ὅπως ἀμηγέπη καὶ τοῖς ἀμυδρῶς διορθῶν δυνάμενοις ὁ τῷ ὄντι μόνος εἰς παντοκράτωρ ἀγαθὸς ἀναφαίνεται Θεὸς ἐξ αἰῶνος εἰς αἰῶνα σώζων διὰ Υἱοῦ. Κακίς δ' αὖ πάντη πάντως ἀναίτιος κ. ἐ. (αὐτ. 416).

«Εἰ θέλεις τέλειος γενέσθαι.» Ματθ. ΙΘ', 21.— Οὐκ ἄρα πῶ τέλειος ἦν· οὐδὲν γὰρ τελείου τελειότερον. Καὶ θεῶς τό, «Εἰ θέλεις,» τὸ αὐτεξούσιον τῆς προσδιελεγόμενης αὐτῷ ψυχῆς ἐδήλωσεν· ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ γὰρ ἦν ἡ αἴρεσις, ὡς ἐλευθέρῳ, ἐπὶ Θεῷ δὲ ἡ δόσις, ὡς Κυρίῳ. Δίδωσι δὲ τοῖς βουλομένοις καὶ ὑπερσπουδακῶσι καὶ δεομένοις, ἵν' οὕτως ἴδιος αὐτῶν ἡ σωτηρία γίνηται· οὐ γὰρ ἀναγκάζει ὁ Θεὸς (βίβ γὰρ ἐχθρὸν Θεῷ), ἀλλὰ τοῖς ζητοῦσι πορίζει, καὶ τοῖς αἰτοῦσι παρέχει, καὶ τοῖς κρούουσιν ἀνοίγει. Εἰ θέλεις οὖν, εἰ ὅντως θέλεις καὶ μὴ ἑαυτὸν ἐξαπατᾶς, κτήσῃ τὸ ἐνδόν. Ἔρ σοι λείπει. (αὐτόθ. 613).

Περὶ αὐτεξουσίου, καὶ τῶν δοκούντων ἀναίρειν τοῦτο Γραφικῶν ῥητῶν λύσις καὶ ἐρμηνεία. (Ὠρειγ. ΙΑ', 249-301).— Ὅτι ὁ ἐκ προγνώσεως ἀφορισμὸς οὐκ ἀναιρεῖ τὸ αὐτεξούσιον. Πραγματεῖς θεολογικῆς. (ΙΑ', 841-845).

Περὶ τοῦ αὐτεξουσίου. Διάλογος φυσιολογικὸς καὶ θεολογικὸς. (Μεθόδ. ΙΗ', 240-264). — Ἄνθρωπος γὰρ προσέλαβεν ἐξουσίαν, ἑαυτὸν δουλαγωγῶν, οὐκ ἀνάγκη τῆς φύσεως κρατούμενος, οὐδὲ τῆς δυνάμεως ἀφαιρούμενος ὅπερ αὐτῷ κρεῖττον, οὐ ἕνεκα κεχαρισθῆαι φημί. Ἴνα τι πλέον ὧν ἔχει προσλάβῃ, ὅπερ αὐτῷ παρὰ τοῦ κρεῖττονος ἐκ τῆς ὑπακοῆς προσγίνεται, καὶ ὡς ὀφειλὴ ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ πεπονηκότος. (αὐτόθ. 264-265).

Αὐτεξούσιον ἐστὶν ἐλευθέρα θέλησις. (Ἄθην. ΚΖ', 1364-1365).— Ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον αὐτεξούσιον ἔπλασε λόγῳ καὶ σοφίᾳ τι-

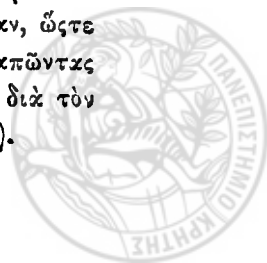
μηθέντα, πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ θεὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον. Ἴνα, εἰ μὲν θελήσει τῆ αὐτεξουσιότητι τῆς ζωῆς\* παραθήσει (sic), ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· εἰ δὲ ἀπὸ κακῆς προαιρέσεως παραθήσει τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου, αἰωνίως κολάζεται. Τὰ γὰρ τῆς φύσεως ἀμετάβλητα, οὔτε τιμωριῶν οὔτε τιμῆς ἄξια. Οὐδεὶς γὰρ ἐνεκλήθη ποτὲ τὸ εἶναι λευκός, ἢ μέλας κ. ἐ. (ΚΗ', 1401).

Περὶ αὐτεξουσίου. Ὁμιλία· ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός. (Βασίλ. ΛΑ', 329-352).

Δεινὸν ἡ ἀμαρτία, καὶ νόσος χαλεπωτάτη ψυχῆς ἡ παρανομία· ὑποτέμνουσα μὲν αὐτῆς τὰ νεῦρα, καὶ πυρὸς δὲ αἰωνίου γιγνομένη παραίτιος. Κακὸν αὐτεξούσιον, βλάστημα προαιρέσεως κ. ἐ. ἔπονται τὰ Γραφικὰ χωρία. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 381. 409. 481).

Περὶ αὐτεξουσίου. Ὁμιλία. (Μακκάρ. Αἰγύπτ. ΛΔ', 693. κ. ἐ.).— Οἱ πόρρωθεν τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων τυγχάνοντες, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι ὑπὸ παντὸς ἀνέμου εἰσίν, οἱ οὐ μόνον ἑαυτοὺς πλανῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησίον ποτίζοντες· ἀνατροπὴν θολορᾶν, τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀδικίᾳ κατέχουσιν· ἐν οἷς τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν. (Πρ. Ῥωμ. Α', 18-19). Μχταιωθέντες γὰρ ἐν τοῖς διχλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ σκοτισθέντες κατὰ τὴν ἀτύνητον αὐτῶν καρδίαν, φάσκουσι φυσικὰ εἶναι καὶ ἐκ Θεοῦ γεγενῆσθαι τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας, ἡδονὴν λέγω φθορᾶς, καὶ θυμὸν ἄδικον, ὀργὴν ἀπρεπῆ, μὴ κατὰ Θεὸν κινουμένην, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἡμεῖς τοίνυν αὐτούς τε καὶ τὰς φωνὰς αὐτῶν ὡς ἐκτροπᾶς ἐλάσαντες, ἐπιγνώμεν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν τῆς ἐλευθερίας αὐτεξουσιότητα παρὰ τοῦ κτίσαντος ἡμᾶς, ἵνα ἐφ' ἡμῖν ἦ τὸ καὶ τῶν κρειττόνων ὀρέγεσθαι, καὶ τῶν χειρόνων ἀπέχεσθαι· οὐ γὰρ ἂν ὁ δίκαιος κριτῆς ἐκόλαζεν ἡμᾶς ἐνεργουμένους ὑπὸ τῶν παθῶν, εἴπερ ἦν αὐτὸς αὐτῶν ποιητής. (ΛΔ', 412 κ. ἐ.).

Ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία ἀπειρος καὶ ἀκατάληπτος οὖσα, ἀκαταλήπτως καὶ ἀνεξιχνίαστος τὰς οἰκονομίας τῆς χάριτος εἰς τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος ἐξεργάζεται ποιικίλως, πρὸς τὴν τοῦ αὐτεξουσίου θελήματος δοκιμασίαν, ὡς τε φανερωθῆναι τοὺς ἐξ ὅλης καρδίας ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντα πόνον καὶ κίνδυνον διὰ τὸν Θεὸν ὑπομένοντας. (αὐτόθ. 716 κ. ἐ.).



Ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς τὸν ἄνθρωπον, ἐλεύθερον ἀφῆκε καὶ αὐτεξούσιον, νόμῳ τῷ τῆς ἐντολῆς μόνῳ κρατούμενον, καὶ πλούσιον ἐν Παραδείσῳ τρυφῆς.—Ἐλευθερία δὲ καὶ πλοῦτος ἡ τῆς ἐντολῆς μόνῃ τήρησις ἦν. Πενία δὲ ἀληθῆς καὶ δουλεία, ἡ ταύτης παράδοσις. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 892). — Ἔθετο ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ παραδείσῳ, τῷ αὐτεξουσίῳ τιμῆσκι, ἵν' ἢ τοῦ ἐλομένου τὸ ἀγαθὸν οὐχ ἤττον ἢ τοῦ παρασχόντος τὰ σπέρματτα. (ΑΓ', 324).

Αὐτεξούσιον ἐν ἀρετῇ καὶ κακίᾳ, πῶς; (Νικήτας Δαβιδ ΑΗ', 720-728). — Ἐκ τῆς ἐκάστου προαιρέσεως, ἀλλ' οὐχὶ ἐξ ἐπιρροῆς ἀστέρων καὶ ζωδίων ἡ ἀρετὴ καὶ κακία. (Καισαρ. αὐτόθ. 988-997).

Περὶ αὐτεξουσίου καὶ εἰμκρμένης. Περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν καὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν. (Νεμέσ. Μ', 761-817. 741-760).

Ἄ' Ἰδοὺ ἔθηκα ἐνώπιόν σου τὸν θάνατον καὶ τὴν ζωὴν· ἐκλεξάι ὁ θελεῖς. » (Ἱερμ. ΚΑ', 8). Ἴνα τὴν αἵρεσιν λαβῶν ὁ πράττων δικαίαν καὶ τὴν κρίσιν ἀπαιτῆται, καὶ μὴ πρὸς τι βεβιασμένος, ἀπολογίαν τὴν βίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν προημάτων ἔχη, μηδὲ οὕτω πεφυκῶς ἀμειμπτος τῇ φύσει μάχεσθαι μὴ δυνάμενος, καὶ τὴν αἵρεσιν ἐκατέρου ἔχων, κύριος ὢν ἐν ταῖς ἐπικρίσει, τῆς οἰκίας κρίσεως τὰς εὐθύναις καὶ τὰς ἀπολογίας ἀπαιτῆται· ὁ γὰρ εἴλετο, ἐκὼν εἴλετο· καὶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ τῶν ἐκουσίων κρίνεται, αἰρέσει ἰδίᾳ τοῖς πράγμασιν ἐπιβαλλόμενος. (Σεραπ. Μ', 908). — Αὐτεξούσιον οὐχ ἡ φύσις, ἀλλ' ἡ προαίρεσις τὸ ὀριστικὸν ἔχει. (αὐτόθ. 921). — Ἐφ' ἡμῖν γὰρ τὸ πιστεῦσαι κεῖται καὶ τὸ μὴ πιστεῦσαι· ἔνθα δὲ ἐφ' ἡμῖν τὸ πιστεῦσαι κεῖται καὶ τὸ μὴ πιστεῦσαι, ἐφ' ἡμῖν τὸ κατορθώσασθαι καὶ ἀμαρτήσασθαι, ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀγαθοποιεῖν καὶ τὸ κακοποιεῖν κ. ἐ. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 1153). — Ὅτι οὐδ' ἐξ ἀρχῆς, οὐδὲ κατὰ φύσιν συνουσιωμένον, ἀλλ' αὐτεξούσιον ἔχει ὁ ἄνθρωπος τὸ παθητικόν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 369-376).

Ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν· εἰ τοίνυν ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ, ἡμᾶς δεῖ τὴν προαίρεσιν παρασχεῖν συγκεροτημένην διὰ παντός, ἐσφιγμένην, ἀδιάχυτον. Ἄν θελήσῃς, τότε ἐνεργήσῃ τὸ θέλειν. (Χρυσόστ. ΕΒ', 240). — Οὐ προφθάνει τὰς ἡμετέρας βουλήσεις, ἵνα μὴ λυμάνεται

τὸ αὐτεξούσιον ἡμῶν. Ὅταν δὲ ἡμεῖς ἐλώμεθα, τότε πολλὴν εἰσάγει τὴν βοήθειαν ἡμῖν.—Ἡμῶν γὰρ τὸ προελέσθαι καὶ βουλευθῆναι, Θεοῦ δὲ τὸ ἀνύσαι καὶ εἰς τέλος ἀγαγεῖν. (ΞΓ', 99 κ. ἐ.).

Ἡ φύσις ἡ ἀνθρωπεῖα οὔτε ἀνεπίδεκτός ἐστι κακοῦ, οὔτε φυσικῶς κέκτηται τὰ κακὰ· ἀλλὰ γνώμη ταῦτα προσιεμένη, τὴν τῶν καλῶν ὑπομένει ἀπόπτωσιν. (Ἰσιδ. ΟΗ', 344.357).

Ἄρετὴ δὲ ἀδέσποτος. Καὶ τὸ αὐτεξούσιον ψυχῆς λογικῆς κάλλιστον ἀξίωμα. Αὕτη πρῶτη πρὸς ἡμᾶς καὶ μεγίστη τοῦ Δημιουργοῦ δωρεά, ἣν ἐγὼ πικρὸς μάλλον ἀσπάζομαι, καὶ πλείστην οἶδα τῷ δωδωκίῳ τὴν χάριν. Οὐδὲν γὰρ ἐλευθερίας σεμνότερον· ἢ παραλαβοῦσα τὸν ἄνθρωπον Θεὸν ἀπεργάζεται.

Ἐρώτ. Ἄρ' οὖν οὐκ ἄμεινον ἦν ἀγαθοῦς ἀνάγκη γενέσθαι, ἢ ἐλευθερίας ὀνόματι ἐξεῖναι κακίαν αἰρεῖσθαι;

Ἀπόκρ. Καὶ τίς αὕτη γένοιτο ἂν ἀρετῇ δουλεύειν ἠναγκασμένη ψυχῇ; Βίαιον γὰρ οὐδὲν κάλλιστον μάθημα· οὐδ' ἀνάγκη τι γιγνόμενον πρὸς εὐφημίαν ἐπιτήδειον. Πῶς δὲ ἀμεινων ὁ ἄνθρωπος ἦν, εἰ λίθινος ἦν, ὅποι βούλοιο τὸ τεχνίτης περιφερόμενος; (Αἰν. Γαζ. διάλογος Θεόφραστος ΠΕ', 908-912).

Τὸ γὰρ αὐτεξούσιον οὐκ ἂν λάβοι τὰ ὄντως ἀγαθὰ, μὴ βουλόμενον λαβεῖν· ταῦτα δὲ ἐστὶν ἀλήθεια καὶ ἀρετὴ ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας καὶ ὡσαύτως πᾶσιν ἐλλαμπόμενα. Ἱεροκλῆς παρ' Αἰνεῖα. (ΠΕ', 909 σημ.).

Εἰ γὰρ καὶ ἐφ' ἡμῖν ἡ αἵρεσις τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐφ' ἡμῖν θεόθεν ἔχοντες τῆς παρ' ἐκείνου συνεργείας καὶ τελειώσεως τῶν αἰρεθέντων πάντως που χρῆζομεν. Ἔοικε γὰρ τὸ μὲν παρ' ἡμῶν σπουδαζόμενον ἐκτεινομένη χειρὶ πρὸς λῆψιν τῶν καλῶν, τὸ δὲ παρὰ Θεοῦ συντελούμενον χορηγία εἶναι καὶ πηγὴ τῆς δόσεως τῶν ἀγαθῶν· καὶ τὸ μὲν ἐξευρίσκειν πεφυκέναι τὰ κακὰ, τὸ δὲ ἐκφαίνειν τῷ ζητοῦντι ὀρθῶς· ἡ δὲ εὐχὴ μεθόριον εἶναι τῆς τε παρ' ἡμῶν ζητήσεως καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δόσεως, εὖ ἐχομένη τῆς αἰτίας ἡμῶν, τῆς εἰς τε τὸ εἶναι προαγούσης ἡμᾶς, καὶ πρὸς τὸ εὖ εἶναι τελειούσης. (αὐτόθ.).

Περὶ αὐτεξουσίου· καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἀνάιτιος τῶν κακῶν. (αὐτόθ. 909-924).

Ἱεροκλέους, περὶ προνοίας (πικρὰ Φωτίῳ ΡΑ',



76).—“Οτι σύμφωνοι ἐν τοῖς δόγμασι Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης. (αὐτόθ. 77-80). — Τίς ἡ πρόνοια καὶ τάξις; (αὐτόθ. 80-84).—“Οτι αὐτεξουσίους ἔχει ἡ ψυχὴ τὰς κινήσεις καὶ περὶ τῆς προνοίας. (αὐτόθ. 85). — Τίνα κατ’ οὐσίαν λέγεται ποιεῖν; (αὐτόθ. 85-92).—“Οτι νόμοι, καὶ λογισμοί, καὶ ἀρεταί, καὶ ὅσα τοιαῦτα, τὴν πρόνοιαν συνεισάγουσιν. (αὐτόθ. 92). — Ποταπὸν ἐστὶ τὸ ἡμέτερον αὐτεξούσιον; (αὐτόθ.).—Διὰ τί μὴ τὰ ἀνθρώπινα διαθήσεται ὡς βούλεται; (αὐτόθ. 92-96).

“Οτι τὸ αὐτεξούσιον δέδοται ἡμῖν παρὰ Θεοῦ, καὶ ἐν ἡμῖν ἐστὶ σωθῆναι καὶ ἀπολῆσθαι. αἶδου ἡ βρασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.» Λουκ. ΙΖ’, 21. μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων καὶ τῶν Πατέρων. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ’, 2053-2064).

Αὐτεξούσιόν ἐστὶ τὸ ἀδέσποτον. Τὸ γὰρ ὑπὸ δεσπότην ὄν, οὐκ ἐστὶν αὐτεξούσιον. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ’, 77).

Περὶ τοῦ ἐφ’ ἡμῖν, τουτέστι, τοῦ αὐτεξουσίου. Θεωρῶν θεολογικὴ καὶ φιλοσοφικὴ. (Ἰω. Δαμσκ. ΙΔ’, 956-957).— Περὶ τῶν γινομένων, ὅτι τὰ μὲν εἰσὶν ἐφ’ ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ’ ἡμῖν. (αὐτόθ. 957-960). — Περὶ τοῦ, διὰ ποίαν αἰτίαν αὐτεξούσιοι γεγόναμεν. (αὐτόθ. 960).—Περὶ τῶν οὐκ ἐφ’ ἡμῖν. (αὐτόθ. 961-980. ἔνθα περὶ προνοίας, προγνώσεως καὶ προορισμοῦ. Ἰερὰ Παράλλ. ΙΕ’, 1109-1113 — ΙΓ’, 468).

**Αὐτεξουσιότης** καὶ θέλησις. Θέλησις ἐστὶ φυσικὴ δύναμις τοῦ κατὰ φύσιν ὄντος ὀρεκτικῆ· θέλησις ἐστὶ φυσικὴ ὄρεξις τῆ τοῦ λογικοῦ φύσει κατὰλληλος· θέλησις ἐστὶ φυσικὴ αὐτοκράτορος νοῦ κινήσις αὐτεξούσιος, ἢ νοῦς περὶ τι αὐθακίρως κινούμενος. Αὐτεξουσιότης ἐστὶ νοῦς κατὰ φύσιν κινούμενος, ἢ νοερά τῆς ψυχῆς κινήσις αὐτοκρατῆς. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ’, 752).

Αὐτεξουσιότης ἐστὶ ψυχῆς λογικῆς θέλησις ἐτοίμως κινουμένη εἰς ὅπερ ἂν θέλη· ἢν τινα περὶ μόνον τὸ καλὸν ἐτοίμως ἔχειν πείσωμεν, ἵνα ἀεὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐνοίαις τὴν μνήμην ἀναλίσκωμεν τοῦ κακοῦ. (Γρηγ. Νύσσ. παρὰ Ἰωάννη τῆς Κλήμ. ΙΙΙ’, 644).

Αὐτεξουσιότης αὐθίς ἐστὶ νοερά τῆς ψυχῆς κινήσις αὐτοκρατῆς. “Οθεν καὶ τὰ ἄλογα οὐκ εἰσὶν αὐτεξούσια· ἄγονται μᾶλλον ὑπὸ τῆς

φύσεως, ἢπερ ἄγουσι. Διὸ οὔτε ἀντιλέγουσι τῆ φυσικῆ ὄρεξει· ἀλλ’ ἅμα ὀρεχθῶσί τινος, ὀρεχθῶσι πρὸς τὴν πράξιν· ὁ δὲ ἄνθρωπος λογικὸς ὢν, ἄγει μᾶλλον τὴν φύσιν, ἢπερ ἄγεται. Διὸ καὶ ὀρεγόμενος, εἴπερ ἐθέλει, ἐξουσίαν ἔχει ἀναγκαιτίσαι ὄρεξιν, ἢ ἀκολουθῆσαι αὐτῇ. “Οθεν τὰ ἄλογα οὐδὲ ἐπικινεῖται, οὐδὲ ψέγεται· ὁ δὲ ἄνθρωπος καὶ ἐπικινεῖται καὶ ψέγεται. (αὐτ.).

Αὐτεξουσιότης κυρίως ἐστὶν ἡ ἀκυρίευτος πρὸς τὸ κατὰχθύμιον ἀνεμπόδιστος κυρίευσις. — Αὐτεξουσιότης ψυχῆς; νοεράς ἐστὶν ἡ ἀκώλυτος πρὸς ἀρετὴν ἢ κακίαν τοῦ ἐπιθυμητικοῦ ἡμῶν ῥοπῆ τε καὶ κινήσις. “Ενθα δὲ κακίης καὶ ἀρετῆς προσβολὴ οὐ γίνεται, ἐκεῖ οὐδὲ ἡ αὐτεξουσιότης τῆς ψυχῆς γνωρίζεσθαι δύναται. Πῶς γὰρ ἂν καὶ φανήσεται ἡ αὐτεξούσιος προαίρεσις, ἔνθα προσβολὴ ἐναντία οὐχ ὑφίσταται; (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ’, 77-80).

Βλασφημίαι Ἀρείου, λέγοντος αὐτεξουσιότητι κακίης καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα πάντα ἀνεθεματίσεν ἡ Α΄ οἰκουμένη Σύνδοδος. (Θεοδώρ. ΠΒ’, 928).

**Ἀὐτέω** αὐτῶ, τὸ φωνῶ παρὰ τὸ αἰῶ.

**Ἀὐτῆ** ἡ ἀπλῶς βοή, ἢ φωνῆ παρὰ τὸ αἰῶ· καὶ αὐτῆ ἡ μάχη· καὶ ὅτι αὐτῆ ἐπὶ πολέμου κατὰ μόνας λεγόμενον ἐλλειπῶς ἔχει· αὐτῆ δὲ πολέμου καὶ αὐτῆ δητῶν ἐντελῶς. (Λ. Ε.).

**Ἀὐτῆ**. Αὐτῆ ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἢν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἢν ὑποψάλλειν ὁ λαὸς εἰθῶθεν· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ. (Χρυσός. ΝΕ’, 328).

**Ἀὐτῆμαρ**, αὐθημερόν.

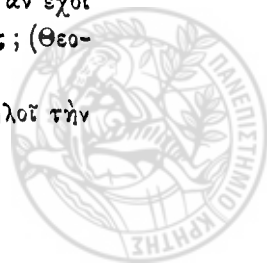
**Ἀὐτίκα**, νῦν, ἀντὶ τοῦ αὐθωρόν· ταῦτὸ ἐκ παρὰλλήλου σημαίνει.

**Ἀὐτίς** Ἰωνικῶς, τὸ κοινῶς αὐθίς, ὃ ἐστὶ πάλιν καὶ εἰς τοῦπίσω, καὶ ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἐκ δευτέρου. — *Ἀὐτίς ἰέναι*, ἀντὶ τοῦ ἀναχωρεῖν, καὶ αὐτίς ἀναδραμεῖν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

**Ἀὐτμῆ** ἡ πνοὴ παρὰ τὸ αἰῶ τὸ πνέω, καὶ ἀρσενικῶς αὐτμέρος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. *Ἀὐτμῆ πυρός* ἢ ἀναθυμιάσις, τουτέστιν ὁ καπνός.

**Ἀὐτοαλήθεια**. Τί γὰρ ἂν καὶ προκόψαι ἔχοι ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία, ἢ τί προσλαθεῖν ἢ αὐτοαλήθεια, ἢ ὁ Θεὸς λόγος; πῶς ἂν ἔχοι βελτιωθῆναι ἡ ζωὴ, ἢ τὸ ἀληθινὸν φῶς; (Θεοδώρ. ΠΒ’, 897).

**Ἀὐτοβοεῖ**, παρὰ τὴν βοήν, ὃ δηλοῖ τὴν μάχην, ἢ τὴν ἐν μάχῃ βοήν.



**Αὐτοδάξ**, ἀντί τοῦ παραχρημα παρὰ τὸ ὀδάξ, ὃ δηλοῦν δηκτικῶς καὶ μετὰ δηγμοῦ.

**Αὐτοδιάκονος**, ὁ αὐτοχειρὶ δουλεύων.

**Αὐτοδίδακτος**, ἀντί τοῦ αὐτομαθῆς.

Αὐτοδίδακτος δ' εἶμι· Θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας Παντοίας ἀνέφουσεν.

(Ὁδυσσ. X', 347).

Ἔνθα περὶ αὐτοδιδάκτων καὶ θεοσόφων ποιητῶν. (Λ. Εὐσταθ.). — Θεοδίδακτος ἐκαλεῖτο καὶ Ἀμμώνιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς. (παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 77).

**Αὐτόδιον** ποιεῖν τι, ἀντί τοῦ παραχρημα, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὁδοῦ, ἢ κατὰ τὴν ὁδόν· αὐθόδιον ὄφειλε γράφεσθαι διὰ τὸ δασύνεσθαι τὴν ὁδὸν λέξιν, Ἰωνικῶς δὲ ἐτρέπη τὸ θ εἰς τ.

**Αὐτοδύναμις**, αὐτοεῖναι, αὐτοζωή. Τί βούλονται αὐτά, οὕτω λεγόμενα, καὶ ἡ αὐτοειρήνη. (Διονύσιος Ἀρεοπ. Γ', 948-968).

**Αὐτόετες**, ἀντί τοῦ δι' ὄλου τοῦ ἔτους.

**Αὐτόθεν**, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου.

**Αὐτοκασίγνητος**, κατὰ τινα ἐνδιάθετον ἐπίτασιν ἐν ἴσῳ τῷ κασίγνητος λέγεται· καὶ ὅτι οἱ δομομήτριοι αὐτοκασίγνητοι λέγονται.

**Αὐτοκατάκριτος**. «Εἰδώς, ὅτι ἐξέστραπτται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἀμαρτάνει ὡν αὐτοκατάκριτος.» (πρ. Τίτ. Γ', 11). Τί δέ ἐστίν ὡν αὐτοκατάκριτος; οὐ γὰρ ἔχει εἰπεῖν, ὅτι οὐδεὶς εἶπεν, οὐδεὶς ἐνουθέτησεν· ὅταν οὖν μετὰ τὴν παραινέσιν ὁ αὐτὸς ἐπιμένῃ, αὐτοκατάκριτος γίνεταί. (Χρυσόστ. ΞΒ', 696).

**Αὐτοκαύδαλοι**, οἱ καὶ Ἰαμβοὶ, ὅτι μῦμοί τινες κωμικοὶ οὕτως ἐλέγοντο.

**Αὐτοκράτωρ**, ὅτι ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ αὐτομέδοντος δοκοῦσιν ἀφορμὴν εἰληφέναι οἱ συνθέντες τὴν αὐτοκράτωρ λέξιν. (Λ. Εὐσταθ.).

Αὐτοκράτορες Ῥώμης ἀπεθεοῦντο μετὰ θάνατον. (Ἰουστίν. Γ', 360. — Τατιαν. αὐτ. 828).

Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων πρῶτος, ὡς εἰπεῖν, ἐν τοῖς κατὰ Βυζάντιον βεβκσιλευκόσιν ὀνόματι τε καὶ πράγματι Ἰουστινιανὸς ἀπεδέδεικτο. (Ἀγαθ. ΠΗ', 1565).

Οἱ αὐτοκράτορες τοὺς εἰς κεφαλικὴν ποιήνῃ καταδικασθέντας ἐλευθεροῦσι. (Χρυσόστ. ΝΑ', 93-94). — Ἐνήστειον κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστήν. (ΝΓ', 27). — Ἐν μέσῳ τοῦ Ἰπποδρομείου ἐκάθηντο. (αὐτόθ. 54). — Τὰ τοῦ αὐτοκράτορος γράμματα ἐν τῷ θεάτρῳ σιγῆς

πολλῆς γενομένης ἀναγινώσκεται. (ΝΖ', 24).

Αὐτοκράτωρ λογισμὸς, πνεῦμα ἡγεμονικόν. (Θεοδώρ. Π', 1249). — Αὐτοκράτωρ νοῦς παθῶν ἡνίοχος. (ΠΓ', 560). — Αὐτοκράτῳρων συμφωνία περὶ τὴν εὐσέβειαν. (ΠΒ', 1213).

Αὐτοκράτῳρων νεαραὶ. (ΠΒ', 928 κ. ε. — Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ΡΖ', 657. — Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου ἐκκλησιαστικαί. ΡΙΓ', 453-604. — Ῥωμανοῦ Πρεσβυτέρου. αὐτ. 1060. — Βασιλείου Πορφυρογεννήτου. ΡΙΖ', 613-632. — Ἀλεξίου Κομνηνοῦ. ΡΚΖ', 921-972. — Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου. ΡΚΗ', 1481. — Ἰωάννου Β'. Κομνηνοῦ. ΡΑΒ', 1149. — Ἀλεξίου Β'. Κομνηνοῦ. ΡΑΓ', 789. — Ἀνδρονικοῦ Κομνηνοῦ αὐτόθ. 792. — Μανουὴλ Κομνηνοῦ. ΡΑΓ', 707-789. — Ἰσακίου Β'. Ἀγγέλου. ΡΑΕ', 440-453. — Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων. ΡΑΗ', 1252-1324. — Αὐτοκράτῳρων Κωνσταντινουπόλεως Νεαραὶ διάφοροι. ΡΕΑ', 1129).

**Αὐτόλυκος**, πρὸς μητρὸς πάππος Ὀδυσσεως· ὅτι κλέπτων μετεχρώννυε τὰ κλεπτόμενα ζῶα. (Λεξ. Εὐστ.).

Αὐτόλυκος φίλος Θεοφίλου Ἀντιοχείας. Δογματικὰ Θεοφίλου πρὸς αὐτὸν ἐν τρισὶ βιβλίοις, καὶ ἀπολογία ὑπὲρ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως. (Γ', 1024-1165).

**Αὐτοματισμὸς** (Ἰσίδ. ΟΗ', 1108-1120). — Κατὰ τῶν δοξασιῶν Ὠριγένους. (αὐτόθ. 1248-1253).

**Αὐτοματισταί**. Αὐτοματισταὶ εἰσιν οἱ λέγοντες ἀπρονοήτα εἶναι τὰ πάντα· αὐτοματιστῆς ἦν καὶ ὁ Νέρων. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 381).

**Αὐτόματον**. Εἰσὶ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν αἱ ἀρεταὶ κατὰ φύσιν, πρὸς ἃς ἡ οἰκείωσις τῆς ψυχῆς οὐκ ἐκ διδασκαλίας ἀνθρώπων ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως ἐνυπάρχει· ὡς γὰρ οὐδεὶς ἡμᾶς λόγος διδάσκει τὴν νόσον μισεῖν, ἀλλ' αὐτόματον ἔχομεν τὴν πρὸς τὰ λυποῦντα διαβολὴν· οὕτω καὶ τῇ ψυχῇ ἔστι τις ἀδίδακτος ἐκκλισις τοῦ κακοῦ κ. ε. (Βασίλ. Ζωολογία καὶ ἀνθρωπολογία. ΚΘ', 192-601). — Συντυχία ἄλογος καὶ ἀναίτιος, οἷα φέρει πολλὰ τὸ αὐτόματον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 764). — Εἰ τῷ αὐτομάτῳ δῶμεν τὴν γένεσιν τοῦ κόσμου, πόθεν ἡ τάξις καὶ ἡ ἀκριβὴς αὐτῆς τήρησις; Τί γὰρ τὸ τάξαν τὰ οὐράνια τε καὶ τὰ ἐπίγεια, ὅσα τε δι' ἀέρος, καὶ ὅσα καθ' ὕδατος, μᾶλλον

λον δὲ τὰ πρὸ τούτων, οὐρανόν, καὶ γῆν, καὶ ἄερα, καὶ φύσιν ὕδατος; Τίς ταῦτα ἔμιξε καὶ ἔμερισε; Τίς κοινωνία τούτων πρὸς ἄλληλα, καὶ συμφύει, καὶ σύμπνοια; ἔπαινω γὰρ τὸν εἰρηκότα (τὸν Πλάτωνα), καὶ ἄλλότριος ἦ. Τί τὸ ταῦτα κεινηκός, καὶ ὑπὸ τὴν ἄληκτον φορὰν καὶ ἀκώλυτον ἀγαγόν; Ἄρ' οὐχ ὁ τεχνίτης τούτων καὶ πᾶσι λόγον ἐνθείς, καθ' ὃν τὸ πᾶν φέρεται τε καὶ διεξάγεται; Τίς δὲ ὁ τεχνίτης τούτων; Ἄρ' οὐχ ὁ πεποιηκὸς ταῦτα, καὶ εἰς τὸ εἶναι παρκαγχών; οὐ γὰρ δὴ τῷ αὐτομάτῳ δοτέον τοσαύτην δύνειν. Ἔστω γὰρ τὸ γενέσθαι τοῦ αὐτομάτου· τίνας τὸ τάξι; Καὶ τοῦτο, εἰ δοκεῖ, δῶμεν· τίνας τὸ τηρῆσαι καὶ φυλάξαι καθ' οὓς πρῶτον ὑπέστη λόγους; Ἐτέρου τινός, ἢ τοῦ αὐτομάτου; Ἐτέρου δηλαδὴ παρὰ τὸ αὐτόματον. Τοῦτο δὲ τί ποτε ἄλλο, πλὴν Θεός; Οὕτως ὁ ἐκ Θεοῦ λόγος καὶ πᾶσι σύμφυτος, καὶ πρῶτος ἐν ἡμῖν νόμος καὶ πᾶσι συνημμένος, ἐπὶ Θεὸν ἡμᾶς ἀνήγαγεν ἐκ τῶν ὀρωμένων. (ΛΓ', 48).

Περὶ αὐτομάτου καὶ αὐτοματισμοῦ. (Καισαρ. ΛΗ', 993-997.—Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 145-173.—ΜΓ', 116-117).

Ἐρώτησον τὸν λέγοντα αὐτόματα εἶναι τὰ πάντα, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν συνεστάναι· εἰ τὸ βραχὺ τοῦτο σῶμα καὶ μικρόν, καὶ φαρμάκων ἀπολαῦσον καὶ ἰατρικῆς ἐπιστήμης, καὶ τῆς διοικουμένης αὐτὸ ψυχῆς ἔνδον, καὶ φιλοσοφίας πολλῆς, καὶ μυρίων ἐτέρων βοηθημάτων, οὐκ ἰσχύει διαπαντὸς ἐν εὐεξίᾳ μένειν, ἀλλ' ἀπόλλυται καὶ διασφθίρεται πολλάκις, ἐν αὐτῷ τραχῆς γενομένης· πῶς ἂν ὁ τοσοῦτος κόσμος τοσοῦτους ὄγκους σωματίων ἔχων, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν συγκείμενος στοιχείων, εἰμὴ πολλῆς ἀπῆλαυε προνοίας, ἔμεινεν ἂν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀτάραχος; (Χρυσόστ. ΜΘ', 113-118.—ΝΓ', 27-32.—ΞΒ', 131-134).

Τὸ γὰρ ἄτακτον οὐ Θεοῦ, ἀλλὰ τοῦ αὐτομάτου κ. ἐ. (Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1088).

Αὐτόματα λέγονται τὰ κατὰ τύχην γινόμενα, παρὰ τὸ μάτην, καὶ αὐτόματος, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ μεμαῶς, ὃ ἐστὶν ὀρμώμενος· αὐτόματοι μηχαναί, αἱ καθ' ἑαυτὰς ἐνεργοῦσαι. (Λ. Ε.).

**Αὐτομήδης**, ποιητῆς Μυκηναῖος, γράψας τὴν Ἀμφιτρώωνος πρὸς Τηλεβόας μάχην, καὶ ἄλλα τινά. (Λ. Εὐσταθ.).

**Αὐτόμολος** καὶ αὐθίρετος· ὁ διάβολος

ὑποχειρίους ἔχει τοὺς αὐτομόλως καὶ αὐθιρέτως τὴν ἐκείνου φιλικὴν ἀσπαζομένους. (Θεοδώρ. ΠΓ', 897).

**Αὐτός**, ἀντωνυμία, κατ' ἐξοχὴν καὶ ὑπεροχὴν· αὐτὸς ἔφα' αὐτός, καὶ ἀντὶ τοῦ μόνος.

**Αὐτοσχεδιάζειν**, τὸ ἀσκέπτως λαλεῖν ἢ γράφειν παρὰ τὸ ἀληθές ἢ ἀκριβές.

**Αὐτοσχέδιον**, τὸ ἀσκεπτον καὶ ἀμελετήτων, οὗ ἢ κατασκευὴ προσεχῆς, ἐκ τοῦ αὐτοσχεδόν, ὃ ἐστὶν ἔγγιστ' αὐτοσχεδὸν ἴστασθαι, ἢ γοῦν ἐγγύθεν. — Αὐτοσχέδιος ἄρτος, ὁ ἄζυμος. (Θεοδώρ. Π', 276). — Αὐτοσχέδιος τάφος. (αὐτόθ. 733.—ΠΑ', 1953). — Αὐτοσχέδιον σκότος. (αὐτόθ. 292). — Αὐτοσχεδίως καὶ περὶ σολοικισμοῦ ἐκ τοῦ σπεύδειν. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 88).

**Αὐτοῦ**, ἀντὶ τοῦ αὐτόθι, τοῦ ἐκεῖ καὶ τοῦ ἐνταῦθα· ὅτι ἐκ τῆς αὐτοῦ γενικῆς εἰς ἐπίβλημα μετέπεσε, καὶ ὅτι ἐλλειπτικῶς προφέρεται ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου· καὶ αὐτοῦ ἔνθα ἐκ παρακλήλου ἀντὶ τοῦ αὐτόθι. (Λ. Ε.).

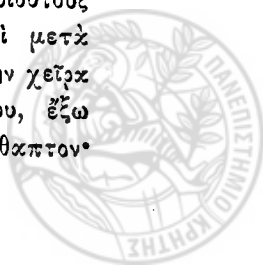
**Αὐτουργός**· Καὶ αὐτουργός ἐκὼν γένωμαι τὰ ἐμὰ δεικνέμενος, καὶ θεραπεύων τοὺς δεομένους, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. (Θεόδωρ. ΠΒ', 333).

**Αὐτοφόνος**, ὁ αὐτόχειρ γινόμενος τῶν φόνων· καὶ κύριον ὄνομα παρ' Ὀμηρῶ.

**Αὐτόχειρ**, ὁ Ἀχιλλεύς γενόμενος, τὴν δι' ἀγγόνης ἐδέξατο τελευταίην. (Θεοδώρ. Π', 908).

**Αὐτοχειρία**. Ὡσπερ γὰρ ὁ τῆς κακίας ἑαυτὸν ὑπεξάγων, οὐκ ἐγκληματῶν, ἀλλὰ καὶ στεράνων ἄξιος· οὕτω καὶ ὁ βικίῳ θανάτῳ καὶ δι' ἀγγόνης ἢ δι' ἄλλων τινῶν κατακλύων τὸ ζῆν ἐγκληματικὸς ἐστὶ καὶ βδελυρός. Νῦν δὲ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς τοιοῦτους κολάζει τῶν ἀνδροφόνων μᾶλλον, καὶ πάντες βδελυττόμεθα, καὶ εἰκότως. Εἰ γὰρ ἐτέρους ἀνελεῖν οὐ καλόν, πολλῶ μᾶλλον ἑαυτόν. (Χρυσόστ. ΞΑ', 618-619).

Εἰ ἐπ' ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, δυοῖν ὄντων, λέλεκται α<sup>ο</sup>Α ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἀνθρωπος μὴ χωρίζετω ὃ τὴν ψυχὴν βικίως χωρίζων τοῦ σώματος, καὶ ἢ ἀγγόνῃ ἑαυτὸν παραδιδούς, ἢ σφαγῇ, πῶς συγγνωσθήσεται; Τοὺς τοιοῦτους γοῦν καὶ ἐπαράτους καὶ ἀτίμους καὶ μετὰ θάνατον οἱ παλαιοὶ ἠγοῦντο· καὶ τὴν χεῖρα ἀποκόψαντες τοῦ ἑαυτὸν χειρωσμένου, ἔζωπου τοῦ ἄλλου σώματος καὶ μικρὰν ἔθαπτον·



οὐχ ὅσιον εἶναι νομίζοντες, τὴν διακονησαμένην τῷ φόνῳ, τῷ λοιπῷ σώματι συνοισιοῦν. Εἰ δὲ ἡ χεὶρ παρὰ ἀνθρώποις δίκην καὶ μετὰ θάνατον ἀπητήθη, ἡ ψυχὴ ἡ καὶ τὴν χεῖρα παρορμήσασα ποίας τεύξεται συγγνώμης; (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1504). — Καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, ὡς Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ τὰ ἀγνώμονα, ἐάν τινα ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν τις αὐτὸν διαχρήσῃται, τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν. Αἰσχίν. κατὰ Κτησ. (εἰς Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1047 σημ.).

Οὐδὲ γὰρ μὴ προσπαττόμενον χρὴ τινα ἑαυτὸν ὑπεξάγειν, ἀλλὰ προσμένειν ἢ τὸν αὐτόματον, ἢ τὸν βίχιον θάνατον κ. ἐ. "Οτι αἱ θεῖαι Γραφαὶ οὐχὶ μόνον κωλύουσι τὴν αὐτοχειρίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς προὔπτον κίνδυνον μὴ ἐμβάλλειν ἑαυτούς. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1176-1180).

Οὕτε γὰρ αὐτὸς συγχωρήσοιτο Πλάτων, ἐν τῷ *Ψαίδωνι* διδάσκων, ὡς οὐ δεῖ ἀναπίμπλασθαι τῆς τοῦ σώματος φύσεως, ἀλλὰ καθαρεῦειν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. "Ὁς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ συνοισίᾳ τὸ μὴ δεῖν ἐξάγειν ἑαυτὸν διὰ Σωκράτους φιλοσοφίας, μήτε φεύγειν τὸν δεσμώτην καὶ τὸ δεσμωτήριον, ἀλλὰ ἀναμένειν τὸν συνδήσαντα ἵνα καὶ λύσῃ. (Ζαχ. Μιτ. ΠΕ', 1044-1048).

"Ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμέν οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ τχύτης λύσειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν· ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν ᾤήθη ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότη, καὶ οὐκ ἂν λογίζοιτο ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα παρκαμένειν. Πλάτων. (αὐτόθ. 1047 σημ.). — "Ἰνα μὴ τις εὐχγῆς ὑπολάβῃ τὸ βίᾳ τινὶ καὶ ἀνάγκῃ ἑαυτὸν ἐντεῦθεν ἐξαγαγεῖν. Πλάτων παρὰ Θεοδώρητῳ. (ΠΓ', 1024).

Τὸ δὲ θεήλατον τοῦ κακοῦ μὴ φέρων, ἐμαυτὸν μὲν οὐκ ἐξάγω τοῦ βίου, τοῖς θεολογοῦσιν ὡς ἀθέμιτον τὸ πρᾶγμα πειθόμενος· ὑπεξάγω δὲ τῆς ἐνεγκούσης, καὶ τὴν ἐρημίαν τῆς οἰκίας ἀποδιδράσκω. (Ἡλιόδωρος παρὰ Ζαχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1045. σημ.).

Μὴ ἐξάξῃς (τὴν ψυχὴν) ἵνα μὴ ἐξίῃ ἔχουσά τι. Ζωροάστρης. — Μὴ ἐξάξῃς, φησί, τουτέστι μὴ προανέλῃς σκυτὸν τοῦ φυσικοῦ θανάτου καὶ πᾶν πεφιλοσόφηκας· οὕτω γὰρ τῆς

τελειοτάτης καθάρσεως ἔτυχες. ἔνθεν καὶ ἀφιπταμένη ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος διὰ τῆς τοιαύτης ἐξαγωγῆς, ἔχουσά τι τῆς θνητοειδοῦς ζωῆς ἔξεισιν. Εἰ γὰρ καὶ ὡς ἐν φρουρᾷ τῷ σώματι ἐσμέν οἱ ἄνθρωποι, ὡς περ δὴ καὶ Πλάτων εἰρήκει ἐν ἀπορρήτοις λόγοις ἀνωθεν τὴν δόξαν μεμαθηκώς, ἀλλ' οὐ δεῖ ἑαυτὸν ἀποκτεῖναι τινα, πρὶν ἀνάγκην ὁ Θεὸς ἐπιπέμψῃ. Καὶ κρείτων ἡ ἐξήγησις αὕτη τῆς προτέρας, καὶ τῷ χριστιανικῷ λόγῳ συμβαίνουσα. (Μιχ. Ψελλὸς ΡΚΒ', 1128).

Εἰς αἴσθησιν τῶν εἰργασμένων ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλκόμενον στρεβλοῦσθαι τὴν ψυχὴν, καὶ δειμαίνειν τὰ ἐν ἔδου κολαστήρια, καὶ μόνην ἱκσιν εὐρίσκειν τὴν εἰς τὸ μὴ εἶναι καταφυγὴν, ὅθεν αὐτῷ παρίσταται κακῷ τὸ κακὸν ἴσθαι, φθορᾷ τῆς ψυχῆς τὴν κακίαν παρκαμθουμένῳ, καὶ τὴν μετὰ θάνατον οὐδένειαν ἑαυτοῦ καταψηφίζεσθαι φυγῆ τῶν τῆς κρίσεως πόνων. Οὐ βούλεται γὰρ ὁ κακὸς ἀθάνατον εἶναι τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἵνα μὴ ὑπομείνῃ τιμωρούμενος· καὶ φθάνει τὸν ἐκεῖ δικαστήν, θάνατον ἑαυτοῦ καταψηφίζόμενος. Ἰεροκλῆς. (ΠΕ', 1045 σημ. — Φώτ. περὶ Ἰεροκλ. ΡΓ', 701-708. — ΡΔ', 76-96).

Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικὸς ἔλεγεν ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἀπάντων ψυχὰς, τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν Θεὸν ὡς, εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις, ἕως ἂν ἐκὼν αὐτοὺς λύσῃ πλέοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμασι. Διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἐκόντας ἐκδοῆναι. (Ἀθῆν. βιβλ. δ', σελ. 281).

"Ἀνθρωποι, ἐκδέξασθε τὸν Θεόν. "Ὅταν ἐκεῖνος σημήνῃ καὶ ἀπολύσῃ ἡμᾶς ταύτης τῆς ὑπηρεσίας, τότε ἀπολύεσθε πρὸς αὐτόν· ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀνάσχεσθε ἐνοικοῦντες ταύτην τὴν χώραν, εἰς ἣν ἐκεῖνος ἡμᾶς ἔταξεν. "Ὀλίγος ἄρα χρόνος οὗτος ὁ τῆς οἰκίσεως, καὶ ῥᾶδιος τοῖς οὕτω διακειμένοις· μείνατε, μὴ ἀλογίως ἀπέλθητε. (Ἐπίκτ. βιβλ. Α'. κεφ. θ', 16).

Πῶς γίνεται προσφορὰ ὑπὲρ τοῦ ἑαυτὸν ἀνελόντος; Ἀπόκρισις. Διακρίναι ὀφείλει ὁ κληρικὸς εἰ τὸ ἀληθὲς ἐκφρενὴς ὢν πεποίηκε τοῦτο. Πολλάκις γὰρ οἱ διαφέροντες τῷ πεπονθότι, θέλοντες ἐπιτυχεῖν τῆς προσφορᾶς τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ, ψεύδονται, καὶ λέγουσιν, ὅτι οὐκ εἶχεν ἑαυτόν. Ἐνίοτε δὲ ἀπὸ ἐπιτηρείας ἀνθρώπων ἢ

ἄλλως πως ἀπὸ ὀλιγωρίας πεποιήθη τοῦτο, καὶ οὐ χρὴ προσφορὰν ἐπάνω αὐτοῦ γενέσθαι· αὐτοφονευτὴς γὰρ ἐξυτοῦ ἐστὶ. Δεῖ οὖν πάντως τὸν κληρικὸν μετὰ ἀκριβεῖς ἀνερευνησάτω, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίματι πέσῃ. Καν. Τιμοθέου. ΙΔ'. (Φώτ. ΡΔ', 613).

Ὁ πολιτικὸς νόμος τὸν ἐξυτὸν ἀνελόντα, ἢ ἀνελεῖν ἐπιχειρήσαντα διὰ φόβον ἐγκλήματος, οὐ μὴν διὰ νόσον ἢ μῖσος τῆς ζωῆς, τιμωρεῖται, ὡς τὸν ἕτερον ἀνελόντα, καὶ δημεύει τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. (Φώτ. αὐτόθ. 613).

**Αὐτόχθων** ἐστὶ ἐπιθετικῶς, ἢ αὐτοφυῆς, ὅτι περὶ σπηλαίου λέγεται· καὶ αὐτόχθονα λέχονα τὰ αὐτοφυῆ.

**Αὐτως** ἀντὶ τοῦ οὕτως, καὶ ἀντὶ τοῦ ὡσαύτως, καὶ ἀντὶ τοῦ μάτην.

**Αὐχεῖν**. Αὐχῶ τὸν Ἀβραάμ πρόγονον, καὶ τὸν Βενιαμὴν φύλαρχον, καὶ τοῦ Ἰσραὴλ προσηγορῆσαι σεμνύνομι. Παῦλος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 172. 180).—Αὐχοῦντες τὸ γένος ἐξ Ἀβραάμ. (αὐτόθ. 473).—Αὐχοῦντες· περὶ τιμῆς ἀγίων. (ΠΓ', 1032. 1036).—Αὐχῶν Ἀθανάσιος (βλ. Ἀθανάσιος.) ππτρίδα τὴν Αἴγυπτον, οὐ μετέλαβε τῆς τοῦ ἔθνους θρασυτήτος. (αὐτ. 1197).—Αὐχῆσας γεννήτορας. (αὐτόθ. 1440).—Αὐχεῖ πατέρα τὴν Δία. (αὐτόθ. 1036).

**Αὐχένιοι τέροντες**, ὅτι πρὸς διαστολὴν τῶν περὶ τοὺς πόδας λέγονται.

**Αὐχένιον** καὶ αὐχὴν τὸ πηδάλιον.

**Αὐχὴν**, ὁ τράχηλος, ὅστις λέγεται καὶ αὐχὴν καὶ τένων· σύττασις, παραγωγὴ κτλ. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', ἔνθα ἀνθρωπολογίκα· κεφαλή, αὐχὴν, κορώνη, γλουτός, κτλ. 1260-1261 κ. ἐ.).

**Αὐχμός**, ῥύπος ξηρανθεῖς, παρὰ τὸ αὖω τὸ ξηραίνω, πλεονασμῶ τοῦ χ.

Αὐχμὸς ξηρασίς, ἀνομβρία, καὶ ἐκ τούτων λιμός. Ὁμιλίᾳ Βασιλείου ῥηθεῖται ἐν λιμῶ καὶ αὐχμῶ. (ΛΑ', 304-328).—Χρυσοστόμου. (ΞΔ', 723 - 726).—Θεοφάνους Κεραμέως. (ΡΑΒ', 1069-1077).

**Αὔω** τὸ ξηραίνω, καὶ τὸ λάμπω καὶ φαίνω.

**Αὔω**, τὸ πνέω, καὶ φωνῶ, παρὰ τὸ αὔω, ἐπενθέσει τοῦ υ.

**Αὔως** Αἰολικῶς ἢ ἡμέρα παρὰ τὸ αὔω, τὸ λάμπω.

**Ἄφ'** ἐστὶς ἀρχεσθαι, παροιμιαικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῶν κρεῖττόνων ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων.

**Ἄφάδιον**, τὸ ἐχθρὸν καὶ ἀπαρῆσκον, ἐκ τοῦ ἀδεῖν, ὃ ἐστὶν ἀρέσκειν.

**Ἄφαιρεῖσθαι**, ὅτι ἀφῆρησθαι, ὃ ἐστὶ στερηθῆναι λέγεται τις ὧν εἶχε φυσικῶν ἔξω· ἐκλαθέσθαι δὲ ὧν ἐμεμαθήκει.

**Ἄφαίρεμα**. Ταῦτόν ἐστι ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφορίζόμενα Θεῷ, ἀπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως. (Ωριγ. ΙΒ', 575).

**Ἄφακα** πόλις Φοινίκης. Τοῦ ἐν Ἀφάκοις τῆς Φοινίκης εἰδωλείου, καὶ τῆς ἀκολαθίας περιαιρέσεις. Διήγησις περὶ τούτου. (Εὐσέβ. Κ', 1120-1121).

**Ἄφαλος** περικεφαλαία, ἢ μὴ ἔχουσα φάλους· ἀφαλος καὶ ἄλοφος· φάλος γὰρ ἐστὶ μικρὸς ὀμφαλός, οὗ ἐκδεῖται ὁ λόφος· φάλαι κείνται κατὰ τὸ μέτωπον, ὑπερέχοντες τῶν ὀφρῶν, ἀποσκιάζοντες τὴν τοῦ ἡλίου αὐγὴν.

**Ἄφαμαρτοεπής**, ὁ ἀμαρτάνων· ἐν τῷ λέγειν.

**Ἄφηνῆ**.

Τεκμαίρομεθα τοῖς παροῦσι τάφηνῆ.  
(Εὐριπίδης).

Τάφηνῆ τεκμηρίοισιν εἰκότως ἀλίσκεται. Ἰ-περίδης λέγει· «Ἄ δ' ἐστὶν ἀφηνῆ, ἀνάγκη διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ τοῖς εἰκόσι ζητεῖν. Ἰσοκράτους τε αὐ εἰπόντος· «Δεῖ δὲ τὰ μέλλοντα τοῖς προγεγενημένοις τεκμαίρεσθαι.» Ἀνδοκίδης οὐκ ὀκνεῖ λέγειν· «Χρὴ γὰρ τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι.» Θεόγνις κτλ. (παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 232 κ. ἐ.).

**Ἄφηνισμός**. Ἀφηνισμὸς καὶ λύσις διαφέρουσιν. Ἀφηνισμὸς μὲν γὰρ ἐστὶν ἢ εἰς τὸ μὴ ὄν μεταχώρησις· λύσις δὲ ἢ εἰς τὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα πάλιν, ἀφ' ὧν τὴν σύστασιν ἔσχεν, διάλυσις. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 33 κ. ἐ.).

**Ἄφαρ** καὶ ἀφαρὶ ἀντὶ τοῦ αὐθωρόν.

**Ἄφαρμακον**, τὸ ἀνευ ἄνθους· φάρμακα γὰρ καὶ τὰ ἄνθη λέγονται. Ὅθεν καὶ εὐφάρμακον τὸ εὐχροον.

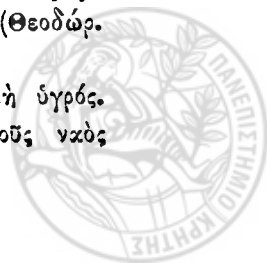
**Ἄφαρόζωμος**, ὁ αὐτοσχέδιος ζωμός, παρὰ τὸ ἀφαρ.

**Ἄφάρτερος**, ταχύτερος, ἀπὸ τοῦ ἀφαρ.

**Ἄφατον** νεκρῶν τὸ πλῆθος. (Θεοδώρ. ΠΑ', 564).

**Ἄφαυρός**, ὁ ἀσθενὴς καὶ μὴ ὑγρός.

**Ἄφέλεια**. Ἀφελείας καὶ Αἰδοῦς ναός



Ἀθήνησιν. βλ. λ. *Αἰδώς*, ἔνθα αἰδοῦς καὶ Ἀφελείας νάος.» — Ἀφελεία δὲ οὐ μόνον ἐπὶ ἀπλότῃτος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μεγαλείου τινὸς καὶ ἐνδοξότητος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀφελεία τῶν πρώτων χριστιανῶν. Διὰ γοῦν τῆς ἀφελείας τὴν πᾶσαν αὐτῶν ἐδήλωσεν ἀρετὴν ὁ ἱερεὺς Λουκᾶς. (Χρυσόστ. Ξ', 66-70. ἔνθα περὶ ἀπλότῃτος καὶ πονηρίας).

**Ἀφελέσθαι.** Τὸ γὰρ ἀφελέσθαι τοῦ μὴ χαρίσασθαι λυπηρότερον. (Συλῆσ. ΞΓ', 1417).

**Ἀφενος** ὁ ἀπὸ τῶν ἐνιαυσίων γεννημάτων ἢ ἀπὸ ἔνος, ἔνου, ὃ ἐστὶν ἐνιαυτοῦ, συνηγμένος πλοῦτος· ὅτι ἐκ τοῦ ἔνου, ὃ ἐδάσυνετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὅτι ποτὲ μὲν ἀρσενικῶς, ποτὲ δὲ οὐδετέρως εὐρηται λεγόμενον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀφῆρ** ἐρμηνεύεται χοῦς, ἢ γήινος, ἢ σποδός. (Ὠριγ. Ἐρμηνεία Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων IB', 121).

**Ἀφῆσις.** Πῶς νοητέον τό· «Πᾶσα ἀμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἢ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὅς ἂν εἴπη λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπη κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.» Ματθ. IB', 31-32. Διὰ τοῦτο παραινεῖ πᾶσιν ὁ θεὸς Ἀπόστολος λέγων, ὅτι «Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ». Β'. πρ. Κορινθ. Γ', 6. Πολλὰ γὰρ τῶν θείων Γραφῶν ἐὰν κατὰ τὸ γράμμα νοήσωμεν, εἰς ἀθέτους βλασφημίας περιπίπτομεν· οἷον ἐστὶ καὶ τὸ προκειμένον ἡμῖν τοῦ Κυρίου λόγιον, ὅπερ, ἐὰν κατὰ ξηροῦ τὰς λέξεις ἐκλάβωμεν, οὐ μόνον εἰς ἀθεμίτους ἐννοίας περιπίπτομεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἐναντιούμενον ἑαυτῷ εὐρίσκωμεν κ. ἐ. διασάφῃσις ἐκ τῶν Γραφῶν, καὶ ἐρμηνεία. (Ἀθαν. ΚΗ', 640-645). — Ἡ κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου βλασφημία οὐ κρίνεται, εἶπεν ὁ Κύριος, ἐπειδὴ τοῖς λημῶσι τὸν τῆς διανοίας ὀφθαλμὸν δυσκατάληπτος καὶ δυσθεώρητος ὁ ἠνωμένος ἀρρήτως Θεός, τῇ εὐτελείᾳ τῆς φαινομένης σαρκὸς ἀγνοουμένης τῆς κρυπτομένης θεότητος. Ἡ δὲ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου βλασφημία διὰ τοῦτο ὑπάρχει ἀσύγγνωστος, ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ ἔργα, φαινόμενα, ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστους ἐλέγ-

χει τοὺς βλασφημοῦντας. Τῶν γὰρ παθῶν ἐκκοπτομένων, καὶ τῶν δαιμόνων ἐλαυνομένων ἐν τῇ δυνάμει τῆς θεότητος, ἐν τῷ Βεελζεβούλ ταύτας γενέσθαι τὰς θεοσημείας οἱ γογγυσταὶ Ἰουδαῖοι ἐσυκοφάντησαν. Ματθ. IB', 24. 27.—Λουκ. IA', 15-19. Ταύτην οὖν τὴν βλασφημίαν τὴν κατὰ τῆς θείας τρανώς οὐσαν οὐσίαν, ἀσυγχώρητον εἶναι ὁ Κύριος ἀπεφήνατο. (Ἰσίδ. Πηλ. OH', 220-221).

**Ἀφῆσις ἀμαρτιῶν.** Πότε τις γινώσεται ὅτι ἔτυχε τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν; Ἠνίκα ἂν αἰσθανθῇ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὅτι τελείως αὐτὰς μεμίσηκεν ἐκ καρδίας. Ὁ τοιοῦτος πέποιθεν, ὅτι τετύχηκε τῶν πταισμάτων συγχωρήσεως παρὰ Θεοῦ ἐκ τῆς μαρτυρίας τῆς συνειδήσεως, ἣν ἐν ἑαυτῷ ἐκτήσατο, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Α'. πρ. Τιμόθ. Α', 19. Συνειδήσις ἀκκτάκριτος αὐτῇ ἐκυτῆς μάρτυς. (Ἰσακκ παρὰ Ἰωάν. τῷ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 788.—Ἀθαν. ΚΗ', 645-648).

**Ἀφῆσις ἀμαρτιῶν πῶς γίνεται,** καὶ διὰ τίνων· χωρὶς ἔκτε τῆς θείας Γραφῆς καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων. (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 653-660. — Ἱερὰ Πρακτ. Δαμασκ. ΙΕ', 1256-1257. — Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1732).

**Ἄφῆσις ἄρτι** Ματθ. Γ', 15. — Τὸ πρέπον ἐκάστῳ καιρῷ προσηνόμενος ὁ δίκαιος κριτής, ἄφῆσις ἄρτι τῷ Ἰωάννῃ ἔλεγε πραιτουμένῳ τὸ βάπτισμα. Ἐρμηνεία. (Ἰσίδ. OH', 225).

**Ἄφῆσις καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν.** Ματθ. Γ', 15. Ὅτι μὲν, εἰ χρήματα εἶχετε, παρέσχετε ἂν τοῖς δεομένοις, εὐ οἶδα· ὅτι δὲ συγγνώμην ἀπαιτούμενος δυσχεραίνεις, θυμάζω. Καίτοι τὸ ἀδάπανον τοῦτο βοήθημα τοῦ πολυτελοῦς οὐχ ἦττον ἡμῶς ὠφελεῖν εἴωθεν. Ἐν γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιεικείᾳ καὶ τῷ μὴ συχωρεῖν τοῖς εἰς ἡμᾶς πταίοσι, κινδυνεύεται ἡμῖν τὰ τῆς σωτηρίας. Ἄφῆσις γὰρ, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν, ὁ θεὸς βοᾷ χρησμός. (αὐτόθ. 1276-1277).

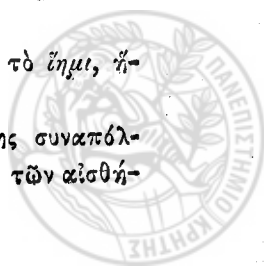
**Ἀφῆσιμός,** λέξις σύστοιχος τῇ ἐσμός.

**Ἀφῆται.** Παρὰ Λακεδαιμονίοις οἱ ἀπελευθερωθέντες Εἰλωτες οὕτως ἐκαλοῦντο.

**Ἀφῆτη,** ὄνομα νήσου· ἀφῆτῃ δὲ ἡ ἀπόλυτος ἐπιθετικῶς.

**Ἀφῆτης** καὶ ἀφῆτηρία, παρὰ τὸ ἦμι, ἦσω, ὃ ἐστὶ πέμπω, λέγονται.

**Ἀφή.** Ἀφῆς δὲ ἀπολλυμένης συναπόλυται καὶ τὸ ζῶν· ἀφή γὰρ μόνη τῶν αἰσθή-



σεων κοινή πάντων ἐστὶ τῶν ζώων κ. ἐ. (Νεμέσ. Μ', 649-653. — Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1141-1144). — Ὡς περ γὰρ ἐπὶ τῶν εἰκόνων χρωμα γραμμῆς κινητικώτερον ἐστίν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀφῆ θέας κινητικώτερον. Εἰ τοίνυν ἡ θέα λεπτοτέρα οὖσα κατακρίτικη, ἡ ἀφῆ παχυτέρα οὖσα ἀπόλαυσις, οὐκ ἀπεικίτως ἀπηγόρευται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1176. 1596). — Ἐῆς πράξεως ἡ ἀφῆ γεννήτρια, ὡς περ ταύτης ἡ ὄρασις, καὶ ταύτης ἡ ἀκοή καὶ ὑσφρησις κ. ἐ. (Θαλάσσιος παρὰ Ἰω. τῷ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 913).

**Ἀφηγείσθαι** ὁδοῦ, τὸ προάρχειν. — Ἀφηνγηματικῶς, καὶ οὐ προστακτικῶς. (Θεοδώρ. ΠΒ', 564).

**Ἀφῆκαμεν** πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Λουκ. ΙΗ', 28. Ἑρμηνεία καὶ σύγκρισις μεγάλων καὶ μικρῶν ἐγκαταλείψων, προσφορῶν, ἢ ἀφιερωμάτων. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 857).

**Ἀφηνιάζειν** λέγονται οἱ ἵπποι, ἠγουν ζυγομαχεῖν καὶ πειρασθαι ἀπὸ ἡνίων γενέσθαι.

**Ἀφθαρσία**, τί ἐστι. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 1069). — Θεὸς δὲ πάντως ἐστὶν ἡ ἀφθαρσία. (αὐτόθ. 1257. — Θεοδώρ. Π', 1765). — Ἀφθαρσία ἀνθρωπίνου γένους πρὸ τῆς παραβάσεως. Ἐθνητοὶ δὲ μὴ ὄντες, κρείττους ἂν ἦσαν φθορᾶς· τῇ δὲ ἀφθαρσίᾳ πάντως ἂν καὶ ἡ ἀπάθεια συνῆν. Ἀπαθείας δὲ πολιτευομένης οὐκ ἔσχεν ἡ ἀμαρτία χώραν κ. ἐ. (Θεοδώρ. Π', 1244-1245).

**Ἀφθοαρτοδοκῆται**, αἰρετικοί. Κατὰ Ἀφθοαρτοδοκῆτων λόγοι τρεῖς. (Λεόντ. Βυζ. ΠΖ', 1268-1396. — Δαμασκ. ΙΔ', 753-756. — Εὐθύμ. Ζιγαβ. ΡΑ', 1088. — Νικ. Χων. ΡΜ', 76 κ. ἐ.).

**Ἀφθοαρτον**. Ἡ τοῦ ἀφθάρτου ἔννοια αὐτή, τὸ μὴ εἰς φθορὰν τὸ ὄν διαλύεσθαι. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 121). — Ἀφθοαρτος γὰρ οὐσία οὐ γεννᾶται, οὐκ αὔξει, οὐκ ὑπνοῖ, οὐ πεινᾷ, οὐ διψᾷ, οὐ κοπιᾷ, οὐ πάσχει, οὐ θνήσκει, οὐ τιτρηᾶται ὑπὸ ἡλῶν καὶ λόγχης, οὐκ ἰδροῖ, οὐκ αἰμορροεῖ. Τοιαῦται οὐσίαι εἰσὶν ἥτε τῶν ἀγγέλων, ἥτε τῶν ψυχῶν, τῶν ἐκ σωμάτων ἀπηλλαγμένων. (Ἰππόλ. Ι', 861. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 1069).

**Ἀφθευξία** γλώσσης, ὅτι μυστηριῶδες τὸ πρᾶγμα. (Θεοδώρ. ΠΔ', 40).

**Ἀφθιτοὶ** ἄμπελοι, ἐπιθ. αἱ μακρόβιοι.

**Ἀφθόνιος** Ἀββᾶς· βίος αὐτοῦ. (Παλλάδ. ΛΔ', 1100-1105).

**Ἀφθόνιος** καὶ λοιποὶ μοναχοί, φίλοι Χρυσοστόμου. Ἐπιστολαὶ παραινετικαὶ πρὸς αὐτούς. (ΝΒ', 647. 656).

**Ἀφιδνα** δῆμος τῆς Ἀττικῆς· ἐπορθήθη ὑπὸ τῶν Διοσκούρων διὰ τὴν Ἑλένην ἀρπαγεῖσαν ὑπὸ Θησέως.

**Ἀφιερῶν** τὸ θεῖον ὄνομα. «Οὐ λήψη τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.» \*Εξ. Η', 7. Δίχα διδασκαλίας, ἢ προσευχῆς, ἢ ἀναγκαίαις τινὸς χρείαις οὐ χρῆ τὴν θεῖαν προφῆρσιν προσηγορίαν. Εἰ γὰρ τὴν πολυτελεστέραν ἐσθῆτα ταῖς ἑορταῖς φυλάττειν εἰθώκαμεν οἱ πολλοί, πολλῷ μᾶλλον τὸ θεῖον ὄνομα προσευχαῖς καὶ διδασκαλίαις ἀφιερῶν δίκαιον. (Θεοδώρ. Π', 268-269).

**Ἀφιερώματα**. Περὶ ἀφιερωμάτων ἱερῶν σκευῶν, ἀναθημάτων κ.τ.λ. κανόνες καὶ νόμοι. (Φώτ. ΡΔ', 1028-1049).

**Ἀφίκτωρ**, ὁ ἰκέσιος παρὰ τὸ ἴκα, ὃ καὶ τὸ ἰκετεύω σημάζειν.

**Ἀφίλος**. Ἀφίλος γὰρ πᾶς, ὅγε ἄπιστος καὶ ἀμαθής, χρόνου δὲ προϊόντος γνωσθεῖς, εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ἐρημίαν αὐτῷ πᾶσαν κατεσκευάσατο ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, ὥστε ζώντων καὶ μὴ, ἐταίρων καὶ παιδῶν, σχεδὸν ὁμοίως ὄρφανὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸν βίον. Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 949).

Ἀφίλων ἐξιτήριον.

Οἱ συνθῆται, τίθηκα τῷ φθόνῳ μάστιγας.

Ἐφά λήξει καὶ δύσις, φθόνος τ' ἐμὸς

Ἐχθροῖς, φίλοις· ἀπῆλθον. Εὐφημήσατε.

Πλὴν ἐξιτήριόν τι πᾶσι φθέγγομαι.

Νῦν δ' οὐκέτ' εἰμὶ τῆς μάχης μεταίχμιον.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 1024).

**Ἀφνειός**. Ἀφνειὸν φρένας τὸν μωρὸν λέγει ὁ Ἡσίοδος. (\*Εργ. 453).

**Ἀφοβία**. Ἀφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους. (Συνέσ. ΞΖ', 1324). — Καὶ τὴν ἀνδρίαν δέ μοι δοκοῦσιν οὐκ ἀφοβίαν, ἀλλὰ φόβον φόγου καὶ δέος ἀδοξίας οἱ παλαιοὶ νομίζουσιν. Οἱ γὰρ δειλότατοι πρὸς τοὺς νόμους θαρραλέωτατοι πρὸς τοὺς πολέμους εἰσὶ. (Πλούταρχ. εἰς Ἀγιν καὶ Κλεομένην). — Ἀφοβία Θεοῦ ἢ ἀπιστία. Εἰ γὰρ σοφίας ἀρχὴ φόβος Θεοῦ, ἀφοβία καὶ ἀθέτησις τούτωντιον ἂν γένοιτο τῆς σοφίας. (Θεοδώρ. Π', 952).

**Ἄφοδος** ἡ κόπρος, ὅθεν ἀφοδεύειν, παρὰ τὴν ὁδόν.

**Ἄφορητοι** βλαῦνται, τὰ καινουργῆ ὑποδήματα.

**Ἄφορία.** Ἄφορία γῆς, καὶ καρπῶν ἀπώλειαν δεινόν· πῶς δὲ οὐ, ἤδη ταῖς ἐλπίσιν εὐφραίνοντων, καὶ ταῖς ἀποθήκαις πλησιάζοντων; Καὶ δεινὸν ἄωρος θερισμός, καὶ γεωργοὶ τοῖς πόνοις ἐπιστυγνάζοντες, καὶ οἷον νεκροῖς τισι παρκαθημένοι τοῖς γεννήμασιν, ἃ ὑστὸς ἐξέθρεψεν ἡμερος, καὶ ἄγριος ἐξεθέρισεν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 941 κ. ε.).

**Ἄφορίζεσθαι.** Κανόνες καὶ νόμοι περὶ ἀφορισμοῦ Ἐπισκόπων, κληρικῶν, ἢ λαϊκῶν. (Φώτ. ΡΑ', 736-756).—Ἄφορισθεὶς ὑπὸ Ἐπισκόπου, ἐκ δεχθῆ (γέννηται δεκτὸς) παρ' ἄλλου Ἐπισκόπου παρὰ γνώμην τοῦ ἀφορίσαντος. (αὐτόθ. 965).

Ἄφορίζομενοι καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος χωριζόμενοι· τοῦτοις ἔπεισιν ὁ διάβολος ἐρήμους εὐρίσκων τῆς χάριτος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 261).—Τοὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῶν ὄλων ἀφορισθέντας ὥστε ταῖς χρείαις τῶν ἀνθρώπων διακονεῖν, μὴ ὑπολάβῃς θεοῦς. Δευτερ. Δ', 19. (Θεοδώρ. Π', 405).

**Ἄφορμη.** Ἄφορμη εὐλογίας. (Θεοδώρ. Π', 456).—Ἄφορμαὶ ἤττης. (αὐτόθ. 469).—ἀναβιώσεως. (αὐτόθ. 964).—φειδοῦς. (αὐτόθ. 1760).—εὐπρεπέιας. (ΠΑ', 1076).—φίλτρου. (ΠΒ', 96.—ΠΑ', 1296).

**Ἄφραάτης,** φίλος Χρυσοσόμου. (ΝΒ', 636).

**Ἄφραδέοντες,** ἡγουν κακῶς φραζόμενοι.

**Ἄφραδέως,** ἀνεπιστημόνως.

**Ἄφραδῆς,** ὁ ἀνόητος καὶ κακόβουλος. —Ἄφραδία, ἡ ἄγνοια καὶ ἀπρονοησία.

**Ἄφρητωρ,** ἐν ἴσῳ τῷ ἀπολις, παρὰ τὴν γρήτηρην, ὃ ἐστὶ φατρίαν.

**Ἄφρικανὸς** Ἰούλιος ἱστορικός. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς Ὠριγένην περὶ τῆς κατὰ Σωσάνναν ἱστορίας. (Ὠριγ. ΙΑ', 37-48).—Ὠριγένους πρὸς Ἄφρικανόν. (αὐτόθ. 48-85).—Γνώμη αὐτοῦ περὶ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων. (Εὐσέβ. Κ', 89).—Περὶ Ἄφρικανοῦ καὶ τῶν συγγραμμῶν αὐτοῦ. (αὐτόθ. 589-592.—Βασίλ. ΑΒ', 204.—Φώτ. ΡΓ', 65-68).—Περὶ τῆς χρονολογίας αὐτοῦ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 812).

**Ἄφρικανοί,** ἔθνος· τὴν καταγωγὴν αὐτῶν εἰς Σαββαίου ἀναφέρουσιν. (Ὠριγ. ΙΓ', 1048).

**Ἄφρική,** ἔκ τινος Ἀφρῆν υἱοῦ Ἀβραάμ ἐκ τῆς Χεττούρας ἐκλήθη. (Εὐσέβ. ΚΑ', 713). κατὰ δὲ Προκόπιον Γαζῶν (ΠΖ', 405) ἀπὸ τοῦ Ἀφὲρ τοῦ ἐγγόνου Ἀβραάμ καὶ Χεττούρας. — Ἄφρικῆς προκαθημένη ἡ Καρχηδῶν ἐστὶ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1724). — Ἄφρικῆς ἐπίσκοποι λς', οἱ ἐν τῇ Σαρδικῇ Συνόδῳ ὑπογράψαντες. (Ἀθην. ΚΕ', 337).

**Ἄφροδιεῖα** ἄγρια, λέγονται εἶναι τὰ εἰς ἀφροδίσια κατωφερῆ ζῶν· οἷον πέρδιξ καὶ σὺς· καὶ γὰρ καὶ ὁ χοῖρος κατωφερῆς εἰς ἀφροδίσια· καὶ κάπραινα γυνή, κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ἡ ὀργῶσα πρὸς μίξεις. (Λ. Εὐσταθ.).

**Ἄφροδίσια,** ἐκ τοῦ ἀφροῦ κεκλησθαι ὁ Ἀπολλωνιάτης Διογένης βούλεται. ἐνθα φυσιολογίκα περὶ τοῦ σπέρματος ἀνθρώπων καὶ ζώων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 308).—Πλάτων ἐν τῷ Κρατύλῳ. Περὶ δὲ Ἀφροδίτης οὐκ ἄξιον Ἡσιόδῳ ἀντιλέγειν, ἀλλὰ συγχωρεῖν, ὅτι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ γένεσιν Ἀφροδίτη ἐκλήθη. Ἔοικε δὲ οὐδὲ τοὺς ἀρχαίους λαμβάνειν ἀφρώδης ἢ τοῦ σπέρματος οὐσα φύσις· τὴν γοῦν κυρίαν θεὸν τῆς μίξεως ἀπὸ τῆς δυνάμεως ταύτης προσηγόρευσαν. (Παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 307 σημ.).

**Ἄφροδιεῖας,** πόλις Θράκης. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Γ'. σελ. 302.—Ἀγαθ. ΠΗ', 1561· καὶ ἕτεραι πόλεις. Στέφ. Βυζ.).—Ἀφροδιεῖας ἐκλήθη ποτὲ Τροίη ἢ πόλις. (Λ. Εὐστ.).

**Ἄφροδιεῖος,** εἶδος Ἐρωδιοῦ. Ζώπυρος τρία φησὶ γένη Ἐρωδιῶν, πελλιδίς, ὅς καὶ ἐστὶν ἀρπαξ, πύγαρμος, ὅς ἐν συνουσίαις αἰμοῦραγεῖ δι' ὀφθαλμῶν, καὶ τρίτος ὁ ἀφροδιεῖος.

**Ἄφροδίτη.** Ἀγορεύω δὲ ἀναφανδὸν τὰ κεκρυμμένα, οὐκ αἰδούμενος λέγειν, ἃ προσκυνεῖν οὐκ αἰσχύνεσθε. Ἡ μὲν ἀφρογενῆς τε καὶ κυπρογενῆς, ἡ Κινύρα φίλη, τὴν Ἀφροδίτην λέγω, τὴν φιλομηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη, μηδέων ἐκείνων τῶν ἀποκεκομμένων Οὐρανοῦ, τῶν λάγων, τῶν μετὰ τὴν τομὴν τὸ κύμα βεβιασμένων. κ. ε. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 73.—Λουκιαν. περὶ τῆς Συρίας Θεᾶς.—Τατιαν. Γ', 824. 856).

**Ἀφροδίτης** κεστός. Ὁ δὲ κεστός κάμψειόν τι μυθεύεται εἶναι, ἐν ᾧ πάντα τὰ πρὸς κάλλος καὶ εὐμορφίαν καὶ χάριτας καὶ λαμπρότητα προσώπου ἐναπόκεινται. (Νόννος ΛΓ', 1029.—Κοσμ. Ἱεροσ. ΑΗ', 520).



Ἀφροδίτης γέννησις. Λέγεται ὅτι ἐκ τῶν αἰδοίων τοῦ Οὐρανοῦ ἔσχε τὴν γέννησιν ἡ Ἀφροδίτη· ὁ γὰρ Κρόνος, φησὶν, υἷος τοῦ Οὐρανοῦ, λαβὼν τὸ δρέπανον ἀπέκοψε τοῦ ἰδίου πατρὸς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πεσόντα ταῦτα καὶ ἀφρὸν συνάξιντα ἀπεκάλυψε τὴν Ἀφροδίτην. Διὸ καὶ Ἀφροδίτη καλεῖται, ὡς ἐκ τοῦ ἀφροῦ καὶ τῆς καταδύσεως· ὅθεν καὶ τὰ μυστήρια αὐτῆς αἰσχυρά. (Νόννος ΛΓ', 1069.—Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 494).

Μάχλην τε Κύπριν τίουσα ἑορτή.

Τὴν Κύπριν εἶναι φασὶ τὴν Ἀφροδίτην. Κύπρις δὲ λέγεται πᾶν τὸ καθ' ἡδονὴν συνουσιαστικὸν καὶ ἀφροδίσιον. (Κοσμ. Ἱεροσ. αὐτόθ. 510-511. 520).—Τὴν Ἀφροδίτην ἔφορον εἶναι φασὶ τῆς πορνείας καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἀπάντων καὶ πρὸς ἡδονὴν σαρκὸς δρώντων. κ. ἐ. (αὐτόθ. 519).—Λέγεται καὶ Κύπρις καὶ Παρία. (αὐτόθ. 581).

Ἀφροδίτης ἐπίθετα. Ζυγία, Γαμηλία, Ἀνδρογυναία. γάμου φυσιογία καὶ ἀριθμῶν θεωρία. (Κλήμ. Θ', 365 κ. ἐ.). καὶ Κυθήρεια, καὶ Ζωναία, καὶ Κυκλιοῦχος, καὶ Ἀμίθεος, καὶ Ζανὸς πύργος, καὶ Διδυμαία, καὶ ἄζων Ἐδραία. (Νικομάχου Γερασσηνοῦ θεολογουμένων παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 597). Βλέπ. καὶ λ. Ἀργίμπασα.—Εὐριπίδης δὲ Ἀφροδίτην αὐτὴν ἀξιοῖ δνομασθῆναι ἐκ τοῦ ἀφρονος τοὺς ἐρῶντας ἀποτελεῖν. Ὁ δὲ Χρῦσιππος οὐ Διώνην, ἀλλὰ Διδώνην αὐτὴν ὀνομάζεισθαι ἀξιοῖ, παρὰ τὸ ἐπιδιδόναι τὰς τῆς γενέσεως ἡδονάς. Κύπριν δὲ ὀνομασθῆναι παρὰ τὸ κύειν παρέχειν· καὶ Κυθερείην ὁμοίως παρὰ τὸ μὴ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θηρίοις τὸ κύειν ἐπιδιδόναι. Πλάτων δύο παραδίδωσιν Ἀφροδίτας, Οὐρανίην καὶ Πάνδημον, καὶ τὴν μὲν τοῖς θεοῖς, τὴν δὲ τοῖς ἀνθρώποις παρέπεσθαι. (Ἰωάν. Λυδ. σελ. 78-80).

Ἀφροδίτη Πάνδημος καὶ Οὐρανία.—Τὴν Κύπρον οἱ ποιηταὶ θεῶν Ἀφροδίτῃ χαρίζονται, ὡς περ τὴν Δῆλον Ἀπόλλωνι. Ἡ γὰρ Κύπρος πόλις μεγάλη· δῆμοι τὴν γλῶτσαν ἀκριβῶς Ἑλληνες. Ὡδινεν ἐξ οὐρανοῦ τὴν Ἀφροδίτην ἢ θάλασσαν· τὰς δὲ ὠδίνης τούτας, αἰτινές ποτέ εἰσι, μυστικοὶ λόγοι κρύπτειν κελεύουσι. Καὶ ἔδει γὰρ λοιπὸν ἐκκυθῆναι τὴν δαίμονα· ἵσταται μὲν εὐθὺς καὶ ἄγει γαλή-

νην ἢ θάλασσαν, ἀπκλοῖς κύμασι περὶ τὸν τόκον πυρφύρουσα. Πανδήμῳ δ' Ἀφροδίτῃ πρὸς τὴν Οὐρανίαν οὐδὲν κοινόν. Ἡ μὲν γὰρ βεβήλους καὶ οὐ καθαρὸς τὴν φύσιν γεννᾷ τοὺς ἔρωτας· τῇ δὲ χρυσοῖ μὲν οἱ παῖδες, χρυσαὶ δὲ τὰ τούτων βέλη, σκοποὶ δὲ αὐτοῖς ψυχαὶ νεοτελεῖς καὶ ἀκήρατοι. (Ἱμερ. Σοφ. Μελέται παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 1368).

Ἀφροδίτης Ἀφακίτιδος κνὸς ἐν Φοινίκη κατὰ τὸ χωρίον Ἀφακα. Ἱστορία καὶ φυσιογία. (Ζώσ. Ἱστορ. σελ. 51-52).

Ἀφροδίτης ἄγαλμα ἐν Κνίδῳ ἠράσθη Πυγμαλίων ὁ Κύπριος. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 156).—Ἀφροδίτη καὶ Ἄρης. Ὅταν εἴπωμεν, ὅτι εἰδῶλα προσκυνεῖ, Οὐ, φησὶν, ἀλλὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλὰ τὸν Ἄρην. Κᾶν εἴπωμεν, τίς αὕτη ἢ Ἀφροδίτη; οἱ σεμνότεροι αὐτῶν φασὶν. Ἡ Ἠδονή; Καὶ τίς δ' Ἄρης, ὁ Θυμὸς. Περὶ μαμωνᾶ καὶ πλεονεξίας. (Χρυσόστ. ΕΒ', 123). Βλέπ. καὶ Ἄρης. ἔνθα α' Ἄρης μοιχός.

Ἀφροδίτη λέγεται ὡς ἄρχουσα ἀφροσύνης.—Ἀφροδίτη ἢ μίξις κατὰ μετωνυμίαν.—Ἀφροδίτη ἑταίρα ἐπωνυμικῶς λέγεται, διὰ τὸ χεῖρειν ταῖς ἑταίραις.—Ἀφροδίτης υἷος ἐλέγετο πᾶς τις ἡδὺς καὶ ἐπέραστος, καὶ ὡς εἶπεῖν ἐπαφροδίτος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως μίξις διαφόρως ἀλληγορουμένη.—Ἀφροδίτης ἀστήρ, ὅτι καὶ Ἐσπερος καὶ Στίλλων, καὶ Ἐωσφόρος λέγεται κατὰ καιροῦ μεταβολήν.

Ἀφρων. Ἀφρονες καὶ ἀσύνητοι, καὶ μωροί, καὶ ἀπαίδευτοι χλευάζουσι ἡμᾶς καὶ μυκτηρίζουσι, ἑαυτοὺς βουλόμενοι ἐπαίρεσθαι ταῖς δικνοίαις αὐτῶν κ. ἐ. (Κλήμ. Ρώμ. Α', 285-288).

Ἀφρόνων ἀνοιχ ἐν πλάνῃ. οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσι ἀτέθειαν· οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσι ἑαυτοὺς τεῖχος. Ἄνδρες κκακοὶ οὐ συνήσουσι κρίμα· οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν Κύριον συνήσουσι ἐν παντί. Παιροίμ. ΚΗ', 4. 5. (Κλήμ. Η', 1045).

Ἐν τῷ ὄντι ἐστῶτων τοῦ μὲν θεοῦ εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου, οὐχ ὀρῶντες, ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἡλιθιότητός τε καὶ ἐσχάτης ἀνοίης λαθάνουσι, τῷ μὲν δμοιοῦμενοι διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιοῦμενοι. Πλάτων· δς τέλος τῶν ἀγαθῶν ὠρίσατο τὸ δμοιωθῆναι κατὰ τὸ δυνατόν τῷ

Θεῶ. (Παρά Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1044-1045 σημ.).

«Ἀφρων καὶ ἄνους ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπολοῦνται, καὶ κατακλείψουσιν ἄλλοτρίους τὸν πλοῦτον αὐτῶν. Καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.» Ψαλμ. ΜΗ', 11. 12. «Ἀφρων καὶ ἄνους, τί διαφέρουσιν; Ἀφρων μὲν γὰρ ἔστιν ὁ ἔσπερήμενος φρονήσεως, καὶ πρὸς τὰ κοινὰ καὶ ἀνθρώπινα διορατικῶς μὴ ἔχων. Ἄνους δὲ λέγεται ὁ οὐκ ἔχων τὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐξαιρέτα. Κέχρηται μὲν τοι καὶ ἐνηλλαγμένως τοῖς ῥήμασιν ἢ συνήθειαι τῆς Γραφῆς, τὸν μὲν ἄθεον ἄφρονα λέγουσα ἐν τῷ, «Ἐἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός.» καὶ πάλιν τὸ περὶ τὴν ζωὴν βλαβερὸν ἀνόητον ὀνομάζουσα ὡς ὁ Ἀπόστολος περὶ τῶν ἐμπιπτόντων «εἰς ἐπιθυμίαις πολλὰς ἀνόητους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.» Α'. πρ. Τιμόθ. Γ', 9. Οὕτω μὲντοι ὁ ἄφρων καὶ ὁ ἄνους πρὸς ἐν κοινὸν τέλος τὴν ἀπώλειαν καταφέρονται. Δύναται δὲ τις εἰπεῖν ἄφρονα μὲν ὀνομάσθαι τὸν ἐθνικῶς ζῶντα, ἄνουν δὲ τὸν ἰουδαϊκῶς κατὰ τὴν ψιλήν τοῦ νόμου τήρησιν πολιτευόμενον. (Βασιλ. ΚΘ', 444-445).

«Ὁ ἄφρων ἀλλοιοῦται ὡς ἡ σελήνη.» Σιράχ ΚΖ', 11. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1940 ἄφρονα τὸν δυσσεβῆ ἢ Γραφῆ εἴωθε λέγειν).

**Ἀφρονες.** Τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος, ποτὲ μὲν «Μὴ γίνεσθε ἄφρονες» πρ. Ἐφεσ. Ε', 17, ποτὲ δὲ, «Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς» πρ. Ῥωμ. ΙΒ', 16, εἰ δυνατὸν μὴ εἶναι φρόνιμοι παρ' ἑαυτῶ τὸν μὴ ἄφρονα; — Ἀπόκρισις. Ἐκαστον πρόσταγμα ἴδιον ἔχει ὄρον τῷ γὰρ, *Μὴ γίνεσθε ἄφρονες*, ἐπιφέρει· Ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τῷ, *Μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ*, τό, *Φοβοῦ δὲ τὸν Κύριον*, καὶ *ἐκκλίνε ἀπὸ παντὸς κακοῦ* ὥστε ἄφρων μὲν ἔστιν ὁ μὴ συνιεὶς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου φρόνιμος δὲ παρ' ἑαυτῷ πᾶς ὁ λογισμοῖς ἰδίοις χρώμενος, καὶ μὴ κατὰ πίστιν στοιχῶν τοῖς ῥήμασι τοῦ Θεοῦ. Εἰ οὖν τις βούλεται μῆτε ἄφρων εἶναι, μῆτε φρόνιμος παρ' ἑαυτῷ, συνιέναι ὀφείλει τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου πιστεῖ τῇ εἰς αὐτόν, καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ μιμεῖσθαι τὸν Ἀπόστολον λέγοντα· «Λογισμοὺς καθαιροῦντες, καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρούμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χρι-

στοῦ.» Β'. πρ. Κορινθ. Ι', 5. (Βασιλ. ΛΑ', 1256.—Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 793).

Τοῦ ἄφρονος ἡ ψυχὴ φιλοσόμκτός τις καὶ σαρκώδης γεγεννημένη ἐν τῷ βλέπειν τὰ μάταια καὶ ἄσταντα, βλέπει οὐδὲν σκοτός γὰρ ἔστιν ἀληθῶς ἢ ἐν τούτοις δξωπιχ. Ὅθεν ὁ ἄφρων ἐν σκοτει πορεύεται. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 684-885. 688).

Εἰς τὸ, «Ἐἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός.» Ψαλμ. ιγ'. Ὅμιλία καὶ ἐρμηνεία. (Χρυσόστ. ΝΕ', 549-558). — Ἀφρων ἐν τῷ ἀρνεῖσθαι, ἀφρονέστερος ἐν τῷ ἀντιδέυσθαι. (αὐτόθ. 551). — Ἀφρονα δὲ λέγει νῦν οὐ τὸν ἔκφρονα, ἢ τὸν παρὰφρονα, ἢ λειπόφρονα, ἀλλὰ τὸν κακὸφρονα οὐ τὸν τῆς ἐμψύτου καὶ κοινῆς φρονήσεως τῶν ἀνθρώπων ἔσπερήμενον κ. ἐ. (αὐτόθ. 552 κ. ἐ.).

«Μὴ ἀποκρίνου, φησὶ Σολομών, τῷ ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ ὅμοιος γίνῃ αὐτῷ. Ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ φάνηται σοφὸς παρ' ἑαυτοῦ.» Παροιμ. ΚΓ', 4-5. (Νεῖλος ΟΘ', 144). — Εἰς ὅσα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μυκτηρήσῃ τοὺς συνεργούς σου. Ἐπιβλαβῆς γὰρ καὶ πᾶν φθοροποιὸς ἢ μετὰ τῶν εἰκαιστέρων συνδιαίτησις· καθάπερ γὰρ οἱ ἐν ἀέρι λοιμικῶ γενόμενοι πάντως νοσοῦσιν, οὕτως οἱ ἐν ἀνθρώποις ἀδιαφόροις ἐνδικατρίβοντες μεταλαμβάνουσι τῆς ἐκείνων κακίας· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ διμιλίαι κακαί. (Παρά Ἰωάν. τῷ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 1124).

Περὶ ἄφρονος, ἀφροσύνης, καὶ ἀνοήτου, καὶ ἀπαιδεύτου, καὶ μωροῦ (Ἰερὰ Παράλλ. Ἰωάν. Δαμασκ. ΛΕ', 1213-1217). — Μᾶξιμ. μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων, καὶ τῶν θύραθεν. (ΛΑ', 981-984).

**Ἀφροσύνη** ἢ ἀμαρτία. «Προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου.» Ψαλμ. ΑΖ', 6, ἃ τὴν φρόνησιν ἀποβελών καὶ τῇ ἀφροσύνῃ δουλεύσας εἰσεδεξάμην. (Χρυσόστ. ΞΒ', 361.— Θεοδώρ. Π', 1140).

Ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμάνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· τὸν δὲ Θεὸν αἰτιάζεται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.» Παροιμ. ΙΘ', 3. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΔ', 524).

**Ἀφυές**, ἀντὶ τοῦ μικροφύς, ὅθεν καὶ ἀφύη. — Ἀρβή εἶδος ἰχθύος, ὅτι διὰ τὸ ἀφυῆς ἦγουν μικροφύης εἶναι λέγεται, καὶ ὅτι τῇ

Ἀφροδίτη ἀριέρωτο. Ἱστορία ἀφρών· ἐν αἷς καὶ ἡ ἀθερίνα· καὶ παρομιλίαι, Ἐῖδε πῦρ ἀφρῆ.

**Ἀφρουσώθ**, κρυφίως, ἔνδον, κατὰ μόναν. (Θεοδώρ. Π', 780).

**Ἀφρώ**. Ποῦ ὁ θεὸς Ἀφρώ; Ἀφρώ δὲ ἐρμηνεύεται ἀφρω, τουτέστι τὸ Πνεῦμα τὸ διπλοῦν· ποῦ οὖν ὁ θεὸς Ἀφρώ, ἀντι τοῦ, τὸ Πνεῦμα τὸ διπλοῦν. (Ἀθην. ΚΗ', 37). — Ἀφρώ γὰρ ὁ κρύφιος ἐρμηνεύεται. (Θεοδώρ. Π', 749. 769).

**Ἀφωνία**. Οἱ εἰς ὠφέλειαν βλέποντες, οὐ τὸ μέγεθος τῶν κητορθουμένων, ὡς ἀφωνίας αἷτιον προβάλλονται, ἀλλ' ἐγκωμιάζειν ἐπιχειροῦσι τὴν ἀλήθειαν, πρὸς ἣν καὶ οἱ δεινότατοι λέγειν ἀποδύσασθαι ὀκνοῦσιν κ. ἐ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 648).

**Ἀφωνον**. Ἀφωνον ἔργον κρεῖττον ἀπράκτου λόγου. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 929.—ΑΗ', 793).

**Ἀφωρισμένος**. Ἀφωρισμένος εἰς Εὐαγγέλιον Θεοῦ. ἔνθα περὶ αὐτεξουσίου· καὶ τῶν δοκούντων ἀνακρίειν τοῦτο Γραφικῶν ῥητῶν λύσεις καὶ ἐρμηνείαι. (Ωριγ. ΙΑ', 249-301).

**Ἀχαάθ**, βασιλεὺς τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀνὴρ Ἰεζάβελ. Ἀχαάθ ἐπ' ἀσεβείαις κατηγορούμενος, καὶ Ἰωσίας ὁ τῶν δύο φυλῶν ἐπ' εὐθεβείαις ἐπικινούμενος. Σὺ τὸν Ἀχαάθ (τὸν Ἀρειανὸν Οὐάλεντα ἐνοεῖ), ἐγὼ τὸν Ἰωσίαν (Θεοδόσιον τὸν μέγαν). (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 216). — Ἀχαάθ θρασυτάτος καὶ πικρανομώτατος γέγονε. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 377).—Τοιοῦτος ἦν ὁ Ἀχαάθ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὸν προφήτην καὶ ἅγιον Ἠλίαν. (Χρυστόστ. ΝΖ', 325).—Ὁ Ἀχαάθ βασιλεὺς ἦν, καὶ χρυσίον εἶχεν ἄφικτον καὶ ἀργύριον· ἀλλ' ἐπειδὴ εὐχὴν οὐκ εἶχε, περιήει Ἠλίαν ζητῶν, ἀνθρώπων οὐδὲ κατκώγιον ἔχοντα, οὐδὲ ἰμάτιον, ἀλλ' ἢ μηλωτὴν μόνην κ. ἐ. (ΜΗ', 768). — Ἀχαάθ μετάνοια. (ΜΖ', 284). — Ἀχαάθ ἄλλος ἢ Ἱεροβοάμ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 668).—Ἀχαάθ καίτοι προμαθῶν τὸν θάνατον αὐτοῦ, πῶς οὐκ ἠδυνήθη φυλάξασθαι; Γ'. Βασιλ. ΚΑ', 19. 21. Ἡ δίκη τοὺς βουλομένους αὐτὴν ἐκκλιῖναι, εἰς τὰ ἑαυτῶν δίκτυα, δι' ὧν μηχανῶνται, ἐπιπίπτειν παρεσκευάζει. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1072-1073). — Βασιλεὺς ἦν Ἀχαάθ τότε, καὶ Ἠλίος καὶ Ἐλισσαῖος προφήται· ὁ μὲν καὶ γῆς κεκτημένος μέτρα πολλά, καὶ χρημάτων θησαυρούς, ὡς

βασιλικούς, δαψιλεῖ· οἱ δὲ πικτελῶς ἄποροι, ἀνέστιοι, ἀχρήματοι· ὁ μὲν ἀλουργίδα ἡμφιεσμένος, καὶ πᾶσιν τὴν βασιλικὴν περὶ αὐτὸν ἔχων σκηνὴν, οἱ δὲ μηλωτὴν διεζωσμένοι, καὶ λειτουργῶν μεμονωμένοι. Καὶ ὁ μὲν ὄρη περιήει, καὶ νάπκι, βοτάνην εἰς ποιηρχίαις παραμυθίαν ἀναζητῶν· οἱ δὲ ἔνθα καιρὸς κατελάμβανεν τροφῆς, ἐκεῖ τῶν καταλλήλων εὐπόρουσι σιτίων. Ἐπέταπτον χήρα κομίσαι βρωσιν αὐτοῖς, καὶ δράκκα μόνην ἔχουσα ἔνδον ἀλεύρου, χορὸν τέκνων παρορῶσα λιμωττόντων, τούτοις εἰς ἐγκρυφίαν πέψασα τὴν δράκκα προσέφερεν. Οὐκ ἦν ἀμητὸς, καὶ τούτοις ἄλλως ἢ ὑδρὶς ἐγένετο· ἄσπορος ἢ πεδιάς, καὶ τούτοις ὠμβροὶ τὸ ἄλευρον· ἄκαρπος ἢ γῆ, καὶ τῆς ὑδρὸς ἐτεθήλει τὸ λήϊον· ἐξέλιπον ἀποθῆκαι πολῦσιτοι, καὶ ἡ δρᾶξ οὐκ ἀπέλειψεν· Ὀδοιποροῦντες ἐκάθευδον, καὶ μετὰ τὸν ὕπνον παρ' ἀγγέλων ἐσιτίζοντο τὴν ἀναγκαίαν, ἄρτον καὶ ὕδωρ, τροφήν· μᾶλλον δὲ καθεύδοντες διὑπνίζοντο παρὰ τῶν ἁγίων δυνάμεων, καθάπερ δεσπύται κλούμενοι παρὰ τῶν δικονοούντων ταῖς τοικύττις χρεῖαις οἰκετῶν ἐπὶ ἐτοιμῆν ἐστίν. Ἐρημον ὤκουν, καὶ κόρην αὐτοῖς ἐκ τῆς οἰκουμένης ἄρτον παρεκόμενον τῷ πρώτῳ, καὶ κρέας τὸ δειλινόν. Πόθεν λαμβάνοντες; Οὐ γὰρ εὔπορος οἰωνοῖς, καὶ τότε ἐν λιμῷ, ἢ τοιαύτη τροφή νεκρῶν εἰθισμένοις παρεκόμεναι βορᾶ, καὶ μόλις εἰς κόρον ἔσθ' ὅτε ἐπιτυγχάνουσι τούτων κ. ἐ. (Νεῖλος περὶ Ἀχαάθ καὶ τῶν προφητῶν Ἠλιοῦ καὶ Ἐλισσαίου. ΟΘ', 928).

**Ἀχαζ**, βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ. Ἐρμηνεύεται κατάσχεσις. (Βασιλ. Α', 448).—Τί δηλοῖ ὁ προστάσσει τῷ Ἀχαζ ὁ λόγος· «Αἴτησαι σεκυτῶ σημεῖον παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, εἰς βῆθος ἢ εἰς ὕψος.» (αὐτόθ. 461). — Ὁ δὲ Ἀχαζ, ὡς μὴ δεδιδυγμένος αἰτεῖν τὰ μεγάλα καὶ ἐπουράνια, παρεκτεῖται ζητῆσαι σημεῖον, ὡς μεῖζον ὑπάρχον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ἢ ὡς παρὰ τὴν ἐντολὴν μέλλων ποιεῖν, τὴν εἰποῦσαν· «Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.» Ἀναγκαίως δὲ οἱ περὶ τῶν τηλικούτων λόγοι τῷ τότε κεκρατηκότι βασιλεῖ γίνονται, ἵνα δι' αὐτοῦ εἰς πάντας διακλαληθῇ τὰ προφητευόμενα. Ἡσαΐας μὲν γὰρ ἀνέβη· ἠπιστήθη, ἢ φθόνῳ τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, ἢ τῇ λοιπῇ περὶ τὸν βίον τε-

πεινότητα, ὡς μὴ δεξάμενος τῆς ἐπιδημίας τοῦ Ἐμμανουὴλ παρὰ τοῦ Κυρίου χρηματισμόν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας καρδίας ἀναπλάσας τὸν λόγον. Ἀχαζ δὲ οὕτως ἐδέξατο τὴν περὶ τῶν ἐσομένων προφητείαν, ὡς Ἀάβαν, ὡς Ἀβιμέλεχ, ὡς Ναβουχοδονόσωρ, ὡς Φαραώ, ὡς Καϊάφας τὸ τελευταῖον, οὐ διὰ τὴν τοῦ βίου ἀξίαν, ὅσον διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀζιώματος προσοῦσαν αὐτῷ ἀξιοπιστίαν. Οὐ γὰρ δὴ εὐλαβεῖα τινὶ παρητεῖτο τὴν αἴτησιν τοῦ σημείου ὁ Ἀχαζ. Εἰ γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ συμφέρον, οὐδ' ἂν ἐπέταξε τὴν ἀρχὴν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐπιφερόμενα μέμψιν περιέχει τὴν εἰς τὸν Ἀχαζ. Ἀποστρέψας γὰρ τὸν λόγον εἰς τὸν Δαυίδ· Ἀκούσατε δὴ, φησὶν, οἶκος Δαυὶδ. Μὴ μικρὸν ὑμῖν παρέχειν ἀνθρώποις ἀγῶνα; καὶ πῶς Κυρίῳ παρέχετε; Διὰ γὰρ τούτων πρὸς τὸ ἀπειθὲς ἔοικε δυσχεραίνειν τοῦ Ἀχαζ. (αὐτόθ. 462). — «Ἐκ σπέρματος ὄφρων ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων» τὴν διαδοχὴν τοῦ Ἀχαζ σημαίνει. (αὐτόθ. 621).

**Ἀχαῖες**, πᾶσα ἡ τῶν Ἑλλήνων χώρα παρ' Ὀμήρῳ, ὅσον ἐν τῷ,

Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ Ἀχαΐδα καλλιγύναϊκα.

**Ἀχαϊκὸν** Ἄργος ἡ Πελοπόννησος· ἰδίᾳ δὲ ἡ Ἀκκωνική, πρὸς διαστολὴν τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ καὶ ἄλλων τινῶν. Βλέπ. Ἄργος. — Ὅτι Ἀχαϊκὸν μὲν οἱ παλαιοί, Ἀχαϊκὸν δὲ οἱ ὑστερον καλοῦσιν. Ἀχαϊκὸς καὶ Ἀχαΐα κατ' ἀποβολὴν τοῦ ι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχαϊκός**, κύριον· ὄπαδός τοῦ Παύλου καὶ εἰς τῶν Ὁ μαθητῶν. Α'. πρ. Κορινθ. ΙΓ', 17. — (Χρυσόστ. ΞΑ', 12).

**Ἀχαιοί**, ἔθνος περὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον, Ὀρχομενίων ἀποικοί. Ἀχαιοὺς ἰδίως τοὺς Φθιώτας ὀνομάζει Ὀμηρος. — Ἀχαιὸς κύριον, ὁμωνύμως τῷ ἔθνικῳ. (Λεξ. Εὐστ.).

**Ἀχαιός**, κύριον, ἀνὴρ πονηρότατος· ἔνθα περὶ πονηρῶν καὶ προδοτῶν ἀνδρῶν.

**Ἀχαμῶθ**, κατὰ τοὺς ψευδωνύμους Γνωστικοὺς αἰρετικῶς. Τὴν ἐνθύμησιν τῆς ἀνω σοφίας, ἣν καὶ Ἀχαμῶθ καλοῦσιν. (Εἰρην. Ζ', 480). — Μήτηρ ἦν, κατὰ τοὺς Βαλεντινικούς. Δύναμιν ἔλαβεν ἐκ τῆς καρποφορίας τοῦ Παρκαλήτου, καὶ ἐκύησεν. (αὐτόθ. 485 κ. ἐ.). — Πῶς προέβαλε τὸν κόσμον, κατὰ Βαλεντινόν. (αὐτόθ. 496-512). — Πότε εἰσελεύσεται εἰς τὸ πλήρωμα. (αὐτόθ. 513-516). — Αἰ τὸ σπέρμα

αὐτῆς δεχθεῖσθαι ψυχὰι ὁποῖαι; (αὐτόθ. 516 κ. ἐ.). — Πόθεν ἀποδεικνύουσιν οἱ Γνωστικοὶ τὰ περὶ αὐτὴν. (αὐτόθ. 529). — Ἀχαμῶθ, Βυθός, Σιγή, καὶ Αἰῶνες κατὰ τοὺς ψευδωνύμους καὶ ἄφρονες Γνωστικούς. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 565 κ. ἐ. 925 κ. ἐ.). — Ἀχαμῶθ καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς. (Νεῖλος ΟΘ', 168-169. — Θεοδώρ. ΠΓ', 356).

**Ἀχάνη**, μέτρον τι Βοιωτίον, πολλῶν τινῶν μεδύμων, καθάπερ ἡ χοῦνιξ. Περσικὰ δέ τινα σκεύη αἰ ἀχάναι, ἃς καὶ κίστας εἶπόν τινες, εἰς ἃς ἀπετίθεντο ἐπισιτισμοὶ οἱ ἐπιθεωρίαν στελλόμενοι· λέγονται δὲ καὶ ἀχαρίδες. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχανῆς** ὁ ἄρωνος, παρὰ τὸ χαίνω.

**Ἀχάντια**, τὰ ἀκάνθια, Ἰωνικῶς κατὰ ἀντιστοιχίαν.

**Ἀχαρο** υἱός Χαρμί· ὁ ἀλοῦς ἐπὶ κλοπῇ ἐν τῇ ἀλώσει καὶ καταστροφῇ τῆς Ἱεριχοῦς. (Διαταγ. Ἀποστ. Α', 609 καὶ 610 σημ.). — Ὁ οὖν Ἀχαρ, ὡς ἐν τῷ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ (Ζ') γέγραπται, ἐγκαλούμενος περὶ κλοπῆς, οὐ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις εὐνοίαν προφέρων ἀπελογεῖτο, ἀλλ' ἐλεγχεῖς ἐν τῷ κλέμματι, λίθοις ἐβλήθη παρὰ πάντων. (Ἀθην. ΚΕ', 561). — Ἐγκλημ καὶ ἱστορίκ αὐτοῦ. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΔΗ', 399-400. — Θεοδώρ. Π', 472).

**Ἀχαριστία**. Ἀχαριστία εἰς Θεὸν ἐπὶ τοῖς ἐλλειφθεῖσιν· ἐπειδὴ γὰρ παρακειμένων τῶν ἐκ Θεοῦ ἀγαθῶν οὐκ εὐχαριστοῦμεν, ἀναγκασίᾳ ἡμῖν ἡ ἀφίρσεις διὰ τὴν αἴσθησιν γίνονται. Ὅτι οὐδεὶς εὐχαριστεῖ καὶ εὐχαριστεῖται εἰς ἣν εὐρίσκειται θεσὶν καθ' ὅλας τὰς τάξεις. (Βασίλ. ΛΑ', 252 κ. ἐ.). — Λίαν σοὶ μέμφομαι, ὅτι τέθνηκε παρὰ σοὶ ἡ χάρις, ἣν δεόμενος τότε ἀθάνατον ἔξιν διεβεβαιώσω. Ἴσθη τοιγαροῦν, ὅτι περιπεσῶν αἰθῆς συμφορᾶ, οὐχ ἔξεις τὸν ἀντιληψόμενον· βοηθῶν γὰρ ἀναγκαιῶς ἀποροῦσιν οἱ ἐπιλήσμονες ὄντες χαρίτων. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1369). — Πολλοὶ γὰρ οὐδὲ ταῖς εὐεργεσίαις ἀμείνους γίνονται, τοῦ φθόνου αὐτοῦς, οὗ φημι εἰς τὴν τῶν θηρίων (εἰσι γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ εὐποικῶν ἀμοιβαί), ἀλλ' εἰς τὴν τῶν δαιμόνων καταλέγοντος πληθύν, τὴν ποιεῖν μὲν βουλομένην οὐδὲν κάλλιστον, ἀλλὰ καὶ τοῖς βουλομένοις ἐμποδίζουσιν. (αὐτόθ. 1405). — Ἀχαριστία εὐεργετουμένων. Ἀπληστικὴ τῶν αἰτούντων ἄνευ ἀνάγκης. Λίαν θυμ-

μάζω τὴν ἀπληστίαν καὶ τὴν δουλοπρέπειαν τῶν ἀεὶ μὲν χάριν αἰτούντων, μὴ πρεχόντων δέ, καὶ τεκμήριον εἶναι τοῦθ' ἠγοῦμαι ἀνελευθέρου καὶ ἀκορῆστου ψυχῆς. Ἡ μὲν γὰρ χάρις τοὺς λαμβάνοντας εἰς ὑπόχρεω καθίστησι τραπευόνητα, τοὺς δὲ πρεχόντας, εἰς ἐλευθεροπρέπειαν αὖξιν πέφυκεν. Ἐλευθέριον γὰρ τὸ κατάρχειν εἰς ἕτερον χάριτος, οἰκειτικὸν δὲ τὸ λαμβάνοντα χάριν ὑπεύθυνον ἀεὶ διὰ ταύτην διατελεῖν. Ἀναγκαίως γὰρ ὁ χάριτι δουλωθεὶς, καθάπερ ἄχθος ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς, οὐ πρότερον ἐρθεῖται τὴν ψυχὴν, οὐδὲ ἐξίστης πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα βλέπει, πρὶν ἂν διαλύσῃται τὸ χρέος. Ταῦτα δὲ φημι, οὐ τοὺς ὄντως δεομένους μὴ αἰτεῖν χάριν νομοθετῶν, οὐδὲ συμβουλευόντων τοὺς χειμαζομένους μὴ καταφεύγειν εἰς λιμένα· ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἔργω μὴ δυναμένους ἀμειψίσασθαι αἰτιώμενος. Ἄπραγε οὐδὲ μὴν τοὺς ἔργω μὴ δυναμένους κἄν λόγῳ τὰς χάριτας ὁμολογεῖν ἀναγκάζων. Εἰ γὰρ καὶ χρὴ τὸν μὲν εὐεργετήσαντα ἐπιλανθάνεσθαι, τὸν δὲ εὐεργετηθέντα μεμνησθαι χάριτος, ἀλλ' οὐ τοῦτο νυνὶ φράττι βούλομαι· ἀλλ' ἐκείνους αἰτιῶμαι τοὺς μηδενὸς μὲν δεομένους, διὰ δὲ φιλοχρημητικίαν ἀεὶ μὲν λαμβάνειν σπουδάζοντας, παρέχειν δὲ οὐ βουλομένους. Τοὺς μὲν γὰρ ἐν χρεῖσι τυγχάνοντες οὐκ ἄτοπον χάριν αἰτεῖν, τοὺς δὲ παρέχειν δυναμένους αἰτεῖν, ἀτοπώτατον. Δις γὰρ ἀμπαρτάνουσι μέγιστα, ἐν μὲν, αὐτοὶ διὰ πόθον ἀκορῆστον αἰτούντες· ἕτερον δέ, καὶ τοῖς ὄντως δεομένοις ἀποκλείοντες τοὺς τῆς φιλικυθραπείας λιμένας· ἀνελίσκουσι γὰρ κακῶς τὰ καλῶς δοθῆναι ὀφείλοντα. (αὐτ. 1528-1529).

**Ἀχαρίστερον**· μᾶλλον ἀχαρι, ἢ γουν ἀηδέστερον. Ἀχαρίστον, τὸ ἀχαρίτωτον καὶ μὴ χαρίεν πρὸς Ὀμήρῳ παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ἀχαρίστος ὁ τῶν εὐεργεσιῶν ἐπιλαθόμενος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ἄρα ὁ ἀχαρίστος ἀνόσιος· εἰκότως. Ὁ γὰρ περὶ τὸν εὐεργέτην ἀχαρίστος, τίς ἂν γένοιτό ποτε περὶ τοὺς ἄλλους; Ὁ ἀχαρίστος ἄσπονδος, ὁ ἀχαρίστος ἄστοργος. Διάβολος, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, τουτέστι κακῆγορος· οἱ γὰρ μηδὲν ἑαυτοῖς συνειδότες ἀγαθόν, ὡς πέρ τινα παραμυθίαν ἔχοντες τὸ τῶν ἄλλων τὰς ὑπολήψεις βλασφημεῖν, μυρία πλημμελοῦσι καὶ ἀμπαρτάνουσι. (Χρυσόστ. ΕΒ', 643).

**Ἀχάτης**, λίθος. Περιγραφή καὶ ἐνέργεια αὐτοῦ. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 300).

**Ἀχελῷς** ἢ Ἀχερωῖς, τὸ δένδρον ἢ λεύκη, ὡς ὕδαροῦς ὄντος τοῦ φυτοῦ, παρὰ τὸ Ἀχελῷος.

**Ἀχελῷος** ποταμὸς, δι' Αἰτωλίας ἐξίστησιν εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον· καὶ ὅτι Ἀχελῷος πᾶν πηγάζον ὕδωρ καλεῖται προσηγορικῶς. — ποταμὸς ἕτερος ἀπὸ Σιπύλου ῥέων εἰς τὴν Συμυρκίαν γῆν, ὁμωνύμως τῷ δι' Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ῥέοντι· καὶ ὅτι Ἀχελῷος παρὰ τὸ ἄγνη λίαν λέγεται.

Ἀχελῷος συμβολικῶς πάντα τὰ πότιμα ὕδατα, ὡς τὰ τῶν θλακασίων Ποσειδῶν. Καὶ τῶν μὲν γλυκῶν ὑδάτων μερικαὶ δυνάμεις Νύμφαι ἐκλήθησαν· αἱ δὲ τῶν θλακασίων Νηρηίδες κέκληνται· ὡς Ἡφαιστος τὸ πῦρ κτλ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 260 κ. ε.).

Ἀχελῷος ποταμὸς καὶ ἡ ἄλλη γῆ, ὅσην διαῖρεται Ἀλαρίχου καὶ Σιτιλίχωνος ἐπιδρομαὶ ἐν τε Αἰτωλίᾳ, Ἀκαρνανίᾳ καὶ Ἠπειρῷ. (Ζώσ. σελ. 283 κ. ε.). (α)

Ἀχελῷος, ὄνομα κύριον· ἐφρονεῦθη ὑπὸ Ἡρακλεῖδους· τίνος δὲ ἕνεκεν, οὐ θέμις εἰπεῖν. (Ἰουστίν. Γ', 236).

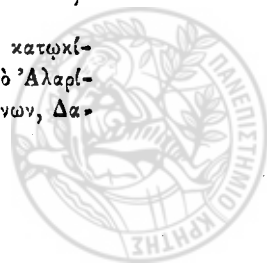
**Ἀχεροῖος**, φυτὸν ἀκανθῶδες, ἐξ οὗ αἱ αἱμασίαι γίνονται· λέγεται δὲ οἶονεὶ ἄχερος, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἀψασθαι αὐτῆς τῆ χειρὶ ἀχεροῖος δὲ καὶ ἡ ἀγρία ἄπιοις (κορτζιά).

**Ἀχερουσία** λίμνη, ὅτι θαλασσία ἐστὶν ἀνάχυσις τεναγῶδης πλησίον τῆς Σικελικῆς Κόμης.

**Ἀχερωῖς**, δένδρον, μυθικῶς μὲν παρὰ τὸ παρ' Ἀχέρωντι τῷ ἐν Αἴδου πεφυκέναι, συμβολικῶς δὲ διὰ τὸ ἀκαρπον τῆς τοῦ Ἀχέρωντος προσηγορίας μετέσχεν· ὡς ἀκαρπος δὲ ἡ ἀχερωῖς τῷ Αἴδη ἀνάκειται. Διὸ καὶ ἰτέκι καὶ αἰγείροι τὸν τῆς Περσεφόνης πληροῦσι λειμῶνα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχέρων**, ποταμὸς ἐν Αἴδου μυθεύμενος, ὅτι παρὰ τὸ ἄγεα ῥέειν εἴρηται· καὶ ὅτι καὶ παρὰ Κιμμερίοις ποταμὸς τις οὕτως ἐκαλεῖτο, καὶ ἕτερος περὶ Θεσπρωτίαν, καὶ ἕτερος ἐμβόλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν. (Α. Εὐσταθ.).

(α) Ἴσως τὸ Ἀσπροπόταμον τότε κατοικήσθη καὶ ὑπὸ ξένων διαφόρων φυλῶν τῶν ὑπὸ Ἀλαρίχου ἐκείσε καταλειφθεῖσων, οἶον Ἰταλῶν, Οὐννων, Δακῶν καὶ ἄλλων. Σημ. τοῦ Ἐκδ.



**Ἀχέται**, ὅτι οὕτω λέγονται οἱ μέγιστοι τῶν τεττίγων· ἀπλῶς δὲ ἀχέτης τέτιξ ὁ ἡχητικός. Τὸν μὲν μέγιστον τέττιγα ἀχέταν καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, κατὰ Πικυανῶν· κερκώπην δὲ τὸ ἐλάχιστον τεττίγιον, τὸ δ' αὐτὸ καὶ καλαμαῖον, τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τιτιγόνιον παρὰ τὸ τιτίζειν. Ὁ δ' Ὀμηρὸς ὠκνησε πλατῦναι τὴν παραβολὴν τῶν τεττίγων διὰ τὸ μὴ πάνυ σεμνῶς αὐτὴν ἔχειν πρὸς ῥητορείαν λαμπράν. *Τί γάρ ἠὲ τέτιξ ἠχῶν;* (Λ.Ε.).

**Ἀχὴν**, ὁ πτωχός, οἶονεὶ ἀεχὴν, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν.

**Ἀχθεσθαι**. Ἀχθομαι δέ, ὅτι μὴ ἐπὶ τι ὄρος τῶν ὑψηλῶν ἀνελθῶν, μηδὲ φωνὴν λαβῶν τῆς ἐπιθυμίας ἀξίαν, πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς φρονούσι κακῶς ταῦτα φθέγγομαι, ὡς περ ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῆς οἰκουμένης· «Γίοι ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; Ἴνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;» Ψαλμ. Δ', 3. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1157). — Πρὸς τοὺς ἀχθομένους ταῖς ἐπιτιμήσεσι. *πραγματεῖα.* (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 308-316). — Ἀχθεσθαι τὸ, ἄχθος ὃ ἐστὶ φορτίον, φέρειν, αἶρειν· καὶ ἄχθεσθαι ναῦς λέγεται ἀντὶ τοῦ βυρῦνεσθαι τῷ φόρτῳ. Παρὰ δὲ τοῖς μέθ' Ὀμηρον τὸ λυπεῖσθαι σημαίνει.

**Ἀχθηδῶν** παρὰ τὸ ἄχθεσθαι, ὃ ἐστὶ λυπεῖσθαι.

**Ἀχθος** ἐκ τοῦ ἄχος γέγονε πλεονασμῷ τοῦ θ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχιά** προφήτης ὁ Σιλωνίτης. Αἰνίγμα αὐτοῦ καὶ λύσις. (Θεοδώρ. Π', 704). — Βίβλος αὐτοῦ μνημονευομένη ἐν τῇ Γραφῇ καὶ ἀπολεσθεῖσα. (Ἀθαν. ΚΗ', 436).

**Ἀχιάβ** καὶ Σεδεκίας οἱ Σωσάνης πειραθέντες εἰς ἀσέλγειαν. (Ὠριγ. ΙΑ', 64). — «Ποιῆσαι Κύριος, ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε, καὶ ὡς Ἀχιάβ, δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν.» Ἱερμ. ΛΓ', 22.

**Ἀχιλλᾶς** ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, Πέτρου Ἀλεξανδρείας τοῦ Α'. διάδοχος· διεβλήθη ὑπὸ τῶν σχισματικῶν Μελετινικῶν. (Ἀθαν. ΚΕ', 268). — *Ἀχιλλᾶς* πρεσβύτερος Μυρσίνης. (αὐτόθι. 365).

**Ἀχιλλεῖα** μάζα, καὶ Ἀχίλλεια ἄλφιστα· ὅτι κατ' ἐξάϊρετον οὕτως ἐλέγοντο. Ἀχίλλειοι κριθαὶ καὶ Ἀχίλλειος σπόγγος, καὶ Ἀχίλλειος κρήνη. Περιώνυμος καὶ τὰ εἰς τροφήν

ἵππων ὁ Ἀχιλλεύς, ὥστε καὶ κριθαὶ Ἀχίλλειοι λέγονται, ὁποῖας ἂν ἤσθιον οἱ Ἀχίλλεως ἵπποι. Ὡς περ δὴ καὶ σπόγγος Ἀχίλλειος λεπτότατος, φασί, καὶ πυκνότατος καὶ ἰσχυρότατος, ὃν ὑπὸ τὰ κράνη καὶ τὰς κνημίδας τιθέασιν· ὅς καὶ ἤττον πληγεῖς ποιεῖ, φασί, ψόφον· σπανιώτατοι δὲ οἱ τοιοῦτοι, φασί, γίνονται. — Λέγεται δὲ καὶ ἐν Μιλήτῳ κρήνη εἶναι, ἣτις Ἀχίλλειος ἐκαλεῖτο· ἥς τὸ ῥεῦμα γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφ' ἑσπτός ἀλμυρὸν κ. ἐ. ἔνθα περὶ ὑδάτων κινουμένων μὲν γλυκέων, ἀλμυρῶν δὲ μὴ κινουμένων· καὶ περὶ τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ ποταμοῦ *Τιταρησίου* καὶ τῆς ἐν Τήνῳ κρήνης. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχιλλεύς**. Ἀχιλλεύς ἐν Σκύρῳ. Ἱστορία (Λεξ. Εὐσταθ.). ὅτι πολέμαρχος γέγονε τῶν εἰς Τροίαν στρατευσάντων Ἑλλήνων, καὶ ὅτι καὶ ἰατρικὸς ἦν. Ἀχιλλεύς καὶ δι' ἐνὸς Ἰ γράφεται, ἀναλόγως τῷ βασιλεῦς, Οἰλεύς. — Ἀχιλλεῖος ἦθος ὅτι ἀνώμαλον γεγονέναι συναγεται. — Ἀχιλλεῖος θάνατος, ὅτι ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοξευθεὶς κατὰ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε· κατὰ δὲ ἐτέρους ὑπὸ Πενθεσιλείας ἀναιρεθεὶς, καὶ πάλιν εὐχῇ Θέτιδος ἀναβίου ἀντανεῖλε τὴν Πενθεσίλειαν, θυγατέρα Ἀρεως· ἐφ' οἷς ὁ Ἄρης, δίκην λαχὼν τῇ Θέτιδι ὑπὸ Ποσειδῶνος κατεκρίθη. — Ἀχιλλεῖος νεκρός, ὅτι χρυσῷ ἀντισταθμηθεὶς ἀπεδόθη τοῖς Ἑλλήσιν. — Ἀχιλλεῖος ἵπποι, ὅτι ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐδωρήθησαν τῷ Πηλεΐ ἐν τοῖς Θέτιδος γάμοις· τὰ δὲ ὄπλα ὑπὸ Ἡφίστου. Λεξ. Εὐσταθ. (Ἰουστίν. Περὶ Ἀχιλλεῖος καὶ Τρωϊκοῦ πολέμου. Γ', 229 κ. ἐ.—Τατιαν. αὐτ. 872).

Ὅποσον καὶ πῶς τὸ φάντασμα Ἀχιλλεῖος ἐώρακεν Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς. (Εὐσέβ. ΚΒ', 836). — Ὁμοίως δὲ καὶ Ἀλάριχος ἐν Ἀθήναις πῶς τὰ φαντάσματα Ἀχιλλεῖος καὶ Ἀθηναῖς ἐώρακε περὶ τὴν ἀκρόπολιν. (Ζώσιμος. σελ. 253).

**Ἀχιλλεύς** Τάτιος εἰς τὰ Ἀράτου *Φαινόμενα*. (Εὐσέβ. ΙΘ', 933 κ. ἐ.). — Ἀχιλλεῖος Τατίου τῶν περὶ Λευκίπτην καὶ Κλειτοφῶντα λόγοι η'. (Φώτ. ΡΓ', 289).

**Ἀχίλλιος** ὁ Ἀρειομανίτης. Κακοδοξίαι αὐτοῦ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΕ', 1293).

**Ἀχιτᾶς** διάκονος, ἐστάλη παρὰ Κωνσταντίου πρὸς Ἀθανάσιον. Ἀχιτᾶν τὸν διάκονον ἀπεστείλαμεν, παρ' οὗ δυνήσῃ μαθεῖν

τῆς τε ἡμετέρας ψυχῆς τὴν προκίρῃσιν, καὶ ὅτι τούτων ὦν εὐχῆ τυχεῖν δυνήσῃ. (Ἀθων. ΚΕ', 344).

**Ἀχιτόφελ**, ἀνὴρ δεινότητος καὶ μηχανὰς ἐπὶ γλώττης φέρων. Ἐχθρὸς Δαυὶδ καὶ ἐπίβουλος· φίλος δ' Ἀβεσσαλώμ τοῦ ἀποστάτου καὶ σύμβουλος. Τόζον ἐστὶν Ἀχιτόφελ, καὶ βέλος ὁ Ἀβεσσαλώμ· νευροκόπησον τὸ τόζον, καὶ μένει τὸ βέλος ἀργόν. (Ἀστέρ. Ἀμκσ. Μ', 464 κ. ἐ.). — «Διασκεδάσον βουλὰς ἐθνῶν.» Ψαλμ. ΑΒ', 10. Οὕτω μὲν οὖν ὁ Κύριος οἶδε διασκεδάσειν βουλὰς ἐθνῶν. Πῶς δὲ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων, ἐπὶ τοῦ Ἀχιτόφελ μεμαθῆκαμεν, ὅτε ἠΐξαστο εὐχὴν ὁ Δαυὶδ λέγων· Διασκεδάσον δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. Ὅταν οὖν ἀκούσης τινὸς ἀπειλοῦντος μεγάλα, καὶ ἐπαγγελλομένου σοι παντοδαπὰς ἐξῆιν κακώσεις, ζημίας, ἢ πληγὰς, ἢ θανάτους, ἀπόβλεψον πρὸς τὸν Κύριον τὸν διασκεδάζοντα βουλὰς ἐθνῶν, καὶ ἀθετοῦντα λογισμοὺς λαῶν. (Βασίλ. ΚΘ', 340). — Τοῦ δὲ ἀλόγως ἐπέγεσθαι πρὸς τὰ μέλλοντα ἀπόδειξις Ἀχιτόφελ καὶ Ἰούδας· οἱ διὰ τὸ βρῦτερον κρίνειν τὰ παρόντα τῶν μετὰ ταῦτα, καὶ τὸν ἐν ἀνθρώποις ὀνειδισμόν τῆς ἐν γεένῃ κολάσεως, τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον τοῦ αὐτομάτου προστίμησαν. (Βασίλ. Α', 404). — «Ἀχιτόφελ τὴν βουλὴν ἄκυρον ποίησον.» Ὁ δὲ Ἀχιτόφελ οὗτος τοῦ τυράννου τοῦ Ἀβεσσαλώμ τότε ἐκράτει· δεινὸς μὲν τὰ πολεμικά, δεινὸς δὲ καὶ στρατηγῆσαι ἐν πολέμῳ καὶ μάχῃ· οὕτως ἦν δεινὸς ἐν ταῖς γνώμαις ὁ ἀνὴρ, διὸ καὶ τοῦ τυράννου μᾶλλον αὐτὸν ὁ Δαυὶδ ἐδεδοίκει. (Χρυσόστ. ΝΕ', 81). — Ἐπλεονέκτητέ τις; Ἐαυτὸν ἀπώλεσεν. Ἠδίκησέ τις; Ἐαυτῷ τὸ ξίφος περιέπειρεν· οὐ γὰρ τὸ παθεῖν κακῶς, ἀλλὰ τὸ ποιῆσαι κακῶς, τοῦτο μάλιστα ἐστὶ τὸ πάσχειν κακῶς. Οὕτω κακῶς κατέλυσαν τὸν βίον καὶ Ἀχιτόφελ, καὶ Ἀβεσσαλώμ, καὶ Ἰούδας. (αὐτόθ. 103). — Ἀχιτόφελ καὶ οἱ κακοὶ σύμβουλοι. (Θεοδώρ. Π', 644).

**Ἀχλύς**. Ἀχλύς τις παχεῖα καὶ ζόφος καὶ νεφέλη κατακέχυται τῆς γῆς ἀπάσης· καὶ τοῦτο δηλῶν ὁ Ἀπόστολος ἔλεγεν· «Ἦμεν γὰρ ποτε σκότος» καὶ πάλιν, «Ἦμεῖς, ἀδελφοί, οὐκ ἐστέ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμῶν ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ. πρ. Ἐφ. Ε', 8. — Α'. πρ. Θεσσαλ. Ε', 4. Ἐπεὶ οὖν νῦν ἐστὶν, ὡς εἰ-

πεῖν, ἀσέληνος, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ βυθίζομεν, ἔδωκεν ἡμῖν λαμπάδα φαειδρὰν ὁ Θεός, τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου τὴν χάριν ἀνάψας ἐν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΞΒ', 461). — «Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε· προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε. Ἀπὸ παντὸς πονηροῦ εἶδους ἀπέχεσθε.» Α'. πρ. Θεσσαλ. Ε', 19-22. Ὁμιλία Χρυσόστ. (ΞΒ', 461-468). — Ἐὰν γὰρ διασκεδάσητε τὴν ἀχλύν, τότε ὄψεσθε τῆς σωφροσύνης τὸ κάλλος, ὃ νῦν ἐστὶν ὑμῖν ἀθέατον. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1345).

**Ἀχνη** ἄλος, τὸ λεπτὸν καὶ ἀρρώδες τοῦ τῷ αἰγιαλῷ προσρηγνυμένου κύματος. ἄχνη ἢ δρόσος παρὰ Σοφοκλεῖ· καὶ ἄχνη οἰνωπὸς ἢ ἐκ τοῦ σπενδομένου οἴνου παρ' Εὐραπίδῃ· ἦν καὶ χύρον ἄλος λέγει Ὀμηρος· ἄχνη ἀπλῶς ἐπὶ ἀχύρων ἐνίοτε. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἀχνομαί** παρὰ τὸ ἄχω, ἀχύω, καὶ Δωρικῶς ἀχύνω, καὶ καθ' ὑπέρβατον ἀχρύνω καὶ ἄχνομαί. — Ἀχνοσθαί, ὅτι ἀναλογεῖ τῷ κλαίειν, ὡς τῷ γελῆν τὸ μειδιᾶν. — Ἀχρύνμενος κῆρ, συγκεχυμένος τὴν ψυχὴν.

**Ἀχολον** φάρμακον, τὸ ἀόργητον· καὶ ἀχολα ζῶα, τὰ μὴ ἔχοντα σωματικὴν χολήν.

**Ἀχος** ἢ ἄγαν σύγχυσις τῆς ψυχῆς, παρὰ τὸ ἀ ἐπιτατικὸν καὶ τὸ χῶ, ἦγουν χεῶ.

**Ἀχραντα** μυστήρια· μεταβολὴ αὐτῶν καὶ κοινωνία. (Ἀθων. ΚΤ', 1325. — ΚΖ', 1380). Ἀχραντος πανηγύξ Τριάς. (Θεοδώρ. Π', 1300).

**Ἀχρὰς** ἢ ἀγρία ἄπιος.

**Ἀχρεῖος**. Ἀχρεῖον γελῆν, καὶ ἀχρεῖον ἰδεῖν, ἀντι τοῦ ἄκαιρον καὶ πρὸς οὐδεμίαν χρεῖαν· καὶ ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἀχρεῖον προπαροξυτόνως προφέρουσι. — Ἀχρεῖος, ὁ μὴ χρεῖωδης, ὅτι ἐκ τοῦ χρεῖος, χρεῖωδης, σύγκειται ἢ λέξις.

**Ἀχρήματος**. Ἀχρημάτους, ἀνεσίους, καὶ ἀνδρόελφους οὐ θέλει ἡμᾶς ὁ Θεός. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 629).

**Ἀχρηστον** καὶ ἀνωφελές. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1072). — ἄχρηστον ἴσον τῷ ἀχάριστον. Οὐδὲν γὰρ περιττὸν καὶ ἀχάριστον (ἀχρηστον), εἰ καὶ τὴν ἡμετέραν διαφεύγει γινώσιν. (Π', 1989).

Ἀχρηστότατος μὲν πρὸς τὰς ἐνδόξους πράξεις, πρὸς δὲ τὰς αἰσχίστας πρᾶκτικώτατος. (Ἰσίδ. ΟΗ', 820).

**Ἀχρηστος**. Ἀχρηστος ἀπελθεῖν τις ἐκ

Δελφῶν λέγεται, ὃ ἐστὶ χωρὶς χρησμοῦ.

**Ἄχρις.** Τὸ] ἄχρις οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τοῦ διόλου φασὶ (Λεξ. Εὐσταθ.), ὡς καὶ τό, αἰ Ἄχρις οὐ ἂν θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοῦς πόδας αὐτοῦ» Α'. πρ. Κορινθ. ΙΕ', 25, οὐ χρονον ἐνταῦθα δηλοῦ, ἀλλὰ διδάσκει ὡς πάντως ἅπαντας ὑποτάξει· ὡς καὶ τὸ ἔωσ. (Θεοδώρ. ΠΒ', 356.—ΠΓ', 217).

**Ἄχυρμιᾶ,** τόπος περιεκτικὸς ἀχύρων· τὸ δὲ μ ἐκ πλεονασμοῦ ἔχει οἶοναι ἀχυρμιά.

**Ἄχυρον** παρὰ τὸ μὴ ἔχσθαι καθ' ἕκαστον τμημα διὰ τὴν λεπτότητα οὕτω λέγεται. Ἄχυρὸς δ' ἐξυτόνως ὁ ἀχυροβολῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς.

**Ἄχώρ,** κοιλάς ἐν ἧ Ἄχαρ κατελεύσθη. (Θεοδώρ. Π', 472).

**Ἄχωρίστως.** Ὅρα ἀχωρίστως ἐν τῷ ἐνὶ προσώπῳ θεότητα καὶ ἀνθρωπότητα. (Θεοδώρ. ΠΓ', 217).

**Ἄψ** ἐπίρρ. ἐκ τοῦ ὀπίσω συνεκόπη Αιολικῶς· ἄψ ἀναχάσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀναχωρησαι· καὶ ἄψ ἰέναι, ἀντὶ τοῦ ἀναχωρεῖν, ἢ ἐπικέρχεσθαι· καὶ ἄψ ἔμεν τὸ αὐτό. ἄψ ἔμεν προστακτικῶς ἀντὶ τοῦ, ὀπίσω ἔλθε.

**Ἄψασθαι,** τὸ κρεμάσθαι ἢ τὸ ὑψόθεν ἐκδησαι ἐν τῷ,

Ἄψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῦ μελάθρου.

—Ἄψόμεθα τῆς ἐρμηνείας. (Θεοδώρ. ΠΑ', 136).—Ἄψάμενοι τῆς ὁδοῦ. (Π', 1325).

**Ἄψεᾶ** τὰ μέλη, παρὰ τὸ ἄπτσθαι λέγονται, ὃ ἐστὶ συνῆφθαι καὶ συνδεδέσθαι.

**Ἄψευδῆς** καὶ **Νημερτής,** κύρια ὀνόματα θαλακτιῶν δαιμόνων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Ἄψευδία.** Ἄψευδία ἐστὶ τὰ ὄντα φάσκειν, ὡς ἔχει· ὡς δ' οὐκ ἔχει, ψεῦδος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 956).

**Ἄψέλιοι,** γένος περὶ τὴν Κολχίδα. (Ἄγαθ. Ἱστορ. ΠΗ', 1437).

**Ἄψίδες** δικτύου, αἱ καμπαὶ καὶ ἀγκύλαι. —Ἄψίδες οὐράνιοι. (Θεοδώρ. ΠΑ', 196). —Τίς ὁ συνέχων τὰς οὐρανίους ἀψίδας κ. ἐ. (ΠΓ', 564. 896).

**Ἄψορόρον** ἀντὶ τοῦ ἔμπαλι.

**Ἄψόροος** Ὡκεανός, ὁ κύκλω τῆς γῆς

περινοστῶν καὶ ἄψ, ὃ ἐστὶ πάλιν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἰκνούμενος, ἢ ὁ ταχὺ ῥέων οἶοναι αἰψόρ' ῥοος.

**Ἄψοφητί.** Ἄψοφητί γεγεννημένην τὴν ἔνσαρκον θεῖαν οἰκονομίαν, ἡσύχως, μυστικῶς, ὑπέδειξεν ὁ Προφήτης. (Θεοδώρ. Π', 1433).

**Ἄωρία** κακῶν ὑπερβολή. (Θεοδώρ. ΠΑ', 785). — Ἄωρία κακῶν καὶ σκοτομήνη κατεχομένοις. (αὐτόθ. 1905).

**Ἄωροι** πόδες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀθηνεῖς, ἢ δυσφύλακτοι ἐκ τοῦ ὄρειν, τὸ φυλάσσειν· ὅθεν ὁ *πυλωρός*· καὶ δυσωρεῖν τὸ δυσχερῶς φυλάσσειν· ἄωροι δὲ ἐκ τοῦ ὄρα, οἱ ὠμοὶ καὶ σκληροὶ καὶ ἄγριοι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἄωρων καὶ μὴ πεπόνων ἦτοι πεπειρῶν κάρπων. (Α. Ε.).

**Ἄωροτο** ἢ ἄωροτο, ἀντὶ ἠώρητο, ἦγουν ἠρητο καὶ ἐκρέματο· ἔνθα περὶ ξίφους, ἐγγχειριδίου, παραξιφίδος· καὶ ἡ ταπεινὴ γλῶσσα ἐκ τούτων τὸ παραμάχαιρον ἐσοφίσατο. (Α. Ε.).

**Ἄως** ἀντὶ τοῦ ἠώς, παρὰ τὸ ἄω (λάμπω), καὶ ὅτι καὶ αἴως λέγεται. Βλ. λ. Ἄως.

**Ἄωτεῖν** ὑπνον, τὸ ὑπνοῦν ὑπνον ἀφρόντιδα, καὶ ὡς εἶπεῖν, ἀνθηρόν, παρὰ τὸ ἄωτον, ὃ δηλοῦ ἐρίου ἢ λίνου ἀπάνθισμα. Τὸ ἄωτεῖν οὐχὶ παρὰ τὸ ὠτός, ἀλλὰ παρὰ τὸ ἄωτον, ὃ ἐστὶν ἄνθος.

**Ἄωτεύειν,** ὑφαίνειν, καὶ τὸ ὑπνοῦν.

**Ἄωτοι** οἱ νεκροὶ διὰ τὸ κωφὸν αὐτῶν καὶ ἀναίσθητον.

**Ἄωτον οἶος,** τὸ ἀκατέργαστον ἔριον παρὰ τὸ ἄω, προσλήψει συλλαβῆς, ὡς εἶδω, εἶδωλον.—Ἄωτον οἶος τὸ ἐξ ἐρίων ἀνθηρόν ὑφασμα· ἄωτον γὰρ κυρίως τὸ ἄνθος, παρὰ τὸ ἄω τὸ πνέω· καὶ λίνου λεπτόν ἄωτον τὸ ἐκ λίνου ἀπάνθισμα, καὶ οἶος ἄωτον τὸ ἐξ ἐρίων ἀπκνθισθέν. Καὶ ἄκρον ἄωτον ἐν λογιῶσι λέγονται οἱ ἐν λόγοις ἀνθοῦντες· καὶ Θεόκριτος τοὺς Ἀργοναύτας θεῖον ἄωτον ἠρώων, καὶ Πίνδαρος τὴν λυρικὴν ἐπιστήμην μουσικῆς ἄωτον φασὶ· καὶ ἄωτον τὸ ἀπλῶς ἔριον, ὅπερ ἐστὶν οἶον δέρματος ἄνθος· καὶ ὅτι ἄωτον λέγεται τὸ διὰ τὴν ἀπαλότητα μὴ ἀκουόμενον ἐν τῷ πίπτειν· λέγεται δὲ καὶ ποτήριον ἄωτον ὁμωνύμως τὸ μὴ ἔχον ὄτα. (Λεξ. Εὐσταθ.).





# B

**B** εἰς ζ τρεπόμενον· οἶον βέρεθρον, ζέρεθρον.

**B** ἐκ τοῦ φ τραπέν Μακεδονικῶς· οἶον Βίλιππος ἀντί τοῦ Φίλιππος· καὶ ὅτι ἐν τῇ κατὰ Παμφυλίου διαλέκτῳ παντὸς φωνήεντος προτίθεται β, οἶον φάος, φάβος, ἀέλιος, βιβέλιος.

**B** πλεονάζον διὰ κλλιφωνίαν ἐν τῷ γαμβρὸς καὶ μεσημβρία.

**B**ᾱ ἐπίρρ. ὑπερ εἰώθημεν ἀντεμβοῶντες λέγειν· & & δασυνθὲν γέλωτα δηλοῖ. Οὕτω καὶ τὸ βᾱ· καὶ ταῦτα μὲν πρός τι, τουτέστιν ἀπὸ τινος φωνοῦντος πρός τινα ἕτερον. Εἰσὶ δὲ καὶ τινες μιμητικαὶ φωναὶ αὐταὶ κατὰ αὐτοὺς τοὺς φωνοῦντας, ὡς τὸ ἀρῦ ἐπίφθεγμα φκσι κωπηλατῶν, καὶ ὦ ὄψ φθέγμα τῶν ἀριέντων τινὰς ἄμα τρέχειν, καὶ τὸ ὦ ὄπ ναυτικόν· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, ἐν οἷς καὶ τὸ μᾱ παρὰ Θεοκρίτῳ, καὶ τὸ γο ποιμενικόν, καὶ τὸ βῆ, καὶ τὸ χέρρ'ε συβοτικόν, καὶ τὸ γίττα δηλωτικόν τέλους. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**B**ᾱ θεὰ Φοινίκων, γυνὴ Κολπία ἀνέμου. (Εὐσέβ. ΚΑ', 76).

**B**ᾱλ. Οὗτος θεὸς ἦν Τυρίων, ὡς Ἰωσήπου ἐφη· ἢ δὲ Ἀστάρτη Σιδωνίων. (Θεοδώρ. Π', 724).—**B**ᾱλ. Τοῦτον δὲ φασὶ τινες Κρόνον καλεῖσθαι τῇ Ἑλλάδι φωνῇ. **B**ᾱλ μὲν τὸ εἰδῶλον ἐκαλεῖτο, Φεγῶρ δὲ τοῦ εἰδώλου ὁ τόπος. (Χρυσόστ. ΝΕ', 663).—Οὐ γὰρ δὴ τὸ πᾶν ὑφείλεν τοῦ στρατοῦ ὁ διώκτης Ἰουλιανός, οὐδὲ τοσοῦτον ἔδωκεν αὐτῷ ὁ διάβολος καθ' ἡμῶν, ὁ δὲ ἐκείνου διώκτης· ἀλλ' ἔμειναν ὑπὲρ τοὺς ἐπτακισχιλίους, οἱ μὴ κάμψαντες γόνυ τῷ **B**ᾱλ. κ. ε. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 583).

**B**αλεῖμ, σηκὸς τοῦ **B**ᾱλ. (Θεοδώρ. Π', 772).

**B**αλτίς, θεὰ Φοινίκων, ἥτις καὶ Διώνη. (Εὐσέβ. Περὶ θεῶν Φοινίκων ΚΑ', 84).

**B**αδάκτης καὶ βάβαξ, λάλος, μακινόμενος, ἄσωτος, Γάλλος. Ὅθεν καὶ βάκχος, φασίν, ὁ μακινώδης καὶ ἀκρατής, παρὰ τὸ βάζειν, ἀντί τοῦ φλυαρεῖν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**B**άδας στρατηγός. (Ἀγαθ. ΠΗ', 1444).

**B**αβέλ, ἐβραϊστὶ σύγχυσαι. Τὸ δὲ τῆς Χαλάνης ὄνομα οὐκ ἐντέτριπται τῇ χρήσει τῆς Γραφῆς. (Βασίλ. Α', 532).

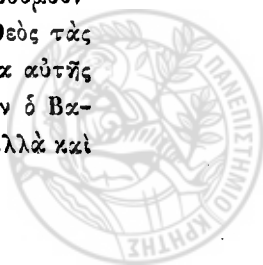
**B**αβέλιος ἀντί τοῦ ἀέλιος, ὃ ἐστὶν ἥλιος, κατὰ γλῶσσαν Παμφυλίαν.

**B**αβύλας, ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ἐν φυλακῇ ἐτελεύτησεν. (Εὐσέβ. Κ', 600).—Λόγος ἐγκωμιστικὸς εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Βαβύλαν. (Χρυσόστ. Ν', 527-534).—Ἐτερος λόγος εἰς τὸν μακάριον Βαβύλαν καὶ κατὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου. (αὐτόθ. 534-572).—**B**αβύλα ἱερομάρτυρος μετακομιδῇ εἰς Δάφνην. ἔνθα περὶ θαυμάτων. (ΝΕ', 285).—Περὶ τῆς παρθενίας καὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ (ΞΒ', 71.—Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 424-425).

**B**αβύλας Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης. (ΟΖ', 1473).

**B**αβυλών, πόλις Περσική, ἢ πρὶν Ἀσσυρίων μέγεθος αὐτῆς καὶ θέσις. (Ὠριγ. ΙΓ', 605).—Βασιλεῖς αὐτῆς ἀπὸ Ναβοπαλασσάρου, πατρὸς Ναβουχοδονόσορος μέχρι Κύρου ἀπὸ τῶν Ἰωσήπου καὶ Βηρωσοῦ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 757-764).

Τίς ἢ Βαβυλών, καὶ τίνα τὰ ἀπαντησόμενα αὐτῇ; Ἀῆλον δέ, ὅτι οὐ κατ' ἔκστασιν ἐλάλου οἱ προφηταὶ κ. ε. Κατὰ μὲν οὖν τὴν ἱστορίαν δοκεῖ Βαβυλῶν κεκλησθαι ὁ τόπος, ἔνθα συνεχύθη ἡ διάλεκτος τῶν οἰκοδομούντων τὸν Πύργον. Ἐκεῖ συνέχεεν ὁ Θεὸς τὰς γλώσσας· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς σύγχυσαι. Χωρίον οὖν συγχύσεώς ἐστὶν ὁ Βαβυλῶνος τόπος, οὐ διαλέκτου μόνον, ἀλλὰ καὶ



δογματων και νοημάτων, και του δοκούντος ταυτα βλέπειν νοῦ. Τὴν τοῦ κόσμου τούτου σύγχυσις ἐπιτυχῶς καλέσαι τις δυνήσεται. (Βασίλ. Α', 565-568. 609).— Ἐπὶ τοῦ Χαλδαίων βασιλέως λαμπρά και ἔνδοξος ἐγένετο. (αὐτόθ. 600-604). — Ἦδη δὲ και ὁ μυστικῶς ὀνομαζόμενος Βαβυλώνος βασιλεύς, ὁ κοσμοκράτωρ τοῦ κόσμου τούτου ἐστίν. Οἰκείως γὰρ και τὴν σύγχυσις τοῦ κόσμου τούτου Βαβυλώνα ἄν τις προσείποι. (αὐτόθ. 609.— Ὠριγ. ΙΓ', 604).— Ἡ σύγχυσις αὐτῆς κακὴ οὐσα και διαίρεσις, ἐπειδὴ ἀντίθεον ἦν τὸ φρόνημα, παραβάλλεται τῷ τῶν γλωσσῶν δώρῳ τῷ παρὰ τοῦ Πνεύματος δοθέντι τοῖς Ἀποστόλοις. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 989).

Βαβυλώνος κτίσις. Τὸν πύργον αὐτῆς ἄνδρες ἐβδομήκοντα και δύο ἀρχηγοὶ τε και κεφαλαῖοι τῶν ἠεροδόμησαν· ἐξ ὧν φυλαὶ και γλώσσαι. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 673).

Βαβυλὼν λέγεται ἀπὸ τῆς συγχύσεως τῶν γλωσσῶν. Ἰνα ὁ ἀκροατὴς ἀπὸ τῆς προσηγορίας ὀδηγούμενος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἔλθῃ τῶν συμβάντων, και μάθη τοῦ Θεοῦ τὴν ἰσχύ. (Χρυσόστ. ΝΕ', 49). — Ἀπὸ Ἀντιοχείας εἰς Βαβυλῶνα ἐβδομήκοντα ἡμερῶν δρόμος ἦν, πρὶν γενέσθαι ὁδοὺς και σταθμούς. (ΜΖ', 458). — Ὅριον Βαβυλῶνος ἢ Βαβυλωνίως χώρας πρὸς τὴν Παλαιστίνην, ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἦν. Ἡ Ἰουδαία χώρα, τούτεστιν ἡ Παλαιστίνη πᾶσα, ἢ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Εὐφράτου, κατ' ἀντικρὺ κεῖται τῆς Βαβυλῶνος, θέν ἦν ὁ Ἀβραάμ, και μέτος βεῖ δι' ἀμφοτέρων ὁ ποταμὸς, κοινὸν μεθόριον ὦν ἑκατέρως τῆς γῆς. (ΝΔ', 625).— Βαβυλῶνος Γραφικὴ σημασία· και ὅτι τραχὺς ὁ χῶρος. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 352).

Βαβυλώνιοι ἐφεῦρον τὴν ἀστρονομίαν πρῶτοι διὰ Ζωροάστρου. (Νόνν. Ἀββᾶς ΑΓ', 1021). — Τὴν δὲ Γεωμετρικὴν εὔρον Αἰγύπτιοι. Τὴν δὲ μηχανικὴν, φυσικὴν, εὔρον Μῆδοι, εἴτα Πέρσαι. (αὐτόθ. — Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 641-645).

Βαβυλωνίων βασιλεὺς διὰ τοῦ ἀετοῦ ἐσημαίνετο. Ὁ ἀετὸς ὁ μέγας, ὁ μεγαλοπτερυγος, ὁ μακρὸς τῆς ἐκτάσει, ὁ πλήρης δυνάμεων. (Χρυσόστ. ΜΘ', 192). — Τοὺς Βαβυλωνίους Πέρσας καλεῖ ὁ Χρυσόστομος. (ΝΒ', 585. — ΝΓ', 169). — Ἔθος τοῖς Βαβυλωνίοις ἐπ' ὀνόματι τῶν θεῶν τοὺς παῖδας ὀνομαζέειν. Ἐπειδὴ και

ἐξ ἀνθρώπων ἐποίουν θεοῦς. (αὐτόθ. 214).— Περιγραφή Βαβυλωνίων κακῶν. (Γρηγ. Νύστ. ΜΓ', 1077).

Βαβυλώνια τείχη, και περὶ τῶν μεγάλων ἔργων ἢ ἐπτὰ θαυμάτων, και διαφόρων ἄλλων θαυμαζομένων. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 533. 546).

**Βαγιαζήτ** ὁ Κεραικὸς ἐπικληθεὶς και Ταμερλάνος. Λόγοι αὐτῶν. (ΡΝΣ', 580-581).

**Βαδδᾶς**, Θωμάς, και Ἐρμάς, τρεῖς μαθηταὶ Μάμεντος τοῦ ἀντιχρίστου, ὅς και Βουδδᾶς· οἵτινες τὸ Μανιχαϊκὸν Εὐαγγέλιον συνέταξαν. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΑΓ', 593).

**Βαδδεῖμ** λέξις ἑβραϊκὴ· τῆ δὲ Ἑλλάδι φωνῆ τὰ βύσσινα σημαίνει ἐνδύματα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1492).— Τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. (Ἀμμών. Ἀλεξ. ΠΕ', 1377).

**Βαδίζω** παρὰ τὸ βᾶδω· ὑπὸ νόμον γεννησθαι γράφεται τῷ διὰ νομικῶν ἔσθ' ὅτε βαδίσαι μηνυμάτων. (Θεοδώρ. ΠΓ', 177). — Ἐπὶ τὴν ἐρμηνεῖαν βαδίσωμεν. (Π', 1409. 1412. ΠΒ', 565).— Βαδίσειν και ἀναστρέφεισθαι κατὰ Θεόν. (Χρυσόστ. ΜΗ', 937. 957.— ΜΘ', 231-240).

**Βάδισμα** ἐμβριθεὶς και ἡμερον, και τὸ καλὸν ἄθος τῶν ὑψηλῶν, τὴν ὠχρότητα. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 1137).

**Βάδος** ἀντὶ βᾶδισις, ὡς δοκὸς ἀντὶ δόκησις.— Βάδος ὄνομα, και βᾶδω βῆμα συστοιχοῦν τῷ βαδίζω. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βάζω** ἐκ τοῦ φῶ, ὃ ἐστὶ λέγω, γίνεται φάζω, και Μακεδονικῶς ἢ Σικελικῶς βάζω.

**Βαθμοὶ** ἱεραρχίαι. Πᾶσαν τὴν τῶν βαθμῶν ἀκολουθίαν διεξελθὼν Ἀθανάσιος, τὴν τοῦ λαοῦ προεδρίαν πιστεύεται, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν, τῆς οἰκουμένης πάσης ἐπιστασίαν. Και οὐκ ἔχω λέγειν, πότερον ἀρετῆς ἄθλον, ἢ τῆς Ἐκκλησίας πηγὴν και ζῶην τὴν ἱερωσύνην λαμβάνει. (Γρηγόρ. Ναζ. ΑΕ', 1088).

Βαθμοὶ τελειότητος διάφοροι. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 384-409 κ. ε.). — Βαθμοὶ και διαφορὰ βασιλείας οὐρανῶν και γέννης. Τινὲς γὰρ λέγουσι μίαν βασιλείαν και γέννηαν. Ἡμεῖς δὲ λέγομεν βαθμοὺς πολλοὺς και διαφοράς, και μέτρα, και ἐν αὐτῇ τῇ βασιλείᾳ, και ἐν αὐτῇ τῇ γέννησιν κ.ε. (Μακάρ. Αἰγύπτ. ΑΔ', 764 κ.ε.).

**Βάθος**, βαθεῖα. Εἰρήνη βαθεῖα. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1761).— Γαλήνη βαθεῖα. (αὐτόθ. 1833).

—Βαθεῖα λαίλαψ ἢ εἰς βάθος ἰκνουμένη τοῦ ἀέρος. — Βάθος ἔχειν λέγεται οὐ μόνον τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ καὶ δάσος τι, καὶ ἴλη καὶ τάξι στρατιωτικῇ. — καταδύναι εἰς τὸ βάθος τῆς ἐννοίας.

**Βάθρακος** ὁ βάρταχος Ἰωνικῶς κατ' ἀντιστοιχίαν.

**Βαθύζωνοι** γυναῖκες, ἀντὶ τοῦ εὐστολοῦ.

**Βαθύκολποι**, ἐπίθετον κατὰ βραβάρων γυναικῶν λεγόμενον.

**Βαθύλειμος**, τόπος πολύχορτος.

**Βαθὺ** λήϊον ἐπιθετικῶς, τὸ ὑψηλοῦς καὶ εὐτραφεῖς ἔχον στάχυς. — Βαθὺ γῆρας. Καὶ εἰς γῆρας αὐτοὺς ἐλάσειν βαθύ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1912). — Λιπρὸν γῆρας, θαλερὸς βίος· ἀνώδυνον, εὐτυχές, μακροχρόνιον, ἀνεπηρέεστον.

**Βάθυλλος**, Ἀλεξάνδρου ὄρχηστῆς, ὃς ὄρχεῖτο τὴν τραγικὴν ὄρχησιν, ἐμμέλειαν καλουμένην.

**Βαθύς** ἀήρ, ὁ ζόφος παρ' Ὀμήρω.

*Βαθύς*. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι. (Ψαλμ. ΡΚΘ'). τί ἐστίν, ἐκ βαθέων; Οὐχ ἀπλῶς ἀπὸ στόματος, οὐδ' ἀπλῶς ἀπὸ γλώττης· καὶ γὰρ τῆς διανοίας πλκνωμένης τὰ ῥήματα ἐκχεῖται· ἀλλὰ, ἀπὸ καρδίας βαθυτάτης, μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς καὶ τῆς προθυμίας, ἐξ αὐτῶν τῆς διανοίας τῶν βάθρων κ. ἐ. (Χρυσόστ. ΝΕ', 373-377).

**Βαῖα**. Λόγοι εἰς τὰ Βαῖα. (Μεθόδιος ΙΙ', 384-397. — Ἀθαν. Ἀλεξ. ΚΓ', 1309-1313. — ΚΗ', 1033-1045. — Ἐπιφάν. ΜΓ', 428-436. 501-505. — Χρυσόστ. ΝΘ', 703 κ. ἐ. — ΞΑ', 715 κ. ἐ. — ΞΓ', 817-822. — Πρόκλ. Κωνστ. ΞΕ', 772-777. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΖ', 1049-1072. — Ἄνδρ. Κρήτης ΙΖ', 985-1017. — Εὐλόγ. Ἀλεξ. ΠΓ', 2913-2937).

**Βαιθήλ**. Τὰ γὰρ ὄρη Βαιθήλ, τὸν ὑψηλὸν καὶ οὐράνιον δείκνυσι βίον. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 864). — Βαιθήλ. Οἶκος δὲ Θεοῦ τὸ Βαιθήλ. (Προκ. Γαζ. ΠΖ', 325).

**Βαισάν**, ἡ μετὰ ταῦτα Σκυθούπολις. (Προκ. Γαζ. ΠΖ', 597).

**Βάκαθος** πόλις Ἀραβίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἐξ ἧς οἱ Οὐαλήσιοι αἰρετικοί. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 1009).

**Βαένειν** καὶ βίνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν κατὰ συνουσίαν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βαίνω ἀπὸ τοῦ βῶ μονοσυλλάβου παρήκται.

**Βαιὸς** ὁ μικρός, Βαιὸς δὲ κύριον.

**Βαιῶν**, εἶδος ἰχθύος. Ἰχθύς ὁ βαιῶν κατὰ τὸν Δειπνοσοφιστὴν ἀχάριστος, ἤγουν ἀχαρίτωτος, ἐξ οὗ Ἀττικὴ παροιμία, *Μὴ μοι βαιῶν, καθὸς ἰχθύς*. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαιτύλεια**, λίθοι ἔμφυχοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ Οὐρανοῦ κατασκευασθέντες. (Εὐσέβ. ΚΑ', 81).

**Βαίτυλος**, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ. (Εὐσέβ. περὶ θεοτήτων Ἐθνικῶν καὶ Ἑλλήνων. ΚΑ', 76-89).

**Βακαντέδιοι** ἱερεῖς. Περινοστοῦσί τινες βρακαντέιοι παρ' ἡμῖν. Ἀνέζη γὰρ μου μικρὸν ὑποβαρβαρίσαντος, ἵνα διὰ τῆς συνηθεστέρας τῇ πολιτεῖα φωνῆς τὴν ἐνίαν κακίαν ἐμφαντικώτερον παραστήσασιν. Οὗτοι καθέδραν μὲν ἀποδεδειγμένην ἔχειν οὐ βούλονται· οἱ γε τὴν οὔσιν ἀπολελοίπασιν, οὐ κατὰ συμφορὰν, ἀλλ' αὐθίρετοι μετανάσται γενόμενοι. Καρποῦνται δὲ τὰς τιμὰς, ἐκεῖ περινοστοῦντες, ὅπου κερδαλεώτερον. (Συνέσ. ΞΓ', 1428-1429 παρὰ Φωτίω ΡΔ', 365 σημ.).

**Βακτηρία**. Βακτηρίαν οἶδα τὴν μὲν ὑπεριστικὴν, τὴν δὲ ποιμντικὴν τε καὶ διδασκαλικὴν, καὶ τὰ λογικὰ πρόβητα ἐπιστρέφουσιν κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 649). — Βακτηρία μυστικῶς τί ὑπεμφαίνει. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 357. — Θεοδώρ. Π', 1028).

**Βάκτριοι** τοῖς κυσὶ παρέβαλλον ζῶντας τοὺς γέροντας. (Εὐσέβ. περὶ ἔθνικῶν νομίμων καὶ χριστιανικῆς πίστεως καὶ λατρείας. ΚΑ', 36-41). — Γυναῖκες Βακτρίων καὶ ἦθη αὐτῶν. (Εὐσέβ. περὶ ἡθῶν καὶ ἐθίμων διαφόρων ἔθνικῶν. ΚΑ', 464-477).

**Βάκχαι**, ἀλληγορικῶς αἱ ἄμπελοι.

**Βάκχειος**, πάππος Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος. (Ἰουστίν. Γ', 329).

**Βακχεῖος**, ποῦς μετρικὸς ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν, διὰ τὸ τοὺς ἐπὶ Βάκχω ὕμνους πλεονάζειν αὐτῷ ὄρω λεγόμενος. (Α. Ε.).

**Βακχεῖα** δαιμόνων. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1421). — Βακχεῖαν δαίμονος εἰσδεξάμενοι. (αὐτόθ. 1256). — Ἐπειδὴ δὲ τις ἀφίκετο κορυβαντιῶν καὶ μεμηνῶς, καὶ τῆς τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐνεργείας ἀνάπλεως, ἐκάθηρε μὲν αὐτὸν προσευξάμενος, καὶ τῆς διαβολικῆς ἐκείνης ἡλευθέρωσε βακχεῖας. (αὐτόθ. 1380). — Βακχευόμενοι ὑπὸ δαιμόνων. (αὐτόθ. 1092. 1404).

**Βάκχος**, ὁ μανιώδης καὶ ἀκρατής, ὅτι παρὰ τὸ βάζω, βέδαχα πλεονασμῶ τοῦ κ.

*Βάκχος* ἐκ Διὸς καὶ Σεμέλης. (Ἰουστίν. Γ',

636. 360. 408. 1037. 233. 365. 824. ἔνθα Τατιανός, καὶ Θεόφιλος Ἀντιοχείας, περὶ Βάκχου). — Βάκχος υἱὸς Διὸς καὶ Σεμέλης. Ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων εἰς Ἑλληνας Ὁρφεὺς αὐτὸν μετεκόμισεν. (Εὐσεβ. Ἐπιτομὴ τῆς Αἰγυπτίων θεολογίας, καὶ ὡς εἰς Ἑλληνας μετεκομίσθη. ΚΑ', 92-105). — Διάφορα αὐτοῦ ὄνόματα καὶ ἐξήγησις αὐτῶν. (αὐτόθ. 108). — Ἀπάτη αὐτοῦ παρὰ τῶν Τιτάνων. (αὐτόθ. 125). — Ποίη ἢ ἀλληγορικὴ αὐτοῦ ἐρμηνεία κατὰ Πορφύριον. (αὐτόθ. 197). — Ἀλληγορεῖται δι' αὐτοῦ ὁ ἥλιος. (αὐτόθ. 216). — Ὠμάδιος ἐν Χίφ ἐπεκαλεῖτο ἔθνον ἐν Χίφ Ὠμαδίω Διονύσω. (αὐτόθ. 272). — Τὰ φαλληγὰ κάρηνα Μεθυμναῖοι ἐλάτρευον. (αὐτόθ. 401). — Περὶ τῶν ἀποβόρητων τελετῶν, καὶ κρυφίων μυστηρίων τῆς πολυθέου πλάνης κτλ. (Εὐσεβ. ΚΑ', 120-412 κ.έ. — Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 1571. — Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 504-508).

**Βαλαάμ** μάντις ἔστι δὲ προφητεία καὶ ἡ δι' ὀνειρώτων πρόγνωσις, ὡς τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας, ἐδείκνυτο. Πῶς οὖν καὶ Φαραώ, καὶ Ναβουχοδονόσωρ; Ὅτι περὶ τῶν κοσμικῶν καταστάσεων τοὺς κρατοῦντας ἔδει προβλέπειν, ἵνα πιστεύηται. Πῶς δὲ καὶ Βαλαάμ προφητεύει καὶ Καϊάφας; Ὅτι κἀκεῖνοι πειθομένους εἶχον· καὶ ὁ μὲν ὡς ἀρχιερεὺς, ὁ δὲ ὡς μάντις. Οὐ γὰρ ψυχῆς καθαρότης ἐνταῦθα, οὐδὲ διαύγεια νοῦ ἐνορῶντος Θεόν, καὶ τὴν ἐκεῖθεν δύναμιν ἐπισπῶντος· ἀλλ' οἰκονομικῶς ἐν αὐτοῖς ὁ λόγος, οὐ κατ' ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν κ. έ. (Βασίλ. Α', 125). Βλέπ. καὶ Ἀχαζ. ἔνθα «Ἀχαζ δὲ οὕτως ἐδέξατο τὴν περὶ τῶν ἐσομένων προφητείαν.» — Βαλαάμ ἀστρολόγος, μάντις. Βαλαάμ καὶ Βαλάκ. (ΛΑ', 1469).

Βαλαάμ ὁ μάντις, ἀναγκασθεὶς τὰ μέλλοντα προεῖπεν. (Χρυσόστ. ΝΑ', 628). — Ἐένος ἦν τῆς πίστεως καὶ τοῦ βίου τοῦ ἀγαθοῦ. Διὰ τί ὁ Θεὸς αὐτὸν εὐλογῆσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐπέτρεψε; (ΕΒ', 490). — Εἰ μάντις ἦν ὁ Βαλαάμ, τί δὴποτε τὸν Κύριον ἠρώτα; Τίνος χάριν κελεύσας αὐτῷ ὁ Θεὸς μὴ ἀπελθεῖν, πάλιν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν; διὰ τί δὲ κελεύσας αὐτὸν ἀπελθεῖν, διὰ τοῦ ἀγγέλου τὴν πορεῖαν κωλύει; Καὶ ποῖαν ἰσχὺν εἶχεν ἡ τοῦ μάντεως ἀρὰ μὴ βουλομένου Θεοῦ; κ. έ. (Θεοδώρ. Π', 389-396. — Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 572-

573). — Τὰ περὶ Βαλαάμ καὶ Βαλάκ. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 421. 527).

**Βαλάκ** ὁ τοῦ Βεὼρ βασιλεὺς Μωάβ. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ', 421. 527). — Βαλάκ ἡγεμὼν ἦν Μαδιανιτῶν. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 325).

**Βαλάκιος**, δοῦξ Ἀλεξανδρείας, Ἀρειανός. Διόκτης ἦν τῶν ὀρθοδόξων. (Ἀθην. ΚΕ', 708). — Ἐμίσει τὸν Μέγαν Ἀντώνιον. (ΚΓ', 964). — Κακῶς καὶ ἀθλιῶς τὸ ζῆν κατέστρεψεν. (αὐτόθ.).

**Βαλανειόμφολοι** φιάλαι, αἱ καθ' ὁμοίότητα τῶν ἐν τοῖς βαλανείοις ὀμφαλῶν εἰργασμέναι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαλανεῖον**. Τίνος ἔνεκεν τὸ λουτρὸν παραληπτέον, τίς ἡ ὠφέλεια αὐτοῦ, τίνες αἱ βλάβαι· ὑπὸ ἱατρικὴν ἔποψιν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 617-681).

**Βάλανος**. Βάλανοι δρυῶν κυρίως λέγονται, καὶ φοινίκων δὲ καθ' ὁμοίότητα· καὶ ὅτι Διὸς βάλανοί τὰ κάστανά λέγονται· Βάλανοι φηγοῦ καὶ φοινίκων· καὶ βάλανοι τὰ Εὐβοικὰ κάστανά, καὶ τὰ Σαρδικιὰ, καὶ Διὸς βάλανοι τὰ Ποντικὰ κάρυκα. Καὶ φάρμακόν τι παρὰ τοῖς Ἀσκληπιάδαις οὕτω καλεῖται. Βάλανος ὀμωνύμως καὶ τὸ ἄκρον τοῦ αἰδοίου. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Περὶ βαλάνου καὶ τῶν διδύμων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς σωμάτων καὶ ὀνομασιῶν φυσιολογία. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1237-1244).

**Βαλάντιον** καὶ πήρα. Πῶς ποτὲ μὲν ἀπαγορεύει ὁ Κύριος βραστάζειν βαλάντιον καὶ πήραν εἰς ὄδον, ποτὲ δὲ λέγει· Ἄλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχιραν;» Λουκ. Ι', 4.-ΚΒ', 36. — Ἐρμηνεία. (Βασίλ. ΛΑ', 1249-1252). — Λόγοι ἐν κεφαλαίοις εἰς τὰ, *βαλάντιον, πήρα, μάχιραν*. (Νεῖλος ΟΘ', 1264-1280. — Φωτίου Ἀμφιλόχια. ΡΑ', 48-96).

**Βαλβίδες**, αἱ κατὰ τὴν ἀφρητήριαν γραμμαὶ καὶ ἐγκοπαί, εἴτουν ἐξοχαί, δι' ὧν ἔστι κατιέναι εἰς φρέατα. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἡμεῖς δὲ ἐξ αὐτῆς βαλβίδος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 561).

**Βαλεντιανοί**, *Μαρκιανοί, Βασιλιδιανοί, Σατοριλιανοί*, καὶ ἄλλοι ἄλλῳ ὀνόματι αἰρετικοί, ἀπὸ τοῦ ἀρχηγέτου τῆς γνώμης ἕκαστος ὀνομαζόμενος. (Ἰουστίν. Γ', 552). — Ἀναίρεσις τῶν δογμάτων αὐτῶν. (Εἰρην. Ζ', 537).

**Βαλεντῖνος**. Τίνες αἱ τοῦ Βαλεντίνου ἰ-

δέαι, και τίνες αἱ διαφωνίαι τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. (Εἰρην. Ζ', 561 κ. ε. — Ἐπιφάν. ΜΑ', 473 κ. ε. — Θεοδώρ. ΠΓ', 253-357. — Τιμόθ. Πρεσβ. ΠΓ', 17).

**Βαλεντινός** φίλος Χρυσοστόμου· Ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτὸν τρεῖς. (ΝΒ', 632. 671. 730).

**Βαλέριος** και λοιποὶ πρεσβύτεροι Ἀντιοχείας, φίλοι Χρυσοστόμου· ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτούς. (ΝΒ', 643. 644. 665. 689. 745).

**Βαλῆν** ὁ βρασιλεύς, ὅτι βραβερικὴ οὐσα ἢ λέξις ἐπεχωρίσθη τοῖς Ἑλλήσιν, ἐξ οὗ και ὄρος *βαλναιον*, ὃ ἐστὶ βασιλικόν. (Λ. Εὐσταθ.).

**Βάλης** ἢ *Οὐάλης* αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως· φασὶ καῖναι ὑπὸ τῶν Γότθων εἰς κώμην τινά. (Χρυσόστ. ΜΗ', 606. — Θεοδώρ. ΠΒ', 1145. 1153. 1160).

**Βαλέμερ** Γότθος, σπινθηροβολήσας ποτὲ ἐκ τοῦ ἰδίου σώματος. Ἱστορία σπινθηροβολούντων ἀνθρώπων και ζῶων. (Λ. Εὐσταθ.).

**Βαλῖος** βραχυτόνως ὄνομα ἵππου· βραλῖος δὲ ὀξύτόνως ὁ ταχύς ἢ στικτός· παρὰ τὸ *βάλλειν*, ὃ ἐστὶ κεντεῖν και στηρίζειν· και ὅτι Ξάνθος και Βαλῖος οἱ Τιτῆνες εἰς ἵππους μετεβλήθησαν, και ἐδόθησαν τῷ Πηλεΐ. μῦθος διεξοδικός. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαλλά**, παλλακὴ Ἰακώβ, μεθ' ἧς ἐκοιμήθη Ἡ Ρουβίμ. (Γεν. ΛΕ', 22). — Ἐρμηνεύεται καταποθείσα. (Προκ. Γαζαῖος).

**Βάλλ'** ἐς κόρακας, και βάλλ' ἐς μακκρίν, ἀντὶ τοῦ, ὕπαγε εἰς ὄλεθρον· ὕπαγε εἰς ὄρη και κρημούς. Βάλλ' ἐς μακκρίν, ἤγουν ὕπαγε εἰς ὄλεθρον ἢ εἰς ἄδου, ἐπειδὴ οἱ νεκροὶ μακκρῆται λέγονται· ἢ και ἄλλως, ἐπεὶ Μακκρία Ἡρακλέους θυγάτηρ, ὅτε Ἀθηναίος Εὐρυπυθεὺς ἐπεστράτευσεν, ἐχυτὴν ἐπέδωκεν εἰς σφαγὴν ὑπὲρ σωτηρίας τῶν πατριωτῶν. Ἔστι δὲ παροιμία. Βλ. και *Εἰς κόρακας*. (Λ. Ε.).

**Βάλλειν** ἀντὶ τοῦ νοεῖν ἐπιτυχῶς. Βάλλειν ἐν θυμῷ, ἀντὶ τοῦ ἐνθυμεῖσθαι. — Βάλλειν ἀπλῶς, κατὰ γενικὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ πλήττειν δηλοῖ. — Βάλλειν βήμματα ἀντὶ τοῦ κατὰ βῆμα πορεύεσθαι. — Βάλλειν εἰς οἶνον φάρμακον, ἀντὶ τοῦ ἐμβάλλειν και ἐντιθέναι. — Βάλλειν ἐπὶ τοῦ θεῖναι ἢ φίψαι. — Βάλλειν ὀδόντας λέγονται τὰ ζῶα, ἀντὶ τοῦ ἐκβάλλειν και ῥίπτειν. — Βάλλειν και βεβλήσθαι, ὅτι βεβλήσθαι τις κατὰ παντοῖον ἔλκος γενικῶς λέγεται. — Βάλλειν και οὕτως, ὅτι τὸ μὲν πόρρω-

θεν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἐγγύς γίνεται. — Βάλλειν ὄμμα κατ' Ὀμηρον, ὅπερ οἱ ὕστερον ῥίπτειν τὰς ὄψεις. — Βάλλειν, ὅτι τὰ ἀπὸ τοῦ βάλλειν κινούμενα ποτὲ μὲν ἔχουσι τὸ α, ποτὲ δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸ ο· οἶον, βραλῖα ἔλαφος, και τὸ ἀρσενικὸν αὐτῆς ὁ βραλῖος· και βαλῖος ἵππος και ἀρύβαλος. Τῶν δὲ ἐχόντων ἀντὶ τοῦ α τὸ ο, ἢ βολή, και ἢ βολίς, και ὁ ἔμβολος, και ὁ ἀναγεγραμμένος διάβολος. — Βάλλειν πρὸς ἀλλήλους τινάς, ἀντὶ τοῦ συμβάλλειν. — Βάλλειν, τὸ πόρρωθεν ἀφιέντ' ἐπιτυχάνειν, και τὸ ῥίπτειν και τὸ τιθέναι κτλ. (Λ. Ε.).

**Βάλλειν** τῇ γλώσση τὸν ποιητὴν ἤγουν βλασφημεῖν. (Θεοδώρ. Π', 344). — Ἴδον χαλεπώτατον βάλλουτα. (αὐτόθ. 1301). — Βαλῶν εἰς νοῦν. (ΠΒ', 1113). — Φθόνῳ βαλλόμενος τοῦτο ποιεῖ. (αὐτόθ. 120. 340. 792). — Ὑπὸ τοῦ φθόνου τῶν δημοτίμων και δημοφύλων βαλλόμενος. (αὐτόθ. 1205). — Ὑπὸ τῆς φήμης βαλλόμενος· (αὐτόθ. 1480). — Ὀδύνας βαλλόμενος. (Π', 1476). — Ἀθυμίᾳ τοῦ πένθους βαλλόμενος (αὐτόθ. 1729).

**Βαλλήνη** ἢ και *Παλλήνη*, πόλις Θράκης· ὅθεν και Βαλληνικὸν βλέπειν αἰνιγματικῶς λέγεται, ὃ ἐτοιμος ὢν βάλλειν ἤδη λίθοις τὸν ἐχθρόν. Ὅτι ἀγρίως ἐβίον οἱ Παλλήνιοι. (Λ. Εὐσταθ. — Στέφ. Βυζ.).

**Βαλλίζειν** και *βαλλισμός* τὸ κομᾶζειν ἢ χορεύειν, ὅθεν παρέφθαρται τὸ βαβαλλίζειν.

**Βάλλω**, τὸ ἀφίημι βέλος, και τὸ ἐπιτυχῶς, και τὸ καταρρίπτω· και τὸ τίθημι.

**Βαλαμῶν** Θεόδωρος. (ΡΑΖ'. — ΡΑΗ', 9-1421. 9-1360).

**Βαλτάσαρ**, ὄνομα εἰδώλου παρὰ Βαβυλωνίους. (Χρυσόστ. ΝΓ', 210). — Βαλτάσαρ και Δαυιήλ. (Ἰσίδ. ΟΗ', 540).

**Βαμβαίνειν**, τὸ συγκρούειν τοὺς ὀδόντας ὑπὸ ῥίγους ἢ δέους.

**Βαμβαλίζειν**, τὸ τρέμειν ὑπὸ ψύχους.

**Βάναυσος**, οἶονεὶ βκύναυσος, παρὰ τὸ βαῦνος και τὸ αῦα, ὃ ἐστὶ καιὼ και ἐξάπτω.

**Βάναυσος** και τεχνίτης διαφέρει· τεχνίτης μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ λογικῆς τέχνης ἐμπειρος καθεστώς· βάναυσος δὲ, ὁ δι' ἀλόγου τινὸς ἐπιτηδεύματος. (Ἀμμώνιος). Πῶσιν οὖν ἢ διὰ τοῦ ἐπιτηθέμονος πρᾶξις εὐπραγία· ἢ δὲ διὰ τοῦ ἀνεπιστήμονος κακοπραγία. ἔνθα περὶ θεοσεβείας και ἀρετῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 484).

**Βάνδα**, Ῥωμαῖοι τὰ πολεμικὰ σημεῖα καλοῦσι. (Θεοφύλ. Σιμοκ. σελ. 274).

**Βάνδηλοι** καὶ Βανδηλικοὶ πόλεμοι. (Προκ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 309-534). — Βανδήλων καταγωγή. (αὐτόθ. 319 κ. ε.). — Κατῳκουν ἀμφὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην· ἐς Γερμανοὺς τε, οἱ νῦν Φράγχοι καλοῦνται, καὶ ποταμὸν Ῥήνον ἐχώρου, Ἀλανοὺς ἐταιρισάμενοι, Γοθικὸν ἔθνος κ. ε. (αὐτόθ.). — Βανδήλων καὶ Μαυρουσιῶν δίκαιτα. (αὐτόθ. 434-435. — Ἰω. Λυδ. σελ. 248. — Εὐαγγρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΠΓ', 2732).

**Βατικανόν**. Ἐὰν γὰρ θελήσης ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸν Βατικανόν, ἢ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν Ὠστίαν, εὐρήσεις τὰ τρόπαια τῶν ταύτην ἰδρυσάμενων τὴν Ἐκκλησίαν. (Γάιος Πρεσβ. Γ', 25. — Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Κ', 208-209).

**Βάπτισμα**. Πρώτην ἔχει τάξιν τὸ θεῖον Βάπτισμα ἐν τοῖς λοιποῖς ἐξ μυστηρίοις, καὶ χαρακτηρεῖ ἀνεξάλειπτον καὶ μὴ ἐπαναλαμβανόμενον, ὅτι αὐτὸ ἐστὶν οἰονεὶ βάσις τις τῶν ἄλλων Μυστηρίων, καὶ ὅτι αὐτοῦ μὴ ὄντος, τὰ ἄλλα χριστιανὸν ἀποτελεῖν οὐ δύναται.

*Βάπτισμα* λέγεται ἀπὸ τοῦ βάπτω τὸ πταῖσμ. Καὶ γὰρ εἴ τις ῥερυπωμένον φέρων σῶμα, βαπτίσει αὐτὸ ἐν ὕδατι, τὸν μὲν ῥύπον πάντως ἀποβάλλει τοῦ σώματος, τὸ δὲ σῶμα καθαρῖζει τῆς ἀκαθαρσίας· οὕτω καὶ ὁ βαπτισθεὶς ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ Ὁρθοδόξῳ πίστει τῶν χριστιανῶν, ἀποβάλλει μὲν οἷόν τινα ῥύπον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τὸ πταῖσμα, τουτέστι τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα ἐν τῇ καταδύσει τοῦ ὕδατος, καὶ ἀποκαθαρθεὶς καὶ λευκνηθεὶς, χιτῶνα θεοῦ φαντον ἀμφιέννυται, τὴν χάριν φημι τὴν θεῖαν καὶ τὴν ζωὴν, ἣν διὰ τῆς παραβάσεως ἀπώλεσε.

Βάπτισμα λέγεται παρὰ τὸ βάλλω τὸ τιτρώσκω· καὶ γὰρ οὐδὲν ἄλλο προηγουμένως καιρίαν ἐπάγει τὴν πληγὴν τῇ ἀμαρτίᾳ καὶ τῷ θανάτῳ, ὡς τὸ θεῖον βάπτισμα, ὃ κατακλυσμός ἐστι τῆς ἀμαρτίας, κατὰ τὸν πολὺν ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριον. Βάπτω λέγεται τὸ βρέχω, βάπτω τὸ χρωματίζω, βάπτω τὸ πλύνω, βάπτω τὸ κοινῶς βουτῶ. Παρὰ τὸ βῶ ὃ ἐστὶν ἐμβιδάζω γίνεται τὸ βάπτω· ἐστὶ γὰρ βάπτειν τὸ ἐμβιδάζειν, καὶ ἐνιέναι ποι τὸ βαπτόμενον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βαπτίσματα, κατὰ μὲν τὸν θεολόγον Γρηγόριον, πέντε· οἷον τὸ τοῦ Μωϋσέως· «Πάντες

γὰρ, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ.» Α'. πρ. Κορινθ. Γ', 1. — Τὸ τοῦ Ἰωάννου. «Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.» Ματθ. Γ', 5. 6. — Τὸ τοῦ Σωτῆρος· «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν.» Ματθ. ΚΗ', 19. 20. — Τὸ τοῦ μαρτυρίου· «Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν, ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. Καὶ εἶδον ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.» Ἀποκάλ. Ἰωάν. Ζ', 9. 14. — Τὸ τῶν δακρῶν διὰ μετανοίας· «Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς.» Ματθ. ΙΑ', 28. 29. «Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.» Ματθ. Ε', 4. «Τῶν δακρῶν μου μὴ παρασιωπήσης.» Ψαλμ. ΛΗ', 13. Καὶ «Τὴν κλίνην μου λούσω καθ' ἐκάστην νύκτα, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω.» Ψαλμ. Γ', 7. (Γρηγόρ. Ναζ. ΛΓ', 353-356).

Ἰωάννης δὲ ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἕτερα τρία βαπτίσματα προσέθηκε τοῖς πέντε· «Τὸ τοῦ Κατακλυσμοῦ, τὸ τοῦ Νόμου, καὶ τὸ τῆς μελλούσης κρίσεως,» οὐ σωτήριο, ἀλλὰ κολαστήριο. (Περὶ βαπτίσματος ΛΔ', 1121 κ. ε.). Τοσοῦτων γοῦν ὄντων τῶν βαπτισμάτων, ὁ λόγος ἡμῖν ἐστὶ, περὶ τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος τοῦ Κυρίου.

Περὶ τοῦ τί ἐστὶ βάπτισμα. — Βάπτισμά ἐστὶν ἀρχὴ καὶ ὁδοποιήσις τῆς πρὸς Θεὸν οἰκειώσεως, καὶ τῆς ἐπουρανίου κληρονομίας· «Ἐὰν γὰρ τις μὴ γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.» Ἰωάν. Γ', 5.

Βάπτισμά ἐστὶ φῶτισμα, λαμπρότης ψυχῶν, βίου μετάθεσις, βοήθεια τῆς ἀσθενείας τῆς ἡμετέρας· τὸ φῶτισμα, σαρκὸς ἀπόθεσις,

Πνεύματος ἀκολούθησις, Λόγου κοινωνία, πλάσματος ἐπανόρθωσις, κατακλυσμός ἀμαρτίας, φωτός μετουσία, σκότους κατάλυσις. Τὸ φώτισμα, ὀχημά ἐστι πρὸς Θεόν, συνεκδημία Χριστοῦ, ἔρεισμα πίστεως, νοῦ τελείωσις, κλείς οὐρανῶν βραχίονας, ζωῆς ἀμειψίς, δουλείας ἀναίρεσις, δεσμῶν ἔκλυσις, συνθέσεως μεταποίησις. Τὸ φώτισμά ἐστι Θεοῦ δῶρον τὸ κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέστατον, παντὸς ἄλλου τῶν παρ' ἡμῶν φωτισμῶν ὄν ἁγιώτερον, ὡς τὰ Ἅγια ἁγίων καὶ Ἄσματα ἁσμάτων. (Γρηγ. Ναζ. Λζ', 361).

Βάπτισμά ἐστὶν ὁμοίωμα τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ θανάτου, τῆς τε ταφῆς καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως. (Βασίλ. ΛΑ', 1552 κ. ἐ.). — Κατὰ δὲ τὸν θεῖον Ἀμβρόσιον· Βάπτισμά ἐστὶ διέλευσις ἐκ τῶν γηίνων πρὸς τὰ ἐπουράνια, διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ βεπτίσματος. Κατὰ δὲ τὸν ἱερόν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην· Βάπτισμά ἐστὶ λήψεως ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἀρχὴ ἐτέρου βίου καὶ παλιγγενεσία, καὶ σφραγίς, καὶ φυλακτήριον, καὶ φωτισμός ἡμῶν. (Δαμασκ. ΛΔ', 1121 κ. ἐ.). — Καὶ κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον· Βάπτισμά ἐστὶ Μυστήριον, δύναμιν ἔχον ἐν ὕδατι πολλήν, καὶ δωρεὰν μεγίστην, ἀμαρτίας καθάρων διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἀντὶ νεκροῦ ζῶντα ποιοῦν τὸν λαμβανόμενον. Θεῖα τελεῖται ἐν αὐτῷ σύμβολα, τάφος καὶ νέκρωσις, καὶ ἀνάστασις καὶ ζωὴ, καὶ ταῦτα ὁμοῦ γίνεται πάντα. (Θθ', 147-152. 203).

Πολυωνυμία τοῦ βεπτίσματος. — Τὸ Βάπτισμα καλεῖται δῶρον, χάρισμα, χρίσμα, βεπτισμα, φώτισμα, ἀφθαρσίας ἔνδυμα, λουτρὸν παλιγγενεσίας, σφραγίς, καθάρσιον, πᾶν ὅ,τι τίμιον. Δῶρον μὲν καλεῖται, ὅτι δωρεὰν δίδοται τοῖς αἰτοῦσιν αὐτὸ καὶ μηδὲν προεισηνεγοῦσι. Χάρισμα δὲ ὡς πρὸς τοὺς ὀφείλοντας· βεπτισμα δὲ, ὡς ἐνθαπτομένης τῆς ὕδατι τῆς ἀμαρτίας· χρίσμα, ὡς ἱερόν, καὶ βασιλικόν· φώτισμα δὲ, ὡς λαμπρότης· ἔνδυμα δὲ, ὡς αἰσχύνης κάλυμμα· λουτρὸν δὲ, ὡς ἔκπλυσις· σφραγίς δὲ, ὡς συντήρησις, καὶ τῆς δεσποτείας τοῦ Κυρίου σημεῖον· καθάρσιον, ὡς τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς καθάρων. (Γρηγ. Ναζ. Λζ', 361-364).

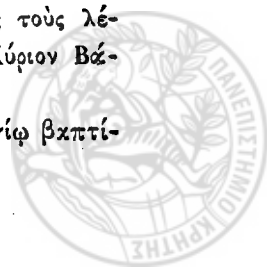
Βαπτίσματος προδιατυπώσεις. — Ἡ περιτομὴ τύπος ἦν τοῦ βεπτίσματος· ἡ προβατικὴ κολυμβήθρα· ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα· ἅπαντες

ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβεπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἕτεροι ἄλλοι τύποι παρὰ Ἰωάννη τῷ Δαμασκηνῷ. (ΛΔ', 1117-1125. — Βασίλ. ΛΒ', 121-128).

Πότε ἤρξατο ἐνεργεῖσθαι τὸ τοῦ Κυρίου βεπτισμα. — Ὅτε οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι τὴν τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐνεδύθησαν δύναμιν, καὶ ἡ τοῦ παναγίου Πνεύματος κάθοδος ἐν εἵδει πυρὸς ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν κατήλθε, τότε ἐβεπτίζον· καθὰ ὁ θεὸς Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσι φησιν· ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ· εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος κ. ἐ.ν. Πράξ. Β', 37-39.

Ἄλλ' ἴσως ἂν τις ἀπορήσειεν ἐπὶ τὸ εἶδος τοῦ βεπτίσματος, λέγων, τίνας ἔνεκεν οἱ Ἀπόστολοι ἐβεπτίζον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται; — Ἡ γὰρ τοῦ Χριστοῦ προσηγορία τοῦ παντὸς ἐστὶν ὁμολογία· δηλοῖ γὰρ τὸν τε χρίσαντα Θεόν, καὶ τὸν χρισθέντα Υἱόν, καὶ τὸ χρίσμα τὸ Πνεῦμα. Πίστις δὲ καὶ βάπτισμα δύο τρόποι τῆς σωτηρίας συμφυεῖς ἀλλήλοις καὶ ἀδιαίρετοι. Πίστις μὲν γὰρ θεμελιούται διὰ βεπτίσματος, βάπτισμα δὲ τελειούται διὰ τῆς πίστεως, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἐκάτερα πληροῦται. Ὡς γὰρ πιστεύομεν εἰς Πατέρα καὶ Υἱόν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, οὕτω καὶ βαπτίζομεθα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ προάγει μὲν ἡ ὁμολογία πρὸς τὴν σωτηρίαν εἰσάγουσα· ἐπακολουθεῖ δὲ τὸ βεπτισμα ἐπισφραγίζον ἡμῶν τὴν συγκατάθεσιν. Ἀναγκαῖον οὖν ἐστὶν ἐκφώνως καὶ αἰσθητῶς τὸ εἶδος ἐπάδεδθαι· ἡγοῦν τό, «Βαπτίζεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.» (Βασίλειος πρὸς τοὺς λέγοντας ἐξαρκεῖν μόνον τὸ εἰς τὸν Κύριον Βεπτισμα. ΛΒ', 116-117).

Πόσα καὶ ὁποῖά εἰσι τὰ τῷ ἁγίῳ βεπτί-



σμητι ἀναγκαῖα. — Πρῶτον τὸ ποιητικὸν αἷτιον· δεύτερον αἷτιον, ὃ καὶ ὄργανικὸν καὶ λειτουργικόν· τρίτον τὸ ὑλικὸν αἷτιον· τέταρτον τὸ εἰδικὸν αἷτιον· πέμπτον τὸ τελικὸν αἷτιον. — Ποιητικὸν μὲν αἷτιον προηγουμένως καὶ κυρίως καὶ προκαταρκτικῶς ἐστὶν ὁ Θεός· ὄργανικὸν δὲ ὁ ἱερεὺς. «Οὐ γὰρ ἄγγελός ἐστιν ὁ ταράσσων τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ὁ τῶν ἀγγέλων Δεσπότης, ὃ τὸ πᾶν ἐργαζόμενος». (Χρυσός. ΝΘ', 204). — Τὸ δὲ ὑλικὸν αἷτιόν ἐστὶ τὸ ὕδωρ τὸ φυσικὸν καὶ στοιχειῶδες. Οὐ γὰρ ἔξεστιν ἐν ἄλλω βαπτίζειν ὕδατι, οἷον ἐστὶ τὸ ἐκ βόδων, ἢ βοτανῶν ἄλλων ἐκπιεζόμενον. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος ἐν τῷ φυσικῷ ὕδατι βαπτισθεὶς, τὴν ὕλην ταύτην ἡμῖν παρέστησε.

Καὶ διὰ τί ὕδωρ, καὶ οὐκ ἄλλο τι τῶν στοιχείων εἰς τὴν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τελετὴν εἰσῆχθη; Ὁ μέγας Βασιλεῖος ἐρμηνεύει τὸ διὰ τί εἰς ὕδωρ βαπτιζόμεθα. (ΑΒ', 128-132). — Τὸ ὕδωρ οὐκ ἀπλῶς ἐργάζεται, ἀλλ' ὅταν τὴν τοῦ Πνεύματος δεξήται χάριν, τότε ἅπαντα λύει τὰ ἁμαρτήματα. (Χρυσός. ΝΘ', 204).

Τὸ εἶδος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐστὶν, ἢ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐπίκλησις, κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐντολήν· «Πορευθέντες γάρ, ἐνετείλατο τοῖς ἱεροῖς μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.» Τοῦτό ἐστὶ τὸ εἶδος τὸ εἰδοποιεῖν καὶ τὸ εἶναι παρέχον τῷ ὀρθοδόξῳ χριστιανῷ. Καὶ διὰ τί τὸ εἶδος ἐστὶ ἢ ἐπίκλησις τῆς ἁγίας Τριάδος; (Βασιλ. ΑΒ', 128-132. — Ἰωαν. Δαμασκ. ΙΔ', 1121-1125).

Τελικὸν αἷτιον τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐστὶ τὸ ἀποκαθιστᾶν τὸν βαπτιζόμενον μακάριον, ἅγιον, τέλειον, ζῶντα, οἰκεῖον καὶ υἷον Θεοῦ κατὰ χάριν.

Ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἢ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ προφέρει παθητικῶς τὸ βαπτίζεται ῥῆμα, καὶ οὐχὶ ἐνεργητικῶς, δυοῖν ἔνεκα, πρῶτον, ὅτι καὶ τῷ θεῷ καὶ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ ἄμφω τὰ ῥήματα, τὸ τε βαπτίζω φημί, καὶ τὸ βαπτίζεται, εὐρίσκειται· «Βαπτίζοντες αὐτούς.» Μκτθ. ΚΗ', 19. Καὶ ἐν τῷ Μάρκῳ· «Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται.» Μάρκ. ΙΓ', 16. Τοῦτων οὕτως γοῦν ἐχόντων, καὶ ἐνεργητικῶς καὶ παθητικῶς ἐπιφωνηθῆ τὸ ῥῆμα, οὐδὲν ἥττον ὁμολογοῦ-

μεν τὴν χάριν κατέρχεσθαι ἐπὶ τὸν βαπτιζόμενον. Ἐπιφωνοῦμεν δὲ ἡμεῖς τό, βαπτίζεται, ταπεινοφρονεῖν ἐπὶ πάντα μεμαθηκότες. Βαπτίζεται γὰρ φάμεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὃ συνυπακούεται ὑπ' ἐμοῦ, ἢ δι' ἐμοῦ. Δείκνυται δὲ τοῦτο σαφῶς ἐν ταῖς Πράξεσιν· «Ἑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε (παθητικῶς) ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.» (Πράξ. Α', 5). καὶ οὐκ εἶπεν, Ἑμεῖς δὲ ἐγὼ βαπτίζω ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, ἀλλά, βαπτισθήσεσθε, διδάσκων ἡμᾶς ταπεινοφρονεῖν. Τοῦτο γὰρ ἀπὸ τῆς μαρτυρίας Ἰωάννου δῆλον λοιπὸν ἦν, ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ βαπτίζων, εἰπόντος, ὅτι «Αὐτὸς ἡμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.» Λουκ. Γ', 16. (Χρυσός. Ξ', 21). Ἐτι καὶ ὁ Κύριος οὐκ εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Ἐγὼ ἀφήμι σοὶ τὰς ἁμαρτίας σου, ἀλλά, «Τέκνον, ἀρέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.» Μαρκ. Β', 5.

Ἐν ποίῳ καιρῷ δεῖ βαπτίζειν. — Ἀνάγκης κατεπειγούσης, κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, καὶ ὤραν, καὶ στιγμὴν ἀνάγκης δὲ μὴ οὔσης κατὰ τὸν με'. Κανόνα τῆς ἐν Λαοδικεῖᾳ Συνόδου· «Ὅτι οὐ δεῖ μετὰ δύο ἐβδομάδας τῆς τεσσαρακοστῆς δέχεσθαι εἰς τὸ βάπτισμα.» Τοῦτο δὲ νῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐ τηρεῖται, τῆς Ἐκκλησίας ἴσως τοῦτο τότε ποιούσης διὰ τὸ τῷ ἁγίῳ Σαββάτῳ, ἐγγὺς ὄντι τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, τοὺς κατηχουμένους βαπτίζεσθαι κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν.

Ἐν ποίῳ τόπῳ δεῖ βαπτίζειν. — Κυρίως καὶ προηγουμένως ἐν ταῖς ἱερῶν Ἐκκλησίαις κατὰ τὸν νθ'. Κανόνα τῆς ς'. Συνόδου. Ἀνάγκης δὲ κατεπειγούσης, καὶ ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ, ἔνδον οἰκίας τυγχάνοντι. Ἐτι καὶ ἐν οἴκῳ ἀπλῶ δύναται τις βαπτίζειν· ὡς ὁ ἀπόστολος Φίλιππος τὸν Εὐνοῦχον καθ' ὁδόν· «Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι;» Πράξ. Η', 36. Δοκεῖ δὲ τοῖς εἰρημένους συμφωνεῖν καὶ τοὺς ἐξῆς ἱεροῦς Κανόνας· Ὅτι δεῖ τοὺς ἐν νόσῳ παραλαμβάνοντας τὸ φῶτισμα, καὶ εἶτα ἀναστάντας ἐκμανθάνειν τὴν πίστιν, καὶ γινώσκειν ὅτι θείας δωρεᾶς κατηξιώθησαν. (Καν. ΜΖ', τῆς ἐν Λαοδικεῖᾳ — τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ. Καν. ΙΒ'. — τῆς ἐν Κερθαγένῃ. Καν. ΝΒ'. Καν. Βασιλείου Ε'.) Ὅτι χρὴ βαπτίζειν τοὺς ἐπὶ ἐξόδῳ μετανοοῦντας τῶν αἰρετικῶν, ἀλλ' οὐκ ἀκρίτως. (Κυρίλλου Ἀλεξ. Καν. Ε'). Ὁ νοσῶν τοῖνυν οὐχὶ ἐν Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν οἴκῳ νοσεῖ.



Ἄρχ ἐν οἴκῳ ἔξεστι βαπτίζειν ἀπροκριματί-  
στως, χρείας κατεπειγουσῆς.

Ποίους δεῖ μὴ βαπτίζειν, καὶ ποίους ἀνα-  
βαπτίζειν τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν ὑπ' ἄλλων  
συμβεβηκότων τι παθόντων. — Οὐ δεῖ βαπτί-  
ζειν τοὺς δαιμονῶντας, πρὶν ἢ τοῦ ἀκαθάρτου  
δαίμονος ὁ δαιμονῶν καθαρθῆ. (Τιμοθ. Ἀλεξ.  
Καν. Β'). — Περί τὴν ἔξοδον βαπτίζεται. (αὐτ.).

Ἐάν τις κατηγορούμενος, ὡν ἀσθενῆς καὶ ἔξω  
φρενῶν, καὶ μὴ δύναται αὐτὸς ὁμολογήσαι  
τὴν πίστιν, καὶ παρκαλῶσιν οἱ ἴδιοι αὐτοῦ  
ἵνα λάβῃ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ὀφείλῃ λαβεῖν.  
(Τιμοθ. Ἀλεξ. Καν. Ζ'). — Ὁ δὲ ΜΗ', ἢ ΝΒ',  
τῆς ἐν Κερθαγένῃ φησί. Τοὺς ἀσθενοῦντας,  
οἵτινες ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκρίνεσθαι οὐ δύναν-  
ται, τότε βαπτίζεσθαι, ὅτε τῇ αὐτῶν προαι-  
ρέσει τὴν περὶ αὐτῶν μαρτυρίαν, κινδύνῳ ἰδίῳ,  
εἴπωσιν (οἱ ἴδιοι ἢ οἰκετοί).

Περὶ ἀμφιβόλου βαπτίσματος νηπίων, εἰ  
ἔδραπτίσθησαν. Τοῖς κανονικοῖς τῶν Πατέρων  
θεσμοῖς κατακολουθοῦντες ὀρίζομεν καὶ περὶ  
τῶν νηπίων, ὁσάκις μὴ εὐρίσκωνται βέβαιοι  
μάρτυρες, οἱ ταῦτα ἀναμφιβόλως βαπτισθέν-  
τα λέγοντες, καὶ οὐδὲ αὐτὰ διὰ τὴν κει-  
ραν (ἡλικίαν), περὶ τῆς παραδοθείσης αὐ-  
τοῖς μυσταγωγίας ἀποκρίνεσθαι ἐπιτηδείως  
ἔχωσι, χωρὶς τίνος προσκόμματος ὀφείλῃν  
ταῦτα βαπτίζεσθαι· μήποτε ὁ τοιοῦτος δι-  
σταγμὸς ἀποστερήσῃ αὐτὰ τῆς τοικύτης τοῦ  
ἀγισμοῦ καθάρσεως. (Καν. ΠΔ', τῆς Γ').

Αἰρετικοὶ προσερχόμενοι τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ  
καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναβαπτίζόμενοι  
καὶ μὴ βαπτίζόμενοι τίνες. Καν. Ζ', τῆς Β'.  
Συν. (Βλ. Συνταγματίον Γαβρ. Σεβήρου περὶ  
τῶν ἁγίων Μυστηρίων. ἔκδ. Βεν. 1778. σ. 96).

Τάξεις τῶν δεομένων τοῦ ἁγίου βαπτίσμα-  
τος. Α'. Τίνες μὲν οἱ βαπτίζόμενοι τῶν αἰρε-  
τικῶν. Β'. Τίνες δὲ οἱ μὴ βαπτίζόμενοι, χριό-  
μενοι δὲ τῷ μύρῳ τῷ ἁγίῳ μόνον. Καὶ Γ'. τά-  
ξις τῶν μῆτε βαπτιζομένων, μῆτε μύρῳ χριο-  
μένων, ἀλλὰ μόνον ἀναθεματιζόντων τὴν ἰδίαν  
καὶ πᾶσαν ἄλλην αἵρεσιν. (Τιμόθ. Πρεσβ.  
ΠΓ', 13-68). — Περίληψις αὐτῶν ἐκ τῶν τοῦ  
Νίκωνος Πανδέκτου (αὐτόθ. 69-73. ἐνθα περὶ  
βαπτίσματος τῶν Ἀρμενίων). (α)

(α) Ἐπονται ἐνταῦθα κατ' ἐπανάληψιν πλατύτερον  
παρὰ τὴν ἑξῆς τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος χωρὶς  
τῶν θεοφῶρων Πατέρων. Σ. Ἐ.

Ἐκ τῶν Διαταγῶν τῶν Ἀποστόλων.

Βαπτίσματος ἁγίου μύησις. Σὺ οὖν, ὦ ἐπί-  
σκοπε, ἐκείνῳ τῷ τύπῳ χρίσεις τὴν κεφαλὴν  
τῶν βαπτιζομένων, εἴτε ἀνδρῶν, εἴτε γυναικῶν,  
τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, εἰς τύπον τοῦ πνευματικοῦ.  
Ἐπειτα ἢ σὺ ὁ ἐπίσκοπος, ἢ ὁ ὑπὸ σὲ πρεσβύ-  
τερος τὴν ἱεράν ἐπ' αὐτοῖς εἰπὼν καὶ ἐπονο-  
μάσας ἐπίκλησιν Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ Ἀγίου  
Πνεύματος, βαπτίσεις αὐτοὺς ἐν τῷ ὕδατι· καὶ  
τὸν μὲν ἄνδρα ὑποδέξασθαι ὁ διάκονος, τὴν  
δὲ γυναῖκα ἢ διάκονος· ὅπως σεμνοπρεπῶς  
ἢ μετὰ δόξιν τῆς ἀθραύστου σφραγίδος γένη-  
ται. Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ ἐπίσκοπος χριέτω τοὺς  
βαπτισθέντας τῷ μύρῳ. (Α', 797).

Βάπτισμα εἰς Χριστὸν ποίαν ἔχει αἰτίαν.  
Ἔστι τοίνυν τὸ μὲν βάπτισμα εἰς τὸν θάνα-  
τον τοῦ Ἰησοῦ διδόμενον· τὸ δὲ ὕδωρ, ἀντὶ  
ταφῆς· καὶ τὸ ἔλαιον, ἀντὶ Πνεύματος ἁγίου·  
ἢ σφραγίς ἀντὶ τοῦ σαυροῦ· τὸ μῦρον, βεβαίω-  
σις τῆς ὁμολογίας (τῆς πίστεως)· τοῦ Πατρὸς  
ἢ μνήμη, ὡς αἰτίου καὶ ἀποστολέως· τοῦ  
Πνεύματος ἢ συμπάρληψις, ὡς μάρτυρος· ἢ  
κατάδυσις, τὸ συναπεθανεῖν· ἢ ἀνάδυσις, τὸ  
συναναστῆναι. Πατὴρ ὁ ἐπὶ πάντων Θεός.  
Χριστὸς ὁ μονογενὴς Θεός, ὁ ἀγαπητὸς Υἱός,  
ὁ τῆς δόξης Κύριος· Πνεῦμα ἅγιον, ὁ παρά-  
κλητος, τὸ ὑπὸ Χριστοῦ πεμπόμενον καὶ ὑπ'  
ἐκείνου διδασκόμενον, καὶ ἐκεῖνον κηρύττον.  
Ἰωάν. ΙΓ', 13. 14. (αὐτόθ. 800).

Ὅτι οὔτε ἀναβαπτίζειν χρὴ, οὔτε μὴν πα-  
ραδέχεσθαι τὸ παρὰ τῶν δυσανώμων αἰρετι-  
κῶν δοθέν, ὃ οὐκ ἔστι βάπτισμα, ἀλλὰ μό-  
λυσμα. (αὐτόθ. 948).

Ὅπως χρὴ βαπτίζειν, καὶ εἰς τὸν θάνατον  
τίνος. (αὐτόθ. 1012. 1081). — Προετοιμασίαι  
εἰς αὐτό. (αὐτόθ. 1012). — Ἀναπληροῦται διὰ  
τοῦ μαρτυρίου. (αὐτόθ. 836-837).

Ὅτι οὐ χρὴ βαπτίζειν γυναῖκας· ἀσεβῆς  
γάρ, καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀλλό-  
τριον. (αὐτόθ. 981). — Καὶ ἐν ὑποσημειώσει  
κανόνες καὶ πρᾶξις συνοδικῆ περὶ βαπτιζομέ-  
νων ὑπὸ ἀνιέρων. (αὐτόθ. 784-787). — Ἐνθα  
καὶ περὶ τοῦ βαπτίσματος ἁγίου Ἀθανασίου  
παιδὸς ἔτι ὄντος, καὶ τοὺς συμπαίζοντας παῖ-  
δας βαπτίσαντος. (ὑτόθ.). — Ἐνθα καὶ περὶ  
ἀμφιβολίας βαπτίσματος νηπίων· καὶ πότε,  
μὴ ὄντος ἱερέως, βαπτίζει πατήρ, καὶ οἷος

ἕτερος, μόνον ἕστω ὀρθόδοξος. (αὐτόθ.). — Ἰερατικὸν ἀξίωμα. (αὐτόθ. 169).

Βαπτίσματα καθημερινά. Ἀπέχεσθαι χρῆ βαπτισμάτων καθημερινῶν, δεσμῶν ματαίων, ἀφορισμῶν, παρατηρήσεων, βρωμάτων διορισμοῦ πλαισίου συνηθείας. Παραίνεσις πρὸς κατηχουμένους καὶ βαπτιζομένους κελεύουσα φεῦγειν τὴν τῶν ἀσεβῶν αἰρετικῶν κοινωνίαν καὶ συνηθείας. (αὐτόθ. 957-961. 988. 1037-1044).

Βαπτίσματα καθημερινά ἦν· Πρὸ τῆς ἐξωτέρας πύλης τοῦ ναοῦ Σολομῶντος λουτρῆς ἀφετοὶ ἐχρημάτιζον πάντοτε. Νόμος δὲ ἔκειτο, ἵνα ὁ ἀμικρῶν ἐπὶ τινὶ πράγματι, καὶ βουληθεὶς μεταμεληθῆναι, λέγῃ τοῖς ἱεροῦσι, καὶ πρὸς τὸ πταῖσμα ἀφορίζεται, τοῦ εἰς τὸν ναὸν εἰσεῖναι· καὶ πληρωθέντος τοῦ ὄρου ἀπολυμένος, κατὰ ψυχὴν ἰατρευθεὶς, οὕτω λοιπὸν εἰς τὸν ναὸν ἀδεῶς εἰσελεύων, ἐπιτελῆ τὰς λατρείας αὐτοῦ. Περὶ βαπτισμάτων ἰουδαϊκῶν, καὶ χριστιανῶν βαπτίσματος. (Γρηγόριος Τάφρων ΠΓ'. 725-728). — Ἦσ. Α', 16.

Εὐχαριστία τοῦ μυστικοῦ ὕδατος. Εἶτα ἔρχεται εἰς τὸ ὕδωρ· εὐλογεῖ καὶ δοξάζει τὸν Δεσπότην Θεὸν κ. ἐ. (Διατ. Α', 1044-1045). Ἀποταγή κατηχουμένου πρὸς τὸν ἐναντίον, καὶ συνταγή πρὸς τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. Ἀποτάσσομαί σοι, Σατανᾶ, καὶ τῇ πομπῇ σου, καὶ τῇ λατρείᾳ σου, καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ κ. ἐ. (αὐτόθ. 1941-1044). — Ἐὰν γὰρ μὴ εἰς ὄνομα Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος, ἐπίκλησις γένηται ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς ἱερέως τοιαύτη τις, εἰς ὕδωρ μόνον καταβαίνει ὁ βαπτιζόμενος, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἀποτίθεται μόνον τὸν ῥύπον τοῦ σώματος, οὐ τὸν ῥύπον τῆς ψυχῆς. (αὐτόθ. 1045).

Βάπτισμα σφραγίς ἐν Κυρίῳ. Ἰούδας σὺν ἡμῖν ὦν, ἔλαβε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας, ὃν καὶ ἡμεῖς, καὶ Σίμων ὁ Μάγος τὴν ἐν Κυρίῳ σφραγίδα· ἀλλ' ἐκάτερος αὐτῶν ἀναδειχθεὶς φαῦλος, ὁ μὲν ἀπήγξατο, ὁ δὲ παρὰ φύσιν ἰπτάταμενος, συνετρίβη (αὐτόθ. 620). — Περὶ τῶν προσιόντων τῷ βαπτίσματι, τίνες δεῖ προσδέχεσθαι, καὶ τίνες ἀποβάλλεσθαι. (αὐτ. 1128).

Ἐκ τῶν Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου.

Περὶ τῶν ἐν τῷ φωτίσματι τελουμένων. (Γ', 392). — Μυστήριον φωτίσματος. (αὐτόθ. 393-397). — Θεωρία. (αὐτόθ. 397-

404). — Οἱ ἱερεῖς ὅπως δεφίλουσιν ἀρχεσθαι τοῦ βαπτίσματος. (αὐτόθ. 413-416). — Περὶ ἀναδόχου. (αὐτόθ.). — Διὰ τῆς τοῦ ἐλαίου χρίσεως πρὸς ἀγῶνας ἀγεται ὁ τελούμενος. (αὐτόθ. 420-424). — Περὶ τοῦ μύρου καὶ τῆς χρίσεως. (αὐτόθ. 500-529). — Τὸ ὕδωρ ταῖς ἱεραῖς ἐπικλήσεσι καθαγιάσας, τρίς βαπτίζει ὁ ἱεράρχης τὸν τελούμενον. (αὐτόθ. 396). — Βάπτισμα νηπίων, ἀρχαῖον. ἔνθα κατὰ τῶν μὴ ἀξιούντων βαπτίζεσθαι τὰ νήπια, μὴ δυνάμενα τὰ θεῖα καὶ ἱεράς παραδόσεις νοεῖν. (αὐτόθ. 565-569. 581-584).

Τί δ' ἂν εἴποις περὶ τῶν ἔτι νηπίων ὄντων, καὶ μήτε τῆς ζημίως ἐπαιθανομένων, μήτε τῆς χάριτος; ἢ καὶ ταῦτα βαπτίσωμεν; Πάνυ γε, εἴπερ τις ἐπίγειο κίνδυνος. Κρεῖττον γὰρ ἀναισθήτως ἀγισθῆναι, ἢ ἀπελεθεῖν ἀσφράγιστα καὶ ἀτέλεστα. Καὶ τοῦτο λόγος ἡμῖν, ἢ ὀκταήμερος περιτομή, τυπικὴ τις οὖσα σφραγίς, καὶ ἀλογίστοις ἔτι προσαγομένη· ὡς δὲ καὶ ἡ τῶν φλιῶν χρίσις διὰ τῶν ἀναισθητῶν φυλάττουσα τὰ πρωτότοκα κ. ἐ. [Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', κ. ἐ. — Χρυσόστ. ΞΒ', 342]. Κανὼν ΠΓ', τῆς Γ'.

Ἐκ τῶν Ἰουστίνου μάρτυρος.

Βάπτισμα. Καλεῖται δὲ τοῦτο τὸ λουτρὸν φωτισμός, ὡς φωτιζομένων τὴν διάνοιαν τῶν ταῦτα μαθητόντων κ. ἐ. (Ἰουστ. Γ', 421). Ἡμεῖς δέ, μετὰ τὸ οὕτως λοῦσαι τὸν πεπεισμένον καὶ κατατεθειμένον, ἐπὶ τοὺς λεγομένους ἀδελφοὺς ἄγομεν, ἔνθεν συνηγμένοι εἰσὶ, κοινὰς εὐχὰς ποιησόμενοι ὑπὲρ τε ἑαυτῶν καὶ τοῦ φωτισθέντος κ. ἐ. (αὐτόθ. 428).

Βάπτισμα, λουτρὸν παλιγγενεσίας. Ἐπειτα ἄγονται ὑφ' ἡμῶν ἔνθα ὕδωρ ἐστὶ, καὶ τρόπον ἀναγεννήσεως, ὃν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀνεγεννήθημεν, ἀναγεννῶνται ἐπ' ὀνόματος Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος. (αὐτόθ. 420). — Διὰ τοῦ λουτροῦ τῆς μετανοίας καὶ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. (αὐτόθ. 504). — Βαπτισταί, Ἰουδαίων αἵρεσις. (αὐτόθ. 665). — Οὗτοι ἡμεροβαπτισταὶ καλούμενοι, κατὰ πάντα μὲν Ἰουδαῖοι ἦσαν· ἔφασκον δὲ μηδένα ζωῆς αἰώνιου τυγχάνειν, εἰμὴ τι ἂν καθ' ἐκάστην βαπτίζοιτο. [Ἐπιφάν. ΜΑ', 256 κ. ἐ.]. — Ἡμεῖς δὲ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ τε-

λοῦμεν τὰ σύμβολα ἐν τῷ βαπτίσματι (αὐτόθ. 1389). — Βάπτισμα ἐθνικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν. (αὐτόθ. 421). — Βάπτισμα, περιτομὴ πνευματικὴ, ἣν Ἐνώχ καὶ οἱ ὅμοιοι ἐφύλαξαν κ. ἐ. (αὐτόθ. 568). — Βάπτισμα τοῖς προσερχομένοις τῶν αἰρετικῶν διὰ τί οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ μόνω μύρω ἐχρίοντο; Εἰ ἐψευμένον τυγχάνει καὶ μάστιγον τὸ ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν διδόμενον βάπτισμα, διὰ τί οἱ Ὁρθόδοξοι τὸν προσφεύγοντα τῇ Ὁρθοδοξίᾳ αἰρετικὸν οὐ βαπτίζουσιν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀληθείᾳ τῷ νόθῳ ἕωσι βαπτίσματα; Εἰ δὲ καὶ χειροτονίαν τύχοι παρ' ἐκείνων δεξάμενος, καὶ ταύτην ὡς βεβαίαν αὐτοὶ ἀποδέχονται, πῶς οὖν ὁ δεχθεὶς καὶ οἱ δεξάμενοι τὸ ἄμεμπτον ἔχουσιν;

Ἀπόκρισις. Τοῦ αἰρετικοῦ ἐπὶ τὴν Ὁρθόδοξίαν ἐρχομένου τὸ σφάλμα διορθοῦται, τῆς μὲν κακοδοξίας τῇ μεταθέσει τοῦ φρονήματος, τοῦ δὲ βαπτίσματος τῇ ἐπιχρίσει τοῦ ἁγίου μύρου, τῆς δὲ χειροτονίας τῇ χειροθεσίᾳ· καὶ οὐδὲν τῶν πάλαι μένει ἄλυτον. (αὐτόθ. 1261. — Εὐσέβ. Κ', 640-645).

### Ἐκ τῶν Εἰρηναίου.

Βάπτισμα τὸ τῶν Γνωστικῶν πῶς ἔτελεῖτο, καὶ τί περὶ αὐτοῦ ἐφρόνου. (Ζ', 657-668). — Οὐ μάτην πάλαι Νεεμὰν λεπτὸς ὢν βαπτισθεὶς ἐκαθίρετο, ἀλλ' εἰς ἔνδειξιν ἡμετέραν. Οἱ λεπτοὶ ὄντες ἐν ταῖς ἁμαρτίαις διὰ τοῦ ἁγίου ὕδατος καὶ τῆς τοῦ Κυρίου ἐπικλήσεως καθαρίζομεθα τῶν παλαιῶν παρωπιαμάτων, ὡς παιδία νεογνὰ πνευματικῶς ἀναγεννώμενοι, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἔφη· «Ἐάν τις μὴ ἀναγεννηθῇ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ μὴ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν». (αὐτόθ. 1248).

Ἔστι μὲν οὖν ἡ γνῶσις ἡ ἀληθινὴ ἢ κατὰ Χριστὸν σύνεσις, ἣν ὁ Παῦλος καλεῖ τὴν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν ὁ ψυχικὸς ἄνθρωπος οὐ δέχεται κ. ἐ. Γνῶσις ἀληθῆς ἡ τῶν ἀποστόλων διδασχὴ, καὶ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἐκκλησίας σύστημα κατὰ παντὸς τοῦ κόσμου. Ἀσχημάτιστος γὰρ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ εὐμαθὲς τοῖς πειθομένοις. ἔθθα περὶ σχισμάτων καὶ διαιρέσεων. (αὐτόθ. 1248-1253-1264).

Ἐκ τῶν Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως.

Βάπτισμα. Βαπτίζομενοι φωτίζομεθα· φωτίζομενοι, υἰοποιούμεθα· υἰοποιούμενοι τελειούμεθα, τελειούμενοι ἀπαθανατιζόμεθα. Ἐγώ, φησὶν, εἶπα, Θεοὶ ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες. Καλεῖται δὲ πολλαχῶς τὸ ἔργον τοῦτο (τὸ βάπτισμα), χάρισμα, καὶ φώτισμα, καὶ τέλειον, καὶ λουτρόν· λουτρόν μὲν, δι' οὗ τὰς ἁμαρτίας ἀπορριπτόμεθα· χάρισμα δέ, ὃ τὰ ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν ἐπιτίμια ἀνεῖται· φώτισμα δέ, δι' οὗ τὸ ἅγιον ἐκεῖνο φῶς τὸ σωτήριον ἐποπτεύεται, τουτέστι δι' οὗ τὸ θεῖον ὄζωποῦμεν· τέλειον δὲ τὸ ἀπροσδεές φαιμεν. Τί γὰρ ἔτι λείπεται τῷ Θεῷ ἐγνωκότι; Καὶ γὰρ ἄτοπον ὡς ἀληθῶς, χάρισμα κεκλησθαι Θεοῦ τὸ μὴ πεπληρωμένον· τέλειος δὲ ὢν, τέλεια χαριεῖται δῆπουθεν. Ὡς δὲ ἅμα τῷ κελεύσει αὐτὸν πάντα γίνεται, οὕτως ἔπεται τῷ χαρίσασθαι μόνον βουληθῆναι αὐτὸν πεπληρωθῆναι τὴν χάριν κ. ἐ. (Η', 281. Περὶ βλ. Γρηγ. Ναζ. Λζ', 361-364).

Βάπτισμα βρεφῶν διὰ τί γίνεται, ἐν ᾧ οὐχ ἤμαρτον; Ἐνεκα τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ. λόγοι ἀποχρῶντες περὶ τούτου. (αὐτόθ. 1200-1204. — Πρβλ. Ὀλυμπιόδ. εἰς Ἰώβ. ΛΓ', 165. — Ὀριγ. ΙΑ', 1093. 1460. — Ἰουστίν. Γ', 685. 1224. Χρυσόστ. ΝΕ', 583). — Καὶ ὁ μόνον ἀναγεννηθεὶς, ὡς περὶ οὖν καὶ τοῦνομα ἔχει, καὶ φωτισθεὶς ἀπήλλακται μὲν παραχρῆμα τοῦ σκότους, ἀπέειλη δὲ αὐτόθεν τὸ φῶς. «Ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ». Πρ. Ἐφεσ. Ε', 8. Ἐντεῦθεν τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἡγοῦμαι κεκλησθαι φῶτα. Ἄλλ' οὐδέπω, φασὶν, ἀπέειλη τὴν τελείαν δωρεάν· σύμφημι καὶ γῶ· πλὴν ἐν φωτὶ ἐστι, καὶ τὸ σκότος αὐτὸν οὐ καταλαμβάνει κ. ἐ. — Πάντα μὲν οὖν ἀπολούομεθα τὰ ἁμαρτήματα. Μίξ χάρις αὕτη τοῦ φωτισματος, τὸ μὴ τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ πρὶν ἢ λούσασθαι τὸν τρόπον κ. ἐ. (αὐτόθ. 281-322). — Βάπτισμα τὸ αἰρετικὸν οὐκ οἰκεῖον καὶ γνήσιον λογίζεται ὁ κανὼν τῆς Ἐκκλησίας. (αὐτόθ. 813. — Πρβλ. Ἀθην. Κζ', 237). — Βάπτισμα αἰρετικῶν ἄθεον. (Εὐσέβ. Κ', 653).

### Ἐκ τῶν Ὀριγένους.

Βάπτισμα ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, καὶ βάπτισμα ἐν πυρὶ. Ἐκπλυεὶ Κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν



Ἰσραὴλ καὶ τῶν θυγατέρων Σιών· καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν πνεύματι κρίσεως, καὶ πνεύματι καθύσεως. Ἦσ. Δ', 4. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς βαπτίζει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ· οὐχ ὅτι τὸν αὐτὸν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ, ἀλλὰ τὸν μὲν ἄγιον ἐν τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ, τὸν δὲ μετὰ τὸ πιστεῦσαι, μετὰ τὸ ἀξιωθῆναι ἁγίου Πνεύματος, πάλιν ἡμαρτηκότῃ, λούει ἐν πυρὶ· ὡς μὴ τὸν αὐτὸν εἶναι βαπτιζόμενον ὑπὸ Ἰησοῦ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ. Μακάριος οὖν ὁ βαπτιζόμενος ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ μὴ δεόμενος βαπτίσματος τοῦ ἀπὸ πυρός. Τρισάθλιος δὲ ἐκεῖνος, ὅστις χρεῖαν ἔχει βαπτίσασθαι τῷ πυρὶ. Πλὴν ἀμφοτέρω ἔχει ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Θεὸς πῦρ κατακαλλοκον ἐστὶ, καὶ φῶς ἐστὶ· πῦρ κατακαλλοκον τοὺς ἁμαρτωλοὺς, φῶς τοῖς δικαίοις καὶ ἁγίοις κ. ἐ. (ΠΓ', 280-281).—Βάπτισμα, ᾧ ἐβαπτίσθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποῖον; Ποτήριον σωτηρίου καὶ βάπτισμα.—Βάπτισμα ἐν ὕδατι καὶ Πνεύματι, καὶ βάπτισμα τὸ μαρτύριον. Πραγματεία. (αὐτόθ. 1381-1388).

Ἐκ τῶν Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου.

Βάπτισμα κλινικὸν βεβηκισμένον καὶ κωλυόμενον. Ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ, ἣ ἔκειτο, περιχυθεὶς ἔλαβε τὸ βάπτισμα· εἶχε χρῆ λέγειν τὸν τοιοῦτον εἰληφέναι. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν λοιπῶν ἔτυχε διαφυγῶν τὴν νόσον, ὧν χρῆ μεταλαμβάνειν κατὰ τὸν τῆς Ἐκκλησίας κανόνα, τοῦτε σφραγισθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου. κ. ἐ. (Ἐκκλ. Ἰστ. Κ', 621-624).

Ἐὰν νοσῶν τις φωτισθῇ, εἰς πρεσβύτερον ἀγεσθαι οὐ δύναται. Οὐκ ἐκ προαιρέσεως γὰρ ἡ πίστις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης. Κανὼν ΙΒ'. τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ Συνόδου. [Χρυσόστ. Ξ', 24].—Ὅτι δεῖ τοὺς ἐν νόσῳ παραλαμβάνοντας τὸ φῶτισμα, καὶ εἶτα ἀναστάντας, ἐκμανθάνειν τὴν πίστιν, καὶ γινώσκειν ὅτι θείας δωρεᾶς κατηξιώθησαν. Κανὼν ΜΖ'. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου.

Περὶ βαπτίσματος ζήτημα ἐπὶ Στεφάνου Ῥώμης, Κυπριανοῦ Καρχηδόνας, καὶ Διονυσίου Ἀλεξανδρείας. (αὐτόθ. 640-645).—Περὶ τοῦ τῶν αἱρετικῶν βαπτίσματος. (αὐτόθ. 653-656).—Ὡρα καὶ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι τῆς ἀθανάτοιοιου σφραγίδος, ὥρα τοῦ σωτηρίου χρηρίσματος

μετασχεῖν· περὶ βαπτίσματος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. (αὐτόθ. 1212-1220.—Πρβλ. Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 361-364. 372.—Χρυσόστ. ΞΑ', 418.—ΞΓ', 107-109).

Ἐκ τῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.

Καὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἐν ᾧ πάσης πίστεως ἡμῶν ἡ σύστασις ὀρμεῖ, οὐκ εἰς Λόγον, ἀλλ' εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα δίδεται. κ. ἐ. (ΚΖ', 500).—Βάπτισμα τί τῆς μετνοίχης διαφέρει. (αὐτόθ. 653).—Τὸ τῶν αἱρετικῶν βάπτισμα ἀνωφελές. (αὐτόθ. 237).—Πρῶτον μαθητεύειν καὶ διδάσκειν, εἶτα βαπτίζειν, διὰ τί; (αὐτόθ. 237 κ. ἐ.).—Πολλοὶ γοῦν καὶ ἄλλοι αἱρέσεις, λέγουσαι τὰ δνόματα μόνον, μὴ προνοῦσαι δὲ ὀρθῶς, μηδὲ τὴν πίστιν ὑγιαινουσαν ἔχουσαι, ἀλυσιτελές ἔχουσι καὶ τὸ παρ' αὐτῶν διδόμενον ὕδωρ, λειπόμενον εὐσεβείᾳ· ὥστε καὶ τὸν ῥαντιζόμενον παρ' αὐτῶν ῥυπαίνεσθαι μᾶλλον ἐν ἀσεβείᾳ ἢ λυτροῦσθαι, κ. ἐ. (αὐτόθ.).

Βάπτισμα καὶ ἐξομολόγησις. Ὡς περ ἄνθρωπος ὑπὸ ἀνθρώπου ἱερέως βαπτιζόμενος φωτίζεται τῇ τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάριτι, οὕτω καὶ ὁ ἐξομολογούμενος ἐν μετνοίχᾳ διὰ τοῦ ἱερέως λαμβάνει τὴν ἄφεσιν χάριτι Χριστοῦ. (αὐτόθ. 1216).—Βάπτισμα διὰ τί ἐν καὶ ἀπαξ. Πραγματεία. (αὐτόθ. 1217-1221).

Βάπτισμα, ἀρῥαβῶν ἐστὶ τῆς ἀναστάσεως. Λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τοὺς νεοφωτίστους. (αὐτόθ. 1081-1092).—Ἐν τούτοις ἐβαπτίσθησθε τοῖς ἀγαθοῖς, νεοφώτιστε, ἀρῥαβῶν σοι γέγονεν ἀναστάσεως ἢ τῆς χάριτος μύησις· ἐνέχυρον τῆς ἐν Οὐρανῷ διαίτης ἔχεις τὸ βάπτισμα. Ἐμιμήσω τῇ καταδύσει τοῦ Δεσπότη τοῦ τῶν τάφου· ἀλλ' ἀνέδυσ· πάλιν ἐκείθεν, τὰ τῆς ἀναστάσεως ἔργα πρὸ τῶν ἔργων θεώμενος· ὧν εἶδες τὸ σύμβολον, τούτων ἀποδέχου τὰ πράγματα, κ. ἐ. (αὐτόθ. 1080-1081).

Σύμφυτοι γεγονάμεν, ἦγουν μέτοχοι· ὥστε πρὸ τὸ σῶμα τὸ δεσποτικόν, ταφέν ἐν τῇ γῆ, ἔφυσε σωτηρίῳ τῷ κόσμῳ, οὕτω καὶ τὸ ἡμῶν σῶμα ταφέν ἐν τῷ βαπτίσματι, ἔφυσε δικαιοσύνην ἡμῖν αὐτοῖς. Τὸ δὲ ὁμοίωμα οὕτως ἔχει· ὥστε ὁ Χριστὸς ἀπέθανε, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη· οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βαπτίσματι θνήσκοντες ἀνιστάμεθα. Τὸ γὰρ καταδύσαι τὸ παιδίον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τρίτον καὶ ἀναδύ-

σαι, τοῦτο δηλοῖ, τὸν θάνατον καὶ τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. (ΚΗ', 353).— Βαπτίσματος ἀγίου τύπος. Τί ἐστὶ «Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσθησαν»; Α'. πρ. Κορινθ. Ι', 2. Σημεῖον ἦν τοῦ βαπτίσματος τὸ διαπεράσαι τὸν Ἰσραηλίτην λαὸν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, κ. ἐ. (αὐτόθ. 757-760).

Βαπτίσματα πρὸ τοῦ σωτηρίου βαπτίσματος ποῖα, καὶ πόσα ἦν; Πρῶτον, τὸ τοῦ κατακλυσμοῦ εἰς ἐκκοπὴν ἀμαρτίας· δεύτερον, τὸ τοῦ Μωϋσέως, ὅτε τὴν Ἐρυθρὰν διεπέρασε τυπικὸν γὰρ ἦν· ὡς περ γὰρ ἐκεῖ ἡ θάλασσα, οὕτως ἐν τῷ βαπτίσματι τὸ ὕδωρ· καὶ ὡς περ ἐκεῖ ἡ νεφέλη, οὕτως ἐνταῦθα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. κ. ἐ. Τρίτον, τὸ νομικόν, ὅπερ εἶχον οἱ Ἑβραῖοι. Πᾶς γὰρ ἀκάθαρτος ἐλούετο ὕδατι, ἐπλύετο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ οὕτως εἰσῆρχετο εἰς τὴν παρεμβολήν· (ἢ, ὡς κατόπιν, εἰς τὸ ἱερόν· καὶ αἵρεσις Ἰουδαίων ἡμεροβαπτισται). Τέταρτον βάπτισμα, τὸ τοῦ Ἰωάννου, εἰσαγωγικὸν μὲν, οὕτω δὲ ὄλον πνευματικόν, ἀλλ' εἰς μετάνοιαν μόνον. Πέμπτον, τὸ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐβαπτίσαστο. Τοῦτο δὲ ὄλον πνευματικόν· τοῦτο καὶ ἡμεῖς βαπτίζομεθα. Ἐκτον, τὸ τῶν δακρύων, ὄντως ἐπίπονον, ὡς ὁ λούων καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην αὐτοῦ, καὶ μετανοῶν καὶ θρηνῶν ἐφ' οἷς ἡμαρτεν. Ἑβδομον βάπτισμα, τὸ διὰ μαρτυρίου, ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσαστο, καὶ πολλῶ γε τῶν ἄλλων αἰδεσιμώτερον, ὅσῳ δευτέροις ῥύποις οὐ μολύνεται. Ὁγδοον, τὸ τελευταῖον, οὐ σωτήριο, ἀλλὰ καυστικόν, καὶ κολάζον ἀτελεύτητα καὶ αἰωνίως τοὺς ἀμαρτωλοὺς. (αὐτόθ. 760).

Περὶ ἀφέσεως ἀμαρτιῶν, τρία βαπτίσματα καθαρτικὰ πάσης οἵας δὴποτε ἄμαρτίας τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων ἐδωρήσατο· τὸ δι' ὕδατος, τὸ διὰ μαρτυρίου τοῦ ἰδίου αἵματος, καὶ τρίτον, τὸ διὰ μετανοίας καὶ δακρύων. (αὐτόθ. 644 κ. ἐ.).

Πόθεν ἐπιγινώσκει ἄνθρωπος, ὅτι ὄλως ἐβαπτίσθη, καὶ Πνεῦμα ἅγιον ἔλαβε, νήπιος ὢν ἐν τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι; Ἀπόκρ. καὶ λύσις. (αὐτόθ. 600. κ. ἐ.).

Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

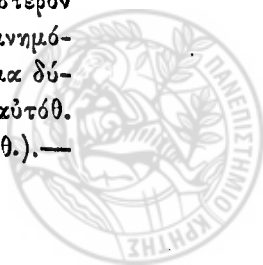
Τὴν τοῦ βαπτίσματος χάριν κατακλυσμὸν ὀνομάζει ὁ προφήτης, ὥστε τὴν ἀποπλυνα-

μένην τὰ ἀμαρτήματα ψυχὴν, καὶ ἀποκαθηραμένην τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ἐπιτηδεῖν εἶναι λοιπὸν πρὸς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι. (ΚΘ', 304).— *Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων*. Ψαλμ. ΚΗ', 3. εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ συστηθὲν μυστικῶ τῷ τρόπῳ βάπτισμα ἀναφέρεται. (αὐτόθ. 289).— Τὸ βάπτισμα ἐκ παραδόσεως τοῦ Κυρίου εἰς τὸ δῖομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος γίνεται, ἐξαιρουμένου παντὸς κτίσματος. Ἔστι γὰρ τὸ βάπτισμα σφραγὶς τῆς πίστεως, ἢ δὲ πίστις θεότητος συγκατάθεσις. (αὐτόθ. 665. 727).— Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀνακαθίζει ἡμᾶς διὰ καθαρισμοῦ, καὶ πάλιν εἰκόνας Θεοῦ καθίστησιν. (αὐτόθ. 728).— Βάπτισμα τῆς ζωῆς ἄνευ τοῦ Πνεύματος οὐκ ἔστιν. (αὐτόθ. 744).

Πῶς οὖν γινόμεθα καθ' ὁμοίωσιν; Διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Τί γὰρ ἐστὶ χριστιανισμὸς; Θεοῦ ὁμοίωσις κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀνθρώπου φύσει. Εἰ ἀνεδέξω τὸ εἶναι χριστιανός, ἐπιχρητη γενέσθαι ὁμοῖος Θεῷ· ἐνδύσαι Χριστόν. Πῶς δὲ ἐνδύσῃ, ὁ μὴ σφραγιστάμενος; Πῶς δὲ ἐνδύσῃ, ὁ μὴ πῶ τὸ βάπτισμα εἰληφώς; Ὁ γὰρ τὸ ἐνδυμα τῆς ἀφθαρσίας μὴ δεξάμενος, πόρρω πᾶν καθίσταται τῆς πρὸς Θεὸν ὁμοιώσεως. (Α', 33).

Διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἁγιασθέντων κατοικεῖ ὁ Κύριος. Τὴν ἐκ τοῦ βαπτίσματος ἄφρῃν κατακλυσμὸν ὁ ψαλμωδὸς προσαγορεύει. (αὐτόθ. 81).— Βαπτίσματος ἐπίνοιαι τρεῖς εἰσιν, ὅ τε τοῦ ῥύπου καθαρισμός, καὶ ἡ διὰ τοῦ Πνεύματος ἀναγέννησις, καὶ ἡ ἐν τῷ πυρὶ τῆς κρίσεως βάσανος κ. ἐ. (αὐτόθ. 341 κ. ἐ.).

Προτροπὴ εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Ὁμιλία (ΑΑ', 424-444).— Ἄξια καὶ ἀνάγκη αὐτοῦ. (αὐτόθ. 424).— Καιρὸς βαπτίσματος. Πᾶς μὲν οὖν χρόνος εὐκαιρίαν ἔχει πρὸς τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος σωτηρίαν· καὶ νύκτα εἴπης, καὶ ἡμέραν, καὶ ὥραν, καὶ στιγμὴν χρόνου, καὶ τι βραχύτατον. Πολλῶ δὲ δήπου εἰκὸς ἐπιτηδειότερον εἶναι τὸν οικειότερον. Τί δ' ἂν γένοιτο τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα συγγενέστερον πρὸς τὸ βάπτισμα; Ἡ μὲν γὰρ ἡμέρα μνημόσυνόν ἐστιν ἀναστάσεως· τὸ δὲ βάπτισμα δύναμις ἐστὶ πρὸς τὴν ἀνάστασιν. κ. ἐ. (αὐτόθ. 424 κ. ἐ.).— Μὴ ἀναβάλλειν αὐτό. (αὐτόθ.).—



Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ προετυπώθη. (αὐτόθ. 428).—Πολλῶ ὑπέρτερον τῆς Ἰουδαϊκῆς περιτομῆς καὶ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου. (αὐτόθ. 425-428). — Ἐν ὀνόματι τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰ οὐ τελεῖται, ἀτελές ἐστίν. (αὐτόθ. 612). — Τίς ὁ λόγος ἢ ἡ δύναμις τοῦ βαπτίσματος; Τὸ ἀλλοιωθῆναι τὸν βαπτιζόμενον κατὰ τε νοῦν, καὶ λόγον, καὶ πράξιν, καὶ γενέσθαι ἐκεῖνο κατὰ τὴν δοθεῖσαν δύναμιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐξ οὗ ἐγεννήθη. (αὐτόθ. 736. μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων).

Ὁ βαπτιζόμενος εἰς Τριάδα βαπτίζεται εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα· οὔτε εἰς Ἀρχάς, οὔτε εἰς Δυνάμεις, οὔτε εἰς τὰ ἐξῆς ἐν κτίσμασιν (αὐτόθ. 1429-1457).—Λόγοι τρεῖς περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. (αὐτόθ. 1513-1622). Λόγος Α'. Ὅτι δεῖ πρῶτον μαθητευθῆναι τῷ Κυρίῳ, καὶ τότε καταξιοθῆναι τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. (αὐτόθ. 1513-1525). Λόγος Β'. Πῶς βαπτίζεται τις τὸ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βάπτισμα. (αὐτόθ. 1525-1572). Λόγος Γ'. Ὅτι δεῖ τὸν ἀναγεννηθέντα διὰ τοῦ βαπτίσματος τρέφεσθαι· λοιπὸν τῇ μεταλήψει τῶν θείων μυστηρίων. (αὐτόθ. 1573-1577).

Ἐρωτήσεις θεολογικαὶ καὶ ἀποκρίσεις πρὸς τοὺς λαβόντας τὸ ἅγιον βάπτισμα, εἰ ἀρκεῖ μόνον τὸ βάπτισμα ἀνευ καλῶν ἔργων. (αὐτόθ. 1580-1622).

Βάπτισμα ἀρχὴ ἐστὶ τῆς ζωῆς, καὶ πασῶν τῶν ἡμερῶν ἢ πρώτη ἡμέρα τῆς πκαλιγενεσίας. (ΑΒ', 113).—Παράδοσις καὶ βάπτισμα ἐν ἴσῳ. (αὐτόθ. 113).—Διὰ τοῦ βαπτίσματος φίλοι Θεοῦ γινόμεθα, οὗ ἐχθροὶ ὑπῆρξαμεν. (αὐτόθ.).—Ζωοποίος ἐστὶ χάρις. Δύναμις ἀνακαινίσεως ἔχουσα τὴν αἰτίαν ἀνεξάλειπτον ἐν μυστηρίῳ. (αὐτόθ. 116).—Πρὸς τοὺς λέγοντας ἐξαρκεῖν καὶ μόνον τὸ εἰς τὸν Κύριον βάπτισμα. (αὐτόθ. 116-117). — Ἐκ τῆς θνητῆς ζωῆς εἰς τὴν ἀθάνατον ἢ ἡμετέρα φύσις διὰ τῆς ζωοποιου δυνάμεως μεταβιβάζεται. (αὐτόθ. 689).—Ἡ σάρκωσις τοῦ Σωτῆρος, ὁ βίος, ὁ θάνατος, ὁ τάφος ἐκεῖνο ἀφορῶσιν, ὅπως διὰ τῆς μιμήσεως αὐτοῦ τὴν υἰοθεσίαν λάβωμεν. (αὐτόθ. 128-132). — Ἐν τῷ βαπτίσματι λαμβάνομεν ἔνδυμα ἀθάνατον. Ἀνακαινίζομεθα παντὸς παραπτώματος, καὶ ἐγγὺς τῷ Θεῷ γινόμεθα. (αὐτόθ. 1033).—Τὴν σφραγίδα σώων

δεῖ φυλάττειν· ὁ βαπτισθεὶς τὸν ἁγιασμὸν ἐν παντὶ τῷ σώματι τηρεῖτω, ὥσει τὸν Χριστὸν ἐνδυσάμενος· ἔστω οὖν πάντα τὰ μέλη ἅγια, πρέποντα εἶναι τῷ ἁγίῳ καὶ φωτεινῷ περιβλήματι. (αὐτόθ. 1033). — Σωζόμεθα τῇ χάριτι τῇ συγκατερχομένη τῷ βαπτίσματι. (αὐτόθ. 113).— Ἀνερχόμεθα ἐκ τοῦ ὕδατος ζῶντες ἐκ νεκρῶν. (αὐτόθ. 124). — Βάπτισμα καὶ πίστις δύο τρόποι σωτηρίας ἀχώριστοι. (αὐτόθ. 117).— Ἐν τῷ βαπτίσματι δύο σκοποὶ πρόκεινται, καταργῆσαι μὲν τὸ σῶμα τῆς ἀμαρτίας, τοῦ μηκέτι αὐτὸ καρποφορεῖν τῷ θανάτῳ, ζῆν δὲ τῷ πνεύματι, καὶ τὸν καρπὸν ἔχειν ἐν ἁγιασμῷ. (αὐτόθ. 129).

Διὰ τί εἰς ὕδωρ βαπτιζόμεθα. Τὸ ὕδωρ τοῦ θανάτου παρίστησι τὴν εἰκόνα, τὸ σῶμα ὡς περ μνήμα δεχόμενον· τὸ δὲ Πνεῦμα τὴν ζωοποιὸν ἐνίησι δύναμιν. Τοῦτο οὖν ἐστὶ τὸ ἀνωθεν γεννηθῆναι ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος. (αὐτόθ. 128-129).— Μιμεσθαι τὸν Χριστὸν οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀρεταῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ θανάτῳ. (αὐτόθ. 128).— Ὁ τρόπος τῆς ταφῆς ἐν τίνι κεῖται. (αὐτόθ. 129). — Τούτου χάριν ὁ τὴν ζωὴν ἡμῶν οικονομῶν Κύριος τὴν τοῦ βαπτίσματος ἡμῖν ἔθετο δικηθήκην, θανάτου τύπον καὶ ζωῆς περιέχουσαν· τὴν μὲν τοῦ θανάτου εἰκόνα τοῦ ὕδατος ἐκπληροῦντος, τὸν δὲ τῆς ζωῆς ἀρραδῶνα παρεχομένου τοῦ Πνεύματος (αὐτόθ. 129).

Ἐν ἐστὶ τὸ βάπτισμα· καὶ γὰρ εἰς ἐστὶν ὁ θάνατος τῷ κόσμῳ καὶ ἡ ἀνάστασις, ὧν τύπος ἐστὶ τὸ βάπτισμα. (αὐτόθ. 129).— Ἐν τρισὶν οὖν κατὰδύσεσι, καὶ ἰσχυρίσμοις ταῖς ἐπικλήσεσι, τὸ μέγα μυστήριον τοῦ βαπτίσματος τελειοῦται, ἵνα καὶ ὁ τοῦ θανάτου τύπος ἐξεικονισθῇ, καὶ τῇ παραδόσει τῆς θεογνωσίας τὰς ψυχὰς φωτισθῶσιν οἱ βαπτιζόμενοι· ὥστε εἴ τις ἐστὶν ἐν τῷ ὕδατι χάρις, οὐκ ἐκ τῆς φύσεώς ἐστὶ τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦ Πνεύματος παρουσίας. Οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ βάπτισμα «σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν» Α'. Πέτρ. Γ', 21. (αὐτόθ. 132).— Διάκρισις χάριτος τοῦ Πνεύματος καὶ βαπτίσματος ἐν ὕδατι. (αὐτόθ. 132).

Οὐδὲν πνευματικὸν δῶρον διὰ Μωϋσεώς. (αὐτόθ. 125).— Τύπος τοῦ βαπτίσματος ἢ ἐξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξ Αἰγύπτου. (αὐτόθ. 124). — Βάπτισμα καὶ πίστις εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ

εις τὴν νεφέλην, ὡς εἰς τύπον καὶ σκιάν· ἀλλὰ τὸ βάπτισμα καὶ ἡ εἰς τὸ Πνεῦμα πίστις ἔσον βούλεται τῇ εἰς τὸν Πατέρα καὶ Υἱόν. (αὐτόθ. 120).— Τὸ εἰς τὸν Μωϋσῆν βάπτισμα καὶ τὸ ἡμέτερον τοσοῦτον διαφέρουσιν, ὅσον τὸ ὄναρ τῆς ἀληθείας. (αὐτόθ. 125).— Ἄνωφελές τὸ βάπτισμα, ἐν ᾧ τὸ ἐν τῶν τριῶν προσώπων παραλείπεται. Ἄπαραβίχστον μένειν τὴν παράδοσιν, τὴν περὶ βαπτίσματος δοθεῖσαν· ἐν τῷ βαπτίσματι χωρίζειν τὸ Πνεῦμα ἀπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τῷ βαπτίζοντι ἐπικίνδυνον, καὶ τῷ βαπτιζομένῳ ἀνωφελές· (αὐτόθ. 116).— Τὸ αὐτὸ ἐστὶ τῷ μὴ βαπτισθέντι καὶ ἀποθανόντι, καὶ τῷ βάπτισμᾷ λαβόντι, ἐν ᾧ παρελείφθη τι τῶν παραδεδομένων. (αὐτόθ. 115).— Τριπλῆ ἀνάδυσις καὶ κατὰδυσις ἐν τῷ βαπτίσματι τὸν τύπον τῶν τριῶν ἡμερῶν παρίστησιν. (αὐτόθ. 884).— Τοὺς βαπτισθέντας ἐν τῷ ἰδίῳ αἵματι οὐκ ἀναγκαῖον τὰ αὐτὰ ἐκτελεῖν σύμβολα, ὅσα τοὺς ἐν τῷ ὕδατι. (αὐτόθ. 132).

Ἔνστασις, ὅτι καὶ εἰς Μωϋσῆν τινες ἐβαπτίσθησαν, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ πρὸς ταύτην ἀπάντησις, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τύπων. (αὐτόθ. 121-128).— Ἀπάντησις πρὸς ἀνθυποφοράν, ὅτι καὶ εἰς ὕδωρ βαπτίζομεθα· ἐν ᾧ καὶ περὶ βαπτίσματος. (αὐτόθ. 128-132).— Ὅτι δεῖ τῷ ἔθει τῷ καθ' ἑκάστην χώραν ἔπεσθαι, διὰ τὸ διαφόρως ἐνεχθῆναι περὶ τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν τοὺς τότε περὶ τούτων διαλαβόντας. (αὐτόθ. 664).— Ἐκεῖνο γὰρ ἔκρινον οἱ παλαιοὶ δέχεσθαι βάπτισμα, τὸ μὴ δὲν τῆς πίστεως παρεκβαῖνον. (αὐτόθ. 665).— Ὅθεν τὰς μὲν αἰρέσεις ὠνόμασαν, τὰ δὲ σχίσματα, τὰς δὲ παρασυναγωγάς. Αἰρέσεις μὲν τοὺς παντελῶς ἀπεβῆρηγμένους· σχίσματα δὲ τοὺς δι' αἰτίας τινὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ζητήματα ἰσχύμα πρὸς ἀλλήλους διενεχθέντας· παρασυναγωγὰς δὲ τὰς συνάξεις τὰς παρὰ τῶν ἀνυποτάκτων πρεσβυτέρων ἢ ἐπισκόπων καὶ παρὰ τῶν ἀπαιδευτῶν λαῶν γινομένας. κ. ἐ. Ἐντεῦθεν διακρίνονται αἰρέσεις, σχίσματα καὶ παρασυναγωγαί. (αὐτόθ. 665).— Τίνες μὲν δέχονται τὸ τῶν αἰρετικῶν βάπτισμα, τίνες δὲ τὸ τῶν σχισματικῶν μόνον. (αὐτόθ. 665-668).— Διάφοροι περὶ τοῦ βαπτίσματος γινώμα. (αὐτόθ. 665-668).— Πλὴν ἀλλ' ἔδοξε τοῖς ἀρχαίοις τοῖς περὶ Κυπριανὸν καὶ Φιριλί-

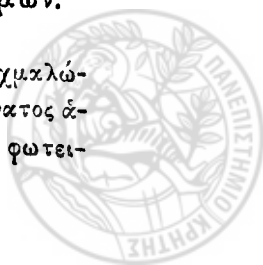
ανὸν τὸν ἡμέτερον, τούτους πάντας μιᾷ ψήφῳ ὑποβλεῖν. Διότι ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ χωρισμοῦ διὰ σχίσματος γέγονεν· οἱ δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστάντες οὐκ ἔτι ἔσχον τὴν χάριν τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐφ' ἑαυτοῖς· ἀπέλιπε γὰρ ἡ μετὰδοσις τῷ διακοπῆναι τὴν ἀκολουθίαν. (αὐτόθ. 668-672).— Ἐὰν μὲν τοι μέλλη τῇ καθόλου οἰκονομίᾳ ἐμπόδιον ἔσσεσθαι τοῦτο, πάλιν τῷ ἔθει χρηστέον, καὶ τοῖς οἰκονομήσασιν τὰ καθ' ἡμᾶς πατράσιν ἀκολουθητέον. (αὐτόθ. 669-672).— Συγκατατίθεται τῷ Ἀμφιλοχίῳ Βασίλειος εἰς τὸ κατὰ τὸν τρόπον τῷ κατὰ τόπον ἔθει. (αὐτόθ. 664-669).— Ἐν Παιδείᾳ καὶ Ῥώμῃ δ' ἀναβαπτισμὸς ἐκωλύετο. (αὐτόθ. 732. 753).

Ὅτι ἐξ ἀγράφου διδασκαλίας καὶ ἱερῶν παραδόσεων τὰ κατὰ τὸ βάπτισμα τελούμενα. Εὐλογοῦμεν δὲ τό τε ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ προσέτι αὐτὸν τὸν βαπτιζόμενον. Ἀπὸ ποίων ἐγγράφων; Οὐκ ἀπὸ τῆς σιωπῶμενης καὶ μυστικῆς παραδόσεως; Τί δέ; αὐτὴν τοῦ ἐλαίου τὴν χρίσιν τίς λόγος γεγραμμένος ἐδίδαξε; Τὸ δὲ τὸν βαπτίζεσθαι τὸν ἄνθρωπον πόθεν; Ἄλλα δὲ ἔσα περὶ τὸ βάπτισμα, Ἀποτάσσεσθαι τῷ Σαταρᾷ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, ἐκ ποίας ἐστὶ γραφῆς; Οὐκ ἐκ τῆς ἀθημοσιεύτου ταύτης καὶ ἀπορρήτου διδασκαλίας, ἣν ἐν ἀπολυπραγμονήτῳ καὶ ἀπεριεργάτῳ σιγῇ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐφύλαξαν, καλῶς ἐκεῖνο δεδιδαγμένοι, τῶν μυστηρίων τὸ σεμνὸν σιωπῇ δικωύζεσθαι; Ἄ γὰρ οὐδὲ ἐποπτεύειν ἔξιστι τοῖς ἀμυήτοις, τούτων πῶς ἂν ᾔην εἰκὸς τὴν διδασκαλίαν ἐληρικμυβεῖν ἐν γράμμασιν; Ἄλλο γὰρ δόγμα, καὶ ἄλλο κήρυγμα. Τὰ μὲν γὰρ δόγματα σιωπᾶται· τὰ δὲ κηρύγματα δημοσιεύεται κτλ. (αὐτόθ. 188-189 κ. ἐ.).

Ὁμολογία πίστεως εἰς τὴν ἀγίαν Τριᾶδα ἐκ τοῦ βαπτίσματος. (αὐτόθ. 193-196).— Τίνων αἰρετικῶν βάπτισμα οἰκονομικῶς ἕνεκα παραδέχεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. (αὐτόθ. 645-672).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων.

Μέγχι τὸ προκείμενον βάπτισμα· αἰχμηλώτοις λύτρον· ἀμαρτημάτων ἄφεσις· θάνατος ἀμαρτίας· παλιγγενεσία ψυχῆς· ἔνδυμα φωτει-



νόν· σφραγίς ἀγία ἀκατάλυτος· ὄχημα πρὸς οὐρανόν· Παρδεισίου τρυφή· βασιλείας πρόξενον· υἰοθεσίης χάρισμα (ΑΓ', 360-361).

Διὰ τί ὕδωρ ἐν τῷ βαπτίσματι; Ἐπειδὴ γὰρ διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκείμενος, διπλοῦν καὶ τὸ καθάρσιον· τὸ μὲν ἀσώματον τῷ ἀσωμάτῳ· τὸ δὲ σωματικὸν τῷ σώματι· καὶ τὸ μὲν ὕδωρ καθαίρει τὸ σῶμα, τὸ δὲ Πνεῦμα σφραγίζει τὴν ψυχὴν· Ἄνα Πνεύματι ἐρραντισμένοι τὴν καρδίαν, καὶ λουόμενοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, προσέλθωμεν τῷ Θεῷ. Πρ. Ἐβρ. Ι', 22. (αὐτόθ. 429-433). — Παλαιῶς τὸ τέλος, καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀρχὴ τὸ βάπτισμα. Ἰωάννης γὰρ ἦν ἀρχηγὸς κ. ἐ. (αὐτόθ. 433 κ. ἐ.). — Τύπος τοῦ ἀγίου βαπτίσματος μυστικὸς. (αὐτ. 1065-1093).

Ἦδη μακαριότητος ὁσμὴ πρὸς ὑμᾶς, ὧ φωτιζόμενοι· ἦδη τὰ νοητὰ ἄνθη συλλέγετε πρὸς πλοκὴν ἐπουρανίων στεφάνων· ἦδη τοῦ Πνεύματος τοῦ ἀγίου ἐπνευσεν ἡ εὐωδία. Ἐγγύς ἐστε τοῦ βαπτιστηρίου κ. ἐ. Τὸ βαπτιστήριον προαύλιον εἶχεν, ἔνθα οἱ ἐξορκισμοὶ ἀνεγινώσκοντο. (αὐτόθ. 332-336). — Προσηλθέποτε καὶ Σίμων τῷ λουτρῷ ὁ Μάγος· ἐβαπτίσθη μὲν, οὐκ ἐρωτίσθη δέ. Ἐπειδὴ τὸ μὲν σῶμα ἔβαψεν ὕδατι, τὴν δὲ καρδίαν οὐκ ἐφώτισε Πνεύματι. κ. ἐ. (αὐτόθ. 336).

Διὰ τί δι' ὕδατος καὶ μὴ δι' ἑτέρου τῶν στοιχείων ἡ χάρις δίδεται, τὰς θείας Γραφὰς ἀναλαβὼν εὐρήσει. Διάφορα τὰ ὑπὸ νόμον βαπτίσματα. (αὐτόθ. 432-449). — Τὸ τοῦ Ἰωάννου βάπτισμα ἐλύτρου ἀπὸ τῆς γεέννης. Τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ τοῦ Χριστοῦ βάπτισμα ἀπέβαλλε τὰς ἁμαρτίας· καὶ τίνες οἱ καρποὶ τῆς μετανοίας. (αὐτόθ. 436-449). — Τὸ τοῦ Χριστοῦ πόντον διάφορον ἦν τοῦ τοῦ Ἰωάννου. (αὐτόθ. 977-988). — Δωρὸν ἐστὶν οὐράνιον. (αὐτόθ. 408). — Μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ εὐλαθείας δεῖ λαμβάνειν αὐτό. Μέλλων τοίνυν εἰς τὸ ὕδωρ καταβαίνειν, μὴ τῷ ψιλῷ τοῦ ὕδατος πρόσεχε, ἀλλὰ τῇ τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐνεργείᾳ τὴν σωτηρίαν ἐκδέχου· ἀνευ γὰρ ἀμφοτέρων ἀδύνατόν σε τελειωθῆναι κ. ἐ. (αὐτόθ. 428-432). — Ἀποτελέσματα τοῦ ἀγίου βαπτίσματος· εἰς τὸ ὕδωρ κατερχόμεθα φοροῦντες τὰς ἁμαρτίας, ἀλλ' ἡ τῆς χάριτος ἐπίκλησις σφραγίσασα τὴν ψυχὴν, ἀναβαίνομεν ἐν δικαιοσύνῃ ζωοποιηθέντες κ. ἐ. (αὐτόθ. 441-444). — Ὡς περ ἐκ νεκρῶν

ζῶντες παριστάμεθα. (αὐτόθ. 1081-1084). — Περιτομὴ τῆς καρδίας ἐστὶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι. (αὐτόθ. 513). — Δύναμιν ἐμποιεῖ τοῦ κατὰ δαιμόνων ἀγωνίζεσθαι. (αὐτόθ. 444). — Μηδεὶς οὖν νομιζέτω τὸ βάπτισμα ἀφέσεως ἁμαρτιῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ υἰοθεσίης χάριν τυγχάνειν. Ἄλλ' οὐχ οὕτω τὸ τοῦ Ἰωάννου βάπτισμα κ. ἐ. (αὐτόθ. 1080-1081). — Κεχάρισται ἡμῖν παρὰ Χριστοῦ ἡ ἀληθὴς σταύρωσις, καὶ ταφή, καὶ ἀνάστασις. (αὐτόθ.).

Πρὸς τί ἐν τῷ βαπτίσματι τρεῖς καταδύσεις καὶ ἀναδύσεις. Τί τοῦ ἐλαίου ἡ ἀλειψίς· τί τὰ ἐμφυσήματα· τί ἡ κολυμβήθρα. (αὐτόθ. 1080). — Διὰ τί χάριν λέγειν τὸ βάπτισμα ἔθος. (αὐτόθ. 373). — Ἐν τῷ βαπτίσματι ἡ τῶν ἁμαρτιῶν ἀφεσις δίδεται ἐκ τοῦ ἴσου πᾶσι· καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἀγίου Πνεύματος κατὰ τὴν ἐκάστου πίστιν. (αὐτόθ. 777). — Διαφορὰ λουτροῦ καὶ μετανοίας ποία ἐστίν. (αὐτόθ. 1041-1044).

Πρὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς μετοχῆς τῶν θείων μυστηρίων, πάντα τὰ ἔργα ματαιότης· καὶ πῶς δεῖ μετὰ τὸ ἅγιον βάπτισμα διάγειν καὶ βιοῦν. (αὐτόθ. 1104-1125). — Διὰ τί γυμνοὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν. κτλ. (αὐτόθ. 1077-1084).

Προσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον καὶ σωτήριον βάπτισμα ὀφείλομεν μὴ ἐξετάζειν τὸν βαπτίζοντα. Κατὰ γὰρ τὸν καιρὸν τοῦ βαπτίσματος, ὅταν προσέλθῃς ἐπὶ τὸν ἐπίσκοπον, ἢ πρεσβύτερον, ἢ διάκονον (ἀπανταχοῦ γὰρ ἡ χάρις, καὶ ἐν κώμασι καὶ ἐν πόλεσι· καὶ ἐπὶ ἰδιωτῶν καὶ ἐλλογίμων, καὶ ἐπὶ δούλων καὶ ἐλευθέρων· ἐπειδὴ οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἡ χάρις, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ δι' ἀνθρώπων ἡ δόσις)· σὺ μὲν προσέρχου τῷ βαπτίζοντι· προσέρχου δέ, μὴ προσέχων τῷ προσώπῳ τοῦ φαινομένου, ἀλλὰ μέμνησο τοῦ Πνεύματος τοῦ ἀγίου κ. ἐ. (αὐτόθ. 1009).

Προκατήχησις κατηγουμένων. (αὐτόθ. 332-365). — Κατήχησις φωτιζομένων. (αὐτόθ. 360-377). — Βαπτίσματος μυστήριον (αὐτόθ.). — Καθάρσιον σωματικὸν καὶ πνευματικόν. (αὐτόθ. 429 κ. ἐ.). — Βάπτισμα ἄπαξ διὰ τί. (αὐτόθ. 345). — Περὶ τῶν ἐν τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι λέξεων, Ἀποτάσσομαι σοι Σατανᾶ κτλ. (αὐτόθ. 1068-1069). — Αἱ ἐκ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος πνευματικαὶ ὠφέλεια. (αὐτόθ. 1077 κ. ἐ.).

Ἀποδέχεται τὸν Ῥουφῖνον ὁ ἅγιος Ἀμμώ-



νιος ἀπὸ τοῦ ἀρχάντου βαπτίσματος. [Παλλάδ.  
ΑΔ', 1034].

Ἐκ τῶν Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ.

Λόγος εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ κατὰ δο-  
γματῶν ἐλληνικῶν. (ΛΓ', 336-360).— Λόγος  
ἕτερος. (αὐτόθ. 360-425).

Βάπτισμα, φωτισμός ἐστι τοῦ γνῶναι τοῦ  
μυστηρίου τὴν δύναμιν. Τρισσὴν γέννησιν οἶδεν  
ἡμῖν ὁ Λόγος· τὴν ἐκ σωμάτων, τὴν ἐκ τοῦ  
βαπτίσματος, καὶ τὴν ἐξ ἀναστάσεως. Τίνες  
αὐταὶ καὶ πῶς. (αὐτόθ. 360-361).

Διάφορα εἶδη βαπτίσματος, Μωϋσέως, Ἰω-  
άννου κτλ. (αὐτόθ. 353).— Βάπτισμα τοῦ Κυ-  
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (αὐτόθ. 353 κ. ἐ.).

— Βάπτισμα τέταρτον, τὸ διὰ μαρτυρίου καὶ  
αἵματος, ὃ καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσαστο,  
καὶ πολὺ γε τῶν ἄλλων αἰδεσιμώτερον, ὅσω  
δευτέροις ῥύποις οὐ μολύνεται. Οἶδα καὶ πέμ-  
πτον ἔτι, τὸ τῶν δακρύων· ἀλλ' ἐπιπονώτερον.  
(αὐτόθ. 356 κ. ἐ.). — Περὶ τοῦ βαπτίσματος

τῆς μετανόιας, καὶ κατὰ Ναυάτου τοῦ μισαν-  
θρώπου. (αὐτόθ. 356-360).— Τὸ τοῦ Χριστοῦ  
βάπτισμα μυστήριον ὑψηλὸν καὶ θεῖον. (αὐτόθ.  
336).— Πῶς ἐορτάζειν αὐτὸ δεῖ. (αὐτόθ. 349).

— Διὰ τί τὸ βάπτισμα. (αὐτόθ. 393-397).—  
Διὰ τί ἐξ ὕδατός ἐστι καὶ Πνεύματος. (αὐτόθ.  
396-397).— Βάπτισμα πνευματικὸν οὐκ ἔστιν  
εἶναι δίχα Πνεύματος ἁγίου. (αὐτόθ. 256).—  
Τύπος αὐτοῦ ἦν ποτε ἡ περιτομή. (αὐτόθ. 397).

Κίνδυνος οὐ μικρός, εἰ ἀπέλθοις τῇ φθορᾷ  
γεννηθεὶς μόνῃ, καὶ μὴ τὴν ἀφθαρσίαν ἀμφιε-  
σάμενος. (αὐτόθ.).— Ἐπισπεύδειν χρὴ τὸ βά-  
πτισμα. (αὐτ. 400-404).— Πάντα τὰ μέλη κα-  
θαρξέσθωσαν, καὶ διὰ τί. (αὐτόθ. 416). — Ση-  
μασίαι τῶν κατὰ τὸ βάπτισμα, καὶ τῶν μετ'

αὐτὸ τελομένων. (αὐτόθ. 425). — Βάπτισμα  
οὐ δεῖ ἀναβάλλειν. (αὐτόθ. 372).— Ἀνασκευὴ  
τῶν προφάσεων ἀναβαλλομένων τὸ βάπτισμα.

(αὐτόθ. 372. 373).— Τίνας προβάλλονται προ-  
φάσεις. (αὐτόθ. 400).— Πᾶς τις δύναται γενέ-  
σθαι ἡμῖν βαπτιστής, καὶ μηδένα κρίνωμεν  
χρηζόντες ἰατρείας. Τύχε τῆς σωτηρίας, ἥς

οὐδὲν ὑψηλότερον, οὐδὲ τιμιώτερον τοῖς γε νοῦν  
ἔχουσι. Μὴ εἴπη· ἐπίσκοπος βαπτισάτω με,  
καὶ οὗτος μητροπολίτης, ἢ ἱεροσολυμίτης, καὶ  
οὗτος τῶν εὐ γεγονότων. Δεινὸν γάρ, εἰ τῷ

βαπτιστῇ τὸ εὐγενές μου καθυβρισθήσεται· ἢ  
πρεσβύτερος μὲν, ἀλλὰ καὶ οὗτος τῶν ἀγάμων,  
καὶ οὗτος τῶν ἐγκρατῶν καὶ ἀγγελικῶν τὴν  
πολιτεῖν· δεινὸν γάρ, εἰ ἐν καιρῷ καθάρσεως  
ῥυπωθήσομαι. Μὴ ζῆτει ἀξιοπιστίαν τοῦ κη-  
ρύσσοντος, μηδὲ τοῦ βαπτίζοντος. Ἄλλος δ  
τούτων κριτής, καὶ τῶν ἀφανεστέρων δοκιμα-  
στής. Ἐπειδὴ, ἄνθρωπος μὲν εἰς πρόσωπον,  
Θεὸς δὲ εἰς καρδίαν βλέπει. Σοὶ δὲ ἀξιοπι-  
στος πρὸς τὴν κάθαρσιν πᾶς· μόνον ἔστω τις  
τῶν ἐγκρίτων, καὶ μὴ τῶν προδήλως κατεγνω-  
σμένων, μηδὲ τῆς Ἐκκλησίας ἀλλότριος. Μὴ  
κρίνε τοὺς κριτὰς ὁ χρηζὼν τῆς ἰατρείας· μηδὲ  
φιλοκρίνει μοι τὰς ἀξίας τῶν σὲ καθαιρόντων,  
μηδὲ διακρίνου πρὸς τοὺς γεννήτορας. Οὐ γὰρ  
τόπων ἢ χάρις, ἀλλὰ τοῦ Πνεύματος. Οὕτως  
ἔστω σοὶ πᾶς βαπτιστής· κἂν τῇ πολιτείᾳ  
πρόεχη, ἀλλ' ἢ τοῦ βαπτίσματος δυνάμει ἔση·  
καὶ τελειοποιός σοι πᾶς ὁμοίως, ὁ τῇ αὐτῇ  
πίστει μεμορφωμένος. (αὐτόθ. 396 κ. ἐ.).

Μὴ ἀπαξιώσης συμβαπτισθῆναι πένητι,  
πλούσιος ὢν, ὁ εὐπατρίδης τῷ δυσγενεῖ, ὁ δε-  
σπότης τῷ δούλῳ. Μὴ ἀπαξιώσης ἐξαγορευσαί  
σου τὴν ἁμαρτίαν, εἰδὼς ὅπως Ἰωάννης ἐβά-  
πτιζεν, ἵνα τὴν ἐκεῖθεν αἰσχύνῃ τῇ ἐνταῦθα  
φύγῃ, καὶ δείξῃς ὅτι τὴν ἁμαρτίαν ὄντως με-  
μίσηκας, παραδειγματίσας αὐτὴν καὶ θριαμ-  
βεύσας, ὡς ἀξίαν ὑβρεως. Μὴ διαπτύσης ἐξορ-  
κισμοῦ θεραπεῖν, μηδὲ πρὸς τὸ μῆκος ταύτης  
ἀπχορεύσης. Μὴ κατοκνήσης, μὴ ὁδοῦ μῆκος,  
μὴ μέτρῳ θαλάσσης, μὴ πῦρ, εἰ καὶ τοῦτο πρό-  
κειται, μὴ ἄλλο μηδέν, ἢ μικρόν, ἢ μεῖζον  
τῶν κωλυμάτων, ὥστε τυχεῖν τοῦ χαρίσματος  
κ. ἐ. (αὐτόθ. 396-397 κ. ἐ.).

Τὸ βάπτισμα μόνον τῶν ἡμαρτημένων, οὐ  
τῶν ἁμαρτανομένων ἔχει συγχώρησιν. (αὐτόθ.  
405).— Οὐκ ἔστι δι' αὐτοῦ ἀναγέννησις δευτέρα,  
ἢν ἀπολέσωμεν τὸ πρῶτον βάπτισμα, ἀλλὰ  
μόνον μόγις συνούλωσις. (αὐτόθ. 368).— *Εἰς  
Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα.* Εἰ τοῦτο  
ἀκυρωθεῖ μοι, παρὰ τίνος ἔξω τὸ δεύτερον;  
Τί φατέ, οἱ καταβαπτίζοντες, ἢ ἀναβαπτίζον-  
τες; Ἔστιν εἶναι πνευματικὸν δίχα Πνεύματος;  
(αὐτόθ. 236).— Κατὰ τῶν αἰρετικῶν τῶν *Εὐ-  
ρομαίων* κηλουμένων, οἵτινες ἀναβαπτίζουσι

πάντας τοὺς πρὸς αὐτοὺς ἐρχομένους, οὐ μόνον  
ὀρθοδόξους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ Ἀρειανῶν,  
κατὰ κεφαλῆς ἄνω τοὺς πόδας στρέφοντες

τῶν βαπτιζομένων. [Ἐπιφάν. ΜΒ', 637].

Ὁ βαπτιζόμενος ὄλον ἑαυτὸν τῷ Θεῷ διδωσιν. Ὁλοκαύτωμα γίνεται λογικόν, θύμα τέλειον. (αὐτόθ. 417 κ. ἐ.).— Διὰ τῆς εἰς τὸ καλὸν ἕξεως ἀσφαλίσωμεν ἑαυτοῖς τὴν κτηθεῖσαν λύτρωσιν. (αὐτόθ. 349-352).— Τῶν τυχόντων τῆς δωρεᾶς ταύτης πολλοὶ ὁποῖοί τινες ἦσαν, πρὶν ταύτην δέξασθαι. (αὐτόθ. 388-389).

Γρηγόριος περὶ ἑαυτοῦ. Πάντων δὲ τὸν κοινὸν θάνατον δεδοικότες, ὁ τῆς ψυχῆς ἦν ἔμοι φοβερώτερος. Ἐκινδύνευον γὰρ ὁ ἄθλιος ἀπελθεῖν καὶ ἀτέλεστος, ποθῶν τὸ πνευματικὸν ὕδωρ ἐν τοῖς φοινικοῖς ὕδασι. (ΑΕ', 1024).

Πάτερ ἀναρχε· οὐ ψεύσομαί σε· μονογενὲς Λόγε, οὐ ψεύσομαί σε· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Οἶδα τίνι ὠμολόγησα, καὶ τίνι ἀπεταξάμην, καὶ τίνι συνεταξάμην, κ. ἐ. Μνήσθητι τῆς ὁμολογίας. Εἰς τί ἐβαπτίσθης; εἰς Πατέρα; Καλῶς· πλὴν, Ἰουδαϊκὸν ἔτι. Εἰς Υἱόν; Καλῶς· οὐκ ἔτι μὲν Ἰουδαϊκόν, οὕτω δὲ τέλειον. Εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα; Ὑπέρευγε· τοῦτο τὸ τέλειον. (αὐτόθ. 236-237).

Χάρισμα τὸ ἅγιον βᾶπτισμα. Καὶ γὰρ εἰ ἄφροσιν ἔχει τῶν παρελθόντων τὸ χάρισμα, ἀλλὰ τότε μᾶλλον εὐλαβείας ἄξιον· μὴ πρὸς τὸν αὐτὸν ἔμετον ἐπανέλθωμεν. (αὐτόθ. 352).

Πρὸς τοὺς ἐπαιρομένους κατὰ τῶν οἰκονόμων τοῦ Μυστηρίου, ἀν ἄξιον τινὲ προέχωσι. Πρὸς τοὺς θαρρόντας νεότητι, καὶ πάντα καιρὸν οἰομένους εἶναι διδασκαλίας ἢ προεδρίας. Ἰησοῦς καθαίρεται· καὶ σὺ καταφρονεῖς τῆς καθάρσεως; Ὑπὸ Ἰωάννου. καὶ σὺ κατεξάνιστασαι τοῦ σοῦ κήρυκος; Τριακονταέτης ὢν· καὶ σὺ πρὸ τῆς γενεαῖδος διδάσκεις τοὺς γέροντας, ἢ τῷ διδάσκειν πιστεύεις, οὔτε παρὰ τῆς ἡλικίας, οὔτε παρὰ τοῦ τρόπου τυχὸν ἔχων τὸ αἰδέσιμον; εἶτα ὁ Δαυὶδ ἐνταῦθα, καὶ ὁ δεῖνα, Κριταί, καὶ τὰ παραδείγματα ἐπὶ γλώσσης. Πᾶς γὰρ ἀδικῶν εἰς ἀπολογίαν ἔτοιμος. Ἄλλ' οὐ νόμος Ἐκκλησίας τὸ σπάνιον· εἴπερ μὴδὲ μίαν χελιδὼν ἔαρ ποιεῖ, μὴδὲ γραμμὴ μίαν τὸν γεωμέτρην, ἢ πλοῦς εἰς τὸν θαλάττιον. (αὐτόθ. 352).— Διάλογος τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν Ἰορδάνῃ. (αὐτόθ.).

Ἐβάπτισε Μωϋσῆς, ἀλλ' ἐν ὕδατι· ἐβάπτισε καὶ Ἰωάννης, ἀλλ' εἰς μετόχιον. Βαπτί-

ζει καὶ Ἰησοῦς, ἀλλ' ἐν Πνεύματι. Τοῦτο ἡ τελειότης. (αὐτόθ. 353).

Βάπτισμα πότε ἀγιάζει τοὺς μετέχοντας, καὶ ἀμόλυτον διατηρεῖται. (αὐτόθ. 401-420).— Φωτιζομένων καὶ κατηχομένων διδασκαλίαν. (αὐτόθ. 425).— Ψαλμωδία καὶ λαμπάδες ἐν τῷ καιρῷ τοῦ βαπτίσματος. (αὐτόθ. 425).— Τὸ τοῦ Χριστοῦ βάπτισμα τύπος ἦν τῆς ἡμετέρας καθάρσεως. (αὐτόθ. 960).— Τὸ λουτρὸν ἐξιδευτέρου βίου σφραγίς. (αὐτόθ. 962).— Ἡ τρισσὴ θεότης φασεφόρον ἐξανατέλλει τὸν βαπτιζόμενον. (αὐτόθ. 411).— Ἔστι βάπτισμα Πνεύματος, καὶ βάπτισμα αἵματος. (αὐτόθ. 462. Νικήτας Δαυὶδ εἰς Γρηγ. περὶ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ΑΗ', 712-713).

### Ἐκ τῶν Ἀστερίου Ἀμασειας.

Ἴνα καὶ οἱ Χριστιανοὶ μετὰ ταῦτα μάθωσι, τὰ τικτόμενα βρέφει μετὰ τῆς μήτρας σπάργαν, καὶ πρὸ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν σπαργάνων, σφραγίζουσιν αὐτὰ τῷ βαπτίσματι, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ· περὶ ἧς λέγει ὁ Παῦλος· «Ἐν ᾧ καὶ περιετριμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ». Πρ. Κολοσ. Β', 11. 12. (Μ', 445).

Εἰ οὖν ἡ τοῦ Ἰουδαίου περιτομὴ πρόϊμος καὶ ταχεῖα, καὶ εὐθὺς μετὰ τὰ σπάργαν τῷ βρέφει ἐδίδοτο, πολλῶ μᾶλλον ἢ τοῦ Χριστοῦ περιτομῇ, ἢ διὰ τοῦ βαπτίσματος, ὀφείλει ταχυνωτέρα τῷ βρέφει πρὸς ἀσφάλειαν δίδοσθαι· τοῦτο μὲν, ἵνα τὸν Χριστὸν ἐνδυσάμενον ὡς θώρακα, μὴ φοβηθῇ τοὺς πολεμίους δαίμονας· τοῦτο δέ, ἵνα μὴ προδοθῇ εἰς αἵρεσιν, καὶ ἀχμάλωτον γένηται. Νόει ἃ λέγω. Οἶδατε τὰ γινόμενα. Τοῦτο δέ, ἵνα καὶ τελευταίῃ, μὴ ἐξέληθ ἄσφραγιστον. Καὶ ὅτι διὰ πατέρα ἢ μητέρα ἑτερόδοξον, τὸ βρέφος ἐβαπτίσθη, καὶ οὐκ ἐβαπτίσθη, ἀλλὰ κατεβαπτίσθη εἰς αἵρεσιν. Οὕτω τὸν βίον ἐπλευσε, καὶ ἤδη ἐναυάγησεν. (αὐτόθ. 445.—Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 872).

Πρὸ τοῦ αἰσθητοῦ ἱματίου, τὸ βασιλικὸν Χριστοῦ ἱμάτιον τὸ βρέφος ἐνδυσον, ἵνα καυχῆται ὅτι παιδίον σου ὡς βασιλεὺς εἰς πορφυρὴν γεγένηται. Ὁ μὴ περιτεμνόμενος ἐν τῷ νόμῳ ὀκταήμερος, ἐπικατάρκτος ἦν. Γέν. ΙΖ', 14. Ὁ μὴ βαπτιζόμενος ἐν τῇ χάριτι, τῆς β-

σιλείας τῶν οὐράνων ξένος καὶ ἀλλότριος. Ὁ γὰρ εἰπὼν ἐν τῷ νόμῳ· Ἐπικατάρατος πᾶς ἄισην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ, δ' αὐτὸς εἶπε μετὰ ὄρκου ἐν τῇ χάριτι· Ἀμὴν ἡμῖν λέγωσιν, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἰωάν. Γ', 5. (αὐτόθ. 445-448). — Ἀναγέννησις διὰ μετανοίας. (Περὶ Φωτῆς ΡΔ', 213). — Βάπτισμα νηπίων. Περὶ χριστιανοῦ καὶ βαπτίσματος νηπίων φιλοπονία παντὶ χριστιανῷ ὠφελοῦσα. Κεὶ περὶ τοῦ στυροῦ. (Ἱερώνυμος θεολ. Ἑλλην. Μ', 860-865).

Ἐκ τῶν Ἐπιφανίου Κύπρου.

Τὸ εἰς ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος βάπτισμα τῆς Κυριακῆς Τριάδος τὸ ἀληθές μυστήριον δείκνυσιν. (ΜΒ', 852). — Τὸ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ οὐ τὸν Χριστὸν ἐκαθάρισεν, ἀλλὰ τὰ ὕδατα ἐκαθαρίσθησαν. (αὐτόθ. 880). — Περικτροπαί εἰς τὸ ἄγιον βάπτισμα, καὶ ἀναβαπτισμοὶ παρὰ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. (αὐτόθ. 808. 876. 881. 885). — Ἐβίων δ' αἰρετικὸς προσέθετο τὸ περικτροπεῖσθαι ἔπτεσθαί τινων τῶν ἀλλοθινῶν· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν, εἴποτε γυνικὶ συναφθεῖη, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀναστῆ, βαπτίζεσθαι ἐν τοῖς ὕδασιν, εἶπου δὲ ἂν εὐποροίη ἢ θαλάσσης, ἢ ἄλλων ὑδάτων. Ἀλλὰ καὶ εἰ συναντήσῃε τινα ἀνιῶν ἀπὸ τῆς τῶν ὑδάτων καταδύσεως καὶ βαπτισμοῦ, ὡσαύτως πάλιν ἀνατρέχει βαπτίζεσθαι, πολλάκις καὶ σὺν τοῖς ἱματίοις. ἔνθα καὶ κακοδοξίαι Ἐβιωναίων. (ΜΑ', 408).

Βάπτισμα Μαρκιῶνος αἰρετικοῦ, οὐχὶ ἐν, ἀλλὰ μέχρι τριῶν, καὶ διὰ τί. (αὐτόθ. 700). — Ἀπὸ Μωϋσέως καὶ θαλάσσης ἤρξατο ὁ τύπος, ἀπὸ Ἰωάννου ἠνοίγη ὁ τύπος, ἐν Χριστῷ δὲ ἐτελειώθη τὸ δῶρον. (ΜΓ', 116). — Ἐπιφανίου ἀνάδοχος. (ΜΑ', 33).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Περὶ τοῦ βαπτίσματος, ἐκ τῶν Γραφῶν. (ΜΓ', 232). — Ποῦ ἢ Παλαιὰ Διαθήκη προετύπωσε τὴν εἰκόνα τοῦ βαπτίσματος. (αὐτόθ. 588). — Ὑπὸ τῶν προφητῶν προηγέθη. (αὐτόθ. 593). — Ποταμὸς τῆς χάριτός· ἐστὶν· ῥεῖ

πανταχοῦ, οὐκ ἐν Παλαιστίνῃ τὰς πηγὰς ἔχων, καὶ εἰς τὴν γείτονα καλυπτόμενος θάλασσαν, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν γῆν κυκλῶν, ἢ εἰσβάλλων εἰς τὴν Παράδειτον. (αὐτόθ. 420). — Τὸ βάπτισμα οὐκ ἰσχύει, εἰ ἐν τῶν προσώπων τῆς ἁγίας Τριάδος ἀποβάλλεται. Ταύτην οὖν ἔχοντες τὴν πληροφορικὴν βαπτίζομεθα μὲν, ὡς προσετάχθημεν, πιστεύομεν δέ, ὡς βαπτίζομεθα, δοξάζομεν δέ, ὡς πιστεύομεν· ὥστε ὁμοφώνως τὸ βάπτισμα, καὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν δόξαν, εἰς Πατέρα εἶναι καὶ Υἱόν, καὶ Πνεῦμα ἅγιον. (αὐτόθ. 1032).

Τίνος ἕνεκεν δι' ὕδατος ἢ καθαρσις; Καὶ διὰ τί ὁ βαπτίζομενος τρις καταδύεται εἰς τὸ ὕδωρ; (αὐτόθ. 585). — Κατὰ τὸ βάπτισμα ἕθος δίδοσθαι καὶ τὸ ὄνομα. (αὐτόθ. 417). — Ἐνέργειαι αὐτοῦ θαυμαστικαί. (αὐτόθ. 580).

Βάπτισμα ἐκ φόβου. Ὅρῳ ὅταν ποτὲ σεισμός ἐπιγένηται τῷ βίῳ, ἢ λιμός, ἢ πολεμίων καταδρομὴ, πάντας ἐπειγμένως ἐπὶ τὸ βάπτιστήριον σπεύδοντας, ἵνα μὴ κενοὶ τῆς χάριτος ἐξ ἀνθρώπων ἀπέλωσιν, κ. ἐ. (αὐτ. 420).

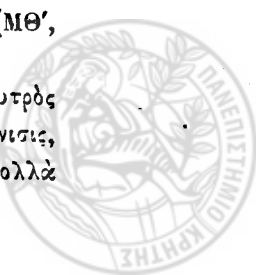
Βάπτισμά ἐστιν ἁμαρτιῶν καθαρσις, ἄφρασις πλημμελημάτων, ἀνακκινισμοῦ καὶ ἀναγεννήσεως αἰτία. Ἀναγέννησιν δὲ νόησον, ἐννοίχθωρουμένην, ὀφθαλμοῖς οὐ βλεπομένην. (αὐτόθ. 580). — Οὐ τὸ ὕδωρ χαρίζεται ταύτην τὴν εὐεργεσίαν, ἀλλὰ Θεοῦ πρόσταγμα, καὶ ἡ τοῦ Πνεύματος ἐπιφοίτησις μουσικῶς ἐρχομένη πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐλευθερίαν κ. ἐ. — Διὰ τί τὰ δύο, καὶ οὐχὶ μόνον τὸ Πνεῦμα αὐτάρκες ἐνομίσθη πρὸς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ βαπτίσματος; Σύνθετος ὁ ἄνθρωπος, καὶ οὐχ ἄπλοῦς, ὡς ἀκριβῶς ἐπιστάμεθα. κ. ἐ. (αὐτόθ. 581).

Λόγοι. Πρὸς τοὺς βραδύνοντας εἰς τὸ βάπτισμα. (αὐτόθ. 416-432). — Εἰς τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων, ἐν ἣ ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν. (αὐτ. 577-600). — Κτηχητικὸς. (ΜΕ', 9-105).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου.

Κατηχήσεις δύο πρὸς τοὺς μέλλοντας φωτίζεσθαι, καὶ διὰ τί λουτρὸν παλιγγενεσίας καὶ οὐκ ἀφέσεως ἁμαρτημάτων λέγεται. (ΜΘ', 223-240).

Ὄνομασίαι βαπτίσματος. Καλεῖται λουτρὸς παλιγγενεσίας, φώτισμα, δωρεά, ἀνακκίνισις, βάπτισμα, ταφή, περιτομή, σταυρός, ἄλλα πολλὰ



καὶ παντοδαπά. (αὐτόθ. 225 κ.έ.).—Πνευματική δύναμις τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. (NE', 607-612).—Εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τὸ σωτήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἔνθα περὶ βαπτισμάτων, Ἰουδαϊκοῦ, Ἰωάννου κτλ. (MO', 365-372).—Πῶς ἀνακαινίζει καὶ ἀναπλάττει ἡμᾶς. (αὐτόθ. 227).—Βάπτισμα ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ τί ἐστίν. (αὐτόθ. 365-369).—Βάπτισμα καὶ περιτομὴ Ἀβραάμ. (NG', 373).—Βάπτισμα Ἰωάννου. Ὁμιλία. (NZ', 183-192. — MO', 365-372).—Διαφορὰ βαπτίσματος Χριστοῦ, καὶ βαπτίσματος Ἰωάννου. (NZ', 196 κ. έ.).—Τὸ τοῦ Ἰωάννου ἀνώτερον ἦν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ· ἦν ὁμοῦς ἀτελής. (NO', 109. — E', 284-285).—Τὸ βάπτισμα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, οὐδὲν πλέον εἶχε τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου. (NO', 167).

Τύπος αὐτοῦ ἡ θάλασσα ἦν ἡ Ἐρυθρά. (NH', 247 κ. έ. — NE', 643). — Βάπτισμα οὐ δεῖ ὑπερτίθεσθαι προφάσει τοῦ πλείονα ἀμαρτάνειν. (EG', 107 κ. έ.). — Μηδὲ ἀναβάλλειν. (E', 21-26. 182-192).

Βάπτισμα διὰ τί ἐν. Ἔτερον γὰρ οὐκ ἔστι λουτρόν, οὐδὲ καταλλαγὴ πάλιν δευτέρω, ἀλλὰ φοβερά τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζήλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους κ. έ. (EB', 19 κ. έ.).

Φάρμακόν ἐστίν ἀντίδοτον τὸ βάπτισμα. (αὐτόθ. 269).—Μεγάλη ἡ χάρις αὐτοῦ. (NE', 651).—Τὸ τοῦ βαπτίσματος δῶρον πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν ἐπάγει τὴν ἄφεσιν. (NG', 241). — Τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἁγίους ἀπεργάζεται. (MO', 226). — Πῶς ἀνακαινίζει καὶ καταλλάττει. (αὐτόθ. 227). — Ποῖον τὸ τοῦ βαπτίσματος δῶρον (NZ', 185). — Δύναμις τοῦ βαπτίσματος Χριστοῦ. (αὐτόθ. 197).—Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ καλεῖται. (NH', 619-620. — NO', 151).—Βάπτισμα αἱματός ἐστὶ τὸ μαρτύριον. (N', 522. 648).—Τύπος ἐστὶ τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως. (αὐτόθ. 808).

Βάπτισμα οὐκ ὠφελεῖ, εἰ μετὰ ταῦτα φαῦλοι γινόμεθα. (NZ', 198).—Τὸ βάπτισμα καὶ ἡ πίστις οὐκ ἀρκοῦσιν ἡμῖν πρὸς σωτηρίαν, ἀνευ τῶν ἔργων. (NO', 78). — Ποῖος ὁ τρόπος τοῦ λχμβάνειν τὸ βάπτισμα. (MO', 225 κ. έ.). — Τί ποτέ ἐστὶ τὸ βάπτισμα, καὶ τίνος ἐνεκεν εἰς τὸν βίον εἰσῆλθε τὸν ἡμέτερον, καὶ

πόσα κομίζει ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ. (αὐτόθ. 225). — Γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους τοὺς πόδας μετὰ τοῦ χιτωνίσκου παρέπεμπον αὐτοὺς πρὸς τὰς τῶν ἐξορκιζόντων φωνάς, καὶ διὰ τί. (αὐτόθ. 225).—Χρίσις τῶν βαπτιζομένων. (EB', 342-347). — Τί δήποτε παρὰδραμόντες ἡμῶν οἱ Πατέρες ἅπαντα τὸν ἐκαυτόν, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ (τῷ Μεγάλῳ Σαβδῶτῳ) μυσταγωγεῖσθαι τὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἐνομοθέτησαν; (MO', 225-240. — E', 22 κ. έ.). — Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἀμάρτημα καὶ ἀσέβημα, ὅπερ οὐκ εἶκει καὶ παραχωρεῖ τῇ δωρεᾷ· θεία γὰρ ἔστιν ἡ χάρις. (αὐτόθ.).

Τὸ βάπτισμα μέγαν ποιεῖ οὐ τὸν βαπτιζόμενον, ἀλλ' ἐκείνον εἰς οὗ τὸ ὄνομα βαπτιζόμεθα. Τὸ ζητούμενόν ἐστίν οὐχ ὑπὸ τίνος ἐβαπτίσθημεν, ἀλλὰ τὸ εἰς τίνος ὄνομα ἐβαπτίσθημεν. Οὐ γὰρ ὁ βαπτίσας, ἀλλ' ὁ καλούμενος εἰς τὸ βάπτισμα ζητεῖται· οὗτος γὰρ ἀφήσει τὰ ἀμαρτήματα. (EA', 25 κ. έ.).—Πέντε βαπτίσματα ἐστίν. (NG', 661). — Ὁ μὴ βαπτισθεὶς ἄλλους βαπτίσει οὐ δύναται. (αὐτ. 673).

Περὶ προετοιμασίας τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ὅτι καὶ ἡ περιτομὴ θυσίαν εἶχε συνεζευγμένην καὶ ἡμερῶν παρατήρησιν κ. έ. (EA', 665). — «Ἀποτάσσομαι τῷ Σατανᾷ, καὶ συντάσσομαί σοι, Χριστέ». Τοῦτο οὐκ ἔστι χειρόγραφον, ἀλλὰ συνθήκη κ. έ. (EB', 341-342).

Ἐβαπτίζοντο καὶ νῆπια. Ἀλείφεται, ὥς περ οἱ ἀθληταὶ εἰς στάδιον ἐμβησόμενοι. Ἄμα γὰρ τίκτεται, καὶ οὐ καθάπερ ἐκεῖνος ὁ πρῶτος κατὰ μικρόν, ἀλλ' εὐθέως· οὐ καθάπερ οἱ ἱερεῖς τὸ παλαιὸν τὴν κεφαλὴν μόνον, μᾶλλον δὲ μειζόνως. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὴν κεφαλὴν, τὸ οὖς τὸ δεξιόν, τὴν χεῖρα, ἵνα καὶ πρὸς ὑπακοὴν καὶ ἔργα ἀγαθὰ αὐτὸν διεγείρη· οὗτος δὲ τὸ πᾶν. Οὐ γὰρ διδασχθησόμενος ἔρχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀθλήσων καὶ γυμνασθησόμενος εἰς ἐτέραν ἀνάγεται κτίσιν κ. έ. (αὐτόθ. 340-343).—Μεγάλα γὰρ τὰ χαρίσματα τοῦ βαπτίσματος. (NE', 651).—Τὸ βάπτισμα χωρίζει ἡμᾶς τῶν ἄλλων ἐθνῶν. (NA', 368).

Οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρῶς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν οἱ βαπτισθέντες. Ὡ καθαρῶν ὠδίνων! Ὡ πνευματικῶν τόκων! Ὡ καινῶν λοχευμάτων! Χωρὶς μήτρας σύλληψις, χωρὶς γαστρὸς γέννησις, χωρὶς σαρκὸς τόκος, τόκος πνευματικός, τόκος ἐκ χάριτος καὶ φι-

λανθρωπίκῃς Θεοῦ, τόκος εὐφροσύνης γέμων καὶ χαρᾶς. Ἄλλ' οὐ τοιοῦτος ὁ πρότερος κ. ἐ. (ΝΑ', 96-97). — Τὸ βάπτισμα χάρις ἐστὶ δωρεὰν παρεχομένη τὴν ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ δέδικαις μὴ ἀμαρτίας; Τὰ μετὰ τὸ βάπτισμα λέγε. Τότε ἔχε τὸν φόβον. Νῦν δὲ πρὸ μὲν τοῦ βαπτίσματος εὐλαδῆς σύ, μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα ῥᾶθυμος. Ἀλλὰ τὸν καιρὸν ἀναμένεις τῆς τεσσαρακοστῆς; Τίνος ἕνεκεν; μὴ γὰρ ἔχει τι πλεονέκτημα ὁ καιρός; (Ξ', 21. 23. 26). — Βαπτίζεται, οὐ βαπτίζω. (αὐτόθ. 21. 342).

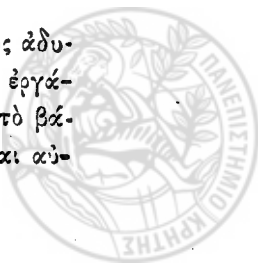
Βάπτισμα ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. Ἐπει τί ποιήσουσιν οἱ βαπτίζομενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅπως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Α'. πρ. Κορινθ. ΙΕ', 29. Τί οὖν ἐστὶν ὃ φησὶν ὁ Ἀπόστολος; Εἶπω, πῶς παραποιοῦσι τὴν ῥῆσιν ταύτην οἱ τὰ Μαρκίωνος νοσοῦντες. Ἐπειδὴν γὰρ τις κατηγορούμενος ἀπέλθῃ παρ' αὐτοῖς, τὸν ζῶντα ὑπὸ τὴν κλίνην τοῦ τετελευτηκότος κρύψαντες, προσίασι τῷ νεκρῷ, καὶ διαλέγονται, καὶ πυθάνονται, εἰ βούλοιο λαβεῖν τὸ βάπτισμα· εἶτα ἐκείνου μηδὲν ἀποκρινόμενου, ὁ κεκρυμμένος κάτωθεν ἀντ' ἐκείνου φησὶν, ὅτι δὴ βούλοιο βαπτισθῆναι· καὶ οὕτω βαπτίζουσιν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ ἀπελθόντος, καθάπερ ἐπὶ τῆς σκηπῆς κείμενος· εἶτα ἐγκαλούμενοι, τουτὶ παράγουσι τὸ ῥῆμα λέγοντες, ὅτι καὶ ὁ Ἀπόστολος εἶρηκεν· οἱ βαπτίζομενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. (ΞΑ', 347. 191. — Ἐπιφάν. ΜΑ', 580. 696 κ. ἐ.). — Οὐδεὶς ψυχοῤῥαγῶν λουτρὸν λαμβάνει. (Ξ', 24 κ. ἐ. — ΞΑ', 348-350).

Ἐκ τῶν Μάρκου τοῦ Ἐρημίτου.

Περὶ κηρύγματος καὶ βαπτίσματος. Εἰ οὖν τὸ κήρυγμα ἀληθὲς ἔχομεν, τελείωμεν πάσας τὰς ἐντολάς, καὶ τότε ἴδωμεν, εἰ ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἐνεργούμεθα. Ἐπειδὴ δὲ μάταιον ἐλογισάμεθα τὸ κήρυγμα, περιεργασίῃ μᾶλλον ἢ λόγῳ Θεοῦ πειθόμενοι, διὰ τοῦτο ματαία καὶ ἡ πίστις ἡμῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἔτι ἐσμέν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. Τὸ γὰρ ἅγιον βάπτισμα, τέλειον μὲν ἐστίν, οὐ τελειοῖ δὲ τὸν μὴ ποιῶντα τὰς ἐντολάς. — Εἰ δὲ οὐ ποιοῦμεν, ἀπιστοὶ ἐσμεν, καὶ ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας κρατούμεθα. Πίστις γὰρ ἐστίν, οὐ μόνον τὸ βαπτισθῆναι εἰς Χριστόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ποιεῖν τὰς ἐντολάς

αὐτοῦ. — Εἰ λέγομεν ἐξ ἔργων ἀνδρείσθῆναι ἀμαρτίαν, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανε. Πρ. Γαλάτ. Β', 21: Καὶ εἰ οὐκ ἔστι τέλειον τὸ βάπτισμα, ἀλλ' ἐξ ἀγῶνων λέγουσιν ἔχειν τὴν τελειότητα, μάταιος παρ' ἐκείνοις ὁ τῆς ἐλευθερίας νόμος, καὶ πᾶσα ἡ τῆς Καινῆς Διαθήκης νομοθεσία ἀνήρηται. Ἄδικον δὲ καὶ τὸν Χριστὸν εἰσάγουσι, τοῖς βαπτισθεῖσιν ἔργα ἐλευθερίας προστάζοντες, ἔτι παρὰ προαιρέσειν δεδουλωμένοι τῇ ἀμαρτίᾳ, καθὼς λέγουσι· καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἔστι χάρις, ἀλλ' ἡμετέρων ἀγῶνων ἀνταπόδοσις. Εἰ γὰρ ἐξ ἔργων, οὐκ ἔστι χάριτι· εἰ δὲ χάριτι, τὸ ἔργον οὐκ ἔστιν ἔργον, ἀλλ' ἐντολὴ τοῦ ἐλευθερώσαντος, καὶ ἔργον ἐλευθερίας καὶ πίστεως. Τοιαῦτα πρὸς Γαλάτας ὁ ἅγιος Παῦλος οἰκονομικῶς προέγραψε, νοθευτῶν καὶ αὐτοῦ τὰ δμοικᾶ ἀπιστήσαντας. Ἡμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἀπιστοῦμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, μὴ γένοιτο! οὐδὲ ἐπὶ τῷ κηρύγματι πίστιν ἀρνούμεθα· ἀλλ' εἰ καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας κρατούμεθα, οὐχ ὡς τοῦ βαπτίσματος ἀτελοῦς ὄντος, ἀλλ' ὡς ἡμῶν τῆς ἐντολῆς ἀμελούντων, καὶ ἐγκειμένων ταῖς ἡδοναῖς προαιρέσει, καθάπερ ἐλέγχει ἡμεῖς ἡθεὶς Γραφή, λέγουσα· «Ὡς κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον· οὕτως ἄνθρωπος ἐπιστρέφων ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀμαρτίαν, αὐτεξουσίῳ προαιρέσει». Β'. Πέτρ. Β', 21. 22. Τὸ γὰρ θέλημα, καὶ τὸ βάπτισμα, οὔτε Θεός, οὔτε Σατανᾶς βιάζεται. Ἄρα οὐκ ἤκουσαν, ὅτι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, αἱ μετὰ τὸ βάπτισμα δεδωμένοι, νόμος ἐλευθερίας ἐστὶ, καθά φησὶν ἡ Γραφή. «Οὕτω ποιεῖτε, καὶ οὕτω λαλεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι». Ἰακώβ. Β', 12. «Ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν» κτλ. Β'. Πέτρ. Α', 5 κ. ἐ. «Ὡ γὰρ μὴ πᾶρεστι ταῦτα, τυφλὸς ἐστὶ, μωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν παλαιοῦ ἀμαρτιῶν». Πέτρ. αὐτόθ. 9. «Ὁ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἡλευθέρωσε με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας, καὶ τοῦ θανάτου». Πρ. Ρωμ. Η', 2. Διὰ δὲ τὴν ἀμέλειαν τῶν ἐντολῶν τοῦ καθαρίσαντος ἡμεῖς, ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἐνεργούμεθα.

Ἡ οὖν δεξιὸν μοι τοὺς βεβαπτισμένους ἀδυνατῶς ἔχειν τὰς ἐντολάς τῆς ἐλευθερίας ἐργάζεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ εἶναι τέλειον τὸ βάπτισμα· ἡ ἡμῶν δεικνυόντων εἰληφέναι αὐ-



τούς τὴν τοιαύτην δύναμιν, δμολογεῖτωσαν, ἐλευθεροῦσθαι μὲν χάριτι Χριστοῦ, ἐαυτοὺς δὲ παραδεδωκέναι τῇ τῶν κακῶν δουλείᾳ, διὰ τὸ μὴ τελεῖν πάσας τὰς ἐντολάς, καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ὑποχειρίους γεγονέναι.

Λαβέτωσαν δὲ ἐκ τῶν ἰδίων μαρτυριῶν τὸν ἔλεγχον. «Καθαρῖσωμεν ἑαυτοὺς, ἀδελφοί, ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος». Β'. Πρ. Κοριν. Ζ', 1. Ὁ οὖν δούλος τῆς ἀμαρτίας, πῶς δύναται ἑαυτὸν καθαρῖσαι ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, μὴ ἔχων τὴν τοιαύτην ἐλευθερίαν καὶ δύναμιν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας κρατούμενος; Εἰ δὲ ἔχεις τὸ κράτος κατὰ τῶν παθῶν, γίνωσκε ὅτι οὐ κατέχη ἐξουσίαν, ἀλλ' αἰτίαν θελήματος. Ὅσα οὖν ἡ θεία Γραφή περὶ καθαρῖσμοῦ διαλέγεται, ὡς ἐλευθέρους διαλέγεται, ὡς ἐλευθέρους παραινεῖ, τοῦ μὴ μένειν ἐν τοῖς τοιοῦτοις λογισμοῖς, ἀλλ' ἀγαπᾶν τὴν ἐλευθερίαν, ἐξουσίαν ἔχοντας βέπειν, ἐφ' ᾧ ἂν θέλωμεν, ἦτοι ἀγαθόν, ἦτοι κακόν. (ΞΕ', 985-989).

Οἱ ἀγῶνες τῶν πιστῶν ἐντολαὶ εἰσιν. Σὺ οὖν λέγεις· οὐ δύναμαι ποιῆσαι τὰς ἐντολάς, ἐκ μὴ πρῶτον δι' ἀγῶνων καθαρῖσθῶ. Δεῖξόν μοι ἐκτὸς ἐντολῶν οὓς λέγεις ἀγῶνας, καὶ πείθομαι σου τῷ φρονήματι. Κἂν γὰρ προσευχὴν εἴποις, ἐντολή ἐστὶ· κἂν νηστεῖαν, κἂν ἀγρυπνίαν, ἐντολή ἐστὶ· κἂν μετάνοιαν, κἂν ψυχῆς ἄρνησιν, ἐντολή ἐστὶ· κἂν λογισμῶν καθάρσιν, ἐντολή ἐστὶ· κἂν θάνατον καὶ σταυρόν, καὶ ὀτιοῦν ἔργον ἀρετῆς εἴποις, ἐντολαὶ εἰσὶ πάντα κ. ἐ. (αὐτόθ. 989-1008).

Ὁ οὖν βαπτισθεὶς τίνα δέχεται μυητικῶς; τὸν Χριστόν, ἢ τὸ ἅγιον Πνεῦμα; Ἀπόκρ. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα δεχόμεθα διὰ τοῦ βαπτίσματος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ Πνεῦμα Θεοῦ λέγεται, καὶ Πνεῦμα Χριστοῦ, τούτου χάριν διὰ τοῦ Πνεύματος τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν δεχόμεθα κ. ἐ. (αὐτόθ. 1008-1028).

Ἐκ τῆς Σωκράτους Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Βάπτισμα ἐν Θεσσαλίᾳ. Καὶ ἄλλο ἔθος ἐν Θεσσαλίᾳ οἷα γινόμενον· ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Πάσχα μόνον βαπτίζουσι. Διὸ σφόδρα πλὴν ὀλίγων οἱ λοιποὶ μὴ βαπτισθέντες ἀποθνήσκουσι. (Περὶ διαφόρων ἡλῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν ΞΖ', 640).

Τὸ βάπτισμα παρεχάραξεν οἱ Εὐνομιανοί. Οὐ γὰρ εἰς Τριάδα, ἀλλ' εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ βαπτίζουσι θάνατον. (αὐτόθ. 649. — Σωζόμε. αὐτόθ. 1361-1364).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Βαπτίζομεθα γὰρ, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσιν ῥύπου ἀποκερδαίνοντες, ἀλλὰ τῶν νοῦ καὶ καρδίας ἀπαλλάττομενοι· μολυσμῶν, καὶ τὰς τῶν πλημμελημάτων ἀπολούμενοι κηλίδας, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κλοῦντος εἰς σωτηρίαν. ἔνθα περὶ λουτήρος χαλκοῦ καὶ νίψεως ὕδατι Ἀαρῶν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. (ΞΗ', 628). — Βαπτίζεττι δ' Ἰησοῦς εὐλογῶν τὰ ὕδατα, καὶ καθάρων αὐτὰ ὑπὲρ ἡμῶν. (ΟΒ', 521-524). — Βαπτίσματος ἀναβολὴ οὐκ ἀσφαλῆς ἐλπὶς. (αὐτόθ. 525).

Περὶ βαπτίσματος τῶν νηπίων, ὅτι δεῖ ἐκ μικρῶν ἀκούειν σωτηρίων λογίων, ἀντὶ ἀναμεστούντων τὸν βίον ἀθλίων τε καὶ ὀδωδότην διηγημάτων, καὶ μυθρίων ἀκαλλεστάτων, ἀ καὶ τίθηται φαῖεν ἂν ἴσως, τὰ δυσυπνοῦντα τῶν βρεφῶν εὔ μάλα κατακληθεῖν σπουδάζουσαι. (ΟΓ', 872).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.

Εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Κυρίου. Τοῦ γὰρ Υἱοῦ βαπτίζομένου, ὁ Πατὴρ ἐμαρτύρησε, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καταπτὰν ὁμοούσιον ἑαυτῷ καὶ τῷ Πατρὶ ὑπεδείκνυ τὸν βαπτίζομενον. (ΟΗ', 225).

Περὶ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ἐπειδὴ γέγραφέ σου ἡ μεγάλωνιζ βουλομένη μαθεῖν, δι' ἣν αἰτίαν τὰ βρέφη ἀναμάρτητα ὄντα βαπτίζεττι, ἀναγκαῖον φήθη ἀντεπιστεῖλαι. Τινὲς μὲν οὖν μικρολογοῦντές φασιν, ὅτι τὸν διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδάμ διχδοθέντα τῇ φύσει ῥύπον ἀποπλύνοντα. Ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μὲν γίνεσθαι πιστεύω, οὐ μὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ μακρῶ τὴν ἡμετέραν υπερβκίνοντα φύσιν δεδῶσθαι χαρίσματος· οὐ γὰρ ὅσον ἔχρηξεν ἡ φύσις εἰς τὴν τῆς ἀμαρτίας ἀναίρεσιν ἔλαβε μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοὺς ἐλοσμήθη δῶροις κ. ἐ. — Μὴ ταῖνον, ὦ φίλος, νόμιζε ἀμαρτιῶν μόνον ἀνκιρετικὸν εἶναι τὸ βάπτισμα, ἀλλὰ καὶ υἰοθετίς· καὶ θεοὺς συγ-

γενεάς και άλλων μυρίων τῶν τε λεχθέντων, τῶν τε περχειφθέντων ἀγχιθῶν ποιητικόν. (αὐτόθ. 880-881).

Ἐν Πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρὶ τὸ δεσποτικὸν βάπτισμα· διὰ τῆς τοῦ πυρὸς προσηγορίας τὸ θερμόν, τὸ διεγερμένον τῆς χάριτος, καὶ τὸ δακνητικὸν τῶν ἀμαρτιῶν μάνθηκε. [Νεῖλος ΟΘ', 320].—Ἐβαπτίσθη τῷ ὕδατι, οὐ μὴν καὶ τῷ Πνεύματι τῷ ἀγίῳ. (αὐτόθ. 369).

### Ἐκ τῶν Θεοδωρήτου Κύρρου.

Πῶς νοητέον τό, *Πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ ρεφῆλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ* κ.έ. Α'. Πρ. Κοριν. Ι', 2-4. Τύπος ἦν τῶν νέων τὰ πηλικά· καὶ σικὰ μὲν ὁ νόμος Μωσέως, σῶμα δὲ ἡ χάρις. Τύπον ἔχει τῆς κολυμβήθρας ἡ θάλασσα· ἡ δὲ νεφέλη, τοῦ Πνεύματος· ὁ δὲ Μωσῆς, τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ· τοῦ σταυροῦ δέ, ἡ ῥάβδος· τοῦ διαβόλου, ὁ Φερκῶ· τῶν δαιμόνων, οἱ Αἰγύπτιοι· τὸ δὲ μάννα, τῆς θείας τροφῆς· τὸ δὲ τῆς πέτρας ὕδωρ, τοῦ σωτηρίου αἵματος. Ὡς περ ἐκεῖνοι μετὰ τὸ διαβῆναι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ τῆς ξένης τροφῆς καὶ τοῦ παραδόξου ἀπήλαυσον αἵματος, οὕτως ἡμεῖς μετὰ τὸ σωτήριον βάπτισμα τῶν θείων μεταλαμβάνομεν μυστηρίων (Π', 257).

Ἄντι τῶν περιβραχτηρίων τῶν ἐθνικῶν ἀπόχρη τοῖς πιστεύουσιν ἡ τοῦ πνευμάτου βεπτίσματος δωρεά. Οὐ γὰρ μόνον τῶν πηλαιῶν ἀμαρτημάτων δωρεῖται τὴν ἄφεσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐπηγγελμένων ἐντίθησιν ἀγαθῶν. κτλ. ἔνθα καὶ περὶ βεπτίσματος τῶν βρεφῶν. (ΠΓ', 512).

Βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν Ἀετίου καὶ Εὐνομίου. Ἐβάπτισον εἰς μίαν καταδύσιν· ἐβάπτισον κατὰ κεφαλῆς· ἐβάπτισον μέχρι τῶν στέρνων, τοῖς δὲ ἄλλοις μορίοις τοῦ σώματος ὡς ἐνχαίσει προτρέψιν τὸ ὕδωρ ἀπηγόρευον· ἐβάπτισον καὶ πρηνῆ τὸν ἄνθρωπον· ἐβάπτισον δὲ καὶ διὰ ταινίας. (αὐτόθ. 417-421).—Ὅτι Ἀετίος καὶ εἰς μίαν καταδύσιν ἐβάπτισεν κ.έ. Ὅδ' Εὐνόμιος καὶ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἀνέτρεψε τὸν ἀνέκθεον παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἀποστόλων παραδοθέντα θεσμῶν, καὶ ἀντικρυς ἀντενομοθέτησε, μὴ χρῆναι λέγων τρεῖς καταδύσεις τὸν βεπτίζομενον, μηδὲ ποιεῖσθαι τὴν τῆς Τριάδος ἐπέκλησιν. (αὐτόθ. 420).

Τῆ ἐπέκλησει τῆς ἀγίας Τριάδος ἀγιάζεται τὸ ὕδωρ. (ΠΒ', 268).

### Ἐκ τῶν Ἀμμωνίου Ἀλεξανδρέως.

Ἐως καιροῦ πέρας ἐκλεγῶσι, καὶ ἐκλευκαίνωσι, καὶ περνωθῶσι, καὶ ἀγιοσθῶσι πολλοί. Δανιὴλ ΑΒ', 10· οὐκ εἶπε, πάντες, ἀλλὰ πολλοί· οὐ γὰρ πάντες οἱ βεπτίζομενοι λευκαίνονται, ἀλλ' οἱ ὀρθῶς πιστεύοντες (ΠΕ', 1380).

Τὸ βάπτισμα ἡμῶν οὐ τοῖς αἰσθητοῖς ὀφθαλμοῖς κατανοητέον, ἀλλὰ τοῖς νοεροῖς. Ἐν ὕδωρ ὄραξ, νόησον τὴν ἐν τοῖς ὕδασι κρυπτομένην τοῦ Θεοῦ δύναμιν. Ἐν γὰρ Πνεύματι καὶ πυρὶ βεπτίζεσθαι ἡμᾶς οἱ ἱεροὶ διδάσκουσι λόγοι· ἐν γὰρ πίστει τοῦ βεπτίζοντος, καὶ ἐν πίστει τοῦ βεπτίζομένου, διὰ τῆς ἰσχύος ἐπέκλησεως πλήρη τοῦ ἀγισμοῦ τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ θείου πυρὸς νέει τὰ ὕδατα κ.έ. [Γελῶς. Κυζικ. αὐτόθ. 1316].

Τὸ ὕδωρ καθαρίζει τὸ σῶμα, καὶ τὸ Πνεῦμα τὴν ἀόρατον ἀγιάζει ψυχὴν. Τὸ ὕδωρ ἐν τάξει μητρὸς λαμβάνεται, τὸ δὲ Πνεῦμα ἐν τάξει τοῦ διαπλάττοντος Θεοῦ. Τὸ αἰσθητὸν ὕδωρ πρὸς θεῖον ἀναστοιχειοῦται δύναμιν, καὶ ἀγιάζει τοὺς ἐν οἷς γένηται· τὸ ὕδωρ ἐπινοῖα μόνον διφορὰν ἔχει πρὸς τὸ Πνεῦμα, ἐπεὶ ταῦτόν ἐστι τῆ ἐνεργεία. Τὸ ὕδωρ σύμβολόν ἐστι ταφῆς καὶ ἀναστάσεως, διὸ καὶ ἀναγκάως περνωλαμβάνεται. Τρεῖς δὲ καταδύσεις γίνονται, καὶ τρεῖς ἀναδύσεις, ἵνα γινῶμεν, ὅτι δύναμις Πατρὸς, καὶ Υἱοῦ, καὶ ἀγίου Πνεύματος τὰ πάντα πληροῦται. (αὐτόθ. 1408-1409).

Βάπτισμα ὑπὸ τοῦ Κυρίου. «Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτισεν». Ἰωάν. Γ', 22 κ.έ. Οὐκ αὐτὸς ἐβάπτισεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἐπεὶ περ αὐτὸς ἐν Πνεύματι ἐβάπτισεν. Καὶ οὕτω ἦν καιρὸς τῆς τοῦ Πνεύματος δόσεως, πρὸ τοῦ πηθους. Τὸ Εὐαγγελικὸν λοιπὸν παρεδίδου βεπτίσμα, ὅπερ πολλὴν εἶχε διφορὰν πρὸς τὸ τοῦ Ἰωάννου. Ὁ γὰρ Χριστὸς διὰ τῆς τῶν ἀποστόλων χειρὸς ἐβάπτισεν. Οὕτε τὸ τοῦ Ἰωάννου βεπτίσμα, οὔτε τὸ τῶν μαθητῶν παρεῖχε Πνεῦμα ἅγιον· ἀλλ' ἵνα μὴ τὸν καθ' ἕκαστον περιδόντες κηρύξωσι τὸν Χριστόν, συνεστήσαντο τὸ βεπτίσμα, [ὅπως] τοὺς προστρέχοντες ὄχλους ἀγάγωσι

πρὸς τὸν Χριστόν.—Τὸ ὕδωρ τοῦ βάντισμοῦ τὸ ἔχον ἐποδὸν τῆς δακμάλεως, καθαρισμόν ἐποίει ἀκουσίαν ἀμαρτημάτων, καὶ τοὺς ἀπὸ ἀφῆς νεκρῶν ἐκάθηρε· τὸ δὲ Ἰωάννου βάπτισμα τοῖς γνησίως μετανοοῦσι καὶ τῶν ἀκουσίαν παρεῖχεν ἄφρασι. Τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ, πάντων τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ Πνεῦμα ἅγιον παρεῖχε, καὶ υἰοθεσίας ἀξίαν.

Διὰ τοῦ βαπτίσματος νυμφεύεται ὁ Χριστός τὴν Ἐκκλησίαν ἀναγεννηθεῖσαν· ἡ δὲ συζυγία αὕτη ἡ πνευματικὴ διὰ τοῦ διδασκαλικοῦ λόγου συνάπτει Θεῷ. Παρθένος δὲ ἐστὶ, καὶ ἀγνή, καὶ νύμφη διὰ τὴν τῶν δογμάτων ὀρθότητα· ἡ αὕτη καὶ γυνὴ ἐστὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀγαθὰς γεννώσα πράξεις, οὐκ ἀρ' ἐαυτῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐνσπεύοντος ἐν αὐτῇ Χριστοῦ, ἧς οὐδεὶς τῶν γεννητῶν δύναται εἶναι νυμφίος, ἐπεὶ περ πρωτοτύπως οὐδεὶς αὐτῶν ἐστὶ δοτὴρ ἀγαθῶν. Νυμφίος ἐστὶν ὁ Χριστός, καὶ ἡ Ἐκκλησία νύμφη, καὶ νυμφῶν ὁ τόπος τοῦ βαπτίσματος, ἐνθα γίνεται ἡ πνευματικὴ συνάφεια, ἐπεὶ δὴ πάντα φαιδρὰ καὶ χαρὰς ἀνάμεστα καὶ εὐφροσύνης. Τί γὰρ μακαριώτερον τοῦ καθαρισθῆναι ἀμαρτιῶν καὶ κολληθῆναι Θεῷ, καὶ κοινωνῶν γενέσθαι θείας φύσεως; δ. ἀ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος μετουσίας; κ. ἐ. (αὐτόθ. 1413 κ. ἐ.).

Τρεῖς ὁμολογίας ἐν τῷ βαπτίσματι δίδει ὁ βαπτιζόμενος διὰ τὰς τρεῖς ἐρωτήσεις τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Πέτρον· ἔθος δὲ γέγονεν ἐκ τούτου, τρεῖς ὁμολογίας ἀπαιτεῖσθαι τοὺς μέλλοντας βαπτισθῆναι. (αὐτόθ. 1521).

Περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος Λόγος. (Εὐσεβ. Ἀλεξ. ΠΓ', 372-380).

Ὅτι τὸ βάπτισμα τῆς υἰοθεσίας ἡ ρίζα τῷ Πνεύματι διαφερόντως ἀποκεκλήρωται κ. ἐ. (Ἰωβίος Μοναχός, εἰς τὸ διὰ τι ὁ Υἱὸς ἐσαρκώθη καὶ οὐχ ὁ Πατήρ, ἢ τὸ Πνεῦμα. ΠΓ', 3313-3320.—Φώτ. ΡΓ', 736-829).

Βάπτισμα ἀμφιβκλλομένων. Τοὺς ἀμφιγνοουμένους εἰ ἐβαπτίσθησαν, ἢ μὴ, ἤρесе βαπτίζεσθαι, μὴ ποτε τῷ δισταγμῷ στερηθῶσι τῆς θείας καθάρσεως. (Σωφρ. Ἱεροσ. ΠΖ', 3369).

Περὶ βαπτίσματος τῶν ἀποστόλων. Ὑπὸ τίνος οἱ ἀπόστολοι ἐβαπτίσθησαν· καὶ εἰ μὴ ἐβαπτίσθησαν, πῶς ἐβάπτισον; κ. ἐ. (αὐτόθ. 3372). (α). Πότε ἐβαπτίσθησαν οἱ ἀπόστολοι καὶ

(α) Ὡς ὁ Ἰωάννης ἐμπνεύσει ἰσὶα ἐβάπτισε, μὴ βα-

παρὰ τίνος; Εὐρίσκομεν τοὺς ἀποστόλους λαβόντας βάπτισμα πρὸ τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ τὸ Ἰωάννου. Ὁ δὲ σωτὴρ πρὸ τοῦ πάθους οὐ δίδωσι βάπτισμα ἕτερον, ἵνα μὴ λύσῃ τὸ Ἰωάννου κήρυγμα, καὶ δῶ ἀφορμὴν τοῖς ἀντιλέγουσιν Ἰουδαίους, ὅτι πρὸς ὕβριν τοῦ Βαπτιστοῦ ἰδίον ἐπεισῆγαγε βάπτισμα κ. ἐ. (Φώτ. ΡΑ', 720.—Σωφρ. Ἱεροσ. ΠΖ', 3372).

Περὶ πίστεως καὶ βαπτίσματος ὀρθοδόξων. (Ἰωάν. Δακμακ. ΛΔ', 1117-1133).—Περὶ βαπτίσματος καὶ τῆς τοῦ θεοῦ λουτροῦ προφητείας. (Ἱερὰ Πκράλλ. ΛΕ', 1269-1277.—ΛΖ', 516).

Ἐρώτησις. Περὶ τῶν θελόντων βαπτισθῆναι, ἐὰν μὴ εὐρεθῇ ὀρθόδοξος ἱερεὺς, ἢ ἀμεμπτος, εἰ χρὴ βαπτισθῆναι ὑπὸ τῶν κοινωθέντων ἱερέων, ἢ ἀκηρύκτων.

Ἀπόκρ. Τύπος τοιοῦτος ἐξεφωνήθη ἐνταῦθα παρὰ τε ὁμολογητῶν, ἱεραρχῶν τε καὶ καθηγουμένων· τοὺς εἰρημένους πρεσβυτέρους τῆς λειτουργίας διὰ τὴν αἵρετικὴν κοινωνίαν συχωρεῖσθαι, μὴ εὐρίσκομένου σεσωσμένου ἱερέως, καὶ βαπτίζειν, καὶ μεταδιδόναι τῶν ἀγιασμάτων προτετελεσμένων ἐξ ἀχράντου ἱερέως. Σχημά τε δίδοναι μοναχοῦ, εὐχὴν τε ποιεῖσθαι ἐπὶ ἐκκομιδῆς, Εὐαγγέλιόν τε ἐκφωνεῖν ἐπὶ Ὄρθρου, καὶ τὸ τῶν Θεοφανείων ὕδωρ εὐλογεῖν, ὡς εἴρηται, κατὰ περίστασιν· διὰ τὸ μὴ ἐναπομένειν τοὺς λαοὺς παντάπασιν ἀνηκόους τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀφωτίστους. Εἰ οὖν συναρέσκει ὑμῖν, κρατεῖτω ὁ τοιοῦτος τύπος καὶ ἐν τοῖς αὐτόθι. (Θεόδ. Στουδ. ΛΘ', 1652).

Περὶ βαπτίσματος· ἐπεὶ δὴ οὐκ ἐστὶν Ἐκκλησία κρατουμένη ὑπὸ Ὄρθοδόξου, ἐὰν αἰτήσῃται τις ἡμᾶς, ποῦ χρὴ σπρηγίζειν, κατηχεῖν καὶ βαπτίζειν· ποταποὶ δὲ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀνάδοχοι; Ἀπόκρισις. Οὐκ εἰσιέναι, καθὰ προεῖρηται, εἰς Ἐκκλησίαν κρατουμένην ὑπὸ αἵρετικοῦ δεῖ πόσω γε μᾶλλον τὰ λελεγμένα πράξει; ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπορίαν ἀναγκαῖον εἰς τόπον καθαρώτατον οἰκίας, ἐφ' ἣ διὰ θυσιαστηρίου (ἀντιμινσίου) καθηγιασμένου, τὴν ἱερουργίαν ὁ μέλων ἐπιτελεῖν τὸ φώτισμα βαπτίζετω. Ἀνάδοχος δὲ ἐκείνους προσιτέον, τοὺς οὐ τοῖς αἵρετικοῖς κοινωνοῦντας, καὶ γονεῖς τοὺς ὠσαύτως πεφυλαγμένους. (αὐτόθ. 1665).

Ἐξ ἀπορίας πάσης ἱερωμένου ἢ μονάζοντος, πισθεῖς παρ' ἄλλου, οὕτω καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου τῇ ἐντολῇ τοῦ Διδασκάλου. Σημ. τοῦ Ἐκδ.



ἀπομυριζέτω και μονάστρια διὰ τὴν κατεπεύγουσαν ἀνάγκην. (αὐτόθ. 1664).

**Βάπτισμα, ὕδωρ, χρίσμα.** (Γερμ. Πατρ. Κωνστ. ΙΗ', 384-388 κ. έ.). — Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε κ. έ. (αὐτόθ. 417).

Κατὰ περίστασιν και μοναχὸς λιτὸς βαπτίζει, ὡσαύτως και διάκονος. (Νικηρ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 853). — Πρεσβυτέρου γὰρ οὐ παρόντος, και τῆς χρειᾶς κατεπειγούσης, ἀναγκάζεται και διάκονος προσφέρειν τῷ δεομένῳ τὸ βάπτισμα. (Θεοδώρ. ΙΙ', 852).

Χρὴ τὰ ἀβάπτιστα νήπια, ἐὰν εὔρεθῇ τις εἰς τόπον μὴ ὄντος ἱερέως, βαπτισθῆναι. Εἰ βαπτίζει και ὁ ἴδιος πατήρ, ἢ οἰοσθήποτε ἀνθρώπος, μόνον ἵνα ἦ χριστιανός, οὐκ ἔστιν ἀμαρτία. (Νικηρ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 853).

Εἰ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἄφρατιν ἀμαρτιῶν, ὡς ὁ ἱερὸς Λουκᾶς ἀναγράφει, παρεῖχε, τίς ἢ πρὸς αὐτὸ τοῦ δεσποτικοῦ διαφορὰ; Πραγματεῖς, (Φώτ. ΡΑ', 212-220).

Τί δήποτε τοῦ Κυρίου και Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ὄνομα Πατρὸς και Υἱοῦ και ἁγίου Πνεύματος βαπτίζειν μυσταγωγήσαντος, οἱ ἀπόστολοι και μαθηταὶ αὐτοῦ οὐχ οὕτως, ἀλλ' εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐβάπτισον; (αὐτόθ. 301-333).

Διὰ τί τῶν τοῦ Σωτῆρος βαπτιζόντων μαθητῶν, ἔτι ἐβάπτισεν ὁ Ἰωάννης; (αὐτ. 404).

Βαπτιζόμενοι εἰς Χριστόν, πῶς Χριστόν ἐνδύονται; (Φώτ. ΡΑ', 720).

Πῶς νοητέον τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου εἰρημένον, «Πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσθησαν—ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός;» (αὐτόθ. 1088). — Περὶ τῶν κατηχουμένων και τοῦ ἁγίου βαπτίσματος κανόνες και νόμοι πολιτικοί. (αὐτόθ. 616-628. 1056-1064. — Νεαρκί Ἰουστινιανοῦ ΝΗ').

Παιδὲς βαπτισθέντες ὑπὸ Ἀθνασίου. (Φώτ. ΡΔ', 132). — Ὁ ἀνθυποφέρων τὸ παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀθνασίου ἔτι παιδὸς ὄντος γεγονός, ἐνθυμηθῆτω τὸν θεσπίζοντα πολιτικὸν νόμον, ὅτι τὸ παρὰ κανόνας οὐχ ἔλκεται εἰς ὑπόδειγμα, και οὐ νόμος Ἐκκλησίας τὸ σπάνιον. (Βλάς. Σύνταγμα. Καν. τόμ. Γ'. σελ. 122).

Περὶ βαπτίσματος ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις πίναξ. (Σύνταγμα Κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη και Ποτλη. Τόμ. Γ'. σελ. 530-531. — Ματθαῖος Βλάστ. αὐτόθ. σελ. 112-123).

Τύπος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. (Κανόνες τῶν ἁγίων ἀποστόλων ΜΖ'. ΜΘ'. Ν'. — Διατ. Ἀποστ. Α', 948. — Ἀθην. ΚΓ', 500. 565. 593-600. 1217-1221. — Βασίλ. ΛΑ', 736. 1429. 1513-1628. — Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 212. 256. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 557. 581-585. — Θεοδώρ. ΠΓ', 512. 1392. — Ματθ. Βλάστ. ΡΜΔ', 1097-1109).

Βάπτισμα και μυστήρια δρατὰ αἰρετικοὶ μὴ δεχόμενοι. Περὶ ἱερῶν μυστηρίων δι' δρατῶν συμβόλων. (Θεοδώρ. ΠΓ', 360. 545-553). — Βάπτισμα εἰς ὄνομα ἀγνώστου Πατρὸς τῶν ὄλων ὑπὸ αἰρετικῶν. (αὐτόθ. 360-361. 393. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 524. — ΟΕ', 1077-1080. — Φώτιος ἐκ τῶν Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας σύνταγμα κατὰ Νεαρκιανῶν. ΡΔ', 325-356).

Βάπτισμα κατὰ τὸ Μέγα Σάββατον. (Διατ. Ἀποστ. Α', 892. — Βασίλ. ΛΑ', 424. — ΛΒ', 188. — Χρυσόστ. ΝΒ', 533. — Ξ', 22-24. 117. — Παλλάδ. εἰς βίον Χρυσοστόμου ΜΖ', 30-34. — Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 625-645. — Σωζόμ. αὐτόθ. 1008).

Βάπτισμα και βαπτιζόμενοι ὑπὸ ἱερέως μὴ εὔβιοῦντος. Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 396. — Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 480-481. — Διατ. Ἀποστ. Α', 948).

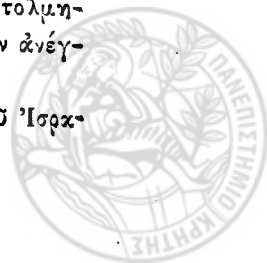
Βάπτισμα ἐξ ἀνάγκης και ἐλλείψεως ἱερέως δίδοται ὑπὸ ἀργοῦ ἢ παυθέντος ἱερέως. (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 1652. 1664. 1665). — Ἰπὸ διακόνου. (Θεοδώρ. ΙΙ', 852. Ἰδ. ἀνωτ. και Νικηρ. Πατρ. Κωνστ.).

**Βαπτιστήρια** οἰκοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Περιγραφή αὐτῶν. (Εὐσέβ. Κ', 1097). — Ἀγιστήρια, φωτιστήρια. (αὐτόθ. 848-880). — Και ἡ μὲν Ἐκκλησία και τὸ ἅγιον βαπτιστήριον πυρπολεῖται. (Ἀθην. ΚΕ', 228-229). — Εἰσέλθετε εἰς τὸ προαύλιον πρῶτον τοῦ βαπτιστηρίου. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 1068). — Τὸ φωτιστήριον αἱμάτων ἐμπέπλησται. (Χρυσόστ. ΝΒ', 444).

**Βαραδάδ**, ὄνομα κύριον, υἱὸς Ἀδερ. (Θεοδώρ. ΙΙ', 764).

**Βαραβῶς**, ὁ ληστής. Τροπικῶς τὸν διέβολον δηλοῖ. (Ὠριγ. ΙΓ', 1236). — Οὐδὲν θυμωστόν, εἰ τῶν αἱμάτων ἢ πόλις και τῶν φονέων οἱ παῖδες ἔλυταν τὸν οἰκεῖν συντομητήν, Βαραβῶν τὸν φονέα, και ἀρῆκταν ἀνέκλητον κ. έ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 553).

**Βαρακ** και **Λεβὼρ** γ' α. Κριταὶ τοῦ Ἰσραήλ. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 474).



**Βαράδοτος**, ἐπίσκοπος Κωνσταντίνης τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἀνὴρ δίκαιός τε καὶ τῷ Θεῷ ἐς τὰ μάλιστα φίλος κ.έ. (Προκ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 211).

**Βάραθρον**. Βάραθρον, τόπος Ἀθήνησι χασματώδης καὶ ἄβυσσος, εἰς ἃν οἱ κατὰ κριτοὶ ἐνεβάλλοντο· ὧν οὐδὲ τὰ σώματα ἔτι ἐφαίνοντο. Ἦσαν καὶ ἀλλαχόθι κολαστήριαι τόποι, ὡς περ ἐν Λακεδαιμόνι ὁ Καιάτας, ἐν Ῥώμῃ δὲ ὁ Κάρακος. (Σχόλ. εἰς Κλήμ. Θ', 786).

**Βαραράνης**, στρατηγὸς Πέρσης. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1269. 1272).

**Βαραχίας**. Τοῦτου υἱὸς ὁ Ζαχαρίας, ἃν ἀπέκτειναν Ἰουδαῖοι μεταξὺ τοῦ Νχοῦ καὶ τοῦ θουσιαστηρίου. (Ἰωάν. ΠΓ', 1504). — Ὁ τοῦ Βαραχίου υἱὸς Ζαχαρίας, ᾧως Θεοῦ ἐρμηνεύεται, τοῦτο καὶ Οὐρίας δηλοῦ. (Εὐσέβ. ΚΒ', 521). — Βαραχίας εὐλογία Θεοῦ σημαίνει· ὁ δὲ Ζαχαρίας, μνήμη Θεοῦ· ὁ δὲ Οὐρίας φωτισμὸν Θεοῦ. (Βασίλ. Α', 476).

**Βάραχος** ἐπίσκοπος. (Βασίλ. ΑΒ', 477).

**Βαρδάρια**, ἡ ἀγία, μάρτυς· ἐγκώμιον εἰς τὴν ἄθλησιν τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Βαρδάριας. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΖ', 781-813).

**Βαρδαρίζειν**. Ἀπικιᾶζειν, καὶ ὀφικιᾶζειν, τὸ βραβεύειν Ἰταλοὶ λέγουσιν. (Ἰω. Λυδὸς σελ. 7).

**Βαρδαρικαί**, εἶπουν ἐθνικαὶ λέξεις, ἐπιχωριάσκασι τοῖς Ἑλλησιν· οἶον, ἀχάνη, ἄβρα, ἀβαρτάκη, ἄγγαρος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαρδαρισμός**, ὅτι ἀμάρτημά ἐστι προφορᾶς ἐν λέξει παρὰ τόνον, ἢ χρόνον, ἢ διάλεκτον, ἢ πνεῦμα· καὶ ὅτι ὁ παρὰ διάλεκτον βραβαρισμὸς σαρκασμὸς λέγεται κωμικώτερον. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Βραβαρισμὸς ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ Νῶε ἐπὶ δέκα γενεὰς διήρκεσε. Βραβαρισμὸς δὲ κέκληται ἀπὸ τοῦ μὴ τοὺς ἀνθρώπους ἀρχηγόν τινα ἔχειν, ἢ μίαν συμφωνίαν, ἀλλ' ὅτι πᾶς τις ἑαυτῷ ἐστοίχει, καὶ νόμος ἑαυτῷ κατὰ τὴν προτίμησιν τοῦ ἰδίου βουλήματος ἐγένετο. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 165-189 κ. ἐ. — ΜΒ', 840 κ. ἐ.).

**Βάρδαρος**. Ὅτι κατὰ τῶν δυσεκφύρων καὶ τραχέως φθεγγομένων ἐλέγετο κατ' ἀρχὰς ἡ λέξις· ὕστερον δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι πάντα τὰ λοιπὰ ἔθνη πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἀντιδιηρεῖτο. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Βάρβαρον ἔθνη παρ' αὐτῶν αἱ τέχνηαι εὐρέθησαν. (Γατικν. Γ', 804).

— Βάρβαροι καὶ Ἕλληνες περιεκύκλουν τοὺς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου. (Θεοδώρ. Π', 1769). — Ἀμέλιος ὁ φιλόσοφος τεθαύμακε τὴν τοῦ βραβάρου (Ἰω. τοῦ Εὐαγγελιστοῦ) θεολογίαν. (ΠΓ', 853). — Πῶς βάρβαροι, οἱ πέραν τοῦ Ἰστροῦ, ὑπὸ τῶν Οὐννων ἐξελαθέντες Ῥωμαίοις προσχωρήσαν, καὶ χριστιανοὶ ἐγένοντο κ.έ. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστ. ΕΖ', 1404). — Βραβάρων καὶ Ἑλλήνων διάφοροι αἰρέσεις. (Ἐπιφ. ΜΒ', 788-812).

**Βάρδαρος** Νικόλαος, περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (ΡΝΗ', 1067).

**Βαρδαρόφωνοι**. Βραβαρόφωνοι ἐκαλοῦντο οἱ Ἑρετριεῖς διὰ τὸν τοῦ ρ πλεονασμὸν, καὶ ὅτι ταῦτ' ἤκουον καὶ Κἄρες καὶ Ἥλεῖοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βάρδας**, ἐπίσκοπος Ἀρσιανῶν. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΕ', 805).

**Βαρδελῶ** καὶ βαρβερῶ, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν μυθολογούμενα ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν Γνωστικῶν. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 329-333. — Θεοδώρ. ΠΓ', 361).

**Βαρδηλώθ**, καὶ Βαρδηλιωτῶν αἰρέσις, οἱ καὶ Βορβοριατοὶ κηλοῦνται. (Θεοδώρ. ΠΓ', 361-364. — Ἐπιφάν. ΜΗ', 329-364).

**Βάρδιλον**. Οὕτω λέγεται ὁ καρπὸς τῆς κρανέας. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαρδησάνης** ὁ Σύρος. Πλάναι αὐτοῦ καὶ συγγράμματα. (Εὐσέβ. Ε', 401-404). — Βαρδησάνης Σύρος αἰρετικὸς, ὁποῖος ἦν. Ἱστορικὸν αὐτοῦ. Ἐγραψε κατὰ τοῦ ἀστρολόγου Ἀβειδάν καὶ Εἰμαρμένης· κακοδοξίαι αὐτοῦ ἤρνεῖτο τὴν τῶν νεκρῶν ἀνάστασιν. Ἀνατροπὴ τῶν καινοδοξιῶν αὐτοῦ. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 989-993). — Ἐλεγχος αὐτοῦ κατὰ τῆς Εἰμαρμένης. (Εὐσέβ. ΚΑ', 464).

**Βαρδησανισταί**, αἰρετικοὶ ἐκ τοῦ Βαρδησάνου τοῦ Σύρου κληθέντες. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 989-992. — Θεοδώρ. ΠΓ', 372). — Τὴν πλάνην αὐτῶν διήλεγξεν Ἐρραῖμ ὁ Σύρος γενναίως. (αὐτόθι).

**Βάρδιστος**, βραδύτατος, κατὰ μετάθεσιν, ἐκ τοῦ βράδιστος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαρεῖται** χεῖρες αἱ κακοποιοὶ παρ' Ὀμήρου· βαρεῖν χεῖρα ἀντὶ τοῦ ἀριστερῶν ἐνόησαν τινες. Βραβεῖται χεῖρες ἐπιθετικῶς αἱ τῶν πικτεούτων, ὅτι παρὰ τὸ βίβ' αἰρεσθαι λέγονται ἐτυμολογικῶς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βάρεῖς**. Τινες εἰσὶν αἱ βάρεις, καὶ τὸ α' Ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεισιν αὐτῆς γινώσκειται. Ὁ Ἄς

βάρεις ὁ προφητικὸς προσηγόρευσε λόγος, ἡ Ἐκκλησία ἐστίν, ἡ κατὰ πόλεις καὶ κώμας, καὶ ἀγρούς. (Θεοδώρ. Π', 1212-1213. — Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 557).

**Βαρθολομαῖος** ἀπόστολος. Οὕτω γοῦν ὁ θεὸς Βαρθολομαῖος φησί· «καὶ πολλὴν τὴν θεολογίαν εἶναι καὶ ἐλαχίστην· καὶ τὸ εὐαγγέλιον πλατὺ καὶ μέγα, καὶ αὐθις συντετμημένον». (Β', 785). — Εἰς Λουκάονας ἐκήρυξε. (Χρυσόστ. ΝΘ', 495). — Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἔνδοξον ἀπόστολον Βαρθολομαῖον. (Θεόδ. Στουδ. ΙΘ', 792-801).

*Βαρθολομαῖος Ἐδεσσηνός, μοναχός.* Ἐγραψεν Ἐλεγχον Ἀγερηνοῦ. (ΡΔ', 1383-1457).

*Βαρθολομαίου* δαίτου τοῦ νέου ἐγκώμιον ὑπὸ Ἀββᾶ Λουκᾶ. (ΡΚΖ', 500 κ. ἐ.).

*Βαρθολομαῖος Ἰαννός.* (ΡΝΗ', 1055).

**Βάρης**, ὄρος Ἀρμενίας, εἰς ὃ πολλοὺς συμφυγόντας ἐπὶ τοῦ κατακλισμοῦ, λόγος ἔχει περιωθῆναι. Περὶ κισωτοῦ καὶ Νῶε. (Εὐσέβ. ΚΑ', 700).

**Βαρκαβδᾶς** καὶ *Βαρκάφ*· προφήται τῶν αἰρετικῶν Οὐαλεντινῶν, Βασιλείδου καὶ Μαρκιωνιστῶν. (Ἀγρίππας Κᾶστωρ. Ε', 1269. — Εὐσέβ. Κ', 317).

**Βαρλαάμ** μάρτυς. Ὁμιλίᾳ Βασιλείου εἰς τὴν ἄθλησιν αὐτοῦ. (ΛΑ', 484-489). — Ἐγκώμιον εἰς αὐτόν. (Χρυσόστ. Ν', 675-682). — Ἐορτὴ αὐτοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ. (ΝΑ', 242).

*Βαρλαάμ* καὶ Ἰωάσαφ τῶν αἰοιδίμων καὶ μκακρίων ἱστορῆς καὶ βίος. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΓ', 860-1237).

*Βαρλαάμ Κελαβρός.* (ΡΝΑ', 1243-1341).

**Βαρνάβας** ὁ ἀπόστολος. (Β', 647-781). — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ κηθολική. (αὐτόθ. 727-781. 64). — Βαρνάβη καὶ Πέτρου ἀποκάλυψις, ἀντιλεγόμενα καὶ ὑποβολιμαῖα. (Εὐσέβ. Κ', 545). — Εἰ δέ τι καὶ Βαρνάβας, ὁ ταῦτα λέγων καὶ γράφων, Παύλῳ συνηγωνίστατο, Παύλῳ χάρις τῷ προσελομένῳ, καὶ συνεργὸν ποιησαμένῳ τοῦ ἀγωνίσματος. (Γρηγ. Ναζ. ΛΤ', 540). — Καὶ γὰρ καὶ Βαρνάβην Ἰωσήφ ποτε καλούμενον, Βαρνάβην μετακληθέντα, υἱὸν παρακλήσεως ἐρμηνευόμενον, Λευίτην, Κύπριον τῷ γένει. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 448). — Ἰωσήφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, ὁ ἐπιμεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως. Ἄλλοι δὲ ὁ Ἰωσήφ· ἐκεῖνος δὲ μετὰ Ματθίου (κληρω-

θεὶς). Ἐκεῖνος γὰρ καὶ Ἰωσήφ ἐλέγετο καὶ Βαρναβᾶς, ὕστερον δὲ ἐκλήθη καὶ Ἰούστος. Οὗτος δὲ Βαρνάβας· καὶ δοκεῖ μοι ἀπὸ τῆς ἀρετῆς εἰληφέναι τὸ ὄνομα, ὡς πρὸς τοῦτο ἰκανὸς ὢν καὶ ἐπιτήδειος. (Χρυσόστ. Ξ', 94 κ. ἐ.). — Πρῶτος καὶ μετῴχιος ἦν. (αὐτόθ. 164). — Ὑπεχώρει τῷ Παύλῳ, ὅπως Ἰωάννης τῷ Πέτρῳ. (αὐτόθ. 213). — Ἡ τῷ Παύλῳ διαφωνία αὐτοῦ οὐδὲν κακόν, μέγα δ' ἀγαθὸν ἤνεγκεν. (αὐτόθ. 245-246). — Τοῦτον εὐκάζει Χρυσόστομος εἶναι τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον, περὶ οὗ Παῦλος λέγει, αὐτοῦ ὁ ἔπικινός ἐστιν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ». Β'. πρ. Κοριν. Η', 18. Καὶ γὰρ τὸ ἄγραρον κήρυγμα εὐαγγέλιον καλεῖ. (Χρυσόστ. ΞΑ', 523-524). — Τὸν Βαρνάβην ἔλεγον τινες συγγραφέα τῶν Πράξεων τῶν ἀποστόλων· ἄλλοι δὲ Κλήμεντα τὸν Ῥωμαῖον, ἄλλοι δὲ Λουκᾶν. (Χρυσόστ. ΝΒ', 780. — Ἀμμών. Ἀλεξ. περὶ Βαρνάβη καὶ Παύλου. ΠΕ', 1552-1553). — Βαρνάβη τοῦ ἀποστόλου τὸ λείψανον εὐρέθη ἐν Κύπρῳ ὑπὸ δένδρον κερατίνῳ, ἔχον ἐπὶ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ἰδιόγραφον τοῦ Βαρνάβη. Ἐξ ἧς προράσεως καὶ περιγεγόνασιν Κύπριοι τὸ αὐτοκέφαλον εἶναι τὴν κατ' αὐτοῦ Μητρόπολιν, καὶ μὴ τελεῖν ὑπὸ Ἀντιόχειαν. Τὸ δὲ τοιοῦτον εὐαγγέλιον Ζήνων ἀπέθετο ἐν τῷ Παλατίῳ ἐν τῷ ἀγίῳ Στεφάνῳ. (Θεόδ. Ἀναγν. ΠΓ', 184).

**Βαρούχ** ὁ προφήτης; γράψας ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, ἀνέγνω τοῖς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμηκλωτισθεῖσιν. (Ἀθην. ΚΗ', 365). — Βαρούχ βιβλίον ἀπόκρυφον. (αὐτόθ. 432). — Τεμάχιον ὑπομνημάτων ἐκ Βαρούχ. (Κύριλ. Ἀλεξ. Ο', 1457). — Βαρούχ σημάζει Κύριος εὐλογητός. (Θεοδώρ. Π', 585). — Τεμάχιον ὑπομνημάτων εἰς Βαρούχ. (Ὀλυμπ. ΙΓ', 761-773).

**Βαρσαβᾶς**, ὅς καὶ Ἰούστος, ἀποστολικὸς ἀνὴρ. (Εὐσέβ. Κ', 297).

**Βαρσανούφιος** ἄββᾶς. (ΠΓ', 887-901). — Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΠΓ', 2764).

**Βαρσανουφῆται** αἰρετικοί, ἀπὸ Βαρσανουφίου τοῦ ἐπισκόπου αὐτῶν ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρων. (Τιμόθ. Πρσβ. ΠΓ', 45). — Καλοῦνται καὶ Σειμιδαλίται. Αἴρεσις αὐτῶν. (Ἰωάν. Δαμασκ. ΙΔ', 756).

**Βάρσης**, ἐπίσκοπος Ἐδέσσης. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν ἐν ἐξορίᾳ ὄντα. (ΛΒ', 931). — Ἐτέρη ἐπιστολὴ πέμπει αὐτῷ δῶρά

τινα, καὶ παρακαλεῖ εὐλογῆσαι, ὡς ὁ Ἰσαάκ. (αὐτόθ. 996).

**Βαρσουμάς**, ὁ Πέρσης, αἰρετικός. (Λεόντ. Βυζ. Πς', 1369).

**Βαρυκάρδιος**. Τί δέ ἐστι, βαρυκάρδιοι; Παχυκάρδιοι, σαρκικοί, τῇ γῆ προσηλωμένοι, κακίαν διώκοντες, πονηρίαν μετιόντες, ταῖς ἡδυπαθείαις κατασηπόμενοι· τοιοῦτος γὰρ ὁ σαρκικός ἄνθρωπος. (Χρυσόστ. ΝΕ', 47).—Βαρυκαρδίους δὲ τοὺς ἀπίστους εἰκότως ὠνόμασεν, ὡς ἀναβλέπειν πρὸς Θεὸν οὐκ ἐθέλοντας, καὶ τὰς θείας οἰκονομίας οὐ βουλομένους ὄρῶν κ. ἔ. (Θεοδώρ. Π', 892).

**Βαρύνειν**. «Βεβλήρηται ἡ καρδία Φαραώ», καὶ «Κατίσχυτεν ἡ καρδία Φαρχώ». Ἀμφοτέρω δὲ σημαίνει τὸ τῆς γνώμης ἀυθαίρετον· βαρύνεται μὲν γὰρ ἡ καρδία ὑπὸ πονηρίας καθελοκομένη. ἔνθα μαρτυρεῖται τῆς Γραφῆς. (Θεοδώρ. Π', 233-236).—Βαρύνει συνεχῶς ὁ θεὸς Ἀπόστολος τῇ μαρτυρίᾳ τὸν μαθητήν. (ΠΒ', 849).

**Βαρύτης**. Εἰ χρὴ συντόμως τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν λόγῳ ὑπογράψαι, φήσαιμι, ὅτι ὡς περ τὸ πῦρ πεπεδημένον τυγχάνον πρὸς τὴν κάτω ὀρμὴν, ἀεικίνητόν ἐστι πρὸς τὴν ἄνω φορὰν, οὕτω καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ ὡς περ τὰ βρέα σώματα τὴν μὲν ἄνω φορὰν παντάπασιν ἀγνοεῖ, τὴν δὲ πρὸς τὰ κάτω ὀρμὴν ἐπίσταται, τοῦ βάρους τὴν φορὰν ἐπιτείνοντος, ὡς κρεῖττον λόγου εἶναι τὸ τάχος, οὕτω καὶ ἡ πονηρία. Οὐκοῦν ἐκείνης μὲν ἀνθεκτέον, ταύτης δὲ ἀψεκτέον. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1381).—Περὶ βαρύτητος φυσιολογικῶς, καὶ περὶ σωμάτων καὶ ἀσωμάτων. (αὐτόθ. 1445-1448).

**Βαρυχνᾶς**, πάθος τι, ὃ καὶ ἐφιάλιτης λέγεται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βαρχωχεβᾶς**, ὁ τῆς Ἰουδαίων ἀποστάσεως ἀρχηγέτης ἐπὶ Ἀδριανοῦ. (Ἰουστίν. Γ', 376).—Βαρχωχεβᾶς ὄνομα, ὃ ἀστέρας δηλοῖ φοινικὸς καὶ ληστρικός· τις ἀνὴρ ἐξ ἀνδραπόδων. (Εὐσέβ. Κ', 312).

**Βασάν**. «Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω». Ψαλμ. ΞΖ', 23. Τοῦτέστιν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἐπιστρέψω εἰς ἔθνη. Βασάν γὰρ ἐρμηνεύεται αἰσχύνη· οἱ γὰρ Ἰουδαῖοι τὸν σταυρὸν ὡς αἰσχύνην εἶχον, καὶ κατὰρας ὄργανον τοῦτο ὠνόμαζον. (Ἀθην. ΚΗ', 74ο) — «Καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βελάνου Βασάν». Ἦτ. Β', 13. Φέρει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο

καρπὸν, ἀλλὰ χοίρων τροφήν· διὰ τοῦτο δένδρον αἰσχύνης ὠνόμασε· τὸ γὰρ Βασάν εἰς τὴν αἰσχύνην μεταλαμβάνουσι. (Βασίλ. Α', 268).

**Βασανιστήρια** ἐπινοηθέντα ὑπὸ Ἀνδρονίκου τοῦ Βερονικέως· οἶον δακτυλήθρα, καὶ ποδοστράβη, καὶ πιεστήριον, καὶ ῥινολαβίς καὶ ὠτάγρα, καὶ χειλοστρόφιον, ἔ Φάλαρις (Ἐχέτος), Κεφρὴν ὁ Αἰγύπτιος, Σενναχηρείμ ὠκνησαν. (Συνέσ. ΞΓ', 1400).

**Βασανῆτις**. Βασανῆτις λίθος τὸν χρυσὸν δοκιμάζει, καὶ οἱ πειρασμοὶ τοὺς δικαίους ἐλέγχουσι κ. ἔ. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1493).

**Βάσανος**. Προσενεγκεῖν τῇ φύσει τὴν βέβησανον, καὶ αὐτῇ τῆς δίκης ἐπιτρέψαι τὴν ψήφον. Αὐτίκα γοῦν ἡ μὲν μήτηρ ἐδείχθη, ἡ δὲ οὐ μήτηρ ἠλέγχθη. (Θεοδώρ. Π', 680).

**Βασίλεια**, ἀντὶ τοῦ δέσποινα ἐνίοτε παρ' Ὀμήρῳ. (Λεξ. Εὐστ.).—Βασίλεια ὅτι καὶ βασιλινα καὶ βασίλισσα λέγεται παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον, ὡς βασιλεὺς βασίλεια, ἱερεὺς ἱερεία· ἀλλὰ καὶ βασίλισσα Ἀττικῶς, καὶ βασιλίννα παρὰ Μενάνδρῳ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βασίλεια** οὐκα, βασίλιδες ἰσχάδες. ἔνθα φυσιολογία, ἱστορία, καὶ μυθολογία περὶ οὐκῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βασίλεια**, κόρη, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἀδελφὴ τῆς Ῥέας· ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ὑπερίωνος λέγεται γεννησάμενος δύο παῖδας, οὓς καὶ ὠνόμασεν Ἥλιον καὶ Σελήνην. (Εὐσέβ. ΚΑ', 113).

**Βασιλεία**. Βασιλεία ἐστὶν ἔννομος μοναρχία. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βασιλείας τέλος τίθησιν Ὀμηρος πλοῦτον καὶ τιμὴν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Ὅτι οὕτε βασιλεῖχ οὔτε ἱερωσύνη θεμιτὸν ἐπανίστασθαι. (Διατ. Ἀποστόλ. Α', 912).—Ὅτι οὐ δεῖ παισὶ βασιλείαν, ἢ ἐτέραν ἀρχὴν ἐγχειρίζειν, ἀν μὴ ὁ τρόπος ἢ τῆς ἡγεμονίας ἀρμόδιος. Περὶ τῆς Μωσέως μεγαλονοίας, ὅτι οὐδένα τῶν υἱῶν τῆς Ἰησοῦ ἀρετῆς προετίμησε. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 964).

Βασιλείας καὶ τυραννίδος διαφορὰ. Κεκία μὲν ἢ δυσώνυμος κρατεῖ, ὅταν τυραννὶς κατέχη· ἀρετὴ δὲ νικᾷ, ὅταν βασίλεια διακοσμητὴ τὰ πράγματ'· ἢ μὲν γὰρ τυραννὶς πρὸς τὸ οἰκεῖον, ἢ δὲ βασιλεῖχ πρὸς τὸ τῶν ἀρχομένων συμφέρον βλέπει. (αὐτόθ. 880).

Οἱ τυραννίδος ἐρῶντες τὴν οὐδαιμόθεν αὐτοῖς

προσήκουσαν ἀρπάζουσι δυναστείαν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς βασιλείας περιτίθενται σχῆμα τὴν ἀλουργίδα, τὸν στέφανον, τὸν θρόνον, τὸ ζεῦχος, τοὺς δορυφόρους, τὸν δὲ βασιλικὸν ζηλοῦν οὐκ ἐθέλουσι τρέπον· οὐ γὰρ ἤπιοι ποθοῦσι καλεῖσθαι πατέρες, ἀλλὰ δεσπότες πικροί· οὐδὲ κηδεμόνες φιλόανθρωποι, ἀλλ' ἠγεμόνες παγγχάλεποι. Τῶτοι πολλάκις μὲν αὐτοὺς οἱ ἔννομοι καταλύουσι βασιλεῖς, πολλάκις δὲ καὶ στρατιῶται καὶ δῆμοι γυμνοῦσι τῆς δυναστείας, τὸ θράτος οὐ φέροντες. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1060).

Πονηρὰ βασιλεῖα πάλιν, καὶ πάλιν ἀναζῆ τὸ κακόν, καὶ ὡς περ τὰ ὑπουλα τῶν τραυματίων ἀναστομοῦνται καὶ ἀναρρήγνυνται· καὶ λύκοι βρεῖτες, ἄλλοι ἄλλοθεν διαλαβόντες ἡμᾶς, τὴν Ἐκκλησίαν σπαράττουσι κ.έ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1209-1212).

Βασιλεῖα Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, Κωνσταντίου υἱοῦ αὐτοῦ, Θεοδοσίου, Ἀρκαδίου, Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, Λέοντος Μακρέλλη. (Θεόδ. Ἀναγν. ΠΓ', 212-216).

Περὶ βασιλείας. Λόγος Συνεσίου. (ΞΓ', 1053 1108).—Παρκινέσεις περὶ βασιλείας. Ἀγαπητοῦ Διακόνου πρὸς Ἰουστινιανόν. (ΠΓ', 1164-1185.—Ἰω. τοῦ Δαμσκ. ΛΕ', 1292.—ΛΖ', 513).—Βασιλείου Μακεδόνας αὐτοκράτορος, πρὸς Λέοντα τὸν υἱὸν αὐτοῦ. (ΠΖ', 21-56).—Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας πρὸς βασιλόπαιδα. (ΡΚΖ', 253-288).—Μανουήλ Β'. αὐτοκράτορος ὑποθήκαι βασιλικῆς ἀγωγῆς πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ. (ΡΝΖ', 313-581).

Βασιλεῖα Θεοῦ καὶ βασιλεῖα οὐρανῶν τί ἐστι; Ὁ Θεὸς δύο βασιλεῖας ὄρισας, καὶ δύο αἰῶνας συνεστήσατο, κρίνας τῶ πονηρῶ δεδόσθαι τὸν παρόντα κόσμον, διὰ τὸ μικρόν τε αὐτὸν εἶναι καὶ παρέρχεσθαι δξέως. Τῶ δὲ ἀγχιθῶ σώσειν ὑπέσχετο τὸν μέλλοντα αἰῶνα, ἅτε δὴ μέγαν ὄντα καὶ ἀίδιον. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 448).

Τὸν μὲν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον ἐποίησεν, ἐπιτηδειότητα ἔχοντα νεύειν πρὸς ἅς βούλεται πράξεις. Διὸ καὶ δύο αὐτῶ ὁδοὶ προετέθησαν, νόμου τε καὶ ἀνομίας· δύο τε βασιλεῖαι ὀρίσθησαν· ἡ μὲν Οὐρανῶν λεγομένη, ἡ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς νῦν βασιλευόντων κ.έ. (αὐτ. 448-449).

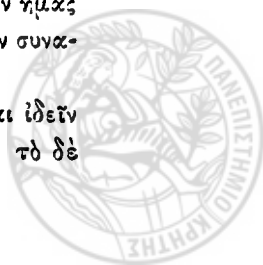
Ἐλλέτω ἡ βασιλεῖα σου. Εἰ ἡ βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ Σωτήρος ἡμῶν, μετὰ παρατηρήσεως οὐκ ἔρχεται, οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὡς ἡ ἰδοὺ ἐκεῖ, ἀλλ' ἡ βα-

σιλεῖα τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἐστί. Λουκ. ΙΖ', 20-21. Ἐγγύς γὰρ τὸ ῥῆμά ἐστι σφόδρα ἐν τῷ στόματι ἡμῶν καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν. Δευτερ. Α', 14, δῆλον ὅτι ὁ εὐχόμενος ἐλθεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ τὴν ἐν αὐτῶ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἀνατεῖλαι καὶ καρποφορῆσαι καὶ τελειωθῆναι εὐλόγως εὔχεται· παντὸς μὲν ἁγίου ὑπὸ Θεοῦ βασιλευομένου, καὶ τοῖς πνευματικοῖς νόμοις τοῦ Θεοῦ πειθομένου, οἴονει εὐνομισυμένην πόλιν οἰκοῦντος ἑαυτόν. (Ἐριγ. ΙΑ', 496 κ.έ.).—Ἡ τῆς ἀληθείας ὁδὸς πρὸς τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν ἔξει τὸν σκοπόν. Πρὸς δὲ τὴν ταύτης γινῶσιν καὶ ἀκριβῆ γινῶσιν, οὐκ ἄλλων ἐστὶν ἡμῖν χρεῖς, ἀλλ' ἡμῶν αὐτῶν· οὐδ' ὡς περ ἐστὶν αὐτὸς ὁ Θεὸς ὑπεράνω πάντων, οὕτω καὶ ἡ πρὸς τοῦτον ὁδὸς πρόρῳθεν, ἢ ἔξωθεν ἡμῶν ἐστὶν· ἀλλ' ἐν ἡμῖν ἐστί, καὶ ἀφ' ἡμῶν εὐρεῖν τὴν ἀρχὴν δυνατὸν, καθὼς καὶ Μωϋσῆς ἐδίδασκε λέγων· τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ἐντὸς τῆς καρδίας σου ἐστίν· Ὅπερ καὶ ὁ Σωτὴρ σημαίνων καὶ βεβχιῶν ἔλεγεν· Ἡ βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἐστί. Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστίν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου». Τοῦτέστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν· ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς ἠγείρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· «καρδίᾳ μὲν πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν». Πρ. Ῥωμ. Ι', 8-10. Ἐνδον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες τὴν πίστιν καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, δυνάμεθα ταχέως θεωρῆσαι καὶ νοῆσαι τὸν τοῦ πνευτὸς βασιλέα, τοῦ Πατρὸς σωτήριον λόγον. (Ἀθων. ΚΕ', 60).

Ἐκ τῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Βούλει σοι καὶ ἕτερον πλοῦν διηγήσωμαι, πρὸς δὲ ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐστί τὸ δῶρον τῆς κυβερνήσεως; Ἡ βασιλεῖα τῶν Οὐρανῶν ὁμοίκα ἐστὶν ἀνδρὶ ἐμπόρω. Πάντες οὖν οἱ τὴν Εὐαγγελικὴν ὁδὴν πορευόμενοι ἔμποροὶ ἐσμεν, διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τὴν κτήσιν ἑαυτοῖς τῶν οὐρανίων πραγμ. τευόμενοι. Δεῖ οὖν ἡμᾶς πολὺν καὶ ποικίλον τὸν οὐράνιον πλοῦτον συναγαγεῖν. (ΛΑ', 420).

Ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν ἄνωθεν γεννηθῆναι ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπαγγέλλεται, τὸ δὲ



ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος γεννηθῆναι εἰσελεθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, λογίζομαι ἀναγκαῖον εἶναι ὀλίγα ἐκ πολλῶν τῶν περὶ τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν εἰρημένων παραθέσθαι, ἵνα κατὰ μηδένα τρόπον ἀπολειφθῶμεν ταύτης. Ἐπονται τὰ χωρὶς τῆς Γραφῆς περὶ τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. (αὐτόθ. 1525-1532).

Μακάριοι γάρ, φησίν, οἱ καθαροὶ τῆ καρδία, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται. Ματθ. Ε', 8. Καὶ μηδὲ ἄλλο τι, ἀδελφοί, τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν νομίσητε, ἢ τὴν τῶν ὄντων ἀληθῆ κατανόησιν, ἣν καὶ μακαριότητα ὀνομάζουσιν αἱ θεῖαι Γραφαί· ἡ γὰρ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶ. Περὶ δὲ τὸν ἐντὸς ἀνθρωπῶν οὐδὲν ἕτερον ἢ θεωρίαν συνίσταται· αἰσθησις αἰσθητῶν, ὁ δὲ νοῦς τῶν νοητῶν ἐπίβολός ἐστι. (ΑΒ', 265-268).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ.

Δέχου πρὸς τούτοις ἀνάστασιν, κρίσιν, ἀνταπόδοσιν τοῖς δικαίοις τοῦ Θεοῦ σταθμοῖς. Ταύτην δὲ εἶναι φῶς τοῖς κεκαθαρμένοις τὴν διάνοιαν, τούτεστι Θεὸν δρώμενόν τε καὶ γινωσκόμενον· κατ' ἀναλογίαν τῆς καθαρότητος, ὃ δὴ καὶ βασιλείαν Οὐρανῶν ὀνομάζομεν· σκότος δὲ τοῖς τυφλώττουσι τὸ ἡγεμονικόν, τούτεστιν ἀλλοτριῶσιν Θεοῦ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐντεῦθεν ἀμβλωπίας. Ἐργάζου τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τούτῳ τῷ θεμελίῳ τῶν δογμάτων· ἐπειδὴ, πίστις χωρὶς ἔργων νεκρά, ὡς ἔργα δίχα πίστεως. (ΑΓ', 424).—Βασιλεία Οὐρανῶν τίς; ἡ τοῦ Θεοῦ θεωρία. (ΑΖ', 964).

Ἐκ τῶν Καισαρίου κλπ.

Ἰωάννου πρώτου αὐθημερὸν ἦκειν τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν βροτοῖς καταγγείλαντος, καὶ τοῦ Σωτῆρος θάπτον ἐπιστάντος, διὰ τῆς στενῆς καὶ ποικωτέρας ἐδοῦ οἱ ταῖς ἀρεταῖς βλίνοντες ἐαυτοὺς βιάζονται, πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐπειγόμενοι, κατὰ τὸν ἱερὸν Ἀπόστολον. (ΑΗ', 1140).—Καὶ συνελόντι φάναι, Χριστὸς ὑπάρχει ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. (αὐτόθ. 1145).

Περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς βασιλείας τοῦ σκότους. (Μακάρ. Αἰγύπτ. ΑΔ', 453-461. 464-468).

Χριστιανισμός ἐστὶ δόγμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκ πρακτικῆς καὶ φυσικῆς καὶ θεολογικῆς συνεστῶς. Βασιλεία Οὐρανῶν ἐστὶν ἀπάθεια ψυχῆς μετὰ γνώσεως τῶν ὄντων ἀληθοῦς. Βασιλεία Θεοῦ ἐστὶ γνώσις τῆς ἀγίας Τριάδος συμπρακτενομένη τῇ συστάσει τοῦ νοῦς, καὶ ὑπερέχουσα τὴν ἀφθαρσίαν αὐτοῦ. (Εὐάγγ. Μ', 1221).

Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ἡ προσδοκωμένη μακαριότης οὐδενός· ἐστὶν ἐπιδεῆς, πάντα δὲ ἡμῖν καὶ ἀντι πάντων ἡ θεία γενήσεται φύσις, πρὸς πᾶσαν χρεῖαν τῆς ζωῆς ἐκείνης ἐαυτὴν ἀρμοδίως ἐπιμερίζουσα. Καὶ τοῦτο δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν θεῶν λογίων, ὅτι καὶ τόπος γίνεται ὁ Θεὸς τοῖς ἀξίοις, καὶ οἶκος, καὶ ἐνδομα, καὶ τροφή, καὶ πόσις, καὶ φῶς, καὶ πλοῦτος, καὶ βασιλεία, καὶ πᾶν νόημα τε καὶ ὄνομα τῶν πρὸς τὴν ἀγαθὴν ἡμῖν συντελούντων ζώην. (ΜΓ', 104).

Τὸ δὲ τοιοῦτον δόγμα καὶ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ διδάσκειν οἶμαι τὸν Κύριον, λέγοντα τοῖς ἀκούειν δυναμένοις τῆς ἐν μυστηρίῳ λαλουμένης σοφίας, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶν. Ἐνδείκνυται γάρ, οἶμαι, ὁ λόγος αὐτῷ, ὅτι τὸ τοῦ Θεοῦ ἀγαθὸν οὐ διώριστα τῆς φύσεως ἡμῶν, οὐδὲ πόρρωθέν που τῶν ζητεῖν αὐτὸ προαιρουμένων ἀπόκισται. Ἄλλ' ἐν ἐκάστῳ ἐστίν, ἀγνοούμενον μὲν καὶ λανθάνον, ὅταν ὑπὸ τῶν μεριμνῶν τε καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου συμπνίγηται, εὐρισκόμενον δὲ πάλιν, ὅταν εἰς ἐκεῖνο τὴν διάνοιαν ἡμῶν ἐπιστρέψωμεν. (αὐτόθ. 372).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Διὰ γὰρ τοῦτο ἡμᾶς ἔκτισε, καὶ εἰς τὸ εἶναι παρήγαγεν, ἵνα τῶν αἰώνιων ποιήσῃ μετασχεῖν ἀγαθῶν, ἵνα τὴν βασιλείαν ἡμῖν πράσῃ τῶν Οὐρανῶν· οὐχ ἵνα εἰς γέενναν ἐμβάλλῃ, καὶ τῷ πυρὶ παραδῶ· τοῦτο γὰρ οὐ δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ διὰ τὸν διάβολον γέγονεν· ἡ βασιλεία δὲ ἡμῖν ἠντρέπισται, καὶ παρεσκευάσται πάλιν κ. ἐ. (ΜΖ', 287 κ. ἐ.).

Ἡ ἐλπίς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν τὰς θλίψεις τῆς παρούσης ζωῆς ἐλαφροτέρας καθίστησι. (αὐτόθ. 471 κ. ἐ.).— Διάφοροι οἱ β-

θμοί τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. (αὐτόθ. 308).  
— Ἡ γὰρ ἀληθὴς βασιλεία ἐστὶν αὕτη, τὸ δυ-  
νηθῆναι ἡμᾶς διὰ τῆς ἀρίστης πολιτείας εὐ-  
μενῆ καὶ ἴλεω καταστῆσαι αὐτοῖς τὸν Δεσπό-  
την. (ΝΓ', 203).

«Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ,  
ἀλλ' ἐν δυνάμει». Α'. πρ. Κορινθ. Δ', 20. Διὰ  
σημείων, οὐ δι' εὐγλωττίας ἐκρατήσαμεν, καὶ  
τοῦ θεῖου εἶναι τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν, καὶ  
βασιλεῖαν καταγγέλλειν Οὐρανῶν, μεγίστην  
ἀπόδειξιν παρεχόμενοι τὰ σημεῖα, ἅπερ ποι-  
οῦμεν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος. (ΞΑ', 116).

Τί ἐστὶ τὸ εἰρημένον; «Ὅταν παραδῶ τὴν  
βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ». Α'. πρ. Κορινθ.  
ΙΕ', 24.— Ἐρμηνεῖα θεολογική. (αὐτόθ. 337).  
— Βασιλείας τοῦ Θεοῦ δύο οἶδεν ἡ Γραφή,  
τὴν μὲν κατ' οἰκειώσιν, τὴν δὲ κατὰ δημιουρ-  
γίαν. Βασιλεύει μὲν γὰρ ἀπάντων, καὶ Ἑλ-  
λήνων, καὶ Ἰουδαίων, καὶ δαιμόνων, καὶ τῶν  
ἀντιτεταγμένων, κατὰ τὸν τῆς δημιουργίας  
λόγον· βασιλεύει δὲ τῶν πιστῶν, καὶ ἐκόντων  
καὶ ὑποτεταγμένων, κατὰ τὸν τῆς οἰκειώσεως  
λόγον. Αὕτη ἡ βασιλεία καὶ ἀρχὴν ἔχειν λέ-  
γεται. (αὐτόθ. 331-346).

Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν οὐκ ἐστὶ διὰ χρη-  
μάτων ὠνητή. Οὐ τὰ χρήματα ἀγοράζει αὐ-  
τήν, ἀλλ' ἡ προαίρεσις τοῦ τὰ χρήματα κα-  
ταβάλλοντος, ἡ φιλοσοφία, τὸ τῶν βιωτικῶν  
ἀνωτέρω εἶναι, ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἐλεημοσύνη.  
Ἐπεὶ εἰ τὸ ἀργύριον ἠγόραζεν, ἡ τὰ δύο λε-  
πτὰ καταβαλοῦσα (χίρα), οὐδὲν ἂν ἔλαβε  
μέγα. Ἐπειδὴ οὐ τὸ ἀργύριον, ἀλλ' ἡ προαί-  
ρεσις ἴσχυσεν, ἐκείνη πᾶσαν προαίρεσιν ἐπιδει-  
ξαμένη, πάντα ἔλαβε. Μὴ τοίνυν λέγωμεν,  
ὅτι ὠνητὴ χρημάτων ἐστὶν ἡ βασιλεία· οὐ  
χρημάτων, ἀλλὰ προαιρέσεως, τῆς διὰ χρη-  
μάτων (ΞΒ', 291-296).

«Ὁμοίκα ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀν-  
θρώπῳ οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτ  
μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐ-  
τοῦ». Ματθ. Κ', 1. Ὁμιλία Χρυσοστόμου κα-  
τηχητική. (ΝΘ', 577-586).— Βασιλείαν Οὐ-  
ρανῶν, καὶ οὐχὶ βασιλείαν παραδείτου ὑπό-  
σχεται ἡμῖν ὁ Θεός. Εἰ τοίνυν βασιλείαν Οὐ-  
ρανῶν ἐπηγγείλατο, καὶ εἰς παράδεισον εἰσή-  
γαγε τὸν ληστὴν, οὐδέπω ἀπέδωκεν αὐτῷ τὰ  
ἀγαθά. Οὐ τὸν παράδεισον εἶπεν ἐνταῦθα,  
ἀλλὰ τῇ τοῦ παραδείτου ὀνόματι τὴν βασι-

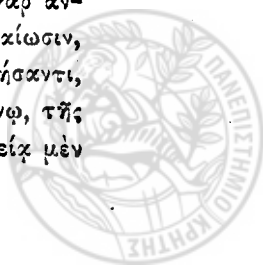
λεῖαν τῶν Οὐρανῶν ὀνόμασεν· ἐπειδὴ γὰρ  
πρὸς ληστὴν διελέγετο, ἀνθρώπον οὐδὲν ἀκη-  
κοῦτα τῶν ὑψηλῶν δογμάτων, τῷ γνωριμω-  
τέρῳ καὶ συνηθεστέρῳ ὀνόματι τοῦ παραδεί-  
σου τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν δηλοῖ. (ΝΔ',  
614-615).

Ἀμέλεια καὶ ἀδικφορία εἰς τὴν ἀπόλαυσιν  
τῆς οὐρανίου βασιλείας. Σὺ δὲ τὰ μὲν τοῦ  
βίου πράγματα μετὰ ἀκριβεῖς μελετᾷς καὶ  
σπουδάζεις, καὶ τὰ νέα, καὶ τὰ ἀρχαῖα, καὶ τὰ  
παικί· πῶς δέ, εἰπέ μοι προσδοκᾷς τεύξεσθαι  
τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, μὴδὲ τοῖς λεγο-  
μένοις προσέχων; Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ πρότερον,  
νῦν γοῦν τοῦτο ποιῶμεν· καὶ γὰρ εἰς πόλιν  
μέλλομεν εἰσιέναι, ἐκὼν δὲ Θεὸς ἐπιτρέψῃ, χρυ-  
σῆν, καὶ χρυσοῦ παντὸς τιμιωτέρην. Καταμά-  
θωμεν οὖν αὐτῆς τὰ θεμέλια, τὰ, πύλας, τὰς  
ἀπὸ σαπφείρου καὶ μαργαριτῶν συγκειμένας.  
Καὶ γὰρ ἔχομεν ἄριστον χειραγωγὸν τὸν Ματ-  
θαῖον. «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» κ. ἐ.  
(ΝΖ', 23-24 κ. ἐ.).

Καὶ ἀπελεύση ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη·  
ἔνθα πολλὴ ἡ χαρὰ, καὶ εἰρήνη, καὶ ἡ ἀγάπη,  
καὶ ἡ τρυφή, καὶ ἡ εὐφροσύνη· ἔνθα ζωὴ αἰώ-  
νιος, καὶ δόξα ἄρρητος, καὶ κállος ἄφροστον·  
ἔνθα αἰῶνιοι σκηναί, καὶ ἡ δόξα τοῦ βασιλέως  
ἡ ἀπόρρητος, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ἃ ὀρθαλ-  
μὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρ-  
δίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. (ΝΗ', 540.— ΞΒ',  
296).— Περὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι βίῳ θλίψεων  
καὶ ἀστασίας. Ὅτι οὐ δυνάμεθα ἀκολουθεῖν  
τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν, ἢ διὰ τοῦ σταυροῦ.  
(Ξ', 230-232).

Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

«Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν». Ὁὐκ ἔργεται μετὰ παρατηρήσεως. Μὴ γὰρ δὴ  
χρόνους ἐρωτᾶτε, φησὶν ὁ Κύριος, καθ' οὓς ἐπι-  
λάμψει πάλιν, ἦγουν ὁ καιρὸς ἐνστήσεται τῆς  
τῶν Οὐρανῶν βασιλείας, σπουδάσατε δὲ μάλ-  
λον τυχεῖν αὐτῆς· ἐντὸς γὰρ ὑμῶν ἐστίν· του-  
τέστιν ἐν ταῖς ὑμετέροις προαιρέσεσι καὶ ἐξου-  
σίᾳ κεῖται τὸ λαβεῖν αὐτήν· ἔξεστι γὰρ ἀν-  
θρώπῳ παντὶ τὴν εἰς τὸν Χριστὸν δικαίωσιν,  
τὴν διὰ πίστεως δηλονότι, καταπλουτήσαντι,  
καὶ διὰ πάσης ἀρετῆς ἐκλελαμπρυσμένῳ, τῆς  
τῶν Οὐρανῶν βασιλείας τυχεῖν. Ἐνεργεῖα μὲν



γὰρ ἐκτός ἐστιν, ἀρ' ὧν ἐξίστασιν ἐκ τῆς καρδίας διαλογισμοὶ πονηροί, δυνάμει δὲ ἐντός πάντων· ὅτι γὰρ καὶ τῶν Φαρισαίων ἐντός ἦν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀγνοούντων καὶ οἰομένων χρόνῳ τινὶ αὐτὴν εἰς τόπον ἐξωθεν ἔρχεσθαι. Λουκ. ΙΖ', 20, Ἰωάννης δεικνύσει λέγων· «Μέσος δὲ ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε», περὶ Χριστοῦ λέγων. (ΟΒ', 840-841).

\*Ἔθος δὲ αὐτῷ (τῷ Κυρίῳ) βασιλείαν Θεοῦ ἐνομαζέειν τὴν ἐν πίστει δικαίωσιν, τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος καθάρσιν, καὶ τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος μέθεξιν, καὶ τῆς ἐν Πνεύματι λατρείας τὴν δύναμιν. (αὐτόθ. 905).

Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.

«Ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν μεῖζων αὐτοῦ (Ἰωάννου) ἐστίν». Ματθ. ΙΑ', 11. «Ὁ ἐν τῷ νόμῳ τέλειος, οἷος ἦν Ἰωάννης, πάντως ἤττων ἦν τοῦ εἰς τὸν θάνατον Χριστοῦ βαπτισθέντος· τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἡ τῶν Οὐρανῶν βασιλεία, τὸ συνταφῆναι Χριστῷ, κατελθόντι σκυλευσαι τὸν θάνατον, καὶ συναναστῆναι αὐτῷ τὸ κατ' ἐκείνου κράτος παρέχοντι κ. ἔ. (ΟΗ', 228).

«Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βίασται ἀρπάζουσιν αὐτήν». Ματθ. ΙΑ', 12. Τὰ ἔπαθλα μεῖζονα ὄντα πάσης ἀνθρωπίνης ἀξίας, καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος τὴν τοῖς πόνοις χρεωστούμενην ἀμοιβὴν ὑπερβαίνοντα· Οὐκ ἀξια γὰρ τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς δόξαν, ἔφη τὸ σκευὸς τῆς ἐκλογῆς. Πρ. Ῥωμ. Η', 18. Διὸ καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως ἐκβιάζεται. Ποιοὶ οἱ βιασταί; Οἱ τὸ οἰκεῖον σῶμα νηστεύουσιν, καὶ σωφροσύνη καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ἐκθιασάμενοι, καὶ τοῖς τοῦ Πνεύματος νόμοις ὑποτάξαντες, καὶ εὐήνιον, καὶ ὀρηκτῆριον ἀρετῆς ἀποφάναντες. (αὐτόθ. 1217. 889).

Βασιλεία Θεοῦ καὶ βασιλεία Οὐρανῶν· ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ τισὶ μὲν δοκεῖ ἀνωτέρα εἶναι καὶ ὑψηλοτέρα τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τισὶ δὲ ἡ αὐτή· ποτὲ μὲν ἀπὸ τοῦ βασιλευόντος Θεοῦ, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν βασιλευομένων, Οὐρανῶν δηλονότι, προσχγορευομένη. Πότεροι οὖν τῆς ἀληθείας ἤψαντο, τῆς σῆς ἂν εἶη κρῖναι σοφίης. (αὐτόθ. 889. Πλατύτερον 1536-1537).

Βασιλεὺς Οὐρανῶν οὐδεὶς ἂν ἀξιοθῆται, μὴ γνωρίσασιν ἀρετῆς ἐμπρέπων· ἐπειδὴ δὲ λόγοις μὲν ταύτην σεμνύνονται τινες, ἔργοις δὲ οὐ μόνον πνηγύρεως, ἀλλὰ καὶ τιμωρίας ἀξια δρωσιν, δηλοῖ εἰσὶν ἄλλα μὲν διὰ γλώσσης φέροντες, ἄλλα δὲ διὰ γνώμης ἔχοντες· οὓς οὐ χρὴ ζηλοῦν, ἀλλὰ κομιδῇ καταθρηνεῖν. (αὐτόθ. 1496).

«Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σιδήρεως». Ἑρμηνεία. (αὐτόθ. 309). — Ζύμη. (αὐτόθ. 312). — Σαγήνη βληθείση εἰς τὴν θάλασσαν. (αὐτόθ. 312, 313). — Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. Ἑρμηνεία εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν. (αὐτόθ. 1073-1076).

Περὶ βασιλείας Οὐρανῶν Λόγος. (Ἀντίοχ. Μοναχ. ΠΘ', 1841-1849. μετὰ τῶν Γραφικῶν χωρίων. — Ἰερὰ Περὶ Πράλλ. Ἰω. Δαμσκ. ΙΕ', 1260-1264).

Ἐκ τῶν Φωτίου Πατριάρχου  
Κωνσταντινουπόλεως.

Τί δήποτε Μωτῆς τῶν Οὐρανῶν οὐ μέμνηται βασιλεὺς, καὶ τοῦ Σωτῆρος ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις λαμπρῶς εἰπόντος ἀπὸ καταβολῆς κόσμου τοῖς δικαίοις ταύτην ἐτοιμασθῆναι; Ματθ. ΚΕ', 34. Πρὸς γαλαταίους (ΡΑ', 105-109. 133-137).

Τί ἐστὶν. «Ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν μεῖζων αὐτοῦ ἐστίν;» Ματθ. ΙΑ', 11. (αὐτόθ. 1000. 1012).

**Βασιλειῶν**, βιβλία τέσσαρα. Παλαιᾶς Διαθήκης, Ἱστορικά. Τεμάχια ὑπομνημάτων. (Ἰππόλ. Ι', 603-608. — Ὀριγένους ἐκλογαὶ εἰς τὴν Α'. τῶν Βασιλειῶν ΙΒ', 992-996). — Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Α'. ὁμιλίαι ὑπὲρ τῆς ἐγγαστριμύθου. (αὐτόθ. 1012-1028). — Ἐπι ἐκλογαὶ εἰς τὴν Α'. Β'. καὶ Γ'. τῶν Βασιλειῶν. (ΙΖ', 40-52). — Βασιλειῶν βιβλία τέσσαρα κανονικά. (Ἀθαν. ΚΓ', 1177). — Διὰ τί οὕτω καλοῦνται, καὶ τί ἐν συνόψει ἐκάστη περιέχει. (ΚΗ', 313-328). — Σύνοψις τῆς τετραβίβλου τῶν Βασιλειῶν εἰς τὰς ὑπομνηστικῶν. (Χρυσόστ. ΝΓ', 341-352). — Τεμάχια ὑπομνημάτων. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΕΘ', 688-697). — Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις εἰς τὴν τετραβίβλου τῶν Βασιλειῶν. (Θεοδώρ. Π', 529-800). — Ὑπομνήματα πλήρη εἰς τὴν τετραβίβλου τῶν



**Βασιλειῶν.** (Προκ. Γαζ. ΠΖ', 1080-1200). — Βασιλειῶν ἡ βίβλος ὠνομάσθη οὕτως, ἐπεὶ δὴ τὰ τῷ λαῷ συμβέβηκός τε κατὰ τὸν τῶν βασιλέων καιρὸν ἱστορεῖ. (Θεοδώρ. Π', 485). — Τίς ὁ συγγραφεὺς τῶν Βασιλειῶν; (αὐτ. 529).

**Βασιλείδης,** εἷς τῶν πρώτων αἰρετικῶν τῶν καλουμένων *Γνωστικῶν*, καὶ διαδόχων Σίμωνος τοῦ Μάγου. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 925). — *Τεμάχια* ἐκ τῶν ἐξηγητικῶν αὐτοῦ. *Περὶ τῶν κολαζομένων ἐν τῷ Μαρτυρίῳ.* (Ἐιρην. Ζ', 1265). — *Συνέγραψε περὶ δικαιοσύνης.* (αὐτόθ. 1268). — Ὁ υἱὸς Βασιλείδου Ἰσίδωρος, καὶ οἱ κληθέντες *Βασιλειδιανοί.* (αὐτόθ. 1268-1321). — *Περὶ τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ.* (Ἀγρίππ. Κάστωρ Ε', 1269). — *Οἱ Βασιλειδιανοὶ αἴτιον τῶν πᾶντων τὸν φόβον ἐδέχοντο.* (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 972). — *Ἐγκράτειαν ἀπὸ γάμου ἐδίδασκον ἀντιθέτως τοῖς ἀμφὶ Οὐαλεντίνου, γάμφου εὐαρεστουμένου;* δικαιολογία αὐτῶν περὶ ἀγαμίας, καὶ περὶ τῶν τριῶν τάξεων τῶν εὐνούχων. (αὐτόθ. 1097-1212· ἔνθα καὶ γινώμαι φιλοσόφων περὶ γάμου καὶ ἀγαμίας). — *Τί περὶ μαρτύρων καὶ μαρτυρίου ἐδίδασκον.* (αὐτόθ. 1292). — *Πραγματεῖα περὶ μαρτυρίου, καὶ τοῦ πιστεῦν ἀληθεῖα ἢ ψεῦδει.* (αὐτόθ. 1213-1381). — Βασιλείδης; ὁ αἰρετικὸς, Ἀλεξάνδρου τὸ γένος. (Εὐσέβ. Κ', 316 κ. ε. *Περὶ τοῦ τίνες κατ' ἐκεῖνο καιροῦ γεγονῆκε ψευδωνύμου γνώσεως ἀρχηγοῦ.*) — Βασιλείδης, Οὐαλεντίνος καὶ Μαρκίων τοὺς ἀγγέλους ἐδέχοντο δύνασθαι δημιουργεῖν. (Ἀθην. ΚΓ', 192). — Ἐλεγον ἐλθεῖν τὸν Κύριον, ὡς διὰ σωλῆνος ὕδωρ, προσελθόντα διὰ τῆς ἀρχάντου καὶ ἀπειρογάμου Μαρίας. (ΚΗ', 510). — Βασιλείδης, δυσώνυμος αἰρετικὸς, δεινότατος τὸν τρόπον, ἀσελγείας καταγγέλλων (διὰ τὴν ἀγαμίαν). *Περὶ τῶν δυσωνύμων Γνωστικῶν* (Κύριλλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 565).

**Βασιλείδης** καὶ *Βασιλειδιανοί*, τετάρτη αἵρεσις ἀπὸ Χριστοῦ, ἀπὸ Βασιλείδου τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν κληθέντες· ὑπὸ τίνος καὶ πῶς ἐδιδάχθη. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 308). — Λόγοι αὐτοῦ καὶ δόγματα. (αὐτόθ. 309). — *Δοκῆσαι περηνότα ἐδόξαζε τὸν Χριστόν.* (αὐτόθ. 313). — *Ἐπιτρέπει τὰς ἀσελγείας.* (αὐτόθ. 312-313). — *Ἀνατρέπει τὸν περὶ μαρτυρίου λόγον.* (αὐτόθ. 313). — *Μόνους τοὺς περὶ αὐτὸν ἠγεῖτο ἀνθρώπους, τοὺς δὲ λοιποὺς ὅς καὶ κύνας.* (αὐτόθ. 313). — *Τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ κρύ-*

*πτειν ἤθελε, καὶ ὀλίγοις κοινωνεῖν.* (αὐτόθ.). — Ἀρχὴν ἐθεώρει καὶ δύναμιν τὸ Ἀβραάμ, ὃ φέρει ἀριθμὸν ΤΞΕ', ἐξ οὗ καὶ οἱ τῆς οὐρανοί. (αὐτόθ. 316). — *Κατ' αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ μακάριος Εἰρηναῖος ὁ τῶν ἀποστόλων διάδοχος.* (αὐτ. 316-320). — Θεοδώρητος περὶ τῆς αἰρέσεως Βασιλείδου, καὶ ὅτι Ἀγρίππας Κάστωρ καὶ Ὀριγένης ἔγραψαν κατ' αὐτοῦ. (ΠΓ', 348-349).

*Βασιλείδης* μάρτυς, καὶ ἡ περιβόητος Ποταμίαινα. (Εὐσέβ. Κ', 532).

**Βασίλειος,** πατὴρ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τὸ μέγα παρὰ πᾶσιν ὄνομα. Παντὸς γὰρ κρατῶν ἀρετῆ, παρὰ τοῦ παιδὸς κωλύεται μόνου τὸ πρωτεῖον ἔχειν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 505).

*Βασίλειος ὁ Μέγας, Καισαρείας Ἐπίσκοπος,* υἱὸς Βασιλείου καὶ Ἑμμελίαις. Ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἡλικίας μέχρι γῆρας ἡ τοῦ σώματος ἀσθένεια ἐπέπιδευσεν αὐτόν. (ΑΒ', 737). — *Τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ ἀνεύου ἡ περὶ τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ταραχῆς λύπη.* (αὐτόθ. 589). — Φύσει εὐκόλος ἦν πρὸς λήθην· ἐγένετο δὲ αὐτῷ καὶ τὸ τῶν ἀσχολιῶν πλῆθος, ἐπιτεῖνον τὴν ἐκ φύσεως ἀβῶστίαν. (αὐτόθ. 404). — Οὐ διέλειπε στάζων δάκρυον ὑπὲρ τῶν ἀμαρτημάτων αὐτοῦ. (αὐτόθ. 748-749). — *Εἰς τὸ δημόσιον οὐκ ἠρέσκετο ἀπέφευγε τὴν ἐπίδειξιν.* (αὐτόθ. 768-777). — *Λυθάνειν τοὺς πάντας ἐσπούδαζεν, ὡς τὰ φυτὰ τῆς χώρας, ἢ ὡς πολίτην τῆς οἰκουμένης.* (αὐτόθ. 272). — *Τὸ συνεχῶς κρύπτεσθαι ἠγεῖτο ἐν τοῖς πρώτοις ἀγαθοῖς.* (αὐτόθ.). — *Ἐδόκει ἐκυτῶ πολλῶ κατώτερος, ἢ ὅσον τοῖς ἄλλοις.* (αὐτόθ. 245). — *Ἐκινεῖτο ὀλίγον τοῖς αὐτῷ συμβαίνουσι, πλεῖον δὲ τοῖς τῷ Θεῷ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.* (αὐτόθ. 552). — *Ἐθαύμαζε πῶς τοσοῦτον ἐπόθουον αὐτὸν οἱ ἴδιοι, ὅταν μικρόν τι αὐτῶν ἀπεχώρει.* (αὐτόθ. 245). — *Μικρόν καὶ ταπεινὸν ἐκάλει ἑαυτόν. Ἡμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, λέγει, μικροὶ μὲν καὶ ταπεινοί· οἱ αὐτοὶ δὲ αἰεὶ τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, οὐδέποτε ταῖς μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων συνδιετέθημεν.* (αὐτόθ. 937). — *Ἀγαπητὴ ἦν αὐτῷ ἡ πτωχεία.* (αὐτ. 661). *Χρυσὸν οὐδέποτε ἐκτήσατο· οὐ λείπεται ἐπιπνῶν τὴν πενίαν.* (αὐτόθ. 343-349. 236-237). — *Παυλῆνον καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ὡς ἀδελφοὺς καὶ οἰκείους ἐν πίστει ἠγεῖτο.* (αὐτόθ. 785). — *Οὐδένα κατηγορεῖ, ἀγάπην μετὰ πάντων ἐβούλετο ἔχειν.* (αὐτόθ.). — *Πάντοτε ἐπα-*

θύμει γενέσθαι διαλλακτής. (αὐτόθ. 953). — Οὐδεις ἐν αὐτῷ φθόνος κκτώκει. (αὐτόθ. 260). — Τὸν σοφὸν ἀνδρα φίλον ἡγεῖτο, καὶ μακρὰν οἰκοῦντα, καὶ μηδέποτε αὐτῷ δραθέντα. (αὐτόθ. 417). — Πολλοὶ, ἐξόχοις ἀνδράσι συνεδέθη, γνωρίσας αὐτοὺς ἐξ ἀκοῆς. (αὐτόθ. 461). — Οὐδέποτε ἐν τῇ φιλίᾳ ψευδάμενος ἠλέγχθη. (αὐτόθ. 1008). — Ἐμιμεῖτο Ἀλέξανδρον, ὅστις τὸ ἕτερον οὗς τῷ διαβαλλομένῳ ἐτήρει. (αὐτόθ. 88). — Διὰ τῶν ἐπτὰ ἐβδομάδων τῶν νηστεϊῶν ἀδικαίπτως τὸ Εὐαγγέλιον ἐκήρυττεν. (αὐτόθ. 1133). — Οὐδέποτε ἰδιόζουσα ἦν αὐτῷ φιλονεικία· οὐδὲ ἐπολυπραγμόνει τὰ τῶν ἄλλων ἐγκλήματα. (αὐτόθ. 616). — Τὴν φιλυτίαν ἔθει μακρῷ ταῖς ψυχῆς ἐρριζωθεῖσιν εἰς ἀνὴρ ἀνελεῖν οὐχ οἶός τε, οὐδ' ἐπιστολὴ μίξ, οὐδὲ χρόνος βραχύς. (αὐτόθ. 616). — Πολλοὶ αὐτῷ φίλοι καὶ γνωστοὶ ἐν τῇ πατρίδι. (αὐτόθ. 321-324). — Ἔτοιμον ἦν τῶν κκαταδιωκομένων καταφύγιον. (αὐτόθ. 941). — Αἰδεῖται ἐκείνους οἷς καταφεύγουσιν αὐτῷ οὐκ ἠδύνατο παρασχεῖν ὅσα ἐβούλετο. (αὐτόθ. 941). — Ἐμεσίτετε μετὰ τῶν πολιτῶν. (αὐτόθ. 1016). — Ἐλευθέρως ὑποχωρεῖ καὶ τὰ τῶν ἡγεῖται τὸ ἐν τῇ φιλίᾳ νικᾶν καὶ νικᾶσθαι. (αὐτόθ. 421). — Τὴν φιλίαν μετ' ἄλλων ἀρετῶν εἶχεν. (αὐτόθ. 461). — Πολλοὺς ἠγάπησεν ἀπὸ πρώτης ἡλικίας μέχρι γήρωσ. (αὐτόθ. 1005). — Τὰς παρὰ τῶν φίλων ἀδικίας τῷ χρόνῳ ἐρριπτεν. (αὐτόθ. 300). — Ἐδιδάχθη τὰ εὐσεβῆ διδάγματα παρὰ τῆς τίτθης καὶ μάμμης αὐτοῦ Μακρίνης τῆς περιβοήτου. (αὐτόθ. 752). — Οὐδέποτε οὐδεις αὐτῷ λόγος τῇ πίστει ἐναντίος εἰς τὸν νοῦν εἰσῆλθεν. (αὐτόθ.). — Κατηγορεῖται ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς προτιμᾶ. (αὐτόθ. 937). — Ἡ περὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος διδαχὴ αὐτοῦ κατηγορεῖται παρὰ τοῦ Εὐστάθιου Σεβαστείου. (αὐτόθ. 848). — Φοβεῖται μὴ τις τῶν αἰρετικῶν κακούργως τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασι τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραγράφως ἐξέδωκεν. (αὐτόθ. 300). — Οἱ Ἀνόμοιοι πόλεμον αὐτῷ εἶχον. (αὐτόθ. 781). — Κκατηγορεῖται τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ διαβολαί. (αὐτόθ. 685). — Σιγᾶν κρείττον ᾤετο. (αὐτόθ. 213). — Ἄλλ' ἀπέσπασεν αὐτὸν ἡ ἀγάπη, καὶ ἐξῆγειρεν δ τοῦ Ἀμφιλοχίου ἔρωσ. (αὐτόθ. 216). — Ἐμαίνοντο κατ' αὐτοῦ οἱ Πνευματομάχοι. (αὐτόθ. 112). — Κρύφα τὴν πίστιν οὐ καταλείπει ὑπ' ἐκείνων πολε-

μεῖσθαι, ἐνδῶ αὐτῷ πολεμοῦσιν. (αὐτόθ.). — Νεωτεριστῆς καὶ καινοτόμος παρὰ τῶν Πνευματομάχων καλεῖται. (αὐτόθ. 88). — Ἐδυτῆρικεν ὄρων χωρεπισκόπους τινὰς χρήμασι βουλομένους χειροτονεῖσθαι. (αὐτόθ. 387).

Βασιλείου αὐτόγραφος βιογραφία. (αὐτόθ. 820-833). — Ὅμιλοῦντα περιεκύκλουν αὐτὸν τινες λαβέσθαι βουλομένοι λόγου ἢ ῥήματος πρὸς κατηγορίαν. (ΛΑ', 605). — Τὰς ἑαυτῶν πλάνας Βασιλείῳ προσέπλαττον. (αὐτόθ. 689). — Διὰ τί ἔγραψεν ἠθικὰ ἐξ ὅλης τῆς Καινῆς Διαθήκης. (αὐτόθ. 689-692). — Ἠθικὰ. (αὐτόθ. 692-869). — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ. (ΑΒ', 220-1112).

Βασιλείου σπουδαί. (αὐτόθ. 220 κ. ἐ.). — Ἀπραγμοσύνη αὐτοῦ. (αὐτόθ. 224-235). — Προτροπὴ εἰς Γρηγόριον Ναζιανζηνὸν ἐπὶ τῷ συνηγορεῖν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. (αὐτόθ. 244. 341-344. 381-384. 436-437).

Βασίλειος πρὸς Ἰουλιανόν, καὶ Ἰουλιανὸς πρὸς Βασίλειον, περὶ ἀπικιτήσεως χρυσοῦ κτλ. (αὐτόθ. 340-348). — Βασίλειος Ἀθανάσιον τὸν Μέγαν ἐπικινῶν. (αὐτόθ. 424-428. 429-433). — Βασίλειος πρὸς τοὺς ἐν Δύτει ἐπισκόπους ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν. (αὐτόθ. 472-484).

Βασιλείου οἰκοδομαί, καὶ τίς δ σκοπὸς αὐτῶν. (αὐτόθ. 485-489). — Περὶ τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἀρχιερατείας Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ. (αὐτόθ. 497-504). — Βασίλειος ὑπὸ εὐνούχων ἐν λουτρῷ ἐνοχληθεὶς ἔγραψε τῇ κυρίᾳ αὐτῶν αἰρετικῇ οὔτῃ, Συμπλικίᾳ παραπονούμενος. (αὐτόθ. 529-532). — Βασιλείου ἀπολογίαι καὶ τὰ κατ' αὐτὸν πρὸς Εὐστάθιον Σεβαστηνόν. (αὐτόθ. 820-833). — Βασιλείου ταπεινώσις ἐν πολλοῖς. (αὐτόθ. 497 κ. ἐ.). — Βασιλείου ἔκθεσις ταρχῶν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, καὶ πρόσκλησις δυτικῶν ἐπισκόπων. (αὐτόθ. 900-912). — Παραπονεῖται ἐπὶ τῇ ὑπουλόγητι πολλῶν. (αὐτόθ. 912-924). — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς συμμαθητὴν. (αὐτόθ. 1004). — Πρὸς Διβάνιον. (αὐτόθ. 1077. 1100). — Πρὸς καλλιγράφον στρεβλοῦς ποιοῦντα τοὺς στίχους. (αὐτόθ. 1077). — Πρὸς Ἀπολλινάριον. (αὐτόθ. 1100-1108). — Βασιλείου κανόνες ὀδοθήκοντα καὶ τέσσαρες, διηρημένοι εἰς τρεῖς τμήματα. (Α'. ΑΒ', 664-684. — Β'. αὐτόθ. 716-732. — Γ'. αὐτόθ. 793-808). — Ὁμολογίαι πίστεως

Βασιλείου πρὸς Ἰουλιανόν. (αὐτόθ. 1100). — Ἄπαντα Βασιλείου εἰς τόμους δ'. (ΚΘ'-ΑΒ').

Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς πρὸς Βασίλειον. Ἄνω-  
θρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων, καὶ οἰκο-  
νόμη τῶν τῶ Θεοῦ μυστηρίων· καὶ ἄνερ ἐπι-  
θυμιῶν τῶν τοῦ Πνεύματος κ. ἐ. (ΑΕ', 785).

Ἐπιτάφιος εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον. (Γρηγ.  
Ναζ. ΑΓ', 493-605). — Ἐκ τε πατρὸς καὶ μη-  
τρὸς λαμπρὸν εἶχε τὸ γένος. (αὐτόθ. 496). —  
Ἄρετῆς ἔμπλοοι στῆλαι ἦσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.  
(αὐτόθ. 500). — Βασίλειος ἐν τῇ Καισαρείᾳ  
ἐσπούδασε πρῶτον. (αὐτόθ. 512). — Ἰερὺς ἦν  
χριστιανός· καὶ πρὸ τῆς ἱερωσύνης. (αὐτόθ.  
512). — Ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἐντεῦθεν, καὶ ἐκεῖ-  
θεν εἰς Ἀθήνας πέμπεται. (αὐτόθ. 513). —  
Ἐνταῦθα εὐθὺς τοῖς πολλοῖς αἰδέσιμος ἐγένε-  
το, ἐξ οὗ τὸν κοινὸν νόμον, ὃς τοῖς νεωστὶ  
ἐπιδημοῦσιν ἐτελεῖτο, διέφυγεν. (αὐτόθ. 517).  
— Πολλῶ κατωτέρως ἢ ὅσον ἤλπιζεν, εὔρε-  
τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐδυσφόρει. (αὐτόθ. 517-520).  
— Ἐνταῦθα τῆς Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ  
φιλικὴ ἢ ἀρχὴ ἐγένετο. (αὐτόθ. 517). — Φι-  
λικῶς αὐτοῦ καὶ Γρηγορίου ὀπόσον στενὴ ἦν. Πε-  
ριγραφὴ αὐτῆς. (αὐτόθ. 520-521). — Πάντα  
τὰ εἶδη μετήλθε τῆς παιδείσεως. (αὐτόθ. 525).  
— Ἀστρονομίαν καὶ Γεωμετρίαν ἐσπούδασεν.  
(αὐτόθ. 528). — Ἰατρικῆς εἰς ἕξιν ἀφίκετο. (αὐ-  
τόθ.). — Χωρισμὸς αὐτοῦ ἀπὸ Γρηγορίου, καὶ εἰς  
Ἀθηνῶν ἀναχώρησις. (αὐτόθ. 528.). — Πρεσβύ-  
τερος χειροτονεῖται. (αὐτόθ. 533). — Γενομέ-  
νης διαφορᾶς αὐτοῦ πρὸς Εὐσέβιον ἐπίσκοπον  
Καισαρείας ἀνεχώρησεν εἰς Πόντον. (αὐτόθ.  
533). — Ὅποῖον ἐδείξε ζῆλον, ὅτε ἡ τοῦ Ἀρείου  
ἐφάνη αἵρεσις. (αὐτόθ. 536).

Πυθόμενος τοὺς Ἀρειανούς τὸν πόλεμον εἰς  
Καισαρείαν ἐπενεγκεῖν μέλλοντας, ἐπαέρχε-  
ται ἐκ τῆς εἰς Πόντον φυγῆς. (αὐτόθ. 537-  
540). — Πῶς πρὸς Εὐσέβιον φέρεται. (αὐτόθ.  
540). — Ἀθροίσας εἰς ἓν τοὺς πτωχοὺς, τρο-  
φὰς αὐτοῖς διένειμεν. (αὐτόθ. 544). — Ἀποθα-  
νόντος Εὐσεβίου, διάδοχος αὐτοῦ γίνεται. (αὐ-  
τόθ. 545). — Πῶς πρὸς Γρηγόριον τὸν Ναζιαν-  
ζηνὸν διάκειται. (αὐτόθ. 548 κ. ἐ.). — Ὑπὲρ  
τῆς καθολικῆς πίστεως Μόδεστον τὸν ὑπαρχον  
ἀντικρούει. (αὐτόθ. 559). — Πῶς διελέχθη πρὸς  
αὐτόν, καὶ ὅσον δ' ὑπαρχος ἐθύμασεν. (αὐτόθ.  
560). — Ὅπως κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφα-  
νειῶν προσηνέχθη τῷ βασιλεῖ Οὐάλεντι εἰς τὸ

ἱερὸν εἰσελθόντι, καὶ συνεκκλησιασθέντι αὐτῷ.  
(αὐτόθ. 561). — Ὅποῖόν τι τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ  
ὑπάρχῳ συνέβη κατόπιν. (αὐτόθ. 564). — Ἀντί-  
κρουσις αὐτοῦ πρὸς δικαστὴν βιαζόμενον γυναικὰ  
εἰς γάμου κοινωνίαν ἔλθειν ἀπαίτουσαν. Πόλε-  
μος τῶν ἐπισκόπων κατ' αὐτοῦ. (αὐτ. 568-569).

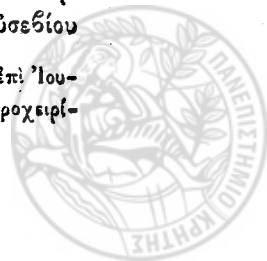
Ῥήτωρ ἐν ῥήτορι, φιλόσοφος ἐν φιλοσό-  
φοις. (αὐτόθ. 512). — Οὐάλης βασιλεὺς ἦν φιλο-  
χρυσότατος καὶ μιτοχριστότατος, καὶ δύο τὰ  
μέγιστα ταῦτα νοσῶν· ὁ μετὰ τὸν διώκτην  
διώκτης, καὶ μετὰ τὸν ἀποστᾶτην, οὐκ ἀπο-  
στάτης μὲν, οὐδὲν δὲ ἀμείνων χριστιανός,  
μᾶλλον δὲ χριστιανῶν τῷ εὐσεβεστάτῳ μέρει  
καὶ καθαρωτάτῳ, καὶ προσκυνητῇ τῆς Τριά-  
δος, ἦν δὴ μόνην εὐσέβειαν ἐγὼ καλῶ, καὶ  
δόξαν σωτήριον. (αὐτόθ. 536-537). (α)

Βασιλείου κηδεμονίαι καὶ προστασίαι περὶ  
τὴν Ἐκκλησίαν, εἰ καὶ τῆς καθέδρου εἶχε  
τὰ δευτερεῖα. (αὐτόθ. 541). — Φιλανθρω-  
πία καὶ φιλανθρωπικὰ σηκνώματα, καὶ και-  
νὴ πόλις αὐτοῦ. (αὐτόθ. 577). — Θεραπεία  
τῶν νοσοῦντων. (αὐτόθ. 580). — Κατηγόρου  
ὡς ἐλαττώματα τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἀρετάς.  
(αὐτόθ.). — Συγγράμματα τοῦ Βασιλείου καὶ  
περὶ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν. (αὐτ. 584-585).  
— Σύγκρισις Βασιλείου πρὸς τοὺς θεοφιλεῖς ἄν-  
δρας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. (αὐτόθ. 589). —  
Βασιλείου πολλοὺς ἀν' ἑδοῖς ἄχρι τοῦ θρωμένου  
τοὺς ἐν ταῖς σικίαις (ἢ σκηναῖς) ἀνδριάντας.  
(αὐτόθ. 600). — Πρὸς τοὺς Βασιλείῳ ἐγκα-  
λοῦντας. Τί φήσουσιν ἡμῖν οἱ τὸν τύπον ἐγκα-  
λοῦντες ἐκείνῳ καὶ τὴν ὀφρύν, οἱ πικροὶ τῶν  
τηλικούτων κριταί, καὶ τῷ κανόνι τοὺς οὐ κα-  
νόνας προσάγοντες; τουτέστι κανονίζων αὐτόν,  
καὶ ὀρθοῦν βουλόμενοι, αὐτοὶ ἀνόρθωτοι. (αὐ-  
τόθ. 580).

Τοιαῦτα μὲν ὁ θεὸς Γρηγόριος ἐν τῷ ἐπιτα-  
φίῳ Βασιλείου. Τὰδε δὲ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν καὶ  
ἐπῶν αὐτοῦ.

Εὐσέβιος δ' Καισαρείας οὐκ ἐδέχθη Βασι-  
λειον πρεσβύτερον ὄντα ἐν τῇ Συνόδῳ. Γρά-  
φει πρὸς αὐτὸν Γρηγόριος παραπονούμενος διὰ  
τοῦτο, καὶ εὐσεβῶς κατὰ τὸν νόμον τοῦ Εὐ-  
σεβίου. (ΑΖ', 49-52). — Πρὸς Βασίλειον περὶ  
τοῦ μὴ ἀγανακτεῖν ἐπὶ τῇ ἐπηρείᾳ Εὐσεβίου

(α) Ἐντεῖθεν δῆλον, ὅτι οὐκ ἦν ἐπίσκοπος ἐπὶ Ἰου-  
λιανοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὸ βασιλεῦσαι Οὐάλην προχειρί-  
ζεται ἐπίσκοπος. (αὐτόθ. 536).



κ. ε. (αὐτόθ. 53).—Ἐπιστολὴ Ἀμφιλοχίῳ περὶ ἀποστολῆς λαχάνων, καὶ ὅτι δεξιούται τὸν μέγαν Βασίλειον. (αὐτόθ. 60-61). — Ἐπιστολὴ Γρηγορίου πρὸς αὐτόν, ἐν ἣ θαυμάζει ὅτι οὐ φυλάττεται τὰς τῶν πολλῶν καὶ γλώσσας καὶ δόξας, καὶ ὅτι Γρηγόριος ἐπίσκοπὸν οὐ δέχεται. (αὐτόθ. 81-84). — Ἐπιστολὴ Γρηγορίου πρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ, ἐν ἣ ἐπαινεῖται ὁ Βασίλειος, καὶ προτείνεται ἐπίσκοπος. (αὐτόθ. 84-85). — Ἐτέρα πρὸς Εὐσέβιον Σαμοσάτων, καὶ ἐπισκόπους περὶ ἐκλογῆς Βασιλείου εἰς ἐπίσκοπον Καισαρείας. (αὐτόθ. 88-93). — Ἐπιστολαὶ συγχαρητήριαι πρὸς Βασίλειον ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ εἰς τὸν ὑψηλὸν θρόνον τῆς Καισαρείας. (αὐτόθ. 93-104. 113-120) — Ἐπιστολὴ πρὸς Γρηγόριον Νύσσης περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλείου. (αὐτόθ. 140-141). — Περιγραφή τῆς φιλίας Βασιλείου καὶ Γρηγορίου ἐν Ἀθήναις.

Καὶ γὰρ με καὶ τοῦτ' εὖ πεποιθήκει Θεός.  
 Συνῆψεν ἀνδρὶ τῷ σφωτάτῳ φέρων,  
 Μόνῳ βίον τε καὶ λόγον πάντων ἄνω.  
 Τίς οὗτος; ἢ γνώσεσθε ῥαδίως λίαν.  
 Βασίλειος ἦν, τὸ μέγ' ὄφελος τοῦ νῦν βίου.  
 Τοῦτον λόγου τε καὶ στέγης, καὶ σκευμάτων  
 Κοινωνὸν εἶχον, εἴ τι δεῖ καὶ κομπάσαι,  
 Ξυνωρὶς ἤμεν οὐκ ἄσχημος Ἑλλάδι.  
 Τὰ πάντα μὲν δὴ κοινά, καὶ ψυχὴ μία,  
 Δουρὶν δέουσα σωμάτων διάστασις.

(αὐτόθ. 1044-1045).

Ἄναχώρησις Βασιλείου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ λύπη Γρηγορίου. (αὐτόθ. 1046). — Ἀποχώρησις Βασιλείου εἰς Πόντον. (αὐτόθ. 1053-1055). — Περὶ ἐταίρων καὶ Βασιλείου. (αὐτόθ. 1452-1477). — Ἐπιτάφιον ἐπιγράμμα εἰς Βασίλειον. (ΑΗ', 72-75).

Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας περὶ Βασιλείου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ τῶν μοναζήσων τῶν ἐν Καισαρείᾳ ἐδήλωσας, ἔμχθον δὲ παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν Διανίου, ὡς λυπουμένων καὶ ἀνθισταμένων αὐτῶν τῷ ἀγαπητῷ ἡμῶν Βασιλείῳ τῷ ἐπισκόπῳ· σὲ μὲν ἀπεδεξάμεν δηλώσαντα, αὐτοῖς δὲ τὰ πρέποντα δεδήλωκα, ἵν' ὡς τέκνα ὑπακούωσι πατρί, καὶ μὴ ἀντιλέγωσιν, οἷς αὐτὸς δοκιμάζει. (ΚΓ', 1168).

Ἐγκράτεια Βασιλείου. Ἐῤρηται τοίνυν τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ τῷ ἐπισκόπῳ Καισαρείας Καππαδοκίας· Καὶ γυναῖκα ἀγνοῶ, καὶ παρθένος

οὐκ εἰμί. Τοσοῦτον ἐγίνωσκε μὴ ἐν τῇ σωματικῇ μόνῃ ἀποχῇ τῆς γυναικὸς τὸ δῶρον τῆς παρθενίης κατορθοῦσθαι, ὅσον τῇ τῆς ψυχῆς ἀγωνσίῃ καὶ κηθρότητι, ἣ τῷ φόβῳ Θεοῦ κατορθοῦσθαι πέφυκεν. (ΚΗ', 880).

Γρηγόριος Νύσσης ὁ αὐτάδελφος Βασιλείου. Οὐκοῦν ὁ ὑψηλότερος λόγος τῆς προχείρου διανοίας ἀρμοδιώτερος, ὁ κελεύων τοὺς τὸν ἐλεύθερον βίον μετιόντας δι' ἀρετῆς, καὶ τὸν ἕξωθεν τῆς παιδείσεως πλοῦτον παρὰσκευάζεσθαι, ὃ οἱ κατὰ τὴν πίστιν ἀλλόφυλοι κλωπιζονται. Τὴν τε γὰρ ἠθικὴν καὶ φυσικὴν φιλοσοφίαν, γεωμετρίαν τε καὶ ἀστρονομίαν, καὶ τὴν λογικὴν πράγματείν, καὶ πάντα ὅσα παρὰ τοῖς ἕξω τῆς Ἐκκλησίας σπουδάζεσθαι, κελεύει ὁ τῆς ἀρετῆς καθηγούμενος παρὰ τῶν τοιαῦτα πλουτούντων ἐν Αἰγύπτῳ λαβόντα λόγῳ χρησεως ὑποδέξασθαι, ὡς ἐν καιρῷ χρησιμεούντων, ὅταν δέῃ τὸν θεῖον τοῦ μυστηρίου ναὸν διὰ λογικοῦ πλοῦτου καλλωπισθῆναι. Οἱ γὰρ τὸν τοιοῦτον ἑαυτοῖς θησαυρίζοντες πλοῦτον, προσάγουσι τῷ Μωϋσεὶ περὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου πονοῦντι τὸ παρ' ἑαυτοῦ ἕκαστος, πρὸς τὴν τῶν ἁγίων κατασκευὴν συνεισφέρων· ὁ δὲ καὶ νῦν ἔστιν ἰδεῖν γινόμενον. Πολλοὶ τὴν ἕξω πείδυσιν τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ, καθάπερ τι δῶρον, προσάγουσιν, οἷος ἦν ὁ μέγας Βασίλειος, ὁ καλῶς τὸν αἰγύπτιον πλοῦτον ἐμπορευσάμενος, κατὰ τὸν τῆς νεότητος χρόνον, καὶ ἀναθεὶς τῷ Θεῷ, καὶ τῷ τοιοῦτῳ πλούτῳ κατακοσμητῆς τὴν ἀληθῆ τῆς Ἐκκλησίας σκηνήν. (ΜΔ', 360). — Ἡ Βασιλείου Ἐξήμερος κεκρατήσθω, περὶ τῶν κατὰ τὴν κοσμογονίαν αὐτῷ φιλοσοφηθέντων, καὶ μόνῃς τῆς θεοπνεύστου Διαθήκης τὰ δευτερεῖα φερέσθω· τὰ δὲ ἡμέτερα ὡς ἐν γυμνασίῳ κ. ε. (αὐτόθ. 68). — Βασίλειος ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, καὶ σφοδρὸς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων τῆς πίστεως ἀγωνιστής, ὁ μέγας τοῦ Πνεύματος ὀπλίτης, ὁ τὴν ἀποστολικὴν πανοπλίαν ἐνδεδυκώς, καὶ τῷ θυρεῷ κατησφαλισμένος τῆς πίστεως· τό τε ἀμυντήριον δόπλον, τὴν τοῦ Πνεύματος λέγω μάχαιραν, αἰεὶ προσάλλόμενος. (ΜΕ', 913). — Βασίλειος παντὶ τῷ κάλλει τῆς ἀρετῆς κεκοσμημένος ἦν· ὑψηλὸς τῶν ὑψηλῶν ἐπαινέτης· ἅγιος τῶν ἁγίων θεραπευτής. (ΜΓ', 776).

Ἐπιτάφιος λόγος εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τὸν

μέγαν Βασίλειον. (αὐτόθ. 788-817).—Εὐγένεια αὐτοῦ καὶ πατρὶς. (αὐτόθ. 816).—Βασιλείου μνήμη καὶ εὐστή τὴν πρώτην Ἰανουαρίου, καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτόν. (αὐτόθ. 788-789).—Βασίλειος καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος τὸν μέγαν κατεῖδε Βασίλειον, τὸ στόμα τῆς Ἐκκλησίας, τὴν τῶν δογμάτων χρυστὴν ἀηδόνα κ. ἐ ἔνθα περὶ τῆς ἐφεζομένης περιστρεφῆς τῷ ὄμφῳ τοῦ Βασιλείου. (αὐτόθ. 833).

Φιλοσόργιος περὶ Βασιλείου, Γρηγορίου Νεζικανζηνοῦ καὶ Ἀπολλιναρίου γράφων, παρβαλλει καὶ τιμαῖ καὶ τοὺς τρεῖς, πλέον δὲ τὸν Ἀπολλινάριον. Τὸν δὲ μέγαν Ἀθανάσιον ὡς παῖδα λέγει εἶναι πρὸς τοὺς τρεῖς παρβαλλόμενον ἦν δὲ Ἀρειανὸς ὁ Φιλοσόργιος. (ΞΕ', 628).

Βασίλειος καὶ Γρηγόριος, μόνοι ὡς ἔκ τινος Θεοῦ προνοίας, δι' ὑπερβάλλουσαν εὐλάβειαν, οὐχ ὑπεβλήθησαν ἐξορίαις, καὶ τοι ὑπὸ Οὐάλεντος πολλῶν τῶν ἱερωμένων ἀνδρῶν ἐξοριστῶν γενομένων. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 484).—Βασιλείου καὶ Γρηγορίου σύγκρισις, καὶ ἔπαινος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ. (αὐτόθ. 528-536).—Σωζόμ. αὐτόθ. 1332-1336.—Θεοδώρ. ΠΒ', 1160-1164).

Βασίλειος ὁ κλεινὸς καὶ θεσπέσιος, ὁ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας. (Ζηχ. Μιτυλ. ΠΕ', 1088-1128).—Βασίλειον καὶ Γρηγόριον τοὺς δύο μεγάλους φωστῆρας, τοὺς Καππαδόκας φημί, Ἰωάννην τὸν μέγαν ὀφθαλμὸν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ Ἀθανάσιον τὸν φεινότερον ἐωσφόρον, οὓς οἱ αἰρετικοὶ καὶ καινοτόμοι οὐχ ὑπομένουσι κ. ἐ. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1361).—Βασίλειος ὁ μέγας καὶ οἱ ἐπαινέται αὐτοῦ Γρηγόριος καὶ Ἀθανάσιος, ἔνθα περὶ ὄρων ζωῆς. (Γερμ. Πατρ. Κωνστ. ΛΗ', 97). Κρίσις εἰς τὴν Ἐξαήμερον Βασιλείου τοῦ μεγάλου. (Φώτ. ΡΓ', 421).—Ἡθικοὶ λόγοι. Ἐπίστολαί. Ἀσκητικά. (αὐτόθ. 421-633).

Βασίλειος μαθητὴς Εὐσταθίου Σεβαστείας, καὶ κατήγορος τοῦ μεγάλου Βασιλείου (Βασίλ. ΔΒ', 538).

Βασίλειος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας, ἔγραψε περὶ πίστεως. (Ἀθην. ΚΓ', 765.—Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 292.—Σωζόμ. αὐτόθ. 1081).

Βασίλειος Σελευκείας. (ΠΕ', 9 617)—Λόγοι αὐτοῦ. (Φώτ. ΡΓ', 492-493).

Βασιλείου Κίλικος Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. (Φώτ. ΡΓ', 76).—Βασίλειος πρεσβύτερος Κι-

λικίας, λόγοι αὐτοῦ ἰς'. κατὰ Ἰωάννου Σκυθοπολίτου. (Φώτ. αὐτόθ. 376-381).

Βασίλειος φίλος Χρυσοστόμου στένός. Περιγραφὴ τῆς φιλίας αὐτῶν ζήτησις περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου, καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων. Χρυσοστόμου λόγοι περὶ ἱερωσύνης ἔξ. (ΜΗ', 623-692).—Φώτιος τοῦτον εἶναι νομίζει τὸν φίλον τοῦ Χρυσοστόμου, πρὸς δὲ οἱ περὶ ἱερωσύνης λόγοι (ΡΓ', 423). Σωκράτης δὲ ὁ ἱστορικὸς (ΞΖ', 668) νομίζει τοῦτον εἶναι Βασίλειον τὸν Καισαρείας ὡς τε τὰ περὶ τούτου, ἦγον τίς ὁ Βασίλειος οὗτος, ἐστὶ συγκεχυμένα. Κατὰ πλάτος δὲ βλέπει λόγους Χρυσοστόμου περὶ ἱερωσύνης ὑπὸ Δωροθέου Εὐελπίδου ἐν Ἀθήναις 1867. ἔνθα εὐρίσκονται ἀπάντων τῶν κριτικῶν καὶ φιλολόγων αἱ περὶ τούτου γνώμαι.

Βασίλειος ἐπίσκοπος Καισαρείας Καππαδοκίας, ὁ νεώτερος ἔγραψε σχόλια εἰς τινὰς λόγους Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. (ΛΓ', 905-916).—Ὁ αὐτὸς ἕτερα σχόλια. (αὐτόθ. 1073-1205.—ΡΙΑ', 417).

Βασίλειος μητροπολίτης Νέων Πατρῶν. (ΡΙΑ', 412-416).

Βασίλειος Ἀχριδηνός, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. (ΡΙΘ', 929-936. 1120-1124).

Βασίλειος Α'. ὁ Μακεδῶν, Παραίνεσις πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λέοντα. (ΡΖ').

Βασίλειος Β'. ὁ Παρφυρογέννητος. (ΡΙΖ', 13-632).

Βασίλειος, λεωφόρος, ὁδός, εἰς ἣν εἰσβάλλουσιν αἱ ἀπὸ τῶν κομῶν, καὶ τῶν ἀγρῶν αἱ ἀτραποί Ἴδετε ποίχ ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ κ. ἐ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1085).

Βασίλειος στοά, Ἀθήνησι πλησίον τῆς τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς στοᾶς. (Λεξ. Εὐστ.).

Βασιλεὺς πρὸς Ὀμήρω καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ποιηταῖς. Οἱ ἔνδοξοι καὶ βασιλικοὶ ἄνδρες, καὶ οἱ δικασταὶ καὶ ἀπλῶς οἱ εὐγενεῖς. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Βασιλεῖς. Ὅτι τῶν τὴν σφαιρῶν παιζόντων τοὺς μὲν νικῶντας βασιλεῖς ἐκάλουον ὡς ἐπὶ σεμνώματι τοῦ ἔργου, ὄνους δὲ τοὺς ἠττωμένους· ὁ δὲ ἀμαρτῶν καθεδεῖται, ὡς περ φασὶν οἱ σφαιρίζοντες, Ὅρος δὲ δ' ἂν παρὰ γίνηται ἀναμάρτητος, βασιλεὺς ἡμῶν. (Λεξ. Εὐσταθ.).—Βασιλεῖς καὶ οἱ κατὰ μέρος ἄρχοντες· βασιλεὺς καὶ ὁ οἰκοδεσπότης.

Βασιλεῖς Περσῶν. Ὅτι μιᾷ ῥητῇ ἡμέρᾳ ἔξῃ αὐτῷ μεθύσκεισθαι, ἐν ἣ τῷ Μίθρα ἔθουον, ὅτε

καὶ τὸ περσικὸν ὠρχεῖτο· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς τηνικαῦτα.

Βασιλέων Περσῶν, καὶ τοῦ Σουσίου καὶ τοῦ Αἰγυπτίου ἐξίχετά τινα βρώμκτα. Λεξ. Εὐστ.).

Βασιλέως φίλος παρὰ Πέρταις. Ἐτέρου δὲ βασιλέως Περσῶν θεράπων ὁ καλούμενος φίλος, ὡς ὁ δεινσοφιστής ἱστορεῖ, ἄλλον τρόπον οὕτως εἶχεν· ὁ τραπέζης μὲν φησιν οὐκ ἐκονῶναι, χαμκι δὲ ὑποκαθήμενος, τὸ πρᾶβληθὲν κυνιστὶ ἐσιτεῖτο, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσιν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δειπνοῦ, ῥάβδοις καὶ ἱμάσιν ἀστραγκλωτοῦς ἐμπστιγοῦτο, καὶ γενόμενος αἰμόφυρτος πεσὼν εἰς ἔδαφος, προσκύνει τὸν τιμωρησάμενον ὡς εὐεργέτην. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βασιλεὺς βασιλέων, Κύριος κυρίων, Ἅγιος ἁγίων, Θεὸς θεῶν, εἰς ὃ Θεὸς καὶ Κύριος πάντων, ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων. (Διον. Ἀρεοπ Γ', 969-996).

Ἐλλέτω ἡ βασιλεία σου. Φύτει Θεὸς ὁ Χριστὸς ὑπάρχων, καὶ φύτει ἄνθρωπος οἰκονομικῶς λέγεται βασιλεὺς, τουτέστιν ὡς ἄνθρωπος· διὰ τοῦτο οἱ δίκαιοι ἐπεύχονται ἑαυτοῖς τοῦτο ὑπάρξειν· ἔτι δὲ καὶ τοῖς ἀπίστοις, ἵνα ὄρωντες καὶ πιστεύοντες εἰς αὐτόν, οἰκεῖον ἐκυτῶν ἐξῶπι βασιλέα. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 381. 580).

Βασιλέως καὶ ἱερέως καθήκοντα. Πῶς ὁ ἐπίσκοπος, ὡς τύπος Θεοῦ, ἄρχει ἀνθρώπων, ἱερέων, βασιλέων, ἀρχόντων, πατέρων, υἱῶν, διδασκάλων καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν ὑπηκόων. (Δικταγ. Ἀποστόλ. Α', 612-6 3. 633-689. 1021. 1048).—Μὴ τίθει σεαυτὸν (βασιλεῦ), εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά· μηδὲ σὺ περὶ τούτων ἡμῶν πρᾶκελεύου· ἀλλὰ μᾶλλον πρὸ ἡμῶν μάνθανε ταῦτα. Σοὶ βασιλεῖν ὁ Θεὸς ἐνεχείρισεν· ἡμῶν δὲ τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐπίστευσε. Καὶ ὡς περὶ τὴν σὴν ἀρχὴν ὑποκλέπτων ἀντιλέγει τῷ διαταζαμένῳ Θεῷ, οὕτω φοβήθητι μὴ καὶ σὺ, τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐκυτὸν ἔλκων, ὑπεύθυνος ἐγκλήματι μεγάλῳ γένη. Ἀπόδοτε γέγραπται, τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Οὔτε τοίνυν ἡμῶν ἄρχειν ἐπὶ τῆς γῆς ἔξειστιν, οὔτε σὺ τοῦ θυμιᾶν ἐξουσίαν ἔχεις, βασιλεῦ. Ταῦτα μὲν οὖν κηδόμενος τῆς σῆς σωτηρίας γράφω κ. ἐ. Ὅσιος ἐπίσκοπος πρὸς Κωνσταντίον. (Ἀθαν. ΚΕ', 745-748. 641).—Παρχκαλῶ τοίνυν, ἐπειδὴ καὶ γέγραπται· ἀ' ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει

θυμὸν» Παροιμ. ΙΕ', 1.—ΙΔ', 35· καὶ «Δεκτοὶ βασιλεῖ λογισμοὶ δίκαιοι,» δεξάμενος καὶ ταύτην τὴν ἀπολογία, ἀπόδος ταῖς πατρίσι καὶ ταῖς Ἐκκλησίαις πάντας τοὺς ἐπισκόπους, καὶ τοὺς ἄλλους κληρικούς κ. ἐ. (Ἀθαν. αὐτ. 641).

Βασιλέως παρκαυνοῦντος κακὸν πασάδειγμα μιμήτεως. (Θεόδ. Στουδ. ΛΘ', 137). Βασιλέως εὐλόγου βασιλεύοντος, ἐπὶ τοὺς βασιλευομένους ἀληθῆς χαρὰ περὶ τοῦ βασιλεύοντος γίνεται. Βασιλεὺς τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ἐμπροθέσμου παρόντος. (Κλήμ. Ρώμ. Β', 124-449).

Βασιλεία τιμᾶ. Τοιγαροῦν μᾶλλον τιμήσω τὸν βασιλέα, οὐ προσκυνῶν αὐτῷ, ἀλλ' εὐχόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ, Θεῷ δὲ τῷ ὄντως ἀληθεῖ προσκυνῶ, εἰδὼς ὅτι ὁ βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ γέγονεν. Ἐρεῖ· οὖν μοι· διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τὸν βασιλέα; Ὅτι οὐκ εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι γέγονεν, ἀλλ' εἰς τὸ τιμᾶσθαι τῇ νομίμῳ τιμῇ· Θεὸς γὰρ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἄνθρωπος ὑπὸ Θεοῦ τεταγμένος, οὐκ εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι, ἀλλ' εἰς τὸ δικαίως κρίνειν. Τρόπῳ γὰρ τιμὴ παρὰ Θεοῦ οἰκονομίαν πεπίστευται. Καὶ γὰρ αὐτός, οὗς ἔχει ὑπ' ἑαυτὸν τεταγμένους, οὐ βούλεται βασιλεὺς καλεῖσθαι· τὸ γὰρ βασιλεὺς αὐτοῦ ἐστὶν ὄνομα, καὶ οὐκ ἄλλω ἐξὸν ἐστὶ τοῦτο καλεῖσθαι· οὕτως οὐδὲ προσκυνεῖσθαι, ἀλλ' ἡ μόνῳ Θεῷ. Τὸν δὲ βασιλέα τιμᾶ, εὐνοῶν αὐτῷ, ὑποτασσόμενος αὐτῷ, εὐχόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ. Τοῦτο γὰρ ποιῶν, ποιεῖς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· λέγει γὰρ ὁ νόμος ὁ τοῦ Θεοῦ· «Τίμα, υἱέ, Θεὸν καὶ βασιλέα, καὶ μηδενὶ αὐτῶν ἀπειθήσῃ· ἡ· ἐξίφνης γὰρ τίσσονται τοὺς ἐχθρούς αὐτῶν». Παροιμ. ΚΔ', 21. (Θεόδ. Ἀντιοχ. Γ', 1041.—Ἰγνάτ. Ε', 853).

Βασιλεὺς, κατὰ τοὺς ψευδωνύμους Γνωστικὸς βασιλεῖ δὲ νόμος ἄγραφος. Πρῶτον μὲν, ὅτι οὐ ποιοῦσιν ἅ βούλονται πάντα· πολλὰ γὰρ αὐτοὺς κωλύσει, καὶ ἐπιθυμοῦντας καὶ πειρωμένους· καὶ ἅ ποιοῦσι δέ, οὐχ ὡς βασιλεῖς, ἀλλ' ὡς μαστιγίχι ποιοῦσι κ. ἐ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1136).—Βασιλεὺς ὁ κρατῶν τῶν ἀτόπων λογισμῶν. (Χρυσόστ. ΞΑ', 449.—ΜΖ', 387).

Βασιλέως ἐνόμου καθήκοντα. Προσλαλὶς Τιβερίου αὐτοκράτορος πρὸς τὴν Σύγκλητον περὶ διαδόχου αὐτοῦ. (Θεοφύλ. Σιμοκ. ἐκδ. Βόννης· σελ. 32-35.—Ἰω. Λυδ. περὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ ἀρχῶν. σελ. 119-272).—Γνωστόν, ὅτι ἱερεῖς ἦσαν τὸ πρὶν οἱ ὑστερον ἄρχοντες τοῦ

Ῥωμαίων πολιτεύματος. (Λυδός αὐτόθ. 119).

Βασιλεῖς καὶ ποντίφικες πόθην, καὶ διὰ τὴν ἐκλήθησαν *Ποντίφιξ μάξιμος*. (Ζώσιμ. σελ. 216-217).— Ὅτι Γρακιανὸς πρῶτος ἀπεσείσκατο τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ τὸ κληθεῖσθαι *Ποντίφιξ*, ἀθέμιτον εἶναι Χριστιανῶ τὸ σχῆμα νομίτας. (Ζώσ. σ. 217.—Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 744).

Βασιλεῖς ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους προσχγορεύονται. (Πρακτόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 79. Ἰδ. καὶ λέξ. Ἀρχη· ἔνθα «Βασιλεῖς αἰδεῖσθε τὴν ἀλουργίδα».

Οὐ ταῦτ' ἀβασιλευσί τε καὶ ιδιώταις κρινεῖν ὑπολαμβάνομεν, ὅτι μὴδὲ τῆς αὐτῆς ἀξίως ἀμφοτέρω. Ἰδιώτῃ μὲν γὰρ καὶ τεχνικῶς πράττειν τι συγχωρήσαμεν· ὅ γὰρ τὸ φανερώς βιάζεσθαι μὴ δυνατόν, τούτῳ συγνωστὸν τὸ τῆς περινοίας· βασιλεὶ δὲ τοῦ δυνάμει κρατεῖσθαι λίαν αἰσχροῦ τυγχάνοντος, ἔτ' αἰσχίον, οἴμαι, καὶ ἀπρεπέστερον τὸ τέχνη κλέπτειν τὰς ἐγχειρήσεις καὶ τὰ προκείμενα. (Γρηγ. Ναζ. ΔΕ', 608).

Εἰς τὸ «Λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ». Ψαλμ. ΜΑ'. 2. Οὐκ εἶπε, ποίῳ βασιλεῖ, δηλῶν ὅτι τῷ Θεῷ τῶν ὄλων· ὡς περ γὰρ ὅταν λέγωμεν τὸν Περσῶν βασιλέα, οὐχ ἀπλῶς βασιλέα καλοῦμεν, ἀλλὰ τὸν τῶν Περσῶν προστίθεμεν, καὶ τὸν τῶν Ἀρμενίων ὁμοίως· ὅταν δὲ τὸν ἡμέτερον λέγωμεν, οὐ δεόμεθα προσθήκης, ἀλλ' ἀρκούμεθα τῷ εἰπεῖν βασιλέα· οὕτω καὶ ὁ προφήτης, ἐπειδὴ περὶ τοῦ ὄντως βασιλέως ἔλεγεν, ἀρκεῖται τῷ εἰπεῖν *βασιλεῖ*. «Ὡς περ γὰρ *Παντοκράτορα* εἰπόντες, οὐ δεόμεθα προσθήκης ἐτέρας, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἕτερον Παντοκράτορα, οὕτω βασιλέα λέγοντες, οὐ δεόμεθα ἐτέρας προσθήκης διὰ τὸ μὴ εἶναι ἕτερον βασιλέα Θεόν. (Χρυσόστ. ΝΕ, 184). — Σύγκρισις βασιλικῆς δυναστείας, καὶ πλοῦτου καὶ ὑπεροχῆς πρὸς μοναχὸν συζῶντ' αὐτῇ ἀπαθεστάτῃ καὶ κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίᾳ. (ΜΖ', 387-392).— Βασιλεὺς γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ θυμοῦ καὶ φρόνου καὶ ἠδονῆς κρατῶν, καὶ πάντα ὑπὸ τοῦ νόμου ἄγων τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ ἑαυτοῦ μὴ ἄρχων οὐκ ἔστι βασιλεὺς. (αὐτόθ. 388).— Βασιλεὺς δὲ τὰς τε εἰσφορὰς κουφοτέρως εἶναι κελεύων, τοὺς πλουσίους μᾶλλον ἢ τὴν πενίαν ὠφέλησε· καὶ τὰ ἐναντία ποιῶν, τοὺς μικρὰ κεκτημένους ἔβλαψε. Τὸν μὲν γὰρ πλούσιον ὀλίγα ἂν βλάβειεν ἢ χαλεπότης τῶν εἰσφο-

ρῶν, τὰς δὲ τῶν πενήτων οἰκίαις ὡς περ χειμάρρους παρασύρει, οἰμωγῆς πιμπλῶσα τὰς κόμας· καὶ οὔτε γῆρας ἐλεεινὸν τοῖς εἰσπρατομένοις τοὺς φόρους, οὔτε χηρεῖα γυναικῶν, οὐκ ὀρφνία παιδῶν, ἀλλὰ κωμᾶζουσι πάντα τὸν χρόνον, κοινοὶ τινες πολέμιοι τῆς χώρας, ἅπερ οὐκ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ, ταῦτα τοὺς γεωργοὺς εἰσπραττόμενοι. (αὐτόθ. 390).

Βασιλεὺς ἐκπεσὼν πολλῶν μὲν ἂν δεηθεῖν συμμάχων, πολλῶν δὲ ὀπλιτῶν καὶ ἵππέων, καὶ ἵππων, καὶ χορημάτων, καὶ κινδύων· καὶ μὴ ὁ θάνατος τῷ μὲν βασιλεῖ φοβερός, τῷ φιλοσοφοῦντι δὲ ἄλυπος (αὐτόθ. 391-392).

Βασιλεῖς λαμβάνοντες καὶ τὸ τοῦ ἀρχιερέως ἀξίωμα. Κκι γίνωσκε, φησὶν, ὡς εἰ βουληθείης εὐπειθῶς τὴν συμβουλὴν τὴν ἡμετέραν προσδέξασθαι, εὐθὺς σε καταστήσομεν ἐξ ἀρανῶν γνώριμον, ἐξ ἀδόξων ἐντιμον· καὶ σοὶ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐπαγγελλόμεθα τὴν ἀξίαν· Ὡς δὲ τοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξιώματος ἤκουσε (Θεόδωρος ὁ μάρτυς), ἐγγελάσας μακρὸν ὁ τρισηκκάριος εἶπε· ἐγὼ καὶ τοὺς ἱερέας τῶν εἰδώλων ἀθλίου κρινῶ, καὶ ὡς ματαίως πράξεως ὑπηρέτας, οἰκτεῖρω. Τοὺς δὲ ἀρχιερέας ἐπὶ πλεῖον ἐλεῶ καὶ βδελύττομαι ἐπὶ γὰρ τῶν χειρόνων, ὁ μείζων καὶ πρωτοτακτῶν ἀθλιώτερος· ὡς ἐν τοῖς ἀδίκους ὁ ἀδικώτερος, ὡς ἐν τοῖς φονεῦσιν ὁ μᾶλλον ὠμός, ὡς ἐν τοῖς ἀκολάστοις ὁ ἀσελγέστερος κ. ἐ.— Ἐγὼ καὶ τοὺς βασιλέας τούτους, ὧν τὸν ἄνομον συνεχῶς ὑπαναγινώσκετε νόμον, ἐλεῶ, ὅτι αὐτάρκες ἐν ἀνθρώποις ἀξίωμα τὸ κράτος τῆς βασιλείας ἔχοντες, τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἑαυτοῖς προσηγορίαν ἀνέθεταν, καὶ τὴν πενήτην καὶ σκοτεινὴν πορφύραν ἐκεῖθεν ἀμπίσχοντι, κατὰ μίμησιν τῶν κακοδαίμωνων ἀρχιερέων, ἀξιώματι φαιδρῶ σκυθρωπῶν περιφέροντες ἔνδυμα· ἔστι δὲ ὅτε καὶ μιαιφῶ βωμῶ πλησιάζοντες, ἀντὶ βασιλέων γίνονται μάχειρι. (Γρηγόρ. Νύσσ. εἰς βίον Θεοδώρου, ΜΓ', 744).

Βασιλεὺς καὶ ἱερεὺς· ὡς περ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν νόμων ἀρχόμενος ἐμψυχός ἐστι νόμος· οὕτω καὶ ἱερεὺς ὑπὸ τῶν θεσμῶν βασιλευόμενος, κανὼν ἐστὶν ἀφρογγος. (Ἰσίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 976). — Ἐκεῖνον μόνον ἔγωγε βασιλέα καὶ ἡγεμόνα εἶναι· ἡγοῦμαι, ὅς ἄρξας ἑαυτοῦ τὸ ὑπήκοον ἐπεικείη καὶ φιλανθρωπίᾳ ἀνηρητήσατο· τοὺς δὲ ἄλλους τυράννους κλητέον, τοὺς τοῖς ἐτέ-

ρων πρόνοις ἐκυτοῖς ἡδονὰς ἀθεμίτους παρίζον-  
τας. (αὐτόθ. 1564).

Βασιλεῖς; εὐλαθεῖς. Ἡ τῶν βασιλευόντων περὶ  
τὸ θεῖον εὐλάθειαι, τὴν ἐπισκόπων ἀνευλάθειαν  
ἤλεγξε· καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνων ὑπερβάλ-  
λουσα τιμὴ τοὺς τιμωμένους ἐξέλυσε, καὶ ἡ  
πολλὴ αὐτῶν φιλοτιμία τρυφῆς καὶ ἀσωτίας  
τούτοις ὑπόθεσις γέγονεν· ἀλλὰ σὺ μὴ σκανδα-  
λίζου· οὐ γὰρ πάντες ἐχειρώθησαν τοῖς εἰρη-  
μένους πάθειν, ἀλλ' εἰσὶν οἱ σπουδάζοντες κατὰ  
τὸν ἀποστολικὸν ζῆσι χρακτῆρα· εἰ δὲ φά-  
ης, ὀλίγοι κομιδῆ, οὐδὲ αὐτὸς ἀρνησαίμην· ἀλλὰ  
καὶν τούτῳ τὴν τοῦ Σωτῆρος πρόγνωσιν θυ-  
μάσασθαι τοῦ φράσαντος· «Πολλοὶ μὲν κλητοί,  
ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί». Ματθ. ΚΒ', 14. (αὐ-  
τόθ. 1377).

Πάλαι μὲν ἡ ἱερωσύνη παύσασθαι τὴν βασι-  
λεῖαν διωρθοῦτο καὶ ἐσωφρόνιζε, νῦν δὲ ὑπ' ἐ-  
κείνην γέγονεν, οὐ τὸ οἰκεῖον ἀζῆλωμα ἀπολέ-  
σασα, ἀλλὰ τοὺς ἐγχειρισθέντας οὐχ ὁμοίους  
τοῖς ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἔχουσα. Πρώην  
μὲν γὰρ εὐαγγελικὸν καὶ ἀποστολικὸν πολι-  
τευομένων βίον τῶν τὴν ἱερωσύνην ἐστεμμέ-  
νων, εἰκότως ἡ ἱερωσύνη τῆ βασιλείᾳ ἦν φο-  
βερά, νῦν δὲ ἡ βασιλεία τῆ ἱερωσύνη· μᾶλλον  
δὲ οὐκ αὐτῆ, ἀλλὰ τοῖς ἐραῶσθαι μὲν δοκοῦσι,  
δι' ὧν δὲ πράττουσιν αὐτὴν ὑβρίζουσι. Διὸ μοι  
δοκεῖ καὶ ἡ βασιλεία εἰκότως ποιεῖν· οὐ γὰρ  
τὴν ἱερωσύνην ὑβρίσαι προηρημένη, ἣν ἐκθει-  
άζει, ἀλλ' ἐκδικῆσαι ὑβριζομένην, τοὺς οὐ δε-  
όντως αὐτῆ χρωμένους σωφρονίζει. αὐτ. 1493).

«Βασιλεῖς; δι' ἐμοῦ βασιλεύουσι, καὶ δυνά-  
σται γράφουσι δικαιοσύνην». Ἰσακί γὰρ, ὅτι,  
«ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς ποιεῖν δίκαια». Παιμ.  
Η', 15.—17, 5 — Δευτερ. Ε', 32-33 Οἷς τὸ  
ἔργον καθίστησθαι ἔννομον, τούτοις δήπου καὶ  
εὖ ὑπάρξει ἀκλόουθον· εὖ δὲ πράττειν κατορ-  
θωθήσεται, ἡνίκα κρατύνεται ἡ εὐσέβεια, τῶν  
ἐγαθῶν τὸ ἀκρότατον, καὶ τῶν θείων προσταγ-  
μάτων κεράλκιον, ἣν συνέστησεν ἡ ὀρθὴ περὶ  
τὸ θεῖον δόξα, καὶ εἰλικρινῆς ὁμολογία, φόβος  
τε δὲ τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζει καὶ ἀγάπησις, καὶ ἡ  
πρὸς τὸ ὁμόφυλον ἀγάπη τε καὶ συμπάθεια· ἐν  
οἷς ἅπας ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμνεται·  
ἡ δὲ ἐστὶν ἐπιστησια ἔννομος, καὶ τοῦ παντὸς  
ὑπηκόου πρὸς τὸ λυσιτελεῖς ἐπιμέλεια· ὡς περ  
δὴ ἐκ τοῦ ἐκκλήτου τρυφῆς ἐστὶ δυναστεία  
κυτόνομος ἐπὶ τὸ οἰκεῖον μόνον συμφέρον τῶ

τυραννοῦντι μετερχομένη. (αὐτόθ. 1224).

Βασιλεῦσιν ἀρεστὰ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια λο-  
γογράφων καὶ ποιητῶν (Σωζ. Βικλ. Ἰστ.  
Λόγος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον τὸν  
μικρὸν ΕΖ, 843—852. ἔνθα καὶ περὶ ἐνδοξῶν  
βασιλέων).

Βασιλέων ἔδρα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἔθος ἦν  
τοὺς βασιλεῖς ἐν τῇ ἱερατείῳ ἐκκλησιαστικῶν, κατ'  
ἐξοχὴν τῶν δόξων τοῦ λαοῦ κεχωρισμένους. Κο-  
λακταῖς δὲ ἡ ἀταξίαι εἶναι τοῦτο συνιδῶν (Ἀμ-  
βρόσιος) τόπον εἶναι βασιλέως ἐν Ἐκκλησίᾳ  
τέτακτε, τὸν πρὸ τῶν δρυφάκτων τοῦ ἱερατεῖου  
ὥστε τοῦ μὲν λαοῦ τὸν κρατοῦντα τὴν προε-  
δρεῖαν ἔχειν, αὐτοῦ δὲ τοὺς ἱερέας προκαθῆ-  
σθαι. Ἐκτύτην δὲ τὴν ἀρίστην παράδοσιν ἐπή-  
νεσε Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα  
ἐκράτουν· καὶ ἐξ ἐκείνου νυνὶ φυλαττομένην  
δοῶμεν. (Σωζ. ΕΖ, 1496. Θεοδώρ. ΠΒ',  
1236-1237).

. . . . . "Ἐχει δὲ καὶ πλεον ἡδε.

Τεῖχε γὰρ τινὶ χωρὸν ἀποκρινθέντα φυλάσσει

Ἀδονέων βασιλῆϊ θεοστέτοις ἐν ἑορταῖς

"Ἐνθα δ' ἐμὸς σκηπτοῦχος ἐφύμενος ἠθάδι θόκῳ

Μυστιπόλοις βίβλοισιν ἐὼν ἐπέτασεν ἀκούειν.

(Παῦλ. Σιλεντ. ΠΓ', 2141 στίχ. 582 κ. ε.).

Ἀπέρχεται εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν ὁ βασι-  
λεὺς, καὶ ἀκούει παρὰ τοῦ Πατριάρχου τὰς  
τοῦ μεγάλου Βασιλείου εὐχὰς πλησίον τοῦ  
διακονικοῦ (Κωδ. ΡΝΖ, 93).

Βασιλεῖς ἐπαινούμενοι ἐπ' ἀγαθοῖς ἔργοις καὶ  
ἀνδρείᾳ. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 2821-2825).—  
Παρηγορῆσι εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀναστά-  
σιον αὐτόθ. 2793 2895).

Βασιλέα τὸν ἰδιώτην οἱ ἐπὶ σκηπτοῦ πολλὰ  
ποιούσιν (Ζαχαρ. Μιτυλ. ΠΕ', 1052).

Μισῶ σοφιστήν, ὅστις οὐκ αὐτῷ σοφός.

Ἄλλ' οἱ μὲν, τοῖς τρυφῆσι ὑποκριταῖς εἰκά-  
σουσιν, οἱ ἐπὶ μὲν τῆς σκηπτοῦ Ἀγαμέμνων, ἕκα-  
στοι αὐτῶν, ἡ Κρεων, ἡ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἰσὶν·  
ἐξω δὲ, Πῶλος ἡ Ἀριστόδημος, ἀποθέμενοι  
τὰ προσωπεῖα (Λουκ. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῶ συν-  
όντων 5).

Βασιλέα ἔχομεν, ἐπίσκοπον οὐκ ἔχομεν, ἐ-  
πεὶ δὲ ὁ λαός, ζητῶν τῆς ὀρθοδοξίας συνήθη  
διδασκαλίαν (Θαλάσ. Ἀββῆς, ΙΑ', 1473 κατὰ  
Νεστορίου).

Εὐχέσθαι ὑπὲρ βασιλέων. Οἱ τέκτονες ἡμεῖς,  
ὧ βασιλεῦ, τῶν πρὸ δόξων καὶ στάσιν ἐ-



ρώντων υπάρχομεν, οὐδὲ κατὰ τῆς σῆς ἀρχῆς ὄπλον τὴν ἡμετέραν εὐχὴν κεκινήκαμεν. Εὐχεσθαι γὰρ ὑπὲρ βασιλέων, οὐ κατεύχεσθαι παρὰ τῆς Γραφῆς νουθετούμεθα. Οὐδέ γε πρὸς ἑτεροδιδασκαλίᾳς νόσον τὸν ὑγιᾶ λόγον τῆς πίστεως παρεκκλίνομεν κ. ἐ. (Νικηφ. Πατρ. Κωνσ. Ρ', 88 κ. ἐ.).

Βασιλεῖς περὶ ἐπισκοπῶν, ἐπισκόπων, ἀνακινισμῶν, καὶ περὶ ἐλευθεριῶν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Κανόνες καὶ νόμοι. (Φώτ. ΡΔ', 649-697).

Περὶ βασιλέως νόμοι καὶ κανόνες. (Ματθ. Βλάστ. ΡΜΔ', 1109-1113).

Βασιλεῖς ἐξ ἀσήμεων βασιλεύσαντες. (Φώτ. ΡΔ', 305).

Βασιλεῖς ποιοὶ ἠγωνίσαντο περὶ εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν. (αὐτόθ. 1225-1228).

Περὶ βασιλέως χρηστοῦ καὶ μισοπονήρου, Ἱερὰ ἱαράλληλα. (Ἰω. Δαμασκ. 4Ε', 1288-1292.—4Γ', 513).

Περὶ βασιλέως μὴ λίχν θαυμαζομένου. (4Ε', 1292.—4Γ', 513-516).—Πᾶς βασιλεὺς δίκαιος ἱερτικὴν ἔχειν τάξιν. Εἰρηναῖος. (4Γ', 513). καὶ Φίλων (αὐτόθ.). Καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ πρῶτοι βασιλεῖς ἅμα καὶ ἀρχιερεῖς γενέσθαι, δηλοῦντες ἔργοις, ὅτι χρὴ τοὺς τῶν ἄλλων δεσπόζοντας δουλεύειν τοῖς λατρεύουσι Θεῷ.

Ὅτι ἀλυσιτελὲς τὸ ἐξίεναι τὸν βασιλέα εἰς πόλεμον· καὶ βέλτιον διὰ μισθοφόρων καὶ δώρων τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι, ἢ δι' ἑαυτοῦ (4Γ', 1513).—Ὅτι χρὴ εὐχεσθαι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. (Ἱερὰ Παράλλ. 4Ε', 1292).

Βασιλεὺς τῆς δόξης. *Tis estis oītos o βασιλεὺς τῆς δόξης;* Ψαλμ. ΚΓ', 8. Τίνος ἡ φωνή; τοῦ Οὐρανοῦ. (Φώτ. 4Α, 721-724).

Περὶ τοῦ ἐν Εὐαγγελίοις βασιλέως, ὃς ἠθέλησε συναραὶ λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ματθ. ΙΗ', 23. Ταῦτα τοῖς φίλοις ὁ νυμφίος, ἤτοι ἀγγέλοις, ἢ ἀνδράσιν ἀγίοις, ὅσοι τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι. Ὑπὲρ σωτηρίας δὲ τῶν ἀμπελώνων ἢ προτροπή, ἴνα, τῶν πνούργων συλλαμβανομένων δυνάμεων, αἱ διαφθεῖρουσι τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκφύσεως τοῦ καρποῦ, δυναθῶσιν αἱ ἄμπελοι προκόψαι ἀπὸ τοῦ κυπρίζειν μέχρι τῆς τοῦ καρποῦ τελειώσεως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γεωργουμέναι· διὰ δὲ τὸ αὐτεξούσιον δυνάμεναι ἐνέγκαι καρπὸν τε καὶ μῆ. Ἡ τάχα καὶ ἀνθρώποι ἀλώπεκές τινες, δι' ἑτεροδόξου δριμύτητος

ἐμποδίζοντες τοῖς ἀρξαμένοις τρέχειν καλῶς· οὓς ἔτι μικροὺς ὄντας βούλεται συλληφθῆναι, πρὶν ἐπὶ πλεόν ἄσεβείας προκόπτωσι Μέγας γὰρ ἀλώπηξ γενόμενος, ἐκείνους μὲν ἀνάλωτος· ὑπὸ μόνου δὲ τοῦ νυμφίου θηρεύεται. Ἀρχόμενοι γὰρ ἐνεργεῖν τὰ χείρονα, καὶ τοῖς φίλοις ἀνάλωτοι· λέγει δ' ἂν καὶ μικροῦς ἀμπελώνας· οὐ δύνανται γὰρ κατὰ τῶν μεγάλων ἀλώπεκες. Προκόπιος ἐκ τῶν Ὀριγένους ΙΓ', 193. σημ.).

Βασιλέων σειράι (Εὐσεβίου Χρονικόν. ΙΘ', 325-741. 101-124).—Βασιλεῖς Αἰγύπτου Πτολεμαῖοι. (Ἐπιφάν. ΜΙ', 252-257)—Βασιλεῖς Ῥωμαίων. (αὐτόθ. 260-272).—Βασιλεῖς καὶ Χρονικόν. (Νικηφ. Πατρ. Κωνσ. 1001-1060.—Χρονικόν Πασχάλ. 4Β', 1031-1041).

Βασιλεύεσθαι τοὺς ἀνθρώπους διὰ τί παρεχώρησεν ὁ Θεός. Πραγματεία (Μάξιμ. 4Α', 449-453).—Καὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ εὐσεβεῖς βασιλευόμεθα μὲν κυρίως καὶ ἀληθῶς ὑπὸ τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ· βασιλευόμεθα δὲ καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων εὐσεβεῖς κεκοσμημένων. (Θεοδώρ. ΠΑ', 1088).—Νῦν ἐν τῇ τῶν αὐτοκρατόρων περὶ τὴν εὐσεβειαν συμφωνίᾳ μὴ χωρὶς ἡμῶν βασιλεύσητε. (ΠΒ', 1213).

Λόγος περὶ βασιλείας, ὅποῖον δεῖ εἶναι τὸν βασιλέα. (Νικηφ. Βλεμμ. ΡΜΒ', 612-657 κ. ἐ.).

Βασιλεύουσα πόλις, ἡ Κωνσταντινούπολις· βασιλις πόλις. (Θεοδώρ. ΠΓ', 77. 1280.—ΠΒ', 1146).

Βασιλέδες, εἶδος ὑποδημάτων οὕτω καλούμενον. *Βασιλίδες ἰσάδες*, σῦκα οὕτω λεγόμενα. (Λεξ. Εὐστ.).

Βασιληῆς τιμή, ἡ βασιλική.

Βασιλικὴ ἄμπελος, καὶ βασιλικὸν προσκεφάλκιον, καὶ βασιλικὸν ὑποπόδιον. Ἄμπελος, ἦν Ὅμηρος τμηλεῖ φυτεύσας ἐν τῇ τοῦ φίλου Ἀχιλλέως ἀσπίδι. Ἐκείνη μὲν γὰρ σωφρόνως ἐφάνταζε τὰ κατ' αὐτήν· ἡ δὲ τῶν Περσῶν βασιλέως λιθοκόλλητος χρυσῆ, τὸν βασιλικὸν ἐκόσμηι κοιτῶνα ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ, φασί, κλίνης οὕσα· ἔχουσα δὲ καὶ βότρυας ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, λίαν πάνυ πολὺ κατεπλούτει τὸ ὑπερήφανον· καθὰ καὶ τὸ καλούμενον βασιλικὸν προσκεφάλκιον, οἰκημάτι ἐκεῖνο πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσοῦ πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκειντο τάλαντα. Ἐτι δὲ καὶ τὸ προσαγορευόμενον βασιλικὸν ὑποπόδιον ἕτερον αὐτὸ πρὸ ποδῶν οἰκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειντο ἀργυρίου. Ἀθήναιος

περὶ πλούτου καὶ παμπλουσίων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βασιλικὴ καὶ ἱερατικὴ φυλὴ Ἑβραίων. Ἐπιμιξία αὐτῆς ἢ τοῦ Ἀχρῶν γυνὴ Ἐλισάβετ ἦν θυγάτηρ Ἀμιναδάβ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα. Ὁθεν ἐξ ἀμφοτέρων ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐβλάστησεν. (Θεοδώρ. Π', 244. πλατύτερον δὲ ἐν σελ. 480-484. Ὁριγ. ΙΒ', 993).

Βασιλικοὶ θησαυροὶ καὶ δημόσιοι· δύο γὰρ εἶσι βασιλικοὶ θησαυροὶ, ὁ ἰδιαζῶν αὐτῆς βασιλείας, καλούμενος ὁ τῶν *Λογγιτίωνων*· καὶ ὁ δημόσιος, ὁ τοῦ *φίσκου* καλούμενος· τὰ τῆ βασιλείᾳ ἰδιαζόντως διακφέροντα ἐκαλοῦντο· καὶ *πριβιτα*, ἅτινα καὶ *σάκρα*. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἀναστάσιος ἐκούφισεν τὴν λειτουργίαν τοῦ λεγομένου *χρυσαργύρου*. κ. ἐ. (Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 589. — Εὐάγγρ. Σχολαστ. Περὶ χρυσαργύρου, Ἀναστασίου αὐτοκράτορος καὶ Ζωσίμου τοῦ Ἐθνικοῦ. ΙΓ', 2677-2693). — *Κόμης* δὲ *πριβιτων* ὁ τοῦ βασιλέως χρημάτων τε καὶ κτημάτων τὴν ἡγεμονίαν πεπιστευμένος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1100). — Βασιλικοὶ χιτῶνες. (Ἰωάν. Μαλάλ. ΙΖ', 612).

**Βασιλικὸς**, κύριον. Μαρκιωνιστής. (Εὐσέβ. Κ', 460).

*Βασιλικός*, ἐπίσκοπος, ἀποκλείεται τῆς κωνωνίης τῆς ἐν Σελευκείᾳ Συνόδου. (Ἀθαν. ΚΓ', 704).

**Βασιλέϊδα**, παιδικά, παρὰ τὸ βασιλέα τινὰ ἐν αὐτῇ καθίστασθαι οὕτω λεγομένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βασιλέννα** ἢ βασιλίννα ἀντὶ τοῦ *βασιλεια*, ὃ ἐστὶ βασιλίσσα. Βασιλὶς ὅτι καὶ βασιλεία καὶ βασιλίσσα καὶ βασιλίννα λέγεται. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Βασιλὶς τῶν ἡμερῶν, ἢ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα· καὶ περιγραφή τοῦ ἔχρος. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 617).

**Βασιλέσκος**, ὄφις ἰοβόλος, ἰὼν ἔχων ἐκ μόνης ἑὰς καρποφόρον δένδρον ξηραίνοντα. (Ὁριγ. ΙΓ', 593). — Ὅποιον δῆτι καὶ ὁ περὶ τοῦ βασιλέσκου κατέχει λόγος, ὃν φασι καὶ ἐκ μόνης τῆς ὄψεως διαφθεῖρειν τοὺς θεαθέντας. (Βασίλ. Α', 317).

**Βασιλίσσα**, κύριον, ἐπιστολὴ παραινετικὴ πρὸς αὐτήν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 385-388). — Ἐπίγραμμα εἰς αὐτήν. (ΛΗ', 76).

*Βασίλισσα*. Παρέστη ἢ βασιλίσσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματιομῶ διαχρῶσα περιβεβλημένη, πεποικιμένη. Ψαλμ. ΜΔ', 10 κ. ἐ. Οὐκ ἐσθῆτα

τὴν τρυφητικὴν μεμήνηκεν, ἀλλὰ τὸν ἐκ πίστεως συνυφασμένον ἀκῆρατον τῶν ἠλεημένων κόσμον τῆς Ἐκκλησίας δεδήλωκεν, ἐν ᾧ ὁ ἄδολος Ἰησοῦς ὡς χρυσοὺς διαπρέπει. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 529). «Ὁς ἀμυρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ». Α'. Πέτρου. Β', 22. — Ὁμιλία εἰς τὸ ἀπαρέστη ἢ βασιλίσσα ἐκ δεξιῶν σου. (Χρυσόστομ. ΝΒ', 305-414).

«Βασίλισσα Νότου κατακρινεῖ τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὤδεν». (Χρυσόστ ΝΖ', 459. — Βασίλ. ΚΘ, 239).

Βασίλισσαι ἐξήκοντά εἰσιν. Ἄσμα ἄσμ. Γ', 7. Τί ἐστίν; ἢ ἄμωμος καὶ παρθένος Ἐκκλησία, ἢ περιστερὰ ἢ τελεία, κ. ἐ. (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 1053. — Ἐπιφάν. ΜΒ', 808-832. 877).

**Βασενούπολις**, πόλις Βιθυνίης. (Συνέα. ΕΓ', 1408).

**Βάσκ'** ἔθι· ὅτι ἐκ παραλλήλου ταῦτο δύνανται· ἢ, τὸ μὲν *βάσκ'* ἀντὶ τοῦ *πίριεθθι*, τὸ δὲ *ἔθι* ἐπίρρ. παρακλευστικόν. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βασκαίνειν**, τὸ φθονεῖν. Τὸ βασκαίνειν χειρόν ἐστὶ τοῦ πολεμεῖν. Ὁ μὲν γὰρ πολεμῶν, τῆς αἰτίας λυθείσης, δι' ἣν ὁ πόλεμος, καὶ τὴν ἔχθρην κατέλυσεν, ὁ δὲ βάσκανος οὐδέποτε ἂν γένοιτο φίλος. Ὁ βάσκανος οὐδεμίαν ἄλλην ἔχει αἰτίαν, ἢ μανίαν καὶ γνώμην σατανικὴν. Τίνι οὖν ἂν τις τὴν τοιαύτην παραβάλοι ψυχὴν; ποίᾳ ἐχίδνῃ; ποίᾳ ἀσπίδι; ποίᾳ σκώληκι; τίνι κανθάρῳ; Οὔτε ἐναγέστερον, οὔτε πονηρότερον τι τῆς τοιαύτης ψυχῆς. Τοῦτο γὰρ, τοῦτο τὰς Ἐκκλησίας ἀνέτρεψε, τοῦτο τὰς αἱρέσεις ἔτεκε, τοῦτο ἀδελφικὴν ὥπλιση χειρὰ κ. ἐ. (Χρυσόστ. Ξ', 449 κ. ἐ. περὶ φθόνου).

**Βασκανία**. Δεινὸν ἢ βασκανία, δεινὸν, καὶ τῆς οἰκείας ἀναπειθεὶ καταφρονεῖν σωτηρίας κ. ἐ. Πράξειμα Κάιν, καὶ Σαούλ. (Χρυσόστ. ΞΑ', 568). — Ὅπως δεῖ ἀπαλλάσσεσθαι τῆς πονηρίας ταύτης. (ΝΖ', 437). — Ὡ ἀνόητοι Γαλιταί, τί ὑμᾶς ἐβάσκαγεν; Πρ. Γαλ. Γ', 1. Ὁμιλία Χρυσοστόμου. (ΞΑ', 647-655). — Βασιλείου περὶ φθόνου καὶ βασκανίας. (ΛΑ', 372-385. ἐνθα περιγραφή τοῦ βασκανίου καὶ φθονεροῦ).

Βασκανίᾳ δὲ ὀφθαλμῶν οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ περὶ αὐτῆς λόγος δημῶδες ἐστὶ καὶ τῶν γραϊδίων,

παρειαχθεῖς ὑπ' αὐτῶν τῇ γυναικωνίτιδι.— Ἐκεῖνο δέ φημι, ὅτι οἱ μισόκαλοι δαίμονες, ἐπειδὴν οἰκίαις ἑαυτοῖς εὖρωσι προαιρέσεις, παντοίως αὐταῖς πρὸς τὸ ἴδιον ἀποκέχρηται βούλημα· ὥστε καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν βασκάνων εἰς ὑπηρεσίαν χρήσασθαι τοῦ ἰδίου θελήματος. (Βασίλ. αὐτ. 380.—Χρυσόστ. ΞΑ', 648).

«Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ. Μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτόν, καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου μετ' αὐτοῦ. Ἐξεμέσει γὰρ αὐτόν, καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοὺς». Περσιμ. ΚΓ', 6. 7. Διὸ ἐπιφέρει ὁ θεῖος Βασίλειος. Σοφὸς ἄρα ἦν ὁ τῷ βασκάνῳ ἀνδρὶ μηδὲ συνδείπνειν ἐπιτρέπων, ἀπὸ τῆς ἐν τῷ δρείπῳ συνοουσίας περὶ πάσης ὁμοῦ τῆς κατὰ τὸν βίον κοινωνίας διαλεγόμενος· ὥσπερ τὴν εὐκατάπρηστον ὕλην ἐπιμελὲς ἡμῖν, ὅτι πορρωτάτω τοῦ πυρὸς ἀποτίθεσθαι, οὕτω χρῆ, καθ' ὅσον οἶόν τε, τῆς τῶν βασκάνων ὁμιλίας τὰς φιλίας ἀπάγειν, ἕξω τῶν τοῦ φθόνου βελῶν ἑαυτοῦς ποιοῦντας. (Βασίλ. αὐτόθ. 377-380).

Ἔτερον πάθος ἐμπολιτευόμενον τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀεὶ προσπεφυκὸς τῆς ψυχῆς ἡμῶν, καὶ μᾶλλον δαπανῶν τὴν καρδίαν, ἢ ὁ ἰὸς τὸν σίδηρον ἢ βασκανία ἐστίν, ἐν ᾗ πολλὰ μὲν ἐστὶ κακά, ἐν δὲ χρήσιμον, ὅτι κακὸν ἐστὶ τῷ κεκτημένῳ. Ὁ γὰρ βασκανος αὐτὸν μὲν τὸν βασκανόμενον ὀλίγα βλέπτει, ἑαυτὸν δὲ δαπανᾷ τῇ λύπῃ καὶ τῷ στεναγμῷ ἐπὶ τῇ εὐημερίᾳ τοῦ πλησίον. (αὐτόθ. 1446. καὶ περὶ ἠθικῶν παθῶν 1437-1457).

Λόγος περὶ βασκανίας καὶ φθόνου ἐκ τῶν τοῦ Βασιλείου. (Συμ. Μεταφρ. ΑΒ', 1336-1345).

Βασκάνων κακοήθεια. Μὴ νόμιζε τῷ ἀσκεῖν ἀρετὴν τὰς διαβολὰς διακρούεσθαι· μάλιστα γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἐπιβουλεύονται παρὰ τῶν τιμῆν μὲν οὐκ ἐχόντων, διὰ δὲ τὸ μὴ ἀσκεῖν ἀρετὴν τοῖς ἀπ' ἀρετῆς τιμωμένοις φθονούτων. Ἄμεινον τοίνυν ἀσκοῦντας γενναίως φέρειν τὰς τῶν βασκάνων κακοηθείας, ἢ τὸ φθονεῖσθαι παραιτούμενους ἀρετῆς ἀφίστασθαι. (Ἰσίδωρ. Πηλ. ΟΗ', 1509-1512).

Φθόνος δὲ τῆς εὐροούντων τῶν πέλας, ἢ βασκανία δὲ καὶ βλάβη διὰ φθόνον.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 950).

Βασκανίας ἀποτροπή. Περὶ δὲ φθόνου, ἢ ζήλου, ἢ καταλαλιᾶς, καὶ ἐριδος ἢ φιλονεικίας,

προσῆρται ὑμῖν, ὅτι ταῦτα χριστιανούς ἀλλότρια. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 789. 1001).

Βατκανίχ καὶ φθόνος μετὰ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. (Λεόντ. Βυζ. ΠΤ', 2097. — Ἀντίοχ. Μον. ΠΘ', 1597 κ. ἐ. 1601 κ. ἐ.—Μάξ. ΛΑ', 957 κ. ἐ.—Ἰω. Δαμασκ. Παράλλ. ΛΓ', 412).

**Βάσκω**, τὸ λέγω, ὅτι παρὰ τὸ βῶ, βᾶσω γέγονε. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βασσάρα**, γυνὴ Ἡσαῦ καὶ μήτηρ Ἰώβ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 728).

Βασσάραι, αἱ τοῦ Διονύσου τροφαί, διὰ τὸ βᾶτιν ἐπὶ ἀρᾷ ποιεῖσθαι διὰ τὸ μακινῶδες. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βάσσο**ς μάρτυς. Λόγος Χρυσοστόμου εἰς αὐτόν. (Ν', 719-724, ἐνθα περὶ πραότητος καὶ ταπεινοφροσύνης).

Βάσσο, ἐπίσκοπος. (Βασίλ. ΑΒ', 477).

Βάσσο, φίλος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἐπίγραμμα εἰς αὐτόν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΗ', 67).

**Βαστάζειν**. «Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ». Πρ. Γαλάτ. Γ', 2. Εἰ τὸ βαστάζειν ἐστὶ τὸ αἵρειν καὶ θεραπεύειν, κατὰ τὸ γεγραμμένον· *Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν*, Ἡσ. ΝΓ', 4. οὐκ ἐν τῷ εἰς ἑαυτὸν ὑποδέχεσθαι ταῦτα, ἀλλ' ἐν τῷ τοὺς πάσχοντας θεραπεύειν· καὶ ἐνταῦθα ὁ τῆς μετανοίας τρόπος καὶ λόγος ἐφαρμόσει, δι' οὗ θεραπευθήσονται ἐκ τῆς τῶν δυνατωτέρων ἐπιμελείας οἱ ἀδύνατοι. Τὸ βαστάσαι, ἀντὶ τοῦ ἄραι, σύνηθεσ καὶ τοῖς ἐπιχωρίοις κεχρησθαι. (Βασίλ. ΛΑ', 1200-1201).

**Βαστάζεσθαι**. Βαστάζεσθαι ἐλέγοντο αἱ τράπεζαι μετὰ τὴν δαῖτα, ὁ ἐστὶν αἵρεσθαι, παρατίθεσθαι δὲ ἐν καταρχῇ δαιτός. (Λ. Εὐστ.).

**Βαταρέζειν**, λέγεται ἐπὶ τῶν δυσεκφύρωσ φθεγγομένων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βάτεια**, κύριον, καὶ πόλις, ἀλλὰ καὶ Βατεια παρ' Ὀμήρῳ· ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ Δαρδάνου οὕτως ἐκαλεῖτο, ἀφ' ἧς καὶ τόπος τις περὶ Τροίαν ὁμωνύμως ἐκλήθη. Τινὲς δὲ Βάτεια, πόλιν Τρωϊκὴν ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν βᾶτων.

**Βατήρ**, ἡ ἀρχὴ τοῦ τῶν πεντάθλων σκάμματος οὕτως ἐλέγετο, καὶ ἦν ὁμοίον τι τῇ τῶν δρομέων βαλβίδι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βατικανόν**. Ἐγὼ δὲ τὰ τρόπαια τῶν Ἀποστόλων ἔχω δεῖξαι. Ἐὰν γὰρ θελήσῃς ἀ-

πελθεῖν ἐπὶ τὸν Βατικανόν, ἢ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν Ὡστίαν, εὐρήσεις τὰ τρόπαια τῶν ταύτην ἰδρουσαμένων τὴν Ἐκκλησίαν. (Γάιος Πρεσβ. Γ', 25).

**Βάτναι**, πόλις τῆς Ὁρρόρήνης. (Στέφ. Βυζ. —Βασίλ. ΑΒ', 568).

**Βάτος**, φυτὸν ἀκανθῶδες.

*Βάτος*, μέτρον. (Ἐπιφάν. περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. ΜΓ', 272-276). — Ὁ δὲ βάτος μέτρον ἐστὶ Πικλαιστίνων, ἐβδομήκοντα καὶ τέσσαρας χόας χωροῦν, κατὰ Ἰώσηπον. (Θεοδώρ. Π', 684).

*Βάτος καιομένη*. Διὰ τί ἐν βάρῳ ὤφθη Θεὸς τῷ Μωσῇ καὶ οὐκ ἐν ἐτέρῳ φυτῷ; Ἀπόκρισις. Οἱ μὲν φασιν, ἵνα μὴ δυνηθῶσιν Ἑβραίων παῖδες εἰδῶλον ποιῆσαι ἐκ τοῦ ξύλου αὐτῆς· ἄλλοις δὲ δοκεῖ, ὅτι προδιαγράφων ὁ Θεός, ὅτι ἔμελλεν ἐκ τῆς ἀκανθώδους ἡμῶν φύσεως ὁ Χριστὸς βλαστῆσαι, ὤφθη ἐν τῇ βάρῳ τῷ Μωσῇ. (Ἀθην. ΚΗ', 632).

*Βάτου καιομένης καὶ μὴ φλεγομένης μυστήριον*· δι' οὗ διδασκόμεθα καὶ τὸ κατὰ τὴν παρθένον μυστήριον, ἀφ' ἧς τὸ τῆς θεότητος φῶς ἐπιλάμψαν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ διὰ γεννήσεως, ἀδιάφθορον ἐφύλαξε τὴν ἐξάψαταν θάμνον, τοῦ βλαστοῦ τῆς παρθενίας μὴ μεταμικρανθέντος τῷ τόκῳ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 332. — Θεοδώρ. Π', 228-229). — Ἡ καιομένη βάτος κηρύττει τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν· καὶ ὅτι ὁ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐπιβουλεύμενος οὐκ ἀναλωθήσεται· ἔτι δὲ καὶ ὡς ὁ Μονογενὴς ἐνανθρωπήσας καὶ παρθενικῶν ἐνοικήσας νηδύν, φυλάξει τὴν παρθενίαν ἀκήρατον. κ. ἐ. (Φώτ. ΡΑ', 1080-1081). — Ἐτέρα Φωτίου πραγματεία περὶ τῆς καιομένης βάτου. (αὐτόθ. 1136-1137).

**Βάτραχος**. Βάτραχοι οὐρανόθεν κατενεχθέντες ὑετοῦ δίκην. Ἱστορία· ὡς καὶ ἰχθύες. (Λεξ. Εὐστ.). — Τὰ μὲν ἐκ τῆς διαδοχῆς τῶν προϋπαρχόντων παράγεται· τὰ δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς ζωογονούμενα δέικνυνται. Οὐ γὰρ μόνον τέττιγας ἐν ἐπομβρίαις ἀνίσχουσιν, οὐδὲ ἄλλα μυρία γένη τῶν ἐμφερομένων τῷ ἀέρι πτηνῶν, ὧν ἀκατονόμαστα ἐστὶ τὰ πλεῖστα διὰ λεπτότητα, ἀλλ' ἦδη καὶ μῦς καὶ βετράχου; ἐξ αὐτῆς ἢ γῆ ἀναδίδωσι· κ. ἐ. τὰς δὲ ἐγγέλεις οὐδὲ ἄλλως δρωμεν ἢ ἐκ τῆς ἰλύος συνισταμένας. (Βασίλ. ΚΘ', 189-192).

Βάτραχοι ἐν ξηρᾷ καὶ ἐν ὕδασι· φυσιολογία.

ἐνθα καὶ τροπολογία. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 532).

**Βαττολογεῖν**. Ὅτι οὐ δεῖ βαττολογεῖν προσευχόμενον ἐν τῷ φθαρτῷ καὶ ἀνάξιῳ τοῦ Κυρίου αἰτεῖν. (Βασίλ. ΑΑ', 785). «Προσευχόμενοι δέ, μὴ βαττολογεῖτε, ὡς περὶ οἱ ἐθνικοί.» Ματθ. Γ', 7. Περὶ βαττολογίας, καὶ πῶς δεῖ προσεύχεσθαι. Ὁμιλία Χρυσοστόμου. (ΝΖ', 273-286). — Τί σημαίνει τῆς βαττολογίας τὸ ῥῆμα. Ὡς ἂν μαθόντες τὴν διάνοιαν, ἔξω τοῦ ἀπηγορευμένου γενοίμεθα. Δοκεῖ τοίνυν μοι σωφρονίζειν τὴν χαυνότητα τῆς διανοίας, καὶ συστέλλειν τῶν ταῖς ματαίαις ἐπιθυμίαις ἐμβυθιζόντων, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ξένην ταύτην τῆς λέξεως καινοτομίαν ἐξευρηκέναι, ἐπὶ ἐλέγχῳ τῆς ἀνοίας τῶν περὶ τὰ ἀνωφελεῖτε καὶ μάταια ταῖς ἐπιθυμίαις διαχεομένων. Ὁ γὰρ ἔμφρων τε καὶ συνετός, καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον βλέπων λόγος, κυρίως λέγεται λόγος· ὁ δὲ ταῖς ἀνυπάρκτοις ἐπιθυμίαις διὰ τῆς ἀνυποστάτου ἡδονῆς ἐπιχεόμενος, οὐκ ἐστὶ λόγος, ἀλλὰ βαττολογία· ὡς ἂν τις ἑλληνικώτερον ἐρμηνεύων εἴποι τὸν νοῦν, *φλυαρία*, καὶ λῆρος ἢ φλήναφος. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 1125-1128).

*Βαττολογία* δὲ λέγεται ἢ πολυλογία ἀπὸ Βάττου τινὸς Ἑλληνοῦ, μακροῦς καὶ πολυστίχους ὕμνους ποιήσαντος εἰς τὰ εἰδῶλα, καὶ ταυτολογίαν ἔχοντος. Βαττολογία ἐστὶ τὸ ἔξω τοῦ καλοῦ. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 381). — Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς παρακελεύει διὰ συντόμου τὰς προσευχὰς ποιεῖσθαι, ἐπειδὴ περ οἶδε τὸν νοῦν εὐπαράφορον ὄντα, καὶ δι' ἐννοιῶν καὶ φροντίδων ματαίων ἀποπλανώμενον, μάλιστα ἐν τῷ τῆς προσευχῆς καιρῷ· καὶ παραγγέλλει νηραλέως καὶ ταχέως αἰτεῖν τὸν Θεὸν ἃ ζητεῖ, μὴ πάντα ὅσα θέλει ἀναγγέλλοντα. Τοῦτο γὰρ τῆς ἄκρας ἐστὶ φρενοβλαθείας. Οἶδε γὰρ ὁ Θεὸς καὶ πρὸ τοῦ ἡμᾶς αἰτῆσαι, τίνων χρήζομεν. (αὐτόθ. 381).

**Βάττος**, βασιλεὺς Λίβυς, οὗ καὶ τὰ Πινδαρικά ὡς περιωνύμου μέμνηται· ὃς δοκεῖ παροιμίαν δοῦναι τὴν τοῦ βαττολογεῖν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαυθά**, τὸ κοιμᾶσθαι, κατὰ γλῶσσαν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαυθῶ**. Βαυθῶ ἢ ξενίσασα τὴν Δηῶν ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. Τῆς δὲ ἀκαινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης (πενθήρης γὰρ ἦν), περιαλγῆς ἢ Βαυθῶ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα

δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐπιδεικνύει τῷ Θεῷ. Ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει ἡ Δηῷ, καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτόν, ἡσθεῖται τῷ θεάματι. Ταῦτ' ἐστὶ τὰ κρύφια τῶν Ἀθηναίων μυτήρια· ταῦτα καὶ ὁ Ὀρφέως ἀναγράφει. Παραθήσομαι δέ σοι αὐτὰ τοῦ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ἵν' ἔχῃς μάρτυρα τῆς ἀναισχυντίας τὸν μυσταγωγόν.

Ὡς εἰπούσα πέπλους ἀνεσώρετο, δεῖξε δὲ πάντα.

Κυκεῶν δὲ πόσις ἐν τῷ κράματι, τυρὸν ἔχουσα, καὶ ἄλφιτον· ἡ πόμυξ ἐκ πολλῶν βοτανῶν συγκείμενον· κατ' ἄλλους, οἰνόμελι. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 84).

**Βαῦξεν**, τὸ ὑλακτεῖν, παρὰ Θεοκρίτῳ. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαύκαλις Ἀλέξανδρος**, οὕτως ἐπονομαζόμενος διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ὑπερτροφίαν, ἔχων σχῆμα ὀστρακίου ἄγγους, ἅπερ *βαυκάλις* ἐπιχωρίως Ἀλεξανδρεῖς εἰώθασι ὀνομάζειν. Οὗτος δευτέραν τάξιν πρεσβυτέρου εἶχε μετὰ Ἀρείου. (Φιλοστ. ΞΕ', 461-464).

**Βαυκίδες**, εἶδος ὑποδήματος οὕτω καλούμενον, καὶ ὅτι καὶ φελλὸς ταῖς βαυκίσις ἐνεκατύετο. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βαῦνος**, ἡ κάμινος, καὶ βαῦνος ἡ τοῦ πυρὸς ἐστία, τουτέστι πρόσγειος ἐσχάρα, ἡ πρὸς βιωτικὴν χρῆσιν γινομένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βδάλλειν**, τὸ ἐκμυζᾶν. Βδάλλειν τὸ ἀμέλγειν, παρὰ τὸ βίχ ἐκθλιβόμενον ἀλδήσκειν τὸ γάλα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 609).

**Βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως**. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρούμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεόν, ἡ σέβασμα· ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ καθίσει, ἀποδεικνύοντα ἑαυτόν, ὅτι ἔστι θεός. (Κύριλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 880-881. ἔνθα περὶ Ἀντιχρίστου καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας). — Τοῦ Ἀντιχρίστου πιστευθησομένου ὑπὸ Ἰουδαίων Χριστοῦ εἶναι, καὶ καθεσθησομένου, καὶ δόξοντος ὅλης τῆς οἰκουμένης εἶναι βασιλέως· ἤξει δὲ ἐπ' ἐρημίᾳ τοῦ κόσμου· βδέλυγμα γὰρ ἐστὶ τῆς ἐρημώσεως. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 668). — Βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ ἱερόν. Ἱερόν τὸν Ναὸν καλεῖ, βδέλυγμα δὲ τὸν ἀνδριάντα, ὃν ἔστησεν ὁ τὴν πόλιν καθελὼν ἔνδον ἐν τῷ Ναῷ. (Χρυσόστ. ΜΗ', 899).

**Βδελύγματα**, τὰ σεβάσματα τῶν ἐθνικῶν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 197). — Βδέλυγμα

γὰρ ἐν ἔσω παρὰ Θεῷ καὶ ἀκαλλέστατον θέαμα. (κύτῳ). — Περὶ βδελυγμάτων καὶ τῶν λεγομένων θεῶν. Ἱερὰ Παράλληλα. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1277-1284).

**Βδελυκτὴ**. Βδελυκτὴ ἡμέρα οὐκ ἔστιν, καθὼς ἔθος ἐνίοις τὰς φυλοτέρας ἀπράκτους νομίζειν. (Θεοδώρ. Π', 120). — Βδελυρὶξ Ἰουδαίων. (αὐτόθ. 705). — Βδελυρώτατοι καὶ αἰσχρότατοι μῦθοι. (ΠΓ', 993). — Βδελυττότερον καὶ δυσσεβέστερον οὐδὲν τοσοῦτον, ἢ τῶν αὐτὴν εἰδέναι τοῦ Θεοῦ τὴν οὐσίαν σεμνυνομένων. (ΠΑ', 1448).

Περὶ τῶν βδελυττομένων τὸν γάμον ἢ τὸν οἶνον ἢ τὰ κρέα. Κανόνες. (Φώτ. ΡΔ', 777-785. 924-925).

**Βέβαιος**, καὶ ἀβεβίαιος ἀνὴρ. Φίλων. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΓ', 516).

**Βεβαίουν**. Ὅτι δεῖ πᾶν ῥῆμα ἢ πρᾶγμα πιστοῦσθαι τῇ μαρτυρίᾳ τῆς θεοπνεύτου Γραφῆς εἰς πληροφορίαν μὲν τῶν ἀγαθῶν, ἐντροπὴν δὲ τῶν πονηρῶν. (Βασίλ. ΛΑ', 744-765).

**Βεβαίωσις** τῆς ἀληθείας ἐκ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν διδασκάλων, δι' ὧν ἡ παρ' ἡμῶν δόξα μαρτυρηθήσεται, εἰ μὴ τούτους ἀθετοῦσιν. (Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΞΖ', 585).

**Βεβαπτισμένοις**. Βεβαπτισμένοι καὶ ἀβίπτιστοι τίνα ἔξουσιν ἀμοιβὴν ἢ τιμωρίαν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΓ', 389). — Βεβαπτισμένη διάνοια ὑπὸ φροντίδων καὶ πραγμάτων. (Θεοδώρ. ΠΑ', 28).

**Βέβηλον**. Βέβηλόν ἐστι τὸ μὴ ἅγιον, τουτέστι κοινόν. Ἀβέβηλον γὰρ καὶ ἅγιον τὸ τοῖς ἱερῦσιν ἀφωρισμένον· βέβηλον δὲ, τὸ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀπονεμεμμένον. (Θεοδώρ. Π', 576). — Βέβηλον οὐ τὸ ἐναγές, ἀλλὰ τὸ κοινόν, καὶ τῶν θείων κεχωρισμένον. (ΠΑ', 1029). — *Καὶ ἐβεβήλου τὰ ἁγιά μου· ἀγαμέσον βεβήλου καὶ ἁγίου οὐ διέστελλον, καὶ ἀγαμέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστελλον.* Ἱεζεκ. ΚΒ', 26.

Βέβηλον οἴου καὶ βδέλυμα ἁμαρτίαν.

(Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 958).

Βεβήλους οὐ τοὺς ἀκαθάρτους λέγει, ἀλλὰ τοὺς οὐχ ἁγίους· οὐχ ὅτι βέβηλοι οἱ μὴ ἅγιοι, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ ἅγιον συγκρινόμενοι. (Ἰω. Ἰβ', 993). — Μηδεὶς τοίνυν πρὸς τὸ βέβηλος, μηδὲ ἐναγές· μυστικῶν γὰρ μέλλομεν κατατολμᾶν διηγημάτων. Μηδεὶς ἀκάθαρτος καὶ τῆς ἀκροάσεως ταύτης ἀνάξιος· μᾶλλον δὲ καὶ

βέβηλος καὶ ἐναγῆς παρῆστω πᾶς, ἀλλὰ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὴν πονηρίαν ἀποθέμενος ἔξω πᾶσαν, οὕτως εἰσίστω. (Χρυσόστ. ΝΣ', 136).— Ἐντεῦθεν οἱ βέβηλοι τῶν δόσιων κριταὶ κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1108).

**Βέβηλος** τόπος, ὁ παντὶ βάσιμος ἀπὸ τοῦ βηλός, ὁ τῆς οἰκίας βκτήρ, παρὰ τὸ βαίνεσθαι· ὅθεν βέβηλοι τόποι οἱ βατοί, ἀδέβηλοι δὲ οἱ ἄβατοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βεβρωτωμένα** τεύχεα, τὰ αἵματι μεμολυσμένα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βέβυκται**, ἀντὶ τοῦ πεφλυαρηταί.

**Βεβύσθαι** οὐς λέγεται, βλαβὲν τὸν ἀκουστικὸν πόρον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βέδω**. Φιλύδεος ὁ κωμικὸς βέδω τὸν ἀέρα καλεῖ, βιδώρον ὄντα. Περὶ συμβολικῶν φράσεων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 73).

**Βεδέκ**, ἐπισκευάσαι καὶ θεραπεῦσαι τὸν οἶκον Κυρίου δηλοῖ. (Θεοδώρ. Η', 776).

**Βεελζεβούλ**. Εἰ οὐδαμοῦ ὀνόματα δαιμόνων ἢ Γραφῆ τοῖς ἀνθρώποις ἔδειξε, πῶς οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τοῦ Κυρίου τὸ τοῦ Βεελζεβούλ ὡς ἐγνωσμένον ὀνόμαζον ἄνομα, ἐν τούτῳ φάσκοντες αὐτὸν τοὺς δαίμονας ἐκβάλλειν; Πῶς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Δεσπότης, ὡς γινώσκουσι τοῖς μαθηταῖς τὴν τοῦ δαίμονος κλήσιν, ἔλεγεν, «Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐκάλεσαν;» Ματθ. Ι', 25. Τίς ἢ ἐρμηνεία ταῦ τοιοῦτου ὀνόματος;

Ἀπόκρισις. Ὡς περ τὸ εἶναι δαίμονας ὑπ' αὐτῶν τῶν δαιμόνων ἐμάνθανον οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ τὰς ὀνομασίας αὐτῶν παρ' αὐτῶν ἐδιδάχθησαν. Ἔβυσαν οἱ ἄνθρωποι πρῶτον δαιμονίους καὶ οὐ Θεῶν, εἶπεν ἡ θεία Γραφή. Δευτερ. ΚΒ', 17. Λέγει δὲ μόνον τὰ ὀνόματα τῶν δαιμόνων, τοῦ τε Βεελζεβούλ, καὶ τοῦ Βελίαρ. «Τίς συμφώνησις Χριστῶ πρὸς Βελίαρ»; Β'. πρ. Κορινθ. Γ', 15. (Ἰουστίν. Γ', 1324).

Βεελζεβούλ, ἄρχων τις δαιμονίων, ἐκ παραδόσεως ἢ ἀποκρύφων βιβλίων γνωστὸς τοῖς Ἰουδαίοις. (Ἄριγ. ΙΔ', 553).

**Βεελφηγώρ**, θεὸς τῶν Μωαβιτῶν. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 527).

**Βέθ**, μέτρον Παλαιστίνων. (Θεοδώρ. Π', 681-684). Ἴδε βάτος.

**Βεθῆλ**, ἢ Βαιθῆλ, πόλις Παλαιστίνης. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 813.— Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 1164).

**Βέδδιοι**, οἱ ἄρχοντες παρὰ Λάκωσιν.

**Βειέλοπες**, οἱ ἱμάντες παρὰ Λάκωσιν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βεκκεσέληνος**. Παρ' Ἀριστοφάνει, ὁ ἀρχαῖος καὶ ἀπλοῦς, ὅτι πρὸς ὁμοιότητα τοῦ προσέληνος σύγκειται, ὃ τοῖς Ἀρκάσιν ἐπετίθετο. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βέκκος** Ἰωάννης, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. (ΡΜΑ', 9-1028).

**Βελλεροφόντης**. Ὅτι Ἰππώνους ἢ Λεωφόντης πρότερον ἐκαλεῖτο· καὶ ὅτι Βελλεροφῶν τετρασυλλάβως, καὶ Βέλλερος εὐρηταί λεγόμενον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Περὶ Βελλεροφόντου καὶ Πηγᾶσου. (Νόννος Ἀββᾶς. ΛΓ', 1061).— Βελλεροφόντης καθ' ἐαυτοῦ γράμματα· παροιμία ἐπὶ τῶν τοιαυτῶν που ἀγγελόντων, ἐξ ὧν βλάπτονται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βελίαρ**, ἀποστάτης τῆ Ἑβραίων φωνῆ σημαίνει. «Τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβολος καὶ Σατανᾶς». Ἀποκάλ. Κ', 2. Σὺ δὲ Βελίαρ, ὁ δράκων, ὁ ἀποστάτης, ὁ σκολιὸς ὄφιν, ὁ τοῦ Θεοῦ ἀποστάς, ὁ τοῦ Χριστοῦ χωρισθεὶς, ὁ τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἀλλοτριωθεὶς, ὁ τοῦ χοροῦ τῶν ἀγγέλων ἐξωσθεὶς, ὁ τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ ὑβριστής, ὁ τῶν νομίμων ἐχθρὸς κτλ. (Ἰγνάτ. Ε', 933-936).

Ἄλλ' ὅποταν μέγαλοιο Θεοῦ πελάσωσιν ἀπειλαί, Καὶ δύναμις φλογίουσα δι' οἴδατος εἰς γαῖαν ἤξει. Καὶ Βελίαρ φλέξει καὶ ὑπερφιάλους ἀνθρώπους Πάντας, ὅσοι τούτῳ πίστιν ἐνεποιήσαντο.

(Χρησμός Σιβύλλειος).

Βελίαρ, ὁ διάβολος καλεῖται, ὅστις ζητεῖ τίνενα καταπίη. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 996).— Ἀρπαξ ἄλλοτριῶν, ἀντίθεος καλεῖται. (αὐτόθ. 1354).— Βελίαρ, τῆ Ἑβραϊκῆ φωνῆ τὸν ἀποστάτην ἐκάλεσαν ὁ Ἀπόστολος. (Χρυσόστ. ΞΑ', 493).

**Βελισάριος**, στρατηγός. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α', σελ. 59-60).— Βελισάριος καὶ στάσις Νίκα. (αὐτόθ. σ. 119-137).— Βελισαρίου πατρὶς— αὐτοκράτωρ στρατηγός. (αὐτόθ. 360-361).— Πατριωτισμὸς αὐτοῦ καὶ γενναιοφυχία. (τόμ. Β' σ. 101).— ἦθος αὐτοῦ. (αὐτόθ. 281-283).— Βελισάριος καὶ Ἀντωνίνα ἡ σύζυγος αὐτοῦ. (τόμ. Γ', σ. 12-42).— Βελισαρίου νίκη κατὰ τῶν Οὐννων, πολιορκούντων τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὰ πέριξ λεηλατούντων, ἐν τῷ γήρατι, καὶ φθόνος κατ' αὐτοῦ. (Ἀγαθ. ΠΗ', 1573-1584).— Βελισάριος

καὶ Βάνδαλλοι. (Εὐάγρ. ΠΓ', 2732-2736).

**Βέλοξ**, ὄξυς, ὃς καὶ βεραιδαρικός ἔτι καὶ νῦν λέγεται. *Beraidous* δὲ Ἴταλοὶ εἶναι δοκεῖ τοὺς ὑποζυγίους ἵππους. (ΞΖ', 379. 380σημ.).

**Βέλος**, πᾶν τὸ πόρρωθεν βυλλόμενον. Βέλος, ἢ βολὴ ἐνίοτε, καὶ ἡ ἐκεῖθεν ὀδύνη. Ὅτι καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ ξίφος βέλος λέγεται. βέλος καὶ τὸ βυλλόμενον δόρυ. βέλος ὠκύ, τὸ σφοδρῶς ἀφειν δόρυ. βέλος τὸ τοῦ διστοῦ σιδήριον· ὅθεν διστὸς ὀξυβελής. βέλος ὄξυ αἰ τῶν τικτουσῶν γυναικῶν ὠδίνες. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα*. Ψαλμ. ΜΔ', 6. Βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα ἐστὶν οἱ εὐστοχοὶ λόγοι, οἱ καθικνούμενοι τῆς καρδίας τῶν ἀκρωμένων, βύλλοντες καὶ τιτρώσκοντες τὰς εὐαισθητοὺς ψυχάς. «Λόγοι γὰρ σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα», φησὶν ἡ Γραφή. Ἐκκλ. ΙΒ', 11. Νῦν δὲ εἰσὶν αἱ παραδεζόμεναι τὴν πίστιν ψυχαί, καὶ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ ἀγάπην ἐκκαυθεῖσαι. — Νοήσεις δὲ ἠκονημένα βέλη καὶ τοὺς ἀποστελλομένους κήρυκας κηρύξαι τὸ Εὐαγγέλιον. (Βασίλ. ΚΘ', 401-404).

*Βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα*, τίνα; Αἱ πονηραὶ ἐπιθυμίαι, οἱ ἀνθρώποιοι λογισμοί, τὰ πάθη τὰ ὀλέθρια, θυμός, βασκανία, φθόνος, ὀργή, μίσος, χρημάτων ἐπιθυμία, καὶ ἡ ἄλλη ἅπαντα ῥαθυμία. (Χρυσόστ. ΝΓ', 38-39). — Βέλη τοῦ πονηροῦ καὶ τοὺς πειρασμούς καὶ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀτόπους φησὶν ὁ Ἀπόστολος. Πρ. Ἐφεσ. Γ', 17. (Χρυσόστ. ΞΒ', 169). — Βέλη ἀρχῆς. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1080). — Βέλη λιμοῦ (ΠΑ', 801).

**Βελοαῦ**, τὰ εἶδωλα ἐβραϊσί· τῇ δὲ Σύρων φωνῇ παταχρῆ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 289).

**Βελουλκία**. Βελουλκίαι τρόποι· τρεῖς καθ' Ὅμηρον, ἐκτομή, διωσμός, καὶ ἐξολκή. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βέλτιον**. Ὅτι βέλτιον ἐκ κόπου ἰδίῳ παρέχειν ταῖς χήραις, κἄν ἡ εὐτελεῖ καὶ ὀλίγα, ἢ τὰ παρὰ τῶν ἀσεβῶν, κἄν πολλὰ καὶ μεγάλα τυγχάνη. Βέλτιον γὰρ λιμῶ διαφθαρήναι, ἢ παρὰ ἀσεβῶν συνεισφορὰν δέξασθαι. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 820).

**Βενέθεντον**, πόλις κατὰ τὸν Ἴόνιον κόλπον, ἢ πάλαι Ἀργυρίππη, κτίσμα Διομήδους. Ἄργος Ἴππιον. (Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 269. — Στέφ. περὶ πόλεων).

**Βενερέα**, ὄσια. (Παλλάδιος ΛΔ', 1233).

**Βενέριος**, ἐπίσκοπος Μεδιολάνων. Ἐπιστολὴ Χρυσοστόμου. (ΝΒ', 714-715).

**Βενετία** καὶ Γαλλία. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1052).

*Βενετία* καὶ βενετιον χρωμα. Ῥώμος βασιλεὺς πρῶτος ἐφευρε τὰ τέσσαρα χρώματα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἥλιου καὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων. Ἐπέθηκε δὲ τῇ γῆ τὸ πράσινον· τῇ θαλάσῃ καὶ ὕδασι τὸ βενετον, ὡς κυανόν· τῷ δὲ πυρὶ τὸ ῥούσιον, ὡς ἐρυθρόν· τῷ δὲ ἀέρι τὸ ἄλβον, ὡς λευκόν· διεμερίσθησαν δὲ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ῥώμης εἰς τέσσαρας φατρίαι, καὶ μεγάλην ἔχθραν εἶχον πρὸς ἀλλήλους· ἐκάστου χρώματος ἡ φατρία ἀντιποιουμένη τὴν νίκην, οὐκέτι ὁμονόησαν πρὸς ἀλλήλους. (Ἰω. Μαλάλ. ΙΖ', 281).

*Βενετοι* καὶ *Πράσινοι*. Περιγραφὴ αὐτῶν καὶ μῖσος πρὸς ἀλλήλους. (Προκ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 119-136). — *Βενετοπράσινον* ὄνομα μεμισμένον, ὃ ἐπέθηκεν ἑαυτοῖς. (Ἰω. Δαμασκ. περὶ ἀνηκόων καὶ ἀνυποτάκτων ΙΖ', 472).

**Βένθος**, τὸ βάθος, ὡς πένθος τὸ πάθος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βενιαμίν**, ἐρμηνεύεται *νίδος δεξιᾶς*. Τοῦ Βενιαμὶν κληροδοσία ἐστὶν Ἱερουσαλήμ, ἐν ἣ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ. (Ῥωγ. ΙΓ', 488). — Βενιαμὶν διαθήκη περὶ διανοίας καθαρᾶς. (Β', 1141-1149). — Ἐζῆσε Βενιαμὶν ἔτη ρκε'. (αὐτόθ. 1149). — Καὶ αἱ τῶν ἄλλων ἑνδεκα πατριαρχῶν, υἱῶν Ἰαχὼβ, Διαθήκαι. (αὐτ. 1037-1149).

*Βενιαμίν* Ἀββᾶς. (Παλλάδ. ΛΔ', 1034-1035).

**Βενέσαι**, τὸ ἀφροδισιάσαι παρὰ τῷ πλήθει λέγεται. (Ἰω. Λυδὸς σ. 78).

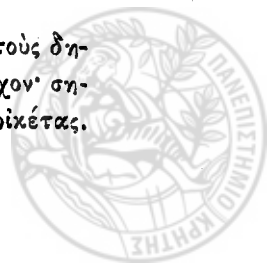
**Βέρθεροι**. Ὀστρακον φέρον τὸν μαργαρίτην λίθον. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Φυσιολογία μαργαριτῶν, σμαράγδων, πινῶν, πορφύρας κλ. (Ἄνδρ. Κρήτ. ΙΖ', 1293).

**Βερθέριοι**, ὄνομα παικτικῶς πεπλασμένον παρὰ τῷ κωμικῷ, ὡς τοπικόν, πρὸς ὁμοίτητα τοῦ Κιμμέριοι. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βερενίκη**. Βερενίκαι πόλεις ἔξ. (Στέφ. Βυζ. — Λεξ. Εὐσταθ.).

*Βερενίκης* πλόκαμος. Αὕτη γυνὴ ἦν Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου καλουμένου· αἰτία τοῦ πλοκάμου αὐτῆς ἐν ἄστροις. (Νόννος Ἀββᾶς περὶ ἀστερισμῶν. ΛΓ', 1037).

**Βερνάκλους** ἐκάλουν Ῥωμαῖοι τοὺς δημοσίους οἰκέτας, οὓς πρὸς ὑπηρεσίαν εἶχον· σημαίνει δὲ τὸ ὄνομα τοὺς οἰκογενεῖς οἰκέτας. (Ἰω. Λυδ. σ. 155).



**Βερνίκη** Χανανίτις, ἡ ὑποδεξαμένη Κλή-  
μεντα καὶ τοὺς δύο ἀδελφούς, οἵτινες ἤλθον  
ἐπισκεψόμενοι Σίμωνα τὸν Μάγον. (Κλήμ. Ρώμ.  
Β', 157. 160).

**Βερνίκη** καὶ Προσόκη, παρθένοι, καὶ Δο-  
μνίνα ἡ μήτηρ αὐτῶν. Ὀμιλία ἐγκωμιαστικῆ.  
(Χρυσοστ. Ν', 630-640).

**Βερνικεανός**, ἀρειανός, καὶ Λούκιος πρὸς  
Ἰωβιανὸν βασιλέα κατὰ Ἀθανασίου Ἀλεξαν-  
δρείας. (Ἀθαν. ΚΓ', 820).

**Βερόροια**, πόλις Μακεδονίας, τὸ ἐθνικὸν  
Βερόροιατος. — Βερόια πόλις Συρίας, τὸ ἐθνικὸν  
Βεροεύς, καὶ Βεροιαῖος. Κεῖται δὲ μεταξὺ Ἀν-  
τιοχείας καὶ Ἰερραπόλεως. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ.  
Α'. σελ. 181.—Στέφ. Βυζ.).

Τῇ ἐν Βεροίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἔγραψεν ὁ Βασίλειος  
δι' Ἀκακίου πρεσβυτέρου (Βασίλ. ΛΒ', 813-  
817). — Ἐπιμέλεια τοῦ Κλήρου, δημοφωνία τοῦ  
λαοῦ, καὶ τῶν ἀρχόντων ἔξοχα ἦθη. (αὐτόθ.).  
— Ὁ μόθος ταύτης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ  
διωγμῷ παντὶ τῷ κόσμῳ γνωστὸς ἐγένετο.  
Πολλὰς Ἐκκλησίας διωρθώσατο τῷ παραδείγ-  
ματι αὐτῆς. (αὐτόθ. 816). — Τὸ Μοναστήριον  
αὐτῆς πυρὶ παραδεδώκασιν οἱ αἰρετικοί. (αὐ-  
τόθ. 944).

**Βεσελεήλ**, ποίου χαρίσματος οἱ περὶ τὸν  
Βεσελεήλ ἔτυχον; Σοφίας ἀρχιτεκτονικῆς ἔστι  
γὰρ σοφία ὑφαντικῆ, καὶ σοφία χειρουργικῆ, καὶ  
σοφία ἰατρικῆ· ἕκαστον δὲ τούτων δῶρον Θεοῦ,  
εἰς χρῆσιν τοῖς ἀνθρώποις δωρημένον. (Θεο-  
δώρ. Π', 296).

**Βεστήτωρ** Κοσμᾶς. (ΡΓ', 1003-1013).

**Βετράνος**, παρὰ Ῥωμαίους ὁ ἀπολυθεὶς  
τῆς στρατείας ἐπὶ εἰκοσαετίαν οὗτοι ἐδούλευον.  
(Σουίδας. Εὐάγγρ. ΠΓ', 2843-2851. σημ.—Θεο-  
δώρ. ΠΓ', 32).

**Βηθῆ**, μίμημά ἐστι φωνῆς προβάτων.

**Βηθανέα**, κώμη, ἐγγὺς πού τῶν Ἱεροσο-  
λύμων. (Ὠριγ. ΙΔ', 269). — Ἐρμηνεύεται οἶκος  
ὑπακοῆς. — Βηθφαγή δὲ οἶκος σιαγόνων, ἰσρα-  
τικὸς ὢν τόπος. (ΠΓ', 1429-1432. 1457).

**Βηθαρά**, ἡ Βηθαβαρά, παρὰ τῆ ὄχθη τοῦ  
Ἰορδάνου. Γὰρ Βηθαρά, ἔνθα ἱστοροῦσι τὸν Ἰωάν-  
νην βεβαπτισθέντα. Ἔστι δὲ ἡ ἐρμηνεία τοῦ  
ὀνόματος ἀκόλουθος τῷ βαπτίσματι τοῦ ἐτοι-  
μάζοντος Κυρίῳ λαὸν κατασκευασμένον· μετα-  
λαμβάνεται γὰρ εἰς οἶκον κατασκευῆς. (Ὠριγ.  
ΙΔ', 269).

**Βηθλεέμ**, «Καὶ ἤλθεν εἰς τὴν πατρίδα  
αὐτοῦ». Ματθ. ΙΓ', 53-54. Πότερον, Νάζαρα  
λέγει τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἢ Βηθλεέμ; Νάζαρα  
μὲν διὰ τὸ «Ναζωραῖος κληθήσεται». Ματθ.  
Β', 23. Βηθλεέμ δὲ, ἐπεὶ ἐν αὐτῇ γεγέννηται.  
Ἔτι δὲ ἐπίστημι, μήποτε δυνάμενοι οἱ Εὐαγ-  
γελισταὶ εἰπεῖν, ἔλθων εἰς Βηθλεέμ ἢ ἐλθὼν  
εἰς Νάζαρα, τοῦτο μὲν οὐ πεποιήκασι, πατρίδα  
δὲ ὀνομάκασι διὰ τι μυστικῶς ἐν τῷ τόπῳ τῆς  
πατρίδος αὐτοῦ δηλούμενον. (Ὠριγ. αὐτόθ. 873-  
876). — Περὶ τῆς ἐν Βηθλεέμ γεννήσεως τοῦ  
Χριστοῦ καὶ περὶ Ναζαρέτ. (Εὐσέβ. ΚΒ', 933-  
936). — Βηθλεέμ χωρίον τῆς Παλαιστίνης, οὐ  
πάρῃ τῆς Ἱερουσαλὴμ διεστώς. (αὐτόθ. 536).

**Βηθλεέμ**, ἦν μικρὰν εἶναι πόλιν καὶ τῆς Οἰ-  
κουμένης μητρόπολιν, ὡς Χριστοῦ καὶ τροφὸν  
καὶ μητέρα, τοῦ τὸν κόσμον καὶ ποιήσαντος  
καὶ νικήσαντος. (Γρηγ. Ναζ. ΔΕ', 1005). — Τὴν  
Βηθλεέμ τίμησον τὴν μικρὰν, ἥ σε πρὸς τὸν  
Παράδεισον ἐπανήγαγεν. (ΑΓ', 329-332). —  
Μετὰ Βηθλεέμ ταχθήσομαι, μετὰ τῆς φάτνης  
ἀτιμασθήσομαι. (αὐτόθ. 228). — Χριστοφόρος  
ἢ Βηθλεέμ, ἃ Ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ Σωτὴρ ἐτέχθη.  
Πόλις δὲ ἢ Βηθλεέμ τοῦ Δαυὶδ, Δαυὶδ δὲ Χρι-  
στοῦ πατὴρ λέγεται κατὰ σάρκα. (Κοσμ. Ἱε-  
ροσολ. ΛΗ', 417). — Βηθλεέμ καὶ Ναζαρέτ.  
(Χρυσόστομ. ΝΖ', 73-74). — Βηθλεέμ ἡ κώμη,  
ἡ ἐλαχίστη ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα, οὐκ ἐν  
Παλαιστίνῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Οἰκουμένῃ  
πάσῃ περίβλεπτος γέγονεν. (αὐτόθ. 75). — Βη-  
θλεέμ, οἶκος ἄρτου σημαίνει. (αὐτόθ. 78). —  
Ἐκ τῆς γῆς ἀπάσης αὐτῇ συνήρχοντο. (αὐτόθ.  
75. 78. — Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΒ', 489. — Ἀναστ.  
Σιν. ΠΘ', 1204. — Ἡ ἐν Βηθλεέμ Ἐκκλησία,  
οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἐλένης. (Εὐσέβ.  
Κ', 1101-1104).

**Βηθφαγή**, ταῦτό τῆ Βηθανία. (Ὠριγ.  
ΠΓ', 1429).

**Βῆλος**, κύριον, βηλὸς δὲ προσηγορικόν.  
(Λεξ. Εὐσταθ.). — Βῆλος καὶ Κρόνος σύγχρονοι.  
Βῆλος προγενέστερος τῶν Τρωϊκῶν βασιλεὺς  
Ἀσσυρίων ἦν. (Θεόφιλ. Ἀντιοχ. Γ', 1164-1165).  
— Βῆλος προσηγορικόν, τὸ βασιλικὸν βλαττίον.  
Βῆλαθρα, τὸ βλαττίον. (Ἀγαπ. Διάκ. ΠΓ',  
1161 σημ.).

**Βηλός**, ὁ βαθμός, πτώσις βαθμοῦ. Βηλός,  
ὁ τῆς οἰκίας βατήρ, παρὰ τὸ βαινέσθαι. Ὅθεν  
βέβηλοι τῆποι οἱ βατοί, ἀβέβηλοι δὲ οἱ ἀβητοι.



—Βηλός θεσπέσιος διαφόρως ἀλληγορούμενον ἐν τῷ

Ῥίψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπέσιοιο.

θεσπέσιος δὲ βηλός πρὸς διαστολὴν τῶν μη τοιούτων. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βήλωξ**, δξύς. Ἴδε βέλοξ.

**Βῆμα** ἅγιον. Τοῖς σεμνοτέροις καὶ τιμιωτέροις, τοῖς περὶ τὸ βῆμα αὐτὸ λέγω, καὶ τὴν ἀγίαν τράπεζαν ὧν ἡμεῖς τὸ κράτος ἔχειν δοκοῦντες, καὶ τῶν ἐγγιζόντων ὄντες Θεῷ, δέδοικα μὴ κακῶς ἐγγιζόμεν, καί, ὡς καλάμη πυρί, πῦρ οὐ φέροντες. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1228. κ. ε.).—Βῆμα ἅγιον, τράπεζα βασιλικὴ κ. ε. Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐλαβείας καὶ ἀνευλαβείας. (Χρυσόστομ. ΕΒ', 29.—Συνέσ. ΕΓ', 1420.—Θεοδώρ. ΠΒ', 1236-1237).—Τίνες κωλύονται εισέρχεσθαι εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα; Κωνων τῆς ζ'. Συνόδ. ΕΘ'.

**Βῆρηξ**, τολύπη ἐρίου, καὶ φύραμα μάζης δμωνύμως. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βῆρουλλος**, Ἐπίσκοπος Βόστρων. (Εὐσέβ. Κ', 572).—Παρεκτροπὴ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανόνος. Ἐνὰ τιὰ τῆς πίστεως παρεισφέρειν ἐπειράτο. (αὐτόθ. 593).

**Βηρούλλιον**, λίθος. Περιγραφὴ αὐτοῦ, καὶ ἐνέργειαι. (Ἐπιφάν. Περὶ τῶν ΙΒ' λίθων. ΜΓ', 301).

**Βῆρος**, αὐτοκράτωρ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1041).—Βῆρου καὶ Λουκίου αὐταδέλφων βασιλεία. (Ζώσιμ. σελ. 13).

**Βῆρωσος**, συγγραφεὺς Χαλδαικῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 116).—Περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 757. κ. ε.).—Μυσίαν ποιεῖται τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ ὧν Μωϋσῆς ἰστόρησεν ἔνθα τίνες ἄλλοι περὶ τούτων ἀναφέρουσιν. (αὐτόθ. 697).

**Βηρούθ**, θεὰ Φοινίκων, καὶ γυνὴ τινος κολουμένου Ἐλιούν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 80).

**Βηρυτός**, ἡ καὶ Βερόη. Βηρυτὸν δὲ Ποσειδῶνι καὶ Καβείροις ἀφιέρωσεν ὁ Κρόνος. (Εὐσέβ. ΚΑ', 84).—Βηρυτός καὶ Ἀθῆναι μῆτηρ νόμων.

Ῥώμη μὲν ζαθέη δωρήσεται Αὐσόνιος Ζεὺς Κοιρανίην· Βερόη δὲ χαρίζεται ἡνία θεσμῶν.

Βηρυτίων πόλις, παιδευτήριον νόμων. Νόννος, Γρηγόριος ὁ Θαυματουργὸς παρὰ Ζαχαρίᾳ Μιτυληνῆς (ΠΕ', 1017).—Λόγος εἰς τὸ θαῦμα τὸ γεγονός ἐν Βηρυτῷ, περὶ τῆς σεβασμίας εἰ-

κόνος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. (Ἀθαν. ΚΗ', 797-812).

**Βηρσαβεὲ** ἡ τοῦ Οὐρίου· διὰ τί τὸ ὄνομα αὐτῆς οὐκ ἐτέθη ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τοῦ Χριστοῦ; (Χρυσός· ΝΖ', 21).—*Βηρσαβεὲ καὶ Δαυίδ*. (Θεοδώρ. Π', 624. κ. ε. 668).

**Βῆρων** καὶ Ἡλιζ αἰρετικοί. Ἰππόλυτος κατ' αὐτῶν. (Ι', 829-840).

**Βῆσσα**, διὰ δύο σ πόλις Θρακικὴ, καὶ ἔθνος Θρακικὸν Βῆσσοι. Βῆσα ἐνὶ σ πόλις Λοκρίδος καὶ δῆμος Ἀττικῆς. Βῆσα δὲ καὶ εἶδος ποτηρίου πλατὺ τὰ κάτω, στενὸν δὲ τὰ ἄνω. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βησσαρίων** Ἀββῆς. (Παλλάδ. ΛΔ', 1219). *Βησσαρίων Νικαίας ὁ Καρδινάλιος*. (ΡΞΑ', 9-746).

**Βητάρμονες**, οἱ δεξιοὶ ὄρχησταί, παρὰ τὸ βκίνειν ἑναρμονίως. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βία** ἡ δύναμις· καὶ βίξ ἐπίρρημα, ἡγουν δυναστικῶς· ἀκούσιος κατοχὴ βία λέγεται.—Βία φρενῶν, ἡ φρόνησις περιφραστικῶς. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Εἴωθε πείθειν μὴ θέλοντας ἡ βία.

Ἄγχει γὰρ αὕτη καὶ γίγαντας πολλάκις.

(Γρηγόρ. Ναζ. ΔΖ', 926).

Βία πρὸς εὐσέβειαν ἀσύγγνωστον. (ΑΓ', 217).

Τὸν πρὸς ἀνάγκην ἐπιβληθέντα ζυγὸν ἀποσεύονται ῥαδίως οἱ ἀνειμένοι· βαρὺ γὰρ πᾶν τὸ ἀπροαίρετον, καὶ ὅπερ δαμκσθέντες ὑπέστησαν ῥαπτόσαντες. (Παρὰ Λεοντίῳ Βυζαντίῳ ΠΓ', 2072).—Ἐκ μελέτης πολλῆς καὶ ἀσκήσεως ἡ βία καὶ ἡ ἀγριότης τῶν παθῶν ἀσθενεῖ. (αὐτόθ. 2072).—Βία γὰρ ἔχθρον Θεῷ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 613).

**Βιάζειν** εἰς εὐσέβειαν. Ἐπειδὴ τὸ βιάζεσθαι καὶ ἔλκειν πρὸς εὐσέβειαν τοὺς αὐτεξουσίους γεγονότας, εὐπρεπὲς οὐτ' ἐστίν, οὔτε δεκεῖ, τῷ πείθειν, οὐ καιρός ἐστίν, χρησάμενος, φώτιζε τῷ σαυτοῦ βίῳ τοὺς ἐν σκότει διατρίβοντας (Ἰσιδ. Πηλ. ΟΗ', 1016).

Περὶ βιαίου καὶ βιαστοῦ.

• Μὴ βιάζου ροῦν ποταμοῦ. »

« Τὸν θέλοντα ροῦν ἔλαυσε. »

• Μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐλουσῶς. »

Τὸ ἡναγκασμένον καὶ παρὰ φύσιν, ἐπ' ὀλίγον ἀνίσχον, καὶ τοῦτο βιαίως, καὶ μόλις ταχὺ διελύθη εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη.

Τὸ ἀκούσιον πρὸς τῷ τυραννικῶν εἶναι καὶ

οὐκ ἐπαινετόν, οὐδὲ ἰμὸνιμὸν. Φιλεῖ γὰρ τὸ βιασθέν, ὡς περ φυτὸν βία χειρὶ μετασπώμενον, εἰς ἑαυτὸ πάλιν ἀφεθὲν ἀνατρέχειν. Τὸ δὲ ἐκ προαιρέσεως ἐνομώτατον ἅμα καὶ ἀσφαλέστατον, εὐνοίας δεσμῶ τηρούμενον. Βουλομένων, οὐ τυραννουμένων τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον.—Τὸ τε βεβιασμένον καὶ ἀηδὲς ταχύ, τὸ δὲ ἀβίαστος οὐκ ἔχει κόρον, ἀλλ' αἰεὶ χάριτί τε καὶ πόθῳ θάλλει.—Μάλιστα πάντων χριστιανῶς οὐκ ἐφίεται τὸ πρὸς βίαν ἐπανορθοῦν τὰ τῶν ἀμαρτημάτων πταίσματα. Οὐ γὰρ τοὺς ἀνάγκη τῆς κακίας ἀπεχομένους, ἀλλὰ τοὺς προαιρέσει στεφανοῖ ὁ Θεός. Βία Θεῶ οὐ πρόσεστιν. (Ἰω. Δαμασκ. Ἱερὰ Παράλλ. 4Ε', 1284-1285).

Τὸ παρὰ γνώμην γινόμενον λίαν ἀνιαρόν· τὸ δὲ ἐθελοῦσιον, καὶ ἐπίπονον, ἤττον ἐστὶν ἀλγεινόν. Αὐθαίρετος γὰρ, ἀλλ' οὐ βίκιος ὁ πόνος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1489).—Βίαιον νόημα οἱ μεθ' Ὀμηρον ῥήτορες τὸ γενναῖον φασὶ καὶ ἀνδρικόν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βιάνωρ**, Πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, ἔδωκεν ὄρκον· Ἀμφιλόχιος δὲ Βασίλειον ἐρωτᾷ, εἰ δεκτός ἐστιν εἰς τὸν Κλήρον· δεκτὸν εἶναι φησὶν ὁ Βασίλειος, εἰ μετκνοήσει. (Βασίλ. ΑΒ', 716-717).

**Βιβλία**. Κατάλογος τῶν ἐξήκοντα κανονικῶν βιβλίων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης ἐκ τοῦ Κλήμεντος Ῥώμης (Α', 515).—Βιβλία ἔξω τῶν ἐξήκοντα μὴ κανονικά, ἀλλὰ ἀναγινωσκόμενα· α'.) Σοφία Σολομῶντος· β'.) Σοφία Σιράχ· γ'.) Μακκαβαίων· δ'.) Ἑσθήρ· ε'.) Ἰουδίθ· ς'.) Γωθίτ. (αὐτόθ. 515-516).

*Βιβλία ἀπόκρυφα*· Ἀδάμ· Ἐνώχ· Λάμεχ· Διαθήκαι τῶν ἰβ'. Πατριαρχῶν· Ἰωσήφ προσευχή· Ἐλδάμ καὶ Μοδάμ· Ἀνάληψις Μωσέως· Ψαλμοὶ Σολομῶντος· Ἥλιου Ἀποκάλυψις· Ἡσαΐου Ὅρασις· Σοφονίου Ἀποκάλυψις· Ζαχαρίου ἀποκάλυψις· Ἑσδρα Ἀποκάλυψις· Ἰακώβου Ἱστορία· Πέτρου Ἀποκάλυψις· Περίοδοι καὶ διδραχμαὶ τῶν Ἀποστόλων· Βαρνάβα Ἐπιστολή· Παύλου Πράξεις· Παύλου Ἀποκάλυψις· Διδασκαλία Κλήμεντος· Ἰγνατίου Διδασκαλία· Πολυκάρπου Διδασκαλία· Εὐαγγέλιον κατὰ Βαρνάβαν· Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. (α)

*Βιβλία κανονικά*. (Κανὼν Ἀποστόλ. ΠΕ'.—

(α) Ἄλλο τῶν γνησίων, ὑπὸ αἱρετικῶν συνταχθέν. Σ. Ἐ.

Μελίτων Σάρδ. Ε', 1216.—Διαταγ. Ἀποστόλων Α', 569-576.—Ἀθαν. ΚΓ', 1436-1437. 1176-1177).

Περὶ τῶν γνησίων βιβλίων τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 472-474. 1593-1598).—Περὶ τῶν κανονικῶν (ΑΗ', 841-845. 443).

Βιβλία ἐνδιέθετα καὶ κανονικά Παλαιᾶς Διαθήκης. Πέντε μὲν ἱστορικαὶ καὶ νομικαὶ ἡ *Πεντάτευχος Μωϋσέως*. Πέντε στιχῆρις· ἡ τοῦ Ἰώβ, τὸ *Ψαλτήριον*, *Παροιμιαὶ Σολομῶντος*, *Ἐκκλησιαστής*, *Ἄσμα ἁσμάτων*. Εἶτα ἄλλη Πεντάτευχος τὰ καλούμενα *Γραφεία*, παρὰ τισὶ δὲ Ἀγιογράφοι λεγόμενα, ἅτινά ἐστιν Ἰησοῦ τοῦ *Ναυῆ βίβλος*, *Κριτῶν* μετὰ τῆς *Ρούθ*, *Παραλειπομένων Α'*, μετὰ τῆς *Β' Βασιλειῶν Α'* μετὰ τῆς *Δ'*. αὕτη τρίτη Πεντάτευχος· ἄλλη Πεντάτευχος τὸ *Δωδεκαπρόφητον*, *Ἡσαίας*, *Ἱερεμίας*, *Ἰεζεκιήλ*, *Δαριήλ*. Ἐμειναν δὲ ἄλλαι δύο, αἵτινες εἰσι τοῦ Ἑσδρα, μία καὶ αὕτη λογιζομένη, καὶ ἄλλη βίβλος, ἡ τῆς Ἑσθῆρ καλεῖται. Ἐπληρώθησαν οὖν αἱ ΚΒ'. Βίβλοι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κβ'. στοιχείων παρ' Ἑβραίοις. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 244-256. ἐνθα περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο').

Βιβλίων Παλαιᾶς Διαθήκης ὀνομασίαι ἐβραϊστί. (αὐτόθ. 277-280.—Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1200-1212).—Βιβλία κανονικά. (Νικηφ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 1056-1057).—Βιβλία κανονικά καὶ ἐν Ἐκκλησιαστικῶν ἀναγινωσκόμενα. Κανόνες παρὰ Φωτίῳ. (ΡΔ', 589-593.—Κύριλ. Ἱεροσ. ΑΓ', 500).—Ὅτι οὐδὲν ἄλλο τῶν ἐνδιαθέτων καὶ κεκανονισμένων βιβλίων δεῖ προτιμᾶν εἰς ἀνάγνωσιν. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 392).

Βίβλοι ἱερὰι παλαιότεραι πάντων. (Τατιαν. Γ', 877.—Θεόφ. Ἀντιοχ. Γ', 1045. 1104. 1121 κ. ε.).

Βιβλία τῆς Γραφῆς ποῖα δεῖ ἀναγινώσκειν (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 569).—Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι πάντων τῶν ἔξωθεν βιβλίων. Τῶν ἐθνικῶν βιβλίων πάντων ἀπέχου. Τί γὰρ σοὶ καὶ ἄλλοτριῶν λόγοις, ἢ νόμοις, ἢ ψευδοπροφήταις, ἀ δὴ καὶ παρατρέπει τῆς πίστεως τοὺς ἐλαφροὺς; Τί γὰρ σοὶ καὶ λείπει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐπ' ἐκεῖνα τὰ ἐθνόμυθα ὀρμήσεις; Εἴτε γὰρ ἱστορικὰ θέλεις διέρχεσθαι, ἔχεις τὰς βασιλείους· εἴτε σοφιστικὰ καὶ ποιητικὰ, ἔχεις τοὺς προφήτας, τὸν Ἰώβ, τὸν Παροιμιαστήν, ἐν οἷς πάσης ποιήσεως καὶ σοφιστείας

(σοφίαι) πλείονα ἀγγίνοιαν εὐρήσεις, ὅτι τοῦ Κυρίου τοῦ μόνου σοφοῦ Θεοῦ φθογγαί εἰσιν· εἴτε ἀσματικῶν ὀρέγη, ἔχεις τοὺς *Ψαλμοὺς*· εἴτε ἀρχαιογονίας, ἔχεις τὴν *Γένεσιν*· εἴτε νομίμων καὶ παραγγελμύτων, τὸν ἔνδοξον Κυρίου τοῦ Θεοῦ νόμον. Πάντων οὖν τῶν ἀλλοτρίων καὶ διαβολικῶν ἰσχυρῶς ἰπόσχου. Πλήν, καὶ τὸν νόμον ἀναγινώσκων, τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιστάκτων ἀπόσχου· εἰ καὶ μὴ πάντων, ἀλλὰ τινων, τῶν τῆς *Δευτερώσεως*· μόνον δὲ πρὸς ἱστορίαν ἀναγίνωσκε εἰς τὸ γινώσκειν σε, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, ὅτι ἀπὸ τοιούτων δεσμῶν καὶ τοσούτων ἐρρύσατό σε. (αὐτόθ. 569-576. — Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 277-332). — Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἔξω κείσθω ἐν δευτέρῳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐκκλησιαίαις μὴ ἀναγινώσκονται, ταῦτα μηδὲ κατὰ σαυτὸν ἀναγίνωσκε. (Κύριλλ. Ἱεροσολ. ΛΓ', 500-501. — Γρηγ. ὁ Θαυμαστ. Γ', 1032. — Διατχγ. Ἀποστόλ. Α', 601. 684. 940. 949. 957. 961-973).

Βιβλία παραινεντικά εἰσι τέσσαρα· ὁ *Ψάβ*, αἱ *Παροιμίαι Σολομώντος*, ὁ *Ἐκκλησιαστής*· καὶ τὸ *Ἄσμα ἁσμάτων*. Τετάρθαι δὲ νῦν μετὰ τῶν παραινεντικῶν τὸ *Ἄσμα τῶν ἁσμάτων*, ἐπειδὴ ἡ τούτων θεωρία ὑψηλοτέρα ἐστίν. (Λεόντ. Βυζ. ΠΣ', 1204).

Ἐν τοῖς βιβλίοις ἔστω σοι πρὸ ὀφθαλμῶν γινώσκειν, τί νόμος φυσικός, καὶ τί τὰ τῆς δευτερώσεως κ. ἐ. (Διατχγ. Ἀποστόλ. Α', 573. 944. 964). — Τὰ τῆς δευτερώσεως ἐπέισακτα. (αὐτόθ. 968-973). — Νόμον φυσικόν, νόμον πιστῶν, νόμον ἀπλοῦν, καθαρὸν, ἀκατανάγκαστον, καὶ δεσμὰ τῆς δευτερώσεως τῶν ἐπιστάκτων. (αὐτόθ. παράβ. Ἰωάνν. Δαμασκ. ΙΔ', 1081 κ. ἐ.).

Βιβλία ἱερά μὴ παρέχειν πᾶσιν ὡς ἔτυχε. (Κλήμ. Ρώμ. Β', 25-32. 104).

Βιβλία μὴ κανονικά, ἀλλ' ἀναγινωσκόμενα, καὶ ἀντιλεγόμενα. Ἐκ τῆς Παλαιᾶς, *Σοφία Σολομώντος*, καὶ *Σοφία Σιράχ*, καὶ *Ἐσθήρ*, καὶ *Ἰουδίθ*, καὶ *Τωβίτ*, καὶ *Διδαχὴ* ἡ καλουμένη τῶν *Ἀποστόλων*, καὶ ὁ *Ποιμὴν*. Καὶ ὁμοίως, ἀγαπητοί, κάκεινων κανονιζομένων, καὶ τούτων ἀναγινωσκομένων, οὐδαμοῦ τῶν ἀποκρῦφων μνήμη· ἀλλὰ αἰρετικῶν ἐστὶν ἐπίνοια, γραφόντων μὲν ὅτε θέλουσιν αὐτά, χροίζομένων δὲ καὶ προστιθέντων αὐτοῖς χρόνους, ἵν' ὡς παλαιὰ προφέροντες, πρόφασιν ἔχωσιν ἀπατᾶν

ἐκ τούτου τοὺς ἀκερκίους. (Ἀθην. ΚΓ', 1177-1180. 1437).

Τῆς Νέας πάλιν Διαθήκης ἀντιλεγόμενα ταῦτα. *Διδαχὴ Ἀποστόλων*, *Κλημένια*· ἐξ ὧν μετεφράσθησαν ἐκλεγέντα τὰ ἀληθέστερα καὶ θεόπνευστα· ταῦτα τὰ ἀναγινωσκόμενα. (Ἐν τῇ συνόψει τῶν ἀγίων Γραφῶν. Α', 544. — Ἀθην. ΚΗ', 432).

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ἀπόστολοι φασὶν ἐν τῇ Διατάξει καλουμένη, ὅτι φυτεῖς Θεοῦ καὶ ἀμπελῶν ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία. (Ἐπιφάν. ΙΜΑ', 836). — Εἰς τοῦτο δὲ οἱ αὐτοὶ Λύδιανοὶ παραφέρουσι τὴν τῶν *Ἀποστόλων Διατάξιν*, οὐσκαν μὲν τοῖς πολλοῖς ἐν ἀμφιλέκτῳ, ἀλλ' οὐκ ἀδόκιμον. Πᾶσα γὰρ ἐν αὐτῇ κανονικὴ τάξις ἐμφέρεται, καὶ οὐδὲν παρακεχαραγμένον τῆς πίστεως, οὐδὲ τῆς ὁμολογίας, οὐδὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, καὶ κανόνος καὶ πίστεως. (ΜΒ', 356-373. 512. Εἰ δὲ καὶ χρῆ τὸ τῆς Διατάξεως τῶν *Ἀποστόλων* λέγειν κ. ἐ.).

— Καὶ περὶ μὲν τοῦ γενείου ἐν ταῖς Διατάξεσι τῶν *Ἀποστόλων* φάσκει ὁ θεὸς Λόγος καὶ ἡ διδακτικὰ μὴ φθίρειν, τουτέστι μὴ τέμνειν τρίχας γενείου. (αὐτόθ. 765). — Μᾶξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ Φώτιος περὶ τῶν Διαταγῶν τῶν *Ἀποστόλων*. Καθὼς ἐν ταῖς Ἱεραῖς τῶν *Ἀποστόλων* γέγραπται Διαταγαῖς. (Α', 548. — Φώτ. ΡΓ', 385-388).

Μαρτυρία ἐτι διαφόρων περὶ τῶν Διαταγῶν τῶν *Ἀποστόλων* ὡς βιβλίου ἀντιλεγόμενου καὶ ἀποκρῦφου. (Α', 544-553). — Ἡ δὲ σ'. Οἰκουμένηνικὴ Σύνοδος ἐν τῷ Β'. αὐτῆς· κανόνι ἀπηγόρευσε τὴν τούτων ἀνάγνωσιν διὰ τὸ γενέσθαι παραποίησησιν ἐν αὐταῖς. (αὐτόθ. 552).

Βιβλία δὲ ἐκτὸς τῶν γνησίων καὶ κανονικῶν εἰσι καὶ ἄλλα ἑκατέρας Διαθήκης, τῆς Παλαιᾶς δηλαδὴ καὶ Νέας, τὰ μὲν ἀντιλεγόμενα, τὰ δὲ ἀπόκρυφα. — Τὰ μὲν οὖν ἀντιλεγόμενα τῆς Παλαιᾶς, προείπομεν μὲν καὶ πρότερον, ὡς ἔστι *Σοφία Σολομώντος*, καὶ *Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σιράχ*, καὶ *Ἐσθήρ*, καὶ *Ἰουδίθ*, καὶ *Τωβίτ*· σὺν ἐκείνοις δὲ καὶ ταῦτα ἠριθμηθησάν· *Μακκαβαίων βιβλία* δ'. *Πτολεμαϊκά*, *Ψαλμοὶ* καὶ *ᾠδὴ Σολομώντος*, *Σωσάνα*. Ταῦτα ἀντιλεγόμενα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. — Τὰ δὲ ἀπόκρυφα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης· ταῦτα· *Ἐρώχ*, *Πατριάρχαι*, *Προσευχὴ Ἰωσήφ*, *Διαθήκη Μωϋσέως*, *Ἀνάληψις Μωϋσέως*, *Ἀβραάμ*,

'Ελλάδ καὶ Μωδάδ, Ἡλιὸν προφήτου, Σοφορίου προφήτου, Ζαχαρίου πατρὸς Ἰωάννου, Βαρούχ, Ἀββακούμ, Ἰεζεκιήλ, καὶ Δανιήλ, ψευδεπίγραφα.

Τῆς Νέας πάλιν Διαθήκης ἀντιλεγόμενα καὶ ἀπόκρυφα ταῦτα· Περίοδοι Πέτρου, Περίοδοι Ἰωάννου, Περίοδοι Θωμᾶ, Εὐαγγέλιον Θωμᾶ, Διδαχὴ Ἀποστόλων, Κλημέντια. (Ἐκ τῶν εἰς Ἀθανάσιον ἀποδιδόμενων ΚΗ', 432-436. ἔνθα καὶ περὶ τῆς μεταφράσεως τῆς Π. Διαθήκης. — Σύνοψις Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης ἐπίτομος. αὐτόθ. 28. — Σύνοψις Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, ὡς ἐν τάξει ὑπομνηστικοῦ. Χρυσόστ. ΝΓ', 313-386).

Περὶ ἀντιλεγόμενων καὶ ἀποκρύφων. (Νικηφ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 1060. — Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 1364-1372).

Βιβλία ψευδεπίγραφα, ἀπόκρυφα καὶ αἰρετικά. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 949-956). — Τὰ ψευδῶς ὑπὸ τῶν τῆς ἀληθείας ἐχθρῶν ἀναπλασθέντα μαρτυρολόγια, ὡς ἂν τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας ἀτιμάζοιεν, καὶ πρὸς ἀπιστίαν ἐνάγοιεν τοὺς ἀκούοντας, μὴ ἐπ' Ἐκκλησιαίς δημοσιεύσθαι προστάσσομεν, ἀλλὰ ταῦτα πυρὶ παραδίδοσθαι· τοὺς δὲ ταῦτα παραδεχομένους, ἢ ὡς ἀληθεῖς τούτοις προσανέχοντας, ἀναθεματίζομεν. Κανὼν ΞΓ'. τῆς Γ'. Συνόδου. (Παρὰ Φωτίῳ ΡΔ', 592. — Ὡςτε ἐκτὸς τῶν καθολικῶν Γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεισθαι. αὐτόθ. 592).

Περὶ βιβλίων αἰρετικῶν καὶ χριστιανοκατηγόρων· τίνα ταῦτα καὶ τίνων. Περὶ τοῦ μὴ κρύπτειν αὐτὰ ἢ ἀναγινώσκειν. Ποιῆ ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ κατὰ τῶν κρυπτόντων, ἀναγινωσκόντων ἢ μὴ πυρὶ παραδιδόντων. Κανόνες καὶ νόμοι. (Παρὰ Φωτίῳ αὐτόθ. 872-876. — Νικηφ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 528 κ. ἐ. — Λόγος. 844-849). — Τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ Παύλου, Ἔσδρα καὶ Ζωσιμᾶ καὶ τὰ δύο Μαρτύρια τοῦ ἁγίου Γεωργίου, Κυρίκου καὶ Ἰουλίττης, καὶ τὴν Βίβλον Μάρκου τοῦ Διαδόχου οὐ χρὴ δεῖσθαι. Ἀπόβλητα γὰρ καὶ οὐ δεκτά. (Νικηφ. Ρ', 852).

Βιβλία ψευδεπίγραφα καὶ ἀπόβλητα· α'. Τὸ ζῶν Εὐαγγέλιον· β'. Ὁ θσανρὸς τῆς ζωῆς· γ'. Ἡ τῶν ἐπιστολῶν ὁμάς· δ'. Ἡ τῶν μυστηρίων· ε'. Ἡ ἐπτάλογος ἀλογία· ς'. Ἡ τῶν εὐχῶν· ζ'. Ἡ τῶν κεφαλαίων· η'. Ἡ τῶν Γιγάντων

Πραγματεία· θ'. Τὸ κατὰ Θωμᾶν Εὐαγγέλιον· ι'. Τὸ κατὰ Φίλιππον Εὐαγγέλιον· ια'. Αἱ Πράξεις Ἀνδρέου τοῦ Ἀποστόλου· ιβ'. Ἡ πεντεκαδεκάτη πρὸς Λαοδικεῖς ἐπιστολή· ιγ'. Τὰ Παιδικὰ λεγόμενα τοῦ Κυρίου κτλ. (Τιμόθ. Πρεσβύτ. ΠΓ', 21-24).

Βιβλία τὰ μνημονευόμενα ἐν ταῖς Γραφαῖς καὶ μὴ εὕρισκόμενα· Νάβαρ καὶ Ἀδδώ, καὶ Ἀχιά τοῦ Σιλωρίτου. Πρὸς δέ, Δανὶδ, Σολομῶντος, Ἰεζεκιήλ. (Ἀθαν. ΚΗ', 436-437. — Θεοδώρ. ΠΔ', 32). Βλ. καὶ λ. Ἀδδώ.

Βιβλία Ἰουδαϊκά. Τί δήποτε τὰ παρ' Ἑβραίοις ἀποδεχόμενοι λόγια, τὸν παρ' αὐτοῖς βίον παρητησάμεθα. Πραγματεία. (Εὐσέβ. ΚΒ', 41-44). — Ὅτι μὴ ὡς ἔτυχε, μηδὲ μάτην τὰς παρ' Ἑβραίοις προφητικὰς βίβλους διὰ πάσης σπουδῆς περιέπομεν. (αὐτόθ. 96-97). — Βιβλίον Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων. (Θεοδώρ. Π', 576-577). — Βιβλία ἐθνικῶν οὐχὶ ἄνευ καρποῦ ἀναγινωσκόμενα. Βασιλείου τοῦ Μεγάλου παραίνεσις πρὸς τοὺς νέους. (ΛΑ', 564-589).

Βιβλίων Εὐαγγελίων ἐπίθεσις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ χειροτονουμένου ἐπισκόπου τί δηλοῖ. Ἑρμηνεῖα περὶ τῶν τριῶν βαθμῶν καὶ χειροτονίας ἐκάστου. (Διον. Ἀρεοπαγ. Γ', 529). — Περὶ τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς· καὶ ὅτι ἐκ τῶν θείων Γραφῶν ἐκτελεῖται πᾶσα ἱερολογία. (αὐτόθ. 457).

Βιβλία πολλὰ ποιῆσαι. «Υἱέ μου, φύλαξαι τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ· οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπως σαρκός». Ἐκκλησι. ΙΒ', 12. Ἡμεῖς γάρ, εἰ μὴ ἔχει νοῦν τινα κερυμμένον, καὶ ἔτι ἡμῖν ἀσαφῆ, ἢ λέξις ἢ προκειμένη, ἀντικρυς παραβεβήκαμεν τὴν ἐντολήν, μὴ φυλαξάμενοι ποιῆσαι βιβλία πολλὰ. — Ὅσον γὰρ ἐπὶ τῇ λέξει δύο σημαίνεται ἐκ τοῦ, «Υἱέ μου, φύλαξαι τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ»· ἐν μὲν, ὅτι οὐ δεῖ κεκτηῖσθαι βιβλία πολλὰ· ἕτερον δέ, ὅτι οὐ δεῖ συντάξαι βιβλία πολλὰ· καὶ εἰ μὴ τὸ πρῶτον, πάντως τὸ δεύτερον· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, οὐ πάντως τὸ πρῶτον· πλὴν ἐκατέρωθεν δόξομεν μανθάνειν μὴ δεῖν ποιεῖν βιβλία πλείονα. (Ἔριγ. ΙΔ', 185-196). — Τῇ γὰρ τοῦ γράφειν εὐκολίᾳ πρὸς πᾶσαν ὑπόθεσιν Ἀπολλινάριος ἔχων ἀρκοῦσαν αὐτῷ τὴν γλῶσσαν, ἐνέπλησε μὲν τῶν ἑαυτοῦ συταγμάτων τὴν οἰκουμένην, παρακούσας τοῦ ἐντάλματος τοῦ λέγοντος, ὅτι Φύλαξαι ποιῆ-

σαι βιβλία πολλά κ.έ. (Βατίλ. ΑΑ', 980). Βλ. και λ. Ἀπολλινάριος.

**Βιβλία φάρμακα ψυχῆς.** Ἀκούσατε, παρακαλῶ, πάντες· οἱ βιωτικοί, καὶ κτῆσθε βιβλία φάρμακα τῆς ψυχῆς. Εἰ μηδὲν ἕτερον βούλεσθε, τὴν γοῦν *Καιρὴν* κτήσασθε, τῶν Ἀποστόλων τὰς *Πράξεις*, τὰ *Εὐαγγέλια*, διδασκάλους διηγεκεῖς κ.έ. (Χρυστόστ. ΞΒ', 361 κ.έ.). — Οἱ φιλόπονοι καὶ φιλόβιβλοι εἰσὶ καὶ φιλόθεοι καὶ φιλόχριστοί· ὁ γὰρ φιλόβιβλος δικαίως ἂν ἐκλήθῃ φιλόχριστος. (ΝΘ', 553 κ.έ.). — Κατὰ τῶν ἀμελούντων κτήσασθαι βιβλία, καὶ πτωχεῖν προφρασιζομένων. (αὐτόθ. 560 κ.έ.). — Ἡ θεία Γραφή οὐδὲν παρεσιώπησε τῶν συμπερόντων ἡμῖν, ἀλλὰ πανταχοῦ κρᾶζει διὰ τε προφητῶν καὶ ἀποστόλων προαναφωνοῦσα, καὶ προασφαλιζομένη ἕκαστον ὡς μήτηρ φιλότεκνος τὰ ἴδια τέκνα φιλοῦσα· ὑπομιμνήσκει ἐνὶ ἑκάστῳ περὶ τῶν παρωχηκότων, καὶ περὶ τῶν ἐνεστώτων, καὶ περὶ τῶν μελλόντων, μηδὲν παριδοῦσα κ.έ. (αὐτόθ. 553-568).

Εἰς τὰς σφραγίδας τῶν βιβλίων Λόγος· ἤγουν περὶ Ἑρμηνείας καὶ θεοπνευστίας αὐτῶν, καὶ τίνες θεοπνεύστως ἠρμήνευσαν αὐτάς. (Σεβηριανὸς Γαβάλων ΞΓ', 531-544).

Τὰ ἱερὰ τῆς Παλαιᾶς βιβλίας οὐκ ὠφελοῦσι τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ἐφ' ὕβρει κατέχουσι τοὺς ἁγίους, ὅτι ἀπιττοῦσι τοῖς ἐκεῖνων ῥήμασιν, ὅτι τὴν ἐσχάτην αὐτῶν κατηγοροῦσιν ἀσέβειαν. Καὶ ἵνα μάθητε ὅτι οὐχ ἀγιάζει τὸν τόπον τὰ βιβλία, ἀλλὰ βέβηλον ποιεῖ τῶν συνόντων ἢ προκίρσεις, παράδειγμα ἔστω Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, τὰς πανταχόθεν βίβλους συναγαγὼν, καὶ ἀποθέμενος εἰς τὸ τοῦ Σεράπιδος Ἱερὸν. Τί οὖν ἅγιος ἔσται τοῦ Σεράπιδος ὁ Ναὸς διὰ τὰ ἱερὰ βιβλία; Μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἔχει τὴν οἰκείην ἀγιότητα, τῷ τόπῳ δὲ οὐ μετὰδίδωσι, διὰ τὴν τῶν συνόντων ἐκεῖ μικρίαν κ.έ. (Χρυστόστ. ΜΗ', 851-856. — Εὐσέβ. ΚΒ', 41. 96-97). — Ὅτι τῶν πολλῶν βιβλίων ἢ κτῆσις τοῖς μὲν κεχρημένοις ὠφέλιμος· τοῖς δὲ μόνῃ τῇ τούτων κτήσει πλουτεῖν οἰομένοις ἐσχάτης τιμωρίας γίνεται πρόξενος. Ἐπεταὶ παραίνεσις ἀξιόλογος. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 268. 328. 405).

Πῶς νοητέον τὸ «οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία». Ἰωάν. ΚΑ', 25. Ἐπειδὴ κόσμος σύντομος ὁ ἄνθρωπος

ἐστὶ, πάντων τῶν τοῦ κόσμου συμπληρωτικῶν μετέχων στοιχείων· ἂ τοῖνον ὁ ἄνθρωπος ἀπίθκνος ὢν, ὡς τὰ πολλά, οὐκ ἐχώρει θαύματα ὡς ὑπερφύη καὶ θεῖα, τῶν καὶ πώποτε φθασάντων ὑψηλότερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα, ταῦτα μὴ χωρεῖν τὸν κόσμον ἐστοχάσται ὁ Εὐαγγελιστής. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 337. 541-544. — Χρυστόστ. Ξ', 273).

Βιβλίον ἀποστασίας τίνος χάριν διδοῦσθαι ταῖς μισουμέναις γυναίξι παρὰ τῶν ἀνδρῶν ὁ νομοθέτης ἐπέτρεψε; Πραγματεῖα. (Ἰσίδ. ΟΗ', 784).

*Βιβλίον τοῦ Εὐθού.* Τί ἐστὶ τὸ «οὐχὶ τοῦτο γέγραπται ἐπὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Εὐθού»; Ἰησοῦ Ναυῆ Γ', 13. Ἴνα μὴ τις ἀπιστήσῃ τῷ λόγῳ, ἔφη τοῦτο ἐν τῷ παλαιῷ εὐρεθῆναι βιβλίῳ. (Θεοδώρ. Π', 473). — Βιβλίον τὸ Εὐθές. (αὐτόθ. 600). — Ἐπὶ βιβλίου τῆς ᾠδῆς. (αὐτόθ. 696).

Βιβλίον ἀνωνύμου, οὗ ἡ ἐπιγραφή *Χριστιανῶν βίβλος*. Ἑρμηνεία εἰς τὴν Ὀκτάτευχον. (Παρὰ Φωτίῳ ΡΓ', 68).

Βιβλία μαγικά· διήγησις Χρυσοστόμου περὶ βιβλίων γοητικῶν καὶ μαγικῶν. (Ξ', 274-276).

Φυσικὴ βίβλος ἐστὶν ἡ συνείδησις· ὁ ἐμπράκτως ἀναγινώσκων αὐτήν, λαμβάνει πείραν θείας ἀντιλήψεως. (Μάρκ. Ἑρμ. ΞΕ', 928).

Βίβλοι ἐβδομήκοντα· σύγκρισις παλαιῶν καὶ νέων. Ἐκεῖ ῥάβδοι, ἐνταῦθα Σταυροί· ἐκεῖ Μωϋσῆς, ἐνταῦθα ἀρχιερεῖς· ἐκεῖ θάλαττα, ἐνταῦθα κολυμβήθρα· ἐκεῖ δώδεκα πηγαί, ἐνταῦθα δώδεκα ἀπόστολοι· ἐκεῖ ἐβδομήκοντα στέλεχοι, ἐνταῦθα ἐβδομήκοντα βίβλοι. (Θεοδώ. Π', 1464).

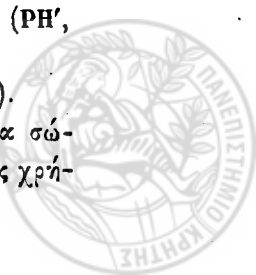
«Βίβλοι ἠνεώχθησαν, καὶ κριτήριον ἐκάθησεν.» Δανιήλ Ζ', 10. Οἶονεῖ γὰρ πάντων τῶν λελαλημένων καὶ πεπραγμένων, καὶ τῶν νενοημένων ἀναγραφὴ τις γίνεσθαι, καὶ θεία δυνάμει πᾶν κρυπτὸν ἡμῶν φανερωθήσεται, καὶ πᾶν κεκαλυμμένον ἀποκαλυφθήσεται κ.έ. (Ὠριγ. ΙΓ', 1204).

**Βιβλιεύς**, κύριον ὄνομα, μάρτυρος ἠρνημένης τὸν Χριστόν, ἐν δὲ τῇ στρεβλώσει ἀνανηψάσης, καὶ Χριστιανὴν ἐκαστὴν δμολογησάσης, καὶ τῷ κλήρῳ τῶν μαρτύρων προστεθείσης. (Εὐσέβ. Κ', 417).

**Βιβλιοθηκάρειος Ἀναστάσιος.** (ΡΗ', 1186).

**Βιβλιοθήκη Φωτίου.** (ΡΓ', — ΡΔ').

**Βίβλος** καὶ *Βίβλος* τὰ ὑποκείμενα σώματα τοῖς γράμμασιν, ὅτι ἐκ τῆς ἀρχαίας χρή-



σεως τῶν βυβλίνων παπύρων λέγονται, κατ' ἐναλλαγὴν φωνήεντος τοῦ υ εἰς ι. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βίβλος* καὶ *Ἄδαρα* πόλεις Ἀραβίας. (Προκ. Γαζ. ΠΖ', 332).

**Βεγγέλιος**, ἀρχιερεὺς Ῥώμης εἰς Βυζάντιον ἐλθὼν. (Προκ. Ἱστορ. τόμ. Β'. σελ. 428).

**Βεέννης** καὶ Λουγδούνων Ἐκκλησία. (Ε', 1401-1458).

**Βέη** Ἰουδαίη, καὶ βέη Ἡρακλειή, περιφραστικῶς, ὁ Ἰφικλῆς καὶ ὁ Ἡρακλῆς.

**Βεθουνία**, καὶ θερμὰ ὕδατα ἐν αὐτῇ, *Πύθια* καλούμενα. Περιγραφή αὐτῶν. (Προκ. Ἱστορ. τόμ. Γ'. σελ. 315-316).

**Βεθουόε**. Ὅτι Βυζαντίοις ἐδοῦλευσάν ποτε. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βεκάριος**, λέξις λατινική, σημαίνουσα *τοποτηρητήν*. (Βασίλ. ΔΒ', 553. 885).—Βεκάριος βασιλικὸς τῶν Βρετανικῶν νήσων καταστάς. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 760).

**Βέκοι**, οἰνοδόχα ἀγγεῖα, καὶ ἀπλῶς δστράκινα σκεύη μεγάλα. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βέκος**, εἶδος ἐσπρίου, καὶ ὁ λεγόμενος *ἡλοξύστης*. *Βιστάκιον* τὸ πιττάκιον. (ΠΓ', 1161. σημ.).

**Βίκτωρ**, Πάπας. (Ε', 1475. Εὐσέβ. Κ', 489). Ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν τῆς Ῥωμαίων προεστῶς Βίκτωρ ἀθρόως τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἅμα ταῖς δμόροις Ἐκκλησίαις τὰς παροικίας ἀποτέμνειν, ὡς ἑτεροδοξούσας, τῆς κοινῆς ἐνώσεως πειρᾶται, καὶ στηλιτεύει γε διὰ γραμμάτων. (αὐτόθ. 497. Περὶ τῆς περὶ τοῦ Πάσχα διαφωνίας).—Βίκτωρ Ῥώμης ὁ τρισμακάριος. (Θεοδώρ. ΠΓ', 392).

*Βίκτωρ* καὶ *Ἀριθθεος* στρατηγοὶ Οὐάλεντος. Παρρησία αὐτῶν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1193).

**Βικτώριος**. Βικτωρίου Λαμπαδίου ὑπατικοὶ λόγοι. (Φώτ. ΡΓ', 369).

**Βιοθανόντες**, ὅτι τῶν βιοθανόντων αἱ ψυχαὶ οὐ γίνονται δαίμονες. (Χρυσόστομ. ΜΗ', 983 κ. ε.).

**Βίλιππος**, ἀντὶ τοῦ Φίλιππος, κατὰ γλῶσσαν, διὰ τὴν τοῦ θ πρὸς τὸ φ συγγένειαν. Βαλλήνη, Παλλήνη, Παλληνικὸν βλέπειν, ἡγουν Βαλληνικόν· τοῦτο αἰνιγματὴς ἐστὶ τοῦ χρεῶν εἶναι καὶ λίθοις βάλλειν τὸν ἐχθρόν. (Α. Εὐστ.).

**Βίος**, ἡ ζωὴ, ὅτι ἐκ τοῦ βίος, ὅ ἐστι τόξον, οἴονταί τινες παρῆχθαι τὴν φωνήν, διὰ τὸ τοὺς ἀρχαίους ἀνθρώπους ἐκ βιοῦ, ὅ ἐστι τό-

ξου, πορίζεσθαι τὸν βίον· ὅθεν βίος ἡ ζωὴ, βίος δὲ τὸ τόξον παρὰ τὴν βίαν.—Βίος δὲ τὸ τόξον, ὅτι τῷ μὲν ὀνόματι βίος ἐστὶ, τῷ δὲ ἔργῳ θάνατος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βίου τοῦ ἀρίστου ἐπιδρομὴ κεραλαιώδης. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 625-686).—Βίος ἀνηλεής, ἄσημος, καὶ ἐπονειδιστος. (αὐτόθ. 608-612).—Βίος ἀκίνδυνος καὶ μακάριος. (αὐτόθ. 1144-1145). Βίος οὐκ ἐκ λόγων, ἀλλ' ἐξ ἔργων γνωρίζεται. (αὐτόθ. 1148 κ. ε.).—Βίος ἀμέριμος καὶ ἀπερίσπαστος, καὶ κατὰ Πλάτων. (αὐτόθ. 1232-1237 κ. ε.).—Ἐκ τῶν ἀγίων Γραφῶν ὅσαι χαρακτηρίζουσι τὸν τῶν Χριστιανῶν βίον. (αὐτόθ. 664-681).—Βίος ἀνθρώπων κατ' Ἐπίκτητον. «Μέμνησο ὅτι ὑποκριτῆς εἶ δράματος, οἷου ἂν θέλῃ ὁ διδάσκαλος· ἂν βραχὺ βραχέος, ἂν μακρὸν μακροῦ· ἂν πτωχὸν ὑποκρίνεσθαί σε θέλῃ, ἵνα καὶ τοῦτον εὐφυῶς ὑποκρίνη, ἂν χολόν, ἂν ἀρχοντα, ἂν ιδιώτην. Σὸν γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ δοθὲν ὑποκρίνεσθαι πρόσωπον καλῶς.» (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 488-496).

Ἐπιχάρμου εἰπόντος,

«Ὡς πολὺν ζῆσον χρόνον χῶς ἄλιγον οὕτω διανοοῦ·

Εὐριπίδης γράφει·

»Τὶ δῆποτ' ἔλθω μὴ σαφῶς βεβηκότες

»Οὐ ζῶμεν ὡς ἦιστα, μὴ λυπούμενοι;

»Εὐμετάβολός ἐστιν ἀνθρώπων βίος.

»Οὐδεὶς ἀλύπως τὸν βίον διήγαγεν

»Ἀνθρωπος ὢν· οὐδ' ἄχρι τοῦ τέλους πάλλιν

»Ἐμεινεν ἀτυχῶν.»

Αὔθις Εὐριπίδου εἰπόντος,

Ἦ πολύμοχθος βιοτὰ θνητοῖς,

Ἦς ἐπὶ παντὶ σφαλερὰ κείσαι·

Καὶ τὰ μὲν αὖξεις, τὰ δ' ἀποφθινύθεις·

Καὶ οὐκ ἐστὶν ὄρος κείμενος, οὐδ'

Εἷς, ὃν τινα χρῆ τειλέσαι θνητοῖς,

Πλὴν ὅταν ἔλθῃ κρυερὰ Διόθεν,

Θανάτου πεμφθεῖσα τελευτή·

Δίριλος γράφει·

Οὐκ ἐστὶ βίσιος ὅς οὐ κέκτηται κακά,

Λύπας, μερίμνας, ἀρπαγὰς, στρέβλας, νόσους.

Τούτων ὁ θάνατος, καθάπερ ἰατρός, φανείς,

Ἀνέπαυσε τοὺς ἔχοντας ἀναπαύλης ὑπνῶ.

Ἐτι τοῦ Εὐριπίδου εἰπόντος·

Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμόνων,

Πολλὰ δ' ἀέλπτως κραινοῦσι θεοί·

Μοσχίων ὁ κωμικὸς γράφει·

Ἦ κείνος δ' ἀπάντων ἐστὶ μακαριώτατος,

Ἦς διὰ τέλους ζῶν ὁμαλὸν ἤσκησε βίον.

(Παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 225-228).



εἶναι τὰς ἐκεῖσε φερούσας δδούς, τὰς μὲν ἐπι-  
κινδυνωτέρας τε καὶ λαμπροτέρας, τὰς δὲ τα-  
πεινοτέρας τε καὶ ἀσφαλεστέρας, τί τὰς ἀσφα-  
λεστέρας ἀφέντες, ἐπὶ μίαν ταύτην τρεπόμεθα,  
τὴν οὕτως ἐπισφαλῆ καὶ ὀλισθηρᾶν, καὶ οὐκ  
οἶδ' ὅποι· φέρουσιν; Ἡ τροφή μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ  
πᾶσι κατ' ἀλλήλους, ἄλλω δὲ ἄλλῃ κατὰ τὴν  
διαφορὰν καὶ τῶν ἡλικιῶν καὶ τῶν ἔξεων· βίος  
δὲ ὁ αὐτὸς πᾶσι συμφέρων, ἢ λόγος; Οὐκ ἔγωγε  
τοῦτο εἴπομαι ἄν, οὐδὲ προσθόμην τοῖς λέγου-  
σιν. Εἴ τι οὖν ἐμοὶ πείθεσθε, νέοι καὶ γέρον-  
τες, ἄρχοντες λαῶν, καὶ ἀρχόμενοι, μονασταί,  
καὶ μιγάδες, τὰς μὲν περιττὰς καὶ ἀχρήστους  
φιλοτιμίαις χάριεν ἐάσατε· αὐτοὶ δὲ διὰ βίου  
καὶ πολιτείας, καὶ λόγων τῶν ἀκινδυνωτέρων  
τῷ Θεῷ πλησιάζοντες, τεύξεσθε τῆς ἐκείθεν  
ἀληθείας καὶ θεωρίας. (αὐτόθ. 212).

Βίου περιπλοκὰς πῶς δεῖ οἰκονομεῖν. Ἄρ-  
πασον τὴν σεκυτοῦ ψυχὴν ἐκ τοῦ κόσμου· φύγε  
Σόδομα, φύγε τὸν ἐμπρησμόν· ὄδευτον ἀμετα-  
στρεπτί, μὴ πηγῆς λίθος ἀλός· εἰς τὸ ὄρος  
σώζου, μὴ συμπαρακληθῆς· εἰ δὲ προκατέχη,  
καὶ δέδεσαι δεσμοῖς ἀναγκαίους, ἐκεῖνο σεκυτῶ  
διαλέχθητι, μᾶλλον δὲ σοὶ αὐτὸς διαλεχθή-  
σομαι. Κρεῖσσον μὲν καὶ τυχεῖν τοῦ ἀγχοῦ,  
καὶ φυλάσσειν τὴν κάθαρσιν· εἰ δὲ ἀμφοτέρα  
μὴ ἐνδέχεται, κρεῖσσόν ποτε μικρὰ μολυνθῆ-  
ναι τοῖς σοῖς δημοσίοις, ἢ πικντάπασιν ἐκπε-  
σεῖν τῆς χάριτος. Ὡς περ, οἴμικι, κρεῖσσον ἐπι-  
τιμηθῆναι τι παρὰ πατρός καὶ δεσπότου, ἢ  
ἀπωσθῆναι· καὶ μικρὸν ἀυγάζεσθαι, ἢ παντε-  
λῶς σκοτίζεσθαι. Σωφρόνων δέ, ὡς περ τῶν ἀ-  
γαθῶν τὰ μείζω καὶ τελεώτερα, οὕτω καὶ τῶν  
κακῶν αἰρεῖσθαι τὰ ἐλάττω τε καὶ κουφέτε-  
ρα. (αὐτόθ. 304).

Βίος ἐγκρατής. Θαυμαστόν ἢ ἐγκράτεια καὶ  
ὀλιγάρκεια, καὶ τὸ μὴ κρατεῖσθαι τῶν ἡδονῶν,  
μηδ' ὡς ὑπὸ πινακῆς καὶ ἀνελευθέρου δε-  
σποίνης, τῆς γαστρὸς ἄγεσθαι κ. ἐ. (αὐτόθ.  
576).—Βίος ἐν εὐεργεσίαις. Καλὸν φιλικνω-  
πία καὶ πτωχοτροφία, καὶ τὸ τῆς ἀνθρωπίνης  
ἀσθeneίας βοήθημα. Μικρὸν ἀπὸ τῆς πόλεως  
πρόελθε, καὶ θέεσαι τὴν καινὴν πόλιν, τὸ τῆς  
εὐσεβείας ταμεῖον, τὸ κοινὸν τῶν ἐχόντων θη-  
σαύρισμα, εἰς δ τὰ περιττὰ τοῦ πλοῦτου, ἤδη  
δὲ καὶ τὰ ἀναγκαῖα ταῖς ἐκείνου παραινέσεσιν  
ἀποτίθεται, σῆτας ἀποσειόμενα, καὶ κλέπτας  
οὐκ εὐφραίνοντα, καὶ φθόνου πάλην καὶ και-

ροφ φθορὰν διαφεύγοντα· ἐν ᾧ νόσος φιλοσο-  
φεῖται, καὶ συμφορὰ μακαρίζεται, καὶ τὸ συμ-  
παθὲς δοκιμάζεται. Τί μοι πρὸς τοῦτο τὸ ἔρ-  
γον ἐπτάφυλοι Θῆβαι, καὶ Αἰγύπτιαι (πυραμί-  
δες), καὶ τείχη Βαβυλώνια, καὶ Μαυσιώλου Καρι-  
κὸς τάφος, καὶ Κολοσσοῦ χαλκὸς ἄμετρος, ἢ ναῶν  
μεγέθη καὶ κάλλη τῶν μηκέτι ὄντων, ἄλλα τε  
ὅσα θαυμάζουσιν ἄνθρωποι, καὶ ἱστορίαι διδό-  
σιν· ὧν οὐδὲν τοὺς ἐγείραντας, πλὴν δόξης δλί-  
γης, ὤνησεν; (αὐτόθ. 577-580).

Βίων σύγκρισις εἰς ἔπη. (ΛΖ', 649-680).—  
Περὶ τῶν τοῦ βίου ὁδῶν. (αὐτόθ. 778-781).

Τροχὸς τις ἐστὶν ἀστάτως πεπηγμένος,  
Ὁ μικρὸς οὗτος καὶ πολυτρόπος βίος,  
Ἄνω κινεῖται, καὶ περισπᾶται κάτω·  
Οὐχ ἴσταται γάρ, κἄν δοκῆ πεπηγμένος.  
Φεύγων κρατεῖται, καὶ μένων ἀποτρέχει·  
Σκιρτᾷ δὲ πολλά, καὶ τὸ φεύγειν οὐκ ἔχει·  
Ἐλκει, καθέλκει τῇ κινήσει τὴν στάσιν·  
Ὡς οὐδὲν εἶναι τὸν βίον διαγράφων,  
Ἡ καπνόν, ἢ ὄνειρον, ἢ ἄνθος χλόης.

(αὐτόθ. 789. παρὰ β. Γεώρ. Πισίδ. ΛΒ', 1581).

Διαφόρων βίων μακαρισμοί. (αὐτόθ. 781-  
788. 1262. ἐνθα κατὰ ψευδοϊερέων).

Σύγκρισις βίου κοσμικοῦ πρὸς βδέλλαν· ὡς  
περ γὰρ ἡ βδέλλα τῶν σωματῶν ἐπειλημμένη,  
δυσάποσπαστός ἐστι καὶ ἀκόρεστος, οὕτως δ  
κοσμικὸς βίος πρὸς τὰς τῆς σαρκὸς ἡδονὰς καὶ  
τὰς ἄλλας πλεονεξίας ἀκορέστως ἔχει, καὶ  
δυσάποσπαστος πέφυκεν. [Κοσμ. Ἱεροσολ. ΑΗ',  
668].—Κρεῖσσον καλῶς καὶ ἀγιοπρεπῶς πο-  
λιτευόμενον, καὶ βίῳ ἀμώμῳ πορευόμενον, μι-  
κρόν τι παρρησιάζεσθαι διὰ τὴν πύρωσιν τῶν  
θλίψεων, καὶ μετρίως πως ἐπὶ τοῖς κρίμασι τοῦ  
Θεοῦ διαγογγύζειν, ἢ τοῖς ἔργοις τῆς ἀκρα-  
σίας καὶ πλεονεξίας, καὶ ἀσελγείας πάσης σχο-  
λάζοντες καὶ θάλλοντες, δίκασι ἐν ἡμέρᾳ κρί-  
σεως ἀποτινύνασι, εἰ καὶ μηδὲν ἀλόγως νομί-  
ζοιεν ἐργάζεσθαι. (Νικήτας Δατδ ΑΗ', 813).

Λύπαι προσῆλθον, ἡδοναί, θάρρη, φόβοι·  
Πλοῦτος, πενία, δόξα, δύσκλεια, θρόνοι·  
Ῥέτωσαν, ὡς θέλουσιν. Οὐδὲν ἄπτεται  
Τῶν οὐ μενόντων ἀνδρῶν εὐ βεβηκότος.  
Ἵψου βίῳ τὸ πλεῖον, ἢ φρονήματι.

(ΛΖ', 934).

Δόξαν δίκαζε, μήτε πᾶσαν, μήτ' ἄγαν·  
Κρεῖσσον γὰρ εἶναι τοῦ δοκεῖν. Εἰ δ' ἄμετρος εἶ,  
Μὴ τὴν κενὴν θήρευε, μήτε τὴν νέαν·  
Τί γὰρ πιθήκῃ κέρδος, ἦν δοκῆ λέων;  
Αἶνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ' αἰνούμενος·



Καὶ γὰρ θεός σε τῶν ἐπαίων ὑστερεῖν·  
Μηδ' ἄλλον εὐθὺς, πρὶν γε τῆ πείρα μάθης,  
Μήπως κακοῦ φανέντος, αἰσχύνῃν ὄφλης·  
Κακῶς ἀκούειν κρείσσον, ἢ λέγειν κακῶς.  
(αὐτόθ. 935).

Μήτ' ἀντίβαινε πᾶσι, μήθ' ἔπου λόγοις,  
Ἄλλ' οἷς ἐπίστη, καὶ ὄσον, καὶ πηνίκα.  
Λόγω παλαίει πᾶς λόγος, βίῳ δὲ τίς;  
Ἥ μὴ διδάσκειν, ἢ διδάσκειν τῷ τρόπῳ.  
Βίου μὲν οὐδεὶς πώποθ' ὑψώθη δίχα,  
Λόγου δὲ πολλοὶ τοῦ καλῶς φορομένου.  
Οὐ γὰρ λαλούντων, εἰ βιούντων δ' ἡ χάρις.  
(αὐτόθ. 928).

Βίου γαλήνη δ' ἔστιν, εἰρήνη φίλη·  
Ψυχῆς δὲ καὶ μάλιστα λώφους παθῶν·  
Ἥ δ' ἔχθρα μοι δύσνοια καὶ διάστασις.  
Ἐχθρα δὲ καὶ πόλεμος εὐρέτης κακῶν.

(αὐτόθ. 957.—Νικηῖτα Δαυίδ Ἑρμηνεία τῶν  
Ὁρων Γρηγορίου. ΑΗ', 789-841).

Βίος ἐρημικός, εἰρηνικός καὶ γαλήνιος, καὶ  
βίος ἐγκόσμιος καὶ ἔγγαμος. — Ἡδὺς ὑμῖν ἐν  
ἐρημίᾳ λιτὸς ἄρτος καὶ ἄλας καὶ πότιμον ὕ-  
δωρ, ἢ ἐν πόλει τρυφαί καὶ εὐφρασίαι μετὰ  
μόχθου. «Κρεῖσσον γὰρ φησι ψωμὸς μεθ' ἡδο-  
νῆς ἐν εἰρήνῃ, ἢ οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ  
ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης»· ἐκπαλαὶ δὲ Πα-  
ροιμιαστῆς (ΙΕ', 17) συμβουλεύει. Ἐλευθεροὶ  
ἐστε κατὰ πάντα, ὧ θεοφιλέστατοι Θεῷ μονά-  
ζοντες. Γυνὴ ὑμᾶς οὐκ ἐνοχλεῖ περὶ γυναικείου  
σκεύους· υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑμᾶς οὐ συμπίγουσι  
διαφόρους αἰτήσεις· ὑμῖν προσφέροντες· οὐ θε-  
ράπων ἀποσυλήσας τὸν πλοῦτον φεύγει· οὐ  
χρημάτων μερίμνα κλέπτει ὑμῶν τὸν ὕπνον.  
«Τῷ γὰρ ἐμπληθθέντι τοῦ πλουτήσῃ, φησὶν  
δ' Ἐκκλησιαστής (Ε', 11), οὐκ ἔστιν ἀρίων  
αὐτὸν τοῦ ὑπνώσῃ». — Ταῦτα τοῦ βίου τὰ  
ἡδέα, ταῦτα τοῦ βίου τὰ περισπούδαστα. Ὅ-  
ταν γῆμῃ τις ἐν πόλει, ἀρχὴ περιστάσεως, ἀ-  
ναλωμάτων χρεια· ἔγχυος ἢ γυνῆς· γεγέννη-  
κεν· ἀπετέχθη τὸ βρέφος· Φροντὶς τῷ ἀνδρὶ,  
πῶς τῆς γυναικὸς τελέσει τὰ καταθύμια. Θῆλυ  
τέτοκεν· Ὁ ἀνὴρ ἀηδίζειται περὶ προικῶν πε-  
ρισπώμενος. Ἄρσεν ἐτέχθη· Φαιδρὸν αὐτοῦ  
πρὸς ὀλίγον τὸ πρόσωπον· μετ' οὐ πολὺ τὸ  
παιδίον νόσῳ συνεσχέθη· συμφορὰ τῷ ἀνδρὶ, οὐ  
διαλιμπάνει ἰατροὺς προσκαλούμενος· πολλὰ  
δίδωσιν, εἰ τὸ παιδίον σωθήσεται· κατηφῆς  
προῖων τοῖς φίλοις συντυγχάνει· Εὐξασθε, λέ-  
γων, ὅτι τὸ παιδίον νοσεῖ· ἐάν τι πάθῃ, ἀγ-

χόνῃ ἐμαυτὸν ἀπολλύω. Οἱ φίλοι συνέχονται· δ  
δὲ Θεὸς οἰκεία εὐμενεῖα ζωὴν παρέχει· ὑγία-  
νε τὸ παιδίον, προέβη, ἐμηκύνθη, ἐγένετο παῖς.  
διδάσκαλοι τοῦτον διάφοροι παραλαμβάνουσι,  
καὶ ὄσον προβάλλει, παιδεύεται κατὰ τὸν κό-  
σμον· νέος λοιπὸν ἐγένετο, ἀρμόδιος πρὸς γά-  
μου συνουσίαν· ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάλιν περὶ γά-  
μων ἀσχολεῖται· ἔτοιμα πάντα, ὁ θάλαμος  
ἔτοιμος, καὶ ὁ θάνατος ἄφνω τὸν νέον ἀφῆρ-  
πασεν· συμφορὰ αἰφνίδιος τῷ πατρὶ ἀνηκέστως·  
ὁ νέος ἐκκομίζεται, στεναγμοὶ λοιπὸν καὶ ὀλο-  
φυρμοὶ, περὶ τὸ μνήμα ἀπερχόμενος, οἰμωγὰς  
πέμπων, καὶ ταῖς χερσὶ ψοφῶν τὴν κεφαλὴν,  
δονούμενος καὶ τύπτων τὸ πρόσωπον, οἴμοι,  
οἴμοι, συνεχῶς ἐπιλέγων· καὶ μάλα δακνόμε-  
νος ὑπὲρ τῆς συμφορᾶς, πολλάκις δυσιάτῳ πε-  
ριπίπτει νόσῳ καὶ κατὰ βραχὺ δαπανώμενος  
θάνατον λοιπὸν ἐπικαλεῖται. [Σεραπ. Μ', 932].

### Ἐκ τῶν Γρηγορίου Νύσσης.

Ὅτι πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον ἄτοπα τὴν  
ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ γάμου ἔχει, ἐν ᾧ καὶ οἶος ὁ  
κατὰ ἀλήθειαν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ ἐστίν.  
(Περὶ παρθενίας ΜΓ', 337-416).— Ὅτι Ἡλίας  
καὶ Ἰωάννης τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου τούτου  
ἐπεμελήθησαν. (αὐτόθ. 349 κ. ε).— Ὅτι τὸν  
εἰς πολλὰ μεριζόμενον τελειωθῆναι τὴν ψυχὴν  
ἀδύνατον. (αὐτόθ. 352).— Ὅτι οὐδὲ ὁ γάμος  
τῶν κατεγνωσμένων ἐστίν. (αὐτόθ. 353-357).  
— Ὅτι δυσμετάθετον ἐπὶ παντὸς ἡ συνήθεια.  
(αὐτόθ. 357-360).— Ὅτι ἡ ἀληθὴς παρθενία  
ἐν παντὶ ἐπιτηδεύματι θεωρεῖται. (αὐτόθ.  
381-401).— Ὅτι οὐ δεῖ πέραν τοῦ δέοντος  
ἀσκεῖν τὴν ἐγκράτειαν. (αὐτόθ. 401-409).—  
Ὅτι χρὴ τὸν τὴν ἀκριβείαν τοῦ βίου μαθεῖν  
βουλούμενον παρὰ κατορθώσαντος διδάσκεσθαι.  
(αὐτόθ. 409-416).

Περὶ τοῦ βίου Μωσέως, ἢ περὶ τῆς κατ' ἀ-  
ρετὴν τελειότητος. (ΜΔ', 297. 429).

Ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου.

Ὁ βίος ὁ καθαρὸς πολλοὺς ἔχει τοὺς νοθεύ-  
οντας. Τοῦτο αὐτὸ τεκμήριον τοῦ σπουδαίου  
εἶναι τὸ δόγμα, τὸ πολλοὺς ὑποκρίνεσθαι καὶ  
μιμεῖσθαι· οὐ γὰρ ἄν, εἰ μὴ καλὸν ἦν, ὑπεκρί-  
νοντο· οὐδεὶς δ' ἂν ἔλοιτο ὑποκρίνεσθαι τὸν

ἐν φαυλότητι, ἀλλὰ τὸν ἐν μοναδικῷ βίῳ. Τί οὖν ἂν εἴπομεν πρὸς τοὺς Ἑλληνας (τοὺς εἰδωλολάτραις); Ἐρχεται Ἕλληνας, καὶ λέγει, ὅτι βούλομαι γενέσθαι χριστιανός, ἀλλ' οὐκ οἶδα τί προσθῶμαι· μάχη παρ' ὑμῖν πολλή καὶ στάσις, πολὺς θέρυβος· ποῖον ἔλωμαι δόγμα; τί αἰρήσομαι; Ἐκαστος λέγει, ὅτι Ἐγὼ ἀληθεύω. Τίτι πεισθῶ, μηδὲν ὅλως εἰδὼς ἐν ταῖς Γραφαῖς; Κἀκεῖνοι τὸ αὐτὸ προβάλλονται. Πάνυ γε τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶν. Εἰ μὲν γὰρ λογισμοῖς ἐλέγομεν πείθεσθαι, εἰκότως ἐθοροβοῦ, εἰ δὲ ταῖς Γραφαῖς λέγομεν πιστεύειν, αὐταὶ δὲ ἀπλαῖ καὶ ἀληθεῖς, εὐκολόν σοι τὸ κρινόμενον. Εἴ τις ἐκείναις συμφωνεῖ, οὗτος Χριστιανός· εἴ τις μάχεται, οὗτος πῶρρον τοῦ κανόνος τούτου. Τί οὖν, ἂν ἐκεῖνος ἐλθὼν εἴπῃ, τοῦτο ἔχειν τὴν Γραφήν, σὺ δὲ ἕτερον λέγῃς, καὶ ἄλλως παρεξηγήσθε τὰς Γραφάς, τὰς δικαιοσύνας αὐτῶν ἔλκοντες; Σὺ οὖν, εἰπέ μοι, νοῦν οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κρίσιν; Καὶ πῶς ἂν δυναίμην, φησί, μηδὲ εἰδὼς κρίνειν τὰ ὑμέτερά; μαθητῆς βούλομαι γενέσθαι, σὺ δὲ με ἤδη διδάσκων ποιεῖς. Ἄν ταῦτα λέγῃ, τί, φησὶν, ἀποκρινόμεθα; πῶς αὐτὸν πείσομεν; Ἐρωτήσωμεν, εἰ μὴ σκῆψις ταῦτα καὶ πρόφασις κτλ. (Ξ', 243-246).

Βίος ὁ παρῶν οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἀλλ' ἡ ἐβδομάς μία, ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, τελευτῶν δὲ εἰς τὴν ἐβδόμη, καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς ἀνακυκλούμενος διαστήμασι, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἀνιῶν ἀρχήν, καὶ καταβαίνων εἰς τὴν τελευτήν· διόπερ ὀγδόη ἡμέραν οὐκ ἂν προσείποι τις τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ πρώτην· οὐ γὰρ ἐκτείνεται εἰς ὀγδοὸν ἀριθμὸν ὁ τῆς ἐβδομάδος κύκλος. Ὅταν δὲ ταῦτα πάντα παύσῃται καὶ καταλυθῇ, τότε ὁ τῆς ὀγδοῦδος δρόμος εἰς μέσον ἄγεται· οὐ γὰρ ἀνατρέχει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ τῶν ἐξῆς ἔχεται διαστημάτων κ. ἐ. (ΜΖ', 415-422).

Ὁ βίος ἡμῶν καὶ ἡ ζωὴ πολλῆς γέμει ταρχῆς, καὶ θορύβων πάντα μεστὰ εἰσιν. Ἄλλ' οὐ τοῦτό ἐστι τὸ χαλεπὸν, ἀγαπητοί, ἀλλ' ὅτι τοὺς θορύβους τούτους καὶ τὰς ταρχῆς, ἢ πρὸς τὸ πρόκτερον μεταθεῖναι δυνάμενοι, ἢ μένοντες φέρειν ἀλύπως, οὐδέτερον τούτων μεμελετήκαμεν, ἀλλ' ἀποδυσπετοῦντες τὸν ἅπαντα διατελοῦμεν χρόνον· καὶ ὁ μὲν πενίαν, ὁ δὲ νόσον ὀδύρεται, ἄλλος φροντῖδων ὄγκον, καὶ προσητασίαν οἰκίαν, ἕτερος παιδοτροφίαν, ἄλλος

ἀπαιδίαν. Καὶ θεὰ τῆς ἀνοίας τὴν ὑπερβολὴν· οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἴσως πάντες θρηνοῦμεν. Καὶ τοιγε εἰ τῶν ταρχῆτων ἡ φύσις ἡμῖν αἰτία τῶν ὀδύρων ἦν, οὐκ ἔχρη ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἴσως ὀδύρεσθαι. Ἄλλ' εἰ πενία κακὸν καὶ ἀφόρητον, τὸν ἐν πλούτῳ ζῶντα οὐδέποτε ἔχρη ἀλύειν· καὶ εἰ ἀπαιδία κακόν, τὸν πολυπαιδίας ἀπολύοντα εὐθυμεῖν ἔχρη. Πάλιν, εἰ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως πράγματα διοικεῖν, καὶ τιμῶν ἀπολαύειν, καὶ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ὑποκειμένους ζηλωτῶν, ἔχρη τὸν ἀπράγμονα βίον καὶ γαλήνῳ φευκτὸν εἶναι, καὶ παρὰ πάντων ἀνθρώπων μισεῖσθαι. Νῦν δὲ ὅταν ἴδῃς ὅτι πλούσιοι καὶ πένητες ἴσως ὀδύρονται, πολλάκις δὲ ὁ πλουτῶν ὑπὲρ τὸν πένητα τοῦτο πάλιν ποιεῖ, καὶ ὁ ἀρχῆς ἀπολαύων, καὶ ὁ ἀρχόμενος, καὶ ὁ πολλῶν παίδων πατήρ, καὶ ὁ μηδένα ἐσχῆκώς, μὴ τὰ πράγματα τῆς ἀταξίας αἰτιώμεθα, ἀλλὰ τοὺς οὐ δυνάμενους αὐτοῖς εἰς δέον χρῆσασθαι, καὶ πάσης ἀθυμίας ἀπαλλάττειν ἑαυτοῦς. Ἡ γὰρ ταρχῆ καὶ ὁ θέρυβος οὐχὶ τούτων ἐστὶ περιπέτεια, ἀλλ' ἡμεῖς καὶ ἡ ἡμετέρα διάνοια· ὡς ἐὰν αὐτὴ καλῶς ἡμῖν ἢ κατεσκευασμένη, καὶ μυρίοι πανταχόθεν ἐγείρωνται χειμῶνες, ἐν γαλήνῃ καὶ λιμένι καθευδόμεθα διὰ παντός· ὡς περ οὖν οὐκ εὖ ἐχοῦσης αὐτῆς, καὶ ἐξ οὐρίων ἡμῖν ἅπαντα φέρηται, τῶν ἐν ναυαγίοις ὄντων οὐδὲν ἄμεινον διακείσόμεθα. Τοῦτο γοῦν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων ἰδεῖν καὶ ἐπὶ τῶν σιτίων. (Ν', 749-764).

Ἐλπεσθαι χρὴ πάντ'· ἐπεὶ οὐκ ἐστ' οὐδὲν ἄεπτον.

Ράδια πάντα Θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν. (Λίτος).

Καὶ ἐκ τοῦ κωμικοῦ Μενάνδρου.

Ἦμην ἐγὼ τοὺς πλουσίους, ὦ Φανία,  
Οἷς μὴ τὸ δανείζεσθαι πρόσσεστιν, οὐ στένειν  
Τὰς νύκτας, οὐδὲ στρεφομένους ἄνω κάτω  
Οἷμοι λέγειν, ἡδὴν δὲ καὶ πρῶν τινα  
Ἦπνον καθεύδειν, ἀλλὰ τῶν πτωχῶν τινά.  
Νοῦν δὲ καὶ τοὺς μακαρίους καλουμένους  
Ἦμας ὀρῶ ποιοῦντας ἡμῖν ἐμφερῆ.

Βίος ἐνάρετος χρησιμώτερος σημείων καὶ θαυμάτων, καὶ κατὰ τί διαφέρει πολιτεία σημείων. (ΝΑ', 77-88).

Βίος ἀκάθαρτος. Οὐ γὰρ ἐστὶν, οὐκ ἐστὶ βίον ἀκάθαρτον ἔχοντα, μὴ καὶ περὶ τὴν πίστιν σαλεύεσθαι. Ἡ μὲν γὰρ πίστις τῆς τοῦ Πνεύματος δεῖται βοήθειας· καὶ τῆς παραμονῆς, ἵνα ἄσειστος μένη, ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βοή-

θεια διὰ βίου καθαρῶς καὶ πολιτείας ἀρίστης ἡμῖν εἴωθε παρκαμένειν· διὰ τοῦτο οἱ ἀκάθαρτον βίον ἔχοντες διὰ τῶν ψυχρῶν λογισμῶν πρὸς βραχὺ παρκαμυητάμενοι, μείζονα τῆς γεέννης ἀνάψουσιν ἑαυτοῖς τὴν φλόγα κ.έ.—  
 \*Ἀκουσον τί φησιν ὁ Παῦλος τῷ Τιμοθέῳ γράφων· «Ἰνα στρατεύσῃ, φησί, τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν.» Α'. πρ. Τιμ. Α', 19. Ἡ δὲ ἀγαθὴ συνείδησις ἀπὸ βίου καὶ πράξεων ὀρθῶν γένοιο· ἄν· πονηραὶ δὲ πράξεις τῇ τῆς πίστεως λυμίζονται στερόβητοι. \*Ὅπερ γὰρ ἐστὶν ἡ τροφή τῷ σώματι, τοῦτο ἡ πολιτεία τῇ πίστει· καὶ καθάπερ ἡ τῆς σαρκὸς φύσις τῆς ἡμετέρας οὐκ ἂν διακρατηθεῖν χωρὶς τροφῆς, οὕτως οὐδὲ ἡ πίστις χωρὶς ἔργων ἀγαθῶν. «Χωρὶς γὰρ ἔργων ἡ πίστις νεκρά.» Ἰάκ. Β', 20. \*Ἄπερ ἅπαντα λογιζόμενοι μετ' ἀκριβείας, ἐπιμελώμεθα πολιτείας ἀρίστης, ὥστε γενέσθαι διπλοῦν ἡμῖν τὸν μισθόν· ἓνα μὲν, τὸν ἐκ τῆς τῶν ἔργων ἀμοιβῆς· ἡτοιμασμένον, ἕτερον δέ, τὸν ἐκ τῆς κατὰ τὴν πίσιν στερόβητος. (αὐτόθ. 280-282).

Βίος ὁ παρῶν πανδοχεῖόν ἐστι. Μέχρι πότε χρήματα; μέχρι πότε ἄργυρος; μέχρι πότε χρυσός; μέχρι πότε οἶνος ἐκχεόμενος; μέχρι πότε κολακεῖαι οἰκετῶν; μέχρι πότε κρητῆρες ἐσταμμένοι; μέχρι τίνος συμπόσια σατανικὰ καὶ διαβολικῆς γέμοντα ἐνεργεῖα; Οὐκ οἶσθα ὅτι ἀποδημῖα ὁ παρῶν βίος; μὴ γὰρ πολίτης εἶ; Ὀδίτης εἶ. Συνῆκας; τί εἶπον; οὐκ εἶ πολίτης, ἀλλ' Ὀδίτης εἶ καὶ ὀδοιπόρος. Μὴ εἶπης ἔχω τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ἔχω τήνδε· οὐκ ἔχει οὐδεὶς πόλιν· ἡ πόλις ἄνω ἐστὶ· τὰ παρόντα ὁδός ἐστιν. Ὀδεύομεν τοίνυν καθ' ἡμέραν, ἕως ἡ φύσις ἐπιτρέχει. \*Ἔστι τις ἐν ὁδοῦ χρυσίον κατορύττων; \*Ὅταν οὖν εἰσέλθῃς εἰς πανδοχεῖον, εἰπέ μοι, τὸ πανδοχεῖον καλλωπίζεις; οὐχί, ἀλλ' ἐσθίεις, καὶ πίνεις, καὶ ἐπιγίγει ἐξελεθεῖν. Πανδοχεῖόν ἐστιν ὁ παρῶν βίος· εἰσήλθομεν, καταλύομεν τὸν παρόντα βίον· σπουδάζομεν ἐξελεθεῖν μετὰ καλῆς ἐλπίδος· μηδὲν ἀφώμεν ὧδε, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἐκεῖ. (NB', 400-414).

Βίος ὁ τῶν κατὰ Χριστὸν μοναχῶν, ὁ δοκῶν εἶναι φορτικὸς καὶ ἐπαχθής, λέγω τῶν μοναχῶν τῶν ἐστχυρωμένων, πολὺ τούτου τοῦ δοκοῦντος εἶναι προσηνοῦς καὶ ἀπαλωτέρου

γλυκύτερός ἐστι καὶ ποθεινότερος. Σύγκρισις ἐγκοσμίου καὶ μοναχικοῦ βίου, καὶ περιγραφή ἀμφοτέρων. (NH', 643-654).

Βίος ἐκ πίστεως καὶ καλῶν ἔργων, καὶ ἔργα καλὰ χωρὶς πίστεως· Ὁμιλία. (MH', 1081-1088).

\*Ὁ βίος, ἀδελφοί, πολλῆς γέμει δυσκολίας, καὶ δεῖ πάντως καὶ δίκαιον καὶ ἀδικον καὶ εὐσεβῆ καὶ ἀσεβῆ θλίβεσθαι. Ἀλλὰ πολλὴ ἡ διαφορὰ· ἄλλο γὰρ ἐστὶν ὡς οἰκεῖον παιδεύεσθαι, καὶ ἄλλο ὡς ἀλλότριον μαρτύρεσθαι. (αὐτόθ. 1085).

Γλυκὺς ὁ παρῶν βίος, καὶ πολλῆς γέμων ἡδονῆς· ἀλλ' οὐχ ἄπκσιν, ἀλλὰ τοῖς προσηλωμένοις αὐτῷ· εἰ δὲ τις εἰς τὸν οὐρανὸν διαβλέψει, καὶ τὰ ἐκεῖ ἴδοι καλὰ, ταχέως αὐτοῦ καταρροήσῃ, καὶ οὐδένα ποιήσεται λόγον· ἐπεὶ καὶ κάλλος σωμάτων, ἕως ἂν ἕτερον μὴ φαίνεται λαμπρότερον, θαυμαζέται, ἐπειδὴν δὲ φαίνεται τὸ κρεῖττον, καταρροεῖται τὸ πρότερον. \*Ἄν τοίνυν θελήσωμεν καὶ ἡμεῖς; εἰς ἐκεῖνο τὸ κάλλος ἰδεῖν, καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῆς ἐκεῖ βασιλείας κατοπεῦσαι, ταχέως ἑαυτοῦ τῶν δεσμῶν ἀπολύσομεν τῶν παρόντων. Δεσμός γὰρ τις ἐστὶν ἡ πρὸς τὰ παρόντα συμπάθεια. (NB', 369. κ. ε.).

Βίος καθαρὸς καὶ ὀρθὸς μεγίστης ἐστὶν ὠφελείας αἴτιος. Χωρὶς δὲ τούτων, μάθε ὅτι οὕτε τὸ βάπτισμα, οὕτε ἀμαρτημάτων ἄρσεις, οὐ γινώσκει, οὐ μυτηρίων κοινωνία, οὐ τράπεζα ἱερά, οὐχ ἡ ἀπόλαυσις τοῦ σώματος, οὐχ ἡ κοινωνία τοῦ αἵματος, οὐκ ἄλλο οὐδὲν τούτων ἡμᾶς ὠφελῆσαι δυνήσεται, ἐὰν μὴ βίον ὀρθόν, καὶ θαυμαστόν, καὶ πάσης ἀμαρτίας ἀπηλλαγμένον ἔχωμεν. (NA', 250 κ. ε.).

Μέγα βίος, ἀγαπητοί· καὶ σφόδρα θηριώδης ἢ τις, καὶ φανερώς οὐ καταγινώσκῃ τὸ δόγμα, ἀλλ' ἀποδέχεται λάθρα, ἀλλ' ἐπαίνεσεται, ἀλλὰ θαυμάσεται. Καὶ πόθεν, φησίν, ἂν γένοιτο βίος ἀριστος; Οὐδαμῶθεν, ἀλλ' ἀπὸ θείας ἐνεργείας. Τί οὖν, ὅταν καὶ Ἕλληνες ὧσι τοιοῦτοι; Ἐκεῖνοι, εἶπου καὶ εἶεν τοιοῦτοι, οἱ μὲν φύσει, οἱ δὲ διὰ κενοδοξίαν. Βούλει μαθεῖν, ὅση ἡ τοῦ βίου λαμπρότης, ὅση ἔχει τὴν πειθῶ; Πολλοὶ τῶν αἰρετικῶν οὕτως ἴσχυσαν, καὶ τὰ δόγματα καὶ τοὶ αὐτοῖς ὄντα διεφθαρμένα, οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἰδοὶ τῇ περὶ τὸν βίον οὐκ ἔτι τὸ δόγμα ἐξήτασαν· ἄλλοι δὲ καὶ καταγινώσκοντες αὐτῶν διὰ τὸ

δόγμα, ἠδέσθησαν διὰ τὸν βίον· οὐ καλῶς μὲν, πλὴν ὅμως τοῦτο ἔπαθον. Τοῦτο τὰ σεμνὰ τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας διέβαλε, τοῦτο τὰ πάντα ἀνέτρεψε, τὸ μηδὲνα λόγον εἶναι βίου μηδενί, τοῦτο τῇ πίστει λυμάνεται. Λέγομεν ὅτι Θεός ἐστιν ὁ Χριστός, μυρία καὶ ἕτερα παράγομεν, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο, ὅτι ἔπεισεν ἅπαντας ὀρθῶς ζῆν· ἀλλὰ τοῦτο ἐν ὀλίγοις ἐστί· τὸ τῆς ἀναστάσεως δόγμα λυμάνεται ἢ τοῦ βίου φαυλότητος, τὸ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, τὸ τῆς κρίσεως. Πολλὰ καὶ ἕτερα ἐπισπᾶται, εἰμαρμένην, ἀνάγκην, τὸ ἀπρονόητον. Ψυχὴ γὰρ βραπτισθεῖσα μυρίους κακοῖς, ὡς περ τινὰς παραμυθίας ταύτας ἐπινοεῖν ἑαυτῇ πειρᾶται· ἔνκ μὴ λυπητὴ λογίζομένη, ὅτι κρίσις ἐστί, καὶ ὅτι ἐφ' ἡμῖν κεῖται τὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ τῆς κακίας. Μυρία ὁ βίος ἐργάζεται κακὰ, θηρία τοὺς ἀνθρώπους ποιεῖ, καὶ θηρίων ἀλογωτέρους· ἄπερ γὰρ ἐν ἐκάστη φύσει τῶν θηρίων ἐστί, ταῦτα πολλάκις εἰς ἔνκ ἀνθρωπον συνήγαγε, καὶ τὸ πᾶν ἀνέτρεψε· (Ξ', 331-332).— Περὶ ἀκολάστου βίου. (αὐτόθ. 472-474).— Διὰ βίου καθαροῦ δυνάμεθα ἀπίστους καὶ εἰδωλολάτρους ἐφεκλύσαι. Τοῦτο γὰρ ἐστί μέγα δεῖγμα τῆς ἀληθείας. Οὗτος ὁ συλλογισμὸς ὁ ἀναντιρρήτος, ὁ διὰ τῶν ἔργων· ἐπεὶ κἂν μυρία φιλοσοφήσωμεν διὰ τῶν λόγων, βίον δὲ μὴ παρεχώμεθα ἐκείνων βελτίονα, τὸ κέρδος οὐδέν. Οὐ γὰρ τοῖς λεγομένοις προσέχουσιν, ἀλλ' ἀ πράττομεν ἐξετάζουσι, καὶ φασί· Σὺ πρότερος τοῖς σοῖς ῥήμασι πείθου, καὶ τότε ἑτέροις παραίνοι. (ΞΑ', 28-30. 52).

Βίος ἐλάττων καὶ βελτίων, καὶ πίστις ἴση. Ἐν τῇ πίστει ἴσου· πάντας εἶναι χρῆ, ἐπειδὴ μία πίστις· ἐν ἀρετῇ δὲ βίου οὐκ ἐνὶ πάντας εἶναι τοὺς αὐτούς. Πίστις μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ἢ μὲν ἐλάττων, ἢ δὲ βελτίων, ἀλλ' ἢ αὐτὴ πάντων τῶν ἀληθῶς πιστευόντων· ἐπὶ δὲ βίου ἔστι τοὺς μὲν σπουδαιότερους εἶναι, τοὺς δὲ ῥαθυμοτέρους· καὶ τοὺς μὲν ἀκριβεστέρους, τοὺς δὲ καταδεεστέρους· καὶ τοὺς μὲν τὰ μείζω, τοὺς δὲ τὰ ἐλάττω κατωρθωκένας· καὶ τοὺς μὲν χλεπώτερκ, τοὺς δὲ καταδεέστερα πεπλημεληκένας. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Ἀπόστολος· «Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται» Α'. πρ. Κορ. Γ', 12-15. Τὴν πρᾶ-

ξιν ἐνταῦθά φησι· διὰ γὰρ τοῦτο φησιν· Ἐκαστός τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, κατὰ τὸν ἴδιον κόπον· οὐ κατὰ τὸ τέλος, ἀλλὰ κατὰ τὸν κόπον. Ὁ δὲ λέγει τοῦτο ἐστίν· Εἴ τις κακὸν βίον ἔχει μετὰ πίστεως ὀρθῆς, οὐ προστήτεται αὐτοῦ ἢ πίστις εἰς τὸ μὴ κολάζεσθαι, τοῦ ἔργου κατακαίωμένου. (ΞΑ', 75-82).

Βίος καθαρὸς πολλὴν παρασκευάζει δόξαν τῷ Θεῷ. (αὐτόθ. 145.— ΞΒ', 519).— Βίος διεφθαρμένος πονηρὰ τίκει δόγματα. (αὐτόθ. 351).— Βίου ὑψηλοῦ καὶ φιλοσόφου ὑποδείγματα. (αὐτόθ. 363).— Οὐδὲν τοῦ παρόντος βίου ἐλεεινότερον. (ΞΒ', 193-198. 519).— Πειρακτικὸν ἀνθρώπου ὁ βίος· ἐπὶ τῆς γῆς. (αὐτόθ. 465 κ. ἐ.— ΞΓ', 165).— Θαλάσση παρείκασται ὁ παρὼν βίος. (Ὁμιλία. ΞΔ', 19-22).— Πρὸς τοὺς μεγάλα τὰ παρόντα νομίζοντας, καὶ περὶ τὰ τοῦ βίου λαμπρὰ ἐπτοημένους. (Ὁμιλία. αὐτόθ. 453-461).

Πειθώμεθα δὲ τῇ θείᾳ Γραφῇ, καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῆς εἰρημένοις κατακολουθοῦντες, τὰ ὑγιῆ δόγματα σπουδάζωμεν ἐναποτίθεσθαι ταῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ βίου ἀκριβειαν ἐπιδείκνυσθαι· ἵνα καὶ ὁ βίος μαρτυρῇ τοῖς δόγμασι, καὶ τὰ δόγματα τὸν βίον ἀξιопιστότερον ἐπιφαίνῃ. Οὔτε γὰρ ἐὰν ἔχωμεν δόγματα μὲν ὀρθὰ, βίου δὲ ἀμελῶμεν, ὄφελος ἡμῖν ἔσται τι· οὔτε ἐὰν βίον ἔχοντες, τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἀμελῶμεν, κερδᾶναί τι χρησίμων καὶ πρὸς σωτηρίαν ἡμετέραν δυνησόμεθα. Προσῆκει γὰρ κοσμεῖσθαι καὶ δογμάτων ὀρθότητι, καὶ βίου ἐπιμελείᾳ. (αὐτόθ. 500).— Ὅτι οὐ μέχρι τοῦ παρόντος βίου ἔστηκε τὰ ἡμέτερα. (ΝΖ', 207 κ. ἐ.).— Ἄνευ βίου καθαροῦ οὐδεὶς σωθῆναι δύναται. (αὐτόθ. 321 κ. ἐ.).— Ἐνάρετον βίον θαυμαζοῦσιν οἱ ἔθνη· οἱ μὲν τὸ θαυματουργοῦντος. (αὐτόθ. 377 κ. ἐ.).

Τὸ γὰρ τοι βιοῦν ὀρθῶς, ἄτε δὲ οἶμαι προοίμιον τοῦ φρονεῖν, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ φρονίμων ἀνδρῶν σπουδάζεσθαι κατεδείχθη. Μὴ καθαρῶ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι, φησὶν οὐ θεμιτὸν ἢ θεσπεσίῃ φωνῇ· οἱ πολλοὶ δὲ οὐ διὰ τὸ φρονεῖν, ἀλλ' αὐτὸ δι' αὐτό, καὶ τελειότητα ἀνθρωπίνην ἠγῆνται τὸ βιοῦν ὀρθῶς· τὴν ὁδὸν οὐχ ὁδόν, ἀλλ' ἐφ' ὃ δεῖ δι' αὐτῆς φθάσαι νομίζοντες, κακῶς φρονούντες. Σωφροσύνη γὰρ ἄλογος, καὶ ἀποχὴ κρεωδαισίς· πολλὴ παρὰ

πολλοῖς ἀλόγοις εἶδεν ἐνδεδόται παρὰ τῆς φύσεως· ἀλλ' οὐκ ἐπαινοῦμεν οὔτε κορώνην, οὔτε ἄλλο τι τῶν εὐρακμένων φυσικὴν ἀρετὴν, ὅτι φρονήσεως ἔρημα· ἡ δὲ κατὰ νοῦν ζωὴ, τέλος ἀνθρώπου· ταύτην μετῴμεν, θεόθεν τε αἰτοῦντες θεῖα φρονεῖν, καὶ αὐτοί, τὸν δυνατὸν τρόπον, τὸ φρονεῖν ἀπανταχόθεν συλλέγοντες. [Συνέσ. ΞΓ', 1525-1528].

### Ἐκ τῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Βίοι εἰς ἀρετὴν ὀδηγοῦντες ἡμᾶς τέσσαρες. Προτέταχεν (ὁ νομοθέτης) τέσσαρες ποιεῖσθαι σημεῖων διαφορὰς, ὥστε δι' αὐτῶν ἀναξυγνύναι τε καὶ ἀπαίρειν τοὺς τε πρὸς ἡῶ καὶ λίβας, βορῶν τε καὶ νότον. Οἴμαι οὖν τὰς τέσσαρας ἡμῖν τῶν Εὐαγγελίων συγγραφὰς διὰ τούτου σημαίνεσθαι, δι' ὧν ὁ σύμπασις παιδαγωγεῖται κόσμος πρὸς δογματικὴν τε ἀμικ καὶ ἠθικὴν ἐπιστήμην.—Λόγου τοιγαροῦν τοῦ παρ' ἡμῖν τέσσαρας εὐρήσομεν τὰς διαφορὰς, δι' ὧν ἡ σύμπασα γῆ τὸν ἀριστόν τε καὶ εὐδόκιμον ἀληθῶς κατορθώσῃ βίον· μία μὲν οὖν ἐστὶ καὶ πρώτη, δι' ἧς πρὸς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ εἰς ἀνάληψιν θεοῦ φωτὸς καλεῖν εἰθίμεθα τοὺς τῆς κτίσεως παρὰ τὸν κτίστην λελατρευκότας. Τοῖς γε μὴν ἤδη πεπιστευκόσιν αἱ τρεῖς ἕτεραι τοῦ λόγου διαφοραὶ πρέποιεν ἂν εἰκότως· ἐπεὶ τοὶ καὶ τρεῖς εἶναι βίου καὶ πολιτείας διαφορὰς ἐδίδασκεν ὁ Σωτὴρ, ὅτι τὰ καταβληθέντα τῶν σπερμάτων ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν ἐποίησε καρπὸν, ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα. Μκθ. Π', 23. Οὐκοῦν ἐστὶ τις ἐκάστῳ λόγος τῶν τοιούτων. (ΞΗ', 400).

«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα». Πόθεν ἀπολύεις; ἐκ τοῦ βιωτικοῦ σκλάβου. Αὐτὰρ γὰρ καὶ δεσμοτῆριον ὁ βίος. (ΟΒ', 504).

### Ἐκ τῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου.

Βίος ἀνθρώπου πειρατήριον ἐπὶ τῆς γῆς ἐστίν· εἰς τό, «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν». Ματθ. ΚΓ', 41. Οὐκ ἐστίν, ὃ φίλη κεφαλὴ, μηχανὴν εὑρεῖν, δι' ἧς ἂν τις γένοιτο συμφορῶν ἐλεύθερος. Ἀλλὰ θῆκτον ἂν τις ἐν μεγίστῳ κλύδωνι κυβερνήτου καὶ οἰκῶν χωρὶς διασωθῆι, ἢ τὸν κλύδωνα τοῦ βίου τούτου δικφύγοι, πειρασμῶ μὴ

περιπεσόν. Εἰ γὰρ πειρατήριον ἐστίν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, πῶς ἐστίν ἐν τῷ πειρατηρίῳ ὄντας μὴ πειράζεσθαι; Ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ περιπεσεῖν ἕως ἀδύνατον, τὸ δὲ μὴ ἠττηθῆναι δυνατόν. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀμαθίᾳ βεβαπτισμένοι πρὸς τὰς συμφορὰς ἔχουσι τὰς ψυχὰς ἀπαρχμυθήτους, οἱ δὲ λογισμῶ σώφρονι κυβερνώμενοι, ἀπωθοῦνται ταύτας, οὐ τῷ γενναίῳ ἐνεγκεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ στεφάνου δνειροπολεῖν. (ΟΗ', 517-520).

Τὸ χρεὼν οὐδὲ προμηνυόμενον διαφυγεῖν οἶόν τε. Ὑπέρχεται γὰρ τὰς ἀνθρωπίνους ψυχὰς ἐλπίσι θωπεύων χρηστὰς, καὶ περιάγει αὐτὰς ἐκεῖσε, ὅθεν αὐτῶν βεβαίως κρατήσῃ καὶ περῖσται. (αὐτόθ. 520).

Ἄ σοι πέπτωται, ταῦτα τλήθῃ γενναίως, Καὶ μὴ σοφίζου. Τὸ χρεὼν γὰρ οὐ φεύξεις.

(αὐτόθ. σημ.).

Βίος σύμφωνος τοῖς λεγομένοις καὶ τῷ δόγματι. «Ὅτι δὲ πάντες οὐχ οἷς λέγομεν, ἀλλ' οἷς πράττομεν προσέχουσι, καὶ ἀπὸ τούτων φέρουσι τὴν ψῆφον, καὶ εἰ μὴ φανερῶς, ἀλλὰ κατὰ γνώμην μετ' ἐξουσίας ἀποφάνονται, καὶ τοῦτο εἰδέναι χρὴ. Οὐκοῦν χρὴ σύνδρομον τῷ λόγῳ ἔχειν τὸν βίον, καὶ συμβαίνουσιν τῷ δόγματι τὴν πολιτείαν, ἵνα μὴ λόγοις νικῶντες, τοῖς πράγμασιν ἠττώμεθα. (αὐτόθ. 633).

Βίος ἄνευ λόγου μᾶλλον ὠφελεῖν πέφυκεν, ἢ λόγος ἄνευ βίου. Ὁ μὲν γὰρ καὶ σιγῶν ὠφελεῖ, ὁ δὲ καὶ βοῶν ἐνοχλεῖ. Εἰ δὲ καὶ λόγος καὶ βίος συνδράμοιεν, φιλοσοφίας ἀπάσης ἀποτελοῦσιν ἄγαλμα. (αὐτόθ. 708).—Βίος ἀνθρώπου. Βλέπ. ἐν τῷ, Ἀθλιότης τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Ἀνθρωπός ἐστι πνεῦμα καὶ σικιὰ μόνον· τὸ μηδὲν ἐστὶ καὶ σικιὰ κατὰ χθονός. (Ἀθίν. βιβλ. η').

Βίος ὀρθός καὶ μὴ ἡσεως ἄξιός. Περὶ τοῦ Παύλου, ὅτι «Σκεῦος ἐκλογῆς μοι ἐστίν οὗτος» (Πράξ. Θ', 15) φησὶν ὁ Χριστός, ὅτε τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα ἐνεχείρισεν. Οὐ γὰρ ἂν, ὑπὲρ ἧς τὸ τίμιον αὐτοῦ αἶμα ἐξέχεεν Ἐκκλησίας, ταύτην φέρων παρὰ δέδωκεν διδασκάλῳ μὴ μέλλοντι τὴν ἀρετὴν ἀντίρροπον συνοίσειν τῇ χάριτι· ἀλλ' οὐδὲ ταύτην ἐποιεῖτο τὴν μαρτυρίαν, μὴ συμβαίνουσιν ὀρθῶν αὐτοῦ τὴν προθυμίαν τῷ μεγέθει τοῦ πράγματος. Τρέχειν γὰρ τὸ κήρυγμα πανταχοῦ ἐδούλετο, οὐ μόνον τῷ

λόγω, ἀλλὰ καὶ τῷ τρόπῳ τῶν κηρυττόντων νευρούμενον. Ἐὰ μὲν γὰρ σημεῖα καὶ ὑπόνοιαν δύναται δέξασθαι πονηράν, βίος δὲ ὀρθὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβόλου ἐμφράττει τὸ στόμα. Μὴ τοίνυν ἐκ τῶν σημείων μόνον νομιζέτωσαν κερρατηκῆναι τὸ κήρυγμα, οἱ μηδεμίαν βίου ὀρθοῦ βουλόμενοι ποιεῖσθαι πρόνοιαν. Συνέπραττε γὰρ τοῖς γινομένοις καὶ λεγομένοις καὶ ὁ τῶν κηρυττόντων βίος, μηδεμίαν λαβὴν διδούς. Εἰ τοίνυν καὶ νῦν ὁ τῶν ὑφηγητῶν βίος ἡμιλλᾷτο τῇ ἀποστολικῇ πολιτείᾳ, ἕως μὲν καὶ σημεῖα ἐγένετο ἂν· εἰ δὲ καὶ μὴ ἐγένετο, ἤρκει πρὸς φωτισμὸν τῶν ὀρώντων. (αὐτόθ. 1141). — Βίος καθαρὸς καὶ ἀρετῇ ἀπέπτησαν καὶ ἀπεπήδησαν· τὸ δὲ τῆς εἰρήνης ὄνομα πανταχοῦ, τὸ δὲ πρᾶγμα οὐδαμοῦ. (αὐτόθ.).

#### Ἐκ τῶν τοῦ Νεΐλου.

Ἡ κατὰ Θεὸν ἀρετὴ πλούτου τιμιωτέρα ἐστίν, ὁ δὲ ἡσύχιος βίος χρημάτων ἀναριθμήτων περιφανεστέρος. Καλὸν τοίνυν ἀσπάξασθαι τὸ καλόν. (ΟΘ', 301).

Ἄνωθεν τὸ συμφέρον ἡμῖν ὁ Θεὸς ἐπιστάμενος εἰς δύο βίους διεῖλε τὰ ἀνθρώπινα, εἰς τε τὸν παρόντα τοῦτον, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα· ὧν τὸν μὲν παρόντα πρὸς μάθησιν ἀναγκαῖον θέλων δεῖξει τοῖς λογικοῖς, θλίψεως καὶ λύπης γέμειν, καὶ ὀδύνης πεποιήκεν. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσα μάθησίς τε, καὶ παιδεύσις προσούσας ἔχει τὰς λύπας καὶ ἀλγηδόνας, δι' ὧν σωφρονέστεροί τε καὶ βελτίους ἑαυτῶν οἱ παιδευόμενοι γίνονται, διδάσκει μὲν τοῦτο ἡμᾶς καὶ ἡ πεῖρα τῶν πραγμάτων σαφῶς κ. ε. (αὐτόθ. 329).

#### Ἐκ τῶν Θεοδωρήτου Κύρρου.

Οἱ βίοι τῶν ἀνθρώπων διάφοροι· οἱ μὲν γὰρ τὴν ἄκραν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσιν, οἱ δὲ τὴν καλουμένην πολιτικὴν ἀρετὴν· ἄλλοι βασιλείαν, ἢ στρατηγίαν ἰθύνουσι. Χρὴ τοίνυν ἕκαστον ἐξετάζειν πρὸς τὴν πολιτείαν, ἣν μέτειπιν. (Π', 673).

Βίοι διάφοροι καὶ πολλοὶ οἱ τῆς εὐσεβείας· οἱ μοναδικοὶ καὶ κοινωνικοὶ, οἱ ἐρημικοὶ καὶ πολιτικοὶ, ἰδιωτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ· βασιλικοὶ καὶ ἀποχειροβίωτοι, ναυτικοὶ καὶ γεωργικοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι πολλοὶ καὶ διάφοροι· ἐν

ἐκάστῳ δὲ βίῳ δυνατὸν ἀρέσαι Θεῷ, εἰκότως ὁ προφητικὸς ἔφη λόγος. «Τίς ἔστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδοῖς ἢ ἠρετίσαστο.» Ψαλμ. ΚΔ', 12-13. Ἄντι τοῦ ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ ὃν βιοτεύειν ἐκεῖνος προαιρεῖται, τοὺς προσφεύει αὐτῷ καὶ ἀρμόζοντας θήσει νόμους. Οὕτως ὁ Θεὸς Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, τελώναις καὶ στρατιώταις παρήνεσεν· οὕτως ὁ Θεὸς Ἀπόστολος, καὶ εἰκέταις, καὶ δεσπόταις, καὶ παισὶ, καὶ πατράσι, καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι καταλλήλους τέθεικε νόμους. Πρ. Ἐφεσ. Γ', 1-8.

«Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ Κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια, τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ μακρῦρια αὐτοῦ.» Ψαλμ. ΚΔ', 1. Ὁ γὰρ τῶν ἱερῶν ἐντρυφόμενος λόγων μακρᾷνει τοῖς μετανουῦσι τὸν Σωτῆρα ἔλεον καὶ συγγνώμην παρέχοντα, καὶ στεφανοῦντα σὺν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει τοὺς νικῶντας ἐν ἀρετῇ, καὶ τοὺς μὴ μετανουῦντας κολάζοντα. «Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, καὶ ἰλάσθητι τῇ ἀμαρτίᾳ μου· πολλὴ γὰρ ἐστίν.» Ψαλμ. ΚΔ', 11. Ἐγὼ τοίνυν, φησὶν, ἔλεων σε γενέσθαι ταῖς ἐμαῖς ἀμαρτίαις παρακαλῶ, οὐ διὰ τὴν σπουδαίαν μεταμέλειαν, ἀλλὰ δι' ἣν ἔχεις φιλανθρωπίας προσηγορίαν, καὶ ἐπειδὴ τοῦ σοῦ ὀνόματος τὰς ἐμαῖς ἐλπίδας ἐζήρητσα. (αὐτόθ. 1040). — Σωφρόν. Ἱεροσ. περὶ διαφόρων βίων, ἡλικιωῶν, ἐξαγορεύσεως, καὶ ἐμπειρίας πνευματικοῦ ἱατροῦ. ΠΖ', 3365-3369).

Βίου τέλος ἡ θεογνωσία. (ΠΒ', 492. 652). Βίου ἐπιμελεῖς τίνες; Οἱ τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἐπόμενοι, οἱ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες. Πρ. Τίτ. Β', 1. (αὐτόθ. 864).

Βίων προαιρέσεις πολλαὶ καὶ διάφοροι, μία δὲ πάντων ἀνθρώπων φύσις. Ἐμοὶ μὲν ἡσύχια θυμῆρης, καὶ βίος φροντίδων ἐλεύθερος· διὰ τοῦτο καὶ τοῦ μοναστηρίου τὴν αὔλειον ἀνωκοδόμησα θύραν, καὶ τῶν γνωρίμων τὰς συκτυχίας ἐκκλίνω. (ΠΓ', 1389).

Βίος προσαίτου. Ἀσχημοσύνη, φησὶν ὁ Ἀπόστολος, τὸ ἐν ἀργίᾳ ζῆν, τὸ μὴ ἐξ ἐργασίας τὴν χρεῖαν πορίζεσθαι, ἀλλὰ προσαίτου βίον αἰρεῖσθαι καὶ τὴν ἄλλων προσμένειν φιλοτιμίαν. Α'. πρ. Θεσσαλ. Δ', 11.12. (ΠΒ', 645).

Καὶ τερπνὸς παρατρέχων ὁ χρόνος, καὶ φοβερὸς. Τερπνὸς μὲν, ἀφ' ὧν ἀπολαύσεως φαν-

τασίαν τοῖς ἀνθρώποις χαρίζεται, φοβερός δὲ τῷ λεληθότως τὰς τῶν βεβιωμένων παραπέμπειν εὐθύνας. Ἄγων γὰρ ἀνθρώποις ὁ βίος, καὶ ἀγωνοθέτης ὁ Πλάστης, ἐκάστῳ μετὰ τὴν ζωὴν πρόσφορον ἀπονέμων τὸ τέλος· ἀρετῆ πλέκων στεφάνους, κακίας δὲ τρόπῳ εὐτρεπίζων τὴν κρίσιν. Οὐ γὰρ ματκίως ἀνθρώπος φορολογεῖν ἐδιδάχθη τὴν κτίσιν, οὐδὲ περιττῶς ὁ κόσμος ἄπικς, ταῖς τούτου χρεῖαις ὑπουργεῖν προπετᾶχθη κ.έ. (Βασίλ. Σελευκ. ΠΕ', 308 κ.έ.).

Βίος μακρὸς καὶ βραχύς, διὰ τί, φυσιολογικῶς καὶ θεολογικῶς. (Αἰν. Γαζ. ΠΕ', 932-957). — Ὁ παρὼν βίος ἰκανὸς πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ μέλλοντος. (αὐτόθ. 941 κ. έ.).

Ἐργαστήριον ἀνθρώποις καὶ θέατρον, διδασκαλεῖον καὶ γυμνάσιον ὁ κόσμος ἠνέωγεν, ἵνα αὐτὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πολυπραγμονήσαντες, τὸ μέγιστον ἐπὶ τὴν αὐτῶν γνῶσιν ἐφελκώμεθκ. (Διον. Ἀλεξ. πρὸς Λεοντ. Βυζ. ΠΓ', 2069-2072). — Τὸν τοῦδε τοῦ βίου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ τῶν πρᾶγματῶν πικρὰν ἀνάχυσιν καὶ ἀναφυρομὸν κατασημαίνων ἀσειῶς ὁ Μελοφθός, εἰ αὕτη ἡ θάλασσα, ἔρη, ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος». (Κύριλ. Ἀλεξ. αὐτόθ.). — Πᾶσα ἡ ὑπὸ τὴν σελήνην φύσις μεστὴ πολέμων καὶ κακῶν ἐμφυλιῶν τε καὶ ξένων. Φίλων. (αὐτόθ. — Εὐσέβ. ΚΑ', 1272-1289).

Βίους ἐτέρως ἀνθρώποι δοκιμάζουσι, καὶ ἐτέρως τὸ θεῖον. Οἱ μὲν ἐκ τῶν φανερῶν, τὸ δὲ ἐκ τῶν κατὰ ψυχὴν ἀοράτων λογισμῶν. (Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 292).

Βίος ὁ ἐνάρετος, οὐσία καὶ κόσμος ἐστὶ τοῖς κεκτημένοις. (Βίος Ἰωάννου τοῦ τῆς Κλίμ. ΠΗ', 600). — Τοῦ ἀμελῶς βιοῦντος μᾶκρονον σεαυτόν, κἂν ὄνομα μέγα παρὰ πολλοῖς κέκτηται. (Σχόλ. αὐτόθ. 732). — Περὶ βίου ἀνωμαλίας ἐκ Γραφικῶν χωρίων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν. Παράλληλα. (Μάξ. ΛΑ', 1004-1009).

Ὅτι ἐκ τῆς ἀστάτου περιφορᾶς τῆς παρούσης ζωῆς ἄλλην εἶναι τὴν ἀληθῆ καὶ θεῖαν καὶ ὠσαύτως ἔχουσαν ζωὴν ἐπαιδευθήσαν οἱ ἔγιοι. Πρᾶγματεια φυσιολογικὴ καὶ θεολογικὴ. (αὐτόθ. 1157-1165).

Περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὅτι ἐν περισπασμῷ καὶ μόχθῳ καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ βίος ἡμῶν. (Ἱερὰ Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1280-1284). — Περὶ ἀστάτου καὶ ἀβεβηχίου τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καταστάσεως,

καὶ τίνι ἔοικεν ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ βίος αὐτοῦ. (αὐτόθ. 1113-1136. — ΛΤ', 517).

Βίος ὁ παρὼν τίνι ὁμοιοῦται, καὶ εἰς ποῖον τέλος καταστρέφει. Παραίνεσις ψυχοφελῆς καὶ ἀξία ἀναγνώσεως. (Χριστόφ. Ἀλεξ. Ε', 1216-1232).

Δύο ταῦτα βυθμίζει τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον, δυνάμεις τε καὶ φρόνησις. Οἱ μὲν γὰρ τῷ δυνατῷ περιόντες τῶν πέλας, αὐτοὶ τε βιοτεύουσι κατ' ἐξουσίαν, καὶ ὅπη βούλονται τοὺς καταδεεστέρους εἰς ἀεὶ ἄγουσιν· οἱ δὲ διὰ τὴν ἀσθένειαν δεδουλωμένοι τοῖς κρείττοσι, τῷ ξυνετῷ τὴν ἀδυναμίαν ἰώμενοι, θωπεῖχ τοὺς κρατοῦντας μετίασι, καὶ οὐδὲν ἤσπον ἐν τοῖς οἰκείοις βιοῦν δύνανται, πάντων ἀπολαύοντες τῆ κολκκείχ, ὧν περ αὐτοῖς διὰ τὴν ἀσθένειαν στερεῖσθαι ξυμβαίνει κ. έ. (Προκοπ. Ἱστορ. Τόμ. Β', σελ. 564-565).

Διὰ τί σκιά, καὶ ὄναρ, καὶ καπνός, καὶ ματαιότης ὀνομαζέεται ὑπὸ τῆς Γραφῆς ὁ ἀνθρώπινος βίος; (Φώτ. ΡΑ', 952-953).

Ὁὐ τὸ ζῆν χαρίεσαν ἔχει φύσιν, ἀλλὰ τὸ βίψαι Φροντίδας ἐκ στέρνων τὰς πουλυκροτάφους· Πλοῦτον ἔχειν ἐθέλω τὸν ἐπάριον ἢ δὲ περισσῆ Ὀυμὸν ἀεὶ κατέδει χρυσομανῆς μελέτη· Ἐνθεν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρεῖονα πολλάκι δέχεις Καὶ πενήν πλούτου, καὶ βιότου ὄνατον. Ταῦτα σὺ γιγνώσκων, καρδίης ἴθυνε κελεύθους, Εἰς μίαν εἰσορῶν ἐλπίδα τὴν σοφίην.

(Παῦλ. Σιλεντ. ΠΓ', 2267).

Βίος Ἀπολλωνίου Τυανέως ἀπὸ φωνῆς Φιλοστράτου. (Φώτ. ΡΓ', 1213-1249). — Πύλου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ὁμολογητοῦ. (ΡΔ', 120-132). — Βίοι Προφητῶν, καὶ ποῦ ἕκαστος τελειωθείς κεῖται. (Ἐπιφάν. ΜΓ', 393-428). — Πολλῶν καὶ διαφόρων ἀγίων. (Συμ. μεταφ. ΡΙΔ', ΡΙΓ').

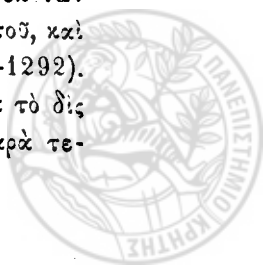
**Βιοτή**, θηλυκὸν τοῦ βίωτος. Βιοτὴ μέλλουσα, ἡ μέλλουσα ζωὴ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 472).

**Βιότης**. Τῆς ἀνθρωπίνης βιότητος τὸ ἀθῆλον ἐπιστάμενος. (Θεοδώρ. ΠΒ', 989).

**Βίωτος** κοινῷ ὀνόματι λέγονται πάντα τὰ εἰς βίον χρήσιμα. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βιογέλιος** Μάρων. Στίχοι αὐτοῦ ἐκ τῶν Σιβυλλῶν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ πρῶθενικοῦ τόκου. (Εὐσέβ. Κ', 1289-1292).

**Βίσεκτος**. Βίσεκτον λέγεται διὰ τὸ δις πρὸ ἐξ καλανθῶν Μαρτίων ἀριθμεῖν παρὰ τε-



τρατείαν Ῥωμαίους, καὶ ἐν τούτῳ τὸν ζωογονικὸν ἀριθμὸν ἐπιτηροῦντας. (Ἰω. Λυδός. σελ. 29).

**Βεταλιανός**, φίλος Γρηγορίου. Ποίημα πρὸς αὐτόν, ὡς παρὰ τῶν υἱῶν. (Γρηγ. Ναζ. ΛΖ', 1480-1505).

**Βετάλιος** πρεσβύτερος Ἀντιοχεύς, ἀνὴρ, εἰ καὶ τις ἄλλος ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ἐπιφανής, σπουδαῖος, καὶ παρὰ τῷ λαῷ σεβάσμιος. Ἀπέσχισεν ἑαυτὸν τῆς Μελετίου κοινωνίας, καὶ προσέθετο Ἀπολλινάριον τὰ αὐτὰ δοξάζων καὶ κηρύττων Οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ *Βεταλιανοὶ* παρ' Ἀντιοχεῦσιν εἰς ἔτι καὶ νῦν ὀνομαζόμενοι. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΕΖ', 1357. — Θεοδώρ. ΠΒ', 1204).

**Βέτινα**, ἀγγεῖον ποῖόν. Βίκος καὶ ἀμφορέυς· ὃν *Βετιναιοὶ* κοινολεκτοῦντές φασι. (Α. Ε.).

**Βιωτικά**. Αἱ ποικίλαι τιμωρίαι καὶ βάσανοι, βιωτικαὶ εἰσι βάσανοι κ. ἐ. (Ἐρμᾶς Β', 968). — Περὶ τοῦ μὴ προσηλωσθαι τοῖς βιωτικοῖς. Ὀμιλία Βασιλείου. (ΑΑ', 540-564). — Ὑπὸ ταῦτα λανθάνει ὁ διάβολος τὰς ψυχὰς ἐξοπκτῶν. (αὐτόθ. 544). — Πρὸς ὁδὸν παραβάλλεται ὁ ἡμέτερος βίος, ἐν ᾧ τὰς τῶν ποδῶν βάσεις πάντες πρὸς τὰ πρόσω ἀμιλλῶνται ἀμείβειν καὶ πρὸς τὰ πρόσω χωρεῖν. (αὐτόθ. 544). — Ποῖα φορτία κοῦρα χρὴ παρατηρεῖν, καὶ ποῖα προσηλωμένα τῇ γῆ. (αὐτόθ. 545). — Οὐδὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ ἡμέτερον ὄντως ἐστίν, ἀλλὰ καὶ οἰκίαι, καὶ ἀγροί, ἡμῶν καὶ ζώντων ἔτι, ἐτέρων ὀνόματα μετεμφράσαντο δεσποτῶν. (αὐτόθ. 548). — Κόρος, τρυφῆς, ἀσελγείας καὶ βέβηλοι συμπλοκαί, καὶ πάντα ὅσα λυττώσεως ἔργα καὶ παραφόρου ψυχῆς, ἀπολακμυκνόμενα, ὁ οἶστρος ἡμῶν ἀποφκίναται, καὶ σφοδρὸν ἐπιφέρουσι τὸν μετᾶμελον. (αὐτόθ. 548). — Ὅτι ἀδύνακτον μαθητὴν τοῦ Κυρίου γενέσθαι τὸν προσπαθῶς ἔχοντα πρὸς τι τῶν παρόντων, ἢ ἀνεχόμενόν τινος τῶν καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀφελκόντων ἐντολῆς Θεοῦ. (αὐτόθ. 705). — Πῶς ἐξ ἡμῶν τὰς ματαίας φροντίδας ἀπορρίπτειν δυνάμεθα. (αὐτόθ. 525-540).

Περὶ τοῦ μὴ προσηλωσθαι τοῖς βιωτικοῖς, καὶ κατὰ μέθης καὶ γαστριμαργίας. (Χρυσόστ. ΝΗ', 563-566. 643-648). — Ὁ βιωτικῶν ἐμπεπλησμένος πάντων ἐστὶ δουλικώτατος. (αὐτόθ. 565). — Χειμῶν γὰρ τὰ βιωτικά καὶ χειμῶνος σκυθρωπότερα. Οὐ γὰρ κρυμὸς τίκτεται ἐντεῦθεν, οὐδὲ ὑετός, οὐδὲ πηλὸν ποιεῖ καὶ

τέλμα βαθύ, ἀλλὰ τὰ πάντων χαλεπώτερα τούτων, γέενναν. συνίστησι, καὶ τὰ τῆς γέεννης κακὰ. (ΞΑ', 449-454). — Ἀνάνηψον μικρόν, ἀνάνηψον ἀπὸ τοῦ βάθους, ἀπὸ τοῦ κλύδωνος τοῦ βιωτικοῦ, εἰ βούλει τὸν Ἥλιον ἰδεῖν, εἰ βούλει τῆς ἐπιφανείας τυχεῖν· ἂν τύχῃς αὐτοῦ τῆς ἐπιφανείας ταύτης, τότε αὐτὸν ὄψει μετὰ πολλῆς τῆς παρρησίας. Φιλοσόφητον νῦν· μὴ ἔστω παρὰ σοὶ πνεῦμα ἀπονοίας, ἵνα μὴ σε ῥκπίσῃ σφοδρῶς καὶ καταβάλῃ· μὴ ἔστω λελιθωμένη ἡ καρδία καὶ σκότος, ἵνα μὴ προσᾶρξῆς ἐκεῖ τὸ πλοῖον· μὴ ἔστω τις δόλος· καὶ γὰρ αἱ ὑφαλοὶ ναυάγια ἐργάζονται χαλεπώτατα. Μὴ τρέφε θηρία, τὰ πάθη λέγω· θηρίων γὰρ ἐκεῖνα χαλεπώτερα· μὴ τοῖς ῥευστοῖς πράγματι θάρσει, ἵνα δυνηθῆς ἐστάναι βεβιαίως. Οὐδεὶς ἐπὶ ὕδασι ἵσταται, ἐπὶ δὲ πέτραις ἔπαντες ἀσφαλῶς ἵστανται. Ὑδὼρ ἐπὶ τὰ βιωτικά πράγματα κ. ἐ. (ΞΒ', 654-656).

Εἰ μὲν ἐν τοῖς βιωτικοῖς πράγμασιν εὐδόκιμος φαίνεσθαι ποθεῖς, ἄλλους ζῆτει τοὺς συμβουλεύσοντάς· ἐγὼ γὰρ καὶ ἀποτρεψαίμην· κινδύνους γὰρ οὐ μόνον ἀνωφελεῖς, ἀλλὰ καὶ σφαλερούς, καὶ εἰς θάνατον τελευτῶντας ὠδίνουσιν· εἰ δὲ ἐν τοῖς κατὰ Θεόν, αὐτός, καὶ μὴ κληθεῖς, ἦκον ἂν ἐπὶ τὴν παραινέσιν, οὐ φημι κεκλημένος. Εἰ βούλοιο τοίνυν λάμψαι, καὶ πειθοιο τῇ ἡμετέρᾳ γνώμῃ, ἐκεῖνα φαίνοιο πράττων, ἃ τοῖς ἀγίοις σε ἀμιλλᾶσθαι παρασκευάσει. Τῶν γὰρ τῆδε βοαχὺς ἦν αὐτοῖς ὁ λόγος· τῶν δὲ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν πολὺς· καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέποντες τὸν σκοπόν, ἄπαντα ἔπραττον. (Ἰσίδ. ΟΗ', 953. 1480).

Βιωτικῶν καὶ πνευματικῶν πραγμάτων διαφορά. Ἐπὶ μὲν τῶν βιωτικῶν πραγμάτων οὐ πάντως τοῖς βουλομένοις ἔπασθαι τὸ δύνασθαι· τὰς γὰρ ἰδιωτικὰς δυνάμεις ὑπερβκίνουσι μεγλουργία· ἐπὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἔπεται τοῖς βουλομένοις ἡ δύναμις· τὸ γὰρ κατὰ δύναμιν κατορθωθὲν, οὐρανομηκες δείκνυται. Δύο οὖν λεπτὰ εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον βκλοῦσα χήρα γυνή (Λουκ. ΚΑ', 1-5), ὡς πάντας τοὺς βκσιλέας καὶ πάσας τὰς βκσιλίδας ὑπερακοντίσασα ἄδεται· οὐ γὰρ τὸ τεθὲν ἔκρινεν, ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς, τὴν πᾶσαν περιουσίαν ἀφιερῶσασαν, ἔστεφάνωσεν ὁ κριτής. (αὐτόθ. 1281).

Βιωτικῆς φαντασίας ζόφον, καὶ τῆς θείας



φιλοσοφίας τὸ φῶς ἔοικας ἀγνοεῖν. Μάρτυς δ Σολομών. (αὐτόθ. 1608-1609. 1613).

**Βιωτικοὶ ἄρχοντες.** Βιωτικοὶ ἄρχουσι δικασταῖς κεχρημένους. (Θεοδώρ. ΠΒ', 228).

**Βιωφελῆ.** Ὅποια δὲ δ τῶν ὄλων προλέγει Θεός, καὶ ὅπως βιωφελῆ καὶ ὀνησιφόρα, καὶ τῆς ἀληθείας ἀφιέντα τὴν αἴγλην, ἔξεστι τῷ βουλομένῳ καταμαθεῖν ἀκριβῶς τοῖς θείοις ἐντετυχηκότα λογίοις. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1076).

**Βλάβη** καὶ **βλάβος** τὸ αὐτό, ὡς καὶ δίψος καὶ δίψα. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Βλάβας τὰς ἐτέρωθεν ἐπιγινόμενας διεσκέδατε Δαυὶδ (Θεοδώρ. Π', 581). — Ὅταν ἡ τοῦ ἐνὸς βλάβη εἰς πολλοὺς διατρέχη, τότε οὐ δεῖ μακροθυμεῖν, οὐδὲ ζητεῖν τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Διότι τῆς μονομεροῦς ἀρετῆς ἢ πολυμερῆς ὠφελιμωτέρα τυγχάνει. (Σχόλ. ΠΗ', 745).

**Βλακεύεσθαι**, τὸ μωραίνειν, παρὰ τὸ βλάε· ὃ ἐστὶν εὐήθης, καὶ τὸ νωθρεύεσθαι παρὰ Ξενοφῶντι (Λεξ. Εὐσταθ.). — Βλακεύματα, αἱ εὐήθειαι.

**Βλάξ**, ὁ καταβεβλημένος διὰ τρυφὴν ἢ εὐήθειαν, καὶ βλάξ ὁμωνύμως εἶδος ἰχθύος ἀχρεῖον, ὡς μηδὲν τι ζῶον ἐσθίειν αὐτοῦ. (Λεξ. Εὐσταθ.). — Ἀθηναῖοι βλάκα τὸν προβατῶδη λέγουσι. (Α', 1129 σημ.).

**Βλαδένα** μάρτυς. (Εἰρήν. Γ', 1236. — Εὐσέβ. Κ', 416-424).

**Βλάπτειν**, κυρίως τὸ συμποδίζειν τὸν τρέχοντα, ὅτι ἐκ τοῦ βάλλειν, ὃ ἐστὶ ρίπτειν, καὶ ἰάπτειν· βλάπτειν γόνατά τινος, ἀντὶ τοῦ συμποδίζειν, καὶ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἀποσφάλλειν. βλάπτειν κελεύθου, ἀντὶ τοῦ κωλύειν καὶ κατέχειν. βλάπτεσθαι ἀντὶ τοῦ προσκόπτειν. (Λεξ. Εὐστ.).

Ἔως ἂν ἑαυτοῖς μὴ ἐπιβουλεύωμεν, οὐδεὶς ἡμῖν ἐπιβουλεύσει δυνήσεται· μᾶλλον δὲ ἐπιβουλεύουσι μὲν, οὐδὲν δὲ βλάπτουσι, ἀλλὰ καὶ ὠφελούσιν ἡμᾶς τὰ μέγιστα· ὥστε ἡμεῖς ἑαυτῶν κύριοι, καὶ τοῦ παθεῖν κακῶς, καὶ τοῦ μὴ παθεῖν. (Χρυσόστομ. Ξ', 356-358).

Οὐ τὰ ἔξωθεν, ἀλλὰ τὰ ἐνδοθεν προάγει ἢ βλάπτει τὸν ἄνθρωπον, δηλαδὴ τὸ τῆς χάριτος πνεῦμα, ἢ τὸ πνεῦμα τῆς πονηρίας. Ὅμιλία. (Μακκάρ. Αἰγ. ΑΔ', 769-772).

**Βλάσταρες** Ματθαῖος. (ΡΜΑ, - ΡΜΕ').

**Βλάστη** ὄστων. Καὶ τὰ ὄστα ἡμῶν ὡς

βοτάνη ἀνατελεῖ. Ἦσ. ΞΓ', 14. Παράκλησις θεία ἐν τε τῇ παρουσίᾳ καὶ τῇ μελλούσῃ ζωῇ. (Θεοδώρ. ΠΑ', 492).

**Βλαστήματα** τέχνης. Οἱ μὲν γὰρ χορηγοῦσι χρήματα, οἱ δὲ παρέχουσι τὰ τῆς τέχνης βλαστήματα. Περὶ προνοίας πλοῦτου καὶ πενίης. (Θεοδώρ. ΠΓ', 661). — Βλαστήματα εὐγενῆ, οἱ μαθηταὶ σοφοῦ καὶ ἐναρέτου καθηγητοῦ, ὡς βλαστήματτα λέοντος. (Ἰσίδ. ΟΗ', 961-964).

**Βλάστησις.** «Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου». Τί εἶπω; τί σιωπήσω; ἐν πλουσίοις τῆς κτίσεως θησαυροῖς ἄπορος μὲν ἢ εὐρεσις τοῦ τιμιωτέρου, δυσφορωτάτη δὲ ἡ ζημίη τοῦ παρεθέντος κ. ἐ. Φυσιολογία σὺν θεολογίᾳ. (Βασίλ. ΚΘ', 100-116). — Βλάστησις γῆς. (αὐτ. 93-116). — Ἴνα βλαστήσῃ τὴν εὐλογίαν, διέκλειψε τὴν γεωργίαν ἢ θάμνα. (Θεοδώρ. Π', 520).

**Βλαστός**, αἰρετικὸς, καὶ Φλωρινος, τοῦ πρεσβυτέρου ὑποπεσόντες καὶ κατησχυμμένοι νεωτερίζειν ἐπειράθησαν. (Εὐσέβ. Κ', 464. — Θεοδώρ. ΠΓ', 372).

**Βλασφημία**, βολή τις ἐν φήμαις. Ἐπεσοβλία, τὸ ἔπεισι βάλλειν, λοιδορεῖν, βλασφημεῖν ἐν λόγοις. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βλασφημία ἀπὸ ἐθνῶν ἢ πόλεων παρωνύμως λεγόμεναι. Λεσβιάσαι, τὸ αἰσχρῶς μολύναι τὸ στόμα, κατὰ Αἴλιον Διονύσιον. Ἰστέον δὲ, καὶ ὅτι δοκεῖ οὐκ ἀγχιθούς ἀνθρώπους ἢ Λέσβος ἐνεργεῖν. Κιλικίζειν, καὶ Αἰγυπτιαζεῖν τὸ πονηρεύεσθαι, καὶ Κρητίζειν τὸ ψεύδεσθαι.

— Λεσβιάζειν τὸ αἰσχροποιεῖν. Ταῦτα ἐκ πόλεων καὶ ἐθνῶν, ἐκ δὴμων δὲ βλασφημία τὸ Αἰζωνεύεσθαι, ἢ γοῦν κακολογεῖν. (Λεξ. Εὐστ.).

Βλ. καὶ λ. *Αἰζωνεῖς*.

**Βλασφημία** εἰς Θεόν. Ὁ Θεὸς ἀνευδής ὦν αὐτὸς οὐδενὸς δεῖται, οὔτε βλάπτεται· ἡμῶν γάρ ἐστι τὸ ὠφελεῖσθαι ἢ βλάπτεσθαι. Ὁ τρόπον ὁ βασιλεὺς οὔτε βλασφημούμενος βλάπτεται, οὔτε εὐχαριστούμενος ὑπὲρ τὸ ἀξίωμα μεγαλύνεται· ἀλλὰ τοῦ εὐχαριστοῦντος μὲν γίνεται τὸ ἀκίνδυνον, τοῦ δὲ βλασφημοῦντος ὁ ὄλεθρος· οὕτως οἱ Θεὸν μὲν εὐφημοῦντες, αὐτὸν μὲν οὐ μεγαλύνουσι ὑπὲρ τὴν οἰκείαν δόξαν, ἑαυτοὺς δὲ σώζουσι, οἱ δὲ βλασφημοῦντες, αὐτὸν οὐ βλάπτουσι, ἑαυτοὺς δὲ ὀλοθρεύουσι. Καὶ μεῖζων ἢ κόλασις, ὅσα μεῖζων ἢ ἀσέβεια, ὡς καὶ πάντων κρείττων ὁ Θεός,

ὕπερ οὗ πᾶσα ἡ κτίσις ἀγανακτεῖ. (Κλήμ. Ῥώμ. Β', 281).

Βλασφημία εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα. «Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι». Μκθθ. IB', 31-32. Παλαιοὶ μὲν οὖν ἄνδρες, Ὁριγένης ὁ πολυμχθῆς καὶ φιλόπονος, καὶ Θεόγνωστος ὁ θαυμασιός καὶ σπουδαῖος· ἀμφοτέροι γὰρ περὶ τούτου γράφουσι, ταύτην εἶναι τὴν εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα βλασφημίαν λέγοντες, ὅταν οἱ κκταξιωθέντες ἐν τῷ βαπτίσματι τῆς θείας δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος παλινδρομήσωσιν εἰς τὸ ἁμαρτάνειν. Διὰ τοῦτο γὰρ μηδὲ ἀφῆσιν αὐτοὺς λήψεσθαι φασί· καθὼς καὶ ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους (Γ', 4-6) λέγει· «Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἄπαξ φωτισθέντας, γευσάμενους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανοῦ, καὶ μετόχους γεννηθέντας Πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσάμενους Θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζεῖν εἰς μετάνοιαν». Ταῦτα δὲ κοινῇ μὲν λέγουσι, καὶ ἰδίαν δὲ ἕκαστος προστίθησι διάνοιαν. Ἐπονται αἱ κατ' ἰδίαν γνώμη Ὁριγένους καὶ Θεογνώστου. (Ἀθην. ΚΓ', 648-656).

Τὸν εἰς τὸν Υἱὸν ἁμαρτάνοντα καὶ βλασφημοῦντα ἁμαρτάνειν καὶ εἰς τὸν Πατέρα καὶ εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ τὸ ἅγιον λουτρὸν εἰ μὲν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μόνον ἐδίδοτο, εἰκότως ἂν ἐλέγετο τοὺς βαπτιζομένους εἰς τὸ Πνεῦμα μόνον ἁμαρτάνειν· ἐπειδὴ δὲ εἰς Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα δίδοται, καὶ οὕτω τελειοῦται τῶν βαπτιζομένων ἕκαστος, ἀνάγκη πάλιν τοὺς μετὰ τὸ βάπτισμα παραβαίνοντας εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἀδιάρητον Τριάδα τὴν βλασφημίαν ποιεῖσθαι· καὶ τοῦτο δὲ δίκαιον ἂν εἴη λογίζεσθαι καὶ νοεῖν κ. ἐ. (Ἀθην. αὐτόθ. 652-653).—Βλασφημία ἐστὶν ἀσέβεια εἰς Θεόν· ἡ ἁμαρτία δὲ παράδοσις νόμου. Αἰτιώμενος δὲ ὁ Κύριος τοὺς Φαρισαίους βλασφημοῦντας τὸν Θεὸν καὶ Κύριον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὸν νόμον παραβαίνοντας, περὶ αὐτῶν εἶπεν ὅτι Οὐκ ἀφεθήσεται ἡ εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα βλασφημία αὐτῶν, οὐχὶ δὲ περὶ

τῶν ὀπωσδήποτε ἁμαρτανόντων καὶ εἰλικρινῶς μετανοούντων. Ἄλλως τε, εἰ τῶν μετὰ τὸ λουτρὸν ἁμαρτανόντων χάριν εἴρηται τοῦτο τὸ ῥητόν, καὶ τούτοις ἀσύγγνωστός ἐστὶν ἡ τῶν πλημμελημάτων δίκη, πῶς τῷ μὲν ἐν Κορίνθῳ μετανοοῦντι κυροῖ τὴν αὐτὴν ἀγάπην ὁ Ἀπόστολος, τοὺς δὲ Γαλάτας παλινδρομήσαντας ὠδίνει, ἄχρις οὗ πάλιν μορφωθῆ Χριστὸς ἐν αὐτοῖς; Β'. πρ. Κορινθ. Β', 8.— Πρ. Γαλ. Δ', 19. Ἐν δὲ τῷ λέγειν, πάλιν, δεικνυσὶν αὐτῶν καὶ τὴν προτέρην ἐν τῷ Πνεύματι τελειότητα. Τί δὲ καὶ Νκυάτῳ μεμφομέθῃ, ἀναίρουντι μετάνοιαν, καὶ φάσκοντι μηδεμίαν συγγνώμην ἔχειν τοὺς μετὰ τὸ λουτρὸν ἁμαρτάνοντας, εἰ διὰ τοὺς μετὰ τὸ λουτρὸν ἁμαρτάνοντας εἴρηται τὸ ῥητόν; Καὶ γὰρ τὸ ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους (Γ', 4-6) εἰρημένον, οὐκ ἐκκλειόν ἐστὶ τῶν ἁμαρτανόντων τὴν μετάνοιαν, ἀλλὰ δεικνύον ἐν εἶναι τὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας βάπτισμα καὶ μὴ δεύτερον. Ἑβραίοις γὰρ ἔγραφε. Καὶ ἵνα μὴ νομίωσι, κατὰ τὴν ἐν τῷ Νόμῳ συνήθειαν, προφάσει μετάνοιᾶς εἶναι πολλὰ καὶ καθ' ἡμέραν βαπτίσματα, διὰ τοῦτο μετανοεῖν μὲν πρᾶναι, μίαν δὲ εἶναι τὴν ἀνακαινίσιν διὰ τοῦ βαπτίσματος, καὶ μὴ δευτέραν ἀποφάνεται, ὡς καὶ ἐν ἐτέρᾳ ἐπιστολῇ (πρ. Ἑβρ. Δ', 5) φησί· «Μία πίστις, ἐν βάπτισμα». Οὐδὲ γὰρ, εἶπεν, ἀδύνατον μετανοεῖν, ἀλλ' οὐ δυνατὴν προφάσει μετάνοιᾶς ἀνακαινίζεῖν ἡμεῖς· ἔχει δὲ πολλὴν τὴν διαφορὰν. Ὅ μὲν γὰρ μετανοῶν παύεται μὲν τοῦ ἁμαρτάνειν, ἔχει δὲ τῶν τραυμάτων τὰς οὐλάς· ὁ δὲ βαπτιζόμενος τὸν μὲν παλαιὸν ἀπεκδιδύσκειται, ἀνακαινίζεται δὲ ἄνωθεν γεννηθεὶς τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι. (Ἀθην. ΚΓ', 653-656.—ΚΖ', 1481-1488.—ΚΗ', 640-644).—Περὶ τοῦ ἔχειν ἀφῆσιν διὰ μετάνοιᾶς τὸν ἀρνούμενον τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημοῦντα· διότι οὐκ ἔστιν ἁμαρτία ἡ νικῶσα τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν. (ΚΗ', 644-645).

Ὅτι τὸ βλασφημῆσαι εἰς τὸν Υἱόν, εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα βλασφημῆσαι ἐστὶ. Πραγματεία. (αὐτόθ. 73-77).

Τί ἂν τις ποιήσας βλασφημεῖ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; Ἀπόκρισις. Ἐκ τῆς τότε βλασφημίας ἣν ἐβλασφήμησαν οἱ Φαρισαῖοι, ἐφ' οἷς καὶ τὸ κριμα τοῦτο ἐτέθη, δῆλόν ἐστιν, ὅτι καὶ νῦν ἐκεῖνος βλασφημεῖ εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα,

δς ἂν τὰς ἐνεργείας καὶ τοὺς καρποὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος τῷ ἐναντίῳ ἐπευφημήσῃ. Ὅπερ πάτχομεν οἱ πολλοί, τὸν μὲν σπουδαῖον κενόδοξον πολλάκις ῥιψοκινδύνως ἀποκαλοῦντες, τοῦ δὲ ζῆλον ἀγαθὸν ἐπιδεικνυμένου ὀργὴν καταψευδόμενοι, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα ἐν ὑπονοίαις πονηρῶς ψευδῶς ἐπιτημίζοντες. (Βκσίλ. ΑΑ', 1272).

«Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω». Ἐξοδ. ΚΑ', 17. Ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς ἔκειτο ὁ νόμος, ὅτε οὐ πολλὴ ἀρίστης πολιτείας ἢ ἀκρίβεια· ὅτε εἰσαγωγή τοῦ θείου ἦν· ὅτε παιδικὰ τὰ παρὰ γέλυματ' ὅτε τὸ γάλα, ὅτε ὁ παιδαγωγός, ὅτε ὁ λύχνος, ὅτε ὁ τύπος καὶ ἡ σκιά. Τί οὖν ἂν εἴποιμεν περὶ τῶν νῦν ἐν τῇ χάριτι, καὶ τῇ τῶν πραγμάτων ἀληθείᾳ, καὶ τῇ τοσαύτῃ γνώσει, οὐχὶ πατέρα ἢ μητέρα κακολογούντων, ἀλλ' αὐτὸν τὸν τῶν ὄλων Θεόν; Τίς τοὺς τοιοῦτους δεῖσται τιμωρὶς; ποία τῷ μέτρῳ τῆς κακίας διαρκέσει κόλασις; πάντα ἐλάττω τὰ βλασφημῆματα, καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ μέλλοντα τῆς οὕτω διακρινόμενης ψυχῆς, τῆς πρὸς τοσοῦτον κακίας κενεχθείσης. Βλασφημίας δὲ τρόποι πολλοὶ καὶ διάφοροι. Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι ταύτης ἀμρτία χεῖρων· ἀλλ' οὐδὲ ἴση, ἀλλὰ καὶ προσθήκη κακῶν τοῦτό ἐστι, καὶ ὁ πάντα συγγεῖ, καὶ ἀσύγγνωστον ἔχει κόλασιν, καὶ ἀφόρητον τιμωρίαν. Τίνας εἰσὶν οἱ τὸν Θεὸν κακῶς λέγοντες; Οἱ τῇ σοφίᾳ τῆς προνοίας αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς εἰμαρμένης ἀταξίαν καὶ ἀνάγκην ἐπιτερίζοντες κ. ἐ. (Χρυσόστ. κατὰ εἰμαρμένης καὶ βλασφημῶν. Ὁμιλίαι, Ν', 753-758).—Οὐδὲν εὐχαριστήριον ἴσον ἀγαθόν, ὡς περ βλασφημίας χεῖρον οὐδέν. (ΜΘ', 31 κ. ἐ.).

Πολλοὶ καὶ νῦν ποιοῦσιν, ὡς οἱ Φαρισαῖοι, βλασφημοῦντες τὸν Θεόν, καὶ δοκοῦντες ἐκδικεῖν αὐτόν, οἱ οἰκεῖται πάθη πληροῦσι· δέον μετ' ἐπιεικεῖς ἄπικτα μετιέναι. Καὶ γὰρ ὁ τῶν ὄλων Θεὸς σκηπτὸν δυνάμενος ἀφιέναι ἐπὶ τοὺς βλασφημοῦντας αὐτόν, τὸν ἥλιον ἀνατέλλει, καὶ τοὺς ὄμβρους ἀφίησι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα μετὰ δαψιλείας παρέχει. Ὅν χρὴ καὶ ἡμεῖς μιμουμένους παρακκαλεῖν, παραινεῖν, νοθετεῖν μετὰ πραότητος, οὐκ ὀργιζομένους, οὐδὲ ἐκθηριουμένους. Οὐδὲ γὰρ βλάβη τις εἰς τὸν Θεόν· ἀλλ' ὁ βλασφημῆσας αὐτὸς καὶ τὸ τρυμὰ ἐλάβεν. (ΝΖ', 361).

Ἡ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημία διὰ τὴν οὐκ ἀφίεται; Πολλὰ κατ' ἐμοῦ εἰρήκατε, ἔλεγεν ὁ Κύριος τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι πλάνος, ὅτι ἀντίθεος. Ταῦτα ὑμῖν ἀφήμι μετανοοῦσι, καὶ οὐκ ἀπαιτῶ δίκας ὑμᾶς· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται, οὐδὲ μετανοήσασιν. Καὶ πῶς ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον; Καὶ γὰρ καὶ αὕτη ἀφέθη μετανοήσασιν. Πολλοὶ γοῦν τῶν ταῦτα εἰρηκότων ἐπίστευαν ὕστερον, καὶ πάντα αὐτοῖς ἀφέθη. Τί οὖν ἔστιν ὁ φησιν; Ὅτι ὑπὲρ πάντα αὕτη ἢ ἀμρτία ἀσύγγνωστος. Τί δὴ ποτε; Ὅτι αὐτὸν μὲν ἠγνόουν, ὅστις ποτὲ ἦν, τοῦ δὲ Πνεύματος ἰκανὴν εἰλήφασιν πειρῶν. (ΝΖ', 445-450).

Τί ἐστὶ τό, Δι' ἡμῶν βλασφημεῖται τὰ ἡμέτερα; Πολλοὶ γὰρ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἀπίστων, ἐπειδὴν ἴδωσι τινὰς τῶν μεθ' ἡμῶν τεταγμένων, τῷ ῥήματι μὲν καὶ τῇ προσηγορίᾳ χριστιανούς ὀνομαζομένους, ὁμοίως δὲ ἐκείνοις ἀρπάζοντας, πλεονεκτοῦντας, βλασφημῶντας, ἐπιβουλεύοντας, δόλους ῥάπτοντας, τὰ ἄλλα ἄπικτα ἐργαζομένους, τρυφῇ καὶ ἀδηφογίᾳ προσέχοντας, οὐκέτι οὐδὲ τὴν ἀπὸ τῶν λόγων νοθεσίαν προσείναι, νομίζοντες ἀπάτην εἶναι τὰ ἡμέτερα, καὶ τοῖς αὐτοῖς ἄπικτας ὑπευθύνους εἶναι. Ἐννοεῖ μοι τοίνυν πόσων ἂν οἱ τοιοῦτοι γένοιτο κολάσεων ἄξιοι καὶ κακῶν παρὰίτιοι. Καὶ τὸ δὴ πάντων χαλεπώτερον, ὅταν δι' αὐτῶν ὁ Δεσπότης βλασφημηθῆται. (ΝΓ', 68-69). Βλέπ. καὶ λ. Ἄφεις, ἐνθα, «Πῶς νοητέον τό, Πᾶσα ἁμαρτία . . ἀφεθήσεται».

«Δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν». Ἦσ. ΝΒ', 5. Κελευσθέντες γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ἀγαπᾶν, οὐδὲ τοὺς φίλους ἀγαπῶμεν· καὶ ἀκτημοσύνην ἀσκεῖν, οὐ μόνον οἷς ἔχομεν οὐκ ἀρκούμεθα, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χρηματιζόμεθα συμφορῶν· καὶ ἡρεμεῖν προσταχθέντες, φιλοπραγμοῦντες καὶ τοῖς ἡσυχάζουσι παρενοχλοῦμεν· καὶ οὐ μόνον ταῦτα δρῶμεν, ἀλλὰ καὶ διδάσκειν ἄλλους ἐπιχειροῦμεν, ἃ ποιεῖν οὐκ ἐθέλομεν· τὰ γὰρ ἄλλα παρήμι· οὐδὲν γὰρ βούλομαι δυσχερὲς εἰπεῖν. Ταῦτα γὰρ ἀκούοντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ δρῶντες, ἀλλὰ μὲν ἡμᾶς διδάσκειν ἐπιχειροῦντας, ἀλλὰ δὲ δρῶντας, ὡς περ εἰρωνεύεσθαι ἡμᾶς καὶ παίζειν ἐν οὐ παικτοῖς ἠγούμενοι, κατὰ τῆς θείας προνοίας ἀκονῶσι τὰς γλώττας· ἦτις καὶ αὐτοὺς μὲν, ἡμᾶς δὲ πλέον ἀμυνεῖται, τοὺς

αίτιους τῆς τοιαύτης βλασφημίας γινομένουσ.  
(Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1040).

Μίσος δ' ἀποστροφή τις, ἔχθρας ἐργάτις·  
Ἵπόκρισις δέ, λανθάνουσα πικρία.  
Ἐχθρα δὲ καὶ πόλεμος, εὐρέτης κακῶν.  
Μέμφις ἀνεύθυνός τις, ἡ βλασφημία.  
Κακῆγορος δ', ὃς πᾶσιν ὀπλιζει στόμα.

(Ἵροι Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 953-957).

Βλασφημεῖ τὸν Κύριον ὁ μὴ ὁμολογῶν αὐ-  
τὸν σαρκοφόρον. Βλασφημία εἰς Θεόν· νόμος  
κατὰ βλασφημίας· Θανάτω θανατούσθω ὁ τὸν  
Θεὸν βλασφημῶν· οἱ ἀκηκοότες πρῶτοι βαλ-  
λέτωσαν τοὺς λίθους. Λευϊτ. ΚΔ', 16. (Θεοδώρ.  
Π', 344).—Ἐκ τῶν Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου  
περὶ βλασφημίας εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα. (Ἰ-  
ναστ. Σιν. ΠΘ', 801).—Μαξίμου τοῦ Ὁμολογη-  
τοῦ θεωρία περὶ τῆς εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα βλασ-  
φημίας. (Ἰ', 805-808).—Φωτίου πραγματεία.  
(ΡΑ', 969-973).—Ἰω. τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἱερὰ  
Παράλλ. (ἸΕ', 1285-1288).—Ἰουστινιανοῦ αὐ-  
τοκράτορος διάταξις ΟΖ', περὶ τοῦ τοὺς ἐμνύ-  
οντες κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς βλασφημοῦντας  
τιμωρεῖσθαι.

**Βλάσφημος**, ὁ φήμαις βάλλων, ὁ κακολο-  
γῶν. Ἐπεσβολία, καὶ ἡ βλασφημία, καὶ ἡ λοιδο-  
ρία, ὡς ταῦτὸν καὶ ἔπος καὶ φήμη καὶ λόγος· ἂ  
συντεθέντα μετὰ τοῦ δόρυ, καὶ φήμη, καὶ βολὴ  
ἐποίησαν τὴν ἐπεσβολίαν καὶ τὴν βλασφημίαν  
καὶ τὴν λοιδορίαν· ἔστι γὰρ λοιδορος μὲν, ὁ  
λόγοις οἶον καταδορατίζων· ἐπεσβόλος δὲ καὶ  
βλάσφημος ὁ ἔπεισι βάλλων καὶ φήμαις. (Λεξ.  
Εὔσταθ.).

\*Ὄνος ἐστὶν ὁ βλάσφημος, καὶ θυμοῦ φορτίον  
οὐκ ἐνεγκῶν, κατέπεσε· πρόσελθε, καὶ διανά-  
στητον καὶ διὰ ῥημάτων, καὶ διὰ πραγμάτων,  
καὶ δι' ἐπιεικείας καὶ σφοδρότητος· ποικίλον  
ἔστω τὸ φάρμακον. (Χρυσόστ. ΜΘ', 34. ἔνθα δια-  
νειμώμεθα τοῖνον τὴν τῶν ἀδελφῶν σωτηρίαν·  
ἄρκει εἰς ἄνθρωπος ζήλω πεπυρωμένος ὀλόκλη-  
ρον διορθώσασθαι δῆμον· ὅταν δὲ μὴ εἷς, μηδὲ  
δύο καὶ τρεῖς, ἀλλὰ τοσοῦτον ἢ τὸ πλῆθος, τὸ  
δυναμένον τῆς τῶν ἡμελημένων ἐπιμελείας  
ἄψκσθαι, οὐδ' ἀκρόθεν ἐτέρωθεν, ἀλλὰ παρὰ ἡμε-  
τέρην ῥαθυμίαν, καὶ οὐ παρὰ τὴν ἀσθένειαν  
οἱ πλείους ἀπόλλυνται καὶ κατὰπίπτουσι. —  
Θεόδ. Στοῦδ. περὶ βλασφημίας ἸΘ', 1725).

**Βλάττα**, ὄνομα Ἀφροδίτης, κατὰ τοὺς Φοί-  
νικας, καὶ βασιλικὸν ἔνδυμα. Νουμάς ἐκάλεσεν

αὐτὴν *τραβαίαν*· τραβία δὲ εἴρηται ὡσανεὶ  
τρίδαφος· ἐκ τριῶν γὰρ ἀποτελεῖται χρωμά-  
των, πορφύρας, κόκκου, καὶ τῆς λεγομένης  
ισάτιδος βοτάνης, ἣτις ἐστὶν Ἄρεως. (Ἰω. Λυ-  
δὸς σελ. 10).

**Βλαύται** ἀφόρητοι, ὑποδήματα μῆπω φο-  
ρηθέντα.

**Βλαύτης** καὶ βλαυτίον ὑποκοριστικῶς τὸ  
ὑπόδημα· καὶ βλαυτῶν ἀναγωγαὶ τὰ ἰδιωτικῶς  
λεγόμενα καλάμια τῶν ὑποδέσεων. Βλ. καὶ λ.  
Ἄραγωγῆ.

**Βλάχ**, ἀρχηγὸς Οὐννικῶν μερῶν καὶ σύ-  
ζυγος Βώας ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. (Ἰω. Μαλάλ.  
ἸΖ', 636). (α)

**Βλάχος**, ἐπαρχιακός, ἐπὶ Θεοδοσίου. (Νεῖλ.  
ΟΘ', 204). — Βλάχοι Ἕλληνες. (Τουρκογραμ-  
κία, ἔκδ. Βόνν. σελ. 210).

**Βλάχον**, ἡ καὶ πτέρις.

**Βλαψέφρων**, ἐν ἴσῳ τῷ *γρενοβλαβής*·  
ἤγουν βεβλαμμένος τὰς φρένας.

**Βλεμμίδης Νικηφόρος**. (ΡΜΒ', 527  
κ. ἔ. 1321).

**Βλέμιες** καὶ *Ναβάται*, πολυανθρωπότατα  
γένη περὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ Νεῖλον  
ποταμόν. (Προκόπ. Ἱστορ. Τόμ. Α'. σελ. 102).  
— Διήγημα περὶ τῶν Βλεμίων καὶ διαφόρων  
ἄλλων ἀγρίων καὶ βαρβάρων λαῶν. (Νεῖλ. Ἀβ-  
βζ· ΟΘ', 590-693).

**Βλεπεδαίμων**, ὁ διστραμμένος τὰς ὀ-  
ψεις, καὶ οἶον ὑπὸ δαίμονος πεπληγός. Παι-  
σανίας δὲ λέγει, ὅτι τοὺς Σακρατικούς οὕτω  
τινὲς ἐκάλουν. (Λεξ. Εὔσταθ.).

**Βλέπειν**. Βλέπειν νάπυ ἢ ὀρίγανον λέ-  
γονται οἱ δριμεῖς ἄνθρωποι, καὶ *βλέπειν Ἄρην*,  
ἀντὶ τοῦ πολεμικὸν καὶ ἄγριον βλέπειν. (Λεξ.  
Εὔσταθ.).—*Βλέπειν Λεῖα*· διδασκαλικά ἠθικω-  
τάτη. (Βασίλ. ΛΑ', 1437-1457).

Εἰς τὸ εἰρημένον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, α εἰς  
ἐμὲ βλέπετε». Ψαλμ. ΚΔ', 16. (Ἰσίδ. Πηλ.  
ΟΗ', 1269-1272).—«Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ  
ἀπολέσωμεν ἂ εἰργασάμεθα». Ἰωάν. Β'. Ἐπιστ.  
8. Πᾶν μὲν ἔργον λάμπει μελέτη θεραπευθέν·  
(τὸ γὰρ μὴ ὑπὸ μελέτης συγκροτούμενον ῥα-  
δίως σθέννυται)· μάλιστα δὲ ἡ ἀρετὴ τῇ καθ'  
ἡμέραν ἀσκήσει θεραπεύεσθαι ὀφείλει. Μὴ  
γεωργομένη γὰρ, φυλλοῦροεῖ, καὶ τὸν καρπὸν  
ἀπόλλυσι. Καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἄρα, ὃ ἐθέλησας

(α) Ἐκ τούτου ἴσως τὸ ὄνομα Βλάχος. Σ. Ἐ-

μαθεῖν. *Βλέπετε μὴ ἀπολέσητε τὸ εἰργάσασθε.* Ἡ μὲν γὰρ ῥαθυμία τοὺς προγεγενημένους πόνους, καὶ λαμπροὺς εἶναι, σβέσει, ἡ δὲ σπουδὴ καὶ τὴν προγεγενημένην ῥαθυμίαν ἀφανίζει. (Ἰσιδ. ΟΗ', 728. 805. 1149).

*Βλέπειν* τὰ ἑαυτῶν, καὶ μὴ τὰ τῶν ἄλλων μεριμνᾶν. Ὀμιλία. (Χρυσοστ. ΝΗ', 609-616). «*Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλχγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.*» Πρ. Κολοσ. Β', 8. Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μὴ τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ κ.έ. (ΞΒ', 343).

*Βλέπος*, ἀντὶ τοῦ βλέμμα, πρὸ Ἀριστοφάνει. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Βλέφαρα*. Περὶ τῶν μορφωτικῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων τί σημαίνει ἕκαστον μέλος, βλέφαρα, ῥίνας, ὀφθαλμοὶ κτλ. (Διον. Ἀρεοπ. Γ', 325-369).—*Βλεφάρων* φυσιολογία· ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἣτις καθάπερ τινὰς περιβόλους ἔχει τὰ βλέφαρα, ἀντὶ δὲ σκολόπων τὰς βλεφάρων· ἔχει δὲ καὶ τῶν ὀφθῶν τὰς προβολὰς, τὴν τῶν ἰδρώτων νοτίδα παραπεμπούσας, καὶ τῆς ἐκεῖθεν βλάβης ἀπαλλαττούσας τὸ ὀπτικόν. Τοιαύτης τυχεῖν ἰκετεύει ὁ Δαυὶδ κηδεμονίας. Ψαλμ. ΙΓ', 8. (Θεοδώρ. Π', 968).—*Βλεφάρων* καὶ ὀφθαλμοῦ φυσιολογία, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν καὶ περὶ αὐτόν. (Μελέτ. Μον. ΞΔ', 1161-1177).

*Βλῆσις*, σύστοιχον τῷ ἀνάβλησις. Ὅθεν καὶ *βλησεῖδιον* λέγεται. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Βλῆτρον*, κύκλος σιδηροῦς, δι' οὗ δύο ξύλα εἰς ἐν συμβάλλονται· καὶ ὅτι κατ' ἔνδειαν τοῦ σ λέγεται· ὡς σῶστρα, σωτήρ, ἀμφίβλητρον, βλῆτρον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

*Βληχᾶσθαι* λέγονται κυρίως τὰ πρόβατα, καὶ βληχῆ ἡ τῶν προβάτων φωνή· μηχᾶσθαι δὲ αἱ αἴγες.—*Βληχηματώδης* τις καὶ ἄλογος ὑπάρχων, καὶ δοκῆς φρονιμώτατος εἶναι, τοῦ μὲν Θεοῦ ἀπαρῆ τὴν λατρείαν, μηδὲ ὅλως θέλων παρασχεῖν τούτῳ εὐήκοον ἀκοήν, τῷ δὲ ἐχθρῷ ἠδέως τὸ ὠτίον ὑπέχεις πρὸς τὸν σαυτοῦ ὄλεθρον. (Νεῖλ. ΟΘ', 321).

*Βληχρόν*, ἐν ἴσῳ τῷ ἀβληχρόν, ὃ ἐστὶν ἀσθενές. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βλισσὴ πέτρα*, ἀκρωτήριον τῆς Γερτυνίας, ἡ καὶ *βλισσὴν*, ἄρσεν. ὡς σωλήν. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βλίτυρι*, φωνὴ μόνον, οὐδὲν σημάινουσα.

*Βλίτυρι* ἢ *βλήτυρι*, καὶ *βλίτρι*. Παραπλήρωμα λόγων μὴ ἐχόντων λόγον. Λόγος αἰεὶ σημαντικός· ἐστὶ· λέξις δὲ καὶ ἀσήμαντος, ὡς ἡ *βλίτρι*. Λαέρτιος εἰς Ζήνωνα βιβλ. Ζ', κεφ. 39. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 561).

*Βλοσυρός*, ὅτι παρὰ τὸ ὑποσύρειν τὸ βλέμμα λέγεται, καὶ ὅτι δι' ἐνὸς σ παρ' Ὀμήρῳ. *Βλοσυρῶπις*, παρὰ τὸ βλοσυρόν. (Λ.Ε.).

*Βλόψ*, ὃ τῆς κλεψύδρας ἤχος, μιμητικῶς.

*Βλόζεεν*. Βλόζειν λέγονται τὰ ὕδατα, ὃ ἐστὶν ἐκ γῆς ἀνχιδίδοσθαι, καὶ ὅτι λειώτερον ἐστὶ τοῦ βρῦειν.

*Βλωθρὴ* πίτυς· ὅτι παρὰ τὸ εἰς αἰθέρα μολεῖν τῷ ὕψει λέγεται, οἶονεὶ *μολοθρὴ*. *Βλωθρὴ* πίτυς ἐπιθετικῶς, κατὰ Τυρρῆνοῦς μὲν ἡ ἠυξημένη, ὑψηλὴ δὲ κατὰ Βοιωτοῦς, ἀπὸ τοῦ μολεῖν εἰς αἰθέρα. Ἀρκάδες δὲ βλωθρὴν τὴν ἀπκλήν φασι, Μάγνητες τὴν φλοιοβαρῆ, Δρύοπες τὴν τραχεῖαν, Καρύστιοι τὴν σκληράν· Παρατετηρημένως δὲ, φασίν, Ὀμηρος καὶ οἰκείως ἕκαστοις τὰς κλήσεις ἐπιτιθεῖς λέγει· δρῦς ὑψικόμου, ἰτέχνωλεστίκαρπον, πίτυν βλωθρὴν, μελία· ταναήκεα· ὄζου, αἰγείρους ὕδατοτρεφέα, τανύφλοιον κράνειαν. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βλωμός* τυχὸν τῷ ψωμός· ὃ ἐστὶν ἄρτου κόμμα ἀδρομερές, ἐκ τοῦ βλω, βάλλω. (Λ.Ε.).

*Βοάγρια*, ἀσπίς ἐκ βοῶν ἀγρίων· καὶ τὰ ἐκ βοῆς, ὃ ἐστὶ μάχης, ἀγειρόμενα λάφυρα.

*Βοάγριος* ποταμός, ὃ καὶ *Μάρης* ἐπονομασθεῖς ἐν Λοκρίδι. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βοᾶν*, ἠπύειν, ἀφνειν, φωνεῖν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συνωνύμως. *Βοᾶν* τὸ τρανέστερον φωνεῖν· καὶ *μακρὰ βοᾶν* παρ' Ὀμήρῳ, ἐν ἴσῳ τῷ εὐρὺ βοᾶν· ὀξὺ βοᾶν, ἀντὶ τοῦ λιγέως βοᾶν.

*Βοάξ* καὶ *βόηξ*. Ἰχθύς, ὃ καὶ *βώξ*, ὅτι τῷ Ἐρμῆ ἀφιέρωτο, ὡς ἄλλοι ἰχθύς ἐτέροις θεοῖς. (Λεξ. Εὐστ.).

*Βοανεργῆς* ἐκάλεσεν ὁ Σωτὴρ τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου, ὃ ἐστὶν υἱοὺς βροτῆς. (Ἄριγέν. ΙΓ', 1380).

*Βοάνη*, λίμνη οὐ μικρὰν τῆς Νικομηδείας ἀφροστῶσα. (Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΠΓ', 2541).

*Βογόμεηλοι*. Αἵρεσις. (Εὐθύμ. Ζιγ. ΡΑ', 1289.—ΡΑΑ', 40-48).

*Βοεβόδας*. Ἰωάν. Δούκας. (ΡΝΕ', 27).

*Βοέη*, ἡ τοῦ βοῦς βύρσα. *Βοεῖα* ἀσπίς, πρὸς δικστολήν τῶν ἐξ ἄλλης ὕλης ἀσπίδων.

*Βόειος* δημός, παρωδία καὶ σκῶμμα κα-

τὰ δήμου ἀλογίστου. Δημὸς δὲ τὸ λίπος, δξύνεται μὲν πρὸς διαστολὴν τοῦ κατ' ἀνθρώπου δήμου, πρὸς δὲ καὶ παίζειι που ὁ κωμικός, δημόν βόειον, ὡς ἐν παρωδίᾳ φράσας τὸν Ἀπτικὸν δῆμον· οὐ διὰ τι βουγάιον, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀπλῶς ἀσυλλόγιστον. Βόειοι ἰμᾶντες, τὰ ἡνία, περιφραστικῶς.

**Βοεργάζ,** σκεῦος. Ἰώσηπος γλωσσόκομον καλεῖ. (Θεοδώρ. Π', 544).

**Βόες** ἰχθυοφάγοι, ὅτι περίπου τὴν Θράκην οἱ βόες ἰχθῦς παρατιθεμένους αὐτοῖς ἐν ταῖς φάτναις σιτοῦνται· ἔνθα περὶ ἰχθύων. (Α. Ε.). — «Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ;» Α'. πρ. Κορινθ. Θ', 9, καί, «Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσπαρίου πωλεῖται, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ πασειται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν». Ματθ. Ι', 29. Ὅτι οὐκ ἀντιφθέγγεται ὁ μαθητὴς πρὸς τὸν Διδάσκαλον. (Φώτ. ΡΑ', 221-228).

**Βοή** ἄσθειος, ἐπιθετικῶς ἢ κατὰ μάχην, διὰ τὸ τῆς μάχης καυστηρόν. Βοή, ἢ μάχη· βοήν ἀγαθός, ὁ πολεμικός· καὶ ὅτι ἡ βοή οὐ καθ' ἑαυτὴ τὴν μάχην δηλοῖ, ἀλλ' ὑπακούεται ἢ γενικὴ μάχης, ἢ τῆ βοή μάχης. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοήθεια.** Ἐοίκατε ἀγνοεῖν τὸ τῆς βοηθείας ὄνομα, ὅπερ εἴρηται πικρὰ τὸ μετὰ βοῆς θείειν· καὶ διὰ τοῦτο βραδύτερον ἀφικόμενοι, καὶ σχολαιότερον βαδίζοντες, ἀποτετυχῆκατε τῆς θήρας. Ὁ γὰρ δεηθεὶς τῆς ἐπικουρῆς θήρακα καὶ ἔργον τῆς τῶν ἐπιβουλεουσάντων ὠμότητος γέγονεν. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1617).—Ὅτι τοῦ Θεοῦ εὐδακούντος, ἐπιβουλή ἀνθρώπων ἀσθενεῖ, καὶ ὀλίγοι πολλῶν κρατοῦσιν. (Ἰερὰ Παράλλ. Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1265-1269.—ΛΤ', 516).

**Βοήθεια θεία.** Τὸν μέλλοντα ἀπολαύειν τῆς ἀηττήτου συμμαχίας τοιαῦτα αἰτεῖν χρῆ, & καὶ τὸν τοῦ δικαίου λόγον ἔχει, ἵνα τῇ φύσει τῆς αἰτήσεως τὴν ῥοπὴν ἐπισπάσῃται· τοῖς γὰρ ἐξ εἰρωνείας καὶ διὰ πλεονεξίας καλυψίν οὐκ ἐπιφοιτᾷ ἢ αὐτοκλήτως τοῖς ἀδικουμένοις ἐπιφοιτῶσα. (Ἰσίδ. Πηλ. ΟΗ', 1520. 1524. 1594).

**Βοηθεῖν,** τὸ εἰς βοήν, ὃ ἐστὶ μάχην, θείειν, βοηθεῖν, ἐπαμύνειν φίλῳ κινδυνεύοντι. (Ἰσίδ. αὐτόθ. 717).—Πιστοῦται τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ τὸν θεὸν ἐκβαλεῖν τὸν μὴ βοηθήσαντα ἀνχιουμένῳ τῷ φίλῳ. Δύο γὰρ τινες εἰς Δελφούς ἀπιόντες, ληστὰς περιπεπτώκασι. Καὶ τοῦ ἐτέρου ὑπ' αὐτῶν ἀναιρουμένου, ὁ ἕτερος,

ἢ φυγών, ἢ ἀδεῶς μὴ ἐπαμύνας, ἦλθεν εἰς τὸ μαντεῖον, καὶ ὁ θεὸς ἐξέβαλεν αὐτὸν εἰπών.

Ἄνδρι φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας, οὐκ ἐπαμύνας, Ἥλυθε· οὐ καθάρως. Περικαλλέος ἐξίθι σηκοῦ.

Καὶ δῆλον μὲν ὅτι καὶ βουλόμενος οὐ πάντως ἀν' ἐδύσατο τοῦ θανάτου τὸν φίλον· ἀλλ' ὅμως ἔδει συγκινδυνεῦσαι, καὶ συναποθνεῖν, εἰ καὶ τοῦτο ἦν ἀνάγκη βοηθοῦντα παθεῖν. Διὰ τὴν προαίρεσιν οὖν ταύτην ἀκάθαρτον αὐτὸν ἔκρινεν ὁ θεός, ὡς προδόντα τὸν φίλον διὰ τὴν περιττὴν περὶ τὸ σῶμα συμπάθειαν· ὡς περ' ἐπ' ἄλλου, καὶ ἀποτυχίως γενομένης, τὴν προαίρεσιν ὅμως ὁ θεὸς ἀπεδέξατο. Πάλιν γὰρ ἄλλων δύο τινῶν ληστὰς περιπεσόντων, καὶ τοῦ ἐτέρου κρατηθέντος ὑπὸ τῶν ληστῶν, ὁ ἕτερος, ρίψας ὡς κατὰ ληστοῦ τὸ ἀκόντιον, ἐκείνου μὲν διήμαρτεν, ἔβλεπε δὲ τὸν φίλον καὶ ἀνεῖλε· καὶ ἔλθων εἰς τὸ μαντεῖον, οὐκ ἐτόλμησεν εἰσελθεῖν, ὡς ἀκάθαρτος τῷ φόνῳ τοῦ φίλου· καὶ ὁ θεὸς ἐξεφώνησε πρὸς αὐτὸν τὰδε τὰ ἔπη·

«Ἐκτενας σὸν ἑταῖρον ἀμύνων· οὐ σε μιάνει

Αἷμα φόνου· σὺ πέλεις καθαρώτερος, ἢ πάρος ἦσθα».

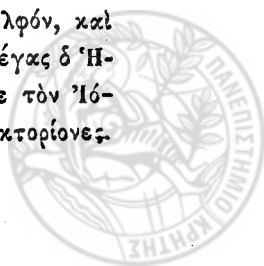
Εἰ γοῦν ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ φίλου οὐ μόνον οὐκ ἐμολύνθη, ἀλλὰ καὶ καθαρώτερος γέγονεν, ἢ περ ἦν πρότερον, διὰ τὴν ὀρθὴν προαίρεσιν, δῆλον, ὅτι οὐκ ἐν τῇ πράξει, ἀλλ' ἐν τῇ προαίρεσει τῶν ἀνθρώπων τὸ κατορθοῦν ἐστὶ καὶ ἀμαρτάνειν. (Σημ. παρ' Ἰσίδ. αὐτόθ.).

**Βοήθημα.** Καλὸν σοι βοήθημα πρὸς τὸ τυχεῖν, ὧν ἐπιποθεῖς, ἀγρυπνίαι, νηστεῖαι, χαμευνίαι, προσευχαί, δάκρυον, οἶκτος τῶν δεομένων, μετὰδοσις κλ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 401-404).

**Βοηθός,** κύριον, καὶ δηλοῖ τὸν μάχιμον· καὶ βοηθῶν ἄρμα, ἐπιθετικῶς.

**Βόηθος,** κύριον, ὅτι ἐκ τοῦ βοήθους συγκέκοπται, καὶ ὅτι ἄλλως τονίζεται ἢ τὸ βοηθός ἐπίθετον.

**Βοηθός,** παρὰ τὴν βοήν, ἦγουν μάχην. Βοηθός ἐν τοῖς πνευματικοῖς ἔργοις πάνυ ἀναγκαῖος, μετὰ πικραδειγμάτων. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 844 κ. ἐ.).—Ἐρωτᾷς πῶς τὰ ἡμέτερα· καὶ λίαν πικρῶς. Βασίλειον οὐκ ἔχω, Κεῖσάριον οὐκ ἔχω, τὸν πνευματικὸν ἀδελφόν, καὶ τὸν σωματικὸν κ. ἐ. (ΑΖ', 153).—Μέγας δ' Ἡρακλῆς, ἀλλὰ συναγωνιζόμενον εἶχε τὸν Ἰόλαον. Οἱ παρ' Ὀμήρῳ δίδυμοι Ἀκτορίονες κ. ἐ. (αὐτόθ. 264).



Βοηθός τίσι γίνεται ὁ Θεός. Ζητεῖς γενέσθαι σοι τὸν Θεὸν βοηθόν; Ὅρα εἰ χρῆζοντι δυνηθεὶς ἐβοήθησας. Αἰτεῖς πλοῦτον προστεθῆναι σοι παρ' αὐτοῦ; βλέπε εἰ τὸν ὄντα χρηστῶς φρονόμευσας. Θέλεις φαίνεσθαι σοι τὸν κριτὴν εὐμενῆ; ἀμνηστικάκος ἔσο ἐχθροῖς· βούλει φιλανθρωπικῶς τυχεῖν; συγχώρει τοῖς ὑπευθύνουσι αὐτός. Καλὸν γὰρ ἀμοιβῆ σῶζεσθαι καὶ ὀφλήμασιν, ἀλλὰ μὴ ἐκάστοτε χάριτι· ὅπερ ἐστὶν ἀγνώμονος. (Ἰσίδ. ΟΗ', 400-401).—Βοηθούμενος ὑπὸ τῆς θείας χάριτος κατορθοῖ καὶ ὁ ἐν γάμφ τὴν σωφροσύνην. Ἐπικουρεῖ δὲ ἡ χάρις τοῖς τὴν ἀγαθὴν εἰσφέρουσι προθυμίαν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 273).

**Βοηθοῦ**, Λεξέων Πλατωνικῶν Συναγωγῆ. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων. (Φώτ. ΡΓ', 425-428).

**Βοηλασία**, ἐκ τοῦ βοῦς καὶ ἐλάου.

**Βοῆν** ἀγαθός, ὁ κατὰ τὴν μάχην, ἢ τὴν κραυγὴν δυνατός. Βοητύς, ὡς ἐδητύς, ἢ βοή.

**Βόθροι**, τὰ ὀρύγματα. α' Ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται». Ἐκκλησ. Ι', 8. Καί, α Λάκκον ὄρυξε, καὶ ἀνέσκαψεν αὐτῷ, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο». Ψαλμ. Ζ', 16. Βόθρον ἐνταῦθα τὴν κατὰ τοῦ πλησίον μελέτην καὶ τὸν βόθρνον ὄλεθρον ὀνομάζει. Ὁ τοῖνον τὸν τοιοῦτον βόθρον καὶ τὴν ἀπώλειαν ἐτέρῳ διορύσσων, αὐτὸς πρῶτος ἐμπίπτει ἐν αὐτῷ. (Φώτ. ΡΑ', 421-422 κ. ἐ.).

**Βοιδηῆς** λίμνη, καὶ Βοιθη, πόλις Θετταλική. Ἱστορία καὶ περιγραφὴ λίμνης Νεσωνίδος, Βοιθηίδος, Φερῶν καὶ τῶν περὶ Λαρίσσης καὶ λοιπῶν. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοῦδης**, ὁ πρῶτος καὶ εὐθέης· ὅτι πρᾶξ τὸν βοῦν λέγεται.

**Βόυνος**, εἶδος σάλπιγγος, παρὰ Παφλαγῶσι· καὶ ὅτι ἐξ σαλπίγγων εἶδη. Ἱστορία καὶ περιγραφὴ αὐτῶν. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοιωτία**. Διὰ τί οὕτως ἐπιγράφεται ὁ Ὀμηρικὸς τῶν νεῶν κατάλογος· διότι ἡ τῆς ῥαψοδίας Β ἢ μὲν ἕμμετρος ἐπιγραφὴ αὕτη

Βῆτα δ' ὄνειρον ἔχει, ἀγορὴν καὶ νῆας ἀριθμεῖ ἢ δὲ πεζὴ τοιαύτη· Ὀνειρος, καὶ κατάλογος· ὥστε μέρος τῆς Βῆτα καὶ ἡ Βοιωτία, ἦγουν ὁ κατάλογος. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Βοιωτία χώρα μεσαιτάτη τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τινῶν ἐνομίσθη· καὶ ὅτι πρὸς μὲν ἀνατολὰς τῆς Εὐβοίας ὁμορεῖ, πρὸς δὲ δυσμὰς τῆς Φωκίδος,

πρὸς δὲ τὰ βόρεια τῆς Λοκίδος, πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῆς Ἀττικῆς. (Λεξ. Εὐστ.).

Βοιωτῶν ἀδηφάγία, καὶ σκώμματα κατ' αὐτῶν, καὶ ἱστορία περὶ τῆς ῥαψωδίας αὐτῶν. (Λεξ. Εὐστ.).—Ἐφορος δὲ φησιν, ὅτι Ἀθηναῖοι περὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, Θετταλοὶ περὶ τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαν, Βοιωτοὶ περὶ τὴν τῆς γυμνασίας ἐπιμέλειαν, Κυρηναῖοι δὲ περὶ τὴν διφρευτικὴν ἐπιστήμην ἠσχόληνται. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Βοιωτία τὸ πάλαι Ἀονία, καὶ Μεσαπία, καὶ Ὠγυγία, καὶ Καδμηία. Ἔστι δὲ καὶ Βοιωτία ἐν Θράκῃ· τὸ ἐθνικὸν ὄμιον, Βοιωτός· λέγεται καὶ Βοιώτιος, καὶ Βοιωτία· ἀφ' οὗ ἡ παροιμία, Βοιωτία ὅς, καὶ Βοιωτὶς, καὶ Βοιωτίδιον, ὡς Ἀριστοφάνης Ἀχαρνέυσιν.

Ὡ χαῖρε καλλικαφάγε Βοιωτίδιον.

Καὶ ῥῆμα βοιωτιάζειν. (Στέφ. Βυζ.).

Βοιωτία, ἕνεκεν χρηστηρίων πολύφωρος ἦν ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις, νῦν ἐπιλέλοιπε κομιδῆ, καθάπερ νάμακτα, καὶ πολλὸς ἔσχε μαντικῆς αὐχμὸς τὴν χώραν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 352).

Βοιωτοί, εἰς ἀπαιδευσίαν ἐγκαλούμενοι. Βοιωτούς τις εἰς ἀπαιδευσίαν σκώπτων ἔφη· ὁ Βοιωτοί, ὡς σφόδρα ἐστὲ Βοιωτοί. Δίκαιος δὲ τις ἀνήρ ἀδίκῳ πράγματι παρακαλούμενος ὑπὸ Μιλησίων συμπράξει ἔφη· ὁ Μιλήσιοι, ὡς σφόδρα ἐστὲ Μιλήσιοι. Ἀλέξανδρος δὲ ἐρωτηθεὶς διὰ τί λίαν τιμᾷ Ἀντίπατρον, ἔφη, ὅτι Ἀντίπατρός μοι ἐστίν· ἐγὼ δὲ φράσω, ὁ Εὐλόγιε, ὡς σφόδρα εἶ Εὐλόγιος, ἐπαινεῖν ἐμὰ, καὶ τοὺς κατ' ἐμὲ προηρημένους. (Ἰσίδ. ΟΗ', 717).

Βοιωτία λύρα, ὁ Πίνδαρος. (Ἀγαθ. ΠΗ', 1401).

**Βόκχορες** ἢ Βάκχαρις ὁ κληθεὶς δίκαιος, βασιλεὺς Αἰγύπτου. Οὗτος Αἰγύπτιος ὢν ἐπὶ δικαιοσύνην καὶ ἐπινοίᾳ κρίσεων ἀπομνημονεύεται· ἀφ' οὗ εἴρηται καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν δικαιοτάτων καὶ παρρηρημένως κρινόντων. Κρίσις αὐτοῦ καὶ ἀπόφασις δίκαια καὶ εὐφυής. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1324).

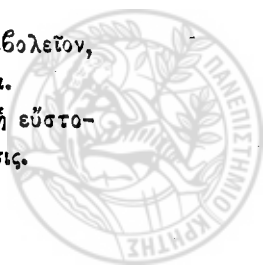
**Βόλβιτον** ἢ βόλιτον ἢ τῶν βῶν κόπρος.

**Βολβός**, κρόμμυδον τι ἄγριον. Ὅτι ἐν Ἀθήναις πολλὸς φύεται βολβός.

**Βολεῖν** καὶ βολίζειν τὸ διὰ βόλου τινὸς μετρεῖν τὸ βᾶθος τῆς θαλάσσης.

**Βολεῶν**, κοπρῶν, εἴτουν κοπροβολεῖον, ὅπου δηλονότι κόπρος ζῶων βάλλεται.

**Βολή**, ἡ ἀπλῶς ἐπιτυχία· καὶ ἡ εὐστοχος βέλους φορά· καὶ ἀνέμων ἢ φύσης.



**Βολίζη**, ἡ δούλη, κατὰ γλῶσσαν. Ἑρακλεῶται ἄλλοις ἔλεγον τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας. Λακωνικῶς δὲ *χαλκίδας* ἔλεγον τὰς θεραπαίνας, καὶ ἀπογράφτην καὶ βολίζην τὴν δούλην· καὶ ἀμφίπολον μὲν τὴν περὶ τὴν δέσποιναν, πρόπολον δὲ τὴν προπορευομένην, ἧς καὶ ἄρρεν ἐστὶν ὁ πρόπολος. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βόλος** ὁ πεττευτικός καὶ ὁ δικτυακός· ὅθεν τὸ βολίζειν, βέθος θαλάσσης μετρεῖν μολιθδίνη καθέτω, ἢ τοιῶδέ τι.

**Βομβάξ**, ἐπίρρ. παικτικῶς πλασθὲν παρὰ τῷ κωμικῷ, ἀπὸ τοῦ βομβεῖν.

**Βομβεῖν**, τὸ ποιῶν ἦχον ἀποτελεῖν, καὶ ὅτι ὠνομακτοπεποιήται ἡ λέξις, καὶ ὅτι αἱ μέλισσαι βομβεῖν λέγονται κυρίως· λέγεται δὲ καὶ βροντὴ βομβεῖν, καὶ δίσκος, καὶ κώπη καθ' ὕδατος πεσοῦσα. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βόμβος**, λέξις ὠνομακτοπεποιημένη πρὸς μίμημα τῆς τοῦ θ' στοιχείου ἀπηχήσεως· ὅτι ποτὲ μὲν ἐπὶ βροντῆς λέγεται, ποτὲ δὲ καὶ ἐπὶ εὐτελῶν καὶ φύλων τινῶν ἤχων· καὶ ὁ βομβυλὸς δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης παρήκται λέξεως, ζῶφιον ὦν αὐτὸς βομβητικὸν ἐν τῷ πέτεσθαι, κουλεόπτερον. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βόμβυλος**, κόμβυλος, κόμπος. Πῶς ἔγνω διαπλάττειν ἐκ ταύτης πυρὶ καὶ πνεύματι συνεργῶ κεκρημένος, ἐκπωμάτων εἶδη μυρία, φιάλας, καὶ κύλικας καὶ βομβύλους (κομβύλους) κτλ. (Θεοδώρ. ΠΓ', 617).

**Βόμβυξ** μεταξοσκώληξ, φυσιολογία· ἔνθα περὶ πορφύρας καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ ματαίας πολυτελείας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 525. 497-536).

**Βωνωνία** Αἰμιλία ἐν Ἰταλίᾳ. (Ζώσιμ. σελ. 290).

**Βοὸς** αὐλή, ἄντρον παράλιον οὕτω καλούμενον ἐν Εὐβοίᾳ, ὅπου τὴν Ἰὼ τεκεῖν φαίνε, ἢ εἰς βοῦν ἐξαλλαγῆναι μυθεύεται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοὸς κεφαλαί**, τόπος τις, ἐν ᾧ ἐπολέμησε Προυσίας πρὸς Ἀτταλον. ἔνθα περὶ τῆς λέξεως *κεφαλαί*. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοῶω**, εἰς βοῦν μεταποιῶ· βοῶω δὲ τρανῶς φωνᾷ.

**Βορανοί**, ἔθνος· ἐληίζοντο τὴν Εὐρώπην, ὡς καὶ Γότθοι. (Ζώσιμ. σελ. 26).

**Βορβορίζται**, αἰρετικοὶ Γνωστικοί. Αἴρεις αὐτῶν, δοξασίαι καὶ παραλογισμοί. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 329-364).

**Βορβορόπη**, πόρνη ἀκάθαρτος, τὴν ὀπὴν ἔχουσα βορβόρου πλήρη. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βορέας** ἄνεμος, ὅτι δι' ἐνὸς ρ γράφεται, καὶ ὅτι πρὸς τὴν βορὰν λέγεται, διότι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια φέρει, ἢ ὅτι πρὸς βορὰν ἐρεθίζει. Βορέας ἄνεμος συγγενόμενος ἵπποις· ἀλληγορία. Ὅτι ἐν ταῖς λειποθυμίαις πυκνῶν τὴν τῆς σαρκὸς ἐπιφάνειαν ἀντιπερῖσσε τὸ θερμὸν εἰς τὰ ἔσω. Ὁ δὲ Νότος διάπνοιαν ἐργαζόμενος εὐοδα τὰ τῆς λειποψυχίας ποιεῖ, ὅθεν καὶ εἰς νόσον ὁ Νότος παρακλαεῖσθαι δοκεῖ, ὡς εἶναι μὴ ἀφυῆς εἰπεῖν τὴν νόσον εἰς Νότον ἀττικίζεσθαι. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βορὸν** ὕδωρ, τὸ βοροποιὸν διὰ ψυχρότητα, ὅθεν συμπίλησις ἔπεται τοῦ αἵματος· ἐκείθεν δὲ κενεαγγεία. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βορῶας** ἄνεμος, ὁ καὶ Βορέας, καὶ ὅτι ἐκπεσόντος τοῦ ἐκ τῆς βορέας φωνῆς ἕτερον ρ ἐπλεόνασεν, ὡς ἐν τῷ, στερεός, στεφρός. — Βορῶα πλευρά· α' Ὅρη Σιῶν τὰ πλευρὰ τοῦ βορῶα, ἢ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. Ψαμ. ΜΖ', 3. Ἀλληγορίχ περὶ τούτου καὶ θεωρία. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΔ', 556).

**Βόρσιππα**, πόλις Χαλδαίων, ἣν Κύρος ἐξεπολιόρησεν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 760. — Στέφ. Βύζ.).

**Βοσκάς**, ὄρνειον ἥττον νήσσης.

**Βόσκειν** λέγεται ἡ γῆ τοὺς ἀλογίστους καὶ βοσκημάτων τρόπῳ ζῶντας ἀνθρώπους.

**Βοσκήματα** θαλάσσης τὰ κατ' αὐτὴν ζῶα ποιητικῶς λέγονται· καὶ βοτὰ πόντου ὁμοίως· τὰ κήτη. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοσπόριος**, Κολωνίας ἐπίσκοπος. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς αὐτόν. (ΑΒ', 388). — Προστίθεται τοῖς κοινωνοῦσι Βασιλείῳ. (αὐτόθ. 589). — Ἐπιστολὴ Γρηγορίου πρὸς αὐτόν, δεικνόντα τὴν τῆς Ἐκκλησίας προστασίαν ἀναλαβεῖν. (Γρηγ. Νκζ. ΑΖ', 233). — Δις παρ' αὐτοῦ ἠπατήθη Γρηγόριος, καὶ παραπονεῖται. (αὐτόθ. 260). — Κατηγορηθέντα ὑπερασπίζεσθαι πειράται αὐτόν. Γράφει πρὸς Ἀμφιλόχιον καὶ Νεκτάριον περὶ αὐτοῦ. (αὐτόθ. 304). — Μεγάθυμος καὶ εὐσεβὴς ἀνήρ. (αὐτόθ. 1497).

**Βόσπορος**, υἱὸς τῆς Ἀθίδος ἐξ οὗ καὶ ἡ πόλις Εὐξείνου Πόντου. (Ἐπιφ. ΜΑ', 200). — Βοσπόρου περιγραφὴ, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ μαργαρίται. (Ἐπιφ. ΙΓ', 852). — Βόσπορος πόλις Πόντου κατὰ τὸν Κιμμέριον κόλπον, καὶ πορθὸς ὁ δμώνυμος. (Ἰωάν. Μακλάλ. ΕΖ', 637). — Βό-



σπορος και Χερσών πόλεις. (Προκόπ. τόμ. Α', σελ. 57).

**Βοτά**, και *Καλάνδαι*, έορταί, και τὰ καλούμενα βρουμάλια, τελούμενα τὴν α'. Μαρτίου· τὰ μὲν βοτά, ἤτοι βοσκήματα εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ Πανός, ὅστις ἐνομιζέτο ὅτι ἦν ἔφορος τῶν προβάτων, αἰγῶν κλπ. τὰ δὲ βρουμάλια εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου. (Κανὼν ΞΒ'. τῆς ἐν Τρούλῳ Γ'. Συνόδου. — Ἀστερ. Ἀμασ. κατὰ τῆς ἐορτῆς τῶν Καλανδῶν, Λόγος. Μ', 216-225).

**Βοτάνη**, ἀντὶ τοῦ βόσκησης. (Λεξ. Εὐστ.). — Βοτάνη χόρτου, ὁ ἀνθρώπινος βίος. (Βασίλ. ΚΘ', 97). — Τί δήποτε τὰς οὐκ ἐδωδίμους βοτάνας βλαστῆσαι προσέταξεν ὁ Θεός. (Θεοδώρ. Π', 33).

**Βοτανειάτης** Νικηφόρος. (ΡΚΗ', 1481).

**Βοτανική**. Τίνες περὶ βοτανῶν και ρίζων ἔγραψαν. (Ἐπιφάν. ΜΑ', 177).

**Βοτόν**. Φωνὴ ἐν συνθέσει ὑποτασσομένη διαφόροις φωναῖς σημερινούσαις εἶδη ζῶων, οἷον αἰγίβοτον, ἱππόβοτον. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοτρυδόν**. Βοτρυδὸν πιέζεσθαι λέγονται αἱ μέλισσαι, ἤγουν ἐξηρητημένοι ἀλλήλων, ὡς αἱ τῶν βοτρύων ῥάχες· ἀπλῶς δὲ τὸ βοτρυδόν, συστροφὴν πλήθους τινὸς σημαίνει. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βότρως**, κύριον. Σικελός τις παιγιῶν εὐρετής. Βότρως αἱ Πλειάδες, οὕτως ὁμοῦ πάσαι ὑπὸ τινῶν προσαγορεύονται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βότρως**, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων νοοῦνται ἀλληγορικῶς ἐν τῇ Γραφῇ. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 505). — Βότρως τῆς Κύπρου ἀδελφιδοῦς μου ἐν ἀμπελῶσιν Ἐγγαδδεῖ. (αὐτόθ. 828).

**Βούδαλις**, ὅτι κατὰ ἀναλογίαν τοῦ δάμαλις λέγεται, και ὅτι και τῶν βουβάλων τὰ νεογνὰ πᾶλοι λέγονται.

**Βουδάρας**, ὁ μέγας και ἀνκίσθητος, παρὰ τὸν βοῦν και τὸ βάρος. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βούδρωστις**, κυρίως μεγάλη πεῖνα, ἐτι δὲ και ἡ μεγάλη λύπη, παρὰ τοῦ β. βρώσκω· οἱ δέ, ὅτι δαίμων τις ἐστὶ παρ' Ἰωσὶν οὕτω καλούμενος.

**Βουδών**, τόπος τοῦ σώματος και τι πάθος περὶ αὐτὸν ὁμωνύμως. Βουδῶνες τίνες τόποι καλοῦνται τοῦ ἀνθρώπου, και πόθεν. Φυσιολογία. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1233).

**Βούδεια**, γυνὴ Βοιωτίς, και Βούδεια, πόλις Μαγνησίας, και ἄλλη Φρυγίς· και Βούδεια Ἀθηναῖα ἐπωνυμικῶς ἐν Θεσσαλίῳ.

**Βούδαιοι**, ὄνομα ἔθνους Μηδικοῦ, και γράφεται, ὡς τὸ Κήτειον. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βούδορα** ἤματα, προπαροξυτόνως κατὰ παθητικὴν ἔννοιαν, ἐν οἷς βόες ἐκδέρονται· βουδώρα δὲ παροξυτόνως κατὰ ἐνέργειαν, τὰ βόες ἐκδέροντα. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βουδώρας** ἢ Βουδωρος, ποταμός τις περὶ Κήρινθον πόλιν Εὐβοίας. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βουδονία**, πόλις τῆς Γαλατίας παρὰ θάλασσαν. (Σωζόμ. ΞΖ', 1617).

**Βουζύγης**, πρῶτος ἄροτρον ἔξευξεν ἐν Ἐλευσίνι τῆς Ἀττικῆς.

**Βουθοίνας**, ἐπίθετον Ἡρακλέους διὰ τὸ ζευγίτου ἄροτριῶντος λαβεῖν τὸν βοῦν και φαγεῖν. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 661). — θεὸς παρὰ Λινδοίσι, ὃν ἐλοιδύρουν και κατηρῶντο. (αὐτόθ. 640. — ΛΓ', 1008-1009. — ΔΗ', 400).

**Βουθυτεῖν**, ὑν και τράγον παρ' Ἀριστοφ.

**Βουκαῖος** και Βούκος ὁ ἀγροῖκος.

**Βουκολεῖν** ἵππους, ἀκύρωσ λέγεται. Βουκολεῖν και ἀποβουκολεῖν, και τὸ ἀπατᾶν σημαίνει. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βουκολισμός**, ἡ τῶν βοσκόντων ὠδή.

**Βουκόλος**, κύριον, ὁμωνύμως τῷ προσηγορικῷ· βουκόλος δὲ παρὰ τὸ κόλον λέγεται, ὃ δηλοῖ τὴν τροφήν. Βουκόλος βοῶν, ἐκ περισσοῦ πρόσκειται τὸ βοῶν.

**Βουλγαρέα** ἢ και Παννονία.

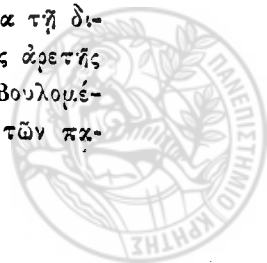
**Βούλγαρος**,

Σολάβος γὰρ Οὐννοφ, και Σκόθης τῷ Βουλγάρω, Αἰθίοι τε Μῆδος συμφρονήσας τῷ Σκόθι, Γλῶσσαν ἔχοντες και τόπων μερίσματα... Μίαν καθ' ἡμῶν ἀντεκίνησαν μάχην.

(Γεώρ. Πισίδ. ΛΒ', 1276. 1365). — Βούλγαροι και Οὐννοί ἐπὶ Ἀναστασίου Δικύρου ΛΖ', 596).

— Περὶ τῆς καταγωγῆς Βουλγάρων και Οὐννων. (Νικηφ. Πατρ. Κωνστ. Ρ', 929-932 κ. ἐ.). — Πρῶτον ἀκούετχι τὸ ὄνομα τοῦτο. (Θεοφύλ. Σιμοκ. σελ. 276 κ. ἐ.).

**Βούλεσθαι**, ἐπίτκσιν δηλοῖ τοῦ θέλσιν. Προηγεῖται τοίνυν πάντων τὸ βούλεσθαι· αἱ γὰρ λογικαὶ δυνάμεις τοῦ βούλεσθαι διάκονοι πεφύκασι. Θέλε, φησί, και δυνήσῃ κτλ. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1016). — Ὅτι εἰ βουλόμεσθα τῇ διδασκαλίῳ προσέχσιν, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς ἐλευσόμεσθα. (Χρυσόστ. ΝΓ', 169). — Βουλομένοις εὐκολον ἐπιδείξσθαι πλέον τι τῶν πηλιῶν ἐπιτκχμάτων. (ΝΖ', 255).



Ὁ γὰρ βούλεται, τοῦθ' ἕκαστος καὶ οἶεται. Τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω πέφυκε. (Ἰσίδ. ΟΗ', 601. 641).—Θεοῦ μὲν ἐστὶ πράττειν & βούλεται· ἀνθρώπου δέ, τὰ δέοντα προθυμεῖσθαι. Ἀριστοτέλης. (Μάξ. ΛΑ', 729).

**Βουλεύειν**, ἐν ἴσῳ τῷ βουλεύεσθαι παρ' Ὀμήρῳ. (Λεξ. Εὐστ.).—Βουλεύεσθαι μετὰ τὴν πρᾶξιν· μετὰ τὸν πόλεμον ἢ συμμαχίᾳ· μετὰ τὴν ζάλην δὲ κυβερνήτης· δέον βουλεύεσθαι πρότερον, εἶτα πρᾶξαι, τὴν τάξιν ἀνεσρέψαμεν· μετὰ τὴν πρᾶξιν βουλευόμεθα. (Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 353). Περὶ τίνων βουλευόμεθα. Τίτι διαφέρει ἡ βουλή ζητήσεως. Οὐ γὰρ ταῦτόν ἐστι βουλή καὶ ζήτησις. (Νεμέσ. Μ', 736.—Μάξ. ΛΑ', 16).

**Βουλή**, ἡ σύγκλητος παρ' Ὀμήρῳ, ἀγορὰ δὲ ἡ κοινὴ σύναξις. Βουλή, τὸ τῶν ἐντίμων συνέδριον, δὲ καὶ *σύγκλητος* λέγεται παρὰ τοῖς μετ' Ὀμηρον, ἀγορὰ δὲ ἡ τοῦ πλήθους συνέλευσις. *Βουλή* καὶ τὸ ἐπιτυχὲς σκέμμα, ὅτι οἶονοι βολὴ λέγεται ἐπενθέσει τοῦ υ, καὶ ὅτι τρία ταῦτα σημαίνει ἡ λέξις, τὸν τόπον, τοὺς βουλευτάς, καὶ τὸ περὶ οὗ ἡ σκέψις. (Α. Ε.).

*Βουλή* δὲ ἐστὶ ζήτησις, περὶ τοῦ πῶς ἂν ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασιν ὀρθῶς διεξέλχομεν. *Εὐβουλία* δὲ φρόνησις πρὸς τὰ βουλευόμενα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1008).

*Βουλή* καὶ σύμβουλος. "Ἀνθρωπος μὲν εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ Θεὸς εἰς καρδίαν. "Ἦκουσας τῆς Γραφῆς λεγούσης, καὶ πίστευε. Οὐ φροντιστέον μάλλον, ἢ πάντων ἁποῦ τῶν ἄλλων, τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν. "Ἡ δύο μὲν ἀνθρώποις περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συμβούλοις χρώμενος, συνετατέρῳ τε καὶ ἀμαθεστέρῳ, οὐκ ἂν εὖ φρονεῖν ἔδοξας, εἰ τὸν συνετώτερον παρῆς, τῷ ἀμαθεστέρῳ κατηκολούθησας· οὐδὲ γὰρ ὁ Ῥοβᾶμ ἐπηνέθη, ὅτι τὴν βουλήν τῶν πρεσβυτέρων ἀτιμάσας, τὴν τῶν νεωτέρων ἔστησε· Θεοῦ δὲ καὶ ἀνθρώπων ἐξεταζομένων, προτιμήσεις τὰ τῶν ἀνθρώπων; Οὐ σύ γε, ἂν ἐμοὶ πείθῃ, καὶ φρονῆς ἄμεινον. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 276. 1109).

*Βουλή ἐν νυκτί*· τὸ γὰρ βουλευτήριον τῆς ψυχῆς ἐν νυκτὶ ἡρεμεῖ, τῶν ὄχλων, τῶν αἰσθησεων, καὶ τῶν αἰσθητῶν ἡσυχάζοντων. (Λεόντ. Βυζ. ΠΓ', 2081).—Ἐβουλεύσατο ἑαυτῷ καλὴν βουλήν, ἧτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ φυλάξει αὐτόν, κατὰ τὸν εἰπόντα σοφόν. «Βουλή καλὴ φυλάξει σε· ἔννοια δὲ δόσις φηρήσει σε». (αὐτόθ. 2288).

*Βουλή ἀσεβῶν*. Ἐὰν δεχθῆς τὰς τῶν ἐχθρῶν βουλάς, δόλω τοῦ ἐχθροῦ, μὴ στήθι ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ· ἐὰν στήσῃ, μὴ ποτε μείνης. (Βασίλ. ΚΘ', 228).—Τί διδάσκει ἡμῖν ὁ προφήτης διὰ τοῦ «Οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἀσεβῶν». (αὐτόθ. 213-228).—Ἐν βουλή ἀσεβῶν πορεύεσθαι ἐς τὸ ἀμφιβάλλειν περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας. (αὐτόθ. 220).

Τὴν βουλήν, ἡγοῦν βούλευσιν, εἶναί φασι ὄρεξιν ζητητικὴν περὶ τι τῶν ἐφ' ἡμῖν πρακτέων γινομένην. Προαιρετὸν δὲ τὸ ἐκ τῆς βουλῆς κριθέν. (Μάξ. ΛΑ', 16).—Βουλή καὶ φρόνησις, μετὰ τῶν χωρίων τῆς Γραφῆς καὶ τῶν θύραθεν. (Μάξ. αὐτόθ. 732-736).

*Βουλή Θεοῦ*. Ὅτι αὕτη ἀτρεπτος, καὶ ἀνέφικτος ἀνθρώποις ὑπάρχει. (Ἰω. Δαμασκ. ΛΕ', 1264).—Ὅτι χρὴ μετὰ βουλῆς καὶ σκέψεως πράττειν πᾶν. (αὐτόθ. 1292).—Ὅτι δεῖ ἀπέχεσθαι ἀκρίτου βουλῆς. (Ἰσίδ. ΟΗ', 401. 436).—Μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖ· τὸ γὰρ ἀπερίσκεπτον σφαλερόν. (αὐτόθ. 1089).

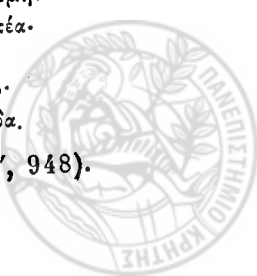
*Βουλῆς σύνοδος*. Ἐδόκει μηκέτι ἐπ' ἀγορᾶς ἄλλ' ἐν τῷ παλατίῳ τὴν βουλήν συναγέσθαι. (Τὴν δὲ τοιαύτην σύνοδον κομβέντον ἔθος Ῥωμαίοις καλεῖν, ἀντὶ τοῦ συνέλευσιν)· σιγῆς δὲ τοῖς πολλοῖς βουλευομένοις δεῖ· διὰ τοῦτο ἐκ τῆς περὶ τὴν σιγὴν σπουδῆς (σιλέντιον δ' αὐτὴν πατρίως καλοῦσιν), *σιλετιαριους* ἔκριναν ὀνομάζειν αὐτούς. (Ἰω. Λυδὸς σελ. 11-12).

**Βούλημα** καὶ θέλησις. Ἐπειδὴ ἂ μὲν προσεῖναι ἑαυτοῖς βουλόμεθα, ταῦτα καὶ ἀληθῆ εἶναι ἡγούμεθα, τῶν δὲ δυσκόλων ῥαδίως ἀποκρούμεθα τὴν μνήμην, τῷ μὴ βούλεσθαι γενέσθαι τὸ πλέον νέμοντες· διὰ τοῦτο τῶν δοκούντων χρηστῶν ἀπολαύειν ἐλπίζοντες, τὰ δυσχερῆ διαδιδράσκουσι οἰόμεθα. (Ἰσίδ. ΟΗ', 644).—Οἱ ἀνθρωποι τὴν διάνοιαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον πρὸς τὴν τοῦ βουλήματος ἀρμύζονται χρεῖαν, καὶ λόγῳ τῷ ἀρέσκοντι αὐτοῖς αἰεὶ προσχωροῦσι, καὶ προσιένται τὰ ἐξ αὐτοῦ πάντα· οὐδὲ διασκοπούμενοι μὴ ψευδῆς εἶη. (Παρ' Ἰσίδ. 643 σημ.).

### Βούλησις

Βούλησιν οἶδα, νοῦ ῥοπήν καὶ συνδρομὴν τῶν ὄσων ἐφ' ἡμῖν· τᾶλλα δ' οὐ θελητέα· Ἡ δ' οἱ ὀλέω κίνησις, ἐξουσιότης. Τὴν σύντονον δὲ καὶ προθυμίαν λέγω· Τὸ δ' ἀκούσιον, βουλῆσεως τυραννίδα.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 948).



Ἀγαπήσωμεν τὴν εὐλογίαν, καὶ φύγωμεν τὴν κατάραν. Ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἐστὶν ἐλέσθαι κατ' ἐξουσίαν ἐκάτερον, πρὸς ὅπερ ἐν τῇ προθυμίᾳ βέψωμεν. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΕ', 1112.— Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 369-376). — Οὐ πάντως τῇ βουλήσει ἢ δύνاميς ἔπεται, ἀπὸ τῆς γνώμης τὰ πράγματα κρίνεται. (Ἰσίδ. ΟΗ', 1540). — Βούλησις οὐκ ἔστι προαίρεσις. Βούλησις ἐστὶν ὁρεξις φανταστικῆ τῶν ἐφ' ἡμῖν. (Μάξ. ΙΑ', 13). — Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἐπὶ Θεοῦ βούλησιν μὲν λέγομεν, προαίρεσιν δὲ κυρίως οὐ λέγομεν. (Ἰω. Δαμασκ. ΙΔ', 945).

**Βουληφόρος.** Βουληφόροι λέγονται παρ' Ὀμήρῳ οἱ ἐν ἀξιώμασιν ὄντες, ὡς παρὰ τοῖς ὕστερον οἱ τῆς συγκλήτου. Ὅτι βουληφόρον προσειπὼν τις ἡγεμονικὸς ἄνδρα λεληθότως ὑποσκώπτει. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βουλυτός.** Τὸ μετὰ μεσημβρίαν μέρος τῆς ἡμέρας, ἧγουν ὁ δειλινὸς καιρὸς ὁ πρὸς ἐσπέραν, καθ' ὃν οἱ βόες λύονται τοῦ κάμναι.

**Βούπρωρος** θυσία, ἢ καὶ τριττύα, ἣτις ἦν ἐκ τριῶν ζώων, βόες δηλονότι καὶ ἐτέρων δύο, παρὰ τὸ προηγεῖσθαι αὐτῆς οἷα καὶ πῶραν τὸν βοῦν, βούπρωρος λεγομένη. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βουργουνζέωνες.** Ἔθνος βάρβαρον πέραν τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου ἔχον τὴν οἰκισιν. Τίνα τρόπον ἐχριστιάνισαν ἤθη αὐτῶν καὶ δίαιτα. (Σωκρ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΞΖ', 805).

**Βούρινα,** ὄνομα πηγῆς τινος, παρὰ τοῦ βόες ῥινὶ ἐοικέναι τὸν τόπον οὕτω κληθεῖσα.

**Βούς,** μόσχος, μονόκερος, ὁ ἐνιαυτὸς ἀλληγορικῶς. Βούς τυκτῆ, ἢ ἀσπίς, ἐκ βοείας βύρσης τετεχνιτευμένη. — Βούς ἢ βύρση, ἀπὸ τοῦ ἔλου τὸ μέρος. Βούς εἶδος πέμματος, καὶ παροιμία, ἔβδομος βοῦς, καὶ πέμπτος βοῦς. Βούς σκῶμμα ἐπὶ ἀναισθησίας καὶ παροιμία, βοῦν ἐπὶ γλώσσης φέρει, ἐπὶ δωροδοκούντων, ὅτι βοῦς καὶ νόμισμα παρ' Ἀθηναίους καὶ ἄλλη, βοῦς ἐν αἰεὶ κἀθηται ὅτι παρ' Ἀθηναίους ἀπώμοτον ἦν τὸ βόας ἐργάτας θύειν. (Λ. Ε.).

Ὅτι ὁ βοῦς πλείονα τὴν σύνεσιν ἔχει παρὰ τὸν ὄνον μεμαοτύρηται. Διόπερ ὡς ἀνοικεῖως ἐχόντων τῶν ζώων πρὸς ἄλληλα ἐνδευτερονομίᾳ ἀπηγόρευται ἀροτριᾶν. *Ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό.* (Βασίλ. Α', 141). — Εἰς τὸ α' Ἐγὼ βοῦς τὸν κτησάμενον αὐτοῦ. κ. ἐ. (αὐτόθ. 140 κ. ἐ.) — Οἱ μὲν βόες συναγελάζονται, οἱ δὲ ταῦροι διὰ τὸ θυμειδὲς διεσπαρμένοι ἀπ' ἀλλήλων.

(αὐτόθ. 397). — Ἐπανερχομένου τοῦ ἔαρος, πρὸς ἐξοδὸν ὀρῶσιν οἱ βόες. (ΑΒ', 1372). — Διχρῦζει ἀποβαλὼν τὸν σύντροφον αὐτοῦ. (αὐτόθ.).

Παραβολὴ ματαιότητος.

Βοῦν ποτ' εἶδες τὸν μὲν ἐν φάτνῃ, μέγαν, Ἐπρημένον, στίλβοντα τῇ εὐσαρκίᾳ, Τραχηλιῶντα, τὸν δὲ κάτω νενευκότα, Ῥικνόν, δυσειδῆ συμβόλοις γεωργίας. Ἐπειτα τὸν μὲν εἰς σφαγὴν τηρούμενον, Τὸν δὲ τρέφονθ' αὐτὸν τε καὶ τὸν δεσπότην; Τούτων τίς ἐστὶν εὐτυχέστερος, δοκεῖς; Οὐχ ὁ στενός τε, καὶ ζυγῶ τετρυμμένος; Εὐδῆλον. Ἀλλὰ σοί γε τὸ πλάτος φίλον, Κἂν ἦ κακόν τε καὶ κακῶ συγκείμενον.

(Γρηγ. Ναζ. ΑΖ', 436-438).

Βοῦς καλεῖται ἐν τῇ Γραφῇ ὁ τῶ ζυγῶ τοῦ νόμου ὑποκείμενος. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΓ', 1141).

Βοῦς καὶ ἄρκτος ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ τὴν Γραφήν· βοῦς μὲν γὰρ εἴρηται ὁ Ἰουδαῖος, ἐκ τοῦ κατὰ νόμον ὑπὸ ζυγὸν καθαροῦ κριθέντος ζώου, ἐπεὶ καὶ διχληθεῖ, καὶ μηρυκᾶται ὁ βοῦς ὁ ἐθνικὸς δὲ διὰ τῆς ἄρκτου ἐμφαίνεται, ἀκαθάρτου καὶ ἀγρίου θηρίου. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 272).

Βοῦς καὶ ὄνος. Ὁ νόμος διχγορεύει, βοῦν ἀλοῶντα μὴ φιμοῦν ἀπαγορεύει δὲ ἐν ταῦτῳ ζευγύναι πρὸς ἄρουραν βοῦν καὶ ὄνον οὐ μόνον τοῦ περι τὰ ζῶα ἀνοικεῖου στοχασάμενος, ἀλλὰ μονοουκ ἀντικρυς βοῦν, καὶ κεκραγῶς τοῖς ὄνα ἔχουσιν ἐν ψυχῇ, μηδένα τῶν ἐτεροεθνῶν ἀδικεῖν, οὐδενὸς ἔχοντα αἰτιασασθαι, ὅτι μὴ τὸ ἀλλογενές, ὅπερ ἐστὶν ἀναίτιον ὅσα γὰρ μήτε κελίς, μήτε ἀπὸ κακίων, ἔξω παντὸς ἐγκλήματος ἵσταται. (Η', 1036. σημ.).

«Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις» τί ἐστὶ; Τὸ μὲν τῆς ἀναγωγῆς νόημα σφῶς ὑμᾶς ἐδίδαξεν ὁ θεὸς Ἀπόστολος. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ πρόχειρον εὐσεβές. Ἄδικον γὰρ τὸν ἀρόσαντα τὴν γῆν, καὶ τὰ δράγματα σὺν πόνῳ τέμνοντα μὴ μετασχεῖν τοῦ καρποῦ. (Θεοδώρ. Π', 432).

Ἡ τοῦ βόος μορφή τί ἐμφαίνει; Τὴν δὲ τοῦ βόος (μορφὴν ἐμφαίνειν οἰητέον), τὸ ἰσχυρόν, καὶ ἀκμαῖον, καὶ τοὺς νοερούς αὐλακας ἀνευρῖνον εἰς ὑποδοχὴν τῶν οὐρανίων καὶ γονιμοποιῶν ὄμβρων, καὶ τὰ κέρατα, τὸ φρουρητικόν καὶ ἀκράτητον. (Διονύσιος Ἀρεοπαγ. Γ', 337). —

Βόες ἐν τῇ Γραφῇ, κατὰ μυστικὴν θεωρίαν, νοοῦνται οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολοι, καὶ οἱ συστήσαντες τὰς Ἐκκλησίας. (Εὐσέβ. ΚΒ', 140).

Βοῦν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.  
Τὴν ἔγγελον μέγιστον ἡγεῖ δαίμονα,  
Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παρὰ πολὺ.

(Ἀθῆν. βιβλ. Ζ'. σελ. 299.—Ἰουστ. Γ', 264).

Βοῦς ἐν Ἡλιουπόλει θυόμενος τῷ Ἡλίῳ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 212).

**Βούσταθμος**, ὁ τῶν βοῶν σταθμός, τουτέστι τὸ βουστάσιον.

**Βούσειρις** ἐν Φοινίκῃ ὑπὸ Ὀσίριδος κατεστάθη. (Εὐσέβ. ΚΑ', 96).

**Βουσιρέτης** νομὸς ἐν Αἰγύπτῳ. (Εὐσέβ. ΚΑ', 172).

**Βούστα**. Βούστα γὰρ Ἀχτῖνοι τὰ ἐκ τῆς πυρᾶς καλοῦσι λείψανα. (Προκῶπ. Ἱστορ. τόμ. Β'. σελ. 610).

**Βούτης**, υἱὸς Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ γένος οἱ Ἑτεοβοιτάδαι.

**Βούτυρον**. «Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται». Ἦσ. Ζ', 15. Διὰ βουτύρου καὶ μέλιτος τὸ τρόφιμον τῆ ψυχῆ καὶ τὸ γλυκὺ καὶ προσηγνὸς ὑπεμφάνει τῆς τῶν χριστιανῶν καλλίστης ἐργασίας. (Νεῖλος ΟΘ', 176).

**Βουφάγος**, εἶδος τι λάρων οὕτω λέγεται καὶ ὅτι βουφάγοι ἄνθρωποι ἱστοροῦνται γεγενῆσθαι, Ἡρακλῆς, Λεπρεύς, Θεαγένης ὁ Θάσιος, Μίλων Κροτωνιάτης, καὶ Τίτορμος ὁ Ἰταλός. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βουφόνεια**, παρὰ τὸ βουφονεῖν, ἑορτὴ μεγάλη παρ' Ἀθηναίους.

**Βοῶν** ἡλικίας προσηγορίαι. Οἱ μὲν τέλειοι καὶ ἐνόρχαι ταῦροι, ὧν οἱ χαλεπώτατοι καὶ δι' ἀκμὴν μονάζοντες, ἀτιμαγέλαι καλοῦνται· αἱ δὲ θήλειαι βόες μόνον, τὰ δὲ νέα δαμάλαι καὶ δαμάλεις, καὶ μόραχοι, καὶ πόριες, καὶ πόριτιες, καὶ πόριτακες. ἔνθα καὶ προσηγορίαι διαφόρων ἄλλων ζῶων. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βοῶπις**. Βοῶπις γυνή, ἢ τρανώς βλέπουσα. Βοῶπις Ἦρα, ἀλληγορικῶς μὲν διὰ τὰς περὶ τὸν ἀέρα βοάς, ὃ ἐστὶν ἤχος· μυθικῶς δὲ ἡ μεγαλόφθαλμος κατὰ βοῦν. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βοώτης**, ὁ ἀμαξήγός, ὅτι οὕτω καλεῖται ἄστρον τι, ὃ καὶ Ἀρκτοῦρος, διὰ τὸ τὴν ἀμαξάν (ἀφ' ἧς ἔχει τὸ Βοώτης λέγεσθαι) ταυτὸ εἶναι, ὅπερ ἡ Ἄρκτος τὸ ἄστρον· καὶ ὅτι ὁ Ἰκάριος ἀστροθετηθεὶς οὕτως ἐκλήθη· καὶ ὅτι διὰ τὸ κατὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ ἀστρου τούτου βοηλατεῖν τοὺς ἀροτριῶντας οὕτως ἐκλήθη.

**Βραβεύειν εἰρήνην**. «Θαρσεῖτε· λαλεῖτε

ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὴν πλησίον αὐτοῦ. Εἰρήνην βραβεύειν». Ζαχαρ. Η', 16.17. (Θεοδῶρ. ΠΑ', 1916. 1921. ΠΒ', 585. 1256. 1289).

**Βράδηλα**, τὰ καὶ κοκκύμηλα, ὅτι παρὰ τὸ τὴν βορρᾶν ἐκβάλλειν λέγονται, ὡς εὐκοιλία.

**Βράγχη**. Τὰ δὲ παρίσθμια σαρκία εἰσὶ τοῦ φάρυγγος μυῶδη καὶ νευρώδη. Λέγονται δὲ οὕτω διὰ τὸ στενὸν τοῦ ἐν ᾧ εἰσὶ τόπου, καὶ διὰ τὸ παρακείσθαι τῷ ἰσθμῷ. Ἰσθμὸς δὲ ἐστὶν ὁ στενὸς τόπος, δι' οὗ ἔστιν ἰέναι τὴν πνοήν· ἡ γὰρ μεταξὺ χώρα τοῦ οἰσοφάγου καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ἰσθμὸς καλεῖται, παρὰ τὸ δι' αὐτοῦ εἰσιέναι τὰ βρώματα καὶ τὰ πόματα. Ὅθεν καὶ παρίσθμια καὶ ἀντιάδει λέγονται, διὰ τὰ ἀντικείσθαι ἀλλήλοις. Τινὲς δὲ καὶ βράγχη καλοῦσιν αὐτά· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ τὰ βραγγίχην πάθος γίνεται. Πᾶν γὰρ ὑγρὸν ἐκ φάρυγγος, καὶ λάρυγγος καὶ βραγγῶν φέρεται· εἰσὶ δὲ βράγχη σαρκία μυῶδη. Ἡ πᾶσα τοίνυν τοῦ στόματος χώρα γάρυγξ λέγεται καὶ λάρυγξ. Τὸ μὲν ἐσωτερικὸν λάρυγξ, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν φάρυγξ. (Μελέτ. Μοναχ. φυσιολ. ΞΔ', 1197 κ. ἐ.).

**Βραγγίδαι** καὶ μαντεῖον Ἀπόλλωνος ἐν Βραγγίδαις. (Εὐσέβ. ΚΑ', 329).

**Βραθύ**, ὄρος Φοινίκης. (Εὐσέβ. ΚΑ', 77).

**Βράκα**, Ῥωμαϊκῶς τὸ κάλυμμα τῶν αἰδοίων. Βράκος Αἰολικῶς τὸ κοινῶς βράκος, πλεονασμῷ τοῦ β, ὡς καὶ βράδιον ἀντὶ τοῦ βράδιον. (Λεξ. Εὐσταθ.).

**Βράχειν**, ὅτι μίμημά ἐστι ταυρείας φωνῆς, καὶ ὅτι καὶ θύραι ἀνοιγόμεναι, καὶ ἡ γῆ βρουμένη, καὶ ὕδατα καὶ ὄπλα καταπεσόντα βράχειν λέγονται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βράχη**. Ὑπουλοὶ δέ, καὶ τὰ βράχη μιμούμενοι, καὶ τὴν πονηρίαν καλύπτοντες. (Θεοδῶρ. ΠΒ', 917).

**Βραχάλειον** ἢ βραχάριον, κόσμος ἐστὶ χρυσοῦς, ἢ τοῖς βραχίσι περιτιθέμενος, ἢ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν· χλιδῶν τὰ τοιαῦτα. (Θεοδῶρ. Π', 597).

**Βραχίων** θηλυκῶς ἢ ὅλη χεὶρ· ἀρσενικῶς δὲ μέρος οὕτω καλούμενον, ὁμωνύμως τῷ ὄλῳ. Βραχίονος φυσιολογικῆ καὶ περιγραφῆ. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1248-1252).

**Βραχμᾶναι**, φιλόσοφοι Ἰνδικοί, οὔτε ἔμφυχον ἐσθίουσιν, οὔτε οἶνον πίνουσιν· ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὡς ἡμεῖς, τὴν

τροφήν προσίενται, ἔνιοι δὲ αὐτῶν διὰ τριῶν ἡμερῶν, ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος ὁ Πολύστωρ ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς· καταφρονουσι δὲ θανάτου, καὶ παρ' οὐδὲν ἡγούνται τὸ ζῆν· πείθονται γὰρ εἶναι παλιγγενεσίαν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1164. — Εὐσέβ. ΚΑ', 468). — Περὶ Βραχμάνων καὶ Ἀπολλωνίου Τυανέως διηγήματα. (Εὐσέβ. ΚΒ', 824-825).

**Βράχος** βράχεως, ὅτι παρὰ τὸ βράχις βράχεως ὄθεν καὶ αἱ βράχια πέτραι, δοκεῖ παρῆχθαι, πλεονασμῷ τοῦ β.

**Βραχυλογία.** Συντομίας δὲ ὅτι μάλιστα φροντιῶ. Οἶδα γὰρ τὴν βραχυλογίαν τοὺς βραχυστώνη συζῶντας προτρέπουσαν εἰς ἀνάγκωσιν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 37).

**Βραχύτατος** τῶν ἐκγόνων. Τοὺς ἐκγόνους υἱοὺς αἰεὶ λέγουσιν οἱ πάπποι, καὶ τοὺς μακρόθεν ἀπογόνους· τὸν βραχύτατον τῶν ἐκγόνων τοῦ Χαναάν, εἴρηκεν ἡ Γραφή ἐγνώσθαι παρὰ τοῦ Νῶε, ὅτι αὐτὸς ἐποίησε ταῦτα. (Θεοδώρ. Π', 161).

**Βρεβίον**, κατάλογος. Ἀλέξανδρος δ μακαρίτης ἀπήτησε βρεβίον παρὰ Μελιτιου. (Ἀθαν. ΚΕ', 376).

**Βρέγμα** διὰ τοῦ γ καὶ βρεχμὸς διὰ τοῦ χ, μέρος τῆς κεφαλῆς διὰ τὸ οἰοεὶ βεδρέχθαι καὶ ἀπκλὸν εἶναι τοῖς βρέφεσιν. (Αλεξ. Εὐστ.). — Ἦγος μὲν οὖν κεφαλῆς τὸ μὲν ἔμπροσθεν αὐτῆς μέτωπον λέγεται· οἷον ὑπέρωπον, τὸ ὑπὲρ ἄνω τῶν ὠπῶν, ἡγουν τῶν ὀφθαλμῶν· τὸ δὲ μικρὸν ἀνωτέρω βρέγμα· ὅτι δίνυρος καὶ ἀπαλός ἐστιν ὁ (sic) κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐπὶ πολὺ· τὸ δὲ μέσον κορυφή, ὅτι τοῦ κάρκ ἐστὶν ὀροφή· τὸ δὲ ὀπισθεν ἰστίον ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ καταβάσει τῆς κορυφῆς κάτω ἴσναι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ἀρχεσθαι τὰς ἴνας, ἡγουν τὰ νεῦρα· αἱ δὲ ἴνες τὸ εἶναι τε καὶ συνεστάναι παρέχουσι τῷ σώματι, ἐπειδὴ ἴενται διὰ τοῦ σώματος. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1152 κ. ἐ.).

**Βρέμειν**, ὅτι κατὰ πυρὸς καὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων λέγεται, καὶ ὅτι καὶ βρέμεσθαι λέγεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

**Βρένθειον**, μῦθόν τι, ὅτι παρὰ τὸ βρένθος λέγεται, ὁ δηλοῖ ἀλαζονείαν.

**Βρενθύεσθαι**, κατατροφῆν ἀλαζονικῶς, παρὰ τὸ βρένθος. Βρενθύεται εἰδέναι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1069). — Ὁ; ἐπὶ σοφίᾳ πάσῃ βρενθύεται. (Ζαχχαρ. Μιτυλ. ΠΕ', 1105).

**Βρέννος**, Γαλάτης. (Ἰω. Λυδ. σελ. 161. ἔνθα καὶ περὶ Μαλλίου, χηνῶν καὶ Καπιτωλίου).

**Βρεντέσιον** πόλις· ὅτι εὐλίμενος, καὶ ὅτι κέρασιν ἐλάφου κατὰ τὸ σχῆμα ἔοικε· καὶ ὅτι Βρεντέσιον ἢ Μεσαπίων γλῶσσα τὴν τοῦ ἐλάφου λέγει κεφαλὴν. (Α. Ε.).

**Βρέτας**, βρέτη, διὰ τὸ βροτοῖς ἀπεικονίζεσθαι, ἀνθρώπων μορφαῖς ἀπεικαζόμενα. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ'. 785 σὺλλ.). — Βρέτας· βροτῶ ὁμοιον, ἄψυχον βρέτας, ἄγαλμα.

**Βρεττανία.** Μαργαρίται βρεττανικοί. (Ἰω. Πιγ. ΠΓ', 448-452). — Ἐν Βρεττανίᾳ πολλοὶ ἔρημοι νῆσοι τῶν δαιμόνων καὶ ἡρώων ἦσαν. (Εὐσέβ. ΚΑ', 356). — Ἔθνη Βρεττανῶν. (αὐτόθ. 472 περὶ ἐθνῶν διαφόρων ἐθνῶν). — Βρεττανῶν καὶ διαφόρων ἐθνῶν νόμοι. (Θεοδώρ. ΠΓ', 1033-1060). — Βρεττανία. (ΠΒ', 936. 1128. 1473).

**Βρεττάνιος**· ἐπιστολὴ Βασιλείου Φιρμίνου· ὅτι Βρεττάνιος σπουδάζει γενέσθαι ἀντὶ Φιρμίνου. (ΑΒ', 532).

**Βρεττανίων**, ἡγούμενος Σκυθῶν. (Σωζομ. Ἐκκλ. Ἰστ. ΕΖ', 1344-1345).

**Βρέφος** ἀντὶ ἔμβρυον, καὶ ἔμβρυον ἀντὶ βρέφους. Βρέφος τὸ ἄρτι γεγονὸς παιδάριον, ὅτι παρὰ τὸ τρέφω λέγεται, οἰοεὶ τρέφος. Βρεφῶν ἔκθεσις καὶ τεκνοκτονία, ἐναντίον τῆς φύσεως καὶ παράνομα. (Ἀθηναγ. Γ', 969). — Τὸ βρέφος ὡς ἐν μνήματι ἐν τῇ κοιλίᾳ. Καλῶς ἄρα τῆς γαστρὸς παρακύψην, θρήνων εὐθέως, οὐ γέλωτος ἀρχεται· κλαίει γὰρ, ὡς περ τοῦ βίου καταβοῶν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 740). — Βρέφος καὶ ψυχὴ. Φυσιολογία. (Μελέτ. Μοναχ. ΞΔ', 1088). — Βρέφος ἐξεικονισμένον τί ἐστι; Φασὶ τοῦ σώματος· ἐν τῇ μήτρᾳ διαπλασθέντος, τότε ἐμψυχοῦσθαι τὸ ἔμβρυον· καὶ γὰρ καὶ τὸ τοῦ Ἀδάμ σῶμα πρότερον διέπλασεν ὁ Θεός, εἶτα ἐνεφύσησε τὴν ψυχὴν κ. ἐ. (Φώτ. ΡΑ', 1089).

Πῶς τὰ βρέφη, ἢ καὶ τὰ ἐν γαστρὶ τελευτήσαντα, ἀναστήτονται, καὶ εἰ ἔχουσι ἀμοιβάς ἔργων διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἄωρον; (Ἰουστίν. Γ', 1261). — Τὸ τῶν βρεφῶν βόπτισμα εἰ ὀφείλει ἐπιτελεῖσθαι. (Διονύτ. Ἀρεοπ. Γ', 565-569). — Ἀστέρ. Ἀμωσ. Μ', 445 κ. ἐ.).

Βρεφῶν βραπτισθέντων καὶ ἀβραπτίστων τίς ἢ διαφορὰ ἐν τῇ ἀναστάσει. (Ἰουστίν. Γ', 1297).

**Βρι** ἐπιτακτικὸν μόριον, ὅτι ἐκ τοῦ βριθῶ ἢ βριαφῶν ἀπεκόπη.

**Βριάρεως** κύριον· ὅτι καὶ Ὀβριάρεως λέγεται, παρὰ τὸ βρι ἐπιτατικὸν παρῆκται. Βριάρεω τάφος ἐπὶ λόφου τινὸς κατὰ τὸν Ῥυνδακὸν ποταμόν, ὅπου καὶ πίδακές τινες Βριάρεω παλάμαι καλούμεναι. Βριάρεως συμμαχήσας τῷ Διὶ ἐπιβουλεύθεντι ὑπὸ τινων θεῶν· μῦθος καὶ ἱστορία. Βριάρεως ἐκατόγχειρ μυθεύμενος. ἀλληγορικὴ ἠθικὴ καὶ φυσικὴ. (Λεξ. Εὔστ.).

*Βριάρεω χεῖρα ἐπιβάλλοντας τοῖς δημοσίοις, καὶ τοῖς κακοῖς πόροις φλεγματοντας.* Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀρπαζόντων τὰ δημόσια. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 992).

**Βριαρός**, ἰσχυρὸς παρὰ τὸ βρι ἐπιτατικόν.

**Βρίγες**, ὅτι οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ Φρύγες.

**Βρίζα** Αἰολικῶς ἢ ῥίζα, πλεονασμῷ τοῦ β.

**Βρίζειν**, τὸ ἀμελεῖν καὶ ἀπονυστάζειν καὶ τὸ ὑπνοῦν, παρὰ τὸ βαρὺ ἔχειν, ἢ μετὰ βορᾶν ἔχειν λέγεται.

**Βριζώ**, ὡς Λητώ, δαίμων τις οὕτω καλουμένη, ἢ ἔθουο αἰ κατὰ τὴν Δῆλον γυναῖκες.

**Βριήπυος** Ἄρης, ὁ μεγαλόφωνος ἐκ τοῦ βρι καὶ τοῦ ἠπύειν.

**Βρίθειν** ἀντὶ τοῦ ἐμβριθῶς πολεμεῖν. Βρίθειν χερσί, τὸ πλουτεῖν καὶ τὸ ἰσχύειν. Βρίθειν τὸ γέμειν ἢ βάρος ἔχειν, ὃ καὶ βρούειν λέγεται, ὡς ἀνθεσι βρούειν. Βρίθειν καρπῷ δένδρον τῷ οἰκείῳ καρπῷ πληθύνον.

**Βριδοσύνη**, τὸ βάρος.

**Βριθύς**, ὅτι συντεθὲν μεταβάλλει τὴν κατάληξιν, ὡς ἐμβριθής, παρὰ τὸ βρίθω, βρίθος.

**Βρίκελα**, προσωπεῖα βροτῶ εἴκελα, καὶ βρίκελοι τὰ μορμολύκεια.

**Βριμᾶσθαι** καὶ βριμοῦσθαι τὸ ἀπειλεῖν.

**Βριμῶ**, μυθικόν τι δαιμόνιον, φοβερόν. Βριμῶ, Ἐκάτης ἐπίθετον. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 780 σχόλ.).

**Βρῆσαι ἰδιόεις**, λέγεται ὁ νικήσας τῷ βρῆσει τῶν δῶρων τοὺς συμμνηστευτάς τινος γυναικός. (Λεξ. Εὔστ.).

**Βρίσων**, στρατιωτικὸς ἀνὴρ. Ἐπιστολὴ Βασιλείου πρὸς τὴν δμόζυγον αὐτοῦ, παραμυθητικὴ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ σωζύγου αὐτῆς. (ΑΒ', 1049-1052).

*Βρίσων φίλος Χρυσόστομου.* Ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτόν, καὶ ἀγάπη Βρίσωνος πρὸς Χρυσόστομον. (ΝΒ', 718. 739).

**Βριττία** νῆσος, καταντικρὺ τῶν τοῦ Ῥήνου ἐκβολῶν. Βριττανίας δὲ καὶ Θούλης τῆς νήσου

μεταξύ. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Β'. σελ. 559 κ.ε.).

**Βρόδον**, Αἰολικῶς, τὸ ῥόδον.

**Βρομεῖν**. Ὅτι καὶ αἱ μυῖαι βρομεῖν λέγονται, καὶ βρόμος ὁ ἐξ αὐτῶν ἤχος.

**Βρόμος**, ὁ ἤχος τοῦ πυρὸς παρὰ τὸ βρέμειν· καὶ εἶδος σπορίμου, τὸ κοινῶς βρόμιον.

**Βροντεῖον**, σκευὸς ἀποτελεσματικὸν μωκῆματος βροντῆς διὰ ψηφίδων ἐνιεμένων αὐτῷ.

**Βροντή**. Συνίσταται δὲ ἡ βροντή, ὅταν πνεῦμα ξηρὸν καὶ βίχιον κοιλότητι νεφέλης ἐναπολειφθέν, καὶ ὑπὸ εὐτονίας τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν ἐνστρεφόμενον, ζητῆ διεξόδον πρὸς τὰ ἔξω κ. ε. (Βασίλ. ΚΘ', 289-292. — Καισάρ. ΛΗ', 865). — Περὶ βροντῆς καὶ τῆς ταύτης αἰτίας. (Ἰω. Λυδός σελ. 50). — Γνωμαὶ παλαιῶν περὶ βροντῶν. (αὐτόθ. σελ. 299-305).

Διὰ τί βροντῆ καλεῖται ἡ εὐαγγελικὴ διδασκαλία. (Εὐσέβ. ΚΒ', 320). — Φυσιολογία περὶ βροντῆς. (Κοσμ. Ἱεροσολ. ΛΗ', 492-493). — ἁ Κύριος στερεῶν βροντῆν, καὶ κτίζων πνεῦμα. Ἀμώς Δ', 13. Ἑρμηνεία. (Καισάρ. ΛΗ', 865).

**Βρόντης**, εἰς τῶν Κυκλώπων, παρὰ τὸ τὰς βροντὰς τῷ Διὶ σκευάζειν οὕτω λεγόμενος.

**Βροντολόγιον** Ἰ. Λυδοῦ. (σελ. 273-356).

**Βροντοσκοπέειν** ἐν ἐκάστῳ μηνί. (Ἰω. Λυδός σελ. 306-336).

**Βροτόεντα** ἀνδράγρια, τὰ ἐκ βροτῶν λαμβανόμενα σκῦλα, ἢ τὰ ἔχοντα βρότον, ἢ γουν μολυσμόν.

**Βροτοί**. Βροτοὶ ἄνθρωποι, ἐντελῶς πέφρασται, βροτοὶ δὲ κατὰ μόνας ἀτελῶς.

**Βροτολογιός**, ἀνδροφόνος, ὁ βροτοὺς φθειρῶν, ἢ ὁ βροτοὺς λέγων, ἢ γουν κατακοιμίζων εἰς ὑπνον νήγρετον.

**Βρότος**, μολυσμός, βρότον αἱματόεντα, τὸν ἐκ τοῦ αἵματος μολυσμόν λέγει Ὀμηρος. Ὅθεν βρότος μὲν ὁ ἐκ τοῦ αἵματος μολυσμός, βροτὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος.

*Βροτὸς δ' ἄλλως νήγεται λόγοις*, φησὶν Ἰωβ ΙΑ', 12· καὶ ὅσα πέτραν περιρρέων ἀφρός, ἢ πίτυν αὔραι, ἢ τινὰ τῶν δασέων καὶ ὑψηλῶν· τοσαῦτα αἱ γλῶσσαι με περιρρέουσται, καὶ ἅμα φιλοσοφῶ τι τοιοῦτο πρὸς ἐμαυτόν, ὡς, εἰ μὲν ψευδῆς ὁ κατηγορῶν, οὐκ ἐμὲ μάλλον ὁ λόγος, ἢ ἐκεῖνου τὸ λεγόμενον ἅπτεται, κἄν ἐμὲ ὀνόματι βλασφημῆ· εἰ δ' ἀληθής, ἐμαυτὸν μάλλον ἢ τὸν λέγοντα αἰτιάσομαι. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 1141. — Χρυσόστ. ΕΒ', 132).

**Βροτός** κατὰ μόνας ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου, οὗ ἔστιν ἐπίθετον.

**Βρουκόλακες**. Περί βρουκολάκων, ὅτι οὐχ ὑπάρχουσι. (Χρυσόστ. ΝΖ', 353 κ. ε.).

**Βρουμάλια**, ἑορτή. Βλέπ. λ. Βοτά.—Βρουμάλια τίνος ἔνεκεν ἐπενόησεν ὁ Ῥώμος. (Χρονικ. Πατχάλιον ΙΒ', 300).

**Βροῦτος**. Ἰούνιος κύριον ὄνομα τάνδρι γέγονε. Βροῦτον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐπωνυμίας τρόπον ἔλεγον ἀπὸ τῆς ὑποκεκοιμένης αὐτῷ μωρίας· βροῦτον γὰρ τὸν μωρὸν ἐπεχωρίαζον Ἴταλοι τὸ πάλαι ἀπὸ τῆς βρυτύτης τῶν φρενῶν. (Λυδ. σελ. 143).

**Βροχή**. Βροχὰ καλοῦνται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ αἱ ποικίλαι τῶν πειρασμῶν προσβολαί. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 837). Φυσιολογία περὶ βροχῆς. (αὐτόθ. 88-100.—Ἰω. Δαμασκ. ΙΖ', 380).

**Βρόχος**, βροχθίζειν· βρόχος ὁ λαιμὸς ἐκ τοῦ βρόχειν ἀχρήστου, ὃ δηλοῖ τὸ ῥοφεῖν· ὅθεν καὶ βροχθίζειν τὸ διὰ τοῦ βρόχου προάγειν, ὃ ἔστι καταπίνειν.

**Βρούξιος** ὁ καὶ Βρύξιος ἀγαλματοποιός. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 136).

**Βρούζω**, βρύειν τὸ αὐξάνεσθαι· βρύειν λέγεται ἐλαία, ὃ ἔστιν ἀνθεῖν, καὶ βρύειν λέγεται ὕδωρ ὃ ἔστιν ἀναβλύζειν· βρύειν, ὅτι ἰσχυρὰ καὶ τῷ βράθειν, ὃ ἔστι γέμειν ἢ βέρος ἔχειν.

**Βρούεννος** Νικηφόρος. (PKZ', 9-173).

**Βρούσιως**. Βρούσιως ἀριωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς προβίβασις εἰς μητρόπολιν· ὅθεν καὶ νῦν μὲν ὀφείλει τυγχάνειν τῆς τοιαύτης τάξεώς τε καὶ τιμῆς ὃ ἱερώτατος μητροπολίτης Βρούσιως καὶ ὑπέρτιμος. (PΞΑ', 1071).

**Βρώματα**. Ὅτι μὴ χρῆ φαυλίζειν τι τῶν προσφύρων βρωμάτων, ἀλλ' εὐχαρίστως μεταλαμβάνειν καὶ τεταγμένως. Τὴν δὲ τῶν ἐιδωλοθύτων βρώσιν χρῆ φεύγειν. (Διαταγ. Ἀποστόλ. Α', 1012).—Βρωμάτων τινῶν ἀπέχεσθαι διὰ τί προσέταξεν ὁ Θεὸς τοῖς Ἰουδαίοις. (Ἰουστίν. Γ', 517).

Χρήσις καὶ ἀποχὴ βρωμάτων. (Κλήμ. Ἀλεξ. Η', 1156-1164. ἔνθα περὶ Βραχυμένων).—Πῶς περὶ τὰς τροφὰς ἀναστρέπτειν. (αὐτόθ. 377-409).—Βρώματα αὐ κοῖνοι τὸν ἀνθρώπον. (Ἰω. Βαπτ. ΙΓ', 952 κ. ε.).—Ἀθην. ΚΓ', 1169-1176.—Βασίλ. περὶ βρωμάτων καὶ σκανδάλου· ὅτι ὑπὲρ τοῦ μὴ σκανδαλίσαι τινά, ποιεῖν δεῖ καὶ ὃ μὴ ἐπάναγκες. ΛΑ', 752-753).—Ὅτι δεῖ

πάντων τῶν παρατιθεμένων ἡμῖν ἀπογεύεσθαι. (αὐτόθ. 965).—Διὰ βρώμα μὴ σκανδαλίζε τὸν ἀδελφόν σου. (αὐτόθ. 709).—Περί ἀποχῆς βρωμάτων τινῶν πρὸς τοὺς αἰρετικούς· Ἐγκρατίτας. (ΑΒ', 881).—Βρώματα καὶ νηστεία. Τὴν ἐπὶ τῷ δουλαγωγῆσαι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς πρὸς λαμβάνουμένην ἀποχὴν τῶν βρωμάτων, τὴν τὸν ἀγιασμὸν κατορθοῦσαν ἀγαπᾷ ὁ Θεός· οὐκ ἐξαρκεῖ δὲ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀποχὴ τῶν βρωμάτων πρὸς τὸ ἐπαινετὴν ποιῆσαι τὴν νηστείαν· ἀλλὰ δεῖ καὶ τὴν λοιπὴν ἀγωγὴν προσεῖναι ἐν τε λόγοις καὶ ἀναστροφαῖς, καὶ τῇ πρὸς τοὺς ὠφελεῖν δυναμένους συνουσίᾳ κ. ε. (Βασίλ. Α', 180-205).—Περί ἀποχῆς βρωμάτων τινῶν. (Κύριλ. Ἱεροσ. ΛΓ', 489.—Ἐπιφάν. ΜΒ', 829).—Οὐδὲν καθαρὸν ἢ ἀκαθαρτον παρὰ τὴν οἰκειάν φύσιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν προκίρσειν τῶν μεταλαμβανόντων. Ἐνθα καὶ περιγραφὴ τῶν βρωμάτων. (Χρυσόστ. ΞΒ', 679-682).—Βρώμα πνευματικὸν τί ἐστίν. Ἐρμηνεία. (ΝΑ', 248-250.—Βασίλ. Α', 181).—Βρωμάτων ἀπέχεσθαι οἱ κωλύοντες καὶ γαμεῖν κατακιθηλοῦσι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΞΗ', 397).—Πολλὰ προφάσεις εἰσι τῆς ἀποχῆς τῶν βρωμάτων, καὶ ἔθος, καὶ φύσις, καὶ γινῶμαι δι' ἐγκρατεῖαν τελούμεναι. Τὸ μὲν γὰρ νόμῳ πολλάκις παραδίδοται ἔθος· ἡ δὲ κατὰ μῆκος συμβαίνει καὶ πάθος· ἡ δ' αὖ πάλιν ἐτέρω πρὸς τὴν γυμνασίαν τῶν μειζόνων κατορθωμάτων. Εἰ ταύτης εἴ τῆς ὑστάτης, ἀκατηγόρητος ἡ νηστεία· εἰ δὲ τῆς βδελυκτικῆς Μανιχαίου καὶ Μαρκιωνος τυγχάνεις μερίδος, οὐδεὶς σοὶ τῆς ἡμετέρας συστήσεται μάνδρα, ὡς τὸν Χριστοῦ διαφθείροντι νόμον, καὶ ὡς κακὰ τὰ χρηστὰ παρορῶντι. (Ἰσίδ. ΟΗ', 216).—Ἡ Ἐκκλησία, ὡς περ τὸν γάμον τίμιον ἡγεῖται, οὕτω καὶ τὰ βρώματα οὐ βδελύττεται. Πραγματεῖς λόγου ἀξία εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου, «Κωλυόντων γαμεῖν». (αὐτόθ. 1177-1184).—Εἰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός, καλὰ λίαν, πῶς μετὰ ταῦτα περὶ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων ζώων φησί; (Ἀναστ. Σιν. ΠΘ', 552-553).

Τοῦ Χριστοῦ λέγοντος· «Οὐ τὰ εἰσερχόμενα διὰ τοῦ στόματος κοῖνοι τὸν ἀνθρώπον», Διὰ τί οἱ Πατέρες ὤρισαν, μὴ ἐσθίειν κρέα ἐν ταῖς ἀγίαις νηστείαις; Ἀπόκρισις ἐκ τε τῶν Γραφῶν καὶ τῶν θείων Πατέρων. (αὐτόθ. 660-

672).—Περὶ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων. Ἐάν τις ἐξ ἀνάγκης γεύηται ἐκ τῶν ἀκαθάρτων, κρῖμα αὐτῷ λογίζεται, ἢ οὐ; (αὐτόθ. 792-793).—Περὶ βρωμάτων Ἰουδαίων καὶ χριστιανῶν. Διάλογος (αὐτόθ. 1272-1273).

Περὶ βρωμάτων, καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαιῶν. Ἰερὰ Παράλληλα. (Ἰω. Δαμασκ. 4Ε', 1293-1296).

**Βρωσις**, οἶονεὶ ῥῶσις παρὰ τὸ ῥῶ, ὃ ἐστὶ ῥωννῶ· ἀλλαχοῦ δὲ ἐκ τοῦ βέβρωμι, βρῶμα, βρῶμη, βρῶσις. Βρωτός, ἢ βρῶσις. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βρῶσις καὶ πόσις**. Πρὸς τοὺς λέγοντας ἐν βρώσει καὶ πόσει εἶναι τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν. Πραγματεία. (Γρηγ. Νύσσ. ΜΑ', 196-197).

**Βυβλία**, χώρα Θράκης, ὅθεν ὁ Βύβλιος λεγόμενος οἶνος.

**Βύβλιον** ἢ βίβλιον σχοινίον, τὸ ἐκ βύβλου, τὸ καννάβιον, τὸ ἐκ φιλύρας.

**Βύβλος**, πόλις Φοινίκης ὑπὸ Κρόνου ἐκτίσθη. (Εὐσέβ. ΚΑ', 81).—*Βύβλος*, πάπυρος Αἰγυπτία, καὶ βοτάνη τις ἐμπερὴς τῆς τοιαύτης παπύρω· καὶ ὅτι Βύβλος μὲν πόλις αἰεὶ διὰ τοῦ υ γράφεται· βύβλος δὲ τὸ φυτὸν παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις ὁμοίως, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις διὰ τοῦ ι, καὶ μάλιστα ὅταν τὸ ὑποκείμενον σῶμα τοῖς γράμμασι σημάξη· καὶ ὅτι ἐκ τῆς βύβλου τοῦ φυτοῦ καὶ σχοινία ἐπλέκοντο, ἀ καὶ βύβλινα ἐλέγοντο, καὶ ὅτι ἔχει τι ἰνῶδες τὸ φυτὸν, ὃ ἀντὶ χαρτίων ἐχρησίμευε πάλαι, καὶ ὅτι καὶ βύβλινα ὑποδήματα ἐγίνοντο.

*Βύβλος* φυτὸν, ἐξ οὗ τὰ βιβλία. Καὶ ἡ βίβλος δὲ, ἀρχαιοτροπιᾶν δηλοῖ παλαιῶνου πράγματος· καὶ τὸ τῆς δέλτου δὲ ὄνομα ὁμοίως ἀνωθεν κατέβη ἀπὸ τῶν δελτωδῶν βιβλίων, ἥτοι ἐκ τῶν κατὰ δέλτα πτυσσομένων γραφῶν, αἱ κυρίως δέλτοι καλούμεναι ἀφῆκαν τοῖς ὑστερον βιβλίοις κληρονομήσαι τοιαύτης κλήσεως. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βυζάντιον**, πόλις προκαθεζομένη ἀπάσης τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀνατολῆς. (Γρηγ. Ναζ. ΛΕ', 764).—Ἡυδοκίμη δὲ σοφιστῶν καὶ φιλοσόφων μετὰ τῆς ἄλλης λαμπρότητος. (αὐτόθ.).—Βυζάντιον, πόλιν, τὴν προκαθεζομένην τῆς Ἐφῆς. Καὶ γὰρ σοφιστῶν ἠυδοκίμη τε καὶ φιλοσόφων τοῖς τελεωτάτοις. (ΑΓ', 513).—Λέγεται τὸ Βυζάντιον Θράκης ἐμπόριον εἶναι, καὶ ὅτι τοπάρχης ἦν ἐν αὐτῷ Βαρβύσιος ὁ πα-

τῆρ Φεδαλίας, καὶ ὅτι ἐν ζωῇ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔκτισεν ἐκεῖνη πολλὰ ἐν αὐτῷ τῷ ἐμπορίῳ, καὶ ἔστησεν ἐν αὐτῷ καὶ Τύχην, ἣν τινα ἐκάλεσε Κερδὴν. Καὶ ὅτε ἐμελλε τελευτᾶν ὁ πατὴρ αὐτῆς Βαρβύσιος παρεκελεύσατο κτίσαι αὐτῆν τεῖχος ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, ὅπερ νῦν ἐστὶ τὸ παλαιὸν τεῖχος Κωνσταντινουπόλεως, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ καλουμένου Πετρίου, ἕως τῆς πόρτας τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ, πλησίον τῆς καλουμένης Ῥάβδου· τὴν δὲ λεχθεῖσαν Φεδαλίην μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἠγάγετο Βύζας ὁ Θράκης βασιλεὺς, καὶ ἐπωνόμασε τὸν τόπον, ἥγουν τὸ ἐμπόριον, εἰς ὄνομα αὐτοῦ τὸ *Βυζάντιον*, ἔνθα νῦν καλοῦνται αἱ Νίκαι, πλησίον τῶν Κιλικίων, δεδωκώς τῷ τόπῳ καὶ δίκαιον πόλεως. (Χρονικ. Πισχάλ. 4Β', 648-649).—*Βυζάντιον* καὶ Σεβήρος. (Ἰω. Μαλάλ. 4Ζ', 441).—*Βυζαντίου* ἐγκώμιον καὶ περιγραφή. (αὐτόθ. 440-441).—*Βυζαντίου* προάστεια καὶ πολυτέλεια αὐτῶν (Προκόπ. Ἰστορ. τόμ. Γ'. σελ. 297 κ. ἐ.).

*Βυζαντινῆς* ἱστορίας προσθήκαι τοῦ Ε'. αἰῶνος. (ΠΕ', 1808-1826).—*Βυζαντινὴ* αὐλή (Κωνστ. Πορφυρογ. ΡΙΒ', 80-1445.—ΡΙΓ', 64-1075).—*Βυζαντινοὶ* ἱστορικοὶ μετὰ Θεοφάνην. (ΡΘ', 16-1183).

*Βυζαντινῶν* χρώματα· ῥοῦσιον, πράσινον καὶ βένετον. Ἀναστάσιος ὁ αὐτοκράτωρ ἐφίλει τὸ ῥοῦσιον χρῶμα καὶ τοὺς ῥοῦσιους· διότι οἱ βένετοι καὶ οἱ πράσινοι ἦσαν ταρχωδέστατοι καὶ στασιώδεις. (Ἰω. Μαλάλ. 4Ζ', 581.—Προκόπ. Γαζ. ΠΖ', 2805-2808. 2816.—Ἰω. Δαμασκ. 4Γ', 472.—Γεώργ. Πισίδ. 4Β', 1312).

*Βυζαντίου* παλαιοὶ ἐπίσκοποι. (Χρονικ. Πισχάλ. 4Β', 1068-1072).

**Βύζος** καὶ Ῥωμύλος μονάζοντες. Ἐπιστολὴ Χρυσοστόμου πρὸς αὐτούς. (ΝΒ', 640).

**Βυζούπολις**, τὰ Βυζάντιον. (Ἰω. Μαλάλ. 4Ζ', 441).

**Βύζην** ἐπίρρ. ἐκ τοῦ μυζάν.

**Βυθός** καὶ *Σιγή*, μυθικοὶ αἰῶνες τῶν αἰρετικῶν Βαλεντίου καὶ λοιπῶν. (Εἰρην. Ζ', 445 κ. ἐ. 569 κ. ἐ.).—Καὶ τὸν Βυθὸν καὶ τὴν Σιγὴν, καὶ τοὺς μυθικοὺς αἰῶνας, τὰ βυθοῦ καὶ σιγῆς ὄντως ἄξια κ. ἐ. (Γρηγ. Ναζ. ΑΓ', 233.—Ἠλ. Κρήτης ΑΓ', 901.—Κύριλ. Ἰεροσ. ΑΓ', 565).

**Βύκανα**, ὄργανα βοῆς ἐν πολέμῳ, καὶ βυκανιστὰὶ οἱ ἐκεῖνοις χρώμενοι.



**Βύκται** άνεμοι, οί ήχητικοί και σφοδροί.  
**Βυρσοδέψης** ο δεψών, ο έστι μαλάττων τας βύρσας.

**Βυρσότονον** κύκλωμα, τὸ τύμπανον, περιφραστικῶς.

**Βυρσάχη** φυσιογνωμικῶς ο ἐπίβουλος, ἐναντίον τῷ ἐριαύχην. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βύσσινά** ἱμάτια Σεμίρμις ἰστορεῖται εὐρεῖν. (Εὐτέβ. ΚΑ', 792). — Περὶ ἐφευρετῶν καὶ εὐρέσεων τεχνῶν. (αὐτόθ. 789-793 κ. έ.).

**Βυρσοδομεύειν** ἐκ τοῦ βύρσος, ο έστι βυθός καὶ τοῦ δομεύειν, ο έστιν οἰκοδομεῖν σύγκειται, καὶ ὅτι ἐκ πλεονασμοῦ ἔχει τὸ ἐν τῇ εὐ διφθόγγῳ υ.

**Βύσσος.** Βύσσινά καὶ ὑακίνθινά σύμβολα τῶν στοιχείων περιβαλλόμενοι. Βύσσος μὲν γὰρ ἀντὶ τῆς γῆς, ἡ δὲ ὑακίνθος ἀντὶ τοῦ ἀέρος, καὶ πορπύρα ἀντὶ ὕδατος, καὶ τὸ κόκκινον ἀντὶ τοῦ πυρός κ. έ. (Βασίλ. Α', 328). — Βύσσος, τὸ κόκκινον βόμμα, ὅπερ λέγουσιν ἰδιωτικῶς ἀληθινόν, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ βύειν τοὺς ὄσους, ἤγουν τοὺς ὀφθαλμούς. Λέγεται δὲ καὶ κόκκινων ἔνδυμα, βύσσος. (Γλωσσάριον Πζ', 1161).

**Βῶλος,** φρούριον ἐν Περσαρμενίᾳ. (Προκόπ. Ἱστορ. τόμ. Α'. σελ. 77. — Ἰω. Μακάλ. ΙΖ', 693). — Βῶλος κατὰ θηλυκὸν γένος λέγεται. (Λεξ. Εὐστ.).

**Βωμολογία.** Βακχευόμενοι, λυττῶντες καὶ κορυβαντιῶντες τὰς ἀγυῖας περιέθεον, βωμολογίαις τε καὶ κωμῳδίαις κατὰ τῶν ἀγίων ἐχρῶντο, καὶ λοιδορίας τε καὶ πομπείας οὐδὲν εἶδος ἀπῆν. (Θεοδώρ. ΠΒ', 1092).

**Βωμός.** Βωμοὶ ἀπλῶς, καὶ βωμοὶ ἱεροί, πρὸς διαστολὴν τῶν ἐφ' ὧν ἐτίθεντο τὰ ἄρμακτα, καὶ ἐφ' ὧν οἱ λαμπτήρες· βωμοὶ γὰρ καὶ οἱ ἀναβανθοί, ἐφ' ὧν ἐτίθεντο οἱ λύχνοι. Βωμοὶ κυκλοτερεῖς ἐγένοντο διὰ τὸ τίμιον τοῦ σχήματος. Ὅτι τὰ κυκλοτερεῖ σχήματα ἐπετήδευσον οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τε οἰκοδομημάτων καὶ

τοπικῶν διαστημάτων, οἷον τοῦ τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ τῆς ἄλλω, καὶ ἐπὶ τινῶν σκευῶν, οἷον τραπεζῶν καὶ ποτηρίων καὶ ἄλλων τινῶν, εἰς σύμβολον τοῦ κατὰ τὸν κόσμον σφαιροειδοῦς. Βωμός ο νάος, ἀπὸ μέρους τὸ ὄλον. Βωμός ἡ ἀπλῶς ἐπικνεστηκυῖά βάσις. Βωμός πρὸς τὸ προσβάσεις ἔχειν οὕτω λέγεται· καὶ ὅτι βωμοὶ μὲν δαίμοσιν, ἐσχάραὶ δὲ ἤρωσιν ἰδρύνοντο. Βωμός οτι διαφέρει ἐσχάρας· ἐπεὶ ο μὲν ἀναβέβηκεν, ὅθεν καὶ λέγεται, ἡ δὲ πρόσγειός ἐστιν. Βωμός χρυτοῦς ἐν Βαβυλῶνι, ἐφ' οὗ οὐκ ἐξῆν εἰ μὴ γαλαθηνὰ ζῶα θύειν. (Λεξ. Εὐσταθ.).

Τὰς σχίζας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιθεῖς Ἥλιος τὰ ἱερεῖα. (Ἰώσηπος ἐν τῇ Σειραῖ ὑπὸ Ν. Θεοτόκη τόμ. Β'. σελ. 775). — Ἐδειξεν Ἥλιος τοῦ βυπτίσματος τὴν ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν ὀλοκχυτωμάτων. (Βασίλ. αὐτ.). — Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον Ἥλιος. (Χρυσόστ. αὐτ.). — Ἡ Γραφή ἀντὶ βωμοῦ μετχειρίζεται τὴν λέξιν *θυσιαστήριον*. Βωμὸν δὲ ἀληθῶς ἄγιον, τὴν δικαίαν ψυχὴν, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς θυμίαμα, τὴν δσίαν εὐχὴν λέγουσιν ἡμῖν ἀπιστήσουσιν; (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 445). — Βωμός ἐν Δήλῳ ἀρχαιότατος καὶ ἀγνός. (αὐτόθ. 444 καὶ σημ.).

Βωμός Ἑλλήνων καὶ Χριστιανῶν. (Ἐριγ. ΙΑ', 1540-1553). — Βωμοὶ ἀθέων. (Γρηγ. Ναζ. ΑΕ', 701 κ. έ.).

Βωμός καὶ θυσία Ἰσαὰκ υἱοῦ Ἀβραάμ. (Χρυσόστομος ΝΔ', 430-431). — Βωμοὶ δύο ἦσαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολουμῶντος, εἰς ἐκ χαλκοῦ κατασκευασμένους, ο ἕτερος δὲ χρυσοῦς. (ΝΕ', 430). — Βωμός λίθος έστι καὶ ἀγιάζεται. (αὐτόθ. 399). — Φρικτὰ ὄντως τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, φρικτὸν ὄντως τὸ θυσιαστήριον. (ΝΘ', 261. — ΝΓ', 137-138). — Βωμός εὐσεβῶν. (Κύριλ. Ἀλεξ. ΟΓ', 973).

Πρὸ τῶν πυλῶν βωμὸν στρογγύλον ἰδρύνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ μυρρίναις στεφανοῦντες ἐκάλουν Λοξίκν. (Κλήμ. Ἀλεξ. Θ', 785-786 σχολ.).





# Α΄ ΠΙΝΑΞ

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, ΩΝ ΣΤΙΧΟΙ, ΛΟΓΟΙ Η ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΑ  
ΜΝΗΜΟΝΕΥΟΝΤΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΙΣ Α ΚΑΙ Β.

## Α

- \*Αγαθαρχίδης ιστορικός (παρὰ Φωτίῳ).  
 \*Αγαθίας ιστορικός.  
 \*Αγαλλιανὸς Ἀλέξιος.—Θεόδωρος.  
 \*Αγαπητὸς Διάκονος.  
 \*Αγρίππας Κάστωρ.  
 \*Αδριανὸς Μοναχός.  
 \*Αθανάσιος Ἀλεξανδρείας.—Κορίνθου.—Κων-  
 σταντινουπόλεως ὁ Α΄.  
 \*Αθηναγόρας φιλόσοφος.  
 \*Αθήναιος.  
 Αἰλιανός.  
 Αἰνεῖας Γαζαῖος, Χριστιανὸς φιλόσοφος.  
 Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ.  
 Αἰσχύλος ὁ ποιητής.  
 \*Ακίνδυνος Γρηγόριος.  
 \*Ακομινάτος Μιχαήλ, Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος, καὶ  
 Νικήτας ἀδελφὸς αὐτοῦ.  
 \*Ακροπολίτης Κωνσταντῖνος καὶ Γεώργιος ἀδελ-  
 φὸς αὐτοῦ.  
 \*Αλέξανδρος Α΄. Πάπας Ῥώμης.—Ἱεροσολύμων.  
 —Λυκοπόλεως.— Ἀλεξανδρείας. — Μονα-  
 χός.—ὁ Δ΄, Πάπας Ῥώμης.— ὁ Θαυμασίων  
 Συναγωγῆν γράψας (παρὰ Φωτίῳ).  
 \*Αλέξιος Κωνσταντινουπόλεως. — Α΄, Κομνη-  
 νός. — Β΄, Κομνηνός. — Ἀριστηνὸς ἐν τοῖς  
 τοῦ Βαλσαμῶνος.  
 \*Αμμώνιος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας.  
 \*Αμφιλόχιος Ἰκονίου.—Σίδης.  
 \*Αμῶς ὁ προφήτης.  
 \*Αναγνώστης Ἰωάννης, ιστορικός.  
 \*Ανάκλητος Πάπας.  
 \*Αναξαγόρας.  
 \*Αναστάσιος Σιναΐτης, πατριάρχης Ἀντιοχείας.  
 —Α΄, Ἀντιοχείας.— Ἀββάς. — Δ΄, Ἀντιο-  
 χείας.— Πρεσβύτερος.— Βιβλιοθηκᾶριος. —  
 Ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.  
 \*Ανατόλιος ἐπίσκοπος Λαοδικείας.  
 \*Ανδοχίου Θύρσου καὶ Φήλικος (πράξεις).  
 \*Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Σαμοσάτων.—Κρήτης, ὁ  
 Ἱεροσολυμίτης. — Ἐπίσκοπος Καισαρείας  
 Καππαδοκίας.  
 \*Ἀνδρόνικος Α΄. ὁ Κομνηνός.—Καματηρός. —  
 Κάλλιστος.—Παλαιολόγος Α΄, καὶ Γ΄.  
 \*Ἀνθρὸς Πάπας Ῥώμης.  
 \*Ἀνίκητος Πάπας Ῥώμης.  
 \*Ἄννα Κομνηνή.  
 \*Ἀντίοχος Μοναχός.  
 \*Ἀντίπατρος ἐπίσκοπος Βόστρων.  
 \*Ἀντιφῶν ὁ ῥήτωρ (παρὰ Φωτίῳ).  
 \*Ἀντώνιος ὁ Μέγας.—Μοναχὸς ἢ Μέλισσα κκ-  
 λούμενος. — Β΄, Πατριάρχης Κωνσταντινου-  
 πόλεως, ὁ Καυλέας.  
 \*Ἀνώνυμοι.  
 \*Ἀπολλινάριοι ἐκ Λαοδικείας (μετάφρασις Ψάλ-  
 τηρίου).  
 \*Ἀπολλώνιος ἐπίσκοπος Ἐφέσου.  
 \*Ἀρχτος ὁ ποιητής.  
 \*Ἀργυρόπουλος Ἰωάννης.  
 \*Ἀρέθας ἐπίσκοπος Καισαρείας.  
 \*Ἀριστείδης Χριστιανὸς φιλόσοφος.  
 \*Ἀριστοτέλης.  
 \*Ἀριστοφάνης, ὁ κωμικός.  
 \*Ἀρίστων Πελλαῖος.  
 \*Ἀρμενόπουλος Κωνσταντῖνος.  
 \*Ἀρῤῥιανός (παρὰ Φωτίῳ).  
 \*Ἀρσένιος Ἀββάς. — Ἐρημίτης.— Φιλοθεΐτης  
 Μοναχός. — Αὐτωριανὸς πατριάρχης Κων-  
 σταντινουπόλεως.  
 \*Ἀρχαῖος ἐπίσκοπος Ἀφρικῆς.  
 \*Ἀρχέλαος ἐπίσκοπος Μεσοποταμίας.  
 \*Ἀσηκρήτης Χριστόφορος.  
 \*Ἀστέριος Οὐρβανὸς Πάπας Ῥώμης.—Ἐπίσκο-  
 πος Ἀμχεσίας.  
 \*Ἄτταλειάτης Μιχαήλ.  
 \*Ἄττικὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.  
 \*Ἀχιλλεὺς Τάτιος.



**B**

Βαβύλας ἐπίσκοπος Ἐδέσσης.  
 Βαλέττας Ἴ.  
 Βαλαμῶν Θεόδωρος.  
 Βάρβαρος Νικόλαος.  
 Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος. — Ἐδεσσηνός, μονα-  
 χός. — Ἰαννός.  
 Βαρλαάμ Καλαβρός.  
 Βαρνάβας ὁ ἀπόστολος.  
 Βαρούχ ὁ προφήτης.  
 Βαρσανούφιος Ἀββᾶς.  
 Βασίλειος ὁ Μέγας. — Σελευκείας. — Ἐπίσκο-  
 πος Καισαρείας Καππαδοκίας, ὁ νεώτερος. —  
 Μητροπολίτης Νέων Πατρῶν. — Ἀχριδηνός,  
 ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. — Α', ὁ Μα-  
 κεδών. — Β', ὁ Πορφυρογέννητος.  
 Βασιλειῶν βιβλίοι.  
 Βέκκος Ἰωάννης πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.  
 Βεστήτωρ Κοσμᾶς.  
 Βησσαρίων Νικαίας, ὁ Καρδινάλιος.  
 Βίκτωρ, πάπας Ῥώμης.  
 Βιργίλιος Μάρων.  
 Βλάσταρις Ματθαῖος.  
 Βλεμμίδης Νικηφόρος.  
 Βοτανειάτης Νικηφόρος.  
 Βρυέννιος Νικηφόρος.  
 Βυζάντιος Σ.

**Γ**

Γαβριήλ Σεβήρος.  
 Γάιος πρεσβύτερος, Ῥωμαῖος.  
 Γελάσιος Κυζικηνός.  
 Γεμῖνος (παρ' Εὐσεβίῳ).  
 Γεννάδιος Α', καὶ Β', πατριάρχαι Κωνσταν-  
 τινουπόλεως.  
 Γερμανός Α' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.  
 Γεωργίδης (Ἰωάννης Μονάζων).  
 Γεώργιος Παχυμέρης. — Πισίδας. — Νικομη-  
 δείας. — Κεδρηνός. — Κωδηνός. — Λαπίθας  
 Κύπριος. — Ἀκροπολίτης. — Ἀμιρούτζης  
 Τραπεζούντιος.  
 Γκαρπολᾶ (Λεξικόν).  
 Γλυκᾶς Μιχαήλ.  
 Γρηγόριος Νεοκαισαρείας, ὁ θαυματουργός. —  
 Ναζιανζηνός, ὁ Θεολόγος. — Νύσσης. — Πα-  
 λαμᾶς.

**Δ**

Δαμασκηνός Ἰωάννης.  
 Δανιήλ ὁ προφήτης.

Δαυὶδ ὁ ψαλμωδός.  
 Διαταγαὶ Ἀποστόλων.  
 Δίδυμος Ἀλεξανδρεὺς.  
 Διογένης Λαέρτιος.  
 Διόδωρος Σικελιώτης. — Ταρσοῦ.  
 Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης. — Ἀλεξανδρεῖα  
 Δίφιλος.  
 Δουκᾶχιος.  
 Δωρόθεος Ἀββᾶς. — Ἀρχιμανδρίτης.

**Ε**

Εἰρηναῖος Λουγδούνων.  
 Ἐλλάδιος (παρὰ Φωτίῳ).  
 Ἐμπεδοκλῆς (παρὰ Θεοδωρήτῳ κλπ.).  
 Ἐπίκτητος.  
 Ἐπιφάνιος Κύπρου. — Μοναχός.  
 Ἐπίχαρμος.  
 Ἐρατοσθένης (παρ' Εὐσεβίῳ).  
 Ἐρμᾶς.  
 Ἐρμείας φιλόσοφος.  
 Ἐσθήρ.  
 Εὐάγριος Ποντικός. — Σχολαστικός.  
 Εὐδοξος (παρ' Εὐσεβίῳ).  
 Εὐθάλιος Διάκονος.  
 Εὐθύμιος Ζιγαβηνός.  
 Εὐλόγιος Ἀλεξανδρεῖας.  
 Εὐζίθεος ὁ Πυθαγορικός (παρ' Ἀθηναίῳ).  
 Εὐριπίδης.  
 Εὐσέβιος Παμφίλου. — Ἀλεξανδρεῖας. — Ἐ-  
 μέσης.  
 Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης.  
 Εὐστράτιος Ἀργέντης.  
 Ἐφορος.  
 Ἐφραίμ (παρὰ Μαξίμῳ). — Πατριάρχης Ἀν-  
 τιοχείας.

**Ζ**

Ζαχαρίας ὁ προφήτης. — Ζαχ. Μιτυλήνης.  
 Ζήνων ὁ Στωικός.  
 Ζώσιμος ἱστορικός.

**Η**

Ἠγήσιππος.  
 Ἠλίας Κρήτης. — Πρεσβύτερος καὶ ἔκδικος.  
 Ἠλιόδωρος (παρὰ Ζαχ. Μιτυλ.).  
 Ἠρόδοτος.  
 Ἠσαΐας ὁ προφήτης. — Ἀββᾶς.  
 Ἠσιόδος.  
 Ἠσύχιος ὁ Λεξικογράφος.



Θ

Θαλάσσιος Ἀββᾶς.  
 Θεόγνωστος Ἀλεξανδρεὺς.  
 Θεοδώρητος Κύρρου.  
 Θεόδωρος Ἡρακλείας. — Μοψουεστίας. — Ἀναγνώστης. — Σκυθοπόλεως. — Πρεσβύτερος Ῥαίθου. — Ἀβουκάρης. — Ἐπίσκοπος Καρῶν. — Στουδίτης. — Ἀνδίδων. — Μετοχίτης. — Μελιτινιώτης. — Ἀγαλλιανός.  
 Θεόκριτος.  
 Θεοφάνης Κεραμεύς.  
 Θεόφιλος Καισαρείας Παλαιστίνης. — Ἀντιοχείας.  
 Θεοφύλακτος Σιμοκάττης. — Βουλγαρίας.  
 Θεωνᾶς Ἀλεξανδρείας.  
 Θεωριανός ὀρθόδοξος.  
 Θεουκιδίδης.

Ι

Ἰάκωβος ὁ Ἀπόστολος.  
 Ἰαννὸς Βερθολομαῖος.  
 Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος.  
 Ἰεζεκιήλ ὁ προφήτης.  
 Ἰερεμίας ὁ προφήτης.  
 Ἰεροκλῆς (παρ' Αἰνεῖα Γαζ. καὶ Φωτίῳ).  
 Ἰερώνυμος ἕλλην θεολόγος.  
 Ἰησοῦς Νεαῦ.  
 Ἰλαρίων Μοναχός.  
 Ἰμέριος σοφιστῆς (παρὰ Φωτίῳ).  
 Ἰόβιος Μοναχός.  
 Ἰούδας ὁ Ἀπόστολος.  
 Ἰουδίθ.  
 Ἰουστινιανός αὐτοκράτωρ.  
 Ἰουστῖνος, φιλόσοφος καὶ μάρτυς.  
 Ἰππαρχος Βιθυνός (παρ' Εὐσεβίῳ).  
 Ἰππόλυτος ἐπίσκοπος Πόρτου. — Θηβαῖος.  
 Ἰσαὰκ Καθολικός. — Ἰσαὰκ Μοναχός Ἀργυρὸς (παρ' Εὐσεβίῳ). Ἰσαάκιος Β', Ἄγγελος.  
 Ἰσίδωρος Πηλουσιώτης.  
 Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής. — Χρυσόστομος. — Λυδός. — ὁ τῆς Κλίμακος. — Πατρ. Κωνσταντινουπόλεως. — Μαλάλας. — Δαμασκηνός. — Μονάζων, ὁ καὶ Γεωργίδης. — Πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων. — Β', Κομνηνός. — Καντακουζηνός. — Ἀναγνώστης. — Δούκας Βοεβόδας.  
 Ἰώβ. — Ἰώβ Μοναχός.  
 Ἰωὴλ ὁ προφήτης.

Ἰώσηπος (ἐν τῇ Σειρᾷ τῶν Πατέρων).  
 Ἰωσήφ ἐπίσκοπος Μεθώνης.

Κ

Καισάριος.  
 Καλλίμαχος.  
 Κλαύδιος Ἀπολλινάριος.  
 Κλήμης Ῥώμης. — Ἀλεξανδρεὺς.  
 Κοδράτος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν.  
 Κοσμᾶς Ἱεροσολυμίτης. — Ἰνδικοπλεύστης. — Βεστήτωρ.  
 Κυντιανός ἐπίσκοπος Ἀρκουλλιανῶν.  
 Κύριλλος Ἱεροσολύμων. — Ἀλεξανδρείας.  
 Κωνσταντῖνος Διάκονος. — Πορφυρογέννητος.

Λ

Λεόντιος Βυζάντιος.  
 Λέων Ἀλλάτιος. — ὁ Σοφός. — Λέων καὶ Κωνσταντῖνος.  
 Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστής. — Ἀββᾶς.  
 Λουκιανός ὁ Σαμοσατεύς.

Μ

Μάγιστρος Συμεών.  
 Μακάριος Αἰγύπτιος.  
 Μαλαχίας ὁ προφήτης.  
 Μελχίων πρεσβύτερος.  
 Μανουὴλ Κομνηνός. — Β', Παλαιολόγος.  
 Μάξιμος Τύριος. — Μάξιμος Ἱεροσολύμων. — ὁ Ὁμολογητής.  
 Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστής. — Μ. Αὐρήλιος. — Διάδοχος. — Εὐγενικός, μητροπολίτης Ἐφέσου.  
 Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστής. — Βλάσταρις.  
 Μεθόδιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.  
 Μέλας ὁ Γεωγράφος.  
 Μελέτιος Μοναχός.  
 Μελίτων ἐπίσκοπος Σάρδεων.  
 Μένανδρος, ὁ κωμικός (παρὰ Κλήμεντι Ἀλεξ.).  
 Μιχαὴλ Ψελλός. — Ἀκομινάτος. — Ἀτταλειάτης. — Γλυκᾶς.  
 Μιχαῖλας ὁ προφήτης.  
 Μοσχίων ὁ κωμικός.  
 Μουσαῖος.  
 Μουσώνιος (παρὰ Στοβαίῳ).  
 Μωϋσῆς (ἡ Πεντάτευχος).  
 Νεῖλος ὁ μέγας.  
 Νεμέσιος Ἐμέσης.

Ν



Νικήτας Δαβίδ.—'Ηρακλείας.—Στηθάτος.—  
Χωνιάτης.  
Νικηφόρος Α' και Β', πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.—Βρυένιος.—Βοτανειάτης.—  
—Βλεμμίδης.—Κάλλιστος.  
Νικόδημος 'Αγιορείτης (Πηδάλιον).  
Νικόλαος πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.—'Επίσκοπος Μεθώνης.—Βάρβαρος.  
Νίκων μοναχός.  
Νόννος Πανοπολίτης.  
Νόννος, ιστορικός.  
Νουμήνιος (παρ' Εϋσεβίω).

## O

Οικονόμος Κωνσταντίνος.  
'Ολυμπιόδωρος, πρεσβύτερος 'Αλεξανδρείας.  
'Ομηρος.

## II

Παλλάδιος επίσκοπος 'Ελενοπόλεως.  
Πάμφιλος μάρτυς.  
Πανταῖνος.  
Παπίας 'Ιερσπόλεως.  
Πασχάλιον Χρονικόν.  
· Πατριαρχῶν Κανονικὸν ἐκκλησιαστικόν.  
Παῦλος, δ' 'Απόστολος.—Σιλεντιάριος.—Χριστιανός.  
Παυσανίας.  
Παχώμιος Μοναχός.  
Πέτρος, δ' 'Απόστολος.—Σικελιώτης.  
Πιέριος.  
Πίνδαρος.  
Πλάτων.  
Πλίνιος.  
Πλούταρχος.  
Ποιμὴν ἢ 'Ερμᾶς.  
Πολύκαρπος Σμύρνης.  
Πολυκράτης 'Εφέσου.  
Πρεσβυτέρων και διακόνων 'Αχαΐας (ἐπιστολή).  
Πρόκλος πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.  
Προκόπιος Γαζαῖος.—'Ιστορικός.  
Πυθαγόρας.

## P

'Ράλλης και Ποτλῆς.  
'Ρόδων.  
'Ρουφῖνος.  
'Ρωμανός, πρεσβύτερος, αὐτοκράτωρ.

## Σ

Σαμωνᾶς επίσκοπος Γάζης.  
Σεβηριανός Γαβάλων.

Σεβῆρος.  
Σειρὰ Πατέρων.  
Σερπῖων 'Αντιοχείας.  
Σίβυλλα (παρὰ Κλήμεντι 'Αλεξανδρεῖ).  
Σιμωνίδης (παρὰ Κλήμ. 'Αλεξ.).  
Σιράχ.  
Σολιτάριος Φίλιππος.  
Σολομών.  
Σουΐδας.  
Σοφοκλῆς.  
Στέφανος Βυζάντιος.—Τριθεΐτης(παρὰ Φωτίω).  
Στοβαῖος (παρὰ Κλήμεντι).  
Στράβων.  
Συμεὼν μεταφραστής.—Μάγιστρος.—Θεσσαλονίκης.  
Συνέσιος Πτολεμαίδος.  
Συνοδικοὶ κανόνες, πράξεις, ἀποφάσεις και τόμοι.  
Σχολιασταί.  
Σωζόμενος 'Ερμείας, ιστορικός.  
Σωκράτης Σχολαστικός.  
Σωφρόνιος 'Ιεροσολύμων.

## T

Ταράσιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.  
(Ταμεῖον τῶν τῆς Κ. Διαθήκης λέξεων).  
Τατιανός 'Ασσύριος.  
Τιμόθεος Α', 'Αλεξανδρείας.—Πρεσβύτερος,  
πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.  
Τωβίτ.

## Υ

'Υπερίδης.

## Φ

Φιλέας επίσκοπος Θμουϊτῶν.  
Φιλήμων.  
Φιλθέος Μοναχός.  
Φιλοστόργιος.  
Φίλων επίσκοπος Καρπασίου.  
Φώτιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

## Χ

Χριστόφορος 'Αλεξανδρείας.—'Ασηκρηῆτις.  
Χρονικὸν Πασχάλιον.  
Χρυσόστομος 'Ιωάννης.  
Χωνιάτης Νικήτας.

## Ψ

Ψελλός Μιχαήλ.

## Ω

'Ωριγένης δ' 'Αδαμάντιος.  
'Ωσηέ, δ' προφήτης.



# Β. ΠΙΝΑΞ

## ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ

Οἱ ἀραβικοὶ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς σελίδας, τὰ δὲ γράμματα α, καὶ β τὰς στήλας. (α).

### Α

Α καὶ Ω πῶς ἐρμηνεύεται. 1, α'.

Ἄαρών, προφήτης Μωϋσέως. 1, α'. — Ἡμαρτε μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν Θεόν. αὐτόθ. — Διὰ τῆς λούσεως καὶ τοῦ χρίσματος ἀρχιερεὺς ἐγένετο. αὐτόθ. — Ἀγιώτατος ἱερέων. 1, β'. — Δεύτερος τὴν ἀγιοσύνην μετὰ τὸν Μωϋσέα. αὐτόθ. — Πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτόθ. — Ἰερωσύνη αὐτοῦ κατωτέρα τῆς τοῦ Μελχισεδέκ. αὐτ. καὶ 8, α'. — Ῥάβδος Ἀαρῶν ἢ βλαστήσασα τί δηλοῖ. αὐτόθ.

Ἄβαι, πόλις. — τὸ ἐν αὐτῇ ἱερόν. 2, α'.

Ἄβαρις, Σκύθης, μάγος· σκευὴ αὐτοῦ. 2, α'.

Ἄβαροι, ἔθνος ἀμαξόβιον. αὐτόθ.

Ἄβασοί, εὐνοῦχοι. 2, β'.

Ἄββακούμ, κανονικὸν τὸ βιβλίον τῆς προφητείας αὐτοῦ. αὐτ. — ἕτερον, ἀπόκρυφον. αὐτ.

Ἄβγαρος, βασιλεὺς Ὀσροηνῶν, ἀποκόψας ἔθιμον αἰσχρόν. αὐτόθ. — Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς Χριστόν. αὐτόθ. (καὶ 360, β'.)

Ἄβδηρα, Ἀβδηρικὸν πάθος. Ἀβδηρολόγος. αὐτ.

Ἄβδιού, ὁ προφήτης. αὐτόθ.

Ἄβελ, πῶς ἐρμηνεύεται. 3, α'. 55, β'. —

Ἄβελ θάνατος. 3, β'. Ἄβελ εὐσέβεια. 60, β'.

Ἄβέλ, πόλις, ἢ Ἄβελᾶ. αὐτόθ. 3, β'.

Ἄβεννήρ. αὐτόθ.

Ἄβεσσαλώμ, τί σημαίνει ἢ κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπανάστασις. αὐτόθ.

Ἄβιάθαρ, Ἀχιμέλεχ καὶ Σαδώκ. αὐτόθ.

Ἄβιασάφ, πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτόθ.

Ἄβιδά, πῶς ἐρμην. αὐτόθ.

Ἄβίλιος, ἐπίσκοπος. αὐτόθ.

Ἄβιμέλεχ, βασιλεὺς Σικιμιτῶν, πῶς ἐφρονεῦθη.

αὐτόθ. — ἕτερος βασιλεὺς Γεράρων. αὐτ. καὶ 378, α'. — ὅτι ὄνομα κοινὸν τοῖς βασιλεῦσι Γετθαίων. 3, β'.

Ἄβιττα, ἡ δόσις. 4, α'.

Ἄβοβάσσαρος, ὁ Ναβουχοδονόσορ. αὐτόθ.

Ἄβουνδάδιος, ἐπίσκοπος. αὐτόθ.

Ἄβούργιος, Καισαρεύς. αὐτόθ.

Ἄβουτήριος. 4, β'.

Ἄβραάμ. 3, α'. πατὴρ πάντων τῶν ἐθνῶν. 4, β'.

— Ἄβραμ καὶ Ἄβραάμ ὀνόματα πῶς ἐρμηνεύονται; αὐτ. — Περάτης καλεῖται. 5, β'. —

Τοὺς Αἰγυπτίους ἀριθμητικὴν καὶ ἀστρολογίαν ἐδίδαξεν. αὐτ. — πότε ἤκμασεν. 5, β'. —

Ἄβραάμ φιλοξενία. 6, α'. — κόλπος Ἄβραάμ.

αὐτόθ. — σύγχρονος ἦν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος. 7, α'. 349, β'. — Ἄβραάμ ἢ θυσία 7, β'.

— πότε εἴληφε τὴν περιτομήν. 7, α'. — κα-

τώτερος τοῦ Μελχισεδέκ. 8, α'. — ἀρεταὶ

Ἄβραάμ. αὐτόθ. — γονεῖς Ἄβραάμ. αὐτόθ.

— παῖδες Ἄβραάμ. 7, α'-β'.

Ἄβραμιαῖοι. 7, α'.

Ἄβρασάξ. 8, β'.

Ἄβυδος, πόλις. — Ἄβυδος, παροιμιακῶς. αὐτόθ.

Ἄγαβος, ἀπόστολος ἐκ τῶν Ο'. καὶ προφήτης. 9, α'.

Ἄγαθάμμων, ἐπίσκοπος. 15, α'.

Ἄγαθαρχίδης, ἱστορικός. αὐτόθ.

Ἄγαθίας, ἱστορικός. αὐτόθ.

Ἄγαθοδαίμων, ἐπίσκοπος. αὐτόθ.

Ἄγαθόνικος, ἄγιος. αὐτόθ.

Ἄγαθός, ἐπίσκοπος. αὐτόθ.

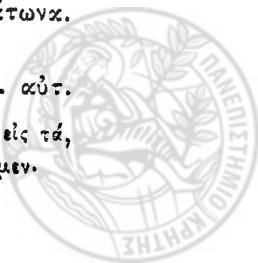
Ἄγαλλιάρός, Ἀλέξιος. αὐτόθ.

Ἄγαλλιάρός, Θεόδωρος. αὐτόθ.

Ἄγαμέμνων, ἐτυμολογία κατὰ Πλάτων. 15, β'. 16, α'.

Ἄγαπητός, Διάκονος. 27, α'. δύο ἄλλοι. αὐτ.

(α) Εἰς τινὰ ὀνόματα πολὺ συνεχῶς ἀπαντῶντα περιωρισθῆμεν εἰς τὰς κυριώτερας ἐννοίας, ὡς εἰς τὰ, Ἐβραῖοι, Μωϋσῆς, Παλαιστίνη, Ἐκκλησία κλπ. τινὰ δὲ, ἐπουσιώδη, καὶ παρελείψαμεν.

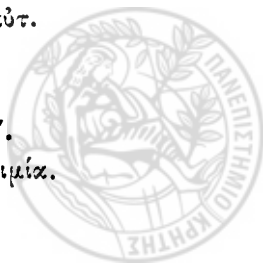


- Ἄγαπητός και Θεοδόσιος, ἐπίσκοποι. αὐτ.  
 Ἄγάπιος, ἐπίσκοπος. 27, α'.—Ἄγάπ. αἰρετικὸς. αὐτ.—Ἄγάπ. ὁ φιλόσοφος και Χριστόδωρος ὁ ποιητής. 27, β'.  
 Ἄγαρ. ἄγγελος λαλήσας τῇ Ἄγαρ. 27, β'.  
 —Ἄγαρηνοί. αὐτόθ.  
 Ἄγγαι, πόλις. αὐτόθ.  
 Ἄγγαιος, ὁ προφήτης. αὐτόθ.  
 Ἄγγελινη, τόπος, ὅθεν οἱ αἰρετικοὶ Ἄγγελικοὶ 28, α'.  
 Ἄγγελίων. αὐτόθ.  
 Ἄγγελοι, μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἐνέργειαι αὐτῶν. 28, α'-β'.—φύλακες ἀνθρώπων. 29, α'-β'. 30, α'-β'. 31, α'. 32, β'. 34, α'. 36, α'-β'. 37, α'-β'.—Τάγματα αὐτῶν. 28, β'. 32, α'. 34, α'.—ὀνόματα τῶν ταγμάτων. 35, α'-β'.—Ἐπιστάται Ἐκκλησιῶν και ἐθνῶν. 28, β'. 30, β'. 33, α'. 34, α'. 35, α'-β'. 36, α'-β'. 37, β'.—ἀριθμοὶ αὐτῶν κατὰ ἔθνη. 30, α'. κατὰ ἀριθμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. 32, α'. ἄπειρος. 34, α'.—ἔργον αὐτῶν. 31, β'. 32, β'. 35, α'.—ὄρος οὐσίας ἀγγέλου. 31, β'.—πότε και πόθεν και πῶς γεγόνασιν; αὐτόθ.—ὅτι οὐ κατ' οὐσίαν φαίνονται τοῖς ἀνθρώποις. 32, β'. 30, β'.—ὅτι ἀκατανόητος ἡ οὐσία αὐτῶν. 36, β'.—κτιστοὶ εἰσιν. 32, α'. 35, α'. 36, α'.—οὐδεμίαν μεταβολὴν δέχονται. 32, β'. εἰ και τρεπτοὶ εἰσιν. 35, β'. 33, β'.—πάντες τῆς αὐτῆς εἰσι φύσεως. 33, α'. 34, α'.—Ἐν τόπῳ εἰσὶ και χώρῳ περιγράφονται. 33, β'. 37, β'.—Τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐνεργοῦσιν. 33, β'. 32, β'. 34, β'.—λεπτὰ και φωτεινὰ περιβέβληται σώματα. 34, α'-β'.—Ἄγνοοσι τὰ μέλλοντα. 35, β'. 33, β'. 36, α'.—Λειτουργικὰ πνεύματὰ εἰσι 30, β'. 35, β'. 36, α'.—Ἄγγελοι ὀλοθρευταί. 37, α'. 45, α'.—Ἄγγελος Σατᾶν παρὰ τῷ Παύλῳ. 36, β'.  
 Ἄδαμια, πόλις. 38, α'.  
 Ἀγήνωρ, 39, α'.—ἕτερος. αὐτόθ.  
 Ἄγιοι. Οἱ ἄγιοι εἰ και ἐν διαφόροις γεγόνασι χρόνοις, εἰς ταυτὸν ἀλλήλοις ὀρμῶσιν. 3, α'.—μόνοι φίλοι θεοῦ και ἀλλήλοις οἱ ἄγιοι. 19, β'.—κόρον οὐκ ἔχει ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη τῶν ἀγίων. 23, α'.—ἀγίων εὐχὰς ἐκπληροῖ ὁ Θεός. 39, α'.—αἱ ἐν τοῖς ναοῖς τῶν ἀγίων ὀπτασίαι πῶς γίνονται. 39, β'.  
 —ἀγίων πρεσβεῖαι. 41, α'. 42, α'.—ἀγίους τιμᾶν προσήκει. 41, β'.—ἄγιος πῶς δύναται τις γενέσθαι; 40, β'.—προτροπὴ πρὸς σωφροσύνην ὁ βίος τοῦ Ἰωσήφ, και πρὸς ἀνδρείαν παράκλησις τὰ Σαμφῶν διηγήματα. 41, α'.—τὰ τῆς φύσεως ἴσα και κοινὰ ἡμῖν τε και τοῖς ἀγίοις, ἀλλὰ πολλὴ τῆς γνώμης ἡ διαφορὰ. 43, α'.—ἀγίων δόξα ἡ μία πάντων. 41, β'.—οἱ μὲν οὕτως, οἱ δὲ οὕτως. 44, α'.—ἀγίων ἔθος. 43, α'.—τῶν ἀγίων αἱ ἑορταὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἐπιτελούντων κρίνονται. 43, β'.  
 Ἄγια τίνα λέγονται; 40, α'. 45, β'.  
 Ἄγια Ἄγιων. 45, α'. 46, α'.—πότε εἰσῆγει ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς τὰ Ἄγια τῶν Ἄγιων; 46, β'. ὁ Ἀαρὼν πότε; 46, α'.  
 Ἄγκυρα, πόλις. σύνοδος ἐν αὐτῇ. 47, α'.  
 Ἄγκυρωτός, Ἐπιφανίου. 47, α'.  
 Ἄγλαοφῶν, ζωγράφος. αὐτόθ.  
 Ἄγροῖται, αἰρετικοί. 49, α'. και 121, β'.  
 Ἄγνώμων Βάσσος. 51, α'.  
 Ἄγνώστῳ Θεῷ. αὐτόθ. 86, β'. 92, β'.  
 Ἄγορυκλίται, αἰρετικοί. αὐτόθ. και 121, β'.  
 Ἄγορανόμοι. 51, β'.  
 Ἀγρίππας Κάστωρ. 52, α'. τέσσαρες ἄλλοι. αὐτ.  
 Ἀγριππίος, ἐπίσκοπος. 52, β'.  
 Ἀγρούηρος, παρὰ Φοίνιξι. 52, β'.  
 Ἀγχιέμαχος, ἱστορικός. 53, β'.  
 Ἀγχιθυροὶ αἰρετικοί. 53, β'.  
 Ἀγχοὺς. 3, β'.  
 Ἀγχώ, ἡ Πτολεμαίς. 54, α'.  
 Ἀγωνάλια, ἑορτή. 54, β'.  
 Ἀδαῖος, Ἀλεκτρῶν. 153, α'.  
 Ἀδάμ. 3, α'-β'.—ὅτι γήινον δηλοῖ. 5, β'. 57, β'. 60, α'. 62, α'. 64, α'.—εἰ εἶχε πρόγνωσην 55, β'.—ἔτι νήπιος τὴν γυνῶσιν, πῶς. 56, α'.—θνητὸς ἢ ἀθάνατος ἐπλάσθη; αὐτόθ.—τέλειος ἢ ἀτελής ἐπλάσθη; 57, α'-β'.—Ἀδὰμ ὀνόματος ἐτυμολογία 57, β'. 56, β'. 58, α'. 62, α'. 63, α'. 64, α'.—Ἀδὰμ τάφος. 58, β'.—Ἀδὰμ κατάστασις. 58, β'. 59, α'-β'.—Ἀδὰμ τύπος τῆς ἀγίας Τριάδος, πῶς; 61, α'-β'. 62, α'.—ὁποῖος ἦν πρὸ τῆς πτώσεως. 62, α'.—Ἀδὰμ και Εὐᾶ 197, β'.—Ἰπνος τοῦ Ἀδὰμ και ἔκστασις τί ἦν; 62, β'. 63, α'.—Ἀδὰμ και Εὐᾶς εὐλογία. 63, β'.—Ἀδὰμ πατὴρ τοῦ παρόντος αἰῶνος. 130, β'.  
 Ἀδαμα, πόλις. 64, α'.



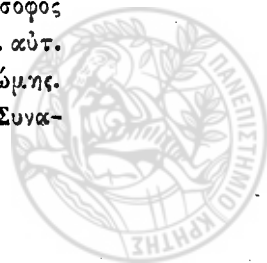
Ἰαδαμάντιος, ἐπίσκοπος. 64, β'. — ἕτερος. αὐτόθ.  
 Ἰαδαμιανοί, αἰρετικοί. 64, β'.  
 Ἰαδαγα, πόλις. αὐτ.  
 Ἰαδαγτος, Ἰαδήμαντος καὶ Ἰαδας, αἰρετικοί·  
 συνέταξαν τὸ κατὰ Θωμάων Εὐαγγέλιον. αὐτ.  
 Ἰαδδῶ, βιβλίον ἀπόκρυφον τῆς Π. Δ. 65, α'.  
 Ἰαδερ, ὁ Ἰδομακίος. 66, β'.  
 Ἰαδης· ὅτι τὰ περὶ ἕδου οὐ κόμποι καὶ φέθη-  
 τρά ἐστι. 67, α'. — Ἰαδης καὶ ἀπώλεια φα-  
 νερὰ παρὰ Κυρίῳ. 68, β'. — Ἰαδης ἐπλάτυνε  
 τὸ στόμα αὐτοῦ. προσωποποιεῖται. 69, α'. —  
 ποῦ κεῖται ὁ Ἰαδης. 69, α'. — τί λέγεται  
 Ἰαδης. 69, β'. — Ἰαδου κυνέα. αὐτ.  
 Ἰαδμητος. 75, β'.  
 Ἰαδωνοαῖοι. αὐτ.  
 Ἰαδολία ὁσία. 76, α'. — ἐτέρα, παρθένος. αὐτ.  
 Ἰαδόξαστοι, αἰρετικοί. 76, α'.  
 Ἰαδραμύττειον, πόλις. Ὑποπλάκιοι Θῆβαι. αὐτ.  
 Ἰαδράστεια, ἢ Πρόνοια. 76, β'. — πόλις. αὐτ.  
 Ἰαδραστος, Ἰαδράστου ἵπποι. αὐτ.  
 Ἰαδριανοί, πόλις. αὐτ.  
 Ἰαδριανὸς μοναχός. — Ἰαδριανὸς Αἴλιος. αὐτ. —  
 Αἴλια ἢ Ἱερουσαλήμ. αὐτ. καὶ 105, α'.  
 Ἰαδωδος, παρὰ Φοίνιξι, 78, α'.  
 Ἰαδωνατ' οὐδὲν διαφέρει τοῦ Κύριος. αὐτ.  
 Ἰαδωναῖος, ὁ Ἰουλιανός. αὐτ.  
 Ἰαδωνις. Ἰαδώνιδος κῆποι. παροιμία. αὐτ.  
 Ἰαέθλιος ἱστορικός. 78, β'.  
 Ἰαέριος, καὶ Ἰαεριανοί αἰρετικοί. αὐτ.  
 Ἰαέροπος. 79, α'.  
 Ἰαέτιος, ἀρχηγὸς τῆς αἰρέσεως τῶν Πνευμα-  
 τομάχων. αὐτ. — Ἰαετίου καὶ Εὐνομίου βί-  
 πτισμα. 405, α'. — δύο ἄλλοι. 79, α'. —  
 Ἰαετινοί αἰρετικοί. αὐτ.  
 Ἰαζαρίας. 80, α'.  
 Ἰαζουρά, ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀδάμ. 80, β'.  
 Ἰαζώτιοι. 82, α'.  
 Ἰαηδῶν, θυγάτηρ Πανδάρω. 82, β'.  
 Ἰαθαράσιος ὁ μέγας, συγγράμματα αὐτοῦ. 84, β'.  
 — Ἀμφιβαλλόμενα. — Ὑποβολιμαῖα. 86, α'.  
 — Γρηγορίου, Βασιλείου, Ἐπιφάνιου, Σω-  
 κράτους καὶ Σωζομένου μαρτυρία περὶ αὐ-  
 τοῦ. 87-88.  
 Ἰαθαράσιος Ἀγχιόρας. — Ἀθων. πατήρ αὐτοῦ  
 88, α'. — Ἀθων. μονοφυσίτης 88, β'. — Ἀθων.  
 Μεθώνης. αὐτ. — Ἀθων. Κορίνθου. αὐτ. —  
 Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως πέντε. αὐτ.  
 Ἰαθηναῖ. 15, β'. — Ἀθηναῖ πέντε. 90, α'. — Ἀ-

θηναῖς ἐπίθετα. 90, α'-β'. — Ἀθηναῖ Ἀτρυ-  
 τῶνη 359, α'. — Βούδεια 455, α'. — Ἀλλη-  
 γορία αὐτῆς. 90, β'.  
 Ἰαθηναγόρας, φιλόσοφος. αὐτ.  
 Ἰαθηναῖ, δύο, ὅθεν Ἀθηναῖοι καὶ Ἀθηναῖται. αὐτ.  
 — Ἀθηναῖ ἐν Λαζικῇ. 91, α'. — πόλις φιλο-  
 λόγος καὶ πολυλόγος. αὐτ. — ἕδαφος τῶν  
 λόγων. αὐτ. — Ἀθηναῶν ἐμβάδες. αὐτ. — Ἀ-  
 θῆναι ἐπὶ Συνεσίου. 91, α'-β'. — Ἀθῆναι  
 καὶ Βηρυτός, πόλεις νομικαί. 91, β'. 235,  
 α'. 431, α'. — Φαρμακοί ἐν Ἀθήναις. αὐτ.  
 — τὰ ἐν Ἀθήναις φονικὰ δικαστήρια. 92,  
 α'. — Ἀθηναῶν περιπέτειαι. αὐτ. — ὅτι πο-  
 λὺς ἐν Ἀθήναις φέεται βολβός. 453, β'.  
 Ἰαθηναῖοι, δεισιδαιμονέστεροι τῶν ἄλλων Ἑλ-  
 λήνων 92, α'-β'. — Ἀθηναίων φιλόκαινον. 92,  
 β'. ψελλισμοί. 93, α'. — φρόνημα ἐλευθερίας.  
 αὐτ. — Ἀθηναίων εὐχὴ πρὸς τοὺς γνησίους  
 τῶν φίλων σπουδαρχοῦντας. αὐτ. — Ἀθη-  
 ναίων ἱεροφάντης. αὐτ. — Ἀθηναίων νόμος.  
 αὐτ. — δῆμος καὶ τάξεις. αὐτ. — Ἀθηναίων  
 κρύφια μυστήρια 427, α'. — ὅτι Ἀθηναῖοι  
 περὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν ἠσχόληνται.  
 453, β'.  
 Ἰαθηναῖος, 93, β'.  
 Ἰαθηναῖς. 94, α'.  
 Ἰαθηναγένης, ὕμνος αὐτοῦ. αὐτ.  
 Ἰαθηναδωρος, ἐπικούρειος. 94, α'. — ἕτερος, ἐπί-  
 σκοπος. αὐτ.  
 Ἰαθίγγανοι, αἰρετικοί. ἐτυμολογία. αὐτ.  
 Ἰαθλας. αὐτ.  
 Ἰαθύραι, Βυζαντιῶν ἐπίγειον. 95, β'. — πόλις ἐν  
 Θράκη. αὐτ.  
 Ἰαθως, ὄρος. παροιμία 96, α'. — μακρόβιοι οἱ  
 ἐνοικοῦντες. αὐτ.  
 Ἰαθαρίτης Πέτρος. αὐτ.  
 Ἰαία, Ὁ ΩΝ, τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα. αὐτ. 97, α'. —  
 δι' ὧν στοιχείων γράφεται 96, β'. — ἐκδόσμε·  
 τὸ τοῦ ἀρχιερέως μέτωπον. 97, α'.  
 Αἴα, πηγὴ. — Αἴα, πόλις. 97, α'.  
 Αἴακός. — Αἴακίδα. αὐτ.  
 Αἴας, ὁ Τελαμώνιος, ὅτι ἄτρωτος ἐνομήσθη. αὐτ.  
 Αἴας καὶ Ζήνων. αὐτ.  
 Αἴγαι π. — Αἴγαι νῆσος. — ἐτέρα πόλις. αὐτ.  
 Αἴγαιον πέλαγος. ἐτυμολογία. αὐτ.  
 Αἴγαλων, ὁ Ἐκατόγχειρ. αὐτ.  
 Αἴγινα, νῆσος. παροιμία ἐξ αὐτῆς. 97, β'.  
 Αἴγυπτιοί, ὅτι φιλοπόται. 98 α'. — παροιμία.



- αὐτ.—Λακεδαιμονίους μόνους Ἑλλήνων ἐτίμων. αὐτ.—ἐφευρέσεις αὐτῶν. αὐτ.—ὅτι τὰ ἱερὰ διὰ συμβόλων παρίστων. αὐτ.—Αἰγυπτίων ἄδυτα. 98, α'.—πρῶτοι ἀθανασίαν ψυχῆς καὶ μετενσωμάτωσιν ἐδόξασαν. 98, β'.—Αἰγυπτίων ἱερεῦσιν οὐκ ἐπιτρέπεται σιτεῖσθαι σάρκας καὶ ἰχθῦς. αὐτ.—δεδιδακταιμονέστατον ἔθνος, καὶ πρῶτοι εἰδωλολάτραι.—Λατρεῖται κατὰ πόλεις διάφοροι. 99, α'.—Αἰγυπτίων θεοί. 99, β'.—μυστήρια. αὐτ.—Αἰγύπτιοι εὐρεταὶ φαρμακείας καὶ μαγείας. αὐτ.—Αἰγύπτιοι ἰατροί. 100, α'.—Αἰγυπτίων βασιλέων σαιρά. αὐτ.—Αἰγύπτιοι ἐγκρατέστατοι τῶν πατρικῶν παραδόσεων. 100, β'.—ἔθος Αἰγυπτίων αὐτ.—Αἰγύπτιοι, καθ' Ἡσαΐαν, μυταί. 101, β'.—ὅτι λαὸς θερμότατος εἰς εὐσέβειαν. αὐτ.—Αἰγύπτιοι ἐπίσκοποι. 102, α'.
- Αἴγυπτος*. 6, α'-β'.—ὅτι ἀπὸ τοῦ βασιλέως Σέθως ἐκλήθη. 100, α'.—Αἴγυπτος ἀρσενικῶς, ὁ Νεῖλος. 100, β'.—Αἴγυπτος ἐκκλησιαστικῶς. 101, β'.—ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ ἄμπελος εὐρέθη. 98, α'.
- Αἰδοῦς* καὶ *Ἀφελείας* ναὸς ἐν Ἀθήναις. 103, β'.
- Αἰζανᾶς*, τύραννος Αὐξοῦμεως. 104, α'.
- Αἰήτων*, βασιλεία. αὐτ.
- Αἰθαλής*, πρεσβύτερος. αὐτ.
- Αἰθάμ* καὶ *Αἰμάν*, ψαλμοῦδοί. αὐτ.
- Αἰθιοπία*. Αἰθιοπίαί δύο. αὐτ.
- Αἰθιοπες*, ἀπόγονοι τοῦ Χούμ. 104, β'.—ὅτι τὰς κόγχας τῶν γονάτων περιηροῦντο. αὐτ. ἐκτομίαι. αὐτ.
- Αἰθιοψ*, ὁ εὐνοῦχος. αὐτ.—παροιμία εἰς ματαιοπονοῦντα. αὐτ.
- Αἰλάν*, *Αἰλῶν* καὶ *Αἰλώθ*, πόλεις. 105, α'.
- Αἰλιανός*, ἱστορικός. 105, α'.—δύο ἄλλοι. αὐτ.
- Αἶλιος* Πούπλιος Ἰούλιος. αὐτ.
- Αἰλουρίων*, ἐπίσκοπος. 105, β'.
- Αἰλωός*, εἰς τῶν α'. ἀγγέλων. αὐτ.
- Αἰμιλιανός*, 107, α'.—αὐτοκράτωρ. αὐτ.
- Αἰμίλιος* Φροντίνος. αὐτ.
- Αἰμίμοντον*. αὐτ.
- Αἶμος*, ὄρος. 107, β'.
- Αἰνᾶν*, εὐρέτης Ἰαμίν. αὐτ. βλέπε λ. *Ἰαμίν*.
- Αἰνέας*. 107, β'.
- Αἰνείας* *Γαζαῖος*, 108, α'.—Αἰνείας ὁ Ἀγχιῶσου, οἰκιστῆς Αἴνου. 109, α'.—Αἰνείου βασιλεία. 108, α',
- Αἰρεσιδῆμος*, πυρῶνιστής. 108, β'.
- Αἰρέσιος*, ἄββας. αὐτ.
- Αἰρία*, πόλις, ὅθεν οἱ Αἰνιᾶνες. αὐτ.
- Αἶρος*, Αἶναι καὶ Αἶνοι, πόλ. 109, α'-β'.
- Αἰρών*, πέραν τοῦ Ἰορδάνου πῶς ἐρμηνεύεται. 109, β'.
- Αἰξων*, ἐξ οὗ Αἰξωνεῖς, δῆμος τῆς Ἀττικῆς. 110, α'.
- Αἰόλος*, ὅτι τρεῖς ἱστοροῦνται Αἰόλοι. αὐτ.
- Αἰρεσιάρχαι*. 110, β'.—ἐμέρισαν τὴν ἑνωσιν τῆς Ἐκκλησίας φθοριμαίοις λόγοις κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. αὐτ.—Αἰρεσιάρχων κισθηλία. 120, α'.
- Αἰρετικοί*. 111, α'.—ἐπὶ τὴν ὀρθοδοξίαν ἐπανερχόμενοι. αὐτ.—τρεῖς τάξεις ἐπανερχομένων, 120, α'.—παραδοξολογίαί αἰρετικῶν. 111, α'.—παραχθίνουσι τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανόνα. 111, β'.—δοξόσοφοι καὶ φιλόνοιχοι. 112 α'.—παραξηγοῦσι καὶ φθείρουσι τὰς θείας Γραφάς. αὐτ. 114, α'. 115, α'.—οἰηματίαι. 113 α'.—διαφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους. 113, β'.—καπηλεύοντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. 114, β'.—ὑποκρίνονται τοῖς ῥήμασιν. αὐτ.—αἰρετικοῦ καὶ χριστιανοῦ ὀρισμός. αὐτ.—τί λέγεται αἵρεσις. 115, α',—οἱ Πατέρες τίνας ὠνόμασαν αἰρετικούς. αὐτ.—αἰρετικοὶ Ἀποστολικοί. 117, α'.—Αἵρέσεις πόθεν ἐπήγασαν. 119, α'.—αἵρέσεις παρ' Ἑβραίοις. 111, β'. 118, α'.—παρὰ τοῖς Ἑλλήσι. 111, β'. 119 α'-β'.—πρωτότυποι τέσσαρες, ἐξ ὧν πᾶσαι ἀνεφύησαν. 121, β'.—Κανόνες, νόμοι καὶ συγγράμματα κατὰ αἰρετικῶν. 122-123, α'.—αἵρέσεις πᾶσαι ἐπ'ὀνόματι ἀνθρώπου καλοῦνται, ἡ δὲ καθολικὴ Ἐκκλησία ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστήρικται. 121, α'-β'. 114, β'.
- Αἰσχίνης*, ὁ ῥήτωρ. 125, α'.—ὁ Μιλήσιος. αὐτ.
- Αἰσχύλος*, ὁ ποιητής. αὐτ.
- Αἰσωπος*, ὁ λογοποιός. παροιμία. 127, β'.
- Αἶτην*, ὄρος. 129 α'.
- Αἰτωλός*, κύριον, ἐξ οὗ Αἰτωλία. Αἰτωλός ὅτι τὸν ἐπαίτην αἰνίττεται. 129, α'.—παροιμία. αὐτ.—ἱστοροῦνται ἄριστοι σφενδονῆται. αὐτ.
- Ἀκαδημία*. 91, β'.—τόπος νοσώδης, καὶ γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις. 131, α'.—Ἀκαδημαῖαι πέντε καὶ οἱ ἰδρυταὶ αὐτῶν. αὐτ.—ὅτι γελᾶν ἐν αὐτῇ οὐκ ἐξῆν. αὐτ.

- Ἐκκλησιαστικὸς ὕμνος. 131, β'.
- Ἀκάκιος, ἐπίσκοπος, ἐχθρὸς Ἀθνασίου.—καθιρεθεῖς. 132, β'.—τρεις ἄλλοι πρεσβύτεροι αὐτ.—Ἀκάκιος Ἀμίδης. 133, α'.—Ἀκάκιος, κόμης. αὐτ.—δύο ἄλλοι, ἐπίσκοποι. αὐτ.
- Ἀκαρνανεὶς, 133, β'.
- Ἀκαρνανία, παρέχει μαργαρίτας. αὐτ.
- Ἀκέφαλοι, αἰρετικοί. 135, β'.
- Ἀκίκαρος, βαθυλώνιος. στήλη αὐτοῦ. αὐτ. 136, β'.
- Ἀκίνδυνος Γρηγόριος. 136, β'. — Ἀκινδυνισταί. αὐτ.
- Ἀκκαρών, θεὸς ἀλλοφύλων. αὐτ.
- Ἀκλήμων καὶ Πάσσαλος, Κέκροπες. αὐτ.
- Ἀκμων, 136, β' — Ἀκμων δ' Ὠκεανός. αὐτ.—Ἀκμωνος παῖς δ' Οὐρανός.—Ἀκμονίδαι, οἱ Οὐρανίδαι. αὐτ.—Ἀκμων φιλόσοφος. 137, α'.
- Ἀκομινάτος Μιχαήλ. 139, β'.
- Ἀλοός, ἱστορικός, αὐτ.
- Ἀκουανίται, Μανιχαῖται. 141, α'.
- Ἀκουσίλαος, ἱστορικός. αὐτ.
- Ἀκράγας, ὄρος καὶ πόλις.—Ἀκράγαντες πέντε. 142, β'.
- Ἀκράκκος, ποταμός. αὐτ.
- Ἀκρίσιος, ἱστορικός. 144, β'. — ἕτερος, βασιλεὺς Ἀργούς. αὐτ.
- Ἀκρόαθος. 96, α'.—Ἀκρόθωον. αὐτ.
- Ἀκροπολίτης Κωνσταντῖνος. 147, α'.
- Ἀκρότατος, κατάρξας βλακείας. 147, α'.
- Ἀκταίη, Νηρηΐς. 148, α'.
- Ἀκταῖος, ἀφ' οὗ Ἀκταίη ἢ Ἀττική. αὐτ.
- Ἀκτιον, πόλις. 148, β'.
- Ἀκτίς, κύριον. 148, β'.
- Ἀκτορίονες, μῦθος Πλάτωνος. αὐτ.—452, β'. — Ἀκτωί. 148, β'.
- Ἀκύλας, ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἐκδοὺς τὴν Γραφήν. 149, α'.—ἕτερος, διώκτης τῶν Χριστιανῶν.
- Ἀλαμανδοῦρος, Σαρκακηνός. 150, β'.
- Ἀλαμανοί. αὐτ.
- Ἀλαναῖτοι, κρεωφαγοῦντες ἄνευ ἄρτου. 151, α'.
- Ἀλαροί, βάρβαροι. αὐτ.—Γοτθικὸν ἔθνος. 388, β'.
- Ἀλάριχος Γότθος. 151, α'.—Ἐν Ἀθήναις. 92, α'.—Ἐν Ῥώμῃ. 359, α'.
- Ἀλάστωρ, κύριον. 152, α'.
- Ἀλβανοί. αὐτόθ.
- Ἀλβιανός, μοναχός. αὐτ.
- Ἀλβίρα ἢ ὄσια. αὐτ.
- Ἀλβίρος, Φήστου διάδοχος. αὐτ.—Αὐτοκράτωρ Ῥώμης. αὐτ.
- Ἀλδήμιος, ὁ Ζεύς. 152, β'.
- Ἀλεκιρῶν, Ἀρεως. 153, α'.
- Ἀλέκτωρ. 153, α'.—ἕτερος. 153, β'.
- Ἀλεξάμενος. αὐτόθ.
- Ἀλεξάνδρα, ὄσια. αὐτ.
- Ἀλεξάνδρεια, Πάριδος. αὐτ.—ἡ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. αὐτ.—πικροῦς παιδεύσεως ἐργαστήριον. αὐτ.—ἐλέγετο κατ' ἐξοχὴν Πόλις, καὶ Πολίται ἐξ αὐτῆς. 154, β'.—βασιλικὸν διάταγμα, μὴ πλέον τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν παρεπιδημεῖν ἐν αὐτῇ. 155, α'.—μεγίστη μετὰ τὴν Ῥώμην. 155, α'.—σεισμός ἐν αὐτῇ. αὐτ.—Ἀλεξάνδρεια δώδεκα. αὐτ.—Ἀλεξάνδρων δῆμος' χαρακτήρ αὐτοῦ. 153, β'. 154, α'.
- Ἀλέξανδρος Πάρις, ὁ Πριάμου. αὐτ.—Καρύστιος σοφιστής. 155, β'. — ὁ Φιλίππου, ὁ μέγας. 96, α'. 155, β'.—Δρακοντιάδης ἐκαλεῖτο. αὐτ.—χαρακτήρ αὐτοῦ καὶ ἀρεταί. αὐτ.—Πόντοι καὶ ἀγῶνες. αὐτ.—ἐν Ἱεροσολύμοις προσεκύνησε τὸν ὄντα Θεόν. αὐτ.—τρισκαίδεκατος θεὸς παρ' Ἀθηναίους καὶ Ῥωμαίους ἀνηγορεύθη. αὐτ.—δίχουν ποτήριον πῶν καὶ νοσήσας ἀπέθανεν. αὐτ.—ἐν τῇ τοῦ Δαυὶδ προφητεῖα διὰ τοῦ τράγου σημαίνεται. αὐτ.
- Ἀλέξανδρος, ὁ τῆς Μαμαίης, αὐτοκρ. Ῥώμης. αὐτ.—Ἀλέξ. Α'. Πάπας Ῥώμης. αὐτ.—Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος. αὐτ.—Ἰατρὸς καὶ μάρτυς. αὐτ.—Πολύιστωρ. αὐτ.—Ἀφροδισιεύς. 157, α'.—ὁ Μοντανός. αὐτ.—Ἀλεξάνδρεια ἐπίσκοπος, ἐξέβαλε τῆς Ἐκκλησίας τὸν Ἀρειον. αὐτ. 312, β'.—ἠκοδόμησε τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν τὴν καλουμένην Θεωνά. 157, α'.—ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως μὴ συγκοινωνήτας Ἀρείω. αὐτ.—Ἀλέξανδρος, ὁ ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον Α'. ἐπιστολῇ μνημονευόμενος. αὐτ.—Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος, φίλος Ἀθνασίου. 157, β'.—υἱὸς Ἡρώδου τοῦ μεγάλου. αὐτ.—Νικοπόλεως ἐπίσκοπος. αὐτ.—ὁ ἀπὸ μοναζόντων. αὐτ.—φιλόσοφος καὶ μάρτυς. αὐτ.—ἐπίσκοπος Κορίνθου. αὐτ.—μοναχός. αὐτ.—ὁ Δ', Πάπας Ῥώμης. αὐτ.—ὁ συγγραφεὺς τῆς Θαυμασίων Συναγωγῆς. αὐτ.



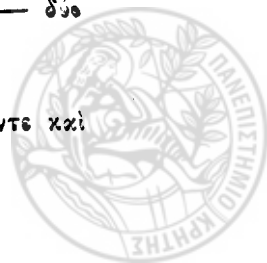
- Ἀλέξαρχος, Γραμματικός. 157, β'.  
 Ἀλέξιος, ἐπίσκοπος. 158, α'.—αὐτοκράτορες δύο, Κομνηνοί. αὐτ.—Ἀριστηνός. αὐτ.  
 Ἀλευάδαι. αὐτ.  
 Ἀλθαλα, γυνὴ Διονύσου. 164, β'.—καὶ εἶδος φυτοῦ. αὐτ.  
 Ἀλθας, ποταμὸς μυθικός. 165, α'.  
 Ἀλλῶνοι. 165, α'.  
 Ἀλκαίος, ποιητής. 165, β'.  
 Ἀλκηστις, γυνὴ Ἀδμήτου. αὐτ. 246, α'.  
 Ἀλκιβιάδης. αὐτ.—ἕτερος, μάρτυς. αὐτ.  
 Ἀλκιμος, ὃν Πλάτων ἱστορεῖ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. αὐτ.  
 Ἀλκίνοος. αὐτ.  
 Ἀλκμαίων δ' Ἀμφιαράου. αὐτ.—δ' Ἀθηναῖος. αὐτ.—δ' Κροτωνιάτης. αὐτ.  
 Ἀλκμήνη. αὐτ.  
 Ἀλλάτιος Λέων. αὐτ.  
 Ἀλληγορηταί. αὐτ.  
 Ἀλμίων. 169, α'.  
 Ἀλογοί, αἰρετικοί. 169, β'.—τὰ συγγράμματα Ἰω. τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Κηρίνου εἶναι ἔλεγον. αὐτ.  
 Ἀλόπη, πόλις. 170, α'.  
 Ἀλπει, αἱ Ἰούλια καὶ αἱ Σούκεις. αὐτ.  
 Ἀλυπιανή, ἀδελφιδῆ Γρηγ. τοῦ Θεολόγου. αὐτ.  
 Ἀλύπιος. αὐτ.  
 Ἄλυσ, ποταμὸς. 170, β'.  
 Ἀλυτάρχης. αὐτ.  
 Ἀλφειὸς ποταμὸς καὶ πηγὴ Ἀρέθουσα. αὐτ.  
 Ἀλφιος. αὐτ.  
 Ἀλφίτων Στοά, ἐν Ἀθήναις. 171, α'.  
 Ἀλώα, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις. 171, α'.  
 Ἀμαζῶν. Ἀμαζόνες ἐπιφανεῖς. αὐτ.  
 Ἀμαθούσιος. 172, α'.  
 Ἀμαλεύς. αὐτ.  
 Ἀμαλήκ, πρῶτος τὸν Ἰσραὴλ ἐπολέμηπεν. 172, β'.  
 Ἀμαλθείας κέρας. 109, β'.—σύμβολον πλοῦτου. 172, α'.—ἢ γ'. θυγάτηρ τοῦ Ἰώβ. αὐτ.—πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.  
 Ἀμάν, κύριον. 172, β'.  
 Ἀμαρόν ὄρος. αὐτ.  
 Ἀμάντιος καὶ Ἀμαντος ἐπίσκοποι. αὐτ.  
 Ἀμαξόδιοι, ἔθνος σκυθικόν. 173, α'.  
 Ἀμασις. 192, α'.  
 Ἀμβρόσιος, Ὀριγένους φίλος. αὐτ.—ἕτερος, ἐπίσκοπος Μεδιολάνων. αὐτ.  
 Ἀμέλιος, πλατωνικός, τῆς Ἰωάννου θεολογίας τὸ προοίμιον ὑπεράγαται. 193, α'. 408, β'.  
 Ἀμηρᾶς τῆς Κρήτης. 194, α'.  
 Ἀμιανὸς φιλόσοφος. αὐτ.  
 Ἀμιδα, πόλις. αὐτ.  
 Ἀμίκλας, θεὸς Καρχηδονίων. αὐτ.  
 Ἀμιλλιανός, ἐπίσκοπος. αὐτ.  
 Ἀμιρούτζης Γεώργιος. αὐτ.  
 Ἀμιός, πόλις, Πειραιεὺς μετονομασθεῖσα. αὐτ.  
 Ἀμυᾶ Ἰωαννία. 171, β'.  
 Ἀμμαρίται. 172, β'.  
 Ἀμμια, ψευδοπροφήτης. 194, β'.  
 Ἀμμονέων ἀπόκρυφα. αὐτ.  
 Ἀμμων, ὁ κριοκέφαλος. αὐτ.  
 Ἀμμών. πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.  
 Ἀμμών, ἀρειανός. ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας ἐκβλήθεις τῆς Ἐκκλησίας. αὐτ.  
 Ἀμμωνάριον, ὄνομα δύο παρθένων. αὐτ.  
 Ἀμμωνᾶς, Ἀββᾶς. αὐτ.—δύο ἄλλοι. αὐτ.  
 Ἀμμώνιος δ' Ἀλεξανδρεύς, τὸ διὰ τεσσάρων καταλέλοιπεν ἡμῖν Εὐαγγέλιον. αὐτ.—Θεοδίδακτος ἐκαλεῖτο. 368, α'.—δύο ἄλλοι ἐπίσκοποι. 194, β'.—ἕτερος, διάκονος. αὐτ.—Ἱερὺς πιθήκου. αὐτ.—Ἀμμ. Παρώτης. 195, α'.—ἕτερος, Ἀββᾶς.—ἄλλος, Ἀββᾶς.—Πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας. αὐτ.—Σακκᾶς φιλόσοφος, ᾧ καὶ Ὀριγένη καὶ Πλωτῖνον φοιτήσαί φασιν. αὐτ.  
 Ἀμμωνίται. 195, α'.  
 Ἀμνών, ὁ νεώτατος υἱὸς Δαυΐδ. 195, β'.  
 Ἀμορ' ῥ' αἶοι. 196, α'.  
 Ἀμούλιος. αὐτ.  
 Ἀμοῦν, Ἀββᾶς. αὐτ.  
 Ἀμπλάς. 197, α'.  
 Ἀμπρούκλη, διάκονος. αὐτ.  
 Ἀμυμώνη. 197, β'.  
 Ἀμυντιανός, ῥήτωρ. 198, α'.  
 Ἀμφιάραος. αὐτ.  
 Ἀμφιετίδης. 198 β'.  
 Ἀμφικτυόνη. αὐτ.  
 Ἀμφιλόχιος, Κυζίκου. 198, β'. 199, α'.—Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου. 198, β'.—Σίδης ἐπίσκοπος. 199, α'.  
 Ἀμψίων. Ἀμφίονος λύρα. 199, β'. 327, α'.  
 Ἀμών, βασιλεὺς Ἰούδα. 200, α'.—παράδειγμα πρὸς τοὺς ἐκ καταφρονήτως ἀμαρτάνοντας. 173, β'.  
 Ἀμῶς ὁ προφήτης, αἰπόλου παῖς. αὐτ.—σκληρόν

- δ'ηλοῦ τὸ ὄνομα. αὐτ.—ἕτερος δ τοῦ Ἡσαίου πατῆρ. αὐτ.
- \* *Ἀμώσις*, κατέλυσε τὸν τῆς ἀνθρωποθυτίας νόμον. αὐτ.—Ἀμώσιος Αἰγυπτίων βασιλεύοντος οἱ Ἑβραῖοι ἐξήχθησαν τῆς Αἰγύπτου.
- \* *Ἀραβατικόν*, βιβλίον ἀπόκρυφον. 200, β'.
- \* *Ἀραβίς*, πόλις. 236, α'.
- \* *Ἀραγνώστης Ἰωάννης*. 231, β'.
- \* *Ἀράζαρος*, ἡ Διοκαισαρεία. 232, α'.
- \* *Ἀραβώθ*, πόλις. πῶς ἐρμηνεύεται. 233, β'.
- \* *Ἀνάκεια*, ἑορτή.—Ἀνακεῖον, τὸ ἱερόν. 234, α'.
- \* *Ἀνάκλητος, Πάπας*. 234, β'.
- \* *Ἀρακτορία*, ἡ Μίλητος. αὐτ.
- \* *Ἀρακτοτελέσται*. αὐτ.
- \* *Ἀραμῖς*, κώμη. 235, β'.
- \* *Ἀραβίας καὶ Σάπφειρα*. 236, α'.
- \* *Ἀρανος*, Σαδδουκαίος. 236, α'.
- \* *Ἀραξαγόρας*, Κλαζομένιος. 236, β'.
- \* *Ἀραξανδρίδης*, κωμικός. αὐτ.
- \* *Ἀράζαρχος*. αὐτ. — Ἀραξιμανδρος, πρῶτος γινώμονας κατεσκεύασεν. αὐτ.
- \* *Ἀραξιμένης*. 82, β'. 236, β'.
- \* *Ἀράπλους*, κόλπος. 237, α'.
- \* *Ἀραποδισταί*, καθ' αἰρετικούς. αὐτ.
- \* *Ἀράργυροι*. 237, β'.
- \* *Ἀραστασία*. 239, α'. — Ἀναστασίας ναός. ἱστορικὴ περὶ αὐτοῦ παράδοσις. αὐτ.—Ἀναστ. θυγάτηρ Οὐάλεντος. αὐτ.
- \* *Ἀραστάσιος*, αἰρετικός. 239, β'. — Αὐτοκράτωρ, δ Δίκωρος, διὰ τί οὕτως ἐκαλεῖτο. αὐτ. — ἀνέστειλε τὸ χρυσάργυρον. — ἠβουλήθη προσθεῖναι τῷ τρισκλίφ ὕμνῳ τὸ, Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. αὐτ.—Ἀναστάσιος Ρώμης. αὐτ. — Συναίτης. αὐτ.—Α', καὶ Δ', Ἀντιοχείας. αὐτ.—Ἀββᾶς. αὐτ.—Πρεσβύτερος. αὐτ.—Βιβλιοθηκάρχος. αὐτ. 435, β'. — ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης. 239, β'. — Πέρσης δεσιμόαρτος. αὐτ.
- \* *Ἀραστασιούπολις*, τὸ Δοράς. 240, α'. — ἄλλαι πόλεις δμώνυμοι. αὐτ.
- \* *Ἀρατόλιος*, Λαοδικείας. 242, β'. — ἄλλοι πέντε. 243, α'.
- \* *Ἀράρη*, νῆσος, ὑπὸ περδίκων κινδυνεύουσα ἐρημωθῆναι. 243, β'.
- \* *Ἀράραρις*, δ Σκύθης. αὐτ.
- \* *Ἀρδοκίδης*, δ ῥήτωρ. 244, α'.
- \* *Ἀνδρέας*, δ πρωτόκλητος, ἐν Ἀχαΐᾳ τελειωθείς. 244, β'. — ἄλλοι ἑξ. αὐτ.
- \* *Ἀνδρόγεωσ*. 92, α'.-β'. 247, β'.
- \* *Ἀνδρομάχη*. αὐτ.
- \* *Ἀνδρομέδα*, ἀστερισμὸς αὐτῆς. αὐτ.
- \* *Ἀνδρονικιανός*. 248, α'.
- \* *Ἀνδρόνικος*. 248, α'. — ἄλλοι ἑπτὰ. αὐτ.
- \* *Ἀνδρων*, ἱστορικός. 247, α'.
- \* *Ἀρέγκλητος Πάπας*, δεύτερος Ῥώμης ἐπίσκοπος. 248, α'.
- \* *Ἀρεκτος*, κύριον. αὐτ.
- \* *Ἀρθέας*. 251, α'.
- \* *Ἀρθεια*, πόλις.—ἄλλαι δμώνυμοι. αὐτ.
- \* *Ἀρθέμιος*, μιμητῆς Ἀρχιμήδους. αὐτ.—ἄλλοι δύο. αὐτ.
- \* *Ἀρθεμοῦσα*, νῆσος. 251, β'.
- \* *Ἀρθηδών*, πόλις, 251, β'.
- \* *Ἀρθηρός*, Πάπας. αὐτ.
- \* *Ἀρθιμος*, Νικομηδείας. αὐτ.—Τυάνων, ταρχῆς ἐνέπλησε τὴν Ἀρμενίαν. αὐτ.
- \* *Ἀρθρωπομορφῖται*, αἰρετικοί. 49, α'.
- \* *Ἀρθύλλα*, πόλις. 272, β'.
- \* *Ἀριγρος*, ποταμὸς, δ καὶ Μιρύειος. 272, β'.
- \* *Ἀρίκητος*, Πάπας. 273, α'.
- \* *Ἄρρα*, μήτηρ Σχμουήλ. 236, α'. — πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.—προσευχὴ αὐτῆς εἰσακουσμένη. 9, α'. — Ἄρρα ἡ προφῆτις. 236, α'. — Ἄρρα ἡ Ἰωακείμ.— Ἄρρα ἡ Κομνηνή. αὐτ.
- \* *Ἄρριανός*, πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, μετὰ Μάρκον τὸν Ἀπόστολον. 273, α'.
- \* *Ἄρρουθίωρ*. αὐτ.
- \* *Ἄρόμοιοι*. 79, α'. αἰρετικοί, διότι τὸν Ἰῖδν ἀνόμοιον τῷ Πατρὶ ἔλεγον. 273, β'.
- \* *Ἀρούβ*, Ἀββᾶς. 274, β'.
- \* *Ἀρουβίς* δ Ὀσίριδος, κυνὸς κεφαλὴν εἶχεν. αὐτ.
- \* *Ἄρται*, ἔθνος Οὐγγρικόν. αὐτ.
- \* *Ἄρταϊος*, διὰ τί Γῆς υἱὸς εἶναι μυθεύεται. αὐτ.
- \* *Ἄρτέρως*, Πάπας. 275, α'.
- \* *Ἄρτήνωρ*, ῥήτωρ. αὐτ.
- \* *Ἄρτιγενίδης*. αὐτ.
- \* *Ἄρτιδικομαριανῖται*, αἰρετικοί, οἱ καὶ Διμοιρῖται, ἐχθροὶ τῆς Παρθένου Μαρίας. 275, β'.
- \* *Ἄρτίκλεια*. 246, α'. 276, α'.
- \* *Ἄρτικλειδης*, ἱστορικός. 276, α'.
- \* *Ἄρτικλος*. αὐτ.
- \* *Ἄρτικραγος*, ὄρος. αὐτ.
- \* *Ἄρτιλεγόμενα*, βιβλία τῆς Π. Διαθήκης. αὐτ.
- \* *Ἄρτίλογος*, ἱστορικός. 276, β'.
- \* *Ἄρτίλοχος*. αὐτ.
- \* *Ἄρτίνοος*, ἀγῶν ἀντινόσιος. αὐτ.



- Ἐπιφανήσας, ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ καὶ Ἀντιόχεια καὶ Ἀδριανούπολις. αὐτ. 277, α'.
- Ἀντιόπη. αὐτ.
- Ἀντιόχεια, πόλις δώδεκα, φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦτο. αὐτ.—Ἀντιόχεια ἢ Συρίας ἐπιφανεστάτη. αὐτ.—ἐν αὐτῇ πρῶτον ἐχρημάτισαν οἱ μαθηταὶ χριστιανοί. αὐτ. Μητρόπολις τῆς οἰκουμένης. αὐτ.—εὐημερία αὐτῆς πρὸ τῆς καθαιρέσεως τῶν ἀνδριάντων Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. αὐτ.—διὰ τὴν κατέστρεψαν τοὺς ἀνδριάντας. 278, α'.—Θεούπολις προσηγορεύθη. 277, β'.—Ἀντιοχεῖς φιλοθεάμονες. 278, α'.—οἱ περὶ τὴν πόλιν οἰκοῦντες τὴν συριακὴν ἐλάλουν. 278, β'.—ἐπὶ Χρυσοστόμου πολλοὶ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν ἦσαν ἰουδαϊζόντες. αὐτ.—ἐπὶ τῶν ἀποστόλων ἔπεμπον ἐλέη τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀγίοις. αὐτ.
- Ἀντιόχος ὁ Ἐπιφανής. αὐτ.—ὄκτω ἄλλοι. αὐτ.
- Ἀντιπατρίς, πόλις. 279, α'.
- Ἀντίπατρος ὁ Στωϊκός. αὐτ.—πέντε ἄλλοι.
- Ἀντίσαρα, πόλις. 279, β'.
- Ἀντισθένης ὁ κυνικός. αὐτ.
- Ἀρτίσσα, πόλις. αὐτ.
- Ἀρτιφῶν ὁ ῥήτωρ. 280, α'.
- Ἀρτίχριστος. 280, β'.—βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως. αὐτ.—ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν. αὐτ.
- Ἀρτρων, πόλις. 280, β'.
- Ἀρτιωρίνα, γυνὴ Βελισαρίου. 281, α'.
- Ἀρτιωρίνος ὁ Εὐσεβής. αὐτ.—Καρακάλλας. αὐτ.—ἕτερος. αὐτ.
- Ἀρτιώνιος ὁ μέγας. αὐτ.—Ἀρτιών. ἢ Μέλισσα. αὐτ.—δύο ἄλλοι. αὐτ.
- Ἀρτινός. αὐτ.
- Ἀρτύσιος, Θεσσαλονίκης. 281, β'.
- Ἀρτωβρέτ, γυνὴ Κρόνου. αὐτ.
- Ἀρτωνύμων συγγράμματα. 282, α'-β'.
- Ἀξίος, ποταμός. 283, α'.
- Ἀορία. 283, β'.
- Ἀοργος, πόλις καὶ κόλπος. αὐτ.
- Ἀουέρκιος Μάρκελλος. αὐτ.
- Ἀπαισός, πόλις καὶ ποταμός. 284, β'.
- Ἀπάμεια, πόλις διάφοροι τῆς Συρίας. 285, α'.
- Ἀπειρος, ἢ Ἡπειρος. 287, α'.
- Ἀπελλαῖος, μὴν. 287, β'.
- Ἀπελλῆς, ζωγράφος. αὐτ.—ἕτερος, αἰρετικός, ἐξ οὗ οἱ Ἀπελλῆται. αὐτ.
- Ἀπέλλης, Ἀββᾶς. αὐτ.
- Ἀπια, γῆ. 288, α'.
- Ἀπιας, τὴν ἰατρικὴν πρῶτος ἐφεῦρε παρ' Αἰγυπτίους. αὐτ.—Σάραπιας ἐκλήθη. αὐτ.
- Ἀπίων, γράψας κατὰ Ἰουδαίων.—Πλειστονική ἐπεκαλεῖτο. 289, α'.
- Ἀππιανός. 289, α'.
- Ἀπόκρυφα βιβλία. 292, α'.
- Ἀπολλινάριοι, πατήρ καὶ υἱός. 292, β'. 117, β'.
- Ἀπολλινάρισται. αἵρεσις αὐτῶν. 293, α'.
- Ἀπολλινάριος Κλαύδιος. 293, β'.
- Ἀπολλόδαρος, ὁ Κυρκίος, 293, β'.—Γραμματικός. 294, α'.
- Ἀπολλογάρης. αὐτ.
- Ἀπολλων ὁ Διδός. αὐτ. 346, β'.—Ἀλεξίκακος. 157, β'.—ἀδελφὸς Ὀσίριδος 294, α'.—Ἀπόλλωνες ἀναρίθμητοι. αὐτ.
- Ἀπολλωνία, παρθένος. 294, β'.
- Ἀπολλωνίδης, ἰστορικός. αὐτ.—αἰρετικός. αὐτ.
- Ἀπολλωνίων. αὐτ.
- Ἀπολλωνίος Ἐφέσου. αὐτ.—πέντε ἄλλοι. αὐτ. ὁ Ῥόδιος. 295, α'.—ὁ Τυανεύς, μάγος. αὐτ.
- Ἀπολλώς, δυνατὸς ἐν ταῖς Γραφαῖς. αὐτ.—ἕτερος, Ἀββᾶς. αὐτ.
- Ἀπολογηταί. 295, α'-β'. 296, α'.
- Ἀποστόλιον. 299, β'.
- Ἀπόστολοι. αὐτ.—ἐξ Ἀβραάμ τὸ γένος ἔλκουσιν. 5, α'.—ὅτι δέκα καὶ δύο εἰς μαρτύριον τῶν ἐβ' φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. 300, α'.—ἰδιῶται, ἀπειροὶ τῆς δικλευτικῆς τέχνης. αὐτ. 301, β'.—Ἀποστόλων τὰ ἀπομνημονεύματα Εὐαγγέλια καλεῖται. 300, α'.—Ἀποστόλων βάπτισμα. 300, β'.—Ὁ ἀπόστολος, πρὸς οὗς ἀποστέλλεται μόνους ἔστιν ἀπόστολος. αὐτ.—ὅτι τῶν Ὁ μαθητῶν κατάλογος οὐδεὶς οὐδαμῇ φέρεται. 301, α'.—Ἀρχοντες Νεφθαλεὶμ καλοῦνται. αὐτ.—ἡλιοὶ ἐκλάμποντες εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 301, β'. 304, β'.—στύλοι καὶ ἐδραιώματα τῆς ἀληθείας 302, α'.—οἱ ἄλλοι τῆς γῆς. 300, β'. 304, β'.—Ἀπόστολοι ἔγγαμοι. 301, α'.—ψευδαπόστολοι οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καπηλεύοντες. 301, α'.—Χρυσοστόμου, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰσιδώρου μαρτυραὶ καὶ γινῶμαι περὶ αὐτῶν. 302-306.—Ἀπόστολοι ἀνόμωζον πάλαι καὶ τοὺς νῦν ἐπισκόπους καλουμένους. 305, β'.
- Ἀποτακτικοί, αἰρετικοί, οἱ καὶ Ἀποτακτῆται. 306, α'.

- Ἄπρωσ, πόλις. 309, α'.  
 Ἄραβες, ἔθνος πάντα τὸν χρόνον ἐκπολεμώ-  
 μενον τῷ Ἰσραήλ. 309, β'.  
 Ἀραβία, πλήρης κατοίκων μοχθηρῶν. αὐτ.  
 Ἀραβιανός. αὐτ.  
 Ἀράβιος, κύριον. αὐτ.—Ἀράβιοι, αὐτ.  
 Ἀραβισσός. αὐτ.  
 Ἀραμοὶ οἱ καὶ Ἄριμοι. αὐτ.  
 Ἀράξης, ποταμός. 310, α'.  
 Ἀράξιος, ἐπίσκοπος. αὐτ.  
 Ἀρατος, ποιητής. Ἀράτου ῥητόν, ὃ Παῦλος  
 ἐχρήσατο. αὐτ.  
 Ἀραχνος, Κρής. αὐτ.  
 Ἀργαίς, πόλις καὶ νῆσος. 310, β'.  
 Ἀργειφόντης. αὐτ.  
 Ἀργέμης, ἄνεμος. αὐτ.  
 Ἀργίμπασα, ἡ Ἀφροδίτη παρὰ Σκύθαις. 311, α'.  
 Ἀργισσα, ἡ καὶ Ἀργουρα. αὐτ.—Ἀργουρα,  
 τόπος Εὐβοίας.  
 Ἀργοαῦται. αὐτ.  
 Ἄργος, ὁ πάνοπτος. 311, β'.  
 Ἄργος, διάφοροι πόλεις. αὐτ.—ἔνθα ἐφανεύθη  
 ὁ Ἄργος. αὐτ.  
 Ἀργύγγος, κύριον. αὐτ.  
 Ἀγγυρόπολις, οὕτω κληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πατρι-  
 ἀρχου Ἀττικοῦ. 312, α'.  
 Ἀγγυρόπουλος Ἰωάννης. αὐτ.  
 Ἀργώ, ἄστερισμός.—ἡ ναῦς. αὐτ.  
 Ἀρδαβα, πόλις. αὐτ.  
 Ἀρέθας, ἐπίσκοπος.—ἄρχων Σαρχακηνῶν. αὐτ.  
 Ἀρέθουσα, πόλις. αὐτ.—κρήναι διάφοροι. αὐτ.  
 Ἀρεθοῖοι. αὐτ.  
 Ἄρειος, ὁ αἰρετικός καὶ Ἄρειανοί. 312, β'.  
 313, α'. 117, β'.—Ἄρειανὸν σχίσμα. αὐτ.  
 μόνους τοὺς Νεοκαισαρεῦσιν οὐχ ἤψατο ἡ τῶν  
 Ἄρειανῶν ζάλη. αὐτ.—Ἄρειανῶν γογγυ-  
 σμός. 52, α'.—Ἄρειανοί. 114, β'.  
 Ἄρειος, ἐπίσκοπος. 313, β'.—ἱστορικός. αὐτ.  
 —Ἄρειος Δίδυμος, φιλόσοφος. αὐτ.  
 Ἄρειος πάγος. 313, β'.  
 Ἄρειων ἵππος. αὐτ.  
 Ἄρης. 15, β'. 323, β'. 329, α'. 375, β'. 380, β'.  
 —ἄλλοπρόσαλλος. 168, β'.  
 Ἀρητάδης, ἱστορικός. 323, β'.  
 Ἀρθμιος, Ζελεΐτης. 324, α'.  
 Ἀριάδην. 247, β'. 324, α'.  
 Ἀριδαῖος. 324, α'.—δ Φιλίππου. αὐτ.  
 Ἄριμα, ὄρος.—Ἄριμα, ἔθνος. 324, β'.  
 Ἄριμιον, ἡ ἐν Ἀριμίνῳ Σύνοδος. αὐτ.  
 Ἄρινθαῖος, ὁ καὶ Ἄρινθεος, στρατηλάτης.  
 325, α'. 436, α'.  
 Ἄριος, ψάλτης. παρ' ὧδ' ἡ ψάλλ' ἐκ κόρακος. αὐτ.  
 Ἄρισταῖος, Ὁμήρου διδάσκαλος νομίζεται. αὐτ.  
 —Θηβαῖος μάντις. αὐτ.—ἕτερος. αὐτ.  
 Ἄριστανδρος, περὶ Πλάτωνος. αὐτ.  
 Ἄρισταρχος, ὁ ἱστορικός. αὐτ.  
 Ἄριστέας, Προκοννήσιος. αὐτ.  
 Ἄριστείδης, φιλόσοφος. αὐτ.—δ ῥήτωρ. αὐτ.  
 Ἄριστηνός, Ἀλέξιοι. 325, β'.  
 Ἄριστιππος ὁ Κυρηνάκιος. αὐτ.  
 Ἄριστιῶν καὶ Ἰωάννης. 326, α'.  
 Ἄριστοβούλης ἔδος ἐν Ῥόδῳ. αὐτ.  
 Ἄριστόβουλος, ὁ ἐκ τῶν Ὁ ἑρμηνευτῶν τῆς  
 Γραφῆς. αὐτ.—τρεῖς ἄλλοι. αὐτ.  
 Ἄριστοκλῆς, φιλόσοφος. αὐτ.  
 Ἄριστομένης ὁ Μεσσήσιος. αὐτ.  
 Ἄριστόξερος ὁ Βιθυνός. 326, β'.  
 Ἄριστοτέλης, καὶ περὶ δογμάτων αὐτοῦ. αὐτ.  
 Ἄριστοφάνης, ὁ κωμικός. 327, α'.—ἱστορικός.  
 Ἄριστων. αὐτ.—δύο ἄλλοι. αὐτ.  
 Ἄριων, ὁ Μηθυμναῖος. αὐτ.  
 Ἄρκάδες. παροιμία. 327, β'.  
 Ἄρκάδιος, αὐτοκράτωρ. αὐτ.—Ἄρκαδιανοί.  
 αὐτ.—δύο ἄλλοι Ἀρκάδιοι. αὐτ.  
 Ἄρκαί, πόλις. 328, α'.  
 Ἄρκεσίλαος, ὁ Ὀδυσσεῶς. αὐτ.—ἕτερος, φιλό-  
 σοφος. αὐτ.  
 Ἄρμακάλης, ποταμός. αὐτ.  
 Ἄρμάτιος, ἔθνικός. 328, β'.—ἕτερος. αὐτ.  
 Ἄρμενία, τῷ ἐπισκόπῳ Καισαρείας ὑπήγετο.  
 αὐτ.—τετράπολις. αὐτ.—ἡ μεγάλη ἡ καὶ  
 Περσαρμενία, καὶ ἡ μικρά. αὐτ.  
 Ἄρμενίων Ἀρτζιβούρτζιον. αὐτ.—αἰρέσεις  
 αὐτῶν. αὐτ.  
 Ἄρμενόπουλος. 329, α'.  
 Ἄρμονια. αὐτ.  
 Ἄρμόσιος. αὐτ.—ἕτερος, αἰρετικός. 329, β'.  
 Ἄρῶν, χωρίον. πῶς ἐρμηνεύεται. 330, α'.  
 Ἄρποκράτης καὶ Ἐπιφάνης, αἰρετικοί. 330, β'.  
 —Ἄρποκρατιανοί. αὐτ.  
 Ἄρρ'ιανός. 331, β'.  
 Ἄρσάκιος Κωνσταντινουπόλεως. αὐτ.—δύο  
 ἄλλοι. αὐτ.  
 Ἄρσαλος, Ἄρτος καὶ Τόσιβις. αὐτ.  
 Ἄρσένιος, ἐπίσκοπος. αὐτ.—ἄλλοι πέντε καὶ  
 Ἄρσένιος ὁ μέγας. 332, α'.



- Ἄρταβάρης, διάδοχος Ξέρξου. αὐτ.  
 Ἄρτάβιος, αἰρετικὸς. αὐτ.  
 Ἄρτάκη, προάστειον Κυζίκου. αὐτ.  
 Ἄρταξέρξης ὁ Μακρόχειρ, διάδοχος Ἄρταβά-  
 νου. αὐτ.—ἐπὶ τούτου ὤκοδομήθη ἡ Ἱερου-  
 σαλήμ. αὐτ.  
 Ἄρτάπανος, ἱστορικός, περὶ Ἀβραάμ κλπ. αὐτ.  
 Ἄρτεμᾶς, ὁ καὶ Ἀρτέμων, αἰρετικὸς. 332, β'.  
 Ἄρτεμίδωρος. αὐτ.  
 Ἄρτέμιος, μάρτυς. 332, β'.—Ἄρτεμίσιος, μὴν  
 μακεδονικὸς. αὐτ.  
 Ἄρτεμις. 15, β'. Λοχεῖα, Βολοσία, Ἄπαρχο-  
 μένη, Κονδυλίτις, Ποδάγρα, Ἐλαφηθόλος,  
 Ξενοκτόνος. 332, β'.  
 Ἄρτος, βαπτιεύς. 333, α'.—ἕτερος, μέγας ἐπι-  
 κληθεὶς, ἀφ' οὗ τὰ Μεγαλάρτια.  
 Ἄρτουριταί, αἰρετικοί, 334, α'.  
 Ἀρχαῖος, ἐπίσκοπος. 334, β'.—Ἀρχέγονοι  
 θεοὶ Βαλεντίνου. αὐτ.  
 Ἀρχέλαος, ὁ Μεσοποταμίης. 335, α'.—Ἀρχέ-  
 λαος, ὁ Ἀπολλοδώρου. 82, β'. 335, α'.—  
 υἱὸς Ἡρώδου τοῦ μεγάλου. 335, α'.  
 Ἀρχέστρατος, ὁ μάντις. αὐτ.  
 Ἀρχὴ Σκυρία. παροιμία. αὐτ.  
 Ἀρχίας. 339, α'.  
 Ἀρχιερεὺς. Ἀρχιερεῖς Ἰουδαίων κατ' ἐποχάς.  
 339, β'.—Ἀρχιερέων ἴδιον διαδεσμεῖν ται-  
 νίαν τὴν κεφαλὴν. 340, α'.  
 Ἀρχιλόχος, Πάριος. παροιμία. 340, α'.—ιάμ-  
 βους ἐπενόησεν. αὐτ.  
 Ἀρχοντικοί, αἰρετικοί. 340, β'.  
 Ἀσάμωναῖοι, οἱ Μακκαβαῖοι. 343, β'.  
 Ἀσβολος, ὁ παρὰ Φοινίξιν Χοῦμ. αὐτ.  
 Ἀσέλλα, παρθένος. 344, α'.  
 Ἀσία, λειμῶν Ἀσίου. 345, α'.  
 Ἀσιτος, συγγράψας βίους τῶν φιλοσόφων. αὐτ.  
 Ἀσκάλαφος, κύριον. αὐτ.—ἕτερος, ὁ Ἄρως. αὐτ.  
 Ἀσκάλων, πόλις. αὐτ.  
 Ἀσκηταὶ ἐν Αἰγύπτῳ. 345, β'.—Ἀσκητικαὶ  
 διατάξεις. αὐτ.—Ἀσκητῶν βίος. 346, α'.  
 Ἀσκληπιάδης, ἐπίσκοπος. 346, β'.—ἕτερος.  
 αὐτ.—Ἀσκληπιεῖα καὶ Ἡράκλεια. αὐτ.  
 Ἀσκληπύδοτος, αἰρετικὸς. αὐτ.  
 Ἀσκληπιός. 100, α'.—ἐθεοποιήθη παρ' Ἑλ-  
 λησιν. 346, β'. Ἀσκληπιῶ ἀλεκτρυόνα θύειν.  
 —τρεις Ἀσκληπιοὶ λέγονται γενέσθαι. αὐτ.  
 Ἀσκλητος, Ἐπιδαύριος. 347, α'.  
 Ἄσμα Ἄσμάτων. 46, α'.—ἐπιθαλάμιός ἐστιν  
 ᾠδὴ, δραματικῶς πεπλεγμένη. 347, β'.  
 Ἄσμοδαῖος ὁ δαίμων. αὐτ.  
 Ἄσπαρ, υἱὸς τοῦ Ἀρδαβουρίου. 348, β'.  
 Ἄσπενδος, πόλις. αὐτ.  
 Ἄσπεις, πόλις καὶ νῆσος. 349, α'.  
 Ἄσπληθῶν, ἡ καὶ Εὐδείελος, πόλις. αὐτ.  
 Ἄσπουνα, πόλις. αὐτ.  
 Ἄσσηρ, πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.  
 Ἄσσοι, πόλις. αὐτ.  
 Ἄσσορ ὁ Νεβρώδ. (ὁ Ζωροάστρης). 349, α'.  
 Ἀσσύριοι, τὰ Ἀσσυρίων πρεσβύτερα τῶν ἐλ-  
 ληνικῶν. 349, β'.  
 Ἀστάρτη, ἡ Ἀφροδίτη. Σιδωνίων θεά. αὐτ.  
 383, α'.  
 Ἀσταφαῖος, εἷς τῶν ἀγγέλων παρ' Ὀρίταις  
 αἰρετικοῖς. 350, β'.  
 Ἀστερία, ἡ καὶ Ἀστερίς, νῆσος. αὐτ.—πόλις  
 Λυδίας. αὐτ.—μάντις τῶν ὑπερβορείων. αὐτ.  
 Ἀστέριον, πόλις. αὐτ.  
 Ἀστέριος Οὐρβανός, Πάπας. αὐτ.—Ἀστέριος  
 ἀρειανός. αὐτ.—δύο ἄλλοι ἐπίσκοποι. αὐτ.  
 Ἀστερουσία, ὄρος καὶ πόλις. 352, α'.  
 Ἀστηρ, πόλις. 352, β'.  
 Ἀστιβάρης. αὐτ.  
 Ἀστραῖος. 353, α'.  
 Ἀστυάναξ. 354, β'.  
 Ἀστυδάμας. αὐτ.  
 Ἀστυπάλαια, νῆσος. αὐτ.  
 Ἀστυρα, πόλις. αὐτ.  
 Ἀστύριος, συγκλητικὸς. αὐτ.  
 Ἀσυνκριτία καὶ Χαλκιδικία παρθένοι. αὐτ.  
 Ἀσυνκριτίος, πρεσβύτερος. αὐτ.  
 Ἀσχόλιος, Θεσσαλονίκης, Καισαρεὺς καὶ σε-  
 μνολόγημα τῆς πατρίδος· βαπτίσας Θεο-  
 δόσιον τὸν μέγαν. 355, β'.  
 Ἀσωπός, ποταμός. 356, α'.  
 Ἀταλάντη. 246, α'.  
 Ἀταλάρχος, καὶ Ἀμαλατοῦνθα. 356, β'.  
 Ἀταρνα, πόλις. αὐτ.  
 Ἄτλας, ὄρος. 358, α'.—Ἄτλαντες, ἔθνος. αὐτ.  
 Ἀτλάντιοι. αὐτ.  
 Ἄτοσα. πρώτην Ἄτοσαν ἐπιστολὰς συντάξαι  
 λέγει Ἑλλάνικος. 358, β'.  
 Ἀτραμύττειον, ἡ καὶ Ἀδραμύττειον. αὐτ.  
 Ἄτραξ, πόλις ὑπερκειμένη Ἀργίσης. αὐτ.  
 Ἄτρεὺς, πῶς ἐτυμολογεῖται. 359, α'.—Ἄ-  
 τρέως ἀρνίον. αὐτ. 329, β'.  
 Ἄττάγατα, κώμη. αὐτ.



- Ἄτταλείατης Μιχαήλ. αὐτ.  
 Ἄτταλος, μάρτυς. αὐτ.—Ἄτταλος Περγα-  
 μηνός. αὐτ.—βασιλεὺς Ρώμης, ὑπὸ Ἀλαρί-  
 χου ἐμπαιζόμενος. αὐτ.  
 Ἄττικός, πλατωνικός φιλόσοφος. 360, α'. —  
 Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. αὐτ.  
 Ἄττίλας. αὐτ.  
 Ἄτις, ὁ Ζεὺς παρὰ Βιθυνοῖς, παρ' Ἑλλήσιν  
 ὁ Διόνυσος. αὐτ.  
 Ἀἶαρις, ἐν Αἰγύπτῳ. 360, β'.  
 Ἀγέας, δαίμων τις. αὐτ.  
 Ἀγειαί, πόλις. αὐτ.—ἐτέρα τῆς Λακωνικῆς.  
 Ἀγίας, ποιητής. αὐτ.  
 Ἀγυοῦσαι. αὐτ.  
 Ἀγυοσταῖον, ἡ ἀγορά. αὐτ.—Ἀγυοσταῖος  
 θάλαμος, ὁ τῆς ὑποδοχῆς. αὐτ.  
 Ἀγυοστάλιοι, ἐλεγκταί. 361, α'.  
 Ἀγυοστίτος. αὐτ.  
 Ἀγυοστόπολις. αὐτ.  
 Ἀγυοστός Ὀκταδιανός. 4, α'. 360, β'. β-  
 σιλεύσας ἔτη νς', καὶ μῆνας δ'. αὐτ.—δύγ-  
 μα αὐτοῦ. αὐτ.—κατὰ τὸ μβ' ἔτος τῆς  
 βασιλείας αὐτοῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. αὐτ.  
 —τὸν τοῦ Σοφοκλέους Αἴαντα εἰς τὴν πᾶ-  
 τριον φωνὴν μετήνεγκεν. αὐτ.—Σεξτίλιος  
 μὴν Ἀγυοστός προσηγορεύθη, διὰ τὸ ἐν  
 αὐτῷ Σεβαστὸν ἀναγορευθῆναι. αὐτ.  
 Ἀῦδακτος, μάρτυς. αὐτ.  
 Ἀῦδιος, ἡ Ἀῦδατος, σχισματικὸς, ἐξ οὗ Ἀῦ-  
 διανοὶ ἢ Ὠδιανοί. 361, β'.—βίος αὐτῶν ἀ-  
 γιώτατος. αὐτ.  
 Ἀῦδοραῖος, μῆν. αὐτ.  
 Ἀῦξέντιος, ἀρειανός. 362, β'.—προκάτοχος  
 τοῦ Μεδιολάνων Ἀμβροσίου. 363, α'.  
 Ἀῦξουμις, πόλις. αὐτ.  
 Ἀῦξουμίται, ἔθνος Ἀραβίων. αὐτ.  
 Ἀῦρηλιανός, αὐτοκράτωρ. αὐτ.—στρατηγὸς  
 Ἀρκαδίου. αὐτ.  
 Ἀῦρηλιος, ἐπίσκοπος. αὐτ.  
 Ἀυτόλυκος. 368, β'.—ἕτερος. αὐτ.  
 Ἀυτομήδης, ποιητής. 369, α'.  
 Ἄφακα, πόλις. 371, β'.  
 Ἀφελείας καὶ Αἰδοῦς ναός. 371, β'.  
 Ἀφέται, παρὰ Λακεδαιμονίους. 372, β'.  
 Ἀφέτη, νῆσος. αὐτ.  
 Ἀφθαρτοδοκῆται, αἰρετικοί. 373, α'.  
 Ἀφθόριος, Ἀββας. 377, β'.  
 Ἀφιδνα, δῆμος. αὐτ.  
 Ἀφραάτης. 374, α'.  
 Ἀφρικανὸς Ἰούλιος, ἱστορικός. αὐτ.  
 Ἀφρικανοί, ἐκ Σαβαίων. αὐτ.  
 Ἀφρική, ἕκ τινος Ἀφρηνίου Ἀβραάμ ἐκ Χετ-  
 τούρας. 374, β'. — Ἀφρικῆς ἐπίσκοποι λς'.  
 Ἀφροδισία, καὶ ἡ Τροίζην. αὐτ.  
 Ἀφροδίτη. 9, β'. 329, α'.—Ἀφροδίτης κεστός.  
 374, β'.—Ἀφροδίτης γέννησις. 375, α'.—  
 ἐπίθετα αὐτῆς, Κύπρις, Παφία, Ζυγία,  
 Γαμηλία, Ἀνδρογυναία, Κυθήρεια, Ζωναία,  
 Κυκλιούχος, Ἀμίθεος, Ζανὸς πύργος, Δι-  
 δουμαία κλπ. αὐτ.—Οὐρανία καὶ Πάνδη-  
 μος. αὐτ.—Ἀφροδίτης ἀστήρ, ὅτι καὶ Ἑ-  
 σπερος καὶ Στίλβων καὶ Ἐωσφόρος λέγεται.  
 375, β'.  
 Ἀφρώ, θεὸς Ἀφρώ. πῶς ἐρμηνεύεται. 377, α'.  
 Ἀχαάβ. αὐτ.—Ἀχαάβ καὶ Ἡλίας. αὐτ.  
 Ἀχαῖ. 386, α'. πῶς ἐρμηνεύεται. 377, β'.  
 Ἀχαιῖς. 378, α'.—Ἀχαιῖκος, κύριον. αὐτ.  
 Ἀχαιός, κύριον.—Ἀχαιοί, ἔθνος. αὐτ.  
 Ἀχαμώθ, κατὰ τοὺς Γνωστικούς. αὐτ.  
 Ἀχαρ ἐπὶ κλοπῇ ἀλούς ἐν Ἱεριχοῦ. 378, β'.  
 382, α'.  
 Ἀχελῶος, ποταμός. 379, β'.—ἕτερος ἀπὸ  
 Σιπύλου ῥέων. αὐτ.—συμβολικῶς. αὐτ.  
 Ἀχελῶος, κύριον. αὐτ.  
 Ἀχερονοσία λίμνη καὶ Ἀχέρων ποταμός. αὐτ.  
 Ἀχιά ὁ Σιλωνίτης. 380, α'.  
 Ἀχιὰβ καὶ Σεδεκίας, οἱ Σωσάνης πειραθέν-  
 τες. αὐτ.  
 Ἀχιλλᾶς, ἐπίσκοπος. αὐτ.—πρεσβύτερος. αὐτ.  
 Ἀχιλλεῖος κρήνη. 380 β'.  
 Ἀχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ. αὐτ.—φάντασμα Ἀχιλ-  
 λέως ὄφθην Ἀπολλωνίῳ Τυανεῖ καὶ Ἀλαρί-  
 χῳ. αὐτ.—Ἀχιλλεὺς Τάτιος. αὐτ.  
 Ἀχιλλίος, ὁ ἀρειομανίτης. αὐτ.  
 Ἀχιτᾶς, διάκονος. αὐτ.  
 Ἀχιτόφελ, τόξον Ἀχιτόφελ καὶ βέλος Ἀβεσ-  
 σαλώμ. 381, α'.—αὐτόχειρ. 369, β'.  
 Ἀχώρ, κοιλάς. 382, α'.  
 Ἀψίλιοι, περὶ τὴν Κολχίδα. αὐτ.

**B**

- Βάα, θεὰ Φοινίκων. 383, α'.  
 Βάαλ, θεὸς Τυρίων. αὐτ.—Βάαλ ὁ Κρόνος. αὐτ.  
 Βααλις, θεὰ, ἡ καὶ Διώνη. αὐτ.  
 Βάβας, στρατηγός. 383, β'.



- Βαβύλας*, δ' Ἀντιοχείας. αὐτ.—ἐπίσκοπος Ἐδέσσης. αὐτ.
- Βαβυλών*, ὅτι σύγχυσις. αὐτ.—Βαβυλώνος κτίσις. 384, α'.—Βαβυλώνιοι ἐφεῦρον τὴν ἀστρονομίαν διὰ Ζωροάστρου. αὐτ.—Βαβυλωνίων βασιλεὺς διὰ τοῦ ἀετοῦ ἐσημαίνετο. αὐτ.—Βαβυλωνίων ἔθος. αὐτ.—Βαβυλώνια τείχη. 384, β'.
- Βαγιαζίτ*, δ' Κερκουνός. αὐτ.
- Βαδδὰς*, Ὠμαῖς καὶ Ἐρμαῖς, τὸ Μκνιχαϊκὸν Εὐαγγέλιον συντάξαν. αὐτ.
- Βάθυλλος*, ὄρχηστῆς. 385, α'.
- Βαιθήλ*. 27, β'. 196, α'. 428, β'.—οἶκος Θεοῦ. 385, α'. καὶ πόλις. 428, α'.
- Βαισάν*, ἡ Σκυθούπολις. αὐτ.
- Βαίτυλος*, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ. 385, β'.
- Βάκαθος*, πόλις. 385, α'.
- Βακαρτίθιοι*, ἱερεῖς. 385, β'.
- Βάκτιοι*, τοῖς κυσὶ περέβαλλον ζῶντας τοὺς γέροντας. αὐτ.
- Βάκχαι*, αἱ ἄμπελοι. αὐτ.
- Βάκχειος*, Ἰουστίνου πάππος. αὐτ.
- Βάκχος*. αὐτ.—ἀπὸ Αἰγυπτίων εἰς Ἑλλήνας Ὀρφεὺς αὐτὸν μετεκόμισεν. 386, α'.
- Βαλαάμ*, μάντις. αὐτ.
- Βαλάχ*, βασιλεὺς Μωάβ. — ἡγεμῶν Μωδιανιτῶν. 386, β'.
- Βαλάκιος*, δούξ. αὐτ.
- Βαλεντίνος*, ἐξ οὗ Βαλεντινιανοί. αὐτ. 378, α'. — *Βαλεντίνος*, ἄλλος. 387, α'.
- Βαλέριος*, πρεσβύτερος. αὐτ.
- Βάλης*, ἡ Οὐάλης. αὐτ.
- Βαλίμερ*, Γότθος. αὐτ.
- Βαλίος*, ἐκ τῶν Τιτάνων. αὐτ.
- Βαλλὰς*, ἡ Ἰκχώβ' πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.
- Βαλλήνη*, ἡ Παλλήνη' πόλις. 387, β'.
- Βαλοαμών*, Θεόδωρος. αὐτ.
- Βαλτάσαρ* εἰδῶλον. αὐτ.—δραμ. 353, α'.
- Βάνδηλος* καὶ βκνδηλικοὶ πόλεμοι. 388, α'.
- Βαπτιστήρια*. 407, β'.
- Βαραβθᾶς*, δ' ληστής. αὐτ.
- Βαραδάδ*, κύριον. αὐτ.
- Βαράδοτος*, ἐπίσκοπος. 408, α'.
- Βαράκ* καὶ *Δεθώρ'ρ'α*. 407, β'.
- Βαραράνης*, Πέρσης. αὐτ.
- Βαραχίας*, ὄνομα, τί σημαίνει. αὐτ.
- Βάραχος*, ἐπίσκοπος. αὐτ.
- Βαρβάρα*, ἡ μάρτυς. αὐτ.
- Βάρβαρος*, Νικόλαος. 408, β'.
- Βάρβας*, ἀρειανός. αὐτ.
- Βαρβελώ*, κατὰ τοὺς Γνωστικούς. αὐτ.
- Βαρβηλώθ*, Βαρβηλιωτῶν αἵρεσις. αὐτ. 454, α'.
- Βαρδησάνης*, αἰρετικός, ἤρνετο τὴν τῶν νεκρῶν ἀνάστασιν.—Βαρδησανισταί. αὐτ.
- Βαρθολομαῖος* δ' ἀπόστολος. 409, α'.—τρεῖς ἄλλοι.
- Βάρις*, ὄρος. αὐτ.
- Βαρκαβθᾶς* καὶ *Βαρκάφ*, προφήται τῶν αἰρετικῶν. αὐτ.
- Βαρλαάμ*, μάρτυς. αὐτ.—Καλαβρός. αὐτ.
- Βαρνάβας* δ' ἀπόστολος, μεθερμηνεύεται υἱὸς παρακλήσεως. αὐτ.—λείψανον αὐτοῦ εὐρέθη ἐν Κύπρῳ, ἔχον ἐπὶ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἰδιόγραφον τοῦ Βαρνάβου, ἐξ ἧς προφάσεως καὶ αὐτοκέφαλος ἡ Κύπρου Ἐκκλησία. αὐτ.
- Βαρούχ*, δ' προφήτης. αὐτ.—ὅτι σημαίνει Κύριος εὐλογητός. αὐτ.
- Βαρσαβᾶς*, δὲ καὶ Ἰουῦτος. αὐτ.
- Βαρσανούφιος*, Ἀββᾶς. αὐτ.—*Βαρσανουφίται* οἱ καὶ *Σεμιδαλίται*, αἰρετικοὶ ἀπὸ Βαρσανουφίου ἐπισκόπου τῶν Ἀκεφάλων. αὐτ.
- Βάρσης*, ἐπίσκοπος Ἐδέσσης. αὐτ.
- Βαρσονμάς*, αἰρετικός. 410, α'.
- Βαρχωγεβᾶς* δ' ἀποστάτης. τί δηλοῖ τὸ ὄνομα.
- Βασάν*, πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.
- Βασιλεία*, μήτηρ Ἡλίου καὶ Σελήνης. 410, β'.
- Βασιλείδης*, εἷς τῶν πρώτων αἰρετικῶν, τῶν Γνωστικῶν καλουμένων. 415, α'.—Βασιλειδιανοί, τετάρτη αἵρεσις ἀπὸ Χριστοῦ. αὐτ. 115, α'.—Βασιλείδης, μάρτυς. 415, β'.
- Βασιλῆιος*, πατὴρ τοῦ μεγάλου Βασιλείου. αὐτ.—Βασίλειος δ' μέγας. 4, α'-β'. 415, β'.—αὐτοβιογραφία αὐτοῦ. 416, β'.—σπουδαί, οἰκοδομικὰ κανόνες. αὐτ.—ἀγῶνες κατὰ τῶν Ἀρειανῶν. 417, α'.—προστασία τῆς Ἐκκλησίας, συγγράμματα. 417, β'.—Γρηγόριος καὶ Ἀθανάσιος περὶ Βασιλείου. 417-419.—ἕτερος κατήγορος τοῦ Μ. Βασιλείου. 419, α'.—δ' Ἀγκύρας. αὐτ.—δ' Σελευκείας. αὐτ.—πρεσβύτερος Κιλικίας. αὐτ.—φίλος Χρυσοστόμου. 419, β'.—δ' Καισαρείας, δ' νεώτερος. αὐτ.—δ' Νέων Πατρῶν. αὐτ.—Ἀχρῖδηνός, δ' Θεσσαλονίκης. αὐτ.—δ' Μακεδῶν. αὐτ.—δ' Πορφυρογέννητος. αὐτ.
- Βασιλικός*, Μαρκιωνιστής. 424, α'.—ἐπίσκοπος. αὐτ.

- Βασίλισσα, κύριον. αὐτ.  
 Βασινούπολις. 424, β'.  
 Βασσάρα, γυνή Ἡσαῦ. 425, β'.  
 Βάσσοι, μάρτυς. αὐτ.—δύο ἄλλοι. αὐτ.  
 Βάτεια, πόλις καὶ τοῦ Δαρδάνου ἡ γυνή. αὐτ.  
 Βιτικανόν. αὐτ.  
 Βάτραι, πόλις. 426, α'.  
 Βάττος, Λίβυς. Πινδαρικὰ αὐτοῦ. 426, β'. —  
 Ἕλλην τις, ἐξ οὗ ἡ βαττολογία. αὐτ.  
 Βαυθώ. αὐτ.  
 Βαυκαλις Ἀλέξανδρος. 427, α'.  
 Βελλεβοῦλ, πόνθεν ἐγνωρίζον αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι.  
 Βεελγηγώρ. αὐτ.  
 Βέκκος Ἰωάννης. 428, β'.  
 Βελλαρ. 48, α'. ἀποστάτην δηλοῖ. 428, β'.  
 Βελισάριος, στρατηγός· στάσις Νίκα. αὐτ. —  
 πατριωτισμὸς καὶ νίκαι αὐτοῦ. αὐτ.  
 Βελλεροφόντης, παροιμία ἐξ αὐτοῦ. αὐτ.  
 Βερέβεντορ, ἡ Ἀργυρίππη, πόλις. 429, α'.  
 Βερερία, δσία. αὐτ.  
 Βερέριος δ Μεδιολάνων. 429, β'.  
 Βερετία, Βένετοι καὶ βενέτιον χρῶμα. αὐτ.  
 Βεριαμιν, πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.—Βενιαμίν,  
 Ἀββᾶς. αὐτ.  
 Βερενίκη, Βερενίκαι πόλεις ἐξ. αὐτ.—Βερενί-  
 κης πλόκαμος. αὐτ.  
 Βερενίκη, Χανανίτις. 430, α'.—παρθένος. αὐτ.  
 Βεργικιανός, ἀρειανός. αὐτ.  
 Βέρροια Μακεδονίας. αὐτ.—Συρίας. αὐτ.  
 Βεσελεὴλ ἀρχιτέκτων. αὐτ.  
 Βεσιήτωρ Κοσμᾶς. αὐτ.  
 Βηθαρία, πῶς ἐρμηνεύεται. αὐτ.  
 Βηθαρὰ, πῶς. αὐτ.  
 Βηθλεέμ. τί σημαίνει. 430, β'.—ἡ ἐλαχίστη  
 κώμη περίβλεπτος γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ οἰ-  
 κουμένῃ.—ἡ ἐν Βηθλεέμ Ἐκκλησία. αὐτ.  
 Βηθθαγῆ, πῶς ἐρμηνεύεται. 430, α'.  
 Βῆλος. αὐτ.  
 Βῆρος, αὐτοκράτωρ. 431, α'.  
 Βηροῦθ, θεά. αὐτ.  
 Βηρσαβεέ, ὅτι τὸ ὄνομα αὐτῆς οὐκ ἐτέθη ἐν  
 τῇ γενεαλογίᾳ τοῦ Χριστοῦ. 431, β'.  
 Βήρυλλος Βόστρων. 431, α'.  
 Βηρυτὸς ἡ καὶ Βερόη. αὐτ.  
 Βήρων καὶ Ἡλιξ, αἰρετικοί. 431, β'.  
 Βήρωσσοι, συγγραφεὺς Χαλδαϊκῶν, κατακλυ-  
 σμοῦ καὶ Μωϋσέως μνείαν ποιούμενος. 431,  
 α'. 4, α'. 383, β'.
- Βῆσσα, πόλις Θρακική, καὶ Βῆσα πόλις Λοκρί-  
 δος, καὶ δῆμος Ἀττικῆς. 431, β'.  
 Βησσαρίων, Ἀββᾶς. αὐτ.—Νικαίας, δ Καρδι-  
 νάλις. αὐτ.  
 Βιάνωρ, Ἀντιοχείας. 432, α'.  
 Βιβλιάς, κύριον. 435, β'.  
 Βίβλος καὶ Ἀδαρα, πόλεις Ἀραβίας. 436, α'.  
 Βιγίλιος Ρώμης. αὐτ.  
 Βιέννης Ἐκκλησία. αὐτ.  
 Βιθυνία, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ θερμὰ ὕδατα. αὐτ.  
 —Βιθυνοί. αὐτ.  
 Βικτωρ, Πάπας. αὐτ.—Βικτωρ, στρατηγός. αὐτ.  
 Βικτώριος. αὐτ.  
 Βιργιλίου Μάρωνος στίχοι περὶ Χριστοῦ ἐκ  
 τῶν Σιβυλλῶν. 445, α'.  
 Βιταλιανός. 446, α'.  
 Βιτάλιος, πρεσβύτερος. αὐτ.  
 Βλάσταρις Ματθαῖος. 447, α'.  
 Βλαστός αἰρετικὸς καὶ Φλωρίνος. 447, β'.  
 Βλάχ. 450, β'.—Βλάχος. αὐτ.  
 Βλεμμίδης Νικηφόρος. αὐτ.  
 Βλέμνες βάρβαροι. αὐτ.  
 Βοάγγριος δ καὶ Μάνης, ποταμός. 451, β'.  
 Βοαεργές. αὐτ.  
 Βοάνη, λίμνη. αὐτ.  
 Βογόμενοι, αἵρεσις. αὐτ.  
 Βοεβόδας Ι. Δούκας. αὐτ.  
 Βοηθός, Βόηθος, κύριον. 452, β'.—Βοηθός,  
 κύριον. αὐτ. 453, α'.  
 Βοιθῆς, λίμνη, καὶ Βοίθη, πόλις. αὐτ.  
 Βοιωτία καὶ διάφορα ὀνόματα αὐτῆς. αὐτ.  
 453, β'.—παροιμία. αὐτ.  
 Βόκχορις, βασιλεύς, δ δίκαιος. αὐτ.  
 Βοιωτία ἐν Ἰταλίᾳ. 454, α'.  
 Βοδὸς αὐλή, ἔνθα τὴν ἰὼ τεκεῖν φασιν. αὐτ.—  
 Βοδὸς κεφαλή. αὐτ.  
 Βορανοί, ἔθνος. αὐτ.  
 Βορβορίται ἢ Βορβοριανοί, αἰρετικοὶ Γνωστι-  
 κοί. αὐτ. 408, β'.  
 Βορέας καὶ Βορᾶς, αἰθρηγενέτης. 105, α'. 454, β'.  
 Βόρραιπα, πόλις. αὐτ.  
 Βοσπόριος, ἐπίσκοπος. αὐτ.  
 Βόσπορος. αὐτ.  
 Βοτά, ἑορτή. 455, α'.  
 Βοτανειάτης Νικηφόρος. αὐτ.  
 Βότρως, κύριον. αὐτ.  
 Βουβονία, πόλις. αὐτ.  
 Βούδεια, γυνή καὶ πόλις. αὐτ.



Βούβειοι, ἔθνος. 455, β'.  
 Βουδώρας, ποταμός. αὐτ.  
 Βουζύγης, πρῶτος εἰς ἄροτρον βούς ἐξευξεν. αὐτ.  
 Βουκόλος, κύριον. αὐτ.  
 Βουλγαρία, ἢ καὶ Παννονία. αὐτ.—Βούλγαροι. αὐτ.  
 Βουργουνζιώτες, ἔθνος. 457, α'.  
 Βούρινα, πηγὴ. αὐτ.  
 Βούσιρις. 458, α'.—Βουσιρίτης νομός. αὐτ.  
 Βούτης, ἀφ' οὗ οἱ Ἑτεοβουτάδαι. αὐτ.  
 Βουφόνια, ἑορτὴ, παρ' Ἀθηναίοις. αὐτ.  
 Βωΐτης ὁ καὶ Ἀρκτοῦρος. αὐτ.  
 Βραγχίδαί. 458, β'.  
 Βραθύ, ὄρος. αὐτ.  
 Βραχμᾶναι. αὐτ.  
 Βρέννος. 459, β'.  
 Βρεντέσιον, πόλις. αὐτ.  
 Βρεττανία. αὐτ.—Βρεττάνιος. αὐτ.—Βρεττανίων. αὐτ.  
 Βριάρεως. 460, α'.  
 Βρίγες. αὐτ.  
 Βριζώ, ἢ ἔθνον αἱ γυναῖκες ἐν Δήλῳ. αὐτ.  
 Βριμώ. αὐτ.  
 Βρίσων. αὐτ.—ἔτερος. αὐτ.  
 Βριττία νῆσος. αὐτ.  
 Βρόντης. 460, β'.  
 Βρουμάλια. 461, α'. 455, α'.  
 Βροῦτος. αὐτ.  
 Βρυάξιος. αὐτ.  
 Βρυέννιος Νικηφόρος. αὐτ.—Βρύσιως. αὐτ.  
 Βυβλία, χώρα. 462, α'.  
 Βύβλος, πόλις. αὐτ.  
 Βυζάντιον. αὐτ.  
 Βύζος καὶ Ῥωμύλος, μονάζοντες. αὐτ.  
 Βυζούπολις τὸ Βυζάντιον. αὐτ.  
 Βυθός καὶ Σιγή. αὐτ.  
 Βῶλος, ἐν Περσαρμενίᾳ. αὐτ.

## Γ

Γάτος, αὐτοκράτωρ. 154, α'.  
 Γαληρός. 329, α'.  
 Γέραρα. 3, β'. 8, α'.  
 Γολγοθᾶ. 61, α'.  
 Γότθοι. 151, α'. καὶ ἀλλαχοῦ.

## Δ

Δαίμονες. 29, α'. 30, β'. 31, β'. 32, β'. 36, β'.  
 37, α'-β'. 38, α'. 67, β'. 157, β'. κλπ.

Δηώ. 426, β'.  
 Διάβολος. ἔτυμολογία. 3, α'. 35, β'. 37, α'-β'.  
 36, β'. 38, α'. 55, β'. 68, β'. 152, α'.  
 Διοκλῆς, ὁ Ῥηγίνος. 96, α'.  
 Διονύσιος ὁ τύραννος. 141, β'.  
 Διόνυσος. 15, β'. 97, β'. 101, β'. 247, β'. —  
 Ταῦρος, ὅθεν καὶ ταυρόμορφος ἴδρυτο. 109, β'.  
 —ἀκρόχαις. 147, α'. —ἀνδρόγυνος. 247, β'.  
 —Ἐμάδιος. 386, α'.  
 Διόσκουρος, αἰρεσιάρχης. 121, α'.  
 Διώνη. 383, α'.  
 Δράκων. 92, β'.  
 Δωδωναῖον χαλκεῖον. 77, β'.

## Ε

Ἐβερ ἐξ οὗ οἱ Ἑβραῖοι, προπάτωρ Ἀβραάμ.  
 5, β'. 60, β'.  
 Ἑβραῖοι. 4, α'. 5, β'. 104, β'. 160, α'. — ἀ-  
 γνιζόμενοι. 47, β'. 148, β'. —τρεῖς αἰρέσεις  
 παρ' Ἑβραίοις. 118, α'.  
 Ἐγκρατεῖς καὶ Ἐγκρατίται, αἰρετικοί, 16, α'.  
 Ἐδέμ. τί δηλοῦ, 62, α'. 63, β'.  
 Ἐκκλησία ἡ καθολικὴ καὶ ἀγία ἀρχὴ πάν-  
 των ἐστὶ. 60, β'. 117, β'. 172, α'. 210, α'.  
 214, β'. —ἀμπελών. 196, β'. —μήτηρ ἀ-  
 πάντων. 210, β'. —ναὸς Θεοῦ 256, α'. Ἐκ-  
 κλησιακὴ ἀποστολικῆς καὶ τῆς μετὰ ταῦτα  
 σύγκρισις. 304, α'. —ἀρμοστής τῆς Ἐκκλη-  
 σίας. 329, β'. —Ἐκκλησιῶν ἄστυλα. 355, α'.  
 Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ υἱοὶ Ἀαρών, χρίονται  
 μετ' αὐτοῦ. 1, β'. —Ἐλεάζαρ. 166, α'.  
 Ἐλένη Ζεῦξιδος. 171, α'. —Ἐλένη σωθεῖσα  
 τοῦ τυθῆναι θεοῖς ἀποτροπαίοις. 272, β'.  
 Ἐλισσαῖος. 377, α'-β'. —Ἐλκείσαιοι, οἱ καὶ  
 Σαμψαῖοι, αἰρετικοί. 305, β'.  
 Ἐλληες ἱστορικοὶ Ἀβραάμ μνημονεύοντες.  
 5, β'. —Ἐλληνες ἀγνιζόμενοι. 47, β'. 48, α'.  
 Ἐλύμας, ὁ μάγος. 17, β'.  
 Ἐμμανοὴλ. 378, α'.  
 Ἐνός. 12, α'. —ὄνοματος Ἐνός ἔτυμολογία.  
 57, β'. 60, β'.  
 Ἐνόχ, εὐάρεστος Θεῶν. 3, α'. 6, α'-β'. 12, α'. 60, β'.  
 Ἐξουκόντιοι, αἰρετικοί. 274, β'.  
 Ἐπισκόπου Ἀλεξανδρέων ἔθνος. 154, β'. —Ἐ-  
 πισκόπων τῶν νῦν νεωτερισμός. 305, α'.  
 Ἐρμῆς. 9, β'. 15, β'. 100, α'. 137, α'. 172, α'.  
 Ἐσσηνοὶ ἢ Ὅσοιοι παρ' Ἰουδαίοις. 118, α'.

*Εὐα.* 62, α'-β'. 63, β'. 64, α'.—μήτηρ ζώντων. 175, β'.

*Εὐαγγέλιον* κατὰ *Θωμά*. 64, β'. — *Εὐαγγέλιου* κήρυκες ὁποῖοι ὀφείλουσιν εἶναι. 214, α'. 227, α'.

*Εὐνόμιος*, αἰρεσιάρχης. 38, β'. 79, α'.—βάπτισμα αὐτοῦ. 405, α'.

*Εὐνόμος* δ *Λοκρός*. 327, α'.

*Εὐξίθεος* δ *Πυθαγορικός*. 370, β'.

*Εὐρυθεύς*. 387, α'.

*Εὐρώπη*. 39, α'.

*Εὐσεβianoί*. 85, α'.

*Εὐτυχής*, αἰρεσιάρχης. 121, α'.

*Εὐφράτης*, ὄριον *Βαβυλωνῶν* πρὸς τὴν *Παλαιστίνην*. 384, β'.

*Ἐγιάλης*. 323, β'.—*Ἐφραϊμ* δ *Σύρος*. 408, β'.

Z

*Ζαχαρίας*, πῶς ἐρμηνεύεται. 408, α'.—δ διαλεγόμενος αὐτῷ ἄγγελος. 33, β'.

*Ζεύς*, \**Ἄθως*. 95, β'. — αἰγίοχος. 97, β'. —

*Αἰθίοψ*. 104, β'. — \**Ἀλδήμιος*. 152, β'. —

*Ἀλεξίκακος*. 290, β'. — *εὐρύοπα Ζεύς*. 314, α'.

— *ἄστραπατός*. 353, α'. — \**Ἄττις*. 360, α'.

*Ζήνων*. 141, β'.

*Ζοροάβελ*. 144, α'.

*Ζώπυρος*. 374, β'.

*Ζωροάστρης*. 240, α'. — οἰκιστὴς *Βάκτρων*.

349, β'. — ἐφεῦρε τὴν ἀστρονομίαν. 384, β'.

H

\**Ἡλίας*. 6, α'. 17, β'. — ἄξιος τοῦ Θεοῦ. 30, β'.

377, α'-β'.

\**Ἡραϊον*. 93, β'.

\**Ἡρακλῆς*. 2, β'. 327, β'. — ἄναξ *Ἡρακλῆς*.

236, β'. — *Ἀλεξίκακος* 157, β'. — *μελάμπυρος*.

136, β'. — *ἄλκατος*. 165, β'. — *τριέσπερος*.

166, β'. — *ἀπόμυιος*. 297, α'. — *βουθοίνας*.

455, β'. — *παροιμία* ἐξ αὐτοῦ. 168, β'.

\**Ἡρώδης*. 17, β'. 101, β'.

\**Ἡσαῦ*. 2, β'. 146, β'. 425, β'.

\**Ἡφαιστος*. 323, β'.

*Θάμαρ*. 164, α'.

*Θαμούζ*, δ \**Ἄδωνις*. 78, α'.

*Θεανῶ* ἢ *Πυθαγορική*. 246, α'. 247, β'.

*Θέβουλις*, πρῶτος αἰρεσιάρχης, πῶθεν ἐκινήθη.

110, β'.

*Θεοδόσιος*, αὐτοκράτωρ. 249, β'. 277, α'. 355, β'.

*Θεοί*. 166, α'.

*Θεόφιλος* Ἀπαμείκς. 285, α'.

*Θεσπρωταίος*, λέβης. 77, β'.

*Θησεύς*. 247, β'. — ἄλλος *Ἡρακλῆς*. 168, β'.

*Θράκη*. 2, β'. 142, β'. 387, β'. καὶ ἄλλαχοῦ.

I

*Ἰαβέ*, *Ἰαέ*, *Ἰαώ*, *Ἰεχωβά*. 97, α'.

*Ἰακώβ*. 2, β'. 5, α'. 6, α'. 7, β'. 146, β'.

*Ἰακωβίται*, αἰρετικοί. 82, α'. 88, β'. 121, β'.

122, α'.

*Ἰάκωβος* ἀπόστολος. 42, β'.

*Ἰαμίτ*, κατὰ τὴν *Σύρων* φωνήν. 107, β'.

*Ἰεριχώ*. 45, β'. 61, α'. 232, β'. 378, β'.

*Ἰερουσαλήμ*. 5, α'. 61, α'. 77, α'. 277, β'.

349, β'.

*Ἰησοῦς*, τὸ ὄνομα, συμβολικῶς. 5, α'.

*Ἰησοῦς Χριστός*. 1, α'. 5, β'. — Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

57, β'. 70, β'. 77, β'. 85, β'. 101, α'. 270, β'.

272, β'. — *θεμέλιος*. 77, β'. — τὸ ἡμέτερον

*Πάσχα*. 82, β'. — αἰώνων ποιητῆς. 130, β'. —

ἀκρογωνιαῖος λίθος. 146, β'. — ἀμνὸς τοῦ

Θεοῦ. 80, α'. 178, α'. 5, α'. — τέλος νόμου.

190, β'. 195, α'-β'. — ἄρτος ζωῆς. 334, α'.

αὐτοαλήθεια. 367, β'. 161, β'. 163, β'. —

— δεύτερος *Ἀδάμ*. 188, α'. — *νυμφίος*. 406, α'.

*Ἰνδοί*. παρ' *Ἰνδοῖς* οὐκ ἔξεισι τῷ βασιλεὶ με-

θυσθῆναι. 156, β'.

*Ἰορδάνης*. 5, β'. 164, α'. 196, α'. 388, β'.

*Ἰούδας* δ *προδότης*. 18, α'. — *Γαλιλαῖος* 106, β'.

*Ἰουλιανὸς* δ *παραβάτης*. 78, α'. 194, α'. 278,

α'. — ἄλλος *Ἀχάζ*. 377, α'. — ἐπιστολαὶ

αὐτοῦ. 416, β'.

*Ἰούλιος*, Πάπας *Ῥώμης*. 102, α'.

*Ἰουστινιανός*. 91, β'.

*Ἰσαάκ*. 2, β'. 5, α'. 6, α'. 7, α'-β'.

*Ἰσδιγέρδης*, *Περσῶν* βασιλεὺς. 327, β'.

*Ἰσμαήλ*. 2, β'. 7, α'. 8, α'. *Ἰσμαηλίται*. 104, β'.

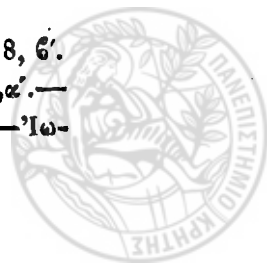
*Ἰσραήλ*. 6, β'. 8, α'. καὶ ἄλλαχοῦ.

*Ἰωάβ*. 3, α'.

*Ἰωάννης* δ *Πρόδρομος*. 17, β'. 44, β'. 68, β'.

86, α'. — ὅτι *λύγρος* ὠνομάσθη. 302, α'. —

ἄρχηγὸς ἐν τοῖς κρείττοσιν. 339, α'. — *Ἰω-*



άννου βάπτισμα. 388, β'. 395, α'. 398, α'.  
399, β'.—άνώτερον τοῦ Ιουδαίου. 402, α'.  
—οὐ παρεῖχε Πνεῦμα ἅγιον. 405, β'. ἄλλ'  
ἔφεσιν ἁμαρτιῶν. 407, α'.  
Ἰωάννης δ' Εὐαγγελιστής. 18, α'. 42, β'. 169, β'.  
Ἰωαννίνα, θυγάτηρ Βελισαρίου. 281, α'.  
Ἰώβ, παράδειγμα εἰς παραμυθίαν σκυθρωπῶν.  
140, β'. Ἰώβ βιβλίον παντὶ χρήσιμον. 225, α'.  
Ἰωβιαδός. 87, β'. 430, α'.  
Ἰωνᾶς ὁ προφήτης. 1, β'. 53, β'.  
Ἰωσήφ. 142, α'.

## Κ

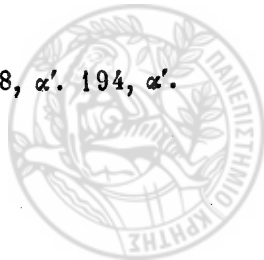
Κάβειροι. 431, α'.  
Καίάτας. 408, α'.  
Καϊάφας. 378, α'. 386, α'.  
Καϊν. 2, β'. πῶς ἐρμηνεύεται. 3, α'. 55, β'.  
—Καϊν θυσία. 3, α'. — πῶθεν ἔμαθε φονεῦ-  
σαι. αὐτ.  
Καίσαρες, ὄνομα. 4, α'.—Καίσαρ θεός. 166, α'.  
Καλάρδαι. 455, α'.  
Κᾶρες. 408, β'. — ἀστρομαντεῖαν ἔδειξαν.  
353, β'.  
Κάρκαρος. 408, β'.  
Καρμαρία, ἀκάνθινον ἔλαιον ἐν Καρμανίᾳ.  
133, β'.  
Καρποκράτης, αἰρεσιάρχης. 8, β'. 330, β'.  
Καρρηθῶν. 374, β'.  
Κασσιανός. 330, β'.  
Κασταλία. 77, β'.  
Κέδρων, αἰρεσιάρχης. 115, β'.  
Κήρινθος, αἰρεσιάρχης. 115, β'. 169, β'.  
Κιβωτός. 100, β'.—Κιβωτοῦ καὶ Ἐκκλησίας  
σύγκρισις. 117, β'.  
Κίρκη καὶ Καλυψώ. 361, β'.  
Κιρ'ράιος τρίπους. 77, β'.  
Κολλυριαῶν αἵρεσις. 275, β'.  
Κολοφῶν. 77, β'.  
Κορνήλιος, ὁ ἐπιστάς αὐτῶν ἄγγελος. 33, β'.  
Κρόνος. 99, β'. 430, β'.  
Κύκλωπες, οἱ ἐξοχώτατοι. 357, β'.  
Κυπριαδὸς Καρρηθῶνος. 394, α'. 397, α'.  
Κυριακοῦ σημείου τύπος. 5, α'.  
Κῦρος. 383, β'.—Κύρου τάφος. 156, β'.  
Κωνυτός. 69, β'.  
Κωνσταντινούπολις. 2, β'. καὶ πολλαχοῦ. Κων-  
σταντινουπόλεως ἀρχαιότητες. 334, β'.

## Λ

Λάβαν. 22, α'. 378, α'.  
Λέαινα ἡ ἀττική. 246, α'.  
Λευίται. 285, β'.  
Λευκάς, ἀκτὴ Ἠπείρου. 148, α'.  
Λέων Ἀχριδῶν. 82, β'.  
Λίβανος ἡ Ἰουδαία. 80, α'.  
Λιβέριος Πάπας Ῥώμης. 86, β'.  
Λουγδούνων Ἐκκλησία. 436, α'.  
Λούκιος. 430, α'.  
Λύκειον. 91, β'.  
Λουδία. 246, α'.  
Λῶτ, αἰχμάλωτος.—συνοδίτης Ἀβραάμ. 5, α'.

## Μ

Μαγνέντιος. 4, β'.  
Μαγουσαῖοι. 6, β'.  
Μαθουσαλάς. 60, β'.  
Μακαρία. 246, α'. — Ἡρακλέους θυγάτηρ.  
387, α'.  
Μακεδόσιος ὁ Πνευματομάχος. 86, β'.—Μα-  
κεδονιανοί. 117, β'.  
Μακκαβαῖοι. 6, α'. 278, β'. 343, β'.  
Μάνης, αἰρεσιάρχης. 27, α', 64, α'. 115, β'.  
121, α'.  
Μαριχαῖοι. 42, β'. 114, β'. 121, β'. 122, β'.  
223, β'.—Μαριχαϊκὸν εὐαγγέλιον. 384, β'.  
Μαρία, ἀδελφὴ Μωϋσέως καὶ Ἀαρῶν. 1, α'.  
246, α'.  
Μαρία ἡ παρθένος. 1, β'. 41, α'. 44, β'. 62, α'.  
65, β'. 86, β'. 239, α'. 272, β'. 207, α'.  
—Θεοτόκος ἡ ἁγία Παρθένος. 88, α'.—ἀ-  
σπασμὸς τῆς Θεοτόκου. 348, α'.  
Μαριάμη καὶ Μάρθα. 330, β'.  
Μαρκίων, αἰρεσιάρχης. 16, α'. 121, α'.  
Μάρκος ὁ Γνωστικός. 1, α'. 253, β'. κ. ἀλλαχοῦ.  
Μέλας ὁ Γεωγράφος. 96, α'. — Μέλας ποτα-  
μὸς. 362, α'.  
Μελητιανοί. 85, α'. 87, β'.  
Μέλισσος. 236, β'.  
Μελχισεδέκ. 1, β'. 7, β'.—ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶ-  
να. 8, α'. 12, α'. 52, α'. 86, α'.—Μελχι-  
σεδεκίται. 94, α'.  
Μενέλαος. 15, β'.  
Μεσοποταμία. 5, β'. 7, α'. 28, α'. 194, α'.  
277, α'. 408, α'.  
Μίθρα ἑορτή. 156, β'.



*Μιχαίας*. 2, β'.  
*Μοροφυσίται*, αἰρετικοί. 120, 121 κ. ἀλλαχοῦ.  
*Μορταρός*, αἰρεσιάρχης. 115, β'.  
*Μουσεῖον* Ἀλεξανδρείας. 155, α'.  
*Μωαβίται*. 172, β'. καὶ ἀλλαχοῦ.  
*Μωϋσῆς*. 1, α'. 3, α'. 5, β'. 30, α'. 36, α'.  
 57, β'. 102, β'.—θεὸς Ἀαρών. 1, α'.—ὄτι  
 βραχδύγλωσσος ἦν. αὐτ.—νομοθετῶν ἐπιφα-  
 νέστατος. αὐτ.—ἄξιος τοῦ Θεοῦ. 30, β'.—ὁ  
 τῷ Μωϋσεὶ ἐπιφανὲς ἄγγελος. 33, α'. 36, β'.  
 57, β'. 431, α'.—Μωϋσέως εὐσέβεια. 5, β'.  
 ἀγνεία. 48, α'.—Μωϋσέως ῥάβδος. 83, β'.  
 101, α'. 105, β'. 107, β'. 336, α'.—Μωϋ-  
 σέως ἀρχαιότης. 334, β'.—οὐ μέμνηται τῆς  
 Οὐρανῶν βασιλείας. 414, β'.

Ν

*Ναβάται*, ἔθνος, 450, β'.  
*Ναβουχοδονόσορ*. 4, α'. 378, α'. 383, β'. 386,  
 α'. 431, α'.  
*Νάζαρα*. 430, β'.  
*Ναύατης*, αἰρεσιάρχης. 115, β'. 399, α'. —  
 Ναυατιανοί, 85, β'. 190, β'.  
*Νεῖλος*, ποταμός. 99, β'. 100, β'.  
*Νέμεσις*. 103, α'.  
*Νέπωσ*, ἐπίσκοπος. 98, α'.  
*Νεστορίος*, αἰρεσιάρχης. 121, β'.—Νεστορια-  
 νοί. 120, β'.  
*Νέστορ*. 39, α'.  
*Νικήτας*. 139, β'.  
*Νικοκρέων*, τύραννος. 141, β'.  
*Νινευή*. 53, β'.—Νινευίται. 173, β'.  
*Νῶε*. 3, α'. 6, α'-β'. πατήρ καὶ τοῦ Ἀβραάμ.  
 4, β'.

Ξ

*Ξάνθος*, εἰς τῶν Τιτάνων. 387, α'.

Ο

\**Οραγρος*, Στέφανος. 85, β'. 86, β'.  
*Ὄρηθλαος*. 172, α'.  
*Ὄσιρις*. 101, β'.  
*Ὄσρονη*. 2, β'. 426, α'.  
*Οὐάλης*. 121, α'. 239, α'. 377, α'.  
*Οὐεσπειανός*. 277, β'.  
*Ὀἰννοί*. 408, β'. 455, β'.

*Ὀύριος*, πῶς ἐρμηνεύεται. 408, α'.  
*Ὀφίται*, αἰρετικοί. 30, β'. 105, β'. 305, β'.

Π

*Παλαιστίνη*. 3, β'. 27, β'. 172, β'. 196, α'.  
 384, α'.  
*Παλλάδιος*. 15, α'. 332, β'.  
*Παλλάδιος*, ἑπαρχος. 153, α'.  
*Παρμενίδης*. 236, β'.  
*Πάρου*, τῆς νήσου σῦκα. 107, β'.  
*Πάσχα*. 70, β'. 78, β'. 80, β'. 81. 82. 241, β'.  
 242. — Περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα Διζ-  
 ταγμα Κωνσταντίνου. 70, β'.  
*Παῦλος* ὁ ἀπόστολος. 17, β'. 23, β'. 55, α'-β'.  
 60, α'. 65, α'. 92, α'-β'.  
*Παῦλος* ὁ Σαμοσατεύς, αἰρεσιάρχης. 85, β'.  
*Πελάγιος* Λαοδικείας. 48, α'.  
*Περικλύμενος*. 39, α'.  
*Πέρσαι*. 8, β'. 152, α'. 156, β'.—μαγεῖν εὐ-  
 ρον. 384, α'. — παρὰ Πέρσαις ἐφίεται τῷ  
 βασιλεὶ μεθύσκεσθαι ἡμέρα μιᾶ. 156, β'.  
*Πέτρος* ὁ ἀπόστολος. 42, β'. 55, β'.  
*Ποικίλη*. 91, β'.  
*Πολύγνωτος*. 91, β'.  
*Ποσειδῶν*. 110, α'. 294, α'. 380, β'. 431, α'.  
 ἀσφάλιος. 355, α'.  
*Ποταμίαινα*. 415, β'.  
*Προσόκη*. 430, α'.  
*Πρωτόγονος* καὶ *Αἰών*, ἄνδρες, κατὰ τὴν Φοι-  
 νίκων θεολογίαν. 129, β'.  
*Πτολεμαῖος* ὁ Φιλάδελφος. 153, β'. 326, α'.  
*Πυθαγόρας*, πρῶτος ἐαυτὸν φιλόσοφον ὠνόμα-  
 σεν. 255, α'.  
*Πυριφλεγέθων*. 69, β'.  
*Πύρρων* καὶ Πυρρώνισταί. 135, α'. 327, α'.

Ρ

\**Ρέα*. 53, β'.  
*Ῥωμαῖοι*. Ῥωμαίων ἔθος κατὰ τὴν α'. τοῦ  
 ἔτους. 143, β'. — Ῥωμαίων νόμοι δοῦλον  
 κληρονόμον οὐ παραδέχονται. 181, β'. —  
 Ῥωμαϊκὴν Βουλὴν τί ἐπεισε θεοὺς ψηφίζε-  
 σθαι τοὺς εὐχρεστοῦντας αὐτῇ ἀνθρώπους.  
 166, α'.

Σ

*Σαβέκ*, φυτὸν, τί ἀπέφαινε. 5, α'.  
*Σαβέλλιος*, αἰρεσιάρχης. 115, β'. *Σαβελλια-*



- ροι*, τὸ τρισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου φρονούν-  
 τες. 257, α'.  
*Σαδδουκαῖοι*. 31, α'. 79, α'. — Σαδδουκαίων  
 δόξα περὶ ἀγγέλων. 30, β'.  
*Σαλώμη*. 330, β'.  
*Σαμαρείται*. 96, β'. 97, α'. 146, β'.  
*Σαμουήλ*, τίνος χάριν διὰ τὰς τῶν παιδῶν  
 παρανομίας οὐκ ἔτισε δίκας; 72, β'.  
*Σαούλ*. 235, α'. 238, β'.  
*Σαπώρης*, Περσῶν βσιλεύς. 65, α'. 106, β'.  
*Σαρακηνοί*. 122, β'.  
*Σάρ'ρ'α*, γυνὴ Ἀβραάμ. 3, β'. 6, β'. 7, α'-β'.  
 8, α'. — Σάρ'ρα θυγάτηρ Ῥαγουήλ. 347, β'.  
*Σάσιμα*. 17, α'.  
*Σατάρ*. 29, α'. 30, α'. 37, α'. 306, α'. 334, α'.  
 392, α'. 397, β'. — πῶς ἐρμηνεύεται. 36, β'.  
 37, α'.  
*Σίθως*. 100, α'.  
*Σειρήνες*. 82, β'.  
*Σελλοί*. 273, α'.  
*Σευήρος*, αἰρεσιάρχης. 121, α'.  
*Σήθ*. 59, α'. 60, β'.  
*Σικιμίται*. 3, β'.  
*Σίμων ὁ Μάγος*. 55, β'. 111, α'. 115, β'.  
 149, α'. 273, α'. 392, α'. 398, α'.  
*Σκλαβηνοί*. 2, α'.  
*Σκύλλα*, ἀθάνατον κακόν. 89, α'.  
*Σόδομα*. 55, β'. 145, α'. 241, β'.  
*Σόλων*. 93, β'. 253, α'.  
*Σύμβαχοι*. 91, β'.  
*Σωκράτης*. 71, β'. 302, β'. 327, α'. 370, α'.  
 — Σωκράτους καὶ Χριστοῦ ἀντιπαράθεσις.  
 67, β'.

### Τ

- Ταρτάλον δένδρον*. 78, α'.  
*Τάρνη*, πόλις Ἀχαΐας. 356, β'.  
*Τάρταρος*. 69, β'.

- Τατιανός*, αἰρετικὸς. 60, β'.  
*Ταύατος* ὁ κατ' Αἰγυπτίους Θωὺθ ἢ Θώθ, καθ'  
 Ἕλληνας δὲ Ἑρμῆς, τῶν γραμμάτων τὴν  
 εὔρεσιν ἐπενόησεν. 100, α'. — πρῶτος ἀλλη-  
 γορίᾳ ἐχρήσατο ἐν τῇ θεολογίᾳ. 166, α'.  
*Τελεσίλλη*. 246, α'.  
*Τειρεσίας*, οὐ μχνητεύεται πρὶν πιεῖν αἵματος.  
 106, α'. — *Τέρπανδρος*. 279, β'.  
*Τίτος*, αὐτοκράτωρ. 277, β'.  
*Τρεῖς παῖδες*. 1, β'.

### Ρ

- Ῥπατία*. 91, β'.

### Φ

- Φαραώ*. 4, α'. 7, β'. 101, α'. 378, α'. 386, α'.  
*Φαρισαῖοι*. 118, α'. 171, β'.  
*Φάρος* Ἀλεξανδρείας. 153, β'.  
*Φάλλλος*. 2, α'.  
*Φιλαδέλφεια*. 196, α'. — μικραὶ Ἀθῆναι. 91, α'.  
*Φιλόθεος*, κωμικός. 428, α'.  
*Φιλωτέρα*. 246, α'.  
*Φορωνεύς*. 253, α'.

### Χ

- Χαλάρη*. 383, β'.  
*Χαλδαῖοι*. 4, β'. 5, β'. 8, β'.  
*Χάρυβδις*. 235, α'. 237, β'.  
*Χειτούρα*. 7, α'-β'. 374, β'.  
*Χούμ*. 104, β'. — πατὴρ Αἰθιοπῶν. 343, β'.  
*Χριστιανοί*. 277, β'. — Χριστιανῶν βίος. 5, β'.  
 — Χριστιανῶν ἄδυστα. 78, α'. — Χριστιανῶν  
 ἀπιστία χειρῶν τῆς ἀσεβείας. 289, α'. —  
 Χριστιανῶν οὐ κτήσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ὄψεως  
 ἠλλοτριῶσθαι προσήκει, τίνα; 148, α'-β'.

### Ω

- ᾠρος*. 101, β'.  
*ᾠτος*. 323, β'.





# Γ'. ΠΙΝΑΞ

## ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΙΣ Α ΚΑΙ Β ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΛΕΞΕΩΝ.

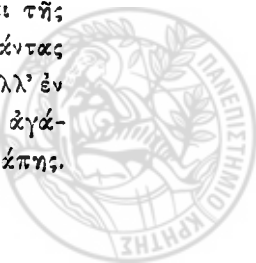
### Α

*Ἀαλμά*, λέξις ἑβραϊκή. 1, α'.  
ab actis κατὰ τοὺς Ῥωμαίους. 1, β'.  
*ἀβάπτιστα* θανόντα παιδικά ποῦ ἀπέρχον-  
ται. 2, α'.  
*ἄβαρ* κατὰ Σύρων φωνήν, ὅθεν Ἀβραάμ.  
2, α'. 5, β'.  
*ἀβουλία* τῶν κρατούντων. 4, α'.—ἄβουλον  
καὶ ἀβούλητον οὐ ταυτόν. αὐτ.  
*ἄβυσσος* μεταφορικῶς οἱ περὶ τῆς κρίσεως  
λόγοι. 8, β'.  
*ἀγαθά*, τὰ τοῖς δικαίοις ἡτοιμασμένα. 9, α'.  
—τὰ ἀγαθὰ κτητὰ τοῖς ἀγαθοῖς. αὐτ.—τὰ  
ἀγαθὰ αὐτὰ δι' αὐτὰ αἰρετά. 315, α'.—  
ἀγαθὰ πάντα θεόθεν. 9, α'. 12, α'.—τὰ ἀγαθὰ  
πῶς διακριτέον τῶν κακῶν. 9, β'.—ἀγαθὰ  
πρόσκαιρα. αὐτ.—ἀγαθὰ κατὰ τὸν γήινον ἄν-  
θρωπον. αὐτ.—ἀγαθὰ πρῶτα καὶ μέγιστα.  
αὐτ. 10, α'. 11, β'.—ἀγαθὰ τίνα, κακὰ τίνα,  
ἀδιάφορα τίνα. 9, β'. 10, α'. 11, β'.—τὰ ἀγαθὰ  
κατασχεῖν χλεπώτερον τοῦ κτήσασθαι. 10,  
α'.—τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς. αὐτ. 12, α'.—ἀρχὴ τοῦ  
ἀγαθοῦ ἢ ἀπὸ τοῦ κακοῦ ἀποχώρησις. 10, α'.  
—τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας χρῆ ποιεῖν. 10, β'.  
—ἀγαθοὶ καὶ φῦλοι εἰ φύσει γεγόνασιν. αὐτ.  
—τὸ ἐκάστου ἐλευθέρον ἀποτελεῖ τὸ ὄντως  
ἀγαθόν. αὐτ. 12, β'.—ἀγαθοῦ καὶ ζωῆς ἐν  
τέλος. 11, α'.—τὸ ἀγαθὸν τῷ ζητοῦντι εὐρί-  
σκεται. αὐτ.—ἀγαθὸν πρῶτον καὶ ὕψιστον,  
κατὰ Πλάτωνα. αὐτ.—τὸ ἀγαθὸς κυρίως ἐπὶ  
Θεοῦ τέτακται μόνου, καταχρηστικῶς δὲ καὶ  
ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν. 11, α'-  
β'. 13, α'-β'.—τὸ παντέλειον ἀγαθόν. 11, β'.  
—τὸ ἀληθινῶς ἀγαθόν. αὐτ.—ἀγαθὰ ἀναφά-  
ρτα. αὐτ.—τὰ κατὰ τοὺς ἀμαθεῖς καὶ φιλο-  
κόσμους ἀγαθὰ ὄργανα πρὸς ἀμαρτίαν. αὐτ.  
—τὰ ἀγαθὰ ἐπίπονα. αὐτ.—σπάνιον τὸ ἀγαθόν.  
12, α'.—τὸ ἀγαθὸν Θεὸς μὲν ἔχει κατὰ φύσιν,

ἄνθρωπος δὲ κατὰ ἄσκησιν. αὐτ.—ἀγαθὸν τὸ  
ἐκ προαιρέσεως ἐπαινετόν. 12, β'.—ἀγαθὸν  
παρὸν καὶ ἀπόν. 13, β'.—ἀγαθὸν ἄνευ κακοῦ  
οὐ δύναται εἶναι. 14, α'.—ἀγαθὰ παρὰ Θεοῦ  
δι' ἀγγέλων. 29, β'.—τέλος τῶν ἀγαθῶν κατὰ  
Πλάτωνα. 89, β'.—τῶν ἀγαθῶν αἴτιος ὁ Θεός.  
365, α'.—ἀγαθὸς λόγος ὁ τὸν πλησίον οἰκο-  
δομῶν. 126, α'.

*ἀγαθότητος* ἀληθινῆς χαρακτηρ. 14, β'.  
*ἀγαθωσύνη* καὶ χρηστότης· πλατυτέρα ἢ  
χρηστότης. 15, α'.  
*ἀγάλλειν*, σημαίνει διάφοροι. 15, α'.  
*ἀγάλματα* Ἀθηναῖς καὶ Ἀρτέμιδος, τὰ διο-  
πετῆ. 15, β'.—ἀγαλμάτια παρ' Ἑλλήσιν.  
αὐτ.—ἀγαλμα ἔμψυχον. αὐτ.  
*ἀγαμία*, ἐπὶ τίνι ἐλπίδι; 16, α'. ἀγαμίαν τίνες  
ἐκήρυξαν. αὐτ.—ἐν τίνι ἔχει τὸ σεμνόν. αὐτ.  
*ἄγαν*, μὴδὲν ἄγαν· κατὰ Πλάτωνα. 17, α'.  
*ἀγανάκτησις*, πότε πάσης πραότητος κρείτ-  
των. 17, α'-β'.

*ἀγάπη*, δρισμός· ὅτι κοινωνία βίου. 18, β'.  
—ἀγάπη εἰς Θεόν, τὸ τηρεῖν τὰς ἐντολάς  
αὐτοῦ. 18, α'. 25, α'.—ἀδίδακτος ἢ πρὸς τὸν  
Θεὸν ἀγάπη. 20, α'.—οὐ δύναται ὑπάρχειν  
ἄνευ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. 25, α'.—  
ἀγάπη, πάντων τῶν ἀγαθῶν μήτηρ. 14, α'.  
19, β'. 25, α'.—μήτηρ τῶν ἐντολῶν. 20, α'.  
—τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου. 21, α'.—νόμου καὶ  
προφητῶν κεφάλαιον. 21, β'. 316, β'.—τὸ τιμι-  
ώτερον παρὰ χριστιανοῖς. αὐτ.—μείζων πίστεως  
καὶ ἐλπίδος. 18, β'.—πάσης ἀρετῆς κυριωτάτη  
αἰτία. 19, α'.—ἡ ἀγάπη τελειοῖ. 18, β'.—  
οὐ τοῦ τυχόντος εἰς τὸ τέλειον χωρῆσαι τῆς  
ἀγάπης. 19, β'.—ἀγάπη ἀγνή ἢ πρὸς πάντας  
ἔση. 18, β'. 19, α'.—οὐκ ἐν φιλήματι, ἀλλ' ἐν  
εὐνοίᾳ κρίνεται. 17, α'.—ἀρχαῖος ὁ τῆς ἀγά-  
πης νόμος. 21, β'.—οὐδὲν μεῖζον ἀγάπης.



25, β'. — τὸ «Ἐξ ὅλης ἀγαπήσεις» μερισμὸν εἰς ἕτερα οὐκ ἐπιδέχεται. 19, β'. 26, α'-β'. — ἀγάπη τελεία οὐ ψιλὰ ῥήματα, ἀλλὰ δι' ἔργων ἐπίδειξις. 24, β'. — τί τὸ μέτρον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης. 20, β'. — εἰ ἀγάπη ὁ Θεός, ἀνάγκη πᾶσα τὸ μῖσος εἶναι τὸν διάβολον. 20, α'. — πῶς δύναιτ' ἄν τις κατορθῶσαι τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. 20, β'. — ἀγάπης ψυγείσης ἀποτελέσματα. αὐτ. 21, α'. — τύπος τῆς ἀρχαίας ἀγάπης διὰ μικρῶν συμβόλων ἐκδηλουμένης ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. 21, α'. — ἀγάπη τρεπομένη εἰς ζῆλον εὐπαρωτάτη ἐστὶν εἰς κατηγορίαν. 22, α'. — ἀγάπης ἡ φύσις θερμόν τι. 23, α'. 19, β'. — κόρον οὐκ οἶδεν, ἀλλ' ἀπολαύουσα τῶν ἀγαπωμένων πρὸς μείζονα αἴρεται φλόγα. 23, β'. — ἀγάπης ἰσχύς μεγίστη, συσκιάζει οὐ μικρὰ πλημμελήματα. 26, β'. — αὐξητικὸν ἡ ἀγάπη. 25, α'. — Θεῶ περισπούδα στον. 25, β'. — ἡ ἀγάπη πόθεν τίκεται. 26, α'. — τὸν πλησίον ἀγαπῶντες ἑαυτοῖς χαρίζομεθα. 25, α'. 26, α'. — ἡ ἀγάπη οἰκοδομεῖ μὴ περὶ τὴν οἴησιν, ἀλλὰ περὶ τὴν ἀλήθειαν ἀναστρεφόμενη. 159, β'.

ἀγάται τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν. 26, β'. 25, α'. 17, α'.

ἀγαπητὰς γυναῖκας μὴ ἔχειν τοὺς μοναχούς. 27, α'.

ἀγγέλλων, ὅτι ὁ τὸν σταλέντα ἐξουθενῶν τοῦ πέμψαντος περιφρονεῖ. 28, α'.

ἀγένειοι, οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις, ἰδίαις ὀφείλουσιν ἔχειν διαίτας. 38, α'.

ἀγέννητος, ἡ λέξις ἐν τῇ Γραφῇ οὐκ ἀπαντᾷ. 38, β'. — τὸ πρῶτόν ἐστι στοιχεῖον τῆς ἀσεβείας τῶν αἰρετικῶν. αὐτ. — ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ λόγοις τί ἐμφαίνεσι. αὐτ. — ἡ ἕξω φιλοσοφία τί καλεῖ ἀγέννητον. αὐτ.

ἀγέρωχος, ἐπὶ ψόγου· ἀγέρωχοι τίνες; 39, α'.

ἀγιασμός καὶ μολυσμὸς σώματος καὶ πνεύματος τί ἐστίν. 40, β'. — ἀγιασμὸς πόθεν; 43, β'. — ἀλλὰ δεῖ μείναι ἀγίους. αὐτ. — ἀγιασμὸς κατὰ Χριστόν. 44, α'. — ἀγιάσαι καὶ εὐξασθαι ταυτόν. 44, β'. — ἀγιάζειν ἀντὶ τοῦ ἀπορρίκειν. 45, α'. — νηστεῖαν ἀγιάσαι, ἀντὶ τοῦ φυλάξαι ἀγίαν. 46, β'. — ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐφ' ἡμῖν, ἐννοητέον, ἀντὶ τοῦ δοξασθήτω. αὐτ. — Ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἀρξασθε. πῶς νοητέον. 45, α'. — διὰ τοῦ τρισσοῦ ἅγιος,

ἅγιος, ἅγιος, τὰς τρεῖς ὑποστάσεις τελείας δεῖ κνῦσι τὰ Σεραφεῖμ. 39, β'.

ἀγιότης τί ἐστίν; 39, α'.

ἀγιωσύνη ἐκ δυοῖν. 43, β'.

ἀγκηβᾶ, λέξις ἐβραϊκῆ. 47, α'.

ἀγκίλαι τίνες γυναῖκες ἐλέγοντο; αὐτ.

ἀγκιστροθηρευταί, καθ' Ἡσαΐαν. αὐτ.

ἀγνεῖα, ἐν ταῖς ἱεροποιταῖς. 47, α'-β'.

ἀγνεῖα τελεία. 47, β'. — ἡ ἀγνεῖα οὐκ ἄλλη

τίς ἐστι, πλὴν ἡ τῶν ἀμαρτημάτων ἀποχή.

— ἀγνεῖα σώματος. 48, α'. — δρισμός· ἀσωμάτου φύσεως οἰκείωσις. αὐτ. — ἀγνεῖα χριστιανισμοῦ. αὐτ. — ἀγνή ἀγωγή τὸ κοινωφελές ζῆτεῖ. 54, β'. — ἀγνεῖα ἀγιωσύνης δίδει στέφανον. 138, α'. — συγκεραλαίωσις ἀγνεῖας. 175, α'.

ἄγνοια, ἡ διπλῆ λεγομένη, τὸ ἀγνοεῖν ἄγνοιαν. 48, β'. — ἀγνοίας δρισμός. 49, β'. — ἀγνοια ἐφ' ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν. 49, α'. — τῆς ἀγνοίας τὸ αἴτιον ἐὼν ἐφ' ἡμῖν ἤ. 142, β'. — ἄγνοια γνῶσιν οὐκ ὀρθῶς κρίνει. 49, α'-β'. — ἄγνοια διδαχῆς προσδεῖται. 49, β'. — ἀγνοίας καὶ πλάνης διαφορὰ. αὐτ. — ἡ τῆς ἀγνοίας ἐπίστασις τὸ πρῶτόν ἐστι μάθημα τῶν κατὰ λόγον βαδίζοντι. 50, α'. — οὐκ αἶρει τὴν ἀμαρτίαν ἡ ἄγνοια, οὔσα δ' ἐκουσία αὔξει αὐτήν. 50, α'. — οὐκ ἀκίνδυνον τὸ κατὰ ἄγνοιαν ἀμαρτάνειν. 180, β'. — ἱερουργίαι ὑπὲρ ἀμαρτίας, πλημμελείας καὶ ἀγνοίας. σημασία ἐκάστης. 50, β'. — ἡ τῶν Γραφῶν ἄγνοια τὰς αἰρέσεις ἔτεκεν. 118, α'. — ἀμαθία ἀγνοίας αἰτία. 171, β'.

ἄγνος, σωφροσύνης δηλωτικόν. 50, β'.

ἀγνομοσύνη. τίνες ὑπερβάνουσι πάντας τῆς ἀγνομοσύνης τοὺς ὄρους. 50, β'.

ἀγνώστου θεοῦ βωμός. 51, α'.

ἄγονον τῆς ψυχῆς. ἄλλοτρία Θεοῦ ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀκαρπία. 51, α'.

ἀγορά. ἀγοροπωλησίας ἐν τοῖς προαυλίοις τῶν Ἐκκλησιῶν οὐ δεῖ γίνεσθαι. αὐτ. — ἀγοραῖος καὶ ἀγόραιος. 51, β'.

ἀγραφα νόμιμα, ἀγραφοὶ παραδόσεις. 51, β'.

52, α'. — διὰ τί οὐκ ἔγραφον οἱ πρεσβύτεροι.

52, α'. — ἀγραφον ἐκκλησιαστικὸν ἔθος ὡς νόμον δεῖ κρατεῖν. αὐτ.

ἀγριέλαιος καλλιέλαιος· παράδειγμα εἰς τὴν θείαν διὰ πίστεως δύναμιν. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγροῖκος καὶ ἀγροίκος. αὐτ. — ἀγροῖκου σοφία. αὐτ.

ἀγρός, πικραβολικῶς. αὐτ.—παροιμία περι ἀλλαγῆς δεσποτείας κτημάτων. αὐτ.

ἀγρυπνῆσαι καὶ λιτανεῖται, ἀρχαῖα τῆς Ἐκκλησίας ἔθ. 53, α'.—ἡ τοῦ πνεύματος ἀγρυπνία. αὐτ.—ἀγρυπνον ἡ ἀηδῶν. 82, β'.

ἀγρωστὸς ἐπὶ χέρσου ἀγροῦ. 66, β'.

ἀγύρται καὶ μητραγύρται. 53, α'.

ἀγωγή θεία. 54, α'.—ἀγωγής διαφορά. 54, β'.

ἀγῶνες, ἐν Ἑλλάδι. 54, β'.—ἀγῶνες ἐν προομιόις κουφότεροι. αὐτ.—ἀγωνία καὶ ἀγῶν ὁ τόπος. 55, α'.

ἀγωνία. ὁ ἀγωνιῶν νῆρι. 55, α'.

ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν τῆς ἀρετῆς τροφίμων, οὐ μὴν αὐτοῖς ἐπιδεικνύουσι. αὐτ.—οὔτε παραιτεῖσθαι δεῖ τοὺς ἀγῶνας, οὔτε ἐπιπηδᾶν πρὸς αὐτούς. αὐτ.—ἀγωνίζεσθαι ἐν τῷ παρόντι βίῳ. αὐτ.—ἀγωνισταὶ ἐπὶ τῶν θείων. αὐτ.—ἀγωνιστὰς ἐνδόξως ἀγωνιζομένους οὐκ ὀλοφύρτεον. 55, β'.—ἀγωνοθέτης. αὐτ.

ἀδάπανον τὸ Εὐαγγέλιον. 64, β'.—ἀδάπανον βοήθημα. 372, β'.

ἄδειν ἐν Ἐκκλησίαις ἄνευ ὀργάνων. 65, α'.—ὑπέρτονον ἄδειν. 74, α'.—ἔκτονον καὶ ἀπόχορδον ἄδειν. αὐτ.—ἵπποσύνην δεδαστά μὴ ἄδειν. παροιμία. 93, β'.—ἀηδῶν τὰ θήλεα οὐκ ἄδουσιν. 82, β'.

ἀδελφοποιεῖν. οὔτε ἡ Ἐκκλησία, οὔτε ὁ νόμος δέχεται τὰς λεγομένας συντεκνίας καὶ ἀδελφοποιίας. 65, β'.

ἀδελφός ἐστι καὶ ὁ ἀνὴρ ὁμοφύλος καὶ ὁμογνώμων. 66, α'.—ἀδελφαὶ ἡ Ἰουδαίων πληθύς, καὶ ἡ ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησία. 65, β'.—ἀδελφοὶ Χριστοῦ οἱ ἀπόστολοι. αὐτ.—ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους οἱ χριστιανοί. 66, α'.—ἀδελφῶν ἐμαρτήματα μὴ δημοσιεύειν. 183, β'.—ἀδελφοῦ ἄπαιδος γυνὴ καθ' Ἑβραίους. 66, β'.

ἄδηλα πρὸς καιρὸν καὶ ἄδηλα φύσει. αὐτ.

ἀδημονίας ὀρισμός. 67, α'.

ἀδηφαγίας ἐπακόλουθα. 70, α'.

ἀδιαίρετα καὶ ἄτομα. αὐτ.

ἀδιανόητον τὸν αἰτίον τινος μεταγενέστερον λέγειν τῆς ἐκείνου γενέσεως. αὐτ.

ἀδιαπτῶτως φυλάττεσθαι τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. 70, β'.

ἀδικεῖν κακόν, κάκιον δὲ τὸ ἀδίκως ψηφίζεσθαι. 71, β'.—οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀδικεῖν, καὶ τὸ μὴ εἰδέναι φέρειν ἀδικούμενον. αὐτ.—καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλο-

γεῖται» τί ἐστίν. αὐτ. 191, β'.—τὸν ἑαυτὸν μὴ ἀδικοῦντα οὐδεὶς παραβλάψαι δύναται. 72, α'. 73, α'.—ὁ ἀδικῶν μάλιστα ἑαυτὸν ἀδικεῖ. 72, β'.—οὐκ ἔξεστιν ἄπιστον ἀδικεῖν. αὐτ.—ἀδικίαν φέρειν μεῖζον τοῦ εὖ ποιεῖν. 73, β'.—ἀδικίας ἀρχεῖν θηρίων χαλεπώτερον. αὐτ.—ὁ ἀδίκως τι πάσχων μετ' εὐχαριστίας ἵσος ἐστὶ τῷ διὰ Θεὸν ταῦτα πάσχοντι. 75, β'.

ἀδικος· τοῖς ἀδίκους ἡ δίκη χρεωστεῖ τὴν δικαίαν τιμωρίαν, εἴπερ μὴ μέλλει ἀδικος εἶναι. 74, β'.—ἀδικον κέρδος τὰ πάθη τῆς ψυχῆς. 73, β'.—ἀδικον αἵτησιν οὐ χρὴ εἰς πέρας ἄγειν. 75, α'.—μηδεὶς ἀδικῶν ἀπολαυέτω συνηγορίας, καὶ οἰκειότατος ἤ. 75, β'.—πᾶς ἀδικῶν εἰς ἀπολογίαν ἔτοιμος. 400, α'.—οἱ τοὺς ὑποδεστέρους καταδυναστεύοντες ἀλληλοφάγοις ἰχθῦσιν ὅμοιοι. 167, β'.

ἀδόκητον οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων, τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν. 75, β'.

ἀδοξία δόξης ἀσφαλεστέρη. 76, α'.—ἡ ἔξωθεν δόξη τὴν ἔνδον ἀδοξίαν νευροῖ. αὐτ.

ἀδράστεια, καθ' ἣν οὐκ ἔστι διαδρᾶναι τὸν Θεόν. 76, α'-β'.—κατ' εὐφημισμὸν. 76, β'.

ἀδυνάτων μὴ ἐρᾶν. 77, α'.—παροιμίαι ἐπὶ ἀδυνάτων. 77, β'.

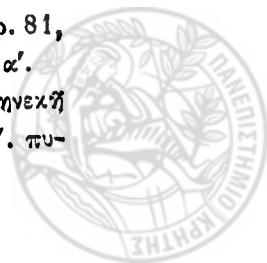
ἀδυτον τὸ κρυπτόν τῆς καρδίας ἡμῶν ταμεῖον. 77, β'.—ἀδυτα Ἑλλήνων. αὐτ.—ἀδυτα τοῦ Πνεύματος. 78, α'.

ἀετίτης λίθος. 79, α'.

ἀετοῦ μορφή τί ἐμφαίνει. 79, β'.—ἀετοὶ καὶ πτώμα. αὐτ.—ἀετὸς ὡς παράδειγμα μιμησεως πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων. αὐτ.—ἀετὸς ἀδικώτατος περὶ τὴν τῶν νεοσσῶν ἐκτροφήν. 80, α'.—ἀετὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων. αὐτ.—παροιμία. αὐτ.—ἀστερισμός. αὐτ.—μέρος ναοῦ, τὸ καὶ ἀέτωμα. αὐτ. ἀληγὲς πίνειν. 156, α'.

ἄζυμα, συμβολικῶς. 80, β'.—α' Ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων φάγεσαι» τί δηλοῖ. αὐτ.—τὸ ἄζυμον νεκρὸν ἐστίν. 81, α'.—ἄζυμος ἄρτος αὐτοσχέδιος. αὐτ.—ἄζυμον τὸ στατὶς ἀνέλαβον οἱ Ἑβραῖοι. 81, β'.—τίς ἦν ἡ πρώτη τῶν ἄζυμων ἡμέρη. αὐτ.—ἄρτον τέλειον παρέδωκεν ὁ Κύριος τοῖς μαθηταῖς ἐν τῷ μυστικῷ δεῖπνῳ. 81, α'.—τὰ ἄζυμα οὐκ ἄρτος τέλειος. 82, α'.

ἀήρ, ἀρχὴ τοῦ παντός. 82, β'.—διηνεχθῆ τροφήν τοῖς ἀναπνέουσι παρέχει. 83, α'. πυ-



κνότερος τοῦ αἰθέρος ἐστίν. αὐτ. — μυρία δεικνυσι τῆς τοῦ ἀέρος φύσεως τὸ μαλακὸν καὶ εὐεικτον. 83, α'. — β'. 84, α'. — πᾶσα σχεδὸν ἢ τοῦ ζῆν δύναμις καὶ ἢ τῶν αἰσθητηρίων ἐνέργεια ἐν τῷ ἀέρι τὴν ἰσχύον ἔχει. 83, β'. — ἡ Γραφή τὸν ἀέρα συνήθως οὐρανὸν λέγει. 84, α'. — ἀέρος καὶ ἀνέμων ὄρισμός. αὐτ. — ἀήρ, ἢ ἀορασία. 84, β'. 104 α'. — ἀέρα δέρειν παροιμία. 78, β'.

*ἀήουροι* μύρμηκες. 84, β'. — ἀήτης ἢ τοῦ ἀνέμου πνοή, καὶ ὁ ἄνεμος αὐτ.

*ἀθάνατοι*, περσικὸν τάγμα. 88, β'. — ἀθάνατος, κυρίως ὁ Θεός. αὐτ. ἀθάνατος ἢ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ. 98, β'. — ἀθάνατος καὶ ἢ τῶν δικαίων ἀπόλαυσις καὶ τῶν ἡμαρτηκότων ἢ κόλασις. 89, α'. — τῶν ἀθανάτων φροντίζειν πραγμάτων. 88, β'.

*ἄθει* ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. 90, α'.

*ἀθήρ* καὶ *ἀθερίζειν*. 94, α'. 90, α'.

*ἄθλιος* ὄντως, τίς. 94, β'.

*ἄθλος* καὶ *ἄθλον*. 94, α'.

*ἄθρον* γραμματικῶς. 95, α'. — τὸ μὴ πάλαι μελετηθὲν τῷ λογισμῷ, τῷ ἀθρόως συμβαίνειν ἐξίστησιν. 75, β'.

*ἀθυμεῖν*. φίλον πως τοῖς ἀθυμοῦσι τὸ ἀμικτον καὶ φιλήρημον. 95, α'. — ἀθυμία χαλεπωτέρα δαίμονος. αὐτ. ἔχει καὶ τι χρήσιμον. αὐτ. — τὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν τεκμηριοῦ. αὐτ.

*ἀθυρόγλωσσοι*, ἀθύρωτα στόματα. 95, β'. 309, α'.

*αἰά*; ὁ ὄν, ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀνέκφραστον παρ' Ἑβραίοις. 96, α'. — τετραγράμματος. 96, β'. 97, α', — ὀνόματα, δι' ὧν παρ' Ἑβραίοις ὀνομάζεται ὁ Θεός. 96, β'. — τὸ ἀρχιερέως μέτωπον ἐκόσμη. 97, α'.

*αἰγείων* κρεῶν χυμός. 97, β'.

*αἰγεῖρος* Ἀθήνησιν. ἢ ἀπ' αἰγείου θεά. αὐτ. *αἰγίλιψ* πέτρα. αὐτ.

*αἰγυπτιάζειν*. αἰγυπτιάσαι τὴν χροάν. 98, α'. — ἢ παρ' Αἰγυπτίους παιδεύσις. 98, β'. — Αἰγυπτίων ἱεραρχίας τάξις. αὐτ. — Αἰγύπτιοι πρῶτοι ἀθάνατον εἶπον τὴν ψυχὴν. αὐτ. — Αἰγυπτος, μεταφορικῶς. 100, β'. — νόμος περὶ βασιλείας ἐν Αἰγύπτῳ. 101, α'-β'. — πρῶτοι θεοὶ οἱ ἄρχοντες. 101, β'. — ἐν Αἰγύπτῳ τοὺς θεοὺς ὕμνουσι διὰ τῶν επτὰ φωνηέντων. 102, α'. — οἱ κατ' Αἰγυπτον παιδευθέντες. 102, β'.

*αἰθλιον*. ὄρισμός. 102, β'.

*αἰθρις* καὶ *αἰθρεία*. 103, α'.

*αἰδώς*. 103, α'. — κιδούς, ἔδρα. παροιμία. αὐτ. — αἰδώς καὶ νέμεις. αὐτ. — αἰδώς ὄπλον ἰσχυρὸν τοῖς ἀνθρώποις πρὸς τὴν τῆς ἀμαρτίας ἀποφυγὴν. αὐτ. — αἰδοῦς καὶ αἰσχύνης ὄρισμός. 103, β'. 125, β'. σημ. — αἰδοῦς καὶ αἰσχύνης σημεῖα ἐπὶ τοῦ προσώπου. 103, β'. — αἰσχύνη καὶ αἰδώς. 127, α'. — τὴν αἰδῶ ἀποξύνει τῶν μετώπων. 297, β'.

*αἰζός*, ὁ νεανίας. 104, α'.

*αἰθήρ*. τὸν αἰθέρα ἄυλον ἔφασκον οἱ περὶ τὸν Ἀριστοτέλη, καὶ πέμπτον στοιχεῖον. 104, α'.

*αἰθοῦς* οἶνος. 105, α'. — *αἰθραγος*. αὐτ.

*αἰθηρηγέτης*. αὐτ. — *αἰθυια* ἢ Ἀθηνα. αὐτ.

*αἰθων*. αὐτ. — *αἰλιος*. αὐτ.

*αἶμα* πρωτόγονον ἐν ἀνθρώπῳ. 105, β'. 106, α'. — αἶμα καὶ γάλα. 106, α'. — τοῦ αἵματος ἢ φύσις ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις καὶ ἐν τῇ λογικῇ φύσει. αὐτ. — ὄπερ ἀνθρώπῳ ἢ ψυχῇ, τοῦτο τοῖς ἀλόγοις τὸ αἶμα. αὐτ. — ζωῆς τύπος τὸ αἶμα. 107, α'. — ἔναιμα ζωῶ θερμότερα τῶν ἀναίμων. 107, β'. — αἶμα Χριστοῦ. 106, β'. — Αἶμα καὶ ὕδωρ πῶς νοητέον. 107, α'. — αἶμα σταφυλῆς τροπικῶς. 105, β'. — αἶμακτος πηγὴ παρὰ Συβαρίταις. 107, α'.

*αἶμασιά*. αὐτ. — *αἰμογόρκτον*. 107, β'.

*αἰμύλιοι* λόγοι. αὐτ. — *αἰμώσια* σῦκα. αὐτ. *αἰρά*, κατὰ τὴν Σύρων φωνήν. αὐτ.

*αἰραρέτη*, αἰνόπαρις. αὐτ.

*αἰκεις*, ὠδή, ὕμνος, προσευχὴ, ψαλμός τί διαφέρουσιν. 108, β'.

*αἰνιγμα*, ἐκ τοῦ αἶνος, ὁ συμβολικὸς λόγος. 109, α'. — αἰνιγμα καὶ παραβολὴ τί διαφέρουσιν. 108, β'. — αἰνιγμα περὶ αἰδοῦς. 103 β'.

*αἰξ οὐρανία*. παροιμία. 109, β'. — αἰγῶν ἡλικίας ὀνομασία. αὐτ.

*αἰξωκεύεσθαι*. 110, α'. 98, α'.

*αἶρα*, καὶ ὅσα νόθα σπέρματα τὰ ἐν τῇ Γραφῇ *ζιζάνια*. 110, α'.

*αἶρε* αὐτόν. ἐρμηνεία. 110, α'-β'.

*αἶρειαρχεῖν* ἐκ τοῦ ἀρχαιρεσιάζειν. 111, α'.

*αἶρεις*. ὁ εἰς αἶρεις ὑποπεσὼν ἔρημος Θεοῦ. 111, α'. — αἶρεις τί ἐστίν. 113, β'. — αἰ αἶρέσεις διὰ τοὺς δοκίμους. 111, β'. 118, α'. — στανεφύησαν τῷ γονίμῳ πυρῷ. 114, α'. — αἰ αἶρέσεις διακρίνονται τῶν σχισμάτων καὶ τῶν πκρατυναγωγῶν. 115, α'. 122, α'. \* 397, α'. — πᾶσα αἶρεις ψεύδεται, μὴ λαβοῦτα Πνεῦμα

ἄγιον. 117, α'.—πόρνη ἐστὶν ἡ αἵρεσις. αὐτ.  
—αἱ αἵρέσεις καὶ πρὸς ἑαυτὰς καὶ πρὸς τὴν  
ἀλήθειαν διαφωνοῦσιν. 129, α'.

αἰρεταὶ πράξεις. 142, α'.—αἰρετὸν ὄνομα  
καλόν. 123, α'.—πρὸ τῶν αἰσχυρῶν αἰρετέον  
τὰ λυπηρά. 142 α'.

αἰσθησις. αἰσθήσεων ἀγνισμός. 123, α'. —  
αἰσθήσεις θεῖαι. 123, β'. — αἰσθήσεις πρὸς  
τοῖς ἀγγέλοις. αὐτ.—αἰσθητόν, αἰσθητήρ, **■**,  
αἰσθητικόν. 124, α'. — αἰσθητὰ καὶ νοητά.  
124, β'. — τὰ αἰσθητήρια ἡμῶν πῶς γεγυ-  
μνασμένα γίνεταί. 223, β'.—αἰσθησις, ὄρασις  
καὶ φωτισμός. 291, β'.

αἰσιμον καὶ αἰσουλор. 125, α'.

αἰσιμοῦν καὶ ἀναισιμοῦν. 233, β'.

αἰσυμῆν, αἰσυμνητήρ. αὐτ.

αἰσχυρόν. μόνον τρώντι αἰσχυρόν ἢ κακία.  
125, β'. — τὸ αἰσχυρόν οὐκ ἐν τοῖς ὀνόματιν,  
ἀλλ' ἐν τῇ παραλόγῳ χρήσει ἐνθεωρεῖται. αὐτ.  
—ὁ αἰσχυρὸς φθεγγόμενος ἐκπῶτον πρῶτον καθυ-  
βρίζει. αὐτ.—αἰσχυρόν μετὰ πάντων συμπρατ-  
τόντων, καλὸν ἄνευ μηδὲ ἐνὸς ἐραστοῦ. 126,  
β'. — ὁδὸς ἐπ' ἀναισχυρντίαν ἢ αἰσχυρολογία,  
καὶ τέλος ἀμφοῖν ἢ αἰσχυροεργία. αὐτ.—αἰσχυρόν  
ἢ δεινὸν ὑπαμένειν διὰ μετρίον καλόν. 141, β'.

αἰσχύνην, ἀντίκειται τῷ καλλύνειν. 127, α'.  
—αἰσχύνεσθαι, δεύτερον ἀγαθόν. αὐτ.

αἰσώπειον ἄχθος. παροιμία. 127, β'.

αἰτεῖν καὶ ἀπαιτεῖν. αὐτ.—αἰτεῖν τὰ μὴ  
πρέποντα. αὐτ.—τὰ αἰτήματα πῶς χορηγεῖ ὁ  
Θεός. 128, α'.

αἰτίαι κατ' Ἀριστοτέλη. 128, α'.—αἰτίαι  
τῆς τῶν παθῶν ἀποχῆς. 143, α'.—αἰτίαι τοῦ  
τίκτεσθαι σώματα νοσήμασι διαφόροις ὑποκεί-  
μενα. αὐτ.—αἰτία καὶ αἰτιατά. 128, β'.—  
αἴτιον πρῶτον εἷς καὶ μόνος ὁ Θεός. αὐτ.—  
ἀπολύτως αἴτιος. αὐτ.

αἰών, ἡ ἀνθρωπίνη ζωή. 129, α'.—αἱ περὶ  
αἰῶνων γνῶμαι τῶν αἰρετικῶν. 129, β'.—αἰ-  
ῶνος παρόντος καὶ μέλλοντος διαφορὰ. αὐτ.—  
αἰῶνες αἰῶνων. αὐτ.—ἐπὶ τοῦ ἀπείρου πότε  
λέγεται ἄναρχον, πότε ἀθάνατον, πότε αἰώ-  
νιον. 130, α'.\* 287, α'.—αἰὼν οὔτε χρόνος, οὔτε  
χρόνου τι μέρος. αὐτ.—αἰών, ἡ λέξις, πολύση-  
μον. αὐτ.—τὸν αἰῶνα τριχῶς λέγει ἡ Γραφή.  
130, β'.—αἰὼν νοητός. αὐτ.

ἀκαθαρσία νοός, ἀκαθαρσία ψυχῆς. 131, β'.  
—τὰ ζῶα οὐ παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν καθαρά

ἢ ἀκάθαρτα, ἀλλὰ παρὰ τὴν προαίρεσιν τῶν  
μετακαμβανόντων. αὐτ.—οὐδὲν ἀκάθαρτον, εἰ  
μὴ ἡ ἄμαρτία μόνη. αὐτ.

ἄκαιρον. ἄκαιρος εὖνοια οὐδὲν ἐχθρὸς δια-  
φέρει. 132, α'.—καὶ ἡ εὐεργασία καιροῦ ἀμοι-  
ρήσασα, καὶ τὸ ὄνομα ἀπόλλυσιν. αὐτ.—ἄκαι-  
ρος ἢ τοῦ Νόμου δικαιοσύνη. αὐτ.—ὁ Θεὸς  
πάντα δίδωσιν εἰς εὐκαιρον. αὐτ.

ἀκακία, διττῶς. 132, α'. — ἀκακος παντὶ  
λόγῳ πιστεύει. 132, β'.

ἀκαλαρ' εἰτης Ὀκεανός. 133, α'.

ἀκαλίγη θαλασσία. αὐτ.

ἀκάμας, πολύσημον. αὐτ.

ἄκανθαί. Οὐ γὰρ ἄκανθαί. παροιμιακῶς.  
133, α'.—ἄκανθα ἢ ἄμαρτία. αὐτ.

ἀκαπήλευτον τὴν πίστιν τηρεῖν. 228, β'.

ἀκαταθύμιον, ταυτὸ τῷ ἀποθύμιον. 133, β'.

ἀκατάληπτα τῷ ἀνθρώπῳ. 134, α'.—τί ἀ-  
κατάληπτον, τί ἀπρόσιτον. 265, β'.

ἄκατος. 135, α'.

ἀκερσοκόμης ὁ χρόνος. αὐτ.

ἀκηδία πασῶν τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων  
ἐπιδράττεται. 136, α'.

ἀκηράσιος, οἶνος. αὐτ.

ἀκκίζεται πᾶς ἄνθρωπος κατὰ τῶν δεομέ-  
νων αὐτοῦ. αὐτ.

ἀκοή. 137, α'.—ἀκοή ἀλμυρά.—ἀκοή ἀγα-  
θή. 137, β'. — ἀκοή καὶ ὄψις. αὐτ.—ἀκοὴν  
προθεραπεύει μέλλων κατηγορεῖν. αὐτ.—ἀκοῆς  
ἐστὶν. 138, α'.—ἀκοῆς κευστήρια. αὐτ.

ἀκουώνητος ὁ τῆς Παρθένου τόκος. 138, α'.

ἀκολασία κόλασιν ὠδίνει. αὐτ.—ἀκολασίη  
ἢ θυμὸς οὐκ ἀκούσια. 142, α'-β'.

ἀκολασταίνειν πολυειδῶς. αὐτ.—ὁ ἀκόλα-  
στος καταγέλαστος. 139, α'.—ἀκόλαστος  
ὄψις. αὐτ.—εὐεπίφοροι οἱ ἀκόλαστοι πρὸς τὴν  
ἀστέλγειαν. 138, α'.—ἀκολος. 139, α'.

ἀκολουθεῖν τῷ Σωτῆρι. αὐτ.—ἀκολουθίαι  
τῆς φύσεως τὰ σαρκὸς τέκνα. 139, β'.—ἀκο-  
λουθεῖ ἔρις καὶ φιλονεικία καὶ φθόνος ἐκ τῶν  
πειρωμένων διδάσκειν τὰ μὴ προσήκοντα. αὐτ.

ἀκούειν λόγου καὶ μὴ ὠφελεῖσθαι. 140, α'.  
—ἀκούσκι καὶ ἐνωτίσασθαι. αὐτ.—τὸ ἀκούειν  
ἐπὶ Θεοῦ. 141, α'.

ἀκούσιον, διττόν. 140, α'.—τὸ ἀκούσιον οὐ  
κρίνεται. αὐτ.—τὸ ἀκούσιον οὐ μόνιμον. 141,  
β'.—ἀκούσιον κατὰ βίαν, καὶ ἀκούσιον κατὰ  
ἄγνοιαν. αὐτ. 142, β'. — ὀρισμὸς τοῦ κατὰ



βίαν ἀκουσίου. 141, β'. 142, β'. — ἀκουσίων ἔργων οὐδείς ἔπαινος ἢ ψόγος. 142, α'. — τὸ ἀκούσιον λυπηρόν. αὐτ.

ἀκρασία πᾶν τὸ ὑπὲρ τὴν χρείαν. 143, α'. — ἀκρασίας καὶ δυσκρασίας γονέων ἐπακόλουθα. αὐτ. — ἀκρασία καὶ ἀσέλγεια. 131, α'.

ἀκράτεια καὶ ἀκρατον. 143, β'.

ἀκριβάσματα. αὐτ.

ἀκρίβεια ἐπὶ ἰδιωτισμῶν. αὐτ. — ἡ ἀκρίβεια οὐ πάντως γινώσκει τὸ ἀληθές. αὐτ.

ἀκριβολογία. 144, α'. τᾶνάπαλιν τῆς ἀκυρολογίας. 149, α'.

ἀκριβῶς, ταῦτὸ τῷ ἀληθῶς. 143, β'. 144, α'.

ἀκριδοφάγοι. 144, α'. — ἀκρίς, βοτάνη. — ἀκρίς καὶ βροῦχος. αὐτ.

ἀκρισία πολλὰ τῶν ἀμικρανομένων εἴωθεν ἐξεργάζεσθαι. 144, β'. — ἄκριτα φύλλα. — ἄκριτος τύμβος. αὐτ.

ἀκροάματα ἐκλύοντα τὸν τόνον τῆς ψυχῆς. 144, β'. — ἀκροάσεως τόκος. αὐτ.

ἀκροατῆς συνετός. 146, α'. — ἀκροατῆς φιλαλήθης. αὐτ. — ἀκροώμενοι. 147, α'-β'.

ἀκροβυστία καὶ περιτομή. 146, β'.

ἀκρόδρυα, ἀκρόθινα καὶ ἀκροθοῖγια. παροιμία. αὐτόθ.

ἀκρότητα, κατὰ τοὺς παλαιούς. 147, α'. — ἀκρότητας φεύγειν. 321, α'.

ἀκρωνυχία ὄρους. 148, α'.

ἀκταία, φόρημα. 148, α'.

ἀκτὴ ἀλφίτου, ἀκτὴ Δημήτερος. αὐτ.

ἀκτῆμοσύνην τίκει ἡ ἀγάπη. αὐτ. — ἀκτῆμων βίος. 148, β'.

ἀκτίνες κακίας. αὐτ. — ἀλάστρον. 149, α'.

ἀλαζών. ἐτυμολογία. 149, β'. — ὑψηλόφων, ἀλαζών, ὑπερῆφανος, τετυρωμένος. ὀρισμοί. αὐτ. — ἀλαζόνος καὶ ταπεινοῦ ἀντίθεσις. αὐτ.

— πῶθεν τίκεται ἡ ἀλαζονεία. 150, α'. — ἀλαζών τίς ἐστίν. αὐτ. — ἕτερον ἀλαζονεία, καὶ ἕτερον μεγαλοψυχία. αὐτ. — ὑβριστῆς δ ἀλαζών. 150, β'. — ἀλαζόνες καὶ ἀτάσθαλοι. 73, β'.

— ἀλαζονευόμενοι. 265, β'.

ἀλαλαγμός καὶ ἀλαλητός. 150, β'.

ἀλάνθαστρον μόνον τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀνήκει, οὐδενὶ δ' ἄλλῳ, οὐδ' αὐτοῖς τοῖς Ἀποστόλοις. 151, α'.

ἀλάστωρ, καταχρηστικῶς. 152, α'. — Ζεὺς ἀλάστωρ. αὐτ. — ἀλάστωρ δ' Ἀντίχριστος. αὐτ.

ἀλγεῖν καὶ χαίρειν ἄμα. 152, α'.

ἀλγηδῶν καὶ ἡδονῆ, οὐδέτερον κακόν. 152, β'. — ὅτι χρήσιμος ἡ ἀλγηδών. αὐτ. 244, β'.

ἄλειαρ, ἄλειφαρ καὶ ἀλειφατίτης. 152, β'.

ἀλείφειν πρὸς τιμὴν καὶ ἀρετὴν, καθ' Ὀμηρον. αὐτ. οἱ πρὸς εὐστέβειαν ἀλείφοντες. 153, α'. — ἀλεκτρῶν. 153, α'. — ἀλέκτωρ, ὁ ὄρνις, ὁ αὐλός, ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. 153, β'.

ἀλεξάνεμος χλαῖνα. 157, β'.

ἄλεξικακος. 157, α'. — ἀλεξικακοὶ καὶ ἰατροὶ οἱ ἄγιοι. 158, α'. ἀλεξικακοὶ δαίμονες. αὐτ.

ἀλεξίλογα γράμματα. αὐτ.

ἄλες, οἱ θεοὶ λόγοι. 151, α'-β'. — ἄλες συμβολικῶς. 151, β'. — ἄλες ἐν ταῖς τῶν ξενίων καταρχαῖς. αὐτ. — οἱ κοινοὶ ἄλες. παροιμία. 152, α'. — ἄλες, μεταφορικῶς. αὐτ. — ἄλῶν κοινωνοῦντες. 171, α'. — ἄλός Διαθήκη αἰωνία. 170, α'.

\* Ἄλεφ ἐξ οὗ τὸ Ἄλφα, ἐξ Ἑβραϊδος παρηρέχθη εἰς τὴν Ἑλληνίδα. αὐτ.

Ἀλήθεια, οὐκ ἐν τῇ σοφιστικῇ τέχνῃ. 74, α'-β'. — ἡ ἀλήθεια δύσκολος καὶ δύσεργος. 111, β'. — πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ οἱ δεινότατοι λέγειν ἀποδύσασθαι ὀκνοῦσιν. 377, α'. — ἡ ἀλήθεια οὐκ ἐν τῷ μετατιθέναι τὰ σημαίνόμενα εὐρίσκειται. 112, β'. — οὐ χρὴ μοιχεύειν τὴν ἀλήθειαν. 113, β'. — ἀληθείας προφήτης. 158, β'. — οἱ ἀλήθειαν ἀφ' ἐαυτῶν ζητήσαντες γινώσκοντες. αὐτ. — ὅπερ ὀφθαλμὸς τῷ σώματι, τοῦτο τῆς ἀληθείας ἡ γνῶσις ταῖς ψυχαῖς. 322, β'. — ἀληθείας καὶ ἔθους διαφορὰ. 159, α'. — παντὶ δόγματι ἀληθείας ἐχομένῳ παραφύεται τι ψεῦδος. αὐτ. — ἡ ἀλήθεια πῶθεν, κατὰ τοὺς αἰρετικούς. ἡ ἡδυπάθεια ἀπάγει τῆς ἀληθείας. αὐτ. — χρόνῳ καὶ πόνῳ τὰ ληθές ἐκλάμπει. 159, β'. — ἕτερον στοχασμὸς ἀληθείας, ἕτερον ἡ ἀλήθεια. αὐτ. — τὸ ἀληθές ἐν, τὸ δὲ ψεῦδος πολυσχιδές. αὐτ. — ἡ ἀλήθεια πᾶσαν σοφιστικὴν πιθανολογίαν ἐλέγχει. 160, α'. — ἀρχὴ μεγάλης ἀρετῆς ἡ ἀλήθεια. αὐτ. — δύσκολος τῆς ἀληθείας ἡ κτῆσις. αὐτ. — ἐκ μιμήσεως ἀλήθεια οὐ διδάσκεται. αὐτ. — οὐ τὰς ἐκ μέρους ἀληθείας, καθ' ὧν ἡ ἀλήθεια κατηγορεῖται, ἀλλ' αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν πολυπραγμονητέον. 160, β'. — δύο εἰσὶν ἰδέαι τῆς ἀληθείας. αὐτ. — ἀληθῶν καὶ ψευδῶν κριτήριον. αὐτ. — ἀληθείας ἐραστὴ δεῖ ψυχικῆς εὐτονίας. αὐτ. — αἶε τῆς ἀληθείας τὸ κράτος, καὶ παρ' ὀλίγοις. 161, α'. — τῆς ἀληθείας ἡ δύναμις. 161, β'. — ἀληθεύειν

ἐν παντί. 162, α'. — παραχαράχεται τῆς ἀληθείας. αὐτ. — σοφὸν τ' ἀληθές, καὶ ἀπλοῦν ὄν. αὐτ. — οὐδὲν τῆς ἀληθείας σαφέστερον, οὐδ' ἀπλούστερον, οὐδ' ἰσχυρότερον. αὐτ. ὁ ἀληθεύων καὶ ἠττώμενος νενίκηκεν, ὁ δ' ἀπάτη κρατήσας, καὶ νενικηκώς ἠττηται. αὐτ. — ἡ ἀλήθεια γυμνὴ πρόκειται. — ἐξιώκτητονχρῆμα τοῖς σωφρονοῦσιν. αὐτ. — οὐ καταλαμβάνει ψευδός ποτε τὴν ἀλήθειαν. 162, β'. — ἰσχυρὸν τ' ἀληθές καὶ σιγώμενον. αὐτ. — πάντων ἰσχυρότατον. αὐτ. — μεῖζον ἀληθείας οὐδέν. 163, α'. — ἡ ἀλήθεια πάσας τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας κοσμεῖ. αὐτ. — τὴν ἀλήθειαν οὐδὲν λωβᾶται ἢ ἄγνοια κομψείας ῥημάτων καὶ ὀνομάτων. 164, α'. — ἀσχημάτιστος ἡ ἀλήθεια. 393, α'. — ἄμεινον παρὰ ἰδιώτου τ' ἀληθές, ἢ παρὰ σοφιστοῦ τὸ ψεῦδος μαθεῖν. 163, α'. — τὴν ἀλήθειαν ἡ Γραφή πεζῶ λόγῳ ἠρμήνευσεν. αὐτ. — ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἀληθείας ἐκπίπτων εἰς αἰσχρὸν καταστρέψει τέλος. 162, β'. — οἱ ἐθελοκωφοῦντες τῷ τῆς ἀληθείας λόγῳ. 163, α'. — οἱ τὴν ἀλήθειαν κρύπτοντες ἕνεκα ποιημάτων λόγων. 163, β'. — εὐάρεστον Θεῷ τὸ παντὸς προτιθέσθαι τὴν ἀλήθειαν. αὐτ. — οὐκ ἐν λέξεσιν ἡμῖν, ἀλλ' ἐν πράγμασιν ἡ ἀλήθεια. 164, α'. — ἀληθείας καὶ ἀποδείξεως ὄρος. 166, β'. — πᾶν τὸ παρὰ τὴν ἀλήθειαν ψευδός ἐστίν. 207, α'. — ἀλήθειαι ἐν συμβόλοις καὶ αἰνίγμασιν. 161, α'. — ἀλήθειαι τυπικαί. 164, α'. — ἀληθές σημεῖον. αὐτ. — ἀληθινοὶ προσκυνηταί. 164, β'.

ἀληκτα κτήματα. 164, β'.

ἀληλεσμένον βίον ζῆν· παροιμία. 164, β'. 133, α'.

ἀλίσστον ὀδύρεσθαι. 164, β'.

ἀλίβας οἶνος. 165, α'.

ἀλιευτικὴ ἀπλότης. 165, α'. — οἱ ἀλιευτικοὶ σολοικισμοὶ τοὺς ἀττικοὺς κατέλυτον συλλογισμούς. αὐτ.

ἀλις δρυός. παροιμία. αὐτ. 133, α'.

ἀλίσπαρτοι, παρὰ τοῖς κωμικοῖς. αὐτ.

ἀλιτήμων, ἀλιτήριος. 165, α'.

ἀλιῶσαι βέλος. αὐτ.

ἀλληγορία, ἡ ἀναγωγική. 166, α'. — ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία τῆς οὐρανίους ἄστροις καὶ ψάμμῳ θαλαττία παρεικάσεως τοῦ σπέρματος τοῦ Ἄβραάμ. 7, α'. — ἀλληγορίαι τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. 166, α'. — ἐν τῇ ἀλληγορίᾳ τῆς

μέσης ἔχεσθαι ὁδοῦ. 166, β'. — ἀλληγορία καὶ τροπολογία. αὐτ. — ἀλληγορουμένη θεολογία. 166, α'.

Ἀλληλοῦσα. πῶς ἐρμηνεύεται. 167, α'. — ἐν Ῥώμῃ ἀπαξ τοῦ ἔτους ψάλλουσι τὸ ἀλληλοῦσα. 167, β'.

ἀλλοίωσις, τί ἐστίν; 168, α'. — τροπῆς καὶ ἀλλοιώσεως κρείττων ἡ θεία φύσις. αὐτ.

ἄλλος, ἐπὶ τῶν δημοσίων λέγεται. 168, β'.

ἀλλότριοι, κατὰ τὸν ψαλμῶδόν. αὐτ. — ἀλλοτρίαις γνάθοις γελᾶν. 169, α'.

ἀλλοτρίωσις ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἢ τῆς ἀμαρτίας ἐργασίη. αὐτ. 180, α'.

ἀλλόφυλοι καθ' Ἑλληνας. 169, α'.

ἄλλως ἐπὶ τῶν μὴ κατὰ γνώμην συμβαινόντων. αὐτ.

ἀλογία καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπομάχεσθαι. 169, β'. — ἡ ἀλογία φιλεῖ ἀνδρίζεσθαι. 172, α'.

ἀλογος φύσει. 169, β'. — ἄλογα ζῶα ἐπινοητικὰ τῆς ἰδίης αὐτῶν σωτηρίας. αὐτ. — ἄλογα πάθη πόθεν ἔχει τὰς ἀφορμάς. 170, α'.

ἀλουργίς, ἐν Τύρῳ εὑρέθη. αὐτ.

ἄλσος. αὐτ — ἀλύειν, ἄλσος. αὐτ. 170, β'.

ἄλφα σημάζει ἀρχήν. 1, α'. 170, β'.

ἀλφιτόχρως, κατὰ σκῶμμα. 171, α'.

ἀλῶναι καὶ ὑποπτευθῆναι. αὐτ.

ἀλώρητα ἀνδράποδα. αὐτ.

ἀλώπηξ, παγιδεύουσα τὰ πτηνά. αὐτ.

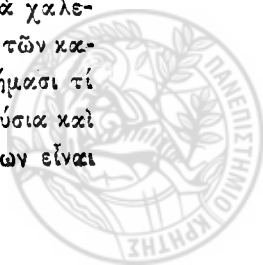
Ἀμαζόνες χρῶνται χελώναις κλπ. 171, β'. ἀμάθεια, τὸ ἐρευνᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν Θεόν. αὐτ. — ἀμαθίη μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας. 172, α'.

Ἀμαθίας κέρως καὶ τῷ λογίῳ Ἐρμῆ καὶ τῷ Ἀχελῷῳ ποταμῶ οἱ ποιηταὶ ἐγχειρίζουσιν. 172, α'.

ἄμαξα, ἀσροθέτημα. τὰ ἐξ ἀμάξης. 173, α'.

ἀμαρτεῖν τί λέγεται; αὐτ.

ἀμάρτημα· πᾶν τὸ παρὰ τὸν ὁρθὸν λόγον ἀμάρτημά ἐστίν. 11, α'. 174, α'. — ἀμάρτημα, ἀδίκημα, ἀτύχημα. ὀρισμός. 141, α'. — φεύγειν χρῆ τῶν ἀμαρτημάτων τὴν πεῖραν. 173, β'. — ἀμαρτήματα τοῦ λογιστικοῦ, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ τοῦ θυμοειδοῦς. 182, α'. — τίνα τὰ χαλεπώτερα. αὐτ. — ἀμαρτήματα πάντων τῶν κακῶν αἷτια. 182, β'. — ἐν τοῖς ἀμαρτήμασι τί ζητεῖται. 184, α'. — ἀμαρτήματα ἐκούσια καὶ ἀκούσια. 191, α'-β'. — τῶν δακούντων εἶναι



ἀμωρημάτων συγγνώμην παρεῖχεν ὁ Νόμος. 190, α'. — ὁ ἀμωρητῶν ἐπὶ προσδοκίᾳ μετανοίας οὐκ ἀξιούται μετανοίας. 173, β'. ἀμωρητάνειν κρύφα. 174, β'. πᾶς ὁ ἀμωρητῶν ἑαυτὸν χειρόνα ἀποφαίνει καὶ ἀτιμότερον. 174, β'. — τὸ μηδὲν ἐξ ἀμωρητάνειν Θεοῦ μόνου ἔδιδον. 175, β'. 180, β'. 191, α'. — ἀμωρητάνειν ἀνθρώπινον, ἐν ἀμωρητίαις δὲ μένειν σατανικόν. 187, α'. — οἱ ἀμωρητάνοντες τέκνα τοῦ διαβόλου εἰσὶν. 177, β'. ἀμωρητάνειν πέφυκεν ὁ κατὰ τὴν αὐθαίρετον προαίρεσιν ἐνεργῶν. 174, α'. — ὁ ἀμωρητῶν δίδωσι τόπον τῷ διαβόλῳ. 179, α'.

ἀμωρητία τί ἐστίν; 173, α' 186, β'. 187, α'. 311, α'. — ἀμωρητία καὶ πλημμέλεια. 173, α'. — ἀμωρητία ὀνομάζεται πᾶσα κακία. 181, α'. — ἡ ἀμωρητία ἀπίστησιν ἡμῶν τὸν φύλακα τῆς ζωῆς ἡμῶν ἄγγελον. 30, α'. — ἀμωρητία προπατορικῆ. 56, α' β'. 175, α'. 185, β'. 188, α'. 191, β'. — τῆς ἀμωρητίας ἡ ἐνέργεια οὐ φυσική. 57, α'. — ἀμωρητία θάνατος ψυχῆς. 175, α'. — ἡ ἀμωρητία τὸ πρωτότοκον ἐστίν ἔκγονον τοῦ ἀρχεκάκου διαδόμου. 179, α'. — ὠδίνες θανάτου ἡ ἀμωρητία. 179, β'. — δεινὸν ἡ ἀμωρητία, κακὸν αὐτεξούσιον, βλάστημα προαιρέσεως. 181, β'.\* 305, β'. — λοιμός. 182, α'. — βάρβαρος ἡ ἀμωρητία. 185, α'. — ἀληθῆς δουλεία. 186, β'. — ἀμωρητίξ οὐκ ἐξ ἀφῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ θέας. 175, α'. — ἀρχαὶ πάσης ἀμωρητίας δύο. 176, α'. — δύο καὶ αἱ παιδεῖται. αὐτ. — μερικαὶ τινες παιδεῖται. αὐτ. — πηγὴ πάσης ἀμωρητίας. 177, β'. 181, β'. — τέλος ἀμωρητίας ὁ θάνατος. 180, α'. — ἀμωρητία κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ διάνοιαν. 177, β'. — ἀμωρητία μετανοίας ἀνεπίδεκτος. 178, β'. — ἀμωρητία βαρύτερα πασῶν. 178, α'. — τὸ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον συγχωρεῖ ἀμωρητίας. 178, β'. — ἡ ἀμωρητία, ὡς σπινθήρ, παροραθεῖτα, μέγα κακὸν ἐπιφέρει. 181, α'. — ἀμωρητίας εἰσὶ καρποὶ τὰ οἰκεῖα κακά. 183, β'. — ἀμωρητίας βλανεῖον. 185, β'. — ἀμωρητίας ἴσσις μία. 191, α'. — ἀμωρητίας ἀρχὴ καὶ τέλος. 191, β'. — ἀμωρητίξ πατέρων ἐπὶ τέκνα. 178, α'. — αἱ ἀμωρητίαι ταῖς ψυχαῖς παρέπονται, ὡς περ ἡ σκιά τῷ σώματι. 180, α'. — ἀμωρητίαι ἀγίων διὰ τί ἐγράφησαν. 42, β'.

ἀμωρητωλός. οἱ ὑπὸ τὴν Κ. Διαθήκην ἀμωρητάνοντες βαρύτερον τῶν ὑπὸ τὸν Νόμον τιμωροῦνται. 187, α'. 190, α'. — ἀμωρητωλοὶ ταῦ-

τὰ ἀμωρητήσαντες οὐ ταῦτὰ τιμωροῦνται. αὐτ. — ἀμωρητωλὸς εὐδαιμόνως ζῶν οἴκτου ἀξίος αὐτ. — ἀμωρητωλοὶ ὑπὸ τῆς ἐξέως κωλύοντα τοῦ μετανοεῖν. 187, β'. — ἀμωρητωλοῖς ἔθος μισεῖν τοὺς δικαίους. 182, α'. — προφάσεις τοῦ μισεῖν. 179, α'.

ἀμβλίσκειν, ἐπὶ γυναικός. 192, α'.  
ἀμβροσία. αὐτ. — ἀμβων, πολύσημον. 192, β'.  
ἀμέθυστος λίθος. αὐτ.  
ἀμείβεσθαι ἐν κελοῖς συμπράττοντα, οὐκ ἐν κακοῖς. 196, α'.

ἀμελεῖν. παροιμία. 192, β'.  
ἀμελεῖν τοῦ ἀμελῶς βιοῦντος μακρὸν σεναντόν, κἄν ὄνομα μέγα κέκτηται. 138, β'. — οὐ χρὴ ἀμελεῖν πράττειν τὰ βέλτιστα. παράδειγμα οἱ ἐν ἀξιώμασιν. 192, β'. 193, α'. — μὴ ἀμελῶμεν τῶν συνοικούντων ἡμῖν. 211, β'.  
ἀμετάληπτοι λέξεις. 193, β'.

ἀμετρία. 132, α'. — κόσμου λύπης ἀμετρία τὸν θάνατον οἶδεν ἐπάγειν. 193, β'.

ἀμῆν, τῇ ἑβραϊδῷ φωνῇ τὸ Γένοιτο δηλοῦ. — ἐπισφράγισμα. 193, β'.

ἀμῆτος καὶ ἀμῆτός. 194, α'. — ἀμῆλλα ἐν ἀμίλλαις πονηραῖς ἀθλιώτερος ὁ νικήσας. αὐτ.  
ἀμωρητικὸν ἄλας τὸ ἀπ' Αἰγύπτου ἐξαίρετον τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν. 195, α'.

ἀμωρητικὸν εἶναι τὸν χριστιανὸν διδάσκει ὁ Πυθῶν. 71, α'. 195, α'.

ἀμωρητεία κακῶν ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης. 195, α'.

ἀμωρητὸς ὁ τοῦ Πάσχα τύπος ἦν τοῦ Χριστοῦ. 195, α' β'. — διὰ τί πρὸς ἐσπέραν ἐθύετο αὐτ.

ἀμωρητοί, οἱ ῥήτορες, καὶ οἱ τὸ δημόσιον ἐκμυζῶντες. 196, α'.

ἀμωρητῆ, κατὰ γλῶσσαν, ἡ πορφύρα. αὐτ.

ἀμωρητία ἐν ἀρετῇ, κάλλος ἐν κακίᾳ. αὐτ.

ἀμωρητὸς ξυστάς, στοιχάς, κλπ. 196, β'.

ἀμωρητῶν, ἀλληγορικῶς. αὐτ. — ἡμεῖς Ἄναρχοῖδος δόξα περὶ αὐτῆς. 197, α'. — διάταγμα Δομετιανοῦ αὐτοκράτορος περὶ ἀμωρητῶν. αὐτ.

ἀμωρηταὶ πικραὶ εἰς γλυκὺν μεταβάλλουσαι τὸν καρπὸν προτροπῇ τοῖς ἐν κακίᾳ διαγούσιν. 197, α' β'. 113, α'.

ἀμωρητοὶ οὐδεὶς τῶν ἀμωρητῶν τοῖμα λέγειν τὸ «Πάτερ ἡμῶν». 197, β'. — ἔδει πάντας τῶν καλῶν μὴ ἀμωρητῶν τυγχάνειν. 205, α'.

ἀμωρητεῖν. τὸ ἀδικηθῆναι μὴ ἀμωρητεῖν θεῶν, τὸ δὲ μετρίως, ἀνθρώπινον, τὸ δὲ ἀμέτρως, διαβολικόν. 71, β'. 198, α'. — ἀ-



μύνεσθαι χριστιανὸς ἀλλότριον. 198, α'.

ἀμφιβαίνουσαι φλέβες. αὐτ.

ἀμφιβολία. ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις νικάτω τὸ φιλόνηθρον. 198, α'.—ἐν ἀμφιβόλῳ ἄμεινον καὶ τοὺς ἀναξιότους εὖ ποιεῖν, ἢ φυλασσόμενος τοὺς ἡσσαν ἀγαθοὺς μηδὲ τοῖς σπουδαίοις περιπεσεῖν. 19, β'.—ἀμφιβολία λόγου. 198, β'.

ἀμφιπολος καὶ πρόσπολος. 199, α'.—ἀμφιπολεῖν καὶ μὴ φιλονεικεῖν. αὐτ.—ἀμφισβήτησις, κρίσις, βίασμος, ὄρος, κύρος, ἔργα. αὐτ.

ἀμφισχοί καὶ ἄσχοιοι. 199, β'.

ἀμφιφῶντες; πλακοῦντες. αὐτ.

ἀμφορεύς καὶ ἀμφῶτις. 199, β'.

ἄμωτες, ἐξοχαί τινες τοῦ σώματος, κωλύουσαι τὰς ἐξαρθρώσεις. 200, α'.

οἱ ἀναβαλλόμενοι πράξει τὰ δέοντα. 200, β'.

ἀναβολή, πολύσημον. αὐτ.

ἀναγέννησις. αὐτ.—κύειν καὶ ἀναγεννηῖσαι, κατὰ Πλάτων. 201, β'.

ἀναγινώσκειν καὶ ἐπιγινώσκειν. αὐτ.

ἀναγκάζειν, οἰκονομικῶς. 201, β'.

ἀναγκαία τύχη. 202, α'.—τῶν ἀναγκαίων αἰ κτήσεις καὶ αἰ χρήσεις τὴν παρά τὸ μέτρον ποσότητα ἔχουσι βλαβεράν. αὐτ.

ἀναγνάμψαι δεσμόν. 102, β'.

ἡ ἀνάγνωσις τῶν θείων Γραφῶν καθήκον τοῦ χριστιανοῦ. 202, β'.—ὄργανον σωτηρίας. 207, β'.—γενεῶν τὸ ψυχικὸν κάλλος. 208, α'.—κεχερωμένη γῆ δημοῖα ἢ ψυχὴ τοῦ μὴ ἀναγινώσκοντος τὰς Γραφάς. αὐτ.—εὐδῖος λιμὴν τῶν Γραφῶν ἢ ἀνάγνωσις. 209, α'.—εὐσεβείας ἐπίγνωσις. 210, β'.—παρὰδεισου τερπνοτέρα. 212, α'.—224, α'.—λειμῶν εὐκνήθη. 212, α'.—πᾶσιν ἀπλῶς, καὶ τοῖς ἐστῶσι καὶ τοῖς πεσοῦσιν ἐστὶν ὠφέλιμος. 229, α'.—τριῶν ἐν τι ἐπάναγκες κερδαίνειν ἐκ τῆς μελέτης τῶν θείων Γραφῶν. 204, α'.—ἀρετὴ οὐ κατορθοῦται ἄλλως, εἰμὴ διὰ τῆς μελέτης τῶν θείων Γραφῶν. 204, β'.—ἡ μελέτη τῶν θείων Γραφῶν μεγίστη δόδος πρὸς τὴν τοῦ καθήκοντος εὐρεσιν. 205, β'.—τῶν Γραφῶν ἡ ἐρμηνεία γίνεται πρὸς διόρθωσιν τῶν ἡθῶν. 215, β'. 219, α'.

ἀναγραμματισμός. 231, β'.

ἀναγωγή, λόγοι ἢ ῥήσεις κατ'ἀναγωγὴν. αὐτ.

ἀναδειπνία. 232, α'.

ἀναδεισθαι καὶ ὑποδεισθαι. αὐτ.

ἀναλωπυρεῖν καὶ μὴ σθενύναι τὸ Πνεῦμα. αὐτ.

ἀναθεῖναι δνειδος. 232, α'.

ἀνάθεμα καὶ ἀνάθημα. 232, α'-β'. 233, α'. 45, β'. 169, α'.—ἀναθεματίζειν. 232, β'. 233, α'.

ἀναθυμιᾶσθαι μῦθος. 233, β'.

ἀναισχυντία κόρον οὐκ ἔχει. 233, β'.—οὐχ οὕτω τὸ ἀμαρτάνειν ἐστὶ χαλεπὸν, ὡς ἡ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἀναισχυντία. αὐτ.—ἀναισχυντικός καὶ παρρησίας ὄρισμός. 234, α'.—ἀναισχυντία λοιμικῆ ἕοικεν. αὐτ.

ἀνακείσθαι καὶ κατακείσθαι. αὐτ.

ἀνακαταλαϊώσεως τρόποι. 234, β'.

ἀνάκλησις τοῦ Ἀδάμ. 59, α'. 56, α'. 63, β'.

ἀνακλίραι καὶ κλίραι θύραν. αὐτ.

ἀνάκτορα καὶ ἄδυτα. αὐτ.

ἀνακωδίκευσις. 235, α'.

ἀναλγησία ἀνήκεστον κακόν. 235, α'.—ἐσχάτη ἀναλγησία. 124, β'.

ἀνάλογον σῶμα. 235, β'.

ἀναμνήσεις αἰ μαθήσεις. 236, α'.

ἀναξ.—ἀνακῶς ἔχειν. 236, β'. 235, α'.

ἀναπαύσασθαι. 237, α'.—ἀναπαύσεως αἰωνίου ἢ εἰσοδος ἐπίπνοος. αὐτ.

ἀνάπηρος καὶ ἄπηρος. αὐτ.

ἀναπίπτειν. αὐτ.

ἀναπόδεικτον, πιστὸν ἐξ ἑαυτοῦ. αὐτ.—ἀναπόδεικτος πίστις. αὐτ.

ἀναπόμπιμα δῶρα. 237, β'.

ἀνά'ρρον χωρεῖν, παροιμιακῶς ἀντίκειται τῷ κατὰ ῥοὴν φέρεσθαι. αὐτ.

ἀνάρισος. 238, α'.

ἀναρχία καὶ ἀταξία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ. αὐτ.—ἡ ἀναρχία κακὸν πανταχοῦ. αὐτ.—ἀναρχία ἐν Ἰσραήλ. 238, β'.

ἀναρχος λέξις ἐν τῇ Γραφῇ οὐχ εὐρηται. αὐτ.

ἀνασειράζειν ἵππον. αὐτ.

ἀνασκευάσασθαι.—ἀνασκινδαλευθῆναι. αὐτ.

ἀνάστασις. ἡ τῆς ἀναστάσεως ἐλπίς ῥίζα πάσης ἀγαθοεργίας. 240, β'.—οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος ἡ ἀνάστασις. 241, α'.—πάντα τῆς ἀναστάσεως ἤρηται. αὐτ.—εἰμὴ Χριστὸς ἐγήγερται, ματαίᾳ ἢ πίστις ἡμῶν. 242, α'.

ἀνάστατοι, πλακοῦντες. αὐτ.

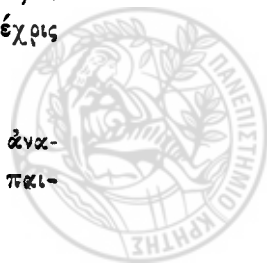
ἀναστροφή, γραμμικῶς. 242, α'-β'.

ἀνασφάλλειν καὶ ἀναφέρειν. 242, β'. 243, β'.

ἀνατολή. 241, β'.—ἀπὸ Ἰλλυρικοῦ μέχρις Αἰγύπτου. αὐτ.

ἀνατραπῆναι. 243, α'.

ἀνατροφή ἐκ παιδὸς σώζει. 243, α'.—ἡ ἀνατροφή συνεισφέρει πρὸς τὸ δέξασθαι εἴτε παι-

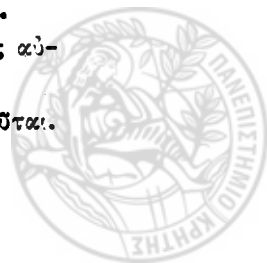


δείαν ἀρετῆς, εἴτε πάλιν κακίας ἀμαθίαν. αὐτ.  
*ἀναγορά*, ἐκκλησιαστικῶς. 243, β'.  
*ἀναγράφειν*. αὐτ.  
*ἀνάψαι* πρὸς μνήσια. ἀνάψαι μῶμον. 244, α'.  
*ἀνθήρα*, κατὰ γλῶσσαν. αὐτ.  
*ἀνθρακός* καὶ *ἀνθρακός*. αὐτ.  
*ἀνθρώπου*, ἀνθρώπων κούρα. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* λίθοι.—*ἀνθράκη*. 244, β'.  
*ἀνθρακίτις* γυνή, οὐ λέγεται. αὐτ.—*ἀνθρακίτις*  
 εἶδη. αὐτ.—*ἀνθρακίτις* καὶ *θηρακίτις*. 245, α'.—  
*ἀνθρακίτις* καὶ ὑπομονή. αὐτ.—*ἀνθρακίτις* τί κα-  
 λούμεν. αὐτ.—*ἀνθρακίτις* καὶ *ἀνθρακίτις*. 245, β'.  
 —δ ὄντως ἀνθρακίτις αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*, ἡ Ἄρης. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*. 254, β'.—*ἀνθρακίτις* δυσηπάρχοντες.  
 14, α'. 44, β'.—*ἀνθρακίτις* ἀγαθῶν καὶ σοφοῦ  
 διαφορὰ. 12, β'.—*ἀνθρακίτις* ἀγαθῶν λογισμὸς  
 ἀκοίμητος λύχνος. 174, β'.—*ἀνθρακίτις* ἀμαθῶν  
 καὶ φιλοκόσμων αἰτήσεις. 127, β'.—*ἀνθρακίτις*  
 σεμνοπρεπῶν ἀκοὴν ἐνοχλεῖν οὐ καλόν.  
 137, α'.—*ἀνθρακίτις* αἰμάτων. 150, β'.—*ἀνθρακίτις*  
 ἡγεμονικοὶ καὶ παιδευτικοί. 246, α'.—*ἀνθρακίτις*  
 ἀγαθῶν κτήματα τὰ προτερήματα.  
 11, α'. 246, α'.—*ἀνθρακίτις* κκοί. 245, β'.  
 247, α'.—*ἀνθρακίτις* δευτέρως πῶς δεῖ φέρεσθαι.  
 246, β'.—*ἀνθρακίτις* ἀληθεύοντες. 247, α'.—*ἀνθρακίτις*  
 τοῖς ἔργοις ἐλεγχόμενοι. αὐτ.—*ἀνθρακίτις*  
 γυναικῶν θηλύτεροι. 245, β'. 254, β'.—*ἀνθρακίτις*  
 καθ' ἡλικίας προσηγορίαν. 250, α'.—*ἀνθρακίτις* καὶ  
 γυναικὸς ἰσότης. 246, α'-β'. 250, α'.—*ἀνθρακίτις*  
 καὶ γυναικὸς ἀνοχὴ πρὸς ἀλλήλους. 250, α'.  
 —*ἀνθρακίτις* σοφός. αὐτ.—*ἀνθρακίτις* δευτέρως. 250, β'.—  
*ἀνθρακίτις* εὐ βεβηκώς. 250, β'.—*ἀνθρακίτις* γλωσσώδης.  
 αὐτ.—*ἀνθρακίτις* διψυχός. 251, α'.—*ἀνθρακίτις* φύσις  
 ἀμαθεστέρᾳ τῆς τῶν γυναικῶν. 247, α'.  
*ἀνθρακίτις* τοῦ Χριστοῦ. 247, α'.  
*ἀνθρακίτις* νόμιμον. 247, β'.  
*ἀνθρακίτις* τύμβος. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* καὶ παιδὸς φόνος. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*. 248, α'.—*ἀνθρακίτις* φράσις. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* ἀνθρώπος. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* ἐν Κορίνθῳ. 248, β'.  
*ἀνθρακίτις* διαίσεις.—*ἀνθρακίτις* βάζειν. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* ἐπὶ ταῖς ὕβρεσιν. 249, α'.  
*ἀνθρακίτις*. αὐτ.—*ἀνθρακίτις* ναῦς. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*, ἄχρηστον πρᾶγμα. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* βόες. 249, β'.

*ἀνθρακίτις*. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* ἵππος. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* ναῦς. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*, ἀντίθετον τῷ εὐήθῳ. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις* καὶ ὁ λάρυξ. 251, β'.  
*ἀνθρακίτις*. ἀνθῶν στεφανωτικῶν εἶδη. 252, α'.  
*ἀνθρακίτις*, 251, β'.  
*ἀνθρακίτις* οἶνος. αὐτ.  
*ἀνθρακίτις*. ὄρισμός τοῦ ἀνθρώπου. 258, α'.  
 261, α'. 264, β'. 267, β'. 268, α'. 271, β'.—  
 ὁ ἀνθρώπος μετὰ Ἀγγέλους ἐν λογικοῖς τάσ-  
 σεσται. 33, α'.—*ἀνθρακίτις* ἡλικιῶν ὀνομασία.  
 252, β'.—*ἀνθρακίτις* βίου ματαιότης κατὰ  
 πάσας τὰς ἡλικίας. 94, β'.—*ἀνθρακίτις* γέν-  
 νον ἀεὶ πρὸς ἐκὺτὸ ἐστασίαζεν. 119, β'.—*οἱ*  
*ἀνθρακίτις* ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ Φορωνέως μόλις ἀπὸ  
 τοῦ θηριώδους βίου ἀπηλλάγησαν. 253, α'.—*ὁ*  
*ἀνθρακίτις* θνητὸς ἢ ἀθάνατος ἐπλάσθη; 253,  
 α'-β'. 263, α'. 264, α'.—*ἀνθρακίτις* τρία γένη  
 κατὰ τοὺς Γνωστικούς. 253, β'.—*ὁ ἀνθρακίτις*,  
 κενὸς ἢ πλήρης; 254, α'.—*ὁ ἀνθρακίτις* μετα-  
 πλάττεται λόγῳ. 254, β'.—*ὁ ἀνθρακίτις* ὁ εὐερ-  
 γητῶν τῶν εἰκῶν τοῦ Θεοῦ. αὐτ.—*ὁ ἀνθρακίτις*  
 τίνοι ἔλαττοῦται τῶν ἀγγέλων. αὐτ.  
 —*ὁ ἀνθρακίτις* αὐτεξούσιος εἰς ἀρετὴν. 255, α'.  
 —*ἀνθρακίτις* σεμνός. 255, β'.—*ἀνθρακίτις*  
 ἐναρέτων ἐπίνοιαι κατ' ἐπίνοιαν θείαν. 29, β'.  
 —*ἀνθρακίτις* ψυχῆ καὶ θεοῦ κατὰ χάριν. 255, α',  
 267, α'.—*ὁ ἀνθρακίτις* μόνος εἰκῶν καὶ ὁ-  
 μοιώσις Θεοῦ. 169, β'. 258, β'. 260, β'.—  
 ὁ φερωνύμως ἀνθρώπος. 212, β'.—*ἀνθρακίτις*  
 εἰς μυρίων ἀντάξιός. 161, β'. 211, β'. 266, β'.  
 —*ὁ ἀνθρακίτις* οὐκ ἐγγύς διδάσκαλος περὶ  
 Θεοῦ. 255, β'.—*ὁ ἀνθρακίτις* γυμνός γεννᾶται,  
 256, β'.—*ἀνθρακίτις* γέννησις καθ' ὁμοιότητα  
 τῶν οἰκείων. 257, α'.—*ὁ ἀνθρακίτις* ὄργανον  
 γεννᾶ, τὴν δὲ ψυχὴν τὸ θεῖον ἐνίστην. 262, β'.  
 —*τὸ* τρισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου αἰρετικὴ φαν-  
 τασία ἐστίν. 257, α'.—*ἀνθρακίτις* τὸ ἐκ συστά-  
 σεως ψυχῆς καὶ σώματος εἰς μίαν μορφήν συν-  
 τεθέν. 257, α'. 259, α'. 271, α'-β'.—*ἀνθρακίτις*  
 ὁ ἔσω καὶ ὁ ἔξω. 257, β'. 258, β'. 362, β',  
 412, α'.—*οὐκ* ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος τὸ δρώμενον.  
 259, β'.—*ἀπλοῦς* ἀνθρώπος οὐκ ἠδύνατο ἐξα-  
 γοράσαι τοὺς ἀνθρώπους. 258, α'.—*οὐδὲ* ἀγ-  
 γελοι, οὐ γὰρ εἰσιν εἰκῶν Θεοῦ. 31, β'.—*ὅτι* οἱ  
 πλείους τῶν ἀνθρώπων ἐν νυκτὶ τίκτονται, καὶ  
 ἐν νυκτὶ τελευτῶσιν. 258, α'.—*ὁ ἀνθρακίτις*

πολλῆς δεῖται τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ βοήθειας. 259, α'. — ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος διπλοῦς (263, β'. 266, β'. 268, α', 271, α'), διπλοῦν καὶ τὸ καθάρσιον. 260, α'. — ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀοράτου καὶ ἐξ ὁρατῆς φύσεως. 261, α'. 263, α'. 264, β'. 267, β'. — ἀνθρώπων χριστιανῶν καὶ ἀνθρώπων τοῦ κόσμου διαφορά. 260, α'. — ἀνθρώπου καὶ ζώων διαφορά. 263, α'. — ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὄργανα τοῦ ἀπλῶς ζῆν καὶ τοῦ εὖ ζῆν. 262, β'. — ἀνθρώπων γένη τρία, πνευματικόν, χοϊκόν, ψυχικόν. 264, α'. — τίνας καλεῖ ὁ Ἀπόστολος πνευματικούς, τίνας ψυχικούς, τίνας σαρκικούς. 269, β'. — ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἀρχικόν. 264, β'. — μικρὸς κόσμος. αὐτ. — ἀνθρώπου πτωσίς ἐστίν ἡ ἀμαρτία. 265, α'. — ἄνθρωπος ἄδικος καὶ πονηρός. 265, β'. — ἀκακοποιός, 267, β'. — ὁ ἄνθρωπος πῶς σώζεται; 266, α'-β'. — φῶς καὶ ὁ ἄνθρωπος. 266, α'. — ὁ ἄνθρωπος πότε ἑαυτὸν κάλλιστα γινώσκει. αὐτ. — ὁ ἀπάνθρωπος τὸν Θεὸν οὐ δύναται καλέσκει Πιτέρα. 266, β'. — ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄγγελος καὶ θηρίον. 267, α'. — καὶ θηρίων ἀγριώτερος. 268, β'. — ἄνθρωπον ζῶντα ἐν τῷ βίῳ χωρὶς λύπης ἀδύνατον εὑρεῖν. 267, α'. — τὸ οἰκεῖον κακὸν λυπεῖ αὐτὸν μᾶλλον τοῦ ἀλλοτρίου. αὐτ. — οὐδὲν οὕτως ἠδὲ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς τὸ λαλεῖν τὰ ἀλλότρια. 161, β'. — ἀνθρώπου κλέος ἀληθές. 268, α'. — ἄνθρωπος ἐν δυσημερίᾳ καὶ εὐημερίᾳ. 268, β'. — ἄνθρωπος μετὰ προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων. αὐτ. — πολύτροποι τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι. 119, β'. 120, α'. — πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀνθρώπινόν τι παῖσιμα ἢ κατόρθωμα. 269, α'. — ἄνθρωποι ἀνώνυμοι σπουδαιότεροι τῶν περιχδομένων. 270, α'. — ἄνθρωποι σπινθηροβολήσαντες ἐκ τοῦ ἰδίου σώματος. 387, α'. — ἄνθρωποι πυγμαῖοι καὶ σκιάποδες. 257, β'. — ἀνθρωπεῖα φύσις. 267, β'. 366, β'. — οὐδὲν βέβαιον ἔχει. 150, β'. — ἀνθρωπίνης φύσεως εὐτέλεια. 265, β'. — ἐφήμεροι. σκιας ὄναρ. 94, β'. — ἀνθρώπου σῶμα. 270, β'. — ἰατρικὴ ἀνθρώπων. — ὄρια βίου ἀνθρώπων. 271, α'. — τίνα τὰ τὸν ἄνθρωπον ἄγοντα. 272, α'.  
*ἀνθρωπαρέσκεια.* 314, α'. — ἀνθρωπαρέσκειαυ τί τρέφει. 271, β'.  
*ἀνθρωποθυσία* θεοῖς ἀποτροπαίοις ἢ Λυσίοις. 272, β'. — *ἀνθρωπόμορφον* τέρας. αὐτ.  
*ἀνίεσθαι καὶ ἀφιέσθαι.* αὐτ.

*ἀνίερος.* αὐτ. — *ἀνιμᾶσθαι.* 273, α'.  
*ἀνιπτόποδες.* αὐτ.  
*ἀνίστασθαι* ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. αὐτ.  
*ἀνοίγειν* οἶνον. ἀνοίγειν ψαλτήριον. 273, β'.  
*ἀνόσιος,* καὶ ὁ ἄταφος. 274, β'.  
*ἀντέχεσθαι καὶ ἀπέχεσθαι.* 275, α'.  
*ἀντήλια* τὰ καὶ παρώπια. αὐτ.  
*ἀντιάδες* παρὰ τὸν οἰσοφάγον. αὐτ.  
*ἀντιάνειραι.* αὐτ. — *ἀντιβολεῖν.* αὐτ.  
*ἀντιδόσεις* τῶν ἀγαθῶν κατὰ τὸ δίκαιον. 275, α'-β'.  
*ἀντιλαμβάνεσθαι,* ἀντίληψις. 276, α'.  
*ἀντιλογία* τὸ ἀνυπότακτον δεῖκνυσιν. αὐτ.  
*ἀντιμῖναια* καὶ ὑπερόρια γίνονται, καθὰ καὶ τὸ θεῖον μῦρον. 276, β'.  
*ἀντινομία* ῥητορικὴ. αὐτ.  
*ἀντιπαράθεσις.* 279, α'.  
*ἀντιπελάργησις.* αὐτ.  
*ἀντιπεριτέμνεσθαι.* 146, β'.  
*ἀντίπηξ,* κατὰ γλῶσσαν. 279, α'.  
*ἀντισήκωσις.* 279, β'.  
*ἀντιστροφή* συνθέτων ὀνομάτων. αὐτ.  
*ἀντιφέρεσθαι,* ἀντιφερίζειν. 280, α'.  
*ἀντίφρασις.* αὐτ. — *ἀντονομασία.* 280, β'.  
*ἀντωμοσία.* 281, α'.  
 (τὸ) *ἀνύποπτον* καιριώτερον, εὐφύλακτον τὸ προδήλως ἐχθρόν. 281, β'.  
*ἀνυπόστατον* δισσῶς. αὐτ.  
*ἀνωμαλλίας* ἐπὶ Χρυσοστόμου περιγραφὴ. αὐτ.  
*ἀνώνυμον.* 282, α'. — *ἀξίην,* πύρον, πῦρ καὶ μάχαιρα. ἐρμηνεία. 283, β'.  
*ἄξιος* καὶ ἱκανὸς οὐ ταῦτόν. αὐτ.  
*ἀξιοπιστία* τοῦ διδάσκοντος. 283, α'.  
*ἀξιώματι* καὶ ἀρχῇ ἐκκλησιαστικῇ μὴ καταχρᾶσθαι, μηδὲ ἀποχρᾶσθαι. αὐτ.  
*ἀοίδιμος,* ὅτι μέση λέξις. αὐτ.  
*ἀοργησία,* πρῶτης κατὰ τοὺς πάλαι. 283, β'.  
*ἀόριστον,* ὄρισόν, δυσόριστον καὶ εὐόριστον. αὐτ.  
*ἀπαγορεύειν* καὶ ἀπογινώσκειν. 284, α'.  
*ἀπάθεια* τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς ἀρχῆ καὶ ὑπόθεσις. αὐτ. — ἀπαθείας πολιτευομένης, οὐκ ἔσχεν ἂν ἡ ἀμαρτία χώραν. 373, α'.  
*ἀπαίδευτοι* τοῖς συνετοῖς ἐπιτηδῶντες κολοιοῖς παραβαλλόμενοι καὶ σφηξί. 284, β'.  
*ἀπαλὸν* καὶ αὐστηρόν. αὐτ. — ἀπαλὸς αὐχὴν, ἀπαλὸς οἶνος. αὐτ.  
*ἀπαρνήσασθαι* ἑαυτόν, πῶς κατορθοῦται. 285, β'.



ἀπαρχαὶ καὶ δεκάται. αὐτ.—ἀπαρχαὶ τοῦ λαοῦ, τῶν Λευιτῶν, τῶν ἱερέων. αὐτ.—ἀπαρχαὶ τῆς πονηρίας. 286, α'.

ἀπαστος καὶ ἀπόπαστος. 286, α'. 298, α'.

ἀπειθεια, βαρύντατον κακόν. 286, α'.

ἀπειλή, πολύσημον. 286, β'.

ἀπειραστος οὐ δόκιμος. αὐτ.

ἀπειρόγαμος, ἡ παρθένος. 287, α'.

ἀπειροκαλία, ἐπὶ ἐπαίνου καὶ ἐπιψόγου. αὐτ.

ἀπελεύθερος. αὐτ.

ἀπερίγραφος ἡ οὐσίη τοῦ Θεοῦ. 287, β'.

(τὸ) ἀπερίσκεπτος σφαλερόν. 456, β'.

ἀπεσκυθισθαι τίνες λέγονται. 287, β'.

ἀπέχθεια καὶ φιλία. 288, α'.

ἀπηγής, ἀπηγέα εἰδέναι καὶ ἀπηγῆ εἶναι. αὐτ.

—ἀπήνεια ἡ ἀλήθεια, κατὰ τίνες; 74, α'.

ἀπήωροι καὶ παρήωροι. αὐτ.

ἀπιστία. ὀρισμός. 288, β'.—ἀφοβία Θεοῦ ἡ ἀπιστία. 373, β'.—ἀπιστίας αἴτιον. 289, α'.

—ἀπιστία νόσημα ψυχῆς κάκιστον. αὐτ. —

ἀπιστίας οὐδὲν πρὸς λόγους θεϊκοὺς χαλεπώ-

τερον. 162, β'.—ἀπίστων καλὰ ἔργα. 289, α'.

—ἀμέμναστο ἀπιστεῖν. 288, β'.

ἀπληστία τῶν ἀεὶ χάριν αἰτούντων. 379, α'.

—ἀπληστία σώματος δεινόν. 289, β'.—ἀπλη-

στία ἐπαινετή. αὐτ. — ἀπληστίαν ἠτίμαζεν

ὁ Μ. Βασιλείος. 317, α'.

ἀπλότης καὶ τραχύτης. αὐτ. — ἀπλόη καὶ διπλόη. αὐτ.

ἀπό, πολύσημον. αὐτ. — ἀπὸ δρυός, παροι-

μιακῶς. αὐτ.—ἀπ' ὀφθαλμῶν γενέσθαι. 290,

α'.—ἀπο σκοποῦ. αὐτ.

ἀποβώμια ἱερά. αὐτ.

ἀπόγωσις, τύραννος. αὐτ. — τὸ ἀπογινώ-

σκεῖν ἀπὸ ἀναληθσίας φύεται. 235, α'.

ἀπόγονος, καταχρηστικῶς. αὐτ.

ἀποδείξις πασῶν ἐχεγγυωτέρα ἡ Κυρίου φω-

νή. 161, α'.—αἱ ἀποδείξεις ἐκπεριουσίας. αὐτ.

—τῶν ἀποδείξεων κί ἀρχαὶ διτταί. 290, β'.

ἀποδιοπομπεῖν. αὐτ.

ἀποδοχὴ φαύλου καὶ σπουδαίου. 291, α'.

ἀπόδρομος.—ἀπόδρομοι παρὰ Κρητίν. αὐτ.

ἀποθαυμάζειν, εὐφήμεως παρ' Ἀττικοῦ. αὐτ.

ἀπόθεστος, καὶ ἀπόθετον. αὐτ.

ἀποθνήσκειν. αὐτ. — λογισμὸς τοῦ ἀποθνή-

σκοντος ἐπὶ ἡμίωρον νηφάλιος τηρούμενος. αὐτ.

ἀποινα, τὰ λύτρα καὶ ἀποινοὺς θυσίας. 291, β'.

ἀποκάλυψις τί ἐστίν. αὐτ.

ἀποκρυφή, τί ὑπεμφάνει. 292, β'. 350, α'.

ἀπολύσαι καὶ ἀπολύσασθαι. 296, β'.

ἀπολυτήριον γράμμα. αὐτ.

ἀπομαγαδάλια.—ἀπομαγαδάλιας σιτούμενοι. παροιμιακῶς. 297, α'.

ἀπόμακτρον, ἀπόμαγμα, ἐκμυγεῖτον, ἔκμυγμα. αὐτ.

ἀπομεριμᾶν, τὸ θνήσκειν. αὐτ.

ἀπόνιμμα καὶ ἀπολίπτεσθαι. 297, β'.

ἀπόνοια. αὐτ.—ἀποξίφισαι. αὐτ.

ἀποπομπαῖος τράγος. 298, α'.

ἀποπτος τόπος. αὐτ.

ἀπορον ἀπὸ ῥῶ οὐδέποτε λύεται. 298, β'.

ἀπό' ῥαζις. αὐτ.

ἀπό' ῥομμα, μέτρον. 299, α'.

ἀπό' ῥῶξ πέτρα. αὐτ.—ἀπος. αὐτ.

ἀποστάσιον. αὐτ.

ἀποστερεῖσθαι γέγραπται, ἀποστερεῖν οὐ γέγραπται. 72, α'. 199, β'.

ἀποταγή καὶ ὑπακοή. ὀρισμός. 306, α'.

ἀποταξάμενοι. 306, α'-β'.

ἀπότομος. αὐτ. ἀποτομία ἡ αὐστηρία. 74, α'.

ἀπότριχες. 306, β'.

ἀποτρόπαιος. αὐτ.—ἀποτρόπαιον ποδαλγίας παρὰ Ῥωμαίοις. 143, β'.—ἀποτροπιασμός λοι-

μικῶν νόσων. 91, β'.

ἀπότροπος καὶ ὑπότροπος. 306, β'.

ἀποτυχία. παροιμία ἐπὶ τῶν ἀποτυχηανόντων. 307, α'.

ἀπόφανσις καὶ ἀπόφασις. 207, α'-β'.

ἀποφρὰς ἡμέρα. 307, β'.

ἀποφράτη, κατὰ γλῶσσαν. 308, α'.

ἀποφώλιος. αὐτ.

ἀποψύχειν καὶ ἀποψύχεσθαι. αὐτ.

ἀππα, ἄττα καὶ τέττα. 308, α'. 359, α'.

ἀπρακτος ἀνία—ἡμέρα—δύναμι. 308, β'.

ἀπραξία πράξεως αἰρετωτέρα. αὐτ. 76, α'.

—ἐπὶ τῶν ἀπράκτοις ἐπιχειρούντων παροιμιαί. 78, β'. 104, β'.

ἀπρονόητος οὐδὲν παρὰ τῆς θείας Προνοίας. 308, β'.

ἀπρόσιτος φῶς, ὁ Θεός. 34, β'.—ἀπρόσιτον τὸ ὕψος τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ φιλόανθρωπον ἡ φι-

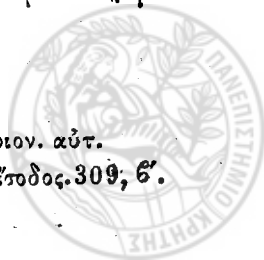
λία. 308, β'.

ἀπτεροι μῦθοι. 309, α'.

ἀπνυδάκωτος κύλιξ. αὐτ.

ἀπφα, καὶ ἀπφάριον καὶ ἀπφριον. αὐτ.

ἀραιὰ χεῖρ.—φωνή, φρένες, εἴτοδος. 309, β'.



ἀράχνια ἔχειν, καὶ ἔλαν ἀράχνας. 310, α'.  
—ἀράχνιον νῆμα, ἀραχνείων ὑφάσματα τῶν  
διαλεκτικῶν οἱ λόγοι. αὐτ.

ἀρβίλαι καὶ ἀρβυλίδες. αὐτ.—ἀρβυλόπτε-  
ρος ὁ Περσεύς. αὐτ.

ἀργάριζιν, πῶς μεθερμηνεύεται. 310, β'.

ἀργεία φορά, περὶ συκοφαντῶν. 310, β'.

ἀργέλλια. αὐτ.

ἀργεμος καὶ ἀργεμα. αὐτ.

ἀργέστης καὶ ἀργεστής. αὐτ.

ἀργία, ἐνδείας πρόξενος.—κακουργίας ἀρχή.  
αὐτ.—χαλεπωτάτη τῶν ψυχῶν νόσος. 311,  
α'.—μήτηρ κακίας. αὐτ.—ἡ ἑορτή, καταχρησι-  
κῶς. αὐτ.—ἀργία, ἀμέλεια, πάθος καὶ πτώμα.  
δρισμοί. αὐτ.

ἀργιμήτης, ταῦρος. αὐτ.

ἀργοὶ κύνες, διχῶς. αὐτ.

ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ σκεύη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔχειν  
ἀνόνητον. 311, β'.

ἀργυροδίτης. 312, α'.

ἀργυρώματα. ἀδόκιμος ἡ λέξις. αὐτ.

ἀρδαλώσαι, κατὰ γλῶσσαν. αὐτ.

ἀρδάνιον. αὐτ.—ἀρδεῖα. αὐτ.

ἀρετή. δρισμός. 314, α'. — ἀρετὴ παντοία  
παρ' Ὀμήρῳ. αὐτ.—αἰτίαι τοῦ εὐδαιμονεῖν αἱ  
ἀρεταὶ εἰσιν. 314, β'.—ἀντακολουθοῦσιν ἀλ-  
λήλαις αἱ ἀρεταί. αὐτ.—σοφία, δικαιοσύνη,  
δσιότης. δρισμοί. αὐτ.—ἀρετὴ ἑαυτὴν ἀθλα τῶν  
πόνων ἔχει. αὐτ.—θεόδοτος ἡ ἀρετή, κατὰ  
Πλάτωνα. 315, α'. — ἀρετὴ κάλλος ψυχῆς,  
αἴσχος δὲ ψυχῆς ἡ κακία. αὐτ.—αἱ ἀρεταὶ  
οὔτε φύσει οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίγονται. 315,  
α'-β'. 57, α'.—τὰ τῆς ἀρετῆς ὑποδείγματα  
καὶ διηγήματα. 315, β'. 137, α'.—ἡ ἀρετὴ οὐ  
τελειοῦται ἐκ τῆς συνηθείας, οὐδὲ ἐκ τέχνης,  
οὐδὲ ἐκ παιδείας τῆς ἐγκυκλίου. 316, α'. —  
ἀρετὴ ἐκουσία καὶ ὄντως ἀληθής. αὐτ. 235,  
β'.—αἱ ἀρεταὶ γεννητικαὶ ἀλλήλων, ὡς καὶ  
αἱ κακία. 316, β'. 323, α'.—ἀρετὴ ἀμισθος.  
αὐτ.—ἀρετὴ ἀρτίπους. 317, α'. — ἡ ἀρετὴ  
μόνη κτῆμα τῆ ψυχῆ πάντων περιφανέστερον.  
αὐτ.—πᾶσα ἀρετὴ περισπούδαστος, πᾶσα δὲ  
κακία βδελυκτὴ. αὐτ.—αἱ ἀρεταὶ ἐν μεσό-  
τητι. 317, β'. 321, α'.—ἀρετὴ τιμωμένη  
πολλοὺς ἐγείρει πρὸς ζῆλον. αὐτ. 41, β'. —  
ἀρετὴ οὐ δεῖται τῆς ἐν τοῖς ὄρεσι διατριβῆς.  
318, α'.—ἀδούλωτον ἡ ἀρετὴ. αὐτ.—ἀρχικὴ  
ἡ ἀρετὴ. 191, α'. — ἰσχὺς τῆς ἀρετῆς. 318,

α'.—πολλὴ καὶ ἀφατος. 231, α'.—ἀρετὴ καὶ  
κακία. 318, β'.—ὄνομα ἀθάνατον ποιεῖ ἡ ἀ-  
ρετὴ. αὐτ.—οὐ φύσεως ἀλλὰ προαιρέσεως ἡ  
κακία καὶ ἡ ἀρετὴ. 319, β'. — ἀνάτης καὶ  
στενὴ τῆς ἀρετῆς ἡ ὁδός, πλατεῖα δὲ ἡ εἰς ὄλε-  
θρον καταφέρουσα. αὐτ.—οὐδὲν ἀρετῆς ὑψηλό-  
τερον. 320, α'.—τῆς ἀρετῆς τὸ κάλλος καὶ τὸ  
τῆς κακίας εἰδεχθές. 320, β'.—ἡ κακία καὶ  
ἀνευ κολάσεως κόλασις, ἡ δ' ἀρετὴ καὶ δίχα  
στεφάνων στέφανος. αὐτ.—οἱ τὴν ἀρετὴν  
ἐξοστρακίζοντες. 321, α'. 319, α'. — οὐδὲν  
δυνατώτερον τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ τυραννικώτερον.  
αὐτ.—ἀρετὴ καὶ παιδείσεις. 321, β'.—ἡ ἀρετὴ  
διδάσκαλος. 146, α'. 321, α'.—ἡ ἀρετὴ καὶ  
ψευγομένη καὶ ὑβρίζομένη ἀσπαστή. 321, α'-β'.  
—ἡ ἀρετὴ χρῆμᾶ ἐστὶ καὶ ἀναγκαῖον, καὶ σύμ-  
φορον, καὶ καλόν, καὶ πρέπον, καὶ λυσιτελές καὶ  
χρήσιμον. 322, α'. — πρακτικὴ ἀρετὴ. 322,  
β'.—ἀκροτάτη ἀρετὴ. 168, α'.—τὸν ἐνάρετον  
οὐδεὶς βλάψαι δύναται. 231, α'.—ἀρεταὶ τοῖς  
ἀρχοῦσι πρέπουσαι. 341, α'.

ἀρήσασθαι καὶ ἀρέσασθαι. 323, β'.

ἀρητὸς παῖς, ἀρητὸς γόος. αὐτ.

ἀρήφατος. 324, α'.

ἀριθμοί, κατὰ τοὺς Γνωστικούς. 324, β'.

ἀριστερὰ κόσμου. 325, α'.

ἀριστον κατὰ τοὺς παλαιούς. 326, α'.

ἀριφραδὲς σῆμα. 327, α'.

ἀριώθ. αὐτ.

ἀρκαδικὸν ζήτημα. 246, β'.

ἀρκαδικὸν. 347, β'.

ἀρκτος καὶ Ἀρκτοῦρος. 328, α'.—τοῦ Ἀρ-  
κτοῦρου μέμνηται ἡ Γραφή. αὐτ.

ἀρμοστής ὁ ἀρχων τῆς Ἐκκλησίας. 329, β'.

ἀρρωδοὶ οἱ καὶ ῥαψοδοί. 330, α'.

ἀρπυιαί. 330, β'.

ἀρραβῶν τὸ Πνεῦμα. 331, α'.

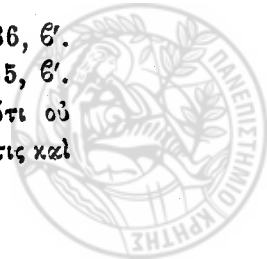
ἀρρωστίας βαρύτερον τὸ ἀρρωστοῦντα μὴ  
πιστεῦσθαι. 331, β'.

ἀρτηρία. 332, β'. 333, α'.

ἀρτος, ὁ ἀληθινὸς καὶ αἰώνιος, καὶ ὁ ἐπιού-  
σιος. 333, β'.—ὁ ἀρτος σῶμα Χριστοῦ. 334, α'.

ἀρχεῖν. ἐν ψυχῇ τὸ ἀρχον, οὐκ ἐν σαρκί.  
335, α'.

ἀρχὴ τῶν πάντων Θεός. 335, β'. 336, β'.  
κατὰ δὲ τοὺς φιλοσόφους διάφορα. 335, β'.  
πολύσημον ἡ λέξις ἀρχή. 336, α'. ὅτι οὐ  
δύο ἀρχαί. αὐτ.—ἀρχὴ τοῦ καλοῦ πίστις καὶ



βίος ενάρετος. 337, α'. — ἀρχὴ μαθήσεως ζήτησις. αὐτ.

ἀρχή (ἐξουσία). ἀρχαὶ οὐ χρημάτων ὠνηταί. 337, β'. — ἀρχῆς εἶδη. 338, α'. — ἀρχῆς ὄρος ὁ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὑπηκόων ἀπανταπραγματευόμενος. 338, β'. — ἀρχὴ ἔννομος. 339, α'.

ἀρχογλυπτάδης καὶ ἀρχολίπαρος. 340, β'.

ἀρχοντες κατὰ τὰς καρδίας καὶ προαιρέσεις τῶν ἀρχομένων. 341, α'. 343, α'-β'. — ἀρχων δίκαιος φίλος Θεοῦ. 341, β'. — τὸν ἀρχοντα χρὴ εἶναι καὶ ἀγαθὸν καὶ φοβερόν. 342, α'. — ὁ ἀρχων ὑπὸ τῶν νόμων δίκαιος ἀν εἶη ἀρχεσθαι. αὐτ. — ὄντως ἀρχοντες, οἱ ἐκόντων ἀρχοντες. 342, β'. — ἀρχοντα κελεύει ὁ Θεὸς ἵππους μὴ πληθύνειν. 343, α'. — ἀρχοντες δωροδοκίᾳ χρώμενοι. 75, α'. — ἀρετῆς βοηθὸς ἐστὶν ὁ ἀρχων. 317, α'.

ἀρώματα χριστιανῶν. 343, β'.

ἀσάμινθος. αὐτ.

ἀσάφεια ἐν τῇ Γραφῇ. αὐτ.

ἀσέβεια. αὐτ. — ὅσῳ μείζων, τόσῳ μείζων καὶ ἡ κόλασις. 447, β'. — ἀσεβείας ρίζα ἡ τοῦ βίου δικθοροῦ. 89, α'. — ἀσέβεια χαλεπωτέρη τοῦ δαίμονος. 117, β'. — τοὺς ἀσεβῶς τελευτῶντας οὐδὲν ὠφελοῦσι μνεῖται. 343, β'. — ἀσεβῶν ὁδὸς ἀγνοια Θεοῦ. αὐτ. — ἀσεβείας ὑποβάθρα ἡ παρκανομία γίνεται. 344, α'. — ὁ ἀσεβῆς ἔνδον ἔχει τὸν ἐλαύνοντα. αὐτ. — τίνες καλεῖ ἡ Γραφὴ ἀσεβεῖς, τίνες ἀμαρτωλοῦς, καὶ τίνες λοιμοῦς. αὐτ.

ἀσθένεια. πολύσημος ἡ λέξις. 344, β'. — ἀσθένεια ψυχῆς. 345, α'. — ἀσθένεια ἀκοῆς. αὐτ.

ἀσκάντης καὶ σκίμπος. ἀδόκιμον τὸ κράβατον. αὐτ.

ἀσκάρι. 345, β'.

ἀσκησις. ὅτι σύμμετρον χρὴ εἶναι τὸν τῆς ἀσκήσεως πόνον. αὐτ.

ἀσκητής. ἀσκητικοῦ βίου οὐκ ἀποκλείονται αἱ γυναῖκες. αὐτ. — κλήρου ἢ προστασίας ἀδελφῶν οὐδαμῶς ἐφίεσθαι προσήκει τὸν ἀσκητήν. αὐτ. — μόνον τὸ πρὸς τὴν χρεῖαν τῆς ἡμέρας δεῖ δέχεσθαι. 346, α'. — οὐ δεῖ εὐτραπελίζειν. αὐτ.

ἀσκητὸν νῆμα — λέχος. 346, β'.

ἀσκός. 347, α'. τροπικῶς. αὐτ. — παροιμία. — ἀσκοὶ νέοι καὶ παλαιοί. αὐτ.

ἀσκολιάζεσθαι, πρὸς παιδιάν. αὐτ.

ἀσπάζεσθαι, τί ἐστίν. 347, β'. — ἀσπαστήρι οἶκοι. 348, α'. — ἔθος αὐτοκρατόρων Ρώμης. αὐτ. — ἀσπάζεσθαι καθ' ὁδόν. αὐτ. 18, α'.

ἀσπάλαξ. Κορώνεια Βοιωτικῆς μόνη οὔτε φέρειν οὔτε τρέφειν αὐτὸν δύναται. 348, β'.

ἀσπετον οὐδας. — ἀσπετος ὕλη. αὐτ.

ἀσπίδες πεδίων. — ἀσπιδοφέρμονες ἄνδρες. ἀσπίς. ἐρπετόν, αὐτὸ ἑαυτὸ λυμκινόμενον. αὐτ. — παροιμία. 349, α'. — ἀσπίς ἡ τοῦ ψαλμφοῦ. αὐτ.

ἀσουριεῖμ, πῶς ἐρμηνεύεται. 349, β'.

ἀσσυρίων ὄνομα ἐν τῇ Γραφῇ τί δηλοῖ. αὐτ.

ἀστάς, λεκτέον. Ἀθηναίος δ' οὐ. αὐτ.

ἀστασία τῶν ἀνθρωπίνων. αὐτ.

ὁ ἀστατος πάση αὐρᾷ ριπίζεται. 350, β'.

ἀστεία λέγειν εἰς ἀμαρτίαν φέρει. αὐτ. — ἀστεῖσμοι καὶ σκώμματα ἐκ τῶν ἐστιάσεων ἀπέστωσαν. αὐτ....

ἀστέμβακτον καὶ ἀστεμφές. αὐτ.

ἀστέρες διάττοντες. ἐρμηνεία τοῦ Μ. Βασιλείου. αὐτ. 351, β'. — ἐκ τῶν ἀστέρων οὐδὲ ἐστὶ τὰ ἡμέτερα στοχάσασθαι. — ἀστέρες πλανῆται καὶ νεφέλαι ἀνυδροὶ εἰσὶν οἱ τῆς εὐθείας ἐκτρεπόμενοι. αὐτ. — ἀσεβῆς τὸ ποιητικὸς κακῶν λέγειν τοὺς ἀπλανεῖς. αὐτ. — οἱ ἀστέρες πρὸς τὰς κράσεις αὐτῶν δοκοῦσι βλάπτειν κατὰ τὴν ἐνέργειαν. αὐτ.

ἀστερίσκος καὶ ὀβελός. 352, α'.

ἀστήρ διαφέρει ἄστρου. αὐτ. — ὁ κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν ὀφθεῖς ἀστήρ. αὐτ.

ἀστρα. μαντεῖα φορᾷς ἀστρων. αὐτ. — ἀστροὶς σημειοῦσθαι ὁδόν. παροιμιακόν. 353, α'.

ἀστράβαι, ἀστραβηλάται καὶ ὑποζυγίαι. αὐτ.

ἀστράγαλος, πολύσημον. αὐτ. — ἀστριχοί, ἀστρίζειν. 353, β'. — ἄρμα τῆς Βοιωτίας. παροιμία. 353, α'.

ἀστρολογία. Καλδαῖοι ἐφεῦρον. 353, β'.

ἀστρονομία. Βαβυλώνιοι πρῶτοι εὐρηκέναι λέγονται. 354, α'.

ἀστὺ καὶ πόλις. 354, β'.

ἀστυς, θρίδαξ ἢ πλατύφυλλος μισητὴ τῇ Ἀφροδίτῃ. αὐτ. — ἄστυος ἄνθρωπος. οἶκος. αὐτ.

ἀσύμβολοι, δεῖπνον. — ἄνθρωπος. 355, α'.

ἀσύνδετον, σχῆμα γοργότητος. αὐτ.

ἀσύνετοι, τοῖς ἀσυνέτοις οὐκ ἀνεπιτήδευτὸν ἐστὶν τῶν ἀτόπων οὐδέν. 228, α'.

ἀσύφηλος ἔπος. — ἀσύφηλος ἄνθρωπος. αὐτ.

ἀσφάλεια κρείστων φιλοτιμίας ἐπισφαλοῦς.

ἀσφαλτος, ὅπου θυμίζεται, οὐκ ἰσχύει στῆ-  
ναι ὄφρ. αὐτ.—ἐν Ἀσσυρίᾳ εἰσι πηγαὶ αὐτῆς.  
355, β'.

(οὐκ) ἀσχημονεῖ ἢ ἀγάπη. ἐρμηνεῖα. αὐτ.

ἀσώματα, πῶς νοητέον. αὐτ.

ἀταξία καὶ ἀκοσμία. 356, β'.

ἀταραξία, χρῆμα τιμαλφέστατον. αὐτ.

ἀτασθαλία ἐπιτρέπεις. αὐτ.

ἀταυρώτη γυνή. αὐτ.

ἀτεχνία. ἄτεκνοι γονεῖς. 357, α'.

ἀτελές καὶ ἀτέλεστον. αὐτ.

ἀτέραμα καὶ ἀτέρμονα. αὐτ.

ἀτέχνως καὶ ἀτεχνῶς. 357, β'.

ἀτης. Ἄτης λόφος ἐν Τροίᾳ. αὐτ.

ἀτημέλητον, οὐδὲν παρὰ τῶ τῶν ὄλων  
Θεῶν. αὐτ.

ἀτιμαγέλαι ταῦροι. αὐτ.

ἀτίμητοι παρ' Ὀμήρῳ. 358, α'.

ἀτιμία. οἱ ἀτιμίαις κατεγνωσμένοι ἐν Ἀθη-  
ναῖς. 91, β'.

ἀτιμος ποινή. αὐτ.

ἀτμος δημιουργός τῶν νεφῶν. αὐτ.

ἀτραπητός. παροιμία. 358, β'.

ἀτράφαξις. αὐτ.

ἀτρεπτον τὸ θεῖον. αὐτ.

ἀτροφία καὶ τροφή τῆς ψυχῆς. 359, α'.

ἄττει εἰς πᾶσαν παρανομίαν ὁ ἀμικτωλός.  
359, β'.—ἄττει αὐτόματος ἄνω τῶν ὑδάτων  
ἢ φύσις. αὐτ.—γλῶττα ἄττουςα κατὰ τῆς  
ἄληθείας. αὐτ.

ἀτυχοῦντι φάρμακον. 360, β'.

αὐαίτου λίθος ἐν Ἄδου. αὐτ.

αὐδή, ἢ ἀνθρωπίνη φωνή. 361, α',—αὐδὴν  
χέειν.—αὐδήσσαι θεαί. αὐτ.

αὐθέτης, ὁ αὐτόχειρ. 362, α'.

αὐθόμαιμοι. αὐτ.

αὐλήσεως προσηγορίαι. αὐτ.

αὐλῖς, αὐλιζόμεναι βόες. αὐτ.

αὐλός πᾶς προφήτης, τροπικῶς. 362, β'.

αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε. αὐτ.—διπλῆ  
ἢ αὐξήσις. αὐτ.—αὐξήσις, ἢ κατὰ Θεὸν τε-  
λείωσις. αὐτ.—αὐξεται ἢ ἡμέρα. 363 α'.

αὐρα καὶ ἀναθυμιάσις. αὐτ.

αὐταρέσκεια φεύγειν. 363, β'.

αὐτάρκεια. ἢ ὄντως τρυφή ἐν τῇ αὐταρκείᾳ  
ἔγκειται. αὐτ.

αὐτεξούσιον. 10, β'. — αὐτεξούσιον γέγονε  
τῆς ποιήσεως ἐκάτερον εἶδος. 29, α'-β'. 364, β'.

αὐτεξούσιον ἔχουσι καὶ οἱ ἄγγελοι ἐν προαιρέ-  
σει. 33, β'. 364, β'. — ἄνθρωπος αὐτεξούσιος  
εἰς ἀρετὴν. 255, α'. 272, α'. 364, α'. — αὐ-  
τεξούσιον τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου. 263, α'.  
—τὸ ἐφ' ἡμῖν αὐτεξούσιον 364, α'.—αὐτεξού-  
σιον κατὰ Πλάτωνα. 364, β'. — τί ἐστὶν αὐ-  
τεξούσιον. 365, α'. — αὐτεξουσιότης ἐλευθε-  
ρίας. 365, β'. — αὐτεξούσιον ἐν ἀρετῇ καὶ κα-  
κίᾳ. 366, α'. 411, α'. — αὐτεξούσιον ἔχει ὁ  
ἄνθρωπος τὸ παθητικόν. αὐτ. — τὸ αὐτεξού-  
σιον ψυχῆς λογικῆς κάλλιστον ἀξίωμα. 366, β'.  
—αὐτεξούσιον τὸ ἀδέσποτον. 367, α'. — αὐτε-  
ξουσιότης καὶ θέλησις. ὀρισμοί. αὐτ. 367, β'.  
αὐτόδιον ποιεῖν τι. 368, α'.

αὐτοδύναμις. αὐτ.

αὐτοκαύδαλοι, οἱ καὶ Ἰαμβοὶ. αὐτ.

αὐτοκράτορες Ῥώμης. αὐτ. — αὐτοκρατό-  
ρων ἐξουσία καὶ ἔθνη. αὐτ.—αὐτοκράτωρ νοῦς  
παθῶν ἠνίοχος. 368, β'.

αὐτοματισταί. αὐτ.—αὐτόματον. αὐτ.—αὐ-  
τόμακτος ἢ πρὸς τὰ λυποῦντα διαβολή. αὐτ.  
—οὐ τῶ αὐτομάτῳ δοτέον τὴν τοῦ παντός  
γένεσιν. 369, α'. — τίνα λέγονται αὐτόματα.

αὐτόμολος καὶ αὐθαίρετος. 369, α'-β'. 362, α'.

αὐτοσχέδιον τὸ ἄσκεπτον καὶ ἀμελέτητον.  
369, β'.

αὐτοχειρία. ἐγκληματίας καὶ βδελυρός ὁ  
αὐτόχειρ. αὐτ. — τοὺς αὐτόχειρας καὶ οἱ πα-  
λαιοὶ ἐπαράτους καὶ ἀτίμους καὶ μετὰ θάνα-  
τον ἠγοῦντο. αὐτ.—ἔξω που καὶ μικρὰν τοῦ  
σώματος ἔθαπτον τὴν χεῖρα τοῦ ἑαυτὸν χει-  
ρωσαμένου. αὐτ.—Εὐξίθεου τοῦ Πυθαγορικοῦ  
γνώμη. 370, β'. — προσφορά ὑπὲρ τοῦ ἑαυτὸν  
ἀνελόντος πῶς γίνεται; αὐτ.—ὁ πολιτικὸς νό-  
μος πῶς τιμωρεῖται τὸν ἑαυτὸν ἀνελόντα. 371, α'.

ἀφ' ἐστίας ἀρχεσθαι. παροιμιακῶς. αὐτ.

ἀφάδιον. 371, β'.

ἀφαίρεμα, καὶ τὰ ταυτόσημα. αὐτ.

ἀφαλος περικεφαλαίχ. αὐτ.

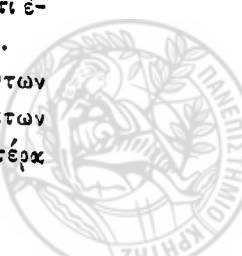
ἀφανῆ. τὰ φανῆ τεκμηρίοις ἀλίσκονται. αὐτ.

ἀφανισμός καὶ λύσις.—ἀφαροζῶμος. αὐτ.

ἀφέλεια τῶν πρώτων Χριστιανῶν. 372, α'.

ἀφεις ἀμαρτιῶν· πότε τις γινώσκει ὅτι ἔ-  
τυχε τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν. 372, β'.

ἀφή, μόνη τῶν αἰσθήσεων κοινὴ ἐστὶ πάντων  
τῶν ζώων. 373, α'. — ἀφή ἐπὶ τῶν σωματίων  
θέας κινητικώτερον. αὐτ.— ἢ ἀφή παχυτέρα  
ἀπόλυσις. — τῆς πράξεως γεννήτρια. αὐτ.



ἀφθαρσία. αὐτ. — τῆ ἀφθαρσία πάντως ἀν  
καὶ ἡ ἀπάθεια συνῆν. αὐτ.

ἀφθαρτος οὐσία. αὐτ.

ἀφιερωῦν προσευχαίς καὶ διδασκαλίαις τὸ  
θεῖον ὄνομα. 273, β'.

ἀφιλος τίς; καὶ ὁ βίος αὐτοῦ. αὐτ.

ἀφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους.

ἀφορία γῆς καὶ καρπῶν ἀπώλεια δεινόν.  
374, α'.

ἀφρήτωρ. αὐτ.

ἀφροδισία ἄγρα. 374, β'.

ἀφρων καὶ ἄνους τί διαφέρουσιν; 376, α'.

— τοῦ ἀφρονος ἡ ψυχὴ βλέπει οὐδέν, ὅθεν ὁ

ἀφρων ἐν σκότει πορεύεται. 376, β'.

— ἀφρων ἐν τῷ ἀρνεῖσθαι (τὸν Θεόν), ἀφρονέστερος ἐν

τῷ ἀναιδεύεσθαι. αὐτ. — ἀφρων, ὁ κακόφρων.

— ἀφροσύνη ἡ ἀμαρτία. — ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυ-

μαίνεται τὰς ἡδονὰς αὐτοῦ. αὐτ.

ἀφρουσῶν, πῶς ἐρμηνεύεται. 377, α'.

ἀχάνη, ἀχάναι καὶ ἀχανίδες. 378, β'.

ἀχαριστία. τύπος μομφῆς κατ' ἀχαρίστου.

αὐτ. — ἀνάσιος, διάβολος, ὁ ἀχάριστος. 379, α'.

ἀχερδος. 379, β'.

ἀχέτας καὶ κερκώπης 380, α'.

ἀχῆν. ἔτυμολογία. αὐτ.

ἀχθεσθαι, ἐπὶ νηός. αὐτ.

Ἀχιλλεῖα μάζα, ἄλφιτα, κριθή, σπόγγος,  
κρήνη. 380, α'-β'.

ἀχρη, πολύσημον. 381, β'.

ἀχρεῖον ἢ ἀχρειον γελᾶν. αὐτ.

ἀχρήστος, διχῶς. αὐτ.

ἀχυρμιὰ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ. 382, α'.

ἄωροι πόδες. 382, β'.

ἄωτειν ὕπνον. αὐτ.

ἄωτον οἶος, ἄκρον ἄωτον, θεῖον ἄωτον ἡ-  
ρώων, μουσικῆς ἄωτον. ἄωτον ποτήριον. αὐτ.

## B

B ἀντὶ φ μακεδονιστί. 383, α'. — βᾶ, ἀρῶ,  
ὦ ὕψ, μᾶ κλπ. ἐπιφθέγματα. αὐτ.

βαβάκτης καὶ βάβαξ. 383, β'.

βαβέλιος, κατὰ γλῶσσαν Παμφυλίων. αὐτ.

βαδδελμ. λέξις ἑβραϊκῆ. 384, β'.

βάλω, μακεδονικῶς, ἢ σικελικῶς. αὐτ.

βαθμοὶ βασιλείας Οὐρανῶν καὶ γέννησις. αὐτ.  
412, β'. 413, α'.

βάθος ἐπὶ ὑδάτων, δάσους, τάξεως στρα-

τιωτικῆς, καὶ ἐννοίας. 385, α'. — βᾶθὺ λήϊον,  
βᾶθὺ γῆρας. βᾶθὺς ἀήρ. αὐτ. — ἄ' Ἐκ βαθέων  
ἐκέκραξά σοι τί ἐστίν. αὐτ.

βαῖος καὶ Βαῖος. αὐτ. — βαιῶν. εἰ μὴ μοι  
βαιῶν. παροιμία. 385, β'.

βακτηρία ὑπεριστικὴ καὶ ποιμαντικῆ. αὐτ.

βακχεῖος, ποὺς μετρικός. αὐτ.

βαλανεῖδμγαλοι φιάλαι. 386, β'.

βάλαρος, πολύσημον. αὐτ.

βαλιός καὶ βαλιός. 387, α'.

βάλλειν, πολύσημον. αὐτ. 387, β'.

βαλλίζειν καὶ βαλλισμός. αὐτ.

βάνανσος καὶ τεχνίτης διαφέρει. αὐτ.

βάπτισμα. πρώτην τάξιν ἔχει ἐν τοῖς μυ-

στηρίοις. 388, α'. — τί ἐστὶ βάπτισμα. ὀρισμὸς

κατὰ διαφόρους Πατέρας. 388, β'. 389, α'.

392, α'-β'. 393, α'. 396, α'. 401, β'. 394, β'.

395, β'. — πολυώνυμον τὸ βάπτισμα. 389,

α'. 393, β'. 397, β'. 401, β'. — βαπτίσματα

πέντε. 388, β'. 395, α'. 399, α'. — ἕτερα

τρία. 388, β'. 395, α'. — τρία βαπτίσματα

καθαρικὰ πάσης ἀμαρτίας. 395, α'. — βα-

πτίσματος προδιατυπώσεις. 389, α'. 402, α'.

405, α'. — πόσα καὶ ὅποια τὰ τῷ ἁγίῳ βαπτί-

σματι ἀναγκασία. 389, β'. 390, α'. — πότε

ἤρξατο ἐνεργεῖσθαι τὸ τοῦ Κυρίου βάπτισμα.

389, β'. — οἱ Ἀπόστολοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυ-

ρίου ἐβάπτισον. αὐτ. 407, α'. — ὅτι παθητικῶς

βαπτίζεται προφέρει ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία.

390, α'. 389, β'. 403, α'. — κατὰ πᾶσαν ὥραν

καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἔξεστι βαπτίζειν. 390, β'.

395, β'. 407, α'. — ἔνθα ὑπάρχει ἀμφιβολία

περὶ τοῦ βαπτίσματος, τῶν νηπίων ἰδίως, δεῖ

βαπτίζειν. 391, α'. 406, α'. — τάξεις τῶν δεο-

μένων βαπτίσματος. 391, α'. — βαπτίσματος

εἰς Χριστὸν ἐρμηνεία. 391, β'. — γυναῖξιν οὐκ

ἔξεστι βαπτίζειν. 391, β'. — βαπτίσματα κα-

θημερινά. 392, α'. 401, α'. — ἡμεροβαπτιστά.

392, β'. — νηπιοβαπτισμός. 392, β'. 393, β'.

400, β'. 401, α'. 402, β'. 404, β'. — ὅτι οἱ

ἐκ τῶν αἰρετικῶν προσερχόμενοι μύρω μόνον

ἐχρίοντο. 393, α'. — βάπτισμα ἐν Πνεύματι

ἁγίῳ καὶ πυρὶ. 393 β'. 394, α'. 400, β'. 402.

α'. 405 α'-β'. — βάπτισμα ἐπὶ κλίνης. 394,

α'. — τὸ βάπτισμα ἀβραβῶν ἐστὶ τῆς ἀναστά-

σεως. 394, β'. 395, β'. — αἱ τρεῖς καταδύσεις

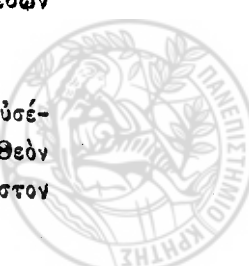
καὶ ἀναδύσεις. 394, β'. 395, α'. 396, β'.

397, α'. 398, β'. 401, β'. 405, β'. — τὸ βά-



πτισμα ἐστὶ σφραγὶς τῆς πίστεως. 395, β'. — βαπτίσματος ἐπίνοιαί τρεῖς. 395, β'. — τὸ βάπτισμα ὑπέρτερον τῆς ἰουδαϊκῆς περιτομῆς καὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου. 396, α'. 405, β'. 406, α'. — ἀτελής ἐστὶν ἄνευ τῆς ἐπικλήσεως τῆς ἁγίας Τριάδος. αὐτ. 397, α'. 401, β'. — ἐν τῷ βαπτίσματι δύο σκοποὶ πρόκεινται. 396, β'. διὰ τί εἰς ὕδωρ βαπτίζομεθα. αὐτ. 398, α'. 401, β'. 405, β'. 406, α'. — ἡ χάρις ἀπανταχοῦ μία καὶ ἡ αὐτὴ καὶ ἡ δύναμις τοῦ βαπτίσματος, οἷος δή ποτ' ἂν ἦ ὁ βαπτίζων. 398, β'. 399, β'. 402, β'. 406, β'. — πᾶς τις δύναται εἶναι βαπτιστής. 399, α'. β'. — ἐν βάπτισμα, μία πίστις, εἰς Κύριος. 399, β'. 396, β'. 402, α'. 448, β'. — βάπτισμα ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. 403, α'. — βάπτισμα ἐν Θεσσαλίᾳ. 404, α'. — ἀναβαπτισμοί. 401, α'. — βαπτίσματα τῶν αἰρετικῶν. 405, α'. 401, — δ Χριστὸς διὰ τῶν Ἀποστόλων ἐβάπτιζεν. 405, β'. — διὰ τοῦ βαπτίσματος νομφεύεται ὁ Χριστὸς τὴν Ἐκκλησίαν. 406, α'. — τρεῖς ὁμολογίαι ἐν τῷ βαπτίσματι. αὐτ. βάπτισμα ἐξ ἀνάγκης; 407, α'. β'. — ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας τοὺς μετὰ τὸ βάπτισμα ἡμαρτηκότας ἐξωθοῦσι τῆς κοινωνίας. 190, β'.  
 βάρβαρος· βερβαρικὴ λέξις ἐπιχωριάσασαι τοῖς Ἑλλήσιν. 408, α'.  
 βαρνακάρδιοι, τίνες; 410, α'. — α βεβάρηται ἡ καρδίᾳ Φαραῶν αὐτ.  
 βασανιστήρια. 410, β'.  
 βασιλείας καὶ τυραννίδος διαφορὰ 410, β'. — βασιλεία Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα τὴν τοῦ Χριστοῦ βασιλείαν δηλοῦ. 70, α'. — ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ τῶν καθευδόντων καὶ βλακευόντων. 133, β'. — βασιλεία Θεοῦ καὶ βασιλεία οὐρανῶν. 411, α'. 412, α'. β'. 414, α'. — ὁμοία ἀνδρὶ ἐμπόρῳ. 411, β'. — δύο βασιλείας Θεοῦ οἶδεν ἡ Γραφή. 413, α'. — ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν οὐκ ἐστὶ διὰ χρημάτων ὠνητή. αὐτ. — βασιλεία Θεοῦ καὶ ἡ ἐν πίστει δικαιοσύνη, ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος καθαρῆς. 414, α'.  
 βασιλῆες ὁδοί. 419, β'. — βασιλικὴ ὁδὸς τυγχάνει μία. 112, α'. 227, α'. 228, β'. — βασιλικὴ εἶπιν ὁδοὶ ἀρετῆς αἰ μέσαι. 323, α'.  
 βασιλεὺς στοά. 419, β'.  
 βασιλεῖς, παρὰ τοῖς τὴν σφραῖραν πλῆθουσιν. 419, β' — δ παρὰ Πέρσας αὐτὸς βασιλεὺς καλούμενος. 420, α' — βασιλεύς καὶ ἱερέως κ-

θήκοντα διακεκριμένα. 420, α'. — βασιλέα τιμᾶν, οὐ προσκυνεῖν. 420, β'. — βασιλεῖς καὶ ποιντίφικες. 421, α'. 423, α'. — ὅτι Γρατιανὸς πρῶτος ἀπεσεύσατο τὸ καλεῖσθαι ποιντίφι. 421, α'. — οὐ ταῦτὰ βασιλεῦσί τε καὶ ἰδιώταις πρέπει. αὐτ. — τίς ὡς ἀληθῶς βασιλεύς. αὐτ. 420, β'. — πῶς ὑπὸ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν γέγονεν ἡ ἱερωσύνη. 422, α'. — βασιλέων ἔδρα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. 422, β'. — βασιλεὺς τῆς δόξης. 423, α'.  
 βασιλῖδα, παιδιὰ. αὐτ.  
 βασιλίδες. ἐμβάδες, ἰσχάδες. 423, β'.  
 βασιλικὴ ἄμπελος, λιθοκόλλητος χρυσοῦ. αὐτ. — βασιλικὸν προσκεφάλαιον, βασιλικὸν ὑποπόδιον. οἰκήματα. αὐτ. — βασιλικὴ καὶ ἱερατικὴ φυλὴ, ἐξ ἧς ὁ δεσπότης Χριστός. 424, α'. — βασιλικοὶ καὶ δημόσιοι θησαυροί. αὐτ.  
 βασιλλοκος, ὄφις. μῦθος περὶ αὐτοῦ. αὐτ.  
 βασκαίνειν, χεῖρον τοῦ πολεμεῖν. 424, β'. — βασκανία ὀφθαλμῶν. αὐτ. — ἡ βασκανία ἐν χειρὶ χρήσιμον, ὅτι κακὸν ἐστὶ τῷ κεκτημένῳ. 425, α'.  
 βαστάζεσθαι καὶ παρατίθεσθαι, λεγόμενον περὶ τραπεζῶν. αὐτ. — βαστάσαι, ἀντὶ τοῦ ἀραισύνθητες. 167, α'. \* 425, β'.  
 βατήρ, ὁμοίον τι τῆς τῶν δρομέων βαλβιδι. αὐτ.  
 βάτος, βέθ, μέτρον. 426, α'. 428, α'. — διὰ τί ἐν βάτω ὄφθη ὁ Θεός. αὐτ. — βάτου καιομένης μυστήριον. αὐτ.  
 βάτραχοι· ὑετὸς βετραχῶν. αὐτ.  
 βαττολογεῖν τί ἐστίν. 426, β'.  
 βανκίδες. 427, α'.  
 βαῦνος, ἡ κάμινος καὶ ἡ ἐστία. αὐτ.  
 βδέλυγμα τῆς ἐρμηώσεως. αὐτ. — βδελύγματα τὰ σεβάσμητα τῶν ἐθνῶν. αὐτ.  
 βέηλον τὸ κοινόν· ἐκ τοῦ βηλός. αὐτ. 428, α'. 430, β'.  
 βελιδιοί, παρὰ Λάκωσιν. 428, β'.  
 βεκεσελήνος. αὐτ.  
 βελοῦ. ἐβρῆστι. αὐτ.  
 βέλος, πολύσημον. 429, α'. — εβέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα· ὅτι τίνα. αὐτ.  
 βελουλικίας τρόποι. αὐτ.  
 βέλτιον λιμῶ διαφθερῆναι, ἢ παρ' ἀσεβῶν συνεισφορὰν δέξασθαι. αὐτ.  
 βέρθερι, ὄστρακον. 429, β'.  
 βία ἐχθρῶν Θεῶ. 431, β'. — βία πρὸς εὐσεβειαν ἀσύγνωστον. αὐτ. — βία καλή, Θεὸν βιάσασθαι. 130, β'. — βίκιον οὐδὲν κάλλιστον



μάθημα. 366, β'. — βίαιον νόημα. 423, α'. — χριστιανοίς οὐκ ἐφίεται τὸ πρὸς βίαν ἐπανορθοῦν τὰ πταίσματα. αὐτ. — ἀνάγκη καὶ βίᾳ οὐκ ἔνι θεραπειάν εὐρεῖν. 213, α'. — βικστιά. 139, β'. 414, α'. — μὴ διαΐζεσθαι ῥοῦν ποταμοῦ. 93, β'.

βιβλία κανονικὰ τῆς Π. καὶ Κ. Διαθήκης. αὐτ. 432, β'. — βιβλία μὴ κανονικὰ. 433, α'. — ἀντιλεγόμενα καὶ ἀπόκρυφα. 433, β', 434, α'. β, α'. — βιβλία ἰουδαϊκὰ. 434, β'. — βιβλία Αἰγυπτίων τὰ ἱερατικὰ. 98, β'. — βιβλία ποιῆσαι πολλὰ φυλάξασθαι. αὐτ. — βιβλία φάρμακα ψυχῆς. 435, α'. — τῶν πολλῶν βιβλίων ἡ κτῆσις. αὐτ. — βιβλίον ἀποστασίου. 435, β'. — φυσικὴ βίβλος ἐστὶν ἡ συνειδήσις. αὐτ. — βίβλοι ἐβδομήκοντα. αὐτ.

βίκοι καὶ βίκος. 436, α'.

βίος, πολύσημον. 436, α'-β'. — βίος ὀρθός. 140, β'. 162, β'. 441, β'. \* 444, α'. — βίος τῶν κηρυττόντων τὸ Εὐαγγέλιον. 140, β'. — βίος ἀντὶ πολιτείας. 174, α'. — ὁ βίος ἡμῶν διὰ τί ἡμέληται. 218, β'. — βίος ἀνθρώπων εἰς δύο διηρημένος. 301, α'. 437, α'. 258, β'. — βίος ἀπέριττος. 287, β'. — χοιρώδης. 230, α'. βίος εὐτάρκης, ἀβροσίου, ἀπράγμων. 363, β'. — ἐρημικός. 437, β'. 439, α'. — ἐγκρατής. 438, α'. κοσμικός. 438, β'. — ἀκάθαρτος. 440, β'. — βίος ὁ καθαρὸς πολλοὺς ἔχει τοὺς νοθεύοντας. 439, β'. 442, α'-β'. — βίος ἀάνθρωπος κατ' Ἐπίκτητον. 436, β'. — βίου ἀνθρωπίνου εὐτέλεια. 261, β'. — βίου ἀνθρωπίνου παρομοίωσις. 265, α'. — βίου ταλαιπωρία. 437, α'. — βίος οὐκ ἐκ λόγων, ἀλλ' ἐξ ἔργων γνωρίζεται. 436, β'. — βίος καὶ πολιτεία θεοσεβοῦς σφτηρία τῶ γείτονι. 437, α', — βίος ὁ παρῶν ἐβδομὰς μίξ ἐστίν. 440, α'. — πανδοχεῖόν ἐστίν. 441, α'. — ὁ βίος μεστός ἐστι ταρχῆς καὶ θορύβου. 442, α'-β'. — ὁ βίος πολλῆς γέμει δυσκολίας. 441, β'. — γλυκὺς τοῖς προσηλωμένοις αὐτῷ. αὐτ. — ἡ τοῦ βίου λαμπρότης ὅσην ἔχει πειθῶ. αὐτ. — μέγα δεῖγμα τῆς ἀληθείας βίος καθαρὸς. 442, α'. — βίος ἐλάττων καὶ βελτίων. αὐτ. — βίος κακὸς μετὰ πίστεως ὀρθῆς. 442, β'. — λύτρα καὶ δεσμοτήριον ὁ βίος. 443, α'. — πειρατήριον ἐστὶν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. 443, β'. — βίος σύμφωνος τοῖς λεγομένοις καὶ τῷ δόγματι. αὐτ. — βίος ἀνευ λόγου μᾶλλον ὠφελεῖν πέφυκεν, ἢ λόγος ἀνευ βίου. αὐτ. — ὁ ἡσύχιος

βίος χρημάτων ἀναριθμῆτων περιφανέστερος. 444, α'. — βίος ὁ παρῶν καὶ ὁ μέλλον. αὐτ. — διάφοροι τῶν ἀνθρώπων οἱ βίοι. αὐτ. — οἱ τῆς εὐσεβείας βίοι. — βίος προσαίτου. 444, β'. — ἀγὼν ἀνθρώποις ὁ βίος, καὶ ἀγωνοθέτης ὁ πλάστης. 445, α'. — δύο τινὰ ῥυθμίζει τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον. 445, β'.

βίσεκτος. αὐτ.

βιωτικά. ὕδωρ τὰ βιωτικά, οὐδεὶς δ' ἐπὶ ὕδασιν ἴσταται. 446, β'. — βιωτικῶν καὶ πνευματικῶν διαφορὰ. αὐτ.

βλᾶξ καὶ βλακεύεσθαι. 447, α'.

βλάπτειν γόνατά τινος. βλάπτειν κελεύθου. αὐτ. — οὐ τὰ ἔξωθεν, ἀλλὰ τὰ ἐνδοθεν προάγει ἢ βλάπτει τὸν ἄνθρωπον. αὐτ.

βλασφημία ἐκ πόλεων, ἐθνῶν καὶ δῆμων. 447, β'. — βλασφημία ἢ εἰς Θεόν. αὐτ. βλασφημία εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ τοῦς βλαπτισθέντας εἰς τὸ ἀμαρτάνειν παλινδρομεῖν. 448, α'. — βλασφημία ἐστὶν ἀσεβεία εἰς Θεόν, ἀμαρτία δὲ παράδειξις νόμου. αὐτ. — βλασφημίας τρόποι πολλοὶ καὶ διάφοροι. 449, α'. — οὐκ ἔστιν ἀμαρτία χεῖρων ταύτης. αὐτ. — ἡ εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα βλασφημία διὰ τί οὐκ ἀφίεται. 449, β'. — «Δι' ἡμῶν βλασφημεῖται τὰ ἡμετέρα» αὐτ. — πῶς βλασφημεῖται δι' ἡμῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν; αὐτ. — βλάσφημος καὶ λοιδορὸς καὶ ἐπεσβόλος. 450, α'. — βλάττα κατὰ τοὺς Φοίνικας. αὐτ.

βλαύτης καὶ βλαυτίον. 450, β'.

βλέπειν νάπυ, βλέπειν Ἄρην. βλέπειν λεῖα.

βλέφαρα καὶ βλεφαρίδες. 451, α'.

βληθᾶσθαι. αὐτ. — βλίτυρι καὶ βλίτρι. αὐτ.

βλόψ, μιμητικῶς. 451, β'.

βλωθρή, πολύσημον. αὐτ.

βόειος δημὸς. αὐτ. 452, α'.

βοεργάκ, κατ' Ἰώσηπον. αὐτ.

βόες ἰχθυοφάγοι. αὐτ.

βοήθεια θεῖς τίσιν ἐπιφοιτᾷ. αὐτ. — ἀφήγησις περὶ τοῦ βοηθεῖν φίλῳ κινδυνεύοντι. αὐτ.

βοήθημα καλόν. 452, β'. — βοηθὸς τίσι γίνεται ὁ Θεός. 453, α'.

βοθῆς καὶ βόινος. αὐτ.

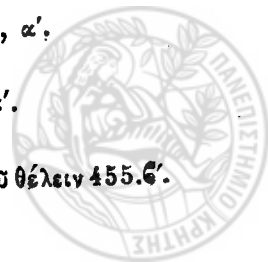
βολίχη, κατὰ γλωσσάν. 454, α'.

βόλος, διττός. αὐτ.

βότρυς καὶ βοτρυδόν. 455, α'.

βούβρωστις. αὐτ.

βούλευσθαι ἐπίτασιν δηλοῦ τοῦ θέλειν. 455, β'.



βουλή παρ' Ὁμήρω. αὐτ.—βουλή ἐν νυκτί. αὐτ.—ἐν βουλή ἄσεβων πορεύεσθαι», τί ἐστίν. 456, β'.—βουλή Θεοῦ. αὐτ.—βουλάς ἐθνῶν διασκεδάζει Κύριος. 381, α'.

βούλησις. αὐτ.—βούλησις οὐκ ἔστι προαίρεσις. 457, α'.—ἐπὶ Θεοῦ βούλησιν λέγομεν, προαίρεσιν δὲ κυρίως οὐ λέγομεν. αὐτ.

βουληφόρος παρ' Ὁμήρω. αὐτ.

βουλυτός. αὐτ.

βοῦς, πολύσημον. αὐτ.—βοῦς καὶ ὄνος. 457, β'.—ἡ του βοῦς μορφή τί ἐμφάνει; αὐτ.—βόες ἐν τῇ Γραφῇ. αὐτ.

βουγάγοι ἄνθρωποι. αὐτ.

βράγχη, ἰσθμός, παρίσθμια, ἀντιάδες (ἀνατομία). 458, β'.

βράκα καὶ βράκος. αὐτ.

βραχιάριον. αὐτ.

βραχύ. δὲ περὶ τὰ βραχύτατα σφαλεῖς πταίσει καὶ περὶ τὰ μείζονα. 116, β'.

βρέγμα, μέτωπον, ὑπέρωπον, κορυφή, ἰνίον (ἀνατομία). 459, α'.

βρέθειον, βρέθος καὶ βρενθύεσθαι. αὐτ.

βρέφος, ὅτι κλαίει. 459, β'.—βρέφος ἐξεικονισμένον. αὐτ.—βρέφος οὐ πέφυκεν ἁμαρτάνειν. 174, α'.—τὰ βρέφη ἀμύητα τῶν κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ διάνοιαν ἁμαρτημάτων. 178, α'.—βρέφος ἀμβλωθρίδιον. 192, α'.

βριήπιος Ἄρης. 460, α'.

βρῖσαι ἔδνοις. αὐτ.

βρομεῖν καὶ βρόμος. 460, β'.

βροτή, πῶς συνίσταται. αὐτ.

βροτός καὶ βρότος. αὐτ.

βροχαιτικάλοῦνται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. 461, α'.

βρώματα. αὐτ.

βύσσινά ἱμάτια Σεμίραμις ἱστορεῖται εὑρεῖν. 463, α'.—βύσσινά καὶ ὑακίνθινα σύμβολα. αὐτ.

βωμός, πολύσημον.—βωμοὶ ἀπλῶς, καὶ βωμοὶ ἱεροί. αὐτ.—βωμός Λοξίας καλούμενος παρ' Ἀθηναίους. 463, β'.

Γ

γάμος, τίσι συμφέρει, τίσι δ' οὐ. 16, β'.—κανόνες περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι γαμετῶν τοὺς κληρικούς. 16, α'. 17, α'.—οὐχ ἁμάρτημα δὲ γάμος. 175, α'.

γεγράφηκας, παρὰ κειμένου τύπος κατὰ τὸν Ἀββᾶν Νετλον. 53, α'.

γενεαλογίαι ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Χριστοῦ. 59, α'. γένειον μὴ φθείρειν. 433, β'.

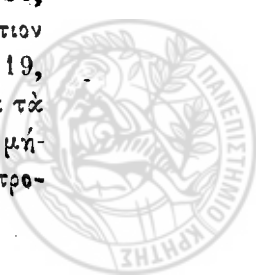
γεννητοῦ παντός ἡ φύσις κακίας καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι. 364, α'-β'.

γῆ θελητή. 228, β'.

γνώμη. ἀπὸ τῆς γνώμης τὰ πράγματα κρίνεται. 71, β'.—γνώμη νικᾷ τὴν φύσιν. 100, α'.—γνώμη πολυπράγμων. 213, β'.

γνώσις ἐν τῷ τὰ αὐτὰ μεμαθηκέναι καὶ φρονεῖν. 66, α'.—γνώσις ἀληθῆς. 231, α'. 393, α'.—γνώσεως ἀληθοῦς ἐρᾶν ζῶν ἔχει τὸ τέλος. 228, β'.—οἱ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως θησαυροὶ ἀπόκρυφοὶ εἰσιν. 204, α'.—λογικὸν βρῶμα ἡ γνώσις. 159, β'.—τῶν θείων ἡ γνώσις. 322, β'.

Γραφή, ἔκτα Γραφή θεόπνευστος. 203, α'-β'. 204, β'. 205, α'.—πηγὴ ἀκένωτος, θησαυρὸς ἀνεξάντλητος καὶ ἔτοιμος, Ὁκεανὸς ἀχχυνῆς εἰσιν αἱ θεόπνευστοι Γραφαί. 206, β'. 208, β'. 215, α'.—νεκροῦ ἀναστάντος πιστότεραι αἱ Γραφαί. 212, α'.—μεγάλα εἰσὶ φάρμακα. 213, β'. 220, β'. 221, α'.—κανὼν πίστεως μόνος. 215, α'.—θύρα θεογνωσίας. 219, β'.—ἄνθη τῆς ἀληθείας. 220, α'.—ζῶντα νάματα. αὐτ.—ὄπλα πνευματικά. 219, β'.—ἐλπίδα καὶ ὑπομονὴν γεννῶσιν. 221, β'.—οὐδὲν περιττὸν ἢ ἀνωφελὲς ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς. αὐτ.—ἀ'Ερευνᾶτε τὰς Γραφάς» εἰπὼν δὲ Κύριος τί ἐνόει. 204, β'. 214, β'. 218, β'.—κάλλιστον καὶ ψυχοφελὲς τὸ ἐρευνᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν, 230, β'. 228, α'.—μέγα τῆς ψυχῆς ἐφόδιον πρὸς σωτηρίαν. 222, α'. 230, β'.—κεκλεισθαι τὰς Γραφάς τῇ κλειδί τοῦ Δαυὶδ. 203, α'-β'.—οὐχ ἡ Γραφή αἰτία τοῖς παραγραφόμενοις τὰς Γραφάς, ἀλλ' ἡ διάνοια, ἡ τὰ καλῶς εἰρημένα κακῶς ἐρμηνεύουσα. 211, α'.—αἱ Γραφαί, ὡς περὶ αἱ κρίσεις τοῦ Θεοῦ, μεγάλα καὶ δυσδιήγητοὶ εἰσιν. 203, α'.—πῶς χρὴ ἀναγινώσκειν τὰς Γραφάς. 230, α'.—ὠφέλιμον τὸ προμελετᾶν τὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνωσθησομένην περικοπήν. 217, β'.—ὑπεροχὴ τῶν τὰς Γραφάς εἰδόντων. 223, α'-β'.—μέγα κακὸν τὸ ἀγνοεῖν τὰς Γραφάς. 221, α'.—ἡ τῶν Γραφῶν ἀμέλειά ἐστι τὸ αἴτιον τῆς πλεονεξίας καὶ τῶν ἄλλων παθῶν. 219, β'.—ἐκ τῆς ὀλιγωρίας τῶν Γραφῶν πάντα τὰ κακά. 222, β'.—μία πάντων τῶν κακῶν μήτηρ, ἡ τῶν Γραφῶν ἄγνοια. 230, β'.—προ-



φάσεις τῶν μὴ ἀναγινωσκόντων τὰς Γραφάς, καὶ ἀναίρεσις. 216, β'. 217, β'. 218, α'. 220, α'-β'. 223, α'. — ἔθνη ἄγνοοῦντα τὴν Γραφὴν τὸν Θεὸν δυσφημοῦσιν οὐχ ἐκόντα. 228, β'.  
 γυνὴ ποσταία καθαρῆς ἀπὸ τοῦ ἀνδρός. 247, β'.



δαίμονες καὶ πνεύματα πονηρά. 31, β'. — τῶν δαιμόνων ἢ προαίρεσις παρήλλακται τῆς τῶν ἀγγέλων, οὐχ ἢ οὐσίς. 32, α'. — δαιμόνων διαίρεσις καθ' Ἑλληνας. 37, β'. — δαίμονες ἀπὸ ἀνθρώπων, κατὰ Πλάτωνα. 157, β'. 158, α'.

διάβολος πῶς παγιδεύει. 171, α'.

διδάσκαλος ἀψευδῆς μόνος ὁ Κύριος. 160, α'.

διδασκαλίας καὶ παρακλήσεως διαφορὰ. 149, α'.

δεινὰ οὐχ ὁμοίως ἐκπλήσσει προσδοκώμενα καὶ ἐπαγόμενα. 142, α'. — πλήθει τὸ ψεῦδος κρατύνειν δεινοῦ ἐπίτασις. 161, β'.

δειπνος ὁ μυστικὸς διάφορος ἦν τοῦ ἰουδαϊκοῦ Πάσχα. 82, α'. — ὁ Χριστὸς οὐκ ἔφαγε τὸ τελευταῖον νομικὸν Πάσχα. αὐτ.

(τὰ) δευτέρα ἐπὶ ἀνθρώπων πολλάκις κρείττω τῶν πρώτων. 2, β'.

διαθέσεις εἰς τὸ ποιεῖν τὸ ἀγαθόν. 13, β'. 20, α'-β'.

διαλογισμοὶ πονηροὶ πηγὴ πάσης ἀμαρτίας. 179, β'.

δικαίον τὸ γινώσκειν τὸ δίκαιον ἐκ φύσεώς τε καὶ νόμου, τὸ δὲ φυλάττειν ἐκ τοῦ μὴ εἶκιν αἰδοῦ καὶ ἐλέφ. 75, α'. — οὐ δίκαιον τὸ δίκαιον διαφθεῖρεσθαι. 199, α'. — δικαίως διώξεις τὸ δίκαιον. 193, α'. — ἔθος τοῖς δικαίοις μὴ ἄλλους κακολογεῖν. 183, α'. — δικαιοπραγεῖν. 10, β'.

δικαιοσύνη τετράγωνός ἐστιν. 4, β'. — εἰς δικαιοσύνην πῶς ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἢ πίστις αὐτοῦ. αὐτ. — δικαιοσύνης ἄγγελος καὶ ἔργα αὐτοῦ. 28, α'-β'. — δικαιοσύνη Θεοῦ. 147, α'. 176, β'. — δικαία ἢ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ. 176, β'. — ἡ δικαιοσύνη ἐνοὶ ἡμῶς Θεῶ. 186, β'.

δικαιώσεις Ἀβραάμ παράδειγμα τῆς ἡμετέρας δικαιοσεως. 6, β'. — ἡ δικαίωσις οὐκ ἐν Νόμῳ, ἀλλ' ἐν Χριστῷ. 44, α'.

δικασταὶ δικαίου οὐδένα λόγον ποιούμενοι.

75, α'. — οἱ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες. αὐτ. διχοροίας καὶ τοῦ πρὸς ἀλλήλους μίσους αἷτια. 21, β'.

δόγμα τί ἐστι. 113, β'. — δόγμα καὶ κήρυγμα. 397, β'. — χαλεπὸν τὸ ἐμμεῖναι τοῖς δόξασιν. 142, α'.

δοκιμασιῶν τὰ παρὰ τῶν διδασκάλων λεγόμενα. 144, β'.

δουλεία ἀληθῆς ἢ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ παράδοσις. 366, α'. — δουλείκς τρόπους τρεῖς εἰσήγαγεν ἡ ἀμαρτία. 184, α'-β'. 185, α'.

δούλους οἶδεν ἡ Γραφὴ τίνας. 138, β'. — ὁ δούλος τῆς ἀμαρτίας. 404, α'. — τὸν δούλον ὄντα τῆς ἀμαρτίας οἱ τοῦ Θεοῦ νόμοι τῆς κληρονομίας ἐκβάλλουσιν. 181, β'. — οἱ ἐξ ἀνάγκης δουλεύοντες. 342, β'. — δούλων καὶ ἐλευθέρων οὐδεμία διάκρισις ἐν τοῖς ἀγγέλοις. 34, α'.

δυσέμετα τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει. 203, β'. — δυσέμετον τῆς ἀληθείας τὸ κάλλος. 226, β'.

δυσέμετα τὰ μυστήρια. 226, β'.

δυσπραγοῦσιν οἱ ἀγαθοί. 14, α'.

δυσώφρονος καὶ ἀποφράς, πολύσημον. 307, β'. 308, α'.

## Ε

ἔθος. ἔθει τῷ κατὰ χώραν δεῖ ἔπεσθαι. 397, α'. εἰκὼν Θεοῦ, καὶ εἰκὼν εἰκόνας. 255, β'. 266, α'. 260, β'. — ἡ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐν πάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι τὸ τέλος ἔσχεν. 59, β'. — θεὸς γενέσθαι ἐπιθυμήσας Ἀδάμ, καὶ τὸ εἶναι εἰκὼν Θεοῦ προσαπώλεσεν. 228, α'. — τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ πῶς ἐκληπτέον. 61, β'. 258, β'. 262, α'. 263, α'. 266, β'. 268, α'. 270, β'. — τὸ κατ' εἰκόνα τῆς κτίσει ἔχει, τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν ἐκ προαιρέσεως. 264, β'. — τίς ἐστιν ὁ ὄντως κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ; 89, β'. 254, β'.

εἰμαρμένη. 364, α'. 116, β'. — οὐ καθ' εἰμαρμένην τὰ τῶν χριστιανῶν. 296, α'.

εἰρήνη καὶ ἀγάπη, ἀπράγμονες ἀδελφοί. 54, α'. εἰσφορῶν ἢ χαλεπότης τὰς τῶν πενήτων οἰκίαις ὡς περ χειμάρρους παρασύρει. 421, α'-β'.

ἐκκλησιαζομένων θόρυβος. 146, α'. — Ἐκκλησία, οὐ κουρεῖον, οὐδὲ μυροπωλεῖον, οὐδ' ἕτερον τι ἐργαστήριον τῶν ἐπ' ἀγορᾶς. 146, α'.

ἐκούσιον. 140, α'. — ἐκούσιον τριχῶς. 141, α'.

ἐλευθερία. 366, α'-β'. — ἐλεύθερος. 365, α'. 366, α'.

*ἐλπίς*. δρισμός. 18, β'. — ἐλπίς δεύτερος βαθμὸς τῆς γνώσεως καὶ σωτηρίας. αὐτ. — μακρόθυμον ἢ ἐλπίς. 21, β'. 22, α'. — ἡ ἐλπίς μέχρι τίνος κινεῖται. 22, β'. — ἡ ἐλπίς ἐν τῷ τὰ αὐτὰ ποιεῖν καὶ ποθεῖν. 66, α'. — αἷμα τῆς πίστεως ἢ ἐλπίς, ἥς διακπνευσάσης τὸ ζωτικὸν τῆς πίστεως ὑπεκλύεται. 105, β'. — καλὴ ἐλπίς τελευτήσαντι τυχεῖν ἀπάντων. 158, α'. — ἡ τῆς σωτηρίας ἐλπίς ἐν τοῖς θείοις δόγμασιν. 163, β'. — ἐλπίς τοῦ θεοσεβοῦς. 176, β'. — καὶ ὁ ἀμαρτωλὸς ἔτι εἰς Θεὸν ἐλπίζων ἀνίκητός ἐστιν. 187, α'. — ἐν ἐλπίσιν ἡμῶν τὰ ἀγαθὰ. 288, β'. — βεβαία καὶ ἀκίνητος ἐλπίς. 289, α'. — ἡ ἐλπίς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν τὰς θλίψεις τῆς παρούσης ζωῆς ἐλαφροτέρως καθίστησιν. 412, β'.

*ἐξαγορασμός* τῶν ἀμαρτιῶν μέγας ἢ τῶν ἐχθρῶν ἀγάπη. 23, β'. — ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. αὐτ.

*ἐξορκισμός* τῶν δαιμόνων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ Ἄβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 5, β'.

*ἐπαγγελία* ἀφορμὴ ὑπακοῆς. 315, α'. — ἐπαγγελίας τέκνα. 139, β'. — ἐπαγγελία Θεοῦ πρὸς τὸν Ἄβραάμ. 7, α'-β'.

*ἐπαινος* Ἀθηνῶν παρὰ τοῖς πάλαι. 359, β'. 360, α'.

*ἐπαμφοτερίζειν*. 251, α'. — ἐπ' ἀμφοτέρα τρέπεσθαι. 364, β'.

*ἐπαγορθώσεως* τρόποι δύο. 176, α'.

*ἐπαφρόδιτος*, πᾶς ἡδὺς καὶ ἐπέραςος. 375, β'.

*τὸ ἐπιβάλλον*. 74, α'. 246, α'.

*ἐπιβλαβής* ἢ μετὰ τῶν εἰκαιοτέρων συνδιαίτησις. 376, β'.

*ἐπίγνωσις* ἢ τῶν θείων, ἐπιστήμη ἐστίν. 223, β'.

*ἐπιείκεια*. μετ' ἐπιεικειᾶς ἅπαντα δεῖ μετιέναι. 449, α'.

*ἐπιθυμία* τί ἐστίν. 129, α'.

*ἐπιστήμη* βεβαία. 315, β'.

*ἐπῳδαὶ* πνευματικάι. 43, α'.

*ἔργον* ὄσιον καὶ μάλα γενναῖον. 73, β'. — τί τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἔργον τὸ οἰκεῖον. 254, β'.

*ἐρημία* ἀληθής, ἔνθα μὴ πάρεστιν ἄνθρωπος σωφρονῶν. 53, α'.

*Ἑρμηνεῖαι* (α)

τοῦ Δ. «τὰ κρίματάσου ἄβυσσος πολλή». 8, β'.

(α) Ἀπ. = Ἀποστολικῷ. Γρ. = Γραφικῷ. Δ. = Δαυϊτικῷ. Εὐ. = Εὐαγγελικῷ. Πρ. = Προφητικῷ.

τοῦ Πρ. «τάγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε». 12, α'.

» Εὐ. «ἀλλ' οἷς δέδοται». 12, β'. 13, α'.

» Ἀπ. «ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει». 22, β'.

» Εὐ. «εἴ τις ἔρχεται πρὸς με». 25, β'.

» Πρ. «δέδωκα πρὸ ὀφθαλμῶν σου κλ.». 11, α'.

» » «καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄδης τὸ στόμα αὐτοῦ. 68, β'.

» Ἀπ. «εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν. 73, β'.

» Εὐ. «ἐάν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε κτλ. 105, β'.

» Δ. «τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου». 135, α'.

» » «ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου κτλ.» 136, α'.

» Εὐ. «ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας.» 151, α'-β'.

» Γρ. «οὐδεὶς γεννηθεὶς ἴσους οὐχ ἤμαρτεν.» ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῶν βρεφῶν. 174, α'.

» Δ. «ἐν ἀνομίαις συνελήφθην κτλ.» 175, β'. 187, α'. 57, α'.

» Εὐ. «ἀνένδεκτόν ἐστι μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα κτλ.» 188, α'.

» Δ. «ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι κτλ.» 168, β'.

» Πρ. «σφραγῖσαι ἀμαρτίας.» 190, β'.

» Εὐ. «ἀνάγκασον εἰσελθεῖν.» 201, β'.

» » «πᾶς μαθητευθεὶς κτλ.» 217, α'.

» Δ. «τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ κτλ.» 252, α'-β'.

» » «ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ καὶ τῷ νοῖ.» 262, α'-β'. 263, β'.

» Γρ. «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ'εἰκόνα κτλ.» 262, β'. 264, β'.

» Ἀπ. «ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ κρίνετε.» 269, α'.

» » «καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψει κτλ.» 272, α'.

» Δ. «τί ἐστίν ἄνθρωπος κτλ.» καὶ «μέγας ἄνθρωπος.» 261, β'. 264, β'.

» Γρ. «τὰ ἄστρα οὐ καθαρὰ.» 353, α'.

» Δ. «καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.» 357, α'.

» Εὐ. «εἰ θέλεις τέλειος γενέσθαι.» 365, α'.

» » «πᾶσα ἀμαρτία κτλ.» 372, α'.

» Ἀπ. «μὴ γίνεσθε ἄφρονες.» 376, α'.

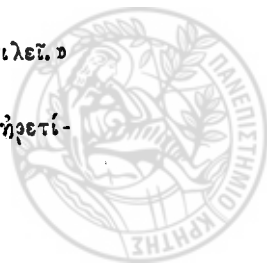
» Πρ. «αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον.» 377, β'.

» Εὐ. «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.» 411, α'-β'. 413, β'. 414, α'.

» » «ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν.» 414, α'.

» Δ. «λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ.» 421, α'.

» » «ανομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδοῖς, ἢ ἡρετίσαστο.» 444, β'.



τοῦ Δ. « ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ἰλζ-  
σθητι κτλ. » 444, β'.

» Εὐ. « ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ  
ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. » 448, β'.

» Γρ. « βούν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις. » 457, α'.

» Πρ. « βούτυρον καὶ μέλι φάγεται. » 458, α'.

ἔρωτος σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ διαφο-  
ρά. 23, β'. 24, α'. — ἔρωτα τρία τινὰ εἶθε  
ποιεῖν. 23, β'.

ἐτεροίωσις τί ἐστίν. 168, α'.

Εὐαγγέλιον τί ἐστίν; 226, α'.

εὐεργετεῖν. εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελεῶς οἰ-  
καῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν. 254, α'.

εὐπραγία, κακοπραγία. 387, β'.

εὐσέβεια ἀληθής. 42, α'. — εὐσέβεια καὶ ἀ-  
σέβεια ἀπὸ Ἀδάμ ἔτι ἐνήργουν. 60, β'. — ἡ εὐ-  
σέβεια κορυφὴ ἀρετῶν. 321, α'. — οἱ εὐσεβεῖς  
λαμπρυνόμενοι. 153, α'. — ἀλεξίκακοι οἱ εὐ-  
σεβεῖς λάμπυκτες. 158, α'. — τὸ τῆς εὐσεβείας  
μυστήριον τῶν βουλομένων ἐστίν. 432, α'. —  
εὐσεβεῖας κρατυνομένης εὐ πράσσειν κατορθω-  
θήσεται. 422, α'.

εὐχαρισταὶ ἡμῶν αἱ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῶν  
ἀγγέλων προσάγονται. 30, α'.-β'.

εὐχὴ ἡ ἡμετέρα οὐ παράκλησις ἐστίν, ἀλλ'  
ἀμαρτημάτων ὑπόμνησις. 42, α'. — ἡ εὐχὴ  
μεθόριον τῆς πρὸ ἡμῶν ζητήσεως καὶ τῆς  
παρὰ τοῦ Θεοῦ δόσεως. 336, β'.

ἐφ' ἡμῖν. 141, α'.-β'. 364, β'. 366, α'.-β'.  
367, α'. — τίνα ἐφ' ἡμῖν καὶ τίνα οὐκ ἐφ' ἡμῖν.  
177, β'. 255, α'. — ἡ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν συν-  
δρομὴ κουφίζει τὰ ἀμαρτήματα. 179, β'.

ἐφικτά, δυσέφικτα καὶ ἀνέφικτα. 134, α'.  
226, β'. — ματαιοπνίκα τῶν ἀνεφικτῶν ἡ ἔ-  
ρουνα. 134, β'.

## Z

Ζωὴ ἀνθρώπου κυρίως ἐν τρισίν. 264, β'. —  
ζωὴ ψυχῆς ὁ χωρισμὸς τῆς ἀμαρτίας. 175, β'.  
— ἡ κατὰ νοῦν ζωὴ τέλος ἀνθρώπου. 443, α'.

## Θ

Ὁ θάνατος ἀρρῖζος, αἷματι δικαίου φυτουρ-  
γούμενος. 3, α'. — σαθρὸν τοῦ θανάτου τὸ θε-  
μέλιον. 3, β'. — ὅπερ τοῖς ἀνθρώποις ὁ θάνατος,  
τοῦτο τοῖς ἀγγέλοις ἡ ἔκπτωσις. 38, β'. —  
θάνατος ὁποῖος ἐπῆλθε τῷ Ἀδάμ. 59, β'. —  
θάνατος αἰένυπνος. 104, α'. — ὁ θάνατος ἐβχ-

σίλευσεν ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Μωϋσέως. 257, β'.  
— ἡ διὰ θανάτου τιμωρὶς γίνεται φιλανθρω-  
πία. 261, α'. — ἀμαρτωλοῦ θάνατος ἀληθῆς  
θάνατος, δικαίου δέ, μετástασις. 187, β'. —  
ὕλη ἡ ἀμαρτία, πῦρ δὲ ὁ θάνατος. 190, β'. —  
τὸ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἀμαρτία. αὐτ.

θεοδίδακτος κατὰ τὸν Δαυῖδ. 167, α'.

θεολογία μυστικὴ. 48, β'.

Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ χαίρει ἀγάπη κκ<sup>α</sup>  
λούμενος. 21, β'. 22, α'. — θεοῦ κίνησιν οὐδα-  
μοῦ ἐστι φυγεῖν. 3, α'. — θεὸς πανταχοῦ παρών,  
καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. 33, β'. — θεὸς πηγὴ  
ἀγάθότητος. 129, β'. — θεὸς μόνος καὶ μὴ μα-  
θὼν ἐπίσταται. 158, β'. — θεὸς ἀναίτιος ακ-  
κῶν. 176, β'. 191, β'. 259, β'. — ἀπαθής, ἀ-  
θυμὸς τε καὶ ἀνεπιθύμητος. 176, β'. — ἀνεπι-  
θύμητος ἐξ ἀρχῆς. 249, α'. — μόνος κριτῆς ὁ  
θεός. 175, β'. — θεὸς αὐτοαλήθεια. 367, β'. —  
θεῶ πειθαρχεῖν μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις. 27, β'.  
28, α'. — θεὸς ἀγγέλοις χρώμενος ὑπουργοῖς  
εὐεργετεῖ τοὺς ἀξίους, καὶ κολάζει τοὺς ἐναν-  
τίους. 29, β'. 35, β'. 36, α'. — θεός ἐστι φῶς  
τὸ ἀκρότατον καὶ ἀπρόσιτον. 34, β'. — θεὸς  
ἴδιον ἀφιέναι ἀμαρτίας. 180, β'. 188, β'. — οἱ  
δὲ πνευματικοὶ κατὰ δύο τρόπους ἀφιᾶσιν. 288,  
β'. — θεόθεν αἱ πλεῖστα εὐεργεσίαι δι' ἀνθρώ-  
πων χορηγοῦνται. 159, β'. — οἱ θεὸν ὁμολο-  
γοῦντες εἰδέναι, τοῖς δ' ἔργοις ἀρνούμενοι. 25,  
α'. — οἱ θεῶ προσκρούοντες. 225, β'. — οἱ τὸν  
θεὸν κακῶς λέγοντες. 449, α'. — ὁ θεὸς παι-  
δεύει διὰ τρεῖς αἰτίαις. 175, β'. 176, α'. —  
φοβερὸν θεοῦ ἀκοή. 3, α'. — τὸ θεῖον ἄφραστον  
καὶ ἀκατάληπτον. 206, β'. — τὸ θεῖον μόνον  
ἀναμάρτητον. 269, α'. — θεὸν τίς πρὸ πάντων  
ὠνόμασε τὸν θεὸν ἐπὶ γῆς; 58, β'. — θεότη-  
τες δύο κατὰ τοὺς αἰρετικούς. 116, α'.

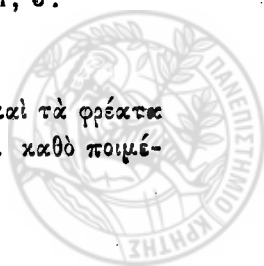
θεοσέβεια, ἀρχὴ σοφίας. 314, β'.

θυμὸς καὶ θυμικὸν ἐπὶ τῶν ἀλόγων καὶ ἐπὶ  
τῶν νοερῶν. 169, α'.-β'.

θυσίας Ἰσαὰκ ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία. 5, α'.  
— θυσία ξένη καὶ τῆς μεγάλης ἀντίτυπος. 6,  
α'. — θυσία ζῶσθ. 48, α'. 164, β'. — ἡ θυσία  
διὰ τί κατεπάττετο ἀλοῖν. 151, β'.

## Ι

Ἰαμν, πηγὴ. αἱ πηγαὶ δὲ καὶ τὰ φρέατα  
περισπούδαστα τοῖς ἐξ Ἀβραάμ καθὸ ποιμέ-  
σιν. 107, β'.



ἱερὰ ἀγκυρα. 222, β'. — ἱερὰ γράμματα ἐν στήλαις. 136, β'. — ἱερογλυφικὴ Αἴγυπτίων. 98, β'.

ἱερεῖς τῆς φηγοῦ. 237, α'. — ἱερεῖς προῖκα τὴν θεῖαν ἐκτελεῖν λειτουργίαν οὐκ ἀνεχόμενοι. 75, α'. — οὐ τοῖς ἱερωμένοις προσφέρειν προστάττουσιν οἱ θεοὶ χρησμοί, ἀλλὰ τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἀπολογεῖσθαι. 188, β'. ὠμότατοι οἱ ἱερεῖς οἱ μὴ πάντας τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύοντες. 189, α'. — λειτουργοὶ εἰσιν, οὐ κοινωνοί. αὐτ. — ἱερεῖς πῶς χρῆ ζῆν. 226, α'.

## Κ

καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐ θεμιτὸν τῷ μὴ καθάρῳ. 442, β'. — ἱκανὴ κάθαρσις ἀνθρώπῳ μετάνοια ἀκριβής. 47, β'. — καθάρσεως ἀρχὴ τὸ ὁμολογεῖν ἁμαρτίας. 187, β'.\* 183, α'. — δυσέκνιπτον τὸ μετὰ κάθαρσιν μόλυσμα. 190, β'.

κακία ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν. 72, β'. 73, α'. — αἱ κακίαι ἀγχίθυροι ταῖς ἀρεταῖς. 53, β'. — πᾶσα κακία πέφυκεν ἢ κατ' ἔλλειψιν, ἢ καθ' ὑπέρπτωσην ἀρετῆς ἐνεργεῖσθαι. 317, β'. — ὁ ἐν κακίᾳ ζῶν πάντας τρέμει καὶ δέδοικεν. 231, α'. — μέγα τὸ τῆς κακίας σαθρόν. αὐτ. — τοῦτό ἐστι τὸ πάντων δεινότατον, ὅταν ἡ κακία ἐπαινηταί. 72, α'.

κακὸν πᾶν ἀρρώστια ψυχῆς. 316, α'. — τὸ κακὸν αὐτὸ ἐαυτῷ ἐναντίον ἐστίν. 12, α'. 19, β'. — οὐ γυμνὸν πρόκειται τὸ κακόν, 181, α'. — ὁ τὸ κακὸν ἐν προσχήματι τοῦ ἀγαθοῦ ποιῶν διπλοῦσιος τιμωρίας ἄξιος. 10 α'. — ἀριστον μάθημα τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἀπομαθεῖν τὰ κακὰ. 138, β'. — τῶν κακῶν αἴτιοι πολλὰς ἡμεῖς αὐτοί. 128, β'. 191, β'. — τὸ κακῶς ποιεῖν τοῦ κακῶς πάσχειν ἐλσεινότερον. 74, β'. — κακῶς ἀκούειν κρεῖσσον, ἢ λέγειν κακῶς. 108, α'.

καλὸν μετὰ πόνου, αἰσχροὺς μεθ' ἡδονῆς. 10, α'. — τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρὸν μόνοι οἱ τῶν φρενῶν ἀπεστερημένοι ἀγνοοῦσιν. 63, α'. — παντὶ τῷ καλῷ μῶμος ἔπεται. 111, β'. — καὶ τοῖς ἁμαρτωλοῖς δίδεται μισθὸς ὑπὲρ ὧν ἔπραξαν καλῶν. 187, α'. — καλὸς συλλήβδην ὁ ἀγαθός, οὐχ ὁ πλούσιος. 254, α'.

καρδία σεσοφισμένη. 228, β'. — αἱ καρδίαι οὐχ ὅμοιαι ἀλλήλαις. 269, α'.

κατηχούμενοι. 147, β'.

κατόρθωμα τὸ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον. 173,

α'. — ἡ πρὸς τὸν Κύριον, οἰκειότης ἐν τίνι κατορθοῦται. 189, α'.

ἡ κενοδοξία κοινὴ λύμη πάση ἀρετῇ. 323, α'. κήρυγμα. 403, α'. — κήρυγμα μωρὸν, ὅτι Ἄδὰμ οὐ σώζεται. 60, β'.

κλεῖς καὶ ἀντικλεῖς. 71, α'.

κοινωνίας τῶν πιστῶν οἱ ἐξυτοῦς μακρύνοντες ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ γίνονται. 228, β'.

κόλασις βρυτάτη ὁ ἀπὸ Θεοῦ χωρισμός. 191, α'. — οἱ κολαζόμενοι ἔνεκεν τῶν ἁμαρτημάτων ἐπ' αὐτοῖς μόνοις κολάζονται. 177, α'.

κριτήριον τῆς ἀληθείας ἡ θεόπνευστος μαρτυρία. 207, α'. — κρυπτὸν κριτήριον τῆς ψυχῆς. 179, α'.

ἡ κύσις καὶ ἡ γένεσις. 271, α'.

κυκλών. 427, α'.

κύκλος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. 349, β'. 350, α'.

## Λ

λαδὸς ἄρχοντι μὴ πειθόμενος. 238, β'.

λίβαριτι. 8, β'. — λίβκος καὶ ἄλας τὰ βπιπαττόμενα. 151, β'. 304, β'.

λιμὸς τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου. 217, α'.

λόγιον ἐπωμίδος Ἀαρὼν καὶ σχῆμα αὐτοῦ. 1, β'. 64, β'. 162, β'.

λογισμὸς πέρπερος. 325, β'.

λόγος ὑγιῆς πρὸς σκληρὰν καρδίαν οὐκ εἰσερχεται. 286, β'.

λόγου ἀκροαταὶ θαλασσίους ἰχθύσιν εἰοκότες. 140, α'. — τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας δεῖ ἀνέχεσθαι. 145, α'. — λόγου ἐκκλησιαστικοῦ χαρκατήρ. 237, α'. — λόγοι ἢ ῥήσεις κατ' ἀναγωγὴν. 231, β'. — οὐδὲν σχολιὸν ἐν τοῖς θεοῖς λογίοις. 204, α'. — δύναμις τοῦ ἀκροάζεσθαι τὰ θεῖα λόγια. 210, β'.

(ἡ) λύπη ὑπὸ τῆς θείας μνήμης ῥαδίως αἰχεται. 285, α'.

## Μ

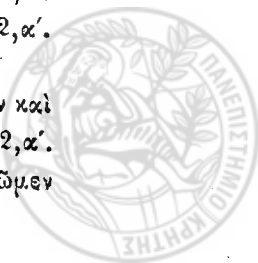
μαθηταὶ πρῶτοι τοῦ Ἰησοῦ ἀδελφοὶ δύο γέγονασιν· διὰ τί; 25, β'.

μακάριος τίς. 11, β'. 145, β'. 159, β'.

μακαριότης ἡ ἐσχάτη ἀγνωστος τοῖς ἀγγέλοις. 34, α'. — μακκαριότης κορυφιοτάτη. 67, α'. 301, α'. μακκαριότης κατὰ τὰς Γραφάς. 412, α'.

μακροθυμία ἁγίων. 6, β'.

μαρτύρων οἱ σηκοὶ παστῶν τῶν ταραχῶν καὶ χειμώνων τοῦ βίου λιμένες εἰσὶν εὐδιοὶ. 42, α'. — μάρτυρας οὐ προσκυνούμεν, ἀλλὰ τιμῶμεν



ὡς γνησίους προσκυνητὰς τοῦ Θεοῦ. αὐτόθι.  
*μεγαλαυχία*. τοῖς ὑπὸ μεγαλαυχίας μεμην-  
νόσιν ἢ δοκοῦσά εὐπραγία εἰς τὸ χεῖρον περι-  
φανῶς προσχώρησεν. 150, β'.

*μελεάγριον*. 144, α'.

*μελέθη* θεραπευθὲν πᾶν ἔργον λάμπει. 450, β'.  
*μετάνοια* δισσή. 176, α'. — μετανοίας δύνα-  
μις. 183, α'. 185, β'. 186, α'. — ἐπικαλύπτει  
τὴν ἀμαρτίαν. 191, α'. — ἀμαρτωλοὶ σώζονται  
διὰ τῆς μετανοίας. 173, α'. 186, α'. — μετα-  
νοοῦντι τί ζητεῖται. 182, β'.

*μεταφορά*, ἐκ τῆς ἀβύσσου. 8, β'. — ἐκ τῶν  
ἰχθύων. 133, β'. — ἐκ τῶν τραυμάτων. 196, α'.  
— ἀπὸ νευρῶν. 237, α'. — ἐκ τῶν ὀρνιθίων  
πτερύγων. αὐτ. — ἐκ τῶν ὀφρύων. 239, α'. — ἐκ  
τῶν ὀρνέων. 308, α'.

*μετριάξιν* εἰδῶς κυρίως τίς. 12, α'.

*μέτριον* ἀσκεῖν τὸ φρόνημα. 305, α'. — τί  
ἔστι μέτριον. αὐτ.

*μμεῖσθαι* τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἁγίους κατὰ  
δύναμιν. 162, α'.

*μισαδελφία* βαρύτερα πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν.  
178, β'. *μῖσος* πόθεν προέρχεται. 26, α'. — μῖσους  
πατὴρ ὁ διάβολος. 20, α'.

*μνησικακία* ἀπρόσδεκτον Θεῷ ποιεῖ τὴν  
προσευχὴν. 178, α'.

*μορφή* λέοντος, καὶ ἵππων τί ἐμφαίνει;  
79, β'.

## N

*ναυάγιον* πνευματικόν. 216, α'.

*νηστεία* ἀληθής. 9, α'. ἡ νηστεία τῆς τε-  
τράδος καὶ τῆς παρασκευῆς ἐπισημαίνονται ἢ  
μὲν Ἐροῦ, ἢ δὲ Ἀφροδίτης. 9, β'.

*νίκη* ἀληθῶς τὸ ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας μὴ  
ἐκπεπτωκένκι. 110, β'. — νικητήρια κατὰ τῆς  
ἀμαρτίας. 148, β'.

οὐ νόμος τῆς Ἐκκλησίας τὸ σπάνιον. 71, β'.  
— τοὺς νόμους εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἀδικουμένων  
γεγράφασιν. 75, β'. — διὰ νόμου ἐπίγνωσις ἀ-  
μαρτίας. 175, α'. — νόμου ἴδιον τὸ προσήκον  
ἐκάστω ἀποδιδόναι. 246, α'. — ὁ νόμος λύχνος.  
227, β'. 225, β'.

τὸ *νοητὸν* φῶς λῆσαι ἀδύνατον. 174, β'.

*νομίσματα* Ἀλεξάνδρου ὡς περίαπτα. 156, β'.

*νόσος* ψυχῆς φοβητέον. 177, β'. — ποικίλα  
τὰ νοσήματα. 189, β'.

*νοσος*, ἀρχὴ πάντων καὶ κύριος τῶν ὄλων.  
236, β'. — ὁ νοῦς οὐκ ἐν μέρει τοῦ σώματος.

264, α'. — τὸν νοῦν αἰ ἀρεταὶ καὶ αἰ κακίαι  
τυφλὸν ἀπεργάζονται. 138, β'. — τροφή νοῦ ὁ  
λόγος ὁ παρὰ Θεοῦ. 227, β'.

## O

*οἰησις* πόθεν; 271, β'. — οἰήσεως θεραπεία  
τριττῆ. 113, α'. — μέγιστον τὸ τὴν οἰησιν ἀ-  
ποθέσθαι. 160, β'.

*οἶνος* κατὰ τὴν Γραφὴν ἀλληγορικῶς. 196, β'.  
— οἶνος μετρίως ἢ υπερμέτρως προσφερόμενος.  
196, β'. 197, α'.

*ὀμαλισμός* τῶν προφητικῶν χωρίων. 167, α'.

*ὀμιλία* κακαί. 195, β'.

*ὄνειρος* αἰνός. 109, α'. — ἀμενηνοὶ ὄνειροι.  
193, α'. — ἀμήχανοι. 194, α'. — θεωρηματικοί,  
ἀλληγορικοί. 166, α'.

*ὄργη*. φυλακτέον μὴ δύση ὁ ἥλιος ἐπὶ τῇ  
πρὸς τὸν πλησίον ὄργῃ. 21, β'. — ὄργη Θεοῦ  
ἐπὶ τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχοντας.  
162, β'.

*ὄρος*. τὸ ἐκτὸς ὄρου οὐδὲ ὀνόματι πάντως  
ὀρίζεται. 287, α'.

*ὄρους* διαίσεις. 147, α'.

*οὐαὶ* τίσιν; 174, β'. 201, β'. 203, β'. 230, α',  
274, α'.

*οὐσίαν* ἀφθαρτον ὀφθαλμὸς φθαρτὸς ὄραν οὐ  
δύναται. 32, β'. — οὐσίαις ἀγγέλων ὀρισμός.  
31, α'. 33, β'. — κατ' οὐσίαν ἀγνώριστα ἀν-  
θρώποις τρία εἰσίν. 32, α'. — ἐν ἐκάστω πρά-  
γματι διακριτέον τῆς οὐσίας τὰ συμβεβηκότα.  
160, β'.

*ὄψις* πιστοτέρα ἀκοῆς. 137, β'.

## II

*Πάγχαροι* τίνες καλοῦνται. 313, β'.

*παιδαγωγία* καθαρὰ καὶ ἄμωμος ἀπόχρη  
εἰς καρποφορίαν πνευματικὴν. 226, α'.

*παιδεία* καὶ νοουθεσία Κυρίου ἐκτρέφειν τὰ  
τέκνα. 222, α'. — ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ πολλὴ  
ἡ ἄνοια. αὐτ.

*παραβάται* τῆς πατρῴου διδασκαλίας. 206, β'.  
(ἐν) *παραβύστω*. 146, β'. — οὐκ ἔστιν ἐν πα-  
ραβύστῳ ὁ τοῦ Κυρίου νόμος. 325, β'.

*παραδόσεις* ἄγραφοι. 205, β'. 207, β'. — ἡ  
τῶν Πατέρων παράδοσις. 205, α'.

*παραφρονήματα* τὰ τῶν αἰρετικῶν μυστή-  
ρια. 120, α'.

*παραχρᾶσθαι* εἴρηται καὶ περὶ ἐκάστου πρά-



γματος ἐκ περιουσίας γινομένου. 104, β'.  
*παρθενία*. 16, α'-β'. 17, α'. 439, β'.—*παρ-  
 Θενία* αἰρετικῶν. 118, α'.  
*πάσχα* τῶν Ἰουδαίων, ἐν τρισὶν ὕλκισι. 80, β'.  
*πάτριον* περιβολὴν οὐκ ἔστι ῥαχιδίως ἀποδ-  
 εσασθαι. 159, α'.  
*πειρασμός* δικαίων καὶ φαύλων. 10, α'-β'.  
 —*πειρασμοὶ* τίκτοντες ἀγαθά. 14, α'.  
*πέμπελος* καὶ σύφρα. 252, β'.  
*περιγραφή* τῶν πάλαι Ἀθηνῶν καὶ νῦν ἀλη-  
 θεύουσα. 359, β'.  
*περιτομή* ἀπὸ Ἀβραάμ ἤρξατο. 5, α'. *συμβολή*.  
 ἐρμηνεία τῆς τῶν τιη'. ἀνδρῶν περιτομῆς. αὐτ.  
*πίστις*, ἔρεισμα τῆς τῶν ἐλπίζομένων ἀδη-  
 λίας. 23, α'. —*κτῆμα* τῶν κατὰ Θεὸν σοφῶν.  
 48, β'. —*πίστις* ἐν τῷ τὰ αὐτὰ αἰρεῖσθαι. 66,  
 α'. —*πίστις* ἴση. 442, α'. —*πίστις* ἢ νῦν ἀπὸ  
 Ἀδὰμ ὑπάρχει, καὶ ὕστερον πάλιν ἀπεκαλύ-  
 φθη. 60, β'. —*πίστει* νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς  
 αἰῶνας. 129, β'. — *πίστις*. 134, α'. 255, β'.  
 389, β'. 403, α'. —*μήτηρ* τῶν ἀγαθῶν. 216,  
 α'. — *κανὼν* κατὰ τῶν αἰρέσεων. 224, α'. —  
 ὑπακοῆς ἢ πίστις δεῖται. 225, α'. —*πίστις* ἢ  
 πρὸς τὸν Κύριον. 177, α'. — ἐν τῇ πίστει ἢ  
 Ἐκκλησία τεθεμελιώται. 205, α'. — *παντα-  
 χοῦ* πίστεως ἡμῖν δεῖ. 216, α'. — *τὰ* ἰστία τῆς  
 πίστεως. 222, β'. — *μὴ* μόνον πιστοῦς, ἀλλὰ  
 καὶ ἀξιοπίστους χρῆ φανῆναι. 175, α'.  
*πλάνη* καθ' ἑαυτὴν οὐκ ἐπιδείκνυται. 68, α'.  
*πλάσις* καὶ ποίησις. 262, α'.  
*πλεονεξία* φεύγειν. 318, α'.  
*πλημμέλημα*. τὸ ἐπαινεῖν τοὺς πλημμε-  
 λούντας ἀργαλεώτερον τοῦ πλημμελεῖν. 190, α'.  
*τοὺς πλουσίους* οἱ ἐγκωμιάζοντες. 256, α'.  
*τὸ Πνεῦμα* τοῦ Πατρὸς ἐστὶ τὸ λαλοῦν διὰ  
 τῶν ἀγίων. 44, β'. — *Πνεῦμα* τὸ θεῖον τί ἐπι-  
 ποθεῖ. 26, α'. — *μία* πηγὴ διδασκαλίας τὸ  
 Πνεῦμα τῆς ἀληθείας. 219, β'.  
*πόθος* γλυκὺς τύραννος. 22, α'. — *κλέπτει*  
 τὸ δίκαιον. 26, β'. — οἱ διὰ πόθον ἀκίρεστον  
 αἰτιοῦντες δις ἀμαρτάνουσι μέγιστα. 379, α'.  
*ποιναὶ* ἐκκλησιαστικαὶ τίνος ἕνεκεν οὐκ  
 ἰσχύουσι νῦν; 188, α'-β'.  
*πολιτεία*. ὅπερ ἐστὶν ἡ τροφή τῷ σώματι,  
 τοῦτο ἡ πολιτεία τῇ πίστει. 441, α'. — *πολι-  
 τεία* χριστιανῶν εἰς δύο διακρινόμενη. 117, β'.  
*πονηρίας* ἄγγελος καὶ ἔργα αὐτοῦ. 28, α'-β'.  
 — *πονηρία* χαλεπωτάτη. 116, β'. — *πονηρίας*

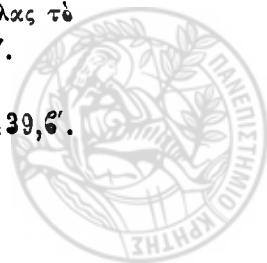
*πνεύματα* τοῖς ἀμαρτάνουσι συντρέχοντα.  
 182, α'. — *πονηρὰ* ἡμέρα κατὰ Δαυίδ. 140,  
 β'. — *πονηρὰ* συνήθεια. 213, α'.  
*πόρω* ἔπεται γλυκεῖα εὐρεσις καὶ μνήμη.  
 112, α'. — *πόροι* ἀκούσιοι. — *αὐθαίρετοι*. 142, β'.  
*ὁ πορνεύων* ἀπέθανε Θεῷ. 174, β'. — *πᾶς* τις  
 δι' ἧς ὁδοῦ παρεξέτραπη ἐπληθῆτε πάλιν, ἐκτὸς  
 τοῦ πορνεύσαντος. 191, α'.  
*προαίρεσις*, ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν. 235, β'. — οὐ  
 δυνατόν τινα ἀγαθὸν εἶναι, εἰμὴ κατὰ προαί-  
 ρεσιν οἰκείαν. 177, α'. — *τοὺς* προαιρέσει ἀγα-  
 θοὺς στεφανοῦ ὁ Θεός. 10 β'. 174, α'. — οὐκ  
 ἐν τῇ πράξει, ἀλλ' ἐν τῇ προαιρέσει ἐστὶ τὸ  
 κατορθοῦν καὶ ἀμαρτάνειν. 452, β'.  
*προπάτορες* Ἀβραάμ. 5, β'.  
*προσευχή* ἀνευ ἀγάπης ἀπρόσδεκτος. 19, β'.  
*προφητεύειν* καὶ μοθηρὰ ψυχὴ ἐπιδέχεται.  
 177, α'. — *προφητεία* δοθεῖσα τῷ Ἀρχαζ. 377,  
 β'. 378, α'. — *προφήτου* ἴδιον τὸ τὴν ἀλήθειαν  
 μνηύειν. 158, β'.  
*πρωτοκλισία* αἰρετικῶν. 113, α'.  
*πτηνὴ* πάρδαλις ὁ Ἀλέξανδρος. 156, β'.  
*πυθαγορικὴ* τετρακτύς. 253, β'.  
*πύργου* Βαβυλῶνος οἰκοδόμοι. 384, α'.  

**P**

*ἡ ῥαθυμία* τοὺς προγεγεννημένους πόνους,  
 κἄν λαμπροὶ εἴεν, σβέννυσι. 451, α'.  
*τὴν ῥητορικὴν* ἀσκεῖν τέχνην ἐπὶ τῷ τοῖς  
 δικαίαις δεομένοις βοηθείαις συνηγορεῖν. 75, β'.  

**Σ**

*Σάββατα* σαββάτων αἱ τοῦ μέλλοντος αἰῶ-  
 νος ἀναπαύσεις. 46, β'.  
*σκάνδαλα* ποῖα; 188, α'.  
*σκότιοι* παῖδες. 243, β'.  
*σοφία* θεοδίδακτος. 256, α'. — *σοφία* ἢ τοῦ  
 Θεοῦ. 365, β'. — *σοφιστικὴ* τέχνη. 74, α'-β'.  
 — *σοφὸς* τίς; 74, α'.  
*στέγνωσις* καιρῶσις κατὰ τοὺς ἰκτρούς. 119, α'.  
*συγκατάβασις*. 305, α'. — *συγκατάβασις* ἐπὶ  
 συνηθείαις αὐτ.  
*σύλλογοι* δι' ἔτους ἐπὶ τοῦ Μ. Βασιλείου. 95, α'.  
*συμφέρον*. ἐν τῷ συμφέροντι τῶν πέλας τὸ  
 ἡμέτερον συμπεριέχεται. 26, α'. 25, α'.  
*συνείδησις* ἀγαθή. 441, α'.  
*συνήθεια* ἀμαχον ἐπὶ παντός. 207, α'. 439, β'.  
*σωζομένων* τάξεις τρεῖς. 13, β'.



## T

ταπεινοφροσύνη μήτηρ πάντων τῶν ἀγαθῶν. 14, α'. — δυοῖν ἀδελφοῦν ἰσαμίλλοιεν δ' ἐν τῇ ταπεινοφροσύνῃ πλεονεκτῶν κρείττων. 66, β'. — ἀρετὴ ἐν ταπεινοφροσύνῃ. 321, β'.  
 τετράγωνος ἀνὴρ, δ' ἐν πᾶσι τέλειος. 4, β'.  
 τέχνη λογιστικὴ. 162, β'.  
 τεχνολόγοι τῆς πίστεως. 116, α'. 207, α'.  
 τιμητέον τίνας; 340, β'.  
 τιμωρία ἐστὶ κακοῦ ἀνταπόδοσις. 176, β'.  
 — ὅθεν ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας, ἐκεῖθεν ἡ πληγὴ τῆς τιμωρίας. 183, β'. — ἀμαρτίας φάρμακον αἰ τιμωρίαι. 186, β'. — ἡ ἀμαρτία δίκην καπνοῦ διαλύεται, ἀλλ' ἡ τιμωρία ἐπὶ αἰῶνας ἐντείνεται. 190, β'.  
 τίρωτες κατὰ τοὺς Ἰταλοὺς. 93, β'.  
 τόκος τί ἐστίν; 271, α'.  
 τράπεζα πνευματικὴ. 211, α'. 214, β'.  
 τρόπος φαῦλος εἰκαῖος. 4, β'.  
 τρυφή πολλὴ καὶ ἀκατάπαυστος. 363, β'.

## R

ῥέρις τῶ νομοθέτῃ ἢ τῶν νόμων ὑπεροψία. 179, α'. — τίς δ' ὑβρίζων τὸν Θεόν. 265, β'.  
 ῥηλαίων δ' σωτήριος λόγος. 74, α'. 140, α'.  
 — τὸ ῥηλαῖον αἰεὶ ἀθάνατον μένει. 74, β'. — ῥηλαίουσις πίστεως λόγος. 117, α'-β'. — ἡ ἀπὸ τοῦ ῥηλαίου διάκρισις. 140, α'.  
 ῥετός ἡμερος καὶ ἄγριος. 374, α'.  
 ῥυμος τοῦ παρ' Ἑλλήσι χρηστηρίου, ἐν ᾧ μνεῖα γίνετα Ἄδαμ. 56, β'.  
 ῥυροφία αἰσχιστον τῶν νοσημάτων. 150, α'. — ῥυροφίαν φιλεῖ τις, πῶς; αὐτ'.  
 ῥυροφίαι, πόθεν; 271, β'. — χρῆμα πονηρὸν καὶ ἀδόκιμον παρὰ Θεῶ τε καὶ ἀνθρώποις. 44, α'. — δουλοπρεπής. 249, α'. — χαλεπὸν νόσημα τὸ ῥυροφίαι. αὐτ'. — οἱ ἐπιείκειαν ῥυροφίαι. 145, α'. — οἱ τὴν ἀλήθειαν ῥυροφίαι. 162, α'.  
 ῥυροφίαι. 263, β'. — κακίας. 317, β'.

## U

φάρμακα κατάλληλα τοῖς πάθεσιν. 245, α'.  
 φιλανθρωπία Θεοῦ. πρὸς σωτηρίαν δεῖ καὶ τὰ ἡμέτερα ἐπεσθαι τῇ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία. 146, α'.  
 φιλαρχία, αἰτία τῶν αἰρέσεων καὶ πάντων τῶν κακῶν. 118, β'. 119, α'.

φιλήματα ἐνήσιν ἰδὼν ἀκολασίας. 17, α'.  
 σημεῖον τοῦ ἀνακραθῆναι τὰς ψυχὰς. 18, α'.  
 φιλία ἀληθής. 25, α'. — φιλίας οὐδὲν ἴσον. 199, α'-β'. — φιλίας καὶ ἀγάπης ἀφορμαὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς. 24, β'. — τὸ τῆς φιλίας καλὸν οὐ πίπτει εἰς μοχθηρὰν διάθεσιν. 19, α'. — φίλων οὐχὶ τῇ χρεῖα τὴν χάριν μετρεῖν, τῇ προθέσει δὲ κρίνειν τὴν εὐνοίαν. 135, α'. — φίλους πολλοὺς κεκτῆσθαι ὠφελιμώτερον τοῦ περιβεβλησθαι μεγάλην οἰκίαν. 254, α'.  
 ἡ φιλοκεια οὐδὲν χρηττὸν ὠδίει. 66, β'.  
 φιλόνηκον πῶς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. 269, β'.  
 φιλοφιλία παρὰκειται τῇ ἀγάπῃ. 17, β'.  
 φιλοσοφία ἐπικουρείος. 89, α'. — φιλοσοφία ἀληθής. 229, α'. φιλοσοφία ἄπλαστος. 289, α'. — φιλοσοφία ἡ ἐλληνική. 316, α'. — ἡ φιλοσοφία οἷον διαθήκη οἰκεία δέδοται τοῖς Ἑλλησιν, ὑποβάθρα οὐσα τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας. 114, α'. — βάρβαρος φιλοσοφία (δ' χριστιανισμός). 114, α'. — φιλοσοφία μεγίστη, ἀγαθὰ ἀντὶ κακῶν ἀποδίδουσι. 10, α'.

φθόνος εὐπραξίαν, συμφορὰν δὲ ἔλεος ἰστησιν. 350, α'. — ἀγαθῶ περι οὐδενὸς ἀν γένοιτο φθόνος. 129, β'. — φθόνου ἐπήρειαι ἐπὶ τῶν ἀχαρίστων. 378, β'.

φθόρος Θεοῦ ἀπαθής. 18, β'. — τὸ πρῶτον τοῦ νόμου ἐστὶ πλήρωμα. 22, β'. — ὁ φθόρος τοῖς πολλοῖς ἀέτιος τοῦ μὴ ἀμκρτάνειν. 315, α'. — ὁ φθόρος τοὺς ἀνάδρους χειροῦται. 245, β'.

(τὰ) φρονησεως ἔρημα οὐκ ἐπαινετά. 443, α'.

## X

Χριστιανισμός τί ἐστίν. 395, β'. 412, β'.

## Y

ψαλμοί. 214, β'. 225, α'. 222, β'.  
 ψεύδους οὐδὲν ἀσθενέστερον, καὶ μυριοῖς παραπετάσμασι συσκιάζεται. 162, α'.  
 ψῆφος λευκή. 109, β'. — ἀκαπήλευτος. 162, β'. — βελτίων. 178, β'. ἡ τῶν πολλῶν ψῆφος. 126, β'.  
 (ἡ) ψυχή συνδέεται τῷ σώματι ὅλω, καὶ οὐ μέρος μέρος. 38, α'. — κυρίως ψυχή ἡ λογική. 264, α'. οὐκ ἀπὸ γῆς. 272, α'. — ἡ ψυχή χρῆζει τῆς πνευματικῆς τροφῆς. 213, β'. 217, α'. — ἡ ψυχή ἀπὸ λόγων καὶ φθειρεσθαι καὶ σώζεσθαι πέφυκεν. 329, α'. — ψυχῆς νόσημα. 115, α'.

## Z

Ἐριγιανῶν αἰρέσις. 104, β'.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Ἐν σελίδι ιβ'.	στίχῳ 11	κάτωθεν μετὰ τὸ Θεοδώρητον πρόσθετος (ΠΓ', 1353)
» ιε'.	» 5	ἄνωθεν μετὰ τὸ Σιράχ » (ΙΔ', 49).
» —	» 8	κάτωθεν μετὰ τὸ Ἀποστόλου » (Α' πρὸς Κορινθ. Γ', 10—15).
» ις'.	» 6	ἄνωθεν μετὰ τὸ Ἰσιδώρου » (ΟΗ', 933).
» 9 στήλῃ α'.	» 4	κάτωθεν γράφει Τωβίτ. καὶ σελ. 347 στ. β'. στίχ. 15, κάτωθεν.
» 40 » —	» 16	» » Μουσώνιος
» 27 » —	» 12	» ἐξαλειπτέον τὰ, Εὐαγγ. Ἐκκλ. Ἱστορ.
» 54 » —	» 17	» γράφει, Ἀγνουκλίται.
» 53 » β'.	» 5	ἄνωθεν διόρθου, ἀγχίθυροι αἱ κακίαι ταῖς ἀρεταῖς.
» 443 » α'.	» 8—9	» γράφει, ἀκρασία καὶ δυσκρασία γονέων καὶ τέκνων.
» 163 » β'.	» 12	» » ὅτι θεία καὶ οὐράνιος ἡ Γραφή.
» 492 » α'.	» 5	κάτωθεν » Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων ἐπίσκοπος.
» 244 » β'.	» 2	ἄνωθεν » ποδαρούλιον.
» 259 » α'.	» 24	κάτωθεν » ἄνθρωπος, σῶμα καὶ ψυχή.
» 274 » β'.	» 22	» πρόσθετος πρὸ τοῦ ΔΔ', Παλλάδιος
» 279 » α'.	» 8	» γράφει, ἀντίπηγα.
» 296 » —	» 23	ἄνωθεν » Κλήμης Ἀλεξανδρεύς.
» 343 » β'.	» 4	κάτωθεν ἐξαλειπτέον τὸν στίχον ὅλον. ἴδ. σελ. 326, στήλ. α'.
» 335 » α'.	» 11	» γράφει, ὠνειροπόλησας.
» 339 » —	» 24	» μετὰ τὸ ΗΑ'. πρόσθετος, 776—784.
» 350 » β'.	» —	» γράφει, σκώμματα.
» 352 » α'.	» —	» » περιεκτικόν.
» 363 » —	» 15	ἄνωθεν » Αὐξουμια.
» 378 » —	» 6	κάτωθεν » κατὰ τοὺς Βαλεντινιανούς.
» 388 » —	» —	ἄνωθεν ἐξαλειπτέον τὸ, Βατικανὸν κτλ. ἴδ. σελ. 425, στήλ. β'.
» 409 » β'.	» —	κάτωθεν γράφει, εἰς Βαρούχ.
» 426 » α'.	» 5	ἄνωθεν » Ὁσροηνῆς
» 466 » α'.	» 6	κάτωθεν μετὰ τὸ Γλυκᾶς πρόσθετος, Γρηγόριος ἐπίσκοπος Τάφρων.
» 494 » α'.	» 13	» γράφει 478, β'.

